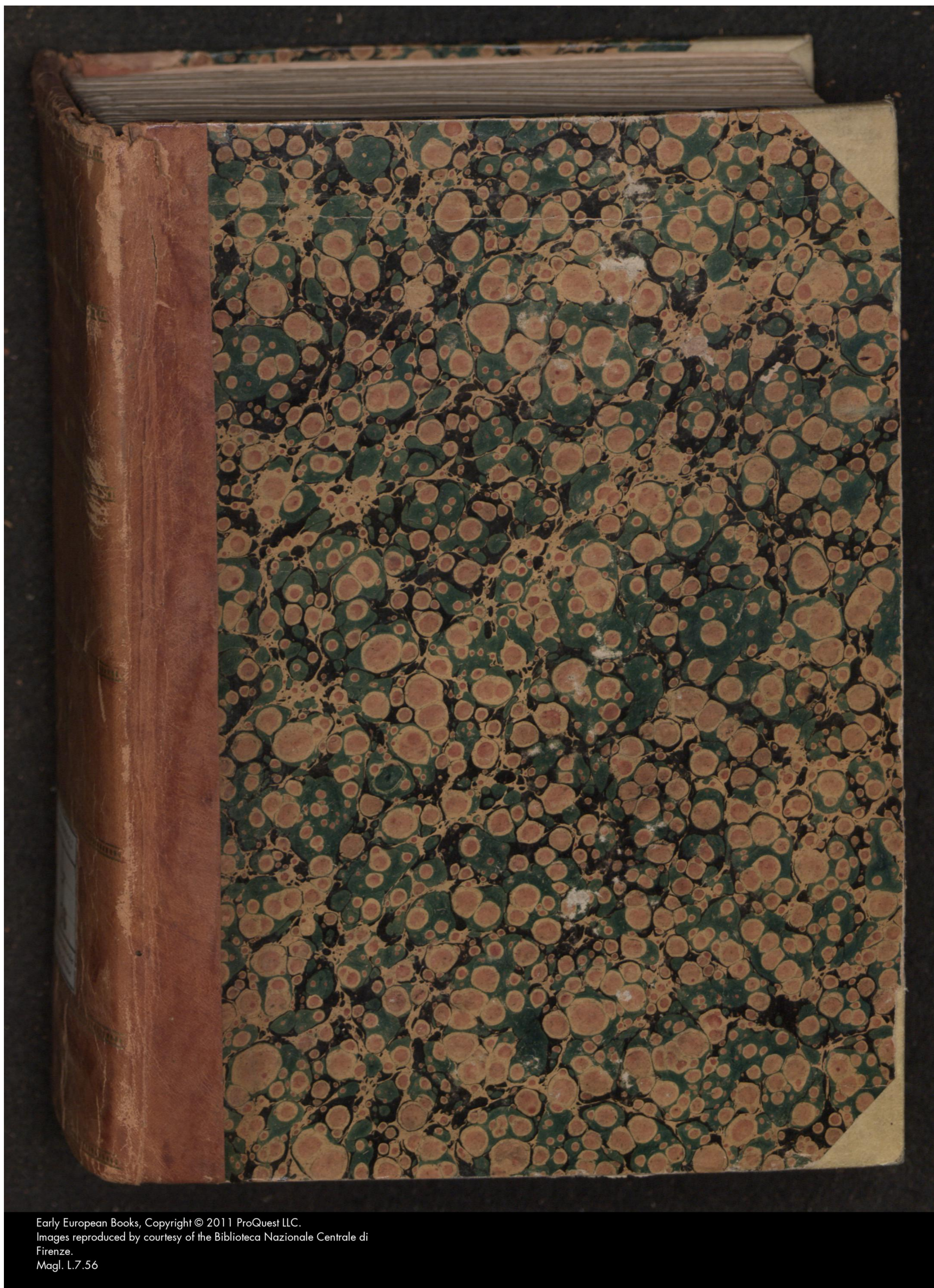
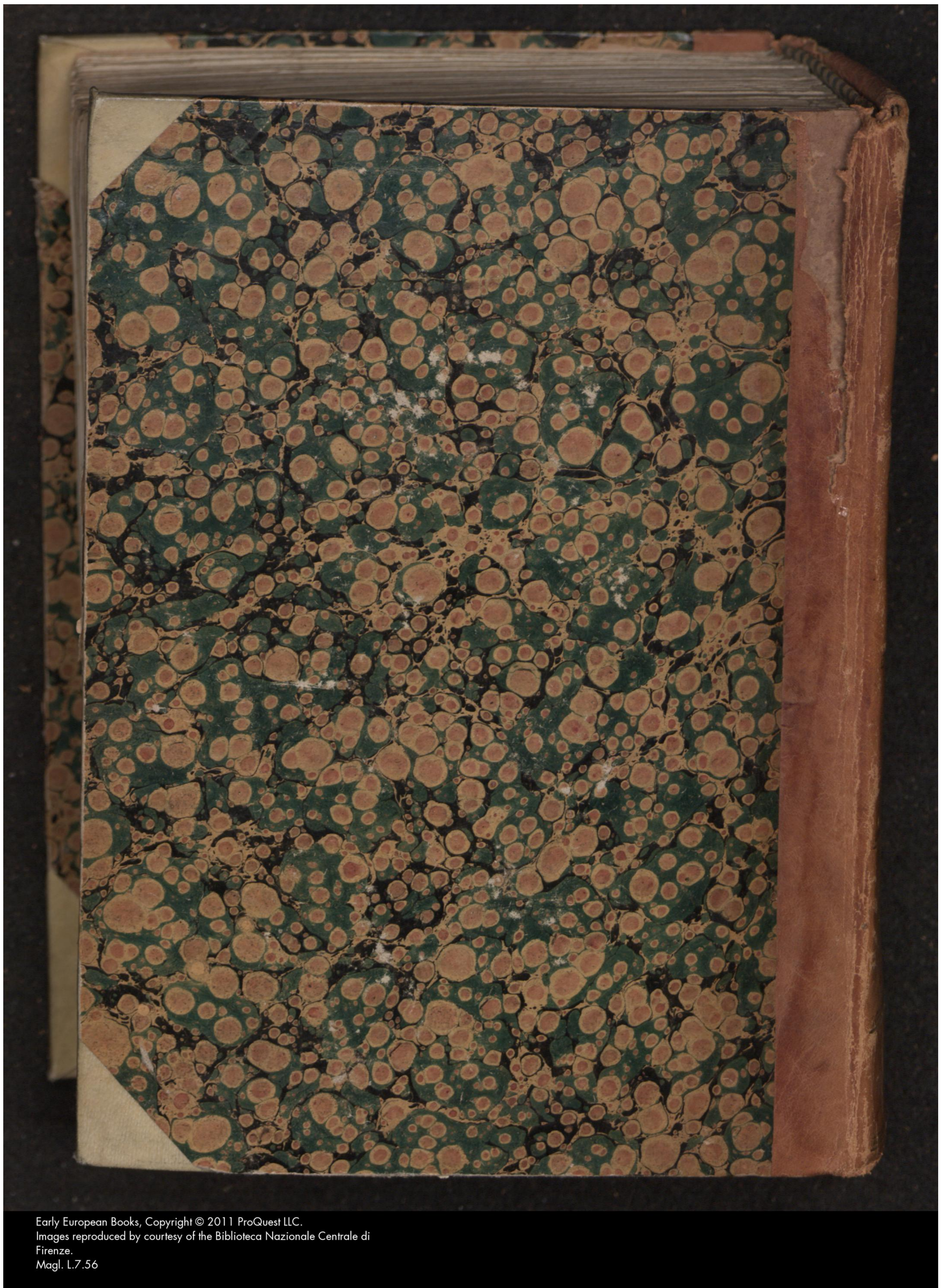

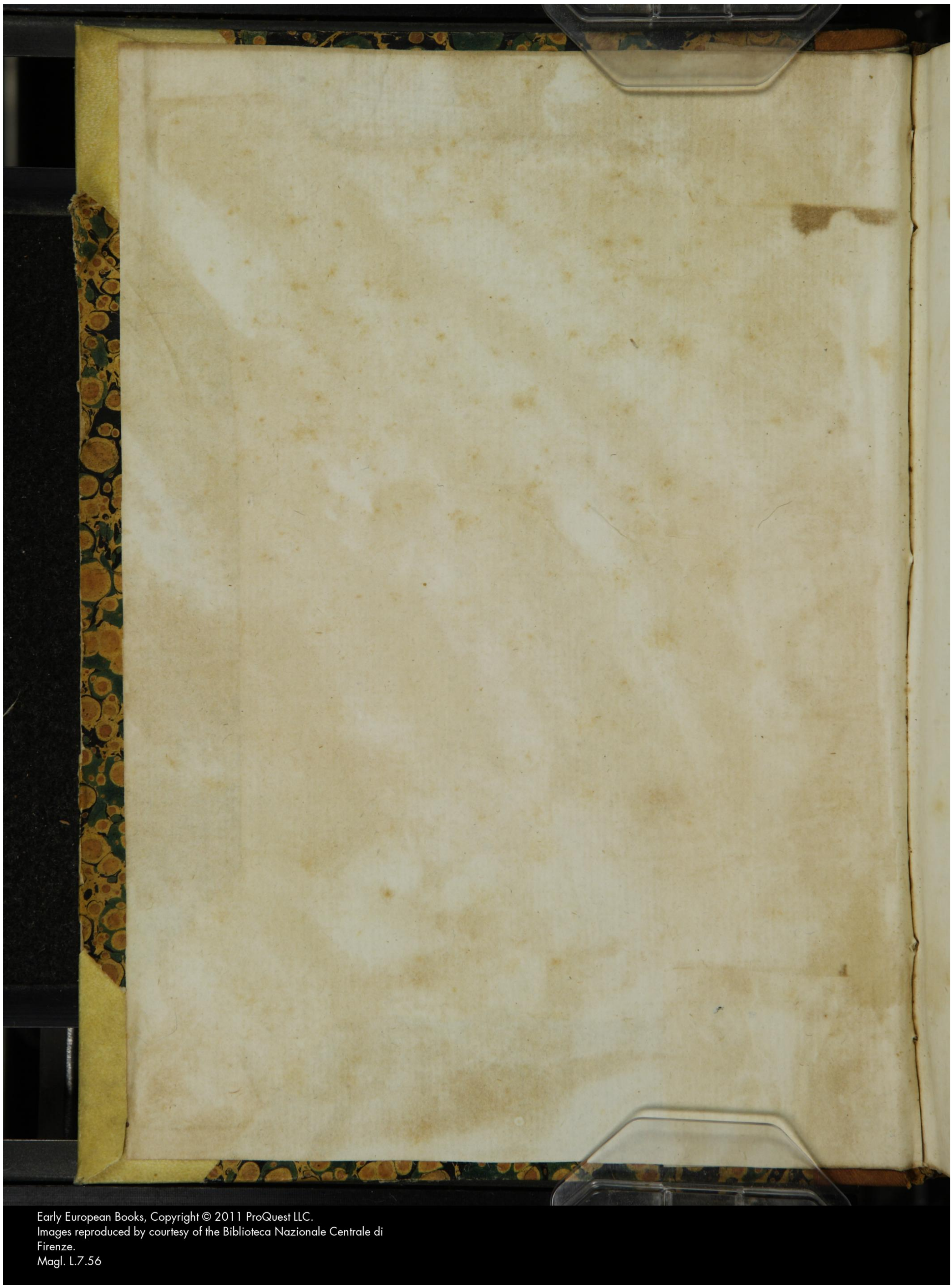

VIII
HOLKOT
OPUS
SUPER SAPIENTIAM
SALOMONIS
121
INCUNABULI
L
7
56
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze
S. L.
1489

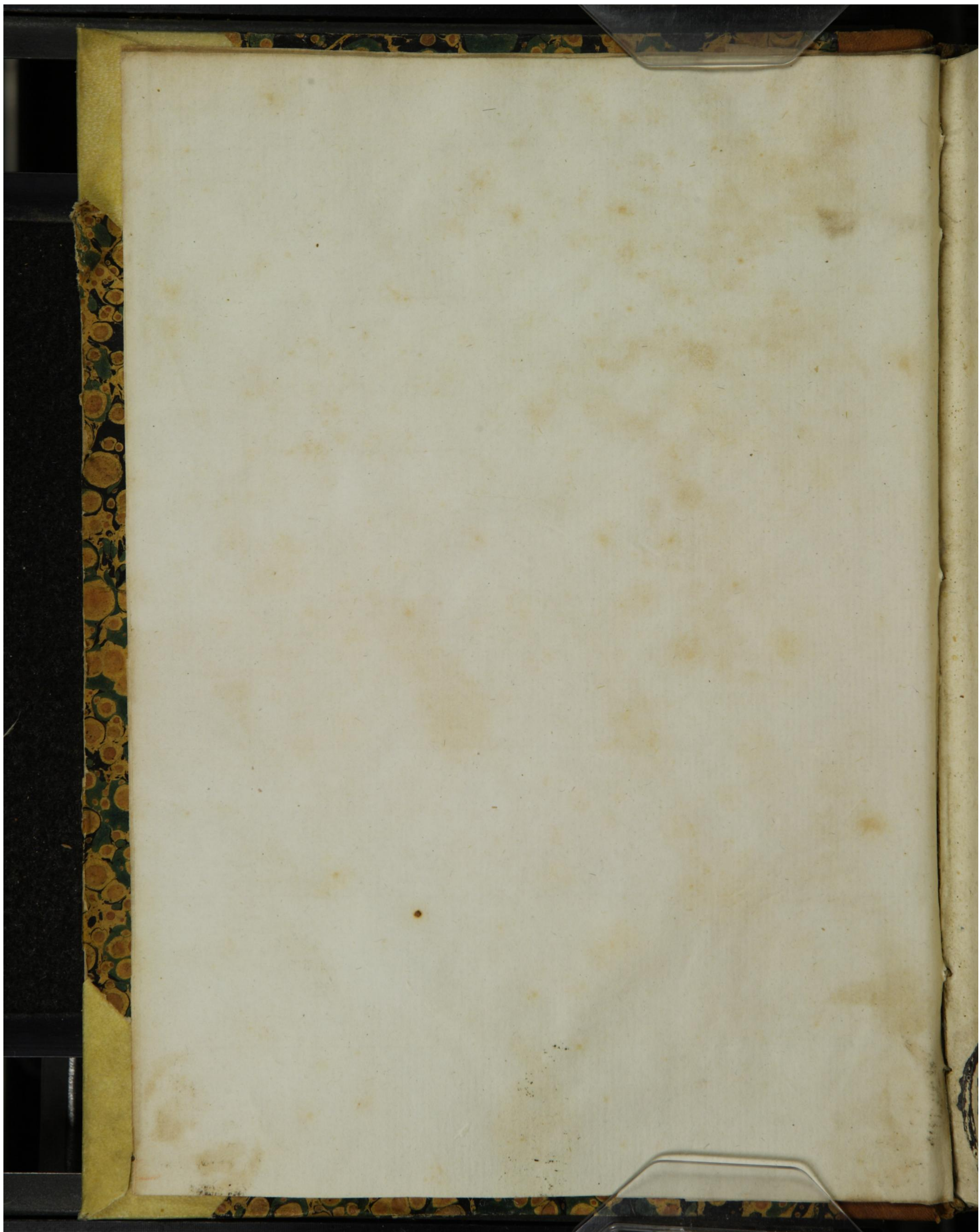

Op9 pclarissimū eximii dn̄i magistri Roberti holkot sacre theologie moralissimi atq doctissimi pfessoris ordinis fratrū pdicatorū sup sapiā3 salomois. quā3 philo distissim9 collegit Cōtinens postillā accurate ac summa enucleatione elaboratā. Cū singularibus questionib9 ad oē3 materiā tam scolasticā at3 disputabilē: q̄ ad ppl3 pdicabilē vtilissimis. atq3 solennes non mō diuinarū lrārū verū et philosophorū atq3 famosorū poetarū ad easdem materias congruenter applicatas: allegationes.

INCIPIT. FELICITER.

d Ominus petra mea et robur meū. ii. Regū xxii. Artes et scientie hūanis studiis adiuēte per occasionē q̄druplicē matīa3 glorie sibi sumūt Artes nāq3 q̄dā gloriose vidēt ex auctorū imperiali nobilitate. q̄dā ex pricipiorū naturali sbtilitate. q̄dā ex occultorū matīali difficultate. q̄dā ex officiorū generali vtilitate. Prime aūt sūt artes ciuiles siue pollitice. Secūde sūt artes puerles et mathematice. Tertie sūt artes subtiles et phice Quarte sūt artes seruiles

A et mechaīce. S3 sacre scripture subtilitas hoīb9 īspirata dīnit9. p cuiusda3 progatiue priuilegiū singulare q̄tuor istas cās honoris et glie sibi vendicat merito sup oēs. vtpote cui9 auctore nihil sublimi9: qa dn̄s Cuius tenore nihil solidi9: qa petra. Cuius vigore nihil potēti9: qa robur. Cui9 valore nihil locupleti9: qa mea et meu3. ut sic soli sacre scripture ɔueīat merito dicē verba thematis pa sūpti. Dn̄s petra mea et robur meū. In qb9 q̄ ad q̄tuor ei9 cās efficiētē et materialē formale3 et finalē q̄tuor dignificāt eā et extollūt. videlicet. Munimētū maiestatis. fundamētū firmitatis. cōplemētū ptātis et emolumētū pprietatis. Primū magnificat. Scdm̄ ratificat. Tertiū fortificat. Et quartū dignificat. Munimētū maiestatis q̄ ad causā efficiētē notatur cū p̄mittitur dn̄s. De q̄ p̄s. Vox dn̄i sup aquas de9 maiestatis itonuit. dn̄s sr̄ aq̄s multas. Fūdamētū firmitatis quo ad materiā subiacētē notat̄ ī petra. Ecci. xxvi. Fūdamēta eterna sup petrā solidā et mādata dei ī corde mulieris scē id est m litātis eccīe. fm glo. Cōplemētū ptātis q̄ ad fora3 relucētē īportat robur vt de ea digne v̄ificet̄ illud ysaie. xl. Dat lasso virtutē et his q non sūt fortitudinē et robur multiplicat. Emolumētū pprietatis q̄ ad finē ɔsequētē designat̄ in duplici pnoīe possessiuo mea et meū vt digne dicat illud deutro. xxxii. Cōcrescat vt pluuia doctria mea. fluat vt ros eloqū meū. Dn̄s inq̄ petra mea et robur meū. Circa primū ē aduertēdū q̄ a auctor egregi9 huius sacratissime facultatis in ip̄is auditorib9 q̄tuor dispositōes v̄tuosas reqrit. sc3 itētōis simplicitatē estiatōis hūilitatē. cōmunicationis liberalitatē. et opatōis cōformitatē. Primo dico reqrit itētionis simplicitatē. Iux̄ illud sapie. i. Sentite de dn̄o ī boītate et ī simplicitate cordis q̄rite illū. Nā sicut nēo pōt duob9 dn̄is seruire. Aut ei vnū odio habebit. et alterū diliget. Aut vnū sustinebit et alterū cōtēnet. Math. vi. Ita nemo pōt distictis factatib9 vtilit̄ applicari. Et iō sicut dr̄. Math. iiii. Dn̄m deū tuu3 adorabis et illi soli seruies ei9 scriptu

ris totaliter intēdēdo. Secūdo ꝛquirit spūs sctūs in auditore scripture. estia tionis humilitatē. ut siue doctor siue discipul⁹ humilit̄ sētiat de seipso. Iuxta principal̄ magistri exemplū. Io. xiii. Vos vocatis me magister et dn̄e et bene dicitis. sū eteni. si ego laui vestros pedes dn̄s et magister: et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exēplū ei dedit magister noster in seipso reprimēs inflationē et ad alios indignatōes eo ꝙ scia inflat si caritas nō assistat. Et in multa sapia fit multa indignatio. Ecc̄. i. De ista materia loqtur bern. sr̄ can. ser. xli. Et dicit sic. Ve q̄ bn̄ de deo et assētire et eloq acceperit: si q̄stū estiauerūt pietatē si ꝯuertant ad inanē gloriā quod ad lucrū dei acceperit erogandū. si alta sapientes humilib⁹ nō ꝯsētiāt. Paueāt illud quod in propheta legitur dicēte dn̄o. Dedi eis aurū meū et argentū. ipsi autē de argēto meo et auro meo opati sūt baal hec bern. Tertio reqrit auctor scripture sacre in auditore ipsius cōmuicationis liberalitatem vt quod sine fictione didicit sine inuidia cōmunicet. sap. vii. Sicut enim dicit seneca. Sapientia est nobilis animi possessio. auarum dedignās possessorē que cū sit distributa recipit icremētū seu augmētum. Et aug⁹ de doctrina xp̄iana. c. v. Oīs res q̄ dādo nō deficit dū habetur et nō dat̄. nōdum hēt̄ quō habēda sit Est enim officiū sapiētis rudiores instruere et min⁹ iformatos curialiter supportare iux̄ illud ysa. l. Dn̄s dedit mihi liguā eruditāvt sciā sustētare illū q lapsus ē v̄bo. Quarto reqrit opationis ꝯformitatē. Nō ei decꝫ subtilit̄ sape et fulilit̄ viuē. qa puer. ix Pricipiū sapie tior dn̄i et scia sctōꝝ prudentia.

Prudētia enim est recta ratio agibilium sicut dicit aris. vi. ethi. Sicut ei auctor sacre pagine de⁹ sciaꝝ dn̄s ē. Ita sacra scriptura oīꝫ facultatū dn̄a dici debꝫ et nō illa vana meth. quā deā scientiaꝝ et dn̄aꝫ aris. vocat seu estimat primo. metha. c. iii. Istius eni dn̄e ministeriis reuerendis artes et scie libera les tenēt̄ itēdere. sicut oculi ancille in manib⁹ dn̄e sue qa sicut dicit glo. q̄dā interlinealis. Leuit. ii. Oēs artes phi losophice eo fine distigunt̄ vt p eas q̄si q̄dā nouo istrumēto theologia sacͤtissima pferat̄. De ista dn̄a theologia figuratiue scribit̄ hester. xv. ꝙ assumpsit duas famulas et sup vnā qdē innitebat̄ q̄si p̄ deliciis et nimia teneritate corp⁹ suū ferre n̄ sustinēs: altera āt famulaꝝ seqbat̄ dn̄aꝫ: defluētia i humū idumēta sustētās. Moralit̄ pma istaꝝ famulaꝝ est sapia phoꝝ. Scdā ē lex pōtificū et ipatoꝝ. Sup pmā sacra theologia cū sit sibi ipī sufficiēs et robusta. p̄ deliciis tn̄ sitat se inniti q̄i dictis et modis eoꝝ (loquēdo opponēdo. rn̄dēdo. pbādo. et reprobādo) non p ncctitate. sꝫ p̄ deliciis vtit̄ sicut placet Scdā v̄o scꝫ lex pōtificū et ipatoꝝ dominā seq debꝫ et ei⁹ idumēta i t̄rā defluētia. i. iura de decisꝫ et oblatōib⁹ et aliis tpalib⁹ qb⁹ ad tēp⁹ iuestit̄ eccīa sustētare. Et signāt̄ dr̄ quod ista famula dn̄aꝫ seqbat̄. nimis ei piclosū ē et icōueniēs et absurdū quod cum sua dn̄a pari passu icedat quod ipa de fidei articlis de eccie sacmētis devisiōe btōꝝ vl̄ pōdē pctōꝝ detmiet. iux̄ v̄ba legū i treis negociis vsitata. h̄ ei catholicos i scismaticos et ifideles et doctores in adulatores ꝯuertit sicut recēt̄ vob̄ occurrit et nup expimētovidistis. Hec ei factas ē illa ācilla agar de q̄ scribit̄ in

figura·geñ.xvi.ꝙ cōcepisse se videns ꝯtēpsit dñā suā et afflicta dñam suā fugit et fugiēs sub his v'b ab āgelo re uocat'. Reuertē ad dñā tuā et hūilia re sub maib⁹ ei⁹. Leges ei et canones iıtis tpib⁹ mirabilit' fecūde ꝯcipiūt di- uitias et piūt dignitates. Et iō sac' scp tura q̄ ē oīū sciaꝝ dña dēlicta ē · et ad illas ꝯfluit qi tota mltitu⁹ scolariū his dieb⁹ et flebil' adiplet' lamētatō. Iere. trenoꝝ.i. Fcā ē q̄ui vidua dña gētium.

b Hec ē etiā cā q̄re nō solū illa imo ācil la sua pma phia videlicꝫ a paucis rspe ctie moderñis tpib⁹ frequētatur sicut plāgit ouidi⁹ de vetula li.i. sic dicens. Oēs declināt ad eā q̄ luc' mistrat. Vt ꝙ sciāt discūt pauci. plures vt abūdēt. Sic te ꝓstituūt o vgo scia sic te venalē faciūt castis āplexib⁹ aptā. Nō te ꝓpt' te q̄rētes ſꝫ luc' p te. Ditariq; volūt po ti⁹ q̄ phari. Et ifra sic. Exiliū patit' et philo pecūia regnat. Sꝫ caueāt sibi ne dñā hāc cōtēnāt qa ad eā optꝫ oēs fi- nalit' reuerti et sub manib⁹ ipi⁹ hūilia ri si tñ velit saluari. Nō ei de legib⁹ ill' ſꝫ de ista sola dr̄ p p̄s. Btūs hō quē tu e rudieris dñe et de lege tua docueris e um. Sic ergo declaratū ē munimētū maiestatis sacre scpture sciaꝝ dñe qd ē pncipiū pncipale i theāte lcōis. Secū dū qd scpturā sacrā ꝯmēdat i v'bis istis ē fūdamētū firmitatis q̄ ad matiā sb- iacētē cū dr̄ pet' Hec ē eni pet' aq̄sa ad potādū pet' mellosa ad cibādū. pet' o- lei pforata ad lenimētū penitētiū. Pe tra scādali destiata ad detrimētum dis credētiū Prīo dico qd sac' scptura ē pe tra aq̄sa ad potādū. de q̄ i. cori. x Bibe bāt āt oēs de spiritali ꝯseq̄nte eos pet' Et sap. xi. Sitiert et iuocauert te dñe et data ē ill' aq̄ de pet' altissia. Est ei pe tra altissia ꝓpt' ei⁹ sublimitatē. dl'cissia ꝓpt' ei⁹ suauitatē. durissia ꝓpt' ei⁹ diffi

cl'tatē vt merito possit dicē illd. ysai. l. Posui faciē meā vt petrā durissiā et scio qm̄ ñ ꝯfūdar. faciē. i. noticiā sēsu uꝫ diuersoꝝ. In facie ei nat'alr̄ patēt sēsus. et scio qm̄ ñ cōfūdar. lꝫ ei hē ses sp manebūt i mūdo vsq; ad fiē mūdi sicut dicit quedā glo. ysa. vii. vl' iiii Cō tra eos tñ sp ert qdā spūales doctores i eccia sicut dicit alia glo. exo. xxvi Et iō signāt' dicit scipt'a scio qm̄ ñ cōfū- dar nec miꝝ: edificata ē ei sup firmā petrā. de q̄. i cori. x. Pet' aūt erat xp̄s cū null⁹ hētic⁹ nec ph⁹ ꝯpat' sicut i p̄s Absorti sūt iūcti petre iudices eoꝝ. glo. Iudices eoꝝ sūt potētes et docto res q demoribus iudicabūt. p'lo. pic- tagoras et ari s. absorpti sūt petre iūn cti idest cōparati xp̄o sēp se videntur aliquid dicere ſꝫ iūge et compara eos christo et nichil sunt mortui iacent: stulta ē sapientia eoꝝ hec glo. Z⁹ ista pet' ē mellosa ad cibādū de q̄ p̄s. Ciba uit eos ex adipe fru. et de pe. mel. sa. eos Vnde hugo didascolō l. iiii. c. iiii Dīna eloq̄a aptissīe fauo cōpāt' q̄ etiā ꝓpt' simplicitatē s'mōis arida appent ext'i⁹ et it⁹ dl'cedīe plēa sūt. sicut ei lac s'm medicos meli⁹ nutrit si sugat'. Ita mel sacre scpture si sugat' p studiū et deuotiōē mlto meli⁹ nutrit q̄ si p bre uē auditiōē facilit' capiat'. et iō de de uoto theologo dr̄ deu. xxxiii. Cōstitu it eā sr̄ excelsā t'rā vt cōedēt fructus a groꝝ vt sugēt mel de pet' Coueiēt' āt sacre scpture difficl'tati dl'cis et vtil' su- auitas ē ānexa. qa s'm oratiū i poetri a sua et ē ad ꝓpoitū. Oē tulit pūctū q miscuit vtile dl'ci. oē tulit. i. poeta q in libro suo approbatōē et fauorē habu it oīū rōanoꝝ. ꝓp̄ls ei rōmā⁹ i q̄nq; or dīes erat distict⁹. erāt ei prēs ꝯscripti. sēatores. ordīarii. eq̄tes. plebs. Si er- go poeta q̄cūq; op⁹ nobile edidissꝫ co

rā pplo publice legebat̄. ſi generalit̄
placuit vnuſquiſq; ordo vnū punctum
appoſuit in fine ſcripti et tūc carmen
illud deiceps autēti⁹ hēbat̄. et iō doc;
horati⁹ q̄ vult op⁹ ſuū oīb⁹ placē vide
at q̄ opus ſuū habeat illa duo. ſc; q̄
ſit delectabile et vtile. quia omne tu
lit punctū q miſcuit vtile dulci. hoc āt
maxīe facit ſacra ſcriptura. Vnde au
guſtin⁹ de vͣa inocētia. c. lxvi. Bone in
quit in ſcripturis ſctīs miſterioꝝ pfū-
ditates q̄ ob hoc tegūt̄ ne vileſcāt. ob
hī q̄runtur vt exerceāt. ob hī apiunt̄ vt
pateant. ē igit̄ hec ſacra ſcriptura pe
tra melloſa ad cibandū. Tertio ſacra
ſcriptura ē petra olei pforata ad leni-
mētū penitētiū de q̄ Iob. xxix. Petra
fūdebat mihi riuos olei. Perforat̄ āt
p acutas et ſubtiles expōes vt aīa de-
uota intrinſec⁹ itrogreſſa in xp̄i āple-
xibus delectet̄ cū ſpōſa. de q̄ Cāti. ii.
Colūba mea ī foramib⁹ petre. hec ſūt
foramina domūcule ſiue caſe ī q̄bus
iuxta ꝯgnois mei ꝯfeſum conuerſari
debeo. ſicut enim nomen a robore de
riuatum ita cognomen habeo a fora
mine caſe datum. et ideo ſicut nomē
meum robertus in robore ita holkot
cognomen intueor. in foramine pe-
tre igitur ſacre ſcripture foramen in
greſſus rogabo cū moyſe. Exo. xxxi.
Domine oſtende mihi gloriam tua;
et ipſe dignabitur michi reſpondere.
Tu inueniſti gratiam coram me et te
metipſū noui ex noie ego oñdam oē
bonum tibi. Ecce eſt locus apud me
et ſtabilis ſupra petrā. Cumq; tranſi-
bit gloria mea ponam te in foramīe
petre et protegam te dextera mea
Quarto ſacra ſcriptura ē petra ſcan-
dali deſtinata ad detrimentum diſcre
dentium de qua. i. Petri. ii. Non cre-
dentibus aūt lapis quem reprobaue
runt edificantes hic factus eſt in ca-
put anguli et lapis offēſionis et petra
ſcandali his qui offendunt verbo nec
credūt ī q̄ et poſiti ſūt. Tertiū q̄ ſacrā
ſcripturam pricipaliter cōmēdat ē cō
plemētū ptātis quo ad formā relucē
tem. q̄a robur. Robur nāq; ſciarū ſe-
culariu; nō excedit poteſtatē hōis hu-
mane. ſed certe robur ſacratiſſīe theo-
logie eſt prime veritatis auctoritas
que cuiuſlibet ingenii vim excedit. et
ideo hec vnumquēq; theologū cōſola
tur et admonet dicēs illd deu. xxxiiii.
Confortare et eſto robuſtus quaſi di
ceret Eſto robuſtus ad expugnādum
ad ſupportandū ad alleuiandu; et to-
lerandum. Ad expugnandū errores
et vicia et ſupportādum onera et offi
cia. Ad alleuiandū dolores et ſuppli-
cia. Ad tollerandu; terrores p iuſtia
Primo tenetur doctor catholicus re
aliter eſſe robuſtus ad expugnandu;
errores et vicia iuxta zelum ſanctorū
patrum qui nos in ecclīa preceſſerūt
talis fuit helias ſicut. iiii. regum patet
Qui robuſtus dominator interpreta
tur. Talis fuit dauid ſicut. ii. reg. pat;
qui manu fortis interpretatur. Talis
fuit boos de quo ruth. iiii. qui ſimilit̄
interpretat̄ robuſt⁹. Talis fuit oza q
archā declinātē māu voluit erexiſſe.
ii re. vi. qui ſimilit̄ itpretat̄ robuſt⁹.
Et mlti alii de q̄bus verificatur illud.
Iudi. ii. Oēs robuſtiſſimi pugnatores
Secundo tenet̄ eē robuſt⁹ ad ſuppor-
tandu; onera et officia vt ſit quaſi co
lūna ad ſupportandū eccīa; militātē.
In cui⁹ figurā ſalomō ī porticu tēpli
dei duas colūnas collocauit q̄rū vnā
vocauit iachi quod ē firmitas et alte-
rā boos quod ſonat robur vl ī robore

iii.re.vii.Portic⁹ tēpli dei id estceli ē eccīa militās cui⁹ glīa creat̄ et crescit si ei⁹honores et onera deferāt̄ sapiē-tibus et robustis iuxta illud.ꝓuer.xi. mulier gratiosa.i. militās eccīa iueīt glīaȝ et robusti habebūt diuitias qa si cut scribit̄ ꝓuer.xxiiii. Vir sapiens fortis etvir doct⁹robustus et validus. Tertio tenet̄ doctor catholic⁹esse ro-bust⁹ ad alleuiādū dolores et supplici a que interdū iniuste innocētib⁹ infe rūt̄.Iux̄ illud ysa.xxxv.Confortate manus dissolutas et genua debilia ro borate.vt sibi merito dici possit illud iob.iiii. Ecce docuisti plurios et ma⁹ lassas roborasti. vacillātes ꝯfirmaue runt sermōes tui.et genua debilia cō fortasti.Quarto tenet̄ theolog⁹eē ro bust⁹ ad tolerādūȝ terrores ꝓ iusticia et veritate sane doctrine qa secūdum gre.xxvi. moꝝ.c.xxix. exponēs illd̄ Iob xxxvi.ꝓ robustis ppl'i ascēdāt Ro busti sūt illi q ꝑ'ītate quā detinēt de-spici non tiescūt.robusti sunt illi qui ad vicēdū hui⁹ mūdi desideria ꝯuale scūt sed ꝓ robustis ppl'i tūc ascendūt si p negligētiā agit̄ vt doctoꝝ et forti um loca indocti et debiles sortiāt̄ hec gre.De talib⁹nāq̄ verificat̄ illud Ihe. li.Deuoratū ē robur eoꝝ facti sūt q̄si mulieres non sicviri theologi quibus ꝓveritate defēdenda districte dicitur Iosue x.Nolite timere nec paueatis. confortamini et estote robusti.Quar tū etvltimū quod sacrā scp̄turā extol-lit ē emolumētū ꝓprietatis q̄ ad fineȝ ꝯsequētē quod notat̄ cum dr̄ mea et meū.Cū ei sit sciaꝝ dn̄a sicut superi⁹ ē ꝓbatū.iuste sibi ꝯueit ꝓnoīb⁹istisvti. Ipa ei ē q̄ singularit̄ dicit. ꝓuer. viii. Meū ē cōsiliū et mea ē eq̄tas: mā est prudētia.mea ē fortitudo. vbi q̄tuor

sibi appropat v'tutes īsignes. Cōsiliuȝ discernēdo.eq̄tatē exeq̄ndo.prudētiā i ꝓcauēdis.et fortitudīeȝ i sustinēdis. Vt āt per studiū sacre scp̄ture hasvir tutes dīnit⁹ ꝯseq̄mur.dicā iā i fīe lec tōis illud quod scribit cassiodor⁹.lib° suo īstitutionū dīnaꝝ l'raꝝ c.vl. Pre sta dn̄e legētib⁹ꝓfectū legē tuā querē tib⁹reīssionē oīȝ pctōꝝ vt q desiderio magno ad lumē scp̄turaꝝ tuaꝝ per-uenire cupi⁹: nullis pctis caligātib⁹ob scuremur et trahe nos ad te v'tute oī-potētie tue et nō reliquas suavolūtate vagari q̄s p̄cioso sanguine redemisti. Quod nobis cōcedat.

CA.I. LEC.II.

dIligite iustiam q iudicatis trā Circa libꝝ istū q li-ber sapīe nūcupat̄ sunt in ꝓncipio tria notanda. Pri mū ē de ei⁹noīe.Secūdū de ei⁹ aucto re.Tertiū de ei⁹fīe Circa nomē hu ius libri dico quod iste ē titul⁹ sapīa. A et ē sciēdū quod tripl'r accipit̄ a diuer sis.Nā p̄mo apud peripateticos dicit̄ vna v't⁹ītellectual'et specl'atia īter oēs v'tutes ītellectuales nobilissīa.Et sic de ea tractat aris.vi.ethicoꝝ.c.vi. Et i. metha.c.v.vbi descp̄tioēȝ sapientis inuestigat talē.Sapiēs ē qui scit oīa et difficilia.ꝑpt̄ certitudīeȝ et cāȝ ipȝ sci-re.ꝑpt̄ se q̄rentis.et alios ordinans et persuadēs.Etiā ibidē dicit ei sapiens debeat n̄ solū scire per cās ȝ etiā per altissimas cās. Hoc aūt nomē sapiēs i latio sophos i greco int̄ptat̄.Vn̄ ātiq t⁹an̄ tpa pictagore oēs q se studio sapi ētie māciparūt.sophi dicebāt̄. tādeȝ pictagoras ille famosus q tāte fuit au ctoritatis i ppl'o qd̄ de ei⁹sn̄ia nll'i licu it disputare iudicās qd̄ ꝑsūptuosū eēt sic vocari cū int̄rogaret̄ qd̄ se ꝓfitet̄

nō sapiētē sed philosophū id est amatorē sapie se vocauit eo ꝙ se sapiētem ꝓfiteri arrogātissimū videbatᷣ. Sicut dicit aug⁹. viii. de ci. dei. c. ii. Ex q̄ patet ꝙ auctor h⁹ libri philosoph⁹ dici pt Secundo apud theologos accipitᷣ sapientia ꝑ dono supnaturali siue infuso p quod homo noticiā h3 dīnorū et hūanorꝝ ex inspiratiōe speciali. vel ex q̄dā vicinitate gratiosa ad deū sicut dicit dionisi⁹. c. v. de dīnis noīb⁹. ꝙ ihe rothe⁹ patiēdo dīna didicit. Sicut āt sapiētia acq̄sita q̄ vocatᷣ naturalˀ pfectior ē scia et itellectū etiā pricipiorꝝ ꝯphēdit sicut p3. vi. ethi. qa hec sola contra negātes pricipia arguit sicut. iiii. metha. dr̄ Ita lī donū fidē p̄suppoīt et de fēdit. De hac sapia dr̄ ysaie. xi. Reqescet sr̄ eū sp̄s dn̄i sp̄us sapie. 3ᵒ mō accipitᷣ sapia apud stoicos et morales philosophos sicut fuerūt socrates. seneca et boeci⁹ q nihil aliud vocāt sapiam q̄ collectionē v̄tutū intellectualiū et moraliū et illo mō sapiēs ē ide3 ꝙ pfecte virtuosus. Vn̄ de sapiēte sic accepto dicit seneca ī libro q̄dā q ītitulatur de trāq̄llitate animi. ꝙ in sapiētē n̄ cadit iiuria in q̄ libro ꝓbat ꝙ sapiēs nō pōt offēdi et ꝙ sapiētis ai⁹ sp est ī trāq̄llitate et ꝙ cor sapiētis ē sicut adamas et multa talia de qbus alias erit sermo. Sic etiā loqᷣ lactāti⁹ libro. iiii. Virt⁹ cū scia ꝯiūcta ē sapia. Naturā ei hoīs de⁹ hāc ee voluit vt duarꝝ rerꝝ cupidus et appetēs esset: sapiētie sc3 et religionis et hoīes iō fallūtᷣ qa aut religioē3 suscipiunt omissa sapia aut sapie soli studēt religiōe omissa cū alterꝝ sn̄ altero eē nō possit. Et sic michi videtᷣ ꝙ accipit sapia3 auctor hui⁹ libri. Cuius ratō est qa nomē libri cōmunitᷣ accipitur a matia de q̄ tractatur. Nā ī lī libro nō tractatᷣ p̄cipue nec pricipaliter de aliq̄ v̄tute ītellectuali vel morali sed de oī v̄tute. Et iō nomē sapie non hic ponitᷣ ꝑ dono supnaturali: nec ꝑ virtute ītellectuali. s3 ꝑ sūma virtutum tota li. Q̄d āt dic hiero. ī ꝓlogo ꝙ ꝓīde lib sapie nomiatᷣ qa ī eo xp̄i aduēt⁹ et ei⁹ passio euidētᷣ exprimitᷣ q est sapia dei patris videtᷣ eē quedā aptatō modalis vel cōgruētia. magis q̄ denoīatio litteralis. Secūdo sciēdū de huius libri auctore. sūt enī apud sc̄tōs varie opiniones qs auctor fuerit huius libri. Videtᷣ ei hiero. dicere ꝙ philo q̄dā iude⁹ in lingua greca disertissi⁹ librū istu3 q sapiētia īscribitᷣ ex multis sētētiis editis a salomōe cōpilauit. vnde philonis hūc librꝝ dicit esse nō salomonis: nec habere apud hebreos nec itᷣ īscripturas sacras cōputari debere. Sed contra istā snīa3 sūt euidētia argumenta. Primo ꝙ ī. iiii. li. ecclesiastice histo. dicitᷣ sic. Egesipp⁹ et erene⁹ oī3 antiq̄rū chor⁹ librū qui ītitulatᷣ sapia salomonis esse dixerūt. Itē math. xxvii. glo. p̄dictū erat ī li° sapie. morte turpissia cōdēnem⁹ eū. g̊ an̄ passionē christi fuit liber edit⁹. Nō igitᷣ a philone q floruit tp̄e aplōrꝝ. Item libri philonis eiusdē in ecclesiasticis historiis numerātᷣ vbi nō ponitur liber iste. Item infra c. ix. dicitᷣ sic. Tu elegisti me regē populo tuo. et iudicē filiorꝝ tuorꝝ. q̄d philoni non conuenit qui fuit iudeus alexandrinus in egipto. secundū hieronimū libro de hebraicis nominib⁹. Item ambrosius in libro super. iii. q̄stiones salomonis dicit. Sapiētissim⁹ omniū hominū salomon ꝓpheta tria proposuit impossibilia. Et īfra sic ipe in libro sapie sue se dominū omnipotētem deprecatum fuisse cōmemorat

dicens. Da mihi dñe sediũ tuarũ assi strice sapiã3 g vult φ salomõ sit auctor hui⁹ libri. Itẽ beat⁹ aug⁹ fuit aliqñ isti us opinionis φ iesus fili⁹ sirack fecit li brũ sapie sicut et eccíasticũ. Dicit nan φ sic. Illi duo libri vnus q sapia. alius qui eccíastic⁹ ĩscribit̃ de qdã similitu die salomonis esse dicuntur. Nam ie sus filius sirack eos cõscripsisse cõstan tissime phibet̃. Hãc aũt sententiã re tractauit Aug⁹. ii. retctionũ. c. iiii. sub his v̇bis. De auctore libri que3 plures vocãt sapiẽtiã salomoĩs φ et ip3 sicut eccĺiasticũ iesus fili⁹ sirack scripsit nec ita cõstare sicut a me dictum ẽ postea didici. Et iõ probabilius comperi non esse hunc eius auctorem. Ex quibus videtur φ beatus augustinus dubita uerit quis fuerit auctor huius libri vł φsenserit salomone3 fuisse huius auc torẽ Item feria quarta in ebdomada penthecosten legitur in missa. Dixit salomon filiis israel. Diligite iusticiã qui iudicatis terram. Constat φ eccĺia nec dubiũ nec falsũ asserẽ vult in mis

B sa. Propter istas septem rationes tenendas apparet φ salomon fuit au ctor istius libri principalis. possibile ẽ autem φ iude⁹ ille philo qui multu3 fuit peritus in lingua greca. librũ sa lomonis vel libri sententias quõcunq contentas ĩ greco ediderit et φ de gre co translatus sit liber suus in latinum et pro tanto ipsius auctor dicat̃ quan tũ aũt ad Ihere. Verũ est φ nõ asse rit librũ istũ philonis fuisse s3 dicit φ iudei librum istum cuiusdam philoĩs fuisse affirmãt. Vñ Rabanus in glo. super principium istius libri. Male h̃ imponitur hiero. φ hieronym⁹ nõ as serit sed recitatiẽ scribit. Quod aute3 int̃ sacras scripturas debeat numerari

ex p̃sse dicit augustin⁹ de doctrina chri stiana vbi prius oẽs libros canonis et biblie consequenter enumerãs de sa pientia et ecclesiast. sic dicit. Qui qñi am in auctoritatem recipi meruerũt inter propheticos enumerandi sunt. Ex istis p3 φ iste liber ĩter scripturas canoĩcas apud eccíã3 cõputatur. Et φ ei⁹ auctor salomon fuisse dicẽdus est. Licet a iudeis oppositũ sentiat̃. Vn de damascen⁹. iiii. li. sentẽtiarꝝ suarꝝ c. ix. vbi libros sacre scripture enume rat dicit sic panathecos hoc ẽ liber sa piẽtie salomoĩs. et sapia iesu id est ec clesiastic⁹. v̇tuosi quidẽ et boni sed nõ numerãt̃ neq iacebũt ĩ archa hec ille et iõ l3 apud iudeos ñ numerãt̃ apud fideles tñ magne auctoritatis hñt̃. p3 g prio de hui⁹ libri noĩe. scdõ de hui⁹ libri auctore. tertio restat vidẽ de hui⁹ libri fine. Vbi sciẽdũ φ finis sapiẽ q̃ i b h̃ libro tradit̃ ẽ hoĩe3 disponẽ et dig nificare spãlit̃ q̃ ad tria. Primo ad gu bernãdũ ciuilẽ cõmunitatẽ. Pricipiũ enim leges cõdẽdi et hũanã pollicia3 statuẽdi fuit sapiẽtia p eloquẽtiã ordi nata sicut narrat tuli⁹. in ꝓlogo retho rice ita dicẽs fuit quondã tẽp⁹ cũ in a gris homines passi bestiarũ more va gabãtur sibi et victu ferino vitam pro pagabãt nec ratione animi qcq̃ s3 ple raq virib⁹ corporis admistrabãt. nec dũ diñe religioĩs. nõ hũani officii ra tio colebat̃. nemo nuptias legittimas viderat. nõ certos quisq̃ cõspexerat li beros ñ ius eq̃bile qd vtilitatis habẽt acceperat. Ita ꝑpt̃ errorẽ atq insciciã ceca atq temeraria dñatrix cupiditas ad se explenda viribus corporis abu tebatur perniciosissimis satellitibus q̃ tẽpore inquit tulius vir quidẽ magn⁹ et sapiẽs cognouit q̃ materia ess3 et q̃

ta oportunitas ad maxias res anis in eēt hoīz si qs eā posset eligē et pcipiē do meliorē reddē. q̄ dispersos hoīes in agros et ī terris siluestrib⁹ abditos. rōe q̄dā ꝯpulit et ad vnū locū ꝯgrega uit et eos in vnāq̄q; rē reducēs vtilē et honestā. Primū ꝑꝑ̄t isolētiā reclamā tes. Deinde ꝑꝑ̄t rōnū et orationū studiosi⁹ audiētes ex feris et īmanib⁹ mites reddidit et mansuetos et hoc q̄dē nō tacita videt̄ nec iops dicēdi sapia ꝑ ficere potuisse hec ille. Hoc idē poete signare volebāt q fabulā de orpheo fecerunt q tā subtilis extitit cithared⁹ ꝙ fluīa stare. siluas recurrere coegit. cerua ꝯiūxit leoni et leporē cani et in infernalib⁹ furiis cāuit pietatē sicut recitat. Boeci⁹. iii. de ꝯso. Orphe⁹ in rei veritate sapiētes designat q̄rū ē hoīes viciosos et a seinuicem per passiones varias discordātes ī vnā ciuilitatē recolligere et eos per leges et rōes sapientie castigare ꝑꝑ̄t ꝙ signāter dr̄ sapientie. vi. Si delectami in sedib⁹ et sceptris o reges ppl'i diligite sapiāz vt in perpetuū regnetis. v⁹. Regna btā forent si vel cōtingeret eē. Phos reges: vel reges phari. Boeci⁹ in de ꝯso. li. p. ꝑsa. iiii. At q tu hanc sniāz plonis ore sanxisti. btās fore res publicas si eas vel studiosi sapie regerēt vel earū rectores studere sapieꝯtigisset tu eiusdē viri ore hāc sapiētib⁹ capescēdi rei publice causā eē necessariā monuisti. ne īprobis flagiciosisq; ciuib⁹ vrbiū relicta gubernacula. pestē bonis ac pniciē ferrēt. Secūdo ꝯuenit huic scie hoīem disponere ac dignificare ad expugnādū hostilē aduersitatē. Eccs. ix. Ciuitas pua et pauci in ea vim venit cōtra eā rex magn⁹ et vallauit eā extruxitq; munitōes per girū et fcā ē obsidio. inuent⁹ est in ea vir sapiēs et paup et liberauit ciuitatē per sapiētiam suam. Et quia in antiquis est sapia. Iob duodecimo. et annorū mltitudo docet sapiētiā Iob tricesimosecūdo. Ideo alexāder magn⁹ nullū ī exercitu suo ducē habuit nisi sexagenariū. vt magis senatores q̄ milites viderentur: sciuit enī ꝙ quātūcūq; homo sit fortis viribus et honest⁹ corpore. si sapia careat nihil valet ꝑ rege vel duce. Vnde fm Aristotilē. Sapiētis est regere et ordinare: s; fortiū est obseruare et mīstrare Et hoc est ꝙ dicit̄. Sapie sexto. Melior est sapia q̄ vires et vir prudens magis q̄ vir fortis. Tertio cōuenit huic scie hoīez disponere et dignificare ad castigādū puerilē fatuitatē. ꝑuerbiorū. vicesimonono. Virga atq; correctio. tribuet sapiāz. Puer aūt q dimittitur volūtati sue cōfundet matrē suā. Erim⁹ igit̄ apti per noticiā hui⁹ libri ad gubernādū ciuilē cōmunitatē. Ad expugnandū hostilē aduersitatē et ad castigādū puerilē fatuitatē. Et ideo sicut scribit̄ ꝑuerbiorꝫ octauo. Audite disciplinā et estote sapientes et nolite abicere eam. L.E. III.

d Iligite iusticiā q iudicatis terrā

Actur⁹ de sapia sapiētissim⁹ salomō in h̄ libro vt ad eā auditores alliciat sic ꝑcedit. Primo ei detmiat ipsi⁹ sapie nobilitatē et cōmēdationē.

Scdō ei⁹ vtilitatē et operatōez. capitulo nono Deus patrum nostroum et dn̄e mie etc̄. Nā ꝑ sapiāz sanati sunt q̄cūq; placuerūt tibi dn̄e. Seq̄t̄. Circa ꝑmū ꝑmo on̄dit quō hō possit sapiāz acq̄rere. Scdō quō acq̄sita possit hoīez ꝑficē īfra caplo sexto. Melior ē sapia

Circa ꝑmū primo on̄dit ꝙ ꝑ sapia acq̄rēda oportet hoīez iusticiā habere

Scdō excludit opinionē: iusticie et sapie ꝯtrariā. caplo scdō. Dixerūt ipsi Circa pmū duo facit. Primo ꝓpōit ꝙ ad habēdā sapiā ȝ oportet amare iusticiā. Scdō ostēdit ꝙ hec iusticia diuidit se triphariā. Ibi. Sētite Dicit ergo primo sic Diligite iusticiā q iudicatis terrā. Notādū aūt ꝙ in gñatōe aialis natura nō icipit a digito vel a pede sȝ a corde: pulmone et capite et mēbris pncipalib⁹. sic hui⁹ libri auctor. volēs iformare corp⁹ eccle in vtutib⁹ moralibus icipit a dñis et platis qb⁹ incūbit ordinare et iudicare Extēdit ei se hec doctrina moralis. gñaliter ad omnes Cōuersatiōe aūt sp plebs dños imitatur et supiores. Ideo salomō afflat⁹ spū sctō in pncipio sue doctrine aggredit informare platos et iudices. sciēs qm̄ si illi fuerit vtuosi: hoīes subiecti. viciosi eē nō poterūt Eccl. x. Iudex sapiēs iudicabit ppl̄m suū et pncipat⁹ sensati stabilis erit: sm iudicē ppli sic et mistri ei⁹ et qlis rector ciuitatis: tales et hitātes in ea Notādū ē secūdo ꝙ nō est mirabile si ppl̄s suū pncipē imitet. Corpora ei celestia q ꝯtinent sub primo mobili ōnia hñt motū sm motū illi⁹. Habēt tñ nihilomin⁹ suos motus ꝓprios sit qliterciiqꝫ. oportet ꝙ populi suo pricipi se ꝯformēt iuxta illud Poete. Mobile mutat sp cū princi pe vulg⁹. Cui⁹ ratio est: qa pricipes se habent ad ppl̄os sicut caput ad mēbra qa ipsi sūt miorū capita. fontes et exemplaria. Modo a capite corpus recipit regimē Riuul⁹ a fonte capit aquā: et ab exēplari. scriptor accipit l̄r̄ quod scribit. Vnde si exēplare sit corruptū et falsū. scriptor sufficiēter excusat licet scripserit falsū librū. Et ideo solet medic⁹ curare pcipue ꝙ caput sit sanū quia. si caput ifirmū: cetera mēbra dolent. Faciētes artificialit aqductus curant pricipalit ꝙ fons sit clarus. Et stationarii solēt eē solliciti vt exēplaria sint correcta de qbus scriptorib⁹ copia mistratur Istomodo per oīa auctor hui⁹ libri volēs per totū corpus eccle vtutes morales trāsfūdere icipit a iudicib⁹: pricipib⁹ et platis. dicēs. Diligite iusticiā. Notādū est tertio ꝙ pricipalit itētio salomonis ē docere sapientiā. Mediū aūt ad acqrēdū sapiam est iusticia. Iuxta illud. Eccl̄ast. tertio. Fili ꝯcupiscēs sapiā ȝ. serua iusticiā et dñs pbebit tibi illā ppt quod ꝑ medio tanq̄ necessario ad sapientiā dicit iudicibus pricipib⁹ et platis. Diligite iusticiam. Videmus eni ꝙ illud quod est pciosū carū vel amatū a pricipe in ornatu gestu vel victu illud trahit ad cōsequētiā a subditis et siue sit vtile siue iutile. saltē nobile negociū reputat effigiare pricipē in his q ab ipo diligi cognoscunt. Vnde si iudices domini et prelati vellent amare iusticiā. non est dubium quin eam subditi amarēt nec mirum. qui eni potest de secta regis et roba de eodē vel consimili panno indui bene habet materiā gaudii. roba autem pricipis et prelati iudicis debet esse iusticia secundū illum. Iob xxix. Iusticia idutus sū et vestiuit me sicut vestimēto Et i ps. Sacerdotes tui induant iusticiā Sȝ reuera tā sacerdotes q alii scolares et laici nunq̄ sibi ita parauerūt idumēta sicut modernis tēporib⁹ iā videm⁹ et certe sicut ē de veste corpis ita de vestitu mētis et ideo necesse ē de eis dicē. Diligite iusticiā Vbi breuit eos docet tria videlȝ qlit sint affecti. diligite iusticiā. ad qd sint electi. qa ad iudicādū. et q sūt eis sub

iecti qa terrā id ē hoīes t'renos et t're
nis desideriis inherētes. Ad hoc ꝙ hō
sit iust⁹ nō sufficit iusta facere. ꝫ req-
rit' ꝙ iuste faciat iusta. fm aristotilē. ii
et. qnto ethico. Vñ q suspēdit furē ꝫe
lo vindicte ꝑpt' grauamē ꝑsōale. facit
qdē iustū sed nō iuste sed ad hō ꝙ hō sit
iust⁹ reqrit' ꝙ iusta faciat amore iusti
cie. Et ideo dicit anselm⁹ de libero ar
bitrio. c. iii. ꝙ iusticia est rectitudo vo-
luntatis ꝑpt' se fuata et Deu. xvi. Iu-
ste qđ iustū est exeqre. Ex qbus patet
ꝙ qtuor gn̄a hoiꝫ sūt q iusticiā quodā
a modo faciūt et tñ eā nō diligūt videlꝫ
appetiui honoris et reuerētie. vindica
tiui rācorū et ipatiētie. lucrati nūeꝝ.
et dissimilati scelerū. Sūt ei primo q-
dā q licet iusticiā non diligāt volūt tñ
viderī iusti. Arguūt delinquētes. vitu
perant vicia. docēt v'tutes puniūt sine
mīa et tñ cū oī itētiōe corrupta. qa nō
ob aliud nisi hōrificent' ab hoīb⁹ et vo
centur iusticie ꝫelatores. tales fuerūt
scribe et pharisei de qbus. Mathei. v.
Nisi abūdauerit iusticia vr̄a pl⁹ q̄ scri
barū et phariseorū nō itrabitis in re-
gnū celoꝝ. Scđo vindicati rancorū et
ipatientie ꝑtēdūt se eē amatores iusti
cie et nō sūt. sicut enī iusticia vult vin
dicare delicta. sic et ira. vnde irat⁹ añ
vīdictā dolet qsi patiēs aliqđ iiustū. ꝫ
qñ punit delectat' sicut dr̄. iii. ethi. ca.
xxii. tales fuerunt illi duo senes iudi-
ces q susānā adiudicauerāt morti qa
eoꝝ libidinosū amorē ꝯtēpsit sicut dr̄
Daniel'. xiii. Int' enī passiōes malas q̄
in iudice eē possūt. Ira ē vna de peio-
rib⁹ nā ira ipedit aīm ne possit cerne-
re verum sicut dicit. Catho. Ira exco-
gitat causas calūniādi et vbi culpa nō
subest ira in penis nescit modū tene-
re. Vñ Seneca in li. pri. de ira ad no-
uatum. de iudice qdē malo dicit ꝙ fu
rore accēs⁹ ꝯdēnauit ad mortē tres mi
lites inocētes ꝑ hūc modū. vnū iussit
occidi qa devia redierat sine socio cō-
militōe. iponēs ei ꝙ eū int'fecerat ꝑce
pitꝙ stati cuidā militi astanti ꝙ eū du
ceret ad locū supplicii vbi morte ple-
cteret' cū aūt eēt educt⁹ rediit cōmili-
to sanus et icolumis ꝑ quo ali⁹ morte
plectend⁹ ducebat'. Vidēs aūt hoc ter
tius miles q primū ducebat v' sus sup-
pliciū rediit ad iudicē et ābos corā il-
lo milites ꝑsentauit. qs vt vidit tirān⁹
furore accēsus iudiciū dedit tale. pri-
mo. dixit te iubeo occidi qa iussus es
occidere et ipatori nō obedisti Scđo
te inqt iubeo int'fici. qa dānatus es. et
tertio te inquit sic iubeo int'fici quia
causa cōmilitoni dānationis fuisti. Et
subit seneca ibidē. O q̄ solers est iracū b
dia ad fingēdū causas furoris. tres ei
ibi puniti sūt ob vni⁹ inocētiā. Exco-
gitat iste queādmodū facet crimia cū
nullū ieniret. hēt ei iracūdia hoc ma
lum ꝙ nō vult regi. Nā ipsi v'itati ira
scit' si ꝯtra volūtatē eius aliquid faciet
hec Seneca. Et ideo signāt' dr̄. Ia. pri.
Sit aūt oīs hō velox ad audiēdū tard⁹
ad irā. Ira enī viri iusticiā dei nō opa
tur. Tertio lucratiui nūerū ꝑtēdūt
se iusticiā diligere sed mētiunt' oīno.
diligūt enī pecuniā et ꝑpt' pecuniā fa
ciūt iusticiā. Isti nō diligūt iusticiā ni
si sicut venefic⁹ venenū. et iudas xp̄m
ad vēdēdū. Isti ei sūt mercatores iusti
cie et nō amatores. Et sicut mercator
nō curat cui vēdat merces suas nisi ꝙ
ille habeat q pl⁹ offert de pecunia. ita
tales iudiciū suū vēdūt idifferēt' iusto
et iiusto. Dūmō ille poti⁹ hēat q plus
de pecunia eis donat quib⁹ de merito
maledixit. ysa. v. Ve qui iustificatis

ipiū p muneribꝰ et iusticiā iusti aufer tis ab eo. Quarto dissimulatiui sce lerꝫ non sūt iusticie dilectores. hēt eni iusticia ꝙ culpe correspōdeat pēa sicut morbo medicina. et iō talis pietas vel ꝯpassio falsa ē et iniusta. sicut ei mr̄ q̄ñ ꝙ nō sustinet filiū vberari vt corrigat̄ nec filiā aduri vt sanet̄. Et cōtra tales loquēs Aug. in q̄dā epistola dicit Molestꝰ ē medicꝰ fureti frenetico et pater indisciplinato filio ille ligādo iste cedēdo. si aūt illos negligāt et pire pmittant. ista potiꝰ falsa māsuetudo et credulitas ē. Et ideo signāt̄ dr̄ i psalmo. Bti qui custodiūt iudiciū et faciūt iusticiā Et mathei. v. Bti q esuriūt et sitiunt etc̄. Vn̄ nota ſm āselmū de ꝯcordia ꝙ duplex ē affectio aīe q̄dā ꝯmodi et q̄dā iusti. Prima ē affectio avoluntate iseparabilis. Scd̄a ē sepabilis. sub prima cadit affectio cibi et potꝰ. et huiusmodi sicut igit̄ oī die renouat̄ i nobis esuries et sitis ita affectio iusticie i crimibꝰ corrigēdis sp̄ debet eē i nobis recēs et isepabilis. Et ideo dicit. Bti q esu. etc̄. Glo. Amatoribꝰ veri boni nō satis est ꝙ iusti sūt. sed sp̄ sitiūt opa iusticie vt de q̄libet tali verificet̄ illud. Apo. xxii. iustꝰ iudicabit̄ adhuc dicit igit̄. Diligite iusticiā Est āt h̄ pmo dubiū q̄re pricipibꝰ et p̄latis potiꝰ dr̄. diligite iusticiā q̄ diligite prudētiā vl̄ aliquā aliā v̄tutē moralē. Ad hoc dicēdū ꝙ huius duplex est causa Vna. qa habita iusticia in p̄latis habent̄ ꝯmuniter oēs v̄tutes. et hoc est quod dicit ambrosiꝰ in examerō. Vbi inquit est prudētia ibi intēdū est malicia. vbi fortudo ibi iracūdia. vbi tēperātia ibi ipatiētia. pleraqꝫ alia vicia Vbi aūt iusticia ibi est ꝯcordia virtutū ceterarum. Secūda causa est quia sine iusticia nō possūt reges et p̄ncipes eē dn̄i. et ideo multum diligere debēt illud sine quo dn̄i esse nō possūt Amota eni iusticia fiūt reges tirāni. Vnde Aug. quarto de citate dei. c. iiii. remota iusticia q̄d sūt regna nisi magna latrocinia. et latrocinia q̄d sūt nisi pua regna? Ad q̄d ostendēdū inducit Augustinꝰ historiā de alexandro magno et quodā pirata qui vocabat̄ diomides. que tamen plenius narratur. polli. li. iii. Vbi dicitur ꝙ cum pirata comprehēsus esset. et eum alexander interrogaret ꝓpter quid mare haberet infestū. respondit libera voce tu ꝓpter quid orbem terrarū. sed qa ego facio illud paruo nauigio: latro vocor. tu aūt quia magna classe facis diceris iperator. si solus captus fuerit alexāder latro erit. nam si ad nutū diomidis ppl'i famularet̄ erit diomides iperator nā q̄tū ad causā nō drn̄t nisi qa deterior est q rapit iprobius q iusticiā deserit abiectiꝰ qui manifestiꝰ ipugnat leges: q̄s ego fugio tu ꝑseq̄ris ego vtrūqꝫ vereor tu cōtēnis. me fortune iiqtas et rei familiaris angustia. te fastꝰ itolerabil' et iexplicabil' auaricia furē fac: si fortūa māsuescēt fierē forte melior et tu q fortūatior: neqor eris. Miratꝰ alexāder ꝯstantiā hoīs cū icreparet̄ iuste et mēito argueret̄ Expiar inqt an futurꝰ sis melior: fortunā mutabo ne tūc alicui ꝙ deliq sti. ſꝫ tuis moribꝰ ascbat̄. eūqꝫ fieri iussit militē vt posset ex idē saluis legibꝰ militare. Ex isto seq̄t̄ ꝙ sn̄ iusticia nō possūt r̄ges iuste regre. Scd̄ꝫ pōt eē C dubiū q̄ ē magis nc̄ria rei publice'. vl̄ iusticia vl̄ amicicia. Et videt̄ ꝙ iusticia qa. v. ethi. c. viii. i q̄dā ꝓportōe pmāet ciuitas sed hoc ptinet ad iusticiā Item ca. ii. Iusticia est p̄clarissima virtutū.

et ē v't⁹ pfecta et neqꝫ hesper⁹ neqꝫ luci
fer ē ita admirabil'. Ad oppoitū argu
it' per tuliū de amicicia. ē ei amicici-
a ſm eū oiꝫ dinarū hūanarꝫqꝫ rerꝫ cū
beniuolētia et caritate cōſeſio: ſꝫ illa ē
maxīe neceſſaria rei publice ꝙ etc. Et
addit quod ſi oēs hoīes eēnt aīci nō in
digēm⁹ iuſtia. ſꝫ ꝙtūcūqꝫ hoīes eſſent
iuſti adhuc idigēm⁹ amicicia. Et iō di
cit ariſ. quod aīcicia ē magis neceſſari
a ꝙ iuſticia. Dicēdū quod ſicut dicit a-
riſ. v. ethi. Iuſticia ē duplex. ſcꝫ iuſti-
cia legal' q̄ ē oēs v'tutes et nō ē pars v'-
tutis ſed ē tota v't⁹. Alia ē v't⁹ particu-
laris q̄ ſm eū didit' ī ꝯmutatiaꝫ et diſ
tributiaꝫ. Si igitur q̄rit' an iuſtitia ſit
magis neceſſaria reipublice vel aīcici
a. et fiat q̄ſtio de iuſticia gn̄ali. Dicen
dū quod illa ē magis nccīa ſicut totuꝫ
eſt meli⁹ ſua parte. Si vero de iuſticia
particulari Dicēdū quod aīcicia ē ma
gis neceſſaria et h̄ ſatis inuit ariſ. viii
ethicorꝫ c. i. vbi dicit quod aīcicia cōti
net et cōſeruat citates et legiſpoſito-
res magis circa amiciciam ſtudent. ꝙ
circa iuſtitiam. Ad argumentum in
oppoſitum verū eſt quod per iuſtitiaꝫ
ꝯmanet ciuitas magis tn̄ p amiciciā.
Quod āt dr̄ quod iuſticia ē p̄clariſſi-
ma v'tutū loqt' ibi de iuſticia legali. n̄
de iuſticia particl'ari Sequit'. Qui iu
dicatis t'rā. Et iſta lrā triplicit' exponi
tur. Primo mō ſic t'rā id eſt hoīes Ge
neralit' eni hoīes pn̄t vocari t'ra. tū qa
de t'ra ſūt originē ducētes. ecci. xxxiii
Oēs homīes de ſolo et t'ra ſūt vn̄ cre-
at⁹ ē adā cū t'rā inhabitet. Vn̄ p̄s. In-
cola ego ſū ī terra. Tū qa ex terra ſūt
exiſtētis. ecci. xvii. Oīs hō terra et ci-
nis. Tū qa in t'rā reuertēt'. Ecci quar-
to. Qui de t'ra ſūt ī t'rā reuertēt'. Vn-
de ī h̄ quod dicit t'rā repmit ſuperbiā
iudicū et platorꝫ. Terra enim vilis eſt
et infimū oiꝫ corporū Vn̄ ecci. xiiii.
dicit'. Quid ſuperbis t'ra et cinis. de-
bēt ergo iudices et plati cōſiderare iu
dicādo. quod ipi nō ſūt celeſtes ſꝫ ter
reni ſūt hoīes aliis ſimiles ī cōditioīs
fragilitate. aliis cōuertibiles ī corru-
ptibilitate. aliis eq̄les in nature vilita
te. quia terra Nā ſecūdū phm terra ē
mat' oiꝫ corporū ipſi filii ſunt matris
noſtre gn̄alis q̄ ē t'ra et etiā ipſi ſūt fi-
lii priſ nr̄i gn̄al' q ē t'ra fex et putredo
omniū elementorū. Quod cōſiderās
beatus iob. xvii. c. Ipſi terre dixit. pat'
meus es et mater mea. Secundo mo-
do exponit' iſta lr̄a de terra id ē eccle
ſia ꝓpter tres conditiōes terre q̄ eccle
ſie conueniūt. videlicet humilitatē ſta
bilitatē. et fertilitatē. Vnde bern. ſu
per cantica de eccleſia ſic exclamat O
humilitas et ſublimitas et tabernacu
lū cedar et ſanctuariū dei t'renū habi
taculuꝫ et celeſte palaciū domus lute
a et aula regia et thorus mortis et tē
plū lucis. et deſpectio ſuperbis. et ſpō
ſa chriſti et ſtabilimentū ſane doctrīe
et fertilitas fidei chriſtiane. quaſi di
ceret. Multa bona in te relucent. ſi be
ne fuerint iudicata. Tertio modo ex
ponit' illa littera de terra id eſt de car
ne noſtra et corpore noſtro quod de
bet iuſte iudicare vt eius obſequium
rationabile fiat et deo placeat. Vnde
gregorius in moralib⁹ Dum carnalis
vita corrigitur et vſqꝫ ad abſtinentie
ſtudium a proficientibus peruenitur
quaſi in altare iam corpus noſtrū vel
caro noſtra incenditur vel offertur vt
inde in conſpectu omnipotentis ſacri
ficium redoleat vnde prius culpa diſ
plicebat. Qui ergo diligitis iuſticiaꝫ
ſic iudicate terram.

LEC.IIII.

ſ   étite de dño in bonitate et inſi-
plicitate cordis querite illū qm̄
inuenit̄ ab his qui nō tentāt illū. Ap-
paret aūt eis qui fidē hn̄t i illū. Quia
ꝓpoſuit ſalomō ꝙ ad ıqrendā ſapien
tiam de qua itētio ē principalis huiuſ
libri neceſſaria eſt iuſticia   Poſtq̄ ſ
premiſit hic de ipſa iuſticia proſequi-
tur conſequēter. Et quia iuſticia a cul
tu dei icipit Ideo primo oñdit quō ho
mo debet ordinari ad deū in mente.
Secundo quomodo in ſermōe ibi be
nignus eſt enim. Et tertio generalit̄
quomodo in tota cōuerſatione ibi no
lite celare. Circa primū oſtendit prio
quomodo deus per virtuoſas cogitati
ones placat̄. Secundo quō per vicio-
ſas ab homie ſeparat̄. ibi pu̇erſe enı3

A   Circa primū eſt ſciendum ꝙ menſ
hūana ordiatur ad deū p tria. p fidei
ītegritatem. per cordis caritatem. et
per ſpei firmitatē. Et hec tria i textu
iſto notātur. Prio quia ſine fide im-
poſſibile ē placē deo. premittit fidei i
tegritatē dicens. Sentite de dño in bo
nitate. etc̄. De domino ideſt ea q̄ ſunt
de domio reuelata quaſi dicēt ſacra3
ſcripturā per quā deus cognoſcit̄ pie
et humiliter et ſtudioſe legite et intel
ligite. et que nō poteſtis de deo ꝓbare
pie credite quia ſicut dicitur prouer-
bioꝝ. xxv. qui ſcrutator ē maieſtatis
opprimetur a gloria. Secūdo quia fi-
des nō ſaluat ſine caritate quia ſi ha-
buero omne3 fidē itavt montes trāſ-
feram: caritatē aūt nō habeā nihil ſū
i. corin. xiii. Ideo poſtq̄ mens huma-
na eſt primo illumiata per fidē opor
tet quod ſcdō ſit inflāmata per carita-
tam. Et ideo ſubditur. in ſimplicitate
cordis querite illum. queritur enim p
amorē et dilcōnē. Iuxta illud Canti.
iii. Queſiui quem diligit aı̄a mea.
Bern. ſup cantica ſermone. xx. Non
abduci blandiciis nec frangi iniuriis
nec ſeduci flagitiis toto corde tota aı̄-
ma tota v̄tute diligere ē. etvt breuit̄
dica3 toto corde diligē ē omne quod
blanditur de propria carne velut illi-
cita reſpuere ſed quia iam nemo que
rit efficaciter quod nō ſperat. ideo pꝰ
fidei integritatē et amoris caritatem
ſubdit ſpei firmitatem dicens. Quo-
niam inuenitur ab his qui non tentāt
illum. Glo. ſuper illud math. iiii. Nō
tentabis dominum deum tuum. Di-
cit ſic Nemo tentare debet deum qn̄
ex humana ratione habet quid faci-
at. Ille enim tentat deum qui com-
mittit ſe periculo qn̄ ex humana ratō
ne patet euaſio et ideo xp̄s dixit mat.
x. Cū vos pſecuti fuerint in vna ciuita
te fugite in aliā ſicut ipſe idem fugit
et latuit paruulus in egipto. math. ii.
Et poſtea iam factus vir ide3 fecit. Io.
viii. Sic paulus dimiſſus i ſporta eua-
ſit. ii. corin. ii. ſed ſicut dicit glo. v̇ pri-
us. poſtq̄ humana ratio defecerit cō-
mendet ſe homo deo non tentando
ſed deuote confitendo propriam īfir
mitatē. ſcđi. palipo. xxiiii. Cum ig
noremus quid agere debemꝰ hoc ſo-
ſolū habemꝰ reſidui vt oculos nr̄os di
rigamus ad te. Itē gloſa ſup p̄s. lxxxi
vl̄ lxxxii. Tentare ē cū iverbis ē ſim-
plicitas et i corde ē malicia. Et tl̄es nō
q̄rūt deū i ſimplicitate cordis et iō nō
inuenitur ab eis qui tentāt eū. Appa-
ret aūt eis q hn̄t fidē i illū. Hic ē notā
dū ꝙ aliqui tentāt dei clemētiā qui ne
gligēt orāt ſı̄ deuotōe. ſicut ſi aliquis
tētaret ſi hō doꝛiat vel non. Eccl. xviii
Añ orōe3 ꝑpa aīa3 tuā et noli eſſe q̄ſi

hõ q deũ tẽtat. Aliq tentãt dei patiã3 q pseuerãt i pctis: i ps. Tẽtauert et ex acerbauert deũ excelsũ et testioĩa ei⁹ nõ custodierũt. Aliq tẽtant dei iustiti am q orãt vi dictã. luc. ix. Vis dicã⁹ vt descẽdat ignis de celo? Aliq tẽtãt dei potẽtiã vt temerarii i picul' I udit. viii Qui estis vos q tẽtastis dñ3? Loq' cõ tra sacerdotes q statuert vt de⁹ eos li berarent ĩfra aliqs dies. Quidã tẽtant sapiã3 dei q exponunt se sñ studio ad docẽdũ et pmeditatõe. ps. Tẽtauerũt deũ in cordib⁹ suis vt peterẽt escas aĩ- mab⁹ suis. Nõ solũ aũt ĩuenit' ab his q nõ tẽtãt illũ. s3 apparet .i. sponte se eis oñdit nõ tñ adhuc stati p spẽ3 s3 p fidẽ pmo et post p spem et iõ subdit. Apparet autẽ his q habẽt fidẽ in illu3 id est fidem tendentem in illu3 per dilectõem. Sic g has tres virtutes the ologicas ordinãtes mẽtẽ i deũ. homi ni iusto esse necessarias patet manife ste

a Primo põt esse dubiũ hic vtru3 pter v'tutes morales acquisitas neces- se sit ponere theologicas. Et videt' qd nõ. qa de omnib⁹ virtutibus necessa- riis ad felicitatẽ vel beatitudĩe3 deter minat aris. sufficiẽt' in moralib⁹ suis et nõ facit mẽtionẽ nisi de naturalib⁹ vel acqsibilib⁹ aut cõsimilib⁹ ergo ille sole sufficiũt pp hõ põt ex naturali b⁹ suis assẽtire his q fides predicat de deo si bene instruat'. Similit' deũ cog nitũ põt amare sup oĩa et spare quod de⁹ dabit sibi vitã imortalẽ g ad illos actus non est necesse ponẽ hit⁹ ifusos Añcedẽs p3: qa alit' hõ ĩfidelis nõ fo- ret vitupãd⁹ si nõ credẽt ad pdicatõe3 doctor3 catholicor3. pp si tales hitus ĩ fusi forent in nobis. hõ posset scire et expiri eos p eorum opatões et sic pos set homo de lege ẽi scire se esse in ca ritate. ẽñs flm. ẽñtia patet qa inconue niẽs ẽ nobilissimos hit⁹ eẽ ĩ nobis et latẽ nos Ad oppoitũ ẽ apls. i. cori. xiii Nũc aũt manẽt fides spes caritas tria hec. Ad istud dubiũ dicẽda sunt duo. Primũ ẽ quod sicut reuelatũ ẽ sãctis prib⁹ sic scola catholica tenet et ecclia tradit. rõ ẽ qa duplex ẽ hoĩs felicitas Naturalis et supnatural'. Pria ẽ ppor tionata nature hũane ad quã põt per tigẽ ppricipia nature sue. Alia exce- dit et ad illã nõ põt ptingi nisi dĩna v' tute fm quãdã dĩuitatis pticipationẽ Et iõ ad illã ẽseqndã: oport3 qd homi ni supaddãt' v'tutes theologice. q ideo theologice dicunt' qa a solo deo infũ dũt' et sola dĩna reuelatõe i sacra scp tura nobis tradũt'. Ad pria3 aris. non tradit nisi de v'tutib⁹ ordinãtib⁹ hoĩe3 ad felicitatẽ hũanã. Ad fm patet qd l' nõ põt homo facẽ meritorie ex natu ralib⁹. Ad tertiũ nõ simplicit' latẽt s3 credim⁹ nos tales hit⁹ hrẽ Verbũ au tẽ phi debet intelligi de hitib⁹ natura libus. In simplicitate cordis qrite illũ Circa quod nota quod ĩ l' qtuor inuiũ tur que vitã boni christiani faciũt me ritoriã in pñti. Rectitudo scẽ cõuersa tioĩs i simplicitate. Gratitudo pie de uotioĩs cordis. Sollicitudo discrete in qsitõis qrite: et altitudo qete ẽteplatõ nis: illũ. Siplicitas aũt illa debet eẽ cũ prudẽtia sicut dicit'. mathei. x. Estote prudẽtes sicut. etc. Vñ geñ. xxxv. dr de iacob quod vir simplex hitabat i ta bernacul' et tñ qte prudẽtie fuit erga frẽ3 suũ esau i emẽdo pmogeita sua. erga patrẽ i surripiẽdo bñdcõe3 erga auũcl3 i custodiẽdo greges. erga vxo res pacifice eas regẽdo et i multis ali is p3 i geñ. diffuse et iõ simplicitas a sinia ñ ẽ ẽmẽdabil' s3 colũbia. ro. xvi: B

Volo vos ſapientes eẽ ĩ bono ſimpli
ces aũt in malo. Et debꝫ hec ſimplici
tas eẽ ſñ plica vane ĩtẽtiois ſine ruga
ſicẽ opĩoĩſ. ſñ tegumẽto palliate fictoĩſ
Priaꝫ ſiplicitatẽ ñ hñt q faciũt opa de
gñe bonoꝝ ĩtẽtiõe hũane laudis vel
lucri tpalis et nõ ꝓpt veritatẽ et hono
rẽ dei cõtra quos dr̃ math: vi. Si ocl's
tuus fuerit ſimplex totũ corpꝰ tuũ lu
cidũ erit. Q đ exponẽs btũs augꝰ. l. ii.
de ſ. d. ĩ mõte. Dicit ocl's dr̃ intẽtio q̃
q̃libꝫ ĩ ope ſuo finẽ ĩtueṫ. corpꝰ vo con
geries opm ĩtelligiṫ. Tũc aũt oculꝰ ẽ
ſimplex qñ ĩtẽtio ſolũmodo ĩ deũ di
rigiṫ et qñ ſic ẽ tũc tota cõgeries opm
luce iuſticie corã deo reſplẽdꝫ. vñ gre
go. ſr̃ eze. li. i. õ. vii. ſi nr̃a ĩtẽtio apud
deũ fuerit ſimplex eiꝰ iudicõ nrã actõ
tenebroſa nõ erit. Secũdã ſimplicita-
tẽ nõ hñt hẽtici q veris ſẽtẽtiis fidei
chriſtiane ↄmiſcẽt errores falſaꝝ opi
nionũ. Vnde hi nõ ſũt ſimplices cor
de et ligua imo duplices et bilingues
ꝯ q̃s prouerbioꝝ. xviii. Verba bilin-
guis q̃ſi ſimplicia et ꝑueniũt vſq; ad i
teriora ventris. Et ecci. ii. ve duplici
corde et labiis ſceleratis et manibus
malefacientibꝰ et peccatori ingrediẽ
ti ťrã duabꝰ viis. Tertiã ſimplicitateꝫ
nõ hñt ꝓditores et doloſi q p̃tẽdũt vnũ
ĩ ore et aliud hñt ĩ corde. De qbꝰ ĩ p̃s.
Labia doloſa in corde et corde locuti
ſũt. De qbꝰ v'ificaṫ illud. Ia. i. vir du-
plex aĩo ĩcõſtãs ẽ ĩ oĩbꝰ viis ſuis. Dicit
ariſ. xviii de aĩalibꝰ c. iiii. qđ ĩ aĩali nõ
ẽ niſi corvnũ aĩa vna. Scđõ dꝫ hõ ha
bẽ g̃titudinẽ pie deuotõis et iõ dr̃ cor
de. Vbi notãdũ qđ deꝰ exigit cor hũa
nũ ſibi dari triplr̃ ſcꝫ. liberaliť itegra
liter et ꝑpetualiť. Prĩo vult deꝰ qđ tu
des ſibi libẽ cor tuũ nõ qđ mutues ñ
qđ vẽdas: ſꝫ qđ dones. Mutuãt q ſibi
fuiũt ꝓ tpali ꝓſperitate cõſeq̃nda et qñ
eis ſubtrahiṫ ꝓſperitas ſubťhũt et illi
cor a deo. p̃s. Cõfitebiṫ tibi cũ benefe
ceris ei. Illi aũt vẽdũt q eũ diligũt pro
mercede q tm̃ de deo cogitãt q̃tũ iaꝫ
de bñficiis ab ipõ ſe percepiſſe ↄgno
ſcũt. Primi ei mutuãt ſub ſpe futuri
comodi. ſed iſti vẽdunt iã ꝓ mercede
accepta. de quibus dicitur. ꝑplũs hic
labiis me honorat cor ãt eoꝝ lõge ẽ
a me. Illi aũt cor ſuũ deo donãt q me
rã dei boĩtatẽ et bñficia ſpũalia cogi
tãt nec nõ et amore celeſtis patrie cor
ſuũ cuſtodiẽdũ et regẽdũ ĩ maĩbꝰ dei
ponũt et iſtũ modũ exigit ſibi deꝰ. vñ
ſig̃nṫ dr̃. ꝑuer. xxiii. p̃be fili mi cor tu
um mihi q̃ſi dicẽt fili mi per creatiõ
nẽ. fili mi per ĩformatõꝫ. fili mi per
redẽptõeꝫ p̃be per dõationeꝫ. cor per
dilectõꝫ. tuũ per poſſeſſionẽ mihi per
deuotõeꝫ. Vult g̊ ꝑmo quod des ſibi
cor tuũ liberaliť. 2ª quod des ei cor
tuũ ĩtegraliť. math. xxii. Diliges dñꝫ
deũ ex toto corde tuo et ex tota aĩa tu
a. Eſt eĩ deꝰ ſicut hõ zelotipꝰ q nõ per-
mittit vxori ſue alios diligere. exo.
xxxiiii. Noli adorare deũ alienũ. deꝰ
eĩ zelotes nomẽ eius dñs et emulator
nec miꝝ qa ſolꝰ redeĩt te. A uis gño-
ſa cũ diuvolauerit et ſe fatigauerit et
p̃dã ſuã cepit. requirit cor p̃de ſue ꝓ
mercede. Sic xp̃s gñoſuſ ille falco q ꝓ
te ſua p̃da capiẽda volauit de celo ĩvir
ginis vterum et de virginis vtero ad
patibulum de patibulo ad infernuꝫ
de inferno ĩ mũdum. de mũdo ad ce
lũ et ideo merito ſibi vẽdicat totũ cor
pare g̊ dẽmꝰ cor nrm̃ ei ſicut aui p̃dali
paṫ cor p̃de ſue. ꝑmo ex ťhiṫ lauaṫ et
ↄꝑmiṫ et ſãguis niger exꝑmiṫ et in
partes deſcinditur. Sic moraliter ex
trahamus cor nr̃ꝫ per peccatoꝝ occul

torum recordationem in ps. Effundi te corā illo corda vestra. Lauet̃ per lacrimarꝫ supinfusionē. Ihere. iiii. Laua a malicia cor tuũ vt saluus fias. Cōprimatur p cōtritionē et sāguis id est pctm̄ exprimat̃ p cōfessionē tandē descindat p penosā satisfactionē et tunc debet sibi totalit̃ dari p deuotionē. vñ ioel̃. ii Cōuertimini ad me in toto corde vr̃o. Tertio vult deus ꝙ des sibi cor tuū ppetualit̃. Solēt enim hoīes quādo volūt simpliciter et perpetuo aliqd dare alicui: facere sibi bonā cartaꝫ et bene scriptā et postea illā signāt sigillo et tandē ponūt eū in possessione et tunc ē securus pro perpetuo. Isto mō vt deū p aīab⁹ nr̃is assecurem⁹ p ppetuo. faciā⁹ sibi cartaꝫ de corde nostro scribendo ī illo mādata et pcepta sua. puer. vii. Scribe illā id est legē dei ī tabulis cordis tui et postea signet̃ sigillo hūanitatis christi quod sculptū fuit multis lr̃is h̃ ē in passione applicem⁹ per deuotā cōtēplationē mēti nr̃e memoriā illi⁹ passionis et h̃ deuote mēorādo. canti. viii. Pōe me sicut signaculū sup cor tuū et tūc ponē⁹ eū ī possessionē: vt ī mēte nrā p gratiam inhitare dignet̃. ephe. iii. Det vobis de⁹ secūdū diuitias glie sue v̓tutē corroborari p spūm in iteriori hoīe hitare christū p fidē in cordib⁹ vestris. Et sic in simplicitate cordis q̄rite illū. Vbi notat̃ sollicitudo discrete inq̄sitōis. Et ideo tertio querere debē⁹ deū sapiēt̃ cū tribus magis de qb⁹ mat. ii. Illi eī q̄siert̃ stella duce Et nos ducēte maria q̄ ē stella maris. Vñ ber. s̃r missus ē. ō. iii. Si ī surgunt vēti temptationū si incurris scopulos tribulatōnū: respice stellā inuoca mariā. Queram⁹ scdō dolēt̃ cuꝫ maria et ioseph de quib⁹ luce ii. Dolētes q̄rebam⁹ te. Illi p triduū quesierūt christū et p⁹ triduū iuenert̃. Tertio q̄ram⁹ xp̄ꝫ diligēter lu. xv. Que mulier habens dragmas decē. etc̄. Quarto pmanēt̃. math. vii. petite et accipietis querite et iuenietis. Quartū quod vitā xp̄ianā rectificat ē altitudo qete cōtēplatiōis: quia illū. In illo enī et in alio qetat̃ nr̄ē ꝯtēplatōis itētio Vnde augustinus. i. li. ꝯfes. Tu dñe fecisti nos venire ad te. Et īqetū ē cor nr̄ꝫ donec r̄qescat ī te. In simplicitate igitur cordis q̄rite illū

LEC. V.

Peruerse eī cogitatōes separant a deo. probata aūt virtus corripit insipientes. qm̄ ī maliuolā aīam non introibit sapia nec hitabit in corpore subdito pctis Postq̄ det̃minatū ē q̄liter hō ꝯueniēt̃ ad sapiaꝫ pcipiēdam disponit̃ Hic ostēdit p quid hō a sapiētia pricipalit̃ impedit̃. Impedit̃ āt spirit⁹ sapie ne hoieꝫ ihitet spūaliter propt̃ duplex obstaculū. Primū ē mētal̃ malicia. scdm̄ corporal̃ imūdicia. Et secundū h̃ lcō ista didit̃ ī duas partes. Nā primo docet vitare maliciam mētis. secundo vitare imūdiciā corporis ibi. nec habitabit. Dicit ergo prio Peruerse cogitatōes separant a deo. A

Et notādū ꝙ nō accipiūt̃ hic cogitatōes distiguēdo cogitationē ꝯtra actū volūtatis. sꝫ includēdo tā actū volūtatis q̄ itellect⁹. quia sic sūt cogitationes peccata: nulla enī res peccatū est nisi act⁹ elicit⁹ a volūtate vel iperatus. Vñ aug⁹. Pctm̄ adeo ē voluntariū ꝙ nisi sit volūtariū nō ē pctm̄. Alias homo peccaret nolēs. Et sic puniret̃ vbi noluisset deliq̄re quod nō ē rōnabile Propter h̃ illa beata lucia dixit tiranno. Tu aūt si me iuitā feceris scortari castitas mihi duplicabit̃ ad coronam

Est igr̃ sẽsus. Primũ quod a deo sepa rat ẽ peruersa cogitatio. id est affectio cogitatõis. per quã de⁹ nõ diligit̃ nec adorat̃ nec in eũ credit̃. probata autẽ virtus. id est fides opãs p dilectione3 corripit isipiẽtes. id est arguẽdo cõsci entiã de errore et igratitudie erga de um. Et sic corripiẽdo suad3 amare et timere deũ quod ẽ vera sapia. Cã autẽ quare cogitatões ifidelitatis separant a deo ẽ. qa tales hoies sũt in mẽte ma liciosi et in corpore voluptuosi et in il los nõ põt sapia introire. sapia. i. v̾bũ dei. Ecci. i. Fõs sapie verbũ dei in ex celsis Vel sapia id est collectio virtutũ moraliũ et itellectualiũ quia si vnũ cõ trariorũ fuerit in sũmo nihil secũ cõ patitur de suo cõtrario. De⁹ aũt ẽ sum ma bonitas et ideo nullo modo coha bitat cũ malicia. et ideo i maliuolam aĩa3 nõ introibit sapia. Et nota ꝙ di cit in maliuolã animã: nõ solũ ihabi tabit sed nõ itroibit i eã. De corpore aũt subdito pctis. dicit ꝙ in isto nõ in habitabit: quin tamẽ aliqñ introeat in eam nõ negat. Huius dicti ratõ põt es se vt oñdat differẽtiã inter pctã carna lia et spũalia. et maxie malicie pecca ta cuiusmõi sũt ira inuidia et huiusmo di quia ista sũt mioris v̾ecũdie et ma ioris culpe sm gregoriũ. econtra vero carnalia sũt maioris verecũdie et mi noris culpe. et ideo vt cõmunit̃ facili⁹ ꝯterũtur hoies de pctõ carnali et cum maiori v̾ecundia satisfaciũt q̃ de pctis spũalib⁹. Vnde pctã spũalia sicut odi um inuidia supbia magis in hoib⁹ cõ tinuant̃ q̃ pctã carnis et ideo dicit ꝙ i maliuolã animã etc̃. S3 in pctõres et reos pctõꝝ carnaliũ bene itrat aliqñ sed tamen nõ inhabitat in eis. Vnde gre. dicit. Maliuola aĩa ẽ que i corde odiũ tenet vel rãcorẽ. Corp⁹ aũt subie ctũ pctis ẽ qd̃ secundũ apl3 fornicatio ni nõ dño seruit. Sũt aũt quatuor gñā malarũ cogitatõnũ. maliciose. ambi ciose. voluptuose et infructuose. Cogi tatio primo mõ maliciosa q̃ procedit ex aĩo offendẽdi vel nocẽdi. cui cõtra dicit ps. Quid gloriaris i malicia qui potẽs es iniqtate tota die iniustia3 co gitauit ligua tua. Talis fuit cogitatõ saul contra dauid. i. re. xviii. Saul co gitauit tradere dauid in manus phili stinorũ. Et cogitatõ fratꝝ ꝯtra ioseph Geñ. xxxvii. Qui cũ vidissẽt eũ procl' añq̃ accederet ad eos cogitauerũt eu3 occidẽ Nota de malicia ipi⁹q cocodrillũ adduxit vt germanũ suũ deuo rasset. et iõ de teste malicõso dedit de us legẽ talionis. Deu. xix. Reddet ei sicut fratri suo cogitauit. De cogitatõ ne ambiciosa scribit̃ luce. ix. Intrauit cogitatio in eos quis eoꝝ maior ess3 Vbi notandũ ꝙ ambicio ẽ simia ca ritatis sicut dicit petrus blesẽsis i q̃dã epl'a ad clericos de capella regis hẽri ci directa. Ambicio dicit ipe est que dã simia caritatis. Caritas eni paties ẽ p eternis ãbicõ patit̃ omĩa p caducis Caritas benigna ẽ paupib⁹. ãbicio v̾o ditib⁹. Caritas oĩa suffert p v̾itate. ãbi cio p vanitate. Vtraqȝ oĩa credit omĩa sperat. sed lõge dissĩli mõ. hec ad glã3 h⁹ vite. illa ad glã3 sñ fie. Et ifra. Oẽs qui militãt i castris ãbiciois capti sũt a naas amonite. Dextros ꝙ oculos a mi ser t. Prospiciẽtes ei sũt i acqsitõne tpaliũ. iacturã v̾o vite q̃ preterit et imi nẽtia mortis et ne supplicia non atten dũt. Et paꝝ sup in eadẽ epl'a. pphanis sima vaĩtate militãt hodie nostri curi ales in labore in erũna i vigiliis mul tis et periculis magnis. periculis ma

ris piculis fluminū. picul' pōtiū. picul'
mōtiū. piculis in falsis frib⁹. in morti
b⁹ frequēter. in ꝯfractione. in lassitudi
ne corporis atq̄ in aliis vite discrimi-
nib⁹ in qb⁹ gliā martirii mererent' si
hec ꝑ xp̄i noīe sustinerēt nūc aūt mar
tires sūt mūdi. secli ꝓfessores. discipu
li curie. milites vel armigeri herlecoi
per multas siqdē tribulatōes ītrāt iu-
sti in regnū celoꝝ. hi aūt ꝑ multas tri
bulatōes ꝓmēnt' infernū. ¶ Tertiū ge⁹
malarū cogitationū sūt cogitationes
voluptuose. Gen̄. viii Sēsus eī et cogi
tatio humani cordis ꝓni sunt ad ma-
lum ab adolescētia sua. ex qua corru-
pta fuit ī p̄mis ꝑntib⁹ certe modicum
meliorata ī suis posteris. Albert⁹ tra
ctatu ii. li. de causis ꝓprietatū elemēto
rū c. ii. dicit q̄ si sup carbonē candele
extincte nō tamē sic oīno mortificate
qui ibi aliq̄lis ignis remaneat sup ꝓici
atur tenuis puluis sulphuris candela
reaccendit'. Moralit' q̄tūcūq̄ hō in se
flāmas voluptatis extinxerit. semper
tū manet ignicul⁹ nō mortificat⁹. hⁱ ē
fomes carnal' cōcupīe q̄ invita ista to-
taliter extingui nō pōt. Et ideo sūmo
pere cauēdū est ne ꝓiciat' sup talē scin
tillulā tenuis puluis sulphuris. Sul-
phur ē calid⁹ fetid⁹ et tenax: et desigt
luxuriā Et puluis tenuis h⁹ sulphuris
ē cogitatō morosa de circūstātiis hu-
ius act⁹ et delectatōib⁹ eiusdē. Vnde
gre. sr̄. illd̄ iob. xviii. Aspergat' in tab
naculo ei⁹ sulphur. dicit sulphur. sic ig
nē nutrit vt ī se sit grauissimi fetoris
iō in eo pctm̄ carīs ītelligi⁹ quod dū ꝑ-
uersis cogitatōib⁹ q̄si fetorib⁹ mētē ī-
plet. et'na īcēdia fouet. Vn̄ dn̄s ī sodo
ma pluit ignē et sulphur. Cauēdū est
igr̄ cuicūq̄ penitēti de p̄teritis. ne de
eisdē cogitatōes recordatiās admittat

qa s̄m gre. iii. moꝝ. c. v Sepe mēs ita ī
culpe recordatōe ꝯcutit' vt ad ꝑpetratō
nē illi⁹ lōge grau⁹ q̄ p̄us capta fuerat
vrgeat'. Et ideo signt' dr̄. deu. xv Caue
ne subrepat tibi impia cogitatō. Sicut
ei ꝑu⁹ latrūcul⁹ per fenestrā īmittit' vt
maiorib⁹ latronib⁹ seras aꝑiat. ita dia
bolus paruas cogitatiōes imittit. et si
ille ꝑ negligētiā admittāt' trahūt mē
tē ad cōsēsū. Vn̄ sext⁹. Iulius strage'.
li. iiii. c. ix. Gneius pōpeius cū suspec
tos habēt haucēses vl' cretēles et verē
tur ne p̄sidiū recipent. petiit ab eis vt
egros īteri apud se refici paterēt'. for
tissimis deīde hītu lāguētiū missis ci
uitatē occupauit. Cōtigitq̄ isto mō di
abol⁹ ꝓpēdēs aliq̄s viros sctōs nolle re
ciꝑe suggestiones ī grossa matīa sicut
ī oꝑe ext'iori. suadȝ eis saltē cogitare
de illecebris. fingēs n̄ eē picl'ȝ ī debi-
lib⁹ cogitatōib⁹. ſȝ certe mēdax ē qa sb̄
īfirmis cogitatōib⁹. fortissimas delec
tatōes imittit. et sic mētē ad cōsēsū de
ducit. Et iō stati sūma vigilātia et pru
dētia examīanda est cogitatō q̄ occur
rit et si ē noxia vel imūda expellēda ē
a corde. et p̄uemēda ē ne fiat morosa
ꝓpt' quod designt' dr̄. Iere. iiii. V sq̄ q̄
morabūt' inte cogitatōes noxie? quā
auctoritatē p̄ctās beat⁹ gre. xvii. mo
ra. c. x. dicit sic. Nō rep̄hēdit cur veni-
unt sed cur morāt' eteni ī bona corda
cogitatiōes illicite veniūt ſȝ morari ꝓ
hibētur. Vn̄ hiero. ad eustochiū. dū ꝑ
u⁹ ē hostis īterfice vt ei⁹ neq̄tia elidat'
in semīe. ille p̄dicat' btūs q̄ stati vt cep
it cogitare īt'ficit cogitat⁹ ei⁹ et allidit
ad petrā. Et cassiodor⁹ exponēs illud
p̄s. Filia babilōis misera. etc̄. filia in
q̄ babilois ē caro qa ꝯfusioēȝ pctōꝝ in
gerit cui digna cōpēsatio dat'. vt sicut
ꝯcitat ad vicia. ita rep̄ssa subdat' v'tuti-

b⁹.vñ subdit. Btūs q retribuet tibi retri.tu.quã re.no.quã carnē retribuere bonoꝝ ē.q etiã puulos q ex carne nascūť.i.malos mot⁹ ãteq̃ crescãt retinēt.ne sint liberi et allidūt ad petram xp̄ꝫ vt ꝯfracti dispareãt.cogitatiões id est facilꝰ vicūtur cū pue sūt. Et notandū ꝙ nō solū apud catholicos imo apud gētiles mūdicia mentis virgitati corpis pferebať in tm̄ ꝙ vbicūq; potuerūt hꝰ perpēdere ꝙ aliq̃ virgo cōsecta corrupta erat mēte ipaꝫ a sacerdotio repulerꝰt sacrificio. Narrat seneca l.vi declamatōnū.declamatōe.viii.de virgine vestali qa scpsit hūc versū. Felices nupte moriar vbi nubē dulce ē. Et ob hāc cāꝫ voluerꝰt eã sacerdotio puasse. ysa.i. Auferte malū cogitatōnum vestrarum ab oculis meis dicit dominus Et ysa.lv. Dereliq̃t impiꝰ viã suaꝫ et vir iniqꝰ cogitationes suas. Quartū genꝰ malaꝝ cogitationū sūt cogitationes ĩfructuose et vane q̃ sñ fructu et vtilitate sūt. de quibꝰ in ps. Dñs scit cogitatões hoiꝫ qm̄ vane sūt. Et alibi. In illa die idest i die mortis peribūt omnes cogitationes eoꝝ. Vbi notãdum ꝙ ois cogitatō mūdanoꝝ vel ē de terrenoꝝ puidētia. vel est de differenda penitētia. et certe vtraq; istaꝝ cogitatōnū perit i morte vľ i die mortis. q̃liter ãt perit pma cogitaº pꝫ.lu.xii.de dite q cogitabat horrea sua dilatare. q̃liť ãt cogitatō scdã perit expsse narrať.iiii.re.xxi.de amō filio manasse q vitã malã pris sui cogitãs et miam dei fiałr sibi ꝯcessã. deliberauit ꝙ in pctis more pris iuuētutē suã ducēt et postea fiałr sicut pať fecēat peitēt. sed illa cogitatō periit qa i medio malicie sue a ppriis suis iterfectꝰ ē. De talibꝰ psūptuosis dr̄ i ps. Qm̄ declinauerꝰt in te mala cogitauerꝰt cōsilia q̃ nō potuerūt stabilire. hꝰ ē permittēte te. qa malicia ꝯceperūt tua boitate et miã et sic mala sua i te declinauerūt iō iusto tuo iudicio cogitauerꝰt cōsilia q̃ nō potuerūt stabilire. Cogitatō fm gre. ꝯparať radici.xii.moꝝ. c.xviii. qa qd radix arbori.hꝰ vnicuiq; hoī sua cogitatio est Rō ē qa sicut radix occłtať sub ťra sꝫ i plãta sr ťrã manifestať. sic cogitatio latꝫ sub ťra corporis.i pn̄ti sꝫ i opera tōe patꝫ. sꝫ i futuro erit sicut i corpore vitreo. nc aūt ē i corpore luteo. xviii. mora.c.xxxiiii. qñ aūt radix desiccatur. tota plãta deficit fm gre.xiiii.mora.c.viii.v̓ dic. Ois iiqꝰ pꝰ i cogitatōibꝰ arescit. et postea a bois actibꝰ deficit. Et iō sic ille q vult arborē hr̄e bn̄ crescētē et fructiferaꝫ sūme curare dꝫ ꝙ radix ñ arescat p siccitatē. ita q vult semetipꝫ fructiferꝝ reddē i opibꝰ v̓ tuoſ curet oīo ꝙ nō sit aridꝰ i cogitatōnibꝰ suis qa nihil ita fuat hoīeꝫ i mēte nec ieiuniū nec ciliciū nec vigilie. sicut sctã ꝯtēplatō vľ cogitatō cōtēplatiã et sicut illa duo maxie humectãt radicem ne arefiat. sꝫ fiꝰ et sãguis hūanꝰ. si calidꝰ apponať ita duplex cogitatō viꝫ de morte nr̄a et de xp̄i passiōe pcipue in oībꝰ opibꝰ nos fecūdat.i.pe.iiii. Xpo i carne passo et vos eadē cogitatōe armami. Itē eccs.vii. Meliꝰ ē ire ad domū luctꝰ q̃ ad domū ꝯuiuii. i illa eĩ cūctoꝝ fis ãmoneť hoiꝫ et viuēs cogitat qd futuꝝ sit. Scdã cogitatō ꝯpať tinee. fm eūdē.ii.mora.c.xxi.qa sicut tinea sñ soitu penetř vestimētū. ita cogitatō trãffigit mētē anq̃ ppendať. iob. xiii. q̃i putredo ꝯsumedꝰ sū et q̃i vestimētū qd comediť a tinea. Tertō cōpatur ori.xv.mora.c.iiii. Os qppe cogitatio cordis est. omis hō nititur habe

re os suū mūdū et sūme cauet aliquid ponere fetidum in ore suo. puer.xv. Abhominatio dn̄i cogitationes male. Quarto pilis carnis cōparat̄.v.moraliū.xxviii. Pili carnis sunt vite vetis cogitatōes. Vn̄ bn̄ p moysē dr̄. Nūeri viii. Leuite radāt ōs pilos carnis sue. qa is q ī diuinū obsequiū assumit̄ debet an̄ dei ocl'os a cūctis carnis cogitationib⁹ mūd⁹ appere. Vtinā sic esset modernis tpibus. Sed notādū q̄ta est fragilitas nr̄a si cōparemur apl'is q in p̄mitiua eccl'a fuerūt. Apostol⁹ ei q̄rit q̄si p mirabili. Ro.viii. Quis nos separabit a caritate xp̄i.etc̄. Et reuera tales clerici q successerūt in locū eorum possūt rn̄dere. Non mors nō gladius sed puerse etvoluptuose cogitationes separāt nos a deo et fuiūt hodie in ecclesia tales p̄sb̄ri de qb⁹ dr̄. Dan̄.xiii. Venerūt duo p̄sb̄ri pleni iniq̄ cogitatione aduers⁹ susānā qa noluerat eis cōmisceri. Vos eni nō sic carissimi s₃ iuxta cōciliū. Ihere.xxv. Reuertatur vnusq̄sq₃ á via sua mala et a cogitationib⁹ suis pessimis. De scdo aūt p̄ncipali qd vt p̄missū est tangit̄. Nec habitabit in corpe subdito pctis Quāuis sedes dei et p ɔn̄s sci spūs sit p̄ncipalit̄ aīa tamē etiā in corpe dicit̄ habitare. qa corp⁹ accipit̄ p toto ɔposito sepius in scripturis scis vt cū dixit xp̄us h̄ est corp⁹ meū. Aut cū dr̄ hō ē corp⁹ sēsitiuū. et sic de silib⁹ Et ē silis ratio hui⁹ sicut p̄mi. Nā opposita nō sūt in eodē Et maxīe hoc apparet in opatōib⁹ corporalib⁹ sicut p̄mū in puersis cogitationib⁹. Nā sicut ignis in sinu nō abscōditur. Et ex vultu anim⁹ hoīs cognoscit̄. Ita qualis quisq₃ est int⁹ sic loquit̄ iudicat et opat̄ pbatio eni dilectionis id est amoris qui spūs est, exibitio est operis teste. Greg. in omelia. penthe. Assit ergo mūdicia corpis.i.vitemus pctā carnalia vel corpalia. Et non regnet ī cogitatu p̄noīata m'tiplex malicia. Et remota sūt a nobis duo sapīe diuine obstacula.

LEC. VI.

Spirit⁹ eni scūs discipline effugiet fictū et auferet se a cogitationibus q̄ sūt sine ītellectu. et corripiet̄ a supueniēte iniq̄tate. Postq̄ ostēsū est ꝙ per duplicē īdispositionē hō īpedit̄ ne sapīa₃ ɔsequat̄ videl₃ per mētis maliciā et carnis īmūdiciā. In ista parte vtriusq₃ rationē assignat ostēdēdo ꝙ peccatū duo mala hoī facit. Nā aufert gratiā et affert penā et sic ī ista lectōe tria facit. Primo on̄dit quō peccator quodāmō necessitat deū ad eu₃ relinquēdū. Scdo on̄dit ꝙ hoc non est simplicit̄ sentiēdū imo de⁹ iuste et sī cōpulsione se subtrahit peccatori.ibi. Et aufert se. Et tertio subiūgit ꝙ hō p peccatū velit nolit obligat se finaliter puniēdū.ibi. Et corripiet̄. Dicit g̊ primo sic. Spūs eni scūs discipline effugiet fictū Ista lr̄a duplicit̄ legit̄. vnomō vt ille genitiu⁹ discipline cōstruat̄ cu₃ eo qd p̄cedit. sic spūs scūs disciplīe id est dator vl' īspirator discipline. effugiet fictū. id ē ypocritā q bonū p̄tēdit exteri⁹ et maliciā gerit interi⁹. Vn̄ non est mirū si sapiētia in maliuolā aīam nō introibit qa spūs sctūs q est auctor et dator sapīe effugiet talem fictum. Et sic in isto assignat̄ ratio q̄re in maliuolā aīam nō itroibit sapīa. Cōseq̄nter subdit rationē q̄re nec habitabit in corpe subdito pctis qa aufert se a cogitationib⁹ libidinosis et bestialib⁹ cū sit spūs mūdicie et honestatis. Vn̄ qa est spūs veritatis effugiet fictiones: s₃ qa est spūs honestatis effugiet bestia-

les cogitatōes. Et hoc ē ꝙ dicit. aufert
se a cogitatōib⁹ q̄ sūt sine intellectu.
Alit̄ expoit̄ ista lr̄a vt ille gti⁹ discipli
ne cōstruat̄ cū l̄r qd dr̄ fictū. Et ē sēs⁹
Spūs ei scūs effugiet fictū discipline.
id est illū q fingit se habere disciplinā
cū nō habeat. S₃ pm⁹ mō⁹ legēdi ꝯcor
dat cū glo. sic g̊ nemo pōt deo īpone-
re ꝙ ipe spōte hoīe₃ dereliq̄t. imo per
maliciā fugat̄ ab eo. Et ideo dicit spi
ritus sanct⁹ etc̄. Neciterū potest hō ī-
ponē deo qd cōsentit et fauet volupta
tib⁹ bestialib⁹ et repugnātib⁹ rōi quia
stati aufert se a cogitatōib⁹ q̄ sūt sine ī
tellectu. cū eni intellect⁹ sit hois natu-
ralis pfectio et supma nobilitas p quē
ꝯpescere deb₃ mot⁹ irrationales car-
nis qn̄ ita est ꝙ aliqs carnalib⁹ cogita-
tionib⁹ subdit̄. talis cogitatōes h₃ sine
intellectu: totalit̄ sēsuales et bestiales
Cōtra q̄les loqt̄ ps. Nolite fieri sicut
eq⁹ et mul⁹ qb⁹ n̄ ē itellect⁹ qa a talib⁹
se aufert spūs sapie A Notādū ē
fm aris. vii. ethi. c. iii. Tres sūt spēs fu
giēde circa mores. videlic₃ icōtinētia
malicia et bestialitas. Incōtinētia ē se
cūdū aris. qn̄ ita ē ꝙ aliqs h₃ rctā₃ esti
mationē et sufficiētē īformatiōnē qd
deberet facere et qd vitare. passio ta-
mē tēptatōis ē ita vehemēs in appeti
tu sēsitio ꝙ ipse succūbit passiōi et re-
cedit a sn̄ia sui iudicii et ꝑprie cōscie.
faciēdo illud qd scit sibi esse prohibi-
tū. et iō vocat̄ incōtinēs qa nō contiet
se infra limites ꝑprie cōscie sed ꝑpter
passionē egredit̄ et r̄cedit a iudicō cō
scie. et hec est prima species fugiēda.
circa mores. Scda est malicia. Et ē se
cūdū eū hit⁹ mal⁹ genit⁹ ex assuefacti
one sequēdi passiones. p quē malū ha
bitū recta estiātio siue bona conscien
tia iam est corrupta in tātū ꝙ iudicat
oē illud esse bonū et persequendū ad
quod appetitus sensitiuus inclinat. et
ideo talis iam ex electiōe et nō ex pas
sione opatur pūersa. et iste multo pe-
io est q̄ incōtinēs. Vn̄ talis apud aris
tot lē vocat̄ intemperatus sicut p₃. c.
x. eiusdē libri. Vn̄ seneca de copia v̄-
borum pene ante finem. Tūc ē ꝯsum
mata īfelicitas vbi turpia nō solū dele
ctāt sed etiā placēt et desinit esse r̄me
dio loc⁹. vbi q̄ fuerāt vicia mores sūt.
Tertia species fugiēdoꝝ circa mores
vocat̄ bestialitas. Sicut āt malicia ex
cedit icōtinētiā ita bestialitas excedit
maliciā. vnde qn̄ malicia ē tāta ꝙ ex
cedit limites humane affectiōis circa
materiam ire vel libidinis vel cuiuscū
ꝙ peccati. tunc dicitur talis hō bestial̄
et malicia sua vocat̄ bestialitas. sicut
enim quando affectiones partis intel
lectiue. assimilantur in claritate et ho
nestate cogitationib⁹ et affectionibus
intelligentiarum siue angelorum vo-
catur virtus diuina siue heroica. ita p
oppositum quando per affectiones p
tis sensitiue corrumpuntur et depri-
muntur ad similitudinem bestiarum
malicia talis persone vocatur bestiali
tas. Homo enim ī quodam medio cō
finio constituitur inter substantias di
uinas et bestias: et ideo si sapiat natu
ram alterius extremi ab illo denomi
natur. Et ideo viri excellētes in contē
platōne et honestate: vocantur diuini
viri et excedētes in malicia vocantur
bestiales sicut ibide₃ dicit aristoteles
Et a talibus cogitationib⁹ tam videl₃
incontinētie q̄ malicie et bestialitatis
aufert se spiritus sanctus et eas diligē
tem proicit in infernum. Cōtra quod
signant̄ petit ps. Ne proicias me a fa
cie tua et spiritum sanctum tuum ne

auferas a me. Sequitur in littera. Et corripiet a supueniente iiqtate. i. fict⁹ talis q per suā maliciā fugat a se spūȝ sanctū certe nō euadet fialiter impūe imo corripiet. i. per ratione iuste dānabit ꝛ hoc a supueniēte iniqtate id ē ꝑpter iniqtatē q ei⁹ cōsciaȝ oppmet sicut onus graue. iuxta illud ps. Iniquitates mee supergresse sūt caput meū et sicut on⁹ graue grauate sūt sup me. Et nota ꝙ aliter corripit penitēs de pctō et aliter ipenitēs. nā in correptione penitētis superueniet mansuetudo et mia ꝑ quā pctm̄ dimittit et hō deo reconciliat. Vn̄ ps. Quoniā supueīt māsuetudo et corripiemur. Sȝ certe i correptione impenitētis finaliter superueniet ira dei ex vna parte et propria iniquitas ex alia parte. a Baruth iiii. Ignis enī superueniet ab et'no in lōgiturnis dieb⁹. Dubitatio pōt eē an spiritus sanctus detestet et fugiat omnem fictionem Et probatur ꝙ nō quia lu. vl. dr̄ de christo ꝙ longius se fixit ire et tamē ꝑposuit cū eis manē ergo simulabat vnū exteri⁹ et aliud i tendebat interi⁹. Preterea lu. ix. legit et math. xvii. ꝙ xpō trāsfigurato corā discipul' apparuert moyses et helias. Quero ergo an apparuerūt ibi vere an ymaginarie. si ymagīarie tūc fuit fictio. si vere tūc moyses fuit ibi suscitat⁹ et helias de paradiso translatus. sed hoc nō appretverȝ. quia btūs augustin⁹ hȝ pro icōueniēti ꝙ aīa samuelis fuit resuscitata qn̄ samuel mortuus videbat apparere sauli. Et dicit ꝙ fuit illusio ymaginaria diaboli et nō spūs samuelis a rege sua suscitatus. Preterea glo. luce ix. super illud apparuerūt moyses et helias dicit. Sciēdū ē nō corpora vel animas moysi ꝛ helie ibi apparuisse sed i subiecta creatura illa corpora fuisse formata. potest etiam credi ꝙ angelico ministerio vt angeli eorum persōas assumerēt. Propterea illa claritas trāsfiguratiōis aut fuit vera et in christi corpore realiter vel imaginarie tantū. Si secūdū habetur propositū. Si primū. Cōtra. corp⁹ christi in rei veritate fuit opacū et terminatū et coloratū. Glo. bede lu. ix. super illud. Nō gustabūt mortē dōec viderit regnū dei. i. glorificationem corporis in imaginaria representatione ergo illa claritas fuit imaginaria tantum. Preterea i corpore christi p⁹ resurrectionē apparuerunt cicatrices imo discontinuatio carnis quia thōas misit manū in latus christi: quero ergo aut apparuit imaginarie tantum. et sic fuerunt apostoli delusi et nō fuit ꝑbatio resurrectionis v'a vl' fuit illa apertura vulnerum vera et realis ꝛ si sic. Contra in corpore glorioso nullus manebit defect⁹ nature. vel corruptio vel deformitas. sed cicatricis aperture. vel discōtinuatio partium corpori christi fuit deformitas et defect⁹ nature ergo nihil tale ibi fuit quia corpus christi fuit tunc ita gloriosū sicut est modo. Ad oppositūȝ est scriptura sacra hic. Item gregorius in omelia Nichil per duplicitatem simplex veritas fecit sed talem se foris exhibuit eis in corpore qualis erat eis in mente. Hoc enim egit foris dominus in oculis corporis. quod apud illos agebatur in oculis mētis. apud semetipsos i tus eum amabāt et dubitabāt. Et dn̄s eis p̄n̄s aderat propt' hoc ꝙ amabant sed aberat propter hoc ꝙ dubitabant

Ad istā qōnē aliter r̄ndēdū ē secūdum vsum loquendi modernorum et

aliter secūdū modū loquēdi sanctorū Apud modernos nanq3 ex cōi vsu lo quēdi. Iste termi9 fictio importat deordiatione et falsitatē et secūdu3 hoc manifestū est q spūs sanctus effugiet omnem fictionem. Sed secundū mo dū loquēdi sanctorū ille terminus fictio non necessario importat siue con notat falsitatē siue deordiatione. sed possibile est q fictio significet sicut ē. et tūc fictio nō est falsa. Vñ aug. i li. de questionib9 euangelii. Non omne quod fingimus mendaciū est sed quā do illud fingim9 quod nichil significat tunc mendatiū est. Cum aute3 fic tio nostra referat ad aliq significatio nē non est mendaciū sed aliqua figura veritatis sic enim domin9 finxit se longius ire quia ꝯposuit motū suum quasi volens ire ad aliquid significan dum. Itē damascen9. iiii. sniarū. c. x. Eorum que post resurrectionem xpo ī fuerunt mōi sūt diuersi. Nā hec qdē nature sed nō secūdū naturā. sed secū dum dispensatione ad certificādū vel credi faciedū quoniā ipsū quod passū est corp9 resurrexit vt cicatrices. Potatio cibatio post resurrectionē. Alia āt vere et secūdū naturā vt transire de lo co ad locū infatigabiliter et per clausas ianuas intrare. Alia aūt secūdu3 fictionē vt illud finxit se lōgi9 ire. Ex istis patet q non oīs fictio cōuoluit se cum maliciā vel deordinatione. Et di cēdū est ad questionē q spūs sctūs ql̄i bet fictionē deordinatā detestat et nō aliā. Per hoc ad primū argumētū q illa nō fuit deordinata. sed fuit figura significans quales fuerunt illi discipuli amando et dubitando secūdu3 gre. Ad secūdū dicēdū. Quod i transfiguratione dñi moyses ⁊ helias vere realiter et personaliter aparuerūt ibi

B Sicut docet aug9 de mirabilib9 diuinarū scripturarum c. ix. Circa quorum apparitionem notāda sūt quatuor. Primo q in suis veris corpo rib9 ibi fuerunt. Secūdo q in moyse nō fuit finaliter resurrectio completa sed corp9 suū iterato ī terrā seu puluerē est reuersū. Tertiū est q corpora sā ctorū istoꝝ nō perfecte sed similitudinarie habuerūt resurrectionis future gloriā pro tunc. Vnde luce ix. dicitur q moyses et helias visi erant in maiestate et glia. Quātū ad hoc dicit sāct9 thōas q claritas in moyse et helia nō fuit eiusdē gñis cū claritate corporū ī patria sic claritas xpi fuit. s3 fuit qdā claritas sic se hñs ad illā sicut fides ī visione ī patria et iō aspectū aplō rū nō offēdebat qd ñ fuit de claritate xpi. Et h9rō ē qa aīa xpi glificata fuit nō aūt aīa moysi. Et iō corpi ei9 potuit cōueniēt attribui claritas gliosa. nō āt corpi moysi ne pri9 ess3 glia in corpore q̄ in aīa et h̄ videt mihi rōnabilt dctm. Quartū ē q alit fuit de apparitōe samuel qa ibi fuit vnū corpus formatū ex aere qd appuit eē corpus samuel p op9 diaboli. Ad secūdu3 argumentum aliter respond3 sanctus thomas super. iii. sententiarum. distinctione. xvi. qo. iiii. ar. v. vbi dicit q glosa que allegatur in tertio argumēto ē a magistris suspecta et subdit. Vnde dicendum est q vterq3 illorum ibi apparuit. sed helias in corpore et anima moyses in aīa tātū que apparere potuit vel per corp9 assūptū sicut angeli apparent vel poterat anima speciem causare in oculis vidētiū representantem hominem cuius erat illa anima. Sed hec responsio vt videtur dicit oppositū

Nā dicit ꝙ moyses et helias ibi vꝰe ap
paruerūt et tamē tm̄ fuit ibi alter eo-
rū et similit̄. Augustinꝰ dicit opposi-
tū de mirabilibꝰ diuinaꝝ scripturarū
ca.ix. Et textꝰ euāgelii idē sonat. Et si
militer dicit. Albertꝰ sup. Luc. ca.ix.
videlꝫ ꝙ ibi moyses apparuit in ꝑpria
ꝑsona qa alit̄ eiꝰ testioniū parū valuis
set et tamē nullꝰ erat ibi in ꝑprio cor
pore sed in corpore sibi ab āgelis ap-
tato nec est credēdū ꝙ corpꝰ suū putri
dū resurrexit ad hācvisionē ꝑagendā
aīa tm̄ sua de limbo venit. Penā tamē
videlꝫ carētiā diuine visionis nō ami
sit. Vnꝰ venit de īferno/ aliꝰ de ꝑadi-
so. vnꝰ de mortuis. alter de viuis. vt il
le ondereī de quo sapie. xvi. Tu es do
mine q̄ vite et mortis habes ꝑtātem.
Sed tā Albertꝰ q̄ scūs thomas videnī
sic dicere diminute sine ꝑiudicio. Te-
xtꝰ eī dicit. Luce. ix. expsse ꝙ duo viri
loquebanī cū illo. Erant aūt Moyses
et helias visi in maiestate Itē Criso
stomꝰ dicit ꝙ vnꝰ de mortuis alius de
viuis adducti sūt ad testificādū. Et sa-
tis credibile et rationabile est ꝙ corpꝰ
moysi resuscitatū fuit ꝓpt̄ idē testioni
um ꝑagēdū sicut mlti alii resurrexe-
rūt xp̄o resurgēte q̄ postea obierīt fm
aug. de mirabilibꝰ dīnaꝝ scripturaꝝ
vbi sup̄. Ad tertiū argumētū dicēdū ē
ꝙ Glo. illa ē suspecta et ab antiq̄s ma
gistris negata Ad q̄rtū de claritate fa
ciei dn̄i in trāsfiguratōe dicēdū ꝙ fuit
in ea vere et realit̄. tm̄ ꝑ miraculū et n̄
ꝑ aliquā formā īmanētē corpi xp̄i sic
erit in corpibꝰ gl̄ificatis post resurre-
ctionē. et fuit ille fulgor eiusdē speci-
ei cū fulgore corporū gl̄ificatorū. nō
tamē ita ꝑfectus. sicut claritas vie assi
milaī claritati patrie. nō tamē fuit in
toto ꝓfūdo corporis sed in supficie tm̄
et sic nō est impossibile idē corpꝰ fore
opacū intrinsecꝰ et lucidū insupficie.
Quod aūt dicit glo. Bede ꝙ fuit yma-
ginaria repn̄sentatio. dicit ꝓ tāto qa fu
it ymago et figura gl̄ificatōis future.
Ad q̄ntū de vulneribꝰ et cicatricibꝰ in
corpe xp̄i post resurrectionē. dicēdū ꝙ
aliud est loqui de cicatricibꝰ et aliud de
vulneribꝰ siue de discōtinuatōe carnis
in corpore xp̄i. nā ꝙ fuerūt cicatrices
oēs doctores concedūt. Sed de vulne-
ribus vel discōtinuatiōe plane hoc ne
gat Albertꝰ. imo hoc repugnaret glo
rificationi que nō erit sine integritate
nature. Nec est credēdū ꝙ thōas mi-
serit manꝰ suas intra latus xp̄i qa hoc
fuisset temerariū in ap̄lo et īfirmū in
dn̄o sed verū est ꝙ latus tetigit et cica
trices vidit vnde ad aspectū vulnerū
credidit et nō ad tactū et ideo dictū est
ei qa vidisti me etc̄. Et addit albertus
ꝙ cicatrix nō affert difformitatem ni
si ꝙ mutat situm vel figurā mēbri sꝫ
cicatrices in xp̄o fuerūt ita subtiles ꝙ
hoc nō fecerūt. Vn̄ fm Aug. vi. de ci.
dei. c. xix. huiusmodi cicatrices vulne
rum manebūt in martyribꝰ sine qua-
cunq̄ difformitate. imo ad decorē q̄si
quedā īsignia victorie sue. Et sic ꝓba-
biliter teneī ꝙ cicatrices sūt et semꝑ
manebūt in corpe xp̄i sicut dicit sctūs
thomas sup tertiū sententiarū distin.
xxi. articulo penultimo ꝙ aūt vulne-
ra ibi nō fuerūt dicit beatus Augꝰ. li.
vi. questionū cōtra pelagianos. Sciāt
inquit q̄ has questiones ꝓposuerunt:
xp̄m nō vulnera. sed signa vulnerū/ ci
catrices discip̄lis demōstrasse que tūc
false essent. si nulla vulnera/ p̄cessissēt
Scūs thōas sup̄ q̄rto q̄stiōe. xxiiii. arti
culo aūt vltimo in solutiōe scđi argu-
mēti tenet. ꝙ in xp̄o fuit aptura vul-

nerū et solutio ꝯtinuitatis recōpēsata per maiorē decorem glorie et ꝙ Thomas tetigit vulnera. LE.VII.

b Enign⁹ ē eni spūs sapiētie et nō liberabit maledictū a labiis suis qm̄ renum illi⁹ testis ē de⁹ et cordis illius scrutator est verus.et lingue illi⁹ auditor. Qm̄ spūs dn̄i repleuit orbez terrarꝫ et hoc qđ cōtinet oīa sciētiā habet vocis Hucusꝗ docuit sapiēs qualiter hō virtuos⁹ ordinare debet in deum suas affectōes. Hic aūt exeqtur informare quō debet ī deū ordinare suas locutiōes. Et circa hoc sic procedit Primo docet vitare maliciā loqndi in generali. Scđo qđā vicia loquendi dissuadet in speciali.ibi Custodite igiť vos.Circa pmū duo facit. Primo ōn̄dit ꝙ maliloqu⁹ nō pōt euadere ipunitus in iudicio p culpe sue tergiuersatione.Scđo ꝙ nō pōt euadere impunitus per culpe sue occultationē. ibi ꝓpter hoc q loquiť. Circa pmū duo facit.Primo ōn̄dit ꝙ iudex su⁹ habet de eo plenariā cognitionē.Scđo sue tāte noticie assignat ratiōez ibi.Qm̄ spirit⁹ dn̄i.etc̄. Circa pmū adhuc duo facit. Nā pmo ostendit ꝙ iudex pctōris maliloq habet ad bonos sūmā pietatē Scđo ꝙ seruat ad malos iustā eqtatē.ibi.et nō liberabit maledictū.Dicit ergo pmo sic. Benign⁹ ē spūs sapie et pōt hi spūs accipi dupliciť pmo nociōaliter pro spū sctō iuxta illud. Iohānis xv.Spūs veritatis q a patre ꝓcedit ille testioniū phibebit de me. scđo essentialiter ꝓ tota trinitate q̄ est de⁹ iuxta illud io.iiii. Spūs ē de⁹ et eos q adorāt eū in spū et veritate oportet adorare. Et siue vno modo accipiať. siue alio mō. benign⁹ ē spūs sapie. A Est eni benign⁹ iustos exaudiēdo.malos reducēdo. cūctos recte regēdo de primo in psalmo. Exaudi me dn̄e qm̄ benigna est mīa tua Et etiā benign⁹ malos reducendo. Iuxta illud Romanos scđo. Ignoras ꝙ benignitas dei ad penitētiam te adducit? De tertio lu. vi. Benign⁹ est sup ingratos et malos. Et Mathei.v.solē suū oriri facit sup bonos et malos. Sic igiť iste sapie spiritus habet ad bonos sūmā pietatem.et tamē non ideo p̄sumat peccator maliloquius q se finaliter nō emēdat ꝙ sit euasur⁹ īpune qa nō liberabit maledictū id est maledicentē vel detractorē a labiis suis id est a pena sibi debita pro pctis labiorū suorū qa dicit p̄s. labor labiorū ipoꝝ operiet eos. etc̄. vsꝗ vir linguos⁹. Et qa posset aliqs q̄rere quō puniet spūs scūs malos hoīes cū non ōn̄dat se modo nosse eorū pctā. Ideo cōsequēter ōn̄dit ꝙ iudex ille oīm peccatoꝝ plenariā habet cognitionē. Et subdit qm̄ renum illius testis est de⁹.

Tria ei sūt que vellet peccator maxime latere. videlꝫ delectatōez sue voluptatis. cogitatōez cōcepte vanitatis. locutionez cōmunicate puersitatis. et tamē oīa ista de⁹ nude videt. Ista autē tria tangit sapiēs per tria corporis organa videlicꝫ.renes.cor.et linguā. In renibus viget voluptas.in corde vanitas.et in lingua puersitas. Et respectu istorū triū tres actus deo attribuit nā respectu voluptatis ipse est testis. et de hoc dicat voluptuosus in celis ē testis meus respectu vanitatis ipse est scrutator. Scrutari eni est ad interiora et latentia penetrare. in psalmo. scrutans corda et renes deus. sed respectu puersitatis seu falsitatis ipse est auditor. p̄s. nō videbit dn̄s nec itelliget deus iacob qui plātauit autē non audiet

ergo habem⁹ ꝙ deus pōt esse iudex et testis. Testis: qa videt et audit. iudex qa scrutator et iuestigator est cordis. Ihere.xxix. Ego sū iudex et testis dicit dn̄s ergo patet cū sit sūme iustus. non liberabit maledictū a labiis suis. Sed qa posset eē dubiū vnde habet ille spūs sapientie ꝙ videat et audiat et scruteṫ oīa. ideo cōuenienter assignat sue cognitōis rationē Est aūt ratio qa spūs illc est vbiqꝫ pn̄tialiṫ. et potētialiter. et essentialiṫ. et hoc est qd subdit qm̄ spūs dn̄i repleuit orbē terrarum. Et pōt legi li dn̄i vel intransitiue vt sit sensus spūs dn̄i. id est spūs qui ē dn̄s vel trāsitiue id est qui ē a deo patre et a deo filio iste repleuit orbē terrarū. Iheremie.xxiii. Celū et terrā ego im pleo. Et aug. vbiqꝫ est de⁹ inter omnia nō inclusus extra oīa nō exclusus. super oīa nō elatus. infra oīa nō depssus Et h̄ quod continet oīa. id est idē spiritus qui oīa continet. id est gubernat et seruat oīa scientiā habet vocis id est noticiaꝫ oīm que ab hoīe dici possunt quacunqꝫ vtaṫ lingua. Et ideo cauere debem⁹ in quib⁹ delectemur. que me ditemur. ⁊ qualia loq̄mur quia iudex noster videt et audit quicqd homo cogitat vel dicit. Et hoc est quod cōcludit boecius. vl. li. conso. suarū. Aduersamini inquit vicia. colite virtutes ad rectas spes animū subleuate. Humiles pces in excelsa porrigite. a Magna vobis si dissimilare non vultis indicta est necessitas pbitatis cū oīa ante oculos agitis iudicis cūcta cernētis

Notandū ꝙ hic tangit sapiens tria corpis organa que difficilimū est regere ratione. Renes. cor. et linguā. nā in renibus voluptas. in cordevanitas. in lingua falsitas dominatur. Et ideo difficilimū est etiam sactis ꝙ se regāt perfecte in delectationibus que per renes signantur. in cogitationibus que per cor in locutionib⁹ que per linguā nomīanṫ. dicit Aristoteles. xiii. de aīmalibus infirmitas renum in homīe est difficilis curationis. Moraliṫ qa in renibus dominatur voluptas ideo infirmitas renū carnalē nominat cōcupiscentiā que vocatur langor nature. In psalmo. Miserere mei deus: quoniā infirmus sū. hec īfirmitas est difficilis curationis sicut patuit in paulo et in aliis sanctis. Vnde mitigari potest: tolli nō pōt citra mortē oīno. scđꝫ Augustinū de pfectione iusticie hūane. Et Bernar. Siue velimus siue nolimus ʒebuseus iste in finibus nostris habitat supprimi pōt extingui nō pōt Vnde narrat Grego. iiii. dyalogorū. ca. xiii. de vrsino. p̄sb̄ro qui sic cōuixerat sue p̄sbitere tanq̄ frater cum sorore cōtie a tempore ordinationis sue. ille cum esset cōfectus etate et iaceret infirmatus ad mortē. et in tantū inualuisset infirmitas ꝙ dubitabāt aliqui an spiritus exiuisset an nō. accessit ad eum p̄sbitera sua et narib⁹ suis aures apposuit vt sciret si corpori suo aliqs vitalis spiritus inesset. quod ille iam semimortu⁹ sentiens recollectis virib⁹qs habebat erupit ivocē. et ait Recede a me mulier adhuc ignicul⁹ viuit tolle paleā. Et cito post veniētib⁹ ad se petro et paulo ap̄lis sicut sibi videbaṫ spiritū exalauit. Ille potuit deo regratiari et dicere cū ps. Benedicā dn̄m q tribuit mihi intellectū īsup vsqꝫ ad noctem īcrepuerūt me renes mei. id est vsqꝫ ad mortē fm glo. increpuerūt id argueṙt vel tēptaueṙt me renes mei. Dicitur ei cōmuniter ꝙ īfirmitas re-

nū est difficilis curationis que nō reci pit curam sine adustione. talis est fomes carnis ꝓpt̄ qd̄ petiit psalmista signāter Proba me dn̄e et tēpta me: vre renes meos et cor meū. Glo. ꝓba me id est indica me esse ꝓbatū. nō tibi qui oīa nosti sed mihi et hominib⁹ ne qd delicti maneat Ideo dicit tēpta me qa nisi tēptares negligētes essem⁹ Et vre igne tribulationis renes meos et cor meū id est adhibe medicinalē purgationē tribulatiōis delectatōibus meis ne qd mali delectet me et cogitatōib⁹ ne qd mali cogitē. Cor nāq; pro cogitationib⁹. renes p delectatōib⁹ posuit hec glosa. Scd̄m organū corpis qd̄ nimis est difficile regere rōe ē cor vn̄ Grego. iiii. moraliū. facile est puersa opa vitare. Sed nimis difficile est ab illicita cogitatiōe corrigē. Quia sicut Bernar. dicit in meditatōib⁹ suis. Nihil in me corde meo fugaci⁹. qd̄ quotiens me deserit et p pūas cogitatōes defluit: totiens deū offēdit. Cor meū: cor vagū: instabile dū suo ducit̄ arbitrio et diuino caret cōsilio in semetipso nō pōt ꝯsistere. sed oī mobili mobilius p īfinita distrahit̄. Et ideo signāter dr̄ puer. iiii. Omī custodia sua cor tuū qa ex ipso vita ꝓcedit. Est autē de corde hūano sicut de argēto viuo qd̄ ē sp̄ in motu. sistit tn̄ aliqlit̄ et mortificatur p odorē h̄ ē p fumū sulphuris sicut docet Aristoteles in q̄rto metheororū Moralit̄. Si sistere et domare velim⁹ cor nr̄z a vagis motib⁹ supbie et elatōis adhibea⁹ ei odorē sulphuris id ē ymaginatōez pene et̄nalis vl̄ iehēnal̄ cui⁹ vna porcō dr̄ eē sulphur B Iuxta illd̄ ps. Ignis sulphur sp̄s ꝓcellaꝝ ps calicis eoꝝ. et Apoc. xxi. ps illorū erit ī stagno ardēte et sulphure ⁊ stati ꝯcipie⁹ tiorē ⁊ p tiorē ꝯtiebim⁹ ⁊ ꝯgregabim⁹ cor nr̄z. Ecc̄. xxx. Cōtie ⁊ ꝯgrega cor tuū ī scītate ei⁹ et t̄sticiā lōge expelle a te. Refert Girald⁹ cābrēsis ī libro suo de topographia hibnie ꝙ quōdā in mari ꝓpe hibniā appuit subito q̄dā īsula. iuuenes ū de hibnia ascēdētes scaphas ⁊ naues nitebantur ad istā īsulā applicare. Cū āt ita ꝓpe īsulā nauis eēt ꝙ eorū iudicio ponē possēt pedes suos descēdē⁰. stati īsula ab eis fugit ⁊ se ad aliū locū mouit. cū g̊ h̄ mirabile freq̄nt̄ tēptassēt ⁊ sp̄ mō p̄dicto delusi fuissēt tādē dixit eis vn⁹ senex. Audiui ingt ꝙ ignis valꝫ ꝯ̄ fātasmata Accipiat g̊ aliqs sagittā ignitā ⁊ sagittet ī īsulā ⁊ stati fātasmata cessabūt. et fcm̄ ē iuxta ꝯsiliū eiusdē sēis ⁊ īsula stabilita ē q̄ ꝓpt̄ suā mirabilē fugā vocata ē deīceps īsula fugitia Insula ista fātastica et fugitia cor desiḡt hūanū. qa sp̄ mutabl̄ e variis fātasiis fatigat̄ nisi dīna gr̄a stabiliat̄. Ecc̄i. xxxiiii. sicut pturiens cor tuū fātasias patit̄ nisi ab altissīo missa fuerit visitatio stablit̄ āt p ignitā sagittā v̄bi dei de q̄ p̄s. Sagitte potēt acute cū carbōib⁹ desolatoriis et alibi. Ignitū eloqū tuū vehemēt̄ Et istd̄ ē optinū stablīmētū hūani cordis Iux̄ illd̄ Heb. xiii. optimū ei ē gr̄a stabilire cor. Gre. xxviii. mora. ca. xviii. Quid ē ingt mare nisi cor nr̄z furore turbidū. rixis amaꝝ. elatōe supbie tumidū fraude malicie obscuꝝ Qd̄ mare q̄tū seuiat attēdat qsq; ī se occl̄tas tēptatōnū cogitatōes ītelliget Tertiū organū corpis qd̄ difficile ē regē ē līgua de q̄ Ia. 3 Ligua modicū mēbꝝ ē ⁊ mag̊ exaltat Et cito p⁹ līgua ꝯstituit̄ ī mēbꝛ̄ q̄ macl̄at totū corp⁹ ⁊ īflāmat rotā natitatꝭ nr̄e īflāmata a iehēna. Et ī fra Līguā āt null⁹ hō dōare pōt Quā auctoritatē ptractās Aug⁹. de nat̄a et gr̄a dic̄ Nō ait: līguā null⁹ dōare pōt

sed null⁹ hoīȝ vt cū domat᷑ dn̄o adiu-
torio et gratia fieri fateamur. Vnde
nō est exp̄ssio ipossibilitatꝭ sed magne
difficultatꝭ In cui⁹ figurā natura ordia
uit circa linguā ꝙ duplici muro clau-
deret᷑ osseo et carneo ad docēdū ꝙ du
plex examiātō fieri debet anteq̄ ling
ua opus suū exerceat. Primo enī de-
bet cōsiderari. an sit licitū. scdō an sit
expediēs et iste sūt due vie p quas ser
mo debet trāsire. de qb⁹ p̄s. Dixi custo
diā vias meas vt nō deliq̄ in ligua me
a. Posui ori meo custodiaȝ ꝛc̄. Vn-
de abbas Paph⁹ sicut narrat᷑ libro ix.
historie triptite cū esset sn̄ lrīs accessit
ad quēdā vt addiscēt et cū deueisset ad
istū versū. Dixi custodiā vias. etc̄. dix-
it se satis didicisse nec oportere vlteri
us addiscere si istā lcōeȝ possȝ bn̄ scire
Ecci. xxv. Beat⁹ vir q habitat cū muli-
r sēsata et qui i ligua sua nō ē lapsus
Et licet iustus aliqn̄ corripiat hȝ tam̄
mel et lac sub lingua. Bern. mala lin
gua est que aut puersa laudat aut re-
cta rephēdit LEC. VIII

P ropt᷑ hoc q loquit᷑ iniq̄ nō potest
latere nec p̄teriet illuȝ corripiēs
iudiciū i cogitatōib⁹ ipii interrogatio
erit sermonū aūt illi⁹ audicio ad deuȝ
veiet. ꝛ ad correptionē iniqtatū illi⁹. q
niā auris ȝeli audit oīa et tumlt⁹ mur
murationū nō abscōdet᷑ Postq̄ sapi
ēs declarauit ꝙ viciosa locutio nō trā
sibit ipunita p aliq̄ tergiuersationē vel
caullationē. Hic ꝓseqn̄t ōndit ꝙ nec i
iuditio poterit impunita transire per
occultationē. Et circa h̄ duo facit. Pri
mo ꝓpoit quod intēdit. scdō illud pbat
ibi. in cogitatōib⁹. Circa p̄muȝ duo fa
cit Primū ē ꝙ maliloqu⁹ nō poterit se
in iudicio occultare. Scdm ē ꝙ nec iu
dex volet circa eū dissimulare. ibi nec
p̄teriet. Dicit g̊ primo q̄si cōcludēs ex
p̄cedentib⁹ ꝓpt᷑ hoc. s. ꝙ spirit⁹ dn̄i re
pleuit orbē terraꝝ et existit vbiq̄ p̄sē
tialit᷑ potētialit᷑ et eētialit᷑. Ideo ꝯue
niēs ē ꝙ ille q loquit᷑ iniqua q̄cunq̄ se
creta q̄tūcūq̄ occulte. non potit latere
finalit᷑ etiā hoies. deū vero nec ad tp̄s
pōt latere. A Lu. xii. Que in te
nebris dixistis i lumie dicet᷑. Et quod
i aure locuti estis et i cubicul᷑ p̄dicabit᷑
in tectis. Huius exēplū habem⁹ de da
uid exp̄sse qui tā adulteriuȝ q̄ homici
diū occultissie ꝑpetrauit cū bersabee
vxore vrie et statī misit ad eū dn̄s per
nathan. ii. re. xii. d. Tu fecisti abscōdi
te ego vero faciā vbū istud i conspectu
oīs israel et i conspectu solis hui⁹ ꝛ sic
per penā manifestā declarabo culpaȝ
tuā. Et sic quōcūq̄ in p̄nti lateat pec-
cator saltē in iudicio nō potest latere
iniq⁹ Vn̄ anselm⁹ in meditationibus
suis. Latere erit impossibile. appare-
re intollerabile. h̄ est p̄muȝ quod ꝓpo
nit. Scdȝ ē ꝙ iudex nolet circa eū dissi
milare. Et ideo dicit. nec p̄terit illum
corripiēs iudiciū. Ecc̄s. vi. in fie Cunc
ta que fiūt adducet deus in iudicium
siue bonū siue malū sit. Cōsequēt᷑ ibi
In cogitatōib⁹ probat ista duo q̄ ꝓposu
it. Et p̄mo p̄mū. scdo scdȝ ibi. Q m̄ au
ris ȝeli. Primū sic latētiores sūt cogi-
tatōes q̄ verba. sȝ i iuditō cogitationes
discuciēt᷑ ꝛ puniēt᷑ g̊ a multo fortiori
ſmones et hoc ē qd dicit In cogitatioi
bus impii cogitatio erit idest inquisi
tio et discussio. Et exponitur sic litte
ra ꝙ introgatio fiet a dn̄o i cogitatio
nib⁹ h̄ est de cogitatioib⁹ iuxta illd p̄s
Dn̄s iterrogat iustū et ipiū. vel ꝙ int᷑
rogatio fiet sibiipsis a seipsis. Sic enī
dicit᷑ infra. c. v. Impii in iudicio que
rent a seipsis. Quid nob ꝓfuit supbia

aut dītiarū iactātia qd ꝯtulit nob̄. Ad
roma.ii. Teſtioniū reddēte ilł ꝯſcia ip
ſoꝝ et īt̄ ſeīuicē cogitatōnū accuſātiū
et defēdētiū ſmonū āt illi⁹ auditio ad
deūvēiet Poſito āt añcedēte pōit̄ ꝯn̄s
ꝙ auditio ſmonū ad deū vēiet ex q̊ co
gitatiōes veniēt ad noticiā đi Et quō?
certe n̄ ad approbatōeȝ ſȝ ad pūitiōeȝ
et vltionē. Et iō ſubdit. Et ad correpti
onē iniqtatū illi⁹. Hāc correptiōeȝ ti-
muit p̄s. cū dixit. Dñe ne in furo. etc̄.
Cōſequēt̄ ibi. Qm̄ auris. ꝓbat ſm qđ
ſup̄ ꝑpoſuit videlȝ ꝙ iudex ī iuditio n̄
ꝑcet nec diſſimilabit. et ꝓbat ſic. Iudex
q ſūme ȝelat ꝓ obſuatōe legis ſue. nō
p̄teribit in iudicio qn puniet trāſgreſ-
ſores ſed deus eſt talis iudex. q ſūme
ȝelat ꝓ lege ſua. igit̄. etc̄. Et hec ratio
innuit̄ cū dicit̄ qm̄ auris ȝeli. i. dei ȝe-
lātis audit oīa et tumult⁹ murmura-
tionū nō abſcōdet̄. ȝelus in ſacra ſcri-
ptura accipit̄ qnqȝ modis. Primo mo
do pro inuidia et ſic accipit̄ eccī. xxx.
Qui docet filiū in ȝelū hoc eſt in īui-
diam mittit īimicū. et in eodē. ȝel⁹ et
iracūdia minuēt dies. Scđo accipit̄ ꝓ
ira. p̄s. Accēdet̄ velut ignis ȝel⁹ tuus
Tertio mō accipit̄. ꝓ imitatōe. in p̄s.
Noli emulari in malignātib⁹ neqȝ ȝe-
laueris faciētes iniqtatē. id ē imitat⁹
fueris. Quarto accipit̄ ꝓ rigore et iu
ſta affectione vlciſcēdi. puer. vi. ȝelus
et furor viri non ꝑcet in die vindicte.
Et ſapie. v. Accipiet armaturā ȝel⁹ il-
lius et armabit creaturā ad vlcionem
inimicoꝝ. Et ſic accipitur hic. Quīto
vocat̄ ferués amor. Vnde ȝelotip⁹ et
ȝelotes dr̄ ille q feruēter amat et talit̄
vult readamari. Exodi. xxxiiii. Dñs
ȝelotes nomē ei⁹. Dubitatio littera
lis eē pōt. Vtrū pctā ꝑ pñiaȝ ꝯdonata
ſint reuelāda in iudicio generali. vide

tur ꝙ nō. qa quod tectū eſt videri non
pōt ſȝ pctā ꝑ pñiaȝ ꝯdōata: ſūt tecta ſic
dicit glo. ſup illud p̄s. Bti quoꝝ re. ſūt
ini. et. q̊. te. ſūt pctā. Itē. iiii. ſētētiarū.
di. xliii. c. vii. Nō irrationabilit̄ puta-
ri pōt pctā hic ꝑ pñiaȝ tecta et deleta.
illic etiā tegi aliis ergo. Itē. Ia. v. Ca
ritas operit multitudinē pctōrū ſed h̄
nō ē dictū q̊ ad hoīes qa operiūt̄ apđ
hoīes occulta ſine caritate ḡ in ꝯſpctū
dei. et ꝑ ꝯſequēs młtomagis in ꝯſpe-
ctu oīm hoīm in iudicio. Ad oppo
ſitū eſt glo. ſup illđ. p̊. Corint. iiii. Ma
nifeſtabit ꝯſilia cordiū dicēs. ꝙ geſta
et cogitata bona et mala nota tūc erūt
oībus hoīb⁹. Itē btūs Bernar. tractās
idēverbū dicit. Cūctaqȝ cūctoꝝ cūctis
archana patebūt. Ad iſtud ꝯcordant.
Bernar. et. Anſelm⁹ de ſilitudinibus:
c. vi. Et text⁹ apłi cū glo. ſcūs thomas
et alii młti catholici tenēt ꝙ ſic. qa oīa
tā bona quā mala nota erūt oībus Ra
tio eſt ad manifeſtā eqtatē iudicii de-
clarandā qa oſtēſio malorū in bonis ē
ad manifeſtationē mīe pri⁹ipēſe oſtē-
ſio v̓o bonoꝝ ad māifeſtatōeȝ iuſticie
et ecōuerſo ī mał erit oſtēſio malorū
ad māifeſtatōeȝ iuſticie dei tunc pu-
niētis oñſio v̓o bonoꝝ ad māifeſtati-
onē dīne mīe p̄cedētis. Hec tñ oñſio n̄
cedit in īfamiā nec in v̓ecūdiā ſed ad
grāꝝ actōeȝ ī bonis et ad dei głiaȝ ſal
uātis et liberātis et ſic verificat̄ illud.
Apłi. ii. Corin. v. Oēs ei nos oportet
manifeſtari añ tribunal xp̄i vt referat
vnuſqſqȝ ꝑpa corꝑis ꝓut geſſit ſiue bo
nū ſiue malū Ad p̄mū pctā dicunt̄
tecta quātū ad erubeſcētiā nō quantū
ad ſcientiā. et quātū ad punitionē nō
quātū ad cognitionē Ad ſecūdū de
magr̄o patet ꝑ idē. Vel dicēdū ꝙ fuit
illius opinionis et in hoc nō tenetur.

Ad tertiū p idē qa nō reuelabunt̄ ad penā ſ3 ad dīne mīe et iuſticie euidentiā. Iſtud pſuadet qdam doctor ſic Si rex remiſiſſet tibi centū libras pro vno obolo. nōne ſi gratus eſſes narrares bn̄ficiū regis oībus amicis tuis et diceres eis. Regratiami regi ꝑ me in tanto ſibi tenebar et ꝑ tāto mihi remiſit? Cū ḡ pro pctō mortali merebaris penā et̄nā et remiſit tibi de⁹ pro pena tpali q̄ nullā ꝓportionē ad penā et̄na3 habet mltomagis debes illud bn̄ficiū velle māifeſtari. Itē ex q̄ qlibet bon⁹ gaudebit de liberatiōe ſua et ꝓximi. magna materia bonis gaudii ſubtraheret̄ ſi ignoraret grā3 ſibi facta3 nec oportet de erubeſcētia ptimeſcē qa ſicut de⁹ pōt ignē facē approxīare ꝯbuſtibili ſine ꝯbuſtiōe ſic pōt facere noticiā pctōꝝ tuoꝝ in aliis. Et ꝙ tu illud ſcias ſine erubeſcētia qa cālitates reꝝ ſuſpēdit qn̄ vult. Itē ſi noticia mltorū hoi3 cauſaret ī te erubeſcētiā ergo noticia vni⁹ cauſaret in te ſimilit̄ aliquātam. Sed ꝯſtat ꝙ de⁹ et aīa xp̄i āgel⁹ q̄ fuit cuſtos tu⁹ ſciēt pctā tua ḡ noticia pctōrū tuorū cauſaret ī celis erubeſcētiā. ꝯſequēs falſū igit̄ an̄cedēs. Notandū eſt ſup illud quod in lr̄a dr̄. qd in iudicio in cogitationib⁹ ipiī introgatio erit ꝙ de⁹ tūc introgatōnes tibi faciet de trib⁹ maxīe. ſi fueris dn̄s ſiue prelatus. vel in honore vel dignitate cōſtitut⁹. Interrogabit te q̄lit̄ tu vixeris. q̄liter ſubiectos rexeris. et q̄lit̄ bona tibi cōceſſa expēderis qa ipē eſt a quo nulla pōt fieri appellatio. qa altiſſim⁹. Corā eo nulla pōt fieri aduocatio. qa iuſtiſſimus Et nulla recipiet̄ excuſatio. qa ſapiētiſſim⁹ eſt. nulla ſumet̄ dilatio. qa ſtrictiſſim⁹ eſt. nulla pſone vl̄ mumeris acceptatio. qa fidelиſſim⁹. Igit̄ iterrogabit te. Primo q̄liter vixeris ſapīe. vi. ꝑbete aures vestras vos q̄ ꝯtinetis mltitudines et placetis vobis in turbis nationū qm̄ data eſt vobis ptās a dn̄o et v̄t⁹ ab altiſſīo q̄ introgabit opa vr̄a et cogitatōes ſcrutabit̄. Introgabit ſcdo q̄liter ſubditos rexeris. Nā malicia ſubiectorum vertet̄ pro magna pte in caput malorū dn̄oꝝ. Vn̄ Sapīe. iiii. Ex iniqs enī oēs filii q̄ naſcent̄ teſtes ſūt nequicie aduerſus parētes in introgatione ſua id eſt tam in interrogatōne parentū q̄ filiorū. i. ſubiectoꝝ et prelatoꝝ. Et iō notabilit̄ btūs Aug. nō ſolū prelatos ſed dn̄os laicos monet curare v̄tuoſe de ſubiectis ī q̄dā epiſtola ad Comitē Bonifaciū ita dicēs. Queſo mi frater queſo oībus ſubiectis et bonevolūtatis ī domo tua a maiore vſqꝫ ad minimū. amorē et dulcedinem regni celeſtis. amaritudinē et timorē iehēne annūcies et de eorū ſalute ſollicit⁹ ac vigil exiſtas qa ꝑ oīb⁹ tibi ſubiectis que in domo tua ſūt rationē dn̄o reddes. hec ille. Interrogabit etiam de⁹ tertio q̄liter tua expēderis. Luce. xvi. de villico diffamato apud dn̄3 ſuū q̄ſi diſſipaſſet bona ſua. Quid inqt hoc audio de te redde rationē villicatiōis tue Et ideo ꝓuidēdū ē nob̄ diligent̄ ꝯ iſtū cōpotū quē reddem⁹. qa Iob. ix. Si repē te interroget qs rn̄debit ei? Quaſi diceret null⁹ De eqtate iudicis et diaboli ꝯ nos allegatōib⁹. deuote ſcribit beatus Aug. ad comitē ſup̄ dictū. Expectat̄ inqt dies iudicii. Aderit eqſſim⁹ iudex q̄ nulli⁹ potentis pſonā accipiet cui⁹ palatiū auro argētoqꝫ null⁹ epus nec abbas nec cōes corrūpē pōt. Aſtabūt oēs aīe vt referat vnaqqꝫ ſm illud qd ī corpe geſſit ſiue bonū ſiue malū.

pĩto etiã erit diabolꝰ aduersariꝰ et reci tabũt vͣba ꝓfessiõis nr̃e et obiciet nob in faciẽ q̃ die peccauimus et q̃ loco et qd bõi opis tũc tpis facẽ debebamꝰ et si tales inuenti fuerimꝰ exultabit ille aduersariꝰ i ꝯspcũ piissimi iudicis superiorẽ se eẽ nob clamãs agẽs talẽ cãꝫ apd talẽ iudicẽ. hẽt ei tũc dicẽ ipe diabolꝰ. Eqssime iudex. iudica istuꝫ esse meũ ob culpã qa tuꝰ noluit eẽ ꝑ grãꝫ. tuꝰ ẽ ꝑ naturã. meꝰ ꝑ miseriã. tuꝰ ob passionẽ meꝰ ob suasionẽ. tibi iobediens mihi obediẽs a te accepit imortalitatis stolã a me penosã q̃ idutꝰ est tunicã/ tuã vestẽ amisit cũ i ea veste hic aduenit. qd apd eũ ipudicicia faciebat qd itẽperãtia qd auaricia. qd ira qd superbia. qd cetͣa mẽbra vl̃ vicia. dimisit te ꝯfugiẽ fecit ad me et meas sorores video cõitari cũ illo Eqssĩe iudex iudica illũ qa iusticia et iudiciũ ꝑpatio sedis tue iudica illũ eẽ meũ et mecũ eẽ dãnãdũ. Hec oĩa q̃ huc attulit mea eẽ cognosco meꝰ eẽ voluit et mea ꝯcupiuit. iõ mecũ pũiri debet. hec Aug. igit̃ nõ pteriret illũ corripiẽs iudiciũ. Notãdũ ꝙ iudiciũ istd ꝯpat̃ arcui sicut dicit Glo. sup illd psal. Dedisti metuẽtibus te significationẽ vt fugiãt a facie arcꝰ. Primo qa añq̃ feriat tiorẽ icutit Vñ glo. Arcꝰ meꝰ extẽsꝰ iã miat̃ sed nõdũ ferit qa iudiciũ nos t̃ret sꝫ nõdũ dãnat. In ps. A iudiciis ei tuis timui Nota de illo q fuit t̃ritus ꝑ sõniuꝫ in iudicio. Nota ꝙ duo milites ex deuotione iuerũt vltra mare visitare loca scã. Accidit ꝙ itrauert vallẽ iosaphat Vnꝰ ãt ex solatio posuit et adaptauit vnũ magnũ silicẽ. et ait socio suo. volo mihi parare sedẽ pro iudicio Et volẽs ꝓbare si bñ eẽt aptꝰ sessiõi. posuit se ad sedendũ. sedit et ad celũ vbi dñs debet appere aspexit Cui subito tantꝰ tior et tremor in mẽbris eiꝰ missꝰ ẽ ꝙ vix ꝑ sociũ suũ potuit inde leuari atqꝫ abduci. Asseruit postea ꝙ ex tũc nũq̃ fuit ꝙ audito iudiciũ noĩari trẽor ĩ os sibꝰ eiꝰ ñ irruẽt. Scdo ꝯpat̃ iudiciũ arcui qa corda arcꝰ q̃tomagis r̃trahit̃ tãto grauiꝰ pcussꝰ ledit̃. sic certe q̃tũ iudiciũ legis differt̃ a pctõre et q̃to diutiꝰ expectat̃ tãto duriꝰ feriet. Ro. ii. Scdꝫ duritiã tuã et cor ĩpeitẽs thesaurisas tibi irã i die ire et r̃uelatõis iusti iudicii dei. Et sicut videꝰ ꝙ tẽtio arcꝰ reflexio ẽ a sua naturali h̃itudie et rectitudine. ita xp̃s in iudicio cũ sit naturalit̃ mi̅ficors qa filius matris mĩe ex vna pte et filꝰ patris miaꝝ ex alia sede ad cori. ꝑ. Flectet̃ q̃dãmõ ꝑ arcũ rigoris et iusticie et emittet sagittas dire sñie Ite maledicti i ignẽ et̃nũ. Math. xxv.

Tertio ꝯpat̃ iudiciũ arcui. Arcꝰ ꝰm ysidoꝝ. xviii. ethiologiaꝝ. c. ix. dr̃. qa curuat̃ arcꝰ vt arceat hostẽ. Sic fiet in iudicio Vñ ãselmꝰ i meditatõibꝰ suis O angustie. hic erũt pctã accusãtia. Inde t̃rens iusticia. subtꝰ horrẽdũ cahos ĩferni patẽs. desup iudex iratꝰ itꝰ ꝯsciãvrẽs. foris mũdꝰ ardens. pctõr sic deꝓ hẽsus i quã ptẽ se ꝓmet ꝯstrictꝰ vbi latebit. Hec ibi Et ideo ante iudicium para iusticiã. ecc̃i. xviii.

LEC.IX.

C Vstodite g̃ vos a murmuratõe q̃ nihil ꝓdest. Postq̃ sapiẽs dissuasit oẽꝫ locutõis maliciã gñalit̃ Hic ptic̃larit̃ descẽdẽdo dissuadet q̃sdã lingue malicias specialit̃ Et sũt tria murmuratio. detractio et mẽdaciũ. Et ꝰm h̃ lectio diuidit̃ in tres ptes sicut patꝫ intuẽti. dicit g̃ inferẽs ꝯclusionalit̃ ex ꝑcedẽtibus. Ex quo sic est ꝙ peccator maliloquus nullomõ põt euadere impunitus sed iudicabitur et corripietur

a deo. ergo custodite vos a murmura
tione que est spes vna locutõis q̃ mul
tũ deũ offẽdit. et nõ solũ cauẽda ẽ ꝑpt̃
dei iudicantis seueritatẽ imo ꝑpt̃ sui i
utilitatẽ et iõ subdit q̃ nichil ꝑdest. du-
plex est malũ cuꝫ quo viuere moleste
ferimꝰ vt dicit varro Et ẽ notãdũ cir
ca istud viciũ quid sit et q̃te grauitatis
apud deũ. Est enĩ querela cũ impaciẽ
tia in his que hõ debet ferre patiẽter
vel sustinẽ. Et cõmittit̃ q̃n̄qꝫ cõtra de-
um ꝑ displicẽtiã. q̃n̄qꝫ cõtra ꝑlatũ per
inobediẽtiã. q̃n̄qꝫ cõtra proximũ per
inuidẽtiã. Primo enĩ iueniũt̃ quidaꝫ
qui murmurãt contra deum per dis-
plicẽtiã quã h̄nt de suo regimĩe et ad
mistratione quã facit circa homĩes
Et hoc est multũ irrationabile. Vnde
seneca. Optimũ ẽ pati quod emenda
re nõ possis. et deũ quo auctore cũcta
ꝓueniũt sine murmuratione comita-
ri. Malꝰ enĩ miles ẽ qui imperatoreꝫ
gemẽs sequit̃. Seneca ĩ epistola. xiiii.
vbi nulla prudẽtia ẽ. subtiles et artifi
ces multũ indignãt̃ et merito: q̃n cor
ripiũt̃ et instruũtur ab insciis et igna
ris artis sue. Certe de mũdi regimine
nos sumꝰ ignari. Deus aũt solꝰ scit q̄d
oĩbꝰ expediat. Et ideo quicũqꝫ ꝯtra di
uinas ordinatiões et dispositões mur
murat oñdit se esse fatuũ et idisciplia
tũm. Ecci. x. Vir prudẽs et disciplina
tus non murmurat. Murmurãt tam̃
mundiales contra deũ propter quatu
or. Primo de hoc ꝙ temperiẽ et tem
pestates non tribuit eis semp secũduꝫ
eoꝝ volũtates. Sc̃do de hoc ꝙ ꝓsperi-
tatem et aduersitatẽ non tribuit invi-
ta ista iuxta merita et d̄merita hoĩm
Tertio de hĩ ꝙ deus eis frequẽt̃ imit-
tit tribulationes et ĩfirmitates Quar
to specialiter murmurant pauperes ĩ

uolũtarii contra deũ de eo ꝙ non ita
abũdãt̃ tribuit eis sicut q̄bꝰdã dĩtibus
Primi hoĩes multũ faciũt contra seip
sos qa impediũt propriã tranquillita-
tem et pacem. non ꝯformãdo se diui
ne volũtati: imo si sic esset sicut vellẽt
mundus periret quia talis tẽperies q̃
lem vnus homo vellet ꝓ oleribꝰ suis vl̃
ꝓ agro suo displiceret vel noceret vici
no suo imo sibiipi displiceret vel noce
ret postea. quia homo nescit quid sibi
vel suis expedit. Tales videt̃ consimi
lis affectionis qualis fuit pheton secũ
dum fabulas de quo ouidius. ii. me-
thamor. qui fuit filiꝰ phebi. sed quia
de hoc dubitatur petiit ꝙ pater sibi a
liquid daret quo hoĩes certificari pos
sent super hoc pat̃ iussit ꝙ petẽt et ab
eo imperaret. Petiit igit̃ ꝙ posset re-
gere currũ solis. Rexit igit̃ iste puer
inscius et inexpertus aliq̃n duxit solẽ
ita ꝓcul a terra ꝙ oĩa per frigꝰ ꝯgela
bantur. Aliq̃n ita prope terrã ꝙ omĩ
a comburebantur propt̃ quod a ioue
fulmĩatꝰ interiit. Ita ꝯtigeret de istis
fatuis et ꝑsũptuosis q de dĩna guber
natione murmurãt. Sed si f̄m eos fie
ret gubernatio. tota mũdi machĩa sol
ueretur Vnde narrat̃ de quodã here
mita qui seminauerat olera et petiuit
pluuiã a deo et optinuit Postea serẽi-
tatẽ et optinuit iteꝝ pluuiã et habuit
et quale tẽpus voluit petere breuiter
deꝰ dedit et tamẽ nec vnũ olus excre
uit. cogitauit ergo hereĩta ꝙ esset vni
uersalis defectus olerũ in toto mũdo
et patiẽter sustinuit. Caũ tamẽ contin
gẽte diuertit ad locũ alterius heremi
te et vidit ibi olera pulcherrima Quo
modo inquit habes tu olera illa pul-
chra ego seminaui olera et pluuiaꝫ a
deo postulaui sicut michi videbat̃ ex

pedire et optinui et tamē nihil habeo Certe rn̄dit alius hoc iuste et rōnabiliter tibi accidit. putabas te sapiētiorem deo: et ipe tibi on̄dit fatuitatē tuam: Vnde etiā de q̄dā agricola narratur qui coiter habuit in agris i vineis et pascuis vberiores fructus et herbas q̄ vicini sui. Requisit⁹ autē quare. Rn̄dit ꝙ semper habuit talē tēperiē qualē volebat. Reqsit⁹ quare? Rn̄dit ego nūq̄ aliud tēp⁹ appeto q̄ de⁹ dat Vnde murmuratores ex cā tali sunt similes Gaio cesari. De q̄ narrat seneca li. i. de ira. et Suetoni⁹ in li. de vita. xii. cesa. Iste gai⁹ ordinauit facere solēnissimum festū suis nobilib⁹ Cōtigit ergo ipso die festi tonitrua fulmīa et pluuias maxias fieri. Rex fatuus indignatus dixit bellū cōtra iouē ⁊ iussit balistarios suos et sagittarios et magistros machinaꝝ suaꝝ sagittas et tela iacere ꝯtra iouē. isti fatui obedientes suo principi sagittauerunt tela et iecerūt lapides contra celū que oīa in ppl'z descēdētia magnā ptē populi peremerūt Reuera sic ē de illis q murmurāt de diuinis dispōib⁹ iaciūt v̄ba impatientie contra deū que deo nocere nō pn̄t sed pcise in dānū propū retorquētur. Sic murmurauerūt filii israel in deserto contra deū et perierūt. nec intrare potuerūt in terrā promissionis. Vnde numeri. xiiii. Oēs qui numerati estis a viginti annis et sup̄ murmurastis contra me nō intrabitis terrā super quaȝ leuaui manū meā vt hitare vos facerē preter caleb filiū iephone et iosue filiū num. Et ideo signāt dicit'. i. coꝝ x. Neqꝫ murmuraueritis sicut quidaȝ eoꝝ murmurauerunt et perierūt ab exterminatore A Secūdo iueniuntur hoīes q murmurāt cōtra deum eo ꝙ psperitatē et aduersitatē non distribuit invita pn̄ti. iux̄ merita et demerita persōaꝝ et hec ē antiqssiā querela gētiliū philosophoꝝ cōtra deū. ⁊ cā ppt' quā pleriqꝫ dixerūt mūdū nō regi a deo sed a cau. Iuxta illd Claudiani i primo. m a. sue i principio. Sepe mihi dubiā traxit sn̄ia mētē. Curarēt superi terras aut nullus inesset. Rector et incerto fluerēt moralia casu. Et boeci⁹ i de ꝯso. li. i. metro. v. O stelliferi cōditor orbis. et postea circa medium metri. Oīa certo fīe gubernās hominē solos respuis actus. Merito rector cohibere modo. nā cur tātas lubrica versat fortūa vices. premit insōtes. debita sceleri noxia pena. Ac peruersi residēt celso. mores solio sancta ꝙ calcāt iniusta vice colla nocētes. Latet obscuris condita virtus Clara tenebris iustus ꝙ tulit crimē iniqui. nil piuria. nil nocet ipsis fraus mēdacii. cōpta colore. ⁊c̄. Sed posito sicut veritas se habet ꝙ deus regit mūdū tūc apparet magis mirabile quare mali reportāt pmia iustoꝝ et scti aliq̄do luūt et puniūt' loco maloꝝ. Vn̄ dicit boeci⁹ loquēs ad phiā ꝫ psa. v. li. iiii. Cur ergo hec viceuersa mutet' sceleroforuȝ supplicia bonos premāt. Premia virtutū mali rapiēt vehemēt ammiror. q̄ taȝ iniuste cōfusiois ratio videat'. ex te scire desidero. min⁹ ei mirarer si misceri oīa fortuitis casib⁹ crederē. nūc stuporē meū deus rector exaggerat. qui cū sepe bonis iocūda. malis aspera. cōtraqꝫ bonis dura tribuat. mal' optata cōcedat nisi cā dephēdat'. quid ē qd a fortuitis casib⁹ differre videatur. non solū āt gētiles phi. ꝫ sci dei pphete videt' del' murmurasse ꝫ nō murmurauerūt. ꝫ poti⁹ amirātes exclāauerūt q̄lit'

incóphésibilia sūt iudicia dei ꝛ iuestigabilesvie ei⁹. Ad romanos.xi. Vn de iob.xxi. Quare impiivīuūt sublia ti sūt cōfortatiqꝫ i ditiis. et Ihere.xii. Quarevia ipioꝝ prosperaꝰ bene est omnib⁹ q ꝑuaricāꝰ et iniq agūt? Iteꝫ ps. Vsqꝫq dn̄e pctóres: vsqꝫq pctóres gloriabūꝰ? Itē abacuck.i. Quare r̄spi cis sup ꝑtétatos: et taces cōculcāte im pio iustiorē se? Sed certe istud murmur est irrationabile si cā pēseꝰ Medic⁹ prudēs et fidelis egro de q̄ despe rat oīa idifferēꝰ ꝯcedit q̄cūqꝫ desideat Egrovero de cuius salute spē hꝫ mul ta negat, dietas et abstinētias ordiat ꝛ amaras potiones. tamē salubres ei ꝓ pinat. Isto mō de⁹ reprobis in hacvita abūdātiā tpaliū bonoꝝ tribuit vt pro paucis bonis opib⁹ paucis dieb⁹ in hac vita p̄mieꝰ. Et hoc ē qd dicit btūs grego.xxi.moꝝ.c.iiii. sr̄ illud Iob.xxxi. Nūqd nō ē pdicio iiquo? Dicit gregori⁹. Iniuſt⁹ ad debitū mortis currēs ef frenatisvoluptatib⁹ vtiꝰ qa ꝛ vituli q mactādi sūt i vberioribus pascuis re linquūꝰ. At cōtra iustus a delectationis trāsitorie iocūditate restringiꝰ qa et nimiꝝ vitul⁹ ad laborisvsū vite deputat⁹ subiugo detineꝰ. Et consequēꝰ poīt exēplū de egro desperato et de is ta matéia loqꝰ idē gre.vi. mora.c.iii quasi p amena prata i carcerēveīt qui p p̄ntisvite ꝑspa ad iteritū tēdit. Tertio iueniūꝰ qdā mūdiales murmurātes ꝯ deū qn̄ eos flagellatvel p tribulatiōesvel p infirmitates. et hoc fatuum ē et irrōabile: cū freq̄nter īfirmitas sitvtilior hoī q̄ saītas. Vn̄ in vitas patrꝝ legiꝰ ꝙ cū qdā petiit liberari a ꝗ ciana a iohāne heremita r̄ndit. rē tibi necessariā cupis abicē. Dicitei aris. iii topicoꝝ. Illud qd est effectiuū beatitudis magis ē eligēdū q̄ quod saītatis sed tale ē freq̄nter īfirmitas Vn̄ ecclesiastici.xxxi. Infirmitas grauis sobriam facit aīaꝫ. flagella etiā et tribulationes et tedia faciūt nos fugere ad deum. Et iō cōsiderato ꝙ pater noster ē q nos flagellat et v̓berat. et ꝙ nob̄ hereditatē seruat patiēꝰ debem⁹ sustinere qcquid nobis irrogat Vnde grego. vi.mora.iii.c. Quidā tūc ꝓsperitatem despiciūt cū malū eius exitū cernunt ſꝫ pfecti ecōuerso. Vn̄ tūc ē ꝓsperitas pēsāda q̄uis nihil sit. cū sese supra ceteros successib⁹ extollit. Narrat seneca vi.declamationuꝫ. c.i. ꝙ quidā abdicauit filiū suū ad quem frater suus accessit rogans ꝙ patri suo nullo modo dure responderet. sed abdicationem patiēter sustineret sub quo pacto cirographū suū sibi dedit. ꝓmittēs se daturum sibi dimidiā partē hereditatis sue ille tacuit et frater ali⁹ abdicatur. tunc declamatiōe facta super casū. fr̄ ille gratus dicit germano suo. In oēꝫ me fortunā frater tibi iungā comiteꝫ si militādū ēvna militabi⁹ si pgrinādū vna pegrinabimur. si quotidianā rogauero stipē illā tecū didā. nolui recētē patris irā exagitare. maluivt tacen do patrēvincerē mee partis heres ero tue custos. Moraliter loquēdo. Fraꝰ iste carissim⁹ xp̄m significat q nos fratres suosvocat. Ad hebreos.v. Nō cō fūdiꝰ fratres eosvocare pater noster deus. Deutro.xxxii. Nunquid nō ipe est pater tuus? Iste pater vnūquēqꝫ de nobis totiēs abdicat quociens euꝫ ad uersitate flagellat Quid igiꝰ dicit xp̄s fraꝰ noster tali homini a deo tribulato? Certe sic dicit ille fraꝰ gratissim⁹. sustineas patiēter ꝛ patri nr̄o nihil dure r̄spōdeas et dabo tibi medietatē he

reditatis mee. et simul cū hoc ī omni fortuna stabo tecū. nec te deserā nec dimittā dūmodo hoc vnū cōcedas ꝙ patri nō remurmures. Et iō treno. iii scribit᷑. Quid murmurabit hō viuens nisi pro peccatis suis? Scrutemur vias nostras et queramꝰ et reuertamur ad dominū. quia gre. v. mo. c. xiii. ꝙ qui in penis murmurat iusticiā ferientis accusat et deum postponit. Vnde aristoteles dicit. vi topicoꝝ ꝙ protuere spondens est cā quare frequēter non bene disputat᷑. Et secūdo elenchoruȝ dicit ꝙ si rñdens cōtra argumētet᷑ cū debeat soluere peccat ꝯtra leges bene respōdēdi. Moraliter disputatio ē int᷑ deū et hoīem. Deꝰ habet opponere ⁊ arguere. Apoc. iii. Ego quos amo castigo et arguo. et hoīs est ī ista disputatione r̄spōdere. Iob. xxx. Disputare cū deo cupio. si igit᷑ ille rñdēs ꝑterue et contra argumētādo et remurmerādo rñdeat. Reuera nō bene disputabitur a pte sua. sed si patiēt᷑ sustineat et gratias agit deo. disputatio bene finietur. Sic rñderūt scti martires. de quibꝰ caīt eccia. nō murmur resonat non q̄rimonia: et est ābrosii Quartū gn̄s murmurātiū ꝯtra deū sūt pauperes ī uolūtarii qui non v᷑tute sȝ necessitate ad pauptatē cogūt᷑. et isti sūt valde fatui. qa si de sua nccitate v᷑tutē facerēt ī dubitāt᷑ eligerēt᷑ ad regnū celoꝝ. Ia. ii. Nōne deꝰ elegit paupes ī mūdo. diuites ī fide et heredes regni? Multos tñ iuuat pauptas ad vitā et̃nā ꝯsequēdā. scit̃ ꝙ paup scolaris deficiētibꝰ victualibꝰ suis plus appetit r̄patriari q̄ ille q abūdat. et pegrinꝰ ī t̃ra extranea deficiētibꝰ expēsis facit maiores dietas. et falco famelicꝰ audiꝰ volat ad p̄dā Et reuera isto mō paupes mlti qui sūt ī ista vita sicut scolares qbꝰ victualia q̄tidie deficiūt sicut pegrini q puas expēsas hn̄t. ⁊ sicut falco famelicꝰ mlto audiꝰ desiderat celestē patriā ⁊ vꝰ eā pegrināt᷑ q̄ diuites īpīguati et abūdātes ī sc̄lo. Et hic ē notādū ꝙ horror pauptatis volūtarie q̄ ita detestāt᷑ homīes his diebꝰ ꝓcedit ex defectu fidi qa ñ credūt deū velle sufficiēt᷑ subueīre his qui fiūt pauperes ꝓ amore suo et ñ aduertūt fatui ꝙ pr̄ hn̄s mltos filios plꝰ de illo sollicitat᷑ q miꝰ pōt seip sū iuuare ⁊ cui nōdū ꝓuisū ē vn̄ possit viuē et mr̄ plꝰ sollicitat᷑ circa vnū filiū īfirmū q̄ circa multos sanos. ita deꝰ circa paupes volūtarios q ꝓ aōre suo sūt paupes plꝰ sollicitat᷑ q̄ circa dites vñ ī ps̄. Ego vͦ egēꝰ. ⁊ pau. sū do. sol. ē mi. De istis paupibꝰ murmurātibꝰ dicit ps̄. Ipī dispgēt᷑ ad mādu cādū. si vͦ nō fuerit saturati et murmurabunt nō sic vos carissimi sȝ sic᷑ ad phil᷑. scribit᷑. Oīa facite sī murmuratione.

e t a detractiōe pcite lig L. X
gue qm̄ sermo obscurꝰ ī vacuuȝ ñ ibit. i. ī obscuro vl᷑ ī occl᷑to platꝰ. i. imputꝰ. Pꝰ q̄ sapiēs disuasit pmū gn̄ꝰ ꝑuēse locutoīs qd fit directe ꝯ deū vide lȝ murmuratōeȝ. hic dissuadȝ scdȝ genꝰ puerse locutōis qd ꝯittit᷑ ꝯ pxīȝ vide lȝ det̃ctōeȝ. Et circa h̄ duo facit. nā primo poīt psuasionē advitādū detractōnē. Zͦ assīgt psuasioīs rōeȝ ibi. qm̄ sermo obscurꝰ. Dicit g̊ sic a detractiōe p cite ligue q̄i dicēt laboriosū ē si bñ cōsideret vexare liguā ī det̃ctōe. Oē qd ē inat᷑ale ⁊ violētū exercet᷑ cū labore ⁊ fatigatiōe. A mō ligua data ē hoī ad duo officia. ⁊ soli hoī iux̄ illud ii. de aīa. ligua ꝯgruit ī duo opa. s. gustū ⁊ loq̄lā. ī gustū ꝑpt᷑ eē aīal᷑. ī locutōnē ꝑpt᷑ bñ esse Est enim homo aīmal politicum hoc ē ciuile cōmunicatiuū naturalr̄ cōceptuū et affectōnū suaꝝ

et desiderãs amare et amari. Et ideo ad istud bene esse et ad istũ bonũ effe ctũ qui est amare et amari. dedit deus linguã hoi. In cui⁹ etiã figurã spũs sã ctus qui est amor patris et filii in tal' organi effigie voluit apparere non in specie man⁹ nec auris nec ocli. sed ap puerũt aplis disptite lingue tãq̃ ignis ꝛc̃. Actuũ. ii. Et iõ naturale officiuꝫ lingue est mltiplicare amorẽ et beni uolentiã inter hoies. Et hoc est ꝙ dici tur eccĩ. vi. Verbũ dulce multiplicat amicos et mitigat inimicos et lingua eucharis id est gratiosa in bono hoie abũdabit. Psitacus est auis quedã que põt doceri ad loquẽdũ vocib⁹ hũanis. Et de ista dicũt doctores ꝙ nihil no- uit naturalit' loqui nisi verbũ salutãdi vnde impatorẽ dicit' naturalit' saluta- re iuxta illud marcialis epigramatuꝫ xiii. Psitacus avobis aliorũ nomĩa di scã. Hoc didici ꝑ me dicere cesar aue. Vnde in historia karoli magni nar- rat' ꝙ cũ errasset ꝑ deserta grecie ob- uie ei fuerũt aues q̃ psitaci nũcupãt' q̃ stati eũ lingua greca salutauerũt cla- mãtes cherkaiar anichos hoc ẽ dictuꝫ aue cesar inuicte. que fuit pͥma ꝓphe cia sibi fctã de iperio Nã cũ tũc nõ fo- ret nisi rex francie fact⁹ est postea im perator. Istud aliq̃lit' figurat ꝙ ꝓpriũ et naturale officiũ est lingue loq bona et amicabilia. Et qa innaturale fit cũ labore et fatigatõe ideo innuit sapiẽs ꝙ homo maledicẽdo detrahẽdo ꝯtẽdẽ do laborat et innaturalit' vexat liguã iuxta. ps̃. Cui⁹ maledictõe os plenũ ẽ. sub lingua ei⁹ labor et dolor. Dicit' ꝙ aues hñtes liguas ptitas nũq̃ bene lo- quũtur. et blesi dicũtur habere liguas ptitas. et ideo male loquũtur. Et ideo a detractiõe ptite lingue. Alia lr̃a hẽt

ptite ligue id est diuise vel duplicis li- gue. Et ẽ sẽsus. Custodite vos a detra- ctione ptite ligue. a Oĩs ei detra ctor ptit' liguã suã. Tũ qa i eadẽ nar- ratiõe verborũ de eadẽ ꝑsona dicit bo na quedã et quedã mala. Mala aũt ꝑ fert per se et pͥncipalit'. Bona per acci dẽs et secũdario vt mala cõnexa veri- similiora videant'. Tũ qa cõmuniter oĩs detractor ẽ adulator blãdit' in pñ tia et mordet in absẽtia et ideo de eo- rũ liguis notabilit' dr̃ i ps̃. Sepulchrũ patẽs est guttur eoꝝ liguis suis dolo- se agebãt. Ille q in ludo scacorũ nouit bene ludos ptitos de facili circũueni- re põt sociũ suuꝫ et mattare. Reuera ita isti dolosi detractores a tergoꝛ adu latores in facie facillime circũueniũt etiã prudẽtẽ. Isti portãt ptitã robã di- aboli cui⁹ vna medietas de adulatõe ꝛ alia de detractõe ẽ. Hec sunt roba quã diabol⁹ iduit qñ euã decepit Geñ. iii. Neq̃q̃ moriemi scit eni deus ꝙ in q̃cũ ꝙ die comederitis ex eo apient' oculi vr̃i et eritis sicut dii scientes bonũ ꝛ ma lũ. Ecce roba ptita cui⁹ vna medietas est detractio ꝯtra deũ iponẽs sibi iui- diã et alia adulatio mulieri ꝓmittens imortalitatẽ ꝛ oim sciaꝫ ysaie. lxi. ꝑ cõ fusiõe vr̃a duplici et rubore laudabũt partem eoꝝ. Isti figurant' per amon regẽ amonitarũ De q̃. ii. Reg. x. q tu- lit suos dauid et rasit dimidiã ptẽ bar be eoꝝ ꝛ ꝑscidit vestes eoꝝ vsq3 ad na tes ꝛ dimisit ꝯfusos turpit' valde. Isto modo detractores vnã ptẽ radunt per adulatiões suaues et aliã dimittũt re- seruãtes in mẽoria et vestes ꝑscindũt vsq3 ad nates vestis homis est ei⁹ bona fama et honesta. Istã vestẽ ꝑscindũt vs q3 ad nates. i. vsq3 ad denudationẽ illo rũ de qb⁹ hõ hẽt verecũdari et ꝯfũdi.

Et ideo satis ꝯueniēt describit eos ps. dicēs. sepulchrū patēs ⁊c̄. Vbi describit eos eē receptiuos īmūdicie. qa sepulchꝝ patēs: effectiuos iniusticie. qa linguis suis dolose agebāt: et infectiuos oīs neqcie. qa venenū aspidū sub labiis eoꝝ. De pᷓmo videtꝰ ꝙ sepulchrū patēs recipit indifferēter corpus mortuū cuiuscūqꝫ ⁊ nō est clausū ideo fetores et horrores illius ꝙ recipit oībus ōndit ⁊ oēs accedētes inficit ⁊ corrūpit. Isto modo certe qdā sūt exploratores criminū et defectuū ꝓximoꝝ suoꝝ. ⁊ eoꝝ q eis ꝯuiuūt quocūqꝫ siue iusti sint siue iīusti qa nēo sine crimine viuit. Defectꝰ q̄s notauerūt oībus publicāt vbi possūt nocere. Et qa carēt opculo nil possūt celare. Vn̄ i lege veteri. Vas qd̄ caruerat opculo imūdū fuit. Nume. xix. Et per oppositū viri sci et electi defectꝰ fratrū suoꝝ quātū bona cōscīa ꝑmittit sepeliūt ⁊ occultāt apponētes mirrā ꝯpassiōis ⁊ inuoluētes illd̄ syndone caritatis qa caritas operit mltitudinē pctōꝝ. Iacobi. v. ⁊ inūgentes illud balsamo honeste excusationis quātū bona ꝯscīa ꝑmittit. Gen̄. xxiii. In electis sepulchris nr̄is sepeli mortuū tuū. Scd̄o sūt effectiui iīusticie qa linguis suis dolose agebāt qa cōmunitꝰ sub specie pietatis ⁊ passiōis et ꝯpassionis ꝓponūt venenū maliciose intētionis. Vnde de illis dicit. ps. Os tuū abūdauit malicia ⁊c̄. Tertio sūt infectiui oīs neqcie qa venenū aspidū sub labiis eoꝝ. Istud venenū ē valde nociuū qa sic intoxicat ꝙ nullo remedio sanari pōt. hō nāqꝫ i fama lesus vix vel cū difficultate sanatꝰ. Deu. xxxii. venenū aspidū insanabile. b Notādū ꝙ detractor assimilatꝰ vrso. ꝑ illā bestiā figuratꝰ quā vidit daniel q̄ similis erat vrso et tres ordines dētiū erāt in ore eiꝰ ⁊ dictū ē ei Surge comede carnes plurimas Danie. vii. In tribus ordinibꝰ dētiū figurantꝰ tres modi artificialitꝰ detrahēdi. Primꝰ modꝰ est bōa q̄ hō facit diminuitꝰ vl male exponere tāq̄ corupta intentōe sit factū. vel ex ꝯparatiōe ad aliū ōndere ꝙ nō sitꝰ tuose factū vel excellentꝰ sicut decebat. Scd̄s modꝰ est defectꝰ veros occultos tamē ⁊ de lege caritatis celādos publicare ⁊ ꝓponere sub intētiōe ledēdi famā. Terciꝰ modꝰ est pessimꝰ q ē falsa crimina ꝯfingere ⁊ inocētibꝰ īponere. Isti sūt tres ordines dētiū q i qbusdā abūdant. Cōtra q̄s petrꝰ in canonica sua pᷓma. c. ii. Deponētes oēꝫ maliciā ⁊ oēꝫ dolū et simulatōes ⁊ inuidias et oēs detractiōes q̄si modo geniti īfātes rōnabiles sine dolo lac ꝯcupiscite. Signantꝰ docet pᷓmo deponere oēs detractiōes id est tres modos ṗdictos qa oē et totū sup tria ponimꝰ. Que designātur ꝑ tres ordines dētiū ī ore vrsi Et ꝯsequētꝰ illis dētibꝰ depositis maliciosis: eē debemꝰ sicut īfātes q carētes dētibꝰ mordere nō possūt ⁊ lac dulcis et suauis affabilitatis sine dolo desiderare vt de vno quoqꝫ nr̄ꝫ vꝰficetꝰ illud Cant. iiii. Fauꝰ distillās labia tua mel et lac sub lingua tua. Sed notandū ꝙ cōtra istud viciū debemꝰ nos disponere. tripliciter vꝰtuose videlꝫ ꝯtra detractionē. Primo ne eā aliq̄liter faciamꝰ Secūdo ne eā faciliter audiamꝰ. Tertio ne eā pusillanimitꝰ timeamꝰ De pᷓmo. Iac. iiii. Nolite detrahere alterutruꝫ fr̄es. Vn̄ Ihero. epl'a. xiii. Nulli detrahas nec in eo te sctm̄ putes si ceteros lates accusamꝰ sepe qd̄ facimꝰ. Et cōtra nosmetipos districti in vicia nr̄a inuehimꝰ. muti de eloquētibꝰ iudi

cantes. De istis detractorib⁹ loquitur.
Bernar. sup cātica ſmōe.xxiiii. Oīs q
detrahit hic pmū qdē ſeipſū pditvacu
um a caritate. demū qd aliud detrahē
do intendit nisi vt is cui detrahit̄ ve-
niat in odiū siue ɔtēptum ipsis apud
quos detrahit̄. Ferit igit̄ caritatē ī oī
bus q se audiūt lingua maledicta. ꝛ q̄
tū in se est necat fundit⁹ et extinguit.
Et īfravn⁹ loqt̄. vnū v̄bū dicitvl pfert
et tamē illudvnū v̄bū ī vno momen
to audiētiū aures īficit. aīas interficit.
hec ber. Oēs enī discordie lites ꝛ odia
q̄ sūt in mūdo fere hn̄t originē vel ad
minus augmētū p detractōesvel p ter
tiam linguā. In cui⁹ figurā fingūt po
ete ꝙ cadm⁹ rex grecorū semiauit in
terra dētes serpētinos ex qb⁹succreue
rūt milites armati. q stati seiuicē irru
entes acerrime cōfixerūt ꝛ se mutuo
peremerūt. hec Ouidius meth. li.iii.
Isto modo detractor semiat dētes ser
pētinos id est verbavenenose detracti
onis: int̄ illos q debēt eē amici: q qdē
dētes stati crescūt in milites armatos
qa v̄ba detractoris cōcepta in cordib⁹
hoīꝫ ad effect⁹ hostilitatis et iimicicie
pcedūt. qn̄q; ad pugnā. Iste semiator
est septim⁹ eoꝝ q̄s odit de⁹ q videlicꝫ
semiat discordias int̄ frēs prouer.vi.
Et de istis dētib⁹ in armatos pugnato
res crescētib⁹ dr̄ in ps̄. Dētes eoꝝ ar-
ma et sagitte. Nec legim⁹ ꝙ de⁹ aliqd
viciū expssius odiat vl psequat̄ q̄ de-
tractionē. Vn̄ ad Ro.p̄. Detractores
deo odibiles. ꝛ de⁹ipemet ī ps̄. Detra
hētē secreto pximo suo hūc psequbar.
De hoc vicio. Grego.ix.mora.super
illd. Iob.xix. Quare psequimi me sicut
de⁹ ꝛ carnib⁹ meis saturami. Sciēduꝫ
inquit est ꝙ hi q aliene vite detractōe
pascunt̄: alienis pculdubio carnib⁹ sa
tiant̄. Vn̄ p salomonē dr̄. Noli eē in
cōuiuiis potatoꝝ nec comedas cū eis
q carnes ad vescēdū ɔferūt Carnes qp
pe ad vescēdū ɔferre est in collocutōe
derogatōis vicissim pxioꝝ vicia dice
re. De quoꝝ pena mox subdit̄ qa va-
cātes potib⁹ ꝛ dātes simbola ɔsumētur
Potibus vacāt q de opprobrio aliene
vite se iebriāt. Symbolū ū dare est si-
cutvnusq̄sq; solet pro pte sua cibos ad
vescēdū. ita in cōfabulatiōe detractōis
v̄ba cōferre. Sꝫ vacātes potib⁹ ꝛ dātes
symbola cōsumētur. qa sicut scriptū ē
Oīs detractor eradicabitur. hec greg.
Scdo puidēdū ē ne detractōeꝫ faci
liter audiam⁹. vnde Ber. sup cātica. ſ.
lxiii. Porro detrahē aut detrahētē au
dire qd eoꝝ dānabili⁹ sit nō facile di-
xerim. Abhoīabile ē audire vel cōfer
re cū hoīe cui⁹dentes sūt corrupti vel
stomachus repletus fetidis hūoribus
Quia talis hēt anhelitū fetidū nimis
grauē Et dicūt naturales ꝙ oēs bestie
vescētes crudis carnib⁹ habēt ora feti
daꝛ abhoīabilia. Et certe mltomagis
moralit̄ deberēt nobis eē fetētiaꝛ ab-
hoīabilia ora detrahentiū. iuxta illud
puer.xxiiii. Cogitatio stulti pctm̄ estꝛ
abhoīatio hoīꝫ detractor. Tertio ca
uendū ē nobis ne detractionē pusilla-
nimit̄ timeam⁹ Multi eī propt̄ oblo
qa detractoꝝ a bono pposito retardā-
tur. ꝛ hͦ ē valde fatuū. imo ſm doctn̄a
Grego.vi.mora.c.xvii. Detractōnes
hoīꝫ despiciēdo ꝛ cōtēnēdo supare de-
bemus. Expedit enī nobis scire ꝙ
aliq nobis detrahūt. c Vn̄ greg.
xxii.mora.c.xii. Sed inter hec sciēdū
ne imoderatis laudib⁹ efferamur ple
rūq; miro rectoris nr̄i moderamīe et
detractōib⁹ lacerari pmittimur vt cuꝫ
nos vox laudātis eleuat. lingua detra

hetis humiliet. Et eadē sniā ponit̄ in ca
no.vi.q.p̄.sūt plurimi. Vn̄ Boeci⁹.p̄.
de cōso. Pro tertio assigt causā q̄re ōs
philosophi veri z etiā apparētes psecu
tōe3 a reprobis passi sūt. q̄s inqt nihil
aliud in cladē detraxit nisi q̄ nr̄is mo
ribus īstituti studiis reproborū dissi-
millimi videbat̄. Ita nihil ē qd admi
retis si in hui⁹ vite salo circūflātib⁹ agi
temur pcellis qb⁹ h̄ maxīe propositū
est pessimis displicere. Itē Seneca de
copia v̄boꝶ. Sit tibi tā triste laudari a
turpib⁹ q̄ laudari ob turpia. letior esto
quotiēs displices malis. et maloꝶ de
te existimatōes malas verā tibi lauda
tionē ascribe Et p̄s. Detrahebāt mihi
qm̄ seq̄bar bonitatē. Isti sūt tonsores
vel falsarii monete legalis Impedito
res legati regalis Exhumatores cada
ueris fr̄nalis. Est enī psona clare fa-
me sicut moneta legalis quā null⁹ pōt
refutare sed si fuerit deformata v̄l at
tonsata pdit pōd⁹ z ymaginē z iā nō re
recipit̄ loco p̄cii sicut prius. Eodē mō
detractores nitunt̄ cōfūdere bonos vi
ros diffamando eoꝶ merita p depua
tionē z attenuādo circūstātias. et attō-
sando p diminutōe3 vt op⁹ eoꝶ nō ap
pareat v̄tuose fc̄m̄ sicut circūstātie si-
gnāt. Et ideo tales possūt vocari tōso-
res monete legalis. Musce sicut dicit
aristoteles quarto de aialib⁹.ca.p̄.h̄nt
aculeū loco armoꝶ per quē extrahūt
sāguinē Eodē mō simplices mordaces
quātūcūq̄ sint pui valoris detrahē b̄n
sciūt z extrahē sāguinē cooptū.i.defe
ctus occultos: nesciētibus diuulgare.
Exodi. v. venit musca grauissima in
domo pharaonis. Scdo sūt ipeditores
legati regalis Rex eī xp̄s moritur⁹ sta
tuit xp̄ianis oīb⁹ testamētū pacis dicēs
Pacē relinquo vobis pacē meā do vob.
Io.xiiii. h̄ testamētū ipediūt potissīe
detractores Tertio sūt exhūatores ca
dauer fr̄nal. Dicit eī Aris. vii. de. aīa-
lib⁹.ca.iiii. q̄ hyena ē aīal mltū ferox
sil̄e lupo in tm̄ diligēs carnes hūanas
q̄ frāgit incdū sepulchra mortuoꝶ. z
exhūat corpa vt eoꝶ cadauerib⁹ satu-
ret̄. Ista bestia aptissīe gerit figurā de
tractorum. homo per peccatum mor
tale moritur sepelitur a bonis quan-
do quantu3 iusticia pmittit ei⁹ pctā oc
cultāt̄ z corrigit̄ p̄scia fama ītegra per
manēte S3 qd facit detractor. violat se
pulturā z iō ē īfamis f3 iura.vi.q.p̄.c.
Infames / extrahit carnes fetidas z co
medit z aliis ad comedēdū distribuit
cū defect⁹ occultos z lapsos a mēoria
ad mētē eis reducit. De talib⁹ dr̄. Ihe.
xii. f3 aliā trāslatōe3 Nūqd speluca hy
ene hēditas mea mihi? Et pmittit̄ pa
rū añ. Fcā ē mihi hēditas mea q̄si leo
i spelūca dedit ꝯ me vocē suā iō odiui
eā. Hēditas xp̄i sūt gentes xp̄iane p̄s.
Dabo tibi gētes hēditatē tuā. s3 hec hē
ditas dat voce ꝯ xp̄3 z fit q̄si hyena p de
tractōe3 sic supi⁹ expositū ē. LE.XI

o S āt qd mētit̄ occidit aīa3 Postq̄ sapiens dissuasit duo pessīa vicia
loquēdi vide l3 murmuratōe3 ꝯ deū. z
detractōe3 ꝯ pximū. Hic ꝯseq̄nt̄ dissu
adet t̄tiū q̄ hō peccat spālit̄ ꝯ seip3. vi3
mēdaciū. Est eī mētiri ꝯ mētē dicere.
Homo est quodāmodo ītellectiu⁹ f̄m.
Aristotelē h̄ ē: ītellect⁹ ē nobilissimū z
dignissimū qd possit ī hoīe repiri. Et
iō hō q ꝯtra mētē dicit facit ꝯ seip3. Et
istud viciū dissuadet tali rōe. Illud qd
aīam occidit spūaliter hoc est ad mor
tem eternā adducit et gratia priuat q̄
est vita aīe: illud oīno est cauendū. sed

tale ē mēdatiū ꝫ ꝛc̄ A Notādū ē hic ꝙ mōstruosū et īnaturale est ꝙ os sit cā instrumētal' vel occasio occisiōis aīe. quia illud instrumētū precise ordinat' a natura ad cōseruādū vitā aīe sicut ī operib' sins patet. nā p os respiram' et īspiram' sn̄ q̄ opatōe vita aīe in corpore nō saluatur. Per os alimētū recipim' masticam' et trahimus. Per os affectiones aīe exp̄mim'. p osᵗ pacē aīe: aīciciā et beniuolētiā ī oscul' sn̄ macula designam'. Est ꝫ mirabiliter pdigiosū et cōtra naturā ꝙ os aīaꝫ occidat. Et iō signāt dr̄ puer. x Vena vite os iusti. os aūt impiorꝝ opit' iīquitatē. Et puer. xxi. Qui custodit os suū et līguā suā. custodit ab angustiis aīaꝫ suā a Notādū ꝙ mēdaciū dedecꝫ hoīeꝫ propter tria specialit'. Est ei hō dei rōal' indago. filialis ppago. dei natural' imago. Est p̄mo hō dei rōalis indago hoc ē īuestigatio et īqsitio et propter hāc cāꝫ fact' ē intelligibil' a deo. ꝛ iō sibi repugnat falsitas mēdacii. Cuꝫ eni veritas sit bonū ītellect' . cōstat ꝙ falsitas ē ei' malū et ei' corruptō. vn̄ aug' in encheridion. xxiii. Vis naturalis refugit naturalit' falsitatē et q̄tū pōt deuitat errorē. vnde et falli nolūt etiā q amāt fallere. hec aug'. Et iō sic oīs creatura rōalis appetit veritatē et sciaꝫ naturalit' ita oīs creatura rōal' detestari debꝫ mēdaciū. In cuius figurā legi' geñ. iii. ꝙ qn̄ diabol' mētiri p̄mo cogitauit. noluit ī aliq̄ effigie rōal' creature apparuisse vl' ppiq̄ effigie. quasi nobilitati sue nature. p quanto rōalis erat: mendaciū displiceret: sꝫ bestie talis formā accepit q̄ nature hūane magis īimicat' et repugnat. in signum ꝙ mēdaciū est venenū hūane nature. Sicut ei venenū corp' occidit: ita mēdaciū aīaꝫ vt pꝫ hic in lr̄a et q̄to aīa nobilior ē corpore tāto videt' deterior mēdax venefico. et iō rōabiliter simul cōbinabūt' in die iudicii et societate dei et sanctorꝝ expellēt'. apōc. xxii. et vltimo. foris canes et venefici: et oīs q amat et facit mēdaciū. Foris iḡt canes Nūciivel alii quicūq̄ morātes ī curia pape p negociis expediēdis accedunt ad palaciū et īter fores seu portas expectāt donec possit ad camerā ītroduci ad papā. sed qn̄ pulsatur foras cum cāpana pape: oēs recedūt tristes ꝛ certi p illo die ꝙ pape colloquī nō habebūt et iō stati egrediūt' palaciū ꝛ ad hospicia sua vacui reuertūt'. Sūm' pōtifex xp̄s est ad hebre. ix. Xp̄s assistēs pontifex futurorꝝ bonorꝝ. Ad hui' curiaꝫ veniūt in die iudicii oēs hoīes ii. cori v. Oēs nos oportet ante tribunal xp̄i manifestari ꝛ tūc certe dicet' aliquib' ꝙ intrēt ad christū. Nā vnicuiq̄ iusto dicet'. Intra in gaudiū dn̄i tui. Math. xxv. Et cito p' ītrabūt hi ī vitā et'nā. sꝫ aliis cāpona pulsāte. hoc ē tuba sonante clamabit' per angelos. Math. xiii. Exibūt angeli et separabūt malos de medio iustorꝝ et mittēt eos ī caminū ignis ibi erit flet' et stridor dētiū. ꝛ ibi dē. malos aūt foras miserūt. sic erit ī cōsūmatione seculi. Exibūt ꝛc̄. Et nō mirꝝ si mēdax eiciet' a xp̄o q̄a natura lit' vnū cōtrariorꝝ expellit rliquū. mō xp̄s ē veritas. io. xiiii. Ego sū via veritas et vita. ergo necessario hō falsus ꝛ mēdax eiciet' a xp̄o. math. xxv. Inutilē seruū eicite in tenebras exteriores Dicit' ꝙ si fiat circul' d̄ terra hybernica tāte potētie ē terra illa ꝙ nullū animal venenosū poterit illū circulū int're. vel si fuerit inclusū nō poterit exire nisi aliūde violēt' eiciat'. Terra ista

veritatē designat.ī p̄s. Veritas de terra orta ē. Ista veritas potētissima circunt et munit vndiqꝫ xp̄m in p̄s. Potēs es dn̄e et v'itas tua ī circuitu tuo. modo vsqꝫ ad diē iudicii hoīes infecti veneno mēdacii ꝯtinēt̄ a diua v'itate. sic ꝙ impossibile ē eos euadere: cū sit nemo q de mān eius possit eruere. Iob. x. Sed certe tūc iudicabūt̄ ꝛ eiciūt̄ ext̄ circulū istū ꝛ tradēt̄ passioīb' eterni ignis. Ro. i. mutauerūt veritatē dei ī mēdaciū. propterea tradidit eos deus in passiones etc̄. Secūdo est hō dei filial' ꝓpago. ꝑme io. iii. Videte qualē caritatē dedit nobis de' vt filii dei nomiaremur et simus. Ergo sum' generosi valde. Dei ei gen' sum' sic̄ actuū. xvii dicitur ipsius enī et gen' sum' Si vero ita cōtigeret ꝙ fili' nobilissimi regis cui preparata esset hōestissīa virgo et nobilissimi generis ī spōsā illā r̄pudiaret et vilissimi ribaldi filiā acciperet in vxorē: ipse fatue eligeret ꝛ turpiter degn̄aret et tā se q̄ suū gen' mirabiliter dehonestaret Sed hō xp̄ian' est ille q gen' dei p fidē ꝛ baptismū intrauit Io. i. Dedit eis ptātē filios dei fieri. Isti ꝑparata ē veritas seu sap̄ia in vxorē naturaliter: quia oēs hoīes scire desiderāt. i. meth. et sap. viii. dicit̄ vice ꝛ ꝑsōa nature hūane hanc amaui et exqsiui a iuuentute mea ꝛ quesiui eā mihi assumē spōsā et amator factus sū̄ forme illius. Ista v'itas ē filia dei fm̄ bern. B Mēdaciū v'o filia diaboli. Io. viii. Mēdax ē et pater eius. glosa id est mēdacii. Si ergo hō relicta veritate dei filia copulet sibi in vxorem mēdaciū filiā diaboli turpiter degenerat et magnā v'ecūdiā sibiipsi facit. Et iō signt̄ amor isti' spōse nobis int̄dicit̄. Ecci. vii. Noli amare mēdaciū̄

aduersus fratrē tuū neqꝫ in amicū simılit̄ facias. Scitī ꝙ de iure cōi dispar cultus inter ꝯtrahētes impedit matrimoniū ꝯtrahēdi et dirimit iā cōtractū. mō hō et oīs rōnal' creatura colere debet deū. Anselm'. c. ii. cur deus homo ī pricipio dicit rōnalē creaturam a deo factā eē iustā vt illo fruēdo beata esset dubitare nō debem' Et catho Si de' ē aī' no. ꝛc̄. Hic tibi ꝑcipue etc̄. Sed cōstat ꝙ mēdaciū colit diabolū sicut filia patrē qa patrē sequitur sua ꝓles et ideo de iure matrimonium tenere nō debet. tamē si de facto teneat quid cōtiget. sine dubio q accipit filiā a patre debet et dotem cōsequēter accipere ab eodē et certe dos quā diabolus dat cum filia sua ē infern'. Apoc. xxi. Oīb' mēdacib' ps illoꝝ ē ī stagno ignis. Osee x. ferietis fed' cū mēdacio et germīabit quasi amaritudo iudicium. et ideo tales pn̄t dicē. Illud ysaie xviii. Percussim' fed' cū morte et cū̄ iferno feci' pactū. Scitis ꝙ de iure cōi q cōtrahit primo cū vna. ꝛ postea cum alia vocat̄ bigam' et afficitur talis corā iudice si agat̄ cōtra eū ad mortem quantūcūqꝫ sit lrāt' nō euadit. Sic christian' ꝑmo cōtrahit cū v'itate filia dei. Osee. ii. Sponsabo te mihi in iudicio et iusticia. Et infra. Spōsabo te michi in fide si postea ꝯt̄hit cū mēdacio efficit̄ bigam' et in iudicio gn̄ali euadere nō poterit Nota ꝙ posset ꝓbabilit̄ dici de ista sponsa que est veritas ꝙ satis est formosa et amabil' ī tn̄ ꝙ v'itas p se odiri nō poterit nō tn̄ est bn̄ fecūda qa nō parit bonā ꝓlē. Nā fm̄ salustiū̄ veritas odiū parit ꝛ iō dittūt hoīes v'itatē cōit̄. qa p eā īcurrerēt odiū. s̄ȝ illd nō ē rōabile imo amico socrate et aī cav'itate sctm̄ ē p̄ honorare veritatē. vt

dicit in ethicis. Sed mendaciū multo peiorē generat prolē qa mēdaciū est peccatū et peccatū cū ꝯsūmatū fuerit generat mortē. Ia. i. Mors āt inferna lis ē peior ples ꝗ odiū malorū homi- nū. Similiter nō ꝯsiderāt tales ꝙ ē de veritate sic fuit de rebecca. Gen̄. xxv que habuit geminos in vtero. iacob ⁊ esau. sic veritas duos filios simul pa- rit. s. dilectōeꝫ dei et odiū maloꝝ hoīꝫ Malach. i. Iacob dilexi esau odio ha- bui. Lu. vi. Beati eritis cū vos oderit hoīes. Et ideo deponētes mēdaciū lo quimini veritatē vnusqſqꝫ cū proximo suo. ad ephe. iiii. Tercio ē hō dei na- turalis ymago. Vnde aug⁹. xiiii. de trinitate. c. xv. Eo qppe mens ymago dei est quo etiā capax est eiusqꝫ parti- ceps esse potest et ideo sicut in trini- tate paterna mēoria gignit verbū qđ est veritas ita mēs hūana nullū aliud verbū gignere debet nisi verax. Ecci. xxx vii. Ante oīa verbū verax p̄cedat te. persōe diuersoꝝ regnoꝝ et diuer sarū terraꝝ facilit̄ ab inuicē discernū tur per diuersitatē ydiomatū et ligua rū vt cōit̄. quia q gallicū loquit̄ galli- cus ē vel estimat̄: et q anglicū anglic⁹ sic enī arguebat̄ cōtra petꝝ ꝙ essꝫ ga lile⁹ et xp̄i discipul⁹. Math. xxvi. Ve re et tu ex illis es nā et loqla tua mai festū te facit b Sūt aūt moraliter loquēdo duo regna ad iuicē in hac vi- ta cōmixta: videlꝫ regnū dei et regnū mundi. regnū xp̄i et regnuꝫ diaboli. regnū celeste et regnū terrestre. Et si cut ista distāt in regib⁹ et legib⁹ ita in ydiomate nō cōcordāt Nā ydioma re gni celestis ē veritas. i p̄s. Dn̄e in celo mīa tua ⁊ veritas. ⁊ ꝯ ydioma vō regni terrestris siue mundi ē falsitas. Osee. iiii. Non est veritas nō mīa. nō ē scia dei i terra. maledictū et mēdaciū. hoi cidiū et furtū. et adulteriū inundaue- runt. Si ergo homo velit ꝑpēdē ad qđ regnū ꝑtineat videat cui regno i ydio mate cōcordat. Narrāt hystorie ꝙ cuꝫ vuilhelm⁹ dux normanoꝝ regnū an glie ꝯq̄siuisset: deliberauit quō liguaꝫ saxonicā posset destruē et āgliā ⁊ nor manā i ydiōate ꝯcordare. ⁊ iō ordia- uit ꝙ null⁹ i curia r̄gis placitarꝫ nisi i gallico. et iteꝝ ꝙ puer qlibꝫ ponēdus ad l̄ras addisceret gallicū et ꝑ gallicū latinū ꝗ duo vsqꝫ hodie obseruat̄ Isto mō moralit̄ pr̄iceps hui⁹ mūdi diabo l⁹ est. Io. xvi. p̄nceps hui⁹ mūdi iā iudi cat⁹ ē. Sed veꝝ ē ꝙ p̄ncipatū suū i mū do nō hꝫ hereditaria successiōe. sed vi olēta oppressione ⁊ iō nō ē heres sꝫ cō q̄sitor ydiōa vō suū ꝑꝑū i ꝑuicia ifer̄a li ē mēdaciū. Io viii. Cū loqt̄ mēdaciū ex propriis loqt̄ et ideo vt concordet mūdū cū ꝑuincia ifernali in ydioma te ordinauit ꝙ oīa secularia in cōuēti onib⁹ et mercatōib⁹ et cōmutatōibus vtāt̄ mēdaciis et sicut puer docēdus i scola p̄mo addiscit gallicū ita iuuenis seculo applicādus cum studeo et labo re addiscit loq mēdaciū. Ihere. ix. do cuerūt liguā suā loqui mēdaciū. Vn- de gre. xii. moraliū exponēs illđ iob. xv. Terrebit eū tribulatio et āgustia vallabit eū. probat ꝙ omē illud ꝙ ma lus homo perpetrat relicta v̄itate val- latur tribulationib⁹ et angustiis et la bore Et hoc ꝑbat spēalit̄ de mendace sic. Mēdax relicta v̄itate mētiri deli- berat vt audientiū aīꝫ fallat. Sed quā t⁹ labor ē sollicite custodire ne ipa ei⁹ fallatia dephēdi queat? Ponit quippe ante oculos quid sibi a veritate scien- tib⁹ responderi possit ⁊ cū magno cōa tu ꝑtractat quō ꝑ argumētuꝫ falsitatis

documẽtaveritatis exſuperet. Hincin de dicta circũtegit. et cõtra hoc vbi de prehẽdi poterit veritati ſileꝫ rñſioneꝫ querit q ſivelletveꝝ dicere vtiq ſñ labore potuiſſet. Plana naq ẽ veritatis via: et graue eſt iter mẽdacii. Vnde p prophetã dicitur. Docuerũt liguã ſuã loqui mẽdaciũ. Hec. gre. Et notãdũ q uis boni mẽtitores pñt ſe arguere ſeu iactare ĩgenioſos nõ tñ ſapiẽtes. Naꝫ duplex eſt opatio ſcientis et ſapiẽtis. ſicut dicit. i. elẽchoꝝ. videlicet nõ mẽ tiri de qbꝰnouit et mẽtientẽ poſſe ma nifeſtare. et quicũq mẽtit arguit ſe ñ eſſe ſapiẽtẽ. Et ideo eccl. vii. Noli vel le mẽtiri omne mẽdaciũ. aſſiduitas e nim illiꝰ nõ ẽ bona. LEC.XII.

n olite celare mortẽ in errore vi te veſtre neq acqratis pditionẽ ĩ operibꝰ manuũ veſtrarũ qm̃ deꝰ ñ fecit mortẽ nec delectat ĩ pditione viuorũ Poſtq̃ ſpũs ſanctus declarauit q̃ liter hõ tenetur ordinare v̓tuoſe ſuas affectiones. Primo cogitãdo. Secũdo ſuas locutiones ſermocionãdo. Hic vlteriꝰ docet quõ homo debet ordinare ſuas operationes pctm̃ deteſtãdo. Et circa hoc duo facit. Nã p̃mo ſuadꝫ homini deteſtari pctm̃ t̓rẽdo pviã timoris. Scd̃o ſuadet illud idẽ alliciẽdo per viã amoris. ibi. Creauit eni deꝰ. Circa p̃mũ duo facit. Quia p̃mo diſſuadet pctm̃ ꝓpt̓ pene cõſequẽtis acerbitateꝫ. Secũdo ꝓpter dei ꝓhibẽtis volũtatem ibi. Quoniã deus nõ fecit mortẽ. Dicit eni primo ſic. Nolite ʒelare. i. diligere mortẽ. i. pctm̃ mortale qd eſt cã mortis. Ia. i. Peccatũ cũ ꝯſũmatũ fuerit generat mortẽ In errore vite veſtre. i. erronee cõtra dei p̄ceptaviuẽdo ꝓuer. xiiii. Errãt q operãt malũ. Auguſtiꝰ. ench. v. Nonnullis erraſſe pro fuit aliquando ſed invia pedis nõ ivia

morũ A Et ecce primũ motiuũ q̃re nõ debetis amare pctm̃: videlꝫ pene ſequẽtis acerbitas q̃ eſt infernalis pena. Ipſa ſola vocat ꝓpe pditõ. ꝓuer. xv. Infernꝰ et pditio corã dño q̃to magis corda filiorũ hominũ. Vnde dicit. Neq acquiratis pditionẽ in opibꝰ manuũ veſtraꝝ quaſi diceret niſi per opera propria acquiſieritis nũq̃ icurretis perditionẽ. vitã nõ poſſũꝰ haberere niſi p deũ. ſed pditionẽ acquirere poſſumꝰ per opera manuũ noſtraruꝫ. Vñ ſignãter dr̃. Oſce. xiii. pditio tua iſrael ex te tãtũ i me auxiliũ tuũ

Secundũ motiuũ. quare non debemꝰ amare pctm̃: eſt dei prohibẽtis volũtas. Quoniã deus mortẽ nõ fecit. i. nõ ordĩauit nos ad mortẽ eternaꝫ ſed magis ad vitã qui vult oẽs homĩes ſaluos fieri hoc eſt leges dedit per quas oĩs hõ ſaluari põtſi velit. Vel ſic. deꝰ mortẽ ñ fecit. i. pctã ñ approbat nec diligit. De quo tñ dr̃. Nihil odiſti eorũ q̃ feciſti. Nec letat ĩ pditõe viuorũ. i. nõ ordiat p̃mo ꝛ p̄ncipalit̓ ꝙ homines pdãt. ſꝫ ipi p maliciã pdũt ſeipſos Io. xii. Qui amat aĩaꝫ ſuã pdet eã. luce. ix. Filiꝰ hoĩs ñ veĩt aĩas pdẽ ſꝫ ſal. Nolite g̊ ʒelare mortẽ. a Notãd ꝙ methaphorice loq̃ndo pctm̃ ſatis cõueniẽt̓ vocat mors ꝓpt̓ tres ratões videlꝫ ꝓpt̓ ſilẽꝫ defectũ. ꝓpt̓ cõſimilẽ effectũ. ꝛ ꝓpt̓ ꝯſilẽꝫ aſpectũ. De p̃mo q̃a moriẽte corpe t̓ri ſẽ ꝓceſſi deficiẽ. p̊ corpꝰ diſtpat ꝛ diſtraſiat. Z̊ iſirmat ʒ̊ morit. quarto. portat ex̄ domum quito ſepelit. ſexto a vermibꝰ ꝯſumit Iſto̊ aĩa p̃mo diſtpat ꝛ diſtraſiat p tẽtatõeꝫ ꝛ cogitatõeꝫ de pctõ. Scd̃o ĩfirmat p ꝯcomitãtẽ delectatõeꝫ. Tertio moritur per conſenſũ. Quarto aſportatur de domo et elongatur ab hoĩbꝰ p c̓lpe ſue abhoĩatõeꝫ apud homines

Quito sepelit̃ p malā cōsuetudinē sic enī terra vel lapis suppositꝰ onerat et opprimit corpꝰ ne resurgat etiā si pos set. Ita mala ꝯsuetudo est q̃si quedam moles grauissime opprimēs et neces sitans hoīeȝ ad peccādū. Vn̄ aug. viii cōfessionū. v. c. Lex pcti est violentia ꝯsuetudinis q̄ trahit̃ ⁊ tenet̃ etiā iuitꝰ animꝰ eo merito quo in eā nolēs illa bit̃. Et in eodē. c. cito post p̄mū. loq̄ns de seipso p statu pcti an̄ baptismū suū Inspirabā inq̄t ligatꝰ nō ferro alieno sed mea ferrea volūtate velle meū te nebat iimicꝰ ⁊ ide mibi cathenā fece rat ⁊ ꝯstrinxerat me q̄ppe ex volūtate pu̇ersa fcā ē libido et dū fuit̃ libidini fcā ē cōsuetudo: et dū cōsuetudini nō resistit̃ fcā est necessitas. Hec augꝰ. Et hec cōsuetudo peccādi cōpat̃ lazari se pulture f̄m eundē in f̄mōe dn̄i in mō te. li. p̄. c. xiii. Et sicut videtis istis ma gnis ⁊ nobilibꝰ fiūt sepulchra honestis sima. de marmore. vel de aliis hone stis lapidibus. seu lignis cū figuris et picturis q̄ sil̃ ornāt ⁊ onerāt ⁊ honestāt Ita istis magnis ⁊ potētibꝰ mortuis p pctm̄ faciūt adulatores sepulchra de albata ⁊ depicta pigētes ⁊ palliātes. di minuētes vel excusātes imo cōmēdā tes pctā potētiū. q̄a laudat̃ pctōr i de siderus aīe sue ⁊ iniquꝰ bn̄dicit̃ ⁊ istu vi dent̃ eos honorare. ⁊ ornare Et ita fa ciūt. ȝ tn̄ sil̃ cū hoc onerāt ⁊ opprimūt miseros ne resurgāt p pn̄iaȝ de pctis. Vn̄ narrat gre. iiii. mo. ca. xix. ꝙ xp̄s tres mortuos suscitauit. puellā in do mo. iuuenē i porta. lazarū i sepulchro Quartū v̓o mortuū discip̄lo nūciāte cognoscit. ȝ tn̄ nō suscitat q̄a valde dif ficile est vt is quē post vsū male ꝯsue tudinis et adulātiū lingue excipiūt a mētis sue morte reuocet̃. de quo bn̄ dr̄. Sinite mortuos sepelire mortuos suos. Mortui enī mortuos suos sepe liūt cū pctōres fauoribꝰ p̄mūt. Erat āt lazarꝰ mortuꝰ. ȝ nō a mortuis sepul tus. sed a fidelibꝰ mlīeribꝰ cū pietate sepultꝰ. Quarto corpꝰ mortuū a ver mibus ꝯsumit̃ ⁊ sic mēs p̄uat̃ vita gra tie a v̓mibꝰ ꝯscie desperatōis ⁊ finalis īpn̄ie corrodit̃ ⁊ mordet̃. Sic igit̃ ꝯue nient̃ pctm̄ dr̄ mors p̄pt̃ similē defe ctū vel p̄cessū deficiēdi. sic ei itrat in aīaȝ sicut mors in corpꝰ. Ad ro. v. pec catū itrat in mūdū et per pctm̄ mors.

Scd̄o vocat̃ pctm̄ mors p̄pt̃ ꝯsimi lē effectū. mors naq; facit corpꝰ rigi dū ⁊ frigidū. fetidū ⁊ putridū horridū et terreū et pōderosū. Isto mō mora liter pctm̄ facit aīaȝ rigidā p supbiā et inobediētiā ad deū. puer. xviii. cū ob secratiōibꝰ loq̄t̃ paup et diues effabit̃ rigide. diues id ē supbꝰ f̄m glo. et effi cit aīaȝ frigidā p iuidiā quā vocat pro pheta maliciā. Ihere. vi. sicut frigidā facit cisterna aquā suā sic frigidā fecit malicia aīaȝ suā. Fetidā per luxuriā. ysaie. xxxiiii. De cadaueribꝰ eoꝝ ascē det fetor. Putridā p gule imoderātiā per quā sēsus et rō sepeliūt̃ et operiū tur et hō i asinū cōmutat̃ Ihere. xxii. Sepultura aȝini sepeliet̃ putrefactus et p̄iectus extra portas hir̓lȝ. Horridā p iracūdiā. Gen̄. xv. Horror magnꝰ et tenebrosus iuasit abrahā. Terreā per auariciaȝ q̄a nihil sapit nisi terrenū vt dicat̃ tali aīe sicut talpe dixit natura ⁊ deꝰ f̄pēti. Gen̄. iii. Terrā comedes cū ctis diebꝰ vite tue Pigrā p accidiā q̄ hō nihil boni opatur puer. xiii. vult et nō vult piger aīa āt opantiū ipiguabitur: et cōueniēter pctm̄ vocatur mors p̄pt̃ ꝯsimilē effectū Ad Roma. vii. pctm̄ vt appareat pctm̄ per bonū opatū est mi hi mortem vt fiat supra modum pec cans peccatum per mandatū. Ter-

cio ppter cōsimilē aspectū quātūcūq; enī fuerit homo amabilis et pulcher et delicatus statī post mortē est horribilis turpis ꝛ abhoīabilis et a cōmuni one hoīm seqstrabilis et separādus ē. sic aīa ante peccatū pulcherrima ꝛ formosa videt̄ Iuxta illud Cāticoꝝ. iiii. Tota pulchra es amica mea et macla nō est in te. Per peccatū vero spoliatur gratuitis et vulneraī in naturalibus. fit feda et abhominiabilis corā deo vt dicat ei deus illđ. Eze. xvi. Ad oīe caput vie edificasti signū ꝓstitutionis tue et abhoīabilē fecisti decorē tuū. Et tūc p peccatū aīa misera separatur a cōmunione fideliū ꝛ amicicia dei et angeloꝝ bonoꝝ ꝓuer. xiiii. in fine. Miseros facit pplos peccatum. Fatuissim⁹ operari⁹ est ille q difficillimis laboribus se fatigat ꝛ tamē nihil stipēdii vel mercedis reportat in fine Q đ laborib⁹ difficultatib⁹ et picłis se exponūt hoīes ꝑ pctō. isti ꝑ voluptatibus isti ꝑ cupiditatib⁹ isti ꝑ vanitatib⁹ īexplicabile dictu et qđ erit stipēdiū ? Certe mors dispēdiū et īfernale suspēdiū. Ad ro. vi. in fine. stipēdia pcti mors. Et ideo postq̄ pmisit sapiens nolite zelare mortē. Signant̄ subiūgit neq; acqratis pditionē in opibus manuū vrarū quasi diceret. nullū aliđ lucrū habebitis per peccatū. Et quia manus est organū organoꝝ hominis. sicut dicit̄ tertio de aīa. Ideo male opationes q̄cūq; possunt exerceri per opa manuū ꝓhibent̄. Secūdo notādū φ de triplici morte legim⁹ in scriptura. B Est enī mors claustralis cōuersationis. mors carnalis resolutionis. et mors infernalis cruciationis. Prima mors est volūtarie venerāda. Secūda est multipharie meditāda. ꝛ tertia est quotidie detestāda De pma scā religio vocat̄ mors figuratiue. Vnde vulgariter regulares dicunt̄ mortui. et seculares viuētes. Et tamē mal⁹ secularis vere mortu⁹ est et bon⁹ regularis vere viuēs. nā malo sectari dicit̄. Apoc. tertio. Nomē habes vt viuas ꝛ mortuus es. Et de sctis dicit̄. ii. ad corin. vi. Quasi moriētes ꝛ ecce viuim⁹. Mortui enī sūt pctō: viuētes aūt deo Iuxta illud ad Ro. vi. Existimate vos quidē mortuos eē peccato viuentes aūt deo in xpo iesu. Quare aūt religiosi mortui dicunt̄ pnt aliq̄ ꝯgruitates adduci Primo. n. moritur⁹ cōdit testamētū suum in q̄ legat aīaꝫ suā deo et corp⁹ tumulo facultates amicis et sup his executores assignat et ꝯstituit. Isto modo religiosus ꝓfitendo dat aīam suā deo corp⁹ assignat monasterio: facultates habitas et habēdas resignat mundo. Executores illi⁹ testamēti cōstituit prelatos suos. quoꝝ custodie tā corp⁹ q̄ aīam suā tradit. Itē moritur⁹ incipit amittere calorē naturalē postea sensuum vsū exterioꝝ. sicut visus auditus et huiusmodi. tādē vltimo motū suuꝫ ppriuꝫ ita φ si moueri debeat de loco ad locū: oportebit φ hoc p alios nō p seipsū. Deinde amittit loq̄lā pann⁹ ei tribuit̄ breuis et in certa mēsura ꝛ sic finalit̄ abscōdit̄ in sepultura. Isto mō moraliter īgrediēs religionē. Primo amittit calorē. hoc ē oēꝫ calorē carnalē vł mūdialē amicoꝝ vł parētū q̄ posset a mūdi ꝯtēptu ꝛ scāꝯtēplatōe retardari. Scđo amittit q̄si vsū sensuū exterioꝝ p honestā ꝛ religiosā custodiā. visus audit⁹ ꝛ gust⁹. Tertio pdit q̄si loq̄lā p silētiū locis ꝛ tpib⁹. ꝯueniēt ſuatū Silētiū nanq; mł'tū iuuat ad mētis recollectionē ꝛ grāꝫ ꝯsequēdā. In cui⁹

figurā ʒacharias mut⁹ genuit iohēm .i. grāʒ. Luce .i. Quarto ꝑdit motū ꝓpriū .i. ꝓpriā volūtatē qa nuſq̄ ſe mouet vel vadit niſi p obediētiā vel licentiā p̄latorū. Quito tribuit̄ ſibi pann⁹ modic⁹ qa habit⁹ vilis ad neceſſitateʒ nō ad ſupfluitatē. Et ſexto tādē abſcōdit̄ in clauſtro q̄ſi in ſepulchro ſuo: ne p ſcl'i tumult⁹ a ſcis occupatōib⁹ ꝑturbet̄. Vn̄ iſtis ſic mortuis dr̄ ad Colo. iii. in p̄ncipio. Mortui ei ēſtis ⁊ vita veſtra abſcōdita eſt cū xp̄o. b Scd̄a mors eſt carnalis reſolutōis et hec eſt m'ltipharie meditāda. ecci. xiiii. Memor eſto qm̄ mors non tardabit. Et ſicut idē cibus ē īfirmo amar⁹ ⁊ ſano ſuauis: ita mēoria mortis ſcis ⁊ v'tuoſis hoīb⁹ ē valde delectabilis. ſic ipiis aūt et pctōrib⁹ mirabilit̄ amara. Ecc̄. xli. ī p̄ncipio. O mors q̄ amara ē mēoria tua hoī iiuſto ⁊ pacē hn̄tis ī ſubſtātiis. id ē diuitiis ſuis. Et īfra. O mors q̄ bonū ē iudiciū tuū hoī īdigēti ⁊ q mīoratur virib⁹. Iſta meditatio facit mūdū ꝯtēnere. Ihero. ad paulinū. Facile ꝯtēnit oīa. q cogitat ſe q̄tidie eē moriturꝫ. Facit hoīeʒ carni reſiſtere iuxta illud. v̄. Nō alit̄ meli⁹ poterit caro viua domari. Mortua q̄lis erit q̄ ſp ꝑmeditari. Itē facit hoīeʒ pctāvitare. Ecci. vii. in fine. In oīb⁹ opib⁹ mēorare nouiſſima tua ⁊ in et̄nū nō peccabis. De hac meditatiōe. Seneca de copia v'borū. Cū rerū natura delibera hoc meditare q̄tidie vt poſſis equo aīo vitā relinq̄re. Tertia mors eſt īfernalis cruciationis. ⁊ hec ē q̄tidie deteſtāda. de q̄ in p̄s. Quaſi oues ī īferno poſiti ſunt mors depaſcet eos. Ouis ē ſtolidiſſimū pec⁹ ⁊ int̄ alias ꝯditiōes h̄ hēt ꝙ ſi ſit ī domo accēſa nō exit ab igne ſʒ magis īgerit ſe igni ſic dānati in īferno. ita effecti ſtolidi ⁊ p maliciā obſtinati ꝙ de īferno q ē eis q̄ſi dom⁹ accēſa nūq̄ exibūt. Et hec eſt mors ſcd̄a de qua apoc. xxi. Et de h̄ ī p̄s. Mors pctōruʒ peſſīa. huic ꝯriat̄ illa vita de q̄ loquēs ābroſi⁹ ita ait. Eſt vita ſn̄ morte certe ſine forte dies ſn̄ nocte. gaudiū ſn̄ merore. trāq̄llitas ſn̄ labore. fortitudo ſine debilitate. rectitudo ſn̄ ꝑuerſitate. pulchritudo ſine deformitate. veritas ſine falſitate. caritas ſine īuidia. felicitas ſine miſeria. hāc nobis ꝯcedat. ⁊c̄.

LECTIO. XIII.

c Reauit ei de⁹ vt eēnt oīa ⁊ ſanabiles fecit natōes orbis t̄raꝝ. nō ei ē illis medicamētū ext̄minii. nec inferorū regnū ī t̄ra Poſtq̄ ſp̄us ſcūs diſſuaſit peccatū iiq̄ opatōis īcutiēdo timorē per penā q̄ ſeq̄t̄ Hic diſſuadet idē aliciēdo p amoreʒ recitādo diuina bn̄ficia q̄ hoī ꝯferūt̄ Et circa h̄ duo facit. nā p̄mo declarat q̄les deus fecit hoīes q̄tū ad naturalia. Scd̄o excludit tria p q̄ hoīes ſe excuſāt a pctīs q̄tū ad mortalia. ibi. nō enī illis. Circa p̄mū duo facit qa p̄mo oñdit q̄lit̄ deus creauit oīa gn̄alit̄. Scd̄o q̄le fecit gen⁹ humanū ſpecialit̄ ibi. et ſanabiles fecit. Quātū ad p̄mū ꝯtinuās ſe ad p̄cedentia dicit ſic. Iō de⁹ non fecit mortē id ē peccatū qd̄ ducit ad mortē. qa de⁹ creauit vt eēnt oīa. mors aūt ⁊ pctm̄ facit hoīeʒ nō eē. Trenorū. iiii. p̄res noſtri peccauerūt ⁊ nō ſūt. Et. ꝑ. ad Cori. xiii Si līguis hoīʒ loq̄r. caritatē aūt nō habuero nihil ſuʒ. Et Aug⁹. ſup iohēm. Peccatū nihil eſt ⁊ nihil fiūt hoīes dū peccāt. Ex quo g̊ de⁹ non ſolū creauit hoīes vt eēnt ſʒ etiā ōs res vt eēnt vnaq̄q; ī ſua natura. manifeſtū ē ꝙ de⁹ nō fecit peccatū. ⁊ iō nō approbat pctm̄ p qd̄ peccātes a ꝑfectōe ſue nature defi

ciunt. Dicit g᷑. Creauit eñ deꝰ vt eſſēt
oīa· creauit ſcił3 per potētiā. oīa in ſa-
piētia p̄s. oīa in ſapia feciſti. vt eſſent
A Ecce bōitas ſiue demētia Augꝰ.
xi. de ci. dei. ca. xxi. tria maxie ſciēda
ſunt de creatura. qs eā fecit p quid eā
fecit ⁊ quare eā fecerit. Et hec tria inſi
nuat ſcriptura cū dicit dixit deus: fiat
lux et facta eſt lux et vidit deus luce3
ꝙ eſſet bona. Si ergo querimus quis
fecerit deus eſt. Si per quid fecerit di
xit fiat et facta ē. Si q̄re fecerit quia
bonus eſt hec ille. Vnde damaſcenus
libro ſecūdo. c. ſcđ. oq̄a bonꝰ ⁊ ſupbonꝰ
eſt deꝰ. nō ē cōtentꝰ ſuiipſiꝰ ꝯtēplatiōe
ſ3 ſupabūdātia bonitatꝭ acceptauit ge-
nerare quedā quibꝰ bñ faceret et ptici
pata ſua bonitate ex nō eē ad eē dedu
cit et ꝯdidit vniuerſa. Et Plato in thi-
meo optimꝰ erat ab optimo porro in
uidia religata ē Ita q̄ ꝯſequētᷣ ſui ſimi
lia cūcta put cuiuſq3 natura capax bti-
tudinis eē poterat effici voluit. quā q-
dem volūtatē dei originē rerū certiſſi
mā ſi quis ponat. recte eū putare ꝯſē-
tiā hec. Plato Ex qbꝰ formatᷣ talis ra-
tio. Amor ⁊ gratitudo ꝯpellūt hoiem
cauere offēſā bñfactoꝝ ⁊ amicoꝝ. ſed
deus eſt benefactor ⁊ amicꝰ hoim p̄ci-
puus q creauit hoie3 ⁊ alia oīa ꝓpt̄ ho
minē. ergo oīs hō vitare tenetᷣ ne eu3
offēdat. ⁊ hec ratio īnuitur in lr̄a. Cre
auit deꝰ vt eſſēt oīa. Cōſequētᷣ pꝰ bñfi-
ciū creatōis ſbiūgit bñficiū r̄creatōis
ſeu reforatōis. Et d. ꝙ ñ ſolū deꝰ crea
uit hoīes intᷣ oīa alia imo fecit eos ta-
les ꝙ ſi laberentᷣ in pctm̄ ſanari poſ-
ſūt p ſua ſacramēta. Et hoc eſt ꝙ dicit
Et ſanabiles fecit natiōeſ orbis t̄rarū
hoc ē hoīes q naſcūtᷣ de t̄ra Et h̄ ē ſpe
ciale bñficiū qđ ſolis hoībꝰ eſt collatū
Angeli eñ iſanabilitᷣ peccauerūt. Vñ
damaſcenꝰ li. ii. c. iii. Scire oportet qm̄

quod hoībꝰ eſt mors hoc eſt āgelis ca
ſus et p ꝯſequēs ſicut homo mortuus
eſt iſanabilis per naturā ita angelꝰ pꝰ
caſū. ſed hoī eſt hoc collocatū ꝙ licet
mł totiēs īfirmetᷣ per peccatū. ſemp tñ
manet ſanabilis citra mortē et hoc eſt
ꝙ deuote recolit p̄s. Bñdic aīa mea do
mino. ⁊ noli obliuiſci oēs retributōes
eius. Qui ꝓpiciatᷣ oībus iniq̄tatibus
tuis qui ſanat oēs īfirmitates tuas Ex
iſtis recolligitᷣ talis ratio. Amor ⁊ gra
titudo ꝯpellūt hominē vitare offenſā
illius qui ſanat et curat om̄s infirmi-
tates ſuas. ſed deus hoc facit hoī ſi ve
lit ergo ⁊c̄. Et hec ratio innuitᷣ in hac
littera. Et ſanabiles fecit nationes or-
bis terrarū. Nō nationes celoꝝ videl3
angelos. ſed ſpecialitᷣ nationes xp̄ia-
norū in p̄s. Nō fecit taliter omni na-
tioni. Nobis aūt iā in noua lege ꝓui-
dit de tot remediis tot ſacramētis tot
īdulgētiis quibꝰ ſanari poſſumꝰ ſi veli
mus. Sed heu. Ihere. li. dicitᷣ. Curaui
mus babilonē et nō eſt ſanata. Cō-
ſequenter cū dicit. Nō eñ eſt illis. ⁊c̄.
Excludit triplicē excuſatiōe3 quā etiā
ſollēt pctōres allegare. Ad excuſādas
excuſatōes ī pctis Dicūt eñ ꝙ ſpecioſi-
tas ⁊ bōitas rerū creaturaꝝ allicit ho-
minē ⁊ icitat hoīe3 ad ꝯcupiſcētiā ocło
rū ꝯ legē dei Scđo addūt ⁊ dicūt carniſ
fragilitatē neceſſitare hoīe3 ad pctm̄.
Terꝰ dicūt ꝙ demōes hoīes decipiūt ⁊
peccare faciūt q̄dā violētia extriſeca.
S3 iſtas tres excuſatiōes irratiōabiles
tollit ſp̄s ſcūs p duas negatias Primo
duas Prias ſił p iſtā negatia3. ñ ē eñ illᷣ
medicamētū extᷣminii Illᷣ. id ē creatu
ris oībꝰ q̄s deꝰ poſuit ī mūdo. nō ē in
fectio ad cauſādū pctm̄ Tertiā ū excu
ſationē tollit p ſcđa3 negatōe3 ibi nec
īferorū regnū in t̄ra. Cōt duas p̄mas
g᷑ dicitᷣ. non eſt illis. i. oībus rebus q̄s

creauit de⁹ posuit in mūdo medicamē
tū exterminii: hoc est non est necessa
ria imutatio vel infectio ad cādū ex
terminiū id ē pctm̄ ppt̄ quod hō exter
miatur id est incurrit exterminiū et̄
nū vel ext̄miat̄ id est ex̄ terminos ec
clesie vtriusq₃ ponit̄. Et ē methapho-
ricus mod⁹ loquēdi quasi medic⁹ dicēt
infirmo oñdēdo sibi aliquē cibū ext̄-
neū comedas secure de isto: modera-
te tñ. quia nihil periculi nihil mali in
eo est: nisi tu facias excessū. Et vult di
cere ꝙ hoc nullo mō ē imputandū bo
nitati reꝝ vel speciei vel forme ꝙ ho
mines in amore mūdanoꝝ contra a
morē dei fingūt̄. sed tm̄mō ꝑuersita-
ti hoīꝫ q male vtūt̄ reb⁹ bñ creatis. Et
sic tollit̄ prima excusatio. Vñ aug⁹ đ
vera religiōe. c. xxxviii. Nec aq̄ malū
nec aīal quod ī aere viuit. Nā iste subē
sūt. sed malū ē volūtaria p̄cipitatio ī a
quam et suffocatio quam submersus
patitur. Stilus ferre⁹ alia parte q̄ scri
bam⁹: alia qua deleam⁹ fabricatus est
in suo genere pulcher et ad vsū nostꝝ
accomodatus et si qsq̄ ea parte scribēt
q̄ deletur et ea velit delere qua scribit̄
nullo mō stilū malū fecerit sed ipꝫ fac
tū iure vituparet. hec aug⁹. Secūda ex
cusatio pctōꝝ qua dicūt fragilitatem
carnis ad peccandū īpellere. excludit̄
per illud idē. Nō enī est ill̄ medicamē
tum ext̄minii hoc est cōcupia necessi
tans vel exterminās sed excitās tantū
quā hō peccādo habere meruit ⁊ de q̄
si velit ꝓficit si resistit. Vñ gre. ix. mo
ra. c. xxxvi. Superna dispēsatio idcir
co nos tota sibi intentione seruientes
carnē nostram pmittit impugnationi
bus cōcuti. ne mēs nrā audeat in sup
biā presūptione sue securitatis eleua
ri vt dū pulsata trepidat. in solo aucto
ris adiutorio pedē robusti⁹ spei figat
Item ibidē libro. ix. c. iii. dicit sic. Ad
ima quippe trahit caro ne extollatur
spiritus et ad sūma trahit spūs ne pro
sternat̄ caro: spūs leuat ne iaceamus
in imis: caro aggrauat ne extollamur
ex sūmis Et sic f̄m gre. q̄dā certo mo
deramine fit vt carne dep̄mēte sed nō
ꝓsternente: hō desperatōis lapsū caue
at. et spū eleuante ⁊ tamē tētatōes sen
tiēte supbie casū euadat. et sic dū spūs
sursū trahit et caro retrahit subtilissi
mo interni iudicii moderamīe infra
sūma et supra infima in quodā medi
o aīa liberatur. Et sic pꝫ ꝙ nō ē ī hoīe
medicamētū exterminii. Sapie. iii.
Deus creauit hoīeꝫ inextermīabileꝫ
et ad imaginē similitudīs sue fecit il
lū. Tertia excusatio peccatoruꝫ ē ꝑpt̄
demonū infestationes. sed excusatio i
sta excludit̄ per tertiā negatiāꝫ que ē
ista Nec inferoꝝ regnū ī terra id est
regnū vel dominiū. infernoruꝫ id est
demonū nō ē in terra id est ī hoīb⁹ vi
uentib⁹ in terra et de terra exñtibus
et ideo licet hoīb⁹ pñt malū suggē et
temptare sed nullo modo violētare p
mittuntur hoīeꝫ et iō dominiū nō ha
bēt in homine nisi hō spōte per liberꝝ
arbitriū eis subdi velit. Vñ bern. sup
cāti. s. lxxxvi. Impulsor hoīs diabol⁹
est impulsor mūd⁹. īpulsor hō. Quis
iste hō sit q̄ris: qsq₃ hō sui: [noli mira
ri] vsq₃ a deo īpulsor sibi est et suimet
precipitator vt non sit qđ in altero im
pulsore formides. si ipse a te proprias
contineas manus: manus tua cōsēsus
tu⁹ B Nota super illđ Creauit de
us vt essent omnia ꝙ cōsideratio crea
turaꝝ ꝑpt̄ hoīneꝫ factarū mouet ho-
minē erga deū ad quiq₃ laudabiles di
spositiones mouet enī hoīeꝫ ad amo-

rē ad honorē.ad stuporē.ad tiorem: ⁊ ad laborē.De p̄.aug⁹.x.cōfessionū. c. xviii.Celū et terra et oīa q̄ in eis sunt eccevndiq͡ꝫ mihi dicūt vt te amez. nec cessent dicere omnib⁹vt sint inexcusabiles.et ifra.c.vii.Quid āt amo cū te amo nō spēz corporis nō dec⁹i creaturis nec cādorē lucis nec dulces melodias cātilenarꝝ.nō florꝝ etvnguētorū et aromatū suauitatē.n̄ māna ⁊ mella nō mēbra acceptabilia carnis amplexib⁹.nō hec amo cū amo deū meū et tñ amo quandā lucē et q̄daz vocē et quēdā odorē et quēdā cibū et quēdaz amplexū interioris hominis mei.vbi fulget aīo meo qđ nō capit locus et vbi sōat qđ nō capit tps ⁊vbi olet qđ n̄ spargit flat⁹.etvbi sapit qđ nō minuit edacitas etvbi heret qđ nō diuellit sacietas hoc ē qđ amo cū deū meū amo De isto amore hugo de arra anīe loquēs aīe sue dicit.Magno debito obligata es aīa mea et multū accepistivł habuisti et ꝓ his oīb⁹ nō habes quid r̄ tribuas nisivt tātū diligas.Nā quod p dilectionē datū ē nō meli⁹ nec decēti⁹ q̄ per dilectionē rependi potest.Sapie xi.in fīe.diligis oīa q̄ sūt et nihil odisti eorꝫq͡ꝫ fecisti.Ex q̄ g̊.ppt̄ dilectionē hoīs oīa fecit.rōabile ē q͡ꝫ super omīa ab homīe diligat̄ imo sicut a deo per amorē ꝓcedūt ita p amorē regunt̄ et p a..orē in deū redeūt q̄tū possūt secūdū boeciū.iiii.de ꝯso.metro.vi Vnde oīs res nitit̄ facē orbē sui id est circulū.vn̄ dicit hic ē cūctis ꝯis amor Secūda cōsideratō creaturarꝝ monet hominē ad honorē debitū deo impēdendum.oīs enī creatura ꝓ sue nature potētia deū nitit̄ honorare nec ē aliq̄ r̄s corporea q̄ suis legib⁹ nitit̄ obuiare. Vn̄ boe.iii.de cōso.ꝓsa.xxii.ꝓbat q͡ꝫ

oēs res a deo q̄si volūtarie regūt̄ seq͡ꝫ ad disponētis nutū ꝯuenit̄ et ꝯtēperate cōuertūt.nec bonū regimē foret si foret iugū detractātiū nō obtpantium sal⁹.iō cōcludit q͡ꝫ nihil naturā suam seruās deo cōtrariari conat̄ ⁊ hoc ē qđ dicit̄ sap.viii.in pricipio.attigēs a finevsq͡ꝫ ad finē fortiter et disponēs oīa suauiter. De isto honore loq̄t̄ anselm⁹ primo.cur de⁹hō.c.xii. Sic oīs volūtas rōalis creature subiecta debz essevolūtati dei.et hoc ē debitū qđ debet angel⁹ et hō deo. quod soluēdo uł lus peccat et q͡ꝫ oīs q nō soluit peccat Hec ē iusticia siue rectitudo volūtatis q̄ iustos facit siue rectos corde id ē volūtate.hic ē sol⁹honor et tot⁹quē debem⁹deo et a nobis exigit de⁹.h̄ ansel. Hanc cōsiderationē ceaturarꝝ. habuerūt illi tres pueri in fornace qui om̄s creaturas sigillati ad deū laudandūz et honorādū et inuocādū induxerunt Dan.iii. Bn̄dicite oīa opa domini domio.i.pe.iiii. In omnib⁹ honorificet̄ de⁹ Tertia cōsideratio creaturarūz monet ad stuporem. Nō enī ē tā parua creatura in hoc mūdo cui⁹ naturā cōpositionē etvirtutē possit ꝯphēdere intellect⁹sed magis stupere et mirari Ihere.v.in fīe.stupor et mirabilia facta sūt in terra.Ecci.xi.mirabilia opa altissimi soli⁹ ⁊ glōsa et abscondita et immensa opera illi⁹ Quarta ꝯsideratio creature monet hominē ad tiorē Omnis eī creatura triplicivoce alloquit̄ hominē sicut dicit.hugo de archa noe.In hoc enī genere cōtemplationis audiuimi⁹oēm creaturā tribus vocib⁹ nobis loquētē b Pria vox dicit.Accipe.Scđa dicit.Redde.Tertia.Fuge.Accipe beneficiū: redde debitū:fuge suppliciū.Primavox est fa

mulātis. scđa ē āmonētis. tertia cōminantis. Vox famulantis ē. Celū dicit ego mistro tibi lucē i dievt vigiles. tenebras in noctevt pauses: ego ad oblectationes tuas gratas tpm vicissitudines paro et tēporeveris et estatꝫ feruorē: autūni plenitudinē: algorē hyemis et ego alternātibꝰ incremētis dierū et noxiū spacia simili rōe dissimiliter extendo. vt etvarietas tollat fastidiū et noua oblatio pariat oblectamētū. Aer dicit. vtilē tibi prebeo flatū et omē genꝰ aīaliū ad tuū mitto obsequium. Aq̄ dicit. potum tibi pbeo sordes purgo arētia rigo ⁊ diuersa genera pisciū ad tuūvsū ministro. Terra dicit. ego te porto pane cōforto vino letifico oi gn̄e fructuū oblecto diuersis aīalibꝰ mensas tuas impleo. Secundavox admonētis ē. mūdꝰ dicit vide hō quō amauit te qui propter te fecit me. seruio tibi quia factꝰ sū ppter te. vt tu seruias illi qui fecit te et me. me proptᵉ te. te ppter se. si sētis beneficiū redde debitū Accipis benignitaē redde caritatē hoc tribuit deꝰ hᵉ exigit deꝰ. Tertia vox cōminātꝫ ē ignis dicit a me cōbureris. aq̄ dicit i me submergeris. tᵉra dicit a me absorberis. iferꝰ a me deglutieris. quia oīs creatura sicut ex cōditione homini famulatᵉ. sic etiam peccatoribꝰ p malorū suorū cōscia cōminaturvt in singulis creaturꝫ se puire timeāt qđ se meruisse cogn̄scūt. hec ille. Et iō signātᵉ dicitᵉ ecci. xxv. timor domini super oīa se supposuit. qa ex ex omni creatura hō debꝫ cōcipere timorē dei. Q uita cōsideratio creaturarū seuvniuersi monet hoīem ad laborē. Omis eī creata natura habet aliquā vtilē opationē. vn̄ comētator. nono meth. c. vii. Q ui aufert pprias operationes a rebꝰ aufert reꝝ essētias. homo aūt ad laborē nascitᵉ. Iob. v. Et iō cauēdū ē sibi ne ociosus et inutilis habeatᵉ. Et rogādꝰ ē deusvt nobis cooparari dignetur. qa ipē est de q̄ scribitᵉ ysaie. xxvi. Oīa opa nostra opatꝰ es in nobis dn̄e.

LEC. XIIII

Iusticia eī ppetua ē et imortalis iniusticia aūt morꝫ acq̄sitio. Impii aūt manibꝰ etverbis accersierᵗ illam et estimantes illam amicam defluxerunt spōsiones posuerūt ad illaꝫ quoniā morte digni sūt qui sūt ex pte illiꝰ. Postq̄ spūs sanctꝰ rationabilitᵉ reprobauit triplicē iniustoꝝ hominuꝫ excusationē. In ista pte soluit quādaꝫ incidētē dubitationē et incidit dubitatio ex imediate predictis. Nā declaratū ē. ꝙ pctōres se nō pn̄t excusare p rerū sēsibiliū delectatiōes nec per carnis inclinationes nec per demonū itrinsecas suggestiones et certū ē ꝙ deꝰ ab initio creauit hominē iustū in statu innocētie A . Est ergo dubitatiovn̄ pmo pueniat iniusticia i genere humāo ex quo hō creatus ē iustꝰ et se potuisset sivoluisset in iusticia cōseruasse. et circa hāc dubitationē sic procedit. Primo enī premittit qđ dubitatio supponit. Secūdo dubitationē soluit. ibi impii. Premittit duo. Primū est ꝙ iusticia hoīs quātū in se estvel fuit potuit fuisse perpetua. qa deꝰ nō potuit eā separare avolūtate ipsa nolēte. fm aug. de libero ar. c. viii. Similiter iusticia ē ppetua et imortalꝭ effectiue. quia facit homines perpetuos et immortales. Sap. v. Iusti autē i ppetuūviuēt. Iniusticiavero est acq̄sitio morꝫ quia i ps. Virū iniustū mala capiēt in interitu Est ergo dubitatio. Vn̄ prouenit iniusticia et mors i genere humano ex

q̄ creat⁹ fuit homo iust⁹ vel sine iusti-
tia hn̄s imortalitatē in sua ptāte qa ni
si fuisset iiustitia precedēs: nūq̄ fuiss;
mors subsecuta. ad ro. v. Peccatū int̄
uit in mūdū et per peccatū mors. nū
qd pn̄t dicere impii ꝙ de⁹ fecit eos īn
iustos probatū ē enī; in lectione pre-
cedēte ꝙ nulla creatura alia a volūta-
te pōt facere volūtatē iniustā ⁊ constat
ꝙ facta ē iiusta g̃ reliq̄t ꝙ vl̄ a deo vl̄ a
seipsa facta sit iiusta. Cōsequēt̄ ibi Im
pii. soluit istā dubitationē. et i soluēdo
dicit tria. Primū ē ꝙ p̄mi parētes spō
tanee peccauerūt. secundo ꝙ erronee
iudicauerūt. tertio ꝙ suā prolē ex pac
tione dānauer̄t. Dicit ergo p⁹ sic. Im-
pii ā̄t. i. p̄mi parētes a pietate q̄ ē cult⁹
dei recedētes maib⁹. i. operib⁹ cōedē-
do pomū vetitū et verbis colloquēdo
serpēti accersier̄t illā. i. iniustitiā. et e-
stimātes illā. s. iiustitia; vl̄ trāsgressio-
nē dīni precepti aicā. i. vtilē ⁊ expedi
ētē eis. qa putauer̄t ꝙ iuxta promissi-
onē facti fuissēt sciētes. sicut dii. gen.
iii. Defluxer̄t. i. spōte pcipitauerūt i il
lā trāsgressionē siue iiustitiam: vel de
fluxerūt. i. pdider̄t stabilitate; iustitie
originalis. Et spōsiones. i. pacta vl̄ p̄is
sioēs seu federa posuerūt ad illā. s. iiu
stia; ⁊ mortē. et q̄le pactū ē? Certe tale
qm̄ digni sūt morte q̄ sūt a pte illi⁹. i.
oēs q̄ de ill̄ p̄mis pn̄tib⁹ obligatis iiu
sticie descēder̄t. Adā enī ꝯsit crimen
lese maiestat̄ iō puiri debuit tā i se q̄
i suis filiis. ad eph. ii. Eram⁹ filii ire.
a Hic ā̄t icidit duplex dubitatio lrā
lis. Pria ē vtr̄ v̄tutes cardiales mane
būt i patria. Istā q̄stionē ptractat bea-
t⁹ aug⁹ xiiii. de tri. c. ix. de magnis vbi
recitat opionē tulii i hordēsio dicētis.
v̄tutes q̄tuor cardiales nō manere p⁹
hāc vitā. Si aūt esset p⁹ hāc vitā imorta
liter liceret viuere in insul̄ sanctorum
vt fabule referūt̄. Quid ei indigerē⁹
fortitudīe: cū null⁹ labor futur⁹ sit vel
piculū vel de q̄ sernet iustīa cū nullus
appetet alienū. Ad quid tēpantia. quā
do nulla ē libido: sic qd esset prudētia
cū nulla sit electio boni vel mali? Vn̄
subdit. Si sic viuerem⁹ essem⁹ beati: so
la cognitione nature q̄ nihil ē melius
ac amabili⁹. sed hāc viā nō tenet aug⁹
sed plane dicit ꝙ iustitia manebit. de
aliis ꝙ fortassis manebūt. s; tā iustīa
q̄ prudētia habebūt alios act⁹ q̄ mō ha
bēt. Quod enī nūc agit iusticia i sub-
ueniēdis miser̄. qd prudētia i pcauē-
dis isidiis. qd fortitudo ipferēdis mo
lestiis. qd tpantia i cohercēdis delecta
tionib⁹ prauis. nō ibi erit oīo vbi ni-
hil oīo mali erit. s; tūc erit op⁹ prudē
tie nullū bonū deo pponere vel equa-
re. fortitudis ei firmissīe coherere. tē
perantie nll̄o noxio delectari. iusticie
subiectū eē deo. hec ē sn̄ia aug⁹. Alit̄
dicit sanct⁹ thōas. secūda. scd̄e. q. vi. ar
vii. Dicit enī ꝙ in istis v̄tutib⁹ aliquid
ē materiale et aliquid formale. Ma-
teriale est quedam inclinatio parti' ap
petitiue ad passiones vel operationes
secundum aliquē modū. Formale au
tem est ordo rationis det̄minās mod
illū. Dicit ergo ꝙ v̄tutes iste nō mane
bunt quātū ad suū materiale. quātu;
autē ad suū formale manebūt. S; iste
mod⁹ dicēdi nō apparet clar⁹. tū quia
v̄tus ē hit⁹ simplex nec potest cōponi
ex iclinatōe i appetitu et alio exn̄te i
ratione. et maxīe secūdū eum qa po-
nit ꝙ fortitudo et temperantia sint i
concupiscibili et irascibili quas ponit
potētias irrationales affixas organis
corporeis. prudētiā poīt i ratōe. et iu-
stia; i voluntate. Ratio aūt secūdū eū

differt ab appetitu sensitiuo ⁊ ꝑ ꝯñs ē
ymagiabile ꝙ aliqs hitꝰ ꝯponaᷣ ex re
existēte ĩ rõc ⁊ ex re existēte in appe-
titu sẽsitiuo. Vñ facilꝰ videᷣ dicēdū
ꝙ manebūt ibi hitꝰ illi sꝫ hēbūt alios
actꝰ. Iusticia ãt plenꝰ manebit q̃ alie.
qa pricipaliorē actū hēbit q̃ nūc. s.red
dere vnicuiqꝫ qđ suū ē deo amorē sup
oĩa: et ꝓxĩo scđꝫ mẽsurã volūtatꝭ diue
⁊ iõ de eo signãtᷣ dr̃ ꝙ ē ꝑpetua ⁊ imor
talis. Põt tñ saluari dictū scti Thome
vt scꝫ dicaᷣ nõ ĩtelligẽ de ꝯpositõe rea
li alicuiꝰ v̉tutis de nūero istarꝝ. sed de
cõnotatiõe termini qa iste terminꝰ tē-
perãtia formalitᷣ ē hitus ꝯpesciuꝰ pas
sionū gustꝰ ⁊ tactꝰ ⁊ sic in recto dicit ha
bitū ⁊ in obliqo passiões et sic de aliis
B Scđa dubitatio litteralis ē an iu-
sticia originalis ĩcludat aliqđ donum
supnaturale Et dicēdū ꝙ si iusticia ori
ginalis dicat ꝑfectã anĩe ad deū subie-
ctionē ⁊ corꝑis ad aĩaꝫ cū aĩa sine gr̃a
ꝑfecte nõ possit subdi deo patet ꝙ sic.
Sꝫ si p̃cipue corꝑis ad aĩaꝫ sic nõ opor
tet. Sic enĩ vocaᷣ naturalis rectitudo
vel iusticia q̃ aĩa corꝑi ꝑficiebaᷣ ĩ sta-
tu ĩnocẽtie iuxta illđ. Iusticia enĩ ꝑpe
tua ē. Notãdū ꝙ iusticia ē munimētū
p̃liãtis. ornamētū triūphãtis ⁊ instru-
mētū iudicãtis. Propᷣ p̃mū ꝯpaᷣ lori
ce. ad Ephe. vi. ⁊ vltimo state ĩduti lo-
rica iusticie ⁊c̃. Est enĩ lorica genꝰ ar-
morū defẽsiuorū et nõ inuasiuorū et
disponit ipsū hoĩeꝫ ad sustinēdū ĩuasi
ones aliorꝝ sine lesione vulneris. Isto
modo iusticia munit hoĩeꝫ intᷣ ꝑsecu-
siones vt nihil ei noceant si iusticiam
habeat. Mathei. v. Beati qui ꝑsecutio
nem patiunᷣ ꝓpter iusticiã. Ista lori-
ca debet homo indui vt õne opus suū
iusticia reguletur sicᷣ arma lorice va-
lent ad caput tibias et pedes et ad to-
tum corpus sic iusticia. Et ideo signã-
ter diciᷣ de iusto. Indutus est iusticia
vt lorica et galea salutis in capite eiꝰ.

Scđo iusticia ē ornamētū triūphã-
tis. et ideo comparaᷣ corone in ludis
agonisticis sicut in palestra vel cursu
preponitur brauiū in fine stadii et il-
lud est p̃miū certãtis sicut tãgit Apl̃s
p̃. ad Corin. ix. Stadiū in quo currimꝰ
est vita pñs cuiꝰ terminꝰ est mors. in
isto termĩo reponiᷣ merces nr̃a finalᷣ
iuxta illud Ecci. iiii. ꝓpe finē Vsqꝫ ad
mortē certa ꝓ iusticia. Sed certe ꝯtin-
git hoĩbꝰ impedimētū in currēdo ꝓpᷣ
quod deficiūt a triūpho. sicut ꝯtingit
atalante virgini per ypomenē. De q̃
narrat ouidius. x. Metha. ꝓpe finē q̃
tante agilitatꝭ fuit in currēdo ꝙ a nul
lo viuēte vinci potuit nec aliquē virū
dignabaᷣ habere nisi qui eã p̃mo cur-
su vicisset et simul cū hoc fuit tãte ve
nustatis et pulchritudinis ꝙ ab oĩbus
nobilibꝰ amabaᷣ et currebant multi:
eius nuptias affectantes sed oẽs defe
cerunt et capitibus plectebanᷣ. Tan-
dem iuuenis quidã informatus a ve-
nere nuptias eius postulauit et atalã-
te offert se certamĩ. Cui iuueni venus
tria poma aurea dedit vt ea iuxta sta-
dium proiceret et a cursu suo faceret
virginē deuiare. Currūt agillime hīc
inde incipit ypomenes fatigari pro-
iecit pomum aureū. Illa vidēs pomū
diuertit a stadio ypomenes preteriit
eam et precucurrit. illa deuiationem
velocitate compẽsans celeriter eū at-
tingebat proiecit secūdū de quo cõsi-
militer fecit. illa tandē cum essent ꝓ-
pe metã fortiter proiecit tertiū et lon
gius a stadio q̃ prius fecerat illa cupi
ditate allecta cucurrit ad pomū ⁊ inte
rim ypomenes metaꝫ attigit et sic de

vginevictoriā reportauit. Virgo ista velocissima ē aīa humana q̄ est mire venustatis qa creata ad dei ymagineʒ et nimie agilitatis quia affectionibus et cogitatōib⁹. nūc ē rome nūc est parisius nunc i celo nūc in terra nūc in iferno. Ista habet currere per stadium vite p̄sētis ad brauiū finalis iustitie. Sʒ vnus agillim⁹ qui simul cū ea conatur currere videlicet diabolus qui cursor velocissim⁹ ē. Iob.xv. Currit aduēsus deū erecto collo: iste videt ꝙ virtute et velocitate nō potest eā vincere et ideo cautelis vtitur ꝓ v̄tute. Habʒ tria poma aurea. i. tres pctōꝝ delectationes quas proicit iuxta viā huius vite. Vnā quasi cito p⁹ principiū. secūdā in medio. tertiā prope methā. Primā iuuenib⁹. scdāʒ viri. tertiā senib⁹. Primū pomū ē delectatio lasciuie. scdʒ superbie. tertiū auaricie. Et si cōtigat ꝙ aliqs nō ipediat̄ p̄mis duob⁹ vix terciuʒ euadere poterit et sic perdit̄ corōa iusticie finalis. Et iō necesse habē⁹ certa re virilit̄ et ꝑ v̄tuosā cōtinētiā a talibus abstinere. Iuxta illud apl'i. i. ad corin. ix. Ois q in agone cōtēdit ab omnibus se abstinet: supple istis trib⁹. Et ecci. xv. Qui cōtinēs est iusticie apphēdet illā. Sic eniʒ certauerat et cucurrerat paul⁹ sicut ip̄emet recitat. ii. ad thimotheū iiii. dicēs bonū certamen certaui cursū cōsūmaui fidē seruaui de reliq° reposita ē michi corona iusticie. Tertio iustia ē istrumētū iudicāt̄. Sine ei iusticia null⁹ superior iudicat nec bene disponit et iō cōparatur regule. Sicut eni latom⁹ lapidē cedens et cōplanās duo semper hʒ i prōptu. videlicet regulā et martellū et cū martello percutit. cū regula dirigit et exaīnat plaiciē ita bon⁹ iudex vel ꝑlat⁹ qcūqꝫ debet duo habere in maib⁹. Malleū ad corrigēdū delicta. et regulā legis ⁊ iustitie ne fiat excess⁹ ī vīdicta. ysa. xxviii. Ponā iudiciū ī pondere et iusticiaʒ in mēsura. Gre. xix mora. c. xi. Ille iustitia sicut vestimēto vestit̄. q seundiqꝫ bono ope ꝓtegit et nullā ptē actionis sue nudā reliquit. Nā q in aliqb⁹ actionib⁹ ē iustus et in aliqb⁹ iīust⁹. nō ē pfecte vestitus. Iob. xxix. Iusticia īdut⁹ suʒ vestiui me. sicut vestimēto:

CA.II.LEC.XV.

d ixerunt ipii cogitātes apd se nō recte. Exiguū et cuʒ tedio ē temp⁹ vite nostre ⁊ nō ē refrigeriū i fine hoīs ⁊ ñ ē q agnitus sit reuers⁹ ab īnferis Postquā spūs sanctus capitulo precedēti psuasit homīb⁹ suare iustiaʒ tāq̄ mediū necessariū ad acquirēdā sapiētiā iux̄ illud ecci. i. Fili cōcupiscēs sapiaʒ serua iustitiā et deus p̄bebit tibi illā. In hoc secūdo capitulo reprobat q̄dā detestabilē opinionē tā iusticie q̄ sapie cōtrariā. Et circa hoc sic ꝓcedit Primo ponit reproboꝝ erroneā opinionē Scdo opiniōis originē ⁊ occasionē. ibi. hec cogitauert. Circa p̄mū duo fac. Prio ponit maloꝝ p̄uā opinionē. Scdō describit iuxta illā illoꝝ cōuersationeʒ ibi venite. Circa p̄mū adhuc duo facit qa p̄mo opinio ponit̄. secūdo opinionis ꝓbatio. ibi quia ex nihilo nati sū⁹

A Circa p̄mū sciēdū ꝙ opinio ē ista breuit̄ ꝙ vita ista corpali finita. nl'la restat alia nec in glīa nec ī pena. sʒ sicut bestie moriūt̄ totalr̄ in corpore et aīa. ita ponit hec opinio de homīb⁹ ꝙ penitus moriunt̄. Vnde hec opinio negat immortalitatē aīe et penas et premia post hanc vitam durare Sic ergo dicit. Dixerūt impii id est cogi-

tauerũt occulte et v̓ba mẽtis dixerunt credendo et asserendo. in p̃s. Dixit insipiens in corde suo non est deus. Et hoc nõ recte qa falsũ est ĩ rei veritate et similit̃ hominib⁹ p̃cipit̃ credere cõtrariũ: Sed quid dixerũt? Exiguũ et cũ tedio. etc̃. Et nota ꝙ tres propositiones dicũt quaꝝ prima ẽ vera et due q̃ sequũt̃ sũt false quia nulla doctria est q̃ non aliqua vera habeat admixta Oĩs ꝑditor et deceptor opit falsitatez suã aliquo colore et opĩone boni sicut ille q vult ꝑpinare venenũ nõ exhibet illud in propria forma nec cũ aliquo amaro. sz magis cũ aliq̃ dulci et delectabili mx̃ illud metricũ. Sepe veneficium solet inter dulcia poni. Vt lateat viciũ ꝓximitate bõi. Et sic isti impii tres ꝓpões ꝓponũt quarũ p̃ma ẽ verissima et certissima. Secũda falsissima Tertia est flã sed nõ ita maĩfeste falsa Prima propositio ẽ hec. Exiguũ et cũ tedio est tẽp⁹ vite nostre. Scd̃a ẽ ꝙ p⁹ mortẽ nõ ẽ tẽp⁹ p̃mii et quietis Vnde dicit sic. Et nõ ẽ refrigeriũ in fine hominis. hoc ẽ q̃tũcũq̃ hõ bñ vixerit ⁊ iuste ⁊ a delectatiõib⁹ irrõabilib⁹ se abstinuerit nihil sibi p⁹ mortẽ tribuet̃ pro merito. quia nõ ẽ r̃frigeriũ in fine. i. qui es p⁹ mortẽ. et istud ẽ falsũ. qa dicitur Ihe. vi. Ambulate ĩ via bona et inuenietis reqe aĩab⁹ vestris. Et Ihe. vii Ambulaui in oĩ via quã mãdaui vob̃ vt bñ sit vobis. et Sap̃. iiii. Iustus si in morte p̃occupat⁹ fuerit ĩ refrigerio erit. Itẽ p̃s. Trãsiuim⁹ ꝑ ignẽ et aquaz et induxisti nos ĩ refrigeriũ. Tertia ꝓpositõ dicit ꝙ p⁹ mortẽ hoĩs null⁹ erit loc⁹ tormẽti vel pene. Vñ dicũt ñ est q agnit⁹ sit reuersus ab inferis. q̃si diceret si esset aliqs talis loc⁹ tormẽtorũ illi q sũt ibi puniti accederẽt aliqñ ad nos et nobis de suis penis nũciarent. Sz isti fatue et falsi loquũt̃. Fatue: nõ aduertẽtes illud. Lu. xvi. Chaos magnũ firmatũ ẽ ĩter nos ⁊ vos ⁊ qui volunt trãsire hinc ad vos nõ pñt neq̃ inde huc trãsmeare et hoc de lege communi. False loquũt̃ qa et xp̃s ab ĩferis resurrexit. Io. xx. et lazarus simil̃. io. xi a Circa istã lrãz sũt duo q̃rẽda. Primũ vtrũ aĩa sit ĩmortal̃. et secũdo dato ꝙ sic: An hec possit ꝓbari e uidẽt̃ rõne naturali. Quantũ ad p̃mũ ẽ sciẽdũ ꝙ aĩaz humanã ĩmortalẽ esse a potissimis p̄his estĩatũ ẽ: a scriptorib⁹ catholicis p̃dicat̃ et q̃si ĩfinitis miracul̃ approbat̃ Primũ pz ꝑ p̄hiaz platonis in thimei. c. iiii. vbi inter multa erronea q̃ de aĩa dicit hũana hoc vnũ verũ int̃serit ꝙ aĩa ẽ ĩmortal̃ et ẜm ꝙ passioẽs vicerit vel ab eis dẽvicta fuẽit p̃miabit̃ vel puniet̃ p⁹ mortẽ. Vnde ponit ꝙ si aĩa exñs ĩ corpore virili vincatur a corporis passionib⁹ p⁹ sepationẽ a corpore virili ĩ corpus muliebre mittet̃ et si se ibidẽ male habuerit in corp⁹ pecoris trãsibit p⁹ mortẽ ĩ penã et secundũ ꝙ male vel pei⁹ se habuerit ĩ deteri⁹ pec⁹ v̓tetur. finalit̃ tñ omnes redibũt ad origĩalẽ ĩnocẽtiã et dignitatẽ cũ fuerĩt ꝑ penã sufficiẽter expiate. Itẽ in li° quẽ de aĩa cõposuit et fedonis vel fredronis noĩe intitulauit rõẽs adducit ad immortalitatẽ aĩe cõprobandã vbi plane dicit. ꝙ supueniẽte nece in hominẽ qd̃ mortale est ip̃i⁹ defũgitur qd̓ vo ĩmortale integruz et ĩmortale euolat abiẽs cedẽsq̃ loco. de quo fz eũ hesitare nõ ꝯueĩt alicui mẽtẽ hñti vbi etiã poĩt ꝙ qñ hoĩes defũgũt̃ ducũt̃ in chaos et q scẽ deguerũt p̃miãt̃ q vero ĩiuste puniunt̃. imo hoc ait O viri iustũ ẽ ĩtelligẽ qm̃qdẽ si aĩa

īmortal' ē sollicitudīe īdiget nō ꝓ isto tpe solū in q̄vtiq3 vocamꝰ viuere verū ꝓ vniuerso. si ei esset mors vniuersi liberatio. iuentio eēt malis certe moriētibꝰ a corpore pariter liberare ⁊ ab ipsorū malicia cū aīa nūc sane quoniā īmortal' apparet eē nulla ꝓfecto erit ipiꝰ alia fuga maloꝝ neq3 saluatō q̄vt optīa atq3 prudētissima fiat. et ifra dicit maloꝝ aīas ingressuras tartaꝝ vnde nūq̄ egredieē et hoc ē cōtrariū illi dicto supiꝰ ī Thimeo. scdo patz hoc idē per pictagorā quod recitat ouidius v. metha. vbi dicit sic. Morte carēt aīe sempq3 priore relicta Sic de nouis domibꝰ viūūt habitātq3 recepte. Sz melius dicit pictagoras ī v̄ sibꝰ aureis sicut allegat calcidiꝰ ī comēto thimei platonis vbi dicit. Corpe depoīto cum liber ad ethera perges. Euades hoīez factꝰ deus etheris alti. Itē hermes trismegestꝰ ad asclepiū ꝓpe pncipiū. O asclepi oīs hūana aīa īmortalis ē. sz nō vniformit' cūcte sed alie alio more Et infra pꝰ mediū libri Cū fuerit aīe e corpore egressio tūc examē meritiq3 eius arbitriū q3 trāsiet in sūmi demōis potestatē. sicq3 eā (cū piā iustāq3 ꝓuiderit) ī sibi ꝯpetētibꝰ locis manē pmittit. Si āt delictoꝝ illā macul' viciisq3 obligatā viderit desup ad yma deturbās procellis aeris ignis et aq̄ sepe discordantibꝰ tradet. et sic int' celū et terrā mundaīs fluctibꝰ in diuersa semp eternis penis agitata raptabit'. vn̄ in hoc anime obsit etn̄itas ꝙ sit īmortali sn̄ia et' no supplicio subiugata. Ad idē ē aris. xvi. de aīalibꝰ. c. iiii. Intellectꝰ solꝰ est ab extriseco et solꝰ habet esse diuinū Itē. ii. de aīa vbi dicit ꝙ aīa intellectiua est alterum genꝰ aīe a vegetatiua ⁊ sensitiua et ꝙ ipsā solā ꝯtīget separari a corpore sicut ppetuū a corruptibili. Idē in libro de pomo. Itē seneca eplā lxxi. Mors quā ptimescimꝰ et recusamꝰ itermittit vitā nō eripit. veniet iterū q nos in lucē reponet dies. Itē epistola. xiiii. que tamē ꝯmunit' nō habetur qa ego iueni. xxxvi. eplās pret' illas lxxviii. que cōmunit' habent'. dicit eni sicvbi supra. Iuuabit de aīaruz eternitate aliqd querere imo credere Credebā me enim facilem opinioībꝰ magnorum virorū rem gratissimā magis ꝓmittētium q̄ probantium dabam me spei tāte. Q d aūt hec sctā fides sit catholicis demulgata ⁊ multis miraculis p̄dicata ꝓbare nō oportz qa satis cōstat. Secūdo p̄suadet' istd ad p̄ sēs tripliciter. Primo ex dīna boītate sic Cū deꝰ sit bonꝰ singularit'. maxime tn̄ ē bōꝰ amicis suis. sz aicoꝝ ꝓpe ē cō uiuere. viii. ethi. et aicꝰ saluat vitā aici si pōt g̃ deꝰ cōfert amicis suis īmortalitatē. i. ad cori. xv. Si ī hac vita tantū sperantes essemꝰ miserabiliores esseꝰ omībꝰ hominibꝰ. Secūdo ex dei equitate. Iusticia eni dei reqrit ꝙ oībꝰ reddat' secūdū merita sua et demerita. p̄ miū ꝓ meritis. pena ꝓ demeritis. sz h̄ nō fit in vita ista in qua mali letāt' ⁊ ꝓsperāt' bōi depmūt' et tribulāt'. g̃ necesse est vt hoc fiat ī futuro. Tertio pz idē ex diuina veritate. qa deꝰ nullū fallit. sed ꝓmisit nobis vitā etn̄ā. si bn̄ fecerimꝰ et penā etn̄ā si male . ergo ita fiet. Et licet forsitā nō possit naturali rōe ꝓbari. sicut pz satis p debilitatē rationū que ad hoc tā a sanctis q̄ a phīs adducūt'. Sūme tn̄ cōuenit hoc credere sicut multa alia sunt vera que probare nescimꝰ. Alteꝝ eni istoꝝ est vꝫ mūdus incipit eē vel mundus nō incepit esse. tamen neutrum istorum pt ꝓ

bari demõstratiue fm aristotelẽ. iii. topico. Silr̄ q̄dratura circuli certa est tamẽ ei⁹ demõstratio tpe aristotel' inuẽta nõ fuit sicut ip̄emet dicit in p̄di camẽtis. c. de adaliqd. Et nihilominꝰ sciuit aristoteles ꝙ h̄ scibile fuit. Vñ cõueniẽter dicit̃ de quodã religioso q quẽdã philosophũ redarguit de eo ꝙ negauit aiã eẽ imortalẽ. Quero inquit a te aut aĩa ẽ mortalis aut imortalis. Si mortalis nullũ incomodũ infliget̃ credẽtib⁹ eã eẽ imortalẽ. si immortalis ꝛ eã credim⁹ esse mortalẽ aliquod incõmodũ inde sequit̃. ergo melius est credẽ aĩaꝫ eẽ imortalẽ q̃ mortalẽ. B Circa p̄mũ verbũ qđ ip̄i in sua opinione ꝓponũt. istđ scꝫ. Exiguũ et cũ tedio erit tp̄s vite nr̄e. est sciendũ ꝙ est verissimũ. In quo vita nostra a trib⁹ describit̃ a breuitate sue durationis. exiguũ: a penalitate grauis afflictiõis. cũ tedio: ab istabilitate seu labilitate ꝯtinue mutatõis. tp̄s vite nostre. De quo. Sapie. ix. Homo ĩfirm⁹ ꝛ exigui tpis. De scđo Iob. c. x. Tedet aĩaꝫ meã vite mee. De t̃tio Ecc̄i. xviii De mane vsq̧ ad vesperã immutabit̃ tp̄s. Istã breuitatẽ vite hũane simul cũ penalitate ꝯtractãs. Seneca ep̄la. ii. dicit sic. ꝓpone tpis ꝓfũdi vastitatẽ ꝛ vniuersũ ꝯplectere. deinde qđ etatẽ vocamus hũanã compa vniuerso ꝛ videbis ꝙ exiguũ sit quod optem⁹ qđ expẽdimus. ꝛ hoc tã lacrime q̃ sollicitudines occupãt: q̄tũ mors anq̄ optata veniat. q̄tũ valitudo. q̄tũ timor. q̄tũ tenẽt iutiles anni. dimidiũ ex h̄ edormit̃ adice labores. luct⁹ picula ꝛ itelliges in lõgissima vita minimũ eẽ qđ viuit̃. Ex istis trib⁹ patet triplex fatuitas hoĩm mũdanorũ p̄sumẽtiũ lõgitudinẽ non obstãte breuitate. diligẽtiũ amaritudinem nõ obstãte penalitate differẽtiũ moꝝ rectitudinẽ nõ obstãte tpis labilitate. Cõtra istos vltios Seneca ep̄la lxxxviii. Nulli⁹ vita expectat in crastinũ qd hoc sit mali queris. Non enim viuũt sed victuri sũt. oĩa differũt. Et si attẽderim⁹ cũ nos vita p̄curreret. Nũc vero cũctantes id est morãtes q̄si aliena trãscurrit ꝛ vltimo die finit̃ oĩ tpe perit. Et iõ iux̄ cõsiliũ Ap̄li ad Gala. sexto et vltimo. Dũ tps habem⁹ opemur bonũ ad oẽs maxime aũt ad domesticos fidei Senes. debiles. ĩpotentes. nõ habẽt tp̄s sed habent̃ a tp̄e. Infirmi ꝛ grauit̃ patiẽtes nõ habẽt tp̄us cũ nõ sint sui cõpotes. Mortui trãsierũt tp̄s suũ ꝛ ideo nec senect⁹ nec morbus. nec mors. expectãde sũt ad bene viuẽdũ. Sꝫ stati icipiẽdũ est dũ tps nostrũ est. Sed quod plãgẽdũ est m̄lti inueniũtur et cõmunit̃ oẽs de quorũ q̄libet v̄ificat̃ illđ. Iob. xxiiii. Dedit eis tp̄s p̄nie et ipsi abutũtur eo ad sup̄biã Et p̄s. Tẽpus faciẽdi dñe dissipauerũt legẽ tuã Augustin⁹ de disciplina xp̄iana. Peruerse plus amas mortẽ q̃ vitã Absit inqt. qs est homo q plus amat mortẽ q̃ vitã? Forte cõuinco te ꝙ plus amas mortẽ q̃ vitã. Ecce vnde te cõuico. tu amas tunicã tuã. bonã eam vis. amas villã tuã. bonã eã vis. amas filium tuũ. bonũ eũ vis. amas domũ tuã bonã eã vis. Quid est ꝙ etiã bonã vis habere mortẽ. bonã morteꝫ dicis det mihi de⁹. etiã auertat a me malã mortem. plus ergo amas mortẽ tuã q̃ vitã tuã male mori times. male viuere nõ ties. corrige male viuẽ tie male mori sꝫ noli timẽ. Nõ p̄ot male mori q bñ vixerit hec ille. Vñ virg. i Eneydorũ libro decimo itroducẽs. Meꝫẽtiũ cantra Eneã et verbis et facto resistẽtẽ sic

inquit. Nec morte horrem⁹ nec diuũ parcim⁹ vlli. Et cõcurrũt ad eãdẽ sententiã eiusdẽ poete versus : ex sexto. Enei. v. dicit facilis descẽsus auerni. Noctes atq; dies patet atri ianua ditis Sed reuocare gradũ: superasq; euadẽ ad auras. Hoc opus hic labor est. Pauci q̃s equ⁹ ꝛc̃. Ille autẽ q põt dicere. tm̃ vixi et tm̃ viuã de futuro felicissim⁹ ẽ Vñ Seneca ep̃la. xlvii. Ille btissimus et secur⁹ sui possessor ẽ qui crastinũ sine solicitudine expectat q̃sq̃s dixit vixi quotidie ad lucrũ surgit. Talis sententie fuit quidã religiosus qui q̃tũ vixisset int̃rogat⁹ a quodã. nihil respondit ei nisi vixi fuit enim in religione xvii. ãnis. ꝛ cũ alius diceret quero nõ an vixisti. sed quãtũ respõdit. Dũ dixi vixi q̃tũ vixi tibi dixi. Voluit enĩ dicere ꝙ p tantũ tp̃us vixerat q̃tũ significat lr̃e nũerales in hac dictione vixi et ille significãt. xvii. annos sicut patꝫ Vñ marcialis epigramatũ. xvii. li. c. p̃mo. Nõ est crede mihi sapiẽtis dicẽ viuã. sera nimis est vita crastina viue hodie. Et hoc est quod docuit aug⁹. de verbis dñi omel̃. xv. Age sp̄ esto correctus. lõge qdẽ est dies iudicii ſꝫ vniuscuiusq; dies vltima longe eẽ nõ põtest quia breuis ẽ vita et ipsa breuitas semp incerta. res ipsa est q̃ m̃ltos occidit dũ dicũt cras cras. et subito ostiuꝫ claudit̃. remansit cũ voce cornina. qa nõ habuit gemitũ colũbinũ. Hec ille. Est g̃ sũma stulticia iuuẽtutẽ vel tp̃us presens expẽdere in peccatis ꝛ de tp̃e futuro quod nõ est nr̃m spare Et ideo signãter dicit̃ Ecci. vii. Ne ipie agas. multũ. ꝛ noli esse stultus ne moriaris in tp̃e nõ tuo. Et ad Gala. vi. ꝛ vltimo Bonũ aũt faciẽtes non deficiam⁹. tp̃e eni suo metem⁹ nõ deficiẽtes. qa vita breuis casus leuis nec spes remeandi Quãta feres hinc tanta feres sit cura parandi Plura ferasvt plura feras ne nõ fuisse. Peniteat dũ nil valeat iam penituisse.

LECTIO. XVI.

q Via ex nihilo nati sum⁹ et post hec erimus tanq̃ si non fuerim⁹ qm̃ fum⁹ afflatus est in narib⁹ nr̃is et sermo scintille ad ꝓmouẽdũ cor nr̃m qa extinct⁹ cinis erit corpus nr̃ꝫ sp̃us diffundetur tanq̃ mollis aer Posita erronea opinione. Hic exeqtur de ei⁹ isufficiẽti ꝓbatiõe. Et est ꝓbatio talis Nulla res q̃ moriẽdo perit ꝛ ãnihilat̃ premiat̃ vel punit̃ post mortẽ. sed oĩs homo est talis. g̃ ꝛc̃. Isti⁹ rõnis solũ ponit minorẽ ꝛ ꝓbat eã. videlꝫ ꝙ post hec. s. vitã p̃ntẽ erim⁹ tãq̃ nõ fuerim⁹ id est nec corp⁹ viuet nec aĩa. et ita hõ moriẽdo perit totalit̃. Circa ꝓbationem isti⁹ minoris duo facit. Primo ꝓbat ꝙ homo totalit̃ peribit scd̃m rẽ. Scd̃o ꝓbat ꝙ s̃m nomẽ. ibi. Et nomen nr̃m. Circa primũ duo facit. qa primo ꝑsuadet̃ hec opinio naturaliter et philosophice. Scd̃o exẽplarit̃ ꝛ rethorice. ibi. Trãsiet. Circa primũ duo facit. Primo ꝓbat hoc ex hoĩs ꝓducti one. Scd̃o ex hoĩs resolutõe ibi extinctus Circa p̃mũ duo facit. Primo ꝓbat hoc ex parte termini a quo. Scd̃o ex parte termini ad quẽ ꝓductõis humane. ibi. Qm̃ fum⁹. Est g̃ p̃ma ratõ talis. Productõ ꝛ corruptio sũt mutationes oppositeꝛ int̃ terminos oppositos. sed ꝓductio nr̃a est ex nihilo sicut a termio a quoꝛ ad esse sicut ad terminũ ad quẽ. g̃ corruptio est ad nihil sicẽ ad terminũ ad quẽꝛ ab eẽ sicut a termino a q̃. Dicit g̃ qa ex nihilo nati sumus. iõ ꝯñs estꝛ li qa stat ibi ꝯsecutiue q̃si innuerẽt istã ꝯsequẽtiã. Ex nihilo

nati sum⁹. ergo post hec erimus quasi non fuerim⁹. sed ista ratio nihil valet qa ꝓductio aīe ē ex nihilo. sed ꝓductio corpis ex aliq̄ ē sc3 ex semie viri ꝛ mulieris. Aīa vero corrūpi nō pōt. sed si corrūperet̄ corrūperet̄ ī nihil./ corp⁹ vo corrūpit̄ in illa ex qb⁹ gn̄at̄ vel cō ponit̄. et ideo hec ē falsa ꝓductio hoīs est ex nihilo qa corp⁹ a parētib⁹ ꝓpagat̄ ꝛ aīa a deo creat̄ ꝛ infūdit̄ Et ideo in corruptōe hoīs corp⁹ resoluit̄ ꝛ aīa separata viuit. Cōsequēter ibi. Q m̄ fumus. Ponit scd̄am rationē ad istā falsam opinionē ꝛ sumit̄ ista ex pte termini ad quē in ꝓductiōe hoīs termin⁹ ad quē ē hō viuēs. In isto aūt termino q̄tuor sūt in qbus videt̄ vita ꝓpēdi. videlic3 respiratio ꝛ īspiratio: sēsus calor et mot⁹. Vn̄ aīa nihil aliud est nisi aliquod istorū fm eos. sed q̄dlibet istoꝝ ānihilat̄ ergo ꝛ aīa. Q uātū ad primū dicit. Q m̄ fum⁹ et flatus ē in naribus nr̄is. i. in corpe nr̄o ꝛ ponit̄ pars ꝓ toto: qa ibi patet sēsibilit̄ egressio spūs de corpe. Q uantū ad fm videlic3 q̄tū ad sensū dicit. Et sermo Sermo eni n̄ est sine ymaginatōe: nec ymaginatio sine sensibus. Sicut patet. ii. de aīa. s3 constat ꝙ sensus perit corpe mortuo.

Q uātū ad tertiū dicit. Scintille. i. calor naturalis qa calor similit̄ perit.

Q uātū ad motū dicit ad cōmouēdū cor nr̄3. i. calorē qui est ī corpe nr̄o ad mistrādū motū in corpe nr̄o q̄ motus deriuat̄ a corde. sicut docet Aris. in de motu cordis ꝛ sic tāgit q̄tuor falsas opiniōes de aīa: q̄s reprobat Aris. p̄. de aīa. Prima fuit Eracliti q̄ posuit aīa3 eē vaporē quē ipi vocāt fumū vł flatū. Scd̄a fuit dyogenis q̄ posuit aīa3 esse aerē quē aerē ipi vocāt sermonē qa sermo est vox significatiua articulata ꝛ vox ē aer pcuss⁹ fm. Pristianū. Tertia fuit q̄rūdā ātiquoꝝ ꝙ aīa ē ignis quē ipi vocāt scintillā. Q uarta fuit Mellissi ytalici ꝙ aīa ē quoddā motiuū corpis et illa tāgit̄ cū dicit̄ ad cōmouēdū cor nr̄3. Cōsequēt̄ ibi. Q uia extinct⁹ cinis ꝓbāt ꝙ hō totalit̄ moritur ex hoīs resolutōe. Et qa int̄ positiones q̄ ponūt aīa3 eē de natura alicuius elemēti: ille sūt ꝓbabiliores q̄ ponūt eam eē de natura ignis vel aeris. De natura eni terre null⁹ simpliciter ponit ꝓpter ei⁹ grossiciē nec de natura aq̄ nisi valde grossi philosophi. Sic dicit Ari. p̄. de aīa. Et iō tm̄ duas has opiniōes exeq̄t̄. Et arguit̄ pmo sic. fm pmā opinionē. Sicut eni qn̄ ignis extinguit̄ nihil remanet nisi cinis extinct⁹ ita qn̄ aīa morit̄ nihil remanet nisi extinct⁹ cinis. Et sicut cinis totaliter extict⁹ nō accēdit̄ iterū: ita nec corpus nr̄3 iterū accēdit̄ pviuificationē ꝛ resurrectiōe3 fm istos. Iuxta scd̄a3 opinionē arguit̄ sic. Q uādo vas repletū aere euacuat̄ ab aere nihil remāet ibi nisi vas repletū aliq̄ alio. Sic quādo hō moritur aer a corpe expellit̄ et nulla alia vita manet. Et sūt iste rōes stolide initētes totalit̄ sensui nec aliquā rē credūt tales eē nisi q̄ possit videri vel tāgi. Scd̄a rō tāgit̄ cū subditur Et spūs. i. aīa diffūdet̄. id ē in nihilū de facili r̄soluet̄ tanq̄ mollis aer id ē tenuis vel humid⁹ qa dicit̄ in lr̄a ꝙ corp⁹ hūanū ē cinis extinct⁹. Et videtur inuere isti impii ꝙ hec ē gn̄alis cōdicio hūani gn̄is ꝙ corp⁹ resoluat̄ ī cineres. vn̄ pōt eē dubiū A Vtrꝫ oē corp⁹ hūanū sit de lege cōi ī cieres redigēdū. Et videt̄ ꝙ nō qa aliq̄ hoīes morient̄ imediate an̄ iudiciū ꝛ an̄ r̄surrectionē. s3 corp⁹ hoīs nō icinerat̄ nisi

per magnū tps post mortē. ergo saltē corpa taliū nō incinerabūt̄. Et de aliq bus dicit̄ φ sil' rapiētur in nubib⁹ obuiā xp̄o in aera. p̄. ad Tessalis. iiii. q̄si oīa corpa redigerent̄ in cineres. tunc nō foret maior īclinatio ī cinerib⁹ petri ad aīa3 petri q̄ pauli. ꝯn̄a p3 qa ōs cineres istoꝝ corpoꝝ sūt eiusdē rōis. s3 ꝯn̄s falsū qa si nulla īclinatio foret ī illis cinerib⁹ ad aīa3 petri. nulla drn̄a foret ex qb⁹ cinerib⁹ corp⁹ petri forma ret̄. s3 h' ē falsū. qa sic n̄ foret idē hō q p̄us. p̄p̄. Si sic tūc oīa corpa hoī3 eēnt ꝯbusta aut ꝯburēda. s3 h' ē falsū. ꝯn̄a p3 qa nihil resoluit̄ ī cineres nisi p ꝯbusti onē. p̄p̄ de multis sctis legit̄ quoꝝ corpa nō īcinerāt̄ quoꝝ reliq̄e hn̄tur.

Ad oppositū ē qd̄ dicit haimo φ ōs natos ī originali tenet hec sn̄ia. t̄ra es et ī t̄rā ibis. Et gen̄. iii. puluis es ⁊ ī pul uerē reuerter̄. Pro isto dubio notāda sūt tria. Primū ē φ ad v̄tutē vocis loquēdo corpa hūana nō sūt ī cīeres re digēda. Scd3 ē φ ad ītētōe3 scōꝝ loqn do: hec ē sn̄ia gn̄alis. φ corpa de lege cōi sūt ī pulueres vl' cineres redigēda Tertiū ē q̄re vtut̄ scti isto mō loq̄ndi. Primū p3 breuit̄ ex t̄tio argumento. qa cineres nō vocāt̄ nisi ꝯbusta p ignē Scd3 p3 sic. sn̄ia lata a deo p pctō origi nali circa penā corpis tenebit de lege cōi vsq3 ad resurrectōe3. s3 illa sn̄ia nō fuit solū de morte s3 etiā de resolutōe in elemēta. Gen̄. iii. Puluis es ⁊ ī pul uerē reuerter̄. ergo illa tn̄bit sic̄ illa d̄ morte s3 sn̄ia mort̄ trāsit ī oēs ī quos trāsit pctm̄ orīgiale. ergo ⁊ sn̄ia ī cine ratōis. ad Hebre. ix. Statutū ē hoībus semel mori. Et p̄. ad Corin. xv. In adā oēs moriūtur. De t̄tio hec ē ratio q̄re resolutio corpis hūani in illa ex qbus

cōponitur vocat̄ īcineratio apud scōs. p̄mo ppter antiquā ꝯsuetudinē q̄ hūa na corpa ꝯburebātur. ⁊ maxīe nobiliū ne in elemēta viliora reuerterētur et postea cineres cōseruabātur in mēori am in vrnis ⁊ ideo mos inoleuit dicere φ illa in q̄ resoluit̄ corp⁹ hūanū di cātur cineres. Scd̄o ppter causā reso lutionis corpis hūani q̄ est ignis ꝯcupiscentie carnalis q̄ vocat̄ fomes q̄ de lege cōi corp⁹ hūanū continue accēdit ppter quē fomitē corp⁹ hūanū in elemēta resoluit̄ ad hui⁹ īfectiōis purga tionē. Illud aūt quod per accēsionē ignis resoluitur si ꝯbustū fuerit dr̄ in cinēs resolui Ad p̄mū dico φ tales resoluētur per ignē q mūdū ante iudi ciū ꝯcremabit. et sic resoluētur et cito reparabūtur. Ad scd3 dico φ nulla est naturalis īclinatio in cinerib⁹ petri ad aīam petri. s3 ordo puidētie dīne h' faciet φ illi cineres magis vniētur aīe petri q̄ alteri vt idē hō resurgat Ad tertiū dico φ scriptura loq̄t̄ figuratīe vt iā dictū ē. Ex his patet φ corp⁹ v̄gi nis bn̄dicte resoluēdū nō fuit. qa ī eo fomes extinct⁹ extitit. Similit̄ est de aliis si q alii sūt huiusmōi φ eis est cō cessū ex p̄uilegio speciali. Id est de re liquiis dicēdū scōꝝ φ de lege cōi ante resurrectionē cōmunē incinerabūtur vel si nō hoc eis erit cōcessū ex p̄uilegio speciali. a Notādū ē hic φ cō tra materiā vane gl'e de aliquo cui⁹ de lectatio mouet in p̄n̄ti valde expedit precogitare qd de illo delectabili eue niet in futuro sicut legim⁹ in diuersis tractatib⁹. Et in vita bt̄i Iohis elemo sinarii habetur φ mos erat antiquit⁹ apud grecos φ statim imperatore ele cto ⁊ corōato edificatores monumēto

rū· quatuor genera marmorū ei affe-
rētes sibi dicerent isto modo. De qua
li marmore iubet imperium tuū si-
bi fieri monumētū: ne ꝑ gloriā impe
rialis dignitatꝭ in vanā gloriā efferre
tur. Similiter dicitur fieri in cōsecra-
tione papali stuppa corā oculis eiꝰ ac-
cēdiť et cōburiť et sic sibi diciť Sic trā
sit glīa mūdi. Similiť legitur in hysto
riis romanorū ꝙ triūphāti i curru as-
sidebat quidā ribaldus q̷ ei ipune con
uiciebatur et interdū colaphisabat ne
excessus honoris illo die collati. eum
super homines transmutarēt. Sūmū
vero accēsiuū vane glorie est nobili-
tas iuuentutis humani corporis cōtra
quod et ad quod reprimēduꝫ metrice
dicitur. Forma genus mores sapien-
tiavis et honores. Nō retinēt homīeꝫ
quin redit in cinerē Vñ satis admira
tiue dicitur. Eccī. decimo. Quid sup-
bis cinis et terra?et iōvnicuiqꝫ nostrū
expedit cōmemorari pluries hoc ver
bū. Extinctus cinis erit corpꝰnostruꝫ.
Potest etiam hocvbuꝫ dici delicate et
sūptuose nutrientibꝰcorpꝰ suū. nūc ca
lidis speciebꝰ nunc electissimis carni
bus tā domesticis q̄ ferinis. nuncvesti
bus mollissimis et suauibꝰ. ac si puta-
rent ꝙ calorem et ignēvite naturalis.
perpetuare possent sedvalde decipiuť
qa iob. xxxiiii. Omnis caro deficiet ⁊
homo in cinerē cōuerteť. Itē hoc pōt
dici pigris remissis et ociosis quia sua
a corpora tātū appciāť ꝙ nulli penitē
tie sevoluīt exponere et tñ pꝰmodicuꝫ
nihil aliud erit q̄ extinctus cinis. et iō
in signū istorum diciť vnicuiqꝫ nostrꝝ
in die cinerū i capite ieiunii a sacerdo
te. Memēto hō ꝙ cinis es ⁊ in cinerē
reuerterꝭ. Dicamꝰergo et mēte sentia
mus: qa extinctꝰcinis erit corpꝰnostrꝝ
Duo sūt in quibꝰlaus corporalis consi
stit. scilicet pulchritudo et fortitudo.
Pulchritudo cōsistit in quadā ꝓportio
nabili claritate bone cōplexiōis et iō
vere pulchri desiderant esse in lumīe
vtvideāť ab hominibꝰ. Vnde corpus
aīaliū ē q̄si quedā lucerna q̄ nō est pul
chra nisi aīa lucēte et ipꝫ viuificāte re
fulget. et iō mali hoīes quādo moriū
tur pulchritudīnē totā ꝑdūt ꝓuer. xiii
Lucerna īpiorꝝ extīgueť. Scđo forti
tudo cōsistit i q̄dam naturali ꝑtāte fa
cilis operationis: Hec autē ptās resul
tat ex solida ⁊ cōpacta connectione os
sium ⁊ neruorū. Sꝫ hec fortitudo q̄tū
cūqꝫ sitvalida fialiter dissolueť et erit
cinis. ysa. xxxiii. erūt ꝑplī q̄si de icēdi
o cinis· Sit g̊ r̄cordatio nostra freq̄ns
et assidua ꝙ extictꝰ cinis erit corpꝰno
strꝝ. B Et ē notādū ꝙ iste cinis ī
tēse recogitatꝰ tria facit. Fugat tēpta-
tionē. seruat deuotioneꝫ· ornat oratio
nē. Primo dico. fugat tēptationē. Ex
pimētū esse diciť. et īpoiť alberto li-
bro suo devegetabilibꝰꝙ si coruꝰnidi
ficauerit ī arbore. ⁊ oua posuerit ꝑ ta
lē cautelā p̄t faciliť īpediri ne de ouis
valeat pullos ꝓcreare. accipiať cinisvi
tri et pōať subtiliť iť lignū ⁊ cortices
arborꝭ portātꝭ nidū ⁊ q̄diu cinis ibi du
rabit coruꝰnūq̄ pullificabit. Coruꝰdia
bolū signat. Theodolꝰ. Coruū ꝑfidie
dānāt aīalia q̄qꝫ. Hō ē moraliť arbor.
sic dicit saluator math. vii. Arbor bo
na fructꝰbonos facit. In ista arbore di
abolꝰ ꝑ tētatōem nitiť nidificare. oua
ponē ⁊ pꝰea pullos ꝓducē Nidos facit
de ramusculꝭ diuersarꝝ cogitatōnū. o
ua poit de munusculꝭ puersarꝝ delecta
tōnū sꝫ pullos ꝓducit ꝑ ꝯsēsū. Si g̊ istū
coruū īpedirevelīꝰ: etiā si nidū fecerit
ꝑ aduēticias cogitatiōes. etiam si oua
posuerit ꝑ surrepticias delectatōnes.
ne pullos producat per assensiuam

electionē accipiam⁹ cineres vitri. Vi
trū qđ eſt fragile: eſt caro nr̄a q̄ frāgi
tur oī ictu. Cinis hui⁹ vitri eſt mēoria
ſtatus quē caro nr̄a hēbit poſt morteꝫ
q erit ad litterā ſtat⁹ cineris. Iob. xiii.
Mēoria nr̄a ꝯpabit̃ cineri. Ponam⁹
ergo iſtū cinerē ſub cortice. id eſt ſub
nr̄a exteriori ꝯuerſatōe ꝑ ꝓuatas ꝛ oc
cultas meditatōes mortis ꝛ infallibili
ter nūq̄ cōſentiem⁹ ſuggeſtiōes dya-
boli per cogitatōes ꝛ delectatiōes ꝯce-
ptas. Et hoc eſt qđ dicit̃ Ecci. vii. Me
morare nouiſſima tua et inet̃nū non
peccabis. Iſte eſt cinis vacce īmolate
id eſt carnis mortificate vel in forma
mortis recogitate quē vir mūd⁹ colli-
gere iubet̃ ꝛ in loco mūdiſſimo ponet̃
Nūeri. xix. De q̄ apl̄s etiā ad heb̄. ix.
Cinis vitule aſꝑſus inqnatos ſc̄tificat
ad emūdationē carnis. Sc̄đo cinis
iſte ꝯſeruat deuotōeꝫ. Ignis eni cine-
rib⁹ cooꝑtus optime ſuat̃ maxime iu
niperi dic̄ ei. Iſi. xvii. ethimo. c. vii. ꝙ
Iuniperus arbor ſic vocat̃ ideo qa gi-
gnēs pir. i. ignē qa cōceptū ignē adeo
diu cōſeruat ꝙ ſi prune ex ei⁹ cinerib⁹
fuerint coopte. vſq; ad annū ꝑdurāt.
Iuniper⁹ q̄ſi gignēs pir id ē ignē debꝫ
eē hō moralit̃ q ignē feruētis ꝛ deuo-
te deuotōnis in altari ſui cordis iugit̃
ꝯſeruare tenet̃. Iuxta illđ. Leuiti. vi.
Ignis ī altari meo ſꝑ ardebit. Si ergo
iſtū ignē deuotiōis ꝛ dilectōis dei per
totū annū vite nr̄e ſuare velim⁹. īuol
uam⁹ eū in cinerib⁹ carnis nr̄e. In al-
tiſſimis mōtib⁹ īueniūt̃ cineres incō-
uulſe ꝑ annū ſic ī mētib⁹ ſcōꝝ iugis ē
mēoria mortis cū deuotōe ꝛ pnia ꝛ re
prehēſione ſuoꝝ vicioꝝ. Exēplo Iob
q dixit Me ipſū rephēdo ꝛ ago pniam
in fauilla ꝛ cinere. Iob. xlii. Tertio
iſte cinis ornat oratiōnē. Quante eni
pauper ſe magis hūiliat ꝛ neceſſitates
ſuas declarat tāto facili⁹ īpetrat quod
implorat. Sic nos qn̄ fragilitatē nr̄aꝫ
corā deo fatemur facilit̃ expedimus.
Exēplū habē⁹ de habrahā. Gen̄. xviii.
Qui dn̄o ſupplicare ꝓponēs p̄miſit. lo
quar ad dn̄ꝫ meū cū ſim puluis ꝛ cinis
Et in hui⁹ figurā iudei deū orare vo-
lētes capita ſua cinerib⁹ ꝯſperſerūt. ſic
in m̄ltis locis ſcripture ſacre dicit̃. vn̄
ſi ſic fecerim⁹ dabit̃ nob̄ corōa ꝑ cine-
re. Sicut dr̄ yſa. lxi. vn̄. v⁹. Dic hō vas
cinerū qđ ꝯfert flos facierū? Copia qđ
rerū mors vltima metha dierū? Flos
es marceſces cadēs ī morte nigreſces
Audis ſurdeſces formides nulla pa-
ueſces. Hec lege lecta tene lacrimis la
xent̃ habene. Ne pateāt pene tibi ia-
nua tꝑe cene. Forma gen⁹ mores ſa-
piētia vis ꝛ hōres. Nō retinēt hoīeꝫ qn
redit in cinerē. Itē. Ort⁹ cūcta ſuos re
petūt matrēq; reqrūt. Et redit in nihi
lū qđ fuit ante nihil.

LEC. XVII

e T tranſiet vita nr̄a tanq̄ veſtigiū
nubis ꝛ ſicut nebula diſſoluet̃ q̄
fugata ē a radiis ſolis ꝛ a calore illius
aggrauata. Poſtq̄ ſapiēs poſuit opini
onē īpioꝝ ꝛ totaliter pctō deditoꝝ de
morte hoīs q̄ opinio poſuit hoīem ſi-
cut brutū oīno reſolui in elemēta. Po
ſuit etiā ad hoc ꝓbādū rōnes quib⁹ ar-
guūt naturalit̃ et phiſice. Hic ꝯn̄r po-
nit rōes quib⁹ hoc ꝑſuadēt exēplarit̃ ꝛ
rethorice. Et ſumunt̃ iſta tria exēpla
de qbuſdā imp̄ſſionib⁹ q̄ generant̃ in
ſublimi videlꝫ de nube et de nebula.
A Eſt aūt generatio nubis de vapo
re eleuato de aqs ꝛ t̃ra vſq; ad mediū
interſticiū aeris vbi ē loc⁹ frigid⁹. Ele
uat̃ eni talis materia nubiū v̓tute ſo-
lis ꝛ corporū celeſtiū immiſſo vapori
quodā calore accidētali ꝑ quē aſcēdit.

Cū aūt puenerit ad mediū interſticiū aeris vbi ē loc⁹ valde frigid⁹ tum ꝑpt̄ diſtantiā a reflectiōe radiorꝝ ſolariū a terra q̄ rflectio calefacit aerē quē nos ihitam⁹. tū ꝑpt̄ ꝯſimilē diſtātiā a corporib⁹ celeſtib⁹ ⁊ ſpera ignis calor ī cō pactus nubi p quē aſcēdebat deficit et corrūpit̄ p circūſtātē frigiditatē et pit nubes ⁊ reſoluit̄ in pluuiā vl̄ in niues ſeu gradines ſm poteſtatē ⁊ fortitudinē frigoris ꝯprimētis. Sic igit̄ generat̄ nubes de vapore ⁊ corrūpit̄ p reſolutionē Nebula āt ſm ꝙ dicit Ariſ. ii. metheo. Eſt reliqe nubis vel nubiū reſolutarū aq̄ pluēte ⁊ ideo nebula ſignat ſerenitatē. Cōparāt ḡ vitā nr̄am veſtigio nubis qđ ē nebula ſm ariſto. Et ſic li ⁊. tenet̄ expoſitiue. p. i. Vel veſtigiū nubis dicit̄ p cōtrariū. q̄ſi diceret nullū ē veſtigiū nubis. ſed tota diſparet. Sic nulla erit nr̄a mēoria ſ; oī no peribim⁹ in corpe ⁊ aīa. Sed ſūt hic due dubitatiōes lr̄ales. Prima eſt quō dicūt ꝙ nubes ſiue nebula p calorē ſol̄ aggrauat̄. cū calor nō ſit cauſa grauitatꝭ nec deſcēſus ſed magis cauſa leuitatꝭ ⁊ aſcēſus ſicut. i. ⁊. ii. methe. ſatis patet. Ad hāc dubitatiōnē rn̄dē poſſum⁹ mł̄tiplicit̄. Primo qa mali et impii loquūt̄ ⁊ nō eſt incōueniēs ꝙ a philoſophia aberrēt. qa euanuer̄t in cogitatōībus ſuis ⁊ obſcuratū eſt in ſipiēs cor eorꝝ. dicētes eī ſe eē ſapiētes ſtulti fcti ſūt. Roma. p̄. Itē in fine iſti⁹ capituli. Hec cogitauerūt et errauer̄t excecauit eī eos malicia eorꝝ. Scđo poteſt dici ſic ꝙ cū; nubes fuerit eleuata ad mediū; interſticiū aeris calore ſolis recedēte. nō accedente et radiis nō agētib⁹ ſ; deficiētib⁹ nubes aggrauātur p frigiditatē circūſtātē ⁊ ſic deſcendit rediēs ad naturā aq̄ de q̄ fiebat et ſic voluūt dicere ꝙ nubes fugat̄ radiis ſolis deficientib⁹ ⁊ aggrauat̄ calore illius deficiēte. Tertio pōt dici ꝙ nubes vel nebula qn̄ꝙ a radiis ⁊ a calore ſolis rareſcit. ⁊ q̄n eſt rarior tūc frig⁹ circūſtās eam magis penetrat ⁊ īfrigidat ⁊ facit redire ad naturā ꝓpriam qa oīs vapor eſt eſſentialit̄ frigid⁹ cū oīs vapor ſit aque⁹ vel terre⁹. a Scđa dubitatio eſt de modo loquēdi ipiorū qa videt̄ ꝙ ſacra ſcriptura eodē mo loquēdi vtat̄ tanq̄ vita corpis hūani nō ſit denuo reparāda ⁊ arguit̄ h̄ mł̄tipliciter primo ſic in p̄s Remitte mihi vt refrigerer p̄us q̄ habeā ⁊ āpli⁹ nō ero. Scđo ſic Iob. vii. Sicut ꝯſumunt̄ nubes et ptrāſit ſic q deſcēdit ad īfernū non aſcēdet vt reuertat̄ vltra in domū ſuā Itē Iob. x. Vadā ⁊ nō reuertar ad t̄rā tenebroſā. ⁊ op. mor. ca. Itē. ii. Re. xii Vadā ad illū ille ū n̄ reuertet̄ ad me. Itē Ecci. iii Vn⁹ ē interit⁹ hoīs ⁊ iumētorū ⁊ equa vtriuſꝙ cōditio ſicut morit̄ hō ſic et illa moriūt̄. Itē in p̄s. Sepulchra eorꝝ dom⁹ illoru; inet̄num. Itē ſapie. xvi. Homo qdē p maliciā occidit animam ſuam ⁊ cum exierit ſpiritus non reuertetur nec reuocabit animam q̄ recepta eſt. Itē. ii. Re. xiiii. Oēs morimur et q̄ſi aq̄ delabimur in terrā q̄ vltra nō reuertet̄. Itē Alga;el v. metha. ſue. c. iiii. dicit ꝙ aīa q̄ eſt expers ſciētiarꝝ ⁊ ſordida ꝑpt̄ ꝯſuetudinē voluptatū cruciat̄ qa amiſſū eſt inſtrumētū. ſ. corp⁹ ſine q̄ nō pōt ꝯſequi illud ad quod eā reuocat ꝯcupiſcētia. Et dicit ibidē ꝙ illa ē maxīa pena et̄na. ſed et̄na nō foret ſi corp⁹ eēt reparandū. Itē. p̄. Corin. xv. Caro ⁊ ſāguis regnū dei nō poſſidebūt. In oppoſitū eſt illđ. Iob. xix. Scio ꝙ redēptor me⁹ viuit ⁊ in nouiſſio die de terra ſurre-

ctur⁹ sũ ⁊ rursũ circũdabor pelle mea et in carne mea videbo deũ saluatorẽ meũ. Itẽ Ezech.xxxvii. Ego aperiã tumulos vr̃os ⁊ adducã vos de sepulchris vr̃is ⁊ ibi dicit dñs Ossib⁹ aridis dabo vobis spm̃ ⁊ viuetis. Itẽ danie.xii. Et ysa.xxvi. Et multis locis scripture sacre. Ad q̃stionẽ Credẽdũ est ⁊ asserendũ oĩno ꝙ vita hũana est denuo reparãda. Aĩa eĩ hũana naturalẽ hẽt inclinationẽ ad corp⁹ suũ et̃nalit̃ administrãdũ. Naturalis ãt ĩclinatio nõ est frustra ergo cũ cõstet oẽs mori. necesse est ponere corpora eoꝝ q̃nq; ad vitã reditura Ad p̃mã auctoritatẽ de p̃s. sic exponit glo. Remitte mihi peccata mea vt refrigerer p miãz ab estu viciorum priusq̃ habeam et amplius nõ ero id ẽ si non dimittis ibo de hac vita et amplius non ero in vero esse quod est esse cũ deo. Ad scd̃m dicẽdũ ẽ ꝙ Iob loquit̃ de reuersiõe ad vitã istã mortalẽ Et eodẽ mõ dicitur ad t̃tiũ ⁊ ad q̃rtũ. Ad q̃ntũ dico ꝙ Ecc̃. loquit̃ more cõcionatoris: nũc in p̃sona fatui: nũc in persona sapiẽtis. Vel equa vel equalis est quãtũ ad apparẽtiã exteriorẽ. Ad sextum respõdet Glosa in eternũ hui⁹ secl̃i. vel in et̃nũ scd̃z opinionẽ eoꝝ falsã. Ad septimũ loquit̃ de reuersiõe ad vitã p̃ntẽ.

Ad octauũ sil̃itudo est Vnde sicut aque fluũt in terrã ⁊ reuertent̃ ad mare vt iterũ fluãt. sicut dicit̃. Ecc̃s. p̃mo Ita corpa redeũt ad terrã et resoluũt̃ vt iterũ v̾tute diuina resurgãt. Ad nonũ Glosa exponit sic caro ⁊ sanguis ⁊c̃. id est homines dediti vitiis que ex carne et sanguine oriuntur. Ad decimum negandus est q̃a infidelis nec probat quod dicit. Et Auicenna magister suus dicit oppositum. Dicit enĩ ix. metha.ca.vii. ꝙ aĩa habebit corp⁹ apud resurrectionẽ B Trãsiet vita nostra Notãdũ ꝙ scriptura sacra vitam humanã comparat multis rebus. sed nũq̃ vel raro alicui rei p̃manenti vel stabili sed semp rebus caducis et transeũtibus. Comparatur autẽ q̃nq; vita hũana herbe. q̃nq; flori. q̃nq; nubi. q̃nq; rori. q̃nq; hospiti. quãdo ꝙ cursori. oĩa ista ãt trãsitoria sunt ⁊ momentanea et caduca. Prĩo mõ loquit̃ de homine et de vita hũana. p̃s. Mane sicut herba trãseat mane floreat et trãseat. vespere decidat ⁊ arescat et induret. In isto v̾su sic dicit Glosa Vitaz hũanã in tria tempora diuidit scz puericiã. adolescentiã ⁊ senectutẽ. Tp̃e puericie ꝑparat̃ hõ herbe nondũ florenti In adolescẽtia cõparat̃ herbe florenti. Vñ sic vulgarit̃ dicit̃ hoĩ. ꝙ est in florib⁹ suis ꝑpt̃ p̃mas duas etates. Dicit enĩ p̃s. bis. mane. Tertiũ ũ tẽpus quod est senectus vocat vespere Dicit g̃ mane. i. i puericia sicut herba trãseat. mane. i. in adolescẽtia sua floreat et trãseat. sed vespe. i. in senectute decidat vel infirmitate ĩduret. p mortem arescat per resolutõez in puluerẽ

Tertio vita nr̃a ꝑpat̃ nubi sicut habet̃ Iob. vii. Sicut nubes ptrãsit et cõsumitur. sic q descẽdit ad infernũ nõ ascẽdet. Sicut enĩ nubes de inferioribus eleuatur calore celesti et ascendit volatq; in altũ ad tp̃s ⁊ q̃nq; in sua altitudine circũfert̃ ⁊ agitat̃ cõtinue sine quiete et tandẽ iterato in terrã resoluto descẽdit. ita hoĩes in vita p̃nti oriũtur de terra eleuantur ad dignitates ⁊ honores vbi circũagitant̃ et fatigant̃ et inquietant̃ et tandẽ de dignitatib⁹ decidũt et cõuertunt̃ i terrã. Iob.xxx Abstulit q̃si vent⁹ desideriũ meũ. ⁊ ve

lud nubes ptrāsiit salus mea. Qualit̃ vero in nullo statu. in nullo gradu vel dignitate ē quies perfecta: pulchre determiat. Boe. ii. de ꝯso. ꝓsa. iiii. Quis ē inqt tam copiose felicitatis vt nō ex aliq̄ parte cū status sui qualitate rixet̃ Anxia enī res est humanorū cōditio bonoꝝ: et q̄vel nunq̄ tota ꝑueniat vel nunq̄ perpetua subsistat Hinc ses⁹exuberat et est pudore degener. sanguis hunc notū facit. sed āgustia rei familiaris inclusus esse mallet ignot⁹. ille vtroq; circūfluus vitā celibē deflet. ille nuptiis felix. orbat⁹ liberis censū alieno nutrit heredi. Alius prole letatus filii filieve delictis mestis illacrimat̃ Idcirco facile nemo cū fortune sue cōditione cōcordat. Inest enī singul' qd ī exptus nesciat et expertus horreat. h̄ ille. Quarto cōparat̃ rori vita nostra Osee. viii. devita nostra. Quasi nubes matutina et quasi ros mane ptrāsiēs Aris. ii. metherorū dicit. ꝙ permanētia roris non est nisi vni⁹ diei. Quinto comparat̃ hospiti. Ecci. xxix. Transi hospes et orna mēsā et que ī māu habes ciba ceteros. quilibet enī nostruz stat invita ista: sicut in hospicio non sicut in domo Vñ tuli⁹ de senectute Sapiēs de hacvita discedit tāq̄ ex hospicio: nō ex domo cōmorādi eī diuerso riū natura nobis dedit. nō habitādi locum. recept⁹ in hospicio vsum habz domus. lecti vasoꝝ et huiusmodi. sed n̄ dominium. Vnde nihil secum auferet. sed emit libere et expēdit et tādē in fine pro omib⁹ tenet̃ cōputare. Sic est de nobis invita ista sum⁹ in hospicio mundi. Vsum mundanoꝝ habere possum⁹ sed nihil asportare nobiscum in morte. Vnde iob. xxvii. Dives cum dormierit nihil secum aufet̃

Vñ mund⁹ filiis Busiridi: de quo r̄ferunt fabule ꝙ hoies solebat recipere sub specie pietatis et postea explorata oportunitate eosdez occidere. Isto mō mund⁹ sub specie fauoris et amicicie admittit et aduocat hoies ad diuitias et dignitates vt eos per gulas libidines et cōcupiscētias occidat. Sexto vita nostra ꝯparat̃ cursori. Iob. ix Dies mei velociores fuerunt cursore trāsierunt et nōviderunt bonum. Sic ergo patet quomodo vita nostra reb⁹ trāsitoriis cōparat̃ iuxta respōsionez quā quodā vetus palatiū dicitur respondisse. Vnde aristoteles ī poetria inducit fabulā cuiusdam poete quoddam palaciū desertū deplorantis ī his verbis. Domus egregia cōpungor ad lachrimas: tuā inspiciēs solitudinē. at illa cōtremuit cōpassa mihi propt̃ lachrimaꝝ multitudinē Cui inquio. vbi q̄so sūt qui quōdā in te habitauerūt et iocūdā vitā cū securitate et tēporis amenitate duxerūt? At illa Tēporales inquit existētes. temporalit̃ trāsierūt cū tēpore et me quoqz sub sorte temporis transiturā dimiserunt. res nāq; nulle stabiles que cum fluxu huius tēporis fluxibiles fluunt. hec responsio huius palacii. Cōcordat huic r̄nsioni illd. i. io ii. mūdus trāsit et cōcupia ei⁹ Quod exponēs aug⁹ dicit sic. ecce in q̄ mūd⁹ trāsit et cōcupia ei⁹. quid vis ergo vtrū amare tpalia et trāsire cū tēpore an christū amare et ineternū viuere. rerū tpaliū fluui⁹ transit sed tan quam iuxta fluuiū nata ē arbor dñs iesus christus. raperis in pceps tene lignū voluit te amor mundi tene christum ꝙ si amatis istam miseram fluidāq; vitam vbi cum tanto labore viuitis quanto magis amare debetis illaz

vitā etnāvbi nullū laborē sustinebit. Nota φvulpecula trāsitura glatiē appoit aurē ad glacieet si audit aq̄ currētē et fluētē fortit sub glarie nullo mō cōfidit de illa glacie timēs φ sit nimis tenuis ad portādā eā. Ista cautela debem9nosvti. Glia mūdi ē q̄si quedam pulchra et splēdēs glacies quia delectabile ē honorari ab hoib9 pasci potarietvestiri delicate et habere magnaʒ familiā cui possit impari Sed cauēdū ē quia glacies ista estvalde fragil'. Ausculta diligēt et audies murmur aq̄rū trāseūtiū sub ista glacie. apōc.xvii Aque multe populi multi. Aduertas et audies qa mō trāsiuitvn9rex i mortē.mōvn9comes.mō epūs.mō miles et sic de aliis. et ideo de ista glacie nō est ɔfidēdū Raban9i legēda de omnibus sanctis Trāseūt cūcta q̄ tpalit festiue celebrantur. LEC·XVIII.

et nomē nostrū obliuionē accipiet et tps et nemo habebit mēoriam operū nostroꝝ Postq̄ impii declarauerūt φ totū genus hūanū perit post mortē q̄tū ad corp9et q̄tū ad aiaʒ ita φ nihil hoīs maebit secūdū rē. hic intendūt probarevlteri9φ totū gn̄9humanū peribit etiā secūdū opinionem ita φ oīs homo pibit nō solū secundū psonā sʒ etiā fm famā. Circa istā questionē duo fac·qa p° ppoit. scdo pbat ibi.vmbre trāsit9· A Circa pmū ē sciēdū φ fama hoīs duplicit diuulgat ad m'ltos. Vno mō p altitudiem magnoꝝ statuū Alio mō p magnitudieʒbonoꝝ operꝝ. Propt pmū rges et principes et oēs generalit potētes magis sūt noti q̄ psone puate. ppt fm legim9 apudveteres φ psōe q̄ magna et mira fecerūtvel multūvtilia reipublice. successores eoꝝ n̄ solū mēorie cōmēdauerūt. imo sicut deos colere i etna mēoria statuerūt. Sicut dionisi9 qa pmovitē colere docuit. liber pr̄ vini appellat9ē et apd grecos deificatus ē. Sic minerua: qa pmo docuitvsū ole i sicut docet aug9xviii·de cita. dei. ca. xiiii. Sic ysis et sarapis apud egiptios colebāt sicut pʒ.c.vi.e. et eiusdē libri. Sic hercules ⁊ vlixes aiax et hector et multi corpore strenui nomē et famā p opa bellica ppetuare conati sūt. Sic etiā poete metris et carmīb9tā se q̄ alios in etna mēoria apud homies cōmēdare satagerūt. Vn̄ ouidi9 in fine meth. dicit sic. Iāq; opus exegi qd nec iouis ira nec ignis·Nec poterit ferrū nec edax aboleretuetustas. Cūvolet illa dies q̄ nil habet corporis huius·Ius habet incerti spacium mihi finiat eui Parte tamē meliore mei sup alta per ānisAstra ferar nomēq; erit idelibile nr̄ʒ. Quaq; pʒ domitis romana potētia terris. Ore legar ppl'i pq; oīa secula fama. Si qd habētveri vatuʒ psagia viuā. Vult dicere φ tale ⁊ tm̄ op9ego ɔpleui φ p illud habebo etnā mēoriā i ore hoīʒ qa op9istud nec fulmē nec ignis nec ferrū i bello nec obliuio tēporis poterit abolere ⁊ iōveniat mors qn̄ sibi placuerit qa nō curo de ea ppt duo. Primo qa nō habet ius nisi i corp9meū ego fact9sū phēns fm aiaʒ q̄ ē ps melior mei: ferar sup astra i celum empireū q̄ nulla mors pōt attigē. Secūdo qa lʒ mors possit delere ⁊ destruere corp9meū nomē tm̄ meū delere n̄ poterit qa p totū mūdūvbiviget hūana potētia legar ore ppl'i ⁊ sic lʒ n̄ corporeviuā tm̄ i noīe ⁊ fama. Iste fuit in hoc bōe spei ⁊ sāe opiois p pte. Sʒ nō sic isti ipii q sūme desiderauert etnitatē sui noīs ⁊ mēoriā suoꝝ opm ⁊ tm̄

desperātes dixerūt. Et nomē nostruȝ nō obstāte statu ⁊ dignitate quā habu im⁹oblinionē accipiet p tps.i. p lapsū temporis. oīa ei tabescūt et corrūpun tur in tēpore ⁊ obliuio fit ꝑpt tēp⁹. iiii phi.c.de tpe a Est etiā i ista lectō ne notādū. ꝙ circa nois celebritatē et famā diuersimoē se disponūt hoīes i pn̄ti. Quidā eni nomen suū ambicio se magnificāt ad ostētationē. Quidā nomē suū scādalosevilificāt i detesta tionē. Et quidā nomē suū virtuose di gnificāt ad edificatōeȝ. Primi nomē suū et famā excellēter appciāt. Secū di nomē suū negligēt aspernāt. Ter tii nomē suū ꝯueniēt venerāt. Primi sūt hoīes vani ⁊ mūdani q nihil aliud i suis opationib⁹ appetūt nec intēdūt: nisi ꝙ sint magni nois et famose opi nionis apud hoīes et isti scribūt noīa sua i cinerib⁹ hoc ē in vanis memoriis hoīȝ q nō sūt nisi t̄ra et cinis. Ecci.vii i fine. Oīs homo t̄ra et cinis De qui b⁹ loq̄t btūs Gre.ii.mor̄.c.xviii. Oēs q huic seculo cogitatōne terrena ꝯfor māt p oē q̄d agūt huic mūdo reliq̄re sui nois memoriā conāt. Alii bellor̄ titulis. Alii edificior̄ meib⁹ al̄t. Alii disertis doctrinarū seculariū libris in stanter elaborāt sibiq̄ mēorie nomen edificāt. hec ille. Et ꝙ fatue auteȝ hoc fiat ostēdit paulo p⁹ subdēs q̄tulibet i de quisq̄ ꝑ faciēda glia sui nois labo rauit mēoriā suā q̄si cinerē posuit. qa hāc citi⁹ vēt⁹ mortalitat̄ rapit. ⁊ eꝑt de iustis dr̄. In mēoria et̄na erit iust⁹. Cō tra tales q sic nimis appciāt tāq̄ sūmū negociū fame gl̄iaȝ et nois celebrita tē. Arguit boeci⁹ de cōso.li.ii. ꝓsa.vii declarās famevaītatē p qnq̄ rōes. p⁹ ex t̄rem spacii puitate sic. Tota t̄ra n̄ hȝ nisi rōeȝ vni⁹ pūcti respectu celi sic ꝓbat ptholome⁹ i sua almagesti di.i.c ix. Et alphorabi⁹ de differētiis astror̄ differētia.iii. Sȝ de supficie t̄re tm̄ q̄r ta ps ē hītabil' nec tn̄ illa tota. Tū ꝑpt ptes appropinq̄s eq̄noxiali ex vna pte vbi ē nimi⁹ calor. tū ꝑpt ptes ꝑpiquas polo artico ex pte boreali. vbi ē algor ⁊ frig⁹. Quid igit̄ magnū ē dato etiā ꝙ hō p totū mūdū q n̄ ē nisi ps puncti possit nomē suuȝ diuulgare. Iob.xx. Gaudiū ypocrite adinstar pūcti. Scdo sic. Impossibile ē ꝙ diuulget̄ nomen suū vbiq̄ p mūdū ⁊ hoc ꝑpt difficl'tatē itineris ⁊ defectū cōicatōis ⁊ vict⁹. qa non oēs hoīes sibiīuicē coīcāt. Tertio qa dato ꝙ possēt nō ꝓcederet vbiq̄ ad gliaȝ qa illud ꝙ vna gēs approbat ⁊ cō mēdat alia deridet et dānat. Quarto qa hoīes morient̄ ⁊ memoria nois tin pibit. Vn̄ dicit qs hȝ mō mēoria fide lis fabricii vel cathoīs vel bruti. iacent vtiq̄ noīa eor̄ in pauculis lr̄is nec cū legi⁹ lrās p litteras habē⁹ notitiā pſoa rū. Quīto sic. Ille q intēdit viuere i no mīe suo i mēoriis hoīȝ. facit sibi duas mortes. vnā corpor̄ et aliā postea sui nois qa necessario a mēoriis hoīȝ ca det. Ad ideȝ adducit duas rōes. li.iii ꝓsa.viii. Prīo sic q̄d falsa opīone pro fert̄ nō debȝ eē de iure magni pōder̄ apud hoīeȝ. sed pleriq̄ nomē fl'm vul gi opionib⁹ obtulert. g̃ Secūdo sic ill̄d q̄d falso iudicio. dat̄. vel si vero iuditō det̄ nō diu perseuerat nō debȝ eē ma gni pōderis apud aīȝ v̄tuosi hoīs. sȝ fa uor ppl'ari n̄q̄ ꝓueit fm̄ bonū iudiciuȝ vel si proueiat fȝ bonū iudiciū nō diu perseuerat i vno. sȝ q̄d isti placȝ alteri displicȝ. g̃ fauor ppli nō dȝ hoīeȝ mul tū mouere. pȝ g̃ vaītas hoīȝ q nomen suū ambiciose magnificāt ad oſtatio nē. Et de talib⁹ iueni⁹ scriptū. geñ .xi. de filiis noe post diluuiū. q dixert ce lebrem⁹ nomē nostrū anq̄ didamur i

vniuersas terras et ceperunt edificare turrim cui⁹culmē attigeret ad celū Et qd accidit? Certe volebāt sibi facere nomē honoꝝ. ⁊ fecerūt sibi nomen ꝯfusiōis. Et idcirco vocatū ē nomē ei⁹ babel. i. ꝯfusio. De talib⁹ etiā hēm⁹ ex ēplū. i. machabe. v. ꝙ ioseph⁹ et azarias pncipes iudeoꝝ dixerūt. Faciam⁹ et ipsi nob nomē ⁊ eam⁹ pugnare contra gētes. Et seqꝛ Et ceciderūt illa die de pplo ad duo milia viroꝝ. Secūdo sūt aliq q scādalose nomē suū vilificāt. nomē suū negligēt aspernāt. hui⁹ modi sunt isti notorii pctōres q pdita vecūdia īgerūt aliis exēplū male viuēdi et peccāt sī freno. et isti ppe loquēdo scādali sāt eccia3 dei. pbētes ifirmis occōnē peccādi ⁊ ruine puerso exēplo Naturale ē eni hoi cū sit aīal politicū ꝯformare seniorib⁹ eoꝝ cū qb⁹ cōuersaꝛ ⁊ viuit. Vñ de talib⁹ ꝯqrit iacob⁹ in ca. sua. c. ii. Nōne ipi blasphemant nomē bonū qd īuocatū ē sr vos bonū enim nomē qd vocatū ē sup vos est nomē iesu xpi Tertō sūt aliq q nomē suū virtuose dignificāt ad edificatōe3 et sūt tales q honeste ⁊ laudabilit i exteriore hoīe ꝯuersāt. dātes aliis sanctū exemplū viuēdi. de quoꝝ qlib3 pōt dici illud. Hester ix. Fama nois eius crescebat qtidie B Nota ꝙ est de fama hoīs sicut de paratura piri vl pomi. illa paratura si deleatur a pomo paucū valet. et qñ tamē ē cū pomo bñ ꝯseruat pomū. et qñ auferꝛ pomū stati corrumpiꝛ. Isto mōē de fama qdiu hō h3 famā ītegrā. cohibeꝛ et pꝛuaꝛ p eā a mult pctis. S3 reuera pdita fama hoīs vnum de maxis refrenat a pctō ē pditu3. ⁊ ex tunc persōa putrescit cōtinue sicut pomu3 putrescit cortice denudatu3. puer. x. Mēoria iusti cū laudibus et nomē impioꝝ putrescet Nota ꝙ īter illud qd scribiꝛ ī celatura dom⁹. et illd qd scribiꝛ ī pauimēto mag drña ē. qa illd qd scribiꝛ ī pauimēto d terra ꝯculcaꝛ ⁊ deleꝛ de facili sīr non pōt videri nisi a paucis et nō ab oīb⁹ q sūt ī domo. qd āt ī celatura scribiꝛ ab oīb⁹ sīr videri pt. Moralr celatura mūdi ē celū ⁊ pauimētū ē tra. ī hoc pauimēto hoīes mūdani ⌊qꝛꝝ qlib3 pt dicē Adhesit pauimēto aīa mea⌋ scribunt noīa sua ⁊ perpetuare conaꝛ. iux illd ps. vocauert noīa sua in tris suis. Et ihere. xvii. Recedētes a te ī tra scribētur Et certe dupliciꝛ fraudāꝛ ab intētione sua. Tū qa pauci legūt famā nomis eoꝝ qa vicini et ꝯtēporanei eorū tum qa illi q pcessert et multi q succedēt nihil sciēt de eis. Item ex alia parte histriones et diuites ⁊ raptores qb⁹ dederunt bona sua vt multiplicarent nomen eorum morientur et per consequens nomen eorum delebitur. In psalmo. Nomen eorum delesti in eternum et in seculum seculi. Sed viri sancti scribūt noīa eoꝝ ī celatura mundi hoc ē in celo vbi ē liber vite. et sicut celū ē incorruptibile ita nomē indelebile. Apoc. iii. Non delebo nomē ei⁹ de libro vite. vñ ab oīb⁹ videbiꝛ in die iudicii et iō signāꝛ dr lu. x. Gaudete et exultate qa noīa vra scpta sūt ī celꝛ. Figura ē ad lr ꝙ xps narrās historia3 de la3aro ⁊ diuite. lu. xvi. Nom diuit no luit mēorari īsignū ꝙ fuit deletū. ī ps Nec mēor ero noi3 eoꝝ per labia me a. nom āt pauper signꝛ expssit. Ecci. xv. Nomine eꝛno hereditauit illum b Tertio notādum ꝙ nomē cuiusli bet virtuosi tria debet habere. videlic3 honorem honestatis. tenorem veritatis et fauorem pietatis. Primo vt

fama nr̃a sit honesta ⁊ munda. Scd̃o ꝙ sit vera et ꝙ nomē ꝯcordat cū re iuxta illud ps̄. ẜm nomē tuū sit et laus tua: sed timēdū ē ꝙ multi magnū nomen habēt et nihil de re. imo habēt noīa ꝑ antifrasim sic bos niger vocat̃ cign⁹ ⁊ sicut qdā appellant̃ pastores ⁊ sūt lupi dispēsatores appellant̃ ⁊ sūt dissipatores. appellātur rectores ⁊ sūt destructores de quoꝝ q̄libet dr̃. Apoc. iii. Nomē hēs ꝙ viuis et mortu⁹ es. Hi sunt similes pomis q̄ nascunt̃ iuxta mare mortuū q̄ vsq̧ ad maturitatē sūt coloris honesti sed si ea matura icidas nihil int⁹ īuenies nisi cineres ⁊ fauillas: ita qdā nomē hn̄t in statu ⁊ fama: ꝫ si intrinsec⁹ aperiant̃ turpib⁹ ⁊ vilib⁹ abhoīationib⁹ sūt repleti. Vn̄ talis caret tenore v̄itatis in noīe suo ⁊ v̄ificat̃ de eo qd̄ scripsit qdā cleric⁹ de abbatia q̄ vocat̃ vallis dei: cū cleric⁹ qdā fuisset ibi exiliter hospitat⁹ sūmo mane recedēs scripsit hos v̄sus in porta. Vallis dicta dei dom⁹ ē mire speciei. Magnū nomē ei gratia nulla rei. Tertio debet v̄tuosus ꝓuidere ꝙ nomē suum habeat fauorē pietatꝫ/ nā si fama hoīs ꝯspsa sit crudelitatib⁹ ⁊ inīmia necessario erit odios⁹. ⁊ ꝑ oppositū si fama pietatꝫ de aliquo diuulget̃ fiet diligibilis vniuersis. Canti. p̄. Vngentū effusū nomē tuū. ideo adolescētule id est ꝑsone ꝓficiētes ⁊ honeste dilexerūt te nimis. Dubitatio pōt eē Vtrū sit hoī v̄tuosū negligere famā suaꝫ. Q̄d sic videt̃ qa fama hoīs ē de bonis fortune. sicut patꝫ ꝑ Boeciū. ii. ⁊. iii. de cōsola. ꝫ bona fortunalia videt̃ eē v̄tuosum ꝯtēnere. sic faciūt sc̄i q̄ oīa ꝓpter xp̄ꝫ reliquūt. pp̄ illud est cōtēnēdū cui⁹ cōtēptus ducit ad ꝑfectionē. ꝫ tale est nomē vel fama Vnde Math. v. Beati eritis cū vos oderint. ⁊c̄. et eiecerint nomē vr̄m tanq̄ malū ⁊c̄. ergo infamia nomis facit beatū esse pp̄ ii. ad Corin. vi. In oīb⁹ exhibeam⁹ nos sicut dei ministros ⁊c̄. ⁊ īfra ꝑ īfamiā ⁊ bonā famā Glo. Exhibeam⁹ nos deo vt nec bōa estimatōe supbiam⁹ nec de mala doleam⁹ ergo si nō debem⁹ dolere de infamia nec debem⁹ curare de fama. Ad oppositū dicit̃. Ecci. xli. Curā habe de bono noīe. h̄ enī magis ꝑmāebit tibi q̄ mille thesauri magni ⁊ p̄ciosi. Et ꝓuer. xxii. Meli⁹ ē nomē bonū q̄ diuitie ml̄te. Respōsio ꝙ sicut dicit Aug. de cōi vita clericoꝝ. Et allegat̃. xi. q. iii. nō sūt audiēdi. Et. xii q. p̄. Nolo. Due res sūt ꝯsciā et fama. Cōsciētia est nobis necessaria propter nos fama ꝓpter ꝓximos. et ideo cōtēnere propriā famā pctm̄ mortale est. et negligere est pctm̄ vel veniale vel mortale scd̄m ꝙ negligētia est maior vel minor. Cui⁹ ratio est qa est directe cōtra caritatē cui⁹ est proximū edificare per bonā edificationē vel bonā ꝯuersatione. Vnde oīs hō triplex testimoniū tenet̃ hr̄e. videlꝫ a supiore. ab interiore ⁊ ab exteriore A supiore scꝫ a deo. ad Roma. viii. Ip̄e aūt sp̄us testioniū reddit spiritui nr̄o ꝙ sum⁹ filii dei. Ab interiore scꝫ ꝯsciā nr̄a. ii. ad Corin. i. Gloria nostra hec est testimoniū cōscie nostre. Ab exteriore scꝫ proxīo. p̄me ad Thimo. iii. Oportꝫ āt scōs testioniū hr̄e ab his qui foris sūt. Duo p̄ma testionia necessaria sunt ad salutē. Tertiū est vtile. tamē sine hoc est salus. Ad p̄mū dico ꝙ bona fortunalia nō sūt negligēda nisi pro q̄to dant impedimētū v̄tuti. Bona aūt fama nō impedit sed magis promouet ad virtutē. amor tamē siue cupiditas

bone fame pōt esse nimia. sic amor cibi vel potus vel vestis ꝗuis vtrūq̄ sit necessariū ad vitā. Ad secūdū dicēd ꝙ benedictio illi⁹ beatitudis refertur ad patientiā īfamie iniuste illate. nō aūt ad negligētiā bone fame. sicut si oculi hoīs eruerēt ꝑpt xp̄m laudabilis eēt patiētia. et tamē negligētia patiendi vel custodiēdi oculū in nullo debet ꝯmēdari. imo iste termi⁹ negligētia exp̄sse importat defectū virtutis. vn̄ i nulla materia est negligētia bona. Ad tertiū dicēdū ꝙ glosa vult dicere ꝙ de infamia de nobis iniuste suscitata nō dolere debem⁹ sed patiēter sustinere. nullo tamē mō occōnē dare debem⁹ ꝙ de nobis fama mala iuste valeat suscitari.

LEC.XIX

V Mbre transitus ē tēpus nostrū et nō ē reuersiio finis nostri qm̄ ꝯsignata ē et nemo reuertit̄. In parte precedēti ꝑposita ē vna cōclusio ꝓbanda secundū opinionē impiorū et est conclusio ista ꝙ totū genus humanū anichilabit̄: destruet̄ et pibit: nō solū secūdū rē sed etiā secūdū nomē ⁊ memoriā alioꝝ ita ꝙ nec hō erit i re nec i opinione. Posita aūt hac opiniōe i lectione hodierna subiūgit̄ eis probatio que talis est. Inter omnia q̄ sensu distinguim⁹ illud qd min⁹ imanet memorie nostre est vmbra corporis moti continue nam talis vmbra continue variatur. sed vita nostra est similis p omīa tali vmbre. ergo oīo necesse est ꝙ eius memoria oīo deleat̄. Posset ad questionē rn̄deri ꝙ lꝫ peat mēoria istorū hoīꝫ pro certo tempore alias tamē renouabit̄ p corporis resurrectionē. Et iō hanc rn̄sionē cōsequēt̄ impii excludūt per modū istum Illud quod ē prohibitū et q̄si per consignationē nature firmatū. nō pt̄ mutari: qa cursus nature ē īmutabilis in hoc ꝙ a priuatione inhabitū impossibilis et regressio. sed reuersio p⁹ mortem q̄ ē finis nr̄ est a natura prohibita ⁊ quasi per signationē nature firmata: quia natura nō vtit̄ isto mō producendi vel reparādi hoīes ꝙ eos de morte reducat ad vitam. sꝫ cursus vite nostre est talis ꝙ de nō esse producit̄ ad eē ⁊ iteꝝ p⁹ vitā ad nō esse ducit̄ p⁹ mortē ⁊ de isto gradu nūq̄ reducit̄ per naturā ad eē: ⁊ hec ē sn̄ia lr̄e A Circa istā lectionē quero istā q̄stionē. Vtrū resurrectio oīm generalit̄ sit futura: excepto tamen a titulo q̄stionis xp̄o ⁊ sua matre bn̄dicta de qua pie credit ecclesia ꝙ sit in ea resurrectio completa Et arguo ad qōnē ꝙ nō: primo per illud dan. xii. Multi de his q dormierūt i puluere terre euigilabūt. Ista locutio partitionē q̄dā iportat. ergo nō omnes resurgēt Itē i p̄s. Nō resurgūt impii in iudicio sed oēs qui resurgēt ad iudiciū resurgēt. g̊ impii nō resurgēt Itē iob. xiiii. Hō cū dormierit nō resurget donec atterat̄ celū. sꝫ hoc nū q̄ erit. Item illi qui cum christo resurgēte resurrexerūt simul cū xp̄o. ascēderūt in corpore et aīa. ergo in eis est resurrectio cōpleta. Ans̄ patet per rabanū et habetur i glosa cōmuni Qui resurgēte dn̄o resurrexerūt a mortuis etiā ascēdēte ad celos simul ascēdisse credendi sunt. nec vlla ratione eorū temeritati fides accomodāda est qui eos postea reuersuros in cinerē ac denuo in monumētis (qui triduo patefcā sūt ab eis quib⁹ paulo āte apparuerūt viui) more mortuoꝝ putāt esse cōuersos. hec ille. Itē si iteꝝ moriebant̄ cū aīa nō separaret̄ a corpore sn̄ pena

bis passi sūt penā mortis. sed hoc est i iustū: qa ad hebreos. ix. Statutū ē hoī b⁹semel mori et p ꝯñs pvnā mortem ē debitū pene solutū. Itē ipsi resurrex erūtvt essēt socii ⁊ testes resurrectiōis xpi. sed xps resurgēs ex mortuis iam nō morit̃. quia ei⁹resurrectio fuit ad vitā eternā. ergo et eorū cōsimilit̃ ali as nō erant testes sufficiētes per totū Ad oppositū sūtverba saluatoris. Io. v. Oēs q in monumētis sūt audiētvo cē filii dei et qui audieritviuēt. Itē. p. ad cori. xv. Omnes qdē resurgemus Itē ait apl's ad ro. v. qa si pctm̄ ⁊ mors pertrāsiit i oēs hoīes pervnū siue ꝑpt̃ culpā originalē ergo multo magis re surrectio advitā dabitur a xpo i oīs hoīes. Ad istā q̄onē sine scrupulo ē di cēdū ꝙ sic. sicut euāgeliū et apl'ica do ctrina testat̃ tā i locis ad oppoitū alle gatis q̄ in multis aliis. Rationē istius resurrectionis assignat sctūs thomas super. iiii. sñiaꝝ dis. xliii. ar. i. et. ii. tal lē. Oēs hoīes appetūt btitudinē. Iste appetit⁹ nō cōplet̃ in vita ista nec invi ta alia pōt ipleri i sola aīa ergo neces se ē ꝙ ꝓpleat̃ invita alia vbi aīa corpo ri sit cōiūcta. Sed cū doctoꝝ reuerētia hec rō nihil facit ꝓ resurrectiōe dāna toꝝ in qb⁹oportet cōcedere ꝙ appeti t⁹beatitudis frustrabit̃ in et̃nū. Et iō alii assignt aliā rōem sicut richard⁹ de mediavilla dis. pallegata. q̄ est tal'. Nl' la naturalis inclinatio ē frustra ƺ oīs aīa rōalis hƺ naturalem inclinatōem ad regēdū et gubernādū corp⁹. ergo oīs aīa rōalis corporivniet̃. Sed nec i sta rō cogit intellectū ad ascēsū qa na tural' inclinatiovolūtatis oīm hoīm ē ad bñviuēdū. fm aug⁹. xiii. de trinita te et in mult alīis locis. et tamē ꝯstat fm fidē ꝙ appetitus frustrabit̃ in nl' tis. quia multi sūtvocati. pauci vō ele cti. et iō tenendū ē ꝙ sic. qa hoc sonat sac̃ scptura expsse. h' etiā ē scis prib⁹ r̃ uelatū: ⁊qi isti miracul' declaratū it̃ q̄ ē illd ꝺ. vii. dormiētib⁹. vt pƺ i legēda scōꝝ Ad primā potest dici ꝙ ad lit terā auctoritas pōt exponi de pueris dānatis i libo. qa illi proprie nō euigi labūt. qa cūvigilia sit ꝓprie resolutō ⁊ vsus sensuū. et ipi nō resurgēt ad sen tiendū penāvel gloriā. Iō pōt li multi teneri ibidē partitiue. Aliter exponit aug⁹. multi. i. oēs. Sic enim loqt̃ scri ptura frequēt Ad scdm dicēdū ꝙ i pii nō resurgent in iudicio id est ad iu dicādū sicut sanctivt iudicēt sed resur gētvt iudicēt̃ Ac tertiū sensus ē do nec atterat̃ celū id ē donec a celo ꝑ ge tē auferat̃ motus. per quē quidē mo tū celū causat generationē et corrupti onē in istis inferiorib⁹ Ad quartū qd est de illis resurgētib⁹ cū xpo ⁊c̄ Primovidēdū est quid dicat. Iheroni m⁹. postea qd magist̃ i historiis. 3° qd sētiat aug⁹. De pmo Iheronim⁹ i sero ne. Cogitis me o paula. ⁊c̄ dicit sic. q̄s cum domio resurrexisse legim⁹vtruƺ redierūt in puluerē certū nō habem⁹ meli⁹ē deo totū cōmittere q̄ aliqd te mere diffinire. et hec sñia mihi placƺ Eadē est sententia magistri in histori is super euuāgeliū. Recitat tamē ꝙ q dam opinat̃ ꝙ aliqui de illis qui cuƺ christo resurrexerunt sepulti sūt i ihe rusalē. Sententia vō beati aug. de mi rabilib⁹ diuine scripture. plane diffi nit ꝙ iterū mortui sint. ix c. et est pro pe finē libri. Sicut eniƺ in resuscitatis mortuis similitudo tantū nō mors cō tinua fieri cernit̃. ita et in his simili tudo resurrectiōis nō ipsa resurrectio ostēdit̃ de cōtinua eni morte null⁹ ad

vitam indiuiduam nisi dominus vsq;
in diē nouissimū reuertitur. Vn̄ dicē
dū est ſm mētē augustini ꝙ apparet ꝓ
babile in hac parte ꝙ illi qui cū chri-
sto surrexerunt iterū mortui sūt quo-
rū corpora iterum ad monumētā re-
uertebāt̄ nā et verisimile ē ꝙ inter e-
os fuisse debebāt sancti patres. moy-
ses et dauid et quidā alii quorū fidē
maximā cōmendat apl's ad hebre. xi
et in fine subiungit. Hi omnes testio
nio fidei probati inuēti sūt nō accepe
rūt repromissionē: deo pro nobis ali-
quid meli⁹ ꝓuidēte ne sine nobis con
sumarent̄. Et hec ratio mouet aug. ad
sic dicendū. Ad rabanū dicit̄ ꝙ nō be
ne cōsiderauit apl'm nec aug. qui satis
eū precessit Ad quintū vero cōstat
ꝙ moriebantur sicut de iohē euuan-
gelista dicitur ꝙ dolorē in moriendo
nō sensit Vn̄ non sequit̄ ꝙ si iterꝝ mo
riebāt̄: moriebāt̄ cum pena vel senti-
rēt etiā penam. potēs ē enim de⁹ et cū
statuto ꝯi dispēsare et eis ꝓ pena glo-
riā recōpēsare Ad sextum dicēdū
ꝙ surrexerunt ꝓ testimonio resurrec-
tioni ꝑhibēdo absolute et non q̄tū ad
omnes resurrectionis circūstantias.
a Vmbre transitus Notandū ꝙ
vita nr̄a valde cōuenienter vmbre cō-
paratur. Est eni īvmbra īdigētia lu-
minis. asistentia frigoris. et apparen-
tia corporꝭ. Prīo dico ꝙ ī vmbra ē īdi-
gētia luīs qa ī vmbra ē lumē diminutū
Isto modo licet in ista vita sit aliud lu
mē cognitionis naturalis et etiā fidei
de deo. ista tamē ꝯgnitō n̄ est nisi vm
bra respectu illi⁹ ꝯgnitionis ⁊ scīe quā
sum⁹ ī patria habituri. Sic̄ eī ex ātiqua
vmbra fuit fidei q̄ nūc ē. ad hebre. x.
Ita fides moderna nō ē nisi vmbra re
spectu notitie beatorꝝ cū q̄dā desideri
o btitudīs. Cāti. ii. Sub vmbra illi⁹ quā
desiderabā sedi. Ista ā vmbra fidei et
noticia scripturarꝝ tāte ē virtutꝭ ꝙ pur
gat mētē ab īfirmitatib⁹ ꝗ̄ ē auiciis et
pctīs. In cui⁹ figurā legi⁹ act̄. v. Quod
vmbra petri sanauit īfirmos Virtute
etiā ūbre fidei xp̄ꝫ spūalr̄ ꝯcipi⁹ sic̄ fe
cit v⁹go bn̄dcā carnalr̄. Lu. i. Sp̄s scūs
sfueīet ī te ⁊ vt⁹ altissimi obumbrabit
tibi. Scd̄o vita p̄ns ꝯpat̄ vmbre ꝓpt̄
assistētiā frigorꝭ. Est eni frigidi⁹ ī vm-
bra q̄ extra. Isto mō ī p̄ntivita est tor-
por ⁊ carētia caritatꝭ. et sicut vmbre st̄
lōgiores et frigidiores v⁹sus vespā q̄ ī
meridie ita defect⁹ caritatꝭ cordiū hu-
manorꝝ v⁹sus finē mūdi augebit̄ quo
niā supabūdabit iniqtas ⁊ frigescet ca
ritas. math. xxiiii. Et ihere. vi. Ve vo
bis qm̄ decliauit dies et lōgiores fac-
te sūt vmbre vespere. Tertio cōpat̄
vita nostra vmbre. In vmbra eī est ap-
parentia corporis et non ex̄ntia ita in
p̄nti vita ē apparentia soliditatꝭ in di-
uitiis dignitatib⁹ ⁊ honorib⁹ ⁊ nō ex-
istentia. promittūt satietatē et afferūt
egestatem. ꝓmittunt beatitudinē ⁊ af
ferunt sollicitudinē. et ideo mētiūtur
nobis iste vmbre et nos fallūt. Eccia-
stici. xxxiiii. in principio. Quasi q ap
prehendit vmbrā et persequitur vētū
sic q attendit ad visa mēdatia. Et sicut
uidetis quādo homo habet solem pre
oculis et ante faciem suā tūc ꝓicit vm-
brā a tergo. qn̄ aūt sol est a tergo tunc
habet vmbrā suā ante ⁊ corā oculꝭ suis
ita ꝙ sol ⁊ vmbra non cōpatiunt̄ se ex
vna parte. Isto mō ē moralit̄ de dele
ctationib⁹ tpalib⁹ hui⁹ vite que sūt q̄ī
vmbra et de sole iustitie q est xp̄s. naꝫ
ille q habet xp̄m coraꝫ ocul' cordis sui
p̄ntē illuminātē p fidē et inflāmantē
ꝑ amorē. talis indubitāter proicit vm

brā a tergo id est respuit et ꝯtemnit ⁊ puipēdit illecebras hu9vite. sed certe hoīes mūdani q xp̄ʒ tradiderūt obliuioni et ꝑiecerūt. ipsi hn̄t vmbras in ꝯspectu suo. ⁊ q̄to xp̄s magis distat et elōgat ab eis. tāto eis vmbra vanitad mundane maior apparet cū nihil sit.

Causa q̄re luna eclipsat in v͛itate ē qa ītrat vmbrā t͛re. sol vero nūq̄ itrat vmbrā t͛re ideo nūq̄ eclipsat realit͛ sed apparēter tn̄. sic hoīes fuiētes mūdo imergūt se vanitati mūdane. ideo necesse est vt puenī luie grē p pctm̄ mortale. Iob. iii. Obscurent euʒ tenebre et vmbra mortis. LECTIO. XX.

u Enite ergo ⁊ fruamur bonis que sunt et vtamur creatura tanq̄ in iuuētute celerit͛ Posita ipioꝝ erronea opiniōe. Hic ꝯsequēter agit͛ de eo rūviciosa cōuersatōe. Quales eni opiniones hn̄t hoīes in moralib9 tales sīt electōes eoꝝ in moribus. Electio eni sequit͛ p̄ cōsiliatiōnē. vt patʒ. iii. Ethica. vi. et. vii. ⁊ ideo iniquū cōsiliū ⁊ super falsis pncipiis fūdatū seu radicatū sequit͛ viciosa electio et puersa ⁊ ideo in pte ista ponit͛ cōclusio toti9 negocii p̄cedētis. et est practica et valde mala fm quā ipii ducūt vitā suā. Et est ista cōclusio vna cōspiratiua cōuocatio fm quā ipii alliciūt et inuitāt seinuicē ad peccādū. Et diuidit͛ ista ꝯclusio in mltas ptes. qa est vna copulatiua ex mltis ptib9 aggregata. Vn̄ p̄mo animāt seipsos ad pctā lasciuie corpalis. Scd̄o ad pctā iiusticie gn̄alis. ibi. opprimamus. Circa p̄mū tria faciūt Primo se exhortant͛ ad peccādū in gn̄e. Scd̄o materiā delectatōnū enumerāt iductiue. ibi. vino pcioso Tertio ꝙ hoc expediat: cōfirmāt rōe. ibi. qm̄ hec ē ps nr̄a

A Dicūt g͛ p̄mo sic. Venite g͛ ⁊ fruamur bonis q̄ sūt q̄si dicerent. ex quo sic est ꝙ nō restat hoi post hācvitā nec pena nec p̄miū sʒ oīs hō ꝑ suo ꝑpetuo corrūpit͛ in morte. sicut fm eos supi9 est ꝑbatū. ergo venite id est socialiter et a pari cōueniam9 ⁊ fruamur bonis que sūt id est istis bonis tpalib9 qa alia spare nō possum9 post hāc vitā et vtamur sicut nobis placet creatura. i. ōni re creata tanq̄ in iuuētute. id est tēpestiue et sine freno auide et voluptuose et hoc celeriter id ē stati qa tp̄s breue est. Hec est cōclusio. cū nō sit p̄miū post hāc vitā ꝑ bonis opib9 nec pena ꝑ malis. idulgēdū est oī ei qd in hac vita delectat. De ista cōclusione p̄mo vidēdū est de cōsequētia et sine dubio videt͛ bona et satis cōsulte ⁊ prudent͛ illata. qa si in hac vita tm̄ sperātes esse mus miſabiliores oibus hoib9 essem9 vel sum9 sicut dicit apl's. i. ad Cor. xv. Vn̄ dato ꝙ nō foret pēa futura vel p̄miū nōvideo qn fruēdū eēt illecebris et delectatiōib9 hu9 vite. sʒ lꝫ an̄s ē falsū et datovno incōueniēti mlta sequūtur sicut dicit Aris. p̄. phisi. Sʒ qa ifatuati fuerūt in an̄cedēte illi9 ꝯsequētie viʒ aīe iponēdo hūane mortalitatē iō mlta incōueniētia ꝯcesserūt et est illa ps cōclusiōis plena fatuitatib9. Primo in hoc ꝙ dicūt ꝙ debeam9 frui tēporalib9. Nā sicut dicit aug. p̄. de doctna xp̄i. c. vii. Ille res qb9 fruēdū ē nos btōs faciūt qd nō possūt facere tpalia

Scd̄o qa fruicio ē iherere alicui rei ꝑpt͛ seipsā sʒ oē tpale factū ē ꝑpt͛ alid scʒ ꝑpt͛ deū puer. xvi. Vniuersa ꝑpter seipsū opat9 est dn̄s. Fatue ergo dicūt Fruamur bonis q̄ sūt scʒ tpaliter ⁊ nō pmanēter. Et tn̄ hec ꝯsequent͛ aliquorū maloꝝ hoiʒ snia ē. hic scim9 qd habem9. nescim9 qd habebim9 in futuro

et ideo ducam⁹ letos dies. Tertio fatue dicūt qa imediate post pmā ppositionē cōcessā cōcedūt eis cōtrariā qn dicūt. Vtamur creatura Nā vti ē aliquid diligēdo referre in deū sicut i finē. et ideo nullo modo stat ꝙ hō eadē re simul vtatur ⁊ fruatur: sicut patz p. sētē. dist. p. Vn̄ in lr̄ ꝙ dicūt respectu eiusdē fruamur et vtamur dicūt cōtradictionē iplicite Quarto fatue loquūtur i hoc ꝙ se dētminant a iuuētute talibus mācipare. qa hoc nihil aliud est nisi in pctis pseuerare. Cui⁹ ratio est qa illud qđ hō assuescit in iuuētute n̄ pōt facilit̄ deserere. et ideo dicit Aris. ii. Ethi. ꝙ nō parū differt sic vel sic ex iuuētute cōfesti assuefieri. Et cōmētator sup plogū. iii. phisicoꝝ. Cōsuetudo hēt maximā vim que a iuuētute cōtrahitur. Et puer. xxi. Adolescēs iuxta viā suā etiā cū senuerit nō recedet ab ea. Vn̄ cōclusio eoꝝ plena ē fatuitate

a Sup istā litterā pōt eē dubiū Vtꝝ homo ex caritate teneatur plus diligē deū q̄ seipsū. Q đ nō videtur. qa diligit se q̄tū pōt. g̊ nō pōt deū plus diligere q̄ se. ergo ad hoc nō tenetur. Q đ aūt hō diligit se q̄tuz pōt patet quia diligit se naturalit̄. sed natura agit fm vltimū potētie sue. qa natura nō agit libere. ergo si diligit se naturalit̄ diligit se q̄tū pōt. Preterea. Illđ qđ ē rō diligēdi alterū plus diligitur illo altero. qa vnūqđqꝫ ppt̄ qđ et illud magis. pmo posteriorū. Sed ratio q̄re de⁹ debet ab homine diligi est: qa est bonū suū ppriū g̊ diligit se magis. Preterea. ix. Ethi. c. iiii. Amicabilia q̄ sūt ad alteꝝ veniūt ex amicabilib⁹ q̄ sūt ad seipꝫ. Itē aug⁹ x. ꝯfes. Quicūqꝫ aliqd amat qđ n̄ ppt̄ te amat min⁹ te amat. sꝫ q amat deū ppt̄ bonū ppriū min⁹ amat deū. ergo cū amore dei statvsus dei Ad oppositū est Aug. ii. de doctīna xpiana. ca. vii. Teipsū ppt̄ te non debes diligere vel amare sed ppt̄ ipm q dilectōis tue rectissimus finis est. sed vnūqđqꝫ ppt̄ qđ ⁊c. g̊ tenetur magis diligere deū q̄ se ipm. Ad q̄stionē dicēdū ꝙ sic. Ratio ē qa de⁹ ē btītudo nō solū ppria vni⁹ hominis sed qđdā toti⁹ cōitatꝭ ipi⁹ ⁊ ideo diligi debet ppt̄ se tm̄ ⁊ p cōseqns maxime Propt̄ rōes est notādū ꝙ dilectio q̄ hō diligit aliqd pēsatur ex duob⁹ Ex feruore seu intētiōe actus ⁊ ex q̄litate boni voliti illius quē diligit. qn̄ g̊ dicitur ꝙ homo tenetur diligere deū plus q̄ se. nō hēt lr̄ itelligi de intētōe vel feruore act⁹ sed de q̄titate boni voliti. nā debeo deo velle summū hōrē ⁊ sūmā btītudinē nō autē hoc mihi. Aliud est ꝙ in hoīe ē duplex dilectio Naturalꝭ q̄ nō elicitur libere a volūtate sed naturaliter. et est semp in volūtate. Alia est rationalis cōsequēs rationē et de hac dilectōe habet itelligi q̄stio. ⁊ nō pma per hoc ad rōes Ad pmā minor negatur et ē falsa. pēsādo dilectionē ex bono volito et loquēdo de dilectōe rationali. Vn̄ plus boni posset homo velle sibi q̄ facit si rationabilit̄ diligit se. nā posset appetere bonū infinitū. Ratio vero concludit de dilectone naturali.

Ad scđꝫ minor negatur. nō ei qui rationabiliter diligit. deū diligit pcipue qa bonū suū ppriū sꝫ qa bonū cōmune est toti⁹ vniuersi. Ad tertiū itelligēdū est illud de bonis q̄ sūt bona pticularia ⁊ nō de illo qđ est bonū oīm.

Ad q̄rtum dicēdum ꝙ peccās mortaliter deum amat non tamē v̄tuose. qa vult eum esse deū sed nō sic amat deum ꝙ seruat ei⁹ pcepta. nec oīs qui amat deum ē in caritate. qa q diligit

deū n̄ ꝑpt̄ se amat deū et tamē peccat mortalit̄. Venite ergo ⁊ fruamur bonis in actu siue belli siue pacis ge-rēde. Aīatio ducis mltū iuuat qa ꝑm verba sua et cōsilia tot⁹ exercit⁹ regu laī ⁊ ideo oīs ductor sibi ꝓuidet de ali quo iuitatorio suis cōplicib⁹ faciendo.
B Quaduplex igiī iuitatoriū iue-nio in scriptura sacra a q̄tuor gn̄ibus cantoꝝ cantatū. Primū cātāt voluptu osi. Scd̄ꝫ maliciosi. Tertiū ambiciosi. et Quartū sci ⁊ religiosi. Et tres ꝑmi cātāt in choro diaboli. Et q̄rti solūmō in choro xp̄i. Inuitatoriū voluptuoso rū poniī ibi. Venite fruemur ⁊c̄. qn̄ sic est ꝙ hō intrat eccl̄aꝫ cathedralē vt audiat matutinas de aliquo scō stati ꝑ iuitatoriū pōt discernere in q̄ta vene-ratione scūs ille habeī ibidē. qa in fe-rialib⁹ dieb⁹ sufficit tātū vn⁹ ⁊ q̄to festū celebraī solēni⁹. tāto plures inuitato-rio deputanī. Moralit̄. Inter nos in vita p̄nti dii mlti coluī Ad corin. viii Siquidē dii mlti et dn̄i mlti. mūdus. caro. demonia. deus. Videam⁹ ergo qs istoꝝ habeat in choro plures ad cā tandū iuitatoriū et inueniem⁹ ꝙ deus habet pauciores. Oēs alii habēt inui-tatores in magna copia Si loq̄mur de mūdo. Nōne senes et iuuenes et pue ri a cunabul̄ suis extracti stati alliciūī statim iuitanī et animanī ad colēduꝫ mūdū. iste vt fiat mercator. iste vt fiat miles: alius vt fiat diues rector. Et sic de aliis q oēs vna voce dicūt Venite ⁊ fruamur bōis q̄ sūt ⁊ sic illi q sūt ma-gis vicini cātorib⁹ magis excitanī ad cantādū. ita hoībus accidit qui famili ariter magis tractant cū mūdialib⁹ vl̄ carnalib⁹ ꝙ nullo modo possūt euadē quin eis in morib⁹ conformenī. Vn̄ ysidor⁹. iii. de sūmo bono Rarū est in quīt vt q̄sq̄s inter seculi voluptates po situs. a viciis maneat illibat⁹. in qb⁹ ⁊ si nō cito īplicet̄. aliq̄n tamē attrahiī nec diu pōt eē secur⁹ q picl̄o fuerit ꝓ-ximus. Quot sūt q his dieb⁹ iuitant hoīes ad mūdi ꝯtēptū: ad ꝓpria relin-quēdū: ac se ꝑ suis pc̄tis totalit̄ cōtēnē-dū? Certe vel nulli: vel pauci ymo tā-tus strepit⁹ est cantoꝝ mūdi: ꝙ illi qui dicunt iuitatoriū cristi vix in aliq̄ p̄nt audiri. Scd̄ꝫ iuitatoriū cantāt mali ciosi vt scribiī. Ihere. xviii. Veīte co-gitem⁹ ꝯtra. Iheremiā cogitatōes. nō enī pibit lex a sacerdote: neqꝫ ꝯsiliū a sapiēte neqꝫ sermo a ꝓpheta. Et nota te quales hoīes maliciosi ponūt ꝑ pte sua videlꝫ sacerdotes sapiētes ⁊ ꝓphās Sacerdotes sunt magni p̄lati moralit̄ sapiētes iusticiarii: ꝓphete sūt religio si. Et nūq̄ videbit̄ i replublica magnā iiusticiā seu maliciā fieri: nisi vl̄ ab oī bus istis. vel ab aliquo istorū ꝓcedat. Vn̄ isti tres ꝑfecte cātant inuitatoriū maliciosorū. et isti sciūt facere cōspi-ratiōnē contra optimū hominē dicē-tes. illud Ihere. xviii. Venite pcutia-mus eū lingua ⁊ nō attēdam⁹ ad vni-uersos sermones ei⁹ Percutere hoīeꝫ lingua: est precludere eiviā respōdēdi vt nihil possit dicere pro seipo. Vel ꝑ cutere hoīeꝫ lingua est falsū conspira re falsū testimoniū cōtra hoīeꝫ phibē

Et nota ꝙ isti maliciosi triplex ha bent iuitatoriū scꝫ ꝓpriū. quo seinuicē ad maliciā animāt et instigāt. Primo enī se colligūt ad conspirādū subtilit̄: dicentes illud Ihere. xviii. Venite co gitemus contra Iheremiā cogitatio-nes. Secundo recolligūt se ad accusā-dum ciuiliter et sub iuris colore dicē-tes illud Ihere. xviii. ꝯsequēter Veni te pcutiam⁹ eum lingua et non atten

damus ad vniuersos sermones eius. Tertio Recolligūt se ad occidēdū hostiliter. dicētes illud. Math. xxi. Venite et occidam⁹ eū et nr̄a erit hereditas. Et hec est cōclusio malicie vltima

Tertiū iuitatoriū qd ponit̄ in scriptura: cātāt isti ābiciosi ꝛ scribit̄ Gen̄. xi. Venite faciam⁹ nobis ciuitatē et turrim cui⁹ culmē ptingat ad celū: ꝛ celebrem⁹ nomē nr̄ꝫ b Et notandū ꝙ oīs ābiciosi exponūt se maxīs periculis et laborib⁹ pro honorib⁹ cōseqndis in tantū: ꝙ si tertiā partē laborum facerent propter deū maximi meriti essent. Vnde isti ad edificandū: ad fodiendū et construēdū se applicāt ꝛ exponūt. Quātā estimatis vexationē sustinent. qui curiis pape: regū et epōrū se mācipāt? Dant munera: dissimulāt adulātur. mentiūtur et se nequit̄ hūiliant quibuscūqꝫ. Vn̄ Innocēti⁹ de vilitate hūane cōditionis sic dicit. Ambiciosus semp est pauidus semper attētus ne dicat qd displiceat ꝛ humilitatem simulat. honestatē mentitur affabilitatē exhibet. benignitatē ostendit subsequit̄ ꝛ obsequit̄: cūctos honorat vniuersis inclinat. frequentet curias: visitat optimates. assurgit et amplexatur: applaudit et adulatur: ꝛ bn̄ nouit illud poeticum ouidii de arte amādi primo. Et si nullus erit puluis tamen excute nullū. hec ille. Et ideo talibus curialibus qui castra regum sequuntur. dixit quidam sunt qui non dicūtur miseri quia castra sequuntur.

Quartū inuitatoriū quod ponitur in sacra scriptura cantant boni christiani et religiosi et ponitur in p̄s. Venite exultemus domino iubilemus ꝛc̄. et istud inuitatoriū cantant valde ferialiter his diebus imo tantus est stre pitus in choro mundi ꝙ istud inuitatorium nō auditur in choro xp̄i quod dolendū est. Sed qualiter isti inuitatores se expediūt satis declarat̄. Math. xxii. Vbi habetur de homine rege q fecit nuptias filio suo ꝛ misit suos suos dicere inuitatis omnia sunt parata venite ad nuptias. quod cū factū fuisset iuitati totalit̄ neglexerūt et abierūt alius in villā suā. alius ad negotiationem suā. Sed caueant sibi. cōtingit āt aliqn̄ ꝙ facies festum magnū inuitat multos diu ante vt illis ordinate seruiatur ꝛ sine pressura. habet fortes custodes in igressu portaꝝ q deuote recipiant inuitatos qui pmiserūt venire et sūt amici faciētis festū. et alios nō iuitatos excludāt. Isto mō fac̄ xp̄s Modo mittit seruos suos p̄dicatores ad iuitādū ad cenā agni. sed in die iudicii soli illi recipient̄ q suā iuitatōeꝫ admittūt ꝛ alii excludent̄ dicēte dn̄o. bonis illud dulce inuitatoriū. Venite benedicti patris mei pcipite regnum quod vobis paratū est ab origine mūdi. Et dicit reprobis. Ite maledicti in ignē eternū qui paratus est diabolo ꝛ angelis eius. ꝛ ideo dū tēpus habem⁹ venite adoremus et procidamus ante deum ploremus coram domio qui fecit nos. in p̄s.

LECTIO. XXI.

u Ino pciosō ꝛ vnguētis nos iplea mus ꝛ non ptereat nos flos tp̄is. Posita imitatiōe q̄ i probi seiuicē al liciunt ad fruendū illecebris in generali. Hic incipiūt enumerare in specia li. Et circa hoc tria faciūt quia primo enumerant excitamēta gule. Secūdo ostensiua superbie. ibi Coronem⁹ nos Tertio cōtentiua luxurie. ibi nullum pratum. Primo ergo enumerat dele-

ctabilia gustui ꝯferētia Scd̄o tactui cō
ferētia. Tertio olfactui ꝯferentia Vi
nū eni delectat gustū Vnguētū emol
lit ad tactum ⁊ flos redolet ad olfactū
Dicit ergo Vīo p̄cioso et vnguēt̄ nos
īpleam⁹ In q̄ duplicē excessū exp̄mūt
euident̄ in suo appetitu. Appetunt in
vino maxīe raritatē et mēsure nimie
q̄titatem. A Pro p̄mo dicūt vino
Nō quolibꝫ. sed precioso id ē care em
pto. Oē rarꝝ carū. Z° addūt. Impleā⁹
Nō sufficit intempat̄ et gulosis dice-
re vinū p̄ciosū nec absolute. vinū bi-
bam⁹. sed vino precioso nos īpleam⁹.
cū tamē natura hūana modico sit con
tenta. Vnde boe. ii. de cōso. prosa. v.
Paucis minimisqꝫ natura cōtēta ē cu-
ius satietatē si supfluis vrgē velis auti
iocūdū qd̄ sup effuderis fiet. aut noxi
um. ⁊. i. ad thimo. vi. Habētes alimen
ta et quibus tegamur his contēti sim⁹
Secūdo ad vinū addūt vnguēta id ē e-
lectuaria ad iocūde bibēdū et secund̄
hoc vnguētū pertinet tā ad gustū q̄ ad
tactum. Aliter exponit̄ de vnguēt̄ ad
vngēdū corpora et facies vt magis re
splēdeāt et suaui⁹ redoleāt et mollius
tangi possint. et sic pertinēt ad delici-
as tam visus q̄ tactus Tertio q̄tū ad
olfactū subinferūt. Et nō p̄tereat nos
flos tēporis. quin de florib⁹ singul̄ iu-
xta tēp⁹ suū nrās delicias habeamus.
Alit̄ flos tpis vocat̄ flos iuuētutis no-
stre. et tunc est sēsus. Nō p̄tereat nos
flos. i. temp⁹ iuuētut̄ nostre. quin frua
mur q̄tū possibile ē omni genere vo-
luptat̄ Hic ē vna dubitatio lr̄al̄ vtrꝫ
vsus vini sit hoī licitus. Et videt̄ ꝙ nō
eccs. ii. Cogitaui a vino abstrahere a-
nimā meā vt trāsferre eā ad sapiētiaꝫ
Sed sine sapīa hō nō potest saluari. qa
sap̄. i. Neīem diligit de⁹ nisi qui cū sa-
piētia īhabitat. et iō necessariuꝫ ē hoī
ꝙ aīa sua a vino abstrahat̄. Secūdo qa
ad ro. xiiii. dicit̄. Bonū est nō mādu-
care carnē et nō bibere vinū: sed cessa
re a bono virtutis. est viciosū ⁊ illicitū
Tertio qa ihero. dicit. ꝙ vinū cum
carnib⁹ p⁹ diluuiū est dedicatū: christ⁹
autē venit in fīe seculorꝝ et extremita
tem retraxit ad principiū ergo tpe le-
gis xp̄i est illicit⁹ vsus vini. Ad opposi
tum est apl̄s. i. ad thi. v. Noli adhuc a
quam bibere. sed modico vino vtere.
propt̄ stomachū tuū et freq̄ntes infir
mitates. Itē eccī. xxxi. Exultatio anīe
et cordis vinū temperate potatū. Ad
q̄stionē siue dubitationē dicēduꝫ ꝙ p
se loquendo vsus vini est hoī licitus. p̄t
tn̄ ꝯtigere p accidēs ꝙ alicui hoī sit il-
licit⁹. vel ex conditione bibētis qa for
te alii ex suo facto scandalizarent̄ vel
forte quia a vino de facili leditur. ⁊ per
dit caput linguam et pedes. vel quia
per votū a vino se abstinere astrinxit
Ad primuꝫ dicendum. ꝙ licet hoc
sit perfectionis et consilii. nō tamē est
vsus vini ideo illicit⁹. Aliter potest di-
ci ꝙ sapientia est duplex. Vna que a
deo infunditur. alia que per doctrinā
et studium acquiritur. Et certe respe-
ctu prime disponit abstinētia a vino.
non autem respectu secunde. ita quin
liceat vinū bibere Ad secundū dici
tur ꝙ illa auctoritas allegata ē trunca
te. qa itētio apl̄i ē psuadere rōanis cō
uersis ad fidē ꝙ nec carnib⁹ nec vino v
tāt̄ in scādalum christianorum de no
uo cōuersorꝝ. Vnde subditur neqꝫ in
quo frater tuus offenditur aut scāda-
lisat̄. Ad tertiū dicēdū ꝙ Ihero. vult
dicere ꝙ xp̄s a vino retraxit se tanquā

ab īpedimēto pfectiōis si excessiue su matur. C Circa pmū notandū φ vsus imoderat⁹ vini mltiplicit̄ nocet hoī. Est enī detrimētū libertatis. Attramētū honestatis. cōplemētū voluptatis et expimētū fatuitatis. Est enī detrimētū libertatis. Vn̄ pma radix seruitutis ⁊ ignobilitatis fuit pervinū legim⁹ i Geñ.ix. φ noe pmo plātauit vineā. Nam āte diluuiū vinū nō fuit i vsu nec hoīes vinū bibebāt bibēs ergo vinū iebriat⁹ est et dormiēs iacuit in tabernaclo posteriora nudat⁹. Accessit filius suus cham ⁊ patris vereda nuda cōspiciēs derisit eū nūciatū est h̄ postea patri ⁊ filiū fuitute dānauit et hec fuit pma origo fuitutis. sicut dicit Aug.xix.de.ciui.dei.c.xv. B In hoc aūt satis innuūt̄ qttuor mala que ebrietas solet hoībus inferre. Primo nāq priuat hoīe₃ vsu sensus et ratōis et facit eū deteriorē bestia ⁊ hoc significat. Noe dormitio. Scdo spoliat hominē diuitiis suis. Vn̄ frequēter magni potatores fiūt paupes finalit̄. qa qui amat vinū et pinguia non ditabit̄ Et hoc significat noe denudatio. Tertio reddit hoīe₃ derisibilē nō solū inimicis imo amicis. et hoc significat φ fili⁹ derisit eū. Quarto φ noe puniuit filiū suū significat φ potatores filios suos et prolē suā mēdicitati ⁊ seruituti exponūt frequēter. Scdo vinum imoderate sūptū est attramētū honestatis. cōfūdit ei ⁊ deturpat hoīs honestatē et nobilitatē tā corpis q̄ aīe. Vn̄ Innocēti⁹ de vilitate cōditiōis hūane Quid turpius ebrioso cui fetor i ore: tremor in corpe promit stulta. pdit occulta. cui mēs alienat̄. facies trāsformatur? Nullū enī secretū. vbi regnat ebrietas. Vn̄ Seneca epl̄a.xii. Nō est animus in sua ptāte deuict⁹ ebrietate queādmodu₃ musto dolia ipsa rūpūt̄ et qcqd in ymo iacet in sūmū vis caloris eructat. Sic vino estuāte qcqd i corde latet abditū. effert̄ ⁊ pdit i mediū. Et īfra dicit. φ turpe sit cibi pl⁹ igerere q̄ vēter capiat et stomachi nō eē mēsuram. quod multi ebrii faciunt de q bus sobrii erubescunt. Vnde dicit nihil aliud esse ebrietatem q̄ voluntariam īsaniā extende in plures dies illū ebrii habitū. nūc qdē de furore dubitabis ⁊c̄. Refert alexā. macedonis exemplū q clientulū sibi carissimū ac fidelissimū inter epulas trāsfodit et intellecto facinore mori voluit hec. Seneca. Fingit̄ a quodā ymaginē ebrietatis sic fuisse depictā vt ymago puerilis cornu habēs in manu et in capite coronā de vitro. Puer erat in signū φ facit hoīe₃ elinguē insensatū more pueri. cornu habebat i manu in signū φ nullum celat secretū s₃ clamādo et clangēdo reuelat. coronā habet vitream qa reputat sē gl̄iosū et diuitē q est ebri⁹ cū nihil hēat. b Et iō iueni⁹ vinū fuisse phibitū trib⁹. s. vgib⁹ sacerdotib⁹ et regib⁹ puer.xx. Luxuriosa res ē vinū et tumltuosa ebrietas. Ihe. Epl̄a.xcv. Si expto credit̄ h̄ pmū moneo vt spōsa xp̄i vinū fugiat pro veneno. Vn̄ apd̄ ātiquos vinū vocabat̄ venenū. Leui.x. Sacerdotib⁹ igressuri tabernaculū phitū erat ne biberēt vinū Regib⁹ etiā erat phibitū prouer.xxxi Noli dare regib⁹ vinū o lamuel. Vale.li.ii.c.p. Vs⁹ vini romāis feīs erat ignot⁹. Tertio vinū ē ̄plemētū voluptatis. Verecūdia nāq bōa mltos cohibet a pctīs: et iō vbi illa p vinū auferēt voluptas q̄ latuit i corde se detegit vn̄ sene. i epl̄a. Vbi sup. Plures pudore

peccādi q̄ bona volūtate ꝓhibiti sūt a scelere. Ubi autē possedit aīm nimia vis vini: quicqd mali latebat emergit Et ideo ad Ephe. v. scribit̄. Nolite inebriari vino in quo ē luxuria. scꝫ effectiue. Exēplū de loth. Geñ. xix. ⁊ Ecci xxxi. Multos eñi ext̄minauit vinū.

Quarto vinū ē expimētū fatuitatꝭ qa hō fit dispositꝰ ad qd̄cūq; malū in ebrietate: potest de eo capi expimētū Ecci. xxxi. Vinū corda supboꝵ arguit et oñdit et ꝑdit.. LEC. XXII

c Oronemꝰ nos rosis añq̄ marcescant: nullū p̄tū sit ꝙ nullū ptrāseat luxuria nr̄a Néo nr̄ꝫ expers sit luxurie nr̄e. Ubiq; relinq̄mꝰ signa leticie. qm̄ hec est ps nr̄a ⁊ hec ē sors nr̄a.

Poīta inuitatōe q̄ reprobi seinuicē inuitāt ad potus ebrietatē. hic ponit̄ inuitatio qua se alliciunt ad supbie vanitatē et ad carnis voluptuositatē. Et in hoc textu tria fiūt. Nā p̄mo se inuitant ad supbie vanitatē. Scd̄o ad luxurie voluptatē. Tertio vtriusq; ponūt libertatē. Scd̄a ibi. nullū pratū. Tertia ibi. Qm̄ hec ē ps nr̄a. Primo g̊ aīmāt seiuicē ad ornatū supbie ⁊ luxurie dicentes. Coronemꝰ nos rosis. Nota ꝙ reprobi in p̄nti coronāt̄ corona lasciuie: sed in futuro coronabūt̄ corona miserie. Vñ cuiq; eoꝵ dicet̄ ysaie xxii. Coronās coronabit de tribulatione et tūc lugebūt ⁊ plāgēt de eo de q̄ modo ridēt dicētes illud Treno. iiii. Defecit gaudiū cordis nr̄i: versus est in luctū chorus nr̄: cecidit corona capitis nr̄i: ve nobis qa peccauimus Et iō ꝯuenient̄ dicūt. ꝙ volūt coronari rosis ad sciendū ꝙ oīs mūdi lasciuia breuis est et trāsitoria Rosa eñi habet odoris iocūditatē. decoris speciositatē. et viroris breuitatē. Inter spinas crescit et sic lasciuia mūdi. nō est sine pūctura cōsciētie. Licet ei gaudētes in odoribus rosaꝵ nō dicamꝰ intēperatos sicut dicit Aris. iii. Ethi. c. xiiii. Tamen delicatꝰ ornatꝰ satis īdicat mētis lasciuiā. Ecci. xix. Amictꝰ corpis ⁊ risus dētiū ⁊ īgressus hoīs āñūciāt de illo. Vñ Seneca ep̄la. lxxxviii. Oīm reꝵ⌊ si obseruētur ⌋indicia sūt in argumēta morū ex minimis licet capere īpudicū et incessus oñdit et manꝰ mota et int̄dū vnū respōsū ⁊ relatus ad caput digitꝰ. r̄flexꝰ ocl'oꝵ īprobū. risus īsanū vultꝰ habitusq; demōstrabit. Illi eñi in aptū per notas exeūt qualis qlibet sit sciēs si quēadmodū laudes aspexeris De scō Lodouuico legimꝰ ꝙ serta de rosis seu alios capellos ꝓhibuit sue proli portari feriis sextis ꝑpt̄ coronā impositā spineā tali die capiti saluatoris Sequit̄ nullū pratū ⁊c̄. Ubi se inuitāt ad luxurie voluptatē. Hanc aūt voluptatē integrare nitūtur ex tribꝰ causis seu circūstantiis videlꝫ ex locali amenitate ex sociali cōitate qa nulliꝰ sine socio iocunda est possessio ⁊ dissoluta iocūditate. Quātū ad p̄mū dicūt nll'ꝫ pratū sit. id ē nullus locus sit delectabilis in quo non luxuriemur vt amenitas locip̄ferat delectationē. Quātū ad scd̄m dicūt néo exsors sit id ē exps sit luxurie. q̄si diceret luxuria nr̄a cōmunis sit oībꝰ ita ꝙ sit libētas ⁊ licētia gñalis peccādi ⁊ alios ad pctm̄ trahēdi

Nota ꝙ luxuria est q̄si morbꝰ cōtagiosus sicut lepra vl' scabies. Si hō m'tū tractat cū leproso de facile inficit̄. ⁊ ideo solēt leprosi expelli de ciuitatibꝰ Sic est de libidinosis si fuerit vnus talis in vna societate vel familia ipse solus decē alios attrahit ad pctm̄. Quātū ad tertiū videlꝫ dissolutā iocūditatē

dicūt vbiq̄ relinq̄m⁹ signa leticie nr̄e. videlʒ in cantu tripudio festis ⁊ ludis Vltimo subiūgit causā hui⁹ libertatꝭ peccādi videlʒ q̄a hō nō pōt plus habere in hac vita nec restat aliq̄ alia in futuro. Et notate ꝙ isti sūt pseudeo pdicatores ⁊ deo cōtrarii. Nā sicut dicitur ysaie.xxi. vocat dn̄s ad fletū et ad planctū et ad caluiciū et cingulū sacri ⁊ isti per cōtrariū vocāt ad leticiā dissolutionē deordinatū ludū. a Dubitatio litteralis Vtrū fornicatio simplex sit peccatū mortale. videt̄ ꝙ nō Peccatū mortale nō cadit sub domico precepto. sed fornicatio cadit sub dn̄ico ꝑcepto. q̄a Osee.p̄. ꝑceptū fuit ꝓphete. Vade et sume tibi vxorē fornicariā. pp̄ antiq̄ patres hoc fecerūt sine reprehēsiōe Gen̄.xxi. Abrahā igressus est ad agar ancillā suā. Iacob ad ancillas vxorū suaꝝ balā ⁊ delfā. Et Gen̄. xxxviii Iudas accessit ad thamar quā estimabat meretricē. pp̄ sup illud. Deu.xxiii. Nō erit meretrix de filiabus israel. Glo. dicit ad eas ꝓhibet accedere q̄rū est venialis turpitudo ergo fornicatio nō est nisi venialis turpitudo. pp̄. sup illud: p̄me ad Thimo. iiii. Exercete ad pietatē dic̄ glo. Ambrosii oīs sūma disciplīne xp̄iane in mia et pietate est quā si aliq̄s sequens lubricū carnis patiat̄ sine dubio vapulabit sed non ꝑibit Ad oppositū est Apl̄s ad Gal̄.v. Manifesta sūt opera carnis que sunt fornicatio ⁊c̄. qui talia agunt regnū dei nō possidebūt sed nihil excludit a regno dei nisi peccatuʒ mortale pp̄ deu.xxxiii. Nō erit fornicator de filiis isrl̄ pp̄.xxxii.q.iiii fornicatio enūerat̄ int̄ vicia crimialia. Itē. Ad Heb.xiii. Fornicatores et adulteros iudicabit deus. Glo. in iudicio gn̄ali et̄ne dānatiōis Ad q̄stioneʒ dicendū ꝙ sic q̄a ꝓhibet̄ sub vitatione pene eterne sicut iā allegatū est. Ratō quare debet inhiberi est q̄a ꝯtrariatur bono finis potētie gn̄atiue collate homini a deo. Bonū ei generatōis hūane ē duplex. Corpale ⁊ spirituale. Corporale est ꝯseruatio speciei sicut dicit̄ secūdo de aīa. Spirituale est impletio numeri electoꝝ. Ad p̄mū reqrit̄ corporalis educatio filioꝝ. Ad scd̄m informatio in fide ⁊ in bonis morib⁹ et illud est bonū prolis quod cōnumeratur ad sūmū bonū matrimonii. Modo tā ad educationē corpalē q̄ ad īformationē moraleʒ duo reqrūtur certa cognitio prolis. que haberi nō posset nisi mulier esset appropriata vni viro vel saltē nullo modo haberi posset ita bene in diuisa cohitatōe. ad quā reqritur insepabilis viri cōiūctio ⁊ mulierꝭ Iō lex matrimonii reqrit̄ in hoib⁹ ad ꝯsequēdū debitū finē gn̄atōis hūane. et iō Aug. dicit ꝙ ꝯcubit⁹ ꝯ̄ caritatē ē: quā hō debet ꝓli generāde. Ad primū dicēdū de ꝓpheta ꝙ dispēsatio dei fecit nō eē pctm̄ qd̄ alias pctm̄ fuisset sicut de homicidio qd̄ Abrahā i filio suo voluisset ꝯmisisse. Ad ſm dicēdū ꝙ Abrahā ⁊ Iacob plures habuer̄t vxores vn̄ nō fuit fornicatio Vocabāt̄ tn̄ ꝯcubine. q̄a cū duo ꝯueniāt ī vxore viʒ insepabilis ꝯiunctio ⁊ familiaris coadmistratio in q̄tū est socia Primā habuerunt ꝯcubine ⁊ scd̄aʒ nō. Prima faciebat matrimoniū. scd̄a nō. Vn̄ fuer̄t vxores quo ad thoꝝ nō quo ad regimē familie. ſm ꝙ vxores nr̄as matres familias vocam⁹. De iuda vero cōcedēdum est ꝙ peccauit mortalit̄ Ad

tertiū dicēdū φ vera lr̄a est venalis nō venial' ita etiā.xxxii.q.iiii. Meretrices. Ad quartū dicēdū φ pietas iuuat hoīem vt liberetur a morte et'na si tamē desistat et peniteat B Notandū est hic φ nō solū cōsensus in actū peccati mortal' est pctm̄ mortale. sed etiā cōsensus in delectationē pcti mortalis ē pctm̄ mortale. et ideo oscula āplexus et tact⁹ que fiūt propt' delectationē inordinatā sūt pctā mortalia et vocantur oscula libidinosa vel tact⁹ libidinis. C Circa materiā presentis lcōnis q̄ est tota de voluptate carnali ē notandū breuit' φ ipsa ē multipliciter nociua. Nā ipsa ē effeminatia vigoris potētie militaris. accumulatiua doloris ⁊ displicētie singularis. offuscatiua decoris et sapie salutaris

c Primo est effemiatiā vigoris ⁊ potētie militaris. In cui⁹ figurā sāsō dum dormiuit in sinu dalide strenuitate solita extitit spoliat⁹. Iudi.xvi. Persōa q̄cunq3 dormit in sinu dalide q̄ se negligent' cōfert voluptuose vite. spoliat' vigore fortitudinis. Vnde fingit ouidius.xv.metha.de fōte salmatō φ tal' erat v'tutis φ sexū abstulit viro. qui se balnearet in eo. Isto mō euenit de voluptate Nā si hō militaris se balneet i deliciis voluptatis: effemiabit' ⁊ mollief' et animositatē amittet. Vn̄ narrat valeri⁹.li.i. φ corneli⁹ scipio missus in hispaniā eo momēto quo castra intrauit: edixit vt oīa q̄ voluptatis cā cōparata erant auferent'. et submouerentur vnde simul duo milia scortorum legunt' abisse ab exercitu romanorū Et notādū φ nobilissimi pricipes qui nec bellis nec armis vinci potuerūt p luxuriā ceciderīt sicut narrat valerius li.ix.c.i.de hanibale duce carthaginē si quē mulier quedā proditiose romanis tradidit occidēdū. cāpana inqt luxuria sua inuictū hanibalē armis suis illecebris amplexata vīcēdū romano militi tradidit. Vn̄ fingit ouidius de arte amādi.li.ii. φ mars q de⁹ ē bellātiū capt⁹ est cū venere vxore vulcani inuisibilib⁹ cathenis ligat⁹ ⁊ omnibus diis celestib⁹ i derisionē ostēsus ē Cui historie alludēs valeri⁹ ad ruffinū de vxore nō ducēda dicit sic. Mars qui ē deus bellātiū demeruit triūphorū familiari frequentia in quibus expedit maxīe prōpta strenuitas nil sibi metuēs a vulcano ligatus ē cū venere iuisibilib⁹ cathenis sēsibilib⁹ tamē hoc āt et ad applausū satirorum et derisum celestis curie. Vult dicere φ vulcanus fecit cathenas inuisibiles ⁊ posuit eas in lecto veneris i qb⁹ dū mars itrasset lectū veneris captus et detēt⁹ donec tota celestis curia cū cōspexisset. Exemplū de holoferne. Iudich.xii. De talib⁹ dicit' iob.xxxvi. Morief' i tēpestate anima eoꝝ et vita eoꝝ int' effeminatos. Scd̄o voluptas est accumulatiā doloꝝ vel meroris et displicētie quia naturaliter post voluptatē sequit' displicētia Vnde boe.iii.de ꝯso.ꝓsa.vii Quid autē de corporis voluptatib⁹ loquar q̄rū appetētia quidē plena est āxietatib⁹. satietas vero penitētie q̄tos ille morbos q̄ intollerabiles dolores quasi quēdam fructum nequitie fruentiū solēt inferre corporibus. quoꝝ motus quid habeat iocūditatis ignoro. tristes vero eē voluptatū exit⁹. q̄sqs reminisci volet libidinū suaꝝ intelliget que sibi beatos explicare. i. efficere possunt nihil cause ē quin pecudes quoq3 beate esse dicant' quarū omnis ad explēdā corpalē lasciuiam festinat

intentio hec.ille. Et infra metro seqn ti cōparat voluptatem api q̄ in eodem loco. primo fūdit mel sedēdo: et infigit aculeū recedēdo. Vñ dicit. Habet hoc oīs voluptas stimlīs agit fruētes apiumq̧ parvolantū. Vbi grata mella fudit fugit et nimis tenaci ferit ictu corda morsu. Hec prudēter aduer terat. Demostenes phs ille famosꝰa q̄ tays solēnis meretrix de coritho cētū talēta petiit pro vno cōcubitu. at ille i celū suspiciēs: ait. Nō emo tāti penitere id est p tāto pcio nō emo penitē. quod tñ necessariū foret si tua fruerer voluptate. In cuius figurā fingit ouidius metha. li. x. q̧ virgo quedā noīe mirta p̄ris desiderauit icestū ꝛ desideratū ipetrauit adiuuāte nutce. tādē cū eēt pceptū fugaꝭ a patre ꝛ in tātā tristiciā incidit q̧ fletu suspiriis et gemitibꝰ alterata cōuersa ē i arborē sui noīs q̄ adhuc guttas amarissimas q̄si lachrimas de se fūdit i signū q̧ voluptatem illicitā corporis ppetuus sequiꝭ dolor mētis. Tertio voluptas carnalis est offuscatīa decoris et sapīe salutaꝛ. hꝰ exēplū habēꝰ i salomōe rege q femora sua incuruauit mulieribꝰ et posuit maculā i gloria sua. Cui historie valerius ad rufinū sic alludit. Sol hoīm salomō thesaurꝰ deliciaꝝ dñi sapīe singulare domiciliū. crasso tenebrarum fuscatꝰ attramēto. lucē aīme sue. odorē fame sue. gloriā domꝰ sue. amore mulieris amisit. et postremo icuruatus coram baalym et ecciastico dono mutatꝰ est in mēbꝝ ʒabuli. i. ex cōcionatore dei mutatꝰ ē in mēbꝝ diaboli.

LECTIO.XXIII.

Opprimamꝰ paupē iustū et nō p canꝰ vidue nec veterano nec reuereamur canos multi tpis. sit aūt fortitudo nrā lex iusticie. Quod enī ifirmū ē iutile iuenitur. Posita iuitatiōe p quā reprobi et peruersi alliciūt ꝛ puocant seipsos ad pctā lasciuie corporaꝭ Hic poīꝭ eoꝝ inuitatio qua seinuiceꝫ animāt et iuitāt ad pctā iniusticie fraternalis. Et circa hoc duo fiūt. Nā pmo loquūꝭ impii generaliter. Secundo crucifixores xpī specialiꝭ. ibi. Circūueniamꝰ. Circa pmū duo fiūt. Naꝫ pmo se hortāꝭ ad iustoꝝ oppssionem Secūdo legē quā faciūt statuūt ad sui defēsionē. ibi. Sit āt fortitudo nostra

A Circa pmū sciēdū q̧ q̄tuor generibꝰ hoīꝫ solēt hoīes pcere etiā valde mali. viꝫ Pauperibꝰ ppꝭ ipotētiā. Iustis ppꝭ innocētiā Viduis ppꝭ clementiā. et senibꝰ ppꝭ reuerētiā. Hec enim oīa dictat rō naturaꝭ ꝯpassiōis. sꝫ istivi lissimi hoīes cōtra tales intra se ꝯspirāt. Vnde dicūt. Opprimamꝰ pauperē quātū ad pmū. Iustū q̄tū ad scdꝫ Et non pcamꝰ vidue q̄tū ad tertiū. nec reuereamur canos multi tpis q̄tū ad q̄rtū. Sit āt fortitudo nostra lex iustitie. Horū oppoita docet tā ratio q̄ scriptura ysaie. i. Querite iudiciū subuenite oppresso iudicate paupē defēdite viduam. Quantū ad q̄rtū. Leui. xix Corā cano capite assurge et honora psonaꝫ senis. Vnde poeta. Magna fuit quōdā hoīs reuerētia cani. Neq̧ suo pcio ruga senilis erat. Nō sic sensit ouidiꝰ de arte amādi q dicit li. iii de caluis. Turpe pecus mutulū turpis sine gramine campus. Et sine frōde frutex et sine crine caput Vnde notandum q̧ signanter in textu connectit pauperē et iustū. quia raro inuenitur aliquis diues quin aliquo modo sit iiustꝰ Vñ diligēter notādū an hec sit sententia hominū modernoꝝ qui nec pauperi

bus nec iustis nec viduis. nec senib⁹ vl
lis parcunt Amouent a se hoies mū-
dani viscera cōpassionis oio et induūt
se viscera crudelitatis vt nulli parcant
de cuius dāno lucrū expectāt Dicit o-
uidius. xv. metha. ꝙ est fluui⁹ quidaꝫ
cuius aq̄ bibita reddit viscera bibētis
saxea et qcq̄d intigitur in illa aqua fit
lapideum Vnde dicit Flumē habent
citones qd potū saxea reddit. Visce-
raqꝫ tactis īducit marmora reb⁹. Flu
uius iste est cupiditas deordinata diui
tiarum cuius affectiones ꝑuant hoieꝫ
misericordia. caritate et pietate. Vti-
nam de talib⁹ verificaret illud. ezech.
xxxvi. Auferā cor lapideū de carne
vestra et dabo vobis cor carneū. Cōse
quēt ibi. Sit aūt fortitudo nostra. Sta
tuūt illi iniqui legem ad suam defen
sionē dicētes. Si cōtingat ꝙ obiciatur
nobis ab aliis ꝙ facim⁹ contra legem
bene fiet. quia fit loco legis fortitudo
nostra: ita ꝙ omnes nobis repugnan-
tes opprimam⁹ nec aliā legē habeā⁹.
et qa omnis legista debet habere colo
rem iusticie. Et iō subiūgunt. Quod
enim infirmū ē: inutile inuenitur ad
nostram scꝫ lasciuiā ꝑuocādā. Et nota
ꝙ illi q nō sūt vtiles per oblationes et
munera ab istis maiorib⁹ cōmuniter
opprimunt qūcūqꝫ sint iusti. Isti autē
qui sunt vtiles etiam si sint iniusti sup
portantur Vnde nota ꝙ oppmunt
tiranni per potentiā et per violentiaꝫ
Iacobi secundo. Nonne diuites oppri
munt per potentiā. Opprimunt aduo
cati per sapiētiā. Exodi. i. Venite sapi
enter opprimam⁹ eū. et ysaie. x. Scri-
bētes iniusticias scripserunt vt oppri-
merēt ī iudicio pauperes. Opprimūt
prelati per negligētiam. tertii regum
tertio. Dormiens quippe oppressit eū
a Dubitatio potest esse. An lice-
at per potētiam oprimē proximum.
videt ꝙ sic. Licet predari ⁊ rapere ab
hostibus ergo licet eos opprimere. cō
sequētia pꝫ: quia rapere ab aliquo sb-
stātiā vnde viuit hoc ē eū opprimere.
Aīs pꝫ per ambrosiū libro suo de pa
triarchis. ⁊ per cōmunem vsum bello
rum Preterea īfideles proximi sūt
quia omnis homo proximus ē secun
dum illud mandatum. Diliges proxi
mum tuū. Sed secundū augustinum
in epistola ad vincētiū donatistā. Res
īquit falso appellatis vestras: quas nec
iuste possidetis. Et secundū legem ter
renorū regum amittere iussi estis. er
go ab infidelib⁹ potest homo iuste ra
pere Preterea domini ⁊ pricipes a
subditis suis multa violēter extorq̄nt
quod ad oppressionem pertinet. sꝫ i ō
ē credēdū ꝙ tam nobiles errent ergo
ē licitū pp̄ verberare hoieꝫ ptiet ad
oppssionē. sꝫ hō lꝫ dn̄is qa lꝫ eos v̄bera
re suos suos. ḡ lꝫ hoi oppmere hoieꝫ.
Ad oppoitū ē illd̄. leuit. xix. Nō fa
cias calūniā ꝓxio tuo Ad questioēꝫ
dicēdum ꝙ opprimere est aliquem cō
tra vires et voluntatē premere Hoc
autem fieri potest dupliciter. Vno⁹
secundum ordinem iuris sicut pater
opprimit et verberat filios suos qui-
bus tenetur ad castigationē. Alio mō
contra ordinem iuris sicut tiranni op
primunt subiectos. et hoc est proprie
opprimere aliquem contra ordinem
iuris. debilitare vel in reb⁹ vel in per-
sona. et hoc quia est contra caritatem
est illicitum Ad primum quod de
hostib⁹ aut est iustum bellum aut iniu
stum. si est iustum ea que per bellum
acquirūtur eorum efficiuntur nec ad
restitutionem tenētur Ad secūduꝫ
dicendum ꝙ bona infidelium non li
cet priuatis auferre: secus est de his q̄

publica auctoritate fugiūt. subduntur enim legibus principum terrenorū Ad tertium dicendū ꝙ vel principes extorquent quod est necessarium rei publice defendende et tūc licet subditi inuite soluant tamen ipsi non sunt in periculo. Aut extorquent qđ nō est necessariū: tunc sunt oppressores ⁊ raptores qa remota iusticia magna regna non sunt nisi magna latrocinia: sicut dicit. aug⁹. iiii. de ciuitate dei. Vn ad restitutionē tenentur hoc caueant confessores dñoꝝ. quia longe aliter ⁊ aliud ē loqui de regib⁹ et de dominis istis paruis Ad quartum dicendū ꝙ nulli licet aliquē verberare nisi sit eius iurisdictioni subditus vt eum instruat. sed ſm leges seru⁹ est a domio instruendus. et si deficiat licet eum p verberationē ad legē reducere. Et idē de filio pōt pr̄ B De paupertate est sciēdū ꝙ triplex in hominibus reperitur paupertas. Est enim pauptas egestatis. paupertas honestatis ⁊ paupertas vanitatis. Prima miserabil̄. qa volūtati cōtraria. Secūda cōmēdabil̄ quia virtuosa et voluntaria. Tertia est vituperabilis et nulli necessaria. et talis fuit paupertas quorūdā phōꝝ tpe iohānis euuangeliste q.p vana gloria mūdi gēmas p̄ciosas fregerunt in signū mūdani cōtēpt⁹. ꝫ de his nō plus. modo Primā paupertatē q̄ vocatur egestas sustinent isti qui inuoluntarie sūt pauperes: q si possēt libēt haberēt ditias. isti deū accusāt de iiqtate. pximū de tenacitate. fortunā suā de infelicitate. et hi sūt pleni murmuratioib⁹ furtī et mēdaciis et licet viciosi sint vt plurimum. tamē piū ē coꝝ defectibus subuenire. Vnde p̄s. Btūs q itelligit sr̄ egenū ⁊ paupē. et glo. Ihero. sr̄ illđ. ecci. xii. Da misericordi ⁊ ne susci pias pctōrē. dicit sic. Q ui idigēti miaꝫ tribuit nec p delicto sp̄nit: miaꝫ vē facit. Natura ei r̄spiciēda ē nō psōa. q ei idigēti dat pccōri. ñ qa pctōr ē ꝫ quia hō ē ñ pctōrē ꝫ iustū nutrit. qa ñ delictū diligit ꝫ naturā Scđa ē pauptas honestatī ⁊ ē voluntarie assūpta pter xp̄ꝫ q̄ ñ solū hō sollicitudinē seculi deserit imo indigētiis mltis se expoit. ⁊ isti t̄plicē securitatē hñt. nā sūt xp̄o similiores i ɔuersatiōe validiores i tētatiōe beatiores i remūeratōe. Aug⁹ de eccīa. dogmatib⁹. Bonū ē paupib⁹ facultates cū dispēsatiōe erogare: meli⁹ ē p itētōe seqndi xp̄ꝫ isimul donare ⁊ absolutū sollicitudie egē cū xp̄o ſm bern. v. floꝝ. iii. Sūt q paupēs eē volt̄ eo tñ pacto vt nihil eis desit. ⁊ sic diligūt pauptatē vt nllaꝫ patiāt̄ iopiā Sūt igit̄ volūtarii paupes xp̄o similiores i ɔuersatōe qa ip̄e realr̄ et effectualit̄ effect⁹ ē paup p nob. Paup viuēdo. docēdo moriēdo. In cui⁹ psōa d. p̄s Paup ego sū ⁊ i laborib⁹ a iuuētute mea. vñ isti pñt dicē xp̄o. Dñe si decepti sū⁹ tu decepisti nos sic viuēdo. sic docendo. Veit ad suscipiēdā pauptatē hoib⁹ odiosā vt eā nob reddēt ḡtiosā. dicēs illud math. xix. Si vis pfect⁹ esse vade ⁊ vēde oīa q̄ habes ⁊ da paupib⁹ ⁊ vei et seqre me Scđo sūt paupes validiores i tētatōe. Si duo hoies ad inuiceꝫ colluctēt̄. ⁊ alt̄ sit tot⁹ farcit⁹ pānis ali⁹ nud⁹ ille q ē nud⁹ bñ fortassis hꝫ v̄ ecūdiā ꝫ abilior ē ad luctā nā nō hꝫ i sevñ a socio teneat̄. Vita nr̄a colluctatio ē cū diabolo. ad ephe. vi. Nō ē nob colluctaᵒ aduēsus carnē ⁊ sāguieꝫ: sed aduersus pricipes ⁊ ptātes ⁊ rectores tenebraꝝ haꝝ. Ip̄e āt q de ditiis ñ curat ē nud⁹: dites āt vestiti sūt ex omni parte et ideo diabolus pōt eos tenere ex omni parte ⁊ psternere i tētatione.

Paupes aūt qa nudi sūt: ideo euadūt. Vnde Gre. Nudi cū nudo luctari debemus. Facili⁹.n.ad t̄rā trahit̄: q habet in se vnde teneat̄. Serpēs sicut dicit magister i historiis hominē nudū fugit et insilit in vestitū. Sic diabol⁹ q ē serpēs antiqu⁹: paupes fugit: in diuites: insilit. qa qui volūt diuites fieri incidūt in tēptationē ⁊ in laqueū diaboli. p̄me ad thi. vi. Et Ecci. xxx. Melior est paup fortis q̄ diues: ibecillis ⁊ flagellat⁹ malicia. Tertio sūt pauperes beatiores in remūeratōe. Erūt ei iudicis assessores in iudicio Math. xix. In resurrectiōe vel regeneratōie cū sederit fili⁹ hois in sede maiestatis sue: sedebitis et vos iudicātes. Et Iob xxxvi. Iudiciū paupib⁹ tribuet No ta ꝙ sūt tria gn̄a hoiꝫ: q licꝫ nihil habeant. ītn̄ nō reputant̄ paupes scꝫ electi ⁊ vocati ad magnā dignitatē. Habētes in deposito securo diuitias ⁊ thesaurū Et hēdes magnoꝝ. Et hec tria iueniūtur i paupib⁹ spū. Vn̄ iacobi. ii. Nōne paupes elegit de⁹ in h̄ mūdo? Ecce primū diuites i fide. Ecce Scdꝫ. ⁊ hēdes regni. Ecce Tertiū. Vn̄ pauptas volūtaria ꝯfert mūdiciā. noticiā. ⁊ leticiā. De p̄mo Seneca ⁊ ob h̄ maxie amāda ē pauptas qa ex q̄ amet̄ ondit. Quippe nō hēt adulatōeꝫ comitē sibi nec p̄cētē fortunā ⁊ nō psonā amātē. qa ista despicit. Ihero. i ep̄la. Paupes dei sūt. qa mūdana supbia derelicta. hūilitati se p oia tradidert Nā ⁊ paup si supbiat nō est dei paup. ⁊ locuples si hūilitatē diligat: nō ē scl̄i diues. Volūtates eni taliū sūt ispiciēde nō noia hec. Cassio. sup illd̄ ps. Edēt paupes ⁊ saturabunt̄ Vn̄ Ihero. i ep̄la. Difficili⁹ arrogātia q̄ auro vel gēmis carem⁹. His ei abiectis: intēdū gl̄iosis sordib⁹ tumem⁹ et venerabilē pauptatē pp̄lari aure offerim⁹. Plus est aim q̄ cultū deposuisse. hec ille. Cōfert g⁹ voluntaria pauptas noticiā leticiā et mūdiciā. Tertia ē pauptas vanitatis. Et talis fuit q̄rūdā phoꝝ. tpe Iohānis euāgeliste. qui pro vana gl̄a mūdi. gēmas p̄ciosas fregerūt in signum mūdani contēptus.

LECTIO. XXIIII.

c Ircūueniam⁹ ergo iustū. qm̄ inutilis est nobis ⁊ ꝯtrari⁹ est opib⁹ nr̄is. ⁊ iproperat nob̄ pctā legis. ⁊ diffamat in nos pctā discipline nr̄e. Promittit se sciaꝫ dei hr̄e ⁊ filiū dei se nominat. Postq̄ spūs sctūs posuit v̄ba reproborū ꝯspirātiū ꝯ̄ iustos in gn̄ali. Hic ponit v̄ba iudeoꝝ reproborū cōspirātiū cōtra xp̄ꝫ in speciali. Et circa hoc duo fiūt. p̄mo tractāt de xp̄o deci piēdo Scd̄o de eodē occidēdo. ibi videamus. Circa p̄mū duo fiūt. Nā primo cōspirāt ad circūueniēdū Scd̄o inducūt causā quare hoc est faciēdū. ibi Qm̄ inutilis est. Dicūt g⁹ primo p modū ꝯclusionis Circūueniamus ergo iustū antonomatice id ē christū. Ista cōspiratio adimpleta fuit. Io. xi. Collegerūt p̄ncipes ⁊ pharisei cōciliū ⁊ dicebāt: qa hic hō m̄lta signa facit. qd̄ facim⁹? Si dimittim⁹ euꝫ sic. ⁊c̄. Cōsequēter iducūt causā hui⁹ circūuētiōis faciēde et accusāt xp̄ꝫ de m̄ltis. A Proponūt eni cōtra eū duodeci accusationes: videlꝫ de infructuosa operatiōe Et de maliciōsa pturbatōe De improperiosa ꝯtētōe et de iiuriosa diffamatiōe. De abiciosa p̄sūptōe et supsticiosa blasphematōe De secreti reuelatione: et de discordi ꝯuersatōe. De criminali perūpētione vel irrisione. De participali diuisione. De p̄iudiciali cōparatiōe. et de supnaturali vsurpatiōe

De istis articul' sex ponūt' ī textu isto q̄rū pmū ē de īfructuosa opatione: q̄ notat' vbi dicūt: qm̄ īutil' est nobis Arbor q̄ inutilis et infructuosa ē meret' excidi. Lu.iii. Oīs arbor q̄ n̄ facit fructū bonū excidet'. Eodē mō ē de ciuilitate hūana ꝙ null' ociosus debet admitti ī republica sicut docēt oēs legislatores. nā rō etiā hoc suadꝫ q̄ vnicuiꝙ rei ꝓpriā actionē assignat ⁊ tribuit. Ita q negat ꝓpas actioēs vel opatōnes negat a reb' ꝓpas essētias sic docet auerrois. ix. metha. cōmēto. vii. Sꝫ ipe christ' ē ociosus ī vita ⁊ nullū fructū reipublice affert g̊ iustū ē ⁊ licitū per q̄cūq3 viā eū circūueire. ⁊ destrue' Hec ē eoꝝ pma accusatō. Sꝫ isti accusatōi dicēdū ē ꝙ falsū accipit vel assumit. xp̄s enim fuit lux mūdi. Io. viii. Ego suꝫ lux mūdi. xp̄s fuit lignū vite afferens fructus duodecī per singulos menses apoc. xxii. id ē docēs et īformās duocim apl'os rectā fidē ꝯtinue. Nihil autē ē vtili' mūdo q̄ lux q̄ totū mūdū illuminat et viuificat. Q̄d autē inutilis eis fuit culpa eoꝝ fuit q se per odiuꝫ a christi lumīe diserūt p̄. Io. ii. Q̄ui odit fratrē suū ī tenebris ē et in tenebris ābulat Secūda accusatio fuit de maliciosa ꝑturbatōe Et arguūt sic. Bonū toci' ciuilitatis hūane ē pax. g̊ q ꝑturbat pacē coitatis. dign' ē de illa coitate expelli. sed iste ē ꝑturbator pacis cōis oīum. g̊ iustū ē eū de ciuitate cōi expelli et hec accusatio notat' cū dr̄. Cōtrari' ē operib' nostris. Et ista accusatio de perturbatione pacis potissime debet mouere pricipē. regē ⁊ īpatorē. et generalit' quēlibꝫ reipublice rectorē. qa finis opationis pricipis ē pax subdito rū. vn̄ cassi. variaꝝ formaꝝ. ep̄la. ii. Decet regalis apicis curā generaliter custodire concordiā qm̄ ad laudē regnātis trahit'. si ab hoīb' pax amet'. qd est enim qd principē meli' p̄dicet quā qetus popul'. cōcors senat': ⁊ tota res publica morū hōestate vestita? hec ille. Sed ad hāc accusationē rn̄dēdū est ꝙ xp̄s fuit sūm' amator pacis qa pacē promulgauit nascēdo. lu. ii. In terra pax hoīb' bōe volūtatis. Pacē p̄dicauit docēdo. lu. x. In quācūq3 domū īt'uerit' pmū dicite pax huic domui Pacē legauit testamētū cōdēdo dicēs. pacē reliq̄ vobis paceꝫ meā do vobis. Io. xiiii. sed qa pax vā est cōcordia habere cū bois morib' et litigare cū viciis fm̄. Cassi. s' illud p̄s. fact' ē in pace locus ei'. et cū ipi habuerūt mores pessimos necessariū fuit ꝙ vel eius contrius fuit vel cōformit' cū eis mal'. pacē enim malā null' debet fouere. nam p̄his maxīe ꝓpoītū ē pessimis displicere. Boeci'. i. de ꝯsolatione. ꝓsa tertia. ergo culpa cōtrarietatis ex eoꝝ culpa causabat'. Tertia accusatio ē de improperiosa cōtētione. et formatur sic Improperare alicui peccatū suū vicio sū ē. et pacis ꝑturbatiuū sed hoc christus facit nobis. ergo debet extirpari. Hec accusatio notat' ī his vbis. Et iprorat nobis pctā legis. Occasio huius accusationis pōt haberi. qa christ' dixit. Iohis. vii. Nōne moyses dedit vob̄ legē et nemo ex vobis facit legem? Sꝫ ad hoc dicēdū ē ꝙ caret scrupulo societatis occulte q manifesto facinori nō desinit obuiare. Manifestū autē fuit facin' eoꝝ ⁊ iō merito debuit eos increpare. sꝫ qa obsequi aicos ⁊ vitas odium parit iō fact' ē accusātib' odiosus.

Quarta accusatio ē de iiuriosa diffamatiōe et hoc specialiter in doctrina Et format' sic. qcūq3 i docēdo seducat

vel abducit hoies a bois morib⁹ publi
ce vł occulte dign⁹ ē expelli de cōitate
et destrui. et qcūq₃ imponit alicui nisi
pbet. dign⁹ ē pēa talionis. s₃ xp̄s publi
ce dixit ꝙ nos iudei falsa ⁊ friuola do
ce⁹ et legē dissoluim⁹ ⁊ hoc non pbat g̊
dign⁹ ē a nostra cōitate extmiari. Ma
teria h⁹ accusatiōis accipit̄ de v̄bo sal
uatori Mat. xv I rritū fecisti mādatū₃
dei ppter traditiones vestras Et notat̄
accusatio i his v̄bis. Et diffamat i nos
pctā discipliē nostre. Sed ad id respō
dēdū ē ꝙ falsis informationib⁹ resistē
dū est et precipue aveis. sed xp̄s fuit
magister verax sicut ipi perhibuerūt
testioniū math. xxii. Magister scim⁹
qa verax es et viā dei iveritate doces.
sed aico socrate. ⁊ amica veritate sctm̄
est phonorare veritatē. ideo cū xp̄s es
set ipa veritas iustū fuit eos redarguē
de falsitate doctrine. nec fuit diffama
tio qa falsa eoꝝ doctrina fuit notoria
Vnde ipsi se diffamauerūt Quin
ta est accusatio de ābiciosa p̄sūptione.
et accusāt eū sic. Quicūq₃ sibi eq̄litatē
sciētie dei arrogat q̄si peccatū primi
parētis r̄plicat xp̄s aūt hoc fecit qa di
xit. Io. vii. A meipo nō vei sed verax ē
q misit me quē vos nescit. ego āt scio
eū ⁊ qui scit eū perfecte ē eq̄lis ei i sa
ētia. Huic dicēdū est ꝙ nō fuit p̄sum
ptio. sed huilis notificatio ⁊ p experi
mēta pbatio s̄m illud iohis. xvi. Nūc
scim⁹ qa scis oia ⁊ n̄ ē tibi op⁹ vt qs te i
terroget. Hec accusatio notat̄ cū dicit̄
pittit se scientiā dei habere. i. iactat se
sciā₃ dei hr̄ē Sexta accusatio ē de s̄
sticiosa blasphēatiōe et forat̄ sic Qui
cūq₃ dicit se filiū dei naturalem et ex
igit sibi cultū fieri supsticiosum blas
phemat deū. Sed de blasphēo scribit̄
xiiii. leuit. Quicūq₃ blasphemauerit
nomen domini morte moriat̄ et hoc
fecit xp̄s. Io. v. Vos dicit qa blasphe
mo qa dixi fili⁹ dei sū. Sed hec accusa
tio r̄fellit̄. qa nō fuit blasphemia sed
vera annūciatio sicut opa maīfestaue
rūt ⁊ pbauerūt cecos illūiando. mor
tuos suscitādo. leprosos mūdando. et
omnes infirmos curando. quod cōue
nit soli deo. vnde math. xxvii. cōpun
ctus centurio dixit ita. Vere fili⁹ dei
erat iste. hec accusatio notat̄ in lrā cū₃
dicitur filiū dei se nomiat. Licet om
nes xp̄iani filii dei nomient̄ ⁊ sunt. i
Io. iii. Videte qualē caritatē dedit no
bis pr̄ vt filii dei noiemur et sim⁹. ⁊ io
hānis. i. Dedit eis potestatē filios dei
fieri Vnde viri ecc̄iastici ⁊ animaru₃
curati dicūt̄ filii dei signāt̄ computati
sapie. vi. Cōputati sūt iter filios dei ⁊
inter sanctos sors illoꝝ ē. quia filii pa
tri assimilāt̄. qa s̄m aug⁹. fili⁹ dicit̄ qa
fit vt ille. De⁹ aūt icōmutabił in potēti
a Ineffabilis in sapia. indicibilis i cle
mētia Debet igit̄ in eis apparere pa
tris potentia p carnis mortificationē
Filii sapiētia. p sctā informationem.
Et spūsscti clemētia. p iiuriaꝝ remis
sionē. a De primo dr̄. i. mach. iii
Accigimini ⁊ estote filii potētes. Ac
cingimini per ꝯtinentiā carnał volup
tatis. Que accictura q̄tuor ₃onas ha
bet iuxta quatuor exēpla i sacra scrip
tura. Vnā ad pect⁹ aliā ad vētrē. Vnā
ad renes. et vnā ad lūbos. Ad pect⁹ di
citur esse ₃ona aurea. ad vētrē ₃ona li
nea. ad renes ₃ona funea. et ad lūbos
₃ona pellicea. Zona aurea ē mūdicia
mētalis puritatis et hec deb₃ poni ad
pectus cōtra imūdas cogitatōes. ₃ona
linea ē tēperantia nimie supfluitatis ⁊
hec deb₃ pōi ad vētrē ꝯtra supfluas cō
messatōes. ₃ona funea ē penitētia ri

gida ꝛ austera: ꝛ hec debet poni ad renes cõtra libidinis titillatões. Et ʒona pellicea ẽ reminiſcẽtia noſtre mortalitatis. et hec debet poni ad lumbos cõtra voluptatis delectatões. De pͥma ʒona dicit᷑ apoc. i. de iohãne q vidit ꝑſonã ſimilẽ filio hoĩs veſtitũ podere ꝑ cĩctũ ad mamillas ʒona aurea. De ſecũda Io. xiii Chriſt⁹ pcinxit ſe lintheo et cepit lauare pedes diſcipuloꝝ. De tertia. Iob xii. Baltheuʒ regũ diſſoluit et pcinxit fune renes eoꝝ. De qrta math. iii. Iohãnes habebat ʒonam pelliceã circa lũbos ſuos. Q ui aũt ſic ſũt accicti poſſũt eſſe filii dei potentes ꝑ carnis mortificationẽ. c Referũt fabule et ſcribit᷑ ĩ libro epľarũ ouidii. epiſtola penultĩa de almena hercule nato. Iuno vxor iouis voluit herculem interficere. Et miſit ad pueruʒ iacẽtẽ in cunis duas angues vt pueruʒ ĩterfeciſſent qui eas manib⁹ cõſtrictas occidit et in hoc cõpertũ eſt ipſuʒ eſſe filiũ iouis. Hercules eſt qlibet litteratus q naſcit᷑ ſpũali generatione generoſus qñ cura ſibi cõmittit᷑ aĩarũ ſic enĩ põt hõ naſci cũ ſit ſenex. Io. iii. Nutrit᷑ delicate et ponitur in cunis qñ veſtitur deliciis diuiciis decimis ꝛ oblationib⁹ ecciaſticis debitis primoĩo crucifixi. ſʒ qd eueit. forte dũ eſſet paup ſcolaris. vixit ſatis caſte et ſatis dure Iã aũt ẽ in cunis veſtit᷑ mollib⁹. et epulat᷑ quotidie ſplẽdide. ſtati iuno. i. ſenſualitas: duas angues mittit vt ſic occidat᷑ filius iſte Iouis videlicet. per gulã et luxuriã qa ſtatim ex deliciis ꝛ honorib⁹ carnis tẽtationes oriunt᷑. Sed ſi velit oſtẽdere ꝙ ſit filius iouis manibus. i. potẽti cuſtodia ꝛ reſiſtẽtia rationis ꝛ volũtatis: angues tẽtationis occidit et ſic ſe filiũ iouis. i. xp̄i oſtẽdit. vt dicere poſſit de eo xp̄s. illud math. iii Hic ẽ fili⁹ dilect⁹ in quo mihi cõplacui Sed reuera timendũ ẽ ꝙ de iſtis filiis conquerit᷑ xp̄s dicẽs illud yſa. i. Filios enutriui et exaltaui: ipſi aũt ſpreuerũt me. Q ui enĩ deberẽt eſſe filii chriſti: ſũt hoſtes xp̄i. ꝛ q deberẽt eſſe filii potẽtes: ſũt totalit᷑ ĩbecilles. viuũt põpis et vanitatib⁹: ĩ deliciis ꝛ voluptatibus et carni ſue ſuccũbũt nec cõtra eã. ſed ꝯtra chriſtũ pugnãt. De qb⁹ loqt᷑ bern ſup cãtica. ſ. xxx. iii. ꝛ ad cleꝝ ĩ remẽ ſi ꝯcilio. Miſtri ĩquit xp̄i ſũt et ſeruiunt antichriſto: honorati incedũt. de boĩs domini: cui honorẽ nõ deferũt ĩde eſt eis. quẽ quotidie vides. meretricis nitor. hiſtrioĩc⁹ habitus. regi⁹ apparat⁹. inde auꝝ ĩ frenis ĩ ſellis ĩ calcarib⁹ plus calcaria q̃ altaria fulgẽt. Inde mẽſe ſplẽdide cibis et ciphis. inde cõmeſſationes ꝛ ebrietates. inde cithara et lira. inde redũdãtia torcularia ꝛ promptuaria plẽa eructantia ex hoc ĩ illud Pro huiuſcemodi volunt eſſe et ſunt eccleſiarũ. Prepoſiti decani archidiaconi et epĩ. hec ille. Contra iſtos malos filios loquit᷑ in eodem ſic dicens. Olim predictũ eſt et nũc tẽpus adimpletionis aduenit. Ecce ĩ pace amaritudo mea amariſſima. Amara prius in nece martirum. Amarior p⁹ in conflictu hereticorum. Amariſſima nunc in moribus domeſticorum Non fugare non fugere eos poteſt. ita ĩualuerũt ꝛ multiplicati ſunt ſupra numerum. inteſtinalis et inſanabilis ẽ plaga eccleſie. et ideo in pace eius amaritudo amariſſima Sʒ in qua pace Pax et non eſt pax. Pax a paganis: pax ab hereticis. ſed nõ pax Profecto a filiis vox plangentis eccleſie in tempore iſto. Filios enutriui. ꝛc. ſpreuerũt

et maculauerūt. A turpi vita. a turpi questu. a turpi cōmertio. a negocio. Denique perābulāte in tenebris. super est vt iā de medio fiat demoniū meridianū Hec ille. Isti mali filii nō sūt filii dei nō sūt potēter accīcti sed ibecilles et debiles ꝛ filii sue carnis. ad Ro. ix. Nō q filii carnis hi filii dei sūt. sed qui filii ꝓmissiōis Cāticoꝝ pmo. Filii matris mee pugnauerūt cōtra me. Nō vos sic carissimi: sed appeat in vobis potētia pris nri. ad Ephe. v. Estote ymitatores dei sicut filii carissimi.

Scđo debet in istis filiis id est psonus ecclasticis appere. filii sapia p sanctā iformationē eis enī dicit pme ad Tess. v. Oēs vos filii lucis estis et filii diei Ex quo susceperūt docēdi officiū illuiare debēt luce sapiētie corda subiectorū Sed reuera timēdū est q de filiis istis iā verificat quod de filiis heli legit pmi Reg. ii. Porro filii heli filii belial. Nesciētes dñz neque officium sacerdotuz ad ppl'z q tū lucis claritate lucere deberēt vt dicit ad Ephe. v Vt filii lucis ābulate. Tertio dēt i eis appere spūs scti demētia per iiuriaꝝ remissionē et h' ē maxime ꝓpriū p qđ filii xpi discerni pnt. Nā xpo ꝓpriū ē misereri et ideo nobis dicit Luce. vi Eritis filii altissimi qa ipe benign⁹ est sup igratos ꝛ malos. Estote g̃ misericordes sicut et pater vester misericors est

LECTIO. XXV.

f Actus est nobis in traductionez cogitationū: grauis est nob etiā ad vidēdū. qm̄ dissimilis est aliis vita illius et imutate sūt vie illi⁹ Propositis in textu pcedēti sex accusatōnib⁹ iudeorū contra xpm. In isto textu adduntur due alie cōtra eundē. Et fm hoc littera ista diuiditur in duas partes.

Nā pmo accusāt xpz de secreti reuelatione. Scđo de discordi ꝯuersatōne ibi grauis est nobis. Accusant g̃ pmo sic. Ille q occulta cōsilia reuelat ꝓdiciosus est et fraudulēt⁹ fm illđ ꝓuer. ii. Qui ambulat fraudulēter reuelat archana sed oīs ꝓdiciosus et fraudulētus est a cōmunitate exstirpād⁹. talis autez est xps ergo ꝛc̄. Causā et materiā hui⁹ accusationis acceperūt Mathei. ix. Cū vidisset iesus cogitationes eoꝝ dixit. Vt qđ cogitatis mala in cordib⁹ vris. Et loqbat iudeis murmurantib⁹ de h' q paralitico pctā dimisit. sed fatui excecati fuerūt. Et h' eni cōcludisse debebant q veracit fuit de⁹ qui solus cogitationes hoim videre pōt. In ps. Dñs scit cogitatōes hoim qm̄ vane sūt. Arguūt aūt cōtra xpz sic Maxima secreta hoīs sūt cogitatōes. Et ideo q reuelat cogitatōes hoim maxime eos confundit. et est nociu⁹ in cōitate ergo lz illū per circūuētionē destruere. hec accusatio ponit in his vbis. Fcūs est nobis in traductionē id est ꝓpalatōez fm grecismū. Est eī traducere fm grecismū explanare vel ꝓpalare qđ fuit occultū et cedit ad dehonestatōez alicui⁹ et sic accipit traducere. Mathei. p. Ioseph aūt cū esset iust⁹ ꝛ nollet eā traducere voluit occulte dimittere eā Traducē idē est q ꝓpalare ad dehonestationē virginis corā iudice. Scđa accusatio est de discordi cōuersatiōe. Et formaf sic. Quicūque studet singulari vite et dissimili alioꝝ cōiter viuētiū videt esse scismatic⁹ in republica qa recedit a cōi vnitate et cōformitate. sed talis est iste xps. ergo est scismatic⁹ in republica qa recedit a cōi vnitate. et habēs etiā discordē cōuersationē ab aliis talis est piculosus in republica g̃ ꝛc̄. Ad

istā accusationē dicēdū ꝯcedēdo ꝙ fu-
it dissimilis eis. quia ipsi fuerūt mali.
Dissimilis fuit qa sine pctō cōceptus ⁊
natus. sine pctō semp ꝯuersat᷒. Vnde
malis fuit dissimilis et bonis fuit silis
Hec accusatio notat᷑ in his v̄bis. Gra-
uis est nobis ad vidēdū. qm̄ dissimilis
est aliis vita illi᷒ et imutate sūt vie il-
lius id est variate sūt a nobis vie id ē
opa ei᷒. Iste mod᷒ loquēdi ostēdit eos
fuisse valde iuidos. Non dicūt qa gra
uis fuit eis ad cōuiuēdū vel cōuescēdū
vel ad viuēdū sub eo vel ad eū audiē-
dū. Sꝫ grauis fuit eis advidēdū. Vis᷒
enī est de sensib᷒ q̄ magis spūalit᷑ im-
mutant᷑. sicut patet. ii. de aia. sed spūa
lis imutatio min᷒ grauat q̄ corpalis. ⁊
ideo iuidia fecit eos valde teneros. q
bonū hoīeꝫ sine lesione videre nō pos
sent. Eccī. xiiii. Nequā est oculus liui-
di. et Math. xx. An ocul᷒ tuus nequā
est qa ego bon᷒ sū Fuit de istis sicut de
bubone et vespilione. quorū oculi nō
sustinēt lumē solis. qa ocl'is egris odi-
osa est lux. que puris est amabl'is sicut
dicit Aug᷒. in libro ꝯfessionū. Et Se-
neca Vtinā iuidi oclos centū haberēt
in oībus ciuitatib᷒ vt de oīm felicita-
tibus torqrent᷑ Nā q̄ta feliciū sūt gau
dia tanta sūt iuidoꝝ detrimēta. Hec
enī accusatio in caput eorū refellitur
si iuste iudicent᷑ Hec est sentētia text᷒

A Dubitatio litteralis sup materiā
p̄me accusationis que est de secreti re
uelatione pōt esse talis. Vtrū aliquis
teneat᷑ ex p̄cepto sui iudicis reuelare
secretū fidei sue cōmissū Et arguit᷑
p̄mo ꝙ sic qa obedire oportet deo ma
gis q̄ hoībus. Actu. iiii. sed iudex p̄ci
pit vice dei. g̃ magis est sibi obediēdū
q̄ hoī q cōmisit illud secretū. ꝑꝑ ser
uiētes iurāt cōiter domīs suis ꝙ nihil
nocumēti pcipiēt quin eis reuelēt Po
nam᷒ ꝙ vn᷒ seruiēs cōmittat fidei al-
terius quod dānificauit dn̄ꝫ suū i q̄dā
facto. Querit᷑ an ali᷒ debeat seruare
secretū. si sic: est ꝑiur᷒ erga dn̄m si nō:
est ifidelis cōtra sociū ꝑꝑ aliqs com
mittit fidei mee crimē[quod ꝯmisit]
extra ꝯfessionē postea contingit ꝙ est
de eodē crimine ifamia iudex ingrit
et excōicat pro veritate dicēda. queri
tur nūqd teneor reuelare iudici Vide
tur ꝙ sic. qa nō teneor magis celare q̄
idē q cōmisit ex ordine caritatis: sꝫ il-
le tenet᷑ dicere ex quo laborat ifamia
Videt᷑ ꝙ nō qa tūc facēt ꝯtra fidē. et
ꝑpt᷑ nulli᷒ p̄ceptū debet peccare Ad
oppositū. Vitare fraudē et seruare fi
delitatē sūt de iure nature. sed nullus
iudex pōt cōpellere ad illud qđ est cō-
tra ius nature. ergo nullus iudex pōt
hominē per p̄ceptū cōpellere ad reue
landū fidei sue ꝯmissū. Ad q̄stionē
dicēdū ꝙ secretū pōt eē duplex. Vel
est tale ꝙ non potest celari sine pecca-
to vel potest celari sine peccato. In pri
mo casu celare tenet᷑ qui sub secreto
recipit et nō tenet᷑ prelato p̄cipiēti di-
cere. qn̄ aūt nō pōt celare sine pctō qa
forte est de aliq̄ ꝑpetrādo in nocumē-
tū alioꝝ sicut si aliquis cōmittit mihi
sub secreto ꝙ ipse interficiet tali nocte
talē virū vel cōburet domū. illud non
teneor celare. qa qđ ꝓ caritate institu-
tū est. cōtra caritatē nō debet militare
sicut dicit Bern. li. de p̄cepto ⁊ dispēsa
tiōe. Et tale secretū ad p̄ceptū iudicis
homo reuelare pōt. Esset enī cōtra iu
sticie bonū qui secretū vellet saruare
si ad effectū talē deduceret᷑ secretum.
Secus est de sigillo cōfessiōis qa si qs
sub cōfessione recepisset nullo modo
etiā pro morte reuelare deberet Vn̄

sciēdū ꝙ qñ dicūt forte laice ꝑsone vl' quicūq;. dico tibi hoc sub sigillo ꝯfes-sionis ⁊ nō cōfitet'. nec ē cōfessio sacra-mētalis. ibi nō est sigillū cōfessionis. sed tātū sigillū secreti. Vñ talis sic re-cipiens secretū et postea reuelās pec-cat mortalit'. sed tñ non est reuelator cōfessiōis qa nulla cōfessio sacramēta-lis ibi fuit. Vñ per canonē sigillū se-creti ꝓprie est qñ homo dicit dico tibi istud sub secreto. placʒ tibi admittere Et ali⁹ admittit: si tunc reuelet peccat mortalit' et crimē ꝓditionis incurrit.

Ad ꝓmū verū est. Et qa ꝓcipit hoī seruare fidelitatē vbi illud nō redun-dat in dānū ꝓximi ideo non tenetur.

Ad scdʒ. talis seruiēs nō debet ad-mittere secretū qa esset cōtra iuramē-tū: sed statim debet dicere domio suo vel aliunde cauere de dāno dñi. Alit' dicit' ad illud secundū ꝙ dato ꝙ ꝓmi-sit se seruare secretū. tenet' tamē illud domino reuelare propter iuramentū seruandū et penitere de illicita ꝓmis-sione. Iuxta illud ysidori. in malis promissionib⁹ rescinde fidē. Et in tur-pi voto muta decretū hec est sententia beati thome. ꝓmo q̄tlibeto. q. xv. Sed dubiū est quomodo liceat eis sic iura-re dominus de reuelādo secreto cum videat' esse ꝯtra ꝓceptū de correctione fraterna Mathei. xviii. Si peccauerit in te frater tu⁹ ⁊c. Credo ꝙ iuramētū debet intelligi saluo illo ꝓcepto ⁊ ꝓꝑris tenet' corripere cōseruū si sperat eū ꝑ hoc corrigere ⁊ monere ad restitutio-nē si oporteat ⁊ postea poterit cū eum sepius depħēderit dño intimare non autē pro prima vice si sibi cōstiterit ꝑ-pter ꝓceptū christi. Math. vbi sup̄. Ex triplici ergo causa pōt cōtingere ꝙ hō teneat' celare illđ qđ vouit Primo ex hoc ꝙ ipse sol⁹ scit et nōdū seruauit or-dinē correctōnis fraterne. Scdo ex cōmissiōe sub sigillo secretoꝝ. Et ter-tio ex cōfessione qđ erit maximū Ad tertiū credo ꝙ nō. Vnde ꝓcepta iudi-cis et iuramēta q̄ exigunt' de veritate semp intelligunt' fieri seruato ordine iuris. et ordine caritatis. Grauis ē no-bis ⁊c. a Notandū ꝙ in vita ꝑñti multa grauia sūt pctōribus que nō st' grauia viris bonis ⁊ iustis. Sūt enī q̄t-tuor que grauia sūt ꝑuersis. onera pec-catorū. opa mādatoꝝ. vicinū bñficiū. diuinū iudiciū. Pro primo dicit in eo-rū ꝑsona ps. Iniq̄tates mee sup gresse sūt caput meū ⁊ sicut on⁹ graue graua-te sūt sup me. Q uāto aliqđ est grau⁹ tanto veloci⁹ diuidit mediū ⁊ descēdit ad cētrū terre si possit. qa oē graue ap-petit ꝙ mediū suū sit mediū mūdi si-cut patet. iiii. de celo et mūdo. Et si es-set aliquod graue qđ in istāti ⁊ subito descēderet. diceret' ꝙ illud foret ifini-te grauitatis: qa sine ꝓportiōe veloci⁹ descēderet quocūq; graui ꝙ ī tpe mo-ueretur sicut patʒ q̄rto Phi. c. vi. Sʒ sic est ꝙ peccator moriēs descēdit ad me-diū terre subito et in istāti. qa ifern⁹ ē in medio t're. Iob. xxi. Ducūt ī bonis dies suos et in pūcto ad iferna descē-dūt. In pūcto hoc est in istāti qa quod pūct⁹ est in magnitudine hoc est istās in tpe. ergo pctñ est onus graue ymo infinite grauitatis. Et hoc est ymagi-nādum ꝙ si ferrū magnū vna cū ma-gnete ponat' ī vno appēdulo eq̄libris non erit sibimet ipsi graue hoc est sua grauitas in nullo ꝓmouebit descēsum suū sed tantū descēdet q̄tum ꝓmiserit grauitas magnetis. Cui⁹ causa ē quia magnes naturalit' attrahit ferrū ad se per modū finis vel ꝑ modū efficiētis.

Vnde nõ pl⁹ põderabit ferrũ cũ magnete q̃ magnes solus ferrũ est durũ et ad diuidẽdũ ita dificile est hõ vtẽs ratione et arbitrii libertate q̃ licet dif ficultari põt: vinci nõ põt scd̃m Aug. de libero arbitrio. Magnes aũt deus est qm̃ de⁹ magn⁹ dñs in ps. Iste magnes naturalit̃ trahit ferrũ. id est hominẽ quia sũmi boni cupiditas homini naturalit̃ iserta est sicut dicit Boetius. iii. de conso. pro. ii. ⁊ Io. vi. Nemo põt venire ad me nisi pater me⁹ q mi sit me traxerit eũ. q̃diu ergo de⁹ et hõ se tenẽt simul et cõiũgunt̃ in fortuna hui⁹ vite per gratiã ⁊ caritatẽ. hõ non est sibiipsi grauis. sed deus eũ ꝯfortat et supportat. Vñ apl's ad Philip. iiii. Omnia possũ in eo qui me confortat Sed si separet̃ a deo ⁊ ponit̃ in cõtrario appẽdulo libre per pctm̃ mortale statim fit homo sibi grauis in tantũ ꝙ si moriat̃ statim ad ifernũ descẽdit. ⁊ hoc est ꝙ signant̃ dicit̃. Iob. vii. Posuisti me cõtrariũ tibi: et factus sũ mihi metipsi grauis. Quare nõ tollis pctm̃ meũ: et quare nõ aufers iniqtatẽ meam? Quasi diceret. Aufer iiqtatẽ meam et stati ero in alio appendulo equilibris et nullo modo ero mihimetipsi grauis imo tũc ponas qcqd volueris i parte cõtraria ⁊ ego q̃diu tibi adhesero nõ curabo. Et hoc ẽ qd̃ dicit. xvii. c pone me iuxta te et cui⁹vis man⁹ pugnet cõtra me. In cui⁹figurã vidit ʒacharias mulierẽ quãdã i amphora sedentẽ habentẽ in ore suo massã plũbi et dictũ est ꝑphete hec est impietas ʒacharie. v. in signũ ꝙ oĩs iniqtas opilabit os suũ. et ꝙ oĩs iniquitas grauis ẽ. quia Ecci. xxii. super plũbũ quid grauabitur? et ideo per iniquitatẽ popul⁹ ad ve eternũ descẽdet: si se hic nõ correxẽit peitẽdo. Et hoc est ꝙ dicit̃ ysaie pmo cõminãdo. Ve genti peccatrici populo graui iiquitate semini neq̃ filiis sceleratis Secũdo videtur malis hoibus opera mãdatoꝝ grauia ⁊ in hoc decipiunt̃ quia. pme Iohãnis. v. Mandata eius grauia non sũt. Grauitas enĩ rei nũq̃ bene ppendit̃ per vnũ hoĩem ipotentẽ sed per fortẽ. Similit̃ iudiciũ in virtutibus et viciis nũq̃ debet accipi scd̃m falsam opinionẽ errãtis. Sed fm rectam rationem sapiẽtis sicut patet quarto ethicoꝝ. Et ideo qd̃ magis apparet graue non ideo dicendum est graue qa sũt ifirmi. ps. In firmati sũt ⁊ ceciderũt. Scitis ꝙ ignis est totalier leuis ⁊ terra totalit̃ grauis quia est graue simplex. Mixtuʒ vero ex terra et igne erit partim graue et partim leue. Ft si terra predominet̃ mixtũ tale descẽdet. si ignis ascendet Terra est anima humana grauis per peccatũ per cõcupiscẽtiã originalem. Ecci. xl. Iuguʒ graue super filios ade a die exitus de ventre matris eius vsꝙ in diẽ sepulture. Vnde in ps. Anima mea sicut terra sine aqua tibi. Caritas ẽ ignis Luce. xii. Ignẽ veni mittere in terrã. Quando igitur ita est ꝙ aĩma separatur a caritate sicut terra simplex et grauis deorsum fertur de peccato in peccatũ. Ecci. t̃tio. Cor neq̃ grauabitur doloribus ⁊ peccator addiciet ad peccandum. et tunc descendet eius delectatio tãtũmodo ad terrena et vana hui⁹ vite ⁊ fit tota grauis ppt̃ qd̃ acute arguit eos. ps. Filii hoĩm vsꝙ quo graui corde vt quid diligitis vanitatem et queritis mẽdatiũ? Glo. õnia terrena sunt mẽdaciũ. qa non faciũt

quod ꝑmittūt. Sed certe si fiat ꝯmix-
tio caritatis ad aīaȝ. aīa perdit de sua
grauitate. quantū enī intēdit caritas
tanto minuit cupiditas scđȝ aug⁹. q̄ ē
aīe grauitas ꝓpt̄ q̄ nō pōt ei⁹ amor fer
ri sursū perfecte sicut deberet ⁊ ī tātū
pōt ista caritas augeri et ītēdi ꝙ fiet a
nima magis leuis id ē tēdēs. v̄s⁹ supe
ri⁹ per dilcōeȝ q̄ grauis ad ista tēpora-
lia. Que sursū sūt sapite nō q̄ super t̄
rā. ad Colocē. iii. Et si sic leues essem⁹
viderem⁹ oīa mādata dei facillima
Terciū qđ malis graue videt̄ ē vicinū
beneficiū. Displicet enī mal̄ ꝙ boni q
viuūt e vicino iuxta eos bn̄ faciūt ⁊ be
ne viuūt ⁊ tales sūt ꝓp̄e iudi q loquūt̄
ī ꝓposito de viro bono dicētes. Grauis
ē nob̄ etiā ad vidēdū Quartū quod
mal̄ videt̄ graue ē dīnū iudiciū et ita
est sine errore. De illo enī iudicio tre-
mēdo dr̄. ysa. xxx. Ecce nomē dn̄i veīt
de lōgīquo ardēs furor ei⁹ ⁊ grauis ad
portādū q̄to gūe ab alciori descēderit
tāto grau⁹ ledit s̄ȝ xp̄s de celo ēpirreo
ad iudiciū venit in p̄s. A sūmo celo e
gressio ei⁹ tā ad īcarnationē q̄ ad iudi-
cii diffinitionē. Impii āt stabūt deor-
sū ī profūdo. et ideo grauissima snīa
illa sr̄ eos cadet Nota ꝙ ex q̊ mali ḡ
ues sūt ⁊ pōderosi magna erit ꝯp̄ssio ī
īferno post diē iudicii qa eoꝝ corpo-
ra er̄t mirabilit̄ grauia ⁊ qđlibet secū
dū vltimū potētie sue conabit̄ v̄ sus cē
trū. Maxīa ergo p̄ssura ibi fiet. Et ta
mē ꝯueīt hic imagīari q̄dā miam ex
iusticia ꝓcedētē qa licet q̄libȝ essȝ dig
nus cētro. grauiores tn̄ loca centralia
occupabūt ⁊ mi⁹ graues loca exterio-
ra et sic erit mīor p̄ssura q̄ si fieret ecō
uerso. Notanda ē cā q̄re q̄tumcūq; ho
mo sit grauis ⁊ pōderosus per pctā et
cōtinue descēdat cadēdo nūq̄ tn̄ est de
eo finalit̄ desperādū. Rō hui⁹ ē. Si ali
qđ graue cadat ab alto q̄tū a sūmo ce
ciderit. si posset an̄ casū ad terrā repel
li a linea casus nō cadet grau⁹ q̄ si ce-
cidisset a loco in quo a linea casus est
expulsū. Vn̄ si hō caderet a tecto dō⁹
ret dū esset in cadēdo alius sup̄ terraȝ
stās eū depelleret manu a linea casus
ip̄e ad terrā cadēs nō pl⁹ lederet̄ q̄ si a
loco depulsionis a linea casus tm̄mo-
do cecidisset ita ꝙ totū nocumentū ca
sus q precesserit per illā vim depulsio
nis īpedit̄ Moralit̄ hō cadit cōtinu
e qn̄ est ī peccato ꝺm lineam rectam v̄
sus centrum terre quod est infernus
sed sunt homines stantes nō cadentes
videlȝ sancti viri in ecclesia qui eūdē
per predicationem vel per orationes
vel per penitentie sacramentum a li-
nea sui casus depellunt. ⁊ tunc non ca
dit vt cōmuniter omnis homo videli
cet per mortē. sed anima de casu non
leditur nec aliquam penam sētit pro
casu si peccatum in hac vita remittat̄

LECTIO. XXVI.

t aq̄ nugaces estimati sumus ab
illo ⁊ abstinet se a viis nostris tā
quā ab īmūdiciis ⁊ prefert nouissima
iustorum et gloriatur se deum patrē
habere. Positis octo accusationib⁹
quibus iudei accusabant xp̄m in lecti
one hodierna superaddūt̄ quatuor a
lie contra eum et secundū hoc hec le-
ctio diuiditur in quatuor partes. Nā
primo accusatur de criminali derisio
ne. Scđo de partiali diuisione. Tertio
de preiudiciali comparatione. Quar
to de sup̄naturali vsurpatiōe. Secūda
pars ibi. abstiet se. Tertia ibi. ⁊ p̄fert.
Quarta ibi. et gloriat̄. Prima ergo
accusatio format̄ sic. Ille q secū conui
uētes contemnit ⁊ paruipendit paceȝ

pturbat z p pñs debet a cõitate repelli nisi sit spes de bona correctõe. Sz xps nos iudeos totalit̃ puipẽdit g̃ etc̃. hec accusatio ponit̃ in his v̾bis. Tanq̃ nu gaces estiati sum⁹ ab eo. Nugax acis ois generis est. z dicit̃ hõ mẽdax q to taliter z superflue dat se trufis z iutili bus. Siliter hic et hec et h̃ nugas cui⁹ vltima lr̃a est s z ẽ nomẽ hebreũ z idẽ significat qđ nugax. ß ẽ idedinabile. Et ponit̃ zophõie. 3. nugas qui a lege recesserãt ꝯgregabo. Glo. exponit sic. Nugas id est vanos. Dicũt g̃ ꝙ fuert̃ ꝯtẽpti a xp̃o et estimati ab eo tanq̃ nu gaces id est homines trufatores vani et inutiles. sed in hac accusatiõe ma- gis accusant seipsos. nam tales fue- runt in rei veritate. nec ipse qui ve- ritas fuit potuit de eis aliter estimare Scđa accusatio et decima in vniuerso est de parciali diuisiõe Et format̃ sic. Quicũq; diuidit se a vita cõi trahens alios secũ ad ꝯuẽticulas z parciales cõ federatões est nociu⁹ in republica sed talis est xp̃s. Abstinet ei se nobis tra- hit ad se discip̃los z ꝯfederat̃ ꝯ̃ legẽ no strã ergo ip̃e ẽ nr̃e cõitati nociuus. Et ponit̃ hec accusatio in his v̾bis. Et ab stinet se a viis nr̃is tãq̃ ab imũdiciis.

Sed ad istã accusationẽ dicendũ ꝙ xp̃s eoꝝ legẽ per totũ fuauit z ipleuit et pfectiorẽ docuit q̃ fm eoꝝ ꝓphetas post legẽ eoꝝ successura fuit legi eoꝝ Vñ ipse legẽ illã diuulgauit z bonis z scis illã recipiẽtib⁹ se ꝯiũxit z a malis hoib⁹ deo iobediẽtib⁹ se abstraxit siue subtraxit Tertia accusatio ẽ de p̃iu- diciali ꝯpatione z format̃ sic. Cõpatio nes sũt odiose z qñ fiũt cõiter generãt discordiã. sed xp̃s tales ꝯparatiões fe cit. prefert iustos gẽtiles non habẽtes legẽ nobis iudeis q legez dei habem⁹ ergo in p̃iudiciũ nr̃m facit tales cõpa rationes. Et hoc dicũt in his v̾bis. Et p̃fert nouissima iustorũ id est p̃fert vi te nr̃e nouissima id est finale p̃miũ iu storum gẽtilium nõ obstãte lege nr̃a. Et h̃ dixit xp̃us Mathe. xii. vbi dixit ꝙ viri niniuite q egerunt pniaz ad p̃di cationem. Ione Et regina austri q̃ so- la fama audita salomonis venit vt in formaret̃ ab eo. Surgẽt in iudicio z cõ dẽnabunt generationẽ iudeoꝝ qui cõ tẽpserunt credere christo qui fuit ma ior Salomone z iona Ista accusatio re fellit̃ in semetip̃os naz iuste fecit in h̃ ꝙ iustos p̃tulit ipsis malis. Quarta ac cusatio et duodecima in nuuero est eadẽ cum sexta in virtute Vnde accu sant eum de supnaturali vsurpatõe na ture diũe Vnde iste due cause. Filiuz dei se noiat. Et glat̃ patrẽ se hr̃e deuz idem dicunt realit̃. Et replicat̃ bis ea dẽ accusatio qa est de grauissima ma teria vtpote de blasphemia atq; vsur patione honoris diuini sed vt dictum est cum de sexta accusatõe ageret̃. nõ nomẽ vsurpauit sed naturã diuinã se habere per maxima miracl̃a demon strauit z ideo merito gl̃abat̃ se deũ pa trẽ habere non falsa gl̃ia sed vera qa v̾e sic erat testãte voce patris. Math. iii. Hic est filius me⁹ dilectus in quo mihi bene complacui ip̃z audite. Glo riatur se deũ patrẽ habere A No tandũ ꝙ est magna gl̃a veracit̃ habe- re deũ patrẽ et posse cũ sana ꝯsciẽtia si bi dicere q̃tidie Pater noster qui es in celis Math. vi. Glorian̄t eni quidam de ꝓgenitoꝝ nobilitate sed nobili⁹ ni hil deo esse potest. De quo singularit̃ dicit̃ Lu. xix. Homo quidam nobilis abiit in regionez longinquã accipere regnũ z reuerti. Quidã de ꝓgenitoꝝ

dignitate. Deus totius vniuersi rex est et impator in ps. Deus aūt rex nr̄ an̄ secu la. Quidā de pgenitorum diuitiis. et de deo scribit' in ps. Glā et diuitie in domo eius. Quidā de pgenitorum militiis atqꝫ deus ipse est dn̄s exercituū. pnceps militie ꝛ belli. de quo Iob. xxv. Nūqd est nūerus militū eius? Ergo ꝯfidēter glēmur deū nos habere patrē. qa Eccl. iii. Glā hoīs est honor patris sui et dedecus filii pater sine honore. Inuenimus aūt in isto patre libertatē suffi ciētis exhibitōis si ei seruiamus. Regu laritatē ꝯueniētis castigatōis ne deliquamus. Hilaritatē alliciētis recōciliationis si ad eū redeamus De pmo facit nobis xpus dulcissimū argumētū ꝙ deus nullo mō nobis deficiet si ei ser uierimus Luce. xi. Quis inqt xp̄us de hoībus petit a patre suo panē nūqd lapi dē dabit ei aut piscē? Nunqd pro pisce serpentem dabit illi? Aut si petierit ouū nūquid porriget illi scorpionem Quasi diceret: nō. Et tūc arguit xp̄us a multo fortiori. Si ergo vos hoīes cū sitis mali nostis bona data dare filiis vestris: q̄tomagis pater vester celestis dabit spiritū bonuꝫ petentibus se. Et ideo nullus timeat munduꝫ cotemnere ꝛ pauptatē p xpo subire qa deus oībus sibi seruiētibus sufficiēter puidebit. a

Cū magister nr̄i ordinis scꝫ frater Iordanus in quadā abbacia cisterciēsiū receptus fuisset cōuenerūt circa eū monachi secū amicabilit' cōferētes q̄siert ab eo. Magister quō potest ordo vester durare cū nihil habeatis vnde viuatis? Licet mūdus sit modo deuotus tamen scriptū est in euāgelio ꝙ refrigescet caritas multorū. et cū nō habueritis elemosinas deficietis? Respondit aūt magister mās̄uete. Si vobis videtur. vestra ratio probat ꝙ vos citius deficietis qm̄ vbi vos allegatis vt premittitur qm̄ supabūdabit iniqtas. refrigescet caritas sed qm̄ supabūdabit iniqtas iniqui homīes predones et raptores auferēt bona vr̄a et cū vos mēdicare nesciatis deficietis ꝛ ipsi nobis de bonis vestris cōferēt abūdāter. Scitis ꝙ pater qui habet mltos filios mittendos ad scolas tres vel q̄tuor seniori dat pecuniā pro oībus non qm̄ plus eū diligat quia fortassis plus diligat iuniorē. sed qa senior plus est exptus de seculo Isto modo deus dat alicui diuitias huius mūdi nō p seipso tantū: sed p suis paupibus quorum dispēsatorē vel seneschallū facit talē et nisi eis erogauerit grauiter finalit' arguet' Vnde vos diuites rectores portatis cōes pauperū fratrū bursas. sed caueat sibi qlibet ꝙ nō sit iudas. Iudas ei loculos habebat et ea q̄ xp̄s ordinauit pro paupibus asportauit et in vsus proprios cōuertit Sic modo diuites quidā qui portāt loculos pauperū. sed magis in voluptatibus et vanitatibus huius vite ꝯsumūt B Qualit' aūt deus diuitibus dat diuitias ratione pauperum docet Augus. smone. xxiiii. Diues inqt ꝛ paup duo sūt sibi ꝯtraria. sed iterū duo sibi inuicē sūt necessaria. Nullus indigeret si inuicē se portarent et nēo laboraret si ambo se iuuarēt. diues ppter pauperē factus est, et paup ppter diuitē factus est. Pauperis est orare: diuitis erogare. dei pro paruis magna repēsare. de misericordia eius parua: magna nascitur copia Fecūdus est ager pauperū. cito reddit donātibus fructum via celi est pauper per quam ad patrē. hec Augustinus Et rationabiliter ihibuit xp̄s volūtarie paupibus sollicitudinē exces-

suā circa victū suū. Ex quo enī pcipit diuitib⁹ q̄ sint solliciti circa paupes su stētādos de suis elemosinis. supfluuꝫ esset q̄ paupes forent etiā solliciti circa idē. et ideo ꝯueniēter dixit discipulis suis Math. vi. Respicite volatilia celi qm̄ nō serūt neq̄ metūt nec cōgregant in horrea et pater vester celestis pascit illa. Et infra Nolite ergo solliciti eē dicētes. Quid māducem⁹ aut qd bibemus aut quo opiemur? Hec enīꝫ oīa gētes inquirūt scit eī pater vester quia his oībus indigetis. Querite ergo pmo regnū dei et iusticiā ei⁹ ⁊ hec oīa addicient̄ vobis. Hec est aūt spes ⁊ regula pauperū firmissima q̄ si bene seruierit deo hec oīa addicient̄ eis. et si nō tantū q̄tū deordinate appetūt tamen q̄tū idigētie est. Scdo iuenim⁹ in isto patre qui de⁹ est regularitatē cō uenietis castigatōis. inter tria q̄ pater dat filio fm phm. viii. ethi. ponitur disciplina. Dat eī pater filio pmo nutrimentū et disciplinā. Et dicit̄ vulgarit̄ Melior est puer nō natus q̄ non disciplinatus seu informat⁹. ad hebre. xii. Quis est fili⁹ quē nō corripit pater? Nobilis homo q hēt filios sibi caros. facit eos diligēter castigari. corripi et flagellari pro omni defectu vbi gartiones et famuli dimittunt̄ sibiipsis. iō dicit Apostol⁹ ad galathas. iiii. Quāto tēpore heres paruulus est nihil differt a seruo cū sit dn̄s omniū sub tutoribus et actoribus est vsq̄ ad pfinituꝫ tempus a patre. Isto modo de⁹ reprobos et finalit̄ damnādos dimittit sue volūtati. filios autē suos corripit ⁊ castigat. nūc per ifirmitates nūc per aduersitates nūc per subtractionē bonorum temporalium nunc per detractionem malorum hominū que oīa sunt tolerabiliter sustinēda si cogitem⁹ qa pater est qui infert. et quod hereditatem nobis seruat. Et hoc est quod dicitur sapientie. xi. hos quidē id est filios tanq̄ pater monēs pbasti. illos aūt reprobos tanq̄ durus rex interrogās cōdemnasti. Et ideo Ecci. iii. Iudiciuꝫ pr̄is audite filii ⁊ sic facite vt salui sitis

Tertio inuenimus in isto patre hilaritatem allicientis ꝯsolationis si ad eum redeamus quotienscūq̄ peccauerimus. figurā habemus expressaꝫ ad hoc. Luce. c. xv. de filio prodigo qui cum a patre paternā suā portionē petiuisset et illam in regione longinqua viuendo luxuriose expēdisset cū meretricib⁹ et tandē compulsus miseria ad patrem redisset. cum adhuc longe esset occurrit ei pater. Et cū dixisset. pater peccaui in celum et coram te et non sum dignus vocari filius tuus irruens pater in oscula et amplexus dixit seruis suis. Cito proferte stolā primam ⁊c̄. Dicamus ergo et nos isti patri sicut filius dixit patri suo. secundum Valerium libro quinto capitulo tertio. queso vt meus erga te amor eo sit melior quo a pueritia orit̄. Ita dixit filius patri quem grauiter offēderat et recōciliat⁹ ē patri suo hec ille.

LECTIO.XXVII.

u Ideamus ergo si sermones illi⁹ veri sint et temptemus que ventura sint illi ⁊ sciemus que erūt nouissima illius si enim verus est filius dei suscipiet illū et liberabit illū de manibus cōtrarioꝝ. Postq̄ sp̄us sanctus posuit conspirationem iudeorum cōtra christum et ad christum circumueniendū. Hic ponit eorūdem conspira

tionē ad xp̄m occidēdū Et circa hͦ duo fiūt. nā p̄mo tractāt de emolimēto qđ ipi de morte ei⁹ pcipiēt. Secūda de tormento quo xp̄m ad mortē affligēt. secūda ps ibi. Cōtumelia A Circa p̄mū notādū ꝙ nihil bōi sciuerūt videre quod possꝫ eis de morte christi prouenire nisi vnā certitudinē expientie. an esset verus fili⁹ dei vel nō. et hec fuit crudelis curiositas sciendi ꝙ volebāt eum occidere vt experirent̄ an esset fili⁹ dei. Narrat boecius et alii de nerone ꝙ mot⁹ crudeli curiositate sciendi qualiter in vtero matris sue iacuerat matrē propriam pulcherrimam dominam fecit occidi et apperiri nec cōsiderādo fun⁹ matris sue lacrimando vel gemēdo qđcūqꝫ signū compassiōis ostēdit. Et hec fuit ꝯsimiliter crudelis curiositas. Enumerāt ergo quatuor de christo que p ei⁹ mortē inotescēt. sciem⁹ inquiūt de christo an sit infallibilis veritatis. an sit īpassibilis potestatis. an infinibilis eternitat̄. an sit īuincibilis diuinitatis Primo iudicant se scituros an crist⁹ fit īfallibilis veritatis. et q̄tū ad hoc dicunt Videam⁹ an sermones illi⁹ veri sint. Constat ꝙ veri fuerūt. Nam ipsemet fuit veritas Secūdo iudicāt ꝙ scient an fuerit impassibilis potestatis. Et quantuꝫ ad hoc dicunt. Tentem⁹ id est expiamur q̄ ventura sint illi si eū affligam⁹ et torqueamus et hic fuerunt decepti putantes ꝙ non potuit simul esse passibilis et dei filius per naturaꝫ et hoc falsum fuit. habuit enim duas naturas et secūdū vnā īpassibilis extitit secūdū aliā videlicet hūanam potuit vere pati Tertio iudicauerunt ꝙ expirētur an esset infinibilis eternitatis

Et in hoc decipiebantur quia quando finitus fuit per mortē corporis estiauerūt eū nullaten⁹ resurrecturꝫ. vnde putabāt mortem corporis nouissima sua esse. et quantū ad hoc dicūt. Et sciemus q̄ sint nouissima illius Quarto iudicauerūt ꝙ expirēt̄ an esset īuincibilis dīuitatis et arguebāt sic. Si deus permittat eū cruciari et affligi per nos et nō liberauerit eū de manib⁹ nostris cōstat ꝙ nō ē fili⁹ dei Et ī hoc decipiebāt̄ omnio. Venerat enī mori. ⁊ sic lr̄a tota plana ē a Dubitatio litteralis. An psecutores xp̄i cognouerūt eū esse deum. Et videtur ꝙ sic. Nā p̄ncipes sciuerūt eū esse illū qui fuerat p missus in lege fm aug⁹i li. q̄onū noui et veteris testamēti. sed secūdum prophetas debuit esse deus ğ sciuerūt ipsū esse deum Preterea sicut amare sic odire p̄supponit cognitionē. sed odiebant eum quatenus fuit deus. ergo sciuerunt eū esse deū. minor pꝫ Io. xv Nunc et viderunt et oderunt me ⁊ patrē meū. Ad oppositum est apostolus prime ad cori. ii. Si cognouissent nunq̄ regē glorie crucifixissent qđ exponit̄ fm glosā. tam de demonib⁹ suggerentib⁹ mortē christi q̄ etiam de iudeis. Itē christus dixit Luc. xxiii Pat̄ ignosce eis quia nesciūt quid faciunt. Item actuū iii. dixit petr⁹ iudeis Scio quia per ignorantiā fecistis sicut ⁊ p̄ncipes vestri. Ad dubiū dicenduꝫ ꝙ nō neqꝫ enī demōes. neqꝫ principes. neqꝫ simplices cognouerūt eum esse deum. In hoc tn̄ ē drn̄tia ꝙ principes et maiores instructi ī lege sciebāt eum esse messiam sed non sciuerunt eum esse deum. Minores vero ⁊ simplices nec sciuerunt eum esse promissum in lege nec filium dei Sed contra luc. iiii Demones clamabaūt. Quid nobis ⁊

tibi ihesu fili dei? Preterea origenes sup illud math.xxi. Hic est heres venite occidam⁹ eū. B Dicit sic hoc i illis impletū ē q videntes xpm ⁊ cognoscētes filiū nihilomi⁹ crucifixerūt eū Preterea Beda sup illud Luce.xxiii. Pater ignosce illis.⁊c. Notādū i quit q nō pro eis orat q eū filiū dei vere itellexerunt. et crucifigere q̄ confiteri maluerūt Ad hec dicit sanct⁹ thōas q deberet sic intelligi. cognouerūt eū esse filiū dei nō per naturā s3 p q̄dā gratie singularis excellētiā q̄tū ad iudeos Ad secūdū de demonib⁹ dixerūt illud ex suppositiōe et suspitione nō ex certa cognitōe sicut exponit glo. pme ad corin.ii. Si cognouissent Ad primū pricipale dicēdū q licet scirēt eū p facta et signa que fecit esse promissū in lege: non tū oēs pprietates sciuerūt q̄s de deo pdixerūt pphete s3 tātū hoc sciuerūt q fuit messias Ad secundum dicendum q cognouerūt filiū dei. nō tamē cognouerūt eū eē filium dei. ad h̄ odiū āt dei sufficit odire xp3. Videam⁹ Notādū q hūane cōditionis cōsideratio ad quatuor se debet extēdere i pnti ad hoc q vita nrā virtuose regat. Oportet eni videre qd supra nos patet: qd infra nos latet. qd circa nos cernit: et qd sub nob sternit Videam⁹ ergo supnā pmiorum affluētiā. Videam⁹ iternā cōmissorum cōsciētiā. Videam⁹ fraternā pximorum indigētiā. Videam⁹ eternā tormētorum vehemētiā Videam⁹ pmo supnā pmiorum affluētiā recogitādo iocūditatē illius beatitudis q̄ nobis pmittit in celis et stati vilescit qcqd pciosū inueni⁹ i terris et de ista visione dicit ps. Videbo celos tuos opera digitorū tuorum lunā ⁊ stellas q̄ tu fūdasti. S3 notandū q ille qui ē i profūdo puteo circa meridiē videt stellas vbi ille qui stat in superficie terre in lumine nullā videt stellā. Eodē mō ille q ponit i pfūdo hūiliationis tribulationis et angustie suspirat ad celū et clamat ad deū. qui vero stat in lumie mūdi et claritate mūdane cōuersationis et lasciuie stellas videre nō potest. Est etiā experimētū q si denari⁹ ponat in scutellā vacuā recedat q3 a scutella donec denari⁹ desinat videri si aqua supinfūdatur stāte oculo in eadē distātia denari⁹ iterū apparebit ppt aquā supfusā denario. Moralit. Denari⁹ vitā desigt eternā math xx. Nōne ex denario diurno cōuenisti mecū? Iste denari⁹ nō apparet qbusdā hoib⁹ i hac vita dū i dignitatib⁹ voluptatib⁹ et honorib⁹. elongāt a deo q̄les fuerūt illi duo sacerdotes pessimi de qb⁹ dan.xiii. Declinauerūt oculos suos ne viderēt celū neq3 recordarentur iudiciorū iustorum. S3 si ponant tales in infirmitate. tribulatione. et psecutione bene recordāt de deo: ⁊ de celo ad qd facti st. b Nota q vespertiliones debiles sunt oculis Cā ē quia hūor cristallinus qui necessari⁹ ē oculo ad vidēdū transiuit i substātiā alarū Vnde habent alas coreales. et sic ppt volatum amiserunt visū quia subtractū ē oculis quod ponitur in alis. Hi figurāt supbos qui q̄to magis volare nitūtur tāto gratia diuini luminis magis priuātur quia tota intentio eorū q deberet esse in cōsiderando celestia transiuit in pēnas ambiciosas quia tota eorū cogitatio ē quō possint gradatim ascēdere de dignitate i dignitate3 Cā aūt quare p celestib⁹ pmiis nō laboram⁹ ē. quia ea nō videm⁹ sicut homo qui transit i nūdinis p mercimoīa co-

operta q̄ non poteſt videre nō tētatur inde emere ſed in nundinis qn̄ plane videt ea diſcooperta ſtatim iclinatur ad emendū ea. vn̄ actuū. vii. Stephanus vidit celos apertos. et ſtatim voluit emere. Dn̄e inquit ieſu ſuſcipe ſpiritū meū ecce ſtati obtulit denariū ſuum puerborꝝ. xxxi. cōſiderauit agrū et ſtatim emit illū. Et infra. Guſtauit ⁊ vidit qa bōa eſt negociatio eiꝰ. Sꝫ de multꝪ euenit ſicut de moyſe q aſcēdēs in montē bene vidit terrā ꝑmiſſionis ſed nūq̄ intrauit i eā ſic qdā lrāti vidēt celeſtia. per ſacrā ſcripturam ſed nūq̄ intrant in eam per cōtēplationē Secundo videamus internam commiſſorꝝ cōſciaꝫ. Diſcutiamꝰ ꝑctā noſtra cogitationes et v̄ba. Scriptor ſi oclos ſuos auertat a libro turpē lrāꝫ faciet qa bona ſcriptura diligētiſſimā viſioneꝫ reqrit. Libri noſtri ſūt ꝯſciētie noſtre Danielis. vii. Iudiciū dedit et libri aperti ſūt cōſciarꝝ ſcd̄m gloſā Et apoc. xx. Iudicati ſūt mortui ex his q̄ ſcripta erant in libro ſ᷑m opera eorꝝ. Videamꝰ ergo quid ſcribamꝰ Dū liber ē ī fieri et qđ falſū ē corrigamꝰ et abradamꝰ dum poſſumꝰ per penitentiam. Sed hec eſt cōditio oculi qđ optime videt alia a ſe q̄ ſibi e directo opponūᷣ. ſed ſeipm̄ nullo mō videre poteſt. ſꝫ indiget ſpeculo repreſētāte ſe Et ita eſt de nobis alienos defectꝰ optime notamus. ꝑprios nō videmꝰ niſi forte per ſpeculum hoc ē per correptionē alicuius ſācti viri. i. ad corꝫ. xiii. videmꝰ n̄c p ſpeculū. Et talē quēlibet arguit ſaluator math. vii. Quid vides feſtucaꝫ in oculo fratris tui et trabem qui i oculo tuo ē non cōſideras? ypocrita eice ꝑmū trabē de oculo tuo et tunc vei et eice feſtucā de oculo fratis tui. Unde ꝓſper de vita cōtēplatiua. li. ii. Taꝫ diu qs pctā ſua que noſſe ⁊ flere deberet ignorat q̄diu aliena curioſe conſiderat. ꝙ ſi mores ſuos ad ſeipſū ꝯuerſus cōſiderat non requiret qđ in aliis reprehēdat ſed quod in ſeipſo lugeat Et ideo ſignanᷣ dicit ſaluator noſter. Mar. xiii. videte voſmetipſos. Baſiliꝰ examerон libro tercio cecitat ꝙ omnium creaturarꝝ difficillimū ē ꝯgnoſcere ſeipſū. Nō enim ſolus oculus q̄ exterius habentur inſpiciēs. ſemetipſuꝫ nō valet intueri ſed et mēs ipa ſatis acute aliena delicta cōtēplās: tardior ē erga ſuorꝝ cognitōnē viciorū. Et ideo ſignāᷣ dicitur vnicuiqꝫ noſtrū illꝺ iheremie ſecūdo. Vide qa malū et amarum eſt reliquiſſe te dominū deū tuū te inquit non alios Tertio videamꝰ fraternā proximorū indigentiā. Gen̄ xxxvii. vide ſi cuncta ꝓſpera ſint erga fratres tuos. Sed reuera mlᷣti vidēt fratres ſuos indigētes ſicut ſacerdos ⁊ leuita viderūt ſamaritanū ſauciatū. lu. x. Leuita cū eſſet ſecus locū ⁊ videret eū pertranſiit. De vno quoqꝫ tali dicitᷣ prime Ioh. iii. Qui habuerit ſubſtātiam huius mūdi et viderit fratrē ſuuꝫ neceſſe habere et clauſerit viſcera ſua ab eo quomō caritas dei manet in illo: quaſi diceret nullo mō. Sed videamus nos pauperū indigētiam ſicut ſamaritanus fecit qui vulnera alligauit et in ſtabulum ſecuꝫ duxit. Luce decio videbo. Vos et gaudebit cor vr̄m Iohan. xvi. Quarto videmꝰ eternā tormētorū vehemētiam. Homo q nō diligēter ꝓuidet ſibi de fouea ⁊ puteo faciliter cadit in eum. ſic qui nō ꝓfunde et frequēᷣ imaginatur de pena putei infernalis nō bene cauet ſibi. et iō ꝑs. Oculis tuis cōſiderabis: et retribu

tionē pctōrū videbis. Et quicūq; hec videret infallibiliter ꝯtraheret se a peccato. Nau. iii. Omnis qui viderit te resiliet a te. Vñ hugo de sctō vic. li. suo de aīa Infernus lacus est sine mēsura profundus sine fūdo. plenus ardore īcomparabili. plen⁹ fetore intollerabili. plenus dolore innumerabili. ibi miserie. ibi tenebre. ibi nullus ordo. ibi horror etern⁹. ibi nulla spes boni. nulla desperatio mali. h hugo. Et ideo videte vigilate et orate. Mar. xiii. Et ad ephesios. v. Videte itaq; fratres quomodo caute ambuletis non quasi insipientes sed vt sapientes redimētes tēpus quoniā dies mali sūt

LECTIO. XXVIII.

c Ontumelia et tormētis interrogemus eum vt sciamus reuerentiam eius et probemus patientiam illius morte turpissima condemnem⁹ eum. erit enim respectus ex sermonibus illius Posita conspiratione iudeorum ad christū occidendū. Hic exequitur de sue cōspirationis executione ad suum flagitiū efficaciter adimplendum. Ordināt aūt ꝙ mors christi duas habet circūstātias penalitatis videlicet ꝙ sit sūme molesta per amaritudinē acerbitatis. et sūme inhonesta per turpitudinem vilitatꝭ. ibi morte. Circa primū sciēdū ꝙ omnis pena homini infligenda in duobus consistit. scilicet in verbis et in factis. Per vba conuiciatiua homo dehonestatur. et per facta cruciatiua homo debilitatur. Et ideo istas duas penas dicūt se velle inferre xp̄o. Vnde dicunt Contumelia et tormentis. Contumelia quantum ad verborū dehonestationē. Tormentis quantum ad sensibilem passionem Quantū ad primū sciendu3 ꝙ septem sunt vicia loquēdi quib⁹ hō ꝓximo suo iniuriatur videlicet conuicium. cōtumelia. īproperiū. detractio susurratio. derisio. cōtētio. Sūt eī quatuor bona in hoīe q̄ ali⁹ homo iniurio se nititur diminuere vel auferre videlicet veritas honor fama et amicicia. Cōtra veritatē ē ꝯtētio q̄ ē q̄dā inordinata contrarietas ī v̄bis ꝑ quā homo ītēdit ostendere proximū suū dicere falsum Cōtra honorē sūt q̄tuor. conuiciū. cōtumelia. īproperium et derisio Cōuiciū ē v̄bo quolib3 hoīem dehonestare siue exp̄mat̄ viciū culpe vel pene S3 ꝯtūelia nūq̄ ē nisi qñ hō iniuriose dehonestat̄ verbo exprimēte culpam Vñ si dicāt te scabiosū vel cecum conuiciū ē. vel si dicā ꝙ fur es vel latro cōtumelia ⁊ oīs ꝯtūelia ē ꝯuiciū s3 ñ ec̄. Improperiū ē iniuriose recitare hoīs īdigētiā p̄cedētē sicut qñ aliq̄s iiurio se ⁊ p̄ caritatē reducit alicui ad memoriam auxiliū sibi factū tp̄e sue indigentie ⁊ hoc corā multꝭ ⁊ hoc cedit ī diminutōe3 sui honoꝝ Derisio āt ē viciū ludēdi et intēdit erubescētiā pro fine Vñ derisor sub specie ludi ꝓpoīt id ꝑ qd facit hoīe3 tiere dehōestatōe3 ⁊ pt ī caū eē pctm̄ mortale. Cōtra famā hoīs ē detctio q̄ nihil aliud ē nisi dicē v̄ba iiuriosa ⁊ latēt̄ de aliq̄ cū ītētōne diminuēdi famā suā. vñ ꝯtūeliosus se h3 ad famā ⁊ honorē sic̄ raptor ad bona extiora. S3 detctor ē fur fāe. qa de rōe detctōis ē ꝙ occulte dicat̄. Cōt aīciciā autem est susurratio cuius finis est separare amiciciam occulte et seīnare discordiā et hec ē pessīa locutio. Cuius ratō est quia amicicia ē de bois exteriorib⁹ optimum. est enim melior q̄ fama vel honor vel scientia que est in veritate iudicandi de rebus in q

bus sine culpa hō pōt decipi ꝛ ideo susurratio est peior detractione ꝛ cōtumelia. Similit᷑ sicut rapina peior est q̄ furtū. ꝛ detractio peior est q̄ conuiciū que nō est cōtumelia. et peior derisio ne et iproperio et etiam contentione q̄tum est ex genere peccatorū iudicādo. Rixa vero nō consistit proprie in verbis sed in factis vnde rixa est ꝑuatū bellū inter ꝑsonas priuatas sine publica auctoritate ꝛ sic patet quid sit contumelia videlꝫ publice īponere homini peccatū ad diminutionē sui honoris ꝛ hoc iniuste. Per cōtumeliā autē ꝓbat᷑ hoīs humilitas. Et per tormēta hoīs patiētia et ideo vt ꝓbarent iudei christi humilitatē volebāt subinferre contumelias et vt probarēt eius patientiā voluerūt sibi inferre tormētorū molestias dicunt ergo sic. Contumelia ꝛ tormētis interrogemꝰ eum vt sciamus reuerentiā eius id est humilitatem et probemꝰ patientiā illiꝰ per tormēta. Consequēter ibi. Morte turpissima. Ordināt ꝙ mors sua sit inhonesta ꝛ hoc per turpitudinem vilitatis vnde dicūt. Morte turpissima condēnemus eū. id est morte crucis cū circunstātiis turpissimis. Erit enī respectus ꝛc̄. id est defēsionē et excusationē habebimꝰ ex sermonibꝰ illiꝰ qbꝰ dixit Iohīs. ii. Soluite tēplū hoc ꝛ in tribus diebus excitabo illud quasi dicerent. Videbimus si post morteꝫ resurgat.

Dubitatio lr̄alis. An christus fuerit violēter occisus. Quod nō patꝫ qa fuit volūtarie occisus. ergo nō violēter Antecedēs patet ysaie. xv. Oblatꝰ est qa ipe voluit g̃ volūtarie. Et Augꝰ. iiii de trinitate. c. xxviii. de puis. et. xi. de magnis. Spūs inqt xp̄i nō defuit carnē inuitꝰ. sed qa voluit. et qn̄ voluit et quō voluit. ꝯsequētia patet qa violent᷑ factū hoī denotat ꝙ fiat cōtra eius voluntatē pp̄. Ioh. x. Dixit xp̄s nemo tollit a me aīaꝫ meā sed ego pono eā a meipso. sed ille dicit᷑ aliquē occidere qui tollit aīaꝫ suā ergo xp̄s nō fuit ab alio occisus. sed a seipso. pp̄ xp̄s fuit optime cōplexionatꝰ et tamē citius fuit mortuꝰ q̄ latrones qui in cōsimili pena fuerūt. Vnde pilatꝰ mirabat᷑ si iā obisset Marci. xv. sed nō fuisset sibi mirū si per pene violētiā fuisset occisus. ergo mortuꝰ est volūtarie tantū pp̄ in morietibꝰ per violētiā natura debilitat᷑ paulatī et tunc deficit sed in xp̄o natura fuit fortis qn̄ moriebat᷑ sicut patet. Math. xxvii. Clamans voce magna emisit spm̄. pp̄ mors sua fuit oblatio deo patri pro nobis. sꝫ xp̄us obtulit semetipm̄ sicut dicit Apl̄s ad Hebre. ix. per spm̄ scm̄ obtulit semetipsū ꝓ nobis imaculatū deo. ergo sibi ipsi mortē itulit pp̄ sampsō in morte sua occidēdo semetipꝫ cū philisteis ꝑfigurauit passionē xp̄i Iudic. xvi. sꝫ ipse mortē itulit sibiipsi ergo et xp̄us vt veritas sic correspōdeat figure.

Ad oppositū est spūs scūs i lr̄a ista ꝙ tormētis et morte turpissima cōdēnauerūt eū. Et Lu. xviii. postq̄ flagellauerūt occiderūt eū ergo occisus fuit ab illis ꝛ nō a semetipo Ad q̄stionē dicendū ꝙ xp̄us fuit violēter occisus ꝛ voluntarie moriebatur Violenter pro tanto qa ꝑsecutores xp̄i intulerūt causā sufficiētē mortis ab extrinseco.

Vnde mors xp̄i quātū fuit ex pte iudeoꝝ fuit maliciose violēta. Ipsi eī credebāt ꝙ nullo modo volūtarie acceptasset. Volūtarie tamē dicit᷑ occisus qa pmisit naturā succūbere illi nocumento cuꝫ posset si voluisset eidem

nocumēto restitisse. vñ qa aīa christi ex vnione ad verbū habuit vim ɔseruādi naturā suā a q̄cūq; lesione et nō preseruauit sed pmisit naturā pati q̄tum potuit et ideo dicit' ꝙ volūtarie mortu⁹ et violēter occisus. vñ volūtas christi cā fuit mortis sue indirecte. sed lesio ab extrinseco p se et directe. Ad p̄mū dicēdū ꝙ aris. iii. ethico. c. i. dicit violētū est illud cui⁹ p̄ncipiū ē extra nichil cōferēte vim passo et quia principiū effectiuū sue mortis fuit ab extra nec passū corp⁹ suū aliqd cooperabatur ideo fuit violētū per se. quia tñ christ⁹ nō impediuit cū potuit ideo dicitur mortu⁹ volūtarie Ad secūduȝ Nemo tollit ⁊c̄ subintelligitur me inuito. qa illud proprie dicit' tolli quod aufertur ab īuito qui resistere nō potest. sed pono eā a meipso permissiue Ad terciū dicit b. thōas de xp̄o. q. xvii ar. i. ꝙ illud fuit miraculosū qa videlicet citi⁹ christ⁹ mortu⁹ ē volūtate pmittente ꝙ subito natura corpis cedēt nocumēto illato Ad q̄rtū similiter ꝙ fuit miraculosū ꝙ naturā suā cōseruauit fortē vsq; ad vltimū. et tunc subito pmisit naturā corporis cedere nocumīto Ad quītū dicēdū ꝙ obtulit semȝ ipsū sustinēdo et nō agēdo. acceptādo nō coopando Ad sextū dicēdū ꝙ figura debet intelligi nō in oībus sicut nec similitudo. Figura aūt ē in hoc ꝙ sampson moriēdo inimicos suos destruxit et ita fecit xp̄s nō aūt in hoc ꝙ mortem sibiipsi intulit effectiue. B

Morte turpissima ɔdēnem⁹ eū. Ista v̄ba a iudeis malicio se plata xp̄i passio nē specialiter describūt q̄ ad tria. Fuit enim penalis et dolorosa. Incurialis et ignomīosa. p̄iudicialis ⁊ īiuriosa Fuit p̄mo penal' ⁊ dolorosa. tū quia illa passio ei⁹ fuit p totū corp⁹ extēsa: tū quia fuit ad mortē termiata. vñ pmittūt. Morte. ⁊c̄. ad philepen. ii. Humiliauit semetipȝ factus obediēs vsq; ad mortē mortē aūt crucis. Fuit aūt istd gen⁹ mortis longū et dolorosū nimis vñ aug⁹ de trini. Longa morte cruciabāt' ligno suspēsi De isti⁹ dolorꝝ magnitudine exclamat xp̄s per prophetā Treno. i. O vos oēs q trāsitis p viā attēdite et videte si ē dolor simil' sicut dolor me⁹. Narrat aug⁹. xviii. de ciui. d. c. xix. Et valeri⁹ li. v. ca. iiii. de chodro rege atheniēsi ꝙ cū regio sua et cītas ingenti hostiū bello debilitata essȝ humani auxilii. diffidētia ad oraculū appollis ɔfugit ac p legatos suscitat⁹ est quō tā graue bellū discuti posset. Respondit ei ita finē sortiri si ipse hostili manu cecidisset. quod cuȝ ad castra hostiū perueīsset ordiauerūt ꝙ nullo mō regē atheniēsē īterficerēt. vidēs ḡ chodrus ꝙ nullo mō ciuitas sua possȝ pacē habere nisi ip̄e ab hostib⁹ interficere t' deponit regis īsignia hitūq; pauperis induit et castra hostiū īgressus ab eis interfect⁹ est post cuius mortē pars sua et patria triūphauit. Sp̄ualiter illlo modo fuit de xp̄o ꝑphetatum enim fuit deo p̄ordināte ꝙ cītas hūani generꝭ nūq̄ triūpharet donec rex eius dei filius ab hostib⁹ foret occisus. et ideo cum christū dei filiū null⁹ ali⁹ vellet aut possȝ occidere. idem dei filius amore hūani generis liberādi formā serui accepit et spōte se occidi permisit. habitu īuēt⁹ vt hō. ad phil'. ii. De hac morte bern. in q̄dā s̄. O bōe iesu qd tibi ⁊ morti? nos debuim⁹ et tu solusti. nos peccauim⁹ et tu luisti: opus sine exēplo. gratia sī merito. caritas sine modo Secūdo fuit passio chri

sti incurialis et ignominiosa mirabili ter. Vñ subiungũt turpissima scȝ ex genere ex tpe ex socio ex loco. Ex genere Nã nullũ gen⁹ supplicii magis ignomiosũ fuit q̃ crucis. Vñ bern. O bone iesu q̃ dura q̃ aspera ꝓ hoib⁹ passus es dura v̾ba. duriora v̾bera. durissima et horrẽda crucis supplicia. Idẽ in q̃dã sermone dicit sic. Caput angelicis tremebundũ spiritibus densitate spinarũ cõpungitur. facies pulchra p̄ filiis hoim sputis iudeoꝝ deturpatur oculi lucidiores sole caligant in morte. aures q̃ audierunt angelicos cãtus audiũt pctõꝝ insultus. os qd docet angelos felle et aceto potatur. pedes q̃ꝝ scabellũ adorat̃ cruci clauo affigũtur man⁹ q̃ formauerunt celos sunt i cruce extẽse et affixe. corp⁹ vulnerat̃. latus lancea perforat̃. et qd plura? Nõ remãsit in eo nisi lĩgua vt ꝓ peccatori b⁹ exoraret et matrẽ discipulo ꝯmendaret. h̄ bern. Itẽ aug⁹ de q̃tuor v̾tutib⁹ cardĩalib⁹. Fili⁹ iqt dei ad crucẽ ducitur ex palmat̃ q̃ est vera palma victorie. spinis coronatur q pctõꝝ spias venit confringere. ligat̃ qui soluit cõpeditos. suspẽditur ligno q erigit elisos aceto potat̃ fõs vite disciplia cedit̃. salus vulnerat̃. vita morit̃. occidit ad tẽ p⁹ vitã mors. vt a vita ĩperpetuũ occideret̃ mors. hec ille Fuit etiã mors xp̄i ignomiosa ex tpe. Nã tũc tpis celebrauerunt iudei pascha suuȝ et fuit solẽnissimũ festũ toti⁹ ãni et maioris sanctitatis. Et ideo maxim⁹ popul⁹ cõfluxerat ad ciuitatẽ de iudeis. Grauĩ⁹ est aũt affligi tpe quo alii gaudẽt et letantur cõit̃ q̃ qñ est tẽp⁹ penitẽtie quo alii cõit̃ affligũt̃. Iterꝝ q̃tum ad tẽpus Illo tpe a iudeis patit̃ quo eos ex egypto liberauit. illo die expirauit. q̃ animã homini inspirauit. Ex parte loci quia locus fuit alt⁹ i mõte q videri poterat a longe. Ab hoiabilis. ꝓpt̃ cadauera mortuoꝝ. ꝓpe cĩtatẽ vt ab omnib⁹ videri posset. Ex parte societatis qa inter latrones int̃ cognatos ⁊ i presẽtia matris et iõ morte turpissima vt de eo exponatur illud. ii. macha. xi. Ipse lysias turpit̃ fugiens euasit. Lysias interpretat̃ geit⁹ ⁊ significat xp̄ȝ a patre geitũ et̃nalr̄ et a matre tpalit̃. Tertio fuit passio christi preiudicialis et iniuriosa quia nõ cõfessũ nec legitime ꝯuictũ ad mortem damnauerũt sicut de eis p dauid fuit ꝓphetatũ Captabãt in animã iusti. et sanguinẽ inocentem cõdẽnabũt.

LEC. XXIX

h ec cogitauerũt et errauerũt excecauit enĩ eos malicia eoruȝ et nescierunt sacramenta dei neq̧ sperauerunt mercedem iusticie. neq̧ iudicauerunt honorẽ aĩaruȝ sctãrũ

P⁹ q̃ spũs sctũs posuit reproborũ erroneã opinionẽ. hic ponit erroris eorũ fõtalẽ occõnẽ. Et circa hoc tria facit. Nã primo ponit̃ erroris recapitulatio. Secũdo cause errãde manifestatio. ibi. Excecauit enĩ illos. ⁊c̃. Et tertio errãtiũ triplex deceptio. Ibi. et nescierunt. Dicit ergo spũs sctũs primo sic. Hec cogitauerunt. hec. i. anime rationalis mortalitatem et vite carnalis voluptatẽ et iusticie puersitatẽ ⁊ mortis xp̄i crudelitatẽ. Cogitauerunt impii et errauerunt. cogitauerunt p malã deliberationẽ et errauerunt peruiciosã electionẽ. Scd̃o ibi. Excecauit eĩ eos. Ponit̃ cãe errandi manifestatio.

A Vbi notãdum q̧ nunq̃ est error p̄mum peccatum actuale hominis qa si hoieȝ ꝯtigat errare aut ẽ error vicibil̃ aut inuicibilis. Si inuincibilis ex

cusatur quia de⁹ nõ exigit ab homie nisi qd homo põt bene facere Si est er ror vicibilis g̃ hõ deberet talẽ errorez precauisse et cũ nõ vitauit. sequitur aliq̃ maliciã siue viciũ aliqd p̃cessisse. p̃cedit aũt q̃nq̃ errorẽ hoĩs negligẽtia q̃n homo nõ desiderat scire ea q̃ deberet scire nec adhibet sollicitudinez ad sciendũ ea q̃ cõueniũt statui suo. Et h̃ ignorãtia est pctm̃ graue. Et est ignorãtia affectata int̃p̃tatie: licet non ex p̃sse. Sz est alia ignorãtia affectata expresse et ẽ talis per quã hõ nõ solũ nõ desiderat scire imo desiderat nescire. Et talis nõ solũ negligit scire imo cõtẽnit scire ⁊ hec est inaturalis malicia quia oĩs hõ natura scire desiderat. et talis malicia facit hoĩez indisponere se ad sciẽdũ et facit hoĩez se dare talibus que se ad sciẽdũ indisponũt. Hee autem sũt maxĩe voluptates et iniusticie et libertates ⁊ talis malicia fuit cã ignorantie iudeoꝶ. Excecauit eĩ eos malicia eoꝶ id est cõtẽpt⁹ sciẽdi cũ volũtate maleviuẽdi. q̃a in maliuolã aĩmã nõ intrabit sap̃ia: nec habitabit in corpore subdito pctĩs. Sap̃. i Tertõ ibi Et nescierunt. Ponit̃ errãtiũz triplex deceptio. Decipiebãt̃ enĩ isti mali de trib⁹ i isto capitulo. de q̃b⁹ ẽ determiatum Primo q̃tũ ad ea q̃ tenem⁹ supnaturali reuelatione. Secundo q̃tũ ad ea que tenem⁹ morali informatione Tertio q̃tũ ad illa q̃ sequũt̃ ex vtriusq̃ declaratione. Quãtũ ad p̃m ũ dicit̃ ꝙ nescierũt sacramẽta dei id ẽ misteriũ incarnationis et passiois ⁊c̃. q̃ per diuinã reuelationẽ sũt hoĩ necessaria ad salutẽ. Et hec ẽ cã q̃re nõdũ gentes multe sũt informate in fide xp̃i. Viuũt enĩ ita male et viciose cõtra legez nature ꝙ nõ sũt digni habere gratiaz

Lex enim gratie p̃supponit legez nature seruari in adulto Secũdo decipiebãt̃ isti q̃tũ ad ea q̃ tenem⁹ morali informatione. Oẽs enĩ leges rõnales presupponũt iusticiã eẽ p̄miandã. hoc plato ĩ libro suo de republica supponit. q̃a supponit cõseruatores iusticie immortaliter premiandos. et trãsgressores eternaliter puniendos. Idẽ supponit. Tulius de sõnio scipionis. et macrobius cõmẽtator eiusdẽ et in hoc secũdo. istoꝶ malicia excecauit eos. vñ dicitur neq̃ enĩ sperauerũt mercedez iusticie. Hoc ẽ neq̃ premia danda bonis neq̃ penas dandas malis. Sperauerunt sicut superius in isto capitulo determinatum fuit Tertio decipiebantur isti quantuz ad illa que sequũtur ex fidei et prophecie declaratiõe. videlicz ꝙ anime sancte viuẽtes in p̃senti quantũcunq̃ sint plus in tribulatione vł angustiis honorabiliores erũt post mortem. Vnde subditur de eis sic. Nec iudicauerunt honorẽ animarum sanctarum a Dubitatio litteralis Vtrum aliqua credenda supernaturalia fuerunt homini reuelanda necessario ad salutem Et videtur ꝙ nõ Natura non deficit in necessariis nec habundat in superfluis. vt dicitur tertio de anima ergo per rationem naturalem potest homo acquirere omnez noticiã necessariam ad salutẽ g̃ nulla noticia req̃rit̃ super naturalit̃ reuelãda p̃p negare ratõez ẽ vituperabile sz qui credit ea q̃ ratõi nõ cõsonãt negat rationẽ ergo credere talia ẽ vitup abile. Sed fides suadet credere talia q̃ rationi repugnant sicut videtur de sacramento altaris et incarnatione filii dei et de multis talibus ergo et cetera Ad oppositum est ap̃lus ad Heb

ix. Fides est sperādaꝝ rerū substātia argumentū nō apparētiū. s. naturalit̃ sed sine fide īpossibile est placere deo necessariū est ergo habere fidē de nō apparētib⁹ per rationē. Ad questionē dicēdū ꝙ sic. Et ratio est qa finis siue btitudo hūana est felicitas supnatural̃ iuxta illud pme. ad Corint. ii. ꝙ oc'us non vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascendit que pparauit de⁹ his qui diligūt illū ergo cū vltim⁹ finis sit supnaturalis ideo necesse fuit vt homo haberet media supnaturalia ad illum finē et huiusmodi sunt fides. spes. caritas. et sacramēta eccl'e nobis reuelata et ideo omnia talia sunt necessaria ad salutē. Ad primū dicēdū ꝙ in ista propositiōe natura supponit pro deo. Ille eni est q oīa naturalia ordinat fm beneplacitū sue volūtatis et concedēdum est ꝙ non deficit in necessariis. Nā si homo facit qd in se est satis informabit̃ de illis q̄ sunt necessaria ad salutē suā. Vn̄ Ioh. xvi. Spūs veritat̃ docebit vos omnē veritatē. glo. necessariā ad salutē. Ad scdm qn̄ arguit̃ ꝙ negare rationē est vitupabile cōcedo. Sed dico ꝙ ratio cuiuslibet homis experit̃ se eē defectuosū qa sicut expimēto pbam⁹ ꝙ scdm quēlibet sensū facilit̃ decipimur ꝛ ideo verisimile est ꝙ regulari debem⁹ scdm rationē superiorē Vn̄ hoc est pncipiū xpiani adulti qvult esse fidelis. captiuare nō solū sensū in obsequiū xpi. qa hi faciūt layci. sed etiam intellectū et hoc est valde difficile. et ideo multo plus meret̃ bonus theolog⁹ qui videt ꝛ audit hereticos contra fidē et tamē assentit fidei q̄ layci moderni tpis qui putant theologos habere scientiā subalternātē ad fidē eoꝝ quasi possēt docere illa et demōstrare que ipi tantūmō fide tenēt. Dicendū g̃ ad formā. negādo pbationem minoris videlꝫ illā ꝙ fides suadet credere illa que rationi repugnāt. sic videlꝫ ꝙ nulli rationi cōsentit sed tantū credulitati qa sine discursu ratōnis et pceptione volūtaria veritatis fides non habet̃. Vnde hugo de sacramētis. Fides est voluntaria certitudo absentiū supra opinionē ꝛ īfra sciētiā cōstitutorū. Et Tuli⁹. ii. rethorice sue. Fides est pceptio vitatis cū firma assertione creditorū sine causarū cognitione et ergo ad credulitatē et fidem ratio requirit̃ ꝛ nō repugnat. Excecauit enī illos malicia eoꝝ B Notādum ꝙ oē peccatū natum est excecare spiritualit̃ iuxta illud. ʒophonie pmo Ambulabūt vt ceci qa dn̄o peccauert Vn̄ septē vicia capitalia septē inferūt cecitates mortales qb⁹ correspōdēt cecitates corpales que in sacra scriptura nominātur. Primo enī excecat superbia pre sui nimia claritate. Ecci. xliii. Sol suis radiis effulgēs excecat oc'os sol est pōpa gl'ie mūdanal̃ ꝛ figurat̃ p pauli cecitatē de q̄ dr̄ Act. ix. ꝙ circūfulsit eū lux de celo ꝛ cadēs in terrā nihil videbat. De hac cecitate pōt expōi illd. ad Ro. xi. cecitas ex pte cōtigit in isrl'. Israhel iterptat̃ vidēs deū ꝛ significat hoīeꝫ donis nature ꝛ fortune pūētū cui⁹ mōi sūt hoīes īgeniosi speciosi fortes ꝛ diuites. Hec ei oīa sūt supbie materia Vn̄ Aug. in quadā epl'a. Vicia cetera in pctis. Supbia vero etiam in rectis factis timēda est: ne illa que laudabilit̃ facta sūt ipsius laudis cupiditate amittant̃. Scripsit Sene. ad Lu. epl'a. lxxxix. ꝙ vxor sua quādam famulā habuit que subito fcā ceca videre desiit. icredibilē rem tibi narro

ſed verā: neſcit ſe eſſe cecā ſed ſemper rogauit pedagogū ſuū3 vt recedat de domo in qua eſt. Dicit ei domū tenebroſā eſſe. Et ſubdit Seneca. Hoc eni3 quod in illa videm⁹ nobis accidit. nēo ſe auarū eē ītelligit nēo cupidū. Ceci ducē querunt nos ſine duce erram⁹ et dicim⁹. Nō ego ābicioſus ſū ſed vrbs mea magnas exigit īpēſas. nō eſt me inuiciū ꝙ iracūdus ſū quia nōdū cōſtitui certū genus vite. adoleſcētia facit. Quid nos decipim⁹ Non eſt extri ſecū malū nr̄m intra nos eſt. in viſceribus ſedet. Et ideo difficulter ad ſanitatē puenim⁹ qa nos egrotare neſcimus. hec ille. Hec fuit cecitas epi laodicii cui dicit̄. Apo. iij. Dicis qa diues ſū et locuples et nulli⁹ egeo ⁊ non ſcis q̄a tu es miſer et miſerabilis. pauper cecus ⁊ nudus. Scd̄a cecitas eſt inuidia Et hec figurat̄ p cecitatē heli ſacerdotis. De quo p̄. Reg. iii. legim⁹ ꝙ caligauerāt ocl̄i ei⁹ ⁊ videre nō poterat lucernā dn̄i anteq̄ extinguebat̄. forte ſine leſione oculorū ſuorū nō poterat cōſiderare lucernā ardentē. ſed qn̄ fuerat extincta de die tūc potuit bene videre

Iſto modo eſt de inuido Nā lucernā ardētē hoc eſt perſonā gracioſe viuētem et pſpere corā deo ⁊ bonis hoīb⁹ merito approbandā videre nō poteſt quin ledat̄ corde per inuidiā. Narrat̄ de quodā cupido ⁊ inuido inſimul iter agētib⁹ ꝙ vox de celo venit ad eos dicens. Petat vnus veſtrū qcq̄d voluerit et habebit. ſic tamē ꝙ ſoci⁹ eius habebit duplū. Fit cōtrouerſia qs eorū pˀus peteret. Tādē inuid⁹. Peto inq̄t vt eruatur mihi alter ocl̄s. De illis pōt exponi illud Iſa. lix. Palpam⁹ ſicut ceci parietem ⁊ quaſi abſq; oculis actractauimus īpegim⁹ in meridie q̄ſi i tenebr̄.

Tertia cecitas eſt iracundia. in pſ. Turbat⁹ eſt a furore ocul⁹ me⁹ ⁊c̄. Et catho. Ira īpedit aīm ne poſſit cernere verū. Hec figurat̄ per cecitatē Lamech qui habēs arcū voluit ſagittare putās occidere ferā occidit hoīem ſc3 cayn ſicut narrat magiſter in hiſtoriis ſuis ſup quarto capl̄o. Geñ. Ita eſt de iudicib⁹ excecatis per irā cōtra pſonā accuſatā. Putāt ei ſe occidere ferā id eſt vindicare pctm̄. et ira īpediente occidunt pſonā. De talibus ſcribit̄ ad ephe. iiii. Ignorātia ē in illis ppt̄ cecitatē cordis eoꝝ Quarta cecitas ē accidia ⁊ figurat̄ p cecitatē. Thobie q dormiēdo cecitatem incurrit. Thobie. ii.

Quīta cecitas eſt cupiditas q̄ facit hoīes ſimiles talpis fodientib⁹ ſemp in terris et hec eſt cecitas que facit hominē pauperē et mēdicū Vnde figuratur p cecitatē mēdici qui ſedebat ſecus viā prope ihērico ⁊ mendicabat a turba pretereūte Luce. xviii. Seneca epiſtola. xxxviii. Nō q paꝝ habet ſed qui plus cupit paup eſt. Quid refert quātū illi in archa quātū in horreis iacet quātū preſtet paſcat/aut feneret̄ ſi alieno iminet ſi acq̄rēda pputet Quis ſit diuitiarū modus queris pm⁹ habere ꝙ neceſſe eſt proximus ꝙ ſatis eſt.

Sexta cecitas eſt gula q̄ frequēter excecat hoīe3 et ſpūalit̄ et corporalit̄ puerbioꝝ. xxiii. Cui ve cui⁹ patri ve cui rixe cui fouee. cui ſine cauſa vulnera. cui ſuffocio oculoru3. Nonne his qui morantur in vino et ſtudent calicibus epotādis? Hec deſignat̄ per cecitatem ceci nati. De quo narratur Iohis nono. Septima cecitas eſt luxuria ⁊ amor voluptuoſus qui aufert homini iudiciū rationis quia omnis amor cecus nō eſt amor arbiter equus. Nam

deforme pecus iudicat esse dec⁹. Vñ secũdũ Grego. xxxi. moraliũ. Cecitas mentis est prima filia luxurie Vnde dicitur metrice. Mens excecatur que luxurie famulaẜ. Hec significaẜ per cecitatẽ sampsonis. Iudicũ. xvi. quem dalida amica decepit et philisteis tradidit excecandũ. Figuraẜ etiã per cecitatẽ qua percusse fuerint zodomite Gene. xix. cũ vim fecerũt loth vt ãgelꝰ fuisset abusi qui i forma hoim extiterunt apud Loth hospitati. Ab istis cecitatib⁹ nos custodire debem⁹ qui summus viri ecclãstici et litterati quoruꝫ vnicuiqꝫ dicitur ysaie. xlii. Dedi te in lucẽ populi in fedus gentiũ vt aperies oculos cecorũ vt educeres de cõclusione vinctũ de domo carceris sedentẽ i tenebris.

LECTIO. XXX.

q Voniã deus creauit hoĩeꝫ iexterminabilẽ ⁊ ad ymaginẽ similitudinis sue fecit illũ. Inuidia aũt diaboli mors intrauit in orbem terrarũ imitanẜ aũt illũ qui sũt ex parte illi⁹.

Postq̃ spũs scũs posuit recapitulando erroreꝫ ponẽtiũ anime humãe corruptibilitatem. Hic incipit ostendere eiusdem erroris falsitatem. Et primo facit hoc in generali ostendendo aĩe rationalis naturalẽ nobilitatẽ Secũdo ostẽdit in speciali idem per anime rationalis moralẽ bonitatẽ. c. iii. Ibi. Iustorũ anime in manu dei sũt Circa primũ duo facit. nã primo ostẽdit ꝙ homo a deo fact⁹ est imortalis in arbitrio sue volũtatis. secũdo ostẽdit primordiũ nostre mortalitatis. ibi. Inuidia aũt. In prima parte duas ponit hominis prerogatiuas speciales videlꝫ: valitudineꝫ immortalitatis quãtũ ad corp⁹: siĩitudinẽ dĩnitatis q̃tuꝫ ad aĩaꝫ Dicit ergo primo sic. posito errore reproborũ qui negauerũt mercedẽ iusticie et honorẽ sanctarũ animarũ p⁹ hãc vitã. Ex istis duob⁹ oñdiẜ falsum primo quia de⁹ creauit hominẽ inexterminabilẽ in quo differt a brutis et gñaliẜ a qbusdã elemẽtꝭ ⁊ elemẽtatꝭ. secũdo qa creauit eũ ad ymaginẽ et similitudinẽ suã in quo differt a corporib⁹ celestib⁹, que licet sint corpalia tamen sũt inaĩata. A Circa primũ sciẽdũ ꝙ primus parẽs in statu innocẽtie habuit posse mori si peccaret ⁊ habuit posse non mori si peccatũ vitaret. Et ideo q̃tũ fuit ex parte dei. creauit hominẽ inexẜminabilẽ ẜm corpus. et de hoc tractaẜ scdo sententiaꝝ distinctione. xix. Circa secũdũ sciẽdũ ꝙ cetere creature alie ab homine vestigiũ dei habent id est quandã obscurã notificationẽ sed solus homo inter corporeas creaturas ymaginẽ dei habꝫ que consistit in intelligentia. memoria et voluntate in quo est processio verbi a memoria dei patris et amoris ꝓcessio ab itelligẽtia et volũtate. Vnde mẽoria correspõdet patri. itelligẽtia et verbũ filio. volũtas siue amor spiritui sãcto. De hac ymagĩe tractat btũs aug⁹. ix. x. xi. xiiii. xv. de trinitate. Diffuse. Et magister sñiarũ libro. iii. dist. xvi. per totũ. Sũt ergo hic due ratões contra anime corruptibilitatẽ. Quia potest de aĩe corruptibilitate dupliciẜ dici. Vno modo ꝙ nõ esset corruptibiꝉ per se. sed per accidẽs ad corruptionẽ corporis. Scdo etiã ꝙ in se ex natura corruptibilis esset. De p̃mo arguit sic Talis deberet homo esse naturaliter: q̃lis ẽ a deo creat⁹ secũdũ corp⁹: ſꝫ fuit creatus inexẜmiabilis scdꝫ corp⁹. g̃ ⁊c̃

Secūdo sic. Aīa hūana est creata ad
ymaginē et similitudinē dei. sꝫ dei no
bilissima cōditio est imortalitas ⁊ in-
corruptibilitas: ergo aīa hūana est im
mortalis ⁊ icorruptibilis. Cōsequēter
ibi. Inuidia aūt diaboli. Mors intra-
uit in orbē terrarū. Ondit spūs sctūs
pmordiū nostre mortalitatis. Et circa
hoc duo facit. Primo ostēdit quō itra
uit mors corpalis. Secundo quō pse-
uerat mors spūalis. ibi. ymitanť. Pri
mo ergo dicit sic. Diabolus post casuꝫ
suū vidēs hominē ad eternā vitā crea
tum: ad quā ipse ab eterno creabať ⁊
per supbiā pdidit homini inuidit et ip-
sum hominē ad peccandū tēptauit: si
cut patet Gen̄. iii. Homo autē habens
pceptū. et qđ si peccaret moreretᷣ. pec
cauit et peccatū toto suo generi conq-
siuit: quia sub illa lege phibitionē acce
perat ligni vetiti. Scđo de morte spūa
li quare aīe ad iferna descēdūt. Hec ē
causa imitatio videlꝫ diaboli in peccā-
do. Unde qui nō peccāt nō sūt obno-
xii mortis. Et hec est sniā textus licet
sit plenus dubitationibꝰ. B Que
ritur tamē vtrū corpꝰ primi hoīs fuis
set icorruptibile. dato ꝙ si in statu in-
nocentie perstitisset. Et videť ꝙ nō
quia oē cōpositū ex cōtrariis est de ne
cessitate matie corruptibile. ii. phisi.
sed corpꝰ hoīs in statu inocētie fuit cō
positū ex cōtrariis sicut nūc est ⁊ eius-
dem speciei per oīa g̊ ⁊c̄. pp̄ in sta-
tu inocētie fuit nutritio/generatio/et
augmētatio/et per ꝯsequens depditio
nature: quia alias nō fuissꝫ necesse ꝙ
adā saltē cōmedisset: qa fuit creatꝰ in
sufficiēti quātitate et ideo frustra co-
medisset. nec ppť nutritionē ⁊ genera
tionē que in puulis esse cōstat ppť so-
lidationē masse corporee vľ carnis in
diguisset nutrimēto qa pro depditōe
nutritione et augmētatōe ac generati
one ergo habuisset corpa corruptibi-
lia: qđ ē ppositū. pp̄ ponamꝰ ꝙ gla-
dius vel securis cū bono īpetu attigis-
set colluvniꝰ in statu inocētie certū est
ꝙ habuisset corpa molliora q̄ sit ferrū
si fuisset caro vnita cū carne: ergo col
lū cessisset: qa naturaliter molle cedit
duro: et maxime duro acute figure. g̊
⁊c̄. et tūc potuit vnꝰ aliū occidisse. vel
homo potuit a bestia vel a casu fuisse
occisus. pp̄ hec est diffinitio homīs
ꝙ sit aīal ratiōale mortale. viii. meth.
sed in statu inocētie fuisset homo vni
uoce g̊ ⁊c̄ pp̄ calor naturalis agit in
hūidū radicale ꝯtinue ⁊ illud hūidū nō
pōt restaurare depditū sicut fuit vľ ita
purū. g̊ p admixtionē hūidi nutrimē-
ti aliqn̄ deficiet naturalit̄: g̊ cū tūc fu-
isset depditio hūidi radicalis fuissꝫ fi-
naliter corruptus. Ad oppositū est
apľs ad Ro. vi. in fine. Stipēdiū pecca
ti mors ergo si hō nō peccasset mortu
us nō fuisset. pp̄ pena nō pcedit cul
pā ergo an̄ pctm̄ nō fuisset mors igiť
⁊c̄. Ad questionē dicēdū ꝙ sic Primo
tū notāda sūt duo. Primū est ꝙ imor
talitatē nō habuisset a natura sed a di
uina gratia: qa fm dyonisi. de diuinis
nominibꝰ. c. iiii. Naturalia ei data de
monibus non perierunt propter pec-
catū. Et similiter mortale est differen
tia essentialis hominis vt argutū est.

Secundum est ꝙ homini fuisset ex
speciali grā ꝯditoris imortalitas cor-
poris cōcessa. Cuiꝰ rō est qa hō fuisset
ordinatus ad finem supra naturā suā
corpoream ergo decuit ꝙ in ipsa insti
tutione aliquid sibi esset collatum su-
pra facultatem principiorū naturaliū
que sūt anima et corpꝰ. Habuit er-

go animã p donũ gratie supernaturał ꝙ q̃diu ordinẽ obedientie seruaret ad deũ corp⁹ viuificare posset i perpetuũ et ideo corp⁹ hoĩs si hõ nõ peccassꝫ corruptũ nõ fuisset. de hoc vide sctũ thomã: ii. sniaꝝ. di. xix. b Tertio sciendũ ꝙ in reb⁹ corporalib⁹ q̃druplex mod⁹ inuenit᷑ Vnus est generalis ꝙ videlicet oẽs res habẽt sue durationis periodũ sicut dicit᷑. ii. de gñatõe. Secũd⁹ ẽ ꝑpt̃ ꝑdominiũ excessiuũ vnius cõtrarioꝝ et hoc dũtaxat in mixtis duꝫ illa armonia predicta soluitur quam forma substantialis requirit. Tertius est ꝙ calor qui est instrumẽtũ anime vegetatiue cõsumit humidũ in quod agit et cũ nõ possit illud hũidũ restaurari naturalit᷑ in sua puritate semper admiscet᷑ cum humido nutribili ⁊ sic fit ĩpuri⁹ sicut vinũ mixtũ aqua fit debilius et tãtum misceri potest ꝙ fiet aqua sicut dr̃. i. de gñatione i fine. ita humidum radicale cõsũmit᷑ finaliter et aĩal morit᷑ Et similit᷑ fit de plãta deficiẽte illa restauratione ⁊ hec ẽ mors naturalis Quart⁹ mod⁹ corruptõis est per violẽtiã ab aliquo extrinseco agente vt gladio igne ł h⁹mõi. mõ contra duos primos modos datũ fuit anime ꝙ ƒm ꝯdicionẽ sue immortalitatꝭ corp⁹ ꝑficeret et ꝑpetuã eq̃litatẽ cõplexionis ꝯferret Cõtra tertiũ moduꝫ corruptionis habuit hõ illud donũ ꝙ p esũ lignoꝝ de paradiso concessorũ fiebat r̃stauratio depditi ad certũ tẽp⁹. et q͞a illa restauratio est cũ admixtione humidi extranei debilitãtꝭ hũidũ radicale magis ac magis. iõ hõ habuit lignũ vite cuius v̾tus erat alimentũ taliter assũptũ i ꝑfectã assimilationẽ adducere ⁊ facere hũiduꝫ radicale totũ ita recẽs sicut fuit i pricipio naturecõdite Cõtra quartũ modũ corruptionis qui ẽ per violẽtiã ꝯseruabatur hõ p dĩnã ꝓudẽtiã ⁊ ꝓpriã prudẽtiam et ab extrĩseco nihil potuit pati corruptiuũ. Ad ꝑmũ dicẽdũ ꝯcedẽdo ꝙ corp⁹ hoĩs fuissꝫ corruptibłe ꝓpt̃ ꝯpositionẽ ex ꝯ̃riis nisi fuisset dĩnit⁹ ꝓ̃suatũ ab extrinseco p subsidiũ diuine prouidẽtie et ab intrĩseco p gratiã originał iusticie Ad secũdũ patet quõ fuisset facta restauratio deperditi ꝯmuniter per esũ lignoꝝ paradi ⁊ q̃n necesse fuisset p esũ ligni vite q̃d nũq̃ fuisset necessariũ nisi i sẽsibili debłitate nature ꝓ recreatõne recuperãda sicut supius dictum fuit Ad tertiũ ꝙ ẽ de extrĩseco nocumẽto dictũ ẽ ꝙ per ꝓpriam prudẽtiã et dĩnã ꝓudẽtiã nihil hoĩ ex trĩsecũ nocuissꝫ nec molle duro cessisset nisi sicut aĩe placuissꝫ si nõ peccasset Ad q̃rtũ pꝫ ꝙ fuit aĩal rationale mortale. i. natũ mori naturalit᷑ sic tamẽ fuit ordĩatũ a deo ꝙ illa aptitudo moriẽdi nũq̃ fuissꝫ in actũ deducta nisi hõ peccassꝫ. Et iõ hõ habuit i sua potestate mori et non mori. posse mori et posse nõ mori stante lege data et iõ fuit mortalis per naturã et immortalis per grãꝫ Ad q̃ntũ de actione calidi naturał i humidũ radicale dictũ ẽ ꝙ ꝑfecta restauratio illi⁹ humidi fuisset fc̃a p esũ ligni vite Hoc tñ nota ꝙ lignũ vite nõ habuit ex sua v̾tute naturali dare hoĩ perpetuitatẽ viuendi. q͞a cũ esset res creata v̾t⁹ sua finita fuit in duralitate. Et ideo nõ cõtulit fortitudinem humidi radicał nisi ad certum tempus quo lapso homo iteruꝫ comedisse debuit si ita diu ꝑstitissꝫ nõ assuptus ad celum integraliter. Sꝫ cõtra arguit᷑ p ill̃d. geñ. iii. Ne forte sumat de ligno vite et viuat in eternuꝫ Dicen

dū φ li inet̄nū accipit̄ ibi ꝑ eo qđ ē di
utius q̄ deberet ſm naturā corpi hūa-
no cōceſſā: vel a pncipiis intrinſecis ꝑ
cedētē. Inuidia aūt. De iuidia autē
notandū φ iuidia eſt toxitū caritatꝭ ni
ſi enī iuidia eſſet qlibet de bono alteri
us gauderet ⁊ de malo alteri⁹ doleret
qa h̄ eſt ꝓpriū caritatis. Vn̄ Aug. ſup
Iohānē. Tolle inuidiā et tuū eſt quod
habeo. tolle iuidiā ⁊ meū eſt qđ habes
glo. ſup illđ yſa. xlv. Ego dn̄s formās
lucē ⁊ creans tenebras. Qđ eſt vita ſer
pētis mors eſt hoīs ſicut venenū. ⁊ ecō
tra humor aqueus. i. ſaliua ē vita hoīs
et eſt mors ſerpētis. Iſto mō φ ē vita
v̓tuoſi ⁊ boni hoīs. ē mors iuido. ⁊ qđ
in bono viro mors vel dānū ē: ē in iui
do vita. Scđo eſt oſtiū iniqtatis per
hāc enī mors ītrauit in mūdū ſicut dr̄
hic. Per hāc occiſus ē abel a chayn. ia
cob tribulat⁹ ab eſau. Ioſeph vēdit⁹ a
fr̄ib⁹. Dauid pſecut⁹ a ſaule. xp̄s tradi
tus a iudeis. Mat. xxvii. Sciebat eī φ
p iuidiā tradidiſſēt eū. Iſtđ oſtiū fere
null⁹ pōt vitare. Seneca li. ſuo de mo-
ribus Et ſi nullos iīmicos tibi fecit in
iuria multos tamen fecit inuidia. Ec-
cleſiaſteſ. iiii. Induſtrias aīaduerti pa
tere iuidie ꝓximi. Tertio ē viciū vł
putredo ſanitatis. puer. xiiii. Vita car
nīū ſanitas cordis. putredo oſſiū iui-
dia. h̄ tn̄ eſt iuſtiſſimū viciū qa eſt in
ſui auctorē reciprocū vn̄ Hugo de ſcō
Victore. Iuſti⁹ iuidia nihil. qa ꝓtin⁹
ip̄m auctorē punit cor cruciatqꝫ ſuum
Vn̄ baſili⁹. Sicut rubigo ferrū ſic iui
dia aīam de qua naſcit̄ corrūpit. Et iō
maximā iniuriā faceret deus iuido ſi
poneret eū in celo. qa ibi eſt ſūma fe
licitas in ꝓximo. ⁊ p ꝯn̄s ſūmū nocu-
mentū eſſet iuido: et ideo erit in īfer-
no vbi nihil videbit cui iuidere pote-
rit. p̄ma petri. ii. Deponētes oēs mali-
am et oēs dolū ⁊ ſimulationē ⁊ iuidias
et oēs detractiōes qſi mō geniti īfātes
rationabiles ſine dolo lac cōcupiſcite
ſcilicet caritatꝭ.

CA. III. LE. XXXI.

i Vſtorū anīe in manu dei
ſūt ⁊ nō tāget illos tormen
tū malicie. viſi ſūt ocl'is in-
ſipiētiū mori ⁊ eſtimata ē
afflictio exit⁹ illoꝝ ⁊ ab itinere iuſto
abierūt iexterminiū ⁊ qđ in nobis eſt
iter ext̄minii illi aūt ſūt ī pace. Po
ſita ⁊ enarrata opiniōe reproboꝝ ī ca
pitulo ſcđo p totū. Hic ꝯſequēter agit̄
de illi⁹ opinionis reprobatōe. Sicut eī
opinio ptractata. p̄mo perſuaſit aīme
mortalitatē ⁊ poſtea ōs hoīes iuitauit
ad vite voluptatē et ad iniuſticiā ſine ti
more pene exercēdā. A Ita hic
ſacroſcā fides catholica. Primo pſua-
det aīe poſt hāc vitā iuſtā remūeratio
nem. Scđo inuitat ad iuſticie dilectio-
nem ibi. Audite nūc reges. Prima ps
ſic ordinat̄ φ mixti viciſſim ⁊ alt̄na-
tim. Nūc agit de remūeratōe iuſtorū
poſt mortē. Nūc de punitōe maloꝝ ⁊
diuertit ſe modo ad iſtos. mō ad illos
vt oñdat φ ſiue ī p̄mio ſiue ī pēa īmor
talit̄ aīe ſēp viuūt. Procedit g̃ ſic Prio
ꝓponit qđ iuſti pcipiēt in futuro fina
liter. Scđo qđ ſuſtinēt ī pn̄ti tpalit̄. ibi
Et ſi corā hoīb⁹. Circa p̄mū lectio
hodierna dīdit̄ in duas ptes Nā p̄mo
oñdit qđ ꝯtigit aīab⁹ iuſtoꝝ. Scđo oñ
dit qđ de eis iudicat̄ ſm fatuitatē mū
danoꝝ. ibi. Viſi ſūt ocl'is ⁊c̄. Dicit g̃ p̄
mo ſic. Impii dixert̄ φ nō ē refrigeri
um in fine hoīs et φ hō ſiue iuſt⁹ fue-
rit ſiue mal⁹ nulla erit drn̄a qa aīa cū
corpe moriet̄ ſiue corrūpet̄. Sꝫ certe
hoc ē falſū. Nā iuſtoꝝ aīe ī manu dei

sūt id ē in dei ꝓtectione et gubernatōe
Verū ꝙ iustoꝝ corpa tam invita q̄ in
morte in ptāte hoīm sūt. Sed certe iu
storū aīe nec in morte nec invita sunt
in manu hoīm nec diaboli: sed tantū
dei. Vñ Iob. ii. Dixit dñs ad sathan.
Ecce in manu tua est verūtñ aīaꝫ illiꝰ
serua. glo. in ipā iusticia ꝓmissiōis mi
sceꝛ q̄dā libera pietas qa si totū dese-
reret hō qd esset? Serua inq̄t. nō ꝙ ip
se seruet sed ne audeat irrūpere ne tē
ptando supet. Vñ Boeciꝰ. ii. de cō. p.
vi. ꝓbās ꝙ dignitas nō pōt hoīem fa-
cere felicē deridendo hoīm mortaliū
dignitatē. Dicit ꝙ aīo hoīs nisi hō ve-
lit nullꝰ pōt dñari. Nūq̄d libero impa
bit aīo? Nūq̄ mētē firma ratiōe sibi he
rentē de statu ꝓprie quietis amouebit
Quasi. d. nō. ẟ iustoꝝ aīe in manu dei
sūt tā in vita q̄ in morte. Sapie. vii. In
manu dei sumꝰ ⁊ nos et sermōes nr̄i.
Et ideo ꝯñs est ꝙ nō tanget illos tor-
mētū mortis. Drña est inꝛ tactū natu
ralē. et tactū mathematicū. Tactꝰ na-
turalis est cū passiōe: qa q̄cq̄d tāgit pa
tiꝛ sicut pꝫ. ii. de aīa. ⁊ pmo de genera
tione. Tactꝰ āt mathematicꝰ nō est ni
si iuxta positio corpm quoꝝ vltima sꝛ
silꝛ sicut corpa celestia tangūt se. Vult
ẟ dicere ꝙ iustos in morte sua nō tā-
get tormētū mortis tactu videlꝫ natu-
rali. q̄ fit cū passiōe ⁊ afflictōe quo iiu
sti tāgenꝛ frequēter. Hoc aūt tormētū
mortis cōsistit in tribus. ſm Bernar.
Est enī in morte maloꝝ dolor in exi-
tu. horror in trāsitu. pudor in dei con
spectu. Sed certe ista nō erūt in mor-
te iustoꝝ imo p̄ciosa in conspectu dñi
mors scōꝝ eiꝰ Vñ dicꝛ q̄dā scūs. mors
nihil aliđ ē q̄ exitꝰ aīe de carcere. finis
exilii. laboris cōsumatio. ad portū ap
plicatio pegrinatōis finitio. onerꝭ gra
uissimi depositio De eq̊ furioso descē
sio. de domo ruinosa libatio. oīꝫ egri
tudinū termiatio. oīꝫ piculoꝝ euasio.
oīꝫ maloꝝ ꝯsūptio. oīꝫ vincloꝝ diru-
ptio. debiti nature solutio. reditꝰ in pa
triā. igressus in gloriā. De q̄ dr̄ Eccs.
pmo Melior ē dies mortis die natita
tis Et ꝓuer. xiiii. Iustus spat in morte
sua. ⁊ ideo fatuū est ⁊ irratōabile ꝓpriā
mortē nimis timere et mortē alteriꝰ
nimis dolere. De pma fatuitate loq̄ꝛ.
Cipanꝰ Et poniꝛ in canone. xiii. q. ii.
q̄ p̄posterū est q̄q ꝑuersū vt cū dei vo
lūtatē fieri postulamꝰ: qñ dñs euocat
nos ⁊ accersit de hoc mūdo nō statim
volūtatis eiꝰ imperio paremꝰ: obniti-
mur et reluctamur ⁊ pnicanum more
seruoꝝ ad ꝯspectū dñi cū tristicia ⁊ me
rore ꝑducimur. exeūtes hic necessitatꝭ
vinclo nō volūtatis obseqo. ⁊ volumꝰ
a deo p̄miis celestibꝰ hōrari ad quē ve
nimus inuiti. hec ille. De fatuitate pro
morte amicorū nimis dolētiū loquiꝛ
Augꝰ. de vera religiōe. c. xxxii. Qui
ꝑfecte inq̄t deū diligit ñ affligiꝛ mor
te cuiꝰq̄. qm̄ q toto aīo deū diligit no-
uit nec sibi perire qđ deo nō perit. De
us aūt est dñs viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. hec
ille. Ex q̊ patet simplicitas illoꝝ q pro
morte bonoꝝ irrationabiliꝛ cōtristā-
tur. Sed ꝓ quoꝝ morte nos dolere cō
uenit. docꝫ ysi. li. iii. de sūmo bono. Il
li inq̄t deplorādi sūt in morte: q̊s mi-
seros īfernꝰ ex hac vita recipit nō ce-
lestis aula letificādos īcludit. Tuliꝰ de
paradoxis Mors ē tribilis his q̊rū cū
vita oīa merita extīgūꝛ nō his quorū
laus emori nō pōt. Et de talibꝰ dr̄ ꝙ ñ
tāget illos tormētū mortis. Hoc figu
ratū est ī tribꝰ pueris. Danielꝛ. iii. Illos
aūt nō tetigit ignis neq ꝯtristauit nec
quicq̄ molestie ītulit. Cōsequēter ibi.

Visi sūt ocli insipiētiū. Ostēdit qđ de iustis afflictis ꝑ iusticia in hacvita iudicatͬ fm mūdanoꝝ fatuitatē Et circa hoc duo facit. Quia pͥmo ponit eorū estimationē. Scđo ponit eorū deceptionē. ibi. Illi aūt sūt in pace. Dicit ergo Iusti pcedētes nos visi sūt oclis insipientiū. In psal. Dixit insipiēs in corde suo nō est deꝰ: mori totalitͬ in corpe et aīa qđ falsū est cū mors iustorū nō sit nisi reqes a labore Apoc. xix. Ammō iā dicit spūs vt reqescāt a laboribꝰ suis Estimata est afflictio exitꝰ illoꝝ pcise nihil aliud vnde nō iudicauerūt ꝙ fuit igressus in vitā etnā sed tm̄ fuit afflictio. Sꝫ paulꝰ fuit alterꝰ opiniōis q dixit. ad Philͥ. pͥmo. Cupio dissolui et esse cū xp̄o. Scđo vlteriꝰ iudicatū est ꝙ ab itinere iusto abiert in extͥminiū id est in annichilationē et nullū aliū fructū iusticie receperūt. Hec tñ clausula scđꝫ. Rabanū nō est de textu. Sꝫ antiq et moderni eā habēt. Verū est ꝙ i ecclesia i epl̄a de martyribꝰ trāsilitͬ. Tercio vlteriꝰ iudicatū est ꝙ mors iustoꝝ nō solū est afflictio imo qđ est iter ex tͥminii a nobis id est de nobis qsi non sit aliud mors q̄ iter nos extͥminās id est extra termiōs hūane vite ponens. Vltimo ibi. Illi aūt sūt in pace. Ondit istoꝝ insipiētiū deceptionē nā vbi putabāt iustos extͥminari affligi ꝛ āniichilari iusti eripiūtur de lͥ sclo neq̄ ꝛ sūt in pace. ysaie. xxxii. Sedebit ppl̄s meꝰ in pulchritudine pacis ꝛc̄. ꝛ in requie opulēta B Dubitatio lr̄alis Vtꝝ aīe defūctoꝝ habeāt distincta receptacula post hāc vitā sibi diuinitꝰ deputata. Et videtͬ ꝙ non qa tūc aīe tales vel pn̄t ab illis receptaclis recedere vel nō si sic gͦ aīe dāpnate ꝛ aīe exn̄tes in purgatorio possēt minuere penā. ꝛ aīme existētes in celo possēt minuere gaudiū suū: ꝯseqntia patꝫ qa loca penalia augēt penā: ꝛ loca leticie augēt gaudium: alitͬ frustra talia loca deputarentͬ ꝛ p ꝯn̄s relīquēdo loca sua dimīuerēt de suo gaudio: si essēt btē et minuerēt suā penā si essēt nō btē. Si dicatͬ ꝙ aīe defūctoꝝ nō pn̄t ꝑ libitu suo loca illa dimittere. Cōtra lͥ est qđ ꝑbat Augꝰ. libro suo de cura ꝑ mortuis agēda inter mediū ꝛ finē ꝙ aliqui ex mortuis mittantͬ ad viuos p hoc ꝙ. Math. xvii Moyses in trāsfiguratōe dn̄i appuisse legitͬ cū Helya ꝛ tamē cōstat moysē ante fuisse defūctū Itē Ihe. redarguit vigilātiū sup lͥ ꝙ dixit aīas nr̄as non posse adesse tumulis suis qn̄ vellēt p lͥ ꝙ sequūtͬ agnū q̄cūq ierit. sꝫ agnꝰ est vbiqꝫ. Itē demones toto orbe mira celeritate vagantͬ gͦ icōueniēs ē dicͤ animas alicubi eē iclusas vsqꝫ ad diē iudicii. Itē grego. iiii. dyalͥ. narrat de multis mortuis qviuis appuerūt. pp̄ ad qstionē. si sic tūc sinꝰ abrahe foret vnū de illis receptaculis ꝯn̄a patet qa ecclesia orat i officio sepulture sinꝰ abrahe eā suscipiat. sed falsitas ꝯsequētis patꝫ qa est in iferno vel qa fuit limbꝰ patꝝ vbi nll̄a aīa niō recipitͬ pꝰ xp̄i passiōeꝫ pp̄ si sic purgatoriū foret vnū receptaculū ꝯn̄s falsū. qa aīe decedētes in caritate vadūt ad purgatoriū si habeant culpā venialē vel obligatōeꝫ ad penā. Sed purgatoriū est vnꝰ locꝰ iferni sub limbo patrū: alias aīe patꝝ purgāde fuisse in loco supiori viderentͬ. tā an̄ purgationē q̄ post Ad oppositū ē Aug. Ench. c. iii. Tps qđ intͬ hoīs mortē ꝛ resurrectionē vltimā aīas abditis receptaculis tenet ꝑut vnaqueqꝫ digna est vel requie vel erūna Item glo. sup illđ p. ad Tessalͥ. iiii. filͥ rapie-

murꝛc̄. Dicit ꝙ oēs anīe que de seculo exierūt habēt diuersas receptiones Ad questionē dicēdū ꝙ sic. quia sicut grauitas in corporibꝰ reqrit diuersa loca. sicut patet. iiii. de celo ita meritū et demeritū diuersa requirit loca ꝓ animabꝰ. vnde qđ est corpori leuitas hoc ē anime meritū. et hoc qđ est corpori grauitas: hoc est aīe demeritū: ꝛ sicut grauia quando generātur statiꝫ ad loca sua mouēt̄. nisi impediātur sicut patet. viii. phisicoꝝ ꝛ iiii. de celo. ita aīe stati qñ a corpore sepant̄ ad loca mouētur: male ad infernū: bōe ad celū nisi inueniāt aliqđ impediēs per culpā venialē. et reatū pene nō solutū habēt igit̄ disticta receptacula. Est ergo notādū ꝙ de istis receptaculis animaꝝ post earū separationē loq possumꝰ dupliciter. Primo modo đ lege cōi. Alio mō de dispēsatione speciali. Primo modo loqēdo sūt q̄tuor receptacula aīaꝝ videlicꝫ. Infernꝰ dānatoꝝ limbꝰ pueroꝝ ꝓ originali. purgatoriū ꝓ veniali. et celū pro perfecte bonis. Quītū receptaculū añ xp̄i passioneꝫ fuit limbꝰ patrū qui tūc dicebat̄ sinus abrahe hoc de lege cōi. De dispēsatione speciali habēt aīe receptacula alia iter hoīes ī quibꝰ purgātur ad īformationē et ad eoꝝ celeriorē redēptionē et ita diuersimode deputātur sicut ipsis viuētibꝰ expedit Secūdo notādū ꝙ spaciū infernale in quatuor portiones distīguitur. In infima sunt damnati ꝓ peccato actuali mortali. In secūda dānati ꝓ peccato originali. In tertia anime q̄ purgātur de lege cōi. In q̄rta fuerūt aīe patrū ātiquoꝝ vsqꝫ ad resurrectionē xp̄i Ad primum argumētū dicēdū ꝙ animas a suis receptaculis recedere dupliciter pōt intelligi

Vel simpliciter vel ad tempꝰ Simpliciter sic ꝙ nūq̄ redeāt. nulla recedet q̄ est in infernovel purgatorio Ad tempus duplicit̄ vel ex lege nature ꝛ sic n̄ vel ex ordine diuine ꝓuidētie ꝛ sic cōcedēdū ē: ꝙ redeūt interdū ad viuētes sicut docꝫ augꝰ ī libro suo de cura pro mortuis agēda. Hoc tamē interest ꝙ anime sāctorū possunt cum volunt viuētibꝰ īteresse: alie anime nō: sed solū diuina permissione. Etiā damnati apparuerunt viuētibꝰ ad viuoꝝ ꝑmunitionē Ad scđm de sinu abrahe. Dicēdū ē secundū augustinū. xii. sup geñ. Sinus abrahe dicit̄ reqes sāctoꝝ: qui olim fuit limbꝰ nūc vō ē celū sic orat ecclesia Ad terciū dicēdū ꝙ tenet̄ ꝓbabiliter ex dictis sāctorū ꝙ locꝰ purgatorii ē locus vicinus inferno. De lege cōi Iustoꝝ aīe in manu dei sūt.

C Notādum ꝙ int̄ iustū et impiuꝫ inuenio quadruplicē differētiaꝫ ī scꝑtura. Differunt eni viuēdo. moriendo patiēdo et penitēdo. Viuēdo quia iustiviuunt in pace et trāqllitate. Impii in discordia et ꝯtrarietate. In p̄s. Pax multa diligētibꝰ legē tuā. De ipiis vero dicitur ysaie. lxviii. in fine. Nō est pax impiis dicit dn̄s. signant̄ dicit p̄s Pax multa diligētibꝰ legē tuā b Nō sic diligētibꝰ legē mundi. Illi sunt semper in contentionibus. in discordiis et rebellionibꝰ. Vnꝰ qui audiuit iura per sex annos vel septem faciet maiorem prigam in vna comitiua: q̄ xviii. sapientissimi clerici. Christus eī iustis legauit pacē. Io. xiiii. Pacē relinquo vob̄ Et eccs̄. xlv. Statuit illis testamētū pacis Scđo differūt moriēdo quia mors iusti ē eiꝰ spes ꝛ consolatō mors aūt iiusti ē despatio. puer. xiiii. In malicia expellitur impius. ſpat iu

ſtus in morte ſua: ſʒ prouer.xi. Mortuo homie impio vltra nulla erit ſpes Si oēs fratres ⁊ ſacerdotes mūdi celebrarēt ꝑ aīa ſua: ſi mortuꝰ ē ſine penitētia fruſtra fieret. vñ augꝰ.xii.de ci. dei.c.ii. Si de aliquibꝰ malis ita cōſtaret ꝙ ſunt dānati ſicut nūc ꝯſtat de demonibꝰ. eccia nō plus oraret ꝑ eis q̄ ꝑ ipo diabolo. et a multo fortiore. Non eſt ſpes ipio mō defūcto et hoc loquēde lege modo cōitꝰ vſitata. Tertō differūt iuſtus et impius in patiendo quia iuſtus ſuſtinēdo aduerſa ſe exhilarat. Iniuſtꝰ ſuſtinēdo ſemp remurmurat. De iuſto ꝑuer.xii. Nō ꝯtriſtabit iuſtū quicqd ei acciderit. Item prouer.x. in fine. Labia iuſti cōſiderant beneplacita et os impioꝝ peruerſa Quarto differūt penitēdo: quia iuſtꝰ i bn̄viuēdo ſēper ſe accuſat. ipiꝰ male viuendo ſemp ſe excuſat. De iuſto ꝑuer. xviii. Iuſtꝰ por accuſator ē ſui. Et in eodem Impiꝰ cū i profūdū peccatorū venerit cōtēnet. Itē ibidē decimo. Os ipiorūʒ operiet iniqtatē c Notādū ꝙ anime iuſtoꝝ in pn̄ti in manu dei multipliciter ſūt. Sūt enim i manu dei ſupportantis. In manu dei confortātꝭ. In manu dei caſtigātis. In manu dei cōſeruātis. Primo ſūt in manu dei ſupportantis. Nutrix enim puerum incipientem incedere continet inter manus et ea parte qua cadere credit ſupportat manū ſupponendo ne cadēs ledatur. Chriſtus eſt nutricius nr̄. Oſee vndecimo. Ero enim nutricius effraym et brachiis meis portabo eos. Effraym itꝑpretatur creſcens et ſigt nos viatores qui creſcere debemꝰ de virtute in virtutem. Due manꝰ dei iuſticia et mīa. In p̄s. In manꝰ tuas cōmendo ſpiritū meū. Iuſticia dirigit vt bene icedamus miſericordia ſubleuat ne nimis ledamur. In p̄s. Cū ceciderit iuſtus nō collidetur quia dominus ſupponit manum ſuam. Secūdo ſūt i manu dei confortantis. Ezech.iii. Manꝰ enim domini erat mecū ꝯfortans me Falco nobis paſcitur et recreatur manu domini ſui. Alias ſi cibū habēt in ſuo regimie auolaret a dn̄o ſuo. Ideo deus ſic eos paſcit beneficiis ꝙ ſemp ea tenet in manu ſua quā manum qn̄ vult claudit et patimur egeſtatem. at quando vult aperit et habēꝰ copie largitatem. in p̄s. Oculi omnīū in te ſperent domine et tu das eſcam illorum in tempore oportuno. Aperis tu manum tuam ⁊ imples omne animal benedictione. Et iterum in pſal. Aperiente te manum tuam omīa implebūtur bonitate. Alias enim a deo auolaret. Ozee.ix. Effraym quaſi auis auolauit. Sic qui nimis habundant terrenis auolant a deo ſicut falco a domio ſuo quando nimis ſaciatur. Tertio ſunt iuſtorum anime in manu dei caſtigantis. Quando enim medicꝰ māu ſua propinat infirmo et pretentat bibendo faciens ſibi credentiā licet medicina ſit valde acuta tamen infirmuſ acceptat. Chriſtus medicus eſt et calicē preguſtauit tribulationis: quē nob pro remedio infirmitatis peccati propinat in preſenti. Et ideo caſtigtiones ſuas filiali benignitate ſuſcipiamꝰ: in p̄s. Hūc humiliat et hūc exaltat. quia calix in manu domini vini meri plēꝰ mixto Quarto ſūt iuſtorū aīe i manu dei ꝯſeruātis. Vn̄ illud qđ hō continue in manu tenet illud bene cōſeruat. Xp̄s aūt i maībus ſuis nos ſeruat Solet etiam homo dicere quando hʒ nomē alteriꝰ ſcp̄tū i libro ſuo. habeo il

lū ī libro meo . Christ⁹ autem nos in manib⁹ suis scripsit ita ꝙ nō p̄t nostrū obliuisci. ysa. xlix. Nūqd potest muli er obliuisci infātē suū vt non miserea tur filio vteri sui Et si illa oblita fuerit ego tñ non obliuiscar tui ecce in maī b⁹ meis descripsi te Sꝫ tñ alit̄ habet animas iustoꝝ et alit̄ aīas pctōꝝ quā do eni ita ē ꝙ aliqs est dn̄s alicui⁹ ma nerii et dimittit illd̄ ī aliena custodia ita ꝙ alii ad certum terminum capi unt fructū illi⁹. dicam⁹ ꝙ licet mane riū sit talis dn̄i nō tamē ē ī manu sua. sed tūc ꝓprie qñ ihabitat et recipit fru ctū et vsū tūc dici⁹ esse ī māu sua. Mō dn̄s bene ē dn̄s peccatoꝝ et tñ nō iha bitat eos ꝑ gratiā. nec recipit fructus ab eis. et ideo nō anime peccatorū sꝫ aīe iustoꝝ in manu dei sūt.

LECTIO. XXXII

Vt si corā hoīb⁹ tormēta passi sūt spes illoꝝ imortalitate plena ē. ī paucis vexati. in multis bene dispo nēt̄. Quoniā de⁹ tēptauit illos et inue nit illos dignos se. Postq̄ spūsctūs de clarauit quid iusti hoīes percipiēt ī fu turo eternaliter. Hic cōseqnt̄ ondit qd sustinēt in p̄nti tpalit̄. et quia pene q̄s sustinēt et premia q̄ percipiēt suut cō traria ideo faciēs q̄dā ꝯparationē vtit̄ quodā colore rethorico qui dicitur an tithesis. quasi cōtra positio. vel anthi tō vel cōtētio. ſm tuliū. v. r̄thorice sue. Et ē figura talis quando aliqs in locutōe cōtraria cōtrariis contraponit sicut facit apostolus. i. ad corin. vi. per infamiā ⁊ bonam famā a dextris et a sinistr̄. ⁊ ecc̄s. xxxiii. Cōt̄ bonū malū ⁊ ꝯtra vitā mors. Sic ꝯ virū ꝫ iustū pec cator. Isto genē eloqntie vtit̄ spūs san ct⁹ ī isto textu ostēdēs ꝙ illa q̄ scti pati

ūt̄ in p̄nti nō sūt equalia illis q̄ perci piūt ī futuro pro p̄mio. Et ponūt̄ tres antitheses cōsequēt̄. Sācti eni in p̄sēti tribulāt̄ vexatur et temptāt̄. tribulāt̄ ī penis. vexant̄ ī verbis et tēptāt̄ in di uinis ꝑmissionib⁹. Sed ꝯ. Tribulatio nes penaꝝ hn̄t spem īmortalitatꝭ. Cō tra vexationē cōtumeliaꝝ hn̄t spem e terne tranqllitatꝭ. Et ꝯ dīnā tēptationē habent spem precipue dignitatꝭ Di cit ergo sic primo ponēs primā cont̄ rietatē. Et si corā hoīb⁹ tormenta pas si sūt. corā hoīb⁹ q̄ tantū exteriora vi dēt. i. re. xvi. Homo videt ea que parēt Tormēta passi sunt ī corpore sustinē do. spes illoꝝ immortalitate plena ē. hoc est dictū. sperauerūt a dn̄o pro su a iusticia p̄miari. et illa spes est plena ⁊ n̄ vacua sic̄ maloꝝ de q̄ ifra iisto ca⁰ vacua spes illoꝝ. vn̄ spes illoꝝ nō cō fūdit ad ro. v. Secūda antithesis ē. talis Sancti sūt in p̄nti vexati verbis cōtumeliis et iiuriis tñ hec sūt pauca respectu illoꝝ que ad suā beatitudieꝫ aggregabūt̄. quia secūdū boetiū. Bea titudo est stat⁹ oīꝫ bonorū aggregatio ne perfect⁹. Et ideo dicit ī paucis vexa ti in multis bene disponēt̄. Multū et paucū sicut magnū et paruū sūt rela tiua: sicut patet in predicamētis. c. de quātitate. Vn̄ si illa q̄ patimur ī pre sēti ꝯpent̄ ad ea q̄ bonis dabūt̄ in fu turo ꝑ mercede lꝫ sint ī se valde mlta. videt̄ tñ in cōpatione illoꝝ valde pau ca. ad ro. viii. Nō sūt ꝯdigne passiōes huius temporis ad futurā gliaꝫ q̄ r̄ue labit̄ ī nobis Tertia antithesis ē ta lis. De⁹ tēptat sāctos ī p̄nti. sꝫ nō ad e oꝝ detrimētū ⁊ deiectionē. sꝫ ad eoꝝ emolimētū ⁊ ꝓmotioēꝫ. vn̄ dicit ꝙ de us tēptauit illos ⁊ iuenit dignos se id ē sua societate ⁊ dilectōe a Et no

tādū ꝙ difficile etvꝫtuoſuꝫ ē ꝙ hō fiat
dignꝯdeo. Ad hoc enī reqritur perfec
tus mūdi cōtēptꝯ. Vñ xp̄s dixit. mat.
x. q amat prēꝫ ł mrēꝫ plꝯꝗ me ñ ē me
dignꝯ. Et q amat filiū vel filiaꝫ pluſꝗ
me nō ē me dignꝯ. ⁊ q ñ accipit crucē
ſuā ⁊ ſeqẗ me ñ ē me digꝯ. g° qcūꝙ vult
dignꝯ eē xp̄o optet ꝙ ſeipſū det ꝑ xp̄o
Huiꝯ probatio ē quia demōſtrato q̊cū
ꝙ hoīe ꝯtigit ſic arguere. aut iſte dili-
git xp̄ꝫ plꝯꝗ filios et filias et ſemetip
ſū vel nō. Si nō. nō ē dignꝯ xp̄o. Si ſic.
dat ſe pro xp̄o: quia q nō accipit crucē
ſuā ⁊ ſeqẗ xp̄m nō ē eo dignꝯ Notā
dū ꝙ tēptare īꝓpe ꝯueīt deo. qa tēp
tare proprie eſt aliqd expiri vt habe-
at eius cognitionē. ſic hō tēptat vinuꝫ
et magiſter diſcipulū Aliẗ dr̄ tēptare
expiri aliquē cū intētione manifeſtā-
di cōditiones eius aliis. Primo modo
deꝯ tēptare nō pōt Sed ſcdō modo. vñ
geñ. xxii. Tēptauit deꝯ abrahā. Terti
o mō dr̄ tēptare callide accipere expe
riētiā alicꝯ hoīs cū ītētione decipiēdi.
et ſic proprie ꝯuenit diabolo ⁊ nulloꝰ
deo. qa ia. i. diciẗ. Nēo cū tēptaẗ dicat
Quia a deo tēptor. Deus enī intēpta-
tor ē maloꝝ Ipſe enī neminēꝫ tēptat
Glo. Deus tēptat nō ſeducēdo ad ma-
lū ſed exercēdo ad meritū. Aliẗ pōt
exponi ſic. Deus temptat illos. i. tēp-
tari permittit B Et notādum ꝙ
deꝯ electos ſuos tēptari ꝑmittit ſpēali
ter ꝓpẗ tria. Primo ad exercēdum
noſtre nature ꝓbitatē q habemꝯ vſū li
beri arbitrii ꝑ gratiā īformati ſi veliꝯ
Si rex dediſſet arma et equū nobiliſ-
ſimū alicui militi. ille ꝓbiẗ et viriliter
in bello ꝑ honore regis ſe exponeret
et aōre. rex nō in merito eū acciperet
Xp̄s rex dedit nobis arma liberi arbi
trii cū eq̄ corpis nrī. et ſūt qi filia aris
dei. qa ad imagīeꝫ et ſimilitudīeꝫ ſuaꝫ
fecit hoīeꝫ. Geñ. i. ⁊ ephe. vi. Induite
vos armaturā dei vt poſſitis reſiſtē ad
uerſus īſidias diaboli. g° nos ꝑ honore
regis nrī viriliẗ exponamꝯ alioqn noſ
metipſos decipimꝯ ⁊ dānamꝯ Iob. vii.
Tēptatō ē vita hoīs ſup t̃rā. ſic deꝯ tēp-
tauit abrahā de imolatione filii ſui v-
nigeniti. Gēn. xxii. Sic etiā oēs ſuos a
micos tēptari ꝑmittit. thobie. xii Qui
acceptꝯ eras deo. neceſſe fuit vt deꝯ tē-
ptaret te. Cōſtātinꝯ īpator voluit ꝓbare
q de familia ſua eſſēt viri xp̄iani ⁊ fid
les ⁊c̃. Ita xp̄ꝯ ꝑmittit viros catholicoſ
a mūdo tētari ⁊ q mūdanā gliaꝫ q̄ ē q̄
ydolū adorāt de ſuo expellit ſeruicio.
qa nemo p̄t duobꝯ dñis ſeruire. q ydo
lū adorare cōtēnit in ſuo r̃tinet famu
latu. Et oīs xp̄o ſeruiens neceſſario
habet tēptari ꝓpẗ qđ ſignẗ diciẗ. Eccͣs.
ii. Fili accedēs ad ſuitutē dei ſta ī iuſti
cia ⁊ tiore ⁊ p̄ꝑa aīaꝫ tuā ad tēptationē
Scđo ꝑmittit nos deꝯ tēptari ad re-
cēſēdū nrē cēſure vaītatē. niſi enī tēp-
taremur nimis ꝓpẗ defectū nrē cogni
tionis ⁊ expiētie de nobiſipſis ſupbi-
remꝯ Et iō clemēẗ ꝑittit ſctōs ſuos de
ſua carne tēptari. ſicut de paulo patuit
ii. ad coꝝ. xii. ne magnitudo r̃uelatō
nū extollat me datꝯ ē mihi ſtimulꝯ car
nis mee āgelꝯ ſathāe q me colaphiꝫet
De hͦ loq̄ns gre. ix. moꝝ. c. xxxvi. di-
cit. Supna diſpēſatio idcirco nos tota ī
tētōe ſuiētes carnis nrē tēptatōibꝯ ꝑit-
tit ꝯcuti. ne mēs nrā ī ſupbiā audeat p̄
ſūptiōe ſue ſecuritatꝭ eleuari vt dū pl̾
ſata trepidat ī ſolo auctoris adiutorio
fidē robuſtiꝯ ſpei figat. Et. ix. mora. c
iii. exponēs illud apl̄i ad ro. vii. Vide
o aliā legē ī mēbriꝭ meis repugnātem
legi mentis mee et captiuū me ducē-
tem in legem peccati que eſt in mem
bris meis. Dicit ſic. Ad ima trahit ca
ro ne extollaẗ ſpūs. Et ad ſumma tra

bit spūs ne ꝓsternat caro. Spūs leuat ne iaceamꝰ in infimis. caro aggrauat ne extollamur ex summis. Sicqꝫ scđꝫ Grego. quodā certo moderamine fit. vt carne depmēte. sed nō ꝓsternēte hō desperatiōis lapsū caueat et spū eleuā te et tēptationes sentiēte supbie casū euadat. Et sic dum spūs trahit caro re trahit subtilissimo interni iudicii mo deramine infra sūma et īfima in quo dā medio aīa liberat. hec Greg. Et iō signant petiuit ps. Proba me dñe et tēpta me vre renes meos et cor meū. glo. ꝓba me. id est iudica me eē ꝓbatū nō tibi q oīa nosti. sed mihi ꝛ hoībus. Nisi eni tēptares negligētes essemus Notat ibi glo. ꝙ aliter tēptat deꝰ. alit homo. alit diabolꝰ. Deꝰ vt erudiat. hō vt sciat. Diabolꝰ vt seducat. Vnde di- citur metrice. Dat tria tēptare seduce- re scire ꝓbare. Nota de puella de qua narrat Cesariꝰ. In cuiꝰ fine ideo signā ter dicit apls pme. ad Corin. x. Tēpta tio nō apphēdat vos nisi hūana Ter tio deus nos tēptari pmittit ad ꝓmerē dū vite future felicitatē. Ia. pmo. Bea tus vir q suffert tēptatiōnē qm̄ cū ꝓba tus fuerit accipiet coronā vite. Et q̄- uis diabolꝰ omnes tēptet. aduersus ta men pfectos platos ꝛ religiosos maxi me excādescit Vñ petrus Rauanēsis in q̄dā epla. Mūdus aduersus deser- tores suos fortiꝰ pugnat ꝛ egrediētes vite secularis illecebras grauior ꝯcur sus expectat. Nā et ī exitu isrl de egy pto pharao vehemētiꝰ excāduit ꝛ satha nas egrediēs ab hoīe quē ab infantia tenuerat ipsū grauiꝰ in egressu discer pit. b Et ideo. Hugo de claustro aīe libro primo religiosos īstruit que sunt cause tēptationū. Prima est loci amenitas vt ciuitas ꝛ opida q̄ non tm̄ ex situ loci amenitatē recipiūt. sed ex habitātiū grā Scđa causa est locꝰ di uitiarū vbi enī diuitie ibi piculū. Ter tia vero causa est pciosus ornatꝰ ꝛ eq̄ꝝ et pinguiū cura ꝛ vestimētoꝝ exq̄site varietates Quarta āt mulierū spe- cies quarū vox bladit auribꝰ ꝛ facies oclis. Istas occasiones viriliť caueamꝰ quia tēptatio nō ledit nisi obediamꝰ et hoc est qđ metrice dicit. Hostis nō le- dit nisi cū tēptatꝰ obedit. Est leo si ce- dit si stat quasi musca recedit. Et hꝰ est qđ pmittit apls pme ad Corint. x. Fi- delis deꝰ q nō pmittit vos tēptari sup illđ ꝙ potestis sꝫ faciet cū tēptatōe eti am prouentū vt possitis sustinere ꝛc̄.

LECTIO. XXXIII.

t Anq̄ aurū in fornace ꝓbauit il- los ꝛ q̄si holocausti hostiā accepit illos ꝛ in tpe erit respectꝰ illoꝝ. Decla rato ꝙ iusti in pn̄ti mltiplicit tribulē- tur. Hic oñdit q̄lit p tribulationū tolle rantiā a deo acceptantur. Et circa hoc duo facit qa pmo oñdit ꝙ pena iusto- rum est vehemēs argumētū dīne dile ctionis. Scđo ꝙ ei correspōdet euidēs emolimētū remuneratōis ibi. In tpe. Penā igit iustorū deo eē acceptā quā do ex caritate ꝛ ꝓ suo amore sustinet ostendit per duo exempla quorū pri- mū cōsistit in artificio naturali. Secū- dum in quodam sacrificio legali ibi. Et quasi holocausti ꝛc̄. Primū exēplū est tale. quāto aurū frequētiꝰ liq̄scit et trāsit per ignē tāto fit cariꝰ puriꝰ ꝛ ac- ceptabiliꝰ. Sed tribulatio vite pn̄tis est sicut fornax vel caminꝰ in quo etiā homines depurātur. Eccs. ii. In igne probatur argētū et aurū homines ve- ro receptibiles in camino humiliatio nis. ergo iusti q̄to plus pro christo tri bulāt tāto sūt magis pciosi ꝛ meliores

Et hoc ē ꝙ dicit taq̄ aurū in fornace ꝓ bauit illos Secūdū exēplū est ī quo dā sacrificio legali qđ dicebatur holo caustū A Vbi notādū ꝙ int̄ sacri ficia q̄ deo offerebāt̄ pcipuū erat ho- locaustū et fiebat de armētis pecudi- b⁹ et auib⁹. Et de isto sacrificio nichil habuit sacerdos q obtulit pro pte sua sed totum cremebat̄ dño et ideo dice batur holocaustū ab olō grece qđ ē to tū latine et cauma incendiū inde ho- locaustū quasi totū incendiū qa in ali is sacrificiis sacerdos quandoq̄ tolle- bat sibi partē et quandoq̄ dabat par- tem offerenti ad comedēdum. sed in holocausto totū corp⁹ siue esset vitulus ouis vel hedus incēdebat̄. pellē tamē potuit sacerdos vēdicare sibi ſm legē licet omne gen⁹ sacrificii deo foret ac ceptū nullū tñ sicut holocaustū qa illđ totū offerebat̄ ī honorē dei ex integ° Et isto mō scī martires immolati sūt deo sicut hostia holocausti. Sacerdos occidens martires ē mūd⁹. Io.xv. mū dus vos odit. Et ad ro.viii. Estiati sū⁹ vt oues occisionis. ꝫ certe sacerdos ni hil habuit nisi pellē videlicꝫ gloriā se- cularē. Iob.i. Pellē pro pelle et cūcta q̄ habet homo dabit pro aīa sua Ergo sicut holocaustū ē optimū ī sacrificiis sic martiriū in actib⁹ meritoriis. Et h̄ ē qđ spirit⁹ sāct⁹ dicit. Et quasi holocau sti hostiā accepit illos Cōsequēter đ clarat quod est emolimētū remunera tionis corrñdēs iustoꝝ ꝑsecutionibus in pñti. Et dicit ꝙ cōtra momētaneuꝫ penalitatis accipiēt pmiū sēpit̄ne feli citatis. Et vt ostēdat ꝙ tribulatiōis ad pmiū nulla ē ꝓportio supponit eoruꝫ penā quasi istātanee breuitatis ⁊ eoꝝ premiū tēporanee q̄titat. Modo no- tum ē ꝙ tēporis ad instās nulla ē pro- portio sicut nec pūcti ad lineā. ysa.liiii Ad pūctū in modico dereliq te ⁊ ī mi serationib⁹ maximis congregabo te. ī momento indignationis abscōdi faci em meā parūp a te et in mia sempit- na misertus sum tui. Vnde supra mo dum merces excedit laborem Et hoc ē ꝙ dicit ꝙ in tempore erit respectus eoꝝ quasi diceret in puncto. i. in mo- dico istāti passi sūt sed in tempore ꝓli xo et longo hoc ē in eternitate erit re spectus eoꝝ id est premiatio. Vnde solet dici cū dñs remunerat aliquē li- beraliter sibi seruiētē dādo sibi aliqđ magnū ꝙ ipse bene respexit eū. et cer te deus bene respexit eos quando sup̄ modum et proportionē retribuit ꝓ la bore. Iuxta illud secūde ad corit. iiii. Illud enī ꝙ in pñti est momētaneū et leue tribulationis nostre. supra mođ et sublimitate eternū glorie pondus operatur in nobis. a Et notāduꝫ ꝙ elect⁹ quilibet a christo multiplicit̄ probatur sicut clericus ante promotō nē sicut nouicius ante ꝓfessionē. et sic baccalarius ante inceptionem. ⁊ sicut denarius ante solutionē. Cleric⁹ ordi nād⁹ ⁊ receptur⁹ coronā pri⁹ examīat̄ ⁊ q̄to altiorē ordinē ē r̄ceptur⁹ tāto dif ficili⁹ examīat̄. Oēs nos ꝓmouēdi su- mus ad ordines. quia in futuro omēs erimus sacerdotes. Apoc.v.c. Fecisti nos deo nostro regnum et sacerdotes Magnus fauor fieret clerico si possꝫ premuniri in quo passu et de qua ma teria deberet examinari quia tūc pos set sibi preuidere. ⁊ tūc foret sibi mag na verecundia deficere. Iste fauor fit nobis. Ordines fiūt in resurrectione generali in die iudicii qñ iuxta meri ta nostra ad ordines angelorum reci- piemur pro semper. vt dicat̄ vnicuiq̄

nostrum illud ps. Tu es sacerdos ine ternū secūdū ordinē melchisedech: et mō sum⁹ premuniti de q̄ examinabi mur certe nō de difficili. sed de ōibus de donato. s. et partib⁹ nostris. hoc ē d operib⁹ pietatis sicut p3 Mat. xxv. Esu riui ⁊ dedistis mihi mādūcare. Totu3 ē de donato. et iō illi qui inuenientur nesciuisse donatū. deficiēt de ordibus ⁊ repellēt̃ sicut laici et ponēt̃ ibi vbi ē vmbra mortis ⁊ null⁹ ordo. Iob. x. qñ dicet̃ his. Ite maledicti in ignē etnu3 Sed boni et electi qui bene responde- re pñt certissimi erūt de corōa. Tho. 3 Hoc h3 p certo oīs qui colit te. ꝙ vita eius si in probatione fuerit coronabi tur. Et ia. i. Cū probat⁹ fuerit accipiet coronāvite Secūdo examiatur elec tus sicut probat̃ nouici⁹ añ ꝓfessiōne3 Vñ tps nouiciat⁹ ē tēpus probationis secūdū iura. Licet aūt nouici⁹ īterdu3 gerat hitū pfessoꝝ. tñ ī volūtate sua ē proicere habitū infra tps ꝓbatiōis qñ cūq3 sibi placuerit et iō nō habet habi tū īseparabilit̃. Habit⁹ ⁊ ornat⁹ aīe ē g̃ tia. vita pñs ē tēpus nouiciat⁹ ⁊ tps ꝓ- bationis. ad ro. xii. Renuoami ī noui tate sēsus vestri vt ꝓbetis q̄ sit voluntas dei bōa ⁊ bñplacēs ⁊ pfecta. Lic3 eni3 nos geram⁹ hitū pfessoꝝ hoc ē btōru3 q̄ ē gratia cōsūmata nō tñ ideo ꝓfessī sum⁹ sed sum⁹ in tēpore ꝓbationis qa possum⁹ habitū ꝓicere et peccare. No uicii aūt inter frēs predicatores exaī nāt̃ de morib⁹ diligēt̃. Et gñalr̃ de qn ꝙ cauēdis in eis. Nam ab vno quoq3 re quirit̃. An sit seruilis cōditionis. An alterius ꝓfessionis. an mulieri cōiuga tus. an ratiocīniis obligatus. an occul tā habeat infirmitatē aliquam. Si ve- ro aliquē istoru3 defectuū habuerit et sciat̃. a ꝓfessione repellit̃ B Cer- te hec qnq3 xps in suis nouiciis reqrit

Primo an sit seruilis cōditionis. vi delicet an sit tot⁹ datus seruiciis mun di pro diuitiis ⁊ honorib⁹ ꝯsequendis in hac vita. et si sic nō admittit eū. mat vi. dicitur. Nemo pōt duob⁹ dominis seruire Philosophus qdam assurgere noluit principi venienti aliis eū hono rantib⁹ assurgēdo. Et cā3 r̃ddidit. Ser uit inqt seruo meo nō cōtēnēdo mun dū et mūd⁹ mihi seruit et ipe seruit ei quare ei nō assurgo. iste nō fuit seruil̃ cōditionis sed valde nobilis Secun do requirit̃ an hō sit alti⁹ ꝓfessionis. Vnde ille q est radicatus et habitua- tus ī aliq̄ mala ꝯsuetudīe viuēdi ī pec catis ipse est alteri⁹ ꝓfessionis caueat sibi qa lic3 recipi posset a xpo tamē cū difficl̃tate. Tertio reqrit̃ an sit mu lieri cōiugatus. i. an sit operib⁹ carnis dat⁹. qa scit ꝙ talis nō venit ad eū per fecta volūtate. Lu. xiiii. Vxorem du- xi et iō nō possūveire. Quarto an sit ratōciniis obligatus. homo ē obli- gat⁹ ad cōpotū et restitutiōe3 si fuerit vsurarius et de pecunia vsuraria fuit ditat⁹ et nō vult restituere. Christ⁹ non curat de eo quia ipē ratiocīniis obliga tur Si cleric⁹ simoīace ītrauit eccia3 oc cupauerat bōa per aicos. et nō ē para tus resignare ⁊ restituē. ipē ē obligat⁹ ratiocīniis. Christ⁹ āt eū ad ꝓfessiōne3 donec soluerit nō admittit. Si spolia- sti paupe3 per potētiā vel per falsū iu- diciū vel testimoniū perhibitū contra eū: et nō fecisti restitutionē. tu es obli gatus ratiocīniis et talē obligatū xps nō admittit. in ps. Declinātes autē in obligationes adducet dñs cū operāti- bus iniqtatem Quinto q̄rit an ha- beat aliq̄ infirmitatem occultā. Vn- de si cōmisisti pctm̄ vile de quo nō es

confessus. celas et occultas tu habes i firmitatē occultam xp̄s te nō admittit nisi te curaueris. Ideo omissis talibꝰ īpedimētis vnusqsꝙ vr̄m curet se p̄babilē exhibere nociuum. ne a professione cōfusibilit̄ repellat̄. ii. ad thimotheū. ii.. Cura temetipsum probabilē exhibere operarium inconfusibilem et qui talis inuētus fuerit faciet suaʒ professionē in finali iudicio. dicens illud deutro. xxvi. Profiteor hodie corā dn̄o deo ꝙ ingressus sū terraʒ pro qua iurauit patribꝰ nostris Tertō examinat̄ electꝰ sicut baccalariꝰ an̄ inceptionē seu magistrationē. Iste eni ante q̄ incipiat p̄bat̄ i tribus. in legēdo. opponēdo. et rn̄dēdo b Habet enim necesse legere aliquodvnum volumē ad minus facultatis sue. Et certe nos legere debemꝰ p cōfessionē volumen cōscie nostre. Stolidus clericus ē q nescit legere scripturā suā ⁊ opus p̄p̄uʒ. ad gala. vi. Opꝰ autē suūvnꝰ qsꝙ p̄bet et sic in semetip̄o gl'iaʒ habebit. Secū do habemꝰ opponere hoc est arguere p iustā correptionē p̄ximoꝝ. ⁊ hoc p̄n cipalit̄ pertinet ad p̄latos et i casu ad omnes. Mathei. xviii. Si peccauerit in te frater tuus vade corripe illū int̄ te et ipsū solum. Sap̄. i. Probata v̄tus corripit insipiētes. et prelatis dicitur. Ihere. vi. Probatorem in populis dedi te. Tertio habemꝰ respōdere p gratiarum actionē. i. ad thessa. v. In omibus gratias agite. et qui hoc cōpleuerit dignꝰ est gradu magistrali. Exemplo thobie q in se hec omia formalit̄ et deuote cōpleuit peccata ꝯfitēdo. vxorē corripiēdo. et deo pro cecitatis flagello gratias agendo. Et ideo sibi dictum fuit quia acceptus eras deo: necesse fuitvt temptatio probaret te.

Quarto probat̄ electꝰvt denarius an̄ solutōnē. Vn̄ q alt̄i mutuat denariū dilig̅et̄ considerat ante solutioneʒ q̄titatē. pōdꝰ. et ymaginē. sonū. et materiā. qa si in aliq̄ istoꝝ defecerit non est legalis moneta. nec recipi debet. Quantitas est equitas. pōdus est caritas. imago est iusticia. sonꝰ est veritas ad omnes et ad seipsū. Vnusqsꝙ nostrū a xp̄o recepit denariū id est aīam rōalē habentē imaginē regis et in die mortis est tēpꝰ solutionis et tūc oportet reddere denarium et xp̄o offerre. Mar. xii. Afferte mihi denarium. Et certe nisi habeat quinꝙ predicta. quātitatem. pondus. imaginem. sonum. et materiam reprobabitur. Ihe. vi. in fine. Argentum reprobū vocate eos quia dominus proiecit eos. Si vero illa predicta habuerit dicet nobis christus illud gen. xliii. Pecuniam quam dedisti mihi p̄bataʒ ego habeo. Et de nostro denario verificat̄ illud p̄s. Argentū igne examīatū p̄batū terre purgatū septuplū. Examinatum igne caritatis. probatuʒ terre. i. a. terra nichil hn̄s terrenevanitatis. purgatum septuplum a septem capitalibus viciis. q̄ sunt radicesvniuer se iniquitatis.

LECTIO. XXXIIII.

f Vigebūt iusti ⁊ tāq̄ scītille in arūdieto discurrēt Pꝰq̄ sp̄s sctūspo suitvnā p̄missiōeʒ gn̄alē de futura r̄muneratōe scōꝝ p t'bl'atōibꝰ q̄s sustinēt i p̄nti. i p̄te ista eādē remunēatōeʒ explicat ⁊ distiguit i sp̄ali. Et circa hoc duo facit. qa p̄mo on̄dit qn̄ iusti liberalr̄ respiciet̄. Scd̄o qn̄ iniusti rōnabiliter iudicet̄. ibi. Impii. Circa p̄mū tangit excellētias futuras i remuneratōe. Frūt eni tā in corpore q̄ i aīa gl'ie possessores invita eternali. Erūt

enī iudicis assessores in iudicio gn̄ali Et ideo p̄mo describit q̄lis est eorū excellētia vel erit. q̄ ē gl'a corpalis. Scđo qualis erit eis ꝯcessa assidētia iudicial' ibi. Iudicabūt sci. Tertio qual' erit btō rū in aīa gl'a spūalis ibi. ꝯfidūt i illū

a Circa p̄mū sciēdū ꝙ in isto textu quatuor dotes corpis gl'osi latēter innuūtur q̄ sūt claritas. īpassibilitas subtilitas et agilitas. Cui⁹ ratio est qa aīa hūana pfectū tūc hēbit dominiū corporis sui ꝛ inq̄tū forma ꝛ inq̄tū motor et inq̄tū btā ꝛ deo ꝯiuncta. Inq̄tum btā gl'a aīe redundās in corp⁹ causabit in corpe claritatē ꝛ h̄ ē qđ dr̄ Math. xiii. Fulgebūt iusti sicut sol in regno p̄ris eoꝝ. Perfectū aūt regimē causabit in corpe īpassibilitatē. Oē eī corp⁹ quod patit' passiōe ꝓprie dicta pdit dominium forme sup materiā suā. Aliter ei passio talis nō foret ad corruptionem forme patientis vel saltē seperationē a materia. Et ideo qa aīa incorruptibilit' ꝛ pfecte cōtinebit corp⁹ suū. nullomodo poterit victoria aīe sup̄ diminui. Sec⁹ aūt fuit in statu inocētie quādo licet anīa pfectū habebat dominiū poterat illđ dominiuꝫ pdere quia se a deo poterat auertere per pctm̄. tūc āt nūq̄ auerti poterit et ideo dominium suū siue victoria sua sup materiā suaꝫ nūq̄ poterit diminui ꝛ ideo nūq̄ poterit ꝓprie loquēdo pati et ideo corp⁹ suum erit īpassibile. Tertio cū aīma nō sit solū forma corpis sed etiā motor sicut patꝫ t'tio de aīa ꝛ libro de motu aīaliū: mouebit corp⁹ per volūtatē et qa habebit pfectū dominiū sup illđ ideo anīa gl'osa inquātū btā mouebit oīno sicutvolet corpus mouere ꝛ ideo erūt corpa agilia. Quarta cū aīa posset rationabilit' velle ꝙ corp⁹ suū sit in eodē loco vbi est aliud corp⁹ sine amotione alteri⁹ corpis et aīa poterit regere corp⁹ suū sicut volet. sequit' ꝙ anīa poterit ponere corp⁹ suū in loco vbi ē aliud corp⁹ ꝛ ista virt⁹ vocat' subtilitas sic igit' erit corp⁹ gl'osū clarū īpassibile subtile et agile. Et ista p̄uilegia vocātur a doctorib⁹ q̄tuor dotes corpis per quādam figuratiuā locutionē qa sicut dos dat' in signū ꝑpetue cōfederatōis et amicicie inter virum ꝛ mulierē ita iste dotes dabūtur hominib⁹ gl'ificatis pro semp. Iste aūt dotes ponunt' ꝯiūcti. p̄me ad Corint. xv. vbi facit apl'us cōparationē inter mortē hūanā et resurrectōnē hūanā et dicit sic. Seminat' in corruptiōe resurget i corruptōe id est icorruptibile ꝛ īpassibile. seminat' in ignobilitate: id ē i obscuritate mortis resurget in gl'ia hoc est in claritate seminat' in īfirmitate. surget in v'tute hoc est agilitate. seminat' corp⁹ aīale: resurget corp⁹ spūale id ē subtile ad modū spūs. Spūs enī pōt simul eē cū corpore sicut patꝫ de aīa q̄ est tota in toto et tota in q̄libet pte ꝛ sic poterit corp⁹ gl'osū p v'tutē subtilitatis eē simul cū corpe nō gl'oso q̄uis hoc nō placeat sācto. Thome. iiii. sniarū di. xliiii. q. v. in solutione argumenti p̄mi ꝛ scđi vbi expsse dicit. ꝙ hoc nō habet corp⁹ gloriosū ex dote subtilitatis sꝫ ex opatōe v'tutis dīne. Descēdēdo g° ad l'ram. Iste q̄tuor dotes i hac l'ra exp̄mūt' fm istū ordinē. Primo enī notat' claritas cū dicitur fulgebūt. Scđo īpassibilitas qa iusti Sapie p̄mo. qa iusticia ꝑpetua est ꝛ imortalis. Tertio subtilitas qa tā q̄ scintille. Quarto agilitas cū dicitur discurrēt. Et qa cōpletoriū qđ dr̄ in fine diei. Premiū nr̄ꝫ finale figurat iō tūc q̄tuor ps Dicam⁹ tm̄. ad illas q̄tuor

dotes significãdas. sed de appropriatione ptrãseo ad pñs. B Pro lrã nota ꝙ arũdietũ ẽ loc⁹ vbi crescũt arũdines. Vñ sicut scintille mouent̃ sine difficultate inter arũdines et sine resistẽtia Ita scti sine resistẽtia corpa mouebũt. Fulgebũt iusti. Nota ꝙ viri iusti merito se exponere debẽt pro xp̃o actib⁹ v̾tuosis in pñti et si eis tribulationes occurrãt illas equanimit̃ sustinẽ et hoc habita ꝯsideratiõe ad p̃miũ qđ sequit̃ a Armigeri q seruiũt magnis dñis ꝑ diuersis tpib⁹ ãni ꝯueniẽtes robas accipiũt. vnã ꝑ hyeme. aliã pro estate. Illa q̃ daẗ ꝑ hyeme est de grosso pãno causa est qa debet exponi modo pluuiis. modo vẽtis. modo niui modo igni. sed roba q̃ daẗ ꝑ estate ordinaẗ de subtili pãno et delicatoꝛ hoc qa seruiet hoĩ pro tpe gratioso videlꝫ in estate. Isto mõ de⁹ ꝓuidet bonis viris. Vita pñs est hyẽps Vita futura ẽ estas. Corp⁹ est aĩe sicut roba. Iob. x. pelleꝛ carnib⁹ vestisti me. Quia igiẗ in pñti est tps tribulatõisꝛ ãgustieꝛ penitẽtie. igiẗ corp⁹ ꝑ nũc ẽ sicut roba de grossoꝛ rudi pãno. sꝫ tps futuꝝ vite et̃ ne est tps estatis gl̃ie ꝛ. hõris Et iõ tũc hẽbit aĩa robã valde gl̃iosã qñ corpus erit clari⁹ sole. ĩpassibile. agibile. ꝛ subtile. Et iõ sicut bon⁹ armiger sperãs ꝛ cert⁹ de roba estiuali lacerat destruit ꝛ expẽdit robã hyemalẽ ĩ suitio dñi sui et nõ parcit pluuie. nec niui nec igni. Ita iust⁹ in pñti corpi suo non pcit ab opib⁹ pnie. sed sẽp se exponit ad hõrẽ dñi sui q̃tũ põt sciẽs. Qm̃ fulgebũt iusti ꝛc̃. Refert scriptor qdã de natur̃ rerũ ꝙ pp̃. alexãder habuit vestimẽtũ qđdã de pilis salamãdre qđ qđẽ vestimentũ qñ ablui debuit ad honestateꝫ nõ lauabaẗ in aq̃. sed ꝓiciebaẗ in ignẽ et nõ ꝯburebaẗ sꝫ fulgẽti⁹ reddebaẗ. Sic corpa scõꝝ nõ ĩ aqs carnaliũ delectationũ lauari debẽt vt fulgeãt sꝫ magis in igne tribulatiõis. Et iõ Ecci. ii. dicit̃. In igne ꝓbaẗ argẽtũ ꝛ aurũ homines ũ in camio hũiliatiõis. B Scđo notãdũ ꝙ iusti fulgere debẽt in pñti triplici claritate Videlꝫ fame. viteꝛ doctrine vt fama referaẗ ad extraneos vita ad nosmetipos doctrina ad subditos ꝛ ꝓpinq̃s. Et hec triplex claritas est maxime necessaria viris eccl̃iasticis. Primo vt fulgeat bona fama. q̃diu eñi cãdela ardet ꝛ fulget. Delectabile negociũ est ꝛ vtile. Sed qñ extinguit̃ relinqt locũ circũstãtẽ tenebrosũ et fetet. ꝛ sicut dicit Aristo. vii. de aĩalibus. Ille fetor est valde nociu⁹ p̃gnãti mulieri ꝙ si sit vehemens facit eam abortire et occidit fetũ. Isto modo est de q̃libet viro eccl̃astico q q̃si cãdela ardẽs ꝛ lucẽs in eccl̃a ꝯstituit̃. q̃diu ẽ bone fame delectabilis est et vtilis dãdo bonũ exẽplũ aliis. Qñ aũt extinguit̃ vẽto tẽptatõis. ꝛ ꝯmittit aliqđ notoriũ peccatũ ꝛ publicũ stati relinqt circa se locũ tenebrosũ et fetet per infamiaꝫ. Iste fetor nocet ꝑsonis in ꝓposito existẽtib⁹ scẽ viuẽdi. Sanctũ eĩ ꝓpositũ est ꝯceptus vel fetus mẽtis ꝛ certe frequẽter bone ꝑsone sic concipiũt a spũ sctõ sed ꝑ fetorẽ scãdalosi pcti suffocaẗ cõceptus iste. Et locus vicinus efficitur tenebrosus quia status eccl̃iastic⁹ per tales ꝯtẽptibilis reddit̃ ꝛ derisibilis iudicatur qui qñ habet ꝑsonas luminosas et fulgẽtes a laicis notabilit̃ et rationabilit̃ honoraẗ. Thobie. xiii. Luce splẽdida fulgẽs ꝛ oẽs fines t̃re adorabũt te. Scđo fulgere debem⁹ in vita presenti quo ad nosipsos intrinsec⁹ in ꝯsciẽtiis vt deũ timeam⁹ et luceamus

more solis nõ more lune. Sol eniꝫ sic lucet ꝙ habet sibi lucẽ incorpataꝫ per totũ. Luna aũt nõ sic Et iõ sp apparet macula q̃dã in luna. Et q̃si vmbra hominis portãtis fasciculũ spinarũ vtvetule fabulant̃. Istomõ boni viri in ecclesia fulgẽt more solis qa fulgẽt ĩ fama: fulgẽt in ↄsciã de quoꝝ q̃libet dicitur Eccl. l. Q uasi sol effulgens sic ille effulsit in tẽplo dei. ⁊ Math. xiii. Fulgebũt iusti sicut sol. Mali vero fulgebũt sicut luna qa licet sint clare fame sũt tñ vmbrosi in cõsciã vbi iterior hõ portat fasciculũ spinaꝝ. i. pũgẽtiũ peccatorũ. Baruth. sexto. Nisi aliquis exterserit rubigĩnẽ nõ fulgebit. Tertio debem⁹ fulgere per doct̃nã. Dañ. xii. Q ui docti fuerint fulgebunt sicut splẽdor firmamẽti ⁊ q ad iusticiã erudiũt mltos tanq̃ stelle ĩ ppetuas et̃nitates. Dubitatio l̃ralis. Vtrum corp⁹ gl̃osũ istis q̃tuor dotib⁹ sit dotãdũ. Probat̃ p̃mo ꝙ nõ. Q uia nõ erit corp⁹ ipassibile qa erit corp⁹ mixtũ ex quatuor elemẽtis et q̃tuor hũorib⁹ et per ↄsequẽs cõtraria erũt ibi approximata ⁊ agẽt et patient̃ adinuicẽ g̃ corpus erit passibile. Scđo modo sic. Sentire ẽ pati. ii. de aĩa. sꝫ illa corpa erũt sensibilia et sentiẽt in actuvidẽdo audiẽdo tãgẽdo ⁊ sic de aliis qa alias vita foret magis somn⁹ q̃ vita et per ↄsequẽs vita ĩperfecta sicut dicit Aris. p̃. ethi. ꝙ somn⁹ ẽ dimidiavita ergo erũt passibilia. Tertio arguit̃ ꝙ corpus gl̃osũ nõ erit clarũ qa color est extremitas perspicui ĩ corpe t̃miato. Lux aũt est qualitas corpis perspicui intermina ti fm aug. xix. de. ciui. dei. Pulchritudo corpis est cõuenientia parciuꝫ cũ q̃dã coloris suauitate igit̃ erit corpus coloratũ nõ ergo lucidũ siue claꝝ

Q uarto ꝙ corp⁹ gl̃osũ nõ erit subtile qa tũc posset eẽ ĩ eodẽ loco cũ corpore nõ gl̃oso ⁊ eadẽ ratõe cũ ĩfinitis sicut arguit Aris. iiii. p̃hicoꝝ. Si duo corpa possũt eẽ sil̃. ⁊ ĩfinita. Q uĩto ꝙ corp⁹ gl̃iosũ nõ erit illo modo agile ꝙ possit moueri ad volũtatẽ aĩe quia tũc posset moueri in instãti. ↄsequẽtia patet qa volũtas põt hoc velle. Nãvolũtas est ĩpossibiliũ sicut pꝫ. iii. ethico. Ad oppositũ est fides xp̃iana ⁊ hẽtur prime ad Corint. xv. et in l̃ra ista. Ad q̃stionẽ dicendũ ꝙ sic. Nã sicut corp⁹ hũanũ est ĩstrumẽtũ ad merẽdũ sic iustũ est ꝙ p̃miet̃ sicut instrumẽtũ aĩe ad beneviuẽdũ sed ad hoc habẽdũ reqrit̃ ꝙ defect⁹ corporis oĩno tollantur. Nã si defect⁹ corporis pmanerẽt nullo modo foret aĩa btã siue hõ beatus q cõpositus est ex corpore et aĩa. defect⁹ aũt corporis manifeste sũt penosi ⁊ ppter pctm̃ p̃mi hoĩs ĩflicti sicut nũc suppono: ergo illi defect⁹ debẽt in futura btĩtudine suppleri per g̃ras cõcessas illis defectib⁹ ↄtrarias. Ad p̃mũ dicẽdum ꝙ resurrectio corpoꝝ in futuro miraculosa erit. et cõparando statũ gl̃osũ ad statũ naturalẽ totũ erit miraculosũ quicq̃d supnaturalit̃ tunc fiet modo ꝙ cõtraria sint approximata et nõ agant. fieri põt v̓tute diuina ⁊ nulla alia sicut fuit de trib⁹ pueꝛ Dañ. iii. et sic fiet ibi. tamẽ si dabit̃ scis aliquod donũ increatũ siue inherẽs aĩme siue corpori per q̃d ꝑportio elemẽtorũ siue humoꝝ vniformit̃ cõseruabit̃ vel nõ. nõ est nobis sufficiẽter reuelatũ. et ꝑosito ꝙ hoc fieret posset tñ dici miraculũ sed hoc tenẽdũ est [quocunq̧ modo hoc fiat] ꝙ saltem fiet ꝙ elemẽta nõ agãt adinuicẽ in corpore gl̃ificato nec q tenet̃ credẽ ↄñs tenet̃

et añs. Ad scđz dicēdū ꝙ passio est duplex. Materialis sicut qñ ignis agit i aquā. Et itētionalis sicut qñ coloratuz agit in oculū. Prima passio nō erit in corpib⁹ btis. Scđa erit. Et ideo erunt oēs sensus in suis opationib⁹. ⁊ tñ tñ ꝓpter imutationē spūalē sensus hoīs erit receptiu⁹ specieꝝ sine materia. ii de aīa. Ad tertiū ꝙ aīe poterūt sua corpa ostēdere clara sicut volēt. Corp⁹ aūt clarū pōt apparere coloratū. Et iō erūt clara ⁊ colorata q̄tū ad apparētiā sicut homo volet. Ad q̄rtū cōcedēdū est ꝙ corp⁹ glosū cū ifinitis corpibus esse pōt sed nō posset eē cū ifinitis corpib⁹ qa nec possēt eē ifinita corpora simul. licȝ ifinita corpa possēt esse. Vnde ad philosophū nō est argumētū nisi a latēte ipossibili ad magnū impossibile vel apud multos putatum. Ad q̄ntū de agilitate ꝙ posset moueri in istāti: negāda est ꝯsequētia qa volūtas btā nō pōt velle ipossibile. ne scio tamē defēdere. quin vltra oēȝ velocitatē datā. pōt se hō mouere glificatus. Semp tamē habebit velocitatē finitā sicut xp̄s in ascēdēdo pfixit sibi velocitatē quā voluit. sed tamē successiue ascendit. LECTIO. XXXV

i Vdicabūt scti nationes et dominabunt͛ populis et regnabit dñs illorū in perpetuū. Postq̄ spūsctūs declarauit qualis erit iustoꝝ post iudiciū excellētia glie corpalis. Hic ostēdit qualis erit eoꝝ in iudicio assidētia personalis. De qua habet͛ Math. xix. Vos q secuti estis me in regeneratione cū sederit fili⁹ hoīs in sede maiestatis sue: sedebitis et vos sup sedes iudicātes duodeci trib⁹ isrl̄. Erit ei magn⁹ honor sanctis qñ illorū erunt iudices quos parū ante habuerūt ꝑsecutores. et tamē iustū est ꝙ eos recte iudicēt a quib⁹ iiuste iudicabant͛. Sed qa aliq̄n cōtingit ꝙ homo sit assessor iudicis ꝑ vna die et postea nullā iurisdictioneȝ in illos habet quos prius iudicauit Iō ne hoc estimet͛ de scis xp̄i assessorib⁹ in iudicio. Tria facit spūsctūs in hoc textu. Nā ista se habēt ꝑm ordinē iudex dñs et rex. qa nō oīs iudex est dominus nec oīs dñs est rex. Sed ecōtra bene cōuertit͛ qa oīs rex est dñs ⁊ oīs dñs ē iudex. Incipiēdo ḡ a supiori ad iferi⁹. Primo attribuit iudiciū sctis tā q̄ assessorib⁹ Scđo dominiū tāq̄ possessorib⁹. Et tertio regnū tāq̄ ꝓregnātib⁹ scđe ad Thi. ii. Si sustinem⁹ ⁊ ꝯregnabim⁹. Scđa ps ibi. Et dñabūt͛ A Tertia ibi. Et regbit. Et sic triplex ꝑrogatiua tāgit͛ quā sci hēbūt i futuro iudicio gñali. ⁊ deinceps. Ipsi eni hēbūt potestatem iudicandi. dominādi et regnandi. In iudicando est vel erit rectitudo sententie que nunq̄ reuocabitur quia iudicabunt sancti natiōes. In dominādo magnitudo potentie. que nūq̄ coartabitur quia dominabūtur populis. In regnando certitudo permanentie que non terminabitur quia regnabit domin⁹ illorū imperpetuum. Dicit ergo. Iudicabūt sancti nationes id est malos qui tales ꝑmanserūt id ē sine gratia quales noiati sunt infra in fine capituli. Nationes iniq̄ dire sunt ꝯsūmationis. Et dominabūtur populis quib⁹ pri⁹ subiciebant͛. in p̄s. Subiecit pp̄los nobis ⁊ gētes sub pedibus nostris. Sed cōtra qa in iudicio cessabit oīs p̄latio ⁊ dominiū creature sup creaturā Iuxta illud prime ad Corin. xv. Deinde finis cū tradiderit deo re

gnu et patri. cū euacuauerit oēȝ pote statē pncipatū et virtutē et dñationem Vbi haymo in glo. Tūc cessabit omnis creature prelatio in angelis et hominib⁹ cessabit timor regnabit caritas. nec erit inter psidētes et subditos vlla dissensio. Dicendū ꝙ ad domini um ptinet potētia cohercēdi rebelles et castigandi. Et ideo quia sācti habebūt dānatos i suo carcere cōmuni cohercendos et puniēdos de eoruȝ iusta punitione gaudebunt. et secundum quēdā modū eis dominari dici pñt Sequitur. Et regnabit dñs illorum in perpetuū. Notādū ꝙ securum est seruire illi dño q in perpetuū regnabit. Seruientes dñis mortalib⁹ pricipib⁹ et regib⁹ et nobilib⁹ sūt in magno periculo quando dñi sui moriūtur nō solū qa seruiciū suum perdūt: imo quia frequēt̄ cōtigit ꝙ illos quos magis familiares habuit pater: fili⁹ magis habebit odiosos. sicut historie multe docēt. sed certe seruire deo regnare ē et quia de⁹ imortalis: qui seruiūt sibi in perpetuū regnabūt. apoc. v. Redemisti nos in sāguine tuo et fecisti nos deo nrō regnū. et sap. vi. Diligite sapiētiā ⁊ in perpetuū regnetis. Iudicabūt scti nationes. Malefactores et rei criminosi ex triplici cā solēt confidere se euasuros impune. Primo qa sperant ꝙ possunt declinare et euitare rigorē iudicii vt sine examinatione iudiciali fiat emenda per mediationē amicoꝝ

Secūdo sperāt se rei. ꝓbabilit̄ euasuros licet nō omnino impune si possint subire iudiciū. sic tamē ꝙ habeāt iudices et assessores fauorabiles eis Tertio per translationē personarū suarū. qa re⁹ i vno regno pōt impune cōseruari in altero. sed certe nullo istoꝝ modorū pñt euadere pectōres. qa iudicabūt scti nationes. nō enī declinabūt rigorē iudicii quia iudicabūt non impetrabunt iudices qui sūt eis ꝓpicii quia iudicabunt sancti. nec se alienabunt a loco supplicii. quia non iudicabunt vnā gētē tm̄ sed oēs nationes. in ps. Iudicabunt in nationib⁹. Iudicabūt igit̄ vt assessores sācti. xpi imitatores. natōes. i. pctōres B De pmo nota ꝙ durū ē reo iudicādo iudicialit̄ si iudex sit sibi extrane⁹ q sibi in nullo penit⁹ teneat̄. Secūdo si sit talis ꝙ a iur̄ regula nullatenus abducat̄. Tertio si sit talis de cui⁹ iiuria reus accusat̄. mō scti i in iuditio reddēt se pctōrib⁹ valde extraneos. qm̄ etiā ipe xps dicit. Amē dico vobis. nescio vos. mat. xxv. et v. Secūdo nullo modo declinabunt a regulis iuris. quia sancti iudicabūt et sanctitas ē iusticia maxīa. Erunt eī īduti nouū hoīeȝ q ſm deū creat⁹ ē in iusticia et sctitate v̄itatis. Ad ephe. iiii Tertio ipsi erūt hostes ipioꝝ q̄s ipii in hac vita ꝯculcauerūt. Abacuc. i. Quare respicis. et taces a ꝯculcāte ipio iustiorē se Et iō ipi tūc v̄ sauice eos calcabūt Mala. vltimo. Cōuertimī et videbitis quid sit iter impiū et iustū. inter serui ētē deo et nō seruiētē ei. Et cito post. Egredimī. et salietis sicut vitul⁹ de armento et calcabitis impios cū fuerit cinis sub planta pedum vestrorū. De isto iudicio indesinēt̄ cogitare debē⁹. Vn̄ grego. xxxix. omł. Presenti tem poris talis sit leticia vt nūq̄ amaritudo futuri iudicii recedat a memoria. Itē ber. s̄r. ps. Qui hītat. Quid tam pauēdum: quid tam plenū anxietate ⁊ vehemētissime sollicitudinis excogitari potest q̄ iudicandum astare illi tam terrifico ⁊ deifico t̄bunali ⁊ icertā adhuc subitamꝙ sub districto iudice expectare sētentiam vbi iudex teste non

indiget vbi vitas discutit intētões Et ī quadā in epl'a ad Robertū monachū. Venit q male iudicata iudicabit. illicite iurata ꝯfutabit q faciet iudiciū in iuriā patiētib⁹. Veniet inq̄ dies in q̄ plus pura corda q̄ astuta vba ꝛ ꝯsciā bona q̄ marsupia plena qm̄ iudex nō fallet vbis nec flecteť dōis. b Dubitatio lr̄alis. Vtrū sc̄i hoies in iudicio generali pticipabūt aliq̄ modo actū iudicādi. Quot nō videť Ioh.v. Oē iudiciū dedit filio ergo null⁹ ali⁹ hēbit iudiciū. Sc̄do mō sic. In nullo iudicio potest accusator et iudex eadē psona. sed sc̄i viri erunt accusatores maloꝝ. Sapiētie.v. Stabūt iusti in magna ꝯstātia aduers⁹ eos ꝙ ꝛc̄. Tertio sic. Hoc potissime itelligēdū foret de paupib⁹ volūtarie d̄ qb⁹ dr̄ Ioh.xxxvi. Iudiciū paupib⁹ tbuit. ſ; h' ē falsū ppť tria qa h' solū apl'is ē pmissū Math.xix. Sedebitis sup sedes iudicātes duodecī trib⁹ isrl'. ſ; non oēs paupes volūtarie sūt apl'i. Sc̄do qa martyres ꝛ vgies offerūt deo de corpore suo substātiā corpalē ꝙ eis magis debeť ptās iudicādi q̄ paupib⁹ qui offerūt iustitiā secularē. Tertio qa iferior nō iudicabit supiorē. sed mlti diuites erūt supiores in celo qbusdā paupib⁹. ergo ꝛc̄. Ad oppositū ē illud. Math.xix. Sedebitis sup thronū iudicātes duodecī trib⁹ isrl'. Itē ysa.iii. Dn̄s ad iudiciū veniet cū seniorib⁹ populi. C Ad q̄stionē dicēdū ꝙ act⁹ iudicādi ī iudicio gn̄ali diuersis diuersimode attribuiť sc; qnq; mōis in scriptura. videl; ordinata maiestate. delegata ptāte assessoria dignitate. approbatiua ꝯformitate. ꝛ ꝯparatiua diuersitate. Primo mō videl; ordinata maiestate sol⁹ de⁹ iudicabit pmo Reg.ii. Dn̄s iudicabit fines ťre. Sc̄do. Delegata ptāte iudicabit humanitas xp̄i sicut tactū fuit in pmo argumēto. Ioh. qnto Oē iudiciū dedit filio Null⁹ eī h; ptātē delegati nisi xp̄us inq̄tū hō. Tertio. Assessoria dignitate et sic iudicabunt volūtarie paupes iuxta illd̄ ī tertio argumēto tactū. Iob.xxxvi. iudiciū paupib⁹ tribuit ꝛ hoc est ꝯueniēs ppter duo Primo qa ad iudicādū se magis disposuerūt Vn̄ erunt magis ydonei. Pauptas enī volūtaria nō est nisi eoꝝ q soli xp̄o īhеserūt ꝛ ppť eū oia cōtēpserūt sc'laria negocia. ꝛ ideo in eis nihil debet esse qd̄ iudiciū possit puertere Sc̄do qa iudicare magis meruerunt. Cui⁹ causa est qa hūilitati correspōdet exaltatio per modū meriti s̄m illd̄ Math.xiii. Qui se hūiliat exaltabiť. modo inter oia q̄ hoiem despectū faciūt ē pauptas. Vn̄ illi q apd̄ hoies magis apparent pauperes videnť esse magis despecti ꝛ iō q volūt paupertatē suā ondere excogitāt q̄tū possūt vilitatē vestimētoꝝ vt hoies per h' ad cōpassionē puocēt qa igiť veri pauperes faciūt se cōtēptibiles ppť xp̄; iuste merenť excellentiā assessorie dignitatis.

Quarto modo attribuiť act⁹ iudicādi ī iudicio qbusdā tm̄ approbatiua ꝯformitate ꝛ sic iudicabūt ōs electi qa oēs tā āgeli q̄ hoies approbabūt snīa; iudicis. i. xp̄i. Apoc.xix. ī pncipio Audiui vocē turbaꝝ dicētiū in celo. All'a laus ꝛ v't⁹ ꝛ gl'a deo nr̄o qa v'a ꝛ iusta iudicia ei⁹ sūt. Quīto attribuiť act⁹ iudicandi qbusdā ex quadā ꝯparatiua diuersitate ꝛ iste mod⁹ iudicādi laudabilis nō est qa sic min⁹ mali dicunť iudicare magis malos s̄m illud. Luce.xi. Viri niniuite surgēt cū gn̄atione hac et ꝯdēnabūt eā. Ex istis patet ad q̄stionem ꝙ sc̄ti pticipabunt actu; iudicādi

oēs ḡnaliter. Scḋo modo ꝑ approbationē ꝙ est satis īproprie ⁊ trāsumptiue dictū. Sic enī oēs existētes in loco iudicii ⁊ approbātes iudiciū pn̄t dici iudicare. Et iō dicūt doctores ꝙ speciaĺr pauperes pticipabūt actū iudicādi sicut assessores ꝑpt rōes supius adductas et auctoritates scripture q̄ ad hr̄ sonāt. Vn̄ glo. sup illḋ. Mat. xix. Vos q reliqstis oīa ⁊c. Qui reliqrūt oīa ⁊ secuti sūt dn̄z Hi iudices erūt q licita habētes recte vsi sūt hi iudicabūt. Gre. tn̄. vi. moraĺ. exponēs illud puer. vltio nobilis in portis vir ei⁹ qn̄ sederit cuz senatorib⁹ dicit ꝙ xp̄s cū senatorib⁹ t're residet qa iudicii sentētiā cū eisdē ecclesie p̄dicatorib⁹ discernit vbi doctoribus attribuit actū iudicādi sȝ bene stāt simul ꝙ sint paupes ⁊ p̄dicatores. Ad p̄mū patȝ per dicta que auctoritas intelligit' de ptāte delegata. Ad scḋm dicēdū ꝙ in iudicio hūano vbi iudex nō habet ꝙ ꝓcedat nisi ex ꝓbatis ⁊ allegatis nō debet eē idē iudex ⁊ accusator. sed in iudicio diuino vbi iudex nō habet īformari sed oīno nouit causaȝ idē pōt eē accusator ⁊ iudex: similiter reus nō negabit sed ꝯfitebit' velit nolit Ad tertiū qn̄ arguit' ꝙ si aliqb⁹ scīs cōpeteret iudicare maxime cōpeteret paupib⁹. cōcedēdū est ꝙ eis ꝯpetit potestas assessoria nō vt iudici cōsulāt sȝ vt honorent' et siĺr cōscie eoꝝ erūt quasi libri in quib⁹ decreta iudicis xp̄i poterūt plane legi. Ad p̄mū in oppositū de. xii. ap̄lis rn̄dit. Aug⁹. ii. de ciui. dei. c. vi. ꝙ per illū nūerū duodenariū nō nūer⁹ talis ad lr̄aȝ itelligit' sȝ per nūeruȝ mysteriū designat'. Alias cum mathias loco iude fuerit electus paulus sine throno relinqret' nisi duo sederēt simul. Et ideo per nūerū duodenariū qui est nūerus perfectōis vniuersa pauperū mltitudo pfectoꝝ designat' et siĺr vniuersitas iudicādoruȝ cū dr̄ duodeci trib⁹ israel. Ad scḋȝ de martyrib⁹ ⁊ v̄ginib⁹ dr̄ ꝙ isti nō sūt de corde vbi reponūt' decreta diuine iusticie sicut pauptas nā pauptas directe ꝯtrariat' sollicitudini diuitiaꝝ q̄ suffocat verbū Luce. viii. Ad tertiū dicēdū ꝙ cōcedit' pfectis paupib⁹ ꝙ iudicabūt se meliores nō auctoritate propria sed auctoritate supioris cui⁹ erūt assessores sicut aliqn̄ iudex delegatus est multo inferior q̄ ille quem iudicat

LECTIO. XXXVI.

q Vi cōfidūt in illū itelligēt veritatē ⁊ fideles i dilectiōe acqescēt illi qm̄ donū ⁊ pax ē electis dei. Post q̄ spūs scūs declarauit q̄lis erit electorū remuneratio. Primo q̄tū ad honestatē corpalē. in illa lr̄a. Fulgebūt iusti. Scḋo q̄tū ad ptātē iudicialē. In illa iudicabūt scti. Hic t'tio declarat q̄lis erit eoꝝ remūeratio q̄tū ad felicitatē vel ḡlaȝ spūalē in eoꝝ aīab⁹. Vbi notādū ꝙ trib⁹ v̄tutib⁹ theologicis indigem⁹ in pn̄ti ad hoc ꝙ in finē supnaturalē ꝯueniēter ordinemur. videlȝ fide. spe. ⁊ caritate. De qb⁹ loquit'. ap̄ls p̄. ad Corin. xiii. Nūc aūt manēt fides spes ⁊ caritas hec tria. sed qa fides est cū obscura cōgnitōe siue exspectatiōe Spes cū diuturna dilatōe. Caritas cū tepida dilectōe. Ideo isti tres habit⁹ i futura btitudine pmanere nō pn̄t in qua nihil est impfectū nihil diminutū. iō manēte caritate ⁊ pfectiorē actū habēte fides ⁊ spes euacuabunt' Cū eī venerit ꝙ pfectū est euacuabit' qḋ ex pte ē. i. ad Co. xiii. A Succedēt ḡ i aīabus electorū dotes aīe q̄s per noīa opationū designam⁹ qa fidei succedet

visio ꝛ spei ꝯphēsio siue securitas. Caritati aūt nihil succedet. sed ipa manebit pfectior q̄ nūc est. Et vocat̄ dilectō siue fruitio. Sūt ergo tres dotes aīe. visio. dilectio. tēsio. siue ꝯphēsio. Sic ei erit aīa sūme btā vidēs tenēs diligēs sūmū bonū in quē credidit in quē sperauit ꝛ ꝑposse dilexit. Et de istis dotibus determinat̄ in ista lectione. et docetur ꝙ sci viri ꝛ electi dei qui in pn̄ti vita tribulationib⁹ variis pro suis bonis opibus exponunt̄. deū mūdo visu agnoscēt. diligēt et totalit̄ ei acqescēt. Vnde dicit sic. Qui cōfidūt in illum id est q fidē spē et caritatē in illū habuerūt itelligēt nude ꝛ clare. ꝑ. Iohā. tertio. Videbi⁹ eū sicuti est Veritate. id est deū q est prima et sūma veritas Ioh. xiiii. Ego sum via veritas ꝛ vita. Et fideles in dilectiōe id est fidelit̄ diligēter et pseuerāter. acqescēt illi. id ē ppetuo adherebūt illi qa i futuro a societate ei⁹ auelli nō poterūt q eū hic p fidē et spē tenuerūt. Et qa posset aliqs credere ꝙ ista remūeratio fiet scis ꝑpter valorē suoꝝ operū q̄si opa nr̄a ex sui ꝯditōe forēt cōdigna tāta remūeratiōe. Ideo hoc excludēs dicit ꝙ ꝑdicta pmiatio fiet scis ex dei liberali acceptione qm̄ donū et pax ē electis dei quasi diceret. pax et̄ne btitudinis que est futura electis est donū dei liberaliter. et sup cōdignitatē passionū pn̄sentium pmiātis. ad Roma. viii. Nō sūt cōdigne passiōes hui⁹ tēporis ad futurā gloriā a Dubitatio lr̄alis. Vtrū homo adiut⁹ gr̄a possit mereri vitam et̄nā ex cōdigno Videt̄ ꝙ nō. Primo per auctoritatē allegatā. ad Ro. viii. Nō sūt cōdigne passiōes ꝛc̄. sed scōrū passiōes sūt maxime meritorie. g̃ nulla opa hois sūt cōdigna ad vitā eternā pp̄ qui reddit alicui debitū quod ei debet nihil meret̄ apud eū. sed quicqd possū⁹ ꝑdeo facē deo debem⁹ et ad huc āpli⁹ deberem⁹ si āpli⁹ possum⁹ sicut dicit Aristo. viii. ethi. c. ꝑ. ipossibile ē nobis retribuere dignos honores diis et parētib⁹ qn eorū bn̄ficia semp excedātꝛ Lu. xvii. Cū oīa bene feceritis dicite qa serui iutiles sumus quod debuim⁹ facere fecim⁹. Preterea qcūꝙ meret̄ aliqd ab aliq̄ ꝯstituit illū debitorē suū ꝫ de⁹ nulli est debitor nec esse pōt g̃ nihil possum⁹ apud eū mereri. Ad oppositū est illud Iere. xxxi. Erit merces opi tuo ꝫ merces q̄ dat̄ ꝑ ope correspōdet dignitati opis g̃ cū vita et̄na sit merces operis hois existētis in gr̄a pōt talis hō ex ꝯdigno vitā et̄nā ꝑmereri. Preterea. ii. ad Thi. iiii. De reliquo reposita est mihi corona iusticie quā reddet mihi dn̄s i illa die iust⁹ iudex. sed qd reddit̄ ſm iustū iudiciū ē merces ꝯdig. g̃ hō pōt ꝑmereri coronā iustā ꝛ ꝯdignā ꝫ illa ē vita et̄na. g̃ hō ꝛc̄ Ad q̄stionē dicēdū ꝙ hominē adiutū gr̄a ꝑmereri vitā et̄nā ex ꝯdigno pōt itelligi duplicit̄. Vno mō ꝙ meritū hois tm̄ valeat naturalit̄ puta ꝙ tāta sit bonitas in natura siue substātia meriti ꝙ ei debeat̄ vita eterna. Alio mō ꝙ tm̄ valeat legalit̄ ex istitutione legis sicut parua pecia cupri ex natura sua siue naturali vigore nō valet tm̄ sicut vn⁹ panis ꝫ ex istitutōe pn̄cipis tm̄ valet. Isto pmo mō opa nr̄a ex sua naturali bonitate non merentur vitam eternā de cōdigno sed de cōgruo tm̄ qa cōgruū ē ꝙ hoi facieti ſm potētiā suā finitā. deus retribuat ſm potentiā suā infinitā. Sed scdo modo

poſſum⁹ dicere ꝙ opera noſtra ſūt cō-
digna vite eterne ex gratia nō ex ſub-
ſtātia actus. ſtatuit enī deus ꝙ bene o
perans in gratia habebit vitā etnā. et
ergo per legē et gratiā pricipis noſtri
chriſti meremur de condigno vitā et-
nam Ad primū dicēdū ꝙ nō ſūt cō
digne paſſiones naturaliter ſed legali
ter vt dictū ē Ad ſecūdū dicēduꝫ ꝙ
meremur faciendo qđ debē⁹ deo chri
ſto ſic ſtatuente et ordināte ſed nō ab
ſolute ex natura redditionis ſicut ar-
gumētum procedit. Ad tertiū ꝙ deuſ
conſtituit debitor ex natura ſui proiſ
ſi nō ex natura noſtri cōmiſſi. ſicut di
cit magr̄ li. i. di. xliii. c. iiii. Qui cōfi-
dūt B Notādū ꝙ ſpes ⁊ ꝯfidētia ē
tribus generib⁹ hominū maxie neceſ
ſaria. Dimicātib⁹ nauigātib⁹ et egrotā
tib⁹. Hee vero tres ꝯditiones nobis cō
ueniūt ſi vitam et ſtatū noſtꝝ pēſem⁹.
Sum⁹ enī dimicātes et cōtra hoſtes cō
tinue preliātes. in ps̄. Multi bellātes
aduerſū me. et p̍. macha. iiii. Nō cōcu
piſcatis ſpolia quia bellū cōtra nos eſt
Scutū noſtrū eſt fides noſtra. ad ephe
vi. In omnib⁹ ſumētes ſcutū fidei in q̊
poſſitis oīa tela nequiſſimi ignea extī
guere. In hiſtoria britonū ſcribit de
Archturo r̄ge ꝙ in īteriori parte ſcu-
ti ſui ymaginē virgīs glioſe depictam
habuit quā quotiēs in bello fatigatus.
aſpexit ſpeꝫ recuperauit et vires. Iſto
mō nos ſi ī bello vite pn̄tis triūphare
velim⁹. Infra ſcutū fidei noſtre ima-
ginē v̍ginis cū filio deportem⁹. hāc re
ſpiciam⁹ in ea cōfidam⁹ quia ab ea vi-
res et virtutes recipiem⁹. Ambro⁹ de
ſancta v̍ginitate Sit nobis tāq̄ in ima-
gine depicta vita marie. ex q̄ velud ex
ſpeculo refulget ſpecies caſtitatꝪ ⁊ for
ma virtutis. Hic ſumatis exēpla viuē-
di vbi tāq̄ in exēplari magiſteria exp̄ſ
ſa ſūt ꝓbitatis quid corrigere. quid ef
fugere. quid tenē debeatꝪ oñdit. Nar-
rat macrobius de natura lapidū. capi.
xxv. ꝙ ē vna gēma q̄ vocat Euthides
habēs in ſe naturaliter more p̄gnantꝪ
vnam aliaꝫ gēmā. Iſtā gēmā natura
ſuggerēte aqla cognoſcit. ⁊ eā in nido
ſuo cū habuerit pullos collocat int eoſ
et q̄diu ī nido fuerit pullis nihil īfor-
tunii accidē pōt. Gēma iſta mariā ſig
nificat q̄ lapidē āgularē ī ſe opere ſctī
ſpūs cōcepit. Pater v̍o celeſtis nos tāq̄
pullos ſuos in nido militātꝪ eccīe mō
fouet. ſed ne per inimicos noſtros ali
quod nocumētū extrīſecus nobis in-
ferat gēmā iſtā videlꝫ mariā ī medio
noſtꝝ poſuit qui ſi eam deuote īſpex
erim⁹ et dilexerim⁹ ab hoſtib⁹ nos de
fēdet. Et iđo nō ī armis nrāꝝ virtutū
cōfidā⁹ ſꝫ ī iſti⁹ v̍gīs grā. ī q̄ ē oīs ſpes
vite et v̍tutꝪ. eccī. xxiiii. de q̄ expōi pōt
illđ. Eccī. iiii. Eos q diligūt eaꝫ diliget
deus. et qui audit illam iudicat gētes.
et qui intuetur illā permanebit cōfi-
dēs. Secūdo indigem⁹ cōfidētia ſpe et
animoſitate qa ſū⁹ nauigātes in peri
culoſo mari huius mūdi Vn̄ naute ſi
nocte ſtellā maris viderit ſciūt dirige-
re iter ſuū. ſed qn̄ eſt ita ꝙ nec lunam
nec ſtellas videre poſſūt de ſalute de-
ſperant. Actuū. xxvii. Neqꝫ ſole neqꝫ
ſiderib⁹ apparētib⁹ per plures dies ab
lata erat ſpes ſalutis. Moralit ſi vitaꝫ
noſtrā dirigere velim⁹ ad portū ſalu-
tis eterne. ſtellā maris. id eſt mariam
attēdam⁹ ꝯtinue ocul ſpei noſtre. Vn̄
bern. ſr̄ miſſ⁹ ē ome. ii. ꝓpe finē. Ma-
ria ē preclara et eximia maris ſtella
ſuper hoc mare magnū ⁊ ſpacioſū ne
ceſſario ſubleuata. micās meritis. illu
ſtrās exemplis O qſqs te intelligis in

huius seculi pro fluuio inter pcellas & tepestates magis fluctuare q̃ p terram ambulare. ne auertas oculos a fulgore huius syderis si nõ vis obrui pcellis si insurgũt vẽti tẽptationũ. si incurris scopulos tribulatonũ. respice stellam inuoca mariã. si iactaris supbie vndis si ambitõis si detractõis. si emulatiõis respice stellã iuoca mariã. Si iracũdia aut auaricia aut carnis illecebra nauiculã pcusserit mẽtis. respice stellaz. respice ad mariam. Porrigam9 ergo ei p̃ces nrãs cũ fiducia dicẽtes illd ysaie xlvii. Audi hec delicata q̃ habitas confidenter. Et licet virgo gloriosa p nobis oret cõtinue nõ tñ maris labores et pericula statim euadi9. Nã xp̃s q̃rtavigilia noctis laborantib9 discipulis venit et dixit. Cõfidite ego suz nolite timere. Marci. vi Tertio cõfidentia bona ẽ nobis necessaria qm̃ sum9 egrotãtes. Multũ eñi cõfert laborãtibus aliq̃ infirmitate spare & pfidere ĩ medico suo. et diligere medicũ. sperare etiã salutẽ suã. q spes et confidẽtia de salute futura sit ĩfirmo necessaria. patet per illud metricum. Speret qui metuit morituros viuere vidi. Spe duce victuros/ spe moriente mori. q vero amor et spes de medico multum pferãt egroto. pz p q̃dã narratõez quã ponit seneca. iiii. declamationũ. c. v. vbi ponit talis cas9. qdã abdicat9 a patre suo studuit medicine cõtigit patrẽ grauit infirmari et a medicis sal9 ei9 desperari. rediit ergo fili9 iã fact9 medicus et curauit prẽz. fcã cura recõciliat patri. Accidit posteavt vxor patris & nouerca filii. psili ĩfirmitate laboraret q̃ p̃us pr̃ laborauerat. Iubet filius a prẽ curare nouercã nolẽs abdicatur scdo. Pr̃ igit accusat filiũ de eo q noluit cũ sciret et posset curare nouercã q autẽ sciuit et potuit p hoc pbat q se curauerat de morbo cõsimili. fili9 respõdit q nesciret an posset eam curare vel non. licet morbo cõsimili laboraret nã alterius spei et amoris ẽ pat ad filiũ q̃ nouerca. spes enim pris de filio fuit fortassis magna cã cure Vñ subdit nihil magis pdest egrotis q̃ ab eo curari a q̃ volunt Ad propositũz cũ sum9 pctis lãguidi sũme noß est necessaria spes & cõfidẽtia tã de habenda sanitate q̃ de medici xp̃i bonitate. Nã q̃tũcũq sit ĩfirmitas magna de facili curabitur si speremus & cõfidamus In cuius figurã signãt dicit xp̃s cuidã paralitico. mat. ix. Cõfide fili remittũtur tibi pctã tua. Propt defectũ aũt h9 spei siue cõfidẽtie Cayn et iudas icurabiles extiterũt peccantes pctm̃ in spiritũ sctm̃ qd neq remittit in hoc seculo neq ĩ futuro. math. xii. Et si q̃s fortassis a filio terreat quia iudex ẽ. matrẽ intueat q̃ medicina ẽ. vñ cassio. in q̃daz ep̃la. Tu patrona hũani gñis tu afflictis reis medicia singularis. Quis tuo nõ egeat munere cũ sit peccare cõmũe. Itẽ ber. sup miss9 ẽ. omelia. ii. pe finẽ. Si criminũ ĩmanitate turbat9 cõscie feditate pfus9. iudicii horrore perterritus. barratro icipias absorberi tristitie despatõis abisso. cogita mariã ĩ periculis ĩ ãgustiis in reb9 dubiis cogita mariã iuoca mariã. maria nõ recedat ab ore. ñ recedat a corde. Et vt impetres ei9 orõis suffragiũ ne deseras cõuersationis exẽplũ ipaz seq̃ns ñ deuias. ipaz rogãs ñ desperas. ipaz cogitãs nõ erras. ipa tenẽte nõ corruis. ipa ptegẽte ñ metuis. ipa duce ñ fatigaris. ipa ppicia puenis. & sic in temet ipo experiris q̃ merito dictũ sit et no.

men v̄ginis maria. Ex his p3 ꝙ meri to sibi dici potest illud. Dan. xiii. Non ē cōfusio cōfidētibus in te

LEC. XXXVII

i mpii aūt secūdū que cogitauerīt correptionem habebūt q neglexerūt iustū et a dño recesserunt. Sapientiā eteni et disciplinā q abicit infelix est Sicut dictum fuit supius ī pncipio huius capituli. Spūs sanct⁹ ī hoc li° agit nc de iustis nc de ipiis altnati.

Postq̄ igitur spirit⁹ sāct⁹ declarauit ꝙ iusti nō carebūt mercede. Hic diuertēdo se ad impios ondit ꝙ nec ipii trāsibūt ipune Fuit aūt opinio eoꝝ sicut ī pncipio secūdi capituli patuit ꝙ nulla penit⁹ ē iusticie vel iniusticie retributio in futuro. Quia igit̄ iam declarauit oppositū de elect̄ ostēdēdo ꝙ pmiabūt̄ eternaliter. Hic ondit ꝙ etiā impii iuxta eoꝝ demerita puniēt̄ pportionabilit̄. Et circa hoc duo facit. qa p mo ondit ꝙ tales infideles nullā aliā vitā expectātes in futuro cruciantur.

Secundo ꝙ in presenti a suo desiderio defraudāt̄. Secūda ps ibi. et vacua spes. Circa primū duo facit. Nā pmo pena ipiis debita applicat̄. Scdo cā pene rōabiliter explicatur. scda pars ibi. q neglexerīt iustū. Dicit g̊ pmo sic Impii autē idest infideles deū negātes ⁊ et nullā aliā vitā estimātes. De qb⁹ dictū ē in secūdo capitulo p totū ibi. Dixerūt aūt impii ⁊c. tales inq̄ impii habebūt correptionē id est penā eos corripiētē et hoc iustissimā quia eoꝝ malicie correspōdētē. Vn̄ dicit secūdū q̄ .i. fm illa que cogitauerūt qa oē malū a cogitatōe procedit ideo si cogitationes puniāt̄ constat ꝙ tā locutiones q̄ operationes puniēt̄. Cōsequēt̄ cū dicit. Qui neglexerūt iustū. Causā punitionis maloꝝ explicat.. A Vbi notādū ꝙ pmordialis cā pene tā in āgelo q̄ in hoīe fuit negligētia. Si enī3 homo vel angel⁹ a deo creatus in gratia bene fuisset vsus naturalib⁹ et gratuitis sibi datis nūq̄ apparuisset angelo cōueniens aliqd deordinatū vel dei excellentiā appetiuisse nec vnq̄ hō iudicasset dictis et persuasionib⁹ serpentis acquieuisse. sed quia neglexerunt vti gratiis sibi datis pmissi sūt cadere ī errorē pp̄ter peccatū negligentie et de errore in pctm̄ supbie et inobediētie. Et ideo tāgēdo radicē culpe pctōrū dicit. Qui neglexerūt iustū id ē iustitiā. Iustū enim fuit ⁊ ē ꝙ oīs creatura rōalis p gratias a deo acceptas sollicite et diligēt̄ deū honoret q ē earum dē gratiaꝝ largitor. Michee. vi. Indicabo tibi o hō qd sit bonum ⁊ quid domin⁹ de⁹ tuus q̄rat a te. vtiq̄ facere iudiciū et diligere iusticiā et sollicitum ambulare cū3 domino deo tuo. Et qa negligētia parit contemptū. ideo subiungit ꝙ n̄ solū neglexerīt iustū ymo a domino recesserūt. qa decio octauo pūerbioꝝ dicitur. Impius cum in pfūdū pctōꝝ venerit contēnit Et nota ꝙ iste est modus seu ordo cadendi in homine. q̄tūcūq̄ fuerit ī statu pfecto. videlicet pmo negligere modica. loq ociosa. raro cōfiteri. paꝝ deuote dicere diuinū officiū. hec vidēt̄ esse modica pctā. Et ex istis diabol⁹ iducit ī grauissima pctā. Circa doliū sunt magni circuli qb⁹ asseres dolii colligāt̄. et illi magni in suis extremitatib⁹ colligantur cū puis vimib⁹. solutis g̊ puis soluūt̄ magni et solutis magnis totū decidit. Sic moralit̄ est q spernit modica paulatim decidit Ecci. xix. ī principio ⁊ sic nō solū nō curauerūt isti ipii sci-

re q̄ dei sūt sꝫ abiecerūt sciētiā dei . vñ subdit. Sapiētiā et disciplinā qui abicit infelix est.i.fidē de supnaturalibꝰ hominibꝰ reuelatis diuinitꝰ. Ad ro.xi O altitudo diuitiaꝝ sapiētie ꝛ scie dei q̄ incomphensibilia.ꝛc̄. Vl' disciplīas idest dīnas correptiones ꝛ monitiões q̄s per prophetas suos mūdo oñdit. pu̇er.xv. a Qui abicit disciplinaꝫ despicit animā suā.et per cōseq̄ns est ī felix. Iuxta illud metricū. Tres infelices in mūdo dicimus esse. Infelix q pauca sapit spernitqꝫ doceri Infelix q multa sapit spernit qꝫ docere: Neglexerūt iustū. Nota ꝙ clericꝰ pctōr sil'is ē argo Argꝰ fuit (sicut refert ouidiꝰ metho.i.circa finē) qdaꝫ pastor q habuit centum oculos et tamē non habuit nisi vnā vaccā nuper transformatā de virgine ad custodiendam Mercurius v'o finxit se custodē et pastorē caprarum et accessit ad locum vbi argus iste vaccam pascebat. mercurius fistulabat ita iocunde et ita gratiose ꝙ argus eū rogauit ꝙ placeret sibi morari cuꝫ capris suis in pascuis illis secū. Alius ānuit qa idcirco venit: sederunt igit' sil' Mercurius de nouo incepit fistulare ita gratiose ꝙ aliqui oculi ipsius argi inceperunt dormitare aliis adhuc ad vaccam respicientibus .tandem ita īestimabiliter bene fistulauit ꝙ omēs centum oculi dormitauerunt et stati surrexit mercurius et caput cum oculis amputauit et sic vaccam secum duxit. Moraliter clericꝰ litteratus est q̄i argus centum habens oculos videlicꝫ considerationes mltas id est cautelas et non habet nisi vnā vaccam custodire id est vnā bestialē conscientiaꝫ. Ista fuit virgo dūmodo retinuit innocentie puritatē. Hec transformata ē ī vaccam bestialem concupiscentiam et voluptatē. ysa.vii. Nutriet homo vaccaꝫ Osee. quarto. Sicut vacca lasciuiēs declarauit israel. Mercurius id est medius currens diabolus est qui circuit q̄rens quem deuoret.i.pe.quinto Iste fistulauit ita dulciter per strepitum lasciuie mundialis p adulationes aīcorum ꝙ iste argus obdormit per negligentiam vsqꝫ ad mortem . Et tunc aufert caput quia separat ab eo christuꝫ qui est caput ecclesie ꝛ miseram vaccā ducit in iehennam Et ideo eis dicitur Nolite negligere nolite cessare a custodia ꝛ cōcussione cōscie proprie. Iudic̄.xviii. B In hoībꝰ mūdo dedi tis quadruplex his diebꝰ negligētia inuenit'. Sūt eī negligētes ī addiscendo morū sanctitatē. In discutiēdo ppriaꝫ puersitatē. In reuerēdo dei maiestatē. Et ī sufferēdo pximi necessitatem. Primo sūt negligētes ī addiscēdo morū scitatē. Bene īueniūt' quidā assidui ad discēdū artiū subtilia ppter curiositatē. Iura ciuilia ppt' vtilitatē artē belládi ppt' strenuitatē. Artē negociādi ꝯ pauptatē. et sic de singul' q̄ ad vite pñtis pmotionē et āministrationē spectāt. Sed ad discēdū artē beneviuēdi. deo seruiēdi. artē pctā vitādi . oēs q̄i se exhibent negligētes . Vnde mūdus inuitat ad errores et ineptias et omnes obediunt. Deus vocat ad honores et nuptias et omnes negligunt. Mathei uicesimosecundo. Illi neglexerunt et abierunt: alius ad uillam suaꝫ Alius ad negotiationem suā et tamē hec sūma philosophia ē. scire bñ viuē cui cōtinue et semp insistēduꝫ est. ꝛ vacandū ab aliis ut huic inseruiatur Nō sicut multi qui citiꝰ omīa volūt facere q̄ ordinē bene uiuēdi addiscē. Contra

quos Seneca ep̄la.cix.subtrahe ƺ cō-
munes libros.xxxvi.Nō cū vacueris
philosophādū est ƺ oīa alia negligē-
da sūt.vt huic assideam⁹cū nullū tpus
satis magnū est. etiā si a puericia vsq̄
ad hūani eui termīos vita ꝑducat᷑.Sꝫ
hic est vna negligētia cōmunit᷑ in iu-
uenib⁹ qui ideo negligūt ptē adiscere
qa nō possūt totū acqrere. Ideo nihil
volūt scire qa nō possūt alios excelle-
re⁊ hec negligētia filia ē supbie.quas
bene deridet.Oraci⁹ libro ep̄laꝝ ep̄la
p̄ma. nō poteris oculo q̄tū cōtendere
linceus nō tñ idcirco cōtēnas lipp⁹inū
gi.Vult dicere ponat᷑ ꝙ sis lipp⁹⁊ dif
fidas acqrere tātū visus acumē ꝙ pos-
sis sicut linceus p muros penetrare vi
dēdo.nō iō cōtēnas vti collirio ⁊ aqua
iuuāte ad acumē oculoꝝ.Fatuū est ei
ptē cōtēnere qa totū nō potes habere.
Talib⁹ aptis ad discēdū dicit᷑ p̄me ad
Thymo.iiii.Noli negligere grāꝫ q̄ in
te est Figurat᷑ istud Gen̄.xlii.Audiēs
Iacob ꝙ alimēta vēderent᷑ in egypto
dixit filiis suis.Quare negligit͛.Au-
diui ꝙ triticū venūdet᷑ ī egypto.Vult
significare ꝙ vbiq̄ sūt alimēta vena-
lia.s.alimēta aīe ꝓpter nullā difficul-
tatē debet homo ea negligere. Et
reuera scīa salutis nō ē nisi in egypto
id est ī obscura ⁊ tenebrosa theologia
qa tenebrosa aqua ī nubib⁹aeris ī p̄s.
glosa.id est obscura doctrīa in ꝓphetꝭ⁊
p̄dicatorib⁹ Scd̄o sūt hoīes negligē
tes in discutiēdo propriā puersitatem
Quēdā noui qui fuit optim⁹ senescal
lus ordināndo familiā alienā etiā ma-
gnorū dominoꝝ ⁊ pessime sciūt or-
dinare de regimīe dom⁹ sue.Tales sꝫ
pleriq̄ qui diligēter alios emēdāt⁊ tñ
sp negligūt seipsos.Quātas sollicitu
dines habem⁹ad discutiēdas conscīas

alienas.pro quib⁹nō habem⁹ respōde
re nisi fuerim⁹ eoꝝ prelati.q̄tam pi-
gricia ad discutiēdas ꝓprias ꝯsciētias
deus nouit. Cōsciētias enī ꝓprias di-
scutim⁹vno die aut dimidio vix in.xl
Cōscientias autē alioꝝ per mltos an
nos et tamē nobis dicit᷑ ꝙ incessanter
nos discutiam⁹ Iudic.xviii.Nolite ne
gligere nolite cessare. Tertio sunt
hoīes negligētes in reuerēdo dei ma
iestatē et hoc habēt timere curati spe
cialiter et p̄lati⁊ quicūq̄ alii dediti mi
nisterio dei titulo speciali cuiusmodi
sunt oēs clerici infra sacros ordines ⁊
religiosi quicūq̄.Et tamē si bene cōsi
deram⁹ hi sunt qui negligētius agunt
scd̄i Paral᷑.xxiiii. Porro leuite egere
negligētius.Quib⁹tamē p̄cipit᷑ Deu.
viii.Obseruā⁊ caue neq̄ obliuiscaris
domini dei tui ⁊ negligas mādata ei⁹
atq̄ iudicia Negligētiā in istis cau
sat nimia freq̄ntia assistēdi deo Quia
nimia familiaritas parit contēptū.Et
tamē ꝯtra tales dicit᷑.scd̄i Paral᷑.xxix
Filii mei nolite negligere.vos elegit
deus vt stetis corā eo. Nota extra de
celebratiōe misse dolētes. Quarto
sūt hoīes neglıgētes in sufferēdo ꝓxi
mi necessitatē.Deutro.xxii. De oī re
fratris tui si perierit ⁊ inueneris eam
nō negligas q̄si alienā Res f̄ris periit
si icidit in latrōes si est depaupat⁹for-
tuna si idiget aliq̄ ꝑ amore xp̄i Vnde
nullo mō tales neglıgē debem⁹ si pos
sumus tales iuuare Seculares r̄ndent
possē talē iuuare. sed nō sine damno.
Sed nūqd deus poterit recōpēsare dā
nū͛ Cōstat ꝙ sic qa iust⁹est.⁊ puer.xii.
ꝓpe finē Qui negligit dānū ꝑpt᷑ ami-
cū iust⁹ē.g᷑ talē iustū de⁹ n̄cario r̄mūe
rabit b Dubi⁹ Isral᷑ Vtꝝ oīs negli
gētia sit pctm̄ mortale.qd sic. ecc̄.vii.

Qui timet deū nihil negligit ḡ qcūq̧ in aliquo negligit perdit timorē dei. Sed hoc ē peccare mortaliter pꝓ ꝑuer.xix. Qui custodit mādata custodit aīaз suā: qui autē negligit vias suas mortificabit̃ et loqt̃ de mortificatione iehēne q̄ n̄ ē nisi ꝑ pctm̄ mortale. pꝓ Ihere.xlviii. Maledict⁹ hō q facit opus dei fraudulēter. Sed maledictio in scriptura nō fert̃ nisi ꝓ pctō mortali Ad oppositū est illud.eccl. vii. De negligētia purga te cū paucis dicit glo.q̄uis oblatio parua sit tn̄ multoꝝ delictoꝝ purgat negligētias. Sз per pauca nō purgabit̃ peccatū mortale Ad q̄onē dicēdū ꝙ negligentia nihil aliud est q̄ defectus debite sollicitudinis circa actū virtuosū faciedūз ꝓueniens ex remissione feruoris ivolūtate. Potest igit̃ negligētia esse circa actū vel circa circūstātias act⁹. qa actus vel circūstātia est de nctāte salutis. et talis negligētia ē pctm̄ mortale. sic̄ si negligam dare elemosinā tpe extreme nctātis ꝓximo indigenti: negligo actū cadētē sub p̄cepto de necessitate salut̃. Silit̃ si dē elemosinā ⁊ nō ex caritate vl n̄ i caritate pecco mortalit̃ oīttendo circūstātiaз q̄ debet esse in omi actu v̄tuoso de necessitate salutis. i. ad cori. vl. Omnia opera vestra in caritate fiant. Alit̃ pōt cōtigere negligētia circa actū vel circūstātiā actus q tn̄ actus vel circūstātia nō est de nctāte salutis. sicut si negligam dicere salutationē virginis marie transeundo coram imagine sua vel cū audio lectionē cogito de impertinētib⁹ ex remissione volūtatis et tūc est peccatū veniale.

Ad primū cū dicit̃. Qui timet deum nihil negligit verū est cadēs sub p̄cepto. qa oē tale ē de nctāte salutis Ad secūdū pз per idē Ad tertiū dicēdū ꝙ maledictio infert̃ pro negligentia respectu circūstantie debite Ad litterā loqt̃ ꝓpheta de nabugodonosor. quē de⁹ fecit instrumētū suū ad flagellandū ppl'm suū israel. Istud aūt opus fuit dei sic ordinātis et cōmittētis sed istud nabugodonosor attribuit potentie sue faciens ex odio personaruз id quod facere debuisset ex obediētia tātū et ideo peccauit mortalit̃. Propter quod dicit̃. maledictus hō q facit op⁹ dei fraudulēter. Maledict⁹ q ꝓhibet gladiū suū a sanguine id est q parcit i iuste ꝓ vltione quā de⁹ precepit infligi Ad argumētū in oppositū vel loqtur de negligentia veniali vel mortali. Si de mortali tunc v̄m est ꝙ purgatur in presenti per paucos respectu eoꝝ qui bus in futuro eternaliter puniret̃.

LECTIO.XXXVIII

e tvacua est spes illoꝝ et labores sine fructu et inhabitabilia opera eoꝝ. mulieres eoꝝ insensate et nequissimi filii eoꝝ maledicta creatura eorum. Postq̄ sp̄us sāctus declarauit qualiter infideles solā voluptatē estimantes finem hominis in futuro cruciabuntur Hic ondit qlit̃ in p̄senti etiā multipliciter affligentur per falsitatem in intellectu: voluptatem i affectu et vanitatem in effectu: Vnde in hodierna lectōne sex miserias manifestat istā sectam sequentes A Sunt enim defraudati in falsis estimationib⁹. fatigati in vanis occupationib⁹. vilificati in abbominationibus effeiati i delectatōib⁹ dānificati i ꝓpagatiōib⁹ et excōicati pro adinuētōib⁹. Prima igitur eoꝝ pena est ꝙ decipiūtur et a veritate elōgāt̃ i suis iudiciis. Et hec ē magna miseria. qa naturalit̃

hõ appetit nõ falli. etiã illi q diligunt fallere fm augustinũ. Ipsi aũt euasisse oẽz penã oẽ iudiciũ pro suis flagiciis sperauer̃t. cũ tñ mõ sint i iferno dãnati. hãc penã deceptionis ⁊ dãnatioĩs tãgit cũ dicit. Et vacua ẽ spes illoꝝ. ysaie. xxviii. Posui⁹ mẽdatiũ spẽ nrãz ⁊ mẽdatio ꝓtecti sũ⁹ Et nota ꝙ ꝯrie spirit⁹ sctũs inducit spem iustoꝝ et spez impioꝝ De ill' dixit supra isto capit'lo spes illorũ imortalitate plena est. De istis aũt ꝙ vacua ẽ spes illoꝝ. ii. ad co. vi. Hortamur vos ne i vacuũ gratiam dei recipiatis Scđa pẽa istoꝝ i pñti ẽ ꝙ fatigãt̃ ivanis occupationib⁹. Vanũ ẽ qđ nõ assequit̃ finẽ ad quẽ ordiatur. ii. phi. c. x. Oĩs labor hũan⁹ ordiat̃ ad aliquẽ fructũ ꝑcipiẽdũ qa igit̃ homines sup̃ tacti laborãt ꝑ voluptatib⁹ i bellis in pace in terra ⁊ mari nocte dieꝗ et nullũ fructũ bonũ inde ꝑcipiẽt merito dicit̃ ꝙ labores eoꝝ sũt sñ fructu. oppoĩtũ dicit infra de iustis ꝙ bonoꝝ laboꝝ gliõsus ẽ fruct⁹. Ipĩmet etiã recognoscẽt in die iudicii. fm illđ qđ scribit̃ infra. c. v. Lassati sũ⁹ ivia iigtatꝭ ⁊ ꝑditõis ⁊ ãbl'auim⁹ viã difficilẽ. Viã aũt dñi ignoraui⁹. Fruct⁹ imaturi si comedãt̃ generant vermes ivẽtre delectatiões aũt vite pñtis sũt fructus imaturi ifra. c. iiii. Fruct⁹ eoꝝ iutiles ⁊ acerbi ad mãducãdũ. quẽ ergo fructũ habuistis i ill' i qb⁹ nũc erubescitis ad ro. viii. Et boeci⁹ de voluptab⁹. iii. de ꝯsola. ꝓ. vii. Quãtos ille. s. voluptates morbos q̃ itollerabiles dolores q̃i quẽdã fructũ neqcie fruẽtiũ solẽt afferre corporib⁹ Tertia istoꝝ pena i pñti ẽ ꝙ vilificãt̃ i abhoĩatioib⁹ Magna miseria ẽ hoĩ qñ opa sua sunt ita vilia ita mõstruosa ita repugnãtia rationi ꝙ hõ nõ põt ea maĩfeste defẽdere nec excusare. Et certe qcũꝗ solã voluptatẽ ꝓsequũt̃ talia opa faciunt q̃ cõmuni rõe repugnãt ⁊ abhominabilia deo fiunt et angel'. nec hũane cohabitationi cõgruũt. sed repugnãt. Et hoc ẽ qđ dicit. Et inhabitabilia opa eoruz id est cõuictui et habitationi naturali repugnãt et ꝓpagationi cõcesse nature. imo de⁹ ipse q omnes habitare dignat̃. ꝑ opera talia ab habitatõe ciuitatꝭ hũane expellit̃. de q̃ ihere. l. Nõ habitabit ibi vir nec icolet eam fili⁹ hominis. Sz verbũ caro factũ ẽ et habitabit in nobis. Io. i. Quarta pẽa ẽ ꝙ effeminãt̃ i delectatõib⁹. Homines enim voluptuosi et ꝓuãt mulieres sẽsu et a mulierib⁹ sensu ꝓuãt̃. Canis amẽs vbicũꝗ momorderit hoiez facit eũ amẽtẽ. Et eodẽ⁹ mulier fatua facit viꝝ rabidũ et adolescẽs fatu⁹ mulierẽ facit isẽsatã. et qñ mulieres sũt insẽsate tũc viri sũt effemiati imo ianimati ꝓuer. vi. Mulier aũt ꝑciosã aĩam viri rapit Qui autẽ est sñ aĩa insensat⁹ efficitur Et hoc isti bñ fatẽt̃ infra. c. v. Nos autẽ insẽsati vitã illorũ estimabam⁹ isaniam qa eccĩ. xix. Mulieres apostotare faciũt sapiẽtes et arguũt sensatos. Et hãc penã tãgit cũ dicit. Mulieres eorũ isensate. Ad litterã. Mulieres i operatione libidĩs plus delectãt̃ q̃ viri. vñ Tresias dixit femĩas habere decẽ vncias luxurie. viros aũt nisi q̃tuor. Fuerat enim iste tresias vtriusꝗ sexus secundũ fabulas successiue: ideo factus est iudex in hac cã. et iõ cõseqns ẽ ꝙ i hac secta que voluptatẽ habet ꝑ fine. si viri sint fatui erũt mulieres insensate Et ideo signãt̃ dicit̃ ecci. xxv. Beatus qui hĩtat cũ muliere sensata. Quinta miseria istoꝝ infidelium ẽ ꝙ dannificantur in ꝓpagationib⁹. Vñ sub-

dit Neqssimi filii eorum. Dc⁹eni i homie potētiā generādi et certū modū istituit et est tal' vt fiat etiā infra limites cōiugii prol' propagatō ad laudē dei. Illi autē homines q prolē gignūt et eā peruersis informationib⁹ et exēplis corrūpūt bonū naturale plis aīttūt et in hoc seipsos cōfūdūt. Quia sp mala proles finalit' insurgit i parētes Et bn̄ dicit ꝙ neqssimi filii eorum. Causa est quia mulieres sūt insensate et viri impii et filii imitatores eorum ḡ erūt necessario peiores. iii. Re. xvi. Opat⁹ ē iniqtatē super oēs q erāt añ illū. Sexta pena eorum ē ꝙ excōmunicati sīt in adinuētionib⁹ suis et hāc subdit cū dicit. maledicta creatura eorum. Illud qd hō excogitat et adiuenit ⁊ pmouet pōt dici creatura sua. tales aūt impii in oī gñe peccati tā luxurie q̄ iiusticie multa adinueniūt que pn̄t dici creature eorū. et sicut oīa opa dei sūt benedicta et approbata. Gen. i. ⁊ i. ad thimo. iiii Omnis creatura dei bona est. Ita ista mōstruosa figmēta peccatorum sūt excōmunicata a deo et maledicta. Ecclesiastici. xxxvii. O presūptio neqssima vnde creata es? Mulieres eorum insensate a Notandū ꝙ familiare consortiū malarum mulierum est omī hoī detestādū. maxie tn̄ viris religiosis ⁊ psonis ecciasticis qbuscūqꝫ. Sūt enim mulieres libidinose in allicēdo. maliciose in cōuiuēdo. litigiose in colloqndo. prodiciose in consulēdo. Primo igitur sūt libidinose in alliciēdo sicut enim plus in libidine delectant' q̄ masculi. ita in omni sēsu magis alliciunt forma. facie. gestu. et voce Et q̄uis sūt frigidioris cōplexionis sunt tamē feruētioris libidinis. Vnde ouidi⁹ pmo de arte amādi Partior i nobis nec tam furiosa libido. Legittimū finem flāma virilis habet Vult dicere ꝙ libido mulieris est infinita. valde enim nociuū ē qd sine nocumēto videri nō potest et tamē nobis dicit'. Ecci. ix. Auerte faciem tuam a muliere cōpta ⁊ ne tibi circūspicias speciem alienā. Propter speciem mulieris multi perierūt. et ex hoc cōcupiscētia qī ignis exardescet. Istū ignē satis ptimuit iste sctūs mōachus qui matris sue tibias nudas tāgere noluit cū eā vltra aquā portare debuit sicut invitas patrū habet'. Istū ignē satis timuit sacerdos ille q i hora mortis mulieri auscultanti an spiritū exalasset dixit. ignicul⁹ viuit paleam tolle. iiii. dialogorum. Istū ignē etiā satis aduerterat metric⁹ ille qui dixit. Femina fax sathane fetēs rosa dulce venenū. Semper prona rei que prohibet' ei. Vrit enim vultu visu risu cute cultu. Huius ab insultu quantum potes esto procul tu. Istū ignē satis cōsiderauit sanctus thomas de aquino qui cum in turri custodiret' i carcere ⁊ cū ad eū honesta iuuēcula sola intromissa fuisset i camerā. Ille ardēte ticione de camino arrepto eam celerrime fugauit. sic ꝙ de ea verificari posset illud. ps. Ignis in ꝯspectu eius ardescet. Et ecci. xlii. De vestimēto pcedet tinea et a muliere iniqtas viri. et iō super omnia tenēdū est ꝯsiliū apl'i. prime ad corin. vii. Bonū ē homini mulierem nō tangere. Sed hic respōdebitur excusādo ꝙ vel mulier est sancta vel religiosa. vel qui a vtraqꝫ persona est senex et frigida Sed reuera hoc nihil ē. Quia qd frigidi⁹ silice vel ferro et calibe ⁊ tn̄ ex eorum ꝯtactu facilie exilit ignis? Similit' t'ra ē bona et pluuia est bona de celo descēdēs et tn̄ eorū cōmixtio nō

est nisi lutū Vn̄ dicit̄ metrice. Res tā diuerse si vtraq3 sit bona p se. Si sint p uerse iūcte pdūt pariter se Et ideo val de stricte clericor3 et mulierū cohabi tatio ꝓhibet̄. Extra de cohabitatione clericorū et mulierū per totū et in Ca no. di. xxxii. Hospiciolū. Et sūt verba Ihero. Hospiciolū tuum aut raro aut nūquā mulierū pedes terant. qa non potest toto corde habitare cū deo qui femiar3 accessib9 copulat̄. Femina cō scientiā secum parit̄ habitātis exurit.

Inde ē ꝙ monachi ⁊ monache nul lo modo cohabitare pmittūt̄ in eodē mōasterio sicut. xviii. q. ii. In nullo lo co pmittim9. Et eodē monasterio vbi dicit sic. Monasteria puellarū lōgi9 a monasterio monachorū aut ꝓpter in sidias diaboli aut ꝓpter oblocutiones hoim collocēt̄ Et ideo signant̄ alloqui tur clericos btūs Ihe. i epl'a. xi. Quid tibi et femis. qui ad altare cū deo fa bularis? Femiarū cū clericis nullo pa cto fit cōiūctio ⁊ p̄cipue cōuersatio Ia nua diaboli. via iniqtatis. scorpionis pcussio nociuū genus est femia cū pxi mat ad stipulā accēdit ignē. flamige ro igne percutit femia cōsciā3 pariter habitātis. Ego iudico si cū viris fe mine habitēt nō deesse viscariū diabo li. Ex his aucupatū ē ab initio pec catū. mētes ferreas domat libido hec Ihero. Ecci. xlii. In medio mulierum nolite cōmorari. Sic igit̄ pat3 p̄mo ꝙ mulieres sunt libidinose in alliciēdo.

Secūdo sūt maliciose in cōuiuēdo. Ecci. xxv. Breuis est ōmis malicia sup maliciā mulierū. sors peccatorū cadit sup illā. De qua loquēs Crisostom9 in s̄mo. quē fecit de muliere mala dicit sic. O maliciosū et acutissimū telū dia boli mulier Per mulierē diabolus ab initio adā in p̄adiso ꝓstrauit. Per mu lierē mitissimū. Dauid in homicidiū et adulteriū destinauit. Per mulierē sapiētissimū salomonē in sacrilegiū p̄ cipitauit. Per m̄lierē fortissimū sam sonē rasū cecauit Et castissimū ioseph vinclis ⁊ carcerib9 mācipauit. Per mu lierē mundi lucernā. Iohānē baptistā capite trūcauit. hec Crisostom9. Hanc aūt maliciā mulierū quāta sit in dua bus mulierib9 declarat. videl3 in vxo re Iob et Dalida amica sāpsonis. De ma loquēs sic dicit. Hec vidēs virū suū vlcerib9 ignitū. ardētē dolorib9. inuo lutū vermib9. in sterqlinio residētē ci nerib9 coopertū. nō est recordata no bilitatis regie. nō dilectōis p̄stine quā ad eā habuerat. non diuiciarū bonorū plis quā per eū susceperat nec mia mo ta est. sed cōtra virū iustū. demonis p tem assūpsit. et ait. Benedic deo ⁊ mo rere nō sufficiebat illi ꝙ penas susti nuit tpales s3 supaddere p pctm̄ tēpta uit et et̄nas. De scd'a dicit sic. Da mihi illā dalidā et eius maliciā cōtra sāpso nem pensem9. hec illū quē pridie i cu biculis suis ꝯiugē preelegit cui blādi mētis et lusib9 āplexib9 ⁊ risib9 blādita fuerat hodie derisit rasit ⁊ abiecit acvi ctū tradidit philisteis. Videamus eni qd ei displicere potuit in viro marito Si fortitudo diligit̄ robustissim9 fuit: qui leonē quasi hedū descerperat iner mis. si pulchritudo speciosissim9 exti tit nazare9. si scitas ⁊ boni mores talis fuit qa ad ei9 preces dū sitiret deus de mortua mādibula fōtē eduxit. Si strē nuitas amari debet hic i mādibula asi ni mille philisteos ꝓstrauit. Si gratitu do defect9 i eo nō fuit nisi ꝙ eā nimis dilexit. Ergo cū nulla causa odii in eo valuit inueniri sola malicia suffecit ꝓ

causa hec Crisostom⁹ Et ideo signāter dicit Ecci.xxv. Oīs plaga tristicia cordis est. et oīs malicia neqcia mulieris Et infra nō est caput nequi⁹ sup caput colubri et nō est ira sup irā mulieris. Cōmorari draconi et leoni magis placebit q̄ habitare cū muliere neq̄. hanc auctoritatē etiā ꝓbat Crisostomus sic. optime ſmōe pallegato sed ꝯtrāſeo vſ ꝙ ad alias. Tertio iueniunt mulieres litigiose in colloquēdo ⁊ illa ē magna afflictio alligari vl' viro rixoso vl' mlieri litigiose ⁊ ideo bn̄ dr̄. ꝓuer. xix Tecta iugit pstillātia litigiosa mulier si tectū dom⁹ iugiter stillaret aquā hō vbiq; in ea nullam haberet quietē sed necessario haberet eam dimittere Et ideo solet dici ꝙ tria genera sūt q̄ hominē de domo sua expellūt videlȝ fumus. stillicidiū ⁊ vxor mala Innocēti⁹ de vilitate cōditōis hūane. c. xvi. Fuit enī mlier de costa curua formata ⁊ iō semp cōtrariat viro suo. Nota de illo qui vxorē submersā q̄siuit cōtra cursū aque ⁊ cū a quodā q̄reret quare eā sic q̄reret respōdit qa semper sibi ꝯtraria fuisset. Refert Agelli⁹ libro noctium acthicarū de socrate ꝙ cuȝ altipiades ab eo q̄siuisset q̄re vxorē suā antipem mulierē plenā iurgiis ⁊ litigiis. molestissimā viro. nō fugaret de domo Respōdit cū talē domi ꝑpetior. assuesco ⁊ exerceor vt ceterorū q̄ foris sūt iiurias facili⁹ ferā. De eodē narrat. Ihero. ꝯtra Iouinianū ꝙ habuit duas vxores que cū semel litigarent ꝓ viro derisit eas eo ꝙ tā pro fedo hoīe certarēt. statim simul cōcordate in tm̄ ei maledixerūt ꝙ eū a domo fugere cōpulerūt Iste semel post īfinita litigia ab altera illarū ꝑpessa ꝑfusus fuit vrina. ꝓiecta de loco supiori sup eū per vnā earum nec tm̄ q̄cq̄ aliud rn̄dit. Sciebā inq̄t p⁹ ista tonitrua ymbrē secuturū. Et ideo bonū cōsiliū dat. ꝓuer. xxi. Meli⁹ est sedere in angulo domatis. q̄ cū muliere litigiosa in domo cōuiuii. Valeri⁹ ad Rufinū. Contumelia viri est vxor iobediēs qa Ecci. xxv. Mulier si p̄ma tū hēat cōtraria est viro suo. Quarta cōditio malarū mulierū est ꝙ sūt ꝓdiciose in cōsulēdo sicut in Dalida satis patuit. ⁊ iō metrice dr̄. Poma miri cas edē dicas melle acutas. Cū mlieres edere speres res tibi tutas Vn̄ his trib⁹ sicut vulgarit dicit nō debet homo adhibere fidē denti canis fidei mulieris. ⁊ pedi equi. Vn̄ metrice dr̄ In fide. dēte. pede mlieris equi canis ꝙ fraus ē. teste Babiōe q i fine comedie sue dicit sic Babio testis adest hec vltima v̄ba tenete. sūt icredibiles vxor alūna dies. Cōcludā ergo finalit cum valerio. Et dico det vobis oīpotēs de⁹ femineis fallaciis nō falli ⁊ illuiet cor vestrū ne tendatis quo timeo.

LECTIO.XXXIX.

q Voniā felix est sterilis et incoinquinata que nesciuit thorū in delicto habebit fructū i respectōe aīarū scāꝝ Frequēter et cōtinue quasi oportet ad mēoriā reducere opinionē ipiorū hoīȝ q̄ posita fuit diffuse. c. ii. hui⁹ libri q̄ q̄dē opinio ad duo reduci pōt in sūma Primū est ꝙ nulla vita erit post vitā istā q̄ corpalit viuim⁹ Secūdū est ꝙ felicitas homis est frui corporeis voluptatib⁹ in p̄nti. Et istud secūdū iprobat spūs scūs specialiter a penultima lectione. s. Impii a uteȝ s. que cogitauerūt vsq; ad finē hui⁹ capituli iclusiue per ꝯtrariū. Quia igitur in parte p̄cedenti imediate declarauit ꝙ multa incōueniētia et dānose vere-

cūdie sequunt͛ voluptatē. Hic ostendit directe per cōtrariū ꝙ multe pemine̅tie dignitates ⁊ honestates sequunt͛ castitatē. Et circa hoc duo facit. Primo oñdit ꝙ v͛ginalis castitas est apud deū meritoria. licꝫ sit tpalit͛ īfecūda. Scdo ꝙ bestialis voluptas est simplicit͛ trāsitoria cōfusibilis ⁊ verecūda. Scda ibi. Filii autē adulteroꝝ. Circa pmuꝫ tria facit. qa pmo ꝯmēdat castitatē in sexu femīeo. Scdo in sexu masculino. Tertio assignat causā q̄re vtraqꝫ est ꝯmēdabilis. tā hūano iudicio q̄ diuino. Scda ibi. Et spado Tertia ibi. bonoꝝ laboꝝ

Circa pmū est aduertēdū ꝙ in vita voluptuosa nihil boni pōt ꝯsiderari nisi fecunditas plis. Sed iā ostensum est ꝙ illa fecūditas est mala. qa neqssimi filii iniquoꝝ īue niunt͛ ꝑpter malam imitationē filioꝝ ⁊ malā īformationē parētum g͛ multo magis ptinet ad felicitatē ꝙ mulier viuat caste cum sterilitate q̄ voluptuose cū tali ꝑuersa fecūditate. tū qa euadit verecūdiā tpalē in plis ꝑuersitate tū qa habebit mercedē eternalē in futura iocūditate Hec aūt iocūditas ē īfinicies melior q̄ q̄cunqꝫ corpalis fecūditas sicut pꝫ. Dicit ergo sic Felix est sterilis ⁊ icoinqnata. i. felix est illa in qua est sterilitas plis cuꝫ mundicia cordis. qa si esset cordis immūdicia, nihil cōferret v͛ginalis integritas. Vñ vult dicere. Felix est illa q̄ habet carnis ⁊ mētis integritatē. Carnis integritatē vocat sterilitatē. qa naturalit͛ oīs ītegra sterilis ē. i. sine actu ali fetu. sed cordis mūdiciā vocat incoinqnationē De corde eī exeūt q̄ coinqnant hoīem. Math. xv. Que nesciuit thorū ī delicto. i. q̄ nō est expta approbatio lectū vel cōcubitū illicite voluptatis. Et q̄re felix? Certe qa licet non habeat pro nūc fructū vētris hēbit tñ fructū in respectōe aīaꝝ scāꝝ. i. in tpe illo quo de⁹ aīas respiciet ꝓ opib⁹ v͛tuosis que in hac vita fecerūt. ad Roma. vi. in fine. Habetis fructū vꝫ in scīficationē finē vero vitā etnā. Et Canti. iiii. Veniat dilect⁹ me⁹ in ortū suuꝫ vt comedat fructū pomoꝝ suoꝝ a

Dubitatio lr̄alis. Vtrū v͛ginitas sit v͛tus moral͛. ꝙ nō. videt͛ pmo sic: nulla v͛tus inest nobis a natura. ii. Ethi. sꝫ v͛ginitas inest nobis a natura igit͛ ⁊c̄. Scdo sic. Oīs v͛tus moralis generatur ex actib⁹. ii. ethi. Virginitas aūt non generat͛ ex actib⁹ igit͛ ⁊c̄ Tertio sic nulla v͛tus aufert͛ īuolūtarie v͛ginitas aufert͛ īuolūtarie sicut patꝫ in oppressis igit͛. ⁊c̄. Quarto sic nulla v͛t⁹ ꝑdit͛ sine pctō et meritorie. sꝫ v͛ginitas ꝑdit͛ sine pctō et meritorie ꝑ matrioniū pme Corin. vii. Nō peccat v͛go si nubat. Quito sic oīs v͛t⁹ amissa pōt per pnīaꝫ restitui. sꝫ v͛ginitas amissa nūq̄ pōt restitui. g͛ ⁊c̄ Sexto sic Nulla vera v͛tus est in īfidelib⁹ sicut ꝓbat Aug⁹. cōtra Iulianū. li. iii. Absit inqt vt in aliquo sit vera v͛tus nisi sit iust⁹. Absit aūt vt vere iust⁹ sit nisi viuat ex fide. sed v͛ginitas ē in īfidelib⁹ sicut patuit de v͛ginib⁹ dee veste sacrat. quaꝝ vna aquā de tiberi portauit in cribro in signū virgitat sicut recitat Aug. in de ciui. dei. li. xviii. c. xviii. et Valeri⁹ viii. c. viii. Septimo sic. Oē qd recedit a medio v͛tutis ē viciosū. sꝫ virgitas ē huiusmōi Probatio. dicit eni phs. ii. ethi. ꝙ q oī voluptate potit͛ nec ab vna recedit est intpat⁹. q āt oēs fugit agrestis et īsensibilis sꝫ virgitas recedit ab oīb⁹ voluptatib⁹ venereis g͛ ⁊c̄ Octauo sic qcqd ē ꝯtra pceptū legis dīne est viciosū. sꝫ v͛ginitas est huiusmōi. quia

p̄ceptū est·Geñ.p̄.Crescite et m̄ltipli-
camini et replete terrā. Cōfirmat̄:qa
sicut p̄ceptū de cōseruatiōe indiuidui
est de p̄ceptis legis nature ita p̄ceptū
de ꝯseruatiōe speciei g̊ sicut peccaret
q abstineret ab oī cibo ⁊ potu ita pec-
cat q ab oī actu gn̄atōis abstiet. No
no sic: nulla v̓tus idiget sacrificiis ex
piari· sed plato legit̄ suā ppetuā cōti-
nentiā expiasse ⁊ sacrificasse nature p
eius dē ꝯtinētie vicio abolēdo s᷒ Aug.
de vera religione.c.iii. Decimo.q
habet vnā virtutē hēt oēs: s᷒ q caret vir
ginitate aliqñ hēt alias virtutes·g̊ vir
ginitas nō ē virt᷒. Ad oppositū ē am-
brosius li.suo de virginitate. Dicit ei sic
Principalis virt᷒ est virginitas. pp̄: so
li virtuti debet̄ p̄miū s᷒ virginitati debe
tur cētesim᷒ fruct᷒ sicut pat᷒ ex glosa.
Math.xiii. Ad q̄stionē dicēdū di-
stinguēdo de isto termio virginitas.acci
pit̄ ei equoce apd̄ doctores. Vno mō
vocat̄ itegritas carnis ⁊ sic oīs mulier
nascit̄ virgo. Vñ ista virginitas nō ē vir
tus.tū qa inest a natura·sicut arguit̄ i
p̄ncipali argumēto.tū qa talis virginitas
nō est nisi in sexu femieo.tū qa virgi
nitas que est virt᷒ stat cū carētia illius
itegritatis.tū qa itegritas talis haberi
pōt in corpe sine virgitate. Scd̄o mō
accipit̄ virgitas pro inexpientia cuius
cūq̧ veneree delectatōis ⁊ sic ē v̓gitas
termin᷒ p̄uatiu᷒ negās talē expientiā
in p̄sona nata expiri. Tertio mō acci-
pit̄ virgitas p habitu ꝯtinēdi ab oī ve
nerea voluptate cū negatōe volūtarie
expientie de p̄terito. Quarto mō ac-
cipit̄ virgitas p habitu ꝯtinēdi ab ōni
venerea voluptate cum negatione vo
lūtarie expiētie cuiuscūq̧ veneree vo
luptatis de futuro ppt̄ deū. ⁊ sic de in

tranea rōe virgitatis est votū ꝯtinētie
in futurū et sic loqtur Aug.de scā vir-
ginitate. Vbi dicit ꝙ virgitas est cōti
nētia qua itegritas carnis ipā creato-
ri carnis et aīe·vouet̄ cōsecrat̄ et cōs-
uatur. Primo mō accipiēdo virgitatē
videl᷒ p carnis itegritate notūē ꝙ ñ ē
virtus sicut supius dictū est.cū oīs vir
tus sit in aīa subiectiue nulla in carne
Nec scd̄o modo est virt᷒ cū sit añ ānos
discretionis. Sed tertio et quarto mo
dis est virt᷒ cui᷒ ratio ē qa oīs talis vir
ginitas est cōtinētia oīs cōtinētia ē vir
tus sicut notū est. Notandū autē ꝙ
sic se habet virgitas ad cōtinētiā vel ca
stitatē sicut magnificētia ad liberalita
tem. Liberalitas enī habet pro mate
ria generalit̄ quoscumq̧ sūptus.et vsū
pecunie in dando sicut patet.iiii.ethi.
Sed magnificētia habet materiā spe-
cialē in qua est maior difficultas. sc᷒.
magnos sumptus. Eodē modo ptinet
ad cōtinētiā abstinere ab omni expe-
rimēto veneree voluptatis illicite que
est cōtra leges matrimonii. sed ad vir
ginitatē ptinet ꝯseruare p̄sonā imunē
ab omni expimēto cuiuscūq̧ veneree
voluptatis licite vel illicite. Ex istis pa
tent quatuor. Primū ꝙ virginitas car
nis nō est virt᷒.sed sola virginitas mē
tis. Nam omnis virt᷒ est habit᷒ mētis

Scd᷒ ꝙ aliqua mulier potest natu-
ralit̄ eē mater ⁊ virgo loquēdo de vir
ginitate q̄ est virt᷒. Tertio vl̄ q̄rto mō
hoc satis pat᷒ qa mlier pōt opprimi ⁊
imp̄gnari violēter manēte quocūq̧ ha
bitu virtutis in mēte sua vniformiter
et sic loquit̄ btūs Aug.p̄.de.ci.dei.ca.
xvii.⁊.xix.vbi dicit exp̄sse ꝙ si violē-
ter opp̄ssis periret pudicicia nō eēt vir
tus aīmi nec ptinebit ad illa bona qui

bus beneviuitur·ſed in bonis corpoꝝ
ānumerabit̄ cuiuſmodi ſūtvires.pul
ritudo.ſanitas.et huiuſmōi.Et ponit
exemplū quomodo q̄dam obſtetrix v̓
ginitatē cuiuſdā explorans ſiue mali
uolentia ſiue inſipientia ſiue caſu fre
git et ꝑdidit eiꝰ v̓ginitatē.ſi aūt ē ſicut
dicit augꝰ ꝯn̄ter fatuum ē dicere ali-
qd pudicicie periſſe. Tertio elicit̄ ꝙ ī
vtroqꝫ ſexu ꝑ ſolāvolūtariā experiēti
amvoluptatis fit corruptio v̓ginitatis
q̄ eſtvirtus.Dicovolūtariā ad excludē
dā expientiā per coactionēvel per ſō-
niationem . Quarto ſeqt̄ ꝙ deus pōt
virginitatē amiſſā denuo reparare ſi
cut pōt q̄cūqꝫ aliā diſcōtinuationē vel
vulnus corporis renouare.⁊ hoc acci
piendovirginitatē ṗmo modo. de dic
to ihero.Dicēdū ē ꝙ accipitv̓ginitatē
ſecūdo modo pro īexperiētiavenereē
delectationis mō corruptā hoc eſt ex
pertam non poteſt deꝰ reparare vt fiat
inexperta.Et loquit̄ de corruptiōevo
luntaria.   Ad ṗmū qn̄ arguit̄ ꝙ vir
ginitas ineſt a natura patet per predi
cta.Ad ſecundum dicēdū ꝙ habitꝰ tal̄
v̓tuoſus reſpuendi omēsvenereasvo
luptateſ pōt ſatis bene generari ex ac
tibus ⁊ etiā augmētari q̄uis mihivide
atur ꝙ propoſitio aſſūpta ſit falſa. nō
enim omnis virtus generatur ex actu
bus quia paup pōt habere liberalita-
tis habitū ſecūdū quē operaretur ſi ſiƀ
eſſet materia ex ſole doctna ariſt. et ī
experientia expendēdi. ſed ariſt.vult
dicere ꝙ omnis v̓tus ſecūdū ſpeciē na
ta eſt gn̄ari ex actibꝰ.Aliter nō poſſet
pauper eſſe magnificus necliberalis
nec fortis niſi per exercitiū corporali
um timorum ꝙ non eſtverū Itē ī xp̄o
fuerunt iſte v̓tutes ante actus. Ad ter
tiū pꝫ ꝙ v̓ginitas que eſt v̓tus nūq̄ au-
fert̄ inuolūtarie ſicut dictū ē. Ad q̄r-
tū ſi diceret̄ ꝙ votū eſſet de ratione vir
ginitatis que ē v̓tꝰ.ſic videt̄ augꝰ dice-
re.tunc nō pōt ꝑdi ſine pctō   Alit̄ pt
dici ꝙ ē v̓tus tāta ꝙ ad eā nullꝰ oblig̃t̄
ſub p̄cepto niſi voluerit . iō pōt amitti
ſine pctō.hic nō dico plꝰ ad pn̄s.   Ad
q̄ntū ꝙ v̓gītas que ē v̓tus p̄t reꝑari ſeu
recuꝑari ꝑ pn̄iaꝫ q̄tū ad hītū mētis et
tunc dicet̄ ꝯtinētia et n̄ v̓gītas ꝑpt̄ cō-
notatōeꝫ īexpiētie p̄cedētis.ſedvtrū ta
lis ꝑſona hītura ſit aureolā patebit in
proxīa lecōe.Ad ſextū ꝯcedit augꝰ. ꝙ
ī īfidelibꝰ nulla ē v̓a v̓tꝰ.qa n̄ referunt
ad debitū fineꝫ:et ꝑ ꝯn̄s deficit circū-
ſtātia finis que ē maxīa. Ad ſeptimū
ꝙ virginitas nō recedit a medio recte
rationis.ſicut nec magnificꝰ.Recede
re aūt a medio recte rōis.ē omittere a
liqd eorū q̄ oꝫ fieri ſm̄ dictamē recte
rōis.Sil̄r v̓go n̄ abſtinet ab oī delecta-
tōe qa tūc foret īſēſibil̄ vl̄ agreſtis.ſed
abſtinet ſolū a delectatione venerea:⁊
ꝑpt̄ has m̄ltas alias expiri poteſt.naꝫ
ſpeculatō v̓ita hꝫ ī ſe mirabiles delec
tationes ſicut dr̄.x.ethi.Ad octauū di
cēdū ꝙ m̄ltitudini dat̄ p̄ceptū diuerſi
mode.aliqn̄ ſic dat̄ ꝙ q̄libꝫ de m̄ltitu
dīe ad id obligat̄.aliqn̄ dat̄ ſic ꝙ ſuffi
cit ꝙ aliq̄s vel aliq̄ de m̄ltitudīe h̄ faci
ūt:ſic alicui ꝯuētui p̄cipit̄ ꝙ vna miſ-
ſa dicat̄ ꝑ vno hoīe ⁊ h̄ ſufficit ꝙ vnus
de ꝯuētu celebret Prioᵃ dat̄ p̄ceptū co
medēdi toti hūane ſpēi:qđ ꝑtiet ad cō
ſuatōꝫ īdiuidui .et ſcđoᵒ dat̄ p̄ceptum
gn̄andi Et ſic p̄ceptum gn̄andi ſtat ad
m̄ltitudinē hoīꝫ:⁊ tn̄ cuilibꝫ illoꝝ ſal
tē ſoluto a matr̄monio ꝯtrauenire licꝫ
Et hec poteſt eſſe materia argumēti.
Ad nonū de platone fatue fecit ſacri-
ficando ⁊ vt ꝯformaret ſe ritui īfideli
um. Ad decimū dicēdum ꝙ q̄ habet

virtutē vnā habet aliq̄ mō oēs: non tñ pfecte. sed qa habet rectā ratione q̄ cō stituit mediū in oī v̓tute. nō ei qlib3 li beralis hab3 pfecte magnificētiā. nec oīs ɔtinēs habet pfecte statū v̓ginitatꝭ sed pticipat aliq̄ mō: qa ꝓpter facili ter detestatur delectationes illicitas.

LECTIO.XL.

e T spado q nō opat᷒ est p man᷒ su as iniqtatē nec cogitauit aduer- sus deū neqssima. Dabit̄ enī illi fidei donū electū3 et sors in tēplo dei acce- ptissima. Postq̄ spūs scūs cōmēda- uit excellētiā castitatis in sexu fragili ori in sexu sc3 femieo. Hic cōsequēter cōmēdat castitatē in sexu fortiori. sc3 masculino. Et circa hoc duo facit. Pri mo excludit ea que repugnāt sctevir ginitati. Et scđo subdit ea q̄ dabuntur pfecte castitati. ibi. Dabit̄ enī. Circa p̄ mū excludit duo. Primo innaturales delectatiōes que cōsistūt in actu. Scđo carnales cogitatōes q̄ fiūt in cogitatu ibi. Nec cogitauit. Dicit ergo p̄mo sic Nō solū mulier habebit fructū in re- spectione aiaꝝ scāꝝ. ymo et spado. i. eunuch᷒ vel cast᷒ qcūq3 v̓tuosus. voca tur. n. castrat᷒ spado qa cū spata aliqñ castrātur. Itē vocat̄ eunuch᷒ q̄si bn̄vin cens. ab eu qđ ē bonū ꝛ nuch᷒ victoria A Distingūt tamē gramatici inter istos tres termios. Eunuch᷒. spado. ca strat᷒. Vñ castrat᷒ dicit̄ q̄si cast᷒ nat᷒ sicut naturaliter frigidi et ipotētes ad generādū. Spado dicit̄ qui iuit᷒ castra tur eunuch᷒ qui volūtarie se castrari p mittit. v̓sus. Castratū natura facit vio lenta spadonē. Efficit iprobitas eunu chū sola voluntas. Sed ista dicta parū aut nihil valent. qa gētiles ab antiquo eunuchos fecerunt pueros ꝓpter tres rationes. Primo vt diu in eis vox pue rilis pmaneret. Scđo vt essēt apti ad cu stodiēdas dñas. qa ex tūc filios vel fi- lias heredes facere nō potuerūt. Ter tio vt eis more zodōitico sacrilegi abu terētur diuti᷒ qa ex tunc sēp manebāt imberbes. Castrati enī in iuuētute nū q̄ barbescūt. Accipit̄ aūt spado in ꝓpo sito generalit̄ ꝓ quocūq3 v̓tuoso absti- nēte ab actu venereo q̄licūq3 volūtate et v̓tuose. sicut sterilē accepit supius ꝓ q̄cūq3 v̓tuosa et effectualit̄ nō fecūda Et isto mō hō potens generare ꝛ caste viuēs amore dei. pōt vocari spado. qa sibi potissime debet̄ merces v̓ginitatꝭ cui᷒ mōi sūt viri ecclīastici ꝛ religiosi. De qbus loquit̄ Saluator Math. xix. Sūt eunuchi q castrauerūt seip̄os ꝓpt̄ regnū dei. De istis dicit̄ ysaie. lvi. Di cit dñs deus eunuchis q custodierunt sabbata mea. ꝛ elegerūt q̄ ego volui ꝛ tenuerūt fedus meū: dabo eis ī domo mea ꝛ in muris meis locū ꝛ nomē me lius a filiis ꝛ filiab᷒. A Dubitat̄ vtrū liceat alicui seip̄m castrare ꝓpter ɔtinētiā fuādā. Videt̄ ꝙ sic. qa Mat. v. ꝛ. xviii. similit̄. Si pes tu᷒ aut man᷒ tua aut ocl̓s tu᷒ scādalisat te abscide ꝛc̄ Scādalisare est dare occasionē ruine. Itē ꝓpt̄ sanitatē corpis cōsequēdā licet hoi se mutilare. g̊ a multo fortiori ꝓ- pter v̓tutes ꝛ sanitatē spūalē. Itē Ma- thei. xix. Eunuchi sūt ꝛc̄. pp̄ Orige nes legit̄ hoc fecisse de seip̄o non ꝓpt̄ ɔseruādā cōtinētiā. sed ꝓpt̄ vitandā in famiā ꝛ malā suspitionē vt posset libe re in occulto p̄dicare tā mulierib᷒ q̄ vi ris. sicut legit̄ libro vi. Eccl̓astice histo rie tpe psecutōis eccl̓e. Sed ad opposi- tū ꝙ nullomō ē faciēdū habet̄ in Ca- no. di. lv. Si qs absciderit. vbi sic dr̄ Si qs āputauerit sibi virilia nō fiat cleri- cus quia sui est homicida et dei cōdi-

tionis est iimic⁹ Si qs cū cleric⁹ fuerit
abscideret semetip̄z oīno dānet᷑. quia
sui homicida. h̄ ē est fecit tale qd ꝑpt᷑
quod homicidiū posset fuisse secutū.

Ad primū illa auctoritas nō intel-
ligitur de mēbrorū abscisione. s3 no-
mine partiū corporis vocant᷑ amici ne-
cessarii. qa q̄tūcūq3 sint familiares spe
ciales vel necessarii et alliciāt ad pec-
cādū proiciēdi sūt a familiaritate nr̄a

Ad secundū negāda est cōsequētia
quia salutē mentis nō posset taliū ab-
scisio prestare imo magis prestāt me
ritū si per rationē passiōes eorū v̄tuo-
se domenf. Ad tertiū similit᷑ est di
cendū. Ad quartū de origene mire
deuotiōis act⁹ fuit nec fuit ꝑpter hoc
impedit⁹ ne esset sacerdos ordināt⁹ si
cut notat glosa. di. lv. Si qs absciderit
sed suū factū nō est trahēdū in conse-
quētiā. tales eni decipiūtur in fc̄o suo
et retorquēt necessitatē peccādi in de
um sue nature conditorē. Talis ergo
spado erit felix in futuro ꝑpter suam
v̄ginitatē in p̄nti. sed tn̄ oportet ꝙ du
obus viciis careat ad hoc vt seruat vir
ginitatē pfectā videl3 cōtactu manua-
li et libidinoso ad ꝓuocādū delectatio
nē carnis ⁊ cogitatu mētali voluptuo
so ad excitandū ymaginationē cordis
Vnde dicit ꝙ felix est spado qui non
est opat⁹ p man⁹ suas iniqtatē. q̄tū ad
pctm̄ p̄mū nec cogitauit aduersus de-
um neqssima. q̄tū ad scd̄3. Ex q̄ patet
ꝙ tact⁹ īpudici: sūt pctā mortalia. ⁊ ex
secūdo ꝙ morose cogitatōes ad dele-
ctādū carnalit᷑ ordinate neqssima. s. in
genere mali carnalis. Ecci. xvii. in fi
ne. Quid nequi⁹ q̄ qd excogitauit ca-
ro et sanguis. Cōsequēter ibi. Et dabi
tur illi. Exclusis repugnātib⁹ v̄ginita
ti. subiūgit illud qd dabit᷑ pfecte casti
tati Et dicit qd dabit᷑ illi viro casto fi-
dei donū electū. Electū id est vita eter
na in cōtēplatōe diuinitat̄ q̄ fidei suc-
cedet ⁊ oībus fidelib⁹ ꝑmittit᷑ Apoc.
scd̄o. Esto fidelis vsq3 ad mortē ⁊ da-
bo tibi coronam vite. Et non solum
hoc imo dabitur ei sors in templo dei
acceptissima. i. aureola singl'aris pro-
gatiua v̄ginitatis q̄ est cōditio nobissi
ma ⁊ acceptissima in celo. qa est cōdi-
tio xp̄i ⁊ matris sue ⁊ oīm āgeloꝝ. Est
eni v̄ginitas virt⁹ āgelica. fm Ihero.

B Dubitatio lr̄al'. Vtrū v̄gitati de-
beat᷑ aureola. Q d non. videt᷑. qa si sic
vbi esset pfectior v̄ginitas magis de-
beret᷑ aureola. sed pfecta v̄ginitas fu-
it in xp̄o et in btā v̄gine et nō tn̄ debe
tur aureola: qa nullā pugnā sustinue-
rūt in cōtinēdo ⁊ p ɔn̄s nulla fuit i eis
victoria spūs sup carnē. g̊ si eis rōe vir
ginitatis nō debet᷑ aureola. in qbus tn̄
potissīe fuit v̄ginitas g̊ nulli alteri ra
tione v̄ginitatis debet᷑ aureola. pp̄
maiorē difficultatē in abstinēdo a ve-
nereis sustinēt vidue q̄ v̄gies g̊ maio
rē habebūt victoriā si bene viuāt. s3 eis
nō debet᷑ aureola. ergo nec v̄ginibus
Assūptū p3 ex dicto. Iero. loquētis de
viduis ⁊ dicēt. ꝙ q̄to maior ē difficul-
tas expte quōdā voluptat̄ illecebr̄ ab-
stinere tanto mai⁹ est p̄miū. Et aristo.
de aīalib⁹ dicit. ꝙ iuuenes corrupte
magis appetūt coitū ꝑpter remēora-
tionē delectatiōis. ergo ⁊c̄. pp̄ Tāti
meriti ē castitas ɔiugal' sicut virgitas
sed castitati ɔiugali nō debet᷑ aureola
ergo ⁊c̄. Assūptū p3 p illd̄ Aug. de bo
no ɔiugali. c. xl. Et allegat mgr̄ sniaꝝ
xl. dis. xxxiii. c. vi. Sicut nō est impar
meritū patie in petro q passus ē et in
iohanne qui passus non est sic non est
impar meritum continentie in iohā-
ne qui nullas expt⁹ ē nuptias ⁊ i abra-
hā q filios genuit. pp̄ naturali ne-

cessitati nõ correspõdet pmiũ. sed qdã sũt naturalit ipotẽtes ad generãdũ. si cut frigidi ₇ castrati in iuuẽtute. ergo in illis v̓ginitas non meret̃ aureolã.

pp̃ scd̃m aug. de scã v̓gitate. ₇ allegatũ fuit in q̃stione pcedẽti. Virgitas est ꝯtinẽtia q̃ carnis itegritas ipsi crea tori carnis ₇ aĩe vouet̃ ₇ ꝯsecrat̃ ₇ ꝯser uatur ergo nulla meret̃ aureolã: nisi q̃ cadit sub voto vt videt̃ pp̃ ponam⁹ ꝙ aliq̃ v̓go nubat. tñ añ copulã carnalem moriat̃: q̃ro an ista v̓go habebit aureolã v̓ginitat̃: an nõ Si nõ. Cõtra qui ꝯtraheret cũ tali nõ foret bigam⁹ dist. xxxiiii. Valẽtino. ergo cõtrahẽt cũ v̓gĩe qa oĩs cõtrahẽs matrimoniũ cũ vidua vel corrupta. ẽ bigã⁹. dis. xxxiii Maritũ. Et extra de bigamis. Nup.

Si habebit aureolã. Cõtra nõ est v̓go mẽte. qa f₃ Aug. de nuptiis Virginitas ẽ in carne corruptibili icorruptõis ppetua meditatio. ſ₃ ipã fuit i ꝓposito soluẽdi v̓gitatẽ ergo pdidit virginitatẽ. pp̃ ponam⁹ ꝙ aliqs voueat virgitatẽ ₇ postea corrũpat̃ mẽte qa vult oĩno ex deliberatõe ꝯmittẽ actu₃ luxurie. iste ẽ corrupt⁹ mẽte ergo nõ hẽbit aureolã. Cõtra ẽ itegra carne et postea penituit. ergo recupauit v̓ginitatẽ. ergo hẽbit aureolã. Itẽ hẽat aliqs volũtatẽ nubẽdi. ₇ sic decedat: q̃ritur an hẽbit aureolã. Ad oppositũ sũt cõiter doctores. Ad q̃stionẽ dicẽdũ ꝙ sic. Ad cui⁹ euidẽtiã nota qn ꝗ. b Primũ ꝙ pmiũ duplex dabit̃ btis videl₃ essẽtiale et accidẽtale. Premiũ essẽtiale ꝯsistit i fruitõe essẽtie diuĩe clare visẽ. Premiũ accidẽtale vocat̃ qdcũq₃ gaudiũ qd nõ est de deo clare viso. ſ₃ de creatura. Scd̃o nota ꝙ pmiũ accidẽtale dr̃ dupliciť. Prio dr̃ gaudiũ specialiť de aliq̃ actu aĩe iportãte excellẽtẽ victoriã habitã meritorie in pñti. Alio mõ diciť cõiter gaudiũ de q̃cũq₃ re creata. Tertio nota ꝙ actus excellẽtis victorie in pñti põt esse in materia triplici f̃m ꝙ triplice₃ pugnã habem⁹ videl₃ ꝯtra carnẽ. ꝯtra mũdũ et cõtra diabolũ. Contra carnẽ excellẽtissima victoria est virgitas que est virt⁹. Nã virtuose respuit oẽs venereas delectatões tã licitas q̃ illicitas sicut in pcedẽti lectõe dictũ ẽ. Cõtra mũdũ. i. cõtra malos hoĩes mũdanos qui bonos ꝑsequũt̃ ₇ ꝯtẽnũt pfectissima victoria ẽ martyriũ ppť xp₃. Cõtra diabolũ q falsa nos suggestione conat̃ seducere pfectissĩa victoria ẽ pdicatio si ue doctrĩa q̃ hõ semetip₃ nõ solũ bene regit. ſ₃ ₇ alios corrigit ₇ istruit. Et istis trib⁹ gñib⁹ hoĩ₃ v̓gib⁹. martyrib⁹. ₇ doctorib⁹ tres aureole deputat̃ ppť tres actus excellentes et puilegia victorie.

Quarto notandũ ꝙ btitudo essẽtialis vocat̃ methaforice corona vel aurea. Btitudo ũ vel gaudiũ accidẽtale debitũ ope excellẽtis victorie vocat̃ aureola. Et hoc ꝑ tãto qa oẽ gaudiũ essẽtiale est de deo. Sed gaudiũ accidẽtale in btis est de creatura et min⁹ q̃ essẽtiale gaudiũ ₇ ideo per ťminũ diminutiuũ oportuit denotari. Quito notãdu₃ ꝙ cũ oẽ gaudiũ sit act⁹ aĩe. sicut aurea est i aĩa. ita etiã aureola. redũdabit tñ in corp⁹ ꝑ aliqd signũ euidẽs illi correspõdẽs qd q̃le erit nõ est mihi notum

Ad pmũ i oppositũ de v̓gĩe gl̃osa tenet scũs Thomas ꝙ aureolã habuit et tñ nullã pugnã a carne sed ab hoste habuit tẽptatões de carne. De xp̃o v̓o dicit ꝙ nõ habuit aureolã sub noĩe aureole. qa iste ťmin⁹ a ureola. iportat vi

ctoriá pticipatá ab aliq̃ qđ xp̄o nō ꝯue nit iq̃ est plenitudo victorie. Et simili ter importat ꝙ aureola a pncipe con- feraꝰ. pōt tñ aliter dici ꝙ iste ẗminus victoria dicit dominiū rationis super carnē et ꝯnotat resistētiá que non fuit in christo nec in matre. sꝫ qa fuit ple- nū dominiū rōis iō hñt aureolá ex a- lia cá debitá eisq̃ nobis Ad secūdū dicēdū ꝙ si attēdamꝰ istá vnam actio- nem tēptationis carnis que est recor- datio ex pte voluptatis cōstat ꝙ hec ē in viduis ⁊ non inv͛ginibꝰ. est tamē in eis imagiatio quedá ex parte lasciuie cū istis ẗbꝰ circūstátus q̃ sūt desideriū experiēdi ex curiositate. sicut hō ma- gis desiderat videre modicū negociū qđ nūq̃ vidit q̃ vnū magnū monasteri um. Secūdo ē estiatio maioris delec- tationis q̃ sit in rei veritate. Tertio ig norátia incōmodoꝝ et turpitudis cō- comitátis. ⁊ iō simpliciẗ loq̃ndo pug- na virginū est difficilior q̃ viduarum Ad tertiū dicēdū ꝙ nō ideo daẗ virgi ni aureola: quia ē maioris meriti. sed qa ē distictiua singularis victorie vel dominii sup carnē. Vñ beata katheri na hꝫ aureolá v͛ginitatis magdaléa ñ. et tamē est maioris meriti cū castitas cōiugalis et castitas pro tempore grē nō eqpáẗ. sed castitas cōiugalis antiq̃ rū pōt equipararí castitati noue legis et excedere et excedi. sed nō seqẗ. iste due persone equiparáẗ in merito er- go si vna habeat aureolá: ⁊ alia Ad q̃rtū dicēdū ꝙ vel tales naturaliẗ casti ꝯformēt suū ꝓpositū siue necessitati et tūc habebūt. aut nō sed sūt mēte cor- rupti et tūc nō habebūt Ad q̇ntum de dicto augꝰ. dicēdū ꝙ aureola v͛gini tatis cōpetit cuilibet hñti propositum abstinendi a venerea voluptate. si illud

ꝓpositū nūq̃ fuerit effectualiter inter ruptū p expiētiá oppositá vsq; ad mor tē. si v͛o fuerit intruptū effectualiter ñ habebit. Aut si fuerit ruptū per ꝓposi tum contrariū sine effectu sicut forte persona cōsentit ex deliberatione i ac tū venereū distiguēdū ē. qa vel postea penitet de isto cōsēsu quē nullū opus sequebatur et tūc adhuc habebit aure olá. qa v͛ginitas q̃ est v͛tus per penitēti am restituiẗ. vel nō penitet citra mor tē et tūc nūq̃ habebit: dato etiá ꝙ sal- ueẗ Ad sextū dicendū eodē mō qa illud propositū carnalis pmixtiois ab luit p penitētiá dolēs ꝙ discōtinuauit propositū ꝯtinēdi vel nō. Si sic. habe- bit. si non. nequaq̃. et sic iohannes eu uágelista v͛ginitatē perditá recupera- uit qñ xp̄s eū de nuptiis volētē nube- re reuocauit. sm Ihero. Et vltra ꝑ ar- gumēto notaꝙ corruptio inducēs bi- gamiam est solutio itegritatis carnis nō corruptio mētis Ad septimum per idem Ad octauū similiẗ ex dic tis patet ꝙ multe virgines carebūt in celo aureola v͛ginitatis. sicut q moriū tur cū propoito nubēdi. mlte etiá cor rupte secundū carnē cū propoito cōti nēdi. sicut patet de oppssis a barbaris: habebūt aureolam. De pueris infra e tatē vtriusq; sexus nō video causá qua- re aureolá habere debēt. in qbꝰ nec fu it v͛gitas que est virtus nec victoria ali qua super carnē

LEC.XLI.

b onorum enim laborum glorio sus est fructus. et que nō cōcidat radix sapientie Postq̃ sp̄us sáctus declarauit ꝙ cōtinētia v͛ginalis habe bit in futuro triūphalē remuneratio- nem. Hic assignat tāte remuneratioīs rōeꝫ. Ponit autē hāc remuneratioņeꝫ in duplici exēplo. Primū est i opera-

bilib⁹. Secundũ in naturalib⁹. Primũ est tale. In oĩ genere operabiliũ ꝙto labor ē grauior tãto merces correspõdẽs erit maior. Patet ĩ agricultura in militia. in edificio. ⁊ in omni arte. sed militia cõtra carnẽ est optim⁹ labor et optima agricultura est colẽ terrã carnis. et laboriosũ edificiũ ē statuere in carne tẽplũ xpi. ġ tali militie agricul ture vł edificio merces optĩa corrñdꝫ et hec oĩa facit vĝitas. A Et hĩ in nuit qñ dicit. Bonorũ laborũ gliosus ē fruct⁹. q̄si diceret. Sicut minoris laboris est cõiugiũ q̄ viduitas. ⁊ viduitas q̄ virginitas. ita fructus gloriosior vĝinitati q̄ viduitati et viduitati. q̄ coniugio deputatur. Et hoc ē q̄d dicit̃. Lu. viii. Semẽ cecidit in terrã bonã et ortũ fecit fructũ cẽtuplum. Et math. xiii dederũt fructũ aliud centesimũ aliud sexagesimũ. aliud tricesimũ. Et ꝯueniẽt̃ fruct⁹ cẽtesim⁹ debet̃ vĝinib⁹ Sũt enim cẽtũ decies decẽ q ē numer⁹ quadrat⁹ ipi⁹. x. Habẽ⁹ eĩ qnq̄ sẽsus exteriores ⁊ qnq̄ potẽtias sẽsitias iteriores sicut pꝫ. ii. de anima. In istis aũt sensibus viget ꝑnitas ꝯcupiscẽtie ⁊ fomitis carnis. Iuxta illud geñ. viii. Sẽsus enĩ ⁊ cogitationes hũani cordis ꝑni sunt ad malũ ab adolescẽtia sua. qa ergo vĝines istas decẽ potẽtias ꝯgnoscitiuas et sẽsitias ducũt in decẽ mãdata decalogi perfecte eas iuxta illa regulãdo. merito eis fruct⁹ cẽtesim⁹ corrñdet: ⁊ iõ bonorũ laborũ gloriosus ē fructus Secũdũ exẽplũ ē in naturalib⁹. Et ē tale. In omni arbore et planta et herba bonitas fruct⁹ surgit multũ ex boitate radicis. et eodẽ mõ ē ĩ moralib⁹. qa radix ĩ moralib⁹ ē caritas. Iux̄ illud ad eph. iii. In caritate radicati et fũdati. ꝙto aũt ista ē maior tãto meritũ est maioris acceptionis apud deũ. sꝫ vĝinitas ex maiori caritate procedit. ergo sibi corrñdet melior fruct⁹ Et hĩ est ꝙ dicit. Et que ñ ꝯcidat radix sapiẽtie. hoc ē bõi labores q sũt ĩ victoria passionum carnaliũ ideo hñt bonos et gloriosos fruct⁹ qa ꝓcedũt a radice sapie. q̄ ē caritas siue timor filial̃. Ecci. i Radix sapie ⁊ ē tiere deũ. ⁊ ista radix nũ q̄ concidet. quia sequit̃ ibidẽ. rami ei⁹ lõgeui. geñ: ii. et ideo glõsus ē fruct⁹. De quadruplici bono fructu legim⁹.

a- Est enim fruct⁹ vĝinalis fecunditatis. fructus moral̃ sanctitatis. fruct⁹ doctrinalis fertilitatis. fruct⁹ eternalis felicitatis. Prim⁹ igit̃ fruct⁹ ē vĝialis fecũditatis. fruct⁹. s. vĝinis benedicte de q̄ et de q̄. Luc. i. dr̃. Benedicta tu ĩ mulierib⁹. et bñdict⁹ fruct⁹ vẽtris tui. Benedicta tu inqt it̃ mulieres. Tu es apis mellificãs. vitis letificãs. tell⁹ sãctificãs. ⁊ fic⁹ fortificãs. apis dulcoris vitis odoris. tell⁹ honoris. et fic⁹ vigoris. Prio inq̄ tu es apis dulcoꝛ mellificas Ecci. xi. Breuis ĩ volatib⁹ apis ⁊ ĩ itiũ dulcoris habet fruct⁹ illius. Apis breuis ē maria hũil̃. Tu es vit̃ odoris fructificãs. In cui⁹ ꝑsõa dr̃ ecci. xxiiii. Ego q̄i vit̃ fructificaui suauitatẽ odoꝛ Tu es tell⁹ sãcificãs. de q̄ ps ꝯcinit. Dominus dabit benignitatẽ et t̃ra nrã dabit fructũ suũ. Tu es fic⁹ vigoꝛ fortificãs Ioel̃. ii. Lignũ attulit fructũ. vinea et fic⁹ dedert̃ vĩtutẽ suã Narrat plini⁹. li. xii. c. vi. ꝙ ĩ india crescit fic⁹ mirabili mõ fructificãs ⁊ ĩ fructib⁹ ita onusta ꝙ p̄ põdere raĩ depmũt̃ ad t̃rã ⁊ rurs⁹ de t̃ra recrescũt: folia hꝫ ita lata. ꝙ ex tẽdũt̃ ĩ modũ pelte. Vñ sub his foliis latitãt hoĩes ⁊ iumẽta subvmbra iocũ dissia. hꝫ põa ita dl̃cia ꝙ p̄ dulcedie ꝑ miracl̃o a cõedẽtib⁹ r̃putãt̃ l̃ deportãt̃

Moralit̄ ista fic⁹ est parabola v̄ginis benedicte. Math. xxiiii Ab arbore fici discite pabolā. hec ei h₃ ramoꝶ longitudinē. folioꝶ āplitudinē et pomorū dulcedinē. Rami i hoīe sūt potētie aīe: mēoria intelligētia et volūtas cu₃ potētiis sēsitis. Isti raī erāt pleī fructibus in maria. Mēoria deuotōe. itelligētia. cōteplatione. volūtas dilectione sēsus ꝯpassione. Intantū fuerūt onusti rami isti v̄tutib⁹ gratiis et meritis. ꝙ vsq₃ ad terrā se iclinauerīt p humilitatē qn̄ dixit. ecce ancilla dn̄i. lu. i. Secūdo ista fic⁹ habet folioꝶ amplitudinē tātū ꝙ ad modū pelte ꝓtegere pōt hominē etiā vnū foliū. Certe moralit̄ v̄go ista tātā h₃ v̄boꝶ potētiā et grā₃ ī curia sūmi r̄gis. ꝙ tā hoīe₃ viuētē rationabilit̄. q̄ iumētū. i. hoīem viuentē bestialiter ꝓtegit et defēdit si ad ei⁹ patrociniū velit habere refugiū. Mich. iiii. Sedebit vir subt⁹ ficū suam Tertō habet fic⁹ ista in pomo suo tātā dulcedinem ꝙ eius suauitas a cōedentib⁹ ꝓ miraculo reputat̄. Nā filio suo in et̄na cena fruentib⁹ ineffabilē cōfert dl̄cedinē vt dicat vnaq₃ persona illā Cāticoꝶ. ii. Sub vmbra illi⁹ quē desideraui sedi. ⁊ fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo g̃ bn̄dicta tu it̄ mulieres ⁊ bn̄dict⁹ fruct⁹ vētris tui. Nā fructus tuus est fructus lucis. fruct⁹ crucis. fruct⁹ ducis. et fruct⁹ nucis. Fructus lucis per puritatē. ꝓuer. iii. Primi ⁊ purissimi fruct⁹ eius. Et ad ephe. v. Fruct⁹ lucis ē ī omni bonitate et iusticia et veritate. Fructus crucis p passibilitatē. ꝓuer. xi. Fruct⁹ iusti lignū vite. Fruct⁹ ducis ꝓpt̄ nobilitatē. sicut dicim⁹ ꝙ aliqs fruct⁹ est regal̄. eccī. xxiiii Flores mei fruct⁹ honoris et honestat̄. Fruct⁹ nucis ꝓpt̄ cōitatē. Est ei maximū foꝶ de puis nucibus ⁊ a puis pueri valde diligūt̄ ⁊ sūt eis preciose. et certe isto mō xp̄s est facillimi p̄cii. ⁊ apud hoīes valde p̄ciosꝰ. Canti. vi. Descēdi ī ortū nucū. fm vnā lrā₃. et canti. viii. Vir affert ꝓ fructu ei⁹ mille argenteos. Ergo carissimi si velitis gustare istū fructū discat̄ amare istā ficū. ꝗa ꝓuer. xxvii. Qui suat vicū cōed₃ fruct⁹ ei⁹. iste ē g̃ p̄m⁹ fructus Secūd⁹ bō⁹ fructus de q̄ legim⁹ ī scp̄tura sac̄ ē fruct⁹ moral̄ scitat̄ q ꝯsistit ī opib⁹ iusticie pn̄ie ⁊ cl̄t⁹ dei. B Math. vii. Oīs arbor q̄ nō facit fructū bonū excidet̄ et ī igne₃ mittet̄. Et lu. iii Facite fruct⁹ dignos pn̄ie. Est āt d̄ merito hoīs ⁊ de opib⁹ pn̄ie ⁊ elemosine: sic̄ d̄ fr̄ctu palme Dicit̄ ei de palma ꝙ ei⁹ fruct⁹ nō ē vtil̄ donec fuerit cētenari⁹. Vñ narrat̄ ꝙ milites alexandri ꝯmedētes dactilos palmarū iuuenū mortui sūt iuēti. Moralit̄ iust⁹ ꝯpat̄ palme. ī p̄s. Iust⁹ vt palma florebit Opa g̃ iusti nō apparēt d̄l̄cia vsq₃ p⁹ cētū ānos. i. p⁹ fie₃ vite p̄ntis. Eccī. xviii. Numer⁹ dieꝶ hoīs vt ml̄tū cētū āni ⁊ iō o₃ iteri patiēt̄ expectare. Ia. v Patiētes estote frēs vsq₃ ad aduētū domi. ecce agricola expectat p̄cōsū fructū t̄re patiēt̄ ferens donec accipiat tē poraneū et serotinū. S₃ dolendū ē de ml̄t̄. sicut de illa ficulnea de q̄ narratur Mat. xxi. ꝙ xp̄s reuertēs in iherusalē esuriit ⁊ vidēs ficū iuxta via₃ diuertit ad eā. ⁊ cū nō inuenisset ī ea nisi folia tm̄: maledixit ficui ⁊ ait. Nunq̄ ex te nascat̄ fruct⁹ ī sēpit̄nu₃ ⁊ statim aruit. Ista fic⁹ designat diuites auaros q̄s cū deus ditauit vt fructificarēt p elemosinas. Xp̄s esurit q̄ciēscūq₃ paup esurit sicut ip̄e expoīt. Math. xxv. E surui ⁊ n̄ dedistis. ⁊c̄. veīt ad ficlneā qn̄ paup veīt ad ditē nihil iueīt ibi ni-

si folia. qa nihil ibi paup recipit. nisi amara v ba. i dubitat tali ficui de9i die iudicii maledicet qn ei cu aliis dicet. Ite maledicti in igne etnu q ppat9 est dy. 7c. 7 io signt dr eccs. v. Qui amat ditias no recipiet fructu ex eis. no dicit. q h3 vl q dispesat. s3 q amat ad servadu. Na de illo adueiete morte dic3 diabol9 illd dan. iiii. Succidite arbore vos 9trarii huores. 7 dispgite fructus ei9. vos executores. Na huores rpugnates i corpe faciut carnis corruptio3 7 executores ordiantes de fuere faciet opu dispsio3 7 segregato3 7 tuc prio expiet q q aat ditias fructu no capit ex eis. Dicit Ar. ii. devege. q arbores queda platate i distemperatis locis faciut pmo fruct9 acidos postea dlces 7 tade amaros 7 fruct9 tal piramidat in vtraq extreitate et i medio hab3 figura lata. Moralit ho paup dat9 oio mudo 7 tota itetione sua extedes ad h q tpalit fiat diues facit fructu in principio valde acidu 7 acutu ieiunat vigilat pcevinit laborat 7 seruit: nihil dulcedinis e p tuc i operib9 suis: sed p9ea cum fuerit diues fact9 ad tep9 ludit expedit iocudat solenit et tuc e fruct9 su9 dulcis: s3 hec dulcedo no durat. Na statiz tedit ad morte 7 tuc o3 dispone d testameto 7 reliqre alienis ditias suas: 7 iste fruct9 nec apparet sibi acid9 nec dlcis: s3 amarissim9 qn debet dittere tra qua coluit ple qua genuit. domos 7 cameras qs curiose edificauit: filios 7 filias 7 vxorem qs amauit. Et de talib9 v ificat illud. sap. iii. Vacua e spes illo. et labores sine fructu Tertius bon9 fruct9 e doctrinalis fertilitatis: 7 istu fructu exigit dns a doctorib9 pdicatorib9 et prelatis qb9 dicit. Ioh. xv. Posui vos vt eatis 7 fructu afferat: et fruct9 vester maneat. Et sap. xvi. No natiuitatis fructus pascunt homines: sed sermo tu9 hos qui in te crediderut conseruat Sed de istis arborib9 dolendum est q quedam arescunt propter nimiam siccitatem qa non habent humorem deuotionis. nec 3elum animarum. O3ee nono. Radix eoru3 exsiccata est nequaq facient fructu3. No fuit sic de primis predicatorib9 platatis in ecclesia: imo ipsi erant rigati p gratiam et contemplationem: Ecclesiastici. xxiiii. Dixi rigabo ortum plantationum et inebriabo part9 mei fructus Secundo alii frutescunt per curiositatem. Vnde quando parui surculi parui frutices crescut circuqua circa arborem tunc trahut ab ea huorem. Ita est similiter quando in studio curiosa et subtilia circumponuntur menti hominis subtrahunt ab eo deuotionem predicandi v bum dei. Per oppositum de bonis. O3ee decimo in principio. Vitis frondosa israel fructus adequatus est ei. Tertio quida3 marcescunt perventivrentis maligni tate: et tales sut q dimittut predicare propter obloqa detractiones et odia. Et hi vocat i canoica iude nubes sine pluuia que a vetis circuferutur. Arbores autunales infructuose b Quart9 bo9 fruct9 et glosus e fructus eternal felicitat: q percipiet qn christ9 dicet aie de corpe recedeti illud. p uer. xxxi. Date illi de fructu manuu3 suaru 7 laudet eu in portis opa eius. Istos fruct9 9teplado gustare debem9 si pro ipsis habendis pugnare velim9 In figuram cuius malogranata. ficus et vuae filiis israel ostense fuerunt 7

allati fruct⁹ de terra ꝑmissiōis anq̄ in trarēt eā. Numeri.xiii.qa alias terrā tante difficultatis parū desiderassent. Isto mō qa scūs ādreas fructuū celesti um dulcedinē pri⁹gustauerat ideo tā tū ad illos anhelabat: ꝙ ꝑ arborē cru cis q̄si ꝑ scalā ad eos accipiēdos ascen dit dicēs illđ Cāti.vii. Ascēdā in pal mā et apprehēdam fructus eius. sciēs qm̄ bonoꝝ laborū gl'osus est fructus.

LECTIO.XLII.

f Ilii aūt adulteroꝝ in cōsūmati one erūt et ab iniq̄ thoro semen exterminabit̄.et siquidē lōge vite erūt in nihilū cōputabūtur et sine honore erit nouissima senect⁹ eorū. Finis potentie generatiue ſm. Aristo.ii.de aīa.est cōtinuatio speciei in eē. qa eni res ſt̄ naturalit̄ corruptibiles nec pos sūt ꝑmanere ꝑpetuo ſm idiuiduū. vo luit benignitas creatoris rebus ab eo creatis imptiri et cōicare: potētiā ꝓdu cēdi sibi similia in specie. Vn̄ cōmeta tor.ii.de aīa: cōmēto.xxxv. Sollicitu do diuina cū nō potuit facere creatio nē ꝑmanere ſm idiuiduū miserta est eius dādo ei virtutē qua pōt ꝑmanere in specie : et in hoc nō est dubiū quin meli⁹ est in suo eē vt habeat hāc virtu tem q̄ vt nō habeat. A Hanc aūt potētiaꝫ generādi in natura rationali corporea.i.hoīe sub duab⁹legib⁹hone statis sine qbus non posset cōueniēter ꝑpagatio fieri ad cultū dei.sic̄ sup.ii. ca.dictū fuit.Deus cōstrixit : ꝓscribēs hoī sexū ⁊ nūerū: sexū vt sit mr̄ier.nu merūvt vna in matrimonio idiuidua liter cōiūcta. Est eni mr̄imoniū viri ⁊ mr̄ieris legittima cōiūctio indiuiduā vite ꝯsuetudinē retinēs.xxvii.q.ii.Se quit̄. Et qa istas leges transgrediunt̄ ipii ponētes hoīes siles bestiis et finē

hoīs voluptatē.fidē cōiugii nō ſuātes ideo eos ſpūs ſcūs in hac ꝑte ſpecialit̄ redarguit quicūq ſūt illi q caſtitatēvi olāt ꝯiugalē. Et circa hoc duo facit qa ꝑmo oñdit īpudice generatiōis igno bilitatē. Scđo honeſte generatōis no bilitatē.Scđa pars.c.iiii.O q̄ pulchra.

Circa ꝑmū duo facit.qa ꝑmo oñdit ꝙ talis generatio punit̄ per cōfessio nē tpalē.Scđo ꝙ ꝑ ꝯdēnationē etnalē. ibi.Et si celauerint. Circa ꝑmū duo facit.qa ꝑmo oñdit ꝙvt cōiter talis ge neratio nō est durabilis.Scđo ꝙ si ra ro cōtingat vt duret nō est finalit̄ ho norabilis.ibi.Et siqdē. Dicit ergo pri mo sic.Filii aūt adulterorū.i.filii ge niti ī adulterio siue ex parte viri siue ex parte mr̄ieris. in ꝯsūmatōe erūt.i. in suo fine: hoc est nō diu durabūt.si cut nec illđ diu durat qđ est in suo fi ne.Et ab iniq̄ thoro semē extmiabit̄. Iniqu⁹thor⁹ est lect⁹illiciti cōcubit⁹.⁊ quia aliq̄n cōtingit licꝫ in paucioribꝰ ꝙ homīes sic geniti sint diuturnevite Ideo cōsequēter oñdit ꝙ talis gn̄atio nō est finalit̄ honorabilis.Et itelligē da sūt hec oīa de gn̄atione tali que est imitatrix scelerū paternoꝝ: sicut tali ter generati solēt cōiter essevel cōsue uerūt esse non tn̄ est īpossibile ꝙ tales que patiunt̄ defectū nataliū fiāt mo rigerati et boni Aug⁹. de bono cōiu gali.c.iiii. ⁊ ponit̄.xxxv.q.iiii. Sicut sancti⁹. Vnūq nascāt̄ hoīes ſi pntū vicia nō sectent̄ ⁊ deū recte colāt hone sti et salui erūt .Semen eni ex q̄licūq hoīe dei creatura est ⁊ eo male vtenti male erit.Fili⁹ eni nō portabit iniqta tē pr̄is.Eze.xviii. ⁊ ideo sciendū est ꝙ cuiuſcūq hoīs fuerit bō fili⁹. siue sa cerdotis siue adulteri.siue fornicator siue cōiugativirtuos⁹ eē pōt si rōne et

libero arbitrio vt voluerit v̄tuose. Sꝫ ꝙ accidit oppositū frequēt̄. mala educatio ē i cā ⁊ imitatio scelerꝝ paternorum. Est eni hoi ꝯnaturale illos imitari a qb⁹ iformatione et educatione accipit. De imitatione ergo scelerum paternorꝝ dicit̄. Et siquidē longe vite erunt in nihilū cōputabūt̄. i. dato ꝙ de⁹ ꝯcesserit eis lōgā vitā in pn̄ti in nihilū id ē int̄ pctōres ꝯputabūt̄ qa peccatū nihil est et nihil fiūt hoies cū peccāt ſm aug. Cōtrariū autem de generatione iustorꝝ. infra. c. v. Cōputati sūt int̄ filios dei et inter sāctos sors illorꝝ ē. et nō solū hec gn̄ationi inique pueniēt. sed et sine honore erit nouissima senectus eorꝝ. et hoc est rōabile qa honor ē p̄miū v̄tutis ⁊ attribuit̄ tm̄ bois iiii. ethi. c. iiii. Cū ergo nō fuerint v̄tuosi in principio etatis sue nec i medio irrōabile foret ꝙ in senectute honorē ꝯseq̄ret̄. Et istud ē contra quosdā q sibi vendicāt honores ex solo lapsu tēporis qa senes sūt nihil in iuuētute va luerūt. necvnq̄ aliqd magni v̄tuose fecerunt. sed pp̄t̄ senectutē vēdicant sibi honorē cū dicat̄ ifra. c. v. Etas senectutis vita imaculata. Et ideo iuuenis bene viuēs merito debꝫ habere honorē senectut̄. et senex maleviuēs verecundias sn̄ honore. Et hec ē tertia spēs eorum que odit deus senex fatuus ⁊ insēsat⁹. Ecci. xxv. in pricipio a Dubitatō Irāl̄. vtrū filii debeāt aliqd dānū pp̄t̄ defectū nataliū reportare. Q d nō probat̄. Ezechi. xviii. Filius n̄ portabit. ⁊c̄. sꝫ qcqd mali ē in coitu illegitimo ē peccatū parētū pp̄ de⁹ largit̄ bona naturalia equalit̄ illegittis sicut legittimis sicut videm⁹ ꝙ tales sūt aliqn̄ ita ingeniosi et fortes et sic de aliis ergo ius hūanū nihil debet ab eis subtrahere in hūanis. pp̄ ponat̄ ꝙ due ꝑsōe cōtrahāt qb⁹ simul ꝯstat de ipedimēto. cōtrahant tamē in facie eccie. q̄ro an filii sint legittimi an nō. si sic. cōtra nō sūt geniti in matrimonio. g̊ nō sūt legittimi. Si nō. contra: Fili⁹ legittimus est q genitus est de matrimoīo legittimo vel de eo quod i facie eccl'ie legittime reputat̄. Ad oppositū sūt iura canoīca et ciuilia qa in eccia filii illegittimi repellūt̄ ab ordīb⁹ et beneficiis eccīasticis et secūdū iura repelluntur ab hereditate cōsequēda Ad qōnem dicēdū ꝙ aliqs dicitur dānū icurrere duplicit̄. Primo mō proprie. per hoc ꝙ subtrahit̄ ei qd suū ē vel qd ei debitū est. Alio mō impropꝛie. p hoc ꝙ aliqd nō est sibi debitū qd aliter in casu poterat fuisse sibi debitū. Prio mō filio illegittimo nō irrogatur dānū. sꝫ secūdo mō infert̄ sibi duplex dānum Vno mō ꝙ nō admittit̄ ad actus legittimos. sicut ad officia et dignitates q̄ honestatē requirūt in his qui ea exercēt. Aliud qd nō succedit i paterna hereditate. Pertinet tamē ad sollicitudinē episcopi cōpellere parētes ad sustētationē taliū qa de lege nature tenet̄ filio in educatione. viii. ethi. Ad p̄mū dicēdū ꝙ incurrere dānū. secundo mō hoc nō est ꝓprie pena sicut nos dicim⁹ ꝙ sit pēa alicui ꝙ nō succedat i regno p hoc ꝙ nō est filius regis. ⁊ sic nō est pēa alicui p hoc ꝙ nō est legittimus nec debeat̄ ei ea que debet̄ legittimis Ad secūdū negāda ē ꝯn̄a. cauet̄ ei i iure hūano pp̄t̄ matrimoniū meli⁹ fuādū. Vn̄ qa hō naturalit̄ diligit prolē p hoc ꝙ lex cauet ne illegittimi ꝯseq̄t̄ dignitates vel alia q̄ debētur legittis hō p penā talē q̄tū est ex pte legis retrahit̄ ab adulterio ⁊ fornica

tione Ad tertiū dicēdū φ tales iudi
cāẗ legittimi apđ ecclesiā donec ꝯstet
de oppoito. Sꝫ nūqd lꝫ viro suā vxoreꝫ
occidere ī adulterio actu dep̄hēsā? vi
deẗ φ sic. qa tale hoīcidiū iura ciuilia
nō puniūt. sed pmittūt. vt diciẗ in. C.
Sed apparet φ nō. qa vxoricidiū gra
ui⁹ puniẗ q̄ matricidiū. qa vxoricida ꝑ
hibeẗ a matrimonio inetnū. ꝭm Ca
no. Dicēdū φ nullo mō licet viro vxo
rē occidere vł intficere nec ī actu nec
post actū nisi forte agēdo ciliẗ corā iu
dice ꝯ eā vel eo mō q̄ accusator vel iu
dex diciẗ reū occidere. nec eccłia ap
probat illā legē si aliq̄ talis sit. Lex ta
mē hūana habuit q̄dā ꝯsideratōnē ad
cāꝫ ⁊ incitamētū maximū φ vir habꝫ
qn̄ dep̄hēdit vxorē actualiẗ adulteran
tē Notādū φ vxoricidiū nō ē grau
us q̄ mricidiū. sed graui⁹ punitur secū
dū leges eccłe ad cohibēdū ꝑnitatē ho
minū ne vxores occidāt ad qđ sūt val
de proni. xxxiii. q. ii. Inẗ hec sanctitas
ii. c. admonere. ī glo. Filii aūt adulte
roꝝ. ⁊c. b Circa crimē adulterii
ē notādū φ huius vicii piculū et mag
nitudo pꝫ ex trib⁹. Ex legis antiq̄ gra
ui punitione. ex ꝑlis puerse ꝑcreatiōe
ex data fidei violatione. De p̄mo leui
tici. xx. Si mechat⁹ fuerit aliqs cū vxo
re alteri⁹ et adulteriū ppetrauerit cuꝫ
vxore proximi sui morte moriantur
mechus et adultera Grauis pēa ē qua
vtraq; ꝑsona morte afficiẗ Eadē pena
puniẗ hoc pctm̄ secūdū leges mūda
nas. nec recipitur aliqua redēptio. licꝫ
eccła illł legib⁹ n̄vtaẗ. Itē io. viii. Scri
be et pharisei adduxerūt ad xp̄m mu
lierē ī adulterio dep̄hēsā dicētes. ma
gister hec mulier mō dep̄hēsa ē ī adul
terio ī lege mādauit nob̄ moyses hu
iusmōi lapidare. Pꝫ etiā q̄ g̃uiẗ puniẗ
h̄ pctm̄ a dn̄o. ii. re. xii. Cū dauid adul
terat⁹ esset cū vxore vrie. nō recedꝫ ait
gladi⁹ de domo tua. vsq; ī sēpitnū eo
φ despexeris me ⁊ tuleris vxorē vrie
ethei. In h⁹ pcti g̃uitatē assignādā ꝓhi
bitio abulterii ī decalogo poiẗ īmedi
ate p⁹ ꝓhibitōeꝫ hoīcidii ⁊ an̄ ꝓhibitio
nē furti. Vn̄ de. pp̄ Quid ī oīb⁹ pctīs
adulterio graui⁹? Secūdū ei ī pcīs te
net locū. ⁊ ī ꝓhibitōib⁹ q̄dāmō hoīcidi
o assīłaẗ adulteriū. cū ei vir et mulier
sint vna caro. q aufert vxorē alicui idē
ē ac si seipꝫ sibi auferret, sicut fit ī mor
te. Vn̄ g̃ui⁹ videẗ q̄ si hoīeꝫ mutilaret
Exupat āt oē furtū qa qđ auferẗ cum
sit creatura rōał meli⁹ ē q̄ t̃rena subā.
ꝓuer. vi. Nō g̃uis culpa ē cū qs furat⁹
fuerit. Furaẗ ei vt esuriētē replet aīaꝫ
q aūt adulteraẗ ꝑpẗ cordis īopiā pdet
aīaꝫ suā Z° pꝫ h⁹ crimīs piculū ex ꝑ
lis puerse ꝑcreatōe q̄ solet eē freq̄nter
mala ⁊ īhonesta. Tū ꝑpẗ pntū imitati
onē. tū ꝑpẗ defectū castigatōis. qa vł ta
les pueri dimittūẗ cū mrē q̄ nō casti
gat filiū. vł cū extraneis ꝑsōis q đ mo
rib⁹ pueri nihil curāt. vn̄ fiūt īsolētes.
īgti. degenēs ⁊ viciosi. Et h̄ ē φ āglicis
cōmiaẗ Boīfaci⁹ martir scribēs regi ā
gloꝝ. Et poiẗ ī ca. di. lvi. Si gens sicut
ꝑ ıllā prouīciā diuulgatū ē ⁊ nob̄ ī frā
cia ⁊ ī italia īproperaẗ. ⁊ ab ipis paga
nis ī iproperiū nob̄ obiciẗ spreť lega
lib⁹ nuptiis adultādo ⁊ luxuriando ad
modū ꝫodomitice gēť fedā vitā duxe
rit. De tali ꝯmixtione meretricū exi
stimādū ē eē degeneres ppłos ⁊ furē
tes libidīe. ⁊ ignobiles fore ꝑcreādos
⁊ ad extremū vniuersā plebē ad deťio
ra ⁊ ignobiliora v̓gētē. ⁊ nouissīe nec
ī bello fortē. nec ī fide stabilē. nec ho
norabilē hoīb⁹. nec deo aābilē eē vētu
rā. sic aliis gētib⁹ hispaīe ꝓuīcie ⁊ bur-

gūdionū pplis ꝯtigit. q sic a deo recedētes fornicati sūt. Istđ viciū detestāť aues q̄ suos ꝯpes n̄ dimittūt Tertō p3 hꝰcrimis magnitudo ex date fidei violatōe. violaťei fides data ꝯiugi in sacmēto ꝯiugii. vn̄ mlier adltera peccat i deū violādo sacmētū. peccat in virū dupliciť. fidē sibi frāgēdo ꝛ falsos heredes substituēdo. peccat etiā i ꝓle3 quā dānificat reddens eā ignobilē ad ecclasticas dignitates. peccat eciā ꝛ in ꝓxi3 quē admittit. nā freq̄nť de adulterio nasciť hoīadiū ꝛ mēbroꝶ mutilatō ꝛ hꝰmōi. vn̄ dauid cū i adultiū cecidiss3 p̄cepit occidi fidelissi3 militē suu3. ii. re. xi. c. Eccī. xxiii. Oīs mlier reliq̄nsviꝶ suū peccabit ꝛ stātuēs hēditatē ex alieno mrīonio. Prīo ei i lege altissimi icredibiľ fuit. Zᵒ viꝶ suū dereliq̄t. Tertio i adultio fornicata est ꝛ ex alio viro statuit sibi filios.

e T si celeriꝰ LEC. XLIII defūcti fuerīt nō hēbūt spē. nec ī die agnitōis allocutionē Natōes enī inq̄ dire sūt ꝯsūmatōis Pꝰq̄ spūs sāctꝰ ondit ꝙ adulterine gn̄atōes progeitoꝶ suoꝶ vestigiis iherētes puniūtur p tpalē deiectōnē i pn̄ti. si tn̄ diuturna vita eis ꝯcedať. Hic ondit ꝙ punietur eťnaliť si vite diuturnitatē minime cōseq̄ť. Et circa lͦ duo facit. pͥmo ꝑponit suā itētō3. Secūdo assigt itēti rōe3. ibi natōes A Circa pͥmū ꝑpoīt ꝙ duo mala hoīe3 occupāt i die mortꝭ. s. cōscie despatō q̄tū ad seip3 ꝛ sētētie ṙprobatō q̄ ad deū. ꝛ vē duꝶ ē homi qn̄ iudex eū reprobat ꝛ ipemet despat. Aliq̄tula ꝯsolatō ē reo dānādo ꝙ spet salutē etiā si debeat dānari. Errasse aliqn̄ ivia ꝑfuit. sicut dicit aug. ench. ii. s3 qn̄ vtrūq3 occurrit ex pte dei đspatō ꝛ ex pte iudicis reprobatō tūc ē oīmoda desolatio. s3 sic ē in morte iiusti hoīs ꝙ i ictu oculi iudex ondit suā sētētiā et reus suā ꝯsciā3. Iudex sentētiat et reus desperat. Et hoc est qđ dicit. Et si celeriꝰ i iuuētute videl3 defūcti fuerīt nō hēbūt spē. ecce despatio erga seipōs necē mirū. qa spes est certa expectatio future btītudis veniēs ex dei grā ꝛ meritꝭ p̄cedētibꝰ. iii. sn̄iaru3. di. xxvi. c. i. In iniustis aūt vľ nulla fuerūt merita si fueřt infideles. vľ mortificata fuerūt p mala opa seq̄ntia: si fideles fuerunt et postea peccauerūt Vn̄ nulla ē in eis spes qn̄ moriūť qa sperare sn̄ meritis nō ē sperare s3 ꝑsūmē. Nō solū aūt despabūt. s3 ꝛ iudex eos reprobabit. Vt subdiť i lrā. Nec ī die agnitōis allocutō3 supple hēbūt. Dies iudicii vocať dies agnitōis. qa i iᵒ die erit gn̄aľ ꝯgnitō oī3 ꝑsoaꝶ ꝛ oī3 ꝯditōnū tā bonorū q̄ malorū oī3 hoī3 q sūt. q fuerūt. ꝛ eřt. Et ibi q̄reť. Que ē agnitio pͥme declatōis. scđe et tertie quarte et quinte. Dan. vii. Iudiciū sedit libri apti sūt. Dř etiā dies agnitionis. quia tūc xp̄s illos agnoscet q̄s mō ignorare videť. quia tūc liber vite plēarie ondeť. Eccī. xxiiii. Hec oīa liber vite ꝛ testimoniū altissimi agnitō veritatis. In illa aūt die nō habebunt mali allocutionē hoc est excusationē seu defensionē de peccatis suis. Vľ allocutionem id est cōsolatōe3 de despāda liberatōe. Sap. viii. Erit allocutio cogitationis et tedii mei Vľ allocutōnem id est liberationē. Nulla erit tūc sententia interlocutoria. nulla appellatio qa tūc n̄ valebit medela appellationis nec cautela dilatationis. qa statī dabiť sētentia. et statī fiet executio. Patet ergo ꝙ ista duo iniustū hoīem occupāt in morte vi3 cōscientie despe-

ratio et iudicis reprobatio. Sed de iu-
sto dicit oppositū. ꝓuer. xiiii. Sperat
iust⁹ in morte sua. Scđo assignat istoꝝ
rationē dicēs. Nationes eni iniq̄ dire
sūt cōsūmationis q̄si diceret. Iniqtas
erit causa quare tales generatōes siue
nationes habebūt dirā id est crudeleꝫ
ꝯsūmationē nō qa fuerūt de iniq̄ tho
ro generati sꝫ qa fuerūt neq̄ter cōuer
sati iō erūt dire cōsūmatiōis. Ecci. ii.
Respicite filii natōes hoiꝫ qa null⁹ spa
uit in dño et cōfusus est pmāsit in mā
datis ei⁹ et derelict⁹ est. De dira cōsū-
matione toti⁹ mūdi pro pctis except
octo aīab⁹ patꝫ. Geñ. vii. De dira cōsū
matione q̄nq; ciuitatū pro vicio cōtra
naturā pꝫ. Geñ. xix. De dira cōsūma-
tōe septē gētiū corā filiis isrł pꝫ Iosu.
v. ⁊ deiceps de dira cōsūmatōe natōis
iudeorū pꝫ tpe Titi et Vespa. Vnde
satis cōstat ꝙ natōes iniq̄ dire sūt cōsū
matiōis. Nota ꝙ mot⁹ naturalis intē-
dit in fine Vñ debilior est in pncipio
et in medio q̄ sit in fine mō ꝯsuetudo
est altera natura. ⁊ iō mala cōsuetudo
deducta p pntes in filios quāto diutur
nior tanto intētior erit donec eos. dei
patiētia noluerit vlteri⁹ tolerare. Et iō
thobias senior postq̄ filio pdixerat de
interitu niniue. et eū adiurauerat ꝙ
post mortē suā ⁊ vxoris sue nullo mō
in niniue moraret. subiūxit causā Vi
deo inq̄t ꝙ iniq̄tas citi⁹ finē dabit ei.
Thobie. xiiii. Iniq̄tas ei gētis abbre-
uiat ei⁹ durationē freq̄ter Vñ sicut
notat mag̃r in scolasticis historiis sup
illđ Geñ. vi. c. Nō pmanebit spūs me
us in hoīe inet̃nū qa caro est erūtq; di
es illoꝝ cētū ānoꝝ. Iste nūer⁹ nō ē mē
suravite hoīs. cū etiā p⁹ diluuiū hoīes
m̄lti istū nūeꝝ viuēdo excesserūt. sed
iste nūer⁹ ānoꝝ fuit tp̄s qđ deus dedit
hoib⁹ tūc pctōrib⁹ vt peniterēt anq̄ di-
luuio delerent. Et hoc fuit dictū eodeꝫ
anno quo icepit archa edificari et ar-
cha fuit in edificatōe centū annis. ſm
strabū qa cū gen⁹ hūanū illo tpe dato
sibi ad pniāꝫ vtebat totalit ad pctm̄ ab
breuiati sūt viginti āni pmissiōe dina
et cētesimo āno deleti sūt. et est m̄ltū
rationabile Iob. xxiiii. Dedit ei de⁹ lo
cū pnie et ille abutit illo in supbia. ꝓ.
Petri. iiii. Sufficit eni pteritū tpus ad
volūtatē gentiū cōsūmādā qui ābulāt
in luxuriis. Et qa tota ista lectio et
pcedēs similit ē de malis filiis q ma-
los parentes in suis scelerib⁹ imitant.
dicit eni. Et si sceleri⁹ defūcti fuerint
nō hēbūt spē. Ideo de defūctis est no-
tādū. Int defūctos talis inuenit dīna
aliq rē pro spe lucrant aliq spe et re p
uant. aliq sub spe rē pstolant. Primi
sūt illi q ab oī pctō imunes ⁊ ad nullā
penā tpalē obnoxii moriunt. De tali
bus dicit ꝓuer. xiiii. Iust⁹ spat i mor-
te sua. Et illđ Ecci. p. Timēti deuꝫ bñ
erit in extremis et in die defūctionis
sue bñdicet Aliq sūt q spe ⁊ re puā
tur. sicut illi q in pctō mortali decedūt
De quib⁹ ꝓuer. xi. Mortuo hoīe ipio
nulla erit vltra spes. Et sapie. xiii. In-
felices sūt ⁊ int mortuos spes illorū.
Et sic defūct⁹ pōt dicē illđ. ii. Macha.
vi. Manū oipotētis dei neq; viuēs ne
ꝙ defūct⁹ effugiā manū scꝫ dei puniē-
tis. Tertii sūt q sub spe rē pstolant. et
hi sūt q cū pctō veniali. vł cū pnia icō-
pleta decedūt. ⁊ ideo ad locū purgati-
onis mittunt De quoꝝ spe pōt expo-
ni illđ Prouer. xiii. Spes que differt
affligit aīaꝫ. Et sic de defūctis. ii. Ma
chabeoꝝ. xii. Scā ergo et salubris est
cogitatio ꝓ defūct exorare vt a pctis
soluant. Et istos iuuare suffragiis ele

mosinis ⁊ opibus pietatis mirabiliter piū est. B Ad qd mouere debent quatuor ratōnes. Pena qua puniūtur Beniuolētia qua digni sciunt᷑. Indigētia q̄ opprimunt᷑. et Cōfidētia qua recōpēsaturi credūtur. Primo mouere nos deb3 ad eos iuuādos pena qua puniunt᷑ que est valde magna. Excedit eni oēs penā sensibilē hui⁹ vite. fm beatū Aug. Isti q̄stionarii q portāt idulgētias et pro domib⁹ hospitaliū mēdicant per mūdū narrāt ⁊ exponūt pplo quot cecos quot paraliticos quot igne īfernali pcussos sustētat dom⁹ pro qua mēdicāt. et q̄nt⁹ horribiliores defect⁹ nomināt tāto magis ꝓuocāt auditores ad subuemēdū. Est eī rōnabile ꝙ magis īdigēti ceteris parib⁹ citi⁹ subueniatur nulli aūt viuētes tm̄ īdigēt q̄tum defūcti Igit᷑ nulli succurrit᷑ viuenti tā meritorie q̄tū defūctis. Scd̄o mouet nos ad hoc beniuolētia qua digni sciuntur. Cū eī sint in purgatorio cōstat ꝙ a deo diligūtur finalit᷑ de hoibus in p̄nti dubiū ē an amore an odio digni sint. Tertio mouet ad hoc indigētia q̄ opprimūtur. Ipi eni in nullo se possūt iuuare qa nec possūt a nobis mēdicare nec laborare nec possūt ab alis mutuare In p̄nti qs seipsū q̄tūcūq; sit peccator pōt iuuare et p se ⁊ p alios m̄ltis viis. Quarto dēt ad h̄ nos moue̅ cōfidētia q̄ sibi gratis bn̄facietib⁹ recōpēsaturi credunt᷑. Heredes nobiliū q sūt infra etatē sūt in custodiis dn̄oꝝ suorum qui nō habēt semp ad votū necessaria sicut vellēt q̄diu sūt infra etatem. vn̄ tūc tp̄is si aliqs eos iuuet dando vel mutuādo mirabilit᷑ pōt eorum amorē captare et habere de eis amicos maximos cū ad hereditatē venerint ⁊ possint reb⁹ ꝓpriis dn̄ari. Sic est in ꝓposito isti spūs cōtribulati in purgatorio sūt heredes dei ⁊ cohēdes xp̄i ad Thitū. iii. Iustificati gr̄a ipsi⁹ heredes sum⁹ fm spem vite et̄ne. ⁊ iō si eos modo iuuerim⁹ nō est dubiū quin efficaciter recōpēsabūt cū sua hereditate gauisi fuerint cū effectu Et ideo bene dicit auctoritas allegata ꝙ nō solū scā sed salubris est cogitatio pro defūctis exorare vt supra. Sed reuera timeo ꝙ isti heredes regni celestis ab hereditate cum q̄dā iusta dilatōne elōgati cōqueri possūt grauit᷑ de trib⁹ generib⁹ hoi3 videl3 de falsis executorib⁹ puersis eccl̄iasticis et in gratis heredib⁹ qa isti tres cōiter int᷑ se diuidūt bona morietis Primo cōquerūt᷑ de falsis executorib⁹. Nā maloꝝ executoꝝ. quidā differūt et ꝓlōgāt legata. quidā minuunt et defalcāt. quidā totalit᷑ aufert et vsibus suis appropriāt et pmittunt miseros ⁊ icarceratos spūs eiulare in purgatorio dum ipi tripudiāt ⁊ cātant in ꝯuiuio. Vn̄ pōt eē plāct⁹ defūctoꝝ illud ysa. xxviii. Posuim⁹ mēdacium spē nr̄a3. ⁊ illd̄ trenoꝝ. iii. Periit spes mea ⁊ finis me⁹ Scd̄o conq̄rūtur de malis eccl̄asticis q istis defūctis nocēt triplicit᷑ Primo eos defraudāt debitis orōibus. Scd̄o abutunt᷑ eoꝝ legatis ⁊ oblationib⁹. Tertio male viuēdo faciunt se īdignos diuinis ⁊ scōꝝ et exauditionib⁹. Ioh. ix. scim⁹ q̄m de⁹ pctōres nō exaudiunt. sed si qs dei cultor est et volūtatē ei⁹ facit hūc exaudit. Vn̄ isti possūt dicere illd̄ ysa. xx. heccine erat spes nr̄a ad q̄s cōfugim⁹ in auxiliū vt liberarēt nos. Tertio conq̄rūtur de heredib⁹ īgratis q eoꝝ bona per labores ⁊ tedia conq̄sita iā occupāt i iocūditate filiis fratrib⁹ vxorib⁹ filiab⁹ et cōsanguineis vel extraneis assignātes. q

oēs illos tradiderūt obliuioni ac si eo rū bona nūq̄ vidissēt quorꝝ aliq bona parētū expēdūt i luxuriis. aliq ea mu tuāt ꝑ vsuris. sed de viliorib⁹ et de mi nimis dāt forte vnū frustuꝫ nigri pa nis semel i ebdōada. Aliq sūt pessimi q nec eos hn̄t i mēoria. vn̄ de istis de functis sic dolētib⁹ et deceptis exponi pōt illd̄ zacharie. ix. Dolebit nimis ac charon qm̄ ꝯfusa est spes ei⁹. Accharō interp̄taꝰ tribulatio ⁊ designat aīas in purgatorio existētes. spes quā habue rūt de amicis carnalib⁹ ꝯfusa est. ⁊ iō btūs hō cui⁹ est nomē dn̄i spes ei⁹ nec spauit in pecunie thesauris quos per man⁹ amicorꝝ reliq̄rūt dispgendos p⁹ mortē. C Potest hic dubitatio eē talis. Vtrū fili⁹ teneaꝰ per oīa parēti bus obedire. Quod sic Deut. xxi. Si q̄s genuerit filiū ꝯtumacē. proter uum q nō audiat patris aut mr̄is īpe rium lapidib⁹ eū obruet oīs popul⁹ ci uitatis. sed pena mortis nō infligitur nisi pro pctō mortali. g̃ mortaliꝰ pec cat filius si in oīb⁹ pn̄tib⁹ nō obediat. pp̄ ad Colocen̄. iii. Filii obedite pa rētib⁹ per oīa pp̄ inobediēs supiori suo facit sibi irreuerētiā. sed nullā ir reuerētiā licet filio facere parētib⁹ su is. qa habet p̄ceptū de opposito. Hono ra patrē tuū ⁊ matrē tuā. Ad oppo situ magis tenētur subditi patrib⁹ spū alibus q̄ filii patribus carnalib⁹. sicut patet per apl̄ꝫ ad Heb. xii. Patres q̄dē carnis habuim⁹ eruditores et reuere bamur eos. nōne ml̄tomagis obtem perabim⁹ patri spūali et viuem⁹. Sed subditi vel religiosi nō tenenꝰ obedi re patrib⁹ spūalib⁹ in oīb⁹. sed p̄cipue in illis q̄ exprimūꝰ i eorū statut̄ puta in regula vel ꝯstitutōib⁹ quas ꝓfitenꝰ s̄m Bern. li. suo de p̄cepto. ⁊ dispensa.

⁊ ꝓseq̄uēs nō īdifferētib⁹. g̃ ml̄tomi nus teneꝰ fili⁹ carnali patri i oīb⁹ obe dire. Ad hāc q̄stionē r̄ndet scūs tho mas. ii. q̄tlibeto. q. ix. Et dicit ꝙ tantū ad illa se extēdit debitū obedientie ad que se extēdit ius platōnis. qa obediē tia nō nisi alicui plato debeꝰ large lo quēdo de plato Pater aūt habet ius su per filios in duob⁹. Primo q̄tū ad do mesticā ꝯuersatiōnē. qa pr̄familias ē in domo sicut rex in regno. et iō sicut subditi regis teneꝰ obedire regi i his que spectāt ad gubernatōeꝫ regni. ita filii et alii domestici tenenꝰ pr̄fami lias obedire in his q̄ ptinēt ad dispēsa tionē dom⁹. Scđo pr̄ habet ius sup fili um platōis in his q̄ ptinēt ad morꝝ di sciplinā. Debet enī pr̄ filio disciplinā. sicut docet. Aristo. viii. ethi. Et ideo i istis duob⁹ teneꝰ fili⁹ pr̄i obedire ⁊ nō in aliis. Sed ꝯtra hāc respōsionem arguiꝰ sic. aut loquiꝰ doctor de debi to honestatis. aut de debito necessita tis. Si in debito honestatis videꝰ ꝙ in multis aliis teneꝰ fili⁹ obedire patri carnali q̄ i admistratōe familie dom⁹ vel disciplia morū. Nā si in aliquo sit inobediēs patri in quibuscūq̄ licitis ⁊ honestis etiā in īdifferētib⁹ videꝰ pa trē inhonorare q̄d nō est licitū sibi. Si vero ītelligat doctor de p̄cepto neces sitatis: non videꝰ ꝙ filius in moralib⁹ teneaꝰ semp obedire patri. quia tunc filii haberēt excusatiōeꝫ de pctō p p̄ce ptū malorū patrū quod est falsū pp̄ si teneꝰ pr̄i obedire videꝰ ꝙ fili⁹ mor taliꝰ peccet nō sedēdo vbi pr̄ p̄cipit vel nō vtēdo veste q̄ pr̄ p̄cipit eū vti q̄d vi deꝰ durū. pp̄ ponam⁹ ꝙ pr̄ vel mr̄ p̄cipiat filio ꝙ voueat virginitatē vel ꝙ ītrat religiōnē. Istud spectat ad di plinam morū. ⁊ tamē null⁹ dicit ꝙ in

his fili⁹ teneat̃ obedire.ḡ nec tenetur in oibus q̃ spectãt ad disciplinã moꝝ. pp̄ ponam⁹ ꝙ aliqs religiosus habeat ĩ regula sua talẽ clausulã. Frẽs ĩ oibus prelatis obediãt Tũc arguit̃ sic Iste tenet̃ ad obediẽtiã fm regulã. ergo in oibus. cõsequẽtia patet per ꝑticulã regule ꝑpositã. Istis nõ obstãtib⁹ dicẽdũ est sicut dicit scũs thomas. c Vñ notãdũ ꝙ auctoritas patris in filios dupliciter mẽsurat̃. Vno mõ fm iurisdictionẽ quã pat̃ habet. Alio mõ ex materia sue iurisdictõis. Quãtum ad scdm dicit doctor sufficiẽter. qa in materia in qua põt pater filio ꝑcipere vel est de bonis morib⁹ vel ãministratione familie. Sed q̃tũ ad mẽsurã iuris oportꝫ aduertere ꝙ pater nihil põt filio ꝑcipere nisi qd̃ cadit sub dñio ꝑcepto. ⁊ hoc est qa nulla regula datur fm quã fili⁹ põt obedire patri in his q̃ ꝑtinẽt ad gubernationẽ dom⁹ vel mores nisi cõmunia ꝑcepta decalogi Vñ vel tenet̃ ad oĩa honesta vel licita que pater vellet dicere sibi vel ad nulla nõ ad oĩa constat.ḡ. Ad ꝑmũ cõtra doctorẽ dicẽdũ ꝙ loqtur de ꝑcepto necessitatis quod tamẽ est ꝑceptũ honestatꝫ qa mẽbra diuisioĩs ĩ casu bñ coincidũt Et qñ arguit̃. tũc filii haberẽt excusationẽ de pctis ꝑpter ꝑcepta parẽtũ. patet ꝙ nihil valet qa oĩs iurisdictio superioris ĩtelligit̃ de licitis et honestis Et doctor etiã satis exprimit ad v̓tutẽ vocũ ꝙ fili⁹ nõ tenet̃ patri ĩ oĩb⁹ obedire. Et qñ arguit̃ ꝙ si fili⁹ sit inobediens patri in ĩdifferẽtib⁹ facit sibi irreuerẽtiã hoc ẽ negãdũ qa nũq̃ fit hoĩ irreuerẽtia nisi omittendo aliquid in quo debet̃ reuerẽtia quod esse nõ potest in indifferẽtib⁹ quia tũc nõ forent indifferẽtia sicut ꝑ ipsa vocabula satis patet. Ad scdm patet ꝙ filius non peccat mortalit̃ nõ sedẽdo in loco vbi pater precipit nisi ex aliqua alia circũstantia hoc ꝯtingat qa nec deus ꝑcepit ꝙ in talibus patri necessario obediat. Ad tertiũ patꝫ ꝙ pr̃ nõ põt ꝑcipere oĩa q̃ spectãt ad bonos mores sꝫ tm̃ illa q̃ ꝑcepit de⁹ filiis suis vt teneãt ⁊ iõ nullã nouã religionẽ põt pr̃ ꝑcipere filiis suis. Ad q̃rtũ dicẽduꝫ ꝙ si talis clausula apponeret̃ in regula ĩdiscreta foret q̃tũ ad v̓tutẽ vocis ⁊ posset rõnabilit̃ glosari sic in oibus licitis ⁊ honestis et sic ipsa excluderet̃ cũ nõ sit licita. Sꝫ ꝯtra ponam⁹ ꝙ sit talis clausula in regula quib⁹ frater tenet̃ obedire in oĩbus licitis et honestis prelato suo ista clausula apparet licita ⁊ tũc est argumẽtũ. Dicendũ ꝙ hec clausula nõ est licita quia poneret hoĩem in nimia perplexitate vnde ille regule q̃ profitentur nimis generalẽ obediẽtiam vel multa generalia precepta faciunt suos professores viuere in ꝑplexitate et in indigentia dispensationis et faciũt in variis expositionib⁹ super talẽ regulã abũdare ꝙ nullo mõ foret iocundum sanctis conscientiis. Ad primũ principale dicendum ꝙ auctoritas soluit semetipãꝫ nam cõsequenter subiũgitur quoniã filius ille commessationibus vacet luxurie atq̧ cõuiuiis. Ad scdm de aplo ad Colo.iii. Filii obedite per oĩa parẽtibus. text⁹ soluit seipsũ qa sequit̃. Hoc eĩ placitũ est in dño id est fm ꝑcepta diuina duꝫ taxat. Ad tertiũ dicẽdũ ꝙ nulla irreuerentia fit patri si in illis sibi non obediatur in quib⁹ ius prelationis nõ habet. Credo tñ ꝙ fili⁹ venialiter põt

peccare de facili nõ obediẽdo patri. et indifferẽtib⁹ ex genere suo. sed venia lib⁹ peccatis mẽsurã pfigere i hac materia ẽ mihi impossibile.

CAPITVLVM. IIII.
LECTIO. XLIIII

o Quã pulchra est casta generatõ cũ claritate. imortalis est ei memoria illi⁹ qa apud deũ nota ẽ ꝛ apud hoĩes Postq̃ spũs sctũs pbauit adulterine generatõis feditatẽ. Hic cõmẽdat caste gñatõis honestatẽ. ꝛ qa alternati et vicissim agit: mõ de iustis: modo de impiis vt ex cõtrarioꝝ ꝯpatiõe vtriusqꝫ natura reluceat. Iõ pmo ostẽdit caste gñationis honestatẽ. Et secũdo iterato adulterine gñationis replicat vilitatẽ. Ibi multigena. Circa primum tria facit secundum ꝙ tres nobiles commẽdationes castitati tribuit coniugali videlicet triplicitatẽ glorie in ppagatione. eternitatẽ mẽorie in approbatõe. solẽnitatẽ victorie i retbutione. Secũda ps ibi imortal'. Tertia ps ibi cũ pñs. est. A Circa primũ ẽ aduertẽduꝫ ꝙ ad hoc ꝙ castitas ꝯiugalis debito mõ seruet' tria requirit videlicet sacramẽtalẽ sanctificationẽ q̃ cõferat speciositatẽ. et corporaleꝫ cohitationẽ que seruet castitatẽ. et q̃tũ ad hoc dicit. casta gñatio. et prol' moralẽ educatiõeꝫ q̃ ꝯferat sãctitatẽ. ꝛ q̃tũ ad hoc dicit cũ claritate. ꝛ corrñdẽt istis trib⁹ tria bõa q̃ sũt i matrimonio videlicet fides proles et sacramẽtũ Fides est fidelitas mutua in cõicatione corpũ. pl' educatio bõa filioꝝ et filiarũ ad cultũ dei. Sacmẽtũ ẽ repñtatõ i sepabil' ꝯiũctiõis eccie ꝛ xpi. Ad hoꝝ euidẽtiã ẽ notãdũ ꝙ null⁹ natural' appetitus est in hoĩe cuius effect⁹ nõ possit v'tuose impleri. Cui⁹ cã ẽ. qa natura instituta est a deo. Vñ si natura ad actum iclinaret q act⁹ nl'lo mõ absqꝫ peccato posset exerceri hõ a tali inclinatione foret inculpabilis propt' naturalẽ iclinationẽ. et simul cũ hoc culpabilis ppt' act⁹ deordiatõeꝫ q̃ duo sil' stare nõ pñt. Nec pt dici ꝙ natura hũana li' habet ex pctõ ꝙ iclĩat ad talẽ actũ. qa tal' iclinatio fuisset i statu inocẽtie q̃uis ñ pueissꝫ rõeꝫ añ actũ nec rõeꝫ absorbuissꝫ i actu. et iõ qa natura ad li' iclĩat oꝫ dicẽ ꝙ hec iclĩatio a deo est. ꝛ p ꝯñs ꝙ posset fieri v'tuose si hõ velit. qa ꝯdictõ ẽ dicẽ ꝙ hõ iclĩet' ad aliqd faciendũ a deo iclĩatõe nature et etiã rõis ꝛ ñ posset illd facẽ v'tuose. Vñ tenẽdũ est ꝙ act⁹ gñandi v'tuose et meritorie exerceri põt infra limites cõiugii Secũdo notãdũ circa bõa matrimonii sup dicta q̃ dicũt' actũ carnalẽ excusare et honestare que sũt ista fides ples ꝛ sacmẽtũ ꝙ fides in propoito nõ ẽ virtus theologica de q̃ dr̃. Fides ẽ sperãdaꝝ reꝝ subã argumẽtũ nõ apparẽtiũ. ad heb. xi. et. i ad corin. xiii. Nũc manẽt fides spes et caritas tria hec. Sꝫ ẽ q̃dã v'tus moral' ꝯtẽta sub iusticia p quam hõ iplet efficacit' illud qd pmisit. Vñ ad fidẽ istã int' ꝯiuges seruãda reqrit' ꝙ neut' alt'i corp⁹ deneget nec alieno ꝯcedat ad op⁹ carnale iux' spõsionem quam in facie eccie ꝓt'xerũt. Bonũ ãt prolis addit scꝫ plis educationẽ ad cl'tũ dei Vñ q hꝫ multos ꝛ male educatos plẽ hꝫ et nõ bonũ prolis Similiter istd bonũ i itẽtõe sufficiẽt' excusat matrimoniũ et honestat. dato etiã ꝙ nũq̃ habeat' ples effectu. sicut inter steriles patet qui mutuo reddẽdo sibi debituꝫ nõ necessario peccãt et generaliter in omnib⁹. Dicendũ ꝙ intẽtio bone prolis est bonũ plis et ante plem. Bonum aũt sacramẽti ẽ inseparabilitas psonarum mr̃imonio ꝯiũctaꝝ repñtans in

sepabilē vnionē xp̄i et eccl'e. De hac g̊ castitate expōi pōt lr̄a isti⁹ lectōis. De qua exclamādo dicit. O q̄ pulchra est casta generatio. O scd̄3 p̄stianū in maiori volumie vbi agit de intiectione. q̄nq3 est nomē q̄nq3 est intiectio ꝛ q̄nq3 aduerbiū. Q̄n est nomē est nomē lr̄e q̄ vocat᷑ o. Q̄n ē interiectio significat āmirationē. Q̄n ē aduerbiū est nota optādi vel vocādi. Vn̄ grecista. O stupet o dubitat vocat indignat᷑ ꝛ optat. Clamat et querit᷑ velut exēplis repit᷑ Est ergo in ꝓposito nota āmiratōis isignū laudis ꝛ ꝯmēdatōis. O q̄ pulchra ꝛc̄. id est honesta castitas ꝯiugalis per mutuā amiciciā ꝛ adiutoriū viri ꝛ mulieris iuicē cōiūctoꝝ. Vir aūt ꝛ mulier habitāt ad iuicē nō solū gratia ꝓcreationis filiorū. s3 eoꝝ que cōferūt ad vitā actiuā. Naturalit᷑ enī in regimie dom⁹ opationes viri ꝛ m̄lieris distinguūtur. Vn̄ nō sufficiēter sūt iūcti ad inuicē nisi eorū opa cōicēt f̄m Aristo. viii. Ethi. c. xii. et Geñ. ii. Faciam⁹ ei adiutoriū simile sibi. Casta gn̄atio est qn̄ cōiuges adinuicē cōmiscent᷑ vel cā fidei seruāde vel cā ꝓlis ꝓcreāde vel ꝓpter vtrūq3 ad Tytū. ii. Adolescētulas vt viros suos diligāt prudētes sobrias castas ꝛc̄. Gn̄atio pōt accipi actiue vel passiue. Actiue sigt opationē generātis. Passiua gn̄atio dr̄ ꝓles gn̄ata ꝛ sic cōiter capit᷑ in scriptura Deut. xxxii. Gn̄atio praua atq3 ꝑuersa hec red. do. po. stulte et insipiēs. B Et vtroq3 modo pōt accipi in ꝓposito. sed magis cōueniēter accipit᷑. Scd̄o mō. Gn̄atio inq̄ cū claritate id ē cū sapiētī ꝓlis edu catione. p̄. ad Corin. vii. Bn̄dictio ꝛ claritas ꝛ sapia hōr vt⁹ ꝛ for. d. n. ꝛ Sapie vi. Clara est et q̄ nūq̄ marcessit sapia. Bern. tn̄ exponit cū caritate. s3 ātique biblie ꝛ Raba. exponūt cū claritate et hāc lrā3 teneo veriorē. Scd̄o in ista lr̄a ponit scda3 cōmēdationē castitat ꝯiugalis que est et̄nitas et mēoria in approbatione Vn̄ dicit. Immortalis est ei mēoria illi⁹ qm̄ apud deū nota est ꝛ apud hoīes. i. approbata. Nā de⁹ cōiugiū īstituit in p̄adiso an̄ pctm̄. Vn̄ notāt doctores ꝙ cōiugiū īstitutū ē in officiū et remediū. In officiū nature vt fiat ꝓpagatio speciei. In remediū ꝯcupiscētie vt cōsulat᷑ infirmitati et vitet᷑ culpa. Prima īstitutio fuit in statu innocētie tn̄. In statu vero nature lapse fuit m̄rimoniū īstitutū ꝛ in officiū et in remediū. et iō apud deū stat⁹ ꝯiugalis ē approbat⁹ et scūs. Est etiā imortalis apd̄ hoīes ꝑ tāto qa de bōis parētibus educat᷑ bōi filii. ꝛ ꝑ illos filii filiorū et sic deinceps. Iuxta illd̄ Ecci. xxx Mortu⁹ ē pr̄ illi⁹ et q̄i nō ē mortu⁹. similē ei reliq̄t sibi p⁹se. Vn̄ apd̄ hoīes est casta gn̄atio īmortal'. qa vsq3 ad finē mūdi nūq̄ deficiēt boni i eccl'ia dei Iux̄ illd̄ Luce. xxii. Symō ecce sathā expetiuit vos vt cribraret sicut triticū ego āt rogaui ꝑ te vt nō deficiat fides tua. b Vtrū act⁹ m̄rimonial' fieri poss3 virtuose. Videt᷑ ꝙ nō. qa Exodi xix. ꝓcipit᷑ pp̄lo vt ꝑ triduū nō appropinq̄rent ad vxores suas qn̄ legē erāt accepturi s3 si posset h̄ fecisse virtuose nō fuisset ipediti a scitate. pp̄ ꝯcupiscētia carnal' siue carnis iobediētia sp est turpis. ergo nō pōt fieri sn̄ pctō. s3 act⁹ m̄rimonial' sine tali cōcupia fieri nō pōt ergo ꝛc̄. pp̄ illd̄ qd̄ corrūpit in hoīe actū rōis nullo mō fit virtuose qa ois act⁹ virtut̄ det̄miat᷑ a recta rōe sapiēt̄. 3. ethi. S3 delectatio act⁹ carnal' corrūpit actū rōnis. qa ipossibile ē i illa delectatōe aliq̄d itellige sicut dr̄ vi.

Ethi· ergo ĩpossibile est ꝙ ille actꝰ fiat
v̓tuose. pp̄ dimittere illd̄ qd̄ ē meri
toriū nō est laudabile ſʒ dimittē actū
carnalis copule ē meritoriū ergo ex-
ercere talē actū nō est laudabile. ergo
nec v̓tuosū. pp̄.xxxii.q.ii·cōnubia
Legittima cōnubia carēt pctō nō tn̄ il
lo tpe q̊ cōiugales actꝰ gerūt̄ pn̄tia spi
ritus sc̄i dabit̄.ſʒ nullꝰactꝰē meritoriꝰ
nisi p pn̄tiā spūs sc̄i.igit̄ ⁊c̄. Ad op
positū arguit̄. Actꝰ quo ĩplet̄ p̄ceptū
est meritoriꝰ.ſʒ actꝰ mr̄imoniał ē hu-
iusmōi pʒ p lr̄ qd̄ dr̄.p̄· ad Corint. vii.
Vxori vir debitū reddat et siłr̄ vxor
viro pp̄ qcqd fieri pōt sine pctō pōt
fieri v̓tuose.ſʒ sine pctō pōt vir vł mu
lier nubere et p ꝯn̄s tali actui obliga
ri.qa.p̄.ad Corin.vii.Virgo nō pec-
cat si nubat. pp̄ nihil cadit sub cōci-
lio dādo psone q̄tūcūꝗ ĩfirme: nisi qd̄
pōt fieri v̓tuose:ſʒ sub cōcilio dr̄ psō-
nis ĩfirmis q̄ v̓gitatē fuare nō pn̄t. p̄.
ad Thymo.v·Volo iuniores viduas
nubē.filios pcreare.mr̄essamilias eē.

Ad q̄stionē dicēdū ꝙ sic.Ad cuius
euidētiā dicēda sūt sex. Primo ꝙ actꝰ
matrionial pōt fieri sine pctō · pʒ ista
cōclusio p rōes ad oppositū.Siłr̄ dicē
aliquē statū in eccl̄a auctēticū p sacra-
mentū cuius actus nō possit fieri vir-
tuose nihil aliud est q̄ damnare sacra
mētū eccl̄e.Itē īclinatio naturał et re-
cta rō dictat ꝙ faciēda sit hūani gn̄is
ppagatio.donec deꝰ reuelauerit oppo
sitū.qa cōstat ꝙ fuit p̄ceptū ⁊ adhuc est
nō qdē mł̄titudini p q̄libʒ psona.ſʒ mł̄
titudini p aliq̄ vel aliqbꝰ psonis. ergo
oportʒ dicē ꝙ aliq̄ psone possint illd̄ p̄
ceptū sine pctō ĩplere Scd̄a cōclusio
ꝙ talis actꝰ pōt fieri meritorie.illd̄ p
bat̄ sic.Quicqd pōt fieri v̓tuose pōt fi
eri meritorie ab existēte in gratia.qa
nihil plꝰ reqrit̄ ad actū meritoriū nisi
ꝙ hō existens in gratia opet̄ seruādo
circūstātias v̓tutis in materia in fine ⁊
ĩ aliis puta ꝙ faciat qn̄ oportet ⁊ sicut
oportet ⁊c̄.sed actꝰ matrionii pōt fieri
ab existēte in gr̄a cuʒ istis circūstātiis
ergo ⁊c̄. Tertia cōclusio ꝙ tm̄ duo-
bus mōis pōt fieri actꝰ carnalis meri
toriꝰ videlʒ qn̄ causa mouēs ad actū ē
religio vel iusticia. Religio mouet qn̄
fit p̄cise causa plis generāde ad cultuʒ
dei. Iusticia mouet qn̄ fit causa reddē
di debitū et seruādi fidē pmissā in cō
tractu mr̄imoniali.Ista cōclusio patet
qa actꝰ talis nō pōt esse meritoriꝰ nisi
bona mr̄imonii illū actū honestent q̄
sūt fides ples et ĩtētio fidei seruāde
vel plis pcreāde igit̄ ⁊c̄. Quarta cō
clusio ꝙ qn̄cūꝗ libido ē causa mouēs
ad talē actū.actꝰ ille est pctm̄ aliquale
pbat̄ sic Nullū de bonis matrimonii
mouet.sed tm̄ libido mouet.ergo actꝰ
non excusat̄ a pctō.qa vt sup̄ dictū est
actꝰ nō excusat̄ a pctō nisi per aliqd̄ il-
lorū bonoꝝ matrimonii. Quinta
ꝯclusio: libido excedēs si est causa mo
uēs ad actū carnis inter ꝯiuges ē pec-
catū mortale. Voco aūt libidinē exce
dētē que tāta est ꝙ nō habet respectuʒ
ad limites matrionii qn eādē cogno-
sceret in illo feruore: dato etiā ꝙ nūq̄
eiꝰ vxor esset Hec ꝯclusio satis patʒ qa
nō mouet pro tūc bonū plis neqꝫ bonū
iusticie fidei.sed tm̄ libido.⁊ hoc vltra
leges matrimonii. Per casū g̃ eqpol-
let fornicationi. Sexta conclusio ꝙ
supflua libido in osculis tactibꝰ ⁊ abu
sibus in mō delectādi sūt pctā morta-
lia de facili Sed circūstātias oportʒ re
linquere discretiōi boni viri. Cōclusio
patet qa bona matrimonii talē libidi-
nē nō excusāt.licet ista videāt̄ viliar ⁊ a

sancta cōteplatione valde distātia. nō tñ debēt esse icognita nec pdicatorib⁹ nec pastorib⁹ quoꝝ interest semp esse generales medicos aīarū Ad pmū de pcepto dei facto pplo per triduū ab vxorib⁹ abstinere añ legē datā. Dicē-dū ꝙ a minorib⁹ bonis ꝓpt maiora sp est abstinēdū ꝑ tpe. Ad scd3 de ꝯcupi-scētia que apparet in mēbris. dicendū ꝙ illa iobediētia pena pctī est. Vñ rō pōt bene vti et male. et si qd turpitudinis est: bona mřimonii illd excusant.

Ad tertiū de intruptiōe act⁹ rōnis que fit i cōcubitu. dicēdū ꝙ actū rōnis ipedire pro tpe ꝓpt mai⁹ bonū nō est pctm̄ sed v̄tuosū. Vñ sicut hō v̄tuose se ponit ad dormiēdū sic nec est pctm̄ propt bonū mřimonii actū rōnis int mittere Ad quartū dimittere illud qd est meritoriū nō est laudabile. ⁊c̄. Dicēdū lic3 hoī dimittere vnū op⁹ meritoriū mai⁹ ad quod nō tenet ⁊ exercere aliud etiā si ad illud nō teneatur Sicut licet mihi dimittere orationē ꝓ-pter studiū qñ ad neutrū teneor ⁊ lic3 nō sit meritoriū mihi dimittere melius est tamē meritoriū min⁹ exercere.

Ad qntū dicendū ꝙ canon loquit de p̄sentia spūsc̄i in actu miracl̄i sicut est prophetare et mortuos suscitare sicut pōt haberi ꝑ glosā. LE.XLV

c Vm p̄ns est imitant illā et desiderāt eā cū se eduxerit et in ppetuū coronata triūphat incoinqnatorū pmia certaminū vincēs. Postq̄ spūs scūs cōmēdauit cōiugii castitatē tā ex honestate necessaria ꝓ vita trāsitoria q̄ ex diuturnitate et imortali mēoria h eā tertio cōmēdat ex pmii qtitate v̄-tuosa victoria. Et dicit de ea tria. pmo ꝙ desiderat ꝓpt vite necessitatē. scdo ꝙ pmiat ꝓpt sui vtilitatē. ibi. Et iper-petuū. ttio ꝙ parificat ad v̄gitatē. ibi. icoinqnatoꝝ. Quātū ad pmū dicit sic Cū p̄ns est illā imitant suple gētes nationes et ppli qui honestatē cōiugii ꝑ experimētalē vsū didicerūt imitant illā id est statuerūt illā imitādā per leges ꝯsuetudines et statuta. Et per hoc ꝙ dicit cū p̄sens est imitant illā ⁊ desiderāt eā cū se eduxerit. i. cū diu fuerit ꝯtinuata per ꝯsuetudinē desiderāt etiam eā sine coactōe legis A Et qa possit aliqs dubitare de eis pmio i fu-turo lic3 ei⁹ honestas sit valde euidens in p̄nti. iō l̄r volēs excludere. subdit ꝙ iperpetuū coronata triūphat. i. fideles ꝯiuges honestatē seruātes ꝯiugii vsq3 ad mortē coronabūt. Apoc. ii. Esto fidelis vsq3 ad mortē ⁊ dabo tibi coronā vite. Et qa v̄gitas pcellit fecūditatē ceteris parib⁹ posset aliqs credē ꝙ ꝯiugatus nullo mō possit v̄gini coeqri tñ verū nō ē. pōt ei v̄gitas eē fatua ⁊ supba Math. xxv. Quiq3 aūt ex eis erāt fa-tue ⁊ qnq3 prudētes. Vñ satis possibile est bonā cōiugem in obediēdo viro educādo prolē disponēdo familiā tñ mereri ꝙ attingat ad meritū v̄ginis ⁊ excedat. sicut possibile est ꝙ diues per opera vite actiue excedat pauperē voluntariū licet status paupertatis sit altior: qa status altior nō facit personā alti meriti nec persona alti meriti facit statū alti meriti. Potest eni xpian⁹ peior esse iudeo et monach⁹ peior se-culari. Et ideo subdit ꝙ in casu tantu3 triumphat ꝙ vincat premiū certami-nū incoinqnatorū. i. virginū. Apoca. xiiii. Hii sūt qui cū mulierib⁹ nō sunt coinqnati virgines eni sunt. Status tñ virginitatis ceteris paribus altior est

Querit in lectōe ista p̄senti ex quo agitur de fidelitate cōiugu3 inter se q̄

vterq̃ p̃sit alterivs q̃ ad mortẽ. Vtrũ cõiugat⁹ resuscitat⁹ a morte teneat̃ ite ratovxori cõiũgi. Arguit̃ q̃ sic qa religiosus mortu⁹ ꝛ r̃suscitatus tenet̃ ad ꝯtinuãdã obediẽtiã quã p⁹ ĩ oib⁹. ergo pari rõe cõiugat⁹. ꝯñ̃a p3. qa sicut religiosus obligat sevsq̃ ad mortẽ ita coniugatus vs q̃ ad finẽ vite. finis autẽ vite est mors. Ad oppoitũ est illud. i. ad cori. vii. Mulier alligata ẽ viro eius q̃to tẽpore vir eius viuit. Cũ aũt dormierit vir ei⁹ liberata ẽ cui vult nubat ĩ domino. Ad q̃onẽ dicit̃ q̃ nõ. Religios⁹ tamẽ tenetur ad ordinẽ suũ. sicut põit hẽricus de gandauo. i. q̃tlibeto. questiõe. xxxvii. Ratio sua ẽ qa per religionẽ hõ xp̃o ꝯformat̃ q̃tũ ad omẽs vires anime. Quãtũ ad cõcupiscibilẽ: p̃ castitatẽ. Quãtũ ad irascibilẽ. p̃ paup̃tatem. Quãtũ ad rõnalẽ per obedientiam. ꝛ qa obligatõ fit p̃icipaliter ex istẽti rõali. ideo obediẽtia est p̃icipalior portio in voto religiois. et qa virtus rõnalis manet in aĩa separata. nõ aũt v̓tus cõcupiscibilis et irascibilis. et ideo obligatio ad obedientiã semper manet in anima etiã separata. Oblig̃tio aũt matrimonii est ad ea q̃ corporis sũt. ꝛ ideo anima separata ad talia nõ obligat̃. Licet ista sit opinio multoꝝ doctorũ tamẽ videt̃ michi oĩo irrationabilis pro tãto. qa pactio voluntaria limitata ad certũ terminũ nõ ligat vltra istũ t̃minũ. qa nõ ligat vltra ĩtẽtionẽ obligantis se. quia mere spontanea est obligatio ergo cũ terminus sit mors morte transacta obligatõ est soluta. nec materia sup̃ quã trãsit obligatio facit aliq̃d ad maioritatẽ v̓l permanẽtiã obligationis. et ideo religiosus resuscitatus põt libere religionez q̃cũq̃ intrare. vel manere si voluerit secularis. Quod autem arguit̃ q̃ obligatio ad obediẽtiã p̃tinet ad v̓tutem rõnalẽ. ꝛ illa manet in aĩa separata videt̃ arguẽ q̃ obediẽtia religiõis mãebit in prima q̃d nihil est et ideo videtur mihi dicẽdum q̃ sicut coniugatus resuscitatus potest contrahere cu3 illa v̓l cũ alia sicut placet. ita religiosus liber factus est. et sic patet tam ad argumẽtum q̃ ad q̃onem. Licet sp̃us sãctus in istis lectionib⁹ cõiugiũ multu3 commendet a Notãdũ est tamen q̃ nõ põt cõtrahi sicut expedit sñ gratia preuia et magna prouidẽtia. sicut nec sine magna prudentia familia regi põt. et ideo accedẽs ad nuptias quatuor ista notet circa vxorẽ ducẽdam q̃liter sit eligenda. qualiter dirigenda. qualiter corrigenda. ꝛ qualiter diligẽda. Est enim vxor eligẽda discrete. dirigẽda mãsuete. corrigenda secrete. ꝛ diligenda complete. vt sit electio p̃ discretã deliberationẽ. directõ p̃ mãsuetã gubernationẽ. correctio p̃ discreta3 informationẽ. Et dilectio per ꝯpleta3 cõicationẽ. Prio vxor est eligenda discrete non subito nec precipitãt̃ rapiẽda. qa talis feruor in principio. parit penitẽtiã ĩ futuro. Exemplũ habem⁹ geñ. xxiiii. de sichem filio emor. q ad primũ aspectum dyne filie iacob ea3 rapuit et mori voluit nisi eam ducere posset. quod fecit ĩ tanto feruore q̃ p̃ eius amore se et populum suum totũ circumcidi permisit. Ob cuius facti p̃cipitationẽ interfectus ẽ cu3 pp̃lo suo per fratres dyne. Nõ ergo in eligẽda vxore habeatur totaliter aspectus ad formã vel ad speciem mulieris. qa p̃p̃ter speciem mulierũ multi pierũt. Ecclesiastici. ix. Nõ ad ditias nõ ad parẽtes sed precipue ad bonos mores. In

tatū ē gratiosū negociū bene nubere
ꝙ teste salomōe donū dei ꝓprie repu-
tabatur. ꝓuer. xix. Dom⁹ et ditie dan
tis a parentib⁹ a dño aūt proprie est
vxor prudēs. distīguit aūt ar̄. viii. eth
c. iii. spēs aicicie videlȝ ꝓpter vtile et ꝓ
pter delectabile et ꝓpt̄ honestū. hoc ē
ꝓpt̄ bonos mores et ista sola pfecta ē
amicicia. ⁊ qcqd boni ē in duab⁹ pmis
speb⁹ totū ē in ista. vñ ista sola ē aicici
a mãsura nō alia. Nã aicicia ꝓpt̄ vtile
q̄ ē ꝓprie senū et mercatorū trãsit be-
neficio vtilitatis cessãte. Amicicia au
tē ꝓpt̄ delectabile ē ꝓprie iuuenū lasci
ue viuētiū ⁊ cessat velocit̄ delectatōne
trãseūte. et iō dicit Ar̄. ꝙ aicicie iuue
nū sūt de facili trãsmutabiles propter
duo. Primo qa fm etatē variat̄ delec-
tatio. Nō enī eadē delectatio placet a
dolescēti: que placuit puero. scdo qa ī
cipiūt amare nō ex perfecto iudicō ra
tionis. sed ex passione. Passio aūt cito
trãsit ⁊ ideo velocit̄ amãt ⁊ velocit̄ ab
amore cessãt. B Sȝ tertia aicicia
q̄ ē ꝓpt̄ bonū honestū habet istas cōdi
tiones. ꝙ ē mãsiua ⁊ rara. qa fūdat̄ sr̄
bonos mores q in virtuosis sꝑ manēt
Rara autem ē qa pauci sūt v̄tuosi. Et
idigȝ hec aicicia lōgo tēpore ⁊ ꝯuictu
⁊ expiētia morū. Vñ dicit Ar̄. ibidē
Nulli se īuicē cognoscunt. nisi mēsu
rã sal̄ pticipauerūt Itē ibidē nō ē scire
ad inuicē aicos añq̄ sal ꝯsumēt̄. Cum
ergo viri ad vxorē dȝ eē aicicia maxīa
nō potit fūdari sup pulchritudiēȝ cor
palē qa illa trãsibit. ꝓuer. xxxi. Fallax
grã ⁊ vana ē pulchritudo: mlier timēs
deū ipa laudabit̄. Nec poterit fūdari
sup ditias qa illa aicicia ē ꝓpt̄ vtile ⁊ ē
aicicia p accidēs: qa bōa diligūt̄ et nō
persona. Vñ ihero. cōtra iouinianū
li. i. marcia cathonis filia mior cū q̄re
retur ab ea. cur post amissū maritum
denuo nō nuberet. Rñdit nō se iueni
re virꝫ q se magis vellet q̄ sua. q̄ dicto
Ihero. elegãt̄ oñdit ditias magis eli-
gi solere q̄ amiciciã. h̄ ihero. Sȝ certe
modernis tpib⁹ nec pudicicia nec hōe
stas morꝫ monent ad nuptias sed tan
tū ditie vel libido ⁊ iō nec pseuerat aī
cicia nec ꝓuenit proles apta int̄ coniu
ges vt frequēt̄. Vñ Criso. ī ipfecto o-
pere fm nrãȝ liguã sup matheū ome-
lia p̄. expōnes illd math. ī Salomō ge
nuit booȝ de raab: qa inqt secūdū im
periū dei accepit vxorē a deo ꝓmissã
in virtute gñauit filiosꝫ in seipis v̄tu
tē habentes. Booȝ enim robur int̄p̄ta
tur. Qui autē accipiūt vxores ex pro-
missione diaboli. in infirmitate gene
rant filios nec valētes. nec fortes nisi
in malo vt ad penam sue irregularita
tis: nō ad gaudium et consolationē vi
deantur filios genuisse. Et infra. Bo-
oȝ ex ruth genuit obet q īt̄pretat̄ sub
ditus. Nūc aūt q dicias elegerūt et nō
mores: pulchritudinē et nō fidē. et qd
in meretricib⁹ solet queri. hoc in con-
iugibus optant propterea nō generãt
subditos sibi filios nec deo sȝ cōtuma
ces: et cōtra se ⁊ contra deum vt filii e
orū nō sint fruct⁹ iuste cōmixtionis e
orū. h̄ crisost. Hui⁹ exēplū hēm⁹ expſ
se Thobie. vi. vbi legimus ꝙ sara filia
raguelis septem vir̄ tradita erat q̄s sin
gulos prima nocte demoniū quoddã
nōie assmode⁹ suffocauit manente vir
gine intacta. et ideo cū raphael sugge
ret iuniori thobie vt eam duceret et ꝙ
sibi debebat̄ vxor. timēti thobie dix-
it ita. Audi me ⁊ oñdã tibi que sunt q
bus preualere potest demonium. Hi
nãꝙ qui coniugium ita suscipiūt vt de
um a se et a suis mentib⁹ excludant et

sui libidini vacent sicut equus et mu-
lus i qbus nō ē intellect⁹ hab3 sup eos
ptātē demoniū. tu aūt cū acceperis eā
ingressus in cubiculū p tres dies cōti-
nēs esto ab ea et nihil aliud facies ni-
si orōib⁹ vacabis cū ea: trāsacta tertia
nocte accipies virginē cū timore dei ⁊
magis filiorꝝ amore q̄ libidine duct⁹
vt in semine abrahe benedictionē i fi
liis cōsequaris. Et notādū ꝙ hec fuit
occō quare filii seth recesserūt a dño.
et quare diluuiū iundauit. Gen. vi. cū
cepissēt hoīes mltiplicari sr terrā ⁊ fi
lios ꝓcreassēt vidētes filii dei filias ho
minum. i. filii seth filias cayn. ꝙ essēt
pulchre acceperūt sibi vxores ex oīb⁹
q̄s elegerāt. Sic ergo ꝑmovolēti nube
re est vxor eligēda discrete. exēplū q̄-
mō abrahā ꝯiurauerat eleasar ꝙ n̄ ac
cipet vxorē filio suo ysaac de filiabus
chanaan. Gen. xxiiii. Iacob etiam cū
matura deliberatōe sibi de vxorib⁹ ꝓ-
uidit seruiens pro eis. xiiii. ānis. Gen
xxix. b Scdo ē vxor regēda mā
suete: n̄ cū tirānica austeritate vel rigo
re: vbis nō vberib⁹: amore nō timore
dulcedine nō amaritudine. ad Colocē
iii. Viri diligite vxores vestras et noli
te esse amari ad illas. Vn̄ formata fu
it mulier. Nō de capite: nō de pede s3
de costa: assūpta de latere: in signu3 ꝙ
nec debet esse dn̄a nec ancilla. s3 socia
viro suo. sicut notat magister. ii. sēten
tiarꝝ. di. xviii. ⁊ tale rgimē cū ꝯcordia
ē tertiū negociū i q̄ spiritus sanctus
sibi dicit beneplacitū esse. Ecclesiasti-
ci. xxxv. In trib⁹ bn̄placitū ē spūi meo
que sūt ꝓbata corā deo et hominibus
cōcordia fratrꝝ: amor ꝓximū. et vir et
mulier sibi cōsētiētes. c 3° vxor
est corrigēda secrete nō cū ꝯfusiōe vel
vecūdia publice vel cōtemptibilit ar-
guenda. Vn̄ varro in quadā comedia
Viciū cōiugis aut tollendū aut feren
dū dicit. Qui tollit viciū cōmodiore3
cōiugem efficit. qui fert seipsū efficit
meliorē. Et merito arguēda fuit seue
ra austeritas triūvirorꝝ de qb⁹ narrat
valerius libro vi. c. iii. quorꝝ pm⁹ vo-
cabat gall⁹ sulpicius hic publice vxorē
repudiauit quia i publicū ꝓdierat dis-
coopto capite. secūd⁹ vo dicebat sexi⁹
soph⁹. hic simpliciter vxorē repudia-
uit. qa ē ausa ludos spectare ipo igno-
rāte. terti⁹ dicebat metelli⁹ hic vxorē
eo ꝙ vinū bibisset fuste ꝑcussā intere-
mit Nō sic sanctus iob vxorē licet pes
simā arguebat sed secrete ⁊ modeste
q̄si ingt vna de stultis mulierib⁹ locu-
ta es. Iob secūdo: nec dixit ꝙ fuit stul
ta s3 q̄i vna de stultiloqbat Quarto
ē vxor diligēda: cōplete. Istā cōpletio-
nē caritatis et aīcicie q̄ debet esse int
virꝝ ⁊ mulierē apl'us mēsurat triplici
ter. Primo mō p dilectionē dei ad ec
clesiā q̄ fuit maxīa. Alio mō per dilec
tionē viri ad corp⁹ ꝓpriū et tertio mo
do p dilectionē viri ad seip3. Pro pmo
dicit ad ephe. v. Viri diligite vxores
vrās sicut ⁊ xps ecclīam et tradidit se
metipsū pro ea. Pro secūdo ibidē viri
debēt diligere vxores suas sic ⁊ corpo
ra sua. Pro tertio ibide3 vnusqsq; dili-
gat vxorē suā sicut semetipsū. Nec mi
rū. sūt eni bōe vxores grate i ꝯuiuē-
do ꝯdolēdo et cōmoriēdo C Vn
de narrat valerius de regia vxore me
tridat. li. iiii. c. v. Que in tantū effusis
caritatis habenis virꝝ amauit ꝙ tōsis
capillis habituq; virili assūpto. equis
et armis se assuefecit vt virum fugien
tē cōtinue p terras extraneas seqret.
Narrat ibidē gratitudīs exēplū exces
siuū. Graccus rōan⁹ duos apphēdit ag

ues masculū et feminā. Nā certificatus fuit p aruspicē φ dimisso masculo vxor sua celerit moreret. dimissa femina ipe moreret Ille statim feminā dimitti iussit sustinuit φ i cōspectu suo semetipʒ in interitu serpētis occidi. Secūdo sūt grate et pie i cōdolēdo Narrat enī valeri⁹ ibidē φ cū lacedēoni a spartanis eēnt capti et ad decollādū carcē ɔfuati. cōiuges eorū illustri sāguinis veldt allocuture pituros viros intrauerūt carcerē ipetrato a custodib⁹ aditu cōmutataqʒ veste p simulatiōnē doloris. velatis capitib⁹ eos abire passi sunt et ita ipsi et ipe saluabāt Tertio sūt grate i ɔmoriēdo. Narrat ihero. cōtra ioui. li. i. Vidi vt oēs fere barbari vxores plurimas habent apud eos lex ē. vt vxor carissīa cū marito defūcto cremetur hee g̃ cōtēdūt int se de amore viri. et ambitio certātiuʒ sūma ē. ac testimoniū castitatꝫ digna morte decreui. Itaqʒ victrix in habitu ornatuqʒ pstino iux̄ cadauer accubat amplexās illud et deosculās et supposiitos ignes pudicicie laude cōtēnēs. ecclesiastici. xxvi Mulieris bōe btūs vir Et ne ppt bōa cōiugii supradicta aliqs icōsulte ad nuptias moueat. notanda sūt verba hugonis de sācto victore i q̃dā libello quē scripsit ad quēdā seneʒ c volentem nubere ita dicentis non est vxor ducenda sapienti. pbato. pmo qa studiū phīe impedit. nec pt q̃sq̃ libris et vxori parit inseruire. mlta sūt q̃ matronarꝫ vsib⁹ necessaria sūt videlicet preciose vestes. gēme. sūptus ancille. suppellex varia. deinde per totas noctes garrule q̃stiones. illa ornatior me procedit in publicū: hec honorat ab omnib⁹: ego in cōuētu femiarū miserrima despicior. Cur vicinā aspiciebas? Cur cū ancilla loq̄barꝫ? De foro veniens qd attulisti? Nō amicuʒ habere possū⁹? nō sodalē, alteri⁹ amore, sui suspicat odiū. Et ifra: adde φ nulla est vxoris electio. sed qual aduenerit talis sit habēda. si iracūda. si fatua: si deformis: si fetida cuiuscūqʒ vicii est post nuptias discim⁹: equus: asinus: bos: canis et vilissima mācipia p⁹ probat et sic emuntur: sola vxor non oñdit: ne ante displiceat q̄ ducat Ideʒ in eodem Attēdēda est semper ei⁹ facies et pulchritudo laudāda: ne si alterā inspexeris se estimet displicere. Si totā domū ei regēdā ɔmiseris seruiēdū est. si aliqd tuo arbitrio reseruaueris fidē se habere nō putabit et in odiū vtet et iurgia. ⁊ nisi cito cōsuleris venena parabit. Hec hugo. Quātū sit vxor occlte molestie viro suo q̄tūcūqʒ grata sit extraneis. declarat ille romanus de quo refert ihero. cōtra iouinianū. libro primo Legim⁹ quēdā apud romanos nobilē cū eū aīci arguerent quare vxorē formosā et castā et diteʒ repudiasset protēdisse pedē. et dixisse eis fertur. Hic soccus quē cernit vide- tur vob nou⁹ et elegans. sed nemo pt me scit vbi me pmat. Ad hoc addēdū φ icōprehēsibilis ē viro suo vxorꝫ maliciā vt freqnt. ⁊ ei⁹ ipudicicia etiam si vulgo cōstat. delusus maritus iuramētis excusat. vñ narrat ihero. vbi § Lucii sille felicis si nō hūissʒ vxorē metellā vxor palā erat ipudica. et qa nouissimū nr̄a mala disci⁹. Idē Atheis cātabat et silla ignorabat secreta domus sue pmū ostiū cōuitio didicit. h ihero. Vnde metrice dicim⁹. Cōiugis et natiuiciuʒ vix nosse valem⁹. Q dqʒ domi geritur postremi forte sciem⁹. Cū cōiux natus seruus peccat vel alumnus. Canticavulgus habet nos tamen ista latēt.

LEC.XLVI.

m Vltigena aūt ipiorꝶ multitudo nō erit vtilis et adulterine plātationes vel spuria vitulamina nō dabūt radices altas. nec stabile firmamētū collocabūt. et si in ramis in tpe germinauerint ifirmiť posite a vēto commouebūtur et a nimietate vētorū eradicabuntur. Postq̄ spūs scūs cōmēdauit castitatē cōiugii. Hic redit ad dānādū feditatē adulterii siue cōcubitus fornicarii. sicut prius fecit ꝑ pte. A

Est tñ hic notādū ꝙ oīs hūana psona duplicē habere potest bonitatē vnā sibi propriā viuēdo v̓tuose in sua psona: aliā ciuilē viuēdo ciuiliť reipublice. Vñ nō est idē eē bonū virū et bonū ciuē. Cui⁹ ratio est: qa bona psona dicit᷑ que viuit cōformiť legi date cōiter pro oīb⁹ sed ciuis bon⁹ nō est nisi q viuit vtiliť ciuitati cui⁹ pars est. modo prius ostensū est ꝙ vt cōiter psone de fornicatione generate nō sūt morigerate nec bone psonaliť ꝑpť defectum educatiōis psonalis. ideo spūs scūs hic ꝯsequēter ōndit ꝙ nō sūt apti ad cōitatem ciuilē vñ cōtinuatio talis est. Post q̄ ōndit ꝙ generatio ꝯiugalis sūme valeret ad cōtinuādū terreni regni ꝑpetuitatē qa sicut dictū est. in ꝑpetuū coronata triūphat. hic ōndit ꝙ generatio adulterina sūme disꝑgit t̄reni regni ciuilitatez. Et circa hoc duo facit. qa p̄mo ōndit ꝙ talis gñatio nūq̄ poterit iustas leges ꝑ republica ordinare stante illo pricipio de fornicatoria generatōe ꝯtinuāda. scđo ōndit. ꝙ dato. ꝙ leges rōabiles possēt ordiare leges tales tñ ꝑpť maliciā eorꝶ nllo mō possūt durare. Et tertio sup istis assignat ratiōnē quare. scđa ps est ibi. Et si in ramis. tertia ps ibi. ꝯfringet᷑. a

Circa p̄mū est sciēdū ꝙ in oī ciuilitate ordināda debite. istā requirit᷑ circa leges. p̄mo ꝙ sint ꝯcordiť ordinate scđo ꝙ sint ꝑ ꝯsuetudinē obsuate. ⁊ tertio ꝙ sint per rōnes naturales fūdate Modo sic est. ꝙ seruādo leges ꝯcubitus fornicarii iuxta sētētiā ipiorū sup c. ii. Nullū pratū sit qđ nō ptrāseat luxuria nr̄a. nūq̄ possūt ista p̄dicta obsuari. g̊ illa lex nihil valet Quātū g̊ ad p̄mū videlz ꝙ leges ciuiles ꝑ tales gētes nūq̄ poterūt bñ ordinari ꝓbat᷑ sic. Nulla lex pōt statui nisi ex cōcordi voluntate gētis alicui⁹ sz talis gēs que ex vna pte est ipia in seipsa et ex alia pte mltigena. i. ex distictis ⁊ diuersis gñibus educata. nūq̄ bñ ꝯcordabit in lege statuēda. g̊ talis gēs nō est vtilis ad ꝯstituēdū leges ciuiles. ista ratio exp̄mit᷑ sub hac forma. Multigena aūt ipiorꝶ mltitudo nō erit vtilis. supple ad aliqđ spectās ad āministrationē vite pñtis. qa sicut sūt ⁊ naturaliť de mltis generib⁹ ita etiā sūt diuersificati in volūtatib⁹ ⁊ ideo valde difficile est ꝙ gens mltū cōmixta de diuerso sāguie. puta de rōanis. gallicis. anglicis. ⁊ britonibus sit cōcors ad aliqđ statuēdū vtiliter. qa in tali cōitate qlibet diligit seipsū et null⁹ rēpublicā. Sicut per oppositū satis patet. Sint sex vel septē fr̄es legittimi q ꝑ aliq̄ ciuilitate vel cōitate zelū habeāt magis erūt illi ciuitati vtiles q̄ duo de illegittimo sanguīe ꝓcreati. sicut patz ꝑ exēplū de Machabeis in vtroqꝫ libro per totū et hec est sñia illi⁹ text⁹. Multigena aūt ipiorꝶ multitudo nō est vtilis. Scđo necessariū est ꝙ leges bñ excogitate sint ꝑ approbationē longā ⁊ cōsuetudinē radicate sz hˀ nō pōt fieri in hūano gñe dato in differēter fornicario cōcubitu et adulterino Et rō ē qa talis ꝓgēies nō dabit

radices altas id est bōas genealogias antiquas. hoc ē nō poterit allegare sic fecit auus meus sic proauus sic abau⁹ sic oēs progenitores mei qa i generatione illegittima null⁹ posset grad⁹ cōputari. si generatio per solā libidinē regularetur. Et hec ratio innuit cū dicitur et adulterine gñationes nō dabūt radices altas Tertio necessariū est ꝙ leges bene excogitate sint per bōas rōes fūdate: sȝ hoies lubrici. et carnales nūq̄ hoc facere possūt. oēs aūt legislatores oȝ esse v̄tuosos. Isti aūt tales nō sūt. vñ nec stabile fūdametū collocabūt. Ecci. xlix. Rector fratrū stabilimētū ppl'i ꝛ eiusdē p̄ncipat⁹ sēsatus ē stabilis Secūdo p̄ncipalit' in ista lectione assignat causaȝ q̄re propagatio illegittima nō est vtilis reipublice: qa nulla lex durabit hoc stāte: etiā si p seniores ordinet' B Cuius ratio ē qa filii tales nō recipiūt monita patrꝝ Sicut enī rami debile nutrimētū recipiētes a radicib⁹: germiare vel florere possūt. sȝ nō fructificare. ita nec isti licȝ possint incipere virtuose agere. ñ tñ p̄nt cōtinuare. Vñ a qualibȝ mutatione mūdi ipi etiā mutabūt' ita ꝙ licet in iuuētute sua p̄rnas educatōnes ad tēp⁹ recipiāt: tñ ifirmit' poiti avēto .i. a p̄dictōe mouebūt'. i. ad dissensū a nimietate. i. ab excessu p̄dictiois ꝛ tribl'atōis eradicabūt'. i. suā patnā legeȝ dittēt. Vñ pȝ ꝙ gēs adulterina nō est vtilis reipublice. b Hic ē dubita⁹ l'ralis. p̄movtrū in actu adulterii grauius peccet vir q̄ vxor. Videt' ꝙ nō imo equalit': quia ad penā diuorcii propt' adulteriū iudicāt' a pari. ergo cū pēa debeat adeq̄ri pctō. videt' ꝙ eq̄lit' peccēt. añs pȝ. xxxii. q. v. Precepit: vbi dr̄ sic. Si apd nos qd ñ lȝ femis eq̄ nō licet viris. et eadē serunt⁹ pari cōditōne cēset'. Item i eadē. q. xpiana. et recitat magister sniaꝝ. iiii. li. d. xxxv. c. p̄rio Xpiana religio adl'teriū i vtroq̧ sexu pari ratione cōdēnat. ergo pari peccato peccāt Ad q̄nē dicēdū ꝙ ceteris parib⁹ plus peccat vxor. Notandū ē tamē ꝙ q̄tū ad bonū fidei quavterq̧ alteri obligat' eq̄lit' peccāt qa eq̄lit' obligāt'. sȝ vlteri⁹ q̄tū ad bonū p̄lis pl⁹ peccat mulier qa cāt incertitudinē prolis vñ simpl'r loq̄ndo pl⁹ peccat vxor adultera q̄ vir adult' Ad argumētū i opositū cōcedēdū ē ꝙ ad paria iudicāt' in cā diuorcii. quia ill'd p̄pt' qd faciendū ē diuortiū ē fractio fidei. et q̄tū ad hoc equalit' peccāt in actu adulterii. ñ tñ equalit' simpl'r. Vñ dicēdū ꝙ ad eq̄lē penā iudicāt'. sȝ ñ ex eq̄lib⁹ causis sicut duo fures q̄ꝝ vn⁹ ē i duplo peior alio ad eq̄lē penā videlicet suspēdium iudicāt'. lȝ ei ad eq̄lē penā iudicēt': nō tñ seq̄t' ꝙ equalit' peccēt. quia mulier peccat cōtra bonū fidei et cōtra bonū prolis: et ideo cā diuorcii i muliere ē maior lȝ in vtroq̧ sit cā sufficiēs Secūdo pōt esse dubiū vtꝝ fornicādo ceteris parib⁹ pl⁹ peccet vir q̄ mulier. Dicūt doctores sicut sāis tho. iiii. sniaꝝ dist. xxxv. q. i. ar. iiii. ꝙ vir. Et rō ē qa pl⁹ hȝ de bono rōis lȝ mulier pl⁹ hēat de materia tēptatōis. qa magis ē fragilis Sed cōtra ista ē aug. de adulterio ꝯiugatoꝝ. et poit' i canone. xxxii q. v. Indignāt'. Indignāt' inquit mariti si audiāt adulteros viros pēdere similes adulteri femis penas. tñ tāto g̃ui⁹ eos puniri oportuit. q̄to magis ad eos ptinet ꝛ v̄tute vicere ꝛ exēplo regere femias. Ad istd dicēdū ē ꝙ licet vir q̄tū ad vnā circūstātiaȝ grauius peccet puta q̄tū ad hoc ꝙ magis teneat' vigē

ṽtute ꝛ rõe. tñ pẽſãdo oẽs circũſtãtias mulier magis peccat Beatꝰ autẽ augꝰ nõ loqtur in dicta auctoritate niſi de ſola circũſtãtia virtutis et rõis que i viro debet preeminere. Hanc tamen viam videlicet ꝙ vir plꝰ peccat tenet petrus de tarẽtaſia. diſtinctione. xxxv. q iiii. Sed contrarium tenet ſctũs thõas et richardꝰ de mediavilla i ſcriptꝭ ſuis Auctor vero ſũme cõfeſſoꝝ libro. iiii c. xxii. q. ix. rñdit ponẽdo ṽba petri dicit enim petrus ꝙ vir plꝰ peccat et addit in fine. idẽ ꝑ oĩa dicit ſctũs thõas libro. iiii. qđ tamen ſalua pace ſua nõ eſt verũ imo dicũt recte cõtraria Dicit enim petrus ꝙ vir plus peccat ꝑpt̃ redũdãtiã rõis. Thomas ṽo ꝙ mlĩer qa plꝰ facit cõtra bonũ matrimonii C

Tertio põt eſſe dubium. Vtrũ plꝰ peccat ceteris paribꝰ vir adulterando q̃ ſacerdos fornicando. Et dico pro ñc ꝙ ceteris paribus ſacerdos plꝰ peccat Ratio eſt: quia ſacerdos vouit ſolẽnit̃ ꝯtinẽtiã ab oĩ mlĩere et totalit̃ ſe deo dedicauit vir iurauit mulieri fidelitatẽ et ad oppoſitũ ꝯtinẽtie ſe obligauit ſiue lit vxor hoc eſt ad oppoſitũ actũ. g̃ ſacerdos magis ſe elongauit ab actu carnis: quia vouit ꝙ nũq̃ cum aliqua. Itẽ magis ſolenniter vouit q̃ coniugatus iurauit. quia votũ ſuum eſt ſolenniſatũ per ſacrum ordinem quod ſac̃mẽtũ ẽ maiꝯ ſ̃ucrẽtie q̃ mr̃imoniũ ſic̃ oẽs clerici confitentur. et certitudinalit̃ hoc eſt verũ qa illud ſacramentũ directe et ĩmediate applicat hoĩeꝫ ad conficiendum corpus chriſti veruꝫ in ſacramento altaris quod eſt maxiꝫ quod poteſt homini cõmunicari i hac vita Sed cõtra nõ plus tenet̃ ſacerdos q̃ dyaconus et ſubdyaconꝰ. qa quã do fit ſubdyaconus vouet caſtitatẽ et cõtinẽtiam ſolenniter et nunq̃ poſtea

Hic ſunt duo dicenda. Vnum q̃tũ enſcũq; poſtea ordinat̃ totiens de facto proteſtatur ſe approbare votum ſolẽniſatũ in prima ſuſceptione ſacri ordinis Vñ ſacerdos facit tres proteſtationes de obſeruãda cõtinẽtia. Secundo dico ꝙ ſubdyaconꝰ etiã magis peccat fornicãdo ceteris paribꝰ q̃ cõiugatus. Et rõ eſt qa votum ſuum eſt ſolennius propt̃ ſacramẽtũ qđ ſuſcipit et ꝑpter finem ad quem ex tunc applicat̃ Probare autem ꝙ ordo ſit ſolennius ſacramẽtũ q̃ matrimoniũ reputo ſuꝑuacuum. Iſtã ſolutionẽ de fornicatione ſacerdotis et adulteri cõfirmo per Cañ. xxvii. q. i. c. Sicut bonũ ꝛ ca. Propoſito. In ꝑmo c. dr̃ ꝙ viduę vouẽtes ṽginitatẽ etiã et frangentes votuꝫ peccant grauiꝰ q̃ adulteri. qđ apparet eẽ propoſitũ. Sed põt rñderi. ꝙ illud capitulũ loquitur de viduis que primo vouerunt caſtitatẽ et poſtea cõtrahũt matrimoniũ et hoc ẽ grauius q̃ vouere caſtitatem et poſtea fornicari. veꝝ eſt ꝙ hec eſt intẽtio illius capituli. et alterius ca. propoſito vnde vterq; canõ loquitur de vouentibus caſtitatem et poſtea cõtrahẽtibꝰ. Simile habet̃ de illis clericis fornicariis. diſt. xxxii. eos Ideo iſtis obmiſſis accipio media planiora. Prio ſic. grauiꝰ peccat monialis fornicãdo q̃ vxor adulterãdo ſicut dicit augꝰ de ſctã virginitate. longe ante mediũ. Sꝫ grauiꝰ peccat ſacerdos fornicãdo q̃ monialꝰ vl̃ religioſus qcũq; ñ ĩfra ſacros ordĩes. g̃ g̃uiꝰ peccat q̃ adl̃teravl̃ adult̃: qa ſi g̃uiꝰ peccat q̃ adul̃ta tũc etiã g̃uiꝰ peccat q̃ adl̃t̃ ſic̃ dcm̃ ẽ i ꝑ. dubitatiõne. vñ videt̃ mihi ꝙ ſacerdos ẽ

magis solenit obligat⁹ ad castitatem q̄ monachus inq̄tum talis nisi forte si milit infra sacros ordies et pari rone magis q̄ sancta monialis. vel q̄cūq₃ religiosa inq̄tū religiosa

LECTIO.XLVII.

Confringentur enim rami incō summati et fructus eorum inutiles et acerbi ad manducādū et ad nihilū apti. Ex iniqs enim omnes filii q nascūtur testes sūt neqcie aduersus parētes in interrogatione sua. Finis ⁊ vtilitas humane gn̄atiois. ē ꝑles bn̄ disciplīata in bonis morib⁹ ⁊ ad deū ꝯgnoscēdū ⁊ colēdū ꝑ̄ncipaliter ordīata. talis aūt ꝑles honorat deum per obedientiam et parentes exhibēdo eis reuerētiam. De tali ꝑle dicit Ecci. iii Filii sapiētes eccia iustoꝝ et natio eorū obedientia et dilectio. Et cito p⁹. De⁹ enim honorauit patrē in filiis Postq̄ g̊ reprobauit gn̄ationem vagā et illegittimā p hoc ꝙ repugnat reipublice ⁊ humanis legib⁹ hic reprobat eādē p hoc ꝙ r̄pugnat tā nature q̄ dei legib⁹. suadet enim natura deo et parētib⁹ exhibere reuerētiā. qa bn̄ficia eoruꝫ sunt irreddibilia. sicut dicit Ar. viii. ethi. Ostēdit ergo duo i ista lectōe. Primo ꝙ ꝑles male disciplīata deo tribuit rebellionē. Scdo ꝙ ꝑntib⁹ exhibet cōfusionem. scda pars ibi. Ex iiqs. Describit aūt spūs s̄ctus malos ꝑntes ⁊ malos filios sb̄ figuratia locutōe radicis ⁊ ramorū vocās parentes radices ⁊ filios ramos. ad ro. xi. Si radix s̄ctā et rami Dicit g̊ prio sic. Cōfrigēt ei rami icōsūmati. Cōsūmatio ⁊ ꝯpletio hois est vniri deo p ꝯgnitionē ⁊ aōrē. A Ecci. xliiii. Cōsūmatō sermonū ipe ē. Vn̄ ois hō a deo disus ē ipfect⁹ ⁊ icōsūmat⁹. Et qa mali filii et idisciplīati sūt a deo disi iō merito vocāt rami incōsūmati ⁊ isti cōfringent. Cōfractio importat violentiā i disiōe vn̄ mali homies cōfringēt in morte sꝫ bti et sancti suauit ⁊ volūtarie diuidēt. Desiderāt ei dissolui ⁊ eē cū xp̄o. ad phil. i. vn̄ qa isti peccatores qvellēt hic sēpviuere necvnq̄ aliā vitā videre iō cōtra volūtatē eoꝝ dissoluūt et iō merito cōfrīgi dicūt. In p̄s. Reges eos i virga ferrea ⁊ tanq̄ vas figuli cōfriges eos. Alia ratio ē qa alit separat artifex ramū solidū ab arbore quē intendit in edificio collocare et aliter ramū putridū ⁊ siccū qui ad nihilū valet nisi ꝑ igne. nā primū ramū curiose secat ⁊ secunduꝫ frāgit negligēter non curādo quō cadat. Isto mō de⁹ sanctos recedētes de hac vita q̄i delicate dissoluit qa hoc reperiūt qd̄ prius desiderauerūt ⁊ ponit eos i edificio celesti i gloria ⁊ honore eterno ecci. xxiiii. Rami mei honoꝛ ⁊ gr̄e dicit sapia q̄ a deo ē. Sed miseros pctōres patos ad ignē eternum ꝯfringet totalit vt cadāt i ignem eternum. sicut ipse per p̄s. ꝑmittit. Confringaꝫ illos nec poterunt stare cadent subtus pedes meos. Et sic patet quare vocat eos ramos in cōsūmatos ⁊ quomodo cōfringēt. Sed ꝙ sunt digni sic cōfrīgi ostendit cōsequēter. quia si esset arbor que faceret fructum mortiferuꝫ vl nulli⁹ vsui aptū. digna esset cōfringi vl succidi. Iux̄ illd mathei. vii. Ois arbor que non facit fructū bonum excidetur ⁊ i ignē mittet sed isti faciunt fruct⁹ iutiles ⁊ ad nichilū vtiles. i. opa deordinata contra deū ⁊ rectā ratōeꝫ. Et ideo iustū ē eos confrigi. Vocant enim opera hois fruct⁹ homis. quia sicut a fructu cognoscit arbor et arboꝛ bonitas. ita ꝑ opera hominis eius bo-

nitas agnosci pót. Math. vii. Ex fructib⁹ eoꝝ cognoscetis eos: non ex fatua cortice: nō ex coloris apparētis pulchritudine: nō ex filioꝝ. id ē v boꝝ scītate sed ex fructib⁹ coꝝ cognoscetis eos. et qa fruct⁹ istoꝝ pctōꝝ sūt iutiles ⁊ acerbi ad māducādū ⁊ ad nihilū apti. ideo dignū est eos ī morte cōfringi ⁊ igne eťno cōburi. Notādū est ꝙ fruct⁹ id est opa scōꝝ sūt ⁊ esse debēt alimēta nr̄a. Nā ex exēplis ⁊ opib⁹ bonoꝝ debem⁹ ꝓficere ⁊ nutriri sicut hō augeť ⁊ crescit per li ꝙ māducat corpaliť Et ideo sciviri ⁊ honeste viuētes ipi pascūt oēs xp̄ianos ꝓximos ⁊ vicinos suos exemplis v̄tutū suarū. et licet hoc oī hoī cōueniat: maxīe tn̄ viris ecclīasticis. qb⁹ diciť Mathei. xiiii. Date vos illis mā ducare. Sed per oppositū qdā sūt quorū fruct⁹ mortiferi ⁊ acerbi sūt ad mā ducādū qui viuūt de rapinis in superbia libidine ⁊ iiusticia a Prouer. x. Fructū ipii ad pctm̄ Scd̄a pars hui⁹ lectōis est oñdere ꝙ ꝓles idisciplinata repēdit parētib⁹ cōfusionē. Et hui⁹ ratio est ista quādo discipulus male respōdit ⁊ errat in dictis suis. sicut ignorans presūptio quedā est cōtra magistrū suū qui eū tenebať docuisse vnde v̄ecūdiā facit magistro discipul⁹ ignorans et famul⁹ inutilis facit v̄ecūdiā dn̄o suo qui eū teneť curialiter educare modo parētes teneť eē magistri et quasi dn̄i filioꝝ. ⁊ ideo qn̄ sūt mali est magna ꝯfusio pntū. Eccl. xxii. Cōfusio patris est de indisciplinato filio. Et hoc est ꝙ diciť in lr̄a. Ex iniqs enī oēs filii qui nascunť testes neqcie aduersus parētes in interrogatōne sua. Potest tn̄ specialiť lr̄a legi de illegitime gn̄atis q qn̄ de suis pntib⁹ introganť fiūt testes neqcie pntū si tn̄ veꝝ

dicāt. Fruct⁹ eoꝝ iutiles Nota ꝙ in scriptura sacra hō arbori ꝯpať. Mat. viii. Video hoīes sicut arbores. habēt ei q̄dā sīlitudinē viuēdo. crescēdo. fructū afferēdo ⁊ finaliť decidēdo Arbor enī nō viuit nisi per calorē celestē ⁊ humorē terrestreꝫ. sic nec moraliť viuit hō vita gr̄e nisi per hūilitatē ⁊ caritatē hūilitas oritur de terra. id est de intēsa cōsideratione ꝙ terreni sumus ⁊ in terraꝫ reuertemur in breui. Vn̄ sicut ille arbores q ꝓfundi⁹ radices suas in terrā figūt. viuūt diuti⁹ ⁊ stāt stabili⁹. Ita illi hoīes q se diligēti⁹ ⁊ aperti⁹ terrenos eē recogitāt viuūt pfectius vita gratie: et stāt firmi⁹ cōtra tēptationes culpe. Sicut enī arbores plātate in planis vel in vallib⁹ min⁹ excutiūtur ⁊ fatiganť. q̄ ille q̄ stant in mōtib⁹. Ita pso ne hūiles refugiētes dignitates et honores cōtēte de sua simplicitate viuūt multo quieti⁹ in suis cōsciētiis q̄ illi q se ingerūt ad officia ⁊ dignitates ⁊ ābitiōes mūdi ⁊ qa xp̄s sūme fuit hūilis. ideo q suas radices figit ⁊ fūdat ī xp̄o viuet ⁊ crescet ⁊ fructū faciet sicut ipse docet. Ioh. xv. Ego sū vitis ⁊ vos palmites ⁊ sicut palmes nō pōt ferre fructū a semetipo nisi māserit in vite. sic nec vos nisi in me māseritis. Ergo sit deus in nobis ⁊ maneam⁹ in ipso. De hac similitudine hoīs ad arborē loquitur Innocēti⁹ in de vilitate cōditionis hūane. Homo inqt ē arbor euersa cuius radices sūt crines truncus caput cū collo. stipes pect⁹ cū aluo. rami vlne cū tibiis frōdes digiti cū articulis Secūdo assimilať in crescēdo. qa q̄uis inferior ps ťre adhereat potior tn̄ ⁊ pulchrior terre supeīet tēdēs v̄sus celū Sic moraliter licet necessario oporteat nos aliquam sollicitudineꝫ circa

+ qū hoīes arboribꝫ assimilantur.

terrena habere tamē potior ps volun tatis nostre debet tēdere versus celuꝫ ysa.xxxvii. Q ꝺ saluatū fuerit de domo iuda et quod derelictū est mittet radices deorsū ⁊ faciet fructū sursum

Tertio assimilať homo arbori in fructū ferendo . sicut ei arbores pmo germināt secūdo florēt tertio portant fruct⁹ ita scdꝫ Criso·omeľ.xxxii.Germē sūt bone cogitatōnes. flores bone volūtates.fruct⁹ bone opatōes.Mat. vii. Arbor bona fructus bonos facit.

Quarto assimilať homo arbori in cadēdo. Arbor enī que diu creuit ⁊ tādē pre senio deficit ad illā ptem cadit v̄sus quā rāos plimos viuēdo extēdit Sic homo moriēs ad illā ptē cadit ad quā plures cogitatōes⁊ affectiōes viuēdo trāsmisit siue in celū siue in terrā siue cadit in īfernū. Eccs.xi.Si ceciderit lignū siue ad austrū siue ad aqlonē vbi ceciderit ibi erit. Est igiť homo moraliť arbor . Sed quod dolēdū est multe arbores faciūt fruct⁹ inutiles et acerbos ad māducādū. Sūt enī quidam fruct⁹peccātiū plenivermib⁹corrosis. quidā saporib⁹ a maricatiuis et qdā pleni sūt hūorib⁹ īflatiuis. Primi sūt fruct⁹ lasciuie et carnalis delectationis. Scdi aūt sūt fruct⁹ auaricie et mūdialis possessionis. Tertii sť fructus supbie et tēporalis ambitiōis Primi inq̄ sūt frctus lasciuie et carnalis delectatōis et hi pleni sūt vermib⁹ corrosiuis. Videm⁹ interdū pomum pulcherrimū extrisec⁹ et apparetvalde bonū. et tamē intrinsec⁹ latet vermis et inueniť totū corrosū interius. Isto modo suggestio voluptatis apparet exterius suauis et delectabilis tpe tēptationis. et tamē cū scelus ppetratū fuerit īueniť vermis qui corrodit cōsciētiā qui nisi interficiať in hacvita viuet īeternū.ysaie.vl. Vermis eorum nō morieť . hic est vermis mordens ederā sub cuius vmbra ionas delectabať.Ione.iiii.Letat⁹ est ionas leticia magna.et statim post morsū vermis aruit. Edera est pax cōsciētie sub aqua. Ionas qui interptať columba et simplex et innocens delectať vermis aduenit sub delectatiōe et statim aruit edera qa turbatur cōsciētia trāseūte actu et permanēte reatu. et ideovalde fatuus est qui istū vermē nō inťficit q̄ citius potest.et sic puer frāgēsvel scindens pomū pulchruꝫ de quo sperauit se habuisse bonū cibū reputat se deceptū.cū interius inuenit turpēvermen Ita tēptatus de libidine delectatōe trāsacta et verme apparente in remorsu cōsciētie iudicat se fuisse deceptū. De qbus loquiť aplus ad Roma·vi.Q uē ergo fructū habuistis tūc in illis in qbus nunc erubescitis? Nā finis illorū mors. sed absit ꝙ tales sint peiores q̄ cayn de quo legim⁹ Geñ.iiii.ꝙ obtulit deo de fructib⁹ terre spicas corrosas conculcatas a bestiis et contritas.

B Vtinā isti īueterati dierꝫ malorū q sūt corrosi per vermes infinitos. in cōsciētiis cōculcati per bestiales delectationes a iuuētute sua et vsqꝫ ad senectā et seniū. vellent tamē in fine dierū suorū offerre se deo et penitētiaꝫ et sacrificiū vesptinū. Sed nota ꝙ i veteri lege et in pmitiua eccľa dabāť pmitie de fructibus et frugib⁹: modo vix danť decime:ita eccľa olim habuit vouētes cōtinētiā in iuuētute. et dabātur deo primi fruct⁹. Iustū est ei vt detur sibi de fructib⁹.qa ipe est verus papa.i.pater patrū.cui clamam⁹ Abba pr̄.ad Galla.iiii.Et ideo sumite de

optimis terre fructib⁹ et deferte viro müera. Geñ. xliii. Offeram⁹ g̃ p̄mitiua terre nr̄e et p̄mitiua vniuersi fruct⁹ Neemie. x. Sc̄di fruct⁹ iutiles sunt fruct⁹ auaricie et mūdialis possessionis. et isti sūt pleni saporib⁹ amaricatiuis. quicūq; enī reb⁹ mūdi incūbit acquirēdis possidēdis vel expēdēdis frequēter turbat̄ et amaricat̄ ī corde suo q̄tūcūq; etiam videat̄ viuere in pace. ysaie. xxxviii. Ecce in pace amaritudo mea amarissima Aliud etiā est notādū q̄ cōmedētib⁹ poma cruda et fructus imaturos sani cibi fiunt insipidi. Sic istis q nimis delectātur in diuitiis vel cōseruādis vel dispēsādis: cib⁹ aie qui nō perit: cibus v̄bi dei: cibus deuotionis cōtēplatiōis et oratōis apparet insipid⁹. In cui⁹ figurā legim⁹ Iosue. v. q̄ q̄ cito filii isrl̄ inceperūt vesci fructibus terre p̄missionis statim defecit eis māna diuine dispēsatiōis. nec amplius descēdit de celo. Isto simili modo est de diuitib⁹ habētib⁹ cōsolationē suā hic in bonis terrenis deficit eis cōsolatio quā habēt sācti in diuinis Vñ Aug. p̄mo de trinitate. Cōtēplatio est illa species que rapit oēm aiam desiderio tanto ardētiorē: quāto mūdiorē et tanto mundiorē quāto ad spiritualia surgētē. et tanto ad spiritualia surgentē quāto carnalib⁹ et terrenis morientē. Sed ex quo fructus ammistrationis tēporaliū est amarus et tamen aliquas personas in ecclesia dei oportet āministrare temporalia quō ergo possūt illi fruct⁹ dulcorari? Certe dicēdum est scd̄m Aristo. scd̄o de vegetabilib⁹ et plantis fruct⁹ amarus missus in ignē ⁊ assatus efficitur dulcis sicut patet de pomis que sunt acerba ad comedendū cruda: qñ bene assantur ad ignū fiūt satis dulcia. Isto modo vos q estis occupati invita actiua circa admistratione tēporaliū frequēter gustatis amaritudines mūdi et tribulationes circa plurima ⁊ ideo si velitis occupatiōes vestras facere dulces oportet q̄ bene assent̄ in igne caritatis ne sint crude. p̄. ad Corin. xvi. Opa vestra in caritate fiāt. Exodi. xii. Nō comedetis ex eo crudū nec coctū aqua: sed assū tm̄ igni. vt oīa facta vestra oīa bona que habetis ad honorē dei et proximi referatis vtilitatē qa qui sine caritate amat diuitias fructū nō capiet ex eis. Eccs̄. v. Et qui hoc nō fecerit timere poterit illud. Ihere. xii. Cōfūdemini a fructib⁹ vestris p̄pter irā furoris domini. ⁊ Ihere. xxi b Visitabo super vos iuxta fructū studiorū vestrorū. Tertii fruct⁹ iutiles sūt fruct⁹ supbie et tpalis ambitionis et isti sūt pleni hūorib⁹ iflatiuis. ysaie. x. Visitabo sup fructū magnifici cordis ⁊c̄. Licet enī honores et reuerētie suauiter sapiant tm̄ piculose iflant. De gestis alexandri narrat̄ q̄ milites sui in india iuenerūt fruct⁹ ita dlces q̄ d̄ eis ñ potuerūt satiari. vñ fctm̄ ē per nimiū eorū esū strages et pestis magna inter eos Sic moralit̄ fruct⁹ honorū ⁊ reuerētiarū sūt ita dulces q̄ difficile est satiari de eis bonū est tm̄ cū istis fructib⁹ iflatiuis comedere sal: qa valde expedit affectōes hōris sec̄li salsare sale discretionis ⁊ modestie Iob. vi. Nūqd comedi poterit isulsū qd̄ nō est sale cōditū. Sic enī ɔtingit vti honorib⁹ v̄tuose qa fatuū eēt docere subditos hōrare nisi essēt q hōres deberēt recipe. Et iō dic̄ Arist. vi. topico. q̄ oēs appetūt hōres.

Vñ nõ bñ diffinit̃ fm eũ ibidẽ ãbitio
ſus ſic. Ambitioſus eſt appetẽs hõres
ſed oportʒ addere ꝙ ſit deordinate ap
petẽs hõres Apponẽdũ eſt g͂ ſal ſapie
et diſcretõis ⁊ ſicvtẽdũ ẽ fructib⁹ hõris
laudabilit̃. Ecci.xxxvii. Eſt ſapiẽs aĩe
ſue ſapiẽs ⁊ fruct⁹ illi⁹ laudabiles hec
ſapia eſt humilitas. q̃a puer.xi. Vbi ẽ
hũilitas. ibi eſt ſapia. et Ecci.xi. Sapia
hũiliati exaltabit caput ſuũ Et hoc eſt
quod de iuſto dicit̃ yſa.xxxvii. mittet
radices deorſũ et faciet fructus ſurſũ

LECTIO.XLVIII.

I Vſtus aũt ſi morte p̃occupatus
fuerit in refrigerio erit Duo
declarata ſũt ſuperi⁹ de iiuſtis in fine
tertii capituli. Primũ eſt ꝙ ſi ꝯtingat
eos diu viuere: carebũt nihilomin⁹ ſe
nectutis honore. Scd̃m eſt ꝙ ſi ꝯtigat
eos in iuuẽtute mori celerit̃: mors il
lorũ erit in eterno dolore. vt g͂ appeat
ꝓrogatiua iuſticie ꝯtra miſeriã culpe.
In iſta pte oſtẽdit ꝙ iuſtis et ſcis cõue
nient duo cõtraria duoꝝ p̃dictoꝝ: ita
ſcilicʒ ꝙ ſi moriũtur iuuenes. libera
bũtur a dolore et ꝓuo tpe non obſtãte
digni habebũt̃ ſenectute ⁊ honore eti
am ſi viuãt modico tpe: dũmõ tñ iuſte
et v̾tuoſe viuãt. Et circa iſtd̃ duo facit
Primo oñdit qualit̃ iuſti liberabũt̃ i
iudicio ꝑticulari in morte. Scd̃o quõ
malos accuſabũt et ꝯuincẽt in iudicio
generali in cõmune reſurrectõe in fi
ne capituli. Venient in cogitatione.
Circa p̃mũ duo facit Primo oñdit
ꝙ mors iuſti in iuuẽtute nõ arguit ꝙ
deus talẽ iuuenẽ nõ diligat. Scd̃o aſſi
gnat vnã cauſã quare deus hoc fieri p
mittit. Scd̃a ps ibi. Placẽs deo. Circa
p̃mũ duo facit. q̃a p̃mo oñdit ꝙ iuſt⁹
in iuuẽtute moriẽs. lucrat̃ etnã here

ditatẽ. Scd̃o ꝙ ꝓpter defectũ etatis nõ
ꝑdit v̾tutis felicitatẽ. ibi. Senect⁹ eni.
A Circa primũ dicit ſic. Iuſt⁹ aũt ſi
morte p̃occupat⁹ fuerit in refrigerio
erit. Inter errores contẽtos in opinio
ne ipioꝝ poſita in ſcd̃o capitulo diffu
ſe iſte fuit vn⁹: ꝙ nulla merces tribuit̃
iuſtis p⁹ hãc vitã. vñ dixert̃ nõ ẽ refri
geriũ in fine hois. ⁊ iõ ſpũs ſcũs affir
mat oppoſitũ ꝯtra iſtos dicẽs ꝙ quõcũ
ꝙ moriat̃ iuſt⁹ i r̃frigerio erit Et rõ ẽ
q̃a ſic mali hñt r̃frigeriũ i pñti. ⁊ ideo
hẽbũt ardorẽ caloris i futuro. ita iuſti
q̃ ſũt mõ poſiti in camio tribulatõnis.
erũt poſtea i refrigerio. Vñ pñt dicẽ
illd̃ ps. Trãſiuim⁹ p ignẽ ⁊ aquã ⁊ idu
xiſti nos i refrigeriũ. Per ignẽ tẽpta
tionis i ps. Igne me examiaſti ⁊ nõ eſt
ĩuẽta in me iniqtas. ⁊ p aquã tribula
tionũ. i ps. Saluũ me fac de⁹ qm̃ itra
uerũt aq̃ vſq; ad aĩaʒ meã. Sʒ ꝑ ꝯtrariũ
iiuſti ⁊ reprobi q̃ mõ ſũt i deliciis: tũc
ponent̃ in ſtagno ignis et ſulphuris.
Iob.xxiiii. Ad nimiũ calorẽ tranſiet
ab aq̃s niuiũ ⁊ vſq; ad iferos pctm̃ illi⁹
Exemplũ iſtius iuſte tribulationis de
diuite et lazaro. Luce.xvi. Diues eni
in tormẽtis cruciat⁹ dixit. Pr̃ abrahã
mitte lazarũ vt intingat extremũ di
giti ſui et refrigeret linguam meam.
Et ideo iuxta cõſiliũ ꝓphete. Ihere.vi
State ſup vias et videte ⁊ interrogate
de ſemitis antiquis que ſit via bona ⁊
ambulate in ea et inuenietis refrige
riũ animab⁹ veſtris. Iuſtus ergo iuſti
cia generali ſi preoccupatus fuerit in
morte id ẽ añ maturã etatẽ mortuus
fuerit in iuuẽtute vel media etate ni
hilomin⁹ in refrigerio erit. Legit̃ de
quodã viro lr̃ato ꝙ mortu⁹ inuẽt⁹ fue
rit ſedẽs inter libros ſuos in cathedra

et habēs in gremio suo librū aptū cū-
ꝙ alii copatiētes aduenirēt ⁊ multū d
tā subita morte tristarēt̄ cōsiderantes
diligenti⁹ īuenerūt manū suā iacētē ⁊
indicē extētū ad textū hui⁹lcōis. Iust⁹
āt si ī morte ꝑoccupat⁹ fuerit ⁊c̄. Vn-
de metrice dicit̄. Mors iusti subita: q̄
ꝑcessit bōa vita. Nō minuit merita si
moriat̄ ita. Vn̄ licꝫ mors maloꝝ sit
mala mors tn̄ bonoꝝ ē ꝑciosa ī ꝯspe-
ctu dn̄i. Vnde bern. in ep̄la q̄dā. Bōa
mors iusti propter reqē. melior ꝓpter
nouitatē. optia ꝓpt̄ securitatē. Ecōtra
mors pctōꝝ mala. siqdē ī mūdi aīssi-
one. peior ī carnis sepatione. pessima
īvermis ignis ꝙ duplici cōtritiōe. Idē
in eadē ep̄. Preciosa inqt mors sācto-
rū: preciosa plane tanq̄ victorie cōsū-
matio. taq̄ vite ianua. ⁊ securitatis in-
gressus. Iustus āt si ꝑoccupat⁹ fuerit ī
morte. Ista ꝑoccupatio pōt dupliciter
intelligi. Vno mōvt mors veniat ex ī
prouiso fm quē modū dicim⁹ hoiem
ꝑoccupatū qn̄ aliqs casus euenit de q̄
nō cogitauit et de q̄ sibi nō preuidit.
Alio mō pōt intelligi ꝑoccupatio tpis
ꝯsueti abbreuiatio. ꝑmo mō null⁹ iu-
stus pōt preoccupari: quia eoipo ꝙ iu
stus ē mortē ꝑmeditat̄: ⁊ ad mortem
disponit̄. Vn̄ seneca de naturalib⁹ q̄-
stionib⁹ libro. iii. Effice mortē tibi co-
gitatōe familiarē. ita vt si sors tulerit
possis ⁊ ei obuiā exire Secūdo mo-
do iust⁹ pōt ꝑoccupari morte qn̄ videlꝫ
morit̄ ī iuuētute vl̄ ī media etate vl̄ qn̄
nō putauit. Vn̄ sene. i. v. ep̄la. q̄rūdā
vitā mors ī medio flore ꝑscidit alioꝝ
īterūpit ip̄a ꝑncipia alteri⁹ continuata
mors sōn⁹ ē. ali⁹ ī cenādū solut⁹ ē. et iō
ista mors cōtinue ꝑcogitāda ē. Vn̄ se
neca ep̄. xxv. nihil eq̄ tibi ꝓficiet ad tē
pātiā oīꝫ reꝝ q̄tū freq̄ns cogitatō bre

uis eni. ⁊ hoc icerti. Quicqd g̊ facies
respice ad mortē a Dubitatō lrāl
Vtrū mors sit pēa inflicta ꝑ peccato ꝑ
mi parētis. Quod nō videt̄. quia om
ne cōpositū ex cōtrariis naturalit̄ dis-
soluitur. corp⁹ hūanū ē huiusmodi. er
go ⁊c̄. pp̄ bestie moriūt̄ q̄ nūq̄ pec-
cauerūt g̊ silr hoies qa eq̄lis cōditiōis
vident̄ in cōpositione et in ꝯplexione
g̊ in resolutione pp̄ qua rōne mors
fuisset inflicta pro primo peccato tan-
q̄ pena iusta eadē rōe dꝫ mō īfligi pro
quocūꝙ pctō mortali. et sic debēt ho-
mo mori q̄ cito peccaret Ad oppo-
situ ē aug. 3. de ci. dei. c. xv. Cōstat it̄
catholicā fidē tenētes ipsā nobis cor-
poris mortē nō lege nature qa nullaꝫ
mortē homini de⁹ fecit sꝫ merito īflic-
ta est peccatis qn̄ pctm̄ vindicās de⁹ di
xit hoi in quo tūc oēs eram⁹. terra es
et in terrā ibis. Itē dyo. c. iiii. eccl̄i. ie
rachie Ad questionē dicēdū ꝙ sic. fuit
eni natura hūana creata cū dono ori-
ginal̄ iusticie p quā aīa habuit ꝑfectū
dominiū sup corp⁹ ꝓpt̄ qd potuit cor-
p⁹ viuificare et regē sn̄ lesione vl̄ q̄cun
ꝙ infirmitate et iō habuit potētiā nō
moriēdi. Istud aūt dominiū fuissꝫ tra
ductū ī prolē. Vn̄ fuit datū sibi ꝑ se et
pro suis q̄diu fuissent deo subiecti. qn̄
igitur peccauit perdidit merito istud
dominiū et ideo ipso deserente deuꝫ
creatorem suum voluntarie anima in
currit necessitatem deserendi corpus
suum diffuse declarat beatus augusti
nus. xiii. de ciuitate dei in multis ca-
pitulis et sic de facultate non morien
di incidit libere pro se et pro suis ī ne
cessitatem moriendi. Vnde dicen
dum ꝙ mors est homini naturalis et
tn̄ pēa īflicta. sicut si dn̄s daret suo suo
originarie libertatē. ⁊ postea propt̄ in

an mors [illegible] ut potius [illegible]
pcti hoies moriant̄.

gratitudinē suā ꝓuaret eū tali liberta te tūc seruit⁹ foret illi penalis ꝛ naturalis. Ad ꝑmū dicēdū ꝙ licet sic cō ponit̄ homo ex cōtrariis. fuisset tamē per donū supadditū nature cōseruat⁹ a morte. Vn̄ verū est ꝙ oē cōpositum ex cōtrariis corrūpit̄ naturalit̄. secus tn̄ fit p donū supnaturale: sicut dictū ē

Ad scdm. bestie nūq̄ illud donū ha buerūt sicut eaꝝ aīe nūq̄ deo obedire potuerūt. ꝛ iō in eis nō est mors pena sed natura. In hoīe aūt licet natura in se cōsiderata sit mortalis habuit tamē donū quo morte carere potuisset. ꝛ iō in nobis est pena qd in eis est natura. Ad tertiū. Seneca dixit. licet de dono originalis iusticie nihil sciret q̄tuꝫ ad hoc ꝙ dicit ꝙ mors natura est hoīs. i. ꝯñs naturā siue ꝯpositionē nature ve rū dicit sed q̄tū ad fm falsū dicit. quia pena est cū sit ex spoliatōe doni ꝑhabi ti vt prius dictū est. Vn̄ anselmus in meditatiōib⁹ suis. O durer durior ca sus. Heu qd ꝑdidit hō et qd īuenit hō Perdidit btītudinē ad quā fcūs ē ꝛ īue nit mortē ad quā fcūs nō ē. Illo die ve nim⁹ a patria ad exiliū: a visione in ce citatē: a iocūditate īmortalitatꝭ ad cor ruptionē mortis. Misera cōditio. gra uis dolor: graue dānū: graue totū.

B De morte breuit̄ notādū ē mors debet sp ꝑmeditari: mors nō pōt decli nari: mors nō debet timide formidari. Primo dico ꝙ mors debet cōtinue ꝑmeditari. Fatuū est facere ꝓuidētiā ꝯtra illud qd ignorat̄ futurū: ꝛ dimit tere ꝓuidētiā ꝯtra illd qd scit̄ necessa rio fore futurū Fatui sūt q cōtra nata le xp̄i mō ꝓuidēt vestimēta robas ꝛ ci baria ꝛ tn̄ nesciūt an natalicū expecta būt. cōtra mortē aūt nihil ꝓuidēt q̄ tn̄ certissime ē futura Vn̄ sene. ep̄la q̄dā

Null⁹ rei meditatio tā certa ē: ad cete ra eni exercemur fortassis. sup vacuū aduersus paupertatē ꝑparat⁹ est anim⁹ qa nō sūt ꝑmāsure diuitie. ad cōtēptū dolorū nos armam⁹ qa a nobis nunq̄ exiget hu⁹ v̄tutis expimētū. qd ē stul tius q̄ fastidiose mori? ꝛ iō iuxta ꝯciliū sapiētis Ecci. xiiii. Meōr esto q̄m mors nō tardabit. Et certe defect⁹ me moriē ꝛ cogitatiōis facit nos impatos ante mortē ꝛ ad moriēdū inexptos q̄n necesse ē. Vn̄ seneca. Quid est ꝙ nos pigros et inertes facit? Et rn̄det. Nēo nr̄m cogitat q̄n sit ex h̄ domicilio mi grādū: sic vetes inqlinos idulgētia lo ci ꝛ ꝯsuetudo etiā int̄ iiurias detietvis aduersus corp⁹ eē liber tanq̄ migratu rus habita ꝓpone q̄nqꝫ ei⁹ cōturber nio eē carēdū: fortior ei eris ad neces sitatē exeūdi. Scdo mors nō pōt de clinari. Vn̄ notat moralit̄ aug⁹. xiii. de ciui. c. ii. ꝙ istud verbū morior. eris nō pōt fm bonā gramaticaꝫ declinari more alioꝝ verborū. Dicit ei sic. Nō īportune neqꝫ incōgrue arbitror acci disse ꝛ sine idustria hūana. iudicio for te diuino. vt hoc v̄bū ꝙ ē morit̄ in la tina ligua nec gramatici declinare po tuerūt ea regula qua cetera talia decli nātur nā ab eo ꝙ est orit̄ fit v̄bū ꝑte riti tpis ort⁹ ē. Et si q̄ sūt similia q̄ etiā p ꝑteriti tpis ꝑticipia declinant̄. ab eo v̄e ꝙ ē morit̄ si q̄ram⁹ ꝑteriti tpis v̄bū solēt rn̄dē mortu⁹ ē v lr̄a gemiata. sic enī dicit̄ mortu⁹. quō fatu⁹ ardu⁹ car du⁹ ꝯspicu⁹ ꝛ si q̄ sūt talia q̄n nō ꝑteriti tpis. sꝫ q̄n noīa sūt sine tpe declinātur Istꝺ aūt q̄si nec decliner̄ qꝺ declinari nō pōt ꝓ ꝑticipio pn̄tis tpis ponit̄ no mē ꝯuenieē itaqꝫ fcm̄ ē vt queādmodū illꝺ qꝺ figt qꝺ nō pōt declinari agēdo. ita ipsū v̄bū nō pōt declinari loquēdo:

nota ꝑ totū de morte.

hec aug. Et iō ꝯceditur ātiquꝰ doctor ꝙ vniuersi dicimur mortui qa sicut il le dicit̄ fatuꝰ cui inest fatuitas ⁊ ille ar duus cui inest arduitas ⁊ ille albus cui iest albedo. Ita vere ille dr̄ mortuꝰ cui inest mors: sed nobis inest mors q̄si a pncipio vite vsq ad finē. ḡ sumꝰ veri mortui ideo dicit̄ Sapie.v. Nos nati ꝯtinue desinimꝰ esse. ⁊ .ii. Regū.xiiii. Oēs morimur ⁊ q̄si aque dilabimur i terrā. Et si obiciat̄ ꝙꝯtraria nō pn̄t si mul inesse eidē. Responsio ꝙ viuū et mortuū nō sūt cōtraria sed ꝑuatiua. ⁊ mors accipit̄ dupliciť. p̄mo mō ē ꝑua tio vite totalis. Alio mō ē ꝑuatio vite ꝑcialis. p̄mo mō ē terminꝰ ⁊ finis vite scđo mō stat cū vita. est etiā ⁊ aliđ apđ gramaticos admirādū figuratiuū pe ne nature hūane ꝑ p̄mo pctō iflicto si- cut notat auctor libri. q vocat̄ catholi con ⁊ est de ista nota negationis non. In tota enī grāmatica latinorū nō sūt nisi tria v̄ba in que trāsire pōt hec no ta negatōis per cōpositionē ⁊ sūt ista. volo. scio. queo. addit̄ ei nō ad istđ ver bū volo ⁊ dicit̄ nolo per cōpositiōe ad dit̄ ad scio ⁊ dicit̄ nescio. addit̄ ad q̄o et dicit̄ neq̄o ad reliqua aūt v̄ba addi pōt ꝑ appositionē tantū et nūq̄ per cō positionē sicut dicimꝰ nō curro nō le- go ⁊c̄. Cū igit̄ ista tria v̄ba actus desi- gnēt triū potētiarū aīe. volo actū potē tie appetitiue. scio cōgnoscitiue. et q̄o motiue. ad ostēdēdū ꝙ homo in istis tribꝰ viribꝰ est debilitatꝰ ⁊ diminutꝰ ꝑ pctm̄ originale addit̄ signāt̄ nota ne- gationis et cōfusionis istis tribꝰ potē- tiis per cōpositionē ad denotādū ꝙ in istis tribꝰ potētiis sumꝰ ꝑ pctm̄ natura liter defectiui. Et est satis mirabile si uc a casu siue a ꝓposito fuerit ordina tū. Tertio mors nō est timide for- midāda qa sicut dicit Seneca. Sapiēs securiꝰ morit̄ q̄ nascit̄. Vn̄ Crisosto. x. sup Mat. Mors nimiꝫ necessaria est nature iā corrupte. que nō est fugi enda sed potiꝰ āplectēda. fiat ḡvolūta riū qđ ē necessariū futurū. Offeramꝰ deo pro munē qđ ex debito tenemur reddere Itē Cassio. sup p̄s. Btī imacla ti. Quis tpalē mortē metuat: cū et̄na vita ꝑmittit̄? Quis labores carnis ti- meat: cū in ꝑpetua reqe se nouit collo candū. Ecci. xli. Noli metuere iudici- um mortis. ꝓuer. xiiii. sperat iustꝰ in morte sua. nec mirū qm̄ iustꝰ si i mor te ꝑoccupatꝰ fuerit in refrigerio erit.

LECTIO. XLIX.

s Enectus enī venerabilis est non diuturna neq nūero ānoꝝ cōpu tata. cani aūt sūt sensus hoīs ⁊ etas se- nectutis vita imaculata. Intētio sp̄s scī in lectiōe p̄cedēti ⁊ in ista est decla- rare q̄tū hoī conferat bona vita. ⁊ q̄tū hoī vita mala noceat. Facit enī homi vita viciosa duo mala. qa reddet eū dā nabilē in morte et̄naliť ⁊ ivita abhoīa bilē tpaliť. Et ideo dictū fuit superius Mali hoīes si moriāt̄ i iuuētute mo- riētur in dolore. si gaudeāt senectute: carebūt honore. Per oppositū aūt viri iusti habebūt duo bona. qa hēbūt si moriantur etiā iuuenes ista duo qa erūt sine senectute deo acceptabiles ⁊ hoībꝰ venerabiles Postq̄ igit̄ in pte p̄cedēti declarauit sp̄usscūs ꝙ hō v̄tuo sus i iuuētute moriēs est deo accepta- bilis qa iustꝰ si in morte ꝑoccupatꝰ fu erit in refrigerio erit. Hic oñdit ꝙ hō v̄tuosus in iuuētute moriēs est hoībꝰ venerabilis nō obstāte vite breuitate.

Et circa hoc duo facit qa p̄mo rep̄- mit vanitatē. Scđo exp̄mit veritatem ibi. Cani aūt sūt. A Circa p̄mū ē

aduertendū ꝙ q̄dā ymaginant̄ ꝙ sola
etas quōcūq̄ vixerit faciet eos venera
biles et dignos hōre qđ nō est verum
imo sola v̓tus reddit hoīeȝ dignū ho-
nore. ⁊ iō q vult hr̄e honorē ī senectu-
te faciat opa laudabilia ī iuuētute Nā
honor est exhibitio reuerētie. in testi
moniū v̓tutis Vn̄ Aris.iiii.Ethi.c.v.
Scđȝ v̓tutē aūt solꝰ bonꝰ honorādꝰ est.
In cuꝰ figurā est bn̄ notabile qđ nar-
rat Aug.v.de ciui. dei.c.x. ꝙ romani
duas edes.i.tēpla hōris ⁊ v̓tutis ꝯiūctis
simas sibi fecerūt sic ordinatas ꝙ nul
lus ad tēplū hōris posset accedere ni-
si prius per tēplū v̓tutꝭ trāsisset: ad de-
notādū qa via vera ad honores est so-
la v̓tus. Et hͦ ē qđ dicit spūssctūs in le-
ctiōe hodierna. Senectꝰ eī venerabil̓ ē
Narrat Sene.ī ep̄.c xiiii.li.v.ꝙ nestor
hō qdā tm̄ gl̓abat̄ se diu vixisse ꝙ īscri
bi suo monumēto iussit se.xcix. ānis
vixisse. quē deridēdo Seneca subiūxit
Quis eā etatē ferre potuisset si ꝯtigis
set cētū ānos iplere ꝯq̄si diceret. lȝ cēte
nariū nūerū ipleuissȝ adhuc breue fu
isset. ⁊ subdit. Quō fabula sit ⁊ vita nō
q̄ diu sed q̄ bn̄ acta sit refert. Nihil ad
rē ptȝ q̄cūq̄ loco desinas q̄cūq̄ voles
desinē tm̄ bonā clausulā impone. Fa
bulā vocat carmē. Et vult dicere ꝙ nō
ꝓlixitas eloquētie sȝ bonitas snīe ꝯmē
dat̄ in carmie. Et eodē mō in vita hu
mana nō diuturnitas ānoꝝ. sȝ v̓tꝰ mo
rū hoīeȝ dignū r̄ddit honore Sic igit̄
rep̓mit̄ vanitas eoꝝ q ꝓpter solꝰ tpis
senectutē p̓uilegiū honoris sibi vēdi-
cāt vbi v̓tutis meritū nō p̄cessit. Tūc
ibi. Cani aūt Rep̄ssa vanitate exp̓mit̄
v̓itas ⁊ ē ista ꝙ ad hoc ꝙ hō dicat̄ vere
venerabilis duo reqrunt̄ videlȝ sapīa
mētis ⁊ mūdicia carnis. Primū tāgit
cū dicit. cani aūt sūt sēsus hoīs. i. sen-
sus hoīs. loco canoꝝ. i. senectute ꝯpu-
tant̄. qa sicut dicit glo. Ille bn̄ canꝰ ē q
ē bn̄ sēsatꝰ Et bn̄ p canos sēsꝰ sapīa de
signat̄. sicut eī deficiēti naturali calo-
lore corpis crescūt cani capitis. ita defi
ciēte incentiuo vicioꝝ vel saltē frige-
scēte canescūt sēsus mētꝭ. Ecci.xxv.q̄
speciosū caniciei iudiciū. et p̄sbr̄is co-
gnoscē ꝯsiliū. q̄ speciosa vet̓anis sapīa
⁊ gl̓osis ītellectꝰ ⁊ ꝯsiliū Vn̄ Aris.vii.
ph̄i. Neq̄ eī īfātes possūt addiscē neq̄
iudicāt silit̄ sēibꝰ. qa ī puerꝭ abūdāt hu
mores turbatōes ⁊ motꝰ. sicut ibidē di
cit ꝯmēdator ꝯmēto.ii. Scđȝ videlȝ
mūdiciā carnis tāgit cū dicit. Etas se-
nectutꝭ vita īmacl̓ata q̄si diceret. a
Ille ē bn̄ senex q ē sn̄ macula pctī. ꝓpt̄
ista duo mētis sapīaȝ ⁊ carnis mūdiciā
dictū ē dāieli a toto ppl̓o isrl̓ Dan̄.xiii
Veni sede in medio nr̄ȝ ⁊ indica nob̄
qa deus dedit tibi hōrē senectutꝭ. ⁊ ibi
narrat historia quō duos senes iudi-
ces de falsa cōdēnatōe susāne cōfudit
cū eēt iuuēis ⁊ quasi puer etate Vnde
ibidē p̄mittit̄ Suscitauit deꝰ spm̄ pueri
iunioꝝ. Querit̄ circa hāc lr̄aȝ. Vtruȝ
malꝰ senex possit ī articl̓o mortꝭ vtilit̄
peitē. vidēt̄ ꝙ n̄ qa oīs q v̓e peitȝ dīttit
pctā sȝ tal̓ n̄ dīttit pctā sȝ a pctis dīttit̄
gͦ v̓e nō penitȝ. mīor pȝ p augustinū ī
s̄mo. q̄dā de pnīa. ⁊ allegat̄. iiii. snīaꝝ
dis.xx.c.i. Si vis pnīaȝ agere qn̄ pecca
re nō potes: pctā te dimittūt: nō tu illa
pp̄ de nouo pnīe vtilit̄ nō est dubiū
quin saluabit̄ sed de penitente in ex-
tremis dubitat augꝰ. in s̄mōe predi-
cto loquens de tali. Si securꝰ hinc exie
rit ego nescio: pnīaȝ dare possumus:
securitatē non Nunquid dico cōdem-
nabitur sed nec dico saluabitur. pp̄
nullus qui penitet: timore et necessita
te ductus penitet vtiliter. sed talis vi-

detur sic penitere Vñ aug. Néo expectet necessitatē qñ iā peccare non pōt Arbitriī enī libertatē querit de⁹. non necessitatē. ergo talis nō penitet vtilit̃

Preťea null⁹ v̄e peītet nisi cū ꝑpoito satisfaciēdi. sed talis q scit se moriturū: scit ꝙ nō pōt satisfacere. ğ hoc ñ ꝑponit. ergo inutilit̃ penitet. Pōt cōfirmari qa ſm cano. tali nō ē pnīa īponēda sed innotescēda. xxvi. q vii Ab īfirmis. Et. iiii. sniarꝝ. dis. xx. c. iiii. pp̄ eccī. xvii. Viu⁹ et sanus cōfiteberis domino. ğ sicut pnīa non valet nisi ivita ita nec videť valere nisi i saītate Ad oppoitū arguiť: q̄diu in homine manet potestas peccādi. manꝫ et potestas penitēdi. sed potestas peccādi manet i homīe vsq; ad mortē q̄diu est liberi arbitrii. ğ ꝛc̄. B pp̄ latro i fīe penitēs inuenit miaꝫ. Luc. xxiii. Ad qōnē dicēdū ꝙ ad penitētiā vtilē duo faciūt. dolor de preteritis et propositū cauēdi de futuris. ꝛ qa qlibꝫ hñs vsū rationis q̄tūcūq; peccauerit ꝛ q̄tūcumq; sero pōt habere ista duo. et ideo cōcedēdū ē ꝙ pnīa q̄tūcūq; sera vtil' eē pōt licet de ea ꝯfidere sup̄ modū sit piculosū. V ñ ad qōnē dicēdū ꝙ malus senex pōt in articulo mortis vtilit̃ penitere licet hoc accidat valde raro. Penītētie enī taliū qñq; timore pene ꝑcedūt. nō amore iusticie sicut de ātiocho dicit̃. mach. ii. c. ix. Orabat aūt scelestus dñm a q̄ non erat miaꝫ cōsecutur⁹ Ad p̄mū ergo dicēdū ꝙ pctā dīttunt hoīeꝫ q̄tū ad effectuꝫ qñ sit impotēs corpe nō tamen hominē dimittūt ꝙtū ad effectū et ideo adhuc est i sua potestate affectū peccādi dittere. Ad secūdū dicēdū ꝙ aug⁹ ñ dubitat qn sera pnīa sit vtil' si sit vera: sed dubitat an sit vera ꝛ ꝑcedēs ab amore iusticie an a timore pene. vñ in ps. vocat̃ sera peītētia sacrificiū vespertinū ꝛ iō si sit v̄a sufficit ad salutē Ad tertiū ꝙ cōtingit penitētiā fieri a tali lib̃e q̄tū ad affectū peccādi vt dictū ē Ad quartuꝫ dicēdū dicēdū ꝙ tal' hꝫ ꝑpoitū satisfaciēdi sub ꝯditōe si posset ꝛ hoc sufficit diuine mīe: qa si homo vellet facere. qđ in se est ad pnīaꝫ. de⁹ faciet qđ i se ē ad mīaꝫ. Et iō licet pnīa non sit imponēda absolute sed inotescēda ſm ca. tam̄ estio ꝙ vtile ē eis pnīaꝫ certā īponere sub cōditōe si ꝯualescāt. qa frequēt̃ de piculis maxīs hoīes euaserūt ad vitaꝫ

Ad qntū de eccīastico. xvii. dicendū ꝙ cōfiteri invita est necessitatis qa ibi dicit̃. Añ mortē cōfitere domino a mortuo enī q̄si nichil perit cōfessio: sed ꝯfiteri in sanitate est securitatꝭ. vñ primū cadit sub p̄cepto. secūdū sub cōsilio. et ideo nō ē simile de vita ꝛ saītate. b Senect⁹ enī venerabil' Notandū est circa senectutē bonaꝫ ꝙ ipsa ē diligēť venerāda videlꝫ sicut medicamē icōtinētie. sicut moderamē īsolentie. sicut examē expiētie. ꝛ sicut libam̄ pnīe. Primo ē bōa senect⁹ i sanctis sei b⁹ venerāda sicut medicamē icōtinentie. Vñ seneca in epl'a quadā. Gratias ago senectuti. qcqd debebam velle nō possū. cessare enim debet in senectute qcqd voluptatis. qcqd lasciuie. qcqd illecebre placuit in iuuētute. Vñ seneca. ii. declamatōnum. decla. vi. Adolescēs luxuriosus peccat. senex insanit. Vñ tuli⁹ de senectute. O p̄clarꝝ mun⁹ senectutis si qdē aufert nobis qđ ē i adolescētia viciosissimū. s. libidinē corporis. In cōmēdationē senectutis dicit ambrosius. ad valētinū. Erubescat senect⁹ q̄ se emēdare nō pōt. Nō enī caīcies cōmēdata ē anorꝝ: sed morꝝ. Iteꝫ

Ambrosius i examerō libro.i. Senectus inqt ē in bonis morib⁹ dulcior. in cōsiliis vtilior. in ꝯstātia subeūdi mortē patior ad repmēdas libidies forti or. ipa quoqȝ infirmitas corpis sobrietas ē mētis. Sȝ caueāt sibi senes tpe et iuuenes v͛tute illud quod i cōmēdatione senectutis dicit ambro⁹ vbi s̄. Sunt enim qdā senes ita mali hītuati ivoluptatib⁹ ꝙ dolētvtvidet͛ ꝙ nō sūt vt solebāt advoluptatē potētes delectā͛ audire etiā et cōfabulari de turpib⁹ delectā͛ imaginari devilib⁹ ⁊ sicut nō vescētes carnib⁹ delectant͛ i brodio sic illi cū priuātur operatione fruū͛ imaginatōe C Sȝ nota ꝙ oē pctm̄ ī cu rabili⁹ ē in sene q̄ in iuuene. Querit enim Arī. in pbleūatib⁹ pte.i.c.xxviii ꝑpter qd in hieme pauciores sūt egritudines q̄ in estate Mortifere v͛o magis i hieme. ⁊ rn̄det ꝙ in estate pua q dē occasione fiūt egritudies: ī hieme v͛o nō qa pue occōnes cici⁹ digerū͛ in hieme. Vn̄ illa q̄ fiūt a maiori occasione merito peiora sūt ⁊ magis destructiua h⁹ mōi aūt sūt q̄ in hieme oriuntur Et ypocras in amforismis suis Senes iuuenib⁹ frequēt͛ min⁹ egrotāt. cū ꝙ in eis cronice egritudines fiūt: multi ex eis ꝯmoriū͛. Moralit͛ sicut sanitas corporis ē eq̄litas humorū. Ita sanitas spūalis est tpantia passionū et distpantia earꝝ infirmitas spūalis. Estas est iuuēt⁹ hiems senect⁹. Verꝝ est igitur ꝙ plures et frequētiores accidunt ifirmitates spūales i iuuene q̄ in sene qa multo plures sūt occōnes tā ex cōplexione calida q̄ ex iuuenili iexpiētia sed certe iste infirmitates sūt multo curabiliores q̄ sint in seib⁹. qa si accidāt i senib⁹ vix curant͛. Exēplū de salomōe.iii.re.xi.c.vbi dr̄. Cū esset senex depuatū ē cor eius p mulieres. et cā ē. qa tales ifirmitates spūales procedūt ex malicia magna. Et tales fuerūt isti senes de qb⁹ dr̄ dan̄.xiii Egressa ē iniqtas a senib⁹ iudicib⁹ qvidebantur regere pplm Et ideo notādū est ꝙ hīt⁹ bn̄viuēdi acqrēd⁹ ē in iuuētute si hōvelit scte viuē in senectute. Nec aliqs de senectute nimis cōfidat qa qdam q i iuuētute euaserūt i senectute turpit͛ ceciderīt. sicut ille q lx. ānis v͛go vixerat in eodē aūt āno corrupt⁹ obiit Et ideo signā͛ orat ps. Ne ꝓicias me in tpe senectu͛. Secūdo venerāda ē senect⁹ qa ipsa est moderamē insolētie. Oēs enī boni senes debēt arguere isolētes ⁊ iformare sn̄ tiore. Vn̄ narrat valeri⁹ li.vi.c.ii. de q̄dā sene q de his q̄ suis tpib⁹ apud romanū pplm agebātur liberrime loquebat͛ icrepās arguēdo ⁊ dissētiēs factis maiorꝝ Hic dum ab aīcis moneret͛ q̄ audatia ita effrontē diceret oīb⁹ veritatē. Ille rn̄dit due i qt res mihi licētiā pbēt. Orbitas ⁊ senect⁹. Voluit dicere ꝙ ille q ē iuuenis ⁊ aspirat ad ardua sperās ꝓmotiones ⁊ officia necessarie hȝ adulari freqnt͛ Sȝ contra hoc fuit senex ⁊ iō senectus dedit ei auctoritatē. Itē senex hn̄s filios vel filias ꝓmouēdas. lȝ nō ꝑ se tamē ꝑ ple freqnt͛ mētit͛ vel saltē dissīlat v͛itatē. Hic aūt quia ꝑle caruit ⁊ silr senex fuit ⁊ iō a v͛itate dicēda nulli offēdēti pepcit. Sȝ certe modernis tēporib⁹ nōnulli iuuenes obaudire nō obedire volūt seniorib⁹ ⁊ v͛ificat͛ itdū illd ysaie.iii. Tumltuabit͛ puer ꝯ senē. et ignobil͛ ꝯ nobilē. n̄ sic erat int͛ rōanos ātiqt⁹ sicut narrat valeri⁹.li.ii.c.i. vbi dicit gn̄alit͛ iuuēt⁹ senectuti ita circūspectū honorē tribuebat. tāq̄ oēs maiores natu ꝯēs adolescētiū esset prēs ⁊

ideo int̄ duodeci abuſiones due ſūt ſe
nex ſine religione ⁊ adoleſcēs ſñ obe
diētia.ſic̄ ei dicit tuli⁹ d̄ ſenectute. Se
nex in hoc melioris cōditiōis ē qa qd̄
ſperat adoleſcēs: ipſe cōſecut⁹ eſt. Ille
vult diuviuere iſte diuvixit q̄q̄ michi
nec diuturnū videt̄ qcq̄ in quo ē aliqd
extremū. ſed quales ſenes debēt eē q-
b⁹ merito debet̄ honor et aīcicia doc;
tuli⁹ i eodē. Senect⁹ iqt honeſta ē cū ſu
um ius retinet. Sicut adoleſcētē i quo
eſt ſenile aliqd ſic et ſenē i quo ē ado-
leſcēt̄ aliqd prouocatiuū / qd̄ q ſequit̄
corpore ſenex eſſe poterit animo nū-
q̄. vnde met̄ce Res ē grata ſenē iuuei
liter eſſe iocūdū. Grati⁹ ē iuuenē mo
rib⁹ eſſe ſenē. Vñ ⁊ i adoleſcēte eē de-
bet aliqd ſenectutis: ⁊ in ſene aliqd iu
uētutis vt ſic ſenes cū iunioribꝰ laudēt
nomē dñi. Caueam⁹ ḡ ſenes ne noīe
ſolo ſuffragio etat̄: ſolo patrocinio ca
niciei honorē nobis auctorit̄ ad alios
arrogem⁹. Vñ idē tuli⁹ in eodē. nō tā
cani nō tā ruge auctoritatē repēte ac-
cipe pñt ſ; honeſta acta ⁊ ſupior etas
fruct⁹ capit auctoritat̄ extremos. ⁊ iō
v̓tutes i iuuētute cōgregāde ſūt. Iux-
ta illud puer. xxii. Adoleſcēs gradiēs
iux̄ viā ſuā ⁊ cū ſenuerit nō reced; ab
ea. Vñ ſeneca. Iuueni ē parcēdū ⁊ ſe
ne ēvtēdū. vt eccī. xxv Que i iuuētute
tua nō cōgregaſti quō i ſenectute tua
inuenies? Tertio venerāda ē ſenec
t⁹ qa ē examē expiētie. Eſt eni ſenect⁹
q̄i theſaur⁹ ſapie examinate ⁊ p̄expte
⁊ iō vbi deſūt ſenes vl̄ expti nūq̄ dabū
tur ſana ꝯſilia. ppt̄ qd̄ dr̄. iii. topicoꝝ.
Nēo iuuenes eligat i duces eo ꝙ ñ cō
ſtat eos eē prudētes. Vñ ⁊ i exercitu
alexādri. nēo niſi ſexagenari⁹ exerci-
tū duxit. ⁊ hic ē ꝙ ñ ppt̄ ſenectutē neq̧
decrepitā etatē p̄bri dicūt̄: ſ; ppt̄ ſapi
tiā. diſ. lxxxiiii. c. Porro. Vnde p̄- c
ſbit̄ grece ſenex ltīe dr̄. ñ ppt̄ etatē ſ;
ppt̄ ſapiā; q i eis deb; eē. S; ꝯ p̄ſbite-
ros h̄ ē malos ſenes ad lr̄a; iuehit̄ pe
tr⁹ i aurora ⁊ loqt̄ ꝯ canos ſenes q p̄tē
dūt maturitatē i crinib⁹ ⁊ fuāt leuita
tē i morib⁹. Bonos āt ⁊ morigeratos
ñ tāgit ⁊ dicit ſic. Caīcies etiā mentiri
nouit ⁊ albam. ñ ſp retinet alba ſenec
ta fidē. Albi tpib⁹ vigorē morib⁹ eq̄nt
Tpa cana niuē corda doloſa picē. non
pōt ipſis iraſci morib⁹ etas. Que ſtu-
pet i ſenio ñ ſenuiſſe ſenes. Mlti aūt
v̓ſus elegātes ponūt̄ q̊s trāſeo ne vide
ar poetas allegaſſe diffuſi⁹ q̄ pphetas.
Tñ de qbuſdā p̄ſbiterꝫ ⁊ curat̄ ſubiū-
git v̓ſus q̊s expedit ſaltē ſemel audiſſe
⁊ ſic dicit. Vis tibi depigi breui⁹ p̄miſ
ſa ſequit̄. Vtres ſeu vētres dolia ſeu
dolos. Curāt ñ aras ñ vera ſ; era. Non
equū ſ; eq̊s nō op⁹ ſ; opes. Et ifra. Li
bras ñ libros relegāt parēt ꝙ monete
Nō monitis p̄cio ñ p̄ce queq̧ iuuant.
Nō allia ructare. ſ; alea norūt. Pl⁹ in
ſalmone: q̄ ſalomone legūt. Iſtos ver-
ſus allegat brito de hac dictōe p̄ſbiter
Et ſubiungit ꝙ ſecundum hanc expo
ſitionem preſbiter melius dicitur pre
aliis bibens ter q̄ prebens aliis iter qa
vero vel omēs ſenes ſum⁹ vl̄ ſenes eſ
ſe itēdi⁹ ſi de⁹ voluerit. lic; h̄ ñ ſit pfec
toꝝ appetē. abſolute tñ vt ꝯit̄ appetūt
oēs hoīes moti magis iſtīctu nature
q̄ fidei. qa iq̄ ita ē. bonū ē ꝙ ꝯditōes ſe
nectut̄ q̈s poit ar̄. ii. rethorice audiā⁹
Senes iqt morib⁹ i paſſionib⁹ fere iu-
ueīb⁹ cōtrarii ſūt. qm̄ diuvixer̄t ⁊ i mlt
tis decepti fuerūt ⁊ expti i plurib⁹ ne
gocia eē praua ideo nihil aſſertīe di-
cūt ſ; in oīb⁹ apponūt forte: et oīa agt̄
remiſſi⁹ q̄ oporteat oīa in turpi⁹ ꝯſide
rant et mali ſuſpicāt̄ propt̄ increduli

tatē.Increduli autē sūt eo ꝙ mlta ma la expti sūt.et propť.hoc etiā nō amāt valde neq; odiūt qm̄ sic experti sūt et magnanimi nō sūt: qm̄ i mltisvita ab iecti fuerūt: humiliati neq; aliqd ma gnū ⁊ honestū s; solū ea q̄ advitaz ne cessaria sunt cōcupiscūt ⁊ liberales nō sūt qm̄ experti sūt ꝙ facile ē abicere necessaria et difficile acqrere. ⁊ timidi sūt a naturali ꝯplexiōe.frigidi eni; sūt. Vndeviā pparauit senectus formidini. ⁊ ido iuuenes q natura calidi sūt audaces sūt et magis amātviuere ivltima die q̄ pma.qm̄ concupiscētia ē ei⁹qd deficit. deficit aūt eis tāto plus q̄to diuti⁹ viuūt ⁊ sť amatores sui ma gis q̄ oportet. Hic ei pusillanimitatis mos est q̄ in eisviget et propť hoc ma gis amāt honestatē cōferētia q̄ couei ens ipsis bonū honestū.Similiť et inuerecūdi et difficilis spei et debilis cō cupiscentie et magis rationi viuunt q̄ morivelvirtuti.Et acute ire sunt q̄ni am in tristitia viuūt q̄ ad irā disponit ⁊ miseratiui sūt qm̄ omēs sue debilitati et miserie cōparticipes putāt ⁊ hoc est miserabile Non sunt autem lusiui sed planctiui Hec Aristoteles.Innocētius etiā devilitate conditionis huma ne.Senectuti familiari hec ē loq̄citas. thesaurum in sepulchro ponit qui senem heredē facit.senex facile producitur difficile reuocatur.cito credit et tarde discredit. tenax et cupidus tristis et querelus. velox ad loquēdū tar dus ad audiēdū laudat antiquos.spernit modernos.vituperat presentia cō mendat preterita .suspirat et anxiať. torpet et infirmatur.Audi poetā Mlta senem circūueniunt icōmoda. Hec Innocentius. Propter hec aūt non cō tēnēdi: sed supportādi sūt senes. Naz

isti defectus sūt omnibus cōmunes. Vel eni tales erim⁹vel citius moriemur. Vn̄ ecci.viii. Ne spernas hoīe; in senectute sua eteni ex nobis senescunt.Et leuitici.xix.Coram cano capite consurge et honora psonā senis. Quarto senectus est venerāda qa est libamen penitētie. Est eni libamē sacrificiū et libare idē est qd sacrificare sicut dicit huguicio.Ois āt senex tenetur seip; i pnia sacrificare deo.vl salté p ꝯtritōe; et disciplināveteris vite: quia sacrificiū deo spūs cōtribulatus. Istd ē sacrificiūvesptinū de q̄ loquebatur apls.ii.ad thimo.iiii. Ego eni ia; delibor et tp̄s mee resolutōis istat.Se neca i epla quadā imaginatur ꝙ vita nostra est quasi nauigium i mari ⁊ ꝙ q̄diu viuim⁹ nauigam⁹ et tandem in senectute applicamus ad portu; ⁊ tūc sicut naute recolligūt instrumenta et vasa nauis quibus nauem mouerunt ita debemus nos sensus nostros intētionem ⁊ ꝯsiderationem et sollicitudines seculares recolligere totaliter ad nosmetipsos ad virtuose viuēdū.Vn̄ dicit sic Incipiamusvasa in senectute colligere.In freto hoc est in marivix imus moriamur in portu.Sed hic est inuehendum contra duo genera senum quoꝝ aliqui senectute; accusāt nec eam sciunt sustinere quam tamē sp appetierīt habere.Cōtra istos rōnabiliter tam Seneca q̄ Tulius sic accusant.Tulius in libro suo de senectute sic dicit.Tanta in hominibus stulticie incōstantia ac puersitas est: ꝙ omnes etatemvt adipiscantur exoptant eandem adepti accusant.Senecavero i epistola.viii.tali sic cōquerenti loqť deridendo. Ve si te inquit dolor inquietat.epule erunt paru; dulces detrimē

ta cõtinua. hec est senis querela. Propius accedã. dicit seneca de capite tuo timuisti?ꝛ rñdit. nesciebas te hec optãre cũ optares senectutẽ tuã oĩa ista in longa vita sunt queadmodũ in longa via puluis et lutũ ꝛ pluuia sũt. Sed dicis volebã viuere ꝛ carere in cõmodis oĩbus? Respõdet. Tã effeminata vox viꝝ dedecet. hec ille Scdo sunt aliq senes qui senectutẽ dehonestãt moribus puerorũ ꝯtra qs Seneca ĩ vna epl̃a Auctoritatẽ habem⁹ senũ et vicia puerorũ. Idẽ in quadã alia. Desine velle que voluisti puer. Hoc opus fit. hec cogitatio ĩponere veteribus malis finẽ. ysaie. lxv. Puer cẽtũ annoꝝ morieť. Nõ sic nos carissimi s; p̃mo supportemus senectutẽ viriliť. scdo p eã acqramus v̾tutẽ. De p̃mo seneca ĩ epl̃a. Senect⁹ lasse etatis nõ fracte ꝑnomẽ hẽt. vñ nõ sentio in aĩo etatis ĩiuriã. cũ sẽtiã in corpe tantũ. vicia et vicioꝝ misteria senuerũt. viget etiã aĩm⁹ ꝛ gaudet ꝛ ml̃tũ sibi eẽ cũ corpe exultat ꝛ mihi cõtrauersiã facit de senectute. hunc ait esse florẽ suũ credam⁹ illi. vtamur bono suo. Scdo p senectutẽ acqramus v̾tutẽ sicut docet idẽ seneca ĩ epl̃a. xv. ꝙ facere sollebãt q seri⁹ exierũt ꝛ volũt tp̃s celeritate recupare calcar addam⁹. Senect⁹ optime facit ad hec studia. nõ est vt estimes vllã etatẽ aptiorẽ eẽ ad bonã mẽtẽ q̃ q se ml̃tis expimẽtis lõga et rerũ frequẽti expientia domuit q ad salutaria mitigatis affectibus venit. Exẽplũ scdi Macha. vi. de eleazaro de quo ibi sic scribiť ꝙ cepit cogitare etatis atq; senectutẽ eminẽtiã dignã ꝛ ĩgenuã nobilitatẽ caniciẽ ꝛ mori potius preelegit q̃ impudice viuere

LECTIO. L.

P Lacens deo fcũs est dilect⁹ et viuẽs inter pctõres trãslat⁹ est ꝛ raptus est ne malicia mutaret ĩtellectũ ei⁹ aut ne fictio decipet aĩa; ei⁹ Quia possẽt mũdani ꝓbabiliť admirari q̃re qdã valde morigerati iuuenes subtrahũtur vbi pctõres ꝛ ĩiusti vsq; ad decrepitã etatẽ pducunť ideo spũssctũs ĩ hodierna lectiõe hui⁹ euẽt⁹ assĩgt rõem. Na; hoĩes seclares istd solẽt iudicare ĩiustũ ꝙ de⁹ bonos cito subtrahit ꝛ malos diu viuere pmittit. Et circa hoc duo facit. Nã p̃mo excusat diuinã iusticiã. Scdo accusat mũdanã maliciã.
A Circa p̃mũ assignat tres rõnes q̃re de⁹ non pmittit bonos seniũ expectare videl; diuinã amiciciã suscipiẽtẽ ad p̃mia. Proximorũ maliciã allicientẽ ad crimia. et acqsitã iusticiã sufficiẽtẽ ad merita. Scda rõ assĩgť ibi raptus est. Et tertia ibi. ꝯsũmat⁹ est. Dicit g̃. Placẽs deo fact⁹ est dilect⁹. Quasi diceret vna rõ q̃re iust⁹ tolliť de hac vita qa est placẽs deo per bonã vitã factus dilect⁹ p g̃ra; et ideo dign⁹ est vocari ad coronã. Can. ii. Dilect⁹ me⁹ mihi et ego illi qui pasciť inter lilia. Et viuẽs inter pctõres bene acv̾tuose qd est valde laudabile ꝛ difficile. ad Phi. ii. Simplices filii dei sine rephẽsione in medio natõis p̃ue ꝛ ꝑuerse Et ideo trãslat⁹ est ad celũ. Cõsequẽter ibi. Raptus est Ponit scda; rõe; ad idẽ videl; ꝓxioꝝ maliciã alliciẽtẽ ad crimia. Ex hoc ꝙ aliqs de maloꝝ societate remoueť ꝓuenit sibi securitas ꝛ oportunitas bone vite Vñ p̃mo allegat piculũ mali cõsorcii. Scdo assignat modũ cõmunicãdi vicii. ibi. fascinatio. Quãtũ ad p̃mũ dicit Rapt⁹ est ne malicia mutaret ĩtellectũ ei⁹: id est ne mala ꝑuersatio hoĩ; mutaret ĩtellectũ ei⁹ p̃cticũ

Duplicit̃ enim corrumpit̃ vt⁹ in hoie vno mõ p hit⁹ corruptionẽ. alio mõ p actus deordiatõe3. Primũ tãgit cũ dicit. ne malicia. Secũdũ cũ dr̃. aut ne fictio decipct aia3. Intellect⁹ enĩ practic⁹ ẽ pricipiũ opãdi. vñ qñ ita ẽ ꝙ p̃ncipia practica corrũpũt̃ p pctã ĩ homie: oĩa facta ei⁹ fiũt puersa et iõ qñ rectũ iudiciũ corrũpit̃ p malã ꝯsuetudine3 ⁊ acqrit̃ habit⁹ cõtrari⁹ v̾tuti ibi ẽ certa malicia ⁊ lõge peius ẽ ꝙ̃ qñ peccat̃ ex passione. Aut ne fictio deciperet animã ei⁹. Fictio ẽ in illis q male opãt̃ in quib⁹ tñ recta estiatio nõ est corrupta: s3 opãt̃ mala cõtra ꝯsciã3 sciẽtes se male facẽ ⁊ vtrꝗ istoꝝ pt3 ad maliciã

Notãdũ ꝙ necessario in hac vita o3 viuẽ int̃ pctõres q̃tũcũꝗ etiã hõ studeat ad correctõe3 pctõꝝ: qa sp erũt aliq mali bonis ꝯmixti ĩ oĩ societate sicut dicit aug. ad vicẽtiũ donatistã. ⁊ ponit̃ in Cã. di. xlvii. Quãtũlib3 ĩngt vigilet disciplĩa dõ⁹ mee hõ sũ ⁊ int̃ hoies viuo nec mihi arrogare audeo vt dom⁹ mea melior sit q̃ archa noe. vbi tñ inter octo hoies vn⁹ reprob⁹ iuẽt⁹ ẽ. Aut melior sit q̃ dom⁹ abrahe cui dictũ est eice ãcillã ⁊ filiũ ei⁹. Aut melior sit q̃ dom⁹ ysaac cui de duob⁹ gemis dictũ ẽ Iacob dilexi: esau autẽ odio habui Si pl'r ãt fateor caritati vr̃i corã dño deo nrõ q testis ẽ sup aia3 meã ex q̃ deo seruire cepi. Qm̃ sicut difficile expt⁹ su3 meliores q̃ q ĩ mõasterio ꝓfecerũt ita nõ sũ peiores expt⁹ q̃ q in monasterio defecerũt. Et iõ in q̃cũꝗ societate homo põat̃ ñ potit oio euadere qn iter pctõres cõuerset̃ ⁊ iõ o3 pfectos vicia maloꝝ corrigẽ ꝓ posse ⁊ qd ñ pñt corrigẽ sustinere. nã tales deo q ẽ supm⁹ iudex refuãt̃ Vñ gre. ii. mora. c. xviii Null⁹ pfect⁹ ẽ q int̃ defectus proxioꝝ pfect⁹ nõ ẽ. q enĩ equaimit̃ aliena mala nõ tolerat ĩpẽ sibi testis ẽ p impatiẽtiã. quia a boni pleĩtudĩe longe distat abel qppe eẽ rẽnuit quẽ cayn malicia nõ exerc3. sic ĩ tritura aree grana sub paliis pmũt̃ sic flores int̃ spias ꝓdeũt rosa q̃ redolet crescit cũ spina q̃ pũgit Duos nãꝗ filios habuit pm⁹ hõ. s3 vn⁹ r̃prob⁹ ali⁹ elect⁹ fuit. tres q3 filios noe archa ꝯtinuit. sed duob⁹ ĩ hũilitate psistẽtib⁹ vn⁹ ĩ patris irrisionẽ ruit. duos abrahã filios habuit. s3 vn⁹ innocẽs alt̃ fris psecutor fuit. Duos q̃ꝗ filios ysaac habuit vn⁹ ĩ hũilitate seruat⁹ ali⁹ vero etiã p⁹ q̃ nasceret̃ reprobat⁹. duodecĩ filios iacob genuit sed ex eis vn⁹ p ĩnocẽtiã vẽdit⁹ ẽ. Ceteri v̾o p maliciam fris vẽditores extiterũt. duodecĩ q̃ꝗ apostoli ĩ eccĩa sũt sed ne improbati remanerẽt vn⁹ eis admixt⁹ ẽ qui eos ꝑsequẽs ꝓbaret. Sic nãꝗ iusto pctõr cu3 malicia iũgitur. Sic in fornace auro palea cũ igne sociat̃ vt qñ ardet palea aurũ purget̃. Hi ergo in veritate boni sũt. qui in bonitate etiã ĩter malos psistere pñt. hec ille. Idẽ. i. mora. c. ii. Ne ꝙ enĩ valde laudabile ẽ bonũ eẽ cũ bonis sed bonũ esse cũ malis. Sicut eni3 grauioris culpe ẽ ĩter bonos bonũ nõ esse: ita imẽsi ẽ pconii bonũ etiã inter malos extitisse. Iob. xxx. Fr̃ fui draconũ ⁊ soci⁹ strucionũ. Et cã. ii. Sicut liliũ int̃ spias. sic aĩca mea ĩt̃ filias. Viuẽs inter pctõres trãslat⁹ ẽ B Notãdũ ꝙ de⁹ electos suos trãsfert tripl'r De rebelliõe ad recõciliatõe3. De dissolutiõe ad religionẽ De pegrĩatione ad qetationẽ. Prio mõ trãsfert existẽtes in statu pcti ⁊ iniusticie siue origĩalis siue actualis ad statũ gratie siue penitẽtie sicut rex misericors exules et profugos ⁊ prosc̃ptos in extraneis re

vagãtes reuocat gratiose ꝛ ad pacis re cõciliationem admittit ita xp̃s suos re belles recedẽtes ab eo p pctm̃ ꝛ exulãs ĩ regiõe umbre mortꝭ. trãffert miseri- cordit̃ ĩ regnũ suũ ꝛ repatriare pmit- tit. De isto exilio translat⁹ fuit paulus. petrus. maria magdalena. matheus ꝛ multi alii ĩnt̃ quos Aug⁹ de q̃ sic legi m⁹. Inueit se aug⁹ lõge eẽ a deo ĩ regi one dissimilitudĩs tãq̃ audiret ꝛc̃ De ista trãslatiõe ad Col̃. i. Eripuit nos de ptãte tenebraꝝ ꝛ transtulit in regnuꝫ filii sui In tpe hiemali. in tempore frigido qñ oĩa sũt quasi semimortua tunc prudẽs ortolan⁹ transfert de loco ad locũ plãtas euellẽs eas radicit⁹ a ter ra ĩ qua steterũt pri⁹. ac p talẽ trãsplan tatiõẽ aliq̃ fiũt fertiles et fructifere que fuerũt steriles ꝛ inepte. Tẽp⁹ hie- male ꝛ frigidũ ẽ tẽp⁹ tribulatiõis ꝛ ad uersitatis. Xp̃s est moraliter ortolan⁹ sicut estiauit magdalẽa. Io. xx. Iste or tolan⁹ qñq̃ pctõribus immittit hiemẽ tribulationis ꝛ infirmitatis et angu- stie et sic transfert eos per contritionẽ ꝛ ꝯfessionẽ ĩ ortũ eccĩe ꝛ facit eos fru ctiferos et fertiles qui prius steriles ꝛ infecundi extiterũt. p̃me ioh. iii. trãs lati sum⁹ de morte ad vitam qm̃ dili- gim⁹ fratres Secũdo trãffert de⁹ ele ctos suos de dissolutione ad religionẽ sicut ortolan⁹ cernẽs plãtã delicati fru ct⁹ crescere prope viã ꝛ in loco cõi. vbi mõ abestiis modo ab aliis freq̃nt̃ ledi tur mõ a ribaldis excutit̃. q̃a stat sine munitione ĩ via cõi ita ꝙ nũq̃ vel vix p ducit fructũ suũ ad maturitatẽ quin vl̃ ledat̃ in germib⁹ qñado germiat. vel in flore qñ florescit. vel in fructu quã- do maturescit. talẽ ĩnq̃ plantã transfẽt ĩ viridariũ vel in ortũ bñ cõclusum vt ibi fructificet integre sñ impedimen to ꝛ fruct⁹ totus ĩ vsũ dñi seruet̃. Isto mõ moralit̃ xp̃s qñqꝫ vidꝫ personã ap tã ad fructificãdum in ecclesia: stãteꝫ in mũdo q̃ ẽ via cõmunis omniũ trãse untiũ pferẽteqꝫ germẽ vel florẽ per sã- ctũ ppositũ q̃a multa bõa proponit fa cere sed statim ledit̃ a bestiis. i. bestia lib⁹ hominib⁹ datis voluptatib⁹ huius vite vel excutit̃ a ribaldis ante fruct⁹ maturitatẽ et impedit̃ ꝛ agitat̃ a pessi mis mũdanis hominib⁹ sic ꝙ vix ali- quẽ fructũ pducit ad maturitatẽ. Talẽ igitur christus aliquociens transfert ĩ ortum sancte religiõis. De quibus cã ticoꝝ. v. Veni ĩ ortũ meũ soror mea sponsa. messui mirram meam cum a romatibus meis In isto ergo orto sũt mirre penitentie et aromata doctrine sancte. De hac translatione dicitur in p̃s. Vineam de egypto transtulisti de egypto idest de tenebris mundanis. Tertio transfert sanctos suos de pere grinatione ad quietationem. Rex ha bens aliquẽ hominem q̃ in aliquo of- ficio humili secum laborauit promo uet eum ad aliquem statum certum ꝛ perpetuum pro labore suo si est cleri cus facit eum promoueri ad ecc̃iasti- cas dignitates. si est seculari dat ei ho nores seclares redditus officia vt sic de labore ad requiem transferatur. Isto modo christus illos qui secum in hac vita laborant transfert finaliter in re quiẽ regni celestis. Ecc̃i. xliiii. Enoch placuit deo et trãslatus est in paradisũ et de hac trãslatione loquitur p̃ns lctõ

LECTIO. LI.

f Ascinatio enim nugacitatis ob scurat bona et incõstãtia cõcupie trãs- uertit sensum sine malicia P⁹q̃ spi ritus sc̃us docuit piculosã esse cõmu- nẽ cũ peccatorib⁹ ꝯuersatiõẽ. Hic oñ

dit p quāviā boni a malis recipiant co ingnationē. Sūt enī in homīe duo pn cipia pñtis cognitionis ꝛ virtutis vide licet intellectus et sensus. et vtrūq; pri cipium cognoscitiuū habet suū appetitū. Intellectus hꝫ suū appetitū videlicet intellectiuū. et sensus habet appetitū sensitiuum sicut pꝫ. ii. de aīa. Quādo igiť ista duo principia siue partes aīe regulāť v̄tuose. psona tota ē A couenieť ordiata. sed ad corrūpēdum bonā personā q̄cūq;: duo inueniūť inť mūdanos istorū p̄ncipiorū infectiua. Primū ē viciosa lasciuia i loquēdo Secūdū ē numerosa diuersitas i cōcupiscēdo. Primū ē deceptoria informatō impceptibilis. Secūdū ē trāsitoria delectatio ip̄iꝰ rei sensibiľ. Per p̄mū corrumpiť pars intellectiua. p secūdū ps sensitiua. De primo loquēdo de appetitu itellectiuo quocať volūtas intellectiua vt simul totam partē rōnalē cōplectať dicit sic. Fascinatio enī nugacitatis obscurat bōa. Vbi notanduꝫ φ bona sūt triplicia naturalia. supernaturalia. et acq̄sita. Naturalia sūt potētie naturales tā anime q̄ compositi de quibꝰ. ii. ꝛ. iii. de aīa per totū. Supnaturalia sunt tres v̄tutes theologice fides spes et caritas. i. ad cor. xiii. Acq̄site sūt scie ꝛ v̄tutes morales de qbꝰ tota p̄hia cōsistit ꝛ hō q hrēt ista tria pfecte eēt bñ potēs ad regēdū se v̄tuose in istavita. Haberet enī naturalia acquisita et gratuita. Et ne aliq̄s tractās cum mūdo de seipo ꝯfidat q̄tūcūq; sit bonꝰ Ecce q̄d dicit sp̄ūsctūs i hodierna lcōne. Fascinatio enī nugacitatꝭ obscurat bōa. Fascinatio ē īfectiua visio alicuꝰ pscē nociue inferēs lateť p radiū visiualē nocumētū rei visę. sicut dicere solemꝰ φ maliciose vetule tenellos pueros inficiūt solo aspectu. et sic loq̄ť Virgilius in bucolicis. Nescio q̄s teneros oculis mihi fascinat agnos. Dicūt eniꝫ antiq̄ p̄hi φ anima p imaginationem īmutat oculū q est mēbrū tenerū ꝛ spirituale et ocul' ifectꝰ imutat aereꝫ aer autē infectꝰ īmutat tenerū corpꝰ infātis. ꝛ imutat, puocādo puerū ad nauseam. ꝛ sic puer refūdēdo nutrimētū cōfūdiť. Isiud sig̃t fascinare ad lraꝫ. Nugacitas ē assiduitas dicēdi nugas. Nuge aūt sūt trufe v̄ba videlꝫ ad nihiluꝫ apta vel saltē narrationes ludicre que nichil valēt nisi ad ludū. Est igr̄ itellectus hꝰ lr̄e φ pfectus hō hn̄s bōa p̄dicta si dat se seculo pōt de facili deprauari ad malū. Quare? Certe q̄a fascinatio. i. occulta ꝛ infectiā deceptio nugacitatis. i. vaītatis mūdanorū nō v̄e sed vane loq̄ntiū obscurat nō extiguit stati bōa p̄dicta naturalia gratuita ꝛ moralia. sed primo obscurat ista. q̄a facit hominē quasi fascinatū: et ludificatū Vñ ad gala. vi. Quis vos fascinauit. veritati nō obedire? id est decepit. ꝛ sic homo existens in peruersa societate videt valde bene. φ alii male agūt sic tamē effascinatur φ apparet sibi pro tunc gratia societatis similiter esse faciendum. Vnde iudicium suum non est extinctum sed quodāmodo ludificatum. i. obscuratum. et hec est causa quare prudentes mūdi aduertūt se eē i piculis magnis aliqui cū cardinalibus aliqui cū regibꝰ. aliqui cuꝫ episcopis. et tamē nō pñt se euellere. Effascinati enī sunt antiqua societate p quaꝫ obscuranť bona naturalia gratuita et moralia. Secūdū agēs corruptioēꝫ virtutū est varia mutatio voluptatis siue transitoria delectatio rei sensibiľ Si enī homo hoberet precipue resiste

re qñ morat̃ in seculo vni generi voluptatis esset certe tolerabile malũ. s3 modo sic est ꝙ vna tẽptatione sedata· sine mora surgit alia vel enĩ intrabit cõuentũ potatorꝝ vel lubricorꝝ vł ambiciosorũ vel detractorꝝ vel cupidorũ velit nolit si se multũ ꝯmisceat mũdo et tũc est vehemẽs labor in tã cõtinuis luctis reportare victoriã. Et ideo signãter dicit̃ in lr̃a hoc quod freq̃nter contingit ꝙ incõstantia cõcupiscentie subuertet sensũ sine malicia. i. sensũ3 innocẽtis. Et bñ dicit subuertit sensũ Sensus enĩ habet naturalẽ appetitũ vt regat̃ ratione. vnde lumẽ rationis debet p̃cedere sensũ. qñ aũt sic est ꝙ sensus p̃cedit rationẽ. sensus trãsuertit̃ ⁊ puertit̃ et hoc facile de sensu sine malicia. i. de sensu ĩnocẽtis nõ expti maliciã aliorũ a Obscurat bona. Nota ꝙ circa discretionẽ bonorũ decipit̃ iudiciũ mũdanorũ. Cũ eĩ tria sint bona. gratie. nature. ⁊ fortune. bona fortune minima. bona nature media. bona vero gratie maxima. scd̃m Aug. et tñ mũdani nõ sic iudicãt sed potius ecõuerso. Exẽplũ de diuite. Luce. xii qui dixit aĩe sue. Anima habes mł̃ta bona reposita in annos plurimos req̃ esce comede bibe et epulare. Et dixit ei deus. Stulte hac nocte repetẽt aĩam tuã a te. Que parasti cuĩ⁹ erũt? Et sic est oĩs qui thesauri3at: s3 nõ in deũ Diues igit̃ iste licet diues tamẽ stult⁹ et decept⁹ fuit iudicans tẽporalia esse bona magna cu3 illa tantũmõ magna sũt quib⁹ homo efficit̃ diues in deum Mathei. xii. Bonus hõ de bono thesauro cordis sui profert bona. Causa vero deceptionis isti⁹ quare sc3 hoĩes bona tp̃alia iudicãt eẽ magna. sp̃ũalia v̓o cuiusmõi sũt v̓tutes minima: accipi põt p exẽplũ qd̃ ꝯtingit ĩ visu qñ ei ocłus videt rẽ p mediũ diuersarũ dyaphaneitatũ cõiter valde male iudicat de ea sicut p3 de baculo cui⁹ vnã ptẽ videt ocł̃s p mediũ aereũ ⁊ aliã p mediũ aqueũ ⁊ ideo iudicat ꝙ bacul⁹ sit fract⁹ Eodẽ mõ qñ ocul⁹ vidẽs ẽ ĩ medio rariori. et res visa in medio dẽsiori. res visa appet maior q̃ sit. Sicut p3 de denario visu sb̃ aq̃. qñ ãt ecõuerso oculus vidẽs ẽ ĩ medio dẽsiori ⁊ res visa ĩ medio rariori res visa appet mĩor q̃ ẽ sicut stelle q̃ sũt maxĩa corpa p̃ue nob̃ apparẽt nõ solũ pp̃t distãtiã s3 pp̃t subtilius mediũ ĩ q̃ situãt̃ ⁊ p qd̃ videt̃ qd̃ est mł̃to subtili⁹ q̃ aer in q̃ est ocł̃s nr̃. Videt̃ eĩ mediãte sp̃a ignis q̃ ẽ subtilior ⁊ rarior q̃ aer. Et mediãtib⁹ sp̃is celestib⁹ q̃ sũt maioris dyaphoneitat̃ et trãsparẽtie q̃ sit aer. Isto mõ moralit̃ extiora bõa cũ sint corp̃alia ⁊ delectationes de eis accepte sint corp̃ales q̃ sunt in reb⁹ grossiorib⁹ q̃ ocł̃s mẽtis q̃ est ĩtellect⁹ pur⁹ ⁊ ĩmateriał sicut dr̃. 3. de aĩa. iõ videt̃ grossiora q̃ sũt bõa v̓o gr̃e cũ sint sp̃ũalia ⁊ cõsolatiões de eis accepte sit sp̃ũales. a deo q̃ ẽ sũme sp̃ritualis nob̃ ĩmisse. iõ videt̃ miora q̃ sũt. ⁊ iõ signãt̃ dr̃ puer. xvii. Qui peruersi cordis ẽ nõ iueiet bonũ. Iob. ix. dies mei velociores fuerũt cursore et nõ viderũt bonũ. Scd̃o decipiũt̃ mũdani mł̃to turpi⁹ estimãtes voluptates carnis ⁊ delectatões bonũ hoĩs p̃ncipale: cõtra q̃s Sene. ep̃la. iii. rõnabilit̃ arguit duplicit̃. Primo mõ: aut ista bõa nõ sũt q̃ vocãt̃. aut hõ felicior est deo. qm̃ q̃ p̃ata sũt nobis nõ hẽt in vsũ de⁹. nec ei libido ad illũ ptiet nec epularũ lauticia nec opes. nec q̃cq̃d ex eis homines ĩestimãtib⁹ ⁊ vili vitã voluptate ducẽtib⁹ hr̃e ptinet s3 ĩpossibile ẽ bo

na deo de esse ĝ ista false vocāt̃ bona. Scđo sic arguit ꝙ mlta q̄ mali bona vi deri volūt aīalib⁹ pl⁹q̄ in hoīb⁹plenio raptingūt illa cibo auidi⁹vtūt̃ venere nō eq̄ fatigant̃ vis illis maior est ꝛ eq̄ lior firmitas. sequit̃ ĝ ꝙ mlto felicio-ra sūt hoīe. Et subdit. nō ē sūma feli-citas nr̄a ī carne nr̄a ponēda. Bona il-la sunt v̄a q̄ rō dat solida ꝛ sempit̃na.

Itē Seneca ꝯcludit ꝙ felicitas ē per fecta rō consūmata v̄tutib⁹. Vn̄ dicit Ratio ꝑfecta est ꝓpriū bonū hoīs cete ra illa cū aīalibus sūt cōmunia. videlꝫ leo formosus est ꝛ pauones. velox est equ⁹ Quid est in hoīe ꝓpriū? ratio. qn̄ ergo ꝓpriū hoīs est ꝑfectū. hō est per-fectus quia vnumquodqꝫ tunc est per-fectū qn̄ sua ꝓpria perfectio est bona. ꝛ ideo michee. vi. dicit̃. Indicabo tibi o homo q̄d sit bonū ꝛ q̄d dn̄s de⁹ tu⁹ q̄-rat a te. vtiqꝫ facere iudiciū ꝛ diligere miaꝫ ꝛ sollicite ābulare cū deo tuo De filio ī cōstātie nota Boeciū in de disci-plina scolariū ī fine vbi narrat devno qui oīa voluit scire vno respectu: sꝫ q̄a nō potuit in fine voluit eē azin⁹ postq̄ omne genus humanum expertus est

LECTIO.LII.

Onsūmat⁹ in breui expleuit tē-pora mlta. Placida eni erat deo aīa ei⁹. ꝓpter hoc ꝓperauit educere il lū de medio iniqtatū. Postq̄ spūsśctūs duas causas assignauit ꝙ iusti viri ali-quotiēs subtrahūtur a vita ista etiā in iuuenili etate videlꝫ dinā amiciciā et mūdanā maliciā. Hic ꝓn̄r assignat ter tiā sicut supius fuit diuisū videlꝫ ꝑso-nalē iusticiā. Et circa hoc duo facit q̄a ꝓmo exꝓmit cause cōditionē. scđo ef-fect⁹ ꝯsecutionē. scđa pars ibi. Propt̃ hoc. Circa ꝓmū dicit sic. Cōsūmat⁹ in breui expleuit tp̄a mlta. Int̃ pegrios ad vnū locū eūtes differētia est in tar ditate et velocitate. Nāvn⁹ aliq̄n facit̃ tantū in mēse q̄tū ali⁹ in dimidio āno Sūt ei q̄dā peregrini q peregrinatio-nem faciūt delicate diu dormiūt. De mane et sero cito cubāt de nocte. faci unt dietas paruas ꝛ visitāt curiositates vicinas et tales sūt necessario tardi vi atores A Peregrini sum⁹ oēs. in ꝑs. peregrin⁹ ꝛ aduena sū sic oēs p̄res mei. Cōtingit aūt ꝙ aliq diu vadūt. sꝫ tarde: q̄a diu viuūt sed remisse ꝛ tarde ꝑficiūt. Aliq modico tp̄e vadūt. sꝫ ve-locit̃ sicut iuuēis ītēse deuot⁹ q pl⁹ ap̄d deū meret̃ in anno q̄ vn⁹ senex remis se viuēs in decē et de tali iuuene mo-riente verificat̃ text⁹ lectōis. Cōsūma tus in tēpore breui ꝛc̄. Inter stellas er raticas illa que est hūilior sicut luna ī breuissimo tēpore. quia in mēse ꝯplet cursū suū et illa que est altissima tar-dissime ꝯplet cursū suū sicut patet de saturno qui cursū ꝯplet in triginta an nis. Sic persone hūiles mot⁹ suos in deū paruo circulo cōplēt. Persone ve ro alte et nobiles nisi meli⁹ sibi ꝓspici ciant in magno circuitu cū ipsis ābu-lant et ideo tarde mouēt̃ in deū. et ali qui nimis tarde quib⁹ timēdū est. ꝯtra quos dicit̃ Ecci. v. Ne tardas conuerti ad dominū et ne differas de die in di em. Int̃ grauia ꝛ leuia ascēdētia illud dicit̃ eē maioris v̄tutis q̄d in miori tē pore mai⁹ mediū diuidit. Mediū per q̄d trāsim⁹ ad celū est mūd⁹. vnde ille q mūdū breuiori tēpore diuidit ꝛ per trāsit ascēdēdo nullū dubiūꝫ est q̄n sit maioris v̄tutis et amoris ad deū ꝓpt̃ q̄d iuuenes vt mūdi senseūt diffilculta tes ꝛ resistētias stati ipm reliquūt ꝛ ad religionē ꝯfugiūt magne v̄tutis se fu isse onđūt ꝛ ve de q̄libet tali dici pōt ꝙ

ꝯsūmat⁹ i breui expleuit tpa mlta. Et bn̄ dicit q̄ ꝯsūmat⁹ sicut mali q̄tūcūq̄ diu viuāt. sēper sūt icōsūmati ⁊ iperfecti. ita iust⁹ licet parū viuat. tn̄ ꝓpter iusticiā cōsūmat⁹ et pefect⁹ dicit̄ ideo bn̄dixit de iiustis superi⁹. Cōfringet̄ rami icōsūmati. Et per oppositū Sap. xv. Nosse eni te iusticia cōsūmata est qd potest exponi de pfecte in scl'o penitētib⁹ si tamē assit grā et vehemētia penitēdi a Scribit eni sext⁹ iulius strategematon libro. iii. ca. p. de marcho cathone talē belli cautelā. cū esset in hispania et videret se quoddā oppidū posse occupare: si illud ex iopinato iuaderet: simulauit se q̄triduo fugere et subito in hostes ꝯuersus biduo per vias difficiles sc3 mōtes ⁊ nēora rediit et hostes suos nihil tale metuētes oppssit. Causā vero tā facilis euentus reqrentib⁹ sociis iā victorib⁹ respōdit tc̄ illos victoriā adeptos cū q̄tridui it̄ biduo arripuert̄ Moralit̄ q̄si p quatuor dietas elōgam⁹ nos a deo peccādo cogitatōe locutōe opere et omissione sicut cōmuniter cōfitemur. reputāt g̃ demōes se securos q̄ opidū celeste nobis intc̄luserit qd tn̄ desideram⁹ acqrere. Quid g̃ restat facere? Certe nihil aliud nisi fugā p̄dictorū q̄tuor dierū. biduo recōpēsare et ad deū redire quamuis autem per quatuor videlicet cogitationē locutionē op⁹ et omissionem recessim⁹: possum⁹ tamē si velimus in duobus diebus redire videlic3 per cōtritionē et cōfessionē. Nā satisfactionem cōdignā necessario nō exigit deus sed per mltiplices indulgētias ⁊ pietatis opera redimere possum⁹ sive limus. Qui g̃ veraciter penitet per tēpus breue pro pctō mortali pro q̄ penitentia per tps ꝑpetuū debebat̄. vere consūmatus in breui: explebit tēpora multa. Et ideo tam de sic penitente q̄ innocēte subiūgit̄. Placida enim erat deo aīa eius. i. Placuit deo iuste ⁊ inocenter viuēdo aut veracit̄ penitendo ⁊ quia sic est. ideo ꝑpt̄ hec p̄missa videl3 diuinā iusticiā suscipiētē ad p̄mia: mūdanā maliciā alliciētē ad crimina et ꝑsonale3 iusticiā sufficientē ad merita. ꝓperauit deus educere eu3 de medio iniq̄tatū. i. placuit deo ꝓpter ista educere eū de loco certaminis mūdi sicut victor in palestra qui oēs cōtrarios ꝓiecit educit̄ de medio cū glia et dat̄ ei corōa. De medio iniq̄tatū. i. demonū et hominū ꝑuersorū et maxime malorū qui magis sctm̄ virū impediūt q̄ demones. Vn̄ crisosto. in opere imꝑfecto. Ome. xliii. Attendite vobis ab hoibus quasi a quibusdā pessimis malis B Et sup oīa mala malis Hō ē eni pessimū malū. homo eni mal⁹ peior est q̄ diabolus. Diabol⁹ si videat iustū nō est ausus ad eū accedere. homo aūt malus q̄uis hoie3 iustū iudicet nō solū illū nō timet sed magis ꝯtemnit. Nō eni diabol⁹ hoi p̄stat v̄tutē sed homo diabolo. arma eni diaboli est malus homo. sicut eni hō sine armis non pōt facere cōtra hostē. sic diabol⁹ sine hoie malo nō pōt aliq̄d cōtra homies scōs. hec ille Placida eni erat aīa eius deo Notandū q̄ aīa hūana placida et deo p̄ciosa iudicat̄ ex trib⁹ videlic3 ex ei⁹ dolorosa amissiōe. ex ei⁹ diligēti acq̄sitōe. ⁊ ex ei⁹ carissima redēptōe Primo ex ei⁹ dolorosa amissiōe sapiens ei nō mltū dolet de amissiōe puerei. Xp̄s aūt sapia dei patris. pl⁹ se dolere ꝓbauit de amissiōe paucarū aīarū q̄ si totū mūdi aurū p̄didiss3 nā mlta talēta auri p̄dita sūt suo tp̄e citates

cōbuste pro quib⁹ christū nullaten⁹fle uisse legim⁹sed certe de amissiōe aia-rū paucarꝝ in ciuitate hir'l'z legim⁹eū fleuisse Luce.xix. Vidēs ciuitatē fle-uit sup illā. Glosa Plangit reprobos etiā qui nesciūt cur plāgebant. sed ex ultant in rebus pessimis. christ⁹ igit amat aiam. Sapie.xi.in fine. Parcis autē oībus qm̄ tua sunt dn̄e qui amas aīas. Scdo patet idem ex eius dili-genti inquisitione. sapiēs eni nō curat si pdiderit aliquid vile. sed christus in partib⁹remotissimis animā pditā que siuit diu etiā qa. xxxiii. ānis laborio-se: qa in paupertate vilitate et labore. Fingūt fabule qa Orphe⁹qsiuit vxorē suam vbiqꝫ nec eam inuenit donec ad infernū descēdit ita xp̄s dum animaꝫ hūanā. xxxiii. ānis quesiuisset tandeꝫ moriēs descendit ad inferna et ibi eā īuenit. p̄s. Domīe eduxisti ab īferno aīam meā. Tertio patet idē ex ei⁹ cara redemptione pro qua rediméda xp̄s vidēs totū mūdū nō sufficere de-dit semetipsū. p̄.ad Corin.vi.in fine. Empti estis p̄cio magno. Habet ergo deus animā humanā sibi valde p̄cio-sam in cuius signū in scriptura dicit deus aīas custodire. Nobilis nō custo dit res immediate nisi sibi carasviliū eni rerū custodia datur famulis. Isto modo temporalia deus hominib⁹ eti am malis custodiēda committit ani-mas vero sue proprie custodie dereli quid. p̄s. Custodit deus animas sācto-rum suorū. et Sapie. iii. b Iusto-rum anime in manu dei sūt. Sicut āt deus maxime carā habet animā hūa nam ita per omnia mali homīes ani-mas suas puipendūt. cito mūdāt sotu lares suos si fedant aīas suas parum curant. vnde Aug. in quodā sermōe. Quid est ꝙ velis habere maluꝫ dices mihi: ꝙ nihil oīno: nō vxorē. nō filiū. nō filiā. nō seruū: nō ancillā: nō tuni-cā. postremo nō caligā et vis brevitaꝫ malā ꝙrogo te p̄pone animā tuā cali-ge tue. Per simile argumētū ꝓbat in de doc. xp̄iana ꝙ homo mal⁹ plus dili git mortē q̄ vitā. qa mortē vult habe-re bonā et vitā malā. p̄s. Qui diligit iniquitatē odit animā suā. De nūero aūt hoīm puersorꝝ aliq̄ aīas suas ven-dunt: aliq̄ pdūt: aliq̄ īpignorāt: aliq̄ ꝓ nihilo dāt. Vēdūt cupidi q ꝓ diuitiis hui⁹vite exponūt se rapinis furti piu-riis falsis mercatōib⁹ symōiis⁊ huius modi Ecci.x. Nō ē iniquus q̄ amare pe cuniā. Hic eivenalē aiaꝫ suā hēt. Se cūdo sūt aliq̄ q aiaꝫ suā pdūt⁊ sūt oci-osi negligēter viuētes⁊ accidiosi ad oē opus bonū nō curātes nisi ꝙ vna dies vadat et alia succedat. Ecci.xx. Est q p dat aiaꝫ suā pre confusione. Tertio sūt aliq̄ qui aiam suā impignorāt. ille eni q īpignorat rem suā non intendit alienare dominiū ꝓ semp sꝫ tantū ad temp⁹ alienat ad vsū. Et quid faciunt istis demōes? quasi eorꝝ feneratores dant ei ad tp̄s mutuo. quicqd volūt di gnitates. diuitias. et voluptates tandē senescūt et fiūt debiles soluere nō pos sunt qa vitā cōsuetā dimittere neque-unt. et sic finalit pign⁹ pdūt licet tñ il lud qñ impignorare īcipiūt pdere nō proponant Est tamē notandū ꝙ duo genera hominū animas suas īpigno-rant sed diuersimode qa aliq vitiose ꝓ voluptatib⁹ hui⁹vite. De quibus dictū est. Aliqui virtuose vt sūt plati et cu-rati qui aīas suas obligāt pro anima-bus subditorum. quorū vnicuiqꝫ dici-

tur cum cura sibi cõmittit̃ illud.ii.regū.xx.Custodivi vrꝝ istū demonstrato suo subdito q si lapsus fuerit erit anima tua pro aïa illi⁹ Quarto sūt aliqui q animas suas ꝑ nihilo dāt et sunt specialit̃ inuidi ⁊ iracūdi. Nā cupidus ꝛcipit ditias. lubric⁹ voluptates. supb⁹ ⁊ abiciosus honores. gulosus cibuȝ et potū. sȝ isti miseri nihil rapiūt delectabile: sȝ amaritudinē ⁊ dolorē ⁊ ideo aïas suas gͣtͥ dāt diabolo. de qͣꝝ qlibet v̓ificat̃ illd̄. Iudic. ix. aïaȝ suā dedit ꝑ iculis.

LEC. LIII.

Populi aūt vidētes ⁊ ñ itelligētes nec ponētes i ꝑcordiis talia. qm̄ gratia dei ⁊ mïa i sctōs ei⁹ ⁊ respect⁹ i electos illi⁹. Dina ꝓvissio ⁊ ꝓuida electorꝝ suorū gubnatio a mal̃ hoïb⁹ mlṫipliciter iudicāt̃. Solēt aūt specialr̃ arguē deū de iniusticia hoies sclares de eo ꝙ iustos in pn̄ti pmittit affligi ⁊ ꝯfusibilit̃ occidi. iniustos v̓o delicate ⁊ diu pittit viuere i iiqtate. Istd̄ mirabile ꝙ viȝ de⁹ i pn̄ti malos ꝓsperari facit ⁊ pmittit ⁊ bonos cōtēni ⁊ cōfūdi i tm̄ mouit taȝ phōs q̄ poetas ꝙ qdā deū habere ꝓuidētiā ⁊ curā d̄ reb⁹ iferiorib⁹ negauert ⁊ oïa ista iferiora dixerūt ꝑ fortunā ⁊ casū irroābilr̃ agitari. In qͣꝝ ꝑsōa exclamat boeci⁹. i. de ꝯso. me. v. O stelliferi ꝯditor orbis. V bi ꝯn̄t̃ ꝯq̄rit̃ ⁊ clamat dicēs. ⁊ q̄rēs rōeȝ a phia q̄re deus mot⁹ corpū celestiū solis lune ⁊ siderū ita vniformit̃ regulat ꝙ oïa certa lege contineāt̃. ⁊ eodē mō arbores fructus ⁊ semia qꝙ nascūt̃ i terra. quare i quit soli hoies videāt̃ a dina ꝓuidentia seq̄strari ⁊ fortune cōmitti ad regēdū Q d̄ ex hoc patē videt̃ qa iiusti iustis dn̄ant̃ ⁊ reprobi v̓tuosis. Istū āt errorē secuti sūt iiusti ꝯ q̄s spūsctūs arguit in li. li⁹ q nullā aliā vitā ꝯspantes nisi istā pn̄tē. illos iudicauerūt cōfūdi ꝑ spꝯ q̄s i pn̄ti viderunt ꝑsecutionib⁹ malorꝝ attritos. Isti g͛ cōi dubitatōi rn̄dȝ spūs scūs i hodierna lctōe oñdēs ꝙ ꝓcedit ex ignorātia hoïȝ. nō ex iniusticia dei regētis. Et cōsistit rn̄sio i isto ꝙ de⁹ ꝑit tit sctōs suos affligi ad t̄ps iiuste vt pro merito pacie glōsi⁹ coronēt̃ ippetuūȝ ⁊ qa istā remūerationē futurā mali ñ itelligūt iō dīnū cōtra electos suos regimē rephēdūt. Duo g͛ fiūt i lcōe ista Nā pmo reprobat̃ reproborū ignorātia. Secūdo declarat̃ dina iusticia. ibi qm̄. Dicit ergo pmo sic. ppl̄i aūt videntes. ⁊c̄. i. ppl̄i videntes iustos tribulari qa mlṫe tribulationes iustorꝝ. in p̄s et nō intelligētes pmiū qd̄ dabit̃ eis i futuro. nec ponētes talia .i. dinas ꝓmissiones i futura vita i ꝑcordiis. i. in affectuosa noticia Et ē affectuosa noticia fides caritate formata quando hō credit. et illud qd̄ credit amat ⁊ opat̃. tal̃ poït i precordiis dicta dei. Precordia enī sicut dicit ysido. xi. ethimo. sūt locavicina cordi quib⁹ sēsus percipitur. Ecci. xxxiii. Precordia fatui quasi rota carri et axis versatilis cogitatus illius. Hec ē igit̃ ignorātia iexcusabilis reproborum qui non intelligunt nec ponunt diuinas promissiones in precordiis suis. i. in debita affectione. Oseee. iiii. Populus non intelligens vapulabit. ergo reprobatur peccatorum ignorantia. Consequenter declaratur diuina iusticia. ibi qm̄ gratia dei ē Et tangit tres effectus diuine beniuolentie erga nos videlicet gratiam misericordiam et respectum. Gratiam prebet iuste viuētibus. secunde ad Corin. sexto. Hortamur vos ne in vacuum gratiam dei recipiatis Et ad Romanos sexto. Grā dei vita eterna mi-

sericordiā penitētib⁹.in ps. Misicor
dia dñi plena ē terra.⁊ Treno.iii.Mi
sericordia dñi ꝙ nō sum⁹ cōsūpti. Et
respectū inocētib⁹.Luce.p.Quia re-
spexit hūilitatē āci.lle sue. Circa miā
dei erga pctōres est. A Notādū
ꝙ tria damna facit pctm̄ cōtra hoīem
si diuina mia nō obstat:qa pctm̄ cōclu
dit excludit⁊ icludit. Cōcludit in iudi
cio.Excludit a regno. ⁊ icludit in ifer
no.Ex opposito mia soluit argumētū
ne hō in iudicio ꝯcludat̄.Tollit ipedi
mētū ne hō a regno excludat̄.⁊ fran-
git ligamētū ne hō in iferno icludat̄.
Argumētū ꝙ facit iusticia cōtra pctō-
rē est demōstratiuū. sicut furtū inuē-
tū cōtra furē ⁊ ideo statim iusticia sē-
tentiat.sed mia sniā suspēdit ⁊ iudici
um sicut pnceps supior Iac.p.Mia su
perexaltat iudiciū.⁊ Math.xii.Si scire
tis qd est miā volo et nō sacrificium
nūq̄ ꝯdēnassetis inocētes. c Scd̄o
pctm̄ excludit hoīem a regno sicut le-
pra excludit a sanoꝝ cōsortio. sꝫ illud
ipedimētū tollit mia grē ianuā rese-
rādo.Xp̄s dicit Ioh.x.Ego sū ostium
Istd̄ ostiū fregit diuina mia cū bacu-
lo crucis cū tāto ipetu ꝙ vna ps descē-
dit ad ifernū et reliqua vsq̄ ad sepul-
chrū.Dicit iusticia nēo virorū q voca-
ti sūt gustabūt cenā meā. Misicordia
dicit.Exite in plateas et vicos ⁊ ꝯpel-
lite itrare vt ipleat̄ dom⁹ mea.Luce.
xiiii. Tertio pctm̄ icludit in iferno
sicut debita detinēt hoīem in carcere.
Amē dico tibi nō exibis dōec reddas
nouissimū minutū Luce.xii.Ecōuer
so.Mia ligamētū soluit redimēdo.p.
ad Corin.vi.Empti estis pcio magno.
Iusticia dicit Cōuertent̄ pctōres i in-
fernū.Mia dicit.A porta inferi erue
dñe aīas eoꝝ Quia dicit̄ in lr̄a.Mia
dei est in sctōs.pōt eē dubitatio lr̄alis.
Vtrū in oī ope dei mia⁊ iusticia cōiū
gant̄.Quod nō:qa in iustificatōe ipi
tātū apparet mia:qa oīs iusticia psup-
ponit meritū: sed iustificatiōnē nullū
precedit meritū in ipio. pp̄ in ope
creatiōis neutrū inuenit̄: nō iusticia:
qa illa psupponit meritū nō mia quia
ipsa presupponit miseriā: sed creatio
nihil psupponit. pp̄ paruuli baptisa
ti affligunt̄ infirmitatib⁹ et morte et
nulla ibi apparet iusticia quia liberati
ab oī pctō nō sūt debitores alicui⁹ pe-
ne ergo iniuste talia patiūt̄. pp̄ nō
videt̄ esse iusticia ꝙ vnus pro pctō al-
terius puniat̄ sicut hoc facit deus fre-
quēter sicut pro pctō cayn maledict⁹ ē
chanaā fili⁹ ei⁹.Geñ.ix.Et pctō dauid
qui ppl'ꝫ nūerauerat pcussus est ppl'us
ii.Regū.vlti.pp̄.Exodi.xii.Aaron ⁊
ppl's peccauerūt in adoratione vituli:
sed ppl's fuit punit⁹ nō aūt aarō sicut
ibi legim⁹ g̃ de⁹ fuit acceptor psonaꝝ
pp̄ ad Roma.xv. Dico ihesū xp̄m
fuisse ministrū circūcisionis ad cōfir-
mādas ꝓmissiōes patrū.gētes aūt su-
per mia honorare deū ergo in cōuersi
one gētiū fuit sola mia. In cōuersiōe
iudeoꝝ fuit sola iusticia. pp̄ in p̄de
stinatione nulla est iusticia in repro-
batōne nulla est mia.ergo Antecedēs
patet ad Roma.ix. cū nōdū nati essēt
priusq̄ aliquid boni aut mali egissent
nō ex bonis opibus sed ex vocante di-
ctū est Iacob dilexi esau autē odio ha-
bui. pp̄ iiustū videtur dare meliori
plus de malis et min⁹ de bonis.et ecō
uerso peiori plus de bonis et min⁹ de
malis: sed hoc facit deus distribuēdo
temporalia.ergo in tali distributione
nec est mia nec iusticia. Ad opposi
tū est ps. Vniuerse vie dñi mia et ve

nitas. Ad questionē dicēdū φ mia et iusticia dupliciter accipiuntur. Primo modo large ɀ communiter. Alio modo stricte et ꝓprie. Large loquēdo mia dei dicitur volūtas bene faciendi creature. Iusticia vero dei dicit cōdecentia sue bonitatis circa creaturā. Et isto modo loquendi certū est φ in omni ope dei mia ɀ iudiciū non iunguntur quia in omni opere suo facit secundū cōdecētiā sue bonitatis. et volūtatem benefaciendi sue creature etiā puniēdi reprobos cū eorū punitio bona fit electis et sic iusticia ɀ mia nullo modo inter se habent oppositionem. ymo sicut docet Anselm⁹ ꝓslogiō. ii. mia nascitur de iusticia. quia iustum est deū sic esse bonū vt parcēdo sit bonus sicut narrat Anselm⁹ φ sil' stāt φ vniuerse vie dñi et mia et veritas ɀ tamen iustus domin⁹ in oibus viis suis Secundo accipiunt mia et iusticia stricte et ꝓprie et sic mia dei dicit voluntatem dei ad subueniēdū miseris preter merita. Iusticia vero dei dicit volūtatem retribuendi scđm merita. et cū mereri et demereri nō sit nisi rationalis creature. manifestū est φ nō in oi ope dei ista duo coniūgunt sed tantū in ope retributiōis que fit creature rationali et de lege cōi. Ad primū in oppositū dicēdū φ in iustificatiōe ipii pcedit motus liberi arbitrii attritiōis ppt quā aliqua ratio iusticie vir φ infūdat sibi gratiā. Similiter est ibi ratio iusticie ex parte dei q quodā modo debitor efficit penitēti ꝓpter promissionē suā. Vñ glo. sup illud ps. iustificeris in sermōibus tuis et vincas. Deus eni hoc ꝓmisit vt pctōrib⁹ penitentibus veniā largiretur et sic in iustificatiōe ipii ex vtraq; pte rō iusticie inuenit seu repit. B Ad scđ3 p3 in pdicta positiōe φ in ope creatiōis hec duo inueniunt large nō stricte Ad tertiū dicēdū φ pctm originale sequitur duplex pena. vna inq̄tū ē īfectiuū psone videl3 carentia diuine visionis. Alia inq̄tū est īfectiuū nature et scđ3 hoc ipsū sequūt pene que ex defectu causant ꝓpter ablationē doni originalis iusticie sicut alias dictū fuit modo baptismus delet penam debitam originali inq̄tum est viciū psone nō autē inq̄tū est viciū nature et ideo baptismus aufert carētiā visionis dei si paruulus moriat. nō aūt aufert penalitates que naturā ɔsequūt ex defectu suorū pricipiorū materialiū post ablutionem pcti originalis: vñ baptism⁹ soluit a reatu mortis eterne. mā et tamē sub reatu mortꝫ corpee ɀ aliarū penarū naturā corporis corpaliter cōsequētiū. Ad quartū respōdet aug. super Iosue. vii. Filii isrl' puaricati sūt. φ in penis eternis nūq̄ vnus ꝓ alio puniet sed in penis tpalib⁹ qnq; vn⁹ ꝓ alio punitur triplici ratione. Primo quia pena eterna nō īfligit alicui pro bono patiētis sed ad vindictā culpe sed tpalis pena frequenter infligit pro bono patiētis et etiam aliorū vt videāt q̄tū peccatū sit fugiēdū vbi ꝓ pctō vni⁹ affligitur multitudo et sic fiant homies cauciores cōtra pctm et videāt φ vnusquisq; sollicit⁹ eē debeat ꝓ alio ne peccet ex q̄ ꝓ pctō vnius ceteri puniūtur. Scđo qa q̄tū ad corp⁹ vn⁹ hō est rex alteri⁹ vel subdit⁹ sicut fili⁹ pris ɀ fu⁹ dñi. ɀ iō fili⁹ punit qnq; ꝓ pctō pris tēporalit ɀ fu⁹ ꝓ pctō dñi. Sed q̄tū ad bonū aie qlibet gerit psonā suā ɀ sic ī tali casu pr ɀ dñs puniūt ꝓ se. fili⁹ aūt et fu⁹ ꝑ accidēs inq̄tū res eorꝫ ɀ sic canaā

ꝑ cayn punit⁹ est et est sēsus. nō leteris
tu de filio tuo sic̄ nec ego de te Ter
tia ratio est scd̄ʒ Gregoriū ꝙ qn̄ꝗ vn⁹
est ꝑticeps culpe alteri⁹ sicut qn̄ꝗ ꝓpt̄
culpas subditoꝝ p̄lati ꝑmittūt̄ cadē i
pctm̄ ꝛ iō ꝓ pctō p̄lati tꝑalit̄ merito pu
niūtur sicut dauid peccāte punit⁹ ē po
pulus vt argutū ē Ad qntū dicēdū.
ꝙ aarō fuit punit⁹ sicut ꝛ ꝑplꝰs. nō tn̄
pena manifesta ī signū ꝙ p̄lati nō de-
bent manifeste puniri sed occulte ꝓpt̄
scādalū vitādū. Pena aūt dicit̄ fuisse
in ipso et in filiis eius qa in sacrificio
vitule ruffe imūdi efficiebāt̄ sicut pꝫ
Nūeri. xix. c. Ad sextū dicendū ꝙ
aplꝰs loqtur illo mō loquēdi: qa aliqs
mod⁹ iusticie fuit in cōuersione iude-
orum qui non fuit in cōuersiōe gētiū
scꝫ īpletio ꝓmissionū factarū patrib⁹ ꝑ
ꝓphetas. fuit tn̄ vtrobiꝗ cōdecētia di-
uine bonitatis q̄ vocarent̄ ad p̄miū et
sic ē iusticia. Itē īsufficiētia meritorū
fuit in vtrisꝗ: et sic mīa. Ad septi-
mū in ꝑdestinatōe ꝛ reprobatiōe vt cō
notāt effect⁹ in creatura, bene sūt iu-
sticia et mia cōiter loquēdo: nō tn̄ stri
cte vt in positōe dictū est. Ad octa-
uū est dicēdū ꝙ hoc cedit in ꝑfectū bo
norū q̄tū ad bonū sp̄uale quod est sim
pliciter bonū hoīs. LEC. LIIII.

c Ondēnat aūt iust⁹ mortuos. vi-
uos. īpios. ꝛ iuuēt⁹ celeri⁹ ꝯsum
mata lōgā vitā īiusti. Postq̄ sp̄ussā-
ctus excusauit diuinā iusticiā ī hoc ꝙ
ꝑmittat qn̄ꝗ iustos v̓tuosos ꝛ sanctos
mori celeriter an̄ maturā etatē. quos
dā naturalit̄ propt̄ nature defectū q̊s
dā violēter ꝑ martyriū eis illatū. Hic
cōparat breuitatē vite iustorū ad lōgi
tudinē reproboꝝ Circa hoc duo facit
Primo ostendit ꝙ reprobi iudicantes
de vita iustorū decipiūtur per ignorā

tiam Secundo ꝙ post mortē puniunt̄
per penarū tolerantiā. Secūda ꝑs ibi.
Et erūt post hec. Circa primū duo
facit. Primo oñdit ꝙ reprobi ex cōpa
ratione iustoꝝ iudicāt̄ esse punibiles
Scd̄o ꝙ ex ꝑsecutōe iustoꝝ excecant̄
et fiūt derisibiles. Scd̄a pars ibi. Vi-
debūt. Circa primū sic dicit. Condem
nat autē iustus mortu⁹. quasi diceret
euidenter apparet malicia peccatorū
diu viuentium ex cōparatione ad iu-
stos in iuuentute cōsummatos. Licet
enim ad acquisitionē virtutum mora
lium requirat̄ multū de tp̄e: nō tamē
ad deo ꝑfecte seruiēdū: qa per v̓tutes
theologicas deus supplet ꝙ min⁹ sub
est de v̓tutibus acquisitꝭ. Et ideo iuuē
tus celerius cōsummata. i. iuuenis bo
nus in breui tempore ꝯsummatus id
est ꝑfectus cōdemnat hoc est cōdēna-
bilem ostendit longā vitā iniusti: quia
ex quo iuuenis mortu⁹ fuit ꝑfecte iu-
stus ꝛ deo accept⁹. patꝫ ꝙ viri īpii diu
viuētes merito debētꝯdēnari A
Hec est sententia lr̄e videlꝫ ꝙ mali se
nesꝯdēpnātur id ē cōdēpnabiles ostē-
dūtur: si cōparent̄ ad bonos iuuenes
cito defūctos. Notādū est hic ꝙ ī oī
republica ꝛ cōitate quacūꝗ sūma cu-
ra debet esse de iuuētute in bonis opi
bus īstruēda. sicut satis docemur Eccī
xxx. sub metaphora de equo īdomito
Equus enī indomitus euadet durus ꝛ
fili⁹ remissus euadet preceps. Et īfra.
Non des illi potestatē in iuuētute ꝛ ne
despicias cogitatus illi⁹. curua ceruī-
cem illius in iuuētute. et tonde latera
eius dū īfans est. Vult dicere ꝙ sicut
equus in iuuētute durevadit et ita li-
benter in precipiciū: sicut in viā rectā
ita iuuenis dimissus volūtati sue nūq̄
portabit suauiter alios in quacūꝗ so-

cietate. sȝ ita libet̃ ruet invicia: sicut equ⁹ indomitus in precipiciũ. equ⁹ atiquus nõ admittit calcar: nõ sellã. non frenũ: nisi ad talia fuerit assuefactus i iuuẽtute. ita nec adolescẽs admittet aliq̃ obediẽtiã nisi fuerit assuefact⁹ in iuuẽtute. iõ dicit arist. ii. ethi. c. ii. Doctrina platonis fuit ista ꝙ oportȝ duci aliq̃liter cõfesti ex iuuenib⁹ q̃lit̃ et i q b⁹ gaudere oȝ et cõtristari. et ideo non solũ hoc imo oportet ꝙ nutriantur legib⁹ coactiuis. quia iuuenib⁹ opa v̾tuosa nõ sũt secũdũ se delectabilia. sicut dicit idem ph̃⁹. x. eth. c. ix. Et ideo sicut ibi cõcludit necessariũ est fieri q̃sdã regulas pro iuuenib⁹ quibus conpellãt̃ ad mores. et cũ sint pleni passi omib⁹ voluptatũ. non pñt addiscere delectari in v̾tuosis nisi ẜm bõas leges informẽt̃. Quales aũt sint ꝯditões iuuẽtutis sufficiẽt̃ narrat arist. ii. rethorice ita dicẽs. Primo eñi cõcupiscitiui sũt iuuenes ⁊ cito cõcupita ꝓsequẽtes. scȝ venerea vehemẽt̃. Quidã ergo cõcupiscũt et facilit̃ a ꝯcupitis desistunt sũt aũt acute voluptatis non magne sicut laborantiũ sitis et famis. Sũt eniȝ animosi et acute ire et facilit̃ irã suaȝ prosequũt̃. Amãt eñi honores et non sustinẽt despici. Faciliter aũt ab ira desistũt. Amãt etiã honores ⁊ victorias: qm̃ iuuẽt⁹ excellẽtiã ꝯcupiscit. Min⁹ aũt his amãt pecunias: quoniã inexperti sũt q̃tũ ad indigẽtiã hoĩȝ et mali gni nõ sũt nec cauillosi. ⁊ facilit̃ credẽtes: qm̃ adhuc i multis decepti nõ sũt et bõe spei sũt. et plurima sperãt quoniã in paucis repulsã passi sũt q̃ꝓpt̃ multa sperant. et qm̃ futurorũ ẽ spes. preteritorũ v̾o mẽoria. iuuenib⁹ autẽ pauca preterita sũt: plurima aũt futura: qm̃ iã quasi viuere incipiũt. ꝓpt̃ hoc facilit̃ decipi pñt: qm̃ facilit̃ sperant ⁊ erubescitiui sũt. qm̃ i virtutibus ꝑfecti nõ sũt. sed solũ ipsa cognoscũt q̃ i pis a legib⁹ ꝓponuntur: in q̄b⁹ sepe deficiunt. et magnanimi sũt qm̃ a nullo adhuc invita humiliati fuerũt. et dignificant semetipos: qm̃ bone spei sũt. et magis eligũt honorabilia q̃ vtilia. viribus autem magis viuunt. quam ratõcinatione. virt⁹ aũt ẽ vis honorabilis ⁊ ratiociatio vtilis. ⁊ amatores amicoꝝ sũt et magis coetaneoꝝ q̃ eoꝝ q sunt alteri⁹ etatis. Nõ eñi iudicãt̃ aliq̄d ad vtile: et ideo de amicis quib⁹dã nihil curant sed in cõuiuãdo delectantur. ⁊ ꝓpt̃ h̾ aĩcos amãt coetaneos. et oĩa in magis. i. excessiue operãt̃ puta valde amãt: similit̃ et odiũt. Cã aũt ẽ q̄a oĩa scire putãt̃ et asserũt. ⁊ iõ excessiue in omnib⁹ opant̃. et iniuste faciunt cõtumelias aliis irrogãdo. et inde excellẽtes volunt apparere. Et misericordes sũt: quoniam oẽs sicut ipsi sũt arbitrãtur innocẽtes et iniuste pati. insup risus et ludoruȝ amatores sũt. Hec ar̃. Ex q̄bus dict̃ satis patȝ ꝙ iuuenes castigatione indigẽt vehemẽti ꝓpter diuersa desideria que cõtra rõeȝ natura calida causat. dũ durat tẽp⁹ iuuẽtutis. Vñ. ii. ad thĩo. ii. Iuuenilia desideria fuge. Propt̃ q̄d q curã animarũ habetis istud subdit̃ vestris inculcare debetis ꝙ tam patres carnales q̃ sp̃uales istruãt filios suos in cultu christi et in ꝓceptis diuinis a Notãdũ ẽ auteȝ ꝙ ad etatẽ iuuenilẽ hoc est ad iuuenes vos q virilles annos attigistis quadrupliciter vos habere debetis. Est iuuẽt⁹ morib⁹ iformãda. arci⁹ castigãda. ꝓci⁹ sustentanda. micius iudicanda. Prĩo igitur iuuentus moribus est informãda. Istud fecerunt antiq gẽtiles tripl̾

Scripturꝭ librorꝝ. picturꝭ gestorꝝ et fi-
guris signorū. Nobibiles enī ātiq ex-
plorauerūt q meliores fuerūt phi ⁊ il
los suos pueros tā litteris q̄ moribus
imbuendos dederūt. Vn̄ Trayanus
plutarcū. Nero. Senecā Alexāder A
ristotelem habuerūt magistros. et ne
[a talib⁹ magistrꝭ] aliqd dissolutionis
vel lubrice leuitatis addiscerēt sūme
cauebāt. Vn̄ boecius in prologo mu-
sice. sic salomon de se dicit Sapie. viii.
Hāc amaui et exqsiui a iuuētute mea
Itē docuerūt iuuenes picturis gestorꝝ
Vnde sicut narrat qdā expositor su-
per iuuenalē libro. i. Satira. Nobiles
romani sic disposuerūt actiones suas
p singulos dies. ꝙ sūmo mane oēs silr̄
petebātvel adibāt arc⁹ triūphales in q
b⁹ āncessores sui depigebāt̄ cū armis
et cautelis qb⁹ dimicauerāt ꝯt̄ hostes
suos vt sic iuuenes illis visis accēderēt̄
ad v̄tutes p imaginationē gestorꝝ. de
inde tēplū appolinis petebāt q erat de
us sapie. Postea iudices ad forū et se-
natores ad capitoliū descēdebāt. Iudi
ces vt cās tractarēt. Senatores vt de cōi
vtilitate reipublice deliberarēt ⁊ sic tē
p⁹ suūvsq ad horā nonā expenderūt
et ne iuuenes a bonis occupatōib⁹ im
pedirēt̄ p totū tēp⁹ añ nonā horā ordi
natū erat ꝙ meretrices ꝑ nullo cēsu ꝑ
stibula sua egrederēt̄ ante nonaꝫ. ne
iuuenes a suis informatioib⁹ ⁊ viri a
ꝯsilio reipublice p delectatōnes libidi
nosas aliq̄ten⁹ turbarēt̄. Et hec ē rō se
cūdū hugonē q̄re meretrices nonarie
apd̄ rōanos vocabāt̄: qa ad horā nonā
licuit eis egredi de domib⁹ suis ⁊ n̄ añ
Itē docebāt̄ iuuenes ad bonos mores
figurꝭ signorꝝ Vn̄ narrat macrobi⁹. i
saturnaliū qd̄ apd̄ rōanos pueri nobi
liū q̄dāvtebāt̄ veste q̄ dr̄ p̄texta ⁊ in̄ pu
eri nobiles vocabāt̄ p̄textati. hēbāt ei
corā pectore suo bullā q̄dā aureā ha-
bētē figurā cordis hūani. Bulla aūt fu
it semirotūde figure q̄i medietas spe
re ad silitudinē bullarꝝ q fiūt i aq̄. p̄te
xta erat de purpura q̄ ē rubei colorꝭ vt
pudore sue nobilitatꝭ a viciis se subtra
herēt ⁊ cordis imaginē añ pect⁹ porta
bāt vt seinuicē ītuentes ita se fore ho
mīes cogitarēt si corde prestarēt. Hec
macrobi⁹. Sic g̊ p̄mo ē iuuētus mori-
b⁹ iformāda. Eccs̄. xii. Memēto crea
toris tui i dieb⁹ iuuētutꝭ tue Scd̄o iu
uēt⁹ ē arci⁹ castigāda qa puer. xiii Qui
ꝑcit virge odit filiū suū. Et eccs̄. xxx.
Curua ceruicē ei⁹ dū iuuēis est. Aues
pullos suos ⁊ fere fetus suos īmꝯditi
ones nature sue castigāt ⁊ domāt Istd̄
figuratū ē hely sacerdote q ꝑpt̄ negli
gētiā castigādi filios ꝑ filiorꝝ iniqta-
te dānat⁹ ē. Vnde beda qa fera pieta
te supat⁹ ē hely. Ferire deliq̄ntes fili-
os noluit apd̄ districtū iudicē seipꝫ cū
filio crudeli dānatōe ꝑcussit. Vn̄ ve-
rū est ꝙ v̄bis eos aliq̄lit̄ corripuit sicut
pꝫ. i Re. ii. Nō ē bōa iqt hec fama quā
audio de vobis sed h̄ ē nimis modicū
ad correctōeꝫ malorꝝ iuuenū sicut pꝫ
x. ethicorꝝ. Vn̄ narrat boeci⁹ p̄mo de
disciplina scolariū de sāguineo lucre-
cii filio. Tertio iuuentus est parci⁹
sustētāda vt in iuuenili etate assuescat
sobrietati. Ad Thitū. ii. Iuuenes simi
liter hortare vt sobrii sint. Vn̄ narrat
aug⁹ de bōa matrona. ix. ꝯfessionum
c. viii. ꝙ curā habuit q̄rūdā filiarum
nobilium eratq in eis cohercēdis cuꝫ
opus esset sācta seueritate vehemens
atq in docendo sobria/prudētia/ Nā
eas preter illas horas quib⁹ ad mēsā
parētū moderatissime alebantur: eti
am si exardescerent siti / nec aq̄ bibe-

re sinebat: precauēs cōsuetudinē ma-
lā et addēs verbū sanū. Nō aquā bibi
tis qa in ptāte vinū non habetis cū ad
maritos veneritis facte dn̄e apotecarū
aqua sordebit sed mos potādi pmane
bit Quarto iuuēt⁹ ē mici⁹ iudicāda
nō est enī desperādū si frequēt̄ peccēt
vn̄ signāter petiuit ps. Delicta iuuētu
tis mee. Ypocras poīt talē aphorismū
Epilētie qb⁹ ante iuuētutē nascūtur i-
mutatōēȝ hn̄t. qb⁹ cūq vero dū. xxv. ā
nor fuerit plurimū cōmoriūt̄ vel cō
mouēt̄ . sic igit̄ ē informāda iuuētus
morib⁹. et sic fuit sctissi⁹ pdicator splē
dor eccle sctūs paul⁹ cuius cras cōuer-
sionē celebrabim⁹ tā in moralib⁹ q̄ sci
entialib⁹ istruct⁹ et ad pedes gamaliel
doctor et ideo cōfidēt̄ dixit corā rege
agrippa pn̄tat⁹. Act. xxvi. Et qde vitā
meā a iuuētute que ab initio fuit i gē
te mea in iherosolimis nouerūt oms
iudei pscietes me ab initio si velint te
stioniū phibe qm̄ fm certissimā sectā
nrē religionis vixi phariseus. Et vera
cit̄ iste psūmat⁹ ē i breui expleuit tēpo
ra mlta discurrendo. docēdo disputā-
do. scribēdo. vt pfidēt̄ scriberet. Et il-
lud. i. ad Thimo. iiii. Bonū certamen
certaui cursū cōsūmaui fidē suaui de
reliq̄ rpoita ē mihi corōa iusticie quā
iā hȝ in celis: In historia barlahā quaȝ
iohannes damascenus dicitur cōpilas
se refert̄ q idē barlahā mōach⁹ solita
ri⁹ pmo fuit. et postea mgr̄ cuiusdā fi-
lii regis q iosophat dicebat̄ a q̄ idē pu
er quesiuit cuius etatis esset sub his v
bis. Dic mihi iqt pr̄ qt ānorū es. z vbi
puersar qa a te nūq volo separi? Et il-
le rn̄dit annorū sū. xlv. in desertis terre
sennaar degēs ad quē iosophat ampli
us mihi appares pr̄ q̄ lxx. annorū. Et
ille si a natitate mea oēs ānos meos q̄
ris discere bn̄ estiasti. sȝ nullo modo a
me in mēsuravite cōputat̄ qtqt in vai
tate mūdi expēsi sūt. tūc enī in interi-
ori hoīe mortu⁹ erāz annos mort nū
q̄ vite noīabo. Simil̄ fuit rn̄sio illius q
diu vixeāt i seclo et tantū. xvii. in reli
gione q etatē suā iterrogāti rn̄dit vixi
et iterum quereti qtū rn̄dit dū dixi vi
xi qtum vixi tibi dixi. Et iō narrat va
leri⁹ marcialis li. primo de quodā an-
thonio sene qui cōputare potuit. xv. o
lipiadas. iste ita virtute vixerat q rco-
gitare potuit de tota vita suaz etate sn̄
displicētia pcedētis vicii. et ideo cōmē
dās suā felicē etatē. dicit q hoc ē bene
viuere videlicet sic viuere q ipe possit
frui vita priori. Vn̄ dicit sic. ampliat
etatis spaciū sibi vir beat⁹. hoc est viuē
bis / vita posse priore frui

LECTIO. LV.

V Idebūt enī finē sapiētis z nō in
telligēt qd cogitauerit de illo de⁹ z qre
munierit illū dn̄s Videbūt enī et cō-
temnēt. illos aūt dn̄s irridebit P⁹ q̄
spūssctūs declarauit q impii ex cōpa-
ratione iustorū euidēt̄ iudicat̄ punibi
les. hic on̄dit q ex persecutōe iustorū
excecāt̄ et fiunt derisibiles. Excecauit
enī eos malicia eorū. sap. ii. Et circa h̄
duo facit. Prio tangit eorū culpā. Se-
cūdo subdit eorū penā ibi. illos āt Cul
pa ē duplex. videlicet ignorātia et ma
licia. Ignorantia in nō itelligēdo. ma
licia in contemnendo Dicit ergo sic
Videbūt s. mali z reprobi psecutores
iustorū finē sapient. i. martiris secun
dū glosam interlineare. et nō intelligēt
propt̄ maliciā excecātē. ii. ad cori. iiii
De⁹ hui⁹ seculi excecauit mentes in-
fidelium vt in eis nō fulgeat illūiatio
euuāgelii. De⁹ hui⁹ secli. i. de⁹ ver⁹ q n̄
solū bonos regit sed etiā malos p me

rito p̄cipitat. fm ābro. vel de⁹ hui⁹ secu
li q̄ est p̄nceps h⁹ mūdi q̄ seclarib⁹ p̄n-
cipatᷣ s₃ aug. et iō ex culpa eorū pro-
uenit ꝙ nō intelligūt. ysa. vi. Audite
audiētes et nolite intelligere visione₃
videte et nolite cognoscere. Nō igitᷣ ī
telligēt q̄d cogitauerit de illo sc₃ sapiē
te deus. i. q̄litᷣ de⁹ p̄pauit sibi coronā ꝑ
cinere. oleū pro luctu. palliū laudis ꝑ
spū meroris. Quid aūt de⁹ sr̄ iustos q̄
aduersa sustinēt cogitet ip̄e dicit. Ihē.
xxix. Ego eī scio cogitatiōes q̄s cogi-
to super vos dicit dn̄s cogitatōes pacis
et nō afflictionis vt dem vobis finem
⁊ pacia₃. Et q̄re munierit illū dn̄s sup
ple nō ītelligēt reprobi quare videlic₃
dn̄s munierit martirē armis fidei se
cūdū glo. ex h° apparet ꝙ littera deb₃
esse munierit et nō minuerit l₃ Raba
n⁹ sic expoīt. Consequētᷣ cū dicit vide-
būt enī. Assigāta eorū ignorātia. assigāt
eorū maliciā dicēs. Videbūt eī mor-
tē sctōrū in p̄senti et ꝯtēnēt eos nesci-
ētes finē future glīe sicᷣ diues ꝯtēpsit
la₃arū ⁊ tn̄ portabatᷣ ab āgelᷣ in sinū a
brahe. Luce. xvi. et sic tāgitᷣ eorū cul
pa. Cōseq̄ntᷣ ibi. illos aūt. subditᷣ eorū
pena quia domi⁹ illos irridebit. i. dig-
nos irrisione mōstrabit in die iudicii
gn̄alᷣ. ꝑuer. i. Ego q̄₃ in īteritu vrō ride
bo et subsānabo cū vobis q̄d timebatis
aduenerit. Et in p̄s. Qui hītat in celis
irridebit eos et domi⁹ sb̄sānabit eos.
A Irrisio ꝓprie fit cū cachīnatōe oris
et buccarū. S₃ subsānatio fit cū rugati
one nasi. Et sic tn̄ vult dicē ꝙ de⁹ ostē
dit r̄probos oī irrisiōe dignos. Et hec
ē sn̄ia littere Videbūt enī finē sapien
tis. Sapiēs enī sicut dicit ysido. x. ethi
mo. Denoīat⁹ ē a sapore q̄a sicut gust⁹
aptus ē ad discernēdū sapores ciborū
sic sapiēs ad dinoscēdū res et rerū cās

eo ꝙ vnūq̄d q₃ dinoscat atq₃ sēsū vitatis
discernat. Cui cōtrari⁹ ē insipiēs. eo ꝙ
sit sine sapore nec alicuius discretiōis
siue sēsus. Cū eī null⁹ sit sapiēs a natu
ra sicut dicit aris. vi. ethi. c. viii. circa sa-
piētiā q̄tuor sūt attēdēda videlic₃ quis
sit mō⁹ sapiam acq̄rendi. q̄d signū sapi
entiā ꝯgnoscēdi. q̄d op⁹ sapia₃ exercē-
di. q̄s fruct⁹ sapia₃ possidendi. Prio
igitur de mō acq̄rendi sapia₃ sciendū
ꝙ ipsa nō acquiritur sine amore sine
labore sine hūilitate sine stabilitate.
De primo aug. de morib⁹ ecc̄ie ⁊ ma-
nicheoꝝ. li. i. c. xxix Sapia si nō totis vi
ribus cōcupiscatur īueniri nō pōt. aō-
re queritur amore reuelatur amore ī
ea permanetur. Sap. viii. Hanc ama-
ui et exquisiui a iuuentute mea. Vn-
de metrice dicitur. Disce libens et eris
sapiens et honore frueris Q̄d fieri q̄
ris disce libens et eris. Primo igitur
queritᷣ amore. Secundo labore. Vn
de narrat hugo didascolon parte. ii. ꝙ
apud veteres lecticam philosophie q̄-
tuor persone supportabant: due ī spe-
cie iuuenum precedentes et due ī spe
cie puellarū sequentes. Iuuenes dice-
bantᷣ amor et labor. Puelle cura et vi
gilia. In labore est vt agas. In amore
vt proficias. in cura vt prouideas. in vi
gilia vt attendas. Vnde narrat Ihe-
ro. in suo policrato. li. iiii. ꝙ gentiles
veteres sapientiam quasi omniū₃ de
orum principe₃ coluerūt et ei⁹ imagie₃
pre foribus omnium templorum de
pinxerunt et iuxta imaginem ei⁹ ista
verba scripserunt. Vsus me genuit.
memoria me peperit. sophia₃ me vo-
cant greci. vos sapientiam. ego odi stl
tos homines et ignaua opera ⁊ friuo
las sententias. Et h° est q̄d dicitᷣ. ꝑuer.
ii. Si sapientiā inuocaueris et inclina-

ueris cor tuū prudētie· si q̄sieris eā tā-
q̄ pecuniā ꝛ sicut thesauros effoderis
illā· tūc intelliges timorē dn̄i et sciam
dei iuenies qa dn̄s dat sapiaꝫ ꝛ ex ore
eius prudētia. Sapia in scriptura figu
ratur per aurū qd̄ inter metalla ꝓfun
dius generaꝰ in terra ꝛ cū maiori la-
bore effodiꝰ. Tertio ad acq̄rēdā sa
pientiā requiriꝰ hūilitas. Vnde aug.
li. iii. de natura et origine aīe ad Vin
centiū in p̄ncipio quātū appet ex dōis
ingenii que tibi largit⁹ est deus. ꝑfe-
cto sapiēs eris si te nō esse credideris.
atq; vt sis ab illo qui facit sapiētes pie
suppliciter istāterq; poposceris ꝛ ma-
lueris errore nō decipi· q̄ errātiū lau-
dibus honorari. Et ideo cū quidā āti-
qu⁹ de mō discēdi in̄rogareꝰ r̄ndit si
cut recitat Hugo in suo didascolon vbi
prius. Mens hūilis studiū querēdi vi
ta q̄eta scrutiniū tacitū pauptas. terra
aliena hec reserare solēt m̄ltis obscu-
ra legēdo. a De studio ū et hūili
volūtate discēdi q̄ habuit plato scribit
Ihero. ad paulinū p̄sbyterū sub his v̄-
bis. Si plato egyptū et architā tarētī-
nū eandēq; orā ytalie que quōdā ma-
gna grecia dicebaꝰ laboriosissīe pa-
grauit vt qui athenis mgr̄ erat ꝛ potēs
cuiusq; doctrinas achademie ginna-
sia ꝑsonabāt: fieret pegrin⁹ atq; disci-
pulus malēs aliena verecūde discere
q̄ sua ipudēter ingerere. ꝑuer. xi. vbi
est hūilitas ibi est sapia. Quarto re
q̄riꝰ stabilitas ꝛ ꝑseuerētia in addiscē-
dō. vn̄ antiq̄s phos vsq; ad mortē legi
mus studuisse vn̄. Valeri⁹. li. viii. Car
neades laboriosus ac diuturnus sapie
miles fuit. siquidē expletis. xc. annis
idē illi viuēdi ph̄andiq; finis fuit. So
crates. xciiii. ānū agēs nobilissimū li-
brū scripsit Crisipp⁹ lxxx. āno ex actis

sime subtilitat volumē scripsit. Symo
nides. lxxx. āno carmina ꝯscripsit de
stabilitate studii archimedis quē nos
mō archimedē dicim⁹ sicut credo. idē
narrat valeri⁹ Archimedis quoq; fru
ctuosā fuisse idustriā dicerē nisi eadē
illi dedisset vitā et abstulisset. Capt̄ ei
Syracusis marcell⁹. machinatōib⁹ ei⁹
diu ac multū. victoriā suā ihabitā sen
serat eximia tn̄ hoīs prudētia delecta
tus vt capiti illi⁹ pcereꝰ edixit. pene tā
tū gl̄ie in archimede reseruato q̄tum
in oppressis siracusis reponēs. ac dum
is oculis anioq; in t̄ra defixis formas
describeret militi q p̄dandi gr̄a domū
irruperat extractoq; sup caput ei⁹ gla
dio qs nā esset in̄rogabat. ꝑpt̄ nimiā
cupiditatē iuestigādi qd̄ q̄rebat nomē
suū iudicare nō potuit. sed ꝑtracto ma
nib⁹ puluē: noli inq̄t obsecro istū cir-
culū disturbare ac ꝑinde quasi negli-
gens ipii lictoris obtruncat⁹ sanguine
suo lineamēta artis sue ꝯfudit: quo ac
cidit vt ꝑpt̄ illd̄ studiū mō donareꝰ vi
ta. mō spoliareꝰ Ecci. vi. Fili a iuuētu
te tua accipe doctrinā et vsq; ad canos
iuenies sapiaꝫ. B Sic ergo patet
quis sit mod⁹ sapiaꝫ acq̄rēdi. Scd̄o vi-
dendū est de signo sapiaꝫ cognoscēdi.

Vbi notādū ꝙ apud stoycos signū
sapie fuit patia Vn̄ seneca ad Serenū
in li. q sic ititulaꝰ ꝙ i sapiētē nō cadit
iiuria sic dicit. Epicur⁹ ait iiurias ito-
lerabiles eē sapiēti. nos āt iiurias non
eē nec l̄i nature r̄pugnare nō negam⁹
rē icōmodā eē v̄berari ꝛ ipelli ꝛ aliquo
mēbro carē: ſꝫ oīa negam⁹ iiurias esse
Nō sēsū illis dolorib⁹ subtrahim⁹: sed
nomē iiurie qd̄ nō pōt recipi salua vi
tate vn̄ scd̄ꝫ eūdē ibidē. Ista ꝯn̄a nōva
let aliq̄s hō facit mihi iiuriā. g̃ ego ac
pio iiuriā. Ponit ei exēplares istātias

Esto qꝫ aliqs rem quā de villa mīa surripuit in domo mea ponat: ille furtuꝫ fecit ego nihil pdidi. Siqs cū vxore sui a tāq̄ aliena cōcūbat adult̄ erit. q̄uis illa adultera nō sit. Aliqs mihi det venenū sed vim suā mixtū cibo pdidit. sceleri se obligauit et si nō nocuit nō mi⁹ latro ē cuius telū oppoitā veste elusū ē ꝛ oīa scelera añ effectū opis q̄tuꝫ culpe satis est. pfecta sūt. Eodē mō licet aliquis inferat iniuriā. sapiēs eā n̄ recipit. Multa ei sūt q̄ iniuriā submouē possūt. Scđo qꝫ in sapiētē non cadit cōtumelia sic psuadꝫ. Multa eni q̄ vidētur cōtumelie: nō sūt: sed fiūt vicio interpretātis. si aliqs dicat sibi cōtumeliā fieri ab aliq̄ qui sibi nō assurgit. ponit ergo tale exemplū. Pueri aliqñ feriūt parētes expuūt ī matrē ꝛ lacerāt ꝛ tamē null⁹ dicit eos ꝯtumeliā ītulisse. et subdit. queadmodū nos aduers⁹ pueros habebi⁹: ita se hꝫ sapiēs aduersus oēs qb⁹ ētiā p⁹ iucteratā caniciē puerilitas iest. Et addit qꝫ inter eos ꝛ pueros nō ē differētia nisi qꝫ ī maioribus errāt. voluptatē secuti nulla rōe reg̃lati. Si q̄rat̃ ab eo q̄re sapiens si nō accipit iīuriā nec ꝯtumeliā quare punit q talia sibi vel aliis inferūt. Respōdꝫ nō sevleiscit̃ sꝫ illos emendat nec tamen irascit̃. qs medic⁹ frenetico irascit̃? qs febricitāt̄ a frigida aq̄ phibiti maledicta ī malā pteꝫ accipit? Hūc effectū aduersus omnes hꝫ sapiens. quem aduēsus suos egros medicus. Scit sapiens ōs hos q togati purpuratiq̄ icedūt. valētes coloratos. sꝫ tn̄ male sanos eē. q̄s n̄ alit̃ vidꝫ q̄ egros. q̄ et itpatos: n̄ respicit qd hoīes turpe iudicēt aut miserū n̄ ꝛ illđ qđ ppl's sꝫ vt sidera p̄riū mūdo iter icedūt. ita hic aduersus opinionē oīꝫ vadit hec ille. signū g̃ sapiē sꝫ stoycos ē n̄ pati iiurias. Vñ boeci⁹. ii. de ꝯso. p. vii. narrat de q̄dā q false assūpsit sibi nomē phi casū istū Accessit quidā ꝛ dicit se velle experiri an vere esset phs si illatas iīurias leuit̃ paciētq̄ sustineret. ille g̃ paulisp paciaꝫ assūpsit. acceptaq̄ ꝯtūelia velud isultās. Iā tādē iqt itelligis me eē phm? Cui ille nimiuꝫ mordacit̃. itellexerā iqt / si tacuisses q. d. Si tacuisses putassē te phm̄. n̄c aūt ga de tua pacia q̄r vanā glāꝫ scio quia phs nō es. Et inde accipit̃ lr̄ vulgare p uerbiū Si tacuisses phs fuisses. Ecci. xx. Hō sapiēs tacebit vsq̄ ad tps: lasciu⁹ āt ꝛ iprudēs n̄ seruabit tps Tertō vidēdū ē qđ fit op⁹ sapiaꝫ exercēdi

Vbi notadū qꝫ pcipue tres sūt act⁹ sapiēt̄ Informare. reprobare. ꝛordiare Informare mores reprobare errores ꝛ ordiare iferiores Et iō dicit Ari. i. e lēchoꝝ. Est ātvt advnū sit dicere opus sciēt̄ n̄ mētiri de qb⁹ nouit ꝛ mētiēteꝫ posse maifestare. Primū ptiet ad iformatōeꝫ Scđꝫ ad reprobatōeꝫ Dicit etiam phs. i. metha. qꝫ int̃ ea q̄ hoīes de sapiēte ꝯcupiūt. ꝯit̃ ē vnū qđ ad eū ptinet: ordiare. Et iō ī aureo sclo soli sapiētes gubernabāt. sic dicit Sene. ī ep̄ xcii. Et ihero. ī suo policto li. iiii. Romanos pricipes aut duces dū eoꝝ res publica viguit n̄ memini illr̄atos extitisse. ꝛ nescio quō ꝯtigit ex q̄ pricipib⁹ lāguit vt⁹ lr̄aꝝ armate milicie īfirmata ē man⁹ et ipi⁹ p̄ncipat⁹ q̄i pcisa ē radix b Vñ q̄dā rex rōanoꝝ scribēs ep̄laꝫ cuidā regi frācoꝝ q̄ten⁹ filios suos ī lr̄is erudiret istđ itserit. Rex iqt illr̄at⁹ q̄i asin⁹ corōat⁹. hic ē qꝫ karol⁹ trāstulit studiū de rōa ī parisi⁹. De q̄ dr̄ qꝫ oēs artes liberales habuit in suo palatio miro mō depictas. Et de dauid dr̄ qꝫ hūit sapiam sicut angel⁹ dei

Nulla enim cōitas sine sapiētib⁹ regi potest Sapie.vi. Multitudo sapiētū sanitas ē orbis t̃rarū In cui⁹ signū narrat ysido. li.i.ethi.c.xxvi. ꝙ demostenes orator cōtra philippū regē tali fabula vsus ē. Cū philipp⁹ atheniēsēs obsideret postulauit vt sibi decē oratores darēt̃ et tali pacto discederet. Rn̄dit dēostenes lupos aliquādo pastorib⁹ quoꝝ diligentiā decipere volebāt suasisse vt in amiciciā ꝯuenirēt. ea ꝯditione vt canes in qb⁹ erat cā iurgioꝝ iure ill' traderēt̃ Annuerūt pastores in spem securitatꝪ dederūt canes quos oīm ū suarū vigilantissimos custodes habebant Lupi ergo oī formidīe adēpta. oē qd in gregib⁹ illis erat nō ꝑ sacietate sed pro libidine lacerarūt. Et isto mō suasit. Atheniensib⁹ Philippū regē. principes ppl'i postulare quo facili⁹ posset opprimere spoliatā custodib⁹ vrbem.

Quarto vidēdū qs est fruct⁹ sapientiā possidendi. de hoc satis dicit̃. Eccs vi. Quid habet ampli⁹ sapiēs a stulto et qd pauper nisi pergat illuc vbi est vita. Et sap.vi. Cōcupiscentia sapientie deducet ad regnū ꝑpetuū.

LECTIO.LVI

e t erunt post hec decidētes sn̄ honore et incōtumelia inter mortuos ī perpetuū. Qm̄ dirūpet illos inflatos sine voce et cōmouebit illos a fūdamētis et vsqꝫ ad supremū desolabuntur et erūt gementes et mēoria eoꝝ peribit

Postq̄ spūssctūs declarauit ꝙ persecutores iustoꝝ decipiūt̃ ī p̄nti ꝑ ignorantiā hic declarat q̄lit̃ p⁹ mortē puniuntur per penaꝝ tolerātiā a Tangit autē septē penales conditiones dānandorū que sūt iste. Deiciēt̃ cū cōfusione Affligentur cū despectione. Repellēt̃ sn̄ rn̄sione. Destituēt̃ autēticatione. Puniēt̃ sine ꝯsolatione. Cōterētur sine cōdonatione Et supprimētur sine recordatione. Et ista iuste patientur ꝑpter septē malicias q̄s tyranni et mali hoīes ꝑsecutores scōꝝ habuerūt invita Fuerūt enī ambiciosi ad honores. argumētosi cauillatores. cōtumeliosi pterritores. facinorosi supportatores. pniciosi ꝑsecutores. voluptuosi leccatores. et obliuiosi cōtēptores. Et iō merito reddēdo singula singulis iuste iudicabūt̃. Quia enī iustoꝝ ꝑsecutores fuerūt ambitiosi ad honores Iō deiciēt̃ in cōfusione: quia cōtumeliosi pert̃ritores ideo affligēt̃ cū despectione. qa fuerūt argumētosi cauillatores repellēt̃ sine rn̄siōe. qa facinorosi supportatores destituēt̃ autēticatōe. qa pnicōsi ꝑsecutores puniēt̃ sn̄ cōsolatōe quia fuer̃t voluptuosi leccatores cōterēt̃ sn̄ cōdonatōe. qa obliuiosi ꝯtēptores supp̄mēt̃ sn̄ recordatōe. Iste ergo septē penalitates inuūt̃ i lcōe hodierna. Prio igit̃ qa fuerūt ābiciosi ad honores. deiciēt̃ cū ꝯfusione. Et q̄tu ꝫ ad h̄ dicit p̄mo sic. Et erūt p⁹ hec id est vitā istā vel p⁹ pctā m̄lta q̄ perpetrauerūt decidētes sn̄ honore. q.d. nō solū erūt cadētes sꝫ pviolētiā dcidētes. in p̄s. decidant a cogitatōib⁹ suis ſm̄ mul. ipie e.ex.e.q.ir.te domie. Decidāt iqt a cogitatōib⁹ suis ābiciosis ⁊ sup̄bis qb⁹ honores et dignitates cupiebant in presenti decident cū diabolo capite suo i profūdum inferni in voce archangeli et in tuba dei et mortui qui in christo sunt resurgent p̄mi. in iussu. i. in imperatoris ptāte Nō enim tunc veniet ī humilitate sicut veīt in carnē in prio aduētu. non equitabit asinā nec baiulabit sibi crucē sicut legit̃ fecisse Iohānis. xix. Sꝫ tūc videbt̃ filiū hois veniē

tem in nubib⁹ celi cū ptāte magna et maieſtate ſicut dicitur Luce.xxi. Et ideo dicit apl'us. ꝙ ipſe dñs veniet i iuſſu. et in voce archangeli id eſt in voce facta per ſemetipſum qui eſt princepſ angeloꝝ. Eſt enim angelus magni cōſilii Yſaie nono. et iohis quito. Mortui audiēt vocē filii dei et qui audierīt viuent Vel in voce archangeli ad litterā id eſt in voce facta miſterio alic⁹ archangeli Vñ grego.xxiii mora.c.xx Et videtib⁹ cūctis pcipitabāt̃ et no iudice t̃ribilit̃. Exponēs illd Iob.xl. Luet q̄ fecit oīa nec tñ conſūmet̃ non ingt morte cōſumit̃ qa ſi conſumeretur vita morientis etiā pēa finiret̃ ſed vt ſine fine crucicet̃: viuere in pena cōpellit̃ vt cuiusvita mortua hic fuit in culpa: illic mors ei⁹ viuat in pena. luet ergo que fecit oīa nec tñ ꝯſūmet̃ qa cruciatur et nō extinguit̃. morit̃ et viuit deficit et ſubſiſtit. finit̃ ſemper ⁊ ſine fine ē. Ex ſolo auditu ſūt valde terribilia. quanto magis paſſione. hec grego. Cōſequēt̃ ex iſtis patet ꝙ illd ē erroneū qd̄ i qb⁹dā quaternis apocrifis īueit̃ de reuelatōe fctā cuidā pſōe ꝙ aīe dānatoꝝ ab hora nona ſabbato vſq; ad horā nonā in dñico vel alit̃ neſcio q̄diu refrigeriū optinēt qd̄ nichil ē ſi eni eoꝝ pena nō ſp duraret nō eſſet perpetua. Quicqd eni perpetuū ē cōtinuū eſt et eternū. ⁊ ōs tales narrationes ꝓ fictionib⁹ ſūt habende Secūdo q fuerūt cōtumelioſi pterritores affligēt̃ cū deſpectiōe. ⁊ q̄tū ad hoc dixit ꝙ erūt i cōtumelia int̃ mortuos i ppetuū. Et nota ꝙ oē v̄bū iportat circūſtātiā agḡuātē penā eoꝝ. qa erūt in ꝯtumelia. q.d. ñ ſolū ꝓ malo ope imo in minimo etiā ſermone. Nā q̄lib3 reprob⁹ afficiet̃ ab aliis ꝯtumeliis male dictionibus improperiis. Item punietur non in loco viuentiū vbi eē poteſt ſpes auxilii ſed in loco mortis i inferno Tertio punientur non ad hora3 nec interpaulatim ſed in perpetuum.

Tertio reprobi. quia fuerunt argumentoſi et cauillatores repellētur ſiñ reſponſione. Et q̄tum ad hoc dicit. q̄niam dirumpet illos inflatos id eſt q parum ante fuerūt inflati verbis legib⁹ et falſis allegationib⁹. Dirūpet inquā In illo qd̄ dirūpitur fit magna diſcōtinuatō partiū ſubito a Et iſto mō fiet reprobis diſcordātia factorū ſuorū et malarū voluntatū ad inuicē. Et ideo dicitur ꝙ de⁹ dirūpet illos ſine voce cuiuſcūq; excuſationis. Et iſtd̄ ē notabile ꝙ i iniuſtis legiſtis et falſis aduocatis de quibus frequēter viſum eſt ꝙ in morte tam in voce q̄ in lingua puniantur. Vnde dicitur et expertū eſt ꝙ iſti mali aduocati et falſi placitatores iuſticiarii etiā iiuſti iminente morte amittunt vocē linguam et ſenſum. Cuius ratio eſt quia non eſt iuſtum ꝙ aliquis idē vēdat alteri et retīeat ſibi Iſti āt oēs male ⁊ iiuſte viuēdo lig̃ua3 vocē ſēſū ⁊ facūdiā aliis vēdiderūt falſe allegādo et iniuſte iudicādo ꝯ ꝯſciētiā malicioſe obiciēdo ⁊ cauteloſe ſuggerēdo. Et iō iuſtū ē ꝙ q̄n idigēt voce voce puēt̃. yſa.l Vēditi eſtis iniqtatibus veſtris. De iſtis loqt̃ Solin⁹ Sidonius in quadam epiſtola ita dicēs Vidi inqt morbum incurabilem ad quē curandum non inueīebat̃ medic⁹. S3 nunquā inueni cauſam adeo deperditā qn ad ea3 tuendam īueniret̃ aduocat⁹. Iſti eni ſūt valde reprobandi propter quatuor ratōes. Prio deteriores

videtur eſſe q̈vilıſſime meretrices. qa
ille vendūt partē ſui corpis magis ab
homīabilē. Iſti vero honeſtiſſimā ſui
corpis partē ſicut linguā ꝛ os. Secūdo
qa deberēt eē ſicut ſtelle fixe mote tā
tūmodo motu firmamēti id eſt motu
v́itatis: qa puer. xii. Labiū v́itatis fir-
mū erit imppetuū. Sed certe ꝑ maio-
ri pte oēs īueniūtur ſtelle erratice qa
mouētur duplici motu videlꝫ cōtravi
tatē ppt̄ mūera ꝛ qn̄qꝫ cū v́itate ducti
ꝯſcia. Et iō de illis ſtellis dr̄. Iob. xxv
Stelle nō ſunt mūde in cōſpectu eius
Tertio dici pōt ꝙ lingua eoꝶ aſſimı-
latur lingue ſtatere. que ſtatī ad mini
mū pōdꝰ facit nutū. ꝛ ſe īclinat ad ptē
grauiorē. Ita iſti quōcūqꝫ ſit de v́itate
ad illā ptē magis īclinātˀ q̄ fit in dāda
pecunia magis pōderoſa. de q̄rū quo-
libet dicitˀ ī p̄s. Mēdaces filii hoīꝫ in
ſtateris. Quarto cōparari poſſunt illi
cherubin q tenet flāmeū gladiū atqꝫ v́
ſatilē ad īpediendē reditū hoīs in pa-
diſum. Gen̄. iii. Reuera iſti aduocati
mali habent flāmeū gladiū qa lingua
eoꝶ gladiꝰ acutꝰ. et eſt valde verſatilis
quia de facili verti pōt ꝛ cōtra v́itatē ꝛ
pro v́itate. Cherubin interp̄tatˀ pleni
tudo ſciētie. Et iſti dicūtˀ ſapiētiſſimi
apud vulgus. Sed ad quid deſeruiūt?
Reuera vt cōiter ad cuſtodiēdū viā li
gni vite ne aliqs accedat ad lignū vite
id ē ad chriſtū. Iſti ſuut q falſa ꝓcurāt
diuortia. illegittima cōiūgūt matrio-
nia. Eccleſias veris p̄latis exſpoliāt et
ſymōiacos copulāt. īnocētes excōicāt
Etiā verbis falſis cū de iure nō poſſit
rebelles cōciliāt xp̄m et ecclaꝫ pſequē
tes. Et ideo v́iſimilitˀ narratˀ ꝙ qdā vi
dit in ſpū Nerone apud īferos balne
antē. Miniſtri vero vndiqꝫ circa eum
aurū bulliēs infūdebāt. Dū eni vidiſ-
ſet vnā cohortē aduocatorū ꝓpe acce-
dētē clamauit. Huc inqt. O venale ho
minū genꝰ. O aduocati amici mei ac
cedite vt in hoc vaſe balneamini me-
cū. Adhuc eni ſup eſt locꝰ in eo quē p
vobis ſeruaui. Audiui de quodā Cau
ſidico de r̄gno frācie. Hic p iura ꝛ actꝰ
iuridicos de paupere clerico fcūs fuit
mirabilitˀ diues. Tandē īfirmatꝰ fuit
ad mortē. amici eiꝰ ex oī pte aſtiterūt
et rogauerūt eū vt cōderet teſtamētū
Ille grauiſſīe īfirmatꝰ cepit cogitare
quō tot diuitias per ſuā eloquētiā ꝛ li-
gue piciā cōgregaſſet. Et recollecto to
to ſpū quē habuit clamauit in gallico
langue langue langue Idē. ii. ꝛ. iii. re-
citauit. Et cū admirarētˀ q aſtabāt qd
vellet ſignare ſubiūxit iterū ī gallico
langue tot gayngua ꝛ langue tot aura
Cōtigit aūt eo tp̄e fr̄es p̄dicatores de
nouo veniſſe ad illā villā ꝛ areā hēbāt:
ſed nullā domū edificatā. Mandauit
ergo ꝑ qbuſdā de illis fr̄ibꝰ. Et cū ve-
niſſent corā familia ꝛ amicis dicit eis
Ego in quit picia līgue lucratꝰ ſū iſta
bona tpalia aurū argētū ꝛ alia p̄cioſa.
Vos aūt linguis vr̄is lucrami ſpūa-
lia et ſempit̄na. Et iō vobiſcū merci-
monia cōtrahāvt pcipiatī de fructu li-
gue mee ꝛ ego viceuerſa aliqd hr̄e poſ
ſim de fructu lingue vr̄e. Et ideo dixi
amicis meis p̄uſq̄ veniretis q̂t langue
tot gayngua ꝛ lāgue tot aura. Et totuꝫ
theſaurū fratribꝰ dedit et mortuꝰ eſt.

Quarto reprobi: qa fuerūt facino
roſi ſupportatores deſtituētur autēti-
catōe. Et quātū ad h̊ dicit ꝙ ꝯmouebit
illos a fūdamētis. Et iſtd eſt ſpecialitˀ
ꝯtra malos miſtros cōſiliarios ꝛ bali-
uos. Iſti oēs fūgūtˀ auctoritate q̈dam
dn̄oꝶ ſicut Cauſarii Iuſticiarii et alii
etiaꝫ officiales mlti loquūtˀ ſp ī pſona

pncipis. Et idē siue sit iustū siue iniustū auctoritatē hēt. qa fūdamētū toti⁹ negocii fingit̄ eē pncipis Et iō mō q̄s volūt supportāt ⁊ excusāt ⁊ quos volūt ɔdēnāt et sp habent ꝑ se regiā ptātē ⁊ auctoritatē. Sꝫ certe in die iudicii destituent̄ ista autēticatōe. qa qlibet hēbit respōdere ꝑ seipso. Et iō bn̄ dicit̄. Et cōmouebit illos a fūdamētis. Et p oppositū de viro iusto dicit̄. Nō ɔmouebit̄ inetnū: q hītat in hirl'ꝫ: qa fūdamēta ei⁹ in mōtib⁹ scis. Quicqd ei iusti siue ad partē siue iudicialit̄ allegāt ex ꝓposito. totū emanare debꝫ de mōtib⁹ scis. i. de doctna scoꝝ Quīto reprobi qa fuert̄ pniciosi psecutores. Iō punient̄ sine ɔsolatōe. Et quātū ad h' dicit ꝙ vsqꝫ ad supmū desolabunt̄ pro tāto: qa licet punient̄ citra ɔdignū. tn̄ nihil dimittet̄ ipunitū. Grego. iiii. dyalogo. Sicut m'ti i hoc mūdo sub vno sole consistūt nec tn̄ eq̄lit̄ eiusdē solis ardorē sensiūt: qa ali⁹ plus estuat ali⁹ min⁹. Ita illic in vno igne nōvn⁹ē modus icēdii. qa qd hic diuersitas corporū hoc illic agit diuersitas pctoꝝ. vt ⁊ ignē nō dissimilē habeāt ⁊ tn̄ cosdē singulos dissimiliter exurat. hec Grego.

Sexto qa reprobi fuerūt voluptuosi leccatores ideo cōterent̄ sine cōdonatione. Et quātū ad hoc dicit ꝙ erūt gemētes. Est antiq̄ narratio de iuuēcula quadā i frācia. que cū p ānū vixisset cū amasio suo lubrice ⁊ tandē imp̄gnata fuisset ⁊ derelicta cepit flere ⁊ gemere ⁊ in cōsolabilit̄ cōtristari a q̄ cuꝫ qdā q̄siuissꝫ qd tm̄ ploraret. Rn̄dit de ploro gaudiū inqt āni pteriti. Isto mō satis iustū est ꝙ illi q sine pnia in pn̄ti dāt se voluptatib⁹ carnis sue gemēt in futuro. Et si causa ab eis q̄rat̄. Rn̄sio bona est ꝙ gemūt ⁊ plorāt gaudiū āni pteriti. Naū. ii. Minabāt̄ gemētes vt colūbe Colūbe sūt aues m'tū lubrice ⁊ naturalit̄ habēt gemitū ꝑ cantu. In signū ꝙ oms q se libidini mācipāt gemūt vel gemēt. Sap. xi. Duplex eni illos acceperat tediū gemit⁹ cū mēoria pteritoꝝ. Septimo reprobi qa fuerūt obliuiosi cōtēptores. Iō repment̄ merito sine recordatōe Et q̄tū ad hoc dicit ꝙ mēoria eoꝝ pibit. Et per oppositū dicit de iusto ps. In mēoria etna erit iust⁹. Mod⁹ erat apd romanos ꝙ noīa seniorū et iudicū in tabulis ereis scribebāt̄. Et iō vocabāt̄ p̄res ɔscripti. Qn̄ aūt cōtingebat ꝙ aliqs delebat̄. fuit ꝑ maxio scelere et cōfusione ppetua Isto mō m'ti scribūtur s'm pn̄tē iusticiā in eccl'a militāte. Quidā sc̄t. Epi. qdā rligiosi ⁊ solēnes clerici Quidā rectores ⁊ curati. qb⁹ fit vecūdia si in die iudicii in libro vite nō iueniāt̄ Et fiāt de nūero illoꝝ de qb⁹ dicit ps. Periit mēoria eoꝝ cū sonitu Et iterꝝ deleātur de libro viuētiū ⁊ cū iustis nō scribant̄. Et p cōtrariū de scis dicitur Apoc. iii. Qui vicerit vestiet̄ vestib⁹ albis ⁊ n̄ delebo nomē ei⁹ de libro vite

LECTIO. LVII.

u Enięt in cogitatōe pctoꝝ suorū timidi ⁊ traducēt illos ex aduerso iniqtates ipsoꝝ. Postq̄ spūscūs tetigit in pte penā tyrānis ifligēdā in ppetuū in iferno: nec illa pena eis infliget̄ nisi in iudicio manifesto qd patere poterit toti mundo. Ideo iā tacta eoꝝ pena etnali. Hic declarat aliquātulū de ꝓcessu obfuādo in iudicio gn̄ali et hoc facit alternādo mō de iniustis modo de iustis. Et circa hoc duo facit Nā pmo declarat formā s'm quā apparebūt iniusti. Scdo formā s'm quaꝫ cōparebūt iusti. c. v. Tunc stabūt iusti.

Circa pmū tria pdicit spūſſcūs in lecti one hodierna de iiuſtis futura in iu- dicio gnāli qa ibi pñtabunť pſonaliť ſi ne pcuratore. Cōſternabunť itegraliť ſine cōſolatore accuſabūtur crimīaliť ſine defēſore. ⁊ iſta tria valde ſūt gra uia qn nec hō pōt hre pcuratorez nec ɔſolatorē nec defēſorē. Primo gͦ pñta būtur pſonaliť ſine pcuratore. Quia ſicut diciť. ii. Corin. v. Oēs nos mani- feſtari oportet ante tribunal xpi vt re ferat vnuſqſqꝫ put geſſit: ⁊ q̄tū ad hoc dicit Veniēt inqt cogitatōe ſcꝫ timidi Iohelis. iii. Venite oms gētes de cir- cuitu ⁊ ɔgregami. Ibi occūbere faciet dns robuſtos tuos cōſurgāt et aſcēdāt gētes in vallē. Ioſaphat qa ibi ſedebo vt iudicē oēs gētes in circuitu Veniēt ergo pſonaliť ſine dilatione quādovo cabūtur et citabūtur pēptorie illa ter- ribilivoce de q̄ dic Apl's pme Teſſal'. iiii. Q m ipſe dns in iuſſu ⁊ in voce ar- chāgeli ⁊ in tuba dei deſcēdet de celo et mortui qui in xpo ſūt rſurgēt pmi. In iuſſu id eſt in impatoris ptāte. Nō eni tūc veniet in hūilitate ſicut venit ī carnē in pmo aduētu nō eqtabit aſinā nec baiulabit ſibi crucē ſicut legiť fe- ciſſe. Ioh. xix. Sꝫ tūc videbūt filiū ho- minis venientē in nubibꝰ celi cū ptāte magna ⁊ maieſtate. Sicut dr Lu. xxi. Et ideo dicit Apl'us ꝙ ipe dns veniet in iuſſu ⁊ in voce archāgeli id ē ī voce fcā p ſemetipꝫ q ē pnceps āgeloꝝ. Eſt eī āgelꝰ magni ɔſilii yſaie. ix. ⁊ ioh. v. Mortui audiēt vocē filii dei ⁊ q audi rint viuētvel in voce archāgeli ad lit- terā id eſt in voce fcā miſterio alicuiꝰ archāgeli. Que vox erit iſta. Surgite mortui venite ad iudiciū. De hac ter- ribilivoce loquens Ihero. ſup Math. dicit ſic. Quotiēs diē illū ɔſidero totis viribꝰ ɔtremiſco. Siue ei comedo ſiue bibo ſiue aliqd aliud facio ſempvideť mihi tuba iſta terribilis ſonare in au- ribus meis. Surgite mortuivenite ad iudiciū Veniet gͦ dns in iuſſu ⁊ ivoce archāgeli ⁊ in tuba dei. Eadē voxvoca ri pōt tuba ppť ſilitudinē ad vſū tube q̄ fuit in ve. teſta. Tube eni cōuocabā tur ad cōciliū cōmouebāť ad pliū ⁊ vo cabanť ad feſtū. Et iſto mō reſurgētes ɔgregabūtur ad cōciliū iudicii ad pu- gnā plii quo orbis ťraꝝ pugnabit cō- tra iſenſatos ⁊ ad feſtū etni ɔuiuii. De huiꝰ tube voce. Criſ. ſup illd Mathei xxiiii. vtutes celoꝝ mouebūť dicit ſic Vere vox magnavox tube terribilis cui oīa obediūt elemēta q̄ petras ſcin- dit. iferos aperit. portas ereas frāgit. vincl'a mortuoꝝ dirūpit. ⁊ de pfūdis abiſſi aīas liberās corpibꝰ aſſigt. Hec oīa citiꝰ ɔſūmat in ope q̄ ſagitta trāſit in aere dicente. Apl'o. In momēto in ictu ocli. p. Corin. xv. Erūt gͦ iſti tyrā- ni ⁊ pſecutores iiuſti terribiliť a mor- tuis excitati. euocati ⁊ pſonaliť iudici pñtarij. ťribile ei ē qn hō ſbito excitať a ſōno per fragorē ⁊ ſtrepitū tonitrui Eſt āt vˀiſimile ꝙ illavox erit ſicutvox tonitrui magni q̄ terrā tremere ⁊ celū cōcuti ⁊ vniuerſa de ſuis locis videbū- tur ɔmoueri Tūc reges ⁊ regine plati et cōcubine milites ⁊ clerici. mercato- res ⁊ mōachi nudi ⁊ cōfuſibiles ſi mali fuerit appebūt. Vn Ihero. in epl'a ad Elyodoꝝ. monachū. Iudicaturo dno lugubris mūdꝰ imugiet tribꝰ ad tribū pectora ferient potētiſſimi quōdā ma gni reges nudo pectore ⁊ latere palpi tabūt. Ibi adduceť. Plato cū ſuis ſtul- tiſſimis diſciplis. tūc Ariſ. argumēta

nõ pderūt qn̄ veniet ille fili⁹ pau pcule q̄stuarie iudicatur⁹ fines orbis t̄rarū. Sopho.p̄. Vox diei dn̄i amara. tribulabit̄ ibi fortis. dies ire dies illa dies tribulatiõis ꝛ angustie dies calamitatꝭ et mis̄ie. dies tenebrarū ꝛ caliginis. dies nebule ꝛ turbinis. dies tube ꝛ clãgoris. Scđo ipii in iudicio cõsternabūtur ĩtegralit̄ sine cõsolatore. Et q̄tum ad h̄ subdit in l̄ra ꝙ nõ solū veniēt. s₃ veniēt in cogitatiõe pctõꝝ suoꝝ timidi a Et notãda est differẽtia inter bonos ꝛ malos qa boni timēt de pctĩs suis ꝛ timēt deū añ iudiciū. In p̄s. Cõfige timore tuo carnes meas a iudiciis eni tuis timui. Ecci.v. De ꝓpiciatu pctõꝝ noli eẽ sñ metu. ꝛ iõ timẽti deum bñ erit in extremis ꝛ in die defũctionis sue bñdicet̄. Ecci.p̄. S₃ per oppositū reprobi in p̄nti non timēt pctã sua nec etiã deū. s₃ in iudicio timebūt qn̄ timor erit ad penã nõ ad emendã. In quoꝝ p̄sona dicit p̄s. Timor ꝛ tremor venerūt sup me ꝛ ꝯtexerūt me tenebre Vñ grego.xiiii.mora. Vitari nãq₃ terror iudicis nõ nisi añ iudiciū põt. Modo nõ cernit̄ s₃ p̄cib⁹ placat̄. Cū v̊ in illo tremebũdo examie sederit et videri põt ꝛ placari nõ põt qa fcã p̄uorū q̄ diu sustinuit taci⁹ sil̄ oĩa reddet irat⁹ Vñ necesse ēst nũc timere iudicē cū nõdū iudiciū exercet cū diu sustinet cū adhuc mala tolerat que videt ne cu₃ manū in retributiõnē vlcionis excusserit tãto ĩ iudicio districti⁹ feriat q̄to añ iudiciū diuti⁹ nũc expectat. Tertio ipii in iudicio accusabunt̄ criminalit̄ sine defẽsore. Et q̄tū ad h̄ subdit̄ in littera. Et traducēt illos ex aduerso iniq̄tates eoꝝ. Traducere idē ē ꝙ ad cõfusionē alicui⁹ id quod fuit occultū ꝓpalare Vñ Math.p̄. Ioseph aũt cū eēt iust⁹ ꝛ nollet eã traducē. ꝛc̄. vult g̊ dicere ꝙ ipsamet pctã sua ꝓpalabūt actores eoꝝ q̄si essēt aduocati accusãtes et stãtes ex aduerso cõtra reū. ĩ p̄s Peccatū meū cõtra me est semp. Qn̄ aliq̄s dep̄hẽdit̄ de furto ip̄₃ furtū cõdēnat᷒ eū. Dicit̄ ꝙ symia fugiēs venatorē qn̄ hēt fet⁹. illū filiū quē magis diligit app̄hẽdit in brachia fugit ꝛ aliu₃ dimittit. Ille v̓o dimissus insilit super matrē sedēs in collo suo velit nolit venatore fortit̄ insequēte symia deniq₃ fatigat̄. fatigata fetū magis dilectū p̄icit. Alius vero de quo nõ curauit velit nolit insistit donec tã mater q̄ ꝓles capiatur. Isto modo pctõr: peccatū: et delectationē tanq̄ duos filios habet. delectationē diligit. peccatū non diligit. Mors venat̄ quia quotidie peccatorē insequit̄. Peccator ergo sperãs se cu₃ delectatiõe euadere. Illã tanq̄ carissimū filiū inter brachia sua id est inter ĩtellectū ꝛ affectū portat. S₃ impceptibiliter pctm̄ a tergo se collocat ꝛ m̄re₃ nõ dimittit donec mors vel diabolus vtrū attingat. Nota de nido in estate abscõdito tp̄e estiuali ĩ dēsitate foliorū. Dubitatio l̄ralis circa p̄dicta fit ista. Vtrū vox tubalis p̄cedēs iudiciū erit aliquo mõ causa resurrectõis corporū. B Quod nõ. Damascen⁹. Credo resurrectionē futurã diuina volũtate v̓tute ꝛ nutu ergo cū ista sufficiant nll̄o mõ erit vox tube cã. p̄p̄ frustra fit vox ad illđ qđ audire nõ põt: s₃ mortui nõ hn̄t auditū g̊ frustra emittet̄ vox ad eos. p̄p̄ si talis vox esset causa resurrectõnis. resurrectio foret naturalis. Licet eni vox illa causaret̄ per virtutē a deo datã sicut dicit Glo-

sa sr̄ illđ p̄s. Et dabitvoci suevocē v̄tu tis: tamē hita taliv̄tute effect⁹ natura- lit̄ sequeret̄. Sicut i ceco illūiato resti- tutio visus ē facta p miracl̄ꝫ sed visio seq̄ns naturał ē pp̄ resurrectio cor- poꝝ fieri n̄ pōt avirtute finita. Sꝫ vox illa q̄tūcūq3 magna infinitā v̄tutē ha- bere nō pōt. g̊ ꝛc̄ pp̄ glo. ad Ro. viii dicit ꝙ resurrectō xp̄i ē cā nostre r̄sur rectionis. hec est inq̄t cā: quare xp̄s su scitabit alios qa suscitat⁹ ē. Ad op- positū ē mgr̄ sētē. iiii. di. xliii. c. ii. vbi dicit ꝙ causa resurrectiōis mortuorū eritvox tube q̄ in aduētu iudicis audi etur ab oīb⁹ et cui⁹ v̄tute excitabūtur mortui ꝛ de monumētī resurgēt. Iteꝝ glosa sup illud p̄s. Dabitvoci suevocē v̄tutis. i. efficaciā resuscitādi oēs mor tuos Ad q̄onē dicēdū ꝙ cā dicit̄ du pliciter videlicet p̄ncipalis ꝛ instrumē talis. Cā p̄ncipał resurrectionis erit v̄ tus diuia assistēs illi voci illo mō quo virt⁹ dīna assistitv̄bis sacramētalib⁹ in eccīa militāte. Cā instrumentalis erit vox illa. sicutv̄bū prolatū est cā instru mētalis aliq̄ mō transsubstātiatiōis pa nis in corp⁹ xp̄i Qualꝫ aūt eritvox il la diuersimōe dicit̄. Dicūt q̄dā ꝙ ipsa euidēs p̄ntatio filii dei in mūdo dicit̄ vox ꝑpter illđ v̄bū gregorii q dicit Tu bā sonare nichil aliud ē q̄ mūdo iudi- cē filiū dei demōstrare. Sed videt̄ me li⁹ dicēdū ꝙvox tube erit son⁹ q̄dā sē- sibilis ꝛ imperiū vocale christi q̄ p̄cipi et mortuis resurgere Iux̄ illud io. qn to Mortui audiēt vocē filii dei et q audierit viuēt. Et parū p⁹. Oēs qui in monumentis sūt audiētvocē filii dei. Et dicit hicvn⁹ doctor ꝙvidet̄ sibi ꝙ il la tria q̄ enumerat apostol⁹. i. ad thes. iiii. In iussu et invoce archāgeli et tu- ba dei distiguūt̄ p modū istuꝫ. Erunt q̄si tria p̄cepta xp̄i. Primo eni i suo descēsu christus iubebit puluēs siue p tes quascūq3 corporū mortuorū recol ligi per ministeriū angelorū ꝛ hoc no tat̄ cum dicitur ꝙ descendat in iussu.

Secūdo p̄cipiet corpora reformari ex illis pulueribꝰ recollectis ꝛ forma tis corporib⁹ animas reuiuere Et ista duo fient per dīnā v̄tutē. Et istđ p̄cep tū notat̄ cum dicitur. In tuba dei: Tertio archangeli q fuerūt custodes ꝑuinciaꝝ in prouīciis q̄s custodierūt clamabunt fortiter ꝛ sensibiliter sicut sono articulato sensibili ꝛ mediāte a- liqua creatura sensibili formata ꝙ ōs coram iudice corporaliter compare- ant. diffinitiuā et irreuocabilem sen- tentiam audituri. Et illa vox notatur cum dicit̄ In voce archangeli. De vo- ce ista tubali ꝑphetiꝫauit sibilla sicut recitat aug⁹. xviii. de ciui. dei. c. xxiii. Sed tuba tunc sonitum tristē dimittet ab alto. Orbe gemens facinus homīs variosq3 labores Ad primū i oppo sitū dico ꝙ fiet dev̄tute diuina princi paliter mediante voce instrumētali p modū q̄ dictū ē Ad secundum dicē dum ꝙ forme verborum sacramēta- liū habent suum effectum nō ex hoc ꝙ audiuntur sed ex hoc ꝙ proferunt̄ Et sic in proposito Ad tercium dicē dum ꝙvirtus non est invoce subiecti- ue sed dicitur esse in voce quavoci as sistit operando. Ad quartum patet ꝙ fiet principalitervirtute infinita

Ad quintum ꝙ resurrectio christi est causa exemplaris nostre resurrec- tionis non autem efficiens proprie.

CAPITVLVM. V.

LECTIO. LVIII.

t Vnc stabūt iusti in magna ꝯstātia aduersus eos qui se angustiauerūt et qui abstulerūt labores eoꝝ Postq̄ spūs scūs declarauit formā ꝯfusibilē in qua necessario ꝯparebūt ĩiusti in iudicio generali. Hic ꝯsequēter ⁊ ordinate occasiōe tā malorū q̄ bonoꝝ aggredit̄ enarrare ordinē eius in speciali. A In q̄libet aūt iudicio q̄tuor psōe reqrunt̄ ad min⁹ de cōi iure. s. Iudex actor. testis. ⁊ reus. In isto ū iudicio iudex erit deus. Reus pctōr. actor pctm̄ testis iust⁹ in quē pctōr deliqt. Si agat̄ de iusticia pticulari. dicēdū ꝙ est deus ipē. Si agat̄ de iusticia gn̄ali. sicut mō dictū est in vltima lectōe ꝙ in iudicio gn̄ali pctā tenebunt locū accusatoris. Sicut dictū fuit heri ꝙ traducent illos ex aduerso iniqtates eoꝝ g̊ nūc nō restat describendū illud iudiciū nisi q̄tū ad tres psonas videlȝ. Testes Reos Iudices. Et h̄ facit spūs scūs in caplo isto toto Vn̄ sic pōt capitulū istd ĩtroduci. declarato quō se hēbit accusator. Hic declarat̄ quō se hēbit testis. Iudex et Reus. Et s̄ȝ h̄ caplȝ. Istd totū diuidit̄ in tres ptes Nā pmo declarat ꝙ testis nō t̄rebit̄ ab aduersitate. Scdo ꝙ reus ꝯfitebit̄ sine falsitate. Tertio ꝙ iudex nō mouebit̄ a sūma eqtate. Scda pars ibi. Vidētes turbabunt̄. Tertia ibi. Iusti in ppetuū viuēt. Est igit̄ intētio hui⁹ capituli q̄tū ad reprobos declarare tria videlȝ ꝙ accusabunt̄ cū feruore laudabili. turbabūtur timore miserabili et cōfitebūt̄ cū pudore inestimabili. Primū oñdit̄ in hodierna. lectōe Scdȝ ibi: turbabunt̄ vidētes. Et tertiū ibi dicētes intra se pniāȝ agētes sicut ĩfra patebit. Quātū g̊ ad primū videlȝ testes nō terrebūtur aduersitate sed accusabūt malos feruore laudabili. Dicit sic Tūc stabūt iusti ĩ magna cōstātia. ⁊c̄. In quo pcessu quq; circōstantie iudicialis testionii iustis assignatur. Videlȝ tp̄s ꝯparēdi. gest⁹ ppoñēdi. modus psequēdi forma resistendi et causa cōtra dicēdi. Tēpus cōparēdi expm̄it cū dicit̄. Tūc: gestus pponēdi. Stabūt Mod⁹ psequēdi. In magna ꝯstātia. forma resistēdi aduersus eos q se angustiauerūt. Et causa ꝯtradicendi. Et qui abstulerūt labores eorū. Dicit ergo. Tūc. videlȝ in die iudicii nō modo durāte patia hui⁹ vite. sȝ tūc qa Luce. xxi. Tūc videbūt filium hoīs veniētē in nube cū pot. magna ⁊ maiestate. Et ĩ p̄s. Tūc loquet̄ ad eos in ira sua et ĩ furore suo ꝯturbabit eos Et iō tūc stabūt qa pri⁹ iacuerūt cōpediti ligati oppressi ⁊ pstrati. Mach. p̄. ca. q̄rto. State nūc cōtra ĩimicos ⁊ expugnate eos. Vult enī scriptura ꝙ iusti stare debēt ad q̄tuor act⁹. s. ad vidēdū ad docēdū ad testificādū et ad pugnādū. Primo ad vidēdū. Nā ille qui stat ad remoti⁹ pōt videre q̄ qui sedet Ihere. vi. State sup vias et videte ⁊ interrogate de semitis ātiqs que sit via bona ⁊ ābulate in ea. Scdo ad docēdūȝ Preco pclamatur⁹ edictū r̄gis ascēdit in altū vt emin⁹ audiat̄. Preco qcūq; ē q̄si p̄dicator pclamatur⁹ edicta r̄gis. i. pcepta xp̄i. Actuū. v. Stātes loqmini in tēplo oīa v̄ba vite hui⁹. Et nee. viii Stetit esdras sup gradū ligneū quem fecerat sibi ad loquendū Tertio stare iubet̄ iust⁹ ad testificādū. Mathei. ix. Stabitis añ reges et p̄sides ppter me. Quarto ad pugnādū ad Ephe. vi. Accipite armaturā dei vt positis resistere in die malo ⁊ in oīb⁹ pfecte stare. Stabunt ergo iusti in magna cōstātia qui

in vita ista abiecti fuerunt in magna miseria. p̄. Macha. ii. Mathathias et filii ei⁹ cōstant̄ steterūt vn̄ ꝓsonat qd-dam respōsoriū O cōstātia martyꝝ ꝛc̄ Quod respōsoriū fecit quidā rex frā cie nomie Ropertus qui floruit circa ānos dn̄i. cmxcvi. hac occasiōe. Cū esset vir litteratureꝛ subtilitate celebris et morū ciuilitate vrban⁹. carmīa m̄lta in latino sermōe ad honorē dei cō-posuit videlꝫ prosā. Sci spūs assit no-bis gr̄a. Et respōsoriū de natitate dn̄i videlꝫ. Iudea et hir̄lm. Et respōsoriū de btō petro. Corneli⁹ centurio. Et de oībus scis. Cōcede nobis Cui⁹ vxor vo cabat̄. Cōstātia que moleste tulit ꝙ de ea nihil cōposuerat qd̄ posset ad eius laudē decātari. Ille ergo ad placandū eius impatiētiā cōposuit p̄dictū respō soriū de martyrib⁹. O cōstātia marty rū. qd̄ illa de se estimās decātatū pla-cata est. Stabunt ergo iusti in magna cōstātia aduersus eos qui se angustia-uerūt iiuriis aut flagellis. ad Heb. xi. Circuierunt in melotis in pellib⁹ cap. egē. an. ac. quib⁹ dign⁹ nō erat mūd⁹. Et subdit̄ causa. Qui abstulerūt labo res eorū. id est auferre voluerūt cogē-do eos dēlinq̄re legē christi a Du bitatio circa materiā hui⁹ lectōis erit ista Vtrū in iudicio gn̄ali erit aliqua disceptatō vocalis. Q̄d nō qa sꝫ Aug. de ciui. dei. li. iiii. c. xxvi. De ꝯsciās re proborū cōuicet sine vlla sermōis ꝓli xitate Sed si fieret accusatio singulo-rū fieret magna sermōis ꝓlixitas. er-go nulla erit ibi vocalis disceptatio ne ꝙ iudicis neq̄ testiū neq̄ reorum. p̄p̄. Aug. eodē li. c. xv. loquēs de libro vi-te ex cui⁹ scriptura oēs homies iudica būtur. Sicut dicit̄ Apoc. xx. dicit ꝙ l̄i nō debet intelligi corꝑaliter qa habe-rent magnitudinē ineffabilē et vix in lōgissimo tp̄e posset legi. sed nō min⁹ tp̄s requirit̄ ad narradū oreten⁹ q̄ ad legēdū in libro si eēt ibi scriptura. Er go sicut liber vite debet itelligi sp̄ali ter pro quadā v̄tute diuina per quā fi et vt vnicuiq̄ opa sua tā bona q̄ mala in memoriā reuocētur atq̄ simul oēs ꝛ singl̄i iudicent̄. ita debet iudiciū ꝛ quātū ad sn̄iaꝫ et q̄tū ad disceptatōeꝫ intelligi mentalit̄. p̄p̄ ad Roma. ii. Testioniū reddēte illis cōsciētia eorū et inter seinuicē cogitationū accusan-tiū seu etiā defēdētiū in die qn̄ iudica bit de⁹ occulta hoim. Ergo accusatōes ibi nō erūt nisi mētales et eadē ratiōe disceptatio et sn̄ia iudicis. Ad opposi tū est Grego. xxvi. mora. c. xxi. vbi lo quēs de reprobis dicit. Illi v̄ba iudicis audiēt qui eis fidē saltē v̄bo ten⁹ tenu erunt. Sed hoc de v̄bo interiori intel-ligi nō pōt g̊ de v̄bo vocali. p̄p̄ sn̄ia debet cōgruere statui illorū ꝯtra quos ferēda est. Ergo sicut in iudicio p̄ticu-lari ꝯtra aīas exutas fert̄ sn̄ia sp̄ualis. Ita tūc cū fert̄ in hoies corꝑaliter assi stentes: debet eē corꝑalis p̄p̄. Aug. x. de ci. dei. c. p̄. dicit ꝙ per quot dies l̄r iudiciū tendat̄ incertū ē. Sed si fieret mētalit̄ statim expediret̄ g̊ erit vocal̄ Ad istā q̄stionē rn̄det scūs thomas su per. iiii. sentē. dist. xlvii. q. p̄. ar. ii. d. ꝙ qd̄ in ista q̄stiōe sit verū ꝓ certo diffini ri nō pōt ꝓbabili⁹ tn̄ estimat̄ ꝙ totū il lud iudiciūꝛ quo ad discutionē et quo ad accusationē malorū et cōmēdatio-nē bonoꝝ ꝛ quo ad sn̄iaꝫ de vtrisq̄ mē taliter ꝑficietur quia si singl̄orū facta narrarētur inestimabilis tp̄is lōgitu-do exigeret̄ Vnde fm eū ꝓbabile est

ꝙ ꝓcessus recitatus. Math.xxv. Esuriui et cetera mētalit᷑ tm̄ pficieť. Salua reuerētia doctoris sci. Alii dicunt ꝓbabiliꝰ et cōcordātius cū textu sacre scripture videlʒ ꝙ ibi erit disceptatio tā vocalis q̄ mētalis qa xp̄us q iudicabit est deus et homo et iudicabit modo diuino et mō hūano. Et ex hᵒ erit maius gaudiū sensibile beatoꝝ ⁊ maior dolor sensibilis maloꝝ. Magis āt ꝯgruet corpali appitiōe iudicis ⁊ iudicandorū ⁊ etiā vocali eoꝝ citationi p̄cedenti iudiciū per tubā de q̄ lectōe p̄cedēti dictū fuit. Vn̄ dicēdū videť ꝙ vocalis erit accusatio malorū a christo dicēte realit᷑ ꝯsimilē ꝓcessū sicut ipse posuit Math.xxv. Et cōmēdatio ⁊ snīa diffinitiua. ꝯsequēter erit Similiter accusatio mētalis sicut diciť in lectione p̄cedēti qa traducent eos ex aduerso iniqtates eoꝝ. An hoīes testificabūtur cōtra malos vocalit᷑ est mihi dubiū. Dicūt qdā ꝙ sic Angeli vō qui fuerūt custodes reproboꝝ specialiter testificabūtur cōtra eos sicut tenēt sci. Et hoc idē dicit Apuleiꝰ li. suo de deo socratis. Notādū est aūt ꝙ fiet discussio de duobꝰ videlʒ de ꝓceptis iusticie et de opibus mīe. B Reprobi eni dānabunť ꝓpť duo videlʒ qa peccauerūt trāsgrediēdo p̄cepta iusticie ⁊ qa pctā sua nō redemeꝛt per opa mīe p̄ma erit demeriti ⁊ erit mētalis. scđa de opibꝰ mīe vt appeat eos nō esse dignos miīa ⁊ erit reuera vocalis sicut sonat textꝰ euāgelii Ad oppositum huiꝰ vie dicēdū ꝙ Aug. n̄ negat sermoēʒ sʒ sermōis ꝓlixitatē Ad scđʒ vult aug. dicere ꝙ nō fiet discussio in pticulari et singillatī de culpis vocalit᷑: sʒ mētaliter: simul tn̄ ⁊ i vniuersali iudicabūť vocalit᷑ sicut dictū ē. Ad tertiū ꝙ accusationes fiēt vtroqʒ mō ⁊ p cogitationes vniuscuiusqʒ ad semetipsū mētaliter et per replicationē iudicis gn̄alit᷑ de opibꝰ mīe neglectis. Ad motiuum doctoris tenētis viā oppositā de ꝓlixitate tpis patet ꝙ nō requiriť magnuʒ tp̄s ad replicādū cōtra oēs in generali et ad ꝓferēdū snīaʒ mō p̄dicto. Sʒ discussio tā meritoꝝ q̄ pctōꝝ i particlari erit mētalis vt dictū ē. De die ū iudiciū gn̄alit᷑ hoc credimꝰ ⁊ tenemꝰ ꝙ nō erit anq̄ antixp̄s venerit sicut Apl̄s. ii. ad Tessʒ. ii. Cuiꝰ aduētꝰ nobis oīno incertus est. Nā circa eiꝰ aduētū calculatores et pseudo astronomi seducti sūt hoc tn̄ sciēdū sicut dicit qdā expositor sup ca. xi. Apoc. Antixp̄s regnabit sicut ib idē diciť. xlii. mēsibꝰ. i. tribꝰ ānis cū dimidio ⁊ tūc veniēt Enoc ⁊ Helias et p̄dicabūt diebꝰ. m. cclx. hoc est toto tpe quo regnabit ātixp̄s amicti saccis vt ꝓuocēt hoīes ad pnīaʒ quos tandeʒ occidet. Antixp̄s ⁊ insepulti iacebūt p tres dies ⁊ dimidiū ꝓpť antixp̄i timorē. Et postea resurgēt ⁊ ascēdēt in celū et postea occideť antixp̄s a xp̄o. vel a Michaele sicut dicit Glo. ii. ad Tessʒ. ii. Post mortē aūt antixp̄i dabunť ad pnīaʒ. xlv. dies pro illis qui in psecutione antixp̄i tytubauerūt. Tūc g̃ ministri et sequaces ātixp̄i licʒ ip̄e sit mortuꝰ pacē ⁊ securitatē habētes vbiqʒ ducent vxores ⁊ celebrabūt ꝯuiuia. Et cū dixerint pax et securitas tūc repētinꝰ eis superueniet interitus ita grauis ⁊ subitus sicut est dolor mlieris pturiētis Et non effugiēt sicut dicit Apostolus. ii. Tessʒ. ii. Vbi in glosa fere oīa p̄dicta ponūtur. Sicut etiā dicit Haymo Et habeť etiā in glosa. ii. Tessʒ. ii.

Naſceť de tribu Dan. Occideť aūt in
monte oliueti in papilione et in ſolio
ſuo. In loco illo circa quē dn̄s aſcēdit.
Q ñ aūt domi⁹ poſt illos xlv. dies ven-
tur⁹ ſit penitus ignorať. Hec haymo

LECTIO. LIX.

V idētes turbabūť timore horribi
li ⁊ mirabuntur in ſubitatione inſpe-
rate ſalutis gementes pre āguſtia ſpi
ritus dicentes intra ſe penitētiā agen
tes et p̄ anguſtia ſpūs gemētes. De
claratum eſt ſuperius ꝙ tria genera
pſonarū neceſſario cōparebūt in iudi
cio generali. Iudex iuſt⁹ ⁊ reus vel te-
ſtis. Iuſt⁹ nō terrebiť aliqua aduerſi-
tate. Re⁹ ꝯfitebiť ſine falſitate. Iudex
non mouebitur a legis eq̄tate De iſtiſ
trib⁹ q̄tū ad primū declaratū ē in pre
cedente lectione vbi oñſum eſt quō iu
ſti ſe hēbūt: ſemetip̄os fortiť pro iuſti
cia opponēdo. Cōtinuatur ergo lectio
iſta ſic Poſtq̄ ſpiritus ſctūs declara-
uit qualiter iuſti in iudicio teſtificabū
tur veritatē laudabiliter. Hic oſtendit
quō reprobi in iudicio cōfitebūť v̄ita
tē cōfuſibiliter Et circa hoc duo fa-
cit. Nā primo ponit cōfeſſionis cauſā
neceſſariam. Secundo ſubdit eiuſdeꝫ
cōfeſſionis multiplicem materiā. Se-
cunda pars ibi. Hi ſūt q̊s aliqñ A
Circa p̊mū dicit ſpūſſcūs ꝙ illā tardaꝫ
⁊ inutilem eis ſaltem cōfeſſionē q̄ fa
ciunt reprobi in iudicio tria p̄cedent:
q̄a turbabūť. mirabūť. ⁊ triſtabūť. Et
ex iſtis tribus cauſis coacti veritatē de
ſeip̄is neceſſario fatebūť Q uātum
ad p̊mū dicit ꝙ vidētes turbabūtur ti-
more horribili. Greg. xxv. mora. c. ii.
O culos quos culpa claudit pena ape-
rit. Sed certe in p̄nti culpa claudit ocu
los malorū ne videāt veritatem. ſꝫ ſta
tim in morte pena aperit oculos g̊ iſti
homines vidētes ſe de glīa mūdi trāſ
ferendos ſtatim ad penā inferni. me-
rito debēt turbari. nec mirū: quia hor
rendū ē incidere in manus dei viuētis
ad hebreos. x. g̊ tantū eſt ꝙ nullaꝫ op
portunitatē euadēdi vidētes cōfitebū
tur illud q̄d poſtea ſubiūgeť. Secundo
mirabūť: ſicut in lr̄a dr̄. et hoc in ſubi
tatione inſperate ſalutis. Q uando hō
vehementer ſperat vnū negociū et p
ſeq̄ns negociū ſuum deficit miratur
de ſubita mutatione negocii. Mō ſic
eſt ꝙ iniuſti nullā ſpem habent de cō
ualeſcentia iuſtorū. poſtq̄ fuerūt ab e
is ſuppreſſi. ⁊ ideo merita āmirari di
cūtur in ſubitatione inſperate ſaluť.
Q uia de iniuſtis dicitur ſupra. ſap. ii.
Nec ſpauerūt mercedem iuſticie Iſta
aūt ſalus licet inſperata a malis. tam̄
fuit ſperata quotidie a boīs. In p̄s. In
te domīe ſperaui non confundar ine
ternū. Q uia ſalus iuſtorū a domīo et
protector eorū in tpe tribulatōis.

Tertio reprobi ante eorū cōſcien-
tie confuſionem inutilem cōtriſtabun
tur. Et q̄tum ad hoc dicit. Et pre angu
ſtia ſpūs gementes. Et merito q̄a hic
noluerūt anguſtiari: ſed deliciari. et ī-
poſſibile ē ſicut dicit ſanctus greg. ꝙ
quis a deliciis ad delicias trāſeat. Ido
ibi cruciabunť q̄a hic delicate et deor
dinate vixerūt et dicent intra ſe peni-
tentiam. i. inutilem agentes Ad heb̄.
xii. Nō inuenit penitentie locū q̄q̄ cū
lachrimis inq̄ſiuiſſet eam. Et iterum
addit. Pre anguſtia ſpirit⁹ gementes
propter duplicem materiā gemit⁹ Ge
mēt enī et pro pena quā ſuſtinebunt
et pro gloria qua imperpetuum care
būt. Q uia igiť in iſta lctōe eſt mentō
de penitētia et attricione quā mali ho
mines ſuſtinēt poſt mortem. occaſiōe

hui⁹ queritur de cōtritione penitentiū v̓tuose ī pn̄ti. Et sit hec dubitatō. a Vtrum dolor penitētis possit esse nimi⁹. vid̓ ꝙ n̄. qa dolor de pctō procedit ex dei amore. qa oīs dolor fūdatur in amore Si enī hō nō amaret deū n̄ doleret si eū offendet̓. Sed amor dei nō pōt esse nimi⁹. g̃ nec dolor de pctō pp̄ Anselm⁹ ī quadā oratōne. Vtinā sic ipinguet̓ viscera aīe meevt medulle corporis mei exsiccet̓. Ergo tal̓ dolor de peccatis qui mortē crucis inducit est laudabilis. g̃ lꝫ eēt tāt⁹ nō est nimi⁹. pp̄ de pe. di. iii. cito p⁹ principiū. c. Si apl̓s. dr̄ de penitēte Sēper doleat ⁊ nō sit ꝙ sat̄ doleat pp̄ ad cōtritionē reqrit̓ dolor maxi⁹. g̃ null⁹ pōt eē nimi⁹. Assūptū pꝫ. qa quāt⁹ ē amor ꝯiunctionis ad deū tāt⁹ debꝫ esse dolor de separatiōe. Sꝫ amor ꝯiūctiōis debꝫ eē maxim⁹. quia maior debꝫ eē q̄ aōr ꝯiūctōis aīe ad corp⁹. ergo dolor debꝫ esse maxim⁹. ergo dolor de pctis n̄ pt eē nimi⁹ Ad oppoitū ad ro. xii. Exhibeatis corpora vestra hostiā viuētēꝫ deo placentem: rōabile sit obseqū vestrū Sed dolor ꝯtritionis pōt eē tāt⁹ ꝙ interficeret penitētē. g̃ foret irrōnabilis pp̄ virtus moral̓ cōsistit ī medio et corrūpitur tā p superhabūdātiā q̄ p defectū. Sed cōtritio ē virtus moralis cū sit ps iusticie. g̃ ꝯsistit ī medio. B Ad q̄onē dicēdū. ꝙ ī penitēte ē cōsiderare triplicē dolorē. Vn⁹ est essētialis penitētie et est involūtate ipsa: videlicet displicētia de peccato ꝑ quāto peccatū est offensa dei. Et ista displicētia volūtat̄ est eēntialit̓ cōtritio. Et quia dolor directe causatur ex caritate ī deum: que secundum legē datam intēdi nimis nō pōt Iste dolor nō pt eē nimius Alius est dolor nō essentialis penitētie et ē ī sēsualitate. Et ē passio appetit⁹ sensitiui. et iste dolor causat̓ vno mō ex redūdātia doloris. vel displicētie involūtate per modū q̄ vires inferiores obtēperāt in suis actib⁹: seuvirib⁹ superiorib⁹. secūdū ꝙ dicit arist. iii. de anima ꝙ appetitus intellectiu⁹ rapit aliquando apetitū sēsitiuum sicut spera speram Tertio pōt accipi dolor in penitēte pro afflictione corporali. Et istis duob⁹ modis possibile est ꝙ dolor penitētis sit nimi⁹ secūdū doctores multos: quia non licet alicui inferre sibiipsi ex intētione cāꝫ mortis Sed de secundo dolore potest eē dubium ex quo ille dolor causatur directe et naturaliter ex displicētia voluntat̄ cū displicētia ipsa nō possit esse nimia non apparebit quomodo aliquis dolor possit esse nimius Sed d̄ isto tertio dolore qui cāt̓ ex afflctione corpoli cōstat ꝙ possit esse nimi⁹. Ideo videt̓ dicendū ꝙ si penitēs ex vehemētissio amore ad deum tantū doleret de peccato suo ꝙ causaret̓ dolor in appetitu sensitiuo tante intentiōis ꝙ corrūperet armoniam corporis necessariā ad vitam: aut si induceret mortem: nō esset iste dolor excessiuus ī genere mortis nec supfluus: sed virtuosus et opus perfecte penitētie: hoc tamen supposito ꝙ volūtas sic penitentis non ferret̓ in illam passionem causandā propter mortem consequendam: sed tantū ppter displicētiā de pctō inq̄tum deū offendit Et sic legim⁹ multos cōmendatos de perfectione contritionis Ad primū concedenda est consequētia vl̓ vel conclusio de dolore qui est displicētia voluntatis vel de dolore ab eo naturaliter vel causato a dilcōe vel electione Ad secūdū de dicto anselmi. Ex

cessiu⁹ et methaphoric⁹ mod⁹ loquendi est nec appetiit ꝙ hũores sui corporis exsiccarent̃ ad literã sed motioẽs carnales in eo extiguerẽt̃. Vel cõcedi põt ꝙ appetiit dolorez secdo modo dictũ quẽ posui opus perfecte ꝯtritionis. Ad tertiũ loqt̃ de displicẽtia voluntatis Ad quartũ dicendũ ꝙ dolor ꝑ mo mõ accept⁹ dz esse maxi⁹ i genere qui quantuz aliqd placet: tantũ contrariũ displicet. Deus autẽ sũme placet ⁊ ideo debet sũme displicere pctm̃. Nõ ẽ tamẽ necesse ꝙ dolor sẽsitiu⁹ sit maxi⁹: sz tm̃ tellectiu⁹: quia sic debet hoĩ peccatum displicere: ꝙ nihil plus sibi displiceat ⁊ ꝙ pro nulla revellet peccare. Et hoc ẽ necessariũ ad ꝯtritionẽ Et pro tãto dr̃ maxi⁹ dolor ꝑ cõparationem ad alios dolores de rb⁹ creat̃ causatos. Notabiliter dicit ꝙ videntes turbabuntur timore. Causa enim quare peruersi mõ nõ turbantur est: quia nõ vidẽt defectus suos neqꝫ pericula suorũ defectuum. Et vna ratio quare nõ vidẽt ẽ negligẽtie prelatorũ et doctorum. Hõ enim se nõ videt nisi ꝑ speculum sibi obiectuz. Prelati et doctores sũt vel debẽt eẽ specula laycoꝝ viuendo: docẽdo. et corripiẽdo. et si sic essẽt pctõres se viderẽt et agerẽt pniaz. Istd autẽ speculũ offensiuũ ẽ insipiẽtibus. sed placitũ valde sapiẽtib⁹. ꝓuer nono Argue sapiẽtẽ et diliget te. Et reuera opus caritatis maxĩe: est ꝑmunire hoĩez de suis defectib⁹ moderate Nemo enĩ ẽ q̃tũcũqꝫ sapiẽs q oẽs defectus suos videre possit. Vnde in libro quodã q intitulatur de dictis philozophorũ et sapiẽtũ. c. de dictis. alex. narrat sic. Quidã vicedomi⁹ diu fuerat ĩ seruitio alexandri cõmorat⁹ ⁊ nũq̃ increpauerat alexandrũ ad partẽ. Isto g̃ vno die ad se vocato Alexãder dicit ei Non delector inqt in seruicio tuo. Et alius quare domine? Et allexãder. qa hõ sũ et homines qui peccent resistere nõ pñt. Et tu si in tanto tempore nl̃ lum meũ perpẽdisti errorẽ nimis ignarus fuisti. Et si percipiẽs. occultasti eras mei fraudator. Et cõsimilis sẽtẽtia ponitur eodẽ libro. c. de dictis platonis. Plato dicit sic. Hoĩes inquit magis ex inimicis q̃ ex aĩcis ꝓficiũt quia dum inimici errores eis improperãt inde corrigũt̃. Dũ vero aĩci sui eis nõ annũciãt errores sed tolerant et occultãt. ipsi eorũ errores augmẽtant et cõtinuant. Vnde si pctõres nobis ãnũtiãtib⁹ vel pctã sua vel deum pro peccatis puniẽtẽ viderẽt. nõ ẽ dubiũ qn salubriter turbarentur in ps Viderunt te aque deus viderũt te et timuerũt et turbate sunt abissi Viderunt te aqua glosa. idest. populi et timuerunt de peccatis et turbate sunt propter contritionem. abissi. i. profundissimi peccatores

LEC. LX

hI sũt quos habuim⁹ aliqñ in derisũ et in similitudinem improperii. Nos insensati vitam illoruz estimabam⁹ isaniam et finem illorũ sine honore. Quomõ. Ecce cõputati sũt inter filios dei et inter sctõs sors illoruz ẽ? Postq̃ spũs scũs assignauit ꝯfessionis cõfusibilis a reprobis in iuditio faciende causã necessariã. Hic enarrat eiusdẽ confusionis vel cõfessionis materiã multipharia. Prĩo enĩ fatent̃ se peccasse in proximos. Secundo se errasse quo ad seipsos ibi. ergo errauimus Circa ꝑmũ duo facit quia primo ponit recognitionẽ peruersitatis.

Secūdo admirationē nouitatꝭ.ibi.quō
ergo Quantū ad primū recognitō
eorū stat ex duobꝰ.Fatēt enim expſ-
se.Primo ꝙ viuos iustos īiuste contē-
pserunt A Secūdo ꝙ vitā eoruꝫ
male iudicauerūt.De pmo dicunt sic.
Hi sunt quos aliquando habuimus in
derisum et in similitudinem impro-
perii.Aliquando supple breui tempo
revite mundialis habuimꝰin derisuꝫ.
Iob duodecimo.Deridetur iusti sim-
plicitas.Sed certe non impune: quia
prouerbiorū tertio.Illusores ipse illu
det et mansuetis dabit gratiaꝫ. Et eiꝰ
dē decīo nono in fine.Parata sunt de
risoribꝰ iudicia et mallei percutiētes
stultorū corporibꝰ Cōmuniter deriso
res sūt pertinaces et dure siue ferree
ceruicis.Et ideo dyabolus sicut faber
ferrarius malleabit super eos quasi
super candens ferrum in inferno.
Et in similitudinem improperii quia
improperiū quod fecerunt sanctis nō
fuit verum improperiū. verum enim
improperium est de malo. Ipsi auteꝫ
improperauerunt quod non fuit ma-
lum imo bonum sicut ꝙ erant paupe
res et abiecti in mundo. ꝙ ipsi crede-
bant in hominem crucifixū quod re-
uera nō fuit improperiosum sed poti
us gloriosum. Ad galla.vi.Michi au
tē absit gloriari nisi ī cruce dn̄i nostri
iesu christi Sic ergo fatentur quia vi-
ros iustos iniuste contēpserūt.Secūdo
fatentur ꝙ vitā illoꝝ male iudicaue-
rūt.Et hoc dicitur quantum ad meri-
tū et q̄tū ad pmiū.Quantū ad pmiuꝫ
fatēt ꝙ vitā sctōꝝ estimauerūt insani
am.Vn̄ dicūt sic Nos īsēsati estiaba-
mꝰ vitā eorū īsaniā.Ecce mirabil' trāſ
mutatio.Qn̄ vixerūt et alios rexerūt
reputabāt se sapiētissimos.Sapientes
ad decipiendū: sapiētes ad acqrēdum
et sapiētes ad semetipos defēdēdū.Sꝫ
reuera.Stultā fecit deus sapiaꝫ huius
mūdi. Et ideo bene incipiūt suū ꝯfite
or dicētes.Nos īsēsati vitā illoꝝ estia
bamꝰ īsaniā.Vn̄ vt et de nr̄is tēporibꝰ
procedamꝰ q̄rū vita magis reputatur
insania q̄ vita illorum qui christū tota
liter imitāt involūtaria paupertate.q
relinquūt hītā et habēda. Renūciant
curis eccīe: ⁊ hereditates amplas pit-
tūt alios occupare.Isti apud mūdo de
ditos fatui fabulosi et insani putātur.
Sed a qbꝰ? Certe nō nisi ab īsanis mū
di amatoribꝰ.Et illud ē mirabile.Cre
dūt fatui xp̄iani xp̄ꝫ saltē vꝰ botenꝰ esse
vel fuisse dei pr̄is sapiaꝫ ⁊ veisse ī mū
dū ad docēdū hoīes viā rectā verā ⁊ si-
ceram: ī celū pducētē.Et tn̄ illā viā se-
ctātes deridēt ⁊ abhoīant: ⁊ q̄tū pn̄t d
prauant a Nota ꝙ q̄tuor gn̄a ho-
minū xp̄ꝫ legiꝰ derisisse.Diuites aua-
ros.Pricipes pclaros Milites amaros
Et simplices ignaros: Et isti minime
peccauerūt inter ōs.De pmis hēmus
lu.xvi. Vbi xp̄s legit docuisse ꝙ nēo
pōt deo seruire ⁊ māmone.Et ibi sub
dit sic. Audiebāt aūt oīa hec pharisei
⁊ q erāt auari ⁊ deridebāt eū.De secū
dis.lu.xxiii. Deridebāt eū principes
dicētes. Alios saluos fecit: seipm̄ nō
pōt saluū facere. Et in eodē capitulo
Spreuit autem illum herodes et exer
citus eius et illuserunt indutum veste
alba.De tertio genere hoīnum.Luce
vicesimotertio. Illudebant autem ei
milites et accesserunt et afferentes a-
cetum dicētes illi. Si tu es rex iudeo-
rū saluū te fac.De quarto genere hoi
num scribitur. Luce octauo Mathei
nono.⁊ Mach.quinto.Quando susci
tauit filiā archisinagogi quia dixerat

Nō eſt mortua puella: ſed dormit. De
ridebāt eū ſciētes q̄a mortua eſt. Cū ḡ
xp̄s tot deriſiones patiēter pro nobis
ſuſtinuit. felix ē qui pro eo vices repē
dendo deriſiones malorū equanimit̄
tolerabit et ſuſtinebit. Niſi enī ſctūs a
mūdi dilectoribꝰ cōtēnat̄: viā xp̄i non
ſequit̄. nec diſcipulorū eius. Qui enī
mūdū dereliq̄t: et honorē tamē a mū
danis req̄rit. iſte videt̄ deo ſeruire: ſed
mercedē recipiet a diabolo. Gaudeāt
ergo mūdi ꝯtēptores quotiēs vite ſue
īueniāt deriſores imo ex hoc recipiāt
argumētū ꝙ viā xp̄i imitant̄ ſi a mū-
di dilectoribꝰ tāq̄ fatui cōtēnant̄ Vn̄
Seneca li. de moribꝰ Nōdū felix es ſi
nō te turba irriſerit. Si btūs vis eē co
gita hoc p̄mū nō contēnere ab aliis cō
tēni. p̄me Corint. iiii. Spectaculū facti
ſumꝰ mūdo: angelis ⁊ homibus dicit
Apl̄s de ſe et ſuis ſequacibꝰ. Nos ſtul
ti propt̄ xp̄ꝫ: vos aūt prudētes in chri
ſto. Et eſt yronice dictū ſcd̄m gloſam
quaſi diceret. Nos reputamur ſtul
ti: et qui xp̄m p̄dicamus et putatis voſ
eſſe prudētes q̄a tacetis et nō eſt verū
Vn̄ Augꝰ. ſup p̄s. xxxviii. Et ponit̄
ibidē ī glo. ſup illud p̄allegatū. āgelis ⁊
hoībꝰ. Boni eī angeli ⁊ boni hoīes lau
dant nos ⁊ mali irridēt. Hec ſūt dexte
ra et ſiniſtra. his vtimur quaſi armis
ad ferēdū diabolū ſcilꝫ laudātibꝰ ⁊ vitu
perātibꝰ ſi nec iſta eleuēt: nec illa frā-
gant. Hec aug. Dicēt ergo vitā xp̄i et
xp̄i ſequaces cōtēnētes in iudicio gn̄a
li. Nos inſenſati vitā illorū eſtimaba-
mus inſaniā et finē illorū ſine hono-
re. iſtud fuit dictū licet ſatis fatue ꝓpt̄
falſitatē antecedentis tamē ſatis bene
cōſequēter eſtimatū. Si enī vita foret
īſania finis foret ſine hōre. Nā hōr ē
p̄miū v̄tutꝫ ſcd̄m oēs Scd̄o p̄ncipali-
ter in iſta lectione poſita recognitio-
ne peruerſitatis. ponit̄ admiratio no
uitatis ſub nota queſtiōis talis. Quo-
modo ergo cōputati ſunt inter filios
dei: et inter ſāctos ſors illorū eſt? Iſtā
queſtionē querant rationabiliter quia
certe eſt de mirabili euentu. Sed que-
rent eā nimis tarde pro ſalute ſua. Si
enī hanc queſiuiſſēt in vita eam perfe
cte per chriſti p̄dicatores didiciſſēt. q̄a
Iohānis p̄mo Dedit eis poteſtatē fili-
os dei fieri ⁊c̄. Vn̄ q̄a natura eramꝰ fi
lii ire talem a deo recipimus per gra
tiam caritatē vt filii dei noīaremur ⁊
ſimus. p̄me Ioh. iii. Videte qualē ca-
ritatē dedit nobis deus vt filii dei no-
minaremur et ſimus. Adhuc tamen
aliquid retinentes de veteri fatuitate
exprimūt eam in titulo queſtiōis cuꝫ
dicunt ꝙ inter ſanctos ſors illoruꝫ eſt
quaſi ſtatus beatitudinis non meritis
ſed ſorti deberet attribui: poteſt tamē
merces ſanctorū pro tanto vocari ſors
quia q̄ diu homo viuit incertū eſt q̄d
de eo finaliter eueniat et propter mu
tabilitatē volūtatis per peccatū de fa-
cili inclinabilis ad peccandū. Eccs̄. ix.
Sūt iuſti atq̄ ſapiētes ⁊ opera eoꝝ in
manu dei et tn̄ neſcit homo an amo-
re vel odio dignꝰ ſit ſed oīa in futurū
ſeruantur incerta. Et bene dicūt ꝙ iu
ſti cōputati ſunt inter filios dei. Illa q̄
ſunt precioſa bona ſeruantur ſub cer-
ta computatione. Illa que ſūt vilia
non cadunt ſub cōputatione. Iſto mo
do ſancti q̄ ſunt precioſi corā deo yſa.
xiii. Precioſior erit vir auro et homo
mūdo obriſo. Fatui vero non cadunt
ſub computatione quia Eccs̄ primo.
Stultorū infinitus eſt nūerus. Hi ſūt
quos aliquando habuimus in deriſū.
B Notandū ꝙ inter locutiones hu-

manasvna q̃vehemēt̄ contrariat̄ virtuti est derisio et est derisio: locutō de ordita de defectu hoīs ꝓpt̄ ludūvt hō ide erubescat Vnde intentio deridentis secūdū ꝙ derisio ē peccatū. ē diminuere gloriā quā homo pōt in cōscientia sua habere de bonovirtutis per erubescentiā creatā in eosub specie ludi. Vnde dicit Aristoteles iiii. ethicorū.c.secundo: ꝙ circa ludū contigit reperire suꝑhabūdantiā et defectum et mediū in quo cōsistitvirtus. Est enī ludus necessari⁹advitā sicut requies q̃dam mētis qa si mēs hūana semp extēderetur circa seria. hebetaret̄ et fatigaret̄ nimis. et ideo conueniens est ꝙ pro loco et tempore habeat requiez hoc autē est ꝑ ludū. Caueri tamē debz superabundantia maxime. Quia dicit Aristoteles nono ethicorum. Delectatio est necessaria advitaz sicut sal ad cibum. Modicum autem de sale sufficit ad magnam quantitatem cibi Vnde si quarta pars cibi fuerit de sale nihilvaleret. Eodem modo de ludo certis tpib⁹ sufficit ad quietē mentis. Vnde illi qui totum tempus suū expēdūt in ludis. venationib⁹: aleis taxillis excessiui sunt etviciosi in ludo. de quibusverificatur illud sapientie. xv. Estiauerunt ludum vel lusum essevitam nostram. Dicit ergo Arist. loco p̄ allegato ꝙ nimis derisiui superabundant in ludo et sunt tales qui nihil curant quid dicant siue sit offensiuum siue placidum siue honestū siue inhonestū dummodo causent risum. Et tales sunt onerosi nihil omnino desiderantes nisi risum etvocantur belmolothi idest raptores templorum. Et impōebatur illis hoc nomen ad similitudīez miluorumvolitātium circa templa gētilium. In illis enim locis relinquebātur ītestina de sacrificiis aīaliū. Vnde sicut milui continuevolitāt circa tēpla ad nichilū aliud vacantes nisivt rapiant intestina. Ita belmolothi ī cōferendo cum hominibus nihil aliud explorant nisi defectus hominum q̃s possint recitare ad causandum risum in aliis et in aliis erubescentiam. Et talis ludus nō est ludus liberal̄ nec disciplinat⁹ sed seruilis et indisciplinatus quia ad ludum liberalem requiritur ꝙ dicantur placida et honesta.

b Est ergo notādū ꝙ derisio q̃tuor facit. Primo ostēdit stulticiā. suspēdit amiciciam. offendit iusticiam. et intēdit maliciā. Primo ostēdit stulticiā qa q deridet hoīez similē sibi pro quocūꝙ defectu naturali vl̄ morali ignorat propriam fragilitatem. Potest enim fieri derisibilis de consimili si deus' ꝑmittat. Vnde gregoriusvicesimo qnto moralium capitulo septimo. Quid sumus hodie nouimus. quid autez p⁹ paululum esse possumus nescim⁹. Hi vero q̃s fortasse despicimus et tarde possunt incipere et tamēvitam nostrā feruentiorib⁹ studiis anteire. Timendum itaq; est ne etiam nobis cadentibus surgat qui nobis stantibus irridetur q̃uis stare iam non nouit. qui non stantem nouit irridere. Hec gregori⁹ Et ideo aduertat quilibet illd̄. Iob. xi. Cum ceteros irriseris tu a nullo cōfutaberis?q.d.ꝙ sic. Quia prouerbiorū tertio de deo dicitur. Illusores ip̄e deludet Secūdo suspēdit amiciciā. Est eivt frequēter causa cōtētionis et discordie. Prouerbiorum vicesimo secūdo. Eice derisorem et exibit cū eo iur

giū Tertio offēdit iusticiā. Facit ei derisor alteri qđ sibi nollet fieri. Et iō puer. xix. Parata sūt derisorib⁹ iudi-tia Quarto intēdit maliciā. Incipit eni in ludo et sub specie ludi intendit inhonestatē pximi ⁊ sic pmittit mēda ciū facti. Iheremie. ix. Omnis amic⁹ fraudulēter incedet. ⁊ vir fratrē suuȝ irridebit et veritatem nō loquetur. Et ideo cōtra derisores dat scriptura qua tuor minas. Dicit enim ꝙ non sūt ar guēdi de iīqtate: nō sūt instruēdi de fatuitate. Sūt eiciēdi a societate ⁊ sūt deridēdi a dei maiestate. De primo prouer. ix. Noli arguere derisoreȝ ne oderit te. argue sapiētem et diliget te De secundo. Q ueret derisor sapien-tiam et nō inueniet. De tertio puer-biorū. xxii. Eice derisorem. ⁊c̄ De qr to ps Tu dn̄e deridebis eos: ad nichi-lum deduces oēs gētes. Sap. xii. Pro-pter hoc tāq̄ pueris isēsatꝭ iudiciū eis in derisū dedisti. ⁊c̄.

LECTIO. LXI.

e Rgo errauimus a via veritatis et iustitie lumen nō luxit nobis et sol intellgentie non est ortus nobis. Posi ta ē supra violenta cōfessio quā repro bi compulsi faciēt in iudicio generali quantum ad iusticiam quam proxis intulerunt. Hoc ergo facto exequitur spiritussctūs ponere eorum confessio nem q̄tum ad malitiam quam in seip sis habuerūt. Et circa hoc duo facit. Prīo ponit eoꝝ cōfessionē. Secūdo di ctorū recapitulationē. ibi. Talia dixe rūt A Circa pmū tria fiūt. Prio fatēt̄ se iiuste fuisse defraudatos a ve ra pgnitiōe. Secūdo fatēt̄ se fuisse fru stra fatigatos i operatōe. Et tertio fa-tēt̄ se fuisse vane deordinatos in dile ctione. Scđa ps ibi. Lassati sumus. Et tertia ibi Q uid nob̄ pfuit supbia Di-cunt g̊ primo cōsequētionalit̄ sic infe rendo. Ergo errauimus. ⁊c̄. Opti me concludunt de seipis: nos insēsa-ti estiabā⁹ vitā scōꝝ fuisse isaniā et fi-nē illorū sine honore. Et iāvidem⁹ ꝙ vita eorū fuit sūma sapia ⁊ finis eorū est in maxīo honore. ergo pstat nobis mō ꝙ tunc errauimus a via veritatis idest a doctna xp̄i. Io. xiiii. Ego sum via veritas et vita. Et iusticie lumē nō luxit. Q uia spōte recessim⁹ a via veri tatis. i. a doctna fidei christiane: ⁊ idō lumē iustitie nō luxit nobis. Sicut ille qui relictis viis ī superficie terre: ābu lat p spec⁹ subt̄raneos ipemet recedit a luīe ⁊ est cā sibiipsi carētie lumīs. Se q̄t. Et sol iustitie nō ē ort⁹ nob̄ Dr̄ eni christ⁹ sol itelligētie et sol iusticie. Sol itelligētie qa facit nos eū itelligē p fi dē. ysaie. vii. Nisi credideritꝭ nō itelli getis scđȝ vnā lrām. Sol iusticie qa iu ste retribuet nobis f̄m facta nrā. Ma lach. iiii. Orieť vobis timētib⁹ nomen meū sol iustitie. Cōparat̄ aūt christus soli ppt̄ tria Prīo qa sicut sol ē cā ⁊ fōs lumīs et caloris ⁊ vite corporal̄ i istis iferiorib⁹. vn̄ dicit arꝭ. ii. phi. Hō gn̄at hoīeȝ ⁊ sol. Ita xp̄s cā est noticie et vi te gratie i oīb⁹ creaturꝭ Vn̄ sicut sol ra dios suos vbiq̄ p̱icit sup̄ seplchra et fe da. Ita xp̄s radios sue boītatꝭ extēdit n̄ solū ab bonos sȝ etiā ad malos eos ad pniaȝ alliciēdo. eis tpalia largiēdo ⁊ peaȝ eis debitā differēdo. Eccs̄. xlii. Sol p oīa illumians respexit. Et mat. v. Solē suū oriri facit sup bonos ⁊ ma los. Q uando aūt ita ē ꝙ sol proicit ra dios suos sup niuē et sup glaciē ⁊ non

liq̄ſcunt ſignū eſt ꝙ aliq̄s planeta fri-
gidus impedit radios ſolis ⁊ ei⁹ effec-
tū. Et itaē moraliter q̄ñ xp̄s ꝓicit ra-
dios ſue clemētie ſuper cor ꝯgelatū a
licui⁹ pctōꝝ facit eū cogitare de bene-
ficiis christi ī creatōe redēptōe ⁊ pctō
rū remiſſiōe. ⁊ p̄miorꝝ diſtributōe. et
tamē nō liq̄ſcit cor illd̄ durꝝ: reuera ſi
gnū ē ꝙ frigid⁹ planeta. i. diabol⁹ ꝑ ma
liciā infrigidat⁹. Ihe. vi. Sicut frigidā
facit ciſterna aquā ſuā: ſic frigidā fecit
maliciā ſuā dn̄ator diabolus ſr̄ regio
nē cordis talis. Et ꝑ oppoituꝫ ē de pec
catoribus cōgelatis nō tamē ī tāto ex
ceſſu infrigidatis. Illi ei liqueſcunt ad
radios ſolis xp̄i. Exemplum de petro
Luce. xxii. Qui poſtq̄ xp̄m negaue-
rat et xp̄s eū reſpexiſſet egreſſus fo-
ras fleuit amare Ecce quō liq̄ſcebat et
cōuertebaꝛ in aq̄. Exemplum de ma
daléa. Luce. vii. q̄ irradiata ab iſto ſo-
le lachrimis cepit irrigare pedes ei⁹
et capillis tergere. de q̄ canit eccīa liq̄
fecit et refecit r̄ſolutā in lamenꝫ v̄bū
miſſū celit⁹. de talib⁹ exponi pōt illud
iiii. Regum iii. Surgētes orto ſole ex
aduerſo aquarū viderūt moabite. Se-
cundo cōpaꝛ xp̄s ſoli ratione ſue mo
tiōis. Quādo ita ē ꝙ ſol rubet de ma
ne in ortu ſuo ſignū ē tempeſtatis ſe-
quentis. et q̄ñ rubet in occaſu ſignū ē
ſereitatis. Vñ math. xvi. Facto veſpe
dicitis ſerenū erit. Rubicūdū eſt eniꝫ
celū. Et mane hodie tempeſtas erit.
Rutilat enī triſte celum. Sic circa xp̄ꝫ
accidit. Nam poſt ortū et origīnē ſue
preclare natiuitatis ſtatim rubor ap-
paruit quia die octauo venerūt circū-
cidere puerū. Vnde ſtatim effudit ſu
um ſāguinem. Et certe iſtū ruborem
ſequebatur tēpeſtas valida. ī p̄s Incir
cuitu ei⁹ tempeſtas valida Iterum eti-
am ſero in occaſu iſtius ſolis appar-
it rubedo magna quādo totū corp⁹ ef
fulſit ſanguine. flagellatū. cōclauatum
lanceatū ⁊ ſpinis ī capite coronatū
Sꝫ iſte rubor fuit ſignū future ſereni
tat̄ ī reſurrectōe ⁊ trāq̄llitatis ꝑpetue
Thobie. iii. Poſt tempeſtatē tranq̄llū
facis ⁊ p⁹ lacrimationē et fletum: exl't̄a
tionem infūdis. Sicut autē ſol ſine le-
ſione oculorum coſpici nō pōt clare
ſꝫ ſi nube tegaꝛ que nō eſt nimis groſ
ſa delectabiliter iam videtur. Eccleſia
ſtes. xi. Dulce lumē et delectabile ocu
lis eſt videre ſolem. Ita filius dei ī ſue
nature puritate ab oculis mortalibuſ
videri non potuit ante incarnationeꝫ
Et ideo volens ſe exhibere hominib⁹
nube humanitatis noſtre de virgine
ſumpta ſe inuoluit operāte ſpiritu ſā
cto. ſicut prophetatum fuerat. Ezechi
elis triceſimoſecūdo. Solem nube te-
gam Tertia ſicut radio intromiſſo
in domum q̄tumcumqꝫ videatur pu-
ra: oſtendit eam habere pulueres que
tamen non videntur niſi in radio ſol'
Ita declarat chriſtus domum conſci-
entie [in quocunqꝫ homine q̄tumcūqꝫ
videatur honeſta] magnā copiam ha
bere venialiū peccatorum quia quāto
magis aliquis gratie radiū recipit: tā-
to magis ſe frequentius de erro- a
ribus ꝓpriis dephēdit. Iſtū ſolem ⁊ ſu
um radium. tria a nobis ſubtrahūt et
abſcōdūt t̄ra nubes ⁊ lūa Terra mūdi
alis cupiditat̄. Nubes tēporalis vani-
tatis. Et luna carnalis voluptatis. Q̄ñ
terra que eſt infimum elementum ī-
terponitur inter aſpectum noſtrum ⁊
ſolem ſicut contingit de nocte. Nec vi
demus ſolem nec ſolis radios: ſed ma
nem⁹ omnino in tenebris infra vm-
bram terre Iſto modo multi ſunt int̄

quorū aspectū et deū interponit̃ ipsa terra quia tota eorū sollicitudo: cogitatio et affectatio ad terrā dirigit̃. Et eis occidet sol in meridie sicut dicitur Amos. viii. Sūt alii qbus sol abscōditur ꝑpter nubē interpositā. Dignitates hui⁹ vite volatiles sūt quasi nubes sine quiete: que interponūt̃ sup ocl'os supborū et abiciosorū et deū. ꝙ eum videre nō possūt quia nubib⁹ acris cōdita nullū fūdere possūt sidera lumē. Primo de cōsolatione in fine: sed in morte satis eū videbunt ad terrorem et iudiciū suū. ii. Machabeoꝝ. p̄. Tēpus affuit ꝙ sol refulsit q pri⁹ erat sb̄ nubib⁹ Tertio sūt alii qbus sol eclipsatur per interpositionē lune carnalis voluptatis. Et hi sūt bestiales libidinibus dediti ⁊ igne cōcupiscētie inflāmati. In ps̄. Supcecidit ignis et nō viderūt solē. Dictum est superi⁹ ꝙ xp̄s soli ꝯparatur propter operationē viuificātē. apparitionē signātē. et declaratione manifestantē. Restat ergo cōsiderare qliter iste sol moraliter cōplet et peragit motū suū. B Vbi sciēdū ꝙ sol sicut ceteri planete describit ȝodyacū cōplēs cursuȝ suū in anno solari et pertrāsiēsvniuersa signa que sunt. xii. iuxta illos versus cōmunes. Est aries taurus gemini cācer leovirgo. Libraqȝ scorpius architenēs caper amphora pisces. Dicitur aūt aries eē dignior ps dextra celi ⁊ nobiliorvnde incipit mot⁹ Vn̄ aries est p̄mū signū secūdū philosophū ⁊ scd̄m catholicos Sol creat⁹fuit in ariete et ideo in ariete fuit primo sicut tenet̃ cōiter. Moraliter per ista signa. xii. trāsit ⁊ trāsibit christus. Primo enī in statu inocētie quādo creauerat p̄mos parentes ⁊ in paradiso collocauit nullā adhuc feritatem eis ostēdit. sed tātūmodo potentiā in creādo ⁊ gubernādo res ⁊ inocentiā. Aries autē est animal naturaliter innocēs secūdū genus suū fortis tamē et potens in sua specie. Et ideo moraliter dei fili⁹ tūc fuit quasi in signo arietis quia nihil aliđ adhuc mūdo signauerat. puer. xxx. Aries est et nō est rex qui resistit ei Sed statim homine peccante transiuit in thaurū qui est animal magne fortitudinis ⁊ magne feritatis quia statim eos expulit de paradiso ī terrā. Inflixit etiā eis necessitateȝ moriēdi corpore ad inferos descēdendi in morte. Est autē natura thauri ꝙ quātūcūqȝ fuerit ferox si ficui alligat̃ māsuescit. Sicut dicit ysi. ethi. xvii. c. vii. Et ita fuit de filio dei donec alligat⁹ esset ficui dulcissime. id estvirgini gloriose per īcarnationē cōtinuā ferocitatē ad gen⁹ hūanū seruauit. sed alligat⁹ ad eā vinculo filiali cōtinue mansuescit. Et verificatū fuit illud Mathei. xxi. Ecce rex tu⁹ venit tibi māsuetus. Et ideo tūc trāsiuit iste sol in signū gemiorū quādo duas naturas ineffabilit̃ copulauit ꝓcedēs de thalamo suo pudorꝭ aula regia gemine gigas substātie alacris vt currat viam Sicut dicit Ambro. Geñ. xxv. Et ecce gemini in vtero ei⁹ repti sūt. Depingit̃ illud signū in forma duorū iuuenū seinuicē amplectentiū. Et sicut quidā fingūt. Illi fuerūt Castor ⁊ pollux duo filii Iouis se mutuo diligētes in tantū ꝙ cum castor haberet a patre īmortalitatē. id est posse nō mori siuo luisset. mori voluit pro germano suo ad tēpus vt vtriqȝ daretur īmortalitas Vn̄ ābo stellificati sūt ⁊ signo illo nūcupati qđ gemini dr̃. Ita xp̄us fc̄ūs german⁹ hois q̄uis posse nō mori ha-

buit: si voluisset· pelegit tamē ꝑ hoīe mori vt nos imortalitatis sue faceret esse pticipes. De isto signo trāsiuit sol iusticie christus in Cancrum. Cancer est piscis retrocedens id est passu retrogrado vadens. Iuxta illud Aurani in quodam appollogo. Curua retrocedens dum fert vestigia cancer. Et isto modo videbat᷑ xp̄s. retrocedere dum vixit in mūdo. Rectus enī icessus iusti hoīs deberet esse de virtute ad honores. de merito ad premiū. de labore ad regē Sed xp̄s cōtinue retrocessit de virtute ad vituperium. de vituperio ad verbera. De verberib⁹ ad crucē. et sic ad mortē. et tandē ad infernum Vñ toto tp̄e inter natiuitatē et resurrectionē morat⁹ est sol noster in cācro Et sicut sole existēte in cācro maxim⁹ feruor mūdo īfūdit᷑. Iuxta illd Teodoli etiopū terras ꝛc̄. In cācro solis ꝛc̄ Ita xp̄s isto tp̄e inter medio maximā caritatē hoīb⁹ demōstrauit. Sꝫ de isto signo ītrauit leonē in resurrectōe Dicit enī Isidor⁹. xii. Ethimo. c. ii. ꝙ catulus leonis de nouo nat⁹ trib⁹ diebus iacet quasi mortu⁹. et tandē post tres dies patris rugitu suscitat᷑ a dormitione seu a morte. Isto mō xp̄us cū mortuus eēt tres dies per synodochē mortuus iacuit post quod tēpus virtute patris resuscitat⁹ surrexit. Hic est leo de tribu iuda. Apoc. v. De quo ꝑphetauit Iacob. bñdicēs filiis suis cū diceret Iude Geñ. xlix. Catul⁹ leōis iuda ad predam fili mi ascēdisti requiescēs accubuisti vt leo et quasi leena quis suscitabit eum. De leone trāsiuit in virginē. Toto enī tp̄e medio inter resurrectionem suam et ascēsionē doctrina et fides eccl'e in btā virgine potissime cōseruabat᷑. Hec interī ap̄los et discipulos docuit monuit: cōsolata est: vtpote illa que repleta fuit spūscō plenissime in verbi dei cōceptiōe ꝛ ideo tunc tpis māsit in tali signo id est in fide v̄ginis de qua Ouidius. iii. de vetula. c. vltimo. O virgo felix. o v̄go significata. Per stellas vbi spica nitet qs det mihi tātū. Viuere ꝙ possim laudū fore preco tuaꝝ. Nā nisi tu perfecta fores nō eligeret te. Hic de⁹ ops vt carnem sumeret a te. Vbi ꝑphetat diffuse ꝙ de⁹ ops sumeret de ea carnē. et qd resurgeret a mortuis et ꝙ matrē suam v̄ginē assumeret in corpe ꝛ anima in celū Vnde dicit sic in fine. Non opus est vt eā velit exaltare gradatim. Sed simul assumet et eādē cōcathedrabit.

Illic est tui mēoris memor optima virgo. Illic cū fueris ꝑ nobis tractа trahēdis. Pro nobis non te pigeat suadere ꝙ ad se. Nos trahat is per te qui per te venerat ad nos. A nobis ip si sit glr̄ia laudis ab ip̄o. Gratia sit nobis et me te nescia vita. An sit liber Ouidii deus nouit: quāuis a leone ꝓthonotario sacri palacii. Vastasii p̄ncipis referat᷑ liber ille extract⁹ de sepulchro Ouidii Vñ testamētū ouidii nuncupat᷑ Dicit enī ꝙ inuētus fuit in cimiterio publico in quodā sepulchro in suburbio dioscori ciuitatis que est caput regni Colcoꝝ. Et qa ibi nō erat copia latinoꝝ eo ꝙ armenica liguā latinā nō ītelligūt. Rex Coltoꝝ misit illum librū Cōstātinopolim. vbi tunc erat copia latinoꝝ. Refert etiā ꝙ int᷑ antiquoꝝ sepulchra vnū inuētū est: in cui⁹ epigrama fuit sculptū lr̄is armēicis cui⁹ īterp̄tatio sic sonabat. Hic iacet Ouidi⁹ īgeniosissim⁹ poetarū. Obiit aūt āno xp̄i. xviii. sicut r̄fert Guilhelmus. de euāg. i Crōica sua Ter⁹ āno

Tyberii Vñ constat q̄ si liber veracit̄ sinis erat. fuit pulcherrima ꝓphetia. Sed hec sūt extra propositū. Septimo xp̄us sol iusticie trāsiuit de v̄gine in librā quādo a virgine bñdicta mr̄e sua suisq̄ discipulis licētiā accipiēs ip sis vidētib⁹ est eleuat⁹ in celū. Actuū p̄mo. Tūc eni trāsiuit ad librā qñ coram patre passionis sue meritū cōtra p̄mi p̄uaricatoris peccatū appēdit ōn dens se plus soluisse in pena q̄ Adam cōmisit in culpa. In cui⁹ ade p̄sona dicit Iob Vtinā appenderent̄ pctā mea quib⁹ irā merui et calamitas q̄ patior in statera. i. xp̄s hūanatus loco mei. q̄ si arena maris hec grauior appareret Iob. vi. Octauo de lib̄a trāsiuit in scorpionē qñ corp⁹ suū q̄ est ecclesia tirānorum et hereticoꝝ p̄secutōib⁹ quasi quorūdā scorpionū aculeis lacerari p̄ misit vt diceret tūc merito eccl̄e sue illud Eze. ii. Subuersores sūt tecū et cū scorpionib⁹ h̄itas Nono trāsiuit sol noster in sagittariū. Fuerūt ei a tp̄e siluestri pape ⁊ Cōstātini imp̄atoris. qui tp̄alia eccl̄e p̄mo dicit̄ dedisse semp iudicia: placitatōes ⁊ dissensiōes int̄ clericos: q̄s eorū videret̄ maior ad pascendum oues xp̄i. Hec est causa quare volant sagitte acute. Nūc regaliū supplicationū ad romanā curiā: nūc accusationū. nūc diffamationū ad inferiorū iudicū audiētiā. Ita q̄ plena est eccl̄a aduocatis in oī causa ad defendendū iniuriā. Et ideo vsq̄ in hodiernū diē sol stat ī signo sagittarii. Prouer. xxv Iaculū et gladius et sagitta acuta homo qui loquit̄ cōtra p̄ximū suū falsū testioniū. Et hi sunt qui xp̄m spoliant vulnerāt et predātur. Si esset ita paup ecclesia modo: sicut fuit quādo xp̄s in ea vixit in t̄ra nō haberet xp̄us tales placitatores nec tales īuasores. Paup et iuuenis mercator nō timet p̄dones nec patit̄ īsult⁹. sed cū est diues tūc eū nitūtur spoliare: etiā qui eū prius conabātur ditare. Ita est quādo eccl̄a studuit pauptati bñ valuit: modo studet ditari et patit̄ a sagittariis. Et iō mō de xp̄o verificat̄ illud primi Re. xxxi Cōsecuti sūt eū viri sagittarii ⁊ vl̄nera tus est vehemēter a sagittariis. Decimo trāsibit sol noster xp̄us in signū Cap̄corni. Capricorn⁹ habet p̄mā ptē sui corpis caprinā et tūc est sol in maxima elōgatione a nobis. Quia in p̄mo pūcto capricorni est solsticiū hiemale. Vñ istud signū signat tp̄s antichristi qui capr in⁹dici pōt. Tū q̄a cap̄ est aīal m̄ltū libidinosū. Et de ātixp̄o dicit̄ Dañ. xi. Erit in cōcupiscētiis feminarū nec quēq̄ deoꝝ curabit. Tum q̄a capra generat hedos ⁊ filii sui atq̄ sequaces hedi vocant̄. Mathei. xxv. scribit̄. Statuet quidē oues a dextris hedos aūt a sinistris. Vñ tp̄e antixp̄i erit xp̄s sol iusticie in signo capricorni et tūc videbit̄ quasi maxime elōgatus ab eccl̄a sed nō durabit. Quia statim in Cap̄corno īcipit sol ascēdere et xp̄s stati antixp̄o occiso: in cordib⁹ suorū fideliū refulgebit. Vndecio trāsibit sol in aquariū Aquari⁹ depingit̄ ymago hoīs tenētis vrnā subuersam de qua aqua pleno foramīe prorūpit. Et significat. xlv. dies cū toto residuo tp̄is post mortē antixp̄i In q̄bus pluet xp̄s miam sup iustos q̄ tp̄e antixp̄i vacillauerāt sic superi⁹ dictū fuit Vñ tūc erit xp̄us in aquario. Eze. xxxvi. Effūdā sup vos aquā mūdā et mūdabimini ad oībus inq̄namētis vr̄is.

Duodecimo et vltimo sol erit in piscibus. Moralit' qn enī sol ad signum pisciū peruenerit tunc desinit esse hyemps. Et incipit versus Iuxta illd. Cedit hyemps retro cathedrato symone petro. Quo die sol est in piscib⁹ necessario. Isto tempore quecunq; radices et semina sub terra latuerūt incipiūt se exserere ⁊ terra se incipit aperire ⁊ pādere que occultauit Et significat tempus resurrectionis generalis omnium corporū hūanorū. quando terra se aperiet ⁊ reddet luci mortuos occultatos. Et tūc erit xp̄s in piscib⁹ quādo cū suis piscatorib⁹ quos olim apostolos fecerat ad iudiciū veniet. Et tunc adimplebitur illa parabola. Mathei. xiii. Simile est regnū celorū sagene misse in mare et ex omni genere pisciū congregāti quā cum impleta esset educentes et secus litus sedētes elegerūt bonos in vasa sua. malos autem foras miserunt. Sic erit in consummatione seculi. Abacuck primo. Facies homis quasi pisces maris. Et sicut in fine piscium est ipsum oriens quod est caput arietis vbi sol fuit creatus et ibi stabit post iudiciū in perpetuū nec mouebit' vlterius circa terrā faciens ortū et occasū. Ita xp̄us deinceps cū matre in medio elector suorum stabit sine fine. Et tūc erit dulce lumen et delectabile oculis videre solem. Eccs. xi. Et implebit' illud Abacuck. iii. Sol ⁊ luna steterūt in habitaculo suo Ad quod nos perducat.

LECTIO. LXII.

Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis et ambulauim⁹ vias difficiles. Viam autē domini ignorauimus. Postq̄ declaratū est ꝙ impii et maleviuētes in p̄senti fatebunt' se fuisse defraudatos propt' culpā suā a veritate et a sensitiua cognitiōe. Hic ondit sp̄ussc̄us q̄liter fatebūt' se fuisse frustra fatigatos in opatiōe. Vñ dicit sic lassati sum⁹. Non est mirū qa graue on⁹ ipositū viatori faciet eū cito lassū. De iniqtatib⁹ ū scribit' in psalmo. Sicut onus graue grauate sūt sup me Ergo velint nolint pctōres lassabūtur Ista lectio occulato experimētoverificatur in oī genere hoīm puersorū int' nobiles et milites qui pro vanitate in fama volatili in ore hoīm totaliter se exponūt. Manifestū est ꝙ plus sustinebūt de pena in vno torneamēto vel bello q̄ scūs monach⁹ in decē ānis. Itē mercatores qui maria pertrāseūt psonalit'. passus periculosos: latronū iuidias ⁊ īsidias sociorꝝ. vere experiunt' vias hui⁹ mūdi esse difficiles. Clerici vel layci qui curias magnorꝝ regū. comitū vel episcoporꝝ igrediunt' ad seruiendū. sciunt quātū habet istavia difficultatis vbi per decē vel septē ānos seruiēt cū remorsu cōsciētie cū obiurgationibus dominorꝝ. cū inuidia sociorū. cū oī īfortuio corpali Et iō oēs illi siue s̄bditi siue dn̄i siue q pctō defuiūt p felicitate mūdi dicere poterūt in die iudici. Lassati sum⁹ ⁊c̄ A Est aūt hic notādū ꝙ septē sūt vie iniqtatꝭ que sūt valde difficiles ⁊ tamē hoībus m̄ltū amabiles. Et hui⁹ causa eē non pōt nisi ignorātia. Oīs enī via est difficilis si sit mōtuosa: si spinosa: si lutosa: si tenebrosa. si tumultuosa: si sumptuosa. si tediosa. Primā istarū viarū accipiūt supbi ⁊ ābiciosi. sp vadūt vias mōtuosas tn̄ h' estvalde periculosū: qa de modico lapsu imminet magnū pe

riculū quia secundū gregoriū. quanto gradus altior tanto casus grauior. Sʒ ē de eis sicut de lepore. qa multo melius currit lepus contra mōtem ascendendo q̄ descendendo de mōte ī vallē Ita isti de monte sup̄bie. cū difficultate descēdūt. sʒ ad loca dignitatis cū magno conatu ascēdunt. Ratio de lepore est quia habet crura āteriora breuiora q̄ alia Moralit̄ Affectiones hominis ad deum sūt quasi tibie anteriores: affectiones ad mundum sūt quasi posteriores tibie. Quando ergo ī homine affectiones ad deum breuiores sunt q̄ affectiones ad mundū. ille hō velociter currit contra mōtem in acq̄sitōe dignitatis vel diuitiarū. Iob. xv. Cucurrit aduersus deum erecto collo et pingui ceruice armat⁹ ē Secundā istarū viarū eligūt cupidi et auari. viā videlicet spinosā Saluator dicit luce octauo. ꝙ ditie sūt spine: quia habent punctionem laborum in acquirendo timores in custodiendo: ⁊ dolores in amittendo. Ozee secundo. Sepiā viam tuam spinis. Tertiam istarum viarū q̄ est lutosa eligūt luxuriosi: bouini etiā et bestiales qui accipiunt sēp viā magis tritam et illa cōmuniter ē turpior Ita isti illā p̄eligūt quā plures freq̄ntāt. Cū tn̄ seneca doceat oppositū. qa ī via pedū forte illa securior: sʒ nō in via morū quia pauci sunt virtuosi. De viis luxuriosoꝝ ī p̄s. Inq̄nate sūt vie illi⁹ ī oī tp̄e. et math. vii. Lata porta ⁊ spaciosa ē via q̄ ducit ad p̄ditionē ⁊ multi ābulāt p̄ eā. Et p̄ oppoitum ī p̄s Ambulans ī via imaculata hic michi mistrabat. De isto puer. iii. Vie eius vie pulchre Quarta viā q̄ ē tenebrosa eligunt inuidi q̄ per maliciā suā p̄p̄

am sūt excecati. Et iō vbicūq̄ sūt ī tenebr͛ ābulāt. puer. ii. Relinquūt iter rectū ⁊ ābulāt p̄ vias tenebrosas q̄ letāt͛ cum malefecerit: et exultāt in rebus pessimis. Et ī p̄s. Fiat via eorum tenebre et lubricū. Et tūc necessario habebūt cadere. Prouer. iiii. Via impiorū tenebrosa. nesciūt vbi corruāt Qui tam viā eligūt gulosi videlicet viā sūptuosā. Quādo sic ē ꝙ magna caristia fit ī ciuitate aliq̄ de pane de vino de aliis necessariis. Isti mercatores q̄ vadunt ad nundinas propt͛ lucrū nō libēt intrant tales villas qa pl⁹ perderēt in vna nocte q̄ lucrarēt͛ ī duob⁹ dieb⁹. Moraliter loq̄ndo oēs sum⁹ mercatores ⁊ negociatores. Luce. xix. Negociamini dū venio. male ⁊ sūptuose taberne vbi vnus hō expendit in vna hora q̄tū sibi possit sufficere ī vno die. Similit͛ vnus gulosus vbicūq̄ fuerit pl⁹ ꝯsumet q̄ sibi expedit vno die. Et iō oīs via hoīs gulosi ē sup̄flua ⁊ sūptuosa ⁊ ido detestāda. In p̄s. Via illoꝝ scādalū ip̄is. ⁊ postea ī ore suo ꝯplacebūt Sextā viam eligūt iracūdi. scʒ viā tumltuosam et est plena pressura. Nam vbicumq̄ sunt: pressura erit. Vnde Sene. iii. de ira. ca. vi. Narrat de celio oratore qui iracundissimus extitit. ⁊c̄. In p̄s. Contritio ⁊ infelicitas in viis eoꝝ. et viam pacis nō cognouerunt. Septimam viam tediosam videlicet accidiosi eligunt. Isti nichil faciunt vbicunq̄ fuerint ⁊ semp̄ tn̄ sunt fatigati. Est eni accidia quoddam sp̄uale tedium ī his q̄ dei sunt ita ꝙ omne illd̄ quod ad diuinum spectat officiū reputat͛ ab eis nimis longū. Hi volunt habere longa cōuiuia ⁊ breues gratias. Garrulatiōes diuturnas et horas sincopatas. Som-

nia infantis et missā venātis. infās ha bet necessario multum dormire quia in somno maxime nutrit. Sapie. vii. Vbi dicitur q puer nutrit ex delectamento somni couenietis. Per oppositū puer. ix. Relinquite infātiā z viuite et ābulate per vias prudētie. Hee sūt vie iniqtatis de qbus ysa. lv. Derelinquat ipius viā suā et vir iniqu9 cogitationes suas. Et Eze. xxxiii. Couertimini a viis vr̄is pessimis. Et qre moriemini dom9 isrl? Et iō hūiliter cum ps. petere debem9 a dn̄o vias tuas domine demōstra mihi et semitas tuas edoce me. Et iterū. Notā fac mihi viam i qā ābulē a Vbi notādū q vita meritoria xp̄iani nō pōt eē cōtinue vniformis. Et apd scōs vita xp̄iani cōmuniter diuidit in vitā actiuā et in cōtemplatiuā. qd nō est sic itelligēdū q ab vna z eadē psona ptinuari sp debeat act9 vite cōtēplatiue z ab vna alia act9 vite actiue z nūq act9 vite cōtēplatiue quia hoc nō esset humane fragilitati possibile nec recte ratōi cōforme. Sed vna et eadē psona pro loco z tpe vtraq istarū tenet incedere. Ideo via meritoria xp̄iani aliqn̄ nūcupat in singlari a psalmista z aliqn̄ in plurali. Vnde dicit notā fac mihi viā in qua ābulez. Et tn̄ vias tuas dn̄e demonstra mihi. Aris. de pbleumatib9 pticula. v. pble. x. querit istā qstionē. Quare āt homo magis laborat cōtinuādo diu viā planam q ābulādo p viā nō planā. s3 aliquātulū mōtuosā z vallosā. Et respondet q causa est qa qn̄ hō incedit continue z vniformit per viā planā. fatigat instrumēta sup ptes corpis quib9 ambulat sicut genua cr9 et tybias. Vn̄ qa in istis istrumētis ābulādi cōtinue tenet vna figura mot9 in via plana iō cōtingit hoi maior labor z maior fatigatio. In pcessu ū nō plano vbi aliqn̄ ascēdit aliqn̄ descēdit nō sēp tenet eadez figura mot9 in istrumēt mouēdi nec ille ptes vexant vniformit cōtinue s3 alternati. qa ascēdēdo pl9 laboram9 in genib9 et tybiis. descēdēdo pl9 in femorib9. Et ppt istā altnatōez laboris int ptē sup genu z reliquā sub genu i via nō plana cōtigit mior labor z mior fatigatio in via altnati nūc vallosa: tunc mōtuosa. Isto mō moralit in viuēdo v tuose. Fragilitas eī hūana nō pmittit aliquo mō q mēs z studiū hois vniformit extēdēdat in ptēplādo nec iterū expedit q semp descēdat ad opa vite actiue circa mūdū: qa tūc fieret nimis aridus z ideuot9. Et ideo sicut hō ēpposit9 ex corpe z aīa de quoꝝ nūero corp9 fatigat ascēdēdo p orōes. studia vigilias ptēplatōes. aīa fatigat z deficat dn̄dēdo z occupādo se circa tpalia pxis dispēsāda. Iō sicut altnati z vicissim debem9 icedere vt qtū possum9 fatigatiōnē et tediū deuitem9 in fuiēdo deo. z intdū ascēdere ptēplādo z postea descēdere pximū iuuādo. In cui9 figura rā Iacob vidit āgelos ascēdētes et descēdētes de celo ad terrā z de tra ad celū vicissim Gen̄. xxviii. Vn̄ sicut i vitis fr̄z pdicatoꝝ legit. Quidā iuuēis qsiuit a fr̄e Iordāo q fuit scissim9 hō z scds mgr̄ ordinis p9 scm̄ dn̄icū qd eēt sibi vtili9: vel orōib9 isistere. vl se scripturaꝝ studiis occupare. Cui mgr̄ rn̄dit. Quid ē inqt meli9 sp bibere vl sp comedere? Et vtiq sicut ista ppetit altnati fieri: sic z illa. vn̄ de paulo scribit Haymo q vnā ptē diei solebat expēdere i orōe z aliā i pdicatōe. ttiā i opatione manuali. Ne g cū istis malis dicam9 in fine. Ambulauim9. vi. diffi.

Viā aūt dn̄i ignorauim⁹ Petat q̄lib3 cū p̄s. Notā fac mihi viā in q̄ ambulē Multū enī cōfert ad solaciū ābulātis bona noticia vie p quā debet ābulare. Nā ceteris parib⁹ ipi videt̄ ambulāti breuior q̄via ignota eiusdē quātitatis Vn̄ Aris. de pbleumatib⁹ pte qnta' p bleumate. xxv. q̄rit. Quare ābulātes viā nesciētes quāta est ipa apparet no bis lōgior q̄ qn̄ scim⁹ eā ꝛ frequēt̄ su- mus ei⁹ quātitatē experti? Et rn̄det ꝙ aīa in tali via palogisat̄ quoddāmdoo a seipsa. Experit̄ enī aīa istā cōsequē- tiā eē certam Scio mēsurā hui⁹ vie. g̃ ē finita ꝛ qa nescit mēsurā hui⁹ vie. Iō arguit q̄si a negatōe an̄cedētis: Huius vie nescio mēsurā ergo est ifinita. Et sic in iudicādo decipit̄. Isto mō mora liter. Hoies dati viciis nō iudicāt ꝙ ali qui hoies possēt viuere v̄tuose Vn̄ hō luxuriosus mirat quō aliqs potit ser- uare ppetuā ꝯtinētiā. Homo gulosus estimat ꝙ null⁹ hō pōt facere abstinē- tiā. hō iiust⁹ ꝛ cupid⁹ credit ꝙ oīs hō cu piat hr̄e diuitias ꝛ abūdātiā. Et iō oīs hō iudicat aliū scd̄m semetipsū. Sicut docet Cris. i ip. ope. oml. xxxiii. Oīs hō scd̄m se existimat alteꝝ nec pōt ip se meli⁹ sentire de alt'o q̄ sentit de seip so. Ecce fornicari⁹ nemīnē estimat ca- stū. Cast⁹ nō de facili de fornicatōe su spicat̄. Supbus nemīnē putat hūilē. et hūilis nullū credit supbū ꝛ sic de aliis. Eccl̄s. x. In via stult⁹ ābulans cū sit ip̄e isipiēs oēs stultos estimat Ergo causa q̄re via v̄tutis ꝛ via pn̄ie ꝛ scē religionis r̄putat̄ laboriosa ꝛ difficilis est in ex- perientia ꝛ ignorātia. ꝛ ꝙ aīa paralo gisat̄ a semetip̄a Et ideo nobis d̄r. Ie. vi. State sup vias ꝛ videte et int̄rogate de semitis antiquis que sit via bona ꝛ ābulate i ea ꝛ iuenietis refrigeriū aīa bus vestris.

LECTIO. LXIII.

q Vid nobis pfuit supbia: aut di- uitiarū iactātia qd cōtulit nobis

Declarato in pte p̄cedēti ꝙ mali i iudicio gn̄ali fatebūt̄ se fuisse iudicā- do defraudatos ꝛ in opando vexatos. Hic psequit̄ enarrādo qualit̄ fatebūt̄ se fuisse in amādo deordinatos Et cir ca hec duo facit. Primo on̄dit q̄lia fu erūt illa que sūme amauerūt. Scd̄o q̄ parui p̄cii extiterūt ibi. Trāsierūt. Circa p̄mū est sciēdū ꝙ affectio hoīs p̄ mo fuit deordinata p appetitū singu- laris excellētie. Scd̄o p amorē sc̄l'aris opulētie. Et iō q̄tū ad p̄mū dicunt sic. Quid nobis pfuit supbia? facilis est respōsio ꝙ nihil pfuit sed m̄ltū obfuit qa deus supbis resistit. hūilib⁹ aūt dat gr̄a3. Iacobi. iiii. Et notādū ꝙ nō solū est cōfessio imo vehemēs cōtritio re- cognitio qn̄ pctā sua cū quodā iprope rio sibiipsis obiecto ꝯfitebūt̄. Vn̄ nō solū ꝯfitebūt̄ imo sibiipsis vehement̄ isultabūt p ieffabilē remorsū ꝯscie sue Et hoc notāt iste q̄stiones quas nō ali- is s3 sibiipsis pponūt soluēdas. qd no bis ꝛc̄. Est enī supbia int̄ vicia ma- gis generosū nascēdo magis aīosū in uadēdo. ꝛ magis cautelosū i alliciēdo

A Primo supbia est viciū valde ge nerosū in nascēdo. qa spiritale ꝛ inter angelicos spirit⁹ adinuētū est. et ideo nobiles mētes nimis ipedit vn̄ Ihero nim⁹ in ep̄la Supbia natōe celestis su- blimiū appetit mētes et q̄si ad pprios reuolās ort⁹ appetit gl'a3 ꝛ puritatē ho minū irrūpere que de gl'ia ꝛ puritate angelorū erupit vt quos iuenit ptici - pes nature: faciat ꝯsortes ruine. Sic tn̄ fatua est ꝙ ad domū nescit redire Vn̄ Hugo libro suo de aīa. Supbia in celo

nata eſt ſed velut ĩmẽor qua via inde
deciderit. illuc poſtea redire nõ potuit
Scđo ſupbia eſt viciũ valde aĩoſũ ĩua
dedẽdo quia nõ parcit loco. ñ perſone
nõ tempori. nõ ſtatui. Nõ parcit loco
qa q̃to loc⁹ ſolennior: tãta ſupbia pm-
ptior in cõgregatiõib⁹. In p̃dicatiõib⁹
in qbuſcũq; negociis publicis ſtatĩ ſu-
pbia ſe ĩmiſcet. qa in eccl'a ĩ loco ſacro
valde lucraᵗ: qa vtriuſq; ſex⁹ pſone in
ornatu ⁊ geſtu et maxĩe ĩ eccl'a vbi cõ
tritiõi ⁊ hũilitati ſe dare deberẽt oſtẽ-
tationi et ſupbie magis ſtudẽt q̃ deuo
tioni. Nõ pcit pſone. Xp̃s eĩ ſpũs ſup-
bie ĩuaſit. Mat. iiii. Angelũ p̃mũ ho
minẽ p̃mũ ⁊ vnũquẽq; etiã ſcm̃. Quia
dicit Ihero. in epl'a. Difficili⁹ arrogã-
tia q̃ auro vel gẽmis carem⁹ Vñ aug.
in epl'a ad dioſcorꝫ. Vicia cet'a in pec
catis. ſupbia ũ in rectis factis timẽda
eſt ne illa q̃ laudabiliᵗ fcã ſũt ipĩ⁹ lau-
dis cupiditate amittãᵗ. Idẽ in regula
Alia q̃cũq; iniqtas in malis opib⁹ ex-
ercet vt fiãt. Supbia ũ etiã in bonis o-
perib⁹ ĩſidiaᵗ vt pereãt. Tertio nõ pcit
tp̃i. quãto dies ſacratior: ſicut in nata-
li: in paſcha et huiuſmõi: tãto magis
infeſtat. min⁹ tñ nocte q̃ de die. Amat
enĩ lucẽ qa ſũt de vna patria Ambe eĩ
venerũt de celo. Quarto nõ parcit
ſtatui. qn oẽs ĩuadat Senes cũ iuniori
bus: religioſos cũ ſcl'arib⁹: diuites cũ
paupib⁹ ſubiectos cũ ſupiorib⁹ Vt nõ
ſit q ſe abſcõdat a calore ei⁹. Et iõ me
trice dr̃. Cũ bñ pugnat cũ cũcta ſuba-
cta putat. Que magis ĩfeſtat vincẽda
ſupbia reſtat. Et iõ orat p̃s. Nõ veniat
mihi pes ſupbie ⁊. m. pec. nõ moueat
me. Ceciderũt q operãᵗ iiqtatẽ expul
ſi ſũt nec potuerũt ſtare Pes ſuperbie
eſt affectio qua itur a deo. et man⁹ pec
catoris eſt tẽptatio ab ĩtrinſeco vl' ipul
ſio per ſuggeſtiõeꝫ diaboli vl' malũ ex
emplũ pxĩ. Tertio ſupbia eſt viciũ
magis cauteloſum alliciendo. Facile
eſt euitare gulã ⁊ vitare luxuriã reſpe
ctiue: furtuꝫ: homicidiũ et huiuſmõi
groſſa pctã. Vñ ſicut ſagittari⁹ ſi pcuſ
ſerit beſtiã in pede vel in dorſo nõ eſt
ſecur⁹ de ea: ſꝫ tm̃ in corde. Ita diabo-
lus maximã ſecuritatẽ reputat habe-
re de hoĩe qñ pcuſſit euꝫ in corde ſuo
per ſupbiã. iiii. Regũ. ix. Egreſſa ẽ ſa
gitta per cor regis ſtatiq; corruit Ihe.
xlix. Arrogãtia tua decepit te ⁊ ſuper
bia cordis tui. Oĩs ſuperb⁹ habet deũ
aduerſariũ qa Eccĩ. x. Odibilis deo ⁊
hoĩbus ſuperbia. Vñ bñ diciᵗ metri-
ce. Actibus et verbis homo tu quicũ-
q; ſuperbis. Hoc retine verbũ frangit
deus omne ſuperbũ. Poterũt ergo im
pii merito q̃rere Quid pfuit nobis ſu
perbia. aut diuitiarũ iactãtia qd cõtu-
lit nobis? Vñ enĩ cõiũgũt ſuperbiam
et diuitias. Quia ſicut dicit Aug⁹. ſer
mone. xxxi. Vermis diuitiarũ ẽ ſup
bia. Difficile eſt vt non ſit ſuperb⁹ qui di
ues eſt. Tolle ſuperbiã ⁊ diuitie non
nocebũt Hec aug. Quid ergo diuitia-
rũ iactãtia cõfert iniuſtis. Fatuus eſſet
ſarcinari⁹ qui ſe iactaret de onere qđ
portat cũ inde nihil lucretur niſi dor
ſum excoriatũ et corpus fatigatũ. Et
cũ ip̃e toto die portauerit onus ſuũ in
fine diei duciᵗ ad ſtabulũ et onus ſuũ
portaᵗ ad thalamuꝫ et ab eo elõgatur
Sic malus diues eſt quaſi equu⁹ por-
tans theſaurũ dñi ſui qui eſt mund⁹ ⁊
nihil inde ſibi lucraᵗ niſi remorſũ cõ
ſciẽtie et fatigationẽ corpis et anime.
in fine diei id eſt vite ſue duciᵗ ad ſta
bulum inferni et diuitie ſue reponũᵗ
ĩ thalamũ mũdi Eccs̃. v. Eſt alia ĩfir-
mitas peſſima quam vidi ſub ſole. Di

uitie cõseruate in malũ domini sui. ꝛ parũ ante. Vbi sũt opes multe multi et q comedũt e as. Quid ꝓdest possessori: nisi ꝙ cernat ditias ocul' suis. qs fatuus gloriaret' vel se iactaret ꝙ spinã portaret in pede? Spine diuitie sũt Luce. viii. Pes affectio cordis Fatuũ est ergo de diuitiis gloriari. Vnde seneca ep'la. liiii. Nemo est deo dign⁹ nisi q opes cõtẽpsit quarũ tamen possessio tibi nõ interdicitur sed affectio qa volovt istas itrepide possideas Tertio fatuus foret q de tali re gl'iaret' et se iactaret que se letitia et securitate ꝑuaret. Hoc aũt faciũt diuitie. Vñ seneca ep'la. lxxvii. Terrena acq̃sita libtatẽ nostrã extorserũt nostri eẽmus si ista nostra non essẽt Vnde idẽ ep. iiii Anim⁹ sapiẽtis vadit audacter cõtẽptor omniũ. nec ad pecuniã respicit aurũ ꝛ argẽtũ illis quib⁹ latuerũt tenebris dignissima nõ estimat. Scit alibi positas cẽ ditias q̃ q̃ cõgerũtur: animũ impleri debere nõ archã: diuites cũ suis opib⁹ despicit. hoc ẽ sub se positos respicit: quorũ nemo tam letus ẽ suo q̃ tristis est alieno B Auferũt ergo diuitie ab homie libertatẽ hylaritatez et securitatẽ qa ois diues ẽ suspiciosus Si videt pauperẽ estimat eẽ furẽ. Si diuitẽ putat eũ esse ꝑdonẽ. Vñ boecius iii. de con. phie. p. iii. Probat ꝙ ditie non auferũt indigentiam sed afferũt Non auferunt tristitiã sꝫ semp ponũt hominẽ in quadã anxietate Vñ phia q̃rit a boecio. Primũ ergo te ipꝫ q paulo ante diuitiis affluebas iterrogo. Inter illas abundãtissimas opes. nũq̃ ne animũ tuũ cõcepta ex quadã iiuria cõfudit anxietas. Boecius rñdit. At q in quã fuisse me libero aĩo qn aliq̃ semp angerer remisci neq̃o. Et phia. Nõne quia vel aberat: qđ abesse nõvolles. vel aderat qđ adesse nõ voluisses. Ita est i q̃ dicit boeci⁹. Ergo dicit phia hui⁹ absẽtiã et hui⁹ p̃ntiã desiderabas ergo indigebas. Ergo ditie nõ cõferũt sufficiẽtiã nec auferũt idigẽtiã. et tamẽ hoc ꝑmittere videbar'. Iterꝝ ditie poterũt auferri iuito dño. ergo diues indiget extrinsecus petito presidio. quo suaz tueatur pecuniã. et illo p̃sidio non egeret. nisi pecuniã possideret Ergo diuitie q̃ ꝑmiserint facere sufficiẽtes. faciũt exteriorib⁹ indigẽtes. Itẽ nũq̃d diuites esurire nequnt? Nũ sitire nõ possũt? Nũ frigus hibernũ pecuniosorũ corpora nõ sentiũt? Cõcludit ergo metro seq̃nte ꝙ oẽꝫ auarum diuitez duo mala sequuntur invita. Cure mordacitas ꝛ in morte pauptas. Vñ dicit sic Quãuis fluẽte diues auri gurgite Nõ expleturas cogat auar⁹ opes. Oneret ꝗ baccis colla rubri litoris. Ruraꝗ cẽtẽo scidat optia boue. Nec cura mordax deserit supstitẽ. Defũctũ ꝗ leues non comitãt' opes. Vult dicẽ ꝙ licet diues auarus cogat id est cõgregat opes nõ expleturas indigẽtiã suã Congreget inq̃t i tanta abũdantia q̃si gurges flumis auri ad se spõte flueret ꝛ l'r quãtum ad pecuniã. Et oneret etiã colla id est collũ. Ponit' plurale pro singulare. baccis. i. gẽmis collectis ĩ litore maris rubri. quod ẽ mare egypcia cũ. Et l'r dicit q̃tũ ad iocalia et ornatũ q̃uis etiã sit ita diues agrisꝗ scidat rura optima centũ bobus id est. l. iugis. q̃uis inquã ita tripliciter sit diues Ista duo icõueniẽtia eũ necessario ꝯsequũtur. i. invita. Cura mordax nõ deserit supstitẽ: defũctũ ꝗ leues id est leuiter transeuntes opes non comitant'. Iob. xxvii. Diues cum dormierit nihil se-

cum auferet aperiet oculos suos ⁊ ni
hil inueniet LEC.LXIIII.
T Ransierūt oīa illa tāq̄ vmbra et
tāq̄ nūci⁹ pcurrēs. aut tāq̄ nauis
q̄ pertrāsit fluctuātē aquā cuius cū p-
terierit non est inuenire vestigiū neq̄
semitā carine ei⁹ in fluctib⁹. Poita cō
fessiōe faciēda ab ipiis in iudicio gña
li p quā declaraf ꝙ ipsi amauerūt tē-
poralia tāq̄ sūmā felicitatē. Hic ponif
cōfessio per quā declarabūt tempora-
lis felicitatis vanitatem. Et circa hoc
duo faciūt. Nam primo exēplificant
Secūdo exēpla applicāt. Secūda pars
ibi. Sic⁊ nos nati. Circa primū ponūt
q̄nq̄ exempla A Et secundum lr̄
lrā diditur in quīq̄ ptes. Cōpant enī
tpalē felicitatē vmbre vanescēti. nūtio
precurtēti. naui trāsfretāti. aui trāsuo-
lāti. et sagitte festināti De istis quinq̄
tria ponūf exēpla in lectione hodier-
na. sicut patet. Dicūt ergo sic. Transie
rūt omnia illa q̄ nos tn̄ amauim⁹ i se
culo tāq̄ vmbra. Sicut enim vmbra ab
scōdit homīez a lumīe solis materiaf
ita diuitie honores et cupiditates mū
dane auferūt et ascōdūt hoī grāz et di
lectionē dei. Sap. c. ii. Vmbre enī trā
situs est tēpus nostrū. Itē ps. Sicut vm
bra cū declinat ablat⁹ sū dicit in perso
na pctōr Vbi notādū ꝙ iuxta tria
gña pctōr triplex vmbra corrūdet
Est ei pctm̄ origiale. e pctm̄ veniale est
pctm̄ mortale. Pctō origiali si nō dele
af p baptismū corrūdet pēa etna. Mi
tissia tn̄ ē sic dic au. Pctō veiali corrū
det pēa tpal. aut hic aut i purgatorio.
Peccato mortali correspōdet pena et
na et tanto maior q̄to in hac vita fu-
erit diuturnior et intensior. Isti tripli
ci peccato correspōdet triplex vmbra
Est ei q̄dā vmbra fm figurā chilidroy
des q̄dā conoydes. q̄dā v̄o calathoydes
Chilidr⁹ ē figura rotūda ⁊ lōga et inf
lineas eq̄ distātes cōtēta. Vñ quando
corp⁹ opacū et lumīosū corp⁹ sūt equa
lia, pcicif vmbra chilindroydes in ifini
tū sup lineas eq̄ distātes poito ꝙ nul-
lū aliud corp⁹ luīosū impediat Sic pec
catū origiale ē q̄si eq̄le lumī grē q̄ pos
set concedi hoī ⁊ q̄ primo hoī fuit pcess
sa i statu inocētie p se ⁊ suis successo-
rib⁹ Et iō pēa corrūdēs isti pctō ē ifini
ta. ⁊ tn̄ sp inter lineas eq̄ distātes. qa il
lud pctm̄ augeri nō pt: licet alia pnt si
bi addi. Vñ pēa ista tenet q̄si figuraz
chilidroydes. Sz pene pcti veniaf cor-
rūdet conoydes vmbra. Con⁹ ē figura
a lato tēdēs i acutū ⁊ caf q̄tiēs corpus
obscurū ē min⁹ corpore luīoso cui obi
cif. Tūc ei vmbra necessario tēdit i co
nū et termiaf. sicut pz i vmbra tre re-
spectu solis. Sic moralit pctm̄ veniale
min⁹ ē q̄ gratia qa grāz ānihilare non
pōt. vñ licz feruorē grē ipediat i opati
one meritoria. stat tn̄ cū grā ⁊ iō pena
sue vmbra quā cāt pctm̄ veiale finitur
necessario ⁊ tēdit i conū. qa satisfactio
ne tpali finiri pōt. Pene v̄o pcti mor-
talis corrūdet vmbra calathoydes. Ca
lat⁹ ē figura cōtraria cono qa icipit ab
acuto et tendit i latū. Et hec figura cō
ueit vmbre qñ corp⁹ luīosū ē min⁹ cor-
pe opaco. Et hec vmbra significat pe-
nā pcti mortaf icipiētē a modica tēp-
tatōe ⁊ tēdētē i latū p cōtinuatione af
suefcōez ⁊ recidiuatōez. et lr̄ i ifinituz
Et hec ē vmbra mortꝭ vbi null⁹ ordo sz
sēpit n⁹ horror ihitat. Iob. x. i fie. Scdz
exēplū de felicitate tpali ē ꝙ ꝑpaf nū
cio pcurrēti. lz oīs nūci⁹ hz festiare ille
tn̄ maxie q pcedit dn̄z suū p hospicio
⁊ cibo ꝑpādo. Iō felicitas mūdana nō
ꝑpaf cuicūq̄ nūcio sz cursori velocissi

mo q pcedit dñꝫ suũ. Iob. ix Dies mei velociores fuerũt cursore trãsiert et nõviderũt bonũ Tertiũ exẽplũ ẽ de naui trãseũte p mare. Et qtũ ad illd di cit sic. Aut tãq̃ nauis q ptrãsiit fluctuã tẽ aquã: cui⁹ cũ ptrãsierit ñ ẽ inuenire vestigiũ neq3 seitã carine illi⁹ i fluctib⁹ Carina ẽ vẽt nauis siue media ps nauis Iux̃ illos v̄sus drñtiales. Prora ẽ or ps ẽ nauis altera tertia puppis Dic lat⁹ eẽ ratẽ vẽtrẽ dic eẽ carinã. Exẽplũ ẽ satꝫ planũ. qa sicut nauis nõ reliquit vestigiũ p⁹ se. Ita vita hoiꝫ mũdialiũꝫ nullã religt mẽoriã trãsactꝫ paucis an nis et lr̃ ẽ v̄issimũ. Plures eni nobiles perierũt q̃ habeãt i mẽoria siue p scp turã siue p mẽorialia qcũq3 Et hoc itẽ se recogitare ad ꝯtẽptũ scl̃i multũ iuuat. Vñ Ihero. i ep̃. cxv. narrat ꝙ xerses rex psaꝝ cũ semel de sublimi loco q̃ i fitã hoiꝫ multitudinẽ et inumerabilẽ ꝯsiderassꝫ exercitũ ꝓrupit i lachrimas. Et cũ ab eo reqrerẽt cã. Rñ dit. P⁹ cẽtũ ãnos igt null⁹ istoꝝ q̃s ñc cerno supuictur⁹ ẽ. Tãq̃ nauis q ptransiit fluctuãtẽ aquã a Notãdũ ẽ ꝙ stat⁹ pñie quẽ iã ichoam⁹ ꝯpat naui tri plici rõe: videlicet ꝓpt figure q̃litatẽꝫ ꝓpt vecture ꝯmoditatẽ. ⁊ ꝓpt iacture possibilitatẽ. Prio pñia ꝯpat naui ꝓp ter figure q̃litatẽ. Nauis eĩ figura stricta ẽ i extremis ⁊ lata i medio. Et isto mõ ẽ d pnia qa i pncipio difficit ẽ ꝓpt defectũ assuefactiõis ⁊ r̄sistẽtiã carnal delectatõis. Mat. vii. Angusta ẽ via ⁊ arta q̃ ducit ad vitã ⁊ pauci ambulãt p eã. In fie etiã ẽ angusta qa diabol⁹ isi diat fini iusti cui⁹ cũq3. vñ dicit glosa thobie. vi. sr̃ illd Ecce piscis imais ex iuit de mari ad deuorãdũ eum. Dicit Dño i cruce passo diabol⁹ q̃ moriente crucifixo aderat. veit q̃rẽs si qd pcti i eo iueissꝫ. vñ mors ẽ illa ãgusta porta de q̃ dr̃. lu. xiii. Cõtẽdite p ãgustã portã itrare. Ista porta ẽ ita stricta ꝙ nul l⁹ onerat⁹ ditiis null⁹ ipiguat⁹ deliciis null⁹ adornat⁹ vestib⁹ pciosis potit per trãsire donec oĩa depõat ⁊ nud⁹ euadat Iob. i. Nud⁹ egress⁹ sũ d vtõ mris mee ⁊ nud⁹ reuertar illuc. i. i t̃rã q̃ ẽ mr̃ oĩꝫ trenoꝝ. In me⁹ ẽ via pnie aliq̃tuluꝫ et sufficiet ãpla. qa sꝫ boeciũ. paucis mi nimisq3 natura ꝯtẽta est. vñ gre. Via dñi nisi i arto itinẽ ichoat ⁊ aõrꝫ dl̃ce die dilatat. puer. iiii. Ducã te p seitaꝫ eq̃tatꝫ. q̃s cũ igress⁹ fuerꝫ nõ artabunt gress⁹ tui ⁊ currẽs ñ hẽb offẽdiclꝫ. glo. Seite eq̃tatꝫ dñ ichoãt arte videt ⁊ an guste: cũ v̄o ꝓfectũ capiũt iã ex ꝯsuetu die spaciose videt ⁊ late. Vñ ⁊ p diuẽ so tpe dicebat ps. ꝓpt v̄ba labioꝝ tuorũ ego custodiui vias duras. Et viã mãdatoꝝ tuoruꝫ cucurri cũ dilatasti cor meũ. ep̃ mali hoĩes igrediũt lata viaꝫ i pricipio ⁊ postea i ꝓgressu artãt. Iob xviii. artabũt gress⁹ v̄ tutꝫ eis Sic ḡ vna cõditõ nauis ẽ. ꝙ ẽ stricta i extremis ⁊ ãpla i medio. Alia v̄o cõditio eiusdeꝫ figure ẽ ꝙ ẽ clausa v̄sus mare ⁊ apta v̄ sus celũ. Et sic aĩa peitẽtꝫ claudi debet ad mũdũ ⁊ apiri ad celũ. Facta ẽ eĩ nauis ad calcãdũ mare ⁊ supãdũ: ñ ad recipiẽdũ mare Ita aĩa peitẽs calcare dꝫ mũdũ nec tãgẽ ad delectatõem sꝫ ad calcãdũ ⁊ dispẽsãdũ. puer. xxxi. Fcã ẽ q̃ nauis istitoꝝ de lõge portãs paneꝫ suũ Z° pñia naui ꝯpat ꝓpt vecture ꝯmoditatẽ facilit merces ⁊ q̃cũq3 alia neccia deportãt de t̃ra ad t̃rã p naues. Ex ñs i isula nullo mõ põt exire cã ni si p nauẽ. Isto mõ nos q sũ⁹ i isula mũdi nullo sẽ suvel passu exire potim⁹ ad celũ nisi p nauiculã pnie. Et istã nauiculã x ps ⁊ discipl̃i ei⁹ prio itrauerũt vt

nos audaces efficerent. Illi q̄ n̄ sūt ex
pti nauigiū cū tiore ītrāt naues. Exp-
ti āt ꝛ ꝯsueti sine difficltate. In cui⁹ fi-
gurā dr̄ Mat.viii. Ascēdēte iesu ī na
uiculā secuti sᵗ eū discipl̄i ei⁹. Itē na-
uis ēvas ꝯē p̄ p̄ciosis ꝛvilib⁹oīa recipit
ꝛ saluat ad portū optatū perducit Isto
mō pn̄ia nullū respuit pctōrē q̄tūcūq;
sit turpis p̄iciat se ī nauē pn̄ieꝛ saluabi
tur. In cui⁹figurā geñ.viii.legi⁹ꝙ oīa
aīalia q̄ nō intuer̄t nauez q̄ archa noe
vocabaᵗ mortua sūt Tertio pn̄ia na
ui ꝯpaᵗ p̄pᵗ iacture possibilitatē ē enī
nauis q̄i ī ꝯtinuis p̄iculis p̄pᵗ scopulos
p̄pᵗ fluct⁹: p̄pᵗvoragies.ecci.xliii. B
Qui nauigāt mare enarrāt p̄icula ei⁹
Et iō naui p̄iclitāti q̄druplr̄ succurriᵗ.
p̄ exonerationē. p̄ foraminū obstruc-
tionē. p̄ aq̄ eiectionē. ꝛ p̄ anchore fixi-
onē. De p̄mo prudēs nauta q̄n veīt ad
passū p̄iculosū vbi tiet submergi: exo-
nerat nauē suā. Sic dr̄ actᵗ.xxvii ꝙ illi
q̄ fuer̄t cū paulo ī naui: armamēta na
uis eiecer̄t. Isto mō p̄sone que sūt one
rate diuitiis vel ante q̄ veniāt ad passuz
p̄iclosū mortꝭ exonerāt se p̄ ꝯfessionē
ꝛ elemosinaꝝ largitionē. Scd̄o iuuaᵗ
nauis ꝯ̄ p̄iclꝫ p̄ foraminū obstructōez
Sēs⁹ nri sūt q̄i quedā foramīa vel fene
stre p̄ q̄s aque tēptatōnū īgrediūᵗ ad
animā Et ideo ista debēt obstrui p̄ bo
nā custodiā rōis q̄a si ītrauerit p̄ explˀ
sione sn̄ nocumēto spiritalˀ grā dei re
griᵗ. Hoc r̄cognouit p̄s q̄ dixit. Saluū
me fac deus. q. in. aque. ꝛc̄ Tertio aq̄
debet eici. quia si aliq̄ noxia delectatō
subintrauerit eici debꝫ per cōfessioēz
Quarto figi debet anchora in re fir-
ma hoc ē in deo qui nō mutatur. An-
chora ē spes. Ad heb.vi. Cōfugimus
ad tenendā p̄poitā spem quā sicut an
chorā hēm⁹ tutā et firmā. ad ro. viii.

Si deus pro nobis quis contra nos ?
Sed est notādū ꝙ īter pericula maris
insolita. tria sūt precipue metuēda. si
renarū cātica. cirtꝭ pocula ꝛ ceti fallax
insula. Sirene secūdū fabulas tres fu
erunt. ex parte virgines et ex parte vo
lucres habitātes in mari. et dicebātur
sirene vlˀ sirenes. q̄i trahētes. Siren eī
grece traho interp̄taᵗ latine eo ꝙ per
dulcissimā armoniā hoīes auscultan-
tes ad se traxerūt et attractos occide-
rūt Vna enī canebat voce hūana alia
tibiis. tertia lira: sicut recitat alexāder
ī scintillario poesis. vlixes ergo trāsi-
turus per eas tl̄i cautela vsus ē. Aures
sociorū obturauit cera: ne aliq̄d de ar
monia audirent. Seip̄m alligauit ma
lo nauis et sic euasit. Sic moralitᵗ vlix-
es sapiens interp̄tatur et designat mē
tē ī qua prudētia īhabitare debꝫ. Tres
iste sirene corporales designant illece
bras q̄ per diuersas lasciuias attrahūt
ad pctm̄ nauigātes per mare hui⁹ mū
di: sed mens prudens sociorū aures
.i. sensuū corporeoꝝ potentias obtu
rat cera id est memoria nostre fragi-
litatis et semetipsū alligat ad lignum
crucis quod est malus nauis peniten-
tie. et sic euadit. Secundū periculuz
singulare est cyrces pocula. Narrat eī
Boecius. iiii. de consolatōe. metro. iii.
ꝙ vlixes rediens de bello troyano de
cennio errauit per mare: vno vero tē
pore vidēs quandam insulam in q̄ cyr
ce pulcherrima dn̄a que solis filia di-
cebatur hitauit: ad eam applicuit ꝛ in
trauit: ista per īcātatōes ꝛ carmīa mi-
scuit q̄dam pocl̄a per que bibētes trās
for̄auit sicut voluit a natura humana
in bestias. Vn̄ statī sociis vlixis por-
rexit de potōe sua ꝛ mutauit vnū in a
prū ꝛ aliū ī leonē tertiū in ceruū ꝛ sic

de aliis. Vlixi v͛o dederat mercuri⁹ q
deus archadie dicit͛ vnū florē cui⁹ vir
tus fuit cōtra tales incātatōes resiste-
re. Vn̄ nihil passus euaginato gladio
magā insequit͛ ⁊ eā ad sociorꝶ suorꝶ re
parationē coegit. Moralit͛ ista maga
est cupiditas sc̄li hec ꝑ incātatōes suas
hoīes trāsformat in bestias et eos spo
liat rōe ⁊ māsuetudīe ꝑ q̄ duo hō effici
tur bestialis ad cōuictū. Quā mltipli
citer hoīes in bestias varias trāsformē
tur ꝑ sc̄li cupiditatē patere posset īdu-
ctiue. Quidā lupi rapaces sicut īiusti
milites. Quidā vulpes fallaces sicut
subdoli mercatores. Quidam canes
mordaces sicut falsi aduocati ⁊ placita
tores q cōtra quēlibet latrāt nisi ab eo
aliqd accipiāt Tertiū piculū insolitū ē
Ceti fallax īsula. Est eī ceti belua ma-
rina maxīa hec aliqn̄ colligit in dorso
suo lutū: et sup illd lutū crescūt grami
na et herbe virescūt. Vn̄ quasi mōti-
culus virēs ⁊ p̄tū nauigātib⁹ apparere
videt͛. Qui decepti applicāt vela sol-
uunt et anchorā ibi figūt. Cū aūt se
estimantes in terra solida collocatos
Ignē accēdūt ꝓ decoquēdis necessari-
is. bestia calorē sentiens subito se sub
trahit et in mari submergit. Et cū ea
oēs illi in ꝓfūdū feruntur. Hec bestia
moralit͛ dignitatē vel statū nobilē pōt
significare. Hāc simplices nauigantes
in mūdo desiderant estimātes ibi esse
locū soliditatis et quietis. Vn̄ vn⁹ de-
siderat epatū Alter comitatū Tertius
abbatiā. vel ꝑoratū putātes se fore fe
lices si stat⁹ huiusmōi assequētur. Sed
cū iocūdi⁹ se habuerit pacē ⁊ securita
tē solūmō cogitātes supuenit interit⁹
repētin⁹ et multo veloci⁹ descēdūt ad
infernū q̄ prius ascēderāt talē gradū.

LECTIO. LXV.

a Vt tanq̄ auis que transuolat in
aere nullū īuenit͛ argumētū iti-
neris illius. Sʒ tm̄ sonit⁹ alarū verbe-
rans leuē vētū ⁊ scindēs ꝑuim itineris
aerē: cōmotis alis trāsuolauit. Et post
hec nullū signū īuenit͛ itineris illius.

Postq̄ cōparata est felicitas tēpora
lis naui trāsfretāti. Hic ꝯparat͛ quar-
to aui trāsuolāti. Sicut eni auis veloci
ter trāsuolat ⁊ nullū argumētū relin-
quit itineris per qd volat. Ita diuites ⁊
potētes volāt in suis honorib⁹ ī digni
tatib⁹ ad tp̄s ⁊ subito subtrahūtur nec
remanet de eis vestigiū siue signum.
A Sicut aūt in volatu auis tria sūt.
sonit⁹ impet⁹ ⁊ trāsit⁹. Ita invita potē-
tū ⁊ nobiliū est sonit⁹ pōpe ⁊ magnifi
centie. Impet⁹ prede ⁊ violētie trāsit⁹
culpe ⁊ īpnie Et ista notant͛ signāt͛ ī
lectōe hodierna vbi dicit. Sed tm̄ soni
tus alarū verberās vētū leuē ⁊ scindēs
per vī itineris aerē. Cōmotis alis vo-
lauit ⁊c̄. Habēt eni isti mali nobiles a-
las suas hoc est cōsiliarios suos. sena-
scalos ⁊ balliuos suos. Isti sūt ale a de
xtris et a sinistris ꝑ īfamiā ⁊ famā vt
rapiāt paupes. Per istas alas volāt ad
p̄dā suā Nō eni possūt ferri ad iiurias
nec ad p̄datōes quas faciūt circa pau-
peres: nisi ꝑ malos ꝯsiliarios q sūt dā-
nabiles ale dñorꝶ. Ihere. ii. In alis tu
is īuēt⁹ est sāguis aīarꝶ pauperū ⁊ ino
cētū. Quis est sonit⁹ istarū alarū? Ia-
ctātie cōicatiōes ⁊ pōpe ⁊ false magni-
ficentie. Vn̄ nihil v͛itatis subest. Sed
qa nō solū hn̄t sonitū pōpe ⁊ magnifi
cētie: sʒ etiā īpetū p̄de ⁊ violētie. Ideo
subiūgit. Et verberās leuē vētū ⁊ scin-
dēs ꝑ vī itineris aerē. Aer siue vēt⁹ q
hic accipiūt͛ ꝓ eodē designāt ppl'ʒ me-
diocrē dn̄is magnis subiectū. Sicut eī
sine aere null⁹ pōt viuere: sʒ aer ē cōis

respiratō oīꝫ Ita vita pplī mediocris q
t̄ras colūt artes mechaīcas exercēt ta
lis est: ꝙ sine eis null⁹ dn̄s talis pōt alī
q̄lit̄ victitare. et tn̄ in tales isti nobiles
et potētes exercēt vires suas. Verbe-
rāt: scindūt: spoliāt et excoriāt. Per vī
id est per violētiā et iniustā potētiā vbi
malos predōes et eis ꝯsil̄es sn̄ insultu
permittūt. Vnde signāt̄ mali recolli-
gētes ī iuditio statū suū dicēt: ꝙ fuit si
cut volat⁹ auis v̄berās leuē ventum: et
scindēs per vim itineris aerē Et ter
tio in vita iniustoꝝ potētū ē trāsit⁹ cl-
pe ꝛ impenitētie. Et q̄tū ad hoc subiū
git. Cōmotis alis trāsuolauit. Et post
hec nullū signū iuenit̄ itinerꝭ illi⁹ Sūt
it̄ aues q̄dā q̄ mare trāsuolāt sed cer-
tis tp̄ib⁹ redeūt q̄dā trāsuolāt ꝛ nūq̄ re
deūt. Sic ē int̄ pctōres. Quidaꝫ a deo
volāt per pctm̄: sed redeūt et mansue
scūt per penitētiā. Sed freq̄nt̄ ille no-
biles aues sicut falcones nīs lasciue a
uolāt ꝓspere qa raro penitēt perfecte
Et p⁹ hoc nullū signū inuenit̄ itineris
illius. Nō ē sic de deuotis dītib⁹ q lar
gas elemosinas faciūt imperpetuum
duraturas. Sicut de illis q abbacias ꝑ-
petuas fūdauerūt: ecclīas collegiatas
dotauerūt. pauperes religiosos fūda-
uerūt. Ac dotatis ecclesiis q̄ pluribus
largit̄ instituerūt. Si certe oēs isti trāſ
uolauert̄: ſꝫ siḡ itinerꝭ remāsert̄. scim⁹
enim ꝙ ipsi rectū iter atqꝫ pfectū te-
nuerūt ad celū ꝛ multo magis illi qui
oīa mūdana mūdo reliq̄ntes ad statū
sue religionis volauerūt. Narrat Sex
tus iuli⁹ Strategematō. li. i. c. ii. qđ est
de ꝯsiliis explorādis hostiū ꝙ Gemi-
li⁹ paul⁹ cōsul rōan⁹ apđ opidū q̄dā di
uisur⁹ erat exercitū ī quādā planicieꝫ.
Et subito circūspiciēs. vidit q̄rūdā aui
um m̄ltitudīeꝫ subito excitatā a q̄daꝫ
silua cōsurgē: ꝛ stati cōcepit ꝙ ibi fue
rūt isidie. Missis ḡ exploratorib⁹ di-
dicit ibi decē milia armatoꝝ se abscō
disse vt rōano exercitui obuiarēt Miſ
sis ergo pviā aliā militib⁹ eos circūde
dit ꝛ ꝯfudit. Hec ꝑ tāto dixerī ꝙ argu-
mētū debē⁹ accipere deo placēdi ꝛ be-
ne viuēdi a sctis qui nos precesserūt ꝛ
a mūdo volauerūt. ingrediētes ꝑ aōre
xp̄i scāꝫ religionē ꝛ si nō p hītū exteri
orē tn̄ p scāꝫ ꝛ deuotā ꝯuersatiōem qa
hīt⁹ nō facit mōachū Iux̄ ꝓuerbiū. Et
si tales cōsiderem⁹ videbi⁹ m̄ltas sctās
auiculas auolasse a silua mūdi p qđ sa
tis nobis pꝫ ꝙ in silua hui⁹ mūdi isidie
m̄lte latēt a Est hic notādū ꝙ hō
viator aui volāti merito cōpat̄. Iuxta
illđ iob. v. Hō ad laborē nascit̄ et auis
ad volādū. Possū⁹ aūt q̄tuor gn̄a hoīꝫ
q̄tuor gn̄ib⁹ auiū cōpare. Sūt enī mili
tes mercatores. et plati. ꝛ p̄dicatores.
Milites siue nobl̄es assilant̄ falconi-
b⁹. Sūt eī falcōes aues gn̄ose qa viuūt
de p̄da. Et ita ē cōit̄ de isto gn̄e hoīm.
Viuūt enī de spoliatōe eccīe ꝛ religi
osorū ꝛ paupū subditoꝝ Et sicut dicit
ambro. ī examerō. Oēs aues p̄diales
p̄dāt̄ p̄dā alteri⁹ gn̄is q̄ de sua spē ex-
cepto solo niso. Nis⁹ eī expers ē huius
pietatꝭ. Istā formā seruāt cōmunit̄ no
biles potētes et diuites q sūt q̄i eiusdē
spēi cū eis nō venāt̄. sed tm̄ illos q nō
pn̄t resistē. Sicut sūt canōici seculares
Mōachi bn̄dictini. et cistertiēses ꝛ m̄l
ti alii religiosi bōa sua tēporalia ex̄ ci
uitates ꝛ loca mūita hn̄tes q̄ vi ꝛ violē
tia ab eis auferūt̄ ꝛ tollūt̄ qa n̄ audēt
nec pn̄t ea defēdē. Istā aūt violētiā ill̄
q sūt de sua specie nō īfert̄. ꝛ hāc pieta
tē si pietas debeat dici: erga seiūcē ob
suāt ꝛ custodiūt. ſꝫ vt dicebā h⁹mōi ꝑ-
ciose pietatis sol⁹ nisus ē expers. i. nō

particeps. Nisus ē paruissim⁹ falco in specie sua. sed animosus ⁊ crudel' ꝑ q̄titate corpoꝝ sui ⁊ venat' ꝑuas auiclas ⁊ tñ i necessitate spēi sue nō pcit sicut tñ maiores falcōes faciūt. Isti nisi figurāt vnū gn̄⁹ militū q nō ꝑpt' strenuitatē corpoꝝ nō ꝑpt' ingenuitatē sāguinis. nō ꝑpt' nobilitatē v'tutis applicant' milicie. s₃ q̄daʒ armoꝝ temeraria assūptōe ⁊ abusiua exercitatōe sicut sūt modernis tꝑib⁹ Britones ⁊ eis cōsimiles qui spoliāt milites et v'os armigeros cū qb⁹ sūt eiusdē spēi. Sed propter peritiā iuris. Armati ei sūt legibus ⁊ statutis: nō lāceis neq₃ scut. Isti ivenādo nulli pcūt i q̄s pn̄t Spoliāt milites q sūt ꝓpe spēi: clericos: rusticos: monachos: et canoīcos. qa iusticie copiā ad quā tenet' nō exhibēt nisi ꝑ mūera cōducāt'. De istis cōq̄rit' eccia i ꝑsōa pauperꝝ. Tre. iii. Venatōe cepert me q̄si auē iimici mei gratis. Et Michee. vii. Vir fratrē suū venat' vsq₃ ad mortem Isti ergo mali milites ⁊ armigeri rapaces sūt falcones dyaboli. Et isti portāt' sup pugnū diaboli. qa cōstituūt' in officiis baliuoꝝ iiuste. vñ loc⁹: status: ⁊ grad⁹ quē hn̄t ē ꝑ manū diaboli. caueāt sibi tñ qa i duplici piclo sūt qa habēt oclos cooptos q̄dā velamīe ne circa se ꝯsiderēt. ⁊ hn̄t pedes illaq̄atos q̄dam ligamīe ne a dn̄o suo auolēt nisi quādo plac₃ dn̄o ꝑ solatō ⁊ lucro suo. ita ē de istis nobilib⁹. sedēt sup pugnū diaboli i magna reuerētia ⁊ dignitate. Sūt tñ execati ad oē illud qd ad verā ⁊ ꝑpetuā felicitate₃ ptinet q̄ ñ hēt' i vita ista. ii ad co. iiii. De⁹ hui⁹ secli excecauit mētes ifideliū. qn̄ tñ plac₃ diabolo ꝙ isti venēt' ista mūdana: depoīt cooptōe₃ eoꝝ vt videāt ꝑdā suā ⁊ pitiit eos q̄i liberos ad tēp⁹ ⁊ stati reclamat eos qa sūt ita assuefci ad manū sua₃ ꝙ nolūt auolare. S₃ qd de eis accid₃ fia lit? Reuera iux̄ antiquū exēplū. Falco ⁊ gallina hn̄t fata ꝯ̄ria Nā falco dū viuit ⁊ pōt volare poit' sup ꝑticā i aula reuerēt' ⁊ h₃ vestes sub pedib⁹ ne ledat vngues Gallia fugat' ab aula viuit i curia: scalpit i t'ra et colligit grana q̄ pōt s₃ i morte mutat' hec fortuna . qa falco mortu⁹ eicit' de aula ⁊ ꝑicit' ad fimariū. Gallina it' scutellas argenteas affert' ad mēsā ⁊ poit' an̄ dn̄s. Ita erit de diuite predōe ⁊ paupe iusto. Luce xvi. Factū ē vt morerēt' mēdic⁹ ⁊ portaret' ab angelis i sinū abrahe mortuus āt ē diues ⁊ seplt⁹ ē i iferno. Et hoc ē qd de eis ꝓphetat. baruth. iii Vbi sūt pn̄cipes gētiu₃ q dn̄ant' sup bestias q̄ sūt sup terrā. i. sup paupes q nō reputāt' ab eis nisi bestie? Qui i auib⁹ celi ludūt q argētū t'. et au. in q̄ ꝯfidūt homies ⁊ ñ est finis acq̄sitōis eoru₃? Et stati rn̄det'. ext'miati sūt ⁊ ad iferos descēderūt. ⁊ alii i loco eoꝝ surrexerūt

Secundū gen⁹ homi₃ sunt mercatores. ⁊ isti assimilāt' ꝑdici: coruo et cigno. Perdix sicut dicit ambro⁹ oua alterius ꝑdicis rapit ⁊ furat'. S₃ pulli ꝓcreati stati advocē matris reliquūt falsā nutricē ⁊ sequūt' matrē. Sic qcq̄d ē iiuste acq̄situ ⁊ illicite ē furtiuū. ꝯueit g̊ ꝙ mercator ꝑ viā vsure vel aliā ꝯuētionē iiustā emit t'ras reddit⁹ ⁊ māmona q̄ alii ꝑcurauerūt ⁊ occupāt ad tempus. sed certe p⁹ mortē suā oia ab eo ⁊ heredib⁹ suis r̄cedūt vt cōit' qa de male q̄sitis vix gaud₃ terti⁹ heres. De talib⁹ dr̄ Ihere. xvii. Perdix fouet q̄ non peperit. fouet ditias ⁊ ñ i iudicio. 2° ꝯpāt' coruo. Coru⁹ furat' qcq̄d pōt deportare ⁊ abscōdit et credit se illd alias inuētuꝝ. Et veniūt bestie ⁊ cōedūt si est

cib⁹. Sic multi de istis mercatorib⁹ auarissimi sūt ꝛ pessīe viuūt ꝛ qcqd possūt lucrari abscōdūt ī archa donec moriāť ꝛ totū cedit ad ma⁹alioꝝ Tertio cōpāť cigno qui suauissime canit ī minēte morte ꝛ iō a canēdo cign⁹ appellať. ſm ysido.xii.ethi.c.vii Sic auar⁹ nūq̄ dulcit caīt nisi īminēte morte qn̄ cōdit testamētū et incipit disperge re q̄ pri⁹ ꝯgregauit. Vn̄ Seneca Auar⁹ nihil boni facit nisi cū moriť Tertiū gn̄⁹ hoīm sunt prelati eccīe. Et isti cōparāť aqle. Hab3 eī aqla sicut dicit ī libro de natur̄ reꝝ dextrū pedē maiorē sinistro: diligētissime nutrit pullos suos imo corp⁹ suū interponit inť eos et sagittariū ad defēdēdū eos. Capta preda ē ita liberalis ꝙ ambus assistentib⁹ curialiter imptitur. Sic moraliter p̄lati l3 hēant duos pedes. i. duas affectiones vnā ad aīas eoꝝ cure ꝯmissas aliā ad decias q̄ ē q̄i pes sinister. tamē 3el⁹ aīarū qui ē dexť pes. ē longe alio pede maior p dei grā3. vn̄ illa ē cā q̄re clerici placitāt ī curiis p eccl̄is nō pro decis et oblatōib⁹ sed pro ouib⁹ xp̄i tuēdis q̄ꝝ 3elū maxi3 hn̄t. Scd̄o se inter pullos suos. i. prochianos ꝛ sagittariū militē. videlicet tyrānū iniustū inťponūt nō sustinēt eos iiuste pati pro q̄to eoꝝ suppetit facultati Et tertō p̄dā suam. i. bōa eccīe curialiť imparciūť in elemosinis vicinis īdigētib⁹. vt xp̄s loq̄ns prochiaīs eoꝝ dicē possit illđ exodi. xix Vos ipsi vidistis quō portauerim vos sr̄ alas aqlaꝝ ꝛ assūpserim michi S3 timēdū ē ne q̄dā eoꝝ sint strutioēs q̄dā bubōes ꝛ q̄dā vultures. Strutioēs hn̄t pēnas sicut falcones. Iob. xxxix. Pēna strutioīs siḿis ē pēnis herodii et accipitr̄. Herodi⁹ ē gē⁹ falcoīs. vn̄ strucio h3 pēnas ꝛ n̄volat a terra. Ita q̄da3 p̄lati hn̄t p̄bēdas ꝛ dignitates ꝛ sciā3 ꝛ tn̄ sp occupāť ī ťrenis Bubōes diligūt eccliā3 ppť oleū Vn̄ extinguūt lumen ꝛ cōsumūt. Ita q̄dā ecciastici lumē sciētie extīguūt et pinguedinē eccīe cōedunt. Vultures pullos suos in sūma macie custodiunt. Ita quidā parrochianos ī sūma paupertate retinēt p placitationes. nunc in curia ecclesiastica nunc in curia laycali per iniustas exactiones ꝛ iusitatas extorsiones nec in eis augeri pmittūt vł pinguedinē grē vel substantie secłaris. et tales prelati semitā christi ignorāt oīo. Iob. xxviii Semitam ignorauit auis nec intuitus est eā ocul⁹ vulturis Quartū genus hominū sunt predicatores ꝛ hi debēt esse galli predicando. Iob. xxiiii. Calādrii confessando et grues preuolando. Iob. xxxviii. Quis posuit in visceribus hominis sapientiā: vel quis dedit gallo intelligentiā. Gallus annūtiat horas noctis. excitat hoīes a sopore. Sic predicatores p̄us debent penitētie opib⁹ macerari. Debēt secūdo esse calandri in confessando. Dicitur in li. de naturis reꝝ ꝙ Calādr⁹ ē auis alba q̄ si infirmū respiciat infirmitate3 aufert. Sic ꝯfessores īfirmos respicere debēt. ꝙ pctā deleāt. Et tertio sicut grues p̄uolādo et ondēdo viā. S3 tiendū ē ꝙ q̄dā sūt siḿes psitaco ī adulādo. quidā grifalconi indignādo. q̄dā gallinacii educādo Psitacus naturaliter salutat quasi voce humana. Et ideo significat adulatorem. quod confessoribus loco confessionum maxime est periculosum. Grifalco si primo ictu predam non capit: indignatur. nec ad reclinatorium redit. Sic quidam cōfessores de peccatore recidiuante. qa nō capiunt eum primo ictu īdignantes de-

sperãt. qđ nullo mõ est faciẽdũ. Gall⁹ gallinaci⁹ si sub vẽtre deplumaret̃. et vrticis verberetur fouet pullos more galline. In hoc tamen est differẽtia ꝙ gallina hoc facit naturalit̃ ꝓpt̃ cõmodũ pullorꝝ. Gallinaci⁹ vero effigiatiue et propter cõmodũ ꝓpriũ. qa pl⁹ boni a pullis recipit q̃ pullis ĩpedit. Sic nõnulli p̄dicatores fouent filios spũales eis cõfessos propter bonũ tpale qđ ab eis intendũt recipe. nõ propt̃ zelũ aĩarum. Et sũt matres effectu poci⁹ q̃ affectu. Sũt enĩ paupes deplumati. ⁊ iõ pullis insidẽt vt nõ ab ip̄is pulli. sꝫ ip̄i a pullis poci⁹ calefiãt q pro tpali ypocrisi merebunt̃ tribulatõe ꝑpetua coronari Isaie. xxii. Ecce dñs asportare te faciet sicut gall⁹ gallinaci⁹ asportat̃ ⁊ quasi amictũ sic subleuabit te. Coronans coronabit te tribulatione.

LECTIO. LXVI.

a Vt tanq̃ sagitta emissa in locuꝫ destinatũ diuis⁹ aer in septinuo reclusus est vt ignoret̃ trãsitus illius.

In ista ꝑte ponit̃ qntũ exẽplũ quo terrena felicitas cõparat̃ sagitte festinãti ad t̃minũ. Et circa hoc duo facit. Primo ponit exẽplũ Scđo applicatur ad propositũ. Scđa ps ibi. Sic ⁊ nos nati. Exẽplũ est manifestũ sicut lr̃a ꝑtẽdit: qa sicut sagitta emissa ab arcu velocissime transit versus metã. Ita nos missi sum⁹ vt per mundũ trãseam⁹ ad mortẽ. Quãuis ista qnq̧ exẽpla qbus mũdana felicitas cõparat̃ videlꝫ vmbra euanescẽs. nunci⁹ p̄currens. nauis trãsfretãs. auis trãsmigrãs et sagitta penetrãs satis declarẽt tẽporalis prosperitatis velocitatẽ habẽt tñ singula exempla suas proprietates designatiuas maliciarꝝ quas diuersi mũdani exercent. Nã per vmbrã designat̃ vanitas lascinie Per nũciũ fatuitas hũane prudẽtie. Per nauẽ instabilitas auaricie. Per auẽ sublimitas sᵘpbie. Et per sagittã dolositas malicie figurat̃. Est ergo notãdũ ꝙ sicut sagitta velocissĩe trãsit: tamẽ nescit quo vadat. qa aliqñ infigit̃ luto. Aliqñ repcutit̃ in petra. Ita miseri in hac vita qui diabolo seruiũt sũt quasi sagitte sue ⁊ mittũt̃ ab eo ad certas malicias ad ĩplẽdas sicut sibi placet. Et sicut diuisus aer in se cõtinuo reclusus est. Ita multitudo ꝑplĩ siue in regno siue in patria siue in ciuitate subtracto vno hoĩe malo q perturbauit totã patriã. statim recõciliat̃ vna m̃ltitudo. vna patria siue ꝓuĩcia. sicut prius. Et cũ ipse putaret ꝙ ab eo subtracto p̄ria dissolueret̃ vel ciuitas tanta erit vnitas post euꝫ et cõcordia. ipso in inferno dimerso sicut ante. Et hoc est qđ dicit. Diuisus aer in se continuo reclusus est. vt ignoraret̃ trãsitus illi⁹. Quia in ista lectione hõ maliciosus cõparat̃ sagitte. A Notãdũ ꝙ diabol⁹ hẽt arc⁹ ⁊ sagittas ad nocendũ et xp̄us arcus et sagittas cõsili'ter ad regẽdũ. Habet enĩ diabol⁹ tres malos arc⁹. quib⁹ vtit̃ cõtra scõs. Arcum carnalis ꝯcupiẽ. Arcũ fraternal' ĩuidẽtie. ⁊ arcũ mũdialis cõscie De arcu carnalis cõcupiẽ ꝓcedit mala mulier vaga ingeta et ĩpatiẽs ꝑparata ad capiẽdas aĩmas. Sicut dicit̃ ꝓuer. vii. qua capit̃ et vulnerat̃ vecors iuuenis de quo ibidẽ subdit̃ ꝙ sequtur eã quasi bos ductus ad victimã ⁊ ignorat ꝙ ad vincl'a stult⁹ trahatur dõec sagitta trãsfigat cor ei⁹. Ista est pẽnata ꝑ ornatuꝫ curiosũ Ferrata per aĩm maliciosum Inflãmata per amorẽ libidinosũ. Vnde cupido fili⁹ veneris dicebatur q cũ sagittis et facula pigebatur. qa amor

carnalis vulnerat et inflāmat. Cū ista sagitta fuit vulnerat⁹ dauid in aspectu bersabee cū ꝑspiceret eā se lauātē. ii. Re.xi. Ista sagitta abscōdit̄ in pharetra q̄ diu se occultat in camera Arcus tēditur qn̄ cū puersa intētōe ornamētis cōponit̄. Sed sagitta emittit̄ qn̄ ipsa in publicū ꝑgredit̄. Et iō sic̄ piculosū est hoībus nō armatꝭ inter sagittas volātes incedere Ita piculosū est iuuenibus nō habituatꝭ in v̄tutib⁹ ꝛ solidis morib⁹ int̄ ml̄ierculaꝝ frequētias cōuersari. S; q hītat in adiutorio altissimi in ꝓtectōne dei celi cōmorabit̄. Et talis nō timebit a sagitta volāte in die a negocio pambulāte i tenebris. sicut dicit p̄s. Scđus arc⁹ diaboli est f̄rnalis īuidētie de q̄ ꝓcedit sagitta detractionis pestifere de q̄libet dicit p̄s. Prepauerūt sagittas suas in pharetra vt sagittēt in obscuro re.cor. Et bn̄ dicit in obscuro. qa diabol⁹ isto arcu nō vtitur nisi in obscuro. Et sicut bon⁹ sagittarius nō electas suas sagittas mittit ꝯtra lapides. vbi repcutiūt̄ et frāgūtur. Ita nec diabol⁹ verba detractōnis eicit ad aures scōrū viroꝝ q in v̄bis taliū non delectātur. Vn̄ Ihero. in ep̄la ad rusticū monachū. Sicut inqt sagitta si mittatur ꝯtra durā mat̄iā nōnūq̄ imitētē reuerti t̄. ꝛ vulnerat vulnerātē. Ita detractor cū tristē viderit faciē audiētis imo nō audiētis s; obturātis aures suas. ne. au. s. ilico. ꝯticessit pallet vultus herēt labia. saliua siccatur. hec ihero. Idē Ihero. Nēo inuito auditori libēter refert. Sagitta in lapide nūq̄ ifigit̄ et int̄dū resiliēs pcutit dirigētē. Hec est sagitta dolorosa q̄ sil' tres occidit. Sic dicit Bern. detrahētē: audiētē ꝛ absentē. Ihe.ix. Sagitta vulnerās lingua eorū dolū locuta ē. Terti⁹ arc⁹ diaboli ē arc⁹ mūdial' cōscie. de q̄ ꝓcedit sagitta maliciose ꝯspiratōis falsaꝝ sugestionū ꝛ ad iuētōes accusationū ꝯtra inocētes. ꝓuer.xxv. Sagitta acuta hō q loq tur ꝯtra ꝓximū suū falsū testioniū Isti figurāt̄ p illos sagittarios q vtraq; manu fūdis saxa iacebāt ꝛ sagitta sil' it̄ Sicut dr̄ ꝑ. Paralip.xii. Ita isti eq̄ bn̄ formāt accusatōes ꝛ actōes iiuste sic̄ iuste ita libēt̄ ꝯ inocētē sicut ꝯ nocētē vl' pseq̄tē Vn̄ ꝯq̄rit̄ eccl'a i ꝑsōa iusti. Tre. iii. Tetēdit arcū suū ꝛ posuit me quasi signū ad sagittā. misit in renib⁹ meis figuras pharetre sue. Isti sūt arc⁹ diaboli et sagitte. Per opositū Xp̄s h; triplicē arcū ꝛ tria gn̄a sagittarū. Arcus p̄m⁹ ē lux scripture. Scđs mors nature. Et t̄ti⁹ lex cēsure de arcu scripture ꝓcedit p̄dicator v̄bi dei. De q̄ ysaie xlix. Posuit me sicut sagittā electā Sagittari⁹ xp̄s ē ꝛ ei⁹ sagitte p̄ncipio fuerūt ap̄li pēnati p v̄tutes. Vn̄ habuer̄t tres pēnas q̄ notāt̄. ꝑ. Cori.xii. Fides spes caritas Tria hec isti fuer̄t ferrati p ꝯstātiā ꝛ iflāmati igne sp̄ūsc̄i. Iuxta illđ p̄s. Sagittas suas ar. effe. Et iterū Sagitte potētꝭ acute cū car. desola. S; si sagitta sit nimis onerata t̄ra vl' luto nūq̄ bn̄ volabit. isto mō qdā q deberēt eē sagitte xp̄i i actu p̄dicādi sūt nimis onerati t̄renis ita ꝙ volare n̄ pn̄t Q uidā carēt pēnis q l; sciā; hn̄t eminētia vite carēt Et notandū ē ꝙ nisi p̄ncipal' sagittari⁹ manū appōat ad arcū. arc⁹ n̄ bn̄ emittet sagittā Vn̄ legim⁹. iiii. re. xiii. ꝙ Ioas rex isr̄l petitur⁹ cōsiliū de Elizeo īfirmato. accessit ad eū dicēs. Pr̄ mi pr̄ mi. Curr⁹ isr̄l ꝛc̄. Et dixit elizeus. Affer arcū et sagittas. Et posuit rex manū sup̄ arcū: ꝛ elize⁹ manū suā sup̄ manū regis ꝛ dixit Sagitta salutis dn̄i ꝛ sagitta salutꝭ ꝯ siriā. Siria intpre

tatur sublimis: man⁹ xpi grã supposi-
ta manu p̃dicatorꝝ. Nota de Cleonino
atheniẽsi Sextũ iuliũ. stratag. li. 3. c. vi
Scd's arc⁹ xpi ẽ mors nature d̃ q̃ egre
dit̃ sagitta pẽalitat̃ ⁊ ĩfirmitat̃ In p̃s.
Sagitte tue ĩfixe st̃ mihi ⁊ nõ ⁊c̃. Et lo
quit̃ de pẽalitatib⁹ ꝯseq̃ntib⁹ pctm̃ ori
ginale. Iste arc⁹ pcutit añ nos cũ ĩnt̃fi
cit ãtiq̃ores noƀ retro nos cũ ĩnt̃ficit ⁊
pcutit iuniores iux̃ nos: aufert noƀ ĩ
etate pares sup̃ nos cũ potẽtiores sub
tus nos. cũ ĩferiores In p̃s. Emitte sa
gittas tuas ⁊ ꝯturbaƀ eos Terti⁹ ar
c⁹ xpi ẽ lex cẽsure ĩ futuro iudicio a q̃
egrediet̃ illa acutissĩa sagitta sñie dif
finitiue. Vẽite bñdicti p̃ris mei pci-
pite regnũ q̃d voƀ patũ ẽ ab ĩitio mũ-
di ⁊ Ite maledicti ĩ ĩgnẽ et̃nũ q̃ diabo-
lo parat⁹ ẽ ⁊ an. suis. De isto arcu dr̃. ĩ
p̃s. Dedisti metuẽtib⁹ te significatiõe3
vt fugiãt a facie arc⁹. Et tũc de malis
ad ĩplebit̃ ill d̃. Deu. xxxii. Cõgrega-
bo sup̃ eos mala ⁊ sagittas meas cõple
bo ĩ eis. Iste arc⁹ q̃to diuti⁹ exspectat ⁊
magis ĩtẽdit̃. tãto grau⁹ vulnerabit.
Vñ tũc adĩplebit̃ ill d̃ Eze. v. Mittã ĩ
eos sagittas meas pessĩas q̃ mortife-
re erũt vt disp̃gã eos. Et Ihere. l. Sa-
gitta ei⁹ quasi viri ĩnt̃fectores nõ re-
uertet̃ vacua Mouetur q̃stio. Vtrꝝ li
citũ sit ⁊ meritoriũ alicui xpiano. ali-
quẽ ĩfidelẽ sicut paganũ ĩuadẽdo p vi
occidẽ ꝙ nõ: qa de⁹ nõ vult mortẽ pec
catorꝝ s3 vt cõuertat̃ ⁊ viuat S3 p⁹ mortẽ
corpis nõ ẽ alia cõuersio pctõrꝝ nisi cor
pus eẽt miracl'ose restitutũ ⁊ resuscita
tũ. Ergo talẽ morti tradẽ nõ ẽ cõsonũ
diñe bonitati. Itẽ nõ l3 eos occidẽ p
q̃b⁹ tenet̃ eccl'a orare specialit̃. s3 eccl'a
ĩn die pasceues specialit̃ p talib⁹ orat.
g̃ nõ l3 eos occidẽ. Itẽ de⁹ ẽ nũc ita mi
ficors sicut fuit tp̃e sue passiõis ⁊ pa-
gani nõ deliquũt cõtra deũ nec deliq̃-
rũt pl⁹ q̃ iudei q̃ eũ morti tradidert̃. s3
de⁹ p illis patrẽ exorauit. Et petrũ qa
vnũ ex his pcussit ĩcrepauit vel saltem
eũ a tali fctõ cessare voluit dicẽs. Oĩs
q̃ gladio pcutit: gladio peribit. Et loq̃
baẗ ibi. de gladio materiali. g̃ nõ lic3
gladio mat̃iali contra tales pugnare:
sed tm̃ gladio sp̃uali q̃ est v̓bũ dei. Itẽ
Aristo. in quadã ep̃la ad alexãdrũ sic
dicit. O alexãder Noli sãguĩe3 effũdẽ
qa quotiẽs creatura creaturã occidit.
v̓tutes celoꝝ mouẽtur ad diuinã vin-
dictã Item ad hebreos vndecio Mihi
vindictã ⁊ ego retribuã Itẽ Deutrono-
mii. xxxii. Ego occidã ⁊ ego viuere fa
ciã. Itẽ malũ xpianũ qui cõtra oĩa
dei p̃cepta est trãsgressus. nõ l3 occidẽ
Sed talis est p̃ditor cõtra deũ ⁊ per
ꝯseq̃ns meruit offẽsã dei plus q̃ vnus
pagan⁹ qui se secte nr̃e nũq̃ obligãdo
restrinxit. Itẽ tales credere nõ possũt
nisi deus auferat sua pietate velamen
a cordib⁹ eorũ quo velati sũt. ne lumẽ
veritatis pticipẽt: sed hoc nõ est in po
testate eorũ. Iterũ forte ml'ti eoꝝ sũt
qui si haberẽt instructorẽ in fide vel-
lent credere. Cũ ergo non sit in ptãte
taliũ pauperũ. ꝙ tales ĩstructores ha-
beãt p̃pt̃ ptãtẽ p̃ncipũ suorũ. Videt̃
ꝙ taliũ error est eis ĩuĩcibilis. Vñ vt
videt̃ p̃pt̃ talẽ errorẽ nõ l3 eos occidẽ
Itẽ oĩs effect⁹ ẽ bon⁹ p̃pter bonũ finẽ
Sed finis ibi p̃ncipalit̃ est intẽt⁹ eorũ
ꝯuersio ad fidẽ nr̃a3. s3 ad hoc faciẽdũ
nõ p̃nt cogi: qa nẽo accedit ad deũ ni-
si per fidẽ s3 credere nõ põt q̃s nisi vo
lens. ergo ⁊c̃. Ad oppositũ. Isti pa-
gani vi et armis iniuste occupãt terrã
repromissiõis q̃ t̃ra a deo p̃mittebat̃
abrahe ⁊ semini ei⁹. Cui⁹ ex fide nos
sum⁹ filii specialit̃ rõe baptismi q̃ re-

spondet circumscisione in lege moysi. Ergo licitū est cū talib⁹ armis. s. materialib⁹ iuste oī usu ꝓ pria nobis ꝑmissa pugnare cū armis ipi iiuste nitunt̄ cōtra nos resistere qa licitū est ꝓ pria pugnare ꝛ vim vi repellere cū moderamine saltē iculpate tutele ꝛ sic iiustū occupatorē nr̄e patrie expellere Vel si credere n̄ voluerit eū iuadēdo morti tradere in quo casu qui sic iiuste resistit videt̄ eē causa sue mortis. Exemplū de adultero spōsā alicui⁹ mariti in domo eiusdē mariti occupātē ꝛ ipi merito vi ꝛ armis resistēte ꝛ fugere nōvolente. In quo casu si marit⁹ adulteru3 occidit nō videt̄ eē re⁹ mortis. Itē talis effect⁹ est licit⁹ respectu cui⁹ votu3 est licitū. S3 votū respectu talis effect⁹ qui est iimicos crucis xp̄i occidere est licitū fm eccl̄am militātē g̊ talis effectus est licit⁹. Itē ille effect⁹ videt̄ licit⁹ ꝓ quo a sūmo pōtifite plenissime idulgētie: sicut a culpa ꝛ a pena cōcedūtur. S3 cōtra paganos pugnaturis a sūmo pōtifice tales idulgētie cōcedūtnr. Ergo cōtra eos pugnare est licitū ꝛ meritoriū Itē ad eos expugnādū taxantur eccl̄e anglicane hoc volēte sūmo pōtifice g̊ videt̄ oīb⁹ rectorib⁹ eccl̄aꝝ anglie esse obediēdū ꝛ h̊ iuste in hac ꝑte qa oīa sua sūt. cū g̊ ipe colligat pn̄cipaliter ꝓpt̄ talē finē videt̄ ꝙ ipe finis sit licit⁹. Ad questionē dicēdū est ꝙ sic Tamē inter ifideles distictio est. Sūt eni aliq ifideles subiecti eccl̄e ꝛ cōfederati fidelib⁹ sicut serui dn̄is suis vt ab eis regātur et protegātur. Alii sūt infideles ꝛ rebelles eccl̄e ꝑsecutores xp̄ianoꝝ ꝛ isultātes doct̄ne xp̄iane. Secūdo distiguēdū est de iuasione Quia vel aliq̄ p̄uata ꝑsona h̊ p̄sumit sine auctoritate eccl̄e Tertio est notādū ꝙ

ifideliū varie sūt secte. Sūt eni qdam gētiles siue pagani qui nullā legē habēt nisi forte legē nature. Sūt etiā iudei sūt sarraceni. sūt ydolatre sūt heretici. Isti aūt ad fidē xp̄i diuersimode se habēt. Nā heretici cōpelli debēt ad fidē quā susceperūt. Sarraceni sūt tales qui p̄dicatores fidei non admittūt imo in lege eorū cautū est ꝙ qcūqꝫ p̄dicauerit cōtra legē Machameti occidatur. Et iō de eis nō est spes cōuersionis. Cū fides sit ex auditu. Auditus aūt per verbū dei. Ad Roma. x. Non eni est possibile docere vitā xp̄i nisi destruēdo ꝛ reprobādo legē Machameti Vn̄ isti p̄bēt sibiipsis obstaculū salutis. Loquēdo de ifidelib⁹ allegatis xp̄ianis vt ꝑmittant̄ ꝛ ꝓtegātur. Si tn̄ aliq sūt tales nō est licitū nec meritorium tales inuadere vi et armis cū sit ꝯtra fed⁹ initū ꝛ pacē eis ꝯcessā. Exemplū de gabaonitis. Iosue. ix. Legim⁹ qa p̄ncipes ppl̄i isrl̄ l3 decepti ꝑ dolu3 gabaonitaꝝ qa tūc iurauerīt eis. ꝙ eos nō inter̄ficerēt ꝑmiserīt eos viuē ꝛ eis s̄uitutē idixerīt. Sicut seqt̄ ibidē. Reseruēt̄ qdē ꝛ viuēt. ne ꝯtra nos ira dn̄i ꝯcitet̄. si peierauim⁹: s3 sic viuātvt i vsus vniuerse m̄ltitudis ligna cedāt: aq̄sqꝫ ꝯportēt ꝛc̄. Sic a m̄lto fortiori. Si aliq fideles licite ꝑmiserīt paganis tuitōe3 et dominiū ꝗuolūt ꝯuiuere sn̄ ꝯtumelia creatoris et maxie si sint in spe de cōuersione eoꝝ nō licet alios tales interficere. Sed hoc est ꝑ accidens Scd̄o de aliis ifidelib⁹ rebellib⁹ ecclesie ꝛ ꝑsecutorib⁹ fidei xp̄iane cuiuscūqꝫ fuerint conditionis licitum est christiano preueniente autoritate ecclesie vi ꝛ armis inuadere eos spoliare et interficere et eorū bona fidelibus applicare Exceptis duntaxat iudeis de quibus

estio ꝙ dato. ꝙ eccia posset eos occidē nō esset licitū qa eccia perittit eos viuere ꝑcipue qa cū itroierit plenitudo gētiū relique eoꝝ ꝯuertēt̄ ad fidē Sic dicit apl'ꝰ Ro.xi. ꝑdicāte enoch ⁊ helias s͡ꝫ glo. Et ysa.x. Relique isrl' salue fient. Vñ de eoꝝ ꝯuersiōe spes ē ꝑpt' ꝓphetiā ⁊ iō ñ debēt oīo deleri. Vñ dr̄ xxiii.q.viii. Dispar ei ē iudeoꝝ ⁊ sarracenoꝝ cā. In illos ei q xp̄ianos ꝑsequūt̄ ⁊ ex vrbibꝰ ⁊ ꝓpis sedibꝰ pellunt iuste pugnat̄ hi vo vbiq̄ fuire pati sūt Q̄d āt̄ ꝯ sarracenos ⁊ alios ifideles liceat auctoritate eccie suffragāte bellare ꝑsuadet̄ multiplr̄. Prīo sic. Licꝫ fidelibꝰ bōa eis debita ⁊ ab aliis iniuste detēta bellādo recupare. Sed sarracei ⁊ alii ifideles t̄ras occupāt et alia bōa q̄ fidelibꝰ sūt debita g̊ ⁊c̄. maior de se patet ⁊ rōe ⁊ ꝯsuetudīe approbat̄. minor oñdit̄ Nā sarraceni occupāt terrā sctāꝫ ⁊ q̄dā alia loca olim a xp̄ianis iuste possessa Itē de iure dīno oīa bōa tēporalia sūt iustoꝝ g̊ iiusti qcq̄d occupant iniuste occupāt. g̊ bona iiustorū sūt iustis debita. Sꝫ lꝫ iustis illđ qđ est eis debitū ꝑquirere bellādo. g̊ lꝫ iniustos ⁊ ifideles si nolīt ꝯuerti occidere. Itē sic in corpore naturali lꝫ et expedit mēbrū putridū abscidē ne mēbra seu partes sane corrūpāt̄. Ita in corpe christi mistico quod ē genꝰ humanuꝫ a christo redēptum. ergo rebelles et ifideles christianoꝝ corruptores licet occidere. et meritoriuꝫ est pro loco et tempore. imo peccatū est dissimilare nisi per accidēs impotentia vl' damnū aliud impediret. Itē licitū est per timorem inducē caritatē qa timor seruilis parat viā caritati secunduꝫ augꝰ. Sed quibusdā interfectis quibusdā captiuitatis residui timebūt ⁊ forsitā ex timore concipient caritatem ⁊ ita cōuertentur ad fidem. Item homo per peccatum peior efficitur q̄ bestia Sed propter bonum reipublice lꝫ bestias interficere ergo et malos peccatores. Exodi. vicesimosecundo. Maleficos non pacieris viuere. Helias homīes occidit David samuel. xxxiii.q. iiii. Si ea. Et.q.vi. Scismatici. Ad rationes in oppositum Auctoritas intelligitur de morte pene eterne quaꝫ deus non vult peccatori absolute. Sed tantum sub conditione si non peniteat. Et ista stāt simul. nolo sortē suspendi et tamen volo sortem suspendi si ē latro Eodē modo qui infideles expugnant non debent eorum mortē ꝑ se ⁊ principaliter ⁊ directe intendere. sed per accidens secundario et indirecte quia principaliter debent velle eorum conuersionem ad fidem. et secūdario eorum mortem si velint in eoꝝ malicia perseuerare et sic se confor̄abunt diuine voluntati Ad secundū ꝙ ecclia optat ꝙ fiant iusti ⁊ ideo pro eis orat. sed si nolint vult eorum malitiam abbreuiare per mortem Ad tertiū. quid est accipere gladiuꝫ exponit Augustinus videlicet auctoritate priuata sine superioris iudicio iubente vel permittente Vnde dicit libro secundo contra manicheos. et poītur in canone. xxiii.q.iiii. Ille gladium. Ille inquit gladium accipit qui nulla superiori ac legittima potestate vel iubente vl' ꝯcedēte in sāguinē alicuiꝰ armat̄ Dicendum a principio argumenti cōcedendo ꝙ deus ē ita misericors sicut vnq̄ fuit. hoc est potens facere miam ita volēs si hoīes se vnifor̄it̄ disponāt

Et φ ĩcrepauit petrũ de extractõe gladii fuit ꝓpt̃ circũstãtiã tp̃is sue passionis q̃a tũc nõ fuit tp̃s vtẽdi armis ⁊ gladio mat̃iali. Vñ fcm̃ petri reprobatũ nõ fuit ꝓpt̃ substãtiã fcti. φ null⁹ possit gladio mat̃iali vti iuste. sꝫ ꝓpt̃ circũstãtiã tp̃is. Ad quartũ de dicto Arist. ad alexãdrũ. Noli sãguinẽ effũdere. debet sic ĩtelligi Noli delectari ĩ effusione sãguis. sicut q̃dã puerse ꝯplexionis et crudelitate assueti delectant̃ effũdere sãguinẽ siue iuste siue iniuste Sꝫ xp̃ian⁹ debet effũdere sãguinẽ delectãdo de fine quẽ ĩtẽdit ĩ effũdẽdo. nõ de ip̃a occasiõe p se. Ad q̃ntũ de illis v̾bis dñi Deu. xxxii. Mea ẽ vltõ ⁊c̃. Que auctoritas allegat̃ ad hebre. xii sub his v̾bis. Mihi vindictã ⁊ ego retribuã. Dicẽdũ φ de⁹ retribuit vĩdictã aliq̃n per seipsũ. aliq̃n per sibi fuiẽtes

Ad sextũ q̃n arguit̃ de malo xp̃iano quẽ nullomõ lꝫ occidere sicut allegat̃. negãdũ est. Patet in latronib⁹ ꝓditorib⁹. hereticis et m̾ltis aliis sicut tota die videm⁹. Sꝫ verũ ẽ φ h̾ nõ licꝫ cuicũq; p̄sone. sꝫ mĩstris legis et auctoritate p̄ncipis siue legis. Ad septimũ q̃n arguit̃ φ tales nõ possũt credere nisi de⁹ ex sua pietate etc̃. ꝯcedẽdũ est. Sꝫ de⁹ parat⁹ ẽ auferre velamẽ q̃ncũq; volũt se disponere. Et iõ illd̾ velamẽ erit in eoꝝ p̄tãte. Illo mõ loquẽdi quo dicim⁹ φ h̾ possum⁹. q̃d p amicos possum⁹. Et isto mõ loquẽdi q̃ dicim⁹ q̃n hẽmus oc̃los clausos sole lucẽte φ possum⁹ videre q̃uis ad videndũ solis lumẽ req̄rat̃ aptio oc̃loꝝ. Ad octauũ dicẽdũ φ si q sint int̃ eos qui vellẽt credere sicut argumẽtũ allegat siue viuant. siue moriãtur de⁹ eos saluabit q̃uis de deo fidẽ explicitã ñ hñt nec baptismũ fluis: nec sãguis. Cõsimilit̃ dr̃ de q̃busdã hoĩb⁹. vbicũq; t̃rarũ ꝯmorãtibus q bñ lege nature vtũt̃ de⁹ de salute ip̃is ꝓuidebit. g̃raꝫ ĩfũdet si nõ p̄buerit obicẽ g̃re et in fine saluabit. q̃a de⁹ v̾tutẽ suã sacramẽtis nõ alligauit Vñ cõcedo φ hõ nũq̃ dãnabit̃ adult⁹ atq; vtẽs rõe. Q̃ nẽ error ĩuĩcibilis excusat si in illũ errorẽ incidit sñ culpa.

Ad nonũ φ finis p̄ncipalis ĩtẽtus eoꝝ est salus et cõuersio ad fidẽ. Sed finis secundari⁹ est extirpatio. Vñ si voluerit credẽ nõ int̃ficiet̃. Sic finis p̄ncipalit̃ intẽt⁹ medico: est sanare si possit pedẽ putridũ. Et scdo ĩtẽdit si h̾ nõ possit: pedẽ abscindẽ. Et q̃n dr̃ φ ñ sũt cogẽdi ad fidẽ. Dicẽdo ꝓprie loq̃ndo nõ possũt cogi ad fidẽ: possũt tamẽ cogi desistere a blasphemiis ⁊ aliis errorib⁹ possũt etiã cogi ad quasdã dispositiones p̄uias fidei. Siliter cũ bellatorib⁹ debẽt p̄dicatores assistere. vt ex vna pte alliciant̃. Et si assentire noluerint feriãt̃ Quia dictũ est respõdẽdo ad tertiũ argumẽtũ φ Petr⁹ gladiũ extraxit tp̃e passiõis xp̄i. dubiũ est se põt an ip̄e peccauerit h̾ faciendo. φ nõ Quia ex amore xp̄i h̾ fecit Vnde Ihero. Petr⁹ fecit h̾ eodẽ mẽtis ardore quo ⁊c̃. Raban⁹ etiã in hoc fcõ comparat eũ phinees. Sciebat ei φ Phinees puniẽdo sacrilegos mercedẽ iusticie et sacerdotii perhẽnis acceperat. Sed ad oppositũ est φ dñs eũ sup fctõ increpauit. ergo peccauit. Et preterea nec iudex fuit nec a iudice auctoritatem habuit. ergo puniẽdo licꝫ pctõrẽ. errauit. Dicẽdũ est φ peccauit excusatur tamẽ in parte propter ꝫelũ quo fecit. Sicut Moyses qui egyptiũ occidit Exodi. ii. Iste enĩ ꝫelauit pro dño suo Moyses ꝓ fratre suo. Et ideo si Moyses ꝓpter ꝫelũ quẽ habuit ad fratrẽ est

excusabilis aliq̄ mō de hōicidio egy-
ptii sine autoritate legis cōmisso mul
to forti⁹. Petrus qa duct⁹ zelo dn̄i sui
quē sciebat eē deū excusād⁹ est Vnde
aug⁹. xxii. ꝯtra faustū de moyse ⁊ pe-
tro in hoc casu loquēs ait. Vterqꝫ nō
detestabili imanitate et nō emēdabili
aīositate iusticie regulā excessit vter-
qꝫ eni odio iprobitatis aliene: sed ille
fraterno. ille dn̄ico licꝫ adhuc carnali
amore peccauit. Hec aug. Ad p̄mū di
cēdū ꝙ amor ille fuit carnalis. ⁊ ideo
petrū non excusauit. Eodē eni amore
mot⁹ dissuasit xp̄o alias: ne pateretur
ꝑpt̄ qd dn̄s eū icrepādo sathā appella
uit. Mathei. xvi. Ad scd̄ꝫ de dicto Ra
bani nō sil'is fuit phinees zelo discreto
petr⁹ zelo ipetuoso maxie ī p̄ntia ma
gistri sine cui⁹ iperio nihil debebat fe
cisse. Sil'iter phinees fuit sacerdos ad
quē ptinebat punitio pctōrū in veteri
lege. Et sil'iter Mathatias q trucida-
uit ydolatrā sup arā. p̄mi Macha. ii.
Sꝫ ꝯtra adhuc iexcusatione petri ar
guit̄ ꝙ xp̄s p̄ceperat ante: ꝙ q nō ha-
beret gladiuꝫ vendēdo tunicā emeret
gladiū Et rn̄derūt ꝙ duos haberēt in
prōptu Et dicit xp̄s ꝙ suffecit Ad istđ
rn̄det Aug. xii. ꝯtra Faustū. Vtiqꝫ do
min⁹ iusserat vt ferrū discipl'i ei⁹ fer-
rēt. Sꝫ nō iusserat vt ferirēt qa nec ad
hoc ferre p̄cepit: nec erāt q gladiis vti
potuissēt nec vsqꝫ tūc de emēdis gladi
is p̄ceptū dedisset qa ſm Lucā iussit h̄
post cenā qn̄ iā oportune eni nō pos-
sent. Sꝫ voluit p illđ v̄bū ondere ꝙ tp̄s
sue passiōis iminebat. vbi gladioꝝ fu
isset necessitas si se defēdere voluisset
sicut noluit. Ad lr̄aꝫ dici pōt ꝙ qdā
de discipl'is q magis aīosi fuerūt sicut
petr⁹: cū frequēt̄ audissēt ꝙ tradēdus
erat in man⁹ pctōꝝ. de gladiis sibi ꝓ-
uiderūt vt si forte op⁹ eēt mgr̄ꝫ suū de
fēderēt. mō xp̄s h̄ noluit. et iō petrus
gladio ꝑcutiens: peccauit. qa volūtatē
dn̄i sui nō inqsiuit. et iō lꝫ excuset̄ ali
quo mō. videlꝫ inquātū fecit hoc ꝑpt̄
zelū magni amoris quē hēbat ad ma
gistrū suū dn̄ꝫ nr̄ꝫ iesū xp̄ꝫ tn̄ nō excu
sat̄ a toto. imo ſm doctores ipe pecca
uit. Et sicut docet aug. libro p̄allegato
Istđ fuit signū ꝓbitatis future in pe-
tro et magni ei⁹ zeli ꝑ ecc̄a. lꝫ zel⁹ fue
rit idiscret⁹. Sꝫ si ꝓ excusatōe bt̄i petri
adhuc replicaret̄. Q đ licētiā postula-
uit dicēs dn̄e. Si ꝑcutim⁹ i gladio Lu.
xxii. Dicat̄ ꝙ ꝑpt̄ zeli ipetuositatē nō
expectat licētiā. Nā nō sp̄ sufficit peti-
ta nō obtēta licētia. LE. LXVII.
f Ic⁊ nos nati cōtinuo desinim⁹ es
se. et v̄tutis qdē nullū signū va-
luim⁹ ondere. In malignitate aūt no-
stra cōsūpti sum⁹. Posita reprobati
one terrene felicitat̄ p exēpla. Hic po
nit̄ adoptatio p v̄ba plana. Dicēt eni
mali contēplātes vitā suā trāsactā sine
fructu sicut vmbra que euanescit. sicut
nūci⁹ q ꝑcessit. sicut nauis trāsfretās. ⁊
sicut auis trāsuolās. ⁊ sicut sagitta ae-
rē penetrās. Sic⁊ nos nati ꝯtinuo desi
nim⁹ eē. A Hō eni nat⁹ stati cū in
cipit viuē etiā icipit mori. cui⁹ viuē ē
a vita trāsire. Vn̄ Aug. xiii. de. ci. dei
ca. ix. Ex quo qsqꝫ in isto corpe mori-
turus eē cepit: sp̄ i eo agit̄ vt mors ve
niat. Hoc eni agit ei⁹ mutabilitas toto
tp̄e vite hui⁹ si tn̄ vita dicēda ē vt vēia
tur in mortē. Nēo qppe ē qn ei⁹ mors
post ānū fit ꝓpingor q̄ ei an̄ ānū fuit⁊
cras q̄ hodie. ⁊ hodie q̄ heri. Et paulo
post q̄ nūc⁊ nūc q̄ paulo an̄ Q m̄ qcqd
cras de tp̄e viuit̄. h̄ de ipo spacio viuē-
di demit̄ ⁊ etiā q̄tidie fit mi⁹ minusqꝫ
qđ restat vt⁊ oīno nihil aliđ sit tp̄s vite

hui⁹ q̄ cursus ad morte. Vñ sene. ep̄. lix. fm librū nr̄3. Quotidie morimur q̄tidie ei demit̄ aliq̄ psvite₹ tūc quoq₃ cū crescim⁹vita decrescit. Infātiā ami simus. deinde puericiā: deinde adole scētiā vsq₃ ad seniū. Quicqd trāsit tp̄is periit hūc ip̄3 quē agim⁹ diē cū morte diuidim⁹ Nō solū āt fatebūt̄ se fuisse dū vixerī moriētes cōtinue naturalit̄ s3 et delinquētes moralit̄ Vñ subdūt Et v̄tutis qdē nullū signū valuim⁹ oñ dere: stāte videl3 malicia quā amaui- mus Sicut dicit̄ de ligato ꝙ nō potest ābulare. et tamē si soluat̄ potēs est ad ābulādū Eodē mō pctór dū ligat̄ pctō ad op⁹ v̄tutis nōvalet. s3 illa iualitudo eū nō excusat qa ipse est sibiipsi causa talis illiciate ipotētie vt dicit Anselm⁹ li. p̄. Cur de⁹ hō. c. xxiiii. Et iōꝯcludūt flebilē cōclusionē. In malignitate nr̄a ꝯsūpti sum⁹. Ecōuerso ē de iustis in q̄ bus etiā si peccēt ₹ fiāt maligni: ip̄a tñ malignitas in eis cōsumit̄ per pniā3 ₹ mia3 diñā Treno. iii. a Mia do- mini ꝙ nō sum⁹ cōsūpti. Virtutis qui dē nullū signū valuim⁹ ostēdē. No ta ꝙ sūt tria signa virtutis in opatiōe hūana. Si eni hō opat̄ facilit̄ delectat̄ et ꝑseuerāter. Primo cū sit virt⁹ circa difficile opari tamē facilit̄ circa diffi cile: signū euidens est magne v̄tutis. Scd3 signū ē delectabilit̄ opari nō cū murmure: nō cū excusatiōe. nō cū te- dio Vnde Aris. ii. ethi. dicit ꝙ signū habētis habitū est supueniēs delecta- tio. Et iō de scīs dicit̄ in p̄s. ꝙ ibūt de v̄tute in v̄tutē delectabilit̄. Tertiū si- gnū est operari bona ꝑseuerāter Vñ de Caleph dicitur Ecci. xlvi. Vsq₃ ad senectutē ꝑmāsit illi virt⁹: ₹ de aposto lis actuū. iiii. Virtute magna redde- bant apostoli testimoniū domini no- stri iesu xp̄i. Ista sūt vera tria signa v̄- tutis que nullus malus pōt ostēdere. Sed sūt quedā falsa signavirtutis que mali possūt. Est eni honor signū v̄tu tis scdm Arist. iiii. ethicoꝝ. Vñ q ho norat aliū signū facit eū esse virtuosū Sed certe istud signū est falsū: qa fre- quēter honorātur qui parū valent. Si militer dignitates et dominiū tp̄ale ₹ ꝑlationes et officia signa sūtvirtutis. Sed frequenter fallūt in p̄s. Posuit in egypto signa sua. Egypt⁹ interpretat̄ tenebra et in tenebrosis ponunt̄ fre- quēter illa signa. Nota ꝙ delectabilit̄ et v̄tuose debem⁹ insistere opib⁹ v̄tu osis. Vnde glo. sup illud p̄s. In custo diēdis illis retributio mlta. Nō tñ ꝑ eis i futuro r̄ddet̄ ꝑmiū: s3 hic i eoꝝ custodia magnū est gaudiū. Cui⁹ gau dii ratio est talis. Virtus consistit in medio. Sicut dicit̄. ii. ethicoꝝ. Et na- tura semper delectat̄ de mediis sicut per extrema corrumpit̄. Visus dele ctat in viridi qui est medi⁹color inter albū et nigrū Tactus in tepido qui ab excessiue calido ₹ frigido corrūpitur. Similiter naturalit̄ mulier gaudet cū peperit filiū. Si bufonē siue mōstrum aliquod peperisset mirabilit̄ tristaret̄ qa foret cōtra naturā. Sic et aīa ratio nalis quādo ꝑfert opusviciosum siue peccatū: valde debet tristari qa contra naturā ratiōis quasi mōstrū est: s3 quā do v̄tuosū opus ꝑfert cū difficultate ₹ labore maxime gaudere debet. Ioh. xvi. Mulier cum parit tristiciā habet qa venit hora ei⁹: cū aūt peperit filiū nō meminit ꝑssure ei⁹ ꝑpter gaudiū. Gaudiū aūtv̄tutis quadruplicit̄ gau- diū mūdi excedit. Cōtinuitate purita te: dignitate et salubritate. Cōtinuita- te quia puer. xv. Secura mēs q̄si iuge

couiuiū. Hō carnalis nō sp sedȝ ad mē sā corporalē. sed hō v̄tuos⁹ sp ē i mēsa delectatōis sue. Phil. iiii. Gaudete in dn̄o iteꝝ dico gaudete. Et p oppoituȝ Iob. xx. Gaudium ypocrite ad instar puncti. Secundo precellit puritate Dulcedo felicitatꝭ mūdane mixta est multꝭ amaritudinib⁹ ⁊ hoc facit deus sicut nutrix amaꝝ poit circa mamillā qn̄ vult pueꝝ ablactare Aug⁹. viii. cōfessionū. c. ii. Tu sēp aderas misericordit̄ seuiēs ⁊ amarissimis ꝯfusionib⁹ aspergēs oēs illicitas iocunditates meas. Ita vt qrerem sine offēsione iocūdari ⁊ vbi hoc possē nō iueni. Nūqd ꝑpt̄ te dn̄e q fingis laborē i p̄cepto et p̄cutꝭ vt sanes et occidis vt moueamur abs te? Idē. vi. li. in fie. Ve aie audaci que sperauit se meli⁹ habere si a te recesserit. Versa et reuersa in dorsuȝ et ivētrē in latera. dura sūt hec oīa tu solus requies Tertio in dignitate p̄cellit qa nō dat̄ nisi sc̄tis et dei aīcis Temporalia et naturalia dat̄ bonis ⁊ malis ⁊ frequēt̄ habūdāti⁹ malis. Vn̄ aug. i. de ci. dei. c. iii. Ista t̄palia bōa et mala volunt de⁹ bois ⁊ malis eē cōmunia vt nec bōa cupidi⁹ apetāt̄. q mali q̄ ꝙ habere cernūt̄. nec mala turpit̄ euitēt̄ qb⁹ ⁊ boni plurimū ꝙ afficiūt̄ Vn̄ patet ꝙ gaudiū de v̄tute precellit dignitate. Iteꝝ pȝ illꝺ qa gaudiū v̄tutis ē in illis de qb⁹ dignū ē gaudere sicut dicit glo. sup illud. ad gala. v. Fruct⁹ spūs est caritas gaudiū. Et p oppositū prouer. iii. Stultoꝝ exultatio ignominia. puer. ii. Letāt̄ cū male fecerit ⁊ exultant in reb⁹ pessimis. Vn̄ aug. Quid est mūdi gaudiū? breuiter dico. Seculi leticia ē impūita neqtia. s. luxuriari in spectaculis. ebrietate ingurgitari. turpitudine fetere. et nichil male pati. Hoc gaudiū peius ē dolore. Peius enim ē gaudere de īiqtate q̄ dolere de corruptione. Quarto gaudiū v̄tutis precellit gaudiū mundi in salubritate facit enim mūdū contēnere et de diabolo triūphare. Vnde in vitas patrū dixit anthonius. Vnica ratō vīcēdi īimicū est leticia spūalis. Vnde sicut dicitur. Eccī. xxx. Iocūditas cordis hec ē vita hoīs et thesaur⁹ sine defectiōe sanctitatis. Vn̄ i libro de spiritu et aīa. Virtus sic describitur Virtus est habit⁹ mētꝭ bene īstitute ad modū regni qꝺ bn̄ ē institutū si recte ī eo cōsulatur. recte in eo precipiat̄. et recte obediatur Isto mō mēs bene instituta est cum ratio recte consulit. volūtas recte precipit et sensus recte obediūt Et sine isto regimine pueriliter mens regitur. Et assimilat̄ r̄gno. Roboam. iii. Re. xii. qui relicto cōsilio senū: iuuenib⁹ acqeuit. Vbi enim virtus non est qꝺ seruire debuit: impat. et qꝺ dn̄ari deberet mīstrat: et iō regnū sub eo diuisū ē. Seneca ep̄la. lxxx Gaudiū virtutis velud fons in domo propria nascēs. Et in alia quadā ep̄la. Existias me detrahere tibi multas voluptates qui fortuita submoueo qui spe dulcissima oblectamenta cēseo deuitanda. imo contra nolo vnq̄ tibi deesse leticia Volo illam tibi domi nasci. Nascitur enim aliqn̄ sine teipso si tu ipse iudicas eum animum qui ridet animus debet esse alacer et fidens et prudens et super omnia erectus. Eccī. xxx Nō est oblectamētū super cordis gaudiuȝ.

B Vnde virtus facit quasi duplicē paradisum. terrestrem videlicet et celestē in corde hoīs. Eccī. xl. Gratia dei sicut paradisus in benedictionib⁹. Assimilatur enī mēs v̄tuosi paradiso ter

restri i t'b⁹ameitate fecūditate⁊ securi
tate.Duo p̄ma faciūt ibi q̄tuor v̄tutes
velut q̄tuor fluīa padisi mēte irrigātes
V n̄ glo.grc.s̄r ill d ge.ii.Fluui⁹eg.de
lo.vol.pa.ad irri.pa.Quatuor flumīa
paradisū irrigāt.s.dū his q̄tuor v̄tutū
b⁹cor īfūdit ab oīꝫ carnaliū desiderio
rū estu tpat.Altitudo facit securitatē
Dicit eī strab⁹s̄r ill d gn̄.ii.Plātauerat
aūt do.deus paradisūvolup.ꝙ paradi
sus attigit ad lunarē circulū.Et sene
ca dicit ꝙ talis ē sapiētis aī⁹ q̄lis mūd⁹
s̄r lunā. Scd̄o notādū ꝙ padiso cele
sti mēsv̄tuosa i q̄tuor assimilat Est eī
celū loc⁹dīne habitatōis:loc⁹ gn̄alis il
lumīationis:locus ordīate dilectionis
et locus gaudii et exultatōis.sic mens
v̄tutibus adornata ē dei habitatō. vn̄
ihero.nihil qeti⁹nihil puri⁹ea mente
debꝫ eē q̄ in dei hītaculū preparāda ē.
quoniam non templa fulgentia nō gē
mis altaria disticta delectāt: sꝫ aīa or
nata v̄tutib⁹.Per picturā in domo po
test discerni dom⁹officiū.alit eī depi
git tabna:aliter capella.In capella de
pingūt gesta sctōꝝ.In tabna gesta fa
tuorū.Ita moralit q mēte hois posset
videre qn̄ ē ornata v̄tutib⁹ diceret eā
capellā vel tēplū filii dei.p̄. Corin.iii.
Nescit ꝙ tēplū dei sit et spūsctūs ha
bitat invobis.Ex quo arguit aplus sic
Si quis autē tēplū deiviolauerit disp
det illū deus.Templū autē dei sctūꝫ
est qd estisvos.qn̄ eni mēs hūana spo
liat virtutib⁹etviciis deturpatur.tunc
fit tabna dēoniorū.i.ad cori.x. Nolo
vos esse socios demoniorum. In hoc
ergo loco mēte scꝫ hūana libēt inhabi
tat de⁹ s̄m Bern.qa ē celū suuꝫ qd nō
sicut ceteris dixit tātū vt fieret sꝫ pug
nauit vt acqreret:occubuitvt redimēt
Solēt eī hoīes maneria ab eis edifica
ta et perdita:et iterū acquisita multūꝫ
diligere Scd̄o mēs virtuosa est loc⁹
generalis illumiatiōis. Vn̄ tota lux
cognitōis hūane a mēte deriuatur.vn̄
Bern.sicut t'ra sīn celo obscura est ⁊ o
paca:ita corp⁹sine mēte. Lux aūt sa
pīe nō introibit in maliuolā aīaꝫ. sed
tantū invirtuosā Tertio ē locus or
dinate dilectionis.ita aīa v̄tuosa. Au
gustin⁹de ci. dei li.iii. Vera diffinitō
v̄tutis ē ꝙvirtus ē ordo amoris.Quar
to celū ē locus gaudii et exultatōis.Et
certe nullibi est gaudiū nisi vbi est v̄t⁹
Math.v. Gaudete et exultate ecce eī
merces vestra multa est in celis. Vn
de seneca epistola.lxxx.Vnū hoīs bo
nū ipsa v̄t⁹ ē que inter prospā fortunā
⁊ aduersa supba icedit cū magno vtri
usqꝫ ꝯtēptu.Virt⁹rectorē ducēqꝫ cōsi
derat sed sine magistro vicia discunt.
Vn̄ ideꝫ de naturalib⁹ q̄stionib⁹ libro
vi.Difficillis inuictu est virtus ducēqꝫ
rectorēqꝫ ꝯsiderat sꝫ sīn mgr̄o vicia di
scūt Hec sene.Et tn̄ advicia tot⁹mūd⁹
nos docet ad v̄tutes pauci et certe ma
gisveteres q̄ moderni.vnde si ad vitā
antiquorū respicim⁹multos virtutum
doctores habem⁹.Grego.i mo.libro.
i.capitl̄o vii.Ad ondēdā inocētiā venit
abel Ad docēdā mūdiciā venit enoch
Ad īsinuādā lōganimitatē spei⁊ opis
veīt noe.Ad maifestādā obediētiā ve
nit abrahā Ad demonstrādā vite ꝯiu
galis castimoniā venit ysaac.Ad insi
nuādā laboris tolerātiā veīt iacob Ad
repēdēdā p malo bōe retributōis gra
tiā venit ioseph.Ad ondēdā mansue
tudinem venit moyses. Ad insinuan
dam contra aduersa fiduciam veīt io
sue.Ad ondēdā int flagella patiāꝫ ve
nit iob.Sed ad omniū morū regulam
ostendēdā venit filius dei hō xp̄s ies⁹.

t alia dixerũt ĩ inferno hi qui pec
cauerunt .qm̃ spes ipii tã͞q lanu-
go ẽ q̃ avento tollit̃: ꝛ tã͞q spuma gra-
cil̃ que a procella dispergit̃ et tã͞q fu᷒
qui avẽto diffus᷒ẽ ꝛ tã͞q mẽoria hospi
tisvni᷒ diei p̃tereũtis P᷒q̃ spiritus
sanctus recitauit reproborũ cõfessio-
nẽ quã de semetipsis cõfusibilit̃ faciẽt
tã in iudicio gñali q̃ deinceps in pena
infernali in perpetuum. Hic ponit fi-
nẽ et eiusdẽ sñie cõfirmatõez. Et circa
hoc duo facit. quia primo ponit dicto-
rũ recapitulationẽ. 2° eorꝝ cõfirmati
onẽ. Secũda pars ibi. Quoniam spes
impii. Dicit ergo primo sic. Talia di-
xerũt in inferno. Talia videlicet exp̃s
siua hũane fragilitatis cõdẽnatiua ꝓ-
phane peruersitatis exemplatiua vel
exterminatiua mũdane felicitatis. di
xerũt in inferno. et ideo frustra quia
in ĩferno nulla est redẽptio. quia si ta-
lia cũ pnĩa cõfessi fuissent in vita. fuis
set eis cõfessio fructuosa. Talia ergo
dixerunt in inferno hi qui peccauerũt
idest in peccato finaliter sine peniten
tia decesserunt Et hec dicta eorũ sunt
vera. Vnde posita recapitulatione po
nit consequẽt̃ dictorũ eorundem con-
firmationem et specialit̃ q̃tuꝫ ad vnũ
articulũ videlicet de spe presentis feli
citatis quã mali habent dũ viuũt. Hu
ius autem spei vanitatẽ ostendit spũs
sanctus per quatuor exempla A
Comparat autem spem siue prosperi
tatem impiorum qui reputãt se feli-
ces ꝑvoluptates et diuitias sine cultu
dei et bonis morib᷒ quatuor reb᷒ mĺt-
tũ trãsitoriis et parui valoris videlicet
flori deficcato super herbas spume cõ
gregate sup aquas. fumo ignis. et me
morie hospitis. Dicit g̃ sic Talia dixe
rũt in inferno: hi q peccauerũt et vere
dixerũt. qm̃ spes impii. i. ꝓsperitas in
qua sperauit ẽ tã͞q lanugo q̃ avẽto tol-
lit̃. Lanugo in ꝓpoito dr̃ illud qd̃ stat
sup capita q̃rudã herbarꝝ flore desic-
cato et habet similitudiez aliquo mo-
do ad lanã. et ideo vocat̃ lanugo. Ista
lanugo qñ est sicca statim a modico vẽ
to tollit̃ et reliq̃t extremitatẽ herbe q̃
si caput rasum. sicut pꝫ sup florẽ mar-
cidũ et desiccatũ herbe q̃ vocatur dens
leonis. sr̃ caput carduorꝝ similit̃ iueni
tur lanugo res vana ꝛ valde trãsitoria
Lanugo etiã secũdũ papiã dicit̃ p̃ma
capillatio barbe. sed sic nõ accipit̃ hic.
Secũdo spes impii ẽ tã͞q spũa grati
lis que a procella dispergit̃. Spuma
fm̃ Britonem dicitur a spuo spuis. qa
spuitur idest proicitur. Est enim sor-
des vndarum. Vñ mustũ et ea que co
quuntur spuma purgantur. Et similit̃
ex collisione aquarũ adinuicẽ gñatur
spũa stans in superficie aque. Procel
la ẽ repẽtin᷒ vẽt᷒ seu impet᷒ vẽti vĺ ma
rin᷒ fluctus vel tẽpestas pluuie. Mani
festũ ẽ aũt ꝙ spuma cõgregata in sup
ficie aq̃ facillit̃ dispgit̃ a ꝓcella. Ter-
tio spes impii est similis fũo q statim
avẽto diffũditur F. um᷒ q̃to alci᷒ ascẽ-
dit tanto magis deficit et q̃to magis
diffũdit̃ et dilatat̃ tãto citi᷒ dissipatur
ĩ p̃s. Deficiẽtes tã͞q fũ᷒ deficiẽt Quar
to spes ipii. i. ꝓsperitas seculi in q̃ spe
rat impius. est tã͞q memoria hospitis
vni᷒ diei pretereũt̃. Hospes qui tantũ
vna die maẽt ĩ domo ꝛ statĩ recedit ci
to tradit̃ obliuiõi apd̃ illos q illũ rece
perũt ꝛ ꝯtinuo nouos recipiũt. Mun
d᷒ ẽ hospitator q cõtinue nouos hoĩes
receptat et receptos eĩtit a domo. Ec
clesiastes. i. Gñatõ p̃terit: gñatõ adue
nit t̃ra aũt inet̃nũ stat. Tal̃ hospitator

mľta facit. Primo vſū dom⁹ ⁊ vtēſiliū ſuorū cōcedit hoſpitib⁹. ſed nō dominiū. Scđo idē ſucceſſiue vēdit diuerſis. Mundat enī camerā ⁊ denudat vt hoſpes emat paleas. ⁊ cū receſſerit camerā iterato denudat vt eaſdē paleas alius de nouo emat. Tertio nō permittit hoſpitatū meliora emere extra hoſpicium ſuum. Vn̄ licet ſit melius vinū meliores auene et melior panis ī hoſpicio vicino q̄ ibi. nō licet hoſpitato illa cōparare. ſed p⁹q̄ hoſpiciū ſuuꝫ acceperit qcqd neceſſariū ē ab hoſpite ſuo emit. Quarto hoſpitator pulcherrimū vultū facit et obediēť ꝑ oīa deſeruit. ſed in fine ſtrictiſſimū computum exigit Quīto hoſpitem recedētē et nō reuerſuruꝫ ꝑpetue tradit obliuioni. Iſta qnꝗ facit mundus hoī Vſū enī rerū mundanarū cōcedit homini nō dominiū. Vn̄ nichil ſecum permittit aſportare. ſed cū illis cū qb⁹ intrauit cū illis exibit. Eccš. v. Sicut egreſſus ē nud⁹ de vtero matris ſue ſic reuerteť et nihil affert ſecū de labore ſuo Miſerabilis prorſus īfirmitas quō veīt ſic reuerteť. i. Thi. vi. Nichil intulimus in hunc mūdum haud dubiuꝫ quia nec aufferre poſſumus. Secūdo idē ſucceſſiue vēdit diuerſis. Sic mund⁹ eandem dignitatem idē officium: idē maneriū ſucceſſiue vēdit diuerſis. Tertio nō permittit hoīem gaudiū celi emē nec delicias ex̄ mūdū exiſtētes licet ſint meliores q̄ ipſe habeat Nō enī vult lex mūdi ꝙ homo largiatur elemoſinas: ſed qđ expēdat poti⁹ circa delicias ⁊ pōpas. Vn̄ gre. xiiii. mora. ca. xiii. Deſideriū celeſtiū neſciūt. q cor in terrenis voluptatibus defigūt Quarto facit hoī [quem intēdit decipe]optimū vľtū. ſicut xp̄o fecit iudas qn̄ eū ꝑdidit. Vn̄ aug. ī ep̄. ad dyoſcoruꝫ ⁊ ē epľa. lxviii. Mūdus iſte piclosior ē blād⁹ q̄ moleſt⁹ ⁊ magiſ cauēd⁹ ē: cū ſe allicit diligi q̄ cū ſe ammonet cogitꝗ cōtēni. Seruit g̊ hoī ad nutū: dat ſanitatē: ditias: et amicicias Sed in fine ſtrictiſſimū cōputū exigit de expenſis. Vn̄ aug⁹ i cōfeſſionľ. Cuius rei gratia militat;ᷓ maior ne potit eſſe ſpes veſtra in mūdo q̄ vt aīci mūdi ſitis. Et ibi quid niſi vas fragile plenū periculis. et per quod picula pueiť ad maiuſ periculū. pereāt hec oīa. ⁊ dimittam⁹ hec vana ⁊ inania et conferam⁹ nos ad ſolā inquiſitionem earum que finem nō habent. Vita hec miſera eſt mors incerta. ſubito ſubripit. et poſt hec neglīgētie ſupplicia luēda ſūt

Quinto hoſpitem recedētem perpetue obliuioni tradit. Ecci. v. Malicia hore obliuionē faciet luxurie maxime et in fine hoīs denudatio operꝶ illi⁹. et Sap. ii. Nomē nr̄ꝫ obliuioneꝫ accipiet per tēp⁹ ⁊ nēo hēbit mēoriaꝫ opū nrōꝶ a Dubitatō lrāľ Vtrū dānati ī īferno agāt pnīaꝫ đ eo qđ peccauerīt. ꝙ nō qa ſm aug⁹. de fide ad petrꝶ. c. xxvi. Et allegat mgr̄. iiii. ſniarū di. l. c. i. Sicut illi q cū chriſto regnabť nullas ī ſe malevolūtatꝭ reliqas habebūt. ita illi q erūt in ſupplicio ignis eť ni cū diabolo ⁊ āgeľ ei⁹ deputati nullā hēbūt vlterius r̄quiē. ergo bōaꝫ vlteri⁹ nō poterūt habere volūtatem. ſed penitētia de peccatis eſt bona voluntas g̊ non agent penitentiam de peccatis pp̄ Bern. ſup cā. ſ. viii. dicit ꝙ damnatus ſemꝑ vult iniquitatē quā fecit. Ergo nunq̄ penitebit. pp̄ Dañ. Quod eſt homib⁹ mors eſt angelis caſus. ergo ſicut angeli p⁹ caſū non habent volūtatē inuertibilem a malo cui adhe-

serūt. Ita hoīes post mortē. pp. Sicut gratia īclinat bonos ad bonū. Sic pctm̄ īclinabit malos ad malū. Sʒ scti per gratiā sic īclinabūtur ad bonū: ꝙ semp placebit eis bn̄ fecisse. Ergo malis semper placebit peccasse pp. magis mala erit volūtas dānatorū in īferno q̄ pctōꝝ in mūdo. Sʒ aliq pctōres sūt ita excecativel īdurati ꝑ malū habitū pe:cādi: ꝙ nō possūt penitere. Sicut sūt heretici ꝛ illi qui letanť cum malefecerit ꝛ exultāt in rebꝰ pessimis ꝓuer. ii. Ergo a multo fortiori dānati nō poterūt penitere. Ad oppositūʒ est btūs aug. de fi. ad pe. ca. xxvi. Vbi dicit ꝙ tm̄ in vita ista est pnia fructuosa. Malus ū in futuro hēbebit pniam de malis suis. Sed īdulgētiā nō hēbit pp in capitulo isto dicíť ꝙ ipi dicēt intra se pniaʒ agētes. Hi sūt quos aliquādo habuimꝰ. Itē Aris. ix ethi. penitudine replētur praui mox' eni tristantur de his de qbꝰ priꝰ delectati sūt Ergo dānati cū sint maxīe praui maxime penitebūt Ad questionē dicēdū ꝙ penitere de pctō est duplex. Per se vel ꝑ accidēs. Per se penitet de peccato qui detestať pctm̄ inq̄tū est pctm̄ Vel inq̄tū est dei offēsiuū. Per accidēs ū penitet qs rōe alicuiꝰ ānexi pctō videlʒ pene sequētis peccatū. Primo modo mali nō agēt pniaʒ. scđo modo agēt. Vn̄ vellēt se nō peccasse. Propť dolorē quē sustinēt: nō propť iusticiaʒ q̄ amiserūt. Ad ꝑmū dicēdū ꝙ velle nō peccasse amore iusticie est bonū nō autē velle se nō peccasse propter solam penam euitandā. Ad secundū Bernhardi verū est ꝙ per se loquēdo nolūt se peccasse penitent tamen per accidens. Ad tertiū de Dam̄. dicēdum ꝙ nō erit eis auersio volūtatis a pctō cōmisso propter pctm̄: sed a pena erit auersio volūtatis eoꝝ Ad quartū dicendū ꝙ sctis semp placebit se bn̄ fecisse qa nihil erit adiūctū quare deberet eis displicere. Sed malis erit pena adiūcta ꝓpter quā ꝑ accidēs dolere poterūt de pctō. Ad qntū dicendū ꝙ non sūt aliq ita mali quin possūt in pn̄ti ad pniaʒ deducivt doleāt de peccato. per accn̄s: si puniant̃ graui pena Licet nō possūt deduci ad hoc pervio lētiā ꝙ peniteāt v̓tuose. hec est cōis sententia in hac lectione.

LE. LXIX

i Vsti autē imppetuūviuēt ꝛ apđ dn̄m est merces eorū et cogitatio eoꝝ apud altissimū. Postq̄ declaratū est q̄liter reprobi se hēbūt in pena: hic ostēdiť qualiť iusti se hēbūt in gl̓a. Et circa hoc duo fiūt: qa ꝑmo describit spūs scūs scōꝝ retributionē. secundo redit ad describēdū malorū punitionē. Scđa ps ibi Et accipiet Circa ꝑmū duo facit. Nā ꝑmo ondit q̄taʒ in pn̄ti habēt securitatē. scđo q̄tā in futuro recipiēt felicitatē. Scđa ps ibi Iō accipiēt regnū. q̄tum ad ꝑmū dicit sic Iusti aūt ꝛc̄. Viuēt in quāvita gl̓e: q ꝑus vixeruntvita nature gratie q̄ ꝯsistit in nuda visione. Ioh. vii. Hec est vita eťna vt cōgnoscāt te soluʒ veꝝ deum et quē misisti iesum xp̄ʒ Viuēt g̓ scī im ꝑpetuum: nec mirum Dicit ei. Cōmētator sup libro devita et morte. ꝙ entia in quibus dominatur mixtio ignis et aque sunt longioris existentie. In iusto autē est mixtio ignis caritatis et aque patientie in tribulatione. Et ideo non est mirum si sint magne permanentie. Et apud dominum est merces eoꝝ. Qui seruit fideli domino certus est de fideli mercede. Qui autem infideli frequenter decipitur.

Sed deus est iustissim⁹ dn̄s. In ps̄. Iust⁹ dominus inomnib⁹ operibus suis Quia iust⁹ dn̄s et iusticias dilexit. Et iō vnicuiq; iusto dicit de⁹ illd̄. Gn̄.xv. Ego ꝓtector tu⁹ sū. et merces tua nimis magna nimis. De hac mercede dicit aug⁹ de v̄ bis dn̄i loquēs deo Domīe inqt ꝓmisisti mihi oīa bona si amem te. da te solum et sufficit mihi Per oppositū mali domini defraudāt seruos suos seruientes de mercede cōdigna et hoc est graue pctm̄ A Quatuor eni gn̄a pctōꝝ in scriptura inueni⁹ que dicūť clamare ad dn̄z provindicta: videlȝ oppressio pauperū. clādestinū homicidium. flagitiū ȝodomiticuȝ et fraudatio operariorum a mercede De pauperū oppressione et precipue pupillorū et viduaruȝ quō clamant ad dominū declaratur. Exo. iii. vbi dicit ꝙ ascendit clamor filiorum israel ab operib⁹ ad dn̄m. Sed inter omnes oppressiōes clamātes ad dn̄z videť maxime clamare oppssiones et extorte actiones facte cōtra viduas ⁊ pupillos. q sunt persone indigētes auxilio. Vnde signāť dicit. Exodi. xxii. Vidue et pupillo nō nocebis. si leseris eos vociferabūtur ad me et ego exaudiā claōrem eorū Scd̄o clamat ad deū clandestinū hoīcidiū. Vnde gn̄. iiii. Cuȝ cayn occidisset frēm suum Abel dicit ad eum deus. Quid fecisti? Ecce vox sangīs fratris tui abel clamat ad me de terra Tertio clamat viciū contra naturā. Gn̄. xviii. Clamor ȝodomorū et gomorreoꝝ multiplicatus ē et peccatū eorum aggrauatū ē nimis. De hꝰ aug. iii. cōfes. c. viii. Flagitia que sunt contra naturā vbiq; et semper detestāda atq; punienda sūt qualia ȝodomitarum fuerunt. que si oēs gētes facerēt: eodē criminis reatu diuina lege tenerētur q̄ nec sic fecit hoīes vt se illo vterenť modo. Violatur quippe ipa societas q̄ cū deo nobis esse debet cū eadē natura cui⁹ ille auctor ē. libidis puersitate polluitur Quarto clamat ad deum provindicta defraudatio seruiētium siue famuloꝝ. Vn̄ thobias docuit filiū suū. Thob. iiii. Quicūq; aliqd tibi opat⁹ fuerit stati mercedē ei restitue et merces mercēnarii oīo apud te nō maneat. Qd̄ multi iiusti faciūt domini. qui mercedē debitaȝ certo tēpe non persoluūt. qui famulos suos furari cōpellūt qa nūq̄ erit famul⁹ fidelis dn̄o quē infidelē experitur in retribuēdo. De isto claōre dr̄ Ia. v. Ecce merces operariorū vestroꝝ q messuerunt segetes vr̄as q̄ fraudata ē a vobis clamat et clamor eoꝝ in aures dn̄i sabbaoth itroiuit. Non sic se habet de⁹ ad hominem sibi seruiētē ȝ mercedē sp paratā. Ecci. xi. Benedictio dei i mercedē iusti festiat ⁊ in honore veloci ꝓcessus illi⁹ fructificat. Et apoc. vl. Ecce venio cito et merces mea mecū ē reddere vnicuiq; ſm opera sua. Est g° merces sctōrū apud dominū et cognitio eorū apud altissimū q̄si diceret. Nichil peribit de labore iustoꝝ nō factū: nō v̄bū imo nec cogitatio qn totū erit ꝑfecte redditū. Sap. x. Reddit de⁹ iustis mercedē laboꝝ suoꝝ. Ex quo sumus serui et oparii cōducti ꝑ mercede recipienda Iux̄ illd̄ Mat. xx. Sīle ē r̄gnū celoꝝ hoī prisfaīlias q exiit p̄mo māe ꝯducē oparios ī vincā suā. Et īfra Voca oparios ⁊ redde ilľ mercedē Nō de bē⁹ eē ociosi. vita ei pn̄s ē tēp⁹ opādi et Et vita futura est tempus festinandi ⁊ sabbatisandi. i. reqescēdi. vn̄ q volunt mō hr̄e sabbatū. hēbūt i futuro tp̄s la

borādi. In ps. Laborabit ieternū et vi
uet adhuc i fie a Notādū ē s3 me
dicos q crisis sexta die cōtigēs regu
larit̄ ē ad malū. septia die ē ad bonū3
creticatis Vñ galien⁹. li. suo de creti
cis dieb⁹ naturā septie diei regi eqpa
rat sexte v̄o assimilat tyrāno. Mora
lit̄ p ifirmitatē labor pñtis vite intelli
git̄ i q̄ p opa pñie laborare tenemur.
lu. xiii. Sex dies sūt i qb⁹ oportet labo
rare et opari. de hac autē infirmitate
aliq creticare pponūt. Sexto die i vita
pñti: et sūt illi q ocio z quieti se dāt to
taliter i pñti. Sed certe crisis ista regu
larit̄ est mala. Nā q huiusmōi opa pe
nitētie hic recusant. in futuro opa pe
ne et̄ne psoluēt. Leuit. xxiii. Oīs aīa
q̄ afflicta nō fuerit i die hac peribit de
pplo suo. Et p oppositū q hic tribulan
tur i opib⁹ pñie z pro peccatis suis ve
xāt̄ qsi p sex dies laborāt et in septio
vite sue reqescūt. Exo. xxxi. Dies sep
tima sabbatū ē. i. reqes scā dño. Et cer
te tūc ē pfecta crisis. qa tūc cessabit oīs
infirmitas tediū z tēptatōnū mūdi car
nis z diaboli. Io. iiii. Hora septia reli
qd eū febris. z q sic creticāt sani fiūt.
Est ergo sexta dies moraliter in creti
cādo qi tyrān⁹ s3 Galienū. qa illi q de
liciis z qeti se dāt i hac vita carni se sb
iciūt cui⁹ fomitē vocat aug⁹ tyrānū. s3
dies septim⁹ ē ver⁹ rex sub q̄ spūs liber
tat̄ donat̄. In cui⁹ figurā dr̄ Dañ. iiii.
Rex veīt die septio ad danielē et eripu
it eū de lacu leonū. Nos ḡ q mercedē
spam⁹ opib⁹ meritoriis i vita pñti stu
deam⁹. Ad ro. iiii. Ei aūt q opat̄ mer
ces imputat̄: nō ſm grā3 s3 ſm debitū
Narrat sext⁹ iuli⁹ li. i. c. xi. ql̄r Cir⁹ rex
psarꝝ aīos populariū i exercitu aīa
uerit ad pugnā. Prio eni toto vno die
i q̄dā silua excidēda mirabilit̄ fatiga

uit. seqnte v̄o die dedit liberalissimas
epulas int̄ qs accessit ad eos z quesiuit
ab eis quo die de ill̄ dieb⁹ magis gau
derēt vl̄ die succisiois vl̄ die epulatōis
Illi rñdert̄ q die scdo. Tūc subiūxit. p
h̄ inqt ad illa perueniēdū ē. sic etiā li
beri z btī eē nō potestis nisi medos vi
ceritꝫ at3 ita eos ad cupiditatē plū ɔci
tauit. Isto mō nobis sp indefesse cogi
tādū ē: q ad mercedē vite et̄ne nō pos
sū⁹ puenire nisi p labores pñtes Siluā
ei pctōrꝝ securib⁹ linguarꝝ nrārū o3 p
ɔfessionē succidē die h⁹ vite. si velim⁹
ad cenā vite et̄ne pueīre. qa ihē. xxxi.
Quiescat vox tua a ploratu: z ocl̄i tui
a lachrimis qa ē merces opi tuo dicit
domin⁹ sed quia hec merces non nisi
iustis pmittit̄ vidēdū ē qs sit rite dicēd⁹
iust⁹ B Describit̄ ei eze. xviii. sic
Vir si fuerit iust⁹ z fecerit iudiciū et
iusticiā z i mōtib⁹ ñ cōederit et oculos
suos ñ leuauerit ad ydola dom⁹ israel
z vxorē pximi sui non violauerit z ad
mulierē mēstruatā ñ accesserit z hoīe3
nō ɔtristauerit pign⁹ debitori reddide
rit pvi nihil rapuerit panē suū esuriē
ti dederit z nudum opuerit vestimēto
ad vsurā nō cōmodauerit: z āpli⁹ nō ac
cepit ab iniqtate auerterit manū sua3
z iudiciū fecerit v̄ū int̄ virū z virū z in
pceptis meis ābl̄auerit et iudicia mā cu
stodierit vt faciat v̄itatē h̄ iust⁹ ē z vita
viuet ait dñs. In ista descptōe ponūt̄
xv. grad⁹ iusticie. Prim⁹ gd⁹ ē facē iu
diciū z iusticiā Iudiciū p plenariā rea
t⁹ sui ɔfessionē. Iusticiā p ɔdignā satis
fctōe3. In ps. Feci iudiciū z iusticiam
S3 qa forte nōnulli pñia3 faciūt vt vi
deāt̄ ab hoīb⁹. iō scds gd⁹ ē: ñ i mōtib⁹
cōedē. In mōtib⁹ cōedit q de mltitudi
ne bonorꝝ operꝝ ianit̄ delectādo gl̄at̄
qlis fuit ille pharise⁹. d q̄ Lu. xviii. q

dicit Dñe gtias ago tibi.qa ñ sũ sicut ceteri hoĩes.&c. In h⁹ figurã legi⁹.gñ. xxxi.ꝙ labã ĩuitauit isrl̃ ad cõedẽdũ ĩ mõtib⁹ Galaad super acerũ lapidũꝫ. qđ fit cũ diabol⁹ suggerit hoĩ vt de mltitudie honorꝝ operũ glorie͂. ꝫ qa ñ sufficit de pteritꝭ pniaꝫ facẽ nisi seqtr peitẽda iterꝝ ñ ꝯitte͂. Iõ ꝯ⁹gd⁹ iustie ẽ oculos ñ leuare ad ydola do⁹ isrl̃. ydola sc pctã q a mltꝭ coluñt. ad hec nõ oclos leuare debem⁹ per cõplacẽtiã de pctõ ꝫ poti⁹ dicẽ cũ ps. Auerte oculos meos ne videãt vanitatẽ. Quart⁹ gd⁹ ẽ vxoreꝫ pximi ñ violare. Proxi⁹ nr̃ ẽ xps. Lu. x Quis tibi videt pxi⁹ fuisse illi q incidit ĩ latrones. et dr̃ ꝙ samaritan⁹ q ibi figurat xp̃ꝫ. vxor xp̃i ẽ aĩa hũana quicũqꝫ g mala docẽna vel malo exẽploa nimã pximi corrũpit et allicit ad peccatũ hic moralit vxorẽ xp̃i violat ⁊ iiustũ se eẽ declarat. i. Cori. iii. Quicũqꝫ tẽplũ dei violauerit disperdꝫ illũ deus Quit⁹ gd⁹ ad mlierẽ mẽstruatã nõ accedere. i. ad persona viciis irretitã societatẽ nõ habere. Leuit. xv. Qui tetigerit mẽstruatã imũd⁹ erit ꝫ legẽ. ⁊ puer. xiii. Qui cũ sapiẽtib⁹ gradit sapiẽs erit amic⁹ stultorꝝ filis efficiet. ⁊ iõ in ps. Cũ sãcto scũs erꝭ &c. Mẽstruata mlier ĩficit speculũ ⁊ maxime nouũꝫ sicut dr̃ ĩ de somno ⁊ vigilia Sic mala persõa ĩfecta pctõ hoĩeꝫ qtũcũqꝫ purũ per nimiã societatẽ et maxĩe iuueneꝫ ĩficit. Sext⁹ grad⁹ ẽ hoĩeꝫ nõ ꝯtristari. per irã ⁊ impatiẽtiã: qđ faciũt pacis pturbatores ĩ republica. Exo. xxii. Aduenã nõ ꝯtristabis neqꝫ affliges. Ro. xii. Si fieri pt cũ oĩb⁹ hoĩb⁹ pacẽ habẽtes. Septi⁹ grad⁹ ẽ pign⁹ debitori rddẽ Ille pign⁹ debitori reddit q iniuriã sibi factã ex aĩo oĩo dimittit. Exo. xxii. Si pign⁹ a pxĩo accepꝭ ante solis occasũ redde illi. hoc ẽ si qs te offẽderit stati qtũ ad rãcorẽ dimittas ei. Ephe. iiii. Sol nõ occidat super iracũdiã vestrã. Octau⁹ grad⁹ est pervim nihil rapere. Moralit nõ solũ rapia corporal iusto ĩtdicit ꝫ etiã spũal. Est eni rapina triplex: glie lasciuie ⁊ pecunie Glãꝫ rapiunt superbi a deo. qa. i. thi. i. Soli deo honor ⁊ glia. Et ysaie. xlii. Gliam meã alteri ñ dabo. Et ysa. lxi. Ego domi⁹ odio hñs ra. in ho. id ẽ vanã gloriam ĩ boĩs operib⁹. Lasciuiã rapiũt lubrici. In cui⁹ figurã filii beniamin q ĩ terptãt asinini rapiũt sibi vxores de v̄ginib⁹ choros ducẽtib⁹ ĩ silo. iudic. xxi Pecuniã rapiũt auari. ysa. iii. Rapina pauperꝭ ĩ domo vr̃a. Et puer. xi. Alii diuidũt propa⁊ ditiores fiũt. alii rapiũt aliena et semper in egestate sũt. Aues rapaces sũt sẽper maclẽte. i. cori. vi. Neqꝫ rapaces regnũ dei possidebt Non⁹ gradus ẽ panẽ esurienti dare. ñ sufficit non rapere imo oportet alteri indigẽti erogare. ysa. lviii. Frãge esurienti panem tuũ. Decim⁹ gradus est nudũ operire vestimẽto. Nudus est q sciã ⁊ v̄tutib⁹ caret. vñ aĩa ĩ sua creatione ẽ sic tabla nuda ĩ q̃ nihil depigitur iii. de aĩa. ysa. lviii. Cũ videris nudũ operi eũ. Vndeci⁹ grad⁹ est ad vsurã ñ accõmodare. Ad vsurã cõmodat q pene eterne se obligat ppter momẽtaneam delectationẽ. Sicut pꝫ in glosa super illud ps.. Ex vsuris. Duodecimus gradus est. Ab iniquitate auertẽ manũ suã h̃ est a munere ⁊ poĩt effectũ pcausa. qa vbi ꝯcurrũt munera ibi ꝯnit fit iniquitas. In ps. Dextera eorũ dextera iniqtatꝭ. Et qre. Certe qa dextera eorꝝ repleta est munerib⁹. Decim⁹

tertiꝰ gradꝰ est iudiciū verꝝ facere int̃ virū et virū. Et illud est nō solū cōtra malos iudices in publico. ſʒ etiā cōtra iudicātes in occulto. ſicut faciūt ſuſpiciosi iuidi ⁊ detractores. Isti enī auferūt quaſi dyadema de capite dei. Sibi enī cōuenit ſolūmō iudiciū de ocultis Iob. xix. Spoliauit me glīa mea: abstulit coronā de capite meo. Decimusqrtus gradꝰ est In p̄ceptis dei ambulare p̄ficiēdo de v̄tute in v̄tutē. Decimus qntꝰ gradꝰ est iudicia dei custodire vt faciat v̄itatē hoc est pſeuerantiā hr̄e fidelē. Et q ista. xv. habuerit h̄ iustus est Et q ſic vixerit iusti iueniēt qd reſpōdeāt.

LECTIO. LXX.

i Deo accipiēt regnū decoris ⁊ dyadema ſpeciei de manu dn̄i: q̄niā dext̃a ſua teget illos ⁊ brachio ſcō ſuo defēdet eos Declarato q̄liter iusti habēt in p̄nti vita ſecuritatē. hic declarat̃ q̄lē hēbūt in futuro felicitatem Et dicūt̃ de eis q̄tuor in hodierna lectione. videlʒ ꝙ dn̄abūt̃ ī hōre corona būt̃ cū decore cōſuabūt̃ ſub bono tutore ⁊ defēſabūt̃ a dei timore. Primo ergo ſpūſſāctus dicit ꝙ iusti in futuro termiato iudicio gn̄ali dn̄abunt̃ ī honore. qa accipiēt regnū decoris. Quādo eī aīa btā pfectū obtinebit regnuʒ ſup corpꝰ glōſum clarū ⁊ ſubtile: agile et īpaſſibile: tūc erit aīe glōſum regē corpꝰ ſuū. qd t̄n est mō valde tedioſuʒ: qa Sap. ix. Corpꝰ qd corrūpit̃ aggrauat aīaʒ. Et iō r̄gnū aīe ſup corpꝰ erit tunc tp̄is regnū decoris. qn̄ aīa ſubiecta erit pfecte voluntati dei. et corpus voluntati anime. Mathei. vi. Adueniat regnum tuū fiat volūtas tua. ⁊c̄.

Vbi notādū ꝙ regnū decoris ē celū. regnū timoris mūdꝰ: regnū horroris īfernꝰ. A Celū nāq; est regnū decoris ⁊ glīe. In p̄s. Gloriā regni tui dicēt. ⁊ po. tuā lo. Vt no. fa. fi. ho. po. tu. ⁊ glo. mag. reg. tui. Et Mathei. xi Regnū celoꝝ vim patit̃ ⁊ violēti rapiunt illud in floribus bern. li. ix. c. xvi. Quatuor ſunt genera hoīm regnum celoꝝ poſſidētiū: alii violēter rapiunt aliī mercant̃. alii furant̃ alii cōpelluntur ad illđ. Rapiunt q relinquūt oīa ⁊ ſequunt̃ xp̄ʒ. Sūt alii īferioris gradꝰ a qbꝰ metunt carnalia dum ſemināt ſpiritualia Et dicunt̃ mercatores. Sūt alii q nōnulla bona occulte faciunt. et hi furari dicunt̃. qa laudē humanā vitantes: ſolo diuino teſtionio ſūt cōtēti Hi aūt q ꝯpellūt̃ ſūt paupes neceſſario. quos hic ignis pauptatꝭ p̄bat: deo diſpēſāte. De qbus dr̄. Cōpelle intrare. Cōpellūtur eīvariis oppreſſioībꝰ ⁊ neceſſitatibꝰ afflicti Hec Bern. Secūdo mūdꝰ iste est regnū timoris Lu. xxi. Surget gēs cōtra gētē: ⁊ regnū aduerſus regnū et erūt pe. ⁊ fa. ⁊ t̃. p. lo. Istđ regnū xp̄s ꝯtēpſit qn̄ fugit ab hominibꝰ q eū regē feciſſe volebāt. ſicut pʒ Io. vi. ⁊ Io. xviii. dicit Regnū meū nō est de h̄ mūdo. Et certe istđ regnū timoris ſic̃ declarat Boetiꝰ. iii. de ꝯſo. p. v. alludēs hiſtorie de Dyonisio ſiclo tirāno. Exptꝰ inqt ſortis ſue piculū tirānꝰ regni metꝰ pēdētis ſup̄ v̄ticē gladii t̃rore ſīſauit. Hāc hiſtoriā planius narrat Macrobiꝰ ſup ſono Scipionis li. i. Dyoniſiꝰ inqt aule ſicle iclemētiſſimus icubator familiari quodā ſuo beatā eſtimāti vitā tirānivolēs q̄ ppetuo metu q̄ꝙ īpēdētia piculoꝝ plena eſſet oñdere: gladiū vagina raptū ⁊ a capillo de pilo equo pēdēte mucrōc dimiſſo iuſſit familiaris illiꝰ capiti int̃ epulas īminere. Cūq; ille int̃ ſiclas ⁊ tirānicas copias p̄ntis mortꝭ grauaret̃ peri-

culo. Talis est inqt dyonisi⁹ vita quã tu beatã putabas. Sic morte nobis sp iminēte puidem⁹. Estima qñ felix eē poterit q timere nō desinit Istud bñ ad uertit ille nobilis triūphator roman⁹ Cipio de quo narrat Ouidi⁹. xv. Metha. p⁹ mediū. Cip⁹ iste veniēs de bello in quo p romanis pugnauerat ⁊ triumphū habuerat subito ⁊ casu respexit in vndā dephēdit faciē eē cornutā Estimās autē se delusū p ymaginē in aq̄ manū ad caput apposuit ⁊ in frōte cornua repperit. Statimq; sacrificans diis finis in testinis. hostiarū iussit pro phetā reqrere qd istud pdigiū designaret. ppheta ū noīe. Strages ꝯsiderans et cōsulēs diligēter. Rñditq; fatatum erat φ si itraret muros citatis romane rex fieret romanoꝝ p se ⁊ suis successorib⁹ ietnū. Vñ dicit sibi sic. Rex ait o salue t. n. recipe tuisq;. Hic loc⁹ et lacie parebūt cornib⁹ artes. Tu mō rūpe moras portas itrare patētes. Appropria sic fata iubēt nā vrbe recept⁹. Rex eris ⁊ sceptro tutus potire phēni Retulit ille pedē cornutā a menibus vrbis. Auertēs faciē pcul ha pcul oīa dixit Talia dii pellāt mltoq; ego iustius euū. Exul agā q̄ me videāt capitolia regē. Vult dicere φ audito respōso pphe φ futur⁹ esset rex romanoꝝ si vrbē itrasset. Statī auertit faciē toruouultu a ciuitate ⁊ cepit redire ⁊ fugē a citate rogās deos φ talia fata auerterent pcul ⁊ pelleret ab eo asserēs se male exulasse psper q̄ dyadema regni suscipe ⁊ ciuitatē intrare. Statī ḡ misit p patrib⁹ ⁊ p senatu romano: vt ad eum extra citatē venirēt. Et fcō mōticlo de t̄ra: optisq; cornib⁹ suis corona de lauro alloqbat romanos in hac sniā. Est inqt pr̄es ꝯscripti vn⁹ i hac mltitudie quē videtiꝭ quē nisi ab vrbe vr̄a repuleritis erit rex vr̄. Et sicut dicit ppheta vobis dabit vob iura familiaria ⁊ onera suitutis. Et iā dudū itrasse poterat vrbē nisi ego eum ipediuissē Quis tñ sit nō dicā noīe ƺ signo. Ille est q cornua in capite gerit. Popul⁹ mot⁹ succlamauit. Quis est ille? Et qlibet respexit frōtē alteri⁹ Tūc Tipus dicit ad populū. Ecce inqt quē queritis hētis. et statim pplo respiciēte dissoluit coronā de capite et cornua ei⁹ ostendit. Quo viso oēs supra modū doluerūt ⁊ fecerūt eū iterato coronā iponere capiti. et qa muros ciuitatis itrare nolebat tantū sibi de terra dederūt quātuƺ vnū aratrū circuncingere potuit vno die. Sic igit̄ iste pacē maluit ciuitatis q̄ gl̄iaƺ suā. Vñ inter alia dicit sic. Ille qdem potuit portas irrūpere aptas. Sed nos obstitim⁹ q̄uis cōiūctior illo. Nēo mihi vos est vrbe viꝝ phibere qrites. Aut si dign⁹ erit grauib⁹ vincite cathenis. Aut finite metū fatalis morte tirāni. Est ergo regnū mūdi regnū timoris. Vñ Valeri⁹ li. vi. ca. ii. Rex inqt subtilis iudicii quē ferūt sibi traditū dyadema añq̄ capiti iponeret diu retētū cōsiderasse et dixisse. O nobilē magis q̄ felicē pannū quē si qs penit⁹ cognoscat q̄ multꝭ sollicitudinibus: piculis ⁊ miseriis sit refertus. nec humi iacētē tollere velit. Tertio infern⁹ est regnū horroris siue doloris vbi dñat̄ ille tirān⁹ q est rex sup oms filios supbie. Iob. x. Vbi null⁹ ordo ƺ sēpit̄n⁹ horror ihabitat. cui⁹ horrore nihil sup t̄ra ꝯparari pōt Sap. p. Nō est ifernoꝝ regnū in t̄ra: supple i superficie t̄re ƺ citra cētrū. Nō ḡ li t̄tiū regnū nec scd̄ƺ ƺ pmū accipiēt sc̄ti. Et iō dñabūt̄ i hōre. qa accipiēt r̄gnū decorꝭ

Scđo coronabūt̃ cū decore. Vñ ſb
iungit̃ ꝙ accipiēt dyadema ſpeciei de
manu dñi Dyadema eſt corona regia
Et dicit̃ a dya ꝙ eſt duo⁊ demo is. qa
demit ꝑncipiū⁊ finē. Et ē ꝓprie de au
ro⁊ lapidibꝰ precioſis Vñ greciſmus
Virginis eſt ſertū: cleriq; corona po-
ete. Laurea rex geſtat dyadema vł in
duperator. Et ē Epētheſis ꝓpt̃ metrū
id ē iperator. Et certe btītudo iuſtorū
bñ vocat̃ dyadema. Duo eī mala pa-
timur ī pñti ſcʒ culpā⁊ penā. q̄ duo pe
nitꝰ ceſſabūt. Deniq; etiā aīe ignorā-
tiā⁊ in corpe corruptiōis potētiā. Vñ
de q̄libet iuſto exponi pōt illđ p̄s. ſecū
dū aliā trāſpoſitionē. Sup ipʒ āt efflo
rebit dyadema meū vbi nr̃a trāſlatio
habet Scīficatio mea Et yſa. lxii. Erit
corona gl̃e in manu dñi ⁊ dyadēa re-
gni in manu dei tui. Illđ dyadema ac
cipiēt nō de manu alicuius angeli vel
archāgłi ſʒ de manu dñi. i. de ipō xp̄o
q̄ manꝰ dñi dicit̃. qa dñs p̄r oīa p filiū
opat̃. In p̄s. Fiat manus tua vt ſaluet
me: qm̄ mā. tua elegi. Vel de manu
dñi. i. de ptāte iudiciaria xp̄i. Ter-
tio obſeruabūt̃ ſub bono tutore. Et iō
ſubdit. Qm̄ dext̃a tua teget illos: de-
xtera ps in oī aīali ē fortior ſiniſtra et
dignior. pmo de aīalibꝰ. ⁊ ſcđo de ce-
lo. Dextera g̃ dei ſci ꝓtegent̃: qa ſub
eiꝰ oīpotētia requeſcēt Vñ dicit Anſel
mus Proſologion. xv. de ptāte btōꝝ.
Si ptās q̄rit̃ oīpotētes erunt volūtatis
ſue ſicut deꝰ ſue. Nā ſicut deꝰ poterit
qđ volet p ſeipʒ. ita poterīt illi qđ volūt
p illū. qa ſicut illi nō aliđ volēt q̄ qđ il-
le ita ille volet qcqđ illi volēt. In p̄s. Et
eī illuc manꝰ tua deducet me⁊ tenebit
me dextera tua Quarto defēſabūt̃
ab oī t̃rore. Et ideo vltimo ſubinfert̃
Et brachio ſancto ſuo defendet illos.

Brachiū dei patris dicit̃ xp̄s. yſa. liii.
dñe quis credit auditui nr̃o ⁊ brachiū
dñi cui reuelatū eſt? Nō ſolū aūt bra-
chiū patris dicit̃ xp̄us. ymo brachiuʒ
noſtrū ſi ſimus vnū corpꝰ cū deo patre
per caritatē. yſaie. xxxiii. Domie mi-
ſerere nr̄i. te enī expectauimꝰ eſto bra
chiū noſtrū in mane ⁊ ſalus noſtra in
tpe tribulatiōis. In iſto brachio eſt
noſtra munitio. nr̃a tuitio. ⁊ nr̃a frui
tio. Scitis enī ꝙ in brachio fit minu-
tio ſāguinis pro totiꝰ corpis ſanitate.
pars enī ſana minuit̃ pro curatōe par
tis infirme In toto aūt generis corpe
humani non fuit alia pars tota pfecte
ſana. niſi iſtud brachiū noſtrū xp̄us.

Et ideo in ipſo fcā eſt minutio ꝓ to
tius eccłe ſanitate. In p̄s. Saluauit ſibi
dextera eiꝰ et brachiū ſcm̄ eiꝰ. Iſtđ
brachiū fuit calefactū per motū ⁊ ig-
nē per motū certi itineris. xxxiii. an-
norū. In quo ſpacio frequēter legi
mus eū fatigatū per ignē vero qa im
minēte tpe paſſiōis circūdederūt euʒ
iudei facibꝰ ⁊ laternis. Fuit ligatū in
eius flagellatōe. pfūde pcuſſū. habuit
tamē valde malū potū in eiꝰ minuti-
one. qa In p̄s. Dederūt in eſcā meam
fel et in ſiti mea potauerūt me aceto.
Datur enī potꝰ hoī minuto vt ſāguis
fortius exeat. Certe ſanguis iſte fuit
nobis medela ſalutis. Aug. Purꝰ ſan-
guis medici: factū eſt medicamētum
egroti In p̄s. Redemiſti ī brachio tuo
ppłʒ tuū filios Iacob⁊ ioſeph. 2º in
brachio iſto eſt nr̃a tuitio in quo ſolo
iīmicos nr̄os ꝓſternimꝰ. Nullū eī opꝰ
nr̄m meritoriū eſt ſatiſfactōis ꝓ pec-
catis nr̄is. niſi in v̾tute iſtiꝰ brachii. cō
tra qđ nihil poſſūt aduerſarii noſtri.
In p̄s. In brachio v̾tutis tue. Et Sapīe
xi. Virtuti brachii tui qs reſiſtet?

Tertio in isto brachio est nr̃a frui-
tio. ysa.xl. In brachio suo portabit ag
nos ⁊ in sinu suo leuabit fetas ipe por
tabit q̃si diceret In die iudicii qñ diui
det bonos a malis sicut pastor segre-
gat oues ab hedis tũc agnos portabit
id ẽ inocẽtes acceptabit⁊ hoc brachio:
q̃a simplicit̃ inocẽtes nõ habẽtes vsũ
liberi arbitrii p solã minutionẽ illius
brachii saluabũt̃ Et in sinu suo leua-
bit ducẽs eos in celũ. ⁊ fetas similiter
portabit.i.acceptabit.i. psõas fecũdas
meritis nõ solũ inocẽtes imo etiã pe-
nitẽtes q oẽs saluabũt̃ nõ v̾tute p̱pria
sed in isto scõ brachio. Vñ in ps. Bra
chiũ eoꝝ nõ saluabit eos: sed dextera
tua et brachiũ tuũ ⁊ illuiatio vult⁹ tui.
qñ ꝯplacuisti i eis⁊c̃. LE.LXXI.

e T accipiet armaturã zel⁹ illi⁹ et
armabit creaturã adultionẽ ini-
micoꝝ Induet p̱ thorace iusticiã ⁊ acci
piet pro galea iudiciũ rectum Sumet
scutũ inexpugnabile eq̃tatẽ acuet di-
ram irã in lãceã. Postq̃ spũsscũs de
clarauit futurã bonorũ retributionẽ.
Hic redit ad declarandũ futurã malo
rũ punitionẽ Et circa hoc tria facit
Nã p̾mo describit xp̃i iudicis adueni
entis inexpugnabilez apparitionem.
Scd̾o creature xp̃o ꝓsentiẽtis itolle
rabilẽ coopationẽ.ibi.expugnabit cũ
eo. Tertio sniẽ iudicis indispẽsabi
lem executionẽ.ibi.Cõtra illos stabit
spũs v̾tutis. Circa p̾mũ duo facit p̾
mo tãgit quõ armabit̃ in gñali. Scd̾o
exp̾mit in speciali.ibi.Induet Cir-
ca p̾mũ auctor tria facit.Primo q̃a ar
mabit seipsũ.Scd̾o ꝙ suũ exercitum.
Tertio oñdit ad quẽ effectũ. Scd̾a
ps.ibi.Et armabit.Tertia ibi. Ad vl-
tionẽ. A Circa p̾mũ est aduertẽ-
dum. ꝙ q̃a hoĩes volẽtes se vindicare
de iimicis cõiter solẽt armari. Iõ xp̃s
venientẽ ad iudiciũ describit hic spũs
scũs tanq̃ armatũ hoĩe⁊ vt oñdat in eo
seueritatẽ ⁊ sufficiẽtẽ potestatẽ. Quia
sicut armat⁹ põt ledere inermẽ ⁊ non
ledi. ita xp̃s reprobos puniet nec ĩ ali
quo poterit ĩpediri Dicit g̃ ꝙ accipiet
armaturã zel⁹ illi⁹.i.ipe zelãs ⁊ ad mo
dũ zelãtis ⁊ offensi se habens accipiet
arma. In p̾mo enĩ aduẽtu venit mitis
et iermis. Math.xxi. Ecce rex tu⁹ ve-
nit tibi mãsuet⁹ Et ideo iermis q̃a viz
in carne passibili ⁊ mortali venit.ideo
potuit vulnerari.ysaie.liii. Vulnera-
tus est p̱pter iniq̃tates nr̃as Sed tũc.i.
in scd̾o veniet cũ talib⁹ armis: videlz
cũ carne ĩpassibili et ĩmortali : q̃ oĩno
vulnerari nõ poterit.Lu.xxi. Vide-
bũt filiũ hoĩs veniẽtẽ in nubib⁹ cũ po
testate magna⁊c̃. Et tũc nõ parcet. q̃a
puer.vi. Zelus⁊ furor viri nõ pcet
in die vindicte. Scd̾o dicit ꝙ nõ so
lũ armabit seipz sed etiã exercitũ suũ
Vñ subdit ꝙ armabit creaturã dãdo
videlicz tam angelis bonis q̃ homini
bus virtutem et voluntatem acceptã-
di illd̾ iudiciũ ⁊ penã faciẽdã in repro
bos Erit enĩ oĩs creatura bona cõcors
in sñia cũ xp̃o iudice illa die sine mi-
sericordia. sine compassiõe aliqua mi
seris exhibenda. Et ideo tertio subiũ
git. Ad quẽ effectũ erit iudex cũ exer
citu suo in armis videlz ad vltionem
inimicoꝝ Ille enĩ qui est modo pater
misericordiaꝝ erit tũc tp̃is deus vltio
num. In ps. Deus vltionũ dñs deus vl
tionum libere egit. et Deutro.xxxii.
Mea est vltio ⁊ ego retribuã eis in tẽ
pore. Cõsequẽter describit̃ ista arma
tura in speciali.q̃tum ad duo. Primo
q̃tum ad arma defensiua. Scd̾o q̃tum
ad arma inuasiua. Arma defẽsiua spe-

cificant̃ hec tria. videlꝫ lorica galea ꝛ scutū. Quātū ad arma inuasiua non specificat̃ hic nisi vnū gen⁹ armorum videlicet lācea. Dicit ḡ sic. Induet pro thorace iusticiā. Thorax ſm papiaꝫ ē equiuocū ad partē corporis q̄ est pectus et ad munimētū militare qd̄ dicitur lorica. Induet ergo xp̄s pro lorica iusticiā. ysa. lix. Indut⁹ ē iusticia vt lorica. Scitis enim ꝙ lorica ex circul̃ ferreis sibiinuicē ꝯnexis cōponit̃ ita iusticia ex dei legib⁹ ꝛ p̄ceptꝭ dīnis sibiinuicē sine cōtradictōe cōcordātib⁹ ꝯstituit̃. Sequit̃ Et accipiet. pro galea iudiciū certū. quia sīn q̄cūꝙ errore iudicabit. ꝓuerbioꝝ. xvi. Diuinatio in labiis regis nō errabit in iudicio os ei⁹ Sequitur Sumet scutū ī expugnabil̃e equitatē. In p̄s. Iudicabit orbē terrarū in iusticia et pp̄los ī eq̄tate. Istud iudiciū appetūt sancti. In quoꝝ p̄sōa dicit p̄s. Apprehende arma et scutū et exurge in adiutoriū mihi. Seq̄t̃ Acuet dirā irā in lāceam hoc ē in vīdictā pūgētē ꝓferēdo sn̄iaꝫ dānatōis cōt̃ malos. Iob. xvi. Circūdedit me lāceis suis cō uulnerauit lumbos meos Et dicet̃ ira dei tūc tp̄is dira ad drn̄aꝫ ire quā exercet mō. q̄ est mitꝭ ira ꝛ suauis. In p̄s Irat⁹es ꝛ misert⁹es nobis. Et abacuck iii. Tūc cū iratus fueris misericordie recordaberꝭ Quia in sn̄ia lr̄e tactuꝫ ē. ꝙ boni tā angeli q̄ hoīes sine cōpassione ad miseros christo assistēt in iudicio a Dubitatō pōt esse. Vtruꝫ beati p⁹ diē iudicii gaudebunt de penis dānatorū. Et videt̃ ꝙ nō Quia qd̄ viciosū ē ī viatore nō debet poni ī cōpꝛehensore. Sꝫ hoc ē maxīe vitupabile in viatore: ꝙ letet̃ et gaudeat de penis aliorum. ergo etc̄. Preterea cōpassio ꝓcedit ex caritate. ergo vbi maior caritas ibi erit perfectior cōpassio. Sꝫ ī bonis est sūma caritas ergo ꝑfectissīa cōpassio. ergo nō gaudebūt de eoꝝ peīs Preterea btī erūt deo sūme ꝯformes sed de⁹ n̄ delectat̃ de nr̄is peīs. ymo cōpatit̃ nobis et misericors dicit̃. ergo similit̃ se habebūt sancti ad dānatos.

p̄p̄ in btīs nullū odiū erit. sed ad odiū pertinet gaudere de malo alteri⁹ ergo nō gaudebūt de penis dānatoꝝ

Ad oppositū ē p̄s. Letabitur iust⁹ cū viderit vīdictā. Ad istā dubitatiōeꝫ r̄ndet magister sn̄iarū c. vltimo. li. iiii allegās Grego. qui in omelia quadaꝫ super lucā ꝛ ē xl. dicit sic. Apud beatorū animum non fuscat beatitudinem aspecta pena reproborū. quia ibi com passio miserie non erit. minuere leticiam bonorum non valebit.

Et licet iustis sua gaudia sufficiāt. ad maiorem tamen gloriam videbunt penas malorum quas per dei gratiaꝫ euaserunt. Et hoc ē quod dicitur ysa. ie vltimo. Erunt vsꝙ ad satietatem visionis omni carni. id est electis.

Notant tamen doctores ꝙ aliquid potest esse materia gaudii dupliciter Vno mō ꝑ se. Alio mō ꝑ accn̄s rōne adiūcti. In peīs aūt maloꝝ ē duo ꝯsiderare. viꝫ Ipꝫ nocumētū mal̃ illatuꝫ ꝛ ordīeꝫ dīne iustīe ſꝫ, quē iustū ē eos sic pūiri. Prio mō n̄ gaudebūt boni dꝭ penis: sed secūdo mō tantum. Vnde per se loquēdo diuina iusticia et eorū liberatio seu euasio de penis illis erit materia gaudii ſꝫ pene illis ꝑ accidēs tantum Ad primū dicēdū ꝙ laudabile est in viatore ꝙ delectetur in penis malorū per accidēs inq̄tum iuste puniuntur. Viciosū autē ē ꝙ delectētur ꝑ se de penis loquēdo. Ad secūdum dicendum. ꝙ cōpassio est volitio

qua quis desiderat malū ab aliquo re pelli. Q n̄ aūt malus est in tali statu. ꝙ sua pena pōt ab eo repelli ꝛ remoueri tūc a caritate ꝓcedit cōpassio. Et ideo q̄tūcūꝙ homo sit malus in p̄nti. qa tamē est in statu in quo pōt corrigi ꝛ fieri dign⁹ carētia illi⁹ pene. Iō iuste pōt a caritate btōꝝ ꝓcedere ꝯpassio ad eū Sed qa dānati sūt extra statū illū in q̄ possūt fieri boni. Ideo ex caritate btōrū nulla ad eos cōpassio orit̄. qa talis cōpassio eē nō posset sine p̄iudicio diuine iusticie Ad tertiū dicēdū ꝙ deus loquēdo ꝑ se de penis nr̄is nō delectat̄ sed per accidēs. Sicut delectat de opibus suis iustis. sil̄r cōpatit̄ ꝛ misericors est ꝑ statu isto in quo possunt corrigi. nō aūt ꝑ statu altero in quo dānati nō poterūt emēdari. Ad quartū patet per dicta: qa gaudere de malo alteri⁹ qa ē malū suū: ē actus odii. Nō autē gaudere de malo alteri⁹. qa iuste est sibi inflictū. Notādū qa sicut xp̄s iust⁹ iudex armabit̄ moralit̄: lorica. galea scuto ꝛ lancea: ita ꝛ nos in p̄nti. Vn̄ Ap̄lus ad Ephe. vi. Induite vos armaturā dei. vt possitis resistere aduersus insidias diaboli Arma autē ista sūt q̄ttuor v̄tutes cardinales. ii. ad Corin. x. Arma eni͂ milicie nr̄e nō sūt carnalia s; sp̄ualia a deo ad destructionē iimicoꝝ. Est ei͂ iusticia q̄si lorica. ꝛ tēperātia q̄si galea: scutū patiā: lācea prudētia. Oportet eni͂ in p̄nti opari ꝛ pugnare simul ꝛ semel vt sim⁹ edificatores ꝛ pugnatores. Sicut fecer̄t iudei Neeme. iiii. de qb⁹ media ps p̄parata erat ad bellū et lāceę ꝛ scuta et arc⁹ ꝛ lorice etc̄ Vna manu faciebāt op⁹ et altera manu tenebāt gladiū. Refert sextus Iuli⁹ de re militari. li. ii. ca. viii. de quodā cōsule romanoꝝ q ista cautela cōtra ꝓpriū exercitū vsus ē. Cū ei͂ quedā exercitū duxisset de q̄ nō multū cōfidebat elegit sibi vnū aliū exercitū fortissimū et fidelissimū et retinuit secū in castris et tētoriis. p̄mū, ex ercitū iussit p̄cedere et fecit apud eos ꝓclamare ꝙ vel eligerēt pugnare cū hostib⁹ vl̄ cū ciuib⁹. Illi ergo ꝯsiderātes ꝙ necessario oportuit illos iīre pugnā. vel contra bonos ciues. vel cōtra malos hostes. p̄eligerūt cū hostib⁹ dimicare et aggressi hostes victoria potiti sūt. Moralit̄ de⁹ habet demones hostes suos cōtra q̄s misit vnū magnū exercitū. totū videl; gen⁹ hūanū. Vn̄ ad Ephe. vi. Non est nobis colluctatō aduersus carnē et sāguinē supple tm̄. S; aduersus p̄ncipes ꝛ p̄tātes. aduers⁹ mūdi rectores. ꝯtra sp̄ualia neqcie in celestib⁹. Et quia vult ꝙ nos necessitemur ad pugnādū elegit sibi vnū aliū exercitū fortē ꝛ fidelē exercitū videl; btōꝝ angeloꝝ et hūc exercitū secum retinuit in castris et i͂ exercitu nostro id ē i͂ eccl̄a militāte iussit ꝓclamari ꝙ eligam⁹ vnū ex duob⁹ pugnare cōtra demones hostes nostros vl̄ cōtra āgelos ciues nostros. More g̊ romanoꝝ p̄eligam⁹ pugnare cōtra demones hostes nr̄os. ad Ephe. vi. State ergo succincti lūbos vr̄os i͂ v̄itate. idutí lorica iusticie ꝛ calciati pedes i͂ p̄paratōe euāgelii pacis. Calciare pedes ē ꝑ exēpla scōꝝ q mortui sūt affectōes nr̄as munire. Scd̄o tēperātia ē q̄si galea. Sicut eni͂ ad lr̄a; galea ꝓtegit caput i͂ q̄ sūt ōs sensus. ita tēperātia i͂ cibo ꝛ potu facit hoīe; hr̄e bonū caput ꝛ sēsū viuacem. ysa. lix. Galea salutꝭ in capite ei⁹. Tertio scutū ē patiā siue fortitudo Treno iii. Dabis eis scutū cordis laborē tuū id ē patiā; q̄ sustineāt corde forti labo

res p te. Quarto lácea é prudētia. hō enī p lácea vulnerat hostē ꝛ pcul repellit a se. Ita hō p prudētiā illa q̄ sūt procul p̄ndet ꝛ occurrit eis. qa rꝛū exitus prudētia metit. Ihere. xlvi. State in galeis: polite láceas: īduite vos loricis ꝛc. B Vtrꝝ ignis purgatorius iuoluet reprobos. Et videt ꝙ nō. qa Malach. iii. sup illd d. Purgabit filios leui dicit glo. Duos ignes legimꝰ futuros: vnū quo purgabit electos ꝛ p̄cedꝫ iudiciū. Alterū qui reprobos cruciabit. sed hic est ignis īferni q malos inuoluet. Primꝰ aūt est ignis finalis cōflagratōis. ergo ignis finalis cōflagrationis nō erit ille ignis q malos iuoluet. Preterea ignis ille deo obseqtur in purgatōe mūdi: ergo debet remūerari aliis elemētis remūeratis. Et p̄cipue cū ignis sit nobilissimū elemētorum. nō ergo videt ꝙ in īfernū debeat deici ad dānatorꝝ penā pp̄ ignis q malos iuoluet erit ignis īferni: sed ignis ab initio mūdi p̄parat̄ est dānatis Vn̄ Math. xxv. Ite maledicti i ignēꝫ eternū qui p̄paratꝰ est ꝛc̄. Similit ysa. xxx. Parata est ab heri tophet a rege p̄parata ꝛc̄. Glo. Ab heri. i. ab īitio tophet vallis iehēne sed ignis ille final cōflagratiōis nō erit ab initio p̄paratꝰ sed ex cōcursu mūdanorū igniū generabit. ergo ignis ille est alius ab igne inferni qui reprobos iuoluet. In ꝯtrariū est qđ in psalmo de illo igne dicit: ꝙ iflāmabit i circuitu iimicos eiꝰ. Preterea Dañ. vii. dicit. Fluuiꝰ igneꝰ rapidusqꝫ egrediebat a facie eiꝰ. Glosa: vt pctōres traheret in iehēnā. Loquit āt auctoritas illa de illo igne de quo nūc est mētio vt pꝫ p quādā glo. q̄ ibi dicit Vt bonos purget ꝛ malos puniat ergo ignis final cōflagratiōis in īfernū cū reprobis demerget. Dicēdū ꝙ tota purgatio mūdi ꝛ innouatio ad purgationē ꝛ īnouationē hois ordinabit Et ideo oportet vt mundi purgatio et innouatio purgationi ꝛ īnouationi humani generis respōdeat. Hūani autē generis purgatio quedaꝫ erit ꝙ mali segregabunt a bonis. Vn̄ dicit Lu. iii. Cuiꝰ vētilabrū in manu suaꝛ purgabit areā suā et cōgregabit triticum suū id est electos in horreū suū. Paleas aūt id est reprobos cōburet igni inextīguibili. Vndeꝛ ita erit de purgatione mūdi ꝙ quicqđ erit turpe ꝛ fedū in īfernū cū reprobis retrudet. Quicquid aūt erit pulchrū et nobile in superioribꝰ refuabit ad gloriā electorꝝ Et ita etiā erit de illo igne cōflagrationis sicut dicit Basiliꝰ sup illd p̄s. Vox dn̄i intercidētis flāmā ignis quo ad calidū vstiuū et quantū ad illud quod in igne grossū reperiet descēdet ad īferos ad penā dānatorꝝ. Quod vero est ibi subtile et lucidū remanebit supius ad gloriā electorꝝ. Ad primū ergo dicendū. ꝙ ignis ille qui purgabit electos ante iudiciū erit idē cū igne finalis cōflagratōnis mūdi: quāuis quidā cōtrariū dicāt. Couenit enī: vt cū homo sit ps mūdi: ꝙ etiā eodē igne purgetur homo quo purget mūdꝰ. Dicūtur aūt duo ignes. vnus qui purgabit bonos et alius qui cruciabit malos et quātū ad officiū. et aliq̄ modo quātuꝫ ad substātiā: qa nō tota sbstātia ignis purgātis in īfernū retrudet ad punitionē dānatorꝝ. vt dictū est. Ad sm dicēdū ꝙ in hoc ignis ille remūerabitur. qa illud quod est grossū in eo separabit ab ipoꝛ retrudet in infernū.

Ad tertiū dicēdū ꝙ sicut gl'a electorū post iudiciū erit maior q̄ anteꝛ pe-

na reproboꝝ. Et iō ſicut claritas ſupi
ori creature addeť ad augmētādū glo
riā electoꝝ. ita etiā qcqd ē turpe ī cre
aturis ꝯtrudeť in īfernū ad augmētā
dū miſeriā dānatoꝝ ⁊ ita igni ab īitō
ꝑparato in īferno nō eſt incōueniēs ſi
alter ignis addať. b Vtrū dāna-
ti puniant̄ per corpales tenebras. Et
videť ꝙ nō qa vt dicit Greg. ix. mora.
exponēs illḋ Iob. x. Sed ſēpitꝰ hor-
ror inhabitat: q̄uis illic ignis ad cōſo-
latione nō luceat tn̄ vt magis torque-
at ad aliqd lucet. Nā ſequaces q̄s ſecū
traxerūt de mūdo reprobi: flāma illu
ſtrāti viſuri ſūt. ergo nō erūt ibi tene
bre corpales. pp̄ dānati vidēt penā
ſuā. hoc enī eſt eis ad augmētū pene
ſꝫ nihil videť niſi in lumīe. videť g̊ ꝙ
nō fuit oīno ī tenebris. Preterea dā-
nati habebūt potētiā viſiuā pꝰ corpo-
porū reſūptionē ſed fruſtra in eis eēt
viſus niſi aliqd viderent: cū igiť nihil
videať niſi in luīe nō eſſēt ibi tenebre
corpales. Sed cōtra ē qḋ dr̄ Mat. xxii
Ligatis manibꝰ et pedibꝰ ꝓicite eū in
tenebras exťiores Sup q̊ dicit Greg.
Si ille ignis lucē haberet: in tenebras
exťiores neq̄q̄ mitti dicereť pp̄ Ba
ſiliꝰ dicit ſup illḋ p̄s. Vox dn̄i inťcidē
tis flāmā ignis: ꝙ v̓tute ignis dei ſepa
rabiť ignis ab eiꝰ v̓tute aduſtiua: ita
ꝙ claritas cedet in gaudiū ſctōꝝ et v-
ſtiuū ignis in tormētū dānatoꝝ ergo
dānati hēbūt tn̄bras corpales. Re.
dicēduꝫ ꝙ diſpoſitio inferni erit talis
vt maxīe miſie dānatoꝝ ꝯpetat. Vn̄
ſm h̓ ſūt ibi lux ⁊ tenebre ꝓut maxīe
ſpectāt ad miſiā dānatoꝝ: Ip̄a āt viſio
ſm ſe delectabilis ē. Vt enī diciť ī ṕn
cipio Methaph. Sēſus viſus ē maxīe
diligibil̓ eo ꝙ ꝑ ipꝫ plura cognoſcimꝰ
Sed per accidēs contingit viſionē eſſe
afflictiuā inq̄tuꝫ videmꝰ aliqua nobis
nociua vel noſtre volūtati repugnātia
Et ideo in īferno hoc mō debet eē lo-
cus diſpoſitꝰ ad vidēdū ſm lucē ⁊ tene
bras ꝙ nihil ibi ꝑſpicue videať. ſꝫ ſo-
lūmodo ſub quadā vmbroſitate vide-
antur illa q̄ afflictionē īgerere poſſūt
Vnde ſimpliciť loquēdo locꝰ eſt tene
broſus ſed tamē ex diuina diſpoſitiōe
eſt ibi aliqd luīs q̄tū ſufficit ad vidēdū
illa que aīam torquere poſſūt. Et ad h̓
ſufficit naturalis ſitus loci: qa in terre
medio vbi īfernꝰ poniť nō pōt eſſe ig
nis niſi fetulētꝰ et turbidꝰ et quaſi fu-
moſus. Quidā tamē tenebrarū haruꝫ
cauſā aſſignāt ex ꝯmaſſatōne et cōp̄ſ
ſione corporꝝ dānatoꝝ que propť mľ
titudinē ita replebūt locū īferni ꝙ ni-
hil ibi de aere remanebit. ⁊ ſic nō erit
ibi aliqd de dyaphano qḋ poſſet eum
ſubiectū lucis ⁊ tenebraꝝ niſi ocli dā-
natorū qui erāt obtenebrati Ad ṕmū
ergo dicēdū: ꝙ vtiq3 ignis ad aliqd lu
cet: qa videbūt dānati illos ꝓcipue qui
ad malū traxerūt eos. Iſta tamē viſio
in nullo erit delectabilis. cū videāt il-
los quos odio habēt ex q̊ magis torq̄n
tur. cū odiū triſticia eſt. ac de re diſpli
centi ſemp oriať. Ad ſecūdū dicē-
dū ꝙ dupliciť aliqd videť. Vno mo-
do per mediū diſpoſitū ac viſui ꝓpor-
cionatū. et talis viſio ſemp delectabiľ
eſt. Alio modo aliqd videť per medi-
um fumoſū et turbidū. ⁊ talis viſio vi
dentē plus cōtriſtat. Videbūt eī dāna
ti ſuas penas ac alioꝝ quos odiūt per
mediū tenebroſū. vnde patet ꝙ tene-
bre corporales nō repugnāt tali viſio
ni. Idē enī corpꝰ pōt eē ſm qd illuiatū
et tamē abſolute tenebroſū Ad ter
tium dicendum ꝙ ſicut omnia beatis
ſunt ad gloriam: ita ſingula ſūt dam-

natis in penā. Visus ergo dānatoruȝ erit in actu sed sibi penali tū exvisio ne:tum q̄tum ad mediuȝ fumosum tum ex pte reivise animum cōtristan tis magis puniat̄. Odiū quidē reivise magnā i ipis pariet tristitiā Ad rationes post oppositū. Ad primā dicē-dū ꝙ ille ignis non pōt denominari a luce. Cū vnaqueq; res a suo potiori de nominanda ē. In igne aūt iferni tenebre magis abundant ipso lumine. Dicuntur igitur dānati mitti i tenebras exteriores. Interiores autē tenebras peccatorū p culpā inciderūt etiā ivia: que et manēt post dānationē: sicut dānationis causa Ad secūdaȝ ꝙ claritas ignis que ē delectabilis visui a tali igne separabit̄. Nō autē fumosa perspicuitas plusvisū cōtristans q̄ perficiens aut delectans. Ista ei oīa dicta sūt devisu corporali. Visu autē intellectuali etiā sācti in patria penas dānatorū vident: ac cū magna delectatōe. Cuius rō est qa a beatis nihil subtrahi debet q̄d ad perfectionē btitudinis eorū pertineat. Et ideo vt beatitudo sanctorū sāctis magis cōplaceat ac de eavberiores gratias agant datur eis vtvisione intellectuali etiā perfecte penā dānatorū intueantur

LECTIO.LXXII.

et pugnabit cū illo orbis terrarū cōtra isēsatos. Ibūt directe emissiōes fulguris et tāq̄ habene curuato arcu nubiū exterminabūt̄ et ad certū locū insilient et a petrosa ira plene grandines mittentur et candescet in illos aq̄ maris et flumia cōcurrēt durit̄ P⁹q̄ spūsſctūs descripsit christi iudicis aduenietis ad iudiciū inexpugnabilem ꝑparatiōeȝ. hic describit creature xp̄o consētientis intollerabilē coopatione

A Vbi notādū ꝙ sicut de⁹omia creauit ꝑpter electos. ita oīa mouebit suo modo ad se vīdicādū de reprobis Vnde sicut elemēta seruiūt homini. vt ipse deo deseruiat. ita elemēta seruiēt deovt de reprobis qui ei seruire noluerūtvltionē accipiat. Et quia omnis creatura corporalis infra celestes orbes continetur ideo primo insinuat cōclusionē i generali. Secūdo eam explicat magis ispeciali. ibi. Ibunt directe Quātū ad primū dicit sic. Et pugnabit cū illo quasi dicēt nō solū christ⁹ iudex sic apparebit armat⁹ lorica iusticie et galea iudicii certi. et sic de aliis de quib⁹in hesterna lectione dictū est. imo pugnabit cū illo orbis terrarꝫ id est omnis mot⁹ orbis circa terram Lu. xxi. Nāvirtutes celorum mouebunt̄. vel ipsemet orbis terraruȝ id ē spera terre. Et hoc contra insensatos. Reprobivocat̄ insensati. nō qa sensu sed qa disciplia etvolūtate deo seruiē di caruerunt. Sap. xii. Tāq̄ pueris isēsatis iudiciū eis in derisū dedisti. De ista pug̃ loquēs Criso. sup illd̄ Math. xxiiii. Virtutes celorū mouebūt̄ dicit sic. Exurgente rege celesti iudicare viuos et mortuosvirtutes āgelice mouebūtur terribiles mistri terribilem dominū precedētes. Et ifra. pat̄fami lias moriēte dom⁹ turbatur. familia plāgit et nigrisvestib⁹iduitur Sic humano genere propt̄ q̄d facta sūt omnia circa finē constituto celi misteria lugent. et candore deposito: tenebris i duuntur Hec Criso. Q m̄ terribilis autē erit pugna corporaliū creaturaruȝ contra mūdū imminēte iudicio generali: describit in speāli p quatuor exēpla. Per choruscationes fulgurū. Per iundatiōes nubium. Per turbationes

grādinū. et per eleuationes marium. Quātū ad pmū dicit sic. Ibūt directe emissiones fulgurū. Fulgur ē vapor ignit9 expss9a nube. sic dr. iii. methe. Vn̄ p emissiones fulgurū intelligit spūssctūs i pposito generalē mūdi con flagratōez q̄ fiet p ignē. de q̄ hēf i ps. Ignis ante ipsū precedet z inflāmabit in circuitu inimicos ei9. De q̄ ꝯflagra tōe qualis erit cito indubitatōevidebi tur Quātū ad secundum quomō cre atura pugnabit ꝯtra r̄probos dicit sic. Et tanq̄ a bene curuato arcu nubium exterminabūf .i. sicut bn̄ curuatus ar cus nubiū qui est iris in diluuio aqua rū tempore noe qn̄ omēs mali fuerūt submersi p inundationē diluuii. ita fi et imīnēte iudicio generali ꝙ oēs re probi extermiabūf z tamē iusti salua būf illesi z reprobi ad certū locū insi liētvız ad īfernū Tertio describit q̄ terribilis erit illa pugna creature cor poral' p exemplū deturbatōe grandi nū. Et q̄tū ad hoc dicit sic ꝙ videlz ple ne grādines mittēf a petrosa ira. ple ne grādines idest pōderose increpatō nes quas faciet iudex qn̄ dicet. Esuri ui et n̄. zc̄. Math. xxv. Mittenf a pe trosa ira id ē a vidicta xp̄o dbita. i. ad cori. x. Petra aūt erat xp̄s Quarto expmit creature pugnā contra malos p elationē mariū. In ps. Mirabiles e latōes maris mira. ī al. do. Et q̄tū ad h' dicit. Et cādescet ī illos aqua maris z flumia zc̄. Etvidef hic tāgē pmū de ill' signis xv. q̄ dicit Ihero. se repperiss se ī ānalib9hebreoꝝ q̄ sunt ista a Prio die oia maria exaltabūf quidē cim cubitivltra oēs mōtes orbis terre nō affluētia sȝ sicut muri stabūt Se cūdo prosternēf in profūdū intantuȝ vtvixvideri poterit Ter9 redigēf in ātiquū statū. Quarto oēs beluez aīa lia q̄ mouebūf in aqs ꝯgregabūf z e leuabūtur sup pelagus inuicē mugiē tes more contētionis Quito oiavo latilia celi cōgregabūtur in cāpis. oēs inuicē lamētantes nihil gustātes. i. ni hil comedētes Sexto fulmīa ignea surgēt ab occasu solis cōtra faciez fir mamētivsꝗ ad ortū currentia Sep timo oia sydera erratica z fixa surgēt pferentia ex se igneas comas sicut co mete. Octauo erit t'remotus: ita ꝙ nullus homo possit stare sed omnia edificia prosternēf Nono oēs lapi des tā parui q̄ magni in quatuor par tes se diuident: vna petra aliam colli dente Decimo oēs plāte sāguineū fluent rorē Vndecimo omēs mon tes et colles et edificia in puluerez re digēf Duodecio omīa aīalia veni ent ad cāpos de siluis et mōtib9 rugiē tia et nihil gustātia. Decimotertio omnia sepulchra ab ortu solis vsꝗ ad occasū patebf cadaverib9 ad surgēdū Decioquarto oēs hoīes exibūt de ha bitaculis suis nō ītelligētes neꝗ ad in uicē loqntes: sed more feraꝝ discur rētes Die decioqnto: oēs morieī. et resurgēt cū mortuis longe ante defū ctis. Hec tn̄ signa qa de apocrifis sunt excepta certitudinē nō hn̄t. In hoc tn̄ qd dr in lr̄a: ꝙ cādescet ī malos: aqua maris et flumia ꝯcurrent durit': videf tāgi pmū signū de collisione aquaruȝ z eaꝝ ī altū eleuatōe. qa sup9tactū ē. ꝙ p emissiones fulgurū intelligif gn̄ a tio ignis illi9 miraculosa p quā totus mūd9ꝯflagrabif an̄ diē iudicii: sit ista dubitatō B Vtrū mūd9 purgabi tur p ignē. Etvidef ꝙ nō: quia vel ille ignis foret naturalit' pduct9vel supna turalit'. Si supnaturalit'. g̃ nō hēbit op

atõe3 naturalē. Si naturalit̄ g̃ possibi-
le esset ꝙ naturalit̄ fieret diluuiū vni
uersale ignis. Sed iste articul⁹ ē excõi
cat⁹a dño stephano parisieñ. epõ. Ite3
si sic nõ generaretur nisi ex certa con
stellatiõe planetarū et calidarū stella
rū sed si hoc tunc possit sciri tēp⁹ illud
per calculationes astronomicas cõse-
quēs falsum pp̄ si mūd⁹purgabitur
per ignē quero an ille ignis precedet
iudiciū an seq̄t̄. Si dicat̄ ꝙ p̄cedet iux̄
illud p̄i. Ignis ante ipsū precedet. Cõ-
travidet̄ dicē aug⁹. ii. de ci. c. xvi. vbi
dicit sic Iudicatis his q̄ scripti nõ sunt
in librovite. seq̄tur ꝙ tunc figura mū
di mūdanoꝶ igniū ꝯflagratõe pibit.
Itē in eodē c. vi. in fi. Circa illud iudi
ciū has res dicim⁹ eēvēturas heliā tes
bitē. Fidē iudeoꝶ antixp̄3 psecuturū
xp̄3 iudicaturū mortuoꝶ resurrectio
nē bonorū et maloꝶ diuisionē: mūdi
cõflagratõe3 ei⁹deiꝙ renouationē. exi
stimo ea q̄ a me ꝯmemorata sūt ordi
ne eē vētura. Ergo s3 btm̄ aug. mūdi
purgatõ p ignē erit p⁹iudiciū. Si v̄o di
cat̄ ꝙ seq̄t̄. Cõtra sicut dicit aug. ii. de
ci. dei. c. xviii. et allegat mgr̄. iiii. s̄nia
rū. di. xlvii. Hoc erit icēdiū mūdi scis
q̄d fuit camin⁹trib⁹pueris In qb⁹v̄o a
liq̄d purgādū fuerit: p ignē illud pur-
gabit̄. s3ꝯstat ꝙ p⁹iudiciū null⁹ purga
bit̄ p illū ignē q̄a ꝯstat ꝙ oēs sci stati i
resurrectõe hēbt̄ corpa glõsa ⁊ p ꝯñs i
passibilia: g̃ ille ignis p̄ced3 resurrecti
one3 ⁊ iudiciū Ad oppo. ē petr⁹. ii.
cañ. sua. c. iii. Adueniet iq̄t dies dñi vt
fur i q̄ celi magno ipetu trāsiēt elem̄-
ta v̄o calore soluēt̄ t̄ra āt ⁊q̄ i ipa sunt
exurēt̄. ⁊ ifra. p quē celi ardentes sol
uēt̄ ⁊ elem̄ta ignis ardore tabescēt. no
uos v̄o celos ⁊ nouā t̄rā ⁊ pissa ipi⁹ex
pectā⁹. Iteꝶ. i. ad cori. viii.. glo. s̄r illd̄

Preterit figura hui⁹ mūdi dicit sic. pl̄
chritudo h⁹mūdi mūdanoꝶ igniū cõ
flagratione pibit: ergo mūd⁹ purgabi
tur per ignē. Et p̄terea aug. ii. de ci. d.
c. vi. Illa ꝯflagratõe mūdana elemēto
rū corporaliū q̄litates q̄ corpibus nr̄is
corruptibilib⁹cõgruebāt ardēdo peni
t⁹ interibūt atꝙ ipa subā eas qualita-
tes habebit que corporib⁹ imortalib⁹
mirabili mutatõe cõueniebātvt scili-
cet mūd⁹inouat⁹ i melius accõmodet̄
hoib⁹ etiā carne in meli⁹ inouatis.
Ad q̄onē dicēdū ꝙ sic. Sed tamē prio
videbit̄ per quid purgabit̄ mūd⁹. Se
cundo i qbus ptib⁹ purgabit̄. Tertio
vñ cābit̄ ille ignis Circa p̄mū ē ad
uertēdū ꝙ cū mūd⁹fctūs sit p̄pter ho-
minē. vñ ii. phisicoꝶ dr̄ ꝙ oīm nos su
m⁹ quodāmodo finis. cõueniēs est ꝙ
q̄ñ hõ glorificabit̄. mūd⁹etiā suo mo-
do innouet̄. Ad hoc aūt ꝙ hõ glorifi
cet̄ oport3 duo remoueri ab hoie. sc3
corruptiõe3 in corpore et ifectiõe3 cl̄-
pe i aīa. Conformiter ad ista oportet
mūdū in duob⁹purgari. hn̄t ci elemē
ta in quib⁹ cõuersamur sicut ignis aer
aqua terra sibi cõmixtas quasdā par-
tes nature extranee: q̄a aer est admi-
xt⁹cūvaporib⁹ terreis et aqueis sicut
dicit̄. iii. Metheo. Similiter ptes ter-
ree et aquee sūt ad inuicē cõmixte sic
ꝯgruū est et cõueniēs habitationi ho-
minū corruptibiliū. ita ꝙ nullum de
istis tribus elemētis est in sua natura
li puritate. ⁊ ista ipuritas corrñd3 cor
ruptibilitati corporis in hoie. Z° hn̄t
ista elemēta quādā impuritatē corre-
spõdētē ifectioni culpe hoc ē q̄dā ido-
neitatem ad futurā innouationē p̄pt̄
peccata in his locis cõmissa p magnū
temp⁹tā a malis hoib⁹q̄ ab angel' ma
lis sicut dicim⁹ꝙ loca p̄phanata indi-

gent reconciliatione. purgabit᷑ ḡ mū dus abvtraq; impuritate ꝑ hoc ꝙ oēs dispositiones extranee elemētis com mixte corrūpūt᷑ et restituet᷑ elemēta ad suā simplicē puritatē. Vñ nec ma nebūt postea aīalia. nec plāte sed sola elemēta. Secūdo patet ex istis ī qb⁹pti b⁹mūd⁹ purgabit᷑ videlicet in quibus fuit habitatio demonū et hoīm. Vn de secūdū aug. ii. de ci. dei. c. xviii. Ig nis ille incipiet purgare aerē in supe riori parte aeris vltra mediū intersti ciū et descēdet successiue versus terrā Erit autē altitudo illi⁹ a terra: quātū ascenderūt aque diluuii xv. cubitis sr̄ mōtes q̄s operuerūt. Sicut dicit᷑ geñ. vii. Quātū ad tertiū dicēdū: ꝙ erit product⁹ supernaturalit᷑: sicut fuerūt aque diluuii: sicut text⁹ satis innuit. ꝓ cedet tamē vehemēs siccitas et calor ꝓductionē illius ignis: et desinet cau sari arcus nubiū et quecūq; hūide im pressiones sicut sūt pluuie nix grādo ros et huiusmodi et ḡnabitur a sub de scendens in tāta multitudine. et appa rebit aspiciētib⁹: ꝙ sint stelle d̄ celo ca dentes. Et sic intelligit᷑ illud. Math. xxiiii. Stelle cadent de celo Quā locu tionē credendū est eē tropicā secūdū aug⁹. ii. de ci. dei. c. xviii. Ad p̄mū et secūdū dicendū ꝙ ignis ille generabi tur supnaturaliter sicut dictū ē. ⁊ ideo ꝯña nō valet: ergo nō habebit opera tōēs naturalē Ad secūdū dicendū ꝙ ignis ille q̄tū ad aliq̄ operationē ꝓ cedet ⁊ q̄tū ad aliq̄d cōcomitabit᷑ et q̄ tū ad aliquid seq̄t᷑. Actio ei illi⁹ ignis ē successiua q̄a añ iudiciū fiet īcinera tio corpoꝝ hominū tūc viuētiū ꝑ mo dū istū ꝙ ꝑfecti resoluēt᷑ sine pena sē sus ab illo igne illata ⁊ īꝑfecti purga bunt᷑. quo facto statī erit resurrectio mortuorū. Postea recedēte iudicio ín flāmabit᷑ totus mūd⁹ ꝑ circuitū. Per acto v̓o iudicio diuidet᷑ īpurū et turbi dū illi⁹ ignis. apponet᷑ etiā illd̄ cū om nib⁹ feditatib⁹ relictis de purgatione mūdi et inuoluet reprobos. sicut dicit basili⁹ super illud psalmi. Vox dñi in tercidētis flāmā et deportabit ad ifer nū. Vñ aliq̄ ps illi⁹ ignis addet᷑ igni ī fernali qui nūc ē. et alia pars que ē no bilis et pulchra addetur igni supiori ad glāz electoꝝ. ⁊ sic ē ꝙ ille ignis pur gās mūdū q̄tū ad suū op⁹ iniciale ꝓce det qd̄ ē purgare ⁊ ꝯcomitabitur. Sed q̄tū ad ei⁹ ꝯsūmationē seqtur. et sic in telligit aug. alias a seip̄o discordaret. sicut ꝑz ꝑ auctoritates supi⁹ allegatas.

LECTIO. LXXIII.

c ōtra illos stabit sp̄us v̓ tut̄ ⁊ tanq̄ vēti turbo dīdet eos ⁊ ad heremuz de ducz oēz t̓rā iiq̄tatis illoꝝ ⁊ maligni tas euertz sedes potētū. P⁹q̄ sp̄us scūs descꝑsit xp̄i aduenient̄ ad iudiciū iexpugnabl̓ez ꝑparatiōez. ⁊ creatura rū itolerabilē ꝯ reprobos coopatōem Hic desc̄bit sn̄e fialis idispēsabilē ex ecutionē. Et circa hec duo facit. Nā ꝑ mo assigt modū q̄ omēs reprobi puni ent᷑. Scd̄o assigt cāz q̄re iiusti nobiles sbuertet᷑. ibi. Et malignitas. A Circa primū dicit tria. Prio ꝙ dāna būt᷑ finaliter. Scd̄o separabūt᷑ potēti aliter. Tertio incarcerabūt᷑ localit᷑ Scd̄a ps ibi. Et turbo venti. Tertia ibi Et ad heremū. Quātū ad p̄mū dicit. Contra illos stabit sp̄us v̓tutis. Spiri t⁹ī scꝑtura dicit᷑ aliq̄n vox. i. Cori. xiiii Psallam spiritu psallā et mēte: q̄a er go vox xp̄i iudicāt̄ est vox v̓tutis. Iux ta illud p̄s. Dabit voci sue vocem v̓tu tis cui virtuti nullus possit obsistere. Iō signant̓ dicit᷑. contra illos stabit spi

ritus v̓tutis.ysaie.xi. Spiritu laborū suoꝝ inficiet impiū. et scda thess.ii. Tūc reuelabit̄ ille iniqu⁹ quē dn̄s ies⁹ inficiet spū oris sui. Quātū ad scdm dicit. Et turbo vēti diuidet eos Turbo fm ysi.xiii.ethimo. vbi agit de vētis ꝛ est volubilitas ventoꝝ ꝛ dicit̄ turbo a terra qa quotiēs ille vētus cōsurgit terrā in circuitu mittit. Sicut ḡ puluis siccus stati sine resistētia eleuat̄ a terra ꝛ defert̄ fm motū vēti. Ita reprobi ꝑlata snia sine quacūq̧ resistētia inoluet̄ illo turbido igne de quo dictuȝ fuit in ꝑcedēti lectōe ꝛ demergent̄ in īfernū In ps̄. Nō sic ipii nō sic sed tāq̄ puluis quē ꝓicit vētus a facie t're. ꝛ Iob.xxi. Erūt sicut palee ante faciē vēti ꝛ sicut fauilla quā turbo dispergit. Fauilla ē cinis extinct⁹ ꝛ sicc⁹ q a vēto circulari t̄ moto stati dispgit̄ q vēt⁹ ē turbo Naū. ꝓ. Dn̄s in tēpestate ꝛ in turbine vie ei⁹ et Ihe.xxiii. Ecce turbo dn̄ice idignationis egrediet̄ ꝛ tēpestas erūpēs sup caput ipioꝝ eueniet Tertio dicit ꝙ reprobi icarcerabūt̄ ꝛ q̄tū ad hoc dicit ꝙ ad heremū deducet oēȝ terrā iniqtatꝭ illoꝝ Et hec est antiq̄ lr̄a quā exponit Raban⁹ ꝛ sicut dicit̄ ver⁹ text⁹ est. Et ē sensus ꝙ ad infernū deducet de⁹ oēm terrā iniqtatis illoꝝ hoc est oēȝ terreā et carnalē affectōeȝ eoꝝ ad puniendū impperuū. Si aūt sit text⁹ iniqtas eoꝝ tūc est sensus ꝙ iniqtas eorū deducet eos causalit̄ et demeritorie ad īfernū Sed snia nō mutat̄. Infern⁹ lr̄a ista vocat̄ herem⁹ qa sicut herem⁹ vocat̄ locus vastus ꝛ incult⁹ vbi nullū aīal rōnale hitare pōt cōuenient̄. Ita īfern⁹ locus est nulli rōnali creature apt⁹ nisi pctm̄ eēt. qa malū bn̄ ordinatū ꝛ suo loco positū eminēci⁹ ꝯmēdat bonū. Sicut dicit Aug.enchi.c.vi. Et est heremus fm gramaticos feminī generis Vn̄ declinat̄ hec heremus. In signū cui⁹ ꝙ ꝑ femininū gen⁹ ad heremū illam homo ꝑmo ducebat̄. Inde hic et hec heremita ꝑsona q̄ sollicitudinē et heremū īhabitat. Vn̄ qcūq̧ vrbes vel ciuitates inhabitāt ꝛ cū hoc vocant̄ heremite. Habent nomē cōtrarium rei.

Sūt enī vrbanite ꝛ vocant̄ heremite. a Vltimo assignat causā specialē quare iiusti nobiles subuertent̄ Dicit ꝙ malignitas s̄buertet sedes potentū. Nō dicit ignorātia: qa illa in casu excusat. Nec dicit īpotētia qa illa similiter excusat. Sed certe malignitas eos dānabit: qa cū scirēt ꝛ possēt noluerunt. Vnde bonū fuit illud v̓itatis ꝓuerbium. sicut allegat Aris.v.ethi. Principat⁹ virū ōn̄dit. Et bn̄ metrice dicit̄. Cū poteris qd̄ vis ꝓbat actio te tua qd sis. Qn̄ ei ꝑnceps malefacit sciens et potens bn̄facere: sicut sp debet hō de ꝑncipe ꝑsumere: videlȝ ꝙ est sciens ꝛ potēs: tūc manifestū est ꝙ malignitas est in causa. Et verū est ꝙ malignari possūt ad tp̄s: sȝ ꝑ malignitatē finalit̄ subuertent̄. ꝓpt̄ qd̄ hō lȝ videat hoīes malignos florere ad tp̄s: non debet de hoc mirari: nec eos imitari. Vn̄ in ps̄. Noli emulari in malignātibus: neq̧ ȝelaueris faciētes iniqtatē Glo. Tu īfirme q forte miraris ꝙ mali florēt. Noli emulari id est seq malignātes. neq̧ ȝelauer .i. neq̧ imitter: neq̧ ames faciētes īiqtatē. Et īfra assignat causā. Noli inqt emulari vt maligneris. Qm̄ qui malignāt̄ ext'mīabūtur. Glosa. Qui glorianť ꝛ si modo florēt: tamē in futuro ext'minabūt̄. id est extra termīos diuine dilectōis ponētur Dubitatio lr̄alis. Vtrū pena dānatoꝝ debeat dici corpalis B

Et videtur ꝙ nō. quia si ignis ille fo-
ret corporalis corpora damnatorū ca
lefieret et alterarent̃ ab illo igne. con
sequens ē fl̄m. qa cessāte motu celi nul
la alteratio nec aliqs mot⁹ poterit esse
in vniuerso. Vn̄ Arist. viii. phi. ꝓbat
ꝙ mot⁹ celi circularis est perpetu⁹ ⁊ p̄
m⁹ oīꝫ motuū: quia illo subtracto nul
l⁹ mot⁹ esse pōt pp̄ si ignis ille foret
corporal ⁊ agēt ꝯtinue in corpora. cor
rumperet illa corpora. qa passio mag
na fcā abiicit aliquid a subā. iii. ethi. et
sic nō foret pena dānatorū perpetua i
igne quo ad corp⁹ saltē. pp̄ sicut di-
citur ꝙ erit ibi ignis. ita dicit̃ ꝙ erit
ibi flet⁹. Math. viii. Ibi erit flet⁹ et stri
dor dētiū. sed fletus fieri nō pōt nisi p
resolutionē lachrimarū sed nō ē ima
ginādū ꝙ ibi essꝫ ꝑpetua resolutio aq̄
ab oculis nisi foret gn̄atio noui hūo-
ris per restauratiōeꝫ alicui⁹ alimēti. g̊
nō erūt ibi lacrime nec flet⁹. pp̄ sic
ponitur ibi ignis. ita dr̄ ꝙ erūt ibi ver
mes. sed h̄ nō pōt itelligi corporaliter
cū nullū corp⁹ mixtū manebit p⁹ iudi-
ciū nisi corp⁹ hūanū. sicut aug⁹ dicit. xi
de ci. dei. c. xxii. In peīs maloꝝ iexti-
guibil ignis ⁊ viuacissim⁹ v̄mis ab ali
is alit̃ et aliter ē exposit⁹. Alii vtrūq
ad corp⁹: alii vtrūq ad aīaꝫ retulerūt.
alii proprie ignē ad corp⁹ tropice: ad
animā vermē qd̄ credibili⁹ esse videt̃.
pp̄ si sic tūc forēt ibi tenebre corpa
les ꝯn̄s ē fl̄m: qa sicut pꝫ. ii. de aīa. Ni-
hil videt̃ nisi i lumie: sed dānati vide-
būt mutuo penas suas. qa alit̃ vis⁹ in-
eēt eis ociosus et superflu⁹. g̊ ibi erit
lumē. pp̄ ibi nō erit v̄ū sulphur g̊ nec
v̄us ignis pari rōe. qa de vtroq aperte
dicit ꝓpheta. Ignis sulphur ⁊ spūs ꝓcel
larū ⁊c̄. Cōfirmat̃ qa i purgatorio ē
sol⁹ ignis. igr̄ ⁊ i iferno Ad oppositū
ē aug⁹. ii. de ci. dei. c. p̄. et. x. Iehēna q̄
stāgnū ignis et sulphuris dicta ē: corpo
re⁹ ignis erit ⁊ cruciabit corpora dāna
torū. Idē gre. iiii. dyalo. parꝫ añ medi
um. Ignē iehēne corporeū eē nō am-
bigo. Ad istam questionem dicen-
dū ꝙ sic. Rō est qa oīs pēa qua corp⁹
patit̃ est pēa corporea sed corpora dā
natoꝝ ibi patiētur p⁹ diē iudicii: qa si
cut beati gaudebūt in anima et glori
abūt̃ in corpore. Ita dānati tristabun
tur in aīa et puniēt̃ in copore Ad p̄
mū argumentū ē opīo btī thōe. ꝙ ig
nis nō aget i corpora dānatoꝝ mate-
rialit̃ siue imutatōe materiali: sed tā-
tū spūali eo mō quo sēsus immutatur
hoc enī cōmune est oī sensui ꝙ sensus
ē susceptiu⁹ specierū sine materia Vn
de sicut ocul⁹ patit̃ a colore ⁊ tn̄ ocul⁹
nō colorat̃ nec alteratur p receptionē
materialem coloris. Ita tact⁹ in dāna
tis immutabitur spūalit̃ a calore ⁊ ta
men non recipiet calorem nec altera-
bitur per calorem. Vnde tenet ꝙ ca-
lor imprimetur sensui tact⁹ s̄m eē spi
rituale: nō materiale Potissimū quod
videtur ad istd̄ mouere ē de cessatiōe
motus celi. de quo argutū fuit. crucia
buntur ergo per formas receptas in-
tentionaliter ab extrinseco nō materi
aliter Sꝫ cōtra illud arguitur qa im
possibile ē rem existētē perfecte pūa-
ri ꝓpria operatiōne. sed ignis erit ibi
realit̃. g̊ poterit calefacē. Similit̃ illa
corpa nō erūt ipassibilia si sint sufficiēt̃
approximata. pp̄ ad p̄ces iosue sol
et lūa steterūt. Iosue. x. Sꝫ si alia corpo
ra celestia nō stetissent. similit̃ tot⁹ or
do corpoꝝ celestiū fuisset mutat⁹. Et
tamē tūc temporis Iosue pugnauit ⁊
in mūdo vbiq naturales actiones fue
rūt. pp̄ corpora celestia n̄ solū agūt

in ista iferiora p motū sȝ p formas su as sicut per diuersos effectus naturales. ergo dato φ qescerēt: adhuc aliaȝ dispositōȝ causaret i istis iferiorib⁹. licet ñ talē alteratiuā generationē rerū et corruptionē sicut mō pp iste articul⁹ dānat⁹ ē parisi⁹ Si celū staret ignis in stupā non ageret pp esto φ nulla naturalit̄ actio eē posset cessāte motu celi. Nō iō cogimur dicē quin ibi erit actio et passio supernaturalit̄ i corporib⁹ dānatorū. Manifestū ē enī φ quasi omīa que circa dānatos ponim⁹ futura sūt supernaturaliter a dīna vtute facienda. nec enī ignis ille infra terrā in perpetuū posset manere violēter. secūdū Aristotelē. Cū nullū violētū sit ppetuū. nec iterū corpora mixta cuiusmodi erūt corpora hoīm possent esse secundum naturā perpetua cū sint cōposita ex contrariis. et multa talia facile ē ducere ad propositū. Ideo dicūt alii φ corpora dānatoꝝ non solū spiritualit̄ sed etiā materialit̄ immutabunt̄ et calefient. Et tunc patet ad pmū argumētū Ad secūdū qd ē directe cōtra illud: dicendū φ illd argumētū est contra vtramq̄ viaȝ quia excellens sensibile corrūpit sēsū. sicut agens naturaliter corrūpit passū. Vnde ad argumentū dicendū. φ deus volet igni coagē ad alterādū: nō ad corrūpendū. quod aug⁹. xxi. de ci. dei. videtur declarare p exempla. quō q̄daȝ aīalia etiam corruptibilia viuunt i igne. Et c. iiii. de Salamādra. Licet secūdū Aristotelē libro de proprietatibus elementorū. nullū aīal in igne posset viuere diu. Certū tamen est pilos eius ab igne nō posse cōsumi. Vnde vtrū φ oportet dicere φ ignis cruciabit et tamē corp⁹ i ppetuū durabit. Sed qualiter ē nobis ignotuȝ. qa certū ē φ illd oportet reducere ad miraculū singulare Ad tertiū de fletu dicūt doctores φ i fletu tria considerāt̄. resolutio lacrimarū et turbatio capitis et oculorū fletus Quātū ad primū nō erit ibi fletus sed tantū quantū ad secūdū sicut argumentū bene deduxit Ad quartū de verme similit̄ sētiūt φ erit spiritualis videlicet remorsus consciētie q orie(t) ex putrefactōe peccati: methaphorice loquēdo et affliget Ad quintū de tenebris dicēdū. φ dispositio inferni erit talis qualis eē poterit. maxīe ad afflictionē dānatorū. visio vero secundū se est delectabil̄ sicut dr̄ primo metha. p accidēs vero ē tristabile secūdū φ aliquod nociuū visu apprehendit̄. Est ergo et erit dispō ifer ni talis φ nichil perspicue ibi videbit̄ sed sub quadam vmbrositate vt illa videāt̄ que anime possūt ingerē afflictionē. Vñ simplicit̄ loquēdo ē magis tenebrosus q̄ lucid⁹. qa ibi nō potit eē ignis nisi fetulēt⁹ et turbid⁹ Ad sextū dicēdū φ ñ solū per ignē punietur dānati Sed sicut dicit basili⁹ super illd Vox domini intercidē. flam. id ē vltima purgatōe mūdi fiet quedā sepatō i elemētꝫ puri ab ipuro. Et qcqd est purū et nobile r̄manet superi⁹ ad gloriā elctoꝝ: qcqd ē fetulētū ⁊ turbiduȝ descēdet ad infernū ad penā dānatoꝝ vt sicut oīs creatura dei erit electꝫ materia gaudii. ita dānatis ex oīb⁹ creaturis fiat tormētū. Et sic intelligūt nō nulli pncipiū precedētꝫ lectionis. Pugnabit cū illo orbis t̄raꝝ ꝯ insēsatos Et illa varia mixtura mltarum secū sulphur pōt vocari. Quia vo pena purgatorii nō ē pncipalit̄ ad affligēdū sȝ ad purgādū ideo dicūt eā p solū ignē fie

ri:nō sic aūt i iferno cū⁹ pena ē ad affligēdū ⁊ nullo mō ad purgādū

CAPITVLVM.VI. LECTIO.LXXIIII.

Melior ē sapīa q̄ vires et vir prudēs magis q̄ fortis. Finis sapie ē hoīez reddē dignū ad alios gubernādū ⁊ regēdū.et iō pmo oñdit quō hō possit ⁊ debeat p donū sapiētie alios gubernare.Secūdo quō hō possit sapiaȝ impetrare .c.vii.In hoc gª c.vi. spūssctūs intendit informare gubernatores reges iudices et prelatos et eos ad aōrē sapie iuitare Postq̄ a spūscō ostēsuȝ ē a principio librivsq; huc quō p iusticiā ⁊ bonos mores pōt hō sapiaȝ acqrere. Hic cōsequēt declarat quō sapia acqsita possit hominē perficere Est tamē notādū ꝙ ista diuisio librivel pcessus nō ē ita precise facta:quin invē ꝗ parte vtrūq; fiat. Nā in precedētib⁹ aliqñ dictū ē:quō sapia possit hoīez pficere.Et in sequētib⁹docebit aliquādo quō hō possit sapiētiā acqrē . Agit eni alternati:nūc de sapia acqrēda:ñc de sapiētia exercēda:videlicet p totuȝ libr.Quia v'o finis et perfectio sapie ē facē hoīez abilē ad seipsū ⁊ ad alios gubernādū v'tuose.Ideo de isto fiē pncipalit intēdit.Vñ intētio hui⁹ capituli ē iformare reges principes iudices et prelatos:quō tā se q̄ sibi subiectos debeāt gubernare.Hoc autē fit in terscalariter ⁊ altnati dupliciviavidelȝ sapiaȝ ɔmēdā ⁊ ad sapiaȝ iclinā vñ ñc ɔmēdat ei⁹ valorē : ñc iuitat ad ei⁹ aōrē ɔtiue p totū capl'ȝ A Cōmēdās igr̄ sapiaȝ i lctōe ista cōpat eā ad fortitudieȝ corpalē q̄ fuit pncipiū pſūptōnis hūane ad alios regēdū ⁊ gubnādū Fortes enim homines ⁊ robusti pmo ceperūt p tirānides debiliores opprimere et eis ad ppriā vtilitatem:nō ad subiectorū ɔmodū dñari.sicut de Neroth pȝ.gñ.x.De q̄ dr̄ ꝙ cepit eē robust⁹ venator hoīȝ corā dño.i.oppssor et extinctor amore dñandi. Intm̄ ei iualuit illa opinio: ꝙ fortitudo corporal' videbatur dignificare hoīeȝ ad pncipatū et etiāvsq; hodie a plurib⁹ fatuis approbat'. quā opīonē elidēdo qa falsū ē dicit:ꝙ ad regēdū⁊ gubnādū melior ē sapia q̄vires ⁊c̄.Sapia iqt q̄ sursū ē.q̄ includit fidē spem et caritatem cū oīb⁹ v'tutib⁹ cardialib⁹: qa ñ loqtur de sapia stricte put est q̄dā v't⁹ itellectualis:pcise sicut in pricipio libri dictuȝ ē Vñ seneca epl'a.vii.dat differentiā inter alias artes ⁊ sapiaȝ.quia alie artes sūt sicut istrumētavite.sicut nauigatio:edificatōvel plātatio Sapientia autē ē arsvite. Idem epl'a.lxxxvi. fm cōes quottatōes. Queris an estimē aliquē futurū esse sapiēteȝ q litteras ne scit.Sapiētia res tradit nō verba đ diuinis humanis que cogitet: de preteritis.de futuris:de caducis:de eternis De ista sapientia loquens . Bernard⁹ in quibusdā sententiis et ponitur auctoritas.viii.libro floruȝ.c.xxix. Distiguit sapientiam triplicem. Sapientiā cordis:sapiētiā oris ⁊ sapientiā operis Et q̄libet ponit i trib⁹cōsistere. a Sapia iquit cordis i penitudine peccatorum preteritorum est.In cōtēmptu presentiū commodorum . In desiderio futurorum premiorum . Inuenisti plane sapiētiā: si pori vite pctā defleas.Si hui⁹ seculi desiderabilia puipendas.Si eternam btitudinē toto desiderio concupiscas . Inuenisti sapiam si tibi horum singula sapiunt prout sūt Hec quidemvt amara ⁊ omnio fugiē

da. Ista vero velut caduca et trāsitoria cōtēnēda. Illa vero vt ꝑfecta bona totis desideriis appetēda: intimi animi quodam sapore diiudices ⁊ discernas hec q̄tū ad sapiētiā cordis De sapia vero oris subdit᷑ sane in his tribus vbis. Affluis sapia vel prudētia. Sit in ore ꝯfessio ꝓprie iniq̄tatis. Sit grar̄ actio et vox laudis. Sit etiā sermo edificationis. De opis sapia dicit sic. Queramus in ope triplicē sapie affluētiam. Ita puto ego q̄tū ad opus ꝑtinet. Illuꝫ copiose satis affluere sapia. quicūqꝫ cōtinēter patiēter et obediēter cōuersat᷑ vt videlꝫ fidelis obediētiā: ꝓpriā mortificet volūtatē hūilis ꝯscia: carnalē parit᷑ ⁊ secularē āputet voluptatē. Hilaris patiētia: vtraqꝫ similit᷑ carnalem et mūdialē viriliť sustineat aduersitatem. hec Bern. Et certe ista sapia melior est q̄ vires Exodi. xxxv. Quisq̄s vestrū est sapiēs veniat ⁊ faciat q̄d dn̄s īperauit. B Est eni sapia triplex. mūdialis: bestialis ⁊ spūalis. Primam habēt ambiciosi ⁊ cupidi. Scd̄aꝫ voluptuosi ⁊ lubrici. Tertiā vero v᷑tuosi et solidi. De ꝑma sapia. ꝑme Corint. iii. Si q̄s videtur sapiēs stult⁹ fiat vt sit sapiēs. Sapia eni hui⁹ mūdi stulticia est apud deū. De ista loquēs btūs Greg. x. mora. exponēs illud. Iob. xii. Deridetur iusti simplicitas dicit sic. Huius mūdi sapia est cor machinatōib⁹ tegere sensū verbis velare que falsa sūt vera ostēdere. ⁊ que vera sūt falsa demōstrare. Hāc qui sciūt ceteros supbiēdo despiciūt. Hāc qui nesciūt subiecti ⁊ timidi ī aliis ipsā mirātur. Hec sibi obsequētib⁹ ꝑcipit honoris culmia querere. adepta tēporalis glorie vanitate gaudere. Irrogata ab aliis mala multiplicius reddere cum vires suppetūt nullis resistentib⁹ cedere. cū virib⁹ possibilitas deest. q̄cq̄d per maliciā explere nō valet. hec pacifica volūtate simulare. Hec Greg. Scd̄a sapia est bestialis de qua dicit᷑ ad Roma. viii. Sapientia carnis īimica est deo. Legi eni dei nō est subiecta. Hāc sequūtur voluptuosi qui totaꝫ suā sollicitudinē circa carnis delicias procurādas apponūt.

Tertia sapia est spūalis ad Colocē. ꝑmo. Inpleamī agnitione voluntatis dei in oī sapia et intellectu spūali. Et Iaco. iii. Que de sursū ē sapia. primū quidē pudica est deinde pacifica. Per primā excludit sapiētiā bestialē. Per secūdā mūdialē que nūq̄ est pacifica. sed semp in turbatiōe ⁊ bello. Hec ergo sapia spūalis sapia scōr̄ est de qua Grego. vbi supra. Iustor̄ sapia est: nil per ostētationē fingere sensū verbis aperire vera vt sūt diligere: falsa deuitare: bona gratis exhibere: mala libētius tolerare q̄ facē. nullā iiurie vltionem querere: pro v᷑itate cōtumeliā lucrum putare. hec iustor̄ simplicitas deridet᷑. ⁊ a mūdi sapiētibus fatuitas reputat᷑. Quid eī mūdo stulti⁹ q̄ amissa nō q̄rere possessa rapiētib⁹ relaxare nullā pro accept̄ iiuriis reddere. imo adiūctis aliis bonis patiaꝫ ꝑbere. Hec Greg. Hec inq̄ sapia melior ē q̄ vires: et vir prudēs magis q̄ fortis. Prudētia et sapia in ꝓposito accipiūtur ꝓ eodē. Prouerbi. xv. Vir prudēs diriget gressus suos. Sed qualit᷑ prudēs h̄ faciat bene docet Sene. de copia v᷑bor̄. Si inquit prudēs es anim⁹ tu⁹ trib⁹ tpibus dispēset᷑. Presentia ordina: futura preuide et preterita recordare. Nā qui nil de preteritis cogitat vitam perdidit. Qui nihil de futuro ꝑmeditat᷑ in omnia incautus īcedit. Sed qualis

ista prudētia esse debet docet in eodē libro Sene. ꝙ nō debet eē inanis sicut aliqui desiderāt prudētes videri: ⁊ sūt astuti. Prudētia inquit imoderata cal lidū facit inimicū attentū: semp aliqd timentē aliquid requirētē astucia ple-num versipellē. simplicitatis inimicū: cōmentatorē culparū et vt postremo a cūctis vno nomine malus homo vo cetur. Prudentia pfecta nec obtusum habet in se aliquid nec vsutū. Hec se- neca. Vbi plane patet ꝙ cū prudētia debet adiūgi simplicitas iuxta doctri nam saluatoris Mathei. x. Estote pru dentes sicut serpētes ⁊ simplices sicut colūbe b Vbi notandū ꝙ triplex est prudētia spētis i bono quā nos cō uenit imitari. Prima est sm Ihero. ꝙ totuȝ corp9 pro salute capitis exponit quo caput iuoluit. Isto modo nos pro capite nr̄o xp̄o nos ⁊ nr̄a exponere de bemus ⁊ ppt honorē dei iiurias susti- nere: tā in corpib9 q̄ in reb9 Secūda prudētia serpētis est ꝙ obturat aures suas. ne audiat incantātes. Querūt ei incantatores venena que in capitibus serpētū sūt ad medicamēta inde cōfi- cienda. Serpēs hoc psentiēs caput suū inter spicas corpis iuolutū abscondit. et vnā aurē applicat ad petrā et aliam cū cauda obturat. Sic nos moralit fa- cere cōuenit Incātatores sūt mali ho- mines ⁊ corrupti alliciētes nos sub spe cie amicicie advicia mundi vel carnis malis suggestionib9 ⁊ exēplis puersis Nos ergo quādo tales incantāt supio rem partē rōnis tanq̄ vnā aurē xp̄o pe tre cōiūgam9. pme ad Corin. x. Et in- feriorē obturem9 cauda id est cogita- tione finis nr̄i quasi cauda corpis vite nr̄e ne illi qui blāde ⁊ lenit voluptates nobis suggerūt ad consensū ptrahāt.

Tertia prudētia est ꝙ pellē veterē deponit. Qn̄ eni senescit ⁊ squamis ⁊ putredine corp9 suū grauari sētit: trā sit per angustū foramen alicui9 petre. vbi pellē veterē oīno relinqt. Et sic re nouat ⁊ sanat Petra sicut prius: xp̄us est Foramīa mlta sūt illi9 plurima vul nera. Cū ergo veterē pellē id est. nr̄aȝ conuersationē corruptā et abhoīabilē deponere volum9 deuota cōtēplatiōe et recordatōne passionis christi p ista foramīa trāseam9. Exodi. xxxiii. Po nā te in foramīe petre et ptegā te de- xtera mea. Et Canti. ii. Veni colūba mea in foraminib9 petre. Et bene di- cit. Estote prudētes sicut serpētes. Nō dicit. Estote pūgētes vel venenū emit tentes. Sed estote prudētes tm̄. Nō ei est creatura ita mala. aut pessima quī in aliquo instruat hominē ad bene vi uendū Ephe. iiii. Deponite vos scd̄m pristinā ꝯuersationē veterē hoīeȝ q cor rūpit scd̄m desideria erroris Duo ta- men requirūtur ad hoc ꝙ serpēs info ramine pellē deponat. Foraminis angustia siue subtilitas. Si eni latum esset sine difficultate trāsiret et pelleȝ veterē secū portaret. Secūdo reqritur stabilitas. Nisi ei esset stabile foramē potius secū ferret q̄ pellē ibi relinque ret. Isto modo si velim9 pellē veteris cōuersationis deponere oportet arctā et angustā viā penitētie ptrāsire. Et h̄ non quomodocūq; sed in stabili pro - posito vitā nostrā in melius cōmutā - di. Nihil eni magis est cōtrariū pru- dentie q̄ instabilis mutabilitas. Vn- de Seneca. Si prudētiā āplecteris. vbi ꝙ idē eris et pro vt rerū ac varietas tē poris exigit Ita a te actionē edes tpi: ne te in aliq̄ mutes sed poti9 aptes ⁊c̄.

LECTIO. LXXV.

Vdite ergo reges ⁊ intelligite.
Discite iudices finiū t̃re. Cū fi-
nis et ꝑfectio sapie sit hoiem dirigere
ad seipsū ⁊ alios v̾tuose regēdū ⁊ h̊ ma
xime ad reges iudices ⁊ p̄latos ꝑtine-
at ⁊ iā declaratū sit ꝙ sñ sapia nō pos-
sūt esse iusti. nec sine iusticia sapiētes
Cōcludit hic spūs scūs ex oib⁹ p̄cedē-
tibus istā ꝑsuasionē. Audite ergo re-
ges et cetera quasi diceret. Vos estis
qui sapientiā et iusticiā subiectis vr̄is
admīstrare tenemini. Sapia vero
sine disciplina haberi nō potest. ergo.
Audite reges ⁊ ṕncipes ⁊ ītelligite. In
p̄s. Et nūc reges ītelligite erudimini
qui iudicatis terrā A Persuadet
ergo spūs scūs in hoc textu q̈ttuor scꝫ
hūilitatē addiscēdi. Audite r̃ges. Sub
tilitatē aduertēdi. Intelligite. Audi-
tatem ingrēdi Discite Seueritatē ex-
equēdi. Iudices finiū terre. Dicit er-
go sic lr̃aliter ordinādo sniaꝫ. O reges
id est quicūq₃ prelati: audite aure cor
poris. qa Ecci. vi. Si dilexeris audire.
sapiēs eris Et hoc est tibi rectori satis
vtile cū sis rex. qa Ecci. x. Rex īsipiēs
ꝑdet pplꝫ suū ꝓpt̃ qđ signant̃ Salomō
cū rex cōstitueret̃ a dn̄o petiit. ii. Pa-
rali. ṕmo. Da mihi dn̄e sapiaꝫ ⁊ intelli
gentiā vt egrediar corā pplo tuo ⁊ in-
grediar. Sed qa nō sufficit aure p̄cipe
re nisi cōcipiat̃ et mente. Ideo subdit
intelligite: qa Prouer. ṕmo Audiens
sapiēs sapiētor erit ⁊ ītelligēs guber-
nacula possidebit. Et iteꝝ vos iudices
finium t̃re. i. vos iudices gn̄ales quia
quāto maior est vestra iurisdictio tā-
to maior requirit̃ in vobis iusticie di
lectio. ysaie. ṕmo Discite bn̄facere: qa
hoc sufficit. Primo g̊ in hac lr̃a re-
gibus ꝑsuadet̃ humilitas addiscendi.

Vn̄ dicit̃. Audite ergo reges. Cū eni
nulla v̾tus nobis innascat̃ neq₃ mora-
lis. ii. Ethi. neq₃ ītellectualis. iii. de aīa
Eo ꝙ aīa est sicut tabula nuda vel ra-
sa ⁊c̄. Reges vero sūme virtutib⁹ indi
geant. Et iterū Auditus sit sensus ml̃
tū disciplinabilis. Iuxta illud. Altius
īmutāt animū demissa per aures. Er
go audite reges. Iudicū. v. Audite re
ges: auribus ꝑcipite pricipes. Omnē
enī regē decet sūme deū colere ⁊ legē
dei scire. Vn̄ Deutro. xvii. Lex mo-
saica precepit sic. Postq̄ sederit rex in
solio regni sui Describet sibi Deutro.
legis hui⁹ involumīe accipiēs exem-
plar a sacerdotib⁹ leuitice trib⁹: et ha-
beat secū: legetq₃ illud oīb⁹ dieb⁹ vite
sue. vt discat timere dn̄m deū suum ⁊
custodire verba ⁊ cerimōias que in le-
ge ei⁹ p̄cepta sūt. Et iō ī coronatione
regis prius q̄ bn̄dictio vel consecratio
sup eū fiat. Ista tria faciet iuramenta
sub hac forma. In xp̄i nomīe ꝓmitto
hec tria pplo xp̄iano mihi subdito. In
primis me p̄cepturū ⁊ opē pro viribus
impēsuꝝ: vt eccl̃a dei ⁊ oīs ppl̃s xp̄ia-
nus veram pacē nr̄o arbitrio in oī tp̄e
cōseruet. Aliud Vt rapacitates ⁊ oēs
iniq̃tates oīb⁹ gradib⁹ int̃dicā. Ter
tiū vt in oībus iudiciis eq̃tatē ⁊ miīam
p̄cipiā vt mihi et vobis īdulgeat miaꝫ
suā clemēs ⁊ misericors de⁹ Ecce q̄ secu-
ra cōscia pōt talis viuere: q̄ habet sub
se q̄si īfinitū ppl̃m regere: cū hec tria
s̃uare in rebelli gēte et falsa sit sūme
difficile Nō enī ad ludū: nec ad hono
rē tm̄ nec ad ociū sed ad ꝑiculū sollici
tudinē et sūmū negocium est vocat⁹.
Postq̄ autē rex p̄dicta iurauerit dictis
sup eū q̄busdā orōib⁹. tūc metropolita
nus inūget ei man⁹ de oleo scīficato ⁊

postea pect⁹ ꝛ scapulas cōpagesqꝫ brachiorꝫ Et tandē de oleo eodē fiet crux sup caput eius postea de crismate cuꝫ orōibus: postea ab episcopis accipiet ensem. ꝛ cū ense totū regnū sibi fideliter ad regēdū sciat eē cōmēdatū dicente Metropolitano [si tamē solēnitatē faciat] Accipe gladiū per manus epi scoporꝫ. licet īdign⁹ vice tamē ꝛ auctoritate apostolorꝫ cōsecrat⁹ tibi regaliter īpositū nr̄e benedictionis officio In defensionē scē dei ecclīe diuinitus ordinatū Et esto mēor de quo psalmista ꝓphetauit dicēs. Accingere gladio tuo sup femur tuū potētissime. vt per eundē vim equitatis exerceas. moleꝫ iniquitatis potēter destruas ꝛ scāꝫ dei ecclesiā. eiusqꝫ fideles ꝓpugnādo ꝓtegas nec minus sub fide. falsos q̄ xp̄ianī noīs hostes execreris ꝛ destruas. viduas ꝛ pupillos clemēter adiuues ꝛ defendas. Desolata restaures ꝛ restaurata cōserues. Vlciscaris īiusta. Cōfirmes bene disposita. quaten⁹ hec agēdo v̓tutū triūphator gloriosus. iusticieqꝫ cultor egregi⁹ cū mūdi saluatore cuius tipū geris in noīe sine fine merearis regnare. Cū accinct⁹ fuerit ense accipiet armillas A metropolitāo cum hac preuia oratione. Accipe armillas sinceriatis ꝛ sapiē dineqꝫ triūphationis iudiciū qbus intelligas oēs operationes tuas contra hostes visibiles posse eē munitas Deinde accipiet palliū. Et post ea coronabit̄. Post illa accipiet anulū. Deinde sceptrū et vltimo virgā. Coronatus ergo episcopos osculetur a quibus choro canente Te deū laudam⁹ ad soliū regale ducitur. Metropolitano dicente. Sta et retine āmodo locū quē hucusqꝫ paterna successione tenuisti hereditario iure tibi delegatū per auctoritatē dei oīpotentis et p̄ntē traditionē nostrā atqꝫ oīm episcoporꝫ ceterorꝫ deiqꝫ fuorum. Et q̄to clerū sacris altarib⁹ ꝓpinqorē prospicis tanto ei potiorē in locis ꝯgruis honorē impēdere memineris quatenus mediator dei ꝛ hoīm te mediatorē cleri et plebis in hoc regni solio ꝯfirmet. et in regnū eternū faciat regnare ies⁹ xp̄s dn̄s nr̄ rex regū ꝛ dn̄s dominātiū Letanie ꝛ alie ml̄te orōnes dicūt̄ sup eū q̄ oēs eū declarāt debere eē cultorē iusticie ꝛ fidei ȝelatorē q̄ sn̄ doctrīa sapiētū exequi nō pōt. Et ideo eis signāter dicit̄ sub figura. Mōtes isrl̄ audite verbū dn̄i. Nō solū aūt isti in sacra scriptura reges dicunt̄. sꝫ etiā clerici q sez alios bene regūt Sicut habet̄. xii. questiōe p̄ma. Duo sūt genera. Et ad hos dici potest. Audite reges. Et p̄me petri. ii. Vos estis gen⁹ electū regale sacerdotiū gēs scā ꝛ pp̄l̄us acq̄sitionis. Sed caueant ne de eis verificet̄ quod dicit Gilbertus de Tornato in quodā sermone. Vos estis inquit genus deiectum seruile sacerdotium: gens prophana: populus perditionis ꝯ Quod absit. Secundo persuadet spiritus sanctus regibus et prelatis nō solum humilitatem addiscendi sed etiam subtilitatem aduertendi Vnde dicit. et intelligite. p̄s. Intelligite insipientes in populo: et stulti aliquando sapite. Intelligere est quasi intus legere hoc est ponderare et recordari ac memoriter retinere. quia legere et non intelligere est negligere. Sed grauiter conqueritur Psalmista. Dominus de celo ꝓspexit super filios hominuꝫ vt videat si est intelligens aut requi-

rens deũ. Et ſequitur. Oẽs declinauerũt ſimul inutiles facti ſũt. ꝛc̃ Tertõ ſuadet ſpũs ſcũs rectoribꝰ: gubernatoribus ac iudicibus aliorũ auiditatem inquirendi cum dicit. Diſcite. Prouer. vi. Vade ad formicam o piger et cõſidera vias eius et diſce ſapientiã. Et idem petiuit pſalmiſta. Da michi intellectum vt diſcã mãdata tua. Et iterũ Mathei vndecimo Diſcite a me qa mitis ſũ et hũilꝰ corde et inuenietis requiẽ aĩabꝰ veſtris. Quãtã auiditatem inquirendi habuerũt principes antiqtus circa ſapiẽtiã patet ſpecialit̃ de Alexandro magno qui per patrem ſuũ Philippũ regem macedonie diſciplinis Ariſtotelis traditus. Cui Ariſtoteli. Philippus mox Alexandro nato hanc epiſtolam deſtinauit. ſicut narrat Aulus gellius libro noctiũ atticarum. Et hec̃ i forma vt ſequit̃. Philippus Ariſtoteli ſalutẽ dicit B Filium mihi genitũ cito quo equidẽ diis habeo referre gratiã: nõ tã proĩde qa natus eſt q̃ pro eo ꝙ eum naſci contingit temporibus vite tue. Spero enim forte vt educatus: eruditꝰ ꝗ a te dignꝰ exiſtat et nobis et iſtaꝝ reꝝ ſucceſſione. Vult ḡ dicẽ ꝙ per doctrinã ariſtotelis et educationẽ ſperaunt filiũ ſuuꝫ fieri dignũ filiatõe regis. et regia ſucceſſione ĩ regno. De ſtudio v̾o Alexãdri magni ſcribit Alexãder neq̃ libro ſuo de naturis reꝝ ſic. Alexandrũ Ariſtotelꝭ diſcipulũ fuiſſe. Macedonem certũ eſt. Cuius cã logicã elaborauit. tã ſedulꝰ ãt naturarũ ĩdagator extitit. macedo: vt in vaſe vitreo in mare miſſus naturas et conſuetudines piſciuꝫ deprehendit. gallum enim ſecum habuit: vt ſup diluculo certificaret̃ per gallicantum. Et in vaſe dicto didicit q̃

mõ inſidie clãdeſtie ꝑpande ſũt ſuper hoſtes in re militari dũ exercitꝰ piſciũ cõtra alios inſurgere cõſpexit. Ordiauit etiã ſicut narrat Plinꝰ aliquot milia hominũ: qui in tota Aſia et Grecia vacarẽt armẽtis aluearibꝰ: piſcinis viuariis. ne quid vel vſq̃ gentiũ ignoraretur. Quicqd vero illi experiebãt̃ Ariſtoteli ſũmo viro ſine mora innotuit. quos Ariſtoteles percũctãdo quinquaginta fere volumina illa preclara de aĩalibꝰ cõdidit. Hec plinꝰ. Licet apud nos nõ niſi decẽ et nouẽ habeantur. Patet ergo iſtꝰ auiditas addiſcẽdi Nos autẽ non mouemur eadeꝫ tanta curioſitate ſcrutari: ſꝫ a ſili ea q̃ ad dei cultũ ꝛ bonos mores pertinẽt ſolũmõ ſtudio ꝯſili pſcrutari. Augꝰ. xix. de ci. dei. c. vi. Ignorãtia iudicis vel ꝑncipis plerũq̃ ẽ calamitas ppl̃i innocẽtis Et baruth. iii. Diſce o princeps vbi ſit ſapientia: vbi prudentia. vbi ſit intellectus et virtus vt ſcias ſimul vbi ſit longiturnitas vite et virtus. vbi ſit lumen oculorũ et pax c Vltio pſuadet gubernatoribꝰ aliorũ ſeueritatẽ exeq̃ndi illd qd iuſtũ eſt cũ dicit. Iudices finiũ terre. Moralit̃ mali dicũt̃ fines t̃re ꝛ in illos debẽt iudices ſeueritateꝫ exercẽ. Vñ de iudice dr̃ ad Ro. xiii. Dei eĩ miſter es ĩvĩdictã: videx in irã ei q malũ agit. Deutro. xvi. Iudices ꝛ magiſtros ꝯſtitues ĩ oĩbꝰ portis tuis vt iudicẽt ppl̃ꝫ tuũ iuſto iudicio nec in alterã partẽ declinẽt. Nõ accipias perſonã nec munera quia munera excecant oculos iudicũ et mutãt verba iuſtorum. Qua in re notandum eſt ne ad ꝓferendã ſententiã nũq̃ ꝑcipites eſſe debeamꝰ ne temẽ indiſcuſſa iudicemꝰ. ne q̃libꝫ mala audita nos moueant ne paſſi dcã ſñ ꝓbatõne credamus

LECTIO.LXXVI.

P Rebete aures vos qui cõtinetis mltitudinē ꝛ placetis vobis i turbis nationū. qm̄ data est a dn̄o ptās vobis. ꝛ virtus ab altissimo: q interrogabit opa vr̄a ꝛ cogitatões scrutabit. P⁹q̄ sp̄ūssc̄us iuitauit ad amorē sapie. Reges. iudices ꝛ p̄latos gn̄aliter. Hic dirigit iuitationē suā specialē ad reges atq̄ iudices malos specialit. Vn̄ postq̄ iuitauit per amicabilē iformationē. Hic iuitat per rationabilē cominationē. Et circa hoc duo facit. Nā pmo ꝓphetat eis penā. Scd̄o ꝓpallat eoꝝ culpā. Scd̄a ps ibi. Qm̄ cū essetis mistri regni. A Et circa pmū tria tāgit cōtra iudices ꝛ iiustos rectores. Primo stat⁹ eoꝝ celsitudinē. Scd̄o act⁹ eorū igratitudinē. Tertio pene eoꝝ certitudinē. Scd̄a ps ibi. Quoniā data ē voƀ ptās a deo. Tertia ps ibi. Qui interrogabit. Dicit ergo primo sic Prebete aures sc3 ad discendū sapiētiā et mores bonos. Prouer. v. Fili mi attē de sapiētiā meā: prudētie mee iclina aurē tuā. Vos qui cōtinetis multitudinem. Non dicit vos qui regitis multitudinē nec docetis sed ꝯtinetis. q. d. Vos qui dn̄m queritis. nō fructū in subditis vr̄is. Cōtra q̄les loquit Ap̄ls pme Petri. v. Nō vt dominātes in clero: sed forma facti gregis ex aīo. Prebete inq̄ aures: nō vnā tātūmodo sed duas. s. cordis et corporis. Luce. viii. Qui habet aures audiēdi audiat. Prebete ergo aures: nō accōmodate: non vendite. Aures eni sapie accōmodāt. qui tantū ad horā doctrine vacāt. Cōtra quales prime Thimo. iiii. Attende tibi et doctrine. Et parū ante. Hec meditare in his esto Vnde Sene. epistola. lxxxiii. Nō cū vacauer̄ philosophandū est: oīa alia negligēda sunt vt huic assideam⁹ cui nullū tp̄s satis magnū est. Et si a puericia vsq̄ ad hūani eui terminos vita ꝓducat. non multū refert: vtrū omittas philosophiā an intermittas. Et ideo prebete aures vr̄as nō accōmodate vel vēdite. Aures suas vēdunt qui discūt ꝓpt vanā gloriā.

Vendūt ei iudices aures receptores munerū qui nihil audiūt de causis paupeꝝ donec munus aduenerit. Mich. iii. Principes ei⁹ mūerib⁹iudicabāt. Prebete ergo aures vos qui cōtinetis mltitudinē ꝛ placetis vobis: nō deo. Quia sm̄ Aug. sup ps. Ad te leuaui. Qui sibi placet deo displicet. In turbis nationū id est mltitudine subditorū ꝛ auditoꝝ ꝛ nō in bonitate eorum quod est cōtra doctrinā sapiētis. Ecci. xvi. Nō iocūderis in filiis ipiis si mltiplicent Non sic sibi placuit iohānes. Canonica sua tertia qui dixit. Maiorē hoꝝ nō habeo gratiā quā vt audiā filios meos in vitate ambulantes. Sic g͂ exp̄mit stat⁹ eoꝝ celsitudinē Cōsequent subiūgit act⁹ eoꝝ igratitudinē ꝛ dicit sic. Quoniā data est a deo ptās vobis ꝛc̄. Illa est magna igratitudo qn̄ hō de bn̄ficiis a deo recepꝫ deū ipugnat. Vn̄ tales cū ideo receperit ptātē vt subditos gubnēt ad hōrē dei ipsos expoliāt. et in ipsis deū inhonorant. Data est inqt vobis potestas non vendita. quasi diceret. Gratis accepistis gratis date. Mathei. x. Et hoc a dn̄o: qa Ioh. xix Nō haberes in me ptātē nisi datū tibi esset desup. Et virtus sc3 cohercēdi malos ꝛ puniēdi reos. Qui interrogabit opa vr̄a. Ecce subiūgit pene eoꝝ certitudinē in iudicio generali. qn̄ de⁹ nō interrogabit hominē tātum: sed opa que testificabūt

cōtra hoīez. Ioh. v. Opera q̄ ego facio testimoniū perhibēt de me. Et nō solū opera: imo et cogitationes scrutabitur. Sapīe p̄mo. In cogitatōib⁹ ipīi int̄rogatio erit. Prebete inq̄t aures. Tria xp̄us exigit vt ei p̄beam⁹ cor: man⁹ ⁊ aures. Cor ad diligēdū. Prouer. xxiii Prebe fili mi cor tuū mihi. Man⁹ ad testimoniū perhibēdū. Ecci. xlvi. dicitur de Samuele. Testimoniū p̄hibuit in cōspectu dei ⁊ xp̄i. Aures ad audiēdum vt hic et Iob. vi. Prebete aures ⁊ videte. Sz est modo de modernis nobilib⁹ sicut de albane narrat Arist. ii. de aīalib⁹. c. ii. Est enī animal magnitudine cerui: tamē cōtra cōsuetudinē omniū aīaliū habens fel in aure simile felli hoīs et amarū valde. Vnde est animal magne ire ⁊ magne ferocitat̄. Sic multi potētes et magni cū tangūt̄ verbo dei. vel cū gn̄aliter cōtra peccata predicatur. In quib⁹ cū se reos sentiunt statim amaricātur et turbantur. Habent enī fel in aure cordis. quorū vnicuiq; dici pōt ill̄d Actuū. viii. Nō est tibi ps neq; sors in sermōe isto. in felle enī amaritudinis ⁊ obligatōe iniq̄tatis video te eē. Notādū q̄ lz p̄latus sit mal⁹ ⁊ subdit⁹ bon⁹ et scūs q̄ diu tn̄ p̄lat⁹ tolerat̄ ab eccl'a maiorē debet habere honorē ⁊ reuerētiā q̄ subdit⁹ p̄pt̄ tres rōes. Primo q̄a p̄lat⁹ gerit vicem dei. Vn̄ de⁹ in ip̄o specialit̄ honorat̄. Et hoc semp debet animare subditū ad honorē sui prelati. Scd̄o q̄a est p̄sona publica. Vn̄ i ip̄o honorat̄ respublica ⁊ bonitas eccl'ie: que maior est q̄ bonitas singularis persone Et ideo cōsueuerunt prelati personalit̄ dicere illud quod in fine horarum dicit̄ pro defunctis: q̄a verbū et oratio p̄lati est quasi oratio m'ltitudinis. Et ideo videtur melior ceteris parib⁹ q̄ oratio singularis p̄sone. Tertio quia prelatio se habet ad v̄tutē. sicut causa efficiēs in aliis v̄tuosis. Vn̄ ip̄a p̄latio honorabilis est: etiā in p̄sona īdigna. Dicit enī philosoph⁹. ix. ethi. Digni⁹ est in aliis causā v̄tutis existere: q̄ in se tantū virtuosum esse.

LECT. LXXVII.

q Voniā cū essetis mistri regni illius nō recte iudicastis: neq; custodistis legem iusticie: neq; scd̄m volūtatē dei ābulastis. Intentio Salomonis i hac parte est refellere ⁊ arguere puersos iudices ⁊ iniquos p̄latos.

Postq̄ sp̄ūssct̄ūs declarauit malo⁊ iudicū futurā penā. Hic accusat ⁊ ppalat future pene causā. Et circa hoc sic p̄cedit. Primo ondit q̄ mali iudices: dn̄i et p̄lati sūt veracit̄ iusticie debitores Scd̄o ondit in quib⁹ sūt iusticie trāsgressores Scd̄a ps ibi. Nō recte iudicastis. Primū declarat sic. Oīs minister obligat̄ ad ministeriū p̄ quo facit pactū cū dn̄o suo. Sz omnis iudex: prelat⁹ et superior facit pactū cū deo: vt sit minister regni hoc est gubernationis ecclesie sub deo. Ergo oīs talis obligat̄ ad hoc misteriū. p̄me ad Corint. xii. Diuisiones ministrationum sūt hoc ē. Diuerse persone in ecclesia ad diuersa ministeria obligāt̄. Idē āt domin⁹ et istam obligationē eis improperat: cū dicit. Q uoniā cum essetis ministri regni illi⁹. Ex quo manifeste concludit̄: q̄ fuerūt iusticie debitores. Omnis enim rex et quicūq; est sub eo est iusticie debitor et oēs sunt mistri regni dei id est ecclesie. secūde. ad Corin. c. iiii. Sic nos existimet' ho

mo vt christi mĩstros. et dispẽsatores misteriorũ dei. Et per cõsequẽs omnes ministri regni dei sũt. ⁊ debitores iusticie quod est ꝓpositũ. Secũdo ostẽdit: ꝙ sũt trãsgressores iusticie. et hoc propter tria. Primo qa male iudicauerũt reos. Scdo. quia iniuste spoliauerũt iustos. Tertio: qa male regulauerũt seipsos Quantũ ad primum dicit. Non recte iudicastis. Quantum ad secũdũ dicit. Neq͙ custodistis legẽ iusticie. Quantũ ad tertiũ dicit. Neq͙ secũdũ volũtatẽ dei ambulastis Dicit ergo eis primo sic. Non recte iudicastis. Hoc aũt fit q̃druplicit̃ sicut docet btũs Greg. in Omelia. et habet̃ in Canone. xi. Questione tertia q̃ttuor.

Quatuor modis humanũ iudiciũ peruertit̃: scilicȝ timiditate: cupiditate: offensione⁊ affectione. Hec est sñia Sed ista sunt verba. Quattuor inquit Gregori⁹ modis iudiciũ hũanũ puertitur. A Timore dũ metu potestatis alicui⁹ v̓itate loq ptimescimus. Cupiditate dũ p̃mio ius alicui⁹ corrũpim⁹. Odio: dũ cõtra quẽlibet aduersariũ molimur. Amore dũ amico vel propinquo cõtẽdim⁹ prestare auxiliũ. Hec Greg. Iudicãt etiã nõ recte quidã propter psonaꝶ acceptionẽ. quidã ꝓpter peruersaȝ intentioneȝ quidã propter debiti ordinis pretermissionem. Quidã ꝓpter psonaꝶ acceptionẽ. Cõtra quos Deutro. p̃mo. Ita paruũ audietis sicut magnũ: nec accipietis cuiusq̃ personã: quia dei iudiciũ est Utinam legẽ istã oẽs iudices attẽderẽt Quoniam dei iudiciũ faciũt Vñ illud facere deberẽt qđ deuȝ velle facere si ibi eẽt credũt. Alii nõ recte iudicãt ꝑpt̃ puersam intẽtionẽ. Intẽdit eni qdã remũerationẽ tẽporalẽ vel in fama vel in pecunia. Cõtra q̃s loquit̃ btũs Grego. et habet̃ in Canone. xi. q. iii. Qui recte. Qui recte inqt iudicat ⁊ p̃miũ remũerationis exspectat fraudẽ in deũ ppetrat qa iusticiã quã gratis ĩpartiri debuit acceptiõe pecunie vẽdidit. Bonis malevtuntur qui pro tpali lucro iuste iudicãt. Tales quippe ad v̓itatẽ nõ iusticie defẽsio sed amor precii ꝓuocat. Quib⁹ si spes nũmi subtrahit̃ cõfesti a iusticie defẽsione discedũt. hec gre. Si ita est ꝙ iudex ꝑpt̃ mũera iusticiaȝ faciẽs dãnat̃. Quid fiet de illo iudice qui ꝑpt̃ mũera in iusticiã iudicabit ?

Tertio sũt qdã q nõ recte iudicant propt̃ ordinis debiti ꝑtermissionẽ Debem⁹ eñi quicũq͙ sum⁹ in supiori gradu positi p̃mo iudicare nosipos ⁊ post ea alios. cõsideratẽs nos eẽ hoĩes ⁊ nõ deos aut dños. p̃me Corin. xi. Si nosmetipsos iudicarem⁹ nõ vtiq͙ iudicaremur a Qual' ãt dȝ eẽ q dȝ alios iudicare bñ lucide declarat Ambro. sup psal. Bti imaclati. Et hẽt̃ i Cano. iii. q. vii. Iudicȝ. Iudicet inqt ille de alteri⁹ errore q nõ hẽt qđ i seipo ꝯdẽnet Iudicet ille q nõ agit eadẽ q̃ in alio punierit puniẽda: ne cũ de alio iudicat in se ferat sñiaȝ. Et iudicet ille q ad ꝓnũciãdũ nll'o odio nll'a offẽsiõe nll'a leuitate ducat̃. Et p⁹ pauca. Bon⁹ iudex nihil ex arbitrio suo fac̃ nec ex dõesti cevolũtat ꝓpetate sȝ iux̃ leges ⁊ iura ꝓnũciat ⁊ scit ⁊ statutiuris obtẽperat nõ idulget ꝓpevolũtati nihil patũ nihil ꝑmeditatũ de domo ꝓfert sed sic audit ita iudicat sȝ sic se hȝ natura discernit obseqt̃ legib⁹ ñ aduersat̃ exaiat cẽ merita ñ mutat. hec ibi. Seqt̃ Neq͙ custodisti legẽ iusticie Ubi oñdit eos fuisse iusticie trãsgressores qa iniuste spoliauerũt iustos Iudx q male iudicat freqn

ter iustū a bonis suis spoliat. Et sicut dicūt doctores ꝯcorditer. Siue tulerit iniquā sniaꝫ ex certa malicia Siue ex iuris ignorantia: tenet ad restitutionē. et ad totū interesse parti lese nisi possit inducere illū ꝑ q̄ iudicauit iiuste ad satisfaciēdū parti lese. Et idē illud intelligit de iudice ordīario vel delegato vel spōte se ingerēte vel acceptāte gratis delegatōnē suā. Si vo aliqs ignarꝰ foret cōpulsus ad iudicādū et peteret cōsiliū a iurisperitis et apponeret diligētiā quā posset ad bene iudicādū. Talis licet ferret iniquā sniam nō tenet ad restitutionē. Sed si fuerit negligēs in petēdo cōsiliū a iurisperitis cū eos posset habuisse tenet ad restitutōem.

Aliud ē hic notādū ꝙ sicut dicitur ex de snia et re iudicata in nouellis inocētii. Cū eterni. Si iudex ecclasticꝰ ordinarꝰ vel delegatꝰ cōtra cōsciaꝫ et iusticiā in grauamē partis in iudicio alterꝰ quicq̄ fecerit per gratiā vel per sortes ab executōe officii ꝑ ānū nouerit se suspēsū. ad estimationē litis parti quā leserit nihilomiꝰ cōdēnādꝰ. Et si durāte suspēsione ingerit se diuinis irregularis est et cū eo solus papa dispensat. Hec ibi. Et ideo illi qui cū iudicibꝰ tractāt vel cōsiliādo: vel supplicādo vel informādo bene sibi cauē debent: ne sint cā quare iudex a veritate declinat. vel propt eorū cōsiliū vel preces vl suggestiōes: qa alias grauit pec cāt ⁊ ad restitutionē parti lese faciēdā tenētur. Et iō quid sit a iudice rogādū docet Tulius. iii. de officiis c. xi. Preclarū a maioribꝰ accepimꝰ morē rogādi iudicem si eū morem tenēmꝰ queꝫ salua fide facere posset. Nā si oīa faciēda sūt que amici volunt nō amicicie tales ꝫ cōiuratōes putāde sūt B

Ad h āt ꝙ iudex legeꝫ iusticie teneat ista tria custodiat. scꝫ exqsitā cause discussionē: facilis credulitat exclusionē et deliberatā sentētie prolationē. De primo et secūdo iob. xxix. Causā quā nesciebā diligētissime inuestigabam. Super qd dicit gre. xix. mora. c. xvi. Maiora crimīa tarde credēda sūt cuꝫ audiūt et sūt citius puniēda cū veraciter cognoscūt. Facilitas ei credulitatis puersū facit dare iudiciū. sicut patꝫ de Putifare principe milit. Pharaonis. gn̄. xxxix. Qui nimis credulꝰ verbis cōiugis innocētem Ioseph carceri mācipauit. De forma discuciēdi causas in iudicio exemplū habemꝰ de domino deo nostro: qui tamē oīa nouit vt deus. geñ. xviii. Clamor inquit dominꝰ ꝫodomorū et gomorreoꝝ multiplicatus est et peccatū eorū aggrauatum est nimis: descēdā et videbo vtruꝫ clamorem qui venit ad me opere cōpleuerint an non est ita vt sciam. Qd exponens magister in historia scolastica dicit sic. Hoc exēplū christꝰ iesus reliquit nobis quasi diceret Mala hominū nō ante credatis q̄ probetis. Inde est ꝙ iudex crimē sibi soli notū punire nō pōt. Hec ille. Secūdo habemꝰ iteratū exemplū ad idē. Io. viii. Quā diligēt xp̄s discussit causam mulieris quā scribe et pharisei de adulterio accusabāt. Primo eni inclinās se deorsū digito scribebat i terra. et rursum erigens se dicit eis. Quis vestrū sine peccato ē. ⁊c̄. Et iterum scribebat i terra. Ecce q̄ morosus fuit anteq̄ voluit sententiare. et q̄ diligent cāꝫ mulieris discutit. Quid āt scribebat ex sacra scp̄tura expssū nō ē. dicunt quidā ꝙ illud idem scripsit qd eis respōdit. Qui sīi pctō est vestrū. ⁊c̄. Glosa dicit ꝙ scribe

bat pctā eorū⁊t quilibet legēt sua. dicit ambro. Et ē ibi in glosa interlineari Q̄ď nō scp̄sit nisi illď ꝓpheticū Terra terra absorbe hos viros abdicatos. Ihero. in quadā ep̄la ad Hyreneū⁊vide ꝛ̄velle qď scripsit. Terra terraꝫ accusat In his ergo exēplis christi pꝫ doctria oīꝫ p̄dictorū triū sine qbꝰ iustū iudicium eē nō pōt. Ad hoc enī ꝙ iudiciuꝫ sit actꝰ iustitie tria exigūꝛ̄. Primo ꝙ ꝓcedat ex inclinatōe iusticie. Secūdo ꝙ procedat ex auctoritate. Tertio ꝙ feraꝛ̄ fm rōeꝫ prudētie. Quia si sit cōtra rōnē iustie diciꝛ̄ iudiciū peruersū vel iniustū. Si sine auctoritate. Diceꝛ̄ iudiciū⁊surpatum. Si sine ratōe prudētie in cāe examīatione Diceꝛ̄ iudicium temerarium. De impatore theodosio et btō Ambrosio legiꝛ̄ ix. libro hystorie tripartite notabilis historia q̄ narraꝛ̄. c. xiiii. Cū ei apď thessalonicā quidā iudices fuissent lapidati. Indignatꝰ Theodosiꝰ omnes passim interimi iussit ꝛ nō p̄cedēte examinatōe iudiciū⁊t septem milia hominum interficerētur. Post hec⁊eīt īparator apď mediolanū⁊bi p̄erat Ambrosius. Cūq; i die solēni imperator in eccīa ingredi voluisset. forī ad ianuā Ambrosiꝰ eum ꝓhibuit et grauissimis obiurgatōibus eū arguit et inꝛ̄ alia dixit sibi sic Quā iqt penitētiā oñdisti pꝰtātas iniquitates q̄re ibi residuū? Tertio accusat spiritusſctūs malos iudices de hoc ꝙ male regulauerunt seipsos. Vñ dicit Neq; secūdū⁊olūtatē dei ambulastis. Ad ro. xii. Nolite ꝯformari huic seculo ſꝫ reformamī in nouitate sēsꝰ⁊rī⁊t ꝓbetis q̄ sit volūtas dei bñplacēs ꝛ pfecta. Nō enī dēnt se ꝯformari sclo sed stare ꝑualide ī rōis iudicio⁊t sācti sint in seipsis q̄ hñt alios ex officio sctificare. i. ad tessa. iiii. Hec est eī volūtas dei sctificatō⁊rā⁊t abstīeatis⁊os a fornicatōe⁊t sciat⁊nusq̄sq; vestrꝫ⁊as suū possidere in sanctificatōe et honore ñ ī passionibꝰ desiderii sicut gētes q̄ ignorāt deū. LEC. LXXVIII.

h Orrēde et cito apparebit vobis quoniā iudiciū durissimū in his q̄ p̄sūt fiet. Exiguo enī cōcediꝛ̄ misericordia. Potētes aūt potēꝛ̄ tormēta patiēꝛ̄. Declarat̄ causis ꝑpꝛ̄ q̄s mali iudices merito poterūt accusari. Hic exequitur de pena qua merebūꝛ̄ iudicialiter cōdēnari Et circa hoc duo facit Primo ostēdit ꝙ cōtra malos iudices fiet iudiciū cū singulari discretione. Secūdo ꝙ hoc fiet cū ratōabili ꝓportione ibi. Exiguo enī Quātū ad primū dicit. Horrēde ꝛ cito appebit voƀ quasi dicēt. Vos q̄ mō horribiles apparet̄ pauperibꝰ ꝛ inocētibꝰ stipati militibꝰ et multitudine famulorū. honorati mūeribꝰ et adulatōibꝰ clericorum ditati pecuniis et habūdātia mūdanorū: onerati scelerībꝰ et debitis pctōruꝫ Cauete q̄a iudex vester xp̄ꝰ horrēde et cito apparebit vobis. Et bñ cauete: q̄a ad Heƀ. x. Horrēdū est incidere ī manꝰ dei viuentis. Et qď faciet vobis iudex iste? Ad hec rñdet sufficiēꝛ̄. Prīo oñdēdo modū quo veniet. Secūdo describendo actū quē intēdit. ibi Q̄m iudiciū durissimū in his qui presūt fiet Quid ꝛ quō christꝰ faciet iniqs p̄latis oñdit p hec verba A Horrende et cito apparebit vobis in quibꝰ docꝫ tria circa aduētū xp̄i ad iudiciū q̄tū pertinet ad malos iudices ꝛ prelatos: q̄ tūc tēporis boīs apparebit benignꝰ ꝛ malignꝰ austerꝰ. Veniet enim vobis malis iudicibꝰ videlicet potēter cū incussione timoris: q̄a horrēde ꝛ̄pēte cū ex

clusione torporis: qa cito et euidenter cū declaratōe vigoris. quia apparebit vobis. Iā enim dicit͛ et ita est: vere tu es de⁹ abscōditus. ysa. xlv. Sed tūc verificabit͛ illud psalmiste. De⁹ manifeste veniet de⁹ nr̄ et nō silebit. Veniet inq̄ p̄mo potēt͛ cū icussione timoris. ⁊ hoc iuste. Nā mō vbicūq̄ veniūt falsi iudices: mali dn̄i incutiūt timorem. Imp ant ei: nō cū pietate: sed cū austeritate. nō amore sed terrore. Cōtra q̊s val de rationabilit͛ loq̄t͛ propheta. Ezech. xxxiiii. Et cōminabit͛ eis deus nūc ꝑ tunc. Ve inquit pastorib⁹ israel q̄ pascebant semetip̄os Nōne greges a pastorib⁹ pascūt͛? quasi diceret sic. Lac comedebatis et lanis operiebami et qd̄ crassū erat occidebatis. Gregē autē meū nō pascebatis qd̄ ifirmuȝ fuit nō cōsolidastis. et quod egrotū nō sanastis. ⁊ qd̄ fractū erat nō alligastis. et qd̄ abiectū est nō r̄duxistis: et qd̄ peri erat nō quesistis: sed cū austeritate ip̄abatis eis et cū potētia. Iustū ē g̊ ꝙ iudex eorū christ⁹ ꝯsimiliter se hēat ad eos. Et ideo eis tūc tēporis horribilis apparebit Sap. v. Vidētes turbabunt͛ timore horribili et mirabūtur in subitatōe insperate salutis imo propt͛ eos et malos cōsules dies iudicii [qui deberet vocari dies ꝯsolatiōis: liberationis promotionis: et amoris] vocat͛ dies tribulatōis et horror̄ Propterea dicit propheta iohel. ii. Sol cōuertet͛ in tenebras et luna in sāguinē anteq̄ veniet dies dn̄i magn⁹ et horribilis Veniet ergo horrende. Secūdo veniet cū exclusione torporis qa cito id ē repēte. Ille qui venit ex inopinato dicit͛ veire cito q̄tūcūq; expectauerit veniē⁹ In rei veritate xp̄s morose eos modo expectat et ipsi sua mora abutūt͛. ⁊ iō cū dixerint pax et securitas tunc repē tin⁹ superueniet eis interit⁹. i. thimo. ii. Quia in p̄s. Viri sāguinū et dolosi n̄ dimidiabūt dies suos. Apoc. xxii Ecce venio cito et merces mea mecū est reddē vnicuiq; secūdū op̄a sua.

Tertio veiet euidenter cū declaratōe vigoris quia tūc videbūt filiū homīs veniētē in nube cū potestate magna ⁊ maiestate. Lu. xxi Verꝫ ē ꝙ nō habēt mō deū p̄ oculis et ideo nō apparet eis. Dicūt eni cū pharaone. Exo. v Quis ē dn̄s vt audiā vocē ei⁹ et dimittā isr̄l? Nescio dn̄m et isr̄l nō dimittā. Sed tūc manifeste se ostēdȝ eis. Abacuck. ii. Adhuc visus procul ⁊ apparebit in finē et nō mētiet͛ si morā fecerit expecta eū quia veniens veniet ⁊ nō tardabit. Sic ergo veniet cōtra malos p̄latos. Sed ad quē fineȝ? Certe ad hoc vt corā toto mūdo faciat vindictā iustā de omnib⁹. Sed principaliter de malis p̄latis et qa tunc iudiciū durissimū in his qui presūt fiet. durū qa male intrauerūt: duri⁹ qa male rexerunt durissimū quia male vixerūt. Fiet ei tūc eis triplex questio. Quō intrasti Quō rexisti? Quō vixisti? Durū iudiciū fiet secularib⁹: duri⁹ malis religios͛. Durissimū puers͛ p̄latī. Dura questio. quare oues xp̄i nō pauerūt auxilio tp̄al͛ subē. Durior q̄re nō pauer̄t v̄bo doctrine. Durissima quare eos nō pauerūt exemplo bōe vite. Dura questio quare ex pauperib⁹ extorsiōes fecerūt. Durior q̄liter bona pauperū cōsūpser̄t. Durissima quare xp̄o et eccl̄ie ꝑ perceptis elemosinis nō seruierunt Dura quare bonos n̄ informauerunt Durior quare malos nō icrepauerūt.

Durissima q̄re ipsimet nō benevixe- rūt. Ergo iudiciū durissimū ī his qui presūt fiet. Patet g̊ ꝙ fiet iudiciū cōt̄ prelatos cū singulari discretiōne. Restat declarare ꝙ hoc fiet proportione rationabili. Est enī iustū ꝙ sic se habeat pena pilati ad penā iude sicut culpa pilati habuit se ad cl̄pā iude. In illa ꝑportione in qua culpa prelati excedit culpā subditi iustū ē ꝙ pēa p̄lati excedit penā subditi Et qa iste excess⁹ ē tal̄ quo maior esse nō pōt. Ideovocat̄ iudiciū durissimū qd̄ infligetur. Et ideo dicit̄ etiam ꝑn̄t̄ ꝙ exiguo cōcedit̄ misericordia: potētes aūt. id est p̄lati potēt̄ tormēta patient̄. Exiguo id est ei q̄ peccauerit per ignorātiā aut fragilitatē cōcedit̄ mīa. id est mior pena. Sꝫ potētes id est prelati sciētes .i. ad sciētiā obligati potēt̄ id ē abūdāt̄ tormēta patiēt̄. Apoc. xviii. Quātū glorificauit se ⁊ in deliciis fuit. tantū date ei tormētū et luctū. quia in corde suo dixit. Sedeo regina etvidua nō sū et luctū nōvidebo. Et exponi pōt de aīa ꝑuersi prelati B Iudiciū in his q̄ p̄sūt fiet. Prelatus ad hoc ꝙ digne presit debet eē luīosus p rectā informatiōne: operosus p sctāꝫ occupatōnē: gratiosus per piā cōpassiōnē. et aīosus p iustā correctiōnē. Primo dico ꝙ prelatus debꝫ eē luīosus per rectā informatiōnē. Sap. vi. Diligite sapiētie lumen omnes qui preestis populis. Hi enim sūt stelle moralit̄. De qb⁹ dicit̄. Gn̄. i. Posuit stellas ī firmamēto celi: vt lucerēt super terrā et preessēt diei ac nocti. diei id ē clericis. nocti id est laicis. Gregorius. xiii. mora Cum is qui sub est seruit ad obsequium restat ꝑculdubio. vt qui preest seruiat adverbuꝫ et cū is qui subest iussis obtēpat: oportet ꝙ qui preest curā sollicitudinis impēdat. Sed iamverificat̄ illud. Iohel̄. ii. Sol et luna obtenebrati sūt et stelle retraxerunt lumē suū. Sol et luna sūt p̄lati maiores: stelle curati minores Secūdo debet esse operosus per sanctam occupatiōnē: temporalia cōtenēdo: sp̄ualia predicādo: sacramēta mīstrando et pauperesvisitando. Ad romanos. xii. Qui preest in sollicitudīe Corpora enim celestia incessāt̄ mouētur ac agūt in ista īferiora. alterāt terrā et elemēta eis subiecta: vt mundus cōtineatur inesse: quia si ipsa ab operatione cessarēt inferioris mūdi species finiretur. Eodem modo prelat⁹ cōtinue et sollicite operosus debet esse: monēdo: corrigēdo: exēplū prebendo. Vnde Ihero. sup exodū. xxviii. c. Tāta debet eē cōuersatio et eruditio pōtificis: vt oīs mot⁹ et gress⁹ ⁊ vniuersa ei⁹ opera notabilia sint. Veritateꝫ mēte cōcipiat. et eam toto habitu resonet et ornatuvt quicquid agit: quicquid loquitur doctrina sit populoruꝫ. Vn̄ sene. ep̄la. ii. Nature ē deteriorib⁹ potiora submittere. Mutis quideꝫ gregib⁹: aut potiora corpora presunt autvehemētissima nō precedit armēta degeneratur⁹. sed q̄ magnitudine. ceteros mares vincit. Elephantorum gregem excellētissim⁹ ducit. summa felicitas erat gentium in aureo seclo: in quo non poterat potentior esse nisi melior. Illo ergo seculo quod aureuꝫ perhibēt penes sapiētes fuisse regnuꝫ iudicāt. quando officium erat imperare non regnum. Et tales tamen duplici digni sūt honore p̄lati. vt scribit̄ prima ad Thimotheum quinto Qui bene presunt presbiteri duplici honore digni habeāt̄: maxime qui laborāt

verbo et doctrina. Et vt scribit Apl'us Paul⁹. p̄me ad Tessal'. v. Rogam⁹ aūt vos f̄res vt noueritis eos q̄ laborāt inter vos et presūt vobis ꝛ dn̄o ꝛ monēt vos vt abūdātius habeatis illos in caritate ꝑpt' op⁹ illoꝝ pacē habete cū eis.

Tertio debet p̄latus bon⁹ eē gratiosus per piā cōpassionē vt cōsolet' pusillanimes suscipiat infirmos patiens sit ad oēs secūdū regulā Aug⁹. iō xp̄s nō iohēꝫ ꝯstituit ꝑncipē eccl'e sue sꝫ petrū qui ifirmus fuerat ꝛ cōpassiōe indiguerat vt cōpassiōis viscera singulariter optineret ꝛ oībus ostēderet Gen̄. xxiiii. Helieser p̄erat oīb⁹ que habuit abrahā Eliezer interp̄tat' dei mei scificatio: et designat p̄latū p cui⁹ discretā elemosinā sctificari debēt subiecti. Bern. sup cc'. Discite subditorū m̄res vos eē debere nō dn̄os. studete magis amari q̄ metui ꝛ si intēdū seueritate opus est paterna sit nō tirānica. matres fouēdo: p̄res corripiēdo vos exhibeatis Suspēdite verbera ꝑducite vbera lacte pīguescāt nō tipo turgescāt. Inno. de. vi. cōdi. hu. Stati vt ābiciosus est ꝑmotus ad honorē: in supbiā extollit' et in iactātiā effrenat' nō curat ꝑdesse sed gl'iatur preesse. ꝑsumit se meliorē quia cernit se supiorē haud bonū facit nō grad⁹ sed virt⁹. Nō dignitas sed magis extollit honestas. Priores dedignat' amicos: notos ignorat hesternos. Sodales cōtēnit antiquos Vultū auertit: ceruicē erigit. fastū oñdit. grādia loquit'. sublimia meditat'. subesse n̄ patit': p̄esse molit' p̄ceps ꝛ audax gl'iosus et arrogans grauis ꝛ importun⁹. Sicut aūt in malos p̄latos fiet iudiciū durissimū: ita bonis dabit' premium maximū. Augustinus in quodā sermone. Nihil est in hac vita ꝛ maxime hoc tempore difficilius laboriosius ꝛ periculosi⁹ episcopi officio sꝫ apd̄ deum nec beati⁹. si eo mō milite'. quomodo iperator n̄r iubet. Quarto p̄latus debet esse aīosus per iustā correctionē Gen̄. p̄. Presit piscib⁹ maris et volatilib⁹ celi ꝛ bestiis t're. Omniq̧ reptili quod mouet' in terra. Pisces maris sūt rebelles ꝛ ociosi Volatilia celi sūt supbi ꝛ abiciosi. Bestie terre auari et pecuniosi. Reptilia: lubrici ꝛ libidinosi. quos oēs debet p̄latus iuste corripere. Et secūdū eccl'asticas sanctiones ad v'tutes reducere. ysa. xxxii. Principes in iudicio preerūt. Sed q̄dā similes sūt miluis q̄ nō antiq̄s gallinas inuadūt. sed pullos interimūt ꝛ similes magistro leonis qui non leonē sed catulū verberat. Sic p̄lati moderni non diuites ꝛ nobiles pctōres. sed paupes. eccl'iastica cēsura castigāt. Sed de quo dolēdū videt'. Tales intēdū ꝑsūt in ecclesia q̄ sūt tenebrosi p ignorātiā ociosi p inaniā. Sediciosi p iracundiā. Ignominosi p īfamiā ꝛ cōtra tales bene loquit'. Ambrosius in suo pastorali. Nihil in h' sc'lo sacerdotib⁹ excellēti⁹. Nihil sublimi⁹ epis repiri pōt vt omni cū dignitate oculis demōstram⁹: digne noscam⁹ Quid sumus? Quid fuimus ꝑfessione actione potius: q̄ noīe demōstremus: vt nomē cōgruat actioni et actio respondeat nomini: ne sit honor sublimis et vita procliuis ne sit deifica professio et illicita actio: ne sit religiosus amict⁹ ꝛ irreligiosus ꝑfect⁹ ne sit grad⁹ excelsus ꝛ deformis excessus: ne locutiōe sinplicitatē simulem⁹ colūbinā. ꝛ mētē habeam⁹ caninā. ne ꝑfessionē mōstrem⁹ ouinā. ꝛ verocitatem habeam⁹ lupinā Cōsimilē sn̄iam dicit Bernardus ad Eugeniū. ii. libro.

Audi inquit cãticũ meũ min⁹ suaue: sed salutare. Mõstruosa res est grad⁹ sũm⁹ et anim⁹ infim⁹. sedes prima et vita ima: lĩgua magniloqua et man⁹ ociosa. Sermo multus et fruct⁹ null⁹ vultus grauis et act⁹ leuis. caput canũ ꝛ coruanũ. facies rugosa et lingua nugosa ingens auctoritas et nutans stabilitas. Hec bernardus.

LECTIO.LXXIX

Non enim subtrahet personã cuiusq̃ domin⁹ qui est dominator omnium necverebitur magnitudinem cuiusq̃: quoniã pusillum et magnũ fecit ipse. et equaliter ẽ illi cura de omnib⁹ Fortiorib⁹ aũt fortior instat cruciatio. Cũ declaratũ sit: ꝙ christ⁹ iudicabit iniquos dominos et puersos ꝓlatos cũ graui districtione. Hic oñdit ꝙ hꝰ fiet sine quacunqꝫ dissimulatione

A Parcũt eni interdum iudices ꝑpter beniuolentiã: interdũ propť impotẽtiam et interdũ ꝑpter negligẽtiã Prio ista tria excludit spũsſctũs a iudice christo. Secũdo subinferť principalis conclusio. ibi. Fortiorib⁹ autẽ fortior istat. ꝛc̃. Quãtũ ad primũ: ꝙ xp⁹ non parcet propter beniuolẽtiam tũc temporie dicit sic. Nõ enĩꝫ subtrahet personam cuiusq̃ dominus. Cautela est frequenter apud iudices mundi. ꝙ persona rea subtrahitur pro certo die. ita ꝙ nõ comparet. Vnde iudex pro die illo nichil facit contra eũ. Sed ista cautela nichil tũcvalebit. qa null⁹ pro tunc se poterit absentare. ii. ad Corintheos quito. Omnes nos manifestari oportet ante tribunal christi ꝛc̃. Ergo dominus non subtrahet per dissimulationẽ personã cuiusq̃. Quia dr̃ act. x. ꝙ deus nõ est acceptor personarum. Et ratõ. quia est dominator oim ꝛ iust⁹ dñator. ergo nulli faciet fauorẽ ii. Re. xxiii. Fortis israel dominator hominũ iustus Sic ergo nulli parcet propť beniuolẽtiam. Secundo nulli parcet propť impotẽtiã. Et quãtum ad hoc dicit. Necverebiť magnitudinẽ cuiusq̃. q. d. Non dimittet propter timorẽ potentie regum vel principũ vel creature cuiusq̃. Et hoc ꝓbat sic Nꝉlus enim artifex ťreť de eo quod fecit et etiã põt destruere quãdovult. qa omnis artifex potentior est suo artificiato. Sed de⁹ fecit pusillũ et magnuꝫ. In ps. Dominus ipse est deus ipse fecit nos et non ipsi nos Tertio deus nulli parcet propter negligentiã: et q̃tum ad hoc dicit ꝙ equaliter est illi cura de omnib⁹. et per ꝯñs nõ pl⁹ negliget punire vnũ q̃ aliũ. Sap. xii. Non ẽ alius deus q̃ tu: cui cura est de omnibus vt oñdas quoniã nõ iniuste iudicas iudiciũ. His ergo tribus causis dissimulatõis exclusis subinfertur cõclusio talis. Fortiorib⁹ aũt. i. illis q fortius et graui⁹ peccauerũt: fortior istat cruciatio. Quia deutro. xxv. Pro mẽsura delicti erit et plagarum modus.

a Circa ista et alia in precedẽtib⁹ lectionibus habita põt esse dubitatio literalis ista. Vtrum liceat iudici cõdẽnare ad mortẽ propť allegata et probata coram se in forma iuri illũ queꝫ scit penitus innocẽtẽ Q ꝺ sic. quia vꝉ lex q̃ precipit cõuictũ de crimine condẽnare est iusta vel iniusta. si iniusta nꝉlus debet ẜm eã iudicare. S iusta nullus contra. Item ii. q. i. Nos ĩ queq̃ dicit Aug⁹. Nos inquit iudiciũ ferre nõ possũ⁹: nisi aut in cõuictũ aut spõte cõfessũ. Ergo si re⁹ ẽ cõuictus aut sponte confessus. licet iudici ferre sẽtẽtiã. cõsequẽtia pꝫ. qa si nõ video hominem

nisi forte: video forte. Itē.iii.q.vii. Iudicet. dicit Ambro. Bon⁹ iudex arbitrio suo nichil facit. nec ex domestici volūtatis ꝓprietate. sed iuxta leges et iura ꝓnuntiat et reuera sicut audit ita iudicat. igitᷣ ſm allegata et probata licet sibi iudicare. Item si licitū esset iudici liberare innocētē cōtra allegata ⁊ ꝓbata. pari rōe etiā poterit quēlibʒ innocētē ſm suā cōsciam iudicare. consequēs falsū. Item iudex in iudicio nō iudicat vt priuata persona. sed vt publica. iō debet sequi noticiā publicam nō suā priuatā. Itē deutro. xix. In ore duorum vel triū stet oē verbū. ergo iudex debet cōdēnare ſm sētētiā testiūʒ

Quia in ista lcōe tāgitᷣ de ꝑsonarū acceptōe. fit ista dubitatio. Vtrū ꝑsoarū acceptio sit pctm̄. Quod nō qa apđ deum nullū est peccatū. sed apud deūʒ est acceptio ꝑsoarū. ergo ipa nō ē peccatū. Minor ōnditᷣ ꝑ illud ad Ro. nono. Cū nōdū nati fuissent et aliquid egissent boni aut mali etc̄. dictū est iacob dilexi: esau aūt odio habui. pꝫ ꝑferre alicui beneficiū ecciasticū ꝓpt̄ ꝯsāguinitatē est acceptio ꝑsone. sed hᷓ n̄ est pctm̄: sed caritas ordinata. qa ad Gal. vi. Operemur bonum ad omnes maxie āt ad domesticos fidei. Et i. thimo. v. Si quis suoꝝ curā nō habʒ domesticoꝝ: fidē negauit ⁊ infideli ē deterior. Sed domestici dicūtᷣ illi qui attingunt ꝯsanguinitatem. Preterea preferre nobilē illitteratum ignobili litterato est acceptio persone. Sed hoc nō est peccatū qa talꝭ magis potest defēdē eccīaʒ q̄ ali⁹. et dn̄s sūm⁹ pōtifex i dispēsatōib⁹ frequētᷣ attēdit nobilitatē facili⁹ eni dispensat cū eis q̄ cū aliis Ergo cū hoc sit acceptio ꝑsonarum: iō nō omnis acceptio personaꝝ ē pctm̄. Similitᷣ facili⁹ dispēsatur cū diuitibus q̄ cum pauperib⁹ ꝙ ꝯtrahāt matrimoniū in gradu ꝓhibito. Preterea eligere min⁹ bonū ad platurā: vbi pōt eligere meliorē videtᷣ esse acceptio ꝑsone. Sed aliquis hn̄s vocē in electione pōt hoc licite facere. qa ſm iura sufficit eligere bonū. extra de electōe. Cū dilecti. Ergo acceptio personarū etiaʒ in spūalib⁹ nō est pctm̄. Confirmatur ratione. quia secūdū statuta eccie. intᷣduʒ electio fieri debʒ de gremio q̄uis extra gremiū magis idonei valeant iueniri. Ergo ecclesia approbat ꝙ fiat acceptio personarū. qa qđ eligere minus bonū ⁊ dimittere maius bonū fit acceptō persone videtur ꝙ acceptio ꝑsonarū nō est pctm̄ pꝫ ex dicto Ihero. Leui. viii. vbi agit de ordinādo sacerdote dicit Ihero. sic Qui ꝑstātior ē ex omni populo qui doctior qui superior qui in omni veritate eminētior. ille eligatur ad sacerdotium. pꝫ acceptio persone in iudicio nō est peccatū. Ecci. iiii. In iudicio esto pupillꝭ misericors vt pater pꝫ exhibere indigno honorē: est acceptio persone. sʒ ad hoc in casu tenemur honorare parentes etiam malos ⁊ malos prelatos Silꝭr ꝯsiliū ē. Leui. xix. Corā cano capite ꝯsurge et honora ꝑsonā senis. Sʒ senes qn̄qꝫ nō sūt virtuosi secūdū illud dan̄. xiii. Egressa ē iiquitas a seniorib⁹ iudicib⁹ q videbātᷣ regē ppl'ʒ Ad oppositū Nihil ꝓhibetᷣ i lege dīna nisi pctm̄. Sed in lege diuina acceptio ꝑsone ꝓhibetᷣ. Deu. i. Nō accipias personā cuiusq̄ et loquitᷣ specialitᷣ i loco iudicii g̊ accipe ꝑsoaʒ i iudicio ē peccatū pꝫ Ia. ii. Nolite i ꝑsoaꝝ acceptōne

habere fidē dn̄i nostri iesu christi. vt dicit glosa Aug. Quis ferat si qs diui tē eligat ad sedē honoris eccie. cōtem pto paupere sanctiore et iustiore. g° ac ceptio personarꝝ in collationib⁹ bene-ficiorū ecciasticorꝝ ē pctm̄ Ad que stionē ē dicēdū ꝙ sic propter istā rōez Oē qd oppoit̄ vtutiviciū ē et pctm̄. Sꝫ acceptio pſoarū opponit̄ iusticie g° est pctm̄ Sciēdū ē enim ꝙ ad iusticiā ꝑ tinet ꝙ bōa diuersa diuersis distribu-antur ꝑsonis ſm valorē et dignitatē ꝑ sonarū. Qn̄ g° aliqs cōsiderat in perso na aliquā cōditionē q̄ non facit eū di-gnū illo qd sibi dat: est acceptio ꝑsone Si aūt cōsiderat ꝯditōez aliquā in ꝑso na: q̄ quidē conditio facit eū dignū be neficio ꝯferēdo. tūc nō ē acceptio per sone sed cause. Et ſm hoc loq̄t̄. Glosa ad ephe. vi. sup illud nō ē personarūꝫ acceptio apud deū. dicens ꝙ iudex iu stus causas attēdat et nō ꝑsonas. B Est ergo acceptio ꝑsone ī iusticia qua prefert̄ persona persōe ꝓpt̄ causā nō dignificātē eū ad illud ad qd prefert̄ Omnis aūt cōditio q̄ nō facit hoīez di gnū illo negocio ad qd ꝑfert̄. ī fertur ſꝫ istū modū loq̄ndi ad ꝑsōaꝫ. Sicut si attēdā in isto diuicias et cōsanguinita tē. et propter istas conditōnes ꝓmoue am illū ad magisteriū vel platōez acce ptio ꝑsone ē: qa causa me mouēs nō ē cōditio que facit eū dignū honore col lato. Sed si attēdā in isto cōsanguinita tē ⁊ ꝓpt̄ hoc lego sibi. x. lib. vel instituo eū heredē ⁊ dimitto extraneū nō ē ac ceptio persōe ſꝫ cause: qa ista causa fa cit eū dignū ⁊ ꝓportionatū huic bene-ficio. qd ē assequi patrimoniū meum Vnde accipere personā in proposito nō est acceptare personā hois. Sꝫ acce ptare ad hoc bn̄ficiū ꝓpt̄ ꝯditōez non dignificātē eū ad beneficiū ꝯferēdūꝫ

Per hoc ad rōnes. Ad ꝑmū ē datio duplex. Vna ꝑtinēs ad iusticiā qn̄ ali qs dat quod debet et cui debet ⁊ qn̄ et ſm qd debet et ista donatio ꝓprie non cadit in deo qui nichil debet creature simpliciter loquēdo Alia ē datio siue donatio ꝓpe ꝑtinēs ad liberalitatē vbi hō dat et tamē nō tenet̄ ad hoc: ſꝫ dat grat̄ mō acceptio personarꝝ ē iniusti-cia et nō cōsistit nisi in dōationib⁹ ꝑti-nētib⁹ ad iusticiā Et iō ī acceptione dei vel ꝑdestinatione nō est acceptio ꝑsōe qa de⁹ nō facit iniustū creature sue eā reprobādo. sicut nec facit iustā creatu rā ipsā ꝑdestinādo. et ideo ī mere gra tiosis nō peccat hō dādo vni et nō alte ri cū neutri teneat̄ qcq̄ dare Ad se-cūdū de promotōe cōsāguineorꝝ disti guēdū ē ꝙ ꝯsāguinei ꝑlati aut sūt mi n⁹ digni simplicit̄ et ꝑ respectū ad be neficiū ꝯferendū et ꝑ respectū ad bo nū cōe aut sūt eque digni vt alii. In ꝑ-mo casu ꝓmouere eos ⁊ dimittē dig niores est acceptio personarū. Idē in dispensatione spūalium quorum nō est dominus sed tantum dispensator. i. Cori. iiii. Sic nos existimet hō vt mi nistros xp̄i ⁊ dispēsatores ministerio-rū dei. vn̄ ad illā clausulā refert qdā ī casu ꝑmo. Mos ē ꝑlatis dare ꝑbēdas bn̄ nat̄. Aut bn̄ nūmat̄ vel eorū sang uine natis. Ergo ꝑbende nō dicūt̄ sed emende. In secūdo casu licet ꝑlato ꝑ-ferre consanguineos suos quia salteꝫ vident̄ acceptiores ī hoc ꝙ possūt de eis magis confidere ꝙ negocia eccle sie cū eovnanimit̄ tractabunt. Ad ter ciū de promotōe nobiliū ⁊ dispēsatōe cū eis facta. dicēdū ꝙ q̄uis lrātura sim pliciter loquendo magis r̄ddat homi nem ydoneūꝫ ad promotionē ī eccle-

sia. In casu tamē nobilitas fulcita bonis morib⁹ plus pōt expedire ecclesie in resistēdo rebellib⁹ ꝛ lupis oues iua dentib⁹ q̄ possit lr̄atura. Et in casu debet lr̄ature p̄poni talis nobilitas nec ē acceptio psone in casu illo. Secus eēt si equevaleret eccl'e litteratura simplicis sicut p̄eminētia nobilis et isto modo forte nō est acceptio psone in collatione ep̄atus dimittere vnū bonū theologū et pmouere vnū bonū iuristā ꝛ canonistā vbi negocia eccl'e sūt litigiosa. ut ille per iura sua defēdat meli⁹ libertates eccl'e. q̄uis simplicit' loquēdo Theologia magis dignificet hoīe₃ ad regimē aīarū. Canones tn̄ magis dignificāt hoīe₃ ad defensionē decimarū et exactionē earū Quod aūt cū nobilibus fiūt dispēsationes in cōtrahēdo matrimonia infra grad⁹ phibitos. et nō cū paupib⁹: nō est acceptio psonarū Nā causa dispēsādi cū nobilibus est cōfirmatio ꝛ m'tiplicatio pacis inter maiores in eccl'ia que causa apud paupes non habet'. Ad quartū de electione min⁹ boni dicendū q͡ aliter est loquēdū de electione apud forū iudiciale ꝛ aliter apd forū conscietie. Apd forū publicū nō vocat' electio viciosa. si nō eligat simplicit' meliorē quia sic omnis electio de facili calūniā paterētur. Et ideo sufficit eligere bonū scd₃ iura. nec obligat' homo ad eligēdum meliorē ſm iura illa. sed ſm cōsciētia₃ eligētis necesse est q͡ eligat illū quem reputat meliorē vel simplicit' vel ad illā dignitatē pro tūc pēsatis circūstātiis pticularib⁹ que ad eccl'a₃ tūc cōtingūt. Et alias ē acceptio psone ꝛ mēdaciū cōtra cōscia₃ eligēdo. Ad cōfirmationē de eligēdo ifra gremiū. dicēdum q͡ illi qui sūt de gremio cōitatis psueuerūt cōiter vtiliores eē ab bonū cōmune eccl'e in qua sūt nutriti q̄ aduenticii. Et ideo statuit' q͡ de gremio poci⁹ eligat' si aliquis ibi sit ydone⁹. si nō. fiat de aliis Sicut p₃. dis. lxi. Null⁹ et dis. lxiii. Sacroꝝ. Ad q̄ntū q͡ homo debet in iudicio misereri paup̄is q̄tū pōt rōnabilit' sine lesione iusticie et nō cōtra iusticiā. q̄a Exo. xxiii. Pauperis quoq͡ nō misereberis in iudicio

Ad sextū de exhibitōne reuerētie idignis. dicēdū q͡ honor est exhibitio reuerētie in testioniū v'tutis. vnde sola v'tus est debita causa honoris. Aliqui tamē honorātur pPter v'tutē ppriam. aliqui ppt' v'tutē alienā sicut mali prelati honorātur q̄a gerūt psonā dei et cōitatis cui p̄ficiunt' ſm illd. pu̇er. xxvi. Sicut qui mittit lapidē i aceruū mercurii. sic qui tribuit isipiēti honorem. Mercuri⁹ est deus mercatorum Aceruus cōputi vel ratiocinii. vocat' aceru⁹ mercurii. Cōputāt aūt q̄nq͡ cū lapidib⁹. Sicut igit' ibi ponit' vn⁹ lapillus pro decē libris. Ita ponit' in eccl'ia q̄nq͡ vn⁹ ydeota vel isipiēs loco plati ꝛ loco dei. Senes honorātur ppt' v'tutis apparētiā. ꝛ diuites ppt' bonitatē reipublice cui p̄sumūt' vtiles eē. nō propter diuitias honorātur. Vn̄ Glo. super illud Ia. ii. Nolite in psonaꝝ acceptione hr̄e fidē fratres mei Qui diuitem ppt' diuitias hōrat grauit' peccat.

LECTIO. LXXX.

a Dvos g̊ frēs sūt hi ſmōes mei vt discāt sapia₃. ꝛ nō excidāt. Qui ei custodierit iusticiā ei⁹: iuste iudicabūtur Et q̄ didicerit iusta iueniēt quid rn̄deāt. Postq̄ declaratū est ꝛ determinatū de rigore ꝛ districtiōe q̄lit' de⁹ faciet cōtra falsos iudices: dn̄os ꝛ platos in generali. In hac pte docet spūs

sanctus quō sibi debēt cōtra illud iudiciū ꝑpendere in speciali. Duo aūt sunt eis necessaria A Sapia q̄ ad deū Iusticia quo ad ꝓximū. Est eni sapia theosobia.i.verꝰ dei cultꝰ.ſm Damascenū Iusticia est v̓tus directiua in his que sūt ad ꝓximū.ſm Arist.v.Ethicorū ſm ista tria fiunt. Nā primo docet eos deū deuote colē. Scd̄o ad ꝓximuꝫ iusticiā exercere.et tertio eis ꝓmittit ꝙ si hec seruauerit poterūt in iudicio sine periculo respōdere.scd̄a pars ibi. Qui enī custodierit iusticiā eiꝰ ⁊ q didicerint iusta. Conclusū est satis com mēdādo.cōminādo ⁊ iuitādo.qa disciplina sapie iudicibꝰ ꝓncipibꝰ ⁊ p̄latis ē sūme necessaria. Sꝫ qa monitio generalis non sufficit nisi moniti audiāt ⁊ aduertant. Ideo eos in hac pte excitat magis efficacit̓ explicādo vel replicādo et magis eoꝝ statū exponēdo. Et dat̓ exēplū p̄latis.ꝙ nō est satis gn̄alia p̄dicare cū curā habeāt aiaꝝ.ſꝫ necesse habēt in casu ad pticularia descēdē qn̄ ifamia seu rebellioꝯpellit. Et ideo verū est ꝙ in p̄cedētibꝰ satis dictū ē regibus ⁊ p̄latis ꝙ addiscāt̓ sapiaꝫ: qa tn̄ reges ⁊ p̄sides sūt nimis desides ad ea que eis rōnabilit̓ psuadētur. Ideo replicat inculcādo A dvos ergo reges.i. ecclaꝝ rectores ⁊ p̄lati.qcūq; sūt hi sermones mei qui videlꝫ p̄cesserūt ⁊ etiā qui sequūt̓ vt discatis sapiaꝫ non illā que deorsū est que est terrena aialis ⁊ diabolica. Sed illā que de sursū ē Ia.iii. De qua Ecci.p̄mo.Oīs sapia a dn̄o deo est. ⁊ cū illo fuit sempꝛ est an̄ euū Et nō excidatis videlꝫ a gr̄a in culpā. Sed ꝯtinuetis pseuerātes finalit̓ in caritate.p̄mo Cori.xiii.Caritas nūq̄ excidit. Et quia possibile est ꝙ nūq̄ excidatis declarat cōsequēter. qui enī custodierint iusticiā eius id est sapientie increate que est xp̄s. iuste iudicabunt̓ id est iusticie p̄miū recipiēt pro mercede.p̄.thimo.iiii. De reliquo reposita est mihi corona ⁊c̄. Et soli tales inueniēt in iudicio quid respōdeāt xp̄o opponēti. Et ideo subdit. Qui didicerint iusta inueniēt quid respōdeāt. Et sic soluit̓ questio Iob.ix.posita Si repente interroget. quis respōdebit ei. Certe qui didicerūt iusta.inueniēt qd respōdeāt Vbi notandū ꝙ respōdere debemus q̄tuor generibꝰ disputātiū ⁊ arguētiū. a Contra nos Arguet deus per geometricas demōstratiōes mūdus per rethoricas psuasiōes. demon per sophisticas obligationes. Et caro per insolubiles deductiones. Primo ergo deus arguit demonstratiue disputando vt nos doceat et corrigat. Procedūt enī sue demōstrationes ab īmediatis ⁊ notissimis nobis.quia ex peccatis nostris. Ioh.xvi. Ipse arguet mūdū de pctis Et ideo ad rōes dei nō patet respōsio nisi affirmatiua. Quia si dixerimꝰ quia pctm̄ nō habemꝰ nos ipsos seducimꝰ et veritas in nobis nō est.p̄: Ioh.p̄. Vn̄ Iob.ix. Quātus ego sū vt respondeā ei ⁊ loquar v̓bis meis cū eo qui etiā si habuero qppiā iustuꝫ nō respōdebo. sed meū iudicē depcabor. Sic respōdit mulier deprehensa in adulterio Ioh.viii. qn̄ xp̄us ei geometricas demōstrationes digito protraxit in terra. Et ideo ꝯfusionē cōclusionis euasit dicente sibi christo. Nec ego te cōdēno. vade ⁊ noli āplius peccare. Sic respondit dauid ad nathā.ii. Regūxii. cū eū argueret de adulterio ⁊ hōicidio. Peccaui inquit. Cui statī. Nathā. Trāstulit dn̄s pctm̄ tuū. Scd̄o arguit mūdus per rethoricas persua-

siones. Apocal. iii. Suadeo tibi eme a me aurũ ignitũ probatũ vt locuples fias ⁊ vestimẽtis albis īduaris. Est enī psuasio mũdi. Vt colligas lucreris et vndecũq₃ pquiras ⁊ cũ diues fcũs fueris tunc per elemosinas ⁊ opa pietatis deo satisfacies pro pctis. Vñ mũd⁹ pmo psuadet querere que sũt mũdi et postea cõsulit que sũt dei. Xps docet ordinẽ oppositũ Mathei. vi. Q uerite pmo regnũ dei ⁊ iusticiã ei⁹. Vñ sicut rethoric⁹ p exẽpla suadet. Ita mund⁹. Nonne abrahã diues fuit? David rex magnific⁹? Gregorius elemosinari⁹? Et sic de aliis mltis scis qui cũ sctitate diuitias habuerunt. Sed iste rationes nõ debẽt xpianos mouere. qa licet cũ diuitiis xpo bñ seruire sit possibibile: est tamẽ securi⁹ viã pauptatis eligere et maioris pfectionis. Et ideo mũdo respõdeam⁹ illud Actuũ. xxvi. In modico psuades me xpanũ fieri. Et queram⁹ ab eo quã securitatẽ nobis faciet q₃ viuam⁹ donec diuites efficiamur et q₃ tũc bonã habebim⁹ volũtatem ad elemosinas faciẽdũ. De hac respõsione in ps. Respõdit ei in via vtutis sue paucitatẽ dierum meo₄ nũcia mihi. Romanus quidã nomīe priscus quesiuit frequẽter a Marciali coco: qualis ipse foret si fieret diues ⁊ potẽs. Et respõditq₃ sibi sic Dic mihi: si tu fias leo qualis eris? Vñ historiã istã describit sic. Valeri⁹ libro Epygramatũ. xiii. Sepe rogare soles qualis sũ prisce futurus. Si fiã locuples: simq₃ repẽte potens. Quãq posse putas mores narrare futuros. Dic mihi si fias tu leo qualis eris. Tertio arguit diabol⁹ per sophisticas obligationes. Obligat enī hoiem ad sustinẽdũ falsũ. Vñ añ primũ peccatũ fecit falsi positionẽ mulieri. Geñ. iii. Neqq moriemi. s₃ eritis sicut dii. Et cõsequẽter concludit dñs oĩbus q suas obligatões admittũt. In ps. Declinãtes aũt ī obligatões adducet dñs cũ opantib⁹ iniqtatẽ. Et iõ dicamus illud Dañ. iii. Nõ oportet nos de hac re respondere tibi. Q uarto caro arguit tẽptatiue per insolubiliu₃ deductiones: qa ipsi⁹ argumẽtatões vix solutionẽ recipiũt. In quib⁹ quotidiana pugna et rara victoria. Iaco. p. Vnusqsq₃ tẽptat̃ a pcupiscẽtia sua abstract⁹ ⁊ illectus. Isti respõdeam⁹ iuxta tres famosas ⁊ antiqs opiniones soluẽdi insolubilia. Fuerũt enī antiqtus cassãtes restringẽtes ⁊ respõdẽtes per trãscasũ. Cassãtes dicebãtur quia ipsũ actũ negabãt de quo puenit insolubile. Nos g̊ scd₃ oẽs vias istas carni respõdeam⁹ ⁊ primo enī in pncipio cassem⁹ actũ aĩe a quo puenit tẽptatio destruam⁹ videl₃ fedã ymaginationẽ de venera voluptate. Hoc est enī q₃ caput fpẽtis totalit̃ pquassãdũ est. In ps Cõquassabit capita in terra multorũ. Et tũc talis cogitatio est materia vtutis et nõ culpa. nec pro tali offẽdit̃ deus. ysa. xlii. Calamũ quassatũ nõ cõteret Scdo etiã respõdeam⁹ per restrictionẽ ne carnis curã in desideriis faciam⁹ vt sensualitas restringat̃ legib⁹ rõis. Exodi. xxviii. Strĩgat̃ rõnale cũ anulis suphũeralis Tertio respõdeamus per trãscasũ cogitãdo q̃ cito caro decidet ⁊ trãsibit in terrã. p. Mach. p. Decidit in lectum et cognouit quia moreretur. De ista respõsiõe. ii. Cori. p. Ipsi ī nobis ipsis respõsũ mortis habuim⁹ vt nõ sim⁹ fidẽtes in nobis sed in deo Et qui sic didicerit iusta in pñti īueniẽt quid respondeãt in futuro.

LECTIO. LXXXI.

c Oncupiſcite ergo ſermões me-
os ⁊ diligite illos⁊ habebitis di-
ſciplinā. Clara eſt ⁊ que nūq̄ marceſſit
ſapiaꝛ facile videtᷣ ab his q diligūt eā
et iuenitᷣ ab his q querūt eā. Declara
ta cōcluſione pricipali videlꝫ ꝙ reges
et ꝑſides tenentᷣ ſtudere ſapie. Hic oñ
dit per quē modū hoc fit eis poſſibile
poſſet eni aliqs ſe forſitā excuſare. ꝙ
nō poſſꝫ iſtā ſapiaꝫ attingere. cū ſapia
videatᷣ eē poſſeſſio diuina nō hūana:
ſicut dicitᷣ primo metha. Sed hoc ex-
cludit ſpūſſcūs in hac pte oñdēs ꝙ ſa-
pientia iſta que eſt cognitio dei ꝑ fidē
et amorē nō solū eſt vnicuiqꝫ poſſibi-
lis imo multū facilis. que quidē facili
tas patet ex trib⁹. Nā ipſa habetᷣ ſi di-
ligatᷣ. apparet ſi appetatᷣ⁊ tertio occur
rit ſi inquiratᷣ. Et ſm hoc iſta lr̄a diui
ditᷣ i tres ptes. Nā primo oñdit ꝙ iſta
ſapia que eſt cult⁹ dei per cognitionē ⁊
amorē habetᷣ ſi diligatᷣ. ſcdo ꝙ appet
ſi appetatᷣ. Et tertio occurrit ſi inqratᷣ
Scda ps ibi. Preoccupat aūt ſi q ſe cō-
cupiſcat. Et tertia ibi. Q m̄ dignos ſe-
ipſa. Dicuntᷣ g̃ duo de ſapia in iſta le-
ctione. Primū ꝙ ipa habet eťnitatē in
pmanēdo. aliud ꝙ habet facilitatē in
occurrēdo. Cōcupiſcite g̃ ſermões me
os. Cōcupiſcētia nutrimēti eſt ſignuꝫ
ſanitatis⁊ bone diſpoſitionis in corpe
Et ꝑ oppoſitū abhoiatio cibi ⁊ pot⁹. eſt
ſignū manifeſtū grauis infirmitatis
Moralitᷣ ſermo dei eſt cibus aīe xp̄ia
ne. Mathei. iiii. Nō in ſolo pane viuit
homo: ſed in oī v̄bo qđ pcedit de ore
dei. dixit xp̄s ad diabolū V n̄ Ambro
ſius i q̄dā ſmōe de q̄dragesima Q uiſ
ꝙ v̄bo dei paſcitᷣ terrenū pabulū non
requirit. nec eni pōt panē ſcī capere q
pane reficitᷣ ſaluatoris: negligit panē

vel famē corpis qui pabulo lectiōis in
tendit: nec vētris curā habere poterit
qui alimēta verbi celeſtis acqrit. Ipſa
eſt enī refectio q̄ ſaginat aīam. q̄ ipin
guat viſcera cū de diuinis ſcripturis ci
bū eloquii pħenis accipim⁹ Q uādo g̃
ſic eſt ꝙ pſona q̄cūqꝫ deſiderat legere
et audire ſermões dei ⁊ cū delectatiōe
ſibi icorporet: ſignū eſt ſanitatis ꝯſcie
vel ſaltē bone diſpoſitiōis ad ſanitatē
Iheremie. xv Inuēti ſūt ſermões tui ⁊
comedi eos⁊ factū eſt mihi verbū tuū
in gaudiū⁊ in leticiā cordis mei. Et ꝑ
oppoſitū illi qui nullū saporē in diui-
nis ſcripturis experiuntur. nec aliquā
dulcedinē ſentiunt. ſignū eſt ꝙ ſtoma
chus eoꝝ replet⁹ eſt amaris hūorib⁹⁊
grauitᷣ ifirmantᷣ. In Pſalmo. Omnē
eſcam abhominata eſt aīma eorū ⁊c̄.
Concupiſcite dicit chriſtus ſermones
meos et diligite eos Diligere il-
los eſt ſeruare. Iohānis decimoquar-
to. Si quis diligit me ſermonem me-
um ſeruabit. quia ſecundum beatum
Gregorium. Probatio dilectionis eſt
exhibitio operis. Non enim ſufficit
ſermones chriſti in memoria porta-
re niſi ſeruentur in vita. V nde Au-
guſtinus ſuper illđ Pſalmiſte. In quo
corrigit adoleſcentior viam ſuam in
cuſtodiendo ſermones tuos. Cuſtodi-
tio ſermonū dei intelligenda eſt ope-
ratio preceptorum V nde fruſtra enī
cuſtodiuntur in memoria ſi non cuſto
diuntur in vita. Nam verba dei
tenendo agunt: ne obliuiſcantur: non
tamen agunt viuendo vt corrigantur
Et habebitis diſciplinam. Q uia ſecū
dum Gregorium Obſeruantia man-
datorum aperit intelligentiā oculorū
vel occultoꝝ. V n̄ qui diligunt ſermo

nes christi habebunt disciplinā a
Quid autē sit disciplina docet hugo de disciplina nouicioꝝ dicēs. Disciplina ē cōuersatio bona et honesta cui parꝝ est mala nō facere. sed studet etiā in his q̄ bn̄ agit per cūcta irreprehēsibil' apparere. Disciplina est enī omnium mēbrorū mot⁹ ordiat⁹ et dispositio decēs in oī habitu et actione. Hec hugo. De eadē bern. in quadā ep̄la O q̄ compositū reddit omnē corporis statum: nec nō et mētis habitū disciplina. ceruicē submittit: ponit supcilia: cōponit vultū. ligat oculos: chachinnos cohibꝫ moderat' liguā frenat gulā: sedat iraꝫ huius disciplina scola ē studiuꝫ sacre theologie vbi poti⁹ deuotionib⁹ q̄ questionib⁹ intendēdū est. Vnde hugo ī p̄allegato libro. Vos iq̄t fratres q scolā discipline iam intrastis. in lectione diuina pl⁹ debetis querere q̄d mores vestros ad virtutē instruat q̄ q̄d sēsū acuat ad subtilitatem. magis q̄ velle informari precep̄ti scripturaꝝ q̄ questionib⁹ impediri. Cū ergo dīnas scripturas legitis sollerter perpendite q̄d ibi dictum sit ad excitandum in vobis amorē dei. quid ad cōtēptū seculi quid ad cauēdū insidias īimici. quid ad bonos effectus nutriēdos. et quid ad praua desideria extiguēda valeat. ⁊ quid cor citius p cōpunctionis ardorē accēdat. quid disciplinā in opere quid humilitatē in cogitatōe. quid obediētiā ī p̄ceptis. quid patientiā ī aduersis habere doceat. Quid deniq̄ ad augēda bona sedulū ⁊ ad mala cauēda doceat esse circūspectū. Hec hugo. Et ideo Seneca ep̄la vicesima. docet ꝙ causa quare scolares nō sūt morigerati partim ē ex pte doctoris. partim ex parte discipulorū. Aliq̄d iq̄t p̄cipiētū vicio peccatur. qui vos docent subtiliter disputare et nō vtiliter viuere aliquid discētiū qui propositū ad preceptores afferūt. non animi excolēdi. sed ingeniuꝫ vult dicere ꝙ hec sola ē intētio scolarium cōmunit' ingeniū colere per sciaꝫ Nō aūt aīm p̄ v̄tutes. Sed talē ordinē nō tenuit psalmista q dicit. Bonitateꝫ disciplinā et sciam doce me. Clara ē ⁊ que nū q̄ marcessit sapia. q. d. merito ē diligēda scriptura sacra. quia clara est et nō turbida. In p̄s. Calix me⁹ inebrians q̄ preclar⁹ est. Iste enī calix est ita dulcis ꝙ q̄to magis magis q̄ hō gustat tāto magis delectādo sitit. Ecci. xxiiii Qui edūt me adhuc esurient et q bibūt me adhuc sitiēt. Et ideo aie nō curiose circa iura mūdi ⁊ nō curanti de dulci claritate scripture diuine dr̄. Iheremie. ii. Quid tibi vis in viis egypti vt bibas aquā turbidā Egypt⁹ tenebra īterp̄tat' ⁊ significat mūdū. vie mūdi sūt sollicitudīes seculi vl' scole legū secularīū. In istis viis bibit' aq̄ turbida q̄ scia turbatiua per quā mali ad turbādū bonos reddūt' audaces Sꝫ oppositū de lege dei dicit. p̄s. Pax multa diligentib⁹ legē tuā Clara ē inq̄t ⁊ q̄ nū q̄ marcescet sapia. Iō solebāt ātiquitus sapientes coronari lauro In signū ꝙ sicut laurus seruat viriditateꝫ perpetuam. ita sapientia nunquam arescit. Et ideo probat Aristoteles primo posteriorum. ꝙ omnis scientia ē de perpetuis. Et q̄uis sit ita nobilis ē tamen inuentu facilis. Vnde subdit. Facile videtur ab his qui diligūt eam Sapientie septimo. Optaui et datus ē michi sensus et inuocaui et venit ad me. s. sapientia. Ecce q̄ faciliter. Ia. p̄. Si quis vestrum indiget sapientia postulet a deo qui dat omnibus affluent'

et nõ īproperat ⁊ dabit̃ ei. vñ pietas. boni mores. et orõ deuota. sũt vie ad istã sapiã3 acqrẽdã. vñ Aug. li.i. de moribꝰ monachoꝝ. In sacris diuinitꝰ īspiratis neq̃ oẽs a qbꝰ qrit̃ docere possũt neq̃ oẽs q qrũt discere digni sũt. Sed ad hoc ꝙ vitatis scīa doceat̃ ⁊ videat̃ ⁊ diligẽtia ⁊ pietas adhibẽda est. altero fiet vt sciẽtes īueniamur altero vt mereamur. Hec ibi. Non tñ videt̃ nisi ab his q diligũt eã. Amãti eñ oĩa sũt facilia rõ est qa mẽs sine delectatiõe est ceca. Sapie. ii. Excecauit eñ eos malicia sua. Et Sopho. p̃. Ambulãt vt ceci qa dño peccauerũt. Et īuenit̃ ab his q qrũt eã. nõ ab ociosis q eã nõ reqrũt. Quereda est eñ certo loco certo tpe ⁊ certo mõ si debeat īueniri. Certo loco qa in penitẽtia Iob. xxviii. Nõ īuenitur in t̃ra suauit̃ viuẽtiũ. s3 in t̃ra aspe viuẽtiũ. Et iõ īuẽta est in dañ. ⁊ sociis eiꝰ q cõtẽnẽtes cibos regios legumibꝰ vescebãt̃. Et iõ de eis dr̃ Dañ. p̃. Pueris ãt his deꝰ dedit sciã ⁊ disciplinã in oĩ libro ⁊ sapiã. Certo tpe qa ꝯtinue Lu. xi. Petite ⁊ accipietis: qrite ⁊ īuenietis: pulsate et apiet̃ vobis. Certo mõ: qa hũilit̃. puer. xi. vbi est hũilitas ibi et sapiã. Sap. p̃. In simplicitate cordis qrite illũ Bern. s̃moẽ. xxiiii. Si nolumꝰ q̃rere frustra deũ. q̃ramꝰ eũ sc3 vaciter: freq̃ẽter ⁊ pseuerãter: vt nec q̃ramꝰ p illo aliud: nec cũ illo alid nec ab illo ad alid ꝯuertamur. Facilꝰ ẽ ei celũ et t̃rã trãsire q̃ vt sic q̃rẽs nõ īueniat. sic petẽs nõ accipiat. et sic pulsãti nõ apiat̃. b Sed in h̃ est mirabile ꝙ deus queri nõ põt nisi prius īueniatur. quia nullꝰ eum querit nisi aliquo modo īuenerit. Vñ Ber. de diligẽdo deo. Nemo te dñe querere valet nisi qui prius īuenerit. Vis g̃ inueniri vt queraris: vis queri vt inueniaris. Hec Ber. in ps̃. Letet̃ cor q̃rẽtiũ dñm: q̃rite faciẽ eius semp. Q d exponẽs btũs Aug. dicit sic. Si semp q̃rit̃. Q ñ īuenitur? Forte qñ facie ad faciẽ eũ viderimꝰ sicuti est. Adhuc q̃rẽdꝰ erit ⁊ sine fine querẽdus qa sine fine amandus.

Causa est diuine bonitatis immẽsitas que videri põt: ꝯprehẽdi nõ potest et ideo semp põt haberi ⁊ tñ sp queri. Vñ Aug. sup Ioh. dicit. Queramꝰ inueniẽdũ: queramꝰ inuẽtũ: ⁊ īueniẽdus querat̃: occultꝰ est. vt īuẽtꝰ q̃rat̃: īmẽsꝰ est. Et licet īueniri possit: nõ tñ pfecte in hac vita. Cũ eñ sit vita. non pfecte põt repiri in regione vmbre mortis. Vn aug. ꝯtra q̃rẽtes btĩtudinẽ in hac vita. dicit sic. iiii. ꝯfes. c. xii. Redite p̃uaricatores ad cor ⁊ īherete illi q fecit vos. State cũ eo ⁊ stabiles reqescite cũ eo ⁊ quieti eritis. Qui itis ĩ aspa: quo itis? Bonũ qd amatis ab illo est. S3 q̃tũ ad illũ bonũ nõ est ⁊ suaue s3 amarũ erit iuste. qa iĩuste amat̃ desto illo qc qd abs illo est. Quo vultis adhuc ambulare vias difficiles ⁊ laboriosas imo nõ est reqes. vbi q̃ritis eũ q̃rite qd q̃ritis. s3 ibi nõ est vbi q̃ritis: btã3 vitã q̃ritis in regiõe mortis: nõ est illuc Quo modo nec vita beata vbi nec vita?

LECTIO. LXXXII.

p Reoccupat aũt qui se cõcupiscũt vt illis se por oñdat q de luce vigilauerit ad illã nõ laborabit. assidẽtẽ eñ illã foribꝰ suis īueniet Postq̃ spiritusſctũs facilitatẽ acq̃rẽdi sapiã3 declarauit ex duobus. tũ qa habet̃ si diligat̃: tũ qa apparet si appetat̃. Hic oñdit illd idẽ ex tertio videl3 qa occurrit si querat̃. Et circa hoc dicit duo. p̃mo ꝙ puenit se amãtes. Scdo ꝙ associat vigilãtes Quãtũ ad p̃mũ dic̃ sic

Preoccupat āt q se ɔcupiscūt. i. deꝰ ipse qui est sapia icreata ꝑoccupat per gratiā ꝑuenientem eos q effectualit̃ diligūt illū. Et inuenīri pōt sꝫ ꝑueniri nō pōt. Sed cōtra videt̃ ꝙ nos deū ꝑoccupare ⁊ ꝑuenire deberemꝰ. Quia in Psalmo. Preoccupemꝰ faciē eiꝰ in ɔfessione. Respōdeo ꝙ ibi loquit̃ ps. de iudice futuro et venturo ad iudiciū cuiꝰ faciē ꝑoccupare debemꝰ p cōfessionē laudis sue et fraudis nr̃e. Hic aūt loquit̃ spūsscūs de actu meritorio. In quo ip̄e nos ꝑuenit gr̄a ꝑueniēte sine qua nullū opꝰ meritoriū exercere valemus. Preoccupat ergo q se cōcupiscūt vt illis se prior ondat Ber. O dulcis iesu primꝰes in accessu et vltimus in recessu. ꝓme Ioh. iiii. In hoc est caritas dei nō qa nos dilexerimꝰ deum sed qm̄ ip̄e prior dilexit nos Et sic preuenit se amātes. Scd̄o associat vigilātes. Et quātū ad hoc subdit q de luce vigilauerit ad illā etc̄. Sicut dormire est sensus hr̄e ligatos ita vigilare: est sensus hr̄e solutos et actualit̃ operātes. Illi g̊ q ītellectu et affectu bn̄ vtūt̃ secūdū ꝑncipia iuris naturalis. vel secūdū pricipia fidei tales dicunt̃ vigilātes. Sed de luce vigilāt q mane statī a iuuētute in bonis opibꝰ se exercent Ecci. xxxix Iustꝰcor suū tradit advigilādū diluculo ad dn̄m qui fecit illum. Et talis qui sic vigilauerit ad sapiam id est deū qui est sapia increata nō laborabit frustra. vel diu. vel nō laborabit. id est modicū laborabit in cōparatione illius boni quod acquirit. Ecci. li. Modicum laboraui et inueni mihi multā requiē. Et quare nō inuanū laborabit? Certe quia statim ip̄ꝫ deum inueniet assidentē foribꝰ suis. a

Fores per quas anima habet accessū ad deum et ad sapientiā veritatis sūt ꝑncipia prima tā practica q̄ speculatiua. Practica sicut hoc facias alii quod tibi vis fieri⁊ quod tibi nō vis fieri: alteri ne feceris. Speculatiua sicut alterū cōtradictorioꝶ dicit̃ de quolibet ⁊ de nullo eorūdē ambo simul sicut patet. iiii. Metha. Per hec g̊ ꝑncipia tāq̄ per quasdā portas. siue quasdaꝫ fores aīa hūana habet ingressū ad deum cognoscēdū et ad sciētiā v̓itatis iuueniendam. Et iō dicit Aristo. ii. methaphi. ꝙ theologia id est cōsideratio de vitate partim est facilis et ꝑtim difficilis. Quia quātū ad prima ꝑncipia circa q̄ nō cōtingit errare est facilis. Circa cōclusiōes vero ab eis deductas circa q̄s vario modo cōtingit errare est valde difficilis: qa prima principia sūt sicut fores domoꝶ de qbꝰ ꝓuerbialit̃ dicit̃ In foribꝰqs delinq̄t. qa introitꝰ in domū defacili cognoscit̃ et nihil qd̄ ibi ponit̃ latet Sed interiora domꝰlatere possūt etiā alias prudentē p̄ntē scrutatorē. Prouerbioꝶ. viii. Sapiētia in ipsis foribꝰloquit̃ dicēs. O viri advos clamito. et vox mea ad filios hoīm. Intelligite paruuli astuciā⁊ insipiētes aīaduertite. Sic ergo q de lu. vi. ad sapiaꝫ nō laborabit. Assidētē enī illaꝫ foribꝰ suis iueniet. hoc est sapiaꝫ creatā vel increatā inueniet assidentē foribus suis. id est manifeste patentem in itellectu pricipioꝶ: qa cognitio existendi deū oībus hoībus naturalit̃ est inserta Sicut dicit Damascenꝰlibro. i. caplo. iii. Et Boeciꝰ de cōsolatōe. libro tertio. ꝓsa. ii. Est aūt mētibꝰ hoīm veri boniq; naturalit̃ inserta cupiditas.

Ad idem. Tulius libro primo. de

natura deoꝝ. Insitas vel potiꝰ inatas cognitiones habemus Que enim gens aut genus hominū quod nō habeat sine doctrina anticipationē quādam deoꝝ quā Epycurus vocat ꝓlem sin. id est anteceptā aīo rei quādā informationē sīn q̄ nec intelligit̄ quicq̄ nec queri nec disputari potest. Idē li. ii. Quid potest esse tam apertuꝫ tam perspicuū. cum celū suspicimus celestia que contemplati sumus q̄ esse aliquod numē ꝑstantissime mentis: quo hec regātur. Sed contra istam videtur esse illd̄ quod scribitur. ꝓuer. viii. Beatus homo qui audit me ⁊ qui vigilat ad fores meas quotidie Ergo sapiētia nō statim inuenit̄ assidēs in foribus. Dicendū est ꝙ inuenitur statim quātum ad intellectū principioꝝ: et quātum ad noticiā dei generalē. Sed non inuenitur statim perfecte quia qui aliquid nouit plus nosse cupit. Fores vero sapientie. in ꝓuerbiis dicunt̄ doctores per quos habemꝰ ingressū ad sapientiā. Et ad illas fores oportet vigilare quotidie. Ecci. vi. Si videris sensatum euigila ad illū et gradus ostioruꝫ illius exterat pes tuus B Et notādum circa materiaꝫ lectionis huius ꝙ triplex causa expm̄it̄ i scriptura quare vigilare ⁊ vigilāter nos hr̄e debemꝰ in oībus videlꝫ hostilitas crudelis rebellationis. vtilitas fidelis āministrationis et debilitas terrestris inhabitationis. Quātū ad primū homies existentes in bello mortali nō possūt sūnovacare Nos aūt sumus in cōtinuis bellis. In Psalmo Cōculcauer̄t me inimici mei tota die ⁊c̄. Ergo necesse habemus vigilare. Grues sicut dicūt naturales inter se vigilias diuidunt. Et illa que vigilare debet lapidē tenet in pedibus. vt si illa dormierit lapis cadens alias excitet et seipsam. Si ergo auis insensata que vigilare tenet̄. sic sibi ꝓuidet cōtra sonū. Multo magis cōtra somnū peccati cautelā continuā adhibere debemꝰ. prima Petri q̄nto. Fr̄es sobrii estote ⁊ vigilate ⁊c̄ Et bene adiungens ꝑmittit sobrietatē vigilie. Nā ebrietatē sequit̄ necessario multꝰ somnꝰ. Est aūt de diabolo isto aduersario sicut de q̄daꝫ duce Cartagineñ. Refert Sextꝰ Iuliꝰ Frōtinꝰ. stratage. libro. ii. caplo. v. quod est de insidiis. Dux iste bellum habuit contra quosdam de affrica qui Cartagineñ. rebellabant. Fuerūt isti de affrica auidi nimis ad bibendū vinum ꝙ intelligens dux vsus est cōtra eos tali cautela. Accepit multa dolia vini ⁊ miscuit cū vino succū cuiusdā herbe que vocat̄ mādragora. que quidē herba est mirabiliter sonifera. sicut docꝫ Aristo. primo de somno et vigilia. Facit enim homines ita profunde dormire ꝙ fiunt insensibiles. et ideo solet dari hominibꝰ qui sunt propter aliquā infirmitatem curandam secādi vt possint sine dolore secari. Dolia ergo vini sic infecti dimisit iste dux in tentoriis suis ⁊ fugit. ad cautelā tentoria derelinquēs: affrici gaudentes tentoria inuadunt. et inuenientes victualia cum vino in abūdantia comederunt et biberūt de isto vino infecto et statim oēs sic oppressi sunt somno ꝙ nullo modo se iuuare potuerūt. hoc explorās dux iste predictus de nocte rediit sup eos missos sicut voluit trucidauit. Ista cautela moraliter loquendo vtitur diabolꝰ cōtra homines Vinū quod letificat de-

signat leticiā et lasciuiā secularez. Istā leticiā siue iocūditatē mūdi diabolus sic cōmiscuit succo mādragore id ē delectatōi luxurie ꝙ oēs de eo bibentes fiunt quasi insēsibiles. Mandragora enī est herba habēs masculū ⁊ femellā et omnia lineamēta corporis hūani in se prefert et ad gn̄atōis fecūditatē cōfert. Gn̄. xxx. Dicit rachel sorori sue lye de iacob viro suo. Dormiat tecū hac nocte ꝓ mādragora filii tui. Et ideo mādragora voluptatē carīs significat. Quia ergo tota mūdana iocunditas inter homīes his dieb⁹ procurā te diabolo qui nos semper cautelose querit debellare de succo voluptatis. ē infecta. ideo homines viciosi dormiunt ī peccatis et ad correptionē prelatorū: predicationes doctoꝝ reperiuntur insensibiles: vt dicat quilibet illorū illud puer. xxiii. Verberauerunt me et nō dolui. traxerūt me et nō sensi. qn̄ euigilabo et rursū via repiā. Nō sic vos carissimi. sȝ sicut dicit̄. ii. Cori. vi. In oīb⁹ exhibeam⁹ nosmetipōs sicut dei ministros. Et infra. Invigiliis in ieiuniis ī castitate ī scia. Nota tria sciētiā ꝓcedētia. vigilias ieiunia et castitatem Secūda cā quare nos ī hac vita vigilare debem⁹ est vtilitas fidel' amministratōis. Sū⁹ enī sicut serui vigilātes de nocte et expectātes aduētū dn̄i de nuptiis redeuntis. nuptie sūt ī celo ineffabilis gaudii de sacrosctā vnione deitatis infinite ad naturā hūanā. De his nuptiis dn̄s noster ventūrus est in die iudicii descēsurus ad mūdū totū iudicādū finaliter Et ideo. math. xxxiiii. Vigilate quia nescitis q̄ hora dn̄s vester ventur⁹ sit. Et Luce xii. Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes Et vos similes hominib⁹ expectātib⁹ dn̄m suū qn̄ reuertatur a nuptiis. vt cū venerit et pulsauerit cōfestim apperiāt ei Bt̄i serui illi quos cū venerit dominus inuenerit vigilantes. Et licet oēs vigilare debea⁹ maxime tamē prelati quorū cure subditorū anime sūt cōmmisse. In cuius signū cū christ⁹ discipulos suos dormiētes inuenisset speciali⁹ ceteris increpauit petrū dicēs. Symō dormis: nō potuisti vna hora vigilare mecū? Tertia causa quare in p̄nti moraliter vigilare debem⁹ est debilitas terrestr̄i habitationis. homo qui iaceret in domo ruinosa ex omni parte debili et simul cū hoc sciret ꝙ aliq̄s exteri⁹ suffoderȝ continue muros ad eū occidēdū: non daret se sōno si esset prudēs sed sollertivigilie. Dom⁹ anime est corp⁹ luteū vel terreū. Iob. iiii. Habitant dom⁹ luteas et terrenū habēt fūdamētū: et cōsumūtur velut a tinea. Fossor ē mors qui indefesse nititur perfodere domū nostrā vt furet̄ animā cū pctīs si possȝ vel cū penis debitis pro pctō. Et iō bene dr̄ math. xxxiiii. Si sciret p̄rfamilias qua hora fur veniret vigilaret vtiq̄ et non sineret perfodi domū suā. Sed timēdū ē ꝙ ē de nobis sicut de pueris recenter natis. Dicit enī Aristoteles. primo de sōno et vigilia. c. v. Q̄d pueri quādo pariūt̄ dormiūt. ⁊ habēt oculos clausos propter cōsuetudinē dormiendi in matrice. Sic ē de multis tā diu inoleuit in eis cōsuetudo indulgēdi negligētie pigritie et accidie ꝙ vigilare nō possūt. Sed cauendū est a trib⁹ malis passionib⁹ que accidūt in somnis sicut docet. Arist. libro preallegato. Epylēn. Ephyaltes ⁊ letargia. Epylētia est cerebri passio faciens hoīem cadere subito et inopinato. Ephyaltes

est passio in sono faciens hoi apparere q aliqs eu oppmit et nititur suffocare. vn illis q hnt hac passione videtur comunit q illa vetula icubat sup eos et nititur suffocare. Letargia e ifirmitas compelles homine dormire et dormiendo mori. Moralit iste tres passiones tria vicia generalia significat qbus iuoluit tot9 mud9. Supbi naq et ambiciosi q ad grad9 et honores nitutur ascedere. Epylemtici sut quia supbia casu habet. Et claudian9 in maiori yma tollut in altu vt casu grauiore ruant. Lubrici siue luxuriosi patiuntur ephyalten: quia vetula illa e caro corrupta p pctm eis supeminet et dnatur et depmit eos ne resurgant. Auari vo sut letargici idest obliuiosi q quanto plura a deo percipiut. tanto magis obliuiscut ta sui q dei Vnde glosa super illud ps. De9 de9 meus ad te de luce vigilo. Sitiuit in te aia mea q multipliciter tibi caro mea etc. Ad deu vigilat q vere dei memor est. Ad deuz dormit q deu obliuiscitur. No sic vos carissimi Sicut dicit .i. Thessz. v. Non dormiam9 sicut ceteri. sed vigilem9 et sobrii sim9 etc. LEC. LXXXIII

c Ogitare g de illa sesus est psummat9 et q vigilauerit propter illaz cito securus erit. qm dignos seipsa circuit querens. et in viis suis ostedet se illis hilariter et in omi prouidetia occurret illis A Due sut coclusioes quas spussanctus intendit pncipaliter in hac pte capituli vsq ad fine de sapietia declarare. Vna e q i ei9 acqsitioe est facilitas. Alia e q in eius possessione e felicitas. et de istis duob9 agit altnatim: nuc declarado facillitatem sapientiam acqrendi. nuc pmendado felicitate sapientia possidedi. Cosequit aut possessione sapientie duplex felicitas videlz teporal et etna. et de vtraqz fit hic descriptio: et nuc de vna nuc de alia vicissim Diuidit ergo textus p lectus in duas partes. Na pmo ondit felicitate que e in sapie possessioe. Secudo felicitate q e in eius acquisitioe Secuda ps ibi. Qm dignos Quantuz ad prima parte dicit q duplicem perfectione confert homini sapia que cosistit in vero cultu dei. Na excludit ab homine qtum ad roale: errore falsitatis. qtu ad irascibilem timore aduersitatis. Quatu ad pmu dicit sic. Cogitare de illa. i. de sapientia increata q est cult9 veri dei est sesus consumatus. id est sensus veraciter informat9 sine deceptione. Sensus enim multiplicit decipiuntur. Aliquando propter idispositone organi. Sicut lingua febricitatis iudicat dulce amaru. Aliqn propt indispositione medii. Sicut oculus iudicat baculum esse fractum cuius vna medietas est in aere et alia in aqua. aliquado propt elogatione obiecti. Sic oculus iudicat sole esse pedalis quatitatis. et sic de aliis. Propt quod sincera veritas no est a sesib9 expeteda sm aug. scdo soliloqoru. Et ideo iudiciuz sesus dicitur impfectum et incosumatum nisi per rationis snia3 reguletur In solis ergo sapietib9 qui sensualitati dominat p ratone est sesus consumatus Vn aug. i. li. de libero arbitrio. c. xviii. Sapiens e qui regno metis omni libidinis subiugatione semota pacatus est. Et Ecci. xxi. Cosumatio tioris dei sapia et sesus. Et per oppositu3 stulto[rum] sesus sp est incosumatus. qa i sesualitate stat. et sm roe3. no viuit. et ideo vocat supi9 c. iiii. Rai icosumati Frageet iqt rami icosumati Sic g sapi

entia excludit ab homine q̃tũ ad ratõ nalem errorẽ falsitatis. Secũdo exclu dit timorẽ penalitatis. Et q̃tũ ad hoc dicit. Qui vigilauerit ꝓpt̃ illã cito se- cur⁹ erit. Cito: quia p⁹ mortẽ q̃ veniet valde cito hẽbit securitatẽ q̃ ẽ ps potis sima btitudis. Vñ dicit aug. xiii. de trinitate. loq̃ns de futura btitudĩe Oẽ qđ ibi erit bonũ erit. et ip̃e sũm⁹ de⁹ sũ mũ bonũ erit atꝫ ad fruẽdũ eũ amãti b⁹ p̃sto erit ⁊ qđ ẽ oĩo btĩssimũ. ita sẽp fore certũ erit. Quilibet ergo bonus cito securus erit. Apoc. xxii. Ecce ve- nio cito et merces mea mecũ est red- dere vnicuiq; secundũ opera sua. Et a poc. i. Significauit de⁹ que oportet fi eri cito. Et ideo signãter dicit. Qui vi gilauerit propt̃ illã cito secur⁹ erit ad differẽtiã hoĩꝫ lasciuoꝝ q vigilias mĺ tas faciũt nõ propt̃ cultũ dei: sed pro- pt̃ cultũ carnis. quoꝝ q̃dã vigilant ad gulam. quidã ad p̃dã: q̃dã ad luxuriã vigilãt. quidã ꝑpt̃ gulã et ad suas volu ptates explendas. dc q̃b⁹ dr̃. Sap. xiiii Insanie plenas vigilias hñtes. Alii vi gilãt ad p̃dã sicut fures latrones ⁊ p̃do nes. Iob. xxxiiii. Vigilãtes ad p̃dã p̃- parãt panẽ liberĩ agroꝝ ñ suũ ⁊ vineam eius quã vi oppresserũt vindemiãt Plaut⁹ i quadã cõedia. Ve apđ q̃s vi giliã mĺtã i noctẽ ꝑtrahũt. Tãtũ enim seruis suis de vita q̃tũ de nocte aufert Tertii vigilãt ad luxuriã. Iob. xxiiii. Oc̃lus adĺteri obseruat caliginẽ dicẽs Nõ videbit ocul⁹ Seq̃t̃ sc̃da. ps lctõ nis. In q̃ oñdit̃ facilitas sapiaꝫ acq̃rẽ- di ex trib⁹. Ille ei q nos q̃rit ⁊ q se nob̃ oñdit ⁊ q i oĩ tp̃e nob̃ occurrit facilit̃ i uenit̃ a nobis. Sed sapia increata q̃ de us est sic se habet ad nos ꝙ ip̃a circuit q̃rẽs dignos se et in viis suis. i. in p̃ce ptis ostẽdit se eis hilarit̃. et i oĩ ꝓuidẽ

tia occurrit illis. Dicit ergo sic. Facile inuenit̃ q̃m̃ dignos seip̃a circuit q̃rens id est ad modũ circũeuntĩ ⁊ q̃rẽtĩ se ha bet q̃a ex oĩ tẽpore dat nobis de⁹ oc- casionẽ eũ cognoscẽdi et amãdi. Vn- de aug⁹ q̃rto cõfessionũ. c. viii. Celũ et terra ⁊ oĩa q̃ in eis sũt. Ecce vndiq; mi hi dicũt vt te amẽ: nec cessãt dicere oĩ b⁹ vt sint iexcusabiles B Circuiuit xp⁹ q̃rẽs nos i terra i aere i iferno Au gustin⁹. xi. cõfessio. c. ii. Quesisti nõ q̃ rẽtes te. quesisti autem vt queram⁹ te. Quesiuit nos in terra docẽdo. In cru ce moriendo. Ac p insignia passionis sue gloriosa misericorditer ad regna celestia nos incitãdo In infernũ descẽ dẽdo. vt i viis suis ostendit se illis hi- larit̃. Vie xp̃i sũt precepta christi. Se mite sũt cõsilia. In p̃s. Vias tuas dñe demõstra mihi et semitas tuas edoce me. Et hoc hilariter. puer. xvi. In hi- laritate vult⁹ regis vita et clemẽtia ei⁹ quasi imber serotin⁹. Et in omni pro uidentia occurret illis Docet enĩ Tul lius secũdo rethorice ꝙ prudẽtie tres sunt partes. memoria prouidẽtia et i tellectiua. Mẽoria ẽ p quã aĩ⁹ repetit illa que fuerũt. Intellectiua ẽ per quaꝫ ea prospicit q̃ sũt. Prouidẽtia per quã futuri aliquid videt̃ anteq̃ fit. Vñ ꝓ- uidẽtia proprio nomine sũpta est pñs notio futurũ tractãs euẽtũ. In omni ergo specie ꝓuidẽtie de⁹ occurrit dili- gẽtib⁹ docẽs quid eis expedit recorda ri quid meditari quid p̃stolari Vult g̃ dicere spũs sc̃tũs ꝙ de⁹ se diligẽtibus in oĩ ꝓuidẽtia occurrit. i. gratiam tri- buit non solũ bene ordinãdi p̃ñtia. sꝫ etiã prouidẽdi de fuurits b Vbi notãđ ꝙ ad pfcm̃ r̃gimẽ hũane vite q̃ druplex prouidẽtia ẽ necessaria: vide lꝫ legaliũ statutorũ. tpaliũ thesauroꝝ

ꝑsonaliū meritorū et regulariū rn̄sorum. Primā prouidētiā tenet̄ facere r̄ges: principes: et prelati: iusticiarii: ꝯsiliari· ⁊ regū mīstri vtvidelicet leges instituantur iuste q̄ conuenientes cōes tā diuitib⁹ q̄ pauperib⁹ ordināntur. Hec autē ꝓuidētia de thesauro sacre scripture procedere deb3. Lex eni que obuiat sacre scripture decretis ecclesie et bonis morib⁹ nullius deb3 esse momēti Sicut dicitur ī cano. dist. x Nō licet. Vbi etiā felix papa ad quēdā· imperatorē sic scribit. Certū est h̄ reb⁹ vestris eē salutare vt cū de causis dei agit̄ iuxta ipsius cōstitutū: regia3 volūtate3 sacerdotib⁹ x̄pi studeat subdē nō p̄ferre. ⁊ sacrosctā p eoꝵ p̄sules poti⁹ discē q̄ docere. eccle formā seq n̄ huic hūanit⁹ seq̄nda. iura prefigē. neq̄ eius sanxionib⁹ velle dn̄ari. Cui de us clemētie tue pie deuotōis colla voluit submittere. ne dū mēsura celestis dispēsatōis excedit̄: ne eat̄ in cōtume liā disponentā. A thesauro ergo sacre scp̄ture sumi debet ꝓuidētia legaliu3 statutorū sine quib⁹ impossibile ē pacē int̄ hoīes obseruare. ii. Mach. iiii. Videbat eni Onias sine regali prouidētia eē impossibile pacē reb⁹ dari. Secūdā ꝓuidētiā q̄ ē tēporaliū thesauroꝵ tenet̄ facere p̄lati ecclastici ꝓ pauperib⁹ sustētandis. I p̄i eni sūt spūalit̄ senascali x̄pi q de ipi⁹ primoīo famili am suā exhibere tenet̄ V n̄ Bern. de colloqo simonis ⁊ iesu. li. iiii· c· v. Res paupū non paupib⁹ dare par sacrilegi crimē dinoscit̄ Sane primoīa sūt pau peꝵ facultates ecclaꝵ ⁊ sacrilega eis crudelitate subripit̄ qcqd sibi mīstri ⁊ dispēsatores nō vtiq̄ vel possessores vl travictū suscipiūt et vestitū. Et. c. iiii. dicit sic. Dignū est vt qui altario deser uit de altario viuat. Viuat īquā de altario: nō superbiat nō luxuriet̄ nō ditetur: nō in clericatu diues ex paupere fiat: non ex ignobili gloriosus non sibi de bōis eccle ampla palacia fabricet: nec loculos inde cōgreget nec ī vanitate nec in superfluitate disperget n̄ extollat de facultatib⁹ eccle ꝯsāguine os suos aut nepotes: ne filias dixeri3 nuptui tradat· Cōceditur tibi vt si bene deseruis de altario viuas. Hec ber. Est ergo p̄latus senascal⁹ pauperū figuratus p āgelū qui thobiam iuniorē duxit in regionē medorū et instruxit quomodo vxorē sibi debuit copulare et sanū reduxit. Cui thobias regratiā do dicit. Si meipsū tibi tradā seruū nō ero condignus prouidētie tue vt dicit̄ Thobie. ix. Sic certe regratiabitur sb̄ditus sanatus per prouidentia3 boni p̄lati ductus per viam penitētie. et reductus ad ciuitatem leticie. Et ideo signant̄ dicitur prelatis i. Petri. quinto Pascite qui in vobis est gregē dei prouidentes non coacte: s3 spōtanee. Nō solum autem prelati s3 omnes habē tes substātiā huius mūdi ad aliquale3 huiusmodi ꝓuidentiā obligātur pro paupib⁹ sustētādis Tertia ꝓuidētia est personalium meritorum ad istam faciendā omēs obligamur quilibet ꝑ seipso in nūdinis huius vite. Ad Ro. xii. Nolite esse prudētes apd vosmetipsos nulli malum pro malo reddentes: sed prouidētes bona· nō tātū corā deo sed corā oīb⁹ homib⁹. ꝓudētes inquit bona videl3 maxīa q̄ sūt virtutes et bona opera. Ista eī bona hn̄t in se p̄ciositatem durabilitatem et vtilitate3 Est enim vna elemosina vel vnū ieiunium deuotum magis preciosū corā deo q̄ totum auru3 mundi. vel etiam

omnes lapides pciosi Est etiã meritũ bonũ durabile: qa ppetuũ si nõ interrũpat per peccatũ Fatuusvalde foret existens in nũdinis vbi mlta videret venalia pciosa. si tãtũ sibi puideret de talib⁹ de qbus se sciret spoliãdũ in recessu suo de nũdinisvellet nollet Vita pñs nundine sũt in quib⁹negociari debem⁹. Luce. xix. Negociamini dũ venio. Fatui ergo sũt qui totã suã puidẽtiã faciũt de trenis diuitiis de qb⁹ in morte sũt necessario spoliãdi. pme Thimo. vi. Nihil intulim⁹ in hũc mũdũ haud dubiũ: qa nec auferre qd possumus. Et in psona taliũ dicit̃. Sapie. ix. Cogitatões mortaliũ timide ⁊ incerte puidẽtie nr̃e. Aduertãt etiã q mũdanas diuitias per lõgũ tps cũ laboribus piculis ⁊ tediis pro suis filiis ⁊ heredibus ⁊ nihil adhuc pro seipis ppetuũ pcurauerũt quãta fatuitate laborant ⁊ accipiãt exẽplũ de Iacob. Geñ. xxx. Qui postq̃. xiiii. ãnis fuierat Laban dicit ad socerũ suũ. Iustũ est vt puideã aliqñ etiã domui mee ⁊ ex tunc lucro pprio vacauit p se ⁊ familia sua. Quarta est puidẽtia regulariũ rñso℞ et ad hanc oẽs tenemur qlibet p seipo cõputũ redditur⁹ et cleric⁹ rñsur⁹ et reus corã iudice ꝯparitur⁹ diligẽter sibi puideret de rñsuris. In istis casib⁹ erimus oẽs in die iudicii. Et ideo de nobis optat deus illud Deut̃. xxxii. Vtinã saperẽt et itelligerẽt ac nouissima puiderẽt. Prouidere est pcul videre sicut dicit boeci⁹. v. de cõso. Nouissima nr̃a sũt mors et iudiciũ pena et pmiũ Ista nouissima dũ pcul sũt prouidere et pordinare debem⁹ et tũc nũq̃ peccabim⁹. Ecci. vii. In oib⁹ opibus tuis memorare nouissima tua ⁊ in eternũ nõ peccabis. LEC. LXXXIIII.

Initiũ eni illi⁹ verissima est disciplinẽ cõcupiscẽtia. Cura ergo discipline dilectio est ⁊ dilectio est custodia legũ illi⁹. Custoditio aũt leguꝫ ꝯsũmatio est icorruptõis. Incorruptõ aũt faciet pximũ eẽ deo Cõcupiscẽtia itaq3 sapie deducꝫ ad regnũ perpetuũ

Postq̃ declaratũ est q homo per sapientiã pduci põt ad felicitatẽ. Restat declarare que sint media ꝯferẽtia istã potestatẽ A Et hoc facit in ista lectione. vñ itẽtio sua in pñti lectiõe est oñdere quõ naturalit̃ homo ordinat̃ ad btitudinẽ supnaturaleꝫ que cõsistit in vita eterna. ꝯtẽplãdo sapiaꝫ icreatã Hui⁹ aũt btitudinis adipiscẽde radix ⁊ initiũ ẽ hoi inditũ ab ipo deo. media vero sũt ptim a deo : ptim a nobis finis vero vltim⁹ a deo supnaturalit̃ nobis datur. Radix ⁊ fũdamẽtũ btitudinis cõsequẽde que in diuina ꝯsistit noticia est naturale desideriuꝫ qd homo habet ad sciẽdũ De quo dicit Arist. p. Metha. q oẽs hoies naturaliter scire desiderãt. Et illd idẽ naturale desideriũ est initiũ sapie: sicut hic dicit spũs scũs Initiũ inqt illi⁹. i. sapie verissima est discipline cõcupia. Cõcupia ei q̃ ẽ a natura est vera nõ ficta: pseuerãs non momẽtanea: realis nõ depicta Iste igitur naturalis appetit⁹ deũ cognoscẽdi et amãdi. qa deus est primũ verũ ⁊ summũ bonũ. est prim⁹ grad⁹ ascẽdẽdi ad felicitatẽ q̃ est sapia de futuro btificãs p sapiaꝫ fidei in pñti. Et notãdũ q istaꝫ verissimã cõcupiscẽtiã discipline dẽlinquũt q̃dãmõ sophiste v̇ bosi. legiste nũmosi: ⁊ ideo te ociosi. Primi ad discũt ppt̃ apparẽtiã Est eni sophistica sapia apparẽs ⁊ nõ existẽs. et sophista copiosus ab apparẽti sapia ⁊ nõ existẽti. p. Elẽco℞. De qbus. ii. Thimo. iii.

Ducūt̃ variis desideriis sēper discentes et nūq̃ ad sciāӡ veritatis puenientes. Secūdi addiscūt propter pecuniāӡ De qb⁹ dicit ouidi⁹: iii. de vetula. Omnes declināt ad eā que dona mīstrat vt φ sciant pauci discūt. plures vt abūdāt ditari φ volūt potius q̄ philosophari. Et ideo secūdū eū phia exiliū patitur et philo pecunia regnat. Et cōtra istos dicit spūs scūs Sap. vii. Diuitias nihil esse dixi in cōparatōe illi⁹: nec comparaui illi lapidē pciosū quoniā oē aurꝝ in cōpatōe illi⁹ arena exigua et tāq̃ lutum estimabit̃ argentū in ꝯspectu illius. Tertii sūt vagi ꝛ ociosi ꝛ icōstātes negligētes igeniū naturale colē p doctrinas ꝛ catholicas disciplinas. Cōtra quēlibӡ talē dicit ꝛ scribit apl's. i. Thio iiii. Noli negligere grāӡ que ē in te. et infra Attēde tibi et doctrine et sta i illis a Viso ergo radice sapie que ē naturalis cōcupiscētia discipline. Cōsequēt̃ ponit media que sūt tria Cura dilectio ꝛ custodia. ꝛ ē tal' ordo φ desideriū naturale sciēdi causat curā. id ē diligētiā vel sollicitudinē addiscendi Cura causat dilectōeӡ dei: qa nō ē possibile φ homo sit sollicit⁹ ad cognoscēdū deū quin si pficiat i cognitione pficiet in dilectione. Dilectio dei causat custodiā legis diuine. Ioh. xiiii. Si qs diligit me sermonē meū suabit. Et p̄. Io. i. Qui dicit se nosse deū ꝛ mādata ei⁹ nō custodit mēdax ē. Custodia aūt mādatorū dat ꝯsūmatōnē imortalitatis. q̄ imortalitas ē ppetas dina. qa de⁹ sol⁹ ē cui repugnat non eē. g̊ a pmo ad vltiӡ arguēdo ꝯcupiscētia sapie deducet ad regnū ppetuū. Et notādū φ spirit⁹ scūs vtit̃ i ista deductōe colore q̄dā rethorico q vocat̃ a tullio gradatio ū. rethori. siue vel climax grece. qa dicit beat⁹ aug. iiii. de doc. xpiana. c. viii Oīs eloquētia rethorꝝ i scptura sacra pōt inueniri. Est autē gradatio ꝯm beatū aug. vbi sup̄. c. vii. quando v̄ba vel sensus alterū ex altero cōnectūt̃ sicut patet in v̄bo q̄dā apli. ad Ro. v. vbi dicit. Tribulatio patiētiam operat̃. patientia autē pbatōnē. pbatio v̄o spē. spes v̄o non confūdit. Et simile ē qđ ad romanos. viii. dicit̃ Quos pdestinauit. hos vocauit. ꝛ q̄s vocauit. hos ꝛ iustificauit. ꝛ q̄s iustificauit. hos ꝛ glorificauit. Et est figura siue color pulcherrimū ornamētū snie Gradatō v̄o ꝯӡ Tulliū diffinitur sic. Gradatio ē qn̄ antecedēs ad ꝯnsverbū descendit aliter q̄ ad superi⁹ ascēsū ē h̄ mō. Que nā reliqua spes manet libertatis si eis quod libet licet ꝛ qđ licet possūt et qđ possūt audent et qđ audent faciūt ꝛ qđ faciunt nobis molestū nō est? Sic eī debӡ doctor ecclastic⁹ dicere eloquenter vt doceat delectet ꝛ flectet. sicut dicit Augustin⁹. iiii. de doctrina christiana. c. xii. Docere est necessitatꝭ delectare suauitatis. flectere est victorie ꝛ potestatꝭ et istud vltimū est finalis intentio doctorꝝ ecclasticorꝝ. sicut dicit ibidē Augustin⁹. c. xiii. sic. Si talia dicūt̃ q̄ credere vel nosse sufficiat nichil aliud est eis cōsentire nisi cōfiteri vera esse. cū vero illđ docet̃ qđ agēdū ē. ꝛ ideo docet̃ vt agat̃. frustra psuadet̃ verū esse qđ dicit̃. frustra placet mod⁹ iste q̄ dicitur si nō dicit̃ vt agat̃ Oportӡ ergo eloquētē eē ecclasticū q suadӡ aliqđ qđ agendū est nō solū docere vt instruat et delectare vt teneat. sed etiā flectē vt vincatur. Hec aug. Vtēs g̊ gradatione tali genē dicēdi spūs scūs dicit sic. Cura ergo discipline dilectio ē. i. dilectōeӡ opat̃. Sicut eī reflectio lumīs ad

ſpeculū cōcauū cauſat ignē naturalit̄
Ita eſt moralit̄ qn̄ ad aīaȝ hūilē et de-
uotā īcidūt radii lumioſi ſacre ſcptu-
re a xp̄o qui ē ſol iuſtie deriuati et re
flectūt̄ idē radii ad deū per timorē et
reuerētiā ſue incōphēſibilitatis. neceſ
ſario cāt̄ aōr in mēoria tal̄ mēt̄ ⁊ tūc
dilcō ē cuſtodia legū illi⁹. Cū āt nichil
maius ſit in ptāte q̄ diligere: pȝ q̄ faci
le ē legē cuſtodire. ad Ro. xiii. Pleni-
tudo legis eſt dilectio Cuſtoditio āt le
gū cōſūmatio ē icorruptionis. i. pdu
cit ad incorruptōeȝ hoc ē ad imortali
tatem. Incorruptō aūt facit pximū eſ
ſe deo. i. imortalitas facit nos ſil̄es do
Quia ſicut dicit porphiri⁹. Mortale
ſeparat nos a diis. Cōcupiſcentia itaq̄
ſapiētie deducit nos ad regnū ppetuū
Qualit̄ aūt timor cauſet ī nobis ſapi-
entiā tā ī p̄nti q̄ ī futuro pl̄chre decla-
rat Linconienſis in ſermōe quem fe-
cit de paſtorib⁹ ita dicens. Sicut cera
mollis fortiter applicata ſigillo reci-
pit imitatoriam ſimilitudinem et oīȝ
formarū ⁊ figuraꝝ ſigilli iſculptarū
pl̄chritudinū Sic aīa p amor̄ copulaȝ
fortit̄ ad deū applicata: nō equali ſȝ cū
ſūma imitatōe recipit ſimilitudinem
ipi⁹ pl̄chritudis incōformitatē. Et cuȝ
apd̄ ſūmā pl̄chritudinē nulla deſit pl̄-
chritudo. Ipſa ei dicit. Pl̄chritudo a-
gri mecū eſt ī aīa p amor̄ copulā a ſū
ma pl̄chritudie ipreſſa nō erit alicui⁹
pulchritudis abſentia. ſȝ refulgebit ī
illa pulchritudo que ē ſup illa imitati
one Oīs v̄o pl̄chritudo īferior parū ſi
bi refulgebit reſpectu illi⁹ pl̄chritudiſ
ſupior̄ cū oīs īferior pulchritudo ref l̄
gebit in illa. multo ampliori q̄ in īfe-
riorib⁹ decor̄ venuſtate Et cū idem ſit
ſūme pulchritudinis forma et ſūma
ſapīa cū aīa fuerit pfecta cōformitas

ſūme pulchritudini ⁊ p hoc ſūme ſapi
entie erit. et p cōſequens aīa illuſtrata
ſapie pulchritudie vnde et amor q fa
cit aīaȝ deiformem facit ipaȝ ſūme ſa
piētie participatōe ſapiēteȝ B Eſt
ergo plena dilectō tocius veritatis ma
giſtra imo amor eſt ipi⁹ v̄itatis notici
a. Vn̄ p os ipſi⁹ dr̄. Iohis. xiiii. Para-
clitus autem ſpūs ſctūs quem mittet
pater in noīe meo: ille docebit vos oīa
Nec te moueat aliqn̄ ꝙ multi ī via do
mini ambulant nec tn̄ eſt in eis plena
noticia veritatis. quia ſicut dicitur: ma
giſter docere diſcipulū aliquā artē to
tā puta rethoricā vel geometriā: cū ta
mē adhuc verſat̄ diſcipulus circa art̄
principiū vel medium nōdum ſciens
artis terminū. Sic ſpūſſctūs dicit̄ nos
docere vnā magnā artē: omnē videlȝ
veritatē: cū tamē adhuc verſemur cir-
ca artis p̄mordia. augmētata vero in
nobis dilcōe auget̄ ⁊ hui⁹ magne ar-
tis noticia. Cū vero iplebit̄ in nobis a
mor vt diligam⁹ deū ex toto corde et
ex tota aīa et ex tota mēte vt videlicet
oīs pticula cordis cōuerſa ſit in ipſuȝ
totalit̄ qd̄ finita hac pegrinatōe erit ī
patria: tūc erit viſibilis ⁊ huius mag-
ne artis cōſūmata noticia. Efficit er-
go amor ꝯſūmatā decoris ſpeciē ⁊ ſa
piētie plenitudinē ſm̄ modū cōſūma
tionis q pōt eſſe ī ſupma facie creatu-
re rōal̄. Hec Linconiēſis. Iſta vero ſa-
piētia ē quaſi ſapida ſcīa Vn̄ cōpatur
vino in ſacra ſcriptura. Can. v. Cōme
di fauum cuȝ melle meo: bibi vinum
cum lacte meo. Dicit autem Alber-
t⁹. iiii. Metheo. tractatu. i. c. x. ꝙ vinū
lōge ductū efficit̄ ex motu magis ſa-
pidū. qa ppt̄ pcuſſionē et motū partiū
ꝯualeſcit in eo calor natural̄ et magiſ
ſubtili⁹ diriget̄ hūidū. Et eadē eſt cā q̄

re pēdulū vinū pcussū ꝛ motū reuerti tur aliquantulū ad statū suū. Vocat autē pēdulū qđ incipit decliare ad cor ruptionēvt estio. Moralitervinū lon- ge ductū ē doctrina sacre scipture que de celo ad hoīes ꝑ ꝓphetas: priarchas: angelos et ipm dei filiū ē deducta ab initiovsq3 mō exagitat̄ ꝛ excutit̄ ꝑ ex positoꝝ igenia Et iō istdvinū ē meli⁹ multo q̄vinū cuiuscūq3 scie sclaꝝ q̄ non defert̄ nisi de t̄ra ad terrā. Vinū eni qđ crescit in mōtib⁹ est delicati⁹ ꝛ sub tili⁹ q̄ illđ qđ crescit invallib⁹. Mōs al tissim⁹celū ē et t̄ravallis lachrimaru3 Et iōvinū scie sclaꝝ rude ē grossū et ī sipidū. Aliudv̄o subtile ꝛ sapidū. Cā. viii. Dabo tibi poculū exvīo cōdito et mustū maloꝝ granatoꝝ

LECTIO. LXXXV.

f I g̃ delectami ī sedib⁹ ꝛ sceptris o reges ppl̄i: diligite sapiā3 vt ī ꝑpetu um regnetis. Diligite lumē sapīe oēs q̄ p̄estis ppl̄is. Quāuis sapiā sit singu lis necessaria: maxīe tn̄ regib⁹ ꝛ prin cipib⁹: iudicib⁹ꝛ plađ. Et iō isti sp̄eali⁹ sūt monēdi ꝙ studiū suū apponāt cir- ca sapiētiā acq̄rēdā. Quia ergo ī pte p̄ cedēti det̄minatū ē ꝙ nō solū ī ei⁹ pos sessione est felicitas. imo ꝙ in ei⁹ acq̄ sitōe est facilitas Iō hic concludit sp̄us sctūs ꝙ ī ei⁹ duratōe ē ꝑpetuitas ꝛ per p̄ns ꝙ ipā sit naturalit̄ appetēda. Vn̄ ī l̄ra ista duo facit. Primo īuitat reges ad sapīe dilectōe3 sp̄ealit̄. Scđo q̄scūq3 alios p̄fectosvel p̄latos gn̄aliter. Scđa ps ibi. Diligite lumē Circa p̄mū di cit sic. O reges ppl̄i si delectamīi in se- dib⁹ et sceptris. Si ꝓ qa sic est de facto ꝙ delectamī in honorib⁹ hui⁹ vite q̄s recipitis a ppl̄o ꝓpt̄ hoc ꝙ ppl̄3 iudica- tis ꝛ regitis et ꝯstatvobis ꝙ sedes vr̄e vl̄ sceptra n̄ p̄nt hic ꝑmanere ꝑpetue.

Ergo diligite sapiā3. i. v̄ū cultū dei vt ī ꝑpetuū regnetis ꝛ vestrā delectatōe3 p̄ntē ad futurā ꝯtinuetis. Apōc. v. Fe cisti nos deo nostro regnū et sacerdo- tes et regnabi⁹ sup terrā. Et apōc. xx. Erūt sacerdotes dei ꝛ xp̄i eius et reg- nabūt cū eo mille ānis. Glosa. i. ietnū Ponit̄ eni millenari⁹ q est limes nu- meroꝝ ꝓ et̄nitate. Hec ergo monitio dirigit̄ regib⁹ sp̄alit̄. Scđo monet oēs alios p̄fectos gn̄alit̄ ita dicēs. Diligi- te lumē sapīe omnes q p̄estis populis p̄cedētib⁹et ducētib⁹ alios in nocte te- nebrosa necessariū ē lumē qa alias ca dētvel saltē errabūt a via tā ducētes q̄ ducti. Math. xv. Cec⁹ aūt si ceco duca tū p̄stet ambo in foueā cadūt. Sūt au- tem p̄lati ductores subitorū p̄cedētes eos ī via morū ꝛ ideo indigēt lumine sapīe ꝛ cognitionis sacre scp̄ture. Bō⁹ auriga sic ordinat de equis trahētib⁹ bigam vel currum ꝙ si habeat equu3 excecatum nun̄q̄ facit eum precedere quia sic bigam subuerteret et socios sequentes confunderet. Sed facit eu3 post alios supportare bigam et sequi alios qui possunt videre. Isto modo vult christus fieri qui est currus israel et auriga eius. iiii. Regum. xii. Non placet sibi ꝙ carentes lumine sapien tie preficiantur. et preponant̄ ad tra- hendam bigam. ecclesie. Sed tantum clarevidentes. In quibus est noticia fi dei et sane doctrine. Et potest dici pre latis ecclesie istud verbum. Diligite lumen sapientie etc̄. Lumen sapien- tie debent esse doctores ꝛ scolares scp̄ ture sacre. Quibus dicitur. Mathei. v Vos estis lux mūdi. q. d. Tales p̄fera tis inꝓmotionib⁹. Tales diligatis ho norando beneficia conferendo ꝛ in ꝑ plexitatibus cōsulendo. Sic tamē pau

ci faciũt plures enĩ cõsulũt laycos vel legistas q̃ theologos vel Canonistas. Et ideo timẽdũ est ꝙ eis accidat sicut accidit Sauli q tpe necessitatis cõsiliũ petiit a Phitonissa ⁊ ab ea rñsũ mortꝫ sue accepit sicut pꝫ p̃mi. Regũ. xxviii

Notãdũ est ꝙ piculosũ est delectari in sedib⁹ et sceptris. Sceptrũ fm Papiã est virga regalis. A Sedes dicunt throni vel solia: in qbus reges sedere solẽt. Dicit tamẽ magr̃ in historiis. ꝙ in scdo atrio tẽpli Salomonis sub porticib⁹ erant tria genera sediliũ videlꝫ Cathedre Exedre ⁊ synedre. In cathedris sedebãt doctores ĩ gymnasio In synedris sedebãt auditores in cõsistorio. Et dicebant synedre q̃si p̃sessio vel cõsessus. In exedris sedebãt assessores in iudicio cũ iudice qñ aliqd secretius tractabat. Et dicebant exedre quasi assessus. De sediũ etiã diuersitate distingũt grãmatici sic. et sũt vers⁹ Ebrardi tales. scilꝫ Rex soliũ: doctor cathedrã iudexꝗ tribunal. Possidꝫ ac sedẽ p̃sul. p̃coꝗ curulẽ a In istis ergo sedib⁹ piculosũ est delectari. Tum qa in eis ẽ difficile vitare ĩiqtatẽ ⁊ impossibile fuare stabilitatẽ. Primo enĩ patet ꝙ p̃lati ⁊ iudices q̃lescũꝗ cũ magna v̓tute ⁊ sũma difficultate possẽt vitare iniqtatẽ in iudicãdo. Tũ ꝑpt̓ beniuolos supplicatores Tũ ꝑpt̓ iiiustos cõmiatores q omĩs lꝫ per varia media iudicẽ fallere moliũtur. Apoc. ii. Scio vbi habitas vbi sedes est sathane põt dici de puerso iudice. Et iõ sicut recitat Helynand⁹ li. xv. Cãbises rex adeo seuer⁹ fuit ꝙ quẽdã ĩiustũ iudicẽ excoriari fec̃ ⁊ sedẽ iudicialẽ pelle sua operiri fecit. Et in eadẽ sede filiũ iudicis posuit loco patris dicẽs sibi ꝙ iniquũꝫ sꝑ caueret iudicium ne simili iudicio plecteret de q̃ narratõe formãtur tales v̓siculi. Sede sedẽs ista. iudex inflexibilis sta. A manib⁹ reseces mun⁹ ab aure p̃ces. Sit tibi lucerna sedes pellis ꝙ paterna. Qua resides nat⁹ pro p̃re spõte datus. Iste Cãbises fuit fili⁹ Ciri regis p̃sarũ qui licẽtiauit iudeos captiuos tpe Esdre reedificata Ihrl̃ꝫ. Et iste cãbises vocat̓ Nabuchodonosor ĩ historia Iudith. Et Artaxerses v̓l Asuer⁹ apd̃ Hester: quẽ Seneca appellat felicit̓ furiosũ Tãte fuit austeritatꝫ ꝙ a natitate sua fingit̓ furiosus fuisse sicut dicit Lucanus. Scd̃o ĩpossibile est fuare stabilitatẽ Exẽplũ de Siro Ecci x. Sedes ducũ supboꝝ destruxit de⁹ ⁊ sedere fecit mites pro eis.

LECTIO. LXXXVI.

q Vid est aũt sapia et queãdmodũ fcã sit referã ⁊ non abscõdã a vobis sacramẽta dei sed ab initio natiuitatis ĩuestigabo ⁊ ponã in lucẽ sciẽtiã illi⁹ ⁊ nõ p̃teribo veritatẽ neꝗ cum ĩuidia tabescẽte iter habebo qm̃ talis homo nõ erit p̃ticeps sapie Qm̃ superius det̓miatũ est ꝙ sapia p̃bet delectationẽ ppetuã. Et oĩs homo naturaliter delectationẽ appetat. Sicut dicit̓ vii. Ethi. Quia tã bestie q̃ hoĩes imo oĩa quodãmõ delectationẽ p̃sequunt̓: possꝫ merito q̃libet q̃rere. Quid sit sapiẽtia ⁊ vnde duxit originẽ. Et ideo intentio lectõis hodierne est q̃tũ sufficit obuiare ⁊ istã dubitationẽ excludere. A Vñ dicit. Quid est aũt sapia ⁊c̃. Et exponit̓ ista lr̃a dupliciter. Primo modo allegorice de xp̃o qui est sapia increata. Alio mõ l̃ralit̓ de sapia creata. Quãtũ ad primũ modũ exponẽdi posset aliqs dicere. Tũ sapie cõmẽdator ⁊ xp̃i p̃dicator tu delectaris in cultu sapie ⁊ ei⁹ dilectõe. Nos nescim⁹ qd

est sapia icreata quā tu dicis xpm. Respōdit autor. Referā qd sapiaꝛ queād modū fcā sit. i. queādmodū genita sit etnalit̃ a patre. In ps. Ante luciferū genui te. ꝛ tpalit̃ a mr̃e. Et q̄uis neutra ei⁹ gn̄atio valeat enarrari pfecte. pōt tn̄ vtraq ei⁹ natiuitas q̄tū pro fide sufficit exēplarit̃ explanari. Et nō abscōdā a vobis sacramēta dei videlicet natitatē passionē. resurrectionē ꝛ ascētionē. Sed ab initio natiuitatis xpi inuestigabo. Qua ifra. c. vii. narrat xpi icarnationē. Alio modo exponit̃ lr̃a ista de sapia creata que est ver⁹ dei cultus. Et queādmodū fcā sit. i. q̄liter opa sapie fiūt ab hoibus sapia dn̄ante. Et nō abscondā avobis sacramēta dei. i. sacra misteria qb⁹ de⁹ colit̃ a deuotis in orōibus. ieiuniis ꝛ deuotionib⁹ sed ab initio natiuitatis hois sc3 q̄ hō nascit̃ in mūdū. Inuestigabo qa natiuitatē hūanā describit. c. vii. Sū quidē ꝛ ego mortalis homo ꝛc̄. Et ponā in lucē sciā3 ei⁹. i. euidēter faciā sapiā3 cōgnosci ꝛ nō p̄teribo v̄itatē qnvidel3 integre ꝛ apte eā manifestē. Neq cū iuidia tabescēte. i. tabescere faciente iter habebo. Tabescere eni idē est ꝙ putrescere vl̃ lāguescere qm̄ talis homo videl3 iuid⁹ nō erit pticeps sapie. Inimici eni nūq̄ pticipāt nec cōicāt merces suas: s3 sapia ꝛ iuidia iimicāt̃. Nā sapia illuiat ꝛ iuidia excecat. vn̄ hō iuidus nō pōt eē pticeps sapie. Nō p̄teribo v̄itatē. a Hic ē notādū ꝙ ē sermonis v̄itas: v̄itas opatōis ꝛ v̄itas intētionis Veritas sermōis reqrit ꝙ ita sit sicut dicit̃ ꝛ ꝙ dicēs h̄ credat eē i re sicut dicit. Nā l3 ista sit in re sicut homo dicit si tn̄ credit alit̃ eē dicit cōtra ↄsciā3 ꝛ est defect⁹ v̄itatis moralis que reqrit̃ in s̄moē. De ista v̄itate loquit̃ Apostol⁹ ad Ephe. iiii. Deponētes mēdaciū: loquimi v̄itatē vn⁹qsq cū pximo suo qm̄ sum⁹ inuicē mēbra. Scda v̄itas est opatiōis et cōsistit in cōformitate opis et sermōis vel orōis in bono Et hui⁹ cōtrariū est fraus dol⁹ et simulatio per quā aliquis dicit pulchra v̄ba hoī et simulat se amicū et tamē occulte eū odit ꝛ ponit ei insidias. Cōtra q̄les scribit̃. p. Ioh. iii. Filioli nō diligamus v̄bo neq lingua sed ope ꝛ v̄itate

Tertia v̄itas est v̄itas intētionis et cōsistit in cōformitate intētōis ad op⁹ vt videl3 opus qd de suo genere ē bonū non fiat ex appetitu laudis hūane nec ex q̄cūq vana intētione sed vt honor dei p̄ncipalit̃ intēdat̃. Io. iiii. Veri adoratores adorabūt patrē in sp̄ū ꝛ v̄itate. i. in scā intētione cōiūcta cū exteriori opatōe. Scd̄o notādū ꝙ alit̃ distingui solet triplex v̄itas videlicet doct̃ne iusticie et vite B Veritas vite ē obsuātia legis dine Veritas doct̃ne p̄dicatio eiusdē. Veritas iusticie sn̄ia iudicis vel testioniū testis p veritate. Et ista triplex v̄itas p nullo scādalo est omittēda. Vn̄ habent̃ tales v̄sus. Scādala p vita doct̃na iusticia q Tu nō effugies sūt in reliqs fugiēda. Pro vita qa homo p nullo scādalo vitando debet peccare mortalit̃ nec doctor vel p̄dicator debet falsū docere p quocūq scādalo vitando. tacere tn̄ pōt et debet si ita sit. ꝙ auditores fiant ex sua doctrina deteriores. Nec iteꝝ iudex vel testis aliquo modo ferre deb3 vel dicere falsu3 in iudicio pro aliquo scādalo vitādo. pōt tn̄ iudex in casu sētentiā differre et testis ad tpus tacere Et sic p̄nt itelligi v̄sus qui vidētur duobus p̄dictis cōtrarii. Est verū vite doctrine iudiciiq. Primū sp habe duo p

pter scādala linque. hō est vitatē doctrīne in casu ppt scādalū subticere et iudiciū licet differre. Nullo mō tñ falsū vel docere vel iudicare licȝ p scādalo quocūqȝ vitando. Tertio notādū ꝙ vitas est acqrēda cū studio. defēdēda cū odio et pponēda cū socio Primo vitas est ingrēda cū studio. Ecci. ii. Pius est et misicors deus et remittet in tpe tribulatōnis pctā et ptector est oībꝰ ingrentibꝰ se in vitate. Scḋo vitas est defēdēda cū odio. Quia sm Terētiū. vitas parit odiū: obsequiū parit amicos. b Nihilominꝰ tñ vitas sp pua let finalit. ii. Esdre. c. ii. Magna est vitas et fortior ē oībꝰ. vñ patiēs aduersitatē p defēsione vitatis lȝ possit ad tēpus opprimi finalit tñ triūphat In cuius figura legimꝰ de Iona ꝙ mltiplicíter tribulatꝰ fuit et mirabilit liberatꝰ Dicebat aūt Ionas filiꝰ amathi. i. filiꝰ vitatis. Nō ꝙ pater suꝰ eēt Amathi vl sic vocaret sed qa Helias suscitauerat eū a mortuis et restituerat euȝ matri sue q̄ p filio suo resuscitato regraciādo dicit Helie Nūc in isto cognoui qa vir dei es tu et vbū dñi in ore tuo verū est. iii. Reg. xvii. Et ex illa hora et deinceps vocatꝰ est Ionas filiꝰ amathi id ē vitatis. Mō sic ē ꝙ de nullo hoīe legimꝰ q tot euasit picula sicut Ionas Primo ei sicut mō dictū ē. ipe fuit filius vidue sareptene. De q̄ habemꝰ. iii. Re. xvii. ibi scribit ꝙ egrotauit filius mlierꝭ mrīsfamilias ꝛ erat lāguor fortissimꝰ ita vt nō remaneret i eo halitꝰ vñ i iuuētute sua mortuꝰ ē ꝛ resuscitatus ab helia. Iste adultus fcūs ppheta missꝰ fuit ad pdicādū niniuitꝭ Et volēs fugē i tharsis p mare. Prima sorte cadēte sr eū eiectꝰ ē de naui ꝛ piectꝰ i mare. Scḋo deuoratꝰ a cete Tertio ꝯ fuatꝰ in vētre ceti tribꝰ diebꝰ et tribꝰ noctibꝰ Quarto euomitꝰ fuit de ore ceti i aridā. Quītio adustꝰ est feruore tāto solis ꝙ petiuit aīe sue vt moreret ꝛ ait Melius est mihi mori q̄ viuere Sicut patȝ Ione. iiii. Ecce quātas aduersitates tribulationes ꝛ āgustias sustinuit filiꝰ vitatis. In signū ꝙ qcūqȝ vitatē cōstāter tenet psecutiōes. āgustias ꝛ iimicicias patiet: sed finalit liberabit. Ioh. viii. Si māseritis in sermōe meo veri discipuli mei eritis ꝛ cognoscetis vitatē et veritas liberabit vos. Sed est vulgare exēplū ꝙ homies se habēt ad veritatē audiēdā sicut se habēt ad recipiēdum aquā bñdictā qñ sacerdos icipit aquā bñdictā aspgere: ppls totꝰ applaudit ꝛ occurrit approximando ad sacerdotē deponūt caputia ꝛ iclināt capita ꝛ manus eleuāt vt aquā bñdictā recipiant. Sȝ si sacerdos sit liberalis de aq̄ sua ꝛ dat eis abūdāter in facie. stati se auertūt et fugiūt vel se ab aq̄ defēdūt. Isto modo cōtingit cōiter int hoīes de veritate. Multi enī tā nobiles q̄ simplices cū audiūt de aliq̄ plato vel pdicatore ꝙ dicit hoībꝰ veritatē libēter mirabiliter applaudūt ꝛ talē ꝯmēdāt ꝛ eum audire desiderāt. Sed si cōtingit ꝙ ad eos declinet et dat eis abūdāter de aq̄ sua bñdicta id est arguit icrepet ꝛ corripiat vicia in qbus iacēt stati murmurant. faciē auertūt ꝛ pctā sua defēdūt ꝛ ii. ad Thimo. iiii. A veritate quidē auditū auertēt ad fabulas aūt ꝯuertētur

Tertio veritas ē preponēda socio qa amico Socrate ꝛ amica vitate scm̄ est phōrare veritatē Ambobꝰ ei existētibus amicis. scm̄ ē phōrare vitatē. Primo Ethi. Dicit ei Andronicꝰ perypoteticꝰ ꝙ scitas ē q̄ facit fideles ꝛ fuātes ea que sūt ad deū iusta. Hoc aūt quidē

est phõrare v̄itatē amicis imo destrue re familiaritatē p salute veritatis. Est etiā adeo necessariū ad bonos mores ꝙ ipossibile est sine hoc v̄tutē cōserua ri nisi hō pferat v̄itatē familiarib⁹ suis posset eni homo adducere falsa testio nia ⁊ falsa media ad defēsionē amico rū suoꝝ cōtra v̄itatē qđ rō nō pmittit Maxime aūt hoc philosophis ꝯgruit qui sūt pfessores sapie que quidē sapi entia est cognitio v̄itatis. Et ideo spe cialit̄ astringunt̄ ad defēsionē v̄itatis Quod aūt magis debem⁹ amare veri tatē q̄ hoieꝫ. pbat̄ per hoc ꝙ nō ama mus hoieꝫ nisi ppt̄ v̄tutē et v̄itatē. er go magis amāda est v̄itas. vn̄ Plato reprobādo opinioneꝫ Socratis dilecti mgr̄i sui dicit ꝙ oportꝫ magis curare de veritate q̄ de aliquo alio. Christ⁹ āt volēs nos v̄itatē amare et hōrare di cit se eē ipsā veritatē. Ioh. xiiii. Ego sū via veritas et vita. Et Ioh. xviii. Dicit se ideo venisse in mundū vt testioniū veritatis ferret. Ego inqt in hoc nat⁹ sū ⁊ ad hoc veni in mūdū vt testioniū phiberē veritati. ⁊c̄.

LECTIO. LXXXVII.

m Vltitudo sapiētū sanitas est or bis t̄rarū. Et rex sapiēs ppl̄i sta bilimētū est. Ergo accipite disciplinā per s̄mōes meos et pderit vobis P⁹ q̄ spūsscūs mltiplicit̄ iuitauit ad sapie dilectionē. Hic redit iterū ad sapie cō mēdationē. Et circa hoc duo facit Pri mo ponit sapie cōmēdationē: scđo al licit ad ei⁹ inqsitionē. Scđa ps ibi. Er go accipite. A Quātū ad primū sciēdū ꝙ licet effect⁹ seu fruct⁹ sapie in mltis appareat cōmēdabilis maxime tamē in regimie vite hūane relucet. Regit̄ eni vita hūana ꝯsilio et iperio que duo sine sapia nihil valēt. Thobie iiii. Cōsiliū semp a sapiēte perqre. Et puer. viii. Per me reges regnāt et le gūꝯditores iusta discernūt dicit sapia Istud ergo bonū qđ est tranqllitas hu mane cōuersatōis erit maximū bonū qđ hoībus p sapiaꝫ puenit i hac vita et depēdet a duob⁹ videlꝫ a sano ꝯsilio ci uilis mltitudinis ⁊ a iusto iperio rega lis celsitudinis. Et q̄tū ad primū dicit sic. Multitudo sapiētū: sanitas est or bis terrarū. Et est locutio methapho rica et figuratiua. Sanū eni dicitur de aiali dieta ⁊ vrina analogice sicut patꝫ iiii. methaphi. c. p̄. Sꝫ ꝙ sanū dicat̄ de republica vel de tota ciuilitate hūana hoc est methaphorice ⁊ figuratiue. Et tamen satis rationabilit̄. Cū eni sanū et egrū sint drn̄e corpis sicut dicit Ga lienus. integni. c. p̄. ⁊ respublica sit q̄si quoddā corp⁹ s̄m Plutharcū quod di uini muneris b̄n̄ficio aiatur. Et s̄m apostolū. p̄. Corin. xii. Oēs sum⁹ vnū corp⁹ in xp̄o. sed diuersa mēbra. Rati onabiliter et ꝯn̄r dici pōt ꝙ sicut res publica est corp⁹. ita necessario sanuꝫ vel egrū. Mō sic est ꝙ sanitas corpis est cōueniēs pportio humoꝝ ⁊ ifirmi tas cōtrarietas vel supabūdantia alicu ius vnius humorū soluens armoniaꝫ debitā quā sanitas corporis exigit. Et eodeꝫ mō est in republica qn̄ ita est ꝙ oia officia ⁊ iura ⁊ dignitates regūtur et ꝯsuant̄ in pportōe rōnali tūc ē sani tas in republica tali. Si vero vna pars abūdet ⁊ alia patiat̄ penuriā surgit cō trarietas hūorū que est egritudo cor poris xp̄i mistici. Mō sicut finis me dici est sanitas corpis. ita finis quem xp̄s ītēdit ē pax hūani generis. Sicut cecinit angel⁹. Luce. ii. Gloria in ex-

celſis deo ꝛc̄. Iſte finis per ſapientiaꝫ
obtinetᷣ tantūmodo. Et ideo dicit mlᷓ
titudo ſapiētū ſaītas eſt orbis terrarū
Et notate qđ ad bonū regimē requiri
tur ſapīa et etiā multitudo ſapiētū. ſi
deſit ſapīa erit ſicut de roboā ꝯtigit. iii
Re. xii. Rn̄dit ei pplo dura derelicto
cōſilio ſeniorꝶ qđ ei dederāt et locutꝰ
eſt ei ſecūdū cōſiliū iuuenū dicēs. Pa
ter meꝰ aggrauat iugum veſtrū. Ego
autē addā iugo veſtro. Pater meꝰ ceci
dit vos flagellis: ego aūt cedā vos ſcor-
pionibꝰ. Mltitudo autē neceſſaria ē.
quia in nullo vno ſapiēte pꝰxp̄ꝫ poſu-
it deꝰpfectionē ſapiētie. Et ideo nullꝰ
princeps vniꝰ cōſilio debꝫ eſſe cōtētus
V n̄. i. Mach. viii. legimꝰ de rōanis ꝙ
tp̄e iude machabei fecerāt ſibi curiaꝫ
et quotidie cōſulebāt cccxx. conſilium
agētes ſp̄ de mltitudine vt q̄ digna eſ
ſēt gererēt. quia ꝓuer. viii. Ego ſapien
tia hito i ꝯſiliis ꝛ eruditis interſū cogi
tatōibꝰ. Et ꝓuer. xi. Vbi nō ē gubnͣa-
tor corruet pplus: ſalꝰ aūt vbi mlta cō
ſilia: Patꝫ ergo ꝙ mltitudo ſapiētuꝫ
ſanitas eſt orbis trarū: dādo ſanū cōſi
liū Scđo ſapīa regit rēpublicā iuſto ī-
perio regalᷓ celſitudis. Et q̄tū ad hͦ ſub
dit ſic. ꝛ rex ſapiēs ppli ſtabilimētū ē.
Sic docꝫ plutarchꝰ. ꝛ recitatᷣ polictico
liͦ. iiii. Priceps dꝫ eē i pplo ſic cithare
dꝰ Sic ei citharedꝰ fides ꝛ cordas aber
rātes ꝯpeſcit ꝛ ad dlcē armoniā reduc
ita p̄nceps n̄c rigore iuſtie: n̄c remiſſi
one clemētie ſubditorū faciet armoī-
am. hͦ āt certū ē ꝙ tuciꝰ ē cordas reītti
q̄ extēdi. Reiſſa nāqꝫ p artificiū corri
gitᷣ ꝛ debitā ſoni reddit grāꝫ. q̄ vero ſe
mel rupta ē nullo artificio rpatᷣ ꝓuer.
xx. Mīa ꝛ vitas cuſtodiūt regē ꝛ robo
ratᷣ clemētia thronꝰ eiꝰ. Quid āt ſit po
pulꝰ declarat. aug. xix. de ci. dei a

c. xxiiii.. pplus ē cetꝰ iuris cōſēſu ꝛ vti
litatis cōmunione ſociatꝰ. Vel alitᷣ ſe
cūdū eūdē diffinitᷣ pplꝰ ſic. Pplus ē ce
tꝰ multitudīs rōalis rerū q̄s diligit cō-
munione ꝯconcordi ſociatus. Et reſ-
publica ē res ppli ſecūdū eūdē. Hic āt
eſt notandū ꝙ reſpublica ex tribꝰ cōſi
ſtit. ex ſupioribꝰ mediis ꝛ inferioribꝰ
V n̄ augꝰ recitās vͥba Scipionis dicit
ꝙ q̄ eſt armonia in cātu ea eſt concor
dia in ciuitate. V n̄ ſicut ex diſtinctis
ſonis fidibꝰ ac tibiis concors cōcētibꝰ
efficitᷣ ita ex ſūmis: infimis: et medi-
is interiectis ordinibꝰ cōcordia ſtatui
tur ciuitatis. Rex ͦg ſapiēs ſtabilimen
tū ppli ē. qa ſm ſniaꝫ platoīs. Regna
btā forēt ſi vel cōtingeret eſſe phos re
ges vlᷓ reges phari. Pplus eni ſe hꝫ ad
modū aq̄ que oī impulſu venti agitatᷣ
Apoc. xvii. Aque mlte ppli multi. Sꝫ
rex ſapiēs ē ſtabilimētū populi ꝓpter
bonas leges et iuſta imperia et rigo-
rē iuſticie. Sꝫ multo magis remiſſiōe
clemētie. B V n̄ ſeneca de clemē
tia li. i. c. ii Nullū clemētia ex oībꝰ ma
gis q̄ regē decꝫ. Et īfra Peſtifere vis ē
valere ad nocēdū. Et c. iii. Pricipum
crudelitas bellū eſt. clemētia ī q̄cunqꝫ
domū venerit eā felicē ꝛ trāqllā p̄ſta-
bit. Et infra. c. iiii. Si dii placabiles et
eque delicta peccātiū nō ſtati fulmībꝰ
ꝓſequētᷣ. q̄to equiꝰ ē hoīeꝫ hoībꝰ p̄poſi
tū miti aīo exercere imperiū. V n̄ va
leriꝰ de alexādro. li. v. c. i. dicit Alexā-
der vt infinitā gliam bellica vͥtute ita
p̄cipuū aōrē clemētia meruit. Ponit
aūt Seneca notabile exēplū contra re
ges exceſſiuo rigore vtentes qui ſine
miſericordia morte plectūt omēs qui
eos offēdūt ꝛ eſtimāt ſe p hͦ habituros
ſecuritatem ꝛ augent ꝓpriuꝫ periculū
ac multiplicāt hoſtes ſuos queādmo-

dum pcise arbores plurimis ramis re pullulāt᷑ mltoꝝ satorū generavt dēsiora resurgāt pscindūtur Ita regia dignitas auget īimicorū numerꝝ tollēdo pñtes. Parentes eni liberiqꝫ eoꝝ q interfecti sūt᷑ ppinq᷑ amici in locū singulorū succedunt. Et iō occidēdo vnū hostē efficit decē sibi Scdꝫ Senecā reges debēt eē sicut medici ꝛ nō minus turpia sūt pncipi mlta supplicia q̄ medico mlta funera. Et couenietēr dicit̄ metrice. Sit piger ad penas princeps. ad pmiavelox. Et doleat quotiēs cogitur eē ferox. Vñ Seneca li. p. de clemētia. c. iiii. optime dās exēplū pncipi vt se talē ciuib⁹ quales sibi deos velit. oñdat. Sic ꝛ Eneam docuit Anchises pater su⁹ sicut recitat Virgili⁹ libro. vi. Et Aug. illd idē allegat. ix. de ciui. dei. c. xi. Tu regē iperio pplos ratione memēto. Hee tibi artes erūt paciſqꝫ imponere mores. pcere subiectis et debellare supbos. Hinc est ꝙ dicit Aris. viii. Ethi. ꝙ similis est ꝯparatio regis ad subditos ꝛ pris ad filios ꝛ pastoris ad oues. Rex g̊ sapiēs ppli stabilimētū est. Patēt g̊ duo de sapiavidelꝫ ꝙ sapia rē publicā hūanaꝫ: regit sano cōsilio et iusto iperio. Quātū ad pmū dicit ꝙ mltitudo sapiētū sanitas ē orbis terraꝝ. Quātū ad scdꝫ dicit ꝙ rex sapiēs po. sta. est. Et ex equo tot bona per sapiaꝫ ꝯferunt̄ merito ad ipi⁹ acqsitionē allicit cōsequēter ita dicēs. Ergo accipite disciplinā per ſmones meos et pderit vobis.

CA. VII. LEC. LXXXVIII.

Vm qdem ꝛ ego mortalis homo similis hoībus et ex genere terreni illi⁹ q por factus sſt Postq̄ declaratū ē doctnalit̄ ꝙ possibile ē hoīeꝫ sapiaꝫ acqrere. Restat idē expimētalit̄ declarare in exēplo. Vñ Salomō i hᷓ caplo inducit exēplū in seipo: vt viso modo quo ipe q mortalis hō extitit sapiaꝫ attigit null⁹ desperet: qn ꝯsimilit̄ sivelit se disponere sapiaꝫ valeat ipetrare. Et diuidit̄ istd capitulū pncipalit̄ in qnqꝫ ptes scdꝫ qnqꝫ dispositōnes quas in se fuisse fatet̄ quarū aliq̄ pcedūt sapiētiam acquirēdā alique sequnt̄ sapiētiā acqsitā. Primo g̊ ponit hūiliatiōeꝫ sapiaꝫ pcedētē. Scdo depcationē sapiētiam deposcētē. Tertio appreciationē sapiaꝫ extollētē. Quarto grāꝝ actōeꝫ sapiaꝫ recognoscētē Et qnto ponit quādam cōmēdationē sapiaꝫ describentē Scda ps ibi. Propt̄ hoc optaui Tertia ibi. Et pposui illā. Quarta ibi. Mihi aūt dedit deus dicere ex sñia. Quīta ibi. Est in illa spūs sapie sctūs. Primo ergo dicit in se fuisse quādā hūiliationē per ꝯsiderationē pprie īfirmitatis: que qdē consideratio maxīe disponit hoīeꝫ ad sapiaꝫ. Cōsiderās ergo seipꝫ r̄cognoscit suā fragilitatē ad suā hūiliationē. qtū ad tria videlꝫ. Quantū ad sue cōditionis corruptibilitatē: sue cōceptionis abhoīabilitatē et sue educationis lacrimabilitatē. A Et ſm hoc lrā diuidit̄ in tres ptes. Scda ibi. Et inventre. Tertia ibi. Et ego natus. Primo ergo ꝯsiderās. Salomō seipm recognoscit hūilit̄ sue cōditōis corruptibilitatē dicēs. Sū qdē ꝛ ego mortalis hōꝛc̄. In qua cōfessiōe destruit tres pprietates supbie. videlꝫ negligentiā fragilitatis. differētiā singularitatis. et apparētiā generositatis. Oēs eni supbi neglīgūt cōsiderare quales sūt et aliis dissimiles singularit̄ eē volunt. Et multi licet nō sint: generosos se fingunt. Istevero cōtra hec tria cōfite

tur infirmitatē cū dicit. Sū qdē ꝛ ego mortalis homo. Confitet̄ cōformitatem cuȝ dicit. Similis hoībus diffitet̄ generositatē cū subiūgit. Et ex genere terreni illi⁹ q ꝑor fcūs est. Dicit ergo Sū quidē mortal̄ hō ꝛ hoc ē ꝑncipium sapie ꝓudentia de morte Ihero. ad heliodoꝝ. Fatendū nobis est oēm sapiētū vitā: meditationē eē mortis. pauci tñ sūt q hoc frequēter attēdūt. Dicit̄ de pauone ꝙ pēnaꝝ suaꝝ cōsiderās pulchritudinē gl̄iat̄ ꝛ gaudet. ſȝ tñ vidēs turpitudinē pedū deciditꝛ vel recūdat̄. Sic qlibet prudēs cū grās sibi datas attēdit qbus volat ad opa v̄tutum ꝛ cōmēdabilis appet in oreꝛ ꝯspectu hoīm finē suū cogitet eē vēturum nō solū miserū. ſȝ piculosū ꝛ dubiū et sic supbiā poterit euitare Nā ꝑma radix supbie ē ignorātia nec vnq̄ hō de scīa gl̄abit̄ nisi in eo aliqualis ignorātia dñet̄. Vñ Ber. sup Cant. ſ. xxxvii De ignorātia tui venit in te superbia Sic enī supbiā parit tibi ignorātia tui cū meliorē q̄ sis decepta et deceptrix tua cogitatio te eē mētit̄ Hec qppe est supbia. Hec iitiū oīs pctī cū maior es in ocl'is tuis q̄ ap đ deū. Et īfra Nō est piculū quātūcūq; te hūilies quātūcūq; te reputes minorē q̄ sis. Est aūt grāde malū horrēdūq; piculū si vel modice te extollas. si vel vni in cogitatōe tua te preferas q̄ forte deus parē tibi iudicat aut etiā supiorē. Et ideo signāt̄ dicit. Sum qdē ꝛ ego mortalis hō. In ꝑs Quis est homo qui viuit ꝛ nō videbit mortē? Qui v̄o hec deuote cōsiderat nihil mūdani hōris pōderat̄ vl̄ accepta t. vñ Bern. i q̄dā ſmōe exponēs illud. eccī. vii. Mēorare nouissīa tua in et̄nū nō peccabis dicit sic Mortꝯ horrorē iudicii tremēdi discrimē. ardētis

iehēne metū ab ocl'is cordis tui nulla tenus elōgari patiaris. cogita ꝑegrinatōis tue miseriā. Recogita ānos tuos in amaritudine aīe tueꝛ cogita vite tue hūane picula cogita fragilitatē ꝓpriāꝛ in huiusmodi cogitatione si ꝑseuerauer̄ dico tibi parū sētıes qcqd foris videt̄ molestū dū toto corde circa īteriorē molestiā occuparis. hec Ber. Sic g̊ ꝑmo Salomō ꝓfitet̄ īfirmitatē cōtra primā supbie ꝓprietatē que ē nescientia vel ignorātia seu negligentia sue ꝓprie fragilitatis cū dicit. a Sū qdā et ego mortalis hō. Scđo ꝓfitetur cōformitatē cū dicit. Similis hoībus ꝛc̄. Et est cōtra scđaȝ ꝓprietateȝ supbie que est dña singularitatis. Sūt enī multi ita supbi ꝙ in oībus volunt singulares videri. Et hec ē quarta species arrogātie ſm Bedā in omeliis sic dicētē. Quatuor sūt species qbus oīs tumor arrogātiū demōstrat̄ Cum aut bonum a semetipis habere se estimāt aut sibi datū desup credūt sed pro suis accepisse meritis putāt. aut certe cū iactāt se hr̄e qđ nō habēt. aut despectꝰ ceteris singularit̄ videri appetūt. Nō erāt tales apl'i scī qui diuinos hōres sibi oblatos a simplicib⁹ rēnuerūt dicētes. Et nos mortales sum⁹ similes vobis homines. Actuū. xiiii. Tertio diffitet̄ vanā generositatē ꝛ hoc cōtra elationē de parentib⁹ cū dicit. Et ex genere terreni illi⁹ qui prior fcūs ē. ſ. ade Cū eī dicit ex gñe illi⁹ t̄reni oñdit tā illū q̄ nos de t̄ra duxisse originem. Ecci. iii. Quid supbis t̄raꝛ cinis? Narrat ei Marcial̄. coqu⁹ li. iiii Epyg̃. xxv de q̄dā rege q nūq̄ sibi pmisit in vasis aliis mistrari in mēsa nisi de luto. Cū ergo a q̄dā familiarit̄ int̄rogaret̄ cur istđ faceret. Rñdit ꝙ q̄uis tūc eēt rex.

Cicilie fuit tamē fili⁹ cuiusdā figuli ꝛ vt haberet mēoriā generis sui ne ꝑpt̄ statū regiū supbiret. ordinauit sibi in vasis fictilib⁹ siue luteis vt seruiretur Scribit ergo poeta sic istā historiā. Fictilib⁹ cenasse ferūt anathodea regē. Atq̄ abacū sameo sepe onerasse luto. Querētib⁹ causā r̄ndit Rex ego sū Cicilie figulo sū genitore satus. Abacus in ꝓposito stat pro mēsa ꝛ Sameū lutū vocat̄. lutū de samos insula. In q̄ primo vasa fictilia formabātur. Anatho fuit nomē regis Isto mō Salomon in ꝓposito nō de dauid patre suo tantū texit suā originē sed de t̄ra de q̄ format⁹ est prim⁹ hō Ecci. xxxiii. Oēs hoīes de sole ꝛ t̄ra vn̄ creat⁹ est Adā. ꝛ ysaie. lxiiii. Dn̄e pater nr̄ es tu. nos vero lutū. Et Ihere. xviii. Sicut lutū in manu figuli. sic vos in manu mea domus isrl̄. Aliter exponitur lr̄a ista de xp̄o sic Sū quidē ꝛ ego mortalis homo. id ē homo potēs mori in natura hūana licet īmortalis in natura diuina similis hoībus ī natura ꝛ passiōib⁹ naturā cōsequētib⁹ Philip. ii. Exinaniuit se formā serui accipiēs in similitudinē hoīꝫ fcūs ꝛ habitu iuēt⁹ vt hō ꝛ ex genere t̄reni illi⁹ q̄ prior fcūs est sciłꝫ ipi⁹ ade ƒm carnē. ꝑ. Corin. xv. Fcūs ē prim⁹ Adā in aiam viuētē nouissim⁹ adā in spū viuificātē. B Dubitatio lr̄alis. Vtrū in xp̄o fuit necessitas moriēdi videt̄ ꝙ sic Oē mortale de necessitate morit̄. Sꝫ xp̄s habuit corp⁹ mortale. ergo illud corp⁹ fuit necessario morituꝝ. maior patꝫ primo de celo et mūdo. versus finē vbi ꝓbat Aris. ꝙ īpossibile est aliq̄d corruptibile esse eternū. ergo oē corruptibile necessario corrūpet̄ pp̄: ad Heb̄. ii. Debuit per oīa fratrib⁹ assimilari vt misericors fieret et fidelis pōtifex ad deū vt repropiciaret delicta ppl̄i. Sed in aliis hoībus est necessitas moriēdi ergo et in xp̄o fuit pp̄. Christ⁹ assūpsit secūdū Damas. li. iii. Oēs naturales et indetractabiles passiōes que vniuersaliter naturā hūanā cōsequūt̄. Indetractabiles dicuntur que defectum gratie non important ꝛ necessitas moriēdi non important defectum gratie ergo et cetera. Ad oppositum Si in christo fuisset necessitas moriendi g̃ īpossibile fuisset qn̄ fuissꝫ mortu⁹ ꝯn̄s falsū ꝯn̄a pꝫ q̄a q̄cūq̄ demōstrato hec est vera. Si necesse est ipꝫ mori Impossibile ē ꝙ nūq̄ moriat̄ Ad istā q̄stionē r̄ndet mgr̄ sn̄iaꝝ. li. iii. dis. xvi ꝛ tenet sic videlꝫ ꝙ xp̄s volūtarie assūpsit necessitatē moriēdi ꝛ patiēdi. Sctūs āt thōas. iii. pte sūme. q. xiiii. ar. ii. Et in scripto sup. iii. sen. dis. xvi. arti. ii. dicit ꝙ in xp̄o fuit necessitas naturalis ad moriēdū ex ꝑncipiis ītrinsecis nature hūane licet ꝑ naturā diuinā posset se ꝓuasse a morte. vn̄ ƒm eū sic simpliciter ꝯcedim⁹ ꝙ mortu⁹ ē. ita ꝯcedē possum⁹ simplicit̄ ꝙ necessitatē habuit moriēdi. Sꝫ q̄a idē videt̄ sig̃are ista duo necessitas moriēdi ꝛ īpossibilitas ꝑpviuēdi Iō h̄ supposito meli⁹ videt̄ dicēdū ꝙ xp̄s nō accepit necessitatē moriēdi q̄a absolute ꝯcedēdū ē ꝙ possibile fuissꝫ eū nō fuisse mortuū Et ꝯn̄r dicēdū ꝙ in nullo hoīe ē necessitas moriēdi q̄a absolute ꝯcedēdū ē ꝙ oēꝫ hominē pōt de⁹ ꝯſuare viuētē ī ꝑpetuū. Intentio autē istorum doctorū et etiam aliorū est dicere ꝙ homo habꝫ necessitatē moriēdi si aliūde nō ꝓseruet̄ et sic xp̄us accepit naturā corruptibilē que necessario mortua fuisset nisi aliunde ꝓseruata fuisset a morte. mō nō

sequitur in isto est necessitas morien-
di nisi aliũde ꝓseruet᷑. ergo est in isto
necessitas moriẽdi sicut manifestũ est
Vnde doctores illi cõcesserũt vnã ca-
thegoricã et tamẽ intelligebãt ꝑ eam
vnam ypoteticã. Christ⁹ inq̃tũ hõ ne-
cessario fuisset mortu⁹ si ñ fuisset per
deũ a morte preseruatus vnde hic nõ
ab intentione: sed a verbis eorũ rece-
do Ad primũ in oppositũ qñ argui
tur ꝙ oẽ mortale de necessitate mori
etur. et omne qđ fuit mortale de ne-
cessitate moriturũ fuit dicẽdũ ẽ negã
do tales. Et istã similit᷑. Omne cõposi-
tũ ex contrariis de necessitate corrũ-
petur et omnes consimiles. Ratio est
Quia possibile est ꝙ deo volẽte qđ est
de se corruptibile et compositũ ex cõ
trariis in perpetuum ꝯseruet᷑. Arist.
enim primo de celo et mũdo. oportet
in isto cau̇ negare sicut in multis que
fidẽ cõtigũt. Manifestũ est eni ꝙ cor-
pora hũana eadẽ saltẽ secũdũ nume-
rũ aliquo modo manebũt secũdũ fi-
dẽ in perpetuũ p⁹ resurrectõnẽ Ad
secũdũ qñ apostol⁹ dicit ꝙ debuit fra-
trib⁹ assimilari ꝑ omnia exponẽdũ est
li per oĩa. vt sit distributio accomoda
pro omnib⁹ que eũ decebãt et nostre
saluti expediebãt alias fuissꝫ ĩ eo pec
catũ saltẽ originale et ignorãtia ⁊ dif
ficultas saltẽ ad faciẽdũ bonũ. Similr̃
qñ dicitur ꝙ in aliis hominib⁹ est ne-
cessitas moriendi hec est negãda vt di
ctũ ẽ. Ad t̃tiũ qñ arguit᷑ de damas.
ꝙ necessitas moriendi est vna de passi
onib⁹ naturalib⁹ ꝯseq̃ntib⁹ naturã nõ ĩ
portantib⁹ defectũ gratie. Ergo chri-
st⁹ illã assũpsit: nego añs. quia necessi-
tas moriendi non competit alicui rei
ita ꝙ talẽ rem nõ posset de⁹ in perpe
tuũ conseruare: qđ videtur sue omni-
potẽtie derogare qa ñ apparet maior
ratõ quare de⁹ nõ posset ꝑpetuare vnã
rem corruptibilẽ plus q̃ aliam. ergo
vel quamlibet põt ꝑpetuare vel nullã.

LECTIO. LXXXIX.

v T inventre matris figuratus sũ
caro. decem mẽsiũ tempore coagula-
tus sũ in sãguine et ex semĩe hoĩs et
delectamẽto somnii conuenientis
Postq̃ spũssctũs induxit salomonẽ re-
cognoscẽtẽ semetipsũ q̃tũ ad sue con-
ditionis corruptibilitatẽ. Hic inducit
eundẽ ꝓsequentem cõfitendo sue con
ceptionis abhominabilitatem: et hoc
ad propriã humiliationẽ. A Tã
git autem circa conceptionẽ humanã
quinqꝫ circumstantias satis turpes. vi
delicet loci qualitatem. forme debili
tatem. temporis quãtitatẽ. materie fe
ditatem. et vite infirmitatem. Loci q̃
litatem tãgit cũ dicit. Et ĩventre ma-
tris. nõ in celo. non in paradiso. non ĩ
igne: non in aere non in auro: nõ ĩ ar-
gento. sed in fetenti tugurio et in tur
pi tabernaculo: in obscuro sterquili-
nio concipit᷑ miser hõ. Eccĩ. xi. Quo-
modo ignoras que sit via spũs. et qua
ratione cõpingantur ossa in ventre p̃-
gnantiũ? si nescis opera dei q est fa-
bricator oĩm. In isto loco turpi figura
tus sum non sol nõ luna non stelle. ñ
gemma. sed caro infirma. Mathei.
xxvi. Spiritus quidem promptus est
caro autem infirma. Et iohã. vi. Spi-
ritus est qui viuificat caro autem non
ꝓdest qcq̃. Ecce forẽ debilitas. Tem-
poris quãtitateꝫ tãgit cum subdit. de-
cẽ mensiũ tpe. Materie feditateꝫ. cuꝫ
dicit. Coagulatus sũ ĩ sãguĩe et ex se-
mine hoĩs vite infirmitatem. cum di
cit. Et delectamẽto somnii conuenien
tis. Cum v̇o vita in somnum et vigiliã

diuidatᷣ ſōnꝰ videtᷣ ſimilior morti eſ-
ſe ꝙ̄vite. Decē inqͥt mēſiū tēpe No-
tādū ē ſm̄ Ariſ.ix.ꝺ aīalibꝰ.c.i.ꝙ om
nia aīalia hn̄t vnū certū terminū pa-
riēdi preter hoīꝫ. Sola āt mulier hꝫ di
uerſes termīos ꝑiēdi Nā ꝗdā pariunt
mēſe ſeptīo.⁊ ꝗdā vt ꝑiᷣt mēſe.ix.⁊ ꝗdā
intrant in decimū quedā autē menſe
octauo. Quicūq; aūt naſcuᷣ an̄ ſeptiꝫ
mēſē ꝯmuniᷣ moriūᷣ. ſicut dicit guil
helmꝰ de mortibꝰ exponēs macrobiuꝫ
de ſōno ſcipionis. Cōmunitervero lo
quēdo ſeptiovel nono mēſe fit ptꝰ ſicͭ
ibi docꝫ Macrobiꝰ. Dicit tn̄ Rabanuſ
hic in glo. ꝙ q naſcūᷣ in decīo menſe
magis vitales ſunt et perfectiores et
ſanatiui eē dn̄r. Vn̄ videtᷣ ꝙ.x.mēſes
hic debēt accipi ꝑ ſynodochē. vt ſint ix
cōpleti ⁊ aliqͥd de decimo ſic enī videtᷣ
naſci q optīo tp̄e naſcūᷣ. Sic eī xp̄s na
tꝰ ē pꝰ nouē mēſes ⁊ vi.dies Vn̄ a die
cōceptiōis chriſti.q crediᷣ fuiſſe.viii.
kl̄. Marcii. In quo etiā die mortuꝰ fu
it: vſq; ad viii.kl̄. Ianuarii q̊ die natus
eſt fluxerūt.cclxvii.dies ſicut docꝫ au
guſtiꝰ lxxxiii. queſtionū.q.lvi. vbi ex-
ponens illꝺ. Io.ii.xlvi.annis edifica-
tū ē tēplū hoc ⁊ tu in tribꝰ diebꝰ excita
bis illꝺ V ult illꝺ ꝙ lꝫ formatō corpiſ
chriſti fuerit ꝑfecta ī p̄mo inſtāti ſue
ꝯceptōis ꝗtū ad oīa lineamēta mēbro
rū tn̄ ꝗtū ad debitā corpis ꝗtitatē ꝑfi-
ciebatᷣ ſucceſſiue ſicut corpa augmen
tātᷣ puerorꝝ a tp̄e figurationis vſq; ad
maturitatē ptus. Perficiūᷣ autē hūa-
na corpa cōmuniᷣ cōcepta ſꝫ modū iſtū
Primis ſex diebꝰ cōceptō corpis hūa-
ni hꝫ ſilitudīeꝫ quaſi lactis: nouē vero
diebꝰ ſequētibꝰ cōuertiᷣ quaſi ī ſāgui-
nē.xii. inde diebꝰ ſolidatᷣ in carnē. Sꝫ
xviii. diebꝰ reliqͥs formatᷣ vſq; ad ꝑfe-
ctā lineatōeꝫ corpis hūani. De iſta ſē-
tentia beati Aug. fcti ſūt v̓. Sex in lac
te dies tres ſūt in ſāguine trini. Biſſe-
ni carnē triceni mēbra figurant. Col-
lecti ergo.vi.ix.xii.⁊.xviii. in vnū nu-
merꝝ ſurgūt.xlv. cuivno addito. fiunt
xlvi.. Si ergo accipiamꝰ ſenariū q fu-
it p̄mꝰ numerꝰ. tp̄us videlꝫ quo ſemen
erat tāq̄ lac.⁊.xlvi.q eſt vltiꝰ numerus
et ducamꝰ vnū ad alteruꝫ et fiūt dies
cclxxvi. diuidendo ergo tot dies ī mē
ſes et dādo cuilibet mēſi.xxx.dies ſūt
nouē mēſes et ſex dies. Igiᷣ tot ānis
dicitur tēplū edificatū. q̊t dies fuerūt
ī ꝑfectōe corporis chriſti: qͣ ab octa-
uo kl̄. Aprilis qn̄ xp̄s fuit cōceptꝰ vſq;
ad.viii.kl̄. Ianuarii ſunt dies. cclxxvi
q ſurgūt ex ſenario ducto ī xlvi. Iſtaꝫ
moralitatē Aug. q̄ videtur obſcura in
telligo ſic Accipio p̄mo inſtās cōce
ptionis quaſi ſex et illū numeruꝫ du-
co in ꝗdragita ſex ⁊ ſic ſurgūt cclxxvi
qui ſūt dies in qbꝰ chriſtꝰ fuit ī ventre
mr̄is ſue. Luce.i. Benedictus fructus
vētris tui. Vn̄ duo videtᷣ ſeq B
V nū ꝙ nunq̄ fuit aliqͥs ita paruꝰ pu-
er ſicut fuit chriſtus qͣ embrio ī ma-
trce prius viuit vita animalis q̄ homis
ſm̄ Ariſt.ix. de aīalibꝰ. Secūdo ꝙ nū-
q̄ fuit aliqͥs tā diu in vt̊o mr̄is ſicͭ xp̄s
fuit niſi eſſet mōſtruoſe natꝰ vel vio-
lētᷣ impeditꝰ ergo tēplū dn̄ici corporꝭ ī
xlvi. diebꝰ attigit ꝗtitatē taliū ī qua in
aliis ēbrionibꝰ fit figuratio ⁊ ita tot di
ebꝰ ꝯſtructū dicitur quot annis fuit tē
plū materiale cōſtructū. Multo meli
us poſſet dici ꝙ in tot ſenariis dieruꝫ
formatū ē corpꝰ xp̄i quot annis edifi-
catū eſt tēplum. qͣ in.cclxxvi. diebus
ſunt quadrageſies ſexcies ſex ſicut pꝫ
per diuiſionem Sed contra hoc ar-
guiᷣ. qͣ Re.iii.c.vi. dr̄ ꝙ ſalomō edi-
ficauit domū domini ſeptē annis.

Ad istd est duplex rñsio. Vna φ dictũ iudeorũ nõ ĩtelligit̃ de tẽplo salomõis qd dstructũ fuerat p Nabugodonosor. sʒ de tẽplo reedificato p soroba bel p⁹ reditũ de captiuitate babilonis cuius edificatio impugnãtib⁹ ĩimicis intantũ delata fuit ⁊ ĩpedita φ vsq ad xlvi. annos nõ potuit cõsũmari. Alit̃ respõdet̃ sʒ origenẽ φ intelligit̃ de tẽplo salomõis ⁊ φ cõputãdo a tpe q̃ dauid ĩcepit pparare materialia tẽpli p⁹q̃ sup hoc cõsuluerat nathã pphetã sicut hẽt̃. ii. Re. vii. vsq ad ꝯsũmationem tẽpli pfectã p Salomonẽ fluxerũt ãni xlvi Et iterũ aduertẽdũ circa tẽp⁹ a cõceptione hũana vsq ad ptũ φ qa decẽ mẽses sufficiũt. ideo Romul⁹ q romã cõdidit ⁊ kalẽdariũ pmo formauit. Cõstituit annũ suũ tãtũ de ix. mẽ sib⁹eo φ tãto tẽpore põt mulier concipere et parere. Hinc etiã in lege fuit cautũ apud romanos φ mulier mortuo marito p decẽ mẽses manet̃ vidua et defleret ĩvestib⁹ viduitatis mortẽ viri. vt si forte deviro defũcto cõcepisset pareret sibi filiũ et sciret̃ cuius proles esset. Et fuit lex ista multũ rõnabilis et curialis. Ista tradit ouidi⁹ de fastis li. i. ita dicẽs. Tẽpora dirigeret dũ conditor vrbis ĩ ãno. Cõstituit mẽses quinq bis esse suo. Sʒ lʒ arma magis q̃ sidera romule noras Curaq finiti mos vincere maior erat. Est tñ ⁊ ratio cesaris que nouerit illũ. Erroreq suũ quo tueat̃ hʒ. Qui satis estvtero matrꝭ dũ prodeat infans. Hocanno statuit temporis esse satis p totidẽ mẽses a funere cõiugis vxor. Sustiet ⁊ vidua tristia signa domo. b Macrobi⁹ tñ sup somniũ scipionis poĩt duos termios natiuitatis hũane videlʒ septimũ mẽ sẽ et nonũ mẽsẽ. Hũano ingt ptui frequẽtiorẽ vsũ nouẽ mẽsiũ certo numerorũ modulamine natura cõstituit. sʒ ratio subastici numeri multiplicatõe procedẽs etiã septẽ mẽses cõpulit vsurpare. Intẽdit assignare rationẽ ptus ĩ septimo mẽse per naturã numeri sẽarii quẽvocat asticũ: quia de senario in passu illo tractat p totũ. vñ sẽsus ẽ Rõ subastici numeri id ẽ senarii quẽ asciui. i. aduocaui ad mevt de illo tractarem multiplicatione pcedẽs. vt septẽ mẽses cõpulit vsurpare. Dicitur autẽ ista necessitas vsurpata qa naturalior et magis cõueniẽs est natiuitas in nono mẽse. Et huic cõcordat scptura. ii. Mach. vii. Fili mi miserere mei que te invtero nouẽ menses portaui ⁊ lac dedi triennio et alui dicit mater septẽ fratrũ ad iuniorẽ ceterꝭ fratrib⁹ interfectis. Dicit ergo macrobi⁹ φ oĩm numerorũ duo sũt primi cubi. quia primi numeri paris scʒ binarii cub⁹ ẽ octo et pmi numeri imparis scʒ t̃narii cub⁹ ẽ xxvii. Imparvero cub⁹ est mas Parvero femĩa. Iũgũt̃ ergo mas ⁊ femĩa id est. xxvii. ⁊. viii. pcreant. xxxv tãq̃ fetũ ĩvtero matrꝭ Multiplica g̊ fetũ p sex et exibũt. cc. Qui numer⁹ dierũ septẽ mẽses ꝯplet dãdo cuilibʒ mẽsi. xxx. dies. Et ideo dicit Macrobius φ rõ sub mltiplicatõne senarii pcedẽs pmã ꝯplet maturitatẽ pt⁹ hũani. Et cõseqñter docʒ regulã p quã scribi põt an proles citovel tarde nasci debeat. Et ẽ ista φ accipiẽd⁹ ẽ dies pm⁹ q̃ fet⁹ ĩcipit se mouere: ⁊ cõputãdũ ẽ tẽpus a ꝯceptõe vsq tũc: ⁊ duplũ illi⁹ addẽdũ ẽ ad illud: et tũc nascet̃. vñ dies q motũ pcedũt triplicati attigũt ad diẽ natiuitatꝭ. vñ si incipit se mouẽ septimo die nascet̃ in septimo mẽse. quia triplicatio. vii. dierꝝ septẽ mẽses ꝯplet. Si nõa

die icipit se mouere: in nono mēse nascet. qa ter. xc. dies efficiūt nouē menses. Dicit ergo salomō decē mēsiū tēpore coagulat⁹ sū i sāguine ex semie hoīs. Iob. x. Nōne sicut lac mlsisti me et sicut caseū me coagulasti? Tāgit ergo expsse materie feditatē. Et sicut raban⁹ i glo. demōstrat hic vtri⁹ꝙ sexus differētiā. vt enī aiūt phisici. Semē viri cādidū ē. Semē vero mulieris sāguinolētū: quorū cōmixtiōe certi spacijs corp⁹ format donec aiatū veniat ad ptū. Arist. tū. xvii. d aialib⁹ dicit ꝙ mulier naturalit habꝫ rōeꝫ pricipii passiui in generatione plis: et tn̄ administrat materiā de qua virtute formatia existēte i semie format ples. ita ꝙ semē viri nullo mō ē materia corporis plis. sed materia quā dat mater ad quā se hꝫ semē viri sicut artifex ad lignū ⁊ sicut man⁹ figuli ad ollā: et sicut coagulū se hꝫ ad lac. Et h videt eē qd hic dicit salomō. Coagulat⁹ sū in sāguine .i. in materia data a matre ex semine hoīs q̄tū ad pricipiū actiuū qd ē vtus formatia cōtēta i spū spūoso spermatis hūani. Et delectamento sōni conuenientis. Querit enim Aristoteles. xix. de animalib⁹. c. i. Vtrū vigilia cōseqt natū in prima creatōe an sōnus. Et respōdꝫ ꝙ sōn⁹. qa mutatio que habꝫ fieri de non esse ad esse debet fieri p mediū. Somn⁹ autē videtur eē mediū int viuere et nonviuere. quia vita pprie ē ivigilia. illa tamē quies que est in prima creatōe in embrione nō ē proprie somn⁹. qa embrio pmo viuit vita arboris et posteavita animalis. et tūc sōn⁹ est in fetu pprie. Vnde multi pueri qn̄ pariūt dormiūt ppt cōsuetudineꝫ dormiēdi in matrice. De ista vilitate loqt Bern. in meditatōib⁹. Attēde inquit homo qd fuisti an̄ ortum: ⁊ qs es ab ortu vsꝙ ad occasū atꝙ qd eris post hanc vitā. et hō de vili terra factus et i vilissimo panno inuolut⁹: menstruali sanguine in vtero materno nutritus. tunica tua fuit pellis secūdina. sic idutus venisti ad nos. nec es memor q̄ vilis sit origo tui.

LEC. XC

et ego natus accepi cōmunē aerem ⁊ similiter factā decidi terrā. ⁊ pmā vocē similē omib⁹ emisi. plorās involumētis nutrit⁹ sū ⁊ curis magnis. Nemo enim ex regib⁹ aliud habuit natiuitatis initiū. vn⁹ ergo introit⁹ est omnibus ad vitā et similis exit⁹

Declarata miserabili conditione hominis q̄tū ad eius mortalitatē ⁊ abhominabili eius conceptōne ppt materie et loci feditateꝫ. psequtur salomō in hac parte de hoīs lacrimabili educatione post ipsius natiuitatē Et circa hoc duo facit. Primo narrat natiuitatis humane fragilitatem. Secundo assignat eiusdem fragilitatis cōmunitatem. Secunda pars ibi. Nemo enim ex regibus Circa primū duo facit Primo fatetur se habuisse inchoationem dolorosam. Secundo fatet se habuisse educatōꝫ curiosā ivolumentis.

Quantum ad primum dicit tria. Nam fatetur se salomon in suo igressu fuisse miserabilē ppt tria Caruit eī ditiaꝝ ppetate. viriū suaꝝ ptāte. ⁊ oīꝫ deliciaꝝ iocūditate A Caruit ergo ditiaꝝ ppetate qa nud⁹ nat⁹ nihil secū attulit i hūc mūdū. iō dicit. Et ego nat⁹ accepi communē aerē. q̄si diceret Nec tn̄ mecū apportaui de ppo vnde possē respirare. sꝫ vsū elemēti communissimi tam bestiis q̄ hoībus mihi ap

propriaui.nec ego aerē creaui: sȝ creatū accepi.nec pro me creatū singulariter: sed et ꝑ oib⁹generalit̄. Et simılit̄ decidi in factā terrā: quasi diceret. Ecce ꝙ carui oīmviriū ꝑtāte.qa necveni in mūdū volās: nec āmbulās: nec nobiliter nauigās vel eqtās. sed sine quacūꝙ fortitudīe decidi de vẗo mr̄is mee: vbi recept⁹ per man⁹ alioꝝ reclinat⁹ sum ad terrā. licet nō imediate: tamē mediate terra me supportauit. videlȝ que fcā sūt añ me et nō ꝑpt̄ me de nouo. et ꝑmā vocē similē oib⁹emisi plorās. q̄si di. Ecce ꝙ carui deliciaꝝ iocūditate: qa ꝑma vox quā emisi in mūdo fuit vox plorat⁹et fletus. et nō solū ego hoc feci: sed oēs sic clamāt in mūdū venietes. qa oēs clamāt e vel a q̄tquot nascunt̄ ab eua. Si sint masculi oēs cōquerūt̄ de ꝑmo patre adā: et iō clamāt a. Si sint femīe cōquerūt̄ de ꝑma mr̄e eua. et iō clamāt e qa propt̄ eoꝝ pctm̄ cū pena et dolore sūt i mūdo victuri. Et iō narrat btūs Aug⁹. li. suo de visitatōe infirmoꝝ. ꝙ qdā ꝑhi fuerūt q in natitate pueroꝝ flebāt: lamētabātur. et plāgebāt. et i morte hominū letabant̄ et gaudebāt. Et xp̄us reuocatur⁹ Lazarū ad vitā istā mortalē ⁊ miserā fleuisse legit̄ Ioh. xi. Et lacrimat⁹ē iesus. Notādū ꝙ xp̄ȝ suppo nim⁹ q̄ter fleuisse. in īfātia. in resuscitatione Lazari sup ciuitatē hirl̄ȝ Lu. xix. a Vidēs ciuitatē ⁊c̄. Et i cruce Heb. v. Cū clamore valido et lacrimis exaudit⁹ ⁊c̄ Primo i īfātia vt seuerū hoīem oñderet vt lacrimas magis autēticas redderet vt in se credituros in suū amorē accēderet. Scd̄o sup Lazarū vt exhiberet ei officiū hūanitat̄. vt daret signū intime caritatis. vt cōpateret̄ amico q reuocaret̄ ad statum hūane calamitat̄. Tertio sup ciuitatē vt doctrinā quā docebat pro ꝑsecutoribus exorare cōfirmaret. vt se fontē pietatis oñderet. vt tyrānidē persecutorū suorū oñderet. Quarto in cruce vt acerbitatē mortis sue exp̄meret. vt nos ad sibi cōpatiēdū excitaret. vt ad miserēdū patrē hūano generi ꝑuocaret Et bn̄ dicit ꝙ primā vocē si. o. e. p. Prima eni vox hūana ⁊ vltima ē vox ploratōis ⁊ gemit⁹. qa extrema gaudii luctus occupat Prouer. xiiii. Et iō cōueniēs est: ꝙ mediū cōcordet cū extremis dū in hac valle lacrimaꝝ moramur. In p̄s. Ascēsiōes i corde suo dis. in val. la. Dicit̄ de q̄dā viro sicut narrat Solin⁹de mirabilib⁹mūdi li. ii. ca. iii. Nascētiū vox prima vagit⁹ est. Leticie eni risus differt̄ in extremū diē. Solus zeroastes eadē hora qua natus est risisse legit̄. nec hoc īnaturale bonū ꝑtēdebāt futurū. Fuit ei iuētor artiū magicarū: cui⁹ auus aulus crassus quē bella ꝑsica rapuerūt nūq̄ risit. Et ideo Aulus gelli⁹ cognomiat⁹ est fm Solinū ibidē ꝯueniēter. Si ergo puer recēter nat⁹ quasi in penā pcti originalis per. xl. dies differt signa leticie ⁊ iocūditatis: ac si diceret. Ecce eni in iniqtatib⁹ cōcept⁹ sū ⁊ in pctis ꝯcepit me mr̄ mea. Multū rōnabile ē ꝙ nos annuati per dies. xl. plorem⁹ ⁊ a nobis signa leticie elōgem⁹ q pctā actualia et personalia ⁊ mortalia ml̄ta ꝯmisim⁹. Deu. ix. Iacui corā dn̄o q̄draginta diebus ⁊ q̄dragita noctib⁹ q videlȝ eū supplicit̄ exorabat: dicit Moyses: filiis isr̄l. Patet g° ꝙ merito Salomō fatet̄ se ichoationē habuisse dolorosā Scd̄o fatet̄ se habuisse educationē curiosaȝ. Et q̄tū ad h̄ dicit sic Involumēt̄ nutritus sū ⁊ cur̄ magnis Nulla ꝑles ī mūdo

bestie vl' auis tāta sollicitudīe indiget educatōis B Null⁹ appet fet⁹tāte ībecillitat; sicut hō q nec icedē nec cōedere p se nouit nec bibē. nullū secū in dumētū affert. ꝛ iō ncce ē ꝙ ī pānis ꝛ ī volumētis ponat̄. Luce. ii. Inueietis infātē pānis inuolutū. Vnde hugo in dydascalicō. li. i. Q uivsūvestimētoruꝫ prim⁹ adinuenit cōsiderauit ꝙ singula queq; nascētiū propria quedā habēt munimēta qb⁹ naturā suam ab incōmodis defēdāt. Cortex ambit arborē pēna tegitvolucrē ꝛ piscē squama opit: lana ouē induit pil⁹iumentavestit: concha testudinē claudit. nec tn̄ sīn cā factū ꝙ cū singula animantiū nature sue arma habeāt secū nata. Sol⁹hō inermis nascitur et nud⁹. Oportuit enī vt illis q sibi prouidere nesciūt natura cōsuleret. Homini aūt maior ex h̄ experiendi occasio prestaret̄ cū illa q̄ ceteris naturalit̄ data sūt ppria ratiōe sibi iuenīret. De eadē loq̄ns Crisostō⁹ s̄r. vii. c. s̄r. mat. dat rōeꝫ q̄re iter alia animalia sol⁹hō nascit̄ iermis. Et dicit sic. Oēꝫ creaturā sēsibilē armatā ꝛ munitā creauit de⁹ aliosveloci pedū cursu aliosvnguib⁹: alios pēnis: alios cornib⁹. hoīeꝫ solū sic disposuit vt virtus sua sit ipse de⁹ et in eo ꝙ īfirmiorem. eū fecit in seipo fortiorē eē voluit. Iō vt necessitate īfirmitat; coact⁹ sp necessariū habeat dn̄ꝫ suū reqrē Dicit ergo salomē ī volumētis nutrit⁹sū ꝛ curis magnis. q. d. ideo in volumētis qa nudus. Iob. i. Nud⁹egressus sū de vtero matris mee Iō ī curis magnis: quia infirm⁹ ꝛ imbecillis De penaꝛ sollicitudine materna circa p̄lē dicit. Innocēti⁹ de vilitate cōditionis hūane sic. Cōcipit mulier cū īmūdicia et fetore parit cū tristicia ꝛ dolore: nutrit cū angustia et labore: custodit cū īnstātia et timore. Istā originalē nuditatē docet bern. ꝯsiderādā eē frequēt̄. scd̄o de cōsideratōe scribēs ad eugeniū: sic cōsulo. Cōsidera maxime quid es. hō vide licet quō et qualit̄ nat⁹ es. Nec mō ꝙ nat⁹es sed qualiter nat⁹attēdas Nude nudū cōsideres qa egressus es devtero matri tue. cōsiderāti q̄d sis occurrit tibi hō nud⁹ ꝛ paup miser ꝛ miserabil' hō. dolēs ꝙ hō sit: erubescēs ꝙ nud⁹sit plorās ꝙ nat⁹sit: murmurās ꝙ hō sit: nat⁹ad laborē nō ad honorē. hō natus de muliere ꝛ ob hoc cū reatu: breuiuēs tpe: ideoq; cū metu replet⁹ m̄ltis miseriis. et ppterea cū fletu ꝛ verecundia. multis et multiplicibus. quia miseriis cordis: miseriis corporis miseriis dum dormit. miseriis dum vigilat. miseriis quocūq; se diuertat. Enarrata hūane natiuitat; fragilitate ꝓseqtur Salomon de eiusdem fragilitatis cōmunitate et dicit sic. Nēo ex regib⁹ aliud habuit natītatis initiū. q. d. q̄tūcūq; refulgeat ornamētis vestiū ꝛ armoꝝ: misterio militū ꝛ mūimēto fortiū tale fuit eoꝝ initiū. Vn̄ bern. ī q̄dā s̄. de passione dn̄i. Graue iugū sup oēs et totos filios adā a die exit⁹de ventre matri eorūvsq; ad diē sepulture in matrē oīꝫ. In sordib⁹ generamur ī tenebris ꝯfouemur. in dolorib⁹ pturimur an̄ exitū. miseras oneram⁹ matres. In exitu more vipereo laceram⁹ mirū ꝙ nō ipi pariter laceramur primāvocē plorationis edim⁹. merito q. dēvtpotevallem ploratōis igressi. vbi malitie plurimū. sapie modicū. vbivi ciosa sūt oīa. oīa lubrica. opta tenebri. ꝛ obsessa laq̄s pctōꝝ vbi piclitāt̄ anīe vbi spūs affligūt̄. vbi tn̄ vaītas ꝛ afflictio spūs ē. Nēo g̃ ex regib⁹ aliud ha-

buit natiuitatis initiũ. Et iõ finalit̃ ↄcludit̃
V n⁹ ḡ itroit⁹ ẽ oib⁹ ad vitã ⁊ silĩs exi
t⁹. Si ei aliq̃ foret dissilitudo hĩ appare
ret i igressu ⁊ egressu nobiliũ. cui⁹ mo
di sũt reges ⁊ pñcipes: sꝫ de eis ẽ sicut
de aliis qb⁹cũq; sicut de meipso iã nar
raui. ḡ vn⁹ ẽ itroit⁹. i. similis natitas oĩ
b⁹ ad vitã ⁊ silĩs exit⁹. Eccs̃. ii. Didici q̄
vn⁹ ẽẽt vtri⁹q; interit⁹. Et ideo metri-
ce dr̃. Mors dñꝫ seruo mors sceptra
ligonib⁹ equat. Dissilẽs sili ↄditõe tra
hit. Paupis ⁊ regis si scptura bñ legis
Dat cãꝫ fledi cõis lex moriẽdi Et ideo
hoĩeꝫ ñ icõuenĩẽter alloq̃t̃ bern. i me
ditatõib⁹ suis dicẽs. Quid supbis pul-
uis et cinis cui⁹ ↄcept⁹ clpa: nasci mise
ria: viuẽ pẽa mori ãgustia? Cur carnẽ
tuã p̃ciosis ipiguas r̃b⁹ ⁊ adornas quã
p⁹ paucos dies vmes deuoraturi sũt i
sepulchro. aĩaꝫ v̾o tuã ñ ornas boĩs o-
perib⁹ q̃ deo ⁊ ãgel̾ ei⁹ repñ̄tãda ẽ i cel̾
Et ĩfra. Insã⁹ sãe labor dĩttẽ curã cor-
dis et carĩs sedulã pagere curã. In de-
sideriis ipiguare ⁊ fouere cadauer pu
tridũ qđ paulop⁹ esca vmiũ nullaten⁹
dubitat̃ ⁊c̃ LEC. XCI.

P ropt̃ hĩ optaui ⁊ dat⁹ ẽ mihi sen-
sus ⁊ inuocaui et veĩt i me spũs
sapie ⁊ p̄posui illã regnis ⁊ sedib⁹ ⁊ di
tias nihil eẽ dixi i cõparatõe illi⁹. Hec
est secũda ps h⁹ capitl̾i qđ i pñcipio di
uisũ fuit i qnq; q̃ ps itroducit̃ sic. P⁹ q̃
salomõ declarauit p̃mũ qđ ad sapiam
acq̃rẽdã req̃rit̃ viꝫ huiliatõeꝫ sapiam
p̄cedẽtẽ. hic ↄñt̃ exeq̃t̃ enarrãdo scđꝫ
sapie acq̃sitiꝫ viꝫ dep̄catõeꝫ sapiam de
poscẽtẽ. Et i lr̃a lecta duo facit. q̃a pri-
mo oñdit q̃lit̃ p̱ hñda sapia dep̄cabat̃.
Scđo exp̄mit q̃tum ipam desiderãdo
app̄ciabat̃ Scđa ps ibi Et p̄posui illã. ⁊
icipit ibi tertia ps capitl̾i. enarrãdo q̃li
ter p̱ hñda sapia dep̄cabat̃ dicit sic. pp
ter hoc optaui ⁊ dat⁹ ẽ mihi sẽs⁹ ⁊c̃. q. d
Cõsideraui carnis corruptibĩtatẽ mũ
di curiositatẽ. supbie vanitatẽ ⁊ vidi q̄
nihil de eis fuit optabile nihil deside
rabile. nihil q̃etatiuũ volũtaťi hũane.
Nã caro circa cui⁹ cultũ sollicitat̃ qua
si oẽs ẽ misera multiplicit̃ dũ cõcipit̃.
dũ p̄turit̃: dũ hic viuit dũ resoluit̃ sic
fuit supius declaratũ. Et iõ sciẽs aĩaꝫ
meã eẽ imortalẽ. nec posse p̄ñs fieri
p̄fecta p̱pt̃ rei tpal̾ ⁊ caduce adeptionẽ
p̱pt̃ hĩ optaui ⁊ dat⁹ ẽ mihi sẽs⁹ ad reco
gnoscẽdũ creatorẽ meũ ⁊ ei iuxta le-
ges suas seruiẽdũ. Optaui iq̃t ⁊ datus
ẽ mihi sẽsus. In q̃ vbo iuste redarguit
iactãtiã supboꝝ q̃ꝝ aliq̃ se dicũt ade-
ptos sapiãꝫ p naturale ingeniũ: aliqui
p industriã ⁊ studiũ. Iste ũ huilit̃ non
dicit se acq̃siuisse sed poti⁹ r̃cepisse Da
tus ẽ mihi iq̃t sẽsus. i. Cori. iiii. Quid
habes qđ nõ accepisti? Si ãt accepisti.
quid gloriaris quasi non acceperis?
Iacobi p̄io. Si quis vestrũ idiget sapi-
ẽtia postulet a deo q̃ dat omnib⁹ afflu
ẽt ⁊ ñ iproperat Et iuocaui ⁊ veĩt i me
spũs sapie. Inuocaui. i. int⁹ vocaui. nõ
solũ voce exteriori sed ex corde. In p̄s
Cũ iuocarem exaudiuit me de⁹ iustĩe
mee. Glo. Cũ intus in mẽte vocarẽ. Et
venit in me spũs sapiẽtie. Ecce q̃ facil̾
impetratio gratie dĩne. Optat̃ et dat̃
inuocatur et uenit. nec mirũ si cito ve
nit. A In p̄s. Prope ẽ dñs oib⁹ in
uocãtib⁹ eũ in veritate. Sic ergo oñdit
Salomon qualiter pro sapientia dep̄-
cabatur. Secũdo ostẽdit quantũ ip-
sã desiderãdo appreciabat̃ ⁊ dicit sic.
Et preposui illã regnis et sedib⁹. ⁊c̃. ⁊
ista ps ẽ tertia ps capituli hui⁹. q̃ diui-
ditur in duas partes q̃a primo narrat
q̄ magis app̄ciabat̃ sapiãꝫ q̃ tpalia bo
na exteriora. Secũdo q̄ magis q̃ corp

alia bōa iteriara. Scđa ps ibi. Sup salutē z spēz dilexi eā. Circa pmū i littera lctā pfert salomō eā sapiaz q̄ ē ver⁹ dei cult⁹ p fidē z caritatē trib⁹ q̄ a mūdāis maxie appetūť viz potētie hōrib⁹ z ditiis potētiā vocat regna: hōres sedes. Preposui illā inquit regnis et sedibus. Quid aūt sit regnū docet Arī. viii. ethi. c. x Distiguit eī ibi tres spēs politici pricipat⁹. viz regnū Aristocratiā et Thimocratiā. Regnū eni ē monarchia siue pncipat⁹ vni⁹ q̄n vi3 vna psona principať toti mľtitudini vtuose Aristocratia ē pncipat⁹ pluriū s3 paucorū et vtuosorꝝ. Thimocratia ē pncipat⁹ pluriū et multorꝝ vbi vna magna mľtitudo gubernat. De istis pncipatibus sic ē secūdū Arist. ꝙ optim⁹ pncipatus ē regnū vbi totū regnū reduciť ad vnū et virtuosū et iustū hoiez. Et p hoc pbat. xii. metha. in fine. Quod vnus de⁹ regit z gubernat totū mūdu3 tanquam vnū regnū bene ordiatū et bn̄ cōnexū qa dispō naturalis entiu3 ē talis qualis est optima. qđ ex hoc p3 ꝙ vnūqđq3 ē optimū qn̄ ē in sua naturali dispositōe. S3 mō sic est ꝙ pluralitas pncipatuū n̄ est bona sicut nō ē bonū ꝙ essent multe familie in vna domo icōnexe et nō cōmunicātes ad inuicē. Relinquiť igiť ꝙ totū vniuersu3 sit sicut vn⁹ principat⁹ siue vnū regnu3 gubernatum ab vno gubernatore qui ē de⁹ primū mouens z pmū intelligibile z primū bonū. Et ideo cōcludit aristotiles sic. Entia nolūt male dispoi nec ē bōa pluralitas pncipatuū. Vn⁹ ergo princeps. Regnū toti⁹ vniuersi ē regnū dei i quo de⁹ monarchice principatur. De q̄ regno dicit xp̄s Io. xix. Regnū meū nō ē hinc. q. d. Licet regnū meū sit inť malos. tamē nō ē hinc id est nō sumit origine3 de hoc mūdo

Et iō vera lr̄a ē Nūc aūt regnū meū n̄ ē hinc et non hic. Secūda autē spēs politici principat⁹ que est Aristocratia i qua plures v̄tuosi pauci tamē dominātur. et ē mi⁹ bonus principatus q̄ regnū. Et tertia ē minus bōa q̄ vocať Thimocratia In qua mľtitudo nō optiorꝝ sed mediocres dn̄anť. Sic aūt tres isti principatus sūt boni: l3 n̄ equaliter Ita corrn̄dēt eis tres corruptōes pncipādi. que pprie nō sūt pricipatus politici. sed trāsgressiones z corruptōnes eorundē. Nā regnum corrumpiť i tirannidē. Aristocratia in oligarchiam Thimocratia in democratiā. Primo ergo corrūpiť regnū in tirānidē: quādo de rege fit tirann⁹. Sicut in regno dominatur vn⁹: ita in tirānide: quia tā r̄gnū q̄ tirānides videť monarchie. S3 in hoc ē drn̄a quia tirān⁹ in oib⁹ itēdit vtilitatē ppriā. rex vero vtilitatē subditorū. Et ideo sicut regnum est optim⁹ pricipatus: ita tirānides ē pessima et corruptio monarchie. Cōtrarium eni optimo est pessimū. Regnū aūt z tirānides sunt cōtraria. sicut rex et tirān⁹ moraliter quia malus rex fit tirann⁹

Secunda aūt species politici principat⁹ que est Aristocratia: in qua paucivirtuosi dominantur: corrumpitur in oligarchiam. In qua pauci et viciosi dominantur. qui omnia bona cōmunitatis attribuunt sibiipsis z amicis et non intendunt bonum ipsius totius communitatis sed tantum bonum suum et amicorum suorum. Vnde dignitates et officia communitatis conferunt tm̄ amicis suis v̄ł vsurpant sibiipsis Tertia species politici pricipat⁹ que ē Thimocratia in qua multi boni mediocres tn̄ dominanť: corrūpiť i democratiā: in qua mľti: n̄ quidem mediocres sed populares do

minatur Et ista corruptio min⁹ habet de malo. sicut pncipatus sibi cōtrari⁹ minus habet de bono Aristhocratici nāq; ptēdūt bonū cōe tā diuitū q̄ pauperū. qa Aristhocracia est pncipat⁹ mľtitudinis collecte de vtrisq; Sed democratici intēdūt pncipaliť bonū pauperū ⁊ de dānis diuitū nihil curāt. ⁊ hoc est min⁹ malū q̄ bona cōitatis abrogare ⁊ vsurpare sibi ⁊ amicis sicut faciūt oligarchici Et oligarchici sť min⁹ mali q̄ tyranni: qa tyrān⁹ tm̄ hēt oculū ad bonū suū ppriū et nihil curat de amicis. a Sic ergo p₃ q; tres sūt species pncipat⁹ politici ⁊ tres eaꝝ corruptiones et q; optim⁹ pncipat⁹ ē regnū vel monarchia et ei⁹ corruptio est pessīa sc₃ tyrānis Dicit ergo salomō q; in tm̄ appreciabať sapiā₃ q̄ docet recte colē deū q; pposuit illā ptāti cuiuscūq; pncipat⁹. qa cū inť species pricipatuū regnū sit optimū pposuit illā rgno imo regnis. Est ergo hoc nomē regnū equocū: qa vno mō regnū vocať ipa ťra vel regio vni regi subiecta sicut dicimus regnū frācie vel etiā āglie. Et sic accipiť Math. iiii. vbi legim⁹ q; diabolus assūpsit xp₃ in mōtē excelsū ⁊ altū et ośbit ei oīa regna mūdi. Alio modo accipiť regnū p ptāte pricipādi solitarie siue monarchice Et sic exponit Crisost. illď Ioh. xix. Regnū meū non est de hoc mūdo. i. ptās vel auctoritas qua sū rex nō habet originē ex causis hūanis vel p hūanā electionē s₃ aliūde qa a deo Tertio mō loquēdo ipi homines occupātes ťrā sub dn̄o alicuius monarchie vocanť regnū. Et sic accipitur regnū Apoc. v. Fecisti nos deo nr̄o regnū et sacerdotes. Siue ergo loquamur de regno q̄ sūt ťraꝝ regiōes siue p regnis q̄ sūt ptātes ⁊ pricipat⁹ regnādi. sciviri pponūt bonā vitā rgnis Ad heb. xi Sci p fidē vicerūt regna ⁊c̄ Preponēda est ergo vite sctitas et morū pbitas nō solū regnis s₃ etiā sedib⁹ id est honorib⁹ mūdanis et trāsitoriis Luce. ii. Deposuit potētes de sede et exaltauit hūiles. Sedēs sup equū qui libēter cespitat et psternit eqtatē: exponit se periculo si nō descēdat q̄tuncūq; equ⁹ videať ad tp̄s portare suauiť. Honor mūdi est quasi equ⁹ eleuans hoīe₃ a terra et portās suauiť qa delectabile est hoiem hōrari p misteria hoī₃ adulationes īclinatiōes et genuflexiōes et vocari mgr̄ et dn̄e. B Sed caueāt hōrabiles quicūq;: qa iste ē equu⁹ valde dolosus. Narrať de quodā histriōe qui habuit quendā paruū equū super quē eqtabat ⁊ cū eo frequēter corā hominib⁹ in aula ludebat et inter alios ludos quos equū suū docuerat. Docuit eū q; quotiēs diceret sibi flectamus genua. equ⁹ sibi obediret et genuflecteret. Q n̄ aūt diceret Leuate q; surgeret. Cōtigit ergo q; histrio ille accedens ad festū cuiusdā nobilis et equū suū cū equis alioꝝ hospitū collocauit in stabulo. Cū aūt hoīes comedissent Iste ministrall⁹ morabať sicut debuit circa ludū suū in aula. interī vadit q̄dam armiger ad stabulū et vidēs equum mistralli iocūdū ⁊ pinguē. Reliqt ibi equū suū macillētē et ascēdit equū mistralli ⁊ recessit. Cito p⁹ inotuit negociū mistrallo q relictis oīb⁹ cucurrit insequēs istū armigerū. Armiger vidēs q; fē eū attigerat ⁊ apphēderat. tēptauit trāsire quēdā aquā quā null⁹ pedes potuit trāsuadere. Vidēs g̃ ministrallus q; erat in pcinctu pdēdi equū₃ suū put semp fecerat eq̄ existēte i medio flumis clamauit fortiť ad equum

Flectamus genua. Statiq equ⁹ audita voce dñi sui flexit genua et armigerꝝ ꝓiecit in aquã Et cũ clamasset Leua te. equ⁹ surrexit et redit ad dñm suũ. Ministrallus ille q ludit et illudit atq decepit hoĩes est mũdus. Equ⁹ cũ quo optime et maxĩe ludit est honor tꝑa lis In ps. Fallax equ⁹ ad salutẽ. Armi ger enĩ q equũ furat̃ est qlibet ãbicio sus ad honores. Caueat ergo talis qa q̃tũcũq placet mũdo et qñ alius est in maxima securitate dicit sibi. flectam⁹ genua et ꝓuabit eũ honore obtẽto. vñ phia loquẽs in ꝑsona fortune hoĩb⁹ q ĩpatiẽter sustinẽt qñ de honorib⁹ ꝛ di gnitatib⁹ deponũt̃. ii. de ꝯso. prosa. ii. dicit sic. Hec nr̃a vis est hũc continuũ ludũ ludim⁹ rotã volubili orbe versa m⁹. Infima sũmis ꝛ sũma ĩfimis mu tare gaudem⁹. Ascẽde si placet sed ea lege ne vti cũ ludicri mei ratio postu let: descẽdere iiuriã putas v̄sus. Si pla cet ascẽde: s₃ quo tẽdat rota tẽde. Eccũ x. Sedes ducũ supboꝝ destruxit de⁹ ꝛ sedere fecit mites pro eis Igit̃ ꝑponẽ da ẽ vite scĩtas q̃ v̄a sapĩa nũcupat̃ nõ solũ regnis. i. ꝑtãtib⁹. s₃ etiã sedib⁹. i. hõrib⁹. S₃ qd de ditiis sẽtit salomõ sta tim subdit. Ditias nihil eẽ dixi in cõ paratõe illi⁹. i. sapie. Et bñ dicũt̃ ditie nihil qa eis hoĩes ãnihilãt̃. Irritãdo: ĩsidiãdo: machinãdo ꝛ bellãdo. Vñ ꝓ pter ditias vnusqsq ãnihilare nititur aliũ. Scd̃o qa in maxĩa necessitate nõ iuuãt in morte in iudicio qñ hoĩes maxĩe ĩdigẽt tũc dñ₃ suũ dereliquũt. In ps. Dormierũt sõnũ suũ ꝛ nihil in ue. oẽs vi. di. in ma. suis. Et Iob. xxvii Diues cũ dormierit nihil secũ aufert apiet oclos suos ꝛ nihil iuenıet Ter tio dicũt̃ nihil qa nõ saciãt aĩm possi dentiũ. Sicut vacuũ dicit̃ nihil. Eccũ. viii. Nõ satiat̃ ocl's visu nec auris im plebit̃ auditu Nec mirũ qa oĩa t̃rena sũt vana. Ihere. iiii. Aspexi t̃rã ꝛ ecce vacua erat et nihil. Ergo merito oĩb⁹ predictis est sapĩa ꝑponenda.

LECTIO. XCII.

n Ec cõparaui illi lapidẽ ꝓciosum qm̃ oẽ auꝝ in cõparatõe illi⁹ are na est exigua et tanq̃ lutũ estimabit̃ argẽtũ in cõspectu illi⁹. Postq̃ sapi ens declarauit valorẽ sapĩe ꝑponẽdo eã potẽtiis hõrib⁹ ꝛ diuitiis gñalit̃ qa diuitie videtur placere ꝺm tria gene ra specialit̃ videl₃ gẽmas aurũ et ar gentũ. Ideo in parte ista oñdit valorẽ sapĩe per cõparationẽ ad ista tria gñã sigillatĩ et singl'arit̃. ꝑmo de gẽmis: se cũdo de auro. tertio de argẽto. Et ẽ satis cõueniẽs ordo. Quãtũ ad pri mũ dicit sic. nec cõparaui illi s₃ sapie lapidẽ ꝓciosũ. De istis trib⁹ loquẽs sili ter Boeci⁹. ii. de cõso. dicit sic metro. v. Heu ꝑmus qs fuit ille Auri q põde ra tecti. gẽmasq latere volẽtes ꝓciosa picula fodit. Narrat Boe. metro illo. ꝙ p̃res nr̃i in etate aurea ꝛ mũdi ꝑnci pio fuerũt cõtẽti de his qb⁹ natura ĩdi get. Comedebãt fruct⁹ arborꝝ bibebãt aquas fõtiũ: dormiebãt in pratis ꝛ vte bãtur lanis naturalit̃ coloratis. Tunc ignorauerũt enĩ tincturas pãnoꝝ mi xturas liquoꝝ. dolositates mercatoꝝ et crudelitates bellatoꝝ. Oĩa enĩ ista a cupiditate sũpsert exordiũ. Et ideo mõ pro gẽmis pro auro ꝛ argẽto pu gnãt hoĩes sine qb⁹ natura hũana suf ficiẽter regi posset imo ista velle latẽ vidẽt̃. In cui⁹ signũ in ꝓfũdo ꝛ invisce rib⁹ t̃re latẽt A Quicqd ei neces sariũ est ad vitã hũanã vel est elõga tũ a t̃ra sicut corpa celestia vel ad mi nus de t̃ra orit̃ ꝛ in supficie t̃re se of-

fert: sicut herbe arbores: blada et huius modi. Illa vero que ad hūanā naturā necessaria nō videnť: sub terra latent cuiusmōi sūt aurū et argētū et lapides pciosi quorum generatio est in abscōdito. Et ideo ille qui talia primo scrutatus est et fodit pciosa picula pqsiuit Et hoc est q dicit Boeci9 Heu prim9 etc. Dicit ergo salomō. Nō pparaui illi scilz cultui dīno q est sūma sapia in hac vita lapidē pciosū. Nec est mirū qa summa vtus lapidis pciosi tm̄ pōt pficere ad salutē corpis. Cult9 vero dei pficit ad salutē mētiEt iō bn̄ dic Iob. xxviii Nō cōfereť tinctis in die colorib9 nec lapidi sardonico pciosissimo vľ saphiro Dicit g quātū ad gēmas q eas sapientie nō cōparauit. i. nō adequit Quātū ū ad aurū et argētū oñdit ppō derationē sapie in estimatōe sua p duo exempla. Nā aurū cōparat arene et argētū luto. Et p ista duo oēz itellige pecuniā. Et ideo sicut lutū et arenā pculcamus et cōtēnim9. Ita oēm pecuniam. vilipendere debem9 in cōparationez ad vitā bonā lī ē eā citi9 relinqre q q trāsgrediamur vľ negligam9 mādata dei. in ps Dilexi mādata tua sup aurum et topaziōIn arena ē sterilitas: dissolubilitas et gūitas. Et istas tres pditiōes defectiuas causat amor pecuīe in mētib9 mūdanorum. Sterilitatē p auariciaz ppť quā ipediūť ne libaliť fructū facient pnie. Ecci. v. Qui amat ditias fructū nō capiet ex eis. Iere. xxii. Scribe virū istū sterilē virū q in dieb9 suis nō psꝑabiť Scdo deordinat9 amor pecunie causat i hoie dissolubilitatē. Sicut lapilli in arena sūt inť se diuisi et nō cōglutinati per coherētiā. ita inť amatores pecūie sp ē diuisio discordia et litigiū Tertō causat i eis grauitatē q ē appetit9 tēdēdi deorsū. Subtrahit ei mētē a celestib9 et facit eā iherere caducis Et iō signāť dicit Sa. puer. viii. Accipite disciplinā meā et nō pecuniā doctrinā magis q thesaurum eligite. Notādū ē tn̄ q pecūia piudicat sapie in diuersis viz in pcipiēdo in discernēdo et i ptegēdo. Isti ei act9 sūt pprie opatiōes sapie. rcte pcipe. iuste discerneē et salue ptegere. Sz iā venit pecūia et istas opationes vsurpat. Precipit ei magnis et puis diuitib9 et paupib9 et oēs ei obediunt ad nutū sicut monach9 abbati suo Eccš. x. Pecunie obediūt oīa Scdo discernit et iudicat et sic oīa iura mūdi allegat p et ptra notabilissīe ad ppositū suū. Sedet i psistoriis pro tribunali: tā in foro eccľastico q ciuili. De qb9 oīb9 dr̄ Mich. iii. Pricipes ei9 in mūerib9 iudicabāt et sacerdotes ei9 i mercede docebāt et prophē ei9 i pecūia dīnabāt Tertio pecunia protegit et defēdit tā iniustos q iustos. Eccš. vii. Sicut ei protegit sapia sic protegit et pecūia. Narrat autor lapidarii ca. iiii. de iaspide tres pditōes Vna ē q si caste gerať facit portātē tutū potētē et sanū. Scdo dicit q si gestās dat falsū iudiciū lapis pdit vtutē suā. Tertio addit q lapis nō exercet vtutē suā potissīe nisi icludať in argēto. Moraliť iste lapis figurat iusticiā hec ē ei vtus qdā q se hn̄tē faciť tutū et sanū et fortē. prouer. xii Non ptristabit iustū qcqd ei acciderit. Erit etiā sp tut9 qa Sap. iii. Iustorum aīe i manu dei sūt. Scdo ista iusticia ē taľ nature si ille q eā portare debēt fecerit falsū iudiciū stati pdit meritū suuz. Eze. xviii. Si āt auertit se iust9 a iustīa sua et fecerit iniqtatē oēs iusticie ei9 nō recordabūť i puaricatōe: q puaricat9 est et i pctō suo qd fecit in ipis morieť. g

iusticia pdit v̄tutē suā.i.p̄miū suū debitū. Si hō fecerit falsū iudiciū. Sȝ dolēdū ē nimis de t̄tio qa iusticia his diebus nō exercet v̄tutē suā nisi iuoluat̄ argēto q̄tūcūq; sit clara cā paupis nō expedit̄ nec absoluit̄ i curiis p̄pe vel r̄gis: nisi iuoluat̄ argēto ꝛ iō nis a vbiq; v̄ificat̄ v̄bū p̄phe supi⁹ allegatū. P̄ricipes ei⁹ i mūerib⁹ iudicabāt q̄tuȝ ad p̄ncipes ꝛ dn̄os ꝛ sacerdotes eius in mercede docebāt q̄tū ad viros eccl̄asticos et p̄phe ei⁹ i pecūia dīnabāt q̄tū ad religiosos viros. Et bene dr̄ Ecci.viii. M̄ltos pdidit auꝝ ꝛ argētū et vsq; ad cor regū extēdit ꝛ ꝯuertit. Cōuertit vīȝ ad iniq̄tatē Et vocat̄ mámona iiq̄tatꝭ Ecci.x. Nihil iiq̄us q̄ amare pecuniā Scd̄o salomō ꝓpat argētū luto cū dicit Tāq̄ lutū estimabit̄ argētū in ꝯspectu illi⁹. ꝛ merito tanq̄ lutū Lutū ē detur patiuū cuiuscūq; qd̄ tāgit ꝑpt̄ suā feditatē. V̄n̄ q cadit i luto totalit̄ deturpatur i corpe Isto mō q cadit i amorē argēti vl̄ pecūie nc̄ario macl̄at̄. Si ꝓtrahat̄ argentū sup albissimū pgamenū relinq̄t̄ fm̄ tactū argēti vna nigra linea i pgamenoꝛ tn̄ argētū ē albū ꝛ pgamenū sil̄it̄. Eodē mō lȝ aīa sit inocēs et mūda et argētū sit res i suo gn̄e bōa qa oīs creatura dei bōa est bn̄ ea vtētib⁹ Si tn̄ fortit̄ iprimat̄ aīe p amorē: relinq̄t ibi lineā nigrā pcti. cui⁹ vltim⁹ pūct⁹ ē cas⁹ ad ifernū Iob.xxi. Ducūt i bōis dies suos ꝛ i pūcto ad iferna descēdūt De isto luto dr̄ Abac.ii. Ve q m̄ltiplicat n̄ suavsq; q̄ aggrauat ꝯ se dēsū lutū? Scd̄o lutū ē tenax et retētiuū V̄n̄ hō nō ābulat i ꝓfūdo luto nisi cū magno labore ꝛ frequēter ifigit̄ ꝛ stat imobilit̄ nisi sibi caueat Ita ē q̄ ābulāte i amore pecūie retinet̄ mēte ꝛ ifigitur ne possit ꝓficē merito sp̄ualis vite In cui⁹ figurā pharao rex egipti opp̄s sit filios isrl̄ s̄uitute luti ꝛ later̄ ne esset libi i r̄gno suo. Exo.v. Ita diabol⁹ existēs i mūdo nitit̄ opp̄mē seruitute argēti ꝛ ditiaꝝ sciēs ꝙ nēo p̄t duobus dn̄is s̄uire. Math.vi. Nō potestis deo s̄uire ꝛ mámone. ꝛ q s̄uiūt mámōe ifigūt̄ i luto ꝙ nō p̄ñt ꝑficē In p̄s Eripe me de luto vt nō ifigar. Recitat Aris. in poetria sua ꝙ poete arabici vocauerūt dōa ꝯpedes qa sic ꝯpedit⁹ n̄ p̄t procedē sic vell; ꝛ possȝ sȝ v̄tutē motiuaȝ corpis sui: sȝ ꝯstrīgit̄ ꝛ retrahit̄ ad ābulādū fm̄ mēsurā qua ꝯpedes sibi limitāt ꝛ ꝓcedūt ita r̄cipiētes dona pecūie q̄tūcūq; s̄t discreti ꝛ fortes i iusticia s̄etiunt tn̄ se r̄strictos ꝛ retētos ꝛ q̄i q̄dāmō ꝯpeditos ne libē exerceant qd̄ iusticia sibi suadet. Tertio de luto decocto fiunt lat̄es durabiles ꝯ ignē et sic amatores luti. i. pecūie fiūt apti vt ponāt̄ i igne ifernali ippetuū. Ecci.ix. Corda hoīȝ r̄plēt̄ malicia. Glo. i delectatōib⁹ pecūie et p⁹h̄ ad infernū deducūt̄ sup aurū et argētū gratia bona. Prouerbiorum.xxii.

LECTIO.XCIII.

S Vper salutē et spēȝ dilexi eā et ꝓposui pro luce h̄re illā qm̄ inextiguibile ē lumē illi⁹ Postq̄ salo. declarauit sapiāȝ eē ꝑponēdā bōis extiorib⁹ puta potētiis: ditiis et hōrib⁹. Hic ostēdit sapiāȝ esse ꝑponēdā bonis corporalib⁹ tā extiorib⁹ q̄ intiorib⁹ Et circa hec tria facit. Nam primo ostendit ꝙ sapia ꝑpōderat oī corpali prospitati. Scd̄o eā assil̄at cuidā sp̄uali q̄litati Tertio d̄clarat cāȝ exēpli dati. Scd̄a ps ibi. Et ꝓposui ꝓ luce. Tertia ibi. Q̄m̄ inextinguibile Circa primū est aduertendū ꝙ duo bona s̄ūt ad corp⁹ ptinētia q̄ āplius appreciant̄ mūdani videlȝ assistētia sanitatis et apparētia speciositatis. Hec eī maxīe affectat hō h̄re q̄tū ad bōa corpalia: videlȝ corp⁹ suū sa

nū et pulchrū: sʒ ſm ſniaʒ ſpūſſci quā nobis p Salo. ꝓpoitvtriqꝫ iſtoꝝ ꝓponē da ē ſapīa. i. ꝯuerſatō bōevite vl deuo tus ē dei cult⁹. V n̄ dicit ſic. Sup ſalu tē. Q uātū ad ꝑmū. Et ſpēʒ. Q uātum ad ſcdm. Dilexi eā. i. ſapiaʒ A Rō ꝑmi ē qa ſapia ē ſal⁹aīe. Et iō quā tū ꝓponderat aīa corpi: tātū ꝓualet ſa piētia corpis ſanitati. Ecci. xxx. Salus aīe ī ſctitate iuſtie. Rō ſcdi ē. qa pl'chri tudo corpis ē multūvana. ꝓuer. xxxi Fallax gratia ⁊vana ē pl'chritudo. Cū ğ ſal⁹aīe magis ſit diligenda q̄ ſal⁹cor pis: et ſal⁹corpis pl⁹q̄ forma corporiſ patʒ ꝙ ſupvtrāqꝫ ē ſapia diligēda. No tādū ē ꝙ ſanitas corpis nō ē nimis di ligēda. nec corpalis infirmitas nimis deteſtāda imo qn̄ a deo imittitur cū ğ tiarū actionib⁹ acceptāda. quia valde cedit in bonū infirmitas corpis ſi ta- mē aſſit patīa mētis. Prio ē enī vt an tiquis exēplisvtar: infirmitas corpo- poralis quaſi arche precioſe ꝯcathena tio perſone ſceleroſe incarceratio. So cii fugiētis arreſtatio ⁊ hoſtis reſiſtētꝭ expugnatio. Primo enim dico ꝙ īfir mitas corporal' ē quaſi arche ꝑcioſe cō cathenatio. q̄to ei ciſta vl'archa fortio rib⁹ cathēis ē colligata. Et q̄to plurib⁹ ſeris ferreis ē clauſa tāto eſt aptior ad ſeruandū theſaurū et qd intrinſec⁹eſt reconditū. Sic qn̄ corp⁹ hois ē īfirmū ligaꝛ ſicut ſolet dici vulgariꝛ vinculis ipſius dei et ſeraꝛ ſera quā ſolus deus apit et tūc ē tale corpus aptū ad ſeruā dū theſaurū ꝑciosū ipi⁹aīe q̄ eſt ipʒ no biliſſimū iocale dei. V n̄ Bern. The- ſauꝝ ſeruādū accepi. p q̄ mercator nō inſipiēs ſāguinē ſuū deditvicula ergo īfirmitatꝭ ſūt ğtāter ſuſtinēda qn̄ nob de⁹ ea mittit. Ecci vi. Subice humerū

tuū ⁊ porta illā ⁊ ne accidieris ī vicul' illi⁹. Et īfra Decorvite ē ī illa ⁊ vicla il li⁹ alligatura ſalutarꝭ. Hē ē qd ſignāter dicit apl'us. ii. cori. xii. Libēꝛ gl'iabor ī iſirmitatib⁹meis vt ihītet ī me v̄tus xpi. q. d. Q n̄ ſūvict⁹iſirmitatib⁹ tunc ſū fortꝭ ſic ciſta apta ⁊ ydoneavt ihītet ī mev̄t⁹xpi. qa qn̄ īfirmor tūc fortior ſū ⁊ potēs Secūdo īfirmitas corpa- lis ē moral' qi pſōe ſceleroſe icarcera tio. Q n̄vn⁹ furvl' ꝑdo capiꝛ q multos ſocios habuit ⁊ multoꝝ malorū ꝯſci⁹ vinculaꝛ ⁊ magnis tormētis affligiꝛ dōec dicat ⁊ cōfiteaꝛ v̄itatē ⁊ ſocios ſu os ī crimīe ꝓclamet ⁊ accuſet. Caro eī moral' ē res m'ltū crimioſa. Socii ſui ſūt ſēſ⁹corpis ⁊ freqn̄t ſpoliāt aīaʒ v̄tu tib⁹. Iſtū furē de⁹capit ⁊ icarcerat ⁊ po nit ad q̄ones ⁊ tormēta quādo mittit ſibi fortes febresvel guttaʒ vel para- liſim ⁊ ſic de aliis Et cā ē qa alias non cōfiteretur veritatē nec ſocios in cri- mine proclamaret. V ndevidem⁹cō- muniꝛ ꝙ illi qui ſunt ſani vix ī anno vel in duobus confitentur annis. ſta- tim cum infirmantur mittunt pro cō feſſoribus ſuis et faciunt accuſationē ſue confeſſionis coram tortore. In ꝑs Cū occideret eos querebāt eum et re uer. ⁊ di. ve. ad eum et rememorati ſꝛ quia de⁹eſt ad e. ⁊ d. ex re. eorū eſt. Et ī alio ꝑs. M'ltiplicate ſūt īfirmitates eorū. p⁹ea accelerauerꝭ 3° īfirmitaſ corpal' eſt qi ſocii fugiētis arreſtatio. Cōtigit qn̄qꝫ ꝙ m'lti ſocii pegrinaꝛ ſil' ī itinere faciūt expēſas ꝯmunes et vi- uunt delicate ſymbolum conferenteſ vtvn⁹qſqꝫ p rata ſua ſoluat. Euenit er go int'dū ꝙvn⁹ eorū fugere nitiꝛ ſim bolo ſuo nōdū ſoluto et ītendit aſpor tare ratā ſuā vt alii etiam ſoluent pro

eo cōiter. Talē dephēsū iustū est arre
stari et ad simboli sui solutionē cōpel-
li. Isto mō moralit᷑ aīa et corp⁹ pere-
grinātur simul in hac vita.ii.Corin.v
Quādiu sum⁹ in hoc corpe pegrina
mur. faciūt expēsas cōmunes. qa nec
aīa sine corpe:nec corp⁹ sñ aīa: delecta
tur in peccādo.Iustū est gº ꝙ sicut vter
ꝙ in delectatōne in peccādo pticipat.
Sic vterqꝫ pro rata sua in pnia simbo-
lū sue portionis exsoluat. Mō sic est
ꝙ caro est sicut soci⁹ fugitiu⁹⁊ icōstās⁊
nolet soluere quicq̄.Iob.xiii.Fugitve
lut vmbra ⁊ nūq̄ in eodē statu perma
net.deus ergo q iust⁹ est⁊ iusticias di-
ligit facit eā arrestari per ifirmitatē⁊
cōpellit eā soluere q̄tuꝫ iusticia exigit
velit nolit.Mathei.xviii.Misit eū in
carcerē donec redderet vniuersū debi
tū.Exēplū hui⁹ habem⁹.ysaie.xxxvi
de rege ezechia qui cū peccasset cōtra
dn̄m in hoc ꝙ sibi nō fecerat cāticum
regratiatoriū ꝓ victoria nobilissima
quā sibi de⁹fecerat a Re.iiii.xix
Qn̄ angel⁹dn̄i pcussit in vna nocte in
castris. Sennacherib regis assiriorū.
clxxxv.m.Offēs⁹ ergo dn̄s cōtra eze-
chiā misit sibi ifirmitatē grauissimaꝫ
de qua egrotauit vsqꝫ ad mortē. Mi-
sit etiā ad eū ysaiā ꝓphetā q sibi dice-
ret.Dispone domui tue qa morieris tu
⁊ nō viues.Et fuit prophetia scd̄m cō
minationē ⁊ nō scd̄m pscientiā.Et sta
tim ezechias cōuertit faciē suā ad pa-
rietē et orauit cū lacrimis dn̄m ⁊ fle-
tu magno fleuit. et stati egresso ysaia
de palatio regio anteq̄ trāsiret mediā
partē atrii dicit dn̄s ad ysaiā Reuertē
et dic ezech.duci populi mei hec dicit
dn̄s.Audiui orationē tuā⁊ vidi lacri-
mas tuas et sanaui te.die tertio ascen
des in tēplū dn̄i ⁊ addā dieb⁹ tuis.xv.
annos.Et tūc tertio die ascēdit in tem
plū et cātauit illud cāticū. Ego dixi in
dimidio dierū meoꝝ vadā ad portas
iferi ⁊c.Ecce quō ezechias qa nō solue
rat deo qđ debuit arrestat⁹ fuit p ifir-
mitatē donec soluisset pfecte. Antiq
eni patres ꝓ victoriis eis cōcessis diui
nitus cātica regratiatoria curiose sole
bāt cōponere sicut dicit mgr̄ in histo-
riis.iiii.li. Re.iiii. Quarto ifirmitas
corpalis ē hostis resistētis expugnatō
Caro ei cōcupiscit aduersus spm̄. Sp̄s
aūt aduersus carnē.hec ei sibiīuicē cō
trariant᷑ Ad Gal᷑.v.Et ideo debilitas
carnis est fortitudo sp̄us. Ecci. xxxi.
Infirmitas grauis sobriā facit aīam.
Vn̄ Bern.exponēs illđ apl̄i. Qn̄ ifir
mor tūc fortior sum ⁊ potēs dicit sic.
Quid miꝝ si hoste debilitato fortior
efficiaris: nisi forte illā isanissimā di
cā amicā que nō cessat cōcupiscere ad
uersus spm̄.? Ex qbus oībus satis patꝫ
ꝙ sanitas corpis nō est nimis affectā-
da: nec ifirmitas corpis nimis detestā
da et ꝙ sup salutē corpis sapia ē amā
da ꝓpt᷑ qđ dicit merito Salomō sup sa
lutē dilexi eā. Scđo ꝓponit sapiam
pulchritudini.Sup salutē inqt et speci
em dilexi eā:nec mirū.Species eni si
ue corpis pulchritudo est bonū defe-
ctiuū bonū ifectiuū ⁊ bonū deceptiuū
a Primo dico ꝙ forma pulchri-
tudo vel species est bonū defectiuuꝫ.
Nā cōtinue fugit cōtinue pdit᷑ ⁊ dimi
nuit᷑. Vn̄ Boeci⁹.iii.de ꝯso.ꝓsa.viii.
Forme vero nitor vt rapid⁹ est vt ve-
lox et vernaliū florū mutabilitate fu-
gatior.Et ifra. Estimate q̄tū vultis ni
mia corpis bona dū sciatis hoc qđcūqꝫ
mirami triduane febris ignicło posse
dissolui. De hͦ dicit ouidius.ii.de arte
amandi Forma bonū fragile est quā

cũq₃ accedit ad annos. Fit mĩor ⁊ ſpacio carpit̃ ipa ſuo Nec viole ſemp nec florẽt lilia ſemp Et riget amiſſa ſpina relicta roſa. Et tibi iã veniẽt ſi tã formoſi capilli. Iã veniẽt ruge q̃ tibi corpus arẽt. Et ideo dat cõſequẽter bonã doctrinã hoĩ qui vult ſe facere amabilem ꝙ ſtudeat animũ ſuũ colere ꝑ virtutes et ſcias. qa illa eſt pulchritudo ꝑmanens vſq₃ ad mortẽ. Vñ ſubdit Iam molire aĩ₃ qui duret ⁊ aſtrue formã. Solꝰ ad extremos ꝑmanet ille rogos. Nec leuis ĩgenuas pectꝰ ſoluiſſe per artes. Cura ſit ⁊ lĩgu as edidiciſſe duas videl₃ grecã ⁊ latinã. Et eiuſdẽ libro. iii. Dicit ſic. Quãcito me miſerũ laxãtur corpa rugis. Et perit in nitido qui fuit ore color. Eſt ergo ſpecies hoĩ₃ bonũ defectiuũ Vñ eccl. xi. Ne laudes hoĩe₃ in ſpecie ſua nec ſpernas hoĩe₃ in viſu ſuo. Scđo eſt bonũ infectiuũ. Raro enĩ cõiungit̃ pudicicia et pulchritudo. B Vnde auctor libri de varietate carminũ ad Ioh. de normiſ. ſcđo. dicit ſic Tria ſũt ſeminũ genera que ĩ culto iuuẽtutis agro abſq₃ comitãtibꝰ ʒi₃aniis rariſſime cõualeſcũt. Elegãtia pulchritudinis: vigor fortitudinis ⁊ ſuauitas vocis. pulchritudo enĩ iuuenẽ aliene ꝑdã libidinis aut predonẽ efficit caſtitatis. Fortitudo audaciã ingerit audacia vero ad iniurias cõmittẽdas ĩpellit At vero qui vocis amenitate p̃eminẽt laſciuia modeſtis ludicra ꝓficiũs et iocoſa ſeriis anteponũt. vñ helynandꝰ ſicut narrat vincẽtiꝰ li. iiii. c. cxcix. Difficile ĩuenit̃ aliqs lenis vocis ⁊ grauis vite cũ qppe vocis lenitas cantũ: vite grauitas plãctũ deſideret. Et ſubdit Et vidi ĩfinitos tã viros q̃ mlĩeres ſeu feĩas tanto vite peiores quanto vocis meliores. Hec ille Eſt g̃ pulchritudo ſiue ſpẽs bonũ qđdã corpis qđ mlt̃is ẽ occaſio magni mali ⁊ iõ ſignãter dicit̃. Eccl. ix. Auerte faciẽ tuã a mlĩere cõpta et ne circũſpicias ſpẽ₃ alienã ꝓpter ſpeciẽ mulierũ mlt̃i vero perierũt. Et ex hac cõcupiſcẽtia q̃ſi ignis exardeſcet Tertio ſpecies corpalis eſt bonũ deceptiuũ. Erigit enĩ hoĩem in ſuperbiã aliquotiẽs ⁊ ſic ꝓpt̃ formã carnis ꝑdit gr̃a₃ mẽtis In cuiꝰ figurã legimus Mach. xiiii. ꝙ herodes in cõuiuio ſuo celebrãs diẽ natalis ſui. Iuſſit occidi Iohẽ₃ baptiſtã. Herodes interp̃tat̃ glorias in pellibꝰ et ſignat de ſpecie corpis gl̃iantes que tota eſt in pelle ſiue in ſupficie et nõ in ꝓfũdo Vñ Boeciꝰ. iii. de cõſola. pſa. viii. Si lince is inqt oclis hoĩes vterẽtur vt eoꝝ viſus queq₃ obſtãtia penetraret. Nonne introſpectis viſceribꝰ illđ alcibiadis ſuꝑficie pulcherrimũ corpꝰ turpiſſimũ videret̃. Igit̃ te pulchrũ videri nõ tua natura ſed ocl'oꝝ ſpectãtiũ reddit ĩfirmitas. Hõ ergo glorians in pelle ſue pulchritudinis celebrat ſuũ diẽ natalẽ du₃ inaniter gloriat̃ de bono tãvano quod nõ opando ſed naſcẽdo recepit. Et iſte ſtatĩ occidit Iohãnẽ id eſt gr̃a₃ ꝓpt̃ vanã gl̃a₃ deceptꝰ. Dañ. xiii. Species decepit te.

LECTIO. XCIIII.

u Enerũt aũt mihi oĩa bona pariter cũ illa ⁊ ĩnumerabilis honeſtas per manꝰ illiꝰ. Poſtq̃ autor declarauit q̃tũ bonũ ẽ colere deũ qđ vocatur hic ſapĩa: qa maiꝰ eſt oĩ hõre tpali. oĩ decori corpali ⁊ oĩ valore mũdiali. Et ſic per ꝯñs ꝙ habet ſingularẽ excellẽtiã. Hic oñdit ꝙ ipa habet genera

lē sufficiētiā. Et circa hʼ duo facit Primo narrat affluētiā diuine liberalitatis. Scđo vehemētiā hūane iocūditatis quā causabat in eo sapia acqsita a deo Scđa ps ibi. Et letatꝰ sū in oībꝰ. Venerūt mihi oīa bona ꝛc̄ Notāda est historia de Salomōe que ponitᷣ. iii. Re. iii. Salomō post mortē patris ꝓmotꝰ ad regnū cū hostias īmolasset deuote nocte sequēti appuit ei dn̄s dicēs. Postula quod vis et dē tibi cui salo. Dn̄e deꝰ ego sū puer puulꝰ ignorās egressū meū et exitū et tu elegisti me sup populū tuū qui est innūerabilis sicut arena maris. Da mihi cor docile vt discernere possim inter bonum et malum et vt possim iuste iudicare pplꝫ. Placuit ista peticio dn̄o. Et rn̄dit dn̄s per somniū salomōi. Quia postulasti verbū hoc ꝛ non petiuisti dies mltos nec diuitias: nec aīas īimicoꝝ tuoꝝ sꝫ postulasti tibi sapiāꝫ ad discernēdū iudiciū. Ecce feci scđꝫ ꝓmōes tuos et ꝯcessi tibi cor sapiēs et ītelligēs vt nullꝰ ante te similis tui fuerit: nec post te surrecturus sit. Insup ꝛ q̄ nō petiuisti cōcessi tibi. videlꝫ diuitias ꝛ glāꝫ et si in preceptis meis ābulaueris lōgos faciam dies tuos. Ex hac historia est notādū ꝙ dei liberalitas est magna: qa nō solū qđ iuste petitᷣ ꝯcedit: imo dat amplius q̄ petatᷣ. Circa quā materiā solēt notari isti v̓sus. Plus dare q̄ tollat rogitetᷣ polliceatᷣ. Iob Salomō deꝰ v̓ga florēte probatᷣ. Quoꝝ sensus est ꝙ tāta est dīna liberalitas q̄ qn̄ aufert hoī bona tꝑalia ad eiꝰ experiētiā et meritū vt in Iob: et iterū reddit ei plꝰ q̄ abstulit. Scđo plꝰ ꝯcedit q̄ petitᷣ. Tertio plus tribuit in effectu q̄ exꝑmit in promissiōe. A Et ista tria ꝑ tres historias sacre scripture declarantur.

Primū signū liberalitatis dīne videlꝫ ꝙ plus reddit q̄ abstulit pꝫ de Iob Cui deꝰ abstulit primo tā prolē q̄ substātiā videlꝫ septē filios ꝛ tres filias septem milia ouiū ꝛ tria milia cameloꝝ. ccccc iuga boū. ccccc. asinas. sicut patet Iob ꝑmo. Cū aūt Iob ꝑfectā deo in oībꝰ exhibuisset patientiā. Placuit Iob facere restitutionē plenariā ablatorum et non solum restituit sed omnia bona sua mobilia duplicauit Iob vltimo Addit dn̄s quecūqꝫ fuerāt Iob duplicia. Cū enī prius habuisset septē milia ouiū: habuit ī fine. xiiii. milia ouium et. vi. milia cameloꝝ ꝛ mille iuga boū ꝛ mille asinas. Patet g̃ ꝙ deꝰ plus dat q̄ tollit. Scđꝫ signū dīne liberalitatis imo expimētū est ꝙ plꝰ tribuit q̄ rogatᷣ et hoc declaratᷣ in historia superiꝰ posita de salomone. et habetᷣ. iii. Reg. iii. et. ii. palip. c. ꝑ. Tertiū experimētū dīne liberalitatis est ꝙ plus tribuit ꝓmissū iplēdo q̄ exꝑssit ꝓmittēdo. et istud patet per historiā q̄ ponitᷣ nūeri. xvii. Vbi legimꝰ ꝙ cū essēt. xii tribꝰ filioꝝ isrl̄. et dn̄s sacerdotiū contulisset tantum vni tribui videlꝫ leui. Murmurauerᷣt alie tribꝰ cōtra Moysen et aarō et allegabāt ꝙ rōnabile foret ꝙ de aliqua alia tribu forēt similitᷣ sacerdotes. Allegabāt etiam ꝙ forte deo placeret ꝙ etiāꝫ de qualibet tribu forent similitᷣ sacerdotes: ne tanta dignitas vni domui et tam paucis traderetᷣ mistris Dicit ergo dn̄s ad moysen ꝙ accipet. xii. virgas duodecī ꝑncipū et scriberet in vnaqꝫ v̓ga nomē principis cuiꝰ erat: excepta v̓ga tribꝰ Leui: qa in illa iussit dn̄s scribi nomē aaron. Similiter iussit dn̄s ꝙ preter virgas istas duodecī acciperet vnā aliam. que foret v̓ga cōis oīm tribuū in

qua nomina omnium tribuū scriberētur ita q esset in vniuerso vige. xiii. et pcepit. Moysi q cū ab eis virgas singulas accepisset fm formā pdictā poneret eas in tabnaculo corā dn̄o vna nocte et pmisit q illius virga quē eligeret p officio sacerdotis q in crastino germinaret. Et si illa vga tertiadecima que fuit virga cōmunis oīm germinasset signū foret q de qualibȝ tribu fierent sacerdotes vt sic p istud miraculū cessaret murmur ppli de sacerdotio contra Moysen et aaron. Factis ergo omnibus istis rediit moyses in crastino et inuenit virgā aaron germinasse floruisse et foliis dilatatis amigdala ptulisse. Ecce declaratū ē pplo p sp q tantuȝ apud aarō et stirpē suā: deiceps sacerdotii dignitas pmaneret. Patet ergo q deus plus impleuit in opere q pollicitus erat in promissione: qa nō pmisit nisi germinationē et cōtulit germinationē: floritiōeȝ cū folio et fructu. Ex qbus patet sēsus istorū versuū: tria experimēta diuine liberalitatis cōtinētium. Plus dare etc Mediā aūt historiam de istis tāgit salomon in littera huius lctōis. dicens. Venerūt michi oīa bona pariter cū illa. scȝ sapia ē dono dei Vn̄ dicit glosa hic Quicūq christi pcipit noticiā que hic sapia dicit omnium pariter hic virtutū habet gratiā et in futuro vitā eternā. Et innumerabilis honestas p manus illius. Innumerabilis qa perpetua et etna. Tpalis eni q̄tacunq fuerit intēsa et plixa numerabilis ē cū tēpus sit numerus motus fm prius et posterius. iiii. phi. Sed honestas eterna et innumerabilis ē et infinita a pte post Honestas vno mō est idē q virtus et honestū idem qd ē virtuosū Et sic accipit Arist. honestū. viii. ethi. vbi distiguit tres spēs amicicie fȝ tria amabilia vizȝ vtile delectabile et honestū. Et sic accipitur in tractatu illo qui sic icipit. Moraliū dogma philosophorū vbi auctor loquēs de cōsilio dicit q triplex est de liberatio cōsilii capiendi. Prima ē de honesto tn̄. an videlicet illud de q̄ consiliū petit sit honestū aut nō. Secūda est de vtili an sit vtile vel non. Et tertia de cōflictu vtriusq qa si qd sit vtile et n̄ honestū. i. vtuosū et iustū nullo mō ē eligēdū. Vnde narrat Valerius ad tyberiū. li. vi. c. v. q themistocles atheniensis strēnuitate et prudētia patriā suam debilitatā ceperat ad statū pristinū reparare Xerxem regē cuȝ suo exercitu fugauerat de grecia et cepit recolligē tā potētiā q thesarum et anhelare ad hoc q atheniēses obtinerent principatū grecie. Iste g themistocles intrauit quodā die cōcionē. hoc est cōgregationem potentū et sapiētū de ciuitate athemen̄. Et dicit se deliberasse de quodā negocio qd si possit ad effectum pduci nihil magis pplo atheniēsi esset proficuū. fuit tn̄ tale quod oportuit celari et occultari Vn̄ petiuit a concione q vnus de septē sapientibus ei deputaret cui deliberationē suā cōmuicaret occulte. et si ille eā approbaret poneret i effectu. Datus est ergo quidā sapiēs qui dicebatur Aristides Dicit ergo se deliberasse istud q si sibi to darent insultū ad naues lacedemoniorū q omnes in vna classe fuerūt in mari vicino et eas statim icēderēt Ipi fierent domini maris et sic multo potētiores lacedemoniis effecti: obtinerent de facili tocius grecie principatum Isto audito rediit Aristides ad concionē et dicit: sicut inquit cōsiliū themistoclis est vtilissimū ita ē omnino iniu

ſtum nec publicauit vlteriꝰ quale fuit. Stati tota ꝯcio acclamauit ꝙ equū ñ ē nec expediēs nobis erit Et iuſſit oīno ꝙ Themiſtocles deſiſteret ab incepto Vñ apd antiqs v̓tuoſos nihil fuit vtile niſi ꝙ fuit honeſtū id eſt iuſtū ⁊ v̓tuoſū. Dicit g̊ ſalomō ꝙ aduenit ſibi innumerabil̓ honeſtas ꝑ manus ſapientie. i. ꝑ exercitū ⁊ oꝑationes virtutum

LEC. CXV.

e T letatꝰ ſū ī oībꝰ qm̄ ātecedebat me iſta ſapīa et ignorabā qm̄ oīm bonoꝝ mater ē Poſtq̄ ſalomō declarauit affluētiā dīne liberalitatꝭ ī cōcedēdo ſapīaꝫ deuotis ꝓcibꝰ poſtulatā. Hic ꝯñt̓ declarat vehemētiā hūane iocunditatis quā mēs hūana cōſeqt̓ ꝑ ſapiētiā impetratā. Et circa hec duo facit. Primo oñdit quō ꝑ ſapiētiam reddit̓ hō cōpoſitꝰ. ſecūdo quō ad ſapiētiā ſit hō diſpoſitꝰ. ſecūda ꝑs ibi. Q m̄ ſine fictione. Circa ꝑmū duo facit. Prīo narrat ſalomō quō ſapīa ſibi cōtulit abūdātiā ſctē iocunditatꝭ. Scđo quō ab eo abſtulit ignorātiā īnate cecitatꝭ. Scđa pars ibi. Et ignorabā A Narrās ergo quō ꝑ ſapīaꝫ. i. per ſcē ꝯuerſationis cōſcientiā habuit abūdātiā iocūditatis dicit ſic. Et letatꝰ ſū in oībꝰ quoniam antecedebat me iſta ſapīa. Letari debet iuſtꝰ ⁊ merito tā in pñti q̄ in futuro. In pñti qdē de tribꝰ de ſui dñi infinita bonitate. de ſue cōſcīe puritate de ſui ꝓximi ꝓſperitate. Primo g̊ debꝫ iuſtꝰ letari de ſui dñi infinita boītate. In ꝑ̄s. Letabit̓ iuſtꝰ in dño et ſperabit in eo ⁊ laudꝭ. oēs recti corde Eſt enim leticia dilatatio cordis ſicut triſticia ē cordis cōſtrictio. Cor aūt iuſtorū ſic ē diſpoſitū: ꝙ lata pars ē aduerſus ſuperiꝰ apud deū. Et ſtricta ꝑs verſus mūdū. Et ideo cor iuſtorū ſemꝑ ē letū de deo. Dicitur enī leticia quaſi laticia a latitudīe. Vñ ſic̓ lampas in eccīa q̄diu habet ſuā latitudinē verſus ſuꝑiꝰ cōtinet lumē et oleū. et qñ ſubuertit̓ vt conus lāpadis v̓tatur ſuꝑiꝰ ⁊ latitudo inferiꝰ tūc lumē extinguit̓ et oleum effūdit̓. Ita moralit̓ q̄diu cor hominis habet ſuā latitudīeꝫ v̓ſus celuꝫ et conūverſus terrā cōtinet lumē gratie et oleū caritatis. qñ ſubuertit̓ totū extinguit̓. Et quia cor hoīs ſēꝑ debet habere latitudinē ad deū. iō ſēper debet habere leticiā de deo. Vñ ꝑ̄s. Iubilate deo oīs t̓. ſer. ⁊c̄ Scđo debꝫ letari ī ſue cōſcīe puritate. Letet̓ monſ ſyon et exultēt filie iude Syon int̓ꝑ̄tatur ſpecula. Eſt aūt ſpecula locus altꝰ et eleuatus a quo homo poteſt de facili cōſpicē a ſe procul: ſicut in turribus caſtrorū patet. Mōs ſyon ē aīꝰ viri iuſti: altus ꝑ contēptū terrenorū et aptꝰ ad ſpeculandum a remotis ꝑ ꝯſideratione celeſtiū et futurorū. In iſto mōte debet eſſe leticia ⁊ qes. In cacumīe altiſſimorū mōtiū nō fiūt turbatioēs vētorū nec pluuiarū: ſed eſt qes et ſerenitas ſꝑ. Et eodē mō ē in mente viri iuſti quia ſicut docꝫ ſeneca Mēs ſapientis ē ſicut celū ſupra ſperā lune vbi nō fiūt peregrine īpreſſiones. Sed ſi ī mēte iuſti cōtingat turbatō ꝑ pctm̄: habet ſtati remedia cōfeſſionis. Et ideo exultēt filie iude. q. d. ñ ſolū letari debēt īnocētes et ꝑfecti ī ſue cōſcīe puritate: ſed etiā penitētes ⁊ cōfeſſi. Iuda enī cōfeſſio interpretat̓ dicit ypocras in amphoriſmis ſuis parte. vii. Diſſipiētie cū riſu facte ſecuriores: que vero cū ſollicitudīe moleſtiſſīe. Vult dicere ꝙ ī īfirmis cōtigit duplex alienatio mētis. qñꝗ cū riſu et leticia. qñꝗ cū deſolatōe et triſticia. Prīa diſſipi

ētia ē defacili curabil'. scđa de difficili
qa pueīt đ materia melācolica q̄ ē dif
ficilis ad digerēdū. Moralit' oīs pec-
cās dissipit ⁊ alienationē mētis patit'.
V n̄ de pctōrib⁹ dr̄ ysa. i. Dereliqrunt
dn̄m. blasphemabāt sctm̄ israel: abali
enati sūt retrorsū. Inter istos tn̄ est di
uersitas. Naȝ qdā desipiūt cū tristicia
desperationis de dīna misericordia ⁊
sacmēt eccie. ⁊ tal' desipiētia ē mole
stissia. sic desipuit Cayn. Gn̄. iiii. Ma
ior ē iniqtas mea q̄ vt veniā merear.
Alii peccāt ⁊ desipiūt: sed tn̄ cū letici
a spei de dīna mīa. In ps Secūdū mul
titudīeȝ doloꝝ meoꝝ. con. t. leti. aīaȝ
meā. Tertio debet letari iust⁹ i pn̄ti de
sui pximi psperitate sic vnū mēbꝝ le-
tat' de alti⁹ sanitate ⁊ tristat' de ei⁹ ifir
mitate. Dicūt ei boī de suis ꝯfrib⁹ sēp
illđ. i. Mach. xii. Sic fas ē ⁊ decȝ mei
nisse fratꝝ letamur itaqȝ de glia vr̄a.
Dicit g̃ Salo. Letat⁹ sū i oīb⁹. nec mi-
rū qa ad Ro. viii. Diligētib⁹ deuȝ oīa
coopāt' i bonū. siue sint pspa siue sint
aduēsa. puer. xii. n̄ ꝯtristabit iustū qc
qd ei acciderit ⁊ iō nulla fortūa mala
ē apđ sapiētē. sic declarat Boe. iiii. de
cō. psa. vii. ꝙ qlibȝ pt forare fortunaȝ
suā sicut voluerit. Si ei ē aspa ⁊ sustīȝ
eā patiēt': facit eā meritoriā ⁊ occōnē
merēdi. Si ē leta ⁊ bn̄ ea vtit' bona sibi
fit. Et iō dicit phia boecio. In vr̄a situȝ
ē māu qlē vobis fortunā forare malit
Oīs ei q̄ videt' aspa. aut exercȝ aut cor
rigit aut punit. hoc ē. Oīs aduersa for
tūa aut exercȝ pfectos aut corrigit im
pfectos aut puit i iustos. Et iō signāter
dr̄. i. ad thessȝ. ii. In oīb⁹ grās agite. ad
phil'. iiii Scio huiliari scio ⁊ abūdare v
biqȝ et in oīb⁹ istitut⁹ sū et satiari ⁊ esu
rire et abūdare ⁊ penuriā pati. oīa pos
sū i eo q me ꝯfortat. Letat⁹ sū ergo in
oīb⁹. Sȝ quare? Certe qa antecedebat
me sapīa ista. i. timor dn̄i. qa initiuȝ
sapīe tior dn̄i. vl' cult⁹ dei deuot⁹ q vo-
cat' pietas. Iob. xxviii. Ecce tior domi
ni ipa ē sapiētia ⁊c̄. Ista sapīa debȝ ꝑ
hoīeȝ precedē et viā oñdē ⁊ ppare. p-
uer. iiii. Oculi tui recta videāt ⁊ palpe
bre tue pcedāt gressus tuos. Sūt tn̄ du
o genera hoīm q̄s sapīa nō pcedit. vi-
delicet impetuosi ⁊ accidiosi. hoīes ei
capitosos pcipites et ipetuosos n̄ pce-
dit sapīa sȝ stulticia. a Dicit ei Se.
ꝙ duo maxīe sunt ꝯria ꝯsilio. festiatō
scȝ ⁊ ira. Et iō iracūdi ⁊ impetuosi nū-
q̄ dabūt sapiēs consiliū. Indiget enim
qete et deliberatōe. Vn̄ Se. de. iiii. vir
tutib⁹. Prudētis ppū est examiare cō-
silia ⁊ nō cito facili credulitate ad fal-
sa plabi. Vnde tales n̄ precedit sapīa
sed aliqn̄ subseqt'. qa per sue presūpti
onis penā addiscūt alias cauci⁹ nego-
ciari. Secūdo accidiosos nō pcedit sa-
piētia qa negligētes sūt in puidēdo et
pordināo an̄ tēp⁹. Et iō cū tēp⁹ trāsie
rit tūc erit nimis tarde. Et iō dicit Se.
de copia vborū siue de. iiii. vtutib⁹ car
dinalib⁹ Si prudēs eē cupis in futuruȝ
prospectū intende. et que pn̄t ꝯtinge-
re aīo tuo cūcta propone nihil tibi sb
bitū sit. sed ante totū pspicias. Nā qui
prudēs ē nō dicit nō putaui h' fieri. qa
nō dubitat sed expectat nō suspicatur
sed cauet. Istđ est cōtra sero penitētes
cōtra ordinationē dei de suo statu dif
ferētes ꝯ illos q sūt đ amicis suis car
nalib⁹ nimis cōfidētes ⁊ propt' hoc de
salute ppa dispone differūt. alit' est de
sapiētib⁹ et iustis qa tales sēp ancedit
sapīa. Iuxta illud Ecci. iiii. Sapīa filiis
suis vitā ispirat ⁊ suscipit ingrētes se ⁊
pibit i via iusticie. Sic g̃ pȝ ꝙ sapīa cō-
fert abūdātiā sctē iocūditat B Se

cūdo aufert ignorātiā īnate cecitatis. Et q̄tū ad hoc subiūgit in lrā. Et igno rabā q̄m oīꝫ bonorū mat̄ ē. Ip̄a ei ē q̄ dicit Ecci.xxiiii. Ego mater pl'chre di lectionis et timoris ⁊ sctē spei. Sapien tia enī magis dicit̄ mater q̄ pr̄. qa sic pater est cā p̄ncipalis in generatione prolis et mater secūdaria. qa p̄ncipiū ē passiuū. Ita in omni opatōe merito ria de⁹ ē sicut pat̄. et hūana industria sicut mat̄ Et loq̄t̄ de scīa methaphori ce imaginādo sapīaꝫ quasi quādā per sonā: sicut fecit Boe. libro suo de cōso la.phie p totū. Cui⁹ p̄sōe descriptōem ponit Boe.libro.i.p.i. talē refert sibi iacēti in lecto apparuisse: et casū suūꝫ de antiqua prosperitate deflenti. mu liere q̄dā forme reuerēde: fulgētib⁹ o culis: coloreviuido et inexhausti vigo ris: q̄uis etate p̄uecte in statura fuit di scretioīs ambigue. qa aliq̄n appuit q̄si stature cōis hūane. aliq̄n videbat̄ celū pulsare capitis sui v̄tice. Aliq̄n etiā vl't̄ celū videbat̄ caput eleuare itm̄ ꝙ ho minū respiciētiū frustrabat̄ intuituꝫ Vestes habuit quas sibi prop̄is mani b⁹ indissolubili materia subtili artifi cio fecerat. In q̄rꝝ sūmitate theta litte ra greca. ī inferiori margīe p lrā scri bebat̄. In dextra portabat libellū: ī si nistra sceptrū. Isti⁹ descriptōis ītellec tus ē tal'. Phia siue sapīa ī sexu descrī bit̄ mulieris. qa phīe idē officiū cōue nit moralit̄ qd̄ naturalit̄ ꝯuenit mulie ri. Sicut enī mulieris officiū ē virū pa rere et p⁹ea ad sufficiētē etatem de se metipsa nutrire ī esse naturali. ita phi losophie debet̄ virꝝ in esse morali pa rere et nutrire. In cui⁹ signū ātiq phi losophi phīaꝫ vocauerūt matrē suā: si cut plato ⁊ demostenes dixisse legūt̄ in li. devita phōrꝝ. Vn̄ isti duas ma- tres se fatebāt̄ hr̄e. viꝫ naturā et phi losophiā: de quib⁹ matrib⁹ fuit eoruꝫ snīa. Natura nos genuit mortales et rudes: sed phīa nos genuit diuis v̄tuti b⁹ informatos. Hec ē ergo cā q̄re apd̄ oēs tam grecos q̄ latinos phīa pigeba tur in specie mulieris. Oculi fuerunt fulgētes. i. lumē propriū habentes. qa phīaꝫ nichil obscurū pōt latere. Color aūt erat viuid⁹ et vigor inexhaust⁹. qa veritas phīe demōstrationib⁹ incorru ptibilib⁹ ē cōnexa: et tamē adeo est an tiqua ꝙ n̄ est nr̄i tēpoꝝ. qa ante huma nā adinuētionē ab et̄no fuit possessio diuina. sicut dicitur ecci.i. Omnis sa pientia a dn̄o deo ē: et cū ipso fuit sēp et est āte eiuū. Statura fuit discretioīs ambigue qa modo similis cōmuī sta ture hūane. modo celum pulsare. mō celum transcēdere videbatur: ad desi gnandum ꝙ in aliqua sui pte tractat de moralibus: de naturalib⁹ et de his q̄ homo cōphendere pōt. In aliqua de celestib⁹ q̄vix hō attingere valet: sicut in astronomia. Et aliq̄n de supcelesti b⁹: puta de deo p̄mo motore et intelli gentiis in quib⁹ multa nos latent ptra ctat. Vestes subtilissime sūt scꝫ septē artes liberales. qa sicut corp⁹ subveste tegit̄ ⁊ ornatur ita phīe natura sub sā cī sermocinantib⁹: q̄ sūt grāmatica: re thorica et dyaletica. ⁊ sub geometrie dimēsionib⁹: arismetrice p̄portionib⁹ musice modulatōib⁹ coopit̄. ⁊ velut su is ornamētis vestit̄. Et tn̄ istas vestes philosophia texuit manib⁹ suis mate ria indissolubili et subtili artificio. qa licet dicte scientie sint vestes exorna tiue: philosop̄ie subiectiue ptes: nihi lominus sūt demōstrationib⁹ subtilis simis cōnexe. In supiori parte lr̄a the ta scribebat̄: q̄ valet tantum quantū. t.

et significat theologiam. In inferiori margie p. lr̃a greca scribebaṫ. et signi ficat practicā. Et inṫ istas lr̃as ad scala rū modū qdā grad⁹ isigniti fuerūt qui bus ab iferiori elemēto id ē p. vsq; ad supius qd est T esset ascēsus. ⁊ tn̄ vult denotare: videlȝ q̄ ad ph̄m ptinet ali qn̄ opari. aliqn̄ studere vite cōteplati ue. et aliqn̄ idulgere vite actiue. Et qa vita actiua siue p̄ctica per cōtēplatiuā regiṫ ⁊ ꝯsistit circa tpalia ista admīstrā da. vita vero cōtēplatiua circa et̃na cō sistit ⁊ celestia. Iō littera theolog̃. capi talis in supiori margine. Practice v̓o littera in iferiori fimbria ponebaṫ Et inṫ has scalaꝝ grad⁹ extiterūt vt rōa bilis fieret ascēsus et descēsus pro tp̄e nūc ab actiua ad cōtēplatiuā nūc ecō tra descēsus. Circa tn̄ vestes ph̄ie no tat Boeci⁹ q̄si duos defect⁹. vn⁹ erat q̄ erāt obducte quadā caligine neglecte vetustatis. Sicut videm⁹ i antiq̄s yma ginib⁹ puluerib⁹ et araneaꝝ telis ob tectis Alius defect⁹ erat q̄ vestes ph̄ie erāt aliqb⁹ in ptib⁹ violenter lacerate. Primum significat q̄ ph̄ie ornamēta cuiusmōi sūt. scȝ ille scie liberales de qb⁹ p̄dictū est nō habēṫ in tāta venera tione nec in tā cōi exercitatōe moder nis tpib⁹ sicut antiq̄tus habebātur sed sūt q̄si neglecte ⁊ obliuioni tradite ni si apd̄ paucos. Scd̄ȝ designat diuersas sectas et varias opiniones ph̄antium Vn̄ cui⁹ vn⁹ accepit vnā pticulā et ali us aliā et sic ph̄iam fm̄ apparētiā la cerat q̄uis inv̓itate lacerari non possit cū ip̄a idissolubili materia sit effecta. In manu dextera portauit libellos et in sinistra sceptrum. Ad denotādū q̄ duo sūt opa sapiētis. videlȝ iformare ⁊ castigare. Et libellos habuit in manu dextera qa nobili⁹ op⁹ est docere q̄ pu nire. Liber enī denotat īformationē et sceptrū punitionē ad denotādū si militṫ q̄ in sapiēte debēt esse prudētia et iusticia. Habuit hec ymago libellos per quos prudētia denotaṫ in dextra. Et sceptrū per quod designaṫ iusticia in sinistra. b Et hec est descriptio philo. fm̄ Boe. Atheniēses vero p̄ter istum modū philosophiā triplicitṫ de scripserūt. Aliqui sicut dominā deli catā iacētē. Aliqui sicut impatricē stā tem. Aliqui reginā in cathedra sedē tem. Primi mouebanṫ ex hoc qd̄ di citur septimo phisicoꝝ In qescēdo nā q̄ et sedēdo aīa sciēs fit et prudēs. Et ideo ad denotādū q̄ sine quiete ⁊ pa ce in turbationib⁹ seculi et sēsualitat̃ null⁹ pōt sciētiā adipisci. Lecticā autē philosophie quattuor p̄sone portabāt Due in specie iuuenū. s. philos et tho pos. i. amor et labor. Et due in specie puellaꝝ. i. philomena et agrimena. i. cura et vigilia scd̄ȝ Hugo. in didasca. Licet expositor Boecii Guilhel. me dicus dicat q̄ oēs q̄tuor habuerūt spe cies puellaꝝ Scd̄o inṫ atheniēses fue rūt alii qui depinxerūt quasi impatri cem stantē et hoc in ianuis tēploꝝ Et sup caput suū sic erat scriptū. Vs⁹ me genuit mēoria me peperit. O diui stul tos et opa ignara Tertio depingebaṫ in p̄toriis sicut regina sedēs in cathe dra cui sub ascellis ordinabāṫ duo re uerēdi senes hinc et inde qui vno ge nuflexo sugebāt mamillas. Ipsa vero super vtrūq; man⁹ quasi cōfouēdo ex tendit. Sic g̊ i ptorio depīgebaṫ ad de notādū q̄ sn̄ sapia v̓itas iudicii exerce ri nō pt̄ ⁊ q̄ iudices q̄tūcūq; sint senes vł expti sp̄ idigēt nouo sapie nutrimē to. p̄. Pe. ii. Sine dolo lac ꝯcupiscite vt i eo cres. i sa. Et ecci. xxv. q̄ speciosū ca-

niciei iudiciū et p̄sbiteris cognoſcere cōſiliū: q̄ ſpeōſa veterannis ſapiētia ⁊ glorioſus intellect⁹ ⁊ ꝯſiliū.

LECTIO.XCVI.

q Vā ſine fictiōe didici et ſine in uidia cōico et honeſtatē illi⁹ nō abſcō- do. Poſtq̄ ſalomō declarauit ꝙ ſapi ētia cauſat ī hoīe ſancte ꝯuerſatōis io cūditatē. Hic oñdit q̄lē reqrit ab homi ne diſpoſitōis ſtabilitatē. Et informā- tur ī hac lr̄a ſpēalit̄ viri ſcolaſtici quo ad tria vȝ ꝙ habeāt ȝelū ſolide v̄itatis in intellectu motū placide caritatis in affectu ⁊ ſignū ītime bonitatis ī effec tu vt ſit veritas in addiſcēdo. caritas in docēdo ⁊ bonitas in viuēdo. Quātum ad p̄mū dicit ſic. Quā ſine fictione di dici A Notādū ꝙ in addiſcēdo v̄ tuoſū ē intelligē modū et finē ⁊ ordi- nē. Debȝ enī deuot⁹ ſcolaris p̄ponē vti litatē ſubtilitati: Humilitatē ſublimi- tati ⁊ ſoliditatē vanitati. Prio vtilitas p̄ponēda ē ſubtilitati. Mat.xi. Tollite iugū meū ſup vos ⁊ diſcite qa mit̄ ſū et humilis corde. Vñ Señ. ī quadam ep̄. contra inſiſtētes ſuperuacuis. dicit ſic. Quid te torques in illa q̄one. quaȝ ſubtili⁹ ē ꝯtēpſiſſe q̄ ſoluere? Et epiſto la.lxxxiiii. In libr̄ cōib⁹.xl viii. Deri- det nimis logice vſꝗ ad ſeniū inſiſten tes Et dicit ſic. Mus iqt ſillaba ē. mus caſeū rodit. ſillaba g̊ caſeū rodit? Pu- taſne me nūc n̄ poſſe ſoluē? Quid mi hi ex iſta iſcia p̄icl̄i iminet? Quid icō modi? Sñ dubio verēdū ē ne q̄n ī mu ſcipl̄a ſillabas capiā: aut ne q̄n ſi negli gētior fuero caſeū liber cōedat O inq̄ pueriles ieptias. Et ifra ſi multū ſup eſſet etat̄ p̄ce diſpēſādū eſſet vt ſuffi- ceret neceſſariis. Nūc aūt q̄ demētia ē ſup uacua diſcere ī tāta tp̄is egeſtate. Hec. Sene. Ideo ar̄l. libro de pomo de

clarās ph̄ie vtilitatē et loq̄ns de logica dicit ſic. Hec ſcīa ē vtilis vt ſcorpio in ti riaca q̄ licet ſit venenū tñ ſi de ̄ patiē- ti. dolorē minuit ⁊ p̄ſtat remediū. vult dicere ꝙ ſicut ſcorpio ī tiriaca nihil va let ſanis ſed tñ a ſcorpione ꝑcuſſis ita logica nō valet hoī niſi dū a ſophiſtis affligit̄. Et iō ſubdit. decet ph̄m ſcire omēs h⁹mōi rōes eo ꝙ ſophiſtice nō fallat̄ ⁊ intelligat locos ⁊ ꝓportōes ī q̄ b⁹ fiet ei ſophiſma. Secundo p̄ponen da ē ap̄d bonū ſcolarē humilitas ſubli mitati. Soli hoīes bñ ꝓficiūt in diſcē- do q̄ a nullo diſcē erubeſcūt. Vñ Ihe ronim⁹ ī ep̄la ad paulinū ſcribit de ap pollonio q̄ quaſi totū mūdū vt diſcēt circuit Sic iuenit vir ille vbiꝗ quid ad diſceret vt ſemp proficiēs melior fie- ret Et iō ſignāt̄ dicit p̄s. Bonū mihi ꝙ huīliaſti me vt diſcā iuſtificatōes tuas q.d. ꝙ ſine huīlitate eas diſcere nō va- leret. Tertio p̄ponēda ē ſoliditas v̄bo rū vanitati. Quia cōmēdatur ſtudiū ⁊ doctrīa a Querit̄ vtrꝝ liceat reli gioſis intēdē ſtudio ſcripturarꝝ. ꝙ nō Sūme vitāda ē ab oī religioſo occaſio ſupbie. Iux̄ illd̄. ī. ad Cori. viii. Scīa ī flat caritas aūt edificat Eccs̄. ī Dicitur ꝙ ī ml̄ta ſapīa multa ſit indignatio.

p̄p̄ grego. ii. dyalo. narrat de beato benedicto qui fuit p̄cipu⁹ ī religiōe ꝙ receſſit a ſtudio lrārū ſciēt̄ neſci⁹ et ſa piēter indoctus g̊ ad eius exēplū tenē tur religioſi ſtudiū deſerē. Preterea beat⁹ Frāciſc⁹ ī regula ſua dicit ſic. Mo neo ⁊ exhortor ī dño ieſu chriſto vt ca ueāt fratres ab oī ſupbia ⁊ vana glo- ria ⁊ iuidia ⁊ ſollicitudīe huius ſeculi detractōe ⁊ murmuratōe ⁊ nō curent neſciētes litteras. litteras diſcere ſȝ at tēdāt ꝙ ſup oīa debēt habere ſp̄m ſan ctū p̄p̄ grego. xiii. li. morꝝ. ſup illd̄

iob.xvi.Hostis meꝰ terribilibꝰ oculis
me intuitꝰ ē. Dicit sic ꝙ sicut īcarnata
veritas in p̄dicatione suā paupes ydi-
otas elegit ⁊ simplices. ita antixp̄s in
fine mūdi assumet ad suā p̄dicationē
astutos ⁊ dites.ac sciaȝ mūdi hn̄tes e-
lecturꝰ ē.cū g̊ p̄dicatores christi p̄dica-
toribꝰ anxp̄i debeāt eē dissimiles vide
tur ꝙ debeāt eē ydiote simplices mū-
di sciaȝ nō hn̄tes. Preterea i p̄s.dr̄
Q̄m nō cognoui lr̄aturā itroibo i po.
dn̄i.Glo.i.ivtutē xp̄ianā.Sȝ pfectio v-
tutū xp̄iane maxīe ꝯueit religiosis er-
go nō ptiet ad eos isistē studio lr̄arū.
pp̄ si sic tūc liceret eis adipisci gra-
dus ⁊ honores studii.ꝯn̄s falsū qa tūc
lȝ eis fieri ꝓfessores sciaꝝ ⁊ magistra
ri et magistri vocari.Sȝ h̄ videt̄ eis illi
citū:qa appet eē ꝯ xp̄i ꝯsiliū.Mathei.
xxiii.q r̄probās tales q magistrari vo
lebāt ⁊ magistri noīari dicit sic.Amāt
p̄ores recubitꝰ i ceīs.p̄mas cathedras
i synagogis.et salutatōes i foro et vo-
cari ab hoībꝰ rabi:vos āt nolite vocari
rabi:vnꝰ ē eī mgr̄ vester.oēs autē vos
frēs estis g̊ cōtra ꝯsiliū xp̄i ē ꝙ religi-
osꝰ vocet̄ magister vl̄ amet cathedrā
i cenis vel in scol̄ sed tm̄ vocari frater.
pp̄.xvi q.i.Mōachꝰ.Mōachꝰ nō do
cēt sed plāgētis hȝ officiū. Sȝ oēs caō
nici et alii religiosi eodē iure censētur
Vt extra de postulando ex parte Et
extra de statu monachorum q̄ dei ti-
morem.ergo non licet religiosos ha-
bere officium doctorum Preterea
non tenentur minꝰ ad pfectā huilita
tē q̄ ad pfectā pauptatē.sȝ ad pauptatē
sic tenet̄ qa nullū dn̄ȝ pn̄t r̄cipe ergo
nec aliquē honorē: qa sicut dn̄iū repu
gnat pauptati.ita honor huilitati Ma
gisteriū āt sine honore n̄ ꝯfert̄ Ad
oppositū arguit̄ sic.ysa.v. ꝓpterea ca
ptiuꝰ ductꝰ ē pplus qa n̄ habuit sciam.
Glo.qa noluit habere sciaȝ g̊ si volūta
riꝰ defectꝰ scie punit̄ a deo studiū scie
erit laudabile pp̄ Ihero.ad rusticuȝ
mōachū.Nūq̄ de maibꝰ tuis ⁊ ocul̄ tu
is r̄cedat liber.Et ifra.Ama sciaȝ scri
pturaꝝ ⁊ carnis vicia n̄ amabis. Item
Ihero.ad paulinū p̄sbiteꝝ. In oēs di-
uine historie libros p totū aīat pauli-
nū ad studiū scripturarū ⁊ ad ingres-
sū religiois. Vbi int̄ alia dicit sic.Sāc
ta qppe rusticitas solū sibi prodest ⁊ q̄
tū edificat ex merito ecclaȝ xp̄i tm̄ no
cet si destruētibꝰ nō resistat.Et infra v̄
sus finē.Oro te frater carissime inter
hec viuē: ista meditari nihil aliud nos
se:nihil aliud querē. et loqt̄ de libris
scripture sacre Et subdit.Nōne tibi vi
det̄ iā hic in t̄ris regni celestis habita
culū? Ad istā q̄onē dicēdū ꝙ oīs re
ligio ad colēdū deū ꝯstituitur B
Colit̄ aūt deus p opa caritatis ad deū
et ad ꝓximū:tā p operā vite cōtēplatiē
q̄ per operā vite actiue.Inter opa autē
vite actiue ē diuersitas.qa quedā depē
dēt immediate a cōtēplatione ⁊ ad cō
tēplatōeȝ ordināt̄.Et tale opꝰ ē doce-
re.Quedā ordināt̄ ad contēplatōeȝ sȝ
nō immediate sicut ē visitare vl̄ serui
re infirmis vel recipe hospites vel ali-
qd tale.Pōt tamē cōtingere ꝙ aliqd ē
licitū vni religioni qđ nō alteri: qa nō
repugnat religioni iq̄tū religio. sȝ qa
repugnat determiato fini pticular̄ re
ligionis. Loquēdo g̊ de religionibus
clericorum et nō laicoꝝ. Itē de reli-
gionibꝰ ordinatis ad cōtēplatōnē sicut
sūt monachi canonici et oēs fratres.
Dico ꝙ lȝ eis ꝓ loco et tpe studio vaca
re scripturaꝝ. Ad cuius euidētiaȝ di
co sex ꝯcl'oes Pria ē ꝙ religiosi sūt
maxīe idonei ad studiū. q sūt magis

abstracti ⁊ alienati a cur̄ mūdi ⁊ deliciis carnis. qa sicut docet cōmētator i prologo. vii. phi. Castitas ⁊ alie virtutes morales qb⁹ cōcupiscētie repmūť pcipue valēt ad acqrendas scias speculatiuas. Sed tales debēt esse religiosi et maxie paupes qꝝ tota cura debȝ esse p continētiā abstinētiā et pauptatem resistere mūdo ⁊ domare carnē. Et ergo illi ceteris parib⁹ magis sūt idonei

Secūda propositio ē ꝙ licet religiosis scripturaꝝ studio intēdere Hoc pbatur sic. Omne illd est licitū religioso qd iuuat precipue ad obſuātiā religionis qa fatuū foret nimis ꝙ aliqs obligaret se ad aliquē statū ⁊ tamē abdicaret a se illud qd pcipue cōfert ad talē statū: sed studiū scripturaꝝ maxime confert ad obseruātiā religionis Cōfert enim multū ad cōtinētiā: sicut patet per illd Ihero. ad rusticū monachū. Ama sciam scripturaꝝ et carnis vicia nō amabis. Aufert enim studium lasciuiā carnis et delectatōnē carnalē. qa dicit Auicēna. Quādo vires naturales intēdūť in suis actib⁹ vires animales remittūť. Et ecōuerso Iux illd Eccī. xxxi. Vigilia honestatis tabefaciet carnes. Valet enī ad destruēdū cupiditatē et ad amorē pauptatis sic pȝ de phis ātiqs q ppť expeditōem studii pauperes se fecerť. Vn̄ sap. vii Ditias nihil eē dixi i ꝯpatione illius. Et. i. mach. xii. dr̄. Nos aūt nullo horū idigem⁹. s. exteriorū subsidiorum hn̄tes solatio sctōs libros q sūt i manibus nostris. Valet tertio ad obediētiā. Vn̄ aug. de opib⁹ mōachoꝝ. q puersitas ē lcōi nolle obtpare: dūvult ei vacare? Vn̄ ex hoc ipo ꝙ vacās studio discit obtpare sētentiis vitatis. efficiť abilior ad obediēdū sētētiis snoꝝ platoꝝ Tertia ꝓpositio ꝙ qbuscūqꝫ religiosis sacre scpture et etiā cuilibȝ intēdere licet studio docťne phie. Istud patet sic. Cui lȝ pncipale. licet oē illud q pcipue cōfert ad illd Sed ad defēsionē sacre scripture tā ꝯtra philosophos q cōtra hereticos pcipue ꝯferūt dicta philosophoꝝ. ergo lȝ ista studē ad defēsionē sacre scripture. Frustra aliqs efficereť miles si sibi interdicereť arma sua. Vn̄ aug⁹ de docťna xpiana. ii c. iiii. Phi aūt qvocāť: si q fortevera et fidei nostre accōmoda dixerūt et maxime Platonici nō solū formidāda n̄ sūt. sed ab eis tāq ab iniustis possessorib⁹ invsū nostrūvendicāda. Et ponit exemplū ꝙ sicut popul⁹ egyptius de q b⁹ recesserūt filii israel. habuerūt ydola q qb⁹ filii israel detestabāť habuerť etiāvasa aurea et ornamēta q filii isrł mutuabāt de pcepto dīno et ea invsus proprios cōuertebāt. Ita doctrine gētiliū: qdā lȝ supuacua ⁊ supsticiosa cōtineāt Habēt tn̄ mł'tavtilissimaverita ti iqrēde. Ad idē adducit. Ihero. vnaȝ figurā in ep̄. ad pāmachiū monachū Et alludit legi mosayce. Deutro. xxi. q dicit sic. Si pugnās cōtra iimicos tu osviceris eos ⁊ videris inter captiuos mulierē et placuerit tibi eam habere vxorē. Radet primo cesariē et circumcidet vngues et flebit parētes vno mēse et sic intrabis ad eā. dicit sic. Ihero nimus. Si adamaueris captiuam mulierem. i. sciam seculareȝ et eius pulchritudine capt⁹ fueris decalua eam atqꝫ illecebras criniū et ornamētaverborū cū remotis vnguib⁹ seca et laua eam prophetali nitro ⁊ tūc requiesces cum illa et dicito. Sinistra eius sub ca

pite meo. ꝛ dextera illi⁹ ãplexabit᷑ me Et multos tibi fetus captiua dabit ac de moabitide efficietur israelites. Ex his pꝫ ꝙ monachis ꝛ religiosis licꝫ stu dere in libris vel lr̃is philosophorum Hoc tamẽ faciẽdũ est ſm ordinationẽ prelatorũ quorũ interest exponere in studiis aptiores Quarta cõclusio ẽ ꝙ religiosis licet et conuenit docere. Vñ Ihero. ad Rusticũ. Et habet᷑. vi. q. ꝑ. Sic viue in monasterio vt cleric⁹ esse merearis: lõgoq; tpe disce vt post modũ doceas. Scd̃o arguit᷑ sic. Illd̃ lꝫ religiosis modernis qd̃ sci p̃res re ligiose fecisse legũtur et v̓tuose. Sꝫ õs isti tã v̓bo q̃ scripto docuerũt qui etiaꝫ religiosi fuer̃t Ihero. monach⁹ Aug. canonic⁹. Canonici vero in canone vo cantur clerici apud Aug. xii. q. ꝑ. No lo vt aliqs. Vñ regulã de cõi vita de ricorũ quevocat᷑ regula btĩ Aug. quã mlti alii religiosi sũpserũt postea. In ter quos sũt p̃dicatores: carmeliteꝛ lõ ge postea heremite sci Guilhel. ꝛ sctĩ aug. ꝛ multi alii cõueniẽtes in vnum collegiũ sci sũt ex heremitis vrbani te. Et assũpserũt sci Aug. regulã q̃ he remite vite oĩno repugnat. Et vocat᷑ modo ordo ille. Ordo heremitaꝝ sci Aug. de quo ordine nũq̃ fuit Aug. qa nũq̃ fuit heremita. sicut patet perver ba eius. x. ꝯfes. in fine vbi loquens ad deũ dicit sic. Cõtrit⁹ pctis meis et mo le mĩſie mee agitauerã in corde meo meditatusq; fuerã fugã in solitudinẽꝛ ꝓhibuisti ꝛꝯfortasti me dicẽs. Iõ xp̃us pro oĩb⁹ mortu⁹ est vt qui viuũt iã sibi nõ viuãt. sꝫ ei q ꝓ eis mortu⁹ ẽ. Sic er go habemus int᷑ religiosos ꝙ tã v̓bo q̃ scripto docuerũt Ihero. Aug. Grego. magnũ et Grego. naꝫãꝫenũ Ber. Ioh. Damascenũ Basiliũ Crisostomũ Qui oẽs monachi fuerũt excepto Aug. et multi quos lõgũ eẽt enarrare. Hoc tñ est notãdũ ꝙ fuerũt in ꝑmatiua ecc̃la quidã monachi ꝓsũptuosi. q de scitate vite ꝓsumẽtes auctoritate ꝓpria docẽ di officiũ vsurpabãt. Et in hoc multũ turbabat᷑ eccl̃e pax. Sicut habet᷑. xvi. q. ꝑ. Quidã monachi Etꝯtra eos ema nauerũt decreta patruꝫ determinãtia ꝙ hoc eis nõ licet publice. ꝛ in ppl̃o ni si ab eccl̃aꝝ ꝓlatis eis iponat᷑: quo ha bito apti sũt ad docẽdũ. Ita ꝙ religio nõ ipedit actũ doctoris sed magis ad ornat. Quita cõclusio est ꝙ lꝫ reli giosis nomẽꝛ statũꝛ honorẽ magistra lem recipe: hoc pꝫ sic. Nihil qd̃ est pro motiuũ v̓tutis et ap̃lice ꝑfectionis as simulatiuũ est religiosis illicitũ. Sed statũ magistralẽ ꝛ nomen magisterii habuerũt ap̃li. sicut de Paulo dicit᷑ ꝑ. Thimo. ii. Posit⁹ sũ ego p̃dicator ꝛ a postol⁹ ꝛ v̓itatẽ dicoꝛ nõ mẽtior doctor gentiũ in fideꝛ v̓itate. ꝛ. ii. Thimo. ꝑ. In quo posit⁹ sũ ego ap̃lsꝛ p̃dicator et mg̃r gẽtiũ vbi paul⁹ se vocat magistrꝝ et doctorẽ. De honore aũt manifestũ est ꝙ est testimoniũ v̓tutis. Vñ si iõ ñ foret magisteriũ licitũ qa magisteriũ est honorabile. nec alia v̓tus foret hoĩ licita: qa oĩ v̓tuti debet᷑ honor nec alia etiam sciẽtia foret licita ꝛ appetibilis meritorie cũ oĩs scĩa sit de nũero bo norũ honorabiliũ sicut dicit᷑ ꝑmo de aĩa. Sexta cõclusio est ꝙ expedit ec clesie ꝙ aliqua religio istituat᷑ ꝑncipa liter pro doctrina ꝛ studio scripturarũ Qd̃ ꝓbat᷑ sic. Expedit eccl̃e ꝙ aliq̃ re ligiones istituãtur pro subleuãda ꝓxi morũ necessitateꝛ ꝓ curãda ꝓximorũ vtilitate corpali. g̃ a mlto fortiori ex pedit ꝙ instituat᷑ religio vel religiões que ꝓcurẽt vtilitatẽ spũalẽ: qa magis ẽ

pascere mētē q̄ ventrē. Et elemosine spūales sūt corpalib⁹ potiores Itē3 licet ⁊ expedit īstituere religionē pro milicia corpali.g̃ pro spūali. Spūalis aūt milicia est p̄dicatio v̄bi dei contra he̾ticos: ⁊ demonū tēptatōes.ii. Cori. x. Arma milicie nr̄e nō sūt carnalia: sed potētia a deo ad destructionē munitionū. Cōsilia destruētes ⁊ oēm altitudinē extollētē se aduers⁹ sciētiā dei et in captiuitatē redigētes oēm intellectū in obsequiū xp̄i Sed alique religiones īstitute sūt ad exequēdā miliciā corpalē cōtra īimicos eccl̄e corpales ergo ⁊c̄. Ad rōes in oppositum Ad p̄mū qn̄ arguit̾ ꝙ oīs occasio supbie est religios̾ vitāda: est negāda cū v̄tus frequēter sit occasio vicii ⁊ occasio supbie Vn̄ aug. in regula Ceterū que cūq₃ iniqtas in malis opib⁹ exercetur vt fiāt. Supbia ū bonis opib⁹ īsidiatur vt pereāt. Et qn̄ allegat̾ ꝙ scīa īflat: verū est si fit sine caritate. nec ad honorē dei referat̾. Si āt fit cū caritate magis edificat q̄ caritas sola. Illa ū autoritas eccl̄astes p̄. dr̄ eo ꝙ in ml̄ta sapīa fit īdignatio nō allegat̾ ad ꝓpositū ſm glo. q̄ exponit illā lr̄a3 de indignatiōe cōtra vicia et errores. Similit̾ si ista rō foret efficax cōcluderet gn̄aliter ꝯtra oēs xp̄ianos. Oēs eni tenent̾ supbiā ⁊ indignationē vitare: siue fuerit religiosi siue seculares. Ad scd̄m de btō bn̄dicto dicēdū ꝙ ip̄e nō discessit a studio lr̄aꝝ q̄si scia3 horrēs: ſ3 scl̄arē vitā et societatē formidās sicut intēdū aliquid est in se bonū qd ꝑpt̾ ānexū vicium euitat̾. Vn̄ vidit in scolis multos lasciuiis corpalib⁹ īdulgere ip̄e talia studia derelīq̄t ⁊ ad religionē ꝯuolauit vbi sine piculo studio scō vacare posset. Ad tertiū de regula scī francisci ītelligo ꝙ voluit a fratrib⁹ nimiam curiositatē amouere que īpediret eorū perfectā deuotionē Vn̄ dicit sic Et nō curēt nesciētes litteras: litteras discere sed attēdāt ꝙ sup oīa debēt habere spiritū sanctū hoc est dictu. Non curent. i. nō sint nimis curiosi discere litteras illi qui nesciūt sic ꝙ ꝑpt̾ litteras postponāt deuotionē vel forte de ꝯuersis intelligitur cū nulli sint inter eos litteras nesciētes nisi conuersi q̄s nō est rationabile deputari studio litterarū. Ad q̄rtū qn̄ arguit̾ ꝙ p̄dicatores xp̄i debēt esse dissimiles p̄dicatoribus antixp̄i et ꝙ ipsi bene erūt instructi in sciētiis secularib⁹ hoc argumētū vadit equaliter contra seculares sicut cōtra religiosos Dicēdū tn̄ ꝙ lic3 apl̄i primo fuerūt ydiote et simplices postea tn̄ fuerūt disertissimi et sapiētissimi: nec habebit antixp̄s sapiētiores q̄ illi fuerūt. b Sed in hoc est drn̄a ꝙ xp̄s vocauit simplices quo ad seculū. ⁊ antixp̄s vocabit doctos ſm seculū. q̄cq̄d tn̄ aliis excercitatio ⁊ quotidiana in lege meditatio tribuere solet hoc spūs sc̄tūs illis suggerebat. Sicut dicit Ihero. in epl̄a ad paulinū loquēs de apl̄is iesu xp̄i. Ad q̄ntū qd̄ intelligit̾ de approbatōe littere legis mosaice ſm glo. Vn̄ sensus est Quoniā nō cognoui litteraturā. i. n̄ approbaui litterā q̄ occidit ipius legis antiq̄ iō ītroibo in vitā xp̄ianā. Similiter et hec ratio currit cōtra oēs xp̄ianos int̾ quos destrueret̾ totū studiū litterarū si ad litterā vera esset. Ad sextū dicendū ꝙ nō repugnat religiosis. statū nomē et honorē recipe magistralē sicut in q̄nta conclusione patuit nec est hoc contra cōsiliū xp̄i imo magis sub cōsilio xp̄i cadit. Et ideo sicut faciēti-

bus fm cōsilia de vginitate debet aureola. ita doctorib⁹ aureola conuenit.
Similit docere cadit sub pcepto vl sub cōsilio sicut patet Marci vltimo. Eūtes docere oēs gētes ergo eius cōtrariū nō cadit sub cōsilio. Si vero arguit φ ea que ad solēnitatē docēdi ptinēt pfectis nō cōueniūt ppter elationē. Dicēdū φ si elationē iducerēt vel causarēt forēt ab hoīb⁹ euitāda mō sic est φ ordinata sūt. tū ad auctoritatem officii ostēdēdā: tū vt īfirmiores ad vtutes puocent licet enī ppter honores nō possit magisteriū pricipalit appeti vtuose nec appetat a bonis ppt honorē. tñ ex quo est stat⁹ vtutis ꝛ dignitatis decet φ fiat sub quibusdā solēnitatib⁹ per quas nō solū vtuosi ꝛ pfecti imo viciosi ꝛ impfecti ad dignificādū se gradu tali valeāt iuitari. vt sic ex viciosis fiāt sicut frequēt euenit vtuosi.
Ad hec addēdū est φ sicut honor ī vanis hoībus causat elationē et vanitatē. Ita per oppositū in solidis causat hūilitatē cū se cōsiderēt ppter donum dei et nō ppter sua merita honorari. Et sic vidēt se stricti⁹ deo obligatos q̄ si tales honores nō pciperēt. Tertio si vtuosū esset oēm honorē repellere oīs prelat⁹ obligaret ad oppositū virtutis. qa cū subditi teneātur platos honorare et serui dños et iuuenes seniores et filii parētes. et discipuli doctores. Oēs isti quib⁹ tenet honor ad oppositū vtutis tenerent. Quarto cū honor talis a religiosis bonis non ambiat sed per obedientiā imponat: quia nemo assumit sibi honorē sed qa superiorib⁹ vocat patet φ de ābitione honoris verisimilit excusātur Quito si homo non possit amare honores magnanimitas pieret omnino que attendit mediū circa honores sicut dicitur. iiii. ethi. Qn̄ arguit φ vocari Rabi qd intpretat mgr nō pōt pueniri pfectis falsū est cū aplus se magrꝫ noīauerit. i. Thimo. ii. sicut supius dictū est Auctoritas aūt iducta a xpo dicta. Vos aūt nolite vocari Rabi ītelligēda est de appetitu deordinato ꝛ ambicioso. Sicut fecerūt pharisei de qb⁹ ibidē loquit. nec amare cathedras in scolis vel ecclīis vel pmos recubit⁹ in cenis et huiusmōi viciosū est fm se alias peccarent pfectissimi in eccl'a sicut epi et maiores plati q supiora loca tenere debēt. silr si hō nō deberet vocari rabi vel mgr psiliū xpi vl pceptū deberet fuisse datū sic. Neo vocet hominē mgrꝫ. qa nō est in ptāte docētis φ vocet sic sed vocātis sicut honor est in honorāte ꝛ non in honorato siliter ibidē phibet xps sic. Vos autē nolite vobis vocare patrē sup terrā Vn⁹ est pater vester qui in celis est. Et tñ ppa vocat pr patrū ꝛ oēs antiqtus religiosi suos seniores vocauerūt abbates vl patres. Et ideo nō est phibitio pcepti nec cōsilii φ hoīes nō vocātur mgri vl patres sed est exclusio ābitiōis in maiorib⁹ ne sic vane ꝛ idebite appetāt honorari. Et est etiā exclusio adulatiōis in subditis ne hoīes īdignos honorēt idebite ꝛ nō ad hōrē dei. s. sistēdo finē in psona hoīs hōrāda. Et iō signāt dicit. Nec vocemi mgri qa vn⁹ ē mgr vr xps ad quē oēꝫ hōrē vob exhibitū referre debitū. Ad septimū φ nec canonici nec frēs eodē iure cēsēt q̄ monachi q̄tū ad oīa: ſꝫ q̄tū ad illa tñ q̄ cōmunia sūt oīb⁹ religiosis Alias possꝫ argui φ nō liceret canonicis vti lineis

ad carnē nec comedere carnes in refe ctorio Siliter q̄uis monachi ex sua re ligione nō habeāt qd docere possint i pp̄lo vl̄ in publico lȝ tn̄ eis docere si a p̄latis eccl̄ie ad hoc vocētur. Vn̄ nec religio aufert auctoritatē docēdi: nec repugnat actui docēdi. sicut qdā errā tes et heretici olī dixerūt. Vn̄ qn̄ dr̄. Monach⁹ nō doctoris: ſȝ plāgētis ha bet officiū. Sēsus Hieronimi ē ꝙ mo nacho ex l̄r̄a ꝙ est monach⁹ ꝓpetit peni tentiā agere nō docere q̄uis aūt ei nō cōueniat docere ex eo ꝙ est monach⁹ nō tamē sequit̄ qn ad docendū possit assumi. Siliter gratian⁹ loquit̄ de do ctrina publice p̄dicatōis q̄ p̄latis cōue nit et religiosis ad hoc per eccl̄iaȝ de putatis. Nō aūt loquit̄ de doctrina sco lastica: cui p̄lati parū intēdere possūt.

Ad octauū dicēdū ꝙ honor nō re pugnat humilitati Nihil enī deperiit Grego. de sua hūilitate: q̄uis papa es set Dominiū vero p̄sonale rerū tp̄aliū vel tp̄ale pauptati xp̄i repugnat. Nō aūt honor repugnat hūilitati Vn̄ xp̄ȝ ml̄tos honores legim⁹ recepisse tā a discipulis q̄ a plebe Sicut patet Mat. xxi. Nec vnq̄ dedit xp̄s cōsiliū vel pre ceptū de honore vitando sed de ambi tione et inordinato appetitu honoris bene dedit preceptū LE.XCVII

I Nfinitus enī thesaur⁹ hoib⁹ est quo qui vsi sūt pticipes fcti sunt amicicie dei ꝑpter discipline dona cō mēdati. Postq̄ Salomō p̄suasit sa pientie cōicatione. Hic excludit circa hoc quandā dubitatio nē que est talis. Posset aliq̄s imaginari sic. Si ego sci entiā idiffereter cōmunicē ꝯtinget ꝙ q̄nq̄ deficiet. sicut de bonis mūdanis expientia cōis docet. Istā dubitationē excludit. Salomō i l̄r̄a mō lecta p duo Prīo ꝑpt̄ ipi⁹ augmētū ꝛ excrescētiā. Scd̄o ꝑpt̄ ipi⁹ emolimētū ꝛ sufficiētiā. Scd̄a ps ibi. q̄ vsi sūt. Circa p̄mū dic̄ sic Infinit⁹ ei thesaur⁹ ē hoib⁹. q. d. Hec est cā q̄re sapia nō ē abscōdēda ſȝ cōicā da libalit̄. qa ē thesaur⁹ ifinit⁹. i. nō de ficiēs sed ꝑficiēs. qa q̄to magis cōicat̄ tāto magis crescit ꝛ augmētat̄ Et iō in finit⁹ est qa nō ē tāt⁹ i aliq̄ qn si cōicet̄ augebit̄ in eodē. Vn̄ Se. Sil̄ ista fiūt et discim⁹ ꝛ docē⁹. A De isto the sauro ꝛ eiusdē libali cōicatōe loq̄t̄ pul chre Alanus in Anthiclaudia. li. vii. Vbi narrās quō fronef. i. prudētia vi rū v̄tuosū suis ditat mūerib⁹ dicit sic. Assistēs fronef pluit oīa dōa sophie. nō illas largit̄ opes q̄ sepe potētū. Ex cecāt anios ꝛ maiestati hōres. Inclināt minuūtq̄ leges ꝛ iura retardāt. Sȝ po ti⁹ dōat thesauros mēti ꝛ oēs. Ditias ai q̄s q semel accipit vltra. Nō eget imo semel ditat⁹ sp abūdat. Quarū rectus amor possessio nobil̄ vsus V til̄ vtilior largitio fruct⁹ abūdās. Hec ē gaȝapoli celiq̄ thesaur⁹ inundās. Gr̄a q̄ doctos ditat. q̄ ꝓdigia largos. Vult posseſſo res et dedignat̄ auaros. Clausa perit diffusa redit nisi publica fiat. Labit̄ ꝛ ml̄tas vires acq̄rit eūdo. Nō istas de pascit opes rubigo nec ignis Deuorat aut fur minuit s̄breptio mergit. Nau fragiū tollit p̄do depaupat hostis. Isti v̄sus dāt dn̄aȝ int̄ thesaur̄ ditiar̄ et sciar̄ qa thesaur⁹ ditiar̄ excecat noti ciā discretor̄. Inclinat ad imūdiciā vi ciorū ꝛ retardat iusticiā legū ꝛ statuto rū Thezaur⁹ aūt mētis qui est thezau rus scie est talis: qa ei⁹ amor est rect⁹ dū appetit̄ possessio nobilis cū habet̄ vsus vtilis in beneviuēdo. largiciovti

hior in docēdo. fruct⁹ abūdās in p̄miū pcipiēdo. Et in aliis pōdera v̄sus. De isto eodē loqt̄ btūs aug. i. de doc. xp̄ia na. c. v. Inuitās hoīes ad docēdū libe-ralit̄ ea q̄ a deo ꝫeis sūt ꝯcessa scire. qa si docere curēt plura scient. non est in quit metuendū ne dare desinet cetera cū ea q̄ data sūt cepim⁹ impēdē. Omnis enī res q̄ dādo nō deficit. dū habetur. et non datur. non dum habetur. quomō habēda ē? Ille aūt ait. Qui habet dabit̄ ei. Dabit g̊ habētib⁹. i. cū benignitate vtētib⁹. eo ꝙ acceperint. Et adducit ad h̄ btūs aug⁹ idē duas pulcherrīas figuras de duob⁹ festis q̄ fecit xp̄us paupib⁹ q eū seqbāt̄ vt ab eo docerēt̄. Primū festū fecit. v. milib⁹ hoīꝫ de quinqꝫ panib⁹ et duob⁹ piscib⁹ Et illis saturatis supfuerūt. xii. cophini fragmētorꝝ sicut pꝫ. Mat. xiiii. Secūdū festū. iiii. milibus hoīꝫ de septeꝫ panib⁹ et paucis piscib⁹. Quib⁹ satiatꝭ superfuerūt septē sporte plene fragmētis. Istis miraculosis historiis alludēs Aug⁹ ibidē dicit sic. Illi qnqꝫ ⁊ illi vii. erāt panes anq̄ ceperāt dari esurientib⁹ ꝙ vbi ceperat fieri sportas ⁊ cophinos satiatis tot milib⁹ hominū impleuerūt. Sicut g̊ ille panis dū frāgeret̄ accreuit. sic ꝫ aug. qn̄ doctor liberaliter impartit̄ docendo quod dono dei recepit multiplicat̄ et auget̄ i docēte sapientia ergo ē infinit⁹ thezaur⁹ homib⁹ Notādū ē autē ꝙ inter docētes q pascūt pp̄lm verbo dei i eccīa differētia ē. Quia aliq pascūt de qnqꝫ panib⁹ et aliqui de septē. De qnqꝫ pascūt simplices fortes in fide ⁊ deuotione. licet min⁹ eruditi i scolastica eruditiōe. Isti p quinariū passiōis christi p̄dicātes edificāt ad sufficiētiaꝫ corda simpliciū. Et i persōa taliū loqt̄ apostol⁹. i. Cori. xiiii. In eccīa volo quinqꝫ verba meo. sēsu loqui vt alios instruaꝫ Ista v̄ba sūt Quid credēdū qd faciēdū: qd timēdū qd appetēdū qd cauēdū Quid credēdū. xii. articuli. Quid faciendum. x. precepta. Quid cauendū vii. vicia capitalia. Quid timendum inferni supplicia. Quid appetēdū? paradisi gaudia. Alii sūt qui pascūt pp̄lꝫ dei de septē panib⁹ Septenari⁹ ē nūerus vniuersitatis Et hi sūt subtiles doctores ī vniuersis instructi. Informati libro mistico q ē script⁹ intus et foris signatus septē sigillis Apoca. v. Ergo sapīa ē liberalit̄ cōicāda. qa ē ifinitus thesaur⁹ hoīb⁹ si bn̄ dispēset̄ ꝑpt̄ ipsi⁹ augmētū et excrescētiā. Secūdo ē liberalit̄ coīcanda ꝑpt̄ seqūes emolimentū ⁊ sufficiētiā. Maximū emolimētū ē ꝙ hō fiat particeps aīcicie dei. h̊ aūt bon⁹ vsus sapie facit. Unde infra c. i. dicitur. Amicos dei et prophetas constituit. et q̄tū ad h̊ dr̄ Quo qv si sūt viꝫ q̊ thesauro sapīe qv si sūt faciēdo q̊ ad seip̄os. docēdo q̊ ad alios participes facti st̄ aīcicie dei. Mat. v Qui fecerit ⁊ docuerit: hic magn⁹ vocabit̄. Et Io. xv Vos aīci mei estis si ferit q̄ p̄cipio vobis. Propt̄ disciplīe dōa cōmēdati. h̊ ē ꝯmēdati sūt sicut spēales aīci apd̄ deū ꝑpt̄ disciplīe dōa. qaviꝫ mi⁹ doctis dederīt liberalr̄ disciplīaꝫ. Ecci. xxiiii Videte qa n̄ mihi soli laboraui ſꝫ oīb⁹ q̄rētib⁹ disciplīaꝫ. Est etiā notād ꝙ tria gn̄a sapiētū thesauro sapie n̄ vtūt̄ ad meritū. St̄ eī qdē sapiētū sapie suppr̄ssores. qdā sapie subuersores ⁊ qdā sapiētie abusores. Supprimūt enī sapiētiā q eā a deo acceperūt ad ꝑxiorū edificationē. et tamē nullā de ea faciunt

cõicatione. Et hi similes sūt illi seruo maligno et pigro. q acceptū talētū fodit in terrā ⁊ abscōdit pecuniā dñi sui Math.xxv. Et qñ socii et cōserui venerūt cū suis lucris ad dñm duplicatā Ipse accessit cū suo talēto et ait Domine scio ꝙ hō dur⁹ es: metis vbi nō seminasti et cōgregas vbi nō spersisti et timēs abii et ab.ta.tuū in t̄ra. Et ecce habes qđ tuū est De isto loquēs Crisostom⁹ omelia. xix. in opere īperfecto Dicit ꝙ hec excusatio est falsa. Dicit inq̄. Serue mēdax. Quō metit vbi nō seminauit? Quis enī hoīȝ est. vel gētiliū. vel iudeoꝝ. quē nō sufficiēter spiritualib⁹ sensib⁹ adornauit? Cui nō dedit sciētiā boni et mali.? Cui nō dedit posse fugere malū et apprehēdere bonū si vult? Sicut enī null⁹ est homo cui sit min⁹ aliquod mēbroꝝ corporis ad vsū corporalē: sic nō ē aliqs cui sit minus sensus et potētia ad ītelligētiā boni ⁊ mali et ad oē op⁹ bonū faciēdū qđ cūqȝ voluerit. hec Criso. Et vult aperte dicere ꝙ de⁹ nulli hoī deficit in cōcedendo sibi sciaȝ necessariā ad salutē. si hō bñ vtat̄ gr̄a a deo ꝯcessa. ⁊ nō opponat obicē per pctm̄ B Sūt ergo qdā qui sub t̄ra talētū ascōdūt. qa noticiā sacre scripture. i. ecc̄lastice discipline sub sollicitudine occupationū t̄renarū recōdūt vel sub deliciis et pigricia carnis sue. De vnoq̄qȝ tali pōt exponi illđ Ecc̄s. vi. Si vixerit hō m̄ltis annis et nō vtat̄ bonis substantie sue. de hoc ego ꝓnūcio ꝙ melior illo est abortiuus. Quia. Ecci. xx. Sapia abscōsa ⁊ thesaurus iuisus que vtilitas in vtrisqȝ

Scđo sūt sapiētes quidā et tamē sapientie subuersores. Quia quicqđ verbis edificāt morib⁹ impugnāt. Et dato ꝙ fortassis edificant ꝓximos tamen in nullo promouēt seipsos. Dicit Arist. viii. de aialib⁹. c. v. ꝙ apes cū fecerint magnā copiā mellis i fauis suis fugūt de illo melle et se recreāt de eodē. Et nisi hoc facerēt mel illđ corrūperet̄ ⁊ fieret de fauis aranee. Moralit̄ qñ persona ecc̄lastica habet magnā copiā mellis id est sciaȝ sacre scripture que melli cōparat̄. In ps. Quā dulcia faucibus meis eloqa tua super mel ori meo: necesse hēt alere semetipȝ de melle suo quia nisi hoc faceret mel corrūperet̄. qa scia in displicētiā et penā ꝓuerteret̄ ⁊ de fauis fierēt aranee id est de habitib⁹ sciētialib⁹ venenose curiositates et vane. In Psalmo. Tabescere fecisti sicut araneā animā eius. Et in alio Psalmo. Anni nr̄i sicut aranea meditabunt̄ vel meditabātur scđȝ aliā lr̄aȝ. glo. bñ dicit meditabātur anni nō operabāt̄ qa sine vtilitate ⁊ fructu boni opis trāsierūt. Et iō pmo ⁊ pncipalit̄ vti debet qlibet lr̄at⁹ scia sua ad deuotionē ⁊ recreationē ꝓpriā ⁊ postea ad aliena. Et hˀ ē ꝙ dicit̄ signāter Ecc̄s. ii. Hāc rat⁹ sū ptē meā vt vterer labore meo. Dicit Aris. ꝓ. de gñatōe ꝓpe finē ꝙ es ⁊ stānū n̄ bñ miscent̄ adiuicē. sȝ sicut lr̄e ꝯiūgūt̄ i ore balbutiētis. Sic ꝯmiscēt̄ es ⁊ stānū. Sicut enī in ore balbutiētis vna lr̄a sōat et alia euanescit. Ita stānū et es si ꝯmisceātur stānū subterfugit ⁊ euanescit ⁊ es manet Moralit̄ es quod ē metallū sonorū designat pđicatiōis eloquētiā. Stānū quod appet argētū et nō est significat cōuersatiōis falsā apparētiā. Et ista duo nimis male ꝯmiscēt̄ in ꝑsona quacūqȝ. Et iō cū ad examē dei deuētū fuerit nihil apparebit nisi es. son⁹ videlȝ doctrine sine vitate vel puritate. Sed cū argento bene cōmiscet̄

es quia vite claritas et vite sonoritas delectabilē mixturā faciūt. In cui⁹ figurā legim⁹ Exo.xxxv. ꝙ dñs impleuit beseleel spū sapīe ⁊ oī doctrina ad faciēdū op⁹ in auro ⁊ argēto et ere in oīb⁹ q̄ reqrebātur ad scūariū tabernaculi. Hoc est moralit̄ ꝙ psona ecclasti ca sic debet eē īstructa ꝙ opari sciat in auro deuote cōtēplatiōis argēto honeste cōuersatōis et ere sonore pdicatio nis Tertio sūt sapiētes sapīe abusores et hi sūt hoīes bñ īstructi q sciaȝ suam applicāt ad nocēdū. Colorāt falsa. excusāt mēdacia ⁊ īpugnāt vera. eccl. xx Qui mltis vtit̄ vbis: ledit aīaȝ suam. Oēs isti malevtūt̄ thesauro sapīe. Cō similit̄ et hi q mēdacia pdicāt et false autores allegāt ad ppriā ostētatiōnē ⁊ oīm pdicātiū diffamatiōnē. Talis si q̄ rat cū aplo. Nū leuitate vsus sū: aut q̄ cogito sm carnē cogito vt sit apud me est et nō? Dico ꝯfidēter ꝙ talis vtit̄ leuitate ⁊ carnalitate et falsitate. Nō sic fecerūt sci pr̄es q nos pcesserūt sedvsi sūt thesauro sapīe scēviuēdo: recte do cēdo ⁊ vera defēdēdo. Et ideo pncipes facti sūt amicicie dei ppt̄ disciplīe dona cōmēdati.

LEC.XCVIII.

m Ihi āt dedit de⁹ dicē ex snia ⁊ psumere digna hoꝝ que mihi dātur qm̄ ipe sapie dux ē et sapiētū emēdator. In manu eni illi⁹ et nos et sermones nr̄i et oīs sapīa et operꝝ sciētie disciplina. Hec est quarta ps pncipalis hui⁹ capli. vii. vbi ponit salomō gratiarū actiōnē sapiaȝ recognoscētē. Vñ postq̄ pmo posuit hūiliatiōnē sapientiā pcedētē Scdo supplicatiōnē sapientiā deposcētē. Tertio appciatiōnē sapiaȝ extollētē. Hic pomt quarto gratiarū actiōnē sapiaȝ recognoscētē. Et circa hoc duo facit. Primo recognoscit deū sue sapīe eē largitorē in gñali. Scdo enumerat quoꝝ et qliū dedit sibi sciaȝ de⁹ inductiue. et in speciali. scda ps ibi. Ipe ei dedit mihi. A

Circa pmū duo facit. qa pmo recognoscit eū eē sapīe largitorē. Scdo eū fatetur oīm grāꝝ cōtinuū gubernatorē Scda ps ibi. In manu ei illi⁹. Dicit ergo pmo sic. Mihi aūt dedit de⁹ dicere ex snia. q.d. Si qs a me querat quare doceo et sapiaȝ pdico eē cōicādā Ecce causā. Deus ipe dator est sapie ⁊ quia gratis dat oīb⁹ sapiaȝ ⁊ sciaȝ Cōsequēs est ꝙ etiā ipi gratis dare debēt. Mat. x. Gratis accepistis gratis date. ⁊ ideo regratiādo deo dico. Mihi aūt dedit de⁹ ⁊c. Nec est ista vox supbie vel elationis sȝ deuote grāꝝ actiōis. vñ Augustin⁹ sup illd ps. Custodi aiam meā qm̄ scūs sū dicit sic. Nō est ista supbia elati sȝ ꝯfessio nō ingrati. Et hr̄e te cognosce et nihil ex te hr̄e vt nec supb⁹ sis nec sis ingrat⁹. Et dic deo scūs sum qm̄ scificasti me: quia accepi qd nō habui qa tu dedisti: nō qa ego merui. Et isto mō dicit sal̄. Mihi aūt dedit deus dicere ex snia. i. ex certa scia. Ioh. iii. Qd sci⁹ loqmur ⁊ qd vidi⁹ testamur vl̄ dicē ex snia. i. sētēciose dicē n̄ vbose. ga. puer. xiiii. Vbi pluria sūt vba: ibi frequēt̄ egestas. i. pauptas ⁊ egestas sapiētie. Sapiētes ei vtūt̄ vbis paucis. ⁊ iō sapiētes solēt hr̄e pauca vba ⁊ sētēti osa. Ia. p. Sit āt oīs hō velox ad audiēdū ⁊ tard⁹ ad loquēdū ⁊ tard⁹ ad irā. Dicit Iero. ꝙ int̄ canes: q īfirmior ē magis latrat. ⁊ patȝ expimēto ꝙ pinus canicul⁹ libēti⁹ latrat: q̄ grādis ⁊ magn⁹. Ita frequēter qui minus habēt de sciētia habēt tamē plura verba. a

Et est notādū q̄ inter oīa pauciloquium reddit hoīem cōmēdabilē ⁊ amabilē. vñ quidā p̄hus īterrogat⁹ fuit a q̄dam. Quō īnqt hoīb⁹ placere possum Cui p̄hus r̄ndit. Si īnqt gesseris optima et locut⁹ fueris pauca. In cui⁹ figurā dicit̄ Leui. xv. Vir q patit̄ fluxū seminis īmūd⁹ erit. Semē secūdū sp̄uale generatōis est sapiētia siue sciētia fluit aūt deordinate et deperdit̄ qn̄ sine iudicio rationis p̄fert̄ Vel sic Mihi aūt dedit de⁹ dicere ex s̄nia. i. nō subito nō repēte. ſ ex solida deliberatione. Sicut iudex latur⁹ s̄niā debet p̄us veritatē īuestigare ⁊ maxīe in s̄nia diffinitiua. que finē ponit cōtrouersie qa de re dubia nō debet dari s̄nia certa. xi. q. iii. Graue. Et p̄sumere digna horū que mihi dātur. supple dedit deus mihi p̄sumere. i. pre aliis sumere. ad discēdū ⁊ docēdū. Digna horū que mihi dātur. i. vera ⁊ correspōdētia inspirationi diuine non hūane fictioni. Sicvtit̄ noīe p̄sūptionis. Magister sētentiarū in p̄logo. vbi dicit Ardua scādere et op⁹ vltra vires agere p̄sūpsim⁹ id est moti nō temeritate ſ caritate p̄ aliis sūpsim⁹ Dedit ergo de⁹ mihi p̄sumere digna. nō qdē virib⁹ meis cōfis⁹ sed in deo. Et ideo subdit qm̄ ip̄e. i. deus sapīe dux est ⁊ sapiētū emēdator. i. ipse est auctor sapīe. ⁊ sapiētū emēdator. i. augmētator. Et sic recognoscit. Salomon deū esse oīs sapīe largitorē

Scd̄o generali⁹ fatet̄ eū esse omniū gratiarū cōtinuū gubernatorē. In manu inqt illi⁹ ⁊c̄. quasi diceret In potētia gubernatia illi⁹ est nostra eloquētia nr̄a theologica speculatio et nr̄a p̄ctica exercitatio In manu inqt illi⁹ supple sum⁹ nos q̄tū ad nr̄aꝫ s̄baꝫ. Dañ. v. Deū qui habet flatū tuū in manu sua et oēs vias tuas: nō gl̄ificasti. Et in p̄s xciiii. In manu ei⁹ sūt oēs fines terre. Sermones nr̄i q̄tū ad nr̄aꝫ eloquētiā. ii. Corin. iii. Nō sum⁹ sufficiētes aliqd a nobis cogitare. ſ sufficiētia nr̄a ex deo est quia nēo potest dicere dn̄s iesus nisi in sp̄u scō p̄. Corin. xii. Et oīs sap̄ia. q̄tū ad scias speculatiuas Et operum sciētie disciplina. i. disciplīa sciē operū q̄tū ad scias practicas Hec est g̃ g̃rarū actio deuota q̄ salo. se a deo recepisse sapiam recognoscit. Sicut enī oīa fluīa oriūt̄ a mari ⁊ ad mare finalit̄ reuertūt̄. Eccs̄. p̄. Ad locū vñ exeunt flumia reuertūt̄ vt iterū fluāt. Ita oēs g̃re q̄s hēm⁹ a deo p̄cedūt p largitionē ⁊ ad eū redire dn̄t p g̃raꝝ actiōeꝫ vñ Ber. sup Cāti. s̄. xxxii. Origo fontium et fluminū oīm est mare v̄tutū et sciaꝝ dn̄s xp̄s Cōtinētia carnis cordis īdustria. volūtatꝫ rectitudo castap̄silia. Iusta iudicia. scā desideria ex illo manāt. Si q̄s callet īgenio. si q̄s nitet eloquio. si q̄s morib⁹ placꝫ īde est īde sciē īde sapīe īde s̄mo. Ad locū vñ exeūt fluīa reuertāt̄ fluīa g̃raꝝ vt iterū fluant q̄re ⁊ q̄lit̄ īnqs dicit ap̄ls. In oībus g̃ras agētes qcqd sapīe qcqd te virtutꝫ habere cōfidis dei virtuti et dei sapiētie reputa xp̄o. Si quidē flumis aqua stare cepit cōputrescet. Si plane si gratiarū cesset decursus vbi recursus non fuerit nō modo nihil auget̄ īgrato ſ et quod accepit ei vertet̄ in pniciem. Hec Ber. Vnde Hermes Trimegist⁹ libro. xi. suo de natura deoꝝ v̄sus finem narrat qualiter post lōgā discussionē rerū diuinarū et humanarū cuꝫ aduespascet trimegist⁹ asclepi⁹ ⁊ taci⁹ parauerūt se ad cenā: prius tamē vole

bāt deū adorare ſm modū phoꝝ. Ex eūtes ergo ſole occidēte ad auſtrū: reſpexerūt ⁊ preces ſuas dixerūt. Sic eī ſole oriēte ad locū qui dicit̃ ſubſolanꝰ ſe cōuertebāt ad odorādū. Ita ſole occidēte ſe cōuertebāt ad auſtrū ſecūduꝫ eorū antiquā ſupſtitōeꝫ. Dicit ḡ Aſclepiꝰ ad taciū ꝙ rogaret trimegiſtū ꝙ dignaretur apponere thura et pigmēta ad preces eorū. quē intuēs trimegiſtꝰ cōmotꝰ ait. Melius hoim naribꝰ apponere Aſclepi. hͦ enim ſacrilegii ſimile ē cū deū rogas thus cetera ꝙ incendere. Nihil enī deeſt ei Et qa ipſe eſt oia et in eo ſūt oia. ſed nos agētes gratias adoremꝰ. Hee ſūt enim ſūme incēſiones: cū gratie deo agūt̃ a mortalibus Hec hermes. ꝙ autem dicit thus deo incendere eſſe ſacrilegio ſimile. Intelligit ſi fiat ſuperſticioſe cum eſtimatione ꝙ deus in corporalibꝰ odoribus delectatur. quod omnio falſuꝫ eſt Vn̄ ſubdit ꝙ ſūme incēſiones ſūt gratiarū actiones. Et ido termiando librū ſic deo regratiat̃ q̄uis gētilꝭ. Gratias tibi ſūme exſuperantiſſime. Tua enim gratia tantū lumen ſumꝰ cognitionis cōſecuti. Nomē ſāctū tuū ē honorandū. Nomē vnum qd̄ ſolus deus eſt benedicendus religione paterna. q̄niā omnibꝰ paternā pietatē ⁊ religionē et amorē et quecūq̄ ē dulcior efficatia prebere dignaris donās nos ſenſu rōe intelligētia. Sēſuvt te cognoſcamꝰ. Rationevt te ſuſpicionibꝰ indagemꝰ. Cognitōe vt te cognoſcentes gaudeamꝰ ac numine ſaluati tuo gaudeamꝰ ꝙ te nobis on̄dēs totū gaudemus ꝙ nos in corpore ſitos et̃nitati fueris cōſecrare dignatꝰ. Hec eſt enim hūana ſola gratificatio cognitio maieſtatis tue. cognouiꝰ te et lumē maximuꝫ

ſolo intellectu ſenſibili intelligimꝰ te. O vite vera vita. O natura omniū fecūda pregnatio. cognouimꝰ te tocīꝰ nature hūane cōceptu pleniſſime cognouimꝰ te et̃na pſeuerantia. In hora eniꝫ iſta adorātes te: bonevoluntatis tue. hͦ tantū depcamur vt nos obſeruare digneris perſeuerantes in amore cognitionis tue et nunq̄ ab hoc gratie vite genere ſeparari Quibꝰ dictis iuerūt ad cenā. In manu dei ſūꝰ B Notandum ꝙ manꝰ dn̄e protectiōis ⁊ gubernatōis i q̄ ſumꝰ qnq̄ digitos habet Pollicē indicē mediū medicū et auricularem. Pollex eſt poteſtas puniēdi Index perſpicacitas diſcernendi Medius benignitas differēdi. Medicus pietas miſerēdi. Auricularis eſt facilitas exaudiēdi Prīo ergo pollex mānꝰ dei ē poteſtas puniēdi. Dicit̃ pollex ſ͞ꝫ yſidorū. xi. ethi. c. i. eo ꝙ inter ceteros digitos polleat vi̇rtute et ptāte. Huius aūt pollicis tāta ē ptās ꝙ cū tempꝰ aduenerit pūiēdi nullꝰ pōt euadē. Iob. x Nemo ē q de manu tua poſſit eruere Et iō dicit apoſtolꝰ heb̄. x. Horrēdum eſt incidere in manus dei viuentis. Et Iob xiii. Manuꝫ tuam lōge fac a me et formido tua nō me terreat. Secundus digitus: eſt index eo ꝙ illo oſtēdimus et indicamꝰ. Et eſt moralit̃ idex manus dei perſpicacitas diſcernendi. Iſto digito omnia demōſtrabit nude et a parte tam bona q̄ mala in die iudicii. ii. macha. vi. Manum omnipotentis neq̄ viuus neq̄ defunctus effugiam. Omēs enim nos oportet maīfeſtari an̄ tribunal xp̄i et reci. v. prout geſſit in cor. ii. Corin. v. Tertius digitus eſt ceteris longior et ē medꝰ Vn̄ iſte digitus in manu dei eſt benignitas iudicium differendi per quaꝫ nos

expectatvt ad miaȝ redeam⁹ gñ. xlvii Sal⁹ nostra in mãu tua ē. Et ĩ ps. Fiat mia tua vt saluet me Et sicut isto digito extēso sup plano. nec ĩdex nec pollex pñt illđ planū ꝯtigere: ita q̃diu digit⁹ benignitatꝯ ad nos extēdit̄. nichil nobis nocē pñt ptās puniēdi nec perspicacitas discernēdi. Quart⁹ digit⁹ vocat̄ medic⁹. Est aūt medic⁹ ĩ mãu dei pietas miserēdi. In isto digito solēt veteres ãnulos deportare sed ĩ manu sinistra. Cui⁹ cāȝ reddit Macrobi⁹ iii. saturnaliū iuētā fuisse ab egyptiis eo videlȝ ꝙ ꝗȝ anathomie peritos nerv⁹ quidā a corde nat⁹ ad illū digitum ꝓcedit ⁊ cū neruis illi⁹ digiti cōplicat̄ Et ideo ordinatū fuit apud eos ꝙ ille tāq̃ corona: ãnulo circūdaret̄. Iste etiam digit⁹ cōplicat⁹ significat. vi. ꝭm cōputū digitalē q ē numer⁹ pfect⁹. Et iō ille digit⁹ merito debuit a nobis coronari. Moralit̄ apđ oēs nos it̄ digitos dei pietas miserēdi debȝ a noƀ corōari. qa mia miseris sapit dulci⁹. Que q dē pietas a vulnere cordis christi emanauit p quē digitū oīs ĩ nobis pfectio ꝯsūmat̄. Iob. v. Increpatiōeȝ dñi ne r̄probes qm̃ ĩpe vulnerat ⁊ medet̄ percutit ⁊ man⁹ ei⁹ saluabūt. In sex tribl'atiōib⁹ liberabit te ⁊ in. vii. nō tanget te malū. Quit⁹ digit⁹ ē breuissim⁹ et vocatur auricl'aris. Hic auteȝ digit⁹ in manu dei ē facilitas exaudiendi p̄ces nostras. In ps. Aperi tu manū tuā et ĩples omne aĩal bñdictione. ⁊c̄

LEC. XCIX.

Ipse enī dedit mihi horū q̄ sunt sciētiā verā vt sciā dispositōeȝ orbis terrarꝝ et virtutes elemētorū initiū ⁊ ꝯsūmatioēs et medietatē tēporꝝ. vicissitudinū pmutatōes et cōsūmatioēs tēporū. morū mutationes et diuisiones tēporū. anni cursus et stellarū dispositiones. naturas aĩaliū et irās bestiaruȝ. vim vētorū et cogitationes hominuȝ. differentiam virgultorū ⁊ virtutes radicum et q̄cūq; sūt absc ōsa ⁊ improuisa didici. Oīm enī artifex docuit me sapia Postq̄ sapiēs salomō regratiat⁹ ē deo gñaliter et sūmati de sapientia sibi data. Hic eidē regratiat̄ spēalr̄ et ĩductiue trāscurrēdo per materias diuersarū sciarꝝ. Et circa hec duo facit. qa p̄mo enumerat quorū ip̄e sciētiā habuit. secūdo qualiter ad eā peruenit. ibi Omniū enī artifex. Circa p̄mū duo facit Nā p̄mo r̄cognoscit sue scie soliditatē. secūdo sue sciētie multiplicitatē. ibi Sciam Circa primuȝ dicit sic. Ipse enim deus videlicet dedit mihi liberaliter. Horū que sūt scientiā verā. i. omniū creaturarū verā ñ falsā nō apparētē sciētiā. queadmodū iactant se habere falsi expimētatores nigromātici alchimici ⁊ p artē notoriā ad doctnā demonū gloriātes se istructos ⁊ oñdētes scire q̄ nesciūt cuiusmodi sūt p̄stigiatores. dĩnatores phisonomici psalmistici vl' palmistici geomātici incantatores et magici quorū non est sciētia vera sed falsa imo nulla quā p̄cipue docet vitare apl'⁹. i. Thi. vi. O thimotee depositū custodi. i. fidē deuitans prophanas vocū nouitates et oppositiones falsi noīs: sciētie. Glosa. id est que falso noīe dicit̄ sciētia. Cōtra qualem falsā sciētiā dicit salomō sibi datā fuisse sciaȝ verā. Et per hoc recognoscit sue scie soliditatē. Cōseq̄nt̄ autē oñdit ei⁹ dē scie mltiplicitatē cū dicat vt sciā dispositionē orbis t̄rarꝝ id ē distictōes climatū ⁊ diuersitatē locorꝝ hitabiliū ⁊ nō hitabiliū ĩ terra scđȝ distātiā a pol' mūdi et appropiq̄tioneȝ ⁊

elõgatiões avia solis. Et v̾tutes electorũ.i.trãsmutationes corporꝝ naturalium tã secũdũ locũ q̃ secũdũ q̃litates. Initiũ ⁊ ꝯsũmationẽ et medietatẽ tẽporꝝ.i.pñcipiũ mũdi ⁊ tp⁹ xp̃i et diem iudicii saltẽ in gñali sciuit eẽ futurũ. Morꝝ mutatões.i.diuersas ꝯsuetudines et leges humanas sꝫ diuersitatẽ situs tp̃is ⁊ assuefactionis ⁊ cõplexiõis. Diuisiones tpm.i.distinctas reuolutiões planetarꝝ.vicissitudinũ pmutationes.i.aeris ⁊ t̃re varias trãsmutationes qb⁹ vicissi ⁊ successiue ⁊ ꝑrie disponũt̃ vt nũc sit ver nũc estas ñc autũ n⁹ ñc hiems et cõsũmatiões tpm.i.qñ vnũqdqꝫ istorꝝ incipit ⁊ t̃miat̃ sꝫ gressũ planetarꝝ ĩ diuersa signa ĩ ʒodiaco ãni curs⁹ ⁊ stellarꝝ dispões.i. ꝯputationes motũ sol̾ et lune ⁊ figuras ⁊ imagines oĩꝫ stellarꝝ fixarꝝ i.viii.spa. Naturas aĩaliũ.q̃tũ ad gñatõneꝫ. Iras bestiarꝝ q̃tũ ad vtilitatẽ ⁊ dõesticationeꝫ hũanã.vim vẽtorꝝ.i.xii.drñtias ventorũ q̃tuor pñcipaliũ ⁊.viii.collateraliũ sic̃ pꝫ.iii.methe. Et cogitatões hoĩꝫ.i. affectões ad q̃s hoies debẽt eẽ ex ꝯplexiõe ⁊ corpũ celestiũ ⁊ coopatõne disponi. Differẽtiã v̾gultorꝝ q̃tũ ad plantatões ĩstiões trãslatões fructificationes De qb⁹ v̾gili⁹ li.geor.⁊ Palladi⁹ de agricultura.⁊ v̾tutes radicũ q̃ calida q̃ frigida q̃ tpata q̃ꝯferẽs nociua sꝫ varietates sanitatũ ⁊ ĩfirmitatũ.etiã ñ solũ ista imo q̃cũqꝫ sũt abscõsa ⁊ ĩ.puisa .i.ꝑit̃ aliis hoĩb⁹ occl̾ta didici ñ p ĩuẽtionẽ sꝫ p r̃uelatõeꝫ.⁊ ẽ qd̾ sõdit Oĩꝫ eñi artifex docuit me sapiã. sapia increataviꝫ q̃ xp̃s ẽ.i.cori.i. Nos ãt p̃dicam⁹ xp̃ꝫ crucifixũ.iudeis qdẽ scãdalũ:gẽtib⁹ ãt stl̾ticiã. Ip̃is ãt vocat̾ iudeis atqꝫ grecis xp̃ꝫ dei v̾tutẽ ⁊ dei sapiãꝫ. Occasiõe ei⁹ qd̾ ĩ lr̃a dicit̃ int̃ alia de sapia

ꝙ viꝫ habuit sciãꝫ de cursu ãni ⁊ dispositoĩb⁹ stellarũ A Querit̃ vtrũ de motib⁹ stellarũ possit eẽ sciã ꝙ ñ q̃a si sic:l̾ maxĩe foret possibile de motib⁹ sol̾ ⁊ lũe.sꝫ de istis ñ põt h̃ri sciã: g̃ nec de aliis.assũptũ ꝓbo.q̃a si aliq̃ sciã essꝫ de eorũ motib⁹.possibil̾ e videret̃ ꝙ illa essꝫ ĩ q̃ oẽs phi ꝯcordãt viꝫ ꝙ sol esset ĩ ꝯtinuo motu circularit̃ circa t̃rã ⁊ ꝙ sol moueat̃ motu firmamẽti ab oriẽte ĩ occidẽs ⁊ ꝙ sol ñ eclipsaret̃ tẽpore oppõis solis ⁊ lũe.⁊ ista videt̃ eẽ falsa ex textu sacre sc̃pture Primũ pꝫ ꝙ sol nõ moueat̃ ꝯtinue. Iosue x. Stetit sol ĩ medio celi ⁊ ñ festinauit occũbẽ spacio vni⁹ diei. Nõ fuit añ ⁊ p⁹ea tã lõga dies deo obediẽte voci hoĩs Secũdũ pꝫ ysa. xxxviii.⁊.iiii.re. xx. vbi legi⁹ ꝙ cũ eʒechias rex iude ẽgrotissime egrotassꝫ ⁊ p fletũ ⁊ pniãꝫ saĩtatẽ a domino meruisset. Misit dñs ad eum ysaiã ꝓphetã q dicẽt ꝙ die tertio ascẽderet in tẽplũ dñi tot⁹ san⁹. Eʒechias v̾o signũ petiuit vt certificaret̃ de saĩtate futura.⁊ dicit ad eũ eʒechias. vis vt ascẽdat vmbra ĩ horologio achas.x lineis:an totidẽ g̃dib⁹ reuertat̃. Et reuersus ẽ sol p x. lineas ĩ horologio achas ⁊ poita ẽ vmbra stili ĩ horologio. sicut fuit de mãe sole exñte ĩ oriẽte h̾ ãt fieri nõ potuit si sol ꝯtinue moueret̃ motu firmamẽti ab oriẽte ĩ occidẽs: sicut pꝫ g̃ ꝯcl̾o ẽ f̃lã Tertiũ vidlꝫ ꝙ sol possit eclipsari:lũa exñte ĩ oppõne pꝫ mat.xxvii.⁊ lu.xxiii.vbi sic scribit̃.tenebre fcẽ sũt ĩ vniuersa t̃ra vsqꝫ ad horã ix.⁊ obscurat⁹ ẽ sol ⁊c̃.sꝫ ꝯstat ꝙ lũa tũc fuit ĩ oppoita regiõe ad solem.q̃a xp̃s pass⁹ ẽ lũa deciaquita ⁊ sol fuit ĩ nono g̃du ariet̾ ⁊ lũa ĩ ix.g̃du libre ĩ meridie illi⁹ sexte ferie.g̃ pꝫ falsitas illi⁹ cõcl̾ois de eclipsi. Ad oppoitũ ẽ lr̃a et

oēs astronomi. Ad qoē3 dicēdū ꝙ de motib⁹ stellaꝝ pōt eē scia: ñ qdē demō stratia q̄lit̄ oī tpe mouebūt: s3 demō stratia q̄lr̄ oī tpe nate st̄ moueri si de⁹ miraclo͛se alit̄ ñ dispōat. sicut eī doc3 btūs aug. Sic de⁹ reb⁹ creat̄ mot⁹ ꝛ opa tōes ididit vt tn̄ ꝑ libitu volūtat̄ eas ex erceāt vl' omittāt. vn̄ q̄uis expimētalr̄ ꝛ sēsibilit̄ videam⁹ ꝙ ignis nat⁹ ē ꝯbu rē. ꝯtigit tn̄ aliqn̄ ꝙ ignis qdā appro ximat⁹ q̄busdā pueri ñ nocuit ꝛ tn̄ ali os q magis distabāt occidit. sicut pat3 dan. iii. Et iō q̄uis sciam⁹ q̄lit̄ res na te sūt agē et q̄liter freq̄nt̄ egērt: qa h̄ vocam⁹ naturale qd̄ spvl' freq̄nt̄ ꝯtigit Qualit̄ tn̄ res certo tpe agēt nescim⁹ qa h̄ ē in māu dei. Pro rōib⁹ tn̄ ē notā dū ꝙ ista tria miracla maxia q̄ vnq̄ i corpib⁹ celestib⁹ ꝯtigērt adduxit Dyo nisi⁹ ꝯ quedā ph̄3 i ep̄. ad policarpū q̄ ē vii. i ordīe ep̄laꝝ btī dyonisii. Ad q̄ rū euidētiā. itētionē dicte ep̄le breuit̄ explanabo seq̄ns expōē3 frīs albti qui oēs libros dyo. exposuit sat̄ clare a Sciēdū ē g̊ ꝙ illa ep̄. mētionē facit de trib⁹ psonis videl3 dyonisio. policar po ꝛ apollophane. Fuit āt policarp⁹ di scipul⁹ b. iohis euāgeliste. p⁹ea ep̄s et tādē martirizat⁹. apollophanes fuit q dā ph̄⁹ q fuerat mgr̄ b. dyonisii i ph̄ia Iste cū visitaret̄ a policarpo ꝛ iuitaret̄ ad fidē xp̄i redarguebat absētē dyoni siū sup hoc ꝙ ph̄ia q̄ a grecis didice rat ꝯ phōs vte͛t̄ dicēs iiustū eē alique3 vti aliq̄ contra eos a quib⁹ illud acce pit. ꝛ iō vocauit dyonisiū v̄beratorem patrū methaphorice. q. a videlicet rep̄ hēdit grecos de eoꝝ ph̄ia a quibus ta mē ph̄ia3 didicerat sicut a prib⁹ ꝛ ma gistris. Cū g̊ sic frequēter respōderet policarpo dictus ph̄us policarpus na cta oportunitate mādauit dyonisio ꝙ sibi aliqua rescriberet ꝑ que dictus a pollophanes ad fidē trahi poss3 ex ꝑp̄ is principiis discipline sue q clarus i astronomia inter alios habebat̄. Hac g̊ occasione scribit ad policarpū episto lā illā ondēs ꝙ apollophanes sua phi losophia abutebat̄ eo ꝙ per eā ad cul tū dei veri nesciuit pertingere. Ad cu ius tamē noticiā ex astronomia max ime debuisset peruenisse. Et arguit sic. Cū ordo motuū corpoꝝ celestiū sit r̄ gulari ꝛ certus Si ille ordo ab aliq̄ mu taret̄ ꝯstat ꝙ ille sic mutans foret de⁹ Sed ordo motuū corporū celestiū fu it aliquando mutatus sicut ipsemet a pollophanes nouit. ergo debuit cōclu sisse ꝙ cā illi⁹ mutatōis fuit cā prima continēs et regēs totū celum. Et ꝑ cō sequēs relictis ydolis talis de⁹ foret co lēd⁹ Miorē hui⁹ rōnis ꝓbat dyonisi⁹ i trib⁹ exēplis. ꝑmo ꝑ stationē solis. Io sue. x. de quo argutū fuit in ꝑma rati one. Siue etiā dicat̄ ꝙ sol stetit immo tus cū orbibus superioribus et inferi orib⁹ s3 vnā opinione3. Siue solus sol steterit aliis mot̄ s3 suū cursū s3 alia3 opīonē. h̄ tn̄ certū ē solē stetisse qd̄ nō potuit fieri nisi ꝑ opationē alicui⁹ cau se ifinite. Scd̄o ꝓbat idē ꝑ ascēsū sol' in horologio achā sic argutū fuit i rōe scd̄a q̄n vn⁹ dies artificial' fuit fere tri plicat⁹. Dies ū artificial' h3. xii. horas ꝛ tres dies. xxxvi. horas. ꝛ ꝑ ꝯns fuit triplicat⁹ ad aliū diē artificialē excep tis. iiii. hori. qd̄ sic p3. qa sicut in astro labio signantur et lineantur duode cim hore. Ita fuerunt lineate duode cim hore in horologio acham. Et ia3 in aduentu ysaie ad rege3 descēderat sol per decem lineas. Ita ꝙ non dista

bat nocte nisi per duas horas. Sol ergo reascēdit per dictas decez lineas et descēdit per easdē iterū ergo cōpleuit tūc trigita horas ⁊ adhuc restabāt due linee vltime vsq̄ ad noctē ergo illa dies habuit trigintaduas horas Et io dicit dyonisi⁹ q̄ dies ille fuit triplicat⁹ ⁊ hoc fuit tm̄ miraculū q̄ ꝯuertit i stuporē babilonios qui fuerūt diligētes in ꝯsideratōe motuū celestiū ⁊ hoc miraculū subiecit eos regi Ezechie sīn pugna. sicut cuidā equali deo: ⁊ hoīes excedēti Et deinceps sacerdotes psarum notātes diē illū: fecerūt annuatī festū triplicati solis ⁊ dicebātur triplicati inter sacerdotes videlȝ qui festū triplicati solis colebāt. Ista g̊ signa que nō fuerūt localia fcā videlȝ in regione vna vel vna terra sȝ cōia toti mūdo. debuerūt mouisse Apollophanē ad colēdū illū qui hec miranda causauit Sed qa Apollophāe possȝ ista ex ptinacia forte negare: q̄uis sacerdotū testioniū viderit. Ideo scribit dyonisi⁹ Policarpo q̄ si ista duo negauerit cōtigisse: reducat sibi ad mēoriā tertiū videlȝ de eclipsi tpe passiōis xp̄i. Et dicat sic sibi q̄ illā nō pōt negare Dicit dyonisi⁹ quādo nos ambo stetim⁹ in elyopolim ciuitate egypti: ⁊ simul stātes vidim⁹ lunā i opinabilit᷑ ⁊ inaturalit᷑ supponētē se soli cū nō eēt tps cōiūctōis sed magis oppositiōis vel fere. Que qdē eclipsis fuit mltiplicit᷑ miracl'osa Primo qa eclipsis solis nō fit nisi in cōiūctione solis ⁊ lune Cōiūctio aūt fit p h̄ q̄ luna est velocioris mot⁹ q̄ sol ⁊ ideo attigit solē. Manifestū g̊ ē q̄ luna accedēs ad solē trāsit p arcū incēptū inter solē ⁊ occidētē: q̄ncūq̄ hec est naturalit᷑ fit ꝯiūctio siue sit eclipsis siue n̄. Modo in passiōe xp̄i nō venit luna ab occidente sed a pte oriētis qd̄ est oīno cōtra naturā. Vn̄ pars oriētalis diametri solis p̄mo eclipsabat᷑ ⁊ sic cōsequēter totus diameter solis: quia fuit eclipsis vniuersalis. Et tūc rediit versus oriētē ita q̄ p̄mo illuīabat᷑ ps diametri occidētalis que vltimo eclipsabatur: quod quidē fuit cōtra naturā eclisis qa in oī naturali eclipsi ps occidētalis eclipsat᷑ p̄mo ⁊ p̄mo reillumīat᷑. Tertio fuit mirabilis qa luna tūc tpis infra. vi. horas fere cōpleuit motum. xv. dierū. qa int᷑ nonā et vesperā iuit. clxxxv. fere grad⁹ Qd̄ sic patet. In oppositione ista constat q̄ int᷑ solē ⁊ lunā fuert. clxxxv. grad⁹ q̄ sūt medietas celi. nō fuit eclipsis post oppositionē per ix. horas. Ita q̄ luna in illis nouē hor̄ trāsierat. v. grad⁹ vltra locū vere oppositiōis v᷑s⁹ occidētē. Rediit g̊ p. clxxxv grad⁹ solis accedēdo et siliter recedēdo: sic ifra. vi. horas iuit motum fere. xxv. dierū. Quarto fuit miracl'osa qa sicut ꝓbat Ptolome⁹ tā oppositione q̄ cōiūctione luna est in auge. Oportuit ergo q̄ aux circul⁹ lune in eodē spacio tpis accederet ad solē cū luna ⁊ cū luna recederet: qd̄ est cōtra naturā qa aux lune semp mouet᷑ motu cōtrario lune. sicut patȝ in theorica planetarū. Quito latitudo lune causata fuit quia luna nō fuit ifra grad⁹ eclipsis sufficiens et dato q̄ fuisset soli coniūcta.

LECTIO. C.

e St ei in illa spūs itelligētie scūs mltiplex vnit⁹ subtilis. modest⁹ disert⁹ mobil'. icoinqnat⁹. cert⁹ suauis. Amās bonū actū. q̄ nihil vetat bn̄facere. hūan⁹. benign⁹. stabilis: cert⁹. secur⁹. oēȝ hn̄s v᷑tutē. oīa ꝓspiciēs ⁊ q̄ capiat oēs spūs itelligibiles mūd⁹ subtil'

Hec est qnta pars p̄ncipalis huius

capituli in qua postq̄ Solomon posuit ḡtiarꝝ actionē sapiā3 recognoscētē ta3 in spēali q̄ in gn̄ali Hic i parte ista sub iūgit q̄dā ꝯmēdationē sapiā3 extollē tē. Et declarat ꝙ sapiētia sufficiēs est ad cōferēdū sibi totā noticiā recitata3 ivltia lcōne A Vbi ē notādū ꝙ li cet sapia appropriet̄ filio sicut pr̄i po tētiaꝛ amor spūi scōIste tn̄ t̄mi⁹sapia essētialit̄ signat ꝛ nō relatiē sicut p3 p̄. sen̄.dis.xxv.c.x.ꝛ iō q̄uis fili⁹ dicatur sapia genita propē modū ꝓcedendi a patre.qa gignit̄ a pr̄na mēoria p mo dū v̄bi et intellect⁹.sicut p3.vii.de tri. c.xiii.Nihilomi⁹tn̄ etiā spūsſctūs spi rit⁹sapiē dr̄:tū qa a sapiā patre ꝛ a sa piētia filio ꝓcedit tū qa sapia3 i se de uote colētib⁹ efficit atq̄ causat.Et idō i cōmēdatione viri timēt̄ deū dr̄ Ecci xv. Implebit eū spū sapiē. et itellect⁹ loq̄ns de sapiā q̄ de⁹ē. Salo.dicit sic. ē eni in illa.i.sapiētia que est diuina es sētia.spūs intelligentie. et est modus loquendi accipiēdo esse ꝓ eo q̄d ē ide3 esse.vnde sēsus ē ꝙ illa sc3 sapia ꝛ spi ritus intelligētie sūt idē et p cōsequēs sapia ē sufficiēs ad dādā grā3 cui⁹cū q̄ scie.qa.i.Cori.xii. Vnicuiq̄ dat̄ mai festatio spūs advtilitatē. Alii q̄dem p spūm datur sermo sciētie f̄m eunde3 spūm ꝛc̄.Et infra.Hec aūt oīa opatur vnus atq̄ idem spūs diuidēs singl'is ꝓutvult.Dicit g̊ sic Salo.Nō est attri buēdū hūano studio vel ingenio sapi ētia mihi cōcessa sed spūi scō q ē sapiē tia increata. a Et ꝙ iste spūs san ctus sit omnipotēs ad causandū sapiē tiā in quocūq̄ probat eū describendo a.xx.cōditionib⁹ Pria ē ꝙ est sāct⁹ id est omnia que fc̄tā sūt sanctificans. Sanctus in latino idem ē ꝙ agyos in greco. Agyos autem dicit̄ quasi sine terra ab a q̄d est sine et geos terra q̄si sine terra.Spūs ergo sapiē dicit̄ p̄mo sctūs pro tāto quia eos quos sanctifi cat purificat ab amore terrenoru3 et transfert ac coniungit ad amorem ce lestium Et ideo conuenienter in spe cie ignis descendit in apostolos non ī specie aque nec aeris que elemēta in diuersis partib⁹ supficiei terre cohe rent.Sed in specie ignis qui immedi ate corporib⁹celestib⁹ contiguatur.si cut patet i.Metheo.circa principiaIn signum ꝙ illos quos incendit amore facit necessario terrena paruipende re et ad celum ascendere.Et ideovoca tur spiritus sanctificatōnis. ad roma nos.i. Secundo vocatur multiplex ab effectu propter multiplicia dona que p̄stat ysa.xi.Requiescit super eu3 spiritus domini spūs sapiē et intelle ctus.spūs consilii et fortitudinis spiri tus sciē et pietatis.et replebit eū spūs timorꝭ dn̄i.Tertio dicit̄vnicus forma liter.s.ꝛ etiā effectiē quasivniens nos deo fide spe et caritate ꝛ etiā ꝓxīo.ad ephe.iiii.Sollicitī seruate vnitatē sp̄s ī vīcl̄o pacis Quarto dr̄ subtil' quia spūs sanct⁹viros subtiles facit in eligē do docendo et faciendo per dōa quib⁹ sāctos suos exornat.E3ech.xvi Indui te subtilib⁹ et ornaui te ornamento. Quinto dicit̄ modestus qa similiter modestos facit.Ad Gal'.v.Fruct⁹ au tem spiritus est caritas gaudiu3 ꝛ pax Et infra modestia continētia castitas

Sexto dr̄ disert⁹ quasi disertos fa ciens de balbucientib⁹ infātib⁹ quēad modū die pēthecostes fecit ap̄los qui an̄ suā ꝯuersionem et etiā an̄ eiusde3 spūs missionē fuerātvalde rudes. Sic etiā oī dievocat ad sctā3 religionē pu eros et indoctos de qb⁹si bene cōuer

sāẽ facit pdicatores disertissios B
Sap.x.Sapia apuit os mutorū et lingus īfātiū fecit disertas. Et ē disertus idē φ eloqns.de dissero.eris.et subtra hit vnū s.in supio licet gemiet ī pteri to de ista disertitudine loqt aug.li.ii. de natura ⁊ origie aie asserēs φ vald p iculosa est eloquētia:si nō ɔmiscet sci ētia.Et dicit sic.Valde eni sūt noxia praua diserta.qa hoib⁹ min⁹erudit eo φ diserta sūt videt etiā et vera. Et ido dicit tuli⁹ i prologo rethorice: φ sicut sapia cū eloqntia mltis citatib⁹ ꝓfuit ita eloquentia sine sapia cōstat plurimū nocuisse.Vn̄ doc; sen̄.epla.cxii. φ eloqntia n̄ ē cōtenēda nec nimis ap petēda. Nō iqt qrit eger medicum lo quentē sed si ita cōtigit vt ille idē q sanare pōt prōpte de his que faciēda st differat nō tn̄ gratulet eger φ incidit in medicū disertū.Hoc ei tale ē:qle si gubnator pit⁹ etiā formosus ē.Cōtenēda tn̄ nō ē disertitudo loquēdi:s; est sapie ɔnectēda.Vn̄ idē sen̄.ep. lxxv. vel xxxix reprobat mltā celeritatē lo quēdi et festiatiōnē.Celeritas inqt loqndi nec i sua ptāte ē nec satis decora phie q̄ ponere deb; vba nec ꝓicē.nec pedetētim ꝓcedē. Nō exigo φ orō sine impedimēto ex ea ꝓferat cū malo q̄ profluat.Et ifra q̄admodū sapiēti vi ro incessus modest⁹ cōuenit:ita orō ps sa nō audax. Sūma ergo sūmarū vel sētētiaꝝ hec erit.Tardiloquū te esse p̄ cipio.Hec seneca Septio spūs sctūs dr̄ mobilis.i.moueri faciēs ꝓmpte et obediēt q̄uis i se imobil pseueret Primū ei mouēs imobile ē neccio:sicut ꝓbat.viii.phi. Isto mō spūs sctūs fecit aplos ita mobiles:φ in oēm terrā dispersi sūt:lu.xxi Virtutes celoꝝ mo uebūt.Et io.xv.Posui vos vt eatis et f uctū afferatis.Argētūviuū est satis mobile: si aūt mortificet statim insistit et qescit.Ita predicatores viui vita gratie discurrūt mouēt circueūt p sa lute ꝓximi ꝓcurāda.Prouer.vi. Discurre festina suscita amicū tuū Octauo dr̄ incoinqnat⁹.et h̄ est verū tam effectiue q̄ formalit.Honesta psōa nō inhitat loca turpia et immūda nec spi ritus sanctus mētes gulosas vel libidinosas.Et ideo de aplis canim⁹ φ inuenit eos receptacula mūda et tribuit e is carismatū dona Nono spūs scūs dicit cert⁹ cōtra icōstātes:mēdaces de spantes.ii.Thimo.i. Scio cui credidi et cert⁹ sū qa ⁊c̄. Decio dr̄ eē suauis Sap.xii.O q̄ bon⁹ et suauis est domie spiritus tuus in oib⁹ nobis Suaues ei facit et mites quos inhitare dignatur nō impatiētes nō amaros n̄ turbidos vel ipetuosos. Famuli mistrātes dominis facilime mores recipiūt dn̄oꝝ suorū:Et ideo qn̄ seruientes alicui⁹ st bene educati signū ē φ seruiūt alicui domino nobili Vn̄ metrice dicit.Est dn̄i facies famul⁹ speculūq; magistri. Discipul⁹ mōstrat regnū moderamia regis.Si ergo suaues fuerim⁹ ad inui cē signū est φ sumus de familia spiri tus sancti.ii.Corin.vi In omnibus ex hibeam⁹ nosmetipos sicut dei ministros.Et infra i lōganimitate ⁊ suauitate in spū sctō Vndecimo dicit amās bonū actū.Facit eni hoies gaudere de profectu alieno.et hoc ɔtra iuidos qui debonis alieis tristāt Ro.v Caritas dei diffusa ē i cordib⁹ nostris. per spū; sctm̄ q dat⁹ ē nob Duodecimo dicit eē talis q nihil vetat bene facē imo hortat bn̄facē.Et hoc cōtra negligētes et accidiosos.ꝓuer.iii. Noli ꝓhibere bn̄facere ei q pōt. Et etiā cōt malos cōsiliarios q dn̄os suos ali qn̄ i pediūt a bono ꝓposito qd intēdūt i bo

nis elemosinis. Et opera pietatis couer tũt ad opa vanitatis Decimotertio dicitur hũan⁹. tũ qa hoĩes diligit .pue.viii Delicie mee esse cũ filiis hoĩ3. Tũ qa hoĩes hũanos facit nõ austeros beniuolos nõ bestiales. Sap.xii. Docuisti populũ tuũ p talia opa qm̃ oportet iustũ esse ⁊ hũanũ Decioquarto dicitur benign⁹ .i.bñ ignit⁹ quia ignitos efficit quos disponit. Sap.i. Benign⁹ ẽ enĩ spũs sapĩe. Et ad ephe.iiii. Nolite cõtristare spũm sctm̃ dei ĩ q̃ signati estis. Et infra. Estote ãt misericordes donãtes ĩnuicẽ sicut et de⁹ ĩ xp̃o donauit vobis Decio qnto dr̃ stabilis qa stabiles facit et p seuerãtes in bono. nec obstat ꝙ p̃us mobilis dicebatur. qa s3 Rabanũ dicitur. Spiritus qui implet omia mobil' simi' ⁊ stabil' dr̃. hõ ei qvbiqꝫ discurrit vbiqꝫ obuiã veit ⁊ r̃pẽte vbi ñ credituɾ ĩuenitur. Omps g̃ spũs vt vbiqꝫ eẽ signetur ⁊ stabilis simi' mobil' dr̃. Hec raban⁹ Siĩit' facit scõs pficẽ ĩ bono de v̄tute in v̄tutẽ. Et iõ mobilis dicitur. facit etiã eos in bono pseuẽare. Et iõ stabil' dr̃. i. Cori.xv. Itaqꝫ frẽs mei dilectissĩmi stabiles estote ⁊ ĩmobiles abundãtes in ope dñi sp Deciosexto dicitur secur⁹ qa securos nos efficit p spẽ q̃ est certa expectatio future btitudis veniens ex dei gratia ⁊ meritis p̃cedẽtibus. Creditor qñ h3 pign⁹ sufficiens debitore securus est de suo. Deus aute3 volẽs nos eẽ securos de futura btitudie dat nob̃ sp̃3 scm̃ quasi loco pignoꝝ. Ad ephe.i. Signati estis spũ pmissiois sãcto q ẽ pign⁹ hẽditatis nr̃e. Decioseptio dr̃ oẽ3 hñs virtutẽ. qa ẽ patri ⁊ filio coequalis et cõsubstãtialis. Iob.xxxiii. Sp̃s dei fecit me ⁊ spiracl3 oĩpotẽtis viuificauit me Deciooctauo dicitur oĩa prospiciẽs. Tũ qa spũs ẽ q oĩa scrutatur

i. Corin.ii. Tũ qa spũs sctũs facit hominẽ prudẽt' pspicẽ qa de p̃teritis dat cautelã d pn̄tib⁹ circũspectõnẽ ⁊ de futuris puidẽtiã. i. Cori.ii. Spiritual' hõ iudicat omnia. Deciono no dicitur ꝙ ẽ tal' q capiat oẽs spũs ĩtelligibiles. i. cui subditi sũt oẽs spũs ãgelici tã boni q̃ mali qa oẽs sũt admistratorii sp̃s. ⁊c̃. Ad heb̃.i. Vel q capiat omẽs spũs intelligibiles. i. cape facit oĩa dona spũs sancti mediãtib⁹ qb⁹ hõ intelligit quicqd ẽ necessariũ ad salutẽ. Ecci.xxxix. si ei magn⁹ de⁹ voluerit spũ ĩtelligẽtie replebit illũ. i. si de⁹ voluerit qm̃ deus magn⁹ dñs spũ intelligẽtie r̃plebit eũ .i. iustũ Scd̃o mõ dicitur spũs sctũs esse mũd⁹. nec miꝝ Ip̃e eni3 est lux v̄a veniens in hũc mũdũ. Et iõ mũd⁹ ẽ in se mũdos facit q̃s inhitare dignatur. In ps. Cor mũdũ crea ĩ. ⁊c̃. Sp̃3 iqt rectu3 Oẽs rcẽ linee s̃r lineã rectã stãtes ⁊ duo vtrobiqꝫ ãguli. aut recti sũt aut duo b⁹ rectis equales. Rctã linea ẽ spũs sctũs vñ dr̃. Sp̃3 rectũ inoua ĩ vis.m. Iteꝝ alia rcã liea erit mẽs siue aĩa humana Eccs̃.vii. Solũmõ h̃ ĩueni ꝙ de⁹ fecit hoĩe3 rectũ supple s3 mẽtẽ. Qñ g̃ sp̃s sctũs descẽdit s̃r istã lineã rectã necessario duo ãguli. i. rõ ⁊ volũtas fiũt formaliter recti per innocentiam. In psalmo. Innocentes et recti adheserũt mihi Vel fiũt equales duobus rectis p pniã3. stat⁹ ei pnĩe eqpat hoĩem statui ĩnocentie. Et iõ rõ ⁊ volũtas ĩ penitẽte. l3 nõ sint recte formalit' p ĩnocẽtiã sũt tñ recte equalẽt' per pniã3 de qua rectitudine dicitur. puer.xxi. Qui rect⁹ est corrigetviã suam Vltimo quarta cõditio replicatur ⁊ dicitur ꝙ ẽ s̃btil' pfũda penetrãdo ⁊ ẽ s̃btil' difficilima declarãdo. Iohĩs.xiiii. Paraclitus autẽ spũs sctus quẽ mittet pater ĩ no-

mine meo: ille vos doce.o.zc. Quia ergo spūs iste intelligētie est nobis ita mltiplicit necessari⁹ dignū est cessare et circa hui⁹cultū istis dieb⁹vacare anteq̄ vlteri⁹ ꝑcedam⁹. LEC.CI.

o Mnibus ei mobilib⁹. mobilior est sapia Attingit aūt vbiqꝫ ꝑpter mūdiciā suā. Vapor enī est v̓tutis dei et emanatio q̄dā est claritat̄ oīpotētis dei sincera. Et iō nihil inqnatū in illa īcurrit. Posita ꝯmēdatōe mltiplici spiritusſci cui⁹donū ē sapia Restāt iā ipi⁹ sapie excellētia dclarāda. Cōmēdādo aūt sapiāꝫ sic ꝑcedit. Primo cōmēdat sapiāꝫ ex his q̄ ei ꝯuenīūt absolute ex seipa. Scđo ex his q̄ ei cōueniūt in cōparatōe ad alia. Scđa ps ibi. Est ei hec speciosior sole. Circa ꝑmū duo facit. Nā ꝑmo oñdit ei⁹ nobilitatē in essendo. Scđo ei⁹ potestatē i regēdo. ibi Et cū sit vna oia pōt. Circa primū duo facit. Primo ꝯmēdat sapiāꝫ ꝑ ꝯditōes ꝑprias Scđo ꝑ locutōes tropicas. scđa ps ibi. Vapor est ei. Circa ꝑmū duo attribuit sapie oia gubernāti. videlicꝫ sufficiētiā celeritatis ⁊ coexistētiā pñtialitat̄ Quātū ad ꝑmū dicit sic. Oib⁹ mobilibus mobilior est sapia. A

Vbi notādū est ꝙ q̄to agēs est maior̄ v̓tutis in agēdo tāto celeri⁹ ⁊ veloci⁹ ꝑducit effectū. V n̄ agēs īfinite v̓tutis agere pōt in nō tpe. Quia g̊ sapia q̄ ē donū spsſci ē q̄dāmō īfinite v̓tut̄. Oē aūt mouēs mobile ē v̓tutis finite: pꝫ ꝙ sapia ē mobilior. id ē v̓tuosior i mouēdo oī mobili ⁊ ꝑ ꝯñs hēt sufficiētiā celeritatis. Scđo hēt coexistētiā pñtialitatis. Et q̄tū ad hoc dicit. Attingit āt vbiqꝫ ꝑpter mūdiciā suā. Oia ei ꝑ sapientiā disponūt̄ ⁊ regūtur. In ꝑs. Oia in sapia fecisti repleta est terra possessione tua. Sicut enī deducit mgr̄ alexander cognomēto neq̄. In oī creatura corporea q̄tūcūqꝫ sit modica pōt rō hūana videre īfinitā dei potētiā īfinitā sapiāꝫ ⁊ bonitatē. vbi grāvt de athomo fiat exēplū Satis ei approbat humana rō ⁊ acceptat ꝙ mēsura potētie agētis sumat̄ fm portionē fcti ad illđ de quo fit. Tāta enī videt̄ potētia facientis: q̄tū ipꝫ fctū excedit illđ de quo fit Cū ergo ratio īuenerit athomū eē aliqd ex nihilo. Et sciat ꝙ si athomus excederet nihil īfinitū excederet. Cōcludit ꝙ potētia ducēs athomū de nihilo ad eē est infinita. Scđo videbit rō ꝙ cū athom⁹sit corp⁹habet int̄ se tres lineas int̄secātes se ad āgulos rectos. qua sectione posito circino ꝯscribi potest spera sup athomū Et videt in spa īfinitos circulos posse describi imo infinita corpa infra sperā eē ymaginabilia Et vltra īfra circulos oēs figuras fore īscriptibiles que tn̄ sūt īfinite super q̄s īfinite possūt erigi demōstrationes tā de magnitudinib⁹q̄ de nūeris g̊ videbit rō hūana in athomo vel in flore infinitā sciētiā obiectiue descriptā Infinitā ū sciaꝫ nō pōt descripsisse agēs q̄dcūqꝫ nisi sapie īfinite ergo humana rō si est bona videbit ⁊ inueniet in vno athomo īfinitā sapiāꝫ ꝯditoris Tertio videbit rō mentis hūane ꝙ in assecutione hui⁹ īfinite scie que est in athomo est magna vtilitas aīe ⁊ delectatio admirabilis. Et si forēt infiniti ītellect⁹ īfinitas haberēt delectatiōes: imo vnus intellect⁹ in infinitū potest delectari in acqrēdo noticiā isti⁹athomi g̊ pōt rō cōcludere ꝙ ille qui athomū creauit īfinite est bonitatis qui rē infinite vtilitatis de sua bonitate creauit. a Sic g̊ ex minimo athomo pōt homo cōcludere deuꝫ esse īfinite

potẽtie. sapie et bonitatis. Aliter exponi põt de deo qui est in rebus oib⁹ per essentiã potẽtiã et pñtiã. Per essẽtiã inq̃ Essẽtia cuiuslibet rei est quedã pticipatio diuini esse ꝛ sic essẽtia cuiuslibet rei adest inq̃tũ habet eẽ sicut causa adest ꝓprio effectui. Per potẽtiã adest inq̃tũ oia agũt vtute ipi⁹. Per presentiã inq̃tũ oia imediate disponit ꝛ regit Attingit ergo sapia diuina vbiq̃. i. in oi loco ꝓpter suã mũdiciã: qa cũ in oi loco sit corp⁹ In oi corpe scia potest esse infinita obiectiue. i. ꝯclusiões scibiles infinite et hoc ꝓpter suã mũdiciã. i. cuiuscũq̃ defectus in ꝑmixtiõe; Sic ergo describit sapiã per cõditiones absolutas ꝛ ꝓprias. Cõsequẽter eã describit per locutiões figuratiuas et tropycas: cũ dicit. Vapor est eñi. vbi incipit subtilit᷑ describere sapiẽtiã per figuras ꝛ similitudines. Et ponit q̄nq̃ similitudines quib⁹ sapia ꝯparat᷑. Dicit eñi ꝙ methaphorice loquẽdo. Ipa est vapor: emanatio: candor: speculũ ꝛ ymago. Vapor est quoddã corp⁹ subtile extractũ de terra vel de aqua per calorẽ solis. sicut patet ꝑmo Metheo. Tamẽ stricte ꝛ ꝓprie loquẽdo. Vapor est aer humidus et extrahit᷑ de aqua: exalatio est sicca et extrahit᷑ de terra. Et de istis duob⁹ generãtur oẽs aeree ipressiones cuiusmodi sũt nubes: pluuie: grãdines nix tõitruũ: ros pruina et cetera m̄lta. Est g̃ sapia q̄si vapor v̄tutis dei. i. subtilis effect⁹ dñe v̄tutis causat⁹ in mẽte rõali. Scđo dicit ꝙ est q̄dã emanatio claritatis oipotẽtis dei: sincera. i. claritas emanans sincere ab oipotẽti deo. Emanare idẽ est ꝙ scaturire: sicut aqua ascẽdẽs de t̄ra dr̄ emanare. Sincerus dicit᷑ quasi sine cera. i. sine mollitudine et fluxibilitate pur⁹ ꝯstãs ꝛ mũd⁹. Et iõ nihil inq̄natũ icurrit in illã ꝓpt᷑ mũdiciã sue claritatis. sicut sol q̄tũcũq̃ turpia loca illuiet nihil tñ inq̄namẽti ꝯtrahere põt. Et emanatio q̄dã ꝛc̃. De⁹ eñi fõs est a quo emanat oẽ gen⁹ gr̃aꝝ. Est ei in fõte iugit᷑ emanãte ꝑpetuitas ꝑciosa: suauitas saporosa. ꝛ cõitas copiosa. Primo in fõte est ꝑpetuitas ꝑciosa. Quicq̄d ei bonitatis vel copie inuenit᷑ in riuulo totũ emanat de fonte. Et eodẽ mõ q̄cq̄d delectabilitatꝪ ꝛ bonitatis est in creatura totũ emanat de fõte bonitatis dñe ĩfinite. Ecci. p. Fõs sapie v̄bũ dei ĩ excelsis. Ad istũ fõtẽ sitiũt aĩe scẽ. Iuxta illđ ps. Sicut ceru⁹ desiderat ad fõtes aq̄rũ ꝛc̃. Sitiuit aĩa mea ad deũ fontẽ viuũ. Ceru⁹ hausto serpẽte morit᷑ nisi citi⁹ attingat ad aquã: desiderat enim naturalit᷑ vitã suã ꝓlongare. Vñ sicut dicit glo. sup illđ Quẽadmodũ desiderat ꝛc̃. Ceru⁹ senio grauat⁹ excrescẽtibus pilis atq̃ cornib⁹ explorato serpẽte ipsũ narib⁹ haurit: quo hausto vene no estuat Vñ fõtẽ ad bibẽdũ ardẽtissime desiderat: a quo si deficiat moritur et inde vitã abbreuiat quo ꝓlõgasse putauit. Moralit᷑ hõ serpẽtẽ haurit q̄ñ diaboli suggestionib⁹ acq̄escit ꝛ noxias sibi delectatiões incorpat per peccatũ. Sed nũc veneno estuat. q̄ñ trãsacta delectatione feditatẽ pcti cõsiderat Tũc eñi fõtẽ mĩe desiderat cũ deo recõciliari per sacramẽtũ penitẽtie affectat. Si ãt ꝯtigat ꝙ p⁹ haustũ ꝯpẽtis. i. ꝯmissionẽ pcti fõtẽ gr̃e nõ attigat dãnũ ꝑpetue mortꝪ icurrit Fõs ãt gr̃e de quo putei aq̄ꝝ viuẽtiũ emanãt ẽ xp̄s. In cui⁹ corpe m̄lta vulnera q̄si m̄lti putei extitert. Ecci. l. In dieb⁹ ipi⁹ emanauerũt putei m̄lti aq̄ꝝ ꝛ q̄si mare adimpleti sũt sup̄ modũ. De istis fontib⁹ dr̄

ysa.xii. Hauriet aq̄s in gaudio de fō. sal. Scđo est in fōte emanāte suauitas saporosa Dulcior enī aqua est in fō te q̄ in riuulo Et isto mō delectabilior dulcedo est in xp̄o q̄ in creatura q̄cūq; Dulcedo enī fontis est ſm ꝯditōes t̄re de qua emanat. Sicut dicit Aris. li. de sensu ꝛ sensato Et ideo aq̄ currēs p ter rā amarā ꝛ sulphureā ꝛ sic emanās est amara naturalit̄. Sꝫ aqua emanās de terra pura ꝛ sabulosa fit dulcis ꝛ clara. Xp̄s aūt fōs sapie manauit de t̄ra hu mili v̄gine videlꝫ glosa. In q̄ nihil au steritatis: nihil amaritudinis nihil lu tose feditatis erat Vñ nihil amaritu dinis in fonte q xp̄s dicit̄ iueniri pōt. Iaco. iii. Nūqd fōs de eodē foramine emanat dulcē ꝛ amarā aquā? Et tñ ip̄e de ingratis hoīb⁹ q dīna delectatione cōtēpta in t̄renis voluptatib⁹ īmergū tur grauit̄ cōquerit̄. Ihere. ii. Me de reliquerūt fontē aque viue et foderūt sibi dissipatas cisternas q̄ cōtinere nō valent aquas Tertio in fonte iugit̄ emanāte iuenit̄ cōitas copiosa. Est eī fōs oībus cōis paupib⁹ et diuitib⁹ hoī bus et iumētis. Isto mō xp̄us iustis ꝛ pctōribus: oībus clemēs inuenit̄ ꝛ pro picius Geñ. ii. Fōs ascēdebat de terra irrigās vniuersā supficiē terre B

Dubitatio l̄ralis eē pōt. An de⁹ sit in qualibet creatura adorād⁹. Q đ nō Quia si sic tūc cū in aliq̄ creatura sit a dorād⁹ de⁹ pari rōe in alia qa in q̄libꝫ est essētialit̄. ꝙ aūt sit adorād⁹ in aliq̄ creatura pꝫ Exo. iii. Quia moyses a dorauit deū in rubo. Et in Geñ. habe mus ꝙ abrahā adorauit deū in āgelo pp̄ xp̄ian⁹ adorat deū in crucifixo: vł in ymagine ītēdēs precise adorare deū ꝛ nō peccat. g̊ cū de⁹ sit essētialiter in lapide intēdit adorare nō peccat ea dē rōe pp̄ qđ ē maioris potētie deo magis est attribuēdū sꝫ maioris potē tie videt̄ ꝯseruare rē per absētiā suā q̄ per presentiā sicut ex nobilitate regie maiestatis est ꝙ vbiq; regat in regno licet vbiq; psonalit̄ nō existat. Con tra: qdē effect⁹ depēdēt ex suis causis ꝙ sine eaꝝ p̄ntia nō existūt ppt̄ vehe mētiā causalitatis ꝛ depēdētiā effect⁹ sicut pꝫ de radioꝝ sole. Sꝫ oēs res sum me a deo depēdēt ꝛ de⁹ est causa ītima oīs rei: g̊ ē oī rei essētialit̄ p̄ns Ad q̄stionē dicit Cris. ꝙ de⁹ ē vbiq;. scim⁹ sꝫ quō sit vbiq; ītellectu nō capim⁹ Ad p̄mū ꝙ de⁹ nō est adorād⁹ in q̄libet suo signo sꝫ tñ ī ꝓprio qđ est aliq̄ res ad h̄ ordinata vt in ea de⁹ honoret̄: sicut fu it rub⁹ ardēs sine ꝯbustione ꝛ āgel⁹ ap parēs Abrahe. Ad ſm nō sūt docēdi simplices vt sic in lapidib⁹ ꝛ lignis deū adorent ppt̄ siĺitudinē ad ydolatriā q̄ uis possit hō adorare deū sub pia ītē tione in q̄cūq; re sine pctō qa tñ habe re posset speciē mali. meli⁹ est a talib⁹ adoratiōib⁹ abstinere. Ad t̄tiū dicēdū ꝙ maioris potētie est regere p p̄ntiaꝫ q̄ p absentiā vniuersa. Vñ ille q pōt eē absēs īdiget moueri ꝛ trāsferre se frequēt̄. Mot⁹ āt ē act⁹ īpfecti: nec pōt aliquis pfecte regē absēs sicut p̄ns

LECTIO. CII.

c Andor est ei lucis et̄ne ꝛ specu lū sine macľa dei maiestat ꝛ yma go bonitat illi⁹. Descripta sapia se cūdū duas siĺitudines methaphoricas exeq̄t̄ ī hac l̄ra eā describēdo ſm tres alias figuras Habet eī sapia q̄ ē donū dei pulchritudinē venustat. magnitu dinē puritat ꝛ siĺitudinē deitat. Quā tū ad p̄mū dicit sic ꝙ ē cādor lucis e

ne.lux et̃na ē vitas necessariorꝝ q̃ cā-
dorē recipit cū demōstratōis euidētiā
iducit. Vl' pōt dici: vitas maifestissīa
fidei: q̃tū ad ea q̃ fide teneť Ab isto āt
cādore doctores i eccl'a cādidi noiant̃
Geñ.xl. Pulchriores sūt ocli ei⁹ vino
z dētes ei⁹ lacte cādidiores A Do
ctores eni z p̄lati quorꝝ ē alios iforma
re dicūť dētes eccl'e: qa sicut officium
dētiū ē cibū frāgē. diuidē ɔterē z ma-
sticare: ita officiū platorꝝ z doctorꝝ ē sa
crā scripturā frāgē z diuidē fm φ sub
ditorꝝ necessitas exigit. Cāt.iiii. dicit
spōsus eccl'e dētes tui sicut greges ton
sarū q̃ ascēdeř de lauacro Glo. Dētes
q pctā rodūt sc̄pturas atteřt sūt fortio
res z ad regēdū apti. s. eccl'az q firmita
te p̄ualēt Et dñr isti dētes sicut greges
ouiū ppť inocētiā: tōsarꝝ ppť volūtariā
pauptatē p quā ab eis oia supfluaz qñ
φ necessaria auferūť q̃ ascēdeřt de la
uachro qa a baptismali regeneratiōe
ɔtinue pficiūt ascēdētes de vtute i vtu
tē. Et isti dētes sť lacte cādidiores ppť
sapie venustatē. dicit Aris. ista tria de
dētib⁹. Vnū ē φ dētes q sť stupidi: cu
ranť cū sale qa sal aufert stuporē a dē
tib⁹ a Et hͦ dicit Aris. pti. p̄. pble.
xxxvii Scdʒ ē φ hñtes raros z distātes
dētes nō sūt ita lōgeui sicut illi q hñt
dēsos z fortes. Et hͦ dicit pti. iii. pbl'. i
Tertiū φ dētes sť duriores z fortiores
q̃ carnes z tñ magis patiūť a frigidita
te q̃ carnes sʒ a calido pl⁹ lediť caro q̃
dēs. Cui⁹ cā ē fm eū qa dētes hñt mľ-
tos poros z minutos z hͦ denotat albe-
do eorꝝ. In istis ū minutꝭ poris ē mo-
dicū de calido. Sūt eni dētes frigidio
res q̃ ossa. Et iō frigidū adueniēs cito
alterat z ledit dētes. Caro āt hēt poros
latos i qb⁹ pl⁹ ɔtineť de calido z iō mi-
nus patiť ā frigido: sʒ calido pl⁹ lediť
caro q̃ dēs. Calida naq̧ celeriť pcipiūt
calidū z leduť ide. Itaq̧ efficiť veld ig
nis i igne. Moraliť sicut dictū ē. Do-
ctores z p̄lati i eccl'a sūt sicut dētes cā-
didi i corpe x p̄i mistico. Inferiores ū
delicatiores sūt sicut caro. Cōtigit aūt
aliqñ φ isti dētes patiūť stuporē sicut
euenit qñ hō comedit fruct⁹ acerbos z
imaturos. tūc ei nō possūt stati postea
masticare sñ lesiōe cibos alios. Q ñ g̃
sic ē φ illi q doctores eē deberēt in ec
clesia occupāt suū ingeniū circa scias
scl'ares z circa prudētiā dispēsādi ista
mūdana ɔtrahūt stuporē z fiūt inepti
ad digerēdū cibū docťne fidei advsuʒ
subditorꝝ De talib⁹ dř Amos.iiii. De
di vob stuporē dētiū i cūctis vrbib⁹ ve
stris ad idigētiā panū in oib⁹ locis vřis
Istū tñ stuporē auferre possūt faciliť
p sal. i. p studiū sc̄pture sacre ad Col'.
iiii. Sermo vř sp i gratia sit sale ɔdit⁹.
Scdo ille eccl'e i x p̄ianitate q̃ hñt ra
ros dētes id ē paucos doctores z platos
istructos. nō sūt ita lōgeue id ē ita pse
uerātes in vita grē sicut sunt illa loca
vbi abūdant doctores morigerati san
cti et instructi. Tertio tamē isti dē-
tes magis patiuntur a frigido: q̃ cali-
do. Et carnales siue mundani ma-
gis patiuntur a calido. frigidum z ca-
lidum sunt aduersitas et prosperitas.
Boni autē et perfecti magis ledūtur
aduersitatibus q̃ imperfecti. z imper
fecti magis leduntur et fallūtur pec-
cando in prosperitatibus q̃ in aduersi
tatibus. Q uia prouerbiorum primo.
Prosperitas stultorū perdet illos. Di-
cit ergo spiritus sanctus φ sapientia
contenta in scriptura sacra est candor
lucis eterne id est veritatis increate
que est deus. prime Iohannis pri-
mo. Deus lux est et in eo te-

nebre nō ſūtvlle Secūdo ē ſpeculuꝫ ſine macula dei maieſtatis. In ſcriptura enī ſacra dei maieſtas per fideꝫ inſpicit̃ quaſi in quodā ſpeculo mundiſſimo in quo nulla ē macula falſitatis. i. Corin. xiii. Videm⁹ nunc p ſpeculum in enigmate Vnde tota cognito quā de deo habem⁹ ī preſenti ē ſpecularis in qua cognitione obiectuꝫ repreſentat̃ non per ſe ſed per ſuā ſimilitudinē et non per lineā rectā. ſed per lineā reflexam. Sed in futuro videbim⁹ deū ſicuti ē. Nō p creaturas ſꝫ immediate quaſi per lineam rectam Nō ſolū autē in ſpeculo ſapiētie que ē ſacra ſcriptura videm⁹ deū. ſed etiam mores noſtros quales eſſe deberem⁹ ſi ſecūdū legem dei viuerem⁹. Vnde Iheronimus in epiſtola ad demetriadem virginē. Vtere inquit lectiōe diuina vice ſpeculi. feda corripiendo: pulchra conſeruando: et pulchriora faciendo Scriptura enim ſpeculum eſt. feda oſtendens et corrigenda docens. Similiter dicit beatus Gregorius ſecundo moralium. capitulo primo. Sacra inquit ſcriptura quaſi ſpeculuꝫ quod oculis mentis opponitur vt iterna noſtra facies in ipſa videatur. Ibi enim feda ibi pulchra noſtra cognoſcimus. ibi ſentimus quātum profecim⁹ quantūve a profectu lōge diſtam⁹ Et ſicut ille qui habet in facie maculā manifeſtaꝫ abhorret ſe videre in ſpeculo Ita moraliter vicioſi ī vita abhorrent ſe repreſentare vbi ſacra ſcriptura quantum ad bonos mores in verbo dei manifeſte proponitur Et tales ſunt quibus nullum ſpeculum bene placet. Sicut narratur de quadam turpi et deformi domicella. Iſta autē habuit tortā faciē et oblongā. Et quotiens reſpexit ſpeculum doluit et offendebat̃. deformitatem tamē ſuam ſemper imputabat ſpeculo. Vn̄ plura ſpecula fregit ꝙ omēs mulieres de patria. Ita eſt in eccl'ia de hominibus vicioſis nec vitam ſuā volentibus emēdare. Nullus ſermo bon⁹ eis placet contra quemlibet bene predicantē offendunt̃ quia ſemper perpēdūt ī iſto ſpeculo vitam ſuam eſſe diſtortaꝫ et turpē nec tn̄ ſe corrigunt per penitentiā. ſed quantūcūꝗ bene audierint ſe deſcriptos ſtatim propt̃ veterē conſuetudinem obliuiſcūtur quales ī ſpeculo deſcribūtur. Et de talibus dicitur Ia. i. Si quis auditor eſt verbi ⁊ non factor hic comparabitur viro conſiderāti vultū natiuitatis ſue in ſpeculo. Cōſiderauit enim ſe et abiit. et ſtatiꝫ oblitus eſt qualis fuerit. Et ideo bn̄ premittit. Eſtote factors verbi dei: et non auditores fallētes vos metipſos. Legim⁹ enī Exo. xxxviii. ꝗ Moyſes fecit de mādato domini quedā luterem. id eſt quoddam lauatoriū qd̄ ponebat̃ iter tabernaculū et altare in cui⁹ margine ſupiori erant ſpec'la et interi⁹ cōtinebat̃ aqua vt ſacerdotes anteꝗ̄ ad altare accederēt inſpicē poſſent ſi aliꝗ̄ mac'laꝫ abluēdā habēnt ſicut dicit magiſter ī hiſtoriis ⁊ eā abluēdo delerēt: an̄ꝗ̄ accederēt ad altare. Iſto mō moraliter in ſacra ſcriptura eſt interius aqua gratie et deuotionis. et exterius in verbo doctrine ſunt ſpecula informationis ſincere vt omnis homo ſemetipſum poſſet inſpicere et quod defectiuum fuerit emendare. quoniam hoc eſt ſpeculum ſine macula maieſtatis dei. Tertio ſapientia

que in scriptura sacra cōtinet: ymago bonitatis dei dicit. Sicut eni p ymaginē cognoscit id cui9 est ymago: ita per eā que p scripturā docētur z dīna bñficia nobis exhibita et pmissa vidētur. Aliter pōt littera hodierne lectionis exponi de xpo qui est sapia increata. Ipse enī fuit cādor lucis: honestissime viuēdo speculū sine macla rectissime docēdo b Et ymago bonitatis benignissime redimēdo. Fuit enī cādor lucis per corpis puritatem. Speculū sine macla per mētis claritatem. Et bonitatis per diuinā psonalitatē. Vñ Aug9.vii.de ciui.dei.ca.ii. Dicit φ homo dicit ad ymaginez dei secūdū illud Geñ.p.Faciam9hominē ad ymaginē et similitudinē nostram.

Sed fili9 dei sic dicit ymago pris et nō ad ymaginē. Quia nat9 est nō creatus. similis z equalis et in nullo dissimilis. Homo aūt est ymago z ad ymaginē: qa nō adequat parilitate. sed accepit similitudinē. In qua tñ ymagine plus difformitatis q̄ cōueniētie demōstrat Licet enī similitudo sit de ratione ymaginis: nō tñ equalitas. sz tantū de ratione perfecte ymaginis ē eq̄litas Sicut dicit idē Aug.de.lxxxiii q̄stionib9 q̄stione.xv. Istud speculū xpus videlz fuit speculū planū plane docēdo: speculū cōcauū. humilit moriendo. speculū cōnexū potēter resurgendo. In illo speculo enī concauo apparet ymago reuersa ad supi9 et inferius. et dexterū sinistrū. Et ita fuit in christo moriēte. sūmus deus a vilissimis ribaldis torquebat. sūme iust9 accusabatur sūmus iudex plectebat.

Et sicut per speculū concauū accēditur ignis: ita per contēplationē isti9 speculi concaui summe in nobis accēditur ignis deuotionis et dilectionis ad deum. Et sicut in speculo integro nō apparet nisi vna ymago. Si aūt cōfringatur vel discōtinuet quelibet particula suā representat ymaginem Ita fuit in christo quā diu anima christi et corpus coniūcta fuerūt ad inuicem. et christ9 fuit homo viuēs vna tā tum ymago apparuit videlz similitudo hominis: quia apud populū īfidelem nō videbat nisi homo pur9: z nō homo et deus. Sed vbi facta est cōfractio istius speculi. et discōtinuatio siue diuisio corpis ab anima licet diuinitas vtriq3 esset coniūcta. statim mūdo apparuert due ymagines duarum naturarū videlz. dei et hominis z semper imppetuū apparebūt. ymago hominis apparuit in corpore vulnerato crucifixo cōclauato sepulto z cōsignato Sed ymago dei apparuit in sole eclipsato terremotu mōstrato velo lacerato. rupiū ruptione z mortuorū resuscitatione vt merito fateret. Cēturio: vere filius dei erat iste. Mathei. xxvii. Hic ergo christus dicitur speculum sine macula ad differentiā hominū qui specula quedā dici possunt. sed non sine macula propter fomitez cōcupiscentie repugnantē spiritui cōtinue dū viuit in carne. Iob.xv. Quid est homo vt imaculatus sit. et vt iust9 appareat nat9 de muliere?

LECTIO.CIIII.

e T cū sit vna omnia potest z permanens in se. omnia innouat et per natiōes in animas sanctas se trāsfert amicos dei et prophetas constituit. Neminē enim diligit deus nisi eū qui cū sapientia inhabitat. Post q̄ spiritus sanctus declarauit nobilitatem sapiētie in essēdo. Hic enarrat

eius potestatē in regendo. Et circa hoc duo facit. Primo ostendit eius generalē gubernationē omniū causatiuam. Secūdo eius specialē operationē circa humanā prerogatiuā. Secūda pars ibi. Et per nationes. Quātum ad primā partē tangit quattuor de sapientia. vnitatem. potestatē. stabilitatem. et causalitatē. Vnde dicit sic Et cum sit vna. omnia potest. et pmanens in se omnia innouat. Sapientia enim dicit᷑ vna ab vnitate subiecti principalis sicut omnis scientia dicit᷑ vna primo posteriorū Similiter ab vnitate finis quē intēdit. qui est amor dei. est ei de9pncipale sbiectū ⁊ aōr dei ī sac̄ scptura pncipalr̄ ē itēt9 V n̄ aug. de laude caritat̄ Ille ten3 qd̄ p3⁊ qd̄ latet in diuinis codicibus: qui caritate3 seruat in moribus. Ista sapia cum sit vna omnia potest. et permanēs in se id est omnino imutabilis existens.

Omnia innouat gubernādo et regendo. Ex quib9 patet eius generalis gubernatio omniū causatiua. Specialis aūt eius operatio circa humanā prerogatiuā subiūgit᷑ quo ad tria.

A Causat in hoībus scīmoniā. amiciciā et propheciā. Vnde subdit sic.

Et per nationes in animas sanctas se trāsfert. quia nō est personarū acceptio apud deū. Actuū. x. Non est personarū acceptor deus. sed in omni gēte que timet deū et operatur iusticia3 acceptus est illi. Et ideo sapia que ē donū dei per nationes sanctas hominum videlic3. vbiq; terrarū se trāsfert illis inspirando diuinu3 cultum et ea que sunt necessaria ad salutem transfert se in animas sanctas non sanctitatem presupponendo. sed faciendo.

Vnde subdit amicos dei id ē amātes deū et amatos a deo et prophetas constituit. prime Corint. xii. Vnicuiq; datur manifestatio spiritus ad vtilitatem. Et infra alii pphecia. Alii discretio spirituū. Hec omnia sic probātur. Deus nulli dat donum sapientie nisi illi que3 diligit. Sed deus nullum diligit nisi illu3 qui cu3 sapientia inhabitat ergo nulli alteri dat donum sapientie. Vnde subdit. Neminē enim diligit deus tanq̄ electum et de familia sua nisi eum qui cū sapientia inhabitat. Et hec est figura que vocat᷑ ypalage que figura fieri habet quotienscūq; verba per contrariū intelligūtur. Sicut si dicamus prodest dare classibus austros cū nauē ventis non ventum nauibus demus. ẜm. ysidorum. pmo Ethimologiarū. Capitulo. xxiii. de Scematib9 Vnde sensus est. Nemine3 diligit deus nisi eum qui cum sapientia inhabitat id est nisi eum in quo habitat sapientia ⁊ quē inhabitat sapientia. hec que de sapientie dono exponūtur. plenius de sapientia que est dei filius verificātur. sed sententia littere non mutatur. Quia dicitur in lectione ista q; sapiētia amicos dei et prophetas constituit. Potest esse dubitatio litteralis. a Vtrum solis amicis dei cōferatur donū prophecie q; sic. Secreta non sunt reuelanda nisi amicis. Iuxta illud Iohannis. xv. Vos autem dixi amicos quia omnia que audiui a patre nota feci vobis. S3 deus secreta sua reuelat prophetis er go pphete sūt amici dei pp̄. Math. vii. Attēdite a falsis prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium. Sed qui non sunt amici dei intrin-

secus autem sunt lupi rapaces. et per consequens false prophete.ergo omnes veri prophete sunt amici dei.

pp̄ dicit Aristoteles secundo libro de somno et vigilia ꝙ si diuinatio somniorum est a deo: inconueniens erit immittere quibuscūqꝫ ⁊ non optimis viris. Vnde secūdū eum incōueniēs est dicere ꝙ diuinatio somniorū sit a deo cū videmus ꝙ talis diuinatio cōueniat fatuis ydiotis et melancolicis et non sapientibus. Sed constat donū pphecie esse a deo ergo nō datur nisi bonis et dei amicis Ad oppositū Balaam fuit ppheta sicut patet Numeri xxiiii. Et tñ fuit malus homo et cultor ydolorū et demonū. pp̄.math.vii. habetur ꝙ multi dicent in iudicio domine dñe. Nōne in nomie tuo pphetauimus et in noīe tuo demonia eiecimus et virtutes multas fecim⁹. Et respondebitur eis a deo Nunq̄ noui vos id est approbaui ergo illi fuerūt pphete ⁊ tñ nūq̄ fuerūt amici dei. Ad istā q̄stionē dicēdū ꝙ sola caritas est p quā homo amic⁹ dei ꝯstituit̄ Et oīs gratia gratis data que pōt eē sine caritate. pt tñ cōicari bonis et malis amicis dei ⁊ etiā iimicis. Huiusmodi aūt gr̄e sunt pphetia: fides sapia. potestas curādi ⁊ signa faciēdi vñ dr̄.p̄.Corin.xiii Si habuero pphetiā ⁊ nouerim misteria oīa. Et si habuero oēm fidē ita vt mōtes trāsferam caritatē aūt nō habuero nihil sū. Ex qua auctoritate satis patꝫ ꝙ donū pphetie haberi pōt sine caritate. Et ideo dicēdū ad q̄stionē negatiue ꝙ nō solis amicis dei confert̄ donū pphetie cui⁹ rō est: qa donū pphecie cōceditur alicui ad vtilitatē ecclīe cōiter et nō pcise ad vtilitatē illi⁹ cui dat̄. p̄. Corin.xii. Vnicuiqꝫ data est manifestatio spūs ad vtilitatē. Nō ad vtilitatē eccl̄e ēt hōīē dei ꝙ hēt testioniū etiam a malis aliqñ. Et iō legim⁹ m!tos pphetasse. B Vbi notādū ꝙ lꝫ pphetia ppatiat̄ maliciā morꝫ. nō tñ in differēt admittit maliciā viciorꝫ. qa ei pphetia ē q̄dā special' pcognitio futurorū ad quā reqrit̄ eleuatio mēt̄ p cōtēplationē. iō illa q̄ spūali cognitōi repugnāt ꝯtrariāt̄ pphetie ⁊ iō vicia carnalia q̄ hñt vehemētes passiōes ⁊ occupatōes t̄renorꝫ. siliter q̄ mētis eleuationē ipediūt pphetie repugnāt Et iō legim⁹ de filiis pphetarꝫ. iiii. Reg. iiii. ꝙ sil' habitauert̄ cū elizeo q̄si solitariā vitā agētes. In q̄dā etiā hōestate a carnalib⁹ abstinētes. Vicia v'o spūalia q̄ mēt̄ eleuatōeꝫ nō ipediūt pphetie nō r̄pugnāt Cuiusmōi s̄t culture ydolorꝫ Obsecratōes ⁊ adiuratōes ac etiā oblatiōes fcē demōib⁹. Vñ.3. Reg. xviii. Dic̄ helias Cōgregate ad me vniuersū isr̄l i mōte carmeli ⁊ pphās baal. ccccl. pphāsqꝫ lucorꝫ cccc. q coedūt de mēsa iesabel. Cōstat ꝙ ōs isti fuert̄ dēonū cultores ⁊ tñ i q̄dā hōestate corpali vixert̄ vñ ⁊ nigromātici q demones cōsulūt nō expetūt p illo tpe q̄ luxuriis se imiscēt sicut ipi fatent̄. Et libri eorꝫ q̄uis supsticiose hec docēt. Ad p̄mū dicēdū ꝙ secretū nō est reuelādū ppt̄ se ſꝫ ppt̄ vtilitatē aicorꝫ maxie vbi noticia nō pdest iimico nec idigēt ipi⁹ occultatione ſꝫ publicatōe: tūc ei ad hōrē dñi est ꝙ secretū qd est ꝯtrariū iimico ⁊ vtile amicis p iimico poti⁹ diuulget̄. Q ñ autem dicitur Iohannis. xv. ꝙ ideo christus dicit discipulos suos amicos quia omnia ⁊c̄. nota fecit eis exponit Gregorius. ꝙ noticia illa quā in eis

causauit fuit noticia cū amore. Talis autē noticia non oībus pphetis cōicat᷑

Ad secundū dicēdū ꝙ lupi rapaces ibidē dicūt᷑ tales q intēdūt per malaꝫ doctrinā alios seducere et perdere. vñ nō omēs mali interiꝰ: exteriꝰ apparēt boni sicut sūt ypocrite et alii qui hōe sta docent et turpit᷑ viuunt. sūt lupi rapaces et falsi prophete qui dono sciētie abutunt᷑ ad seducēdū alios. qa ad hͦ non mittūt᷑ a deo. Sed mali hoīes. veri tamē prophete a deo mittūt᷑ v̄itatis propt᷑ vtilitatē aliorū sicut fuit de balaam et qd prophetāt veritatē ꝫelo dicūt nō intentione alios decipiendi Ad tertiū que est de diuinatōne de sōniis Dicēdū ꝙ Arꝛ. vult dicere ꝙ illa diuiatio est naturalis et nō a deo. Dona eni dei nō dāt᷑ irrōnabilit᷑. darēt᷑ aūt irrationabiliter si darentur communiter omnibꝰ et pcipue fatuis et ydiotis. et ideo cōcludit᷑ ꝙ diuinatio tal᷑ in somniis a natura ē et nō a spēali opatōne dei. Modo qa potest cōtingere ꝙ vnꝰ malus hō est aliqñ aptior ad quoddā certū misteriū q̄ aliꝰ q tñ est simplicit᷑ magis bonꝰ. et silr quia ē ad honoreꝫ dei de suis hostibus habere testimonīū: ideo donū prophetie dat etiā inimicis. aptis tñ ad tale misteriū pficiēdū. Sed contra istavidet᷑ ꝙ diuinatō p somnia nō sit possibilis. qa diuinatio importat certitudinē. sed certitudo nl̄la pōt haberi de aduētu futuro ppt᷑ sōnū ergo nihil est Ad oppositū ē arꝛ. ii. de sōno det᷑minās de diuinatōne ñ quacūqꝫ ß tantū de illa q̄ fit p somniū et hͦ est cōcedēdū videlꝫ. ꝙ diuinatio q̄ fit per sōniū est possibilis. Sꝫ sicut ibidem dicit cōmētator Nullꝰ ē hō cui sōnio nō enūtiet᷑ aliqd futurū ⁊ nullūꝫ famosū est in toto falsū sicut dicit arꝛ. vii. ethi. Fama aūt nō oīo depdit᷑ quā multi ppl̄i famāt b Vñ dinatio i proposito nihil aliud ē q̄ sōniū signatiuum Vbi notādū ꝙ sicut docet albertus. Somnia signātia aliqñ in nobꝭ causātur ex corporibꝰ celestibꝰ aliquādo ex nobisipsis. Et illa sunt in duplici genere. qa habēt originē ex parte corporis. quedā autē ex parte anīe Ex parte corporꝛ quidē sicut qñ aliqs humor dñat᷑ in hoīe sicut flegma melācolia vel colera. Cōtingit p motum vehemētē illiꝰ humorꝛ fātasiā ibi formare cōsil̄ria ydola concordātia cū illo humore. Sicut aliqs somniat se gustare dulcia propt᷑ humorē flegmaticuꝫ descēdentem ad linguā vel palatū. Et talia sōnia sūt signa infirmitatū. Sic narrat Albertꝰ de quodā qui sōniauit picē ardētē infūdere invētrē suū propter abūdātiā colere nigre. et expergefactus misit de se colerā nigrā. Ex parte anīe habēt originē ppt᷑ vehemētē sollicitudinē aīe circa aliquid i vigilia. Eccs̄. v. Multas curas sequunt᷑ sōnia Et ideo dicit Aristoteles Amici p cul exñtes maxime sūt solliciti de se- inuicē Cōtigit ꝙ aīa format sibi ydolū de dilecto. et per hoc multa ydola de circūstātiis circa dilectū. Oriunt᷑ etiaꝫ propt᷑ hoc multa ydola tam de psperitate q̄ aduersitate que sōnia aliqñ sūt vera aliqñ falsa. Et idem credo de inimico sicut de dilecto quia tantū sollicitatur anima circa fugā inimici. ⁊ q̄modo se ab eo possit defendere. sicut sollicitatur circa amici curā. Vñ quādo aliquis cōmuniter somniat de aliqua persona signū est immediatū ꝙ aīa multū sollicitatur circa illā personā sed an amor vel odiū sit nouit ille solus qui somniat. Valerius li. ix. c. v

i fine. Duo familiares archades iter faciētes. megarā venerūt quorū alter se ad hospitē cōtulit alt' ad tabnā mercatoriā diuertit. Is qui i hospicio erat vidit in sōnis conuitē suū orātē vt sibi cauponū insidiis circūuēto opē ferret Posset enī celeri ei⁹ accursu se iminēti piculo liberare. Quo viso excitatus prosiliit tabnā in q̄ is diuersabat' petere conat⁹ est. Pestifero deinde fato eius pphanissimū ppoitū tāq̄ supuacuum dānauit ꝛ lectū ac sōnū repetiit. Tūc idē ei sauci⁹ oblat⁹ obsecrauit. vt ꝛ si ān vite sue auxiliū ferre neglexisset neci saltē vltionē nō negarꝫ. Corp⁹ nā ꝙ suū a caupone trucidatū cū magno plaustro ferri ad portā stēcore cooptū Tā cōstantib⁹ familiaris pcib⁹ cōpulsus proti⁹ ad portā cucurrit ꝛ plaustꝝ qd inquiete demōstratū erat cōprehēdit. cauponēq̧ ad capitale suppliciū pduxit Tertio mō hn̄t sōnia i nobis origīeꝫ ex corporib⁹ celestib⁹ q̄ alterāt organa v'tutū sēsitiarꝝ. secūdū quasdā qualitates Et tūc fantasia format sibi cōsimilia ydola ꝛ fiūt signa euētuū futurorū de bellis. ifortuniis. ꝛ eufortuniis. Quales aūt sūt optimi diuinatores dicat arı̄. Q̄ d tria gn̄a hoīꝫ bn̄ diuināt. i. freqn̄t' habēt sōnia significātia. Vesani. amātes. et melācolici. Vesani sūt ydiote ꝛ fatui. Cui⁹ cā ē qa tales nō sūt solliciti circa mot⁹ proprios. et ideo bene sētiūt mot⁹ extraneos corporum celestium Sicut aues et bestie magis recipiunt influentiam corporꝝ celestium q̄ homies rōe et prudentia vigētes. Scdo amātes de nocꝫ suis certius sōniāt sicut si homo invigila videat duos a remoto i eqli distātia Vnuꝫ notū ꝛ alium ignotum: certius iudicabit de noto suo q̄ ignoto Tertio melācolici sūt ymagiatiui qa sūt frigidi et sicci. Ideo fit in eis naturalit' maior īpressio simulachrorū Quia vero cerebrū est albū et clarū: delectatur naturaliter in luce et claritate: et odit et fugit nigredinē et obscuritatem. Fum⁹ autē melācolicus ascendens denigrat cerebrum et quia imaginatio melācolici ē cum tali fumo anima fastidit cito quodlibet ymaginatū et querit fugere ꝛ diuertit se ad aliud. Et iō omīs melācolic⁹ faciliter se diuertit ab vno simili ad aliud sibi sile quia facilior ē diuersio ad sile q̄ ad indn̄s: et ex istis cōtingit ꝙ melācolici sūt boi sōniatores. Aliud tamē ē hoīeꝫ esse bonū sōniatorē et bonū sōnii interpretem: sicut ibi docet. Aris. ꝙ illi sūt boni diuinatores vel sōniatores qbus apparent vera sōnia. Illi bōi interpretes: qui cognoscunt quorum signa sint. Vn̄ fatui ꝛ melancolici sunt boni diuinātes non autē boni iterpretes. quia ad hoc requiritur experientia longa et conditiones nosse sommiantis et dispositiones coporū celestiū et multa talia que nimis difficile est nosse Et istud ēvaīsimū ꝙ homo se de interpretatōnib⁹ intromittat nisi forte in illis somniis que ex cōplexione hoīs oriūt'. Fatui vero dicūt' bn̄ dināntes qa nō sūt solliciti circa t'rena nec circa seipos. vn̄ eorū sōnia sūt valde certa si aliqs sciret ea inťptari. ex qb⁹pꝫ ꝙ in qb⁹dā sōniis ē aliq̄ certitudo sed i paucis. ꝛ ideo Sōnia ne cures nā fallūt sōnia plures

LECTIO. CIIII.

e St ei speōsior sole ꝛ sup oēꝫ dispositionē stellarꝝ luci ꝯpata inuenit' p̄or. Illi enī succedit nox. Sapiaꝫ auteꝫ

n̄vicit malicia A P⁹q̄ ꝯmēdata ē ſapīa ex his que ei conueniūt abſolute ⁊ ex ſeipā. In hac pte ꝯmēdat̄ ex his q̄ ſapie ꝯueniūt ex cōpatōe ad alia Sūt ei tria q̄ int̄ corpalia maxīe nobilitatꝭ apparēt. videlꝫ ſol. ſtelle. et lux. Sꝫ iſta oīa ꝑcellit ſapīa. ē ei hec. idest. ſapīa increata q̄ ē de⁹ ſpēoſior ſole. Et tñ īter oīa opa dei nobiliſſimū eſt ſol. vñ ſingularit̄ đ ſole dr̄. ecci. xliii. Species celi inviſione glorie. ſol in aſpectu annūtiās ī exitu. vas admirabile opus excelſi. Q̄n̄ ita ē ꝙ aliqs artifex multa opa facit alia maiora ⁊ alia minora Illđ ꝓpriiſſime dr̄ op⁹ ſuū qđ accedit magis ad ꝓportionē v̄tutꝭ opātꝭ: ⁊ i q̄ maxīe r̄lucꝫ ſapīa artificis. ſꝫ in ſole maxīe relucꝫ ſapīa ſūmi artificis Vñ Io. criſ. exponēs illđ. In p̄n. erat v̄bū dicit ꝙ ſol cālit̄ ꝯtinet ī ſe omēs formas ⁊ ſpēs ⁊ calores h⁹ mūdi viſibiles V̄n̄ ⁊ plotini⁹ ſicut narrat macrobi⁹ ſup ſōniū ſcipionis. li. i. v̄ſus finē dicit ꝙ ſol vocat̄ dux ⁊ p̄nceps ⁊ moderator luminū reliquoꝝ mēs mūdi et cor celi. Dux qdē qa oēs ſtellas lumīs maieſtate ꝑcedit. princeps maioritate qa illa ſimplr̄ ꝑemiet vt ꝙ ſol⁹ talis ſit ſol vocet̄ moderator luminū reliqruꝫ qa ipē ſ̄ꝫ macrobiū retrogradatōeꝫ et ſtationē ī ſtellꝭ erraticis cauſat. Mens mūdi dr̄ qa ſicut oē illđ qđ ab hoīe fit cōueniēt̄ ex mēt̄ deliberatiōe ꝓcedit. Ita oīa q̄ in mūdo ꝯueniēt̄ ab ope ſolꝭ exiſtūt dies ⁊ nox autūn⁹ ⁊ eſtas hiēs ⁊ ver. Dr̄ āt cor celi qa ſicut cor ē ī medio aīalꝭ. Ita ſol ī me⁹ celi ponit̄ ad calefaciēdū totū mūdū. ⁊ ſicut corde ceſſāte a motu aīal viuē nō p̄t. Ita nec qc q̄ naturalr̄ viuē p̄t ī mūdo motu ſolis ceſſāte. Et tñ hec. i. ſapīa icreata ē ſpecioſior ſole. q̄tūcūq₃ ei luceat ſol. radios tñ ſuos ī ſra viſcera t̄re nō extendit nec ad oppoſitā ꝑtē t̄re. Sꝫ de ſole iuſticie ē alit̄ qa radios ei⁹ viſibiles ꝑ totā t̄rā extēdit nec aliqđ eū latē p̄t. Omnia ei nuda ⁊ apta ſūt i cōſpectu illius vñ ecci. xxiii. Ocli dñi multo pl⁹ ſole lucidiores ſūt ſ̄r t̄rā circūſpiciētes oēſ vias hoīꝫ ⁊ pfūdū abiſſi ⁊ hoīꝫ corda ī tuētes ī abſcōditas ꝑtes. Et iō ꝯcludit boeci⁹. v. de ꝯſo. metro. ii. ꝙ de⁹ p̄t dici ver⁹ ſol qa ſol⁹ oīa videt dicēs ſic Puro clarū lumīe phebū mellifluī canit oriſ Homer⁹. Q̄ui tñ ītima viſcera terre. Nō valet aut pelagi radiorum. Infirmavꝭ īfima ꝑrūpe luce. Hāc ſi magni ꝯditor orƀ hinc ex alto cūcta tuēti. Nꝭ la t̄re mole reſiſtūt. Nec nox atris nubib⁹ obſtat. Q̄ue ſūt q̄ fuerit veniētq₃ vno mētis cernit in ictu Q̄uē qa reſpicit oīa ſol⁹. Verū poſſis dicē ſolē. vult dicē Homer⁹ q dr̄ mellifluꝰ orꝭ propter dulcedinē eloq̄ntie cōpoſuit vnū libꝝ de laude ſolꝭ. Q̄ui tñ ſol nō poſſꝫ pētrare ad intima viſcera terre vel marꝭ propter infirmitatē ſue lucis. Sed n̄ ſic dicit. Boeci⁹ de deo qa ſibi intuēti omīa ab alto t̄re nō reſiſtūt ſua mole ymo oīa q̄ ſūt vel fuerūt vel erūt circuit in vno ictu mēt̄. Et ideo rōnabilit̄ dicit. quia reſpicit oīa ſol⁹ poſſum⁹ eū dicere vere ſolē. Eſt ḡ ſapīa ſpēoſior ſole ⁊ nō ſolū h̄ imo ſup oēꝫ diſpoēꝫ ſtellarū . i. ſ̄r imagīes ſtellaꝝ fixaꝝ ſiue ſint ī ꝫodiaco ſiue ex̄. vꝭ ſ̄r oēꝫ diſpōeꝫ ſtellarū . i. ſup oēꝫ pulchritudinē cuiuſcūq₃ ſtelle erratice vꝭ fixe. Iob. xxxiii. Stelle nō ſūt ī cōſpectu ei⁹ mūde. Et iō tertio ſubiūgit ꝙ luci cōpata īuenit̄ prior id eſt dignior et honorabilior. Vñ arꝭ. li. p̄dicametoꝝ Q̄đ meli⁹ ē ⁊ honorabili⁹ pus ee videt̄. Cōſueuerūt ei plurimi honorabiles ⁊ magis dilectos a ſe dicere priores apđ ſe. Et tñ alieniſſim⁹ porꝭ hic mod⁹. hec ille. Sꝫ qa poſ-

ſet eē dubiū quō ſapīa poſſet eſſe dig
nior luce in ſuo gn̄e. Iō cōſeqnť hec ꝓ
bat ſic: Luci ſuccedit nox ⁊ ꝑ cōſeqns
caret eťna ſtabilitate et vinciť aliq̄ mō
exq̄ nō ſemper manet vniformiť. Sa-
piētiā aūt increatā videlʒ nō vicit mali
cia. Conſimilē cōparationē ſolaris lu
minis ad dīnā boītatē facit. Dyo. iiii.
c. de dīnis noīb⁹ dicēs ꝙ ſol ē exp̄ſſa ſi
militudo diuine bonitatꝭ. qa lumē ſu-
um qđ habet eminēter extēdit ad oīa
viſibilia ⁊ ſi aliq̄ inferiora illud nō ꝑ-
ticipant hoc eſt ex eorū defectu nō ex
defectu ſolis. Vnde nihil omnino ꝓ-
uatur ei⁹ virtute. Sed hoc videť cōtra
predicta a boecio qui lucem ſolis di-
cit eſſe infirmam ideſt debilem quia
nō pōt ītrare ad ītima ťre ġ nō illumi
nat omnia Et ſuper hoc poteſt eſſe
duplex dubitatio. Vna an ſol illuīnet
infra terrā. Alia an illuminet ſtellas
alias ſub ſe et ſuꝑ ſe. Q đ aūt illumīet
circa mediū mundi arguitur ex dicto
ptolomei qui dicit ꝙ radii omniū ſtel
larū nunq̄ adunanť niſi in centro ter
re. ergo radii ſolis ſe illuc extēdūt. Sʒ
illi radii ſūt illuminoſi. ergo illumi-
nant viſcera terre et maris. cōť Boe.

Ad iſtud plane dicendū eſt ꝙ non.
Tamen pro ītentione Ptholo. eſt ſciē
dum ꝙ participare lumen eſt dupilci
ter. Vel formaliter ſecundūʒ actum
luminis: vel virtualiter ſcđm aliqueʒ
effectū luminis. Primo mō non illu-
minat ſol viſcera terre nec ipā ſic lum̄
ꝑticipāt Z° mō ꝑticipāt viʒ ſcđʒ aliquē
effectū luminis. Vnde non intelligit
de radiis luminoſis ſed de radiis vir-
tutis et actiuitatis queādmodū loqui
tur Alkindus in libro de theorica ar-
tiū magicarū c. de radiis ſtellarū vbi
ponit luminis omnem actualē exiſtē
tiā in hoc mūdo electorū radios emit
tere in omnē partē qui totū mūdū re
plēt. Vnde oīs locus radios continet
omnium rerū ſm errores ſuos ibidē
Quātū vero ad aliud dubiū. An vide-
licet ſol illuminet ſtellas ſuperiores:
poteſt argui ꝙ nō. quia non ē nature ī
ferioris influere in naturā ſuꝑioreʒ.
ergo ſol nō infūdit lumē ſtellis ſupe-
riorib⁹. Confirmať rō iſta. qa ſicut ſe
habet motor ſuperior ad motorem ī-
feriorem: ita mobile ſuperi⁹ ad mobi
le inferius. Sed motor ſuperior influ
it inferiorē et nō ecōuerſo pp̄ dicit
Cithon ſolam lunā obſcuritatē habe
re: ceteras ſtellas lumē habere propri
um: licet ſol per excellētiā lumē habe
at ſingulare ergo non omnes ſtelle a
lie a ſole recipiunt lumen a ſole ſʒ tm̄
lūa. pp̄ ſi ſol cārʒ lum̄ ī ſr̄iorib⁹ planetꝭ
⁊ ſtellꝭ fixis tunc oīa luīa planetaꝝ et
ſtellarū fixarum forent eiuſdem ſpe-
ciei cum lumine ſolis. conſequēs fal-
ſum: quia ſaturnus per ſuum lumen
cauſat frigiditatē Vn̄ ſaturn⁹ dicitur
planeta maliuolus ꝓpter exceſſiuam
frigiditatē ⁊ mars ſilr ꝓpť exceſſiuaʒ
ſiccitateʒ. ſicut dicit ptholo. in quadriꝑ
tito. et macrob. ī ſaturnalib⁹ ꝓpe finē
dicit ꝙ lumē lune extra proprietateʒ
nature ſue humectat corꝑa vbi lumē
ſolis deſiccat Vn̄ ſi aliq̄s diu ſub luna
dormierit eger excitať et fit inſano
proxi⁹. vn̄ etiā ligna q̄ lūa plēa vľ lūa
creſcēte deiiciūť īepta ſūt fabrice. q̄ſi
nimis emollita ꝑ hūoꝝ cōceptionem
et agricoľ mos ē frumēta đ agris col-
ligē n̄ niſi luna deficiēte vt ſicca ꝑma-
neāt. ⁊ ꝑ oppoitū illa q̄ debēt hūida cō
ſuari ſicut pōa pira colligi debēt lūa
creſcēte vľ plēa. Ad oppoſitū ē Auicē
na. viii. metha. ſue q dicit ꝙ ſol poiť ī

medio corporũ supiorꝝ tanq̃ cor i me
dio aialis vt videlꝫ in oia corpa icõflu-
ere possit sicut aia i oia mẽbra. Et hu
ic positõi ꝓstat̃ euidẽtia ex snia Aris.
ii. de celoꝝ mũdo. q vult ꝙ q̃to aliquid
paucioribꝰ motibꝰ ꝯsequit̃ suũ finem
tãto est pfectiꝰ. Sol ũ int̃ oẽs planetas
pauciores habet motꝰ hẽt eĩ tm̃ duos
videlꝫ motũ ꝓpriũ ab occidẽte in ori-
ens ꝛ motũ firmamẽti ab oriẽte in oc-
cidẽs. Et ꝑꝯñs eiꝰ motor videt̃ eẽ ꝓpin
quior ꝓmo motori. Et iõ habet ĩfluẽ-
tiã in oia corpa supiora ꝛ in hoc ꝯcor-
dãt Aris. Pto. Aui. Auerrois ꝛ Messe
lach. Et licet alie stelle illuminẽt̃ a so
le sp tñ sunt plene ꝛ nũq̃ semiplene sic̃
luna. Et istã sniaꝫ tenet Dionysius de
di. no. Vbi loquẽs de sole dicit Oia q̃
cũqꝫ ipꝫ ꝑticipare pñt illuiat ꝛ sup ex-
tẽtũ lumẽ habet ad oẽꝫ extẽdẽs visibi-
lẽ mũdũ ꝛ sursũ ꝛ deorsũ ꝓprioꝝ radi
orũ splẽdores. Sꝫ cõtra istud est ꝙ tũc
venꝰ ꝛ mercuriꝰ forẽt pfectiores satur
noꝛ marte q̃a sicut ꝯmẽtator. xii Me
tha. ꝯmẽto. xlviii. nũerꝰ motuũ in quo
ꝯueniũt moderni est solis ꝛ motꝰ lune
v. mercurii. vii. ꝛ. viii. cuiuscũqꝫ cete-
rorũ planetaꝝ. viii. motus ꝛc̃. Itẽ. xii
metha. ꝯmẽto. xliiii. Perfectio corpo
rum celestiũ ꝛ etiã motoꝝ supcelestiũ
est ꝭm ordinẽ in situ   Ad ista dicẽdũ
ꝙ ꝓncipia istoꝝ phioꝝ nõ sũt demõ-
strata neqꝫ ꝙ ordo nobilitatis corporꝝ
celestiuꝫ debet esse scd̃m ordinẽ situs
neqꝫ ꝭm m̃ltitudinẽ vel paucitatẽ mo
tuũ Neutrũ eni potest saluari ꝭm quã
cũqꝫ viã astronomie. Vñ cõmẽtator
ꝯtradicit sibiipsi. ii. de celo ꝯmẽto. lxii
et. xii. Methaphi. ꝯmẽto. xliii. Dicit
eni. ii. de celo ꝙ illđ qđ mouet̃ pauci
oribꝰ motibꝰ est nobiliꝰ vbicũqꝫ fuerit
in situ. duodecimo v̇o Methaphisice
dicit ꝙ pfectio et nobilitas corporꝝ ce
lestiũ est secũdũ ordinẽ eoꝝ in loco vt
illud quod supius collocat̃ pfectiꝰ iue
niatur. Vñ isti phi perplexi fuerũt in
motibꝰ corporꝝ celestiũ. ꝛ ideo eoꝝ di
ctis nõ est standũ. Hoc tamẽ tenẽdũ vi
detur. ꝙ sol sit planetaꝝ pfectissimꝰ ꝛ
maxime regẽs mũdũ et tamẽ in me-
dio septem planetaꝝ positꝰ sicut dicit
ptolomeꝰ deo sic volẽte.   Ad rõnes
in oppositũ. Illđ oportet negare ꝙ no
bilitas planete vl̃ corpis celestis debet
attẽdi gñaliter ꝭm ordinẽ situs vt vide
licet supius semp sit nobiliꝰ sed illud ẽ
pfectiꝰ qđ pauciores habet motꝰ. Vñ
celũ stellatũ pfectissimũ est ꝛ sic dicit̃
de mobilibꝰ. ita cõsequẽter de motori
bus dicẽdũ est Vñ motor spere solis
est vicinior ꝓmo motori q̃ motor spe
saturni. Ad ꝭꝫ de auctoritate Cithõis
dicẽdũ ꝙ aliorũ auctoritatibꝰ potiꝰ est
fauẽdũ qui in astronomia pitiores fu
erũt. Ad tertiũ qñ arguit̃ ꝙ si sic luia
oĩm stellarũ forẽt eiusdẽ speciei cum
lumine solis: põt dici vno mõ negãdo
ꝯsequẽtiã loquẽdo de specie specialis-
sima. sꝫ q̃a actꝰ actiuoꝝ sũt in patiẽte
disposito. ideo in saturno causat vnaꝫ
speciẽ luis ꝛ in luna aliã ꝛ sic de stellis
fixis similit̃. nec est ꝓductio penitꝰ vni
uoca. q̇uis ista luia sint eiusdẽ speciei
intermedie: diuersitas aũt ꝭm speciẽ
ponit̃ inter luces ꝑcipue ꝓpt̃ diuersi-
tatẽ effectuũ ꝭm speciẽ: q̃a vnũ lumen
infrigidat ꝛ aliud calefacit ꝯsimile pas
sũ ꝛ cõsiliter approximatũ Et ꝓncipiũ
naturale est ꝙ potẽtie actiue eiusdem
speciei in cõsimilibꝰ passis habebũt ef
fectũ eiusdẽ ratiõis. si tamẽ diceremꝰ
ꝙ oia luia sint eiusdẽ speciei. tunc põt
dici ꝙ stelle nõ solũ agunt per lumen
sed vel per substãtiã propriã vel aliam

qualitatē nobis in cognitā vna cū luīe et nō est incōueniēs ꝙ due res eiusdē spēi sūt cause partiales effectuū duarū diuersarū spērꝝ. Ca. VIII.

LECTIO. CV.

a Ttingit ergo a fine vsꝙ ad finē fortit̄ ꝛ dispoīt oīa suauiter. hāc amaui: et exqsiui eam a iuuētute mea. ꝛ quesiui spōsā mihi eam sumē et amator fact⁹ sū forme illi⁹ Intētio sapiētꝭ Salomonis in isto capitl̄o octauo ē specialiter enarrare: queādmodū ad illā mirabilē sapiētiā quam hēbat deuenerit. Et vult dicere ꝙ nec ab homīe: nec a studio nec a dēone: nec ab angelo: sꝫ p deuotā supplicationē īpetrauit eā a deo Vñ circa hoc duo facit. Primo oñdit q̄tū habuit ad sapientiā acquirēdā desideriū et affectionē. Scd̄o poit i forma sue petitōis deuotā supplicationē Scd̄a ps ibi ca. ix. De⁹ patrꝝ meorꝝ Circa p̄mū ē aduertēdū. ꝙ persone inter quas feruētior amor oñdit̄ vt cōiter int̄ hoīes sūt vir et mulier: iuuenis et puella: amic⁹ et amica q inter se cōtrahere cogitant copulam cōiugalem et iō sapiēs Salomō vt amoris vehementiam manifestaret quaꝫ habebat ad sapientiā: licentia poetica: ficta qdem narratione: sed sub vera significatione ītroducit seipsū i forma iuuenis cuiusdā puelle nobilissime quam sapientiā vocat: nuptias affectās. Prudens autem nuptias cōtracturus sic ꝓcedit. Prīo cōsideratvalorē et grās ꝑsōe cū qua ꝑpoīt cōtrahere. Z' dotē et diuitias quas pōt cū ea recipere. Et t̄cio sⁱꝑditōes ꝓꝑe suiipsius puelle possint cōgruē Quarto quō eā a parētib⁹ ꝛ amicis quorꝝ interest poterit petere et habere. Isto mō salomon cū amica sua sapīa contractur⁹. primo oñdit ipsā puellā mirabiliter amabilē et gratiosā. Scd̄o oñdit ipius dotē fore summe desiderabilē et ꝑciosā. Tertio suiipsius cōditionē mōstrat fuisse spectabilē et virtuosā. Et quarto oñdit puelle datorē habere nobilitatē venerabilē gloriosā. et secūdū ista q̄tuor. c. diuidit̄ ī quatuor partes. Scd̄a ps ibi. ¦Proposui g̊. Tertia ibi. Puer āt erā Quarta ibi. Et vt sciui q̄m aliter nō possim esse cōtinēs nisi Circa primuꝫ duo facit. Primo ponit quādā ex precedētib⁹ deductā ꝯclusionē. Secūdo aggredit̄ enarrare q̄tū habuit ad sapiētiam acqrēdā desideriū et affectionē Secūda pars ibi. Hāc amaui. Cōclusio ex ꝑcedētib⁹ illata et demōstrata ē ista. ꝙ sapīa habet oēꝫ potētiā gubernatiuaꝫ Et sequitur ex hoc ꝙ ipa omīa potest benigna ꝛ suauis est amās bonū actū ꝛ nihil vetans benefacere. Sicut superius in septimo. c. dictū fuit. g̊ cū sit libta nō vetabit seipsā qui faciet bonū actū Et cū propria sua actio fuerit regere vniuersa. ergo hoc faciet s̄m cōditiones sue bonitatis videlꝫ potēt̄ ꝛ misericordit̄. Vnde dicit. Attigit g̊ a finevsꝙ ad finē fortiter et disponit omnia suauit̄ a Quia hic fit mentio de gubernatione diuina p̄t eē duplex dubitatio. Prima an oīa subdēt̄ gubnatōi diuīe. Scd̄a an de⁹ disponat omnia misericordit̄. Quātū ad p̄mū videtur ꝙ de⁹ nō oīa gubnet qa si sic nichil male fieret īvniuerso cū sit sūme bon⁹ et sūme potēs. Scd̄o. qa si gubernaret oīa nihil fieret preter propositūꝫ. suū et sic nihil fieret a casu cōtra Arī. ii. phicorꝝ Ad oppositū ē lr̄a. Et est dicēdū ꝙ de⁹ gubernat omnia cūꝫ sit cā efficiēs oīm. et etiā finis quia om-

nia efficit propt̃ se et sicut ad honorē suū cōgruit oīa in se dirigit sicut in fi nē. Hoc āt ē gubernare dirigē res ī a- liquē finē intētū. Est tamē sic guber- nator oīm ꝙ gubernat mediātibꝰ cau sis scd̄is. Vnde corpora grossiora et corruptibl'ia gubernat per corpora ce lestia et incorruptibilia et corpora ce lestia per angelos siue per intelligen- tias Huius rō ēq̄ maioris bonitat̄ cō municatio ē si gubernās ⁊ efficiēs cā- litatē gubernādi et efficiēdi: aliis sub se ordinate cōicet q̄ si supiora ab infe riorū gubernatione priuaret et omīa īmediate ꝑ seipsū gubernaret et ideo ad ōñdēdū suā perfectionē in cāndo et cōicādo ꝑfectionē suā in creaturis cōicat quibꝰdā gubernationē aliarum

Et ad rōes qñ primo arguit̃ ꝙ ni- hil male fieret īvniuerso si ipe oīa gu bernaret. negāda ē cōsequētia. sed ve- rū ē si ipse solꝰ ⁊ immediate oīa guber naret et ageret nihil male fieret. mo- do qa idē effectꝰ fit a deo sicut a cau- sa parciali et a creatura rōali cōcurrē te sicut ab alia cā ꝯparciali ideo cōtin git ꝙ idē effectꝰ fit a deo bene et ab ho mīe male: iuste a deo ⁊ ab homine in iuste. Et potest poni exemplū vt si do minus dicat seruo trahāꝰ istā cordā le niter. sic ꝙ eā nō frāgamꝰ et seruꝰ tra hēs ruditer frangat cordā. Ista fractō est a dño et tamē seruꝰ peccat et male facit: et dñs nō. Sic deꝰ statuit ꝙ crea- ture rationali vult cooperari ī suis op atōibꝰ vt cursus nature maneat quē ī- stituit. sine quo nulla res potest aliq̄d agē imo nec pōt eē per momētū nisi ipe ꝯ̄uaret. Qñ g̊ creatura rōalis fa- cit cōtra legē sibi ꝑ̄finitā a deo q̄uis a deo cōseruet̃ et gubernet̃ et deꝰ idem gn̄alit̃ coopē̃t̃. sicut cooperat̃ igni cō burēdo et soli lucēdo tamen creatura male facit legē dei trāsgrediēdo non autē deꝰ qui sic facit sicut lex sua sta- tuit Ad scd̄m qñ arguit̃ ꝙ nihil fie ret a casu si deꝰ oīa gubernaret. Dicē- dū ꝙ idē effectꝰ dicit̃ esse a casu et pre ter ꝑpositū respectu vniꝰ cause et nō a casu respectu alteriꝰ. Sicut ponit̃ exē plū de dño q mittit duos famulos in negociis suis ordinās ꝙ vterq̄ obuiet alteri certo loco et tēpore. quorū neu ter scit de alio. Iste concursus famulo rū dicitur esse a casu respectu vtriusq̄ famuli et tn̄ ē per se intētꝰ r̄spectu do mini. Et sic ē dicēdū ꝙ nihil fit in vni- uerso a casu r̄spectu diuine guberna- tōis: nec aliq̄d sibi inopinatū euenire pōt. Sed ex cōcursu cārū particulariū bene ꝑcedit effectꝰ q a neutra est intē- tus et ille effectus dicit̃ casualis vl' for tuitus respectu earū. Et hec ē intētio btī aug. de lxxxiii. questioibꝰ. q. xxiiii vbi dicit. Quicq̄d a casu fit temē fit ⁊ q̄d temere fit nō fit a prouidētia. Si a liqua fiūt in mūdo a casu nō prouidē tia qua vniuersus mūdꝰ administrat̃ tunc erit aliq̄ natura et aliqua subā q̄ ad opus prouidētie non pertineat: q̄d qa fm̄ ē cōcludit ꝙ nihil a casu fit in mūdo. Et ad ad istū intētū dicit plato ii. ī thimeo. Nihil fit cuius ortū legi- tima cā nō ꝑcedat. Isti sn̄ie concordat boetiꝰ. v. de cōsolatōe. ꝓsa. i. vbi diffi- nit casū dicēs. ꝙ Casus ē iopiatꝰ ex cō fluētibꝰ cauſ ī his q̄ ob aliquid gerūt̃ euētuꝰ Sed hic videt̃ eē cōtrarietas inter Aug. ⁊ Boe. qa fm aug. nihil in mūdo fit a cāu. fm āt Boe. multa fiūt a cāu. Dicēdū ꝙ nō ē ꝯ̄dictio ſ3 equo- catio Antiq ei epicurei dixer̄t casum cē euētū ꝑductū motu temerario ⁊ nl' la cōmixtiōe cāꝝ. Et sic accipit beatus

Aug. casū loco pallegato. Et boecius sic accipiēdo casūdicit sic. Casus nō ē nisi vox inanis nullā rē hñs sue signi ficationi subiectā. Accipiēdo aūt ca- sū sicut dicit Aris. ii. phi. ꝙ casus ē cā per accidēs in his q̄ fiūt ppt̄ finē et in minori parte vel secūdū Boe. diffiniti onē sic ē dicēdū qa idē fit a casu. et ta- mē a causis per se. Sicut per se causa i uētionis thesauri est fossio agri ⁊ re- positio thesauri in eodē. Sed quia istū effectum nō intēdebat fodiēs dicit̄ re spectu illi⁹ a casu. Quātū ad scd̄z du- biū. An videlicet deus disponat omia misericordit̄. Videt̄ ꝙ nō per instan tias. qa videlz paruolos nō baptisatos punit eternalit̄ pro originali peccato. Vnde videt̄ ꝙ i istos nullā exercz mi sericordiā. Itē Ia. ii. Iudiciū sine mise ricordia fiet illi q nō fecerit miaz. er- go tales nō dispoīt misericorditer.
Ad oppositū ē littera et dicendū est ꝙ sic Sicut enim dicit̄. v. ethico. Minus malū aliq̄n vocatur magis bonū. quia ergo de⁹ tribuit bonis vltra merita: et malis citra. dicit̄ oīa misericordit̄ dis ponere. Misericordia enim dicit volū tatem bene faciendi alicui indigenti. deo vero omis creatura indiget sine q̄ nec esse pōt. Et ideo cū oīa de sua gra tuita voluntate conseruet: omnib⁹ mi sericordiā impendit. Et qa de⁹ ex sua boītate nobis īpendit bona: et nō puit nos nisi pro nostra culpa. Ideo dicit̄ ppe sibi cōpetē misereri ⁊ q̄i impro prie punire Ad pmū de paruul' di- cēdū ꝙ deus pro peccato origiali non solū posset inflexisse carentiā visionis dīne sz possz oēs anihilare si vellz. ⁊ iō ī h̄ agit misericordit̄ cū eis ꝙ eē hūa- nū hēbūt ⁊ viuēt sine pēa ses⁹. Treno. iii. Mie dn̄i qa n̄ sū⁹ ꝯsūpti Ad secū dū dicēdū ꝙ lz imisericordes nō cōse- quūt̄ miaz eos totalit̄ a pena liberan tē: ꝯsequūt̄ tamē misericordiā aliqd de pena debita relaxātē: qa citra con- dignū punīet̄ sicut alii oēs q pro suis demeritis dānabuntur In scd̄a par te lectionis aggredit̄ salomō enarra- re q̄tum habuit ad sapiaz acquirēdam affectionē ⁊ desideriū et dicit sic. Hāc amaui ⁊c̄. Ibi de se fatetur sapientiaz desiderasse s̄m quinq̧ conditiones v̄- tuosas. Ipam nāq̧ desiderauit frequē ter et studiose. Et quātū ad hoc dicit. Hanc amaui vere videlz ex corde affe ctualiter et laboriose. Et q̄tū ad hoc di cit. Et exq̄siui. Inquirere est intus que rere. s. in volūtate et i mēte. ⁊ exqrere est extra querere in studio et opere et perseuerāt̄ et aīose. Et q̄tū ad hoc di- cit a iuuentute mea: nō a senectute. iii Re. xi. Cū iam esset senex deprauatuz est cor eius per mulieres Et ecci. xxv Que i iuuētute tua nō ꝯgregasti quō inuenies ea i senectute? Est aūt nota- bile exēplū ad cuiuslibz hoīs p̄sūptio nē rescindēdā: ne aliqs pretextu mim dicie sue iuuētutꝭ supbiat cū tā factum tātū a deo pulegiatū. tanta sapientia dotatum recogitat per mulieres fuis se in senio deprauatū. Quarto deside rauit sapiaz vtilit̄ ⁊ fructuose. Et q̄tuz ad hoc dicit. Quesiui mihi sponsam eā assumē. Spōsa eni naturalit̄ appe- tit̄ propt̄ prolē. proles v̄o sapie ē opus meritoriū Et ideo quicūq̧ sapiam de siderat ad delectatōez vel ostentatōez seu intrinsecā elationē: hic sibi sapien tiam non desiderat fore sponsam sed potius meretricem. Sed ille eaz i spō sā copulat qui per eam opa meritoria generat. et ideo dicit̄. Ia. ii. ꝙ fides si ne opib⁹ mortua ē. V n̄ aug⁹ sermōe

xxii. Fides appellata est ab eo qđ fit. Due syllabe sonāt cū dicit̄ fides. pma syllaba est a facio. Scđa a dico. Intro-go ergo vtrū credas. ⁊ dicis credo. Fac qđ dicis ⁊ fides est. Quinto deside rauit eā prudēter ⁊ īgeniose. ⁊ q̄tū ad hoc dicit Et amator fact⁹ sū forme il-lius. In sacra nāq̈ scriptura. q̄ est sapiē cōtētiua est sensus lr̄alis q̄si matia. sē-sus vero spūalis q̄si forma. Vñ rudi pplo iudeoꝝ dicit̄ Deu. iiii. Vocem v̄boꝝ ei⁹ audistis ⁊ formā penit⁹ non vidistis. Ista g̃ ita amāda est vt hēam⁹ formā scie ⁊ v̄itat̄ in lege. ad Roma. v. et ad Romanos. vi. Gr̄a aūt deo ꝙ obedistis ex corde in eā. formā doct̄-ne in quā traditi estis Glo. doct̄na euā gelii. Forma est q̄ ymaginē dei defor matā restituit. In quā traditi estis nō per hoīes. s3 p gr̄a3 iesu xp̄i.

LECTIO. CVI.

g Enerositatē illius glificat contu berniū habēs dei. Sed ⁊ oī3 dn̄s dilexit eā Postq̄ salomō declarauit q̄tū habuit ad sapia3 acq̄rēdā desideri um et affectionē. Hic exponit diffuse tāti desiderii sui rationē. Et quia vsus est figuratiua fictiōe de amicicia que est int̄ amicū ⁊ amicā. Et verecūdū est hoī nobili aliquā in tātā affectionem āplecti vt eā sibi velit ppetuo cōiugio copulari nisi ipsa iueniat̄ m̄ltipliciter gratiosa. Iō in hac pte ad modū ardē tis amoris vel proci suā amasiā singu lariter recōmēdat oñdēs ꝙ tāta est in ea abundātia gr̄aꝝ ꝙ p̄ cūctis amoris apicē mereat̄ Proci sicut dicit ysid. x. Eth. dn̄r nuptiaꝝ petitores vl̄ pcurato res A Et dn̄r a pcādo q̄a tales so lēt freq̄nt̄ tā v̄bis q̄ mūerib⁹ pcari illas quas amāt. Et īde pcor aris dr̄ pci of-ficiū exercē. Et q̄a turpe ē ⁊ ꝯfusibile sicut dictū est alicui nobili ad personā ignobilē exercere pcatiōis officiū. Iō restat salomoni pelectissime spōse sue declarare pconiū vt amor su⁹ pbet̄ nō ex leuitate vel surreptōe sed ex discre ta electōe subort⁹. Extollēdo g̃ cariss mā a copia gr̄aꝝ vii. ei prrogatiuas at tribuit excitiuas amoris videl3 gene-rositatē ppagatiōis. Celebritatē bone opinionis. curialitatē bone educatōis opulētiā in diuitiis expiētiā in artifi-ciis. Sincerū moderamē in moralib⁹ et verū examē i scialib⁹. ⁊ fm istas. vii prrogatiuas lr̄a diuidit̄ in septe3 ptes. Scđa ps ibi. S3 ⁊ oī3 dn̄s Tertia ibi. do ctrix ē ei. Quarta ibi. ⁊ si diuitie appe tātur. Quīta ibi. Si āt sensus opat̄ Se xta ibi. ⁊ si iusticiā qs diligit. Septima ibi. ⁊ si m̄ltitudinē scie desideret quis Et planū est ꝙ q̄ haberet istas ꝯditōes vii. amore maxīo digna foret Prima g̃ prrogatiua q̄ in isti⁹ spōse pconio po-nit̄ est generositas ppagatiōis. Vitāt enī nobiles ne cū vili vel cū degeneri sanguīe copulētur. et q̄tū ad hoc dicit sic. Generositatē illi⁹ glificat ꝯturber-niu3 hn̄s dei. q. d. Si de gn̄is claritate mētio fiat ñ solū ipa ē gn̄osa ymo ge-nerositas sua est famosa. M̄lti enī sūt nobiles s3 nobilitate ipoꝝ apđ m̄l tos ñ ē fama. Sapiē ů gn̄ositas tāte ex titit noticie atq̈ fame vt ab oīb⁹ nobili bus testioniū hēat claritat̄ q̄a oīs psōa cōtuberniū hn̄s dei glificat gn̄ositatē illi⁹. Cōtuberniū idē ē qđ societas ma nēs sil̄ ad tps ⁊ dr̄ cōtubn̄iū q̄i ꝯtabn̄iū ⁊c̄. a tabn̄a q̄a illi q̄ in tabn̄ā cōueniūt ad tps ꝯmanēt ī vna societate vñ hic ꝯ-tubn̄io. onis. ⁊ hr̄ hec ꝯtubn̄al̄ dr̄ soci⁹ ꝯmilito q̄ in eodē ꝯturbn̄io manet cū alio. Vult g̃ dicere ꝙ qcūq̈ est ille q̄ cōtuberniū. i. societatē habet cum deo

glificat. i. clarificat ꝛ clarā pdicat gn̄ositatē sapie Dicit̄ ei gl'a q̄si clara qa lucet vel claret. licȝ aūt oēs nos possum⁹ et debeam⁹ cōtuberniū hr̄e cū deo. p̄. Corin. p̄. fidelis de⁹ p quē vocati estis in societatē filii eius dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Singulare tn̄ cōtuberniū habuit cum deo natura hūana'. ī xp̄o p ypostaticā vnionē. p̄. Reg. xiiii. Viri isrl' sociati sūt sibi in die illo. id ē in die ānūciationis dn̄ice viri isrl'. i. duo ītellect⁹ rōales vidētes deū ꝯiūcti sūt sūm⁹ qa diuinus ꝛ infim⁹ qa hūan⁹ sociati sūt in die illo. i. in die ānūciatōis dn̄ice quā do fili⁹ dei cōcept⁹ fuit in v̄gine bn̄dicta. Et ex quo xp̄s societatē nr̄aȝ desiderat. vituperādi sum⁹ nisi nos ei⁹ societati aptos et ydoneos faciam⁹ et ei ꝯformes iuxta nature nr̄e possibilitatē fiam⁹. i. Ioh. p̄. si dixerim⁹ qa societatē habē⁹ cū deo ꝛ in tenebris ābulā⁹ mētimur ꝛ n̄ facim⁹ v̄itatē Si āt ī luce ābulā⁹ sicut ꝛ ipe est ī luce societatē habem⁹ adiuicē. Sapia g̈ gl'iosā habet generositatē. a Quia ois sapia a domino deo est. Ecci. p̄. Generositas v̄o t'rena pui pcii est Sicut ei allegat Sen̄. ep'la. vii. Plato dicit neminē regū nō ex fuis eē oriūdū neminē fuū non ex regib⁹. Oia ista lōga varietas miscuit et sursū deorsū fortuna v̄sauit. Quis est ingt Sen̄. generosus ꝛ rn̄det a natura ad v̄tutē bn̄ dispositꝰ hoc vnū intuēdū est aliogn si ad vet'a reuocas: nēo id est a p̄mo mūdi ortu vsq; ad h' tp̄us ꝑduxit nos ex splēdidis sordidisq; alternata series. Hec ille. Quid aūt bonitatis sit in generositate vel nobilitate carnali rōabiliter declarat Boecius iii. de cōso. ꝓsa. vi. Nobilitas nihil aliud eē videt̄ q̄ quedā de meritis ꝓueniens laus parētū. Qd̄ si qd bonū est in nobilitate illd̄ arbitror eē soluīvt īposita nobilib⁹ necessitudo videat̄ ne a maiorū v̄tute degenerēt. Hec Boe. Habere enī nomē honoris sine opib⁹ virtuosis parū vel nihil valet. Vn̄ vale. marcial' epigmatū xiiii. scribit ad quē dā q vocat̄ maxim⁹ q de noīe honoris gl'abat̄. d. nomē honoris hr̄e parū est nō pōd⁹ honoris mometū nullū ꝛ nomē hr̄e parū nomē ꝛ amittis. si tantū est nomē honoris. Mometū nullū si que poscit honos maxime nulla facis Scd̄o i lectōe ista extollēdo sapiaȝ on̄dit eā. Salomon hr̄e celebritatē bone opinionis. Et q̄tū ad hoc dicit sic. Sed et oīm dn̄s dilexit eā. Si enī dn̄s vni⁹ regionis vnā pre ceteris adamare dignet̄ mltū faciet ad celebritateȝ bone opinionis de ea ꝓmulgāde. ergo a mlto fortiori ex quo oīm dn̄s qui est de⁹ istā puellā diligit cōstat eā hr̄e celebritatē bone fame. 'imo dictū est. ca. vii. Neminē enī diligit de⁹ nisi q cū sapia ihabitat. Et ꝓpter quod vnūqdq; ꝛ illd̄ magis. p̄mo posteriorꝫ. g̈ pl⁹ diligit sapiētiā B Quia in lr'a ista iā exposita de īgenuitate siue nobilitate tractat̄ pōt eē dubitatio lr'alis Vtrū ꝓles sequi debeat ꝯditiōes patris in libertate et fuitute. Et arguit̄ p̄mo ꝙ sic. Denomiatio debet fieri a digniori g̈ ꝓles magis debet denoīari a cōditiōe pr̄is q̄ matris ꝯsequētia pȝ. qa pr̄ est p̄ncipiū nobilius in gn̄atione ꝛ dat formā mater admistrat materiā. xv. de aīali bus ergo ꝛc̄. pp̄. xv. q. vltia. Cū mlte. Dicit̄ ꝙ si ex detestādo ꝯnubio alicuius ꝯstituti in sacris cū īgenua fuerint filii ꝓcreati illi⁹ eccl'e de cui⁹ sacerdotis vel mistri ignominia nati sunt erunt serui. Iure phēni ergo ptus nō sequit̄ ꝯditionē matris. pp: in sacra

scriptura non texitur genealogia per m'ieres sed per viros. Sed p genealogiam maxime declarat' nobilitas humana ergo nobilitas hois magis attēdi debet ſm patrē. Ad oppositū extra de natis ex libero vētre.c.vnico. Inde cēs eē credim⁹ vt ꝓgeniti a libera ad ſuitiū retrahātur ergo ptus seqt' vētrē q̄tū ad cōditionē libertat. Et cōsimili rōe q̄tū ad ꝯditionē ſuitutis Ad q̄stionē dicēdū ꝙ ſm Iura ciuilia ꝓles seqt' ꝯditionē vētrē in ſuitutes ⁊ libertates Vn̄ cōiter dicit'. Part⁹ seqt' vētrē. Secūdū tn̄ q̄dā iura localia in q̄busdā regnis q̄ nō regūt' iure impiali. ptus sequit' ꝑntē deterioris ꝯditionis siue pater sit siue mater. Et si vterq̄ sit ſuilis cōditionis ⁊ sint diuersi dn̄i fit diuisio prolis secūdū numerū. vel ſm estimationē. si est tantū vna vel si sint in numero inequali. Et istud vsitat' in q̄busdā ptib⁹ frācie. Si gn̄alit' ſm iura ciuilia ptus sequit' vētrē. Et hoc rationabiliter pmo. qa magis pōt constare de matre q̄ de patre. sicut dicit Aris. viii ethi. ⁊ ꝙ stat⁹ libertatis debet eē certus ab illo pncipio a quo magis ⁊ certi⁹ ꝯstat aliquē eē rōabili⁹ ē eū denoīari. Scd̄o qa ars imitat' naturā. ⁊ sic videmus in aīalib⁹ q̄ ex diuersis speciebus nascūt' ꝙ ptus assimilat' mr̄i magis q̄ patri. Sicut patet de mulo q̄ generat' ex equa et asino et m'lto euidētius assimilat' eque q̄ asino. Tertio qa seruit⁹ ⁊ libertas sūt ꝯditōes corpis Vn̄ Boeci⁹. ii. de ꝯso. p. vi. Quō ū q̄s q̄ aliqd in quēpiā nisi in solū corp⁹ et qd īfra corp⁹ ē fortunā loquor possit exercere. Nū q̄cq̄ libo impali aīo. q. d. nō: ex q̄ substātia corpis accipit' a matre et seruit⁹ ⁊ libertas circa corpis officia pncipalit' attēdūt' rōnabile videt'

ꝙ matrē seqtur ⁊ huic ꝯcordat lex diuina ⁊ lex canonica. Dina q̄dē Exodi. xxi. Vbi dr̄ ꝙ si dn̄s dederit vxorē alicui quē emerit ⁊ ille postmodū egrediat' liber. filii debēt postea remanē. dn̄o q̄ dedit ei vxorē ⁊ vxor sīlit' Quia si iude⁹ emerat iudeū. vii. āno egrediebat' liber scd̄m legē. Si tn̄ medio tp̄e dn̄s dedisset ei vxorē. Ipa ū egrediēte viro ad libtatē remaneret dn̄o cū ꝓle sua tota. Lex eni canonica huic ꝯcordat extra de natis libero ventre sicut allegatū fuit. Q̄d autē dicūt doctores q̄dā ꝙ q̄a pr̄ est pncipiū actiuū ⁊ honorabili⁹ Mater ū pncipiū passiuū ⁊ vili⁹ Iō ꝓles in cōditōib⁹ actiuis vt in honoribus municipiis sequit' patrē occupādo illa q̄ sollicitudine patna acquirūt' Vn̄ Talia dicūt' patrimoniū filii. In ꝯditionib⁹ ū passiuis vt in seruitute ⁊ libertate sequit' matrē: ista inq̄ rō mouet par̄ imouidet' agere ad oppositū libertas nāq̄ nō videt' eē cōditio passiua: ſ3 actiua. Dicit' ei liber q̄ sui grā et suis actib⁹ dn̄at'. ⁊ p ꝯn̄s scd̄3 istas sequi debēt ꝯditionē pr̄is. pp̄ sicut filii succedūt in hēditate pr̄i. Ita succedūt in hēditate mr̄i Vn̄ rō illa nō mouet quā tn̄ ponūt sctūs Thōas Alexā. et petr⁹. Ad pmā rōe3 dicēdū ꝙ nō sp fit denoīatio a digniori sed aliq̄n a viliori sicut hō denoīat' ab hūo fit etia3 denoīatio a p̄dominātī et euidētiori a certiori sicut dictū est in positiōe. Ad scd̄3 dicēdū ꝙ illud statutū eccl'ie fuit specialit' editū in detestationē illi⁹ ꝯiugii Et sicut dicit glo. ibidē cū eccl'a nō sit vsa isto iure pdit ius istd̄. Ad tertiū ꝙ sacra scriptura ꝯputat genealogias nō ad sciēdū cōditiōes seruitutis et libertatis Sed ad sciendū de qua familia ⁊ tribu ꝑsona sit extracta. Et

q̄tū ad hoc licȝ pr̄ꝛ mr̄ de vna tribu eē deberēt pr̄ tn̄ pncipalior est in illo vn̄ a patrib⁹ in genealogiis denoīatio fu it texēda.

LECTIO.CVII.

d Octrix ei est disciplíne deiꝛ electrix operꝝ illi⁹. Due p̄rogatiue ipi⁹ sapie a salomone in amicāꝛ spōsā singl'arit̄ adoptate in p̄cedēti lectione sūt exposite. A Ostēsū est enī ꝙ ipa habet generositatē ꝓpagādiꝛ celebritatēȝ bone opinionis vn̄ in pte t̄tia on̄dit eā habuisse curialitatē bōe educationis. h̄ ei est vnū de p̄cipuis in spō sa eligēda ꝙ sit bn̄ disciplinata ꝛ curialiter educata vn̄ disciplinate domicelle et dn̄e specialit̄ eligūt̄ vt filios nobiliū iducētꝛ iformēt. Educatio autē v̄tuosa in duob⁹ cōsistit videlȝ in castigatione passionū ꝛ exercitatiōe bonorū operū Vn̄ Sene. li. de morib⁹ Educatio et disciplina mores facit ꝛ illud sapit vnusq̄sꝙ qd didicit Q d āt ista domina sapia in istis duob⁹ sit sufficient̄ educata. affirmat̄ sic Doctrix est enīȝ disciplíne dei q̄tū ad castigatōes passionū: ꝛ electrix operꝝ illi⁹ q̄tū ad exercitātiōes operꝝ. Si ei sit doctrix disciplineꝛ electrix operꝝ docere ūꝛ eligere nēo pōt nisi q nouit ꝛ exptus est planū ē ꝙ si est doctrixꝛ electrix i bona educatōe. est sufficiēt̄ in morib⁹ informata. Dicit g̊. Doctrix enī est disci pline dei. id ē ipa docet nos recipeꝯuenieter disciplinā que ē nobis valde necessaria qa supius dictū est. c. iii. Sapientiā ꝛ disciplinā q abiicit ifelix ē. Et electrix operū illi⁹. i. faciēs nos eligē opa bn̄placita. Disciplina accipit̄ tripliciť in scriptura a Primo gn̄alit̄ ter ꝑ iformatiōe siue doctrna. puer. p. Audi fili mi disciplinā pr̄is tui et ne de. le. mr̄is tue. Alio mō accipit̄ disciplina ꝑ ꝯpositiōe morꝝ v̄borꝝ ꝛ gestuū vn̄ ille disciplinat⁹ dicit̄ q se honeste ī gestuv̄bisꝛ ornatuꝛ irrep̄hensibilit̄ se habet Et sic loq̄t̄ hugo de istructōe nouiciorū de disciplina. Disciplina ē inquit oīm mēbrorū mot⁹ ordinat⁹ꝛ dispositio decēs in oī habitu et actione. Iaco. iii. Quis sapiēsꝛ disciplinat⁹ int̄ vos on̄dat ex bona ꝯuersatōe opatio-nē suā in māsuetudine. Tertio mō accipit̄ disciplina ꝑ flagellatōe causa castigatiōis illata. puer. xxiii. Noli subtrahere a puero disciplinā Si ei pcusseris cū v̄ga nō morieť ꝛ v̄ga pcutis eū et aīam de iferno liberabis. Istis tribus mōis est sapia doctrix disciplíne dei. Disciplina ei dei a nobis ē suscipienda patiēter q̄tūlibet dura videat̄ ꝑ pt̄ tria. videlȝ ꝑpt̄ castigātis dilectōeȝ peccātis correctionē tēptātis deiectionem Primo ꝑpter castigāt̄ dilcōnem ille enim q disciplinat nos pat̄ noster ē amic⁹ꝛ redēptor. Ad heb. xii. Quis est fili⁹ quē nō corripit pat̄. ꝙ si extra disciplinā estis cui⁹ pticipes facti sunt̄ Oēs g̊ adulteri ꝛ n̄ filii estis. q. d. Oēs amici dei fci sūt pticipes disciplíe dei. Sicut i matre v̄gīeꝛ in aplis suis pȝ. et gn̄alit̄ in oib⁹ q filii sui dicūt̄. Nō eēt magnū si hō recipet vnū ictū puū ab aliquo pro amore amici q ꝑ eo fuisset acerrime verberat⁹ Xp̄s pro nobis nō solū v̄berat⁹ sed crucifix⁹ ꝛ occisus fuit: ysaie. l. Ipse aūt vulnerat⁹ est ꝑpt̄ iniquitates nostras. attritus est ꝑpt̄ scelera nostra. Disciplina pacis nostre sup eum et liuore eius sanati sum⁹. ergo et nos ꝑ amore suoꝛ ꝑ pctis nostris disciplinari debem⁹ Ad heb. xii B Fili mi noli negligere disciplin ā dn̄i neꝙ fatigerı dū ab eo arguerı dic macrobi⁹ li. suo de lapidib⁹ c. xix. ꝙ si marit⁹ ponat magnetē sub capite vxoris

dormiētis expiri poterit an ſit adulte
ravel fidelis qa ſi ē adultera ſtatim ca
det de lecto ac ſi manu homis fuiſſet
exp̄lſa. Si vero fidelis ſit marito con-
uertet ſe ad maritū dormiendo et ip-
ſū amplexabit̄. Dicit g̊ ſic. Nā qui ſci
re cupit ſua ſi ſit adultera cōiūx Sup
poſitū capiti lapidē ſtertētis adaptat.
Mox q̄ caſta manet petit amplexare
maritū. Nō tn̄ euigilās cadit oīs adul
tera lecto. Tāq̄ pulſa māu ſubito feto
re coacta. Quē lapis emittꝫ celati cri
minis index. q̄uis iſtud nō ſit leuib⁹ et
laſciuis indifferēter cōicādū. viris ta-
mē litterat̄ et eccl̄iaſticis dici pōt. mo
ralit̄ aīa hūana cōiūx dei dicitur ꝑ fi-
dem caritate īformatā. Ozee. ii. Spon
ſabo te mihi in fide. Volēs ergo dn̄s
expiri an aīa chriſtiana ſit vera ſpōſa
vel adultera. ſupponit magnetē qui la
pis ē ferruginei coloris ⁊ trahit ad ſe
ferrū id eſt magnā tribulationē q̄ fer
rei hoīes dure ceruicis domāt̄ et tra-
huntur ad deū. Et quid euenit? Certe
falſe cōiuges cadūt de lecto caritatis
ꝑ īpaciāꝫ ⁊ murmuratōeꝫ ꝯ deū Deuo
te vero et fideles ſpōſe chriſti conuer
tūt ſe ad deū et fiūt ſub diſciplina dei ꝑ
humiliatōeꝫ orōeꝫ ⁊ deuotionē dicen
tes illud Ro. viii. Quis nos ſepabit a
caritate xp̄i. tribulatio an anguſtia an
perſecutio. ⁊c̄. Et infra Cert⁹ ſū ꝙ ne-
q̄ꝫ morſ neq̄ꝫ vita neq̄ꝫ creatura alia po
terit nos ſeꝑare a caritate dei. Vn̄ au
guſti⁹ in quodā ſermōe. Null⁹ ſeruus
xp̄i ſn̄ trib̄lone ē. Si putas te nō habe
re trib̄latōes nōdū cepiſti eē chriſtia-
n⁹ Suppoīt̄ āt magnes iſte diſcipline
dei ſub capite ſpōſe xp̄i dormiēt̄ ⁊ qe
ſcētis. qa qn̄ hō aliqn̄ ad maiorē quie-
tē et trāq̄lliorē cōuerſatōnē ſe diſpoīt

tūc de⁹ ſibi diſciplinā tribulatōis et in
iurie vel ꝑſecutionis immittit. Iob.
xxxiii. Qn̄ irruit ſopor ſuꝑ homīes
et dormiūt in lecto tūc aꝑit aures vi-
roꝝ et erudiēs eos inſtruit diſciplina.
Greg. xxvi. mora. Aurē cordis tribu-
latio aperit quā ſepe ꝓſperitas mūdi
claudit q̄ qdē diſciplina eſt deuote ſu-
ſtinēda ꝓpt̄ caſtigāt̄ dilectionē. Secun
do ē etiā deuote recipiēda ꝓpt̄ peccāt̄
correctionē. p̄s. Diſciplina tua corre-
xit me in finē diſcipl̄ia tua ip̄a me do
cebit. Petr⁹ rauanēſ ī q̄dā ep̄. Iō te for
ſitā tēporalr̄ punit de⁹ vt et̄ne mortis
ardores pēa redimat tēꝑal̄. In edifica
tiōe ū tēpli. ōs lapides ꝑus malleis tū
debātur ne eorū poſitione ſon⁹ mallei
audiret̄ nec ſecur̄ nec ī horreo dn̄i po
nitur granū donec flagellis aut tritu-
rātiū pedib⁹ ſit excuſſū. Sic et viui la-
pides qui ponēdi ſunt ī illa celeſti ihe
ruſalē q̄ edificat̄ variis īfortuitoꝝ cō-
cuſſionib⁹ poliūt̄. an̄q̄ in edificio cele
ſtis hītaculi collocēt̄. Hec pe. raua. Et
iō ad correctionē et cōmodū noſtrum
ordinat̄ qcq̄d nobis de iſta diſcipl̄ia ꝑ̄
ſtatur. ad heb̄. xii. Oīs diſcipl̄ia in p̄nti
nō videt̄ eſſe gaudii ſed meroris poſt
ea aūt fructū pacatiſſimū exercitatis
reddet. Vn̄ gre. Ideo dn̄s hic quibuſ
dā parcit vt eos imperpetuum feriat
Ideo autē hic ferit non parcendo vt in
eternū parcat. hec Gre. Et ſicut pater
v̄berans filiū cū virga facit puerū ver
beratum ceſſare a fletu et ip̄am virgā
oſculari cū q̄ eſt bene diſciplinatus ita
vult deus de nobis: virga qua de⁹ ele
ctos verberat eſt aliquis malus homo
aſtutus truculent⁹ ⁊ iniuſtus. Eze. vii.
Floruit v̓ga germinauit ſuperbia ini
q̄tas ſurrexit ī virga impietatis. Et ta

men nō vult de⁹ ꝙ plorem⁹ per nimiā desolationē: imo etiā vult de⁹ ꝙ virgā nr̄az osculemur ꝛ amem⁹. Mathei. v. Diligite inimicos vr̄os bn̄fa. h. q. o. vos Et orate ꝑ ꝑsequētib⁹ ꝛ calūniātib⁹ vos vt sitis filii pr̄is vr̄i. qui in celis ē Vn̄ Cesari⁹. Qui captiuos redimere: pauperes pascere: ꝛ vestire nō p̄ualet. ꝯtra nullū hoīez odiū in corde seruet ꝛ inimicos nō solū malū pro malo nō reddat: s3 etiā diligat ꝑ eis orare nō desinat. cert⁹ de ꝓmissiōe dn̄i sui vt dicere poterit libera ꝯsciētia an̄ tribunal xp̄i Da dn̄e qa dedi Dimitte qa dimisi Hec ille. Auertētes g̃ nos a deo tanq̄ pueros isensatos disciplinari frequēt̄ ad cōmodū et correctionē nr̄az oīa cū gr̄az actionib⁹ equanimit̄ tollerem⁹ Prouer. xxii. Stulticia eni colligata est i corde pueri. ꝛ v̄ga discipline fugabit eā. Tertio disciplina dei ē deuote suscipiēda ꝓpt̄ tēptātis deiectionē. Prosternit̄ nāq̧ caro mūd⁹ ꝛ demon dū disciplina dei fortit̄ tolerat̄.

Vn̄ etiā cōtra tēptationē carnis solēt sc̄ti sibiipsis discipl'ias isligere Gregori⁹. ii. dyalogoꝵ cap'lo. ii. dicit de sācto bn̄dicto. ꝙ qn̄ de q̄dā muliere quā conspexerat prius tēptaret̄ exut⁹ vestimēto nudū in spinarū aculeis ꝛ vrticarū incendiis proiecit. Vanitas etiā mūdi alias cōtēnit̄ dū sanctus homo ꝑsecutionibus agitat̄ Sicut eni nutrix volens filiū ablactare inungit mamillā sinapio. vel aliqua re amara Ita deus hui⁹ vite delicias ifinitis amaritudinib⁹ ordinauit esse respersas ne eas nimis amarem⁹ Vnde Augustin⁹ in cōfessionib⁹ suis regratiatur deo ꝙ resperserat semper amaritudinibus illicitas delectationes suas. et Boecius secūdo de cōsolatione.

prosa. iiii. quā multis amaritudinib⁹ humane felicitatis dulcedo respersa est. que si etiā fruēti iocūda esse videatur. tamen quo min⁹ esse velit abeat retineri nō possit Et de eodē loqn̄s Augustin⁹ de vera inocētia ꝓpositiōe ducētesima. xxvi. dicit sic. In presenti vita et delicie tēporales dulces sūt et tēporales tribulationes amare sūt Si quis nō bibat tribulatiōis poculū: metuat ignē iehēnaꝵ. Et qs nō ꝯtempnat dulcedinē. seculi inhyans bonis eterne vite. Sūt ergo diuine disciplinequasi q̄dā medicine ꝑseruatiue a putrefactōe ꝛ tēptatiōe pc̄ti. Dicit eī Arist. iiii. Metheoroꝵ. ꝙ. v. sūt q̄ impediūt putrefactionē frig⁹ circūstans

Vn̄ mortui in frigido cōgelati durant icorrupti per m'tos annos. Et ideo magis putrescūt res i estate quā in hyeme qa calor naturalis ꝑ frigus circunstans exterius cōprimitur ꝛ seruatur in humido. Secūda causa est excellētia caloris naturalis intrinseci

Et ideo illa in quibus habūdat calor igneus vt piper galanda et huiusmodi nō cito putrescūt. Tertia cā ē coagulatio facta a frigido intrinseco.

Quarta motus moderat⁹. Quita magnitudo rei. quia vnaqueq̧ res diuisa per partes cito putrescit. Isto modo moraliter quinq̧ sūt que putrefactionē peccati impediūt quādo enī3 humidū et calidū a re extrahunt̄ res putrescit. Sic quādo humor gratie et calor caritatis per peccatū ab hoīe extrahunt̄ homo putrescit moraliter Psalm⁹. xxxvii. Putruerunt et corrupte sunt cicatrices mee: a facie insipiētie mee. Hec autē putrefactio quiq̧ modis impedit̄. Primo modo per frigus circūstans. id est per tribulatio

nem et persecutionem exteriorem.
Secundo modo per excellentiã caloris naturalis ignis intriseci. id est p excellentiã caritatis spiritus sci. Leuitici. vi. Ignis in altari meo sp ardebit
Tertio modo per coagulationē factam a frigido intrinseco id est per timorē diuini iudicii et vltionis future intrinsecus recogitati Quarto mō per motū moderatū. Iuxta illud Et viciū capiūt ni moueātur aq. Motus moderatꝰ est variatio et cōtinuatio sanctarum occupationū que excludit ocium quod maxime inducit putrefactionē libidinis. Iuxta illud Ouidii de remediis amoris. Ocia si tollas periere cupidinis artus Quīto modo impeditur putrefactio peccati per magnitudinē rei qa res magna magis resistit putrefactioni corrūpenti q̄ parua. Isto modo moraliter magna dignitas et gradus siue status persone debet eam preseruare a cōmissione peccati Quando homo recogitat ꝙ est prelatus. habet animarū curam. recogitat honorē a subditis ⁊ beneficia quibus omnino indignus est. nisi bene viuat. Ex ipsa sue dignitatis magnitudīe facit sibi stimulū bone vite. Inter ista quinq̧ impedimenta putrefactionis. Primū est disciplina qua vita gratie a putrefactione seruatur. Prouerbiorum. vi. Mādatum lucerna est et lux lex et vita vite increpatio discipline.

LECTIO. CVIII.

e T si diuitie appetant̃ in vita qd sapientia locuplecius que operatur omnia? Si autem sensus operatur quis horum que sunt magis q̄ illa artifex? Hec est quarta pars cōmēdatoria in qua Salomō duas conditiones de amica sua sapiētia ītroducit que in sponsis eligēdis apud homines mūdanos nō modicū pōderātur. Et secūdum ꝙ ei duas prerogatiuas attribuit. littera diuidit̃ in tot partes A
Primo ei attribuit ei opulentiā in diuitiis. Et secūdo expientiā in artificiis. Scda ps ibi. si autē sensus opatur et quia diuersoꝝ hominū diuerse sūt cupiditates tam scdm ꝯsuetudinē q̄ secūdū cōplexiones Nam aliqui deside rāt naturaliter supfluitatē in diuitiis. aliqui subtilitatē in artificiis. aliq virtutum moraliū ꝯuenientiā. aliqui virtutū ītellectualiū excellentiā. Ideo sub quattuor cōditionibus omne hūanum desideriū [honestū tamē et non bestiale. cōmuniter] describit. quorū tamē appetibiliū tantū duo in littera ista prosequit̃. Quātū ad primum dicit sic. Et si diuitie appetantur īvita. quid sapientia locuplecius: que operatur omnia. quasi diceret nihil: Et intelligitur specialiter de sapiētia increata que est christus de qua. Eph. pmo. Nam operatur omnia secūdū cōsiliū voluntatis sue. Quia enim sapientia que est virtus humana donum est sapientie increate et idē est cōmendare donum ⁊ dantē in casu. Ideo Salomō frequenter in hoc libro sapientiā cōmendando quedam de sapientia creata ponit et plurima de sapientia increata. Potest tamen ista littera de sapiētia humana intelligi quā si homo habet locuples satis fiet. Modum vero quomodo quilibet potest esse diues dicam secundū Senecā epistola cētesima. xxxiiii. In qua docet qualiter omnis homo potest sibi pacem ⁊ diuitias

fabricare que duo comuniter multuz affectantur Dicit sic. Nunquid maior est anim⁹ q̃ vbi aliena. se posuit⁊ fecit sibi pacem nihil timendo. diuitias nihil concupiscẽdo ergo secundum. Senecam si vis habere pacem quantum ad mundum pertinet nullum timeas et eris in pace. nihil cõcupiscas ⁊ eris satis diues. erras inquit si illuz putas diuitẽ cui varia supellex qui in puinciis multis erat qui multũ suburbani agri possidet. Cũ oĩa dixeris pauper est. Quare quia debet. Quantum inquis. Omnia nisi forte iudicas interesse vtrum aliquis ab homine an a fortuna mutuũ sumpserit. Hec. Seneca sententialiter. Sed melius dixisset si ꝯclusisset omnẽ diuitẽ deo debitorẽ fuisse nõ fortune. Dicit eniz Augustin⁹. pͥmo de retractionib⁹. capitulo pͥmo A Homines habent in pessima cõsuetudine vbi dici debet. hoc deus voluit dicunt hoc fortuna voluit. Sed quomõ dantur diuitie a deo cum sint nociue frequẽter illis quib⁹ dantur. Isti questioni respõdet Seneca epistola. lvii. Vbi ostendit quomõ dii diuitibus sunt propicii et dicit ꝙ dicũtur eis ꝓpicii quia bono ac benigno vultu mala magnifica eis tribuerunt. ad hoc vnum excusati ꝙ illa que vrunt et excruciant optantib⁹ data sũt In hoc ergo dii excusantur secunduz eum ꝙ licet dent eis ea que eis nõ prosunt dant tamẽ qualia appetũt. Sed certe vere diuitie quas sapiẽtia dat hominibus sunt virtutes et bone operationes quas signãter vocat ꝓpheta diuitias salutis. ysaie. xxxiii. Diuitie salutis sapientie et scientie. puer. x. Benedictio domini diuites facit Secũda prerogatiua et quarta in vniuerso ipsius sapientie est ꝙ ipsa habet experientiam in artificiis. Et q̃tũ ad hoc dicit. Si autẽ sensus operatur ⁊c̃. i. ars que est circa sensibilia et experimẽta commendet᷑ ab aliquo. Sapientia increata que est xp̃s artificio ꝑcellit oĩa quia omnia creauit de nihilo. Sapiẽtia etiã humana large loquẽdo prudẽtiã et artẽ ꝯphẽdit et per ꝯñs nihil est magis artifex q̃ illa. Si inquit diuitie appetãtur. Notãdũ ꝙ tria sũt genera diuitiarũ. B Tẽporales ⁊ piculose spũales ⁊ v̓tuose etnales ⁊ gloriose. Prime sũt rationabilit᷑ puipẽdẽde secunde sunt laudabiliter exercẽde. tertie sunt ineffabiliter appetende. Prime diuitie sunt piculose quia repellũt veritatẽ a cognitiõe. securitatẽ ab estimatione et vnitatẽ ab affectione. Primo repellũt veritatẽ a cognitione. Diuites enĩ nec habere possunt verã cognitionẽ dei nec sui nec proximi. Non dei. quia Math. xiii. Fallacia diuitiarũ suffocat verbũ dei et sine fructu efficit. In cuius figurã diuitib⁹ regibus ãgel⁹ apparuit ĩ sõnis ⁊ pauperib⁹ pastorib⁹ in pfecta vigilia se ostẽdit. In signum ꝙ pauperes clariorem de deo noticiã consequãtur q̃ diuites. vnde Luce. xix. Dicit᷑ ꝙ zacheus fuit princeps publicanorum et diues et tamen statura pusillus erat. et non poterat pre turba videre iesum. donec in arborem ascendisset. Sic diuitiis cõstipati et familiis sunt parui in statura v̓tutum et comprimũtur sollicitudinibus et pressuris negociorũ et officiorum ꝙ non vacat eis cogitare de iesu nisi valde raro id est si forte semel in ãno in q̃dragesima vel circa pasca ar-

borē aſcēdāt pnīe ⁊ cōtēplationis de-
uote vt inuitēt illū in domū ſuam. et
ideo diuicie ſūt pulueres excecantes
oculos ſpūales. Vñ dicit̃ Apoca. iii.
Dicis quia diues ſū ⁊ locupletat⁹ ⁊ nl̃
lius egeo. Et neſcis qa miſer es et mi
ſerabil̃ et paup et cecus et nudus. Itez
nec habētverā cognitōnē ſui propter
duo impedimēta. Primo propt̃ vera
dicētiū raritatē. Et ſecūdo ꝓpt̃ adulati
onē falſe mlṫiplicitatē. De p̃mo dicit
Seneca. Mōſtrabo tibi quid oīa poſ-
ſidētib⁹ deſit. ſ. qverꝫ dicat De ſcđo pꝫ
Tot ſūt adulatores diuitū de familiiſ
devicinis. de amicis. de extraneis. ꝙ
ꝓprios defectus nō poſſūt aduertere.
Ecci. xiii. Diuiti decepto multi recup
atores. locutus ē ſuperbe et iuſtifica-
uerunt illū. Et infra. Diues locut⁹ eſt
et oēs tacuerunt etverbum illius vſqꝫ
ad nubes producēt. Tertio nec ha
bētverā noticiā de ꝓximo qa neſciunt
qui ſūt eorum amici et qui hoſtes. vñ
Sene. de remediis fortuitorum. Iſte
quē tu dñꝫ exiſtias pecuie locul⁹ ē mlṫ-
tū hꝫ. Ignoras vtrū auar⁹ vel prodig⁹
ſit. ſi prodig⁹ nō habebit ſi auar⁹ ñ ha
bet. Iſtū quē tu felicē admirat⁹ credis
ſepe dolet ſepe ſuſpirat multi illū co-
mitāt̃. Mel muſce ſequūt̃. lupi cada
uera. Frumēta formice predā ſeqtur
turba iſta nō hoīez. Et ideo bñ dedu-
cit. Boeci⁹. ii. de cōſolatione. pro. viii.
Q đ aduerſa fortūa pl⁹ hoīb⁹ prodeſt
q̃ proſpera. illa enī ſemp ſpem felici-
tatis cū videt̃ blāda mētit̃ hec ſēper
v̓a eſt cū ſe inſtabilē mutatione demō
ſtrat. illa fallit hec inſtruit. illa mēda-
ciorꝫ ſpe bonorum mentes fruentiū
ligat. hec cognitione fragilis felicita-
tis abſoluit. itaqꝫ videas illā ventoſam
fluentem. ſuiqꝫ ſemper ignaram. hāc

ſobriam ſuccinctamqꝫ et ipſius aduer
ſitatis exercitatiōe prudentē. ſic ergo
diuitie repellūt veritatem a cognitio
ne Secundo repellunt ſecuritatē ab
eſtimatione. Diuites enim ſemp ſunt
in timore perdēdi terras. pecuniaꝫ et
theſaurū Et cū ſint ſine ſecuritate ſūt
per ꝯñs ſine intrīſeca iocūditate Vñ
aug⁹. vi. cōfeſſionū. narrat ꝙ tranſiēs
per quēdā vicū vidit pauperē mēdicū
iocātē. et ingemuit loquēs ad ſocios.
Omnib⁹ inqt conatibus quibus labo-
ram⁹ nihil aliud vellē⁹ niſi ad ſecuram
leticiā peruenire quo nos iſte mēdic⁹
preceſſit. Et ſequit̃ Ille letat̃: ego an-
xius ille ſecurus ego trepid⁹ eram: et
illud notabiliter in ſuo cātico dicit be
ata virgo. Luce. p̓. Eſurientes imple-
uit bonis et diuites ⁊c̃. Illud eſt inane
qđ apparet eſſe repletum et eſt vacuū
Ita diuites videt̃ exteri⁹ ſine metu et
turbatione et ſine ſollicitudine ⁊ tam̃
interius ſunt pleni triſticiis et timore
Tertio repellūt vnitatem ab affectiōe
Cauſāt enim inuidias. turbatiōes bel
la brigas et diſcordias amicorū Exē-
plū gñ. xiii. de abrahā et loth cōſang-
uineo ſuo de quib⁹ dicit̃. Erat quippe
ſubſtātia eorū multa et non quibāt ha
bitare communiter. Vñ ſtatim ſubdi
tur in eodem ꝙ facta eſt rixa inter pa
ſtores gregū Abrahā et loth cū ⁊ ipſi
ſubſtātiis abūdabāt mlṫifariis. Et iō
ſunt paruipendende. Vñ ſene. epl̃a.
xviii. Nemo ali⁹ ē deo dign⁹ q̃ q opes
contempſerit. Et ideo dicit p̃s. Diui-
tie ſi affluāt nolite cor apponere. dicit
aug. Nō dicit Nolite habere. Sed no-
lite cor apponere. Nō enī dānat diui-
tias. vnde mereamur celū ſed cor ap-
poſitū qđ ſcꝫ nō expēdit ſed recondit.
Et ideo dixi ꝙ diuitie ſūt rōnabiliter

puipēdende nō totalit̃ ſm rectā ratio-
nē ſed ne ſint impedimētū v̄tutū. Vn̄
optimū tpamētū doc3 Aug⁹. ſup p̄s.
li. ꝙ null⁹ dītias vł dites nimis ꝯtēpnat
nec nimis ꝺ pauptate p̄ſumat dicit ſic
Hoc attēdite ne paſſim diuites rep̄hē
datis et rurſū ne depauptate et egeſta
te p̄ſūatis Si enī nō ē p̄ſumēdū de di-
uitiis. q̄to magis nō ē p̄ſumēdum de
paupertate. Paup vlceroſus nō hn̄s e
ſcā nec veſtē allat⁹ ē ab āgelis in ſinu3
abrahe. Vide quo ſublat⁹ ē lege ſcrip
turā et inuenies diuitē abrahā. ſubla-
t⁹ ē ergo ī ſinu dītis paup: an potius ā
bo diuites deo ambo cupiditate paup
es. Hec aug. Secūde diuitie ſūt ſpūa-
les et virtuoſe et hee ſūt grē et opatio-
nes virtutū et boni mores. Vn̄ gre-
ome. xv. ſr̄ illū. Exiit q ſeiat ſeiare ſe-
mē ſuū. Sole diuitie vere ſūt q̄ nos v̄-
tutib⁹ dites efficiūt. Si g̊ frēs dites eſ-
ſe cupiūt veras dītias amate: ſi culm ē
honoris q̄rit ad celeſte regnū tēdite.
ſi glia3 dignitatū diligit. in illa ſupna
angeloꝝ ſocietate aſcribi feſtiate Vn̄
i. Thi. vi. Precipe diuitib⁹ h⁹ ſeculi nō
ſublime ſapere neq̄ ſperare in incer-
to dītiaꝝ. Et infra. Bene agere dites
fieri. in opib⁹ boīs. Et eph. iii. Det vob̄
ſm diuitias glorie ſue v̄tutē corrobo
rari per ſpūm eius in interiori homi
ne et habitare xp̄3 per fidē in cordib⁹
veſtris in caritate radicati et fundati.
Tertie diuitie ſūt etnales ⁊ gl̄ie. In iſ
tis enī eſt perpetuitas ſine trāſitōe ſe-
curitas ſine fatigatione. iocūditas ſn̄
afflictōe ⁊ ſacietas ſn̄ defectōe de qb⁹ ī
p̄s. Glia⁊ dītie in domo ei⁹ ⁊c̄. et iteꝝ
Spa in dn̄o et fac boītatē ⁊ inh̄. t̄. paſ.
in dītiis ei⁹ LECTIO. CIX
e T ſi iuſticiam qs diligit labores
hui⁹ magnas hn̄t v̄tutes. Sobrietate3
enī et prudētiā docet iuſticiā et virtu-
tē quib⁹ vtili⁹ nihil ē ī vita homibus
Poſtq̄ ſalomō declarauit quinq̄ pro-
gatiuas ſapīe ſpōſe ſue. In hac pte pſe
q̄t de ſexta. Dictū ē ei ꝙ ip̄a hab3 no-
bilitatē p̄pagatiōis celebritatē bōe opi
nionis curialitatē educatōis et opulē
tiā in dītiis et expiētiā ī artificiis Se-
xto h3 ſinceꝝ moderamē ī moralib⁹
Et ſeptimo verū examē in ſcialibus.
Eſt g̊ intētio h⁹ lcōis ꝯmēdare iſtā ſpō
ſā ſiue amicā p̄electā a bonis morib⁹.
Et circa hec duo facit. qa p̄mo cōmen
dat eā gn̄alit̃ et ſūmati a iuſticia lega
li. Scđo ſingularit̃ et ſigillati a q̄libet
v̄tute cardinali. Scđa ps ibi. Sobrieta
tē enī Circa p̄mū ē aduertēdū ꝙ ſi-
cut dit Ari. v. ethi. c. i. Duplex diſting
uit̃ iuſticia gn̄ał q vocat̃ iuſticia lega-
lis. et particularis iuſticia. Int̃ q̄s talis
ē drn̄tia. ꝙ iuſticia legał nō ē ps v̄tutiſ
ſed eſt tota virtus. et vocat̃ iuſticia le-
gał. qa ſ3 eā fit hō toti⁹ legis obſerua-
tor. ſecūdū ſingulas opatōes virtutu3
Vocat̃ aūt iuſtitia gn̄ał nō ꝙ ſit cōis
ad oē3 virtutē Sed qa ē vna v̄t⁹ pticulari
directiua tamē cuiuſlib3 v̄tutis ī actu3
ſuū ſcđ3 ariſt. ſ3 ꝙ expedit ad bonū cō
munitatī ſiue bono ꝯi. Vn̄ iuſticia le
gał ītēdit dirigere oē3 v̄tutē ī actū ſu-
um ſicut expedit ad bonū cōitatī. Iu-
ſticia v̊ pticulari ē illa cui cōtrariatur
auaricia ⁊ ē ī cōmutatōib⁹ et diſtributi
onib⁹ q̄ fiūt ad ſingłares pſōas. Et hec
ē q̄ ꝯnūerat̃ īter quatuor virtutes car
dīales q̄ ſūt prudētia iuſticia fortitu-
do ⁊ tpantia. Prio g̊ cōmēdat ſalomō
ſpōſā ſuā a iuſticia legali. et ſcđo a iu
ſticia cardialiut dictū ē. Quātū ad pri
mū dicit ſic. Et iuſtia3 qs diligit ⁊c̄ ſe-
cūdū varietatē cōſuetudinū ⁊ ꝯplexio
nū ſunt in homib⁹ varie īclinationes

tam ad vicia q̄ ad virtutes Vn̄ qdā ho
mines naturalit̄ iclinaꝰ ad opa iusti-
cie et eorū exercitio delelectaꝰ. et de
tali hoie loquēs dicit. et si iusticiā qs
diligit naturalit̄ vel ex electione et h̄
loquēdo de iusticia gn̄ali: labores hu-
ius.i.exercitatões difficiles sapie ma
gnas habēt v̄tutes.i. vires ad acqsitio
nē. vel labores huiꝰ magnas hn̄t virtu
tes.i.p exercitationē sapie magne ac-
qrūtur v̄tutes. labores dicit ꝑpt̄ difficl̄
tatē q̄ est sp ānexa operi v̄tuoso. vtꝰ ei
cōsistit circa difficile. et sicut dicit qui
dā. Nulla ē nō ardua vtꝰ. Scdo ꝯmen-
dat ex q̄ttuor v̄tutibꝰ cardialibꝰ sigilla
tim dicēs sobrietatē et prudētiā iusti-
ciā ꝛ v̄tutē. Prudētiā ꝛ iusticiā specifi
cat noibꝰ suis: sed tpantiā vocat sobri-
etatē: et fortitudīez vocat v̄tutē. Sicut
enim dicit Tulius de officiis. Nomē
virtutis antiquitus fuit solius fortitu
dinis. Iste āt quattuor virtutes dicun-
tur generales principales et cardina-
les. sicut enī i artibꝰ est subordinatio-
nē dare qua vna precipit dn̄aꝰ et prin
cipatur. alia subseruit ꝛ exeqtur. ita ē
in virtutibꝰ moralibꝰ. sic ars militaris
ꝑcipit equestri et eq̄stris frenefactiue
Similit̄ ars gubernatoria nauis ē ar-
chitectonica.i.principalis et precepti-
ua respectu remigatiue et nauifactie
ꝛ huiusmodi. Finis enī supioris artī
est intētꝰ ab inferiori sicut frenefacti-
ua intēdit bonitatē ad hoc ꝙ hō bene
equitet et bn̄ equitare ordinaꝰ ad bo-
nā miliciā. Et ideo ars militaris habꝫ
ꝑcipere tā eq̄stri q̄ frenefactiue et ml̄
tis aliis subseruientibꝰ arti militari. e
odē mō est in virtutibꝰ moralibꝰ. vna
ꝑcipit alteri puta supior iferiori Ver
bi gratia i passionibꝰ ꝯcupiscibilibꝰ de
lectationes ſm ſtactū sūt difficiliores

ad regēdū ꝛ ideo idigenꝰ vna virtute
qua rationabilit̄ regamur i huiusmo
di delectationibꝰ generaliter. et ista vo
catur tēperātia. sub ista sūt alie v̄tutes
circa materias speciales delectabiliuꝫ
Est enim delectatio ſꝫ tactū ml̄tiplex
alia circa gustū. alia circa venerea. alia
circa ludos. In delectationibꝰ circa gu
stū indigemꝰ virtute que pōt vocari so
brietas. In delectationibꝰ venereoruꝫ
indigent cōiugati quibus solis venere
is licet vti vna virtute que vocatur con
tinētia vel castitas. In delectationibus
que fiunt circa ludos indigemꝰ virtu
te seruante mediū int̄ supabundātiā
et defectum que vocatur Eutropelia
sicut docet Aris. iiii. ethi. Modo quia
omnes iste virtutes sūt circa materiaꝫ
magis particularem q̄ tēperantia qa
tēperantia habet fieri circa delectati-
ones ſꝫ tactū generalit̄ subintelligen
do gustū sub tactu qa gustꝰ ē quidam
tactꝰ sicut dicit̄ ii. de aīa. Iō tpantia vo
caꝰ tpantia generalis et eutropelia ē
spēs tēperātie. ꝛ sil̄r castitas ꝯiugal̄ et
sobrietas i cibo et potu sūt spēs tēpe-
rātie. ꝛ qa supior vtꝰ ꝑcipit iferiori idō
tpātia vocaꝰ ꝑncipal̄ respectu eutrope
lie vel sobetaꝰ. qa v̄o sic ē ꝙ ois mate-
ria moral̄ r̄ducit̄ ad q̄tuor viꝫ ad pas.
ꝯcupiscibil̄ et irascibil̄. ad elcōeꝫ rōnis
ꝛ ad opatōꝫ circ̄ res victui necessarias
Iō si iistis q̄ttuor bn̄ regulemur. ꝑfec-
te eriꝰ v̄tuosi. ꝛ iō ſꝫ istas q̄ttuor v̄tutes
dn̄r q̄ttuor ꝑncipales siue cardinales.
Nā tpātia facit tenere mediū ſꝫ rctāꝫ
rōnē circa passiōes ꝯcupiscibil̄. fortitu
do circa passiōes irascibil̄. prudētia cir
ca elcōes i opabilibꝰ. ꝛ iustia circa ꝯica
tōꝫ i r̄bꝰ exterioribꝰ. Dn̄r āt iste v̄tutes
methaphorice cardiales. Cardo eī ſꝫ
papiā et hug. ē ps ostii q̄ vtit̄ i q̄dā fo-

ramie ligneo vel lapideo per qđ ostiū
vͭtie qn̄ claudit̄ et apit̄. et aliqn̄ vocat̄
cardo ip̄3 foramē. ⁊ dr̄ a cardian gre-
ce ꝙ ē cor ltīe. qa sic cor hoīs r̄git cor
pꝰi motu ita lignū illđ r̄git ⁊ mou3 ia
nuā Quia g̊ opatōes hūane regūt̄ de
termiate ab istis vͭtutibꝰ f3 rectā rōnē
sicut ianua ꝑ suu3 cardinē. Vn̄ ab an
tiqs cardiales eas placuit appellari vl̄
forte meliꝰ dicūtur cardinales. q. car-
dialos. i. cordiales a cardian grece qđ
ē cor latine. Et dn̄r cardiales ad drn̄ti
am vͭtutū corpaliū sicut sūt robur ⁊ a-
gilitas corporis. Iste vͦo sūt ī corde id
est in aīa. ⁊ iō forsitā cardiales vel cor
diales ꝓmitꝰ dicebāt̄. Ex his p3 quare
sūt quattuor vͭtutes ꝑncipales. ⁊ q̄re di
cūt̄ cardiales. Est aūt vlteriꝰ aduerten
dū ꝙ iste q̄ttuor vͭtutes f3 plotinu3 et
macrobiū sup librū ꝑmū de sōno sci-
pionis q̄druplicit̄ variat̄. Sūt eī vͭtutes
exēplares vͭtutes purgati animi. vͭtu-
tes purgatorie et virtutes politice Iste
vͭtutes f3 ꝙ sūt ī deo q̄dāmō vocāt̄ ex-
ēplares vt dicāt̄ iusticia dei obseruatō
legis etne in admistratōne. fortitudo
potētia gubernādi tꝑantia ꝯformitas
volūtatis sue ad rectā ratione. prudē-
tia sapīa dei infinita. Sic ergo iste vͭtu-
tes secūdū ꝙ in deo ponūt̄ vocātur ex
emplares vͭtutes. qa diuine vͭtutes exē
plares debēt eē hūane vͭtutis. deū eni3
sicut sūmā regulā bonitatꝭ imitari de
bemus. Cōsiderādo istas virtutes ꝓ ut
ab hoībꝰ hr̄i pn̄t. sic differūt f3 gradus
perfectōis ⁊ īperfectiōis. Inueniūtur
in bonis in meliorībꝰ in optimis. In
boīs vocāt̄ politice: id est ciuiles quia
secundū eas homo aptus efficitur ad
beneviuēdū in communi ciuilitate.
In melioribus et perfectioribꝰ qui trā
scendūt primos tendūt quodāmō ad
diuinā similitudinem vt imitentur ⁊
effigient virtutes exemplares in deo
Vocantur iste virtutes purgatorie qa
purgant auiciis passionū ita ꝙ iste vir
tutes sunt in hominibꝰ qui habēt fre-
quētiam passionū ⁊ tamē eis dominā
tur virtuose. Et ideo dicūtur ī eis pur
gatorie. Sed in hominibus perfectissi
mis qui totaliter diuinis adherent di-
cuntur iste virtutes esse vͭtutes purga-
ti animi in quibus prudentia sola di-
uina intuetur. Tēperātia terrenas cu
piditates nescit. Fortitudo passiones
ignorat. Iusticia cum diuina lege per
petuo federe sociatur et sic sunt inval
de bonis. i. beatis. vel forte in quibus-
dam paucis electissimis in hac vita. et
specialiter fuerunt in christi hūanita
te et virgine gloriosa. His visis pat3
littera ꝙ sapiētia doc3 sobrietatem id
est tēperantiam. Prime Petri. quinto
Sobrii estote et vigilate. ⁊c̄. Docet eti
am prudentiam. Mathei decimo. E-
stote prudentes sicut serpentes et sim
plices sicut columbe. Docet etiam iu
sticiam et virtutem id est fortitudine3
quibus vtilius nihil est in vita homini
bus. Sed contra hoc videtur ꝙ vir-
tutes theologice sūt meliores ad pro
merendū vitam qa sine fide impossi
bile est placere deo. Ad hebre. xi. Et
si hō caritatē nō hēat nihil est. i. Corin
iii. dicēdū est ꝙ sub istis q̄ttuor cōpre-
hēdūt̄ vͭtutes theologice. s. fides sub
prudētia. spes sb̄ fortitudīe. caritas sb̄
iustīa. ⁊ sic vͭū ē ꝙ istis nihil ē vtiliꝰ ī vi
ta hoībꝰ B Hic pt̄ breuit̄ dubitari
An virtutes morales sint cōnexe sic
ꝙ nullus possit habere vnam nisi oēs
habeat. ⁊ videt̄ ꝙ nō. quia Augꝰ. dicit

ad Ihero. in q̄dā ep̄la in q̄ dicit̄. Non est diuina sniā qua dicit̄. q habet vnā habet oēs sed oīs vera sniā est diuina q̄a ſm Ambrosiū. Oē verū a quocūq̧ dicat̄ a spū scō est ergo nō est vera sententia. pp: v̄tutes morales generātur ex exercitio actuū v̄tutū. sicut p₃. ii. ethi. sed cōtingit aliquē exercere se in actib⁹ vni⁹ v̄tutis et nō in actib⁹ alterius. Sicut aliqs pōt se dare actibus lib̄alitatis licet nō det se actib⁹ cōtinētie sicut p₃. ḡ talis acq̄rit liberalitatē ꝛ tn̄ nō est cōtinēs. Ad oppositū est phi. vi. ethi. duob⁹ vltimis cap̄lis vbi ꝑbat ꝙ null⁹ pōt habere prudētiā nisi habeat oēs v̄tutes morales. Nec pōt qs habere v̄tutes morales nisi habeat prudētiā. Ad q̄stionē dicēdū. ꝙ v̄tus moralis pōt accipi dupliciť ꝑfecta ꝛ impfecta. Virt⁹ moralis īpfecta pōt haberi etiā si alia nō habeat̄. Perfecta aūt nō pōt. Virt⁹ impfecta vocat̄ iclinatio naturalis ad v̄tutē. Sicut aliq̄ naturaliter iclinātur ad castitatē. aliq̄ ad liberalitatē. Perfecta ū v̄tus est habit⁹ inclinās ad op⁹ bonū bn̄ agēdū. Hui⁹ cōnexionis rō apd̄ Aris. talis est quia null⁹ pōt eē prudēs nisi sit v̄tuos⁹ Virtus eni₃ moraliť facit eligere bn̄ ea q̄ sūt ad finē ꝛ bn̄ iudicare de fine. sic ꝑ oppositū malicia facit male sētire de fine. Vnicuiq̧ ei bonū apparet illud ad qd̄ dr̄ amic⁹ Et iō si nō habeat rectā estimationē de fine nūq̄ bn̄ eligit media qd̄ est op⁹ prudētie. Et corrupt⁹ habitus ꝑ viciosos act⁹ habet falsā estiationē de fine et ꝑ ꝯn̄s erronee eliget: Et iō prudētia q̄ est recta electio vl̄ recta rō agibiliū nō est in tali. Q d̄ āt virtus moralis nō possit eē sine prudētia sic ondit̄ Inclinatio in actū v̄tuti ē ab hītu v̄tuti. mō sicut iclinatio corpis si est nimia ꝛ nō fit ſm rectā rōe₃ corp⁹ īpingit in aliq̄d ꝛ ledit̄. ita iclinatio v̄tutis si est nimia nō fit ſm rectā rōe₃ Et ideo ad h̄ ꝙ opatio sit v̄tuosa requirit̄ nō solū habit⁹ iclinās s₃ prudētia dirigēs et moderās opationē. ꝛ iō v̄t⁹ moralis nō pōt eē sine prudētia. Ad p̄mū dicēdū. ꝙ intētio Aug⁹. est ꝙ illa sniā expsse nō docet̄ in sacra scriptura Ad scd₃ dicēdū ꝙ q assuefacit se in opib⁹ vni⁹ v̄tutis ꝛ nō oīm talis nō habebit prudētiā: nec acq̄ret aliquā v̄tutē moralē pfectā. Acq̄rit tn̄ vnū habitū iuxta materiā circa quā se exercet. s₃ ille habit⁹ nō hēbit rōe₃ v̄tutis ꝑfecte ꝑpt̄ defectū prudētie. Et iō ad h̄ ꝙ aliq̄ v̄tus acq̄rat̄ oportet ꝙ hō se habeat circa oīa q̄ in vsu vite veniūt. nō tn̄ oportet ꝙ sit̄ exerceat se in actibus oīm v̄tutū. sed req̄rit̄. ꝙ se habeat v̄tuose circa materiā alicui⁹ act⁹ v̄tutis Sūt tn̄ q̄dā v̄tutes cōueniētes hoī ſm statū eminētē sicut magnanimitas et magnificētia. Et istas virtutes acq̄ret homo exercēdo se in actib⁹ liberalitatis. sic ꝙ liberalitate habeat eas in potētia ꝑpinq̄. Si ei liberali superueniat abūdātia sūptuū ꝛ pecuniarū exercebit actus magnificētie de facili ꝑpter vsū liberalitatis in donationib⁹ mediocribus vsitatū.

LECTIO. CX.

e T si mltitudinē scie desiderat qs scit p̄terita. et de futuris estimat scit v̄sutias sermonū et dissolutiones argumētoꝝ signa monstrat scit anteq̄ fiant et euētus tēporū et seculoꝝ. Inter ea q̄bus homines singulariť extollūtur vnū est expientia in diuersis scientiis. A Quia enim omnis scientia est de numero bonorū honorabiliū ab omni scientia redditur psona quelibet honore digna. Cui⁹ ratio

est quia honor ē pmiū v̄tutis. Virtus autē rei mēsurat̄ in hoc ꝙ pōt attingē ad illud ad quod naturaliter est ordia tū quia in eo consistit eius perfectio. Modo omis homo naturaliter scire desiderat et sciētia est hominis perfectio naturalis et ideo omis sciētia reddit omnē personā honore dignam Postq̄ ergo salomon sex prerogatias de sapiētia sponsa sua retulit videlicet generositatē propagationis. celebritatem bone opinionis. curialitatē educationis opulētiam in diuitiis et expientiam in artificiis. sincerū moderamen in moralibus In hac parte subiūgit septimam p̄rogatiuā videlicet verum examen in scientialibus. Et qui a scie secātur quemadmodū et res de quibus sunt. iii. de anima. Res vero diuiditur in signum et signatum. ido omnis doctrina vel ē rerū vel signorū Sicut dicit aug⁹. i. de doctrina christiana. c. vi. Scientie vero que sūt de signis vocant̄ sciētie sermotionales Scientie que sunt de rebus vocant̄ scientie reales. Et ideo q̄a oīs scia sub altero istorum generū continetur. Ideo ad cōmendationem scientie introducit salomon in hac parte eā habē noticiā tam sciētiarum naturaliū q̄ etiā sermotionaliū. Et dicit sic. Et si multitudinē scie diligit quis scit ꝛc̄ Si ꝓ q̄a q̄a homo naturaliter desiderat multitudinē sciētie: quasi diceret. non soluꝫ ipsa adornata est virtutib⁹ moralibus videlꝫ iusticia. prudētia. fortitudīe: et tp̄ātia. imo etiā dotata v̄tutib⁹ itellectualib⁹ vt hēat n̄ solū sciaꝫ sꝫ ml'titudinē scie. q̄a vero multitudo scie ē scd̄m multitudinē scibiliū. Sūt autem ī naturalib⁹ q̄dā p̄terita quedā futura quedam que eueniunt raro et q̄dam que frequēter Itē in sermocionalibus scientiis. quedā sunt plana et facilia ad intelligendū et quedā obscura et pplexa et apta ad decipiendū De oīb⁹ istis dicit sapiētiā eē sufficienter instructā. quia scit preterita et de futuris estiat ꝛc̄. Quia enim disciplinati est intellectū certiorē īquirere secūdū vnūquodq̄ gen⁹ q̄tū natura rei pmittit sicut dicitur. i. Ethicorū. Ideo fatuum esꝫ tātā certitudinē exigere de futuris q̄taꝫ habere possum⁹ de preteritis: cū futura annexa sint contingētib⁹: preterita v̄o necessitati sint subiecta: et ideo signāter distinguēdo dicit. Scit p̄terita ꝛ de futuris estimat. i. opinatur vel coniecturat. Scit etiam versutias sermonū. i. occultos et enigmaticos modos loquendi Vel versutie sermonū dicūtur perplexe forme arguēdi in quib⁹ patet redargutio saltem apparēs q̄cū ꝙ partē homo elegerit. sicut in insolubilibus. Scit etiam dissolutiones argumentorū que videtur apud simplicem solui non posse. Alia littera habꝫ dispositiones argumentorū id ē debitas formas arguendi sillogistice. ꝛ enthimematice: exemplariter. et inductiue et huiusmōi dispōnes de quib⁹ in libro priorū tractatur. Scit nō solum ista: imo in naturalib⁹ scit signa et mōstra Signa dn̄r aliqui effect⁹ naturales in celo vel in aere qui euent⁹ futuros designāt circa statū humanū. sicut patet de Cometa que significat mortem principis et bella futura. sicut pꝫ i. metheororū ꝛ lōga expiētia ē expertum. Monstra vero dicuntur que fiūt contra consuetū cursū et contra intentionem nature. Sicut quādo hō nascitur cū sex digitis vel cū duob⁹ capitib⁹ et huiusmōi. Et vocāt̄ mōstra q̄ coīt ali-

quid dissuetū demōstrāt eē futurꝝ. vñ oē monstrū ē signū ȝ nō eꝯ. large loquendo de signo ꝗuis stricte loquēdo posset dici illd signū qd raro. tamē se cūdū naturā accidit. sicut ē cometa vel eclipsis solis. Mōstrū qa raro euenit et ꝯ naturam. Sicut si aliqs ex media pte eēt hō ex reliqua bos vel eꝯ Scit e uēt⁹ tpm et seclorūȝ. i. scire facit. qa si cut supi⁹ dictū fuit aicos dei ⁊ pphetas cōstituit a Nota ꝙ inter multa q̄ scire nos ꝯuenit triū ē nobis scīa necessaria videlicȝ flagitiorꝝ q̄ ppetraui⁹ beneficiorū que reportauim⁹. et suppliciorꝝ que nos meruim⁹. Prima ergo sciētia circa quā debem⁹ esse curiosi est noticia nostrorū flagitiorū vt illa discutiam⁹ vt nosipos parui pēdamus et nō supbiam⁹. Et argumētū demōstratiȝ ad cāndū istā sciaȝ affert nobis cōscia nostra murmurans et lesa quo dāmō de malicia factorꝝ nrōꝝ vñ signāt̄ dicit̄ Ihere. ii. Arguet te malicia tua et auersio tua increpabit te. Scito et vide qa malū et amarū est dereliqsse te dūȝ tuū. Sed defectū huius scientie multi hn̄t qui ī reb⁹ mūdanis et in defectib⁹ aliorū percipiētis sūt prudētes ⁊ circa seipos negligētes. sicut oculus vidȝ oīa pret se. Cōtra quales bernard⁹ ī pncipio meditationū suarū dicit. Multi mlta sciūt et seipos nesciūt alios inspiciūt ⁊ seipos deserūt. Ei iō signāter dicit̄. i. Tess. iiii. Sciat vnusqsꝙ vas suū. i. corp⁹ suū possidere vel cōsciam suā possidē in scificatione ⁊ honore. Scda scia circa quā dēm⁹ esse curiosi ē noticia bn̄ficiorꝝ q̄ reportauī⁹. Int̄ q̄ pcipuū ē redēptio. quā recepim⁹ per passionē xpi. ī q̄ xps fecit nobis vnū argumentū demōstratim sue maxīe dilcōis. qn̄ pro nobis mori voluit in ligno crucis Tria āt reqrūt̄ ad demōstrationē. Sicut docȝ phūs prio posteriorꝝ. Subiectū passio et diffinitio que sit mediū ad cōcludēdū ppriā passionē de subiecto Subiectū hui⁹ demōstratiōis fuit fili⁹ dei qa lȝ essȝ eql̄ patri secūdū deitatē mltiplr tn̄ p nob̄ seipsū exinaniuit et subiecit fact⁹ obe diēs vsqꝫ ad mortē. i. ad Cori. xv. Filius erat subiect⁹ ei q sibi subiecit omīa Passio ꝯclusa ex hoc subictō fuit passio mortis christi. Ad heb̄. ii Videm⁹ iesū propter passionē mortꝭ coronatū Mediū ad cōcludēdū hāc passionē de hoc subiecto fuit diffio subiecti idest ꝑordiatio filii dei q tradidit seipȝ pro nob̄. vna cū patre ⁊ spū sctō. Lu. xxii. Fili⁹ qdē homis sicut diffitū est vadit Hec fuit demōstratō fcā p nobis in figura crucis causans in nobis tam suauē ꝯsciaȝ vt in ꝑpatōe isti⁹ alia scīa cōtēnat̄. Vñ paul⁹ scribit. i. Cori. ii. Nō eī iudicaui me scire aliqd int̄ vos nisi xpȝ iesū et hūc crucifixū Tertia sciētia circa quā curiosi eē debem⁹ est noticia suppliciorū q̄ meruim⁹. ⁊ hāc habebim⁹ p demōstrationē penarū īfernaliū que sūt diuersis sctis prib⁹ reuelate. Et ī duob⁹ vsib⁹ tāgūt̄ sitis ⁊ esuries. frig⁹ ignis fetor et horror. Tenebre desperāt victi v mesqꝫ rodētes. ⁊ đ ista scia dr̄ in ps. Couertāt̄ pctōres ī ifernū oēs gētes que obliuiscūt̄ deū. ⁊ cito p⁹. Sciāt gētes qm̄ hoies sūt mortales videlȝ et puniendi si delinqūit. Sȝ qa tactū ē ꝙ xps fecit nobis vnū argumētū demōstratiȝ in ligno crucis. B Est notādū ꝙ xps hoib⁹ ꝑplex efficit argumētū viȝ argumētū q̄ ei socialit̄ vniūt̄. et argumētū q̄ p eū finaliter puniūt̄. et argumētū q̄ per eū spūalit̄ muniūt̄. Primū fecit in sua bn̄dicta ī carnatione. scdm ī sua quotidiana cōuersatiōe. tertiū faciet in finalis iudi

cũi declaratione. Et initũť ista tria ar-
gumẽta trib⁹ regulis phicis satis notis
Quarũ pͥma talᷓ est. Medio exñte lᵒ a
liqd nccẽ ẽ extrema ꝯiũgi. Scđa Ma-
iori exñte de necessario et minori de
inesse seqͭ cõclᵒ vᷓa de necessario Ter
tia si affirmatio ẽ cã affirmatõis ⁊ ne
gatõ erit cã negatõis ⁊ tȝ ĩ cauſ pmiſſȝ
Primũ ergo argumentuȝ factum fu-
it in bene dicta incarnatione cui⁹ ꝯclõ
erat ꝙ necesse fuit eẽ pacẽ et ꝯcordiaȝ
intͣ deũ et hoĩeȝ. de⁹ fuit maior extrẽi
tas et hõ mĩor. Iste vᵒ extremitates v
nite fuerũt ĩ quodã medio qđ vere fu
it hoc aliqd videlȝ ĩ filio qñ naturã hu
manã ĩ suã pſõalitatẽ assũpsit. vt eadẽ
persõa. idẽ singlᷓre. idẽ lᵒ aliqd fieret
de⁹ ⁊ hõ. et hĩto tali medio necessario
fuit pax. Ioh. xx. Veñt iesus ⁊ stetit ĩ
medio et dicit eis pax vobis. Istud ar-
gumẽtũ fuit tãte difficultatꝭ ꝙ nihil p̄
ter deũ potuit istas extremitates vni-
re Iob. ix. Nõ ẽ q vtrũqȝ valeat argue-
re et ponẽ manũ in ãbob⁹. Et exponi
tur de deo et hoĩe fȝ glo. Sed sicut dici
tur gñ. xxxi. Respexit de⁹ et arguit.
Scđȝ argumẽtũ fecit xp̄s ĩ sua ꝯuersa
tõe ⁊ vult ꝙ nos idẽ faciam⁹. Hui⁹ ar-
gumẽti cõclᵒ ẽ de necessitate Oĩs per
seuerãť bñ viuẽs erit btũs. Istã ꝯclᵒẽȝ
q̄ ẽ de nccᵒ vult ꝙ ꝯcludã⁹ p istã r̄gulã
Maiori de nccᵒ et mĩori de ĩesse. ⁊c̄.
Vite eĩ meritorie ps ẽ duplex. videlȝ
cõtẽplatĩa et actĩa. Cõtẽplatĩa ẽ maior
et actiua ẽ mĩor scđm sctõs. Cõtẽpla-
tĩa est de nccᵒ qa eťna. ĩchoať eĩ ĩ hac
vita ⁊ ꝯtinuať vlteri⁹ ĩ futura. Actĩa ẽ
de ĩeẽ qa nõ pertinet nisi ad vitã tpalẽ
⁊ corporalẽ q̄ nũc instat. gͦ si maior ps
vite nr̄e fuerit data cõtẽplatõi. et mi-
nor ps vite nr̄e fuerit data actioni vti-
li circa pximos. seqͭ ꝯclᵒ nccĩa ĩvitaȝ
eťnã. Istã siĺitudinẽ qua cõtẽplatĩa est
de necessario et vita actĩa ẽ de ĩneẽ ha
bem⁹ a saluatore. Lu. x. vbi de hac vi
ta duplici sub figura duarũ sororũ lo
qͭ volẽs per mariã vitã figurare cõtẽ-
platĩaȝ ⁊ p marthã vitã actiuã. loq̄ns eĩ
de martha dicit sic. Martha martha.
sollicita es et turbaris erga plurima
Ecce qa ẽ de inesse. Sed certe de cõtẽ-
platĩa subiũgit. Porro vnũ ẽ nccĩũ. ec
ce ꝙ contemplatiua est de necessario
bñ sequitur. Maria optimã partẽ ele
git que nõ auferet ab ea Istđ argumẽ
tũ tetigit ꝓpheta qñ dicit. abacuck. ii.
Cõtẽpla borvt videam quid dicať mi-
hi et quid respondeã ad argumẽtũ
Tertiũ argumẽtũ faciet christus ĩ fi-
nalis iudicii declaratõe. Cõclusio erit
ista. Null⁹ malus finaliter erit beatus
Et cõcludeť per istã regulã. Si affirã-
tio est cã affirmationis. ⁊ negatio erit
cã negatĩõis. Sicut enim dicitur Ma-
thei. xxv. Christus in iudicio sic argu
et q̊ ad bonos. Esuriui et dedistis mi-
hi manducare. Sitiui et dedistis mihi
bibere. hospes erã et collegistis me et
sic de aliis. Et certe ex istis affirmatõ
nib⁹ seqͭ ista cõclusio affirmatĩa Veñ
te bñdicti p. m. ⁊c̄ Et qa iste affirmati
ones sũt cãe p̄cise p̄dctẽ affirãtõis. ido
oppoĩte negatões erũt cãe oppoĩte ne-
gatõis. vñ stati subiunget ꝯ malos sic.
Esu. ⁊ ñ d. m. mã. si. ⁊ ñ d. m. b. hospes
erã. ⁊c̄ gͦ ꝯcludȝ. Discedite a me male
dicti ĩ ignẽ eťnũ. q ⁊c̄. Et isto tribłi ar
gumẽto loqͭ ꝓpheta. ysa. ii. Iudicabit
gẽtes ⁊ arguet pplᷓs multos. Et ipemȝ
xp̄s Eze. xxv. Faciã in eis vltões ma-
gnas arguẽs ĩ furore. ⁊ ideo dicit p̄s.
Dñe ne ĩ fu. tuo ar. me. ne. ĩ ira. tu ⁊c̄

LECTIO. CXI.

p Roposui ergo hãc adducere mi hi ad cõuiuẽdũ sciens q̃m̃ mecũ cõicabit de bonis ⁊ erit allocutio cogi tationis⁊ tedii mei Hec est scđa ps pn cipalis hu⁹ ca. in q̃ Salomõ ꝓsequẽdo pabolicã fictiões de nuptiis ꝯtrahẽdis cũ sapia spõsa sua Postq̃ oñdit ipa͡ȝ pu ellã fore amabilẽ⁊ gratiosã. Hic ostẽ dit dotẽ cũ ea recipiẽdã fore valde de siderabilẽ ⁊ p̃ciosã hoc ei est vnũ qđ a viris nubẽtib⁹ p̃cipue põderaᷓ. Et cir ca istud tria facit. Primo ei circa istas spiritales nuptias enarrat sue intẽtio nis volũtatẽ. Secundo sue intentionis vtilitatem. Tertio sue intẽtiõis opo sitatẽ. Multi eñi hñt bonã itẽtionẽ ȝ nõ sũt oposi ad ꝑducẽdũ eã ad effectũ sed segnes poti⁹ ⁊ desidiosi Scđa ps ibi. sciẽs q̃m̃ mecũ cõicabit. et t'tia ibi. hec cogitãs apud me. Quãtũ ad p̃mũ ꝯcludit ex p̃cedẽtib⁹ ita dicẽs ꝙ sapia est amabilis⁊ gratiosa ꝓpt' septẽ p̃ro gatiuas de ea expositas. A Pro posui g̃ hãc adducere mihi ad cõuiuẽ dum. nec mirũ. Nihil est eñi tã ꝓpriũ amicorũ sicut cõuiuere ẜm Aris. viii. Ethi. et si in oĩ specie amicicie hoc est verũ maxĩe tñ in illa amicicia q̃ est vl' eẽ debet int' virũ et vxorẽ q adinuice͡ȝ ex ip̃o iure m̃rimonii cohabitare te neᷓt. Alia lr̃a habet ad ꝯuiuãdũ. Vñ glo. Istã exponẽs de sapia. icreata di cit sic. Popul⁹ dei cõiõnẽ sapie. i. xp̄i se hr̃e gaudet et in ãplexu ei⁹ delectaᷓ q ait. Si qs mihi apuerit itrabo ad illũ ⁊ cenabo cũ illo⁊ ille mecũ. Apoc. 3. Est g̃ sensus si exponaᷓ de sapia creata q̃ est donũ ꝓposui hãc adducere mihi ad ꝯuiuãdũ q̃si diceret vt faciã ei ꝯuiuiũ vt iuicẽ epulemur Solẽt eñi et in nu ptiis spõs⁹ ⁊ spõsa iuicẽ epulari Mat. xxii. Ecce prãdiũ meũ paraui. Tauri mei⁊ altilia occisa⁊ oĩa pata sũt veni te ad nuptias. sic g̃ pat͡ȝ intẽtionis sue volũtas. scđo subiũgiᷓ eiusdẽ intẽtõis vtilitas q̃ est valde m̃ltiplex. Nã q põt sibi sapia͡ȝ copulare vtilitates siue fru ctus ⁊ excellẽtias octo dotis noĩe ꝯseq̃ tur vi͡ȝ cõicationẽ bonorũ. alleuiatio nẽ tedioꝝ. In popl'is venerationẽ. In iudiciis discretionẽ. Int' nobiles ma iestatẽ. p⁹ hãc vitã imortalitatẽ. digni tatem regimis in p̃sidẽtia. Iocũditatẽ solamis in cõscia. Et ẜm istas octo ex cellẽtias hẽt lr̃a ista octo ptes. scđa ibi et erit allocutio. Tertia ibi habebo ꝑ hanc claritatẽ. Quarta ibi. Iuuenis ⁊ acut⁹ iueniar. Quita ibi. ⁊ in ꝯspectu potẽtũ. Sexta ibi. p̄terea habebo. Se ptia ibi. disponã pplos⁊ natões. Octa ua ibi. Intrãs in domũ meã. Dicit er go sic Ideo ꝓposui mihi sapia͡ȝ copula re sciẽs me cũ ea p̃ciosa mũera recep turũ in dotẽ. Scio ei in p̃mis q̃m̃ me cũ cõicabit in bonis. ꝟ etiã iustũ est vt viro⁊ vxori oĩa sint cõia cũ sint duo in carne vna. Geñ. ii. Et bñ dicit absolu te de bonis nõ dicit de p̃diis vel reddi tib⁹ vl' maneriis vl' thesauris q̃ oĩa trã sitoria sũt⁊ caduca S͡ȝ de v'e bonis v' tu tib⁹⁊ gratiis⁊ p̃miis p̄hẽniᷓ pmasuris Lu. xi. Si vos cũ sitis mali nostis bõa data dare filiis vr̃is, q̃to magis pr̄ vr̄ celestis dabit sp̄m̃ bonũ petẽtibus se ⁊ Exo. xxxiii. Ego oñdã tibi oẽ bonu͡ȝ. Aug⁹. ii. l. de libero arbitrio. ca. xxxi. Virtutes qb⁹ recte viuiᷓ magna bõa sũt. Spẽs aũt q̃rũlibet corpoꝝ sine qb⁹ recte viuiᷓ minima bona sũt. Potẽtie v'o aĩe sñ qb⁹ recte viui nõ põt media bona sũt v'tutib⁹ nẽo male vtiᷓ. Cete ris aũt bonis. i. mediis ⁊ mimis nõ so lũ bñ ȝ etiã male q̃s ꝑ vti põt Non ita ꝯtigit de q̃busdã vxorib⁹ ad viros suos

Sūt enī nōnulle q̄ dolores ꝛ tedia cōi-
cāt viris suis ꝛ bona si q̄ sint sibi ꝛ adul
teris suis separāt ꝛ reseruāt. Verba ū
amara ꝛ cōuicia ꝛ īproperia cōicāt viris
suis. Ecci. xxvi. In mlıere zelotipa. fla
gellū lingue oib⁹ cōicans. ꝓuer. xxx.
Talis est via mlieris adultere que co-
medit ꝛ tergēs os suū dicit. nō sū opa
ta malū. Vñ male vxores nō cōicant
de bōis viris suis ſꝫ magis subtrahūt
et approprıāt sibiipis. in vita piter ꝛ in
morte. Vñ narraꝭ de quodā simplici
q moritur⁹ cōdidit testamētū et inter
alia dixit vxori sue ꝙ vēderet vnū bo
uē ꝛ daret ꝓ aīa sua. Mulier viro mor
tuo accepit cattā et bouē: et ducit eas
ad forū. Cū venisset qdā volēs emere
bouē. Ipa rn̄dit. Null⁹ inqt bouē emet
nisi velit emē cattā. Alius rn̄dit ꝙ li-
bēter emeret bouē. ſꝫ de catta sua nō
curauit. Illa asseruit sicut pri⁹. ꝙ nul-
lo mō vēderet nisi cōiūctī. Cui ille et
quō inqt habebo ambas Cattā inqt tu
emes ꝓ vna marcha qa est mihi p̄cio-
sa. Sꝫ bouē habebis ꝓ obolo. Recepta
pecunie p̄ciū catte sibi retinuit et obo
lū quē ꝓ boue acceperat dedit ꝓ aīa vi
ri sui. Nō sic vxor grata que est satis
rara. Sꝫ de bonis cōicabit viro tā invi-
ta q̄ in morte. Ad heb. xiii. Bn̄ficēcie
et cōionis nolite obliuisci talib⁹ enim
hostiis ꝓmereꝭ de⁹. Primū ḡ emoli-
mētū ꝙ salomō de sapia cōsequiꝭ est
ꝙ habebit cōicationē bonoꝝ. Scd̄ꝫ est
ꝙ habebit per eā alleuiationē tedioꝝ
Et quātū ad h̄ subiūgit. Erit inqt allo
cutio cogitatiōis mee et tedii mei. al-
locutio. id est alleuiatio vel cōsolatio.
Magnū enī solatiū est hoī hr̄e cui re
uelet occulta tedia cordis sui: et cogi-
tationū suaꝝ Vñ Sen̄. in ep̄la. ii. Oēs
curas cū amico et oēs cogitatōes tuas
misce. fidelē si putaueris facies. Ista
allocutiōe carebūt mali in iudicio. si-
cut dictū est. c. iii. qa non habebūt spē
nec in die agnitōis allocutionē. Circa
istā lr̄aꝫ ꝓposui ergo hāc adducere mi
hi ad ꝯuiuēdū. Et est aduertēdū ꝙ sūt
cōuiuia quatuor ad quorū tria homo
curialiꝭ iuitaꝭ. et q̄rtū a deo sp̄ualiter
ab hoīe vēdicaꝭ. B Inuitant enī
hoīes ad cōuiuiū diabol⁹ mūd⁹ et de⁹.
Diabol⁹ tria ꝓponit fercula. pdices in
iusticie venatōes iracūdie et pauones
supbie. Regū. xiii. Fecit absalon cōui
uiū quasi cōuiuiū regis. Absalō inter
pretaꝭ p̄ris mei amaricatio. et figu-
rat diabolū q q̄tuꝫ in eo est patrē suū
amaricare nitiꝭ per pctm̄. Iste facit cō
uiuiū quasi cōuiuiū regis ꝓpꝭ nobilita
tem ferculoꝝ et societatē inuitatoꝝ.
Iob. xli. Ipse est rex sup vniuersos fi
lios supbie. Sꝫ ad istd̄ cōuiuiū nō de-
bet hō accedere: qa nō fit causa affecti
onis: ſꝫ causa pditiōis. Vñ absalō il-
lud grāde cōuiuiū fecit vt in eo posset
occidere amō frēꝫ suū. Sic diabol⁹ ad
cōuiuiū nos iuitat: vt per pctm̄ intoxi
catos occidat q frēs sum⁹ q̄dāmō āge-
lorū In cu⁹ figura Iob. p̄. Filii Iob dū
cōuiuarētur in domo frīs sui p̄moge
niti repēte vētus vehemēs irruit a re-
gione deserti et cōcussis āgulis dom⁹
oēs oppssit. iste dat pdices iiuste. Per-
dix fm naturales qn̄ oua ꝓpria pdide
rit furatur aliena oua. vt ouoꝝ suorū
nūerū restauret. ita mali dn̄i cū bona
sua pdiderūt per iutiles cōsūptiōes:
bona paupeꝝ auferūt p iiustas extor
siones Et ideo diabol⁹ in p̄mo suo fer
culo pdices apponit fraudulētie: quia
oēs quos pascit docet dolos iiusticie.
Docet etiā venatiōes iracūdie. Vult
eī ꝙ fr̄ frēꝫ suū veneꝭ in mortē. sicut

i illo cōuiuio patuit Michee.vii Vir fratrē suū venabit᷑ vsq̧ ad mortē. Dat etiā pauones sup̄bie. Sicut eni᷑ refert Aug.xxi. de ci. dei c.ii. Caro pauonis bñ cocta iterꝫ deuenit cruda. sicut ip̄e est expt᷒ post āni spaciū iā trāsactum Sic moralit᷑ sup̄bia q̄tūcūq̧ vincat᷑ sē per recrudescit ꝛ recrescit. qa de bonis opib᷒ nascit᷑ Vnde Aug. de natura ꝛ gr̄a. Cetera vicia in male fctis valent. Sup̄bia etiā in rectis factis est cauēda Scdm cōuiuiū facit mūdus ꝛ apponit tria fercula: delitias: diuitias: ꝛ honores. Et istd cōuiuiū est p̄iculosū. quia delicie īfecte sūt venēo mortifero qa venenū aspidū īsanabile admiscet᷑ cū deliciis. qđ venenū moralit᷑ reddit homines obaudiētes ꝛ īduratos ad vocē incautis sapiēter. i. p̄dicātes v̄bū dei. Diuitie nō sūt aīe san᷒ cibus. Vñ cōuiuiū mūdi nō valet. Si aliq̄s sciret cōuiuiū p̄curatū vel p̄missū de talib᷒ cibariis: que comesta homo reiiceret stati in exitu suo a conuiuio. nullo mō ibi q̄cq̄ gustaret Tale est cōuiuiū mūdi q̄ tū ad fm ferculū Iob.xx. Diuitias q̄s deuorauit euomet et de vētre illi᷒ extrahet illas de᷒. Ferculū ū honoris est inflatiuū qđ dirūpit comedētes p̄ sup̄biā et vanē gl̄iaꝫ seu inanāꝛ iactantiā sermonū. Vñ dicit ille pōposus eliu Iob.xxxii. Plen᷒ sū fmōib᷒ et coartat me sp̄ūs vteri mei. Vēter me᷒ q̄si mustū absq̧ spiracl'o qđ lagūculas nonas dirūpit. Et iō de isto ꝯuiuio bñ dicit᷑. Eccs̄.vii. Meli᷒ est ire ad domū luct᷒ q̄ ad domū cōuiuii. Tertiū cōuiuiū facit xp̄s de seip̄o: in q̄ sūt tria fercl'a delicata. s. Caro mūdissima aīa scāꝛ deitas īfinita. Heste. p̄. Assuer᷒ fecit grādeꝯuiuiū cūctis p̄ncipib᷒ ꝛ pueris suis ꝛc̄. Hoc ꝯuiuiū vocat᷑ cena mag. Lu. xiiii. Hō q̄dā fecit cenā magnā ꝛ vocauit ml'tos. Sꝫ q̄rtū ꝯuiuiū exigit de us ab hoīe. Sicut eni᷑ dicit Greg. xxxi mora. Dei refectio est ꝯuersio p̄ctoꝝ. Tria fercula sūt. ꝯtritio. cōfessio. ꝛ satisfactio. Vñ de Matheo publicano dr̄ Lu.v. Fecit cōuiuiū magnū leui i domo sua. Vel tria fercula in ꝯuiuio xp̄iani q̄b᷒ xp̄s pascit᷑ sūt cōtritio peccatorū. In q̄ debet eē mortificatio carnis. Thobie.vii. Precepit Raguel arietē occidi ꝛ parari cōuiuiū. Supportatio p̄ximoꝝ. Lu.xiiii. Cū facis cōuiuiū voca paupes debiles ꝛ claudos. Et cōtēplatio dñoꝝ cū securitate ea cōsequēdi p̄uer.xv. Secura mens q̄si iuge conuiuiū. Istā ymaginationē cōplē n̄ potui p̄uētus tp̄is breuitate sꝫ est melius alias cogitanda.

LECTIO.CXII.

h Abebo propter hāc claritatē ad turbas. et honorē apđ seniores. Iuuenis ꝛ acutus inueniar in iudicio ꝛ in cōspectu potētiū admirabilis ero ꝛ facies p̄ncipū mirabūt᷑ me. Tacētem me sustinebūt. ꝛ loquētē me respiciēt et fmocinātē me plura man᷒ori suo imponēt Postq̄ Salomō enūerauit duas p̄tes dotis sp̄ūalis q̄s de octo dotibus cū sap̄ia sua recepit. In ista littera subiūgit tres alias. Habet ei per eā in pp̄lis veneratōeꝫ. In iudiciis discretionē. Inter nobiles ammirationē. Et fm ista tria lr̄a diuidit᷑ in tres partes. Nā p̄mo oñdit q̧ sap̄ia cōfert venerationē in pp̄lis Popul᷒ aūt est fm Aug. xix. de ci. dei. c.xxi. Cet᷒ ml'titudis pari iuris cōsensu ꝛ vtilitatis cōione sociatus. Vñ vbi est pp̄ls ibi est societas ordinata ml'toꝝ q̄ꝝ aliq̄ sūt digniores ꝛ honorabiles ꝛ aliq̄ sūt minores A Maiores vocat hic seniores

Minores aũt vocat turbas. Apud vtrosq̧ aũt fit sapiẽs honorabilis sed diuersimode qa a vulgo recipit famã Et apud seniores recipit honores. Fama eni ſm ysid. v. Ethi. dicit a phãdo id est a loquẽdo qa loquẽdo puagatur Vulg⁹ ãt mlťũ loquit. Et ideo fama hoĩs pervulg⁹ maxĩe publicat Quãtũ aũt ad ista duo que veneratione conferũt videlicȝ famã ⁊ honorẽ dicit sic. Habebo per hãc id est sapiaȝ. claritatẽ id est bonã famã ad turbas et honorẽ apd seniores. Ad turbas. i. ad mĩores et vulgares homĩes que ideo vocãtur turbe. qa minus ordinate sũt in educationib⁹ ⁊ morib⁹ q̃ sũt nobiles. Sicut eñi dicit Aug. libro locutionũ Turba est mlťitudo ĩordinata Vñ turba a turbatiõe dr ſm Papiã. In signũ autẽ ꝙ sapia pstat famã ⁊ ꝙ fama volitat faciliter ore vulgi. Figura fame. apud poetas fuit qdã alat⁹ qui pegasus dicebatur. Iste nat⁹ fuit de sanguĩe gorgonis q timor vel ťror interptat. Quia initiũ sapie timor dñi. Iste equ⁹ pede suo pcussit ťrã ⁊ erupit fõs musaꝝ De quo Persi⁹ in capite satyraꝝ. Nec fõte labra ꝓlui caballino. Quia occasione fame mlťe de fõte sapie bibere cupierũt ppť famã ei ꝯqrẽdã mlťi studiis ⁊ reb⁹ bellicis se dederũt. h est g p mũ emolimẽtũ positũ in ista lectiõe. ꝙ sapia ꝯtulit salomoni ꝙ viȝ habuit p eã venerationẽ in pplis. Sȝ ꝯputatis pmis duob⁹ emolimẽtis istud est tertium Quartũ emolimẽtũ cõfert sapiẽtia viȝ discretionẽ in iudiciis. Et q̃tũ ad hoc dicit sic. Iuuenis ⁊ acut⁹ iueniar ĩ iudiciis. Iuuenis. i. fortꝰ p. Ioh. ii. Scribo vob̃ iuuenes qm̃ fortes estis et verbũ dei manet in vobis ⁊ vicistis malignũ. Et acut⁹ id est subtilis in iudicio discernẽdo noxiũ ab insõte. Istd acumẽ iudicii dedit sapiẽtia danieli. Dañ. xiii. Reuertimĩ ad iudiciũ quia falsũ testioniũ tulerũt cõtra eã Istd ei acumẽ iudicii ⁊c. Salomõ a sapia pcepit. iii. Re. iii. Audiuit itaq̧ oĩs israel iudiciũ ꝙ iudicasset rex ⁊ timuerũt regẽ: vidẽtes sapiaȝ dei eẽ i eo ad faciẽdũ iudiciũ. Quitũ emolimẽtũ qd hõ per sapiaȝ cõsequit ẽ qd cõfert hoĩ inť nobiles admiratõeȝ Nobiles pricipes et potẽtes maxĩe idigẽt ꝯsilio sapiẽtũ Vñ ppť sapiaȝ paupes etiã regũ fiũt ductores ⁊ hoc est qd dicit. in cõspectu potẽtũ admirabilis ero. Et põt ista liťtera specialiť exponi de xp̃o in q̃ mãsit psoaliť sapia increata de q̃ dic. Lu. iiii. Oẽs illi dabãt testioniũ ⁊ mirabãt in v̓bis grẽ q̃ ꝓcedebãt de ore ipi⁹. Et facies pncipũ mirabat eũ. ysa. lii. Super ipȝ ꝯtinebũt reges os suũ. Tria ãt dãt potẽtes sapiẽtib⁹ rõe doctneviȝ expectationẽ cũ reuerẽtia. Cõsideratõeȝ cũ diligẽtia. ⁊ auscultationẽ cũ patia. ⁊ iõ q̃tũ ad ista tria subiũgit Tacẽtẽ me sustinebũt. i. expectabũt. Iob. xxix. expectabãt me sic pluuiã ⁊ os suũ apiebãt q̃si ad ymbrẽ serotinũ. Ecce expectatio cũ reuerẽtia q̃tũ ad pmũ. et loquentẽ me respiciẽt sicut hoĩes intẽti ad v̓ba alicui⁹ respiciũt eũ i faciẽ. iob xxix. itẽti tacebũt ad ꝯsiliũ meũ: ecce ꝯsideratio cũ diligẽtia. et ſmocionãte me plura: manus ori suo iponẽt quia nõ valebũt resistere sapie et spũi q loqtur. Actuũ. vii. ecce auscultatio cuȝ patiẽtia. Quo ad tertiũ. iob. xxix. Videbãt me iuuenes ⁊ abscõdebãt ⁊ senes assurgẽtes stabãt pricipes cessabãt loq et digitũ supponebant ori suo. Iuuenis acutus iueniar in iudicio. Notandũ est ꝙ iuuenibus sunt tria pcaueda

tria sūt imponēda. et sūt tria p̄dicēda.
Precauere eni debent sōnū torpentis
ociositatis. viscū inficiētis societatis.
et estū presumētis tumiditatis Prio p̄
cauere debēt sōnū torpētis ociositatis
Sicut docet Plini⁹ Accipiter pullos su
os cū apti fuerint advolādū extra ni-
dū proiicit ⁊ verberat eos alis cauēsq̃
ne in etate tenera pīguescant ne mar
cescāt ocio ⁊ soluāť deliciis. sic ꝯuenit
oīo circa iuuenes ordiari. Prīo extra
nidū ꝓp̄e volūtatis eiiciantur de erro
rib⁹ castigētur et ad capiēdū p̄dā suam
stati assuescāt. si clerici debēt esse pre-
da eoꝝ ē ītelligētia scripturaꝝ ⁊ cōpel
lantur ad libros. Si milites p̄da eoꝝ ē
strēnuitas et victoria pugnaꝝ. exerce
anť ī bellis. Si mercatores p̄da eoꝝ ē
lucrū exerceāť in nūdis. Sic oīo ꝙ nl̄
lus vacet ocio. Sed possꝫ qlibꝫ dicē cū
p̄s. Pauper sū ego et in laborib⁹ a iu-
uētute mea. Sꝫ sicut dr̄ in li. de natuꝛ
rerū. Pullus asini q̄to senior tāto tur
pior. Et de capris dicit Arꝛ. v. de anīa
libus ꝙ fet⁹ q prīo generatur ē meli-
or et fortior. et fetus qui postea gn̄ať
ē peior. Tales eni moraliter inť iuue
nes inueniūť q in ꝑncipio sūt deuoti
virtuosi et boni. Sꝫ q̄to magis adole-
scūt tāto magis viciis se immiscent et
fiūt turpiores. Tales sūt scolares de-
uoti dūmodo sūt pauperes ⁊ iuuenes
aridissimi et superbi dū diuites eē ce-
perint de patrimoīo crucifixi Secū
do p̄caue debēt viscū infectīe societatꝭ
Sic ei pueri de facili īficiūť lepra cor
pali. ita facillie īuiscāť familiaritati-
b⁹ viciosis ⁊ p̄cipue cū mlr̄ierib⁹ q̄ꝝ blā
dicie etiā fortes aut emolliūt āt ener
uāt puer. vii De fenestra dō⁹ mee ꝑspe
xi iuuenē Et īfra Cōsidero vecordē iu
uenē q trāsit ꝑ plateas ⁊ ecce mlr̄ier oc
currit illi ornatu mētricio ꝑpata ad ca
piēdas aīas ⁊ app̄hēsū deosculabať iu
uenē. Et bn̄ īfra subdiť. Statī eā seqť
q̄i bos duct⁹ ad victīaꝫ 3° p̄caue debēt
estū p̄sumētꝭ tuīditatꝭ. Duo gn̄a hoīm
sť naturalr̄ magne spei dūmō ꝯditio
stat⁹ eoꝝ durat. iuuenes ⁊ ebrii. ⁊ qa p̄
sūptio mr̄ ē iurgioꝝ raro iurgia ⁊ dis
sēsiones vl̄ bella inter socios oriūť. ni
si iuuenes et ebrii sint ī cā. Q đ aūt iu
uenes sūt p̄sūptuosi et magne spei di
cit aris. ii. ethi. Et hui⁹ cā ē triplex ꝭm
tres conditōes obiecti ipsi⁹ spei. Obie
ctū eni spei est bonū arduū ⁊ possibi-
le: qa ei iuuenes mlťū se hr̄e putāt de
futuro ⁊ parū hn̄t de p̄terito. Mēoria
aūt ē p̄teriti. spes v̓o futuri iō mlťum
hn̄t de spe ⁊ de possiblr̄i ⁊ paꝝ de re et
actu. Vn̄ sicut materia ꝑma dr̄ ī potē
tia ad oēs foŕas. Et q̄to magis actuať
tāto pl⁹ ꝑdit đ potentialitate. Ita puer
dūmō ē iuueīs tūc ē ī potētia ad oēm
statū. p̄t eē sacerdos p̄t eē ep̄s p̄t eē pp̄.
sꝫ cū creuerit modicū vix sufficiet por
tare aquā bn̄dcāꝫ Scđa cā q̄re iuue-
nes sūt p̄sūptuosi est caliditas nature.
Habent enim copiā calorum et spiri-
tuū et ideo cor in eis ampliať. Ex ā-
pliatōe āt cordis hō tēdit ī ardua. ī p̄s.
Viā mādatoꝝ tuoꝝ cucurri: cū dila-
tasti cor meū. Tertia cā ē īexpiētia
Illi qui nōdū passi sūt difficultates et
resistētias in factis suis audaces sunt
ad ꝯtemptandū oīa. Illi v̓o qui iā fre-
quēter sustinuerūt repulsaꝫ. frustra la
borauerūt in conatib⁹ nō de facili attē
tant ea q̄ nō sunt exꝑti. Et hec est cau-
sa quare iuuenes non debent fieri du
ces bellorū sicut diciť. iii. Topico. Ne
mo eligit iuuenes in duces eo ꝙ con
stat eos non esse prudentes. Et ideo si
gnāter Eccs̄. xi. Letare iuueīs in ado

lescētia tua et in bono sit cor tuū in di ebus iuuētutis tue In bono hūilitatis Quia sicut dicit Greg. in q̄dā omelia Qui sine hūilitate v͛tutes cōgregat q̄ si iuēto pulueres portat Ambrosi⁹ su per Beati imaculati. Nō mirabilis hu militas in senectute quia effectavirī-bus. debilitata facturis tristis et dolo-rib⁹anhela coacta curarū estib⁹ et ipa viuēdi mesta fastidio alacritate est o-blita iactātie. Rara sane in iuuenib⁹ est hūilitas. Ideoq̄ mirāda dū etas vi get dū vires solide. dū sanguis estuat. dū solicitudo nescit͛. dū ignorat͛ nobi litas. dū leticia frequētat͛. Scđo p̄n cipalit͛ sūt tria iuuēib⁹ iponēda. s. prō-ptitudo obediētie teneritudo ꝯsciētie et sollicitudo ꝯtinētie. Prōptitudo o-bediētie q̄a iuuenis sñ obediētia abu-sio est s̄m Aug. Vñ sicut docet Aris. viii. Ethi. Amicicia inter senes ꝛ iuue nes vtrisq̄ est necessaria. Senib⁹ quidē vt eis a iuuenib⁹ seruiat͛. Et iuuenib⁹ vt ipeccabiles fiāt. i. vt p̄ sēiores a pec cati actionib⁹ p̄seruētur. Timore ei se niorū ꝛ reuerētia solēt iuuenes se a su is insolētiis refrenare. Iob. xxix. Vi debāt me iuuenes ꝛ abscōdebātur. De ista obediētia iuuenū ad seniores di-cit Valeri⁹ li. ii. c. p̄. ꝙ apđ ātiquos se nectuti iuuētus gñaliter imēsū hono-rē reddebat. Tanq̄ seniores cōes p̄res essēt oīm iuniorū. Iudic. iiii. Sic ei iu uenes facere cōsueuerāt ꝛ bñ dicit͛ cō sueuerāt q̄a iā olim est cōsuetudo hec abrogata ysaie. iii. Tumltuabit͛ puer ꝯtra senēꝛc̄. Scđo ē eis iponēda tene-ritudo cōscievt discāt pctā sua cū eoꝝ circūstātiis diligēter discussa. integra liter ꝛ diligēter euidēter exprimē q̄a si fuerit ꝯsciā larga in iuuētute āplia-bitur sine mēsura in senectute. Ecci. vi. Fili mi a iuuētute tua excipe doct͛-nā ꝛ vsq̄ ad canos iuenies sapiam. Et xxv. Que in iuuētute tua nōꝯgrega-sti quō iuenies ea in senectute tua. q. d nullomō. Et iō dolorē homis merito plāgētisꝯsūptionē sue iuuētutis ī ocio sitate et in solētia describit Salomon puer. v. Cur detestat⁹sū disciplināꝛin crepationib⁹ nō acqeuit cor meū nec audiui voces docētiū me. ꝛ mgr̄is nō iclinaui aurē meāꝛ Et merito plāgere pōt talis. Qm̄ metrice dr̄. Dāna fleo reꝝ s꜖ pl⁹ fleo dāna dieꝝ. Quisq̄ pōt reb⁹succurrē nēo dieb⁹. Tertiū ē solli citudo cōtinētie q̄a cōtinētes eē nō po tuerūt sine sūma custodia et sollicitu dine vite sue ꝑpt͛ carnis ipugnatōnes in p̄s. Sepe exp. me a iu. mea. Et ideo bñ petiit p̄s. Delicta iuuētutis Tria sūt eis p̄dicēda videl꜖ debilitas corpal͛ v͛tutꝫ labilitas tpalis iuuētutis ꝛ defor mitas hyemal͛ senectutꝫ. solēt ei iuue-nes de fortitudīe sua gl͛iari nimis nō aduertētes illđ. ysaie. xl. Iuuenes ī in firmitate cadēt Itē p̄dicēda ē eis la bilitas tpalis iuuētutis. q̄a forma cor-poris q̄tūcuq̄ mag̃ cito trāsit. Vñ Ouidi. ii. de arte amādi. forma bonū fragile ē q̄tumq̄ accedit ad ānos. Fit minorꝛ spacio carpit͛ ipa suo. necvio-le semp nec lilia cādida florēt Et riget amissa spina relicta rosa. Etiā tūc tibi veniēt formosi capilli. Iā veniēt ruge q̄ tibi corp⁹ arēt. ꝛ Virgi. in bucolicis egloga. ii. O formose puer nimiū ne crede colori. Alba ligustra cadūtvac-cinia nigra legūt͛ Vaccinia apđ v͛gi. aliq̄ñ sūt pui fruct⁹nigri Anglici ī au stro. In borea bilberies In gallico ble bes. ꝛ sic loqt͛ hic. Aliq̄ñvaccinia sūt flores vocāt͛ p̄muleveris. ꝛ sic loqt͛ v͛ gili⁹. i eadē egloga dicēs. Mollia lu-

teola pingit vaccinia cãpos. Tertio pdiceda est iuuenib⁹ deformitas hyẽalis senectuti de qua idẽ Ouidi⁹. li. iii. de arte amãdi ita scribit. Veture me mores iã nũc estote senecte Sic nullũ tpus vobis abibit iners. Vtẽdũ ẽ etate cito pede labit̃ etas Nec bõa tã seq tur q̃ bona pma fuit q̃ cito me miserꝝ laxãt̃ corpa rugis ꝛ perit initido q fuit ore color. ꝛ iõ signãter dr̃ Eccš. xii. Memẽto creatoris tui in dieb⁹ iuuẽtutis tue añq̃ veniat tps afflictõis ꝛ appropinquãt ãni de qb⁹ dicas nõ mihi placent.

LECTIO. CXIII.

P Reterea hẽbo p hãc imortalitatem et mẽoriã et̃nã his q p⁹ me futuri sũt reliquã. Enũeratis quqꝫ dotibus vel quqꝫ dotis ptib⁹ q̃s spũs scũs spõte largit̃ cuilibet v̄tuoso. In hac p te sexta subiũgit̃ q̃ ẽ maxĩa videlꝫ immortalis ppetuitas bõe vite q̃ solis sapiẽtib⁹. i. deũ colẽtib⁹ ẽ pmissa. Et qa ista imortalitas põt dupliat̃ pcipi vꝫ realit̃ vel singl'arit̃ in et̃na gl'a ꝛ tpalit̃ in hoĩm mẽoria. Iõ de vtroqꝫ sufficiẽt̃ subiũgẽs dicit sic. Pret̃ea hẽbo p hãc imortalitatẽ vere vꝫ ꝛ realit̃ qa Sapie p. Iusticia ppetua ẽ imortalis. De ista imortalitate loq̃t̃ btũs Aug⁹. xiii. de ciui. dei. c. xx. vbi dicit sic. A Cũ btĩ oẽs eẽ volũt pfecto eẽ ꝛ imortales volũt. Alit̃ enĩ btĩ eẽ nõ possẽt. H̃ pbat Aug. sic de imortalitate int̃rogãti sicut de btitudine õs eã se velle. Respõdent filit̃. Quõ possẽt btẽ viuẽ. nisi viuerẽt? Cũ g̃ oẽs appetũt btĩ viuẽ ꝛ btẽ viuere non possẽt nisi imortalit̃ viuãt ꝯstat oẽs appetere imortalitatẽ. Et cũ natural' appetit⁹ nõ sit frustra cõstat ꝙ imortalitas est hoĩ possibilis lꝫ eã habere nõ v'leat a seipõ. Sꝫ qa p sapiam eã hr̃e potim⁹ h̃ est p dei cultũ sincerꝝ

qui a bona volũtate depẽdet. Iõ dicit Salomõ. pterea hẽbo. i. pter emolimẽta supi⁹ enũerata habebo per hãc immortalitatẽ scꝫ per sapiãꝫ. In hui⁹ figurã apd poetas Dea sapie dicebatur minerua. i. nõ mortalis. Min idẽ est ꝙ nõ. erua mortalis int̃pretat̃. Inde ꝛ minerua quasi imortalis. Ista dea pingebat̃ quasi v̄go decora triplicem hñs vestẽ ꝛ in pectore caput gorgonis portabat depictũ sicut dicit Alexãder neq̃ in scitillario poetarꝝ caplo de pallade dicit̃ etiã nata de Iouis v̄tice ꝛ sine matre ꝛ dicit̃ triconia pallas et minerua cui septenari⁹ numer⁹ cõsecrat̃ et est dea sapie et oĩm artiũ ꝛ bellorꝝ. Ideo virgo pingit̃ dea sapĩe qa nullã recipit viciorũ corruptionẽ. Sed ppetua morũ gaudet itegritate. Triplicẽ habet vestẽ ppt̃ tres scias sermocionales quib⁹ ipã vestit̃ ꝛ ornat̃: q̃ sũt grãmatica rethorica ꝛ dyaletica. In pectore portat caput gorgonis. i. meduse quo aspicientes in lapidẽ cõuertebat cui⁹ caput pseus abscidit. Gorgon int̃pretat̃ t̃ror. qa g̃ oĩs sapiẽs t̃ribilis viciosis ꝛ fatuis esse debet. g̃ pingit̃ dea sapie caput gorgonis portare i pectore. Ista dicit̃ nata de v̄tice iouis ꝛ sine mr̃e qa sapia fidei ꝛ bonorũ morũ est a dono dei. Ecci. xxiiii. Ego ex ore altissimi pdii pmogenita añ oẽꝫ creaturã huic septenari⁹ nũer⁹ cõsecrat̃ qui est vniuersitatis eo ꝙ vniuersũ tps p septẽ decurrat dies vniuersus mũd⁹ per septẽ planetas dirigit̃. Oĩs homo ex septẽ quodãmõ cõponit̃ videlꝫ ex tribus potẽtiis aĩe ꝛ q̃tuor elemẽtis. Iuxta modũ quorũdã loquẽdi. vocat̃ triconia. i. trina noticia secundum remigium qa phi i trib⁹ ꝯgnoscẽdis maxime laborabãt vꝫ creatore creatura

et aia. Vocat etiā pallas. i. noua quia sapia nullū senuū nullā sentit vetustatem. Hec est dea belloꝝ qa bellis magis ꝓfert sapia q̄ corpis fortitudo. Sapietie. v. Melior est sapia q̄ vires vir prudens magis q̄ fortis. Dicit g° salo. Habebo p hāc imortalitatē ⁊ nō solū3 hoc. Sed ⁊ mēoriā etnā his q post me futuri sūt reliquā sicut dicit Sene. Ad pauca nat⁹ est q tm̄ de suo tpe cogitat. Ois enī v̄tuosus ⁊ ad bonā vitā tenet et ad bonā famā vt per vitā ipse salue tur. ⁊ p famā ꝓxim⁹ edificet. ꝓximus uñq̄ nō solū q est s3 q futur⁹ est. Vnde bonū copiose ē sui cōicatiū. Vn⁹ enī3 bon⁹ hō q̄si ifinitis futuris ꝓdesse pōt p bonū exemplū. Vñ ille venerabilis Eleazar⁹ iude⁹ nobilissim⁹ cū inficeretur qa ꝯtra legē carnes suillas nollet cōmedere nobile3 mortē magis q̄ odibilē vitā āplexās dicit fortiter vitā excedēdo. senectute qdē dign⁹ appare bo. Adolescētib⁹ aūt forte exēplū reliquā. Et ideo dicit ps. In mēoria etna erunt iusti. Et puer. x. a Mēoria iusti cū laudib⁹. In scripture nāq̄ locis variis iuenit triplex mēoria Est eī mēoria bñficioꝝ. mēoria exēploꝝ. ⁊ mēoria dānorū. Prima est ꝯtinue possidēda. Scđa est aliis exhibēda. Et tertia est relīquēda. Primo eī mēoriā habere debem⁹ bñficiorū dinorū. ysaie xliii. Ego sū q deleo iniqtates tuas ꝓpter me ⁊ pctoꝝ tuoꝝ nō recordabor Reduc me in mēoriā ⁊ iudicemur simul. Reduc me i mēoriā. i. bona que tibi feci fm glo. Creādo. redimēdo. ⁊ ꝑparādo btitudinē S3 istā mēoriā tria ipediūt Prospitas Curiositas Et voluptas. Prospitas facit ingtos obliuisci amicoꝝ q eos in āgustiis adiuuerūt. Vñ Geñ. xl. legim⁹ ꝙ ꝑposit⁹ picerna rū pharaōis q pri⁹ fuerat icarcerat⁹ cū Ioseph ⁊ p ip3 de sua libatōe ꝓphetice iformat⁹ succedētib⁹ ꝓspis oblit⁹ ē int ꝑtis sui. Isto mō ē de mltis q cū afflictiōib⁹ tbulāt ꝑsecutōib⁹ vl ifirmitatibus deū hñt i mēoria. s3 cū sint i sanitate. trāqllitate et ꝓspitate tradūt deū obliuiōi. Deu. xxxii. Deū q te genuit dēliqsti ⁊ ob. es. d. cre. tui. Narrat vicē ti⁹ i specło historiali. ꝙ semel i ethiopia tanta ꝯtigit pestilētia q̄ ad mēoriā hoi3 ꝙ hoies obliuiscebāt noia pr̄3 suorū noia filioꝝ. ⁊ etiā noia ꝑpa ⁊ oriebat ista pestilētia s3 eū ex fetore ⁊ putrefactōe q̄rūdā cadaueꝝ infectoꝝ i bello. Moralit tāta his dieb⁹ ē i hoīb⁹ in pte mēoratīa pestilētia ꝙ nec recordātur nois dei pr̄is oīm nec grati sūt amicis. nec aīab⁹ defūctoꝝ nec prudē tes ad sei pos Eccs. ix. Obliuiōi tradita est mēoria eoꝝ Señ. ii. de bñficiis cōparat legē g̃titudis ⁊ bñficētie mutue ludo pile q̄n eī hoīes ludūt cū pila ⁊ eā altnati recipiūt in se. tā diu durat ⁊ ꝯtinuat lud⁹ int eos q̄diu ꝯuenient rcipit ⁊ iactat. Si û vn⁹ recipiat ⁊ retineat vl icōuenient repcutiat desinit lud⁹ q desinere ñ pt sic dic Se. nisi vl mittēt vel recipiēt defectu. Isto mō ymagiat seneca ꝙ dēt eē de bñficētia mutua int amicos. si eī a te bñficiū rcipio ⁊ p⁹ea ꝓvirib⁹ illđ tibi ꝓportōnabilit retbuo iux leges g̃titudis apte ludo. si û bñficiū receptū obliuioni ꝯmēdo nec tibi vbi posse in aliq recōpēso. ludēdi finē facio ⁊ bñficētie ludū soluo. Et iō signter dr̄ Heb. xiii. Bñficētie āt ⁊ cōionis nolite obliuisci Si sic nos hr̄e debem⁹ ad homines multomagis erga deum nos gratos esse ꝯuenit. Hugo de claustro aīe. Sicut nullū est mometū q̄ hō nō vtatur vel fruat de bonitate ⁊ mia.

Ita nullū debet esse momētū quo eū presētē nō habeat̄ ī mēoria Trenorū iii. Mēoria mēor ero et tabescet ī me anima mea Sed istā memoriā secū do īpedit. curiositas et sollicitudo nimia circa mūdū. sicut dr̄ cōit. Pluribꝰ intentꝰ mior ē ad singula sēsus. In ps Obliti sūt beneficioꝝ eiꝰ et mi. q̄ os. eis Tertio istā memoriā impedit ꝛ tollit voluptas carnis. Boe. iii. de ꝯso. metro x. Vocat corpꝰ secūdū imagia tionē plōnicorū. molē obliuiosā. Fuit enī opinio plōnis. sicut tāgit. Aris. p̄. posterioꝝ ꝙ aīa habet noticiā oīū rerū a principio sibi concreatā et species oīm rerū sibi inditas a deo. sed statim qñ infūdit̄ corpori terreno tradit obliuioni illā noticiā sibi datā nec ea pōt vti donec p sēsus excitet̄. Et iō posuit plato ꝙ addiscere nō est nisi r̄cordari. vñ ꝯcludit boe. metro p̄allegato ꝙ si platonis musa persōat verū qd q̄s ꝙ discit īmemor recordat̄ Moraliter corpꝰ ē moles obliuiosa. i. obliuionē dei inducēs. Vnde aīa immersa voluptatibꝰ et deliciis carnis pdit memoriā dei sui quo cōtra dicit ps. Adhereat lingua mea faucibus meis si ñ me minero tui. hec ē mēoria cōtinue possidēda Alia ē memoria proximis exhibēda per odorē bōe fame et hōeste conuersationis Opera enī strenuitatis et victorie solēt haberi ī mēoria. et ideo vincētes mūdū per paupertatē carnē per castitatē sensū ꝓpriū per humilitatem Memoria dignos faciunt seipsos. Ecci xlv. Dilectꝰ deo et hominibus cuius memoria in benedictiōe ē. Narrat magister in historiis sr̄. Exo. ꝙ moyses duxerat in vxorē filiā r̄gis ethiopie et cū in patriā suā redire voluisset impedire eū nitebat̄ vxor sua: Moyses g̊ tāq̄ vir peritꝰ astrorū sculpsit in gēmas duas imagines huius efficacie vt altera mēoriā. altera obliuionē cōferret. Cūq̄ paribꝰ id est simili bꝰ anulis eas inseruisset obliuionis anulū vxori p̄buit et memorie anulū secū tulit vt sic pari amore sic paribꝰ anulis insignirētur. Cepit ergo mulier obliuisci viri sui ꝛ sic moyses in patriam suā libere est ingressus. Moraliter animꝰ hūanus natiōe celestis cū carne terrena q̄ per ethiopissā designatur cōiugium contrahit qñ corpori infunditur. Animꝰ vero rationalis naturaliter desiderat beatitudinē vult in celum reuerti. sed ista vxor eū impedit et ideo vtendū ē cautela moysi: vt duos anulos cū gemmis faciamus et anulum obliuionis carni tradamꝰ Anulus obliuioīs ē recogitatio mortis. quia mors obliuioni tradit hominem. In ps. Obliuioni datus sū tamq̄ mortuus a corde. Anulus memorie est r̄cogitatio vite eterne. Vnde ī memoria eterna erit iustus. Et sic libere in celestē patriā reuertat̄. Tertia memoria est penitus relinquēda. Et hec est memoria damnorū et iniuriarū nobis illatarum a proximis. Leuitici xix. Non queres vltionē nec memor eris iniurie ciuiū tuorum. Sicut dicit Basilius in examine. Camelus habet mirabiliter bonā memoriā de verberibus. Vnde si aliq̄s eum percusserit dissimulat percussionem ad tempꝰ. sꝫ indubitāter cū oportunitatē habuerit expetit vltionem. Sic sunt nōnulli qui iīurias dissimulāt non remittūt. abscōdūt non obliuiscunt̄. quis dicat sene. Memoriā beneficiorū tuorū debꝫ esse tenax et iniuriarū facilis. Et in prouerbiis suis dicit. Iniurie remediū ob

liuio. Et talis qvirtuose iniurias obliuiscere dicere pōt deo cōfidēt. Thob. iii Nunc dñe mēor esto mei neq; vidi ctā sūas de pctis meis Et ipe dñs iustū respōdebit per illd ysa. lxv. Nō erūt i memoria priora Neq; ascēdēt sup cor sed gaudebitis et exultabitis vsq; in sē piternū LEC. CXIIII.

d Isponā ppl'os ꝛ natiōes mihi erūt subiecte. Timebūt me audientes reges horrēdi. i mltitudie videbor bonus et in bello fortis. A

Septimum emolimentum quod sapientia tbuit possessori suo ē dignitas regimis in psidentia. Per sapiaz nāq; hō efficit apt9 ad regēdū et discernendū Sicut ipsa dicit. puer. viii. Per me reges regnāt ꝛ legū ɔditores iusta discernūt. Ad sufficiētiā rgimis quiq; requirūt q̄ i hodierna lcōe tāgūt videlz Ordiatio statutorū: obtpatō sbiectoꝝ diuulgatio triūphoꝝ: recōciliatio trāsgressorū. et expugnatio iimicoꝝ. Et rexvel prīceps q hz ista. subiectū ppl'z bene regit. Quātū ad pmū dicit sic. Dispona pplōs videlz p sapiam. bñ regā statuta iusta ꝛ vtilia ordināndo. Ecci xiiii. In omi sapia dispō legis Vbi notādū. q; Arist. i. politicorū inquirit Qui sūt dispositi ad pncipādū et q sūt apti ad famulādū. Ista eni nō solū sūt nccīa ex lege poītiua sed etiā ex lege naturali. Vñ naturalit et ex natitate sūt aliqui dispoīti ad regēdū et aliqui ad seruiēdū ꝛ ideo detmiat q; tā pncipat9 q̄ seruit9 ē aliqualit a natura qa q dā sūt p quib9 expedit vt seruiāt ꝛ regātur. et alii sūt p quib9 expedit cōitati q; ab eis hoīes dirigāt. Natura ei dictat supiora ꝛ meliora debē regere min9 bōa Hinc ē q; hō regit bestiā aīa regit corp9. mascul9 regit feiaz gñalit a natura. Illi ergo hoīes q sic se hñt ad alios sicut homo ad bestiā. vl' sicut aīma ad corp9. aut sicut mas ad feiam. apti sūt ad regendū. ista aūt excellētia singularis sup ceteros nō hēt nisi per bonū ppū hoīs qd ē perfectio rōnis. que perfectio ē sapia. Et ideo determinat phūs q; fortes ingenio ꝛ rōe q̄uis sint debiles corpore sūt ydonei ad regēdū et fortes corpore et debiles rōe sūt apti ad seruiēdū ita q; naturalit pro republica toci9 hūane cōitatis ē q; sapiētes regant et min9 discreti subseruiant Sicut aīa q̄ rōe claret corp9 disponit et regit: et corp9 ei advtriusq; emolimētū subseruit. Et Sene. iiii. de bñficiis homini cui nō ēvis vngiū aut dētiuz duas res ddit vis nature quib9 fecit eū terribilē et validū. s. rōez et societatez. Per rōez eni aīalib9 et societatē dñat gentib9 quis nec benigna societas abs q; ratione bona possit haberi. Dicit g̃ salomō q; int munera g̃tiosa que dotis noīe cū sapia spōsa sua rcipiet vnū erit ydoneitas regiminis ad alios gubernādū. ꝛ h' fit pmo ꝛ pncipalit iusta statuta ordinādo. Et q̄tū ad hoc preitit. Disponā populos. Vñ de hoīs p̄latis dicit sapie. xviii. Iusticie legē et cōcordiā disposuerunt. et hoc ē pmuz qd ad bonū regimē requirit. Ordinatio statutorū. Scdo reqritur obtēperatio subiectorū et quantum ad hoc subiūgit. Et nationes mihi erūt subiecte videlicet per volūtariā et admirabilē obiam. Reges eni et prīcipes nō potētia propria stabiliūt. sed beniuolētia subditoꝝ. Vñ Tullius in philippicis philippica scda. Falsū armatorū ē psidiū. caritate et beniuolētia ciuiū oportet esse septū nō armis Tertio reqrit diuulgatio triūphoꝝ. Illd eni sin

gularit̃ magnificat ꝓncipē ⁊ terribilē reddit hostibꝰ et regibꝰ ꝗ circūstāt. vn̄ legimꝰ Iosue. ii. ꝙ habitatores ierico ad rumores triūphorū quos filii isr̄l de duobus regibus amorreorum habuerūt solo tiore cor ⁊ audatiā perdiderūt. et q̄tū ad hoc subiūgit. Et tiebt̃ me audiētes reges horrendi. Nō solū aūt de rectoribꝰ ⁊ ꝓncipibꝰ v̄ū ē ꝙ sapīa facit eos tīeri a regibꝰ. imo de virꝭ sctīs et simplicibꝰ in eccīa v̄ificat̃ frequēt̃. si tn̄ vita cū sapientia n̄ discordꝫ Mar. vi. Herodes metuebat iohēꝫ sciens eū virū iustū et sctm̄ Quarto ad bonitatē regimīs requirit̃ recōciliatio trāsgressorū vt ꝓnceps seu p̄latꝰ clemētia et benigitate resplēdeat trāsgressoribꝰ ꝑ loco ⁊ tp̃e leuit̃ ignoscendo. ⁊ q̄tū ad h̃ subdit sic. In m̃ltitudīe videbor bōꝰ. lꝫ ei bōꝰ sit termiꝰ gn̄alis anthonomatice tn̄ accipit̃ ꝑ benigno māsueto seu pio. vn̄ bonitas ꝓncipis ē eis māsuetudo. Et ꝑ oppoitū nihil turpius vel incōueniētiꝰ ē in ꝓncipe q̄ seuicia carēs ratione. Vn̄ hiero. sup ep̄ ad. Thi. exponēs illđ. Oportꝫ ep̄m ir reprehensibilē esse. ⁊c̄ dicit sic. Nihil ē fedius p̄ceptore furioso qui cū debeat esse māsuetꝰ et humilis ad oēs ex aduerso toruo vultu: tremētibꝰ labiis. rugata frōte effrenatꝭ cōuiciis. facie int̃ suborē et pallorēꝫ variata strepitat et errātes non tā ad bonū ꝑtrahit q̄tū ad malū sua seuicia p̄cipitat. Hec hiero. Et ideo dauid q̄i sūmā sue bonitatꝭ allegās corā dn̄o dicit. Memēto domine dđ et oīs māsuetudīs eiꝰ. Qual̃ āt debeat eē p̄latꝰ ad h̃ vt ī multitudīe bonꝰ appareat pl̃chre describit alexāder neq̄ ī ſmone quodā cōmēdās quēdāꝫ legatū Ottonē nomīe cardīalē ꝗ fuit legatꝰ ī āglia tp̃e quarti hērici regis ꝗ londoniis cōciliū celebrauit. et ponit̃ etiā ī libro de ꝯsideratōe ad Eugeniū papā. Hic ē qui regibꝰ exhibꝫ se Iohānēꝫ. egyptiis moysen. fornicatoribus phinees. Heliā ydolatris. Helizeū auaris. Petrū mētiētibꝰ. Paulꝫ blasphemātibꝰ. Negociātibꝰ xp̄ꝫ. ꝗ vulgū non spnit sꝫ docꝫ. diuites nō palpat sꝫ terrꝫ pauperes nō grauat sed fouet. minas ꝓncipū nō pauet sꝫ cōtēnit. ꝗ eccīas nō spoliat sed emēdat. ꝗ marsupia nō exhaurit. sed corda reficit ⁊ crimīa corrigit. fame ꝓuidꝫ sue. nec īuidet aliene Qui orādi studiū gerit et vsū hꝫ de oī re. orōi plꝰ fidit q̄ sue industrie vel labori. cuiꝰ ingressꝰ pacificꝰ. modestus exitꝰ erit. cuius sermo edificatio. cuiꝰ vita iusticia. cuiꝰ presētia gratia. cuius mēoria ī bn̄dcōe erit qui se amabilē p̄bet nō verbo sed opere reuerēdū exhibet n̄ fastu sꝫ actu. Qui humil̃ ē cū hūilibꝰ. cū innocentibꝰ innocēs. duros dure redarguit: malignātes cohercet: reddit retributōeꝫ superbis. qui nō de dote vidue et prīmonio crucifixi ditare se festinat gratꝭ dās qđ gratꝭ accepit gratis faciēs iudiciū iniūriā patiētibꝰ vindictā ī natōibꝰ increpatōes ī popul̃ hec ibi. In qbꝰ bōꝰ p̄latꝰ sufficiēt̃ describit̃ Quinto et vltīo ab bonitatē regimīs requirit̃ ī ꝓncipe expugnatio ī imicorū. Et q̄tū ad hoc subiūgit. ꝙ erit nō solū tēpore pacis bonꝰ. sed etiā in bello fortis. Talis fuit dauid ꝗ int̃ p̄tat̃ manu fortis. ii. Re. xxiii. Dauid sedēs in cathedra sapiētissimꝰ ꝓnceps inter tres. Ipse enim quasi tenerrimꝰ ligni vermiculꝰ qui octīgētos viros ī terfecit fortissimos impetu vno vbi cōmēdatur a tribꝰ sicut dicit mgr̄ in historiis a sapīa hūilitate et fortitudine Dauid autē cōparatur vermiculo lig-

ni q teredo vel terebella dicit q moll durũ lignũ pfodit vel perforat. dũ tãgit. nihil molli9 illo qñ tangit nihil du ri9. sic et dauid in pssuris domi et cir ca subiectos mãsuetior fuit ceteris in throno et contra hostes null9 acutior.

Hoc nomẽ teredo est equiuocũ qui a media correpta significat vermiculũ. et dicitur a tero is ere. et edo is ede re. quia teredo edit. Media vero producta significat puluerẽ vel corruptionẽ ligni. secũdũ ysidorũ. xii. ethimo. Vnde habetur tal versus. Est vermis teredo p puluere dico teredo. B

Quia agit hic de bello fit dubitatio litteralis. Vtrũ bellũ possit esse licitũ christiano. ꝙ nõ qa bellare ꝯtrariatur diuino precepto. Mat. v. Ego dico vobis non resistere malo. Et ad ro. xii. Nõ vosmetipsos defendẽtes carissimi ꝫ date locũ ire Itẽ mathei xxvi. Oĩs qui accipit gladium gladio peribit. ergo bellãtib9 pena indicitur. sed pena ñ indicit nisi propter peccatũ et pctm̃ ẽ illicitũ ergo et bellũ Ad oppositũ xxiii. q. ii. Iustũ est bellum qd ex edicto geritur de reb9 repetẽdis aut propulsandorũ hostiũ cã Itẽ ibi. c. ii. i medio. Iusta bella diffinire solẽt q̃vlcũq͂ iniurias. si gens vel citas plectẽda est vel que vĩdicare neglexerit qd a suis improbe factũ est vel reddẽ qd per iniuriam ablatũ est Ad questionẽ dicẽdũ ꝙ ad hoc qd bellum reddatur licitũ quinq͂ secũdũ doctores antiquos rq̃rũt persõa: res: cã: ai9: autoritas. Persõa vt fit sclar cui licitũ ẽ effũdere sãguinẽ. nõ eccliastica prohibitũ est effũdere sãguinẽ nisi i casu ieuitabili. Res vt sit pro rebus repetendis vel defẽsione patrie et hic sub noĩe rerũ iniurie cõphẽdũt. Vñ licitũ ẽ iniurias rõabilit vĩdicare. Cã. Si propt necessitatẽ pugẽt. vt pax acqratur: Anim9 vt nõ fiat propt odiũ vltõnẽ aut cupiditatẽ. Auctoritas vt fiat auctoritate eccĩe vel pncipis. Sctũs thomas. ii. ii. q. iiii. ar. i. dicit ꝙ tria sufficiunt ad bellũ iustũ. Autoritas pncipis. quia oĩs puata psona potest ius suũ ꝓsequi et optinere in curia sui supioris. hᵉ autẽ princeps nõ põt. Secũdo requiritur iusta cã vt videlicet illi qui ĩpugnãtur ex aliqua culpa hoc meruerũt Tertio requirit intẽtio recta vt videlicꝫ bonũ promoueat et malũ impediat. et ad hoc ꝙ intentio sit recta reqrit abilitas persõe et necessitas rei repetẽde. Ista tria includũt illa qnq͂. aliter reducũt ad quattuor illa q̃ faciũt bellũ iustum Vñ hñt v̾sus. Cũ de iurept indicens bella iubere. Cum bonus est bellãs et quẽ decꝫ arma mouere. Cũ patiẽs cãꝫ reprobã videat habẽ. Nõ sic bella que unt. dici crudelia vere. Ex his patet ꝙ licet clerici possint bellis ĩteresse vt suis exhortationib9 absolutioĩb9 ⁊ spũalib9 suffragiis iuuẽt bellãtes. est tamẽ eis interdictũ ne manu pugnẽt et de hoc. xxiii. q. viii. c. Clerici. Et. c. his ãt quib9 domini sacramẽta tractãda sũt iudiciũ sãguĩs agitare nõ licꝫ. Et ideo magnope talib9 excessib9 ꝓhibẽdũ ẽ ne mãu ꝓpa sãguinẽ fũdãt qd si fecerint fiũt irregulares q̃tũcũq͂ sit bellũ iustũ nisi sit i defẽsione vite ꝓpe quaꝫ alio mõ saluare ñ posset. Ad pmũ argumentũ scdꝫ Aug. i. f. do. i. mõ. li. i. c xxvii. dicẽdũ ꝙ illa q̃ saluator ibi pcipit semp sũt seruãda in pparatione aĩmi vĩꝫ sit parat9 ad talia sustinẽda pro xp̃o si expediret vĩꝫ pcutienti maxillã vnã: pbere et alterã. et nõ defẽdere se et tollenti tunicã: dimittere pallium ⁊

huiꝰ modi . Q̃nq̄ tñ magis expediēs
eſt aliter facere ꝓpt̃ cōe bonū ⁊ etiā il-
lorū ꝯtra quos pugnat̃ Et eodē modo
ad v̓bū apl̓i. Vel dicēdū ꝙ loquit̃ de
inordinata defēſione Ad ꝭm rñdet
Aug.xxi.ꝯtra fauſtūvbivult ꝙ ille di
citur accipe gladiū q nulla ſupiori ac
legitima ꝑtāte iubēte vl̓ concedēte in
ſanguīe alicuius armat̃ ⁊ talis gladio
ꝑibit.i.pena infernali niſi peniteat.in
p̄s. Introibūt in īferiora t̓re tradēt̃ in
manꝰ gladii.i.pene īferni. Vel aliter
ſic exponit Augꝰ.de ſ.dñi in mō. l.ii.
Quid alid̄ dictū eſt? Oīs'q gladio per
cuſſerit gladio moriet̃ niſi qa in ipſo
pctō aīa morit̃ qd̄cūq̄ ꝯmiſerit ꝭm il-
lud p̄s.Gladiꝰ eoꝝ ītret in corda ipoꝝ
Q d̄ g̊ bellū aliqñ ſit xp̄ianis licitū ꝑtȝ
ex his. LECTIO.CXV.

I Ntrās in domū meā cōquieſcā
cū illa nō eī habet amaritudinē
ꝯuerſatio illiꝰ nec tediū ꝯuictꝰ illiꝰ ſed
leticiā ⁊ gaudiū. A Octauū ⁊ vlti-
mum emolimētū qd̄ ſapīa cōfert poſ
ſeſſori ſuo eſt iocūditas ſolamīs in cō
ſcientia qd̄ qdē emolimētū.Salomon
ſe aſſerit hiturū ī hodierna lectōe. Et
circa hec duo facit.p̄mo allegat modū
et̓ne iocūditatis. Scd̄o aſſignat cauſā
et̓ne trāqllitatis.Scd̄a ꝑs ibi.Nō eniȝ
habet amaritudinē Circa primū dicit
ſic.Intrās in domū meā ꝯqeſcā cū illa
q.d. Ecce q̄tū mihi emolimētū accre-
ſcit.ſi mihi ſapīaȝ.i. cultū dei deſpōſa
uero.Si enī nihil alid̄ ꝓ dote reciperē
cum hac ſpōſa h̓ mihi ſolū deberet ſuf
ficere ꝙ ītrās in domū meā.i.ꝯſciam
meā ꝯqeſcā.i.qetē īueniā cū illa.i.ſa-
piētia Nulla qes ext̓ior pot̓it d̄lectari
q̄diu ꝯſcia hētvnde pot̓it murmurare
Hec ē domꝰ q̄ ſcī pꝰ labores ⁊ tedia ſcl̓i
repetūt ⁊ reqrūt.hec eſt domꝰ quā deo
dedicare debemꝰ ꝑ ſcām ꝯuerſatiōeȝ.
In p̄s. Domū tuā decȝ ſcitudo d.in l.
dierū.De ſecuritate ⁊ trāqllitate ꝯſcie
loquēs btūs Greg.ſup Eze.ome.ix.di
cit ſic.In oī qd̄ dei ē ſꝑ tacite r̄currere
debemꝰ ad mētē īteriorē teſtē ⁊ iudicē
inqrere.Quid ei ꝓdeſt:ſi oēs laudāt ⁊
cōſcia accuſat? Aut qd potīt obeſſe: ſi
oēs derogēt ⁊ ſola ꝯſcia defēdat? Qua
lis ſit ꝯſcia bona docȝ Hugo de ſcō Vi
ctore.li.ii.c.vi.de aīa dicēs. Tranqlla
ꝯſcia eſt que oībꝰ eſt dulcis:nulli gra-
uis vtēs amico ad gr̄aȝ: īimico ad pa-
tientiā:cūctis ad beniuolētiā ⁊ qbꝰ pōt
ad bñficētiā:cui deꝰ nec ſua pctā īpu-
tat qa nō fecit.nec aliena:qa nō appro
bauit:nec negligētiā qa nō tacuit nec
ſuꝑbiā qa in hūilitate ꝑmāſit. Iſtā do
mū ꝯſcie debemꝰ bñ fūdare ⁊ honeſte
mūdare. Mūdare qdē ꝑ frequentē et
purā confeſſionē. In tali domo pōt
quieſcere tā deꝰ q̄ hō.Et licet tā fama
q̄ cōſcia ſit hoī neceſſaria. Cōſcia ꝓpt̃
ſeipſā:fama ꝓpter ꝓximū.xii.q.p̄ma.
nolo Tñ in tm̄ pōderat bonū cōſcie ꝙ
pro ſalute cōſcie ꝑdi debet cuȝ gaudio
bonū fame: vbi neceſſario oportet al
terū obmittere V ñ Señ.epl̓a.lxxxiii
ſ.li.cōes Nēo mihi plꝰ videt̃ eſtimare
v̓tutē.Nēo magis illo eē deuotꝰ q̄ qui
boni viri ꝑdidit famā ne cōſciaȝ ꝑde-
ret.Et vult dicere ꝙ pro oꝑe virtuoſo
exercēdo etiā ꝑ mediā infamiā debet
homo ꝓcedere. a Hec eſt ergo do
mus in qua ſapiēs cū ſapiētia qeſcit ſi
ne turbatōe quia certe nō habet ama
ritudinē cōuerſatio illius.g̊ ⁊c̄. Bona
exteriora delicie.diuitie ⁊ honores vel
hn̄t amaritudines vel ad minꝰ gene-
rāt tediū ⁊ faſtidiū ⁊ ſatietatē. Ita ꝙ hō
illd̄ idē qd̄ p̄us optauit pꝰea faſtidiat ⁊
ꝯtēnat. Et iō dicit rabanꝰ hic in gloſa.

Corporales delicie corp⁹grauāt.Spirituales vͦo mētē releuāt et iā q̄tomagis esuriūtᷣ tāto ampli⁹ comeduntur. In illis appetit⁹placet expiētia displicet. Augēt spiritales delicie desideriū et quo magis sumūtᷣ auidi⁹amātur.hec Raban⁹ .Et accepit a btō gregorio in q̄dā ome. q eādē sn̄iā multo eloquēti⁹dicit sic.Corpales delicie cū nō habētᷣ. graue in se desideriū accendūt.cū vero habite edūtᷣ comedētē ptin⁹in fastidiū v̄tūt. At cōtra spiritales delicie cū nō habētᷣ in fastidio sūt.cū vero habentur in desiderio.In illꝭ appetit⁹saturitatē:saturitas fastidiū generat.in istis āt appetit⁹ saturitatē saturitas appetitū parat.Augēt enī spiritales delicie desideriū in mente.dū satiāt et q̄tomagis earꝝ sapor pcipitur eo ampli⁹ agnoscitᷣ qđ auidi⁹ ametur hec grego.Vn̄ Sene.Carnisvoluptatē docēs cōtēnere dicit.Voluptas corporalis fragilis ē ⁊ breuis fastidio obiecta quo auidi⁹ acta ē citi⁹ in cōtrarium recedēs.cui⁹ subinde nccē est aut peniteat:aut pudeat quēcūq;. i qua nihil magnificū aut qđ naturam hoīs diis pximi deceat.res humilis membrorū turpiū ministeriovenīēs exitu feda.hec Sene. Sapia ergo nō habet amaritudinē in cōuersatōe nec tediū incōuictu sed oppositū leticiā et gaudiū et ideo a sapore sapia q̄i sapida sciētia nūcupatᷣ.⁊ p ꝯtrariū sapia h⁹ mūdi que cōsistit in noticia iuris positiui amaritudīē ⁊ tediū hꝫ i ꝯuersatōe vt cōmunitᷣ reddēs hoīēꝫ p̄sūptuosū i se ipō ⁊ iiuriosū ad alios i cōuictu ⁊ ideo ad pacē ⁊ trāq̄llitatē studētiū i sac̄ pagīe sapia.ē ab eccia phibitū ne parisi⁹ vꝉ i cītatib⁹vicinis aliq̄s docēvꝉ audiē ius ciuile p̄sūat⁊ q̄ꝯ̄ fecerit a cārꝝ pro

cinis excludatᷣ et p ep̄m loci excōicetur.ex̄ de p̄nꝉ.et excess̄.p̄uꝉ.sup specula.Circa domū ꝯscie ē notādū. ꝙ ipsa hr̄e debꝫ solidū fūdamētū.decēs ornametū.aptū tegumētū.et freq̄ns expurgamētū B Prio fūdamētū cōscie dꝫ fūdari sup solidā doctrinā christi.sicut saluator dicit.Mat.vii.Oīs q au.v̄.hec.⁊.fa.ea assiꝉabitᷣ viro sapiēti q edificauit domū suā sup̄ firmā petrā.Petra ē doctīna xp̄i. Math.xvi.sr istā petrā sane doctrie dꝫ ꝯscia cuiuslibet edificari Vn̄ sūme cauēdū est ne ista dom⁹sit erronee fab̄cata vꝉ nimis larga vel nimis stricta.q̄a oē qđ fit cōtra cōsciāꝫ edificat ad iehēnā. xxviii. q.i.Oēs ex his.⁊ hētᷣ i glo.ad ro.xiiii. Vn̄ sicut dicūt doctores.Dictamē conscīe pl⁹obligat q̄ p̄ceptū plati.Et iō oīs ꝯscia siue recta siue erronea : siue i se mala:siue indr̄n̄tib⁹ obligatoria ē q̄a i oīb⁹tꝉib⁹veniēs ꝯtra ꝯsciāꝫ facit cōtra illđ qđ credit a lege dei eē prohibitūꝫ. In ista domo male parāt sibi q̄etē mꝉti hoīes mūdani q illud qđ duri⁹ē ponūt sub capite et illud qđ molli⁹sb̄ pede. Moralr̄ ꝯscia i mēte ē sicut caput i hoīe ⁊ sēsualitas ē sicut pes.Qui ergo ponit in sensualitate delectatōem et peccatū in cōscia et murmur cōtra peccatū.dure reclinat caput suū.Istāꝫ domum fundāt quidā super aquas voluptatis.quidā super arenā cupiditatꝭ. Et ideo consciētie taliū stare non possunt eo ꝙ carent solido fūdamēto. Et ideo dicitᷣ Mathei. vii. ꝙ vir stultus edificauit domū suā sup arenā et descēdit pluuia et flauerūt venti ⁊ cecidit domus Secūdo dom⁹ꝯscie debꝫ habere honestū ornamētū vt sit picta curiose ⁊ artificialitᷣ ymaginib⁹virtutūꝫ et sanctorū virorū exēplꝭ q nos p̄cesse-

rūt. Narrat aug⁹ cōtra iulianū. li. v. et ii. retractio. c. lxii. ꝙ rex quidā Cypri deformis specie thalamū suū siue cubiculū fecit depīgi ymaginib⁹ pulchris vt per earū aspectū vxor sua pareret pl'chrā plē. Rex ē rō cubiculū mēoria vel cōscia. sensualitas ē vxor. et ideo si pulchrā prolē. i. v'tuosas opatiōes habere velim⁹ domū prm̄ nrōrū ymaginib⁹ depīgi studeam⁹ dicētes cū ps. dilexi dn̄e decorē dom⁹ tue Sʒ ē notand ꝙ dom⁹ q̄ nō ihitat' cōtrahit sordes v'mes et varias corruptiones. Et ita est de m'ltoꝝ ꝯsciētiis que nō inhitāt' ab eis nūq̄ est eis ita male sicut in q̄dragesima qn̄ redeūt ad se et intrant domos ꝯsciarū suarū malarū. ibi inueniunt v'mes: corruptiones ꝛ fetores veterū pctōrū ꝛ domus incipit dc̄liari ad mortē Iux̄ illd puer. ii. Inclinata ē ad mortē dom⁹ ei⁹ et ad iferos semite ipsius Tertio dom⁹ cōscie dʒ hr̄e aptū tegumētū. Coopimētū bone cōscie ē honestas ꝯuersatōis v'tuose vt boni viri qd didicerūt interi⁹ oñdāt exterius et sic luceat lux eorū corā hoib⁹ vt videāt opa vr̄a bona et glorificēt patreʒ vestrū qui in celis est. hoc est ꝙ dicit'. Math. x. Q d in aure audistis p̄dicate s' tecta. i. p bonā ꝯuersatōnē Quarto dō⁹ cōscie dʒ habere freq̄ns expurgamētū p scobā ꝯfessiōis nec ad aliqd remediū fugiēdū ē vt a dyabolo vel a pctō nisi ꝙ a cōscia expellat' pctm̄ Vn̄ aug⁹. sup iohēʒ ome. xli. Seruus peccati quo fugit secū se trahit quocūq̄ fugerit nō fugit se ip̄aʒ mala cōscia. n̄ est quo eat: semp sequit' se: imo nō recedit a se. peccatū enī qd fecit int⁹ est. Vis audire cōsiliū? Si vis a deo fugē ad ipsū fuge. confitendo non latendo

cōfiteri potes: latere nō potes. Sic ē de dyabolo sic' fuit de dedalo ꝛ labyritho Fecit ei dedal⁹ domū q̄dā cū variis viis ꝛ cū parietib⁹ ita ꝑplexis ꝙ null⁹ eā ī trās exire pot'at sn̄ glomere fili. ꝛ illa dō⁹ vocabat' labyrith⁹. i. labor it⁹. q̄a ī egrediēdo et ī ingrediēdo maxim⁹ labor fuit. In illa domo inclusit dedal⁹ vnū mōstrū qd ex vna medietate fuit hō et alia medietate bos ea intētione vt ibi impetuū pasceret' et nūq̄ exiret sicut narrat Ouidi⁹ libro. viii. metha. et ysidor⁹. iii. ethimo. Moraliter loquēdo qn̄ ita ē ꝙ dyabol⁹ percipit vnā ꝑsonā aliqd peccatū monstruosuʒ fecisse. facit cōsciaʒ tal' quasi domū dedali et abscōdit peccatū et fabricat illi peccatori tot vias perplexas et paries obsistētes nūc de tiore: nūc de pudore: nūc de negligētia nūc de expectatione et dilatione cōfessionis et ibi occultat illud mōstrū vt nullus confessor possit intrare nisi cum glomere fili. oportet enim confessorē reuoluere omnes interrogationes spectātes ad peccatū anteq̄ reus velit cognoscere illud qd fecit. non sic facit prob⁹ homo cōfessorib⁹ suis sed omia pādit et ostēdit nude et aperte. Iuxta illud quod in figura scribit'. iiii. Re. xx Omnia que sunt in domo mea viderunt: nihil est qd nō monstrauerim eis ī thesauris meis

LECTIO. CXVI.

h Ec cogitās apd me ꝛ commemorans in corde meo: quoniā immortal' est ī cogitatiōe sapia. et in amicicia illius delectatio bona: et in operib⁹ manuū illi⁹ honestas sine defectione. et ī certamine loquele illius sapiētia. et p̄claritas in cōmunicatōe sermonū illi

us circuibā querēsvt illam mihi assu merē. Postq̄ salomō enumerauit octo prerogatiuas quas dotis nomie deus tribuit homini q sapiam accipit sibi sponsam. propter que bona merito debuit salomon moueri ad nuptias cū sapia cōtrahēdas. Hic poit recapitulādo suorū dictorū in genere recitationē. Solēt enī amātes cōmēdatōnes amicorū suorū pluries reiterare et incultare sub diuersis sermonū coloribꝰ: licet snīa sēp sit vna. Vn̄ ista lectio nō ē nisi recapitulatio p̄dictorū. In qua tamē tria fiūt. Naꝫ p̄mo ondit ꝙ intēse de sapia cogitauit. Secūdo q̄les in eo vͣtutes pōderauit Tertio q̄ effectualiť circa eā habēdā mľtipliciter laborauit. Secūda pars ibi qm̄ imortalis. Et tertia ibi Circuibā. Circa primū dicit sic. Hec cogitās apud me. Hec videlꝫ p̄uilegia q̄ dantur per sapientiā: q̄ cito postea cogitās recitabo. q̄tū ad actualē intelligētiā apd me occľte sine exp̄ssionevocali ad alios et cōmemorās in corde meo quasi diceret Nō solū cogitaui in trāsitu et p̄fūctorie de nobilitate sapie que ē veri dei cľtus. Sed cōmemoraui in corde meo. hͦ est. Memoriā perfectā generaui mihi de ea vt possem facilꝰ cogitare qn̄ vellē: qa illa q̄ scimꝰ in mēoria cōsideramꝰ qn̄volumꝰ. Sicut diciť tertio de anima Sic ergo pꝫ ꝙ intēse de ea recogitauit. Secūdo ondit quales virtutes in ea ponderauit et sūt qnqꝫ. A Dat ei sapia p̄fectionē multiplicē sapienti. cognitionē vͣitatis q̄tū ad itellectū. delectationē iocūditatis q̄tū ad affectū. cōuersationē honestatis q̄tū ad effectū. discretionē ambiguitatꝭ in disputādo. et declaratione difficultatis i p̄dicādo. Dicit gͦ ꝙ cogitās de sapientia aīaduertit qm̄ imortalꝭ ē sapia in cogitatione. quia vera sapia ē de etͤnis et necessariis. Scdo habet delectationē iocūditatis. V nde subdit Et in aīcicia illiꝰ est delectatio bona Vn̄ dicit Ar̄. x. ethi. ꝙ phīa videť habere admirabiles delectatōes. Est āt phīa amor sapie. Delectatio enī in sapia est magna: quia quāto magis amatur tāto sui amor īueniť. Ecci. xxiiii. Q ui edunt me adhuc esurient dicit sapia ad litterā. Et ideo prouerbiorꝶ quīto. In aōre illiꝰ delectare iugiť Tercō sapia dat homini cōuersationē honestatis q̄tuꝫ ad effectū. Et q̄tū ad hoc subdit. Et in operibꝰ manuū illiꝰ honestas sine defectōe. i. cori. xiiii. Oīa hōeste ⁊ scd̄m ordinē fiāt ivob. Vn̄ de sapia dictū ē c. vii. Venerūt mihi oīa bona pariter cū illa et innumerabilis honestas per manū illiꝰ. Nec mirū qa ecci. xxiiii. Flores mei fructꝰ honoris et honestatis. Q uarto sapia dat discretionē ambiguitatꝭ i disputādo. Et q̄tū ad hoc dicit sic. Et in certamīe loq̄le illiꝰ sapia. Optꝫ enī circa vͣitatē iq̄rēdā n̄ solū studere solitarie sꝫ cōferre mľtipharie. et sēsus ac igenia cōicare. qa dubitare de singľis iutile nō erit. Ecci. vi. Collu ctata ē aīa mea cū sapia. hec āt disputatio ē quasi qdda certamē loq̄le ī quo certamīe dꝫ eē sapia. i. sapida vͣitatꝭ investigatio n̄ vana curiositas seu stultitia. ii. thi. ii. Stľtas ⁊ sn̄ disciplia q̄ones deuita. Tiendū ē tn̄ illd qd dr̄. eccs̄. vi vͣba sť p̄lima ⁊ mľta ī disputādo h̄ntia vaitatē. Q uīto sapia dat declaratōem difficľtatꝭ i p̄dicādo seu īformādo. Et q̄tum ad hoc subdit Et p̄claritas in cōmunicatōe sermonū illiꝰ. Doctrina ei

obſcura nõ iuuat. auditorẽ. vñ Hugo in dydaſ.v. Duo decet doctorẽ vitare in docẽdo. obſcuritatẽ et ꝓlixitatẽ. Et dicit ſic lectio duob⁹ modis aĩo faſtidium ĩgerere ſolet ⁊ afflige̾ ſpm̄ q̄litate videlꝫ ſi obſcurior fuerit ⁊ quãtitate. ſi prolixior extiterit. In quo vtroq; magno vti moderamĩe oportet ne qđ ad refectionẽ queſitũ eſt ſumat̃ ad ſuffocationẽ. Et ideo dicit ꝙ debet eẽ p̄clara in cõicatõe. Scđꝫ illđ in p̄s. Declaraſer. t. illu. ⁊ intel. d. p. Quia g̊ Salomõ tot in ea v̓tutes ⁊ gr̃as cõſiderauit. Iõ circa ſapĩaꝫ acq̄rãdã m̄ltiplicit̃ laborauit. Et q̄tũ ad hoc ſubiũgit ſic. Circuibã querẽs vt illã mihi aſſumerẽ. Circuibã inq̄t inſpiciẽdo creaturas et diſcutiẽdo ſcripturas ⁊ audiẽdo lecturaſ Plato eĩ ĩ morte ſua dr̃ docuiſſe diſcipulos: ꝙ libẽti⁹ mgr̃os audirẽt q̄ ſcripturas eoꝝ ĩſpicerẽt. adiungẽs ꝙ lr̃a vnica facie ſe offert ĩſipiẽti. Mgr̃ aũt ſub facieb⁹ pluribus eã offert audiẽti Circuiui g̊ dicit ſalomõ vt eã mihi aſſumerẽ mihi. i. ad fructũ cõmodũ et vtilitatẽ meã. p̓mo ⁊ prĩcipalit̃ ⁊ ꝯñr ad ꝯmodũ alioꝝ ꝓuer. ix. Si ſapiẽs fueris tibiipſi eris. nõ ſic aſſumũt ſapĩaꝫ qui male viuẽtes alios illuminãt ſicut cãdela nõ eſt ad cõmodũ ſed ad cõſumptionẽ ſui ⁊ alioꝝ illuĩationi lucꝫ Et ꝑ oppoſitũ homo ſcũs lucet ſicut ſol q ⁊ in ſe lucꝫ ⁊ alios illuĩat ſñ ſuo detrimẽto Ecci. xxvii. Hõ ſctũs ĩ ſapĩa manet ſic̃ ſol. Quia dr̃ ꝙ. ſ. amicicia ſapĩe ẽ delectatio bona Eſt notãdum ꝙ nulla res eſt ĩ hoĩe q̄ ſic declarat q̄lis eſt oĩs hõ ſicut delectatio hoĩs vñ talis denominari dꝫ q̄le ẽ illđ ĩ q̊ delectat̃. Et iõ v̓tuoſus dr̃ q̄a gaudet ĩ oꝑib⁹ v̓tuoſis. Iuſt⁹ q ĩ oꝑib⁹ iuſtis. voluptuoſ⁹ q delectat̃ ĩ oꝑib⁹ voluptatꝫ. Et ſic de ſingl̓is

v̓tutib⁹ ⁊ viciis ꝯñr. vnde ſicut extrahi põt ex dictis p̄hi. x. ethi. Delectatio in hoĩe ẽ moꝝ regl̓atĩa moꝝ đclaratĩa ⁊ moꝝ augmẽtatĩa Prĩo dico ꝙ ẽ moꝝ r̃gl̓atiua ꝑ modũ finis Et iõ dic̃ Aug. ſuꝑ illđ p̄s. Scrutãs corda ⁊ renes de⁹. finis cure ⁊ cogitatiõis ẽ delectatio ad quã q̄s nitit̃ ꝑuenire vñ q delectat̃ in poſſeſſiõe pecunie dat ſe mercatiõib⁹ vl̓ alicui oꝑatõi ꝑ quã pecunia acq̄rit̃ et q delectat̃ ĩ militia dat ſe oꝑib⁹ ſtrẽnuitatis vñ vnuſq̄ſq; ordinat ſe finaliter ad illđ in q̊ magis delectat̃. Et iõ docet Ariſ. ii. ethi. c. vii. ꝙ a delectationib⁹ ⁊ delectabilib⁹ maxĩe debem⁹ cauere. ⁊ debem⁹ nos hr̃e ad eas ſicut ſenes plebis ſe habuer̃t ad Helenã. Senes eĩ plebis troiane iudicauer̃t eã eſſe abiciẽdã. Vñ hec eſt doctrĩna Ariſt. ibidẽ Alii ad alia apti nati ſũt qđ qdẽ notũ eſt vnicuiq; ex ſua delectatõe ꝓpria ⁊ ꝓ̓uata. Cõſiderãdũ ẽ g̊ an iſta delectatio ſit bona an mala. Si bona bñ qdẽ. Si mala ĩcõtrariũ oportꝫ nos attrahere dicit Ariſ. Sicut volẽs lignũ tortuoſum dirigere ad rectitudinem ipſum incõtrariũ contra rectitudinẽ recurrit. ⁊ ſic tandẽ reducit ad mediũ hec eſt doctrĩna Ariſ. ibidẽ. hec ẽ cã q̄re prudẽt̃ ſibi ꝓ fine deũ ꝓpoſuit. p̄s. vbi dicit iocũdũ ſit ei. e. meũ ego. u. d. ĩ domino. Scđo delectatio hoĩs ẽ moꝝ declaratiua. Quia ſicut dictũ eſt ſuperi⁹. Talis eſt vnuſq̄ſq; q̄le ẽ illđ ĩ q̊ delectat̃. Moralit̃ loquẽdo. Oĩs eĩ geſt⁹ ext̓ior in ludis in ſeriis argumentũ ẽ de ꝯpoſitiõe mẽtꝫ vñ Se. ad lucillũ ep̄. lxxxviii. Oĩm reꝝ ſi obſuent̃ indicia ſũt. argumẽtũ moꝝ q̄ ex mĩmis lꝫ capere: ĩpudicũ eĩ ĩceſſus oñdit ⁊ man⁹ mota ⁊ ĩt̓dũ vnũ rñſũ ⁊ relat⁹ ad caput digit⁹. ⁊ flex⁹ ocl̓oꝝ ĩprobũ. riſus ĩſa-

num vult⁹ habitusq; demõstrãt. Illa ei in aptũ per notas exeũt. Quales qsq; sciẽs sit: si queãdmodũ laudet aspexeris. Tertio: delectatio est moꝝ argumẽtatiua. vñ Arist. x. Ethi. dicit ꝙ certi⁹ hoĩes iudicãt ⁊ ingrũt illa in quibus delectãt̃ q̃ alia vñ delectiões ꝓpe ↄfirmãt opatões suas. B Et ideo si diuersi hoĩes ad eãdẽ artẽ ponãtur. Ille magis ꝓficiet q ceteris parib⁹ amplius delectat̃. Scdo pricipalit̃ est notandũ ꝙ est triplex delectatio natural' delectatio bestialis. ⁊ delectatio rõalis Delectatio naturalis. est sine qua natura hũana eẽ nõ põt. Sicut est illa delectatio quã homo habet in cibo ⁊ potu ⁊ sõno sibi cõueniẽte que qdẽ delectatio pctm̃ nõ est si nõ excedat regulam rationis Vñ Arist. vii. Ethi. dicit Delectationũ q̃dã sũt necessarie quedam volũtarie et ex electiõe. necessarie sicut cibi et potus ad cõseruatiõeȝ indiuidui ⁊ venereoꝝ ad ↄseruationẽ speciei. Volũtarie delectatões sũt sicut victoria hõr ⁊ dĩtie. In h' ãt delectationis gñe nõ põtↄtinue delectari fm Arist. x. ethi. c. v. Tũ qa aĩa nõ põt cõtinue opari ⁊ nulla delectatio ẽ sñ opatione aĩe Tũ qa delectatioↄtinuata circa vnũ gñat sui fastidiũ. Si ũ sit circa diuersa circa nullũ est ꝑfecta. vñ docȝ Arist. ꝙ qñ delectamur in vno vehemẽter ꝓ tũc nõ attẽdim⁹ alia sicut dic̃ ipẽ. Amãtes fistulas nõ attẽdũt fmonib⁹ q̃ dñr eis. Delectabili⁹ eni alterũ repellit. Sed si remisse in aliquo delectemur possumus simul attendere ad alia. Sicut q videt ĩ theatris male agonisãtes possũt simul comedẽ legumina. x. Ethi. c. vii Et ista delectatio non est naturalis delectatio hoĩ cũ hõ appetat cõtinue ⁊ ꝑpetuo delectari. q̃lis delectatio nũq̃ habebit̃ nisi in visione dei. qñ tota aĩa ⁊ simul ⁊ semp adiplebit̃ gaudio Iuxta illd ps. Adimplebis me leticia cũ vultu tuo de. in dex. tua vsq; in finẽ. Scda delectatio est bestialis ⁊ est turpissima delectatio: ⁊ exprobralis sicut dicit Aris. iii. Ethico. ca. v. qa hoĩes tali delectatiõe nõ vtũt̃ fm ꝙ hoĩes. sed fm ꝙ aĩalia sũt Sicut narrat ibi de quodã q petiit guttur habere lõgũ sicut est guttur gruis. Delectationes vero circa tactũ maxĩe ĩducũt bestialitatẽ ⁊ faciũt hoĩem brutalẽ qa nõ sũt hoĩs fm ꝙ homo Sed proueniũt vel ex corruptõe cõplexionis vel ex mala assuefactiõe viuẽdi puer. iiii. Ne delecteris ĩ semitis ĩpioꝝ neq; tibi placeat maloꝝ via. Tertia delectatio est rõnalis que cõsistit in cõtemplatione v̾itatis. Sȝ cũ eadẽ delectatio placeat vni ⁊ displiceat alteri. Querit̃ qual' delectatio debeat dici delectatio hoĩs Ad h' rñdet Aris. x. Ethi. ꝙ sicut si quereret̃ de saporib⁹ qd dulce sit et quid amarũ qa qd san⁹ dicit dulce. ĩfirmus dicit amaꝝ. Dicẽdũ eẽt qd illud est dulce qd san⁹ dicit esse dulce. nõ qd infirmus. Eodẽ modo dicendũ ꝙ illa est delectatio hũana quã v̾tuosus ⁊ bonus iudicat hominis delectationẽ. Sȝ nõ illã quã corruptus et malus. Alie vero delectationes nõ sũt delectatões simpliciter sed delectationes fm quid vnde sũt ĩnaturales: brutales ⁊ egritudinales. De qualibet dicit̃. ysaie. lxvi. In abhominationib⁹ anima eorũ delectata est. Sed delectabile simpliciter est illud in quo sanus moralit̃. i. v̾tuosus delectatur. In ps. In via testimoniorũ t. de. sum sicut in o. diuitiis.

LECTIO CXVII.

p uer erã ĩgeĩosus⁊ sortit⁹ sũ aĩaȝ bonã et cũ essẽ magis bon⁹ veni ad corp⁹ ĩcoinqnatũ etvt sciui qm̃ alit̃ nõ possẽ esse cõtinẽs nisi de⁹ det. Et li ipsũ erat sũma sapĩa scire cui⁹ eẽt hoc donũ. adii dñm et depcat⁹sũ illũ et di xi ex totis pcordiis meis. Sicut in pn cipio hui⁹capl̃i dictũ fuit Salomon in isto capl̃o de sapĩa ⁊ scipso quãdã fin-git pabolã ponẽs seipsũ loco cuiusdaȝ amatoris ardentissimi cũ sapĩa q̃si cũ quadã v̾gine nobilissima cõtracturus Vtit̃ aũt ista fictiõe ad ostẽdẽdã amo risvehementiã quã habuit ad sapĩam acqrendã qa int̃ tales personas cõiter amor ardẽtissim⁹ĩuenit̃ A Qua tuor aũt solet iuuenis cõtractur⁹face-re. Primo enĩ cõsiderat cõditões pso-ne cũ quappomt cõtrahere Scđo dotẽ et diuitias quas põt cũ ea recipe. Ter tio suipsi⁹cõditiões examinat an pos-sit puelle ꝯgruere. Quarto deliberat quõ eã a parẽtib⁹⁊ amicis possit pete-re et hr̃e. Iuxta ista q̃tuor Salo.q̃tuor facit in isto capl̃o Nã pmo oñdit sapi entiã eẽ mirabilit̃ amabilẽ ⁊ gratiosã Scđo oñdit ipi⁹ dotẽ fore desiderabi-lem⁊ pciosã. Tertio declarat suiipius cõditionẽ fore spectabilẽ⁊virtuosam. Quarto oñdit datorẽ puelle hr̃e nobi litatẽ venerabilẽ⁊ gloriosã. Et fm ista capitulũ fuit diuisũ in q̃tuor. In pnci pio de duab⁹cõditionib⁹ est expeditũ ⁊ de duab⁹scđis exequet̃ in hodierna lectõe. Et fm hoc littera diuidit̃ in du as ptes. Nã pmo oñdit suipsi⁹ cõditio nẽ fore spectabilẽ ⁊ v̾tuosã vt merito dignus appareat tanta sponsa. Se-cundo ostendit datorẽ puelle hr̃e no-bilitatẽ venerabilẽ⁊ gl̃iosã a quo ipsa puella amicabilit̃ est petẽda. Scđa ps ibi. Et vt sciui. Circa primũ duo facit prĩo oñdit se abilẽ aptũ vel ydoneum ad cõtrahẽdũ cũ ipa sapĩa ex speciosi tate v̾tutũ naturaliũ. Scđo oñdit hoc idẽ ex copiositate v̾tutũ moraliũ. scđa ps ibi. Cũ essẽ magis bon⁹ Dicit g̊ sic Puer erã igeniosus⁊ sortit⁹sũ aĩaȝ bo nã. vbi reddit se eẽ cõmẽdabilẽ extri bus a corpali mũdicia Puer erã ab in tellectuali picia. Ingeniosus Et a sup naturali iusticia. Et sortit⁹ sũ aĩaȝ bo-nam. Aĩa eĩ nõ est pfecte bona nisi p gr̃aȝ⁊caritatẽ q̃ debito mõ ordinat̃ in deũ. vñ Ber. de li. arbi. bona est aĩa in vniuersitate. melior in suo gñe opti-ma ex sui ordinatõe. Est aũt hec ordi natio oĩmoda ꝯuersio volũtatis in de um⁊ ex se totavolũtaria deuotaqꝫ sub iectio. Iõ aũt dicit. a Sortit⁹sum aĩaȝ bonã: nõ qꝛ a casu ad bonitatẽ de uenerit. ſȝ qa pmã gr̃aȝ null⁹ põt pme reri. nã cũ oẽ meritũ sit ex gr̃a. Si pri ma gr̃a caderet sub merito pmã gr̃aȝ pcederet gr̃a. Et iõ de⁹spõte dat homĩ pmã gr̃aȝ hoĩ inq̃ se ad gr̃aȝ dispone-ti dispositiõe naturali ⁊ nõ pbẽti obicẽ gr̃e per malũ vsum liberi arbitrii. Li cet aũt añ pmã gratiã requirat̃ dispo sitio cõueniẽs Illa tñ nõ meret̃ gr̃am merito cõdigni sed cõgrui tñ Et ideo dicit sortit⁹ sũ aĩaȝ bonã. Colof. p. Gra tias agẽtes deo prĩ qui nos dignos fe cit in partẽ sortis scõꝝ. Solẽt enĩ que sorte dãt̃ dĩnit⁹ dari. Sicut dicit Aug. x. sup Geñ. ad lr̃am. ca. xxii. vbi istam litterã sic exponit. Puer erã ĩgenios⁹ Sequitur in littera. Et cũ esset magis bon⁹⁊c̃. vbi Salomõ loquit̃ pro tẽpo-re sue iuuẽtutis dicit se fuisse gratio sum pro tempore sue iuuentutis non solum in naturalibus sed etiã in mo-

ralibus vnde dicit sic. Et cũ essem ma gis bonus supple q̃ ingeniosus id est magis p̃emineret in me bonitas moralis q̃ bonitas naturalis ingenii. Veni p̃ficiendo continue tunc preceteris temporis ad corpus incoinqnatũ id ẽ attingi ad tantã perfectionẽ virtutum moraliũ ꝙ corpus meũ seruaui incoinquinatũ a passionib⁹ viciorũ Et hec dicũtur pro statu suo. Primo quando in sua iuuẽtute legitur deo placuisse. tertio Regũ. iii. Dilexi dominũ Salomon ambulãs in preceptis dauid patris sui. Consequenter ponit in littera Salomon modũ petendi istã puellam videlicꝫ sapientiã sibi dari in vxorem Et hoc a deo quia Iacobi primo Si qs vestrũ indiget sapientia postulet eam a domino deo qui dat omnia homib⁹ et non improperat. Et dicit sic. Et vt sciui quoniã aliter nõ possem esse cõtinens nisi deus det. tangit specialiter bonũ ꝯtinentie quia ipsa est recta via ad sapientiã Iacobi. iii. Sapientia que de sursum est primũ quidẽ pudica est Et hoc ipꝫ erat sũma sapientia videlꝫ scire cuius esset donum hoc. Adii ad dominum et deprecatus sum pro ip̃a optinenda et dixi ex totis precordiis meis id est ex profũdo cordis mei nõ ex sũmitate labioꝝ In p̃s. De profundis claãui ad te domĩe Precordia ſꝫ Papiã sunt loca vicina cordi eo ꝙ ibi sit principiũ motus et cogitationis. et declinatur pluraliter caretqꝫ numero singulari. ysid. de sũmo bono li. p̃mo Quid prodest strepitus labiorum vbi cor est mutũ. Sicut enĩ vox sine modulatione est quasi vox porcorum sic oratio sine deuotõe est q̃si mugit⁹ boũ Et in eodẽ Oratio inquit cordis non labiorũ neqꝫ enĩ verba dep̃catis deus intẽdit: sed orãtis cor aspicit. Melius est cũꝫ silentio orare in corde sine sono vocis: q̃ solo v̾bo sine intuitu mẽtꝭ Ioh. iii Veri adoratores adorabũt patrẽ in sp̃ũ et veritate. Notãdũ ꝙ m̾lti appetũt segniter castitatẽ et nõ ex totis p̃cordiis. Sicut de seipso miserabiliter cõfitetur Aug. viii. cõfessionũ. c. vii. Ego inqt adolescẽs miser in exordio ipsius adolescentie petierã a te castitatem: ⁊ dixi. Da mihi castitatẽ ⁊ cõtinentiã sed noli modo. timebã enĩ ne cito exaudires ⁊ sanares a morbo cõcupiscẽtie quã malebã expleri poti⁹ q̃ extingui. Puer inquit erã igeniosus.

B Nota ꝙ tria bonũ igeniũ constituũt. tria bonũ igeniũ ostẽdũt ⁊ tria bonũ igeniũ corrũpũt. Prima tria sũt mẽoria. ĩtelligẽtia et volũtas. vñ Aug. x. de t̃. c. xxvi. In his trib⁹ inspici solẽt etiã ingenia puulorũ cuiusmodi preferãt indolẽ. Quãto quippe tenacius et facilius puer meminit quãtoqꝫ acutius intelligit et studet ardẽtius tanto est et laudabilioris ĩgenii Dicit Aug⁹. Vñ illa ĩgenia que studiose applicare nõ possũt licꝫ acuta sint fortassis ⁊ aspera. laudabilia tamẽ nõ sũt secũdũ eũ. Est enim studiũ sicut dicit Hugo dydas. libro. iii. Animi assidua etvehemẽs applicatio ad aliquid agẽdum et cum summa voluntate occupatio. per quem vero modum studere debet bonũ ingeniũ docet prudenter Macrobius libro primo saturnaliũ ĩ principio. Et vult dicere ꝙ sicut apes colligũt de diuersis floribus cibum suum et in mel proprio labore cõuertũt ita studẽs circa illud in quo studet aliquam operationẽ habere debet vel ab

breuiare vł alit̄ ordinare quia alias n̄ transibit in ingeniū: sed ī memoriaȝ. Dicit ergo p̄mo sic. Quod in corpore nostro videm⁹ s n̄ vlla operatōe nostra facere naturā alimēta. q̄ accepi⁹ q̄diu in sua qualitate p̄seuerēt et solida ina tāt malo stomacho oneri sūt. et cū demū mutata sūt ī vires ⁊ sāguinē trāse unt. idē in his quib⁹ alūt̄ igenia p̄stē⁹: vt quecūq hausim⁹ nō patiamur inte gra esse ne aliena sint. sed in quādā di gestionē coquet̄. Alioqn ī mēoriā ire possunt nō in ingeniū. Idē dicit Sen̄. ad lucillū ep̄. lxxviii. de v̄bo ad v̄bū fe re Sed q̄tā diligētiā habēt hoīes ad ex ercitādū corpora sua. isti ad luctā isti ad pugnā. illi ad cursū. alii ad saltū. alii ad ludū. alii ad bellū. et q̄pauci curāt suū exercere igeniū in addiscēdis bonis morib⁹ vehemēt̄ plāgit. Sene. ep̄. lxxxi. Cogito inq̄t q̄ multi corpora exerceant ingenia q̄ pauci. q̄tū ad spectaculū lusoris fiat ꝯcursus q̄ta sit circa bonas artes sollicitudo q̄ imbecilli aīo sūt q̄s laceratos humeros mi ramur. Hec ergo tria bonū igeniū cō stituūt mēoria ītelligētia ⁊ volūtas stu dii Z⁹ tria sūt q̄ bonū igeniū on̄dūt Illd̄ eī ingeniū est bonū qd̄ nouit eligere v̄itatē. abiicere vaitatē. ⁊ parupēdere loq̄citatē. De p̄mo loq̄t̄ Ar̄. viii. ethicorū Bonū inq̄t igeniū ē m v̄itateȝ ē bene posse eligere verū ⁊ fugere fal sum. Et si hoc sit verū in speculatiuis: multō magis est verū in moralib⁹. vn de illa sūt bona ingenia q̄ mūdū falsū et fallacis plenuȝ fugiunt ⁊ p̄eligunt viā xp̄i. In p̄s. Viā v̄itatis elegi. Hoc ē signum boni ingenii. Primum vide lȝ eligē v̄itatē. Scdȝ signum boni igenii ē abiicere vanitatē. Nō eī omne ingenium subtile ē bonum sed soliduȝ ingenium: q̄a nihil magis ē ifructuo sum q̄ subtilitas q̄n sola ē. Vnde petrus rauanēsis in sermōe. Odibili⁹ nihil ē subtilitate vbi sola ē subtilitas. qd enim p̄dest in illis expēdē dies suos q̄ nec domi nec milicie: nec ī foro: nec ī claustro: nec in curia: nec ī ecc̄ia: nec a licui p̄sūt nisi dūtaxat ī scol̄? Se. loq̄ns ad lucillū Q nid est inquit acuti⁹ arista ⁊ in quo est vtilis? Tale ē inquit in genium ꝙ sola subtilitate lasciuiens nulla in se residet grauitate Hec petrus rauanensis. Nota dictū Symonis de mephm̄. cantuarien̄. archiep̄i. Ista inquit valēt ī vrbe nō ī orbe loq̄ns de subtilitate questionū et ideo nos q̄ christiani sum⁹ quos demones īfestāt vt ad vicia attrahāt quib⁹ mors ꝯtinue cōminat̄ vt auferat. operib⁹ virtuosis studere debem⁹. curiosis obmissis. Iu xta illud qd̄ monet Seneca ep̄l'a. xvi. Demēs oīb⁹ videret. si cum saxa ī mu nimētū murorū senes et femine ꝯgererēt cum iuuētus infra portas arma tas signū corruptionis expectaret cū hostilia in portis tela vibrarent et ipsum solum sub fossionibus et cunicu lis tremeret sederem ociosus ⁊ huius questiūculas proponerē. Qd̄ non per didisti habes cornua nō perdidisti er go cornua habes Nūquid tibi demēs videar si istis impēdo operā ⁊ nūc obsideor Quid agā? Mors me sequitur vita fugit aduers⁹ hec doce me aliqd Effice vt ego mortem non timeam. ⁊ vita me effugiat Tertium signum bōi igenii ē puipēdere loquacitateȝ et copiam excessiuaȝ verborū. Vn̄ Augustin⁹ in summa prosperi. c. centesio sexagesimo sexto. Bonorum ingenio

clara est indoles in v̄bis differētiū. ve rū amare nō v̄ba. Quid eni pdest cla uis aurea si aperire qd volum⁹ nō pot Aut qd obest lignea: si h̄ pot. qn nihil querim⁹ nisi apire qd clausū est. Sic g̃ tria sūt q̄ bonū igeniū ondūt Tertio tria sūt que igeniū bonū corrūpūt Nimia leuitas: puersa volūtas ⁊ lasciua voluptas Leuitas ei aīe dissolutio spectaculorꝝ ⁊ ludorꝝ seculariū corrū punt igeniū sicut dicit btūs Aug⁹. vi. ꝯfes. c. vii. Scdo corrūpit bonū igeniū puersa volūtas. Vn̄ dicit Augu. de morib⁹ eccl'e ad Manich. li. ii. c. 3. Scio q̄sdā eē q̄ q̄q̄ bono igenio vt cūqꝫ ista videāt. mala tn̄ volūtate ipꝫ quoqꝫ igeniū sūt amissuri. Tertio corrūpit bonū igeniū lasciua voluptas Vn̄ Sen̄. in ꝓlogo p̄mo li. decla. nihil tam mortiferꝝ igeniis q̄ luxuria est. q̄tum ei igenia hoim corrūpātur lasciuia ⁊ torpore ꝯnr ibidē plāgendo declarat. Torpēt inqt igenia desidiose iuuētutis nec vni⁹ honeste rei labore vigilat̄. Somnus lāguorqꝫ ac sōno ⁊ labore torpor malarꝝ rerū industria iuasit animos cantādi saltādiqꝫ obscena studia effeminatos tenēt: capillū frāgere et ad m̄lebres blandicias extenuare vocem. mollicie corporis certare cū feminis et imundiciis nostrorū adolescentiū specimē est. A Quis eq̄lium nostrorꝝ loquit̄ ibi Sen̄. filiis suis tribus senece. mele. ⁊ nouato Quis inquit equaliū nostrorū qs dicā satis igeniosus. quis satis studios⁹. imo qs satis vir est molliti. eneruesqꝫ nati manent expugtores aliene pudicicie negligentes sue.

CA.IX.

LECTIO. CXVIII.

d Eus patrꝝ nr̄orꝝ vel meorꝝ et dn̄e mie q fecisti oia v̄bo tuo. ⁊ sapia tua cōstituit hominē vt dn̄aretur creature tue. q̄ a te fctā est. vt disponat orbem t̄rarꝝ in eqtate ⁊ iusticia ⁊ in directiōe cordis iudiciū iudicet. Postq̄ Salomon declarauit ꝙ sapiaꝫ q̄ est ver⁹ dei cult⁹ acqrere nō potuit nisi illā a deo petēdo per istātiā sūme deuotiōis. In isto capl'o cōsequēter explanat formā et seriē sue supplicatōis quā deo ꝑposuit ꝓ sapia acqrēda. In hac autē supplicatōis enarratōe duo facit. Nā primo ondit diuinā excellētiā. scdo allegat hūanā idigētiā. scda ps ibi. Quis eni hoim. Et ista duo alt̄nati facit vsqꝫ ad finē capl'i. qa alliqn̄ supplicat: aliqn̄ rōem allegat. q̄re exaudiri debeat Circa primū duo facit. Primo captat benignā diuinā beniuolētiā. scdo ꝑponit sue petiōis sniam. Scda ps ibi. Da mihi sediū tuarꝝ. A Circa pricipium in captando beniuolētiā diuine maiestatis extollit deū in trib⁹. ex clemētia. ex potētia. ⁊ ex sapia sicut patꝫ in l̄ra vn̄ dicit sic. De⁹ patrꝝ nr̄orꝝ. Q n̄ parētes hois fuiert̄ alicui magno. tal' hō familiari⁹ ⁊ cōfidēti⁹ a tali dn̄o postulat illd̄ q̄ idiget. bon⁹ etiā dn̄s adoptat filios bn̄ sibi seruiētiū Et ideo qa p̄res illi ex qb⁹ descenderat Salomon deo bene seruierāt sicut Abrahā ysaac iacob ⁊ dauid. Iō hic primo allegat dicēs. Deus patrꝝ nr̄orꝝ et dn̄e mie q liberaliter dans miam: qui fecisti oia verbo tuo id est filio tuo. Iohānis primo. Omnia per ipsum facta sunt. Vl' verbo tuo id est ita faciliter fecisti omnia sicut homo loquitur verbū suum In p̄s. dixit et facta sunt. Qui et sapientia tua constituisti hominē. q. d. licꝫ

oīa creaueris sapiēter qa oīa in sapia fecisti. tamē in creatiōe hoīs maxime relucet sapia tua In qua ymaginē tuā posuisti Geñ. pmo Faciam⁹ hoīem ad ymaginē et similitudinē nostrā. In q̄ etiam totius mūdi quodāmodo reperitur ymago. Vñ ⁊ minor mūdus appellatur. a Istū autē hoīem creasti ad tria scilicȝ ad dominādū per potentiā. ad ordinādū per sapientiā ⁊ ad iudicandū per clementiā vt sic in istis trib⁹ ymago dei que est homo correspondeat ipsi deo tanq̄ suo exemplari qui per potētiā sapientiā et clemētiam cūcta gubernat. Dicit ergo sapientia tua cōstituisti hoīem vt dominaretur creature tue q̄ a te facta est Ecci xvii. Posuit timorē illius super omnem carnē et dominat⁹ est bestiarū ⁊ volatiliū. Et Gene. primo. Crescite et multiplicamī et replete terrā ⁊ dominamini piscibus maris et volatilibus celi et vniuersis animātib⁹ que mouētur super terrā. Secūdo cōstituit dñs hoīem ad ordinādū per sapientiā qa sapiētis est ordinare. vnde subdit Vt disponat orbē terrarꝝ in eq̄tate ⁊ iusticia. Orbē terrarꝝ. i. hoīes q orbē terre inhabitāt. ps. Dñi est t̄ra ⁊ plenitudo ei⁹. Nō solū collatū est nature hūane vt dominet̄ sup creaturā per potentiā sed disponat hūanā ciuilitatē ſm rectam rationē iustis legib⁹ et statutis. Hominū enīȝ genus arte et rationib⁹ viuit. Sicut dicit Arist. pmo Metha.

Tertio cōstituit deus hoīem ad iudicandū per clementiā. Clemētia enī debet eē in iudice vt videlȝ odiat culpā et diligat psonā. Et q̄tū ad h̄ dicit. Cōstituisti hoīeȝ in directōe cordis iudiciū iudicet. i. faciat iudiciū. In directione inq̄t cordis nō per calūnias vel cauillationes. seu cautelosas circūuentiones. Et per oppositū dicit̄ puerbio. xxviii. Dux indigens prudētia m̄ltos opprimit per calūniā. Dñe mie. Nota ꝙ xp̄s est dñs mie. ppt̄ tria scȝ ppt̄ hereditariā possessionē. ppt̄ acq̄sitoriam mercationē. ⁊ ppt̄ opatoriā causationē. de pmo patȝ. ii. Corin. p̄. Bñdictus de⁹ ⁊ pr̄ dñi nr̄i iesu xp̄i. pr̄ miarū. Scd̄o patȝ in redēptiōe qua suū sāguinē fudit vt deinceps sicut dñs hoībus miaȝ dare possit. in p̄s. Qui redemit de interitu vitā tuā Qui coronat te in mia. Tertio patȝ qa ip̄e facit ⁊ efficit miaȝ vbi nulla suppetūt merita. vnde sicut fabricator vel artifex esset dñs rei fcē totalit̄ si causaret materiā sicut formā. Ita xp̄s est dñs mie si ue diues in mia iuxta dictum ap̄l'i ad Eph. ii. Deus aūt qa creator oīm. Etiam ip̄e est qui facit miaȝ meritis non exigētib⁹. Et ppt̄ istas tres causas dicitur de⁹ est in mia diues ppt̄ nimiā caritatē suā ⁊c̄. B Surgit aūt in xp̄o magnitudo mie ⁊ prōptitudo ad miserēdū ex trib⁹. s. ex naturali pprietate ex generali ptāte ⁊ ab expimētali necessitate. Primo ei sicut igni ppriū est calefacere soli lucere ⁊ illuiare. ita ppriū est xp̄o misereri. Vñ canit eccl'a Deus cui ppriū est misereri sempr ⁊ pcere. Et ideo dicūt sci ꝙ de⁹ q̄si inuitus punit ⁊ coacte ⁊ tarde. Et sicut hō tarde facit illd̄ qd̄ inuit⁹ facit ſm Crisost. Ita xp̄s tard⁹ est in puniēdo ⁊ velox in miserādo. Et sicut ignis tarde descendit: et cū violētia: qa est contra naturā ignis ⁊ velocit̄ ascendit. ita xp̄us velocissime miseretur et tarde et cum magna expectatione punit. Et ideo dicit in p̄s. ꝙ est longanimis et multū misericors. In signū autē ꝙ cū dolore et

displicentia pctōris punit. Dicit per ꝓ phetā. ysaie. primo. Heu ego cōsolabor super hostibus meis ⁊ vindicabor de inimicis meis vbi preponit interiectionem dolentis quasi diceret Cuȝ dolore et displicentia consolabor me Vnde sicut nulla res potest perdere suam propriam operationem totalit̄ quamdiu manet. licȝ valeat īpediri vl̄ retardari ad tp̄s: ita nullo modo obliuiscet̄ misereri deus nec cōtinebit in ira sua mias suas: imo cū irat⁹ fueris mie recordaberꝭ Abacuck. iii. De hac mixtura mie et ire. Greg. sup Ezech. Omelia prima. pulchre declarat quō deus quādo irascit̄ nō oīno irascit̄. sȝ ineffabili modo cū ip̄e culpas ꝓsequit̄ etiā ꝓtegit pctōres. Ad quod adducit duas historias Vna de captiuitate decē tribuū quā licȝ deus ordinaret ad correctionē popl̄i simul tn̄ eis ꝓuidit de ꝓphetis et scīs q eos in illa captiuitate cōsolarētur: vn̄ dicit sic. Nisi inqt irat⁹ esset ppl̄m in captiuitatē mime tradidisset. Et si oīno irat⁹ eēt electos suos cū illo in captiuitatē nō mitteret Aliā historiā īducit de popl̄o isrl̄ quō missis duodecīȝ exploratorib⁹ de eis redeūtib⁹ ppl̄m ad murmurādū ꝯtra dn̄m prouocauerūt in tm̄ vt dicerent se seductos. Dn̄s g̊ irat⁹ dicit ꝙ nullus eoꝝ terrā promissiōis ītraret quo audito statim cōpūcti se cū lacrimis afflixerūt et armis accincti parauerunt se ꝯtra populū p̄liari vt post lacrimas terrā promissiōis cōquirerēt. Quib⁹ Moyses ī psona dn̄i dicit. Nolite ascēdere neqꝫ pugnetis. Nō eī sū vobiscū ne cadatis corā inimicis vr̄is. Qua in re dicit Greg. Pensandū est si cū ipsis non erat cur eos ne ascenderēt prohibeat. Si autē cū ipsis erat. quid est qd̄ ait. Nō eī sū vobiscū? Et rn̄det Greg. Mira inqt dispēsatōe disciplineꝫ mie Et cū ipsis erat et cū ipsis nō erat. Cū ipsis non erat vt vincerēt: sed cū ipsis erat ne ab hostib⁹ perirēt. O ineffabilia viscera pietatis culpas insequit̄ et tamen peccantes protegit. et iratum se indicat et tamen ab hostib⁹ defēdit Sic plerūqꝫ puulo filio delinquēti irascitur mr̄ rep̄hendit. icrepat et verberat. Sed si hūc in p̄ceps irevbi in mortis periculū ruat aspexerit manū tendit et retinet et que sic irata v̄beraue rat ac si nō diligeret. sic diligēdo retinet: ac si irata nō v̄berasset. Hec Gre. Et si querat̄ quis cōpellit deū punire et nō prestare miaȝ totalit̄ liberātem a pena ex quo est oīpotēs. Respondet Crisostomus. Tu inquit peccator qui misericordiam non desideras. Sicut enim qui desiderāti misericordiā denegat crudelis est: ita qui non desideranti misericordiā prestat iniustus est Et si queris quis est homo qui nō desiderat misericordiā. Respondet tu qui pmanes in peccatis. Desiderare nāqꝫ misericordiā dei est conuerti ad deū. Ille ergo desiderat misericordiaȝ dei qui timet iram eius. Qui enim iram non timet non desiderat misericordiam. sed contēnit. Secundo de⁹ est mi̅sicors ex generali potestate. Quāto enim homo vel bestia naturalit̄ est potentia maior. tāto est ad clemētiam promptior sicut patet de leone qui cū sit animaliū fortissimus est tamen in prostratos misericordissimus. Homini enī vel animali ꝓstrato sibi naturalit̄ miseretur et parcit. Iuxta illd̄ Parcere ꝓstratis scit nobilis ira leoīs Si etiam catul⁹ mordeat leonem: leo non se vindicat de catulo: sed si catul⁹

mordeat catulū: statim remordet' ab eo et lacerāt seinuicē ad mutuā vltionē. Similit' mulieres quia sūt naturaliter debiles crudelissime se vidicant quando possūt. De9āt infinit9est ī potentia quia omnipotēs. idō oīz miseretur: hec causa dīne mīe assignat' īfra xi. ca. Misereri oīz qa oīa potes. Et idō canit eccīa. De9q oīpotētiā tuā pcēdo maxīe z mīsatio manifestas zc̄. Si enī aliquis hominū regē offendat ext' potētiā suā se transferre pōt exulādo et in regnū aliud trāseūdo. Vel si ip sū cōtēnēs mori nō timeat oēz ptātez talis regis euacuet. Nō eī habz hō ptā tē nisi in corp9 qđ affligi nō pōt aīa separata. Sz isto mō nō ē de dei potētia qa ipi9regnū ēvbiqꝫ in terra celo et inferno. In p̄s. Si ascēdero in celū tu illic es: si descēdero ad īfernū ades. Ipsius etiā dominiū nō finitur in morte corporali qn̄ scꝫ aīa separat' a corpe quia ipe potest corp9 z aīaz mittē ī iehēnā. Vn̄. ii. Macha. vi. Manū oīpotētis dei neqꝫviu9neqꝫ defūct9effugiā

Tertio de9ē misericors ppt' expimētalē necessitatē. Vn̄ grauitatē alicuius morbi medic9 pōt scire tripliciter scꝫ per speculationē in libro. p examinationē in signo: et per expiētiā ī corpore proprio. Ille aūt medic9 q morbū īfirmi cōsiderat speculatiē bene cō probabilit' ei cōpatit'. Magis aūt ille qui signa accidētia et circūstātias īfirmitatis practicādo examīat. Sz maxime ille infirmo cōpatit' q morbū consimilē in corpore suo portat. Christ9 autē ante incarnationē nostras īfirmitates cognouit speculatiue. in libro sapientie eterne. z ideo fuit misericors In p̄s. Quō miseret' pat' filiorū mis9ē dn̄s timētib9se qm̄ ipe cognouit figmētū nostrū. Post incarnationē aūt suā cognouit dn̄s infirmitates n̄ras ī sua quotidiana cōuersatiōe qn̄ fctūs ē medic9pcticās sanādo īfirmos vbiqꝫ. tūc enim habuit maiorē cōpassionē z miaz. Tādē qn̄ tēptat9est sitiuit esuriuit occis9 ē tūc didicit noscere nostras infirmitates p experientiam. et ideo tunc misericors est effectus. Nota tamē ꝙ illa res diceret' magna cui9vna extremitas celū attingeret et alia ī infernuz descēderet quātuz ad longitudinē. Iteruz si latitudo ei9 tāta forz ꝙ totā terrā repleret. etiā duratio ita lōga ꝙ in eternum duraret. talis īq̄ res non īmerito diceretur magna huiusmodi est mīa dei q̄ a celis incipiens filium misit nō solum in munduz: sz vsqꝫ ad infernuz vt inde tolleret animas patruz. In p̄s. Mīa magna tua est sup me. et eru. a. m. ex inferno inferiori Scđo totā terrā replet: quia omnē hoīez cuiuscunqꝫ fuerit natiōis ac gentis si ad eum velit cōuerti recipit et acceptat. In p̄s. Mīa domini plena est terra. Tertio hec gratia non fit nouiter hodie nec p duos ānos sed a principio mundi ita fuit et sic erit in finem. In. p̄s Mīa eius ab eterno vsqꝫ in eternum super timētes eum. Et idō signant' dicit p̄s. Miserere mei deus secunduz magnā mīaz tuā. Et idō apostolus dei misericordiā vocat caritatē nimiā. Ephe. ii De9inquit qui diues ē in mīa propter nimiā caritatē qua dilexit nos cum essem9mortui pctō conuiuificauit nos in christo. Cui est honor et gloria in secula seculorum am̄

LECTIO. CXIX.

d A mihi sedium tuaꝝ dn̄e assistricē sapiam et noli me reprobare a pueris tuis qm̄ seruus tu9 sum ego z fi

lius ancille tue. Homo infirm⁹ et exigui temporis et mior ad ītellectū iudicii et legū. Eteni si qs erit ꝯsūmat⁹ inter filios hoim si ab illo fugerit sapia tua: in nihilū cōputabit᷑. Postq̄ salomon depcaturus deū ꝑ sapia īpetranda captauit beniuolentiam diuinā In hac parte ꝓpoit deuote sue petitionis sentētiā Et circa hoc duo facit Primo ꝓponit formā sue supplicatōis. Secūdo allegat cāȝ dīne exauditionis. Secūda ps ibi. Q m̄ seru⁹ tu⁹ sū. In petitione autē sua duo ponit ad bonā vitaȝ necessario. videlicet dīnā informationē et dīnā approbatōnē. Primū pertinet ad ītellectū. Secūdum ad volūtatē siue affectū A Petit ergo duo videlicet sufficiētiā noticie et ꝯplacētiā bone vite. Q uātū ad pmū dicit sic. da mihi sediū tuarū domine assistricē sapiētiā. Q uātū ad secūdū. Et noli me reprobare a pueris tuis. Da iqt mihi. quia nec emere possū nec violēt᷑ auferre. prouer. xvii. Q uid prodest ditias habere stulto cū sapiaȝ emē nō possit Da mihi igit᷑ sediū tuarū assistricē sapiētiā. i. sapiaȝ sctōꝵ angeloꝵ in quib⁹ sedes. Iux̄ illud psalmi. Q ui sedes sup cherubī. Assistricē sapiaȝ. i. sapiaȝ que tue maiestati sēper assistit. Nō eī petiuit sapiaȝ mūdi. que sedib⁹ principū et pōtificū sēper assistit. qa illa stulticia est apud deū. i. Cori. iii. Sapia āt loquimur inter perfectos. Sapiaȝ autē nō hui⁹ secli neq̧ pncipū hui⁹ seculi sȝ loquimur dei sapiaȝ in misterio abscōditā quā pdestinauit de⁹. ⁊c̄. Q uesiuit g̊ salomō sapiam nō hui⁹ seculi sȝ sapiam que assistit sedib⁹ dei. Sedes etiā dei dici pn̄t aīe deuote in qb⁹ christus qescit supra. vii. c. In aīas sctās se trāsfert. Et noli reprobare me a puerꝭ tuis. h̊ est dignare me īter pueros tuos acceptare. Et noli pmittere vt ꝓpt᷑ demerita mea sim reprobād⁹ et eiiciend⁹ a cōsortio pueroꝵ tuorū id est electorū. hūiliū et paruulorū in ocul᷑ suis Lu. xviii. Sinite puulos veīre ad me taliū ē eī regnū celoꝵ Hec ē ergo forma supplicatōis Seqt᷑ allegatio cāe diuine exauditionis. et allegat ꝙ de⁹ debet eū fauorabilit᷑ exaudiri. pmo ratione sūpta a pte sui. Secūdo rōe sūpta a pte dei. Secūda pars ibi. Tu autē elegisti me regē. A parte auteȝ sui assignat duplex motiuū q̊rū vnū procedit per modū iustie. et aliud p mod mie. Primū est specialis familiaritas Secūdū naturalis imbecillitas. Specialē familiaritatē allegat dicēs. Q uoniā ego seruus tu⁹ sū. i. p fidē ⁊ deuotionē. Et seruos suos vtiles et necessarios solēt hoīes fauorabilit᷑ exaudire Iohel᷑. ii. Sup seruos meos et ancillas meas in dieb⁹ illis effūdā spūm meuȝ et nō sū seru⁹ tu⁹ cōductici⁹ vel empticius sed origenari⁹: qa nec tibi seruiē cepi de nouo sed ab vberib⁹ matrꝭ mee ad hoc extiti educatus: qa fili⁹ ancille tue. idest bersabee. Hoc ē dn̄e. Dicit salomō pmū motiuū quare dign⁹ sum exaudiri a te s. spēalis familiaritas. Sed aliud ē quod magis prouocat ad ꝯpassionē et ad dādū mihi qđ peto p modū beneficii et mie. nō aūt p mod meriti vel iusticie videlicet naturalis. imbecillitas. propt᷑ q̄ sū impotēs ad faciēdū illđ qđ debeo. Et q̄tū ad hoc dicit. Hō īfirm⁹ ⁊c̄ V bi pmo allegat impotētiā ex defectu nature. secūdo ex defectu gratie. Ex defectu nature allegat īpotētiā duplicit᷑ pmo ex pte corporis. secūdo ex pte anime. Ex parte corporis dicit hō infirm⁹ et exigui tē

poris.q.d. Quia dicor homo et recognosco propriam vilitatem. homo eī dicitur ab humo. quia infirmus confiteor fragilitatem vnde dicebat christus Math.xxvi. Spirit⁹ quidē promptus est. caro autē īfirma. qa exigui tēporis puideo vite breuitatē. Iob.xiiii. Breues dies hoīs sūt. Et sapie.ii. Exiguū et cū tedio ē tēp⁹ vite nostre. Ex parte āt aīe allegat ignorātiā dicēs. et minor supple sū ad intellectū iudicii et legū. Ista materia iudiciorū noticia et legū quā de⁹statuit in eccīa est necessaria iudici. Leui.xviii. Custodite leges meas atq̧ iudicia q̄ faciēs homo viuet in eis. Vltimo allegat īpotētiaꝫ ex defectu gratie. qa q̄tūcūq̧ hō sit pfectus et sctūs in sciētiis quas pōt acquirere p naturā sine tn̄ gratia nihil faci et meritoriū vite etne. Et ideo dicit. etenim si aliquis fuerit cōsūmat⁹. i. perfectus q̄tū hō pōt per naturā. si ab illo fugerit sapia tua. idest noticia fidei tēdētis ī te per dilectionē ī nihilū cōputabitur Sap.xiii. Vani sūt oēs homines in quib⁹ nō est sapia dei. Et iō de īsipiētib⁹ dr̄ supra. iii. c. Et siquidem lōgevite erūt. in nihilū cōputabūť. Noli me reprobare a puerī tuis. Nota ꝙ sancti et deuoti hoīes pueris cōparantur ꝑpter septē pueri cōditiones que istis v̄sibus cōtinēť. Sunt purei puri parui paruisq̧ cibāť. Currūt letantur cito dāt cito pacāť. Vel sic. Sunt pueri parui puri puo saciati. Conformes ludūt cito dāt cito pacanť. Est enim in puero inuenire paruitatē: puritatē sobrietatē: cōformitatē iocunditatē liberalitatē et tranquillitatē. Sic moraliť sancti sūt parui cōtra tumorē supbie. puri cōtra fetorē luxurie: sobrii cōtra feruorē gule. Cōformes cōtra liuoreꝫ inuidie. iocūdi cōtra torporē accidie. liberales contra rigorē auaritie. ⁊ trāqlli cōtra feruorē iracūdie. Primo dico ꝙ sācti sūt parui p humilitatē. Cuꝫ enī porta celestis sit parua et angusta oportet ibivolētes intrare puos fieri. Math.xviii. Nisi ꝯuersi fueritis et efficiamini sicut paruuli nō intrabitis ī regnū celorū. Et luce.xviii. Quicūq̧ nō acceperit regnū dei sicut puer nō ītrabit in illud. Preciosa iocalia solent cooperiri cristallo ꝯmuniť propť duo Primo qa sic honeste et secure saluātur a puluere et ab extrinseco tactu lesiuo. Secūdo quia sic bene manifestātur. Cristallus enim cū sit transparēs permittit speciē rei transire ad oculuꝫ imo auget speciē et facit rem apparē maioris q̄titatis q̄ ē. Isto modo moraliter quivult v̄tutes aliquas saluas custodire occultet et operiat eas sub huīlitate. Est enī humilitas sicut cristall⁹ qa seruabit v̄tutes a puluere vane glorie et tactu siue palpatione laudis humane et in cōspectu dei faciet eas apparere maioris valoris q̄ si per se starent sine hūilitate. Per istud mediuꝫ presētauit beata v̄go deo suā v̄ginitatem suam pietatem et suam caritatē.

b Ita ꝙ omnia fuerūt cooperta sub cristallo humilitatis. ideo signanter dicit in suo cātico. Quia respexit humilitatē āclle sue. Lu.i. Istđ ī gratiis naturalib⁹ et etiā acq̄sitis generaliter satis patet quia quelibet v̄tus taľ tanto maior videť q̄to magis sub huīlitate cōtegiť. Si eī sapīa nimis nuda oñdať p iactātiā. si pulchritudo si fortitudo mīor appet. Et si etiā quodlibꝫ bonū nature minus ē gratū homi. Sꝫ qn̄ cōiūgiť cū hūilitate gratū fit hoī ⁊ acceptū intantū ꝙ ipsa etiaꝫ superbia

appetit humilis apparere. Nemo enī est q̄ sup̄b⁹ velit videri Vn̄ bern. xii. gradibus humilitatis. Gloriosa res ē humilitas qua ip̄a quoqꝫ supbia pallia re se appetit nevilescat. Vn̄ de saule legit̄.i. Regū.xv. Cū esses pu⁹ in ocu lis tuis caput in tribub⁹ israel fact⁹ es. Propt̄ hūilitatē fuit elect⁹ et propter superbiā deiect⁹. Habꝫ ergo puer par uitatē cōtra tumorē supbie Secūdo habet puritatē contra fetorē luxurie. Quāto dn̄s ē maior. tanto maiorem honestatē in seruo suo seruiente req̄rit. De⁹ āt maxim⁹ dn̄s ē: et iōvult mi nistros suos esse mūdos et honestos. i cui⁹ figura legi⁹. i. Re. xxi. Q̄d cū dd̄ veissꝫ cū socis ad ahimelech sac̄dotē in nobe. et fames eosvrgeretvehemē ter Peteretqꝫ dauid ab achimelech pa nē pro se et suis ī tanta necessitate. re spondit sacerdos Si mūdi sunt pueri maxīe a mulieribus manducent. qua si diceret. Necessitas non habet legeꝫ sed si imundi essent nullo mō eis da- rem. Fetet autē luxuria non solū i cō spectu dei et angelorū bonorū: imo e tiā corā quibusdā demonib⁹ nobil̄ na- ture. Vn̄ quidā nigromāticus cū dēo nē more solito inuocasset post longaꝫ expectationē et carminum suoruꝫ ter minationem tandē apparuit stans a- longevestibus obturās nares suos. a q̄ cum cōiurator quer̄et. Quare ita tar dasset et quare ita a remotis se parti- bus tenuit. Respondit. Fetor inqt lu- xurie tue nō permittit me ad te acce- dere Cognouerat auteꝫ meretriceꝫ su am clericus ille parū ante. Et de tali- busverificatur illud ysa. xxxiiii. De cadauerib⁹ eorū ascēdit fetor Ter- tio puer habet sobrietatē cōtra feruo rem gule. quando enim indiget cōe- dit et bibit et mēsurā naturalem non excedit. Sic sancti viri in hoc pueros imitantes. quantum nature sufficit ca piunt et tūc tā saītatē q̄ sūpt⁹ saluabūt In cui⁹ signū legim⁹ Dan. i. Q̄d dani el et socii sui pueri qui nolebāt come- dere de cibis regis. Nabuchodonosor nec bibere de vino eius sed cōederūt legumina et biberunt aquam: hone- stiores fuerūt ceteris pueris caldeorū Vnde dicitur ibi Post decem dies in uenti sunt vultus eorum meliores et corpulentiores pre omnib⁹ pueris qui vescebāt̄ cibo regio Et pueris illis de dit deus sciētiam et disciplinam in oī scīa. Et ideo merito comparat̄ sobrie tas ametisto de quo dicitur lapidario capitulo. xvi. Hic facilis sculpi con- trarius ebrietati. Carus haberetur si rarior inueniret̄. Dicitur autē de isto lapide ꝙ preseruat equū gestātis euꝫ a cespitatione et infirmitate. Isto mō moraliter sobrietas ē facilis sculpi qa sobrii facillime docēt̄ ⁊ castigāt̄. Si- militer aīa viri sancti est sicut eques ⁊ caro sicut equus. Isaie. xxxi. Equi eo- rum caro. Aīa istū equū debꝫ regere et refrenare ⁊ interdū vrgere calcari- bus. Siv̄o eques. i. aīa istā gēmā. i. sob etatē portauerit equ⁹. i. caro nō pdꝫ sē sum nec cespitabit in via morū. nec ca det per peccatum. imo corporalē ifir- mitatem euadet. Seneca. x. declama- tionum. Dicit ꝙ ido subito morimur qa de mortib⁹ viuim⁹. Quicqd auiuꝫ volitat: qcqd pisciū natat. Quicqd fe rarrum discurrit nostris sepelit̄ vētri- bus C Querit̄ ei quare nūc subi to moriamur quia nunc mortib⁹ viui m⁹? Et ad lucillū ep̄la septima. Mor-

bos mltos mlta fercula fecerūt. innumerabiles morbos nō miraberis. Coquos numera De hac materia notabiliter loquit Innocētꝰ de vilitate cōditionis hūane. Initiū inqt vite hoīs panis et aqua. Gulosis aūt nō sufficiunt fructus arborū. nō grana leguminū. nō radices herbarū: nō pisces maris: nō bestie terre: nō aues celi. sed querūtur. pigmēta. parātur aromata: capiūtur obesa: que studiosissime coquūtur et laute parātur officio mīstrorū aliꝰ contūdit et colat et aliꝰ cōfūdit et cōficit. substātiā vertit in accidens. naturā mutat in artē vt saturitas trāseat ī esuriem reuocet appetitū ad irritādū gulam nō ad sustētandū naturā non ad necessitatē supplendā. sed ad cupiditatē explēdā. hec ille. Quarto habet puer cōformitatē cōtra liuorē inuidie. Si puer videat nutricē flere statim collacrimat. Et si videat eā ridere mox arridet. Isto modo vult deus ꝙ sciviri in p̄senti cōpatiant tribulatis et cū pficientibꝰ gaudeāt. Iuxta doctrinā apl'i. Ad Romanos. xii. Gaudere cū gaudētibus flere cū flētibus. vt sint oībus cōformes et cōiuncti per caritatē. Isti figurāt per pueros clamātes in templo. Osanna xp̄o Math. xxi. Soli pueri carētes īuidia digni sūt deū laudare. Quīto puer habet iocūditatem contra torporē accidie. Iocūditas enī cordis facit eos ita mobiles ꝙ currūt ambulāt et discurrūt et ludunt et nūq̄ sūt ociosi. Sic sancti in presenti debēt esse laboriosi solliciti et semp in aliq̄ vtili occupati Iuxta illd Sic fac ꝙ nulla sine fructu trāseat hora. Nūc p̄dicādo nūc īfirmos nō solū corpe sꝫ et fide leniter īformādo vngētes oleo leticie fidei salutaris. Horum figurā habuit Samuel de quo p̄mi Reg. p̄mo et scd'o capl'o dicitur Puer Samuel mīstrabat corā dn̄o stati cū eēt ablactatꝰ. Sexto puer habet liberalitatē cōtra auaricie rigorē. Puer enī libēter dat q̄cquid habet. Isto mō viri scti liberales debēt esse per elemosinarꝫ largitionē Istos figurabat puer habens qnq̄ panes ordeaceos et duos pisces de qbus xp̄s satiauit qnq̄ milia hoim. Ioh. vi. Et Thobias qui cū iunior esset oībus de tribu sua in captiuitate nihil tamē puerile gessit in ope sed oīa que habere poterat quotidie cūcaptiuis fr̄ibꝰ q̄ erāt ex eiꝰ genere ipartiuit Thobie p̄.

Septimo habet puer trāquillitatē cōtra furorē iracūdie. Puer enī nō ledit et si ipse offēdatur et ledat stati remittit. Vñ p uno pomo recōciliat lꝫ fuerit valde offēsus. c Isto mō sci remittere tenētur illis q cōtra eos delinquūt. Nota ꝙ Arist. ix. Ethi. capl'o. xiii. s'm Thomā distinguit tres species iracūdorꝫ Sūt enī qdā acuti. quidā amari. et qdā difficiles. Acuti dicūtur q velocit irascūtur et velociter quiescūt. Et istd est optimū quod habent ꝙ nō retinēt irā in corde celādo. sed stati irā suā per aliqua signa manifestāt pptervelocitatē motus ire. Et ad istā speciē maxime disponunt colerici ꝓpter subtilitatē colere. Amari dicūtur quorꝫ ira diu pseuerat et eam nūq̄ ostēdūt sꝫ occultāt et ideo sūt amarissimi in seipsis et etiā ad alios et indigēt mlto tp̄e ad hoc ꝙ digerāt irā suā Et ad hanc iram maxime disponunt melancolici propter grossiciē humorum melācolie Difficiles sunt qui nūq̄ cessant ab ira concepta donec fuerit vidicati. Istas tres species vincē debet scūs p māsuetudinē et moderātiā rōis

Primã p modestiã ne sit acutus. Secũdam per patientiaȝ ne sit amarꝰ. Tertiã per pietatẽ ne sit difficilis vt sit puer deo gratus moralis. De quo osee. i Puer israel ⁊ elegi eũ LE.CXX.

t V autẽ elegisti me regeȝ populo tuo et iudicẽ filioꝝ tuoꝝ ⁊ filiarũ tuarũ et dixisti me edificare tẽplum in monte sancto tuo et in ciuitate habitationis tue altare. similitudinem tabernaculi sancti tui qđ preparasti ab initio. et tecum sapientia tua que nouit opera tua et que affuit tunc cũ orbem terrarum faceres ⁊ sciebat quid placitũ esset oculis tuis et quid directum in preceptis tuis. Postq̃ salomon supplicauit ꝓ sapientia ĩpetranda et rationem qua a deo exaudiri debeat allegauit sũptam a parte humane necessitatis. In hac parte consequenter aliam subiungit rationem ad idem sumptã ex parte diuine boĩtatis. Et est ratio talis. Decet diuinaȝ bonitatem perfecte illa consummare que proposuit et incepit. Sed tu ꝓposuisti per electionem mei ꝙ forẽ rex et iudex populi et edificator templi q̃ sine tua sapientia consummari non possunt. ergo decet te deum mihi dare: sapientiam qua ista que tu ꝓposuisti me facturũ cõsũmare possim. Dicit ergo sic. Tu elegisti me regẽ. q.d. non me igessi per presumptionẽ nec me intrusi per violentam occupatõnẽ Sed tu me elegisti non sup vnã citateȝ vel insulam sed vt rex sim populo tuo Vñ. ii. paralip. i. vbi ponitur historia de supplicatione salomoĩs. Quis potest hunc ppl'm tuũ q̃ tã grãdis ẽ digne iudicare? Nõ solũ elegisti regẽ populo tuo. sed voluisti me esse iudicem immediatum filiorũ tuoꝝ et filiarũ tuarũ. i. tam maiorum q̃ minorũ. Secundo modo non solũ elegisti me in regem et iudicem: sed ĩ artificẽ ⁊ edificatorem. vnde dixisti me edificare templum in monte sancto tuo. ii. Regum septimo. Dixit dominus ad dauid. Suscitabo semen tuum post te et ipse edificabit templum nomini meo Et. i. paralip. xxviii. Salomon filius tuus edificabit domuȝ meã et altaria vl' atria mea Ipsũ ei elegi mihi ĩ filiũ meum et ego ero ei in patrem. A Templum inquam in monte sancto tuo Iste mons sicut dicunt hebrei fuit ille mons in quo abraha voluit imolare filiũ suum ysaac. Geñ. xxii. Et ibi erexit altare. Et in eodẽ loco fuit postea altare templi de quo hic subditur Et in ciuitate habitationis tue altare. Hec ciuitas fuit Iherusalem de quo ĩ psalmo. Hierusalem que edificatur vt ciuitas. Altare dico habens similitudinẽ tabernaculi tui sc̃i ab initio. idest tale altar̃ iussisti me facere. quale fuit altare tabernaculi moysi. ab initio id est ab antiquo. hec tu deꝰ pr̃ ordinasti de me et tecum sap̃ia tua. i. filiꝰ tuus q̃ sapientia nouit opera tua creatõis recreationis et gl'ificationis de q̃bꝰ abacuck. iii. Consideraui opera tua et expaui. Que quidẽ sap̃ia affuit tunc cuȝ orbẽ terrarũ facẽs creãdo de nihilo. Et sciebat quid placitũ esset in oculis tuis circa genus humanum et qđ directũ in preceptis tuis. i. q̃bꝰ p̃ceptis voluisti homĩeȝ dirigere in te ip̃ȝ sicut ĩ finẽ suum. Oritur hic dubitatio litteralis. An electores p̃latorũ teneãt' eligere meliorẽ. a Qđ nõ q̃a decretal' dicit. Sufficit eligere bonũ nec ẽ nccẽ

eligere meliorē Ad oppositū videt̄ iiii. Re. x. Eligite meliorē de filiis do mini vestri ⁊ ponite sr̄ soliū patris sui Dicēdū ē ꝙ nō sp ille qui ē melior sim plicit̄ est melior ad prelationē. Ille ei inter hoīes ē simpliciter melior qui ē caritate perfectior. Vn̄ aug. in enche ridion. Quāto caritas ī quocūq; ma ior ē tāto melior ē in quo ē. Cū eni q̄ reret̄. vtrū qsq; sit homo bonus. nō q̄ ritur quid credat āt quid speret. s3 qd amet. Contingit autē frequēter ꝙ illi qui est perfectissim⁹ in caritate mul ta deficiāt que necessaria sūt prelato. puta sciā valitudo corporis et h⁹modi Electio aūt eorū que sūt ad finē: deb3 fieri secūdū cōditionē finis. Et ido di cēdū ꝙ electores quicūq; talē eligere tenēt̄ q sit melior ad statū illū cui p e lectionē puidere tenēt̄ eligere melio rem. Per hoc p3 ad argumēta. qa de cretalis intelligit de simplicit̄ melio re. vult decretalis dicere ꝙ nō tenēt̄ eligere meliorē ad illū statū s3 suffi cit eligere bonū ⁊ ppt̄ hoc ē electio cas sanda nec decretalis informat ↄsciā3 electorū sed iudiciū publicū. Auctori tas ad oppositū intelligit̄ de meliore ad talē finē Oritur hic dubitatio lit teralis secūda. An meli⁹ sit habere re ges p elcōe3 q̄ p hereditariā successio nē. Et hāc mouet Arꝭ. iii. politi. Et ar guit ꝙ nō per generationē siue p he reditariā successionē: qa cōtigit freq̄n ter filiū boni regis eē malū. Mal⁹ aūt destrueret ↄitatē. Si v̄o dicat̄ ꝙ pr̄ pui dēs filiū malū daret alti regimē q es set bon⁹. dicit Arist. ꝙ nō ē credibile imo difficile eēt ⁊ q̄i sup̄ naturā hūa nā: qa cū t̄dēt regnū magis dilctō. ⁊ fi li⁹ ē q̄i alt̄ ipe necessariū videt̄ ꝙ tra dēt illd filio. Istā q̄onē n̄ soluit arꝭ. sed dicūt expoitores ꝙ meli⁹ ē p se loq̄n do et simplicit̄ ↄtinuare regnū p elec tionē: quia tūc semp pōt v̄tuos⁹ regere per accn̄s tn̄ meli⁹ ē ī casu ↄtinuare re gnū p gn̄is successionē. Prio ppt̄ dis cordiā et dissēsionē eligētiū 2° ppter ↄsuetudinē dn̄andi ī vna domo. Ter tio ꝙ equali sibi null⁹ vult subici de fa cili ⁊ ideo mutatio regni ē piculosa p electionē paci cōmunitatꝭ. Sed hoc est per accn̄s. Si eī essēt oēs rōnabiles et habētes zelū reipublice meli⁹ ess3 regi p electionē cōitatꝭ ab vna psōa q̄ p suc cessionē nature Aliā mouet ibide3 q̄onē de potētia regis. et querit q̄ta de bet esse. Rn̄det ꝙ oport3 regis potēti am eē tātā ꝙ sit maior q̄ sit alicui⁹ vni⁹ et maior q̄ q̄rūdā pluriū de illa cōmu nitate. deb3 tn̄ eē mīor q̄ potētia mul titudis Aliā soluit ibidē de rege ⁊ ē An meli⁹ sit regi optima lege vel opti mo rege. Dicit̄ optio rege. quia īpossi bile ē legē excogitare q̄ nō idigeat ap plicatione int̄ptatōe ⁊ dispēsatōe q̄ ab optimo rege fieri pn̄t Tu aūt elegi sti me regē pplō tuo: ⁊ iudicē filioru3 tuorū ⁊ filiaꝝ tuaꝝ. Ex ista auctorita te informat̄ princeps quilib3 ⁊ platus circa statū suū quattuor cōsiderare vi delicet ꝙ non sit immissus p intrusio nē. ꝙ nō sit remissus p dissimulationē ꝙ nō sit neglector culparū. et ꝙ nō sit acceptor personarū Prio cōsideret prelat⁹ siue pnceps ꝙ nō sit imissus p ī trusionē s3 v̄t vere posset dicere deo. tu elegisti me. Forma aūt platoꝝ eligen doꝝ ē ipē xp̄s ī trib⁹ sc3. In sua cōcep tione natitate ⁊ ↄuersatōe. Fuit enim cōcept⁹ sp̄us scti coopatōe. nat⁹ sn̄ ma tris corruptiōe. Cōuersat⁹ eni ī mūdo sine ābitione ac pcti oporatione. Vn de q̄n popul⁹ elegit eū in regē fugit ⁊

rēnuit rex fieri. Ioh. vi. Isto mō q debet intrare ad statū plature debꝫ concipi i mētibꝰ electoꝝ p spūs scti inspiratiōe: nō per ꝯspiratiōe dissolutorū. debet nasci de matre q̄ ē cōgregatio siue capitulū: cui dꝫ pesse sine corruptōe. ita ꝙ nec sit corrupta precevel preciovel minis potētū Debꝫ ergo sic electus ducere statū suū sine ambitiōe vtvelit si possit ex corde fugere et deuotus obedire vt deꝰ sibi possit dicere illud. ysa. xliiii. Noli timē serue meꝰ iacob: et rectissime quē elegi. Sed tiendū ē ꝙ nōnulli eligūt̄ ppter partiales affectiones: quidā ppt̄ mūdiales possessiones. et qdā propt̄ curiales inꝑpositiones. Cōsiderāt nōnulli electores: nō qs meliorvita. clarior scia. et fama celebrior. sed qvelit eē i bn̄ficiis ꝛ subuētionibꝰ vtilior. qsvelit miꝰ vitā suaꝫ emēdare: qsvelit crimina dissimulaē Cōsiderant alii quis est in rebus locupletior: in beneficiis pinguior: in expensis profusior: in ꝯuiuiis lautior: i ociosa familia multiplicior Alii quis ē regi et regalibꝰ gratior et acceptior quis parentū generositate nobilior qs mūdanevanitati abilior etvsitatior iuenit̄. Isti nō eligūt p spūm sctm̄. sed per spiritū nequā. Cōtra quos adduci potest illud. iiii. Re. x. Eligite meliorem et eū quivobis placuerit de filiis dn̄ivestri et ponite eū s̄r soliū patris sui Nota ꝙ pmittit meliorē ꝛ eū q vob̄ placuerit de filiis dn̄ivestri: i signū ꝙ bonitas grāꝝ nō acceptio ꝑsōarū dꝫ eē cā q̄re vobis placeat. At fert̄ quēdā dixisse regi Ludouico querēti Cur nō fiūt miracl̄a p epōs ꝛ prelatos moderni tp̄is sicut oli fiebāt i pmitiua eccia. Cāꝫ huiꝰ assignat dicēs. Tpe pmitio electiones epōꝝ ꝛ prelatoꝝ fiebant p spūm sctm̄. cuiꝰ est facere miracula. mō fiūt p reges ꝛ pncipes qui miracl̄a facē nō pn̄t. Zº ꝯsideret platꝰ vel pnceps: ꝙ nō sit remissꝰ p dissimulatiōe: quia electꝰ i regē. Rex enī a regēdo dicit̄ et ē nomē tā honoris q̄ oneris Tenet̄ enī exēplū aliis pbere exēplū probitatis moral' vt dicat cū gedeone. Iudic̄. vi. Quod me videritis facere: facite. Plus eniꝫ mouēt egregia facta pncipis q̄ iusta imperia. De Iulio cesare dicitur ꝙ nūq̄ dixit militibꝰ suis: ite sedvenite. Vnde p̄. Regū. xii Constituivobis regē ꝛ rex gradit̄ antevos. Narrat sextꝰ Iuliꝰ. Strategematon. li. iiii. c. v. de qdā duce q vocabat̄ Pesticorꝰ. hic cū iterrogatꝰ essꝫa militibꝰ. Quid imparet. dixit vt se imitarentur et nihil aliud. et arrepto signo pmꝰ hostes inuasit. Talis debet esse responsio boni plati vt possit dicē cū apostolo. Imitatores mei estote et obsuate eos q ita ambulāt sicut habetis formā vr̄aꝫ. ad phil'. iii. Trogꝰ valeriꝰ. li. vii. narrat ꝙ Argeꝰ rex macedonū moriēs reliqt filiū puulū. Cōtigit macedones iterim cōtra illiricos bellare etvinci: qui statim se recolligentes regem suū puerū in cunis iacētem ante aciem posuerunt et sic eos vicerunt: ostendentes macedonibus regem defuisse nōv'tuteꝫ. Moraliter pn̄tia plati semp iuuat subditos Tertio ꝯsideret prelatꝰ: ne sit neglector culparum in iqrendo: discutiendo et puniendo qa est electus in iudicē. Tu āt elegisti me in iudicē ꝛc̄. Dicit phs p̄. Ethicoꝝ Qd̄ vnusquisq̄ est bonꝰ iudex eoꝝ q̄ cog noscit. Et ideo ad bonū iudiciū dādum reqritur inquisitio ꝛ cognitō: ne

homo ꝓcedat ex incertis suspitionib⁹ exvna pte. et ex alia pte debet homo inquirere ne mala serpāt ꝛ augeāt ne per defectū correctiōis: cū ū crimina sint cognita ꝯtinuo: si possibile est sint correcta per iudicē q debꝫ esse sicut iu stū aiatū sicut dicit᷑.v. Ethi. vt mens sua tota sit a iusticia occupata Et ideo ppl's accedit ad iudicē sicut ad iusticiā aimatā vt in oībus reddat qđ iustū est Vñ Ecci.vii. Noli q̄rere fieri iudex nisi valeas v̄tute irrūpere iniq̄tates. Hugo de sctō victore in li. suo de.xii. abusionib⁹ claustri dicit ꝙ tres sūt spe ciesvel modi negligētiū platoꝝ. Quidā sūt q bn̄viuūt ꝛ subiectos malevi uere pmittūt. quidā sūt q maleviuūt ꝛ subditos suos bene viuere cogūt qdā sūt qui male viuūt et subditos malevi uerevolūt. Quidā sūt q bn̄viuūt ꝛ sub ditos male viuere pmittūt exēplo pce dūt: sed nō increpādo deliquūt. Licet enī bene viuāt necesse tñ est vt de gre ge sibi cōmisso dn̄o gregis rōem red-dant. Illi v̄o qui male viuūt et subie-ctos bene viuere cogūt errātes reuo-cant. sed rectos ꝛ fortes occidūt reuo-cāt v̄bis. occidūt exēplis De tertia spe cie nō oportꝫ facere mētionē Hec Hu go. Quarto īformat᷑ platus ꝛ p̄nceps ne sit acceptor ꝑsonaꝝ. Cū dicit filio-rū tuorū et filiaꝝ tuarū. i. elect⁹ sū in regē et iudicē. tā maioꝝ q̄ minoꝝ. tā simpliciū q̄ ꝑfectoꝝ. filioꝝ inq̄t tuoꝝ id est elect⁹ sū vt iudicē ppl'm tuū nō sicut seruos meos vel rusticos sꝫ sicut filios gubernādovt sim eis loco tui pr̄ nō tirān⁹ Ber. sup Cañ. Discite subdi-torū mr̄esvos eē debere nō dn̄os stu-dete magis amari debere q̄ metui. Et si int'dū seueritate op⁹ sit pr̄na sit non tyrānica: matres fouēdo ꝛ pr̄es corri-gendo vos exhibeatis. Suspēditevbe-ra ꝓducitevbera pectora lacte pingue scāt: ñ typo supbie turgescāt Hec Ber. Et ideo sicut dicit bon⁹ platus. Ioh. in Cañ. sua. p̄. Ioh. iii. Maiorē invobis ñ habeo grāꝫ q̄ vt audiā filios meos in veritate ambulantes. ꝛc̄.

LECTIO. CXXI.

m Itte eā de celis sctis tuis ꝛ a sede magnitudinis tue vt mecū sit et mecū laboret vt sciā qđ aceptū sit apđ te. Posita supplicatōe deuota ꝓ sapiā īpetrāda et allegata rōne tā ex pte dei q̄ ex pte Salo. A Hic iterato re-dit ad cōtinuationē sue petitionis. Et circa hec tria facit. p̄mo petit ꝙ sapiā det᷑ sibi liberalit᷑. Scđo innuit ꝙ in tēdit per eā regi generalit᷑. Tertio ꝓbat ꝙ ipa possit eā bn̄ regere mora-liter. scđa ps ibi. vt mecū sit Tertia ibi Scit'enī oīa illa. Circa primū dicit sic. Mitte illā. i. sapiāꝫ que est fides īfusa operās per dilectionē de celis scis tu-is. i. de celo empireo qđ ihabitare p̄n cipaliter crederis lꝫ oī locovbiq; assis. Sicut enī dicit Aris. p̄. de celo fm oēs antiq̄s. Celū est loc⁹ dei ꝛ qđ est in celo nec veterascit nec mutat᷑ nec alterat᷑: sed habet vitā in scl'a scl'oꝝ. Et a sede magnitudinis tue figuratiua locutio est. Loquit᷑ enī de deo mō hūano cuꝫ tñ sit sine q̄titate magn⁹ ꝛ sine q̄lita te bon⁹ ꝛ sine situ p̄sidēs. vt dicit Aug. v. de tri. c. iiii. Per sedē g̃ magnitudis nihil aliđ ītelligit᷑ nisi q̄es vel trāq̄lli-tas dei oīpotētis q̄ vniuersa disponit. Sap. xii. Tu āt dn̄ator v̄tutis cū trāq̄l-litate iudicas Scđo oñdit ad qđ istā sa piētiā tm̄ optat ꝛ dicit vt p eā regat᷑ ge neralr̄ ꝛ pficiat᷑ essēdo. agēdo ꝛ cogno scēdo. vñ subdit. Vt mecū sit q̄tū ad primū p̄. Cori. xv. Grā dei sū id qđ sū

Et mecū laboret. Quātū ad scđʒ pme Corin. xv. Habūdātiꝰ illis oībus laboraui nō ego. sed grā dei mecū Vt sciam qd acceptū sit apud te. Quātū ad tertiū. Et hˀ dupliciť. s. dei bnplacitūʒ ꝯgnoscōdo et me eidē ꝯformādo Vt mecū sit et mecū laboret. Notādū est ꝙ si primꝰ parēs in statu īnocētie psti tissent oēs eiꝰ posteri sine labore meruissent. Perfecta enī fuisset obedientia carnis ad spm̄. Vñ sicut celū moueť sine fatigatione ⁊ labore eo ꝙ suo motori nō resistit. Ita corpꝰ tūc ab aīa sñ labore motū fuisset Iā ū nec cogitare de aliquo diu possumꝰ sñ labore corporis et a mľto fortiori: nec loq possumus nec moueri. in p̄s Existimabāvt cognoscerē hoc labor est ante me. In tm̄ autē vˀ sa est. incōtrariū nr̄a cōditio vt q nati fuissemꝰ ad quietē si pctm̄ ñ esset generaliť et q̄si naturaliť nascimur ad laborē Dicit Iob. Homo ad laborē nasciťvt auis ad volādū. Iob. v. Sicut autē pegriꝰ veniēs ad ꝯcursusviarū eligere pōt per quā velit ābulare. nullā tñ ibit sñ labore. Ita hō positꝰin hacvita mľtas vias viuēdi iuenit: in diuitiis et pauptate et hōre et seruitute in deliciis et miseriis: sed nullā accipiet in qua magnū laborē nō iueniet Si diues eē voluerit in diuitiis ꝯgregādis. cōseruādis ⁊ dispēsandis: necessario laborabit Ecci. xxxi. Laborabit diues in ꝯgregatiōe substātie. Et statī sequiť Laborabit paup in diminutōe victꝰ. Et sic discurrēdo vbiq laborem reperiet. qm̄ hec fuit pnīa toti hūano generi iniūcta Ge. iii. a Maledicta ťra in ope tuo: ī laboribꝰ comedes ex ea oībꝰ diebꝰ vite tue. Laborare g̊ debemꝰ in vita p̄nti viriliter ⁊ vˀtuose ppť tria: videlʒ ppť cōuenietiā pmissi tp̄is ppter pnīaʒ cōmissi sceleris. ⁊ ppter vehemētiā pmissi muneris. Primo dico Laborare debemꝰ in p̄nti nō quiescere nō ociari ppter conuenietiā pmissi tp̄is. Tp̄s eī quo mō viuimꝰ et eťnitas vite future sic cōparātur ad inuicē. sicut vigilia p̄cedens et festū sequens. In vigiliis enī solēnitatū solēt hoīes laborare frueter ⁊ diu Vñ in talibꝰ vigiliis faciūt agricole altā noctē In diebꝰ vero festiuis īdulgere solent cōiter quieti et solatio. Isto modo moraliť nūc est vigilia in qua ieiunis et laboribꝰ nos dare debemꝰ prima Petri. v. Sobrii estote et vigilate. Et ii. Corin. vi. In hoībꝰ exhibeamꝰ nosmetipsos sicut dei mistros. in laboribus vigiliis ⁊ in ieiuniis mľtis. Sʒ cras invita futura erit festū et solēnitas sē piťna. Et ideo tunc vacabimꝰ gaudio in leticia et qete. Apoc. xiiii. Bt̄i mortui q in dn̄o moriūtur. āmodo iā dicit sp̄us vt reqescāt a laboribꝰ suis Vnde Ihero. in quadā ep̄la. Nullꝰ labor durus: nullū tps videri debet lōgū q̄ gľia eťnitatis acqriť. Sicut oīno fatuꝰ eēt qui in vigilia oībꝰ laborātibꝰ et sudātibus ociosus foret ⁊ in festo laboraret qn̄ oēs gauderēt et qescerēt. Sic fatuꝰ eēt q in p̄nti vita qetē acceptat in quo xp̄s ⁊ oēs scī q nos p̄cesserūt laboribꝰ et penitētiis se dederūt et sibi in futuro laborē ppetuū thesaurizauerūt. In p̄s. Laborabit in eťnū et viuet adhuc in finē. Scđo tenemur laboribꝰ vˀtuosis īsistere ppť pnīaʒ cōmissi sceleris. Magna enī grā foret si dn̄s remitteret rustico ppetuā seruitutē p labore vniꝰ diei. et merito deberet ille rusticꝰ tali die laborare diligētissime. Moraliter omnis peccator seruituti ppetue addicitur qn̄ peccat. Iob. viii. Oīs qui

facit pctm̄ seru⁹ est pcti. Pro hac serui
tute pcti in ꝑpetuū laborare deberet ī
inferno vt dictū est nisi sacramētū pe-
nitentie mediaret per quod pena eter
na in penā tpalē cōmutaretᷣ. Iustū est
ergo quēlibet qui peccauerit dieb⁹ vi-
te istius fortitᷣ laborare ꝓpter pniam
cōmissi sceleris exēplo ꝓphete qui ait
Laboraui in gemitu meo lauabo per
singulas noctes lectū meū lacrimis
meis stratū meū rigabo. Hoīes q aīo
se laborāt cito patiūtur sudorē Ita de
uoti in labore pnīe cito irrigantᷣ sudo
re lacrimaꝝ cōtritōis dicit Aris. de ꝓ
bleu. pte. xxiii. ꝓble. xxiiii. Q̄ď qn̄ plo
rātes lacrimas emittim⁹ lacrime sūt
calide. qn̄ aūt dolētes ocl'os ex aliq̄ in
firmitate emittim⁹ lacrimas lacrime
ille sūt frigide. Et hui⁹ causā assignat
talē. Indigestū est frigidū. Digestū ū
calidū. Dolētiū aūt ocl'os lacrima est
īdigesta ꝓpt' qď ⁊ frigida propt' qď et
medici signū putāt eē maxīe egritu-
dinis. frigidos sudores. Calidos autē
ecōtrario bone alteratōis. Et hui⁹ sub
iungit causā Cū q̄dē fuerit sup̄fluitas
mlta in ocl'o nō pōt interi⁹ calidū illaꝫ
dirigere. q̄re necesse est frigidā esse.
Q̄n̄ aūt pauca sup̄fluitas est tūc calor
vincit. B Quare tūc lacrime sūt
calide: Fiūt autē ex sup̄fluitatib⁹ egri
tudines huiusmōi. Moralit' loquēdo
inter penitētes est diuersitas qa aliq
cōterūtur ex caritate et amore iusti-
cie. Caritas autē ignis est. Et iō istoꝝ
lacrime sūt bn̄ digeste calore caritatꝭ
et istoꝝ sudores sūt calidi ⁊ signāt sa
nitatē. Alii aūt vidētur penitētes ⁊ at
terūtur magis q̄ ɔterātᷣ. Recogitāt ei
penā īfernalē quā peccādo meruerūt
et exīde timorē ɔcipiūt q̄ timore du-
cti lacrīas frigidas ⁊ sudores frigidos
faciūt qa cōfessionē frigidā faciūt de
pctīs timore pene nō amore iusticie.
Sicut penituit Antioch⁹. ii. Macha.
ix. Orabat scelest⁹ dn̄m a quo nō erat
miaꝫ cōsecutur⁹. Sic Iudas pnīa duct⁹
retulit trigīta argēteos dicēs. Peccaui
tradēs sanguinē iustū. Math. xxvii.
Istā est cōfessio frigida per timorē et
desꝑatiōnē. Et iō signū est magne in-
firmitatis. Isti sic laborātes licite dice
re possūt illď Lu. v. Per totā noctē la
borātes nihil cepim⁹. Tales nō fuerᷣt
lacrime petri. Math. xxvi. Nec lacri-
me Marie magda. Luce. vii. Ter
tio laborare debem⁹ in pn̄ti per opa
meritoria ꝓpt' vehemētiā ꝓmissi mūe
ris. Cōsideratio enī mercedis accēdit
amorē laboris Isto mō ꝑsuadēdi labo
rē v'tutis vtitᷣ Boeci⁹ vel ph̄ia loquens
Boe. iiii. de cōso. Metro vlt. Vbi īdu
cit exēplū triū viroꝝ illustriū. q labo
res maxīos ꝑ v'tute ⁊ gl'a tpali. sustinu
erūt viꝫ Agamēnonis Vlixis ⁊ Her
culis q̄ꝝ ꝑm⁹ bello decēnali Troiā de
uastauit. ꝑ sūma picula Scďs Poliphe
mū gigātē monoculū q oēs socios de-
uorauerat ꝑ sūmā audaciā interemit
Terti⁹ Hercules q duros labores susti
nuit De q̄ dr̄. Herculē duri celebrāt la
bores Ille cētauros domuit supbos ⁊c̄
q̄ hic n̄ ponā. Et tādē dicit sic Vltim⁹
celum labore irreflexo sustulit collo.
Preciūq3 rursus vltimi celestē meru-
it laboris Et enarratis istis exēplis di
cit sic. Ite nunc fortes vbi celsa magni
ducit exēpli via cur terga nudatꝭ supa
ta tell⁹ sydera donat. vult dicere. Vos
q v'tuosi ⁊ fortes eē vultis. ite ad celū ꝑ
viā v'tutꝭ q̄ cū sit via excelsi est via ma
gni exēpli qa multi ⁊ magni ābulāt ꝑ

eã qui añ vos iuerũt. Et iõvia excelsa magni exẽpli ducit vos. Cur inertes terga nudatis: q̃si miseri fugiẽtes de ꝑlio et petẽtes ab hostib⁹ mia3. Ecce q̃ lis merces vobis ꝓmittit Supata tell⁹ sydera donat. h̃ ẽ dictũ. Habeatis vos sic in t̃ra ꝙ victores sitis et sup̃ sidera erit imppetuũ merces v̄ra. Et hoc est ꝙ dr̃ Sapie. iii. Bonoꝝ laboꝝ gl̃osus est fruct⁹. Et in p̄s. Labores manum tuaꝝ qa mãducabis btũs es⁊ bene tibi erit. De hac btĩtudine loquit̃. Ber. in q̃dã s̄moẽ dicẽs. O btã regio padisi O btã regio deliciarũ ad quã suspiro de valle lacrimaꝝ. vbi sapia s̄ñ ignorãtia: vbi mẽoria s̄ñ obliuiõe: vbi itel lectus s̄ñ errore: vbi rõ s̄ñ obscuritate fulgebit Btĩ q ibi habitãt dicẽtes cum p̄s. Btĩ q habitãt ĩ domo tua dñe in secula seculoꝝ laudabũt te.

LECTIO.CXXII.

S Cit eni oĩa illa ⁊ ĩtelligit⁊ deducet me in opib⁹ meis sobrie⁊custodiet me in sua potẽtia. et erũt accepta opa mea. et disponã ppl'3 tuũ iuste⁊ ero di gnus sediũ p̄ris mei Postq̃ salomõ declarauit ꝙ p sapia3 quã optauit intẽ debat se regere moralit̃ in oĩ bonitate Hic oñdit ꝙ eadẽ sapia hoc cõferre potuit generalit̃ ex ꝓpria ptãte. ⁊ per ꝯsequẽs potuit eũ facere v̓tuosũ pfecte Hui⁹ g̃ ptãtis. Primo ponit ꝓbatio nẽ. Scdo ex h̃ ĩfert q̃dã cõclusionẽ. Secũda ps ibi. Et ero dign⁹. Circa pri mũ talẽ ponit rõe3. Illd̄ põt hoĩe3 pfecte facere v̓tuosũ: qd̄ cõfert hoĩ sciam prudẽtiã ⁊ potẽtiã. et etiã facit deo ac ceptũ et sibi subiectis ꝓficuũ. S3 talis est sapia quã peto a deo. dicit Salomõ g̃ per ipsã potero me regere v̓tuose ĩ oĩb⁹. A Minorẽ g̃ hui⁹ rõis po nit in qnq̧ particulis: narrãs de sapia ꝙ ipsa est doctrix per scientiã ductrix per prudentiã: defensatrix per poten tiã: mediatrix per amiciciã: moderatrix p iusticiã Quãtũ ad p̄mũ dicit sic Scit eni illa. i. sapia omnia et ĩtelligit Apud Arist. inter scientiã et ĩtellectũ hec est differentia: qa sciẽtia est habitus cõclusionis demonstrate. Vñ nihil ꝓpe dr̃ sciri apd̄ eũ stricte loquẽdo de scia nisi qd̄ põt demõstratiue ꝓbari Et ideo facere scire cadit in diffinitio ne demõstrationis sicut patet p̄mo po sterioꝝ. Intellectus vero proprie loquẽdo est habit⁹ cognitiu⁹ p̄ncipiorũ⁊ propositionũ. que probari nõ possũt. Vnde Aris. vi. Ethi. Intellect⁹ est p̄ncipioꝝ quoꝝ nõ est ars neq̧ scia neq̧ prudẽtia: qa scia est demõstrabilium. Ars vero et prudẽtia cõtingẽtiũ siue igit̃ loquamur de principiis siue con clusionib⁹ sapia scit. i. scire facit. oia. i. oĩa necessaria ad salutẽ. Sic enim loq tur saluator de sp̄ũsctõ. Iohãnis. xvi. Cũ autẽ venerit ille spiritus veritatis docebit vos omnẽ veritatẽ. Glosa supple necessariã ad salutẽ. Est autẽ sapi entia doctrix per scientia3. Sapie. vi. Doctrix est ei discipline dei⁊ electrix operũ illi⁹ Scdo sapia est doctrix p prudẽtiã. Est ei prudẽtia recta rõ agi biliũ. Vñ ad prudẽtẽ ptinet bñ cõsili ari circa totã vitã hominis et bene eli gere: quia sine prudentia nullus põt habere v̓tutẽ moralẽ sicut doc3 Aris. vi. Ethicorũ. Et q̃tũ ad hoc dicit Salo mon de sapientia Deducet me inquit in operibus meis sobrie. id est mẽsu rate secundũ mensurã recte rationis. Dicit̃ autẽ sobri⁹a se⁊ bria. quasi secũ habens briam id est mẽsurã et ebrius

quasi ex bria Tertio sapia est defē satrix p potētiā. Et qtū ad hoc subdit custodiet me in sua potētia ab omni aduersitate videlicet ne viciose succū-bam In ps. Domin⁹ custodit te ab omni malo Quarto sapientia ē media trix per aīciciā. Et quantū ad hoc sb dit. Et erunt accepta opera mea. Istud proprie facit hoī christ⁹ q ē sapia dei patris. Nā p meritū xpi omīa opa nostra bona fiūt deo accepta Ad Titum secūdo. Dedit semetipz p nobis vt nos redimeret ab oī iniquitate et mūdarz sibi pplz acceptabilē bonorū operum sectatorem Quīto sapia est moderatrix p iusticiā. Facit enī hominē iuste regere subiectos. Et qtū ad hoc sb iungit sic. Disponā pplz tuū iuste. Notanter dicit pplm tuū non meū. Quando homies bn viuūt tūc dns vocat eos pplz suū qn male tunc sūt ppli hominū. Vnde deus legit signant dixisse Moysi. Exo. xxxii. quando filii israel fecerant sibi vitulum cōflatilē Moyse exnte cū dno in mōte. Vade descē de peccauit pplus tuus quē eduxi de terra egypti. Quando vo homies bene se habent tunc sūt ppli dei. In ps. Attēdite pple me⁹ legē meā iclinate aurē vestrā in vba oris mei. Finaliter ergo i lra infert salomō ex his omnibus cōclusionē istā. Et ero dign⁹ sediū pris mei. q. d. Si sic mihi concesserit sapientiā quā iploro ero dign⁹ regia sede q tenuit pr me⁹ dauid i regno presenti. et sedib⁹ pris mei p remūeratione futurā i regno celesti. Deducet me i opib⁹ meis sobrie a Notādū ē q tplex in scptura sacra iuenit sobrietas necessaria vtuoso. Debet enī vtuosus habere talē vt sit scia sine psūptione i pte itellectia. vt sit continētia sine dissolutione i parte sēsitiua. vt sit abstinētia sine ingurgitatione in pte nutritiua. Primo g necessaria ē vtuoso sobrietas in scialib⁹ vt sit scia sine presūptione. Et hāc suadet aposto. Ro. xii. Dico enim per gratiā que data ē mihi oībus que sūt inter vos nō plus sapere q oportet sed sapere ad sobrietatē. Sen. ad lucillū ep. cxxv. Et est vltima ad lucillū. Pl⁹ scire velle: q sit satis. intēpantie gen⁹ ē. Et ep. xix. dicit sic. Queadmodū aliarū rerū. ita lrarū intēpantia laboram⁹ nō vite sz scole discim⁹. Nō faciūt iste doctrie bonos sz doctos Et subdit. Paucis sat ei ē. id ē ptingit ad mētē bonā paucis vti lris. Hui⁹ āt sobrietatis cōtrariū est ebrietas psūptionis qua aliqs sniaz sui pprii sensus nimis approbat ⁊ eā ppōderat sentētiis meliorū. Tal āt psūptuosi hoīs signa docet. bern. li. suo de xii. gradib⁹ humilitatis. et loqt de mōacho psūptuoso dicēs. Prim⁹ ingt i puētu residet. in consilius pm⁹ rndet. nō vocat⁹ accedit. non iussus se intromittit. reordiat ordiata reficit facta. qcqd ipse nō fecit aut nō ordinauit aut nō recte factū nec pulchre estiat ordiatū. iudicat iudicātes p iudicat iudicaturis hec ibi. Huiusmodi conditiones docet Aristoteles. septio Ethi. c. xiii. Vbi dicit q quidam sunt nimis immansiui ppe opiniōi et sunt ita ptinaces q nullo mō a suis opinionibus auelluntur. Et tales vocat ibidē grece ylkyromones ab ylkyron qd est fortis et gnome qd ē cognitio qua si fortiter sue opinioni vel cognitioni itendētes. Et istis attribuit quatuor cōditiones. Primo q se habēt ad cōtinētem sicut prodigus ad liberalē et au-

dax ad forte͂. Cõtine͂s eni͂ apud Arist.
B vocat' qui cõtra oĩes passiões manet fixus in v'tute sm recta͂ rõe͂ semp imobilis ys kyrognomon au͂t hoc habet tantu͂ de cõtine͂te ꝙ manet imobilis imobilit' adheret. Hoc au͂t nõ est v'tuosu͂ sm se. sed qn͂ fit sm recta͂ ratione͂. Vn͂ sicut ꝑdigus excedit liberale͂ qa dat plus q̃ oportet. Ita iste ꝑsu͂ptuosus excedit cõstante͂ v'tuose que͂ vocat phs cõtinente͂ qa adheret pl'q̃ oport sensui suo ꝓprio. Scd'o dicit Arist. de talib' ꝙ sunt idisciplinati qa nolu͂t ab aliquo istrui. Tertio su͂t agrestes quia cu͂ semp velint seq ꝓpriu͂ sensu͂ nõ possu͂t de facili cõmorari cu͂ aliis hoi͂b' ꝛ necesse habent fieri solitarii ꝛ parum cõica͂tes cu͂ aliis. Oĩs eĩ hõ q vult amicabiliter cu͂ aliis ꝯuersari debet se eis m'tiplicit' ꝯformare. Vn͂ cu͂ Alexa͂der regnu͂ ꝑsaru͂ ee͂t adept' stati relicta forma macedonu͂ in habitu ꝛ vestitu cõformauit se ꝑsis. vt sic eoꝝ beniuole͂tia͂ ꝯcaptaret Oĩs eni͂ singl'aris fit eoipso odiosus. Et io͂ bn͂ dicit Salusti' sicut Albert'. iiii. politico. recitat istos v'sus. Cõsulo qsqs eris q pacis federa queris. Cõsonus esto lupis cu͂ quibus esse cupis. Hec e͂ g̃ sobrietas ꝑmo mõ dicta scia sine ꝑsu͂ptõe in parte itellectiua. Scd'a est cõtine͂tia sine dissolutione in ꝑte se͂sitiua et ista sobrietas est ordinata modestia sensuu͂ exterioru͂ vt nihil vage me͂tis appareat nihil libidinosu͂ sed totu͂ sit religiosu͂ Et hui' cõtrariu͂ est ebrietas dissolutiõis que est via insole͂tis gest' et ornat' in hoie extiori. Ista͂ sobrietate͂ in gestu͂ moꝝ Apl's. ꝑ. Thi. ii. notat vbi dicit sic. Volo viros orare in oĩ loco leua͂tes man' puras sn͂ ira ꝛ disceptõe. Silit' ꝛ m'ieres in hitu ornato cu͂ v'ecu͂dia ꝛ sobrietate

De ista sobrietate dic' Aug. i regl'a. In oĩb' morib' v'ris nihil fiat qd' cuiq̃ offe͂dat aspectu͂ sed qd' v'ra͂ deceat sctitatem. Et Ambro. de officiis li. iii. dicit sic. Sermões ꝓferam' libra iusticie examinatos vt sit grauitas in sensu in s'mone põd' atq3 in v'bis mod'. Te͂perantia cordis habeat ai͂ mu͂dicia͂. iusticia mia͂ prude͂tia pace͂. fortitudo ma͂suetudine͂. Hec ambro. Ista sobrietate care͂t dissoluti ꝛ voluptuosi iuuenes q̃ diu su͂t sani ꝛ icolumes q ꝓpt' corpis calidi tate͂ ꝛ ai͂ leuitate͂ ifra semetipos nõ possu͂t cõsistere. sed si febre corripia͂t' per vna͂ ebdomada͂ vel duas stati fiu͂t sobrii salte͂ ad tps. Et io͂ signa͂ter Ecci. xxxi. dicit' Infirmitas grauis sobria͂ facit ai͂a͂ Tertio sobrietas est absti ne͂tia sine igurgitatõe i ꝑte nutritiua. Et sic de ea loquit' apl's cõseque͂ter ad Thitu͂. ii. Sobrii ꝛ pie ꝛ iuste viuamus in hoc sc'lo. Sobrie ad nosmetipos.
b Iuste ad ꝓximos. et pie ad deu͂ et scõs. De hac sobrietate Grego. omel'. xxxvii. Sobrietas oĩm v'tutu͂ mater e͂ ꝛ ecõtra ebrietas m'r oĩm viciorum hec est denudatrix oĩm secretoꝝ Infatuatrix sensatoꝝ: alligatrix robustoꝝ: et impatrix flagicioꝝ. Primo est denudatrix secretoꝝ Vn͂ Sen͂. ad Lucillu͂ epl'a: lxxxiiii. Queadmodu͂ musto: ipsa dolia ru͂punt' et oe͂ qd' in imo iacet in su͂ma͂ parte͂ vasis vi caloris eructat sic vino estua͂te qcqd in imo iacet abditu͂: effert' ꝛ ꝓdit in mediu͂. Et hec est vna causa q̃re specialit' regib' ꝓhibet' vinu͂ quoru͂ est celare cõsilia. Nihil e͂ eni͂ ita piculosu͂ reipublice sicut ebrietas in rege. A tali na͂q3 pri͂cipe vltiões indebite ꝛ p̃cipites irroga͂t' ꝯsultatões accepte in iiuria͂ alioꝝ icaute reuela͂tur. Ordinatiões cõcesse ꝛ vtiles reipu

blice retractant. Et iō signāter dicit. puer.xxxi.zvl. Noli regibꝰ dare vinū qa nullū secretū est vbi regnat ebrietas. Narrat Valeriꝰ maximꝰ li.vi.c.ii.ꝙ mlier qdā inocēs damnata fuit a Philippo rege macedonū temulēto. que ꝑprie inocētie ꝯscia clamauit. Prouocarē inqt a rege Philippo ebrio ad eūdē sobriū si eēt. Quo vbo excussit regi ebrietatē q causā sobriꝰ diligēter inspexit et mulierē liberā a pena dimisit. In signū vero ꝙ ebrietas est denudatrix secretoꝝ legimꝰ Geñ.ix. ꝙ Noe primo plātauit vineā z bibens vinū iebriatꝰ est z cū postea dormiret iacuit denudatꝰ z a filio ꝑprio derisus est. Scdo ebrietas est ifatuatrix sēsatorū. Vñ Aug. in libro ad sacras vgines In ebriis nulla rō nullū gerēde vite cōsiliū nō gestorū aut lectionum mēoria nec vlla artiū aut idustrie ꝑuidētia. Et iō nullꝰ de sua cōfidat scia si ebrietati succūbat. ysaie.xxviii. Sacerdos et ꝑpheta nescierūt pre ebrietate absorpti sūt avino errauerūt in ebrietate. Et ideo in antiq̄ lege sacerdotibꝰ fuit ꝓhibitū ne biberēt vinū qñ igressuri erāt tabnacl'z ad mistrādū. Leui. x. vinū z oē qđ iebriare pōt nō biberis tu z filii tui qñ itrabitis in tabernaculum testionii Tertio ebrietas est alligatrix fortiū vel robustoꝝ. Facit ei de hoīe bestiā. de robusto infirmū. de prudente isanū. Exēplū de holoferne fortissimo que z nimia ebrietate sopitum. Iudith vidua gladio ꝑprio interemit. Iudith.xxxi. Exēplū habemꝰ de Alexādro de quo dicit Seneca ep. lxxxiiii. ꝙ eū in tot pliis inuictū intēperātia bibendi deuicit Et ille Herculeanꝰ ac fatalis typhꝰ submersit Propter h̄ philiveteres sicu dicit Pap̄. vinū vocabāt venenū. Sed postq̄ iuētus est vinū letiferi succi. hoc vinū illđ venenum dictū est. Et ifra. Vinū inqt sobrie potatū sanitatē dat z auget prudētiā imoderate sūptū ad vicia causas ꝑstat. Deus eni creaturam dedit. abundantiā aūt hūano arbitrio reseruauit vt ꝑsimonia nature eēt in magisterio sobrietatis. abūdātie viciū. lapsūq3 tumulētiū sibi ascriberet hūana cōditio.

Quarto ebrietas ē iperatrix flagiciorū. Vt ꝑbet ira arma z ictus libido vba z tactꝰ tūc ardor nimiꝰ pudor nullus. Exēplū habemꝰ de Lot. Geñ.xxi q p ebrietatē cū vtraq3 filia cōmisit incestū Exēplū quo ad irā de Alexādro magno qui amicū sibi carissimū atq3 fidelissimū int̄ epulas cultello trāsfodit. Et itellecto facinore mori voluit. Voluit ei seip3 int̄ficere nisi ab amicis suis pūetus fuisset Rusticꝰ qdā inebriatus redit domū z de quolibet vno qđ videbat apparebāt sibi duo. Cōsiderās ergo duos filios suos putabat eos esse q̄tuor. Et iponēs vxori ꝙ haberet q̄ttuor filios ipsaq3 negāte. Iussit ꝙ se purgaret z ꝑcepit cultrū h̄ est vomerē afferri z poni in ignē z dixit vxori sue ꝙ oīno portaret: ferrū ignitū Illa vtēs prudētia feminea. Rñdit ꝙ libēter h̄ faceret. si tñ ꝑmo ferrū ignitū sibi traderet. Ille autē fatuꝰ oīno ignitū ferꝝ accepit i manibꝰ z excoriauit se pessie et ad sobrietatē se reduxit z errorem ꝑpriū recognouit cōtinuo. Et ideo signanter dicit̄ de oībus talibꝰ Iob.xii. Palpabūt quasi in tenebris z nō in luce. et errare eos faciet q̄si ebrios.

LECTIO.CXXIII.

q Vis eni hoim poterit scire cōsiliū dei: aut qs poterit cogitare quid velit de⁹? Cogitatões eni mortaliū timide. ⁊ icerte puidētie nr̄e. Corpus eni qd corrūpit̄ aggrauat aīam ⁊ depmit t̄rena ihabitatio sensū multa cogitātē Postq̄ Salomō deuote supplicauit. deo p sapia impetrāda ⁊ sue petitōis declarauit vtilitatē. In ista pte iterato māifestat sue supplicatōis necessitatē. Est autē necessitas maxīa ad supplicādū deo p sapia q̄ dirigit̄ ignorātia nr̄a in agēdis Iuxta illđ. ii. Paralip. xx. Cū ignorem⁹ qd agere debeamus: hoc solū habem⁹ residui vt oculos nr̄os dirigam⁹ ad te. Istā g̃ ignorātiā nr̄a; allegādo ostēdit hebetudinē nr̄a; tā in naturalib⁹ q̄ supnaturalib⁹ cognoscēdis. l; eni ex cognitōe creaturarū assurgere possim⁹ aliqualit̄ i dei noticiā quātū ad mlt̄a. vi; q̄ potēs bonus ops ⁊ clemēs est Iuxta illđ ad Romanos. p̄. Inuisibilia eni ipi⁹ a creatura mūdi per ea que fctā sunt itellecta cōspiciunt̄ tn̄ ad euidēter cognoscēdū cōsilia sua ⁊ pcepta q̄ vult nos fuare in hac vita ptingere nō possim⁹ sn̄ ipi⁹ reuelatōe. Et iō pmo oñdit Salomō q̄ntā habem⁹ ad cognoscēdū celestia ⁊ supnaturalia difficultatē. Et circa h̄ duo facit qa pmo allegat hoīs gnāle ignorantiā Scđo assigt tāte ignorātie causam. Scđa ps ibi. Cogitatōes ei mortaliū. Quātū ad pmū dicit sic. Quis eni hoi; poterit scire cōsiliū dei? Aut qs poterit cogitare qd velit de⁹. q̄si diceret ad h̄ q̄ homo cōsequat̄ btitudinē q̄ est vita et̄na ⁊ visio supnaturalis. diuine essētie oportet hoīe; trāsire p meritū adiplendo aliquo mō diuinā voluntatē in preceptis et cōsiliis suis. Sed qd de⁹ cōsulat et pcipiat nō potest hoī cōstare nisi per reuelationē fidei de credēdis ⁊ agēdis: ergo hec reuelatio que ē vera sapia est hoī necessaria qa null⁹ hō ex sua naturali cognitiōe pōt scire cōsiliū dei nec qd velit deus.

A Sed sciēdū est q̄ iste termin⁹. Cōsiliū est termin⁹ equoc⁹ qa aliqñ inquisitio vni⁹ vel pluriū in reb⁹ dubiis vocat̄ cōsiliū. Et sic loquit̄ Aristo. iii. ethicor; vbi oñdit q̄ cōsiliū debet pcedere electionē ⁊ q̄ oē cōsiliabile est eligibile. Et sic loquit̄ Thobias filio suo Cōsiliū sēp a sapiēte perqre. Thobie. iiii. Et puer. xi. Salus autē vbi multa consilia Alio modo vocat̄ consilium sententia declaratiua illius quod expedit fieri in incertis. Et sic loqt̄ apostolus prima Corint. vii. De virginibus autē preceptū domini nō habeo. Consiliu; autem do. Tertio modo vocatur consiliū persuasio ad aliquid agendum vel omittendū. Quarto modo vocatur consiliū quodcumq̧ archanum alteri reuelatum. Primo modo non possumus deo attribuere consiliū proprie loquēdo. sed methaphorice ⁊ figuratiue loquēdo deo more hūano quia in deo nullo modo cadit incertitudo vel dubitatio. Damasce. libro pmo capitulo. xxii. Non eni consiliatur deus ignorantie enim est consiliari Et Aristoteles tertio ethicorum. Cōsilium est de his que incerta sunt et nescitur qualiter eueniant.

Et per consequēs deo qui est prescius futuror; oīm. conuenire nō potest. Secūdo modo deo maxime cōuenit consiliū quia ipse maxie in dubiis nos certificare scit. Tertio mō etiā ⁊ sic distinguam⁹ inter precepta ⁊

cōsilia dei. Et quarto mō sitr. Allegata ergo ignorātia hūana explanat̃ cōueniēt̃ nostre ignorātie cā. Et ponit̃ duplex causa. Videl3 cognoscētis debilitas: et cognoscēdorū subtilitas. Secūda causa ponit̃ ibi. Et difficile estia m⁹ Circa primū duo facit quia primo allegat ignorātie cā3 ex parte aīe

a Secūdo ex pte corporꝫ ibi. corpus enim qđ corrūpit̃. Quātū āt ad animā sicut docet. Arist. ii. metha. Intellectus noster se h3 ad intelligētias et ad manifesta in natura sicut ocul⁹ noctue ad lumē sol'. Et ideo ad tractādū de his que supravires nostras sunt debem⁹ eē timidi. et hoc ē qđ dicit Cogitationes mortaliū timide. Et iterū ad illa que sūt infra nos circa q̄ operamur et cōsiliamur freq̄nt̃ experimur nos decipi et alit̃ deuenire q̄ nos ordinam⁹. Et ideo nō solū sūt cogitationes nostre infirme in speculatiuis. s3 etiā incerte sūt prouidētie nostre ī p̄cticis. Et iō docuit nos Iacob⁹ ꝙ locuturi de futuris agibilib⁹ a nobis sēp sub conditione dicam⁹. Si dn̄s voluerit faciem⁹ hoc vel illđ. Ia. iiii. Ex parte v̓o corpis duplex surgit difficultas acq̄rē di sciā3 de deoꝛ necessariis ad salute3

Prima quia corp⁹ infectū fōite concupiscētie corrūpit affectū aīe et facit aīa3 ad surgēdū ad sp̄ūalia graue3 Et ideo dicit corp⁹ qđ corrūpit̃ agg̃uat aīam Secūdo qa sollicitudo circa necessaria corporꝫ et ista tpalia dep̄mit sensū hoīs cogitātis multa et reddit eū distractū a studio et scia acq̄renda. Et ideo subdit. Et dep̄mit terrena inhabitatio. idest occupatio circa terrena corpori necessaria sensū id est intellectū multa cogitātē Corp⁹ quod corrūpit̃ aggrauat aīa3 Nota ꝙ corpus post peccatū anime alligat̃ in triplex officiū. Habet enim aīma corp⁹ sicut instrumētū in adiutoriū ad seruiendū Secūdo sicut indumētū vel opertoriū ad se tegēdū Tertio habet anima corpus sicut sibi cōiūctum et datū sicut detrimētum. vel afflictoriū ad puniēdū Primo dico ꝙ anīa habet corp⁹ sibi cōiūctū sicut instrumētum in adiutoriū ad seruiēdū. Vn̄ arist. primo politicoꝝ ait. Animal cōstat ex aīa et corpore. quoꝝ hoc quidē principalius est a natura sc3 aīa ħ autē subiectū puta corpus. In hoīe āt bene disposito corp⁹ est sicut seruus. ꝛ anima principans et dominās. Sed ī homine pestilēte corp⁹ dn̄at̃ et aīa famulatur Est aūt secūdū eū ibidē duplex p̄cipatus: videlicet despoticus siue seruilis. et politicus siue regalis. Anima enim principat̃ corpori p̄ncipatu despotico. et est talis principat⁹. q̄n subiectū nō habet potētiā resistendi principāti. sed intellectus principatur appetitui politico principatu quia appetit⁹ habet interdū potētiā resistēdi rationi Patet ergo secūdu3 eū ꝙ corp⁹ naturalit̃ est seruilis conditiōis et anima libere. Et quia seruus delicate nutritus proteruit in dominū. Iux̄ illud prouerbiorū. xxix. Qui delicate a pueritia nutrit seruū suū sētiet eum postea contumacē. Ideo statim a puericia debet seruus iste domari et ī seruitutem redigi. Et hoc satis aduertit apostol⁹. q̄n dicit. Castigo corp⁹ meum in seruitutē redigo ne cum aliis predicauerim ipse reprob⁹ efficiar. p̓. Corinth. ix. Seruitus autē secundum iura si fit occulta impedit matrioniū contractū cū libera Vn̄ si seru⁹ dicat se ingenuū et contrahit cum libera et

ipsa postea ppēdit se eē deceptā pōt agere ad diuortiū et obtinebit.xxii. q. secūda.c.Si feia īgenua. Moralit̄ loq̄ndo seru⁹ ē corp⁹ nr̄m videlicet fingit se liber & et nobilē.et iactat totū mūdū eē suū et propter se ordiatū ⁊ iō parificare se p̄suītrationi q̄ ē dn̄a sua et i gerit se ad matrimoniū p quādā eq̄litatē cū rōe cōtrahēdū.s3 certe rō deb3 aduertere et ipsū repellere sicut n̄ maritū suū.i.corinth.vii Nōne ē seruitu ti subiect⁹ frater vel soror h⁹mōi.more g̃ serui deb3 corp⁹ nostrū tractari.

Quis v̄o sit mod⁹ tractandi seruū dicit̄ Ecci.xxxiii.Panis et disciplina et opus seruo.Tria eni sibi cōueniūt vid licet educatio quia pais Castigatio qa disciplia.Occupatio quia opus Educatio sibi debet̄ talis tēpamenti.ne supbiat et ne succumbat. Vnde gregorius super Ezechielē secūda parte.omelia septima.Si pl⁹ corpori q̄ debeam⁹ tribuim⁹:hostē nutrim⁹.Et si necessitati eius que debem⁹ non reddim⁹ ipsum nostrum conciuē necam⁹.Hec ille. Ex quo ergo corp⁹ naturaliter seruus ē ⁊ subiectū sp̄ui quāta vtilitas est huic seruo seruire.De hoc.Seneca ep̄ xlix. Fateor inquit istā nobis nostri corporis caritatem Fateor nos huius modi gerere tutelā.non nego idulgēdum.illi seruiendum nego. Multi ei seruiet qui corpori seruit.qui pro illo nimiū timet. qui ad illd omia refert. honestum eivile est cui corpus nimis carū ē.Sic ergo primo corp⁹ sp̄ui datū ē sicut instrumētū in adiutoriu3 ad seruiedū.Scdo corp⁹ datū ē anime sic īdumētū vl̄ optoriū ad tegēdū.Iob.x. Pelle et carne vestisti me ossib⁹ et neruis cōpegisti me.De hoc Sen̄.ep̄.iiii. Corp⁹ naturalit̄ vt q̄dā vestē aio circūdedit et velamētū ē ei⁹.Quis ei p vestimēta estimauit aliū nec bonu3 nec malum gladiū vagina facit.ita nec bona corporis bonū hominem.Hec Seneca B De indumētis aūt et reb⁹ quas dn̄i distribuunt in famulis suis duo videm⁹.Vnū ē ꝙ dn̄s qui dat annuatim duplicē libratā vnā ꝓ hyeme. et aliā pro estate.sic solet ordiare ꝙ illa librata que seruiet pro hyeme fiat de pāno grossiori.Illa v̄o de subtiliori q̄ seruiet in estate. Moralit̄ totū tēpus nostrū diuidetur in duas ptes. hymē et estatē.hyems ē vita p̄ns.Estas erit vita futura.Dn̄s aūt nr̄ daturus est nobis duplicē libratā.Vnā robā accepim⁹ pro hyeme hui⁹ vite.Et iō est de rudi panno.Corp⁹ eni nostrū si modo aduertim⁹ de turpi materia vel rudi ē facta et tn̄ satis sufficit pro hyme huius vite.Hebre.x Corpus autē aptasti mihi.i.aptū dedisti ꝯueniēs tēpori in quo viuo.Secūda librata quā habebi⁹ in paschate vite future.i.in resurrectione generali ē de pāno subtili.Erit ei corp⁹ subtile contra grossiciē.clar& cōtra opacitatē.agile ꝯ grauitatē ⁊ ipassibile cōtra mortalitatē.i.Corinhe.xv. Seminatur corp⁹ animale surget corpus spiritale.Dat ergo dn̄s noster duplicē libratā secūdū cōgruētiā tēporū diuersorū.Secūdo videm⁹ i istis familiis ⁊ curiis ꝙ boī armigeri robas duplices pcepturi n̄ parcūt i hyeme a laborib⁹. lacerāt robas nūc i pluuiis in niuib⁹ i ignib⁹ vbicūq̄ dn̄o placuerit. Ratio ē dicta qa sciūt se nouas robas i paschate percepturos.Cōsimili modo moralit̄ bōi xp̄iani nō parcūt ab operib⁹ pnie corporib⁹ suis.vigilāt ieiunāt.⁊ variis penitētiis lacerāt vel macerāt corp⁹ suū. Et q̄re hoc ē Certe qa

nouas robas expectāt in resurrectiōe qn̄vestiet̄ sp̄us corporib⁹ suis gloriosis Philip.iii. Saluatorē expectā⁹ dominū nr̄ꝫ iesū xp̄m q reformabit corpus humilitatis nr̄e cōfiguratū corpi claritatis sue. Itē notādū ꝙ inter in dumēta q̄dā sūtvestes et arma et que dā sūtvestes tātū et nō arma In vestib⁹ ⁊ armis fiūt q̄dā signa de picturis et colorib⁹ Et cōsueuerūt reges iuuenes et principes militare in ludis militarib⁹ in armis nō notis. nec ī armis q̄ postea debēt deferri sed ī armis ignotis advolūtatē eorū Quando auteꝫ tales principes exercitiū armoꝝ ī talib⁹ludis dimittūt tunc solēt dare alicui armigero illa arma cōsecrādo euꝫ in statu militari et id cedit ad honorē notabilē talis armigeri ꝙ possit arma portare domini sui quib⁹vsus est in sua milicia iuuenili Moralit̄ dominus noster dei filius xp̄s militauit in cruce arma habuit de argento albissimo carnis sue. quinqꝫ rosis rubeis distincto q̄ sūt quinqꝫ vulnera corpi illi sacro imp̄ssa: princeps iste ludū taleꝫ armoꝝ sua resurrectione dimisit: qa christus resurgēs ex mortuis iaꝫ non morit̄: mors illi vltra nō dominabit̄. Ro.vi. Sed homini tāq̄ armigero mł tū dilecto cōtulit arma illa ⁊ milité fecit eū domin⁹vt patet per apł'm.ii. thimo.ii. Labora sicut bon⁹ miles christi Et honorificū debꝫ eē hoī multuꝫ scꝫ memorit̄ recogitādi. si iniusta corporalit̄ tolerādo portare valeat arma xp̄i. et iō de istis armis bene gloriabatur ille q dicit. Gall'. vi. Stigmata domini nr̄i iesu xp̄i ī corpore meo porto. Et iō scribit̄ p̄mo corin. vi. Empti estis p̄cio magno: glorificate et portate deū in corporevestro Tertio corpus est datū anime sicut detrimētum et afflictoriū ad puniēdū. Et hoc estve rū secūdū tēp⁹nature lapse. Ex quo ei ratio mētis humāe subtraxit deo obediētiā quā debebat. subtracta ē anime illa obediētia quā sibi corpus exhibebat et ceperūt passiones morꝰ et corruptiōis affligere aīaꝫ in corpore habitantē intm̄ ꝙ clamare cōpellebatur apl's ad Ro. vii. Infelix ego sū qs liberabit me de corpore mortis hui⁹ Vnde Sen̄. ep̄. ci. Corpus hoc aīe pōdus est et pena p̄mēte illo vrget̄ et in vinculis est. Et infra. Maior sū et ad maiora genitus q̄vt mācipiū sim corporis mei: q̄d eqīdē non aliter aspicio q̄vinculū aliq̄d libertati mee circundatum. Hec Seneca. Et de hoc notabilit̄ loquit̄ ep̄la. xliiii. Admiror demētiam nostrā ꝙ tanto tp̄e amamus reꝫ futigissimā corp⁹nostrū: timem⁹ꝙ nequādo moriamur cū omne momētū mors sit prioris habitus. Vis tu time re: ne semel fiat q̄d quotidie fit. Et iō signant̄ dicit hic. Corpus q̄d corrūpit̄ non q̄d corrūpet̄. corrupta ē infātia: corrupta ē puericia: corrupta ē adolescētia. ii. Re. xiiii. Oēs morimur et q̄si aque dilabimur in terram que nō reuertētur

LEC. CXXIIII.

v T difficile estiam⁹in terra sunt ⁊ que in p̄spectu sunt inuenim⁹ cū labore. Que aūt in celis sūt quis iuestigabit? Sensū autē tuū qs sciet? Nisi dederis sapiam tuā. et miseris spiritū tuū sctm̄ de altissimis. Et sic correcte sūt semite eorū q̄ sūt in t̄ris et q̄ tibi placēt didicerūt hoīes. Nā p sapiētiā sanati sūt qcūqꝫ palcuerūt tibi do mīe a p̄ncipio Postq̄ ei sapiēs salomō allegauit hūanā ignorātiā propt̄ quā ncc̄e habuit a deo petere sapienti

am. Vnā cāz istius declarauit ex parte hūane imbecillitatis. In ista pte assignat aliā cāz ad idē magnitudinē videlicet difficultatis ex parte rerū scibiliū A Et circa hoc tria facit. qa pmo oñdit ꝙ attigere cognitionē sup naturaliū excedet limites hūane facltatis. Secūdo ꝙ taliū ꝯgnitio nllo mō haberi potest nisi ex dono diuie liberalitatis. Et tertio ꝙ nūq̄ fuit alia via salutis i hoib⁹ bñ morigeratī. Scđa ibi Sensū autē tuūz. Tertia ibi Et sic correcte sūt. Ad pmū arguit sic. Si nos homines nō possum⁹ id qđ mi⁹ē: nec poterim⁹ id qđ mai⁹ē: sed min⁹ ē cognoscē creaturas dei et cognitiones naturales eaꝝ que sūt in terra nobī scuz q̄ cognoscē dinam volūtatē q̄ ē in celo Sz ad cognitionē alicui⁹ nature exilis nō possum⁹ deuenire sine difficltate ⁊ labore. Ergo ad cognoscēdū occulta diuine volūtatis nllo modo poterim⁹ deuenire. Quātū g° ad hoc dicit sic. Et difficile id est difficult estia⁹.i. ad q̄dā non sat certā cognitionē deueim⁹ Iste ei termi⁹ estiare nō importat oīmodā certitudinē secundū modū loquēdi sicut notū ē. Difficile inqt estimam⁹ q̄ i terra sūt cuiusmodi sūt q̄titas terre imobilitas tre: imo generalit cū difficultate scire possum⁹ quō herbe arbores et plāte generant augmētāt ⁊ fructificāt i terra. Ista ei ppt quotidianā ꝯsiderationē apđ nos viluerūt ⁊ tamē null⁹ ē nostrū q sciat de his plenā reddere rationē. Quia sicut dicit. Augustin⁹. Mai⁹ miraculū ē qđ deus đ paucis granis segetes creat q̄ ꝙ tot milia hoīz de paucis panib⁹ ⁊ piscib⁹ satiauit ⁊ tñ hoc nemo miraf. Illud oēs miramur nō qa mirabili⁹ sz qa rari⁹. Ergo ista quotidiana q̄ fiūt in tris. nescim⁹ cōprehēdere. imo vix aliqlit estiare. Eccs .i. Cuncte res difficiles nec potest hō explicar sermōe. Dicit g°. ⁊ difficile estimam⁹.i. difficile ē estimare. Et que in terra sūt. Et sequit q̄ in pspectu sūt iueni⁹ cū labore.i. etiā pma pncipia inueni⁹ cū labore. Cū enī a sēsu ⁊ expimēto depēdeāt nec aliqđ sñ passiōe sētire possum⁹ etiā pma pncipia cū labore cōgrim⁹ aliqli. et tamen de istorū noticia dicit. Aris. iiii. Metha. ꝙ cōsideratio de vitare difficilis ē vno mō et alio mō facil ē. Facilis ē q̄tū ad pncipia q̄ se hñt sic porte vl fores manerii in quib⁹ null⁹ delinqt. sed difficilis est q̄tū ad ꝯclones q̄ ex pncipiis eliciunt i qb⁹ a mlꝭ erraf Et qa sic ē ꝙ ea que in terris sunt et in prospectu. id ē que stati aliq̄ mō offerunt se sensui iuenimus cum labore. Merito queri potest sic. Que autem in celis sunt qs inuestigabit? Et siue hoc de celis id ē speris celestibus in quibus sunt stelle erratice siue fixe. Vel de celo empirreo quod supra illos celos ē ⁊ deo appropriatur et angelis: intelligatur et proponatur rationabilis questio est Hec est enim ratio quare per tot cētenaria annorum vixerunt illi homies q nos in pncipio mundi pcesserūt Cū q̄to etiā labore et diligentia inuenta est vera quantitas terre. et postea vera quantitas solis et totius firmamenti: nō potest facilit a nobis excogitari. Cū ergo ad illa isufficiētes sum⁹ ꝯstat ꝙ sine dono et reuelatione dei attigere non possum⁹ ad ea ad que null⁹ sensus nullum experimentū pducit. ⁊ iō scđo subiungit Sensum autē tuū quis sciet nisi tu dederis sapiam tuaz ⁊ mi

seris spiritū sanctū tuū de altissimis. Sensū aūt tuū.i. cōsiliū pscientie tue et ordinatōis future quis sciet nisi p donū liberalitatis tue? nisi inq̄ tu dederis sapiētiā tuā reuelādo que tibi placēt per nos fieri in hac vita: et cū hoc miseris spm̄ scm̄ tuū de altissimis ad inclinādū voluntates nr̄as et suggerēdū nobis facere qđ tu pcipis. Ioh.xiiii. Ille vos docebit oīa de altissimis. Altū est celū planetarꝝ: altius celū stellarū fixarꝝ et altissimū ē celū empyreū qđ dicit̄ celū trinitatis. In ps. Tu sol⁹ altissim⁹ sup oēm terrā. Scđo subiūgit ꝙ nūq̄ fuit alia via salutis hoīb⁹ possibilis nisi per reuelationē certi cultus quē de⁹ exigit ab hoīb⁹ per fidē spem et caritatē Vñ dicit sic. Et sic correcte sūt semite eorū que sūt in t̄ris et que tibi placēt didicerūt oēs. Nā p sapiaꝫ sanati sūt. qcūqꝫ placuerūt tibi a pncipio dñe. Et sic misso scō spū de altissimis et sapia tua data hoībus correcte sūt semite.i.pfecti modi viuēdi ꝛ obsuādi mādata tua. In ps. Deduc me in semitā mādatorꝝ tuorꝝ. Et semite in quā eorꝝ que sūt in t̄ris.i.hoīm t̄renorū. Et sic per modū istū didicerūt homines que tibi placēt viꝫ per īcarnationē filii et emissionē spūssctī. Nā p istā sapiaꝫ fidei in xpm videlꝫ sanati sūt. a morbo pcti qcūqꝫ placuerūt tibi dñe a pncipio. Math.xxi. Qui pcedebāt ꝛ qui sequebant̄ clamabāt dicētes Osanna filio dauid. Vbi dicit Glosa ꝙ nemo saluād⁹ fuit nisi in fide īcarnationis explicita vel īplicita. Et miseris spm̄ scm̄ tuū. Circa missionē spirit⁹ scī est notādū ꝙ illa fuit mūdo necessaria ppt̄ tria. Venit enī sicut lacrimantiū cōsolator sicut ignorātiū iformator. et sicut vacillātiū cōfirmator.

Primo ergo venit sicut lacrimātiū cōsolator Quādo nutrix recedit a puero puer tristat̄ et plorat. Et licꝫ ipsa puerꝝ hortet̄ ꝛ moneat ꝙ nō ploret nec doleat Puer tñ cū recesserit statim plorat et clamat quantūcūqꝫ ipsa cito reditura se promittat nec cessat a fletu donec nutrix mamillā in os mittat. Isto mō xp̄s moralit̄ nutrici⁹ fuit apostolorꝝ suorꝝ quos tāq̄ filios iuuenes et teneros diligebat et fouebat. Osee.xi Ego quasi nutricius effraym portabā eos in brachiis meis. Effraym frugifer īterptat̄ ꝛ figurat apostolos qui fruges doct̄ne ferebāt: qb⁹ totus mūd⁹ fuit postea saturat⁹. Iste nutrici⁹ accepit licētiā ab apl̄is suis et dixit eis ꝙ non turbarētur de recessu suo. Ioh.xiiii. Nō turbet̄ cor vr̄ꝫ neqꝫ formidet vado et venio ad vos. Iterū modicū ꝛ videbitis me. Et m̄lta talia dixit eis ꝛ tñ oībus illis nō obstātib⁹ se nō poterāt a tristicia ꝯtinere. Ioh.xvi Quia hec locut⁹ sū vobis: tristicia īpleuit cor vr̄m. Et iō xp̄s volēs eos cōsolari pfectē: mamillā sue dilectiōis ꝛ dulcedinis scꝫ spm̄ sctm̄ posuit in ore eorꝝ. ysaie.lx. Lac gētiū sugges ꝛ mamilla regū lactaberis. Mamilla regū id ē spū sctō q est mamilla dulcedinis clemētie et suauitatꝭ toti⁹ trinitatꝭ Ista mamilla habuit ī se lac dulcissimi nutrimēti oīa ei dulcia nutriūt. ſm phm Et de spū scō scribit̄. Ecci.xxiiii. Spirit⁹ enī me⁹ sup mel dulcis. Sed inter suggētes istā mamillā magna differētia est. quidā nāqꝫ sicut pueri dissoluti postq̄ suxerūt mordēt dētib⁹. Quidā pellūt manib⁹ et qdā lacerēt vnguib⁹. Hi oēs sūt ingrati xpiani q postq̄ spm̄ sanctuꝫ receperīt per sacramētū pnie redeunt ad ingratitudinē per peccatū

quorū quidā mordēt per detractionē et ledūt caritatē que ē spūs sctūs. Gal la.v. Si inuicē mordetis et cōeditis videte ne ab inuicē cōsūmamini. Quidā enī pellūt p rebellionē q eccie resistūt et doctrine v̾bi dei. Act.xiii. Vobis oportebat loqui p̄mū v̾bū dei. Sed qm̄ repellitis illd ꝛ indignos vos iudicastis eterne vite ecce cōuertimur ad gentes. Aliq lacerāt vnguib⁹ sicut raptores ꝛ p̄dones q bona eccie rapiunt et auferūt ꝛ predāt̾ ꝛ isti sūt mali milites q per p illā bestiā designāt̾ De q̄ Dan̄.vii Q̄d erat t̾ribil̾ nimis dētes ꝛ vngues ei⁹ ferrei. cōedebat ꝛ ɔminuebat ꝛ relq̄ pedib⁹ suis ɔculcabat De istis tribus igrat̄ ꝛ malis puer̄ dr̄ Act.vii. Vos sēper spūi sācto restitistis. Secū do miss⁹ est spūssanct⁹ sicut ignorātiū iformator. Xp̄us enī dei fili⁹ p̄dicauerat iudeis v̾ba sue sapie i tm̄ ꝙ fatebātur. Ioh.vii. Nunq̄ sic locutus ē homo sicut hic homo loquit̾ hoc fecerat iter eos ope potentie sue. Ioh.xv. Si opera nō fecissem in eis q̄ nemo ali⁹ fecit peccatū non haberent dederat eis exempla sanctitatis vite. Mathei.ix. Discite a me quia mitis sū et humilis corde. Et istis tn̄ nō obstātibus ipsi iudei v̾ba sapie dicebāt esse falsa. Io.viii Tu de teip̄o testimoniū phibes: ꝛ testimoniū tuū nō est ver̄. Miracula sue potētie dicebant fieri virtute dyabolica. Mat.xii. Hic nō eiicit demonia nisi i beelzebub p̄ncipe demonior̄. Exempla ū sue sanctitat̄ dicebāt facta esse hois peccatoris. Ioh.ix. Nos scim⁹ quia hic homo peccator est. Istis g̊ visis poterāt ap̄li respōdere quādo xp̄s ab eis ascēdens dicit. Euntes in mundū vniuersū p̄dicate euāgeliū oī creature ꝛc̄. Dn̄e quō nos relinq̄s ꝛ ad iudeos transmittis. si v̾ba tua falsa dixerūt si miracula tua demonib⁹ asscp̄serunt: si tue sāctitat̄ apparentiā i scādalū puerterūt. Quid int̾ eos facere poterim⁹ nos ignari q habem⁹ puā sciētiam: nos infirmi qui habem⁹ paruā potentiā. nos realit̾ peccatores qui habemus lesā ɔsciētiam. Et ideo missus est ad eos spirit⁹ sanct⁹ ꝓ omnib⁹ istis sicut ignorātiū ifirmator. Iohā.xiiii. Paraclit⁹ autē spūssanct⁹ quem mittet pat̾ i nomie meo ille docebit vos oīa et suggēt vobis omnia quecūq dixero vobis. In huius figurā missus ē spiritussāctus in triplici specie ignis lingue. ꝛ colūbe. In igne relucētia claritatis. In ligua eloquentia veritat̄. In colūba patiētia suauitat̄. Sapientie duodecimo. O q̄ bon⁹ ꝛ suauis est spiritus tuus i nobis. In igne similit̾ denotat̾ potētia quia inter elemēta nullū ē ita actiuū ꝛ hoc per calorē. In igne denotat̾ sapia et hoc p splēdorem. In ligua designat̾ eloquētia per vocis clangorē Modo ita fuit ꝙ ap̄li habuerūt triplici pp̄lo p̄dicare p̄ncipib⁹ qui f idē ipugnabāt p potentiā philosoph̄. qui eā impugnabāt p sapiam. Et pp̄lis q̄ apostolos n̄ itelligebāt ꝓpter ydeomatis differentiā. ꝛ ideo dedit eis xp̄s spūm scūm i spetie colūbe vt vincerēt p pasciētiā. In specie ignis vt vincerēt per xp̄i potētia3. In specie ligue vt instruerent p sapiam ꝛ haberēt oīs ydeomatis differentiā. Act.ii. Ceperūt loq variis linguis ꝓut spūssanct⁹ dabat eloq ills Tercio miss⁹ est spūssāctus sicut vacillantiū ɔfirmator. Iob.iiii. Vacillantes cōfirmauerūt s̄mones tui ꝛ genua tremētia confortasti. Vas luteū qn̄ est recens non habet qualitatē aliā quā luti cedit oī tactui ꝛ omni ipulsui

Sic apl'i et omis homo q est vas luteū
p naturā. Iob. x. Memēto q̄so ꝙ sicut
lutū feceris me. Nullo mō pōt pfecte
resistē tēptatiōibus seculi ex sua ppri
a q̄litate sed si vas luteū desicceť ꝛ cō-
burať ad ignem fit solidū duꝝ ꝛ sono
rū. Et ita apl'i se habebāt ꝛ alii viri sā-
cti in ecclesia. ꝙ q̄n accēdunť spūsan-
cto cōtra oēs tribultationes seculi for
tes fiūt. Act. i. Accipietis virtutē supue
nientis spūsci i vos ꝛ eritis mihi testes
B In teste fm ysid. tria ꝯsideranť.
natura. cōditio ꝛ vita. Natura vt sit vir
n̄ feia qa sex⁹ ille istabilitatē solet hr̄e
ānexā. Cōsiderať ꝯditio vt sit liber nō
seruus qa fu⁹ metu dn̄oꝝ faciliť a ve
ritate solet abduci. Cōsiderať vita ne
sit ifamis in se q de aliis debꝫ testimo
niū phibē. Ec ppter ista plati ecclesie
q vel sūt effeminati libidinose viuēdo
vel seruilis cōditiōis mūdo ꝛ māmo-
ne seruiēdo vl' lesi i bona opiniōe pub
lice delinquēdo nō sūt cōueniētes te-
stes xp̄i nisi spūsancto confirmati: sed
fuerūt apl'i viriles p cordis ꝯstantiā. li
beri et sine timore p veritatis abundā-
tiā. famosi ꝛ bone opiōis p sāctitatis in
undantiam. Et de eis scribiť Act. iiii.
Virtute magna reddebant apl'i testi-
moniū resurrectōis dn̄i nostri. Et ista
tria tangit beat⁹ Aug. Talis est iquit
gratia spūssancti. ꝙ si tristiciā inuenit
dissoluit: si desideriū pniciosū ꝯsumit
si trepidationē abicit. In hoc ꝙ dissol-
uit tristiciā: dat cordis firmitatem. In
hoc ꝙ desideriū pniciosū ꝯsumit dat vi
te sanctitatem. In hoc ꝙ trepidationē
abicit dat cōstantiam ꝛ libertatē. Vn̄.
Gregori. iiii. super Ezechielē. Cōside
ro p̄res noui ꝛ veteris testamenti Da-
uid Danielem Amos Petrū Paulū ꝛ
Matheum et apertis oculis fidei itu-
eor Implet nanq̄ spiritussancti gra
tia puerum citharedū ꝛ psalmistā fa-
cit. Implet abstinentem puerū ꝛ iudi
cem seuum facit. Implet pastorem ar
mentariū ꝛ pphetam facit. Implet pi
scatorem et pncipem apl'orū facit. Im
plet persecutorē: ꝛ doctorem gentium
facit. Implet publicanū et pmū euāge
listam facit. Hec Grego. Exemplū de
Petro. qui cum esset vas luteū nō con
bustum advocē ancille ostiarie nega-
uit cristum quem postea coraꝫ Nero-
ne et mundi principibus constantissi-
me pdicauit. Et ideo signāter petiuit
ps. dicens. Spiritu pncipali confirma
me et tunc constanter docebo iiquos
vias tuas ꝛ impii ad te conuertentur.

C. X. LEC. CXXV.

n

Ec illū qui primo format⁹
est a deo pater orbis terra
rū cum solus esset creatus
custodiuit ꝛ eduxit illū a de
licto suo et eduxit illū de limo terre ꝛ
dedit illi vtutē ꝯtinēdi oia. Hic desigť
decimū capitulū ꝛ ē scd̄a ps hui⁹ libri
q̄uis nōnulli antiq signauerūt capitu
lū paꝝ an̄ ibi. Nam p sapiam sanati
Quos i pncipio libri diuidēdo seq̄bar
sed qa hoc modicū refert vel nihil ad
libri processū modo tamē sequi malo
capitula cōmuniť cōputata Vn̄ postq̄
salomō multipliciter declarauit sapie
nobilitatē. ꝛ magnā fecit de ea cōmē-
dationē fm ipius effect⁹ generales In
ista parte psequitur sapie vtilitatē q̄tū
ad quosdā effectus speciales ostēdēdo
in pticulari quō singulares quedā per
sone fuerūt p sapiam in bono cōserua
te ꝛ a malo pseruate Vn̄ ab ista pte
vsq̄ ad finē libri poniť exēplificatō
i pticularib⁹ gestis ꝛ historiis de bn̄fi

ciis q̄ hoībus ꝑ ſapiam ſūt collata⁊ de ſuppliciis q̄ ꝑ eandē peccatoribꝰ ſūt illata. Et diuidit̃ hec ſc̄da ps huiꝰ libri i duas ṗncipalit̃. Nā ṗmo agit de bn̄ficiis collat̄ ꝑ ſapiam q̄buſdā pſonis. Secūdo agit de bn̄ficiis vni toti pplo certe natōis viꝫ iſrl̄itico. Sc̄da ps ibi. Hec pplꝫ: Infra eodē. c. Pria ps diuidit̃ i ſex ꝑtes ſꝫ ſex pſōas q̄s deſcribit⁊ oñdit a ſapia gubernatas fuiſſe viꝫ Adā Noe Abrahā Loth Iacob et Ioſeph. A

Pria ḡo ps q̄ eſt lectio pn̄s ē de adā cui ꝯtulit ſapia dei q̄nq̄ ꝓrogatiuas ⁊ grãſ ſpẽales. Ipē ei habuit prn̄alē ꝓeminētiā ad genꝰ hūanū ꝓpagandū. Originalē inocentiā ad ſemetipꝫ cōſuandū ſitualē excellētiā ad iocūde ihabitādū rationalē magnificētiaꝫ ad creaturas gubernādū. ⁊ finalē idulgētiā ad deū poſt pctm̄ recōciliādū Dicit ḡo ṗmo ſic Hec. i. ſapia icreata. illū. i. Adā q̄ ṗmo formatꝰ eſt a deo. pr̄ orbis terrarꝝ. i. q̄ ꝓordinatus fuit a deo ṗncipiū ⁊ radix totiꝰ hūani generꝭ q̄d mō eſt diuiſū in diuerſis ꝑtibꝰ orbis terrarꝝ. Ecce pat̃nalis ꝓeminētia ad genꝰ hūanū ꝓpagādum. Generaſſent eni hoīes i ſtatu inocētie ſine feruore ſine dolore ſine pudore. Hec ũ illū. i. Adā cū ſolus eſſet creatꝰ cuſtodiuit id eſt origialē innocētiā ſibi dedit q̄ ſēper ſe⁊ ſuos cuſtodiſſe potuit. Habuit eni aīa ſua illa perfectū dominiū ſup̄ corpꝰ q̄d nunq̄ ſenſiſſet infirmitateꝫ ab intriſeco nec leſionē ab extriſeco nec deceptionem ab aliquo ſi i ſtatu inocētie perſtitiſſet hec habuit cū ſolus eſſet creatꝰ. i. anq̄ genꝰ hūanū ꝑ generatōeꝫ ml̄tiplicaſſꝫ tūc q̄dāmō ſolꝰ fuit q̄a ſolꝰ in ſexu viri li exiſtēs vl̄ cū ſimplicit̃ eſſet ſolus añ formationē mulierꝭ de coſta. Ecce originalis inocētia ad ſemetipſū ꝯſeruādum. Et iſtā iuſticiam originalem naturalit̃ in filios tranſfudiſſet ſicut modo parētes tranſfundunt peccatū originale. Tertio illum Adam eduxit a delicto ſuo dando illi finalem idulgētiam ad deū poſt peccatū placandum Et iſtud beneficiū ꝓpter ſui magnitudinē enumeratur āte duo alia que ſequūtur. licet poſterius ſit collatū. Dedit eni Ade gratiam penitentie ꝓ peccato ſuo ⁊ remiſſionē eiuſdem peccati. Et q̄tum ad hoc dicit. Et eduxit illum a delicto ſuo hoc autē factum fuit icōplete ꝑ ipſius Ade cōtritionem. Sed ꝑfecte ⁊ cōplete per xp̄i paſſioneꝫ Quarto hec ſapia icreata dedit Ade ſitualem vel localē excellentiaꝫ ad iocunde inhabitandū. Sicut eni narrat hiſtoria ſcolaſtica ſuper Gen̄. Creatus fuit homo in agro damaſceno ⁊ inde trāſlatꝰ i paradiſum qui eſt locus delicatiſſimus vbi modo manet Enoch ⁊ Helyas. ⁊ continuantes vitam ſuam ꝑ eſum ligni vite ⁊ aliorꝝ que ſūt ibi. Et q̄tum ad hoc dicit. Et eduxit illum de limo terre. i. de agro damaſceno in q̊ formatꝰ fuerat de limo illiꝰ terre trāſtulit in locum ameniſſimū paradiſi. Geneſis ſecundo. Plantauerat autem dominus deus paradiſum voluptatis a principio i quo poſuit hominē quē formauerat. Quinto hec ſapiētia dedit Ade rationalē magnificētiā ad creaturas gubernādū. Et q̄tū ad h̄ dicit. Et dedit illi virtutē continendi oīa id eſt rationem ⁊ cognitionē qua potuit omnibus creaturis dominari. Geneſis ṗmo. Dominamini piſcibꝰ maris et volatilibus celi et vniuerſis animantibus que mouentur ſuper terrā a Dubitatio lr̄alis Vtrū. Adam i ſtatu inocentie fuit a deo rōnabiliter cuſtoditus. Q̄ d̄ nō: q̄a crudelis pr̄ eſſꝫ q̄ ꝑmitteret filiū ſuū pugnare i duel-

lo in quo pſciret eũ eſſe vincẽdũ. Sed dñs pſciuit Adã filiũ ſuũ per creationem vincẽdũ eſſe per tẽptationẽ futuram per diabolũ. Ergo crudelis fuit nõ cuſtodiẽdo illũ ab illa tẽptatione g eũ pro tũc nõ rõnabilit custodiuit: pp ſi deus eũ cuſtodiuit. g nõ debuit permittere tẽptari. Rñdet mgr ſniaꝝ di. xxiii. c. p. ꝙ glioſius eſt nõ cõſentire q̃ tẽptari nõ poſſe. Et iõ deꝰ eũ tẽptari pmiſit vt inde glioſiorẽ reportaſſet victoriã. Sed cõtra ſciuit eũ vincẽdũ. g nõ exſpectauit hoĩs victoriã. g nihil ẽ dictũ ꝙ ideo pmiſit ꝙ homo vinceret pp: ſapiẽtis eſt vnũqdꝙ ordinare in finem ſuũ ita ꝯueniẽter ſicut põt ab eo ordinari: ſꝫ finis hoĩs eſt btitudo ⁊ beatitudinẽ potuiſſet homo attigiſſe cõueniẽter ſine tẽptatiõe et ſine pctõ qa illa ſũt ĩpedimẽta a btitudine cõſequẽda. pp: ad bonũ cuſtodẽ ptinet pcauere et remouere oĩa pericula ab illo quod eſt ſue cuſtodie cõmiſſũ g deꝰ debuit tẽptatiõnẽ amouiſſe Ad oppoſitũ dicit in lr̃a ꝙ ſapiã increata cũ ſolꝰ eſſet creatꝰ cuſtodiuit illũ Ad q̃ſtionẽ dicẽdũ ꝙ deꝰ eũ cuſtodiſſe dicitur ꝙ ſibi de iuſticia origiali ⁊ gr̃a ꝓuidit per q̃ ſemetipꝫ potuit cuſtodiſſe ſi voluiſſet. Pro argumẽtis eſt notãdũ. ꝙ ſicut docꝫ Dionyſiꝰ. c. iiii. de di. no. Prouidẽtia dei nõ ẽ nature corruptiua ſed ſaluatiua. Vñ ad ꝓuidẽtiã dei ptinet reruꝫ naturas admĩſtrare ſicut condecet bonitatẽ vniuerſitatis. Scdo notat ꝙ bonitas totiꝰ p̃põderat bonitati ptis. Vñ ſi aliqd eẽt meliꝰ pti q̃ toti qd tñ tali toti cederet in p̃iudiciũ: ptinet ad bonũ gubernatorẽ tale cõmodũ pti ſubtrahẽ vt habeat pfectio totius. Licet enĩ ſm imaginatiõnẽ melius eẽt pdere pedes q̃ caput tñ meliꝰ ẽ toti hoĩ hr̃e vnũ caput et duos pedes quã duo capita et vnũ pedẽ. Ad ppoſitũ ergo dicẽdũ ꝙ decuit deo creare vnũ vniuerſũ in quo eſſet varietas ſpecierũ et naturarũ ad oſtẽſionẽ ſue bonitatis inter quas ſpecies hõ eſt q̃dã de nobilibꝰ. Nõ ãt poſſet homo eẽ homo niſi eẽt peccabilis et tẽptabilis ad peccãdũ. Et ideo facere ꝙ hõ non poſſet fuiſſe tẽptatꝰ ⁊ feciſſe hoĩeꝫ. cõtradictionẽ icludit. Sed diceres. Potuit eũ ſic dotaſſe gratiis naturalibꝰ ⁊ infuſis ꝙ fuiſſet imutabilis ad malum ſicut erit poſt btitudinẽ. Dicẽdũ ꝙ licet deꝰ h̃ potuiſſet de potẽtia abſoluta nõ tñ de potẽtia ordinata. Natura enĩ hominis eſt ꝙ ptingat ad btitudinẽ per bonũ vſũ liberi arbitrii. Hoc autẽ requirit mutabilitatẽ ⁊ peccabilitatẽ ⁊ poſſe tẽptari et huiꝰmodi. Et iõ rõnabiliter ad pfectũ hominis pmittit eũ eẽ peccabilẽ et tẽptabilẽ ⁊ ad magnã ſibi ceſſiſſet vtilitatẽ ſi tẽptatꝰ viciſſet. Ad pmũ dicẽdũ q licet deꝰ pſciret adã vincendũ. ſciuit tñ ꝙ natura ſua erat ad hoc iſtituta vt foret p tẽptatões pmiata ⁊ ideo decuit eũ pmittere tẽptari vt vtute ſua vteret quã fruſtra accepiſſꝫ niſi ea vti potuiſſet Ad. ii. ꝙ mgr̃ ſen. ſatis dicit ſicut patet p dicta: qa cũ factus eſt vt p victoriã ad btitudinẽ pueniret et victoriã hr̃e nõ poſſet niſi per pugnã. Preſeruare eũ a pugna. eẽt eũ ĩpedire a victoriis ad quas fuit ordinatus. Ad tertiũ dico ꝙ hõ eſt ordinatus ad btitudinẽ ſic ꝙ eã mereat declinãdo a malo ⁊ faciẽdo bonũ vñ via cõis hoĩ cõceſſa eſt p victoriã tẽptationũ. Vñ hec ẽ negãda ꝙ hõ põt ita cõueniẽter attigere btitudinẽ ſñ tẽptatione ſicut cũ tẽptatõe In cuiꝰ ſignũ xps ipſemet tẽptatões ſuſtinuit ab extriſe

co tam a demonib⁹ q̄ a malis hoibus.
Ad quartū dicēdū ꝙ tēptatio nō ē hoi piculosa nisi velit vinci sed est sibi necessaria et gl̃iosa et ideo a bono cu stode pmitti debuit. Vñ Aug. sup ps lx. Vita nr̃a in hac pegrinatōe ꝛ ꝓfe ctus nr̃ per tēptationē fit nec sibi quis q̄ innotescit nisi temptatus nec potest coronari nisi vicerit nec potest vincere nisi certauerit. nec potest certare nisi iimicū ꝛ tēptatōnes habuerit. Idē sup ps. lxi. Tātū ꝫ pmittit diabolū tēptare quātū tibi prodest vt exercearis ꝛ ꝓbe ris vt qui te nesciebas a teipso iuenia ris. De ista materia loquit̃ Ambrosi⁹ in quadā ep̃la Deus oīꝫ ipse rector ac dn̄s cū oīꝫ angelorū milicia certamē tuū exspectat tibiqꝫ cōtra diabolū di - micāti parat et̃nitatis coronam Quā nobis concedat christus Amen.

LECTIO.CXXVI.

a Bhac vt recessit iiust⁹ in ira sua per irā homicidii fr̃nitatis depe riit. ꝓpter quod cū aqua deleret terrā sanauit iterū sapia per cōtēptibile li - gnū iustū gubernās Postq̄ Salomō declarauit gubernationē tā vtilē q̄ mi rabilē quā exercuit sapia increata cir- ca psonā ipsius Ade. quē mirabilit̃ in agro damasceno creauit ꝛ i padiso ve- nerabiliter collocauit et a pctō finalit̃ liberauit. hic ꝓsequit̃ de sapie guber- natione quā fecit circa psonā ipi⁹ noe. Vbi sciendū ꝙ sicut scribit̃ Geñ. vi. Tēpore noe tāta fuit hoim malicia ꝙ oīs caro corruperat viā suā. ordinauit ꝙ de⁹ per diluuiū dissipare totū gen⁹ hūanū exceptis octo personis. que fu runt de familia Noe scilicet ipso noe cū vxore sua: et tribus filiis suis Sem Cam et Iaphet. et vxoribus eorūdem Hec ergo fuit vtilissima gubernatio q̄ sapiētia custodiuit Noe dans sibi pre ceptū de archa fabricanda. In quā de singulis specieb⁹ aīmaliū introduxit. Factū est ergo diluuiū vniuersale post duo milia sexcētos. lvi. ānos ab origi ne mundi. Et quia causa diluuii fuit multiplex malicia. Chayn et seminis sui. Ideo spiritusscūs ostēdēs quomo do sapientia custodiuit noe tempore diluuii. In sapientia Littera incipit a primo peccato Chayn qui ab illo pri- mo peccato continuauit maliciaꝫ per desperationē et aliorꝝ peccatorꝝ mul tiplicationem tam in se q̄ in filiis su- is. donec per diluuiū tota illa cogna- tio periit ex integro. A Et de fi- liis seth omēs preter octo personas vt dictū est in hodierna lectōne duo fiūt primo narrat̃ Chayn maliciosa trās- gressio. Scdo Noe gloriosa liberatio Scda ps ibi. Propt̃ quod. Dicit ergo p̄ mo sic. Ab hac vt recessit iiust⁹ in ira. id est postq̄ recessit Chayn ab hac. i. sa pientia iiustus in ira sua. id est per irā suā qua voluit interficere fratrē suum per iram homicidii. Frat̃nitas depe- riit id est cessauit eē fraternitas: qa de structo vno relatiuorꝝ destruit̃ et reli quum. Nec plures adhuc fratres fue runt et ideo mortuo abel frat̃nitas to ta fuit destructa. Vel p irā homicidii frat̃nitas deperiit id est amor ꝛ grati tudo que inter fratres debēt iueniri. Et bene dicit quia Chayn recedēdo a sapia icurrit homicidiū: prius eni in ordine nature homo dimittit deum et recedit ab eo q̄ deus recedit ab eo per gratiam. Prius enim ordine nature homo peccat q̄ priuatur gra- tia licet simul tempore. Vnde Bern. dulcis iesus primus est in accessu ꝛ vl- timus in recessu. Iob. xxi. De pctō

ribus dicitur. Dixerunt deo recede a nobis: scientiā viarū tuarꝝ nolumus.

Scdo in ista lectione narratᷣ gl'iosa liberatio ipsius Noe de diluuio generali Et q̄tū ad hoc dicit sic ꝓptᷣ quod. s. pctm̄ Cayn ⁊ posteriorꝝ suorꝝ tā imitatione q̄ generatione Geñ. vi. Corrupta est terra corā dn̄o ⁊ repleta est iniquitate. cū aq̄ deleret t̄rā. id est cuꝫ aq̄ diluuii deleret hoīes ⁊ bestias in terra habitātes. Iterū sapiā q̄ deꝰ est sanauit sanando genꝰ hūanū gubernans iustū Noe scꝫ. Geñ. vi. Noe vir iustꝰ atqꝫ perfectus in generationibus suis De isto Noe dicit Arist. libro de pomo vbi dicit ꝙ oēs hoīes in hoc errabāt ꝙ stellas adorauerūt ⁊ corpa celestia vsqꝫ ad aduētū Noe Per cōtēptibile lignū: id est p archā de lignis fabricatā Ge. vi. Fac tibi archā de lignis leuigatis. id est politis Et dicitur archa cōtēptibile lignū qa forte iudicio nautarꝝ figura arche fuit valde rudis. Circa istā liberōeꝫ Noe notāda sᷣt tria. Prīo de diluuii cā. Scdo đ eiꝰ duratōe vl' mora Tertio de archa Quātū ad cāꝫ ē sciēdū ꝙ materia oīs pluuie est vapor eleuatꝰ a t̄ra ⁊ aq̄ v̄tute sol' q vapor p calorē sol' imissū sibi: ascēdit vsqꝫ ad locū frigidū vbi frigꝰ occurrēs subintrat nubē ⁊ cōdēsatur in aquā. Vn̄ qn̄ mlti vapores eleuātᷣ quos calor solis nō sufficit desiccare et in materiā digerere in aere tūc fiūt mlte pluuie: sicut patet in hyeme. Quādo aūt calor solis est fortis et vapores eleuatos sufficit desiccare et in aerē digerere. tūc fiūt pauce pluuie: sicut patet in estate a Dicēdū est ergo ꝙ causa p̄ncipalis effectiua diluuii fuit deus volēs punire pctā generis hūani. Causa istrumētal' effectiua sol. Causa dispositiua demeritorie: homo peccās Causa materialis vapores mlti eleuati de t̄ra ⁊ aq̄s fuerūt: sicut aliarū pluuiarꝝ scđꝫ Arist. ii. metheo. Qualitᷣ vero pctā creuerūt et malicia hoīm mltiplicata est sup terrā narrat Metodiꝰ martyr magis in speciali q̄ Moyses Geñ. vi. Dicit ergo ꝙ q̄ngētesimo anno p̄me cicliadis id est p̄mi millenarii mundi filii Cayn abutebantur vxoribus fratrū suorꝝ nimiis fornicationibꝰ Sexcētesimo vero anno. mlieres in vesaniā verse supgresse viris abutebātur q̄ngētesimo auteꝫ anno scđe cicliadis inarserūt hoīes in alterutrū coeūtes. Septingētesimo filii Seth cōcupierūt filias Cayn ⁊ ab eis orti sunt gigātes. q̄uis etiā añ hoc gigātes fuerūt sꝫ btm̄ Aug. xv. de ci. dei ꝓhibuerat autē Adā Seth ⁊ filiis suis ꝙ nō cohabitarēt nec matrimonia copularēt cū stirpe Cayn. vn̄ filii Cayn habitauerūt in oriēte in monte Corban. Filii vero Seth habitauerūt circa damascū. Tenuit aūt ista ꝓhibitio viuēte adā quo mortuo filii Seth cōtra ꝓhibitionē patris ꝯiūxerūt se filiabus Cayn ꝓptᷣ earꝝ pulchritudinē ⁊ se totalitᷣ libidini mācipauerūt ꝓpter qđ diluuiū iundauit. B Scdo de mora siue duratōe diluuii est sciendū ꝙ eodē die āno reuoluto quo Noe ingressus est archā eodē die egressus ē. Tertio de archa sciēdū ꝙ erat in fundo q̄drāgularis forme ⁊ nō q̄drata: sed altā pte lōgior cuiꝰ lōgitudo fuit. ccc. cubitorꝝ latitudo. l. altitudo. xxx. fūdꝰ ab angulis in archū ascēdebat ⁊ sūmitas eiꝰ in cubito cōsūmabatᷣ. In latere vero iuxta fundū habuit ostiū per qđ hoīes et aīalia ingrediebātur ⁊ cū in-

gressi essent domin⁹ clausit illud a foris et versus sūmitatē habuit fenestrā quā hebrei dicūt fuisse cristallinā. In ipsa vero archa fuerunt quinq; distinctiones secūdū Strabum. sex vero secundum Augustinū. Ponit enī Augustinus q immediate supra fūdum habuit quoddam spacium vacuū sicut in nauib⁹ contingit quod spacium dicebatur sentina ꝛ supra illud fuit vnū tabulatū et supra illud secūdū tabulatum et tunc supra illud tectū. Spaciū ergo imediatū sub tecto diuisit augustinus in tres partes. Spaciū sub illo in duas partes. ꝛ sic fm augustinū qnq cameras habuit Tres supiores due iferiores. De trib⁹ cameris supiorib⁹ media fuit hoim laterales alia mitiū alia imitiū anialiū De duab⁹ cameris iferiorib⁹ altera fuit appotecaria in q̄ ponebātur cibaria ad esū hoim ꝛ aialium. Alia dicebat̃ stercoraria. Ostiū vero ponūt vbi bicamerata ꝛ tricamerata iungebantur. Aliī istas cameras quinq; in altitudine disponūt ascēdēdo. dicētes ifimā esse sentinā Scdaꝫ appotecariā Tertiā immitiū aialium Quartā mitiū. Quintā hominum Et isti ponunt ostiū in iunctura inter appotecariā et mitiū anialiū. Sed de hac materia nō plus ad p̄sens cū textus videtur esse cōtra vtrosq; de collocatiōe ostii. Geñ. vi. Ostiū arche facies in latere deorsū Recessit iiustus in ira sua Notādū q ira facit iiuriā deo ꝓximo et subiecto proprio. Subtrahit enim deo effectū sue potētie ꝓximo affectū debite beniuolētie. ꝓprio subiecto aspectum rationis ꝛ intelligētie. Primo ergo subtrahit deo effectū sue potentie ꝯuenit enī deo ratione sue potētie culpas iudicialit̃ vindicare bonos specialiter inhabitare et eis liberalit̃ sua bona legare. Sed cōtra ista iniuriatur iracūdus deo in oib⁹. primo aufert a deo vindictā qa ira est deordinat⁹ appetitus vīdicte. Et deus dicit Mihi vīdictā ꝛ ego ret̃buā Ro ma. xii. Et deu. xxxii. Mea est vltio et ego retribuā. Deus enim duo sibi retinuit gloriā ꝛ vindictā alterū supbus aufert et alterū iracūdus. ysaie. xlviii. Gloriam meā alteri nō dabo. Scdo iracūd⁹ deo iniuriat̃ quia expellit eū a quiete sue habitationis. p̄s. Et factus est in pace locus eius. Ira auteꝫ turbat pacē et destruit. puer. xv. Vir iracūdus prouocat rixas Et domū que tota die moueretur et tremeret nullus magn⁹ dominus libēter inhabitaret. Tertio deo iniuriat̃ īpediendo ne legatū dei possit stare. Legauit enī deus pacem hominib⁹. Ioh. xiiii. Pacem relinquo vobis paceꝫ meā do vobis et ideo iracundus tanq̄ excommunicatus est euitandus. Prouerbiorum. xxii. Noli esse amicus homini iracundo neq; ambules cum viro furioso. Secundo principaliter ira subtrahit ꝓximo affectum debite beniuolentie. Teneor enim ꝓximi saluare substantiā famā et personā ꝛ contra ista ira compellit ad nocendum proximo in substantia depredando. In fama diffamādo ꝛ in ꝑsona trucidando. Ecclesiastici. xxvii Ira et furor vtraq; execrabilia. Quia Ecclesiastici. xxviii. Obiurgatio et ira annihilabunt substantiam. Dicit Aristo. iii. de animabus q apis cum eicit aculeum moritur. Et ita est moraliter de iracūdo et appetitiuo vindicte. Dum ei exercet maliciā suā con-

tra ꝓximū verbo vel opere ledēdo in substātia ꝑsona vel fama. ꝑmū inficit spūaliter semetipsū. Iob. v. Virū stultū inficit iracundia Tertio ira subiecto proprio subtrahit tria bona Prīo nanq; destruit honestatē corporalis dispositiōis. Scdo impedit potestatē naturalꝰ rōis. Et tͣtio īnuit q̄ntitatē vitalis duratiōis Primo ergo destruit honestatē corporalꝰ dispositiōis Quantūcūq; enī ꝑsona sit pulchra ita tñ subuertit oculos. gene fiunt nimis rubee vel nimis pallide. gestus est tremulꝰ ligua cespitat ꝛ totꝰ homo dehonestatur. De isto loquitͣ Seneca. ii. de ira. nihil eque ꝓfuit iratꝰ sicut intueri deformitatē rei. s. ire. nam ī ea facies turbatior ora pꝉcherria fedat toruos vultus ex trāquillissimis reddit. liquit decor oīs iratos. Et sequitͣ. qualē putas esse animū cuiꝰ ymago tā feda est ideo dicit quidā philosophꝰ ꝙ iratis ꝓfuit aspexisse speculū vt ymago repcussa ostenderet homini suā deformitatē. Hec Seneca. Idem tertio libro de ira. nulla facies fere quātumlibet agitetͣ est ita turpis sicut hominis ira flagrātis. Narrāt fabule ꝙ minerua aliquādo delectata est in musica tybiarū Cum ergo semel īsufflaret tybias iuxta quendā fluuiū vidit bucas turpiter tumescētes ꝛ stati fistulas suas proiecit. Minerua est dea sapiētie ꝛ sapientes interdum sunt indignātis nature Eccꝰ. primo. In multa sapiētia mꝉta est īdignatio. Contigit ergo ꝙ sapiens aliquis quādoq; ꝑ motū iracūdie tāgitur. sed statim si est sapiēs ꝯsiderat indecentiā sui statꝰ ꝛ alias sibi cauet. Secundo impedit potestatē naturalis rationis. Iuxta illud. Cato. Impedit ira animū ne possit cernere verū. Et ideo diabolꝰ facit sicut astutꝰ piscator quādo vult facilitͣ decipere pisces. turbat aquā ꝛ tunc est securꝰ ꝙ pisces nō poterunt preuidere rethe suum. Eodem modo dyabolus facit in cōgregatiōe quacunq; immittit turbationē per aliquem iracundum in totam cōgregationem et tunc ducit eos ad peccata ꝛ malicias excogitandas sicut sibi placet et totam congregationem reddit turbatam. Dicit Aristotiles quinto topicorum ꝙ irascibilis ñ imperat rationali nisi cū fuerit ꝑuersa anima hoīs et ita est quando ꝑuersa fuerit aīa ira dominatͣ ꝛ nunq̄ alias. Dicit etiā Aristoteles primo elencorū ꝙ ira est cautela specialis sophiste. vt videlicet socium suum prouocet ad iram. quia impedit ira animū ꝛc̄. Iste sophista est diabolꝰ. Ecclesiastici tricesimo septimo Qui sophistice loquitͣ odibilꝰ ē. Itē dicit Aristoteles libro ꝑmo de aīalibꝰ ꝙ ista tria ꝯiūguntͣ. ira. īsipiētia. ꝛ īdocilitas. Et ponit exēplū de apro agresti Et ita est moraliter iracundꝰ nunq̄ bene docebitur. Et ideo bñ dicitͣ Ecclesiastici septimo Ne velox sis ad irascendum quia ira in sinu stulti requiescit. Tertio ira minuit quantitatē vitalꝰ durātōnis Animalia enī excessiue colerica sunt naturalitͣ breuis vite sicut maxime patet de cane. Et hoc ē quod dicitur Ecclesiastici. tricesimo. Zelus et iracundia minuunt dies et ante tempus senectutem adducunt. Vnde antiqui dixerunt iram esse breuem insaniā secundū. Sene. iii. de ira. eque enī impotens est sui decoris oblita. Hec ꝰ ira precipue est cauenda que īiustum Cayn fecit et quēlibet quem īuadit facit iniustum Iuxta illud Iacobi ꝑmo Ira enī viri dei iusticiam non operatͣ

Vñ ira merito cōparat̃ cuidā gēme que vocat̃ onix cui male ꝓpetates attribuūt in labidario Ad collū enī suspēsa in egritudine· in sōno lemures et tristia cūcta figurat.multiplicat lites ꝛ cōmouetvndiq̃ rixas.Hec gēma venit de īdia ꝛ arrabia.nullā bonā vir tutē vel paucas habēs. Et merito designat iracūdiā·que ad nihil valet· sed sepe facit lemures. id est diabolicas imaginatōes: qñ irruit in hoīe3 ꝛ turbat cerebrū et cōmouet rixas et lites: ꝓuer.xxvii.Graue est saxū et onerosa arena.sed ira stulti vtroq̃ grauior. Vñ Señ.iii.de ira assimulat irā pestiletie ꝛ dicit ꝙ sicut cōtra pestilētiā nulla bona dispositio valet. Ita nec cōtra irā aliqua cōpositio morū. Sed tā bonos mores q̄ malos corrūpit ꝛ lacessit Sed tamē sic in lapidario.Dicit̃ cōtra maliciā ꝑdicte gēme.īuenit̃ v̾tus alterius que vocat̃ Sardis·In cui⁹ ꝑsentia nō pōt onix nocere Moralit̃ ista scda gēma designat patiētiā. Prouer·xv· Respōsio mollis frāgit irā. Et Se.iii. de ira Si amic⁹ est q offēdit.fecit quod voluit. Si iimicus. fecit quod debuit.

LECTIO.CXXVII.

h Ec et in cōsensu supbie cū se nationes extulissēt sciuit iustū ꝛ cōseruauit sine q̄rela deo: ꝛ in filiis misericordiā fortē custodiuit. Hec est tertia ps istius ꝑme partis hui⁹ capl̃i. In qua ponit̃ cōmēdatio specialis ipsius sapie ex gubernatōe ꝑsone Abrahe. Et diuidit̃ hec pticula in duas partes. Nā ꝑmo tangit̃ mirabilis elatio q̄rūdā hoī3 fatuoꝝ.Scdo narrat̃ ipsi⁹ abrahe approbatio ī bñdictōe filioꝝ. Scda pars ibi. Sciuit iustū A

Circa ꝑmū est sciendū ꝙ sicut narrat Philo ī libro questionū sup genesim et narrat magr̃ in historiis ex tribus filiis Noe. Sem Cham et Iaphet adhuc ipso Noe.viuēte nati sunt.xxiiii. milia hoīm et centū preter mulieres et paruulos et habuerūt super se tres duces videlicet. Nemroth sup filios cham. Ihetram sup filios Sem ꝛ Suffene sup filios Iaphet. Hi g̃ post obitum Noe mouerūt se ab oriēte venerunt in campū Sennaar qui nunc est babilon et timētes diluuiū quod tempore Noe fuerat cepert̃ edificare turrim que ptingeret vsq̃ ad celos. hoc ē valde in altū in tantū aque diluuii nō pertingerēt ad sūmitatē. Non est enī credēdū eos tam fatuos fuisse ꝙ vsq̃ ad corpus celeste intenderent turrim facere quia iste Nemroth doctus fuit a yonitho filio quarto Noe scd3 methodiū de ortu regnoꝝ. Et ille yonithus fuit astronom⁹ magnus Et dicit de eo mgr̃ in historiis. ꝙ īuenit astronomiā. Cepert̃ g̃ edificare turrī istā: habētes lateres ꝑ saxis ꝛ bitumē ꝑ cemēto. Deus vero aīaduertit elatiōnē hoīm volentiū se quasi cōtra ipsū munire. ne et ipsi etiā si deo placeret possent aquis diluuii castigari. Impediuit eos per istu3 modū qcūq̃ hoīes si debēt cohabitare īdigētvno ydeomate ad cōmunicandū inuicē cōceptiōes suas in diuersis negociis. Vnde Aristoteles viii. Ethi. dicit ꝙ oīs amicicia cōsistit in communicatione et ꝙ multas amicicias dissoluit in appellatione. Deus ergo miraculose cū essent omnes vnius lingue et vni⁹ ydeomatis diuisit eos in .lxxii. linguas ita ꝙ ille q sciuitvnā oēs alias perit⁹ ignorauit Ista ergo m̄ltitudo considerans diuisiōe3 tantā in ydeomate diuisit se secūdū numerū linguaꝝ et qui erant

de vna lingua traxerūt se ad inuicē ad vnā turmā et sic a loco illo diuiserunt se in vniuersas partes mūdi. Inter has. lxxii. linguas tres sūt principales hebrea greca ꝛ latina. sicꝰ recitat Aug. de mirabilibꝰ sacre scripture c. xv. Et ideo de istis linguis scriptꝰ fuit titulꝰ crucis xp̄i. Et secundū istas. lxxii. linguas elegit. lxxii. discipulos Luce. x. Quia ergo in edificatōe turris istius ꝑdiderūt filii Noe cōmunicatōnē lingue hebree et diuisi secūdū mltitudinē supradictā vocatū est nomē loci illius. Babel quod intꝰpretatꝰ ꝯfusio: qa ibi ꝯfusuꝫ est labiū vniuerse tꝰre Geñ. xi. Istā ergo mirabilē p̄sūptionē ꝛ elationē tangit. Salomō in hac lr̄a ita dicens. hec in cōsensu sup̄bie cū se nationes extulissēt sciuit iustū. Hec id est sapīa ꝛ etiā cū se nationes extulissent in cōsensu sup̄bie id est in illo cōsēsu sup̄bo quo dixerūt Venite faciamꝰ ciuitatē et turrim cuiꝰ cacumen ꝑtingat celū et celebremꝰ nomē nr̄ꝫ anteq̄ diuidamur in vniuersas tꝰras. Tunc inq̄ sapiētia sciuit Iustū. i. Abraham qui propter magnitudinē fidei fuit iustꝰ. Gene. xv. Credidit Abrahā deo et reputatū est ei ad iusticiā. a Sciuit inq̄ iustū. id est approbando presciuit Non est imaginādū ꝙ Abraham fuit tēpore diuisionis linguarꝝ. que quidem diuisio facta fuit tēpore phales qui fuit sextꝰ āte Abrahā secūdū linearum successionē: sꝫ vult spiritussctūs dicere in littera ista ꝙ in tempore cōfusionis linguarū deꝰ preuidit Abraham futurū et preelegit eum sicut talem per quē cultus dei multiplicitꝰ augeretur et cui fieret specialis promissio de redemptione generis humani.

Tangit ergo triplex beneficiū sapiētie circa Abrahā videlicet preelectionem anteq̄ esset cōseruationē cū eēt. et bone prolis ꝓpagationē postq̄ eēt. Vnde dixit ꝙ sapiētia tūc tēporis cū se nationes extulissēt modo preexposito. sciuit id est approbādo presciuit. Iustū id est Abrahā qui postea fuit iustus ꝛ cōseruauit eū sine querela. deo id est ad honorē et volūtatē dei. Conseruauit enī eū educēdo de terra Caldeorū in terrā Canaan Ge. xii. Et inde in terra egipti vbi ductꝰ timore dixit Saram vxorē suā sororē esse Simili modo postea fecit cuꝫ apud regem gerar̄ ꝑegrinaretꝰ. Genesis. x. Et vocauit Aram fratrem suū patrem suum quia senior fuit. Sara autē filia Arā. Illam vero vocauit sororē secundum consuetudinē loquendi inter hebreos qui cognatos vocant fratres et cognatas sorores. Vnde tantū est dictū cognata mea est ex parte pr̄is mei. Vnde nullū malū fuit eos decipere quia hoc cessit in bonū De hac materia Respondēs Aug. cōtra faustū libro. xii. caplo. xxx. ostēdit quare nō ita presūpsit Abrahā de deo vt nō timeret fateri eā vxorē. Et dicit ꝙ ideo quia voluit vti ratione et nō tēptare deum totaliter. Si enī interrogatꝰ illā feminā indicasset vxorē. duas res tuendas cōmitteret deo. videlicet vitā suā et vxoris pudiciciā proinde cū propter pulchritudinē Sare ꝛ eiꝰ pudicicia ꝛ Abrahe etiaꝫ vita esset in dubio nec vtrūq̄ tueri posset Abrahā: sed tantū vnū. id est vitam suā. fecit quod potuit ne deum temptaret. Quod autē nō potuit illi commisit. Quia ergo hominē se occultare nō potuit maritū se occulta

uit ne occideretur. Hec Aug. Sic ergo
ſapientia Abrahã cõſeruauit immu-
nem a culpa et in filiis miſericordiaꝫ
fortem cuſtodiuit. Hoc verificatũ fuit
dando ſibi miſericordit̃ filiũ cũ eſſet
centenarius. Geñ. xvii. Item ſtatuen-
do ſibi fedus circũciſionis. Geñ. xvii.
Statuã inquit pactũ meũ inter me et
te et inter ſemẽ tuũ poſt te in genera-
tionibus tuis federe ſempiterno. De
abraham dicit magiſter in hiſtoriis ꝙ
quãdo tempore famis morabatur in
egipto docuit egiptios ariſmetricã et
aſtrologiã ante illud tempus ignotã.
Et de egiptiis venerunt ad grecos de
grecis ad latinos. Dicit ergo Ioſephꝰ
de eo ꝙ primꝰ preſumpſit pronũciare
deum eſſe vnũ creatorẽ cunctoꝝ. Et
opiniões quas ceteri habebãt de deo
innouare ⁊ immutare preualuit. Iſtũ
etiam recõmẽdat Ariſt. li. ſuo depo-
mo tãgẽs q̃modo ad diuinũ p̃ceptuꝫ fi
lium propriũ voluit immolare. No-
ta ꝙ miſericordia dei eſt fortis. Vn-
de dicit ꝙ in filiis miſericordiã fortẽ
cuſtodiuit. hoĩs û mĩa eſt valde debi-
lis et infirma. B Eſt enĩ mĩa dei
fortis in hoĩes intẽſiue. extẽſiue. ⁊ du
ratiue Intẽſiue qa parcit hoi in pecca
to qui tante eſt malicie ꝙ nullo modo
per ſe poſſet ſatiſfacere. Vñ ꝓbat ve-
nerabilis Anſelmꝰ. ii. cur deꝰ homo:
caplo. vi. ꝙ oportuit hoĩem deo aliqd
dare maius oĩ eo qđ nõ eſt deꝰ ad ſatiſ
faciẽdũ pro pctĩs ſuis. Sed cõſtat ꝙ hõ
nullo mõ potuit facere. ⁊ iõ deꝰ miſi-
corditer eſt ĩcarnatꝰ vt pro hoĩe ſatiſ-
faceret factꝰ homo. Quod aũt homo
tenebat̃ deo ſoluere ad ſatiſfaciẽdũ ꝓ
pctõ ſuo. aliquo maius oĩ eo quod nõ
eſt deus ꝓbat idẽ Anſelmꝰ. p̃mo. Cur
deꝰ homo. caplo. xxi. ſic: nõ ſatiſfacis
deo pro pctĩs niſi reddẽdo aliqd ma-
ius q̃ ſit oẽ illđ pro quo pctm̃ facere ñ
debueras. Sꝫ pro toto mũdo ſaluãdo
nec pro aliquo citra deũ debuiſti face
re pctm̃ g° oportꝫ te ſatiſfaciẽdo redde
re aliqd maiꝰ toto mũdo et illđ fuit vi
ta corpalis xp̃i ſm Anſelmũ. Et iõ ad
Thitũ. iii. Nõ ex opibꝰ iuſticie que fe
cimꝰ nos. ſed ſecundũ ſuã miſericor-
diã ſaluos nos fecit. Iſta ergo miſe
ricordia fuit fortis intẽſiue. Dicit enĩ
Ariſto. p̃mo de celo ꝙ fortitudo potẽ
tie actiue terminatur per maximũ in
quod poteſt Vnde ſi eſſet aliqua potẽ
tia que poſſit in aliquid et in duplũ ⁊
triplũ et quadruplũ et ſic in ĩfinitũ. Il
la potẽtia diceret̃ ĩfinita intẽſiue. ſed
talis eſt miſericordia dei quia non eſt
dare peccatũ ita turpe ita malicioſũ:
ita deforme. quin miſicordia dei ſit
maior ad remittẽdũ. Refert Ambro
ſius de morte Theodoſii ꝙ tante erat
miſericordie: ꝙ nunq̃ negauit veniaꝫ
cõfitenti de quo ſic ſcribit. Beneficiũ
ſe putabat accepiſſe auguſte mẽorie
Theodoſius cũ rogaretur ignoſcere ⁊
tũc propior erat venie cũ fuiſſet com
motio maior iracũdie et ideo optaba
tur in eo ꝙ timebat̃ in aliis vt iraſce
retur. Hoc erat remediũ reorũ quoni
am cũ haberet ſuper omnes poteſta-
tem. quaſi parẽs poſtulari malebat q̃
quaſi iudex puniri. Eqtatis iudex nõ
pene arbiter qui nunq̃ veniã negauit
confitenti. Hec Ambroſius. Fuit enĩ
veraciter filius illius qui dicit. Luce.
ſexto. Eſtote miſericordes ſicut et pa
ter veſter miſericors eſt. Secundo
miſericordia dei in homĩes fortis eſt
extenſiue. hoc aũt duplicit̃ poteſt de-

clarari Primo ex parte ipius subiecti xpi. Scdo a parte hois siue mie obiecti. A parte quidem christi sic. Si aliqs omnib⁹ vicinis suis riuulos concederet de suo fonte vt sibi inde facerēt aqueductus ꝑ suo libito signū eſſꝫ ꝙ ille fons magne foret sufficientie. Isto modo deus pater habens filiū suum qui est vbū dei ⁊ fōs bonitatis omnis qa fons sapie vbū dei. dicit Ecci. septimo. Misit eū in mundum ⁊ iussit eū scaturire de terra vētris vginalis et vt esset copiosus et abūdās omib⁹ pmisit cuilibet sibi facere riuulum quando omniū iudeoꝝ et gētiliū flagellatiōi et crucifixioni se dedit. Et ideo bene dicit pluraliter per prophetaꝫ. Dabo vobis misericordias et miserebor vestri. Ihere. xlii. Secūdo patet idē a parte obiecti quia si de obiecto misericordie sermo fiat illud obiectū est homo cui deus multipliciter miseretur preseruādo vt caueat: expectādo vt redeat. et cōdonādo si peniteat. Vñ augustin⁹ ii. ꝯfess. c. x. Gratie tue deputo et mie ꝙ peccata mea tanꝗ glaciē soluisti gratie tue deputo quecūqꝫ nō feci mala ⁊ omnia mihi demissa fateor que et mea sponte feci mala et que te duce non feci Tertio mia dei ē fortis in homines duratiue quia quantūlibet hō expectet si post infinita mala in fine tardissime penitere velit. recipit eū statī. Exēplū de latrōe cui tardissie pēitēti dictū ē Hodie mecū eris in padiso. Lu. xxiii. Vñ bern. sup cā. Omnino propt māsuetudinē que i te pdicatꝰ currim⁹ p⁹ te dñe iesu christe audiētes ꝙ nō spernas pauperē: peccatorē nō abhorreas. Nō eni horruisti latronē cōfitētē: nec lacrimātē peccatrīcē. nō chananeā supplicātē: nō dephensā in adulterio: non sedētē in theoloneo: non supplicātē publicanū: nō negātē discipulū: nō persecutorē discipulorū: nō ipsos crucifixores tuos. Hec ber. Mia ergo dei fortis ē duratiue ꝗ niā mia dñi ab eterno vsqꝫ in eternum sup timētes eū. In ps: Per oppositū ad hec tria mia hoīs ad hoīeꝫ inuenitur debilis et modica intensiue: duratiue. et extensiue. Intēsiue: quia vix aliquis moueꝰ ad cōpatiēdū cuicūqꝫ. Quia ñc adipleꝰ illud Thi. iii. Erunt oēs hoies seipsos amātes. Extēsiue q a si aliqua sit cōpassio hoīs ad aliū: erit forte ad cōsaguineū et nō ad extraneū: ad amicum et familiarē et nō vltra Et ideo signantꝰ dicitur Ecci. xviii Miseratio hoīs circa pximū suū. mia aūt dei sup omnē carnē. Breuis ē etiā duratiue. quia nō durat diutius ꝗ homo cerniꝰ oculis sicut porcus cōpatiꝰ porco ꝗdiu audit eū clamare Osee. vi. Mia vestra quasi nubes matutina. et quasi ros mane pertrāsiēs. Nō sic docuit thobias filiū suū. Quō inqt potueris ita esto misericors. Tho. iiii. Et apostol⁹ ad collo. tertio. Induite vos sicut electi dei sācti et dilecti viscera misericordie. Nō dicit vba mie sed viscera. Multi enim sermonib⁹ ꝯpatiūtur ſꝫ opib⁹ valde pauci et tñ de solꝰ opibus fiet computatio i iudicio generali. vñ petr⁹ Rauanēsis i qdā s. dicit. In regno celi corā oīb⁹ angelis in ꝯuētu resurgentium ꝙ abel passus sit. ꝙ mundum saluauit Noe. ꝙ abraham fideꝫ seruauit. ꝙ Moyses legē dedit. ꝙ petrus crucē resupinus ascēdit. de⁹ tacet ⁊ clamat ꝙ quasi paup cōedit dicens. Esuriui. ⁊c̄. Qui misericors ē mia dignus est Hec petrus Rauanensis in ꝗdā sermone.

LECTIO.CXXVIII

Ec iustū a pereuntib⁹ impiis liberauit fugiētez descēdete igne in Pētapoli qbus in testimoniū nequicie fumigabūda cōstat deserta terra ⁊ icerto tēpore fruct⁹ habētes arbores ⁊ incredibilis aīe memoria stās figmētum salis. Declarata gubernatōe sapientie i liberatiōe Ade Noe ⁊ Abrahe In ista parte ꝓsequit̃ spiritus sanctus de mirabili liberatiōe ipius Loth q ē quart⁹ quē inducit de patribus antiqs ad declarandū quantū valet colere deum. Cultū ei dei vocat sapiētiā: vt pluries replicaui. Vnde indifferent̃ potest exponi qcquid tā hic q̄ supi⁹ dicit̃ de sapiētia icreata que ē de⁹. vel de sapiētia creata q̄ pietas vel verus dei cultus vt dicam⁹ ꝙ sapiētia creata. id est verus dei cult⁹ liberauit ⁊ gubernauit electos et sanctos dispositiue ⁊ meritorie quia fecit eos dignos gubernatione diuina sicut ꝯsueuim⁹ dicere militi. strēnuitas tua te fecit militē A

Circa liberatiōem g̃ Loth de subuersione Sodome sciendū ꝙ sicut narrat̃ Geñ. xviii. ⁊. xix. Ciuitates quinq fuerūt i regiōe iuxta iordanē vbi modo ē mare mortuū it̃ iudeā ⁊ Arabiā. Et dicebat̃ aliqñ illa regio vallis illustris viz zodoma ⁊ Gomorra Adama Seboi ⁊ Segor viri aūt istarū ciuitatum vtētes ocio ⁊ abūdātia victualiū oī generi libidis se dederūt itātū: ꝙ vsū naturalē excesserūt quē deus ad ꝓpagādū istituit inter viꝝ ⁊ mulierē exarserūt masculi i masculos ⁊ femine i femias luxuriā exercētes. Volēs g̃ dominus istud nephādū flagitiū punire misit tres āgelos ad Abrahā qui morabatur in valle Mābre non multū a odoma nū ciātes abrahe ꝙ ciuitates predicte deberēt subuerti. Abrahā cōsiderās ꝙ loth frater vxoris sue habitauit in zodoma et ꝙ esset iustus posuit se supplicās deo ꝙ pceret malis ꝓpter bonos et ait. Si fuerint ibi. l. in zodoma videlicz nōne parces pplo ꝓpter eos? Et dñs rñdit ꝙ parceret poplo ꝓter l. Quid inqt abrahā si fuerīt xlv? et sic paulati descēdēdo q̄siuit. Quid si q̄draginta. Quid si trigita? Quid si vigiti. Quid si decē? Et dñs rñdit ꝙ pceret propter decē. Cū g̃ in tāta multitudine nō fuerūt decē boni recesserūt angeli illi duo ab Abrahā et iuert ad zodomā Loth aūt hītās i zodoma fuit simpliciter hospitalitati deuot⁹ Vñ cū vidisset istos angelos in hūana effigie veniētes estimās eos eē hoīes inuitauit i domū suā ⁊ fecit eis cōuiuium et pmunierūt eū ꝙ subuerterēt zodomā. Et mane dissimulāte Loth exire apprehēderūt eū angeli cū vxore sua et duob⁹ filiab⁹ suis et statuerūt eū ex ciuitatē dicētes eis ꝙ fugerēt i mōtez et nō respicerēt retro. Et stati dñs pluit sup illas citates sulphur et ignē ⁊ sbuertit quattuor ex eis statiz. Segor vͦ pepcerūt vsq post ꝓpt̃ loth q petierat ꝙ ibi posset ad tēp⁹ morari. Vxor ergo loth more femineo q̄ ē sp ꝓna rei que ꝓhibet̃ ei respexit retro se ⁊ vͥsa ē in statuā salis. Post hoc egresso loth ď Segor subuersa ē illa sicut ⁊ alie q̄tuor E versa est tota illa regio i lacū salsuz et sterilē q deiceps vocat⁹ ē mare mortuum. qa nec aues nec pisces in eo viuūt imo si aliqd viuū i eo ꝓiectū: vł sbmersū fuerit statim exilit et sñatat. Vñ narrat ioseph⁹ ꝙ Vespasian⁹ iussit q̄sdā victos post tergū maib⁹ ligatis proici in lacū ⁊ submergi q oēs quasi viuētes repulsi sūt ad superficiem et

desup fluctuabāt. Oē aūt quodvita caret si itus ꝓiciatᷣ mergitᷣ nisi limatᷣ bitumine nec nauē patitᷣ. nisi bitumine limiatᷣ. lucerna ardēs supnatat extincta submergitᷣ. Glebas fetidas i diuersis locis euomit poma nascētia i arborib⁹ circa litt⁹ vsqꝫ ad maturitatē sunt viridis colorꝫ ꝛ viuidi caloris. cū etiam matura putatᷣ sūt plena cinerib⁹ ꝛ fauillꝭ. Hec dicta sūt ad historiā. Narrat ꝗ spūssanct⁹ i lectōe ista de liberatiōe Loth ab ista mirabili vltiōe ꝛ dicit sic Hec. i. sapīa liberauit iustū fugiētē vꝫ Loth quē hospitalitas singularitꝰ ꝯmēdabat a peṅtib⁹ ipiis vꝫ ꝫodomitis. descēdēte igne i pētapoli. i. i regionē qn qꝫ ciuitatū ṗdictaꝝ. Et dicitᷣ pētapolis a pēta ꝙ est qnqꝫ ꝛ polꝭ ciuitas. qb⁹ ipiis i testimoniū neqcie ꝯstat t̄ra deserta. i. destructa et ꝯbusta ꝛ adhuc fumigabūda. i. emittēs fumū fetidū in signū fetidi pcti: qd antiq icole ꝯmiserāt. et ꝯstat ibi sīlr̄ i testioniū neqcie eoꝝ arbores hn̄tes fruct⁹ ñ certo ꝫ icerto tēpore vt iutilitati pctiꝯ natura rn̄deat i naturalꝭ fruct⁹ arboꝝ. Cōstat etiā i testiōiū neqcie icredibilꝭ aīe mēoria stās figmētū salꝭ. i. statua illa salꝭ i quā conuersa fuit vxor loth q̄ statua ē mēoria le quoddā icredibilꝭ aīe. i. feie ñ credētis angelo nisi respicēt a tergo vt videret veritatē Circa illā clausulā. liberauit fugiētē. Notādū ꝙ apd̄ bellicosos q̄uis fuga videatᷣ cōmunitᷣ inhonesta tamē aliquādo laudabilꝭ inuenitᷣ. Vn̄ si esset aliquis qui silꝭ sciret fugē ꝛ pugnare notabilitᷣ facēt factum suū. Sic enī legim⁹ de tartaris contra christianos pugnantib⁹ ꝙ simul equis isidentes fugiūt ꝛ tamen isequentes a tergo sagittāt. Sic fuit de parthis: de quibus Boecius quito de cōsolatione Metro primo ita dicit. Rupd̄ Athimenie sco pulꝭ vbi turba sequentū pectorib⁹ figit spicula pugna fugax. Moralitᷣ in hac vita bellū habem⁹ ꝯtra hostes multos qui tn̄ nō habēt vnū modū pugnandi nec vno genē victorie vici possūt. Naꝫ diabol⁹ vicēd⁹ est ꝑ resistētiā. ꝑme Petri. v. Cui r̄sistite fortes i fide ꝫ caro ꝛ mūd⁹ vicūtᷣ ꝑ bone fuge prudētiā. ita ꝙ vni tm̄ habē⁹ resistē ꝛ duos fugē. De resistētia qua diabolo debem⁹ resistē dicitᷣ metrice sic Hostis nō ledit nisi cū tēptat⁹ obedit. Est leo si cedit: si ñ q̄si musca recedit. Hoc est ꝙ dicitᷣ Iacobi. iiii. Resistite diabolo ꝛ fugiet a vobis De fuga ū qua a carne fugitᷣ dicitᷣ metrice sic. Cede ven⁹ cedit. insta magis improba ledit. Si fugias venꝰ: ꝑlia tutus eris. De mūdo ū cōstat ꝙ ꝑ fugā vici debet: exēplo xp̄i ꝓpositā sibi mūdi vanitate. cū eū regē elegisse volebant fugit in mōtem. Ioh. sexto. Figurā ad hoc habem⁹. ii. Regum secūdo. vbi habetur ꝙ ille bonus miles Abner tres filios Saruie Ioab abisai ꝛ asael euasit. qa duos primos declinauit ꝑ fugā ꝛ t̄ciū fugere nō potuit ꝫ resistēs occidit a Precipue ꝗ fugiam⁹ societatē carnalē proptᷣ tria. Solent enī homines fugere igniū cōflagrationē vermiū intoxicatiōeꝫ. et fluminū inūdatiōeꝫ: Carnalis vero societas generat ignē libidinis inter quascūqꝫ personas. nec est facile declinare sine fuga. Null⁹ ergo cōfidat de senectute. nullus de sue religionis virtute ferrū ꝛ silex duo sūt corpora frigida ꝛ tamen de eis excutitᷣ ignis ꝑcussione minima. Vnde ysaie. xlviii. Egredimini a babilōe. fugite a caldeis. Babilon iterpretatᷣ ꝯfusio. caldei adorauerunt ignem. ꝛ figurant homines libi

dinosos q p ardorē ignis luxurie du-
cūt cōmunit᷑ semetipos ad ↄfusione i
famie. ⁊ ideo p vltimo remedio doc3
Apl'us prie ad. Corintheos. vi. Fugi-
te fornicatōe3 Secūda ↄclusio sit ista
Fugē debem⁹ carnalē voluptatē. sicut
fugiūt hoies vermiū itoxicatiōe3 pba
tur. Null⁹ ei libent᷑ qescit aut dormit
vbi vrmes vl' spētes aut coluber cōmu
nit᷑ ↄuersant᷑ ⁊ certe mulieres multo
facili⁹ intoxicāt aliquā mentē q̄ colu-
ber carnē nullū eni venenū dicit᷑ iter
ficē carnē priusq̄ cū sanguie misceat᷑
species aūt m'lieris etiā a lōge sine ta
ctu per solā imutationē spūalē oclo℞
ificit ⁊ allicit mētē qa qviderit m'lierē
ad concupiscendum eam iam mecha
tus est i corde suo. Mathei quito. Et
ideo satis apte potest exponi de femi
na que cū sit radix peccati illud Ecle
siastici vicesimo primo. Quasi a facie
colubri fuge peccatū coluber dicit᷑ q̄-
si colens vmbras. ⁊ mulieres cōit᷑ āgu
los ⁊ vmbras ⁊ loca nō patētia diligūt
Iuxta illud Ecclesiastici vicesimo pri-
mo. Non est caput nequius super ca-
put colubri. Et non est ira super iram
mulieris: Et parum ante dicit᷑. ꝙ om-
nis malicia nequicia mulieris De
hac loquit᷑ siguanter Petr⁹ blesen̄. ad
heyrricū regem Anglie. in expositio
ne quadā super Iob vbi cum exposuit
quare diabol⁹ qui Iob de oīb⁹ bonis su
is expoliauit filiis. ⁊ filiab⁹ ⁊ etiā sub
stantiā. vxorē tamē sibi reliquit. Hoc
inqt nō fuit ad solatiū viri: sed ad ↄsū
mationē sue malicie vt p feminā vin
ceret quem p psecutionē nō vicerat et
quod verberib⁹ n̄ poterat. verbis mu
lieris efficeret. Per feminā inquit Io
seph icarcerat⁹ est. Naboth occis⁹. Sā-
pson vinculatus Isboseth interfectus
Dauid adulter ⁊ homicida. Salomon
apostota. Sisara clauis ↄfoss⁹. Precur-
sor ⁊ baptista xp̄i decollat⁹. Per femi
nā mors i orbem terra℞ itrauit ⁊ cū p
filiū dei ordinata esset nostra redeptō
psentiēs hostis ꝙ i morte xp̄i dispēsa-
tio nostre redēptiōis iplere᷑ salutem
totius humani generis. machinat⁹ est
per feminā ipedire. In vxorē nanq3 pi
lati visiōes deceptorias ⁊ fātasticas il-
lusiōes immisit i tantū ꝙ pilato mor-
tē xp̄i dissuadēdo mādauit. Nihil tibi
⁊ iusto illi. Multa ei hodie pvisū pas-
sa sū ppt̄ illū. Hec petr⁹: B Nota
ꝙ de cristo mirabāt᷑ discipuli Ioh. iiii
ꝙ solus loquebatur cū muliere Quid
ergo mi℞. si homines infirmi infir-
mum iudicēt sinistre si nimis consor-
tia mulie℞ habem⁹. Gen̄. ii. ꝙ pter
mulierē formādā costa fuit assūpta de
viro: sed qualis fuit restitutio? Certe si
cut ibi dicit᷑ De⁹ impleuit carnē p ea
In signum quod quātumcunq3 fuerit
homo mulieri familiaris: quātūcūq3
ea3 ad bonos mores promoueat et ad
vite rectitudinem: quod est quasi soli-
dum os prestare: nihil ab ea viceuer-
sa recipiet nisi carnem id est carnales
affectiones Et ideo ille bonus Ioseph
allectus et inuitatus ab vxore domini
sui palliū reliquit Gen̄. xxxix. De ista
fuga loquit᷑ beatus Augustin⁹ De co
habitatione clericorū ⁊ mulierū. Gra
uem inquit inimicum sortita est casti
tas cui non solum resistendu3 est. sed
dimisso freno lōgius fugiendum nec
eo minus cauende sunt quia religiose
dicuntur. quia quāto religisiores. tāto
citi⁹ alliciūt et sub ptextu pietati latet
visc⁹ libidis Expto crede. Dicit Aug.
Episcopus. Loquor coram deo. non
mētior. Cedros libāi duces gregū sub

hac peste cecidisse repperi · de quorũ casu nõ magis suspicabar q̃. Ambro. vel Ihero· Hec Aug. de eodẽ Ambro. in de officiis libro ꝑmo · Femiaꝝ cũ clericis nullo modo ꝑmittitur ꝯuersatio· Ianua diaboli· via iniqtatis· scorpionis ꝑcussio· Nociuũ genꝰ est femina cũ proximat: stimulat ⁊ ignẽ incẽdit. Hec ille Tripliciť enĩ ledit mlier sensibiliť. Voce visu ⁊ tactu. Vox ei mlieris frãgit naturaliť virilẽ animũ suauitate mirabili: ꝑiculosa tñ Vnde Aug. de singularitate monachoꝝ. c. viii. Mulier nũc i risũ dissoluit. Nũc blãdicias exhibet et quod est veneno sius sup cũcta psallere delectať: cuius cantu tolerabiliꝰ est audire basiliscũ sibilantẽ. Visu ledit si videať. Vñ prudẽter dicit metricꝰ. Femia fax sathane fetens rosa: dulce venenũ. Semper prona rei: que ꝓhibeť ei. Vrit enim vultu: visu: risu: ritu: cultu. Huiꝰ ab insultu quãtũ potes esto procul tu Sꝫ tertio et maxime nocet tactu. Vnde Aug. libro ꝑmo soliloqo. ca. v. Nihil eẽ sentio qđ magis ex arce cõteplationis aĩm virilẽ deiicit: q̃ blãdimẽta femine tactusq; corporũ. Ioh. xx. Noli me tangere mlier. Dicit xp̄us marie magdalene cũ sola eẽt. Et ꝑme Thi. vi. Tu vero hõ dei hec fuge. Tertio debemꝰ fugere carnalẽ voluptatẽ. sicut fluuioꝝ inũdationẽ Qui fugiũt aquaꝝ inũdationes ascẽdũt mõtana. Moraliť locus mõtanꝰ est locus scẽ religionis ad quẽ fugere debẽt q carnis delicias vincere volũt ꝑfecte. Exẽplo istius Loth cui dicebať. Ne stes in oĩ circa regione sed in mõte saluũ te fac Oĩs statꝰ in mũdo est q̃si circa regionem voluptatis. Sed solus mõs est locus securꝰ. Lu. xxi. Qui in iudea sũt fugiãt ad mõtes. Iudea inťpretať cõfessio et significat verã pñiaꝫ veteris vite carnalis quã qcunq; hr̃e voluerit ad mõtẽ religionis accedat. q mõ merito solitudo ꝑpť raritatẽ accedẽtiũ reputať. In Psalmo. Ecce elõgaui fugiens et mansi in solitudine

LECTIO. CXXIX.

S Apientiã enĩ ꝑtereũtes nõ tãtũ in hoc lapsi sũt vt ignorarẽt bona. sed ⁊ insipiẽtie sue reliquerũt hoĩbus mẽoriã vt in his que peccauerũt nec latere potuissẽt. Sapia autẽ hos q se obsuãt a doloribꝰ liberabit. Post q̃ actũ est de liberatiõe ipiꝰ Loth a ꝫodomitaꝝ subuersiõe. In ista lr̃a diffusius ꝓsequiť de eoꝝ iusta punitõe. Et circa hoc duo facit. A Primo oñdit quomõ sapia rigide dãnat malos. Scđo quõ misericordiť saluat bonos Scđa ps ibi. Sapia aũt hos. Circa ꝑmũ oñdit ꝙ pena istoꝝ ꝫodomitarũ debuit eẽ sibiipsis nociua et dãnosa. Scđo debuit eẽ quo ad alios publica et famosa. Ibi. Sed et isipiẽtie sue.

Circa ꝑmũ est aduertẽdũ ꝙ secũdũ Aris. vii. Ethi. Intẽperatꝰ differt ab incõtinẽte per hoc ꝙ icõtinẽs peccat ex paꝭne. vñ erit cito peñiꝰ. itpatꝰãt peccat ex certa malicia ⁊ ex corrupta elcõne ⁊ iõ nõ penitiuꝰ: sed isanabilis hoc est vix sanabilis Mala enĩ cõsuetudo delectabilis ⁊ frequẽtia peccãdi corrũpũt iudiciũ rõis in hoĩe. ita ꝙ homo iudicat illud quod est malũ et viciosũ esse faciendũ et licitũ et nõ esse peccatum. Et talis apud Aristotelem vocatur intemperatus. Incontinens vero dicitur qui bene iudicat esse viciosum illud quod facit: tamen propter passi-

illud ꝙ facit: tamē ꝓpter passionez abducit a iudicio ꝛ operatur secūduz passionez ꝛ ideo passione cessāte penitꝫ de facto. sed intēperatus iudicat illud ꝙ est viciosū esse faciendū ꝛ ideo post factum nō penitet ꝓpter habitū erroneū quē sibi acquisiuit ex peccādo frequēter. Et hec est cecitas mētalis ꝛ ignorātia habitualis quā pctōres acqrūt sibi p ꝯsuetudinē peccādi ita ꝙ ignorāt qd sit bonū in genē moꝝ et quid sit malū. Vnde consuetudo vicii est vt ab illo de facili non ꝯsideretur qui eo premitur. Peccator eni cuꝫ in ꝓfundū maloꝝ venerit contēnit. Et isto modo fuit de zodomitis qui ī illud viciū nō īciderūt ex passione: sed deduxerūt illud viciū ī ꝯsuetudinez publicā ꝛ in vulgarē licētiam ita ꝙ apud eos licite fiebat ꝛ īpune. Vnde ita ignorātes facti sūt ex ꝯsuetudine malicie. ꝙ viciosū iudicauerūt bonū. Vnde quantuꝫ ad hoc dicit de eis sic. Sapiam eni id est timorē ꝛ cultuꝫ dei ꝑtereūtes ī ocio ꝛ gula ꝛ luxuria qa ista tria dominabantur in eis. Lapsi sūt a iudicio recte ratiōis quia homo naturaliter scit discernē illud ꝙ ē cōtra naturā ab illo ꝙ est secundū naturā. in tantā ignorantiā vt nescirent bona id est que sūt bona ꝛ ꝯmēdabilia in genere morum. Et sic fuit pena eorum primo mētalis ꝛ īterior sibi ip̄sis nociua ꝛ dānosa: sed nō tantuꝫ hec ymo fuit eis īflicta pena corporalis exterior publica ꝛ famosa. Et ideo subdit nō tantū in hoc lapsi sūt vt ignorarent bona. sed ꝛ. ꝓ etiā reliquerunt hominibus memoriā īsipiētie sue imperpetuū vt nullo modo laterēt in illis vilitatibus qs fecerūt vt homines ꝓ semp exēplo eoꝝ ꝑterriti a cōsimilibus cauerent sibi. Et sic sapiētia iuste et rigide dānat malos: sed nō solū hoc. imo per oppositū misericorditer saluat bonos Et ideo subdit. Sapia aūt id est debitus cultus dei liberabit a doloribus hos q se i. ipsū cultū obseruāt. ꝛ secūdū illū viuūt vel hos q se ipos obseruauerint ab occasionibus ꝛ causis peccādi sicut liberauit Loth a subuersiōe zodomoꝝ De hac historia legitur. ii. Petri. ii. Ciuitates inqt zodomoꝝ ꝛ gomorreoꝝ ī cinerē redigēs euersiōe dānauit. Et exodi. xxiiii. Memēto qd fecerim zodome ꝛ Gomorre quoꝝ terra iacet ī piscēis ꝛ globo. ꝛc̄. Exēplū eoꝝ q impie acturi sūt ponēs Et iustū Loth oppssū a nephādoꝝ īpudica ac luxuriosa cōuersatōne eripuit. Huius īpuritatis flagiciosā libidinē publicū est ꝛ neronē cōmisisse. Sicut scribit de eo Suetonius li. de vita. xii. cesarum. Vnde ꝛ quendam puerū iporum nomine castrauit ꝛ ī habitu feīeo texit ꝛ solēnissimo nuptiaꝝ officio ī vxorē duxit. De quo quidem ludēdo optime dicit propter quod hanc vilitatē hic scripsi. O q̄ bene inquit actum fuisset cum rebus hūanis si pater tuus Domicianus talē habuisset vxorem. Contra istud flagicio sum ꝛ nephandissimum viciū. fecit librū de planctu nature Alanus magnus de īsula doctor sacre theologie famosus metro ꝛ prosa compositum sciētifice mltū ꝛ curiose a Habuerunt enim isti zodomite vndeci īcensiua libidinis que computat Helinandus in duodecim versibus ita dicens. Ocia: segnicies: somnus caro femina vinuꝫ Prosperitas ludus carmina forma puer. Ocium est primū quia iuxta Ouidium de remedio amoris. versus. Ocia si tollas periē cupidinis artus. Segnicies id est desidia ꝛ pigricia. Iuxta il-

lud de remediis Querit Egistus qliter
sit fact⁹ adulter. In p̄ptu causa est
desidiosus erat. Somn⁹ excessiuus nu
trit carnalia vicia. Unde catho vers⁹
Pl⁹ vigila sēper ne sōno deditus esto.
Nā diuẜna qes viciis alimēta ministrat
Caro Esus carniū: carnē facit petulā-
tē. Feīa id est cōsortiū feminaꝝ. Nu-
meri. xxxi Cur feīas reseruasti: nōne
iste sūt q̄ deceperūt filios israhel? Vi
nū quia luxuriosa res est vinū. ꝛtumlt
tuosa ebrietas. ꝓuer. xx. Prosperitas
Exēpluꝫ de dauid qui qn̄ fuit ī bellis
fatigat⁹ cast⁹ erat. quādo ū in pace et
ꝓsperitate: īcidit ī adulteriū. ii. Regū
xi. Luxuriāt animi reb⁹ plerūqꝫ secū
dis. Nec facilis est equa cōmoda mē-
te seq. Hec secūdo de arte amādi. Lu-
dus. Dissoluit eni lud⁹ mētis sollicitu
dinem. Unde signant Sara dixit
Nunq̄ cum ludentib⁹ miscui me. tho
bie tercio. Carmina id ē armonia dis-
soluta ꝛ lasciua. Contra que nota Boe
cium ī prologo super musicā. Forma
id est pulchritudo ꝛ ideo fallax gratia
et vana est pulchritudo. B Prouer
biorū xxxi. Puer Dicit ei Helinādus
ꝙ idē facit etas in puero qđ sex⁹ ī mu
liere Dicit̄ ħ ꝙ sapīa a dolorib⁹ libe-
rauit. Ubi sciēduꝫ ꝙ sapīa q̄ est xp̄us
hoīes liberauit triplicit̄. Liberat enī
sicut medic⁹. liberat egrotātes ꝛ a mor
bis oppssos Sic liberat p̄nceps dimicā
tes et in castris obsessos. Sicut liberat
iudex alligātes se iiusta ppessos. Prīo
ergo liberat nos sicut medicus liberat
egrotantes ꝛ a morbis oppressos. Bo
nus medicus non statī curat hoīeꝫ in
casu vbi materia īfirmitatꝭ est magna
sed paulatī iuuat naturā p medicinaꝫ
vt sic adiuta purget seipāꝫ ꝛ fortior et
purior finalit̄ ꝯualescat. Et licet infir
m⁹ īgemiscat ꝛ ploret vt cito liberet̄:
medic⁹ tn̄ prudent̄ expectat ꝛ patient̄
operat̄. et meli⁹ ꝓ īfirmo q̄ īpemet in
telligat Moralit̄. īfirmitas a qua xp̄s
venit nos sanare. est pctm̄. Iuxta peti
tiōeꝫ p̄s. Ego dixi dn̄e mise. mei sana
aīam meā qa peccaui tibi. Istā īfirmi
tatē ꝯtrahim⁹ a natura ꝓpt̄ fomitē et
concupiscētiā originalē in corpe nr̄o
manet sp̄ iclinās ad pctm̄ qui languor
nature vocat̄ ab Aug. q ī hac vita mi
nui pōt: sed extigui nō pōt. Un̄ medi
cus nr̄ noluit nos curare subito: sed p
morā tpis. Et ideo reliquit nobis ele-
ctuaria. vnctiōes ꝛ cibaria collatiua sa
nitatꝭ. id est sacramēta ecclesie baptis-
mū: eucharistiā. penitētiā ꝛc. Sed p
fecte curabimur ī resurrectōe corpo-
rū generali cessāte oī īfirmitate et ad
peccādū ꝓnitate. Et ideo ī p̄senti cōti-
nue īfirmi sum⁹. Dicit p̄s. Misē mei
de⁹ q̄niā īfirm⁹ sū sana me dn̄e q̄niaꝫ
cōturbata sūt oīa ossa mea. Dilatōeꝫ
v° illi⁹ sanitatꝭ moleste quodāmō fe-
rūt sācti et electi qa est ꝯtra affectiōeꝫ
cōmodi. Un̄ dicit apl̄s. Romano. vii
Infelix ego homo: quis me lib̄abit de
corpore mortꝭ hui⁹ Sed ꝯsolādo seip̄ꝫ
Respōdit. Rom. viii dicēs ꝙ in breui
cōsequetur sanitatē p̄sectā. Licꝫ nunc
īgemiscat exspectās. Ip̄a iqt creatura
liberabit̄ a seruitute corruptiōis ī li-
bertatē glorie filioruꝫ dei. Quid erit
quādo natura hūana glorificabit̄: ꝛ oī
no erit sanata ab oī īfirmitate peccati
Iob. v. In sex tribulatōibus liberabit
te et ī septima nō tanget te malū.
Scđo liberat xp̄us sicut princeps: mi-
lites suos ī castrꝭ obsessos. Narrat sex
tus Iulius libro tercio. c. vi. de quodā
principe nomine Cleonino. cuius po
pulus ī quadam ciuitate claudebatur

obſeſſus. Volēs ergo populo ſuo cōſulere qd eis vtili⁹ expediret cum eis alit̄ l̄ras nō poſſet trāſmittere. ordinauit ꝙ vn⁹de militib⁹ ſuis de quo ſatis cōfidebat: obſidionē accedēt ⁊ cum aduerſarius obſidionē faciētib⁹ fortiter quaſi eos adiuuans inſultū p̄beret. Ordinauit tamē ꝙ nl'la tela mitteret niſi illa que ſibi traderet. Tradidit ergo ſibi tela. lāceas et ſagittas ī quib⁹ artificialit̄ erat ſcriptū. Cōfortamini ⁊ eſto te fideles. Ego Cleonin⁹obſidiōez iſtā vobis venio celerit̄ remouē. Iſte ḡ miles quaſi hoſtis ⁊ īimic⁹ ciuitatꝫ obſidionē acceſſit: cum ciuitatē obſidētib⁹ ⁊ expugnātib⁹ ſe īmiſcuit et tela ſua in p̄dicto modo īſcripta vltra muros eiecit quibus īſpectis et lectis. Illi qui ciuitatem defendebant plurimū cōfortati hoſtibus reſtiſterunt ⁊ ciuitatē domino ſuo ſeruauert̄. Moraliter Priceps iſte criſtus eſt: ciuitas eccleſia militās in qua ſum⁹. Hec ciuitas eſt obſeſſa per circuitum a demonib⁹ ⁊ malis hominibus qa aduerſarius noſter diabol⁹ tanq̄ leo rugiēs circuit: q̄rens quem deuoret. prima Petri. v. Et ī p̄s In circuitu impii ambulāt. Princeps vero n̄r volēs nos liberare et ꝯfortare mittit nob̄ militē cū lāceis ſagittꝭ ⁊ telis hoc eſt prelatū vel p̄dicatorē verbi dei hui⁹modi ſūt ſagitte potentꝭ acute Iſte accedens videtur audiētib⁹ ſpecie tenus non eſſe adiutor ſed aduerſari⁹

Capitulat obiurgat et reprehēdit ac increpat eccleſiam militantem ⁊ ei⁹ multiplices defectus demōſtrat. Vnde iſte eſt realiter amicus ſed apparēter aduerſarius. De quo Mat. v. Eſto conſentiēs cito aduerſario tuo. du ꝫ es es in via cum eo. Videas ergo diligēter qd in telis ſuaꝝ īcrepatōnū ſit ſcp tum ⁊ inuenies ꝙ miſſ⁹ eſt a principe tuo xp̄o n̄ ad te ſialit̄ expugnādū ſed ad te de obſidione prudent̄ liberādu ꝫ eccl̄. ix. Ciuitas parua ⁊ pauci ī ea viri Venitq̄ ꝯtra eā rex magn⁹ ⁊ vallauit eā. extruxitq̄ muītiōes p giꝝ ⁊ ꝑfecta eſt obſidio. Inuētuſq̄ ē ī ea vir paup et ſapiēs liberauit vrbē p ſapīaꝫ ſuā.

Tertio liberat xp̄s ſicut iudex allegātes ſe iīuſta ꝑpeſſos. diabol⁹ eni ſeduxerat ⁊ īduxerat hoīeꝫ ad peccādū. Et īdo ſub ſuitute dyaboli hō erat detēt⁹ iuſte qdē a pte hoīs. Sed iniuſte a pte diaboli. ſicut declarat Anſelm⁹ libro p̄io. Cur de⁹ hō. c. vii. Homo inquit meruerat vt pūiret̄: nec ab vllo ꝯueniēti⁹ q̄ ab illo cui ꝯſēſerat vt peccaret Diaboli ū nullū erat meritū vt pūiret imo hoc tāto diabol⁹ faciebat iīuſtius q̄to non ad h̄ amore iuſticie traheret̄ ſed inſtinctu malicie impelleretur Et ideo ſm eū iuſtū fuit ex parte hominis ꝙ ip̄e a diabolo pūiret̄. ſed n̄ fuit iuſtū ex pte diaboli vt ip̄e hoīeꝫ puniret. Ab iſta nāq̄ iīuſta ſuitute lib̄auit nos xp̄us morte ſua: quia ip̄e ſol⁹ hoc facere potuit. Iacobi quarto. Vnus ē legiſlator ⁊ iudex qui poteſt perdere ⁊ liberare. Qui iudicando ꝑpter equitatem rei perſonā n̄ reſpicit. nec ad munera propter iuſticie rigiditatē cuiuſq̄ placatus intuetur. Liberauit autē eo modo quo narrat Auguſtin⁹ decimo octauo de ciuitate dī capitulo decimo nono. ⁊ Valerius libro quinto capitulo quarto. de Codro rege atheniēſiuꝫ ꝙ cum regio ſua et ciuitas ingēti hoſtiuꝫ bello debellata eſſet hūani auxilii diffidentia ad oraculum Appollinis ꝯfugit: ac per legatos ſciſcitat⁹ eſt quomodo taꝫ graue bellū diſcuti poſſet. Reſpondit Apollo. Ita fineꝫ ei fo

re si ipse hostiū manu cecidisset et occubuiss; qđ cū ad hostiū castra puenisset. ordinauerūt ꝙ nullo modo regez atheniēsiū occiderēt Vidēs ergo Codrus ꝙ ciuitas sua nullo modo pacez habere poss; nisi ipse manu hostili occūberet. Deposuit regis insignia. ꝛ habitū paupis induit. castra hostiū igressus est: vbi quēdā ad pugnā ꝓuocās interfect⁹ occubuit. Sicq; patriā liberauit ꝓpter quod apud suos int̄ deos deputat⁹ est. Adaptatio plane p; ꝙ xp̄s rex est eccl'e militātis. Aduersarii sūt diaboli ex demonib⁹ ꝛ malis hoīb⁹ cōgregati. Prophetatū eni fuit ꝛ a deo p̄ ordinatū ꝙ eccl'a id est electi de genere hūano alit̄ non possēt pacē hr̄e nisi rex eoꝝ int̄ficeret. Christ⁹ g̊ dei fili⁹ hoc vidēs q cū in forma dei esset exinaniuit semetipsū formā serui accipiens in siītudine hoīm fcūs ꝛ habitu inuētus vt homo. Humiliauit se fact⁹ obediēs vsq; ad mortē mortē āt crucis Et sic nos a seruitute diaboli restituit liberatos. Gall'. iiii. Itaq; nō sum⁹ ācille filii sed libere qua libertate christ⁹ nos liberauit. LECTIO. CXXX

h Ec autē ꝓfugū ire fratris iustū deduxit p vias rectas ꝛ ōndit illi regnū dei et dedit illi sciā; scōꝝ ꝛ honestauit illū in laborib⁹ ꝛ cōpleuit labores illi⁹. et in fraude circūueniētiū illi affuit. et honestū fecit illū. Declarata vtili ꝛ nobili gubernatōe sapie circa q̄ttuor ꝓsonas spectabiles videl; Adā Noe Abrahā ꝛ Loth. In hac pte de ꝓsona qnta itroducit̄ vi; de Iacob quē de⁹ mirabilit̄ in ml'tis ꝓtexit ꝛ direxit Vbi notādū ꝙ sicut narrat historia Gen̄. xxviii. ꝛ. xxix. ysaac p̄riarcha duos filios habuit Esau et Iacob gemellos Qui cū adoleuissēt Esau inuidit iacob ꝛ minas mortis ei itētauit Iacob g̊ cōsilio mr̄is sue Rebecce fugit de Bersabee p Chanaā in mesopotamiā ad labā auūculū suū fr̄e; mr̄is sue in hoc itinere dormiēs sup lapidē vidit scalā erectā ad celū ꝛ āgelos ascēdētes ꝛ descēdētes p eā et dn̄; innixū scale et dicētē sibi Terrā hāc tibi dabo et semini tuo. Veniēs g̊ ad labā gratāter recept⁹ cōuenit cū eo ꝙ pasceret gregē suaꝝ ouiū ꝛ capraꝝ p septem ānos tali pacto ꝙ sibi daret rachel filiam suā in vxorē. septēnio cōpleto: dedit sibi labā de nocte. liā filiā suā seniorē i vxorē ꝛ se i crastino excusauit ꝙ nō erat ꝯsuetudo illi⁹ p̄rie. ꝑmo dare ad nuptias iuniorē. Trāsactis g̊ septē dieb⁹ recepit Rachel et fuiuit ei scđm Ihero. septē aliis ānis: ita ꝙ q̄tuordecim ānis fuiuit laban ꝓ filiabus suis. Quib⁹ trāsactis accepit licētiā suā voluitq; ad patriā suā reuertisse. Rogauit g̊ eū laban ꝙ adhuc septē ānis sibi seruiret. Respōdit Iacob ꝙ libēter faceret tali pacto Separa inqt vniuersos greges tuos in duas ptes: ponasq; oēs vni⁹ coloris in vna pte tā in ouib⁹ q̄ in capris et tradas aliā ptē mihi ad custodiā. Vniuersa ū pecora spsi velleris ꝛ macłosi coloris tradas filiis tuis ꝛ pōe int̄ nos distātiā triū dieꝝ itineꝝ Quo fctō peto ꝓ mercede qcqd natū fuerit varii coloris: qcqd aūt vni⁹ coloris tuū erit. Istđ pactū laban vehemēt̄ approbauit: cogitās ꝙ nl'le vł pauce haberēt vellera varia cū tot⁹ grex eēt vni⁹ coloris. A Isto pacto firmato Iacob vsus est ista subtilitate. Solebāt enim oues adaq̄re in canalib⁹ Accepit g̊ Iacob v̄gas amigdalinas et platanias et

ex parte decorticauit et ex ꝑte virides
dimisit ⁊ posuit in canalib⁹ vt oues q̄n
adaq̄bant̄ viderent vmbras istaꝝ v̄ga
rū in aq̄ et ex imaginatōe istaꝝ varie
tatū coloꝝ cōciperēt fet⁹ varios et ma
culosos in vellerib⁹ Habet ei vis ima
ginatiua magnū effectū circa ꝓlis cō-
ditionē. Vn̄ cū quedā matrona pepis
set ethiopē accusata de adulterio ⁊ iu-
dicata fuisset ꝓ rea. nisi Quītilian⁹ eā
defēdisset. Ondēs Ethiopē in camera
depictū: in qua matrona cōceperat. si
cut narrat Ihero. et cōsimilis casus de
ypocrate narrat̄ Accidit eni quādam
matronā pulcherrimū pepisse pueꝝ
vtriꝗ parenti dissimilē et toti generi
eorūdē ⁊ punita fuisset si ypocras cau
sā nō reddidisset Picturā quādā in cu
biculo in quo cōceperat extitisse filio
similē. Cōsimile narrat Aug. ii. retra
ctationū. c. lxii. ꝯtra Iulianū libro. ii.
de quodā rege Cipro multū deformi
qui pulchras imagines in cubiclo suo
fecit depingi. vt sibi ꝑ modū illū pul-
chri filii nascerētur. Hac ergo cautela
vsus Iacob fecit meliores fet⁹ macu-
losi velleris et peiores ⁊ pauciores fe
cit vni⁹ coloris. Quo viso laban muta
uit mercedē ⁊ voluit ꝙ sui essēt fetus
varii coloris et Iacob fet⁹ vni⁹ coloris
Iacob ergo amouit virgas q̄n ascēde-
bāt meliores oues: et posuit eas in ad
missura tardiori q̄ peior erat. Sic La
ban frequēter mutauit pactū et semp
habuit peiorē ꝑtem Hoc oportuit dici
ad itellectū hui⁹ lr̄e. Quib⁹ visis sciē-
dū ꝙ Iacob in eūdo ad labā et in mo-
rādo cū eo et tādē redeūdo ab eo sem
per gratiose direct⁹ fuit sapia guber-
nāte. Et scdꝫ ista tria lr̄a diuidit̄ i tres
ꝑtes Nā ꝑmo narrat̄ quō sapia dire-
xit iacob de patria fugiētē. Scđo quo-
modo eū instruxit famulū et seruiē-
tem. Tertio quomodo eū reduxit
versus suā patriā venientē. Secunda
pars ibi Honestauit illum in laborib⁹
et in fraude circūuenientiū illum ⁊c.
Tertia ibi. Custodiuit illū ab inimicis
Quātū ad ꝑmū dicit sic. Hec aūt. id ē
sapia. Deduxit iustū. i. Iacob. Profu-
gū ire fr̄is. i. ꝓfugū et fugientē ab ira
fr̄is. i. ab Esau fr̄e suo irato. Deduxit
inq̄ ꝑ vias rectas. id ē de Bersabee in
Chanaā. et inde in mesopotamiā siue
ad Laban auūculū suū. Et in isto iti-
nere ōndit illi regnū dei in visiōe āge
lorū ascēdētiū et descēdētiū per scalā
erectā a terra ad celū. Geñ. xxviii. Et
dedit illi sciaꝫ scōꝝ ⁊c. que scia scōꝝ ē
scire cōuersari in medio natōis puer
se bene et v̄tuose. Vel dedit illi ꝓphe
tiā q̄ est scia scōꝝ. Sapie. vii. Per nati
ones in aīmas scās se trāsfert amicos
dei et ꝓphetas cōstituit. Euigilās eni
de sōno suo ꝓphetauit de le. de tēplo.
de passiōe q̄ in t̄ra illa futura erāt di-
cēs Terribilis est loc⁹ iste: vere dn̄s est
in loco isto et ego nesciebā. Nō est
hic aliđ nisi dom⁹ dei ⁊ porta celi Geñ.
xxviii. Terribilis eni fuit lex. dom⁹
dei tēplū: passio xp̄i. aptio porte celi.
Sic ergo direxit eū in itinere fugiētē
Sꝫ vlteri⁹ cū venisset ad laban cui vigi
ti ānis fuiuit: īstruxit eū sapia dupli
citer. Primo quō lucraret̄ sibi ditias.
Scđo quō ipi⁹ laban et filioꝝ suoꝝ vi
taret fraudulētias. Quātū ad ꝑmū di
cit ꝙ honestauit illū ī laborib⁹ suis. i.
ditauit illū per labores fideles q̄s su-
stinuit seruiēdo laban viginti annis.
Geñ. xxxi. Die nocteꝗ vrebar estu et
gelu. fugiebatꝗ somn⁹ ab oclis meis.

Istū modū loquēdi de honestate habꝫ sacra scriptura. Ecci.xi. Facile est in oculis dn̄i subito honestare pauperē Et cōpleuit labores illi⁹ dādo sibi pse uerantiā.patientiā et mercedē condignā Geñ.xxx. Ditatus est homo vltra modū. In fraude circūuenientiū illi af fuit et honestū fecit illū.i. docuit illū obuiare fraudulētiis et falsitatib⁹ ipsius laban q nitebat̄ diminuere mercedē suā per mutationē pacti modo si bi tribuendo fetus vni⁹ coloris: modo diuersi coloris vt supra dictū est Geñ. xxxi. Dixit Iacob vxoribus suis.labā pater vester circūuenit me ⁊ mutauit mercedē meā decē vicib⁹.i.m̄ltotiēs ⁊ tamē deus nō pmisit vt noceret mihi Et honestū fecit illū.i.diuitē sicut prius expositū est. vel iustū vel morigeratū ad alios q̄uis malos.p̄.Tessa.iiii Honeste ābuletis ad eos qui foris sūt

B Est aūt circa historiā notādū. Moralit̄ ꝙ isti duo gemelli. Esau et iacob designāt carnē et spm̄.Esau pilosus significat carnē que plena est superfluis desideriis Pili enī desideria terrena designāt in cui⁹ signū clerici habent pilos rasos in sūmitate capitis ⁊ attonsos in circuitu. ad designādū ꝙ nullū terrenū desideriū debet media re inter mentē eoꝝ ⁊ deū.nec etiā debēt hr̄e nimias affectōes ad corp⁹ suū Vñ in signū hui⁹ v̄sus iferi⁹ ad corp⁹ pili abscindunt̄ Esau ergo pilosus est caro. Iacob lenis spm̄ signat. Gall̄.v. Vos q spiritales estis istruite huiusmodi in spū lenitatis. Isti duo germani iceperūt pugnare in v̄to m̄ris. Et postea Esau cū fact⁹ eēt adolescēs p secut⁹ est fratrē suū ⁊ itētauit sibi mortē. Et certe ad l̄raꝫ in vtero m̄ris caro inficit spm̄ per pctm̄ originale. In p̄s. Ecce eī in iniq.cōcep.sū ⁊c̄. Et ꝯtinue post ea. Caro cōcupiscit aduersus spiritū et spūs aduersus carnē. Hec enīꝫ sibiinuicē aduersant̄.Gall̄.v.Esau est senior et.Iacob iunior. Quia ad l̄raꝫ p̄mo ꝯcipit̄ caro ⁊ postea animat̄ per spm̄. Arist.xvi.de aīalib⁹. embrio in matrice.p̄mo viuit vita aīmalis q̄ vita hoīs.p̄me Corin.xv.nō p̄us quid spirituale sed prius quod animale: deinde quod spirituale. Et sapiē.vii. Invētre matris mee figuratus sū caro Iste tamē senior debuit seruire iuniori id est caro spiritui vt in actibus hominū nō caro: sꝫ spūs dominet̄.Gall̄.v. Spiritu ābulate ⁊ desideria carnis nō perficietis. Similit̄ etiā Esau seruiuit iacob in hoc ꝙ psequebat̄ eū: qa sic fuit sibi occasio meriti ⁊ patiētie et magni ꝓfectus. Et isto modo rebellio carnis est seruitiū impēsū spiritui quo spiritus pficiet̄ et stimulat̄ ad pugnam vt portet victoriam. Iacob g̃.i.spirit⁹ sub fratris sui psecutōe afflict⁹ fugere debet in mesopotamiā. Mesopotamia interp̄tat̄ eleuatio cuiusdā vocatōis ⁊ significat celestē patriā ad quā eleuabimur et ad quā vocati sum⁹. Sꝫ i ista fuga iacob posit⁹ in itinere dormit qa spūs a strepitu mūdi se subtrahit ⁊ in scīs studiis ⁊ cōtēplationib⁹ cōquiescit capiti supponit petrā qa fūdamētū totius vite sue xp̄m facit.p̄.Corin.x. Petra āt erat xp̄s Et.p̄.Cori.3. b Fūdamētuꝫ aliđ nēo pōt ponere p̄ter id qđ positū est qđ est iesus xp̄s. Dormiēdo ergo in scā ꝯtēplatōe spūs vidit scalā erectā ad celū. Ista scala est pnīa que stat in t̄ra: qa in hac vita icipit̄: sꝫ attingit ad celū qa facit hoīeꝫ in mor

te ad celũ appropinqre. Mat.iiii. Penitẽtiã agite: appropinqbit eni regnũ celorꝝ. Ista scala habet sex grad⁹ per quos ascẽdere cõuenit. scꝫ cõtritionẽ cõfessionẽ: orationẽ: ieiunia: vigilias: et elemosinas: que sũt ptes satisfactionis. Ista figurant̃ p sex grad⁹ qb⁹ ascẽdebat̃ ad soliũ Salomõis. ii. Paralip. ix. Duo lat̃a isti⁹ scale sũt timor ꝛ spes Debet eni peccator timere nõ psumẽ Ecci.v. De ppiciatu pctõꝝ noli eẽ sine metu. Debet etiã peccator spare non despare. et sic inter spẽ ꝛ timorẽ quasi inter duo latera pnialis scale ascẽdere. qa sicut metrice dicit̃. Si timor est sine spe. tunc desperatio ledit. Et nisi spes timeat statim psũptio fiet. Ergo timor sine spe: nec spes valet absq timore. Angeli ascẽdẽtes ꝛ descẽdẽtes sũt cogitatões nostre quib⁹ intẽdũ gaudia cogitam⁹ paradisi et tunc ascẽdũt Lu.xiiii. Cogitatiões ascẽdũt i corda vestra Et aliqñ miserias hui⁹ vite imo etiã penas iferni ad pcauẽdũ ꝛ tũc cogitatiões nostre descẽdũt. In ps. Ascẽdunt vsq ad celos: et descẽdũt vsq ad abissos. Huic scale dñs est innixus qa penitẽtes exspectat ꝛ vocat dicẽs. Venite ad me oẽs q laboratis et onerati estis ꝛ ego reficiã vos. Math.xi. Anima ũ deuota q sic dormit cũ iacob: audit dñꝫ dicẽtẽ sibi. Terrã in qua dormis dabo tibi ꝛ semi tuo. i. terrã viuẽtiũ q est patria in qua nũc dormis sicut pegrin⁹ p cõtẽplationẽ. Dabo tibi postea vt regescas in ea p sẽpit̃nã possessionẽ. In ps. Credo videre bona domini in t̃ra viuẽtiũ. Sꝫ notãdũ q Laban cui iacob fuiunt duas filias habuit Liam ꝛ Rachel Lia lippis erat oculis. Rachel decora et venusta aspectu

Seruiuit aũt iacob p Rachel septẽ annis ꝛ tñ postea necesse habuit pri⁹ accipere Liam ãteq haberet Rachel eo q nõ eẽt ꝯsuetudinis in illa patria prius tradere iuniores ad nuptias. Sic moralit̃ est pater noster cui seruimus habet duas filias duas vitas. Presentẽ et futurã Presens est Lia lippis ocul̃ nec mirũ qa manet in hac lacrimarũ valle plena miseriis ꝛ afflictionib⁹ Futura ũ vita est qsi Rachel decora: amabilis pulchra et plena deliciis. Tre.ii. Vrbs pfecti decoris gaudiũ vniuerse terre. Pro ista filia oportet nos seruire septẽ ãnis. i. vniuerso tpe pñti Septenari⁹ eni est nũerus vniuersitatis ꝛ tñ cõtingit de bonis ac sctis viris freqũẽter q seruierũt deo diu et vellent libẽter habere istã Rachel. i. vitã eternã. qa sine maiori difficultate vellent ire ad celũ: sed certe tũc dat̃ eis Lia qa deus sic ordinauit q exponũtur vite actiue forte in statu plature vbi opprimũtur afflictionib⁹ pro salute pximorũ. Et si querat̃ a xpo quare respõdet Quia nõ est cõsuetudo celestis patrie iuniorẽ illã rachaelẽ id est beatitudinẽ pulchrã ꝛ decorã dare añ laborẽ psentis vite et ideo pri⁹ oportet accipere Liã lippã vt postea habeam⁹ Rachel decorã. Sic ei de⁹ dat coronã p cinere Oleũ gaudii p fletu. Palliũ laudis dabit pro spũ meroris. ysaie. lxi.

LECTIO.CXXXI.

c Vstodiuit illũ ab iimicis ꝛ a seductorib⁹ tutauit illũ ꝛ certamẽ forte dedit illi vt vinceret ꝛ sciret quoniam omniũ potentior est sapia. Post q declaratuꝫ est quõ sapientia que est verus dei cultus liberauit iacob in fugiendo fratris sui odiũ. In cõtrahẽdo

duplex ꝯiugiū ⁊ i exhibēdo Labā la boriosū ſuitiū.q̄ oīa fecit parti verſus Labā itinerādo parti cū eo morando Hic ꝯſequēt̄ oſtēdit quomō ſapīa eum dē iacob gubernauit ad ptes ſuas repatriādo. Habuit ei iacob fratrē ſuū p ſecutorē. Auūculū ſuū ſeductorē ⁊ āgelū ſuū colluctatorē. Et ab iſtis trib⁹ ſapīa eū cuſtodiuit ſicut ſibi expediuit Nā germanū ſuū recōciliauit. Auūculū ſuū ratōe placauit. ⁊ ab āgelo benedictōēȝ īpetrauit A Sciēdū eſt ergo ꝙ Iacob repatriādo cū vxoribus liberꝭ gregib⁹ ⁊ armentꝭ tres ſuſtinuit difficultates. Pria fuit ꝙ cū fugēt clā a labā cum omnibus que acquiſierat ſub eius ſeruitio. Laban indignatus quod non accepta licentia et inſaluta to hoſpite receſſiſſet cum gregibus et filiabus ſuis inſecutus eſt eum cū magna comitiua. ſicut narrat̄ Gen̄. xxxi Et ſeptimo die eum attigit. Cui nocte p̄cedenti dominus apparuit ⁊ dixit ei Caue ne quicq̄ loquaris aſpē ꝯtra Iacob. Qua increpatione correptus labā nihil niſi irratōabile Iacob dixit Et ibi finaliter pactum fecerunt et titulum lapidis erexerūt in ſignū ꝙ neutri vnq̄ i poſterū cōtra aliū trāſire liceret. Secunda difficultas quā habuit irepatriando de fratre ſuo quē audiuit ſibi velle occurrē cū quadringētis virꝭ et cōtra hūc timorē de⁹ eū cōfortauerat ante: oſtēdens ei multitudinē āgeloꝝ. Gen̄. xxxii. i loco qui dicit̄ Manaym. i. caſtra quē locū vocauit ſic. qa ibi vidit angelos dei de q̄b⁹ ait. Caſtra dei ſūt hec. Tertia difficultas quaȝ ſuſtinuit i repatriādo fuit i lucta āgeli de qua Gen̄. xxxii. vbi dicit̄ ꝙ vir luctabat̄ cū eo vſq̄ mane: ſed finalit̄ vir ille ſibi benedixit ⁊ ꝙ ꝯtra germanuȝ p̄ualeret p̄dixit Liberatiōēȝ ḡ Iacob p ſapīam deſcribēs. dicit ſic Cuſtodiuit illū ab inimicis. viȝ a fratre eū pſequēte anteq̄ fugeret a patria ſua ⁊ a laban eū inſequēte cū redire vellet ad patriā ſuā puer. xvi. Cū placuerit domino vie hominis inimicos eius conuertet ad pacē. Et a ſeductoribus tutauit illum hoc eſt a fraudibus laban eum pſequēte ⁊ filiorum ſuorum quando morabat̄ i meſopotamia Et certamen forte dedit illi vt viceret quando cū angelo luctabatur et victoriam obtinuit: non p violētiam ſed p deuotionem: angelo volente ſibi dare ſignum quia ſicut luctabat̄ cum eo ⁊ tamē habuit finaliter victoriam ita ſuſtineret aduerſitatem a fratre et tamen in fine victoriā haberet. Et ſic experimentaliter diſceret et ſciret quoniam omnium potentior eſt ſapiētia que attigit a fine vſq̄ ad finem fortiter et diſponit omīa ſuauit̄. Sapie viii. Cuſtodiuit illū ab īimicis Notādū ꝙ inter omnia preſentis vite neceſſaria maxime foret vtile ſcire diſcernere inter amicos et īimicos quia frequenter amicos credimus illos qui ſunt realiter inimici et illos īimicos aliquotiēs eſtimam⁹ q nobis realiter ſūt amici. Sūt enī duo genera hominum qui apparent amici ⁊ ſūt hoſtes ⁊ īimici. Et duo genera hominū videntur inimici ⁊ ſunt amici ⁊ ita quidam realiter quidam apparent̄. a Vn̄ q̄druplices habe⁹ inimicos videlȝ blādos adulatores falſos conſiliatores detrahentes ⁊ perſecutores corripientes ⁊ correctores. Primi ſunt examinandi p conſcientiā Secundi ſunt repudiandi p prudentiā Tercii ſūt tolerādi p paciētiā Quarti ſūt acceptandi p beniuolentiā. Pri-

mi igit inimici a qbus nos custodire debem⁹ sūt blādi adulatores. Qui eni in collo te ita suauiter raderet et guttur tibi āputaret vel ideo genā tuā tergeret vt oculū erueret talis merito foret iimicus dicēdus sed adulator cui⁹ lingua nouacula acuta et dolosa: ideo tibi blandit vt te decipiat et oculū discretiōis tibi eruat. Ecci. xii. In labiis suis idulcat iimicus et in corde suo insidiatur vt subuertat te in foueā. In ocl'is tuis lacrimabit inimic⁹: ⁊ si iuenerit tp̄s nō satiabit sanguie. Si icurrerint tibi mala tūc iuenies eū illic p̄orē: et quasi adiuuās suffodiet plātas tuas. De ista materia loquit Sene. ep'la. lxxx. ſʒ ꝯnotationē maiorē adulatio q̄ silis amicicie nō imitat tm̄ illā sed vincit ⁊ penetrat aptis ac ꝓpiciis aurib⁹ excipit ⁊ in ima p̄cordia descēdit eo ipso gratiosa quo ledit. doce quē admodū istā silitudinē possim dinoscere venit ad me ꝓ amico: iimic⁹ blādus. vicia sub v'tutū noie subrepūt temeritas sub titulo fortitudinis latet. Ignauia vocat moderatio ꝓ cauto timidus accipit. In his dicit Señ. Magno piculo errauim⁹: imo sicut declarat idē ep'la. xlv. Nō sum⁹ cōtēti modica laudatōe imo si quis nos scissimos sapiētissimos ⁊ modestissi̅os p̄dicʒ totū nos acceptam⁹ tāq̄ nobis debitū cū constet nobis ꝙ illi solēt mētiri cōiter q nos laudāt ⁊ tm̄ in laudib⁹ nr̄is credimus eis ⁊ ideo nos non corrigim⁹. Iō mutari nō volum⁹ qa nos optimos eē credim⁹. et iō s̄nia platonis fuit: sicut dr̄ libro de dictis ph'oꝝ seu sapientū: ꝙ hoies ex iimicis magis realib⁹ q̄ ex amicis apparētib⁹ ꝓficiūt. qa dū iimici eis errores eoꝝ iproperāt corrigūt

Amici ū nō manifestāt errores: ſʒ tolerāt ⁊ occultāt. Michee. vii. Inimici hoīs domestici ei⁹. Et ysa. iii. Popule me⁹ q btm̄ te dicūt. ipi te decipiūt ⁊ vias gressuū tuoꝝ dissipāt. Isti igit examinādi sūt p ꝯsciaʒ. Cōsiderem⁹ defect⁹ nr̄os de qbus cōscii nobis sum⁹ ⁊ tūc nō decipiemur. et hoc est qd docet nos Señ. in ep'la vltia allegata iducēs exēplū de alexādro magno q in obsidione cuiusdā vrbis dū circuiret muros. sagitta p̄cussus: cū vuln⁹ vehemēter doleret. ait. Oēs inqt iurāt me eē filiū iouis. Sʒ vuln⁹ hoc hoīeʒ me eē clamat. Idē et nos faciam⁹ dicit Señ. dicam⁹. Vos dicitis me prudētē esse: ego video q̄ m'ta iutilia cōcupiscam. Nec h' qdē itelligo ꝙ aialib⁹ sacietas mōstrat. qs cibo qs potioni debeat eē mod⁹. De isto iimico exponi pōt illd Ecci. xii. Ne credas iimico tuo ineternū. Nociuior eni oim non est pestis q̄ familiaris iimic⁹. Qui dū v'bis bonis saltē apparētib⁹ laudē exp̄mere nitit: int⁹ sub cōplacētie tipo fic⁹ fraudis at ꝙ doloris semiat. Scd̄i vero nr̄i iimici sunt falsi cōsiliatores q nobis aliter suggerūt q̄ expedit aiabus et hi maxime sūt piculosi in cōitate quacūꝗ. qa sicut in bonis cōsiliatorib⁹ cōsistit maxime honor. salus et ꝑfect⁹ reipublice. ita in malis cōsiliatorib⁹ maxie cōsistit cōfusio et subuersio eiusdem. Dicit eni Tulli⁹ libro suo de senectute ꝙ ꝯsiliator est in republica sicut gubernator in naui. In naui inqt alii sentinā exhauriūt. Alii cordas trahunt. Alii malū scādūt. Ille vero qui tenet clauū est quiet⁹ sedēs in puppi et m'ta maiora facit. et Auicēna dicit ꝙ cōsilians est efficiēs sicut dās formā ſm

quã ali⁹ habet opari et dirigi. Distinguit ei q̃druplex efficiẽs. Cõsiliãs. ad iuuãs. disponẽs. ⁊ pficiẽs. Debẽt igi̾ ipsi cõsiliarii hr̃e invita scitatẽ. inv̾bo v̾itatẽ in zelo eq̃tatẽ ⁊ in expimẽto sagacitatẽ et tales in romana republica vocabãtur senatores: ⁊ sc habẽt in cõitate sicut cor in corpore. ẜm Plutarcũ

B Vñ romul⁹: ꝯdita citate quã ex noĩe suo Romã vocauit: centũ ex senatorib⁹ elegit quoꝝ cõsilio oĩa ageret: quos senatores ꝑpt̾ senectutẽ. patres ꝑpt̾ sollicitudinẽ cure noĩauit Horũ noĩa ab initio vrbis cõdites aureis lr̃is scribebãtur ꝑpt̾ qd̾ p̃res cõscripti ab oĩb⁹ dicebãtur. Isti eligebãtur post q̃ emeriti in diuersis statib⁹ et officiis extitissẽt. tãto aptiores sapiẽ negociis q̃to in exerciciis corpis min⁹ possent. Istoꝝ apud grecos tantus honor fuit ꝙ nũq̃ duces ꝑducerẽt nec aliq̃d solẽne facerẽt sine istis. Sicut igi̾ isti senatores ⁊ ꝯsiliatores sũt reipublice vtilissimi. qñ sũt boni et v̾tuosi: ita sũt iudici p̃ncipi et plato pniciosissimi qñ sũ mali qñ videlȝ hñt zelũ ꝑ cõmodo suo ꝓuato et ꝑsonali ⁊ nõ pro bono cõi qñ sunt corrupti cupiditate et receptione muneꝝ qñ sũt nimis pterriti: dissimulant dicere v̾itatẽ. qñ odio amore vel rãcore regulãt̾ vel iuidia ad alios tũc ꝯsulẽdo. p̃ncipẽ destruũt quẽ regere ⁊ dirigere deberẽt et fiũt nõ solũ ei sed toti reipublice pessimi inimici quorũ cuilibet dici potest illd̾ qd̾ dicit Paul⁹ Elime mago. Act. xiii. O plene omni dolo et oĩ fallacia fili diaboli ĩimice oĩs iusticie nõ desinis subuertẽ vias dñi rectas? Talis cõsiliator fuit ille Aman q̃ subtilitatẽ nobilissimi p̃ncipis Assueri fraudulẽtis cõsiliis circũuenit et nobil̾ regis ĩnocẽtiã ad nephariã crudelitatẽ induxit. Hest. xiii. Hostis nr̃ ⁊ ĩimic⁹ pessim⁹ iste est amã Isti igi̾ ĩimici sũt repudiãdi per prudẽtiã sicut idẽ Assuer⁹ fecit Amã quãdo iniquã sñiaȝ ad suggestionẽ ⁊ ꝯsiliũ eius datã de occidẽdo toto gñe iudeorum misicordi̾ retractauit Tertii inimici nr̃i sũt detrahẽres ⁊ ꝑsecutores. Et istos vulgarit̾ vocam⁹ hostes ⁊ ĩimicos q̃ ꝑsonas et cõditiões nr̃as ledunt et tamẽ ipsi frequẽter nobis ꝑficiũt̾. Sicut ei docet Boe. iiii. de cõso. ꝓsa. vi Prouidentia dĩna exinde sepe ꝑducit ĩsigne miraculũ ꝙ malos mali bonos faciũt. Nam dũ mali q̃dã cõsiderãt se iniq̃ q̃dã a pessimis ppeti: noxiorum odio flagrãtes ad v̾tutis frugẽ redeũt dũ se eis dissimiles studẽt eẽ q̃s oderant. Tales sũt aduersus religiosos et scõs viros isti mũdo deditiz diabolo. qui fcãz vitã scõꝝ laniãt. iudicãt ⁊ dep̃uant quoꝝ ĩfamatio timẽda nõ est. qa est a turpib⁹ orta. Sicut eñi dicit greg. sup Ezechielẽ. Peruersoꝝ derogatio vite nr̃e approbatio ẽ. qa iã oñdi̾ iusticie aliq̃d nos hr̃e si ill̾ q̃ deo nõ placent incipim⁹ displicere.

b Non ei est derogatio sed cõmẽdatio lucis si eã odiũt et fugiũt vesptiliones. Sci viri sũt lux mũdi p̃ lucidã famã ⁊ sinceram cõsciaȝ. ꝑme Tessa. v. Vos filii lucis estis ⁊ filii diei Pctõres aũt sũ sicut vesptiliones amãtes semp opa tenebraꝝ. Iteꝝ nõ est derogatio: sȝ cõmẽdatio odoris vitis. si eũ serpẽtes fugiũt. Boni viri sũt bonus odor christi per bonã cõuersationẽ suã. ii. Corint. ii. Aliis quidẽ sumus odor mẽtis in mortẽ. Aliis autem vite in vitã. Peccatores ãt sũt ẜpẽtes pleni venẽo pctĩ.

Tertio non est derogatio sed com mẽdatio coloris si ceci de illo mẽtiãt̃ et iudicant falsum. Pctõres ceci sunt. Sophonie primo. Ambulant vt ceci quia dño peccauerũt. Et sapie.ii. Excecauit eos malicia eoꝝ. Vnde et iudicia temeraria. De sanctis sunt simpliciter contẽnenda. Vnde cum quidam iuuenis ociosꝰ diceret demosteni philosopho Si homines me odirẽt sicut te meipsuȝ perimerẽ. Et respondit. Et ego me perimerẽ: si me queãd modum te amarẽt. Quarto nõ est derogatio: sed cõmẽdatio medici: si freneticus maledicat Serui dei sũt medici animaꝝ. Peccatores autẽ sicut frenetici. Si igit̃ tales viros sanctos diffamant: oportet eoꝝ blasphemias deridere. Vnde legit̃ de vespasiano imperatore ꝙ cũ esset auarus et senex et quidã improperãdo sibi diceret Vulpem pellem posse mutare nõ animũ Respõdit Risum huiusmodi debemꝰ hominibꝰ nobis correctionẽ penã criminosis. Quarti iimici quos habemus apparẽter: sed tamẽ realiter sũt amici. sunt corripiẽtes et correctores qui nos de nostris excessibꝰ et erroribus arguunt puniũt et emẽdãt Veritas eni est errãtibꝰ odiosa q̃diu in erroribus perseuerãt. Talis fuit Paulꝰ erga Gallathas quibus dicit Gal'. iiii ergo iimicꝰ factꝰ sũ vobis: verũ dicens vobis. Isti iimici sũt acceptãdi ad beniuolentiã Math.v. Diligite iimicos vr̃os ⁊ bñ facite his q vos oderũt: hoc est viciosos mores vestros.

LECTIO.CXXXII.

h Ec venditũ iustũ nõ dereliquit: sed a pctõribꝰ liberauit eũ descẽditq; cũ eo in foueã et in vinculis non dereliqt eũ donec afferret illi sceptrũ regni et poteti aduersus illos q se deꝑmebãt ⁊ mẽdaces oñdit q maculauerunt eũ ⁊ dedit illi claritatẽ eternam.

Postq̃ declarata est gubernatio sapiẽtie circa quq; nobiles videlȝ. Adã Noe Abrahã Loth et Iacob. In ista pte iducit̃ exẽplũ sexte ꝑsone spectabilis viȝ ipsiꝰ. Ioseph q miro modo fuit exaltatꝰ ⁊ hũiliatꝰ. tribulatꝰ ⁊ glĩficatus. Et circa hoc duo facit. Nã primo oñdit quõ ipe ioseph fuit m̃ltipliciter tribulatꝰ. Scd̃o quõ per sapiaȝ extitit magnifice liberatꝰ ibi Donec afferret illi sceptrũ regni ⁊ potẽtiã aduersus illos qui se deꝑmebãt ⁊ mẽdaces oñdit qui ⁊c̃ A Circa ꝑmũ sciẽdũ ꝙ Ioseph duas tribulatões sustinuit iiuriosas de quibꝰ hic breuiter facit mẽtionem. Fuit eni a fratribꝰ vẽditꝰ et alienatus per facinorosã cõspirationem. Geñ.xxxvii. Fuit secũdo de sollicitatione libidinosa et devolũtate adulterii effectualit̃ demõstrata. delatꝰ. diffamatꝰ. et accusatꝰ per maliciosã mulieris machinationẽ Geñ.xxxix. Casus ꝑme iiurie fuit iste Fratres sui decẽ iuiderũt sibi ⁊ cũ aliq eũ vellẽt occidisse deo volẽte mutauerũt cõsiliũ et trãseũtibus ismahelitis eũ vẽdiderũt triginta argẽteis de cõsilio iude q fuitvnꝰ de fratribꝰ Ioseph Hoc fcõ miserunt tunicã Ioseph intinctã sanguine hedi: ad Iacob patrem eorum dicentes se in agro tunicam illam iuenisse. qua visa pater coniecit filiũ suũ a fera aliqua deuoratum. et irremediabiliter eum planxit. Isti mercatores duxerunt eũ in egiptũ et vendiderũt Phuthifari eunucho principi milicie regis: nec est intelligẽdum ꝙ iste fuit

eunuch⁹.i.castrat⁹ a iuuētute sic̄ solēt
nobiles facere propt̄ custodiā dñarū
quia ꝓstat istā habuisse filiā Assenech
quā iste ioseph postea duxit in vxorē
sed tradūt iudei ꝙ iste Phutifar vidēs
ioseph elegātē puerū emit eū a mer-
catorib⁹ vt eo abusus fuisset. Dñs au
tē ita infrigidauit eū ꝙ impotēs fuit
coire et custodiuit ioseph ab eo ītactū
Vñ ꝓpt̄ hoc deīceps dicebat̄ eunuch⁹
et tunc fctūs est pōtifex helyopoleos
et magis honorabilis ꝗ̄ fuerat āte ꝑn
cipatū. Iste igitur Phuthifar vidēs io-
seph ingeniosū in agendis et gratio-
sum constituit eū dispēsatorē toci⁹ do
m⁹ sue. Vxor vero Phuthifaris ⁊ dña
ioseph īfatuata de ipsius pulchritudi
ne sollicitauit ioseph de cōcubitu. qui
se excusauit. Tū qa esset proditio cō-
tra dominū suū. Tū qa pctm̄ in deū
suū. Igit̄ cū quadā die ioseph came-
rā dñi intrasset ipsa apprehēsa lacini-
a pallii sui ait Dormi mecū. Qui neq̄
ꝗ̄ acquiescens operi nephario: fugit
relicto pallio apud eā. Hec vidēs se cō
tēptā conquesta est viro suo. accusans
Ioseph de sollicitudine impudica ⁊ ꝙ
voluisset eā violēt oppssisse: in cui⁹ ar-
gumētū ostēdit ei palliū derelictum.
Phuthifar nimis credul⁹ v̄bis vxoris
misit eū in carcerē in quē pistor et pi
cerna regis missi fuerāt. Deditq; dñs
Ioseph tātā grāā ī ꝯspectu domini car
ceris ꝙ tam carcerē ꝗ̄ inclusos ei⁹ cu-
stodie mācipauit vel deputauit. Eo tē-
pore istorū duorū ipse exposuit som-
nia Pistoreq; suspēso picerna liberat̄
Recordat⁹ ꝙ diu p⁹ea īterptatoris sui
Ioseph: cū rex ꝑ somniū suū ꝑuidis-
set septem sterilitatis annos. Ioseph
per mediationē pincerne. eductus de
carcē sōniū exposuit sterilitatē futu-
rā post septē annos steriles ꝑdixit. et
cōsiliū regi dedit. ꝙ aliquē prudētē vi
rū et industriū in regno cōstitueret q
blada per illos septē annos fertiles in
horrea congregaret qb⁹ terra sterilita
tis tēpore victitaret. Cōstitut⁹ ē ioseph
in illo officio et maxim⁹ egipti factus
est sub rege. A quo accepit anulum ⁊
torquē aureū circa collū eius. et cur-
ru nobili vehebat̄. precone clamante:
vt oēs genu flecterēt corā eo. Sic igit̄
de vinculis et carcere ad regni r̄gimē
est translatus Istam igitur mirabi-
rabilē et multiplicē gubernationem
ioseph describēs Salomon dicit sic
Hec sc; sapia venditū iustū sc; ioseph
non dereliquit. Sic scribit Boecius
exulās: ꝙ muse eū exulātē nō dereli-
querunt: sed cōtinue ꝯcoitate sūt nec
eas timor aliqs valuit impedire. libro
i. me. i. Has saltē null⁹ potuit peruīce-
re timor. Ne nostrū comites proseq̄-
rentur iter. Sed a pctōrib⁹ sc; frib⁹ su
is quos accusauerat apud patrē de cri
mine pessimo. Geñ. xxxvii. Libera-
uit eum: descenditq; cū illo in foueā
id est in carcerē vel in foueā id est ī ci-
sternā veterē sine aqua ī quā proiecer̄t
eum fratres sui Geñ. xxxvii. Et in vi
culis nō dereliqd eum. Psalmista. hu
miliauerunt in compedib⁹ pedes eius
Et gene. xl. Picerna ⁊ pistor missi sūt
in carcerem vbi vinctus erat ioseph.
donec afferret sceptrū regni id ē prin
cipatū super regnū egipti. In psalmo
Cōstituit eū dominū dom⁹ sue et prin
cipē oīs possessionis sue. Et potētiam
aduersus eos qui eū deprimebāt vide
licet fratres suos: ad quos habuit tan
tā potētiā ꝙ eos vel in mortē vel ī car-
cerē potuit dānare si voluisset. Et eos
mēdaces oñdit q eū maculauerūt in

ponendo sibi crimē adulterii. Q̄d fecit facto ꝑ honestā vitā: ostēdēs eos fuisse mētitos. i. falsū dixisse ꝛ illā pessimā mulierē fuisse mētitā: vel forte n̄ solū v̾bo ſ3 facto eos conuicit. q̄n erat postea posit⁹ ī tāta potestate. Et nō solū3 ista sapia ipi Ioseph: sed etiā dedit illi claritatē eternā. i. famā clarā apd mēoriā hoim ī sēpit̾num B Hec quo ad lr̄a3. hec iustū vēditū nō dereliquit Notādū est ꝙ int̾ varios peccatores. Aliq vendūt pr̄is potestatem Aliq filii veritatē. Et aliqui spūssācti sāctitatē. Patris potestatē vendūt aliq ꝑlati maiores. Filii veritatē vēdūt falsi assessores. Spūssācti sāctitatē vendūt ficti simulatores. Prīo igit̾ mali ꝑlati vl̾ simoniaci vl̾ poti⁹ iesite vēdūt pr̄is potestatē. Dāt eni potētiā ꝛ vsū clauiū ecclesie ꝓ muneribꝰ et tēpali mercede frequent̾ ecclesiā vnicā sponsā xp̄i vendūt Q ui q̄tū xp̄m offēdūt facilit̾ pat3 intuēti. q̄ rigide: q̄ acute: et q̄ ptātiue ist̄ viciū reprobauit. Ipse ei in suo aduētu ī carnē venit iudicari n̄ iudicare venit peccata tollē. nō pūire: venit ad ostēdendā clemētiā: n̄ vīdictā et tn̄ cōtra pctm̄ simonie ita īfremebat ꝙ q̄si oblit⁹ īnate māsuetudīs nō examinās causā nō obiurgās: sed stati ad puniēdum se dedit. V n̄ Ioh. ii. ꝛ Math. xxi dicit̾ ꝙ facto quasi flagello de funiculis eiecit vēdentes et emētes de tēplo et mēsas nūmulariorꝝ subuertit ꝛ es et cathedras vēdentiū colūbas euertit q simoniacos figurabāt ꝛ dixit eis Scp̄tū est dom⁹ mea dom⁹ orōnis vocabit̾: vos aūt fecistis illā speluncā latronū. Nec mirꝝ si sic cōtra tales exarsit. Nā ipi xp̄m expellūt de suo officio. Cristus eni se fecit ostiariū ecclesie nolēs ꝙ aliqs in ecclesiā id est ecclesiasticā dignitatē ītraret nisi ꝑ eū Ioh. x. Ego sū ostiū et q nō ītrat ꝑ ostiū in ouile ouiū. sed ascēdit aliūde: ille fur est et latro. Isti igit̾ ꝑlati mali ꝛ puersi qui ecclesiā xp̄i vendūt expellūt xp̄m de officio suo faciētes pecuniā eē ostium et nō xp̄m. Sicut fecit Symō magus: cui petr⁹ dixit. Pecunia tua tecū sit ī pditiōe3. qa existimasti donū dei pecūia possideri. Act. viii. Nec est ꝑsona aliq ita puivalor̄ ī mūdo quin magnā sibi iudicaret ꝯtumeliā fieri si duceret̾ de foro ad forū ꝛ vbiq̧ offerret̾ venal̾: q̄tomagis spōsa xp̄i imo xp̄us ꝑ spōsa offēdi debet qui vilissimis ribaldis ad emēdū offert̾. Nūc in foro pape nunc ī foro regis vl̾ principis vl̾ alteri⁹ dn̄i secular̄. Talis merito fur debet vocari ꝛ latro sacrileg⁹. Q ue iusticia ē vocare illū sacrilegū latronē q furat̾ calicē vel sacrū librꝝ de ecclesia et nō illū q furat̾ ipam ecclesiā totā et oīa bona ei⁹? Q uantū contēptū et dānū facēt regi q in camerā suā ītroducēt serpētes bufones ꝛ v̾mes. Sed certe isti vēditores ī ecclesiā dei callidos ꝛ versutos repletos venēo pctī adulatores. latrones. ꝑdones. qui reptilia et v̾mes magis q̄ hoīes dici possūt ītrodu cūt. Et sicut maximū dānū fieret hoi si spōsa sua sic ꝑ artē magicā īcātaret̾ q̄d loco ꝓlis hūane ꝓducēt talpas. ſpētes vl̾ asinos cornutos ita fit ī pte ista irrecōpēsabile dānū ꝑ eccl̾e vēditores Q uando enim aliquis auarus qui totus inheret terre in ecclesia canonisatur vel preficitur incuratum possunt filii ecclesie dicere. Mater nostra pro fratre peperit nobis vnam talpam Q uando ponitur vnus maximus rixator vel litigator: possunt dicē. Mater nostra genuit nobis serpentem.

Et qñ pficit vn⁹ epus illrat⁹ vel laic⁹ possūt dicē merito: qa ecclesia peperit vnū asinū cornutū. Dicit eni beat⁹ Aug. ꝙ p septuagita ãnos babilonice captiuitatꝭ durauit sacer ignis quē Ih. absc̄oderat. q tūc ꝑmo extinct⁹ est qñ Anthioch⁹ vēdidit sacerdotiū Iasoni ii. Macha. iiii. De istis malis vēditoribus exponi pōt illꝺ. Iohel. iii. Pueruȝ posuerūt in ꝓstibulo ⁊ puellā vēdiderūt ꝓ vino. Puer eni xp̄s ponit̄ i ꝓstibulo. qñ s̄acta eccl̄a ꝓfert̄ vni lubrico et luxurioso. Et puella. i. ecclesia vēdit̄ ꝓvino qñ bona ecclesie c̄oferūtur vni guloso Scd̄o aliq sūt qui vendūt filii veritatē. Hi sūt falsi iuratores quos vocamus c̄omunit̄ aucrsores. Isti eni nec volūt testimoniū dicere nisi c̄oducant̄ mercede cū testis teneat̄ dicē veritatē et iudex sine munere discernere veritatē seu equitatē. Legimus de diabolo ꝙ qñ voluit mētiri induit formā serpentꝭ quasi verecūdat⁹ fuisset i natura ꝓpria mētit⁹ esse: sȝ quicqd de mēdatio: de piurio nunq̄ legit̄ fuisse c̄ouict⁹. imo opinio ē ꝙ qñ adiuratur in noīe trinitatꝭ dicere veꝝ seu veritatem: ip̄e nō mentit̄ Isti igit̄ falsi iuratores peiores sūt diabolo qui q̄tūcū ꝗ adiurent̄ possūt p munera c̄otra veritatē adduci. Amos. ii. Vēdidit ꝓ argēto iustū· et pauperē ꝓ calceamētis

Tercio vendunt sp̄us s̄actitatē ficti simulatores qui opera de genere bonoꝝ faciūt pro laude hūana. De quibus dicit saluator. Mat. vi. Amē dico vobis receperūt mercedē suā. Istis vēditorib⁹: sermōib⁹ blādiciosis sub sp̄e Iacob arrogāt̄ loquit̄ supplātator diabol⁹ illꝺ ꝙ habet̄ de Iacob ⁊ fratre suo Geñ. c. xxv. Vēde mihi ꝑmogenita tua. Et ille ei modicū retribuit flatuȝ vēti ic̄omēdatione miseri hoīs

LFC. CXXXIII.

Ec populū iustū ⁊ semē sine q̄re la liberauit a natōib⁹ que cū opprimebāt Intrauit i aīaȝ serui dei ⁊ stetit c̄otra reges horrēdos i portentꝭ ⁊ signis

Postq̄ declarati sūt mˡtiplices effectus sapie ex sp̄eali gubernatiōe quarundā spectabiliū p̄sonaꝝ. Que quadā ꝓuilegiata familiaritate fuert̄ deo carissime. In hac parte c̄osequent̄ ꝓsequit̄ de effectib⁹ mirabilib⁹ sapie quos fecit circa gubernatiōeȝ vni⁹ toti⁹ populi viȝ ppl̄i israhelitici q fuit popul⁹ deo peculiarit̄ c̄osecrat⁹ ⁊ in cultu dei per legē datā sp̄ealit̄ iformat⁹ A

Fecit aūt sapia tria notabilia bñficia isti ppl̄o i genē. Prīo eni eos de egipti aca seruitute potent̄ eduxit et liberauit. Scd̄o p desertū eos quadragita ānis deduxit ⁊ pauit. Tercio istū populū i terrā ꝓmissiōis induxit ⁊ eā ei appropauit. In educatione isrl̄ de egipto mirabilit̄ afflixit egiptios ⁊ ꝓtexit hebreos In educēdo eos per desertū affectuose iustos instruxit ⁊ aīose destruxit icredulos. In terra ꝓmissionis mirabilit̄ exaltauit hebreos. et ꝓstrauit chananeos De istis tribus beneficiis ppl̄o israhelitico per dñm deserto collatꝭ agit̄ ab hoc loco vsꝗ ad finē libri Vñ i ista parte Salomō dei beneficia recordat̄ et ꝓsequit̄ et regratiat̄ deuote. ⁊ iter mixti nūc de beneficio collato ꝯtra egiptios nūc de bñficio collato ꝯtra chananeos Nūc de mirabili ducatu quē fecit de⁹ i via p colūnā nub̄ ⁊ ignis i deserto. Diuidi tñ potest ꝓcess⁹ vsꝗ i finē capituli in quattuor partes. Nā prīo tāgit breuit̄ israhelis ab egiptiis liberatiōeȝ Secūdo israhel' p egiptias ditationē Tercio

earūdē p desertū traductionē. Et quar to virorꝫ bonorꝫ gratiarꝫ actionē. secūda ps ibi. Hec reddidit iustis. Terci a ibi. Et deduxit eos. Quarta ps ibi Iusti tulerūt. Circa pmū duo facit. Nā pmo oñdit quis fuit in ista liberatiōe agēs pncipale. Scdo oñdit qs ꝛ qualis fuit i eadē agēs instrumētale. ibi. Intrauit in aiaꝫ serui dei. Quātū ad primū sciēdū: ꝙ sicut narraṯ. Exo. prio Post mortē Ioseph filii isrl in egipto addicti fuerūt suituti ꝛ seruierūt egiptiis i luto ꝛ latē ꝛ i magna captiuitate. et tn̄ nō obstāte durissima seruitute mltiplicati sūt nimis: q̄ntoꝙ opprimebāṯ tāto magis mltiplicabāṯ ꝛ crescebāt. Tādē lꝫ ꝯperto statuit rex egipti ꝙ q̄cqd nasceṙeṯ eis sexꝰ masculini pireṯ i fluuiū. qcquid feminei seruareṯ vt sic viri destrueṙeṯ ꝛ mlierībꝰ ad libidinē vtereṯ. Cuiꝰ tpis tēpestate natꝰ est Moyses quē deꝰ nūciū suū fecit ad pharaonē ꝛ p quē pplm liberauit Dicit ergo sic. Hec scꝫ sapia pplꝫ iustū .i. filios isrl qui ideo iusti dicūṯ. qa fidē habuerūt de vno ꝛ vero deo colēdo Vñ Abacuck. ii. Iustꝰ ex fide sua uiuit et semē sine querela. i. semē patriarcharꝫ q vixerūt sine q̄rela. Et continue aliq fuerūt in illo pplo boni ꝛ iusti et sine q̄rela ꝯuersantes. Liberauit a natiōibus. i. ab egiptiis q tales māserūt quales nati sūt carētes supnaturali cognitione dei: que est per fidē in pⁿsenti. Que qdem natiōes illū populū opprimebāt opibꝰ duris luti et lateris vt supradictū ē. Vñ Exo. i. Veite sapienṫ opprimamꝰ euꝫ. Hec igiṫ sapia fuit in ista liberatiōe agēs principale Agēs ū istrumētale fuit moyses. De quo subdiṫ Intrauit in animam serui dei .i. sapia itrauit i aiaꝫ Moysi q fuit

seruꝰ dei. Iuxta illd Exo. iiii. Ego ero in ore tuo et docebo te qd loquar. Et stetit sapia viꝫ vl ipe Moyses ꝯ reges horrēdos: pharaonē et eiꝰ pncipes. In portent et signis. i. faciēdo portēta et signa mirabilia. Portētū diciṫ a portēdere qd est pⁿsignare aliquid mirabile nouū a Vñ ysi. ii. ethi. c. 3. Portēta dicta phibēt a portēdo. i. pōdēdo ostēta. eo ꝙ oñdeṫ fuṫa aliq videāṫ Prodigia lꝫ eo ꝙ porro. i. pcul fuṫa pdicāt Mōstra ū a mōstro sūt dicta eo ꝙ aliqd signādo demōstrāt siue ꝙ stati mōstrēt qd appareat. Qñ ei monstra gignūṫ significāt cōiter aliq̄s magnas mutatōes futuras i republica sicut patet añq̄. Xerses pdidit psarū regnum Vulpis ex aqua dr̄ pcreata fuisse. Et añq̄ alexander occisꝰ esset: mlier. q̄dā mōstrū quoddā enixa est: qd supiores ptes corpis hūanas habuit sꝫ mortuas iferiores diuersarꝫ bestiarꝫ sꝫ viuētes. ꝛ significauit repētinā regis infectionē Videatur ysidorꝰ vbi supra Monstrꝫ etiā fuit ille ticiꝰ q iacēs nouem iugera occupauit. sicut Homerꝰ teraṫ: hoc nō scriberē nisi i ysidoro in uenisset. Est eni iuger quantū aratrū arare potest vno die et cōtinet i lōgitudine secundum Papiā ducētos quadraginta pedes. ꝛ in latitudine medietatem. Quod spacium si multipliceṫ per nouem et dicatur. ꝙ homo tantū spacium occupauerit iacendo. fiet solenne mēdatium sicut credo. Stetit ergo Moyses contra reges horrendos in portentis et signis. Signa dicuntur miracula Iuxta illud Marci vltimo Signa autem eos qui crediderint: hec sequentur. In nomine meo demonia eicient ꝛc̄ B Sed hic potest esse dubiū quare modernis temporibꝰ nō fi

unt miracula ita passim sicut olim in pmatiua eccl'a Tūc enī in lr̄a v'ifica batur illa auctoritas de fidelib' de qn ꝙ illis signis. Ad hoc dicēdū ꝙ ecclesia cōsideraf̄ ſm triplicē statū: pmitiuū mediū ꝛ vltimū. In pmatiuo statu fiebāt signa frequēter. In statu moderno raro. Sꝫ in tpib' antixp̄i rarissime. In statu nāqꝫ pmitiuo fiebāt frequēter miracl'a qa ſm Crisost. Vera miracula hn̄t admirationē vtilitatē et necessitatē. Tūc igif̄ oportuit frequēter fieri miracl'a qa vera miracl'a hn̄t admirationē et homies delectātur in mirabilib' et hoies erāt tūc aliqb' delectationib' subleuādi ad fidē Et iterꝫ propf̄ vtilitatē qa tūc erāt mlt'i ifideles et errorib' iuoluti. Moderno vero tpe raro fiūt qa nec suadet necessitas eo ꝙ fideliū mlt'itudo est magna. Aliquādo tn̄ fiūt. quia hoc suadet vtilitas eo ꝙ aliq ifirmi sūt ꝛ idigētes solidari in his que dei sūt. Sꝫ quare mō non fiūt ita passim ꝛ idifferēter sicut in ecclesia pmitiua triplex est ratio Primo qa eccl'a mō est firmata ꝛ stabilita in fide. Et hec est ratio Grego. q ponit exemplū de plāta: cui tā diu aq̄ ifūdim' donec eā cū t'ra cōualuisse videm' Secūdo propf̄ vniuersale mūdi exēplū ꝛ hāc rōeꝫ Asserit Aug'. xxii. de ci. dei c. viii. Quisqs prodigia adhuc inqrit vt credat: magnū est ipsū prodigium Qui etiā mūdo credēte nō credit. Tertio propf̄ fidei mai' meritū qa ſꝫ Greg. in oml'. Fides nō habet meritū cui hūana rō pbet expimētū. Ex lr̄ pꝫ ꝙ fides ē nobis meritoria magis: ceteris parib' q̄ fuit patrib' in eccl'a pmitiua In fine āt mūdi rarissime fiēt miracula triplici de causa ſm ysid. de sūmo bono li. p. c. xv. Prio vt psequētiū man' audatior efficiaf̄. Scd'o vt sctōꝝ

patiā euidēti' cōprobef̄. Tertio vt eorū q casuri sūt leuitas oñdaf̄ Iuxta āt illā pticulā Stetit ptra reges horrēdos Notādū ꝙ oīs bon' plat' tal' dēt eē vt p iure eccl'e ꝛ v'itate sacre doct'ne audeat stare ptra reges ꝛ tirānos: sic apl'i: sic pphete: sic martyres sic pfessores vt possit de eo dici. Stetit ꝯ reges horrēdos.

b In qb' v'bis bonū platū q̄ttuor recōmēdāt. duo a pte subiecti ꝛ duo a pte obiecti A pte quidē subiecti: rectitudo cōscie qa stetit fortitudo resistētie qa cōtra. A pte vero obiecti: altitudo reuerentie: qa reges. ꝛ magnitudo maliuolētie qa horrēdos Primo debet in plato esse rectitudo cōscie: sicut monet eos apl's Eph. vi. State inqt succincti lūbos vr̄os in v'itate induti lorica iusticie et calceati pedes in pparatione euāgelii pacis Proprietas palme dicif̄ ꝙ nullo pōdere ipedif̄: quin sēp stature teneat r̄ctitudinē: q̄tūcūqꝫ on' magnū sibi imponaf̄ dū crescit. ꝛ ido qa sic iuenif̄ iuicte v'tutis: deputabaf̄ in ornamētū victoris. Moralif̄. Prelatus q̄tūcūqꝫ sibi on' iponaf̄ p psecutionē tirānicā ꝛ iiustā semp seruare debet stature rectitudinē in cōsciētia vt sibi merito dici possit ill'd Cāti. vii. Statura tua assimilata est palme. Dicit ei Aris. p. Ethi. ꝙ v'tuosus debet eē sicut tetragon' sine vituperio. Corp' tetragonū sicut tessera in oī sua pte equaliter stat. vn̄ ita fortif̄ stat vn' deci' sup vnitatē sicut sup sex pūcta Ita debet v'tuosus et maxime plat' facere. Sapie v. Stabūt iusti in magna ꝯstātia. Stās est pmptior ad mistrādū Luce. x. De Martha que stetit et ait. Dn̄e non est tibi cure ꝙ soror mea reliqt me solaꝫ mistrare. Fortior ad dimicandū sicut dicif̄ Parali. ii. Hic stetit in medio agri et defēdit eū. Aptior ad ambulā

dum Thobie primo. Inuenit iuuenē stantē splendidū precinctū et quasi paratū ad ābulādū. Altior ad ↄtēplādū. Abacuck.ii Et super custodiā meā stabo: et etiā figā gradū sup munitionez et cōtēplabor vt videā Scdo i bono plato debet eē fortitudo resistētie cōtra malos et ideo dr̄ cōtra Nō eni licet sibi fugere figere vl fauere. fugē p curre dimissionē. fingere per dissimulationē. fauere per adulatōez. Sed stare contra veniēdo cōtra opponēdo ꝯ dicēdo. Vn̄ de platis bōis pōt exponi illud p̄s. Posuisti nos in cōtradictionez vicinis nr̄is Tercio ad ↄmēdatōnē boni plati a pte obiecti notaᵗ altitudo reuerētie. quia ꝯ reges. Sic Helyas cōtra achab et oēs pphete cōtra reges se obiecerūt sicut pz palip.i.ꝛ.ii.et i libris Regū Parthi ꝛ Medi ꝛ oēs orientales vtūᵗ elephātis in bellis suis. Est ei elephas animal ita forte ꝙ sup dorsū suū extruiᵗ vnū castrū ligneū in quo pn̄t xxx. vel xl.vel.l. hoīes dimicare. Alexāder aūt magnꝰ pugnaturꝰ contra porū regē Indie duplici cōtra illos elephātes vtebaᵗ cautela. vna vice ordinauit ꝙ ponerēᵗ statue eree plene prunis calidis et feruētibꝰ i via vbi deberēt isti elephantes trāsire: q statuas hoīes estiantes eas cū pmuscidis eleuare ꝛ subuertē nitebāᵗ. Sz stati ab ere feruēti i pmuscidis ↄbusti fugā inierūt et maxiaz stragē i exercitu idoꝝ fecerūt. Alia vice corā suo exercitu fecit minari vnū gregem porcorū in q̄ insstit vnū porcū teneri ꝛ affligi. q̄ clamāte totꝰ grex grinnire cepit. mō elephas naturaliᵗ timet grinnitū suis. audiētes igiᵗ elephātes tm̄ strepitū porcoꝝ taliᵗ grinniētiū: fugā iierūt ꝛ i exercitū ppū: grauissimā stragē fecerūt Hāc cautelā narrat iohēs beleth.li.ii. de officio eccie. Moraliᵗ per istos elephātes q sūt aīalia maxīa et fortissīa ꝛ castissima signāᵗ maiores plati i eccia ppter magnitudinē dignitatꝭ.ꝛ ppter similitudiez castitatꝭ. qa elephas ē aīal castissimū. Horū officiū ē in exercitu ecclesie pcedere et malos hostes mugitu sue predicatiōis trere. Sup istos collocāᵗ turres lignee. qa eis supponūᵗ eccie ꝛ ↄmittūᵗ aīaꝝ cure. Talis fuit petrus de q̄ dicit saluator. Mat.xvi. Tu es petrꝰ et sup hāc pe.e.ec.m. Diabolꝰ igiᵗ timēs istos elephātes duplicē puidit cautelā. Primo ei poīt cōtra eos statuas ereas plenas igne. Iste statue sūt mali nobiles: pceres ꝛ potētes qui vidētur generosi sicᵗ fuerūt prēs eorū Sed non sūt nisi statue et laruati quia effigiē exteriorē hoīs hn̄t: sz nō vitaz. n̄ prudētiā n̄ rationē. nō māsuetudinē quā hoī ididit natura. sūt tn̄ statue eree. ppᵗ strepitū pōpe ꝛ supbie secularis ꝛ sūt repleti intrinsecꝰ igne iracūdie Et tl̄es sūt secta dyaboli. De q̄ iob. xli. Halitus eiꝰ prunas ardere facit Isti stāt hodie cōtra elephātes.i. epōs ꝛ cōburūt pmuscidas eoꝝ ita ꝙ nec corripe nec corrigē eos audēt. Et n̄ solū istos timēt epi nr̄i imo strepitū porcoꝝ timēt clamorē vnꝰ suis. porci sūt lubrici moraliter ꝛ sus ē meretx. iux̄ illd p.xi. Circulꝰ aureꝰ i naribꝰ suis mulier pulchra et fatua. Tal elephas non fuit Iohēs baptista qn̄ dixit herodi. n̄ lz tibi habē vxorē fr̄is tui.ꝛc̄. Mat.vi Nec tales fuerūt apl̄i q̄ꝝ locū mō epi tenēt qbꝰ pdixerat saluator. mar.xiii. Tradēt vos i cōciliis ꝛ i synagogis suis ꝛ flagellabūt vos ꝛ an̄ reges ꝛ p̄sides stabitꝭ propᵗ me i testioniū illis. Quarto ad ↄmēdationē boni plati subditur

a pte obiecti cui debet resistē: magnitudo maliuolētie. qa horrēdos. Vald enī tribilis ē ptās tirānica: ⁊ tñ xp̄s ē fortior. Vñ simplicissimi viri tirānos deuicūt ipi⁹ v̄tute q dicit. Sap. viii Tie būt me reges horrēdi. Ista q̄ dicta sūt pñt etiā applicari ad btā₃ katherina₃ q̄ stetit cōtra maxētiū tirānum ⁊ pnci pes suos.

LEC. CXXXIIII.

e T reddidit iustis mercedē labo rū suorū et deduxit eos ī via mi rabili. Et fuit illis ī velamēto diei et ī luce stellarꝝ nocte. ⁊ trāstulit illos per mare rubrū et trāsuexit illos p aq̄ nimiā. Inimicos aūt illorꝝ demersit in mare: et ab altitudīe inferorū eduxit eos Postq̄ tactū fuit breuit̄ ⁊ sūma tī de liberatiōe pp̄li isrl̄itici de egipto in manu moysi. In ista lcōe ꝓseq̄r spi ritus sctūs: siue Salomō p spūm sanc tū diffusi⁹ de modo recedēdi eorūde₃ Et duo narrat videl₃: hebreorꝝ opulē tā ditatione ī eorꝝ exitu de egipto: et eorū mirabilē pegrinatōem ī deserto Q uātū ad primū dicit sic. Et reddidit iustis mercedē laborū suorū. Vbi sci sciēdū ꝙ filii isrl̄ in exitu eorꝝ de egi pto acceperūt mutuo ab egiptiis sup pellectilē variā vestes et vasa ī magna copia ⁊ oīa secū asportauerūt de man dato domini A Vnde nec furtū ꝯmiserūt. Tū qa dei autoritate fecerīt q ē dn̄s oī₃. Tū etiā qa eis debebatur merces ꝓ labore durissīo q̄ seruierant ī egipto. Et h̄ ē qd̄ dicit. Et reddidit iu stis mercedē laborꝝ suorū. quib⁹ labo rib⁹ egiptiis seruierāt ānis. cccc. dādo eis bōa mobilia egiptiorꝝ ꝓ mag̃ pte vñ caīt eccīa. Hec nox ē ī q̄ dn̄s spolia uit egiptios: ditauit hebreos Seq̄r scd₃ de mirabili eorꝝ pegrīatōe ī dest to ī q̄ pēsāda sūt multa Gn̄alit̄ tñ duo sc₃. viā per quā et tēp⁹ p qd̄. Q uātū ad viā fuerūt tres difficultates. spaciosū desertū: mare rubrū: et flumē iordani cū. Q uātū ad tēp⁹ sicut tūc ita ⁊ nunc Fuerūt ꝯes diuersitates videl₃ diei et noctis. In die protexit eos a feruore maxīo qui ē in partib⁹ illis per nube₃ que pp̄lm sēp obūbrauit ne lederētur ab estu. In nocte p colūnā nubis que eis illuxit ita ꝙ se trāsferre potuerūt qñ eis placebat tam de nocte q̄ de die Rursus vt ad viā redeam⁹ p quā de egipto trāsierūt fuerūt tres difficītates sicut prius tetigi. Trāsit⁹ p desertū: trā sit⁹ p mare rubrū: et trāsit⁹ p iordanis fluuiū. In mari rubro fecit de⁹ duodecim diuisiones iux̄ numerꝝ tribuum filiorꝝ israel ita ꝙ vnaq̄q₃ in sua diuisi one trāsiret. Et ibi trib⁹ iuda meruit primo regnū: qa ipa Moysē pcedē tē pmo secuta ē aliis dubitātib⁹. Egiptii aūt has diuisiones vidētes in mari rubro et hebreos p easdē trāsire corā eis sñ piclō. aīati sūt ad itrādu₃ mare rubrꝝ: qd̄ et dn̄s sustinuit patiēt̄. Tandē ī vigilia matutīa respexit dn̄s sup castra egiptiorū ⁊ reuerse sūt aq̄ mari q̄ steterāt trāseūtib⁹ filiis isrl̄ a dextris ⁊ a sinistris q̄i murus et submerserūt pharaonē et exercitū ei⁹ totū. Dicitur autē iō mare rubrꝝ qa oīs terra circūstās rubra ē: et inficit aquā colore con simili. Ibi etiā rubee gēme īueniūtur His ītellect̄ sēsus lr̄e satis p₃. Dicit eī sic. Et deduxit illos ī via mirabili vide l₃ p desertā t̄rā et īuiā: nec illa quē isti asportauerūt de egipto potuerūt eis sufficē vl̄t t̄gīnta dies. Et fuit illis ī ve lamēto diei. i. p diē ꝓtexit eos p nubē sicut pdictū ē. et ī luce stellarū p noctē hoc ē ī colūna nubis. ⁊ trāstulit illos p mare rubrū: sicco sc₃ vestigio ⁊ sine pi

culo q̄tū ad mare rubꝝ ⁊ trāſuexit il-
los ꝑ aq̄ nimiā.i.ꝑ iordanis fluuiū q il
lo tp̄e trāſierat alueos ſuos ſicut pꝫ Io
ſue.iii.De q̄ hic narrāda ē hiſtoria.cū
exploratores trāpiſſionis vidiſſēt ⁊ re
lationē Ioſue feciſſēt certo tp̄e. Ioſue
dicit ad ppl'ꝫ quē ducebat. Sctificamī
cras videbit' mirabilia· ſtatiq; de mãe
dicit ſacerdotib⁹ ꝙ accipiētes archam
ītrarēt fluuiū q tūc maxi⁹fuit.tū ex a-
quis imbriū.tū ex liq̄factiōe niuiū de
mōtib⁹.Cūq; ſacerdotes ītraſſēt aquā
ſteterūt aq̄ ex illa ꝑte vnde fluebāt. q̄i
mōs:ex alia aūt deſcēdebāt et curre-
bāt ī mare mortuū·Sacerdotes ů ſte-
terunt in medio flumīs cū archa duꝫ
vniuerſus ppl's pertrāſiret.Et hāc hi-
ſtoriā tāgit hic cū dicit. Trāſuexit il-
los ꝑ aquā nimiā.i.ꝑ iordanē qui tunc
maxi⁹exiſtebat Vel alit' poteſt ex-
poni de mari rubro et tūc ꝯtinuat' cuꝫ
littera que dicit.Inimicos aūt illoruꝫ
demerſit in mari.i.egiptios. ⁊ ab alti
tudīe īferoꝝ eduxit eoſ.i.hebreos ab
altitudīe.i.ꝓfūditate maris:q valde ī-
feri⁹deſcēdebat·Trāſtulit illos ꝑ ma-
re.Moralit' per mare ꝑ qd̄ trāſire de-
bem⁹ad regnū celeſte qd̄ ē t'ra ꝓmiſſi
onis nobis facte:ē mundus iſte q ma
re dicit' ꝓpt' ingetudinē tēpeſtatis:pro
pter amaritudinē acerbitat'.⁊ ꝓpter ī
ualitudinē ſanitatis. P'rio ḡ iſte mun
d⁹dr̄ mare ⁊ cōpat' mari ꝓpt' īqetudi
nē tēpeſtatis. In mari ei ē abundātia
fluctuū ⁊vētorū. Vn̄ q ī mari ſūt ſēp
ſūt ī pic'lo. Ecci. xliii. Qui nauigant
mare:narrāt pic'la ei⁹Sic ī pn̄tivita ſp
ſūt ꝓcelle ⁊ fluctuatōes vndarūModo
hō dep'mit' ꝑ aduerſitatē:mō eleuat' ꝑ
ꝓſpitatē:mō gaudet ꝑ ſanitatē.mō do
let:mō ridꝫ: mō circūdat' turbis ami-

corū:mō hoſtiū ⁊ īimicoꝝ: mō exal-
tat' ad dignitatē: mō hūiliat' ad paup
tatē.In ꝑs. Mirabiles elatiōes maris
id ē hui⁹mūdi fluctuāt'.Macrobi⁹ ſe-
cūdo ſaturnaliū ꝓpe finē dicit ꝙ aqua
maris ꝓiecta ī flāmā eā nō tm̄ exting-
uit q̄tū accēdit.Cui⁹rō ē natural' pin-
guedo aq̄ marine q̄ ē dēſa ſalſa piguiſ
⁊ grauis.Moralit' loquēdo aqua marī
eſt iocūditas ſecularis. Hec iocūditas
adiūcta flāme iuuenil' ardorī eā accen
dit vltra omnē modū recte rōnis. Et
iō debēt iuuenes virtuoſi ſe ab iſtis ab
ſtrahere ⁊ feruorē ſue iuuētutis in aq̄
dulci extiguere.Ecci.iii. Ignē ardētē
extinguit aqua.In libro de naturis re
rū dicit' ꝙ ſi leo dormiat ī naui tranſ
eūte mare·nauis incipit mergi⁊ picli
tari:cū ů vigilat redit trāqllitas nauis
Moralit' qn̄ p'lat⁹dormit ꝑ negligētiā
ꝯgregatio icipit piclitari.Tī p'lato dr̄
ꝓuer.xxiii.Eris ſicut dormiēs ī me-
dio marī:⁊ ſicut gub'nator aiſſo clauo
Et iō ad hoc ꝙ ſalus cōgregationi red
dat' optꝫ talē p'latū excitari.Cui⁹ figu
rā hēm⁹Math.viii.vbi legi⁹ꝙ xp̄o in
naui dormiēte tantas ſuſtinuit nauis
tempeſtates ꝙ diſcipuli ꝯpellebāt' do
minū excitare et dicere·Domine ſal-
ua nos perimus.Eccleſia in mundo ē
ſicut nauis in mari.Vnde eccleſia vo
catur nauicula Iuxta illud metricum
dicitur.Eccleſiā pro naue rego ſūt cli
mate mundi.Sunt mihi ſcripture re
tia piſcis homo.Quando in iſta naui
dormit prelatus per negligētiā ⁊ reiſ
ſionē excitād⁹ē ꝑ monitōes amicoruꝫ
vt pericula conſideret et vndas maris
ne nauicula ſubmergatur.Quā peri
c'loſū ſit iſtud mare dicit beatus Ber-
nardus in quodā ſermone.Periculo-

ſum inqt ꝓbat trāſeūtiū raritas ꝛ pere
untiū mltitudo. In mari marcillie de
quatuor nauib⁹ nō perit vna. In mari
hui⁹ mūdi de quatuor aīab⁹ vix eua
dit vna. Scdo mūd⁹ iſte dicit᷑ mare
ꝑpt᷑ amaritudinē acerbitatis. Totum
enī gaudiū hui⁹ vite aſperſū ē amari-
tudinibus. Vñ Greg. in quadā omel.
Vbiq mors vbiq luct⁹: vbiq deſola-
tio: vndiq cōcutimur: vndiq amari-
tudine replemur ꝛ tñ ceca mēte carna
lē cōcupiſcētiā ꝛ ei⁹ amaritudīes amā⁹
fugiētē ſeqmur. labēti īherem⁹ ꝛ quia
labētē retinere nō poſſum⁹ cū ipa labi
mur. cadētē quā tenem⁹. Hec grego.
Clemēter enī de⁹ diſpoſuit vt vita iſta
tediis ꝛ tribulatōib⁹ ſit admixta: quia
eā alit᷑ nimis amarem⁹. Vñ ſicut nu
trix volēs puer ablactare linit mamil
lā aliq amaro vt ſinapio. Ita de⁹ volēs
nos ab amore mūdi retrahere ipſum
amaritudinib⁹ voluit admiſcere. Vñ
Greg. xxiiii. mora. Electis ſuis ad ſe
pergētib⁹ dñs hui⁹ mūdi iter aſperꝫ fa
cit: ne dū qſq vite pñtis reqe. quaſi vie
amenitate paſcatur magis eū diu per
gere: q̄ citi⁹ peruenire delectet ne duꝫ
delectat᷑ in via: obliuiſcat᷑ qd deſidera
bat in patria. Sicut enī piſces nō ſenti
unt amaritudinē maris: ſic hoīes mū
dani hoꝝ nō ſentiūt amaritudinē: qa
ſūt talib⁹ aſſueti Abacuc. i. Facies ho-
minis vt piſces maris. Hic tñ ē aduer
tendū ꝙ viri ſci q int᷑ alios amaritudi
nes mūdi guſtāt triplicit᷑. Sciunt eas
dulcorare ſcdꝫ tres modos qb⁹ ſolent
dulces fieri aq maris. Aque enī ma-
rine fiūt dulces per ſolis eleuationē:
p t᷑re trāſmutatōeꝫ ꝛ p cere diſtillatōꝫ
B Iſto mō ſci viri tribulatōes hu
ius vite dulces ſibi faciūt. Primo per
eleuationē: ſicut ſol eleuat vapores a
mari q poſtea congelātur in nubes de
qbus dulciſſima reddit᷑ aqua: ſic ſci vi
ri tribulatōib⁹ agitati ſtatī in celū aſcē
dūt vbi de gl'a futura recogitāt. Qui-
bus pēſatis manifeſte cōſiderāt ꝙ nō
ſūt cōdigne paſſiōes hui⁹ tpis ad futu
rā gl'aꝫ ꝛ btitudinē quā expectāt. Scdo
aque fiūt dulces ex cōditiōe terre per
quā trāſeūt. Vñ aq trāſeūtes ꝑ terrā
ſabuloſā cōiter fiūt dulces. Sic mora-
liter ſi mortē nr̄aꝫ ꝛ nos in breui mo-
rituros et in terrā vertēdos cogitem⁹
Dicem⁹ ꝙ vana ſūt quecūq in hac vi-
ta dura vident᷑. Hiero. Facile contēnit
oīa qui ſemp ſe cogitat moriturū.
Tertiū expimētū eſt ꝙ ſi vas integrū
et cōcauū de cera v̓ginea fctm̄ mittat᷑
in mare: īuenit᷑ cito repletū aq valde
dulci: eo ꝙ cera illa nihil amaritudīs
ꝑmittit trāſire. Sic moralit᷑ x p̄ꝫ reco-
gitem⁹ in cui⁹ ꝑſona dicit p̄s. Factū eſt
cor meū tanq cera liqueſcēs ꝛ certe ce
ra v̓ginea. qa de v̓gine pura nat⁹ eſt.
Et in eū referam⁹ qcqd hic tribulatio
nis toleram⁹ et totū fiet dulce. Ratio
eſt qa cera talis eſt in ſe dulcis ex na-
tura mellis: ꝛ habet ī ſe poros p q̄s aq
ſalſa trahit᷑ ꝛ ſic dulceſcit. Chriſt⁹ autē
dulcis eſt ex natura mellis: qa ꝯcept⁹
in v̓gie pura fuit de ſpū ſcō. De q̄ ecci
xxiiii. Spūs ei me⁹ ſup mel dulcis. Po
ros autē hēt patentes magnos ꝛ puos
vulneraviꝫ ſpinis et clauis lācea et fla
gellis corpi ſuo ſcō ꝑ nobis illata Et iō
ſi p iſtos poros tribulatōnes hui⁹ vite
diſtillare velim⁹ nihil eſt ita magnū
nec ita graue qn puiſſimū videbit᷑ ad
illd qd ipe ꝑ nob̄ ñ ꝑ ſe voluit tolerare
Vñ ābro. in q̄dā ſmone Oīa habem⁹
in xp̄o ꝛ oīa in nobis habet xp̄s Si vul
nera curare deſideras medic⁹ eſt: ſi fe
brib⁹ eſtuas fōs eſt: ſi grauaris iniqua

sentẽtia iusticia est: si ĩdiges auxilio v tus est. si mortẽ times vita est: si tenebras fugis lux est. si celũ desideras via est. si cibũ queris alimẽtũ est. Sic igiť xp̃s amaritudines hu9 vite dulciť recogitat9 efficit nobis dulces: ne via vite nostre ĩtolerabilis nobis fiat Isa. li. Posuisti pfũdũ maris viã vt trãsirẽt li berati. Hoc est dictũ quãtũcũq3 sit homo in pfũdo tribulatõis ĩ h̃ mari magno viã tñ habet p quã xp̃s pcessit. Tertio mũd9 iste diciť mare ppť ĩuali tudinẽ sanitatis Nõ est aliqs quãtũcũ q3 bone cõplexionis: q ita bñ posset eẽ san9 in mari sicut in ťra. Illi ei q in ťra nutriti ⁊ ad ťrã sũt assueti qñ in mare veniũt pessime patiunť ⁊ abhoĩatio nẽ tãtã habẽt q3 inť nautas nõ possũt capita eleuare. Isto mõ moraliť null9 est ita morigerat9 q possit ita v tuose viuere in mari hui9 mũdi sicut in solida ťra scẽ religiõis nec est aliqs in religione bona radicaliť educat9 qn multas abhoĩatões patiať: si se imisceat cum mundanis vt merito dici possit illud Soph. ii. Ve q hĩtatis funiculũ marĩs gẽs pditoꝝ. LECT.CXXXV.

i Deo iusti tulerũt spolia ĩpioꝝ ⁊ decãtauerũt dñe scm̃ nomẽ tuũ et victricẽ manũ tuã laudauerũt pariť qm̃ sapia aperuit os mutoꝝ: ⁊ liguas ĩfantiũ fecit distas Direxit opa eorũ in manib9 pphete sci. Explicata liberatõe filioꝝ ĩsrľ de egipto ⁊ eoru3 mirabili pegrinatõe in deserto. Hic p sequiť de iustoꝝ gratiarũ actõe. Post q̃ ei dñs tot mirabiles plagas fecerat in egipto Diuisiões ĩ mari rubro: submersiões egiptiorũ in eo ⁊ filii ĩsrľ se in manu forti liberatos et liberos viderũt statĩ deo gratias reddidert Vñ tũc tp̃is fecit moyses illđ cãticũ quod poniť Exo. xv. Cãtem9 dño: gľose eni magnificat9 est ⁊c. Et morat9 est totus pp̃ls iuxta littus mari septẽ dieb9 et oĩ die accesserũt ad littus cũ tympanis et citharis ⁊ aliis musicis ĩstrumẽtis ⁊ cãtauerũt illud cãticũ dño. Viri seorsũ in turma vna: ⁊ mľieres seorsũ ĩ alia. Cõsimili aũt mõ eccľia septẽ dieb9 in ebdomada pasce descẽdit cũ pcessiõe ⁊ cantu ad fõtẽ baptismalẽ cãtãdo cum gaudio illũ p̃s. In exitu ĩsrľ de egipto Fuit autẽ cãticũ istđ moysi scm̃ metrice: v sib9 exametris siue metro heroyco in q̃ nobiliũ victorie describi solẽt. Et qa istđ cãticũ est p̃mũ de q̃ legim9 Ideo vocať cãticũ cãticoꝝ rõne antiq tatis. A Narrãdo igiť in lectõne ista de iubilo atq3 laude quã deo dederũt filii ĩsrľ liberati ab egiptiis q̃tuor facit. Primo enĩ dicit. laudãtiũ cõditi onẽ. Scđo laudis intẽtionẽ Tertio tãte iocunditatis assignat occasionẽ. Et q̃rto isti9 laudis ordinationẽ. Illi nãq3 q laudauerũt iusti fuerũt. qa Ecci. xv. Non est speciosa laus in ore pctõris. Vñ quãtũ ad hoc dicit p̃mo sic. Iusti tulerũt spolia ĩpioꝝ. ideo videl3 quia sapia direxit pp̃l3 ĩsrľ. Iõ ĩpĩ iuste tulerũt ĩpii. Qñ ei ĩpii submersi sũt ⁊ pie cti ad lit9 mari filii ĩsrľ eos spoliauert armis et reb9 quas hẽbãt: similiť spoliauerũt eos añ asportãdo de mãdato dñi vestes invasa argẽtea et aurea de egipto. Huic historie alludit Aug. ii. de doctña xp̃iana. c. vl. dicit q3 si forte vera ⁊ fidei nr̃e accomoda philosophi dixerũt ⁊ maxĩe Platonici nõ solũ formidãda nõ sũt s3 ab eis tãq̃ ab iniustis possessorib9 in vsũ nr̃3 vẽdicãda. Sicut ei egiptii nõ tm̃ ydola habuerũt ⁊ onera grauia q̃ pp̃ls ĩsrľ detestareť ⁊ fugeret: sed etiã vasa atq3 ornamẽta de au

ro ⁊ argēto: q̄ ppl's isrl' exiēs de egipto
invsus meliores de p̄cepto dñi vēdica
uit: sic etiā doct'ne gētiliū nō solū sup
sticiosa ⁊ supuacua ꝯtinēt: ſʒ ſcias liba
les aptissimas vsui vitatis ⁊ quedā p̄ce-
pta de bonis morib' q̄ oīa sūt a bonis
theologis vēdicāda scd̄m sniāʒ Aug.
vt philosophia bona theologie subser
uiat Et ideo tā in philosophia q̄ in po
etria debēt theologi ad horā aliquam
studuisse. Nec est vitas cōtēnēda lʒ in
theca lateat vanitatis Vñ cū vgili' stu
deret i poetria et qdā ab eo q̄reret qd
faceret Rñdit. Lego inqt auꝝ in ster
core .i. colligo sapiāʒ de rudi poetria.
Iusti igit' tulerūt spolia īpioꝝ .i. egip
tiorū q in eos ipii fuerūt ⁊ crudeles et
decātauerūt. Dñe nomē scm̄ tuū Ecce
recta intētio laudātiū: qa nō hoib' de-
cātauerūt nec dñab' sed dño q̄ specia-
liter extulerūt de nobilitate sue essē-
tie et strēnuitate sue potētie Vñ dicit
Decātauerūt dñe nomē scm̄ tuū: quo
noīe nobilis ei' essētia designat' In ps
Dñe dñs nr̄: q̄ admirabile est nomen
tuū in vniuersa t'ra. Hec quātū ad pri-
mū. Et victricē manū tuā laudauerūt
parit' Manū .i. potētā quātū ad sm̄ .et
ita fecerūt vnanimit': mľieres seorsū ⁊
viri seorsū. Et h' ē mľto ꝯmēdabili' q̄
cōmittere mľieres int' clericos ⁊ cāto-
res stare ⁊ discurrere in choro Zacha.
xii. Familie ⁊ familie seorsū ⁊ mulie-
res eoꝝ seorsū. Laudauert igit'. ſʒ ex
q̄ actōe? Certe qa sapiā os mutoꝝ ape
ruit .i. hebreoꝝ q fuerūt añ quasi mu
ti p̄ timore ⁊ captitate i q̄ fuert. Et lin-
guas īfātiū fecit disertas. Hoc est hebre
orū q siluerūt a laude dei in egipto q̄i
īfātes nō potētes loq. Eoꝝ inq̄ liguas
sapiā fecit disertas .i. expeditas ad lo-
quēdū. Ad distitudinē mľtū ꝯfert io-
cūditas ⁊ audacia Et ꝑ oppositū obstat
et īpedit oīs timor. Et iō postq̄ euase-
rūt egiptiorū tiorē stati fci sūt diserti
ad deū suū laudādū Sʒ de cui' ordina
tiōe fecert istā laudē? Certe hec ⁊ alia
fecert de mādato Moysi. Et iō subiū
git. Direxit opa eoꝝ viʒ sapiā i mani-
b' pphē sci .s. Moysi Osee .xii. In ma-
nib' pphāꝝ assilat' sū Decātauert dñe
nomē sāctū tuū. Si filii isrl' nomē dñi
decātauerūt deuote: qa eos de fuitute
egiptiaca libauit: mľto magis nos no-
mē dñi decātare dēm' ⁊ venerari qui
nos a pēa īferni passiōe sua redemit
Ipi ei laudare potuerūt nomē ātiquū
tremēde potētie. Nos āt nomē nouū
pietatis ⁊ clemētie. In ps . Scd̄ʒ nomē
tuū de': sic ⁊ laus tua i fines t're a
Hoc nomē ē ies' De q̄ Mat. i. Vocab
nomē ei' iesū. Ipe ei saluū faciet ppl'ʒ
suū a pctis eoꝝ Solēt ei mľtū amātes
de psonis amatis facē cātilenas earū
noīa expmēdo. Igit' d h' noīe iesu idē
faciam' Iux̄ illd ps. Laudabo nomē
dñi cū cāticoꝝ magnificabo eū in lau
de Est igit' notādū ꝙ istd nomē est
nomē hōris ⁊ excellētie: nomē amoꝝ
et beniuolētie: nomē valoꝝ ⁊ oīpotētie
Prio ē nomē hōris ⁊ excellētie. Phil'.
ii. Dedit illi nomē qd ē sup oē nomē
vt i noīe iesu oē genu flectat' . celestiū
t'restriū ⁊ ifernoꝝ. Vñ sm̄ sacros ca-
nōes qn̄ h' nomē ies' ꝓfert' i eccl'a oīs
xpian' iclinare docet' cū capite . q̄uis
tā h' q̄ mľta alia spūalia i qb' lucꝝ diti
arū nō ꝯsistit a plat' hui' tpis negligat'
Istd nomē ē nomē nouū et nouit' fuit
xp̄o īpositū i sua circūcisiōe Vocatuʒ
ē nomē ei' ies' qd vocatū ē ab āgelo p̄-
usq̄ in vtoꝯcipet' Lu. ii. Solēt ei hoīes
noīa noua assumē triplici rōe Quidā
rōe adepte dignitat' . qdā rōe celādeve

ritatis. et qdā rōne practice ꝓbitatis. Rōe adepte dignitatꝭ ꝑsona q̄ creatur ī papā elegit sibi nomē nouū ꝛ nomē tale qđ v̓tutē bonitatē ꝛ modestiā repn̄tet. q.d. Qualitcū ꝙ fueri tpibus retroactis rigidꝰ vl̓ iiustꝰ negligēs vel seuerꝰ: ero deiceps pietate modestꝰ et regulatꝰ v̓tute. Scđo rōe celāde v̓itatꝭ Solēt nōnulli sibi assumē noīa noua ꝛ maxie tales q ītrāt regnū in q̄ dn̄anꝭ iimici eoꝝ. Tunc solēt tales statū suū celare ꝛ se ex̄ neo nomīe nūcupare: ne eoꝝ ꝯditio aliis īnotescat. Tertio rōe p̄ctice ꝓbitatis. sicut. Manliꝰ torquatꝰ. Iste ei fuit qdā romanꝰ ꝛ dicebaꝭ Lucius manliꝰ: quē cū qdā gallꝰ ad singulare certamē ꝓuocauit cū eo ꝯgressus ip̄z occidit: et torquē aureā quā ī collo gestabat auferēs sibi īposuit A q̄ fctō nomē torq̄ti tā sibi q̄ posteris cōquisiuit. Et sic etiā ꝓpꝭ auctā magnifice romanā rēpublicā. Octauianꝰ dicebatur augustꝰ ꝓpꝭ istas tres rōes. decuit xp̄z filiū dei nouiꝭ īcarnatū sibi assumere nomē nouū. Creatꝰ nāꝙ fuit apostolicus siue sūmꝰ pōtifex ꝛ caput eccl̓e fm̄ hūanitatē Ephe.i. Ip̄z dedit caput sup oē̄z eccl̓iaꝫ q̄ est corpꝰ eiꝰ. Ad heb.iii. Cōsiderate apl̄z ꝛ pōtificē nr̄e ꝓfessionis iesū. Et qa fuerat ml̓tū rigidꝰ ante voluit in suo noīe future clemētie significare modestiā. Scđo qa ip̄e ītrauit mūdū istū corpaliꝭ in q̄ demones q sibi iimicabāꝭ grauiter ꝛ vt plurimū dn̄abanꝭ: voluit se occultare ne ab eis dep̄hēdereꝭ vt latere possit p̄ncipes ꝛ ptātes tenebraꝝ haꝝ. Tertio rōe practice ꝓbitatꝭ quā fecit sāguie ꝓprio redimēdo genꝰ hūanū. Vn̄ stati effuso modico sāguie in circūcisiōe q fuit q̄i pign̄ ꝛ arra cōplete redēptiōis future

īpositū fuit sibi istđ nomē Iesus Isaie lxii. Vocabiꝭ tibi nomē nouū qđ os dn̄i noīauit. Est igiꝭ nomē iesꝰ nomē hōris ꝛ excellētie. Scđo h̓ nomē est nomē amoris ꝛ beniuolētie. Isa.xxvi Nomē tuū ꝛ mēoriale tuū i desiderio aīe. Aīa mea desiderauit te in nocte. Nec miꝝ qa fm Bern. h̓ nomē iesus est mel in ore. melos in aure: iubilus in corde. Hoc nomē bn̄ senserat beatꝰ Ignaciꝰ q tormētis expositꝰ nomē istđ sēp sonabat. A quo cū pagani q̄rerēt: quare incessanꝭ h̓ nomē iuocaret. Dixit ꝙ illđ sic i corde scriptū habuit ꝙ illđ obliuioni tradere nō valebat. Hic igiꝭ cū occisus fuisset cor de corpe extraxerūt et illđ in ptes modicas deciderūt ꝛ semp in vnaquaꝙ pticula hoc nomē iesus scriptū aureis lr̄is īuenerūt. Hoc nomē Paulꝰ sibi ml̓tū īpresserat: cuiꝰ caput a corpe decollatū istđ manifesta sonuit claravoce Qui etiā nomē xp̄i sub isto t̄mio iesus vl̓ christus in suis ep̄lis. ccccc. vicibꝰ replicauit. Huiꝰ etiā noīs amorē satis sibi im p̄sserāt q ꝑ eo ꝯtumeliā ꝛ opprobria pati se gaudebāt Acꝭ.v. Ibāt apl̓i gaudētes a ꝯspectu cōcilii ꝛc̄ Tertio nomen istud est nomē valoris et oīpotētie cui nihil vel diabolicū vel fantasticū p̄t resistere si digne ꝯtra demōes ꝓferaꝭ. Vnde Mar.xvi. vel vltimo In noīe meo demonia eiiciēt linguis loquētur nouis: s̄pētes tollēt ꝛc̄ Vn̄ narratur ꝙ cū quidā gētilis ad fidē nr̄am fuisset cōuersus. Demones sibi iuidētes mirabiliꝭ eum infestauerūt ꝛ visibiliꝭ verberauerūt freq̄nter. Iste ad doctrinā cuiusdā ꝫ viri sancti in q̄tuor angulis lintheaminū suorū fecit istđ nomē sāctū scribi: ꝛ quotiēs ad came-

rā ītrauerūt stātes a rēorꝫ dixerūt ha iesu ha iesu: sꝫ ad lectū nullatenus ap propīqre valebāt. Ille puer9 de nouo hᵒ vidēs scripsit hᵒ nomē: ꝛ ad q̄dā lāceaꝫ appēdit: ꝛ quotiēs ad eum molestādū venerūt lāceā cū noīe ei9 obiecit ꝛ sic ab eis peit9 extitit liberat9. De hoc no mīe vificaꝛ illꝺ Iohel. ii. Oīs qcūqꝫ in uocauerit nomē dn̄i saluꝰerit. Huius noīs visa v̄tute sanctus Dyo. ariopagi ta cōuers9 ē ad fidē. Sicut enim refert mgr̄ i historiis sup act9 aplorꝫ. Cōtigit quēdā cecū corā Paulo ꝛ dyonisio i a- thenis transire. Dixit g̃ dyonisi9 pau- lo Si dixeris isti ceco. In noīe dei tui vide: et sic viderit ego statim credā. sꝫ ne vtaris magicis verbis. qa forte no- sti v̄ba q̄ hn̄t huiusmodi efficaciā ego p̄scribā formā v̄borꝫ. In hac īgt fora v̄borꝫ dicas. In noīe iesu xp̄i nati de v̄ gine crucifixi: mortui q et resurrexit et ascēdit in celū vide. Sed vt oīs suspi cio tolleret paul9 p̄cepit dyonisio vt ip semet eadē v̄ba pferret. q̄ facto q fue- rat cec9 vidit. et dyonisi9 stati cōuersus est. Vn̄ de isto noīe singularit ꝛ signā ter dr̄ Act. iiii. Nec eni ē aliud nomē sub celo datū hoīb9 in q̄ oporteat nos saluos fieri. ꝛc̄ CA. XI.

LECTIO. CXXXVI.

i Ter fecerūt per deserta q̄ nō inhabitabāt ꝛ i locis de sertis fecerūt casas. Stete- rūt cōtra hostes ꝛ de iimi- cis se vīdicauerūt. Sitierūt ꝛ iuocaue- rūt te ꝛ data ē illis aq̄ de peē altissima ꝛ reqes sitis de lapide duro P9q̄ sa- lomō ad laudē sapie enarrauit mira- rabilē liberatōeꝫ pplī isrl̄itici de egip- to. i hac pte ɔn̄t sapiaꝫ ɔmēdādo agit de eiusdē pplī gubnatōe ī defto: et vt hec gubnatō mirabil euidēti9 appare at describit eā p q̄dā anthitesim. Nūc recitādo bn̄ficia collata iudeis. Nunc replicādo supplicia irrogata eoruꝫ ad uersariis Aduersarii aūt filiorꝫ isra- el fuerūt egiptii i egipto Amalechite i defto. Chananei i t̄ra pissiois. et oēs istos de9 p filiis isrl̄ mirabilit flagella uit Prio g̃ ōndit i seqntib9 qualꝰ fuerit reproborꝫ pēa. Zᵒ q̄ta fuerit eorꝫ cl̄pa Secūda ps ibi. Ca. xiii. Vani autē sūt oēs hoīes. Circa p̄mū duo facit. Prio agit de penis egiptiorꝫ. Scd̄o de peīs amorreorꝫ ibi Ca. xii. O q̄ bon9 ꝛ sua uis es dn̄e. Circa p̄mū duo fiūt. Nā p̄ mo ōndit ꝙ dīna iusticia puit pporti onabilit ad pctā Secūdo ōndit ꝙ dīna potētia nō ē ad certū modū puniendi necessario limitata. Scd̄a ps ibi Nō ei impossi. ꝛc̄ Circa p̄mū adhuc duo facit. Nā p̄mo agit de beneficio colla to filiis isrl̄ in deserto. Scd̄o de suppli cio eidē bn̄ficio cōtrario illato egipti- is in egipto. Scd̄a pars ibi. Per q̄ ei pe nas. In lcōe hodierna agit de trib9 ī q b9 fuerēt a sapia gubnati dū i defto fu erūt viꝫ de lōga ꝛ piclosa pegriatōe. ꝺ magna ꝛ victoriosa hostiū expugnatō ne. de larga ꝛ miraclosa sitꝭ extictiōe. Scd̄a ps ibi. Steterūt cont̄ hostes. et t̄ cia ibi. Sitierūt ꝛ iuocauerūt. A Quātū ad p̄mū dicit sic. Itē fecerūt p defta. vbi notādū ꝙ filii israel recedē tes de egipto v̄sus t̄rā pissiois p mlta defta trāsierūt. nā it̄ egiptūꝫ mare ru brꝫ hūerūt q̄tuor māsiōes i defto ꝛ de trāsitu marꝭ rubri habuerunt deserta sur ꝛ syn ꝛ cades: sicut ptꝫ Nūe. xxxiii. Cum ergo venisset in cades ppe termi nos amorreorꝫ: misit Moyses xii. ex ploratores vt ɔsiderarēt t̄rā pissionis: et redeuntes pplm animarent ex fer tilitate t̄re sicut pꝫ Nūe. xiii. Isti nun

cũ reuerſi poſt.xl.dies qb⁹ t̃rã ꝓmiſſio
nis explorauerãt: diſſenſerũt inter ſe
Nã decẽ ex eis dixerũt terrã eẽ peſſi-
mã et ꝑiculoſã ad acq̃rẽdũ. et ꝙ ibi ha
bitarẽt gigãtes qb⁹ filii iſrł ꝯparati q̃ſi
locuſte videbãt̃ Aſſeruerũt etiã ꝙ t̃ra
illa deuoraũit hitatores ſuos h̃ ẽ tãtũ
laborẽ exigit vt colat̃ ꝙ hoĩes ꝑpt̃ ex
ceſſus laboꝝ ⁊ modicitatẽ fruct⁹ ꝯſũ-
mũtur. Vel ſm hebreos exponit̃ ſic.
Terra iſirma ẽ nec h̃re viuaces hoĩes
p̃t. Soli duo de.xii.viꝫ Ioſue ⁊ Caleph
ꝯmẽdauert̃ t̃rã ſm v̄itatẽ quã viderãt.
Popul⁹ igit̃ maiorẽ ptẽ ſecutus. cepit
murmurare ꝯtra dñꝫ ⁊ cogitauerũt ſi
bi ordinare duces. et fuiſſe reuerſi in
egiptũ. Quãobrẽ dñs offẽſus ad ppłꝫ
iuſſit eos redire ad ſolitudinẽ de q̃ ve
nerãt vt illi decẽ iuxta nũeꝝ.xl.dieꝝ
qb⁹ t̃rã ꝓmiſſiõis ꝯſiderauerãt.xl.ãnis
in deſerto viuerẽt: ⁊ tãdẽ ibi morerẽt̃
cũ pplo q eis aſſẽſerat. Et ſic factũ eſt
ꝙ oẽs illi q exierãt de egipto viri for-
tes ⁊ robuſti mortui fuerũt ⁊ filii eoꝝ
xl. ãnis elapſis t̃rã ꝓmiſſiõis itrauert̃
oĩb⁹ illis q exierãt de egipto mortuis
except̃ Ioſue filio Nũ ⁊ Caleph filio
Iephone Trãſiert̃ g̃ de egipto i cades
ꝑpe t̃mios t̃re ꝓmiſſiõis duob⁹ ãnis.
Et iteꝝ a loco illo reuerſi in deſtũ cõ
ſũpſerũt.xxxviii.ãnos: ⁊ i fine.xxxix
ãni rediert̃ in cades ⁊ ſic.xlii.mãſiões
q̃s legũt̃ feciſſe ab egipto vſq; ad cãpe
ſtria moab. Iuxta iordanẽ tm̃ trib⁹ an
nis cõplete fuert̃ viꝫ ab egipto vſq; ad
mõtẽ ſinay vbi p ãnũ mãſerũt a ſinay
vſq; ad cades.xii. mãſiões fecert̃ ĩfra
ãnũ ſcdꝫ. Per.xxxviii.ãnos poſtea er
rauerũt in deſerto Et redierũt fere
ad mare rubrũ q̃ tpe moriebat̃ pplus
ſucceſſiue ⁊ alii in loco eoꝝ generabã
tur: et in fine.xxxix.anni redierũt de
finib⁹ ſinay in cades in.xi.dieb⁹ qbus.
xix.mãſiões fecerũt. Vide magiſtrũ
in hiſto. Nũe.xix.xx. ⁊ xxxiii. qa hec
eſt opinio ſua. Et videt̃ dicere ꝙ fue-
rũt in deſerto.xl.ãnis p⁹ murmurati
onẽ factã in reditu exploratoꝝ. Alii
dicũt ꝙ nõ eſt itelligẽdũ ꝙ fuerũt i de
ſerto.xl.ãnis ꝯputãdo a tpe q̃ dixit eis
dñs iuxta nũeꝝ.xl.dieꝝ qb⁹ t̃rã ꝯſide
raſtis.xl.ãnis recipietis iniq̃tates ve-
ſtras. Cũ ei h̃ dictũ fuit p⁹ duos annos
ab egreſſiõe de egipto fuiſſẽt. xlii.an
nis in deſerto: q̄d nõ tenet̃: ſꝫ poſtq̃ re
deũtib⁹ exploratorib⁹ murmurauert̃
ꝯſũpſerũt. xxxix. ãnos errãdo in de-
ſto de cadeſbarne vſq; ad mõtẽ oreb ⁊
ecõtra redeũdo p mõtẽ ſinay in cadeſ
barne.xl.ãno. ĩchoato. De iſta pegri-
natiõe loquẽs lr̃a dicit. Iter fecerũt p
deſerta pluralit̃: qa p mlta deſta trãſi
erũt q̃ nõ ĩhitabãt̃ ſupple ab hoĩb⁹ ſꝫ a
beſtiis ⁊ feris. Et iõ dr̃ Deu.xxii Loc⁹
horroris ⁊ vaſte ſolitudĩs. Et i iſtis deſ
tis fixerũt caſas.i. diuerſas mãſiões:
qa q̃dragĩta duas fecerũt vt ſupi⁹ dictũ
eſt. a Caſa ſm Iſid.xv.ethi.c.xi.
eſt agreſte tabernaculũ paliſ ⁊ v̄gultis
arũdinibuſq; cõtextũ qb⁹ pñt hoĩes ſe
tueri a vi frigoris caloriſq; iiuria. Sic
igit̃ habuerũt lõgã ⁊ ꝑiculoſã pegrĩa-
tionẽ i deſto. Scdo habuert̃ ibidẽ ma
gnã ⁊ victorioſã hoſtiũ d̄bellatõeꝫ Vñ
Exo.xvii. narrat̃ ꝙ amalechite vene-
rũt i deſtũ raphidi ad pugnãdũ ꝯ iſrł.
Moyſes û miſit ꝯ eos Ioſue cũ paucis
armat̃. Ipe û aſcẽdẽs ĩ mõtẽ aſſumẽs
ſe cũ aarõ ⁊ hur ⁊ portãs ſecũ v̄gã dei.
Cũq; moyſes orãs dñꝫ man⁹ eleuaret
vincebat iſrł. Si ãt paululũ r̃miſiſſꝫ vi-
cebat amalech. Quo ꝯpto aarõ ⁊ hur
ſuppoſuerũt ei lapidẽ ⁊ ipi man⁹ eius
exvtraq; pte ſuſtẽtabãt. Q̄d fcm̃ eſt vt

Moyses non remitteret manꝰ vſq; ad ſolis occaſū. Fugauitq; Ioſue Amalech in ore gladii. Iſti hiſtorie ⁊ aliis alludēs lr̄a dicit. Steterūt ꝯtra hoſtes et de inimicis ſe vīdicauerūt. Tertio habuerūt in deſerto largā ⁊ miracloſā ſitis extictōe3. ſicut p3 Exo. xvii. ⁊ nūe. xx. Prio eī cū veniſſ3 ppl's in raphidī defecit eis aq̄ penitꝰ ⁊ ceperūt murmurare ꝯtra moyſē. moyſes ū de mādato dn̄i percuſſit ſemel petrā in oreb ⁊ egreſſe ſūt aq̄ ⁊ vocauit moyſes nomē loci illiꝰ tēptatio. Vn̄ ſic narraꝛ nūe. xx. cū. xl. āno rediiſſēt ī cades pꝰ mortē marie ſororis Moyſi īdiguit ppl'us aqua et murmurauerūt ꝯtra moyſen ⁊ aarō q ābo dn̄3 orauerūt ꝓ remedio. Deꝰ āt dixit moyſi q; ſi ꝯgregata mlti tudine ꝑcuteret petrā corā eis: illa daret aquā. Moyſes ū aliq̄lit' heſitādo ꝑcuſſit petrā ſemel ⁊ nihil manauit ꝓpt' diffidētiā. Percuſſit ſcd̄o ⁊ egreſſe ſūt aq̄ largiſſime. Ita vt biberet ppl's ⁊ iumēta Et qa moyſes et aarō dictis dn̄i nō crediderūt ꝑfecte: dixit eis dn̄s q; ppl'3 in t'rā ꝓmiſſiōis nō īducerēt. et iō ābo mortui ſūt in deſerto. Aarō in mōte hor. xl. āno egreſſiōis. Moyſes v'o in mōte nebo a quo ꝯſiderauerat priꝰ t'rā ꝓmiſſiōis. Vn̄ vidit eā: ſ3 eā non ītrauit. Et qa moyſes et aarō in credu li fuerūt deo ꝓmittēti aq̄s de petra q̄ deo ꝓmittēti ꝯdicētes. Iō vocate ſt' aq̄ ille: aq̄ ꝯdictōis. His duabꝰ hiſtoriis alludēs lr̄a ſic dicit. Sitierūt et iuocauerūt te ⁊ data eſt illis aq̄ de petra altiſſima. i. alto loco ſita Et ꝓ tāto mirabiliꝰ videt' q̄ ſi aq̄ exiſſēt de petra iacēte in imo. Et reges ſitis. i. aq̄ p quā ſedat' ſitis data eſt illis de lapide duro. In p̄s. Qui ꝯuertit petrā ī ſtagna aquaꝝ ⁊c̄. Et notādū q; iſta duo miracl'a diſtabāt tā loco q̄ tpe: qa pm̄ū ſcm̄ fuit ī raphidim vbi fecerūt ſeptē māſiōes a trāſitu maris rubri. Scd̄3 ſcm̄ fuit in cades vbi fecerūt. xii. māſiōes a raphidi ꝯputādo et. xxi. ab exitu de egipto Diſtabāt etiā tpe: qa vnū qd̄ fuit ī raphidī ſcm̄ fuit āno pm̄o greſſiōis ab egipto. Secūdū ū ſcm̄ fuit ano quarto pꝰ reditū ppl'i de cades ⁊ mortē marie vt ſupiꝰ dictū fuit paꝝ an̄ mortē aarō. Notādū moralit' q; trāſitꝰ filioꝝ iſrl' p deſertū v'ſus t'rā ꝓmiſſiōis trāſitū nr̄3 deſignat p mūdū iſtū v'ſus patriā celeſtē In deſerto āt tria fecerūt ſm lr̄a3 mō lectā. Sicut eī viatores ꝑegriabāt'. ſicut bellatores ꝓliabāt' ⁊ ſicut dei cultores deū venerabāt'. Primū notat' cū dicit' Iter fecerūt. ſcd̄3 cū dr̄ Steterūt ꝯ. t'ciū cū dr̄. Sitierūt. In pm̄o ſe habuerūt ſicut ꝑegrini. Vn̄ fecerūt ſibi caſas nō caſtra: nō mag' pallacia: ſ3 ꝑua tuguria ⁊ de fragili mat'ia in q̄ redarguit' curioſitas illoꝝ q nimis ī exceſſiuis edificiis delectāt'. q plꝰ circa lapides n̄ viuē tes ſollicitāt' q̄ circa lapides viuos: ac ſi ī et'nū forēt ꝑmāſuri. n̄ ꝯſiderātes q; h̄ nō hēmꝰ mānētē citatē ſ3 futurā inq rimꝰ. Ad heb. xiii. Et cōit' q iſta exceſſiua edificia fabricāt breui tpe ea īhitāt ⁊ aliis moriētes dimittūt n̄ cogitātes de v'bo ſaluatoris Mar. xiii. Q m̄ cū qdā diſcipulꝰ dixiſſet. Mgr̄ aſpice q̄les lapides ⁊ q̄les ſtructure Rn̄dit Vides has ōs magnas edificatōes Amē dico vob̄ nō remāebit lapis ſup lapidē q nō deſtruat'. Scd̄o filii iſrl' ſe habuerūt ī deſerto ſicut bellatores ⁊ nos ꝯuicia ſp pugr̄e dēmꝰ Hēmꝰ eī pugreꝯ demonē mūdū: ⁊ carnē Demon pugt ꝯ nos duplici manu: occulta ſuggeſtiōe et apta īpugtōe Primū manū euadeꝰ p prudētiā: q̄ reꝝ exitꝰ metit'. Scd̄3 p

patiaꝫ qua eq̄nimit̄ tribulatio toleraṫ. Mūd⁹ pugn̄t duplici manu scꝫ abitiōe hōris et amore ditiaꝝ. Primā manū āputabim⁹ p timorē iudicii final̄ cogitātes: ꝙ q mō in hōrib⁹ aliis pponūt̄: quō i fine strictissime iudicabūt̄ Sap. vi. Iudiciū duꝝ his q p̄sūt. Scdaꝫ manū sibi āputabim⁹ amore xp̄i paupis q nob̄ exēplū paupṫat̄ dedit nascēdo: viuēdo: moriēdo ꝛc̄. Caro ū pugn̄t duplici manu Gula ꝛ luxuria Primā manū āputare debē⁹ p ꝯtinētiā. Scdaꝫ p abstinētiā ꝛ maxīe illi q sūt i religiōis deserto ꝯstituti. Tertio filii isrl̄ se habuerūt sicut veri dei cultores a deo cū īdigerēt potū supplicit̄ postulātes. Sitis āt bonoꝝ viroꝝ ē desideriū videdi sūmā essētiā: apd̄ quā ē fōs vite ꝛ ī cui⁹ luie videbim⁹ lumē. In p̄s Sitiuit aīa mea ꝛc̄. Accepta purgatōe efficaciter naturalit̄ hō sitit et moralit̄ loquēdo qcūq; ē purgat⁹ a pctō vitā istā fastidit ꝛ etn̄ā desiderat. Iux̄ illd̄ p̄s. Sitiuit i te a.m. ꝛc̄. Ista sit̄ extīgui nō p̄t dōec xp̄us nob̄ dixerit illd̄ Cāti. v. Cōedite amici mei ꝛc̄. vt adīpleat̄ Illd̄ p̄s. Inebriabūt̄ abvbertate dom⁹ tue: et torrente ꝛc̄.

LECTIO.CXXXVII

P Er q̄ ei pēas passi sūt iimici illorū a defectiōe pot⁹ sui ꝛ in eis cū abūdarēt filii isrl̄ letati sc̄. p hec cū ill̄ deessēt actū ē Nā p fonte q̄dē sēpit̄ni fluīs humanū sāguinē dedisti iiustis.

Enarrato bn̄ficio collatōis aq̄ pfluentis de petra miracl̄ose quā dedit sapiētia īcreata filiis isrl̄ sitiētib⁹ i deserto Hic ꝯparat istd̄ bn̄ficiū ad penā ꝯriā illatā egiptiis ī egipto. Cū eni egiptii rebelles dn̄o filios isrl̄ nollēt dimittē: dn̄s. x. plagis egiptū pcussit q̄ i his v̄sib⁹ ꝯtinēt̄. Sāguis rana culex cinomia mors pecorina. Vlcera grādo bruc⁹ tenebre stirps mortua pma ꝛc̄ Q uarꝝ pma fuit ista. Aarō v̄ga moysi accepta pcussit fluuiū nylū ꝛ ꝯuersa ē aq̄ fluuii ī sāguinē: ita ꝙ egiptiis aliqd ide haurire volētib⁹ tā colore q̄ sapore sāguis appuit ꝛ sic fact⁹ ē sāguis ī tota tr̄a egipti ī fluuiis ꝛ riuis ꝛ paludib⁹ ꝛ ivasis domoꝝ tā ligneis q̄ saxeis et vbicūq; egiptii foderūt puteos iux̄ fluuiū iuenerūt sāguinē. Huic āt miracl̄o salomō ī hac l̄ra vult dicē p quādā ātithesī ꝙ sic dn̄s iuste puniuit egiptios p siti ꝛ pot⁹ defectū ī egipto qn̄ filii isrl̄ ī egipto aqs potabilib⁹ abūdabāt. ita p oppositū in deserto cū filii isrl̄ siti hērēt et aqs carerēt. bn̄ cū ill̄ fecit de⁹ dādo eis aquā de petra miracl̄ose ꝛ nō sustinēdo eos siti nimis affligi. Dicit igit̄ sic. Per q̄ ei pēas defectōe. i. ppt̄ defect⁹ pot⁹ sui ꝛ ī eis cū abūdarēt filii isrl̄ letati sūt. Per hec. i. p naturas aqꝝ in deserto. Cū ill̄. i. cū filiis isrl̄ actū ē d̄o mistrāte aq̄s salubres de petra Et iō sicut p defectū aquaꝝ puniuit egiptios et letificauit filios isrl̄ ī egipto. Ita p ꝯ̄riū filios isrl̄ sitiētes ī des̄to aqs eductis de petra potauit. Et est ꝯ̄rietas in hoc egiptiis sitiētib⁹ nullā aquā ꝯcessit hebreis p siti afflict̄ aq̄s optias de petra pduxit. et h̄ est qd̄ subiūgit littera Nā pro fōte quidē sempit̄ni fluminis id est nyli. humanū sāguinē. i. aquas mutatas in sanguinē dedisti iiustis. i. egiptiis ꝛ hoc iuste qa hūanū sāguinē in flumē piecerāt sb̄mergēdo puulos hebreoꝝ. sicut habet̄ Exo. i. hūanū sāguinē. i. aq̄s cōuersas in sāguinē bibe rēt si vellēt extīguere sitī suā Iux̄ illd̄ Ezech. xxxv. Cū sāguinē oderis: sanguis te persequet̄ Hec ē sn̄ia littere licꝫ vario mō posset exponi Hūanū sāguinē dedisti iiustis. Sicut dic̄ Aug. ꝯ̄

quiq3 hereses. Fusus est sanguis medi
ci ꝛ factū ē medicamētū frenetici a
Oīs pctōr frenetico ꝯparat͛. qa quāto
grauiꝰ īfirmat͛ tāto se reputat securio
rē ridet cū flere debētꝛ gaudet de īfir
mitateꝛ nō pōt custodiri nisi vīculatꝰ.
Isto mō peccator q̄nto peior tāto mi
nꝰ se reputat peccatorē. qa ꝓuer. xviii
Impius cū in ꝓfundū venerit pecca-
toꝝ ꝯtemnit. S3 sequit͛ eū ignominia
ꝛ opprobriū qa ridet cū flere deberet
Vñ xp̄s vidēs ciuitatē ierusalē fleuit
sup ea3 dicēs: Quia si cognouissesꝛtu
supple fleres Lu. xix. Vñ etiā viri sā
cti gaudētibꝰ impiis flent ꝓpt͛ ꝯpassi-
onē q̄ habēt de pditōe eoꝝ. Vñ vitas
patꝝ de quodā sācto legit͛ ꝙ cū vidis
set ornatū curiosū cuiusdā fatue mu-
lierꝭ flēs dixit. Ignosce mihi oīpotens
deꝰ qa vnꝰ dies ornatꝰ istiꝰ mulerꝭ su-
perauit totius vite mee īdustria orna
mēta. Interrogātibꝰ g͛ causam fletꝰ di
xit. Due res me mouēt. Vna de illiꝰ
pditōe. alia de mea remissiōe: qa non
habeo tm̄ studiū placēdi deo q̄ntū ha
b3 illa ad placēdū hoībꝰ malisꝛ diabo
lo. Freneticꝰ etiā gaudet de sua ꝓpria
īfirmitate. ꝛ multi turpissimi peccato
res iactāt se ꝺ suis sceleribꝰ Pro. ii. Le
tant͛ cū male fecerīt ꝛ exultant ī rebꝰ
pessimis. Isti sanari nō pn̄t nisi vincu
lētur: īfirmitatibꝰ immissis a deo que
sūt vincula salutaria peccatoꝝ. In p̄s
Cū occideret eos q̄rebāt eū et reuerte
bant͛ et diluculo veniebāt ad eū. Et ī
p̄s Et mlͭiplicate sūt īfirmitates eoꝝ
et postea accelauerūt Vincula etiā in
qbꝰ ligari debet peccator sūt sacramē
ta ecclesie et p̄cipue tres ptes peniten
tie cōtricio: ꝯfessio: et satisfactio. Ecc͛i
vi. Decor enī vite est ī illa. ꝛ vīcula il-
lius alligatura salutis. Ista vincula sa
lutē opant͛ v͛tute passionis xp̄i. in q̄ ꝓ
salute nr̄a sāguinē suum fudit vt ꝓ eo
verificet͛ dictū Augꝰ. qa fusꝰ ē sāguis
medici et factū est medicamentū fre-
netici. vt merito xp̄o regratiādo dica
mus Humanū sanguinē dedisti iniu
stis In qbus verbis nr̄a redēptio ꝑ xp̄i
passiōe3 dīnitꝰ ꝓcreata declarat͛ eē p̄ci
osa. dolorosa: amorosaꝛ gratiosa Pre
ciosa qa humanū: inter oēs enī creatu
ras corporales homo ē p̄ciosior. qa ad
similitudinēꝛ imaginē trinitatis crea
tus. Isa. xiii. Preciosior est vir auro et
homo mūdo obrīso. et ideo ex ordīa
tōne diuina: homo oībꝰ bestiis p̄poīt͛
ad regendū vt dn̄s Iaco. iii. Oīs natu-
ra bestiaꝝ et volucrū et serpentū ꝛ ce
terorū domat ꝛ domata ē a natura hu
mana. Et ideo ꝓ effusione sanguinis
hūani nō bestialis mors īflicta fuit ꝓ
pena. Geñ. ix. Quicūq3 effudit sāgui-
nē hūanū effūdetur sanguis illiꝰ. Ad
imaginē qppe factꝰ est homo. Vnde
arist. i epl̄a ad alex. Caue inq̄t effūde-
re sāguinē hūanū qa hoc solū deo cō-
uenit. Fuit g͛ redēptio nr̄a p̄ciosa fa-
cta ꝑ xp̄i hūanitatē. Vñ apl̄us ad titū
iii. Apparuit benignitas et hūanitas
saluatorꝭ nr̄i. Vñ augꝰ in li. de v͛gi.
Inspice vulnera pēdentꝭ sanguinē mo
rientꝭ: p̄ciū redimētis cicatrices resur
gētꝭ: caput h3 inclinatū ad osculū: cor
apertū ad diligēdū brachia extēsa ad
āplexandū: totū corpꝰ extensu3 ad re
dimendū Hec quāta sint cogitate
Hec in statera cordis appēdite: vt totꝰ
vobis sit figuratꝰ ī corde q totꝰ ꝓ voƀ
fuit fixꝰ ī cruce. Est igit͛ redēptio nr̄a
p̄ciosa: qa ꝑ hūanū sanguinē qa vera
cit͛ imaginādo nūq̄ fuit humanꝰ san-
guis vere et ꝓprie ꝛ pure effusus vt ī
xp̄o. homo eī peccādo recedit a natu-

ra humana: ꝛ fit ficut beſtia per ps.et Boe.ii.de ꝯſo.phi. P⁹ pctm̄ ꝑ p̄mi pa rēꝝ corrupt⁹ ē ſāguis ille q p̄mo corpo ri p̄mi hoīs fuit cōcreat⁹ nec vnq̄ ſan⁹ fuit donec veniret ad xp̄m de mūdiſ ſimis ſāguinib⁹ de puriſſima v̄gīe et ī vtero ſāctificato: ꝓgenitū opere ſpūſ ſancti· V n̄ ip̄e ſcdus p⁹ adā ſāguinē habuit hūanū in illa puritate quā na tura reqrit hūana.ꝛ iō ꝓprie loquēdo nūq̄ fuit ſanguis hūan⁹ niſi ille.et ido ſignāt dicit apl's ad heb.ix. Q đ chri ſt⁹ aſſiſtēs pōtifex futurorū bonorum perampli⁹ et perfecti⁹ tabernaculū n̄ māu factū neqꝫ per ſāguinē hircoruꝫ aut vitulorū.ſed per ꝓp̄ū ſāguinē itro iuit ſemel ī ſctā eterna redēptōe iuēta

Scđo inuit nr̄a redēptio doloroſa cū dicit per ſāguinē.Sāguis de corpo re ſano nō exit ſī dolore·Dolor autē xp̄i maxi⁹fuit.Iux̄ illud Tre.i.Ovos oēs q trāſitis per viā attēdite et videte ſi ē dolor ſimilis ſic dolor me⁹ b

Sāguis āt hūan⁹ hꝫ naturalit' iſta tria ſcꝫ ꝙ fecūdat lignū aridū: ſanat corp⁹ lāguidū:et cāt cemētū ſolidū.Prio fe cūdat lignū aridū.dr̄ ꝙ ſi fuerit lignū areſctm̄ optīꝫ r̄mediū ē ſtatī ī p̄ncipio areſactionis apponere radici ſāguinē hūanū. Narrat ei Hermes egipti⁹ ꝙ roſariū plātatū ī terra ꝯmixta cū ſang uie hūano ad calorē modicū ignis oī tēpore anni producit roſas· Sic mora lit' hō ſic arbor.Mat.viii· V ideo ho mīes q̄ı arbores:areſcit per pctm̄ quā do de deo n̄ cogitat vt debēt:nō hꝫ de uotōeꝫ:n̄ facit delectabilr̄ q̄ dei ſūt.Io heľ.i.Ligna agri aruerūt qm̄ ꝯfuſū ē gaudiū a filiis hoīꝫ. In iſto caſu nō ē meli⁹remediū q̄ ad radicē cordis taliſ perſōe apponē ſāguinē chriſti calidūꝫ p meditatōeꝫ deuotā. Iſta meditatio

ſtatī accendit aōrē q ē calor naturalis arborꝭ vľ hoīs. Sꝫ aōr dei nūq̄ ocioſus eſt ſꝫ operat' magna ſi ē ſcdm Grego. Et iō ad iſtū ſāguinē ſeqt' fruct⁹ operꝭ Et iō dicit Bern.ſr̄ cā̄.ſ.xxii.Super oīa reddit te mihi amabilē bone ieſu calix. quē bibiſti op⁹nr̄e redēptionis. Hic ei oīo aōrē meū ſibi vēdicat.hic đ uotōnē nr̄aꝫ blādi⁹ſibi allicit.iuſti⁹ex igit.ꝛ arcti⁹aſtrigit.ꝛ iō ſicut dicit apo ſtol⁹ad heb.ix.Oīa pene ꝫ legē ī ſan guie mūdāt ꝛ ſī ſāguis effuſiōe n̄ fit reiſſio Scđo ſāguis ſanat corp⁹ lāg uidū.V n̄ ꝯſultū legi⁹ Cōſtātio īpera tori leproſo ꝙ balnearet ſe ī ſāguie ca lido puerorꝫ ꝛ curaret.Eſt eni īfirmi tas pueri quā q̄nqꝫ ſuſtinēt et vocatur tenglos pericloſa valde niſi per reme diū aliqđ occurrat. Et eſt remediū ta le ꝙ puer vngat ſāguie homīs q p̄us morbū illū paſſus fuerit. Iſto mō cor poris noſtri mortalitas ē icurabilis in firmitas:qa ꝯtinue morimur ſm ſe necam.Iſta īfirmitas vt videlꝫ fierē⁹ immortales curare nō potuit niſi per illi⁹ſāguinē q ſpōte noſtrā mortalita tē ſuſcepit ꝛ ſua nos paſſione curauit Vn̄ bern.in q̄dā ſ. O bōe ieſu quid ti bi ꝛ morti?Nos deliquim⁹et tu ſoluiſ Nos peccauim⁹ꝛ tu luis.Op⁹ ſine ex ēplo grā ſī merito ꝛ caritas ſine mō

Tercio ſāguis cāt cemētū ſolidum Dr̄ ꝙ āṫiq volētes facē edificia perpe tua cemētū cū hūano ſāguie ꝯmiſcue rūt.V nde etiā de vortegirno r̄ge bri tanie in hiſtoria britanū dicit· qđ cuꝫ edificaret turrī in mōte excererii vel monte niuis in vualia quicquid cemē tarii vna die opabāt tellus alio die ob ſorbuit.Cōſuluerūt ergo magiſtri di cto regi ꝙ iuuenē quēdā iquiri faciat qui patrē t'renū nō haberet cuius ſan

guine lapides et cemētū aspsi pstarent solidū fūdamētū Moralit an xpi pas sionē fecerat in mūdo φ qcqd hoīes e dificauerūt qtūcūq; bñ edificarēt mo ralit viuēdo bene. totū i morte absor- bebat a terra. qa oēs in puteū inferni descēderūt nec stare potuit edificium meritorū donec aspersi essēt sāguine iuuenis q patrē nō habebat in terris. Ad heb. xii. Accessistis ad mediatorē noui testamēti iesū ⁊ sāguinis aspersi onē. Meli⁹ loquētē q̄ abel. Isto igit sā guine cemētū eccie cglutinatur et so lidat vt deo amore indissolubili ihere am⁹ q procul pri⁹ in regione dissimi- litudinis distabam⁹. Ad eph. ii. Nunc autē in xpo iesu vos qui aliqn̄ erati lō ge facti estis ppe i sāguīe xpi Ter- tio innuit nrā redēptio fuisse amoro sa. cū dicit Dedisti Nō enī propt no- stra pcedētia merita vl futura xps nos redemit. sed sola sua ieffabili caritate Iux illud apli ad titū. ii. Dedit semet ipsū pro nobis vt nos redimerz ab oī iniqtate. Et Ioh. iii. Sic de⁹ dilexit mū dum vt filiū suū vnigenitū daret De ista mirabili deuotione duote loqtur Aug⁹ in quodā sermone de natali dñi Homo inquit fact⁹ est hoīs factor vt su geret vbera regens sydera: vt esuriret panis: sitiret fons: dormiret lux: ab iti nere via fatigaret: falsis testibus veri tas occultaret: iudex viuorꝝ ⁊ mortu- orꝝ a iudice mortali iudicaret ab iniu stis iusticia dānaret: flagellis dissipli- na cederet: spinis botrus coronet: v- tus infirmaret salus vulneraret: vita moreretur. Quarto fuit nostra redēp tio gratiosa: qa nō fuit facta p amicis bonis et iustis: sed p inimicis peccato rib⁹ et iniustis. Vnde vltimo subinfē tur. Humanū sanguinem dedisti iniu stis. i. Pet. iii. Cristus semel p peccati nostris mortuus est: iustus p iniustis. Sed qd adhuc est gratiosi⁹ nō solum p iniustis dabat: sed quotidie datur in- iustis in sacramēto altaris: qa iniusti sūt qui peccādo tanto benefitio sūt in grati Vñ aug⁹ i quodā f. de die iudi- cii. Cur me grauiori criminū tuorꝫ cruce: q̄ illa in qua quōdā perpēderaꝫ affixisti? grauior enī mihi est crux cri minū tuorꝝ i q̄ inuit⁹ pēdo q̄ in illa i q̄ quōdā mortē tuā occisur⁹: tui miser- tus volēs ascēdi. Hec aug. Quapropt btūs bern. i quodā f. loquēs i psōa do mī deuote aīe dicit sic. O hō vide qd p te patior nō ē dolor sup dolorē meuꝫ q̄ crucior: ad te claō q p te morior: vid penas qb⁹ afficior: vide clauos qb⁹ con fodior. et cū sit dolor tātus exterior: int⁹ tñ ē plāct⁹ grauior cū te tā igratuꝫ expior.

LEC. CXXXVIII.

q Vi cū minuerēt i traductiōe in fātiū occisorꝝ dedisti illis abūdā tē aquā insperate. ostēdēs p siti q̄ tunc fuit queādmodū tuos exaltares ⁊ ad- uersarios eorꝝ necares Enarrato a que beneficio potabilis date miracu- lose hebreis in deserto ⁊ ↄtrario sup plicio aque cōuerse in sāguinē illato egiptiis in egipto Hic assignat tāti be neficii hebreis collati cōgruā rōem. Est autē quedā talis ↄgruētia quare e os nō sustinuit ppt defectū aquarū pi mi in desto. hebrei enī in egipto occi si fuerāt et mirabilit diminuti p sub- mersionē puulorū. De q̄ habet exo- di pmo. Quicqd masculini sexus na tū fuerit in flumē piicite. Igit i recō- pensationē illius dāni per aquas illa- ti congruū fuit φ per aquas remediū cōtra siti pciperēt in deserto vt sic ostē deret iniusticia egiptiorꝝ siti occisorꝝ aqs ↄuersis i sāguinē et innocētia he-

brcorū ꝯsecutoꝝ de sua siti remediū p aquas de petra ꝯfluētes. dicit ergo sic. q cū minuerēt q.s. hebrei. tū minuerētur. i. fierēt pauciores in traductione infātiū occisorū. i. in ꝑpalatione infantiū ad mortē scdꝫ legem statutā q ordinabat ꝙ oēs masculi traducerēt ad mortē. Dedisti illis aquā abūdātē īspe rate. i. cōtra spē ipsoꝝ. scꝫ Moysi et aarō. Vnde dixit moyses pplo nume. xx. Audite rebelles et increduli. Nū de petra hac poterimꝰ vobis eicē aqs Et infra Dixit dn̄s ad moysē et aaron Cur nō credidistis mihi vt scificaretis me corā filiis isrl'. Nō itroducetis hos pplos in terrā q dabo eis Dedisti inqt eis aquā inspate on̄s p sitim q tūc fuit in deserto cōparatā ad sitī q fuit in egipto. queadmodū tuos exaltares eis miraculose potū tribuēdo ꝛ mīstrādo et aduersarios eoꝝ necares siti ītolerabili flagellādo. Circa istā clausulaꝫ. Dedisti eis aquā abūdātē A Notādū ꝙ p aquā in scptura sacra pluria designāt. Sigt interdū sapiāꝫ salutarē interdū astuciā secularē: īterdū penitētiā regularē Sapiāꝫ aūt salutarē: q ē verus dei cultꝰ q consistit in studio ꝛ orōe. i. in studio sacre theologie ꝛ orationibꝰ deuotis qd nob p sacrā scripturā relucꝫ ꝛ signāt propter tria Videlicet ppt eiꝰ supficialē ꝯtinuationē. ppt naturalē hūectatōeꝫ: ꝛ ppt eiꝰ figure r pn̄tatōeꝫ. Prīo aqua sapiāꝫ salutarē significat ppt eiꝰ supficialē ꝯtinuationē. Aqua eī facilit' fm ea q sibi approximāt se ꝯforat. Vn̄ Ambro. in examerō. li. iii. Aq̄ rigorē frigoris ꝯmutat vt ītvaporātia ferueat ītvmbrosa frigescat. sole repcussa exestuet niuibus irrigata glaciali hūore calescat. Isto mō sapia moralis q hoiem docet con

uersari sine qrela in medio nationis praue et puerse salua sēper honestate vite et veritate cōscie nouit se oibꝰ conformare. i. Corin. ix Oibꝰ oia fctus sū vt oēs lucrifacerē. Vn̄ cato. Cōstās ꝛ lenis vt res expostulat esto. Tpibꝰ mores sapiēs sn̄ crimie mutat. Iteꝝ salustiꝰ secūdū Albertū. Cōsulo quisqs cū qui pacis federa qris. Cōsonus esto lupis cū quibꝰ viuere cupis. Nec tn̄ hoc incōstātie deputādū ē sed prudētie vn̄ marcialis de formula vite honestate. c i. Si prudētiā āplecteris idē vbiqꝫ eris et put rerū aut tēporum varietas exigit ita te accomodes tpi. Nec te ī aliqbus mutes. sꝫ magis aptes sicut maꝰ eadē ē et cū palma extendit' ꝛ ī pugnū astringit'. Iste sūt aq̄ syloe q currūt cū silētio Isa. viii. Quia vbi ē multiloqū claōr ꝛ garrulitas ibi ē ꝯit' fatuitas ꝛ turbatio Iere. ii. Quid tibi vis ī via egipti vt bibas aquā turbidā. Ista sapia tradit' ī scptura sacra ꝛ emanauit de petra altissima videlꝫ de xpo. i. Cori. x. Petra aūt erat xps. Et sicut dicit Auicēna. sicut aq̄ descēdens de alto melior ē aliis ceteris pibꝰ ita sapia ꝛ discretio viuē di deriuata a xpo melior ē nob doctīna q̄cūqꝫ alia. Ecci. i Fōs sapie vbū dei ī excels. Scdo īterdū aqua ī scptura sacra significat sapiāꝫ salutarē ppt eius naturalē humectatōeꝫ Dicit Ambro. in examerōn de opere tercie diei Quod aqua ē altrix omniū virgultorum diuersos singulis vsus ministrans. Isto modo doctrina sacre scripture dat singulis alimentū iuxta sue ꝯditōnis necessitatem vt faciāt fructū bonorū operum tempore oportuno. In psalmo. Et erit tāq lignū quod plantatum est secus decursus aquaruꝫ quod fructuꝫ suum dabit in tēpore suo. Dicit Aris.

vii.de aïalibus ca.v.Q đ aqua pluuia
lis valet oib⁹ piscib⁹ et plãtis terre pl⁹
q̃ aqua fluuialis vel fõtis et pl⁹per illã
crescũt arbores.et nihil bñ crescit nisi
bene ĩbibat̃ aqua Moralit̃ aqua plu-
uialis q̃ de celo descẽdit ẽ doctña mo-
ralis sacre scripture Deut̃.xxxii.Con
crescat vt ros eloquiũ meũ.Ista pl⁹ cõ
fert piscib⁹et plãtis.i.hoib⁹in mundo
ꝯuersãtib⁹et crescẽtib⁹ q̃ qcũqꝫ alia do
ctrina quãtũcũqꝫ moralis a philoso-
phis adinuẽta.Et ideo signãter vocat̃
aqua sapiẽ salutaris.Ecci.xv.Et i ps.
In loco pascue ibi me collocauit sup
aquã refectõis educauit me.Aqua ei
scripture sacre non solũ potat bibẽtes
sꝫ eos reficit.Vñ int̃ religiosos in re
fectorio legi solet vt nõ solũ vẽtres ci
bo sꝫ etiã mẽtes reficiãt̃ dei v̓bo.Ista
aqua mutat̃ in vinũ ad preces marie
qa nisi ipa grãꝫ docẽdi impetrare di-
gnet̃:isipidũ appebit qcqd ab hoie ꝑ-
feret̃.In cui⁹ figurã nõ nisi ad marie
istãtiã xp̄s in nuptiis aquã cõmutauit
in vinũ.Ioh.ii. Tertio aqua in scri
ptura significat sapiaꝫ salutarẽ ꝑpter
ei⁹ figuralẽ repñtationẽ.In aqua eñi
clara ⁊ nõ turbata sꝫ qeta species rerũ
obiectarꝝ apparẽt.Vñ Ber.siluester i
Megacosmo suo ꝑdit liquẽtis aq̃ cla-
ra substãtia.cui⁹plana ac lubrica supfi
cies figuras reddit emulas vmbrarꝝ
in cursib⁹lacessita.Vñ aq̃ tenet vicem
speculi ad vsũ pauperũ.Iux̃ illđ Ecci
xxvii.In aq̃ resplẽdet vult⁹ ꝓspiciẽtiũ
Isto mõ scriptura sacra seu etiã v̓buꝫ
dei hoieꝫ sibi oñdit q̃lis ẽ in morib⁹.
Vñ Greg.ii.moral.Scriptura sacra
mẽtis oc̃lis quasi qđdã speculũ oppo-
nit̃ vt iterna nr̃a facies in ipa videat̃.
Ibi etei feda:ibi pulchra nr̃a agnosci
mus:ibi sẽtim⁹ quãtũ ꝓficim⁹:vl̃ q̃ lõ
ge a ꝓfectu distam⁹.Scđo p̃ncipaliter
aq̃ in scriptura significat astutiã secl̃a
rẽ.De q̃ apl̃s.i.ad Cori.iii.Sapia hu-
ius mũdi stulticia ẽ apđ deũ.Scriptũ
est eĩ Cõprehẽdã sapiẽtes i astutia sua
B Hec ei astutia ad modũ aq̃ dat
apparẽtiã quãtitatꝭ:excellẽtiã sublimi
tatis:et insolẽtiã mutabilitatꝭ.Primo
astutia sc̃laris dat apparẽtiã quãtitatꝭ:
qa illđ qđ p aquã videt̃ grãdi⁹apparet
q̃ est in sua ꝑpria quãtitate Vñ Ptolo
me⁹.Qđ in aq̃ ponit̃ videt̃ mai⁹.Et
Sene.de naturalib⁹ q̃stionib⁹ li.i.dicit
Oia p aq̃ iudicãtib⁹ lõge vidẽt̃ eẽ ma
iora.Et cito post.Sydera ãpliora p nu
bẽ aspiciẽti vident̃:qa acies nr̃a in hu
mido labit̃:nec apphẽdere qđ vult fi-
delit̃ p̃t qđ manifestũ fiet si poculum
ĩpleueris aqua⁊ in illđ ꝓieceris anulũ
Nã cũ in ipso fũdo anul⁹ lateat facies
ei⁹in sũma clarior reddit̃ qcqd videt̃.
p hũorẽ lõge ãpli⁹ in illo ẽ.hec seneca
Probat̃ etiã i ꝑspectiua ꝙ aliqua q̃ ab
oc̃is in certa distãtia nõ videt̃ aq̃ sup
ĩfusiõe ĩcipiũt videri.Vñ si denari⁹in
scutella ponat̃ sumat̃qꝫ distãtia a qua
minime videat̃ si aqua in scutellã ĩfũda
tur eodẽ existẽte spacio int̃ scutellã et
oculũ.Denari⁹ q pri⁹añ ĩfusionẽ aq̃ vi
deri nõ potat:appebit Moralit̃ Quã
tũcunqꝫ aliqs fuerit modic⁹ſm mun-
dũ sñ pulchritudie⁊ fortitudie corpis
sñ ditiis.sñ gñe.sñ pntib⁹.si aqua sapi
entie sc̃lar̃ opiat̃ grãdescet ⁊ appebit
magn⁹ Addiscat iura ciuilia et cano-
nica ornet se legib⁹et statutꝭ regiis sta
tim appebit nobilissime quãtitatꝭ faci
et eũ crescẽ i ditiis familia⁊ thesaur̃ ⁊
tñ nõ iõ ẽ maior in rei v̓itate apđ deũ
sꝫ mior.Vñ Gre.v.Moral.Paruul⁹
est q t̃rena diligit.magn⁹ q celestia cõ
cupiscit Vnde q̃uis appareãt magni-

nobiles et iocūdi apd̄ secularit̃ iudicā
tes: sūt tñ in diuo cōspcū, et iudicio cō
scie ꝓpe parui ignobiles ꝛ dolore r̃ple
ti. Iob.xxix. Ecce gigātes gemūt sub
aquis ꝛ q hitāt cū eis. Gigātes hͦ ē illi q
nostro iudicio magni videt̃. Scd̄o aq̄
dat excellētiā subtilitat̃. Aqua enī na
turalit̃ querit terre supeminē et dn̄a
ri. et alit̃ nō qescit aqua naturalit̃. qa
ille ē totꝰ appetitꝰ aq̄ supeminē ꝛ sup-
poni īmediate et dn̄ari terre. Isto mō
moralit̃. Astucia secular̄ ad nullū ali
um finē tēdit nisi advolādū in honori
bꝰ ꝛ ad acqrēdū dominiū t̃renoꝝ. In
cuius figura aq̄ produxit aues. Geñ.i
Producāt aq̄ reptile anime viuēt̃ ꝛ vo
latile sup t̃rā sub firmamēto celi. A-
stucia enī secular̄ duo genera hoīꝫ ꝓ-
ducit reptilia ꝛ volatilia Reptilia sūt a
gricl̄tores et mechanici et manuū op
atores et hꝰmōi quorū tota cōuersatō
est in t̃ra. Volatilia sūt nobiles placi-
tatores falsi mercatores. vsurarii solē
nes ꝛ clerici symoniaci ꝛ praui nobili
um cōsiliarii. Isti acqrūt loca sublimi
a et gradꝰ et dignitates in eccīa. Geñ.
vii. Multiplicate sūt aque ꝛ eleuaue-
rūt archā in sublime a terra. Tertio a
qua dat insolētiā mutabilitat̃. Vnde
omnes insulares et maritimi incōstā
tes sūt ꝛ īsolētes nimis: sicut pꝫ d̄ nau
tis q cōmunit̃ cōuersāt̃ in aqs. tales e
nim regulāt̃ p lunā que ē dn̄a aquaꝝ
Luna enim ē velocissimi motꝰ. hoc ē
plures circūuolutōnes facit circa ter-
rā q̄ qcūqꝫ aliꝰ planeta Et sic moraliter
astucia secularis reddit hoīes mutabi
les ꝛ versipelles ad modū vulpis q nū-
q̄ recto sed tortuoso itinē gradit̃. De
ista astucia dr̄ Iere.xv. Facta ē mihi q̄
si mēdaciū aquaꝝ īfideliū. Baculꝰ q̄tū
cūqꝫ rectꝰ si vna eiꝰ medietas ꝓfūdet̃ in

aqua videbitur tortuosus. Sic isti falsi
placitatores q̄tūcūqꝫ fuerit cā hoīs iu
sta p eoꝝ astutiā ꝛ astutā v̄sutiā faciūt
appere īiustā: et eͦ cāꝫ iniustā faciunt
vid̄ri rectā. Et hi sūt a qbꝰ iurgia lites
et iniqua mendacia oriūt̃. ꝓuer. xvii
Qui dimittit aquā caput est iurgiorū
Qui dimittit aquā. i. q astutia secula
ri sine regula bone cōscie vtit̃ caput ē
.i. ꝑncipalis cā lit̃ it̃ hoīes mūdiales
Tertio ꝑncipalit̃ aqua ī scriptura sac̄
significat pniam regularē. Aqua enī
lauat sordida. flectit rigida: ꝛ coqt cru
da. Isto mō penitētia ꝑmo abluit sor-
des peccatoꝝ q̄tūcūqꝫ fuerit enormia
In cuius figurā dictū est Naaman le-
proso. iiii. Re.v. Vade et laua te sep-
ties in iordane et recipiet sanitatē ca
ro tua: atqꝫ mūdaber̄. Eꝫech.xvi. La-
ui te aqua mūda et mundaui sāguinē
tuū ex te. Sāguinē tuū hͦ est pctm̄ tuūꝫ
qd̄ ex carne ꝛ sāguīe ortū habet. Ecci.
xvii. Quid nequs q̄ ꝙ excogitauit ca
ro et sāguis? Hoc gͦ sacramētū penitē
tie figurat̃ p piscinā ꝓbaticā. De qua
dicit̃ Io.v. ꝙ habuit qnqꝫ porticꝰ in q-
bꝰ iacebat multitudo lāguētiū. Ange
lus aūt dn̄i secūdū tēpꝰ descēdebat et
mouebat̃ aqua. ꝛ q ꝑmꝰ descēdisset pꝰ
motionē aq̄ sanus fiebat a quacūqꝫ de
tinebatur infirmitate. Piscina dicitur
quasi aqua pisces hn̄s p cōtrariū. Pro
baton grece ouis latine. Quia ergo il
la aqua caruit piscibꝰ et oues īmolan-
de ibi lauabāt̃. id̄o piscina probatica
dicebatur. Et sacramētū pnīe signifi-
cat: in qua lauari debet quisqs qui de-
bet deo īmolari. Habet aūt quinqꝫ por
ticus secundū quinqꝫ occasiones ex q-
bꝰ hoīes aquā pnīe ingrediūt̃ videli-
cet verbi dei p̄dicationē. sāctorū p̄cedē
tiū cōsiderationē. gn̄alē eccīe ordiatōꝫ

diuinā inspirationē. et corpee īfirmitatē tribulationē. Quidā ꝛ valde multi īgrediūt piscinā penitētie per porticū verbi dei. Act. ii. His auditis cōpūcti sūt corde et dixerūt ad petrū et reliqs apl'os. Quid faciem⁹ viri fratres? Petr⁹ vo ait ad illos. Pniā agite. Alii ingrediūt piscinā pnie per porticū exēplorū virorū sctōrū. Vñ b. grego. pmo dyalo. Sūt nōnulli quos ad amorē patrie celestis nō mi⁹ exēpla q̄ pdicamēta succēdūt. Alii per porticū ecclastice ꝯstitutōis q̄ pcipit cuilibꝫ xpiano semel ī āno ꝯfiteri ꝛ ꝯicare. Alii p diuinā inspiratōeꝫ ꝛ occultā. sicut. Nicolaus Benedict⁹ Domic⁹ et Frācisc⁹. Alii p infirmitatē corporee flagellationeꝫ. Et iste ē portic⁹ coīssim⁹ ī q̄ iacet multitudo maxima lāguētiū: quia vix volūt extra quadragesimā cōfiteri nisi p infirmitatis articulū necessitēt. Secūdo aqua designat pniāꝫ: qa flectit rigida. Ita pnia corda supba indomita et insolētia flectit ad obediētiā. Vñ sicut corall⁹ q̄diu ē ī aqua crescit ꝛ augetur ad modū plāte: q̄cito exhibit rigescit ī lapidē. Iux illud Ouidii. Metha. xv. Sic ꝛ corallū quo pmū contigit auras. Tpe durescit mollis fuit herba subvndis. Ita multi dū sūt inter sctōs viros penitētia datos crescūt et molles et tc tabiles fiūt. q ex penitētiā positi ī ueirēt rigidi et rebelles. Ecci. xxiiii. Dixi rigabo ortū plātationū iebriabo ptus mei fructus Tertio aq̄ designat pniāꝫ quia coqt cruda. Cū adiutorio enim ignis qd crudū ē et digestioni cōtrariū fit per decoctionē in aqua cōueniens corporis nutrimētū. Isto mō qdā incorporari nō pñt corpori xpi mistico propt suā cruditatē et insipiditatē donec in aquis pnie decocti fuerint

iux illud ezech. xxiiii. Cōsūmet carnes ꝛ coquentur vniuersa compositio et ossa tabescent. Consumentur carnes id est carnales affectiones ꝛ coquē turvniuersa cōpsitio id est ornatus superflu⁹ ad modestiā reducet. et ossa tabescēt id est rigide et rebelles voluntates ad humanitatē et obediētiā ducēt.

LEC. CXXXIX.

d Vm enim tētati sūt et qdā cūꝫ mīa disciplinā accipiētes et sciret quē admodū cū iā iudicati impii tormenta paterēt. Hos quidē tāq̄ pat monēs pbasti. Illos aūt tāq̄ rex dur⁹ interrogās cōdēnasti. Absentes ei ꝛ psētes similiter torquebātur. duplex eni illos acceperat tediuꝫ. et gemit⁹ cū mēoria preteritorū. Quia dictū ē ꝙ tā hebrei q̄ egiptii a deo flagellati fuerūt. In hac pte intēdit ostēdere qualit isti populi diuersimōe fuerūt afflicti. nā hebrei ad correctōeꝫ egiptii ad dānationē. et circa h' tria facit Pmo ponit afflictionis diuersitatē Scdo replicat egiptiorū puersitatē. ibi. Pro cogitationibus Circa pmū duo facit. Pmo ondit ꝙ tribulatio imissa hebreis cessit ad morū iformatōnē. Scdo ꝙ tribulatio īflicta egiptiis fuit eis ad pene etnē ichoatōnē Et istd facit loqndo altnati ꝛ vicissiꝫ nūc de egiptiis: nūc de hebreis Circa primū ostēdit ꝙ afflictio immissa hebreis in illa siti in deserto fuit eorū probatio. castigatio ꝛ iformatio. Probantur ad eorū humiliationē. castigabant ad morū suorū correctōeꝫ. ꝛ iformabāt ad ꝯgnoscēdū dināvltōeꝫ Quātū ad eorū pbationem dicit. Cū enim tētati sunt id est probati ad bonum eorum. Geñ. xxii. Tēptauit de⁹ abrahā et dixit ad illū ꝛc̄. Et qdē cū mīa disciplinā acceperūt vel accipiētes quia ca

ſtigabātur miſericordiť ad ſuā correctionem et p illā caſtigationē ꝯgnouerūt expimētaliť quodāmō diuinā vltionē in dānatione malorū.et ideo ſubdit.ſcierūt queadmodū cū ira iudicati impii. ideſt egiptii tormēta paterēť. id eſt per illā ſitim quā filii iſrael ſuſtinuerūt in deſerto quaſi quodāexpimento ſcierūt qualiť fuerunt egiptii afflicti tempore quo tota aqua egipti in ſanguinē fuit conuerſa. De quo in ps. Conuertit aquas eorum in ſanguinem et imbres corū ne biberēt.et fuit ergo illa ſitis illata hebreis in deſerto ad eorum probationē vt per ipſius patientiam mererentur et ad eorum caſtigationem miſericorditer illatavt dilectionem dei ad ſe experirentur ⁊ ad eoꝝ informationēvt penā quā egiptii ſuſtinuerāt per manum dei in ſemetipſis intuerēť per ſitim cōſimilē. In hoc tamen fuit diuerſitas : qa hos qdē.i.hebreos tāq̄ pr̄ monēs probaſti Illos autem tanq̄ rex durus interrogās condemnaſti. Pater enim licet p mittat filium aliqualiter indigere ad ipſius caſtigationem. Iuuat tamen eum circa extremā neceſſitatem.Exēplum de patre et filio prodigo. Luce xv. Cum adhuc longe eſſet vidit illū pater ſuus et miſericordia motus eſt Sed rex condemnans aliquem iudiciaIiter ad penam mortis illam penam executioni demandat ſine diſpenſatione quacunq̄. Quia ergo deus filios iſrael ſitire permiſit: ſed cito eis de remedio miraculoſe prouidit.ideo dicitur. Hos quidem tanquam pater monens probaſti.Et quia egiptios ſiti puniuit nec contra illam aliquam diſpēſationē exhibuit ideo diciť merito.Illos autem tanquam rex durus interrogās condemnaſti.Et ideo non dicit abſolute tanq̄ rex ſed tāq̄ rex durus: quia rex bonus ſe habet ad ſubditos ſicut paſtor ad oues et pr̄ ad filios.ſm Ariſ.viii.ethi. Condemnati ergo fuerunt egiptii non probati nec caſtigati Et q̄ grauiter afflicti fuerunt oſtendit ex circunſtantia loci et temporis. Nō enim aliqui affligebantur iſta ſiti puta abſentes a locis aquarum ideſt fontium: imo tanta ſiti affligebantur qui fuerunt preſentes in locisvbi ſolent aque abundare. ſicut abſētes a locis illis: quia omnes aque ille conuerſe fuerunt in ſanguinem ita vt eſſent impotabiles omnino: Et hoc eſt qd̄ ſubdit. Abſētes ⁊ pn̄tes ſimiliť torquebātur. Et etiam vt qui ſimiles erāt in culpa fierent ſimiles in pena. Quantum aūt ad circūſtantiā loci et temporꝭ pūiebanť grauiť : qa gemuer̄t ex dolore pene pſentꝭ: ⁊timuerunt de futuro ex mēoria pteritorum.Et ideo dicit.Duplex enim illos acceperat tedium. Et prouer.i.Gemitus cū memoria pteritorū Circa illā clauſulā.Hos qdē tā q̄ pr̄ monēs pbaſti. a Nota ꝙ triplicē hē9 prēꝫ.ſupnaturalē p creationē corpalē per ppagatiōeꝫ⁊ ſpūalē per curā ⁊ ꝯſuationem.De pmo dr̄.deutro. xxxii Nūqd n̄ ipē ē pr̄ tu9q poſ.fecit⁊ creauit te9math.xxiii Patrē nolitevocare ſuper terrā. Vnus eſt eniꝫ patervester qui in celis eſt. Iſte pater eſt pater ſanctitatis. pater poteſtatis. et pater pietatis. Pater ſanctitatis. Io xvii. Pater ſancte clarifica filium tuum.vt fi ⁊c̄. Iterū in eodem. Pater ſācte ſerua eos in nomine tuo quos dediſti mihi. Et īfra. Pater ſāctifica eos

in vitate. Pater ptãtis. Math.xxvii. Et mar.xiiii. Pater oĩa possibilia sũt tibi. Pater pietatis.ii.Corin.p̃. Bñdictus de⁹ ⁊ pater dñi nr̃i iesu xp̃i. Pat̃ miarũ et de⁹ toti⁹ cõsol̃. Quia est pat̃ scĩtatis debem⁹ eũ dep̃cari per deuotionem: qa pater potestatis debem⁹ eũ venerari per subiectionẽ qa est pater pietatis debem⁹ eũ imitari per assimilationẽ Primo qa est pater scĩtatis: debem⁹ eũ dep̃cari per deuotionẽ Mat. vi. Pat̃ nr̃ q es in celis sã.no.tuũ. que est oratio dñica in q̃ oĩa nobis necessaria paucissimis petitõib⁹ icludũt̃: que oẽs alias orões antecellit auctoritate: vtilitate. et cõpẽdiositate. Quã si fideliter feruẽter et hũiliter dixerim⁹ impetrabim⁹. qcqd nr̃e saluti poterit expedire. Ioh.xvi. Amẽ dico vobis. Si qd petieritis patrẽ in noĩe meo dabit vobis. Et est notãdũ ꝙ ml̃to vtili⁹ ẽ illã orationẽ dicere generalẽ q̃ pticularia vota nr̃a deo exp̃mere. qbus plerumq ea desideram⁹ que nocerẽt obtenta. Vñ valeri⁹ li.vii.ca.ii. Socrates hũane sapiẽ q̃si quoddã terrestre oraculũ nihil vltra petẽdũ a diis imortalibus arbitrabat̃ q̃ vt bona tribuerent. qa hi demũ scirẽt qd vnicuiq esset vtile. Nos aũt plerũq idvotis expetim⁹ qd ñ ipetrasse meli⁹ for3. Etei dẽsissis tenebr̃ iuoluta mortaliũ mẽs iq̃ late patentẽ errorẽ cecas petitões tuas sp̃gis? Diuitias appetis. q̃ ml̃tis exicio fuerunt honores concupiscis qui cu3 plures pessundederunt regna ipsa tecum voluis quoꝝ exit⁹ sepe nũero miserabiles cernũtur. splẽdidis cõiugiis iniicis man⁹ atq hec vt aliqñ illustrarũt ita nõnũq̃ domos euertũt fũditus Desine ergo stulte futuris malorũ tuorũ causis q̃si felicissimis reb⁹ inhiare teq totũ celestiũ arbitrio cõmitte: qa qui tribuere bona ex facili solẽt etia3 eligere aptissime possũt Lu.xi. Si vos cũ sitis mali nostis bona data dare filiis vr̃is quãtomagis pater vester celestis dabit sp̃m bonũ petẽti se? Scd̃o qa pater iste est pater potestatis debem⁹ eũ venerari per subiectionẽ Iuxta illd̃ Malach.p̃. Fili⁹ honorat patrẽ et seruus dñm suũ. Si igit̃ pater ego sũ vbi est honor me⁹? Et eccl.iii. Magna potentia dei soli⁹ et ab hũilib⁹ honorat̃. Tertio qa est pater pietatis debemus eũ imitari per assimilationẽ Luce.vi Estote miŝicordes sicut ⁊ pater vester miŝicors est. Laudabile ⁊ honorabile est in filio bonam patris proprietatem effigiare. Proprietas autem dei misereri est. Vñ cãtat eccl̃ia. De⁹ cui ꝓpriũ est misereri ⁊c̃. ⁊ ideo. btĩ misericordes qm̃ mia3 cõsequẽtur Mat.v.

Scd̃o habem⁹ patrẽ naturalẽ p ꝓpagationẽ. et istũ debem⁹ invite necessariis supportare. In xp̃o cõtrariis repudiare. eternis mẽoriis cogitare Isti in q̃ patri debem⁹ invite necessariis si indigeat mistrar̃. Vñ Criso. exponẽs illud Ioh.xix. Mulier ecce fili⁹ tu⁹ dicit sic. Docet nos xp̃s vsq ad vltimã respirationẽ parẽtũ diligẽtiã hr̃e. qa enim aliis ml̃ierib⁹ astãtib⁹ nihil dixit. Docet plus aliqd ipendere parẽtib⁹ Sicut eni xp̃ianus aduersãtes genitores ad spũalia nosse nõ debet. Ita q nihil impediũt debet eis prebere et honorari haberi ante alios qa genuerũt ⁊ quia aluerũt. Vnde Ambrosi⁹ super illud Math.xix. Honora patrẽ. Prim⁹ inquit grad⁹ pietatis est iste vt quos auctores tibi voluit esse de⁹ honores obsequiis abstineas contumeliis. qa nec vultu ledẽda est pietas parẽtũ. Vnde

Aris.ix.Ethi.docet q̄ parētib⁹ debebemus sufficere in nutrimēto ⁊ debemus eis honorē queadmodū diis ppt̄ maxima bn̄ficia generādi ⁊ nutriēdi Et.viii.ethi.dicit q̄ in honorib⁹ quos debem⁹ diis et parētib⁹ nō est possibile reddere ſm dignitatē bn̄ficiorꝝ ab eis receptorꝝ. ⁊ ideo apd ātiquos tam honor exhibēd⁹ deo q̄ etiā honor exhibēdus parētib⁹ pietas dicebatꝰ. Vn̄ Tuli⁹ in sua rethorica. Pietas est per quā sanguini mētis patreq̄ beniuolū officiū et diligēs tribuitꝰ cult⁹. Huius pietatis exemplū p̄buit nobis natura in Ciconia de qua Solin⁹ dicit in de mirabilib⁹ mūdi. eximia ciconie inest pietas. Nā quātū tēporis īpenderūt fetibus educādis tm̄ ⁊ ipse inuicē a pullis alūtur. Vtinā quilibet saltē septē annos vellet circa parētū curā expēdere sicut illi eū septē ānis ab aqua ⁊ igne custodire tenentꝰ Ecci.iii.Fili suscipe senectā p̄ris et nō cōtristes eū ī vita illius. et si defecerit sensu veniā da ⁊ ne spnas illū in tua v̓tute. Hāc naturā ciconie plani⁹ narrat Ambro. ī examerōn de ope q̄nte diei.c.xxxv Hec auis depositi patris art⁹. per longeuū senectutis tēpus plumarꝝ tegmēto alarꝝq̄ remigio nudatos circūstātesq̄ sobolès pennis p̄priis fouet. Et qd dicam? Collato cibo pascit. quando etiā reparat nature dispendia vt hinc atq̄ inde subleuātes senē fultro alarū suarꝝ ad volandū exerceāt et in pristinos vsus dissueta iā reducāt pii patris membra. ⁊ ideo Roma. vſu pia auis vocatur. Hec ambro. Hec auis fuit dee cōcordie cōsecrata sicut dicit iuuenalis li.p. In signum q̄ nisi a filiis debitus honor patribus impēdatur nulla in republica concordia esse potest. et ideo inter diuina precepta loco quarto poniꝰ. Honora patrē et matrē vt sis lōgeuus super terrā. Exodi.xx. et in lege mo ysi cautum fuit qui maledixerit patri ac matri morte moriaꝰ Exodi.xxi. Secundo patrē istū debem⁹ in christo cōtrariis repudiare. ita q̄ si i his que ad vite p̄fectionē ⁊ xp̄i ptinēt imitationē p̄r voluerit filiū īpedire sic̄ de īgrediendo religionē devouēdo cōtinētiam huiusmōi que ad cōsiliū p̄fectōis ptinet seu ptinere noscūꝰ. fili⁹ nō solum nō debet eū expectare. sed sua v̓ba repudiare Iux̄ doctnā saluatoris Mat. x. Veni eni separare hoiem aduers⁹ patrē suū. et filiā aduersus matrē suam. et in eodē. Qui amat patrē ⁊ matrē pl⁹ q̄ me n̄ ē me dig⁹. Sup hoc v̓bo Ihero. Si necessitas venerit vt amor parentū siue filiorꝝ amori dei cōparetur et nō possit vtrūq̄ seruare odiū in suos et pietas in deū est ſuāda. Potissima tamē cautela diaboli est homines ab amore religionis retrahere p amorē parentū In cui⁹ figurā sicut dicit Ihero. ⁊ Criso. cū dn̄s eēt occupat⁹ in officio p̄dicādi suggessit ei qdam. Math.xii. Ecce mater tua et fratres tui foris stant q̄rētes loqui tibi īsidias xp̄o tendēs vt sp̄uali operi carnē ⁊ sāguinē anteferret. Sup quē locū exp̄sus loquēs Criso. dicit sic Dū xp̄s p̄suaderet pp̄lo q̄ esset filius dei: diabol⁹ p curauit aduētū matris vt turbe videntes parentes carnales diuinitatis eius obscuraret naturam. Et ideo qui vult fugere a mundo non debet hoc parētibus nec amicis carnalibus indicare. Figuram huius habemus Gen̄.xxxi q̄ Iacob dum vellet fugere in patriaꝫ suā auūculū suū et soceruꝫ noluit premunire. Et Iudicū.xiiii. Sampsō leo-

nem concidit in frusta ⁊ postea de ore leonis mel comedit. et neutrũ patri vl' matri voluit indicare. Et ideo de ista materia Hiero. in q̃dã ep̃la ita scribit licet in collo puul⁹ depẽdeat nepos lȝ sp̃so crine et scissis vestib⁹ vbera q̃bus te nutrierat mater ondat licet in limine iaceat pater: per calcatũ p̄ge patrẽ per calcatã p̄ge matrẽ siccis oculis ad vexillũ crucis euola: solũ pietatis genus est in hac re te eẽ crudelẽ. Tercio patrẽ istũ debem⁹ eternis mẽoriis cogitare ne sim⁹ q̃diu habem⁹ esse ingrati illi per quẽ deus dedit nobis eẽ Ecci.xxiii. Memẽto patris tui ⁊ matris tue. Sed de filiis ingratis cõiter modo videm⁹ ꝙ quãtũcũq; cari fuerĩt patri vel matri quãtũcũq; eis diuitias copiosas relinquãt post tres dies a sepultura pacto obliuioni p̄petue recõmendãt falsũ quẽdã dolorẽ in habitu nigro et vultu luctuoso p̄tendũt ⁊ cordis leticiã quadã cooperiũt tristicia simulata. Talis fuit Gellya de qua narrat Marcialis cocus p̄mo libro epigramatũ Amissũ nõ flet cũ sola est gellia p̄reȝ Si q̃s adest iusse p̄siliũt lacrĩe Nõ lugeat q̃sq̃s laudari gellia q̃rit Ille dolet v͛e q̃ sine teste dolet. Vult dicẽ ꝙ ista Gellia q̃n erat sola ĩ nullo doluit mortẽ patris: et q̃ cito p̄pẽdit ꝙ aliq̃s eã videret statim volũtarias lacrimas fudit. Et sic dicit poeta de gellia Nullus dolet v͛aciter q̃ vult de suo dolore laudari Sed ille dolet vere q̃ sine teste dolet. Tertio ꝙ habem⁹ patrẽ sp̃ualem per curã ⁊ cõseruationẽ cui debemus obediẽtiã beniuolẽtiã ⁊ honorẽ ⁊ merito. Ip̄e ei ꝓ nobis tenet͛ reddere rõeȝ: tenet͛ nos istruere p̄ iformatõeȝ tenet͛ nos fouere p̄ ꝯpassiõnẽ. De tali

bus patrib⁹ põt exponi illd̃ Gen̄.xlvii Pastores ouiũ sum⁹ ⁊ nos ⁊ patres nostri. Iste p̄r debet eẽ sic Helias ad quẽ helise⁹ dixit. iiii. Reg.ii. Pater mi p̄r mi: curr⁹ isr̄l ⁊ auriga eiusvt sit curr⁹ supportãs suauit͛ debilitates ĩfirmorũ et auriga pũgẽs viriliť neglĩgẽtias accidiosoꝝ. Iste debet eẽ archa dñi in qua fuerũt v͛ga tabule ⁊ mãna. Ita in p̄lato debet eẽ v͛ga correctiõis seu castigationis: tabule ĩformatiõis: ⁊ mãna cõsolatõis. Vñ Aug. Corripiat inquietos et cõsolet͛ pusillanimes: pius pater sit ad oẽs Iste debet h̄re nõ solũ faciẽ leonis p̄ austeritatẽ: sed faciẽ hominis p̄ mãsuetudinẽ ⁊ pietatẽ. Sit columna nõ solũ ignis actiuitatẽ exustionis sed etiã colũna nubis p̄ suauitateȝ ꝓtectõis. Vñ ber. sup cãti Discite vos p̄lati subditoꝝ matres vos eẽ debere nõ dños studete magis amari q̃ metui. Et si ĩt͛dũ seueritate op⁹ est pat͛na sit nõ tyrãnica Matres fouẽdo patres corripiẽdo vos exhibeatis: suspẽdite v͛bera ꝓducite v̄ba: pectora lacte piguescãt ñ tipo t͛gescãt. L.E.CXL.

c Vm ei audirẽt p̄ sua tormenta bene secũ agi ꝯmẽorati sũt dñȝ admirãtes in finẽ exit⁹ Quẽ ei in expositione praua p̄iectũ deriserũt in finẽ euẽt⁹ mirati sũt nõ similit͛ iustis faciens. Postq̃ ostẽsũ est qualit͛ pena cõsimili ad diuersũ tamẽ finẽ afflicti fuerunt siti egiptii ⁊ hebrei. Illi ĩ egipto isti in deserto: in hac p̄te declarat͛ q̃s inde ꝑfect⁹ iusticie ꝓuenerit apd̃ egiptios. Et est duplex Primo iustũ fuit ꝙ qui se deuȝ ignorare dicebãt ad dei noticiã et confessiõnẽ inducerentur p̄ coactionẽ Secundo iustum fuit ꝙ qui dei ꝓphetã cõtempserant et morti ex

posuerāt. postea venerarētur per ad-
miratione͂ Et istū duplice͂ ꝑfectū ex di
uina flagellatōe secutū explicat Salo
mon in hodierna lectiōe. Scđa ps ibi.
Que͂ ei in expositōe. Primo igit᷑ istđ
bonū de egiptiorꝶ flagellatiōe seqbat᷑
ꝙ illi q ꝓteruez maliciose dei noticiā
se hr̄e negauerāt. Exo. v. Quis ē dn̄s
vt audiā vocē ei⁹ z dimittā isrl̄ Nescio
dn̄m z isrl̄ nō dimittā. Qđ illi inq̄ ad
dei recognitione͂ z ꝯfessione͂ p tormēta
cogerētur Et sic factū est. Nā qn̄ sen-
serūt se torqri diuinit⁹. nūc p mutati-
one͂ aquarꝶ in sanguine͂: nūc p ranas
immissas. nūc p alias octo plagas. re-
ducti fuerūt ad recognoscēdā diuinā
v̄tute͂. Vñ viso tertio signo de cinifi-
bus dixerūt malefici Pharaonis. di-
gitus dei est hic Exo. viii. z. ix. Dixit
et pharao post plagā grādinis. Pecca
ui etiā et nūc dn̄s iust⁹: ego z ppl̄s me
us ip̄ii. et Exo. xiiii. Fugiam⁹ israele͂
dn̄s eni͂ pugnat ꝓ eis ꝯtra nos. Hoc di
xerūt qn̄ fuerūt in mari rubro z dn̄s
exercitū eorꝶ pcussit ymbre fulmine
et tonitruo imediate anteq̄ mare re-
diit sup eos. et hoc est qđ lr̄a vult dice͂
Cū eni͂ audirēt supple egiptii. per sua
tormēta bene secū agi. i. iuste agi cuꝫ
eis cōmeorati sūt dn̄m id est recogno
scentes se diuina v̄tute correptos dn̄ꝫ
esse deū cōfessi sūt admirātes in fine͂
exitus id est de fine exit⁹ isrl̄ de egip-
to. In p̄s. Fecit magnalia in egipto et
mirabilia in terra cham. terribilia in
mari rubro Scđo per tormēta z flagel
la dei reducti fuerūt egiptii ad vene-
rādū moysen dei ꝓphetā. que͂ p̄us par
uulū submersisse volebāt. Exo. p̄mo.
Et quātū ad l'ram lr̄a dicit sic. Que͂ eniꝫ
in expositiōe p̄ua qn̄ videlꝫ de p̄cepto
malicioso regis egipti puuli expone
bant᷑ ad morte͂ z pıcieb̄at᷑ in flume͂ ꝓ-
iectū Moyse͂ derisert. i. ꝯtēptibilit᷑ ab
iecerūt. In fine͂ euet⁹ mirati sūt. qn̄viꝫ
in tot plagis z portētis pcussit egiptū z
eduxit ppl̄ꝫ suū de egipto z vltra ma-
re rubrū submerso egiptiorꝶ exercitu
in eode͂: nō similit᷑ iustis faciēs Ista lit
tera debet referri ad textū lectōis p̄ce
dētis vbi dicit. Illos tāq̄ dur⁹ rex intro
gās ꝯdēnasti nō simĺiter iustis faciēs: ali
ter nō apperet ꝯgruitas in sermōe. et
est sensus ꝙ alit᷑ puniuit iustos hebre
os: alit᷑ iniustos egiptios: qa illos ad cor
rectione͂ hos ad dānatione͂ seu ꝯdēna-
tione͂ vt in lectione p̄cedēte dictū fuit.

LECTIO. CXLI.

p Ro cogitatōib⁹ insēsatis iniqta-
tes illorꝶ. Qđ qdā errātes cole-
bāt mutos serpētes z bestias supuacu-
as: imisisti ill' mltitudine͂ mutorꝶ aīa-
liū i vindictā vt sciret. qa p q̄ peccat qs: p
hec z torq̄t᷑. Postq̄ salo. deū gl'ificā-
do z magnificādo recitauit mirabile͂
afflictiōeꝫ quā egiptiis itulit eos mlti
pliciter flagellando. In hac pte agit de
eorꝶ culpa oñdēdo ꝙ iuste puniti sūt
sm exigētiā culparꝶ suarꝶ. Et circa l'ram
duo fiūt. Prīo ꝯiugit᷑ culpe pēa. Scđo
oñdit᷑ ꝓportio debita int᷑ ea ibi Vt sci
rent. Circa p̄mū duo facit: qa p̄mo
ponit l'btate͂ peccādi i gn̄ali Scđo exp̄
mit fatuitate͂ peccādi magis i speciali
A Scđa ps ibi Qđ qdā errātes Circa
p̄mū dicit sic. Pro cogitatōib⁹ āt isēsat
iiqtates illorꝶ q. d. Nl'la rōe ꝓbabili vl'
tēptatōe carnali peccauert pctō ydola
trie. sed oīno euanuert in cogitatōib⁹
et obscuratū est cor insipiēs eorꝶ. Ro.
p̄mo. Sꝫ q̄lit᷑ in speciali cōsequet᷑ enar
rat sic. Qđ qdā errantes colebāt mu-

tos serpētes. ꝙ. id est qa. qdā errauert vt egiptii et chananei q ad suā dānati onē ydolatriā inueuerūt: errātes erro re morū iexcusabili. Prouer. xiiii. er rant q operāť malum colebāt mutos serpētes. i. esculapiū sub specie serpen tis ⁊ bestias supuacuas. i. pictas vľ scul ptas: vel supuacuas. i. inutiles advsuȝ humanū sicut serpētes et vᵘ mes vel be stias supuacuas. i. fictas imagies besti arū. Colebāt iouē sub specie arieť. et mercuriū sub spē canis. Vel sicut di cit mgř in historiis. Depīgebať iupiť capite arietino. mercuriꝰ capite canis et cetere partes vel fuerūt hūane effi gies vel aliarꝝ bestiarū. Itē Isido. viii. ethio. c. vl. dicit ꝙ mercuriꝰ pingebať cū capite canino et canis ē aīal sagacis simū. et mercuriꝰ ē deꝰ eloquētie. Ha buit etiā in capite et pedibꝰ alas ad de signādū velocitatē qua deferť vox p a era. Et qa sic coluerūt ydola bestiarū merito etiā per bestias puniti fuerūt Vn̄ subdit. Immisisti illis multitudi nē aīaliū mutorū invidictā. Vnde ra banꝰ. Dignū fuit vt qui creaturā ꝑ cre atore venerabāť penā sustinerēt a cre atura. Vnde opem querebāt. Vnde merito subiferť qa p q̄ peccat qs p hec ⁊ torqueť. Exēpla aūt istā ꝑpōeȝ verifi cātia habēꝰ i scptura saċ multa valde. Goliath gladio q̄ voluit occidisse da uid occisus ē. i. Re. xvii. Aman suspē sus est patibulo qd parauerat mardo cheo. hester vii. Diues eplo ligua cr u ciatꝰ ē i qua priꝰ fuerat voluptuose de lectatꝰ. Lu. xvi. Eze. xxxv. Cū sangui nē oderis sāguis te ꝑsequeť. mat. xxvi. Oīs q accepit gladiū gladio peribit. Apoc. xii. Qui in captitatē duxerit i captitatē ibit: et q gladio occiderit oȝ eū gladio occidi. Isa. xxxiii. Ve q pre daris nōne pdaberis? puer. xi. Qui ieb at ipe quoqȝ inebriabitur. Abacuck. ii. Quia tu spoliasti gētes multas spo liabūt te oēs q reliq fuerit de pp̄lis is rael. Samuel cōcidit agag i frusta di cēs. Sicut fecit absqȝ liberis mulieres gladiꝰ tuus sic absqȝ liberis iť mulieres erit mať tua. i. Re. xv. Sacerdotes fal si lapidati sūt iuste qui iiuste voluerūt lapidare susānā. Dan̄. xiii. Herodes i filiis suis punitꝰ est. q filios aliorū ino cēť trucidauerat. vn̄ sicut multos fili os orbauit. sic et ipe filiis miserabili ter orbatꝰ est Sicut dicit mgř in histo riis sup euāgelia. Narrat etiā Ouidiꝰ. li. i. de arte amādi. duo ad ꝑpositū exē pla. Primū ē tale. Cōtigit semel i egi pto tāta siccitas. ꝙ p nouē annos non fuerūt ibi imbres Fuit aūt busiris no mine qdā potēs et magnꝰ tyrānꝰ in il la ťra. accessit gᵒ ad istū busiri vľ busiri dē qdā noīe trasiꝰ ⁊ dixit sibi ꝙ si effū dēt sāguinē alicꝰ hospitꝭ ad euvenietis ⁊ sacrificaret eū ioui ꝙ stati hēr ȝ iouē placatū ⁊ pluuiā i abūdātia sicvtiqȝ ex pediret ꝑ ťra. cui statiȝ busiris rn̄dit. tu es hospes ⁊ tu fies iouis hostia pmꝰ in egipto. tu dabis hospes aquā ⁊ eū ioui sacrificauit. Scdȝ exēplū ē tale. Phala ris qdā tirānꝰ fuit rex sicilie qui noua tormta excogitauit qbꝰ hoīes trucida rer. ad istū accessit qdā noīe parillus. Dn̄e iqt ego facio tibi vnū bouē cōca uū de ere. ⁊ q̄n volueris aliquē inficere tūc pones illū i illo boue p fenestram quā faciā i lateť bouis ⁊ tċ appones ig nē ⁊ ipo claāte p doloř magᵒ fiet mu gitus mirabilis per instrumentū ere um. Tirannꝰ sibi regratiabatur perfe cto igitur instrumento parillꝰ accessit ad phalaridē tirānū p̄sentās eidē bo ueȝ ereū ꝯcauū quē fecerat. q̄ viso pha

laris primū oīm iussit illū buios arti ficē in bouē mitti ꝛ trucidari pēa quā ipemet p aliis excogitauit De istis du obus scribit Ouidi⁹ sic. Iust⁹ vterq; fu it. nec eī lex eqor vlla ē q̄ necis artifi- cem arte pire sua Igiꝰ p q̄ qs peccat p hecꝛ torquetꝰ. Isti snie ꝯcordat āselm⁹ de ꝯceptu vginali. c. iiii. vbi inqt V trꝫ mēbris ꝛ sensib⁹ corpis sit iputādū pec catū. Et rn̄dꝫ ꝙ nō ſꝫ volūtati: qa si de actiōib⁹ iuolūtariis q̄ iiuste fiūt argu- antur mēbra. et sēsus qb⁹ fiūt pctā rn̄- dere possūt De⁹ nosꝛ ptātē q̄ in nobis est subiecit volūtati vt ad iperiū ei⁹ nō possum⁹ nō mouere nos et facere qd vult. imo ipa mouet nos velut instru- mēta suaꝛ facit opa q̄ videmur facere Quicqd g̃ faciūt iputādū est volūtati vt dicit Anselm⁹. Sꝫ tūc pt aliqs mira ri q̄re sensus ꝛ mēbra puniunꝰ p cul- pa volūtatis. ex q̄ obediendo volūtati fuāt legē eis a deo inditā nec peccāt p ꝯsequēs rn̄dit Anselm⁹ ꝙ nō est sic. qa sicut cū sola volūtas peccat: sic sola vo lūtas puniꝰ. Sic cū peccat p sēsus ꝛ mē bra etiā sēsus ꝛ mēbra puniꝰ. Sicut in quit mēbris ꝛ sēsib⁹ opaꝰ: ita ipa in illꝰ torqueꝰ aut delectabiꝰ. Nihil eī eum penale nisi qd est ꝯtrariū volūtati.

b Circa illā clausulā. Colebant mu- tos serpētes: est notādū ſm Aug. xii. de ciui. dei ꝙ sicut in pctō pmi homis tres creature fuerūt: vir: mlier: ꝛ ser- pens. ita in pctō actuali ista tria ꝯcur- rūt: sēsualitas. rō iferior: ꝛ rō supior. ita ꝙ scdꝫ eū sēsualitas q̄ suggerit te- net locū serpētis. Istū g̃ serpētē multi colūt: qa ea q̄ sensualitas suggerit q̄si oēs hoies ꝑsequūꝰ ꝛ ea q̄ carnis sūt sa piūt. De qb⁹ dicit Aplus ad Philꝰ. iii. Multi eī ābulāt de qb⁹ sepe dicebā vo bis. Nūc autē flēs dico iimicos crucis xp̄i: quoꝝ finis interit⁹: quoꝝ de⁹ vē- ter est. Isti g̃ moraliꝰ colūt serpētē id est vētrē. et habet de⁹ iste diligēs mi- steriū ꝛ honorē assiduū sicut vero deo fieri cōsueuit. Hebet enī tēplū isolen tie: altare affluētie et sabbatū sōnolē- tie. sacrificia supfluitatis oblatōes ini qtatis: et icēsū voluptatis: sacerdotes laboriosos. cātores luxuriosos ꝛ lecto res mēdosos. Primo g̃ tēplū isti⁹ dei nephādi et turpissimi est taberna in q̄ cultores vētris iueniūtur assidui a ma ne vsq; ad meridiē cōmessatōib⁹ et po tationib⁹ et impuditiis occupati. De q̄ tēplo vificaꝰ illd. ii. Macha. vi. Tem- plū luxuria et cōmessatiōib⁹ erat ple- nū et scortātiū cū meretricib⁹. Nō āt solū a mane vsq; ad meridiē ſꝫ vsq; ad mediā noctē isti deo seruiꝰ et vificaꝰ illd Apoc. vii. Seruierūt ei die ac no- cte in tēplo ei⁹. Et qs fruct⁹ pueniteis inde? Certe directissime ꝯtrariū illi⁹ qd intēdūt. Nā p cibū: potū ꝛ ludū plō gare reputāt vitā ꝛ cū manib⁹ ppriis se metipos occidūt. Plꝰes eī ppꝰ crapulā gulā ꝛ ebrietateꝫ peūt q̄ cū gladio fāe vel peste. Vn̄ ſp pmū qd medic⁹ ppo- nit ifirmo de stomacho est. Scit enīꝫ ꝙ cōiꝰ pl⁹ ex nimia repletiōe q̄ ex ma ceratōe ifirmitates gignūꝰ. Sic ergo gulosi in tēplo isolētie qd est taberna semetipos inficiūt dū deū suū colūt. In cui⁹ figura Sēnacherib dū adora- ret in tēplo deū suū a ppriis filiis est occisus. Opa eī hois filii sui dicūꝰ Iu xta illd Eccl. xi. In filiis suis agnosci tur vir. Scdo habet de⁹ iste altare ef- fluētie quod est mēsa sua. De qua ex- poni potest illd ps. Fiat mēsura eorū corā ipis in laqueū. Est eī de diabolo sicut de aucupe Auceps ei vbi maiorē copiā cibi ſpgit ibi laqueū suū abscō-

ditvt dū auis auidi⁹ comedit certi⁹ capiat̃ vel per pedeȝ vel per collum vel totū corp⁹ reti inuoluat̃. Eodē mō inter fercula et pocula que sup mēsam ponūtur collocat diabol⁹ laqueū gule vt excessiuos ⁊ voraces facilit̃ ꝯphēdat Eccs̄. ix. Sicut cōprehēdunt̃ aues laqueo sic cōprehēdunt̃ hoīes tpe malo cū eis ex templo supuenerit Aliq enī hoīes capiūtur per caput: qa forte ire possunt. sed neq̈ loq neq̈ sensib⁹ aliis bene vti. Aliq per pedes. qa licet garrulare valeāt īcessu tn̄ ꝑuant̃. De hoc altari v̄ificat̃ illd p̄s. Imponēt sup altare tuū vitulos. Tertio habet de⁹ iste sabbatū sōnolētie. Sabbatū idē est qd reges ⁊ certe cultores vētris cū ī tēplo suo diu seruierit fatigati vino necesse habēt profūde dormire in crastino ⁊ tarde venire ad eccl'iaȝ Ioh. ix. Nō est hic homo a do q sabbatū nō custodit. Quarto habet de⁹ iste sacrificia super fluitatis q̄ sūt diuersa fercula sūptuose et curiose parata q̄ magis nocēt nature q̄ ꝓficiūt: qa paucis minimisq̈ natura ꝯtēta est: quā si supfluis vrgere velis qcqd sup effuderis aut īiocūdū fiet aut noxiū. Dicit Boeti⁹ de cōso. Et Sen̄. Multos morbos m̄lta fercl'a fecerūt. De istis sacrificiis dicit̃ Isaie. ꝑ. Ne offeratis vltra sacrificiū frustra. Quīto habet de⁹ iste oblatōes iniqtatꝪ Iste oblatōes sūt scortatōes vel symbolisationes quas m̄lto libēti⁹ faciūt in taberna q̄ faciūt oblatōes ī eccl'a. Eccī xxxiiii. Immolātis ex iniquo oblatio est macl'ata. Sexto iste de⁹ habet incensū voluptatis hoc est species ꝯfectōes ⁊ electuaria odorifera ⁊ palatū iflāmātia vt pot⁹ delectabilit̃ īgrediat̃. De hr̄ incēso dicit ꝓpheta Isa. i. Incēsū est ab

hoīabile mihi. Septimo habet iste deus sacerdotes laboriosos. hi sūt venatores: piscatores. pistores ⁊ coci ceteriq̈ subseruiētes quoꝝ tota sollicitudo est parare sacrificia deo suo vētri. In p̄s. moyses ⁊ aarō in sacerdotib⁹ eius. Moyses ītpretat̃ assūpt⁹ de aqs ⁊ significat piscatores. Aarō q vitulos et arietes iugulauit macellarios desiḡt. qui oēs cōtinētur sub arte coqnaria sicut frenefactiua sub militari Octauo habet cātores luxuriosos q cātilenas lasciuias vocib⁹ effeīatis ⁊ gestu meretricio cū musicis īstrumētis decantēt. Isa. v Ve q surgitis mane ad ebrietatē sectādā et potādū vsq̈ ad vesperā vt vino estuetis. Cithara et lyra ⁊ vinū in cōuiuiis v̄ris ⁊ op⁹ dn̄i nō respicit̃. Nono habet iste de⁹ suos lectores. mēdosos ⁊ histriones ioculatores ⁊ adulatores et cātatrices et rigmoꝝ fcōres q illo solo lucrātur sibi victū. ii. macha. ii. Oibus legētib⁹ vtilitas cōferatur.

LECTIO. CXLII.

n On eī īpossibilis erat ops man⁹ tua. q̄ creauit orbē t'raꝝ ex materia īuisa. īmittē illis m̄ltitudinē vrsorū aut audaces leones aut noui generis ira pleās ⁊ ignotas bestias aut vaporē igneū spirātes: aut odorē fumi ꝓferētes: aut horrēdas ab ocl'is scintillas emittētes. Quaꝝ n̄ solū lesura poterat illos exterminare. sȝ et aspect⁹ per timorē occidere. Postq̄ ostēsū ē q̄ dīna iusticia punit pctōres ꝓportiōabilit̃ fm exigētiā pctōꝝ qa p q̄ qs peccat: p hec ⁊ torq̄t̃. In hac ꝑte declarat̃ q̄ dīna potētia nō ad certū gradū puniendi est limitata Vn̄ m̄lto alit̃ possēt tā egiptios q̄ chananeos puniuisse si sibi placuisset. Et circa hoc tria fiūt.

Ná pmo declarat magnitudo diuine potétie. Scdo cõgruétia sue iusticie Et tertio subinfert cõis rõ vtriusq. scda ps ibi. Sed oia in mensura. tertia ibi. Multũ eni valere. Circa pmũ duo declarat. Ná pmo oñdit q de⁹ potat ydolatras egiptios alit punuisse mediáte alia creatura Scdo q potuit eos alit puniuisse imediate p seip̃z sñ ministerio alteri⁹creature. Scda ps ibi Sed et sñ his. Circa pmũ pbat q de⁹ potuit pctõres p misteriũ alicui⁹ creature dupliciť in genere punire ⁊ occidé qa vel per creaturas mõ creatas: vel p nouas et iuisas creaturas. Hoc pbatur sic. Quia potétia dei est oipotens et p ꝯsequés pót qcqd possibile est fieri. ergo de⁹ potuit⁊ potest pectõres affligé vel creãdo noua genera bestiarꝝ crudeliũ qualiũ subfuiétiũ misterio occidãtur pctõres: vel imittédo eis bestias horrédas iá creatas q̃ ad pctõrꝝ destructioné sufficerét mľtipliciť Quod aũt ad vtrũq sufficiat dei potétia pbatur dupliciter. tũ qa aliť nõ eét oipotés: tum qa fecit qd pl⁹ est. creãdo orbé terrarꝝ ex nihilo. Hec é snía littere. Dicit g̃ sic Nõ ei ipossibiľ erat ma⁹ tua. i. ipotés q̃ creauit orbé ťrarꝝ ex matía iuisa ex matie. s. iformi scd̃z imaginatõez aliquorꝝ tã philosophorꝝ q̃ scõrꝝ. imo antea illã materiã creauit ex nihilo. Nõ ergo erat ipotés illa man⁹ imittere illis mľtitudiné vrsorũ q crudeles sũt ⁊ voraces. iiii. Regũ. ii. Egressi sũt duo vrsi de saltu ⁊ laceraueřt. xlii. pueros Aut audaces leones. iiii. Regũ. xvii. Immisi illis leones qui inťficiebãt illos. Aut noui generis ira plenas⁊ ignotas bestias quasi vastias a vastãdo. Vtrũq istorꝝ solet homini timorem incutere: videl3 extraneitas et crudelitas quando bestia visa crudelis appa ret et ignota. que quidé bestie forent: aut vaporé igneũ spirantes id est extraflanté ad reprobos inflammãdos sicut de Behemoth diciť Iob. xli. Sternutatio ei⁹ splédor ignis Aut odorem fumi pferentes putridum et fetidum quo possunt homines suffocari. Aut horrédas ab oculis scintillas emitté tes que solo visu eos cõburerét vel intoxicarét. sicut basiliscus. quarũ scilic3 bestiarũ non solũ lesura poterat illos extermiare. id est extra termios vite ponere quod est destruere. s3 ⁊ aspect⁹ per timoré occidere. Prouenit aũt timor nõ solũ ex visu alicui⁹ terribilis imo etiã ex imaginatõe sola sicut fortis imaginatio casus facit quãdoq hominé cadere. Et ex istarꝝ bestiarꝝ septéplici descriptiõe notãtur septé gña pctõrꝝ capitaliũ que q̃si septé crudeles bestie nos iuadũt. Per vrsũ intelligitur gula. tũ qa vrsus est aĩal vorax et in melle specialiť delectatur. tum qa fetũ producit informé et turpé Quia tradũt naturales q vrsa massam carnis parit sine liniamétis⁊ ptib⁹ organicis ordinate distinctis. Sic gulosi et voracitati dediti in delectabilibus et dulcibus specialiter delectãtur et qcquid operis faciũt carniũ est⁊ ad carnis cõmodũ ordinatur Vñ nihil a talibus pariť nisi carnalitas. Contra q̃s Apľs ad Ro. xiii. Carnis curã ne feceritis in desideriis. Per leoné itelligiť supbia: quia leo plus ceteris aĩalibus diligit dominari. Vnde Ambrosi. in examerõ de sexte diei opere. Leo nature sue ferocitate supb⁹. aliarꝝ ferarꝝ quasi rex cõsortia dedignatur. s3 neq

vlla ei fera sociare se audet. cū eius vo cis tant⁹ sit terror naturaliter vt eo ru giēte cetera formidēt. Hec est regula oīs superbi. quia et alii sibi vereāt̄ acce dere ⁊ dedignatur se aliis sociare. Propt̄ qđ cōtra supbiā dr̄ signāt̄ Ecci iiii. Noli eē q̄i leo in domo tua sb̄uertēs domesticos tuos Tertio per bestiā ira plenā notat̄ iracūdia. et hec figurat̄ per qđdā animal qđ apđ aristo telē vocatur abane. ii. de aīalib⁹ c. ii. Qđ ē aīal qđdā magnitudīe quasi cerui qđ cōtra cōsuetudinē omniū aliorꝝ aīaliū h₃ fel in aure simile felli homi nis in colore et est amarū valde causatiuū vehemētis ire ferocitatisq₃ Iracūdi g̊ homines videāt̄ habere fel ī aure. qa q̄tūcūq₃ se homo cōponat ad cō muēdū cū eis pacifice ⁊ honeste: ⁊ mo deste loquat̄ ⁊ rōnabil̄r ꝑuideat̄ eis ꝙ fiat eis aliq̄l iniuria. Vn̄ nihil perfec te plac₃ eis: diu eī portāt fel ī aure. qa qcqđ audiūt in amaritudinē cōuertūt Et fel illud est sil̄e felli hoīs. qa oē illud qđ displicet rōib⁹ l₃ malis cōfutare ⁊ r̄probare nitūt̄. Quorꝝ cuilib₃ dici potest illđ. Act̄. viii. In felle eī amaritudinis et obligatōe iniq̄tat̄ video te esse Et de illis v̓ificatur illđ deutronomii. xxxii. Fel draconū vinū eorū ⁊ venenū aspidū insanabile. Vua eoru₃ vua fellis. quasi dicēt. Totū ē amaru₃ qđ ab eis ꝑuenit siue vua siue botr⁹ siue vinū. Quarto per bestiā ignota₃ designatur accidia. Hō enim pigricie dat⁹ nō pōt agnosci de facili Quia mo do vult vnū modo aliud. Prouer. xiii. Vult et nō vult piger. Et ꝑuer. xxi. desideria occidūt pigrū. Et ista bestia figurat̄ per asinū. Vn̄ boe. iiii. de ꝯso. ꝓsa. iii. loquēs de accidioso dicit. Segnis ac stupid⁹ torpet et asinū viuit. Et stat li asinū aduerbialit̄. et est sēsus. asinū viuit. i. de st viuit vt asin⁹ vel ad modū asini. Et ē ꝓꝑetas asini ꝙ in anteriori parte versus scapulas portat crucē: et in illa parte ē debilis et nihil potest portare. sed versus partē posteriorē ē satis fort̄. vn̄ ibi cōmunit̄ ponit̄ onus suū. Isto mō multi īueniūt̄ accidiosi nimis ⁊ asinini ad ea q̄ sūt crucis et penitētie siue religionis sed ad opera carnis et lasciuie secular̄ satis sunt fortes Et de talib⁹ v̓ificat̄ illud quod de diabolo dicit̄. Iob. xl. Fortitudo eius in lūbis eius ⁊ virt⁹ ei⁹ in vmbilico vētris eius. Et de tali pigro datur regula ecci. xxxiii. Cibaria et virga et onus asino. panis et disciplina et opus seruo Quinto ꝑ bestiā spirantē vaporē igneū notatur luxuria. Et hec figuratur per duos dracones qui ī duobus mōtib⁹ armenie latitātes viā regiā intermediā: tāta pestilētia infecerūt ꝙ null⁹ per eā transire potuit quī subito moreret̄ sicut narrat Ar̄. li. suo de ꝓꝑetatib⁹ elemētorꝝ. ꝙ Socrates erecta sibi quadā altissima fabrica ī loco nō multū distāte a mōtib⁹ per speculū factū de calibe dephēdit in q̄ speculo manifeste vidit illos duos dracones vnū ex vno mōte ⁊ aliū ex alio vaporē emittere quo aer infectus homines inter mōtes per viam regiā transeūtes occidit. Istud accidit tpe philippi regis patris Alexādri magni sicut ibidē narrat̄ Isti duo dracones in mōtib⁹ habitātes et vaporē igneū spirantes: duos status designat in eccia dei. sc₃ dn̄os seculares et prelatos ecciasticos. Isti hinc et inde famā fetentē de publica voluptate et carnis lasciuia sic

defedāt terrā ꝙ ſimplices invia infe-
riori ambulātes ꝑ fetorē exēpli eorū
penit⁹corrūpūť layci adulteria publi
ca ſine ꝯfuſione ꝯmittūt.clerici cōcu-
binas ſuſtētāt notorie et ꝑ iſtūvaporē
emiſſū hincinde tot⁹ppľus inficiť ꝛ al
liciť ad pctm̄.Iobeľ.xx Dabo ꝓdigia ī
celo et in terra ſanguinē et vaporē fu
mi. Dabo iqt.id eſt dari ꝑmittā ꝓdigi
a.id eſt opa mōſtruoſa peccati in celo
id ē in ſtatu clericali.et in terra id eſt
in ſtatu laycali ſāguinē homicidii.ig-
nē cōcupiſcētie etvaporē luxurie. ꝛ iſ
ta in eccia ꝑmitiua mira fuiſſēt ꝓdigi
a.ſed mō nō apparēt nob̄ mōſtra ꝓpť
ꝯſuetudīe:qa ita frequēter taliavidē⁹
ꝛvidi⁹perpetrari ꝙ nec miramurvidē
do ꝑlatū laſciuū nec cōiugatū adulte-
rū.Sicut nec balaā expauit advocē aſi
ne q̄uis mōſtruoſū eſſet: qa in exercē
do artē magicā ꝛ advidēdū mōſtra fu
it aſſuet⁹. Sicut dicit mgr̄ in hiſtoriis
ſup.xx.ca.numerorū Sexto in odo
re fumi qui eſt naturaliter liuidus de
ſignatur inuidia.Propriū eſt enim ī-
uidi occultas detractōnes:deprauatio
nes:et diffamatiōes.q̄ſi quēdā liuiduꝫ
fumū emitterevt claritate fame bono
rū denigret.Hi ſūt ſimilesvulpib⁹qui
naturaliť fetēt et ſūt beſtie inhoneſte.
et per oppoſitū dicūt naturales:taxus
eſt beſtia honeſta.Cū eni tax⁹ paraue
rit ſibi foueā cū labore conſiderat vul
pes in abſentia taxi cauee honeſtateꝫ
etvolēs taxuꝫ repellē fetidū fimū ſu-
um corā ingreſſu fouee dēliqt : redit
taxus et fetorē fimivulpini abhomi-
nans domū ſuā cōtēnit etvulpi dimit
tit.et ſicvulpes ſibi cōqrit hoſpiciū nō
laborioſe:ſed poti⁹ cauteloſe.Iſto mō
nōnūq̄ faciūt inuidi deviris bonis. cō
ſiderāt eni eos habē ſtat⁹vel officia di
gnitatū ſecūdū ꝙ merita ſua requirt
inuident eis ſtatim et ſtatui eoꝝ.et q̊
mō poſſēt eos talib⁹officiis ſpoliare r̄
cogitāt et non occurrit niſivnavia Sci
unt enivirtuoſos teneros eē de fama
ſua et malle pro cōſeruatione fāe ſue
magnū ſtatū dimittē q̄ cū infamia et
aliorū obſeqis occupare emittūt ergo
fetētē fimū ſue detractioīs et ſuſurra
tionis contra eos.et ſic q̊s nōvaluerūt
virtute repellere vi et iniurioſa inui-
dia cedere ſibi cogunt.De iſto fimo ī-
uidie quoviri nobiliſſimi per inuidoſ
obſcurāť.exponi pōt illud Apoca. ix
Aſcēdit fum⁹putei ſicut fumi⁹ forna-
cis magne et obſcurat⁹ ē aer de fumo
putei Septimo per beſtiā ab oculis
ſcintillā emittētē deſignatur concupi-
ſcētia oculorū.Ignis eni creſcit in in-
finitū per appoſitionē cōbuſtibiliū ſi-
cut diciť.ii.de aīa.et ꝓuer.xxx.Ignis
nūq̄ dicit ſufficit.Et Ariſt.i.politico-
rū dicit ꝙ cōcupiſcētia creſcit in infi-
nitū.Moraliter loquēdo. cupidi ſcītil
las emittūt.quia qcq̄dviderint q̄tūcū-
ꝗ ſatis habēt concupiſcūt. Scītille ig-
nee ſūt afflictiones cōcupiſcētie ꝛ de-
ſideria plura acqrendi. Hec ꝯcupiſcē-
tia figurať per cattū qui oculos habꝫ
igneos et ſcintillātes. Vnde ſm̄ papi
am.Catat grece idē ē ꝙvidet latine. ꝛ
inde dicitur Cat⁹.qavidꝫ ī nocte ſicut
in die.Nā ipā ſagaciť venať predā ſu
am in tenebris:ſicut in luce.Iſto mo-
do moraliter prudētes hui⁹ ſeculi ve
nāť de luce:venāť ī tenebř : venāť in
cura clericali:in cura laycali:a dextriſ
et a ſiniſtř:iuſte et iniuſte De tali quo
libꝫ vīficať illud Iob.xxviii.Oē preci
oſūvidit oculus eius.Et eccš.i.dicitur
Nō ſaciatur ocul⁹ viſu nec auris īpleť
auditu.Eccš.iiii. Laborare nō ceſſat

et nõ satiãt oculi ei⁹ diuitiis. Et p op
positũ dicit ps̄. Nõ pponebã ante ocu
los meos rẽ iiustã. Hec sũt septẽ vicia
capitalia per septem capita dracoĩs sig
nificata et designata. Apoc. xii. Ecce
draco magn⁹ et rufus et habẽs capita
septẽ et cornua decem. que septẽ vicia
per septẽ dõa spũs scti expugnare de
bem⁹.

LEC. CXLIII.

n Am et sine his vno spiritu pote
rãt occidi persecutionez passi ab
ipsis factis suis et dispersi per spiritũ
v̄tutꝭ tue. sed oĩa in mẽsura numero ꝛ
põdere disposuisti. multũ enim valẽ
tibi soli super erat semper ꝛ v̄tuti bra
chii tui qs resistet? Q m̄ tanq̄ momen
tũ statere sic est ante te orbis terrarũ
et tãq̄ gutta roris antelucani que de-
scẽdit in terrã Postq̄ declaratũ ẽ ꝙ
deus potuit alit̄ puniuisse egiptios q̄
fecit. quia potuit vsus fuisse ĩ eorũ sup
plicio multiplici ministerio mirabilis
creature vt pote bestiis seuis. tam crea
tis q̄ creabilib⁹ que eos extermiasset
oĩo In hac parte declarat ꝙ etiã sine q̄
cũꝙ misterio creaturarũ potuiss; h̄ p
se et ĩmediate ppa v̄tute Unde ab hoc
loco vsꝙ ad finẽ capituli declaratur q̄
modo deus regit oĩa et spẽaliter natu
ram humanã miscẽdo potẽtiã suã cuz
sua mia. ꝛ h̄ facit alt̄nati sicut ĩ lr̄a sa-
tis docet. A Quãtũ ad p̄mũ di-
cit sic. Nã et sine his. ꝛc̄. q. d. placuit ti
bi egiptios p infirmas bestias affligẽ
sicut per sciniphes muscas ranas: po-
tuisti tñ p vrsos et leones et bestias in
uisas occidisse si tibi placuiss; ꝛ non so
lũ hoc. Nã p etiã sine his talib⁹. s. besti
is creabilib⁹ vel creatis. vno spũ. i. vna
iussione tue volũtatis poterãt occidi.
psecutionẽ. i. dĩnã vltionẽ. passi ab ips
factis suis. i. merito factoꝝ suorũ. et
dispersi. i. resoluti in elemẽta p spiri-
tũ. i. iussionẽ v̄tutꝭ tue. Ex qb⁹ patz do-
mine quid posses de tua ĩfinita poten
tia sed clemẽtia regulat⁹ nõ exeq̄ris vl-
ciscendo potẽtiã absolutã sed potẽtiã;
magis p clemẽtiã limitatã. Quia oĩa
in mẽsura et numero et põdere dispo
suisti. Hãc auctoritatẽ expoĩt aug⁹ su
per geñ. ad lrã; c. vii. Fateamur ĩquit
deũ oĩa in mẽsura numero et ponde-
re disposuisse tãq̄ dictũ esset. Ita dispo
sita sũt oĩa vt hẽant ppas mẽsuras su-
as et ppos numeros et ppũ põd⁹ que ĩ
eis p sui cuiusꝙ mutabilitate mutarẽ-
tur augmẽtꝭ et diminutionib⁹ m̄ltitu-
dine et paucitate. leuitate et grauitate
secũdũ dispositõez dei. Scdʒ istã expo
sitionẽ est in illa propositiõe distribu-
tio accomoda tm̄ p gñabilib⁹ et corru
ptibilib⁹ q̄ sola augent̄ et diminuunt̄
et grauitatẽ aut leuitatẽ habẽt. Gene-
rali⁹ tñ põt sic exponi. Imagiemur ꝙ
a deo cũcta pcedãt sicut nũeri ab vnita
te et vnaq̄ꝙ spẽs vniuersi certũ gradu;
teneat s; distãtiã a p̄ma cã reꝝ. ꝛ sicvi
det̄ loq ar̄. viii. metha. vbi dicit ꝙ for
me reꝝ se hn̄t sicut nũeri. ꝛ sic inueni
em⁹ ꝙ oĩs res ẽ ĩ numero. i. in distãtia
certa a deo modo q̄libet nũer⁹ certa;
h; distãtiã ab vnitate;. Itẽ oĩs res ẽ in
mẽsura: q̄a oĩs r̄s creata est finite ꝛ li
mitate pfectoĩs tã ĩ essẽtia q̄ ĩ potẽtia
agẽdi. Tercio oĩs res creata h; suũ põ
d⁹. i. naturalẽ appetitũ ad aliq̄d ĩ quo
sua natura saluat̄ ꝛ pficit̄. sicut crea-
tura rõalis naturalit̄ appetit btĩtudie;
et creatura corpalis locũ sibi ꝯueniẽtẽ
S; magis ad ppoitũ sic expoit̄. Tu do
mie potas q̄dẽ p potẽtiã pctõres ꝛ ydo
latras m̄ltipl̄r afflixisse. imo ãnihilas
se sicut eas de nihilo pduxisti: ꝛ v̄m ẽ
ꝙ p quolibet pctõ posses maxiã; penã
infligẽ: q̄a nulla pẽa põt adeq̄ri pctõ

q̄tūcūq̧ sit mag̃ tu tñ dñe oīa pctā nr̄a in mensura certe q̄titatꝭ et nūero tue scte discretiōis a pōdē r̄cti iudicii disposuisti ac si pctā nrā ñ maiorē penā sibi determiaret. Rō aūt q̄re sic potētia ꝫ cū demētia tēperas ē magnitudo potētie et bonitatis tue Nā ex quo potes oīa et es sūme bonꝰ: boītas tua dispo suit oīa sicut ea decet disponi. et hoc ē qd subdit̃. Multū eni valere .i. posse tibi soli superat .i. abūdāt erat: qa infinite sp etiā anteq̄ mūdꝰ eēt: ꝛ qd mirū potētia actīa quā nl̄la resistētia īpedit opat̃ sine difficultate: ꝫ tal̃ ē potentia dei. ergo sine difficultate facē p̄t q̄cqd vult. Et h̄ ē qd subdit Virtuti brachii tui qs resistet? q. d. nullꝰ qa nihil pōt tibi resistē. Et h̄ pl̄chre ꝓbat Boeciꝰ. iii. de ꝯso. ꝓsa. xii Nihil fuās naturā deo ꝯire conat̃. vide ibi. Et pōt colligi ratio sic. Oīa appetūt bonū ꝑnaturā: ergo nihil cōtrariat̃ bono p naturā: deꝰ ē sūmū bonū. iō deo nihil fuās naturā ꝯriat̃. a Et ꝙ autē nihil possit deo resistē ꝓbat ꝯpādo naturā ad duo ī qbꝰ modica resistētia r̄pit̃. Primū ē momētū statē .i. ligua statē. ligua eni statē quādo pēdicla sūt eq̄lia ꝛ ī eis eq̄lia pōdera apposita cetis pibꝰ stat erecta ꝑpēdicl̄arit̃. ꝫ q̄tūcūq̧ modicū ḡuitatis apponat̃ statī recedit a situ suo et facit motū sine q̄cūq̧ resistentia. Isto mō oīs creatura ē ī māu dei ꝙ si deus voluerit eā ānihilare nulla resistētia pōt eē. et h̄ ē ꝙ dicit Q m̄ tāq̄ momentū statē. sic ē añ te orbis t̃raꝝ. Scdꝫ exēplū ad qd ꝯpat̃ īstabilitas hūana est gutta roꝛ antelucani. Ros añlucanus ē ros ḡnatꝰ añ ortū sol̃ ī matutīo. ꝛ dr̄ antelucanꝰ .i. añ ortū sol̃ exñs. Et dclinat̃ añlucanꝰ. na. nū. Ros aūt tal̃ oriē te sole: statī desiccat̃ ꝛ a t̃ra absorbet̃ et h̄ ē qd subdit̃ tāq̄ gutta roꝛ antelucani q̄ descēdit ī t̃rā. Et hec ē sñia littē Quia oīa deꝰ disposuit ī mēsura ꝛ nūero ꝛ pōdē. Couenies ē nob̄ꝛ necessarium ꝙ oīa nrā ī mēsura numero ꝛ pōdere disponamꝰ: qa nisi hec fecerimꝰ vitā nrāꝫ nō poterīꝰ ordiare v̄ tuo se In figura cuiꝰ legīꝰ. iiii. Esdre. iiii. v̄sus ꝑncipiū ꝙ angelꝰ ad esdrā missus dixi sic. tres vias missus sū tibi dicere ꝛ tres similitudines ostēdē corā te: vad pōdera mihi pōdꝰ ignis. aut mensura mihi flatū vēti: aut reuoca diē q̄ preteriit q̄i d. pōdera penā īfernal̃ acerbitatis: mēsura flatū tpal̃ vanitatis: reuoca h̄ est numera reatū ꝓprie ꝑuitatꝭ. Igit̃ iuxta litterā lectionis mensuremꝰ: numeremꝰ: et ponderemus. Mensuremus mūdane glorie leuitatē: presentis transitus breuitatē: future vite iocūditatē. Et cū sic mensurauerimꝰ numeremus q̄t recepimꝰ diuīa munera: quot cōmisimꝰ horrēda crimina: quot obmisimꝰ cōcessa tempora. Et cum sic numerauimus: pōderemꝰ q̄tū debuimus q̄ ingrati fuerimꝰ: quicqd meruimꝰ Et omnia nostra in mensura numero et pondere disponamus. Si mēsuremus mundane glorie leuitatē vidbimus ꝙ ipsa est parum apprecianda Vnde Augꝰ. sup p̄s. clxix. Inanis est gloria huius seculi: fallax est suauitas ꝛ infructuosus labor ꝛ ꝑpetuus timor ꝛ piculose sublimitas. Initiū sine prudentia finis cum pēa. Hāc vaītatē mēsurauerat rex ille de q̄ valeriꝰ. li. vii. c. ii. Rex inqt ille subtilis iudicii quem ferūt traditū sibi dyadēa ꝑusq̄ capiti iponeret: retentum diu ꝯsiderasse ꝛ dixisse. O nobilē magis q̄ felicē pānum

Qué si quis penit⁹ agnoscat q̄ multis sollicitudinib⁹ ⁊ piculis ⁊ misiis sit re fert⁹ nec humi iacété tolere velit. Ergo si fm verꝝ valoré mésuraret̃ gl̃a téporalis pua foretvt merito dicāt boni xp̄iani illd̄.ii.Corin.x Nos nō in imē sū gl̃amur sed fm mēsurā regule quā mēsus est nobis de⁹. Ista g̃ regula est ꝯscia bñ ordinata.ii.Corin.i.Gl̃a nr̃a hec ē testioniū ꝯscie nostre Scd̄o si mē surem⁹ p̄ñtis trāsit⁹ breuitatēvidebit̃ modicavl̃ nulla ps. Ecce mēsurabiles posuisti dies meos ⁊ substātia mea ⁊c̄. Istam breuitatēvite ꝯsiderauit xerses rex ⁊c̄. Ité ille q alexādro suadēte rex nullo mō fierivoluit. In istius tñ tp̄is breuitate tria mag̃ negocia nos oportet seruare. viꝫ obediētiā preceptoꝝ. pn̄iaꝫ pctōꝝ: ⁊ beniuolētiā ꝓximoꝝ. In cui⁹figura legit̃ apocal.xxi.ꝙ angelus q muros ciuitatis hirl̃ꝫ mēsurauit habuit mēsurā arūdineā et mēsus est muros ei⁹.cxliiii.cubitoꝝ. Aīma nostra est moralit̃ ciuitas dei sūmi in qua p gratiā īhabitare dignat̃. Mur⁹ ei⁹ est corp⁹corruptibile. Istos muros mēsurare debet hō seu rō. replicādo q̄tidie vite breuitatē et mortꝫ vicinitatē. sic tñ mēsuret ꝙ habeat.cxliiii. cubitos In cētenario obediētia p̄ceptoꝝ designat̃. decies eni decē faciūt centū Nos g̃ si qnqꝫ sensus extiores et qnqꝫ īteriores reducam⁹ad decē p̄cepta decalogi. decē mltiplicam⁹ p decē et ad centenariū obediētie p̄ceptoꝝ puenimus. et sic in cētū annis edificamus archā q̄ saluamur a diluuio hui⁹vite. Geñ.vi.Sꝫ debet hr̄e mur⁹corpis nostri.cxliiii. cubitos qa nō solū oportet nos habere obediētiā p̄ceptoꝝ sꝫ etiā pn̄iaꝫ pctōꝝ: qa in mltis offēdim⁹oēs Et si dixerim⁹qa pctm̄ nō habem⁹nos

ipsos seducim⁹Hec aūt pn̄ia in nūero q̄dragenario designat̃. Prouenit aūt ex ductu q̄ternarii in decē. Iste eī nūerus est nūerus pn̄ie cōsecrat⁹ab eccl̃a Vñ in q̄dragesima oēs xp̄iani ieiuniis et opibus pn̄ie īdulgēt. Et merito: q̄dragenari⁹ est nūerus pn̄ie cōsecrat⁹. Si eni oēs ptes aliquotas ipi⁹ q̄dragenarii capiam⁹ faciēt p̄cise.l. Vñ.xl.ē nūer⁹supabūdās. Verbi gr̃a.i.ii.iiii. v.viii.x.xx.nō habet plures ptes aliq̄tas ⁊ iste cōplēt.l. Quinq̄genari⁹vero est nūerus gr̃e et remissionis fm quē cōputat̃ ann⁹iubile⁹ in lege iudeorū. In signū g̃ ꝙ p sacramētū pn̄ie cōseqmur pfectā remissionē pctōꝝ.q̄dragenarius nūerus cui⁹ ptes aliquote faciunt.l.q est nūerus remissiōis pn̄ie cōsecrat̃. Sic g̃ mēsurabim⁹ muꝝ nr̃m ꝙ habeat.cxliiii.cubitos et ipe totalis nūerus cōposit⁹est nūer⁹ hūane saluti deputat⁹ In cui⁹ figurā Iohēsvidit cxliiii.milia signatos. Apocal.vii. Et cxliiii.milia v̄gines agnū sequentes. Apoc.xiiii. Tertio si mēsurem⁹ futurevite iocūditatē recolligēdo ꝙ btitudinis future gaudia recipiem⁹ p momētaneis meritis in p̄ñti: nō iuenie mus mēsurā pro mēsura: qa p̄miabimurvltra ꝯdignū sꝫ īueniem⁹ v̄ificatū qd̄ scribit̃ Lu.vi. Mēsurā bonā et cōfertā ⁊ coagitatā ⁊ supefluētē dabūt i sinū vr̃m. Cuꝫ g̃ sic disposuerim⁹ nos in mēsura restat disponere nos in numero. b Numēm⁹ g̃ p̄mo q̄t re cepim⁹diuina mūera ⁊ ea īueniem⁹in finita que nūerari non possūt Primo nos creauit ad suā sil̃itudinē et ꝓ nob̄ celū et terrā et oīa mirabilia que celi ābitu cōtinētur. Geñ.xv. Suspice celū et nūera stellas si potes Iob.ix. Facit magna ⁊ īscrutabilia et mirabilia q̄ꝝ

nō ē numer⁹ Scđo numē m⁹ qđ cōmi-
sim⁹ deflenda crimīa et iter̄ īuenī ē⁹ ī
finita. In ps. Delicta qs intelligit Iob
xxii. Propt̄ maliciā tuā plurimā⁊ in-
finitas iniquitates tuas. Et eccs. i. Stl'
tor̄ īfinit⁹ ē numer⁹. Tercō īuenie⁹ qt
amisim⁹ cōcessa tēpora et īueniemus
infinita. Ecci. xvii Numer̄ dier̄ vel
tēp⁹ dedit illi sc3 ad bene opandū ⁊ ad
penitēdum de peccatī. S3 Iob. xxiiii.
scribit̄. Dedit illi locū pnīe et ipe ab-
utit̄ eo in supbiā. Cū sic nos disposue
rim⁹ in mēsura et numero. Ponamus
etiā nos in pōdere. Prio pōderemus
quātū debē⁹ pserti ppt̄ beneficiū incar
nationis: ex quo natura nrā cū diuina
natura cōicationē cepit habere. Ecci.
iii. Pōdus sup se tollat q honestiori se
cōicat. Scđo pōderem⁹ q ingrati fui⁹
et ingratitudinis nrē pōdera deponā⁹
Iux̄ ɔsiliū apl'i. Ad heb. xii. Deponā⁹
oē pōd⁹ et circūstās nos pctm̄. Per pa
tientiā curram⁹ ad ppositū nob̄ certa-
mē. Tercio pōderem⁹ qcqd meruim⁹
qa totū siue bonū siue malū in iudi-
ciū adducet̄. Isa. xxviii. Ponā iudiciū
in pōdere et iusticiā in mēsura. Et sic
disponam⁹ nos in mēsura numero et
pōdere. Mēsurem⁹ ergo mūdane glo
rievanitatē ⁊ leuitatē. Mēsurem⁹ pnd
transit⁹ breuitatē. Mēsurē⁹ futurevite
iocūditatē. et cū mēsurauerim⁹ nume
rem⁹ quot recepi⁹ dīna munera. nūe-
rem⁹ quot cōmisim⁹ horrēda crimina
numerem⁹ quot omisim⁹ cōcessa tē-
pora. Et cū sic numerauerim⁹: pōde-
rem⁹ q̄tū debuim⁹: pōderem⁹ iq̄tū in-
g̃ti fuim⁹: pōderem⁹ qcqd meruimus
Et sic oīa nostra in mēsura numero ⁊
pōdere disponā⁹. LEC. CXLIIII.

S ed et misereri oīz qm̄ oīa potes⁊
dissimulas pctā hoīm propt̄ pe
nitētiā. Diligis enī oīa que sūt ⁊ nihil
odisti eor̄ que fecisti: nec enim odiēs
aliquid ɔstituisti aut fecisti. P⁹q̄ ońsū
est q de⁹ gubernat vniuersā creatura3
p potētiā cui nihil pōt resistere. Hic o-
stēdit q eā āmistrat per beniuolētia3
cui nulla creatura potest satisfacere.
Et circa hoc duo facit. Nā pmo osten
dit q de⁹ oē3 creaturā p beniuolētiam
et amorem libere cōstituit ⁊ creauit a
pncipio. Scđo q omnē creaturā libe-
re ɔseruat ⁊ cōtinuat in esse suo p sue
volūtatī arbitrio. Scđa pars ibi. quō āt
aliquid permanere possit A Cir
ca pmū tria facit. Primo ońdit q mi
sericordia dei ē gn̄alis ad oēm creatu
rā vniuersalit̄. Scđo q est mirabil' cir
ca hoīes spēalit̄ Tercio pbat deū dili-
gere qcqd pduxit tpaliter. Secūda ps
ibi. Et dissimulas pctā. Et tercia ibi.
Diligis enim oīa. Dicit ergo pmo sic
Sed et misereris omniū qm̄ omia po
tes: quasi diceret. Licet tot⁹ orbis ter-
rarū sit tāq̄ momentū statere ante te.
vel sicut gutta roris antelucani: nō ta-
men ideo despicis vl' paruipendis cre
aturam tuam: sed foues prouehis et
conseruas: et ideo misereris omniu3
vniuersaliter. In ps. Miserationes e-
ius super omnia opera eius. Et quare
sic misereris? Certe ideo quoniā om-
nia potes. Nō ex indigētia quasi tu ī
digeas auxilio vel consilio creature n̄
ex infirmitate. quasi non possis crea-
turā delere. Sed ideo quoniā oīa po-
tes naturaliter. Mar. xiiii. Pater om
nia possibilia sunt tibi. Et Ecci. ii Secū
dum magnitudie3 illi⁹ sic⁊ misericor
dia ipsius cū ipso est Et hoc est qđ dici
tur infra. xii. c Ob hoc q dominus es
omniū omnibus parcere facis Et iō
tales domini et plati sūt dei spēaliter

imitatores qui quãto fuerint potenti ores tãto sũt clemẽtiores. Sic alexander magn⁹ deuictos pp̃los plus clemẽtia q̃ potentia sibi ꝯstrinxit. iii. Regũ xx. Reges israel clemẽtes sũt. Et q̃uis dñe miseratões tue sũt sup omia opa tua: tñ magis ẽ admirãda circa omẽs pctõres q̃ꝝ peccata dissimulas vidicare. Vñ subdit. Dissimulãs pctã hoĩm ꝑpt' pniã3.i. sub dissimulatõe nõ ficti onis sed affectionis: peccata hoĩm pro pt' pniã3. id ẽ vt ipi peniteãt interĩ du3 sic eos clemẽt' expectas. Ro. ii. Ignoras qm̃ benignitas dei ad pniã3 te adducit? Glosa dicit hic potẽtia dei boni tate plena op⁹ suũ ꝑpter pctã nõ despi cit sed per penitẽtiã abluit ⁊ ipẽ fouet et nutrit. E3ech. xviii. Si ipi⁹ egerit pe nitẽtiã ab oĩb⁹ pctĩs q̃ fecerit vita viuet ⁊ nõ morieť oĩm iiqnitatũ quas opa t⁹ ẽ non recordabor Tercio ꝓbat de um diligere. qcqd produxit tpaliť. h̃ ꝓ bať sic. Null⁹ facit nec ꝓducit libere il lud qđ detestať ⁊ odit qa si hõ odit ali quid vellet illud nõ eẽ ⁊ ꝑ cõseq̃ns nõ dat sibi libere eẽ: s3 de⁹ libere ꝓduxit ⁊ ꝯstituit oĩa g° diligit q̃ tpaliť cõstituit. Et h̃ ẽ qđ dicit littera. Diligis ei oĩa q̃ sũt. sup̃. c. i. Creauit vt essẽt oĩa ⁊ nihil odisti eoꝝ q̃ fecisti ĩq̃tũ videlic3 ẽ op⁹ tuũ. qa Ecci. xii. Altissim⁹ odio habet pctõres hoc ẽ ad modũ odiẽtĩ se habet qa probibet peccata fieri. pro peccatĩ punit peccantes: nec ipa pctã ipẽ fecit inq̃tũ peccata sunt. fit enim act⁹ qui ẽ peccatũ et a deo ⁊ ab hoĩe. a deo v° fit iuste. et ideo non habet ꝙ fit pctm̃ qa fit a deo. Ab homine vero fit iniuste et ideo ab hoc habet ꝙ fit peccatũ ⁊ si ne deo factum est peccatu3. fm aug⁹. quia licet hoc quod est peccatum sit a deo non tamen habet a deo ꝙ sit peccatũ. Nihil ergo eoꝝ q̃ fecisti et quare? Certe nihil posses odiẽdo constitu ere vel facere: Nã si quid odisvis non esse: quod autem cõstituisvis esse. Et ideo dicit. Nec enim odiẽs aliquid cõ stituisti de nihilo. aut fecisti ex p̃iacẽti materia ꝓducẽdo a Dissimulas pctã hominum propter penitẽtiã.

Circa pniã3 ẽ notandũ ꝙ quatuor sũt penitẽtie incitamenta: quattuor peni tentie impedimenta: quatuor penitẽtie documẽta. quatuor penitẽtie emo limenta Quattuor pnie incitamẽta sunt ista Amor xp̃i quẽ offedimus. dolor ꝓ gratia quã amisim⁹: horror pene quã incurrim⁹. et timor mortis ad quã decurrim⁹ Inter hec quattuor p̃mũ incitamẽtũ ad penitẽdũ ẽ amor christi quẽ offẽdim⁹. Si christi benefi cia cogitem⁹ nostrã ingratitudinẽ põ derem⁹ nõ est dubiũ si vsum rationis habemus quin occasionẽ penitẽtie sẽ tiem⁹. Scribũt phi naturales ꝙ arpia auis ẽ habens faciẽ quasi hominis. s3 est auis multũ crudelis et ferox intm̃ ꝙ interdũ et fame stimulãte hominẽ inuadit et occidit Sitiẽs ad aquã volat et bibit. vbi faciẽ suã intuens et sibi si milẽ se occidisse recolligens tanto do lore cõpatitur ꝙ inde quandoq; mori tur. Quid ergo nos rõe vtẽtes faciẽ⁹. quãdo dominũ nostrũ et fratrem no strũ christũ q̃tũ nostra ĩterfuit nos oc cidisse cognoscim⁹? Hoc aũt videmus ex p̃sse cũ verba dei audim⁹ vł scripta legim⁹ sanctorũ deuote. ⁊ quicũq; nõ penitet de peccatis ista recolligẽs non est perfecte christianus: nec euangelio dei credit. Et ideo signãter dicitur Marci i. Penitemini et credite euan-

gelio Secundum incitamentũ ē dolor pro gratia quam amisim⁹. Efficimur enim per culpã de filiis dei filiĩ dyaboli. Et de familiaribus et amicis dei hostes proditores et emuli ⁊ de regni celestis heredib⁹ sumus exules ⁊ proscripti. In libro de naturis rerũ dicitur ꝙ sit quedam auis que vocatur auis paradisi que propter insignem pulchritudinem sic vocatur. Sunt enĩ pēne eius adeo pulchre et mirabiles ꝙ nullus eis color deesse credatur. vox est ita dulcis et pia ꝙ possit in homie deuotionē et gaudiũ excitare. Hec auis si capta fuerit ⁊ illaqueata irremediabiliter gemit et plãgit nec plãgē dfinit donec reddita fuerit libertati. Moraliter auis ista ē figura et exemplum anime christiane hec quando ē in gratia est auis pulcherrima qa ĩ ea relucet imago trinitatis naturaliter sibi impressa. imago inquit decorata virtutibus et gratia vt nihil sibi desit quin sit dei filia et patrie celestis incola gratiosa. Ista illaqueatur et capitur in laqueo demonis quãdo peccat. Quid ergo restat ei facere nisi plangere et plorare et flere et dolere et incessanter penitere: donec per gratiaꝫ reconciliationis in statum pristinum reducatur. Et de bufone diaboli fiat denuo auis paradisi Sic planxit et gemuit sactus latro iuxta christũ suspēsus donec a fōte gratie gratiã obtinuit et audiuit. Amē dico tibi hodie mecum eris in paradiso. Luc.xxiii. Et ideo Mathei.iii. Penitentiam agite appropinquabit enim regnum celorum Tertiũ ĩcitamentũ penitētie ē horror pene quã incurrim⁹. Istum horrorem bene sibi impresserat Iob qñ dixit. Dimitte me vt plãgã paulũ dolorē meũ anteq̃vadam et non reuertar ad terram tenebrosã et optam mortis caligine. terram miserie et tenebrarum vbi vmbra mortis et null⁹ ordo sed sēpitn⁹ horror inhabitat. Et apostolus ad hebre.x.ca. Horrēdũ est incidere in man⁹ dei omĩpotētis. Et greg.ix.mora. Horrēda mō fit miseri mors sñ morte. finis sñ fine. defectus sñ defectu. qa mors spuiut. ⁊ finis spicipit. ⁊ deficē defect⁹ nescit. Mors pimit ⁊ nō extinguit dolor cruciat sꝫ pauorē nō fugit. Flãma cōburit sꝫ tenebras nō excutit. Hec greg. Istud incitamentũ penitētie mltos nouit qa sic a tiore pene q est tior seruilis et inicialis gignit timor filialis sicut cera p̄cedit sigillum vl seta precedit filũ fm aug. Sic incepit Iohannes baptista p̄dicare iudeis. Progenies viperarum quis demonstrabit vobis fugere a ventura ira? Facite fructũ dignũ penitentie. Mathei.iii Quartũ incitamentum penitentie est timor mortis ad quam transcurrimus. Hec enim est ratio scđm Greg. quare deus diē mortis nostre nobis incertã esse voluit vt dum semper ignoratur semper pxi⁹ esse credatur. et ideo semper parati ĩueniamur. xii. mora. Penitētia auteꝫ post morteꝫ est impossibilis qa ĩ morte desinit esse viator. Penitentia ppe mortem est valde difficilis. Tuꝫ quia dolor languoris corporis occupat totaliter vires mētis. Et cum homo tantum corui cum habeat non habet p tunc vbi dolorem pro culpa producat Tum quia homo tunc nō potest esse certus an doleat pro peccato suo duct⁹ tiore an duct⁹ amore. Vnde aug⁹ ĩ quodam sermone ⁊ ponitur in canōe de pe. dis. vii. nullus Quem morb⁹ vr

get et penitētia terreat ad verā vix ve niet satisfactionē maxīe cū filii q̄s illi cite dilexerit sint p̄sentes. vxor mūd⁹ ad se vocēt. Multos enī solet serotina pnīa decipere. Hec Aug. Quādo enī p̄sona nobilis grauit̄ ifirmat̄ vix īue nit̄ aliq̄s qui de anime salute audeat sibi loqui executores sollicitant̄ circa diuitias ⁊ thesauros medici circa corporis medicinas vxor et filii et amici cōsolant̄ ifirmū etiā ɔtra ɔsciētiā mētientes et sic nō p̄mittit̄ de pctīs suis cogitare. nec aīe sue statū salubrit̄ ordinare. et sic iusto dei iudicio se dānationi exponit. Ecci. ii. Si pnīaȝ nō egerimus incidemus in manus dei ⁊ nō in manus hominum. In manus hominū incidim⁹ si sacramētū penitētie debito mō suscipim⁹. Sed in man⁹ dei īcidim⁹ quādo post mortē tempus sacramētorū trāsim⁹. Secūdo q̄ttuor sūt penitētie īpedimēta. pudor p̄palādi: timor recidiuādi: ardor delectādi: et torpor p̄stolādi Primo volēti efficaciter penitere obiicit se pudor quo hō cōfūdit̄ alteri hoī reuelare q̄d notum est deo et angelis et demonib⁹ et sctīs aīabus et forte m̄ltis aīab⁹. Et iste pudor est p̄m⁹ armiger quē diabol⁹ mittit contra volentē salubriter penitere. Vn̄ q̄dā scūs vidit diabolū int̄ penitētes incedere et faciētē eos erubescere in eccl̄ia cū se ad cōfessionē pararēt q̄ adiurat⁹ a sctō⁊ int̄rogat⁹ q̄d int̄ illos penitētes faceret. Respondit. Reddo q̄d abstuli verecūdiā eis abstuli quādo peccauerūt ⁊ modo eis restituo ne possint cōfiteri. Sicut enī lupus ouē p̄ guttur accipit⁊ nō p̄ pedē⁊ vulpis gallinā: ita diabol⁹ guttur pctō⁊ cōstrigit pudore. Vn̄ Aug. sup p̄s. O hō quid times cōfiteri? Illd̄ q̄d ɔfessionē scio min⁹ scio q̄ id q̄d nescio Cui ɔfiteri erubescis pctā tua? pctōr sū sicut ⁊ tu. Hō sū hūanū a me nihil alienū. Cōfiteri hō homi: hō pctōr hoī pctōri Elige q̄d vis: si nō ɔfessus lates nō cōfessus dānaberis. Ad h̄ de⁹ exigit cōfessionē vt liberet hūilē. ad h̄ dānat nō cōfitētē vt puniat supbū. Scdȝ īpedimētū est timor recidiuādi. et iste est scd̄s armiger quē diabol⁹ mittit stati ɔtra penitē volētē. Quō inq̄t p̄ponis tu de cetero a pctīs abstinere? Poteris tu in p̄petuum viuē continent̄. Ad q̄d p̄derit tibi hodie ɔfiteri ⁊ post cras labi in simile? Et nō aduertit hō fatu⁹ q̄ iō statuit deus sacramētū pnīe ad manū vt quotiens recidiuam⁹ totiens resurgam⁹. Tertiū īpedimētū pnīe est ardor delectādi. et est terti⁹ armiger obuiās penitēti. Recolligit ei hō miser delectationē p̄habitā in pctō vt videat̄ sibi q̄ sine eo nō posset p̄ducē vitā suā: ⁊ manēte tali affectiōe īpossibile ē eū vtilit̄ penitē. Criso. li. de cōpunctiōe cordis. Sicut īpossibile est vt ignis inflāmet̄ ī aq̄ ita īpossibile ē ɔpūctiōeȝ cordis vigere in deliciis. Cōtraria enī hec sunt sibi ad īuicē et pēptoria. Illa enī mat̄ flet⁹. hec risus. illa cor cōstrigit: hec dissolunt. Quartū et fortissimū īpedimētū pnīe ē torpor p̄stolādi q̄ orit̄ ex duplici p̄sūptōe s. p̄sūptōe vite p̄lixe ⁊ final̄ venie diuinit⁹ cōcedēde. et est q̄rtus armiger. ⁊ cōiter oēs impedit: cōfidunt de futuro: p̄mittūt in poster⁊: procrastinant in longinquū et dicunt cum coruo cras cras donec morte subita periclitent̄.

LECTIO. CXLV.

q Vomodo autē aliqd pmanere possit nisi tu voluisses: aut qd vocatū a te nō eēt ꝯseruaret? Parcis autē oib⁹: qm̄ tua sūt dn̄e q amas aīas. Postq̄ ostēsū est ꝙ de⁹ oēȝ creaturā p sue bonitatis clemētiā creādo ꝓduxit a pn̄cipio In hac pte declarat Salomō ꝙ idē de⁹ oēm creaturā cōseruat q̄diu sibi placet ꝓ sue volūtatis arbitrio.

A Et pmo gn̄alit̄ ascribit deo oim̄ rerū cōseruationē. Scd̄o deo specialit̄ ascribit hūanā gubernationē. scd̄a ps ibi. Parcis autē oib⁹. Circa pmū dicit sic. Quō aūt aliqd pmanere posset nisi tu voluisses. Nō eni creatura ita pa rum depēdet a deo sicut dom⁹ ab arti fice. Perfecta aūt domo nō pl⁹ dependet dom⁹ ab artifice imo corrupto artifice nihilomin⁹ manet dom⁹ Unde artifex nō est causa rei cū iā est in esse pfecto sed tantū est causa fieri ipsi⁹ rei Vn̄ aug. xxii. de ci. dei. c. xxiii. Ut ipsius diaboli natura subsistat ille facit qui sūme est et facit eē qcqd aliq̄ mō est. Efficacē quippe potētiā si reb⁹ subtrahat nec ꝓgredi poterūt ⁊ suis diuersis motib⁹ pagere tpa nec ꝓrsus in eo ꝙ create sūt aliquaten⁹ pmanebūt Itē de v̄a religiōe. ca. xxxiiii. Deus p suā sapiāȝ oīa fecit et per suā benignitatē oīa ꝯseruat. Idē pmo ⁊ scd̄o sup Gen̄. et. iii. de trinitate ⁊ in m̄ltis aliis locis ⁊ hoc est qd̄ subdit in lr̄a aut quō qd̄ a te vocatū nō esset ꝯseruaret q. d. nullo modo vocatū. i. v̄bū edictū d̄ nō eē In ps. Dixit ⁊ fc̄a sūt. ⁊ ad Ro. iiii. Vocat ea q̄ nō sūt tanq̄ ea q̄ sunt. Et q̄uis sic generalit̄ oīa cōseruet que ꝓduxit specialit̄ tamē hoīes gubernat per clemētiā. Vn̄ merito littera subdit. Parcis autē oībus quoniā tua sunt domie qui amas animas. parcis inquit omnibus supple hoībus etiā peccātibus qui digni forēt si tibi placeret statim in ifernū detrudi sed parcis eis tu qui oēs hoīes vis saluos fieri et ad cognitionē v̄itatis venire p̄. Thi. ii. Ratio āt parcēdi est quoniā tua sūt dn̄e. Sapie xv. Etiā si peccauerim⁹ tui sumus qui amas aīas. hoīes. n. cōiter amāt corpora: ȝ tu amas aīas a te creatas singularit̄ et tibi assimilatas ⁊ tuo sāguie reformatas. Ezech. xviii. Oēs anime mee sūt. Amat deus etiā aīas nō singularit̄ sic ꝙ nō corpora amet. ȝ priuilegialiter: qa eas ad se imppetuum fruēdū pparauit a Totus autem labor diaboli ad hoc nitit̄ vt sūo pere corpora diligam⁹ et aīas negligamus vt illud quod a nobis neglectū fuerit in partē suā cedat Gen̄. xiiii. Da mihi aīas cetera tolle tibi Arguūtur etiam in hoc verbo [parcis autē oib⁹ qm̄ tua sūt dn̄e. q amas aīmas] tā mali dn̄i q̄ mali plati. mali dn̄i nō pcunt hoībus qm̄ sui sūt sed spoliāt et appropriāt et destruūt ⁊ si de hoc arguant̄ respōdēt ꝙ licite faciūt qm̄ sui sūt. Isti deū potius imitari deberēt ⁊ eis pcere quoniā sui sūt. Mali aūt plati arguūt̄ q plus amāt decias oblatiōes garbas ⁊ lanas q̄ aīas xp̄i sāguie redēptas. ꝯtra quos Ber. in psona boni plati dicit Certe fi uandū accepi pro quo mercator nō insipiens ipa vtiqȝ sapie sāguinē suū fudit. Sic loquebat̄ paul⁹. ii. Corint. xii. Ego autē libētissime impendā. et sup impēdar ipse pro aīab⁹ v̄ris licet plus vos diligēs min⁹ diligar. Quomodo quod vocatū a te nō esset cōseruaret?

B Hic est notandum que sūt diuine vocatōes: que sūt humane excu-

fationes. et que sūt excusantiū puniti ones. De diuinis aūt vocatōib⁹ est sciē dum ꝙ tres sūt in genere ⁊ tres in spe cie. In genere quidē loquēdo vocat v̄bo. signo: et nūcio. Sicut volens aliquē ad se vocare. vocationē suā pōt facere trib⁹ modis. per v̄bū signū et per nūciū. De⁹ aūt vocat nos per verbū in in carnatione filii sui qn̄ v̄bū caro factū est. Ioh. p̄. Quādo misit v̄bū suū ⁊ sanauit eos. in p̄s. Magna foret rusticitas si rex anglie mitteret filiū suū ad vocandū aliquē pauperē si ille venire cōtēneret et maior fit iiuria si homo vilis et paup v̄bo dei qđ est fili⁹ patris icarnato iuitante venire cōtēnit quod tamē frequēter videm⁹ vt merito dicat xp̄us illđ Iob. xix. Seruū meū vocaui et nō respōdit mihi ore ꝓprio deprecabar illū. Os dei est v̄bū dei Iux̄ illđ Canti. p̄. Osculet̄ me osculo oris sui. Secūdo xp̄s vocauit nos signo. Signū istud fuit corp⁹ suū extēsū in cruce ⁊ exaltatū in mōte. rubricatū ꝓprio sanguine. sicut volēs reclamare falco nē stat in loco apparēti cū reclamatorio rubricato. Ita xp̄s volēs hoīe ȝ clamare qui a padiso auolauerat in ifer nū i mōtē caluarie accessit lignū crucis ascēdit. lat⁹ sāguinolētū ostēdit: voce mag̃ clamauit vt sic seip̄o fcō signo hoīe ȝ reuocaret ⁊ tn̄ istis visis igratissimi hoīes ad eū venire cōtēnūt sicut ip se cōquerit̄ Prouer. p̄. Vocaui et rēnuistis extēdi man⁹ meas et non fuit qui aspiceret Tertio vocauit nos p nūciū id est p p̄dicatoꝝ officiū cuiuscūqꝫ fuerit cōditionis. siue p̄lati ordinarii. siue alii ab eccl̄a ad p̄dicādū deputati De isto nūcio dicit̄ Luce. xiiii Homo quidā fecit cenā magnā ⁊ vocauit multos: et misit seruū suū hora cene dicē iuitatis vt veniret. Quē locū exponēs Grego. dicit seruū illū ordinē p̄dicatorū designare cū tn̄ t̄pe suo null⁹ ordo in eccl̄ia sic vocaret̄. Scđo sicut hoīes tripliciť vocātur ita se excusant tripliciť. Sup̄bi p subtilitatē dn̄atiōis. Auari per difficultatē t̄rene occupationis. Luxuriosi per voluptatē carnalis delectatōis Et isti tres figurāt̄ per illos tres q̄s enūerat euāgelista Luce xiiii. Quorū prim⁹ dixit. Villā emi et necessario habeo exire ⁊ videre illā rogo te habe me excusatū. Scđs dixit Iuga boū emi qnqꝫ ⁊ eo ꝓbare illa. rogo te habe me excusatū. Et terti⁹ dixit. vxorē duxi et ideo nō possū venire. Prim⁹ designās supbos q ꝓ ābitione t̄reni dominii gl̄aȝ amittūt celestis regni. iste in sua excusatiōe bn̄ se fatet̄ fatuū fuisse q se p̄us dicit villam emisse q̄ vidisse. Faciliť enī qlibet fallitur qn̄ viȝ illđ emit̄ qđ ab eo abscōditur. et certe si homo videret et cōsideraret qđ est in dignitate dominii secularis. illđ nō emeret nimis care videt̄ enī ipsi⁹ breuitatē qa Eccl̄. x. Oīs potētat⁹ breuis vite. Videret p̄cipicii grauitatē qa quāto stat⁹ altior tāto grad⁹ grauior Cecidit petr⁹ sȝ de īfimo ideo stati surrexit. Cecidit dauid sȝ de plāo qa se nō in altū extulit. Iuxta illud p̄s Dn̄e nō est exaltatū cor meū. ⁊ iō cito surrexit. Cecidit adā sȝ de alto: qa de padiso. et iō cū difficultate surrexit. Cecidit lucifer sȝ de celo altissimo. Iō surgere nūq̄ potuit. Scđs est excusans ⁊ figurat auaros q iuga boū qnqꝫ dicit se emisse Per quinqꝫ iuga boum intelligūt̄ qnqꝫ sēsus ext̄iores corpis. Et dicunt̄ iuga qa sm Aug. cuiuslibȝ

ſenſus inſtrumēta cōbinātur. Duo ei ſunt oculi: due aures: due nares: duo inſtrumēta guſtus. lingua ⁊ palatum Due manꝰ in qbꝰ pcipue patet tactus. Sicut ergo boues terrā vſant. ſic ſenſus auari circa t̄rena cōtinue delectātur. magis enī delectant̄ eius oculi videdo maſſā auri q̄ in eccl'a videre corpus chriſti. In ore etiā auri dulcior ē noīatio q̄ vbi dei predicatio. et fatue iſte ſe excuſauit. quia prius debuit iu ga pbaſſe q̄ emiſſe. Tertiꝰ luxurioſos deſignat qui per vxorē itelligit voluptatē. non enī per cōiugiū cōiugati excludūtur a cena licet aliqualit̄ V n̄ ille dicitur vxorē duxiſſe q tota affectione ſe tradidit voluptati. et talis ad cenā celeſtē venire nō poteſt nec debet nec eſt dignꝰ nec poteſt ire: qa ipſe eſt fetidꝰ nō eſt dignꝰ qa eſt ſordida veſte indutꝰ. et ideo qa tot ſūt qui ſe excuſant: ideo licet mlti ſūt vocati pauci tamē ſunt electi. Math. xx. In cuiꝰ ſignū. Nūeri. xxxi. legimꝰ ꝙ de ſedeciꝫ milibꝰ hoīm nō ceſſerūt in partē dn̄i niſi. xxxii. aīe. Tertio vidēdū eſt q̄ ſunt excuſātiū punitiones et ſūt tres Segregatio a cōſortio bonorū. Luce. xiiii. Nemo viroꝝ illorum qui vocati ſunt guſtabūt cenā meā. Subſānatio ⁊ iproperiū pctōꝝ: qa in iudicio deus ⁊ angeli ⁊ hoīes ⁊ demones ſubſānabūt ⁊ deridebūt fatuos pctōres qui dinas vocatōes neglexerūt Prouer. p̄. Quia vocaui et rēnuiſtis extēdi manꝰ meas et nō fuit q aſpiceret Et ifra. Ego quo ꝙ in iteritu vr̄o ridebo et ſubſānabo cū vobis qd timebatis aduenerit. Cruciatio ppetua tormētoꝝ. Iſa. vl. Eligā illuſiones eoꝝ. que timebant adducā eis qa vocaui et nō erat q r̄nderet Nō ſic de bonis et iuſtis qui deū audiunt vocantē per obedientiā et pceptorum obſeruantiā: hi in celo ponētur lucentes ſicut ſtelle in ppetuas eternitates. Baruth. iii. Stelle vocati ſūt et dixerūt aſſumus et luxerūt ei cū iocūditate q fecit illas. Specialius aūt vocat nos oſtēſionibꝰ exēploꝝ: pmiſſionibꝰ premiorū. et pcuſſionibꝰ flagellorū. p̄mo nos vocat oſtēſionibus exēplorū quot enī nos per viā penitētie preceſſerūt tot vocatōes habemꝰ. quot milia martyrū: quot milia v̄ginū. quot milia cōfeſſoꝝ. tot ſūt milia vocātiū. Iohis. x. Proprias oues vocat noīatim ⁊ adducit eas. Et apl's ad phil'. iii. Ea que retro ſūt obliuiſcēs ⁊ ad ea que p̄ora ſūt extendēs meipſū ad deſtinatū perſequor brauiū ſuperne vocatōis. Secūdo nos vocat pmiſſionibꝰ p̄miorū ſicut diues vocat pauperē oñdendo ſibi denariū. p̄me Petri. iii. In hoc eſtis vt bn̄dictionē hereditate poſſidetꝭ. Tertio vocat nos pcuſſionibus flagelloꝝ. quotiens enim infirmitatibꝰ flagellamur ſeu fatigamur vel aduerſitatibꝰ tribulamur totiens a deo vocamur Et ſicut Greg. dicit. Mala que nos premunt ad deum nos compellunt

CA.XII. LEC.CXLVI.

o q̄ bonꝰ ⁊ ſuauis eſt dn̄e ſpiritꝰ tuꝰ in nobis Ioꝙ hos q exerrāt partibꝰ corporis ⁊ de quibꝰ peccāt admones ⁊ alloqueris vt relicta malicia credāt in te dn̄e. Sicut ſuperius dictū fuit intentio Salomonis a medio. x. capl'o vſ ꝙ ad finē libri eſt declarare quō ſapientia que eſt verus dei cultus mirabiliter gubernauit populū hebreorū vt per hoꝝ oēs hoīes hebreoꝝ hiſtoriam

audiētes adverū cultūvni⁹dei q̄ ē sapiētia animaret̄. Fuit ista gubnatio mirabilis ī trib⁹. In egiptiorū expugnatione. in hebreoꝝ per desertum traductione. et in chananeorū dc terra p missionis eiectione Postq̄ igitur declarata ē gubernatio sapiē circa populū hebreoꝝ q̄tū ad duo p̄ma. In ista p te cōsequēt agit̄ de punitione gētium peruersaꝝ que t̄rā sctā₃ īhabitabāt āte filios isrl̄. Inhabitabat̄ aūt a septē gentib⁹ quas in aduētu filioꝝ isrl̄ et ī mora eoꝝ nō stati ꝛ subito sed paulatī domin⁹ deleuit et captiuauit et dominio illius t̄re p̄uauit. et in eadem filios israel miraculose plātauit. Et circa ista duo fiūt. Nā p̄mo agit̄ de chananeoꝝ afflictōe. Secūdo de hebreorum instructione. ibi Tu aūt dominator. Circa primū aūt duo fiūt. quia p̄mo agit̄ de modo afflictionis qua gēs chananeorū fuit flagellata. Secūdo ostēdit̄ ꝙ ad illū modū diuina potētia nō fuit necessario limitata. secūda ps ibi. Nō quia impotēs Circa p̄mū duo fiūt: quia p̄mo oñdit̄ bonitas diuīe castigationis ad oēs pctōres generaliter Secūdo ad chananeos spēalit̄. Secunda ps ibi Illos enī antiquos Circa p̄mū in lectōe hodierna duo fiūt. qa p̄mo agit̄ de dīna dulcedīe quā influit. mētib⁹ iustoꝝ. Scđo de mira māsuetudine quā ostēdit in correptione malorū. secūda ps ibi. Ideoq̄ȝ hos q exerrāt partib⁹ corporis et de qb⁹ etc̄. Circa p̄mū dicit sic O q̄ bon⁹ et suauis est dñe spūs tu⁹ in nob̄. Vbi dīne boītatis dl̄cedo ꝯmēdat̄ ex signo magne admiratiōis. O ex nota grādis ītētōis q̄ ex vocabulo sūme pfectōis bon⁹. ex v̄bo mire delectatōis suauis ex dulcedīe đ gustationis spiritus tuus. O fm p̄scianū et papiā aliqñ ē nomē litt̄e: aliquā do ē interiectio. aliqñ ē aduerbiū. Si ē int̄iectio: est int̄iectio qñq̄ȝ dolēt̄. vt o in q̄ta miseria sum⁹. Qñq̄ȝ ē int̄iectō admirātis. vt o rē mirabilē Qñq̄ȝ silr ē aduerbiū. et diuersas h₃ significationes. Est enī aduerbiū vocādi. vt o regina. admirādi vt o qual̄ facies. īdignādi vt o tpa o mores Optandi vt o adsis Exhortandi vt o fugite. Quādo v̄o p̄fertur cum spiratōe et motu sic ē int̄iectio. Quādo seq̄t̄ accusati⁹ē aduerbiū. vt o cōditiōe₃ miserā. In ppoito ē int̄iectio vel aduerbiū. nō ē cura et est nota magne admirationis. q̄ est nota grandis intētionis. Iuxta illđ p̄s. O q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe Bon⁹ē vocabulū dīne pfectōis. Luce. xviii. Nēo bon⁹ē nisi solus de⁹. Suauis ē v̄bū mire delectatiōis. In. p̄s. Gustate et videte qm̄ suauis ē dñs. Vult ergo dicere deo regratiando ꝙ mirabiliter: ꝙ ineffabiliter spiritus su⁹ id est benignitas sua est magna in nob̄ .i. iudeis. In p̄s. Nō fecit taliter omni nationi. vel in omnib⁹: scđm aliā litterā: qa in p̄s. Suauis ē dñs vniuersis et miserationes eius super omnia opera ei⁹. Sic ergo patet diuina dulcedo ī omnib⁹ creaturis generalit̄. s₃ specialiter māsuetudinē declarat in correptione malorū quos tamen posset affligere et annihilare siuell₃ vel ī īfernu₃ detrudē. corripit admon₃ ꝛ alloq̄t̄ vt reliq̄t maliciā suā et redeāt ad eū p pe nitētiam. Et hoc ē qđ subdit. Ideoq̄ȝ videlicet quia tanta est in te suauitas bonitatis. Circa hos qui exerrant peccādo scilic₃ partibus corporis id est particulariter et paulatim: et de quibus

peccāt id est de peccatis: admones per pdicationē extiorē tuā ⁊ alloqueris p internā īspiratione: vt relicta malicia credāt p fidē operātē per dilectionē i te dn̄e q eos ita dulcit reuocas ab errore. Suauis est dn̄e spūs tuus a

Quāuis homo certudinalit experiri nō pōt se spiritū scm̄ hr̄e: sicut nec potest se scire eē i caritate scdꝫ sctōs. tria tn̄ signa pōt homo habere scdꝫ tria signa per que hō pōt scire ꝙ habeat spiritū sc̄tū quevisimilit pōt cōiicere se spiritū sc̄tū habere p gratiā. Et accipiūtur ista tria signa scdꝫ triplicē speciem in qua legimꝰ spiritū sanctū apparuisse Appuit ei in specie nubis super xpꝫ trāffiguratū. In specie colūbe sup baptisatum. In specie ignis super apl̄orū collegiū cōgregatū. Primū signū est abūdātia lacrimarū. et iō apparuit in specie nubis. Nubes eni fūdunt fluuios sup terrā. ⁊ spūs sctūs irrigat mentē deuotā quā ihabitare dignaꝰ fluuio lacrimarū. Vn̄ Gene. p. dicit. ꝙ spūs dei ferebaꝰ sup aq̄s. Et in ps. Flauit spūs et fluēt aq̄. Ro. viii. Ipe spūs postulat p nobis gemitibꝰ in enarrabilibꝰ. postulat. i. postulare nos facit sm glo. Ber. sup cātica Cātīcorū. Lacrime penitētiū vinū sūt āgelorū: qa in illis est dulcor vite: sapor gratie: gustꝰ idulgētie. sanitas redcūtis īnocētie. recōciliatiōis iocūditas et serenate cōscīe suauitas. Scdm signū ē dimissio iiuriarū: et ideo apparuit in specie colūbe que felle caret. Vn̄ quādo homo īuenit se paratū et benignū ad dimittēdū iiuriā sibi factā euidens signū est ꝙ spiritū sc̄tū habet cū quo nullū odiū stare potest cum sit amor. odiū nāq̄ aīaꝫ iflat īdurat ⁊ amaricat Sed spūs scūs per oppositas cōditiōes describiꝰ. Nā cōparaꝰ rori. vnctioni ⁊ melli. Inquātū eni cor inflāmatū refrigerat diciꝰ ros Ecci. xviii Nōne ardore refrigerabit ros.ᵉ Vn̄ petit eccl̄a ꝙ corda nostra spūscī mūdet īfusio ⁊ sui roris intima aspsione fecūdet. Inquātū vero cor odiis īduratū mollificat diciꝰ vnctio. pme Io. ii. Vnctionē habetis a scō ⁊ nostis oīa. Quia vo cor odio amaricatū dulcorat dicitur mel. Ecci. xxiiii. Spūs meꝰ sup mel dulcis. nec iuuat hoīem pacē fictā ptēdere in verbis et odiū celare in corde: qa fictionē talē detestaꝰ spūs sctūs. Sapie. p. Spūs ei scūs discipline effugiet fictū Tertiū signū est desideriū supnoꝝ. et ideo spūs scūs appuit in specie ignis. Sicut eni ignis naturalit tēdit sursuꝫ et se celo cōiūgit. Ita spūs sctūs corda illoꝝ accēdit et sursū eleuat vt trena fastidiāt et celestia desiderēt. Eꝫe. viii Eleuauit me spūs int celū et trā. non dixit posuit me in celo: qa ibi tātū sūt boni. nec dixit posuit me in trā: qa ibi manēt mali auari. Sed dixit eleuauit me int celū et trā. Quia ibi debēt eē fideles xpiāi. Cuiꝰ ratio est. qa hn̄t aliqn̄ ascēdere versus celū celestia cōtemplādo: ⁊ aliqn̄ v sus terrā pximoꝝ vtilitatibꝰ mistrādo. Dubitatio lraꝰ Vtrū gr̄a spūscti deꝰ necessario hoi se quātū pōt ad gr̄aꝫ pparāti. et videꝰ ꝙ nō: qa cuicūq̄ deꝰ dat gr̄aꝫ grat dat eā et libere ex sola mīa Igiꝰ quātūcū ꝙ disponat se homo. est in libera dei volūtate dare sibi gratiā vel nō dare.

Itē homo cōparaꝰ ad deū sicut lutum ad figulū. Iere. xviii. Sicut lutuꝫ in manu figuli sic nos ma. in. do. is. ſꝫ lutū quātūcūq̄ sit bn̄ pparatū nō accipit formā a figulo ex necessitate. igiꝰ nec hō gratiā a deo quātūcūq̄ se ppet

Ad oppositū est glo. sup illud Roma. v. Iustificati per fidē pacē habeamus Et est augustini. De⁹ recipit cōfugiē-tes ad se alit̄ esset iniqtas in eo Sȝ im possibile est ꝙ in deo sit iniqtas ergo īpossibile est ꝙ nō recipiat cōfugiētes ad se ergo cōfugiēs ad deū necessario ꝯsequit̄ grāȝ. ꝑterea Apoc. iii. Ego sto ad ostiū et pulso si qs apuerit mihi in trabo ad eū et cenabo cū eo. Sȝ iste q disponit se faciēdo id qđ in eo ē ape-rit sibi ergo ītrat necessario Cōfirma tur qa isto aperiēte sibi aut intrat aut nō intrat Si nō intrat ergo frustra pul sat qđ ipiū est dicere. Si ītrat ergo dat gratiā. ꝑterea Anſ. de casu diaboli. c. iii. dicit ꝙ illa est causa quare de⁹ dia-bolo nō dedit gratiā et ꝑseuerātiā: qa ipe noluit accipe Vñ nō ideo nō acce pit diabol⁹ ꝑseuerātiā: qa de⁹ nō dedit sȝ ideo de⁹ nō dedit: qa ipe nō accepit: qa qcunqȝ se pat vt accipiat necessario recipit. b Ad dubitationē dicēdū ꝙ quedā est necessitas coactionis. et q̄ dā est necessitas īfallibilitatis. Neces sitas coactiōis nullo mō cadit in deo. necessitas vero īfallibilitatis cadit in deo ex ꝑmisso suo ⁊ pacto siue lege sta tuta. et hec nō ē necessitas absoluta sȝ necessitas ꝯsequētie. Vñ nō stat cū le ge statuta ꝙ viator faciat qđ in se ē di sponēdo se ad gratiā qn habeat grāȝ. possȝ tñ de⁹ mutare legē circa aliā ꝑso nā si vellet: ⁊ talis quātūcū ꝙ se dispōe ret nō haberet: qa dispositio hoīs nul lā causalitatē habȝ respectu gratie de necessitate. sȝ tātū de ꝯgruo: qa gratia excedit oēm opatōnē naturalē nec est possibile ꝙ hō mereat̄ p qđcūqȝ opus naturale morale. puta gratiā de cōdi gno. Ad rōnes in oppositū. Primā ꝓcedo ꝙ ex mia ⁊ gratia sua ꝑ tāto qa talē legē misicordit̄ statuit ⁊ obſuat. sed statuta lege. necessario dat gratiā necessitate cōsequētie. Ad scđm q̄-uis sum⁹ sicut lutū p ꝑparationē ad de um aliq̄ mō. nō tñ silitudo tenet ī oī-bus: nec est pactū int̄ artificē ⁊ lutū et dato ꝙ foret artifex possȝ frāgere pa ctū: pacti lege manēte. qđ non pōt de⁹ pacto suo manēte. nec lutū pōt aliqđ apđ artificē ꝑmereri: nec de cōdigno: nec de cōgruo. In hac tñ q̄stione ma-gis pie q̄ loyce est loquēdū.

LECTIO. CXLVII.

i Llos eni antiquos īhitatores t̄re tue scē quos exhorruisti quoniā odibilia tibi opa faciebāt per medica mina et sacrificia iiusta ⁊ filioꝝ suoꝝ necatores sine mia. et comestores vi-scerū hoīȝ ⁊ deuoratores sanguīs ⁊ au ctores parentes aīaꝝ inauxiliatarū a medio sacramēto tuo voluisti ꝑdere per man⁹ parētū nostroꝝ vt dignā ꝑci perēt ꝑegrinationē pueroꝝ dei q̄ tibi oīm carior est terra. Declarata di-uina castigatōe ad oēs pctōres gene-raliter: qa oēs corripit: admonet ⁊ allo quit̄ vt relinquāt maliciā. In hac pte oñdit diuinā clemētiā in castigatione illarū gētiū q̄s de terra scā expulerūt filii isrl̄ specialit̄. Et circa hoc duo fa-cit. Nā ꝑmo replicat puniēdoꝝ puer-sitatē. Scđo explicat dei puniētis pie-tatē ibi. Sed in his tanq̄. Et tertio reca pitulat dei miserētis eqtatē. ibi. Cū er go sis iust⁹ Circa ꝑmū in explicādo puniēdorū puersitatē qnqȝ fiūt in le-ctione hodierna. Nā ꝑmo oñdit̄ qui erāt puniēdi. Scđo q̄re erāt puniēdi. Tertio quō erāt puniēdi Quarto per quos erāt puniēdi. Et qnto ad qđ erāt

punie͂di. Primo ergo oñdit q̄ fuerūt
quos de⁹ puniuit in aduētu filiorū isrl̄
in terrā sanctā. Et quātū ad h̄ dicit. Il-
los ei ātiquos habitatores scē tue tre
Vbi notādū ꝙ septē gētes q̄ a t͛ra
scā eiecte fuerūt suis noib⁹ cōputant͛.
Deut͛. vii. videlȝ. Ethei. Amorrei cha
nanei. et pherezei. euei. et gebuzei. et
gergezei. Et significāt septē pctā mor
talia q̄ nos oportet expugnare si t͛rā ꝑ
missiōis velim⁹ itrare. Quare aūt eie
cte fuerunt dicit͛ in littera stati q̄s inqt
exhorruisti id est abhoiabiles ha bui-
sti: qm̄ odibilia sūt tibi opa q̄ faciebāt
Et quō? Certe peccauerūt in deū pec
cauerūt in ꝓximū. In deū peccauerūt
cōtra sūmā vitatē. cōtra sūmā maiesta
tem. cōtra sūmā bonitatē. Peccauerūt
ꝯtra sūmā vitatē idulgēdo sortilegiis
qb⁹ iuestigabāt de occultis ⁊ qb⁹ se di-
cebāt mederi ifirmis. Vñ eoꝝ sorti
legia vocat hic medicamia. qa ifirmi
tates per sortilegia medebāt͛ sicut nō
nulle vetule adhuc facere dicūt͛ Cōtra
sūmā maiestatē deliquerūt: qa sacrifi
cia que solo deo debebāt͛ ydolis facie
bant: et ideo iiuste. Et hoc itelligit qñ
dicit ꝙ faciebāt iiusta sacrificia: ergo
grauit͛ peccauerūt in deū. Et nō solū h̄
imo peccauerūt in ꝓximū ⁊ maxime in
illos qb⁹ ceteris parib⁹ magis grati de
bebāt fuisse videlȝ in filiis suis Vnde
lr̄a subdit ꝙ fuerūt filioꝝ suoꝝ neca
tores In ps̄. Immolauerūt filios suos
et filias suas demonib⁹. Ecce q̄ diffici
le fuit colere demones q̄ iubebāt sibi
filios a patrib⁹ imolari: ⁊ hoc fecerūt
isti gētiles sine mia. Vñ nō solū int͛-
fecerūt filios suos vt imolarēt demo-
nibus: imo cū gaudio ⁊ hilaritate hoc
fecerūt. Et ideo littera dicit ꝙ fuerūt
filioꝝ suoꝝ necatores sine mia. ⁊ nō
solū occiderūt filios imo viscera id est
carnes hūanas comederūt quaꝝ par
tes deo sacrificauerūt cōburēdo. partē
comederūt masticando. sicut iudei de
suis sacrificiis faciebant. et hoc est qđ
subdit. Et viscerū comestores. ⁊ noian
tur viscera ad oñdēdū crudelitatē eo-
rū: qa pōt eē ꝙ iteriora hūana sic pul-
monē ⁊ epar ⁊ renes comederūt. Oui.
metha. xv. Heu quātū scel⁹ est in visce
ra viscera condi. Cōgestoq; auidū pin
guescē corpore corp⁹. O q̄ crudele est
in viscera viscera cōdi ⁊ etiā in sāguie
Vñ subdit. Deuoratores sanguis ⁊ h̄
sup oia sectā eoꝝ reddit detestabilē ꝙ
erāt auctores parētū aiaꝝ inauxilia-
tarū. lr̄a est obscura: sed vult dicere ꝙ
illi q̄ fuerūt parētes aiaꝝ inauxiliata
rū id est hoim occisoꝝ sine auxilio ⁊
defuerūt auctores iubēdo ⁊ ordinādo
de morte eoꝝ. ita ꝙ ipimet parētes vi
te fuerūt auctores ⁊ mortis: et hoc est
qđ dicit ꝙ fuerūt iubēdo ⁊ ordinādo ip
sā mortē filiorū ad sacrificiū deoꝝ su
orū. Ipimet iquā parētes carnalit͛ aia
rū iauxiliatarū id ē hoiȝ delictorū sñ
auxilio. Peccauerūt ergo tā in deū q̄
in ꝓximū: et sic patȝ qualit͛ deleri de
bebāt. Sed quō? Certe per occisionē ⁊
expulsionē a terra illa scā in qua fili⁹
dei erat nascitur⁹. victur⁹. et moritu-
rus. propter quod illam sacrā nomi-
nat. Vñ subdit sic littera a medio sa-
cramēto tuo sic voluisti perdere. Ter
ra eni sancta sacramentū dicitur. Est
enim sacramentū generaliter loquē-
do sacre rei signum: quia ergo illa ter
ra figurabat ecclesiam militātē ⁊ etiā
triumphātē. Et quia xp̄s in ea sacra-
mēta noui testamēti fuerat ꝯstitutur⁹

merito sacramētūvocat᷑.mediū v̓o sa
cramētū:qa in medio mūdi posita ē.
Sed p q̂s fuerūt delēdi.Certe dicit sa-
lomō p man⁹ parētū nostrorū.qui sub
iosue intrauerāt terrā pmissionis. Io
sue.v.Iustū enī fuit ꝙ cultores v̓i dei
cultores demonū superārēt.et iō subdit
quinto causā ad quid expulsi fuerunt
vt videlicet dignā pcipent pegrinatio
nē pueroꝝ dei.i.Abrahā.Isaac. et Ia
cob.q in terra illa fuerūt peregrinati
et qb⁹ t̓ra sancta fuerat repromissa .q̄
tibi deo omniū est carior terra . Prīo
quia ibi habitauerūt sācti patriarche.
tanq̄ pegrini.Secundo qa ibi christus
cōceptus est natus conuersatus docu
it:mortuus et resurrexit.ascēdit in ce
lū et ibi iudicatur⁹ ē viuos et mortuos
In p̄s.Benedixisti dn̄e terrā tuā Illuc
adhuc per discrimina multa a deuotꝭ
transit᷑ vbi mori nō timet᷑.Ibi p mar-
tiriū ad terrā viuētiū ascēditur a
Cara est ergo deo terra illa rōe crea-
tionis.Carior rōe recreationis. Caris
sima rōe figuratōis vt dignā accipēt l̓
pcipent pegrīatōe₃ puerorū dei . Cu₃
vita christiana pegrinatio quedā sit v̓
sus patriā nob̓ pmissā necesse ē ꝙ chri
stian⁹ cōditiones peregrini habeat eū
do et redeūdo.Peregrin⁹ autē tria ser
uat.tria vitat.et tria r̄portat. Seruat p
egrinando ista tria . Quotidie socios
malos vitat:quotidie ꝯputat.quotidie
terminū recogitat.Prīo ergo hoc ma
xime habet in corde ꝙ nō intrat puer
sā societatē:qa hoc ē sūmū periculosū
sibi.Aliq enim sūt prodiciosi: aliq ni
mis sūptuosi.et aliqui nimis accidiosi
et isti oēs impedirēt eū. Isto mō mo-
ralit̓ xp̄ian⁹ cauere sibi debet ne ma-
lorū societate turbet᷑ a bona vita:non
habeat societatē cū demone.quia ē p-
diciosus:nec cū mūdo:qa ē nimis sū-
ptuos⁹.nec cū carne:quia ē nr̄ hostis ⁊
nimis accidiosus.Secūdo pegrin⁹ q̂t-
tidie cōputat et eodē mō bon⁹ christia
n⁹ quotidie vitā suā examinat. Vnde
Sene.de trage.libro.iii. v̓sus finem.
Quotidie anim⁹ ad rōem reddēdā vo
cād⁹ ē.faciebat h̊ sextim⁹ noster vt con
sūmato die cū se ad qetē nocturnā re
posuisset interrogaret animū suū qd
hodie malū tuū sanasti:cui vicio obste
tisti:q̄ parte melior factus es. Tertio
pegrinus quotidie de termino recogi
tat et nos semper de patria cogitar̄ de
bem⁹.Aug⁹.In hostili enim t̓ra dul-
cis est recogitatio patrie. In p̄s . Heu
me quia incolatus meus prolōgatus
ē.sic r̄cogitauit paul⁹ t̓minū suū qn̄ di
xit.Dissolui enī cupio et eē cū xp̄o mlt̓
to meli⁹ ē. Secūdo peregrin⁹ tria vi
tat:q̄tū est sibi possibile thesauri sui o
stēsionē:hospitꝭ deceptionē.et suii p̄ius
nimiā onerationē.Isto mō deuot⁹ xp̄i
an⁹ vitat sēp oñsionē suarū virtutum
per iactātiā qn poti⁹ eas occultat p hu
militatē.Greg De p̄dari desiderat qui
thesaurū in via publice portat. Secun
do vitat hospitis deceptōnē hospes nr̄
⁊ hostis mūd⁹ ē q sicut hospes gratissi
mū vultū facit.lectisternia honestissia
demōstrat et bona ppinat./sed in fine
parcissime et strictissime cōputat nec
hominem secū quicq̄ asportare pmit
tit.Tertio peregrin⁹ vitat suii p̄ius ni-
miā onerationē.q̄to mi⁹ pōt secū por-
tat de vestib⁹ ⁊ aliis quib⁹ cūq₃.Eodem
mō christiani deuoti dicūt cū aposto-
lo.habētes alimēta et quib⁹ tegamur
his cōtenti sumus imo pecuniā suā ip
si nō portāt interdū . sed mercatorib⁹
eā in patria sua tradūt vt ab aliis eius
dē societatis mercatorib⁹ tm̄ recipiāt

in patria ad quam vadũt. Sic etiã prudẽtes christiani diuitias suas elemosinas erogãdo pauperib⁹ tribuũt in presẽti. Hi enim sũt mercatores celorũ ⁊ securitatẽ ab eis hñt litteras xpi euangelii videlicet q̃ tãtũdẽ imo cẽtuplũ in celo recipiẽt Tercio peregrinus tria reportat qñ ĩ patriã suã redit: de pctis indulgẽtiã. ab aĩcis reuerẽtiam et deinceps quiescẽdi licentiam. Sic etiã christian⁹ deuot⁹ rediẽs v̾ sus patriam celestẽ in morte gaudꝫ: qa secum portat indulgentiã peccatorꝝ ⁊ recipit ab amicis reuerẽtiã. Solẽt enĩ aĩci hominis venientis de pegrinatõe sibi pcessionalit̾ occurrere ⁊ in domũ suã duo te deducẽ. Eodẽ mõ ĩ morte sctõꝝ re deũtiũ de pegrinatiõe mũdi occurrũt sancti angeli sicut pie petit ecc̃ia. Subuenite sancti dei: occurrite angeli dñi suscipiẽtes aĩam ei⁹. offe. in ꝯspectu altissimi et tũc ẽ in domo sua. Et tũc cõsequet̾ p⁹ labores ppetuã qescẽdi licẽtiã. Apoc. xiiii. Amodo iã dicit spirit⁹ vt requiescant a laborib⁹ suis. ⁊ hi cõ dignã pegrinatõeꝫ faciẽt puerorꝝ dei

LEC.CLVIII.

Sed et his tãq̃ hominib⁹ pepcisti et misisti antecessores exercit⁹ tui vespas vt illos paulatiꝫ extermiarẽt non qa ipotẽs in bello eras: subiicere impios iustis aut bestiis seuis. Aut verbo duro simul exterminare sꝫ ptibus iudicãs dabas locũ penitẽtie nõ ignorãs. qñ iniqua est natio eorũ et quasi naturalis malicia eorũ. et qñ non poterat mutari cogitatio eorꝝ in perpetuũ. semẽ enim illorꝝ erat maledictũ ab initio Declarata chananeorꝝ mltiplici puersitate propt̾ quã merito destrui debuerũt. In hac pte ꝓseqt̾ de dei circa eos pietate nõ obstãte tãta eorũ puersitate. Fuit aũt dĩna pietas ĩ hoc mirabilis ⁊ laudabil̾ circa eos q̃ ñ subito. sed paulatim et p ptes eos deleuit vt sp relinqret̾ pnie loc⁹ his qui supfuerunt. Ex alia enĩ pte deleuit eos et lr̃ mõ incõsueto et miro vt eorꝝ deletio merito appareret. non homis opus sed dei. et sic tã ex successiua exterminatiõe q̃ ex incõsueta vltiõe materiã haberẽt penitẽtie. Fiũt igit̾ circa istđ tria. Prio narrat̾ dĩna pietas ĩ parcendo. Secũdo excusat̾ eius ptãs in puniẽdo Tercõ replicat̾ malorũ puersitas in obstinacitate resistẽdo. Secunda ps ibi. Nõ qa impotẽs. Tercia ibi. Nõ ignorãs Circa pmũ pietas dei puniẽtis declarat̾ in trib⁹: quia puniuit eos misericorditer mirabiliter ⁊ partibiliter. Vñ dicit. Sed in his videlicet antiquis habitatorib⁹ terre sãcte nõ obstãte eorũ multiplici malicia tãq̃ hoĩbus pepcisti. tãq̃ hoĩb⁹. i. ad imaginẽ tuam factis vel tãq̃ fragilibus. Geñ. vi. Nõ pmanebit spũs me⁹ in homine ineternũ qa caro ẽ. Secũdo puniuit eos mirabiliter. et ideo subdit. Et misisti antecessores exercit⁹ tui vespas. Ad litteram dicit̾ iosue xxiiii. Misi ante eos crabones ⁊ eieci eos de locis suis. secũdũ Isido. xii. ethio. c. vi. Apes ppe vocãt̾ orte de bobus crabones de eqs fusci de mulis. vespe de asinis. Dicũt̾ aũt crabones a cabo. i. caballo. quia de putrefactiõe cadauerꝫ caballi oriũt̾ sicut apes de putrefactõe carnis bouie q̃uis nõ oẽs apes illo mõ generẽt̾ s̾ habẽt generationẽ duplicẽ videlicꝫ naturalẽ p ppagationẽ q̃ vna gñat̾ ex alia et per putrefactionẽ carnis iumẽti vacce vel bouis: et q̃uis ĩ multis librꝫ scribãtur scrabones correctores tñ parisienses et Iohãnes ĩ specl'o eccie dicunt

crabones. Versus. Cabo caball⁹ erit sed crabo nascit᷑ inde. Et declinat᷑ Cabo cabonis. Idē dicit Alexāder neq̄. ⁊ in. Papi. scribit᷑ p dictōes incipiētes p cra. Sed tamē ſꝫ Hugui. et Britonē debꝫ dici scrabo scrabois ⁊ scarebe⁹. H⁹ mōi aūt vespas p̄misit dn̄s an̄ exercitū suū vt illos paulatim extermiarꝫ ⁊ pticulariter. Sic ergo patꝫ dīna pietas in pcēdo Cōsequēt᷑ ondit᷑ eius potestas in puniēdo: qa nō ē cōcipiēdū ꝙ deus q ē īfinite potētie n̄ alit᷑ q̄ p minia aīalia eos poterat occidisse: vel īmittēdo bestias seuas. vł īmediate sua ꝑpa iussiōe sicut supi⁹ de egiptiis dictū fuit. Et hoc ē qd dicit. Nō qa impotens in bello eras subiicere īpios iustis. sꝫ partib⁹. i. per ptes iudicās. i. iudiciivi-dictā exercēs dabas locū pnīe īpis q r̄linquebāt᷑ a Tertio iteꝝ replicat᷑ malicia punitoꝝ: ⁊ sił cū hoc excludit᷑ q̄dā dubitatio q̄ possit suboriri in hoc ꝙ dictū ē ꝙ de⁹ dedit eis locū pnīe q̄si expectās ⁊ tēptās an vellēt penitē. possit aliqs q̄rere. Nū de⁹ nesciuit qd volebāt facē? Et rn̄dꝫ littera ꝙ sic. Sciuit eī ꝙ ipi psisterēt ī malicia ⁊ tn̄ q̄tū ī eo fuit dedit eis occasionē maliciā dimittēdi. vt ondat᷑ ꝙ nō ipo impellēte mali facti sūt. sed īpis intelligētib⁹ eligētib⁹ et neglīgētib⁹. ⁊ in eo pmittēte n̄ ꝯpellēte. Et ideo subdit. Nō ignorans qm̄ iniqua est natio eorū: quia ipsi ab ipso natītatis initio. ī malicia fuerūt a suis ꝑgenitorib⁹ educati. ⁊ iō fuit q̄si naturalis malicia ipoꝝ. Cōsuetudo ē q̄i altera natura. Et qa qd naturale est difficile tollit᷑. Sciebas ꝙ non poterat īmutari. i. difficile poterat mutari cogitatio illorū impetuū. Iere. xiii. Si mutare pt ethiops pellē suā ⁊ pardus

varietates suas ⁊ vos poteritis bn̄facē cū didiceritis malū. Semē eni illoruꝫ maledictū erat ab initio. qa ad litterā de chayn filio ade q ab initio. i. ab antiquo maledictus extitit descēderunt Dicit glo. hic. ꝙ ex q̄ ipi erāt: q̄dā p̄ua qualitas in īpis erat. maledictiōe digna. ⁊ forte ītelligit de qualitate q̄ dicitur fomes vel ꝑnitas ad peccādū. Dabas locū ad penitētiā. Omne tēp⁹ ē p⁹ nobis datū ad merēdū vel ad penitendū. et si ē momētū sn̄ merito vel pnīa exiget᷑ a nobis tāq̄ vtilit᷑ ꝯcessū et inutilit᷑ ꝯsūptū. Ecci. xv. Nemi mādauit de⁹ impie agē et nemini dedit spaciū peccādi: quin poti⁹ ꝑ q̄libꝫ hoīe dici pōt deo. Qm̄ dabas locū pnīe. Vbi notādū ꝙ sicut dictū fuit in penultīa lectōne capituli p̄cedētis. q̄ttuor sunt penitētie incitamēta. quattuor pnīe īpedimēta. q̄ttuor pnīe documēta. ⁊ q̄ttuor emolimēta. De duob⁹ p̄mis q̄ternariis dictū fuit ibidē: de duob⁹ eni r̄siduis hic ē dicēdū Quattuor ḡ sūt documēta pnīe vtilit᷑ pagenda videlicet sollicitudo p̄cogitatōis: amaritudo cōpūctionis: plenitudo ꝯfessionis: et fortitudo satisfactōnis. Prio ergo ad hoc ꝙ penitētia de pctīs vtiliter inchoetur necessaria ē p̄cogitatōis sollicitudo. ? Quis eī p̄posit⁹ vel baliu⁹ q bōa alicuius dn̄i expēdisset p mēsē p̄sumēt cōpotū facere sine p̄meditatōe sollicita. Peccator aūt mł̄ta bōa recepit dispensāda bona gratie: bona nature: ⁊ fortune. ⁊ oīa ista male cōsūpsit ꝑ maiori parte. Quō igit᷑ subito ⁊ ex īprouiso ad ꝯfessionis ꝯpotū se audebit ingerere?

Nota medicīa purgatīa p̄supponit p̄paratiaꝫ. Prepatia ē ꝯtritio: ⁊ p̄cogitatio: purgatīa ē cōfessio. i. Re. ii. De

us sciar dñs ē ⁊ ipi p̄pāt cogitatiões
Et.i.Cori.v. Expurgate vet⁹ fermētū
⁊ iō dixit signt ezechias. Isa.xxxviii.
Quid dicā aut qd rñdebo tibi cū ipse
fecerī.totū videlȝ errores cogitādo: lo-
quēdo: operādo ⁊ omittēdo. Et rñdit.
Recogitabo tibi oēs ānos meos in a-
maritudine aīe mee. Sȝ huius cōtrari
um ꝯīt fit. Presumūt enī nōnulli ī di
midia hora cōfessionē facē ꝓ qua vix
sufficeret septiana si essȝ bene exami
nata: nō interrogāt: nō examinant se
metipsos p̄ maīb⁹. et iō nō pñt ītegre
penitere. Iere.viii. Null⁹ ē q agat peī
tētiā sup pctō suo dicēs quid feci? Cu
ius oppositū fecit p̄s Dixit inq̄. Cōfite
bor aduersū me iniusticiā meā dño.
Glo. Dixi .i. pri⁹ deliberaui apud me
hoc.s.ꝙ ego ꝯfitebor aduersum me.
Multi cōfitēt iniqtatē suā. sed aduer
sus deū. Q ñ enī inueniūt ī pctis: di-
cunt. Nō feci hoc. aut nō est ll' pctm sȝ
de⁹ voluit. Alii dicūt. Fatū mihi fecit
Stelle mihi fecerūt. et ita p circuitū
nituntur venire ad accusādū deū. Stel
las enī ipse fecit ⁊ ordiauit et ita p e-
as voluit ondē ꝙ de⁹ fecit vt peccarent
Sed vere penitēs dicit. ego peccaui nō
fatū. nō fortuna. nō diabol⁹ me coegit
sȝ ego psuadēti cōsēsi Hec glo. Vere
igit penitētes p̄cogitāt ⁊ deliberāt q̄-
mō possit semetipos accusare. sꝫ ne peītē
tes deliberāt quō possēt deū accusare
Z° debet pnīa in se hr̄e amaritudi
nē ꝯpūctōis. exēplo Iob dicētis. Loqr
in amaritudīe aīe mee dicā deo: noli
me cōdēnare. Mulier bñ ꝯcipit fetuȝ
sñ dolore naturalit. sȝ nūq̄ fuit muli-
er q̄ pepit sine dolore: nisi vna vgo be
ata miraculose. Aīa qñ peccat ꝯcipit
fetū a diabolo et ll' sine dolor imo cuȝ
delectatione peccatū ꝯcipit. parit autē
cū cōfitet et ꝓdit ī lucē peccatū suo cō
fessori. et hoc nō pōt esse sine dolore
cōtritōis et penitētie. Io.xvi. Mulier
cū parit tristiciā habet. Sed mulier cū
parit seu parturit dolet amarissīe. cuȝ
pepit gaudet et se sētit alleuiatā. Ita p
sona grauida pctō ante ꝯfessionē ⁊ tē
pore cōfessionis tristis ē ⁊ amara. sed
ꝯfessiōe finita videtur quasi liberata
et letificata. Vñ oīs hō p⁹ ꝯfessioneȝ
sētit se alleuiatū a pōdē pctī p̄existen
te. Iudith.viii. Quia patiēs ē dñs peī
team⁹ ⁊ ei⁹ idulgētiā fusis lachrimis
postulem⁹. Et sicut nulla mulier quā-
tūcūq̄ nobilis et delicata sit pōt euadē
qn indigeat aliqua obstitrice et quin
ostendat se alicui obstetrici velit no-
lit. Ita nulla psōa ē ingrauidata pecca
to qn aliq̄ hoīe idigeat ꝓ ꝯfessore suo
Iuxta illud Iacobi.v. Cōfitemini al-
terutrū pctā vr̄a et orate. Et q istū do-
lorē vel amaritudīem nūc recusāt mlt
to maiorē expient dolorē qñ suū pec
catū coram toto mūdo ostendent faci
ētes pnīaȝ: sȝ ñ fructuosā. Sap.v. Dicēt
intra se pnīaȝ agētes ⁊ p̄ āgustia spiri-
tus gemētes. Hi sunt quos aliquando
habuimus in derisum. ⁊c̄. Tertio de-
bet pnīa habere plenitudineȝ confes-
sionis vt nō sit cōpilata nec abbreuia-
ta nec colorata nec excusata nec depi-
cta nec diminuta sed plena debet esse
sufficiēs ⁊ total. Sudor vniuersalis in
infirmo est signū sanitatis. Sed quā-
do vnū mēbruȝ sudat et aliud manet
siccum signū est infirmitatis et nō cō
ualescētie. Et eodem modo confessio
si est plena significat sanitatem sȝ si di
minuta signum est infirmitatis sicut
aliqui cōfitētur de gula et luxuria. de
rapia ⁊ ira nihil. Apōc.iii. Non inue-
nio opera tua plena coram deo meo.

In mēte ergo habe qualit̄ acceperis et audieris et serua et age penitētiā. Vincenti⁹ in speculo naturali narrat de quodā pisce marino qui cētipes dicitur a mltitudine pedū Iste piscis cū hamū piscatoris senserit suis visceribus inherere et timore mortis īminētis viscera sua quadā īdustria naturali effūdit et hamū euomit et iteꝝ viscera sua resumit et sic mortē euadit Hamus diaboli est peccatū īfra delectationē sicut infra escā subtilit̄ inuolutū. Homo hamo capit̄: qn̄ ppt̄ delectationē pctā cōplectit̄ Eccs̄.ix. Sicut pisces capiūtur hamo: aues cōprehēdunt̄ laqueo sic cōprehēdunt̄ hoīes tpe malo

Ham⁹ iste viscera torquet: qn̄ pctm̄ cōsciaȝ remordet. Ergo sūmū remediū est tūc hamū cū viscerib⁹ id est cū circūstātiis per ꝯfessionē effūdere corā deo Iux̄ doctnā ps̄. Effundite corā illo corda vr̄a. et postea ipȝ cor lotū et ablutū per pnie sacramētū resumam⁹ et sic recupabim⁹ salutē. Iux̄ illud ad Roma.x. Ore aūt cōfessio fit ad salutē. ii. ad Cori. vii. Que eni scd̄m deū tristicia est: penitētiā in salutē stabilē operat̄. Quarto pnia debet h̄re fortitudinē satisfactiōis: vt hō nō se fingat debilē vel īfirmū ad faciēdū satisfactionē ꝑ pctis suis. Sȝ narrat Ambro. in exame. de ope. vi. diei. ꝙ elephas ē tāte fortitudis ꝙ sufficit turrim ligneā cū mltis armat̄ portare: tāte audacie ꝙ nullo clipeoꝝ retardat̄ obiectu: aut aliq̄ militūꝯstipatōe terreat̄: mirabiliter tn̄ timet murē. Moralit̄: sic est de mltis q ad opa mūdi ꝑ lucro vl̄ gl̄a tēporali īueniūtur fortissimi. Ieiunāt: vigilāt trāseūt maria. fatigant̄ ⁊ fustigātur. sȝ ad faciēdū vnā modicā pniaȝ ꝑ pctis suis timet. In ps̄. Trepidauert timore vbi nō erat timor. Hui⁹ oppositū suadet euāgeliū Luce. iii. Facite fruct⁹ dignos pnie. Exēplū de magdalena de q̄ Greg. in oml̄. xxxiii. Quot habuit ī se maria oblectamenta: tot ꝺ se īuenit holocausta. Cōuertit ad nūe rū v̄tutū: nūeꝝ criminū vt totū fuiret deo in pnia qcqd ex se deū cōtēpserat in culpa.

LECTIO. CXLIX.

n Ec timēs aliquē veniā dabas peccatis eoꝝ. Quis ei dicet tibi: qd fecisti? Aut qs stabit ꝯtra iudiciū tuū? Aut qs in ꝯspectu tuo venit videx iniquoꝝ hoīȝ? Aut qs tibi īputabit si perierint natōes q̄s tu fecisti? Nec eī est ali⁹ de⁹ q̄ tu. cui cura ē de oīb⁹ vt on̄das qm̄ nō īiuste iudicas iudiciū. neq̄ rex neq̄ tyrān⁹ in ꝯspctū tuo inq̄rēt de his q̄s pdidisti. Quia in punitōe et de letione chananeorū de dn̄o terre ꝑmissionis: de⁹ ꝓcessit misericordit̄: mirabilit̄ et ꝑticularit̄ eo ꝙ nō stati om̄s deleuit sed aliquos deleuit vna vice: ⁊ alios reseruauit vt peniterēt si vellēt. Poterat eī de fcō dei triplex mala interꝑtatio fieri. Vno mō dici ꝙ de⁹ sic eis pepcit ex īpotētia. Potat etiā dici ꝙ de⁹ sic pepcit ex nesciētia vel ignorātia. Poterat tercio dici ꝙ de⁹ sic pepcit ex timore vel reuerētia alicui⁹ supioꝝ q̄si de⁹ nō esset iudex supm⁹. Due prime intꝑpretatiōes reprobate sūt in lectione p̄cedēti. Et iō restat mō reprobare t̄ciā ⁊ oñdere ꝙ de⁹ ex mera sua benignitate ⁊ iusticia nō ex timore alterius sic eis pepcit ⁊ paulatim destruxit. Et circa h̄ duo fiūt Primo p̄mittitur ꝯclusio. Scd̄o subiūgit̄ ꝓbatio ibi

A Quis ei dicet tibi qd ⁊c̄. Cōclusio est ista ꝙ deus dedit veniā. i. locū ⁊ tē-

pusvenie siuoluisset: ex sola benigni tate sua nō ex tiore. Et hoc ē quod di cit. Nec times aliquē veniā dabis pec catis eorū. Cui⁹ pbatio pz per exclusi onē quattuor: que solēt in iudicib⁹ qn ꝙ inueniri. Solēt enim iudices īterdū declinare a rigore iusticie: aut ꝑpt̄ su piorū iudicū reuocatiōes: aut ꝑpt̄ int̄ positas appellationes. aut ꝑpt̄ futuras visitatōes. aut ꝑpt̄ sequētes ꝑsecutioēs Sed nihil istoꝝ potuit in deo cāre ti morē: qa ip̄e est iudex supm⁹: vnde di cit sic. Quis enī dicit tibi quid fecisti reuocādo videlz sniaz a te datā? q.d. nl lus. aut qs stabit cōtra iudiciū tuū: in terponēdo appellatōez. aut qs ī cōspe ctu tuo veniet vindex iniquorū hoim. q.d. Quis ꝑsumet irritare tuū iudici um: ne sortiat̄ effectū per iudiciariaz visitatōez vt vindicet penā illatā p te ī iquis hoib⁹: q.d. null⁹. aut quis tibi im putabit si perierit natōnes quas tu fe cisti. ꝑsecutiones tibi postea vel mole stias inferēdo. qa null⁹. Iob. v. Si sub uerterit oīa ⁊ in vnū coartauerit quis ꝯtradicit ei? Q đ autē quelibz cā timo ris a deo excludatur pz sic Nā ip̄e sol⁹ ē de⁹ iudex supm⁹ ⁊ dispositor oīz reꝝ ⁊ h̄ ē qđ subdit Nec eī ē ali⁹ deus q̄stu. cui cura ē de oīb⁹ a Si arguat̄ cō tra hoc. qa. i. Cori. ix. dicit̄ ꝙ nō ē deo cura de bob⁹. Dicēdū ꝙ ē cura ꝓuiden tia gnalis p cōseruatiōnē reruz in suo esse et cura ꝓuidentie spēalis p doctri ne īformatiōnē. Prima ē de oīb⁹ non secūda. sed tm̄ de hoib⁹ vt oñdas quo niā nō iniuste iudicas iudiciū. Ista lit tera debet cōiūgi ad ꝯclusiōnē ꝑncipa lē premissā in principio lectionis sic. Nec times aliquē veniā dabas peccatī eorū vt oñdas oīb⁹ sequētib⁹ et histori am eorū legētib⁹ qm̄ nō iiuste iudicas iudiciū: i. nō iniuste flagellas et punis malos. Et qa deus est sūm⁹ iudex. iō concluditur correlatiue. ꝙ neq̧ rex q videlicet iuste regit neq̧ tirānus: q p oppssionem subiectos regit in cōspec tu tuo inquirent de iii. q̄s perdidisti. q.d. nūq̄ p inqsitiōnē poteris conuinci male puniuisse quos perdere ꝑpt̄ eoꝝ peccata decreuisti. Abacuck. i. Ip̄e de regib⁹ triūphabit. et tirāni ridiculū e ius erūt. Iuxta illā clausulā. Veniam dabas pctis eorū. Notādū Veniā pec cati cōseqmur p penitētiā cuius quat tuor sūt incitamēta. quattuor impedi menta. et quattuor emolimenta Vbi notandū de vltimo quaternario ꝙ per penitētiā xp̄m nobis recōciliam⁹. an gelos letificam⁹. animas imo nosmz ipsos reformam⁹: et demones confu tam⁹. Prio xp̄z reconciliam⁹ Ieremie xviii. Si pniaz egerit gens illa a malo suo qđ locut⁹ sū aduersus illā agā et e go penitētiā sup malū qđ cogitaui vt facerē ei. Ecce mirabilis mod⁹ recon ciliatiōis domini tanti q vult quasi ad paria iudicari cū hoīe seruo suo. Vn̄ admodū hominis loquit̄ de seip so. Si enim homo vellet penitere. ip̄e vult penitere. hoc est ad modū penitē tis se habere. Sic autē nobiles impato res pulchrū vindicte gen⁹ reputauerūt: ignoscere et noxiis penitētib⁹ cōcede re veniam post reatum. Sicut dicit pe trus de vineis in q̄dā ep̄la. Secūdo an gelos letificam⁹. Iux̄ illud. Luce. xv Gaudiū erit corā angelis dei: sup vno pctōre pniaz agēte. Legi⁹ enī. iii. Re. vi. ꝙ salomō fecit angelos fieri in pro piciatorio tēpli de qb⁹ quattuor ibi le gim⁹. Fuerūt enim imagines ille đ li gnis oliuaꝝ. Scđo hēbāt alas expāsas Tercio hēbāt pedes obliquos ⁊ eleua

tos quasi ad ambuládū patos. Q uar-
to ꝯversisvultib⁹mutuo se r̄spiciebāt
Prio fuerūt isti noni angeli Salomo-
nis de lignis oliuaꝝ. ātiqt⁹ fuerūt fer
rei ppt̄ incōpassionē ⁊ duriciā q̄ hoib⁹
nōꝯpatiebāt̄. Nūc aūt de lignis oliua
rū: qa misericordes ⁊ pii. Prius habe
bāt alas dimissas. qa quasi inuite ⁊ cū
difficl'tateveniebāt ad hoies: sed mo-
do ad nos cito veniūt et iō alas expan
sas habēt. Olim laudabāt deū soli: sed
mō in laudādo hoib⁹se associant. Oliꝫ
naturā nostrā quasi infirmā despicie-
bāt. mōvidētes ipam in xp̄o exaltatā
in stuporē et admirationē ꝯuertūtur.
Vnde se mutuo respicē dicūt̄. q̄si de
nature nostre iuocatōe: specialit̄ am-
mirātes. Et nota ꝙ dixit pniaꝫ agēte.
nō dicit pniaꝫ cogitāte. q̄ ē pnia ꝑcra-
stinātiū. Nec dicit pniaꝫ docēte ⁊ non
faciente: que est pnia v̄bosorū p̄dica-
torū. Nec dixit pniaꝫ ondēte: que est
pnia ypocritaꝝ ⁊ simulatorū. Sed di-
xit pniaꝫ agēte q̄ ē pnia deuotoꝝ. Gau
dēt etiā angeli de ꝯuersione pctōris ꝑ
pter tria. Primo gavidēt sue custodie
tā gloriosū fructū: sicut medic⁹gaudꝫ
qn̄vidꝫ sue cure ꝯmissū repatū: et con
suetevalitudini restitutū. Scdo qa vi-
dēt ex pctōrib⁹ꝯuersis suū adimpleri
numerū. Tercio gavidēt ad laudāduꝫ
deū tale se hr̄e ꝯsortiū. igit̄ p peniten
tiā nr̄āꝫ angelos letificamus. Tercio
nosmetipos r̄formam⁹p pniam sicut
docet boeci⁹. iiii. de ꝯso. Hō fm varia
vicia qb⁹indulget: in naturā bestiaruꝫ
trāsformat̄ sicut iqet⁹in ligua cōpara
tur cani. Insidiator callid⁹vulpi. Acci
diosus asino. ⁊ sic de aliis. Rō hui⁹est
qa aīa hois ē sicut cera moll'. Cera enī
calefacta ⁊ mollificata recipit effigieꝫ
ill⁹rei cui applicat̄. Vn̄ si applicat̄ si-
gillo cui ipressa ē figura leonis. indu-
et cera leoīs effigiē Si applicet̄ sigillo
cui insculpta ē ymago lupivelvulpis:
cera cōsimilē iduet ymaginē seu for-
mā. Isto mō aīa reꝝ qb⁹ se p amoreꝫ
applicat effigiē iduit: et i illas se trās-
format. V nde hugo de arra aie. Ea
ēvis amorisvt talē esse te necesse sit: q̄
le est illud qd amas: et cui per affectuꝫ
cōiūgeris. In cui⁹similitudinē ⁊ figu-
rā dilectionis societate trāsformeris.
Figura ad hoc dan̄. iiii. ꝙ Nabucho-
donosor ꝑpter culpā suā ē ab hoib⁹eie
ct⁹. et fenūvt bos cōedit: sed postea re
cupauit penitēs qd amisit b Sed
nota ꝙ pnia hoīs reformatia tres de-
bꝫ habere ꝯditōes. Integritatē tacitur
nitatē. et diuturnitatē. Q ue qdē cōdi-
tiones p tres lr̄as hui⁹dcōis homo no
tāt̄. H nō ē lr̄a sꝫ aspiratōis nota fꝫ p̄s
cianū. Per p̄mū enī o significat̄ inte-
gritas pnie. Integrū enī ē ⁊ circularis
linea pfectissima plenissima ē et circu
l⁹inter figuras supficiales pfectissīa ē
qa nō est possibilevt aliqd addatur in
linea circulari oīo. Scdm Arist. ii. de
celo et mūdo. Penitētia ergo debꝫ es
se perfectavt oīs ps puniat̄ sicut queli
bet peccauit. Lingua pro vaniloquio
oratōib⁹. pedes pegrinationib⁹. vēter
ieiuniis. Per scdaꝫ lr̄aꝫ q̄ ē m. designa
tur taciturnitas q̄ ad pniaꝫ requiritur
ne fiat cū pōpa et ostatōe. Et bn̄ m. d
signat taciturnitatē: qa illa sola it̄ litte
rasꝑferri pōt labiis clausis ⁊ labiis ip
sis imprimit̄. Tercia lr̄a ē o. ⁊ signifi
ficat diuturnitatē siue finalē pseuerā
tiā q̄ in alphabeto grecovltia est litte-
ra Pnia aūt si pfecta ēvsq; ad finē esse
debꝫ. ⁊ talis hoieꝫ reformat de bestia
li natura n̄ tn̄ sine aspiratōis nota. qa
nisi spūsscti gratia p suā benignitateꝫ

hoiem mollificat salubrē pñiaȝ nō at temptat. Ro.ii. Ignoras qm̄ benignitas dei ad pniaȝ te adducit? Quartuȝ emolimētū penitētie ē ꝙ ꝑ eā dēones ↄfutā? Vehemēt eiↄfūdūt qm̄ eoꝝ ꝑ di?ↄsiliū qm̄ eoꝝ euadi?carcerē: a suis ꝑncipib?graui?affligūt sicut custos carceꝝ ꝑ euasiōe latronū punit. Valde ḡ agitāt inuidia qm̄ vidēt nos. prius esse eis similes deformatos ꝑ peccatū. Iterū ꝑ sacramētū pnie ṙstitutos qd nullo mō eis cōcedit. Vñ de hoib?singularit dixit petrus.ii. Petri.iii. Nō tardat domin?ꝑmissis sed patienter agit ꝑpt nos nolēs aliquē perire sȝ ad pniaȝ reuerti. Penitemini ḡ et confitemini vt deleāt pctā vr̄a. Act.c.iii.

LECTIO.CL.

c Vm ergo sis iust?: iuste oīa disponis. ip̄m quoq q non debet puniri cōdēnas ⁊ exteꝝ estias a tua v̄tute. v̄tus eī tua iusticie initiū ē Et ob hoc ꝙ dn̄s oiȝ es omnib?te parcē facis v̄tutē enī ostēdis tu. qui nō crederꝫ esse inv̄tute cōsūmat?. Et hos q te nesciūt audaciā traducis. Postq̄ ḋclarata ē diuina pietas in punitōe maloꝝ. in ista pte cōcludit ei? eqtas in gubernatiōe vniuersorū Et circa hoc duo fiūt. quia ꝑmo ꝑmittit ↄclō. Scdo subdit ↄclōis probatio. Secūda ps ibi Ip̄m q̄ꝙ A Cōclusio que ꝑmittit ē ista ꝙ cū dn̄s siue de?sit iust?: iuste oīa disponit Ista ↄclō ꝓbat sic. Oīs hō hn̄s vsū liberi arbitrii vel ē pctōr vel iust?ē. Si est pctōr tu eū corripis āmones et alloqris sic supi?dictū fuit: et si velit correctioneȝ recipe eū admittꝫ. Sin aūt: iuste repellis. Si ē iust?h̄ nō ē nisi ꝑ grāȝ tuaȝ: qa null?pōt iust?fieri nisi te īciāte ⁊ īcipiente bonū motū in eo ergo iuste siue bonos siue malos disponis. Et si queratur vnde ē ꝙ tu omnipotēs tā clemēter disponis. hec ē cā gn̄alis omnipotētia qua creaturas cōseruas ⁊ annihilas si voluerꝫ vniuersa. Dicit ḡ sic. Cuȝ ergo sis iustus sic ꝙ nō possis esse iniust?: quia qcqdvis fieri iustū ē fieri. Iuste oīa disponis. In ps. Iustus dn̄s ⁊ iusticiā dilexit. Ip̄m q̄ꝙ q nō debȝ puniri. i. ad tēp? misericordit flagellari cōdēnas imppetuū. Et exteꝝ. i. extraneum estimas a virtute tua: que ē misericordia tua qa illa ē ꝓprie v̄t? dei. Deus cui ꝓꝑū ē misereri a Et qa posset aliqs credere ꝙ soli pctōres misericordia dei īdigēt que vocat virt? dei. Sb̄dit ꝙ etiā iusti gratia ⁊ mīa sua egent. Virtus enim tua: id ē gratia iusticie initiū ē. quia nisi gratia ꝑueniat hoīs voluntatem: saltē natura vel causalitate: homo iust? eē nō potest. Ro.3 Iustificati gratis per gratiam ipsius. ad Titū.iii. Non ex operibus iusticie que fecimus nos: sed secundum suaȝ misericordiam saluos nos fecit. Sed vnde hȝ ortū ista misericordia? Certe ex omnipotentia. Vnde dicit littera. Et ob hoc ꝙ dn̄s oīm es: omnib? te ꝑcere facis Vbi notāduȝ ꝙ deus in natura sic ꝑuidit cōit ꝙ clemētia ⁊ potētia. fortitudo ⁊ māsuetudo naturaliter cōiūguntur et vbi ē plus fortitudinis: ibi plus māsuetudinis et clementie reperitur. Exemplum de leone q fortissimus bestiarum: clemētissim? ē etiam. Vnde Solinus de mirabilib? mundi. Leonū clemētie indicia multa sūt. Prostratis parcunt: in viros poti?q̄ in feīas seuiūt. Infantes non nisi magna fame perimunt. nec a misericordia separāt: Hec Soli?. Vnde me

trice dicit'. Parcere ꝓstratis scit nobil'
ira leonis. Et per oppositū de⁹ anialia
crudelia potestate priuauit Unde int'
canes puissimi canes sunt maxie cole
rici et quo min⁹ possūt virib⁹: eo ma-
gis abundāt latratib⁹. Christus autē
more leonis qbuscūqȝ se ꝓsternētibus
per penitētiā clemētē se exhibet: invi
ros poti⁹ q̄ in feīas: hoc est in peccātes
malicia poti⁹ q̄ in peccātes ex passiōe
sevidicat. et ifātes: id est inocētes non
nisi magna fame id est magno amo-
re salutis eorꝝ in pn̄ti flagellat. Apoc.
iii. Et ego quos amo arguo ⁊ castigo.
sic ergo de⁹ ꝑncipalit' ⁊ leo naturaliter
parcūt ꝓstratis. Ita oīs bona aīa petēs
veniā de offēsis parcere cōsueuit Vn̄
apd gētiles sic ꝑncipes iformabāt' an
tiquitus. Sicut docet v̄gili⁹. vi. Enei.
Et idē recitat Aug. v. de ciui. dei. capi
tulo. xii. Cū eneas patrē suū anchisen
per loca ifernalia q̄siuisset ⁊ per cāpos
elysios tādē iuenisset sic a p̄re suo in
format⁹ fuit ꝙ ꝯditōes nobilitatis ra
tionis cōcederētur int' pp̄los toti⁹ or-
bis. Tu regere iperio pp̄los rōne me
mēto. He tibi artes erunt pacis iponē
mores. Parcere subiectis ⁊ debellare
supbos. De hac dīna iusticia ⁊ mīa sil'
cōiuncta loquit' Anselm⁹ ꝓsologiō. c.
x. Alio modo iuste punis malos Alio
mō iuste pcis malis. Cū eī punis ma-
los iustū est: qa eorꝝ merit ꝯuenit. Cū
vero parcis malis iustū est: nō qa illo
rū meritis sȝ qa bonitati tue ꝯdecēs ē
Nā parcēdo malis ita iust⁹ es ṡm te ⁊
nō scdȝ nos sicut mīsicors es scdȝ nos
⁊ nō ṡm te. ꝙ saluādo nos q̄s iuste per
deres sicut mīsicors es, nō qa tu senti
as affectū: sȝ qa nos sētim⁹ effectū. ita
iust⁹ es nō qa reddis debitū: sȝ qa facis
qd decet te sūme bonū. Sic itaqȝ sīn re
pugnātia iuste pūis ⁊ iuste parcis Hec
ans. Et ifra. c. xi. Sic g̊ nascit' d iusticia
tua mīa: qa iustuȝ ē te ⁊ sic eē bonuȝ vt
parcēdo sis bon⁹ g̊ ab h̄ ꝙ dn̄s oīm es
oīb⁹ te parcē facis Glo. vt p̄sis potētia
mite scas natura Notādū ꝙ i toto mū
do nō ē res q̄ possit rōabilit' dn̄s nūcu
pari pret' deū soluȝ de trib⁹ causis Tū
qa hō dispēsator mutuator mēdicator
nō pōt rōabilit' dn̄s nuncupari. Et ad
de tres ipotētias in oī dn̄o t'reno Pr̄a
est ꝙ nō pōt tm̄ reddere suo sicut ser-
uus sibi: ⁊ per ꝯn̄s magis idiget suo q̄
seru⁹ eo vt cōit' sicut ibi ꝓbat'. Scd̄o qa
null⁹ dn̄s t'ren⁹ pōt facere seruū suū li
berꝝ. Cui⁹ ꝓbatio ē. qa ip̄e nō est liber
seruit eī mal' affectiōib⁹ cupiditatib⁹.
ire ⁊ ipatiētie. Vn̄ Sen̄. ep̄la. xlvii. se-
cundū cōes libros seru⁹ es. on̄de qs n̄
sit. ali⁹ libidini. ali⁹ auaricie: ali⁹ ābitio
ni: oēs timori seruiūt imo sicut docet
idē Sen̄. in puerbiis suis. Dn̄i vt cōit'
magis timēt q̄ s'bditi. res v̄a ē q a m̄lt̄
timet' m̄ltos timet regib⁹ pei⁹ ē m̄lto
q̄ seruiētib⁹. Res v̄a qa isti singl'os il-
li vniuersos timēt vult dicē ꝙ vna p̄ua
ta persona habet forte vnū quē timet.
⁊ alia p̄uata habet quē timet ita ꝙ sin
guli habēt singl'os Sȝ dn̄i ⁊ p̄lati timēt
vniuersos. Tertia ipotētia ē quā dn̄i
t'reni sustinēt ꝙ nō possēt hoīeȝ ꝯpel-
lere ad seruiēdū eis velit nolit. qa nū-
q̄ eis aliqs bn̄ seruiet iuit⁹. Per oppo
sitū de⁹ ē dn̄s realit' q seruo i nll'o idi-
get nec per eius seruitiū aliqd sibi ac
crescit. imo ecōtra ip̄e suo suo poti⁹ s'-
uit quē s̄p custodit. In p̄s. Cōserua me
dn̄e qm̄ speraui in te dixi dn̄e de⁹ me
us es tu: qm̄ bo. me. nō eges. Scd̄o ip̄i
sibi seruiētes liberos facit imo reges
Apoc. v. Dign⁹ est dn̄s accipere librꝝ.
Et ifra. Redemisti nos in sāguie tuo ⁊

fecisti nos deo nostro reges ⁊ sacerdotes. Tertio nō solū homo imo oīs creatura sibi seruit velit nolit in celo⁊ in terra et in iferno: qa si homo obediat suis pceptis volūtarie et virtuose seruit deo. et ad declarādū diuinā misericordiā in pñti ad tps⁊ in futuro ꝓ semp. Si nolit diuinis preceptis serui revolūtarie seruiet deo iuolūtarie ad declarandū diuinā iusticiā in pñti ad tpus⁊ in futuro pro semp. et iō oīa necessario seruiēt ei vel in suo celesti palatio. vel in suo ifernali ergastulo ineternū. Et ideo dicit ps. Magnꝰ dñs et laudabilis nimis: et magnitudis eius nō est finis. Et iteꝝ. Ordinatōe tua. ꝑd. et oīa seruiēt tibi. Istd satis aduerterat. Octauianꝰ Augustꝰ sicut narrat de eo Suetoniꝰ de vita duodecim cesaꝝ. Dñi inqt appellatōe⁊ ⁊ maledictum ⁊ opprobriosū sēp exhorruit cū spectāte eo ludos ꝓnūciatū eēt i iicio O dñiū equum et bonū ⁊ vniuersi dictū quasi de eo exultātes cōprobassēt ⁊ stati manu vultuqꝫ indecoras adulatōes repssit⁊ sequenti die grauissimo corripuit edicto. dñmqꝫ se post hec appellari ne a liberis quidē et nepotibꝰ suis serio vl' ioco passus est. LECTIO. CLI.

t V aūt dñator v'tutis cū magna trāqllitate iudicas et cū magna reuerētia dispōis nos. subest ei tibi cū volueris posse Docuisti aūt pplm tuū per talia opa: qm̄ oportet esse iustū et humanū ⁊ bone spei fecisti filios: qm̄ iudicās das locū pnie in pctis. Post q̄ sufficiēter actū est de chananeoꝝ afflictione in ista parte agit' de hebreorū per eandē afflictionē istructōe. Fuit aūt istructio hec talis. ꝙ per flagellationē chananeoꝝ potuerūt ⁊ debuer't hebrei animari ad cōfidentiā et spei cōsolationē. Vnde in hac secūda pte capituli duo fiūt Nā pmo occasio spei habēde ad deū enarrat' Secūdo per ratione ꝓbatur ibi. Si ei iimicꝰ seruoꝝ. Circa primū duo facit. Primo narratur diuina modestia quā obsuat imittendo afflictionē. Secūdo infert' q̄ bona doctrina bonis tribuit' per maloꝝ iustā punitōnē. scda pars ibi. Docuisti aūt A Circa pmū pmo ostēdit ꝙ deus in puniēdo duas habet cōditōes necessarias iudici puniētiScdo subdit causā quare ille cōditiones deo deesse nō possūt ibi. Subest eni. Due v'o cōditiones necessarie cuilibet iudici volēti punire delinquētes sūt iste quies⁊ turbationis sedacio. more et deliberationis expectatio Primo ergo requirit' in iudice ad hoc ꝙ recte exerceat' iusticia quies et sedacio cuiuscūqꝫ turbationis. Nā turbati recte iudicare nō possunt. Et quātū ad hoc dicit sic. Tu aūt dñator v'tutis. qa videlꝫ dator es v'tutis et rector v'tutis. cū trāquillitate iudicas: nō ex passiōe ire vel offēse: sed sine quacūqꝫ turbatiōe. Isa. xlii. Invitate educet iudiciū nō erit tristis neqꝫ turbulētus. Veteres ei phi qui tantū morībꝰ et scientiis studuerūt tā v'bo q̄ exēplo pncipes docuerūt ꝙ nunqꝫ turbati in reos aimaduerterēt. Vnde de Archita tarētino scribit. Vale. li. iiii. ca. pmo Architas tarētinꝰ dū se pcepta pitagore penitꝰ methapōti iiūgit magno labore. Multoqꝫ tpe solidū opus doctrine cōplexus est Postq̄ in patriā reuertitur ac rura sua reuisere cepit. aduertit neglıgētia villici corrupta et perdita intuēs: qa male meritū supsisse inquit a te suppliciū nisi iratꝰ essem. Maluit eni impunitū dimittere q̄ propter iram iusto grauius punire

Ibidē de platone scribit sic Plato cum aduersus delictū serui vehemēti⁹ exarsisset. Verit⁹ ne ip̄e vindicte modū respicē nō poss3 pseusippo amico suo castigōnis modū mādauit deforme sibi existimās si cōmisisset vt parē culpā serui reprehēsio et platonis aniaduersio mereref. De eodē Platōe narrat Sene. li. iii. de ira. ꝙ cū irasceretur seruo iussit tunicā deponere scapulāꝗ pbere v'berib⁹ sua manu ipse cesur⁹ Postq̄ aūt ītellexit se irasci manū suspensā detinebat sicut sustuleratꝛ stabat pcussuro similis Introgat⁹ ab amico qui intuenerat qd ageret Cui rn̄dit Exigo penas ab homīe tu aūt seruulū istū v'berib⁹ obiurga. Nā ego irascor ppter qd nō cecidi. Irascor inq̄ ne plus faciā q̄ oportet. et libēti⁹ faciā ne sit ille seru⁹ in ei⁹ ptāte q in sua nō est q̄lis sc3 ego sū Plato oblit⁹ serui: qa alium quē poti⁹ castigaret īuenit. sc3 sēmetipsū. Et ideo ait Sen̄. ibidē. Nihil tibi liceat cū irasceris et hoc ideo: qa si vis tibi licere pugna tecū ip̄e. Scd̄o reqritur in iudice ad hoc ꝙ recte exerceaf iusticia mora et expectatio deliberationis ꝙ nō ex īpetu vel arrupto fiat sētētie iudicialis executio. Et ideo libro nono historie triptite narraf ꝙ beat⁹ Ambro. iīuxit Theodosio impatori ꝙ legē talē ediceret ꝙ vi3. xxx. diebus sn̄ia necis atꝗ pscriptiōis in lr̄is tātūmodo maneret vt ratio causā iudicās apd̄ semetipā3 q̄ cognouerat sub v'itate disponat. Cū aūt apud Tessalonicā quidā iudicū fuissēt lapidati. Indignatus Theodosi⁹ oēs passim iussit intimi nō pcedēte iudicio intātū ꝙ septē milia hoi3 occisi fuerūt. Ob hoc ergo postea lex statuta fuit ab eo sb̄ hac forma. Imperator Gratian⁹ Valētinianus Theodosi⁹ Flauiano ptorio pfecto illustri. Si vīdicari in aliq̄s seueri⁹ cōtra nostrā cōsuetudinē pro cause intuitu iusserim⁹ nolum⁹ statim eos aut subire sn̄iam aut excipere pnia3 sed p xxx. dies. sors et fortuna. i. sup statu3 eoꝝ suspēsa sit. reos sane accipiat carcer atꝗ custodiaꝛ excubiis solertibus iugit' obsuet Vn̄. p excessu Theodosii btūs Ambro. per octo mēses eū ab īgressu eccl'e coartauit et postea ab excōicatione absoluit. vide ibi. Hec autē expectatio deliberatiōis in deo repit' licet ip̄e mora vel cōsilio non īdigeat. Vn̄ gen̄. ix. Dixit descēdā et videbo vtrū clamorē ope ꝯpleuerit. Et quātū ad hoc subdit. a Et cū magna reuerētia disponis nos. Est aūt reuerentia dilectio mixta cum pauore. et isto mō punit ꝛ affligit malos ꝛ iniustos. cū quadā expectatōeꝛ reuerētia vt interī se emēdēt. Et ꝯsequēt' subdit' hui⁹ expectatiōis ratio. Nihil ei iusticie deperit per morā tue expectatōis. Cōtigit intēdū ꝙ ppt' iudicis expectationē subterfugit reus iurisdictionē suāꝛ hꝰ ppt' defectū ptātis in iudice: qa forte reus se trāsfert ad patriā ad quā se iurisdictio illi⁹ iudicis nō extēdit. Sicut si re⁹ in frācia trāsferat se ad āgliā v'l ecōtra vel forte expectat donec ptās iudicis expiret. et tūc nō pōt iudex ī eū aiaduertere. dato ꝙ vellet. Sed neutrū istorū deo pōt cōtingere. qa in oē tp̄s ꝛ in oē3 locū suā extēdit potētiā iuxta sue volūtatis arbitriū: ꝛ h' est qd̄ subdit littera. Subest ei tibi ꝛ cū volueris posse Anf. ii. Cur de⁹ hō. c. xvii Oīs necessitas ꝛ īpossibilitas dei subiacet volūtati. Illi⁹ āt volūtas nulli subdif necessi-

tati aut ĩpossibilitati Nihil ei ẽ neces-
sariũ aut ĩpossibile nisi qa ipe ita vult
B Ips ũ aut velle aut nolle aliqd
ppt necessitatẽ aut ĩpossibilitatẽ alie-
natũ ẽ a vitate Scda ps hui9 lectõis
cõtinet q̃ bona doctina ꝯfert iustis per
maloꝝ iustã punitionẽ. Informat̃ ãt
hoies si dinas punitões ꝯsiderẽt de tri
bus quoꝝ pmũ ptinet ad iudices ꝛ pla
tos q iformat̃ Primo ꝙ nõ sint nimis
remissi in regẽdo p nimiã dissimula-
tionẽ et quãtũ ad hõ dicit. Docuisti aũt
ppl'z tuũ talia opa qm̃ oportz iustũ eẽ
Scdo ꝙ nõ sint nimis rigidi p tyrãni-
cã districtionẽ ꝛ quantũ ad hõ subdit ꝙ
oportz eẽ nõ solũ iustũ sz hũanũ id est
rõnabilit̃ mãsuetũ ꝛ cõpatiẽtẽ Ro.vi.
Hũanũ dico ppt ĩfirmitatẽ carnis vr̃e
Tertia ĩformatio ẽ ad oẽs cõit̃ ꝙ oẽs
sint lõganimi. ppt bõe speiꝯsolatiõez
Et quãtũ ad hõ subdit. Et bone spei fili
os tuos fecisti qm̃ iudicãs das locũ in
pctis pnie. sicut supi9 expositũ ẽ. bone
spei fecisti filios tuos. Sicut docz Ber.
in smõe q̃dã q sic icipit. Mĩas dñi in-
et̃nũ cãtabo. Spes hũana in deo p cõ-
siderationẽ triplicẽ stabilit̃. Tria inqt
cõsidero in qb9 tota spes mea cõsistit.
Caritatẽ adoptõis. vitatẽ pmissiõis. ꝛ
ptãtẽ redditõis Primo ei debet hoies
mouere ad spei cõfidentiã ꝙ de9 eos
adoptauit in filios ꝛ se patrẽ eoꝝ cõsti
tuit. Vñ Ber. sup orõez dñicã. Mihi
inqt dicat̃ oro cui9 pncipiũ dulce. no-
mine prño sequẽtiũ. petitionũ obtinẽ
daꝝ pstat fiduciã. Et glosa Math. vi.
sup hõ vbo pr̃ In hõ inqt dat̃ fiducia qd
negabit filiis q iã dedit qd pr̃ est. Ex-
emplũ de filio pdigo Lu.xv. vbi fili9
crimiosus ad pr̃ez rediẽs cũ ãplexib9
et osculis cõuiuiis ꝛ melodiis a patre
recipit̃ Ro.v. Stã9 ꝛ gl'iamur ĩ spe gl'e
filioꝝ dei. Scdo debet hoiez in spẽ
mouere vitas pmissiõis. De9 ei est qui
mẽtiri nõ põt q nobis veniã pollicet̃ ꝛ
gl'az p totã scripturã sacrã quã habẽ9 a
deo sicut qddã obligatoriũ maxie se-
curitatis. Ro.xv. Per patiaz ꝛ ꝯsolatio
nẽ scripturaꝝ spẽ habeam9. Et in ps.
Mẽor esto vbi tui seruo tuo in q̃ mi-
hi spẽ dedisti. Tertio causat in nob
spẽ ptãs redditiõis. Nõ ei ipotẽs est: sz
oĩpotẽs est adꝯplẽdũ pmissa. ꝛ iõ null9
q spat in eo ꝯfũdi pt. Eccĩ.ii. Respici-
te filii natões hoiz: qa null9 spauit ĩ do
mino ꝛ ꝯfusus est. pmãsit in mãdatꝭ ei9
et derelict9 est Ro.v. Spes ũ nõꝯfũdit
In ps In te domine speraui non con-
fundar ineternum Debet igitur spes
nostra esse sicut ãchora firmitatis ne
a fluctibus moueamur sicut mola ve-
ritatis ne in debite conteramur et si-
cut galea securitatis ne ab hoste leda-
mur. De primo ad hebreos sexto. Cõ
fugimus ad tenendã propositã spem
quam sicut anchoram habemus ani-
me tutam et firmam De secundo di-
cit glosa super illud Deutrono.xxiiii
Non accipies loco pignoris inferio-
rem et superiorem molam. Superior
et inferior mola spes et timor. Spes
ad alta subuehit Timor ad inferi9 pre
mit. Vna mola sine altera inutiliter
habetur In pctõris ergo pectore sem-
per debent spes et formido coniungi
quia incassum misericordiam sperat
si iusticiã nõ timeat. Et incassum me-
tuit: qui nõ confidit Loco ergo pigno
ris mola superior aut inferior nõ tol
litur: qa qui predicat peccatori tanta
dispensatione: disponere debet pdica
tionem vt non relicta spe timorẽ sub-

trahat. nec subtracta spe tiore reliquat Est igitur spes sicut mola inferior que cor eleuat et sustinet in contritione debita pro peccato et timor iusticie mola superior que conterit et comprimit ne cor exaltetur nimis. In psalmo Ab altitudine diei timebo: ego vero in te sperabo. Tercio spes nostra est sicut galea securitatis ne ab hoste ledamur Homo enim priuatus ista galea per desperationem omni vulnere temptationis occiditur eo quod caput habet inerme. Iere. xviii. Desperauimus post cogitationes nostras ibimus. Et istam galeam continue induamus Iuxta illud apostoli. i. ad thess. v. Simus induti loricam fidei et caritatis et galeam et spe salutis LEC. CLII.

S I enim inimicos seruorum tuorum et debitos morti cum tanta cruciasti attentione et liberasti: dans tempus et locum per que posset mutari a malicia: cum quanta diligentia iudicas filios tuos. quorum parentibus iuramenta et conuentiones dedisti bonarum promissionum? Postquam spiritussanctus in parte precedenti declarauit diuinam misericordiam obseruatam in puniendo chananeos qui terram occupauerunt iudeis a deo promissam. In hac parte ostendit quod illa malorum deletione cum pietate admixta magis datur bonis hominibus deum recte colentibus materia magne spei Et circa hoc duo facit. Nam primo ostendit quod ex modo diuine punitionis circa malos in bonos oriri debet spes respectu gratie obtinende in via. Secundo quod ex eadem oriri debet spes glorie conferende in patria. secunda ps ibi. Cum ergo nobis A Quantum ad primum ro sic deducitur. Constat deum non minus esse clementem et benignum in remittendo culpas et facinora electis suis et predestinatis. quam fuerit peruersis et reprobatis: sed in puniendo reprobos tantam ondit clementiam: quod eos paulatim dispersit et deleuit vt scilicet superstites tempus haberent penitentie. moti et attracti per penas precedencium quos pro sua malicia videbant destrui successiue quasi deus ipse desideraret eorum salutem quantum in ipso fuit: ergo non minus erit clemens filiis suis si deliquerint et veniam postea petant. ergo ex hoc quod consideramus modum punitionis malorum qui fit cum mora et expectatione diuturna inuitante eos ad penitentiam et quandam omnino veniam offerente merito possumus animari ad sperandum dei clementiam si nostram maliciam relinquamus. Hec est sententia rationis quam facit spiritus sanctus in littera huius lectionis. Dicit ergo sic Si inimicos seruorum tuorum id est chananeos inimicos hebreorum tibi seruientium et te colentium et adorantium debitos morti propter peccata et flagicia infidelitatis cum tanta cruciasti attentione. i. cum diligenti expectatione. et liberasti quosdam scilicet dimittendo superstites aliis occisis et deletis dans tempus et locum per que possent mutari a malicia per penitentiam. Cum quanta diligentia iudicas filios tuos punien do in presenti ne pereant eternaliter? Filios inquam tuos quorum parentibus iuramenta et conuentiones dedisti bonarum promissionum videlicet de terra chananeorum possidenda. Ad litteram. Quia dicit hic in littera deum iuramenta fecisse videnda sunt hic tria circa materiam iuramenti. Primo de iuramenti licentia. Secundo de iuramenti frequentia. Tercio de iuramenti innocentia Circa primum de iuramenti licentia est sciendum quod fuerunt quidam heretici qui asseruerunt omne iuramentum esse illicitum quocunque posito. ita quod nullam veritatem liceret omnino asserere cum iuramento et habuit hec heresis motiua ex scriptura sacra Primo ex illo verbo saluatoris. Math. v. Ego dico vobis non iurare omnino. Item

Iacobi.v.Ante oia fratres mei nolite iurare. Itē Math.v.Sit aūt sermo vr̄ est est.nō nō.quod aūt habūdāti⁹est a malo est. Itē Aug.in quodā sermone Falsa inquit iuratio exiciosa est vera iuratio piculosa. nulla iuratio est secura.Ergo ab oī iuramēto est abstinēdū.Itē Ecci.xxiii. Ois iurās ꝛ deū nominās in toto.a pctō nō purgabit᷑. ergo illicitū est iurare. Sꝫ heresis ista facilit᷑ redarguit᷑ a sctis ml'tiplicit᷑. Prio de⁹ ipe iuenit᷑ iurasse sicut hic dicitur Et ī ps.Iurauit dn̄s ꝛ nō penitebit eū Itē ad heb̄.vi.Abrahe nāqꝫ ꝑmittens de⁹ quoniā neminē habuit p quē iuraret maiorē:iurauit p semetipꝫ.ꝛc̄.Itē apl's iuenit᷑ iurasse Ro.p̄. Testis ē mihi de⁹ cui fuio ī spū meo. Et.ii.Cori.p̄.Testē iuoco deū in aīam meā Item Deu.vi. Dn̄ꝫ deū tuū timebis ꝛ p nomē ei⁹ iurabis. Itē Math.v. Reddes dn̄o iuramēta tua. Itē oīs natio ꝛ oīs secta vtit᷑ iureiurādo et scdꝫ ph̄m vox oīm est vox nature. Et ideo dicēdū ꝙ iuramētū est licitū ꝛ nō est malū scdꝫ se.sicut ista heresis asserebat.Vbi sciendū est ꝙ iuramētū ordinat᷑ adꝯfirmationē vel ꝓbationē illi⁹qđ hō dicit. In scibilib⁹aūt pōt fieri ꝓbatio p rōeꝫ necessariā ex aliqb⁹notiorib⁹:sꝫ in pticularib⁹ fcis hoīꝫ nō pōt talis ꝓbatio adhiberi.Et iō in talib⁹ recurrit᷑ ad testimoniū.Ita ꝙ loco ꝓbatōis p viā argumēti accipit᷑ testioniū hoīꝫ.Istđ vo testioniū in ml'tis nō sufficit facere cōfirmationē euidētē.Tū qa intđū mētitur. Tū qa errat frequēterꝛ decipit᷑ et ideo in talib⁹necessariū fuit recurrere ad diuinū testioniū. et h̄ fit p iuramētū eo ꝙ deus nec mētiri pōt nec decipi.Vn̄ per se loquēdo ille q̇ iurat deū venerat᷑ et honorat ꝓtestās eū summā eē vitatē:quē adducit in testioniū ad ostendendū dictū suū eē veꝝ.Vn̄ pꝫ ꝙ iuramētū licitū est tam ex origine q̄ ex fine. Ex origine quidē: qa iuramentū inductū est ex fidei deuotione qa hoīes credūt deū habere infallibilem veritatē:et generalē omniū ꝓuisionem. Ex fine etiā quia iuramētum est ordinatū ad certificādū homineꝫ de veritate et ad finiendū ꝯtrouersias inter hoīes Ad heb̄.vi.Oēs cōtrouersie eoꝝ finis est iuramētū. Ad primū dicendū ꝙ iuramētū est ꝓhibitum.sicvidelꝫ ne fiat absqꝫ necessitate vel vtilitate.ne iurādo ad facilitatem pueniatur:ꝛ ex facilitate adꝯsuetudinēꝛ a cōsuetudine ad piuriū decidat᷑. Et sic patet ad duo p̄ma. Vn̄ nec paulus iuenitur iurasse nisi in scribēdo. Vbi homo cautiorē diligētiā adhibꝫ q̄ in loquēdo Vn̄ sensus.Nolite iurare oīno.i.passi id ē nolite assuesci ad iurādū.vel nō sitis faciles ad iurāduꝫ vel nolite iurare absqꝫ euidēte necessitate.Et ideo dicit Aug. exponēdo illud.Math.v.Sit sermo vester est est: nō nō.Q đ aūt his abūdanti⁹est.a malo est.Si iurare cogeris:scias de necessitate īfirmitatđ eoꝝ venire qb⁹ aliqd suades q̄ vtiqꝫ īfirmitas malū quoddā est.Tu enī non malefacis:q bn̄ vteris iuratione vt alteri ꝑsuadeas qđ vtilit᷑ suades.Sed a malo est illius cui⁹īfirmitate cogeris iurare Vn̄ scdꝫ Aug. cū dicit᷑ ī hac auctoritate qđ his abūdantius est:a malo est Vel qđ āpli⁹ē: a malo est.Malū non accipit᷑ ꝓ malo culpe sꝫ ꝓ malo pene īfirmitatđ vl' ignorātie illi⁹cui fit iuramētū qa si sibi alit᷑ de vitate ꝯstaret.nulla foret neces

sitas sibi iuramētū p̄stare Ad q̄rtū q̄n Aug. dicit ꝙ nulla iuratio est secura. vult dicere sic. ꝙ securū ē nūq̄ iurare. Ad q̄ntū dicēdū de eccl'iastico. ꝙ loq̄t̄ ibi de ꝯsuetudine iurādi B Vbi sc̄do sciēdū ꝙ frequētia iurādi ē. Primo piculosa eo ꝙ hō de facili delinq̄t in v̄bo sc̄dꝫ illd̄ Iaco. iii. Si q̄s in v̄bo nō offēdit: hic pfect⁹ est vir. V̄n̄ eccl. xxiii. Iurationi nō assuescat os tuum Multi ei casus in illa. V̄n̄ signū ifal libile magne leuitatis et hoīs p̄ni ad mēdaciū: iurādi frequētia ⁊ facillitas Sc̄do est deo m̄ltū iiuriosa q̄a p̄uā reuerentiā videt̄ habere ad deū q ex leui causa magnū testē iducit deū q̄d nō faceret de aliquo honestoviro. Tertio sibiipi estverecūdū. nā in hoc ꝙ ita faciliter ⁊ frequēter deū in testē iducit sine necessitate oñdit seipsū p̄ue fore fidelitatis cui sine iuramēto nō credit̄

Tertio de iuramēti īnocētia est sciendū ꝙ ad iuramētū licitū req̄runtur tria. Iusticia. iudiciū. et veritas. Sicut dicit̄ Iere. iiii. Iurabis viuit dn̄s inveritate ⁊ in iudicio⁊ in iusticia. Vt per v̄itatē caueat̄ iuramētū mēdax p iudiciū iuramētū icautū. p iusticiā iuramentū iniquū vel illicitū. V̄n̄ ex p̄te iurātis debet p̄cedere iudiciū discretionis vt nō leuit̄ sꝫ ex necessaria causa iuret. Ex p̄te iuramēti requirūt̄ duo videlꝫ ne sit falsū saltē sc̄dꝫ iudiciū cōscientie sue: neqꝫ illicitū sicut aliq̄n in iuramēto p̄missorio cōtingit ꝙ hō iurat se infecturꝝ hoīeꝫ v̄l iurat ꝙ nūq̄ cōcordabit̄ cū illo q cōtra eū deliquit v̄l aliđ tale: q̄d ē illicitū fieri ī effectu. In q̄ casu peccat iurando q̄d illicitū est obsuare. Et iterꝝ peccat si obsuet. Et ī hoc casu dic̄ Isi. In falsis p̄missis resci de fidē et in turpivoto muta decretū.

LECTIO. CLIII.

C Vm ḡ nobis disciplinā das inimicos nr̄os m̄ltiplicit̄ flagellas vt bonitatē tuā cogitem⁹ iudicātes. et cū de nobis iudicat̄ sperem⁹ mīaꝫ tuā V̄n̄ et illis q invita sua īsensate⁊ iiustevixerūt p hec q̄ coluerūt. dedisti sūma tormēta. Etei in erroris via diutius errauerūt deos estimātes hec q̄ ī aīalib⁹ vel sc̄dꝫ aliā lr̄aꝫ. v̄l in manib⁹ sūt supuacua īfātiū īsēsatorꝝ morevivētes. p̄pt̄ h̄ tanq̄ pueris īsensatis iudiciū eis īderisū dedisti Postq̄ sp̄us sc̄ūs nos īstruxit q̄lit̄ ex malorꝝ punitiōe aīari debem⁹ ad spē respectu gr̄e in p̄nti. hic ꝯsequēter oñdit ꝙ ex malorū flagellatōe⁊ dānatione debēt boni aīari ad spē gl̄e invita futura Et circa hoc duo fiūt: q̄a p̄mo oñdit q̄le iudicium de⁹ exercet circa pctōres corrigibiles. Sc̄do ostēdit q̄le iudiciū exercet cōtra obstinatos et īcorrigibiles⁊ specialit̄ istos chananeos. sc̄da ps ibi V̄n̄ et illis q invita sua⁊c̄ Q uātū ad p̄mū īnuit̄ talis deductio rōis. Sicut obstinati flagellāt̄ in p̄nti: et q̄a se n̄ corrigunt in p̄petuū dānant̄: ita penitētes disciplināt̄ in p̄nti: et q̄a se corrigunt p̄miātur in p̄petuū. Q n̄vero videm⁹ malos flagellari sine correctiōe ⁊ nos disciplinari cū nr̄a correctōe iudicare possum⁹ dīnā bonitatē ī p̄miatiōe nr̄a futura ⁊ sparc de mīa q̄ ab oī misia liberat q̄ ē collatio vite et̄ne. Dicit ḡ sic deo loquēs de nobis Cū ḡ nobis disciplinā das. disciplinā scꝫ v̄borꝝ. v̄l v̄bū das ꝯtra maliciā aliq̄rꝝ q dicūt tribulatione nō esse a deo iimicos nr̄os. q̄viꝫ sūt iimici tui. m̄ltiplicit̄ flagellas Iux̄ illđ ps. Multa flagella pctōris: vt bonitatē tuā qua oib⁹ te cōicas ſm naturam diuersarū capacitatē cogitem⁹ iu

dicātes alios īcorrigibiles ad flagella tua Et cū de nobis iudicaᵗ id est exercetur iudiciū siue iuste siue iniuste. siue ab hoīb⁹ siue a deo. spem⁹ miaꝫ tuam. Iob.xiii. Et si occidat me in ipso sperabo. misericordiā videlꝫ ab oī pena liberātē. que ab oīb⁹ imisericordibus subtraheᵗ. Iuxta illud Iacobi.ii. Iudiciū sine mīa fiet illi qui non facit misericordiā. Scđo ostēdit quale iudiciū exercet deus: puniēdo pctōres obstinatos et specialiᵗ illos chananeos quos expulit a facie hebreoꝝ. Illi enī tales fuerūt ydolatre ꝙ coluerūt ymagines aīaliū sicut superi⁹ dictū fuit Et ideo merito de⁹ illos per aīalia vilia voluit extermīare: ꝑpᵗ quod sic subiūgit. Vñ et illis qui in vita sua insēsate et iiustevixerūt. Insensate quo ad deū. et iiuste tā cōtra deū q̄ cōtra ꝓximū. vel isēsate q̄ ad seipos: ꝛ iiuste cōtra deū et ꝓxios. Per hec q̄ coluerunt dedisti sūma tormēta: qñ per vespas ꝛ muscas et vilissima aīalia eos intemisti. Et ꝙ hoc fuit cōueniēter factū hoc sic ꝓbaᵗ. Illi enī nō ex surreptōne nec modico tpe errauerᵗ colēdo talia aīalia: sed diu. Et vixerūt more infātiū. et ideo cōueniēs fuit ꝙ extermiarenᵗ iudicio singulari et derisibili sicut infantes vel fatui a bestiis q̄s ꝑus coluerant Vñ dicit sic. Et eī isti chananei ī erroris via id est in ydolatria diutius nō per modicū tp̄s errauerūt: errore negligētie. q̄a noluerūt se corrigē nec ad verū deū cōuerti. deos estimātes hec que ī aīalib⁹ sūt supuacua id est iutilia ꝛ nociua cui⁹ mōi sūt dracōes serpētes ꝛ talpe. vel scđꝫ aliā lrāꝫ Deos estimātes q̄ in manib⁹ sūt supuacua id ē ab opib⁹ hūanis q̄ per man⁹ fiūt hoim sūt supuacua et inutilia. sicut carpētarius extremitates lignorū et truncos tūc dimittit qñ sibi seruire nō possūt. Et de talib⁹ veīt sculptor ꝛ pingit imagines. Isa.xx. Artifex lignari⁹ sūpsit ex lignis salt⁹ ꝛ calefact⁹ est et succēdit et coxit panes. De reliquo aūt operatus est deū et adorauit Fecit sculptile sibi et īcuruat⁹ est añ illđ. Mediū ei⁹ cōbussit igni ꝛ de medio ei⁹ carnes coxit ꝛc̄. Et īfra. Reliquū aūt ei⁹ deū fecit et sculptile sibi. Curuaᵗ ante illđ ꝛ adorat illud et obsecrat illđ dicēs. Libera me quia deus meus es tu. Talia ergo coluerūt isti chananei. ifātiū insensatorū more viuētes. Pueri enī insensati faciūt sibi puppas ꝛ imagines pueroꝝ et ludūt cū eis Et ideo merito tu de⁹ dedisti eis iudiciū in derisuꝫ tanq̄ pueris īsensatis. Quia satis derisibiles videbantur cum per cinifes. muscas ꝛ ranas vrsos ꝛ leones exᵗmiabātur. Circa illā clausulā. Spem⁹ miaꝫ

A Notādū est ꝙ spem nostrā trib⁹ tēporib⁹ ꝑcipue recolligē debem⁹ viꝫ iminēte tēpestate tēporalis tribulationis. accedēte necessitate corpalis dissolutōis ꝛ supueniēte ꝑplexitate crimīalis despatōis. Primo spare debem⁹ diuinā miaꝫ nobis facillime affuturam iminēte tēpestate tpalis tribulatiōis. In ꝑs. Qm̄ in me spauit liberabo euꝫ ꝓtegā eū qm̄ cognouit nomē meum. Exēplū ad hᵒ habē⁹ in vita sci martini. Qui cū iᵗ alpes icidissꝫ i latrōes ꝛ vn⁹ eoꝝ eū ferire miareᵗ ali⁹ ictū feriēᵗ ꝯtinuit. Et cū postea latrōes q̄rerēt ab eo an timeᵗ: dixit se nūq̄ magis securum fuisse. quia sciebat misicordem deum maxime in temptationibus affuturum. Summa cautela militū antiquorum fuit omnia que videbātur aduersa et terribilia. et bone spei ꝯtra

ria ad confidētiā interptari Sicut narrat sextus Iuli⁹ strategematon li.i.c.i Vnde cū Scipio affrican⁹ ex italia in affricā exercitū traduxisset et ipse de naui deberet descendere cecidit ad t̄rā. Cōsiderās ꝗ milites attoitos de casu: ipsū lapsū materiā spei fecit. Audite inqt milites affricani oppressi. ꝛc̄ Cōsimili mō. Gaius cesar cū naueꝫ ascēdē deberet decidit ad terrā et militib⁹ ꝯsternatū dixit. Teneo inqt te t̄ra mat̄ q.d. nō sic recedo qn ad te redibo ꝛ sic illo v̄bo milites sperare fecit notando se in terrā ꝓpriā rediturꝝ. Iterū stercori⁹ dux quidā militū cū eqtū scuta equorūq; pectora. cruēta subito ꝓdigio apparuissent et milites inde ꝯsternarēt̄. victoria inqt pro nobis protendit̄. Iste eni partes nō ꝓprio sed hostili cruore solent aspergi. Eamund⁹ thebanus cū fax de celo nocte fuisset delapsa et eos q aduerterāt terruit metuꝫ conceptū sic fugauit Lumina iqt numina ońdūt quasi dicat. Dii nob̄ mittūt lumē vt nos iuuēt. Isto mō viri sancti omnia terribilia q̄ eis accidunt vel malorū pſecutione seu mūdana mutatione. seu corporis infirmitate iterptāt̄ in bonū sciētes ꝙ diligētibus deum omnia cooperāt̄ in bonū. Et q̄to maior materia timorꝭ incutit̄. tanto feruentior spes eorꝝ erigit̄ Iux̄ illud Iob. xiii. Etiā si occiderit me sperabo i eū c Scd̄o spare debem⁹ ꝯfidenter. accedēte necessitate corporal̄ dissolutionis. Prouer. xiiii. Spat iust⁹ in morte sua. Sicut docet Arist. li. suo de pomo et morte. Nō est phi timē mortē sed magis gaudere et bone B spei eē iminēte morte. et hoc suis discipulis declarauit in morte p duas rationes. Primo sic petiuit ab eis Credi

tis inquit ꝑ phiāꝫ vestrā que drn̄a est inter hominē et bestiā: et q ingritveritatē et rectitudinē i phia meret̄ gradus altissimos? Credim⁹ iquiunt Tūc ille. Bonū igit̄ qđ ꝓuenit homi ex scientiis illis: aut ꝓuenit eis in hoc seculo in quo sum⁹ aut i alio futuro. Si dicitis ꝙ in hoc seculo in quo sū⁹: ergo grad⁹ ꝯueniētes scie nō dedistis. Naꝫ plures hoies insipientes qui nō cog̊uerunt creatorē finierūt dies suos in bono et annos suos in desideriis eorꝝ et plures sapientes q cognouerūt creatorē suū habēt ꝑuatione boni et pacis Ex q̄ autē bonū a phis expectatuꝫ nō euenit an̄ mortē sed p⁹ mortē Quare mortē timetis: q̄via est et incessus aīe ad illud qđ maxime cōcupiuit? Secūdo sic idem ꝑsuasit. Quero iquit a vobis. Vtrū mors sit aliquid aliud q̄ recessus aīe a corpe. Rn̄derūt ꝙ nō. Corpus enim nihil audit nec videt nisi p animā: sed consētit delectationib⁹ et passionib⁹ q̄ sūt contraria appetitui anime in eo ꝙ vult ascendere ad grad⁹ bonos et rectos. Quare igitur doletis si anima recedit ab eo qđ ē cōtrarium sue delectationi et ꝑfectioni et suo desiderio. Et ideo cum facies Ar̄. moritur i clara esset et iocunda: dixit eis. n̄ cogitatis in cordibus v̄ris ꝙ ego letor eo ꝙ sperē euadē de infirmitate mea q̄niaꝫ bn̄ scio me mō moriturꝝ. ꝛ nisi esset hoc pomū qđ in mau mea teneo et ꝙ odor illius me confortat ꝛ aliqualit̄ prolongat vitā meā: iam expirassē Sed anima sēsitiua in qua cōicam⁹ cū bestiis fouet̄ odore bono. ꝛ ego letor ꝙ recedo de hoc seculo qđ est cōpositū ex ꝯtrariis qa qđlibꝫ quattuor elemētorꝝ ē ꝯriū alteri. Vn̄ quō posset stare aut diu ꝓlōgari corp⁹ ex his cōposituꝫ

Tandē cadēte pomo de manu mortuus est: pro quo pħi orauerūt. Ille q suscipit aīas phōrū suscipiat animā tuā Isa.xl. Qui spat in dn̄o mutabit fortitudinē. p mortē videlʒ trāseūdo ad vitā Tercio maxime sperare debem⁹ supueniēte pplexitate criminalis desperationis. Ecci.ii. Scitote qa nullus sperauit in dn̄o: ⁊ cōfusus ē Dicit. Ipocras in amphorīs. Desipientie cū risu facte securiores sūt ceteris. Et alibi. Et iō sicut īfirmis multū ꝓfert ꝙ sint bone spei: ita moralit̄ peccatorib⁹. Iuxta illd̄ metricū. Speret q metuit moriturosviuerevidi. Spe ducevicturos spe moriēte mori. Vn̄ Bern. in quodā sermone. Tu es dn̄e spes mea. qcqd agendū. qcqd declinādū. qcqd tolerādū: qcqd optādū. tu es domīe spes mea: hec mihi vna omniū ꝓmissionuʒ causa: hec tota rō mee expectationis. Pretēdat alter meritū. sustinere se iactet pōd⁹ diei ⁊ estus. Ieiunare se bis ī sabbato dicat postremo n̄ esse sicut ceteri hoīʒ gloriet̄. mihi aūt adherere deo bonū ē: et ponere in dn̄o deo speʒ meā. Et infra si mihi p̄mia promittūtur: per te obtinēda sperabo. Si surgāt aduersū me prelia: si seuiat mūdus. si fremat malign⁹. si ipsa caro aduersus spiritū cōcupiscat: ī te sperabo. In p̄s. iiii. Qm̄ tu dn̄e singularit̄ in spe: constituisti me. LEC.CLIIII.

q Vi aūt ludibriis et increpatioībus non correcti sūt: dignū dei iudiciū experti sūt. In his enim q̄ patiebāt̄ moleste ferebāt: in qb⁹ patientes indignabāt̄: p hec quos putabant deos in ipsis cū extermiaret̄: vidētes illū quē olim negabāt se nosse deū verū agnouerūt: propt̄ qd̄ finis cōdemnationis illorūveniet sup illos Declarato sufficiet̄ ꝙ de⁹ ē benign⁹ flagellādo quo ad illos q se corrigūt: hic finaliter cōcludit ꝙ ē iust⁹ rigid⁹ ⁊ seuerus contra illos q se propt̄ flagella nō conuertūt. Et circa hͦ duo facit. Nā p̄mo ostēdit ꝙ de⁹ cōtra eos iustū exercʒ iudiciū. Scd̄o declarat iudicii sui modū Scd̄a ps ibi. In his eī que patiebātur.

A Quātū ad p̄mū dicit sic. Qui āt ludibriis et increpationib⁹ nō correcti sūt dignū dei iudiciū expti sūt. Ludibriū scd̄ʒ papiā ē res aliq̄ q̄ digna ē haberi ludovel cōtēptuivl̄ magis proprie in sacra scriptura dicit̄ ludibriuʒ pena alicui illata cū ludo et derisione. Et qa de⁹ chananeos sic afflixit vt hebrei de eis ludere ⁊ ridē potuerūt qn̄ viderūt eos per vespas et muscas ext̄minari. iō dicit̄ de⁹ eos ludibriis puīuisse et īcrepatiōib⁹ p⁹ ba videlicʒ seruorū suorū eos monēdo. Et quia nec his nec illis correpti sūt. id est correctionē propt̄ quā fit correptio nō habuerūt. Ideo dignū dei iudiciū expti sūt. Et per quē modū subiūgit inculcādo tn̄ idē qd̄ p⁹dictū est frequēter qualit̄ p talia aīalia puniebantur qualia in p̄ iudiciū deitat̄ coluerant. In punitiōe vero duo fiebāt. Prīo ipi afflicti murmurauerūt ⁊ p̄ deū īdignabāt̄. Secūdo ex falsis diis q̄s in spē aīaliū coluerunt adveri dei noticiā deducebātur. Nā qn̄ ipi ydolatre affligebāt̄ clamauerūt pro liberatiōe sua ad deos quos colebāt. ⁊ cū eos īpotētes sētirēt r̄ducti sūt ad cognoscendūverū deū quem olim negabāt se nosse. Quia s̄m gre. Oculos quos culpa claudit. pena aperit: propter qd̄ et finis cōdēnationis illorūveniet sup illos. id est finalis condēnatio q̄ in inferno fine carebit. Negabāt se nosse deū a Circa illam

clausulā notādū ē ꝙ tria gn̄a hoīꝫ ne-
gāt se nosse deū videlicet auari et pe-
cuniosi. supbi ⁊ p̄sūptuosi. piuri ⁊ ma
liciosi. Pecuniosi sūt nimis tenaces. p̄
sūptuosi sūt nimis audaces. maliciosi
sunt nimis fallaces. Primi negāt de-
um quatenus est caritas Secundi qua
tenus est bonitas Tercii quatenus est
veritas. Primo ergo se negant deum
nosse auari et tenaces. Christ⁹ enī eis
apparet in forma paupeꝝ ondēs indi
gētiā et petēs caritatē: ipi paupē cōtē-
nūt nec poterīt se excusare dicētes. do
mīe appuisti nob̄ in aliena effigie: nō
potuim⁹ noticiā tui habere. Premoī-
ti sūt eī ꝙ xp̄s in pn̄ti tali tunica vesti
tur. Isti sūt de quib⁹ dicit xp̄s. Nō po-
testis deo seruire et mamone: et nēo
potest duob⁹ dn̄is seruire. Aut eī vnūꝫ
odio hēbit ⁊ alteꝝ ꝯtēnet. Mat. vi. De
ista negatiōe pulchre se excusās sctūs
iob. xxxi. Si negaui qđ volebāt paupi
b⁹: et oculos vidue expectare feci. Isti
negāt xp̄m: mō ⁊ christ⁹ eos negabit ī
die iudicii qn̄ dicet eis illđ Mat. xxv.
Amē amen dico vobis nescio vos. Et
math. x. Qui negauerit me corā hoī
b⁹ negabo et ego eū corā p̄re meo.
Secūdo negāt se nosse deū p̄sūptuosi
et nimis audaces. Tales sūt q ꝓp̄e for
titudini vel virib⁹ ınitētes nō recōmen
dāt se deo nec dīnū iplorāt auxiliū si-
cut xp̄s eos docuit. math. vi. dicēs. Et
ne nos inducas in tētatōeꝫ. Tales sūt
q se īmergūt vel ingerūt periculis ten
tationū et mali societati se admiscent
suspecta ꝯsortia nō refugiūt et iō cito
cadūt. Horū figurā ⁊ signū gessit pe-
trus: q ꝓpe īfirmitatis iguar⁹ dixit
xp̄o. Etiā si oportuerit me mori tecuꝫ
nō te negabo. math. xxvi. Ip̄e tn̄ eadē
nocte se ingerens societati curialium
et mulieꝝ xp̄m ter negauit. sicut ibi-
dē scribitur. Tales sūt multi se iactan
tes de castitate et cōtinētia ⁊ alios qui
cadūt cōtenētes: sed ipsi nec ex modi-
ca tētatōe vexati facillime caperēt̄ et
frequēt̄ capiūt̄. Et iō scti viri deo se re
cōmēdāt cōtinue sciētes ꝙ dīna boni-
tas est ⁊ nō sua: si cōtra tentatōes resi
stāt. Et iō signāt̄ dicit iob. Si vidi soleꝫ
cū fulgeret et lunā incedētē clare ⁊ le
tatū ē in abscōdito cor meū et oscula
t⁹ sū manū meā ore meo q̄ ē iniqtas
maxīa et negatio cōtra deū altissimū
Iob. xxxi. Vbi dicit glo. Greg. Oscu-
lari manū ē bonū vel nature vł gratie
a deo cōcessū meritꝭ humanis tribue-
re. Vn̄ q bōa opa faciūt ⁊ illa deo nō
att̄buūt: sed virtuti naturali vel prudē
tie ꝓprie hi deū q ē bonitas a quo om
ne bonū deriuat̄ negant Tercio ne
gāt se deū nosse piuri maliciosi et fal-
laces: cuiusmodi sūt falsi testes et falsi
aduocati et falsi iudices qui scienter
veritatem negant. Christus enim est
veritas Iohannis. xiiii. Falsi enim te
stes a iudicibus īuestigāt̄ ꝙ sup mate
riā de qua fit iqsitio v̄itatē dicāt: fideꝫ
prestēt. sed ipi volūtarie a veritate re-
cedūt. ⁊ tales nō solū xp̄m negāt imo
vēdūt. Vn̄ glosa sup illđ math. xxvi
Exinde q̄rebat oportunitatē vt eū tra
deret. Multi enī hodie sūt q factū iu
de execrant̄ et idē faciūt. Nam cū ꝓ
munere falsū testimoniū dicūt. deuꝫ
qui veritas ē vendūt. Horum figuraꝫ
gesserūt iudei quibus petrus dixit. ac
tuū. iii. Deus glorificauit filiū suum
iesū quē vos quidē tradidistis et ne-
gastis an̄ faciē pilati iudicāte illo dīt-
ti. Tales sunt etiā falsi iudices qui sci
ent̄ veritatē subuertunt et iudicāt pro
muneribꝭ illđ qđ sciūt eē falsū vel ꝓ ti-
more et minis a veritate recedunt. Si
cut fecit Pilat⁹ q audito isto v̄bo a iu-

deis. Si huc dimittis non es amicus cesaris. Timuit et a dictamine proprie conscie recessit. Et tamen est notandum quod non excusantur falsi iudices nisi totis viribus liberare studeant innocentes Legitur enim math. xxvi quod pilatus multipliciter egit ad liberationem xpi. Primo comparando latronem iusto dicendo. Quem vultis dimittam vobis. Barrabam an iesum qui dicitur xps? quasi diceret. Necesse habetis unum dimittere ex quo debetis eum dimittere vel latronem. Secundo cum quereret a iudeis. Quid enim male fecit et quid faciam de iesu qui dicitur xps? Tertio quando lauit manus suas coram populo dixit Innocens ego sum a sanguine iusti huius vos videritis. Quarto quando flagellari eum mandauit. Quod ideo secundum rabanum fecisse creditur vt iudei penis et opprobriis eius satiati desisterent ab instantia mortis xpi. Sed his omnibus non obstantibus non excusatur pilatus: quia sciebat eum innocentem et quod per inuidiam tradidissent eum iudei. Sed tamen non obstante isto verbum conclusit pilato. Si huc dimittis non es amicus cesaris. Vnde audito hoc verbo adiudicauit fieri petitionem iudeorum de xpo. Mat. xxvii. et Ioh. xix. Et sicut falsi iudices cum pretendunt se velle defendere veritatem diligenter inquirunt de veritate sed si possint eam faciliter videre non prosequuntur. Ita Pilatus diligenter inquisiuit a xpo quid est veritas: sed noluit xpi responsum audire. sed post questionem exiuit continue ad iudeos. Io. xviii. De his omnibus verificatur illud Iere. v. Negauerunt dominum et dixerunt Non est ipse neque veniet super nos malum. Falsi enim aduocati dicunt se nosse deum verbis sed factis eum negant et non solum negant imo reprobant veritatem et colorant falsitatem. De quibus verificatur illud ad Tytum. i. Ingnate sunt vie eorum et mens et conscientia. Confitentur autem se nosse deum: factis autem negant. De istis loquens Sidonius in quadam epistola sic eos describit.

b Hi sunt in conuiuiis scurre: in exactionibus harpyie: in collocutionibus bestie in questionibus statue: ad intelligendum saxei ad iudicandum lignei: ad ignoscendum ferrei. ad iniurias pardi: ad facecias vrsi. ad fallendum vulpes. ad superbiendum tauri: et ad consumandum minotauri. Hec ille Istis nihil sufficit nihil placet nisi pecunia. Sicut dicit alanus in libro suo de conquestu nature. Si quis inquit armatur pecunia tanquam loricis argenteis torrentis impetum fulguris tulliani incursus hectoree milicie. robur virtutis herculee versipellis vlixis vilipendit astucias. Et intantum habendi fames incaduit vt dyalectice muta sit subtilitas: rethorice languescat ciuilitas. vbi nummorum perorat pluralitas. Si enim in aure iudicis vel aduocati susurret pecunia: orphei lira carmen amphionis: musa virgilii voce pecunie suffocatur. Quid plura? Vbi nummus loquitur tulliani eloqui lingua mutescit: vbi nummus militat hectoree milicie figura conpescitur: vbi pugnat pecunia virtus expugnatur herculea. nummus vicit nummus regnat nummus imperat vniuersis. hec ala. Istis aduocatis sic dicit Ambro. in quodam ser. Iuste diceretur. Redde quod accepisti qui prauitatem dixisti. iniquitati affuisti iudicem fefellisti: iustam causam oppressisti: de falsitate vixisti.

CA.XIII. LEC.CLV

v Ani autem sunt omnes homines in quibus non subest scientia dei et de his que videntur bona non potuerunt intelligere eum qui est neque opibus attendentes agnouerunt quis esset artifex. sed aut ignem

aut spiritū: aut citatū aerē: aut girum stellarū: aut nimiā aquā: aut solē: aut lunā rectores orbis terrarꝝ deos puta uerūt. Postq̄ salomō ꝓsecut⁹ est iu- stam chananeorꝝ extīmiationē p deū. pro eo ꝙ deū colere noluerūt. sꝫ sicut stulti et isani ydolis seruire pelegerūt Cōsequēt̃ isistit auctor hui⁹ libri circa crimē ydolatrie reprobādū Et circa h̃ sic ꝓcedit. p̄mo agit de magnitudine culpe seruiētiū ydolis. Scđo de recti- tudine pene quā de⁹ iflixit ydolatris ⁊ specialit̃ egiptiis. scđa pars ibi. c. xvi. Propt̃ hec et his similia digni passi st̃ tormēta. Circa p̄mū duo fiūt. p̄mo ꝓsequit̃ de ydolatrarꝝ supsticiosa ado ratione. scđo de ydolorꝝ p̄maria adin uētione. scđa ps ibi. ifra. c. xiiii. Acer bo enī luctu doloris. Circa p̄mū duo facit. p̄mo rephēdit ydolatras colētes naturales creaturas. scđo rephēdit ali os qui colebāt artificiales imagines ⁊ sculpturas. Infra. Infelices. Quia v̄o in ydolatria duo sūt videlꝫ auersio a ū deo q ab oibus est colēd⁹ ⁊ cōuersio ad creaturā. Ideo p̄mo agit de gētilium auersiōe a deo. scđo de eorꝝ ꝯuersiōe ad creaturas. scđa ps ibi. Sꝫ aut ignē. Circa p̄mū rephēdit spūsſctūs stolidi- tatē ⁊ fatuitatē curiosorꝝ gētiliū q cir- ca naturales īuestigatōes cū sūmis la borib⁹ studuerūt. ⁊ tñ dei noticia caru erūt. Et sic dicit. Vani āt st̃ oēs hoīes in qb⁹ nō subest scīa. Vanū āt est sicut dicit ph̄us. ii. phisi. qđ est ordinatū ad aliquid sicut ad finem et non potest attingere finem suū. Sicut si aliquis deābulet ꝓpt̃ sanitatē eā p deābulati- onē nō ꝓsequat̃. Dicim⁹ eū iuanū ābu lasse. hoīes aūt ordināt̃ ad deū cogno scēdū et colēdū. Vñ Ans. ii. Cur de⁹

homo rōnalē creaturā a deo factā esse iustā vt illo fruēdo btā eēt dubitari nō debet. Ideo natura rōalis est vt discer nat inter iustū ⁊ iiustū. inter bonum ⁊ malū et inter maius bonū et min⁹ bo nū. Alioqn frustra fctā eēt rōnal̃. Igr̃ oīs homo frustra est et van⁹ si scīetiā de deo nō habeat. Et ideo dicit. Vani āt sūt oēs hoīs i qb⁹ ñ sbest scīa dei. i. scīa đ deo. Hec scīa ē fides p ꝓphetas reuelata antiqs patrib⁹ ⁊ postea nobis per filiū p̄dicata scđꝫ glosā. Hec scīa ē timor et reuerētia dei. Baruth. iii. di- citur. de prudētib⁹ hui⁹ mūdi perierūt eo ꝙ nō habuerūt sciaꝫ. Et signāt̃ dici tur. In quib⁹ nō subest scientia dei id est fides A Est enī fides fūdamē tū totius edificii spūalis in christiano Ad hebre. ii. Fides est sperādarꝝ rerꝝ substātia argumētū nō apparētiū. Et ideo infideles nihil boni supedificāt. dūmodo i sua ifiđlitate ꝑseuerāt Hoc est ergo primū de quo reprehēdūtur gētiles ydolatre ꝙ fidē de deo nō ha- buerūt pro fūdamēto sue inqsitionis Qđ aūt noticiā vel scīetiā de deo non habuerunt patet ex duob⁹. Primo qa nō itellexert̃ eū bonū remūeratorē vl̃ gubernatorē mūdi. Secundo ex eo ꝙ nō itellexerūt eū esse mūdi creatorē.

Quātum ergo ad p̄mū dicit sic. Et de his que vidētur bona nō poterant ītelligere eū qui est. id est deū qui est sūme bon⁹. Et sol⁹ vere est. quia a se ē: et sine eo nihil est et nihil esse potest. Sicut aūt de⁹ ꝓpriissime dicit̃ qui est: ita diabol⁹ ꝓpt̃ suā maliciā dicit̃ q nō est. Iob. xviii. Habitēt in tabernaculo illi⁹ socii ei⁹ qui nō est. Cū enī viderent creaturas esse bonas potuerūt arguis se ad vnū per se bonū deueniēdū sicut

arguitur Avicē. i. sue metha. ad vnū simplicit necesse esse: ex aliis nō necē eē ꝛ sic deuenissent ad illū qvere est q dixit Exo. iii. Ego sū q sū ait. Sic dices filiis israel. Qui ē misit me advos Vnde sicut dicūt sācti: istud nomē ꝓpissime cōuenit deo. videlicet. Qui est Ipse ei solus vniformit sp idē est. omnis eī creatura alicui mutatōi subiici tur. Angeli siqdē secundū aliquas affectōes mutant corpora celestia ꝫ loca. Corpora inferiora infra sperā actiuorū et passiuoꝝ existētia alterant augmentant: diminuūt: et mouēt ꝫ loca. Et ideo signāt dicit Anselmus ꝓsologion. c. xxii. Tu sol⁹ dñe es qđ es et tu es qui es. Nā qđ aliud est in toto aliud in partib⁹. et aliqñ ē in tpe et ī q̄ aliqd ē mutabile: nō oīo est qđ est. Et qđ incepit a nō esse ꝛ pōt cogitari non esse ꝛ nisi per aliud subsistat redit ī nō esse et qđ habet fuisse qđ iā nō ē et futurū esse qđ nōdū est. illud nō dr esse proprie et absolute. Tu vō es illđ qđ es: qa qcqd aliqñ aut aliq mō es. hoc totus et sp es. ꝛ tu es qđ sp ꝛ ꝓpe ꝛ simplicit es: qa nec habes fuisse nec futurū esse: sed tm̄ pñs esse. Hec Ans.

Scđo rephēdit fatuitatē gētiliū phōrū de eo ꝙ ñ cognouerūt deū esse mūdi creatorē et q̄tū ad hoc dicit sic. Neqꝫ operib⁹ attēdētes agnouerūt qs esset artifex. Cū eni effect⁹ ducāt in noticiam sue cāe. et ipsi totalit occupati fuerūt ad inuestigandū cās rerū. ī h̄ culpādi sunt q̄tū ad ṕmā cāꝫ ꝙ deuenire non potuerunt ad cognoscendū deū bonorū remuneratorē vel mūdi creatoreꝫ.

a Sed posset q̄ri qualiter est ꝙ phi ad demōstrādū deū eē bonorū remuneratorē vel mūdi creatorē arguunt de īsufficiētia cū nec xpiani q soliv̄ni⁹ veri dei noticiā hn̄t ad hoc sufficiāt Ad hoc dicendū vt estimo: ꝙ deum esse nō est ꝑ aliquā rationē demōstratū hucusqꝫ. nec deū esse creatorē mūdi ſꝫ quicūqꝫ se innocēt habēt ad deū et rōnē naturalē exercent studendo: nec diuine gratie obicē ꝓbēt: deus eis sufficienter sui cōicat noticiā sic ꝙ eis sufficiat ad salutē. Exempla ad hoc habēt Primo de Cornelio: cui missus est petrus. Et de paulo cui missus est Anaīas qui se sic disposuerūt ꝑ reuelationē vel īspirationē ꝙ noticiā devno đo meruerūt habere. Et iō dicēdū ē ꝙ si non obstat culpa hominis. ad hunc rationis vsū vtiqꝫ ꝑuenierit ꝙ dei noticiā habeat. id est de deo saltē quāta est necessaria ad salutē quod philosophi nō fecerūt et ideo arguendi.

Tercio reprehēdit errores gentiliū de crimine ydolatrie quātū ad conuersionē ad creaturā. Et nominat septē gn̄a creaturaꝝ. que apud ydolatraꝝ supstitiones habebātur in honore cū dicit. Sꝫ supple deos putauerūt aut ignē aut spiritū. ꝛc̄

B Ignē coluerūt caldei. ꝛ apud gentiles dicebatur vulcan⁹ quasi volitan⁹. ꝫ Iero. ꝛ remigiū id ē volātē candorē faciēs. Iste fingebatur quasi faber claudus. et dicebat fulmīare vel fabricare fulmīa Ioui. qa ioui superiorē partē aeris addixerūt et vulcano deputauerūt mediā rgionē a quo loco fulgura et choruscationes descēdūt. Caldei aūt sicut in qbusdā historiis scolasticis inuenit. ignē adorabāt ꝛ adhuc alios cogebāt ꝑ modū istū. obtulerūt quibuscūqꝫ negātib⁹ ignē esse deū et aliū deū colentib⁹ pugnā. ita ꝙ si deus eoꝝ ab aliqvinceret ei⁹ culturam dimitteret. Si ū ignis q fuit deus eoꝝ alioꝝ cōsumet ydola ipi ad ignē

colēdū pro deo sp se obligarēt. Isto audito canopei in egipto qui ydolum belli coluerāt deposuerāt de capite ydoli sui coronā aureā et sup caput suū qddā vas testeū aqua plenū posuerāt et illud multis foraminib9 pforauerūt et cera obturauerūt. Venerūt ergo caldei ad istud ydolū examiandū ꝛ apposuerūt ignē et statim in foramib9 cera liquefcā descēdit aqua et ignē extīxit Et sic pualuerūt ydola canopi cui9dam citatis egipti et illi de ciuitate per missi sūt deinceps ydolis suis vti. Alii coluerūt spūꝫ.i.etherē quē dixerāt Iouē.i.supiorē ptē aeris vel ipꝫ ignē fm alios. qa aerē diuiserūt in duas ptes vel poti9 in tres. Supiorē vocauerūt Iouē Inferiorē Iunonē. et illā interiorē ptē vocat hic citatū aerē ppt facilitatem mot9 et disionis. Quarto alii venerabāt gyrū stellarū.i.firmamētū i q̄ sūt stelle fixe.i. variis imaginib9 noīate fm grecoꝝ fab̄las. Alii coluerāt aquā Vn̄ neptunū figebāt dn̄ꝫ vel deū maris. thetidē deā frugū. Int̄ istas falsas fab̄las equocatio mag̃ ē de Ioue. quia int̄dū significat planetā imediate sub saturno. Interdū supiorē ptē aeris. Fingūt poete ꝙ saturn9 tres filios habuit Iouē Neptunū et Plutonē. Iupit̄ regnat in celo. Neptun9 in mari. Pluto i inferno Vn̄ tales v̄s9 hn̄t. Iupit̄ astra fretū neptunus. tartara pluto. Regna paterna tenēt. tres tria qsqꝫ suū. Vnde ipsū elemētū aquaꝝ vocauerūt neptunū. Et ideo dicit̄ i lr̄a hic ꝙ aliqui coluerāt nimiā aquā. Hui9 imago portauit i manu tridētē ad designādū ꝙ aque triplici fūgūt̄ v̄tute. Sūt enī liq̄de fecūde et potabiles. Hic etiā neptun9 amphitricē accepit in cōiugē. Et dicit̄ amphitrix ab amphi qd ē circū et tritū quasi cōtritū. eo ꝙ aqua trib9 elemētis quasi cōclusa sit et circūtrita celo vt in aquis supiorib9 i aere in nubib9 in terra in fōtib9 et puteis. vel vxor neptuni dicit̄ āphitrites scdꝫ macrobiū. qa mare terrā ambit ꝛ circūtegit Alii coluerūt solē quē mltis noīb9 nuncupauerūt. Solē enī dicūt pmū filium Iouis. quē vocāt phebū quasi nouum eo ꝙ in ortu suo quotidie nou9 appareat. Et iō pingebat̄ imberbis. Hic etiam appollo dicit̄.i.perdēs siue extminās. eo ꝙ calore suo oim virētiū hūorē pdit et extermiat. Idē vocat̄ phiti9 a phitone serpente quē stati nat9 occidit cū sagittis. Sol dr̄ vel qa sol9 pcellit magnitudie int̄ stellas: vel qa sol9 lucet de die aliis p eius pn̄tiā obscuratis Dicit̄ etiā liti9 a lico.i.lupo. eo ꝙ sicut lup9 pecora dilacerat ita sol suo feruore oēꝫ hūorē exsiccat. Alii colebāt lunā q̄ vocabāt dyanā. Hec multa nomina scdm diuersos effect9 habebat. Dicebat̄ lūa dyana in siluis: lūa in celis. De istis et de eoꝝ cultu hēt̄. iiii. Re. xxi. Adolebat incēsū Baal et soli ꝛ lune. ꝛ. xii. signis et oī milicie celi. Hec igit̄ putauerūt deos videlicet rectores orbis terraꝝ. Sed pt̄ ista multas alias supstitōes adinuenerāt poete sicut narrat Plato in li. q dr̄ phisis. Antiq nanꝙ silucole et pastores. rōes et positōnes datas ab hoīb9 ad vsū viuendi a diuina gratia colebāt. p diis sicut agricl̄turā vidēmiatiōeꝫ et semiatōem ꝛ huiusmodi. postea poete cā lucri et fauoris easdē artes siue sciētias mēbratiꝫ effigiauerūt et ppriis noīb9 distinxerāt vocātes sciaꝫ colēdi agros cererē sciaꝫ colēdi vineas bachum. actus etiā hūane libidinis venerē vocauerunt. Et sic supstitiones multiplicate sunt nimis.

Et vocātᵗ superstitões scdʒ seruiū a vetulis vltra cōsuetudinē hūanevite supstitibꝰ. Tales enim vetustissime vetule iā decrepite et delire taliū numinū et fictionū inuētrices fuerunt.

LECTIO.CLVI.

q Vorū et si specie delectati deos putauerūt sciāt q̄to his dn̄ator eorūʒ speciosior est. Speciei enīʒ generator hec oīa cōstituit. Aut si virtutē et opa eorū mirati sūt intelligāt ab ipis. qm̄ qui hec fecit fortior est illis. A magnitudine enī spēi ꝛ creature cognoscibilitᵗ poterit creator horꝝ videri Pꝰ q̄ sanctꝰspūs redarguit puersos gētiles de ignorātia q̄ habuerᵗ de deo oīum cōditore. Hic oñdit cōsequētᵗ ꝙ illa ignorātia n̄ fuit a natura hūana sʒ ab eorꝝ malicioso errore. Et circa hec duo fiunt. Nā pmo oñdit p quā viam venisse poterāt ad dei cognitionē. Secūdo ꝙ nullā habēt sue ignorātie excusationē. Secūda pars ibi. Sed tamē adhuc ī his. Circa pmū duo facit A Prio tangit duplex mediū diuisim p quorum vtrūqꝫ ad dei noticiā poterāt peruenisse. Scdo ostendit quō per illa media debebant arguisse ibi. A magnitudine enim. Duo ergo sunt in creaturis videlicet. Forma delectabilis ī essendo. et virtus admirabilis in agēdo. et ista duo maxime apparēt in corporibus celestibꝰ. scʒ sole et luna ꝛ stellis de q̄bus immediate dictū est ante ꝛ de istis loquēs subdit. Quorꝝ si specie delectati deos putauerūt: sciāt q̄to his dominator eorū speciosior est. q̄rꝝ predictorū scʒ solis et lune et stellarū specie delectati. In ps. Delectasti me domine in factura tua. Vnde glo. delectari in specie creature pptᵗ deū licitū est Sed delectari in creatura ppter seipsā nō referēdo ad deū peruersū ē. Ergo si horū specie delectati sūt. sciāt .i. scire debēt quāto dn̄ator eorūʒ. deꝰ videlicet speōsior est scʒ his rebꝰ. Cuiꝰ ratione subdit dicēs. Speciei enī generator. i. creator rerū pciosarū. hec omnia cōstituit. Quia ergo deus pulchritudinem creaturarū creauit et nō creauit nisi per liberū arbitriū sicut artifex facit opꝰ suū. scire poterant ꝙ ipe longe sit speciosior q̄ opus suum. Boecꝰ. iii. de conso Pulchrū pulcherriꝰ ipse nūdū mēte gerēs simili ꝗ imagie formās. Aliud mediū est in istis creaturis ducens intellectū hominis ī deum toci creature cāʒ videlicet mirabilis virtus et potētia corporū celestiuʒ. lucēdo: mouēdo. diuersos et q̄si īfinitos effectꝰ in istis inferioribꝰ pducendo. Igitur si virtutē et opera eorū mirati sunt. qa pptᵗ mirari ceperūt hoīes phari. i. metha. ꝛ videtᵗ ph̄ia habē mirabiles delectationes sinceritate et puritate. x. ethi. Intelligant hoc est intelligere debent ab ipsis id est per ipsas creaturas: qm̄ qui hec fecit fortior est illᵗ. fortior. i. virtuosior et potētior est illis in agendo. Vnde ipso volente sol lumē suū retraxit. Mat. xxvii. Ipso volēte sol stetit. Iosue. x. I ṗo volente sol retro rediit. iiii. Re. xx. Cōseq̄nter oñdit quō p ista duo media intellectus humanꝰ ascēdit ī deum. q. d. Hec est tota ratio quare gentiles ab ignorātia sua de deo sūt inexcusabiles: qa magnitudie speciei ꝛ creature poterit creator eorꝝ cognoscibiliter videri A magnitudie speciei. i. pulchritudis ꝛ creature. i. mirabilᵗ facture debebāt arguisse creatorē eē maiorē tam spe-

cie q̃ v̓tute. Sicut etiã Ariſ. per viam
mot⁹ niſus eſt ꝓbare vnũ p̓mũ moués
eſſe imptibile ꝛ infinitũ nullũ habens
magnitudiné corpalẽ. viii. phiſi. Ad
Ro. p̓. Inuiſibilia enĩ ipſi⁹. i. dei a cre
atura mũdi. i. ab hoĩe p ea q̃ fcã ſũt in
tellecta cõſpiciũť Sẽpiťna qꝫ ei⁹ virt⁹
et diuinitas: ita vt ſint inexcuſabiles.
Iux̃ illã clauſulã. Quoꝝ ſpecie dele-
ctati deos putauerũt Notãdũ eſt ꝙ de
lectantur aliqui vicioſi ſpecie propria
et aliqui ſpecie aliena. Primi
ſunt qui ſuperbiunt de pulchritudĩs
vanitate. Scđi ſũt q inſaniũt libidinis
voluptate. Primi g̊ delectãť in ſpecie
ꝓpria. ſupbiẽtes de pulcritudĩs vanita
te nõ ꝯſiderãtes q̃ vana ſit et ſupficial̓
q̃ breuis ꝛ tpalis. Vñ Boetius. iii. de
ꝯſo. pſa. viii. Forme v̓o nitor vt vẽtus
rapid⁹ eſt ꝛ velox ꝛ vernaliũ floꝝ muta
bilitate fugatior Q đ ſi vt Ariſ. ait lyn
ceis ocl̓is vterẽť hoĩes vt eoꝝ viſus ob
ſtãtia qꝫ penetraret: nõne ĩtroſpectis
viſcerib⁹ illud alcibiadis ſupficie pul-
cherrimũ corp⁹ turpiſſimũ videretur.
Ergo te pulchrũ videri nõ tua natura
ſed ocl̓oꝝ ſpectãtiũ: reddit ĩfirmitas.
Sed eſtimate q̃ vultis nimis corpis bo
na: hec q̃cunqꝫ miremĩ triduãe febris
igniculo poſſe diſſolui. Hec Boe. Re-
fert. Ouidi⁹ metha. iii. ꝙ narciſſ⁹ pu-
er qdã tãte fuit ſpeciei vt ſtatĩ nat⁹ ab
oĩb⁹ poſſit amari. Parẽtes g̊ p̃ nimia
admiratiõe pulcritudis cõſuluerẽt quẽ
dã vatẽ. ſi iſte puer tp̃s attigeret ſene
ctutis ꝛ ſi eẽt futur⁹ etatis lõgeue. Ille
rñdit Diu inqt viuet ſi ſemetip̃ꝫ nõ no
uerit. Puer adult⁹ ꝛ fcũs iã iuuenis tã
tam ꝯcepit de ſuo decore ſupbiã ꝙ oĩꝫ
cõtẽpſit amorẽ tã iuuenũ q̃ puellarũ.
Tãdẽ fatigat⁹ q̃dã die de venatiõe di-
uertit ad fõtẽ quẽdã puriſſimũ cã ſiť
ſedãde. Et dũ biberet imaginẽ ſue fa
ciei vidit in aq̃ Mirat⁹ ſpẽꝫ viſe imagi
nis ꝯſiderat frõtẽ crines os gẽas ꝛ ocu
los ꝛ amore iſti⁹ imagĩs capiť Alloqť
imaginẽ extẽdit brachia vt eã app̃hẽ-
dat et nihil ĩuenit niſi aquã. Offert et
oſcula ꝛ imago videť reddẽ ſibi velle
ridet puer ꝛ illa corridet. lacrimať ꝛ il
la deplorat. Sic g̊ exardeſcẽs in amo-
re ſui ipſi⁹ lãguẽs defecit: ꝛ. i. florẽ ſui
noĩs eſt cõuerſus. Iſte puer ꝓpť ſpẽm
nimiã elat⁹ in ſupbia deſigĩt vane glo-
riãtes de fragili decore corpis: q tãtũ
delectãť de ſue pulcritudĩs venuſtate
ꝙ totaliť euaneſcũt vbi hoĩes eẽ debe
rent ĩutiles flores fiũt. Vñ Iſaie. xl.
Oĩs caro fenũ ꝛ oĩs gl̓a ei⁹ q̃ſi flos agri
Iſti diu viuerẽt vita gr̃e ſi ſemetipſos
non noſcerẽt. In cui⁹ figurã Herodes
occidit Ioh. Math. xiiii. Herodes inť
p̃tať gl̓ans in pellib⁹ ꝛ deſignat pſonã
de pulcritudĩe corpis gloriãtẽ que nõ
eſt niſi in ſupficie et pelle ſcđꝫ Ariſt.
Iohẽs gr̃a vel in quo eſt gr̃a inťpreta
tur. Herodes ergo. Iohãnẽ occidit dũ
ſupbiẽs de ſpecie gratiã inťemit q̃ la-
tebat in mẽte. b Vñ auctor libri
varietate carminũ Tria inqt ſũt ſemi
nũ gñа q̃ inculto iuuẽtutis agro abſ-
qꝫ comitãtib⁹ ꝫizaniis rariſſime ꝯuale-
ſcũt ſcꝫ elegãtia pulcritudĩs vigor for
titudinis. et ſuauitas vocis. Pulcritu-
do ei iuuenẽ aliene p̃dã libidinis aut
p̃donẽ efficit caſtitatis fortitudo inge
rit audaciã. Audacia û ad ĩiurias cõ-
mittẽdas ĩpellit. At û hi q vocis ame-
nitate p̃eminẽt laſciua modeſtis. ludi
cra ꝓficuis et iocoſa ſeriis anponũt.
Hec ille. Scđo delectãť alii vicioſe in
ſpecie aliena: ſicut ille ſenex cui dixit

Daniel Semē chanaā et nō iuda: spe cies decepit teꝛ cōcupiscētia subuertit cor tuū. Danielis.xiii. Porro susāna erat delicata nimis et pulchra specie. Sic Holofern⁹ occidit̄ dū in caute Iudith speciē ꝯtēplat̄ Iudith.xvi. Iudith filia merari in specie faciei sue dissol uit eū. Vn̄ Iudith.x. scribit̄ ꝙ cū ipa orasset an̄ faciē eius stati capt⁹ est suis ocl'is Holofernes. Sic dauid capt⁹ est in specie bersabee.ii.Reg.xi. Et ideo signāter dicit̄ Eccl.ix. Ne circūspicias speciē alienā. Propt̄ speciē eni mulieris perierūt ml'ti.ꝛ ex hoc ꝯcupiscētia quasi ignis exardescit. Notādū est ꝙ nihil est ita potēs subuertere cor hūanū sicut cōcupiscētia et amor speciei. In cui⁹ figurā et signū fingūt poete ꝙ Alexāder fili⁹ p̄ami paris vocabatur a paritate iudicii. Vn̄ ad eum misse fuerūt Iuno pallasꝛ ven⁹ vt int̄ eas discerneret cui pomū aureū deberetur qđ mittēte dea discordie casu cecidit int̄ eas. In q̄ pomo sic erat iscriptū. pulcrior me hēbit. Certabāt ergo iste tres dee q̄ foret pomū p̄ ceteris habitura. Iuno ꝓmisit ditiasꝛ regnū Pallas laudē milicie. Ven⁹ pulcriorē de grecia ml'ierē. Iste ergo paris nō obstāte sui iudicii subtilitate a ꝯcupia est subuersus. Vn̄ ꝛ pomū adiudicauit. Veneri donari Scđo notādū ꝙ int̄ delectatiōes tpalesꝛ et̄nas ml'tiplex ē differētia. Prio ei delectatiōes corpales fm Aris.vii.ethi. sūt q̄si medie et habēt tristicias sibi oppositas. imo nihil valēt nisi tristicia sibi p̄cedēte ꝯtraria sicut delectatio que est in qescēdo nō placet nisi fesso et fatigato ꝛ delectatio que est in bibēdo nō acceptatur nisi per sitim.ꝛ delectatio que ē in comedēdo intēdit̄ et augmētat̄ ꝓpt̄ famē p̄cedētē ꝛ sic de aliis. Et sic ꝯcludit ibi Aris. ꝙ nihil idē est nobis delectabile semp Cui⁹ rō est: qa homo ꝯtinue mutat̄ ab vna dispositiōe in aliā et illud qđ placet hoi et est sibi delectabile in vna dispositōe. est eidē abhoiabile in alia dispositōe et iō eoipo ꝙ natura nr̄a nō est simplex sꝫ cōposita ex ml'tis. et trāsmutamur de vna dispositione in cōtrariā. necesse est ꝙ illđ qđ est delectabile hoi scđꝫ vnā dispositionem sit eidē tristabile scđm aliā. sicut esurienti sūptio cibi est delectabilis et iā saciato fit eidē abhoiabilis. Sic per oppositū dicit Aris. ꝙ qa de⁹ ē natura simplex et inuariabilis sp gaudet vna et simplici delectatōe quā habet in cōtēplatione suiipsi⁹ Cū ergo ad statum diuinū deuenim⁹ p gl'iosas dotes corporis et aie erit delectatio nr̄a sp vna et vniformis et ꝑpetua. Iuxta illđ ps. Adimplebis me leticia cū vultu tuo. delectatōes i dextera tua vsq; in finē.

LECTIO.CLVII.

Sed tn̄ in his adhuc minor est q̄relan hi eni fortassis errant deū querētes et volētes iuenire. Et ei cū in opibus illi⁹ ꝯuersent̄ et inqrūt et psuasum habēt qm̄ bona sūt que vidētur. iterꝝ tamē nec his debet ignosci. Si ei tn̄ potuerūt scire vt possent estimare seculū quō hui⁹ dn̄m nō facili⁹ iuenerūt. Postq̄ spūs scūs declarauit viā et modū per quē gentiles philosophi poterāt deuenisse ad verā dei cognitionē: hic ōndit ꝙ de eorꝝ negligētia in hac pte nullā habuerūt excusationē. Et circa hoc tria facit: quia primo ponit eiusdem excusatiōis allegationē. secundo illius allegationis ꝓbationē.

tertio eiuſdē rationis cōfutationē. ſe-
cūda ꝑs ibi. Etei cū in opibꝰ. tertia ꝑs
ibi. Iterꝝ tn̄ nec his A Allegatio
ad excuſādū gētiles philoſophos poſ
ſet eē talis videri etei poſſet ꝙ eis mi
nor eēt querela ꝗ̄ p̄dicta p̄tēdūt ꝓ tāto
ꝗa ipſi fecerūt quod in eis fuit. Que-
ſierūt deū ſtudiis et īgeniis. diſputati
onibꝰ et doctrinis volebāt eū īueniſſe
vn̄ ſi nō īuenerūt nō videť culpa eorꝝ
Cōfirmatio iſtiꝰ allegatiōis eſt ꝙ ipſi
cōtinue in opibꝰ dei ſcꝫ creaturis diſ-
cutiēdis cōuerſabāť ſtudētes circa na
turā rerꝝ creatarum. Et ad deū cogno
ſcēdū mľtipliciť inqſierūt īueniēdo di
ſputādo et docēdo. ⁊ cōcluſerūt euidē
ter ꝙ oīa ſenſibilia que vidētur bona
ſūt et vſui humano multū neceſſaria.
Igiť videť ꝙ ſi potuiſſēt vlteriꝰ aſcen-
diſſe ad deū cognoſcēdū hoc multo li
bentiꝰ attēptaſſēt. Sed cōfutatio iſtiꝰ al
legationis cū ſua ꝓbatione eſt talis. Si
iſti fuerūt ita ſtudioſi et ingenioſi ꝙ
potuerīt ſibi acqrere eſtimationē ⁊ ali-
qualē cognitionē de toto mūdo ſicut
de motibꝰ ſolis et lune de viribꝰ arbo-
rū lapidū et herbarꝝ qđ eſt difficilimū
quō nō faciliꝰ horꝝ oīm dn̄m et cauſā
poterāt īuenire p̄ſertim cū ipſe ſe de-
uote viuētibꝰ ſponte īgerat Sapie. vi.
Preoccupat aūt ꝗ ſe ꝯcupiſcūt vt illis
ſe prior oñdat. Dicit g̊ ſic a p̄ncipio le
ctiōis ꝓ lr̄a. Sꝫ tn̄ adhuc in his gētibꝰ
videlꝫ colētibꝰ corꝑa celeſtia et elemē
ta mīor eſt q̄rela vel mīor ꝗ̄ de colēti-
bus ydola de qbꝰ poſtea ſtatī diceť Vľ
mīor q̄rela eſt. h̄ eſt. eē videť ꝗ̄ lectio
vltīa p̄tēdebat. Et hi eni: eni ꝓ ꝗa: ꝗa
hi fortaſſis errāt. In h̄ qđ dicit fortaſ-
ſis innuit excuſatōis īſufficiētiā. Deū
q̄rētes ⁊ ſic faciētes qđ in eis fuit ⁊ vo-
lentes īuenire ſꝫ nō valētes. Huiꝰ rōis
ꝯfirmatio videť eſſe illđ qđ ſequiť Et
enī cū in opibꝰ illiꝰ cōuerſenť et inqui
rūt et ſic cōtinue vˀſenť per ſtudiū ⁊ in
quiſitionē in opibꝰ illius id eſt dei etiā
manifeſtū eſt ex dictis eorū ꝙ ꝑſuaſū
habēt id eſt ratū ⁊ ꝑ rōeꝫ ꝓbatū qm̄ bo
na ſūt ꝗ̄ videnť videlꝫ iſta ſenſibilia.
Sed hec reſpōſio refelliť ſic. Iterꝝ tn̄
nec his debet ignoſci Et exponiť per
litterā que eſt iſta. Autē vel tn̄ ꝓ ſed. ſꝫ
iſtis nō debet ignoſci. id eſt nō debet ꝓ
excuſatis haberi. Et ſubiūgiť rō in lit
tera. Si enī tm̄ potuerāt ſcire vt poſſēt
eſtimare ſeculū quō dn̄m huiꝰ faciliꝰ
nō īuenerūt. quaſi diceret. Mirū eſt ⁊
ſi tāti erāt īgenii ꝙ iſtos effectus ſcire
potuerāt. Igiť cām oīꝫ iſtorꝝ effectuū
vtiqꝫ leuiſſime ſcire potuiſſēt. Sed cō-
tra illđ vltimū videť eē illđ ſuperiꝰ po
ſitū. vi. c. Difficile eſtimamꝰ que in ter
ra ſūt et que in ꝓſpectu ſūt īuenimꝰ cū
labore que aūt in celis ſūt ꝗs īueſtiga
bit? Igiť nō potuerūt faciliꝰ inueniſſe
deū ꝗ̄ eſtimare ſeculū Dicūt doctores
ꝙ aliđ eſt cōprehēdere de deo ꝗa eſt ⁊
aliud ꝗd eſt. Primū potuerūt philoſo
phi ꝑ creaturas. Scđꝫ fuit eis īpoſſibi
le. Sed ꝗa deū eē hucuſqꝫ demōſtratuꝫ
nō īueni ſiue ab Ariſtotele ſiue a quo
cūqꝫ alio vt dicit ꝗdā doctor. lꝫ ego cuꝫ
philoſopho ⁊ aliis ſolēnibꝰ doctoribꝰ ī
vltima lectiōe tenuerī et adhuc teneā
oppoſitū. Et ideo iuxta viā illiꝰ doctorꝝ
aliť ad dictā obiectionē reſpōdeo. Di
cā enī ſcđꝫ mentē beati Aug. xviii. de
ciui. dei. c. xxxviii. Quod ante omēs
philoſophos grecos vľ barbaros ꝓphe
te ſancti p̄ceſſerūt qui tā vˀbo ꝗ̄ ſcripto
dei noticiā docuerūt: ⁊ ideo deū eē ſta
tim a pricipio mūdi per adā et filios

suos extitit p̄dicatū. Cui dicto quidaꝫ
assenserūt. et quidā dissenserūt sicut
modo de aliis articulis inuenim⁹ Isti
ergo philosophi audiētes deū esse ⁊ a
dei cultorib⁹ fuisse p̄dicatū poterāt ex
regimīe mūdi reꝝ vniformi gubna-
tiōe rōabilit̄ asseruisse deū eē. Et iō ꝙ
errauerūt eoꝝ vel negligētia vel ma
licia fuit in causa. Et qa ꝑpter reuela-
tionē antiquā diuulgatū est apud oēs
gētes legib⁹ vtētes deū eē/et quod est
oībus notū videt̄ ipa natura notum.
Iō estimo damascenū dixisse. ii. snia.
ca. iii. Cognitio existēdi deū nobis na
turalit̄ inserta est q̄uis nō ingenii na-
turalis iuestigatōe. ſ3 poti⁹ dina reue-
latione dei noticia hoib⁹ fuerit cōica-
ta vnde dico ad obiectionē ꝙ mlto fa-
cilius est deū id est fidē de deo iueni-
re q̄ seculū estimare: qa bn̄ vtētib⁹ na-
turali igenio de⁹ seipsū aliquo modo
reuelat vel per extrinsecā iformatōeꝫ
vel per intrinsecā ispirationē. Cōfir-
matur hec respōsio qa nec aliter astro
nomiā dicūt plurimi adinuētā fuisse
Vnde magister i historiis scolasticis
sup Gen̄. de dispsiōe filioꝝ noe nar-
rat Noe habuisse filiū quēdā noie. Io
nicū. qui accepit a deo sapiaꝫ seu do-
nū sapie et iuenit astronomiā. Sicut
ergo addiscere potuerūt sciaꝫ ad mē-
surandū quātitatē terre solis et lune.
Ita potuerāt didicisse colere verū deū

Iuxta illā clausulā. Dn̄m nō iuene
rūt. Notādū est ꝙ rō est qa nō q̄sierūt
eū vbi manet. a Nō eni iuenit̄ in
lasciuiis voluptatis. nec in diuitiis va
nitatis: nec in cōsortiis carnalis cōsā-
guinitatis Nō iuenit̄ in lasciuiis volu
ptatis: qa scd̄m qd̄ scribit̄ Iob. xxviii.
Nō iuenit̄ in t̄ra suauiter viuētiū. Et
canti. iii. In lectulo meo per noctē q̄si
ui quē diligit aīa mea: quesiui et non
iueni. Scdo nō iuenit̄ in diuitiis vani
tatis: qa Osee. v. In gregib⁹ suis ⁊ i ar
mētis suis vadēt ad querēdū dn̄ꝫ ⁊ nō
iuenient. Tertio nō iuenit̄ dn̄s in con-
sortio carnalis ꝯsanguinitat̄ Luce. ii.
Requirebāt euꝫ int̄ cognatos ⁊ notos
⁊ nō iueniētes eū regressi sūt in hir̄lꝫ
Sed iuenit̄ in p̄sepio pānis iuolut⁹ au
stere pnie. Luce. ii. Inuenietis infātē
pānis iuolutū: et positū in p̄sepio. In-
uenit̄ etiā in domo mūde cōscientie.
Mat. ii. Intrātes domū iuenerūt pue
rum cū maria matre ei⁹. Tertio autē
inuenit̄ in tēplo cōtēplationis deuote
Lu. ii. Post triduū iuenerūt eū in tē-
plo. Errauer̄t ergo isti philosophi cir
ca dina ⁊ celestia ꝑpter nimiā distātiā

b Dicit eni Basili⁹ ꝙ nimia distā
tia facit errare circa tria. viꝫ quātitatē
q̄litatē: ⁊ circa figurā. Circa quātitatē
scdꝫ Basiliū et ponit exēplū de sole q
ꝑpter nimiā distātiā a nobis apparet
vix pedalis quantitatis in dyametro.
Circa q̄litatē ⁊c̄. Et ponit exēplū de ve
lis nauiū q̄ cū sint alba apparēt mltuꝫ
distātib⁹ eē nigra. errat̄ etiā circa fi-
gurā ꝑp̄t distātiā ⁊c̄. Et ponit exēpluꝫ
de turrib⁹ q̄ cū sint q̄drate ꝑp̄t nimiā
distantiā apparēt eē rotūde. vn̄ auctor
de visu ꝑpositiōe. x. Rectāgule magni
tudines magna distātia vise periferie
apparēt. Vbi habet alia trāslatio. Si-
cut quadra per distātiā lōgā visa rotū
da apparēt. Ratio est: qa in magna di
stantia anguli quadrati non imutant
sensum: quia cuiuslibet visibilis p im
proportionatā distātiā siue per elōga-
tionē visū termiari cōtingit sicut dicit̄
ꝑpositione tertia eiusdē libri Isto mō

peccatores elongati a celestib⁹ errant circa futurã gloriã triplicit̃ qa circa eius q̃titatẽ nõ cõsiderantes q̃ magna ẽ multitudo dulcedĩs tue domĩe ꝛc̃. Circa ei⁹ q̃litatem non considerantes quia nec auris audiuit nec in cor hoĩs ascẽdit gloria quã de⁹ se diligentibus preparauit. Circa ei⁹ figurã nõ ꝯsiderantes q̃ stabil' sit et eterna. Est enim in quadro posita. sicut dr̃ apoc. xxi. Ipsi aũt credũt eã eẽ rotũdã id ẽ volubilẽ et caducã.

LEC. CLVIII.

INfelices aũt sũt et inter mortuos est spes illorũ. qui appellauerũt deos opera manuũ hominũ aurũ et argentũ artis inuentionẽ ꝛ similitudĩeꝫ animaliũ. aut lapidẽ ĩnutilẽ opus manus antique Postq̃ spũssctũs reprobauit ydolatras colẽtes naturales creaturas. In hac parte cõsequẽt̃ aggreditur reprobare ydolatras q colũt ymagines et artificiales figuras. Et circa hoc duo facit. Primo agit de ydolorũ multiplici diuersitate. secũdo de adorantiũ stulticia et fatuitate. secũda ps ibi. Et de substantia sua. Circa pmum duo facit. Nã pmo oñdit quõ coluert̃ ydola in materia minerali. scd̃o quomodo in materia lignea et nemorali. Scd̃a pars ibi aut si quis artifex Circa primum dicit sic. Infelices aũt sũt ꝛc̃ Et merito infelices. Est enĩ felicitas ꝓpria operatio homĩs scd̃m virtutẽ optimã ĩ vitã pfectã. i. Ethicorũ. Propa autẽ operatio hoĩs ẽ ĩtelligere et amare deum. Vnde isti aberrãtes et colẽtes imagines falsas: merito dicunt̃ infelices. In p̃s. Cõtritio et infelicitas in viis eoꝝ. Solꝫ etiã sic dici metrice Tres ĩfelices ĩ mũdo noui⁹ eẽ Infelix q pauca sapit spnitq͂ doceri. Infelix q multa sapit spnit q͂ docẽ. Infelix q r̃cta docẽs opat̃ ĩiq̃. Et oĩb⁹ istis modis infelices fuert̃ ydolatre. Pr̃o quidẽ qa cũ pauca saperent de deo spreuerunt a ꝓphetĩ doceri. Z° cũ mł̃ta sapẽt de mũdaĩs spreuert̃ deũ p illa ĩuestigare et sic se et suos docere. Tercio qa cũ recta multa docerẽt de naturalib⁹ maxĩe tñ opabãt̃ ĩiq̃ ydola colẽdo ꝛ venerando. Infelices g̃ fuerũt p lumis fidei ꝑuationẽ ꝛ p beatitudinis desperationem. Vnde subdit. Et inter mortuos est spes illorũ. q. d. Sic̃ de mortuis nł̃la est spes q͂ redeãt ad vitã naturaliter ita nec d̃ istis ẽ vnq̃ spes. q͂ ad vitã g̃tie possit r̃diẽ q appł̃lauert̃ deos opa manuũ hoĩꝫ auꝝ ꝛ argẽtũ. In p̃s. Simł̃ac̃ gẽtiũ argẽtũ ꝛ auꝝ ꝛc̃. Artĩ ĩuẽtioneꝫ . i. ydolũ noua arte excogitatũ Dr̃ enĩ Dedal⁹ pm⁹ fecisse ydola se mouẽtia ꝫ mgr̃ꝫ ĩ historiis scolasticis sr̃ libruꝫ iudicũ de tpib⁹ gedeoĩs. et silr̃itudines aĩaliũ sic̃ supi⁹ ẽ expoitũ. Coluert̃ enĩ similitudĩes serpẽtũ draconũ ꝛ ouiuꝫ ranaꝝ atꝫ canũ. aut lapidẽ ĩutilem. qa ad nullũ vsũ vite d̃seruiẽtẽ op⁹ mã⁹ antiq: qa oli pl⁹ numis credebat̃ ĩ antiqs imagĩb⁹ q̃ ĩ nouis ꝑpt̃ vetustatẽ. Solẽt enĩ vetule dicẽ q͂ imagĩes sexagesĩo anno a fabricatõe sua sortiũt̃ v̾tutẽ. et quia ĩ hac lectõe vitupantur adoratores imaginũ sitił̃ta dubitatio litteral' Vtrum licet xp̃ianis aliquas imagines adorare. Et arguitur q͂ nõ. Quia Exod̃. ii. dicitur. Nõ facies tibi imaginẽ neq͂ vllam similitudinẽ ꝛc̃. Sꝫ si ñ licet facere: multo fortius non lꝫ adorare. Item de nullo alio vituperantur ĩ scriptura ydolatre nisi q͂ adorauert̃ opus manuũ suarũ. sicut patꝫ ĩ hac lectione. Sed imagines sũt opa manuũ de auro et argento. lignis et lapidib⁹ Itẽ in Canone scripture legitur nihil

tale esse cõcessũ ergo supstitiosũ videt᷑ tales imagines ĩtroducere. Ad oppositum est ritus ecclesie. Et damascen⁹ iiii. sniaꝝ ca. viii. qđ ĩtitulat᷑ de sãctis imaginib⁹ vbi allegat magnũ Basiliũ dicẽtẽ. ꝙ honor imaginis ad ꝓthotipũ ꝑuenit id est ad exẽplatũ. Ad istã questionẽ respõdet sctũs thomas sup. iii. sniaꝝ dis. iiii. ꝙ imago põt dupliciter ꝯsiderari. vł scđꝫ ꝙ est res quedã vł secũdũ ꝙ est imago. Prio mõ null⁹ sibi hõr debet᷑. sicut nec ligno vel lapidi. Scđo mõ idẽ motus est in imaginẽ et imaginatũ Et iõ idẽ hõr debet᷑ imagini et illi cui⁹ est imago Sed ꝯtra istã respõsionẽ obitio ꝑmo sic: qa latria est honor soli deo debit⁹ sꝫ nulla imago ẽ de⁹ g̊ nulli imagini debet᷑ talis honor ergo ꝯ̃dictionẽ ĩcludit dicere ꝙ latria sit hõr soli deo debit⁹ ⁊ tñ debet᷑ imagini xp̃i ⁊ xp̃o Preterea. Si idẽ hõr debet᷑ imagini xp̃i et xp̃o: idẽ honor etiam debet᷑ lapidi ⁊ xp̃o ⁊ ꝑ ꝯsequẽs idẽ honor debet᷑ xp̃o ⁊ creature qđ nõ est credẽdũ. Pret᷑ea. Qui adorat aliquid hõre latrie ꝯfitet᷑ illđ eẽ deũ. g̊ si aliqs possit licite adorare dei imaginẽ cultu latrie possit licite ꝓtestari ⁊ cõfiteri alid a deo eẽ deũ. Ideo alit᷑ põt dici. ꝙ nulla adoratio debet᷑ imagini nec licꝫ aliquã imaginẽ adorare Vera eĩ adoratio est in spũ ⁊ deuotiõe ⁊ amore sũmo et istã nullo mõ debem⁹ in aliquã creaturã dirigẽ Quia ãt ꝓpt᷑ imaginẽ xp̃i excitamur ad adorãdũ xp̃ꝫ ⁊ corã imagĩe adoratiõeꝫ nr̃aꝫ facim⁹ xp̃o. g̊ dr̃ largẽ loq̃ndo ꝙ imagĩeꝫ adoram⁹.

V n̄ videt᷑ mihi dicẽdũ ꝙ nec adoro imaginẽ xp̃i qa lignũ nec qa imago xp̃i: sꝫ adoro xp̃ꝫ corã imagĩe xp̃i: qa est imago xp̃i ⁊ excitat me ad adorandũ xp̃m. ⁊ sic exponit. Iohẽs damascen⁹ li. iiii. c. viii. Vbi videt᷑ docẽ ꝙ scõꝝ imagines debẽt adorari. Hoc ĩtelligo sic ꝙ ꝓpt᷑ imaginis rep̃sentationẽ. licet mihi corã imagine scm̃ illum cui⁹ est imago adorare. Et eodeꝫ mõ ĩtelligo scm̃ thomã ⁊ magnũ Basiliũ et totũ eccł͡e ritũ. Nec video ꝓ nũc bene esse dictũ ꝙ eodẽ honore hõrat᷑ imago et de⁹ cui⁹ est imago. Sꝫ adhuc ꝯtra vtrãq͡ꝫ viã arguit᷑. qa si debeo adorare deũ ex cõmẽoratõe imagĩs. mł͡to magis debeo hec facere ex commẽoratõe imaginis verioris: sꝫ verior imago dei est in hoĩe ꝓm aĩaꝫ et verior imago ꝓximi est vn⁹ ver⁹ homo q̃ imago lignea vel lapidea g̊ licꝫ mihi et debeo adorare deũ vel xp̃ꝫ in hoĩe poti⁹ q̃ in imagine mortua. Dicendũ ꝙ hõ ver⁹ habet in se magnã nobilitatem. vñ si adoraret᷑ posset p̄sumi ꝙ ꝓpter se adoraret᷑. imago auteꝫ lignea nihil bonitatis habet vel modicũ quare corã ea debeat adoratio fieri. Et iõ statuit eccł͡a ꝙ poti⁹ corã imagine fiat adoratio. q̃ corã hoĩe. q̃uis q sic deũ adoraret excitat⁹ per hoĩeꝫ quaten⁹ ẽ imago dei in nullo peccaret nisi forte per accidẽs rõe scãdali qđ alii possent sibi inde assumẽ. B Est aũt notãdũ ꝙ vsũ imaginũ in eccł͡a ĩtroduxerũt apł͡i. licet hoc in canone biblie nullibi exꝓmat᷑ vñ allegat Damascen⁹ libro iiii. capł͡o p̄allegato. ꝙ rumor ad eũ ꝑuenerat ꝙ btũs Lucas pinxerat imagines. tã xp̃i q̃ mr̃is sue. ⁊ ꝙ ille imagines habebãt᷑ ĩ romaꝫ scđꝫ illas alie fuerũt depicte q̃ oli hierosolimis hẽbãtur. Narrat᷑ etiã in eccł͡astica historia ꝙ xp̃s abagaro gessioꝝ citatis regi q pictorẽ suũ misat ad eũ imaginẽ su-

ipsius trãsmisit. Cũ enĩ pictor nõ pos-
set in faciẽ xp̃i aciẽ visus sui defigere
ꝑpter claritatis coruscationẽ xp̄us de
uotionẽ regis attẽdẽs vestimẽtũ suuz
faciei applicuit et sic sui ipsi⁹ imaginẽ
ei misit. sicut narrat damascen⁹ vbi s̄.
us. Fuit enĩ triplex causa ĩstitutionis
imaginũ in eccl̃a B Primo ad in
structionẽ laycoꝝ qb⁹ imagines exhi
bẽtur loco libroꝝ. Scd̃o vt ĩcarnatõis
misteriũ et scõꝝ exẽpla nobis frequẽ
tius et recenti⁹ infigerẽtur. Tertio ad
excitãdũ deuotõis affectũ qui magis
ex visis q̃ auditis causat̃ Et per h̃ patz
ad rõez vtriusq̨ ptis. Circa simula-
crorũ adinuẽtionẽ est notãdũ scd̃z Isi.
viii. ethĩo. c. xi. Simulacroꝝ vs⁹ p̃mo
exort⁹ est ex nimia affectiõe ad mor-
tuos nã cõstituebãt̃ effigies vel imagi
nes vt mortuos viuis repñtarẽt. Post
hec demones illa simulacra sũt ĩgres-
si et respõsiões dederũtꝫ se coli a ma-
lisꝫ pditis hoĩb⁹ psuaserũt. Simulacra
aũt dicũt̃ vel qa similia vl̃ qa sũt simu
lata atq̨ cõficta. Iudei dicũt ꝙ ysma-
hel p̃mo sil̃acꝝ fecẽit ex luto. Gẽtiles
dicunt ꝑmetheũ simulacrũ p̃mũ hoĩs
finxisse de luto ꝫ ab eo dicũt artẽ ĩue-
niẽdi statuas vel faciẽdi adinuẽtã. vñ
et poete ab eo fĩgũt hoĩes p̃mo fictos
figuratiue loquẽtes ꝑpt̃ effigies hoĩz
quas effecit. Apd̃ grecos Cecrops pri
mus simulacra repit: aras erexitꝫ sa-
crificia diis ĩstituit Iux̃ illd̃ theodoli.
Egregio cecropi debet̃ causa litandi.
Ille bouis p̃mo rimat̃ viscera ferro Sa
cra iouis statuit q̃ posteritas celebra-
uit. Cõdidit athenas adiuuit noĩe pal
las. i. minerua adiuuit noĩe suo qa ab
ea athene cĩtas vocabat̃: qa minerua
grece dr̃ athena Quam historiã btũs
Aug. narrat. viii. d̃ ci. dei. c. x. allegãs
varronẽ. Cũ enĩ repente in illa cĩtate
duo mirabilia ꝓdigia appuissent. vnũ
scꝫ arbor oliue. aliđ fõs aque Cecrops
qui tũc tp̄is regnabat ibidem mot⁹ de
ĩstis ꝓdigiis misit ad Apollinẽ delphi
cum sciscitãdo qd sibi eẽt faciẽdũ. A-
pollo respõdit ꝙ olea siue oliua desig̃
ret mineruã et vnda neptunũ eẽ etiã
in ptãte ciuiũ ex quo illoꝝ deoꝝ noĩe
cĩtas vocaret̃. Rex igit̃ oẽs ciues vtri
usq̨ sex⁹ cõuocat. Mos enĩ erat tũc tẽ
poris ꝙ feĩe publicis cõsultationibus
int̃essẽt Cõsulta igit̃ m̃ltitudine ma-
res ꝑ neptuno: femĩe ꝑ minerua tule
rũt sñias. Et qa vna pl⁹ iuẽta est feiaꝝ
minerua vicit. Neptun⁹ igit̃ ira mot⁹
marinis fluctib⁹ estuãtib⁹. terras athe
nientiũ depopulat⁹ est. Cui⁹ vt iracũ-
dia placaret̃ triplici supplicio femĩe
atheniẽses sunt punite videlꝫ vt nulla
vlteri⁹ daret cõsilia. Scd̃o vt null⁹ na-
scentiũ maternũ nomẽ acciperet. Ter
tio vt null⁹ deinceps eas athenas voca
ret ne illi⁹ nomẽ haberẽt quã victricẽ
fecerãt noĩando.

LEC. CLIX.

a Vt si qs artifex faber de silua li
gnũ rectũ secueritꝫ huius docte
eradat corticẽ oẽmꝫ arte sua vsus dili
gẽter fabricet vas ĩutile in cõuersatio
nem vite. reliqas aũt hui⁹ opis ad p̄pa
rationẽ esce abutebat̃ et reliquũ hoꝝ
qđ ad nullũ vsũ facit lignũ curuũꝫ v̇ti
cibus plenũ sculpat diligẽter p vacui-
tatẽ per sciaꝫ sue artis figuret illđꝫ as
similet imagini hoĩs aut alicui ex aĩa
lib⁹ illđ ꝓparet pliniẽs rubricaꝫ rubri
cũdũ faciẽs fuco colorẽ illi⁹ et oẽz ma
culã que in illo est pliniẽs et faciat ei
dignã habitationẽ in pariete ponẽs il
lud et cõfirmãs ferro ne forte cadat p
spiciẽs illi sciens qm̃ nõ pot̃ adiuuare

se.imago enī est et op⁹ est illi adiutori um. Postq̄ redarguti sūt ydolatre colētes imagines de minerali matia puta ydola aurea argentea ꝛ lapidea.

A In hac pte deridet̄ colētes simulacra in materia lignea. Et circa h̄ tria fiūt. Nā pmo tales ydolatras reprobat ꝛ deridet rōne matialis ꝯpositionis. Secundo ratōe formalis ꝯpositionis. Et tertio rōne localis situatōis Quātū ad materialē cōpositionē sūt merito deridēdi. Nā in casu arboris secte artifex deferri faciēs lignū magnū de silua diuidit illd̄ in tres partes de vna forte facit aliqd̄ vas vel istrumētū necessariū ad vitā sicut bigam. nauē vel aratrū. De alia pte q̄ est superfluitas delēda a tali vase facit sibi ignē ad coquendū cibos. De tertia pte q̄ est plena gibbis ꝛ nodis de qua nihil advitam hūanā necessariuꝫ fieri pōt facit ydolū. Fatuissimū est igit̄ illd̄ credere deū qd̄ est omogeniū cū eo qd̄ conbussit et cū eo de quo aratrū suū fecit Dicit g̊ sic quantū ad litterā. Aut si qs artifex faber videlꝫ lignari⁹ secuerit. serra vł securi lignū rectū de silua. Et huiusmōi lignū docte id est artificialiter eradat corticē oēꝫ tā extiorē q̄ interiorē ꝛ arte sua diligēter vsus fabricet vas īutile in cōuersatiōe vite. Inutile id est valde vtile. Talē enī moduꝫ loquēdi habet vgili⁹ vbi dicit Nūq̄ imprudētib⁹ nocuit ymber Imprudētib⁹ id est valde prudētib⁹. Vn̄ Isa. xxxiii Populū iprudētē nō videbis id est valde prudētē scd̄ꝫ vnā expositionē: et sic accipit̄ hic iutile id ē valde vtile. In nāꝗ sicut dic̄ papias aliqn̄ significat idē ꝙ valde vt icrepuit. aliqn̄ idē est ꝙ nō vt iualid⁹. aliqn̄ idē qd̄ int̄ vt bn̄dicta tu in mlīerib⁹ id est int̄ mlīeres aliqn̄ idē qd̄ ad vt ipulit in lat⁹ id est ad lat⁹ aliqn̄ ꝓ cū vt in baculo meo trāsiui. i. cū baculo. Incōtra retinet necnō ad ꝑuat et auget. Priuat in cōpositōe sicut iiust⁹ iualid⁹. Auget in cōpositōe quādo accipit̄ ꝓvalde: et sic accipit̄ in ꝓposito cū dicit̄ vas inutile id ē valde vtile in cōuersatiōe vite. Reliqis aūt ei⁹ opis. i. vasis ad ꝑparationē esce abutebat̄ coquēdo escas. a Vn̄ apd̄ iuristas hōvtit̄ re aliq̄ qn̄ post vsū saluatur substantia. sicut vtor equo mihi cōcesso ad vsū q manet post vsū: sꝫ qn̄ res nō manet post vsū sꝫ destruit̄. tūc tali re homo abutit̄. Vnde ꝯcedūt ꝙ homo abutit̄ cibo ꝛ potu ꝛ nō vtit̄ ꝓpe Et isto mō qa illd̄ qd̄ de ligno ꝯburit̄ destruit̄ dicit̄ ꝙ artifex illo abutat̄. Alit̄ theologi vocāt abuti id est male vti. sed hoc non est ad propositūꝫ. hic etiam translator vtitur antiqua grāmatica cum dicit reliquias abutebatur. quia apud modernos vti et abuti exigunt post se ablatiuum casum ꝛ nū q̄ accusatiuum vnde stat hic reliquias pro reliquiis. accusatiuus pro ablatiuo. Et reliquum horum id est vasis ꝑfecti et ignis Quod ad nullum vsum facit id est iuuare potest. Lignum curuum verticibus plenum. Plenum verticibus id est gibbis ꝛ nodis. Apud antiquos enim dicebatur vortex vorticis vbi nos dicimus vertex verticis. vn de littera hieronimi habet vorticibus Sed rabanus et moderni habent verticibus: sententia non mutatur. vortex autem appellatur circularis reuolutio aque Sculptat diligenter ꝑvacuitatem suaꝫ id est quādo sibi vacat. Hic deridentur ydolatre quātū ad forma

lē dispositionē quādo ē in fieri. Sculpat diligēt' pvacuitatē suā et per scientiā sue artis figuret illud faciēdo de ligno statuā. vbi nihil nouū cāt sed rēouet partes ab inuicē et assimilet imagini hoīs. Isa. xliiii. Fecit imaginem viri quasi speciosū hominē habitātez domo. ꝛc. Aut alicui ex aīalib⁹ illđ cōparet. i. assimilet sicut apis depingebatur in speciē bouis. Hamō deus egipti in figurā arietis. anuber in speciē canis. Posita dispositōe figurationis subdit dispositionē colorationis ꝛ dicit pliniēs illđ scꝫ lignū rubrica. id ē colore rubeo. vel rubrica apellaꝰ istrumētū quo rubricāꝰ mars et pallas qa mars est de⁹ bellorū ꝛ alia dea etiā bellorꝝ. Et iō cruētati: mars ꝛ pallas depingebāꝰ. Iupit' vō igneo colore pict⁹ ē ꝑpter terrorē fulguris et corruscationis. Alii libri hn̄t rubrica media correpta et tūc ē istrumētū q̄ vtūꝰ mulieres ad poliēdū ꝛ ꝯplanādū līeas vestes cuius diminutiui ē rubeūcula. sed qa hō instrumētū lenit ꝛ nō linit. nō cōcordat huic littere q̄ ē pliniēs. Est enī linire liniēdo inungere. Vnde in propoīto accipiꝰ pro colore rubeo vl' terra rubea ſꝫ Isidorꝝ. x. ca. xvii. Et rubicūd⁹ faciēs fuco colorē illi⁹ B Fuc⁹ eī est equiuocū. Vno mō significat colorem assimilatū vel adulterinuꝫ. Alio mō significat qđdā gn̄s apis. Tertio° est idem qđ mēdaciū vl' ypocrisis. vn̄ habeꝰ v' sus talis. Fucus inermis apis falsus color atqꝫ simultas. In ꝓposito accipitur ꝑ colore adulterino qui natiuū colorē occultat et aliū ꝑtēdit. vn̄ subdit. Et oēm maculā q̄ in illo ē id ē. ligno de quo fabricat statuā. perliniēs id est pungens vt occlteꝰ sub extraneo colore. vt faciat ei dignā habitationē

Posita imaginis materiali ꝯpositiōe et formali dispositione: hic subiungit derisionē ydolatrarū rōe localis situationis dicēs. Vt faciat ei dignā habitationē quia posuerūt tales imagīes in pulcherrimis tēplis. pariete ponēs illud. i. ydolū ponit talis ydolatra ī arcuato loco parietis et cōfirmās ferro ne forte cadat sicut cecidit Dagon ad presentiā arche dei. i. Re. v. Dagon ꝑnus in terra iacebat añ archā dei ꝛc. prospiciēs illi ne cadat. sciens qm̄ non pōt adiuuare se. imago enim est hoīs et nō hō et op⁹ ē illi adiutoriū homis et nullo mō potest hoīez adiuuare Iux̄ illā clausulā. Facit enī dignā habitationē. Notādū ē ꝙ virgo gloriosa facta est illo tempore digna habitatō dei. qn̄ in suo corpore fili⁹ dei carneꝫ assumpsit. In ps. Elegit domin⁹ syon elegit eā in hītationē sibi. Syon interpretaꝰ specula et v'ginē beatā figurat que nostra specula altissima et prominēs extitit per vite excellētiā. Eccī. li. Exaltasti super terrā habitationē meam. Digna facta ē habitatō ꝑpt' tria. s propter humilitatis profūditatē. propter virginitatis puritateꝫ. et propter conuersationis sanctitateꝫ. que gratia breuitatis nō deduco

LEC. CLX

e t de substātia sua et de filiis suis et de nuptiis votū faciens inqrit. Nō erubescit loqui cum illo q̄ sine anima est et pro sanitate quidem īfirmū deprecaꝰ et pro vita mortuuꝫ rogat et in adiutoriū inutilem inuocat et pro itinere petit ab illo qui ābulare non potest et de acqrendo et de operādo et de oī rerꝝ euentu petit ab eo qui in oīb⁹ ē inutil' A P⁹ q̄ redarguti sūt ydolatre de multiplici ydolorum diuersitate. in ista pte prosequitur de

ado rãtiũ ſtulticia et fatuitate.Cõſiſtit
aũt in ſupſticioſo cultu ydolorũ fatui
tas mltiplex Nã ydolis ſuis emittũt
vota:porrigũt ſupplicatões et orões
ac ſi eos intelligerẽt de oibꝰ negociis
que vitã hũanã cõtingunt.Prĩo g° deri
dẽt ydolatre ꝓ cultu quẽ exhibẽt ꝓ ne
gociis q̃ gerunt in terra. Secũdo deri
dẽt pro cultu quẽ exhibẽt pro negoci
is que geruntur in aqua.Secũda ps.c.
xiiii.Iterũ aliꝰ nauigare ⁊c̃ Circa p̃
mũ duo fiũt.p̃mo deridẽt devotorꝝ ꝓ
miſſione.Secũdo de v̓borꝝ oratione.
ibi.Nõ erubeſcit loqui. Quãtũ ad p̃-
mũ dicit ſic.Et de ſua ſubſtãtia q̃tum
ad bona fortune que ſunt diuitie ⁊ de
filiis ſuis.q̃tũ ad ꝓlis ſucceſſionẽ ⁊ de
nuptiis ꝯhendis ꝓ ſe et filiis ſuis votũ
faciens inquirit ab ydolo ſuo.Votuꝫ
diffinit a iuriſtis.ſic.Votũ eſt alicuiꝰ
boni cũ deliberatione facta ꝓmiſſio.
Alit a mgr̃o ſniarꝝ.li.iiii.di. xxxviii
ca.i.Votũ ẽ teſtificatio quedã ſponta
nee ꝓmiſſionis que de deo et de his q̃
dei ſũt ꝓp̃e fieri debꝫ.Advotũ enĩ ne
ceſſario r̃qrũt tria ſ.deliberatio. ꝓpo
ſitũ voluntatis.et ꝓmiſſio ſaltẽ verbi in
terioris ꝙ ſufficit q̊ ad deum.vel ver-
bi ſeu facti exteriorꝫ qđ requirit q̊ ad
ecclˀiaꝫ.ydolo vero nihil horũ itelligẽ
ti.fatuũ eſt viuere.Scđo deridet ſpiri-
tus ſctũs ydolatras dc porrigẽdo ſup
plicationes ydolis et dicit. Nõ erubeſ
cit loq cũ illo q eſt ſine aĩa ſ.vegetati-
ua:ſẽſitiua ⁊ intellectĩa. Et ideo debꝫ
erubeſcere ſupplicare tali vel loqui ta
li cũ ipſemet ſit rationalis ⁊ illud ydo
lũ ſit non rõnale:quia nullã animã ha
bet etc̃.Et cũ tale ydolũ ſit infirmum
.i.impotẽs conferre ſanitatẽ ipm ꝓ ſa
nitate dep̃cat.⁊ ꝓ vita mortuũ rogat
mortuũ:qa lignũ aridũ vel mortuũ.i.
ñ viuẽtẽ.ſicut lapidẽ equalẽtẽ mortuo
⁊ in adiutoriũ iutilẽ iuocat: ſicut fece-
runt ſacerdotes Baal.iii.Re.xviii.In
uocabãt nomen Baal de mane vſq; ad
meridiem dicentes.Baal exaudi nos
⁊ trãſiliebãt altare qđ fecerat ⁊ incide
bãt ſe iuxta ritũ ſuũ lanceolis ⁊ ſang
uine pfũderẽt. Demoẽs enĩ plurimũ
delectãt in oblatiõe ſanguinis huma-
ni.Et tũc merito deriſit eos helias di-
cẽs.Clamate voce maiori. forte enim
deus veſter dormit aut cũ aliquo loq̃t
aut in diuerſorio eſt ⁊c̃. b Iteruꝫ
fatuꝰ ydolatra ꝓ itinẽ petit ab eo qui
ambulare non poteſt ⁊ de acquirẽdo
ꝑ negociationẽ.⁊ de operãdo quantũ
ad operis inchoationem:an ſit fortu-
natus vel non breuiter de omni reruꝫ
euentu petit ab eo qui in omnibus eſt
inutilis B De obſeruatoribꝰ fu-
turorum euentuũ ꝑ ſigna ad eos nul
latenꝰ ordĩata loq̃tur r̃probãdo ꝓlixe
btũs aug.ii.de doctrina xp̃iana.c.ii.d
Tales obſuatões ſupſtitõſas eẽ:ſicut a
liq cũ vident caligas a ſoricibꝰ rodi ti
mẽt de aliquo infortunio euẽturo.vñ
legit cathonẽ quẽdã deriſiſſe q ſibi ꝓ
mirabili ſigno infortunii nũciauit ca
ligas ꝑ ſorices eẽ corroſas Certe ñ ẽ ĩ
quit mirabile.ſed mirabile fuiſſet ſi
calige ſorices corroſiſſent Ad iſta ꝑti
net ſi homo ſurgens de lecto ad lectũ
r̃deat:qa ſternutauit añq̃ potuit ſe cal
ceare.Itẽ ſi hoĩ ſingulcieti dr̃ Teneas
mãu de x̃ pollicẽ manꝰ ſiniſtre. Itẽ cũ
ꝓ malo accipit ſi duobꝰ aĩcis ſiml ãbu
lãtibus puer mediꝰ intcurrerit vel ali-
qđ aliud anĩal.Eſtĩat ei ꝙ eorꝝ ſit aĩci
cia diuidẽda.Simile ẽ:redire domuꝫ
ſi hõ ſtati ꝓcedẽs offẽderit. Et tles mlt
tas fatuas obſuãtias ibidẽ r̃citat aug.
tle ſile ẽ his duobꝰ ꝙ vẽatores ſi eũdo

vẽatū fr̄ib⁹ vl' sacerdotib⁹ obuiāt vl' ali
quē talē i sua societate habeant ꝓ illo
die de expeditōe diffidūt. Vsus etiaꝫ
caracteꝝ ⁊ oīꝫ figuraꝝ: excepta figu
ra crucis. ⁊ inuocatio noīm incognito
rū et alligatio cedulaꝝ de euangelio
circa collū patiēt et multa talia ad sup
stitiōes ꝑtinēt scd̄m eū et sūt quedam
reliq̄e ydolatrie Sed hic pōt eē dubi
um vtrū obſuatio signoꝝ ad ꝑcogno
scēdū euētus futuros sit licita vl' sup
sticiosa Videt̄ ꝑmo ꝙ sit licita: qa li
citū ē illo vti qđ antiq ꝑ mlta expīmē
ta ꝓbauerūt esse v̾m. sed multi ꝓbaue
rūt ꝙ occursus r̄ligiosoꝝ ē signū fru
stratōis artis venatorie. igr̄ lꝫ illo vti ⁊
scđꝫ hoc ꝓcedere vel dimittē Itē mlti
experiūt̄ ꝙ inchoare labores vel itine
ra certis dieb⁹ puta feria tercia ē picu
losū ⁊ tediosū. igit̄ lꝫ hoc obseruare et
vitare Ad oppositū ē aug. ii. de do
ctrina xp̄iana c. ii. vbi docet ꝙ oēs ta
les obseruationes ꝑtinēt ad quedā pa
cta significationū cū demonib⁹ inita.
Ad istud dicēdū ꝙ talia q̄ obseruā
tur respectu futuroꝝ euētuū. vel obſ
uāt̄ vt cāe illoꝝ euētuū vel vt signum
tm̄. Si sint cause ꝯsiderādū ē an possit
esse vera cālitas respectu futuri vel n̄.
Si sic. nullū peccatū ē obseruare illud
sicut si viderim⁹ aerē nebulosū cōiici
mus ꝙ erit pluuia vel aliqd tale. Si v̾o
nulla cālitas possit attēdi: sꝫ tm̄ dicat̄
ꝙ istud signū significat talē futurū e
uentū. sicut qn̄ pice garriūt significat̄
aduētus hospitū exq̄ ista significatio
nō est a deo instituta. Dicūt doctores
ꝙ tales obseruationes signoꝝ huiuſ
modi sūt introducte ab hūana vanita
te cooperāte demonū malicia q gau
dēt implicare hoīes in vanitatib⁹ ⁊ er
rorib⁹. Et interdū casu accidit ꝙ tale
signū talis euēt⁹ seqbatur. Sed postea
quando hoīes inceperūt talibus idul
gere multa sequebāt̄ ꝑ coopatiōes de
monū vt hoīes magis fierēt curiosi ⁊
arcti⁹ in talib⁹ supstitōib⁹ radicati Vn̄
cū nulla ratio posset esse quare occur
sus factorū virorꝝ venatōeꝫ īpediat qn̄
ē licita ⁊ ꝑsonis cōuenietib⁹ licite exer
cet̄ maifestū ē ꝙ hoc credē supsticio
sū ē et erroneū. h̄ etiā oñdit̄ ex freq̄n
ti falsitate signi Ad rōes pꝫ ꝑ dicta
ꝙ hoīes decipiūt̄ ꝑ coopatōes demo
nū ꝓpt̄ eoꝝ falsā credulitatē ꝓceden
tē: et ideo obseruatores taliū mlta in
comoda recipiūt ꝓpt̄ eoꝝ falsā fideꝫ
que alii nullaten⁹ patiūt̄ q de talib⁹ nō
curāt Sed de imaginib⁹ astrologicis q̄
fiūt certis tp̄ib⁹ planetis exn̄tib⁹ in q
busdā locis celi determīatis. dubiū ē.
an liceat tales imagīes facē et talib⁹
factis vti sicut tp̄ib⁹ meis qdā in lōdo
nia dicebat̄ curari a quartana ꝑ ima
ginē leonis aureā scd̄m certā cōstella
tionē factā hoc ē difficile dicē ꝙ sit ve
rū ꝓpter mirabiles opationes corpo
rū celestiū: ꝙ hoc ē certū ꝙ nihil ē hoī
illicitū qđ per naturā ꝯpleri pōt. Dicit
tn̄ scūs tho. secūda secūde. q. xcvi. ⁊ al
legat aug. x. de citate dei. ꝙ opio por
phirii fuit falsa de talib⁹ imaginibus
cōstruēdis. veꝝ ē aūt ꝙ res naturales
formas suas ⁊ virtutes cōsequunt̄ ex
corpib⁹ celestib⁹: sꝫ imagīes arficiales
nullā v̾tutē cōseq pn̄t ab arte nec aliaꝫ
v̾tutē hr̄e pn̄t nisi quā habēt rōe mate
rie. Figura aūt nō ē ꝑncipiū alterādi.
⁊ iō nō aliā v̾tutē cāndi habet aurū tal'
imaginis q̄ aliud auꝝ alteri⁹ figure.
Sed si aliū effectū habet hoc ē ex ope
ratione dēonū qui sunt ludificatores
hominū scd̄m aug. Et iō tales imagi
nes astronomice v̾tutē sortiūt̄ ꝑ dēo

nes. Cui⁹ signū ē ꝙ oportꝫ illis imagi
nib⁹ quosdā caracteres īpmi q ad nihil
naturalit̄ operāt̄. Vn̄ sciēdū ē ꝙ ima-
gines astrologice et nigromātice in h̄
differūt ꝙ in factura nigromāticarꝫ
imaginū fiūt exp̄sse quedā inuocatio
nes demonū. Vnde tales imagīes ꝑ-
tinēt ad exp̄ssa pacta cū dēonib⁹ īita.
Sꝫ in factura astronomoꝝ fiūt tacita
pacta cū dēonib⁹ per quosdā caracter̄s
et figuras ab īp̄is dēonib⁹ adinuētas.
ad quorū caracterꝝ factionē demones
faciētibus suffragāt̄ Sed adhuc de
cartulis et alligaturis circa collū per-
sonaꝝ infirmaꝝ in qb⁹ continēt̄ v̄ba
euāgelica vl̄ v̄ba psalterii possit eē du
biū an talia sint supsticiosa. Dicēdum
ꝙ si p̄cise verba talia euāgelii alligen
turvt de⁹ ad eoꝝ appēsionē patiētē ci
tius iuuet propt̄ deuotionē nihil ma-
li ē: sed qn̄ putas ꝙ illa verba ex ꝓpa v̄
tute curent febres et prohibeāt mor-
bū caducū. et similiter quando cū ill̄
verb̄ admiscēt̄ caracteres ignoti ⁊ no
mia extranea si n̄ ꝑmittit̄ ꝙ psōa por
tās sciat quid scribit̄: tūc n̄ ē dubiū qn
ibi ē supsticio. Vn̄ Criso· sup Math·
Quidā aliq̄ partē euāgelii scriptā cir
ca collū portāt: nonne cōtinue ī eccła
legitur euāgeliū et auditur ab omni-
b⁹? Cui igit̄ in aure posita euagnelia
nihil profūt. quō possūt eū circa collū
iuuare? Deindevbi ēvirtus euāgelii ī
figuris litteraꝝ aut in intellectu sen-
suū. Si in figuris bene enī circa collūꝫ
suspendis. Si in intellectu· ergo meli⁹
ī corde poīta ꝓsūt q̄ circa collū suspēsa

CA.XIIII. LEC.CLXI.

i Teꝝ alius cogitās nauiga
re ꝑ feros fluct⁹ iter incipi
ens ligno portāte se fragi-
li⁹ lignū inuocat. Illud enī
cupiditas acqrēdi excogitauit. et arti-
fex sapiētia sua fabricauit. Tu aūt pa
ter oīa gubernas prouidētia qm̄ dedi
sti in mari viā et int̄ fluct⁹ seitā firmis
simā oñs qm̄ potēs es ex oīb⁹ sanare:
etiam sine rate aliquis adeat mare.
Sed vt nō essēt vacua sapīe tue opera.
ꝓpt̄ hoc etiā exiguo ligno credūt ho-
mines animas suas Et trāseūtes ma
re per ratē liberati sūt Postq̄ derisa
est ydolatriū fatuitas in veneratione
ydoloꝝ ꝓ negociis q̄ gerūt̄ ī t̄ra. ī hac
ꝑte derid̄t̄ fatuitas eorūdē ī supplicā-
do ydolis ꝓ negociis q̄ gerūt̄ in aqua.
Hec etiā fatuitas oñdit̄ ꝑ ꝯpatōēꝫ ydo
li fcti de ligno ad nauē factā de ligno
ꝯsimilit̄. Cū enī vtrūqꝫ factū sit de li-
gno et nauis sit fortior: subtilior et vti
lior. qa a scīa dīna ordinata. Geñ. vi.
Fac tibi archā de lignis leuigatis ⁊c̄.
Ydolū v̄o fit a scīa hūana. igit̄ minor
fatuitas foret adorare nauē q̄ ydoluꝫ
Circa hoc tria facit. A Primo
reprehendit ydolatrevacuosā fatuita
tē. Secundo oñdit ydoli inutilitatem.
Tertio nauis fructuosā et supersticio
sam cōmoditatem. Secunda pars ibi.
Illud enim cupiditas ⁊c̄. tercia ps ibi.
Sed vt non essent ⁊c̄ Quantum ad
primum dicit sic. Iterū aliquis alius
videlicet ydolatra nauigare cogitans
et per feros id est feroces fluctus iter
facere incipiens ligno portante se id
est naui fragilius lignum inuocat vi-
delicet ydolum: quod fragilius est:
Quia ydolum potest fieri de ligno
valde debili. Sed nauis fit de lignis
fortissimis et fortissime compagina-
tis. Quod autem nauis sit meli-
or et vtilior ydolo probatur sic. Ydo-
lum fabricatum est sapientia huma-
na et propter cupiditatem vt artifex
per pulchritudinē imaginis cōseque-

tur pl⁹ mercedis. Sed nauis fabricata
est a sapia diuina cōsulēte hoīb⁹ quod
eorꝝ cōgruebat saluti. sicut dictū ē de
noe. Illud enī. i. ydolū cupiditas acq-
rēdi tā in artifice ꝙ in sacerdotib⁹ ꝛ pō
tificib⁹ ydolorꝝ excogitauit Quia isti
qui seruiebāt ydolis. ꝛ vixerīt ꝑ oblati
ones. ꝛ sacrificia eis fcā zelauerūt om
nino ꝙ ydola forēt pulchra: ꝛ artifex
sapia sua fabricauit: nō dīna. Et quia
nauis adīuētio dicit̄ eē de diuina ꝓui
dentia. Possit aliqs dubitare an deus
sine nauis adiutorio possit homīes in
mari saluare. Et ideo pmo dicit̄ ꝙ sic
Scdo declarat̄ nauis cōmoditas ma-
gna. scda ps ibi. Sed vt nō eēt vacua.
Quātū ad pmū dicit sic Tu aūt pa
ter gubernas: supple oīa ꝓuidētia Iu-
xta illd. vi. hui⁹. In oī ꝓuidētia occur-
ret illis: qm̄ dedisti in mari viā. scʒ in
mari rubro. Exodi. xiiii. Et inter fluc-
ctus semitā firmissimā. Int̄ fluct⁹ ior-
danis fluīs Iosue. iii. Oīs ppl's ꝑ arēte
alueū trāsibat oñdēs qm̄ potēs es ex
oīb⁹ sanare id est ex oīb⁹ piculis salua
re et in oīb⁹ locis vel elemētis hoīem
liberare. sicut ab igne saluauit Abra-
hā scdʒ hebreos Gen̄. xv. Ego eduxi
te de hur id ē de igne caldeorꝝ Et tres
pueros missos in fornacē ignis ardē-
tis Dan̄. iii. In aere saluauit latronez
pē dentē Lu. xxiii. In aq̄ maris Ionā.
Ione. ii. In t'ra lazarꝝ. Io. xi. Etiā si sīi
rate aliqs adeat mareꝯfidēs in deo de
bet spare de salute. sicut patuit ī petro
Mat. xiiii. Descēdēs petr⁹ de nauicl'a
ābulauit sup aq̄s Ratis fʒ Isi. i. Ethio.
ca. p̄. Fuit pmū et ātiqssimū nauigii
gen⁹ ex rudib⁹ lignis et asserib⁹ ꝯfectū
ad cui⁹ sīitudinē naues fcē sūt a
Ratē v'o moderni grāmatici dicūt eē
latus nauis. Vñ Grecism⁹ Prora pri
or pars est nauis altera tertia puppis
Dic lat⁹ eē ratē ventrē dic eē carinam
Et scdʒ hoc in littera est synodoche vt
ponat̄ pars ꝑ tota naui. Vltimo ex-
tollit̄ et pfert̄ nauis cōmoditas: quia
licet de⁹ possit īmediate per se hoīem
gubernare in mari: tñ voluit hoī da-
re prudētiā nauifactiuā vt nō essēt va
cua sapie tue opa id est infructuosa et
īutilia ꝑpter hoc etiā exiguo ligno cre
dūt hoīes aīas suas id est vitā suā tpa-
lem et trāseūtes mare per ratē libera
ti sūt id est per nauē. Circa illā pti-
culā. propt' hoc etiā exiguo ligno cre-
dūt hoīes aīas suas Notandū ꝙ xp̄us
dici pōt moralit' loquendo modicū li-
gnū ꝑpter mentis hūilitatē. lignū ꝑpt'
fruct⁹ fertilitatē. De cuius modicitate
scribit̄ ad Hebre. ii. Eū qui modico
minus ab āgelis minorat⁹ est videm⁹
Iesūꝫ. De cui⁹ ligni fertilitate dicit̄ ī
p̄s. Erit tanq̄ lignū qd plātatū est sec⁹
decursus aquarꝝ. qd fructū suū dabit
in tp̄e suo. Istud lignū plātatū fuit in
terra bñdicta in īcarnatiōe. Hoc est in
v'gīne glosa de qua dicit̄ in p̄s Bñdi-
xisti dñe terrā tuā. Ista terra est bona
ꝙ bñ culta reddit fructū tricesimū se-
xagesimū v'l cētesimū. Sʒ ista est mlt'ū
melior ꝛ magis bñdicta ꝙ sīi labore v'l
cultura ꝑducit optimū fructū ꝛ īfinite
bonitatis. Talis fuit v'go bñdicta ꝙ sīi
nature subsidio genuit xp̄ʒ mūdo. Et
iō bñ dr̄ Bñdixisti dñe t'rā tuā: nā spe
cialit' singularit' ꝛ appropriate fuit bñ
dicta. Et sicut lignū plātatū in t'ra. so-
lidat terrā ex oī parte et ꝑ radices su-
as colligit et cōstringit ne defluat. ita
xp̄s plātat⁹ in v'gine bñdicta m̄re sua
eam solidauit v'tutibus et gratiis sic

astrinxit q̄ nūq̄ defluere potuit p pec catū mortale vel veniale. B Fuit enī sāctificata in vtero ita q̄ mūdata a pctō originali ⁊ in ea fomes ligat⁹ sic q̄ nūq̄ eā ad peccādū impegit. Et hec fuit p̄ma sctificatio in vtero matrꝭ sue Et ista sctificatio fuit ei⁹ vera cōceptō Nā q̄cito virgo btā habuit eē in vtero tā cito fuit sctā. Nō eī potuit esse sctā anteq̄ esset v̄a ergo ꝯceptio btē v̄ginis attendit̄ et sumit̄ penes istās īfusioīs aīe in corp⁹ sufficiēt̄ et debito mō organisatū. Necnon ab omni qualitate iordinata quā cōtraxerat rōe ꝑpagationis seminal̄ purgatū ⁊ emūdatū. Et sic patet q̄ isto mō capiēdo nomē conceptionis stricte et ꝓꝑe btā v̄go nō fuit cōcepta ī pctō originali. Alio modo capit̄ m̄ltū īproprie et large ꝑ īfusiōe seīs ī matricē ex quo seīe corp⁹ debuit informari ī vtero matris sue et iuxta hoc multū im ꝓꝑe dicūt q̄dā ipsā fuisse cōceptā in pctō originali q̄d nō est aliud nisi q̄ aīa beate v̄ginis fuissꝫ corpori suo ex illo semīe formato absq̄ vnita purificatiōe et emūdatione illius corporis a qualitate morbida cont̄cta ratione propagationis seīal̄. Tunc certe q̄cito btā virgo esse habuisset: tā cito habuissꝫ peccatū originale. q̄a fuisset sibi īputatū sicut beato Iohī bap. et Ieremie q tamen fuerūt sanctificati in vtero matris. Sic ergo patꝫ ⁊c̄. Sed sanctificatio scd̄a fuit in cōceptione filii sui benedicti q̄n fomes ablat⁹ fuit scd̄m essentiā et grāꝫ supadditaꝫ: que flexibilitatem liberi arbitrii det̄minauit ad bonū: sic q̄ ex tunc nullo° potuit in malū flecti. Vn̄ tūc ꝯfirmata fuit sicut ī via potuit. In prima nāq̄ sāctificatione ligat⁹ fuit fomes et ḡtia sibi collata fuit inclināS efficacit̄ liberū arbitriū in bonū. tamē nō fuit tanta q̄ flexibilitatē liberi arbitrii ī malū auferebat sicut nec gratia collata p̄mo hoī ī statu īnocētie: sed per ꝓuidētiā dinā fuit cōtinue p̄seruata et cōseruata vt esset īmunis a peccato q̄uis ante conceptionē filii dei peccare potuisset nisi fuisset p̄seruata Sed in secūda sctificatōe sic scificata fuit q̄ deincepſ peccare nō potuit. Vn̄ istud lignū ꝑfecte solidauit istā terrā et eam sibi cōstrinxit. Gn̄. i. Germinet terra herbā virētem et facientē semē ⁊ lignū pomiferū faciēs fructum iuxta semē suum. Secūdo istud lignū germiauit in miraculorum operatione. Quando lignū incipit germiare: virt⁹ q̄ infra lignū latuit se erexit et oñdit. Eodē mō virt⁹ q̄ in christo latuerat vsq̄ ad tempus sue predicationis se oñdit euidēt̄ in miraculorū opatione. Luce vi. Virt⁹ de illo exibat ⁊ sanabat oēs. Eze. xxxvi. M̄ltiplicabo fructū ligni ⁊ germē 3° lignū istd̄ fronduit ī bona operatione orando et ieiunādo Quarto floruit per fame diuulgationem. Canti. v. Vinee florētes odoreꝫ dederūt. Odor florū in vinea dicitur. serpentes fugare. et bona fama christi iudeos scādalisauit Quīto folia produxit p doctrine salubrꝭ p̄dicatōeꝫ Verba eī sūt sicut folia. Nā folia sūt sonora ⁊ h̄nt figurā ligue. Apoca. vl. Folia ligni sūt ad sanitatē gētiū Sexto fructū fecit in ablatiōe pctōꝝ. Isaie. xxvii. Iste ē omnis fructus vt aufera t̄ peccatū eius Septimo istud lignū fuit putatū ī passione: vt fructū pl⁹ auferret Canti. ii. Tēp⁹ putationis aduenit Octauo fuit isti lignū appodia

mētū appositū ad supportādū: qñ cru
ci fuit applicatū. Act. x. Quē occide-
rūt suspēdētes in ligno qñ xps pecca-
ta nostra ptulit in corpore suo sup lig
nū. i. Pe. ii. Nono istud lignū aruit
in morte. Eccl. vi. Relinqris veludlig
nū aridū in heremo Decio reflorū
it in resurrectōe. In ps. Refloruit ca-
ro mea. Et Iob. xiiii. Lignū hꝫ spem
si pscisū fuerit: rursū virescat ꝛ rami e
ius pullulāt Vndecio vsqꝫ ad celuꝫ
creuit in ascēsiōe. Eze. xxxi. Eleuata ē
altitudo eiꝰ sup oīa ligna regionis.
Duodecio iterꝝ fructificauit i spūsā-
cti missiōe. Apoc. xxii. Ex vtraqꝫ par-
te fluminis lignū vite afferēs. xii. fru-
ctꝰ p mēses singulos ꝛc̄. Christꝰ vera-
citer ē lignū vite. Nā ab eo daᵗ̄ hoīvi-
ta triplex. nature gratie: et glie. Natu
re. Gñ. ii. Inspirauit i faciē eiꝰ spiracu
lū vite. Secūdo dat vitā grē. puer. xiii
Lignū vite desideriū veniens. Tercio
dat vitā glorie. puer. iii. Lignū vite ē
his q apphēderit eā et q tenuerit eaꝫ:
beati. Dicit̄ de sapia icreata q̄ est chri
stus. Illud lignū attulit alios duodeci
fructus vel rōes qñ post missionē spi-
ritussctī duodeci aplos misit in mun-
dū. Lu. vi. Elegit duodeci. quos ꝛ apo
stolos noīauit. qbus dixit. Io. xv. Ego
vos elegi de mūdo et posui vos vt eat̄
et fructū afferatis. ꝛ fructꝰ vr̄ maneat

LECTIO. CLXII.

S Ed ꝛ ab initio cū perirent supbi
gigātes. Spes eī orb̄ t̄rarꝝ ꝛ ratē ꝯfu-
giēs reīsit sclo semē natitat̄: q̄ i manu
tua erat gubnata Bñdictū enī lignū p
qd̄ fit iusticia. Per mā9 aūt p qd̄ fit ido
lū maledictū. ꝛ ipꝫ q fecit illd̄: qa ille q
dem operatus ē: illd̄ aūt cū essꝫ fragi-
le. deꝰ ꝯgnoīatꝰ ē. Silr aūt odio sūt deo
impiꝰ ꝛ ipietas eiꝰ. Etenī qd̄ factū ē cū
illo q fecit: tormēta patieᵗ̄ Poīta cō
paratiōe int̄ ydolū et nauigiū: ꝓseqᵗ̄
spūs sanctꝰ de cōmendatiōe nauis vel
arche dimitꝰ ordiate. Et circa hoc duo
facit Nā pmo oñdit ꝙ nauis meretur
hūanā bñdictōeꝫ. Scd̄o ꝙ ydolū meᵗ̄
hūanā maledictōeꝫ. Scd̄a ps ibi. Per
man9 aūt A Circa pmū duo facit
Quia pmo poit̄ ipiꝰ arche noe debite
saluationis officiū. Scd̄o ex hoc infer
tur ꝙ ei debeᵗ̄ merito benedictōis be
neficiū. Scd̄a ps ibi. Benedictū ē lig-
nū Dr̄ igr̄. Sed ꝛ ab initio. i. parū post
mūdi exordiū: qa i pncipio scd̄e etatis
sclī sub noe cū pirēt supbi gigātes in q̄
notaᵗ̄ pditōis pctōꝝ cā ꝛ rō. Erāt eni
supbi t̄reni carnales ꝛ luxuriosi. Isaie
xxvi. Terrā gigātū detrahes i ruinaꝫ
Spes orb̄ t̄rarū. i. semiariū gñis hūa-
ni. noe videlicet et filii eiꝰ et vxores fi
liorū eius ad ratē. i. archā refugiēs re
misit seculo semē natitatis. i. semiari
um ꝓpagatōis qd̄ mūdo fuit fere sub̄t
ctū cū nō starꝫ nisi i octo psōis q̄ scꝫ ra
tis vl̄ archa māu tua. i. potētia gubna-
ta erat. Et iō merito debꝫ illd̄ lignū ab
hoībꝰ bñdici Vñ subdit. Benedictū ei
lignū p qd̄ fit iusticia. bñdictū. i. bñdic
tōe dignū. lignū iq̄. i. archa p qd̄ fit iu
sticia. i. salꝰ ꝛ ꝯseruatio iustoꝝ peūtibꝰ
mal̄. Vñ dixit dñs ad noe. Gñ. vii. te
eī vidi iustū corā me i gñatōe hac. Si
cut aūt illd̄ lignū qd̄ ē archa dignū fu
it bñdictōe. Ita lignū qd̄ ē idolū ē dig
nū maledictōe ꝓpt̄ duo. Tū rōe faciē-
tis q peccauit fabricādo qa deꝰ ꝓhibu
it fabricari. Deu. xxvii. Maledictꝰ hō
q facit sculptile ꝛ ꝯflatile. Tuꝫ rōe rei
facte q̄ idigne cognoīaᵗ̄ deꝰ i piudiciū
maiestat̄ et̄ne. i. dīne Dicit igr̄ ꝯstru-

ẽdo textũ sic. Idolũ aũt qđ fit p man⁹ maledictũ ẽ ⁊ ip̄ȝ s. idolũ ⁊ q fecit illđ Et subdit rõeȝ dicẽs. qa ille qdẽ opera tus ẽ id qđ licuit. Illđ ãt cũ esset fragi le de⁹cognoiat⁹ẽ. Vñ seqꝛ. Similiter autẽ odio sũt deo impi⁹⁊ ĩpietas eius .i. idolatra et idolũ suũ. Vbi notãduȝ ꝙ idolũ accipiꝛ triplicitꝛ in ꝓcessu isto a Vno mõ ꝑ materia ligneavel lapideavel metallina et sic v̄m ẽ ꝙ idolũ est aliqd. Scđo mõ accipiꝛ ꝑ diabolo p̄sidẽte tali idolo ⁊ sic etiã est aliqd. Tercio mõ accipiꝛ idolũ q̄si ꝑ quodaȝ cõposito ex dẽone ⁊ materia figurata sicut hõ cõponitꝛ ex corpore et aĩa. Et sic loqꝛ ap̄ls. i. ad Cori. xviii. Sci⁹ ꝙ nihil est idolũ ĩ mundo. Scđo mõ accipitur idolũ cõitꝛ ĩ littera cũ subinfertur Etenĩ qđ factũ ẽ. i. diabol⁹ q dr̄ idoluȝ scđo mõ et p̄sidet illi qđ factũ ẽ. i. materie figurate cũ illo qui fecit tormẽta patieꝛ in inferno. Circa illã clausulã videlicet Bñdictũ lignũ per quod fit iusticia. Notãdũ est ꝙ in ligno crucis multiplex iusticia facta fuit. Prio quia homo repẽdit quod abstulerat. Diabol⁹ deuinciꝛ ꝑ illud ĩ quo vicerat Primo ergo homo repẽdit qđ abstulerat B Iustũ est enĩ ꝙ ſm formã et quãtitatẽ delicti fiat emendatio cũ restitutiõe ablati. Hõ aũt fructũ vetitũ acceperat ab arbore et hõ christus fructũ vite restituit arbori. homo delectatus est in oĩ suo sẽsu illicite: et hõ christ⁹ punit⁹ẽ in omni suo sensu iniuste. Penã enim habuit quo ad tactũ in flagellatione crucifixione et coronatione. Quo ad visum considerãdo matrẽ lachrimãtẽ ⁊ discipulũ quẽ diligebat. et iudeos ĩsultãtes. Quo ad auditũ. Audiuit enĩ opprobria ⁊ blasphemias. Si fili⁹ dei es descẽde nunc de cruce et multa alia. Quo ad gustuȝ Gustauit enim acetũ cum felle mixtum. Quo ad olfactũ Odoratus ẽ sputoruȝ fetorẽ. Isa. l. Faciẽ meã nõ auerti ab increpãtib⁹ et cõspuẽtibus in me De ista iusticia dicitur. Ro. v. Sicut ꝑ vni⁹ delictũ in oẽs hoĩes cõdẽnatio venit: ita ꝑ vnius iusticiã ĩ omnes hoĩes iustificatio vite Secundo iustũ fuit vt sicut diabol⁹ hoĩeȝ in ligno decepe rat ⁊ vicerat ꝑ lignũ falleretꝛ ⁊ viceretꝛ. ſm illud Ouidii. Iust⁹ vtꝗ fuit nec ẽ lex eqor vlla. q̄ necis artificẽ arte perire sua. In p̄s. Iust⁹ dñs ĩ oĩb⁹ viis suis. Ergo bñdictũ lignũ crucis ꝑ qđ fit iusticia. De hac iusticia loqꝛ mgr̄ sñiaꝝ li. iii. di. xx. rđdẽs rõeȝ q̄re x p̄s voluit nos sic liberare nõ potẽtia sed iusticia Iõ ĩgt potẽtia vicẽ noluit: qa diabolus vicio ꝑuersitatis sue amator ẽ potẽtie ⁊ ⁊ desertor oppugnatorꝗ iusticie. In q̄ illi hoĩes eũ magis imitãꝛ q neglecta vl̄ etiã posita iusticia potẽtie magis studẽt. ei⁹ꝗ adeptõe letãꝛ vl̄ cupiditate ĩflãmãꝛ. Ideo placuit deo vt nõ potẽtia ſȝ iusticia vicẽs hoĩeȝ erueȝ ĩ q̄ homo imitari eũ discẽt. Igr̄ bñdictũ ligņuȝ ꝑ qđ fit iusticia. Lignũ nãꝗ crucis benedictõe dignum ẽ. Ipsum enim est pons per quem christus transiuit: lectꝰ ĩ q̄ christus dormiuit. scala per quã christus ascendit. libra in qua redemptio nostra pependit. Primo ergo ipsa crux est pons per quem christus transiuit fluuium mundane vanitatis ⁊ super quem calcare debemus pedibus affectionis vt nos supportet a fluctibus inundantibus peccatorum. Et sicut quilibet contemnens pontẽ peri ditatur et submergitur: ita quilibet

q n̄ ſupportat᷑ a cruce nec ei īnitit᷑ ſal
uari n̄ pōt p̍. Cori.p̍.Verbū eī crucis
peūtib⁹ quidē ſtulticia eſt. his aūt qui
ſalui fiūt id eſt nobis v̓tus dei eſt V n̄
de cruce pōt exponi illđ.Sapie.x. Cū
aq̄ deleret t̄rā ſaluauit iterū ſapīa per
ꝯtēptibile lignū iuſtū gubernās. V n̄
maxim⁹ in ſmōe de martyrib⁹.Crux
inqt nō ſolū ītelligat᷑ lignū patibuli ſʒ
pievite v̓tutiſq̄ ꝑpoſitū. V n̄ oīs xp̄ia
ni vita. q ſm euāgeliū vixerit crux eſt
atq̄ martyriū.Iſte eſt pōs fix⁹ ꝛ īmo-
bilis ſed eſt pōs q leuat᷑ et attrahit᷑ de
nocte. V n̄ q voluerit ſup iſtū pōtem
trāſire oportet ꝙ veniat de die Dies ē
vita nr̄a:mors eſt nox Pōs crucis pe-
nitētie eleuat᷑ ꝛ ſubtrahit᷑ a pedib⁹ no
ſtris ī morte.Quare ſcribit᷑ Ecci.xvii
Cōfitere dn̄o an̄ mortē. A mortuo q̄i
nihil perit cōfeſſio. Hoc ē figuratiue
lignū qđ dn̄s oñdit moyſi.Exodi. xv.
Cū enī ppl̄s veniſſet in Ramathaꝛ in
ueniſſēt aquas ita amaras ꝙ eas nul-
lo mō bibere potuer̄t:clamauit moy-
ſes ad dn̄ʒ. Qui oñdit ei lignū qđ cuʒ
īmiſſū fuiſſet in aq̄s dulcorate ſūt aq̄ꝛ
fcē ſūt potabiles Iſto mō moralit᷑ ſi q̄
cūq̄ pnīa in hac vita nobis amara vi-
deatur īmittat᷑ lignū crucis.i. recogi-
tet᷑ qd ibi paſſus ē xp̄sꝛ fiet dulce no-
bis qcqd ꝑ eo biberim⁹. V n̄ yſiđ. de
ſūmo bono ſic inqt Si paſſio redēpto
ris ad mēoriā reducat᷑: nihil tā durū
qđ nō eq̂ aīo toleret᷑. Parua eī tolera
mus ſi recordamur qd biberit ad pa-
tibulū q nos īuitat ad celū Ille enī op
probria: ꝯtumelias irriſiōes: alapas:
ſputa:flagella: ſpineā coronā: crucēq̄
ſuſtinuit Et nos miſi ad nr̄aʒ ꝯfuſiōeʒ
vno ſmōe fatigamur: vno v̓bo deiici
mur. Scđo lignū crucis ē lect⁹ in q̂

xp̄s dormiuit Q n̄ eī aliq dn̄i reclināt
ſe in meridie ad dormiendū in eſtate
ſolet feneſtra thalami ſui claudi vt qe
tius dormiāt. Iſto mō qn̄ fatigat⁹ xp̄s
de miſera iſta vita: dormire volebat ī
lecto crucis: feneſtra mūdi videbatur
clauſa qn̄ fctē ſūt tenebre ſup vniuer-
ſā terrā a ſexta hora vſq̄ ad nonā: vt
đ eo merito dicat᷑ illđ.ii.Paral᷑.xxiiii
Occiderūt eū in lectulo ſuo ꝛ mortu⁹ ē
Vbi fuerunt duo in lecto vno. Diuini
tas ꝛ hūanitas. V na aſſumebatur ad
penā. alia relinq̄bat᷑ libera: qa pati nō
potuit Et bn̄ pōt lignū crucis vocari le
ctul⁹ ꝛ nō pfecte lect⁹ Nā ita ſtrictū fu
it ꝛ breue ꝙ nec habuit vbi caput ſuū
reclinaret: nec vbi genua poſſet recli-
nare. V n̄ de eo pōt exponi illđ Ge.l.
De.Iacob. Finitis mādatis qb⁹ filios
inſtruebat: collegit pedes ſuos ſup le-
ctulū ꝛ obiit. Hoc fuit ferculū qđ fecit
ſibi. Salomō de lignis libani Cāti. iii.
Et dicit᷑ ferculū a fero fers nō ꝑ fercu
lo eſcaꝝ. ſʒ ē gen⁹ vehiculi qđ vulgo le
ctica dr̄ Tertio lignū crucis eſt ſcala p
quā xp̄s aſcēdit. Aſcēdit eī ſicut Iona
thas reptās manib⁹ ꝛ pedib⁹.p̍.Regū.
xiiii. Hec ē ſcala quā Iacob vidit in ſō
nis cui⁹ cacumē attigebat celū ꝛ āgelos
q̂q̄ dei vidit aſcēdētes ꝛ deſcēdētes et
dn̄ʒ īnixū ſcale Gen.xxviii. Sup iſtā
ſcalā oportʒ aſcēdere ſi ad celū velim⁹
venire: nec adverā gl̄aʒ. alia via pʒ. ꝑ
pt᷑ qđ dicebat apl̄s gala.vi. Mihi aūt
abſit gl̄ari niſi ī cruce ꝛc̄ Quarto li
gnū crucis ē libra ī q̄ nr̄a redēptio pe
pēdit. Dītes ꝛ nobiles qn̄ pecuniā ſol-
uūt in maḡ quātitate nō nūerāt: ſʒ pō
derāt ſiue librāt. Paupes eī ſp nūerāt
Tn̄ ſi vtrūq̄ fiat de pecūia viʒ ꝙ pōde
ret᷑ ꝛ nūeret᷑. tūc pt. oī no ꝯſtare đ quā-

titate Nā possibile ē ꝙ cert⁹ nūer⁹ denariorū puta.xx. solidi deficiāt a libra i pōdere. Et iterꝝ possibile ꝙ aliqñ.xix solidi pōderāt vnā librā: ſꝫ deficiāt in nūero. Et qa apud xp̄ꝫ fcā est copiosa nr̄a redēptio voluit ñ solū nūerari.iuxta illd ps. Dinūerauit oīa ossa mea. imo voluit pōderari vt ōnderet nobis illd Eccl.vi. Amico fideli nulla ē ꝯparatio. Et nō est digna pōderatio auri et argēti ꝯtra bonitatē fidei illi⁹ Ponebant̄ g̊ xp̄s q̄si in vno appēdiclo libre et hō pctōr i alioꝝ iuētū ē. ꝙ sicut xp̄s sufficiētissime pōderosū realit̄ descēdit ad mediū qd est simplicit̄ deorsuꝫ qñ aīa cōiūcta deitati descēdit ad ifernū q est circa cētrū mūdi. Et quāto ipse descēdit tāto hoīeꝫ pctōrē exaltauit viꝫ vsꝙ ad celū ꝛ sicvificabat̄ illd Eze. xvii. Hūiliaui lignū sublime ꝛ exaltaui lignū hūile. LEC.CLXIII.

p Ropt̄ hoc et in ydolis nationuꝫ nō erit respect⁹. qm̄ creature dei in odiū fcē sūt et in tēptationē aīe hominū et in muscipulā pedib⁹ insipiētium. Initiū eni fornicatōis est exq̄sitio ydoloꝝ ꝛ adinuētio illoꝝ corruptio vite est. Neꝙ eni erāt ab initio neꝙ erūt imppetuū: supuacuitas eī hoīꝫ hec adinuenit in orbē t̄raꝝ ꝛ ideo breuis illoꝝ finis adinuent⁹ est. Postq̄ reprobata est ydolatraꝝ fatuitas ꝑpt̄ idoli iutilitatē In ista pte p̄dicit culpe eoꝝ irremissibilitatē A Et circa hoc tria facit Prio p̄dicit eoꝝ iustā punitionē. Scd̄o allegat pene rōeꝫ. ꝛ tercio ponit rōnis ꝓbationē. scd̄a ps ibi. Qm̄ creature dei ꝛc̄. tertia ps ibi. Initiū fornicatōis. Dicit ergo p̄mo sic. ꝓpter hoc viꝫ ꝙ ydolatre sunt odibiles deo. Ideo et ydolis nationū.i. demonibus presidētib⁹ ydolis apd̄ diuersas natōes nō erit respect⁹ mie. Abacuck p̄mo. Mundi sunt ocl̄i tui ne videas malū et respicere ad iniq̄tatē nō poteris. Et ratio hui⁹ subdit̄ qa p abusum hoim et istigationē demonū creature dei que fcte sūt et ordinate fuerūt ad honorē dei ꝛ ꝑfectū hoim cōuerse sūt in odiū dei. vt de⁹ ꝑpt̄ illas in odiū habeat̄ ꝛ hoīes decipiāt̄ et pdant̄. ꝛ hoc est qd dicit. qm̄ creature i odiū dei fcē sūt. nō ꝙ creatura in ydolo odiatur a deo. q nihil odit eoꝝ q̄ fecit: ſꝫ qa per suggestionē diaboli factū est ydolū in odiū dei. id ē vt de⁹ odiat̄ duꝫ hōr sibi debit⁹ subtrahit̄ et ydolo ipēdit̄. Et in tēptationē aīe id ē aīab⁹. hoīꝫ ꝛ in muscipulā scꝫ deceptōis pedib⁹ insipiētiū.

A Et hec est causa q̄re ydolis nationū ñ est respect⁹. Et ꝙ hec causa sit v̄a ꝓbat̄. qa initiū fornicatōis aīe recedētis a deo. est exq̄sitio ydoloꝝ et adīuētio illorū corruptio vite est. vite viꝫ creature rōal' q̄ ad cultū dei v̄i ē ordinata naturalit̄. Fornicatio ſꝫ papiā dicitur a fornix fornicis q est arc⁹ vl' curuatura in parietevel edificio: qa in talib⁹ locis meretrices ꝓstituebāt̄. Est eī fornicatio amor a legitimo cōnubio solut⁹ ꝛ vag⁹ explēde libidis ꝯsectādeꝙ licētia. Scripture āt solēt vocare fornicatiōnē oēꝫ illicitā corruptionē sicut ē ydolatria ꝛ auaricia ex qb⁹ fit trāsgressio legis dine fm illd. Perdes oēs qui fornicāt̄ abs te. Hec papias Qd āt ad inuēta fuert̄ ꝓbat̄. qa si fuissēt p dinā ꝓductōeꝫ fuissēt int̄ opa sex dierū: qd nō est verū Manerēt etiā sp qd planū est eē falsū: qa destruēt̄ añ finē mūdi. Et hoc est qd subdit. Neꝙ eī errāt ab initio: neꝙ erūt in ppetuū. Eni ꝓ qa:

qa supuacuitas id est vana hoiꝫ ociosi
tas hec adinuenit in orbē terrarꝫ. Et iō
breuis illorꝫ finis adinuēt⁹ est. Opera
enī dei pseuerāt in eternū: opa hoiꝫ ha-
bebūt finē Actu.v. de verbis gamali
elis. Si est ex hoib⁹ ꝯsiliū hoc aut op⁹
cito dissoluet̄. Si vō ex deo nō poteri
tis dissoluere illd̄ ⁊c̄. Sic ergo pmo tā
gitur adinuētio ydolorꝫ in gn̄e: sꝫ cō-
sequēter ꝓsequit̄ de eorꝫ adinuētione
in specie.. a Circa illā clausulam
Initiū fornicatōis: est exqsitio ydolo-
rū sciēdū ꝙ moraliter loquēdo qtuor
genera ydolorꝫ in eccl'a repimus. viꝫ
ydolū trāsparētie ⁊ figuratiue simula
tionis. ydolū ꝯcupie et pecuniatie cō-
gregationis. ydolū negligētie et defe
ctiue plātōis. ydolū incōtinētie et alle
ctiue cōpositiōis. Primū g̃ ydolū desi
gnat simulatores ⁊ ipocritas. Scd̄ꝫ col
lectores ⁊ pecuniarchas. Tertiū recto
res: sꝫ ideotas. Quartū designat mu-
lierculas lubricas ⁊ lasciuas. Primo g̃
ipocrita ꝯparat̄ ydolo. Sicut enī ydo-
lū habet extrinsec⁹ effigiē hoīs viui: sꝫ
caret corde intrinsec⁹ ⁊ oib⁹ ptib⁹ spūa
libus: ita tales vidētur viuere vita gr̄e
et tn̄ interi⁹ mortui sūt in corde p pec
catū. Hi plerūqꝫ lapsos dānāt ⁊ iudicāt
sine ꝯpassiōe vt eo rectiores ⁊ mūdio-
res credant̄ q̄ in reos seueriores mō-
strātur De tali bn̄ dicit Iero. in quadā
ep'la. Int⁹ nero ⁊ foris catho tot⁹ ābigu
us. mōstrū est velut qdā bestia ꝯficta q̄
vocat̄ chimera. Et qa tales nōnūq̄ iue
niūt̄ i statib⁹ ⁊ gradib⁹ eccl'iasticis me
rito ꝯqrit̄ dn̄s per ꝓphetā Iere. xxxii
Posuerūt ydola in domo i q̄ iuocatū
est nomē meū ⁊ polluerūt eā. Cōtra ta
les existētes in religiōe q habit⁹ scita
tē putant sibi sufficē dr' metrice. Am
pla corōa: nimis nigra vestis: bota ro
tūda Nō faciūt monachū sꝫ mēs a cri
mine mūda. Scd̄ꝫ gen⁹ ydolorꝫ est cō
cupiscētie et pecuniatiue ꝯgregatōis.
De q̄ dr̄ Ozee. viii. Argētū suū ⁊ aurꝫ
fecerūt sibi ydola vt interirēt. Hoc sciꝫ
māmō dr̄ qd̄ adorāt auari. Vn̄ et aua
ricia ydolorꝫ seruit⁹ appellat̄ Ephe.v
Glosa Istd̄ ydolū auarꝫ significat cui⁹
de⁹ nūm⁹ est. Talis nūmū adorat et co
lit vt deuꝫ. Diligit enī nummū plusq̄
se: sicut xp̄ian⁹ debet diligere xp̄ꝫ Hoc
pꝫ: qa aiāꝫ suā ponit pro pecunia acq̄-
rēda ⁊ nō pōt maiorē dilectionē oñdē
testāte saluatore Io. xv Maiorē hanc
dilectionē nēo habet vt aiāꝫ suā qs po
nat ꝓ amicis suis. Sꝫ tn̄ amare pecu-
niā qtum deum: iniquū est valde Vn̄
Eccl̄. x. Nihil iniqui⁹ q̄ amare pecuni
am. Hic eī habet venalē aiāꝫ suā ꝓ pe-
cunia. Nā illā cōtinue cōtēplat̄ ⁊ de ea
frequēter meditat̄. Vn̄ Geñ. xlii. Cō
tēplati sūt pecuniā in ore sacci. Tales
pecuniarꝫ amatores a pecūia sua nū-
q̄ spōte separātur sed cor eorꝫ solū in
pecunia reqescit Mathei. vi. Vbi est
thesaurus tu⁹ ibi est ⁊ cor tuū. B
Quia pecunie sue obediētiā fuat ma
gis q̄ deo. ⁊ iō in ifernū descēdit Eccs̄
x. Pecunie obediūt oīa ⁊ in fine descē
dūt ad iferna decepti. Amos. ii. Exce
perūt eos ydola sua postq̄ abierūt pa-
tres eorꝫ. Hoc est g̃ ydolū ꝯcupie ⁊ pe-
cuniatiue cōgregatiōis Aris. ꝑ. politi.
distinguit triplicē pecuniationē. Na-
turalē. Capsoriā vel obolestoticā. ⁊ vsu
rariā. Pecuniatio natural' ꝯsistit in cō
mutatiōe fructuū ⁊ aialiū ⁊ rerꝫ natu-
raliū ꝓ pecunia. et hec est ps' yconomi
ce et laudabilis. Pecuniatio capsoria
est circa cōmutationē numismatū ⁊ a

numismate incipit ⁊ in numisma terminat᷒ Et hec est vitupabilis si fiat ꝓpt lucrū suū ꝓpriū: qa nō vtit᷒ pecunia ad finē suū debitū. Pecunia naturalis vł yconomica etiā cōsistit in cōmutatiōe rei naturalis ꝓ pecunia. ⁊ hec est laudabilis ⁊ ps yconomice vł politice. Capsoria ḡ est duplex. sꝫ Obolestotica q̄ est circa commutatōes numismatū vt vna moneta cōmutat᷒ pro alia et hec est vitupabilis et ināturalis: qa nō vtit᷒ pecunia ad finē suū. Alia v̄o est vsuraria ⁊ hec est odibilis ⁊ maxie abhoiabilis. qa finis ⁊ fruct⁹ pecunie est eius vsus. et ideo q concedit alteri pecuniā cōcedit sibi vsū et qa ꝓ vsu petit. de alieno petit. et ideo peccat. Tertiū genus ydoloꝝ est ydolū negligētie ⁊ defectiue platōnis hoc ydolū bn̄ recipit hōres et nihil v̄tutis habet. portat gladiū vł hastā et nūq̄ ꝑcutit seu castigat Eodē mō plat⁹ negligēs recipit hōres et ponit᷒ in loco solēni ⁊ habet auctoritatē corrigēdi defect⁹ ⁊ nihil facit. imo sicut videm⁹ ꝙ passeres et aues alie fedāt sup caput ydoli nō obstāte gladio suo v̄satili. ita nōnūq̄ dissoluti ⁊ lasciui sedēt et regescūt sup caput plati Tales sunt sibi familiares seruiētes ⁊ cōsiliarii et ab eo supportātur a quo deberēt argui et puniri. Vn̄ ipi eum fecib⁹ fedāt: qa culpis suis dānabilē eū ꝓbant Tali plato dicit᷒ ʒacha. xi. O pastor et ydolū derelinquēs gregē. Aulus gelli⁹ noctiū atthicaꝝ libro. vii. et ponit. Thaur⁹ in cōmēto suo sup platonē Puniēdis pctīs tres eē causas extimatū est. Vna qn̄ adhibet᷒ pena castigādi et emēdādi ḡa vt is q deliquit attētior fiat correctiorꝙ. Alia ꝯdignitas et auctoritas in quā peccat᷒ tuēda est ne ꝑtermissa aīaduersio cōtemptū eius pareat Tertia est propter exēplū vt ceteri metu pene terreātur. Quartum genus ydoloꝝ est ydolū incōtinētie ⁊ allectiue cōpositiōis vt mulier ornatu meretricio ꝑparata ad capiēdas aīas cōposita et circūornata vt similitudo templi. Hoc est ydolū ʒeli ad ꝓuocandū emulationē. Eʒe. viii. Ista sunt ydola in quib⁹ demones dant respōsa fallacia: et libidinis incēsiua. Radiāt auro et argēto et gēmis et vestib⁹ ꝑcio sis et nihilomin⁹ sūt intrinsec⁹ vile lutum. Vnde metrice dicit᷒ Auri nobilitas luteā si vestiat ollā Nō tn̄ hinc se quit᷒ hanc minus esse lutū. Contra vero curiositatē ornat⁹ vt exinde ꝑsona que libet virum vel mulierē ad illicitū amorem alliciat. Dicit beatus Ieronimus in quadā epistola. Si vir vel mulier ad illicitum amorem se ornauerit et vultus hominū ad se prouocauerit et si nullum damnū inde sequatur iudiciū tamen patietur eternum: quia venenū attulit si fuisset q biberit. Hec ille. Et de istis potest exponi ꝑma ps lectionis hodierne In ydolis nationū nō erit respect⁹. Hoc est nō licet viro v̄tuoso et bono tale ydolū respicere. Iuxta illud Ecci. ix. Ne respicias mulierem multiuolā ne incidas in laqueos illius Et infra Auerte faciē tuā a muliere cōpta et ne circūspicias speciem alienā. Iste creature sūt de quib⁹ dicit᷒ in littera Quoniā creature dei in odium facte sunt: videlꝫ ipsius dei et interpretationē aīme hominū ⁊ in muscipulā pedibus insipiētū. In hac muscipula captus est dauid. Hoc etiā ydoluꝫ sapiētē salomonē ad culturā ydolorū perduxit. iii. Regū. xii. Hec ydo-

la fugiēda sūt et nō exqreda p curiosi tatē. qa sicut dr̄ in lr̄a. Initiū fornicati onis ē exqsitio ydolo℞ Nā impossibi le ē ꝙ hō curiosus et lasciu⁹ se socians istis ydol̄ nō corrūpat̄ ab istis. vel ho mo diligenter exquirens et cōmemo rās cogitādo de specie mulie℞ vt faci ant sibi idola et sic nccio pparat sibi ca sū. Vnde invitas patr℞ narrat̄ de quo dā q noluit alloqui mulierē. imo nec matrē nisi clausis ocul̄. Et ꝙ senes tūc tpis noluerūt videre mulieres: a qb⁹ dū qreret̄ de cā. Rñderūt ꝙ cogitatio nes sūt sicut picture ingetantes ex cō meratione rerū visarū Nota fabu- lā Ouidii. Methamor. x. de pugna le onis cōtra pictorē ⁊c̄. Et ideo summa cautela ꝯ̄ ista ydola ē fuga. Nā pugna est difficilima et hoc satis innuit apo stolus. i. ad. corin. x. Fidel̄ inqt deus q nō patiet̄ vos tēptari cōtra illud qd po testis sed faciet cū tētatione etiā puen tū vt possitis sustinere. Propt̄ qd caris simi fugite ab idolorum cultura. q. d. Licet necessariū sit vt tētemini non ta mē tētabimini sup id qd poterit̄: nisi vos p̄sūptuose oportunitatib⁹ īgerat̄: et ideo fugite ab ydolo℞ cultura ⁊c̄

LECTIO. CLXIIII.

a Cerbo enī luctu dolēs pater cito sibi rapti filii fecit imaginē ⁊ illū qui tūc quasi mortu⁹ hō fuerat nūc tāq̄ de um colē cepit ⁊ cōstituit it̄ seruos su- os sacra et sacrificia. Deinde iteruem ēte tpe inualescēte iniq̄ cōsuetudie hic error tāq̄ lex custodit⁹ ē ⁊ tyrāno℞ im perio colebāt̄ figmēta P⁹q̄ spiritus sctūs mlt̄ipl̄r reprobauit supsticiosa℥ ydolo℞ adoratione. In ista pte incipit enarrare ydolo℞ pmariā adinuētio- nē. Et circa h̄ duo facit. Prio ostendit quō ydola adinueniebant̄. Scdo quot ex eis mala sequebāt̄. Secūda ps ibi. et nō sufficeret. Circa primū tria facit Nā pmo agit de ydolo℞ adinuētōne Scdo de ydolatrie ꝯtinuatiōe Et tercō de eiusdē augmētatiōe. Secūda pars ibi. Deinde interueniēte. Et tercia ibi Prouexit Circa pmū tria narrat. vi delicet ydoli facturā. ydoli culturam. et cult⁹ seruādi legē siue cēsurā. Mo- tiuum autē ad ydolū construendu℥. p mo fuit amor deordiat⁹ patris carnal̄ ad filiū suū q filio iā defūcto dolēs vl tra rōis mēsurā modū iā excogitauit quō tātū dolorē delinire valeret et ac- cersito sculptore effigiari fecit filiū vt quē realit̄ habe nō poss℥: saltē hrēt ap parēt̄. Sicut ei dicit Ar̄i. i poetria Hō naturalit̄ delectat̄ i repn̄tatiōe sui. Et qa vnusq̄sq̄ h̄ p deo colit qd sūme dili git ideo ex deordiata dilcōne ad filiū cepit talis pr̄ fatu⁹ imagie℥ filii colē tā q̄ deū ⁊ int̄ seruos suos q sibi ꝯ̄dicere nō audebāt legē statuit de solēnitatib⁹ ⁊ sacrificiis faciēdis eidē. A Istā historiā de ortu ydolo℞ narrat magi ster i speāli fulgēti⁹ mitologia℞. li. i. Et alexādēr neq̄ i scitillario poetaru℥ c. i. Fuit iqt i egipto vir ditissi⁹ noie Si rophanes. Hic habuit filium vnigeni tum quem immoderate diligebat. cō tigit filium mori cuius simulacrum pat̄ p nimio dilectōis affectu in edib⁹ suis ꝯstituit. dū ꝙ tristicie quesiuit re- mediū seminariū potius doloris īue- nit. Deniq̄ simulacrū illud ydolum di ctu℥ est qd nos latine speciē doloris di cim⁹ Familia ergo Sirophanis i adu latione domi flores offerebat ydolo: coronas plectebat odoramenta succē debat. Rei etiā ad simulacrū cōfugiē

tes veniā sūt adepti. Veneratiq; sūt illā poti⁹timore q̄ amore. Vn̄ petroni⁹ lacedemonū. Prim⁹ in orbe deos fecit inesse timor Hui⁹historie narrator antiqssim⁹ est Dyaphães lacedemonū auctor scd3 fulgētiū vbi supra. Vn̄ scdm magistrū in historia scolastica sup scd3 capl'3 Gen̄. Aliā narrat historiā de ortu idolorū Dicit enim q̄ Nin⁹ rex assirior mortuo Gelo p̄re suo in solaciū doloris imaginē patris fecit. cui tātā exhibuit reuerētiā vt q̄buslibet reis q ad eā cōfugerēt pceret ppt̄ qd ceperūt hoīes illi simulacro diuinos honores īpēdere et hui⁹ exēplo plurimi caris suis mortuis imagine3 dedicauert. Istā historiā narrat Gre. sup illd Lu.xi. In beel3ebub p̄ricipe demonior eiicit demonia. Nec inter istas historias est repugnantia: qa origo idolatrie in diuersis regiōib⁹diuersos habet inuētores. Vn̄ Nin⁹ rex niniue p̄ni⁹ fuit apud assirios. Sirophanes āt p̄m⁹apd egiptios Et qa apd egiptios maxīe idola colebāt̄ placuit Salomoni in h̄ loco ydolatrie egiptiace tāgere iuētorē. Sicut ei docet hermes trimegist⁹ libro suo logostileos quod est v̄bū pfectū. In egipto potissīe ⁊ religiosissime fiebāt idola ⁊ colebāt̄ vn̄ dicit q̄ egipt⁹ē imago celi ⁊ mūdi totius tēplū. Prophetabāt tn̄ mirabiliter de egiptice religiōis destructōe Et dic̄ sic. Tūc t̄ra ista scīssīma sedes dlubrorū atq̄ tēplor sepulchror erit atq̄ mortuorū plenissima. O egipte. religionū tuarū sole superūt fabule. ⁊ eq̄ icredibiles posteris tuis solaq̄ superūt v̄ba lapidib⁹icisa. tua pia fcā narrātib⁹ Hec ille. Quia igit̄ ī egipto ydola maxīe colebāt̄ placuit salomōi i h̄ loco p ordinē narrare: q̄ apd egiptios fcā fuert̄ De m̄ltitudīe ū ydolor dicit Cythō et ponit̄ ī glo. lactātii q̄ optimi qq; virorū deor hōre ɔsecrabāt̄. Hinc romāi cesares suos cōsecrauerūt ⁊ mauri reges suos ⁊ sic paulatī īceperūt religiones in variis p̄uīciis celebrari. Cōseq̄nter in citatib⁹ ⁊ vrbib⁹tā viri q̄ feie ppt̄ v̄tutis aliqd p̄uilegiū īsigne puta fortitudinē castitatē vel scia3 deificari ceperūt Vn̄ Isido. viii. ethi. c. xi. Quos pagani deos asserūt hoīes oli fuisse p dunt̄ ⁊ p vni⁹cuiusq; vita vel merito coli apd suos post mortē fecert̄ vt apud egiptū. ysis. apd cretā iupit̄: apd mauros iuba: apd latinos faun⁹: apd romanos q̄rin⁹ q et romul⁹ ysis fuit filia regis pithi dicta q̄ de grecia veniēs ī egiptū docuit egiptios l̄ras ⁊ culturā terre: ⁊ iō eā post mortē deā habuerūt Iupiter a iuuādo dicit̄ q̄si iuuās pat̄ Fuit aūt fili⁹ saturni ⁊ rex crete expulso patre de creta. Iux̄ illd Prim⁹ creteis saturnis venit ab oris Hic deificat⁹ē ppt̄ m̄lta mirabilia q̄ fecit maxīe apd Cretēses. Sīlit̄ iuba fuit rex maurorum. Faun⁹ latinor. q̄rin⁹ q et romul⁹ primus ɔditor vrbis rome Redeūdo g̃ ad litterā exponēda ē d sirophāe egiptio Iste ei pat̄ acerbo luctu dolēs cito rapti filii fecit imaginē Et pōt h̄ aduerbium cito detm̄iare h̄ p̄ticipiū rapti ⁊ ē sēsus q̄ fili⁹ ille añ maturā etatē moriebat̄: ⁊ iō q̄si rapt⁹ patri dicit̄. Vel potest hoc aduerbium cito determīare hoc verbum fecit ⁊ erit iste sēsus q̄ stati filio mortuo imaginē sibi statuit Et illū q tūc q̄si hō mortu⁹ fuerat id ē vere et realiter mortuus fuerat. nunc id ē post mortē. tanq̄ deū colere cepit exhibēdo sibi latriā id ē cultū debitu3

soli deo. a Nota φ.q̄si aliq̄n poni tur p silitudie sicut.ii.Ad Cori.vi.ca. quasi tristes semp āt gaudētes Aliq̄n aūt pvitate.Sicut Ioh.p.Cu9gloriavi dim9 quasi vnigeniti a patre: plenum gratia etvitate.Et constituit int suos suos sacra id est dies solēnes z sacrifi cia id est oblatōes.Cōsequēter agit de de puersaptinuatōe.Inualuit aūt iste error p ātiquā cōsuetudinē z tyrānorꝝ coertionē z potētiā. V n̄ dicit sic.Int ueniēte tpe z cōualescēte iniq̄ cōsuetu dine quamuis pprie loquēdo scdꝫ iu ristas cōsuetudo nō pōt eē iniq̄: qa ini qua assuefactio z corruptela nō est cō suetudo : large tn̄ loquēdo cōsuetudo dicit vsitatio quecūq bona vel mala z sic iniq̄ cōsuetudine īualescēte hic er ror de colēdis ydolis tanq̄ lex custodi tus ē z tyrānorꝝ ipio colebāt figmēta

Iux illā clausulā Acerbo eni luctu dolēs prc B Notādū est φ circa modū lugēdi amicos decedētes mlti plicit se habēt hoīes his dieb9.Lugēt eni qdā apd amicos suos defūctos fal lacit: simulatiue z cū fictōe Q uidā pti nacit z excessiue. z sine ɔsolatōe.Q ui dā sagacit et caritatiue z ex pia deuo tione. Prio mō lugēt intdū filii mor tē parētū in q̄rꝝ bonis succedūt.Vxo res maritos: a quorꝝ societate libēter recedūt.Legatarii testatores q eis bo na legādo recedūt.Hi oēs nigris vesti unt extrisec9 z facies suas extminātz tn̄ in mēte satis gaudēt Sicut forte iu das luxit mortē vxoris sue q̄ sue dice bāt. De q̄ Gen̄.xxxviii.dr φ p9 luctū ɔsolatōe suscepta ascendit ad tōsores ouiū suarū z diuertit ad thamar quaꝫ putauit meretricē . Sic etiā plāxit pa trē suū gellia d q̄ Martial epigmatū li9.p. Amissū nō flet cū sola est gellia patrē.Si qs adest iusse ɔsiliūt lacrime Nō lugeat q̄sqs laudari gellia q̄rit.Il le dolet ve q sine teste dolet.Isti figu rant per mlierē Thecuitē cui dixit io ab.ii.Reg.xiiii.Lugere te similia et induere veste lugubri et nonvngaris oleo vt sis q̄si mulier plimo iā tpe lu gēs mortuū Scdo mō lugēt īmode rati q sic lugēt mortē amicorꝝ quasi to talit phēnit intirēt quorū fatuitas ex decē rōnib9declarat: que in duob9 vsi bus ɔtinētur seu icludunt.Hec his qn φ tibi: q mortē plāgis amici . Mēsurā statuāt: z gaudia leta reducāt Vult de us z su9est lex liberat oīa noscēs.Nec valet imo nocet: obstabit surget ama bit.Prima g rō ad oñdēdā fatuitatē p tinacit lugētiū mortē amicorꝝ accipi tur ex cōsideratōe dīne voluntatis cui nullo mō debem9 eē cōtrariī. Vn̄ Se neca ad lucillū. Placeat hoī qcqd deo placet ob h ipm φ deo placet. Diuina eni volūtas pma z sūma est causa oīm que fiūt.Cu9 alia causa q̄rēda nō ē se cūdū magistrū sniarꝝ li.p.dis.xlv. Er go si amicū quantūcūq carū mortuū habeas cōsidera pmo hāc rōēꝫ qa de9 vult. V n̄ Aug.de va relgiōe.c.xliii. Q ui pfecte deū diligit non affligitur morte cuiusq̄: qm̄ q toto aīo deū dili git nouit nec sibi perire qd deo nō pe rit.De9 aūt dn̄s est viuorꝝ et mortuo rū.Scda cōsideratio φ iustū z licitū est vnicuiq repetere qd suū ē. Ieroni. in epla ad Marsiliū vl Cyrasiū.Nihil abstulit tuū q dignat9est recipe ppriū Creditū suū recipe decuit creatorē et nihil alid decet q̄ creatori gratias age re mutuāti.exēplo sci Iob.Q ui filiis orbatus et substātia tota puatus dixit

Dñs dedit dñs abstulit. sicut dño placuit ita factū ē. Sit nomē dñi bñdictū
Tertio cōsidera ꝙ necessitas moriendi est lex cōis oib⁹. Si aliqd factū esset ꝯtra amicū tuū mortuū: ꝙ nō fuisset necessario euētū iuste cōqueri posses et plāgere. Iāvero nihil actū est nisi ꝙ legi cōi toti generi hūano statutū est. Heb. ix. Statutū ē oib⁹ hoib⁹ semel mori Vñ Ambro. libro. iii. de morte satyri fratris sui dicit sic. Quid absurdi⁹ ꝗ illđ qđ scis oib⁹ ꝑscriptū quasi speciale deploras? hoc est amicū supra cōditionē extollere legē cōmunē nō recipere. nature cōsortiū recusare sensū carnis īflare. et carnis ipi⁹ mēsure nescire De hac cōi lege dicit᷑ metrice. Pauperis ⁊ regis cōis lex moriēdi. Dat causā flendi si bene scripta legis. Gustato pomo null⁹ trāsit sine morte Heu misera sorte claudit᷑ homo morte. Quarto cū lugere ꝓponis amicum cōsidera ꝙ per mortē fit liber et de seruo. cert⁹ de dubio. beat⁹ de misero: qa dicit᷑ Iob. xiiii. Homo natus de muliere breui viuēs tpe replet᷑ mltis miserriis. Vñ Aug. de visitatōe īfirmorū. libro ꝓmo dicit sic Quis numerare pōt pñtis vite molestias? Esurire sitire: algē: calē. lassari: et cetā innerabilia ꝗ ex ipa ꝯsuetudine sola nob̄ domestica sūt. Et infra. Deniq; audacit᷑ ꝓnūcio: qa ꝑncipiū vite hoīs initiū doloris est: finis ū reqes. Philosophi vo qdā hoc nō ignorātes in ortu pueroꝝ lugebāt. ī morte aūt gaudebāt: ꝑ hoc signātes ꝙ hō ad laborē nascit᷑: ad requiē aūt morit᷑. Cōsimilit᷑ aūt saluator q de morte lazari nō plorauit qui poti⁹ dixit. Lazar⁹ mortu⁹ ē et gaudeo ꝓpter vos. In resurrectōe vero qñ eū advitā reuocauit plorauit: quia eū ad hui⁹ vite miserias reuocauit. Et paulo post dicit ibidē aug. O mors desiderabilis. o mors oīm maloꝝ ꝑsentium finis. o mors laboꝝ clausula. qetis ꝑncipiū: qs cogitare pōt tuaꝝ vtilitates btītudinū? Nā male mori xpianoꝝ ñ est: bñ aūt mori cū xpo viuere est Hec Aug⁹. Igit᷑ mors liberat a suitute ⁊c̄. vñ Isido. libro. iii. de sūmo bono. Illi deplorādi sūt in morte quos miseros īfern⁹ ex hac vita recipit nō quos celestis aula letificādo īcludit. Quinto considera dum mortē plāgis amici ꝙ deus est oīa noscens. Ipse enim nouit quid vnicuiq; expedit potius quādo viuere et quando mori nobis cōueniat. He igit᷑ qnq; rationes in primo versu tangūtur cum dicitur. Vult deus ⁊c̄.
Sexto cōsidera ꝙ luctus tuus imoderatus eū nō iuuat. Neq; enim ad vitam poteris eū reuocare. nec per talē luctum a purgatorio liberare. Et hoc fuit quod allegabat dauid. ii. Reg. xii Cum filius suus carissimus langueret flebat et nō capiebat cibū. Cū autē mortu⁹ eēt surrexit de terra: lauit. comedit. et cōsolatiōne recepit ⁊ ait. Nū quid potero eū reuocare ampli⁹. Ego vadam magis ad eum: ille vero non reuertetur ad me. Septimo cōsidera: quia luctus irrationabilis tibi ipsi nocet qui luges ⁊ illi pro quo luges nō ꝓdest. Iuxta illud Ecci. xxxiiii. Repelle tristiciā a te Et infra. Neq; enim est cōuersio et huic nihil ꝓderis et te ipsū pessimabis. Dū eni homo a tanta tristicia absorbetur animum non habet liberū ad orādū pro illo quē luget.
Octauo considera ꝙ aliquotiēs amici nos impediunt in virtute ⁊ a via salu-

tisNã cor nostrũ ad mundũ alliciunt ⁊ ad gerendũ sollicitudinẽ circa statũ eorꝝ et ob hoc ad minus obediũt deo et cõsiliis suis. Vñ aug. sup Gen. ad litterã. Sepe offendit᷑ de⁹: ne offẽdat᷑ amicus. Et ideo dispẽsatiõe dĩna plerumqꝫ cõtingit vt aĩci quos carnaliter dileximꝰ subtrahant᷑ quatenus affectiones nostre in deũ liberius et integrius extẽdãt᷑ Nota de heremita vidẽte angelũ filiũ boniviri submergere.

Nono cõsidera spem resurrectiõis future: qa quẽ mõ mortuũ vides: aliaſ rediuiuũ videbis. i. Tessa. iiii. Nolũ⁹ vos ignorare fratres de dormiẽtibus vt non cõtristemini sicut et ceteri qui non habent spem. Vnde Ambro. li. ii. c. iii. de morte frĩs sui. Cessauerũt inqt lacrime mee qa dꝫ aliquid fidos et pfidos interesse. Fleant suos q eos imppetuũ estimãt interiisse q spẽꝫ resurrectõis nõ habẽt. nob ũ qb⁹ mori ñ nature sꝫ huius vite finis ẽ: qa ipã natura i meli⁹ repat᷑. mortꝭ casus abstergat oẽs flet⁹. Hec ille. Decio cõsidera qa si viuẽs fuerit tibi grat⁹ gratior erit tibi iã saluat⁹. Et iõ dr̃ i v̾su Amabit. Sic enĩ aĩci nrĩ a torrente voluptatis dĩne iebriãt᷑ vt tam̃ nl̃lateñ⁹ nostri obliuiscãt᷑. sicut docet beatus aug⁹. ix. ꝯfes. c. iii. loqñs de nebridio aĩco suo defũcto. His g̃. x. ꝯsideratioĩb⁹ ⁊ motiuis excessũ dolorꝝ mitigare debemus cũ aĩcos nr̃os s. moriẽdo subtrahi vidm⁹: sicut notabilit᷑ suadꝫ Ciprianus li. suo de imortalitate aĩe. Nõ sũt inqt lugẽdi frẽs nostri accersione dominica de seculo liberati cũ sciam⁹ eos nõ amitti: sed p̃mitti ⁊ occasionẽ nõ eẽ dãdã gẽtilib⁹ vt nos merito rep̃hendant vt quos apud deũ viuẽ dicim⁹. vt extinctos ac perditos lugeam⁹. Nihil cniꝫ ꝓdestv̓ bis proferre et factꝭ destruẽ v̓itatẽ. hec ille. Igitur cõtra istos excessiue lugentes nec istas decẽ cõsiderationes attendentes dicit᷑ signãt᷑ eccĩ. xxii Modicũ plora sup mortuũ qm̃ requieuit videlicꝫ a laborib⁹ et miseriis hui⁹ vite. Apoc. xiiii. Amõ iã dicit spirit⁹ vt requiescãt a laboribus suis Tercio sũt qui lugent mortẽ amicorũ sagacit᷑ et caritatiue et ex pia deuotione. Nihil enim tristari in recessu amici ĩgtitudinis signũ ẽ Nimis vero tristari desperatiõnẽ arguit de salute recedẽtis. Sunt aũt tres rões quare cũ rõe cõdolere possum⁹ moriẽtib⁹ bonis virꝭ. Primo qa pauci boniviri sũt in eccĩa militãte: ⁊ de btõ aug. legit᷑ qꝫ quotiens de morte alicui⁹ boni sacerdotis audiuit doluit: nõ qa sibi de statu suo timuit: sed quia paucos tales in eccĩa dei reliquit. Secũdo qa forsitan aliqua purgãda secum deferũt q̃ i p̃nti totalit᷑ non impleuerũt. Tercio ex cõsideratione natural᷑ miserie qua oportꝫ nos ꝓpter peccatũ primi parẽtis mori putrefieri et incinerari. Et sic Thobias sepe liebat et lugebat mortuos. Thobie. ii Et deinde dicit᷑ eccs̃ vii. Meli⁹ est ire ad domũ luct⁹ q̃ ad domũ cõuiuii. In ea enim admonetur finis omniũ viuẽtiũ.

LEC. CLXV.

h Os quos homines in palã honorare nõ poterãt ꝓpt᷑ hoc qꝫ longe essent elonginquo figura eorũ allata euidentem imaginẽ regis quẽ honorare volebat fecerũt vt illũ qui aberat: tanq̃ p̃sentẽ colerent sua sollicitudine

Posita prima causa adiuẽtiõis ydolorum que fuit amor deordinatus hominũ ad amicos et parentes. In ista pte ꝓseqtur de cã secunda principali ei⁹ deꝫ errorꝭ que fuit supbia et vana ãbi-

tio regū ⁊ principū ad dn̄atiōes et honores. A Principes ⁊ tyrāni volētes honorari nō solū a presētib⁹ sed etiā ab absētib⁹ dedicauerūt vel ordīauerūt sibiipis imagines quas mltipli cari fecerūt ⁊ apud remotas nationes statui et veneratōne seruari vt vbiq̧ ti meret̄. Vn̄ sibiipis honores dīnos fecerūt attribui infirmitatꝭ hūane obliti. Sic Nabuchodonosor p̄cepit Holoferni oēs deos terre extermiare vt ipe solus deus diceret̄ ab aliis nationib⁹ q̄ potuissēt holofernis potētia subiugari. Sic Gaius caligula imperator p vniuersū mūdū imaginē suā misit vt ab oib⁹ tāq̄ de⁹ coleret̄. Dicebat eni se fratrē iouis eē. Vn̄ ⁊ vnicā filiā q̄ habebat posuit inter genua iouis vt post q̄ egressa eēt de genib⁹ iouis: coīs vtri⁹ ꝙ filia videret̄. Iste Gaius mandauit petronio que₃ iudee ꝓfecerat ꝑ p̄tore ꝙ statuā suā erigeret in ierusalē eo ꝙ intellexerat solos iudeos cultū statue sue recusare. Quo audito iudei ad petroniū accesserūt supplicātes vt nullo⁹ ad cultū statue cesaris eos hortaretur qa citi⁹ vellēt occidi ⁊ se iugulari obtulerūt et iurabāt ꝙ nūq̄ ampli⁹ t̄rā colerēt: ⁊ sic inedia afflicti moreret̄ Sic Herodes agrippa diuos honores ab adulatorib⁹ recepit. Sicut dicit̄ Actuū xii. Qui it̄ honores sibi factos bubonē vidit insistētē ⁊ īminētē capiti suo. nūciū mortis sue. ⁊ inclinat⁹ ad eos q̄ sibi applaudebāt dixit. En ego de⁹ vester morior Statiq̧ ꝑcussus ab angelo ⁊ ꝯsūpt⁹ a corro dētib⁹ vermib⁹ viscera eius: expirauit. Hec ḡ vana supbia ⁊ ābitiosa elatio secūda cā fuit idola faci ēdi. Et h̄ ē qđ dr̄ in lr̄a Hos quos palā .i. p̄ntialit̄ hoīes honorare nō poterāt s. colēdo ꝓpter qđ. i. qa lōge eēnt ipi a regionibus suis e longīquo figura eorū allata euidētē imaginē ⁊c̄. Littera plana ē Circa illā clausulā. Imaginē regis quā honorare voluerūt. Notandū ꝙ qa hic agit̄ de ambitione honoris gētiliū principū. Et ſm doctna₃ Arı̄. iiii. ethi. circa amorē honoꝝ cōtigit īuenire supabūdātiā ⁊ defectu₃ et mediū a Iō circa honoris materiā ē sciēdū ꝙ ad honorē triplicit̄ nos habē debem⁹. Debē⁹ ei honorib⁹ nos dignificare: honorēs nō nimis desiderare: honores inuicē ꝓcare Prio eni₃ debem⁹ honorib⁹ nos dignificare. Sola eni₃ virtus facit hoīe₃ dignū honore. Null⁹ enī prau⁹ exn̄s ē dign⁹ honore: qa virtutis p̄miū ē honor et tribuitur bonis. Sicut dicit Arist. iiii. ethicorū. c. iiii. In cui⁹ signū narrat aug⁹. v. de ciui. dei. c. xiii. ꝙ romani antiquit⁹ virtutē et honorē sicut duos deos coluerūt: quib⁹ duas edes siue duo tēpla cōstituerūt. sic ad seīuicē ordīata ⁊ cōtinuata ꝙ null⁹ possit intrare tēplū honoꝝ nisi p⁹ tēplū v̄tutis ptrāsiret. In signū ꝙ apđ eos null⁹ reportaret honorem nisi illū p virtutē aliq̄ meruiss₃ Et iō dicit. Arı̄. iiii. ethi. c. v. Scđ₃ v̄itate₃ ergo sol⁹ bō⁹ ē honorād⁹. Vn̄ ad ro. ii Honor ⁊ pax oī opanti bonū. Et q̄uis honor debeat̄ v̄tuti sicut p̄miū qđdā ī sufficiēs: tn̄ nihilomi⁹ honor pleruq̧ derogat v̄tuti dū mētē honorati ī supbiā nitit̄ eleuare. et iō ad istā pestē rōnabilit̄ euitādā legi⁹ ꝙ victorib⁹ t̄umphātib⁹ ⁊ romā redeūtib⁹ triplex honor īpēdebat̄: ⁊ triplex iniuria īferebat̄. Pri⁹ honor fuit ꝙ victori ppl̄⁹ obuiauit cu₃ iubilo ⁊ leticia. Scđs ꝙ oēs captiui seq̄bāt̄ currū ei⁹ ligatꝭ maībus p⁹ tergum. Terci⁹ honor fuit: ꝙ victor induebatur tunica Iouis et ponebat̄

i curru quē trahebāt quattuor eq albi et ducebāt vsq ad capitoliū. Iuxta illud. Quattuor in niueis aureis ibis equis. Ne tñ istis honoribꝰ sublimatus obliuisceret sui: triplicē molestiā sustinere debuit illo die Prima erat ꝙ ponebat vna cū eo quedā psōa seruil' cōditōis vt daret spes cuilibet q̄tūcūq3 vilis cōditionis perueniēdi ad talē honorē: si p pbitatē ⁊ vtutē se dignificare vellet. Scđa molestia erat ꝙ seruꝰ ille eū p vicos sedētē in curru colaphisabat dicēs. Gnotosoliton. i. nosce te ipsū et noli de honore tibi exhibito superbire. Tercia molestia erat ꝙ illo die licebat cuilibet dicē: ipune obprobria i victorē. Vnde iulio cesari reuertenti pꝰ multas victorias fuerūt grauissime cōtumelie dicte: nulla penitꝰ vltiōe sequēte. Aliter aliq̄tulū de isto honore scribit Isido. viii. ethio. c. ii. et allegat trāqllū dicēte3. ꝙ triūphus dicit ab eo qa triūphās cū vrbē ingrederet tripti to iudicio honorabat. Nā pmū de triumpho duci cōcedēdo iudicabat exercitus. secūdo senatꝰ. tercio pplūs. Erat autē mos rōanorū vt triūphās quadrigis veheret: colore rufo plinireт: purpura et palmata toga indueт: palma aurea vl' lauro coronaret stipione seu sceptro sup quod sedebat aqla ornaretur. Et istis omnibꝰ pparatiis ei carnifex p socio pponeret. Iō vero i quadriga vehebat qa illo gñe vehiculi pmi p liātes vtebāt Iō colore rubeo plinie batur: quasi diuini ignis iuictā effigie3 imitaret. Ideo sup stipionē siue sceptrū aqlā habebat eo ꝙ per victoria3 ad sūmā magnificētiā ascēdebat. Corōabat corona palmea: si in bello vl' i cōflictu triūphasset. Palma aūt acūleos h3 et significat cōflictū. Coronabat corona laurea si sine ɔflictu cōtingeret triumphare videlicet hostes sine pugna fugādo: qa laurus aculeos vel spias ñ habet. A carnifice ɔtingebat vt ad tātū fastigiū euectus mediocritatis humane cōmoneret. Ac si sibi dicet illud Ecci. xi. Investitu ne glorieri vnq̄ nec in die honoris tui extollaris c Scđo debemꝰ honores nō nimis desiderare. Arist. vi. topico. dicit ꝙ omēs appetūt honores Nec bene diffinitur ambitiosus si sic dicat Ambitiosus est appetēs honores sed vltra merita que rens vel a qbꝰ nō deb3: aut quādo non dēt. h' eīt enī viciosū ecci. x. In māsuetudine serua aīam tuā et da illi honorem scđm meritū suū. Qui aūt vltra meritū vl' sñ merito honorare desiderat: alios ad falsū testimoniū iuitat. q eni3 honorē alteri impēdit eū aliqua virtute pditū dicit. Ecci. x. dicit ꝙ inscius nō honorabit. et puer. xxvi. Sicut q mittit lapidē in aceruū mercurii sic qui tribuit insipiēti honorē. Statꝰ enī honoris nō est nimis appetendus Quia sicut dicit Seneca epl'a. lxxxii. Abstrahūt a recto ditie potētia et honores. Narrat de q̄dā priore clareuallē si Gaufrido noie Qui cū electꝰ ess3 in epm̄ tornacensē et ab eugenio papa ⁊ abbate suo sancto bernardo cogeretur onꝰ epatus subire pstratꝰ ad pedes abbatis et clericoꝝ q se elegerāt i modū crucis dixit. Monachus fugitiuus si me eligitis esse potero: eps nūq̄ ero Isti laborāti in extremis quidā mōachus ei carus assidebat et dixit. Care mi qa nūc corpe sepamur oro te vt si potes salua diuolūtate statū tuū mihi pꝰ mortē reueles. Cui orāti pꝰ morte3

eius corā altari apparuit. Gaufridus dicēs Ecce assū Gaufrid⁹ frī tu⁹. Cui il le. Care mi quō est tibi? Cui Gaufrid⁹ Bene inqt est sed reuelatū ē mihi a sā cta trinitate ꝙ si ꝓmot⁹ fuissē in episcopū fuissē de numero reproboꝝ. nec mirū: quia honores vt freqnt mutant mores in peius. Vn̄ metrice dicitur Pluria cū soleāt hoīꝫ corrūpere mores. Alti⁹ euertūt feia. census ꝛ honores Vn̄ qdā dixit ad sociū iā ad dignitatē ꝓmotū. Opti⁹ eē soles te fecit honor meliorē. Estimo ꝙ fies de meliore bon⁹. Et ideo nemo sibi sumat honorē: sed vocatur a deo tāq̄ aarō q iudicio vge floretis ꝛ incendio emuloꝝ elect⁹ ē ꝛ mōstrat⁹ placere deo scdꝫ glo sā ad hebre. v. Tercio debē⁹ honores iuicē ꝓicare. Est enī triplex hōr. s. honor subiectionis et obediētie B honor supportatōis et benificētie: honor affectōis et beniuolētie. Primus honor debef plati ꝛ pncipib⁹. Dicit ei arist. v. ethicoꝝ. c. vii. ꝙ qlibꝫ tenetur dare mercedē ei q ꝓ se laborat. Sꝫ pnceps laborat pro tota multitudīe. hec aūt merces est honor et gloria Et cui ista n̄ sufficiūt: tyrān⁹ ē ꝛ nō pnceps. i. pe. ii. Deū timete: regē honorate. Et ꝯcordat apo⁹. i. ad thio. v. Qui bn̄ presūt p̄sbiteri duplici honore digni habeāt ꝛ maxīe q laborāt ī vbo ꝛ doctrina. Duplici honore vt scꝫ eis obediaf. et exteriora mistrēt. scdꝫ glo. Secūd⁹ honor ē supportationis ꝛ benificētie et maxīe debetur parētibus. Deutro. v. Honora prēꝫ et matrē et lōgeu⁹ eris sr̄ rā Et deutro. xxvii. Maledict⁹ q n̄ honorat prēꝫ suū ꝛ matrē suā. Terci⁹ honor q ē honor affectiōis ꝛ beniuolētie debef oib⁹. i. pe. ii Oēs honorate

frnitatē diligite. Ad ro. xii. Honore i uicē ꝓueniētes n̄ alta sapiētes sꝫ humilib⁹ ꝯsētiētes. Et iō refert mgr̄ helynād⁹ ꝙ helyus adrian⁹ ex senatore fctūs est īperator. Iste itm̄ gratiā habuit populi ꝛ senat⁹ ꝙ senat⁹ eū rogauit vt filiū suū augustū appellaret. Pat vero sciēs ꝙ graue piculū imminebat regimini. Respōdit. Sufficit ꝙ ego iuitus regnauerim. Et subiūxit. Aledi sūt ꝓus pueri et v tutib⁹ exercēdi vt ꝓbef v tutib⁹ añcedere qs debēt honorib⁹ añire Vn̄ metrice dr̄. Vt ver dat florē flos fructū fruct⁹ odorē. Sic studiū moreꝫ: mos sensum: sensus honorē. Hui⁹ vo cōclōis videlicꝫ ꝙ iuxta meritū v tutis honor debef. Notabile repi⁹ exēplū i Iulio sexto. li. iiii. c. i. de duce qdā qui theogenes dicebaf Iste dux erat athemēsiū ꝛ exercitū ꝯtra megarē ducere debuit. Milites stati ordinē suum petūt vt videlꝫ designef q et qt ꝓcedē debeāt. Theogenes rn̄dit se tūc ordineꝫ assignaturū cū megarē ꝓuenisset. Et stati clā eqtes quosdā ꝑmisit q i specie hostiū ipetū i socios torqrēt. De istis āt qs secū habuit vis sistis isultatōib⁹ ꝑmisit v nūquēꝙ ordiare sic voluit. Strenui ꝛ cordati spōte ꝓtulert se vecordes ꝛ timidi se retro exerūt vbi igif ad insultātes deuētū ē cōpertū ē eos socios eē nō hostes. Dux g̃ ꝓdict⁹ prudēs vnicuiꝙ ordinē illū tribuit quē sibi ipi in isto euentu eligere ꝓmo vidit

LECTIO. CLXVI.

p Rouexit aūt ad hoꝝ culturam et hosq ignorabāt artificis eximia diligentia. Ille enim volens plus placare illi qui se assūpserat elaborauit arte sua vt silitudīeꝫ in meli⁹ figu

raret. Quo fcō mltitudo hoīm abducta per speciē opis: eū q añ tps tāquā homo hōrat⁹ fuerat: nūc deū estimauerūt Et hec fuit hūane vite deceptio qm̄ aut affectui aut regib⁹ deseruiētes hoīes incōicabile nomē lapidib⁹ et lignis īposuerūt Postq̄ actum est de ydoloꝝ pncipali adiuētōe. In hac pte agit de q̄dā ydolatrie pmotōe vl' augmētatione. Et circa h' duo facit. Prio ponit istā causā icidētalē. Scdo recapitulat duas causas principales. scda ps ibi: Et hec fuit hūane A Circa p̄mū dicit ꝙ causa vehemēter pmotiua ad colēdū ydola fuit diligētia ꝛ subtilitas artificū q labore sūmo et reb⁹ pciosis elaborauert fabrice ydola mire speciei et pulcritudīs gratiose ppt' qd simplices ydola ītuētes credebāt ydolis aliqd numinis iesse. Isti autē artifices ideo hec fecertvt placerēt regibus a qb⁹ iducebāt' vt eoꝝ effigies fabricarēt. Dicit g̃ sic. Prouexit autē ad hoꝝ sc3 ydoloꝝ culturā ꝛ hos q ignorabāt id est ad simplices alliciēdos artificis eximia diligētia. Et subdit. Ille sc3 artifex volēs placere illi id ē alicui regi vel pncipi vel tyrāno q se assūpserat p̄ alus ad effigiādū speciē suā. elaborauit id ē diligent' laborauit arte sua: vt silitudinē id est imaginē talis regis ī meli⁹ figuraret. id ē ita pulcre sic' melius sciuit formaret: quo fctō mltitudo hoīm abducta a v̄itate per specie3 id est pulchritudinē opis eū pncipē vl' regē: q añ tp̄s id est paulo āte tanq̄ hō honorat⁹ fuerat: qa honorat⁹ fuit dulia. id est cultu debito alicui excellēti psone. nūc id est post mortē deū estiauerūt exhibētes sibi latria3 q est cult⁹ debit⁹ soli deo. ii. Macha. xi. Rex āthioch⁹ Lysie fratri salutē patre nr̄o int' deos trāslato Cōsequēter ponit recapitulationē causaꝝ idolatrie que fuert pncipalit' due vt p̄dictū est: amor deordinat⁹ amicorū et timor tyrānoꝝ. Vñ dicit ꝙ hec sc3 demētatio fuit vite hūane deceptio. i. causa deceptiōis. Qm̄ aut effectui id est dilectioni amicorū defūctoꝝ aut regib⁹ adhuc viuētibus pre timore seruiētes hoīes icōicabile nomē qd ē h' nomē de⁹ lapidib⁹ et lignis īposuerūt Dicit' āt hoc nomē incōicabile: qa īpossibile est plures eē tales res absolute distinctas q̄le est illud pro quo iste termin⁹ de⁹ ppric loquēdo supponit et tn̄ hoc nomē de⁹ ē equocū. a Nā dicit' adoptie d̄ sctis In p̄s. Ego dixi dii estis. Nūcupatiue de idolis ī p̄s. Oēs dii gētiū demonia Substātiue et naturalit' de diuina essentia. Et licet hoc nomē sit cōmune trib⁹ psonis: tn̄ quia ille psone sūt vna res simplicissima dicit' hoc nomē icōicabile. Circa illā clausulā. Et hec fuit hūane vite deceptio. B Notādū est ꝙ licet vita hūana mltiplicit' decipiatur. quatuor tamen sūt in quib⁹ vt cōiter maior pars mūdi decipit' ꝛ oberrat Decipiunt' eni hoīes in psūptione pprie pfectionis: in acceptatiōe inimie cōmēdationis. in delectatiōe feminee affectiōis: et in simulatiōe columbine cōpositiōis. Prima ergo materia in qua homīes cōmunissime decipiūtur ē ī psūptōe pprie pfectōis Nemo eī de facili bn̄ iudicat: nec de gratiis ppis: nec de culpis pprüs: s3 grās nr̄as nimis magnificamus. et culpas nr̄as nimis attenuamus. Et iō vix est aliqs q bn̄ iudicet de seipo. Vñ therētius in quadā cōmedia: ita fere cōpa-

rata est hūana natura: seu oīz hoīz na
tura vt aliena meli⁹ iudicꝫ q̄ sua. Et tul
lius in oratione ꝓ diotaro Nemo fere
ē q sui piculi iudex nō sibi se eqorē q̄
reo pbeat. Hic ē ꝙ nōnulli cū pauca fa
ciāt: magna sibi arrogāt et facta ꝓpa n̄
alit̄ extollūt q̄ si p ea ceteri supporta-
rētur oēs. Oīo similes Baldeuino de-
picto et sculpto qui collo humerꝫ ⁊ bra
chiis ⁊ facie ꝓminēs totā fabricā cum
onerosa fatigatōe se simulāt suppor-
tare ⁊ tñ fabrica ita fortit̄ staret et eq̄
durit̄ si totū illud idolū deleret̄ vł tol
leret̄. Tales etiā similes sūt cuidā ali
enato a mēte q sp stās sub diuo nullo⁹
voluit intrare domū nec sedē: bibere
vł cōedē. Reqsit⁹ quare hoc faceret.
Respōdit qa ipse supportabat totū ce-
lū et si ad horā dimisisset celū essꝫ ca-
surū. Ita ē de nōnull' psūptuosis q in-
flati scia seculari reputāt se totā ecciaꝫ
supportare discretiōe ⁊ sapia quam se
habere presumūt. Quorū cuilibet il-
lud Isa. xliiii. dicit̄. Sapia tua et scien
tia tua hec decepit te. Et qa decepto-
ria psūptio ex v̄bosis sciētiis magis q̄
ex r̄alib⁹ solet oriri. signāt̄ scpsit ap'ls
ad Colocē. ii. videte ne qs vos seducat
p phiaꝫ ⁊ inanē fallaciā. Secūda mate
ria i q̄ hoīes cōmunit̄ decipiūtur ē in
acceptatione nimie cōmēdationis. de
ista peste dicit Señ. ep'la. ii. Incredibi-
le est multis q̄ magnos viros dulcedo
orōis abducat. Et ep'la nōagesima qn
ta Illd̄ pcipue īpedit ꝙ nobis cito pla-
cem⁹. Si īuenim⁹ q nos laudat: q nos
bonos dicat: q prudētes q sctōs nō su-
m⁹ modica laudatōe ꝯtēti. Quicqd in
nos adulatio sine pudore cōgessit taq̄
debitū pēdim⁹. optimos nos esse et sa
piētissimos assētiētes credim⁹: cū scia
m⁹ illos m'ta mētiri sepe. Hec Seneca
Et qa hec deceptio fit potissime p aī-
cos vel v̄os vel apparētes: signāt̄ dr̄ ta-
li. Trenoꝝ. i. Vocaui aīcos meos ⁊ ip
si deceperūt me. Vrsus excecari solꝫ
si cādēs peluis oculis suis obiiciatur.
Cōsimilit̄ si hoī aliq̄ graue l vere vł fal
lacit̄ sibi attributa oculis mētis obiici
atur adulatoꝝ cōmēdatōe: stati exce-
cat̄ et decipit̄. Isa. i. Popule me⁹ q be
atū te dicūt ipi te decipiūt. et viā gres-
suū tuoꝝ dissipāt. Exēplū hui⁹ narrat
Sen. vi de beneficiis. Xerxes inquit
dux Medoꝝ grecis bellū indixit. cui
familiariū vn⁹ dixit Grecos bellū non
expectaturos Alios greciā n̄ solū vici
sed obrui mole exercit⁹ medoꝝ. Ali⁹
dicebat timēdū eē ne vrbes desertas et
vacuas inuenirent: nec se hituruꝫ vbi
tantas vires exercere posset. Ali⁹ dixit
vix illi naturā reꝝ posse sufficere: an
gusta eē classib⁹ maria. militib⁹ castra
explicāda copiis eq̄strib⁹ cāpestria: vix
celū patere sagittis. Dū in huc modū
regē nimia exultatōe furētem excita
rent dixit damarchus regi. Multitu-
do ista q̄ tibi placet metuēda ē tibi: ve
rum est enim immoderata nunquaꝫ
posse regi nec diu durare quod regi
nō pōt. Nihil tam magnū qd pire nō
posset. Acciderūt ergo q̄ dixit damar
chus. Ille enim tā grādis exercit⁹ ob d̄
fectū ꝓuidentie et regimis fuit vict⁹ a
paucis ꝓuide ordinatꝯ. De cui⁹ victorie
cōmēdatōe narrat iustin⁹ in abstralo-
gi. li. ii. ꝙ de regno suo. dccc. milia ar
mauerat. De auxiliariis v̄o. ccc. milia
et cētū milia nauiū legit̄ habuisse: sed
ipse pm⁹ i fugā postrem⁹ in plio. In pi
culis timid⁹ si met⁹ abessꝫ iflat⁹: a pau
cis ē fugat⁹. In cui⁹ exercitū parꝝ ante

fugā equa peperit leporē qđ ē aīal fugitiuū: sicut narrat valeri⁹.li.i.c.iiii.ꝑpter hoc fuit snīa platonis sicut narratur in dictis phorū.hoīes ex inimicis magis q̄ ex aīcis sibi pficiūt.Quia inimici dū eius errores īproperāt exinde corrigūť.amici vͦ suos eis nō ostēdūt errores: ſʒ tolerāt ꝛ occltāt Tercia materia circa quā potissime decipiť vita hūana ē ī delectatōe feminee affectionis.Licet enī inuicē amare et amari sit iuuenib⁹ delectabile mltuʒ. sic dicit aug.ii.ꝯfess.suaꝝ.c.i. Quid erat ꝙ me delectabat: nisi amare et amari?Sed nō tenebať mō⁹ ab aīo vsq; ad aīʒ: quaten⁹ limosus est limes amicicie: sed exaltabāt nebule de limosa cōcupiscētia carnis ꝛ scatebra pubertatis ꝛ obnubilabāt ꝛ obfuscabāt cor meum vt nō discerneret serenitas dilectionis a caligine libidīs.hec aug⁹. Licet inq̄ ista caliginosa dilectio ꝛ carnalis caritas multū delectet: molliat et eneruet: potissime tñ cōstringit et decipit familiaritas feīaꝝ. Nume.xxxi. Cur feīas reseruastis: nōne iste sūt q̄ deceperunt filios isrl?Harum nāq; natura ars et delectatio est homīeʒ emollire ꝛ emollitū decipe. Et iō signāť philistei dalidā fecerūt mediatricē vt superēt sāpsonē dicētes decipe eū et disce ab eo ī quo habeat tātā fortitudīeʒ. Sciuerūt enī illū vͦ siculū. Fallere nere flere statuit de⁹ ī muliere Simul enī ista fiūt nonnūq̄ dū mulier a scō viro soliditatē recepit ad vͦtutē. viro mollicīe īfirmitatē refūdit. In cui⁹ figurā Gñ.ii.dicíť ꝙ ad fabricā mulieris ablata ē a viro qddā os ꝛ restituta caro ꝑ osse. Et iō q̄tūcūq; hō sit osseus soliditate bōe vite caueat sibi sēper: qa ex familiaritate feīe a osꝑ carne facillime cōmutať Fingūt fabule de achille ꝙ mox cū nat⁹ esset mať eum in aquis stygiis intinxit ꝑ totū corp⁹. Excepto talo propť qđ factus est postea ī uulnerabil' ī toto corpe sed tādē ī talo vulnerat⁹ occidiť hec fabľa quā expoīt alexāder neq̄ ī scītillario poetarū sic ītelligiť.achilles grecoꝝ fortissim⁹ virū vͦtute pfectū designat.Hic ī aqs stigiis intigiť: qa in actib⁹ pnie ꝛ aduersitatib⁹ solidať: sol⁹ talus nō intict⁹ dimittiť: qa sēp libidineis tētatōib⁹ exponiť.Dicit eī orphe⁹ ꝙ ī talo ē locus libidinis.Hūana igiť vͦtus q̄uis muita sit ad oīa.libidis tñ vi sib⁹ subiacet patula. Vene etiā q̄ in talo sūt ad renū ꝛ femoꝝ et viriliū ptinēt rōeʒ.Signat etiā moraliť ꝙ q̄tūcūq; hō vͦtuose ꝛ pudice vixerit ante: caueat tamē sp taluʒ .i.finē.Persōa q̄dā sexagenaria sp virgo vixerat.lix.etāno sexagesimo corrupta ē ꝛ defūcta.Et iō signāť enumerat iob int cetera difficillima q̄ deuicit.Si deceptū est cor meū sup mulierē.q.d. nō eē qcq̄ sup difficultatē resistētie. cōtra stimulū carnis ꝛ tētatōis libidīs.Iob.xxxi.et valeriū ad rufinū ī fie Lege aureolā theofasti ꝛ medeā Iasonis ꝛ vix pauca īuenias īpossibľia mľieri Et subdit.Aīce det tibi de⁹ ops oīpotēťi feīe ñ falli fallaciis.Vñ meťce dr̄.Adā sāpsonē dauid loth sic salomonē.feīa decepit qs mō tut⁹ erit?
Quarta materia ī q̄ decipiť vita hūana ꝯiť ē ī sīľatōe colūbīe ꝯpōis.ꝛ hec ē ypocritaꝝ ꝛ assuetoꝝ ad falsā scľi affabilitatē ꝛ ptēdētiū extrisecus scītatē et hñtiū ītrīsec⁹ lupinā rapacitatē. ꝓuer.xi. Simulator ore decipit aīcū suum. Et iō signāť docemur ī scriptura

Nō dēm⁹nos iudicare hoīȝ maliciā vł boītatē fm extrīsecā phisonomiā: nec scdȝ ītrīsecā anathonomiaȝ nec scdm geneaticā astronomiā. nec scdȝ ignotā phiaȝ. Extrīseca phisonomia relucet ī facie. Io. vii Nolite iudicare scdȝ faciē. Intrīseca anathonomia sūt īten tōes q̄s hoīes hn̄t ītrīsec⁹ ꝛ has iudicare nō licet. lu. vi. Nolite iudicare vt nō iudicemī. Geneatica astronomia ē diuinatō scdȝ horā natitat̄ alicui⁹ ꝛ ꝯstellatōis tūc hite. Ignota phia ē stati ꝓnūciare ꝛ diffinire. Iste nūq̄ erit bō⁹hō d̄ vno iuuene forsitā errāte ex aliq̄ leuitate. i. Cori. iiii. Nolite an̄ tp̄s iudicare. Dicit eī ypocras ī amphor̄. ꝙ ꝓnosticatiōes acutoꝝ morboꝝ n̄ sūt omnino certe ꝓnosticatōes neq̄ sanitatis neq̄ mort̄. Moralit̄ acuti morbi sūt lasciuia ꝛ dissolutio iuuenił. Mal⁹ igr̄ medic⁹ ī morib⁹ est q stati ꝓnosticat ꝙ talł iuuenis morieṙ sialit̄ morte peccati ꝛ ꝙ nūq̄ bn̄ faciet L.CLXVII.

T nō suffecerat errasse eos circa dei sciaȝ: sȝ ī magno viuētes ī scie bello ꝛ tot et tā mala magna pacē appellāt. Aut enī filios suos sacrificātes aut obscura sacrificia faciētes aut insanie pleās vigilias habētes. Nec vitā neq̄ nuptias mūdas iā custodiunt sȝ ꝛ ali⁹ aliū occidit ꝑ inuidiā. aut adulterās cōtristat ꝛ oīa ꝯmixta sūt sāguis et hoīcidiū: furtū: ꝛ fictio: corruptio: īfidelitas: turbatio ꝛ piuriū: tumłtus: bonoꝝ dei īmeōratio. aīaꝝ ingnatio natitat̄ īmutatō: nuptiaꝝ icōstātia: inordiatio mechie ꝛ īpudicicie Posit̄ trib⁹ cāis adiuētōis idolatrie viȝ amoē dilcōꝝ: tiore tyrānoꝝ: ꝛ decore idolorū A In hac ꝑte ꝓseq̄ṙ enarrare q̄te malicie ꝛ q̄t vicia seu moꝝ corruptōes ex idolatria cābāṙ. Et circa hoc duo facit. Quia ꝑmo ista mala enūerat diuisim. Scdo cōiūcti. ibi. Et oīa cō mixta sūt. Mala āt q̄ int̄ idolatras ꝑ idolatriā sūt suborta: sūt quattuor ī genere. qa q̄tū ad deū debita ei⁹ noticia ꝑuabāṙ q̄tū ad seipos decipiebāṙ. q̄tū ad dēones eoꝝ seruituti subdebāṙ: q̄tū ad ꝓxīos oēs sibiīuicē iniuriabāṙ Si igiṙ loq̄mur de noticia quā hō ꝑ fideȝ debȝ hr̄e de deo: ista ꝑuabāṙ. vn̄ ꝑmittiṙ. Et nō suffecerat errasse eos circa dei sciaȝ ꝑ infidelitatē: sedꝛ in magno viuētes in scie bello. tot ī multitudine ꝛ tā magna mala intētōe s. maliciosa pacē appellāt: g̊ decipiebāṙ q̄tū ad seipsos. Hec enī inscia bellare eos fecit cōtra deū cui⁹ debuissēt subdi legib⁹ ꝛ cū essēt in bello ꝯtinuo ꝯ̄ deum ꝛ bonos mores. existimauerūt seuiuē in qete. Hec ergo duo mala ꝯsecuti sūt quo ad deū primo. et postea quo ad seipsos. Tercio demonibus seruitute crudelissima subdebāṙ. Nā cult⁹ ꝛ sacrificia q̄ idolis faciebāt fueṙt inhumana et irrationabilia quantū ad materiaȝ de q̄ fiebāt: intempestiua et suspecta q̄tum ad temp⁹ ī quo fiebāt: feda ꝛ abhoīabilia quantū ad ritū et modū quo fiebāt. Vnde q̄tū ad ista tria dicit sic. Aut enī filios suos sacrificātes sic ob seruabāt in sacrificiis saturni. Hoc ei proter odiūȝ Iouis filii sui q eū de regno expulerat. cultorib⁹ suis ꝑcepit sibi filios suos imolare. Aut obscura sacrificia facientes vel de nocte vel de die scilicet in antris vel speluīcis et lucis siue in locis obscuris. Dicitur eniȝ lucus ꝑ antifrasim loc⁹ sn̄ luce propṫ nimiā arborū vmbrā Aut insanie plenas vigilias habētes sicut in sacrificiis Bacchi et Cybeles matris deorum in quorū festiuitatib⁹ lusibus et luxuriis

vacātes totam noctē turpiter trāsibāt. Quos redarguit apl's ad Ephe.v. Nolite cōicare opib⁹ ifructuosis tenebrarū: magis redarguite. Que aūt in occulto fiūt ab ipsis turpe ē dicere. Propter huiusmōi feditates subtraxit ecclesia mltas vigilias q̄ solebāt ab oib⁹ ppl'is celebrari de nocte in solēnitatibus scōꝝ. Quarto sibiīuicē iiuriabāt in corpib⁹ iferēdo molestias ꝛ in vxoribus nuptias violādo vn̄ dicit Neq; vitā supple mūdā iā custodiūt neq; nuptias mūdas sꝫ ali⁹ aliū p inuidiā occidit aut adulterās cōtristat ꝛc̄. lr̄a ē plana

a Sequit scd̄a ps lectiōis hui⁹ i q̄ morꝫ corruptiones cōiūctim enūerat idolatriā cōsequētes ꝛ sūt.xv. Dicit ei sic. Et oīa cōmixta sūt sāguis scꝫ i iuasione et in vulneratōe iiusta: homicidiū in occisiōe. furtū in aliene rei indebita detēsione: fictio in falsa ypocrisis simulatiōe. corruptio in vginū defloratione: ifidelitas i mutua pditiōe: turbatio in discordiarꝫ semiatiōe: piurriū in falsa pbatōe tumlt⁹ in rixarꝫ cōtentione. bonorꝫ dn̄i imēoratio in bn̄ficiorꝫ dei ingrata obliuiōe aiarꝫ inqnatio: in gule ꝛ luxurie delectatiōe: natiuitatis imutatio: in vicii cōtra naturā ppetratōe: nuptiarꝫ incōstātia in vxorum illicita pmutatōe. iordinatio mechie in icest⁹ et adulterii pmixtiōe et ipudicicie iordinatio supple in libidinosa cōtrectatōe. Cōtra tales idolatras luculēter iuehit. Didim⁹ rex bragmanorꝫ: i ep'la ad alexādrū magnū Deridēs eos in h' q; hoiēꝫ miorē mūdū dixerūt et singl'as ptes corpis singulis diis coaptauerūt. Hoiēꝫ inquit mūdū puū dicitis ꝛ sicut in eo mltipliciā sūt mēbra disposita ita vario s deos cōfingitis in celo ꝯsistere: quorꝫ vnicuiq; diuersas ꝛ diuisas vr̄i corpis partes deputatis et familiares singl'is victimas imolatis ꝛ vocabula illis exqsita tribuitis asserentes mineruaꝫ capitis arcē. vtpote sapiaꝫ tenere Iunonē iracūdie p̄sidētē p̄cordia possidere Martē bellorꝫ p̄sidē pectora vulneribus apta distinguere Mercuriū facūdie reptorē lingue ianuas possidere. Herculē lacertos sibi vtpote pugilē vēdicasse. Cupidinē iecoris secreta coercere: bacchū ebrietatis ductorē cellaria gutturis obtinere. cererē frumēti datricē horrea ventris iplere: venerē matris libidinis femorꝫ occupasse cubicula Iouē quasi atriū spirituū in naribus hr̄e preconē apolinē medicine ꝛ musice p̄ceptorē palmarꝫ hītacl'a possidere ꝛc̄. Tātaq; hoīs fabrica diis q̄s dicitis vr̄is dn̄ando cōtradicit nulla pte corporei domicilii naturali dn̄o vestris sedib⁹ reseruata. Qui tn̄ nec gr̄arū vobis debitā actionē vt liberis hospitib⁹ referūt sꝫ vt inqlinis obnoxiis soluendū vectigal imponūt atq; aliis alia attributa pfligāt Itaq; Marti apcedit: baccho dicat hirc⁹. Iunoni pauo mactat. Ioui taurus ducit Apollini cygn⁹ offert. Veneri colūba decernit Minerue noctua ꝯsecrat. Cereri farra libant. Mercurio mella pādūt Aras herculeas populea corōa circūdat: phanū cupidinis rosea serta cōdecorāt. Et infra. Reuera nō opitulares deos sꝫ carnifices tetrimos inuocatis q viscera vr̄a suppliciorū diuersitate discerpāt. Necesse est enī in corpe vr̄o tot penas ꝯstitutas eē quot sūt dii: cū singli suis vos cogūt inseruire ludibriis vn⁹ trahit ad bellū alt eundē ducit ad luxuriā. Terti⁹ lucrandi causa hortat ingri. hic desideriū suggerit epulādi.

Et in fine ep̃le sic deridẽdo cõcludit. Qvos felicissimos dixerim q̃rũ ⁊ reli gio crimẽ est et vita suppliciũ. B Circa istã clausulã Et tã magna mala pacẽ appellãt. Video ꝙ in cõi mõ lo quẽdi tria magna mala pacis nomĩe glant. Intẽdũ eñi vocat pax ꝫ idigne beniuolẽtia libidinose familiaritatis intẽdũ violẽtia calũniose fratnitatꝭ. et intẽdũ negligẽtia scelerose ĩpunitatis. Pria est pax carnaliũ pctõꝝ. Scda est pax mũdialiũ cõspiratorũ. Tertia est pax curialiũ p̃latorũ. Pria pax scꝫ carnaliũ pctõrũ repit int̃ adulterũ et adulterã: fornicatorẽ et fornicatricẽ. vt dicat mlier illꝭ Cãti.viii. Ego murus ⁊ vbera mea sicut turris ex quo facta sũ corã eo q̃si pacẽ reperiẽs. Talis pacificꝰ fuit Salo. d quo eccĩ.xlvii. Salomon impauit in diebꝰ pacis. Et cito post sequit Inclinasti femora tua mulieribꝰ: habuisti potestatẽ in corpe tuo dedisti maculã in gl̃a tua In diebꝰ bel li ⁊ aduersitates hoĩes nõ vacãt libidini ꝫ in diebꝰ ocii Vñ dauid cũ ociaretur ĩ domo Ioab existẽte ĩ bello adulteriũ ꝯmisit.ii.Reg.xi. Sic ciuitas romana cũ bellis ⁊ discordiis cõtra cartaginẽ vexaret: vtuoꝝ exerciciis colebatur. Sꝫ postq̃ cartago subuersa fuit ocio: libidini ⁊ gule tota se dedit vt plꝰ nocuerit rome euersa cartago q̃ priꝰ nocebat aduersa. sicut dicit Aug.iii. d ciui. dei. ca.xix. In hoꝝ signũ mensis marciꝰ deo belli fuit cõsecratꝰ Vñ ille est mẽsis in q̃ solẽt reges ad bella ꝓcedere.ii.Reg.xi. Et stati ĩmediate mẽsis sequẽs q ẽ ap̃lis veneri ẽ dedicatus In cuiꝰ signũ ꝙ fĩnito bello et exercicio bonorũ operũ tp̃e pacis et ocii dominat libido. Iux̃ illꝭ Oui. de remedio amoris Ocia si tollas piere cupidinis artꝰ. Scda ẽ pax mũdialiũ cõspiratorum que nihil aliud est q̃ violentia q̃dã calũniose frñitatis q̃ mali se colligãt ⁊ cõfederãt ad resistẽdũ ⁊ nocẽdũ iustis. Hec figurat p amiciciã ⁊ paceꝫ herodis ⁊ pilati cõtra xp̃ꝫ. Et sicut videmus ꝙ int̃ spinas steriles ⁊ ĩfructuosas lõge maior est cõnexio q̃ int̃ arbores fructuosas: sic in malis cõgregationibꝰ ⁊ collegiis lõge fortior ẽ coherẽtia brigosaꝝ ꝑsonaꝝ ad iuicẽ ad se defendẽdũ q̃ sit bonoꝝ ad malos corrigẽdũ. Naũ.ꝑ. Sicut spine iuicẽ cõplectunt sic cõuiuiũ eoꝝ parit potãtium De ista pace dicit p̃s. Zelaui sup iniquos pacẽ iniq̃ꝝ vidẽs glo.i. iuidi eis et male tuli pacẽ pctõꝝ. Tertia ẽ pax curialiũ p̃latorũ ⁊ hec nihil aliꝭ ẽ q̃ q̃dã negligẽtia scelerose ĩpunitatꝭ q̃ñ ei p̃latꝰ vidꝫ pctã notoria sb̃ditorũ ⁊ ea dissimulat scire: tał p̃latꝰ vocat pacificus

Notandũ ꝙ huẽctatio locorũ circa aures q̃ vocat tp̃a de lacte mlieris inducit sonũ. Sic ꝑsilit q̃ñ p̃latꝰ hẽt v̾ba remissiõis ⁊ dulcedis ad manifeste malos ĩducit eos ad dormiẽdũ ĩ pctõ suo Vñ v̾ba p̃latorũ ⁊ ꝓphãrũ ãtiq̃tꝰ vocabant onera Malach.i. Onꝰ v̾bi dei ad isrł Et in Isa. Onꝰ damasci: onꝰ egypti onꝰ tyri: ⁊ sic de aliis Debẽt ei v̾ba p̃lati eẽ onerosa ꝯtra ptinaces ⁊ rebelles. ꝫ solaciosa ad deuotos ⁊ hũiles. Sꝫ disti guẽdũ videt de remissiõe ⁊ rigore in p̃latꝭ: qa si loq̃mur de eorũ ꝑsonali iniuria vł de derogatõe hõris eorũ iueniunt acutissimi ⁊ rigidissimi: nihil remittũt. Si ũ agat de iiuria illata deo: vł de hõris diui diminutõe ibi sũt remississimi: nec curãt oino Cõtra tales loq̃t Cris. sup Math. Ep̃s si debitũ hõris nõ accepit a p̃sb̃ro. aut p̃sb̃r a diacono. aut diaconꝰ a lectore irascit ⁊ tur-

bať.Si ãtviderit eṗs p̄ſbr̄ꝫ.aut p̄ſbr̄ di
aconū:aut diacon⁹ lectorē circa obſeq
um eccľe nō ꝑmanētē aut alias peccã
tē ī deū nō iraſcit̃ ei neqꜫ curat Quia
oēs qdē de hōre ſuo ſolliciti ſūt. ḋ ho
nore ãt dei null⁹.Hec Criſo. Quãuis
eī eē pacificū ⁊ patiētē ī ꝓpriis īiuriis
ſit laudabile.eē tñ patiētē in dei īiuri-
is ē ſūme vitupabile ī p̄lato.In cui⁹ fi
gurã xp̄s ſicut legim⁹ Math.iiii. quã
do diabol⁹ſibi dixit Si fili⁹ dei es dicvt
lapides iſti panes fiãt.patiēť ſuſtinuit
et ꝑ auctoritatē ſacre ſcripture eū ꝯfu
tauit Iteꝝ ſcḋo qñ ſibi ſiliť dixit.Si fi
lius dei es:mitte te deorſū.Quia iſte
due tēptatōes ñ fuer̄t directe niſi ꝯtra
hūanitatē.Sꝫ in t̃cia tēptatōe qñ dixit
Hec oīa tibi dabo ſi cadēs adoraueris
me repulit miſerū cū īdignatōe dicēs
Vade ſathana nō tēptabis dñꝫ deum
tuū.Exo.x. Sup quē locū dicit Criſo.
Exēplo xp̄i diſcam⁹ īiurias nr̄as eq̄ni
miter ſuſtinē:dei aūt īiurias neqꜫ vſqꜫ
ad auditū ſufferre.Qm̄ in ꝓpriis īiu-
riis eē queq̄ patiētē laudabile ē Iniuri
as ů dei diſſimulare nimis īpiū eſt Et
de iſta mala pace negligētie p̄lať dicit
ſaluator Mat.x.Nō veni pacē mittere
ſed gladiū.i.acutã correctionē viciorꝝ

LECTIO.CLXVIII.

i Nfãdorꝝ enī idolorū cultura oīs
mali cauſa eſt et initiū et finis.
Aut eī dū letãť īſaniūt aut certe vati-
cinanť falſa. aut viuūt īiuſte.aut ꝑiu-
rãt cito.Dū eī ꝯfidūt in idolis q̄ ſūt ſñ
aīa male iurãtes noceri ſe nō ſperant
Vtraqꜫ igiť ilľ eueniūt digne qm̄ ma
le ſēſerūt de deo attēdētes ad idola et
īiuſte iurauerūt in idolo ꝯtēnētes iu-
ſticiã.nō eī iurãtiū eſt vⁱtus ſꝫ peccãtiū
pena ꝑambľat ſꝑ īiuſtorꝝ p̄uaricatōeꝫ.

Poſtq̄ enūerata ſūt vicia ⁊ morꝝ cor
ruptōes q̄ ex idolatria ꝓcreanť In iſta
ꝑte explicať cauſalitas illa ⁊ oñdiť ſpe
cialiter quō ex idolatria deriuãť falſi
tas ⁊ īiuſticia Et circa hͦ tria fiūt Quia
p̄mo agiť de malorꝝ ꝑpetratōe. Scḋo
de malorꝝ punitōe. Tertio de iuramē
ti naturalis cōditōe.ſcḋa ꝑs ibi. Vtra
qꜫ ⁊c̄ Tertia ibi. A Nō eī iurãtiū
Circa p̄mū in deteſtationē idolorū re
plicat gñalitatē malicie idolatrie. Et
dicit. Infãdorū eī idolorū cultura oīs
mali cauſa eſt et initiū. Et ſic idola di
cunť īfãda:qa nō ſūt famie id ē ſmo-
ne digna Hec gͦ cultura ē cauſa oīs ma
li initiū ⁊ finis in ſuis cultorib⁹.Nã ꝓ
pter idola colēda ordinãtur pctã ſicut
ꝓpter finē Qualiū aūt malorū ſit ido
latria initiū ⁊ finis manifeſtat cū ſub
dit.Aut eī dū letanť īſaniūt:ſicut ī fe
ſtis et ludis quos diis ſuis faciebãt.in
qb⁹ ſe ꝑ libidinē more beſtiarū feda-
bãt.Aut certe vaticinanť falſa ſicut ꝓ-
phete Achab:de qb⁹ dr̃.iii.Reg.xxii.
Ecce dedit dñs ſpiritū mēdacii in ore
oīm ꝓphetarū tuorū:aut viuūt īiuſte ꝓ
ximis nocēdo.Aut ꝑiurant cito id eſt
de facili.et pro leui cauſa falſa ſciēter
iurãt Habēt eī ad hͦ audaciã ꝓ tãto.Sci
unt eī ꝙ idolū nō pōt ſe vindicare nec
eos punire ꝓ ꝑiurio fcō ꝑ idolū:⁊ ideo
facili⁹ ꝑiurant et cōfidēti⁹.Et hͦ eſt qḋ
dicit.Dū eni cōfidūt in idolis q̄ ſūt ſñ
aīa.id eſt ſine ītellectu ⁊ volūtate. Ma
le iurãtes nocere ſe id eſt ſibi nō ſpe-
rãt.id eſt nō metuūt ex hͦ puniri ꝙ iu
rãt falſū ꝑ idolū Narrata mľtiplici
eorū culpa ſequiť de eorū pena. Pe-
na aūt eſt ꝙ pro vtroqꜫ dãnabuť. Vñ
ſubdit Vtraqꜫ gͦ illis eueniēt digne id
eſt pro vtroqꜫ digne punienť.videlicꝫ

ꝙ de eo male senserũt de deo attẽden tes idolis et in iuste iurauerũt in idolo cõtẽnẽtes iusticiã Et sic dupliciť pec cauerũt a Tũ qa iurauerũt falsũ Tũ qa iurauerũt ꝑ falsũ qđ est idolũ. Et tertio subinferť de natura iuramẽti et dicit sic. Nõ ei iuramẽtũ est v'tus id est iurare nõ est v'tus: nec est v't⁹ nec per se appetẽdũ: sed peccãtium pena. Propť incredulitatẽ eni hoim oportet iurare. Math.v. Sit sermo vr̃ est est: nõ nõ. Quđ aũt his habũdãti⁹ est a malo est sc3 a pena vľ a culpa illi⁹ cui iuratur vel qui iurat. Et hec pena pambulat sp id est crescit. In iustorũ id est iusticie vel iustarũ rerũ puaricationem Iux illã clausulã. Periurãt cito. Circa piuriũ est notãdũ ꝙ piur⁹ est mľtipliciter detestãd⁹ et specialiť ꝓpť tria. Est eni piur⁹ ꝓdiciosus per ĩfidelitatẽ quo ad deũ Iniuriosus ꝑ falsitatẽ quo ad ꝓximũ ⁊ pniciosus ꝑ iniqtatẽ quo ad se ipsũ. Primo igiť piur⁹ est ꝓdiciosus ꝑ ĩfidelitatẽ quo ad deũ. Proditio foret magna si ille q haberet custodiã sigilli regii sigillaret litterã pactõis quam rex maxĩe detestareť. et si h' faceret de sigillo pape eẽt excõicat⁹ ĩpo fcõ et brachio seclari tradend⁹. Nomẽ dei ẽ nomẽ cõmissũ nobis q̃si qđdã sigillu3 ad testificãdũ v'itatẽ⁊ ꝯfirmãdũ Deu. vi. Dñ3 deũ tuũ timebis⁊ illi soli fuies: et per nomẽ ei⁹ iurabis. Et iõ dicit Apľs ad heb̃.vi. ꝙ oĩs cõtrouersie finis ad ꝯfirmationẽ est iuramẽtũ. Falsitas aũt est illđ ꝙ de⁹ sũme odit tanq̃ sibi cõtrariũ q est v'itas. Et iõ q nomẽ dei assumit ad ꝯfirmãdũ falsitatẽ: dei ꝓditor est. Hoc idẽ p3 scđo: qa q castrũ dñi regis sue fidelitati cõmissũ traderet hostib⁹ regis ꝓditor ei⁹ eẽt. Castrũ est nomẽ dñi qđ ĩuocam⁹⁊ ad qđ refugim⁹ in oĩ nr̃a necessitate ꝓuer.xviii. Turris fortissima nomẽ dñi ad eã fugiet iust⁹⁊ saluabiť. Istđ castrũ tradiť hosti qñ demonib⁹⁊ falsis hoib⁹ cõmittitur ad ꝓbationẽ falsitatis Hoc idẽ p3 tertio: qa q dñ3 suũ diffamat malicio se⁊ ĩuoluit in crimĩe ꝓditor su⁹ est: s3 q deũ ĩducit tanq̃ testẽ falsitatis nititur deũ ĩuoluere in crimĩe ⁊ auferre sibi nomẽ bonũ quo vocať. et est sũma v'itas: ergo ꝓditor su⁹ est. vñ quãtũ in eo est pl⁹ contẽnit xp̃3 q̃ crucifixores xp̃i nã ipsi nõ ĩtulerũt iusto nisi malũ pene et iste nitiť eũ mittere in malũ culpe diabol⁹ adiurat⁹ in noĩe dei dicere v'itatẽ nõ mentiť cõiter nec ĩueniť ꝙ addat suis mẽdaciis iuramẽtũ l3 mẽdax sit⁊ pr̃ mẽdacii. Et iõ nõ ẽ mir3 si de⁹ eis velocẽ vltõe3 ꝓmittat Malachie iii. Ero testis velox maleficis⁊ adulteris ⁊ piuris. Narrat ouidi⁹.ii.metha. de mercurio ⁊ baccho. Mercuri⁹ accepta figura hũana tẽptauit furari boues quos Apollo pastor regis admeti di debuit custodisse. venit autẽ in eos depascẽtes latera cuiusdã mõtis⁊ statĩ arte sua abegit eos ad quãdã siluã⁊ ibi occultauit. istđ fcm̃ null⁹ ꝑcepit nisi qdã pastor q dicebaẗ bacch⁹ Istũ igitur mercuri⁹ timẽs accessit ad eũ rogans ꝙ si aliqs veniret ĩqrere ꝑ bob⁹ ꝙ negaret se eos vidisse Nihilꝙ aliđ rñdẽt Et ne factũ suũ careret p̃mio ĩqt da bo tibi istã vaccã albã oĩno. Qua accepta bacch⁹ respõdit. Sic tutus eas. Lapis iste pri⁹ tua furta loqueť⁊ lapide3 ostẽdit. Mercuri⁹ simulat se recedere et statim mutata figura corpis⁊ voce sermonis redit ad rusticũ: q in forma alicuius inqurẽtis boues et vaccas di

cit sibi Rustice vidisti si qs hoc limite duxit ille boues? Fer opē furto ꝙ silē tia deme. Iūcta suo pariter dabit᷑ sua feīa thauro. Vidēs ḡ rusticus ꝙ merces sua foret gemīata si furtū diceret et etiā volēs habere vaccā albā ⁊ albū taurꝝ. Rn̄dit ꝙ sub illis mōtibus fuerūt et oñdit mōtes ī qbꝰ fuerūt āte vagati. Risit Mercuriꝰ ⁊ me mihi pfide ꝓdis. Me mihi ꝓdis ait piuria pectora vertit. In durū silicē q nūc quoqꝫ dr̄ index. Inqꝫ nihil merito vetꝰ ē īfamia saxo. Et sic iuste in illū vel cōsimilē est mutatꝰ de q̄ pꝰ dixerat. Tutꝰ eas lapis iste ꝑus tua furta loqt᷑. Et sic frequenter videmꝰ ꝙ hoīes falsi in unꝰ accipiunt ex vtraqꝫ ꝑte et cōmittūt piurium et lesionē vⁱtatis et tādē iusto dei iudicio in lapides ꝯuertūt᷑: qa appropīqte fine vite frequēt᷑ despāt. Iob. xli. Cor eiꝰ indurabit᷑ quasi lapis. Nō sic fuit d̄ Marco marcello reg̃lo. De q̄ beatus augustinus. v. de ci. dei. c. xv. vel. xix. scd̄m librꝝ nr̄z. Marcus iste impator romanus captiuus fuit apd̄ carthaginenses q cū mallēt a romanis suos rd̄di captiuos q̄ rōanorū captiuos tenē Regulū istū cū legatis suis romā miserūt ꝑus iuramēto ꝯstrictū se carthaginē redit urū si illd̄ qd̄ volebāt minīe ꝑegissꝫ. Perrexit ille ⁊ plane ī senatu cōtraria ꝑsuasit: qa nō arbitrabat᷑ vtile reipublice: rōanorū cōmutare captiuos. Nec post hāc ꝑsuasionē ad hostes redire cōpulsus ē: sed qa iurauerat illud spōte ꝯpleuerat. At illi excogitatū suppliciis intemerūt: idusūqꝫ āgusto ligno vbi stare cogeret᷑. clauis acutissimis vndiqꝫ ꝯfixo vt se in nullā ꝑtē sine ꝑeīs atrocissīs icliarꝫ: abscisis etiā ciliis ne dormiret crudelit᷑ ꝑemerūt. Iste liber sui ⁊ ī citate ꝓꝑa ꝓ nulla cā hostibꝰ se reddidit nisi vt fidelitatē seruarꝫ quā ꝓmiserat iuramēto sevidelꝫ rediturꝝ si rōanis cōmutatōeꝫ captiorūꝫ ꝑsuadere nō possꝫ. Et tñ cū persuasisse potuisset ⁊ vitā saluasse: noluit. qa hec contra fidē reipublice fore vidit: et sic cū posset per duas vias euasisse: neutrā tñ voluit qa neutra cū fidelitate stare potuit. Secundo piurꝰ ē iiuriosꝰ per falsitatē quo ad ꝓximū. Decipit eni iudicē et spoliat iure suo bōe fidei possessorē. et ideo restituere tenet᷑ qlibet de duodena vel ad duo ī solidū. sed cū vnus soluerit restituendo cōplete: alii deobligabātur. Legiꝰ de dolo gabaonitarū: q simulātes se a longe venisse obtinuerūt a filiis israel vite ꝓmissionē. Hāc aūt ꝓmissionē seruauerūt nō obstāte dolo gabaonitarū. Vñ percepto dolo ⁊ ꝓpt̄ h̄ clamante ꝑplo ⁊ murmurāte dixit Iosue. Resuet᷑ iqt iosue ⁊ viuāt ne ꝯ nos ira dei ꝯcitet᷑ si peieraueriꝰ. Tercō periurꝰ ē pernicosꝰ per iiqtatē q̄ ad seipꝫ. Ille ei q sciēt peierat manū liᵒ superponit q̄ tāgit euāgeliū ⁊ illā diabolo ꝯmēdat: nisi dicat vñ vñ illa maꝰ effici᷑ diaboli: pꝰ ea ⁊ mau diaboli se signat: se cibat ⁊ operat᷑. vñ per illā manū tenet eū diabolꝰ donec peniteat. In missali vero sr̄ qd̄ iurat q̄ttuor scpta sūt. ꝯsecratio corporꝭ ⁊ sāguinis xp̄i: suffragia sctōꝝ: btitudo bonorū ⁊ dānatio reproborꝝ. Est ḡ sēsus iuramēti sui. nisi vñ sit qd̄ mō iuro nō me iuuet missarꝝ celebratio nec sctōrū deprecatio ⁊ ꝑuer oīo futura btitudine sanctorū et beatorū et veniat super me maledictio reproborū que ponitur. Mat. xxv. Ite maledicti ī ignē eternū qui ꝑparatus est diabolo ⁊ angelis eius. Similiter genua flectendo abrenūtiat omibꝰ gressibꝰ quos pedi-

bus suis fecit nisi dicat verꝝ. Extẽdẽdo manũ ad librꝝ abrenũciat bonis opib⁹ elemosine si que fecit osculãdo librꝝ abrenũciat oĩb⁹ bonis v̾bis ⁊ orationib⁹ q̃s dñs fecit. ꝑpt̃ qđ Ecci.xxiii dicit̃. Vir mlt̃ũ iurãs replebit̃ iniq̃tate et nõ recedet de domo ei⁹ plaga. Et Leui.xix. Nõ piurabis ĩ noĩe meo

LECTIO.CLXIX.

t V aũt de⁹ nr̃ suauis et verus es patiẽs et in mĩa oĩa disponens. Eteni si peccauerim⁹ tui sum⁹ sciẽtes magnitudinẽ tuã. Et si nõ peccauerimus scim⁹ q̃m apud te sum⁹ cõputati. Nosse enĩ te cõsũmata iusticia est: et scire iusticiã tuã et v̾tutẽ tuã radix est ĩmortalitatis. Intẽtio spũsscti tã in isto capl'o q̃ in duob⁹ ꝑcedẽtib⁹ est idolatriã destruẽ ⁊ verꝝ dei cl't̃ũ hoĩb⁹ suadere. Hoc ãt in isto capl'o p duas vias aggredit̃. Nã ꝑmo ꝯmẽdat dĩnã bonitatẽ ꝑpt̃ quã oĩs creatura rõalis ei debet fuire. Scđo declarat idolorꝝ vilitatẽ ꝑpt̃ quã oĩs homo tenet̃ eã ꝯtẽnere. Scđa ps ibi. Nõ eni in errorẽ. A Circa ꝑmũ ꝑmo ponit dĩnã ꝯmẽdationẽ. Scđo subiũgit tante cõmẽdatõnis declarationẽ. Scđa ps ibi. Etenĩ si peccauerim⁹. Cõmẽdabilia aũt q̃ dicit de deo sunt q̃tuor q̃ maxĩe mouẽt aliq̃uẽ ad seruiẽdũ dño tales ꝯditiões habẽti videl3 suauitas in cõicatõne. Dño enĩ amaro vel iracũdo null⁹ famulat̃ libẽter. Veritas in ꝓmissiõe. Nã ml't̃a ꝓmittens ⁊ pauca ꝑsoluẽs raro habebit famulos sibi deuotos. Patiẽtia in expectatiõe. Dñs ei q nõ subito nec rigide ꝓcedit ad suivltionẽ dat subdit̃ ꝯfidẽtiã sperãdi veniã post offẽsas. Et mĩa in generali dispositõe: qa mĩa dñi famulos facit esse deuotos ⁊ obediẽtes.

Q uãtũ ergo ad ista q̃tuor dicit̃ Tu ãt deus nr̃ suauis et verus es suauis: bñficia largiẽdo. ver⁹ ꝓmissa ĩplẽdo. patiens expectando delinquẽtes Ecci.v. Altissim⁹ est patiẽs redditor ⁊ in mĩa disponẽs oĩa. qa punit citra ꝯdignũ et premiat bonos vltra cõdignũ. Hec est veri dei ꝯmẽdatio. Scđo subiũgit̃ huius magne ꝯmẽdatiõis declaratio. Iustũ est eni vt deo seruiam⁹ et eũ honorem⁹ siue fuerim⁹ in statu culpe siue ĩ statu iusticie: qa si fuerim⁹ pctõres nihilomin⁹ infra potẽtiã suã pumẽdi sumus. Si fuerim⁹ iusti sum⁹ infra potẽtiã suã et per eã supra meritũ ꝑmiãdi et hoc est qđ subdit. Eteĩ si peccauerimus tui sum⁹ sciẽtes magnitudinẽ tuam id est ĩfinitatẽ potẽtie tue. In ps. Magn⁹ domin⁹ et laudabilis nimis ⁊ magnitudis eius nõ est finis. Et si nõ peccauerim⁹ scim⁹ id est firmissima fide credim⁹: qa apđ te ꝯputati sum⁹ id est nũerati et electi vt in celis et̃na liter ꝑmiemur Lu.vi. Gaudete ⁊ exultate qa merces vr̃a ml't̃a ẽ ĩ cel'. S3 posset aliq̃s q̃rere. Q đ ẽ illđ ꝑmiũ vite. et quõ ad illđ pueniem⁹ Iõ subdit. Nosse eĩ te nude vi3 ⁊ apte ꝯsũmata iusticia est. Io.xvii. Hec ẽ vita et̃na vt cognoscãt te solũ verũ deũ ⁊ quẽ misisti iesũ xp3. Ecce ꝑmiũ. S3 quõ ad illđ puenie mus subdit. Et scire id ẽ credẽ p dilectionẽ iusticiã id ẽ eq̃tatẽ ⁊ v̾tutẽ tuã. i. pietatẽ radix ẽ id ẽ ꝑncipiũ ĩmortalitatis. i. btitudis sẽpit̃ne. q.d. q hab3 fidẽ formatã caritate ꝙ tu es v̾e iust⁹ ⁊ v̾e pi⁹ ille hab3 radicẽ btitudis. a De hac radice fidei xp̃iane loq̃t̃ Aug. sup Iohẽ3 sic dicẽs. Sicut ĩ radice arboris nulla prorsus apparet species ⁊ tñ q̃cquid est in arbore pulchritudis vel de-

coris totū ex illa ꝓcedit sic ex fidei hu
militate qcqd meriti qcqd btītudinis
aīa susceptura est ex fidei fūdamēto ꝓ
cedit . vñ signāť diciť ꝙ fides ē radix
īmortalitatis Vñ Ecci.ṕ. Radix sapīe
est timere deū Rami eiꝰ lōgeui Cir
ca illā clausulā. Scimꝰ qm̄ apud te su-
mus cōputati Notādū est ꝙ istud v̓bū
diciť p̄cise de electis quoꝝ nūerꝰ soli
deo cognitꝰ ē sicut dicit Aug. in ench.
ca. xxii Vbi notādū ꝙ magni dñi ali
ter possidēt modica et vilia et aliť p̄ci
osa ⁊ nobilia. Vilia vel res ꝑui p̄cii lꝫ
habeātur nō tamē a dñis ꝯputanť. Sꝫ
p̄ciosa ⁊ nobilia iocalia bñ habēť. ⁊ in
nūero diligēter ꝯputāť. Isto mō est de
deo q oēs possidet siue sint pctōres si-
ue iusti et p̄destinati. Pctōres hēt sub
dominio suo sꝫ nulliꝰ nūeri sūt apđ eū
Eccs̄.ṕ. Stultoꝝ īfinitꝰ est nūerꝰ. Vñ
Boe. i. Arisme. loquēs đ disiōe nūeri
per diminutū et sup̄fluū et ꝑfectū dic̄
In his est magna si̓ltudo v̓tutis et vi-
cii. ꝑfectos enī raros īuenimꝰ nūeros
sꝫ sup̄fluos ⁊ diminutos mľtos ⁊ īfini-
tos Perfectꝰ enī nūerꝰ est q ex oībꝰ ꝑti
bus suis aliq̊tis siľ sūpt̄: sicut est sex ⁊
īfra centū milia nō sūt nisi qnqꝫ tales
nūeri: et qa tanta est maloꝝ copia. nō
est deo cura de eis vt nūerētur Iusti āt
possidenť. sicut iocalia ꝑfecta ⁊ p̄ciosa
Isa. xiii. Preciosior erit vir auro ⁊ hō
mūdo obriso. Et bñ dicit vir. Quia si-
cut ordinabať in lege mľieres ⁊ ꝑuuli
nō nūerabanť: sꝫ soli viri ita apđ deū
effēiati ad opa virilia seu virtuosa nec
irratōabiliť viuētes p̄ciosi iudicanť: sꝫ
tm̄ viri id est v̓tuosi q ꝓ xp̄o ꝑsecutiōes
et iiurias seu ignominias ꝑtulerunt.
De qbꝰ sapīe. v. scribiť. Tūc stabāt iu-
sti in magna constātia aduersus eos q
se āgustiauerūt. Et sicut ibidē īfra dici
tur tūc dicēt reprobi. Nos insensati vi
tā illoꝝ estimabamꝰ īsaniā et finē il-
lorū sine hōre. Quō igiť ꝯputati sunt
inť filios dei et inť scōs sors illoꝝ est
Possūt g̊ sci̅ et electi dicere Scimꝰ qm̄
apđ te sūꝰ ꝯputati sic̓ ex arte algoristi
ca satis pꝫ Septē sūt ꝯputatōis species
que in cōibꝰ v̓ sibꝰ ꝯtinēť. Addere sub
trahere duplare dimidiare . Sextaqꝫ
diuidere qnta v̓o mľtiplicare. Radicē
trahere pars septima diciť eē. Deꝰ āt
in effectibus gratiosis quos circa nos
electos suos facit oēs istas ꝯputatiōis
species exercet . Addit subtrahit du-
plat et dimidiat . mľtiplicat diuidit et
radices extrahit. Addit ei nobis pec-
cātibꝰ tps pnīe vt cōteramur. Exēplū
de rege ezechia. iiii. Re. xx. Cui dixit
dñs Addā diebꝰ tuis. xv. ānos. Subtra
hit qñqꝫ malos ⁊ īpeditores qetis nr̄e
vt ꝑficiāꝰ qa ꝓuer. xxvi. dr̄. Susurrone
substracto iurgia qescūt Et iō ꝯsulit ꝑ
aplꝫ. ii. ad Thessaľ. iii. Subtrahite vos
ab oī fratre ābulāte iordinate Duplat
nobis sp̄ualia i p̄nti vt sufficiāt qñ dat
nobis v̓tutes tā naturales q̄ gratuitas
Prouer. xxxi. Oēs domestici eiꝰ vesti
ti duplicibus Et in futuro duplat nob̓
gľiaꝫ qñ dabit nobis duplicē stolā id ē
qñ tā in corꝑe q̄ in aīa gľificati erimꝰ
Isa. lxi In ťra sua duplicia possidebūt
Dimidiat penas q̄s iuste meremur :
qa lōge citra cōdignū punit : si tñ alia
pena posset estimari pctō mortali ꝯdi
gna. ṕ. Mach. x. Dimidiā ꝑtē fructus
ligni qđ ē portōis mee relinq̊ vob̓ ⁊c̄.
Mľtiplicat i nob̓ dōa sua ⁊ bñficia ora
tiones nr̄as exaudiēdo. In p̄s . In q̄cū
qꝫ die īuocauero te velōciť exaudi me
mľtiplicabis ī aīa mea v̓tutē. Diuidit

qn̄ grãs grat̃ datas diuersis psõis cõicat diuersimõe vt oẽs fideles in eccl̃a seinicẽ valeãt supportare. iuxta sniã apl̃i.p.ad Corint.xii. Diuisiões grãꝝ sũt Idẽ ãt spũs diuidẽs singl̃is putvult S3 radices extrahet qn̄ puersas cogitationes a qb9oĩa mala oriũtur iudici aliter denudabit Prouer.xxv. Cogitationes ĩpioꝝ eradicabũt̃. Sũt.g̃ iusti mltiplicit̃ cõputati. Notãdũ est aũt ꝙ alit̃ ꝯputat senescall9cũ ꝑposito Aliter vsurari9 de supfluo. alit̃ yconom9 id est pcurator dom9cũ faml̃o. Prim9 cõputat ad calũniãdũ. Scd̃s ad ĩiuste lucrãdũ. Terti9 ad iuste remũerãdũ. Isto mõ alit̃ cõputãt nobiscũ demões alit̃vani arrogãtes hoĩes.⁊ alit̃ de9 et ãgeli boni nos expectãtes B Demones cõputãt ad calũniãdũ tãtũmõ Vn̄ sicut falsus auditor cõputi q calũniari pponit prepositũvel baliuũ illas expensas diligẽtissime cõputat in qb9 vidit eũ ãpli9neglexisse: ita diabol9cõputat nobiscũ de pctis nr̃is. Portat ei sp talliã pparatã cõtra nos. Qui plus letat̃ in sentib9pctõꝝq̃ in florib9meritorũ. De qb9 dr̃ Iob.xxx. Int̃ huiuscemodi letabant̃⁊eẽ sub sentib9delicias cõputabãt. Scd̃o aliter cõputãt hoĩes arrogãtes Illi eni cõputãt mõvsurarii Sol9vsurari9vẽdit tp̃s: qa p solo lapsu tp̃is pl9rcipit q̃ deberet. Et istũ modũ cõputãdi habẽt aliq̃ psone q̃ cũ sue iuuẽtutis tp̃a trãsierit ociose sine q̃cũꝙ merito v̓tuoso. ex solo lapsu tp̃is⁊ nature defectu hõrẽvẽdicãt senectut̃: similes antiqs imaginib9in qbus scd̃m opinionẽvetulaꝝ nihil ẽ numinis donec fuerit.lx.ãnoꝝ. Et certe istd̃ lucꝝ est illicitũ. qa nõ correspõdet merito vl̃ v̓tuti: s3 lapsui tp̃is⁊ senectuti. Ecce qd dicit scriptura Sap.iiii. Senect9eni venerabilis est nõ diuturna nec ãnoꝝ nũero cõputata Cani sũt sẽsus homis et etas senectutis vita imacl̃ata. Et iõ vos qcũꝙ iuuenes q in senectute v̓tutis hõres pponitis vẽdicare: nitamini in iuuẽtute nõ ociosis: s3 studiosis insistere laborib9⁊ meritis dũ vires habetis in corpe ⁊ recẽs ĩgeniũ possidetis ĩ mẽte. Iuxta cõsiliũ Oui. de arte amãdi li.iii. Dũvires ãniꝙ sinũt tolerare labores Nã vẽiet tacito curua senecta pede. Nõ q̃ pteriit iteꝝ vocabit̃ vnda nec que pteriit hora redire põt. Vtẽdũ est etate cito pede labit̃ etas. nec bõa tã sequit̃ q̃ bona p̃ma fuit. Quia nisi v̓tuose vixerit̃ iuuenes: nõ potest̃ iuste vẽdicare senectut̃ hõres. Sap.iii Siqdẽ lõge vite erũt in nihilũ cõputabunt̃⁊ sñ hõre erit nouissima senect9 eoꝝ. Et q̃uis hõ hõres ãbire nõ debeat debet tñ se hõrib9 dignificare sicut dicit Aris.iiii.ethi. et alias extitit declaratũ. Tertio cõputãt nobiscũ de9 et ãgeli ei9bti⁊ etiã anĩe nos expectãtes mõ q̃ yconom9ꝯputat cũ faml̃o suo d̃ labore ad renũerãdũ sic̃ ꝯputauit ille pcurator q sero rediit singl̃is oparijs reddẽ singl̃os denarios Mat.xx. Sic etiã de9ꝯputat mõ dies qb9 meritorie laboram9 et act9 etiã meritorũ. Et nõ solũ deus imo tota celestis. Ierusale3 mater nr̃a vt merito dicat qlibet nr̃m illud Thob.x. Ego noui ꝙ pater meus et mater mea dies computant Ad iuste videlicet remunerandũ vnicuiꝙ pro merito vitam sempiternam.

LECTIO.CLXX.

On eĩ in errorẽ ĩduxit nos hoĩ3 male art̃ excogitatõ nec vmbre picture labor sñ fructu. effigies scul-

pta pvarios colores cui⁹ aspect⁹ isen sato dat ꝯcupiscētiā et diligit imaginis mortue effigiē sine aīa. Maloꝝ enim amatores digni sūt morte q spem habēt in talib⁹ et qui faciunt illos et q diligūt et qui colūt A Cū sit intentio spūsscti in isto capitulo sicut in duob⁹ ꝑcedētib⁹ idolatriā penit⁹ extirpare ⁊ cultū vni⁹ dei hoīb⁹ publicare: procedit cōtra idolatriā oñs idolatrarum fatuitatē scdm quattuor cās ipi⁹ idoli videlicet materialem: formalē: efficientē: et finalē. Forma nāq idoli vana est et inutilis atq deceptoria ꝑtendens aliqd numinis vbi nihil vite est. Materia est corruptibil' de quocūq accipiatur siue sit auꝝ et argentū: siue sit lapis vel lignū. Efficiēs ē derisibil': qa hō miser et peccatis inuolut⁹ ꝑsumit sibi facere deū. Final' cā siue finis ē īpossibilis. qa illud qd in se nec viuit nec intelligit. aliis nullo mō cōsiliū ⁊ auxilium pōt prestare. Diuidit' g̃ ps sequēs vsq ad finē pricipaliter in quattuor. Nā ꝑmo oñdit idolorū inutilitatē ex parte forme. Secūdo ex pte materie ⁊ efficiētis simul. Tercio ex parte efficiētis per se. Quarto ex parte finis et efficiētis cōiunctim. Secūda pars ibi. Sz et figul⁹. Tercia ibi. Sed ⁊ ē cura. Quarta ibi. Q m̄ oīa idola nationū.

Circa ꝑmū duo facit. qa ꝑmo ostēdit quō idolatre per spēz idoli decipiunt'. Scdo quō iuste ꝑpt' h' puniut'. ibi. Maloꝝ amatores. Prio g̃ deridēdo formā siue pl'chritudinē idoli loqtur in persōa colētiū veꝝ deū. i. in ꝑsona iudeorū q tūc coluerūt verū deū et dicit sic. Nō enī ī errorē induxit nos hominū male artis excogitatio: male artis fabricādi idola q̄ dicit' ars hoīz: qa ab hoīb⁹ nō a deo ē adinuēta. Illa inq̄ excogitatio. i. ars excogitata nō induxit nos in errorē idolatrādi vl' deserēdi veꝝ cultū dei nec etiā vmbra picture. i. spēs idoloꝝ cito trāsiture sic vmbra. Vmbra dico que est labor sī fructu. i. forma inutili labore fabricata. Effigies sculpta pvarios colores cui⁹ aspect⁹. i. forma aspecta dat insensato cōcupiscētiam. i. amorē reuerētie ⁊ dilcōis idolo t'buēde. ⁊ t'lis īsēsat⁹ diligit mortue. i. nō viuētis imagīs effigiē sine aīa sicut fecit pigmaliō. De quo. x. Meta. narrat ouidi⁹ Cōsequēt' ibi. Malorū enī amatores. subiungit qua pena digni sūt. Et distiguit quattuor ꝑsonas quarū tres pertinēt ad idoloꝝ cultores. quarta pertinet ad factores idolorū. Ad cultores ꝑtinent sperantes: diligentes et colētes: Ad factores qui ea operantur. Omēs isti digni sūt morte videlicet īferni. In ꝑs Sic oues ī inferno positi sūt: mors depascet eos Et hoc est qd dicit littera. Maloꝝ enī amatores digni sūt morte ⁊c̄ Circa illd qd dicit' in pn̄ti littera. Labor sī fructu Notādū est ꝙ locus vite pn̄tis est medius int' celū et infernū. Medium autē sapere ꝯsueuit naturā extremorū: mō ī celo est sūma qes et null⁹ labor. Apoc. xiiii Ammō iā dicit spiritus vt reqescāt a laborib⁹ suis. In inferno ē sūm⁹ labor ⁊ nulla reqes Iuxͣ illd ꝑs. Laborabit ineternū ⁊ viuet adhuc in finē. Ergo cōueniēs ē ꝙ ī loco medio. i. in mūdo sit quedā cōmixtio laboꝝ et quietis tamē plus participare debet de labore. quia vicinior est infern⁹ q̄ celū. V nde signāt' dicitur Iob v. Homo ad laborandū nascitur. Et iō nccīa ē nob̄ cautela aliqua qua fiet tolerabil' labor iste. a Labor autez iste pōt fieri tolerabilis tripl'r et etiaz

facilis. Primo per occupationũ varia tionẽ. Secũdo ꝑ collaboratiũ ꝯsideratione. Tercio ꝑ magne mercedis expectationẽ. Primũ ꝑ qd facillitat labores bonorũ viroꝝ est occupationũ variatio vt hõ mõ studeat. modo scribat mõ oret: mõ laboret. Iuxta illd metricũ. Nũc lege nũc ora: nũc cũ feruore labora. Sic erit hora breuis ꝛ labor ipse leuis. Et hoc ẽ qd docꝫ aug. li. ii. de sctã virginitate. Diuersis inqt semini bus pectoris tui colẽs agrũ tedia tolles. Sere nũc alimoniis mediocribus nũc ieiuniis partioribꝰ: Icõe: ope pce: Et mutatões laboris inducie sint qui etẽ. Secdo facillitat laborẽ nostrũ colla boratiũ ꝯsideratio. Si eĩ cõsideramus dñꝫ dicẽtẽ ꝑ ps. Paup sũ ego ꝛ ĩ laboribꝰ a iuuẽtute mea. Et apl's dicit. i. ad corint. iiii. Vsq̧ ĩ hãc horã esuriꝰ ꝛ sitimꝰ ꝛ nudi sũꝰ ꝛ colaphis cedimur et ĩstabiles sũꝰ et laboramꝰ manibꝰ nostrꝭ. Nõ solũ viri imo etiã mlieres A d phi lip. iiii. Adiuua illas que mecũ laborauerũt. Si ergo taliũ collaboratium diligẽtiã ꝯsiderauerimꝰ facile erit nobis laborare ĩ opibꝰ meritoꝝ. vñ gre. v. li. mora. Si desideramꝰ ĩ labore ꝑsistere: collaboratẽ videamꝰ: qa subleuatio laboris ẽ visio collaborãtẽ Iacobi. v Exẽplũ accipite frẽs laborꝭ ꝛ patie per ꝑphetas q locuti sũt ĩ noĩe dñi Vnde subdit ibidẽ greg. Sicut cũ in itinere comes iũgitᷣ. via qdẽ nõ cõtrahitᷣ sꝫ tamẽ de societate comitis iter alleuiatᷣ Tercio laborẽ sanctoꝝ facillitat ĩ presẽti magne mercedis expectatio. hinc atlethis ꝑponitᷣ brauium ĩ fine stadii. rusticꝰ recolit ĩ hieme futuros fructus autũni ꝛ oparꝰ q̄titatẽ sui stipẽdii cõtẽplatᷣ De hac mercede nostra futura et labore pñti dicit Iero. ĩ q̄dã eplã. nllus labor durꝰ: nullũ tẽpꝰ longũ videri debꝫ quo g'ia et'nitatis acqritᷣ. Sap. v. Bonoꝝ laboꝝ glõsus ẽ fructꝰ. Et sapientie. x Reddidit iustis mercedẽ laborũ suoꝝ B Est eni notãdũ ꝙ distiguere possumꝰ de multiplici laborᷣ hominũ in pñti. Est eĩ labor delinquẽtium atꝫ peccatoꝝ: est labor penitẽtiũ atꝫ cõtritoꝝ: est labor studẽtiũ atq̧ scolasticorũ. ꝛ labor ꝑsidẽtiũ atq̧ prelatorũ. Priꝰ ꝑ labor ẽ delĩqntiũ atq̧ peccatorũ. via eni pctõꝝ ẽ magis laboriosa q̄via sctõꝝ. Famulꝰ q̄to pluribꝰ habet seruire tãto maiorẽ laborẽ hꝫ: modo peccator vult seruire diabolo: mũdo: ꝛ carni sue. et iõ ncc̃e habet multiplr laborẽ. Iere. ix. Docuerũt ligũa suã loq mẽdaciũ: vt iniq̄ agerẽt laborauerunt Et multo sollicius laborãt hoĩes circa mũdana trãsitoria q̄ circa et'na: et magis circa voluptates q̄ circa v'tutes. Vñ leo papa ĩ sermõe quodã de ieiunio septimi mẽsis. Libẽtiꝰ sustinetur labor ꝑ desiderio voluptatꝭ q̄ amore v'tutis. Et Greg. sr ezech. Quibꝰ dã prauis mẽtibꝰ nihil laboriosiꝰ ẽ q̄ si eis pcipitᷣ ꝙ in mũdi huius actibꝰ nõ laborẽt De huiusmõi varie ꝛ vane laborãtibꝰ loquitᷣ Ans. de silitudinibꝰ. Molẽtiũ. i. ĩ hac vita laborãtiũ. tria st gñã. hec aũt sũt velut tres hoĩes a mãe vsq̧ ad vespã molẽtes. Hoꝝ itaq̧ ꝑmꝰ qcquid molit in saccũ suscipit et abscõdit. Alter vero partẽ capit et ptẽ ex negligẽtia ĩ flumẽ cadẽ facit et ptẽ aliã a vẽto rapi ꝑmittit. Terciꝰ võ. Quicqd molit flumĩs ĩpetꝰ secũ tollit vl' ventꝰ dissoluit. Veniẽte aũt vespa qñ a labore cessatᷣ ꝛ fructꝰ laborꝭ ingritᷣ. qd putas singulos habituros? Primꝰ qdẽ farinam

totā seruauit bene. totū laborē suū re-
cognouit bene. Secūd⁹ vo q partē col-
legit. inde letatus ē qd habuit: īn me-
st⁹ ꝙ vēto vel flumīe amisit. Tercius āt
q totū amisit eo tristior fuit Mora
lit̄ loquēdo flumē p seculi decursu ac-
cipit̄. Vēto vero gl̄a designat̄ ianis.
Molēdinū qd tota die molit. pn̄s la-
bor est q a mane vsq ad vesperā nunq̄
finitur Mane nobiscū erat qn̄ nati su
m⁹. Vespa autē erit qn̄ p mortis debi
tū hinc transibim⁹ Tēp⁹ itaq pn̄s dies
est quo laborare debem⁹ vt ad vesperā
veniā⁹ Et sicut mola circūducta ad eū
dē locū sēp reuertit̄: sic labor iste sin-
gulis annis more solito reiterat̄. mō
nāq arat̄: seiat̄: metit̄: panificat̄: cōe
dit̄: iterꝝ ad idē reuertit̄ In vespere āt
cū dicet̄. voca oparios ⁊ r̄dde ill' mer-
cedē: letabūt̄ iusti tota sua seruata fa
rina id est vita sua. Alii ū q nō totā eā
seruauerūt ī hoc mesti erūt: leti enim
ꝙ ex parte labor̄ sui deū cognouerūt
Verū alii oē tēp⁹ suū ī vanitate ponūt
et qd faciūt nō ab hūana laude abscon
dūt: quasi oē studiū vite sue in decur-
sū flumis piiciūt: farināq suā vēto cō-
mittūt. Vnde et in fine pane vite care
būt et ne. ve ill'. hec. Anf. Isti fatue la-
borātes dicē poterūt illd Lu. xv. Per
totā noctē laborātes nihil cepim⁹. ni-
hil. i. peccatū. Scdꝫ illd Io. i. Sine ipo
factū ē nihil Scds labor in pposito
ē penitētiū et ꝯtritorū. Narrat. Sext⁹
Iuli⁹. i. strategem. c. xli. Qd Sir⁹ rex
persaꝝ volēs aīos pp̄lariū cōcitare ad
bellū cōtra medos tali vsus ē cautela.
Duxit pp̄lꝫ ad q̄dā siluā vbi tota die la
borib⁹ maxīs occupauit eos circa lig-
na succidēda. In crastino iussit epulas
lautissimas p̄pare et exercitū cū gau-
dio ⁊ tripudio ꝯuiuari: et circuiēs per
turmas interrogauit qs illorū dierū
plus placeret eis. Rn̄derūt ꝙ dies se-
cūdus pl⁹ placeret eis q̄ pm⁹. Quib⁹ il
le subiūxit. Sicut p laborē hesternū p
uenistis ad hodiernū cōuiuiū: si feli-
ces beatiq eē nō potestis nisi pri⁹ me
dos viceritis. Sic etiā moraliter. si pec
catorū nostroꝝ remissionē: ciuitā ⁊ ce
nam eternam ingredi volumus. ne-
cesse habē⁹ p⁹s laborē penitētie et hu
militatis subire. Vn̄ ps. sic petiit. Vi
de humilitatē meā et laborē meū ⁊ di
mitte vniuersa delicta mea. Et cuius-
modi fuerit labor su⁹ maīfestat alibi
dicēs. Laboraui in gemitu meo laua
bo per singulas noctes. ⁊c c Ter
ci⁹ labor ī proposito ē studētiū et scola
sticoꝝ De quo loqt̄ sic Sen. Nō ē inqt
viri timē laborem. generosos aīos la
bor nutrit. phīa inqt nemī nascit̄: qui
eā volūt habere oportet ꝙ laborēt. A-
ristotelē nō suscepit phīa īgeniosū: sꝫ
effecit. Hinc Iero. cū in studiis scriptu
raꝝ et circa hebreū discēdū vsq ad fa
tigationē laboraret: semetipꝫ p illud
dictū poeticū ꝯfortare solebat. Labor
īprob⁹ oīa vincit. Iste labor ē ī studēdo
loquēdo et scribēdo. vt posteris pote-
rit prodesse. Ecci. xxiiii. Videte quō
nō solū mihi laboraui sed omnib⁹ ex-
quirentibus veritatē. Et etiā in orādo
exemplo Salomonis dicēt. Da mihi
domine sedium tuarū assistricē sapiē
tiā vt mecum sit et mecū laboret
Quart⁹ labor ē presidētiū et alioꝝ p̄-
latorū q̄rū est laborare in doctrina et
exemplo bone vite. Iux̄ illud. i. ad thi
v. Qui bn̄ p̄sūt p̄sbiteri duplici hono
re digni habeāt̄ maxīe q laborāt in v̄
bo et doctrina ⁊c

S Ed et si figul⁹ mollē terrā p̄mēs laboriose fingit ad vsus nostros vnūquodq; vas et de eodē luto figit que mūda sūt invsūvasa et similit̄ q̄ his sūt cōtraria. Hor̄ aūt vasor̄ quis sit vsus iudex est figul⁹. Et cū labore vano de um fingit de eodez luto. ille q̄ paulo- āte de terra factus fuerat. ⁊ p⁹ pusillū ducit se vnde accept⁹ ē. repetit⁹ aīe de- bitū quā habebat. Postq̄ reprobata ē idolatrarū fatuitas ⁊ malicia ex parte speciei siue artificialis pulchritudinis idolor̄. Hic p̄nt̄ eos r̄probat d̄ cā tā ef ficiēte q̄ mat̄iali eorūdē cōiūcti. A Et q̄uis quecūq; materia iepta sit ⁊ in cōueniēs ad effēdū ps dei: et oīs arti- fex ipotēs et isufficiēs ad producēdū deū maxie tamē euidēt idolatrar̄ fa tuitas oñdit̄ in l̄r ꝙ credūt vnū figulū q̄ ē deiect⁹ artifex devilissimo elemē- to qd̄ est t̄ra posse formare deū p̄serti cū vidēt figulū de eodē luto forare va- sa honesta et inhonesta q̄tū ad vsū se- cūdū iudiciū suū et de eodē luto fab- care vnū idolū. Igitur q̄tū ad materiā nulla nobilitas maior ē i idolo. q̄ sit i olla vilissima facta de luto. Et hec ra- tio ponit̄ in p̄ma p̄te lcōis plāe et suit̄ p̄ncipalit̄ a p̄te materie. Scd̄a est talis Colētes idolū i materia lutea siue t̄re stri sciūt ip̄m figulū factū de terra et p⁹ modicū r̄dīgēdū i t̄rā. Ergo cū non possit dare t̄re de q̄ fact⁹ ē vitā imorta lē vel dinā: multo min⁹ potest dare vi- tā t̄re circa quā opat̄ arte sua. Et hoc ē qd̄ dicit. Et cū labore vano deū figit de eodē luto. de quo p̄us fecit vasa ho- nesta et inhonesta q̄tū ad vsū illor̄ il- le q̄ pauloante de t̄ra fact⁹ fuerat Ecci xvii. De⁹ de t̄ra creauit hoīez. Et post pusillū ducit se. i. ducit̄ merito pctōr̄ suor̄ vnde accept⁹ ē. i. de terra in t̄raz reuertet̄. Ecci. xli. Oīa q̄ de terra sunt in terrā cōuertēt̄ Vel educit se scd̄m alios libros: Ille etiā nō solū sic ducit̄ in terrā sed repetit⁹ ē debitū aīe quaz habebat. Hec littera dupl̄r exponit̄. P̄rio mō aīe debitū dr̄ mors ip̄a quaz pati oīs homo debz post peccatū p̄mi parētis. Gñ. ii. In quacūq; die cōederis ex eo morte morieris. id est. necessitati mortis eris addictus tu et tota posteri tas tua. Alio mō est cōstructio intran sitiua repetit⁹ aīe debitū ⁊c̄. i. debituz qd̄ est ip̄sa aīa. Lu. xii. Stulte hac no- cte animā tuā repetēt a te Et ē gram- matica nōvsitata mōvt hoc participi- um passiue significatōis regit hūc ac- cusatiuū debitū. qd̄ dicūt/ꝙ hoc ideo est q̄a suū actiuū regit duplicē accusa tiuū sicut hoc vbū doceo. Vn̄ bene di cit̄ repetitus debitū sicut dicit̄ iste est doct⁹ grammaticā Circa illam clau sulā repetit⁹ aīe debitū. Notādū ꝙ hō bn̄ p̄siderās statū suū diuersimode est debitor multor̄. Est eni debitor supi oris: inferioris: ⁊ equal̄. Ro. xiii. Red dite oīb⁹ debita. De⁹ ē supior: caro ife rior: pxi⁹ eq̄l̄. Deo ei debitores sum⁹ sicut dicit qdā doctor. rōe delicti ratio ne bn̄ficii: et rōe depositi. a Pri- mo qdē rōe delicti. oēs eni p̄ eū deliq ni⁹. Et ideo ꝓ offensa emendā debē⁹. Exemplum huius. i. Regum. vi. habe mus de philisteis qui archam dn̄i de tinuerūt iiuste: et ideo diuersimōe af flicti fuerunt. Vn̄ dictū fuit eis. Que debetis reddite ꝓ peccato. et tūc cura- bimini. Istd̄ debitū est pn̄ia qd̄ multi mali soluunt: et quidā male soluunt q̄ suam penitentiam in senectutem dif ferunt. Nunq̄ soluunt q̄ sine peniten-

tiam caritate decedūt. Et rōe hui⁹ debiti qd est pene pro pctīs. etiā ipa pctā debita nūcupant' Mat. vi. Dimitte nobis debita nr̄a sicut ⁊ nos dimittimus debitorib⁹ nr̄is. Scd̄o sum⁹ deo debitores rōe bn̄ficii Recepim⁹ ei a deo bona gr̄e nature et fortune ꝑ qb⁹ oīb⁹ merito ei seruire debem⁹. Luce. xvii. Cū oīa bn̄ feceritis que p̄cepta sūt vob̄ dicite: qa oīno serui īutiles facti sum⁹ quod debuim⁹ facere fecim⁹. Tercio sū⁹ deo debitores rōe dispositi Hec ei oīa bona q̄ vident' nobis eē collata: disposita sūt magis q̄ data. Vn̄ reddituri sum⁹ de oīb⁹ rōeꝫ. Mathei. xviii. Mittite eū in carcerē donec reddat vniuersū debitū. Scd̄o p̄ncipalit' debitores sum⁹ carni: nō vt scd̄ꝫ eā viuam⁹: sꝫ vt eā spūi subiiciam⁹. Ro. viii. Debitores sum⁹ nō carni vt scd̄ꝫ eā viuam⁹. Si eni scd̄ꝫ carnē vixeritis moriemini Si aūt spū facta carnis mortificaueritis viuetis. Carni igit' tria debem⁹ viꝫ sustētationē: castigationē: et exercitationē. Sustētari eniꝫ debet ne deficiat Deliciari nō debet ne īsolescat Vnde Greg. Omel'. vii. scd̄e ptis sup Ezech. In hoc mūdo cū nr̄is tēptatōib⁹ nascimur. et caro nobis aliqn̄ adiutrix est in bono ope. aliqn̄ seductrix in malo. Si ei ei pl⁹ q̄ debuim⁹ tribui⁹ hostē nutrim⁹ et si necessitati ei⁹ q̄ debem⁹ nō reddim⁹ ciuē necam⁹. Satiāda itaq̄ ē caro: sꝫ ad hoc vt in bono ope nob̄ sufficiat. Nā qsq̄ ei tantū tribuit vt supbiat satiari penit⁹ ignorat. Hec ille De eodē Sen̄. ep'la. xliiii Fateor insitā nobis nr̄i corpis caritatē: fateor nos huius gerere cautelā. Nō nego īdulgendū illi: seruiendū nego. sic gerere nos debem⁹ nō tanq̄ ꝑpter corp⁹ viuere debeam⁹ sed tanq̄ nō possim⁹ sine corpe viuere. Et infra dicit notabile verbū. Honestū inqt ciuile est cui corpus nimis carū est. Caro ergo sustētari debꝫ nō īpinguari ne cōtra spm̄ fiat hostis. Iuxta illd̄ metricū. Si bn̄ sū pasta dicit caro nō ero casta. Itē ali⁹ dicit sic O mihi cara caro rōni cōsona raro. Duꝫ tibi mlt̄a paro fercula littus aro Secūdo debem⁹ carni castigationē p abstinētias: vigilias: et afflictiones rōnabiles. i. ad Corin. ix. Castigo corp⁹ meum et in s̄uitutē redigo: ne forte cum aliis p̄dicaueri ipse reprobus efficiar Est eni caro sicut equ⁹ lasciu⁹ ꝑpter nimiā p̄bendā qui dn̄m suū ꝓiicit in lutum. Vn̄ Greg. sup illd̄ Iob Versa ē in luctū cythara mea dicit sic Si corda in cythara mi⁹ tendit' nō sonat si amplius: raucū sonū dat. qa nimirū tāto qsq̄ sibimet moderamīe debet p̄esse vt ad culpā caro nō supbiat et tn̄ non ad effectū rectitudis in ope subsistat.

Tercio debem⁹ carni exercitatōeꝫ nō ociū vel vacationē De ista loquitur Sen̄. ep'la. viii. scd̄m libros cōes. Nullus mihi per ociū exit dies: ptē noctium studiis vēdico nō vaco sōno sꝫ succūbo et ocl'os vigilia fatigatos cadētes ꝗ in ope detineo. Et Iero. in q̄dā ep'la Semp aliq̄d opis facito: vt te diabol⁹ inueniat occupatū. Nō eni facile capitur a diabolo qui bono vacat exercitō

Tercio p̄ncipalit' debitores sum⁹ ꝓximo: cui debem⁹ dilectionē: istructionē: et supportationē. Dilectionē debem⁹ oīb⁹ Iux̄ illud Romanoꝝ. xiii. Nemini quicq̄ debeatis nisi vt inuicē diligatis. Et p̄ma Iohānis. iiii. Si de⁹ dilexit nos et nos debemus alterutrꝝ diligere. Vn̄ dicit Tulli⁹ de amicicia

ꝙ fructꝰigenu et virtutis oīsꝗ pſtātie tunc maxie carpiꝭ cū in ꝓximū quen ꝙ conferꝭ. Itē greg. in quadā omelia dicit ſic Hn̄s intellectū curet omnino ne taceat. hn̄s reꝝ affluentiā: a miſe ricordia nō torpeſcat. habēs artē qua regiturvſū illiꝰ cū proxīo partiaꝭ. habēs locū loquēdi apud diuitē: pro pau pibꝰ īt cedat: talēti noīe reputabiꝭ cuilibet etiā nimiū qđ accepit. De iſta di lectiōe dicit Petrꝰ rauenēſis in quadā epl'a. Cū hūane cōditionis ſtatꝰ mltiplici motuvarieꝭ nihil in tēporibus ī uenio pretervnū qđvite celeſtis imaginē repſentat ſola dilectio ē quam n̄ alterat caſualis euentus: quaꝫ ſeparatio corporalis non diuidit: quā tpis lō gitudo nō abolet: que defectui nō ſuccūbit ſola dilectio ē per quam amicoſ abſentes vidmꝰ: alloquimur: amplexamur: que ſic quadā āgelica agilitate ⁊ imaginario ꝯmeatu tranſoluat et ī currit vt nihil de dāno corporee molꝭ aut diſtātie localis iniuria ꝯqramur.

Secundo debemus ꝓximo inſtructionē. Ro. i. Grecis ac barbaris ſapiē tibꝰ et inſipientibꝰ debitor ſuꝫ. Tercio debemꝰ ꝓxīo ſupportatiōeꝫ. cuius exemplū de ceruis habēꝰ. Qui ſcđm Ambro. et Iſidorū. xii. ethi. c. i. Cum flumia vel maria tranſnatāt capita du nibꝰ ꝑcedētiū ſupponūt: ſibiꝗ inuiceꝫ famulātes nulliꝰ pōderis laborē ſenti unt. Cōſimili mō in omni congregatione et ſtatu qui perfectiores fuerint et fortiores infirmorū defectus ⁊ imbecillitates ſuſtinere dēnt. Ad romanos. decimoquinto. Debemꝰ nos firmiores imbecillitates infirmoruꝫ ſuſtinere

LECTIO. CLXXII.

S Ed eſt cura illi nō qa laboraturus eſt: nec qm̄ breuis vita illius ſed cōcertat cū aurificibꝰ et argētariis ſꝫ et erarios imitaꝭ et gloriā pfert. q̄niā res ſupuacuas fingit. Cinis ē enīꝫ cor eiꝰ in terra ſupuacua ſpes illiꝰ ⁊ lu tovilior vita illiꝰ: quoniā ignorauit illum qui finxit ſe et inſpirauit illi anīmā et amat ea q̄ operatus ē et nō euꝫ qui inſufflauit ei ſpiritūvitalē Poſt q̄ reprobata ē vanitas idola fabricātiū ex pte cauſe materialis et formaꝭ. In iſta parte reprobat vanitatē eorūdem ex parte cāe efficiētis ⁊ hoc ī materia vili ſicut de luto. Nā q̄to materia idoli eſt vilior: tāto magis ſūt deriſibiles idola fabricātes de illa ⁊ etiā talia idola adorātes. Vn̄ ſpūs ſctūs deridꝫ hic ſpecialiter figulos idola gentiū fabricātes de materia fictili Et circa hec duo facit. Nā p̄mo eos abſolute vitupat. Secūdo eos fabricantes idola aliis cōparat ibi. Hic enī ſcit ſe ſup omēs.

A Circa p̄mū duo facit. Primo tales opifices arguit de negligētia bōe cōſideratōis: q̄tū ad laborē ꝓpū et corporalē fragilitatē. Scđo eos redarguit de vehemētia falſe opīōis circa humane vite bonitatē. Secūda ps ibi. Sꝫ eſtimauerūt Circa primū quattuor facit. Nā p̄mo arguit tales de negligētia. Secūdo de vana gloria. Tertio de ſpe ſupuacua. Et quarto de ignorātia nimis fatua. Negligētes vero ſūt ī eo ꝙ nō curāt de laboris ſui q̄titate: nec de ſue vite breuitate. et q̄tū ad hoc dicit ſic. Sed eſt illi cura: nō qa laboratu rus eſt: ſed nec qm̄ breuis eſt vita illiꝰ. Iſtā negligētiā patiūꝭ oēs cupidi qui continue circa diuitias et honores laborant et vite ſue breuitatē nō cōſide

rāt: sed cōcertāt cū aurificib⁹. id ē qui in auro opāt: et argētariis. i. q operāt ī argēto. ecce vana glīa figuli q certat cū nobilib⁹ artificib⁹ vt opet ita subtilit ī luto sicut ali⁹ ī metallo. sed et erarios. i. illos q opāt in ere et in q̄cunq alio metallo imitat et gloriā p̄fert. i. inutilit se iactat querēs gliā p̄ferēdo opus suū operib⁹ artificū aliorū. Et iō se inutilit p̄fert: qm̄ res supuacuas fin xit. i. inutiles c Reprobata eorū negligētia et vana glia hic reprobatur tertio eorū spes supuacua in idolorū cultura. que quidē cultura reprobāda est vt mala excogitatōe. affectōe ⁊ tota cōuersatōe. Quātū ad cogitationē dicit sic. Cinis enī ē cor ei⁹. hoc ē cogitatio cordis illi⁹ q adorat vile idolum ē cinis. id est circa cinerē sicut circa obiectū suū Act⁹ ei specificāt et denomināt frequēt ab obiecto sicut cogitatio cupidi ē aurū. Et t̄ra supuacua spes illius. q̄tū ad affectōe3. et luto vilior vita illius. i. conuersatio adorātis idolū: vilior ē ipō luto qd adorat et cui se sbdit. Moralit ī cinere q vēto agitat designatur superbia vite. In t̄ra cōcupiscētia oclorū. In luto cōcupiscētia carnis. Quarto reprobat eos de ignorātia ppria ppter quā inciderūt in tot errores. Vn̄ subdit qm̄ ignorauit eū q se finxit sc3 deū. De q̄ ī ps. Qui fixit sigillatim corda eorū. et q illi inspirauit aiā3. Gn̄. ii. Inspirauit in facie3 ei⁹ spiracl3 vite. et amat q̄ opat⁹ ē sc3 figul⁹ amat idola sua et nō eū q insflauit ei spiritū vitalē. i. deū. qa illū ignorat nihil aūt ignotū ē amatū. breuis est vita illi⁹ a Circa illā clausulā notādū ē ꝙ int oia q̄ ꝯsiderare debē⁹ ad v̄tuose viuēdū maxie nobis cōfert pōderare diligēt vite p̄nt innumerabiles q̄litates et cōditōes. Vn̄ aug⁹. li. suo de oratōe dicit sic. Cogitem⁹ q̄ breuis sit vita nr̄a: q̄ lubrica sit vita nostra: q̄ icerta mors nostra. cogitem⁹ ꝙ lugentes hācvitā intrauim⁹ cū labore viuim⁹ et cū gemitu exituri sum⁹. cogitem⁹ cū q̄tis amaritudinib⁹ mixtū sit: si qd dulce ē: si qd iocūdū. in huius vite via occursu suo nobis alludit q̄ fallax q̄ suspectum q̄ instabile q̄ transitoriū sit si quid amor mūdi parturit qcqd spēs ⁊ pulchritudo tēporis pmittit. et postea enumerat multas hui⁹ vite miserias: quō cū peccatis ītrauim⁹ et peccata peccatis cumulauim⁹. Et tādē subdit. qs enim oia mala hui⁹ vite enūerare pt? Vt enī p̄t̄mittam⁹ ea mala q̄ oēs cōit oppmūt q̄tū putam⁹ singulorū secreta picula quorū qq; sibi cōscii sūt. Si qs enim cogitare voluerit a iuuētute mala q̄ fecerit que sustinuerit ponatq; an oculos tpa p̄terita dies vite sue cōsideret diligent: que et quot picula et q̄tos labores inanit ptulerit q̄tiēs ad huius vite honors frustra desudauerit. quotiēs in laboriosis conatib⁹ fallaces exit⁹ inuenerit pfecto sciet qd de hac vita iudicet. Vn̄ Salomō Qui addit scia3 addit et dolorē. q̄to enī hō seipm̄ pluf intelligit tāto pl⁹ suspirat et ingemiscit. hec aug. Habet ergo vita ista durationis breuitatē. afflictōis acerbitate3 et termiationis ambiguitatē. Hab3 eī prīo durationis breuitatem. Iux̄ illd Iob. xiiii. Hō nat⁹ de muliere breui viuens tempore. ⁊c̄. et infra. Breues dies hois sūt. Et q̄uis hoc sit de oī homine magis tamē ista breuitas apparet in magnis personis sicut sūt pōtifices atq; reges. horū enī anni crebri⁹ ꝯputātur cū dicit. Anno regis talis ⁊c̄ Pōtificat⁹ nostri anno tali ⁊c̄. Vn̄ Ecci. x

Omīs potētat⁹ breuis vita. et forte ad litterā malū regimē corporis ⁊ excessus deliciarꝝ in cibis et potib⁹ et voluptatib⁹ huius agit fortasse ad vite eorū breuitatē B Quia Ecci. xxxvii. dr̄. In mltis escis erit īfirmitas. ⁊ cito post. Propter crapulā multi obierūt Disputat Macrobi⁹. ii. saturnalium. vtrꝫ difficilioris digestiōis sit cib⁹ simplex et vniformis. Et rn̄dꝫ ad istā q̄stionē. Dysari⁹ philosophus asserēs ꝙ cib⁹ multiplex ē difficilioris digestiōis Qd̄ probat qnqꝫ rōib⁹ quarū tria sūt exēpla ꝑ rudib⁹. Prīo eni videm⁹ ꝙ pecudes q̄ simplici alimēto vescūt̃ saniſsime sunt et siquidem inter pecudes alique infirmāt̃ ille potissime īfirmātur quas hoīm voluptas ꝑ varietates ciborū nitit̃ saginare. Secūda rō est ꝙ cib⁹ simplex facili⁹ digeritur. In cui⁹ signū omīs medic⁹ simplici cibo reficit infirmū tāq̄ natura debilis facili⁹ simplicē cibū in sui naturā cōuertat. Tercia ratio est ꝙ sicut citi⁹ nocet varietas vinorꝫ q̄ idem vinū in equali sūptū quātitate ita varietas ciborū in aliq̄ q̄titate plus resistit nature q̄ vn⁹ cibus i ꝯsimili q̄titate. Quarta rō ē quia qui similē cibū sumit si postea īfirmetur: facili⁹ sue infirmitatis cā perpēdit̃. et per ꝯn̄s pōt sibi facili⁹ cauere vel a tali cibo totaliter abstinēdo vel minuendo q̄titatē cibi q̄ si multis et variis vteret̃: qa tūc nesciret cui de multis possꝫ imputare: ergo simplex dieta salubrior est cēsēda q̄ multiplex. Quinta ratio est talis diuersorū ciborū i stomacho receptorꝫ diuersa ē natura. et ido agente natura vniformit̃ ex pte sui qdā cib⁹ citi⁹ digerit̃ aliis adhuc manētib⁹ crudis. Illd̄ aūt qd̄ ꝑus infra stōachum manēs cōuertit̃ dū expectat illud qd̄ ē postea digerēdū corrūpit̃ et arescit sicut in eructationib⁹ satis patꝫ Ergo quādo cibus ē vniformis ⁊ idē vniformiter digerit̃ et vitat̃ talis putrefactio in stomacho Vnde relinquitur sꝫ eū ꝙ cibus simplex est salubrioris digestionis q̄ cibus multiplex. hec ibi. Quia ergo potētes et dites multī ferculis et variis vescūt̃ ciborū generibus: frequent̃ infirmāt̃ ⁊ citius moriunt̃. et ideo oīs potētat⁹ breuis vita. et in multis escis erit infirmitas. et ī abstinētia vita diuturna. Ecci. xxxvii. dicit̃ ꝙ q abstinēs eū adiicit ad vitā. Huic snīe cōcordat Sen̄. epl̄a. vii. Multos inquit morbos multa fercula fecerūt b Ista tn̄ breuitas vite nostre non ē contra nos sed pro nobis si bene cōsideremus. Quia sicut dicit Ambrosi⁹ in sermōe de quadragesima Ideo deus breuem illam vitam fecit vt molestie eius quia prosperitate vinci nō poterant temporis exiguitate finirent̃. Sapientie. secundo. Exiguum enim ⁊ cum tedio est tempus vite nostre Secundo vita presens habet afflictōis acerbitatē secundum auctoritatē beati Augustini superius allegatam. Et ibi Gregorius. xi. moraliū dicit sic. Si sb̄tiliter considerem⁹ quicq̄d hic agitur pena et miseria est. et cū hoc ipso ꝙ vita nostra tantis repletur miseriis misericorditer dispensatur. Vnde idem Greg⁹. xiii. moral. Secreto dei cōsilio fit vt hui⁹ ꝑegrinatiōis tēpore. electorum vita turbetur. via quippe vita presens est qua ad patriā tendimus. et idcirco hic occulto dei iudicio frequenti turbatione cōterimur ne viam pro patria diligam⁹. Istd̄ satꝭ considerauit sa

lomō q̄n in oībus que fiūt sub sole va nitatē vidit et afflictionē spūs. Et ido Eccs.ii.ca. dicit. Teduit me vite mee videntē mala eēvniuersa sub soleꝛ cū cta vanitatē et afflictionē spūs. Docet Aris. de pbleu. pticula. ii. pbleu. iii. ꝙ aq̄ salsa mlto meli⁹ supportat nauem q̄ aqua dlcis etiā eiusdē quātitatē. Cui⁹ causa est: quia aqua salsa est corpulēti or et densior q̄ aqua dulcis Vn̄ si ouū ponat invase in quo est aqua salsa su- pnatat: si in aqua dulci submergit. Et ob hoc aliqui ignorātes adhuc diuersi tatē. penes grauitatē ꝛ leuitatē in aqs onerati. Primit⁹ in mari dānificati sūt in fluībus sicut dicit. ii. mach. Et ideo securi⁹ cōtingit nauigare in mari q̄ in flumib⁹. Moralit̄ aqua maris est vita p̄ntis tribulatōis q̄ est salsaꝛamara ni mis. Nauis est psona bn̄ onusta v̄tuti bus et gratiis puer. xxxi. Facta est q̄si nauis istitoris de lōge portās panē su um. Ista itaq̧ psona bona mlto securi us nauigat in amaritudīe sclī ꝛ aduer sitate q̄ in psperitateꝛ deliciis. Vt me rito dicat illd Isa. xxxviii. Dn̄e si sicvi uit ꝛ in talib⁹ vita spūs mei corripies me ꝛviuificabis me ecce in pace ama ritudo mea amarissima hoc est in pa- ce cōscīe amaritudo mea amarissima donec totalit̄ per patiā absorbeatur. Querit ergo Aris. pbleu. xxi. pticula xii. Quare post cōmestionē eoꝝ que sūt stiptica: pōtica. vel austera q̄ mltū ab iuicē differūt secundū cōmētatorē Vinū et aqua et vniuersalit̄ oīs pot⁹ videt dulcior. Causa est duplex. Pria causa est: qa contrariū magis apparet iuxta suū cōtrariū ꝛc̄. Alia causa est. quia p talia aperiūt pori lingue ꝛ or ganorū gust⁹. ꝛ sic pot⁹ meli⁹ penetrat et diuti⁹ adheret eis. Isto mō moralit̄ vinū ppetue iocunditatis meli⁹ sapiet aīe postq̄ amarauite p̄ntis degustaue- rit. sicut exeūti de tenebris fit lux ma gis accepta Iob. iii. Lux ꝛvita his q in amaritudīe sūt. Terciovita pn̄s habet termiatōis ābiguitatē Eccs. ix. Sūt iu sti et sapiētes ꝛ opa eoꝝ in manu dei. et ifra ibidē. Nescit hō finē suū ꝫ oīa in futurū seruant incerta. Et iō dicit Sen̄. ꝙ virtuosus debet in opinione et mortis cōtēptu mori anteq̄ finiat vi- tam suā et cōsūmare vitā ante mortē. Dicit iterū Sen̄. eplā. xxxii. Pulchruꝫ est consūmare vitam ante mortem et expectare secure reliquā sui tpis p tem. Et tales illi erāt qb⁹ apls loqbat ad Colo. iii. Mortui enī estis ꝛvita ve stra abscōdita est cū xp̄o in deo ꝛc̄.

LECTIO. CLXXIII.

Sed et estimauerūt lusū esse vitā nostrā et cōuersationē vite cōpo sitā ad lucrū et oporterevndecū q̧ etiā ex malo acqrere. Hic enī scit se super oēs deliquere qui ex t̄ra materia fra- gilia vasa et sculptilia fingit. Oēs enī insipiētes et ifelices supra modū anīe sue supbi sūt iimici ppli tui ꝛ iproperā tes illi. Postq̄ spūssāctus redraguit idolatras de negligētia bone cōsidera tionis circa pprii corpis fragilitatē

A In ista pte redarguit eorū falsaꝫ opinionē circavite humane moralem bonitatē. Est aūt opinio ipsorū repro borum de conuersatione humana sic ꝙ tota cōuersatio hoīs ordinari debet ad duovidelꝫ ad delectatōes siue diui tias. et ad possessiones siue diuitias. ꝛ hoc est quod dicit. Sed estimauerūtvi tam nostrā esse lusum. vel ludum vel luxū. secūdū ꝙ diuersi textus habent hoc est delectationē et voluptatē esti- mauerūt finem esse et pfectionē vite

humane vt homo circa nihil alid solli citari debeat nisi ꝙ fruat̃ deliciis ⁊ vo luptatib⁹ corpis et cũ habũdet diuitiis vñ subdit ꝙ estimauerũt ꝯuersatione vite hũane esse cõpositã id est ordina tam ad lucrũ diuitiaꝝ: et ideo opor- tet vndecũꝗ siue iuste siue iiuste: etiã ex malo acqrere ⁊ ideo tales miseri fi guli studuerũt fabricare idola curio- se vt possẽt ea carius vẽdere idolatris cõsequẽter cõparat figulũ devili ma- teria idola faciẽtem ad alios artifices idolorũ de nobiliori materia fabricã tes. Et circa hoc duo facit. Primo vi- tuperat eũ sicut peccãtẽ scienter ⁊ sin- gulariter. Scđo vitupat oẽs idolatras generalit̃. scđa ps ibi. Oẽs eni insipiẽ tes. Dicit ei de figulo deos fictiles fa ciente sic. Hic eni scit se sup oẽs delin quere qui ex t̃re materia. i. ex mate- ria fictili fragilia vasa ⁊ sculptilia fin git. Igit̃ expsse videt et palpat ꝙ non st̃ pl⁹ hõrãda sculptilia q̃ vasa fragilia Sed nõ solũ iste: sed etiã oẽs idolatre sũt insipiẽtes ⁊ ĩfelices supbi ⁊ bonoꝝ ĩimici ⁊ exprobratores ppl'i dei. vnde subdit. Oẽs eni ĩsipiẽtes quãtũ ad co- gnitiuã cognitionẽ. ĩfelices quãtũ ad effectiuã supra modũ id est vltra mẽ- surã aĩe sue id est ꝓprie bonitatis. sup bi sũt ĩimici etiã ppl'o dei et bonis vi- ris eos ope psequendo et ĩproperãtes illis deridẽdo et diffamãdo ⁊c. a Circa istã clausulã. Estimauerũt lusũ esse vitã nr̃aꝫ. Notãdũ ꝙ Aris. x. ethi. ca. ix. recitat opinionẽ quorũdã et re- probat q posuerũt hũanã felicitatẽ in opib⁹ ludi cõsistere et est hec eadẽ opi nio a spũ scõ reprobata in lectõe hodi erna. Ponit ergo aris. ꝓmo rõem que eos mouit ad ponẽdũ felicitatẽ huma nam in ludis cõsistere: et est ista Quo diuites et potẽtes maxime indigẽt et quo maxime delectant̃ videt̃ potissie ad felicitatẽ ptinere. Sed diuites ⁊ po tentes maxime querũt delectatões lu di vñ psone cõiter ludẽtes sunt eis ca- re et pciose. Ergo videt̃ ꝙ in talib⁹ cõ sistat felicitas. Scđo Aris. istã rõeꝫ euacuat ꝓpt̃ duo. Primo qa nõ est suf ficiens signũ ꝙ felicitas cõstat in ludo propter hoc ꝙ potẽtes maxime i ludo delectãt̃. Nam in illis homĩb⁹ nihil ẽ singulare qđ nõ est in aliis hoĩbus ni si potẽtia vel diuitie. Sed nec diuitie nec potẽtia faciũt opatões eorũ v̾tuo sas. Ideo nõ sequit̃ ꝙ ideo aliqd sit v̾- tuosũ: qa fit a diuitib⁹ et potẽtib⁹. Mi nor patet: qa potẽtie ⁊ diuitie nec cõfe rũt hoĩ v̾tutes morales nec ĩtellectua- les: que sunt pncipia v̾tuosorũ opatio num. Scđo qa si illi qb⁹ nõ sapiunt delectatiões spũales que sũt in exerci cio v̾tutũ moraliũ et ĩtellectualiũ fu- giũt ad delectatões corpales nõ tamẽ ꝓpter hoc sequit̃. ꝙ ille sint eligibiles simplicit̃ ⁊ ꝓpt̃ se. Sicut nec seqt̃ ꝙ pu eri q ĩtellectu ⁊ v̾tute carẽt iudicãt aliq̃ esse pciosa et magni põderis ergo sũt talia. Modo a simili sicut pueris ⁊ vi- ris pfectis. Alia ⁊ alia pciosa videtur. Ita prauis et v̾tuosis alia: ⁊ alia pciosa vident̃. Illđ autẽ simplicit̃ v̾tuosũ siue põderosũ est siue pciosum quod a v̾tu oso laudabile iudicat̃ vl' pciosum. Cũ ergo potẽtes a potẽtia sua v̾tutẽ nõ ha beant. patet ꝙ non sequit̃. Potẽtes in ludo delectant̃ maxime: ergo felici- tas consistit in ludo falsuꝫ est. Tercio Aristo. arguit istã viã triplicit̃ Primo cum felicitas sit finis humane vite. si in opibus ludi cõsistat felicitas. ludus

foret finis vite humane. et ex hoc seq
tur ꝙ homo studeret et laboraret pro
pter ludū quod est stultū et puerile: sꝫ
ecōuerso scđm sniam Anatharsis be
ne se habet dicere. scꝫ ꝙ aliqs ludat ad
horā vt postea meli⁹ studeat quia req-
es est ꝑpter opationē. nō opatio ꝑpter
requiē. Scđo cū felicitas sit sūmū bo-
nū necesse est ꝙ in optimis ꝯsistat. Se
ria autē sūt ridiculosis meliora: ergo
felicitas magis circa seriosa q̄ circa ri
diculosa cōsistit. Vñ Tullius de offi-
ciis. Nō ita a natura generati sum⁹ vt
ad ludū et iocū facti eē videamur. sed
ad seueritatē poti⁹ ⁊ quedā studia gra
uiora atq̄ maiora. Tertio qa nobilio
ris ptis aīe est melior opatio et ꝑ cōse
sequēs in nobilissima pte poni debet
felicitas. sed nihil ꝓhibet hoīem besti
alem corpales delectatōnes maxime
pticipare ergo in talibus delectatōni
bus non est felicitas. q̄uis autē ludus
non sit humane vite felicitas. ē tamē
ludus cōueniēs virtus q̄dam. Sicut ei
homo indiget aliquādo a vexatōibus
corpis requiescere ita īdiget intentio
nem et a studiis seriosis relaxare et a
sollicitudinū anxietate pausare h' aūt
sit ꝑ ludū qui cōsistit ī colloquiis ⁊ col
latōibus cōuenient' inter homines or
dinatis B Est ergo notandū circa
ludū ꝙ ad hoc ꝙ virtuose fiat tria re-
quiruntur videlicet Cōdecentia hone
statis. ꝓuidētia idemptitatis. et carē-
tia superfluitatis. Primū ergo quod a
virtuose ludentibus cōsiderari debet.
est honestatis cōdecētia vt videlicet ta
lis ludus deceat personam ludentem
deceat personas assistentes. Vnde ali
us ludus cōuenit clerico vel p̄lato seu
viro religioso. ⁊ ali⁹ militi armigero
vel famulo. Alius etiā ludus decet se
nes ⁊ ali⁹ iuuenes. quia nō oīa decent.
Fingit. Esopus de asino ⁊ catulo ꝙ a-
sinus cōsiderās catulū ociosū mirabili
ter gratum et acceptū domino delibe
rauit que posset esse causa q̄re domi⁹.
catulū nichil opis facientē tantū dili-
geret. Et deprehēdit ꝙ quotiens dn̄s
domum rediit catul⁹ ei occurrit pedi-
bus et voce modis oībus quib⁹ potuit
dn̄o suo semp applausit. Visū est er-
go et expediēs asino effigiare catulūꝫ
et sic dn̄i sui grāꝫ ꝓmereri: Dn̄o ergo
de rure redeūti occurrit asin⁹ cū īpe-
tu pedes anteriores hūeris dn̄i allisit
et clamore valido rugire cepit. Domi
nus turbat⁹ ⁊ lesus auxiliū cōuocat fa
muloꝶ q asinū validissime fustigatū
a dn̄o abegerūt. Isto mō m'ti sūt qui
putāt ꝙ eos deceat oīs lud⁹ ⁊ tn̄ in rei
v'itate displicēt vbi se putāt placituros
Narrat' fabulose ꝙ minerua iuētis ti
biis incepit fistulare. Cum ergo circa
aquā quādā sufflādo tibias incederet.
cōsiderauit buccaꝶ suaꝶ magnitudi-
nē et tumorē ⁊ visa indecētia vult⁹ sui
ꝓiecit tibias suas necvnq̄ postea volu-
it fistulare. Cōsideret ergo ludēs ꝑsōe
sue cōditionē et honestatē et nihil attē
ptet qđ eū vel statū suū nō deceat ⁊ sp
oīa turpia caueat q̄ aliquo mō ad pec
catū inclinēt. Vñ Señ. de q̄tuor v'tuti-
bus. Oīa tolerabilia p̄ter turpitudinē
crede. A v'bis autē turpib⁹ abstineto:
qa licētia eoꝶ īpudētiā nutrit ꝓmōes
vtiles magis q̄ facetos ⁊ affabl'es ama
miscebis int'dū seriis iocos. sꝫ tēpera
tos et sine detrimēto dignitatis ⁊ v'ecū
die. Nā rep'hēsibilis risus est si īmodi
cus vel īmoderat⁹ vel puerilit' effusus
vel m'liebrit' fract⁹. Odibilē quoq̄ ho

minē facit risus aut supb⁹ aut elat⁹ aut malign⁹. ⁊ furtiu⁹ ⁊ alienis malis euocatis. Hec Sen̄. de ista honestate ⁊ decentia in ludo seruād a dicit. Aris. iiii. ethi. ca. xvi. ꝙ lud⁹ liberalis et disciplinatus differt a ludo seruili et distiguitur in hoc ꝙ ludēs īdisciplinate exponit se duplici dāno. videlꝫ derisioni et suspitioni V n̄ īdisciplinate ludētes in cōmediis scdꝫ eū aliqn̄ patiebant̃ derisionē si videlꝫ inepte dixerūt. Aliqn̄ suspitionē qn̄ videlꝫ turpia dixerunt: qa ꝓbabile est ꝙ q de turpib⁹ ludūt in turpibus delectantur. Et ideo ex puis magna sepe intelligimus sicut docet Tullius Oculorum intuitu ex hilaritate et risu ⁊ huiusmodi. Sicut inquit idē Tulli⁹ de officiis. libro p̄. Pueris nō oēꝫ licētiā ludēdi dam⁹: sꝫ solū circa ea q̄ ab honestis actōib⁹ nō sūt aliena vt sic in ipso ioco semp aliqd probi īgenii elucescat. Et Ambro. d̄ officiis libro p̄mo. Caueam⁹ ne dū aīm relaxare volum⁹ soluam⁹ oēꝫ armoniā q̄si cōcentū quēdā bonoꝝ operꝝ. vsus eni cito inflectit naturā. V n̄ clericos nullo mō decet ꝓcationes mulierū vel meretricea effigiare gestu habitu vel loquela ne hoīes suspicētur eos in talibus p̄cordialit̃ delectari. Itē nec nimie saltatōes decēt clericos testāte illud Criso. sup Matheū. xiiii. Die aūt natalis Herodis saltauit filia herodiadis vbi dicit sic V bi saltatio: ibi diabolus. nec eni ad h̄ deus dedit nobis pedes vt cū camelis saltem⁹: sed vt cum angelis choros faciam⁹. In saltib⁹ exultāt demones et letant̃ ministri demonum. Hec ille. Istam honestatem bene fuauerat illa v̓go Sara filia Raguelis. ꝓpter quod dicere potuit illud Thobie. iii. Nunq̄ cum ludentib⁹ miscui me nec cū his qui in leuitate ambulant participem me prebui. Secundum quod ludus virtuosus requirit est prouidentia idemptitatis vt ludens semper prouideat ꝙ ludus suus sit simplex innocens et innoxi⁹ ne aliquis inde ledatur. vnde qui nihil ī dictis suis ponderant nisi vt risum faciant ne curant quē per dicta sua contristent derisores sunt et homolochi. Et non eutrapoli secundum Aristotelem quarto ethicoꝝ. Et de tali loqtur Salomō prouerbioꝝ. xxvi. Fraudulenter nocet amico suo et cum deprehēsus fuerit dicet. ludens feci Tales ludunt more sampsonis qui tā se q̄ assistētes ludens oppressit Iudicum xvi. Sed nunquid virtuose ludens poterit alteri cōuiciari. Ad hoc satis respondet Arist. iiii. ethi. ꝙ queda sunt cōuicia ꝯtumeliosa: quedā nō. Dicere autem cōtumeliā alicui est eum infamare. et ideo talia cōuicia dicere nullo modo potest v̓tuose ludēs. Sed hoc apud gentiles legib⁹ ꝓhibebatur. Sūt autem alia quedam cōuicia de leuib⁹ que potest conuenienter virtuosus dicere. vel ꝓpter delectationē: vel ꝓpter emendationem sicut exponit ibidem sctūs Thomas. Terciū quod v̓tuosus ludus exquirit est carētia supfluitatis ne vel nimis frequētetur vl̓ nimis cōtinuetur ⁊ quod fiat quādo oportet et sicut oportꝫ. Et quādo debeat fieri dicit Tullius libro p̄mo de officiis. Ludo quidē et ioco vti licet. sed sicut somno et quietibus ceteris. tunc videlicet cum grauib⁹ seriis aliisꝙ rebus satis fecerimus. Distinguit eni sanct⁹ thomas triplex genus ludi sup. iiii. sentē

tiarū.dist.xvi.q. vl.ar.i. Est enī ludus turpis ꝛ inhonest⁹ q in se deformitatem importat et tales fecerūt gētiles corā diis suis ī theatri et tēplis ꝛ ille ē simplicit̄ inhibit⁹ christianis. de pe.d. v. in fine et in mltis aliis locis. Alius est lud⁹ gaudii spūal' qualē faciūt christiani in die corporis christi et qualez fecit dauid corā archa dñi.ii.Re.vi. Terci⁹ ē lud⁹ hūane cōsolationis. cui⁹ medietas vocatur eutrapolia ꝛ v̄tuos⁹ ista v̄tute dicit̄ ab. Aris. eutrapol⁹ que virtus est ita nccia hūano ꝯuictui ꝙ secundum eū proprium eutrapoli est esse epidoxiotem. ab epi qđ est supra ꝛ doxios qđ ē apt⁹ quasi optie aptus ad cōuictū hūanū. Et de tali ludo pōt exponi illud zacha.viii. Platee ciuitatis īplebūt̄ īfātib⁹ ꝛ puellis ludētib⁹

LECTIO.CLXXIIII

q Voniā oīa idola nationū deos estiauerūt qb⁹ nec oculoꝝ visus est ad vidēdū. nec nares ad pcipiēdū spūm. nec auris ad audiēdū. nec digiti manuū ad tractādū. sed et pedes eorū pigri ad ambulādū. hō enim fecit illos. et q spm̄ mutuat⁹ ē finxit illos. Nemo enī sibi silez hō pōt deū fingere cū enī sit mortalis mortuū fingit māib⁹ iīqs

Postq̄ spūs sctūs reprobauit tā culturā q̄ facturā. Facturā ū speal'r reprobauit ex parte cāe formal'. materialis ꝛ efficiēt a In ista parte facturā reprobat et etiā cl'turā ex pte cāe final' Finis ei faciēdi idola et colēdi ē spes suffragiū vel auxiliū cōsequendi cōt defectus vite hūane. sed tales suffragium cōferre nō pn̄t. cū careant oī sēsu motu pgressu ꝛ vita ergo frustra fiunt ꝛ colūt̄. Qđ aūt careāt oī sēsu probat īductiue. sicut pz in littera excepto sēsu gustus de quo nō facit mentionez ī littera. Sz tamē patet eos sēsu tact⁹ carere ꝛ gust⁹ ē quidā tact⁹ sicut dr̄.ii.de aīa. satis liquet ꝙ gustu carēt. Rōnē q̄re carēt sēsib⁹ asserit impotētiā facientis vel efficiētis. q cū sit mortal' mortuum fingit. i. ꝯponit. fingere enī componere dici⁹ scđz greg. vn̄ licet mortalis generare possit viuū per naturā. fingere tn̄ p artē nullaten⁹ pōt viuū. Notādū ꝙ veteres doctores vel postillatores istā lr̄az exponūt de mal' pastoribus ꝛ prelatis quos duplicit̄ describit Primo a dominatoria administratōe Secundo ab intrusoria institutōe. primo ostendit quales reputantur ab aliis. Secundo quales sunt in seipsis. Reputantur enim ab aliis vt dii. vnde eis fiunt genuflectiones. adorationes: supplicationes. Sapiētie.xiii. Rectores orbis terrarū deos estimauerunt. Sed.i. paralip.xvi. Omnes dii populorū idola. Et quātū ad hoc dicit sic. Omnia idola nationum deos estimauerunt. id est malos pastores. Zacharie.xi. O pastor et idolum derelinq̄ns gregem. Quales autem sunt in seipsis subiūgit. quia aliud sunt q̄ apparent. Apparent enim viui et sūt mortui. qđ manifeste probatur per carentiam sensus et motus a Deficiūt aūt in prelatis omnes quinq₃ sēsus spirituales qb⁹ regē debēt tā in ppa ꝯuersatōe q̄ ī subditoꝝ regimine Prio enī carēt v̄tute visiua discretōis ꝛ scie: qua discernē debēt inter leprā et leprā. Carent cognitōe non solū sacre scripture sz et oīs sciētie naturalis et liberalis Isti excecātur puluere terrenoꝝ et stercoribus hirundinū. Thobie.ii. et ideo dicit̄. Isa.lvi. Speculatores eius

ceci sūt oēs. Isti nihil vidēt et tñ vidēt tpalia ad emēdū ꝛ disponēdū ea Iere. iiii. dicit᷑. Aspexi terrā et ecce vacua erat et nihil. Et sapie.vii. c Diui tias nihil eē dixi. Scdo carēt spūali ol factiua qua vtute sentit᷑ odor ille. quo aīe deuote currūt post spōsū. Cant.p. Curremꝰ in odore vnguētoꝝ tuorū. Odor spine florētis aufert cani odorē pde Moralit᷑ spine florētes sūt diuitie cū hōribꝰ ꝛ dignitatibꝰ q̄ tm̄ redolēt in naribꝰ platoꝝ ꝙ odorē pde celestis vl᷑ xp̄i quē insequi deberēt currēdo tota liter amiserūt: de qbꝰ p ps. dicit᷑. Nares habēt et nō odorabūt. c Tercio carēt vtute auditiua in auribꝰ. Duas eni aures spūales debēt hr̄e. Vnā ad audiēdu delectabilit᷑ ꝛ libēter vbū dei. aliā ad itelligēdū facilit᷑ clamorē egeni. pma auris est dextra. scda est si nistra Sꝫ plati moderni nōnulli more aspidis surde. dextrā aurē obturāt ter ra et sinistrā cauda. qa si offerat᷑ ei copia vbi dei. Dicūt ꝙ nō vacat eis audi re. Oportet eni eos de t̄ris. redditibꝰ. et placitis hr̄e cōsilia Si clamēt paupe res p elemosina obturāt aurē sinistrā cauda. Dicūt eni. Tāta familia nobis est necessaria tot milites tot clerici tot armigeri. tot seruiētes: tot famuli: tot ribaldi. ꝙ vix sufficiūt quecūq̄ ɖ eccl'a possidemꝰ. Et iste due surditates. red dunt eoꝝ orōes execrabiles ꝛ inefficaces. De pmo puer. xxviii. Qui declinat aurē suā ne audiat legē orō eiꝰ fiat execrabilis. Apocal᷑. ix. Ptās in ore eoꝝ et in cauda eoꝝ. Et cōsilit᷑ ptās p latorū est in ore eoꝝ p iperiū ꝛ in cau dis h̄ est in mag̃ familia p misteriuꝫ. De scda puer. xxii. Qui obturat aurē suā ad clamorē paupis ille clamabit ꝛ nō exaudiet᷑. Quarto carent vtute gustatiua spūali q̄ gustat᷑ a scis. q̄ suauis est dñs. Patiunt᷑ etiā febres vario ꝛ pctōꝝ qa mō ifrigidātur per timorē pdendi mūdialia. mō calescūt p rācorē semetipos vlciscēdo de iiuria. mō sudāt torpore in deliciis ꝛ desidia

Ideo habēt gustū ifectū ꝛ nō sapiunt que dei sūt. Propt᷑ qd Col᷑. iii. eis dr̄. Que sursū sūt sapite nō q̄ sup t̄rā Et ps. Gustate ꝛ videte quoniā suauis est dñs. Dicit Aristo. de pbleu. pticula xxii. pbleu. v Putridos fructꝰ comedē tibus vinū dulce videt᷑ amaꝝ. qa ama ritudo manet diffusa in lingua eoꝝ ꝛ magis diffūdit᷑ p vinū. Moralit᷑ in p latis nōnulli fructꝰ putridos volupta tū carnaliū comedunt᷑. et iō vinū deuotionis et spūalis cōtēplatiōis nihil eis sapit Lu. xiiii. Nēo illoꝝ viroꝝ q vocati sūt gustabūt cenā meā. Quito carēt vtute tactiua spūali. et quātū ad hoc dicit ꝙ nō sūt eiꝰ digiti manuū ad tractādū. Et bñ dicit manuū in plura li. qa manus spūales habere deberēt: dexterā qua reuerenter tractēt miste ria sacramētoꝝ et sinistrā qua suauit᷑ curēt vulnera pctōꝝ. Prima manꝰ debet eē mūdissima. qa tractare debēt filiū dei. p. Io. p. Manꝰ nr̄e tractauerūt de vbo vite. Sed ista manꝰ in ml'tis est leprosa ꝛ īfecta libidine vt merito vni cuiq̄ dicat᷑ illd Exo. xliiii. Mitte manū tuā in sinū tuū. Et istd Io. xx. No li me tāgere id est subtrahe te a celebratione diuinoꝝ et admīstratiōe sacramētoꝝ dei ppt᷑ imūdiciā vite tue. Iob. xiii. Manum tuā longe fac a me Scda manꝰ debet esse sanissima q̄ tractare debēt vulnera pctōꝝ. iiii. Re. v. Putabā ꝙ egrederet᷑ ad me et manu

sua tãgeret locũ lepre. Et saluator ex tendẽs manũ suã tetigit locũ lepre vel leprosũ dicẽs. Volo mũdare. Math. viii. Sʒ mlti curati ꝛ plati sũt his dieb⁹ vt canes q sola lingua lingebãt vlcera lazari. Tales ei sola lingua lingũt vul nera pctoꝝ sed manu nõ cõtingũt: qa opa mĩe nõ ĩpendũt: nec opib⁹ ppriis exẽplũ pbẽt subditis vel pnievel vᷣtutᷣ Mat. xxiii. Supra cathedrã moysi sederũt scribe et pharisei. et infra. Alligãt eñi onera grauia et ĩportabilia et ĩponũt hũeris hoĩʒ digito aũt suo nolũt ea mouere. Hec ergo dicit moraliter spũs scũs de istoꝝ idoloꝝ. i. malorũ platoꝝ negligẽtia ꝛ defectiua conuersatione. Tales sacerdotes cõparat Greg. Omel. xvii. aq̃ baptismatis qui alios mũdãt ꝛ seipos nõ mũdãt dicẽs sic. Ingrediunᷣ electi sacerdotũ manibus expiati celestẽ patriã ꝛ sacerdotes xp̄i ad eᷣna supplicia festinãt. Cui rei sacerdotes malos siles dixerĩ nisi aq̃ baptismatis q̃ pctã ceteroꝝ diluẽs: illos ad regnũ celeste mittit ꝛ ip̄a in cloacã descẽdit. Prio ergo dicit spũs scũs de istoꝝ idoloꝝ. i. maloꝝ platoꝝ negligẽtia. Scdo describit eos ab itrusoria ĩstitutõe B Dicit ei ꝙ hõ fecit illos ꝛ is q spiritũ mutuat⁹ est finxit illos. et ꝙ mortalis mortuũ fingit manib⁹ iniqs. Et notat modũ triplicẽ quo plati nõnũq̃ male ĩstituunᷣ. Quidã ei adipiscunᷣ dignitatẽ ꝛ statũ i eccl'ia p sãguis affectionẽ. et de talib⁹ dr̄ ꝙ hõ finxit illos hõ scʒ mot⁹ carne ꝛ sãguĩe et nõ spũ scõ. Quidã adipiscunᷣ p cõmunẽ cõspiratõeʒ spũs hũani: nõ per cõmunẽ ĩspirationẽ spũs sci. et de talibus bene dicitᷣ Qui spiritũ mutuatus est is finxit illos. Spũs eñi intᷣdũ pro voce accipiᷣ. Iuxta illud p̃me ad Corin. xiiii. Psallã spiritu: psallam et mente. Is ergo qui spiritũ mutuatus est hoc est cõpromissari⁹ qui voces obtinet alioꝝ ꝛ pro aliis eligit iste fingit idolũ id est falsũ platũ ad cõmodũ ppriũ nõ ad eccl'e pfectũ. Tercii adipiscunᷣ dignitatẽ pter mũerũ pactionem. ꝛ de talib⁹ dicitᷣ ꝙ mortalis mortuũ fingit manib⁹ iniqs. Mortalis id est symoniace vẽdẽs beneficiũ fingit mortuũ id est symõiace pmotũ. Quorum vterq; a morte denoĩaᷣ: qa vterq; peccat mortalitᷣ et pmouẽs ꝛ pmotus si de ɔtractu cõstat. Vterq; talẽ fingit manib⁹ iniqs: hoc est mũerib⁹ datis vl' pmissis. De qbus dicitᷣ in ps. In quorũ manib⁹ iniqtates sunt dextera eoꝝ repleta est mũerib⁹. De istoꝝ mũerũ acceptione dicit Isid. li. p̃mo de sũmo bono ca. iii. Tres sũt mũerũ acceptiones quib⁹ cõtra iusticiã humana vanitas militat: fauor amiciciaꝝ: adulatõ laudis: et corpalis acceptatio mũeris. Facili⁹ autẽ puertitᷣ anim⁹ rei corpee munere: q̃ gratia laudis et fauore.

LECTIO. CLXXV.

m Elior est eñi ipse his quos colit: quia ip̄e qdẽ vixit cũ eẽt mortal'. Illi autẽ nũq̃: sed et aĩalia miserrima colũt. Insensata eñi cõparata his illis sũt deteriora: sʒ nec aspectu aut quod ex his aĩalib⁹ bona põt ɔspicere. Effugerũt aũt dei laudẽ et bñdictionẽ ei⁹.

Postq̃ reprobata est mltiplicitᷣ idolorũ factura. In hac pte finalitᷣ reprobaᷣ idolorũ factorũ cultura. Et circa hoc duo facit. Primo eñi arguit eorũ culpã mortalẽ. Scdo cõcludit eorũ penã ppetuã. scda ps ibi. Effugerũt. Circa primũ q̃tuor facit. Primo redarguit

idola fragilia de materia lutea. Scdo colẽtes aialia. Tercio ostẽdit ꝙ idolatre sũt suis idolis magis nobiles. q̄rto ꝙ eorũ idola sũt penit⁹ iutilia A Circa p̄mũ dicit ꝙ miser figul⁹ colẽs idolũ fictile melior est idolo qđ colit. Cui⁹ ratio est: qa ip̄e viuit illđ autẽ nũ q̄. Circa scđm dicit ꝙ miseri idolatre colũt aialia id est imagines aialiũ de quo satis dictũ est supra in ca. xiii. Circa terciũ ꝓbat ꝙ miseri idolatre sũt suis idolis que colũt magis nobiles: qa ipsi sentire possũt. illa aũt nõ vñ dicit Insensata enĩ id est idola carẽtia sẽsu cõparata his scꝫ suis cultorib⁹ illis sũt deteriora. Circa quartũ dicit ꝙ nullũ ex his aníalib⁹ id est idolis aialiũ põt cõspicere bona aspectu ĩteriori vel exteriori nec per cõsequẽs bona cultoribus suis dare Et ideo subinfert meri to idolatarũ pena in genere viꝫ ꝙ sũt ĩdigni laude ⁊ bñdictõe dei. vñ subdit Effugerũt dei laudẽ ⁊ bñdictionẽ ei⁹. Et põt legi dupliciť: vł qa fecerť se indignos dei laude et bñdictione actiua vel sũt indigni vt a deo laudenť ⁊ bñdicanť. a Sed cõtra dicta videtur esse qđ dicit Aristo. p̄. ethi. Optimorũ inq̄t non est laus sed aliq̄d mai⁹ laude de⁹ optim⁹ est: ergo sibi nõ debeť laus Dicẽdũ ꝙ deũ dupliciter honoram⁹. Primo modo scđꝫ essẽtiã suã: que est incõprehẽsibilis et infinita et sic sibi debeť honor latrie. nõ aũt laus. quia laus ꝓprie loquẽdo nõ debeť alicui nisi ad ĩcitãdũ eũ ad mai⁹ bonũ. Sꝫ cũ ipse sit optim⁹ ⁊ vltim⁹ finis noster ⁊ felicitas nostra vera ⁊ suprema cõpletiua et vltimata. Felicitas autẽ scđm ph̄m nõ est de nũero laudabiliũ sꝫ hõrabilium. Laus igiť cũ nõ debeť fini sꝫ illi quod est expediẽs ad finẽ nõ videť cõuenire deo vt sic. Et sic loquiť p̄s. scđꝫ trãslationẽ Iero. p̄s. vi. Tibi silet laus deus in syon. Nec mirũ qa maior est oĩ laude Ecci. xliii. Alio mõ hõram⁹ deũ scđꝫ effect⁹ suos circa nos ⁊ sic possum⁹ sibi laudẽ attribuere: qa effectus sui ad nr̃aꝫ vtilitatẽ ordinanť: et sic loquiť p̄s. frequẽter Laudate dñm oẽs gẽtes Circa dei bñdictõeꝫ est notãdũ ꝙ q̄tuor dispositões reperiũť in sacra scriptura que hoĩ diuinã bñdictionem ĩpetrãt et acquirũt videlꝫ reuerẽtia deuotiõis ad parẽtes: ⁊ bñficia cõmunionis ad indigẽtes: ĩnocẽtia conuersationis ad cõuenientes: et resistẽtia correptõis ad insolẽtes. Prima ergo dispositio virtuosa que hoĩem dei bñdictiõe dignificat est reuerẽtia deuotionis ad parẽtes Ecci. iii. Honora patrẽ tuũ vt superueniat tibi benedictio a deo. et benedictio illi⁹ in nouissimo maneat. Exẽplis istius sentẽtie plena est sacra scriptura Iacob meruit benedictionẽ patris offerẽdo ei cibos ⁊ vinũ de cõsilio matris sue. Geñ. xxvii. et illa bñdictio data fuit a deo ⁊ ordinata etiam contra intentionẽ patris qui putabat se benedixisse esau.

a Sed dubiũ est quomõ bñdixit Iacob pater suus Isaac cõtra intentionem suam. Dicens enim verba consecrationis ⁊ non intendẽs celebrare vel cõsecrare nõ cõsecrat. Eodẽ modo in aliis bñdictionibus sacramẽtalib⁹ requiritur intentio. vnde sacerdos nullum sacramẽtũ confert vel conficit nisi intendat facere sicut ecclesia statuit faciendum in sacramento Potest dici ꝙ Iacob cõsecutus est beneficiũ benedictionis. nõ quãdo primo benedixit

ei putãs bñdixisse Esau. sʒ postea quã do esau venerat et inotuit Isaac de deceptõe approbauit et rataʒ habuit bñdcõʒ sibi datã dicẽs. bñdixi ei ⁊ erit bñdict⁹ Dicit magister ꝙ Iacob Bñdict⁹ est scdm verba et nõ scdm intẽtioneʒ patris. Sicut episcop⁹ ordinat alienuʒ quẽ putat suũ et ordiat⁹ ẽ. Sʒ nõ videt̃ sile: qa eps intẽdit ordiare illã psonaʒ sibi pñtatã. et nullũ aliũ pro tunc. vnde intẽtio epi per se terminat̃ ad illaʒ psonã. Sed Isaac nõ intẽdebat bñdicere Iacob g̃ ⁊c̃. Põt dici ꝙ q̃uis nõ itendebat bñdicẽ Iacob p̃mo et p̃ncipalit̃ tñ p accidẽs videlicet per deceptioneʒ intẽdebat bñdicẽ illi quẽ tetigit ⁊ quẽ osculat⁹ ẽ forte p̃ma respõsio est melior. Huius enim exẽplũ habẽ⁹ in saluatore p̃cipuũ. de quo dicit̃ ꝙ obtpauit parẽtib⁹ suis ⁊ erat subdit⁹ illis. lu. ii. Intm̃ aũt curã honor̃ habebat matri deferẽdi. vt etiã ĩ articlo mort̃ int̃ verbera vl̃nera ⁊ iniurias reuerẽtiam debitã ei exhibuit et de ei⁹ necessitate futura sollicitudĩeʒ piã gessit Mulier ecce fili⁹ tu⁹. Io. xix. Sed nõ solũ tunc sed etiã ñc honorẽ continuum defert matri cũ ei⁹ p̃cib⁹ sp fauet et ipsa rogã te quibuscunqꝫ deliquentib⁹ vitã p̃bet Vñ de eo videt̃ eẽ sicut d̃ Coriolano p̃ncipe volscoꝝ de q̃ narrat Vale B ri⁹ li. iiii. ꝙ fugat⁹ de rõa ad volscos fugit vt lateret sed cũ prudẽs et p̃bus esset apd̃ quos quesiuit latibulũ adept⁹ est imperiũ. Iste ergo romanis ĩfest⁹ multas cõtra eos obtinuit victorias. tã dẽ cũ duxisset exercitũ cõtra romãos in campũ pp̃l'us rõan⁹ coactus fuit ab eo pacẽ postl'are. Mittũt̃ ergo ad supplicãdũ legati sed nihil p̃fecerũt. Mittũt̃ sacerdotes cũ ĩfulis sed sine effectu redierũt. Stupebat senatus trepidabat pp̃l'us viri pariter et mulieres exi ciũ iminẽs lamẽtabãt̃. Tũc vecturia Coriolani mater vxorẽ ei⁹ ⁊ liberos se cũ trahẽs castra volscorũ petiit. Quaʒ stati fili⁹ ut aspexit. expugnasti iqt ⁊ vicisti irã meã. Patriã p̃cib⁹ hui⁹ admod̃ cui⁹ vtero q̃uis merito mihi iuisã dono. Et ꝯtinue a romanis exercitũ suũ amouit. Sic oĩno christ⁹ se habet ad reuerẽtiã mr̃is sue: qa vbi p̃ces cui⁹cũqꝫ creature r̃pellũt̃ ibi p̃ces marie ꝯtiue et gratant̃ exaudiũt̃ efficacit̃. Vnde Ans. in quadã orõe sic inqt. O beatissima domina sicut oĩs a te auers⁹: et a te despect⁹ necesse ẽvt intereat. Ita oĩs ad te ꝯuersus et a te respect⁹ vt pereat ĩpossibile ẽ. Istã etiã v̾tutẽ pietatis ad matrem pulchre oñderũt Helinus et Brenin⁹ q cũ innumerabilib⁹ exercitib⁹ cõgredi se parassẽt superuenit mat̃ nudat vbera pacẽ supplicat cõcordantur germani. De ista pietate loq̃t̃ petrus Rauenẽsis in quodã sermõe. Separa filiũ a paterna denoĩatione. iam nõ est filius sed frater et collega eoꝝ De quib⁹ dicit̃ Vos ex patre diabolo estis. Et vtiqꝫ talis filius maledictõeʒ patris merito promeretur. Deutronomii. xxvii. Maledictus qui nõ honorat patrem suũ ⁊ matrẽ suã: ⁊ dicit oĩs popul⁹ Amẽ Scda dispositio virtuosa que diuinã benedictionẽ impetrat homini est benificẽtia cõis ad indigẽtes vnde dediti opib⁹ pietatis ⁊ elemosine a dño benedicũtur. Prouer. xxii. Oĩs q pn⁹ ẽ ad miaʒ bñdicet̃: de panibus enim suis dedit pauperi. Est eniʒ de viro elemosinario sic̃ narrat Merbod⁹ libro suo de lapidib⁹. c. xlvii Lapide ene ydros. Iste enĩ lapis sp mit-

tit de se aquas i abūdātia ꝛ tñ nūq̄ ex hoc decrescitvel minuit̃. Cui⁹ causā ē difficile assignare qa semper dat et sp abūdat. Cōsimilit̃ est de viro liberali: q q̄to plura ꝑ deo dispgit: tāto pl⁹ abū dat frequenter. Prouerbioꝝ.xi.c.alii diuidūt ꝑpa et ditiores sūt.alii rapiūt nō sua: ꝛ sp in egestate sūt.et tales fi nalē benedictōꝫ habebūt: qn̄ recitatis opib⁹ pietatis dicet̃ Venite bn̄dicti pa tris mei ꝑcipite regnū.ii.corin. ix.dr̄ Qui seminat in bn̄dictionib⁹ de bene dictionib⁹ et metet Tercia dispositō virtuosa q̄ hoī diuinā benedictionē ac qrit est innocētia ꝯuersationis ad ꝯui uentes. Vnde in p̄s dicitur. Innocēs manib⁹ ꝛ mundo corde: q nō accepit ī vano aīaꝫ suā: nec iurauit in dolo ꝑxi mo suo: hic accipiet bn̄dictōeꝫ a dn̄o. Ecce quattuor ponit. Simplicitatē op is seu operationis. Innocēs maib⁹. pu ritatē cogitatōis. mūdo corde. Soliditatē deuotionis. Nō accipit invauū animā suā. et sctitatē locutōis. nec iura uit in dolo proxio suo . Tal' describit̃ sctūs. Iobvir simplex et rect⁹ ac timēs deū ꝛ iō cito p⁹ subiūgit̃. Opib⁹ manu um eius benedixisti: et possessio eius creuit in t̃ra. et in fine dicit̃. Dn̄s aūt bene dixit nouissimis iob: magis q̄ pn̄ cipio eius. Iob. xlii b Sed ē notādū ꝙ ē de deo et mūdo sicut fuit de io seph et Iacob patre suo. Gn̄. xlviii. Io sephvoluitvt Iacob benediceret filiis suis duob⁹. Manassen ꝛ Effraym. et qa ioseph pl⁹ dilexit Manassen: posu it eū ex pte dextera patris sui et effraym ad sinistrā applicuit. Sed iacob in struct⁹ in spiritu ma⁹ suas cācellauit ꝛ effraym imposuit manū dexterā. ma nassevero manū sinistrā ꝛ sicvtriqꝫ be nedixit. Isto mō moralit̃ mūd⁹ appro bat amicos et ponit eos in magna dig nitate. sicut sūt domini et prelati et vi dent̃ ad dei dexterā applicati. Alios mūdus reprobat et ponit eos in paup tate in infirmitate et aduersitate ꝛ ip savitavident̃ indigni. Sed quid ē fina lit̃? Certe deus cancellat manus et super illū quē mundus approbauit poīt sinistrā. et sup illuꝫ quē reprobauit po nit dexteraꝫ. et tn̄vtriqꝫ benedicit. dat eī illis quos mūdus plus diligit. diuitias et gloriā huiusvite. et hec ē bn̄dic tio sinistre manus dei. Illis vero quos mūdus reprobat dat vitā et̃nā in celo Prouer.iii. Longitudo dieꝝ in dextera eius et in sinistra illus diuitie et gloria. Et ideo sancti viri qui maledicuntur a mūdo benedicūt̃ a deo. Vn de dicitur in p̄s. Maledicēt illi ꝛ tu be nedices Quarta dispō v̄tuosa q̄ ho mini diuinā benedictōnē acqrit est re sistētia correptionis cōtra insolētes. ꝑ uer. xxiiii. Qui arguūt eū laudabunt̃ et sup iposvemet benedictio. Arguē enim insolētes ꝛ ꝑcipue iuuenes de q bus est spes correptōis et ꝑfect⁹. ē op⁹ maxīe caritat̃ ꝑpt̃ tria Prio qa ipi cor rigūt̃ in seipis Scd̄o p h̄ instruūt̃ quō ꝑ processū tēpoꝝ vt icrepatōes faciant aliis. Tercio quia p h̄ obsistit̃ viciis. Vnde Sen.li.de morib⁹. Vicia trāsmittit ad posteros q peccātib⁹ ignoscit bonis nocet q malis parcit. Cauere ta mē debꝫ iuste corripiēs a t̃b⁹ et a cōsimili defectu et a spūs impetu et a pec cantis cōtemptu. A cōsimili defectu. Vnde ysido.li.iii.de sū.bo.ca. xxxii. Nō debetvicia aliena corrigere q ad huc viciorū cōtagiis fuerit iuolut⁹. im probū eni est arguere qcq̄ i alio qd̄ ad huc reprehēdit in seipo. A spūs impe tu debet hō caue cū corripit. qa quod

impetuose pferi nõ ab amore. sȝ ab ira procedere videt. et tal nihil corrigit. quia ab amoris cõsistorio nõ pcedit. Vñ aug⁹ sr eplam ad gala. Quecũq lacerato aĩo dixeris puniẽtis est ĩpetus. nõ caritas corrigẽtis. dilige: et quicqd voles dic. Tercio corripiẽs cauere debȝ a peccãti ɔtẽptu. semp cogitãs q in simili capi possit. Vnde aug de sermõe dñi in monte. li. iii. c. xxx. Cogitem⁹ cũ aliquid nos rephendere necessitas cogat. vtrũ tale quid habuim⁹ et iã nõ habẽ⁹. et tũc tãgat memoriã communis fragilitas. vt illã correptionẽ nõ odiũ: sed mĩa pcedat. vel sit aliqd viciũ qd nunq̃ habuim⁹ et tũc cogitem⁹ nos hoĩes eẽ ꝛ hr̃e potuisse. ꝛ q isto mõ corripit ꝛ punit delicta benedictionẽ dñi pmeretur. In cuius figuram. Moyses dixit leuitis q vnusqsq gladiũ acciperet et fratrẽ et aĩcũ occideret: q vitulũ cõflatilẽ adorauerãt Et ipso mandato. Moysi paruissent. Dixit ad leuitas moyses. Cõsecrastis manus vestras hodie domino. vnusqsq ĩ filioꝛ ĩ fratre suo vt det vobis benedictio. Exo. xxxii. Et per oppositũ fauẽtes insolẽtibus et eis in eorũdẽ factis adulãtes. sũt cã pditõis eorũ et cõfusionis finalis. vñ de quolibet tali dicit saluator luce. vi. Ve vobis: cũ benedixerint vobis hoĩes. hoĩes inq̃ fauẽtes. defectib⁹ qui errantes nõ corrigũt sȝ adulatorie benedicũt. Cõtra quos p pphetã ait. Maledicã benedictõib⁹ vris et maledicã illis. qm̃ nõ posuistis sup cor. Malach. ii. Et sicut pallegatũ ẽ. q arguunt ꝛc̃.

CAPITU. XVI

LECTIO CLXXVI.

p

Ropt hec ꝛ his silia passi sũt digne tormẽta ꝛ p multitudinẽ bestiarũ extermiati sũt. p quib⁹ tormẽtis bene disposuisti populũ tuũ q̃bus dedisti cõcupiscẽtiã delectamenti sui nouũ saporẽ. escã parẽs eis ortigometrã vt illi quidẽ cõcupiscẽtes escã ppter ea que illis osñsa ꝛ ĩmissa sũt. et a necessaria ɔcupĩa auerterẽt. Hi autẽ in breui inopes facti nouaȝ gustauerũt escam Postq̃ spiritus sanct⁹ reprobauit idolatras per multas vias et declarauit diffuse vnum solum veruȝ deũ esse colẽdũ. Cult⁹ aũt vni⁹ dei fuit antiqtus potissime apd hebreos. cult⁹ vero idoloꝝ apd egiptios. Modo cõsequẽter ĩ ista parte vt cultũ vni⁹ dei cõplete suadeat et cultũ idolorũ perfecte dissuadeat: agit ɔmixtim vsq ad finẽ libri: nũc de suppliciis inflictis egiptus: nunc de beneficiis collatis iudeis. ostendens q illi erãt iuste puniti ppter eorum iniqtatẽ. et isti mirabilit visitati a deo ppt eoꝝ pietatẽ qa vnuȝ verum deum fideliter coluerunt. Et huiusmõi pcessũ tenuit supra c. v. Diuiditur g̃ processus suus vsq ad fineȝ libri in duas partes. Nam primo narrat iustorũ et iniustorũ cõeȝ retributionẽ. Secundo rpẽdit auctor libri deo pro collatis beneficiis populo dei gratiarum actionẽ in fine libri ibi. In oĩbus enim magnificasti. Circa pmum dno facit Nã pmo narrat malorũ mltiplicẽ tribulationẽ. Scdo eorũ finalẽ extermiatõȝ. ibi. Impiis aũt A

Circa pmũ tria facit. Prĩo osñdit quomõ egiptii affligebãt p bestias et aĩalia. Secũdo ostẽdit quõ affligebãt per res isẽsatas ꝛ elemẽta. Tercio quõ affligebãt per corpora supercelestia. Secũda ps infra c. isto. Negãtes enĩ nosse. Tercia ca. xvii. Magna enĩ sũt iu-

dicia tua. In qualibz eni istarꝝ ptiu facit collationē ꝛ correspōdētiā inter bn ficia et supplicia Nā sicut egiptii pmebāt p bestias elemēta ꝛ corpora super celestia. ita hebrei cōtra hec tres mirabiles cōsolatōes habuert siue receperūt. Habuerunt coturnices eis datas i escā: vt sicut musce et scinifes afflixerūt egiptios. ita volucres nobiles consolarēt hebreos. Scdo habuerūt mā na de aere descēdēs: vt sic ignis ꝛ grādo afflixerūt per elemētū aeris egiptios ita māna per idē elemētū descēdēs cōfortaret hebreos. Tercio habuerūt lucē a corporib⁹ supcelestib⁹ semper cū eis pmanētē vt corpora celestia qn̄ egiptiis lucē suā subtraherēt eā tamē nihilomin⁹ hebreis exhiberēt. de istis ergo beneficiis et suppliciis agit alternatim p anthitesim p duo capitula. Circa tn̄ pmā āthitesim q̄ ē de egiptiorꝝ extmiatōe: et de hebreorꝝ cōsolatione et vtraqꝫ p bestias et volatilia tria facit. Nā pmo narrat egiptiorum extminationē. Secūdo hebreorū mirabilē cōsolatiōnē. Tercio assignat inter egiptios et hebreos cuiusdā diuersitatis distinctionē. Secūda ps ibi. pro quib⁹ tormētis. Tertia ibi Oportebat Quātū ad pmū dicit. ppt hec. i. idolatriā mltiplicez. et his similia. qa aliqs modos idolatrie specificauit ꝛ aliqs p termisit Passi st digne tormēta ꝛ p mltitudinē bestiarū extmiati sūt: qa per mltitudinē bestiarꝝ qdā afflicti ꝛ qdā extmiati sūt. Circa scdz p p̄riū fecit deus circa pplz suū licz peccasset i deserto sicut narrat. Exo. xvi. Filii israel i defto murmurauerūt p̄ dn̄m dicētes. Vtinā eēm⁹ mortui i egipto qn̄ sedebā⁹ sr ollas carniū ꝛ cōedebā⁹ ad saturitatē. stati ū cū moyses orassz ad dn̄z rdiit ꝛ rn̄dit eis Audiuit dn̄s murmuratōes vrās cōtra eū ꝛ dabit vob vespe carnes. Facto ū vespe ascēderūt coturnices de quodā sinu arabico. vbi potissime nutriūt. et trāsito mari in medio ceciderūt inter castra. i. itra tētoria. hebreorꝝ et capiebāt ad nutū ppli. et hāc historiā narrās in littera dicit sic. Pro qb⁹ tormēti egiptiorꝝ p⁹ recitati. i. loco tormētorꝝ egiptios illatorꝝ. bn̄ disposuisti pplm tuū. i. dedisti bn̄ficia pplo tuo qb⁹. i. illis q fuit pplus tuus. Dedisti ꝯcupiaz dlectamēti sui. i. delectationē ꝯcupitā. Iux illd ps. Cōcupierūt ꝯcupiaz i deserto nouū saporē. i. escā noui sapori parans eis ortigometrā. Est aūt ortigometra auis regia fz magistrū in historiis quā Ioseph⁹ ortigiā vocat a Grec⁹ ū ortigometram nos vulgo dici⁹ currilegū a currēdo. Et dicit ortigometra quasi recta mēsura. Isido. tn̄ videt differētiam ponē it coturnicē ꝛ ortigometrā. ii. ethi. c. vii Coturnices a sonovocis dicūtur qs greci ortigias vocant eo qꝫ vise fuert pmo i ortigia isula He aduenie di tpa hn̄t. Naz estate depulsa maria trāsmeāt. Ortigometra dr q gregē ducit. Cū āt tre appropiqt: accipit videns eam rapit et ppterea cura est vniuers ducē sollicitare externi generi p quaz caueant extrema pericula. Cibos gratissimos habēt. semina venenorꝝ q̄ ob causam eas veteres vesci interdixerūt Solū eni hoc animal sicut homo caducū patitur morbū. Hec Isi. Vbi patz scdm eum qꝫ coturnix ꝛ ortigometra nō sunt idem: quia solum illa dicit ortigometra que ducit exercituz et non alia. quis autē dicat Isido. accipiens a Solino qꝫ solū hoc animal morbū patit caducū. Nō tamē creditur hoc es-

seuerū. Vulg⁹ enī dicit ꝙ auctor libri qui incipit triplex est esse scribit. Illū quidē morbū patiūť passeres. Scribit etiā solin⁹ de mirabilib⁹ hui⁹ mūdi de coturnicib⁹ ꝙ qn̄ mare transire volūt austro flante nūq̄ exeūt. nauim flatus tumidioris metuūt plurimūq; se aq-lonarib⁹ credūt vt corpa pinguia ⁊ iō tarda facili⁹ puehat fortior ac vehemē tior spūs. cū maria trāseūt: impet⁹ dif ferūt et metu spacii lōgioris vires su as tarditate nutriūt. vbi vero ťrā con-spiciunt cateruati coeunt. Deinde cō-globate vehemēti⁹ pperāt. que festina tio plerūq; exitiū parat nauigātibus. Accidit enī noctib⁹ vt vela incidāt ⁊ p̄-ponderatis fumb⁹ i alueos mergant Hec Solin⁹ Isto ergo auiū genere pa uit dn̄s filios isrl̄ in deserto cū paterē tur cōcupiscētiā carniū quales come-derant in egipto vt videlȝ per illas car nes auerterenť a cōcupiscētia quā ha bebāt. Et hoc est quod diciť in lr̄a vt il li q̄dē id est filii isrl̄ cōcupiscētes escaȝ carniū scȝ de egipto auerterenť ⁊ a ne cessaria cōcupiscētia hoc est violētia. necessariū enī vno mō diciť violētum scd̄m Aris. v. metha. ca. de necessario fuit aūt cōcupiscētia eoꝝ violenta: q̄a oriebať ex cōsuetudine vescēdi carni-bus in egipto. Cōsuetudo aūt assimila tur nature. vii. ethi. Cōsuetudo est altera natura. Vt ergo auerterenť a nccia ꝯcupia ppť ea q̄ illo n̄sa et missa sūt id est propť aīalia: que illis missa fuerūt p diuā prouidētiā id est cotur-nices ideo eis dīnit⁹ date fuerūt quod et factū pro tūc saltē fuit vt a cōcupi-scentia auerterenť. vn̄ subdit. Hi autē id ē filii isrl̄ i breui iopes fc̄i. i. idulgē tes cibo nouā gustauerūt escā de q̄ di-ctū ē. b Et ē notādū ꝙ ꝯsuetudo maximā habet violētiā iclinādi volū-tatē ad se. Et iō sicut optimū est assue fieri ad bonas cōsuetudies et vⁱtuosas ita piculosū et pessimū est assuefieri ad vicia. vn̄ narrat valeri⁹ li. vii. c. ii. in fine ꝙ Cretenses cū acerbissima exe-cratōe vti volūt aduersus eos: quos ve hemēter odiūt optāt vt mala cōsuetu dine delectenť modestoq; volūtatꝭ ge nere efficacissimū gen⁹ vltiōis euētū reperiūt. hec ille vult dicere: ꝙ ipi vi-denť modeste male dicere qn̄ dicunt hoī mala cōsuetudine delecteris et tn̄ impcanť eis maximū gen⁹ mali. De malicia ū puerse ꝯsuetudis loq̄ť Aug. viii. ꝯfes. ca. v. de semetipo dicit. ꝙ dif ficilis fuit ad cōuertēdū ad fidē. vn̄ di cit sic. Ligat⁹ erā nō ferro alieno: sed mea ferrea volūtate. velle meū tene-bat iimic⁹ ⁊ īde mihi cathenā fecerat ⁊ ꝯstrinxerat me. qppe ex volūtate puer sa fc̄a est libido. ⁊ dū fuiui libidini: fc̄a est cōsuetudo. ⁊ dū cōsuetudini nō re stiti fc̄a est necessitas. Hec Aug⁹. Vn̄ etiā metrice diciť. Qui nō assuescit vⁱ-tuti dū iuuenescit A viciis nescit disce dere qn̄ senescit. In cui⁹ figurā salua-tor faciliť suscitauit puellā in domo ⁊ iuuenē delatū in porta. Sȝ lazaꝝ q̄tri duanū i monumēto cū gemitu lacris et clamore Io. xi. Quā historiā expo nēs Aug⁹. sup Mat. om̄l. xv. dicit sic. Moles īposita sepulcris ipsa est dura vis ꝯsuetudis q̄ pmiť aīa nec resurgē nec spirare pmittiť dictū est aūt q̄tri-duan⁹ ē. Reuera ad istā ꝯsuetudinē de qua loq̄r de q̄dā pgressu puenit aīa. p̄-ma ē quasi scītillatio delectatōis i cor de. Scd̄a cōsensus in volūtate. Tercia factū. Quarta ꝯsuetudo. Hec aug⁹.

LECTIO.CLXXVII

o Portebat eni in illis quidē sine excusatōe supuenire interitū exercē-tibus tyrānidē. His aūt oñdē tm̄ quē-admodū inimici illorū extermiabāt Eteni cū illis superuenit seua bestiarꝝ ira morsib⁹ puersorꝝ colubrorū exter miabāt Postq̄ spūs sctūs p salomo nē declarauit aliq̄lr quō egiptii puni ebāt in egipto per scinifes muscas et ranas. qa poss3 aliqs dicē φ oīo ꝯsimi liter affligebāt hebrei i deserto p ser-pentes ignitos: q populū tactuvenēo-so iflāmauert et occiderunt: iō placuit auctori diuersitatē assignare in hac p te int̄ afflictōes illatas egiptiis p hui⁹ mōi bestias et castigatōnes illatas he breis p ꝯsimilē modum. Et circa hoc duo facit Nā primo assignat miracu losā diuersitatē. Scdo illorꝝ miraclo-rū deo attribuit auctoritatē. Secunda ps ibi. Tu es dñe. Circa p̄mū duo fa-cit. Prīo oñdit diuersitatē it̄ egiptios punitos ꝛ hebreos ex pte eorꝝ q pati-ebāt. Scdo ex pte penarꝝ q̄ eis inflige bāt. scda ps ibi. S3 ñ in perpetuū. Cir ca p̄mū duo facit. Prīo oñdit quō di-uersimōe digni fuerūt punitōe. Scdo quō hebrei habuert se i afflictōe. scda ps ibi. Etei cū ill Circa p̄mū sciēdu3 φ egiptii q detinuerāt hebreos. i. fili lios isrl p. cccc. annos in seruitute post mortē Ioseph q etiā ordiauert totum masculinū gen⁹ hebreorꝝ intficimerito dent t̄di ad iteritū sñ q̄cūq3 reme dio. et maxie ꝑpter duriciā cordis eo-rū ad orōe3 moysi ꝛ aaron merito de buert morti t̄di: s3 hebrei i desto mlto mi⁹ peccauert ꝛ iō suffecit φ aliq̄ ta li puiret̄ pēa p bestias sicut egiptii q̄n dā puiti extiterāt vt castigaret̄ i seip-sis ꝛ ꝑpēderet q̄ egiptii sustinuerāt in egipto. Et h̄ ē qd dicit. Oportebat en i illis qdē. i. egiptiis sñ excusatōe. i. sine pene mitigatōe supuenire intitū. id ē mortē. exercētib⁹ tyrānidē in eis. Hec tyrānis tyrānidis ē regimē tyrāni. et ē q̄dā spēs mōarchie rgal qñ aliqs pn cipat̄ pplo ꝯ eorꝝ volūtatē ꝛ ad suūipsi us soluvtilitatē puatā. scd3 Ar̄. iii. pol ꝛ viii. ethi. Vñ tyrānidis ē crudel do-minatio. His āt. i. filiis isrl oportebat oñdē tm̄ per sēsibilē experiētiā i ꝯsili b⁹ afflictōib⁹ quēadmōdū inimici illo rū s. egiptii ext̄miabāt. hec āt ꝑpēde-rūt sēsiblr qñ ipi ext̄miabāt morsib⁹ colubrorꝝ. Et hoc ē qd subdit. Etei cu3 ill supuenit seua bestiarꝝ ira s. serpen-tiū ignitorū imissavidel3 a deo morsi b⁹ puersorū colubrorꝝ ext̄minabātur .i. aliq murmurātes ꝯ dñ3 ꝛ ñ peiten tes mordebāt̄ s3 ñ ext̄miabāt̄. Colu-ber ē gen⁹ serpēt̄ ꝛ dr̄ colub q̄i colens vmbras: qa ivmbr̄ sepiū ꝯmorat̄. ꝛ di cit̄ deutro. viii. In deserto illo fuerūt ꝓpētes flatu adurētes scorpiōes ꝛ dip-sades. Dipsades dis. ē gen⁹ serpēt̄ ꝛ di cit̄ ltie situla p ꝯriū qa pimit hoies si-ti. vas ū situlavocat̄ ꝓpe qd aufert siti ꝛ st̄ iste situle adeo puevt cū calcat̄ vix videat̄ q̄rꝝ venenū añ extiguit q̄ sētia t̄: nec tristiciā sētit moritur⁹ s3 mgr̄3 i historia s̄r. viii. c. deut̄. Et figurāt mo ralit̄ iste situle demōes q bonosviros fedis cogitatōib⁹ agitāt ꝛ infestāt. Iste etiā st̄ ita parue φ vix videt̄ et ex mi-nima occasiōe surgūt ꝛ intoxicāt sine molestia: imo cū delectatōe perimunt qñ st̄ per delcātōe3 morose a Cir ca illā clausulā Oportebit eni ill sñ ex cusatōe superuenire interitū Notādū φ tria st̄ q̄ iexcusabiles reddūt omēs pctōres ꝛ pēa dignos oñdūt. vi3 mag-nitudo scie in peccāte: similitudo cul-

pe in iudicāte. et ineptitudo cāe i allegāte Prio ḡ reddit hoīem inexcusabilē magnitudo scie i peccāte. q̄to ei aliqs maiorē et clariorē noticiā habꝫ de deo. tāto magis peccat ceteris parib⁹. Et iō de phis dicit apl's ad Ro. i. Q̄ d i uisibilia dei eis p creaturas inotuerūt et tñ euanuerūt in cogitatiōib⁹ suis et obscuratū ē insipiēs cor eorū: intm̄ vt idola coluerūt. nec sup hoc in aliq̄ excusāt̄ quasi de deo nullā noticiā habuissēt. qa inuisibilia dei per ea que facta sūt intellecta ꝯspiciūt̄: sēpiterna q̄ꝫ virt⁹ ei⁹ et dīnitas: ita vt sint inexcusabiles. Sil'e dicit saluator de iudeis. Io. xv. Si nō venissē et locut⁹ eis fuissē peccatū nō haberēt. nūc āt de peccato suo nō hñt excusatōeꝫ. Secūdo reddit hominē inexcusabilē similitudo culpe i iudicāte. quādo aliqs iudex dephēdit̄ i crimie, p q̄ solꝫ alios punire: nullā p̄t excusatōeꝫ p̄tēdere. Exēpluꝫ de falsis iudicib⁹ q volebāt ꝯdēnar̄ susānā. dan. xiii. Et iō signāt̄ dicit apl's. Ro. ii. Inexcusabil' es o hō ois q iudicas. in q̄ ei alteꝝ iudicas teipm̄ cōdēnas. Tertio reddit hoīeꝫ iexcusabilē ieptitudo cāe i allegāte. qñ ei cā q̄ allegat̄ maifeste nulla ē vel ꝯficta p mēdaciū nō ē excusatio: sꝫ aggrauatio ad p̄cedēs delictū Exemplū de inuitatis ad cenā. Luce. xiiii. Qui falsas ⁊ fictas excusatiōes fecerunt et assignauerūt: a cena fuer̄t reprobati et alii loco eorū vocati. et iō contra tales excusationes malitiosas petit. p̄s. Nō declines cor meū in verba malicie ad excusandas excusatōs i peccatis. Excusant tamen se quadrupliciter homines de pctīs suis. Quidaꝫ per lasciuā societatē: quidā per diuinā volūtatē: qdā per carnalē fragilitatē: qdā p finalē vtilitatē. Primi dicūt cōmuniter qñ dephēdūt̄ peccasse: mala societas ꝯpulit me ad hoc malū. q̄ q dē excusatio fatuissima putaret̄ apud iudicē secularē: cū concedat facinus ⁊ alios coaccuset. sed multo magis apd̄ deū nō valet q nouit mali arbitrii lib̄tatē. Vnde in prouerbiis. Omitte excusatōeꝫ nemo peccat inuitus. ⁊ ē excusatio multoꝝ allegatio fotiorū. Sicut dicunt multi. Quare nō licet mihi? Sic enim facit talis et talis. Sꝫ ista societas nō excusat peccāte secūdū Ieronimū in quadā ep̄la. Multitudo sociorū impunibile nō facit crimē. Secundo quidā se excusāt per dīnā volūtatē: quoꝝ aliq dicunt deū eos sciuisse peccaturos et velle eos velle eē: nec eis esse imputādū: sꝫ dispōi dīne ⁊ corporib⁹ celestib⁹ et cōstellationi. Et tales deum blasphemāt q̄si sit auctor malorū et vindex factorū q̄ hoīes cauere ñ p̄nt. Isti aliq̄ mō figurāt̄ per iacob volētē decipere patrē suū: cū pater quereret quō tā cito iuenire potuissꝫ: vnde sibi cibū optatū pararꝫ. Respondit volūtas dei fuit vt mihi cito occurreret qd̄ volebā. Gen. xxvii. Isto mō sūt nōnulli mūdi sapiētes iuris ciuil' periti: quicqd faciūt colorare legibus et munire rōib⁹ sciunt omnino: vt nihil faciēs sceleris qd̄ nō sit iurib⁹ excusatum. si homo credere velit eis. Tales assimilāt̄ dyonisio tyrāno de quo narrat valeri⁹. li. i. c. ii. Iste igress⁹ tēpla deorū detracto Ioui olimpio magni pōderis aureo amictu pānū laneū ei circūdedit et admirātib⁹ illis qui aderāt ꝙ sic sine tiore sctōs suos spoliare presumpsit. Rñdit ꝙ illd̄ ad dei sui commodū fecisset. Nā aureū aictū grauē

fore ꝑ estate et frigidū ꝑ hieme lane-
um ū ꝑ vtroq; tẽpore aptū. eẽ dicebat
Iterꝝ esculapio: q fuit barba aurea re-
dimit⁹ demi iussit barbā ꝛ auferri. Cu
ius cām assignauit ꝙ apollo pr̄ suus
imberbis esset et nō decebat patre ca-
rẽte barba: filiū apparere barbatū. Ite
rūvittas aureas et pateras et coronas
q̄ simulachra porrect̄ maīb⁹ sustiebāt
tollebat et se eas accipe: nō auferre di
cebat. stultū esse cõfirmās a qbus bõa
ꝑcamur: ab his porrigẽtibus nolle su
mere. Isto mō prudẽtes seculi q̄tūcūq;
flagiciose se habeāt ꝯtra iura deū ꝛ ec
clesiā sꝑ colorat̄ rōib⁹ se excusāt. Ter-
cio qdā se excusāt p carnalẽ fragilita-
tẽ et dicūt plane blasphemātes deum
se nō posse a libidinib⁹ abstinẽ ꝑpter
ꝯplexionẽ talẽ. Cõtra q̄s argūt Iero-
nim⁹ in explanatōne fidei. et allegat
eū magr̄ sn̄iarū. ii. dis. xxxvi. Execra
m⁹ inquit nos blasphemiā eorꝝ qui di
cūt Impossibile aliq̄d homī a deo ꝑce
ptū eẽ et mādata dei nō a singulis sed
ab oīb⁹ ī cōi posse seruari. Quarto q-
dā excusāt se per fīalẽvtilitatẽ et tales
īueniūtur nōnulli ꝑdones: raptores ꝛ
iniusti exq̄sitores: q auferūt a diuitib⁹
bõa sua sine cõscia colligunt et recon
dūt et elemosinas cāꝫ finalẽ pretẽdūt

Isto mō diuersi diuersas excusatō-
nes inueniūt: et cū pctõres existant se
tamẽ cõtra deū de pctis defẽdūt. Vn
de grego. xxi moraliū. Vsitatū gene
ris hūani viciū ẽ libido: peccatū cõmit
tere et cōmissū negando abscōdere: ꝛ
cōuictū defendẽdo excusare. Sicut au
tẽ impiū est peccata q̄ cōmisim⁹ nos ꝑ
tinacit̄ excusare ita virtuosū ẽvalde ꝑ
ximū nō facilit̄ iudicare sed cõpatien
do aliqualiter excusare: ꝯsiderātes cõ
munis fragilitatis cõditionẽ: sincẽ fa
miliaritatis cõmunionẽ: et vere pieta
tis exercitationẽ Primo enī cõmunis
fragilitas qua frequent̄ omnes erra-
m⁹: debet nos mouere ad aliqualiter
excusādū: nō tamẽ pertinaciter defẽ-
dẽdū errores faciles aliorꝝ. Vn̄ bern
sup can. ser. xli. Noli iudicare ꝑximū
sed magis excusa intẽtionẽ si opus n̄
potes. puta ignorātiā. puta surreptio-
nem: puta casum ꝙ si omnes omnino
dissimulationẽ rei certitudo recusat.
suade nihilomin⁹ tibi et dicito apd̄ te
metiꝑmvehemẽs tẽtatio fuit. Quid
de me illa fecisset si illa accepissꝫ ī me
similiter potestatẽ? Secundo mouere
nos debꝫ ad idẽ sincẽ familiaritat̄ cõ
muniovt saltẽ de amicis faciliter ma
la n̄ credam⁹. nec etiā de ꝑxis. nec de
plat̄vel etate ꝑuectis Vnde Iero. ī e-
pistola ad rusticū. nō ẽ facile malū ꝑ-
ꝑuecta etate credẽdū quamvita ꝑterita
defẽdit: et honorat vocabulū dignita-
tis de aīco etiā suo Xenocrate cū q̄dā
platoni dixisset ꝙ dixerat de eo malū
rn̄dit nō eẽ sibi credibile ꝙ ille quẽ tā
tū amabat eū nō diligẽt cūq; narrans
dictum suū se ꝑbaturꝝ assereret. Re-
spōdit plato n̄q̄ xenoc̄tẽ talia dixisse:
nisi expedire iudicassꝫ. Tercio mouẽ
nos dꝫ ad idẽ vere pietatis exercitatio
Piū ẽ eī alienos defect⁹ sn̄ lesiõe iusti
cie q̄tū fieri ꝑt excusare. ꝛ famā ꝑxio
rū q̄tū possibl̄e ẽ illesā seruare. Vnde
origenes sr̄ leuit̄. xxxiii. c. Nō vult te
dn̄s si fortevider̄ pctm̄ fr̄is ꝯtinuo e-
uolare ad publicū ꝛ ꝑclāare passim et
diuulgare pctā aliena. qd̄ esset vtiq; n̄
corrigẽtis sꝫ ifamātis. Vn̄ ap̄li symõ
et iudas Nos inocẽtes absoluẽ oꝫ no
cẽtes ū ꝑdẽ n̄ decꝫ. L.CLXXVIII

S Ed nõ imppetuũ ira tua pmãsit sed ad correctionẽ in breui turbati sũt signũ habẽtes salutis ad ꝯmemoratione mãdati legis tue. Qui eñ ꝯuers⁹ ẽ nõ ꝑpt̃ h̃ ꝙ videbat sanabat̃ sed p te oĩm saluatorẽ. et in hoc oñdisti inimicis nr̃is: qa tu es q liberas ab oĩ malo. Illos aũt locustaꝝ et muscarũ occiderũt morsus: et nõ est iũeta sanitas aĩe illoꝝ qm̃ digni erãt ab hmõi ext̃miari. Ostẽsa diuersitate de meriti int̃ egiptios pũitos p bestias ĩ egipto et int̃ hebreos punitos p bestias ĩ deserto. In ista pte ꝓsequit̃ de eadẽ diuersitate supplicii Fuerũt aũt diuersi mode puniti egiptii ad ext̃miationẽ. hebrei vero ad correctionẽ. De punitione egiptioꝝ p ranas muscas ꝛ scinifes satis est supi⁹ tactũ. De punitõe v̾o hebreoꝝ ẽ sciẽdũ. ꝙ sicut habet̃ Nũe. xxi. Cũ ppl̃s in desto cõtra dñꝫ murmurasset imisit eis serpentes ignitos hoc est puos et veloces ad modũ scitillarũ q tactu venenoso iflãmabãt ꝛ causabãt tumorẽ ꝛ ruborẽ in carne. ad q̃rũ pũcturã vulnerati sũt. Quidã vero mortui. Venerũt ergo ad Moysen ꝛ rogauerũt eũ ꝙ oraret ꝓ eis ad dñm. Ad hui⁹ ergo p̃ces ordinauit dñs: vt faceret figurã s̾pẽtis de ere ꝛ poneret sup sũmitatẽ ptice ꝛ faceret illũ deferri in ppl̃o et dixit eis ꝙ qcũqꝫ esset p-cussus a serpẽte ignito statim aspiceret ad serpẽtẽ eneũ et curaret̃. Istud miraculosũ remediũ ꝓuidit deus filiis israel ĩ desto ꝛ fuit figura pl̃cherrima de passiõe xp̃i sicut ipemet allegauit Iob. iii. Sicut Moyses exaltauit s̾pẽtẽ in desto: ita exaltari oportꝫ filiũ hoĩs vt oĩs q credit in eũ nõ pereat: sꝫ habeat vitã et̃nã. De afflictõe igit̃ hebreoꝝ p serpẽtes ignotos et remedio eis cõcesso agit auctor ĩ pte ista declarãs qualit̃ egiptii afflicti fuerũt sñ remedio tanq̃ icorrigibiles. hebrei vero cũ remedio tãq̃ filii ad correctõeꝫ abiles. Et circa hoc tria facit. Nã pmo tãgit hebreoꝝ rõnabilẽ castigatiõeꝫ. Secũdo egiptioꝝ miserabilẽ ext̃miationẽ. Tercio redit ad declarãdã mirabilẽ hebreoꝝ liberatiõeꝫ in plaga serpẽtũ. scd̃a ps ibi. Illos aũt locustaꝝ. t̃cia ibi. Filios aũt tuos. Circa pmũ quatuor facit. Nã pmo agit de afflictõnis tedio. Secundo de afflictõnis remedio. Tertio de eiusdẽ remedii autore precipuo. Quarto de fine per illd̃ remedium pricipaliter intento. Secũda ps Habẽtes signũ salut̃. t̃cia ibi. Qui eñ cõuersus. q̃rta ibi. Et in hoc ostẽdisti. Dicit eñ sic. Sꝫ nõ imppetuũ ira tua pmãsit. Ira tua. i. pena iflicta p te hebreis peccãtib⁹ in desto: nõ fuit extermiatiua oĩꝫ gñalit̃ sꝫ castigatiua tãtũ vñ subdit. Sꝫ ad correctionẽ in breui turbati sũt. Iere. xxx. Nõ faciã te ĩ cõsũptionẽ: sed castigabo te in iudicio vt nõ videaris tibi inoxi⁹ et hoc in breui. qa Isa. liiii. In momẽto idignationis mee abscõdi faciẽ meã parũper a te. Et tñ cũ fuerũt in turbatiõe illa fuert̃ habẽtes signũ salutis. scꝫ serpẽtẽ eneũ ad cõmeorationẽ mãdati legis tue. i. sicut cõmeorat̃ in lege tua. Nũe. xxi. Fac serpẽtẽ eneũ et pone eũ ꝓ signo. Sed qa ille effect⁹ quo curati fuert̃ ad ĩspectionẽ serpẽtis enei posset a simplicib⁹ ipi serpẽti attribui ꝛ nõ deo. Iõ t̃cio subiũgit. Qui eñ cõuersus est ꝛc̃. per te xp̃ꝫ figuratũ per illũ serpẽtem eneũ q oĩꝫ est saluator Figurabat̃ aũt xp̃s per istũ s̾pẽtẽ eneũ m̃tiplicit̃ scꝫ

quātū ad morū inocētiā. quātū ad sit⁹ eminētiā. quātū ad vite carētiā. et quā tū ad salutis efficientiā Primo quā tū ad morū inocētiā. qa sicut illa figura serpētis venenose appuit. ꝛ tñ nullū venenū habuit. Ita xp̄s in carne apparuit et tñ nullū pctm̄ habuit. nec est inuēt⁹ dol⁹ in ore ipi⁹. Scd̄o quo ad vite carētiā: qa sicut ꝑpēs illevitā nō habuit ꝛ tñ de materia maxime duratiua fuit qa es int̄ oīa metalla durabilius est. sicut dicit hec glosa. Ita xp̄us vere mortu⁹ est scd̄ꝫ hūanitatē ꝛ vere etn⁹ ꝛ imortalis est scd̄m diuinitatē. Tercio quātū ad situs eminētiā: qa sicut ꝑpēs posit⁹ fuit sup perticā lōgā vt a toto populo videret̄ et a gētib⁹. Ita xp̄s in ligno crucis ita alte suspēdebat̄ vt a toto pp̄lo videret̄ vbi etiā adhuc a deuotis mētib⁹ per fidē et amorē cōspicit̄. Quarto quātū ad salutis efficientiā. qa sicut oīs a vero serpente pcussus si serpētē eneū aspiceret curabat̄. Ita qlibet a diabolo vulnerat⁹. si xp̄ꝫ in cruce cōsideret per fidē et veniā roget. sanat̄. Quarto subiūgit finē per istd̄ miraculū p̄ncipalit̄ intētū. videlꝫ honorē dei cū dicit. Et in hoc oñdisti inimicis nr̄is qa tu es q liberas ab oī malo. i. corporali ꝛ sp̄uali. c Xp̄⁹ ei legit̄ fecisse miracula ꝑpter tria. Primo ad eorū circa quos operabat̄ vtilitatē: qa eos frequēter in corpore et in aīa curabat. Scd̄o ꝑpt̄ alioꝝ cōuersionem: qa m̄ltī vidētes xp̄i miracula cōuertebant̄. Tercio propter dei gloriā et honorē. Iohānis nono. Nec hic peccauit. neq₃ parētes eius: sed vt manifestent̄ opera dei in illo. Et eodē mō in ꝓposito de⁹ istd̄ miraculū fecit ad vtilitatē bonoꝝ de filiis isrl̄. ad ꝯuersionē maloꝝ ꝛ ad gl̄aꝫ dei dilatādā. B

Z⁹ p̄ncipalr̄ i ista lecōe agit de egiptiorū in egipto mirabili per bestias ex t̄miatiōꝫ q̄ ꝑpt̄ eoꝝ maliciā sñ q̄cūq₃ remedio isligebat̄. Vñ s̄bdit. Illos āt id est egiptios locustarū ꝛ muscarū occiderūt morsus. De qb⁹ locustis dicit̄ Exo. x. Dixit dñs ad Moysen extēde manū tuā sup t̄rā egipti ad locustā vt ascēdāt super eāꝛ deuorēt oēꝫ herbaꝫ q̄ residua est grādini. De muscis vero Exo. viii. habet̄. Venit musca grādis in domo pharaonis ꝛc̄. Locusta scd̄m glo. super illd̄ Ex. x. dicit̄ q̄si lōga hasta. [qa habet lōgiora crura retro q̄ añ Et scd̄ꝫ Isi. xii. ethi. Est aīal paruū noxiū habēs dentē et pl⁹q̄ cetera aīalia frugib⁹ nocet. Itē scd̄ꝫ Iero. super p̄. c. Iohelis. hmōi volatilis tria sūt nomīa successiue scd̄m etatē. Nā fet⁹ locuste añq̄ habeat alas vocat̄ bruc⁹ cū incipit volare vocat̄ acelabus: cū plene volat vocat̄ locusta. De locusta loquēs Basilius in examerōn dicit Locusta dicit̄ quasi loco stare faciēs qa cū iter arripienti occurrit malū est ꝛ sinistrū sicut bufo dextrū ꝑtēdit. Vel dicit̄ locusta qa nūc saltū dat: nunc loco stat: vel qa per modicū tp̄s stat in vno loco Criso. super Math. sic ait. Locuste sūt volatilia mūda qdē sꝫ parua. et nō satis ī altū volantia q̄ mānducauit Ioh. in deserto. Arnulph⁹ etiā qdā expositor ait sic Minimū gen⁹ locustarū in deserto iudee q̄ past⁹ ē Iohēs vsq₃ hodie apparet ꝛ habet corpusculū ī modū digiti manus mēbris exilib⁹ ꝛ breuib⁹ i herbis facilit̄ capit̄. Hec ille Talib⁹ ergo locustis et muscis extermīabant̄ egiptii ī cōtemptū ꝛ derisionē ꝛ nō per leones vel vrsos vel fortia aīmalia: qa digni

erãt ꝑpter eoꝝ ĩdolatriã a talib⁹ extẽminari. Circa illã clausulã. Signũ habẽtes salutis. Notãdũ ꝙ de⁹ hũano generi multa signa oñdit beniuolẽtie remiscẽtie: ꝓuidẽtie: et patie. b

Signa beniuolẽtie sũt oẽs creature facte et create ad seruiẽdũ hoi. Est enim signũ qđ vnũ offert sensui ⁊ aliđ itellectui. et iõ ois creatura sensibilis seipsam offert sensui et deũ repñsentat intellectui boni viatoris. Nẽo põt hec signa facere. q̃ tu facis nisi fuerit de⁹ cũ eo Ioh. iii. Signa remiscẽtie sũt septẽ sacramẽta eccl'ie per q̃ reducimur ad mẽoriã passiõis dñice Heb. ii. Sal⁹ nostra firmata est cõtestãte deo signis et portẽtis ⁊ variis v'tutib⁹: ⁊ spũsci distributionib⁹. Signa ꝓuidẽtie dabit ante suũ aduẽtũ: ne oĩno veniat pctõrib⁹ improuisus Et hoc est signũ magne curialitatis dñe. Null⁹ eĩ q aliqđ facit qđ vellet occultare approbat aduẽtũ hominis ĩprouisũ: ꝫ pctõr qlibet facit qđ vellet: si posset occultari. et iõ de⁹ mũdo pleno pctĩs vẽtur⁹ ꝑmittit signa q̃dã notabilia p que hoĩes cõtra ipsi⁹ aduentũ sibi ꝓuideãt ⁊ disponãt. De istis signis dicit' Lu. xxi. c. Erũt signa ĩ sole et luna ⁊ stellis. Dicit Vegeti⁹ de re militari libro. iii. ca. v. Tria inquit genera constat esse signoꝝ pro negociis belli videlꝫ. Vocalia: semiuocalia: et muta. Vocalia dicunt' que hũana voce ꝓferunt' sicut duces preordinãt aliquod certũ verbũ. quo in cõflictu vtũt' Sicut deus nobiscũ vel triũph⁹ impatoris vel aliqđ ꝯsimile. Signa semiuocalia sũt: que fiũt per tubã. cornu vl' buccinã. Signa muta sũt vexilla aquila dracones et circa ista signa ponebatur medietas donatiui oĩꝫ militũ eũtium ab bellũ ꝑpter duas rões. vna fuit rõe si ea habuissẽt in custodia ꝓpria in friuolis expẽderẽt vnde ad vtilitatẽ eoꝝ ꝓuisũ fuit ꝙ sufficiẽter sustentabant' de annona cõi. Alia rõ fuit vt ꝓ hoc aĩosius et forti⁹ sequerẽtur signa sua et ea nullo mõ relinquerẽt ex quo peculiũ suũ castrẽse ibidẽ scirẽt ꝯsistere: ꝫ poti⁹ ea defẽderẽt quãtũ possent Ista tria signoꝝ gñа faciet xp̃s in aduẽtu suo scđo. Nã signa vocalia erunt in illa disceptatõe sicut dr̃ Math. xxv. Esuriui et nõ dedistis mihi mãducare ⁊c̃. Signa semiuocalia: qa tuba ꝑcedet et de istis sil' dicit Ap'lus ꝓ. Thess. iiii. Dñs in iussu ⁊ in voce archãgeli ⁊ in tuba dei descẽdet de celo. Signa v'o muta erũt ĩstrumẽta passiõis xp̃i ⁊ ipꝫ corp⁹ dñicũ vulnerib⁹ ĩsignitũ Dañ. vi Ipse est saluator ⁊ liberator faciẽs sig̃ et ꝓdigia in celo et in t'ra. Signa patie dat nobis diu expectãdo nos ad veniam vt redeam⁹ ad grãꝫ Ephe. iiii. Nolite cõtristare spm̃ sãctũ dei in quo signati estis in die redẽptõis.

LECTIO. CLXXIX.

f Ilios aũt tuos nec draconũ nec venatorũ vicerũt dẽtes. mĩa eĩ tua aduenĩẽs saluabat illos. In mẽoriam sermonũ tuoꝝ extẽmiabant' ⁊ velociter sanabant'. ne in altam ĩcidẽtes obliuionẽ: nõ possẽt tuo vti adiutorio Et eĩ neq̃ herba: nec malagma sanauit eos ꝫ tu⁹ dñe sermo q sanat oĩa.

Explicata tribulatõe egiptiis illata per minutas bestias qb⁹ sine remedio extermiabant'. Redit ad correptionẽ filioꝝ isrl' in deserto. a qua cũ mirabili adiutorio liberant' Et circa hoc tria facit. Nã ꝑmo oñdit hui⁹ remedii causam supnaturalẽ. Scđo ponit hui⁹ re-

medii causã finalẽ. Et tercio excludit ad hui⁹ remedii efficientiã oẽm causã medicialẽ. scda ps ibi. Ne in altã. tercia ibi. Etei neq͡3 herba. Quãtũ ad pmũ dicit sic. Filios aũt tuos ⁊c̃. qa fuerũt filii ideo debuerũt castigari Ecci vii. Filii tibi sũt erudi illos ⁊ curua illos a pueritia eoꝝ. In cui⁹ figurã dicit ps. Btũs q tenebit ⁊ allidet puulos suos ad petrã id ẽ btũs q castigabit filios suos vel carnales p naturã vel spũales per curã ⁊ allidẽs eos petre. i. xpo assuefaciẽs eos ad opa v̄tuosa. ⁊ alibi dicit. In matutino int̃ficiebã oẽs pctõres terre. hoc est stati in iuuẽtute vicia pctõꝝ p castigatões cõdignas ãputari et hoc est cape vulpes puulas q̃ demo liũtur vineas. Canti. ii. Vñ Iero. sup epl̃a͡3 Ephe. ii. et habet̃ in Cano. dist. xxxvii. legant. A Hely sacerdos pr̄ scũs fuit s͡3 qa filios ñ erudiuit i oĩ disciplina ⁊ correctõe. supin⁹ cecidit et mortu⁹ est Filios aũt tuos nec draconũ nec venatorũ vicer̃t dẽtes. qa nec a magnis bestiis quãtitate cuiusmõi sũt dracões nec a maliciosis in q̃litate: cuiusmõi sũt serpẽtes miores dño ꝓtegẽte ledebant̃ Draco eni ẽm Isi. veneno caret. xii. ethi. capl̃o viii. ita scribit Draco maior cũctoꝝ serpẽtũ siue oĩ͡3 aĩantiũ sup t̃rã Hũc greci dracontã vocãt Vñ ⁊ deriuatũ est in latinũ. vt draco diceret̃ q sepe a spelũcis extractus fert̃ in aerẽ. cõcitat̃ q͡p ꝑpt̃ eũ aer. Est autẽ cristat⁹ ore puo ⁊ arctis fistulis p q̃s trahit spm̃ ⁊ linguã exerit. Vim ãt nõ in dẽtib⁹ sed in cauda habet. v̄bere poti⁹ q̃ rictu nocet. i noxi⁹ est eni a venenis. et ideo huic ad mortẽ faciẽda͡3 venẽa ñ erũt necessaria. qa si quẽ ligauerit occidit. Vñ nec elephas tut⁹ est sui corpis magnitudie Nã circa seitas Delitescẽs p q̃s elephãtes subito gradiũt̃ crura eoꝝ nodis alligat: ac suffocatos pimit. Hec Isi. Fert̃ ãt scd͡3 Papiã q͡p herba dracõcea dr̃ q͡p nata sit de sãguĩe draconis: ⁊ iõ sic vocata ⁊ ẽ draconii coloris. flos ũ ei⁹ sicut ligua draconis. Si qs radicẽ hui⁹ herbe sanis cõfricet manib⁹: ẽpẽtes sine piculo prẽdet. est ãt tyriace v̄tutis si legat̃ mẽse Iulii. Hec Pap. Mirabile ẽ ãt. si veneno careat draco. cũ ẽm auctores aurã spirãdo ificiat ⁊ flatu mortifero pestes igerat. sicut p͡3 ex narratõe Aris. libro suo de ꝓpetatib⁹ elemẽtoꝝ. q̃ eo quod ↄtigit tp̃e Philippi i armẽia. Et solin⁹ de mirabilib⁹ mundi dicit exp̃sse Q̃d nõ in dẽtib⁹ s͡3 i cauda venenũ habeat nec obstat ei⁹ carnes cõedũt ethiopes sicut dicit ps. Dedisti eã pp̃lo ethiopũ escã. qd̃ p̃t eẽ v̄l q a venenũ excutiũt aliqua arte sicut medici faciũt q̃ ẽpẽtib⁹ v̄l caudã abscidũt: i q̃ latet venenũ draconis ãt caro vitrei colorꝭ ẽ ⁊ ifrigidat vescẽtes eã. hic est q͡p ethiopes i feruida plaga hitãtes carne dracõis libent̃ vescũt̃ mercatores etiã: qd̃ ẽ mirabl̃e dictũ qbusdã carmib⁹ dracões faciũt mãsuetos ad tps qb⁹ isidẽtes frẽo eos regũt vsq͡3 tũc i ethiopã veniũt vbi eos vendũt. vt dr̃ in libro de naturis rerũ Dicit g̃ l̃ra Filios aũt tuos nec draconũ: nec venenatoꝝ vicerũt dẽtes mĩa aũt tua aduenieẽs saluauit eos p aspectũ serpẽtis. sicut in lectõe p̃cedẽte dictũ est. Subdit aũt causã q̃re sic affligebant̃ et ait. In memoria eni sermonũ tuorũ exterminabant̃ et velociter sanabant̃ ne in altã incidẽtes obliuionẽ nõ possent vti tuo adiutorio. Et dicuntur tria vi͡3 causa afflictõis illate. mo-

dus medicie collate. et finis salutis e-
is date. Punicbāť ei i memoriam ser
monū tuorꝝ h̄ est ad mēoriā cōmina-
tionū dei extmiabāť. Aliq legūt im
mēoria dictōalit: qa obliuio diuiorū
sermonū mltos duxit in extminium
Aliq legūt examiabāť. aliq extmia-
bāť: et pōt exponi extmiabāť. i. graui
ter vexabāť. Mod⁹ medicie collate sb
iūgiť cū diciť. Et velociť sanabāť. Fi-
nis vero salutis eis date fuit remotio
desperatōis. Vn̄ subdit. Ne i altā ici
dētes obliuionē. in altā id est in pfūdā
vt nō possit tuo vti adiutorio despera-
tione pueniēte cogitatōez Vltimo
excludit ab illo remedio cāz naturalē
et dicit sic. Etenī nec herba: nec mala
gma sanauit eos: sed tu⁹ dn̄e sermo q
sanat oīa. Malagma idē ē ꝙ empla-
strū. et diciť a malaxo. as. qd ē manu
laxare et cōpmere herbas coctas cum
oleo vel butiro i aliquo gn̄e gūmi vel
aliquas spēs ꝯmiscē p emplastro et ni
hil tale sanauit eos: sz sermo dei quo
precepit serpentē eneū fieri et poni p
signo. Nume. xxi. Circa illā clausulaz
Tu⁹ sermo dn̄e sanat oīa. Notādū est
ꝙ sermo dei deuote ꝯcept⁹ sanat oēs i
firmitates mortales vł morales vtu-
te dīna. de quo ps Qui ppiciať o. in tu
q sa. o. in. tuas. Et sicut medicia nō sbi
to sanitatis effectū iducit: sz per pcessū
tēporis ꝛ cū mora. ita vbū auditū ali-
quotiēs auditorē subito n̄ ꝯuertit sed
cū forte i aīa ei⁹ qeuit. per. xx. ānos. tc
pmo icipit operari. hz āt aīa mltas in-
firmitates. q̄ ad vii. capitales radicalř
rducūť ꝛ per vii. corporeas ifirmita-
tes figurāť. Nā supbia frenesi ꝯpara
tur. patiť ei freneticꝰ mēť alienatōez:
q̄ nec bn̄ iudicat de seipo nec de aliis:
imo seipz iudicat q̄to ifirmiorē tanto
valētiorē Eodē mō superb⁹ oēs ꝯtēnit
ꝛ dānat ꝛ se solū sufficiētē reputat ꝛ si
bi pl⁹ q̄ hz sēper arrogat Istā mētꝭ alie
natōz patiebať merito p sua superbia
rex nabuchodonosor De q̄ dan. iiii. q
dixit deābulās i aula sua. Nōne hec ē
babilō mag quā ego edificaui i domū
regis i robore fortitudis mee ꝛ gl̄a de
corꝭ mei. ꝛ stati vtute dei eiect⁹ ē ab ho
mib⁹ ꝛ cū ferꝭ vixit ꝛ pass⁹ ē mētꝭ alie-
natōz ꝛ videbať sibi ꝙ eēt bos i anterio
rib⁹ ꝛ i posteriorib⁹ leo ꝛ p⁹ vii. mēses
restitut⁹ ē ad pces daniel ad sēsū lz nō
stati ad regnū ꝛ tunc legiť sic dixisse.
Oēs vie dei iudicia ꝛ gdiētes i srbia pt
huiliare. dān. iiii. Cura ū freneť i pn-
cipio ē euacuatio sāguis ꝛ aliorꝝ sup-
fluorꝝ q̄ ad cēbrꝝ ascēdūt. ꝛ perturbāt
vsū rōis. Et eodē vbū vł smo dei oñs
nos vacuos eē ab oī bono q̄tū ad nos
attiet ꝛ a deo hr̄e qcqd boni feceri⁹ ꝛ q̄
diu i frenesi srbie detinemur a nob̄ sa
nitatē mētꝭ rcuperare n̄ valē⁹. iux̄ illꝭ
ecci. iii Synagoge superborꝝ n̄ ē sani-
tas. ꝛ iō certe oz nos sāguiez superbie
eittē ꝛ effūdē superfluos hūores rerꝝ
tēporaliū ꝛ cū vã hūilitate ꝛ firma fi-
de currē ad deū. de q̄ dr̄ lu. vi. Oīs tur
ba querebat eum tangere: quia virtus
de illo exibat et sanabat omēs Se-
cunda infirmitas spiritualis est ira: ꝛ
hec comparatur febri acute eo ꝙ ha-
bens eam patitur calorē continuū et
sitim magnam. secundū Constantinū
libro. vii. viatici. capitulo. de cersi vel
causon. Et isto modo est de hoīe iracū
do qui statim ad quodlibet verbū calo
rem colere sue ostendit gestu verbis ꝛ
vultu. habēt etiaz sitiz magnaz semet-
ipūm vindicādi: et talis omni die incē
dit omnes vicinos suos p nihilo. Hāc
infirmitatez patiebatur Herodes qn̄

videbat ꝙ illusus a magis esset: irat⁹ est valde. et mittēs occidit oēs pueros qui erāt in bethleē et oib⁹ finib⁹eius. Ecce ꝓcessit calor nimi⁹ ⁊ secuta est si tis irratōnabilis vltiōis. Istā īfirmitate; curat sermo diuin⁹ ꝑdicādo de diuina dulcedine et pietate dei. In cui⁹ figurā legim⁹ Mar.vi.ꝙ discipl'i vngebāt mltos oleo⁊ sanabanẗ. Tercia īfirmitas est īuidia et hec cōparaẗ febri seu febricitāti. Febricitās nāq̄ mō calescit: mō frigescit. Eodē mō iuidus mō gaudet de aduersitate bonoꝝ mō dolet de eoꝝ ꝓsperitate. Istā īfirmitatē patiebaẗ Saul.ꝑ. Regū.xviii. Qn̄ iuuēculas audiuit canere de dd⁊ ait Mihi dederunt mille⁊ dauid decē milia. Ista īfirmitas putrefacit interiora hoīs. et cura ei⁹ est sermo diuin⁹ꝑsuadēs amiciciā et gratitudinē: qa sicut īuidia est putredo aīe ita amicicia est eius sanitas. Prouer.xiiii.c. Vita carniū sanitas cordis putredo ossium inuidia. Quarta īfirmitas spūalis est accidia que cōparaẗ paralisi: q̄ est mēbrorum dissolutio et debilitatio: ita ꝙ motū debitū ꝑficere nō possūt patientes eā Istā īfirmitatē patiebaẗ figura tiue loquēdo ille qui.xxx. ānis iacuit an̄ piscinā salutiferā ⁊ nūq̄ descēdit in eā vt sanareẗ Iob.v. et significat iueteratos dieꝝ maloꝝ: q cōtinue iacēt iuxta sacramētū ꝯfessiōis⁊ pnie⁊ nūq̄ curāt ītrare donec debeāt mori. Ista īfirmitas sanaẗ per valde calida: qa si ex vna pte ꝯsideraẗ calor pene gehēnal'. et ex alia pte calor caritatꝭ xp̄i excitātꝭ ad opatiōes v̄tutꝭ. stati de tāta accidia potit hr̄e curā Iere.iii. Couertimi filii reuertētes⁊ sanabo īfirmitates vestras Quita īfirmitas spūal' ē auaricia et ꝯparaẗ idropisi ſm Bedā. Cui⁹ ꝓpetas ē: quanto magis bibit tanto pl⁹ sitit Et eodē mō auar⁹nūq̄ dicit sufficit hāc īfirmitatē patiebaẗ diues ille qui dixit Lu.xii. Destruā horrea mea et faciā maiora⁊ illuc ꝯgregabo oīa q̄ nata sūt mihi. Istā īfirmitatē sanat ſmo dīn⁹: ꝑsuadēs elemosinā⁊ opa pietatꝭ. Isa.lviii. Frange esurīēti panē tuū: et egenos vagosq̄ īduc ī domū tuā: ⁊ seqtur. Tūc erūpet quasi mane lumē tuū et sanitas tua citi⁹orieẗ. Sexta īfirmitas spūal' est gula ⁊ ebrietas: q̄ subuertēs iudiciū rōis ꝯparaẗ epylētie: q̄ facꝭ hoīe; cadere corpalit̄ specialit̄ autē et mortaliter ad oīa gn̄a pctōꝝ⁊cū sit ingressus⁊ ianua oī; vicioꝝ Istā īfirmitatē patiebaẗ diues epulo. Lu.xvi. q īduebaẗ purpura⁊ bisso⁊ epulabaẗ q̄tidie splēdide. Loth etiā iebriat⁹ vtrāq̄ filiā cognouit. Gen̄.xix. Quia hec est īfirmitas q̄ nūq̄ sola venit. Hāc sanat ſmo dīn⁹ ꝑsuadēs abstinētiā rōnabilē Eccl.xxxi. Sanitas est mētis⁊ corporis sobrietas pot⁹ Septīa īfirmitas est luxuria⁊ ꝯpaẗ lepre eo ꝙ gn̄aẗ ex calore corrupto ⁊ deordinato. Et ista; īfirmitatē patiebaẗ Salomō: q habuit vxores reginas q̄si septīgētas⁊ꝯcubinas trecentas ⁊ cū iā senex eēt: depuatū ē cor ei⁹ ꝑ mlieres.iii. Re.xi. Hec ē īfirmitas cōtagiosa⁊ abhoīabil'. Vna nāq̄ ꝑsona tal' cētū pōt īficere. Et hāc sanat ſmo dei ꝑsuadēs hoī honestā societatē⁊ pnie seueritatē: ⁊ duote orōis īstātiā. Hec eī oīa ad curā hui⁹ īfirmitatis exiguntẗ. In cui⁹figura maria lepra ꝑcussa per septē dies fuit exclusa a castris et nō nisi ad orationē Moysi sanata Nume.xii. Dicēte moyse ad dn̄m. Deus obsecro: sana eā. Sic ergo

sermo dei sanat oīa. In cui⁹ figura dr̄ Luce. ix. ꝙ xp̄s cōuocatis. xii. discipu lis misit eos p̄dicare regnū dei ⁊ sana re īfirmos. LECTIO. CLXXX.

t V es dn̄e q viteꝛ mortis habes potestatē. Et deducis ad portas mortis et reducis. Homo aūt occidit per maliciā suā⁊ cū exierit sp̄ūs nō re uerteꝛ nec reuocabit aīa₃ q̄ recepta ē sed tuā manū fugere īpossibile est

Postq̄ sp̄ūscūs declarauit diuersitatē inter punitiōes duas quaꝝ vna est: ꝙ extermiauit egiptios et altera ꝙ pu- niuit hebreos: qa declarauit quō mi- raculose p̄uidit hebreis de remedio q̄ sanarenꝛ in deserto vi₃ de s̄pēte eneo In ista p̄te istoꝝ miracłoꝝ oī₃ deo at- tribuit auctoritatē. Et circa hoc tria fa cit. Nā p̄mo deo attribuit puniēdi oī- modā potestatē. Scd̄o attribuit homī delinquēdi sp̄ōtaneā fatuitatē Tercio ab hoīe excludit īpune euadēdi liberā facultatē scd̄a ps ibi. Hō autē occidit. tercia ibi. S₃ tuā manū. A Circa p̄mū duo fac. Vnū ē ꝙ de⁹ hēt p̄tātē viteꝛ mortꝫ: qa ī ip̄o ē p̄tās vitā auferē di₉suādi⁊ afferēdi. Scd̄₃ est ꝙ ip̄e pōt hoīes deducere p̄ afflictiōes intrīsecas vsq₃ ad portas mortis et iterū advitā⁊ salutē reparare. ergo in ip̄o est oīpotē tia puniēdi. Porte mortis sūt graues īfirmitates⁊ tribulatōes p̄ quas hoīes moriūtur. Ad egrediēdū per portas debem⁹ nos semp̄ parare. Vn̄ Sene. ep̄ła. lvi. Veniētē mortē nēo hilaris accipit nisi q se ad illā diu composuit Hassus ait tā stultū eē q mortē timeat q̄ q senectutē Nā queadmodū senect⁹ adolescentiā sequitur: ita mors sene- ctutē. Viuere nesciuit: q mori nōvult vita cum acceptione mortis data est. Ad hāc itur quā ideo timere demētis est. Quia certa expectāꝛ dubia metu unꝛ. a Quis q̄ri pōt in ea₉ditōe se eē in q̄ nēo nō est. Prima aūt pars eq̄tatis est eq̄litas. Hec Sen̄. Et vult dī cere ꝙ iniqu⁹ est q cōtra mortē mur- murat cū oē₃ hoīe₃ mori oporteat Se cūdo attribuit hoī sp̄ōtaneā fatuitatē delinquēdi. Et circa hoc tria facit Pri mo dicit ꝙ hō sibiip̄si infligit triplicē mortē. videl₃ culpe nature et gehēne Quātū ad mortē culpe dicit. Hō autē occidit per maliciā aīa₃ suā. quātū ad mortē nature dicit. Cū exierit sp̄ūs in die mortis: nō reuerteꝛ ad p̄n̄tē vita₃ naturaliꝛ. quātū ad mortē gehēne s̄b- dit nec reuocabit aīa₃: q̄ recepta ē sup ple in iferno. Iob. vii. Sicut cōsumiꝛ nubes⁊ p̄trāsit sic q descēdit ad īferos nō ascēdet. Tercio excludit ab homie īpune euadēdi liberā facultatē Et quā tū ad lr̄ subiferꝛ. S₃ manū tuā effugē īpossibile ē: qa sic nec celū effugē po- tes: sic etiā nec manū dei. nā si ad occi dentē ieris ab oriēte fugiēdo: celū sup te extēsū ē. Si ab aq̄lone ad austrū sp̄ a celo₉tineris sicut auis ī cauea⁊ effu gere nō potes. Eodē mō si fugis deu₃ placatū. accedis ad deū iratū. q̄cūq₃ v̄- teris sp̄ ī manu dei eris: vł puniēte p̄ delicto: vł p̄miāte p̄ meritovn̄ bn̄ poe ta dixit. Quo fugis. Euchilide q̄scūq₃ accesseroras. Sub Ioue sp̄ eris An ne scis lōgis regib⁹ eē man⁹ Hō occidit q dē p̄ maliciā B Nota ꝙ mł'ta ma la facit malicia Est eī recte rōis s̄buer siua. hūane cōuersatiōis turbatiua. ⁊ ī p̄priū auctorē r̄flexiua. Sciēdū etiā ꝙ malicia radicata facit hoīe₃ male eli- gere: ⁊ corūpit bonā estimatōe₃⁊ verā de reb⁹ sicut dicit Aris. vii. ethi. Hec ē

rō q̄re maliciosi cū sint int̄ mille prudētes frequēter fallunt᷑ vt ceci Sap.ii. Excecauit eos malicia eoꝝ Vn̄ Cris. sup.ii.c. Mat.ondit quō malicia Herodis fecit eū eē stultū qn̄ nitebat᷑ occidere xp̄m ꝛ dicit sic Cōsidera hic iusticiā mixtā dolo tyrāni. aut ei herodes credidit scripturis: aut nō Si nō credidit qd int̄rogabat scripturas: q̄s credidit vaniloq̄s? Si credidit estimās pphetiā etiā imobilē quō ergo spabat illū regē posse intficē quē futuꝝ dicebāt scripture? Nā si pphetie credidit planū erat ip̄m aduersus īpossibilia cōari. Si nō credidit tūc nec sibi timē debuit nec puero īsidiari. Rn̄det Criso. Aīa semel malignitate capta stultior cūctī efficit᷑ Tale ei est viciū malignitat᷑ vt a nullo plerūq̄ īpulsa seip̄am pcipitet et sepe absq̄ effectu opis erūnosa: īpossibilia conat᷑ efficere. Hec Criso. Quāuis aūt in vtroq̄ sexu mlta sit malicia callidior tn̄ ꝛ cōior i sexu feīeo repit᷑. Iux̄ illd Ecci.xxv. Breuis ē oīs malicia sup maliciā mlieꝝ: sors pctōꝝ cadet sup illā. vn̄ in eodē caplo pauloan̄ pparat eā trib⁹ bestiis mltū nociuis et tn̄ dicit eā in malicia oēs excellē. Cōparat eā colubro leoni ꝛ dracōi. De colubro dicit sic Nō est caput nequs sup caput colubri: ꝛ nō ē ira sup irā mlieꝝ De leone ꝛ dracone dicit sic. Cōmorari leoni et draconi placebit: q̄ hitare cū mliere neq̄ ꝛ subitellige magis. Cōparat᷑ ergo colubro q̄druplici rōe Nā coluber dr̄ q̄si colēs vmbras. et mlier vmbras plus diligit q̄ lucē. Scd̄o coluber totū venenū hēt i capite ꝛ mlier ornatū pcipuū in velis: coronis gēmis ꝛ vnguētis in capite suo portat vt ocl'os ītuētiū valeat ītoxicare. Tercio colub totū venenū suū colligit in fauces: vt per os effūdat ꝛ mala mlier p os ꝛ fauces totā maliciā suā mētiēdo ꝓtēdēdo detrahēdo effūdit. Quarto coluber sibilat vt noceat: mala mulier cātando: adulādo mirabilit᷑ multos fallit. Vn̄ Aug. de singularitate cle. ca. viii. Hoc venenosi⁹ est sup cūcta. qd psallere delectat᷑ cui⁹ cantu est tolerabili⁹ audire basiliscū sibilātē. Scd̄o ꝓparat᷑ leoni ꝓpter tria. ppt̄ iracūdiā: qa sicut leo sn̄ vindicta placari nō pōt. sic nec mlier. Ecci.xxv. Nō est ira sup irā mlieris. Scd̄o si leonis ossa ad īuicē collidant᷑ causāt ignē. Eodē mō mlieꝝ v̄ba cōfabulatiōes et colloqa: quātūcūq̄ videantur seriosa. et solida ignē voluptat᷑ accendūt. Tercio leonis cautela est: ꝙ cauda sua vestigia sua tegit. et hoc est mlierū ppriū crimīa sua excusatiōib⁹ suis ꝛ mēdaciis opire. Et iō signāt᷑ dr̄ Ecci. xliiii. In medio mulierū nolite cōmorari de vestimētis enī pcedit tinea ꝛ a muliere iniq̄tas viri. In antiq̄s vestib⁹ et in nouis sil'iter nascūt᷑ tinee ppter malā custodiā et certe in ātiq̄ssimis vetulis nutrit᷑ adhuc tinea libidīs ad lr̄am Pria iniq̄tas viri a mliere pcessit qd i mlt̄ī bōis viris cōit᷑ euenit Exēplū de sāpsone ꝛ dalida. Iudi.xiiii. Dauid ꝛ bersabee. ii. Re.xi. Et i mltis aliis q̄ꝝ nō est nūer⁹. Tercio ꝓpat᷑ mala mlier draconi ppt̄ quatuor. Et eodē mō mlier neq̄ os hēt puū p v̄boꝝ ꝛ vultus simplicitatē in pncipio. quātūcūq̄ etiā sit cōmessatrix et gulosa sil'at se ī aulā tāq̄ appetitu careret edēdo īficit aerē aspectu suo sicut basilisc⁹ q solo visu int̄ficit hoīem. q nō solū cū videt sed cū videt᷑ occidit hominē. Ad litterā.

b Mulier menstruata aspcū suo

inficit speculū scđm arist.ii.de sō.etvigi.ꝛ facit in eo maculā. Eodē mō mulier mala viꝝ ꝗtūcūq; sit speculū oīm sciam repñtās inficit et maclat si mulierū cōsortio se immiscet.vt pȝ de salomone eccl.xlvii. Inclinasti femora tua mulierib⁹. Tercio draco icedit cristatus et iste cristas hñt i capitib⁹ coronis et gēmis etvariis ornamētis distictas. Quarto elephāti insidiaṫ. Elephas enī ē aīal castissimū ꝛ tm̄ semel gignit.fm Arꝭ.v.ꝛ.viii. de aīalib⁹. et cū feīa fuerit īpregnata:mas ei nō appropīquat. Isti aīali draco insidiatur: et pedes eius sua cauda cōstrigit et occidit. Moraliṫ ꝗtūcūq; hō sit castus:si mulierū malaȝ familiaritatē diligat cōstringit pedes affectionis sue et occidit. Vñ augustinus. de singularitate cle.ca.viii.Semel dixeri oē incōueniens societas mulieꝝ gluten ē delicatū etviscus toxicat⁹ quo diabol⁹ aucupatur.Vt sic pēsatis predictꝭ de mulieꝝ sola malicia possit exponi.qa hō supple per maliciā mulieꝝ ei illicite communicādo occidit aīaȝ suā. Vñ versus Femīa corp⁹ opes aīaȝvim lumīa vocem. Polluit annihilat necat eripit orbat acerbat.redde singula singulis Secūdo pncipaliṫ malicia ē hūane cōuersationis turbatīa.Persōa enī maliciosa nūꝗ cessat machinari malū:etiā sub specie sāctitatis et iusticie. vnde Hugo li.1.de aīa. Loquiṫ apud se maligna cogitatiovsq;ꝗ illū tolero? Cōsētire me ei cōprobor:si eū nō corripio:cōsētiēs aūt in eū:deū offendo. Corripiā ergo ne deū offendā nihil ꝓ mea:sed pro dei iniuriavlciscēdo totū facio.imo sic illū sibi restituā.Proxiȝ enī corripe ꝛ eū castigare:hꝰ nō est proxio nocē:sed ꝓdessevelle.Sic scpe apđ se loqṫ maligna cogitatio. Excecauit eniȝ eū malicia sua.hec hugo. Hec eī malicia hȝ currū suū sicut docȝ. Bern. sup can. quattuor rotis ꝯsistētē.ꝗ sṫ seuicia:impatīa: audacia: et impudētia. Valde enimvelox est curr⁹ iste ad effūdēdū sāguinē q nec innocētia sistiṫ. nec patiētia retardatur: nec timoṝ seruaṫ: nec pudore inhibeṫ. Trahiṫ aūt a duob⁹ equis ad omnē pniciē.qui sūt terrena potētia:et seculi pōpa. Porro president his duob⁹ equis aurige duo videlicet tumor et liuor. Tūor qdem pompā: liuor potētiā regit et suū ascēsorē ducūt ad ifernū. vñ Eccꝰ.ix.Corda filioꝝ hominū impleṫ malicia et contemptu invita sua:et post hec ad iferos deducentur Tercio malicia ē in auctorē ꝓpriū reflexiua Vñ seneca ep̄ lxxxii. secūdū cōes libros oñdit:ꝙ venenū malicie peius ē ꝗ venenū serpētis.qa licetvenenū serpētꝭ mortiferuȝ sit alteri tamen serpēti non nocet. Sȝ venenū malicie pmo ꝛ pncipaliter nocet habēti.Vnde dicit sic. Malicia ipsa maximā partemveneni sui bibit Illudvenenū qđ serpētes i alienā perniciē ꝓferūt sine sua ꝯtinent. nō est huic simile hoc habētib⁹pessimū. Hec seneca Vnde greg.xii.mora.Mens ꝑua semper in laborib⁹ē:quia aut molitur mala ꝗ inferat vel metuit ne sibi ab aliis inferatur et ꝗcqđ ꝯ pxim excogitat:hoc cōtra se apximis formidat. Hec greg. Ideo signāṫ Iere.ii.dr̄. Arguet te malicia tua.Et Iere.iiii.Laua a malicia cor tuū irl̄m:vt salua fias.

LECTIO.CLXXXI.

n Egātes enim nosse te impii per fortitudinē brachii tui flagellati sunt nouis aqs et grandinib⁹et pluuiis ꝑsecutionē passi sūt et per ignē consūpti.

Quod enī mirabile in aqs erat: q̄ omnia extinguit plus ignis valebat. Videx etenī ē orbis iustorꝫ Postq̄ spiritꝰ sctūs declarauit quō diuersimode flagellati fuerūt egiptii et hebrei per bestias ⁊ aīalia: qa egiptii ad exterminationē: hebrei ū ad castigationē. In hac pte ꝯsequēt oñdit quō diuersimode flagellati fuerūt egiptii et filii isra el p oppositū cōsolati et hoc p res insēsatas et elemēta. Et circa hʼ duo facit. Nā pmo agit de egiptiorꝫ terribili flagellatōe. Scdo de hebreorꝫ admirabili cōsolatōe. Secūda pars ibi. Pro qbꝰ angelorꝫ. Circa pmū qnq̄ facit. Prio assignat illiꝰ flagellatōis cāꝫ pncipaleꝫ Scdo causā instrumētalē. Tercio eiusdē istrumēti actiuitatē supnaturalem Quarto eiusdē actitatis ꝯgruitatem. Quīto asserit instrumētalʼ actiuitatis tpalē diuersitatē. secūda ps ibi Nouis aqs et grādinibꝰ. tercia ps ibi. Qd enī mirabile. quarta ibi. Videx ei. quinta ibi. Quodā enī. Circa pmū dicit. Negātes ei ⁊c̄ A Vbi tāgit cāꝫ pncipalē istiꝰ flagellatōis et est culpa ignorātie. Negātes eī te nosse ipii. Exo. v. dixit pharao. Nescio dn̄ꝫ: et isrl̄ n̄ dīttā. Secūdo tāgit penā per fortitudinē brachii tui flagellati sūt vt q noluīt deum noscere in pace saltē cōfiteāt eū i tribulatōe sicut pharao fecit. Exo. ix. Iustꝰ dn̄s ego aūt ⁊ pplʼs meꝰ impius Vn̄ greg. Ocl̄os q̄s cl̄pa claudit pena apit. Cāꝫ āt istrumētalē flagellatōis egiptiorꝫ expmit cōsequēt cū dicit. Nouis aquis ⁊ grādinibꝰ et pluuiis psecutōeꝫ passi sūt ⁊ ꝯsūpti. De ista flagellatione narraē. Exo. ix. Quia septia plaga q̄ dn̄s pcussit egiptū fuit talʼ. Dominꝰ pluit de celo grādinē maxiāꝫ ꝯmixtā igni cū fulgure et tonitruo et occidit hoies ⁊ iumēta q̄tquot in agro repibāt. Illi āt egiptii q dn̄ꝫ timuerīt se et iumēta sua receperūt ifra domos: qa fuerūt pmoniti a moyse quo tpe cade ret grādo et illi nihil mali patiebātur Sꝫ illi reprobi q cōmiatōes dei non timuerīt: sed cū iumētꝭ in agro repti sūt generalitʼ interierūt. tn̄ in t̄ra yessen vbi hītabāt filii isrl̄ nō cecidit grando talis. Fuit gͦ mirabile et cōtra naturaꝫ ꝙ iste ipssiones silʼ fiebāt fīgura ⁊ grādo: pluuie et tonitrua. et ꝙ ignis descēdēs cū grādie nō liq̄fecit grādinem nec aqua ignē. Sꝫ ignis māsit i sua caliditate ad ꝯburēdū. ⁊ aqua in sua congelata frigiditate ad ꝯterēdū. De ista ergo mirabili plaga dicit sic Nouis aquis ⁊ grādinibꝰ ⁊ pluuiis psecutōnes passi sūt et igne ꝯsūpti. illi videlꝫ q extra domos fuerūt. Et dicit nouis aqs: qa i terra egipti naturalit̄ pluuia non descēdit. Sed nilꝰq pro tpe excrescens t̄rā irrigare cōsueuit. Et iō fuit eis ista plaga mirabilis. Sed multo magis fuit mirabile: ꝙ duo ꝯ̄ria fuerūt iuxta seinuicē approximata. et ꝙ neutruꝫ eorꝫ egit i aliud et hoc ē qd subdit. qd enī mirabile erat i aqua q̄ oīa ardētia extīguit plꝰ ignis valebat a Quarto assignat hꝰ miracl̄i ꝯgruitatē et dicit. Vindex est enī orb̄ iustorꝫ. i. ignis et aqua et omnis creatura exerit se in vindictā impiorꝫ propt̄ iformationeꝫ iustorū Circa istā clausulā Vindex enim ē orbis iustorꝫ c Notādum ꝙ de triplici vindicta legimꝰ in scriptura. vna nobis indicit̄: sicut p nos exercēda. alia nobis int̄dicit̄ tāq̄ pcaueda. et tercia nob̄ pdicit̄ sicut puidēda Prima ē vindicta pnie tēporal̄. secūda est

vindicta maliuolētie mūdialis. tercia ē vindicta dīne sniē generalis. Prima ergo vīdicta ē vltio pniē tēporal' quā q libet deb3 accipe de seipso. Si puer deberet verberari mallet ab aīco vberari q̄ ab hoste. et quilib3 nostrū mereť p pctō vberari: qa seru⁹ sciēs volūtate3 dñi sui et ñ faciēs vapulabit plagis mltis. Luce. xii. Ergo o3 ꝙ vapulē⁹ hic vl ī purgatorio vel ī inferno. Si ī purgatorio vl' in īferno hoc fiet p ministerium dēonū scd3 mltos. Si v'o ī pñti hꝰ fiet ab aīco: qa vnusqsqꝫ maxīe ē aīc⁹ sibiipī. Sic dr̄. ix ethi. hec ğ pnīa ē hic a nobis exercēda b S3 quō legi⁹ in scriptura veterꝭ testamēti ꝙ patres antiq in suis penitētiis quattuor faciebāt caput radebāt. barbā pcidebāt. saccu3 īduebāt ⁊ in cinē sedebāt. sicut inuiť ī glosa. Isa. xxii. Vocabit dñs de⁹ exercituū ī die illa ad fletū: ad plāctū et ad caluiciū ⁊c̄ Sic moraliter cōueniens ē nos facere penitētes vt pmo caput tōdeā⁹. i. mētē q̄ ē caput aīe exqsita discussione denudem⁹ recogitātes omēs annos nr̄os ī amaritudīe aīe nostre. Isaie. xxxviii. Scđo barbā radamus p nouaculā mūde ꝯfessionis. Tercio saccū īduam⁹ p austeritatē satisfactionis Ione. iii. Rex niniue reiecit vestimēta sua a se ⁊ indut⁹ ē sacco. Quarto ī cinere sedeam⁹ p memoriā mortificationis corporꝭ nr̄i qđ in cinerē resolueť Sap. ii. Extinct⁹ cinis erit corp⁹ nr̄3. Iste cinis impediet ne coru⁹ īfernal' nidificet ī mēte nostra Iste cinis sicut cinis iuniperi ꝯseruat ignē p ānū: ita seruabit caritatē p totū tēp⁹ vite nostre. Refert valeri⁹. li. iii. c. vi De qdā insolētia cuiusdā pncipis rōani: q Gaius marius dicebať Iste p⁹ mltos triūphos obtētos sp de cātaro potare solebat. Est āt cantar⁹ qđdā gen⁹ vasis cū duab⁹ ansis. Reqsit⁹ qre hꝰ facēt: rñdit: q a liber pater post inclitū triūphū que3 de asia obtinuerat semp de isto gñe vasis bibit qđ ille Gaius imitari decreuit vt ī ter ipm haustu3 vini victorias suas. dei sui victorie cōpararet. Qđ ille pnceps insolēter fecisse legiť: nos ex deuotione facere cōuenit. Christ⁹ vocat penitētiā calicē suū ⁊ spēalit martiriū. mat xx. Potestis bibē calicē quē ego biblturus sū? Istū calicē debem⁹ bibere in mēoriā victoriaꝝ quā tulit de iimicis nostris. et sic nobis delectabile videbitur penitere. De ista vindicta loqť beatus augustin⁹ de vera et falsa pnīa. c. octauo. Et habeť in Cano. de pnīa di. iii. vbi dr̄. Itē pnīa ē quedā dolētvidicta puniens in se qđ dolet cōmisisse. et īfra. Cōtinue dolēdū ē de peccato qđ declarat ipsa deuotōis virtus. Penitere enim est ipsā penitētiā tenere vt sēper peniteat in sevlciscēdo qđ cōmisit in peccādo. Et istud allegat mgr̄ snīarū li. iiii. dis. xiiii. De ista eadē vīdicta loquiť aplus. ii. ad corint. vii. Secundū deū tristari operatur vindictā. Secūda vindicta de qua ē intētio in scriptura ē vindicta maliuolētie mūdialis qñ hō passus iniuriā. nihil pōt remittere proximo nec vltionē deo cōmitte re. sed ipemet omnino vult semetipsū vindicare. et istđ est iniustū fm iura tā hūana q̄ dīna. et rō est: quia null⁹ ē bon⁹ iudex durāte offēsa. Similiť nullus pōt esse iudex suiipi⁹ Vñ Tulli⁹ ī orōne pro viatore. Nemo fere ē q sui periculi iudex q nō sibi se equiorē q̄ reo pbeat. Hinc xpus Iacobū et iohē3 icrepauit dure satis. Lu. ix. qñ ignē de ce

lo petiuisse volebāt invltionē luxurie quia samaritani christū recipe nolebāt in quo dat nobis intelligi: ꝙ non semp in eos q peccāt exercēda ē vindicta. sicut notat xxiii.q.iiii.ꝙ aūt vidicta Ratio aūt quare in iniuria nemo bene iudicat patet p exēplū qn̄ nubes interponūt inter solē et oculū nostrū: ex motu siue tremor cāto i nube me dia apparet nobis sol tremere dicunt simplices solē trepidare. et cā hui9 deceptōis ē tremor in medio per qdvis9 fit. Isto mō moralit qn̄ hō cōsiderat i iuriā sibi illatā durāte offēsa siue ran core et in sēsualitate cōsiderat iusticiā suā per mediū nebulosū. tūc necessario errat in iudicando. Hec g vindicta est nobis interdicta sub pēa grauissīa videlicet ꝙ si nō remiserim9 pxio reis sionē nō ꝯseqmur. Vnde Mat. xviii Serue neq̄ omne debitū dimisi tibi q̄ niā rogasti me. Sic pater me9 celestis facietvobis si nō remiseritis vnusqsqꝫ fratri suo de cordib9 vris. Vnde reittere iniuriā ⁊ nō petere vīdictā magnū gen9 elemosine ē. De q̄ dicit cesarius āmonitōe.ii. Qui captiuos rdime re et paupes pascē ⁊vestire nō pualet cōtra nullū hominē odiū i corde resuet. et inimicis suis nō solū malū pro malo nō reddat sed etiā eos diligat ⁊ pro eis orare nō desinat certus de pro missione et de mīa dn̄i vt libera cōsci ētia ante tribunal dei dicē poterit. da dn̄e quia dedi. dimitte qa dimisi. hec ille. Quā perfecte aūt christus iniuri am sibi factā dimisit notat bern. sup canti. sermo. lxxxix. Tā liberaliter in quit dn̄s dimittit iniuriā vt illā nec dā netvlciscēdo nec confūdat improperando: nec minus diligat imputando

Et pondera illa tria: quia pauci sūt q vltimū hr̄e possint etiā q vindictā remittunt. qui duo residua habere possē Propter hoc signanter dr̄ ecci. xxviii. Qui vindictā vult a deo: inueniet vindictā: et peccata illius seruās seruabit Et infra homo homini seruat irā et a deo querit medelā in hominē similē sibi nō facit mīaꝫ et pro peccatis suis deprecabitur. Tercia ē vindicta iuditialis q̄ nobis p̄dicit sicut cōtinue preuidenda Vnde Gregorius omelia. tricesimanona. Presentis tempor agēda ē leticia. vt nūq̄ amaritudo seqntis iudicii recedat a memoria Et hugo libro suo de aīa libro. i. Quisputas memor erit. que tristicia: cū separabūtur impii a cōsortio sanctorū et a visione dei. et traditi sūt i potestate demonuꝫ et ibūt cū ipsis i ignē etnū ibiqꝫ sēper erūt sine fine in luctu et gemitu: vbi erit stridor dētiū intollerabilis. fetor i comparabilis: timor horribilis. mors corporis et anime sine spe venie ⁊ misericordie vbi nec qui torquet nec qui torquetur: aliquando moritur sed sic moriuntur vt semper viuant et sic viuent vt semper moriantur hec ille. pruerbiorum vi. Zelus et ira viri nō pcꝫ in die vindicte: nec acqescet cuiusquā precib9: nec suscipiet p redēptione dona plurima. Et tunc erit vindex orbis terrarū etc̄

LECTIO.CLXXXII.

q Vodam enim tempore mansuetabatur ignis ne cōburerent q̄ ad impios missa erant aīalia: sed vt

ipsi videtes sciret. qm̄ dei iudicio patie bantur psecutionē. Et quodā tpe supra v̓tutē ignis ī aqua ardebat vt iniquā terre nationē extermiaret. Declarata miserabili flagellatōe egiptiorꝝ per ignē et grādinē. In ista pte agit de mirabili variatōe ipoꝝ flagellorū. Ignis autē nō vniformit̓ s; multū difformit̓ iuxta dināvolūtatē se habuit in agēdo malorū afflictionē. Nā quodā tpe videbat̓ suā naturā cōburēdi ꝛ ledendi cōtinere etiā a reb⁹ que de facili cōbustibiles videbant̓ ꝛ extiterūt. nā iumēta et hoīes reptos in agro cōbussit. Iumētis vero domi detentis pepcit. sicut dr̄ Exod. ix. vt hoīes qb⁹ ignis pepcit possēt videre. ꝙ illi iuste patiebant̓ q in agris remāserūt contra monitionē dn̄i cū aīalib⁹ Alio ū tpe circa iustorū afflictionē ignis supra v̓tutē suā exardebat in aq: id ē in locis hūīdis Sodome ꝛ Gomorre: vbi hūido nō obstāte ignis oīa ꝯsūpsit Geñ. xix. Vt iniquā terre nationē ext̓miaret. Sic ergo diuersis tpib⁹ diuersimode egit ignis vt manifestū esset oīb⁹ ꝙ nō esset opatio nature: sed vīdicta dīne iusticie. Dicit ergo sic. Quodā vero tpe māsuetabatur ignis id est māsuete videbat̓ in p cendo. ne cōburerēt̓ que ad ipios missa erāt aīalia. illa videlic; que de agris missa erāt ad ipios domi existētes. S; vt ipsi vidētes id ē pcipiētes scirēt qm̄ dei iudicio patiebant̓ psecutionē. Et quodā tpe in subuersiōe videl; Sodome qn̄ dn̄s pluit ignē et sulphur de celo in aqua sup v̓tutē ignis exar. ꝛc̄ vt expositū est. Posset tn̄ p̄ma pticula de māsuetudine ignis exponi et v̓ificari m̄lto euidēti⁹ de trib⁹ pueris missis in caminū ignis Anania Azaria ꝛ Mizaele. Dan. iii. vbi ita mirabilit̓ se habuit ꝙ ipsos positos in fornace nō lesit tamē illos qui circūstabāt et q eos in fornacē mittebāt cōflagrauit. Et vocantur isti pueri aīalia ad ipios missa ꝑpt̓ eorū simplicitatē ꝛ captiuitatē in qua tenebant̓ et hec fcā sūt vt babiloniī vidētes scirent quoniā ipsimet dei iudicio patiebant̓ psecutionē ab igne ꝑpter idolatriā suā Scd̄a vero pars lectōnis exponi pōt de plaga septima egiptiorū videl; d̄ igne mixto cū grādine. de qua supra dictū est videlic; de subuersiōe Sodomorū. et in hoc solū stat sn̄ia ꝙ ignis vario mō se habuit. aliqn̄ parcēdo: aliqn̄ agēdo mirabilit̓ et cōtra naturā vt dei obediret volūtati Circa illā clausulā. In aqua supra naturā ignis exardebat. Notādum ꝙ moralit̓ ignis in aqua est spūssctūs in muliere scā. Ignis nāꝙ spūs est Act. primo Tāq̄ ignis sedit sup singl̓os eorum spūssāctus. Mulier naturalit̓ est sex⁹ fragilis ꝛ ido ceťis parib⁹ ampli⁹ cōmēdāda qn̄ virtuose se gerit. ꝓuer. xxxi. Mulierē fortē qs īueniet ꝓcul ꝛ de vltimis finib⁹ pciū illi⁹. Est eni īuenire in bona m̄liere iuxta nūeꝝ senariū q pfectissim⁹ est sex ꝓrogatiuas cōmēdabiles ꝛ amabiles. nam in ipsa reperiunt̓ sine dubio prōptitudo clemētie. gratitudo beniuolētie. sollicitudo diligētie. magnitudo īnocētie. certitudo cōfidētie. ꝛ btitudo cōplacentie. In cui⁹ figura dixit Lya geñ. xxx. Mecū erit maritus me⁹ eo ꝙ ego genuerim ei sex filios. Hoc est me diligit oīs rationalis creatura dicit sexus naturaliter mulierū eo ꝙ in me reperiet sex habitus virtuosos predictos. et ideo merito nomie aque poterit designari

In aqua enim sex proprietates habentur. Est enim in aqua liquiditas saporosa. luciditas radiosa. fecunditas fructuosa. sinceritas speciosa. soliditas seriosa et felicitas misteriosa. primo ergo in aqua patz liqditas saporosa: qa qtúcuq fuerit cógelata faciliter liquescit: ꝛ desigt pmptitudiné clemétie ꝛ pietatis q inest naturalit mulieri Ná ipa est cósolaciú primú húane imbecillitatis. ipa é nutrimétú húane qtitatis. ipa eni est medicamétú oís infirmitatis. ipa est supplemétú cuiuscú q egestatis. Ecci. xxxvi. Vbi non est mulier ingemiscit egens. In signú át q in muliere é omnis clemétia natu turalit. Fili9 dei corpus humane redéptiois totalit a muliere decreuit accipere Quia. Ecci. x. Nó é creata iracúdia nationi mulierꝝ. Iste sexus in q latet omnis mali remediú cóuenienter figurat p aquá piscie pbatice p quá sanus fiebat: qcúq pus in eam descédebat post motõz aq: a quacúq detiebat infirmitate. Io. v. Secúdo in aqua est luciditas radiosa. puer. xxvii. In aqs resplédétvult9 pspiciétiú. Sicut aút in creaturis nihil é nobili9 nec amabili9 ipsa luce: ita nihil repit gratósius ipa gratitudine in muliere. et ideo luciditas radiosa q in aquarú spé cótinet. gratitudinem immortalis affectónis et beniuolétie repñtat q in bonis mulierib9 spviget. qquá enim christ9 qsdá dú hicviuerétviros gratos inueniret: núq tñ tá pstáté gratitudiné in petro ꝛ Iacobo vl iohãne repperit: qtá in mulierib9 sibi deuotis iuenit. Hec sút que eú p patrias pdicáté seqbat mistrátes ei de facultatib9 suis. Lu. viii. et mar. xv. He sút q eú i cruce pédété fugiétibus discipulis comitabat. mat. xxviii He sút q mortuo corpori sepulto vnguenta aromatica parauerút. He sunt q nec tenebrose noctis caligine: nec militú armatorú furiosa seuitia deterrebát vt xps de eis dicat illud boecii. Has aút null9 potuit puincere terror. ne nostrú coites psegrent iter. Et ideo pviris omib9 xps huic sexui pmú sue resurrectóis núciauit triumphú. sciés qa super oém gratiá est gratia mulieris. Ecci. xvi. Gratia sup gratiá i muliere sancta et pudorata. Iste sút aque que sup celos esse dicút: qa mulieres super aplos dilexerút. In ps. Aque q super celos sút laudent nomé domí. harꝫ gtitudo ñ solú i fidelib9 clucꝫ mulierib9: sꝫ etiá i gétilib9 sat claret que gratiosior eé poterit et magis pudica penelope: q vlixis absentiá. xx. annis expers cuiuslibet virilis amoris alterius expectauit? Que qtis afflictóib9 angebatur: explicat ipa satis in epla sua. dicés Hác tua penelope lento tibi mittit vlixes. Nil mihi rescribas attamen ipse veni. Que gratitudie flagrátior esse potuit porcia filia cathonis ꝛ vxore bruti? q viro intfecto viuere noluit. Sed arma qb9 iterimeret se: statí postulauit. famulis aút arma negantibus: prunas ardétes trásglutiuit De q sic scribit Marcialis epig. li. iii. Cóiugis audissꝫ fatú cú porcia bruti Et subtracta sibi quereret arma dolor. Non dú satis ait: mortem non posse negari. Crediderá fatis hoc docuisse patré Dixit ꝛ ardétes auido bibit ore fauillas. Dú ñc et ferrú turba molesta negat. Que gratiosior esse potuit arria psei ꝯiuge: q simul se intfecerút. Illa tñ p9 semetipaꝫ gladio mariti pcussit De q idem marcial coc9 li. ii. scribit. casta suú gladiú cú trahet arria pco. qué

de visceribꝰ traxerat ipa suis. Si qua fi desvulnꝰ qđ feci: nō dolꝫ iqt. Sꝫ qđ tu facies hoc mihi ꝑ te dolꝫ. Que didōe gratior esse potuit? De qua Iero. contra iouinianū. liº. i. Et virgiliꝰ li. iiii. eneidos. Dido soror pygmalionis cū cartaginē cōdidisset ⁊ ab hiarba rege libye i cōiugiū peteret̃ nuptias distulit cautelose ⁊ tādē ꝯdita citate pyram quēdā i mēoriā mariti sui cōstruxit et semetipā ꝓiecit i medio ⁊ ardē q̄ nubere maluit. Quid de lucrecia ⁊ sabinis. Iulia filia cesaꝛ sulpicia lētuli: almene: et de aliis infinitis dici posset. Tercio in aq̄ ē fecūditas fructuosa. sñ ei hūore aq̄ nihil virescit: nihil crescit: vl' florescit vl' frutescit. iuxͣ illđ pī. Erit tāq̄ lignū qđ plātatū ē ⁊c̄ Hec aute aq̄ fecūditas desigt terciā mlieꝛ nobilitatē q̄ ē sollicitudo diligētie Mulier ei i regēdo faīliā circūspecta i opibꝰ artificiosa: sic se habꝫ i domo ꝙ oīs dōꝰ ē sñ ordīe: q̄ mlieꝛ caret rḡimīe. ⁊ iōvir ⁊ mlr ñ solū cā pl' ꝯiūgūt: sꝫ etiā ꝓpt' admistratōꝫ yconomicā q̄ sñ muliere ꝯpleri ñ pt sicut docꝫ Arꝛ. In cuiꝰ signū dictū ē gñ. ii. Faciāꝰ ei adiutorium simile sibi. De mulieꝝ diligētia dicitur ꝓuerbioꝝ. xii. Mlr diligēs corōa ē viro suo. et. xiiii. eiꝰdē. Mlr sa. e d. s. Et ecci xxvi. Grā mlieꝛ sedule delectabit viꝝ suū. Quarto sinceritas ē i aq̄ spēosa. Aq̄ ei pura ē. ⁊ q̄cūq feda purificat ⁊ emūdat. qđ designat magnitudinē inocētie q̄ iueit' i bōa mlere Per aquā ei ad origīalē inocētiā restituimur ꝑ aquā a mūdialibꝰ emundamur Ad ephe. v. Viri diligite vxores vrās sic xp̄s ecclīaꝫ. mundās eā lauacro aq̄ Quito ē i aq̄ soliditas seriosa. Nā iuxͣ scripturā sacrā t̃ra que ē solidissia fūdat' sr̃ aq̄s. In p̄s. Dñi ē t̃ra ⁊ plenitudo eiꝰ ⁊c̄. Et alibi Fūdauit t̃rā sr̃ aq̄s. ⁊ desigt certitudinē confidētie quā hō pt hr̃e de bōa mlere que infirmū hoīeꝫ ñ detestat': paupē nō aspnatur: deliris et senibꝰ famulat'. i. Corit. vii. Sctificatꝰ ē vir ifidel' ꝑ mulierē fidelē. Sic ḡ tota viroꝝ boītas ⁊ stabilitas sr̃ mulieꝝ bonaꝝ gratiosa soliditate fūdat' Mulier nāq formata ē de osse solidissimo. Vir autē de t̃ra arida ⁊ in pl'uerē facilit' redigēda. In cuius figura archā cū toto gñe hūano a qua supportauit. Gñ. vii. i qua octo anime salue facte sūt ꝑ aquā. i. Pe. iii. Sexto in aqua est facilitas misteriosa Deus eni sacramētoꝝ misteria i aqꝛ subā ꝯdidit sicut supiꝰ tactū fuit. et significat btitudinē ꝯplacētie quā vir ex sctā muliere sortit'. qa ecci. xxvi. Mulieꝛ bōe beatꝰ vir. Et eiusdē. xxv. Beatꝰ vir q hitat cū muliere sēsata. Sic ergo ignis i aqua ē spūs sctūs i mlere sancta

LEC. CLXXXIII

P Ro qbꝰ āgeloꝝ esca nutristi populū tuū et patū panē de celo p̄stitisti illis sñ labore oē delectamētuꝫ in se habētē ⁊ oīs saporis suauitatem Substātiā ei tuā ⁊ dulcedieꝫ tuā quā i filios habes oñdisti. ⁊ deſuiēs vniꝰcuiusq volūtati: ad qđ qlibꝫ volebat ꝯuertebatur. Quia principalis auctoris intētio est mirabilē gubnatōeꝫ dei retexere: q̄ pplꝫ suū gratiose rexit i deserto ⁊ pplꝫ egipti mirabil'r afflixit i egipto. Et i ista pte imediate ꝑcedēti narrauit quō afflicti fuer̃t t̃ribil'r ꝑ ḡndines admixtas igni: descēdētes de aere. In pte ista declarat ꝑ oppositū A quō deꝰ pplꝫ suū sustētauit mirifice ꝑ cibū quēdā ḡnatū i aere. ⁊ ꝯsistit hec ā thitesis i isto: ꝙ sic egiptii affligebāt' ꝑ corpa descēdētia de aere. ita filii isrl'

ꝯfortabať p cibos eis de aere missos: s. mãnavt sic fiat ꝯparatio inť egiptiorũ supplicia: ⁊ hebreis collata bñficia: q̃ fuerũt p aerẽvtrisqꝫ collata. Nã pmo agẽs de mane bñficio declarauit q̃liť dulcis fuit i sapore. Z° q̃l fuit fortitudis ivigore. Scda ps ibi Q̃d eni ab igne nõ poterat Circa pmũ duo facit. Nã pmo oñdit q̃le fuerit supnaturale delectamẽtũ illi⁹ bñficii. Scdo oñdit q̃le fuit inaturale tormẽtũ egiptiaci supplicii. Secũda pars ibi. Nix aũt ⁊ glacies. Circa pmũ duo facit Nã pmo explicat hui⁹ cibi ꝑeminẽtiã. Scdo assignat tãti doni ꝯgruẽtiã. scda ps ibi. Sbstãtiã ei tuã De p° diĉ sic p qb⁹. s. grandine pluuia ⁊ igne missis de celo advltionẽ ꝯ malos. Angeloꝝ esca nutriuisti ppl'ꝫ tuũ. Et dicit de isto cibo qnqꝫ. viꝫ. Q̃uoꝝ misterio dabať. qa p ãgelos. In ps. Panẽ angeloꝝ mãducauit hõ. Secũdo p q̃ dabať s. p cõmodo: qa ad refectõꝫ nuťuisti ppl'ꝫ tuũ. Tercio vñ mittebať ⁊ de q̃ loco. qa panẽ ãgeloꝝ de celo aereo. Q̃uarta q̃liť eis dabať ⁊ quõ: qa pstitisti ill' sine labore. Q̃uĩto qꝫ alebat mirabili delectamẽto. oẽ iqt delectamẽtũ i se habẽtẽ ⁊ oĩs sapoꝝ suauitatẽ. i. pfecti ⁊ dl'cis sapoꝝ Exo. xvi. Gust⁹ ei⁹ quasi siĺe cũ melle. Aliis aliť visũ ẽ: qa vnicuiqꝫ sapiebat: sic volebat. ⁊ sic i diuersis psõis ⁊ i eadẽ psõa diuersis tpib⁹ diuersos saporẽs hẽbat. Vñ aug⁹. ii. retrac. c. ii. Q̃d de mãna dixi ad iq̃sitões Ianuarii li. p. Q̃uiavnicuiqꝫ sꝫ ppã volũtatem sapiebat: ñ mihi occurrit vnde possit pbari: nisi ex libro sap̃. quẽ iudei ñ recipiũt i auctoritatẽ canonicã: qđ tñ fidelibus potuit euenire: nõ ill' aduers⁹ dñꝫ murmurãtib⁹. q. pfecto alias escas nõ desiderarẽt: si hec eis saperẽt sicut vellẽt.

De scdo viꝫ cõgruẽtia bñficii fuit ista vt de⁹ suã eẽntialẽ suauitatẽ ꝯmunicaret figuraliť creature. Sicut eni illud alimẽtũ vnicuiqꝫ sapiebat scdm ppriaꝫ volũtatẽ. Ita de⁹ oĩb⁹ sibi seruiẽtib⁹ tãtũ retribuet de dl'cedie q̃tũ meruerũt p grãꝫ ⁊ liberi arbitrii volũtatẽ Vnde subdit Substãtiã eni tuã ⁊ dulcedineꝫ tuã quã i filios habes. i. quã filiis parasti. et patã habẽs ostẽdisti. et deseruiens vnuiuscuiusqꝫ volũtati. s. de boĩs cõuertebať ad qđ q̃libet volebat: nõ natura ppa sed opatõe dina. mal' ũ murmurãtib⁹ nõ tale delectamentũ pstitit imo v⁹ tebať eis i tediũ. Numeri. xi. Oculi nr̃i nihil aliud r̃spiciebãt nisi mãna Sꝫ ꝯ illud videť esse dubiũ. Naꝫ exo. xvi. diciť qꝫ sapor manne similis erat similagini oleo cõspso. g̃ nulli sapiebat sic volebat idiffereter mõ vnũ mõ aliud Itẽ si vnicuiqꝫ bono sapuisset sicut volebat: nullus eorũ habuisset causã murmuris: vel desideriũ alterius cibi Ad istud respondent expositores sic: qꝫ iudei in deserto vescẽtes isto cibo: vel cogitabant cum desiderio de alio genere cibi pro tunc: vel non cogitabãt. Si cogitabãt ⁊ desiderabant aliud genus cibi. statim manna in eis talẽ causauit saporẽ mirabilẽ tã in bonis q̃ in malis. Si non habebãt actuale desideriũ alicui⁹ alti⁹ cibi: tunc non causabat in comedẽtib⁹ nisi naturalẽ saporẽ. sicut simila oleo cõspsa. Q̃uãtũ ũ ad causã murmuratõnis dicũt ꝯmuniť: qꝫ fastidiũ nõ habebant ex sapore manne: sed poti⁹ ex colore. Vñ signãť dixerũt Nũe. xi. Aĩa nostra arida est nihil aliud respiciunt ocl'i nostri nisi mãna Circa illã clausulã. Angeloꝝ esca nuťuisti ppl'ꝫ tuũ Notãdũ qꝫ p mãna in sacra scptu-

ra figurat͛ signāter eukaristie sacra-mētū. sicut enī filii isrl͛ trāseūtes per desertū v̄sus terrā eis a dño ꝓmissā ce li refocillabant͛ alimento: ita nos per mūdū ad celū ꝑgētes corpis ⁊ sanguis xpi q̄tidiano viatico recreamur. Vocatur autē merito panis āgelorꝝ: tam ꝑpter ꝯficiētes eukaristiā: q̄ ꝓpt͛ vescē tes. Cōficiūt aūt h͛ sacramētū solūmō sacerdotes. sicut pꝫ dis. xcv. Ecce ego. Sacerdotes ū in sacra scriptura angeli noīant͛ p̄. ad Cori. xi. Mulier debꝫ hr͛e velamē ꝓpter āgelos. i. ꝓpt͛ reuerē tiā sacerdotū q nūcii dei sūt Malach. ii. Labia sacerdotis custodiūt sciam ⁊ legē reqrēt ex ore eiꝰ: qa āgelꝰ dñi ex ercituū est. Rō āt huiꝰ denoīatōis methaphorica est. qā sacerdotē decet angelū in vndeci cōditiōibꝰ imitari que in istis v̄sibus cōtinētur. Pascit ⁊ hortat͛ ducit vehit: excitat arcet. Orat cō-gaudet punit laudat sine sūptu. Pria ergo opatio āgeli circa nos scdm ordinem v̄ suū est pascere. Cuiꝰ exēplū habemus. iii. Reg. xix. vbi legimꝰ ꝙ āgelus detulit panē et aquā ad helyā dormientē et famelicū inde pauit. Surge inqt et comede. grādis enī tibi restat via. Isto mō moralit͛ propriū officiū sacerdotis est pascere ppl'm v̄bo: exēplo et subsidio tpali si possit Vnde signāter dictū est. Petro ter. pasce: pasce: pasce. Ioh. xxi. Bis aūt ei dictum est. Pasce agnos meos. et semel. Pasce oues meas. ad inuēdā differentiā inter doctrinā necessariā iuuenibꝰ et senibꝰ Nā simplex admonitio sufficit senibꝰ. Iuuenibꝰ ū opꝰ est tā v̄bis q̄ v̄be ribus: vt debite doceātur. Alit͛ tñ dici tur illd exposuisse qdā nouiciꝰ arguēs ꝙ iuuenes fratres deberēt refici bis. ⁊ senibꝰ cōuenit ieiunare. et iō pie dixit xp̄s plato bis. pasce agnos meos. Scda opatio quā āgelū circa nos legimus exercere est exhortari. Cuiꝰ exē plū habemꝰ Math. ii. Angelꝰ dñi apparuit in sōno Ioseph dicēs. Surge et accipe puerꝝ ⁊ mrē ꝫ eiꝰ et fuge in egiptū ⁊c̄. Hāc opationē imitat͛ sacerdos sana cōsilia p̄uatim suggerēdo Tercio tenet͛ ducere per bonā et aptā cōuer-satione. Exēplū Raphaelis. Thob. v. Ego inqt angelꝰ ducā et reducā eū ad te. Et sicut victoria exercitꝰ est gloria boni ducis. ita sctitas populi attribuit͛ pro merito sacerdoti. Vñ Crisost. de dignitate sacerdotali libro. iii. bñ agē ti pp̄l'ovnusqsꝗ pro merito suo remunerabit͛: sacerdos autē pro bonis oīꝫ. Habebit enī pro ꝓpiis bonis aureā: pro acqsitōe aliorꝝ aureolā. Hec Cris. Et ideo scdꝫ eūdē sup Math. in om'l'. xxxi. Sacerdos est in pp'l'o sicut radix est in arbore. et sicut stomachꝰ ē in corpore. Quēadmodū inqt cū videris arborē pallētibꝰ foliis marcidā: itelligis quia aliquā culpā circa radiceꝫ habet. Ita cū videris populū idisplinatū ⁊ irreligiosū: sine dubio cognosce: qa sacerdotiū eiꝰ nō est sanū. Hec Criso. Sꝫ scdꝫ pliniū ⁊ Isi. ii. ethi. ca. iiii. Salamādra est serpēs qdā cuiꝰ int͛ venena maxima vis est. hic si trūco vel radice arboris irrepserit: oīa poma eiꝰ inficit: ⁊ intoxicat oēs ramos. Reuera isto mō diabolꝰ qui more salamādre sempviuit in igne: radices eccl'ie id est sacerdotes sic ītoxicat et īficit his diebꝰ: ꝙ oēs rami eccl'e ex eiꝰ pctis venenū assumūt. Ad Ro. xi. Si radix sctā: et rami. ⁊ per oppositū Si radix est ifecta. et rami erunt nociui. Vlterius dicit.

Cris. q sacerdos est in grege sicut stomachus in corpe. queadmodu inquit medic qn pmo ingredit ad infirmu: statim de stomacho ei introgat et eu coponere festinat: qa si stomach san fuerit: totu corp validu est. Si aut dissipatus fuerit: totu corp infirmu est. Ita si sacerdotiu integru fuerit: tota floret eccl'ia. Si aut corruptu fuerit: tota fides marcida est ⁊ ifirma. Et sicut stomach accipies cibu coquit in seipso: et per totu corp dispgit. Sic sacerdotes accipiut sciaz sermonis per scripturas ex deo. et excoquetes ea in se id est tractates ⁊ meditates apd se: vniuerso pplo submistrat. Et infra. Sicut in corpe si mebru aliquod ifirmu: fuerit: no oino laguet et stomach. Si at stomach languet oia mebra inueniu tur infirma. Sic si aliquis peccauerit xpianor no oino peccat et sacerdotes Si aute sacerdotes fuerint in peccato totus popul couertit ad peccadu. Et dicit Isidor de sumo bono. ca. xxxvi. Sacerdotes pro iniqtate populor danant si eos aut ignorates no erudiant aut peccates no arguat dicete dno ad pphetā Ezech. Speculatore dedi te domui isrl si no fueris locut vt custodiant se a via sua mala. Ille in iniqtate ei moriet. sāguine u ei de manu tua requira Quart act āgeli scdz pdictos v sus est vehere id est trāsportare. Deferut eni boni āgeli aias morientiu in celu. Luce. xvi. Factu est aut vt moreretur medicus et portaret ab angelis in synuz abrahe. Sic sacerdotes de terrenis desideriis ad amore celestiuz trāsferunt penitetes: qn eis cofitendo peccatis pristinis moriunt. p. Petri. ii Peccatis mortui iusticie viuamus.

Quint act angeli est excitare Actuu xii. Angel dni astitit. ⁊ lume refulsit in habitaculo carceris pcussoq latere petri excitauit eu dicēs Surge velocit Petrus in carcere dormies. id est. peccator irretitus mala cosuetudine iacz int duos milites: vinct cathenis duabus ⁊ duo custodes ante ostiu custodiut carcere. Duo milites st mors et diabol. mors isidiat corpi: diabol aie Due cathene amor deliciādi. ⁊ pudor reuelādi. Duo custodes ne homo per ↄfessiois ostiu exeat. psuptio venie et cofidetia vite plixe huic debet astare sacerdos et āgel et eu corripiedo excitare: pcutere no palpare. Sextus actus angeli est arcere demonu potestate. sicut fecit Raphael de asmodeo qui suffocauerat septe viros sare. Thobie. v. Cosimilit sacerdos arcere debz malos hoies per censuras eccl'asticas Demones etia per coiuratoes sacras: ne noceant bonis viris. Septim actus angeli est orare. Vn legim Act. xvi q paulo appuit angel per visu in specie viri macedonis dices. Trāsies macedonia adiuua nos: qui dicit macedonibus ppositus fuisse qui eor a paulo petiit salute. Sic sacerdos pro salute populi tenet orare Octauus act angeli est ↄgaudere penitetib de peccatis Luce. xv Gaudiu est angelis dei sup vno pctore penitetia agete. Et penitentia populi gaudiu debet esse sacerdoti. Nonus actus angeli est punire. iiii. Reg. xix. Venit angel dni ⁊ pcussit in castris assirior centu. lxxx. milia hoim. Sic decet sacerdotes excomunicationu sentetia ferre contra cotumaces et rebelles Decim act angeli est laudare. Isaie. vi. Clamauit

alter ad alterꝝ et dicebāt. Scūs scūs sā ctus dn̄s deꝰ exercituū. Hoc etiā sacer dotibꝰ dinoscit̄ cōuenire p̄. Esdre.iii. Steterunt sacerdotes in ordine suo vt laudarēt dn̄m. Vltimo āgelꝰ est sīi sūptu sicut patuit in āgelo. Thobie.v. qui magne fuit vtilitatis.et pui sūptꝰ. Similit̄ sacerdotes relicta cupiditate reꝝ tpaliū de decimis et oblatōibꝰ vi uūt. Similit̄ cū spūalia misteria largi antur: nihil ꝓ eisdē recipiāt pro mer- cede: ne symonie vicio maculent̄ b

Itē notandū ꝙ angeli habēt quatu or cōditiōes qbus sacerdotes cōuenit eos imitari. Sūt enī īmateriales siue substātie sepate sūt ītellectuales pleni scie v̄itate sūt motores orbiū. ⁊ recto res hoīm. Primo āgeli sūt īmateria- les. Spūs enī sūt carnē ⁊ ossa nō habēt et tales debēt eē sacerdotes perꝯtinē- tiā vt motus passionū nō sequant̄. In cuiꝰ figura dictū est Petro. Caro⁊ san guis nō reuelauit tibi Mat.xvi. Ma- crobius de lapidibꝰ ca.iii. dicit quatu or. De p̄mo allectorio ꝙ ille lapis nō generat̄ nisi in gallis castratis. Scđo ꝙ extinguit sitim Tercio ꝙ reddit ho minē honorabilē. Et quarto disertum Iste lapis moralit̄ designat cōtinētiāȝ clericalē: que nō īuenit̄ nisi in his qui se refrenant a carnis desideriis ꝓpter meritū vite et̄ne Mat.xix. Sūt eunu chi q semetipos castrauerīt ꝓpt̄ regnū celoꝝ. hec v̄tus extinguit sitī fomitis carnis īfecte⁊ illicita desideria carnal̄ cōcupiscētie. Sapie.x. Data est illis aq̄ de petra altissima ⁊ reges sitis de lapi de duro. lapis durus est cōtinētia Du rum enī est cōtra stimulos carnis cal citrare hec v̄tus reddit honorabilē: si- cut incōtinētia reddit ꝯfusibilē. Iudit xiiii. Vna mulier fecit cōfusionē in domo Nabuchodonosor Hec etiā vir tus reddit hoīeȝ disertū. i. eloquentē⁊ acceptū in loquēdo. tā in oratōne q̄ in p̄dicatōe. Et ꝑ oppositū sacerdotes in fames de icōtinētia nec digni sūt ora revel p̄dicare. Sint ergo p̄mo sacerdo tes īmateriales et substātie sepate. In cuiꝰ figura dicit̄ de Nathan ꝓpheta. ⁊ quasi adeps sepatꝰ est a carne. Et de ta libus ꝓbis angelis dicit̄ in p̄s. Qui fa cis āgelos tuos spūs Scđo āgeli sūt in tellectuales pleni scie⁊ v̄itate et sacer dotes pollere debēt scia sacre scriptu re et ideo ꝯueniēter est sancitū extra de magr̄is. et ne exigāt aliqd pro licē tia docēdi capl̄o Q đ a nōnullis: ꝙ ma gister in theologia semꝑ in metropo li habeat̄ qui doceat omēs sacerdotes Oēs aūt tā cathedrales eccl̄e q̄ alie in qbus suppetūt facultates doctores ha beant in grāmatica. q clericos eccl̄ie gratis instruāt: ⁊ etiā alios iuxta pos- se. Hec est sn̄ia illiꝰ capl̄i Et eodē titulo ca. Q m̄ in eccl̄ia gallicana habet̄: ꝙ magistri debēt īstitui per singulas ec- clesias cathedrales et eis bn̄ficia assi- gnari q paupes gratis doceāt ⁊ infor- mēt. Et ideo signāter dicit̄ Aggei.ii. Int̄roga sacerdotes legē. sup qđ v̄buȝ dicit Iero. Cōsidera sacerdotū officiū esse. de lege int̄rogatos rn̄dere sacer dos est sciat legē dn̄i si ignorat legem dn̄i ipse se arguit nō eē sacerdotē dn̄i Malach.ii. Labia sacerdotis custodi- unt legē⁊ sciaȝ de ore eiꝰ reqrāt qa an gelus dn̄i exercituū est. Tercio sunt motores orbiū a quibꝰ causat̄. et ge- neratur qcqd inter corpa ꝓcedit ad es se. Sic officium sacerdotū est mouere nobiles et potētes. quoꝝ v̄tute regūt̄

ſubditi ad cultū dei. Figuratur Io.v.
de angelo qui deſcēdebat ſcđm tps in
piſcinā poſt motionē aque qui pri⁹ de
ſcēdiſſet in piſcinā ſan⁹ fiebat. Piſcina
multe aq̄ eſt pſona magne potētie
In hāc deſcēdit ſacerdos ⁊ curat⁹ quā-
do ei⁹ ꝯſciētiā examīat: de deliciis mo
uet aquā qñ limitat ſuā potētiā ad re
gulas iuris diuini. Quarto ſūt āgeli
rectores hoīm ⁊ cuſtodes ſcđm ſctōs.
Et eodē mō ſacerdotes ⁊ curati q̄ pro
ſubditoꝝ aīab⁹ corā dño habēt rñde-
re In ps. Angelis ſuis mādauit de te:
vt cuſtodiāt te in oīb⁹ viis tuis. Sꝫ ꝓch
dolor his dieb⁹ v̄ificat̄ nimis illđ Iob
capl̄o.iii. Ecce qui ſeruiūt ei id eſt do-
mino nō ſūt ſtabiles. et in āgelis ſuis
repperit p̄uitatē. Sūt enī qdā de mo-
dernis ſacerdotib⁹ angeli ſathane per
diſcordiā: qdā āgeli apoſtatici per ſup
biam: qdā incubi per luxuriā. et qdāꝫ
angeli abyſſi per auariciā. Quidā
ſūt angeli ſathane ⁊ ſūt p̄mi ſcꝫ per di
ſcordiā. Sathan enī int̄pretat̄ aduer-
ſarius. et tales de oī briga aduerſitate
et diſcordia ſe ītromittūt. cōſpirāt pre
lia. īgrediūtur pugnas: exercēt latro-
cinia vt vix qs poſſet inuenire comiti-
uam predonū que nō habeat cōſortiū
ſacerdotū. Iſti ſūt ſimiles ſacerdotib⁹
baal. de qb⁹.iii. Reg.xviii. dicit̄ ꝙ īci-
debāt ſe cultris ⁊ lāceolis vſꝙ ad ſāgui
nis pfuſionē. Demones multū letant̄
in effuſione ſanguinis hūani: quilibꝫ
talis figurat̄ per angelū. De quo pro
uerbioꝝ.xvii. Semper malus iurgia
querit: angelus malus mittet̄ contra
eum. Secundo ſacerdotes ſunt angeli
apoſtatici per ſupbiā Ecci.x. Initiū
ſupbie hoīm apoſtatare a deo Hi ſunt
ſimiles ſacerdotibus dagon. De qui-
bus dicitur p̄. Regū.v. ꝙ non calcant
ſacerdotes. Dagon et oēs qui īgrediū
tur tēplū dagō ſup limē tēpli: limē ſu
per qđ calcat̄ pfectiōeꝫ deſignat hūili
tatis. ſup qđ ſtabilit̄ ſtātviri ſcti. Iſtud
limē non calcāt ſacerdotes ābicioſi et
ſupbi qui ad platiōes ⁊ altiores digni
tates aſpirāt cōtinue adulant̄ regib⁹ et
p̄ncipib⁹ et eos īfatuāt ⁊ finalit̄ decipi
unt. Et ſic decept⁹ fuit Anthioch⁹ rex
ſyrie in tēplo Nanae cōſilio ſacerdotū
ſicut dicit̄.ii. Mach.p̄ Tercio ſacer
dotes moderni ſūt āgeli īcubi per lu-
xuriā. Incubi vel īcubones ſcđm Iſiđ.
viii. ethimo.c. vltimo in fine a roma
nis dicunt̄ fauni. ſūt etiā vt credit̄ de
mones corpora aſſumētes: vel ſibi iñ
gentes et ſic mulierib⁹ ſe immiſcētes
Et demones incubi dicuntur non nū-
q̄ generare gigantes: ita ſacerdotes p
vehementiā voluptatis gignūt cōiter
pingues groſſos et corpulētos. Hi poſ
ſunt dici ſacerdotes priapi vl̄ beelphe
gor. Fuit enim idolum Moab ſupra
montē phegor Vnde ſcđm locum di
citur beelphegor Interptat̄ enim ido
lum ignominie: et rep̄ſentat priapuꝫ
quod latini dicūt deū hortoꝝ Fuit ei
iuuenis qdā de lāpaſco ciuitate helle-
ſpōti: quē ꝓpt̄ magnitudinē mēbri vi-
rilis expulſū de lāpaſco in nūerū deo
rum greci lubrica trāſtulerūt ſcđꝫ Iſi.
viii. ethimo. capl̄o.xi. Hunc viliſſimū
deum excolunt non pauci ſacerdotes
moderni diſcipuli illius maligni an-
geli. de quo loquitur Paulus.ii. Cori.
xii. Datus ē mihi ſtimul⁹ carnis mee
angelus ſathane: qui me colaphiſet.
Quarto ſacerdotes moderni ſunt
angeli abyſſi per auariciā Terra nāꝙ
abyſſum id eſt infernū credit̄ ꝯtinere

Vnde sacerdotes terrenis dediti lucris videlicet et mercationib⁹ ãgeli ab yssi dici põt imitatores illi⁹ ãgeli. de q̃ Apoc. ix. Locuste habebãt sup se regẽ angelũ abyssi. tales fuerũt sacerdotes Belis quoꝝ vestigia nõ nisi p cineres sũt cõperta ꝛ ideo iuste trucidati. Dan. xiiii. Sicut istorũ facta p⁹ mortẽ corporis erũt nota et ipsi pro meritis puniti pena perpetua ab illo q angelis peccãtib⁹ nõ pepercit: sed rudẽtibus ĩferni detractos ĩ tartarũ tradidit ĩ iudiciũ cruciandos reseruare. ii. petri. ii Nõ sic boni sacerdotes quib⁹ dr̃ Isaie. lxi. Vos sacerdotes dñi vocabimini mĩstri dei nr̃i. quia math. iiii. Ecce angeli accesserũt et ministrauerũt ei

LECTIO. CLXXXIIII.

n Ix aũt et glacies sustinebãt vim ignis et nõ tabescebãt. vt scirent qm̃ fruct⁹ ĩiquorũ extermĩabat ignis ardẽs ĩ grãdie et pluuia chorus cãs. h̃ autẽ iterũ vt nutrirent̃ iusti ignis sue v̄tutis oblitus est. Creatura enĩ tua tibi factori deseruiẽs excãdescit in tormẽtis aduersus iniustos. et lenior fit ad benefaciẽdũ ꝑ his q ĩ te cõfidũt De clarato supnaturali beneficio quo filii israel in deserto sustẽtati fuerũt a domio redit auctor ad enarrãduꝫ de mirabili supplicio illato egiptiis ĩ egipto. Beneficiũ aũt hebreis collatũ fuit pluuia mãne de aere ad eos sustentãdũ. Suppliciũ ãt illatũ egiptiis fuit pluuia niuis et grãdis tonitrua et fulgura ad egiptios terribilit̃ flagellãdũ Sicut enĩ exo. ix narrat̃ int̃ decẽ plagas hec fuit vna ꝙ deus pluit grãdinẽ super terrã egipti et cũ grandine fuit ignis admixt⁹ que quidẽ mirabili pluuia occisa sũt omnia que inueniebãt̃ in agris ab hoĩe vsq; ad pecus. Ligna vero et herbe cõfracta sunt in tota terra egipti. In terra yessen: vbi habitabãt filii isr̃l nõ erat grãdo talis: In cõparando ista duo ad inuicẽ beneficiũ videlicet et suppliciũ docꝫ auctor quõ ignis ꝯ naturã diuino subseruiebat miraculo vtrobiq;. Et circa hec duo facit Prĩo narrat miraculi cõditionis circũstãtiã. Secundo narrat ipi⁹ miracl̃i verã causã. Secũda pars ibi. Creatura ei tua A Quãtũ ad pmũ dicit ꝙ nix et glacies sustiebãt vĩ ignis vt cũ simul de aere descẽderũt vt eẽnt sufficiẽt̃ approxiata sic ꝙ ignis possit naturaliter resoluisse niuẽ et grãdinẽ. et nix cum grãdie extixisse ignẽ: nullũ eoꝝ egit in aliud: sed nix et grãdo mãserũt in sua frigiditate: sicut ignis in suo calor̃ Et nõ tabescebãt vt esset similis pene infernali vbi enim transitur ab aquis niuiũ ad calorẽ nimiũ. Iob. xxiiii. Fuit aũt istud miraclꝫ iõ õnsũ egiptiis et israelitis vt exirẽt de egipto qm̃ fruct⁹ iniquoꝝ extermĩabat ignis ardẽs in grãdie qd fuit t̃ribile tactui et pluuia coruscãs qd fuit horribile visui. Sic eĩ ignis nõ exercuit actitatẽ ꝑpã circa grãdieꝫ ĩ supplicio ita nec circa mãna ĩ bñficio. nã h̃ fuit mirabl̃e sic ĩfra dicet̃: ꝙ mãna qd ad exiguũ sol̃ radiũ liq̃scebat ad calorẽ ignis durescebat. Et h̃ est qd subdit. h̃ autẽ iterũ ignis. Sed vt nutrirent̃ iusti sue virtutis oblitus est. Quia non resoluebat sed potius cõseruabat manna ĩ natura sua vt nutriretur iusti filii israel in deserto. Cõsequenter assignat huius miracl̃i cãꝫ: et est obedientia creature ad diuinaꝫ voluntatem. que sicut instrumentum diuine voluntatis aliquando excan-

descit in tormētū aduersus malū cū tamē deo placuerit: ⁊ aliqñ remitescit nō agēdo ad solaciū iustoꝝ cū de⁹ hoc voluerit ordinare Dañ.iii. Caldei fornacē accēdetes ab igne cōsūpti sūt in quo pueri custodiebant illesi Fecit āt dñs mediū fornacis: quasi vētū roris flantē et pueros oīno nō tetigit ignis neq; cōtristauit. Hec est snīa lrē. Ignis sue v̾tutis oblit⁹ est. Ignis in scriptura sacra caritatē designat Dicēte saluatore. Luce.xii. Ignē veni mittere in terram. Vñ et spūs sctūs qui est caritas patris et filii in specie ignis miss⁹ est. Actuū.ii. Ratio hui⁹ similitudis quadruplex esse pōt. Prima qa ignis int̾ cetera elemēta est maioris actiuitatis Secūdo qa maxime tendit sursū. Tercio quia ignis crescit in īfinitū per appositionē ꝯbustibiliū: sicut dicit̾.ii.de aia. Quarto qa ignis est quasi forma oīm elementoꝝ: sic inter v̾tutes caritas est magis actiua. Amor eñi scdm Greg. nūq̄ est ociosus. opat̾ eñi magna si est. si autē opera renuit: amor nō est. Secūdo caritas tendit sursū Nam incipit a deo et oīa ordinat in deū: et sicut ignis maxime calefacit ad superius minus ad latus: minime ad deorsum: ita habēs caritatē maxime diligit deū min⁹ seipsū et ꝓximū: et minime corp⁹ et mūdū. Tercio caritas crescit in īfinitū. Ná bonis opib⁹ auget̾. nec finē habet augmenti in vita pñti. Quarto vocat̾ forma aliaꝝ v̾tutū: qa sine caritate null⁹ v̾tutis actus meritorius esse pōt. De illo aūt igne modernis tpib⁹ fere adipleta est ꝓphetia saluatoris Math.xxiiii. Habūdabit iniquitas et refrigescet caritas multorū vt merito dici posset ignis v̾tutis sue oblitus est. a Vbi notandū ꝙ de obliuiōe quadruplici hoies sūt arguēdi videlȝ de obliuione dñorū bñficiorum: de obliuione ꝓpriorū delictorū de obliuione familiariū amicoꝝ ⁊ de obliuione salutariū mādatorū. Primo arguēdi sūt pctōres de obliuione bñficiorū. de qbus dicit̾ in ps. Obliti sūt bñficiorū eius et mirabiliū eorū que ostendit eis. Secūdo arguēdi sunt hoies de obliuione ꝓprioꝝ delictoꝝ. Illa eñi habēda sunt in mēoria vt pro eis indulgētia supplicet̾. exemplo ps qui ait. Iniqtatē si aspexi i corde meo Et iterū iniqtatē meā ego cognosco ⁊ peccatū meū cōtra me est semp. Istd est contra nōnullos qui aliena delicta semp in ꝓspectu aspiciūt et peccata ꝓpria nō aduertūt. Cōtra quos dicitur Geñ.l. Obsecro vt obliuiscaris sceleris fratrū tuorū. Tercio arguēdi sūt de obliuione familiariū amicoꝝ ⁊ maxime cū fuerint mortui. Magna īgratitudo est tunc amicos deserere cū nr̄a amicicia ꝑmo īceperint īdigere Amici eī nr̄i q̄diu viuūt poterūt se iuuare in his que spectāt ad meritū vel demeritū sed cū fuerint mortui fiūt ad merendū penit⁹ īpotētes et tūc nō habēt aliquod refrigeriū vl̾ refugiū: nisi ad amicos si quos in vita post se reliquerūt vt dicat qlibet illorū illd Iob.xix. Miseremi mei saltē vos amici mei. qa man⁹ dñi tetigit me. b Hi aūt de quatuor generib⁹ hoīm cōqueruntur qui sūt isti: successores occupātes ꝓgenitoꝝ hereditates. executores defraudātes defūctorū volūtates: ꝓfessores nō pēsantes fūdatorū pietates ⁊ mēdicatores nō reciprocātes bñfactoribus suis grates. Primi sūt heredes

ingrati qui succedūt parētib⁹ in terris bonis et redditib⁹ que illi aut sūptib⁹ vel sāguine cōquisierūt Isti optinēt sine labore et tñ vix semel in āno pro eis dici faciāt vnā missā. Nota Auic. lvii. hicz mlta q̄ dicūt de mēoria Eccš vi. Si qs genuerit filios centū liberos obliuioni delebit nomē ei⁹. Scdm gen⁹ hoim de quo mortui cōquerunt sūt executores falsi et frauduleti defraudātes eoꝝ vltimas volūtates. contra quos. xiii. q. ii. Vltima volūtas defūcti oīb⁹ modis seruet Hoc autē a iure nature ꝓcessit. Liberū enī debet eē quod iterū nō redit arbitriū. vñ Alexāder nequā libro suo đ natur rerꝝ ondit naturā de ꝓportionib⁹ nō solū pulchrā sed etiā necessariā iurisperitꝭ. In casu hoc ꝓbat his verbis qs legē romanam volūtati testatoris. itelligit satis fecisse nisi in ꝓportionū naturis īstructus sit. Igitur quidā lecto doloris detentus vidēs aīam soluēdā esse legib⁹ hūane fuitutis cōdidit testamētū sub hac forma verborū. Si vxor mea pregnās rē melioris sex⁹ emittit Delego puero duas ptes hereditatis vxori terciam Si femīea ꝓle fecundet gaudeat vxor duab⁹ portōib⁹: filia terciā pcipiat. Viro itaq₃ soluente debitū nature tributū vxori ei⁹. Lucina fauēs masculū et feminea ꝓlē cōcessit. Quesitū est enī qd iuris statutū est a iuris pragmaticis hereditatē in septē portiōes esse diuidēdā. Assignate aūt sūt quatuor ptes puero due ptes vxori et vna puelle. Liber enī debet esse supmevolūtatis stilus et liberū quod iterū non redit arbitriū. ꝓtulit autē ea portione masculinū ꝓlē vxori qua ꝓtulit vxorē proli femīee videlicz in dupla. Ideoq₃ recte dictuz est iudiciū hercīscūde familie. Hec Alexāder. Pragmatic⁹ dicitur causator. Pragma nāq₃ grece dicitur causa latine. V ñ pragmatici dicunt iurisperiti. qui causas et negocia decidūt. Hi aūt fraudatores vltimarū volūtatū sacrilegii sūt ⁊ fures ⁊ pauperum necatores. xiii. q. ii. Clerici ⁊c. De talib⁹ cōquerit defūctus dicēs ī ps Obliuioni dat⁹ sū tanq̄ mortu⁹ a corde. Sed felices poti⁹ executores q dicere poterūt illud ps. Nec obliti sum⁹ te nec inique egim⁹ in testamēto tuo Terciū gen⁹ hoim de quibus mortui conquerunt sunt ꝓfessores nō pēsantes fūdatorū pietates. Hi sūt religiosi possessionati maneriis: redditibus et oībus bonis ditati: nō solū ad necessitatē imo ad voluptatꝭ supfluitatē q vix nouerūt noīa suoꝝ fundatoꝝ: quorū qlibet pōt de eis dicere illđ Osee. xiii Saturati sūt ⁊ leuauerūt cor suū ⁊ obliti sūt mei: saturati sūt per gulā: leuauerūt cor suū per supbiā: ⁊ obliti sunt mei per negligētiā Quartū genus hoim de qbus mortui cōquerūt: sunt mēdicatores nō reciprocātes bñfactoribus suis grates qui tpalia bona recipiūt ⁊ spūalia nō retribuūt vt deberēt: qui bñfactorib⁹ adulant donec recipiant et cū receperit deuotiōib⁹ et pcib⁹ nō recōpēsant. Cōtra qs Ecci. xxxvii. dicit nō obliuiscaris amici tui in aīo tuo. ⁊ nō imēor sis illi⁹ in opibus tuis

Quarto arguēdi sūt hoīes de obliuione salutariū mādatoꝝ ꝓfūditas ei peccādi et iueterata ꝯsuetudo maleviuendi adimit quasi mēoriā diuinorū mādatoꝝ. cōtra quos ps gloriat quis se peccasse fateat dicens. Errauī sicut ouis que periit quere seruū tuū dñe:

quia mandata tua non sum oblitus.

LECTIO·CLXXXV.

p Ropter hoc etiã in oĩa tũc trãsfigurata oĩ nutrici grẽ deseruie-bant ad volũtatẽ horũ qui a te deside-rati sũt vt scirẽt filii tui quos dilexisti dñe: qm̃ nõ natiuitatũ fruct⁹ pascũt ho mines: sed sermo tuus hos qui in te crediderũt cõseruat. Posita generali forma mirabiliũ que de⁹ exercuit cir ca populũ hebreorũ in deserto guber nãdo et circa populũ egiptiorũ in egi pto eos flagellãdo videlicet obediẽtia creature. ad diuinã volũtatẽ. In ista p̃te eandẽ obediẽtiã applicat singulari ter ad illã cibatõnẽ glosã qua per mã na populũ suũ q̃draginta ãnis in def-to pauit. Et circa hoc duo facit. Nam p̃mo ostẽdit miraculi q̃litatẽ. A Scd̃o miraculi vtilitatẽ. scd̃a pars ibi. Vt scirent filii tui. Fuit aũt miraculi magnitudo ineffabilis in hoc ꝙ oĩa ci baria videbanẽ trãsfigurata id est trãs substãtiata cuilibet i quolibet sub spe cie ipsius mãne q̃d vnicuiqꝫ sapiebat illud gen⁹ cibi quẽ magis dilexit ⁊ hoc est quod dicit ꝑpter hoc id est quia oĩs creatura factori deseruiunt ad nutum ideo etiã tũc in oĩa trãsfigurata id est cibaria vel cibos q̃bus hoĩes pascunẽ trãsfigurata in oĩa scd̃m apparẽtiã et iudiciũ comedẽtiũ quia quod prius sa piebat vnũ cibũ postea videbaẽ alius et tercio terci⁹. et sic quodã modo oĩa ad esũ hũanũ ꝑtinẽtia trãsfigurata. et in oĩa oĩm nutrici gratie tue id est vo luntati gratiose populũ nutriẽti serui ebat ad volũtatẽ horũ qui a te deside rati sunt id est adoptati et dilecti. Hec est ergo miraculi q̃litas. et sequiẽ ei⁹ vtilitas iformatio videlꝫ fideliũ vt co-gnoscaẽ ꝙ nõ solũ fruct⁹ per cõsuetũ cursũ nature ꝓducti cõseruabãt hoĩes in vita naturali: sed etiã sermo et im-periũ dei ꝓducẽtis de quolibet quicq̃d placet. Et hoc est quod dicit Vt scirẽt filii tui domine: quoniam nõ natiuita tis fructus pascunt hoĩes: id est fru-ctus per ꝯsuetũ modum nature pro-cedẽtes: sed sermo tuus id est manna celitus datũ ad sermonẽ tuũ: hos qui in te crediderũt cõseruat. a Dile xisti dñe: dilectionẽ suã de⁹ ad homi-nem quatuor modis magnificat et cõ mendat. Preuenit enim tarditatem nostre beniuolẽtie abluit feditatẽ im munde cõscientie: supat quãtitatẽ no-stre sufficientie: et preparat voluptatẽ ꝑhennis affluẽtie. Primo dico ꝙ suã dilectionẽ ostendit in hoc ꝙ preuenit tarditatẽ nostre beniuolentie. p̃. Ioh. iiii. In hoc est caritas nõ quasi nos di-lexerimus deum sed quoniã ipse por dilexit nos. Vñ Bernardus. Dulcis iesus primus es in accessu: et vltim⁹ in recessu. et ideo cõueniẽter cor hũanũ exigit sibi dari. Prouer. xxiii. Fili mi prebe mihi cor tuũ. Sicut enim ipse primus in accessu preueniẽdo volũta tem vt ad eum cõuertaẽ et vltimus in recessu: quia prius natura ⁊ causalita te homo recedit a deo per peccatum. q̃ deus derelinquat subtrahendã grãꝫ Ita cor humanũ primũ est inter par-tes corporis quod viuit. ⁊ vltimũ quod moritur. In cuius figura diciẽ Exo. xiii. Sanctifica mihi omne primoge nitum id est omne cor humanũ quod intra mẽbra corp̃is p̃mogenituꝫ dici potest. Et hoc est quod signanẽ diciẽ. Math. xxii. Diliges dominũ deũ tuũ ex toto corde tuo: et ex tota aĩma tua.

Secūdo ōndit xp̄s suā dilectōeꝫ ad
nos in hoc ꝙ abluit feditatē imūde cō
sciētie. Deleuit enī pctm̄ originale ꝓ
priū sāguis effusione: delet peccatū ac
tuale p sacramētalē penitētie lotioneꝫ
et hoc ē quod nobis cōmēorat. Io. A-
poc. i. Dilexit nos et lauit nos a pecca
tis nr̄is i sāguie suo Sāguis significat
amorē ꝛ cāt amorē. Vñ sāguinee cō-
plexionis naturalit̄ sūt amatiui et iu
uenes magis amatiui q̄ senes ꝓpt̄ sāg
uinis abūdātiā ampliorē. Narrat Ie-
ronim⁹ cōtra iouinianum libro. i. alle
gās Xenofōtē hec scripsisse de infan-
tia ciri maioris. Scribit inqt Iero. Xe
nofon occiso Abradato viro quē pan-
teon vxor miro mō dilexerat collocas
se se iuxta corpuscu lū et ꝯfosso pecto
re sanguinē sui mariti vulnerib⁹ infū-
disse. Isto mō moraliter anime deuo
te spōse fideles iesu christi: videāt cō-
tēplādo maritū suū occisū et nō casua
liter sed pro earū amore sponte defū
ctū collocēt se iuxta corpus sacrū cru-
cifixi: et illud tā volūtate q̄ intellectu
quasi duob⁹ brachiis amplectēt̄ cōfodi
ant pectus suū gladio doloris et cōtri-
tionis ac cōpassionis. vt inde sanguis
amoris erūpat et in vulnera saluatoris
trāscurrat. Ad hebre. ix. Sñ sāguinis
effusione nō fit remissio pctōrū. Et h̄
ꝙ suadet apo. ad ephe. v. Ambulate i
dilcōe sicut ꝛ christ⁹ dilexit nos et tra-
didit semetipm̄ pro nob̄. Tercio xp̄⁹
ōndit ad nos suā dilectōeꝫ maxiāꝫ i h̄
ꝙ superat q̄titatem nostre sufficiētie.
Plura enim nobis tribuit q̄ perfecte i
telligere et cōsiderare sciam⁹ nec suffi
cim⁹ suū amorē recōpēsare. Vnde a-
postol⁹ ad ephe. ii. vocat caritatē chri
sti nimiā. Propter inqt nimiā caritatē
qua dilexit nos. Sicut enī dicit Criso-
stom⁹ de reparatōe lapsi. Nemo ami
corū carnaliū etiā si sit in hoc sup̄ mo
dū insaniens: ita exardescere pōt i a-
morē dilecte sue sicut de⁹ effūditur in
amorē animarū nostrarū. Quattuor
enim defectus in dilectione hominuꝫ
reperire cōtingit: a qb⁹ amor dīn⁹ ē to
taliter alien⁹. Sūt enī aliqui licet amē-
tur nō tamē reamāt amatores suos. si
cut sūt ingrati. Ecōtra dicit dominus
ꝓuerbioꝝ. viii. Ego diligētes me dili
go. Et Boeci⁹. iii. de ꝯsolatōe dicit. Pr̄
cerrimū ditiarū genus ē: amicos inue
nisse. Sūt q diligūt sed ꝓpter ꝓpriā vti-
litatē. Indigēt enī beneficiis amicoꝝ
cōtra quos Seneca in quadā ep̄la. Ne
gociatio est aicicia q̄ ad cōmodū attē-
dit. Et secūdū Aristotelē. viii. ethi Cū
sit amicicia propter vtile: propter de
lectabile: et ꝓpt̄ honestū diligētes: ꝓ-
pter vtile sūt minimi amici inter om
nes. Et hoc etiā deplāgit ouidi⁹ prio
libro de ponto. Turpe quidē dictū: sꝫ
si modo vera fatemur vulg⁹ amicicias
vtilitate ꝓbat. Sed per oppositū de⁹ di-
ligit nos non propt̄ suā vtilitateꝫ qui
nostris non indiget bonis. sed diligit
nos ad fructū nostrū. Ephe. i. Gratifi
cat nos in dilecto filio suo gratis. id ē.
gratis nō sibi fecit. Osee. xiiii. Sana-
bo cōtritōnes eorū: et diligā eos spō-
tanee. Tercii sūt qui diligūt homineꝫ
sed nō nisi i ꝓsperitate et felicitate sua
De quorū quolibet verificatur illd bo
etii. iii. de cōso. ꝓsa. v. Queꝫ felicitas
amicū ifortuniū facit inimicū Vñ di
xit quidā. Exēplo didici ꝙ ꝓsperitatis
amici res amplectāt̄ non nos: sed no-
stra sequūtur. Et iterū metricus. Nō
sūt psōe sed ꝓsperitatis amici. Quos
fortuna tenet dulcis acerba fugat. Sꝫ
per oppositū christus tūc maxime di

ligit quãdo hõ a mũdo deſeritur: et a malis hominib⁹ agitať. Vñ p ps. dic de⁹. Cũ ipo ſũ in tribulatõe: eripiã eũ et glorificabo eũ Quarto ĩ mũdanis amicis repiť defect⁹ quia multi diliguntviuẽtes ⁊ mortuos pſequũť et odiũt: cuiuſmodi ſũt nõnũq̄: frẽs filii vxor ſeruus et executor. Cũ ei hõ fuerit defũctus tũc illi q de bonis ſuis eum magis iuuare deberẽt: ſpoliãt ⁊ p dãť: et ſibi appropriãt qcqd poſſũt. vñ metrice diciť. P⁹ mortis morſũ vertit dilectio dorſũ. Finita vita finit ac aõr ita. Per oppoſitũ chriſt⁹ diligit amatorẽ dũ viuit et lõge ampli⁹ p⁹ mortẽ. Io xiii. Cũ dilexiſſ; ſuos q erãt ĩ hĩ mũdo ĩ finẽ dilexit eos. i. in ppetuũ; dilexit eos. Ieremie. xxxi. In caritate ppetua dilexi te et attraxi te. Quarto oñdit de⁹ ſuã dilectionẽ ad nos ĩ hĩ ꝙ pparat nobis voluptatẽ phẽnis affluẽtie. Vnde ii. ad Theſſ. ii. Dilexit nos ⁊ dedit ꝯſolatõe; eternã: q̄ q̃ta ſit: ſancti nitun tur expmẽ ⁊ ñ poſſũt. Vñ aug. đ morib⁹ eccie. Tãta ẽ pulchritudo iuſticie: tãta ẽ iocũditas vite etñe hoc ẽ icõmutabilis vitatis ⁊ ſapie: vt etiã ſi nõ liceret ĩ ea ãpli⁹ manẽ ꝙ vni⁹ diei hora ppter hĩ ſolũ ãni hui⁹ vite inumerabiles pleni ditiis ⁊ circũfluẽtia tpaliũ bonorũ certe meritoꝗ cõtẽnereť. Et criſoſtom⁹ de repatõe lapſi. Si q̃tidie oporteret tormẽta pferre: ſi ipa; gehẽnã pro tpe tolerare, p eo vt xp; poſſem⁹ videre ĩ gĩa viuẽtẽ: ſctõꝝ ei⁹ numero ſociari nõ erat dignũ pati oẽ qđ triſte ẽ mõvt tũc tãti bõi tante ꝙ glie pticipes haberemur. L.CLXXXVI.

q Vod eni ab igne nõ poterat extermiari: ſtati; ab exiguo radio ſolis calefactũ tabeſcebat vt notũ omib⁹ eſſet: qm̃ oport; pũenire ſolẽ ad bñdictõe; tuã. ⁊ ad ortũ lucis te adorare. Ingrati eni ſpes tãq̄ hibnał glacies tabeſcet et diſperiet tãq̄ aqua ſupuacua

P⁹q̄ auctor declarauit de illo manna qđ de⁹ dedit patrib⁹ ĩ deſerto: q̃te fuerit dulcedis in delectãdo. In iſta pte ꝓſequiť q̃te fuerit fortitudĩs ĩ durando. Erat eni ipi⁹ mira cõditio: qa cum eſſ; liq̄factibiĩ. nõ liquefiebat ab omĩ calore igneo ſed a calore ſolari. Prĩo ğ ponit iſti⁹ liq̄factõis diuerſitatẽ. Secũdo ſubdit mirabilis cõditõis vtilitatẽ. Scđa ps ibi. Vt notũ eſſ; oib⁹. Circa pmũ dicit ſic. Quod ei ab igne nõ poterat extẽmiari. i. reſolui ſtatĩ ab exiguo radio ſolis oriẽtis q̃ñ videlicet radii ſui ſũt debiliſſimi ad calefaciẽdu; tũ qa cadit oblique ſuper tẽrã. tũ qa frigus nocťi dñať ĩ aere: calefactũ tabeſcebat ⁊ deficiebat. Exo. xvi. Cũqꝫ ica luiſſet ſol liquefiebat ⁊ añ ſoł ortũ colligebãt illđ. Finis ſiue vtilitas fuit duplex. vna q̄ ad bonos vt eſſẽt pmoniti quo tẽpore debebãt illud colligere. et q̃tũ ad hoc dic. vt notũ oib⁹ eſſ; hebreis ĩ deſerto qm̃ o; pũenire ſolẽ. i. ortũ ſolis ad bñdictõe;. i. ad colligẽdũ mãna qđ erit eis bñdictio. videlicet beneficiũ datũ a deo. Vñ exo. xvi. Colligebãt aũt mãna q̃tu; ſufficẽ poterant adveſperã. Et ad ortũ lucis te adorãẽ ꝓ bñficio mãne: qđ colligi debuit ſũmo mane A Fuerũt mĩta mirabilia circa cibũ iſtũ Primũ qa regularit dabať omni nocte in abũdãtia pro toto pp̃lo. Secũdo ꝙ colligẽtes ſinguli certã menſuram ſcil; gomor ſatis ĩ ueniebãt cum illud domi deportaſſẽt quãtũcũꝗ eſſent edaces nec q plus colligerat habuit ampli⁹ nec qui minus parauerat repperit min⁹. Tertio ꝙ ñ poterat ſeruari per noctẽ vſꝗ ad mãe:

ſed ſi ſeruabaṫ ſcatebat vermibus. Et tamē feria ſexta debebat ꝑ duab⁹ noctib⁹ colligi qa ſabbato nō inueniebaṫ ī agro et tūc optime per duos dies potuit ſeruari. Quarto fuit mirabile ꝙ ad modicū radiū ſolis liqſiebat. et ab igne dureſcebat Quīto ꝙ ſapiebat vnicuiq; ſecūdū ſuā volūtatē ſaltē de bonis vt ſupi⁹ dictū fuit Sexto ꝙ poterat redigi in puluerē ꝛ trāſſorari in panes. ꝛ ideo merito potīt dici dei benedictio. Scd'a vtilitas ꝑueniēs ex iſta liqſcētia ad ortū ſolis ꝛ reſiſtētia ad calorem ignis fuit q̄tū ad malos. ꝙ ſi negligerēt ꝑuenire ſolē ꝛ differrēt expectando diutius ad colligēdum: fruſtrarentur ſpe ſua manna tabeſcente et diſparente ſicut aqua Et hoc ē ſubdit ad litteram. Sicut ingrati enim ſpes. id eſt manna ſperatum durare ab ingrato: qui non credidit mandato domini de tempore colligendi tā q̄ hibernalis glacies. id eſt hiemalis non vernaṫ. tabeſcet et diſparet tanq̄ ſuperuacua. qa veniēs colligere p⁹ ortū nihil īueniebat. ſed totū erat liquefactū. Iſte ē ſenſus lr̄aṫ. Exponiṫ tam̄ de chriſto ſole iuſtie. cuius ortū ad iudiciū oꝫ ꝑuenire ad habēdā illā bn̄dictionē. de q̄ math. xxv. Venite benedicti patris mei ꝛc̄. ꝛ oportet ad ortū lucis id ē ī aduētu iudicis adorare. ꝛ tūc ingrati ſpes tabeſcit. Ingrati ſpes tabeſcebat. Ingrati ſūt deo multiplicit̄ peccatores. Quidā eni dona dei n̄ recogitāt. quidā eū de ſuis beneficiis nō honorāt. quidam ei ſua bn̄ficia exprobrant. Et quidā cōtra eū per beneficia pugnāt. Primi ſūt ingrati q nunq̄ pōderāt precōceſſa: ſꝫ ſemꝑ aſpirāt ad habenda et nō quid receperit de p̄terito: ſed quid recepturi ſūt proſpiciūt de futuro. Et hec ē p̄ma ac potiſſima cauſa ingratitudīs. Sicut dicit Seneca tercio de beneficiis fere in p̄ncipio Prima inq̄t oīm ac potiſſīa cā ingratitudinis eſt. ꝙ nouis ſēper cupiditatib⁹ occupat. nō quid habem⁹ ſed qd petam⁹. nō in id qd ē: ſed in id qd petim⁹ intēti ſum⁹. qcqd ē domi vile eſt Sequiṫ aūt. Vbi. Qd acceperis leuiṫ noueris: cupiditas fecit ꝙ dator eorū nō ſit in ꝑcio Et iō nō īmerito ꝯqrebatur. Epycurus aſſidue. Illud refert ſeneca cōſequenter: ꝙ aduerſus preterita ſū⁹ ingrati: vt quecūq; ꝑcepim⁹ bona ad memoriā nō reducam⁹. Nec inter voluptates numerem⁹: cum certi or nulla ſit voluptas q̄ que iā eripi nō pōt p̄ſētia bōa nōdū tota inſolida ſūt. futura pēdēt et incerta ſūt. Et iō ꝯcludit Sen. ꝙ ad hoc ꝙ nō ingrati ſimus indigem⁹ bōa mēoria. qa ſi ad ꝑfectaꝫ ſciam ſuff. cit quedā ſemel didiciſſe q̄ ſēper poſtea ſciūtur: quedam vt ſcianṫ nō eſt ſatis didiciſſe: intercidit eniꝫ eorū ſcia niſi contineaṫ geometrica diuiſiōe ꝛ ſublimiū curſu. Ita beneficia quedā magnitudo nō cōpatiṫ excidere minora ſed numero plura effluūt quia non frequenter illa tractamus: nec libenter quid cui debeam⁹: recognoſcim⁹. Sed hic poſſet eſſe dubiuꝫ an tales beneficia non recognoſcētes ſed obliuioni tradētes debeant dici ingrati. Et cū Seneca cū Eburcio amico ſuo de hac materia diſputaret Eburcius tales nō īgratos ſed oblitos vocare ſolebat: tanquā ea res ingratuꝫ excuſet que facit. aut per hoc accidat ali cui vt non ſit ingratus cum hoc nō accidit niſi ingrato. Et ideo diſtīguit Seneca conſequenṫ de ingratis ſic. Ingratus eſt q bn̄ficiuꝫ ſe accepiſſe denegat quod accepit. B Ingratus eſt ille qui diſſimulat Ingratus ē qui nō red-

dit. Ingratissim⁹ oīm qui oblitus est Et hoc probat. Primo quia alii qui sꝰt memores beneficiorū: licet nō r̄ddāt sentiunt tamē in aīo se esse debitores et pn̄t ex facili occasione ad reddēduꝫ induci. Isti vero videlicet oblito totuꝫ beneficiū elapsū ē. Secūdo qa ad red dēdū homo multis indiget meminisse sine impendio potest. Et ideo nun q̄ voluit esse gratus q beneficiū tā lon ge proiecit: vt extra cōceptū suū pone ret. De quolibꝫ tali v̄ificatur illud. Ec clesiastici vicesimonono. Ingratus sē su dereliquit liberātē se. Bene eniꝫ di citur ingrat⁹ q memoriā perdidit illi⁹ qd̄ semp sensisse debuit Secūdo sūt ingrati qui deū de beneficiis suis non honorāt bonorū omniū largitorē pro beneficiis gratis impēsis: nec vel mē tali agnitōe nec elemosinarū extrinse ca largitōe gratias recōpēsāt sil'es por cis q glādes cōtinue comedētes ad ar borē oculos nunq̄ erigūt cuius fructu incessant' depascūt' Cōtra quos Aris. v. Ethi. c. viii. ōndit ꝙ ī famulatu pro portionabili cōmanent et cohabitant boni ciues et illi q nō possūt cōsimilia retribuere saltē gratiarū sacramentū sponte faciūt vt retributio sit. hoc eniꝫ propriū est gratie. Est etiā gratiarum actio. quedā retributio et quasi quod- dam sacramētū in eo ꝙ non potest re tribuere ad honorē vel valorem. Refa mulari oportet ei qui gratiā fecit. id ē ei seruire in recōpensatōne collati be neficii. Hinc poete non adveritatē: sꝫ advoluptatē fabulātes tres sorores es se finxerunt que gratie nomiabātur. Sicut narrat seneca de beneficiis li. p̄. que sorores et filie veneris ⁊ liberi. se cundum aliquos dicūt' virgines etiaꝫ cōnexis manib⁹ vt chorū tripudianti

um efficiant ridētes et perlucida ve- ste ac soluta indute quarū due fuerūt ad nos ꝯuerse tercia vultū auertit. vir gines fuerūt eo ꝙ incorrupta et since ra intentione debēt fieri beneficia. cō nexis manibus circulum quedā effici unt eo ꝙ beneficiū de manu ad ma- num transit et tandem iteruꝫ redit ad auctorem ludētes sūt: quia beneficia hilarem deberēt habere datorē. perlu cida veste ac soluta induuntur: vel se- cūdū aliq̄s nude fuerūt: quia benefi- cia conspici volunt et nō latere. Fst eī amicicia beniuolētia nō latēs in cōtra passis. viii. ethi. Due cōuertūt' ad nos et tercia ꝓcedit auersa facie. qa benefi ciuꝫ simplex a facilitate progreditur: sed dupla redit. Sunt liberi patris fi- lie ⁊ veneris. quia ꝓpter amorē ⁊ libe- ralitatem beneficia dari debent Cū g̃ a deo continue beneficia recepim⁹ si- bi cōtine regratiari debemus. Vnde dicit beatus augustinus in epistola ad Marcellinum ꝙ nihil meli⁹ dicē pos- sum⁹ q̄ deo gratias. Quid inquit me lius vel animo geramus vel ore pro- mamus vel calamo scribamus q̄ deo gratias? Hoc enim dicere nihil breui us: nec audiri letius: nec intelligi gra tius: nec agi fructuosius quicq̄ potest Et ideo dicit hermes termegistus li- bro suo: qui logostileos dicitur in fine ꝙ non est cōueniēs deo thus vel mir- ram incendere ⁊ sic euꝫ adorare si nō inquit gratias agētes adorem⁹. He sꝰt enim summe īcensiones cū gratie do aguntur a mortalibus. Sed timēdum est ꝙ iam nimis verificatur prophe- tia apostoli secunde ad Thimo. tercio. In nouissimis diebus instabunt tem- pora periculosa et erūt hoīes seipsos amantes ⁊ ingrati Tertio sunt qui

dam igrati q deū de suis bñficiis exprobrant ad modū vxoris ingrate pro qua vir in collistrigio posit⁹ cui⁹ enormitate ȝ vxor ei deinceps ịproperauit imppetuū. Istā imitari videt̄ qui xp̄o suoꝝ vulnerū fatue iurādo ịproperāt que nullaten⁹ sustinuisset nisi eū caritas ad hoc coegisset Ecci.xxix. Pascet et potabit ịgratos ⁊ adhuc amara audiet Quarto sūt ingrati q cōtra deum p bñficia pugnant q donis dei ad peccādū vtunt̄: aliqñ q habūdāt diuitiis a deo cōcessis vt necessitatib⁹ pauperū succurrāt: et hi erūt p̄cipui pauperū oppressores. Alii fortitudie corporis sui vigēt: vt deo per pniaȝ fuiāt: et hi specialit̄ in seruitiis demonū vires suas cōsumūt. ⁊ erūt brigosi. rixosi: p̄dones et latrones. Nōnulli vigent ingenio naturali quo deū colere et se et alios regere deberēt. et isti fraudibus et dolis intēti circūueniūt pxios: deseruiētes diabolo ⁊ nō deo. Contra quos Greg. xxxii. moral. sup illd̄ Iob xl. Huic mōtes herbas ferūt dicit sic. Dū reprobi de diuinit⁹ acceptis neq̄q̄ recta sed praua cogitāt. Quid alid̄ faciūt: nisi cōtra deū suis donis pugnāt Quā sniaȝ exp̄ssius in Omel. quadaȝ dicit sup illd̄ Cū audieritis p̄lia ⁊ sediti ones. Oīa inqt que ad vsū vite accepimus: ad vsū culpe cōuertim⁹. trāqllitatem quippe pacis hūane ad vsū cōuertimus securitatis vane: pegrinationē terre p hītatiōe diligim⁹ patrie. salutē corporꝝ in vsū redigim⁹ vicioꝝ: substātie habūdātiā ad puersitatē ịtorsimus voluptatis. Hec ille. Hi sūt similes cuculo qui per quādā auiculā dicit̄ foueri in nido quā postea occidit cū etateȝ adultā habuerit et comedit Et tñ istis

nō obstātib⁹ benign⁹ est sup ingratos ⁊ malos Lu. vi. Ingratū triplicit̄ punitum ịuenio libertū Vñ apd̄ atheniēses cōuict⁹ libert⁹ de ịgratitudine aduersus patronū: iure libertatis exuebat̄: sicut narrat Valeri⁹ libro. iii. ca. p̄mo. Dicebatq̄ ei dñs sup sedeo ciuē tanti mūeris ịpiū estimatorē: nec adduci possū vt te credā vrbi vtilē quē domui scelestū cerno Abi ergo ⁊ esto seruus: qa liber esse nesciuisti. Señ. in declāationib⁹ narrat de quodā ịgrato filio qui ob ịgratitudinē fuit a p̄re vinculatus. Dicēs liberi parētes alāt aut vinciant̄. Et Sene. de bñficiis. Miles qdā naufrag⁹ littore est appulsus ⁊ in hospitio cuiusdā per tres dies refocillatus: tādē licētiā recipiēs ait. Gratias tibi referā si impatorē meū me videre ꝯtingat veniēs apd̄ Philippū regē macedonū: p̄dia illi⁹ apd̄ quē hospitatus fuit poscit: annuit Philipp⁹ vir suis expulsus: nō vt iners vel rustic⁹ illd̄ tulit. sed ad curiā impatoris accessit: ịgratitudinē militis exposuit. Philippus hec audiēs iussit vt reprobissimo militi et ịgratissimo hospiti stigmata infigerent̄. que ei⁹ ịgratitudinē ppetuo testarent̄ ⁊ hospiti oīa redderent̄ Sic ergo libert⁹ p̄uilegio p̄uabat̄: ⁊ filius ịgrat⁹ parētib⁹ vinculis carceralibus arctabat̄ ⁊ miles ingrat⁹ hospiti ⁊ amico stigmatib⁹ ppetuis notabat̄

CA. XVII. LE. CLXXXVII

Agna eni sunt iudicia tua dñe ⁊ ịenarrabl'ia v̄ba tua p pter hoc ịdisciplinate anie errauert̄. Dū eni psuasum habēt iniq posse dñari nationi tue sācte. vincl'is tenebrarū ⁊ lōge noctis cōpediti inclusi sub tectis fugitiui ppe-

tue prouidentie iacuerūt vel placuerīt ⁊ latuerūt Ad cōmēdatione diuine gubernationis et excellētiā sapie icre ate. agit auctor in postrema parte sui de spēali ptectione generis iudaici qd deus sibi adoptauerat. et de miraculo sa deiectione generis egiptiaci qd fili os israel captiuauerat multis ānis. af flixit aūt de⁹ egiptios decē plagis. Int quas īferebāt queda p bestias et aīa lia qñ sc̄ȝ illis supuenit seua bestiaruȝ ira morsib⁹ puersorū colubrorū ext̄ miabāt: ac draconū et locustarū inua sioib⁹ attriti irremediabiliter torqbāt Alique p res īsēsatas et elemēta et a lique p corpora supcelestia vt pote ī aq rū noua imisso genere ac grādinibus et pluuiis de sup immissis: seua truci dati interemptione sicut supi⁹ diuisuȝ fuit. Ideo postq̄ auctor declarauit quō egiptii affligebāt p bestias ⁊ aīalia: et etiā per res insēsatas et elemēta. In is ta pte ondit quō idē egiptii affIicti fu erūt per corpora celestia. Dupl'r eniȝ puniebātur. Vno mō p lumīs subtra ctōȝ. Alio mō p pmogenitor̄ȝ occasio nē. et secūdū hoc diuiditnr processus in duas ptes. Nā pmo agit đ noua pla ga illata egiptiis que fuit p tenebras palpabiles sicut dicit exo.x. Secundo agit de decima plaga q̄ fuit p innume rabiles mortes pmogenitor̄ȝ. De qua exo.xii. Secūda ps ifra c.xviii. ibi. Cū cogitaret Circa pmū duo facit. Pri mo agit đ mirabili supplicio tenebra rū illato egiptiis. Secūdo de benefi cio spēali luīs tūc tēpor̄ collato hebre is. ibi. Sctis aūt tuis. Circa pmū quin qȝ facit. Nā pmo agit de isti⁹ pene cā litate. scđo de ei⁹ irremediabilitate. 3ᵒ de ei⁹ īmēsitate. quarto de ei⁹ vniuer salitate. qnto de ipi⁹ eqtate. scđa ps ibi

Dū putāt se latere. tercia ibi Freqnt. qrta ibi Ille aūt q ipotētē. qnta ibi. Oīs ei orbis terrar̄ȝ. Circa pmū duo facit. Quia pmo asseruit tāte pene cām. Se cūdo ei⁹ dē pene poīt formā. ibi Invī ctis tenebrar̄ȝ. Cā autē ei⁹ fuit duplex ex parte dei iusta ɔsideratio et ex pte egiptior̄ȝ iniqua cōuersatio. Quātuȝ ad pmū dicit sic. Magna eni sūt iudi cia tua dñe qbus electos. i. filios israel gubnasti et eor̄ȝ aduersarios flagella sti et inenarrabilia vba tua id est facta tua. Deus enim factis loqt qui dixit ⁊ facta sūt. Luce. ii. Transeam⁹ a bethleē ⁊ videam⁹ h̄ vbū qd factū ē. Ex pte egiptior̄ȝ fuit duplex iiqtas Vna ɔ deū p rebellionē. Alia ɔ pxim p vio lētā opp̄ssionē. Fuerūt eni deo rebel les in hoc maxie: ꝙ cū eos plagis gra uissimis flagellaret: illi nullā disciplī nā receperūt. Et q̄tū ad hoc dicit. Pro pter hoc id est qa iudicia dei ⁊ flagella ei⁹ nō recepūt egiptii ad sui correcti onē. Indisciplinate aīe errauerūt re pugnātes ipiis dei s̄r dimissiōe popu li sui. Scđo peccauert ɔ pxiȝ: viȝ ɔtra fi lios isrl' sup q̄s vsurpabāt sibi violētaȝ opp̄ssionē. Et q̄tū ad h̄ sbdit. Dū eni p suasū hñt. i. firmit credūt: iniq egitii posse dñari p opp̄ssioneȝ natiōi tue id est poplo he breor̄ȝ quē de⁹ sibi sacr̄ de dicauerat le gib⁹ deseruire: ecce cl'pa ⁊ stati sbdit. pene for̄a vīctis tenebrar̄ȝ et lōge noctis ⁊c̄. q.d. Dū egiptii diui nis pdigiis factis p moysē rebellarent et ppl'ȝ israel seruitute solita cogitarēt opp̄mē: subito tenebr̄ palpabilib⁹ iclu si iacuerūt imobiles. Et tāgit istar̄ȝ te nebrar̄ȝ tres ɔditōes graues: viȝ pal pabilitatē cū dicit. Vinculis tenebra rū cōpediti. Fuit eni aer ñ solū priua t⁹ lumie: imo sic cōdēsat⁹ ꝙ palpari po

tuit. Vnde ipi miseri iacuerūt qi vīcu lati in tenebris. Dicunt enī qdā ꝙ aer pōt cōdēsari p arte itm̄ ꝙ fiat homini impenetrabilis. sꝫ siue hoc sit verꝝ siue nō: saltē hoc tūc a deo factuꝫ legitᷣ Exo. x. Erāt tenebre ī t̄ra egipti vt possēt palpari: nec mouit se qsq̄ de loco ī quo erat Scđo tāgit isti⁹ ligatōis diuturnitatē cū dicit ꝛ lōge noctis. Exo. x. Trib⁹ dieb⁹ nemo vidit fratrē suum Tercio tāgit ligatorꝝ imobilitatē. cuꝫ dicit Iacuerūt inclusi sub tectis qa nullibi poterāt sev̄tere ꝑpt̄ aeris dēsitatē Fugitiui ꝑpetue ꝓuidētie. i. putātes se posse fugē dīnā ꝓuidētiā q̄ ē imobil̄ ꝛ imutabil̄. Sap. xvi. Manū tuā effugē impossibile ē. Raban⁹ ꝛ antiq hn̄t. Latuerūt. ꝛ tūc sēs⁹ nō mutatᷣ. Alii dicūt Placuerūt. et tūc ē sēsus ꝙ miseri puniti satisfecerūt p penas perpetue ꝓuidētie. b Magna sūt iudicia tua domie Nota ꝙ dīna iudicia magna sunt ꝑpt̄ q̄ttuor. videlꝫ ꝑpt̄ iudicis īfallibilitatē. ꝑpter iurisdcōis generalitatem ꝑpt̄ iusticie inflexibilitatē. et ꝑpt̄ potētie īcōphēsibilitatē. Prio iudiciū dei dicitur magnū ꝑpt̄ iudicis īfallibilitatē. Hūanū eī iudiciū fallit ꝛ fallitᷣ. vn̄ iudiciū ecclie fallitᷣ nōnūq̄ sicut dicitᷣ ex̄ de sētē. excō. a nob. ꝛ xxiiii. q. iii. si qs. Et ca. Cū aliqs certe. Vn̄ ibi dicitᷣ ꝙ eccīa qn̄qꝫ ī suo iudicio decipitᷣ et q ītrat illā p eā excludatᷣ et q forꝭ ē ītro mittatᷣ. Et iō soli⁹ dei ē occulta iudicare q solus nouit corda hoīm vt dicitur ii. q. iiii. Cōsuluisti. Et alibi dicitᷣ Diuinū iudiciū vsurpant qui incerta et dubia iudicāt. Et ideo dicit beatus augustin⁹. xix. de ciuitate dei ꝙ ignorantia iudicis ē plerūqꝫ calamitas innocentꝭ Debꝫ eī ī iudicio diligēs examīatio p̄cedē iudiciū siue sn̄iam. et sētētia puītionē siue absolutionē. Vn̄ fingūt poete sicut tāgit Claudian⁹ in fine secūdi maioris tres fuerūt filii Iouis. q s̄t Minos Eacus. et Radamāt⁹: q qm̄ in vita sua iustissimi fuerūt. Ideo officium apud inferos exercere dicūtᷣ. Vn̄ fingūtᷣ tres iudices esse in inferno: qlibꝫ eorꝝ antiqssimū exercēs iudiciuꝫ qs tn̄ sit qui exercet iudiciū vel officiū dubiū est. q̄uis a nōnull̄ dicatᷣ Minos examē Radamāt⁹ dat cruciamē Querere de labe tercius frater habet. De istis nō ē magna cura: sed hoc est certū ꝙ volebāt signare p ista ꝙ ī oī iudicio ista debēt eē. Diligēs inqsitio Sentētie ꝓnūtiatio. Et eiusdē executō. nō si agam⁹ de iudicio hūano cū hō iudicare nō possit. nisi scđm allegata et ꝓbata ꝛ freq̄nt̄ cōtingat falsa ꝓbari ꝓbatōe iuris cōsequēs ē oēꝫ t̄renū iudiceꝫ fallibilē eē: sed solus de⁹ ē q errare nō pōt. de q̄ solo v̄ificatᷣ illđ ꝓuer. xvi. Diuinatio ī labiis regis nō errabit ī iudicio os ei⁹. Scđo iudiciū dei dr̄ magnū ꝑpt̄ iurisdictōis gn̄alitatē. Null⁹ eī hō ē cuius dn̄iū ad oēm locū se extendat de⁹ aūt oēs gētes iudicabit. Ioh. v. Pa omne iudiciū dedit filio. Et Iohel̄. iii Cōsurgāt ꝛ ascēdāt gētes ī vallē Iosaphat: qa ibi sedebo vt iudicē oēs gētes ii. ad cori. v. Oēs nos maīfestari oportet an̄ tribunal christi vt referat vn⁹qsqꝫ. Et Criso. ome. xix. loquēs ī iꝑfecto oꝑe de die iudicii sic dicit. In q̄ die qn̄ venerit ī maiestate sua qn̄ iam nemo ausus garrula cōtētione sermonū aut mēdaciū defēdere aut cōtradicē veritati qn̄ nō os loqtᷣ et op⁹ abscōditᷣ sic ī hoc tpe: sed eꝯ opa singulorꝝ loquentᷣ et ora tacebūt. nō ꝑsona introgatᷣ ꝛ cō

scia nõ videt̃: sed ecõtra ꝯscia discutit̃ et psõa cõfũdit̃: qm̃ nemo excusat peccatorẽ sed oẽs accusãt: nec alt̃ ꝑ altero iteruenit s₃ singuli ibi tiebũt: qa in illo iudicio nõ erũt testes adulatores s₃ angeli veraces nõ erũt iudicãtes personarũ acceptores. sed deꝰ q iustꝰ ẽ redret vnicuiq₃ ſm opera. hec Criso. Narrat Ouidiꝰ decioquito metha. ꝙ mos erat antiqs niueis atrisq₃ lapillis his dãnare reos illis absoluere cl'pas. mos eni siue modꝰ fuit sniam ꝑferre signo non voce: qa si accusatꝰ debeat absolui effũdebat̃ de vrna toto pp'lo aliqui lapilli albi. et si debuit dãnari nigri. Eo dẽ mõ i iudicio gñali quilibet fũdet d vrna sua de cõsciẽtia ꝓp̃a lapides quales ipsemet imisit id ẽ opera dura et i perpetuũ perseuerãtia q̃tũ ad meritũ vel reatũ. et si fũdat opera alba saluabitur: si nigra: peccata cõdẽnabit. Naum ii. dicit̃ de dãnatis. Facies homi₃ sicut nigredo olle. Tercio iudiciũ dei dicit̃ magnũ ꝓpt̃ iusticie inflexibilitatẽ. Sicut dicit Isid. de sũmo bono Et i canone. xi. q. iii. Quatuor modis peruertit̃ hũanũ iudiciũ. timore: cupiditate: odio: et amore. Deꝰ autẽ nullo istorum modorũ corrumpi poterit. Nõ timore qa oĩpotẽs ẽ et nulliꝰ metũ hab₃. Iob. xxii Nũqd timẽs arguet te ꝛueniet tecũ ad iudiciũ? quasi dicẽt nõ: imo quãto potentiores tãto cõtra eos sententiã proferet duriorem. Sapientie sexto. Potẽtes potẽter tormẽta patiuntur. Et ibidem. Fortioribus fortior instat cruciatio. Figitur ꝙ leo semel tenuit curiam bestiarũ. debuit ꝙ vnaqueq₃ semetipam ꝓclamare de culpis corã leone Asinꝰ ait Sequebar inqt aliqñ plaustrũ plenũ feno ꝛ cum manipulꝰ feni cecidiss₃ de plaustro accepi et comedi. Cui leo. Male inqt. errasti miser: et cõtra legẽ et fidelitate₃ fecisti. Debebas eni ei q perdidit reddidisse. ergo de pcepto leois v'berabatur ad mortem. Accessit lupꝰ et ait Dñe circuiui aliqñ greges ouiũ et armẽtorũ et rapui aliqñ agnũ tenerũ et strãgulaui: aliqñ pinguẽ vitulũ qñ eũ attigere poterã: qñq₃ ouẽ qñq₃ hedu₃. Cui leo dimittas inqt carissime talia ponderare. nimis strictã cõsciam habes. Naturale ẽ tibi sic facẽ. et nemo faciẽs qd natura dictat: peccat. Sic a falso iudice lupꝰ iustificatur et asinꝰ inocẽs v'berat̃. Nõ sic erit de iudice christo q nullũ timet: imo sicut dicit̃ sap. vi. Iudiciũ durissimũ his q p̃sũt fiet. nec corrumpi cupiditate poterit: qa ditissimꝰ est: nec odio qa optimꝰ: nec amore qa iustissimꝰ. Iob. xxxiiii. Vere ei deꝰ ñ condẽnabit frustra nec omnipotẽs sb uertet iudiciũ. Et Thob. iii. Omĩa iudicia tua vera sũt. Quarto iudiciu₃ dei dicitur magnũ propter sue potentie incomprehẽsibilitatẽ. Ro. xi. O altitudo diuitiarꝫ sapĩe et scĩe dei q̃ incõphensibilia sũt iudicia eiꝰ: et inuestigabiles vie eiꝰ. Ista sũt occulta iudicia dei quibus homines disponit et regit in presenti permittendo iustũ affligi: et iniustum extolli: que a nobis modo nõ videt̃: s₃ patebunt clariꝰ quando eum sicuti est videbimus.

LECTIO. CLXXXVIII.

e T dum putant se latere i obscuris peccatis tenebroso obliuioĩs velamẽto dispersi sunt pauentes horrende et cum admiratione vl' turbatõne nimia perturbati: neq₃ eni₃ que cõ

tinebat illos speluca sine timore custo- diebat: quoniam sonitus descendens perturbat illos et personae tristes illis apparentes pavorem illis praestabant. Postquam auctor descripsit tenebras triduanas olim illatas egiptiis quantum ad earum densitatem: quia fuerunt palpabiles In ista parte describit easdem quantum ad puniendi potestatem ostendens quod nullum remedium potuerunt egiptii adhibere quo contra tenebras se iuvarent negabatur eis remedium tam intrinsecum quam extrinsecum. Intrinsecum remedium possent sibi sperasse per animosam audaciam cordis. sed contra illud remedium habuerunt pavorem maximum: ut nullus quantumcumque cordatus posset alium animare. Primo ergo ostendit eos caruisse remedio consolationis cuiuslibet ab intrinseco. Secundo ostendit eos caruisse remedio quod possent sperasse ab extrinseco. secunda pars ibi Neque enim qui continebat. Quantum ad primum tangit tria gravia propter que potuit tunc temporis nullus alium consolari. fuerunt enim dispersi locali separatione. fuerunt pavidi et perculsi stupefactione: fuerunt turbati et positi in nimia admiratione. Unde dicit sic. Et dum putant supple egiptii se latere in obscuris peccatis tenebroso oblivionis velamento dispersi sunt. Acrem tenebrosum et velamentum oblivionis. sicut enim lumen efficit et figurat sciam: ita tenebre oblivionem designant et ignorantiam. Dicuntur peccata obscura propter effectum: quia auferunt cognitionem vere lucis. Ephe. iiii. Tenebris obscuratum habentes intellectum. Et quia ducunt ad obscuritatem inferni. In ps. Obscurentur oculi eorum ne videant. Sic ergo fuerunt illi egiptii dispersi ab invicem: quia quidam erant in domibus et quidam in agris: et illi qui prope se erant reputabant a se multum distare propter tenebras palpabiles interpositas Unde

fuerunt paventes horrendo et cum admiratione perturbati. Consequenter excludit ab eis remedium quod possent sperasse ab extrinseco. Possent autem sperasse triplex remedium ab extrinseco contra illas tenebras

a Primo loci securitatem Secundo ignis claritatem. Tercio magorum suorum subtilitatem. et ideo ista tria ab eis excludit primum ibi. Neque enim continebat. secundum ibi. Ignis quidem. tercium ibi. Et magice artis

Quantum ad primum a loco continente eos durantibus illis tenebris nullum habebant solacium propter duo. Primo propter strepitum quem audiebant in loco quia quelibet terrebat ille sonus. Secundo propter melancolicas imaginationes de demonibus et mortuis hominibus. Unde dicit sic. Nec enim illa que continebat illos spelunca qua ad foveas et cavernas multi confugerant sine timore custodiebat: quoniam sonitus descendens perturbabat illos et personae tristes illis apparentes visione imaginaria pavorem praestabant Et personae tristes illis apparentes No ta quod quatuor sunt genera mala tristium personarum que ducunt communiter in tristicia dies suos videlicet invidi perfidi: cupidi et stupidi. Invidi mordaces: perfidi fallaces. cupidi tenaces. et stupidi pertinaces a

Primo videmus quod omnes invidi sunt communiter tristes. Unde Ovidius. ii. Metha. fabulatur qualiter Pallas ivit ad invidiam ut procuraret mortem. Aglares ubi describit quatuor ad invidiam pertinentia videlicet domum: personam: escam: et viam. Domum describit. Protinus invidie nigro squalentia tabo Tecta petit domus et est in vallibus imis. Addita sole carens nonnulli pervia vento. Tristis et ignavi plenissima frigoris et que. Igne vacet semper: caligine semper abundat Vult ergo dicere quod domus invidie est situata in vallibus propter tanto quod personae humiles invidet su

periorib⁹ꝫ oīs īuid⁹ ideo īuidet: qa se īferiorē alio ī aliq̄ qd appetit eē videt Inferior planeta eclipsat sup̄iorē ꝫ nō ecōtra. sicut pꝫ de luna ꝫ sole ꝫ ita regulari ͭ illi q min⁹ valēt ꝫ sūt gratiis ꝫ meritis īferiores obūbrare nitunt ͬ p īuidiā meliores. Et iō signāter dicit Iob v. Paruulū occidit īuidia Vñ merito dicit ͬ ꝙ dom⁹ īuidie est in imis vallib⁹ situata. Tectū hu⁹ dom⁹ est cooptum squalēti tabe id est veneno squalore et lāguore. Nā tota locutio īuidi est de pctō tota ꝯsidera⁹ ꝗ defectib⁹ electoꝝ Itē dom⁹ īuidie caret sole: qa nūq̄ gaudet de prospitate seu felicitate proxiorū: imovēti bonaꝝ narrationū eū occidūt. Itē dom⁹ īuidie ē tristis. Dicit eī damascen⁹ ꝙ īuidia ē tristicia de alienis bonis Vñ sicut bufo tristat ͬ de bono odore vineaꝝ florētiū: ita īuid⁹ de profectu valētiū p̄sonaꝝ. Itē dom⁹ īuidie sp̄ caret igne et est plena frigore: qa null⁹ īuid⁹ feruet caritate. caligine tñ sp̄ habūdat: qa nūq̄ bñ iudicat īuidus de p̄sonis. Scdo quātū ad escaꝫ dr̄ ꝙ Pallas eā īuenit comedētē carnes vipeas. Nā oīs īuid⁹ pascit ͬ de malignis cogitatōib⁹ ꝫ machinatōib⁹ turbatiuis alioꝝ. Tercio p̄sonā īuidi describit Ouidi⁹ sic. Pallor in ore sedet macies in corpe toto Nusq̄ recta acies liuēt rubigine dētes. Pectora felle virent lingua est suffusa veneno. Risus abest nisi quē fecere dolores Nec fruitur sōno vigilātibus excitaturis. Sꝫ videt igratos ītabescet ꝙ vidēdo. Successus hoīꝫ carpit ꝫ carpit ͬ vna suppliciū ꝙ suū ē. Quarto viā et mod īcedēdi ī uidie eūtis v̄sus Athenas describit sic Indoluit baculū ꝙ capit quē spinea totū. Vincula cingebāt optaꝙ nubib⁹ atris. Quacūꝙ ingredit ͬ florētia proterit arua. Exuritꝙ herbas et summa cacumina carpit. Afflatuꝙ suo vrbes pp̄losꝙ domosꝙ polluit. Ecce modus nocēdi quē īuid⁹ semp obseruat. Portat baculū plenū spinis: qa ill dvn fulcire deberet pūgit et nō portat: qa nō est qd īnuidū posset delectari atris nubibus opitur: qa īuid⁹ et detractor nūq̄ clarā sed obscurā dicit s̄niaꝫ: de illo cū nocere ꝑponit. Itē quacūꝙ ingreditur florētia protit arua: qa īuid⁹ nulli nocet nisi aliq̄ virtute florescat. Vñ Valeri⁹ li. iiii. Nulla tā honesta ciuitas que malignitatis dētes possit vitare. Diuites enī sūt alienis iacture: locupletes funerib⁹. Vñ qdā īterrogatus quō īnuid⁹ nō haberet ͬ. Respōdit: si nihil inqt ex magnis rebus habueris. aut nihil felicitatis gesseris: nā sola miseria caret īnuidia. Vñ Tulius vltimo rethorice ponit exēplū de colore q vocat ͬ gradatio et ait. Affricano iusticia v̄itatē. v̄itas gloriā. et gl̄ia emulationē parit. Quarto dicit ꝙ exurit herbas id est iuuenes ꝑficiētes: sicut talpa ceca que morat ͬ in terra ꝫ radices herbaꝝ rodit et īpedit ab augmēto et nō solū herbas īmo sūma cacumina carpit qa semp cōtra superiores suos prelatos et dños īnuidus qsꝙ garrit B Vltimo dicit ꝙ ex afflatu suo id est v̄bo malicioso polluit omnē populū ꝫ vrbē quā attingit. Hoc est primū gen⁹ tristiū p̄sonaꝝ De qua tristicia dicit ͬ prouer. xxv. Sicut tinea vestimēto ꝫ vermes ligno: ita tristicia nocꝫ cordi Eccī. xxx. Tristiciā lōge expelle a te: m̄ltos eī occidit tristicia. Secūdo videm⁹ ꝙ oēs p̄fidi ꝫ fallaces sūt cōit ͬ mali ꝫ tristes. Vñ ypocrite vt de

cipiāt alios quādā exteriorē tristiciā si mulāt et scitatē cōtra q̄s monet saluator Math. vi. Cū ieiunatis nolite fieri sicut ypocrite tristes. Tales sūt iocūdissimi in occulto ⁊ tristissimi quātum ad apparētiā in publico: similes gellie de q̄ Marcialis coc⁹ li. epig. iii. Sene. epl'a. xxxv. Ambro. in quodā s̄mone latet plerūq; sub tristi amictu lasciuia et deformis horror vbiveste obtexit᷑ vt secreta tegātur petulātiū aiorū. Cōtra tales orati⁹ Nūq̄ te fallāt aī vel agni sub vulpe latētes. Impia sub dulci mellievenena latēt. Terciū gen⁹ tristiū p̄sonarꝝ sūt cupidi et tenaces imitatores Nabal q semp sūt in timore ⁊ dolore quō aliq̄d acq̄rāt vel acq̄sita retineāt. Eccs̄. ii. Cūctis dies ei⁹ erūnis et dolorib⁹ pleni sūt: nec per noctē mēte reqescūt Talis fuit ille iuuenis cui saluator dixit. Math. xix. Si vis p̄fectus essevade etvende oīa que habes et da paupib⁹ et habebis thesaurꝝ in celo. ⁊ veni sequere me et abiit tristis. Erat enī habēs possessiōes m̄ltas. Cōtra q̄s dicit᷑ Ecci. iiii. Declina pauperi aurē tuā sine tristicia. Quartuȝ gen⁹ male tristiū p̄sonarꝝ in p̄senti sūt stupidi et ptinaces qui de dei clemētia et pietate diffidūt quorꝝ aliqui de pctis sic irremediabilit᷑ tristant᷑: vt dicant sacramētū pn̄ie eis nō posse sufficere ad salutē. Vel q̄a iusticia dei non pmittat cū penitētib⁹ misereri. Cōtra quos p̄s. alloquēs aīam suā dicit sic. Quare tristis es aīa mea et quare cōturbas me ⁊c̄. Aliqui sūt de istis sicut qui mortē amicorꝝ suorꝝ incōsolabilit᷑ nimis plāgūt: quasi de eorꝝ btītudine ⁊ resurrectione futura desperēt. Cōtra q̄s apl's p̄. Thessa. iiii. Nolovos ignorare f̄res de dormiētib⁹ vt nō cōtristemī sicut et ceteri q spem nō habēt. Et q istꝺ gen⁹ tristicie sūt patiētes misrimi sūt ⁊ de miseria p̄ntivadūt ad miseriā eternā. Cōtra q̄s signāt d̄r. Ecci. xiiii. Felix q nō habuit animi tristiciā ⁊ nō excidit a spe sua.

LEC. CLXXXIX.

e T ignis q̄dā nullavis poterat illis lumē p̄bere nec syderū limpide flāme illuiare poterāt illā noctē horrēdā. Apparebat enī illis ignis subitaneus timore plen⁹ et timore illius p̄cussi q̄ faciei videbant᷑. estimabāt deteriora eē q̄ nō videbant᷑. Postq̄ declarauit auctor ꝙ egiptii tenebris fuerūt circūclusi et nullū potuerūt habere remediū a loco eos cōtinēte. In pte ista p̄sequit᷑ cōsequēter oñdens ꝙ nec remediū habere potuer̄t a q̄cūq; luce tenebras expellēte. Expulit aūt lux te nebras lux duplex videlȝ elemētalis et celestis Et ideo oñdendo ꝙ nulla talis lux eisvalere potuit. Primo oñdit ꝙ eis valere nō potuit ignis cōis. Secūdo ꝙ nec ignis celestī Tercio ꝙ nec ignis in medio aeris ex imp̄ssiōib⁹ generatus nullū eis adhibuit remediuȝ imo auxit poti⁹ eorꝝ tediū. s̄cd̄a ps ibi Nec syderꝝ. t̄cia ibi. Ap̄pebat enī. Quātū ad p̄mū dicit Et ignis q̄dē nullavis pot̄at illis lumē p̄bere nec syderū limpide flāme illuiare poterāt ⁊c̄. pp̄t d̄sitatē aeris tenebrosi. Et bn̄ dicit nulla vis ignis. q̄a nec calor rarefactionis. nec lumē illustratōnis potuit illū aerē illuiare nec tabefacere Et q̄d mirū si ignis matialis ⁊ cōis h̄ facere nō posset cū nec syderꝝ limpide flāme illuiare poterāt illā noctē horrēdā Cōsequēt᷑ oñdit ꝙ ignis ex impressiōib⁹ gn̄at⁹ nullū eis adhibuit r̄mediū imo

auxit poti⁹ eoꝝ tediū ꝛ quātū ad lr̄ dic̄ Appebat āt illis ſbitane⁹ ignis timore plen⁹.i. ſubita choruſcatio fulguris. Sꝫꝯtra. Si appebat illis choruſcatio: g̊ aer fuit illuīat⁹. Verū eſt aer fuit p vices obſcurat⁹ et etiā illuīat⁹ et illa viciſſitudo pl⁹ terruit eos q̄ ſi fuiſſēt tenebre cōtinuate Vn̄ qn̄ dixit ꝙ nulla vis ignis potuit illis lumē pbere. Intelligit ꝙ nullū lumē habuerīt ad eorū ſolaciū ſed poti⁹ ad penā et ſuppliciū. Simul eī cū illis choruſcatiōib⁹ illuminātib⁹ ſubito aerem caliginoſū ꝛ ſpiſſū apparuerūt illis pſone triſtes ꝛ horribiles demonū accipientiū effigies mortuoꝝ. et facies laruatas ad terrendū eos quod fuit eis valde penale nō ſolū ꝓpt̄ illa. que imaginabant̄ ex viſis. et hoc eſt qd̄ ſubdit. Et timore illius pcuſſi q̄ videbant̄ ſpecie. Vel corporali viſiōe vl̄ imaginaria eſtimabāt deṫiora eē q̄ non videbāt̄ qa ex malis viſis eſtimabāt̄ peiora eē futura ꝛ ſic fuerūt in maximo timore ꝛ miſeria.

A Notandū ꝙ pena iſtoꝝ egiptiorū aſſimilat̄ in mltis pene īfernali Apparebat inq̄ illis ſubitaneis ignis timore plen⁹. Tū qa repente venit. tū qa ad plenū punit. Quātū ad pmū p̄. Theſſ. vltio. Cū dixerint pax ꝛ ſecuritas tūc repētin⁹ eis ſupueniet interitus ſicut dolor in vtero habētis ꝛ nō eſfugiēt. Quātū ad ſcdm Apoca. xviii. Quātū glīficauit ſe et in deliciis fuit tantū date illi tormētū et luctū. Occaſione illius ſilitudinis moueo iſtā dubitatiōnē. Vtrū ignis corpalis puniet in īferno dānatos a Et arguitur ꝙ nō: qa ſi ſic: ignis ille calefacēt corpa dānatoꝝ ꝛ ſic cū nullū ſit r̄ſiſtēs qd̄ poſſit actōeꝫ ignis diminuere vl̄ remittere: ſeq̄ret̄ ꝙ ignis ille calefaciet de fcō: corp⁹ iudei vl̄ cuiuſcūq̄ alteri⁹ vltra quēlibet gradū ſignatū ꝛ cū ſit aliquis grad⁹ calorī excedēs ꝓportōeꝫ cōplexionis hūane ſeqt̄ ꝙ p calefactōeꝫ talē corrūperet̄ corp⁹ hūanū ꝛ fiet ſeparatio aīe a corpore. Vel oportebit dicē ꝙ aliq̄ caliditas q̄ ſufficit corrūpē vitā maxie ſane ꝯplexiōis nō ſufficiet corrūpē vitā ꝯplexiōis i cētuplo debilioris. Scdo ſi ignis affligēt iſta corpa futura i iferno g̊ cū ſit agēs naturale ꝛ nō volūtariū agit vniformit̄ per mediū vniforme ꝛ oīa corpora eq̄lit̄ approxiata g̊ eq̄lit̄ affligꝫ min⁹ nali corpus ſic̄ peiorī ſi fuerit eq̄lit̄ approxiatū Tercio ſi ibi erit ignis g̊ ibi erit aliqd̄ lumē. ꝯn̄s ē falſū qa dr̄ Mat. xxii. Ligatī maīb⁹ ꝛ pedib⁹ ꝓiicite i tn̄bras exṫiores. Super q̄ dic̄ Greg. Si ignis ille lumē hr̄et: i tn̄bras exṫiores nō diceret̄ mitti. Et baſilius dicit ſr̄ illd̄ ꝑs Vox dn̄i intcidēt̄ flāmā ignis ꝙ v̓tute dīna ſeparabit̄ claritas ignis ab ei⁹ v̓tute aduſtiua: ita ꝙ claritas cedet in gaudiū ſcōꝝ ꝛ aduſtiuū ignis i tormētū dānadoꝝ ergo ibi nullū lumē erit Quarto ſi ignis ſit ſb̄ t̄ra lr̄ ē per violētiā: ſꝫ nullū violētū ē et̄nū. Prio de celo. g̊ ignis ille non erit et̄n⁹. Quito ſic. Quero an īfern⁹ ſit idē loc⁹ cū purgatorio: et ignis eiuſdē rōis: hic ꝛ ibi vel nō? Si ſic: g̊ cōcedēdū eſt ꝙ decedētes cū caritate vadūt ad īfernū. Si nō Contra. Sancti patres ante mortē xp̄i purgabātur: ſed non purgabantur in aliquo loco ſupra limbum patruꝫ: nec in limbo ergo in inferno. Antecedēs iſtius conſequentie eſt: quia in limbo nō eſt pena ſenſus. Ad oppoſitū videt̄ eſſe illud Mathei viceſimoquīto. Di-

ſcedite a me maledicti in ignē eternū ergo dānādi erūt in igne et̃no. Q đ āt ignis corꝑalis ſit dicit gre. iiii. dyalo. Ignē gehēne corporeū eſſe in q̂ certū eſt corꝑa cruciari nō ambigo. B

In iſta dubitatōe n̄ ē querēda noua fictio: ſed cū reuerētia r̄citāda dicta ſāctoꝝ. Volo igiť recitare quid de igne inferni. quid de loco īferni. quid đ loco et igne purgatorii ſēſeȓt doctořs antiq. Augꝰ. xxii. ſuꝑ gn̄. ad lr̄aʒ ſēſit ꝙ aīe maloꝝ pꝰ mortē nō ꝑ corpora. ſʒ per corpoꝝ ſimilitudines in aīa cātas affligūť. Vn̄ vult ibi ꝙ ignis ille ſpūalis eſt: nō corporaľ. Similiť dicit de loco: ſed poſtea illđ retractat tenēs ꝙ locꝰ ille ſit corporeꝰ et ſub terra. et ꝙ ignis ſit corporeꝰ ⁊ ſub t̃ra ardet. gre. iiii. dyaľ. dicit Ignē infernalē corporalē eſſe nō ambigo. De iſto g̊ certū ē ꝙ nulli pʒ v̓itas ꝑ rōʒ demōſtratiuā: ſed tm̄ ꝑ reuelatōes factas ſcīs viris. et iō ſeq̄ndo dicta ſcti thōe. dicēde ſunt iſte ꝯclōnes. Pria ignis īfernaľ ē corꝑeus Scđa Ignis iſte nō agit ī corꝑa materialiť et mō nature: ſed ſpūaliť ⁊ mō anime. Tercia ē ꝙ ignis n̄ calefacit corpora dānādoꝝ. nec illa corꝑa calefiūt ꝑ ignē illū. Quarta ē ꝙ ille ignis īfernaľ affligit ſicut īſtrumētū dīne iuſtīe nō ſicut ꝑ̓ncipale agēs. Quīta ē ꝙ īfernꝰ ē īfra t̃rā. Sexta ē ꝙ purgatoriū ē īfra infernū: et idē ē ignis purgatorii ⁊ infernaľ Primā ꝯclōeʒ ꝓbat ſic Corpori n̄ pōt coaptari niſi corꝑea pēa. vnde ex lr̄ ꝓbat. Greg. ꝙ ignis īfernaľ eſt corporeꝰ in quē corꝑa dānādoꝝ pꝰ diem iudicii ſtatī retrudunť. Augꝰ. etiā xxi. de ciuitate dei. c. x. dicit. ꝙ ignis quo etiā ſpūs affligūť corporeꝰ ſit. Scđaʒ ꝯclōnē illā videlicet. Ignis ille materialiť nō agit mō nature ſicut ignis calefacit lignū cāndo in eo calorē qualis eſt ī igne ſic declarat magiſter ſn̄iarū diſ. xliiii. quarto libro. ſi aliter fieret nccīo cāret paſſionē ī corꝑe dānati et alteratōʒ realē. Oīs aūt talis alteratio p̄ſupponit motū celi: ſʒ poſt iudiciū motus celi ceſſabit. g̊ tūc nō erit talˀ alteratio. Eſt ergo ſ̓m eū et ſecundū Ariſt. duplex alteratio ſiue paſſio Vna ꝑ modū nature vel materie. qn̄ agēs aſſimilat ſibi paſſū materialiť ſicut qn̄ ignis calefacit lignū. Alia quādo agēs nō aſſimilat ſibi paſſū in q̄litate qua agit ſicut obiectū agit in mediū. Albedo enī nō facit mediū albū ſed tm̄ cāt ī medio ſpēʒ albedinis. Cō ſimili mō ſecundum eum corpora dānādoꝝ nō patiēť ꝑ̓mo mō paſſioīs ſicut mō patiūť: ſʒ ſcđo mō tm̄: ⁊ ſic defēdit ꝙ ignis agēdo ꝑpetue ī corꝑa dānādoꝝ nūq̄ ea cōſumet vel corrūpet. Tercia pʒ ex dictꝭ videlʒ ꝙ nō calefaciet corꝑa dānadoꝝ nec cōburet: qa tātū ſpūaliter īmutabit ſicut color mediū vel pupillā. Quarta cōclo ſeqť ex p̄cedēti: qa ignis ibi nō agit alterādo materialiť ſed ſpūaliť. et aliqs magis et aliqs miꝰ: qa agit ſicut īſtrumētū diuine iuſticie. Quinta conclo ē videlicet ꝙ infernus ſit infra terram declarat ex dictis Gregorii quarto dialogo. et Auguſtini. xii. ſuper Geneſim ad litteram qui duas ad hoc cōgruentias aſſignāt videlʒ. Tū qa ſicut aīe peccatorū propter carnis amoreʒ peccauerunt. Ita eis loca exhibētur ſicut mortue carni debetur. Tum qa ſicut grauitas eſt in corporibus: ita triſticia ē in ſpiritibꝰ: et leticia ē in ſpiritibus ſicut leuitas in corporibus. Lo

cus aūt grauiū est deorsū: sic etiā loc⁹ est spirituū pctōꝝ Sextā cōclusionē tenet videlʒ ꝙ idē est loc⁹ purgatorii ⁊ iferni. Ita ꝙ illa loca sūt sibiīuicē vicina sup quartū Sniaꝝ dis.xxv. in respōsione ad argumētū secūdū. ⁊ ratio sua est ista. Quia lymb⁹ patrū fuit cōiūctus iferno alias Christ⁹ nō diceref ad ifernū descēdisse. Sʒ lymb⁹ fuit superior q̄ loc⁹ purgatorii ergo loc⁹ purgatorii fuit vicinior iferno q̄ loc⁹ ille siue limb⁹ patrū. Vult tñ dicere ꝙ infra ābitū īfernalē sūt quatuor loca distincta. In sūmitate limb⁹ patrū. ⁊ postea limb⁹ pueroꝝ: tc̄io purgatorium vbi est pena sensus: q̄rto dānandorū. Idē Gañ. viii. quodlibet. q. xxii. Ibi ē locus purgatorii scḋʒ legē cōmunē secundum vere priuilegia personalia ⁊ dispēsationē diuinā anie quorūdā puniūtur in loco in quo peccauerūt. Tū ad viuorū vicinorū īstructionē. tū ad mortuorū subuētionē. Per hec ad argumēta. Ad pmū patet ꝙ ignis iste nō alterat corp⁹ maťialiť: sed tātū spiritualiť sicut obiectū mutat intellectū vel sensū. Et ideo nūq̄ corrūpet: imo nec semel corpus ab illa trāspositōne trāsmutabiť in qua poneť in iferno. Ad scḋʒ patet lʒ nō sit agēsvolūtariū: agit tñvt īstrumētū agentisvolūtarii. Et ideo punit et affligit scḋʒvolūtateʒ ipsi⁹ et nō scḋʒ naturā ꝑpriā ignis.

Ad terciū de igne ⁊ luie dicēdū est ꝙ locus ille sic erit disposit⁹ sicut cōuenit maxime miserie dānandorū Vñ nō erit ibi lumē aliqḋ sedvmbrosūvt illa videāť que afflictionē igerere possūt. Diciť tñ ꝙ ignis ille est naturaliť eiusdem speciei cū igne nr̄o: sed differūt scḋʒ maťiales dispositiōes. sicut differūt flāma ⁊ ignis q̄uis ignis sit eiusdē speciei siue sit materia aerea sicut est in flāma siue in maťia terrestri sicut ē in carbone: qa ergo lumē illḋ erit in materia fumosa et vmbrosa simpliciter loquēdo diciť loc⁹ ille tenebrosus.

Ad quartū dicēdū ꝙ licet nullūviolentū ꝑpetuū exordinatōe nature pōt tamē ordinatōne dīne iusticie. Ad q̄ntū patet ꝑ dicta in sexta cōclusione. Sic ergo totā difficultatē de eťnitate corporū nō cōsumēdoꝝ per ignē ifer ni quā ꝑtractat Aug. xxiii. de ciui. dei soluit ille doctor ꝑ h̄ ꝑncipiū cessāte motu celi nulla pōt fieri in corpibus actio vel passio maťialis sʒ spūalis tantū. Et q̄uis istḋ cēt q̄ddā dānatū parisius: est tñ illa snīa retractata quātū attinet ad dicta scti thome ꝑ dnm papā Ioh. xxii. Cōtra quē arguit Scot⁹ doctor subtilis dis. xlviii. li. iiii. ad iā dicta cōcludēs.

LECTIO.CXC.

e T magice artis appositi erāt derisus et sapieʒ glorie correptio cū ꝯtumelia. Illi enī q̄ꝑmittebāt timores ⁊ ꝯturbatōes se expellere ab aīa lāguēte: hi cū derisu pleī timore lāguebāt. Nā ⁊ si nihil eos ex mōstris ꝯturbabat trāsitu aīaliū ⁊ serpētū sibilatōe cōmoti tremebūdi pibāť ⁊ aerē quem nulla rōne euadere qs possit negātes se videre. Postq̄ declaratū est ꝙ egiptii ꝑ totū triduū tenebrosū nullū poterāt h̄re solaciū contra tenebras nec ab igne nec a luie. Hic oñdit ꝙ nec ali quod remediū cōsequi poterāt ꝑ eoꝝ magos quos tamē pitissimos habuerūt: imo ipi magi a demonib⁹ derelicti et a deo afflicti deridebāť ⁊ eq̄liter cū aliis affligebāť. Et circa h̄ tria facit. Prio ponit eoꝝ derisionē. Scđo

ponit derisiōis ratiōnē. Tercio exclu dit quādā obiectiōnē. secūda pars ibi. Illi eni q pmittebāt. tcia ibi. Nā ꝛ si ni hil. Quātū ad pmū dicit sic. Et ma gice artis appositi erāt derisus. hoc ē tunc tpis derisibiles ōndebant magi egiptiaci manifeste q per magicā ar- tē mōstra faciebāt qn̄ nec sibi nec ali- is ꝯtra pdictas tenebras potuerit pdes se et sapie gl'a correptio cū cōtumelia quasi diceret: vana gl'ia quā habuerūt dicti magi egiptiaci de falsa sapia v'sa modo fuit in correptiōnē cū cōtume- lia qn̄ pharao et alii nobiles clamātes petiuerūt eorꝝ subsidia ꝛ cū eos iuua re nō possēt cōtumelias intulerūt tan q̄ fallacib⁹ et pōposis deceptorib⁹. Se- cūdo ponit derisiōis occasiōnē. Illi eī q pmittebāt timores et turbatōnes se expellere ab aīa languēte hi cū deri- su pleni timore lāguebāt ergo mani- feste fuerūt derisi ꝛ deridēdi sicut psū ptuosi ꝛ fallaces pmittētes se alios ad- iuturos qn̄ nec potuerūt succurrere si biipsis. Tercio qa posset aliqs obiice- re ꝙ ipsi nō affligebant ex visiōe cor- poralivel imaginaria tristiū psonarū et mōstruosarꝫ effigierꝫ qa assueti fu erunt talia cernere sicut nec balaā ex- pauit ob locutōez asine: rn̄det ꝙ nihi lomin⁹ li ꝯcesso turbabant maxie tn̄ ex trāsitu aīaliū q iux eos strepitū faciē- tia videbāt eos ꝯculcare: ꝛ sibilatōez s- pētiū qs tn̄ nō videbāt. tn̄ ex hoc ꝙ ne gabāt se vidē aerē sn̄ q̄ nēo viuē pōt: ꝛ hoc ē qd dicit. nā ꝛ si nihil illos ex mō stris apparētib⁹ i chorūscatōib⁹ visibi- lit vl imagiarie pt'babat trāsitu tn̄ aīa liū robustorꝫ ꝛ spētiū sibilatōe ꝯmoti ne ab aīalib⁹ ꝯculcarent vel a spētib⁹ itoxicarēt tremebūdi peribāt et aerē quē nulla rōe euadere qs posset negā tes se videre quē tn̄ timebāt ꝛ tāgebāt Et magice artis appositi erāt derisus

A Ad lrāꝫ vacantes arti magice multipliciter deridentur. Nā derident a demonib⁹ et ab hoīb⁹. derident a bo- nis āgelis ꝛ derident a deo. A demo nibus derident ꝛ decipiūtur frequēt. aliqn̄ ab ipis spiritib⁹ fallacib⁹ ꝛ mēdo sis qb⁹ sacrificātꝛ quos colūt sicut pa- tuit de papa siluestro scdo. q pri⁹ dice batur Gerebert⁹ hic primo monach⁹ floriaceñ. cenobii postea diabolo sua- dente ꝛ enormiter instigāte apostatauit diaboli obseqis ꝛ arti magice se obli- gauit itātū ꝙ diabolo fecit homagiuꝫ cū pacto vt ei oīa ad nutū succederet. Auxilio g° demonis pmot⁹ ꝛ suffultus fctūs ē pmo Remēsis archieps postea Rauenēsis ꝛ tandē papa. ꝛ tūc qsiuit a diabolo q̄diu adhuc viueret i papatu. respōsuꝫ est sibi q̄diu nō celebraret in hirl'ꝫ. Cū g° postea celebraret in q̄dā lo co rome q hirl'ꝫ dr̄ in eccl'a sctē crucis ex motu ꝛ strepitu demonū mortē si- bi sensit adesse. Suspirauit g° ꝛ īgemu it et lꝫ sceleratissim⁹ esset nullo mō tn̄ despauit: sꝫ corā oīb⁹ pctīn suū cōfess⁹ mēbratī ordinauit diuidi corp⁹ suū vt oīa illa mēbra diuiderent ꝛ āputarēt qb⁹ demōes adorauerat. Corp⁹ ū mor tuū sup bigā iponi ꝛ vbicūqꝫ aīalia illd trahētia sisterēt sepeliri. Deo ū signū euidēs sue clemētie demōstrāte tule- rūt aīalia corp⁹ illd in eccl'iaꝫ lateranē sē. In cui⁹ sepulchro lrīs exaratū ha- bet ꝙ tumltu suorꝫ ossiū ꝛ sudore pa pe pbet psagiū morituro hec i croni ca frīs martini. De hac eadē psona ta lis extat v'sus. Trāsit a te gerebert⁹ ad ra. post papa regēs. Et designant tres

nobiles eccl'ie q̄s exit successiue que sūt Remēsis Rauenēsis ꝛ Roma. Iste ergo fuit turpit' deris⁹. a Cōsimile narrat' de quodā alio epō q sc ꝓpt' hō res ꝓsequēdos arti magice fuit datus Tādē fcūs epus cū mltos haberet aduersarios ꝛ esset in castro q̄dā suo de q̄ plurimū ꝯfidebat ꝛ cū timeret: cōsuluit demonē suū sub hac forma. Fugiā: an nō? Respōdit demō. Nō: sta secure Veniēt iimici tui suauit' ꝛ subdent' tibi Accedūt hostes ꝛ castrū capiūt ꝛ succēdūt Inuocās g̊ demonē in extrema necessitate q̄siuit qd faceret: ꝛ q̄re eū finalit' sic fefellisset. Et r̄ndit demō ꝙ eū nō decepisset: s verū dixit si dictū suū itellexisset. Dixi iquā nō sta secure id est fugias Veniēt iimici tui suauiter et subdētur tibi id ē ignē. et sic suū famulū i fine diabol⁹ delusit. His similia: īfinita possūt narrari. Alii āt decipiunt' a spiritib⁹ aliis. Nō qdē ab ipis quos īuocāt: sed ab eoꝝ pncipib⁹ qbus sūt potētiores. b Vn̄ cū q dā teutonic⁹ pegrinaret' ad scm̄ Iacobū in q̄dā villa nauerre quēdā nigromāticū obuiū habuit. Hic dixit pegrino. Video te carissime esse in piculo mortis: s si vis mihi repēdere mercedē saluabo vitā tuā. Spōdet teutonic⁹ Volo. Ducit ergo nigromātic⁹ teutonicū in quādā camerā. parat sibi balneū ꝛ ponit eū in aq̄: collocat ante eū speculū de calibe: quo magici solēt vti Et querit ab eo qd videat in speculo. Et respōdet teutonic⁹ ꝙ videret virū ꝛ vxorē in domo ꝓpria: ꝛ nigromātic⁹ quandā imaginē formauerat de cera statꝗ cleric⁹ arcu extēso ꝛ sagitta inuisa vt sagittaret imaginē Cui nigromāticus. Imago ingt cerea imago tua ē.

Vxor ū tua ꝛ cleric⁹ amasi⁹ su⁹ in hoc cōuenerūt vt te occidāt: qa si imaginē illā posset cleric⁹ sagittare mortu⁹ esses. Custodias ergo teipsū ꝛ cū incipit trahere imerge te totū i aqua. sub aq̄ balnei in qua stas: ꝛ sic scdo et t'cio qa pluries nō poterit sagittare: fecit sic. Tandē se erigēs. t'cio de aq̄ respiciens speculū: vidit q̄lit' vxor cū famula clericū illū subitū mortuū i stabulo q̄dā sepeliūt. Soluit ergo teutonic⁹ nigromātico suo mercedē ꝛ fcā pegrinatōe domū rediēs que per speculū viderat opa cōpleta ꝓspexit Vn̄ habent' tales versus. Teutonic⁹ pegrin⁹ eo iacobita nauerre. Balneū cū speculo docuere malū ml'iebre. Te latet ad statuā sub aq̄s imersio terna. Infatuāt fatuā fatuus stabuli tenet ima. Vn̄ signāt' dr̄ magico spiritu eum decipiente. Eccl. xiii. Subridens spem dabit narrās tibi bona et in nouissimo deridebit te. Secundo deridētur dantes se illi arti etiā ab hominibus sicut nuper patuit nostris diebus de quodā clerito nigromātico cui demō apparēs promisit ꝙ esset rex anglie et ꝙ cū tanta milicia duceretur in medio anglie sicut vnq̄. Eduardum filiū henrici viderat equitare hic tādē in narthanicona tempore plamenti comitantib⁹ totius regni proceribus tractus fuit ꝛ suspensus q̄ diu ossa ossibus adherebant. Imo generaliter omnes qui tali arti insistunt et apud deū et apud homines confunduntur. Sed mihi tempus deficeret si omnia narrarē vt merito dicere possint illd ps. Posuisti nos opprobriū vicinis nostris subsānationē et derisum ꝛc. Figura et exemplū. iii. Reg. xviii habem⁹ quomō Helyas ꝓphetas Baal

derisit qñ dixit. Clamate voce maiori
deꝰ vester forsitan dormit aut loqtur
cũ alio aut in diuersorio est vel in iti-
nere. Tercio nõ ẽ dubiũ qn a bonis ã-
gelis etiã deridet̃: qa sevilissimis spi-
ritibꝰ submittere nõverẽtur Vnde an
gelus obuiãs balaã ꝓphete nigromã-
tico cũ euaginato gladio satis euꝫ de
diis suis cõfidẽtẽ derisit qñ asinã eum
ad maceriã collidere imperauit. Nũe
ri. xxii. Quarto deridebũt̃ a deo fina
lit̃. Iuxta illud ps̃. Et tu dñe deridebis
eos et ad nihilũ deduces oẽs gẽtes. i.
oẽs gẽtilit̃ se demonibꝰ submittẽtes.
b Dubitatio litteral̃ est. vtrum ars
magica sit homibꝰ rõabilit̃ interdicta
ꝙ nõ ꝓbo. Nã ad honorẽ dei videt̃ eẽ
ꝙ homines virtute noim sctõꝝ vl̃ euã
gelii vel sacramẽtoꝝ eccie possĩt dẽo-
nibꝰ imperare. Sꝫ hoc freq̃nt̃ traditur
in arte magica videlꝫ ĩuocare dẽones
ꝑ nomẽ dei. g̊ nõ debet homibꝰ ꝓhibe
ri. Preterea ad artẽ magicã videtur
ꝑtinere vti imaginibꝰ ad curã hoiꝫ spe
ctãtibꝰ: sed hoc fieri põt naturalit̃: er-
go illud ẽ irrõnabilit̃ hoi ꝓhibitũ. mi-
nor probat̃ ꝑ illud qđ narrat cõmẽta-
tor super centologiũ Ptholomei ver-
bo. ix. vbi narrat se vidisse quẽdã q scl̃
psit figurã scorpionis lũa exñte ĩ scor
pione in signo scorpionis vno de quat
tuor angulis et qcqd postea impressi
onẽ illiꝰ sigilli habebat siue in cera si
ue in q̃cũq; alio a morsu scorpioĩs cu-
rabatur sicut ipse testatur se vidisse: sꝫ
hoc nõ fiebat nisi per naturã. ergo ⁊c̃
Preterea irrationabile est illud ꝓ-
hibere qđ a diuersis ẽ expertũ: sed di
uersi sũt experti ꝙ quedã negocia ma
los euẽtos denunciãt sicut obuiare le-
pori est malũ et obuiare bufoni sigt
bonũ. vestes rodi a soricibꝰ. offẽdere
stati cũ homo de domo ꝓcedit ⁊ mul-
ta huiusmodi habẽtur ꝑ experimentũ
maxime a mulieribꝰ quibus plus va-
cat talia considerare que sũt signa for
tunii vel infortunii: ergo irrationabi
le est talia prohibere Preterea mgr̃
in historia narrat super euãgelia. ꝙ ĩt̃
iudeos fuerũt qdã exorciste q per ex-
orcismos factos a salomone demones
eiiciebant maxĩe apposita radice cuiꝰ
dã herbe in naribꝰ obsessi. ergo hoc vi
det̃ naturale Et cõfirmat̃. Quia dici
tur cõmunit̃ ꝙ herba Iohãnis que di
citur perforata fugat demões per na
turã Preterea verbis ꝯfert̃ vis natu
ral̃ et caracteribus ex stellis et signis
celestibꝰ. Sed cũ rebꝰ naturalibꝰ liceat
vti applicãdo ad effectũ cõsequẽtem:
ergo nõ debet rõnabiliter ꝓhiberi.
Ad oppositũ ẽ augustiꝰ. ii. de doctrĩa
xp̃iana. Vbi dicit ꝙ ad superstitionẽ
pertinent volumĩa magicarũ artiuꝫ ⁊
ligature. que medicoꝝ q̂ꝫ disciplia cõ
dẽnat. siue in im p̃catõibꝰ siue quibus-
cũq; votis quas caracteres vocãt Ad
questionẽ dicẽdũ ꝙ sic: rõ ẽ. quia ars
magica dicit̃ illa superstitiosa obser-
uantia qualiscunq; fuerit que auxilio
vel cõsilio demonũ ad hoc p̃cibꝰ vl̃ pa
ctionibꝰ vocatoꝝ ꝯplet̃. Vbi p̊ scien
dũ ꝙ dẽones ãtiquitꝰ tẽpore ydolatrie
multas obseruãtias hoĩbꝰ reuelauer̃t
ad certos effectꝰ cauẽdos quos ip̃imet
demones cãbãt ad decipiendũ homi-
nes et cõtrahẽdũ cũ eis familiaritatẽ
et ad fallẽdũ eos finaliter: et inter ta-
lia videt̃ ars notoria tenẽ locũ ꝑ quaꝫ
suadetur homini oẽꝫ scientiã posse ac
qri per inspectionẽ quarũdã figuraꝝ
et orõibꝰ dicẽdis cũ obseruatioĩbꝰ que

vel eſt totaliter inefficax quod ē mihi ĩcredibile vł per reuelatõeȝ demonuȝ põt haberi: obſeruatis principiis illiꝰ artis q̄ ſūt valde difficilia vt pȝ artē il- lā intuēti Vlteriꝰ ē notādū ꝙ int̄ ea que ſūt hominibꝰ per dēones reuela- ta q̄dā cõtinēt exp̄ſſas dēonū inuocati ones ſicut pȝ de mō includēdi ſpūs ⁊ i aliis demonū ſuperſtitõnibꝰ. q̄dā alia ſeruitia exhibitõe reꝝ. q̄dā cõtinēt q̄i vana que tñ dēones ordiauer̄t fieri q bꝰfactis ad modū q̄ illi ordinauerunt accedūt demones nō coacti ſed ſpōte et quaſi ex quodā pacto et efficiūt ef- fectꝰ q̄s antiqtꝰ ꝓmiſerūt ⁊ i talibꝰ cōſi ſtit tota magica ars. Qualiter aūt diſ cerni poſſit an ſequat̄ effectꝰ ex magi- ca arte vel ex natura reꝝ creatarū eſt in quibuſdā caſibꝰ nimis difficile: q̄ñ tamē ſic eſt ꝙ nulla cãlitas naturalis inuenit̄. quare tal̄ effectꝰ ſeq debȝ. et q̄ñ aliq̄d admiſcet̄ neceſſario q̄d cau- ſare nō põt ex natura ſua ſicut ſunt fi gure caracteres vel voces extranee vel alia huiuſmōi: arbitrādū ē talia magi ca eſſe omnio. ſicut eſt illud q̄d ſcribit Palladiꝰ de agricultura libro. i. vbi a- gēs de colūbis dicit. Colūbe non pere unt nec locū deſerūt ſi ſuper oēs fene ſtras aliq̄d de ſtrāgulati hoīs loro vel vinculo vel fūe ſuſpēdas. ⁊ i plinio de hiſtoria naturali mlta talia īueniūtur Silr̄ in gilberto vbicūq; ponit̄ experi- mētū intelligit̄ aliq̄d ſuperſticioſuȝ q̄ omnia gn̄alit̄ ſpectāt ad aliq̄ pacta an tiq̄tꝰiter dēones et hoīes cõſtituta Ter cio notādū ꝙ nulla virtꝰ nature corpo ree lapidis metalli ligni vel herbe. po teſt dēones ad aliq̄d cõpellere q̄uis fi- gāt ſe ꝯpelli ⁊ hoī aliq̄ modo ſubdi vt per hec fāiliaritatē cū hoībꝰ ꝯtrahant et finalit̄ eos fallāt. Q̄d aūt dr̄ armo nia fugare demonem non eſt creden dū niſi miraculoſe a deo ſic fuiſſe cre ditur de dauid et ſaule. ii. Re. xvi. Fri uolū ē ſicut ſatis innuit beatus auguꝰ. x. de citate dei cõtra Porphiriū. Sȝ ſci endū ꝙ demon duplr̄ hoī ſeruit. Prio mō ſpōte vt decipiat. Alio mō coacte a ſuperiori ſpū. Sicut iudei dixerūt d̄ xp̄o ꝙ in beelȝebub p̄ncipe dēonioruȝ eiiceret dēonia. Math. xii. Vlterius ē notādū de icātatiōibꝰ ſerpētū ꝙ ex q̄ nulla cā naturał apparet quare voces tales qualeſcūq; fuerīt faciāt ſerpēteȝ expectare: nec ſerpēs ītelligit q̄d ꝓfer tur. Vident̄ t̄les icātatões per demo- nes effectū ſortiri ⁊ ſūt reliq̄e veteris idolatrie. Inuocatões etiā quas vetule per noīa barbarica ⁊ extranea vł obſ- uatões īfinitas ꝓ morƀ curādis ſorti- lēgia ſūt q̄uis admiſceāt̄ q̄dā de deo vł de euāgelio. Si q̄s aūt cõtra īfirmi- tatē appēdi faciat nomē xp̄i ſeu euan- gelii ex ſimplici deuotione ñ habēdo ſpem ad modū ligādi vel ſcribēdi vł fi gurā vł caractēs ñ ē pericłȝ q̄uis talia nō ordināt̄ ad expellendū morbos di recte. Ad rões. Ad p̄mā. q̄d ad hono- rem dei eſt ⁊c̄. Dicendū ꝙ ñ eſt ad ho norem dei ꝙ hoīes t̄lia faciāt ad q̄ren dū auxiliū et cõſiliū a demoībꝰ imo ē eis cõtra eos bellū īdictū. vñ expellē eos de corporibꝰ hoīȝ q̄s vexāt bñ licȝ ſicut faciūt exorciſte. Nō aūt eos ſuſci tare vt doceāt hoīes q̄cūq; remedia vel vt iuuēt ad quēcūq; effectū. Si aūt īue nitur hoc aliq̄s feciſſe: fecit li dño diſ pēſāte et miraclōſe cooperāte. Ad ſecūdū de imagībꝰ curātibꝰ īfirmitateſ artificialiter factis ī quacūq; materia fuerint niſi forte ip̄a materia habeat efficatiā naturalē. Dicit ſāctꝰ Thomaſ ſecunda ſecunde. ꝙ omnes imagines

tales sup̄stitiose ꝛ magice sūt qđ pꝫ ex hoc: qa f̄m cū nullū effectū habēt nisi ī eis qdā caracteres scribāť Figura āt nō ē naturaľ actōis p̄ncipiū. Hec autē ē differētia inť imagines astrologicas et nigromāticas ꝙ nigromātice fiant p expssā inuocationē demonū. Astro logice p pacta tacita figuraꝝ vel cara cterū Ad terciū ꝙ obseruātie a dēonib⁹ tradite antiqt⁹ nō sūt cāe taliū euētuū: sed signa tm̄ ꝛ nō naturaliť instituta. nec a deo igiť ab āgelo nō bono vel ab hoīe. Ad quartū cōstat salomoneꝫ aliqn̄ idolatrā fuisse. vn̄ possibile ē suos exorcismos p dēones ordīatos fuisse: ꝛ iō sūt illiciti. Ad quintū ꝙ figuris et caracterib⁹ nulla v̓tus actīa a stellis pōt imprimi cū n̄ sint res disticte a reb⁹ figuratis. Si aūt dicať ꝙ ipsis reb⁹ imprimiť v̓t⁹ ꝓpter figurā vel caracterē: hoc nō ē nisi p pacta antiqt⁹ p̄ dēones inita.

LEC. CXCI.

F Requēť eni p̄occupāt pessīa: redarguēte conscia. Cū sit ei timida neqcia data ē in oīm cōdēnatōem sēp eni p̄sumit seua pturbata conscia Nihil ei ē timor nisi p̄sūptionis adiutoriū proditio cogitationis auxilioꝝ et dū abintus mīor est expectatio maiorē ꝯputat penā ei⁹ cause de qua tormētū p̄stat Enarratis penis mľtiplicib⁹ qb⁹ afflicti fuerūt egiptii tenebrꝭ palpabilib⁹ circūsepti per triduū intra quas penas vna de maxis fuit timor q̄ sēp suspicabāť eis peiora superuētura supplicia q̄ fuerūt p̄sētialiť iā illata In ista pte intēdit assignare cāꝫ huius timorꝭ suspiciosi. Et circa hoc duo facit. Prīo assignat hui⁹ timoris originē ī gn̄ali. Scđo magis eā explanat ī speciali. ibi. Cū sit eni timida. Circa p̄mū dicit sic. Freqn̄ť enim p̄occupāt pessīa redarguēte cōscia. q. d. Hec ē cā tāti timoris ī peccatorib⁹ iā afflictis vt nō solū doleāt de penis pn̄tib⁹ sꝫ magis timeāt penas futuras: qa tales freqnter p̄occupāt. i. p̄cōcipiūt. Pessima. i. maxima penalia eis īferēda redarguēte cōscia que iudicat sibi penā maiorem deberi q̄ actualiť īferť. Iere. ii. Arguet te malicia tua. Cōscia ḡ lesa p cľpaꝫ facit hoīem p̄occupare. i. concipe ḡuiora futura q̄ patiť vt plus torqať metu q̄ sēsu. Vel pōt li pessīa esse noīatiui casus. Pessīa. i. grauissima tormēta p̄occupāt malos ꝛ ē sentētia ꝯsiľis. Cōsequēť istud magis explanat in spēali Et ponit istius timoris p̄ncipium mediū ꝛ effectū. Prīcipiū enim est neqcia que ē p̄ncipaľ origo timoris. A Et q̄tū ad hoc dicit Cū sit ei timida nequicia data ē in omniū cōdēnationeꝫ. In omniū videlicet malorū siue peccātiū cōdēnationē. Naꝫ ipsamet neqcia penā secū habet ne aliquod in vniuerso deordinatū remaneat. Vn̄ boeci⁹ iiii. de cō. ꝓsa iii. Sic ꝓbis probitas ipsa ē p̄miū: Ita īprobis neqcia ipsa est suppliciū. Et aug⁹. i. cōfess. Iussisti domine ꝛ sic ēvt pena sit sibi omnis īordīat⁹ anim⁹. Et idē de v̓a innocētia c. iiii. Nulle pene grauiores sūt q̄ male cōsciētie. in qua cū nō habetur de⁹ cōsolatio non inueniť. Hoc est ergo principiū excessiui timoris in peccatorib⁹ videlicet neqcia que teste eorum cōscientia iudicat eos esse malos. Hic ē eni p̄mus effect⁹ culpe sicut dicit poeta iuuenalis li. v. Exēplo qđcūqꝫ malo cōmittiť ipsi displicet actori. Prima est ergo vltio ꝙ se iudice nēo nocēs absoluiť. improba q̄uis gratia fallacis pre

torisviceritvrnā. Modus erat antiqt⁹ sicut narrat ouidi⁹.xv.metha. ꝙ ptor cōdēnatur⁹ nocētē misit ivrnā nigros lapillos et eos postea corā poplo effu dit ⁊ sic reū oñdit eē dānādū. qñ autē erat liberatur⁹ misit lapillos albos q̄s postea ad ostensionē inocētie effūde-bat. Dicit g̃ iuuenal ꝙ q̄uis aliqs ɔsci⁹ sue malicie euadat iudiciū ptoris. pre tore p gratiā et fauorē vincēte tñ seip so iudice nō absoluit̃ sed dignus sup-plicio. iudicat̃. Et ideo dicit seneca de moribus. Mala cōscia sepe tuta ē: se-cura nūq̄. Et iō signt̃ dr̄ ꝙ neqcia da-ta ē oib⁹ in dānatōeȝ Vel sicut alia lit tera habȝ dat testimoniūɔdēnationi. et eadē snīa ē. Et hec ē rō illi⁹ qd seqt̃ Sēper enī seua psumit. i. pcōcipit sibi futura penalia ⁊ crudelia pturbata vl̄ ɔturbata seu turbata conscia hec ergo triplici neqcia ppetrata cōscia dictat ꝙ oīs culpa pēa aliq̄ debet puniri. et pcō ceptio pene cāt timorē. Et hͥ ē qd sub-dit. Nihil enī est timor nisi psūptionis .i. anticipationisvel pcōceptōnis pdi-cte de pena debita iferēda. adiutoriū pditio cogitatōis auxilioꝝ. Prodit eī timor. i. manifestat ꝙ timēs habet co gitatōes de auxilio acgrēdo et eoipso ꝙ sollicite desiderat auxiliū ⁊ nihil vi det bonitatis intrinsecus in seipso vn de debeat esse dignus auxilio et eoip so auget̃ timor et iudicat penā cause per quam torquet̃ esse maiorem Vn de subdit. Et dū ab intus minor ē ex-pectatio de remedio maiorem cōpu-tat penā a Vel sciaȝ scdȝ aliā lit-terā credo cōsciaȝ. i. certitudineȝ eius-dē. i. exterioris rei de qua tormentuȝ prestat. i. a qua infertur sibi pena pre occupat pessīa redarguēte ɔsciētia

Notādū ē ꝙ ɔscia hominis multipli cē actū habȝ. Est aūt cōscia accusatrix praue trāsgressionis. Sicut enī puero datur dica i qua defectus sui signātur vt posteaverberetur et nullo mō licet sibi abiicere dicā suā: sed per eā accu-sabitur. Ita cuilibet hoi alligat̃ cōscia i qua oīa peccata notāt̃ vt scdm eū i iu dicio accuset̃. Ro. ii. Testimoniū red dēte ill̄ cōscia ipoꝝ ⁊ inter seiuicē co-gitationū accusātiū et defēdētiū i die q̄ iudicabit de⁹ occulta hoim Et iō istā accusatricē maxīe timere debē⁹ dicen te Seneca libro suo de morib⁹. Nullū cōsciū peccatorū tuorū magis timue ris q̄ temetipsū. Alienū enī potes fu-gere te āt nūq̄. Itē i eodē. Cōsciaȝ ma gis q̄ famā itēde. Falli enī sepe pt fa-ma ɔscia nūq̄. Sicut eī caritati⁹ accusa tor pmo monȝ ad ptē ⁊ eū pmunit de suis defectib⁹ ⁊ si se correxerit culpaȝ celat. Sivero corrigere contempserit: publice in iudicio proclamat ita cōsci entia nostra in presenti quidē nos cor ripit ⁊ rephēdit occulte: sed si nos non correxerim⁹. in futuro iudicio nos ɔ clamabit. Leuiti. v. Conscius est sibi nisi iudicauerit portabit iiq̄tatē suam Secundo conscientia hominis est ele uatrix sue depssionis. In oī eī depssio ne vel turbatione terrena singularis consolatio est bona cōsciētia. ii. Corin pmo. Gloria nostra hec est testimoni-um ɔscie nostre. Vñ ābro. de officiis bene sibi cōscius: falsis nō debet ɔmo ueri cōuiciis nec estimare plus pōde ris i alieno ɔuicio: q̄ i sue cōscie testīo nio. Et Greg. sup Ezech. Omelia nōa Quid prodest si omnes laudāt et con scientia accusat? Aut quid obest si oēs derogāt et sola conscientia defendat?

Itē Aug. in q̄dā ep̄la. et ponit̄ in Canone. xi. q. iii. senti. loquēs ad Manicheū dicit. senti de Aug. qcqd lic; sola me in oculis dei cōscīa nō accuset. Et ca. sequēti habet̄ qualit̄ cōstātin⁹ mediolaneñ. archieps a qbusdā malignis īfamat⁹ erat de qbusdā crimib⁹ ppter qđ p̄termittebat pp̄lo p̄dicare v̄bū: qa ista crimīa ꝓbari nō poterāt. vt v̄ isimilia fierēt scribit sibi papa Greg. ꝙ ad ꝓpriā ꝯsciētiā redeat ⁊ inde cōsolat⁹ populo nō subtrahat q̄ ei vtilia eē cognoscit quē inqt cōscīa defēdit liber est inter accusatōes: ⁊ liber sñ accusatōe eē nō pōt si sola q̄ interi⁹ adurit cōscīa accusat. De h̄ etiā Aug. notabilit̄ loquitur super p̄s. xxxvii. et ponit̄ siliter ī Canone. xi. q. iii. Custodi inqt int⁹ cōscientiā tuā vbi nēo opp̄mit causā tuā p̄ualebit ī te falsū testioniū s; apđ homines nūq̄ apđ deū valebit vbi causa tua dicēda est qñ de⁹ erit iudex nō alius testis q̄ tua cōsciētia erit int̄ iudicē iustū ⁊ cōsciā; tuā noli timere nisi causam tuā. Hec Aug. Tercio ꝯscīa hoīs est cōseruatrix bone possessiōis. Ber. Sanū vas ꝯscīa ⁊ seruādis secretis ydoneum nullis patēs īsidiis nullis violētiis cedēs. vtpote nec manu: nec ocl'is accessibilis qcqđ īposuero secur⁹ sū. seruabit viuo defūcto restituet q̄cūq; vado ip̄a erat mecū. secū ferēs depositū qđ seruādū acceperat vbiq; gl'ia vel cōfusio ineuitabilis ꝓ q̄litate depositi Hec Bern. Est ergo cōseruatrix bone possessiōis. Est ei bona ꝯscīa sicut q̄dā bona carta in qua merita nr̄a scribūt̄ per quā assecuramur de p̄mio paradisi p̄. Thi. p̄. Finis autē p̄cepti est caritas de corde puro et cōsciētia bona Finis precepti p̄t dici p̄miū siue merces debita ꝓ p̄cepto. Habēs igit̄ cartā bonā per quā occupatur⁹ est magnā hereditatē eā diligēter p̄cauet et maxīe ꝯseruat ne a tineis vel a v̄mib⁹ cōsumatur. B Carta autē per quā vitā celestē vēdicam⁹ est ꝯscīa bona īformata caritate scripta tota plena bonis meritis: ⁊ ideo p̄seruari debet a tineis ⁊ v̄mib⁹. hoc aūt fit duplicit̄. Vno mō si frequent̄ tractet̄ si respiciat̄ ⁊ tergat̄. Alio mō si pliniat̄ cedria que est gūma cedri. Dicit enī Isid. xvii. ethimo. ca. viii. de cedro ꝙ resinā quādā hab; que cedria dicit̄ que in seruādis librī adeo est vtilis vt perliniti ex ea nec tineas patiant̄ nec tp̄e senescāt. Isto duplici mō si cartā nr̄e cōscīe a corruptione fuare velim⁹ p̄mo oportet ꝙ frequēter eā tractem⁹ ⁊ respiciam⁹ dicta fcā ⁊ cogitatōes diligēter discutiēdo ⁊ eā diligent̄ etiā a puluere detergam⁹ vt nec venialia īcōfessa dimittam⁹. exemplo ap̄l'i pauli q dicebat Act. xxiiii a Studeo sine offēdiculo ꝯsciam hr̄e ađ deū. Studiū est scđ; Tulliū vehemēs animi applicatio ad aliqđ agēdū Cū sūma voluptate ⁊ reuerētia maxima aī applicatio reqrit̄ ad bñ discutiendū ac discernēdū ac pure cōfitēdū de pctīs. et ideo merito dicit Ap̄l's studeo ꝯscīa; hr̄e: nō leuit̄ ac perfūctorie loquēdo suo ꝯscīa;: sed studeo ꝯsciam hr̄e ⁊ h̄ sine offēdicl'o vt nec etiā diminuta pctā ⁊ q̄ ꝯtingūt ꝯtinue negligāt̄ Scđo debem⁹ istā carta; perlinire cedria q̄ est resina cedri q̄si sāguīe crucifixi vel crucis xp̄i frequēter cogitare et meditari. De cedro nanq; fuit pes crucis ad l'ra; ⁊ sic per synecdochen ꝓ cruce pōt poni. Habet aūt talis meditatio vermes. i. remorsus pccōꝝ ex-

tirpare oino. Dicēte aplo· ad hebreos ix Sāguis xp̄i emūdabit cōſcias nr̄as ab opib⁹ mortuis· ⁊ ſicut idē ē p dē hereditatē ⁊ talē cartā. ita idē ē pdere cōſciāʒ bonā ⁊ vitā futurā. Et iō illi q ſe oino depīgūt ad fame claritatē nō ad cōſcientie veritatē perdēt finaliter celeſtē hereditatē. Cōtra q̄s ſene. de morib⁹. Plurimi famā pauci cōſciāʒ verētur. Quarto cōſcia ē vindicatrix fracte pfeſſionis. Oēs eni xp̄iana pfeſſiōe cēſemur et iō q̄ciēs iſtā pfeſſiouē īfrigim⁹ cōſcia nr̄a n̄ ſolū accuſat imo vīdicat mordēdo ⁊ pūgendo puer. xii. Eſt qui pmittit ⁊ ſupple nō īplet ⁊ quaſi gladio pūgit̃ conſcie· In baptiſmali profeſſione ſigillat̃ imago dei ī cōſciētia homīs p virtutes ⁊ gratiā que tūc infūdūt̃ puulis etiā carētib⁹ vſu rationis. Et ē ille denari⁹ quē ſēper chriſtuſ exigit p tributo p quē ꝯfiteri debem⁹ nos eē ſeruos ſuos. Vn̄ criſ. ſup matheū. xxii. Reddite ceſari que ſūt ceſaris. Numiſma ceſaris aurū ē. numiſma dei hō. In ſolidis videt̃ ceſar. ī hoib⁹ aūt de⁹ cognoſcit̃. Ideo diuitias veſtras date ceſari: deo āt cōſcie veſtre īnocētiā r̄ſeruate. Sʒ iſtis tēporib⁹ ꝯſciētiā habēt nōnlli q̄druplicit̃ defectiuaʒ habēt enī quidā cōſciam dilatatā Quidā cōſciam infirmatā. qdā ꝯſciam perturbatā ⁊ qdā conſcientiā habēt cauteriatā. Prīo inueniūt̃ nonnulli quorū cōſcīa eſt nimis dilatata q nūq̄ ponderāt niſi groſſiora peccata q̊rū conſciētia ē ſicut rethe habens larga foramina vbi nō cōp̄hendūt̃ niſi piſces maiores ſed minores ſp euadūt. tales non pōderāt ocioſa iuramēta imo nec mēdacia: piuria niſi forte corā iudice ſup librū. mēdatia nulli⁹ momēti ſūt apd tales niſi cedāt ī diffamationē pximi. Furtū non eſt ei magni pōderis ſi ſit de bonis regis vel alicui⁹ alterius magni ſed tātū ſi de bonis pauperis fiat furtū: etiā ſi fiat de bonis perſonalib⁹ furtū remordet cōſcia: ſed ſi de bonis alicui⁹ cōitatis non remordet nec rēanet in conſciētiis quorūdā vt peccatuʒ alicuius pōderis q nimis dilatāt cōſciētias ſuas dicētes. Gn̄. xliii. nō eſt ī cōſcientiis nr̄is q̄s eam viʒ pecuniā poſuerit in marſupiis nr̄is Alii ſūt q habent cōſciāʒ ſatis īfirmatā p oppoſitū qui nō ſolū peccata magna pōderant. ſed etiā parua ſicut debēt et plus iuſto et que nō ſūt peccata iudicāt eſſe peccata et hec ꝯſcia frequēt̃ diabolo inſtigāte generat̃ q ſic inducit homīes ad pplexitatē peccādi: qa qcqd cōtra conſciāʒ fit etiā erroneā edificat ad gehēnā. et hec ē cōſcia īfirma quā apl's phibet. i. Corin. octano. Percutiētes cōſcientiā eorū infirmā in chriſto peccāteſ et tales vidi tēptatiōe ceſſāte freq̄nt̃ habuiſſe conſciāʒ nimis largā. Tercio ſt̃ qui hn̄t ꝯſciam pturbatā q ppt̃ cōmiſſa deſperāt. Cōtra q̊s bern̄. ſer. lxii. ſuper can̄. Quid efficati⁹ ad cōſcie vl'nera nec nō ad purgādū aciē mētı: q̄ chriſti vulnerū ſedula mediatio? Et idem Turbabor: ſʒ nō pturbabor: q a vulnerū dn̄i recordabor. Nota. Corin. i. ca. Oē qđ in macello venit mādu cate nihil interrogātes ppt̃ cōſciāʒ. De iſta cōſcia dr̄ in lr̄a ſp p̄ſumit ſeua perturbata cōſcia. Quarto ſūt quidā qui habēt cōſciam cauteriatā ⁊ hi pōderāt pua ſʒ de magnis nihil curāt. Tales fuerunt phariſei decimātes mētā et rutā ⁊ oē ol⁹ et grauiora legis p̄t̃mittētes· mat. xxiii. et hi ſūt ypocrite de qb⁹ ppheta-

uit apl's.i.ad thi.iiii. ꝙ i nouissimis di eb⁹ veniet qda ypocrite loquetes men daciu ⁊ cauteriatā hntes cōsciam. nos g hui⁹mōi quadruplicē cōsciam depo nētes faciam⁹ qd scribit Hebre.x Accedā⁹ cū vero corde ⁊ i pleitudie fidei aspersi corde a cōscia mala.

LEC.CXCII.

i Lli aūt q in potētē venere noctē ab ifimis et altissimis supueiente eūdē sonū dormiētes aliqn monstrorꝝ exagitabāt tiore alqn aie deficiebāt traductōne. Subitane⁹ ei aime illis timor supuenerat ⁊ insperatus. Hec ē quarta pars huius capitli i qua agit deveritate noue plage illate egiptiis per tenebras palpabiles trib⁹ dieb⁹ durātes. Vn p⁹ q actū ē de isti⁹ plage imēsitate. In ista parte agit de eius dēvniuersitate. Et diuidit pcessus iste in tres partes Nā pmo ostēdit ꝙ pēa illa fuit vniuersalis qtū ad tēpora. Secūdo ꝙ fuit vniuersalis qtū ad persoas Tercio ꝙ fuit vniuersalis qtū ad causas. Scda pars ibi. Si qs q. tercia ibi Si bilās spirit⁹. Prio g qtū ad tēp⁹ ondit magnitudo illi⁹ pene qtū ad hoc ꝙ durātib⁹ illis tenebris nullū dabat egiptiis tēpus solacii vel qetis. qa siue esset tēp⁹ vigiliarꝝ siue dormitiōis sēper ex agitabāt tiore. vn dicit sic. Illi aūt id ē egiptii q i potētē venere noctē. i. i illas tenebras ad modū noctꝭ se hntes q potēt eos oēs ligauit ⁊ ab ifimis ⁊ altissimis superuenientē: qa tenebre ille causabāt partim ab ifimis quasi de vaporib⁹ de tris ascendentib⁹ et parti ab altissimis. i. corporib⁹ celestib⁹ lumē suum subtrahētib⁹ sicut absentia gubernatoris nauis dr eē cā submersionis nauis. eundē sonū dormiētes. i. eandē noctē vl tenebras patiētes. aliqn monstrorū agitabāt timore videlꝫ in somnis sicut frequent contingit dormientibus per horribiles visiones: aliqn āt puta invigilia anie deficiebāt traductione. i. successiua mutatione de vna imaginatione ad aliam: sicut eueit ex istētibus in tenebris et sic deficiebant traductione aie. i. tali variatōe anime Vel deficiebāt traductōe aie. i. morte per quā anime traducebant devita ad mortē: vel de corpore ad ifernū: vl de sēsu ad insaniā: qa fiebāt forte dementes pre timore et hoc qa subitane⁹ illis i ipa dormitōe tior supuenerat: ⁊ iō magis ledebāt. tū qa iprouisus. tū qa a causis supiorib⁹ q pcaueri nō poterāt. Alia littera habet sic. Illi āt qui impotētē venere noctē. s. patiebāt. et dicit ꝙ nox illa erat vere impotēs ab effectu: qa egiptios penit⁹ reddebat ipotētes. eūdē sonū dormiētes. Sonus i sacra scriptura sigt peccatū: et dormiēs pctōrē. Ro. xiii. Hora ē iā nos de sono surgē. Et Eph. v. Surge q dormis et exurge a mortuis et illu. te xps.

A Vbi notādū ꝙ ɔmunit et coueniēt pctm ɔpatur sono ppter quatuor rōnes videlicet ppter soni causatione ppt soni interptatiōe: ppter sēsuū ligationē: et propt iudicii deceptōe Prio g son⁹ dr figuratie peccatū ppt soni causatōe. Cāt ei son⁹ ab euaporatione ascēdēte ad cerebrū. De nutrimēto qdā vapor p calorē ascēdit sꝫ cuꝫ ad cerebrꝝ puenerit ppt cerebri frigiditatē infrigidat ibidē: et cū materia illa fuerit grauis ppt cōgelationē nititur descēdere. Descēdēs vero p venas obstruit vias spirituū: per qs sēsus habēt exercē act⁹ suos ⁊ sic cāt impoten

tia sētiēdi ⁊ retractio caloris ad interi us et hec ē sōn⁹ ꝓuatio videlꝫ act⁹ sētiē di ꝑ euaporatōem sic eleuatā de nutri mēto ⁊ postea infrigidatā. sicut decla rat Ari.i.de sōno ⁊ vigilia ꝑ septē sig- na vbi oñdit cōseqnter ꝙ triplex dispo sitio hoīs corpal̄ facit hoīeꝫ somnolē tū naturalit̄ videlꝫ si habet caput gra- ue. Vñ aīalia hñtia ꝑua capita ⁊ parꝝ de cerebro parꝝ dormiūt sicut aues ⁊ aīalia hñtia cerebꝝ siccū. Sicut canes et melācolici parū dormiūt scđꝫ Aris totelē. Sed si hō hꝫ caput grāde collū breue ⁊ venas graciles ē naturalit̄ sō- nolēt⁹. qa si vene sint graciles euapo- ratio calida et subtilis faciliter ascen- dit ad cerebrum et eadem euaporatō infrigidata in capite et ingrossata dif ficulter descēdit ꝓpt̄ gracilitatē vena- rū ꝑ cōseqns ille vapor grauis diu re- tinet̄ in capite et q̄diu retinet̄ obstru it meat⁹ sēsuū et tam diu manēt sen- sus ligati. Similit̄ si habꝫ caput gran- de habꝫ multū de cerebro ⁊ sic multū de frigiditate i loco illo. Tercio si ha- bet collū breue citi⁹ ꝑueniūt vapores ad cerebꝝ de stomacho. Isto mō mo- ralit̄ ē si ꝑsōa habeat caput grāde col- lū breue et venas graciles erit cōseqn ter ꝑ delicias et pigriciā sōnolēta. Ca put grāde ē magna dignitas puta rex dux comes: vl̄ magn⁹ in eccia. Colluꝫ breue ē parua caritas. Caritas enī ē q̄ si collū in corpore xp̄i mistico qđ ē ec clesia ꝯnectēs xp̄m q ē caput corpori suo qđ est eccia. vena ē vas sāguinis. Sanguis enim cōpassionē ad ꝓxīm si- gnificat et reuera qcūq habet magnaꝫ seculi dignitatē et ad christū paruam caritatē et erga ꝓximū modicā pieta- tē tal̄ erit necessario sōnolēt⁹ Isa.xiiii Oēs reges gētiū vniuersi dormierūt in gloria vir in domo sua. In cuius fi- gurā tres reges siue magi respōso ac cepto in sōnis ne redirēt ad herodē ꝑ aliā viā reuersi sūt i regionē suā. Ma- thei.ii. Paupib⁹ pastorib⁹ apparuit an gel⁹ vigilātib⁹ sꝫ reges inuenit oppssos sōno. ⁊ ita ē hodie qa paupes inueniūt̄ vtrūq vigilātes ad ea q̄ salutis sue sūt Sed diuites ⁊ maiores dormiūt i pec catis: et ideo p̄miū celeste nō potuer̄t inuenire. ꝑs testāte. Dormierūt s. s. et n. in o.vi.di.in.m.s. Secūdo cōparat̄ peccatū sōno ꝓpter sōni interpretatio nē a Dicit̄ enī vulgarit̄ q̄uis non sit semper verū ꝙ recta īt̄pretatio sō- nii est exponere sōniū ꝑ oppositum si cut illi qui artē de significatiōe sōnio rū cōtēpnūt: licet dicat. Aris. de sōno ca.de dīnatōe ꝙ oēs vel plures existi- māt̄ habere aliquā significationē sō- niorū ꝑstat fidē tāq̄ ab expiētia dictuꝫ Dicit̄ enim vulgarit̄ ꝙ sōniaverti de- bēt ad cōtrariū sēsū. Et certe isto mō est spūalit̄. Nā sōniantes de honorib⁹ dignitatib⁹ ditiis deliciisq i p̄nti: in fu turo ponēt̄ in penis dolorib⁹ ⁊ miseriis: Et per oppoitū afflicti tribl̄atōib⁹ ⁊ te- diis i p̄ntı ꝓpter deū in futuro gaudio replebuntur: et hoc est quod saluator dixit ad discipulos suos quādo ab eis de seculo erat recessurus. Amen amē dico vobis quia plorabitis et flebitis vos mundus autem gaudebit vos autē cō tristabimini: sed tristicia vestra verte tur in gaudium. Ioh.xvi. Gaudiū ve- ro mūdanorꝝ i tristiciā v̄tet̄. Iob.xxi. Ducūt i bonis dies suos ⁊ i pūcto ad ī fernū descendūt. De istis sōniis dicit̄ Ecci.xxxiiii. Vana spes et mēdaciuꝫ insensato viro et somnia extollūt im- prudentes. Fingit ouidius secūdo me tha. ꝙ halcyone miro feruore dilexit

virū suū ꝑ quo cū mare trāsire tēptas set ꝛ naufragiū passa fuissꝫ haltōe vxor sua nesciēs causā oīb⁹ diis thura offerebat: sꝫ pcipue Iunoni. Iuno g̃ nō ferēs vlteri⁹ lacrimas halcyones vocauit iridē fidelissimā nūciā iussit ei vt iter ad palatiū sōnii regis ꝛ excitaret sōnū pcipiēdo ei ex pte. Iunonis ꝙ aliqueꝫ de filiis suis. i. de sōniis qa sōnia dicūtur filii sōni mittēt stati ad halcyoēꝫ q ei dormiēti oñdat effigiē viri sui i mari sbmersi. Iuit g̃ iris famla. Iunonis ad palatiū sōni regis et iussa iunonis ꝯpleuit. Habet aūt sōn⁹ tres filios potissimos qs nūq̄ nisi ad reges nobiles et duces mittit. Prim⁹ vocat̃ morpheos. Scd̄s ytharos Terci⁹ pāthesos B Morpheos habet suū officiū ꝙ nō effigiat in capite dormiētis nisi effigiē hūanā cū gestib⁹ et loquela cū ceteris q̄ ptinēt ad hūanā naturā. Itaros causat effigiē brutoꝝ ꝛ volatiliū cū oībus gestib⁹ ad bestias ptinētib⁹ sed de hūanis nl̄lo mō se ītromittit Pāthesos āt causat figuras inaīatoꝝ vt lapidū mōtiū et ceteroꝝ Rex ergo sōn⁹ ducēs secū ꝓmogenitū suū iuit ad halcyonē: q̄ cū ꝑuenisset fili⁹ su⁹. Morpheos posuit se in capite halcyones effigie celsis naufragi ꝛ mortui et sic eā de morte mariti certificauit ꝛ volūtatē Iunonis expleuit Vult aūt Oui. ꝑ hr̄ tres filios sōni ītelligere triplex gen⁹ sollicitudinis qd̄ immittit diabol⁹ in corda hoīꝫ dormiētiū ꝑ negligētiā vite sue. Pria sollicitudo est circa honores ꝛ dignitates. Scd̄a est circa voluptates. Tercia circa cupiditates Prim⁹ ergo filius mittit̃ ad sↄbos q eis effigiat de nobilitate hūana de dignitatib⁹ ꝛ hōrib⁹ de pōpa sclari i vestitu gestu: famulatu ꝛ eqtatu: et isti qten⁹ tales sūt nō curāt mltū de diuitiis vel voluptate. Secūd⁹ fili⁹ mittit̃ ad libidinosos ꝛ nō repsentat nisi ea q̄ ad bruta ptinēt. Dicit ei Aris. iii. ethi. c. xv. ꝙ illa delectatio videt̃ maxīe exprobrabil̃ q̄ delectamur nō scd̄m ꝙ hoīes: sꝫ scd̄ꝫ ꝙ sum⁹ aīalia. talib⁹ ei gaudē ꝛ tales diligē bestiale ē. Iste fili⁹ causat ī hoīe sollicitudinē ꝛ curā carnis in desideriis cibis ꝛ potib⁹ veneris ꝛ qetis. Et isti ꝑncipalit̃ nō amāt corde hōres vel diuitias nisi secūdario: sed tātūmō voluptatē. Tercius fili⁹ sōni mittit̃ ad cupidos. Iste facit hoīeꝫ cogitatiuū circa inaīata. sicut sunt auꝝ et argētū t̃re et mineria qa si circa oues ꝛ boues sollicitent̃ hoc est secūdario īquātū ꝑ talia pecunie st̃ acqrēde. Et hi oēs ꝑ regē sōnū regūt̃ Ro. v. Regnauit mors ab adā vsq ad moysen. Et iste sōn⁹ diuitiaꝝ: voluptatū et bonoꝝ vertet̃ finalit̃ in paupptatē vilitatē et miseriā. In ps. Dormierūt sōnū suū et nihil īuenerūt viri diuitiarū in manib⁹ suis. Prouer. ii. Noli diligere sōnū ne te egestas oppmat Tercio pctm̄ cōparat̃ sōno ꝓpt̃ sensuū ligationē. Dormiēs ei sensus sic habꝫ ligatos ꝙ de suis opatōib⁹ nihil exercet: sꝫ est q̄si mortu⁹. Eodē mō dormiens ꝯsuetudinē male vite i pctō mortali: nihil pt̃ interī opari meritoriū vite et̃ne. Dicit arl. de sōno et vigilia ꝙ dormiētes in dormiēdo faciētes opa vigilie nō possūt mēorari opeꝝ illoꝝ sꝫ sōnioꝝ bn̄ recordant̃. Eodē mō faciētes opa de gn̄e bonoꝝ extra caritatē nō recordant̃ id est nihil recipiēt in celo de pmio essentiali: sꝫ bn̄ remēorabūt̃ se fuisse ꝑ eisdē tpalit̃ pmiatos et sic iudicabūt ista opa nō sicut bona

ſʒ poti⁹ſicut ſonū bonoꝝ opeꝝ pteriſſe Iob.xx. Velđ ſonū auolās nō iueniet̃: trāſibit vel đviſio nocturna Quarto pctm̄ cōparat̃ ſono ppt̃ iudicii ſonorū deceptionē. Sōniās iudicat̃ ſe qn̄qꝫ eſſe in magnis feſtis collatū int̃ regeſ et cū euigilat iuenit ſe fortaſſis in carcere cōpeditū. Sōniās ũ t̃ribilia nō timet: qa ſi qs ſtet ad caput gladio euaginato nihil timet. ſʒ de fātaſiis ppri capitis q̄ ſibi nocere nō poſſūt timet ſupra modū ſi ignis appropinq̄t vl̃ aq̄ nō timet vel curat. Eodē mō dormiētes in pctis falſū habēt iudiciū ⁊ turbatōes ſcl̃i q̄ nō ſt̃ niſi fātaſtice nimis timēt: penas et̃nas nullaten⁹ formidāt: quoꝝ qlibet pōt dici illđ Iob.vii. Terrebis me p ſōnia ⁊ viſiōes horrore cōcutiēs: qa Ecci.xl. Sōn⁹ noctis imutauit ſcientiā eius.

LECTIO.CXCIII.

d Einde ſi qs ex illis decidiſſet cuſtodiebat̃ i carcere ſine ferro reclusus. ſi enī ruſtic⁹ qs erat aut paſtor aut agri laborū opari⁹: poccupat⁹. eēt ineffugabilē ſuſtinebit neceſſitatem. Vna ei cathena tenebraꝝ ōs erāt colligati. Oñſo in pte pcedēte ꝙ pena tenebrarū erat vniuerſal̃ i egipto per triduū ⁊ h̃ ex parte tpis. In iſta parte oñdit ꝙ fuit ſilit̃ vniuerſal̃ ex pte perſonarū. Et circa h̃ duo facit Primo oñdit ꝙ fuit vniuerſal̃ quātū ad opari os ⁊ rurales Scđo ꝙ fuit vniuerſal̃ quātū ad oēs. ſcđa ibi. Vna ei cathēa Circa pmū pmo tangūt̃ operarii ⁊ rurales idiſtincte Scđo diſtincte ibi. Si enī ruſtic⁹. Dicit ergo pmo ſic. Deinde ſi qs ex illis id eſt egiptiis pcipue operariis q foris erūt decidiſſēt forte in foueā cuſtodiebat̃ ibi per tenebras q̄ſi i carcē recluſ⁹ ſn̄ ferro. Vn̄ ſi fuit ruſticus. i. colēs ſiue cuſtodiēs rura aut paſtor aīaliū aut porcorū aut etiā laborū agri q̄lit̃cūqꝫ. ſ. q operabat̃ i laboribus ex agris collecti ſic̃ q collectas fruges triturāt: ſi qs taliū eēt poccupatus id ē puēt⁹ fori per tēpeſtatem tn̄brarū ieffugabilē. i. quā nullo mō fugē poterat ſuſtiebat neceſſitatē Et addit̃ de iſta pēa ſic Vna ei cathena tenebrarū ideſt conſimilis cathena tenebrarum oēs erāt colligati Littera ē ſatis plana

A Circa illā particulā. Cuſtodiebat̃ i carcē. Notādū ꝙ i ſacra ſcriptura legim⁹ de q̄druplici carcē Eſt ei carcer corporal̃ coartatōis ꝯſuetudial̃ oppſſionis: medicinal̃ expurgatōis: ⁊ infernal̃ ꝯdēnatōis. Prīo corp⁹ nr̃ʒ ē q̄ſi carcer ipi⁹ aīe. Perſona naqꝫ icarcerata quātūcūqꝫ libavl̃ nobil̃ nō exeq̄t̃ vl̃ vtit̃ ſua libtate: ſʒ fʒ carceris leges coartat̃. Eodē mō ſpūs rōal̃ q ē aīa nat⁹ eſt eē liber ⁊ corpori dn̄ari: non ſubici qm̄ ideʒ ſpūs deo debite ſubici noluit corpori ſubdit⁹: de palacio corporis ſibi fecit carcerē in q̄ paſſiōib⁹ ⁊ tēptationib⁹ coartat̃ itm̄ vt ſci viri iā diſſolui deſiderēt ⁊ eē cum xpo dicēte apl̃o ad Phil̃. i. Coartor ei de duob⁹ deſideriū hn̄s diſſolui ⁊ eē cū xpo. Et h̃ ē qđ dicit Sen̄. epl̃a. ci. Corp⁹ h̃ aī pōd⁹ ē ⁊ penal pmēte illo urget̃ invinclis eſt. Et iō dicit Plato ꝙ in h̃ maxīe manifeſt⁹ ē phs ſi aīaʒ abſoluit a corporis cōione differēti⁹ aliis hoīb⁹ Et vult dicē ꝙ aīa in pn̄ti nō pōt totalit̃ a corpori cōione abſolui. Nā eſurim⁹ ⁊ ſitim⁹ ⁊ fatigamur freq̄nt̃ qb⁹ neceſſitatib⁹ oportʒ pvidē de remedio ſʒ a paſſiōib⁹ voluptuoſis oʒ verū phm aīaʒ ſuā abſoluē ⁊ nequaq̄ i talib⁹ corpori aſſētire De iſto

carcē petit ꝑs. iduci dicēs Educ de car
cere aīaꝫ meā adꝯfitēdū noī tuo Glo.
Corpꝰ qdē carcer eſt nō vtiq̄ ſcḋꝫ illud
qḋ deꝰfecit bonū: ſꝫ ſcḋꝫ qḋ corrūpiť ⁊
aggrauat aīaꝫ ſcꝫ corruptōe eiꝰ q̄venit
ex pctō carcer eſt Et īfra. Nūc ġ corpꝰ
aīe carcer eſt ꝓpť corruptōeꝫ. In futu-
ro erit domꝰ in īcorruptōeꝫ ⁊ libertatē
Merita enī carcerē faciūt ſicut vnum
habitaculū īcluſo carcer eſt: cuſtodia
eſt domꝰ b Libertas domū facit
ſeruitꝰ carcerē Hec gloſa. Scḋs carcer
eſt ꝯſuetudinal' oppſſionis: pctīs nāq̄
et ꝑuerſis moribꝰ ductis in ꝯſuetudi-
nē: hō quodāmōviolenť in malicia de
tineť. Et ideo dicit Ariſ. ii. ethi. ca. ṕ.
ꝙ habitꝰ mali poſtq̄ ſūt generati non
ſubiacēt volūtati: ⁊ tn̄ videnť volūtarii
a ṕncipio queādmodū ꝓiiciēs lapidē n̄
habet in ſua ptāte iā ꝓiectū reſumere
et tn̄ fuit ꝓiectio volūtaria. qa in ipſo
fuit mittere vel nō mittere a ṕncipio
Figura ad hº ē de Sāſone Iudicū. xvi.
quē volūtarie fatue femine copulatuꝫ
amore philiſtei ceperūt et vinctū ca-
thenis in carcere molere coegerīt. Fe
mina ātvoluptatē deſignat cui homo
libere et volūtarie ſe īmiſcet eſtimās
ꝙ poſſet libere deſiſtere qn̄ placet. Sꝫ
certe qn̄ grā ṕuať: cathena diaboli ca
pitur et ligať que eſt īclinatio delecta
bilis ad illecebras ⁊ ſic per demones ī
carcere ꝑuerſe ꝯſuetudīs ſeruire cogi
tur: vt iā ſine difficultate magna reſi-
ſtere neq̄at cogitatiōibꝰ cōſuetis. q̄uis
enī duplici de cauſa hoīes tēptenť viꝫ
ꝓpť expientiāvoluptatis ꝑhabite ⁊ ꝓpť
īexpientiāvoluptatis ignote Lōge tn̄
moleſtiꝰ īclinanť expti q̄ inexpti ꝓpť
impſſā mēoriāvoluptatꝭ De iſto carcē
dr̄ Apoca. ii. Ecce diabolꝰ miſſurꝰ eſt
exvobis aliq̄s in carcerē vt tēptemini.
De iſto carcere dicit. Grego. ii. mora.
Sepe nōnulli exire a ꝑuis actibꝰ cupi
unt: ſꝫ qa eorūdē actuū pōdere ꝑmūť
in male cōſuetudīs carcere īcluſi a ſe
metipſis exire nō poſſūt. Cōſuetudo
nanq̄ mala mirabiliť nimis nocet qa
iuuētutē allicit et īuadit: ſenectutē ne
ctit ⁊ cōſtrin git: affectū fallit ⁊ decipit
ſeu īficit ⁊ iudiciū de culpis ſubuertit
Q ḋ iuuētutē lateně īuadit dicit gloſa
bede ſuꝑ illḋ Prouer. xxii. Adoleſcēs
iux̄ viā ſuā gradiť etiā cū ſenuerit nō
recedet ab ea. Greca narrat hiſtoria
Alexādrū potētiſſimū regēq̄ dn̄ato-
rem et in moribꝰ et in īceſſu. Leoni-
dis pedagogi ſui nō potuiſſe carere vi
ciis qbꝰ ꝑuulꝰ fuerat ībutꝰ Q ḋ ſenectu
tē nectat ⁊ cōſtringit dicit Grego. xv.
moral'. Senectutis inq̄t praue cōſuetu
dines que ſemel receperūt q̄tidie du-
riores exiſtūt et nō niſi pctōris vita cō
ſumūtur. Q ḋ aūt affectū fallat ⁊ īfici
at dicit ſene. epl'a. lxxxv Dū inq̄t invi
ciis iacueris euelli difficile eſt. Nō eī
inq̄nati ſumꝰ ſed īfecti Et Aug. vii. ſo
liloquioꝝ. Prauꝰ vſus vix aboliť aſſi-
dua ꝯſuetudo viciū in naturā cōuertit
animꝰ in ſceleribꝰ conſtrictꝰ vix euelli
pōt ab eis. Q ḋ āt rectū iudiciū de cul
pis decipiat et ſubuertat pꝫ. vii. ethic.
De intēperato in quo ꝓpť ꝯſuetudineꝫ
ꝓſeq̄ndi voluptuoſa corrūpiť bōa opi
nio circa finē. et hoc eſt qḋ dicit Aug.
Enche. c. ii. Pctā inq̄t q̄uis magna et
horrēda cū in ꝯſuetudinē venerint aut
parua: aut nulla eē credunť vſq̄ adeo
vt nō ſolū occultāda ſed etiā ꝑdicāda:
diffamādaq̄ videanť Iſa. iii. Peccatū
ſuū quaſi ʒodoma ꝑdicauerūt: nec ab-
ſcōderūt: qm̄ ſicut ſcriptū eſt. Laudať

pctōr in desideriis aīe sue et qui iniq̄ egerit. Talis iniqtas in diuinis libris vocat̄ clamor. sicut apd̄ Isaiā habetur de vinea mala. v. ca. Expectaui ingtvt faceret iudiciū: fecit aūt iniqtatē ꝛ nō iusticiā ſ3 clamorē vt ē illd̄ Geñ. xviii Clamor zodomoꝝ ꝛ gomorreorū mł̄ tiplicat⁹ est corā me eo ꝙ pctm̄ suū in ꝯsuetudinē traxerāt puersā. Hec ille. Sic ergo tales ꝯsuetudine peccādi irretiti iacēt De illis ergo q̄ puersa ꝯsuetudine detinēturꝛ nō possūt euadere vi ficat̄ illd̄ Isa. xlii. In domib⁹ carceruꝫ abscōditi sūt. Figura ad hoc est Act. xii. Q ñ Petr⁹ dormiuit in carcere int̄ duos milites vinct⁹ cathenis duab⁹ et custodes añ ostiū custodiebāt carcerē. Terci⁹ carcer est carcer medicinal̄ ex purgatiōis: sicut eni pſona debitis ob noxia carceri aliquotiēs mācipat̄ pro debitis: ita aliqñ aīe de corpe recedētes pene tpalis debitrices ꝓ culpis in carcere purgatorii retrudunt̄. ꝛ istos īcarceratos piissimū ēvisitare suffragiis ac orationū ꝛ elemosinaꝝ subsidiis liberare clamāte ad nos vnaq̄ꝙ illarū et dicēte illd̄ Geñ. xl. Facias mecū miaꝫ et suggeras pharaoni vt educat me de isto carcere. Istos sic īcarceratos valde piū est bñficiis iuuare: qa ipsi finalit̄ inde egrediunt̄ ad regnuꝫ celeste et ꝓ his q̄ eis bñfecerūt intercedēt Eccſ. iiii. De carcere cathenisꝙ interdū egredit̄ qs ad regnū. Quartus carcer est carcer īfernalis ꝯdēpnatiōis qui est carcer ḡuissim⁹ in quo null⁹ alleuiat̄: null⁹ fugit: null⁹ liberat̄: null⁹ morte t̄minat̄ Quātūcūꝙ carcerarii sint feroces ꝛ seui in pñti necessario ꝑsone eoꝝ euadēt ptātē saltē in morte Sꝫ i illo carcē ē pēa maxīa eo ꝙ mors ibi optat̄ ꝓ solatio Habet eñ de⁹ sic dic̄

Iacob⁹ rauenēs in q̄dā s̄mōe palatiū: stabulūꝛ hospitaleꝛ carcerē. In palatio erūt boni In hospitali erūt mediocrit̄ boni ꝛ mediocrit̄ mali. In stabulo sūt boni ꝛ mali. Carcer q̄ est īfern⁹: penal̄ carcer est hoī: qa manib⁹ ꝛ pedib⁹ vinculatur: ſ3 penalior: qa tenebris īcluditur cōtinuis: penalissim⁹ qa ꝯtinuis fletib⁹ et dentiū stridorib⁹ coāgustat̄. Talis aūt erit carcer īfernalis Iux̄ illud math. xxii. Ligatis mani. ꝛ pedi. ꝛc̄. Palatiū ē padis⁹: q̄le āt palatiū qs sibi h̄ edificat. tale sibi iueniet ibi. Edificat̄ eni de auro dilectōis dei. De argēto dilectiōis ꝑxi: de lapidib⁹ p̄ciosis bonoꝝ opeꝝ. Iux̄ illd̄ p̄. corit. iii. Si qs āt supedificat sup fūdamētū h̄: aurū: argētū vł̄ lapides p̄ciosos ꝛc̄. Stabulū ē mūd⁹ i q̄ hō posit⁹ fuit postq̄ peccauit testāte p̄s. Cōparat⁹ est iumētis ꝛc̄ Et iō ad ei⁹ libationē saluator posuit se in stabulo. Ve āt ill̄ q̄ stabulū p̄ponūt palatioꝛ fetorē stabuli odorib⁹ dulcib⁹ padisi. Hospitale dei est purgatoriū de q̄ supi⁹ dictū ē i q̄ ponūt̄ īfirmi vt sanent̄. De isto carcē scribit̄ Isaie. xxiiii. de mal̄ ꝯgregabūt̄ īꝯgregatōe vni⁹ fastis ad lacūꝛ īcludent̄ ibi in carcere.

LECTIO. CXCIIII.

Siue sp̄s sibilās aut int̄ spissos arboꝝ rāos auiū son⁹ suauis: aut vis aq̄ discurrēt̄ nimiū. aut sō⁹ valid⁹ p̄cipitaꝝ petraꝝ: aut ludētiū aīalū cursusꝛ visus: aut mugiētiū valida bestiarū vox: aut resonās de altissis mōtib⁹ echo deficiētes faciebāt istos p̄ tiore. Declarato de pena tioris tp̄e tenebrarū q̄ fuit vniuersal̄ egiptiis tā ex p̄te tp̄is q̄ ex pte pſoāꝝ. In ista pte declarat t̄cio ꝙ fuit vniuersal̄ ex pte causarū: ꝛ ponūt̄. vii. cāe illatiue timoris Nō q̄dē ex natura sua sed ex ꝯditōne

egiptiorū tūc tpis in tenebris existētiū
qa pturbata ↄscia sēp psūit seua. Ideo
etiā illa q̄ ex natura bonis hoib⁹ pstāt
solatiū ↄsciis sibiipsis ꝗ malicia ppa p
stāt metū: ſʒ cā mouēs ad tiorē stat vl'
i aere vel in aqua vel in t̄ra. i. iuxta t̄-
rā i alto aeris Due differentie ibi erāt
sonus ventoꝝ. et cāt⁹ auiū. Quātū ad
pmū s. spūs sibilās id est vēt⁹ lenit' flās
Quātū ad scdm dicit Aut int' spis. ar.
ra. ꝛc̄. Sʒ q̄liter erat terribilis si erat su
auis? Sibil⁹ eni vētivel suauitas cātus
ē maxie delectabilis: qa nō iducūt tio-
res: sed qa nō discernit' vnde veniunt:
possūt aues infeste et feroces dulciter
canere: vt ē cātus syrenaꝝ. Iō ppt' cās
ignotas vn̄ fiebāt sibilus et cāt⁹ t̄ribil'
erat eis. Et iō dicit Int' spis. ar. ra. quia
spissitudo: crudelis negocii significat
abscōsionē. Scdo in aq̄ fuit duplex dif
ferētia cāꝝ deterrētiū. Vna ex impe
tu aque. Alia ex collisione petraꝝ cō-
tētaꝝ in aqua Quātū ad pmū dicit sic
aut vis aq̄ dis. ni. i. impetuose vel nimi
um irruēs a sublimi i pfūdū. Quātuʒ
ad scdm dicit. aut son⁹ va. pci. pe. des.
videlʒ per vi aq̄. Tercio in t̄ra. i. ppe t̄
rā erat triplex differētia cāꝝ eos det-
rentiū: qa t̄plex sonos eos pturbabat.
Vnus per motū aialiū localē. ali⁹ per
motū aialiū vocalē. et tercius p mot⁹
vocales silitudinarie. Quātū ad pmū
dicit. Aut ludētiū aia. cur. inui. ꝛ ideo
timebāt ne ab aialib⁹ ↄculcarēt'. Quā
tū ad scdm. dicit. a mugi. va. best. vox
De tercio dicit. Aut reso. de altis. mō
echo ista igr' oia difi. faci. ꝛc̄. Circa ge
neratione echo notāda sūt duo. vnū ē
naturale. aliud fabulosū A Na-
turalem āt gn̄atōeʒ ipi⁹ echo declarat
Aris. ii. de aia corrn̄dēte comēto. viii.
Est ei fʒ ↄmētatorē iteratio sōi conf-
uādo figurā suā ꝛ fit ab aere pcusso et
sonāte cū reflectōe ad aliqđ obstaculū
maxie cōcauū. Poit āt ad h̄ exēplum
Arist. de luie Lumē multiplicatū i ae
re ꝛ reflexū ad aliqđ pollituʒ reflectit'
v'sus illā partē in qua generat' sic ma
nifestū ē in corpore luīoso qđ illuina
tur nō solū p radios incidētes: ſʒ p ra-
dios reflexos: aliter esset vmbra vbicū
ꝗ nō icidūt radii sol' Aliud exēplū est
in aqua Si eni lapill⁹ piiciat' i aq̄ fiunt
m'lte circulatiōes vbi cecidit lapill⁹ et
mior circulus pellēdo cāt maiorē et il
le aliū et sic deinceps donec deficiat v'
tus pmi pellēt. Si āt circulatōnes ille
occurrant alicui obstaculo priusq̄ vir
tus pmi pellētis deficiat repcutiūt'. et
fiūt circulationes v'sus locū vbi pma p
cussio fcā ē p lapidē. Eodē mō qn̄ ex p
cutiēte ꝛ pcusso fit son⁹ i aere: ille sō⁹
m'tiplicat' ꝛ sō⁹ iste gn̄at aliū ꝛ ille ali
um circularit' q̄diu durat v't⁹ pmi pcu-
ciēt. si āt occurrit' alicui obstaclo quod
trāsire n̄ possʒ reflectit' son⁹ veniēdo p
idē mediū p qđ iuit. vsq₃ ad locum sue
gn̄atōis ↄfuādo figurā pmo cātāʒ ista
itatio sōi ē echo. Fabl'ose loq̄ndo echo
narrat Oui. iii. me. fuit ei v'go q̄dā mi
re eloq̄ntie q̄ Iunonē lōga narratōne
detinē solebat dūmō iupit' i mōtib⁹ a-
dl'teria sua fecit cū puell' ipediebatur
igr' iuno p narratōes ipi⁹ echo: ne dep
hēdē possʒ istas puellas ipis fugiētib⁹
iunōe detēta narratōe ipi⁹ echo. tādeʒ
iuno h̄ pcepto. Hui⁹ ait ligue q̄ sū dece
pta ptās. pua tibi dat' vocisq₃ breuissi⁹
v'⁹ Priuauit eā v'su loquēdi: h̄ solū sibi
relinquēs ꝗ fines v'borū ingeminat.
Hec ergo echo narcissum iuuenē ada
mauit pulcherrimū sed ab eo r̄pellit'.
Spreta latet siluis pudibūdaq₃ frondi
bus ora. Protegit ꝛ solū ex illo viuit i

antris. Fatigātib⁹ igit̃ eā amore: dolore ꝛ pudore: cui⁹ corp⁹ totū euanuit ꝑter vocē et ossa. Ossa vͦ ꝯuersa sūt in saxa ꝛ tandē sola vox remāsit q̄ vocat̃ echo. Deficiētes faciebāt illos ꝑ timore. Quāuis nō fiat hic mētio de bono timore moralit̃: sȝ tm̄ de timore q est pena. Est tm̄ nihilomin⁹ aduertēdū ꝙ timor laudabilis multa bona opat̃ in hoībus. Causat enī timor in ꝑsona bona de futuris ꝓuidētiā ꝛ circūspectionē de preteritis cōtritionē ꝛ pniāȝ in agēdis discretionē et diligētiā. In periculis bonā aggressionē ꝛ cōfidentiā Primuȝ oīm bonoꝝ que timor opat̃ in hoīe est ꝙ dat sibi de futuris ꝓuidētiā ꝛ circūspectionē. Videt̃ enī ꝙ ꝑsū ptuosi ꝛ supbi ꝛ accidiosi negligenter omittūt ꝓcurare que sūt saluti coꝝ necessaria. Virtuosi ū timētes ꝓuidēt ꝛ ꝓuidēt sibi de his que ad salutē suā ꝑtinēt Ad hoc est exēplū Iosue.ix. Gabaonitis q timētes a facie filiorū isrl̃ eos cautelose ꝓuenert̃ ꝛ ne eos destruerēt. iuramēto ꝯstrinxert̃ eos ꝛ reqsiti de fraude rn̄derūt. Timuim⁹ valde et ꝓuidim⁹ aīabus nr̄is vr̄o t̃rore cōpulsi. Cōsimilit̃ viri sc̄ti in p̄ntivita multa cōsiderāt eis ꝑiculosa futura: et ideo cū oī diligētia ꝓuidēt aīab⁹ suis. Et iō dixit Epimenides philosoph⁹. Beata ciuitas que in pace bellū timet. In vitas patrū legit̃ libro.ii. pte t̃cia. ꝙ abbas helyas ait. tres res timeo. Vna quō aīa egressura est de corpore Alia quō sū iudici occursur⁹ Tercia quō de me fuerit ꝓferēda sn̄ia. Narrat Macrobi⁹ in saturna. de cōuiuio t̃cie diei fere in fine. Carnes aproꝝ delate in luīe lune. cōtrahūt ex nimia humore putrefactionē: ita ꝙ nihil valēt ad esū hūanū. Cū g venatores illud ꝓpendissent nec possēt de siluis ad ciuitatē ꝑgere et oēs apros trāsferre. Vn⁹ prudentior ceteris dixit ꝙ carnes illas in m̄ltis ptib⁹ acutis clauis ereis cōfigerent. Infixo ergo vnicuiqȝ parti clauo eneo detulerūt illas carnes in luīe lune sine q̄cūqȝ iactura carniū Moralit̃ Lumē lune est vana gl'a mūdi in qua qui nimis cōuersant̃ ꝑpt̃ humorē nimiū deliciaꝝ putrescūt. In ꝑs. Putruerūt et corrupte sūt cicatrices meeꝛc̄. Vn̄ remediū speciale est cōtra illd̄ timor futuri iudicii quo homo cōfigat crebro meditādo cor suū. Iuxta illud ꝑs. Confige timore tuo carnes meas iudiciisꝛc̄. Solin⁹ de mirabilib⁹ mūdi caplo. ii. ait ꝙ mutis int̃dū incitamētū vocis necessariū est: qa nō solū acuit sed si nūq̄ fuerit extorquet. Deniqȝ cum olimpiade octaua et qnq̄gesima victor cirus itrasset sardis Asie opidū vbi tūc latebat Cresus fili⁹ achis regis mutus vsqȝ ad illd̄ tps in vocē metu timoris ꝓrupit. Exclamasse enī dicit̃. Parce p̄ri meo Cire ꝛ hoīeȝ te disce vl̃ canib⁹ discē nr̄is. Sic pctōr saltē metu iudicii dn̄i si mut⁹ ān fuerit invocem ꝯfessiōis erūpat. Thob. xiii. Cū timore ꝛ tremore ꝯfitemi illi regēqȝ sc̄loꝝ exaltate in opib⁹ vr̄is. Sc̄do timor v̄tuosus causat ī hoīe d̄ p̄terid̄ pniāȝ ꝛ ꝯtritionē. Est eī sicut tiriaca q̄ expellit venenū. Sicut eī tiriaca de tiro efficit̃ ꝑpētē ꝛ est nihilomin⁹ ātidotū cōtra venenū. Ita timor de pctis orit̃ ꝛ tm̄ pctā Expellit. Ecci. ꝑ. Timor dn̄i expellit pctm̄. Nā q sn̄ timore est nō pōt iust⁹ fieri. Hinc ē ꝙ tā phi q̄ sc̄i int̃ oēs passiones ꝑcipue ꝯmēdāt v̄ecūdiā q̄ est q̄si q̄dā tior significat pniāȝ de aliq̄ de

defectu. Dicit enī Aris. iiii. ethi. in fine vecūdia est timor ingratiōis id est timor cōfusiōis. De q̄ ꝓbat cōmētator primo ꝙ nō ē vtus ƺ passio qd oñdit. Tū p ei⁹ diffinitionē. tū p effectū ei⁹. Per diffinitionē qdē qa timor est vecūdia ingratiōis. Oīs aūt timor ē passio et nō vtus. Per effectū vecūdie ꝓbat idē. Oēs passiōes appetit⁹ sensitiui causant in corpe trāsmutationē ⁊ hoc facit vecūdia. Sicut eī p timorē in piculis mortis hō pallescit. Ita per vecūdiā que est timor ingratiōis homo rubescit. Ratio hui⁹ diuersitatis int̄ timorē et vecūdiā fuit ista ꝙ vecūdia sit qdā timor qa timor ꝓprie est de piculo mortis vel alicui⁹ nocētis vitā hoīs. Sedes aūt vite est in corde: et ideo qñ cor incipit deficere p timorē natura mittit illuc spūs ⁊ calorē ⁊ ideo tūc retrahit̄ calor a facie cū sāguie ⁊ hō pallescit. Honor āt ⁊ ihonor ī exteriorib⁹ est. ⁊ ideo qñ homo timet p vecūdiā pdere honorē: spūs et hūores trahūt se ad exteriora ⁊ sic cōcurrēte sāguie hō exteri⁹ rubescit. scdꝫ ꝙ ibi ꝓbat Aris. de vecūdia q̄ est passio laudabilis ī iuuene. Vñ dicit Laudam⁹ qdē vecūdos. Tercio oñdit ꝙ nō cōuenit etati senili Quarto ꝙ nec studioso: qa neqꝫ senex neqꝫ studiosus aliqd debet ꝯmittere vñ debeat vecūdari. Sed certe si senex aliqd ꝯmiserit turpe. vl' etiā studiosus laudabile est ꝙ vecūdet̄ ⁊ illaudabilis obstinatōis signū est nō vecūdari de turpib⁹. Quātū ů scti vecūdiā ꝯmēdēt. Ecce vba Bernardi sup Cāti. sermōe. lxxxvii. B Nescio si qcq̄ grati⁹ vecūdia in morib⁹ hoīꝫ dephēdi queat. Verecūdia hoīꝫ est ornat⁹ etatū. Sed in tenera etate āpli⁹ pulcriusqꝫ enitescit. Quid amabili⁹ vecudo adolescēte. ⁊ q̄ pulcra hec est: q̄ splēdida gēma morū in vultu adolescētis. q̄ vera et minime dubia nūcia bone spei: bone indolis: iudex sui: vga discipline: ꝓpugnatrix puritatis: innate specialis gl'aꝯscie: fame custos vite dec⁹: vtutis sedes: pmicie nature. laus ⁊ insigne totius honesti: hic est timor necessari⁹. Eccl. xxiii. Nihil meli⁹ q̄ timor dñi. Tercio timor bon⁹ causat in agendis diligētiā ⁊ discretionē. Eccs. vii. Qui timet deū nihil negligit. Quarto bonus timor causat hoī in piculo cōfidētiā et aggressionē. Mlti eī reputāt se debiles q ingruēte timore ⁊ cogēte. ardua et difficilia fecerūt Vñ Greg. v. moral. In via dei a timore icipit̄: vt ad fortitudinē veniat̄. Nā sicut in via scli audacia fortitudinē: ita in via dei audacia debilitatē facit Et sicut in via scli timor debilitatē: ita in via dei tior fortitudinē. Prouer. xiiii. In timore dñi fiducia fortitudinis.

LECTIO. CXCV.

Mnis eī orbis t'raꝶ limpido illumiabat̄ luie ⁊ nō īpeditis opibus cōtinebat̄. Solis aūt illis supposita erat grauis nox imago tenebrarū q̄ supuētura illis erat Ipi igit̄ sibi grauiores erāt tenebris. Declarata superi⁹ ꝙ palpabiles tenebre durātes p triduū afflixerūt egiptios vniuersalit̄ sñ exceptōe. Hic oñdit quō afflixerūt eos singl'arit̄ sñ alioꝶ ꝑt'batōe Et circa h̄ tria facit Vnū est ꝙ pter ptes egipti tot⁹ mūd⁹ vtebat̄ ⁊ gaudebat sufficiēter illo tpe lucis bñficio. Aliđ ē ꝙ soli egiptii puniebāt̄ tūc tpis tenebrarū supplicio. Terciū ē: ꝙ pena illa fuit eis illata iusto dei iudicio. scđa ps

ibi.Solis aũt.tcia ibi.Ipi igit̃. Circa p
mũ dicit sic.Ois ei orbis trarꝝ ꝛc Ois
inqt orbis trarꝝ pter egiptũ:imo pter
loca in qbꝰ egiptii morabãt̃ limpido
illuiabat̃ luie intãtũ ꝙ hoies vbicũqꝫ
locoꝝ pterq̃ in egipto videre potuerĩt
sufficienter ad q̃cũqꝫ opera exequẽda
Et h̃ est qđ dicit.ꝙ nõ impedit̃ ab opi
bus cõtinebat̃ Exo.x.Vbicũqꝫ erãt fi
lii isrl̃ lux erat. De scđo dicit ꝙ sol̃ ill̃
supposita erat g̃uis nox.i. nebulosa ꝛ
palpabilis tñbrarꝝ obscuritas.Nox di
co existẽs imago.i.signũ ꝛ figura tene
brarũ ifernaliũ q̃ supuẽtura ill̃ erat.i.
in iferno futura.De tcio dicit sic.Ipsi
g̃ g̃uiores sibi erãt tenebris Et fit hic
mẽtio de triplici gñe tñbrarꝝ videlicꝫ
de tñbris matíalibꝰ in pñti q̃ fuerũt i
egipto in aere.De tñbris spũalibꝰ q̃ sũt
pctã q̃ fuerĩt egiptiis in mẽte.et de te-
nebris ifernalibus q̃ sunt aggregate
ex vtrisqꝫ in iferno. Tenebre g̃ culpe
fuerĩt cause tenebrarꝝ pene Et qa cul-
pa plus habet de malo q̃ pena dicit ꝙ
egiptii pctõres ꝛ tñbrosi itrisecꝰ p pec-
catũ erãt sibiipsis g̃uiores tñbre q̃ tñ-
bre matíales extiores. Vl̃ ipi erãt si-
bi g̃uiores tñbris.s.matíalibꝰ ꝛ est idẽ
sẽsus.Grauiores ãt tñbris erãt No
ta ꝙ pctã i scriptura sacra p tñbras de
signant̃ q̃druplici rõe. Sũt eni tñbre
corpales causa erroꝝ ꝛ deceptõis.Cau
sa troris ꝛ stupefactõis.Causa lãguoꝝ
et desolatõis.Causa torporis ꝛ dormi
tionis.Et cõsilit̃ est de pctis.Prio g̃ te
nebre corpales sũt causa erroris et de
ceptiõis.Vñ q ãbulãt de nocte facilit̃
cadũt.Io.xii.Qui ãbulat in tñbris ne
scit q̃ vadit. Et generalit̃ nullꝰ oparꝰ
nullꝰ artifex in tenebris põt ire ad ar
tẽ suã sñ erroris piculo.Vñ Marcial̃
in epig̃.li.v.Pictor qdã redargutꝰ a q̃-
dam pasito. Quare cũ pulcherrimas
imagines depingeret turpissimos tñ
gñaret filios. Ille respõdit trufãdo di
cẽs ꝙ h̃ eẽt iõ qa gñaret in tenebris ꝛ
pingeret in luce. Vñ auctor dicit sic
Gaba bonꝰ pictor hoies pinxisse deco
ros.Fertur ꝛ indecoros ꝓgenuisse du-
os. Cui ait pasitꝰ. Miror bone Gaba
cur meliꝰ pingas q̃ facias hoies.Non
debet mirũ rñdit gaba videri pingo
die clara.nocte viros facio.Intãtũ aũt
tenebre decipiũt hoies occasionalit̃ ꝙ
ois q male agit odit lucẽ eo ꝙ in tene
bris p̃t in malefcis se ptegẽ ꝛ alios im
prouisos circũuenire: A imo ip
sam vẽcũdiã q̃ est qđdã vꝰtutis ꝓpugna
culũ tenebre auferũt ꝛ expellũt.Et iõ
gñalit̃ oia vicia magis exercẽt̃ de no
cte ꝛ crebriꝰ q̃ de die.De nocte loth cuꝫ
filiabꝰ icestũ ꝯmisit.Geñ.xix.De no-
cte mirra patri se supposuit ꝓpt̃ icestũ
a quo impg̃nata et postea i arborẽ sui
nois mutata est vt dicit. Ouidiꝰ.xix.
Metha.li.x.vbi dicit̃. Tenebre mi-
nuũt:noxqꝫ atra pudorẽ De nocte ꝛ de
tpe tenebrarꝝ xp̃ꝫ ceperũt iudei. Lu.
xxii.Hec est hora vr̃a ꝛ ptãs tenebrarꝝ
In tenebris. Troia capta fuit ꝓdẽtibꝰ
vlixe.Antenore ꝛ Enea.Sicut narrat
dares frigius de troiana historia ver-
sus finẽ Vnde etiã Iob.xxiiii.Perfo
derũt in tenebris domos sicut in die
cõdixerũt sibi Sicut autẽ corporaliter
tenebre sũt occasiões erroris ꝛ peccati
multipliciter. Ita cõsuetudo iacẽdi in
crimine aufert homini lumen bone
discretionis et iducit eũ in omne ge-
nus peccati.Vnde de talibus in ps̃.di
citur. Nescierunt neqꝫ intellexerũt q
in tenebris ambulãt.Et iõ dic̃ Augꝰ.

de sen. prosperi. ca. cccv. Tenebre inqt metuēde sūt morꝝ nō oculorū: ꝛ si oclorꝝ. nō exteriorꝝ vnde discernit̄ n̄ albū et nigrū: sed iustū et iniustū. Et iō signāt̄ dr̄. i. ad Thess. v. Oēs enī vos filii lucis estis et filii diei nō noctꝭ neqꝫ tenebrarꝝ. Fingūt poete sicut figit et dicit Claudian⁹ i maiori volumine li. v. ꝙ oēs pestes infernales que sūt apd̄ eos vicia et supplicia nate fuerīt de nocte et de acherōte. Est aūt acherō fluui⁹ infernal̄. et sic noīat̄ ab a qđ ē sine: et cheron saluatio: quasi sine saluatione Eodēꝫ mō moralit̄ oīa vicia oēsqꝫ pestes infernales fuerūt de nocte gn̄ate inter diabolū et euā primā matrē nostrā q̄ merito acheronta vel acherō dici potest quasi sine gaudio vl̄ saluatione q̄ n̄ saluata sꝫ maledicta fuit a deo Gn̄. iii. Multiplicabo erūnas tuas et cōceptus tuos in dolore paries filios. In cui⁹ signū vocata ē eua. Cuius nois elemēta ꝑrio ordīe distiguūt̄ ad illi⁹ salutatōis vocabulū qđ ē aue: sub cui⁹ maledictōis dispēdio totū māsit gen⁹ hūanū: donec illa veniret que nomen eue mutauit in aue. Et veterꝭ testamēti tenebras in euāgeliū vertit et ī luceꝫ qñ ortū ē in tenebris lumē rectꝭ corde Aue īqt grā plena. luce i. B Hoc enī salutiferū verbū aue non solū iocūditate bōe significatōis replet̄. sed etiā mistice diuine essentie vnitatē et personarꝝ trinitatē: nec nō ꝛ nostre salutis felicitatē designat. Nā illđ vocabulū aue in sua resonatōe vt vna dictō ꝓnūtiat̄. ꝛ i sua ꝯpositōe ex trib⁹ lr̄is ītegrat̄ In sua significatōne salutē cuiuslibꝫ intꝑtat̄. Propt̄ ꝑmū designant eēntie dīne vnitatē. ꝓpt̄ secūdū ꝑsonarū trinitatē. propt̄ terciū nostre felicitatꝭ salutē īportat. Primo g̊ i isto vocabulo aue tres vocales existūt: que sūt a u ꝛ e. et tres ꝑsonas designāt. A apud omnes gentes ꝑma littera dr̄ eo ꝙ ipsa nascētib⁹ vocē prior apiat scđm papiā. Et ideo ꝑ a. antiq patris auctoritas. Per u. vni⁹ v̄bi veritas. ꝑ e. et̄ne emanationis extremitas figurat̄. ꝛ iō in incarnatōis misterio vbi fuit ī maria toti⁹ trinitatis opatio q̄uis soli⁹ v̄bi incarnatio nō debuit fieri āñūtiatō nisi ista suauis salutatio aue in q̄ latet sūme t̄nitatꝭ assil̄atio ꝑcessissꝫ ꝛ iō istđ est v̄bū nō tetragramatio sꝫ trigmatō sūme trinitatꝭ vestigiū. et imago nō ineffabile sed sūme effabile et iuge deuotione a xp̄ianis effādū iux̄ exhortationē eccie sic dicētis. Verbū bonū et suaue ꝑso. il. aue ꝑ qđ xp̄i fit cō. virgo mat̄ fi. Primo g̊ ꝑ istā litterā q̄ est a. designat̄ ꝑma persōa scđm ordineꝫ originis que ē pater b Vbi notādū ꝙ iste t̄mi⁹ pater duplr̄ accipit̄ in scriptura: essētialit̄ ꝛ notionalit̄. Essētialit̄ accipit̄ math. vi. Pater noster q es in celis. Quandoqꝫ notionalit̄ vt Iohānis. x. Ego ꝛ pat̄ vnū sum⁹ Ita lr̄ elementū q̄nqꝫ accipit̄ essētialit̄ et ꝑ qualibet ꝑsōa suppoit. Quādoqꝫ notionalit̄ ꝛ soli patri defuit. Essētialit̄ aūt et ꝑ qualibꝫ ꝑsona videt̄ accipi a ꝓpheta Iere. i. A a a dñe de⁹ Per lr̄ ꝙ triplicat a. trinitatē significat ꝑsonarꝝ Et ꝑ hoc ꝙ semel ꝛ singularit̄ subiūgit dñe deus essētie idicat vnitatē. Vn̄ ꝛ de⁹ ipse se vocari a. Iohanni in apoc. reuelauit replicatōe triplici. ita dicēs. Ego sū alpha et o: ꝑncipiū ꝛ finis dicit dñs de⁹. Apoc. i. Eādē auctoritatē pluries ponit in eodē libro. i. c. xxi. ꝛ xx. ii. ad ostēdēdū ꝙ hoc vocabulū alpha cuilibꝫ persōe ē cōe. Alpha enī grece a latine dicit̄. Sic g̊ q̄nqꝫ essētialiter accipit̄ et

de qualibet psõa pdicat᷑ Quãdoq; no tionaliter accipit᷑ ⁊ soli persone patris deseruit et sic accipit᷑. Ioh.xvi. Exiui a patre et veni in mundũ. Et sic canit ecclesia A patre vnigenitus ad nos venit per virginẽ baptisma cruce consecrans. Secũdo per hoc elemẽtũ.u. q̃ ẽ secũda vocalis designat᷑ vni⁹ vbi v̓itas V bi breuit᷑ notãdũ q; istud elemẽtum u quãdoq; ẽ vocalis: quãdoq; consonans: quãdoq; nota numeralis quĩq; designãs. Vocalis dicit᷑: qa p se vocem efficit scdm p̃sci. in maiori volumine. Cõsonãs qa cũ alio sonat. et certe isto mõ verbũ diuinũ fuit quasi vocalis ante incarnatõez: cõsonãs ĩ incarnatione: nota numeral᷑ fuit in passiõe Dico ergo ꝙ añ incarnatõnẽ fuit quasi vocalis quãdo videlicet non habuit nisi vnius nature diuine sonũ. Iux̃ illud In principio erat verbũ ⁊c̃. Ioh.i. Sed certe verbũ in incarnatõe factum est cõsonãs quasi cum alio sonans qñ cũ natura hũana cõicauit sonũ et ydioma. Iux̃ illud Verbum caro factuz est ⁊c̃. Hoc autẽ factũ est per hoc verbũ aue. Et ideo u in hoc v̓bo manet cõsonãs et non vocalis. Sed tandẽ factũ ẽ istud u. id ẽ v̓bũ nota numeralis in sua passione. Sz cuius numeri nota? Certe quinarii. ꝑpter quinq; vulnera de quib⁹ volo quinq; verba loqui. i. Corin. xiiii. Sic g̃ per hanc vocalẽ desig᷑ vnius verbi veritas. Tercio per h̓ elementum e. eterne emanatõis extreĩtas sig᷑ videlicz spũs sctũs q est vltima psõa originalit᷑ in emanando. sicut in hoc vocabulo aue est vltima in sonãdo Et videt᷑ notãdũ ꝙ ĩ h̓ vocabulo ⁊ mistica dictõe aue ĩ qua m̓ta plura sunt sacramẽta q̃ elemẽta V nũ primũ elemẽtũ stat per se: et alia duo ad inuicẽ sillabicat᷑ ad exp̃mẽdũ manifeste modũ originis et emanatõis psõarꝝ Naz qa pater est a se et a nullo alio. Ideo p se sillabicat᷑: et aliẽ residue ad inuicez sillabicat᷑ specialit᷑ ꝑpter duo ⁊ in hoc cõueniũt: qa vtraq; est ab alia q̃uis vna ab vno ⁊ altera a duob⁹. Et etiã sola e. inter vocales ꝓp̃e format᷑ ĩ gutture. nã a format᷑ in pectore e in gutture i in faucib⁹. o in dẽtib⁹ u in labiis Et quia e format᷑ ĩ gutture bene illũ designat de q̃ canit eccia. Tu rite misso propatris sermõe ditãs guttura. Per guttur enim spũs vital᷑ emittit᷑ et sic a patre per ecciaz petit᷑. Emitte spũm tuũ et creabũt᷑ et renouabis faciẽ terre. Sic ergo h̓ notabl᷑e verbũ aue: qa vt vna dictio ꝓnũtiat᷑ diuine essentie notificat vnitatẽ. Et quia ex tribus litteris integrat᷑ psonarũ significat trinitatẽ: qa salutẽ cuilibet int̓pretat᷑ pdestiatõis d̓notat pietatẽ Scdo tenebre corpales sũt causa horrorꝫ et stupefactõis. Isa. xxi. Tenebre stupefecerũt me. Et gñ xv. Horror magn⁹ ⁊ tenebrosus inuasit abrahã: eodẽ mõ pctã reddũt hoĩez timidũ ⁊ stupidũ dictãte ꝯscia ꝓpa se fore puniẽdũ a deo. Sicut eĩ ĩ tenebrꝫ magis potẽtes sunt dẽones ⁊ audaciores et latrones ⁊ huiusmõi. Ita super pctõres pl⁹ pñt demones q̃ sup iustos. Vñ xp̃iaĩtate crescẽte p orbẽ pro maiori parte illusiões demonũ cessauerunt Tercio tenebre corporales sũt cã lãguorꝫ et desolatõis. Oĩs eñi infirmitas pl⁹ d̓ nocte q̃ de die affligit ĩfirmũ ⁊ magis patiũt᷑ tn̓brꝫ q̃ ĩ luce. Vñ Thob. v. Quale mihi gaudiũ erit qui in tenebris sedeo ⁊ lumẽ celi nõ video Dixerunt enim quidã antiq ꝙ mediã te quadã luce celesti aĩa ĩtellectiua corpori copulatur ⁊ ꝙ omnis sẽs⁹ operat᷑

quadā luce mediāte. Et. Aris.iii.de a nima dicit ꝙ intellectus agēs ē hitus velut lumē. Et aug⁹.dicit ī diuersis lo cis ꝙveritas nō videt̄ nisi in quadā lu ce sui gn̄is que oīa lucis nobilitatē oñ dūt. Et iō sicut in luce ēvita homīs sa lus et solaciū: ita in tenebris ē desola tio et oīs lāguoris augmētū. Sicut au tē gratia lux est. Ita absētia gratie te nebre sūt q̄ hoīez ī desperatōis laborē vel lāguorē inducūt. De quali dr̄. eccs̄ v. Cūctꝭ dieb⁹ vite sue comedet ī tene bris et ī curis multꝭ ⁊ ī erūna et in tri sticia Quarto tn̄bre corpales sūt cā torporis et dormitōis. Et eodē modo moraliter absētia gratie reddit poten tias sēsitiuasvictas et ligatas: ita ꝙ ni hil bōi possit hō ad vite et̄ne merito rie opari.i.Re.ii. Impii ī tenebris cō ticescēt: qa nō ī fortitudīe sua robora bit̄ vir. Hoc est dictu. Nō sufficiūt na turalia hominis ad merēdūvitā eter nā sine luīe gratie coagēte

CA.XVIII. LEC.CXCVI

S Anctis aūt tuis maxima erat lux ⁊ hoꝝ qdāvocē au diebāt sed et figurā nōvidꝭ bāt ⁊ qa ipi nō p eadē passi erāt magnificabāt te: et q añ lesi erāt: qa ñ ledebāt̄ grās agebāt tibi ⁊ vt ess̄z differētia te deū petebāt Postq̄ ac tū est de tenebris qb⁹afflicti fuerūt e giptii. In isto capit̄o agit̄ de bn̄ficio lucis q̄ cōfortati sūt hebrei. Et circa h̄ duo facit Primo ꝯmēorat beneficiuȝ lucis collatū hebreis in egipto. Secū do bn̄ficiū lucis collatū eisdē in deser to. Secūda ps ibi. Propt̄ qđ ignis ar dentē ⁊c̄. Circa pmū notatur quō lu cis beneficio depcabāt̄ Scđo quō ꝑpt̄ hoc deo deuote regratiabāt̄. Scđa ps ibi. Et qa non ipsi. Circa primū pmo

notat̄ apud hebreos lucis pn̄tia cū dr̄ Sanctis āt tuis maxīa erat lux. Scđo apđ egiptios lucis carētia: q̄ impedie bat visū. licet nō auditū. Et iō dicit. Et eoꝝ qđ vocē s. hebreoꝝ egiptii audi ebāt sȝ figurā corporalē nō videbāt p dēsitate tenebraꝝ: q̄ oīm lucē īpedie bāt. Exn̄tes enī in tenebris cōib⁹ pn̄t existētes in lumīe videre. Ex q̄ argui pōt ꝙlux multiplicat spēȝ suā p medi um tenebrosū: que spēs nō ē r̄alit̄ lux sed intētio lucis: sicut spēs coloris nō ē color sȝ itētio coloris. Nisi ei tal̄ mł tiplicatio spēꝝ ponat̄ infinite diffict tates ꝓspectīe īsolubiles appebūt. Sed ad istos egiptios nō potuit lux attigē in qua erāt filii isrl̄: nec potuit se mul tiplicare ꝑpt̄ aeris vel vaporis densita tē. Cōseqn̄t seqt̄ grāꝝ actio vbi nar rat duo videlȝ ꝙ tūc tp̄is filii isrl̄ duo fecerūt Nā regratiabāt̄ ⁊ depcabant̄ Regratiabāt̄ aūt ꝑ duob⁹: videlȝ ꝑ sui impunitōe ⁊ liberatōe ab hostiū pote state. Quātū ad primū dicit sic Et qa nō ipi hebrei p eadē passi sūt cū egip tiis magnificabāt te Exo.xv. Cātem⁹ dn̄o gl̄iose enī magnificat⁹ē. Quātuȝ ad liberationeȝ ab hostiū ptāte subdit Et qui ante lesi erāt sub seruitio pha raonis. Exo.i. Quia nō ledebāt̄ a pla gis istis gratias agebāt tibi. et seqt̄ eo rū deprecatio. Fuit āt eoruȝ depcatio Qđ esset drn̄a int̄ illos et egiptios: id ēvt nō sic tractarētur sicut egiptii nec sic tractari mererēt̄. ⁊ h̄ est qđ dicit Et vt esset drn̄tia te deū petebāt ⁊ grās a gebāt Circa gratiaꝝ actionē notan da sūt tria. Prio qualit̄ deo grāꝝ actō ē reddēda. Scđo de q̄ materia ē sumē da. Tercio qualit̄ gratiarū actio ē ex plēda. Circa primū est sciēdū ꝙ r̄gra tiari vel gratias agere deo ē actus mł

tū cōmēdabilis. vtpote qa ē btōrū opatio. perceptorū augmētatio: diuinitatis ꝓtestatio ⁊ nr̄e necessitatis demonstratio. Primo ḡ deo regratiari ē propria opatio beatorū q ad nihil aliud vacāt nisi ad deū laudādū. et ei de collatis bn̄ficiis regratiādū. Et iō illd̄ artificiū bonū ē addiscere de q̄ i ppetuū oportet nos viuere: q enī ad curiā regis debēt trāsire tēpestiue ꝯditōes curie debēt addiscere. Eodē mō nos conuenit in pn̄ti grārū actionē addiscere vt sciam⁹ q̄liter nos ī patria debeam⁹ habere. Quia Isa. li. dr̄. Gaudiū et leticia inuenitur in ea gratiarū actio et vox laudabil̄. Scd̄o grāꝝ actio deuota est bonorū a deo receptorū augmētatio. Nā sic deū maxime ꝓuocam⁹ ad dādū maiora si de pceptis grās rſeram⁹. Vn̄ Bern. Ad locū vnde exeūt flumia gratiaꝝ reuertūt̄ vt iterꝝ fluant. Agricola nimirꝝ illā terrā diligētius colit et seminat: que fructū reddit vberius. ⁊ q̄to terra ē fecūdior tāto meliori semine semiat̄. Moralit̄ hō ē quasi ager dei. i. Corint. iii. Dei agricultura estis. Ipe enim est sicut agricola Io xv. Pr̄ me⁹ agricola ē. q̄to ḡ maiorē fructū p grāꝝ actiōē psōa repēdit tāto ei libētius dona sua tribuit. Et ideo optim⁹ mod⁹ impetrādi ē gratias agere de accept̄. et p oppositū q nō agunt gratias de receptis meret̄ puniri et p̄uari iam habit̄. Testāte aplo ad Ro. i. de philosophis q cū cognouissēt deū nō tamē sicut deū glorificauerūt aut gratias egerūt: sed euanuerūt in cogitatōib⁹ suis ⁊ obscuratū est insipiēs cor eoꝝ. Vbi dicit aug. Qd̄ de⁹ dedit gratis: tollit ingratis. Exēplū enim habem⁹ de ezechia Isa. xxxviii. q pūit⁹ fuit ꝑpt̄ ingratitudinē. Cū enī dedisset ei domin⁹ triūphū incredibilē ⁊ percussit cētū octoginta qnq3 milia in castris sennacherib lꝫ scd̄m Iosephū hostias cū pplo imolasset nō tn̄ digne gratias egit nec cāticū ide cātauit sic patres illo tpe cōsueuerūt. Tercio gratiarū actio ē q̄dā dn̄e maiestatis ꝓtestatio In hoc enī ꝙ deo de suis beneficiis regtiamur eū dn̄m nostrū ⁊ capitaneū ꝓtestamur. In cui⁹ figure adeps in sacrificiis soli deo offerri debuit. Leuit. iii. Oīs adeps dn̄i ē iure ppetuo. Vnde ⁊ xp̄s volēs de qnq3 panib⁹ festū facē qd̄ non fuit festū humanū sed diuinū ḡtias agēs fregit ⁊ dedit discipulis suis vt apponerēt turbe. mar. viii Quarto gratiarū actio ē nostre necessitatis demōstratio. Qui enī regratiat̄ suā necessitatē ꝓtestat̄. Et hec ē ratio moral̄ quare decie īstitute fuer̄t et deo spēalit̄ dedicate. Est enī decē limes et perfectio numeroꝝ: et ideo dum nobis nouem retinemus et deo decimū dā⁹ imperfectionē nobis inesse fatemur. et oēm perfectionē soli deo attribui⁹. Eodē mō dū deo gratias agi⁹ de receptis ꝓtestamur ꝙ nihil nisi de ei⁹ mūere possidemus Secūdo notandum ꝙ materiā regratiandi sumere debē⁹ ex diuinis beneficiis q̄ sr̄ potissīe sex. viꝫ creatōis. redēptōis. expectatōis. iustificatiōis. conseruationis ⁊ premiationis. De ope creationis bern. ī q̄daꝫ sermone dicit sic. Considera deū ī beneficio creationis ꝙ creauit te sine cōmodo suo p̄s. ait. Bonorū meorum n̄ indiges. sine merito tuo quia nihil an̄ ꝓmeruit qui penitus nihil fuit. Cogita qualē te fecit scd̄m corpus egregiā creaturā. sꝫ aīaꝫ magis egregiā vtpo-

te imagini creatoris isigné. róis ptici pé btitudinis sempit̃ne capacé. Cósiderař dñatóis ptãté Terror ei homis sup cũcta aiãtia in minimo discerni tur. Cósidera g̃ largitatẽ admistratóez quãta tibi largit⁹ é ad sustẽtatóez: quã ta ad eruditioné: quãta ad ꝯsolatióez: quãta ad correptóez: quãta ad delecta tioné. Scḋo deo gratias agam⁹ de ope redẽptióis Bern. in q̃dã alio s̃móe. O bone iesu qd tibi ř morti. Nos debuimus ř tu soluis: nos peccauim⁹ ř tu lu is. O pietas op⁹ sine exẽplo g̃ra sñ me rito caritas sine mõ. Tercio de bene ficio expectatóis quo nos peccãtes ex pectat g̃raꝝ actóis mat̃ia sumi debet quotiẽs pctõr ꝓmeruit ꝙ ei tp̃us pñie auferret̃ Etꝯstat q̃tiẽs mortalit̃ pecca uit idign⁹ est vita et̃na statiṽt sic est ingrat⁹ auctori vite. Frequẽter ãt habet pctõr ꝯsiderare quotiẽs in statu dãnationis existẽs in piculo mortis fuit vl̃ ab ifirmitate itriseca. vl̃ ab aduersita te extriseca. Est ei bñficiũ si qs addic t⁹ suspẽdio et fũe iã applicato ad collũ vel si vinculat⁹ mẽbrũ extẽdit mutila tori: si tũc talis ab aliquo libaret̃: maximũ bñficiũ eẽ dinosceret̃. Quo g̃ tũc pctõr diuertisset si tũc liberat⁹ nõ fuisset nisi ad ifernũ p semp. Hui⁹ g̃ li beratõnis bñficiũ sempit̃nũ vindicat amoré hũanũ Cassiodor⁹ de opevario rũ dicit sic Elephãté igenio hois posse capi. Cũ ei se arbori semisucciſe appo diauerit ř arbore fracta ceciderit per se resurgere neq̃t: ƺ hũano solatio: cu ius parte iacuit belua suis gressib⁹ re stituta: mẽor est bñficii sui. In mg̃rm quippe recipit queƺ sibi bñficiũ fuisse agnoscit: ad ipi⁹ arbitriũ mouet gressus: ipi⁹ volũtate cibos capit iuicẽ ma nus ꝓmuscidã tẽdit ř a mg̃ro ꝓ futura g̃ra tantũ accipit: q̃a se ipsi⁹ cura viuẽ posse itelligit. Si g̃ bestia rõeƺ nõ habẽs tanta liberatori g̃ras agit q lapsũ ad gressum reducit longe magis homo g̃ras r̃ferre tenet̃ illi q pluries la psum de iferni voragine pluries libe rauit. Quarto de bñficio cõseruationis tã i esse nature q̃ in esse gratie grates referẽde sũt. Vnd e Aug⁹. de sancta v̾ginitate. Oĩa pctã sic habẽda sunt tanq̃ dimittant̃ a qb⁹ de⁹ custodit ne cõmittant̃. Et ifra q̃sqs ab iitio pu dicus permãet ab illo regit̃ ř q̃sqs ab ipudico pudic⁹ fcũs est ab illo corrigitur ř q̃sqs in finẽ ipudic⁹ est ab illo de seritur: occulto q̃dẽ iudicio sed nõ ini quo. Et ideo signant̃ dicitur hic in l̃ra Quia nõ ledebãtur g̃ras agebãt. Nã sciuiri nõ solũ de sibi dimissis gratias agũt deo. sed ř de his a qb⁹ sũt per suũ adiutoriũ p̃seruati. Vltia mat̃ia g̃rarũ actóis est cõsideratio p̃miatóis: q̃a de⁹ talia p̃parauit electis que i cor ho mis ascẽdere nequeũt ip̃ñti Tercõ notãdũ quõ vel q̃lit̃ g̃raꝝ actio est ex plẽda. a Debet ei h̃re quatuor cõ ditiones si debito mõ debet expleri. Prĩo debet h̃re magnitudiné Scḋo af fiduitaté. Tercio vniuersalitaté. Et q̃r to hilaritaté. Prĩo g̃ debet h̃re magni tudiné: et rõ est q̃a homo pl⁹ accepit a deo q̃ aliq̃ creatura: et ideo decet euƺ magis magnifice g̃ras agere. Nã lucis est talis nature ꝙ vbi plures radii ad aliq̃d solidũ dirigũt̃ ibi maior est reflectio et maior splẽdoris ml̃tiplica tio. Vnde iuxta terrã est maior calor q̃ in medio interstìcio aeris ꝓpter ma iorẽ et dẽsiorem radioꝝ solariũ ml̃ti tudiné. Sic moralit̃ esse debet quo nã

ꝙ homies plures diuinoꝝ bñficiorũ radios recipiũt: eo per gratiarũ actiones plures radios ĩ deũ reflectere conuenit. ii. Mach. i. De magnis pıculis a deo liberati magnifice gratias agiꝰ ipi. Scđo debet habere assiduitatẽ. p̄. Thess. ii. Gratias agiꝰ deo sñ itermissione. Hec ẽ rõ q̄re omnes horas cãonicas ꝑ deo gratias termiãmꝰ. In signũ ꝙ oĩa opa nostra ĩ eius debẽt gratiarũ actione termiari. Tercio dꝫ habere vniuersalitatẽ vt pro oĩbꝰ nõ solũ ꝑ placẽtibꝰ ⁊ ꝓspis. sꝫ etiã ꝑ aduerſ đo grãs reddamus. Ephe. v. Grãs deo agentes sꝑ ꝑ oĩbꝰ. Arꝭ. ii. politicorũ prope finẽ dicit. ꝙ plato inter leges suas ordinauit ꝙ ciues se exercitarẽt ꝑ vsũ ⁊ studiũ vt fierẽt ambidextri vt vtraq̄ manus fieret vtilis ad bellãdum. Isto mõ moralit̃ nos exercitare debemus vt ambidextri fiamꝰ vt videlꝫ nõ solũ tẽpore prosperitatis: sed etiã aduersitatis contra fortunam pugnare ⁊ deo semper regratiari sciamꝰ. Dicit autẽ galienus ꝙ mulier vtrasq̄ dextras habens nõ fit: vir nanq̄ q̄nq̄ vtitur vtraq̄ ꝑ dextra: mulier ñ. Ita moralit̃ effemiati vtrãq̄ fortunã equanimit̃ sustinere nõ p̄nt sed tantũ prosperitate sciunt vti. Per oppositũ viri sc̄ti omĩ fortuna bene vtũt̃ ad honorẽ dei et victoriã. Talis fuit ap̄l'us q dicebat. ii. Cori ii. Deo autẽ gratias q semp triũphat nos ĩ xp̄o iesu. Quarto debꝫ hilaritatẽ siue iocũditatẽ vt fiat ñ ex tristicia vł necessitate Soliꝰ de mirabilibꝰ mũdi dicit ꝙ in alesa regiõe ẽ fõs quietꝰ q scaturit sꝑ et infra riuos suos manẽs nisi ad cãtũ siue ad citharã vel tibiã Statim vero ad sonitũ melodie intũescit et alueũ suũ excedit. Fõs oĩs bonitatis deus est hic ad letã gratiarũ actionem statim exuberat et bñficia maiora impẽdit: et subtrahit ei q gratiarũ actiones lete nõ repẽdit. In cuiꝰ figura dr̃ Nee. xii ꝙ iudei ꝯuocauerũt leuitas vt dedicationẽ facerẽt muri hierusalẽ ĩ leticia gratiaꝝ actiõe et cymbalis ⁊ cãtico: sic ergo gratias agebãt in cantico

LEC. CXCVII.

P Ropter qđ ignis ardentẽ colũnã habuerunt ducẽ ignote vie et solẽ sine lesura boni hospitii prestitisti. Digni quidẽ illi erãt carere luce et pati carcerẽ tenebrarũ q inclusos custodiebant filios sãctos tuos ꝑ quos ĩcipiebat corruptũ legis lumẽ sc̄o dari Postq̄ tactũ est de beneficio luĩs collato hebreis ĩ egipto qñ egiptii tenebrarum nubilo triduo tenebantur In ista parte agit de alio luminis bñficio collato filiis israel in deserto. Et circa hoc duo facit. Prĩo recitat̃ beneficiũ lumĩs collatũ filiis israel in des̃to. Secundo ostenditur per oppositũꝫ ꝙ digni fuerũt egiptii puniri et affligi tenebraꝝ supplicio. Secunda pars ibi. Digni quidem erant. Concessum autem fuit filiis israel beneficiũ lucis dum per desertum transirent per modum illũ ꝙ nocte et die lux eis seruiuit ducendo eos per viam ignotã: nocte apparuit columna ignis et ĩ die colũna nubis. Vnde exo. xiii. Nunq̄ eis defuit colũna nubis per diem: neq̄ defecit eis colũna ignis per noctẽ vt dux esset itineris vtroq̄ tempore. Et hoc ẽ qđ dicit Propter quod quia filii israel tibi gratias agebant et de nocte petebant adiutoriũ tuum et habuerunt ardẽtẽ colũnam ignis ducẽꝫ ignote vie per noctem videlicet et in die cum sufficiẽti luce solis habuerũt colũnã nub̄ ne lederent̃ estu solis. et hoc est quod

dicit. Et solē sine lesura boni hospitii pstitisti .i. tranqlle ptectōis. int'positio enim nubis tpabat solis ardorē: vt esset ill' refrigeriū qđ alias fuiss3 eis incēdiū. Et pōt esse φ vapor eleuat⁹ vno tpe nubes fieret. et alio tpe igniebat' et fieret colūna ignis. Moralit' scđm Greg. In nocte aduersitatis oñdit deus electis suis ignē cōsolatōis ꝛ i die pspitatis nubē sustinē obscure aduersitatis monet φ in eis sibi pcauere dupliciter. Primo ne aduersitas frangat Scđo ne pspitas dissoluat Cōseqnt' oñdit q̄ iuste egiptū puabāt' bñficio luminis ī egipto. et dicit sic. Digni quidē illi .id est egiptii erāt carere luce exteriori: qa carebant luce īteriori gratie ꝛ pati carcerē tenebrarū q inclusos custodiebāt filios sctōs tuos israelitas ñ pmittētes abire. sicut mādauit domin⁹ p moysē: p quos incipiebat incorruptū legis lumē .i. lex incorrupta et illumināś sclo dari: qa ipsi filii israel ppter miracula que viderāt in egipto preparabant sc ad legē suscipiēdā. id est ad eūdū in desertū vbi legē accepturi erāt. Circa illā clausulā Ardētem colūnā habuerūt ducē A Notandū φ status boni plati describitur penes quatuor ꝯditōes ī his v'bis. Debet enim bonus prelatus habere zelū feruoris et sctē correptōis: statū vigoris ꝛ supportationis: locū amoris et cōicationis: motū pcessoris et informationis. Primo ergo plat⁹ debet habere zelū feruoris et sctē correptiōis vt sit ardēs p īdustriā: nō tepid⁹ p ignauiā nec fumigās p inanē gloriā: non extinct⁹ p infamiā. Ardētem īquit colūnā. In cui⁹ figurā dicit' de helia. Ecci. xlviii. Surrexit helias quasi ignis et verbu3 illius quasi facula ardebat. Est ergo platus quasi ignis ardēs p sincerū zelu3 sed isti igni qñq3 adiungit' sulphur et qñq3 tus. qñ enim tus admiscet' igni tota dō⁹ suauitate redolet: qñ vero sulphuri adiungitur ignis vehement' accēditur sed tota dō⁹ fetore replet'. ꝛ isto mō ē de plato nōnūq̄. Contingit eī quādoq3 φ prelatus collaterales et cōsiliarios sibi assumit et psōas sulphureas incēdētes p maliciā ꝛ fetētes per īfamiā et qñ sic ē dom⁹ replet' abhoīa tōe et fetore et tribulatiōe. Apoc. xxi Pars illorū ī stāgno ardente igne ꝛ sulphure. Isa. xxxiiii. Cōuertētur torrentes eius in picem et humus eius ī sulphur et erit terra eius in picem ardētem die ac nocte. Quādoq3 enim fit φ prelatus collaterales et cōsiliarios sibi facit de sctis personis et deuotis ꝛ fame honeste et tūc nulli dubium qn domus tota repleatur dulcedine dilectionis et suauitate pacis que per tus figurant'. Et v'ificat' de tali plato illđ Ecci. l. Quasi ignis effulgēs et tus ardēs in igne Hic eī ē notādū qual' cōditiōis deb3 eē plat⁹ a q̄ d3 ppl's cōsiliū petere qđ pulchre et eloqnt' describit ambro. de officiis li. ii. Aduertēdū inquit φ ī acquirēdis ꝯsiliis plurimū valet vite pbitas: v'tutū prerogatiua: beniuolētie vsus: facilitatis gratia. Quis enim in ceno fōtem reqrat? Quis de aqua turbida potum petat? Itaq3 vbi ē luxuria ibi est intemperātia. vbi vicio rū cōfusio quis inde sibi aliquid haurīedū existimet? Quis vtilē iudic3 cāe aliene: quē videt inutilem vite sue? q̄mō eum potero iudicare consilio supiorem: quem video moribus inferiorem. Supra me debet esse cui me cō-

mittere paro. an eū putabo idoneū q mihi det cōsiliū q non dat sibi: ⁊ mihi eū vacare credā qui sibi nō vacat: cui⁹ animā voluptates occupāt. Libido de uincit auaricia submergit cupiditas p turbat. hec ambro. Secūdo prelat⁹ debet habere statū vigoris et supportationis vt sit colūna fortit' supportās regiminis sui on⁹. Vñ plato Ieremie. i dicit'. Dedi te hodie in ciuitatē munitā et colūnā ferreā q̄diu enim columna est recta bñ supportat onus suppoitū: sed q̄cito incipit curuari statim tota fabrica cadit. Ita ē moraliter q̄diu seruat prelatus rectitudinē et iusticiā sequens iura et bonā cōsciētiā: meritorie supportat et exeqt' cām suā. quā do vero declinat ad latus ꝑpter affectiones vel offensā nō repmēdo defectiuos et fouēdo bonos: tunc tota fabrica cadit. Iudicū. xvi legi⁹ ꝙ sāson concutiēdo duas colūnas qb⁹ tota dom⁹ innitebat': domū ꝓstrauit et oēs q ī ea erāt occidit. Isto mō ē de diabolo. Affectat ei aliqñ vnā cōgregationē deuotam subuertere et eos occidere: hoc ē eis caritatē que ē vita spiritual' auferre Et vt illud fiat breuiorē viā nō habet nisi colūnas illius cōgregatiōis cōcutere et allidere p turbationes et cōmotiones. Iob ix. Qui terrā ꝯmouet de loco suo et colūne eius cōcutiētur. Legim⁹ enim in historia scolastica s' geñ. Q d cham fili⁹ noe septē artes liberales in quatuordeci colūnis descripsit. quarum septē erāt eree: et septe₃ latericie vt cōtra diluuiū ignis et aq ī perpetuū permanerēt. In figurā ꝙ i prelatis qui colūne dicūt': sufficiēs sciencia debet eē ⁊ nō ignorātia. Et ideo sapia dicit' excidisse colūnas septē. ꝓuer. ix. Quia nisi prelati ecclesie sciētia et sapiētia fuerit informati fabrica ecclesie cito rueret. Tercio prelat⁹ debet habere locū amoris ⁊ cōicatōis vt per beniuolētiam et bonam affectionē subditos habeat ⁊ a subditi habeatur. et hoc notatur cū dicit'. Habuerit Debet enim prelatus haberi ab omibus et non a quibusdam tantū et a qbusdam non: sed omnibus et singulis debet esse cōmunis. Vnde in laude₃ Traiani cesaris dicitur ꝙ cum arguerent eum amici sui de nimia cōmunitate et ꝙ ad simplices nimis esset affabilis vltra id quod etiam imperialem dignitatem deceret. Respondit talem se velle esse imperatorē priuatis: quales sibi esse imperatores priuatus optasset. Sicut dicit Eutropius Romane historie libro octauo. Et sic etiam Iulius cesar amorem suorum militum meruit: quia eos non milites sed commilitones appellauit. Sicut de eo narrat Suetonius libro. primo. Et vegetius. de re militari. li. iii. ca. primo doc₃ ꝙ in exercitu bene ordinato debēt esse tres duces. Primus secundus ⁊ tercius. Primus autem qui precipuam sustinet potestatem debet esse in parte dextera et inter equites et pedites vt et consilio regere tam equites q̄ pedites et auctoritate ad pugnam possit hortari B Moraliter sic plat⁹ ꝑsona cōmunis deb₃ esse: vt et maiorib⁹ et minoribus suā beniuolentiā oñdat nō semp cū eqtib⁹ ꝓpriū reqrat honorem nec sēper cū peditib⁹ subiectus nimie negligētie torpore sordescat Sic eī christ⁹ in familia sua hoc est inter apostolos se habebat. Nā aliquādo exhibebat se vt supior. Io. xiii. Vos vo-

catis me magister et dñe. ⁊ bñ dicitis Sũ eteni. Aliqñ se habebat vt iferior Lu. xxii. Ego aũt in medio vestrũ sũ sicut q mistrat. Aliqñ vt equalis. Ioh. xv. Iam nõ dicã vos seruos ꝫ amicos meos. Amicicia enĩ eqlitatẽ requirit viii. ethi. Eodẽ mõ plat⁹ intˀ subditos aliqñ debet eẽ maior aliqñ minor ali qñ equalis. Maior quãtũ ad corrigẽdum iniqtatẽ. Ad Titũ. ii. Argue cuꝫ oĩ iperio Minor quãtũ ad humilitatꝭ repñtatõeꝫ. p̃. ad Thess. ii. Facti sum⁹ puuli in medio vestrũ. Equalis quãtũ ad amicabilẽ opationẽvel cõuersatio nẽEccl. xxxii. Rectorẽ te posuerũt no li extolli: sed esto in illis quasi vn⁹ ex illis. Ista tria tãgit btũs Aug. in regu la vel speculo clericoꝝ. Hõre corã vo bis platus sitvobis. Ecce reuerẽtia au toritatis: timore corã deo substrat⁹ sit pedib⁹vestris: ecce repñtatio hũilitatꝭ ergo oẽs semeti pꝫ bonoꝝoperꝝ se p̃beat exẽplũ amicabilitatꝭ. ecce cõuersatio eqlitatis scdꝫ Aris. xiii. de aĩali bus. Cor est cõe pncipiũ a quo oĩa mẽ bravitã⁊virtutẽ recipiũt. Declinat tñ magis ad sinistrã partẽ q̃ ad dexterã quãtũ ad suũ situIsto mõ moralitˀ pla tus ẽ cor in corpe xp̃i mistico a q̃ oẽs subditi recipe debẽtvirtutẽ⁊ꝯsolatõeꝫ et iñuẽtiã sui mot⁹Debet tñ ad ifirmi ores cõpatiẽdo fauorabilitˀ declinare Vñ in libro de põderib⁹ ꝓpositõe qn ta dicitˀ sic. Si brachia libre fuerit ine qualia equalib⁹appẽsis ex pte lõgiori mot⁹fiet. Moralitˀ libra est plat⁹q fcã suoꝝ subditoꝝscdꝫ regulas iusticie li brare tenetˀ. Isa. xl . Librauit in pon dere mõtes ⁊ colles in statera . Aliqñ ergo cõtingit ꝙ ista libra habet longã et magnã affectionẽ puatã ⁊ ptialẽ ad vnã ꝑsonã Et breuẽ et puã ad aliã: cer te tũc brachia libre sũt inequalia ⁊ sta tera necessario est dolosa. Nã illa ꝑso na que iacet in brachio longiori ma ioris affectõis licꝫ sit equalis alteri in rei veritatevel forte min⁹ bon⁹ ꝑpõde rabit alteri iacẽti in brachio breuiori Et iõ nõ sic formalitˀ iudicat de isto p̃ latus su⁹ sicut talis est in rei veritate: ꝫ oportet supponere ꝙ plat⁹ sit state ra iusta ⁊ nõ de nũero eoꝝ de qb⁹ ps. Mẽdaces filii hoĩꝫ in stateris vt deci piãt: ꝫ debet haberi plat⁹a subditꝭtãq̃ ꝑsona cõis a qua qlibet ꝑsimili mõ cõ soa tionẽ: eruditionẽ: istructionẽ⁊ ex emplũ habere possitvt merito subditi dicãt ei illꝭ Thob. x. Oĩa in tevno ha bentes te nõ debuim⁹ dimittere ire a nobis. Quarto debet plat⁹ habere motũ pcessoris⁊ iformatõis. Et hᵒ no tatˀ cũ dicitˀ. Ducẽ Vñ ad boni ducis strẽnuitatẽ nõ sufficit bñ mouere: pci pere: et corripere: et solis ꝟmonib⁹ or dinare: ꝫ necesse est eũ strẽnue se hr̃e et virtuose ꝑ loco et tp̃e militare: ⁊ qꝭ pcipit aliis exercere aliquotiẽs factis suis debet iplere. p̃. Macha. ii. Ies⁹na ue ipleuit verbũ fcũs est dux in eccl'ia Talis dux fuit Iuli⁹ cesar q nũq̃ dixit militibus suis Ite: sed sempvenite Et subiunxit causã. Labor inqt pticipat⁹ cũ ducevidetˀ militib⁹esse mior. sicut de eo scribit Iohẽs. galẽsis. Talis fuit dux. Abimelech q pcidẽs arboris ra mum ipositũq; ferens humeris soci is suis dixit. Quod mevideritis face re cito faciteErgo certatim ramos de arboribus pcidẽtes sequebantˀ ducem Iudicum nono. Ergo ardẽtẽ colum nam et cetera.

LECTIO. CXCVIII.

d Vm cogitarēt iustorū occidere infantes et vno exposito filio et liberato in traductionē illorꝝ mltitudinē filiorꝝ abstulisti ꝛ parit̃ illos i aq̄ pdidisti valida. Illa aūt nox cognita ē ante a patrib⁹ nr̄is vt vere sciētes Quib⁹ iuramētis crediderūt aīe qetiores essent. Suscepta est aūt a pplo tuo sanitas iustorꝝ ꝛ iiustorꝝ extminiatio. Sicut enim eiecisti aduersarios nr̄os sic nos puocās magnificasti. P⁹ q̄ actū est diffuse de nona plaga illata egiptiis per tenebrosi aeris obscuritatē. In ista pte icipit agere de decia plaga illata eisdē per pmogenitorꝝ extminatōeꝫ Et circa hoc duo facit. Nā pmo agit d morte mirabili pmogenitorꝝ in egipto. Scdo de submersiōe totali ꝛ rōnabili egiptiorꝝ in mari rubro. scda ps ibi. ca. vltimo. Impiis aūt. Circa pmū duo facit. Prio agit de pena mortis que iflicta fuit egiptiis per diuinaꝫ aiaduersionē. Secūdo de quadā pena mortis indicta hebreis ppter eorꝝ rebellionē ibi. Tetigit aūt ꝛ tūc. Circa pmū duo facit. Nā pmo agit de illi⁹ extermiatiōis qualitate. Scdo de eiusdē quātitate ibi. Simili aūt pena. Circa pmū quatuor fiūt. Nā pmo ōndit ꝙ ista extminatio pmogenitorū fuit egiptiis iuste illata Scdo ꝙ fuit hebreis iuste pus pphetata. Tercio ꝙ fuit a iustis laudabilit̃ acceptata. Et quarto ōndit̃ q̄liter diuersimode se habuert̃ egiptii et hebrei cū pena fuisset illata Scda ps ibi. Illa eni nox est. tcia ibi. Suscepta est. quarta in lectōe sequēti. Abscōse ꝛc̄. Legēda est gˢ lr̄a sic. Cum cogitarēt egiptii iustorꝝ id ē iudeorū occidere ifātes. sicut ad lōgū habetur Exo. p. Vno exposito filio id ē Moyse piecto in aqua in fiscellā ꝛ liberato a morte per filiā Pharaonis ꝛ sororē matris moysi cōsiderantē euentū rei Exodi. ii. In traductionē illorꝝ id ē vt traduceret filios isrl̃ de egipto. Mltitudinē filiorū abstulisti. i. pmogenita egiptiorū occidisti Exo. xii. et parit̃ illos id est egiptios pdidisti in aq̄ valida in mari rubro. Exo. xiiii. quasi diceret. Nō solū filios egiptiorꝝ occidisti. Sꝫ etiā patres eorꝝ occidisti. Moyse liberato. Cōsequenter dicit quō hec nox fuit hebreis pphetata. Hec āt nox qua pmogenita egiptiorꝝ pcussisti nō subitanea fuit ꝛ iprouisa: imo de⁹ hec an̄ r̄uelauerat Abrahā: Isaac: ꝛ Iacob dicēs eis ꝙ in manu forti ꝛ ablaturus esset filios isrl̃ de egipto. Vn̄ Genes. xv. scito pnoscēs dixit dn̄s ad abrahā pegrinū futurū semē tuū in t̃ra non sua et subiciēt oēs fuituti et affligent quadringētis ānis. Verūtn̄ gentē cui seruituri sūt ego iudicabo et post hec egredient̃. Dicit ergo Illa nox q̄ mortua sūt pmogenita egiptiorū cognita ē a patrib⁹ nr̄is scꝫ deo eis reuelāte vt vere sciētes q̄bus iuramētis id est firmis pmissiōib⁹ crediderūt aīe quietiores essent id est magis patiētes. Nam certitudo de liberatōe futura facit hominē magis patientē in iiuria siue in iiuriis. suscepta est a pplo tuo sanitas qdē iustorꝝ. i. debita iustis. Iniustoruꝫ aūt extermiatio q̄si diceret. Vtrūqꝫ istorū scꝫ iustorū sanitas ꝛ iiustorum extermiatio factū est ad vtilitatē ppli tui. Nā sicut eiecisti aduersarios nostros. i. egiptios: sic nos puocās magnificasti id ē te dn̄e magnificare fecisti. Vno filio exposito. i. libato. extra de ifātib⁹ ꝛ lāguidis expositis. Si a patre

De expositōe taliū sic dētmināt iura. Si a patre suo sciēte: aut ratū habēte de negato pietatis officio infās expositus extiterit hocipso a ptāte pr̄is est liberat⁹. Nā in hoc casu in īgenuitatē libert⁹. et seru⁹ in libertatē eripit̄. Idē de languidis cuiuscūq fuerint etatis. Moralit̄ mūd⁹ iste filios suos tractat diuersimōe q̊sdā sibi applicat ⁊ p̄ficit. quosdā abdicat ⁊ exponit. Applicat sibi diuites ⁊ abdicat sibi paupes sic̄ egiptus filios egiptioꝵ saluauit. et filios isrl̄ submersit ⁊ tn̄ de isto nocumēto ꝑuenit vnū lucrū. Nā diuites remanēt in tutela mūdi sp̄ subiecti ipsi⁹ ptāti: sꝫ certe paupes eximunt̄ a mūdi huius ptāte: eoip̄o ꝙ a mūdi huius amicicia deserūtur. Et sicut quē impi⁹ ⁊ crudel̄ pater naturalis exponit: pius et generosus hō int̄dū adoptat ita quē mūd⁹ exponit de⁹ adoptat ⁊ a s̄uitute mūdi liberat Ro. viii. Nō eni accepistis spm̄ seruitutis iteꝵ in timore. sed accepistis spm̄ adoptiōis filioꝵ dei in q̊ clamam⁹ Abba pr̄ A Circa illā clausulā. Sciētes qb⁹ iuramētis crediderūt Notādū ꝙ bona credulitas siue fides q̄tuor īpetrat fore appetēda Procurat enī fides bn̄ credēti pctōꝵ remissionē demoniorū cōfusionē: optatorū cōsecutionē: et electorū bn̄dictōeꝫ. Primo enī fides cōfert credēti pctōrū remissionē Act̄. x. de xp̄o dr̄. Huic ōs ꝓphē testioniū ꝑhibēt remissionē pctōrum accipe per nomē ei⁹ oēs: q credūt ī eū. Exēplū Ione. iii. Crediderūt viri niniuite in dn̄o ⁊ p̄dicauer̄t ieiuniū Docet Arist. in p̄mo rethorice in p̄ncipio ꝙ tria sūt q̄ faciūt dictū alicui⁹ credibile q̄uis demōstratiue loquat̄ viꝫ prudentia: virtus: et beniuolētia. Cui⁹ causa ē secūdū eū: quia ꝓpter opposita istorū discredim⁹ alicui nō demōstratiue loquenti videlicet. Aut propter imprudentiā quia reputam⁹ eū ignarū: aut ꝓpt̄ maliciā. quia q̄uis veꝵ sciat nō tn̄ est amic⁹ veritatis ⁊ iusticie: aut ꝓpter defectū beniuolētie. quia in casu licet sit prudēs et v̄tuosus nō tn̄ reputam⁹ eū ita beniuolū ꝙ velit nobis cōsulere qđ nobis expediēs iudicat. Sꝫ qn̄ ista tria cōcurrūt in cōsiliario scꝫ ꝙ reputamus eū prudētē: v̄tuosū ⁊ nobis beniuolū. tūc absq dubio credim⁹ dictis eius: q̄uis ea nequaq̄ demōstret. Sic đ xp̄o loq̄mur ꝙ venit in mūdū ꝑsuadē et p̄dicare: nō dicta sua scientifice demōstrare. et ideo doctrina sua: nō sciētia sed fides noiat̄ Sūt tn̄ dicta sua nihilomin⁹ credibilia ꝓpt̄ tres rōes p̄dictas Tū qa in eo viguit prudētia: cū esset sapīa dei patris: tū qa in eo fuit v̄t⁹ qa oīa bn̄ fecit. Marc. vii. tū qa in eo fuit beniuolētia ad nos: qa dilexit nos et lauit nos a pctis nr̄is in sāguīe suo Apoc. p̊. Et ideo signāter dicit p̄s. Testimonia tua credibilia fcā sūt nimis Secūdo opat̄ fides demonioꝵ cōfusionē. Marci vltimo. Signa eos qui in me crediderīt sequētur. In noīe meo demonia eiiciēt. Et ideo fides dicitur scutū sp̄ūale in quo demonia vincim⁹ Ephe. vi. In oībus sumētes scutū fidei ī quo possitis oīa tela nequissimi ignea extinguere. Dicit Pap. et habetur ī expositiōe sup Iuuenalē Satira. ii. ꝙ Numa pōpilio sacrificāte cecidit quoddā scutū de celo quod ancyle dictum fuit. datūq est responsū ꝙ illuc foret romanum imperiū terminatuꝫ vbi ancyle foret seruatū Numa vnde cim alia scuta fecit vt essēt duodecim

nūero vt qđ illđ de celo deciderat maneret occultū. Moralit͛ scutū fidei đ celo cecidit qñ xp̄s veniēs de celo fidē hoībus p̄dicauit ⁊ vbicūq̄ fuerit scutū istud seruatū: demonis exstirpabitur dñiū ⁊ p̄seuerabit diuinū iperiū. Hec aūt scuta duodecī sūt: qa fidei articl'os duodecī ap̄lī fūdauerūt Istud scutum liberat a demonib⁹: qđ in Daniele figuratū fuit couenieter: q licet in lacu cū leonib⁹ morare͛t: nulla tñ lesio inuēta ē in eo: qa credidit deo suo Dañ. vi. Tercio cōfert fides optatoꝝ cōsecutionē Marci.xi. Quecūq̄ orantes petitis credite qa accipietꝭ ⁊ fiet vobis Narrat mgr̄ in historiis: ꝙ cū alexā derveniſſet in mōtes caspios miserūt ad eū filiī captiuitatꝭdecē tribuū egrediendi licentiā postulātes cūq̄ q̄siſſet causā captiuitatis rn̄derēt: ꝙ eo qa receſſerūt a deo isr̄l'vitul' aureis imolādo⁊ p̄phetas dei dictū esse eos nō redituros. Tūc respōdit alexāder ꝙ arctius eos icluderet. Cū g̃ āgustaviarū iciperet obstruere molib⁹ bituminatꝭ et vidit hūanū laborē nō posse sufficē rogauit deū isr̄l' vt illud op⁹ cōpleret. Et ecce nutu dīno p̄rupta mōtiū ad se iuicē acceſſerēt ⁊ fcūs ē loc⁹ imeabilis. Etvt ait Ioseph⁹. De⁹ inq̄t qd factur⁹ē p̄ fidelib⁹ suis: cū p̄ ifidelib⁹ab eo auxiliū petētib⁹ tāta miraculoꝝ isignia voluit opari. Exēplū ad istđ p̄ʒ Io.iiii. de regulo: cui⁹fili⁹ ifirmaba͛ caphar naū Cui⁹reguli fides: lʒ eēt diminuta qa nō credidit xp̄m posse sanare filiū suū nisi descēderet corpaliter ad euʒ salutē tñ filio ipetrauit. Patet etiam istud exemplū in cēturiōe. Mat.viii. Cui pro salute serui depcāti finaliter responsuʒ fuit Vade: sicut credidisti fiet tibi. Quarto fides bene credenti cōfert electoꝝ bn̄dictionē Io.xx. Dixit iesus: gavidisti me thoma credidisti: bti q nō viderūt⁊ credider͛t. Quod exponēs Gre. dicit sic. In hac sn̄ia nos specialit͛ signati sum⁹: q eū quē carne um videm⁹mēte retinem⁹si tñ fidem nr̄aʒ opib⁹seq̄mur Ille eteiv͛e credit q exercet operādo qd credit. Distiguūt aūt doctores de fide: ꝙ fides quedā ē iformis: q̄dā formata. Informis ē qñ est sine caritate sicut est in demonib⁹ et malis hoīb⁹ Formata dici͛ qñ cari tateviuifica͛Et ideo dicit mgr̄ sn̄iaꝝ li.iii.ca.xxiii. B Aliud est credē deū et aliđ in deū et aliđ deo credere. Credere deo est credere eē vera q̄ loq̄ tur. qđ et mali faciūt: et nos credim⁹ hoī sed nō in hoieʒ. Credere deū ē credere ꝙ ip̄e sit: qđ etiā mali faciūt. Credere in deū est credēdo amare ⁊ amādo in eū ire. Et hec est illa credulitas sola q̄ fac͛ hoieʒ siue aīaʒ hoīs eē rectā Per cui⁹p̄riū dr̄ Abacuc.ii. Qui icredul⁹ē aīa ei⁹ nō erit recta i semetip̄o. Iust⁹āt ex fide suaviuit⁊ signa͛ dic͛ ꝙ aīa icreduli q fidē formatā nō hēt nō est recta. a Vbi notādū ꝙ est de aīa hūana moralit͛: sic͛ de triāgulo na turalit͛p̄stat eēNull⁹ei triāgul⁹plures angulos rectos hr̄e potest sʒ tm̄ vnū ⁊ tamen ab illo totus triangul⁹denoīa͛ rectangulus vel ortogonus. sicut in penultima conclusione. et primo Euclidis patet. Cuius figuram ipse Pitagoras nominauit dulcarnon. Sicut enim Narrat Alexāder nequā libro de naturis rerū dulcarnon fuit figura Pitagore. Et dici͛ dulcarnon a dulia carnis id est ab imolatione carnis tauri quem idem p̄hus imolauit Io-

Quid int[er] sit int[er] cr[edere] deo, deu[m] et i[n] d[eum]

ni ob inuẽtõnẽ dicte cõclõnis. Ab hac
ergo cõclõe habeo ꝙ tot⁹ triãgul⁹ abv-
no anglo recto triãgul⁹ denoiatur rec
tangul⁹. Et codẽ mõ est de aĩa hũana
moralit᷑. Aĩa enim humana triãgula
ris esse dinoscit᷑ p mẽoriã: intelligẽti-
am et volũtatẽ. Vñ aug. x. de trinita
te c. xviii. nulla istarũ psõarũ seu viri-
um dr̃ anima esse recta nisi a sola vo-
lũtate. Nõ eñi dicit᷑ aĩa recta ꝓpt᷑ boni
tatẽ mẽorie: nec a subtilitate intelligẽ
tie. Multi eñi iueniũt᷑ valde fecunde
memorie et subtilis et pspicacis itelli
gẽtie qui tamẽ nõ sunt recti nec iusti.
Imo quandoꝙ valde distorti et iniu-
sti. Relinqt᷑ g̃ ꝙ anĩa humana dr̃ esse
recta a sola volũtate a quo sola exñte
recte hõ dicit᷑ iust⁹ ꝛ rectus. et iõ rõna
bilit᷑ cõcludit. Ansel. viii. de li. arbi. ꝙ
iusticia ẽ rectitudo volũtatis Est g̃ ma
gnavaĩtas ꝙ hõ nitit᷑ totis virib⁹ illas
ptes rectificare que eũ non faciunt re
ctum et illã potẽtiã dimittat incultam
a qua tota ipsius suit᷑ rectitudo. Sunt
eñi homines ꝯmuniter curiosi vt mlt
taꝝ sciẽtiarũ veritates mẽorit᷑ teneãt
et eas p intelligẽtiã diligẽt᷑ discutiunt
sed ꝙ volũtas eorũ amore dei et ꝓxi-
mi inflãmet᷑ nõ curãt. a q̃ solo hõ dici
tur rect⁹. Cã. i. Recti diligũt te: ꝛ iõ nõ
imerito plãgit ꝓpheta. Mich. vii. Pe-
riit sctũs de t̃ra ꝛ rect⁹ i hoib⁹ nõ ẽ. Cu
i⁹ cã assignat᷑ eccs. vii. Solũmõ hoc iueni
ꝙ de⁹ fecit hoiẽꝫ rectũ ꝛ ipe se imiscu-
it ifinitꝫ q̃stionib⁹. Et iõ vt recte creda
m⁹ ꝛ bñdcõeꝫ elcõꝝ habeam⁹ fidem
nostrã catholicã caritate iformare de-
bemus. Galla. iii. Qui ex fide sũt be-
nedicẽt᷑.

LEC. CXCIX

a Bscõse eñi sacrificabãt iusti pue
ri bonorũ iusticie legẽ in concor
dia disposuerũt simul iter bona ꝛ ma
la recepturos iustos. patrias decãtãtes
laudes. Resonabat autẽ incõueniens
inimicorũ vox ꝛ flebilis audiebat᷑ plã
ct⁹ ploratorꝝ ifãtiũ Postq̃ tacta ẽ pla
ga mirabilis q̃ pmogeniti egiptiorũꝫ
fuerunt occisi. Hic agit de plãctu mi-
serabili quo oẽs vniuersalit᷑ sũt lamen
tati. Et circa hoc duo facit. Nã pmo a
git᷑ de hebreoꝝ leticia ꝛ exltatõe. Se
cũdo de egiptiorũ lamẽtatiõe et tristi
cia. ibi Resonabat. Circa pmũ narrat
ꝙ hebrei nocte illa insteterunt totalit᷑
laudi diuine: opere: corde: ꝛ ore. Ope
re qa sacrificabãt: corde qa ad legem
iustam seruãdã se parabant. ore quia
laudes deo decantabant. Et hoc est ꝙ
dicit. Abscõse ei sacrificabãt iusti pu-
eri bonoꝝ. i. hebrei filii p̃riarcharuꝫ.
occlte fecert̃ phase: exo. xii. qđ etiã de
nocte fecerũt. sic ibi patet. Et i doĩbus
inclusi Et ideo abscõse fecerũt et q̃tũ
ad tẽp⁹ ꝛ q̃tũ ad locũ ꝛ figurã ꝛ modũ
Abscõditũ fuit illđ sacrificiũ: qa figu-
ra fuit sacrificii nr̃i i noua lege. Et iu
sticie legẽ i ꝯcordia disposuerũt. i. dis
posuerũt istđ bonũ fore i ꝑpetuũꝫ de
celebratõne phase i ꝯcordia. i. i ꝓsuati
one gẽtđ illi⁹: qa ex̃ne⁹ nõ vescebat᷑ ex
eo nisi circũcidẽt᷑ sꝫ ꝙ pcepat eis deus
Et ecce quõ disposuerũt se i corde tri
plicit᷑ Nã disposuerũt se deo fore obe
diẽtes: disposuert̃ se fore patiẽtes ꝛ dis
posuert̃ se fore grãs deo agẽtes. Quã
tũ ad pmũ disposuert̃ legẽ i ꝯcordiã si
cut expoitũ fuit. q̃tũ ad scđꝫ dic̃: ꝙ dis
posuert̃ se iustos r̃cepturos sil̃r bõa et
mala. i. disposuert̃ patiẽt᷑ ꝛ eq̃nimit᷑ se
r̃cepturos a deo. tã ꝓspa q̃ aduersa. ad
uersa sñ murmuratõe. ꝓspa sñ elatõe
q̃tũ ad t̃ciũ dic̃ ꝙ hec disposuert̃ decã
tãtes laudes p̃rias. i. laudes q̃s a patri
bus didicerãt qđ est ꝯtra nõnullos q ñ

laudes sctõꝝ patꝝ sed cãtilenas ꝑeligũt cãtare meretricũ. Alia lr̃a habet. Patri oĩm decãtãtes laudes ⁊ sn̄ia pȝ. Sȝ q̈lit̃ tũc se habuerũt egiptii declarat̃ cũ se quit̃. Resonabat aũt incõueniẽs iimicoꝝ discordãs egiptioꝝ vox Erãt ei plãgẽtes sn̄ ꝯcordia et sine cõueniẽti ꝓportõe erexerũt voces suas⁊ flebil̃ audiebat̃ plãct⁹ ploratoꝝ ĩfãtiũ. Magna enĩ fuit mat̃ia doloris tot ĩnocẽtes occidi fil̃ꝫ subito ꝯsiderare A Circa illã clausulã. Iusticie legẽ in cõcordiã disposuerũt. Notãdũ est ꝙ rectores reipublice qcũqꝫ circa leges statuendas ad cõmoduꝫ subditoꝝ in his v̈bis q̈druplicit̃ ĩformant̃. Requirũt nãqꝫ leges ad h̃ ꝙ debito mõ fiãt subtilitatẽ nature deliberatiõis et vtilitatẽ secure cohabitatõis auctoritatẽ mãsure obligatiõis: et eq̈litatẽ mẽsure⁊ distributõis. Prĩo mõvt quo ad subtilitatẽ debito mõ statuant̃ reqrit̃ maturitas deliberatõis. et hoc notat̃ cũ dicitur. Disposuerũt. Nõ enĩ subito neqꝫ ex abrupto possũt leges vtilit̃ ⁊ vniuersaliter statui. In cui⁹ figuraꝫ Moyses cũ dñ̄o. xl. dieb⁹ fuit qñ legẽ scriptã accepit. per qđ etiã tp̄s ieiuniũ fecit ꝯtinuũ ad designãdum ꝙ legislatores sobrietati nõ festis⁊ cõuiuiis vacare debẽt ꝑ tp̄e quo leges cõdũt. Sũt enĩ leges que ordinant̃ ad bonũ aĩe p̃ncipaliores artib⁹ medicaminũ que ordinãtur ad bonũ corpis: sic dicit Arist. iii. Pol̃. Cũ g̃ leges medicinales homib⁹ nõ dent̃ sine p̃uia meditatõe sollicita et secura seu matura cõstat ꝙ nec leges morales sn̄ maturitate debita dari debẽt. Et ideo scribit iustinian⁹ in ꝓlogo institutionũ ꝙ cũ sũma diligentia⁊ sũmis vigiliis ꝑ prudẽtissĩoꝝ virorꝫ solertiã leges fecit in illđ vnũ volumẽ ꝯpingi. Est ei legispositiui p̃ncipalis ps politice. ⁊ maxime necessariũ est cõitati hũane ꝙ aliq fiant boni legispositiui siue legislatores Sicut docet Aris. x. ethi. a Probat ei ibidẽ Aris. trib⁹ vltis capl̃is tres ꝯclusiones Pri̇a ad faciẽdũ hoĩes v̇tuosos nõ solũ sufficit s̄mo ꝑsuasiu⁹ Scđa ẽ ꝙ ad h̃ necessaria est bona cõsuetudo. Tercia ẽ ꝙ bona ꝯsuetudo sn̄ bonis legib⁹ haberi nõ põt. Prĩa cõclusio pȝ: qa iuuenũ aliq sũt l̃ibales: aliq degeneres. et aliq ĩsanabl̃es L̃ibales sẽ q apti nati sẽ fugẽ turpes delectatões ex sola v̇ecũdia Degenẽs sẽ⁊ iobediẽtes q q̈lescũqꝫ delectatões ꝓsequũt̃ nisi per penã cõtrariã castigent̃. Insanabiles sũt q neqꝫ ꝑsuasionib⁹ neqꝫ penis a prauis delectatiõib⁹ retrahunt̃. Pro p̃mis autẽ iuuenib⁹ sufficit sermo ꝑsuasiu⁹ q statim alliciunt̃ ad v̇tutẽ: cõsiderata turpitudine viciose delectatõis ⁊ pulchritudine honeste v̇tutis. Pro inobediẽtibus⁊ rebellib⁹ nõ sufficit sermo ꝑsuasiu⁹ sꝫ reqrunt̃ pene⁊ punitões in ꝑsonis vel in reb⁹. Pro ĩsanabilib⁹ q̄s nos ĩcorrigibiles vocam⁹ reqrit̃ ext̃miatõ siue mors Dicit Galien⁹ in dynamide vt recitat Victorin⁹. xxxi. li. suo naturaliũ. c. ccii. Oẽ auxiliũ medicine toti us corpis triptitũ est viꝫ medicamẽto ferro: et igne. Qđ si medicamẽto curari nõ põt: ferro⁊ igne curet̃ Si autẽ nec ferro igne curetur. Qđ aũt nullo istoꝝ triũ curari pot̃it ĩcurabile estimetur. Moralit̃ medicamẽtũ est occulta correptio⁊ caritatiua ferrũ ꝓclamatio: ignis excõicatio. vel seq̄stratio corpal̃. Et q nullo istoꝝ triũ ẽ curabil̃ ĩsanabilis iudicat̃. cui debet̃ mors vel

extr̃miatio scd̃z Aris. Patet g̃ ꝙ nõ suf
ficit ad hũanã v̓tutẽ sol⁹ ſmo psuasiu⁹
Scd̃a ũ ꝯclusio ꝙ ad h̃ necessario bona
ꝯsuetudo reqrat̃ sequit̃ ex p̃dictis. Il
lud eĩ necessariũ est ad salutẽ p quod
extr̃miat̃ passio ĩclinãs ad viciũ: ſʒ hu-
iusmodi est sola bona ꝯsuetudo: ergo
ꝛc̃. qa sicut dictũ ẽ: sola doctr̃na nõ suf-
ficit. Triplex eĩ fuit ãtiq̃ꝶ sñia de eo
qđ ẽ hoĩes v̓tuosos fieri Dixer̃t eĩ qdã
ꝙ hoĩes fiũt bõi p naturã: puta ex na
turali cõplexiõe cũ ĩpressiõe corporũ
supcelestiũ. Alii dixerũt ꝙ hoĩes fiũt
boni ꝓpt̃ exercitiũ Tercii dixerũt ꝙ p
doctr̃nã. Et ista tria dicta sũt aliq̃lit̃ v̓a
Nã qdã mox a natĩtate sunt dispositi
ad fortitudinẽ vl̃ tẽperãtiã: ſʒ hec natu
ralis dispositio ẽ v̓t⁹ impfecta. sicut di
cit̃. vi ethico. Vñ ad eĩ⁹ pfectionẽ req
rit̃ doctr̃na q̃ ẽ pfectio rõis. Sʒ cũ v̓tu-
tes morales sint in appetitu nõ suffic̃
cũ naturali dispositiõe doctr̃na: ſʒ vlti⁹
reqrit̃ cõsuetudo p quã ip̃e appetitus
ĩclinet̃ ad bonũ Habet enĩ cõsuetudo
bona quãdã violẽtiã ĩclinãtẽ ad bonũ.
Ex q̃ pʒ ꝙ ad bonitatẽ morũ reqritur
bona ꝯsuetudo Tercia ꝯclusio viʒ ꝙ ad
bonã ꝯsuetudinẽ reqrũtur bone leges
sic oñdit̃. Bona cõsuetudo iõ necessa-
ria ẽ ad bonos mores: qa ꝯsuetudo bo
na ĩducit necessitatẽ quãdaʒ ad bonũ:
ſʒ hec necessitas sine legib⁹ bñ ordina
tis nõ habet̃. Habet eĩ lex quãdã vim
coactiuã ĩquãtũ p ml̃titudinẽ vl̃ salteʒ
per aliquã. s. psonã q̃ vicẽ ml̃titudis ge
rat ĩstituit̃ ꝛ iõ necessariũ ẽ hr̃e bonos
legislatores: tũ ꝓpt̃ iuuenes q̃ sñ diffi-
cultate a vanis nõ retrahũt̃ tũ ꝓpt̃ vi-
ros ĩ pfecta etate vt p leges bonas bõe
ꝯsuetudĩes ĩ eis reseruẽt̃ Reqrũt g̃ le
ges quãtũ ad sui ĩstitutionẽ subtilita-
tem mature delib̃atõis qđ notat̃ cũ di

cit̃. Disposuerũt. Ecci. xix. In oĩ sapĩa
dispositio legis. Scđo reqrũt leges vti
litatẽ securc cohabitatõis. Hec ẽ causa
finalis legũ vt hoĩes possũt ad ĩuicẽ cõ
cordit̃ hitare. qđ notat̃ cũ dr̃. In ꝯcor-
diã Vñ dicit Aris. iii. Pol̃. ꝙ cĩtas est
cõĩcatio bonaꝶ actionũ ꝓpt̃ bñ viuere
ex gẽtib⁹ ꝛ domib⁹ grã vite pfecte ꝛ p
se sufficiẽtis viii. ethi. c. p̃. dicit̃ ꝙ ami
cicia maxĩe videt̃ ꝯtinere cĩtates. ꝛ le-
gispositores magis student circa eã q̃
circa iusticiã Cõcordia eĩ aliqd simile
amicicie videt̃ eẽ Hãc ãt maxĩe appe
tũt: ꝛ ꝯtẽtionẽ ĩimicã existentẽ maxĩe
expellũt Hec aris. Et iõ ſʒ Isi. ii. ethĩo.
c. iiii. In descriptõe ppl̃i cadit ꝯcordia
Dicit eĩ ꝙ ppl̃s ẽ hũane ml̃titudĩs ce-
tus iuris cõsensu ꝛ cõcordi cõione so-
ciatus. Et cõcordat cũ dictis Aug⁹. de
v̓bis dñi in mõte sermõe. xxvi. vbi cõ
mẽdãs vnitatẽ dicic sic. Vnũ cogitate
frẽs mei ꝛ videte ĩ ip̃a ml̃titudĩe: si de
lectat nisi vnũ. Ecce deo ꝓpicio q̃ ml̃ti
estis. Quis vos ferret nisi vnũ sapere
tis? Vñ de ml̃tis qes ista. B Da
vnũ ꝛ ppl̃s ẽ: tolle vnũ ꝛ turba est. Hec
Augustinus Secundo tamen de ciui
tate dei capl̃o. xxii. dicit Augustinus
quid sit ppl̃us scd̃z sñiam Scipionis ꝛ
dicit ꝙ respublica ẽ res ppl̃i. ppl̃ʒ ãt di
cit Scipio nõ oẽʒ cetũ ml̃titudĩs: ſʒ ce
tũ iuris cõsensu ꝛ vtilitatꝪ cõione socia
tũ. Aliã adhuc replicat diffinitõeʒ po
puli. xix. de ci. dei. c. xxii. q̃ ẽ talis. Po
pul⁹ est cet⁹ ml̃titudĩs rõal̃: veꝶ qũã di
ligit cõcordi cõione sociat⁹ Prĩa tamẽ
diffinitio videt̃ melior q̃ ppl̃m ponit
eẽ cetũ iuris ꝯsensu sociatũ. Sʒ in oĩb⁹
istis diffinitõib⁹ satis liq̃t ꝙ nulla ml̃-
titudo sine ꝯcordia ppl̃s dici põt. Res
vero publica sine ppl̃o esse nõ põt. Et
ideo dicit aug⁹. recitans verba Scipio-

nis.ii de ciui.dei ca.xxi.ꝙ queadmodum armonia in cātu est ita est cōcordia in ciuitate. Sicut enī ex distinctis sonis in fidibus et in tibiis cōcors cōcētus efficit᷑. Ita ex sūmis īfimis ⁊ mediis interiectis ordinib⁹ ꝯcordia statuit᷑ ciuitatis. Hec cōcordia: hec vnaninutas ⁊ dilectio mutua finis est quē legislator intēdit. Ro.xiii. Plenitudo legis est dilectio. Et p̄.Thi.p̄. Finis aūt p̄cepti est caritas. Tercio reqrūt leges in republica ꝗlencūꝗ autoritatē mansure obligatiōis: vt sicut nō sine sūmo ꝯsilio īstituūtur: ita nec sine causis maximis abrogētur Recitat aūt Aris.legē ypodamivni⁹ de ātiqs legislatorib⁹ in.ii.Pol. in mltis ⁊ specialit᷑ qa statuit talē legē quātū ad legislatores ꝙ qcūꝗ adiueniret aliqd nouū expediēs ciuitati honorē aliquē reportaret. Et qa ista lex videt᷑ habere bonā apparētiam occasiōe hui⁹ legis disputat istaꝫ q̄stionē. Vtrū ciuitati semp expediat mutare patrias leges ꝑ meliorib⁹ legibus nouit᷑ adiuētis. Et videt᷑ ꝙ sic: q̄druplicit᷑ Tū qa sic est in aliis artib⁹ qbuscūꝗ sicut ī medicinali ⁊ in musica ꝙ aliq̄ approbata ab ātiqs doctoribus sūt mutata: tū qa mlte de legib⁹ talib⁹ sūt valde barbarice ⁊ irrōnabiles. sicut ꝙ ciues poterāt vēdere vxores suas ꝑ ferro: tū qa hoīes ātiq fuerūt q̄si brutales ⁊ īsēsati: tū qa leges sc̄ scripte vniuersalit᷑: act⁹ āt hoīꝫ ꝑticulares sūt ⁊ varii: nec pn̄t ꝑ vnā legē regi. Ad istā q̄stionē vult Arist. dicere ꝙ nullo mō expedit ciuitati ꝙ facilit᷑ mutet vl̄ abroget leges antiq̄s ꝑ nouis legib⁹ etiā si aliqd modicū vtilitatis ciuitati pueniret per nouas. Et iō dicit ꝙ illa lex ypodami mala fuit qua statuit ꝙ adinuenienti nouā legē ⁊ vtilē ciuitati aliquis honor daret᷑: qa ꝑ hoc iuuenes ⁊ ingeniosi īsisterēt circa adiuētionē nouarū legū sub specie boni cōis ⁊ ad abrogationē veterū. sic de facili īduceret mutationē toti⁹ veterꝝ policie. Et ido dicit Aris. ꝙ leges antiq̄ debēt eē magne reuerētie ⁊ stabilitat. Vn̄ facilit᷑ cōdere leges nouas ⁊ mutare antiq̄s ē mltiplicit᷑ nociuū: qa hō nihil aliđ est q̄ assuefacere hoīes ad soluēdū leges et ad puipēdendū obligationē legis ⁊ ideo meli⁹ est sinere modicos ⁊ leues errores q̄ soluere leges antiq̄s: qa qui frequēter leges mutāt pl⁹ nocēt q̄ ꝓsūt qa assuefaciūt ciues ad n̄ obseruāda statuta p̄ncipū et p̄cepta. Vn̄ tenet Aris. ꝙ q facilit᷑ legē mutat: legis v̄tutē debilitat. Nec ē sile scđꝫ eū de artib⁹ ⁊ legib⁹. Nā v̄tus ⁊ efficacia artiū ⁊ sciaꝝ fūdat᷑ sup rōēꝫ ⁊ ex tali rōne naturali habet vim suā. Leges āt positiue ī mltis nō hn̄t obligatōēꝫ nisi ex cōsuetudine ⁊ obseruātia ⁊ vetustate: ⁊ iō debilitare cōsuetudinē ē debilitare legē. ff. de legi. ⁊ sena. cōsul. ⁊ lōga cōsuetudie Lege nō de oī q̄ a maiorib⁹ cōstituta sūt rō reddi pōt. ⁊. l. sequēti. ⁊ iō rōnes eoꝝ omniū que instituūtur īnqri non oportet alioqn multa ex his que certa sunt subuerterent᷑. Si vero essēt alique leges antique que manifeste cōtinerēt pnicīē ciuitatis de maturo cōsilio abrogare deberēt. sed qđ nullo cōsensu: nec hoc cōmuniter freqntaret᷑ Et ideo dicit signāter. Valeri⁹ li.ii. đ institutis Marsiliensiū ꝙ in eoꝝ ciuitate. cōdita vrbe seruatus est quidam gladius vsꝗ ad tēpus suū q̄ noxii iugulabātur: rubigine exesus ⁊ vix sufficiēs misterio. sꝫ iudex in mimis quo-

ꝙ reb⁹ omnia antiq̄ cōsuetudis monimēta seruare debet In hui⁹figurā lex mosayca in lapidib⁹ scripta erat. Leges etiā rōanoꝝ i duodecī tabul' eburneis scribebāt' i signū stabilitatis et in debilitatis future. Narrat ad istud ꝓpositū Trogus pōpeius.li.vi.ca.v.

Quarto r̄quirūt leges equalitatē mēsure ⁊ distributōis: vt videl3 leges sint omnib⁹ ꝯēs qui sūt eiusdē cōditōis: vt qđvni taliū liceat oib⁹ liceat: et qđ intdicit'vni omnib⁹sit interdictū. Hoc tñ sic intelligi nō debet ꝙ omnis lex eq̄liter oēs ciues cōplectat' cum alie leges debeāt'militib⁹: alie agricolis: alie artificib⁹: alie dn̄is: alie seruis: sed omibus eiusdē stat⁹cōditiōis debet lex eis data esse cōis. Et ideo qvolunt aliquā rempublicā seu cōitatē quācūq̄ cōstituere ex psonis omnino equalib⁹: necessario destruunt ordine3 et pulchritudinē reipublice q̄ stat in diuersoru3 graduū cōuenienti ꝓportione. vt dicit Aug⁹.xix.de ci.dei.ca.xxiiii. ꝙ pax oīm rerū est tranq̄llitas ordinis. Ordo vero ē pariū et dispariū rerum sua cuiq̄ loca tribuens dispositio Ac per hoc vbi est omnimoda paritas ibi nullus est ordo. Ar̄.dicit.vii.poli. ꝙ lex ē quidā ordo et bōa legislatio est bona ordiatio. Et iii.pol'.dicit ꝙ iustū ē eq̄les scđ3 v̄tutē. eq̄le meritū recipe et in equales ineq̄le. Est eni vnitas ciuitatꝫ sicut vnitas aīal': q̄ i bōa ꝓportōe ꝯsistit

LECTIO.CC.

Simili aūt pena seru⁹ cū domio afflict⁹ē et ppl'aris hō regis similia passus. Similiter et oēs ḡvno noīe mortis: mortuos habebāt īnumerabiles: nec enī ad sepeliēdu3 viui sufficiebāt: qm̄vno momēto q̄ erat preclarior natio eorū ext'miata est. De oib⁹ eni3 nō credētes ꝑp̄t' beneficia tūc cu3 primū fuit ext'miniū ꝑmogenitoꝝ spōderūt se ppl'm dei eē Postq̄ actu3 ē de mirabili ext'miatōe ꝑmogenitorū in egipto q̄ntū ad qualitatē ei⁹. Hic agit' de eiusdē pene magnitudīe q̄tu3 ad ipsius multiplicē acerbitatē. Circa qđ tria facit Prio oñdit ꝙ illa pēa nulli pepcit ꝑp̄t' generis nobilitatē. Secūdo ꝙ nulli pepcit propt' tp̄is importuītatē. Et tercio ꝙ nulli pepcit propt' status insēsibilitatē. Scđa ibi. Cū eni gestū. Tercia ibi. Tūc ꝯtinuo Circa primū dicit' tria. Nā ꝑmo enarrat' pene gn̄alis indifferētia. Secūdo sepulture legalis īsufficiētia. Tercio cōtritōis aliqual' euidētia. Circa ꝑmū dicit ꝙ i pena ipi⁹plage q̄ extermiabant' egiptioꝝ ꝑmogenita fuit duplex indifferētia: qa cōit' et indifferēt' affligebantur dn̄s et seruus rex et vulgus. Simili inq̄t pena ⁊c̄ Et ex h̄ cōcludit ꝙ omnes sil' vno nomine mortis mortuos habebāt innumerabiles. Insufficientia vero sepulture subiūgit' pro tanto ꝙ mortui fuerūt tot ꝙ viui defecerūt pre tristicia: nec suffecerūt ad sepeliēdū mortuos. Vñ subdit nec eni3 ad sepeliēdū sufficiebāt: qm̄vno momento q̄ erat p̄clarior natio eoꝝ.i.ꝑmogenita: ext'miata est ⁊c̄ Et terciū est aliqualis contritōis euidētia que tūc in egiptiis apparuit: quid illi q nullo mōvolebāt credere propter ipsa bn̄ficia. tunc qñ ext'miniū factū ē ꝑmogeītorū sponderūt se ppl'm dei esse: id ē promiserunt se velle subici deo tali pacto ꝙ plaga cessaret A Vel legitur aliter de hebreis qui añ mortē ꝑmogeītoꝝ visis aliis plagis egiptiorū et beneficiis prestitis non crediderūt perfecte in deū: sed tūc ꝑmo cū viderent

mortē ꝑmogenitorū cōfeſſi ſūt ſe po-
pulū dei eē. Et nota ꝙ tria ponūtur
hic hiſtorialiter peccata q̄ quotidie fie
ri cernim⁹ inter gētes. Dicitur enī ꝙ
de qualibet familia iacebat vn⁹ mortu
us. et ꝙ iſte erat de natiōe clariori: ga
ꝑmogenitus. Et viſa illa plaga egiptii
egerūt pniaꝫ fictā et ſpopōderūt ſe fi-
lios dei eſſe. Iſto mō moralit̄ ſi ſcrute
mur vix eſt aliq̄ dom⁹ vel familia in q̄
nō iacꝫ aliqs mortu⁹ peccato: imo for
te plures: qa ſtultoꝝ infinit⁹ ē nume-
rus. Eccs. i. Itē cōſiderem⁹ ad ocl'm. Il
li q deberēt eſſe p̄clariores et nobilio-
res gn̄e plurimū īueniuntur mortui
morte culpe. Itē et hoc ꝑpēdere poſſu
mus euidēt̄ ꝙ ficta eſt penitētia nōnl'
loꝝ: q tēpore īfirmitatis vel aduerſi-
tat̄ clamāt ad deū pl⁹ tiore pene q̄ amo
re iuſticie. Et iō qn̄ reſtituūt̄ ſanitati
vel ꝓſperitati redeūt ad ſolitā peruer
ſitatē. Sicut d̄ lupo metrice dicit̄. heu
cū lāguebat monach⁹ lup⁹ eſſe volebat
Sed dū cōualuit manſit vt an̄ fuit. Itē
dū fero lāguorē fero religiōis amorē
Expꝰs lāguoris nō ſū mēor hui⁹ amo-
ris. Sic antioch⁹ a deo ꝑcuſſ⁹ ꝓmiſit ſe
iudeū futuꝝ ⁊ oēꝫ locū t̄re ꝑambula
turū ⁊ p̄dicaturū dei poteſtatē. ii. ma-
cha. ix qd̄ nō fecit a Circa illā clau
ſulā. Pplar̄ hō regi ſil'ia paſſ⁹. Notan
dū eſt ꝙ aliq̄ circa ſtatū regiū decreue
runt antiq ſolliciti⁹ obſeruāda ſ. prela
tōis regie neceſſitatē: īſtitutōis cōgrui
tatē: executōis auctoritatē: ⁊ bone cō-
uerſatōis ꝓbitatē Circa ꝑmū ē aduer
tēdū ꝙ neceſſitatē regie p̄latiōis pul-
chre declarat. Petr⁹ rauanē. ī ſuo epl'a
ri epl'a. i. vbi dicit ſic. Ad extollēda iu
ſtoꝝ p̄conia ⁊ repꝛmēdas īſolētias trāſ
greſſoꝝ ꝓſpiciēs e celo iuſticia erexit
ī ppl'is regnātiū ſolia et diuerſoꝝ p̄n-
cipū ꝑtātes. Caruiſſꝫ nāqꝫ libēti⁹ hūa-
na cōditio iug a dominii: nec lib̄tateꝫ
a ſe quā eis natura dōauerat hoīes ab
dicaſſēt niſi ꝙ īpunita licētia ſceleꝝ in
euidētiā humani gn̄is perniciē redū-
dabat. Et ſic neceſſitate quadā oportu
it naturā ſubeſſe iuſticie et ſeruare iu
dicii libertatē: ſed nec extrīſec⁹ ex qui
ri decuit ſpēm aliquā creature: cui ſe
repn̄tata per hoīeꝫ celeſtis imago ſub
iiceret ſed hō p̄lat⁹ ē hoī vt gratiorem
p̄laturā efficeret idēptitas ſpēi: potiſſī
me cū diuina ſn̄ia p̄fecit ad regimen
ppl'oꝝ rōanoꝝ īperiū: dū oñſa ſibi fi
gura numiſmatis in redditōe cēſus ⁊
ſolutionib⁹ t̄butoꝝ p̄ ceteris regib⁹ ce
ſaree fortūe p̄ſigniuit faſtigiū: cui ſb̄
iecit omīmodas natōes: nō ad hoc ſo-
lū vt eis īperando p̄eſſꝫ: ſed vt ipſi⁹ po
ti⁹ iuſtīe copiā miſtrādo ꝓdeſſet ne ꝑ ī
punitatem criminū conualeſcat īſolē
tia trāſgreſſorū. Hec ille. In qua ſen-
tentia tres q̄ſtiones ſoluūt̄. Pria qua-
re neceſſe fuit regimē regis inter ho-
mines introduci cū hō deſideret natu
ralit̄ libertate gaudere. Rō eſt: ne im
punita licētia ſcelerū iuſticiā extirpa
ret. ⁊ iō oportuit libertatē ſubeē iuſti-
cie. Secūda quare nulla ſpēs aīal' crea
ture aſſumpta ē in regimīe hoīs vide
licꝫ: qa hō ē animal rōale hn̄s ī ſe ima
ginē trinitat̄: ⁊ iō nulli creature ſubi-
ci debuit corꝑali q̄ imagini tali caret:
nec angel⁹ ei p̄lat⁹ ē ſꝫ hō hoī vt gratio
rē p̄laturā efficēt idēptitas ſpēi. Ter-
cia ꝙ ex ſn̄ia dicta liquet quis int̄ re-
ges regēdi teneat faſtigiū: qa viꝫ īꝑa-
tor ex ſn̄ia ſaluator̄. mat. xxii. Red-
dite ḡ q̄ ſūt ceſar̄ ceſari ⁊ que dei deo.
Regna ū quatuor imꝑialia p̄teriſſe co
gnoſcimus ſecūdū Croīcas. Et in pro-
phetia legi⁹ Dan̄. vii. videlꝫ. Aſſirio-

rū. Persarū Grecorū et Romanoruꝫ Imperiū vero romanoꝝ qđ ꝑ cōstātinū ad grecos fuit deuolutū: transtulit rōmana eccīa ī teutonicos ī personaꝫ karoli magni filiī pipini tpe Stephaī secūdi. Ex̄ de elec. et elec. potestate. c. Venerabilē. Hic āt ē rex regū cui oēs subsūt nationes et populi: q videlicet tpalia ab eo recipiūt. Sacerdocio tam̄ ac sūmo pōtifici dēnt subeē. sicut declarat̄ ex̄ de maioritate et obediētia ca. Solite. Pōtifex ei ī spūalib⁹ āncellit que tāto tpalib⁹ sūt digniora quāto aīa preferr̄ corpori. Vn̄ imperatori ꝑcellere declarat̄ ī decretali ꝑdicta duplicitvel duplici auctoritate. Quaruꝫ vna ē ꝙ dn̄s dixit Ieremie q sacerdos fuit. Ecce ꝯstitui te hodie suꝑ gētes et regna. Iere. i. Alia ē gn̄. i. ibi dic̄ ꝙ deus fecit duo magna luīaria. i. duas potestates īstituit q̄ sūt pōtifical̄ et regal̄ ptās ad eccīe firmamētū: ſꝫ illa q̄ ꝑest diei. i. spūalibus maior ē: q̄ vero nocti id est carnalib⁹ mior ē Scđo de regie īstitutōis cōgruitate ē sciēdū ꝙ institutio regis siue ꝑncipis q̄druplici via solet eē legittīa. viꝫ dīna ꝓuisione: ecclie collatōe: gn̄is successiōe: ⁊ vnanimi electōe. Exēplū ꝑmi de Saul et dauid. i. regū. x Exēplū scđi quō moyses ꝑfecit Iosue. Deu. xxxi. et samuel vnxit dauid ī Regē: in figura ꝙ vicari⁹ xp̄i ⁊ ꝑlat⁹ eccīe cōfert ꝑncipatū ⁊ regiā potestatē ad vtilitatē ecclie. Vn̄ et vis et auctoritas examīandi ꝑsonaꝫ electā ī r̄gē ⁊ ꝓmouēdi ad īperiū ad papā spectat. sicut patet ex̄ de elec. ca. venerabilē. Exēplū tercii đ salomōe filio dauid et mult̄ aliis. Exemplum quarti de vespasiano ⁊ mult̄ aliis q electōne ꝑpl̄i vl̄ senat⁹ adepti sūt regiā dignitatē. De q̄dā āt ꝑncipis elctōne mirabili narrat Solin⁹ de mirabilib⁹ mūdi ita dicēs apud Trachiā in regis elcōe nō nobilitas ꝑualet ſꝫ suffragiū vniuersorū. Popul⁹ enī eligit spectabilē ī moribus vel inueteratū clemētia: vl̄ magis grauē sed h̄ ī eo q̄rit̄ cui liberi nulli sīt Nā qui pater fuerit etiā si vita polleat nō admittit̄ ad regēdū. ⁊ si forte dū r̄gat genuerit exuit̄ ptāte. Iō h̄ maxīe custodit̄ ne fiat hēditariū regnū dein de. si rex ꝑferat maximā eq̄tatē nolūt ei totuꝫ licere: sed. xl. rectores accipit ne in causis capitū sol⁹ iudicꝫ et si displiceat iudicatū ad ppl̄m reuocat̄. atꝫ ita datis iudicib⁹. lxx. fert̄ sn̄ia cui necessario acq̄escere ē. Hec solin⁹. Tercō de regie executōis auctoritate pōt exponi illud ꝓuer. xx. Rex q sedꝫ ī solio iudicii dissipat oē malū intuitu suo. Vbi quatuor cōditōes ponūt̄ necessario requisite ad hoc ꝙ r̄gia auctoritas executionē debitā sortiat̄ s. trāq̄llitas in presidēdo. qđ notatur cū dicit̄. Rex q sedꝫ. eq̄tas in discernēdo: qa ī solido iudicii. perspicacitas ī iq̄rēdo. intuitu suo ⁊ veritas ī puniēdo. dissipat omē malū Quarto ꝑcipue pēsabāt antiqui regie couersationis ꝓbitatē: vt sicut ꝑcedit ⁊ ꝑcellit ceteros dignitate regali sic antecedat bonitate morali. Vnde Seneca epl̄a. ii. Nature est nō deteriorib⁹ potiora submittē: sed meliorib⁹ Arietes q ducatu ꝑsūt gregib⁹ aut maxia cornua hn̄t: aut vehemētissīa. i. fortissīa. Nō ꝑcedit armēta đgener taur⁹ ſꝫ q magnitudīe cetos mares vicit Elephātoꝝ gregē excellētissimus ducit. Sūma felicitas erat gētiū ī aureo seculo: ī quo nō poterat potentior esse nisi melior. In illo igit̄ secl̄o aureo q̄ phibet̄ penes sapiētes fuisse regnū possu m⁹ iudicare qn̄ officiū erat imperare:

nō regnū. hec Seň. Et boeti⁹ de conso. li. ii. psa. iiii. dicit sic. Tu iqt hāc sniaȝ ore Platonis sanxisti. Beatas fore res publicas si eas vel studiosi sapie regerēt vel earū rectores studere sapie cōtingeret. Vn̄ metce dicit̄. Regna beata forēt si vel ɔtingeret eē. Philosophos reges vl̄ reges philosophari

LECTIO. CCI.

c Vm enī qetū silētium tenerēt omnia ꝛ nox in suo cursu medium iter haberet oīpotēs sermo tu⁹ domine exiliēs de celo a regalib⁹ sedib⁹ venit dur⁹ debellator in mediā exterminii terrā ꝑsiliit gladi⁹ acut⁹ insimulatū imperiū tuū portās. Et stās omīa repleuit morte et vsqꝫ ad celū attingebat stās in terra Postq̄ oñsū ē ꝙ pena exterminatiōis ꝓmogenitoꝝ nulli pepcit ꝓpt̄ gn̄is nobilitateȝ: qa eq̄lit̄ afflixit regē ꝛ vulgū ꝛ dn̄m ꝛ seruum In ista lr̄a cōsequēt̄ declarat̄ ꝙ etiam nō pepcit aliqb⁹ ꝓpter temporis iportunitatē Cū nox sit tp̄s hūane qeti deputatū molesti⁹ affligit oīs aduersitas Vn̄ i ista lr̄a tria fiūt: qa ꝑmo describit̄ hora decurrēs. Scd̄o cā efficiens. Tercio effect⁹ sequēs. Scd̄a ibi. Omnipotēs ſmo. tercia ibi. Stās oīa re. Circa ꝑmū dicit sic. Cū enī qetū silētiū tenerēt oīa. i. media nocte qn̄ hoīes dantur qeti et cōtinēt se a strepitu ꝛ tumlt̄tu scȝ in tēpesto ꝛ nox in suo cursu ꝛc̄

A Septē ei sūt hore nocť ſm Isidorū. v. ethimo. c. xxxiii. videlȝ: vesperꝝ crepusculū: ꝛ cōticiniū: ꝛ itēpestū: galliciniū: matutinū: diluculū. Vesperū dr̄ a stella q̄ solē occidētē seqt̄ vno tpe ꝛ alio tpe ꝓcedit. Vn̄ eadē stella vocat̄ hesp⁹ qa seqt̄ solē ꝓcedēs tn̄bras nocť. ꝛ tūc dr̄ lucifer: qa ꝓcedit solē i aurora Vn̄ boe. i. de ɔ. me. v. At q ꝑmo nocť tpe agit algētes hesꝑ⁹ ort⁹ solitas iterū mutat habenas. Phebi pallēs lucifer ortu. Crepusculū idem ē ꝙ dubia lux. Nā creperꝝ dubiū dici⁹ q̄ ē int̄ lucē ꝛ tn̄bras. Cōticiniū dici⁹ qn̄ ōs solēt ɔticescē qd idē ē ꝙ silere. Intēpestum mediū ē et iactuosū tp̄s noctis qn̄ agi n̄ pt ꝛ oīa i sopore ꝛ qete sūt. Mediuȝ āt nocť actu carȝ. Galliciniū dr̄ illa ps noctis i q̄ galli lucē ꝓnūciāt suo cantu Matutinū dr̄ i abscessu tn̄braꝝ ꝛ aurore aduētu. Diluculū dr̄ qi iaīcipiēs pua diei lux Ergo i tēpesto qn̄ oēs sūt i silētio. ꝛ nox i suo cursu mediuȝ iter hȝ. Nox ē qn̄ sol ē sub t̄ra ꝛ spaciū noctis ab occidēte ad oriētē sub t̄ra sol̄ ē cursus ſȝ damascenū li. i. ca. v. In medio g̃ illi⁹ nocť t̄ribil̄ ops ſmo tu⁹ dn̄e. i. ꝓceptū tuū qd ē xp̄s vl̄ angel⁹ ſmois tui nūci⁹ vl̄ executor ꝓcepti Ecce cā efficiēs isti⁹ Exiliēs de celo ꝛ regalib⁹ sedib⁹ veit. i. ab āgel̄ i qb⁹ de⁹ sedȝ dur⁹ debellator i mediā ext̄minii t̄rā. i. i mediū egipti q̄ fuit tūc t̄ra ext̄minii gladi⁹ tu⁹. i. ſmo tu⁹ vl̄ āgel⁹ hn̄s gladiū acutū isilatū. i. verꝝ. ꝛ nō fictū ipiū tuū portās ecce hora decurrēs ꝛ ꝑsōa occidēs ꝛ seqt̄ effect⁹ s b̄seq̄ns ꝛ stās r̄pleuit oīa morte. i. ōs domos repleuit mortuis Exo. xii Nō erat dom⁹ vbi n̄ iacēt mortu⁹ ꝛ vsqꝫ ad celos attīgebat stās i t̄ra. Ecce ieuitabilitas de q̄ null⁹ euadere potuit a Hic ē dubitatō lr̄al̄ Vtrꝝ āgel⁹ ext̄minator egipti fuerit bonus. Et videtur ꝙ sic Nā de illo angelo dr̄ Actuū. vii. Hūc s. moysen de⁹ ꝓncipē redēptorēqꝫ misit i manu āgeli q̄ apparuit ei i rubro. hic eduxit eos faciēs prodigia ꝛ signa i t̄ra in egipto in mari ꝛ in deserto q̄draginta annis Itē ad hebre. i. Qui facit angelos suos sp̄ūs. Vbi Greg⁹ Ad exercitū vi-

dicte mittit deus ãgelos suos vt in zo-
doma. g̃ boni ãgeli extẽminatores fue-
rũt zodomoꝝ: ꝛ eadẽ rõe egiptioꝝ. Itẽ
Isa. xxxvii. Egressus est angel⁹ dñi et
ꝑcussit in castris assirioꝝ. clxxxv. mi-
lia. g̃ ãgel⁹ bon⁹ ꝑcussit assirios. ꝛ eadẽ
rõne egiptios. Ad oppositũ Eze. xxx.
Dissipabo terrã: ꝛ ponã eã in man⁹ ali
enorũ. Greg. in moral. Nõ ei ãgeli sꝫ
mali tortores sũt. Itẽ aug. sup illd̃ ps.
Misit in eos irã idignatõis: imissiões
per ãgelos malos Possum⁹ inqt sñ du
bio malis ãgelis attribuere mortes ꝑ
mitiuorũ ꝛ iduratões egiptiorũ. Rñ-
sio. Hic est duplex mod⁹ loquẽdi Vn⁹
ꝙ ãgel⁹ mal⁹ erat extẽminator egiptio-
rũ: sed postea misit de⁹ ãgelũ bonũ q
malũ cohiberet: ne silr̃ extẽmiaret he
breos. ꝛ de illo dicit̃ vt in lr̃a pꝫ Attin
gebat vsqꝫ ad celũ. Ali⁹ mod⁹ dicẽdi est
ꝙ fuit ãgel⁹ bon⁹. Et hoc magis ꝯcor-
dat cũ lr̃a hui⁹ lectõis: qa aliter eẽt ni-
mis distortũ exponere ꝑmã partẽ de
angelo malo: ꝛ scd̃aꝫ de angelo bono
qñ dicit̃. Stãs oĩa repleuit morte vsqꝫ
ad celũ attingebat stãs in t̃ra. Et ꝙ an
geli boni exterminãt malos corpalit̃
expſſe dicũt ꝑme rões. Mali vero pu
niũt aliqñ bonos corpalit̃ tm̃. sicut pꝫ
Iob. i. ꝛ. ii. Ecce in manu tua est: verũ
tamẽ aĩam ei⁹ serua: sed malos puni-
unt boni ãgeli ꝛ corpalit̃ ꝛ spũalit̃.
B Boni v̑o ãgeli puniũt malos ho-
mines in corpalib⁹ penis nõ spũalib⁹
Hec glo. sup illd̃ ps Immissiões p ãge
los malos. Ad primũ in oppositũ
de dicto Greg. dicẽdũ ꝙ illd̃ dictũ dẽt
sic itelligi: ꝙ ãgeli boni nõ sũt torto-
res bonorũ sꝫ maloꝝ vt pꝫ in zodomi
tis ꝛ assiriis Ad scd̃ꝫ dicẽdũ ꝙ aug.
nõ dẽmiat qd fuerit de fcõ: sꝫ qd pos
sit attribui ãgelo malo. Et vult dicẽ ꝙ
ãgel⁹ mal⁹ pt facẽ mutatões naturaꝝ:
sicut mutare aquã in sãguĩeꝫ vl̃ creare
ranas sꝫ occidẽ pecora primitiuaꝝ ob
durare. i. tẽptare de obduratõe possũt
scꝫ demones de ptãte eis cõcessa a do
Posset etiã dici in ꝓposito nr̃o ꝙ ãge-
lus bon⁹ vtebat̃ demõib⁹ eos cogẽdo
extẽmiare egiptios ꝛ sic ista extẽmiatõ
fuit p ãgelũ bonũ ꝛ p malũ. Sꝫ ex di-
ctis orit̃ alia dubitatio. ꝛ est ista: quia
dictũ ẽ ꝙ ãgeli boni nõ puniũt bonos
Vtrũ aĩe in purgatorio puniũt̃ p ãge
los bonos vl̃ p malos B Et ad hãc
q̃stionẽ dicẽdũ ꝙ nõ puniũt̃ p bonos
nec p malos. Nõ p bonos: qa nõ esset
ꝯueniẽs ꝙ cõciues suos ita vehement̃
affligerẽt. Nec p malos lꝫ decet fieri:
qa nõ decet bonas aĩas ita p illos torq̃
ri quoꝝ pri⁹ extiterũt victores i via. Et
ideo p solã dĩnã iusticiã ignis affligit
aĩas i purgatorio existẽtes cõcomitãt̃
tñ bonis ãgelis demões ad loca pena
lia aĩas ducẽtib⁹ ꝛ etiã aĩab⁹ ibidẽ affli
ctis assistũt vt de eaꝝ pena satient̃ As
sistũt etiã morientib⁹ ad explorãduꝫ in
exercitu si aliqd in eis calũniare pos-
sint Vide scm̃ Thomã sup. iiii. sniaꝝ
dis. xxi. q. i. ar. iii. Iux̃ illã clausulam
Cũ ei qetũ silẽtiũ tenerẽt oĩa Notãdũ
est ꝙ qes ꝛ silẽtiũ ꝯueniẽt ꝯiũgunt̃ qa
nihil magis trãqllitati ẽꝑiũ q̃ nimia
loqcitas. b Est etiã v̑tuosũ silẽtiũ
moralit̃ custos ꝯsciẽ: frenũ isolẽtie: de
cor inocẽtie: ꝛ signũ sapie. Est ei ꝑno
moderatũ silẽtiũ custos ꝯscie. nã i mł-
tiloqo nõ deest pctm̃. Vñ credo vbicũ
ꝙ hõ pn⁹ ẽ ad loquẽdũ ꝯscia cito ledet̃
et sicut null⁹ thesaur⁹ secure ponit̃ in
cista q̃ nõ habꝫ serã: ita nec v̑tutes diu
manẽt in ꝯscia hois q ẽ imoderat⁹ ad

loquẽdũ.Hoĩes tpe belli hitãt in ciui-
tatib⁹muratis libẽti⁹q̃ ex̃:quia ibi est
maior securitas ꝑpter fortitudinẽ mu
ri ita bõe ꝑsõe ⁊ silẽtio bñ murate sũt
quasi fortia castra dei.Isa.xxx. In si-
lẽtio et in spe erit fortitudo vestra.Se
cũdo silẽtiũ ẽ frenũ insolẽtie Nota
ꝙ nobiles eq frenãt̃ et viles agrarii ⁊
nulli⁹valoris frenis nõ vtuntur.Et eo
dẽ mõ moraliter viri sancti q xp̃m fe-
rũt per obediẽtiã frenãtur ꝑ silẽtiũ a
sermonib⁹indiscretꝭ⁊ piclosis retrahũ
tur.Ecci xxviii.Verb̃ tuis facito sta-
terã et frenos ori tuo rectos. Tercio
silẽtiũ ẽ decor inocẽtie. Zacharias in
silẽtio genuit iohãnẽ.Scitꝭ ꝙ maiorez
sonũ faciũt ligna arẽtia q̃ virẽtia:ita a
ride ꝑsõe freq̃nt̃ sũt v̾bose. Isa.xxxii.
Cult⁹iusticie silẽtiũ.Valeri⁹li.vii.ca.
ii.Xenocrates cũ quodã tpe maledico
rũ sermoni intẽsset sũmo silẽtio: vno
ex his ꝯgrẽte Cur sol⁹liguã cohiberet
Quia dixisse me ingt aliq̃n penituit:
tacuisse ũ nũq̃.Itẽ ali⁹ philosoph⁹ cui
dã dicẽti sibi Male de te dixit tal̃.Nõ
curo ingt:qa audit⁹ debet esse robusti
or ligua:cũ singul̃ hoĩb⁹sint singule li
gue⁊ aures bine Vnde qdã cuidã v̾bo
so dixit sic.Cũ nihil auscultes sed plu
rima vana loquaris. Vna tibi meli⁹
auris q̃ ora duo. Nã geminas aures
nobis deus os dedit vnũ.Nos audire
decȝ plĩma pauca loq. Quarto silẽtiũ
moderatũ ẽ signũ sapie. Vñ Iero.sr̃
ecclesiasten.Pitagoricoꝝ disciplĩa est
tacẽ ꝑ q̃nquẽniũ ⁊ postea erudit⁹ loq.
Iob.xiii.Vtinã taceretꝭ vt putaremi-
ni sapiẽtes.Scitꝭ ꝙ aq̃ q̃to ꝓfũdior tan
to qetior.Et eodẽ mõ sapiẽtes quãto ꝓ
fũdi⁹sciũt tãto qeti⁹silẽt.Prouer. xiii
Aq̃ ꝓfũda v̾ba ex ore sapiẽtꝭ viri. Exp
tũ ẽ freq̃nt̃ ꝙ paup mercator trãsiens
per villã plura habȝ v̾ba q̃ diues. Ita ẽ
intẽdũ ꝙ pauca sciẽs sp est iactatiu⁹ de
nihilo.ꝓuer.xiiii. Vbi plĩma sũt v̾ba
ibi freq̃nt̃ egestas⁊ ꝑ oppoitũ abũdã-
tes ditiis sapie cũ modestia⁊silẽtio ex
ꝑmũt sẽsũ suũ. Isa.viii Aq̃ siloe currũt
cũ silẽtio.⁊ eccs̃.ix. v̾ba sapiẽtiũ audi
ũt̃ cũ silẽtio pl⁹q̃ claõr ꝑncipis iter stl̃
tos. Versus Scire loq dec⁹ ẽ ⁊ scire ta
cere.Hec duo si poterꝭ scire perit⁹eris

LECTIO.CCII.

t Vnc ꝯtinuo vis⁹malorꝝ sõniorꝝ
turbauerũt illos ⁊ tiores superuenerũt
isperati⁊ alius alibi ꝓiect⁹semiuiu⁹ ꝓ
pt̃ quã cãȝ moriebat̃ demõstrabat visi
ones ei q̃ illos turbauerũt hec ꝑmone-
bãt:ne inscii q̃lit̃ mala patiebãt̃ peri-
rẽt P⁹q̃ oñsũ ẽ ꝙ pẽa illata egiptiis
i morte ꝑmogeitorũ nulli pepercit ꝑp
ter gñis nobilitatẽ:nec ꝑpt̃ tẽporꝭ ipor
tunitatẽ. In hac parte declarat̃ ꝙ nul
li pepcit ꝑpt̃ stat⁹isẽsibilitatẽ siue q̃lita
tẽ: i illa nãqꝫ nocte itꝭfecõis ꝑmogeito
rũ ñ pepercit dĩna vidicta dormienti-
b⁹:sȝ idifferent̃ ꝑmogeĩta egipti itꝭfe-
cit siue dormirẽt siue vigilarent In lr̃
aũt dĩna seueritas tpamento clemen
tie ꝯmixta fuit ꝙ perituros ꝑ sõnia et
visiones ꝑmonuit: sciẽtes q̃re fuerũt
i ꝑxĩo puniendi tpalit̃: si vellẽt et̃nalit̃
per pñiam saluarent̃ A Tria er
go dicũt̃ i lr̃a ista.Primũ est ꝙ dormi
entes ꝑmonebãt̃ per sõniorũ apparẽ
tiã. Scdȝ est ꝙ expellebãt̃ a locis suis
per corporalem violentiã. Terciũ est
ꝙ immissio visionũ fuit eis ad cõis re
at⁹euidentiã Primo ergo q̃tũ ad som
niorũ apparentiã dicit sic Tũc ꝯtinuo
id est stati sine impedimento:quia sẽ
tentia dĩna decreuit hãc mirabilẽ pla
gã inferre egiptiis illa nocte. Visus
sõniorꝝ.i.fãtasmatũ subito apparen-

tiū turbauerūt illos. ⁊ timores supue nerūt isperati i illis q se ad sōnū posu erunt ꝑ qete. Sic moralit mundiales dormiētes in peccatis quis i delectati onib⁹ semper itēdāt quiescere. r̄ mor- su tñ ꝯscie turbātur cōtinue quē secū hñt. ⁊ ñ solū sic pturbabāt egiptii spū alit ⁊ imagiarie sȝ etiā trāsferebāt cor poralit de loco ad locū. Et hᷓ ē qd dicit Et ali⁹ alibi piectus semiuiu⁹. i. vn⁹ iv- no loco ali⁹ i alio loco iacuit semiuiu⁹ ⁊ deficiēs ab actuvitali q ē sēsusvl mo tus. Demōstrabat cāȝ ppt quā morie- batur. i. mod⁹ moriēdi: ita irregularis fuit ex diuersis circūstātiis ꝙ euiden ter apparuit: ꝙ nō habuerūt cāȝ effici ētē nisi deū a Notādū moralit ꝙ duo faciūtvitā spūalē aievizvt⁹ et sciē tia. Virt⁹ i volūtate siue affectu. scia i itellectu. Quādo ergo vt⁹ tollit ⁊ rēa- net scia tūc talis psōa rliqt semiuiua Scit ei bñ agere: sed tñ nō opat. Et ta lis tāqvilis piicied⁹ ē i foueā ifernaleȝ Lu. x. Plagis ipoītis abierūt semiui- uo relicto Hoc ē ꝙ amō. i. diabol⁹ rasit dimidiā barbā nūciorꝝ dauid ⁊ decur tauitvestes eorꝝ vsqꝫ ad nates. ii. Re. x Moralit loquēdo. Dimidia ps barbe radit qñ opatiovirtutis omittit ⁊ cla- ritas scie reseruat. vestes pscidūt vsqꝫ ad nates qñ fama ex prauis opib⁹ or- tavilitas psōe q per natesdesignat de nudat. Semiuiu⁹ etiam dr̄ peccatorvi uēs in corpore et mortuus in anima Anima ei tal mortua est spiritualit que caretvita gratie. i. ad thi. v Vidua q i deliciis ē. viuēs mortua ē. Semiui- u⁹ etiā dicit fama clar⁹ ⁊ vita sordidus Apoc. iii. Nomē habes ꝙ viuas ⁊ mor tu⁹ es. Tādē finalit dicit in littera: ꝙ talis apparētia visionū dormiēdo fu- it facta eis ad cōis reat⁹ euidētiā vt vi- delicet pmonerēt de peccatis suis ne ignorarēt qre tot mala patiebāt Vñ dicit sic. visiones ei q illos turbauerūt hec pmonebāt ex dei mīa: ne iscii. id est igonrātes quare mala patiebāt pi rent. Vbi dicit rabanus i glosa. Hoc dñe bonitatis ē q peccātes castigat vt abstineāt a peccatis suis ⁊ pñiaȝ agāt Si aūt dei patīa abutunt sine excusa- tiōe ieternū puniet. Quia hic dicitur ꝙ egiptii fuerunt pmo puniti pvisio- nes sōniorꝝ fit dubitatio litteralis Vtrū diuinatio p sōnia sit licita. ⁊ ar guit ꝙ nō. Nā Leuit. xix. dicit. Non augurabimini nec obseruabitis som nia. Ft similit deutro. xviii. prohibet sōniorꝝ obseruatio. gᵒ ē illicitū. Ad op positū scribit Iohel. ii. Iuuenesvestri visionesvidebūt. et senes vestri sōnia sōniabūt. Et Iere. xxiii Propheta q hȝ sōniū suū. gᵒ licitū ē i casu per sōnia di uinare. Et cōfirmat p textū hui⁹ lecti onis. Visiones inqt q eos turbauert: hec pmonebāt eos. ergo illevisiōes fu erūt signa futurorꝝ euentuū ergo lici tū ē per talesvisiones sōniales diuina re. Itē in scriptura sacra legim⁹ multa per somnīa diuinasse Geñ. xxxvii. de Ioseph q dixit. Vidi per sōniū quasi solē ⁊ lunā ⁊ stellas duodecim adora- re me ⁊c̄. Et iudic septio. de sōno me diāte q cōfortat⁹ ē gedeon. ⁊. ii. mach. xv. somnio digno fide oñso Iude ma chabeo. Igit aliqua sūt sōnia digna fi de Pro dubitatōe istavidēdū ē pmo quid sit sōniū ⁊ qd dīnatio Sōniū secū dū Aris. ii. de sōno ⁊ vigilia. est fantas ma factū a motu simulacrorꝝ in sim- plicit dormiēte. Remanēt eni simu- lachra idola siue spēs in organo fāta-

sie et ex illis cānt idola in organo sē-
sus cōmunis et etiā in organis exteri
orū sensuū sicutvisus audit⁹ et sic de a
liis. Et sic apparet homī ꝙ videat au-
diat et tangat eo ꝙ aīa vtit simulachꝛ
rerū ꝓ reb⁹ ipīs. et ideo dicit aug⁹.xii
sup geñ. ad litteraꝫ ꝙ tunc est somniū
cum inter species receptas ⁊ veras res
cuius sunt species non discernitur ⁊ iō
christus nunq̄ somniauit Diuinare ve
ro est predicere euētum futurum vel
ignotum quantum ad propositū per
tinet. Istis visis dico tria. Vnum ē ꝙ
dīnatio per somnia est licita in casu.
Secūdum est ꝙ talis diuinatio non ē
ab omnibus expectanda. Terciū ē ꝙ
talis diuinatio est multū periculosa.

Prima conclusio patet sic. Diuina
tio per sōnia est naturalis aliquando.
ergo tunc est licita. Consequentia pa-
tet. Antecedens est Aristotelis. secun
do de somno et vigiliā: de diuinatiōe.
vbi dicit Aristoteles. ꝙ diuinationeꝫ
quam in somniis agunt: nec est contē
nere idoneū nec omnino suadere. vbi
dicit Cōmētator ꝙ null⁹ hō ē qui non
vidit somnium quod enuntiauit sibi
aliquod futurū: ergo ⁊c̄. Ex q̄ ergo di
uinatio per somniū non est nisi som-
nium significatiuū. et manifestum ē
multa somnia esse significatiua pla-
num est diuinationem per somnium
esse licitam in casu. Confirmatur
per dictum Aristotelis. vii. Ethicorū
Fama non omnino perditur quā oēs
famāt. Multi aūt existimāt somnia
signationem habere tanq̄ ab experiē
tia moti. scdm Arist. de som. ⁊ vigilia
vbi prius. Vnde verisilē ē dīnationē
eē silēꝫ ⁊ ꝑ ꝯñs in casu licitā Est er-
go aduertēdū sicut extrahi p̄t ex dictꝭ
btī aug. xxii. sr Geñ. ca. xliiii. Et Arꝭ.
de sō. ⁊ vigi. ⁊ etiā Albti i li. suo de eis
dē. Sōnia sumūt originē mltiplr. Ali
q̄ñ a corpore hūano: aliq̄ñ ab aīa: ali
q̄ñ a corporib⁹ supcelestib⁹: aliq̄ñ a spi
ritib⁹ bonis: aliq̄ñ a spiritib⁹ malꝭ Ex ꝑ
te q̄dē corporꝭ origialit oriūt sōnia cō
muīt ī hūore. Vñ q̄ñ ī corpe hūano
supabūdat hūor flegmatic⁹ accedēs ad
organū fātasie: fātasia fit sicut idoluꝫ
silē illi hūori ⁊ hoī ꝙ est ī aliquo hūi-
do sicut in aqua: vel ꝙ gustat aquam.
Silr q̄ñ hūor dulcis ⁊ flegmātic⁹ descē
dit a capite appaꝫ illi ꝙ ipē gustet dl-
cia Cōsilr colera nigra abūdāte in cor
pore sōniat hō frequēt d̄ incēdiis ⁊ cō
flagratōe domoꝝ et h⁹mōi Et sic nar
rat Albert⁹ quēdā sōniasse picē arden
tē fuisse īvētrē suū. ⁊ cā fuit: q ī eo a-
būdauit colera nigra. vñ exurgens e-
misit colerā nigrā ī magna q̄titate. ta
lia g̃ sōnia manifesta sunt significatīa
futuraꝝ īfirmitatū freq̄nt. ⁊ d̄ talib⁹
sōniis bñ īformāt medici ad iudican
dū de ꝯditōe infirmi. Alia ū sōnia o-
riūt ex pte aīe vñ hoīes solliciti et co-
gitati cū aliq̄ negocia facere cogitant
freq̄ñt sōniāt de eisdē. Eccs. v Per mlt
tas curas sequūt sōnia Et hec ē cā q̄re
hoīes freq̄nt sōniāt d̄ aīcis suis ⁊ notꝭ
suis ⁊ citi⁹ d̄ eis q̄ de ex̄neis. ⁊ plura d̄
eis ꝓuidēt. Amici enim procul existē
tes maxime solliciti sunt de seinuiceꝫ
Sicut docet Aristoteles vbi prius Hec
est etiā causa quare dediti vilibus vigi
lādo: vilia somniant dormiendo. ⁊ q̄
re tātus p̄t esse habit⁹ honestatis in vi
gilādo ꝙ ꝑsona etiā non assentiet dor
miendo feditatibus nec voluptatibus
carnalibus. sicut docet Aug⁹. x. cōfes.
ꝙ tātū habitū honestatis p̄t homo ac-
quirere: ꝙ virtute istius habitus dissi-
pabuntur fātasie male: que ꝑ somnia

ingerunt dormiēti. Tercio sūt sōnia q̄ causant in hoīe vtute corpoꝝ supcelestiū. Nā corpa supcelestia influēdo v̄tutē nr̄is corporib⁹ alterāt corpora nostra in sōno. et tūc cōtingit fātasiā sibi formare species ⁊ idola cōformia q̄litatib⁹ in corpore causatis. et sic apparēt aīe aliq̄ effect⁹ futuri. sicut de bell' ⁊ fertilitate ⁊ sterilitate t̄re ⁊ huiusmodi: q̄ a corporib⁹ celestib⁹ causā habēt. sicut fuit de sōnio Pharaonis de septē bob⁹ et septē spicis Gen̄. xlii. Quarto originat in nobis nōnūq̄ sōnia a spiritib⁹ bonis sicut pꝫ Math. ii. de āgelo q apparuit in sōnis Ioseph ⁊ in aliis scripture locis. Et tale videt sōniū simonidis. De quo narrat Valeri⁹ li. p̄. c. v. Simonides cū ad litt⁹ nauē applicuissꝫ inhūatūq; corp⁹ iacēs repperisset et illud sepulture mādasset: admonit⁹ ido per sōniū ne ꝓxima die nauigaret: in t̄ra remāsit: q vidit naues solui fluctibus et ꝓcellis in ei⁹ ꝯspectu obruti sūt. ipse letat⁹ est ꝙ vitā suā sōnio q̄ naui credere maluisset et mēor bn̄ficii eleg ātissimū carmen et̄nitati cōsecrauit meli⁹ illi ⁊ diuturni⁹ hoī in aīa cōstituens sepulchꝝ q̄tū in desertis et ignotis arenis construxerat. Hoc sōniū ab aliquo bono spū potuit fieri in recōpensatiōnē pietatis Simonidis ⁊c̄.

Quito originant nōnūq̄ sōnia a mal' spiritib⁹. sicut pꝫ de vxore Pilati: que ociosa die parasceues dormiebat: mlta q; passa fuit per visū de xp̄o demōc īmittēte: vt per tales visiōes seu apparitiones nr̄aꝫ īpedire potuisset redemptionē. Vn̄ ml'ier mandauit viro suo Pilato dicēs taliter Nihil tibi et iusto illi. Multa enī passa sū per visū hodie ꝓpter eū. Math. xxvii. Et a tali spūvi

detur illud somniū causatū esse quod narrat Valeri⁹ vbi pri⁹ de cassio permēsi Huic dormiēti q̄dā ꝓcere magnitudinis et nigri coloris appuit squalidus barba: et capite demisso introgatus qs esset rn̄dit kakodemō. Cassius pterrit⁹ familiaꝫ excitauit et q̄siuit si qs talis carnerā suā fuisset ingressus. respōderūt ꝙ nō. Rursus obdormiuit et rursus eadē species appuit Lumen ergo iussit afferri: et pueros sibi assistere p̄cepit. Et ecce īfra modicū tp̄us p⁹ h̄ de mādato cesaris capite punit⁹ ē Ex dictis eī patꝫ ꝙ sōnia siue vno mō siue alio modo causent frequēt ꝯtingit ꝙ sūt futuroꝝ euētuū signa. Ex q̄ pꝫ v̄itas p̄me cōclusiōis ꝙ dīnatio per sōnia in casu est licita. Scd̄a cōclusio ē ꝙ diuinatio ista in oīb⁹ sōnis nō ē expectāda. Vn̄ aris. de sōno ⁊ vigilia vbi p̄us distīguit sic. Quedā inq̄t sōnia st̄ signa alioꝝ effectuū: q̄dā cause: q̄dam accidētia. i. ꝑtinētia ad futuros euēt⁹. Signa sūt sicut patuit supius de hūoribus colericis ⁊ flegmaticis. Cause st̄ ītēdū qa aliq̄n homo vel sollicitat circa opus inchoatū vel inchoandū qa in dormiēdo pfecte cōprehēdit modum cōueniētē quo ill' op⁹ pficiet. ⁊ postea iuxta famtasiā ꝓducit ꝓpositū ad effectū. Et sic est sōniū causa euēt⁹ futuri. Sūt etiā quedā accidētia ⁊ imptinētia ad euētū futuꝝ qa nec sunt signa nec causa alicui⁹ euēt⁹ futuri. et ex talibus sōniis nullo mō est diuinatio expectāda. et sic pꝫ scd̄a cōclusio. Tercia cōclusio est ꝙ sōnioꝝ diuinationi īdulgere est mltū piculosū. Hec cōclusio pꝫ primo ꝓpt deceptionē maloꝝ spirituū q per sōnia nitunt decipe illos vel seducere q sōniis fidē p̄stāt. et ideo facilit

posset homo nimis credēs sōniis labi in despatiōe3 ad suggestionē diaboli. Scđo ppt̄ diuersitatē significatiōis in sōniis. Potest ei sōniū equocer equaliter mlta significare. ꝛ iō hō applicās ad vnū pticulare stati decipit̄. Tercio qa nōnulla sōnia habēt interptari per simile ꝛ nōnulla per ꝯtrariū. et in hoc casu difficile est discernere. Quarto qa sicut dicit Aris. lic3 sōnia sūt significatiua futuroꝝ aliqñ. tñ nō ē necesse euētū sōnioꝝ accidere: qa possūt superiores cause īpedire. Sicut enī nubes q̄ sūt cause pluuie: aliqñ habūdāt et signāt pluuiā futurā ꝛ tñ per aliam causā supiorē eos dispgentē contingit pluuiā īpediri. Cōsimilit̄ ī volūtariis opatōib⁹ q̄s habet qs ad aliqd faciēdū et firmū ꝓpositū ad illđ exequēdū: nō tñ est necesse ꝙ sic faciat. pōt ei forti⁹ ꝯsiliū supuenire ꝛ totū mutare ꝓpositū. et iō interptator sōnioꝝ non debet dicere det̄miate ꝙ sic eueniet sicut sōniū signat: sed cū cōditione nisi fortior causa supueniēs īpediat. Et cōsimiliter debēt astronomi diuinari Vnde dicit Albert⁹ vbi pus ꝙ astrologi dicētes det̄miate ꝙ talis effect⁹ eueniet faciūt sciā3 astrologicā vilescere: cū tñ in sciā astrologica viciū nō īueniat̄: s3 in astrologo det̄minātē ꝛ absolute ꝓferēte. Periculosū est g̃ p sōnia nimis cōiter diuinare: qa poetice dicit̄. Sōnia ne cures nā fallūt sōnia plures Et eccī xxxiiii. Vana spes ꝛ mēdaciū īsensato viro et sōnia extollūt īperitos Quasi q apphēdit vmbrā et persequit̄ ventū: sic q attendit advisa mendacia: secūdo hoc visio sōniorū ꝛc̄. Et ī fra. Sic̄ pturientis cor tuū fātasias patiet̄ nisi ab altissimo emissa fuerit visitatio. Et sic p3 ad dubitationē. Ad rōe3 ī oppositū inhibet̄ ne supsticiose hec fiāt nimis cōiter Nō aūt qn aliqñ liceat sicut declaratū est.

LECTIO.CCIIII.

t Etigit autē et tūc iustos tēptatio mortis ꝛ cōmotio in heremo facta est mltitudis: sed nō diu permāsit ira tua pperās ei homo sñ q̄rela depcari ꝓ ppl̄is ꝓferēs fuitutis sue scutu3 orōe3 et per icēsū depcatiōe3 allegans restitit ire. ꝛ finē imposuit necessitati oñdēs qm̄ tu⁹ est famul⁹ Postq̄ actū est de pena mortis īflicta egiptiis per diuinā aīaduersiōe3. hic trāffert se auctor ad tractādū de q̄dam īsolita pena mortis īflicta hebreis ꝓpt̄ eoꝝ rebellionem. Vbi notādū ꝙ sicut Narratur Nūe. xvi. Chore fili⁹ ysuar fr̄is amrā q fuit pr̄ moysi ꝛ aarō iuidit eis dē murmurās ꝯtra eos: ꝙ vn⁹ eoꝝ sibi sacerdotiū vsurpauerat: ali⁹ p̄ncipatū. A Voluit g̃ fieri sacerdos ꝛ fugi sacerdotio qđ soli aarō ꝛ filiis ei⁹ cōcesserat: in q̄ etiā ꝓposito adiūxerat sibi. ccl. leuitas q̄s oēs dignos p̄ferebat sacerdotio: ꝛ in odiū ipi⁹ Aarō ꝛ in supplātationē ipsi⁹ moysi q erat dux ppl̄i adiūxerat sibi datā et abyrō: q fuerūt rubenite qb⁹ dicebat deberi potissime ppl̄i p̄ncipatū: eo ꝙ erāt de ruben primogenito Iacob. Deo g̃ vltiōe īsolitā infligēte Dathan ꝛ Abyrō a t̄ra absorpti sūt s3 et ignis ī maxima quātitate egressus de thuribulis: chore et aliorū leuitarū q cū eo eiusdē cōspiratōis fuer̄t eos viuos in fauillā redegit Aaron iuxta illos stāte illeso. Istis penis visis adhuc murmurauit ppl̄us cōtra moysē ꝛ Aarō. Sequēti die oīs. s. mlti tudoślioꝝ īsrl̄ ꝯuenit dicēs. Vos mi

hi intfecistis ppl'z dñi. Cũq3 voluisset eos ppl's lapidare fugerũt Moyses ꝛ Aarõ in tabernaculũ. ꝛ opuit eos nubes et statĩ egressus ignis de tabernaculo cepit ppl'z ꝯflagrare. Dixitq3 Moyses ad aaron Tolle thuribulũ tuũ et hausto igne de altari pone thimiama et vade rogare ꝓ pplo. Accurrẽsq3 Aaron cũ thuribulo stetitq3 inter viuos ꝛ mortuos orãs dñz ꝛ plaga cessauit Fuerũtq3 pcussi q̃tuordecĩ milia ꝛ septingẽta absq3 his q pierãt in seditõe Chore. Et de hac scda historia hic auctor agit. Et circa h' duo facit. Nã p̃mo narrat breuit' quõ pena mort' fuit hebreis t'ribilit' illata. Scdo quõ fuit suauit' mitigata ibi. Sz non diu pmãsit.

Circa p̃mũ tãgit penã et pene causam: cũ dicit Tetigit aũt ꝛ tũc iustos. i. hebreos tẽptatio mortis id ẽ plaga incẽdii q̃ mortui fuerũt mlti de pplo et tẽptatio mortis in murmuratiõe ppli ꝓpt' quã fuerũt digni morte. Et sequitur causa pene illate ꝛ cõmotio fctã est in heremo mltitudis ꝯtra moysẽ ꝛ aaron Sz quõ dicit ꝙ tũc tetigit hebreos tẽptatio mortis? Nũqd eĩ illa ꝯmotio fuit tũc qñ p̃mogenita egiptiorꝝ occisa sũt? Et manifestũ est ꝙ nõ sz bñ p⁹ Et dicẽdũ ꝙ in h' loco tũc nõ dicit silitudinẽ in tpe sz ꝯueniẽtiã in gñe pene. et forte ĩ greco sonat talit'. Vl' tũc id ẽ p⁹. Qualit' ãt illa pena fuit suauiter mitigata subdit ꝯsequent' vsq3 ĩ finẽ capl'i. Mod⁹ eĩ quo illa pena sopita fuit ꝛ finita cõtinet tria viz ipi⁹ Aaron deuotã orõez: dĩne cõsideratiõis allegatõez ꝛ sacrarꝝ vestiũ repñtatiõez ꝓpt' hec enĩ tria ãgelũ cedẽtẽ ppl'z cessare fecit a plaga Prĩo g' agit auctor d ipi⁹ Aarõ deuota supplicatõe. Scdo de ipsius rõnali corã dño allegatõe. Et tercio devestiũ suarꝝ qb⁹ idut⁹ erat repñtatione. scda ibi. Vincit autẽ turbas. tercia ibi. Investe poderis ei⁹. Circa p̃mũ dicit sic. Sz nõ diu pmãsit ira tua id ẽ pena ex zelo iusticie dĩne ꝓueniẽs Properãs eĩ hõ id ẽ Aarõ sñ q̃rela: q viz habuit se ad deum pie: ad seip̃z sobrie ꝛ ad ꝓximũ iuste: ꝛ iõ dign⁹ p̃ces deo fũdere fuit et dep̃cari ꝓ ppl'is id ẽ ad dep̃cãdũ ꝓ his q̃s incẽdiũ cõsumauit ꝛ ꝓferẽs fuitutis sue scutũ sc3 orõez Est eĩ orõ ascẽsus mẽtis in' deuz scdm Damascenũ. Hec orõ est scutũ prelati triplici v'tute cornutũ ad modũ scuti: qa scdz Ber. Oratio est intẽtio cordis fide: spe ꝛ caritate subnixa. ꝛ dr̃ scutũ seruitutis p̃lati: qa debitũ ãnexũ officio p̃lati est orare ꝓ subditis. g' sacerdotis officiũ ẽ orões fũdere ꝛ ꝓ iustis: ne cadãt ꝛ ꝓ pctõribus vt resurgãt. Ad heb'. v. Debet queãdmodũ ꝓ pplo ꝛ ipse ꝓ seip̃o orare Et p incẽsũ dep̃catõez allegãs. Obtulit eĩ thimiama ꝛ dep̃catus est ꝓ pplo Nũe. xvii. Fuit ãt thimiama puluis ꝯpositus ex stacte onicha galbane ꝛ thure. sicut p3 Exo. xxx. Et vocat' hic incẽsũ et signat deuotionez orõis. Apocal'. xviii. Ascẽdit fum⁹ in censorꝝ de orõib⁹ scõrꝝ. Et cassiodor⁹ Oratio sine deuotiõe est sicut corp⁹ sñ aĩa. Corp⁹ sine aĩa est cadauer ꝛ fetori ꝓximũ qd ĩdignũ est offerri deo ꝛ sãctis eius. Sic g' disposit⁹ Aarõ restitit ire id ẽ pene ĩmisse a deo. ꝛ finẽ iposuit necessitati id ẽ violẽtie mortis vt dr̃ v. Metha. c. de necessario oñdẽs quoniam tuus est famulus id est pastor ꝛ prelat⁹: cui⁹ est pro grege se exponere qñ de⁹ ppl'z suũ castigat Circa illam clausulã. Proferẽs seruitutis sue scu-

tum orõez. a Notandũ est ꝙ deuota oratio est rõnabilit̃ scala nostre ascẽsionis. scutũ nostre defẽsionis: et nũcius nostre legatõis: et reddit⁹ nostre subiectõis. Primo est scala nostre ascẽsionis. B Per hãc eni ascẽdimus ad deũ ⁊ a t̃renis ad celestia nos leuam⁹. Eccl. xxxv. Oratio hũiliantis se penetrat celos et nubes. Sed dubiũ esse põt qd intendim⁹ dũ deũ oram⁹: qa vel petim⁹ ꝙ operet̃ illd̃ qd̃ disposuit se factuꝝ ꝑ tp̃e. et hoc videt̃ frustra. Nã sine nr̃is ꝑcib⁹ qcqd disposuit se factuꝝ proficiet. vel petim⁹ ꝙ mutet volũtatẽ et dispositionẽ et velit sicut nos volum⁹. et hoc est ĩpossibile: cũ deus mutari nõ põt. Sz dicẽdũ est ꝙ nõ ĩtẽdim⁹ deũ nec dĩnã dispositionẽ mutare: sz magis ĩstare ꝙ cõpleatur ⁊ ĩpleat̃. Sic ei de⁹ disposuit ꝙ ea q̃ circa nos cõsũmabunt̃ per nr̃as orationes cõsũmari merebunt̃. Et iõ dicit Boeti⁹. v. de cõso. prosa. iii. ꝙ q ponũt oĩa de necessitate euenire auferũt humani gñis cũ deo illd̃ singl'are cõmerciũ scꝫ orõez. Non ergo cũ oram⁹ deũ mutare proponim⁹ vel ad nos ĩcliare sz magis nos ad deũ leuare et nostrã volũtatẽ suo bñplacito cõformare. Et hoc pulchre declarat Dyonisi⁹. iii. ca. de dĩnis noĩb⁹ sub duob⁹ exẽplis Quorũ ꝑmũ tale est. Si imaginemur vnã cathenã luĩs de celo depẽdentẽ et nos alternãdo manus nitamur illã ad nos trahere: nõ eã descẽdere facerem⁹ eq̃liter: sed nosmetipos per eã ad superius agerem⁹. Sic in proposito est de oratione. Secũdũ exẽplũ est tale. si essem⁹ in naui existente in aqua et tenentes funes fortes in manib⁹ extentos ad nos de aliq̃ rupe ĩmobili ⁊ traherem⁹ fortit̃ illos funes: nõ mouere mus rupẽ ad nos sz ecõtra et nos ⁊ nauẽ mouerem⁹ ad rupẽ. Sic cũ oram⁹ nõ moue⁹ ad nos ĩmobilẽ dei v̾tutẽ: sz poti⁹ trahim⁹ nos ad eũ. Scd̃o orõ ẽ scutũ nr̃e defẽsionis. Vñ hic dr̃. Proferẽs sue s̾uitutis scutũ. i. orõez. Narrat historia Britonũ ꝙ rex Arctur⁹ illustris depictã habuit ĩfra scutũ imaginẽ v̾ginis bñdicte filiũ suũ in brachiis suis baiulantẽ. Ad hãc imaginẽ quotiẽs in ꝑssura belli incepit fatigari respexit. Cui⁹ statim intuitu latãter vires recẽtes recepit. Vñ li. vii. ca. v. dicit̃ ꝙ clype⁹ ei⁹ prilken vocabat̃ i q̃ imago scẽ dei genitricis depicta fuit. Moralit̃ isto mõ debet scutũ nr̃e orationis ornari v̾tviꝫ ĩtrinsec⁹ hẽat imaginẽ v̾ginis bñdicte. b Si ei ima ginemur v̾ginẽ bñdictã in iteriori ꝑte scuti stãtẽ: ipa videbit̃ scutũ nostre orõnis deferre. Studeam⁹ ergo scutũ nostre orõis ipi⁹ imagine exornare. ⁊ põd⁹ nostre depcatõis sibi imponere ⁊ ipsa dignabit̃ nostrã orationẽ portare et pro nobis filio suo ꝑsentare. Nã quicqd filio suo offert: necessario acceptũ est Et ideo dicit Bern. sup missus est Crede frater quicqd illd̃ est qd̃ deo offerre paras Marie cõmendare memento: vt eodem alueo ad largitorem gratie gratia redeat qui influxit ergo orõez nostrã duo debẽt cõplere. Christus viꝫ et Maria. Dicũt grãmatici ꝙ inter ꝑtes orationis ꝑncipaliores sũt nomen et verbũ. Inter nomẽ ⁊ verbum talis differentia datur ꝙ nomen significat substantiam cum qualitate sine tempore Verbũ significat personã agere vel pati aliquid cũ tp̃e. De natura etiã noĩs est reddere sup-

positū ipsi v̄bo. ⁊ de rōe v̄bi est regere nomen sibi i orōne supponens. sicut i grāmatica īter puerilia docti sum⁹ Moralit̄ loquendo carissimi ad h̄ ꝙ nostra oratio q̄ ad p̄ns s̄moni debet p̄mitti inueniatur cōgrua conueniens ⁊ pfecta necesse est ꝙ ex nōie ⁊ v̄bo ꝯponat̄ Verbū aūt qd̄ nostrā orōnē ī gredi debeat certe est illd̄ v̄bū de quo dicit̄: ꝙ de⁹ erat verbū ⁊ verbū caro factū est. Io. i. Istud verbū p̄sonā significat: imo est p̄sona filii dei. Significat etiā cū tp̄e: qa q̄n veīt plēitudo tp̄is misit de⁹ filiū suū ad Gal̄. iii. Sil̄r istd̄ v̄bū tā actōē q̄ passiōē importat. Istius ei verbi actōe secula formata sūt: quia ad hebre. xi. Fide ītelligim⁹ secula opata esse dei verbo: vt ex īuisibilib⁹ visibilia fierēt. Istius ei verbi passione cūcta sūt reformata q̄n verbū ens altissimi corporali passū est carne sūpta. Habem⁹ ergo v̄bū qd̄ nostrā orationē īgredi debet Sed qd̄ est illd̄ nomē qd̄ ī oratiōe isti v̄bo debet ꝯiungi? Reuera nō inuenit̄ nomē sub celo qd̄ isti verbo ꝯueniēti⁹ ꝯiūgi possit q̄ illd̄ de q̄ Lu. i. Nomē v̄ginis Maria ecce substātia: virgo ecce q̄litas ⁊ hoc sine tempe. Cuius cā est ista. iiii. Phisi. dicit̄ ꝙ tēpus est cā corruptōis. oīa ei corrūpūtur ⁊ tabescūt in tp̄e. Ille ergo m̄lieres q̄ p̄mo sūt virgines ⁊ postea fiūt matres sed nō sine corruptōe ⁊ generatione certe ille m̄lieres sūt v̄gines in tēpore. Sed hec benedicta ⁊ singularis q̄ virgo cōcepit: virgo peperit ⁊ post partū virgo quē genuit adorauit. Reuera ipa est virgo sine tēpore. Versus. Trāsit ad ethera v̄go puerpera v̄gula yesse. Nō sine corpore sed sine tp̄e transit ad esse. Habem⁹ ergo nomē ⁊ verbū ꝓ nostra oratōe formāda. Sed vt int̄ hec

ommnimoda ꝯgruitas ostēdat̄ restat vidē quō ⁊ quādo istd̄ nomē huic v̄bo suppoītū r̄ddidit ⁊ quō v̄go ab eod̄ verbo r̄gebat̄. Reuera charissimi q̄n illa b̄ndicta ab et̄no p̄destinata: p̄sāctificata ⁊ dei filio cōsecrata ⁊ cūctis creatur̄ supposita: ab angelo extitit salutata et ipa hoc nō obstāte quasi vniuersis supposuit semetipā isti verbo benedicto suppositū reddendo dicēs. Ecce ancilla domini. Et certe eadē hūilitate qua sic suppositum verbo reddidit ab ipō ꝯsequent̄ regi petiit q̄n subiūxit. Fiat mihi sc̄dm verbū tuum. Ecce ingt ācilla d̄ni: fiat mihi sc̄dm verbū tuū De dictis hic dubitatio oritur Impossibile videtur apud grāmaticos: ꝙ nomē reddat suppositū verbo et t̄n nō regatur a verbo. Modo inuenio istā verbo reddidisse suppositum quādo nequaq̄ recta videt̄ a verbo. Quādo certe verbū incarnatū pepēdit in cruce ipa reddidit suppositū isti verbo. sicut Io. xix dicitur. Stabāt inquit iuxta crucē mater hiesu et soror matris ei⁹. Qd̄ aūt v̄go ista tūc tēporis recta nō fuit a verbo: ꝓbatur: quia si sic fuisset recta a v̄bo in morte sicut in ortu: certe tūc sicut ipa v̄bū peperit sine pudore. ita v̄bū vidisset mori sine dolore sed sic nō fuit. qa ipa maxie doluit. ergo īter nomen et verbū. vi₃ matrē et filiū q̄ deberent esse partes orōis nostre tūc tēporis mala grāmatica fuit Ad istā questionem triplicit̄ respondeo Vno modo potest cōcedi cōclusio ꝙ videlicet tēpore mortis xp̄i grāmatica mala fuit in mundo et homines loquebātur falsum latinum. Multi ei latinū tūc temporis loquebant̄ falsū de xp̄o Videmus eni quādo gramaticus scribit falsū latinū hoc est īcongruū. poīt

crucē in margine vt postea corrigat̄. Vñ in illa lr̄a que ē ꝓpinqor cruci de notat̄ eē mala grāmatica. Ergo cū illa btā v̄go tūc tp̄is stetit ꝓpinqor iux̄ crucē nō est mirādū si in ea mala grāmatica fuit et si v̄bo supponēs a v̄bo: more solito recta nō fuit. Cōfirmatur hec rñsio: qa sicut tūc tp̄is falsē fuit astronomia in mūdo q̄re nō potuit esse mala grāmatica. Dicat astrologus. Quare eclipsis fcā fuit in sole: luna existēte in oppositione Et dicet grāmatic⁹ qualit̄ defect⁹ fuit in regimine v̄bi: noīe existēte ad verbū in debita suppositōne? Sed qa hec rñsio nō saluat bonā grāmaticā fuisse tunc Ecce alia rñsio ⁊ melior. Verū est ꝙ nomē in nomīatiuo casu regularit̄ loquēdo nō ponit̄ absolute qn a v̄bo regatur. Sed in ablatiuo casu valde cōit̄ absolute ponit̄. et dicit̄ a grāmaticis ablatiu⁹ casus absolut⁹. Modo moraliter Maria in morte verbi incarnati fuit totalit̄ in ablatiuo casu absolute posita qñ aīa xp̄i absoluebat̄ a carne ⁊ corpus filii auferebat̄ a matre. Isaie. xxxviii. Generatio mea ablata est et cōuoluta est a me. Sed certe in cōceptione verbi ip̄a stetit totalit̄ in noīatiuo casu. In cui⁹ signū euāgeliū narrās xp̄i cōceptionē replet noīb⁹ passīī illū. Lu. p̄. vbi dr̄. Cui nomē nazareth Cui nomē Ioseph ⁊ nomē virgīs Maria ⁊ vocabis nomē ei⁹ iesus. Ecce ꝙ posuit totaliter in noīatiuo casu. Sꝫ certe euāgeliū Io. vbi narrat̄ quō supposuit in morte vbi nomē marie subticetur. Stabat inqt iux̄ crucē mat̄ iesu ⁊c̄. vt p li̇ signāt̄ denotaret ꝙ ip̄a nō stetit in nomīatiuo casu sꝫ magis in ablatiuo. Act̄. xxvii. Iā ablata erat oīs spes salutis. Sed t̄cia rñsio dari pōt ꝙ nec ip̄sa fuit a regimīe totalit̄ ablata: sꝫ certe recta fuit a verbo lꝫ nō imediate: tñ mediāte quodā aduerbio. Vñ donatus. Aduerbiū est p̄s orōis q̄ adiūcta verbo significationē ei⁹ explanat atq̄ iplet. sꝫ null⁹ magis significationē verbi explanauit eiusq̄ volūtatē cōpleuit q̄ verbi carissim⁹ Io. euāgelista. Vñ sicut xp̄s vocat̄ verbū: sic Io. pōt dici aduerbiū: ⁊ certe xp̄us verbū expirās in cruce ꝯmisit Io. aduerbio regimē matris sue dicēdo. Mulier ecce fili⁹ tuus Deinde dicit discip̄lo. Ecce mat̄ tua. Io. xix. Et ex illa hora accepit eā discipulus in suā. Notate modū xp̄i loquēdi. ecce fili⁹ tu⁹. Potuit āt dixisse. Iste est fili⁹ tu⁹ ⁊ ista ē mr̄ tua. Nō ē aduerbiū in mūdo qd̄ regat noīatiuū casū nisi li̇ aduerbiū ecce vel en qd̄ idē est. Voluit g̃ in hac extrema morientis locutōe aliq̄ verbo vocisq̄ sono exp̄mere hoc aduerbio ecce i signū ꝙ illa būdicta nō deinceps imediate a xp̄o verbo corpali p̄ntia: sꝫ mediāte aduerbio Io. regeret̄. Habem⁹ g̃ nomē ⁊ verbū. Tercio oр̄o est nūci⁹ nr̄e legatōis. Vñ Aug. sup p̄s. lxv. Oratiōis pure mag̃ virt⁹ est et velut fidelis nunci⁹ mādatū pagit ⁊ illuc penetrat quo caro nō puenit. Vñ p̄s. Intret in cōspectu tuo oр̄o mea iclina aurē tuā ad p̄cē meā. Cū ei tres sint satisfactōnis ptes: elemosina oр̄o ⁊ ieiuniū dubiū pōt eē q̄ istarū est potior ad satisfaciēdū. Et dicūt qdā ꝙ oratio ē potior. Sꝫ in cōtrariū dicēdū et tenēdū ē ꝙ elemosina ē potior. Nā ꝯtinet in se tā virtutē oratōis ⁊ ieiunii et ideo sicut aīa intellectiua est nobilior sensitiua ⁊ vegetatiua: quas virtualiter cōtinet: ita elemosina efficatior

est ad satisfaciēdū q̄ ieiuniū vel oratō de natura sui ceteris parib⁹. Continet enī elemosina virtutē ieiunii ⁊ orōnis duplici rōe. Primo: qa elemosina cōstituit eū cui dat̄ debitorē ad orādū ⁊ ieiunādū p eo q dedit. Scđo qa elemosina est qdā oblatio fcā deo q̄ vim orationis habet. Similit̄ elemosina cōtinet ieiuniū i quātū p elemosinā bona ext̄iora q̄ ad corpis sustētatiōe3 ptinēt diminuūtur. Oratio vero ꝯtinet ieiuniū in virtute. Nā extēsio intellect⁹ in deū debilitatē corpis parit sicut etiam ieiuniū. Et ideo int̄ ista tria min⁹ ē ieiuniū: elemosina maximū: ⁊ oratō tenet mediū. Quarto oratio est reddit⁹ nostre subiectiōis. Cadit eī oratio sub pcepto det̄mīate ⁊ indet̄mīate. Determinate qdē quātū ad mīstros ecclīe q ex statuto ⁊ precepto ad horas canonicas dicēdas obligant̄. Indet̄mīate vo quātū ad oēs Ois eī hō tenet̄ suā salutē pcurare: q̄ sine oratōe adulto nō cōcedit̄. et iō orare mētalit̄ vel vocaliter est de iure nature ⁊ reducit̄ ad secūdū pceptū pme tabule. Memēto vt diem sabbati scīfices. Tēp⁹ ū orādi laicis videt̄ īstitui ex statutis canonū dieb⁹ festiuis: qn̄ tenet̄ dīnis officiis īēesse: vt mīstris p pplo orātib⁹ suā intētionē cōfirmēt. Est g̊ oratio q̄si quidā reddit⁹ quē de⁹ a nobis exigit sibi dari. Osee xiiii. Oē3 aufer īiqtatē ⁊ accipe bonū et reddem⁹ vitlos labiorꝝ nostrorꝝ id est orōes deuotas.

LECTIO. CCIIII.

d Icit aūt turbas nō in v̓tute corporis: nec in armatura potētie: s3 v̓bo illū q se vexabat subiecit: iuramēta patrū et testamētū cōmēorans. Cū enī iā aceruatim cecidissēt sup alterutrū mortui int̄stitit ⁊ āputauit impetum ignis ⁊ diuisit illā que ad viuos ducebat viā. Postq̄ tactū est de forma quā sūm⁹ pōtifex Aarō obfuauit in sedādo diuinā offēsā ꝯtra ppl3 quātū ad supplicationē. In hac pte psequit̄ de eadē forma placādi deu3 quātū ad familiarē allegationē Allegauit autē Aarō deo p pplo saluādo pscietiā ⁊ antiquā dei ad ppl3 iudeorꝝ vehementē affectionē cōmēorās ei mlta fctā q̄ fecerat patrib⁹ eorū vt sic mēor amicicie veteris nouas offensas remitteret Duo g̊ fiūt in lrā ista. Primo ondītur quō Aarō adept⁹ victoriā p dīne affectionis allegatiōe3 Scđo ponit eiusdē victorie exēpli explanationē. scđa ps ibi. Cū eī iā. Circa pmū duo facit. Primo excludit illđ qđ videbat̄ statui pōtificali cōtrariū. Scđo subiūgit illđ qđ eidē statui nosciť eē necessariū ibi. S3 verbo. A Cōtrariū eni videt̄ statui pōtificali armata potētia seu virtute corpis vim īferre: nisi fortassis vim vi repellēdo qđ natura cōcedit cuilib3 Et iō dicit đ Aarō sic. Vicit āt t̄bas n̄ v̓tute corpis. Turbas. i. pestes t̄bātes ppl3 sibi subiectū virtute corpis sicut Sanson vicit Philisteos Iudicum. xv. Nec armatura potētie: s3 verbo pure orōis illū q se vexabat id ē āgelū punientē ppl3 subiecit id ē a plaga incēdii cessare fecit. Et nota ꝓ vexatione populi dicit suā fuisse more bōi plati. ii. ad Corint. xi. Quis īfirmat̄ ⁊ ego nō īfirmor? Sic moyses ꝓ verbū orōis deuicit Amelechitas. Exo. xvii. Subiecit inq̄ iuramēta patrū id ē pmissiōes patrib⁹ fcās ⁊ testamētū cōmēorās id est legē eis datā. Cōsequent̄ isti⁹ historie ponit explanationē dicēs. Cū enī iam

aceruati id ē p aceruos cecidiſſēt ſup alterutꝝ id ē vn⁹ ſup aliū mortui: igne eos occidēte inťſtetit Aarō inťviuos ⁊ mortuos opponēs ſe q̄ſi murū p viuētibus ꝯtra ignē ⁊ āputauit īpetū ignis ppľꝫ incēdētis. Hec āputatio fcā ē gladio verbi orōis: qa vt ait Criſ. Nihil ē potēti⁹ hoīe pure orāte. Et diuiſit illā viā ignis q̄ ducebat ad viuos. i. diuiſit flāmā tēdētē v̓ ſ⁹ viuos. Vñ ī p̄s. Vox dñi inťcidēt flāmā ignis. Moraliť ſic ignis ille corpaliť incēdēs ppľꝫ: oēs nitebať occidere: ita ignis libidinoſe luxurie q̄ in ꝯcupia carnis viget. ppľꝫ id eſt mľtitudinē hoīꝫ cotidie nitiť cōflagrare. Boni g̊ paſtoris puidētia more ipſi⁹ Aarō cōſideret diligenť q ſūt illi q iā ſť occiſi p pctm̄ ⁊ q adhuc īmunes et īnocētes. p malū āt exēplū ⁊ corruptionē alioꝝ ad pctm̄ tēptati. ⁊ ponat p̄lat⁹ ſe mediū inť illos p vigilātē p̄ſidentiā diuidēs viā ignis: ne ad viuos attingat. et ne īnocētes a corruptis iā mortuis incendanť. a Iuxta illā clauſulā Vicit āt turbas. Notandū ē ꝙ ſeptē ſūt vicia capitalia que nos turbāt et q̄ nos bellādo tenemur euīcere per ſeptē dona ſcī ſpūs p quaꝝ ſeptēplici victoria ſeptiformia nobis ī apocalipſi p̄mia pmittunť. Deſignātur āt hec ſeptē vicia p ſeptē gētes peſtiferaſ q̄s ipī hebrei expugnauer̄t ⁊ vicer̄t q̄s gentes dimiſit dñs vt ſuparēt eas filii iſrľ ſicut Iudicū. iii. cōtineť: q̄ fuerūt Gergeſei Amorrei. Euei. Ethei. Chananei. Iebuſei. et Fereſei. Deuť. vii. Gergeſe⁹ interp̄tať colonū eiiciēs ⁊ ſignificat ſupbiā: q̄ p̄mū āgelū de celo ⁊ Adā Colonū paradiſi eiecit. Hāc vicere debet q̄libet noſtrū p domū timoris. ⁊ tūc pmiſſionē cōſequeť q̄ poniť Apoca. iii. Qui vicerit faciā illū colūnā in tēplo dei mei. De nature colūne eſt fortiť ſupportare qd ſibi ſupponiť. ⁊ cōditio ſupbie eſt nihil tolerare ſibi ſuppoſitū: qa nitiť eē ſup alios nō ſub aliis: et iō illū q vicerit ſupbiā faciet de⁹ columnā. Amorre⁹ inťpretať amaricās vel amara loquēs ⁊ ſignificat īuidū. q tot⁹ eſt fellit⁹ intrinſec⁹: q in ſe ſemp amaricat⁹ ſemp amara eſfūdit. Dicit Ariſ. ii. de aīalib⁹ ca. ii. ꝙ abane eſt aīal magnitudine cerui qd cōtra naturā oīꝫ alioꝝ aīaliū habꝫ fel in aure ſimile felli hoīs ī colore. ⁊ eſt aīal amaꝝ et velox nimis. Et ſignificat inuidū q fel in aure gerit qa qcqd audit in offēſionē amaritudīs ꝯuertit Ouidi⁹. ii. metha. Pectora felle virēt lingua ſuffuſa veneno. Riſus adeſt nū q̄ niſi quē fecere dolores. Iſte Amorreus vincēd⁹ eſt p donū intellect⁹ q̊ hō aduertēs pximū ſue nature pticipem dulcē ſe p̄beat pxio ſuo ⁊ ꝯpaſſiōe fauētē: ⁊ ſic vīcēdo ꝯſeqť pmiſſiōēꝫ q̄ Apoc. ii. poniť Vīcēti dabo māna abſcōditū. Terci⁹ ē Eue⁹ q inťpretať lapides colligēs ⁊ figurat iracūdū ⁊ rixoſū. hic colligit petras offēſiōis ⁊ lapides ſcādali vt ī iurgio iaceat ꝯ̄ pximū Sic Semei g̃diebať maledicēs ⁊ mittēs lapides ꝯ̄ dauid. ii. Reg. xvi. Iſtū vincere debē⁹ per donū cōſilii ſequēdo xp̄i ꝯſilia de patīa et tolerātia īiuriaꝝ Mat. v. Ego aūt dico vobis non reſiſtere malo: ſꝫ ſi qs te pcuſſerit in maxillā vnā p̄be ei ⁊ alterā. Et talis victor erit ſecurus de pmiſſiōe fcā Apocaľ. ii. Qui vicerit nō ledetur a morte ſecūda id eſt īfernali pena. Quart⁹ eſt Ethe⁹ qui interpretatur ſtupor vľ formido. et ſignificat accidiā: que facit hoīeꝫ ſtupidū ⁊ formi

dãtē opa virtuosa. Ille vincēd⁹ ē per do
nū fortitudis. De quo grego. vi. morꝝ
Iustorū fortitudo ē carnē vincere: pro
priis voluptatib⁹ cōtraire: delectatōēꝫ
vite p̄sentis extinguere: hui⁹ mūdi a-
spera ꝑ eterni p̄miis amare ꝓsperitatū
blādimēta ꝯtēnere aduersitatis metū
cordis audacia supare. Reproborum
fortitudo ē transitoria sine cessatione
diligere: cōtra flagella ipi⁹ ꝯditoris in
sēsibiliter ꝑdurare: ab amore rerꝝ tē-
poraliū nec aduersitate qescere ad ia-
nē glīaꝫ etiā cum vite detrimēto puei
re: malicie argumēta acqrere: bono-
rū vitā nō solū verbis et morib⁹: sꝫ eti
am gladiis ipugnare: i semetipis speꝫ
ponere: iniqtatē sp sine vllo penitētie
desiderio ꝑpetrare. Sed victori huius
ethei p̄miū ꝓmittit̄. Apōc. iii. Qui vi
cerit. dabo illi sedem mecū in throno

Quint⁹ ē chanane⁹ q interp̄tat̄ pos
sessor vel negociator ⁊ signat auarꝝ et
cupidū: q p diuersas negociatōes pos
sessiones acqrit et auget. Vñ aug⁹ de
dñi verbis. ser. xxv. Que ē illa auidi-
tas cōcupiscētie cū et ipsa habet belue
modū? Tūc enī rapiūt qñ esuriūt: par
cūt v'o pde cū sēserit saturitatē: insatia
bil' est sola auaricia diuitū: semp rapit
et nūq̄ satiat̄: nec deū timet: nec homi
nē reueret̄: nec pr̄i parcit: nec matreꝫ
recognoscit: nec fratri obtēpat: nec aī
co fidē p̄stat: viduam opprimit: et pu-
pillū inuadit: liberos in seruiciū reuo
cat: testimoniū falsū ꝓfert: res mortui
nequiter occupat. Et que ē ista isania?
Animarū aīttere vitā appetere mor-
tē: acqrere aurꝝ et perdē celū. Iste cha
nane⁹ ē p donū pietatū: q̄ mouet ad dā
dū pauperib⁹ ꝑpt̄ deū. Narrat Iulius
sext⁹ Strategematō. li. i. c. iiii. ꝙ cū e-
mili⁹ paul⁹ cōsul rōan⁹ in lucanis iux̄
litt⁹ angusto itinere exercitū ducēt et
tharētini ei classe isidiātes agmē eius
scorpionib⁹ essēt aggressi captiuis late
ra euntiū p̄texuit: quorꝝ respectu ho-
stis imbuere tela. Sic moralit̄ diuites
si tela demonū vel vltiones diuinas e-
uadere velit ponāt iux̄ latera sua pau
peres elemosinas largiēdo et circum
dēt latera sua paupib⁹ ꝑpt̄ quos deus
frequenter parcit ab vlciscēdo et dēo-
nes cessant a nocēdo: ⁊ talit̄ vincēti da
bit̄ illud in futuro qđ ꝓmittit̄. Apōc
xxii. Qui vicerit possidebit hec: ⁊ ero
illi deus et erit ipe mihi fili⁹ Sext⁹
est Iebuse⁹ q interp̄tat̄ p̄sepe. et signi-
ficat gulā q̄ suadꝫ homini sēp stare ad
presepe sicut asin⁹ vel iumētū. ⁊ iste vi
ci debet p donū sciētie: qua sciā⁹ viue-
re tēperate. Iux̄ illud apl'i ad phil'. iiii
Scio abūdare et penuriā pati. et sic vī
cēti dabit̄ qđ ꝓmittit̄. Apoc. ii. Vincē
ti dabo edere de ligno vite. Ad litte-
rā. Temperātia etiā p̄ntē vitā ꝓlōgat.
Ecci. xxxvii. Qui abstinens est adiici
et vitā. et per oppositū gula in morbū
⁊ in mortē inducit. Ecci. xxxi. Vigi-
lia et colera et tortura viro infrunito
Ad litterā excessus gule cāt defectuꝫ
suauis sōni et colerā et fomidicā pas-
sionē torturā id est torsiones ventris.
Et hec omnia facit gula viro infruni
to. Dicit̄ autem infrunitus quasi sine
frumine. i. sine sapore. Est enim fru-
mē illa ps gutturꝭ que saporem sentit
Gulosus autē morsellos deglutit sine
sapore ad modū lupi deuorādo. Vel
dicit̄ ifrunit⁹ quasi sine fruno qđ ē cō
fectio qua coria frumūt̄. Vel dicitur
a frenesi vel a fronte vł a freno Ver
sus. Frons frenesis frumē frunia fre
na dabis. a Septi⁹ ē pherese⁹: q in
t̄pretatur disseminās terrā. et sigt lu-

bricū ⁊ illecebris datū q illicite seinat semē suū ⁊ metit momētaneā delectationē ⁊ i fine penā etnā. Ad gall. vi. q seiat i carne: de carne ⁊ metet corruptionē. Iste vincēd⁹ ē p sapientiā. i. p saporē celestiū: qb⁹ gustatis cessat omis delectatō carnal. ⁊ q sic vicerit pissionē ꝯseqt q poit apoc. iii. q vicerit hic vestietur vestimentis albis. He sūt turbe septē qs vicē nos oꝫ. Est ei de xpo sic de Marco furio camillo. De q narrat sextus iuli⁹ Strategematon. li. vii. c. iii. Iste itur⁹ ad bellū in exercitu pclamare fecit se nō recepturū queq̄ in castra nisi victorē. reductisq₃ militib⁹ in aciē victoria potitus est Isto mō xps nullū recipit in celū in die iudicii nisi fuerit p⁹ victor. Et iō has septē pmissiōes facit sub sola ꝯditōe victorie. Propt qd dicit ysa. ix. Letabūt corā te sicut qui letāt in messe sicut exltāt victores capta preda qn̄ diuidūt spolia L.CCV

i Nveste eniꝫ poderis quā habebat tot⁹ erat orbis trarū ⁊ parentū magnalia i quatuor ordib⁹ lapiduꝫ erāt sculpta ⁊ magnificētia tua i dyadēate capitis illi⁹ erat scripta. His aūt cessit q extminabat. et hec extimuit. Erat ei sola tēptatio ire sufficiēs A P⁹q declaratū ē qualit sūm⁹ pontifex Aaron diuinā placauit offēsā ⁊ angelum occidētē pplm p incendiū cessare fecit plagā p deuotā supplicationē ⁊ p dīne federis allegationem. In ista parte pseqt quō ad eūdē effectū cōmodi⁹ exeq̄ndū adiunxit sacrarū vestiū repntationē. Fuit eni indut⁹ pontificalib⁹ vestibus que misteriis plene erant. Et circa hoc duo facit. Nā pmo describit sacerdotalis ornat⁹ ꝯuenietiā. Secūdo oñdit quātā ipi aaron siue ornato pstitit angelus reueretiā ibi. His āt cessit. In describēdo aūt ornatū sacerdotaleꝫ non enumerat oēs vestes. de qb⁹ exodi. xxviii. agit sꝫ tm̄ tria ornamēta describit in quibus omia alia intelligi voluit. Sūt aūt ista. Tunica iacictina rōnale et lamina aurea q pendebat in frōte. In hoc aūt ornatu triplici erat representatio orbis terrarum: cōmemoratio paterne nobilitatis: et declaratio dīne maiestatis. Dic g sic. i veste poderis. ē āt poderis tuica talaris. ⁊ dr̄ a pos podis grece qd ē pes. dis. latine qa erat tuica iacictia vsq₃ ad pedes descēdēs. Vnde dicit poderis quasi pedibus inherēs. Erat aūt de duab⁹ incisionib⁹ facta: cōsuta sup humeros et p latera i modū dalmatice facta: manicas eiusdē coloris habuit: capuciū habēs nō extrāsuerso sup scapulas: sꝫ lōgā sectionem habebat ista vestis a pectore vsq₃ ad medias scapulas: cui aperture: ne turpit appareret ante et retro assuta erat vitta: q sup scapulas hinc i de vasculis constringebat Habebat autē hec solēnis tunica pontificalis p fibriis. lxxii. tintinabula aurea qb⁹ erāt imixta totidē vascula quasi malapunica ex iacincto ⁊ purpura ⁊ cocco bis tīcto: ita vt post tintinabulū esset mala granatum quasi intercalari modo positū: vt audiretur sonus quādo ingrediebatur sacerdos sanctuariū. De hac igit veste pōtificali dicit hic. In veste enim poderis. Et est cōstructio intransitiua. Q uā habebat tot⁹ orbis terrarū Stat aūt hic poderis nō solū p tunica iā descripta. imo p toto ornamēto sacerdotali: p qd fm suas diuersas ptes totus orbis trarū mistice significabatur Vbi notādū q₃ sicut dicit magister in historiis. Exo. xxviii. Q uattuor erāt vestes tā miorib⁹ sacerdotib⁹ qs cō

munes vocabāt q̄ principi sacerdotuꝫ quē arabarchū appellabāt cōes ⁊ alie quattuor erāt quibꝰ solꝰ arabarchꝰ sup illis quatuor vtebatur. Quatuor pme erāt femoralia: camisia talaris: et baltheꝰ latꝰ ad q̄titatē q̄tuor digitoꝝ itex tꝰ floribꝰ coccineis: purpureis iacinctis et thiara. Quatuor ū pontificales vestes qbꝰ sūmꝰ sacerdos iduebatur fuerūt iste. Poderis de q̄ supiꝰ dictū ē. Super humerale qd habuit formā q̄drāguli ī pectore et duos lapides onichinos sup vtrūqꝫ hñtes ī vno erāt scripta ꝓuincialibꝰ lrīs sex noīa filioꝝ isrl̄ et in alio alia sex. Rōnale fuit terciū ornamētū et quadrāgulū iux̄ mensurā aperture ī suphūerali ex q̄tuor coloribꝰ s. bisso ⁊ purpura: iacincto cocco bis ticto ⁊ auro cōtextū. sicut ⁊ suphūerale. Et erāt in eo duodeci lapides auro firmit̄ iclusi ꝑ q̄tuor ordīes tres ī singulis ordibꝰ In pmo ordīe sardiꝰ topasius ⁊ smaragdꝰ. In scdo carbūculꝰ saphirꝰ: et iaspis. In tercio ligurius agates ⁊ ametistꝰ. In quarto crisolitꝰ onichinꝰ et berillꝰ. In qbꝰ erāt scripta nomīa. xii. filioꝝ isrl̄ iux̄ ordīeꝫ natitatis sue: singula ī singul̄. Quartū ornamētū sacerdotꝭ sūmi erat capitꝭ: qd cōiter thiara mitra vel ifula dr̄. sꝫ spēaliꝰ cydaris: et erat iteriꝰ totalit̄ iacictina: q̄ circūdabat̄ exteriꝰ aureo circulo tribꝰ ordibꝰ facto: cuiꝰ sūmitas ī acutissimū acumiē tēdebat: sup frōtē tēdebat lamina aurea ad modū dimidie lune fcā q̄ arcuatiōeꝫ suā habuit v̄sus sursū et per anulū aureū. vici nō iserebatur ꝗ thiare affixꝰ erat. ī hac lamīa sculptū erat Ayoth Adonay .i. magnū nomē dn̄i scꝫ tetegramaton qd ieffabile dr̄: nō qa dici n̄ possꝫ: sed qa rē ieffabilē significat qd hꝭ lrīs scribitur. He Ioth Beth Vau: q̄ sonāt pncipiū vite passionis iste: qd ē dictū ꝑ passionē illiꝰ quē pfigurat iste sacerdos renūciat̄ vita ī adā ꝑdita. Ista sūt ornamēta sūmi sacerdotis. De qbꝰ nota mgr̄m in historiis sr̄ exo. xxviii. plchre ⁊ diffuse. qñ ergo dr̄ Investe poderꝭ stat li poderꝭ ꝓ totali ornamēto sacerdotis ⁊ ī istis figurabat̄ totus orb̄ terraꝝ Nam femoralia ⁊ camisea linea: qa de lino erāt figurabāt t̄rā. Baltheꝰ oceanum Tunica vero iacictina ipso colore suo aerē pferebat. Tintinabula rōe sui sonitus tonitruū. Malogranata coruscatōes. Ephoth vero vel suphūerale ꝓpter varietatē suoꝝ coloꝝ celū sydereū figurabat. ꝙ vero aurū quatuor aliis coloribꝰ ītextū erat significat ꝙ calor vital̄ penetrat vniuersa. Duo sardonites solē ⁊ lunā significabāt. Duodecim gēme pectorales duodecī signa ī ʒodiaco ostēdebāt. Rationale quod erat in pectore significabat ꝙ t̄rena adherent celestibus ⁊ ꝙ ratōe cūcta sunt plena. Cydaris celū est empireū. Lamina superposita deū oībꝰ presidēteꝫ Sic ergo patet sēsus litteralis huiꝰ textus in quo sic dicit̄. In veste poderis quā habebat totꝰ erat orbis terraꝝ sꝫ Iosephū ⁊ iudeos. Scd̄m ornamētum qd specificat̄ hic in lr̄a ē rōale siue logyon: siue pectorale ī quo erāt fm eū quatuor ordīes. Duodeci gēme ī qbꝰ sculpta fuerūt duodecī noīa filiorum isrl̄ vt supiꝰ dictū fuit. et q̄tū ad l̄s dicit Et parētū s. duodeci priarchaꝝ filiorū iacob magnalia id ē magnū aliqd signātꝭa sculpta erāt in q̄tuor ordinibus lapidū. i. gēmaꝝ Terciū ornamētū qd specificat̄ hic ī lr̄a est cydarꝭ pōtificalis q̄ a sui parte vocatur videlicet a lamina: que pendet in fronte pon-

tificis. Vnde dicit sic. Et magnificentia tua.i.magnificū ⁊ ieffabile nomē tuū erat scripta ī dyademate capitis il li⁹ id ē lamina aurea ad modū dimidie lune corniculate q̄ pēdebat in frō te pōtificis ⁊ dyadēati.i.fidari vel mitre fuit inserta.et sic stat totum ꝑ parte. Cōseqnt̄ ondit quātam reuerētiaȝ fecit angelus Aarō sic indutovbi dic̄. His autē cessit.his autē. id est que scribebātur et figurabantur ꝑ sacerdotis vestes cessit angel⁹ siue bon⁹ siue mal⁹ qui exterminauit populū. ⁊ ísup hec extimuit non timore qui est passio: sȝ timore q̄ est reuerentie exhibitio. Sed cum fuerit angelus bon⁹ incōueniēs erat ꝙ istis cederet et ad hoꝝ repsentationē punire cessaret. Eni ꝑ qa: quia erat sola tēptatio ire sufficiēs.i.timor quē habuit popul⁹ dei iusta dei vindicta qn̄ videbat tantā multitudinē subito cōflagratā sufficiēs erat ad deletionē sceleris sui. Sūt aūt quidam facilis correptōis quibus sufficit verbū corripiētis. quidā aūt nō sic se hn̄t post verba oportet addē verbera. ꝑuer.xxiii. Seruus verbis erudiri nō potest. Imo sicut legit̄ Ecci.xxxiii. In opa ꝯstitue euȝ sic condecet illum ꝙ si non obaudierit curua illum cū pedib⁹. Nota moraliter ꝙ persona ecciastica quelibet debet indui isto triplici ornamento podere: rationali et dyademate vt sit poderis in corpore: rationale ī pectore: et dyadema ī capite. a Poderis nanqꝫ significat continentiā castitatis: dyadema vero eminentiā sanctitatis. rationale sciētiā veritatis. Primum ergo vestimētum quo debet se vestire persona ecclesiastica est poderi cōtinētie vt totū corp⁹ a motib⁹ lasciuie: petulātie ⁊ īsolētie cōpescat̄. ⁊ hec merito vocat̄ talaris. Fingūt poete vt patȝ in scitillario poetarum ꝙ mater achillis achillē natū tinxit in aqs stygiis. id est in aqua cuiusdā fluminis īfernalis quātū ad corpus totū excepto talo: et ideo achilles inuulnerabilis fuit ꝑ totū corp⁹ nisi dūtaxat ī talo. cū ergo capt⁹ amore Polimene in tēplo thorū persone statuisset a paride in talo percuss⁹ occubuit. Et quia paris sb̄ simulacro apollinis latuit in tēplo ab scōditus fingit apollinē teluȝ paridis direxisse in talum achillis et mortu⁹ est. Istius poesis sensus litteralis est iste. Vene que sunt in talo ad renuȝ et femoꝝ atqꝫ virilium pertinent rationeȝ. Vnde orpheus principalē locū libidinis dixit esse ī talo. Achilles est homo pefect⁹ quem matervirt⁹ intinxit in aquis stygiis: quia virtus contra omnes labores homies munit solū talū nō tinxit qa quātūcunqꝫ homo per humanā virtutē fuerit munit⁹ sēper ad libidinis ictus patet nisi per diuinam gratiā ꝑseruet̄. Et ideo signanter dicit Salomon Sapientie.viii. Sciui quia aliter non possū esse continēs nisi deus det: et ideo hec species iusticie generalis siue virt⁹ que est continētia ē a deo cōtinue postulāda: et sic solūmodo haberi pōt. Iuxta illud Ecci. xxvii. Si sequaris iusticiā que est contināetia qua corpus recte agit̄ apprehēdes illā et indues illā quasi poderē honoris. Vocatur etiā talaris cōtinētia quasiqꝫ ad finē vite cōtinuari debet. ii. Regū.xii. Thamar erat induta huiuscemodi talari tunica. Filie āt regū virgines huiuscemodi tunica vtebantur

Secundū ornamentū ꝑsone eccl'ia

X.ii.

ſtice debet eē rōnale ſcie. In iſto rōali ſcribebaꝛ̄ doctna et vitas. Hec enī debet eſſe pncipalis intētio clericī vt poſ ſit vera addiſcere ꝛ vera docere. In col lationib⁹ patrꝝ li.x.c.xxix. dicitꝛ̄ ſic
B Dixit abbas Palladi⁹ ꝙ aīam ſecūdū xpi volūtatē ꝯuerſantem oportꝫ aut diſcē fidelitꝛ̄ que neſcit aut docere manifeſte que nouit. Si autem vtrūꝗ ſi poſſit ꝛ nō vult inſanie morbo laborat. Initiū eī recedēdi a deo faſtidium eſt doctne. et cū non appetit id qđ aīa ſemp eſurit ꝗ diligit deū. De iſto ornamēto dicitꝛ̄ Ecci.xxi. Ornamētū aureū prudēti doctna Terciū ornamētū quo ſe debet īduere pſona eccleſiaſtica eſt dyadema capitis. Eſt eī dyadema īſigne regale p qđ diſcernitur rex ab aliis. Sicut certe caritas ſola diuidit intꝛ̄ filios regni et pditiōis ſcđm Aug. Vn̄ Heſter.vi. dicitꝛ̄ in figura. Homo quē rex honorare cupit debet indui veſtib⁹ regiis. et īponi equo q de ſella regis eſt ꝛ accipere regiū dyadema ſup caput ei⁹. Veſtes eī regis noſtri xpi ſūt v tutes quas etiā phs vocat habit⁹: equ⁹ de ſella regis fuit crux et dyadema regis caritas. Et ideo p hec tria hōrabiles nos faciem⁹ apđ deū et apđ hoīes: viꝫ v tutib⁹ pnia et caritate.

CA.XIX. LECTIO.CCVI.

M piis aūt vſꝗ in nouiſſimū ſine mīa ira ſupuenit. pſciebat eī et futura eorū: qm̄ cū ipſi reuerſi eſſent et pmiſiſſēt vt ſeducerēt. ꝛ cū magna ſollicitudīe pmiſiſſēt illos ꝓſeqbaꝛ̄ illos act⁹ pnie. Adhuc eī itꝛ̄ ma⁹ habētes luctū et deplorātes ad monumēta mortuorꝝ aliā ſibi aſſūpſerūt cogitationē inſcie. et quos rogātes ꝓiecerant: hos tanꝗ fugitiuos pſequebanꝛ̄. Poſtꝗ auctor cōmēdauit dei ſapiaꝫ iuſte oīa gubernātē a mirabili extmīatōe primogenitorꝝ in egipto. In hoc vltimo caplo cōmēdat eādē a tribili ſubmerſione egiptiorū in mari rubro. Et circa hꝰ duo facit. Nā pmo agit de terribili extminio in mari rubro. Scđo de multiplici patrocinio hebreorꝝ in deſerto. ſcđa ps ibi. Oīs enī creatura. Et de iſtis duab⁹ agit alternatī: nūc de patrocinio collato hebreis. nūc de exterminio illato egiptiis vſꝗ ad finem libri. Et circa hoc duo fiūt. Nā primo agitꝛ̄ de peccantiū graui malicia Secūdo de pene eorꝝ ꝯueniēti iuſticia ibi Ducebat enī illos. Circa primū tria narrat. Primo quō iuſti et impii a deo diuerſimode puniebanꝛ̄. Scđo quō malorꝝ ſcelera pñtia et futura a deo nō abſcōdebanꝛ̄. Tercio ꝓſequitꝛ̄ ꝗ rōnabilitꝛ̄ ſubmergi merebanꝛ̄. ſecūda ibi. Preſciebat eī. tercia ibi. Qm̄ cū ipi. Dicit g° pmo ſic. Impiis aūt ꝛc̄. ꝗſi diceret Hebrei rebelles ꝛ murmurātes cōtra dn̄ꝫ occiſi ſunt: ꝓ pte p ignis incēdiū: ſꝫ nō totalitꝛ̄ deſeuit in ppl'm ignis ille: qa ſedat⁹ fuit p pōtificis ſupplicātis remediū. Sꝫ certe īpiis id eſt egiptiis pſequētib⁹ hebreis īfra mare rubrꝝ abſꝗ remedio vſꝗ ī nouiſſimū ſn̄ mīa ira ſupuenit Ira id eſt vindicta iuſta cōſūpti ſūt: qa vſꝗ ad mortē vel vſꝗ in nouiſſimū id eſt quēlibet: quia null⁹ de illa ſubmerſiōe liberatus eſt. hec ira ſupuenit a deo tanꝗ pōd⁹ quod ſuſtinere nō poſſet. A Ratio aūt hui⁹ varie punitōis iuſtorꝝ ꝛ ipiorꝝ ſubiūgitꝛ̄ qa dn̄s pſciebat ꝙ ipi hebrei peniterēt et ſe corrigerēt. et ideo pcitū ē eis Preſciebat aūt ꝙ egiptii pdurarēt

finalit̃ obstinati. ꝛ ideo ꝑmittẽtib⁹ correctionẽ pepcit. et ꝑponẽtes ptinatiaꝫ extĩatiõe fiali pcussit. ꝛ hoc ẽ qđ dicit Presciebat ei futura illorũ id ẽ scelera illorũ futura si pmissi fuissẽt. Deinde cũ dicit. Q m̃ cũ ipi pmisissent declarat qm̃ rõabilit̃ meruerũt submergi ꝑpt̃ maliciã q̃ duplicit̃ patuit in exitu israel de egipto. N ã cũ vidissẽt egiptii decimã plagã q̃ fuerãt occisi primogeniti: ascẽderũt ꝛ pmiserũt ꝙ filii isrł intrarẽt desertũ ad sacrificãdum deo suo: imo cõpellebãt eos exire. sic pꝫ exo. xxxiii. et tñ hoc nõ obstãte stati displicuit eis ꝙ eos permisissẽt recedere. ꝛ tãq̃ fugitiuos persequebant̃ Hec ergo falsitas et icõstãtia in proposito suo aggrauat malitiã eorũ. Itẽ ꝙ ita recẽt̃ cũ adhuc erãt occupati circa luctũ et sepłturã suoꝝ mortuoꝝ redierũt ad exercẽdũ maliciã et iniuriam in hebreos et persequẽdo volẽtes eos reuocare satis oñdit eoꝝ maliciã idu ratã fuisse ꝛ eos de bñ actis nõ de culpis penitere. et ideo eos submersione mirabili dignos esse dicit Igitur verũ est ꝙ de⁹ ꝑsciuit eos finaliter fore malos qđ ex hoc satis patuit: quoniã cuꝫ ipsi egiptii reuersi essẽt ad cor: videliꝫ ad dei cognitõꝫ aliqualẽ ꝙ pmisissẽt licẽtiã do hebreos vt se ducerẽt scꝫ de egipto vel vt seducerẽt id est seorsũ ducerẽt egiptii hebreos int̃ mõtes ꝛ mare rubrũ et cũ magna sollicitudie remisissẽt illos s. hebreos: cõsequebatur illos actus penitẽtie: ipsis scꝫ egiptiis penitẽtib⁹ đ bono ꝑ eos facto hebreis Istis malis egiptiis de bono opere penitẽtib⁹ similes sũt nonnulli religiosi mali: qui de statu ꝓfessiõis penitẽt ad quẽ perpetuo sũt obligati. Contra q̃s Isa. l. dicit̃. Ego ãt nõ ꝯtradico retrorsũ nõ abii. Et ecce q̃ fatue fecerũt egiptii: adhuc in man⁹ luctũ habẽtes id ẽ materiã luctus. i. funera suorũ et deplorãtes. i. valde plorãtes ad monumẽta mortuoꝝ: aliã sibi assũpsert̃ cogitatione insciẽtie. id est per quem facti sunt insipiẽtes et fatui. et quos proiecerãt. i. eiecerãt de egipto. Hos tãq̃ fugitiuos persequebãt̃ Exo. xiiii. Indurauit dñs cor pharaonis regis egipti: et persecut⁹ ẽ filios israel a Circa illã clausulã. In nouissimo ira dei superuenit. Notandũ ẽ ꝙ ira dei que nichil aliud est q̃ iusta dei vindicta scđꝫ Aug⁹. de ci. dei li. v. c. xxv. quatuor hꝫ conditõnes ꝓpt̃ quas merito debet formidari Ira eni dei nõ declinat̃ virium potestate: nõ debilitatur tempoꝝ tarditate: in plures excitatur vni⁹ prauitate: nullatenus mitigatur sine huilitate Prima ergo ꝯditio ire dei ẽ ꝙ ñ declinat̃ viriũ potestate. Ab ira ei hominis potest aliq̃s se fortassis abscõdẽ vel subterfugere vł resistere ſꝫ ira dei nec loco metitur nec finit̃ tpe nec virtute descẽdit̃. Nã ꝑ. ca. Quis stabit ante faciem indignationis eius et q̃s resistet ire furoris eius? Et ps. Quis no. po. ire t. et pre. ti. t. i. t. di. quasi diceret nemo. Probat Boecius. i. de conso. metro quarto. ꝙ sapiens non habꝫ timere iram cuiuscũq̃ tyrãni quãtuꝫ cũq̃ seuiat cõtra eũ. Sapientis eni est facere irã ipsius inermẽ: q̃a si sapiens nihil timeat perdere qđ tyrãn⁹ potest aufferre: nec aliq̃d põt ab eo r̃cipe qđ tyrannus põt ei cõferre: reddit irã tyranni totaliter impotentem et priuat eam totaliter armis suis. Vnde dicit sic. Quisq̃s composito serenus euo ꝛc̃ Et infra. Quid tantũ miseri seuos tyrannos mirantur sine virib⁹ furentes.

Nec ſperes aliq̄d nec ꝑtimeſcas. exar
maueris ĩpotẽtis irã. Aut qſqs trepi-
dus pauet vel optat ꝙ nõ ſit ſtabilꝭ ſui
ꝗ iuris Abiecit clipeũ loco ꝗ motus.
Nectit quavaleat trahi cathenã. Qui
cũq̄ hõ ſic huiꝰ vite appetit ĩmodera-
te honores ⁊ diuitias vel abhorret pu
ſillanimitꝰ aduerſitatꝫ fortune talis de
ſuis paſſionibus et affectioĩbꝰ facit ca
thenã qua hac et illac ꝑ amorẽ vel irã
alteriꝰ trahi poſſit. Mõ ſi loquamur ꝺ
deo nõ poſſumꝰ eũ facere ſic impoten
tẽ nõ appetẽdo qꝺ põt cõferre: nec ꝑti
meſcẽdo quod põt inferre. Nã beati-
tudinẽ quã põt cõferre naturalitꝰ om̄s
appetimus et miſeriã quã põt inferre
naturaliter abhorremꝰ. Omnes eniꝫ
homines beati eſſevolũt idq̄ vnũ ar-
dẽtiſſimo amore appetũt. Sicut docet
Augꝰ xiii. de tri. c. xv. Et alibi dicit ꝙ
nullo mõ poſſumꝰ velle miſeri eẽ. er-
go non reſtat nobis aliud niſi dĩnã vo
lũtatẽ explere. ex q̊ naturaliter appeti
mus quod ſine eo habere nequimꝰ
Secũda ꝯditõ ire dei ẽ ꝙ nõ debilitatꝰ
temporis tarditate. Vnde valerius li
bro vii. c. ii. Lento enĩ gradu advindi
ctam ſui. dei ira procedit et tarditateꝫ
ſupplicii grauitate ſui cõpenſat. Ecci.
xvi. In gẽte incredibili exardeſcet ira
Fertꝰ de quadã citate que bello laceſſi
ta miſit ad quendã principẽ ꝓ ſuccur-
ſu habẽdo et vt illi de ciuitate eiꝰ ani-
mũ citius inclinarẽt: exponũt ſibi for
titudĩeꝫ citatis ĩ muris et turribꝰ ⁊ foſ-
ſatis: qbꝰ ille ꝓ reſpõſo remiſit. Eſt ne
inq̄t veſtra ciuitas ſupiꝰ coopta: ita ꝙ
ira dei ſup ip̄aꝫ deſcẽdẽ neq̄at. Qꝺ ſi
ẽ libẽtꝰ veniam et defẽdãvos. Sin autẽ
cõtra irã dei ꝓpter peccata veſtra pug-
nare non audeo. In quadã etiã patria
ĩn anglia que Nortfolthia nomĩatur
dicitꝰ cõtigiſſe ꝙ blada ĩ eſtate pꝉcher-
rima creuerãt. et ecce appropĩq̄nte tẽ
pore meſſiũ venit q̄ꝺdã genꝰ muſcarũ
in tãta multitudine ꝙ totũ bladũ ĩ tã-
tũ cõſũpſerũt ꝙ vix in q̄nq̄ miliariuꝫ
ſpacio vnus modiꝰ iueniretur: homĩeſ
de illa patria quaſdã de illꝭ muſcis ce-
perũt et diligẽter inſpicientes quales
eſſent: quia nunq̄ priꝰ cõſilꝭes viderãt: ĩ
uenerũt eas habere litteras depictas
in alis ſuis: in vna ala ſcribebatur ira:
in alia dei: vt manifeſtũ eſſꝫ proptꝰ de
merita populi vindictã diuinã fuiſſe.
Iuxta illud Ieremie. xii. Seminaue-
runt triticũ et meſſuerũt ſpinas: here
ditatẽ acceperũt et eis non proderit.
Cõfũdemini a fructibꝰ veſtris proptꝰ
irã furoris domini. Tercia cõditio
ire dei eſt ꝙ in plures excitatꝰ ob vniꝰ
prauitatẽ. Nã ꝓpter vniꝰ ꝑſone malici
am flagellat deꝰ aliquãdo vnã magnã
multitudinem. Exẽplũ Exo. xxi. vbi
dicitur ꝙ tota domus abimelech ſteri
lis facta fuit ꝓpter demeritũ abime-
lech: et totus ppꝉus iſrꝉ ꝓpter peccatuꝫ
Achor punitꝰ fuit. Vnde dicitur ibi.
Non poteris ſtare cõtra inimicos tu-
os: donec deleatꝰ ex te q̄ cõtamĩatꝰ ẽ hꝰ
ſcelere dicit dn̄s ad ioſue. Ioſue. vii.
Propter quod legimꝰ phinees dixiſſe
cuidã patri filiorũ iſrꝉ Ioſue. xxii. voſ
hodie dn̄ꝫ reliquiſtis ⁊ cras in vniuer
ſũ iſrael ira eiꝰ deſeuiet. Nõne achor
filius ʒare p̄teriit mãdatũ dñi ⁊ ſuper
omnẽ pplꝫ iſrꝉ ira eiꝰ ĩcubuit. Domiꝰ
enim aliquando punit vnum hominẽ
ꝓ pctõ alteriꝰ temporalitꝰ ſed etnaliter
nõ B Quarta conditio ira dei eſt
ꝙ non mitigatur niſi ꝑ humilitatem.
Natura enĩ leonis ẽ nõ iraſci niſi leda

tur Prostratis ei hoib⁹ pcedr Iux illd poeticū. Parcere ,pstratis scit nobil' ira leonis. Eodē mō xp̄s nō irascit' nisi le sus. vñ Isa. lxiiii. Ne irascarı dñe satis ₇ ne vltra memineris iniqtatū nostra rū. Vnde nota ꝙ qtūcūq₃ deū offēdeȓ si te hūiliaueȓ placabis eū. ii. pali. xii. Quia hūiliati st̄ auersa ē ira dī ab eis

LECTIO. CCVII.

d Vcebat enī illos ad hūc finē di gna necessitas. et hoꝝ q̄ accide- rūt cōmemoratione amittebāt vt ea q̄ deerant tormētis repleret punitio et popul⁹ qdem tuus mirabilit' transiret Illi aūt nouā mortē inuenirēt P⁹q̄ declaratū ē ꝙ egiptii psequentes fili- os israel vtebāt' contra eos vehemēti malicia. In ista parte oñdit' cōseqnter ꝙ statim postea submersi fuerunt ex cōuenienti dīna iusticia Et pmo tangi- tur eorū pena. Secūdo ipsius pene fia lis cā ibi. Vt ea que deerāt. Ex parte pene dicit' sic. Ducebat enī illos s. egi ptios ₇ psecutores filioꝝ isrl' ad hunc finē: sc₃ vt periclitarētur ī mari rubro digna necessitas. i. exigentia culpe: q̄ talē mortē meruit. Nā oīm plagaru₃ precedentiū q̄ eis acciderant obliti fu erūt ex eorū ptinaci malicia. Et iō di cit. Et horū que acciderāt cōmemora tōe₃ amittebant Cā ū finalis tangitur in gñe cum dr̄. Que deerāt tormen- tis repleret punitio id est id qd deerat plagis quas euaserāt repleret id est p fecte cōsūmaret punitio vsq₃ ad mor- tem. Sed in specie ipsa cā finalis ma- gis expmit' qua s. egiptii submersi st̄ in mari rubro. Cuius submersiois du plex est rō. Vna fuit vt popul⁹ dei trā siret magis mirabilit'. Alia vt egiptii inusitata morte pirēt miserabilr̄ Pro pterea enī magis miramur filios isrl' impune transisse: cedente illis mari: qa etiam videm⁹ egiptios submersos fuisse: mari sup eos denuo redeūte. et hoc ē qd dicit. Et ppl'⁹ qdē mirabiliter transiret. i. p siccū in medio maris. Il- li autē id est egiptii nouā mortē inue nirēt. Hec mors dicitur noua fuisse: ñ qa multi hoies añ submersi ñ fuissēt s₃ propt' modū submerēgdi. qa nutu diuino recepit eos oms mare: stās ab vtraq₃ parte sicut mur⁹. Et cum omēs submersi fuissent et filii israel iam lit tora attigissēt diuisit mare ī alueū su um et oēs egiptios conclusit. Morali ter loqndo sic freqnter accidit ꝙ illud qd ē materia ,pmotionis ī pncipio: est cā ꝯfusionis ī termino. Mūdus quā- doq₃ cedit hoī ī pncipio fauendo sibi ₇ dādo sibi dītias ₇ honores: donec fue rit pfecte implicatus curis et sollicitu dinib⁹ et superbia seculari. et tunc qñ credit se esse in optimo statu et apice sue dignitatis commouet pturbatio- nes ₇ persecutiones deiiciendo eum. vt in ps. dicitur. Deiecisti eos dum al leuarentur a Circa illā clausula₃. Ducebat enī illos digna necessitas ad hunc finē: Notādū est ꝙ qtuor modis cōmuniter homines male ducuntur. qdam enim abducūt' illecebrosa sēsu- alitate. quidā perniciosa familiaritate quidā presumptuosa temeritate: ₇ q- dā maliciosa seueritate. Primo ducū tur quidam illecebrosa sensualitate. Hi sunt qui nō secūdū rōnē: sed scdm passionem viuunt: qui non quod hōe stum: sed quod est delectabile in omi- bus querunt. Sic ductus est iuuenis il le vecors quem mulier irretiuit multı̄ sermonibus ₇ blandiciis labiorū ptra

xit illū ⁊ stati illā sequit̄ quasi bos du ctus ad victimā. Prouer. vii. Narrat Fulgēti⁹ p̄mo mitologiarū ꝙ cū Admetus rex Alcestā duxerat in vxorē; cōtigit. Admetū īfirmari cōsuluit apollinē quō poss; ab īfirmitate curari respōsū ē p apollinē ꝙ curari nō posset nisi aliqs de suis ꝓpinqs pro eo moreret̄ volūtarie. Quo ītellecto Alcesta mortē spōte subiit: ⁊ ad īferna descēdit Quo cū Hercules venisset: vt inde cerberū traheret Alceste ꝯpatiens eā ab īferis liberauit. Moralit̄ mens hūana ⁊ sensualitas adiuicē copulant̄ sicut spōsus et spōsa: vir et vxor. vir infirmat̄ qn̄ cogitatōib⁹ variis agitatur clamat ad deū cū p̄s. Miserē mei domine qm̄ īfirm⁹ sū sana me dn̄e. quia sic orare debem⁹ qn̄ mēs īfirmat̄. i. tēptat̄ hoc est deū sapīe pro ꝯsilio regrere: rn̄dit aūt de⁹ per scripturas suas ꝙ oport; ad hoc ꝙ sp̄us cōsequat̄ salutē vnū de propinqs suis volūtariā mortē subire: id est carnē nostrā volūtariis penitētiis mortificari: quia nisi caro moriat̄ sp̄us vitā gratie nō habebit Et hoc est q̄d dicit̄. Ad Ro. viii. Si scd̄m carnē vixeritis: moriemī. Si aūt facta carnis mortificaueritis: viuetis. Caro mortificata p pn̄ia; rōabilē tandē descēdit ad īferos qn̄ in t̄ra de qua nat⁹ ē finalit̄ reuertet̄: s; p herculē v̄tuosū p quē xp̄; accipim⁹ in resurrectōe gn̄ali resuscitabit̄ et viro suo ꝑpetuo iūget̄ Caro igit̄ in hac vita ductrix nostra eē non debet vt scd̄; sensuales illecebras ducamur: s; magis scd̄; sp̄m̄ duci debeam⁹. Ad Gal. v. Sp̄ū ābulate et desideria carnis nō ꝑficietis. Et īfra. Si sp̄ū ducimī: nō estis sub lege vi; carnalis ꝯcupiscētie: que lex carnis dicit̄.

Ad Ro. vii. Video aliā legē in mēbris meis repugnātē legi mētis mee. Scd̄o sūt q̄dā q ducunt̄ ꝑniciosa familiaritate. ꝑniciosa res est nimia familiaritas cū personis viciosis. Et rō est: q̄a sic dic̄ Hugo de scō victore li. suo d̄ arra aīe Ea est vis amoꝛ̄: vt te talē esse necesse sit quale sit ill̄d q̄d amas ⁊ cui per affectū cōiūgeris in ip̄i⁹ silitudinē dilectōis societate ꝯfirmaris. Nec mirū: cū scd̄; Dyonisiū. iiii. c. d̄ dinis nominib⁹. Amor habet quādā vī excitatiuā: vnitiuā: et trāsformatiuā: q nō dimittit amatores suii p̄i⁹ eē: s; amatorū Et a conditionib⁹ illi⁹ quē amat pōt hō v̄issime describi si tn̄ ei⁹ cōditiōes cognoscat. Vn̄ signāt̄ scribit Valeri⁹ ad Ruphinū Ethicū est. Cui des videto. quasi dicet. ꝙ hō videat cui dat bōa sua. Ill̄d bn̄ ē Ethicū. i. ad v̄tutes morales pertinēs sicut q̄dā pars ei⁹ pertinet ad v̄tutē libalitatis: s; videat cū hōdet seipsū per amorē et familiaritatē seu amicabilē cōicatiōnē et hoc nō est ethicū quasi pars ethice: s; ethica id ē tota v̄t⁹ moralis. Istud g̊ v̄bū est sūme iuuenib⁹ ip̄rimēdū. Vn̄ q̄dā senex filiū suū īformās: ne familiaritatē cu; viciosoꝝ traheret aut meretrice dixit. Talē queꝗ fore qualē sibi nectit amore. Sermo v̄idicus ait ip̄e fit alt̄ amic⁹ Huic dicto alludēs Aris. ix. ethi. c. xi. dicit ꝙ amic⁹ ē alt̄ ip̄e. Hui⁹ eī mores venerare: cui⁹ amorē appetis Vn̄ q̄dā metrista. Quisqs amat reprobos reprobis se facit amicū Se negat eē ꝓbū se fcō clamat iniquū. Itē q tangit picē tingit se turpi colore. Sic tibi sume vicem q flagras turpis amore. Et cōsequēter explanat senex quē vocat turpē et dicit sic. Turpē tetra cutis nullū

faciet noiari. Sȝ mēs pollutis fcīs cupiēs maculari. Et in fine alloquēs filiū sic cōcludit Ergo caue fili turpatos crimie vili. Ne tu cōsimili turperis fine senili. Notādū ꝙ Aris. ix. Ethi. soluit tres notabiles q̄stiones ad ꝓpositū ptinētes. Pria est ista Ponamꝰ ꝙ aliquis acceptet ad amiciciā virū bonū q postea mutat᷑ et sit malꝰ. Questio est vtrū amicicia ad talē sit dissoluenda. B Scd̄a q̄stio est ista. dato ꝙ sic vtrū stati amicicia ad talē sit soluēda vl̄ debet hō expectare Tercia q̄stio ē vtꝵ ad taleȝ post dissolutionē amicicia se debeat habere alienius vel ifamiliarius q̄ si nūq̄ fuisset amicꝰ. Ad pͥmaȝ q̄stionē rn̄det Aris. dicēs duo. Vnū ē ꝙ ipossibile est ꝙ talis amet᷑ a v̓tuoso cuꝰ malicia est manifesta v̓tuoso: qa solū bonū honestū amat᷑ a v̓tuoso. Secūdo dicit ꝙ vir honestꝰ nō debet amare talē sȝ oīno debet dissoluere amiciciā ad talē. et rō est: qa nō est possibile ꝙ diu seruet᷑ amicicia ad talē nisi causetur aliq̄ similitudo malicie Ad secundā questionē distinguit: qa talis q fcūs est malꝰ: vel est oīno insanabilis scȝ ꝙ nō pōt reduci ad statū virtutis vl̄ non. Si nō: sic nō debet stati dimittere amicū suū: sȝ auxiliari ad hoc ꝙ recuperet bonos mores. et m̄lto magis debet amicꝰ eū ad hoc iuuare q̄ ad recuperādū diuitias vel pecuniā: quāto virtus est maiꝰ bonū q̄ substātia corpalis Si vero sit oīno isanabilis. sicut sūt inueterati dieꝵ maloꝵ stati debet amicicia ad eū dissolui. Nec est incōueniens hoc facere: qa nō erat amicꝰ huic vel tali scȝ vicioso sȝ virtuoso. Et iō dicit Aris. in eodē caplo ꝙ illi q simulāt se virtuosos vt amiciciā cōtrahāt cum v̓tuosis. et tn̄ sūt latēter mali. sūt magis criminādi q̄ illi q corrūpūt numismata: quāto nobilior est v̓tꝰ q̄ pecunia Vn̄ q simulāt v̓tutes. maligniores sūt q̄ qui fingūt falsā monetā. Ad terciā q̄stionē rn̄det. qa aut fit dissolutio amicicie ꝓpter miorē bonitatē in amico. aut ꝓpter habūdantē maliciā. Si secūdo, mō nihil debet hō familiarit᷑ exhibere tali magis q̄ cuicūq̧ extraneo imo rōnabile est: ꝙ minꝰ ꝓ quāto euȝ decepit ⁊ v̓ecūdiā fecit. Verecūdū enī est v̓tuoso amicū fuisse vicioso. Si primo modo fiat amicicie dissolutio. sicut cōtingit de duobꝰ quoꝵ vnꝰ stat in gradu remisso v̓tutis. et alius pficit in gradū intensū. tūc enī nō est possibile ꝙ pficiēs seruet amiciciā ad nō pficiētem scd̄ȝ Aris. qa nō de eisdē gaudēt et tristant᷑: quod est propriū amicoꝵ. Tūc in tali casu hō debet se exhibere magis beniuolū ꝓpter p̄teritā amiciciā q̄ si nūq̄ fuissēt amici. Illi vero qui isanabiles oīno sūt: abiiciēdi sūt oīno a cōicatione v̓tuosoꝵ quātū possibile est. Nec curādū est: si homo eis displiceat vel offēdat cū v̓tuoso semp debet eē ꝓpriū displicere pessimis. Sicut dicit Boetiꝰ pͥmo de ꝯso. ꝓsa. iii. Hoc est enī scd̄ȝ quod est v̓tuoso maxime cauendū et vitandū tam propt᷑ cōsciam q̄ propter famā pͥciosa familiaritas ad ꝑsonas corruptas vl̄ ifectas propt᷑ quā m̄lti inocētes in p̄ncipio corrupti et abhoīabiles fcī sūt in breui: ducti ⁊ abducti pͥmo a v̓itate ꝯscie et tandem a serenitate fame sue: quoꝵ cuilibet dicere pōt illd̄ Iere. xxxviii. Seduxerunt te et p̄ualuerunt aduersū te viri pacifici q dimerserūt in ceno et in lubrico pedes tuos et recesserunt a te.

De hac materia videlꝫ de vitāda socie tate mala: q̄ ducit hoīeꝫ in vitā viciosā Loquit̄ Sene. ad Lucillū ep̄la. xviii. scd̄m ītegros libros. Si vis inqt habē pegrinatōes tuas iocūdas comitē tuū serua: herebit tibi auaricia q̄diu auaro sordidoq; ꝯiūgeris: herebit tumor q̄diu supbo cōuersaberis nūq̄ seuiciā in. tortoris cōtubernijs pones: icēdēt libidines adulteroꝝ sodalicia. si velis vicijs cedere. lōge a vicioꝝ exēplis secedēdū est. Ad meliores trāsi. Hec seneca. De tali g̃ corruptore ⁊ puerso ductore dicit̄ Prouer. xvi. Vir iniquus lactat amicū suū ⁊ ducit eū p viā nō bonā Tercio qdā ducūt̄ p̄sūptuosa temeritate q̄les sūt pleriq; inexpti adhuc q ꝓprio sensui nimis adherēt qa vt dic̄ Vegeti⁹ d̄ re militari li. iii. Imperita rusticitas plura ꝓmittit ⁊ credit se scire q̄ nescit: ⁊ ideo ꝓpt̄ iexperiētiā passio iuuētutis est p̄sūptio timiditas senectutis. sicut dicit Aris. xii. rethorice Et de talib⁹ bene v̄ificat̄ illud Math. xv. Ceci sūt et duces cecoꝝ ⁊c̄. Quarto qdā ducūt̄ maliciosa seueritate: hi sūt potentes ⁊ nobiles q latera sua stipāt maliciosis ⁊ ꝯsiliatorib⁹: quoꝝ instigationib⁹ ad iniurias varias agitant̄: nūc ad pauperꝝ deceptōes ⁊ depdatōes nūc ad iiustas pquisitōes: nūc ad iniqs seditōes per q̄s respublica dissipat̄. et pax ciuilis turbat̄ et qd̄ peius est ecclesia dei pedib⁹ cōculcat̄. Et v̄ificat̄ illd̄ Isaie. v. ca. ꝓpterea ductus est popul⁹ meus captiu⁹. qa nō habuit scientiā ⁊ nobiles eius interierūt fame et multitudo eius siti exaruit. et est ꝓphetia tam de culpa preterita q̄ de vltione futura.

LECTIO. CCVIII.

O Mnis eni creatura ab initio ad suū gen⁹ refigurabat̄ deseruiēs tuis p̄ceptis vt pueri tui custodirent̄ illesi. Nā nubes eoꝝ castra obūbrabat. et ex aqua que an̄ erat t̄ra appuit arida et in mari rubro via sine ipedimē to et cāp⁹ germinās de ꝓfūdo nimio: per quē oīs natio trāsiuit: que tegebatur manu tua vidētes tua mirabilia ⁊ mōstra. Actū est supius de ext̄minio egiptioꝝ mirabili in mari rubro. Hic agit̄ cōsequēter de fauorabili patrocinio collato hebreis in recedendo de egipto. Et circa h̄ duo facit. Nā primo cōmēorat̄ diuina gubernatio. Scd̄o narratur hebreoꝝ exultatio ibi Tanq̄ eni equi. Circa p̄mū duo facit. Nā p̄mo oñdit in generali qualit̄ oīs creatura famulabat̄ diuini volūtati ad hebreoꝝ liberationē. Scd̄o h̄ ipsū manifestat in speciali p pticularem deductionē ibi. Nā nubes Circa p̄mū est sciēdū q̄ sicut oīs creatura libera dei volūtate ꝓducta ē de nihilo: ita oīs creatura diuine volūtati suā opationē vel exercēdo vel suspēdēdo pro tp̄e famulabat̄. Et iō cū de⁹ voluerit solē et lunā retrahit et motū eis sistit. et cū voluerit mūdū ac lucē illuīat et motū ꝯtinuat. sicut miracl'ose fcm̄ fuit tp̄e passiōis xp̄i quo ad subtractiōeꝫ et etiā tp̄e Iosue quo ad stationē ⁊c̄. Et sic est de oī alia creatura. Et hoc est qd̄ dicit. Oīs eni creatura ad suū gen⁹ refigurabat̄ reflectēdo se ad suū genus quod de⁹ ē. et cōformabat̄ illi⁹ volūtati. Sicut eni docet Aris. v. metha. c. de genere. Gen⁹ vno modo dicit̄ illud a quo m'ltitudo aliqua sicut a primo generāte ꝓducit̄. Et scd̄m illū modū loquēdi deus potest dici oīm rerū gen⁹

Apocal. xxii. Ego sũ radix ⁊ gen⁹ oĩm Ad hoc gen⁹ oĩs creatura refigurabatur. id est reuertẽdo cõformat. deseruiẽs tuis pceptis. Ad h' enĩ oĩs creatura cõdita est vt cõditori suo p oĩa obediat. Et mltiplicit refigurabat p benignã gubernationẽ hebreorum Et iõ subdit. Vt pueri tui videlꝫ famulãtes tibi hebrei. puer eĩ dicit famul⁹ custodirent illesi: scꝫ in egipto: ĩ mari rubro: et in deserto. Hãc aũt obediẽtiã creature ad deũ et solatiũ hebreorum in speciali declarat dupliciť vꝫ in colũna nubis q̃ eos ptexit per diẽ: ne calore soľ cõburerent et in recessu maris rubri quo dedit eis viã siccã in qua sine ĩpedimẽto graderentur. Vnde dicit sic. Nam nubes illorꝫ castra obumbrabat que tria eis fecit. Nam diuidebat inter eos et hostes. compescuit solis ardores et lucebat per noctes. Item quãtũ ad recessũ maris dicit sic. Et ex aqua que ante erat supple in loco suo terra appuit arida: ⁊ in mari rubro via sine ĩpedimẽto ⁊ cãp⁹ germinãs de pfũdo nimio id ẽ loc⁹ speciosus ⁊ ita securus ⁊ amen⁹ p itinere ac si fuisset cãpus germinãs Per quẽ cãpũ siue locũ ad modũ cãpi se habẽtis. oĩs natio hebreorum trãsiuit q̃ regebat manu tua. i. ptãte vidẽtes tua mirabilia quo ad trãsitũ ei⁹ sicco pede p mediũ rubri maris et mõstra quo ad submersionẽ egiptiorũ in illo. A Circa illã clausulã Ad gen⁹ suũ refigurabat. Moraliter gen⁹ nostrũ cõsiderare debem⁹ q̃drupliciter ex pte patris: ex pte mr̃is: ex pte germanorum: ex pte filiorum. Pater ẽ de⁹ mater est ťra: germani sũt ãgeli: filii sũt opa. Seruem⁹ igitur in nobis rõe patris: nobilitatẽ rõe matris. hũilitatẽ rõe fratrũ: stabilitatẽ rõe filiorum id est operum vtilitatẽ Primo ergo cum sum⁹ de genere ipsi⁹ dei oportet ꝙ simus nobiles: nõ degeneres. Act. vi. Fecit ex vno hoĩe oẽ gen⁹ hoĩꝫ. Et infra. Igiť cũ sum⁹ gen⁹ dei nõ debem⁹ estimare auro ⁊ argẽto: aut lapidi sculpture artis. et cogitatõni hoĩs diuinũ esse siľe. Nobilitas aũt ista nõ est nisi bonitas moralis. Vñ oĩs v̾tuosus est nobilis ⁊ generosus ⁊ oĩs viciosus degener est ⁊ ignobilis. Et iõ cõtra viciosos gl̃antes de sua generositate carnali rõabilit ĩuehit Boe. iii. de cõso. metro. vi. pbãs hoĩeꝫ viciosũ eẽ ignobilẽ et hoĩeꝫ v̾tuosũ nobilẽ. Et dicit sic. Oẽ hoĩꝫ gen⁹ in terris simili surgit ab ortu. Vn⁹ enĩ rerum pr̃ est vn⁹ q cũcta ministrat. Ille ddit phebo radios ddit ⁊ cornua lune Ille hoĩes etiã ťris ddit ⁊ sidera celo Hic mẽbris clausit aĩos celsa sede petitos. mortales igitur cunctos edit nobile germẽ. Quid gen⁹ ⁊ prauos strepit si pmordia vr̃a Auctorẽq₃ deũ spectes nullus degener extat. Ni viciis peiora fouẽs ppũ deserat ortũ. In hoc metro. v. Boetius dicit pmo ꝙ hoĩes siue diuites siue pauperes similem habẽt ortũ: qa aĩa de deo corpus aũt de terra. Secũdo ꝙ deus est pater omniũ rerum tam hominũ q̃ aliorum. Tercio dicit ꝙ iste pater est valde nobilis: qa omnia pduxit et oĩa ministrat tã in celo q̃ in ťra. Dedit ⁊ phebo radios et cornua lune. Quarto enĩ dicit ꝙ fatuũ est genus ⁊ prauos ad iactantiaꝫ recitare. Quinto ꝙ omnis virtuosus est nobilis sed ille degener efficiť qui deserens deũ implicat se viciis. Huic cõcordat Seneca quere. c. viii. lectiõis tercie. Recogitãtes igitur genus nostrũ ex parte patris sim⁹ tales in moribus vt non mentiamur cũ dicimus

Pater nr̄ ꝛc̄. Mat. vi. c. Sꝫ vt de nobiſ
poſſitveracit̃ dici illud. i. pe. ſcđo Vos
aūt eſtis gen⁹electū regale ſacerdotiū
gēs ſancta et ppl'us acqſitionis ꝛc̄. Se-
cūdo ītelligentes gen⁹noſtrū ex parte
matris: ſeruē⁹hūilitatē. Terra enī eſt
mater noſtra. Scđꝫ phm̄ terra eſt infi
mū etvltimū elemētū. Narratvaleri⁹
li. vii. ca. iii. de Iunio bruto ꝙ cū a re-
ge. Tarqnio auūculo ſuo oēꝫ nobilita
tis indolē videret extirpari: int̃ꝗ cete
ros fratrem ſuū qui vegetioris inge-
nii erat interfectū animaduerterꝫ ob
tuſi ſe eē cordis ſimulauit. eaꝗ falla-
cia maxīasvirtutes texit. Profect⁹ eti
am delphos cū tarquinii filiis quos is
apollinē phitiū munerib⁹ ſacrificiis
ꝗ honorandū miſerat aurū deo doni
cā cauato baculo incluſū intulit: qa ti
mebat ne ſibi celeſte numē apta libe-
ralitate omnino totū nō eſſꝫ. Peractis
deīde mādatis patrꝫ apollinē iuuenes
cōſuluerūt qſnā ex ipſis rome regna
tur⁹videret̃. At is penes eum ſupre-
mavia vrbis noſtre poteſtatē futurā?
Reſpondit q ante omnes oſculuꝫ ma
tri dediſſet. Tunc brutus prouide ac
ſi caſu prolapſus de induſtria ſe ſubie
cit. terramꝗ cōmunē oīm matrē exi
ſtimās oſculat⁹ ē. Q đ tā vafrū telluri
impreſſū oſculū vrbi libertatē. Bruto
p̄mū in faſtis locū tribuit. Et illo mō
moralit̃ qcūꝗ ad regnū aſpirāt cele-
ſte nccē hn̄t ſe in pn̄ti hūilit̃ tenē ſim-
plices ſe ſimulare et eſſe terrā matreꝫ
p morꝫ recordatōeꝫ oſcl'ari vt ſciat qli
bet cuius gn̄is ſit ex pte matrꝫ: qa n̄ eſt
celeſtis ſꝫ t̃ren⁹. ꝛ dicat illđ ſap. vii Sū
qdē ꝛ ego mortal' hō ꝛ ex gn̄e t̃reni il
lius q p̄mo fcūs ē. Tercio remēoran-
tes genus noſtrū ex parte fratrū q ſūt
angeli ſeruē⁹iſtabilitatē in bono. Di-
cit̃ enī natura hūana germana āgelo
rū. V n̄de cū thobias a raphaele vellꝫ
gen⁹ ingrere: rn̄dit. Gen⁹ queris mer
cenarii: an ip̄m mercenariū q cū filio
tuo eat? Sed ne forte ſollicitū te r̄ddā
Ego ſū azarias magni ananie filius.
Thobias rn̄dit. Ex magno gn̄e es tu.
Thob̃. v. Verꝝ dixit angel⁹ ſm nomi
nis interp̄tationē. Azarias nāꝗ īterp̄-
tatur adiutor. Ananias glīa dei. Erat
enim adiutor glorie dei. Q uando er-
go recogitam⁹ āgelos fratres noſtros
germanos eſſe in tāta gloria ꝛ nos ad
eos nō poſſe ptīgere niſi fratrib⁹ nr̄is
aſſimilemur. conari debem⁹totis viri
bus noſtrꝫ ip̄os fratres noſtros imita-
ri in ſignū fraternitatis iſtius Rapha
el qui ꝛ azarias: queꝫ thobias viciſſim
fratrē vocat. Tho. vi. Obſecro te Aza
ria frat̃. Et thob̃. ix. Frater peto te vt
auſcultes verba mea. et angel⁹ ad euꝫ
Tho. xi Thobie frat̃ ſcis quēadmodū
reliqſti patrē tuū ꝛc̄. Sūt g° tā hō q̄ an-
gelus de parētela dīna: ſꝫ certe homo
multiplici⁹ cum ſit triplex cognatio ſ.
legal' p adoptionē. ſpūal' p ſac̄mēti ſu-
ſceptōeꝫ. ꝛ carnal' p carnis ꝑpagatōnē
Angeli tm̄ attinēt deo ſꝫ ꝯgnatōꝫ le-
galē. q̄ p grām ſūt adoptati. Hō aūt at
tinet deo triplici cognatōe. Legali: qa
eſt fili⁹ dei adoptiu⁹. Ad Ephe. i. Pre
deſtīauit in adoptōnem filiorum dei
Etiā eſt filius dei ſpūal': qa per baptiſ
mum nos regenerauit. Io. i. Dedit eiſ
poteſtatē filios dei fieri. Et etiā carna
lis frater: quia de noſtra ꝑgenie natu
rā aſſūpſit. Ad hebre. i. Nuſq̄ angl'os
app̄hendit: ſꝫ ſemē abrahe: ꝛ ideo poſ
ſumus dicere angelo illud. ii. Macha
vii. Noli putare gen⁹noſtrū a deo de
relictum eſſe Q uarto recordātes ge
nus noſtruꝫ ex parte filiorꝝ fuemus ī

morib⁹ vtilitate͂ Filii eni͂ nostri opera nostra su͂t Ecc͂i.xi. Ante morte͂ ne laudas hoiem: qm͂ in filiis suis agnoscit͂ vir id est in opib⁹ pfectis scd͂m glo. ibi de͂ Apocal͂.xx. Iudicatu͂ est de singl͂is scd͂z opa eoꝝ. Et Apocal͂.xiiii. Opera eni͂ illoꝝ sequu͂t͂ illos. In istis ergo filiis seruem⁹ vtilitate͂: vt sint nobis meritorii ad gl͂a͂z et no͂ ad pena͂ qd͂ est qn͂ op⁹ nr͂z pducit͂ a gr͂a diuina et libero arbitrio. Qn͂ v͂ pducit͂ a diabolo carne vl͂ mu͂do ꝛ libero arbitrio est quasi spuriu͂ genus. Et no͂ po͂t co͂sequi hereditate͂ celeste͂. Et io͂ phibet͂ po͂tifici legis veteris sub figura Leui.xxi. ꝙ no͂ co͂misceat stirpe͂ sui generis vulgo ge͂tis sue: qa ego dn͂s q scifico eu͂ ꝛc͂.

LECTIO.CCIX.

Tanqua͂ eni͂ equi depauueru͂t esca͂ et tanq͂ agni exultaueru͂t magnifica͂tes te dn͂e: qa liberasti illos. Meores eni͂z adhuc erant eoru͂ q͂ incolatu eoꝝ fc͂a fuera͂t. queadmodu͂ p natione aialiu͂ pduxit t͂ra muscas. et pro piscibus eructauit flum͂⁹ ml͂titudine͂ ranaru͂. Nouissime au͂t viderit noua͂ creatura͂ auiu͂: cu͂ adducti ꝯcupia͂ postulaueru͂t escas epulato͂is. In allocutio͂e eni͂z desiderioꝝ desce͂dit illis de mari ortigometra. Postq͂ actu͂ est de mirabili hebreoꝝ gubernato͂e ta͂ in mari rubro q͂ in deserto. In ista pte agit͂ de inenarrabili exultato͂e eoru͂de͂ in vtroq͂ loco. Et circa hoc duo fiu͂t. Na͂ primo o͂ndit͂ quo͂ letaba͂t͂ p miracl͂o tra͂sit⁹ maris rubri. Scd͂o o͂ndit͂ quo͂ letaba͂t͂ de delicioso co͂uiuio cuiusda͂ noui cibi et hoc in loco deserti ibi. Nouissime au͂t. Circa pmu͂ duo facit. Na͂ pmo describit͂ eoꝝ exultatio p tra͂situ maris rubri. Scd͂o exaggregat͂ eoꝝ ꝯiuratio ex his q͂ videra͂t in t͂ra egipti ibi. Meores ei͂ adhuc. Describit͂ au͂t eoꝝ exultatio ꝛ gaudiu͂ sub figura duplici vi͂z equoꝝ ꝛ agnoꝝ. Equi eni͂ depasce͂tes bona pascua ꝛ agni in iuue͂tute tenera lasciue ꝛ leticie ml͂tu͂ vaca͂t. Co͂ueniens eni͂ nutrime͂tu͂ et etas tenera iuue͂tutis ta͂ in hoi͂b⁹ q͂ in bestiis causare solet leticia͂. Et io͂ dr͂ de hebreis Ta͂q͂ ei͂ equi depaueru͂t. i. sic exultauer͂t sicut eq͂ depasce͂tes bona͂ esca͂. Sic ei͂ dr͂ hoi͂e exultante ꝛ lasciuie͂te: p͂be͂da sua pu͂git eu͂z ta͂q͂ agni exultauer͂t q͂ p corpis gesticulatio͂e͂ leticia͂ cordis o͂ndu͂t. Eode͂ mo͂ loque͂di vsus est ps͂. Describe͂s leticia͂z filioꝝ israel post tra͂situ͂ maris rubri. Mare vidit ꝛ fugit ꝛc͂. et sequit͂. Mo͂tes exultauer͂t vt arietes ꝛ colles sicut agni ouiu͂. Salte͂ mod⁹ loque͂di vtriusq͂ sc͂z ta͂ pphete in psalmo q͂ sapie͂t͂ in isto loco ꝯcordat. Exultauer͂t igit͂ magnifica͂tes te dn͂e. i. te magnificu͂ collauda͂tes. Exo.xv. Ca͂tem⁹ dn͂o: gl͂iose eni͂ magnificat⁹ est q liberasti illos ta͂ de pharaonis ptа͂te q͂ devia maris rubri. Depauer͂t. i. audacter ꝛ sine pauore se habueru͂t sicut equ⁹. Iob.xxxix. Exultat audacter ꝛ in occursu͂ pgit armat⁹ ꝯte͂nit pauore͂: nec cedit gladio. Co͂sequet͂ narrat͂ gaudiu͂ eoꝝ de tra͂situ maris rubri. Recordaba͂t͂ ei͂ tu͂c tpis cum videre͂t eis cedere aq͂s maris rubri quo͂ aq͂ co͂tra egiptios pugnaue ru͂t ꝛ q͂si co͂tra natura͂ aq͂ꝝ illaꝝ egipti os afflixeru͂t: p͂be͂tes eis ranas p pisci b⁹ Terra etia͂ exhibebat eis muscas p vtilib⁹ aialib⁹. Et illa recordatio ml͂tu͂ augme͂tabat leticia͂ hebreoꝝ qn͂ ppe͂debа͂t t͂ra ꝛ aqua͂ inimicis eoꝝ resiste͂ ꝛ eco͂uerso eis ta͂ be͂igne faue͂. Et h͂ e͂ qd͂ dic͂. Meores eni͂ adhuc era͂t q icolatu eoꝝ du͂ adhuc accole egipti fuer͂t fcta͂ fuera͂t queadmodu͂ p natio͂e vtiliu͂ aia

liũ ꝑduxit t̃ra muſcas Exo.viii. Ve-
nerũt muſce grauiſſ̄ie ĩ oĩ domo pha
raonis ⁊ ꝑ piſcib⁹.i.loco piſciũ eructa-
uit fluui⁹ in littore mƚtitudinē ranaꝝ
Exo.viii. Aſcēderũt rane ⁊ operuerũt
t̃rã egipti. Circa illã clauſulã. Quē
admodũ pro natiōe aīaliũ ꝑduxit t̃ra
muſcas ⁊c̄ Notãdũ eſt ꝙ moralit̃ in ꝓ
mitiua eccƚa fuerũt ꝑſone valide ꝑ vi-
te ſctitatē. Vñ erãt q̄ſi fortia aīmalia
Apocaƚ.iiii. Aīalia reqē nõ hñtia die
ac nocte dicētia. Scũs ſcũs ſcũs dñs de
us oꝑs: ſ꜒ heu modernis tꝑib⁹ loco fru
ctuoſoꝝ aīaliũ ſucceſſer̃t muſce volã-
tes ꝑ ſuꝑbiã: fedãtes ꝑ luxuriã: mor-
dētes ꝑ iracũdiã mugiētes ꝑ auariciã.
Sap̄.xvi. Illos aũt muſcaꝝ ⁊ locuſtaꝝ
occider̃t morſus ⁊ nõ eſt īuēta ſanitas
aīe eoꝝ Eodē mõ in ſcã religiōe p̄res
ꝓmitiui fuer̃t q̄ſi boues ꝓpt̃ maturita
tē ſolide ꝯuerſatõis: ꝓpt̃ mugitũ ſono
re p̄dicationis ⁊ ꝓpt̃ fiſſã vngulã recte
diſcretõis: ac ꝓpt̃ cornua debite p̄lati-
onis. S꜒ iã loco boũ ſucceſſer̃t muſce
volãtes ꝑ diſcurſus ⁊ euagatõe꜒ fedã-
tes ꝑ vilē ⁊ ſcãdaloſã ꝯuerſatiõe꜒ mor-
dētes ꝑ malicioſas detractões ⁊ mugiē
tes ꝑ ſuſpicioſas īpactões Cõſiƚit̃ q̄ ad
ſcolã. Prio ꝑ piſcib⁹ ſũt mõ rane. Fue
rũt ei ãtiqt⁹ ſtudētes rimãtes ⁊ ſcrutã-
tes tã p̄hie q̄ theologie ꝓfũda fluuio-
rũ more piſciũ ꝑſcrutãtes Iob xii. Vo
latilia celi indicabãt ⁊ narrabãt ea pi-
ſces marꝭ. Diſtīguit ei mgr̃ Rodolph⁹
Beluacē̃ſ tria gñа clericorũ ſic narrat
Gerald⁹ Cãbrenſ̃ i ꝓlogo ꝓmi ſpeculi
eccƚe. a Sũt ei q̄dã ſupſeiati: q̄dã
pãnoſi. q̄dã paſſati ⁊ maſſati. Primi ꝑ-
termiſſo grãmatice fũdamēto ſupe-
dificãt varias facultates ſupficiales ñ
exiſtētes: ſtatiꝗ̄ īmaturi ⁊ impfecti ad
magiſteriũ feſtinãtes: qb⁹ illđ plinii

ꝯgrue adaptat̃ Sũmo ſole ſꝑſa ſemīa
ſe lõge celeri⁹ effũdũt ⁊ mutate ſpicas
herbule ī mãib⁹ ariſtis añ meſſis tꝑ̄us
flaueſcũt ⁊ ſiƚatis oīno vacue fructib⁹
emarceſcũt Scđi de ſingƚis ſciētiis ali
quid hñt vbiꝗ̄ ꝑegrini nuſq̄ mãſuri: q
cũ nihil exiſtãt oīa ſe eē videt̃. Tercii
ſũt pauꝑes: q lr̃ature ſolidũ fũdamē-
tũ cet̃aruꝗ̄ facultatũ edificiũ ꝯſtruũt
int̃dũ īcõuulſũ. Hec ille. Et tales fue-
rũt ãtiqt⁹ piſces. i. ſtudētes. Iã v̓o loco
piſciũ ſurgũt rane garrulãtes: ſaltan-
tes: in luto morãtes ⁊ aquã turbãtes.
Garrulãtes ꝑ exceſſiuã loq̄citatē: ſal-
tãtes ꝑ nimie expeditõnis velocitatē:
q̄a nec plãe nec ꝯtinue nec ordīate ad-
diſcũt: ſ꜒ anq̄ ſciũt ꝑtes ſaliũt ad artes
et inde de libro ad libꝝ ſe mouētes: q̄
vtilia ⁊ difficilia ſũt trãſiliũt. ⁊ ſcolaſti
cos grad⁹ attingũt In luto etiã morãt̃
ꝑ carnis deſideria ⁊ aquã. i. ſciã꜒ t̃bãt.
ꝑ ipropetatꝭ miſteria. Cõſequēt̃ ponit̃
in lr̃a quõ filii iſrƚ letabant̃ in deſ̃to ꝑ
delicioſo ꝯuiuio cuiuſdã noui cibi: qñ
vi꜒ ipis deſiderãtib⁹ veſci carnib⁹ dñs
dedit eis coturnices ſicut expoſitũ fu
it ſupi⁹.c.xvi. Vñ dic̃ ſic Nouiſſ̄ie ãt
vider̃t nouã creaturã auiũ: nõ de no-
uo creatã: ſ꜒ tũc de nouo eis adductã.
Dicit g̊ nouiſſ̄ie: vt diſtīguat̃ triplex
tꝑ̄s: vi꜒ tꝑ̄s more ī egipto: tꝑ̄s exit⁹ de
eadē. ⁊ tꝑ̄s ꝓgreſſ⁹ in deſ̃tũ. Et tũc ī lr̃
nouiſſio tꝑe datũ fuit eis ꝯuiuiũ iſtud
Alioqn apperet falſũ qđ ſc꜒ dr̃ hic no
uiſſime: q̄a ipi filii iſrƚ tardi⁹ habuer̃t
coturnices q̄ mãna Exođ.xvi. Veſpe
cõedetꝭ carnes ⁊ mãe ſaturabimī pani
bus. Seq̄t̃. Cũ ducti ꝯcupia poſtulaue
rũt eſcas epulatõis. i. eſcas dlectabƚes
carniũ qb⁹ vſi fuerãt ī egipto: q̄ꝝ deſi
derio de⁹ ſatiſfecit. In allocutiõe deſi-
derioꝝ. i. ſcđ꜒ deſideriũ eoꝝ qđ ē q̄dã

allocutio apd deū: descēdit ill' d mari ortigometra.i.coturnix.d q̄ sup̄ c.xvi in p̄ncipio dictū ē. LEC.CCX.

e T vexatōes pctōrib⁹ supuēiebāt nō sn̄ ill' q̄ an̄ fcā fuerāt argumēt̄ p vi fluminū Iuste eī patiebāt' scd3 su as neqcias Etei i detestabiliorē ihospi talitatē īstituerāt. Alii qdā ignotos nō recipiebāt aduenas. Alii āt bonos ho spites in fuitutē accipiebāt z nō solū h̄ s3 z ali⁹ erat respect⁹ illoꝝ: qm̄ iuite re cipiebāt ex̄neos. Qui āt cū leticia re ceperūt hos q eisdē vsi erāt īstitut̄ se- uissimis afflixerāt dolorib⁹. pcussi sūt aūt cecitate sicut illi i forib⁹ iusti cū su bitaneis coopti essēt i tenebr̄ vnusqs- ꝙ ostiu sui trāsitū qrebat zc̄. Enarra to p̄rocinio fcō hebreis z designata eo rū leticia z exultatōne redit auctor ad explicādū de ext̄minio fctō egiptiis : ac eoꝝ malicia z p̄uaricatiōe. Et circa h̄ tria fac' Nā p̄mo pōit' eoꝝ penā. Se cūdo explicat pene iustā cā3 ibi. Iuste eī. Et t̄cio ponit' pēa eoꝝ notavl' noua ibi. Percussi st̄. Circa p̄mū dic'. Et ve- xatōes.i. punitōes supuenerāt pctōrib⁹ sc3 egiptiis p vi fluminū i mari rubro nō sn̄ ill' argumēt̄.i. miris signis vl' ar gumētatiōib⁹ q̄ p̄cesserāt i egipto ad eo rū correctiōe3. Cōseqnt' explicata pēa subdit' culpa q̄ fuit pene iuste causa. z dicit sic. Iuste eī patiebāt' illas vexati ones siue punitiōes s̄m suas neqcias.

A Fuit āt hec neqcia specialit' ꝯ piā hospitalitatē : ꝯ quā qdruplicit' pecca- uerūt. Quidā hebreos i t̄ra egipti nō receperāt. Alii v̄o ipos receperāt sed cū mala volūtate Alii v̄o ipos receperūt: s3 postea receptos fuitute. et aliis do lorib⁹ afflixerāt. Alii āt nō solū ipos n̄ receperūt : imo recipiētes seuissis do lorib⁹ cruciauerūt. Dicit' igit' sic Bn̄di ctū ē ꝙ iuste pūicbāt' . et eī detestabili orē īstituerūt ihospitalitatē ipi egiptii qa ihospitales z crudeles erāt nimis. Q d p3 s̄b differētia qdruplici. Nā alii qdā ignotos nō recipiebāt aduenas q totalit' erāt inhūani. Alii v̄o ipos rece perūt: s3 bonos hospites in fuitutē ac cipiebāt: i luto z latere ipos seruitute cogētes Exo.p̄. Tercio nō solū h̄ fece- rūt: s3 amarissie ipos cruciauerūt : qa et ali⁹ erat respect⁹ illoꝝ.i. itētio ipoꝝ qa nō solū fecerūt illi b̄alit' z ihūane i h̄ ꝙ vexauerūt bonos hospites serui- tute: s3 etiā in h̄ ꝙ malā habuerūt ad eos volūtatē ꝑpt' h̄ solū ꝙ fuerūt ex̄- nei. z iō d cit. Qm̄ iuiti recipiebāt ex̄ neos Quarto h̄ fuit i eis pessimū ꝙ si erāt aliq q cū leticia receperūt pegri - nos naturali ꝑpassiōe. Illi tn̄ q nō rece perūt: tales grauissimis dolorib⁹ affli xerūt. Et iō subdit. Qui aūt cū leticia receperunt hebreos z alios pegrinos hos sc3 recipiētes q z eisdē īstitutis vsi erāt sc3 ꝑpt' deū recipiēdo ex̄neos se- uissimis afflixerūt dolorib⁹ z est sen- sus. ꝙ illi qui statuerūt nō recipiēdos hospites eē : illi hos q receperūt acrit' punierūt. Cōsequent' ponit' ꝯuenies z ꝑportionata pena istorū. Sicut eī Zo domite ihospitales āgelos in forma hūana a Loth receptos in hospicio. ig nominio se tractasse volebāt. et iō me rito puniti sūt cecitate z tenebris . Ita isti egiptii nō hospitalit' tractātes he- breos palpabilib⁹ tenebris per triduū puniti fuerūt. sicut supra dictū est ca. xvii. Et hoc ē ꝙ dicit. Percussi āt sunt egiptii: vi3 cecitate z tenebris. Exo.x. Sicut z illi.i. zodomite: q̄s in detestati onē nephādissimi vicii et abhoīabilis noīare nō curat Sicut nec dn̄s de diui te epulone cui⁹ de noie subticēdo. solū

lazarū recitare dignabať. Luc. xvi. sic filr de ṗmo ī forib⁹ iusti s. loth cū subi taneis essēt coopti tenebris. geñ. xix. Vnusqsq; transitū hospicii sui a q̄rebat sc; introitum ostii ipsius loth nec inuenire poterant. Geñ. xix. Percussi sūt cecitate a mīmo vsq; ad max imū: ita vt ostiū īuenire nō possēt Circa op⁹ hospitalitatis ē notādum ꝙ hospitalitas grata deo quattuor debet habere ꝯditōes s. hilaritatē sine murmuratione: securitatē sine turbatione saturitatē sine diminutiōe: et pietatē sine negotiatione. Primo igitur deb; hospitalitas habere hilaritatē sñ mur muratione. i. Pe. iiii. Hospitales inui cē sine murmuratione. Hilarē eī se ostēderet miles si rex ad suū maneriu; .i. hospiciū declinare dignareť. S; rx noster christus totiēs hospicio nostro recipiť quotiēs qualiscūq; in ei⁹ noīe receptať. Vñ dicit Mat. xxv Hospes eram et nō collegistis me. et ideo cu; magna hilaritate recipiēdi sūt hospites. Exēplo abrahe. Geñ. xviii. Qui cū vidisset tres viros occurrit eis ⁊ adorauit in terra. Cōsimiliť loth Gñ. xix Et discipuli. Lu. vl. coegerūt xp; ma nere cū eis. Vbi dicit glo. ꝙ h̄ exēplo docemur ꝙ pegrini nō sūt solū ad ho spiciū vocādi: s; etiā trahēdi. Scd̄o debet hospitalitas habere securitatē sine turbatōe. Defēdebāt enim antiquitus hoīes hospites suos sub ṗiculo suo. si cut narratur ī policrato li. viii. c. xiii vbi diciť ꝙ criminis incurrebat notā qsqs per qnq; dies hosti. i. pegrio hūa nitatis hospiciū denegabat. Ob eqtatē enī hospitib⁹ exhibendā hostis antiqtus dicebatur: quē nunc dicim⁹ pegrinū. Diciť hostis ab hostire qd̄ ē eq re scd̄m papiā. Cui qcūq; fuerat īhūanus de iure antiquo iniqu⁹ erat. Qui cūq; vero fuisset eis hūan⁹ et pius eq⁹ et iustus cēsebatur. Exemplū de loth gēn. xix. Qui ṗ hospitib⁹ defēdēdis filias suas obtulit zodomitis: q̄uis ex ṗ turbatōe animi: nō sano tamē vsus cō silio hec dixisset. Vnde nec ī h̄ ē imitand⁹ qa nō sūt faciēda mala vt eueniant bōa. hoc tñ ideo dicit ꝙ mos erat fideliū hostes. i. hospites suos ab omī īiuria defēsare. sicut mgr̄ in historiis suis dicit. Tercō deb; hospitalitas habere saturitatē sine diminutōe: vt om nia nccia hospiti mistreť. Vnde cum leuita dixisset seni Iudic. xix. Nulla re īdigem⁹ nisi hospicio. Rñdit senex gabonita ego sū ṗbebo oīa que nccia sūt tibi: tm̄ qso in platea nō maneas. Exēplū etiā ad hoc ī sunamite habē⁹ iiii. Re. iiii. Que dixit viro suo anim aduerti ꝙ vir dei sāctus ē iste q transit ṗ nos frequenť. Faciam⁹ g̃ illi cenacu lū puū ⁊ pōam⁹ in eo lectulū ⁊ mēsam et sellā et cādelabrū: vt cu; venerit ad nos maneat ibi Istđ ē cōtra nōnullos qui seruiūt hospitib⁹ suis pulchris ver bis tm̄. et de peiori potu quē habēt in domo propinānt illis. Quarto hospita litas deb; h̄re pietatē sine negociatione. vt ṗ dīno amore: nō pro nūmo vel lucro hospes admittať. tales enī rece perūt mercedē suā. Ad hebreos decio tercio. Caritas fraternitatis maneat ī vobis. et hospitalitatem nolite obliui sci. B Ecōtra q recipiť quatuor ī se seruet. s. vt sit cōtēt⁹ ṗ acceptatō;: sit hospiti gratus ṗ gratiarū actōe;: caueat in domo dñationē: nec nimis vexet amicū ṗ frequētatiōnē. Primo sit con tēt⁹ ṗ acceptatōe; ⁊ gratanť accipiat q̄ spontanee cōferunť Hāc caritatē xp̄s docuit discipulos suos lu. x. In eadē;

domo manere edētes ⁊ bibētes q̄ apd
Vn̄ dicit qdā metrice.Cum
l⁹ letovultu qđ habem⁹.Q đ
tibi lī gratis accipe sit ꝙ satis.Vn̄ re
citat Sen̄.ꝙ socrates cū hospites suos
satis tenui cena suscipe pararet et ai-
c⁹ei h̄ iproperaret.Rn̄dit.Si boni sint
equanimit̄ ferēt:si mali turbabūt̄.Se
cūdo sit hospicio suo grat⁹. sic narrat
dares frigi⁹ đ bello troiāo ꝙ theleph⁹
ipediuit sociū suū achillē:ne rḡē Teu
cratē occideret: mēor ꝙ cuꝫ patre suo
hercule olī apđ teucratē hospitat⁹fuis
set.Itē Sene.li.iiii.de bn̄ficiis narrat
ꝙ miles igrat⁹hospiti stigmatib⁹ isig-
nit̄.qre s̄ i ca.xvi.lec.dxxxvi.i fine.
In li. ecclastice historie narrat̄ ꝙ cuꝫ
greg⁹ epsvrgēte tpis ⁊ ꝓcelle āgustia i
alpib⁹ i fanū apollinis diuertissꝫ a sa-
cerdote lꝫ ꝓphāo obsequiosissīe ē recep-
t⁹.p⁹cui⁹digressū accessit sacerdos ex
more poscēs ꝯsulta ⁊ rn̄sa. sꝫ nll'a rn̄-
sioveiebat.tūc iteꝝ ⁊ iteꝝ sacerdosvic
tias rpetit: nihiloi⁹ sp silētiū pmāebat
Cūqꝫ sacerdos stupore estuaret:in sō-
nis demō assistit dixit se nihil posse.p
cūctāti cāꝫ ait.p aduētū gregrorii esse
expulsū.⁊ cū pqrēt sacerdos qđ tūc re
medii daret̄.ait.nō alit̄ sibi igredi li-
cē nisi greg⁹admittēt.Quib⁹audiđ sa
cerdos secut⁹ ē beatū gregoriū ad eū
ꝙ pueniēs rē pādit ex ordie hūaitatis
sue ⁊ hospitalitađ eū admonuit: q̄relā
expl'si numis exposuit:adēptā facl'ta-
tē sui q̄st⁹deplorat: ac reddi sibi oīa ad
p̄stinū statū deposcit.Scp̄sit greg⁹. epi
stolā i hec v̄ba dicēs greg⁹ apollini.p
mitto te redire ad locū tuū et agē q̄ cō
sueuisti. quā cū sacerdos posuissꝫ iux̄
sil'acꝝ affuit demō rn̄sa dicđ poscenti
qđ iste admirās ⁊ dicēs penes se ꝙ gre
gorī⁹maior erat isto.clauf ianuis pha
ni adiit gregoriū ⁊ ꝓstrauit se ad pe-
des ei⁹ rogās vt illi se deo offerat cui⁹
v̄tute greg⁹ diis gētiū iperabat. Qui
cū istetissꝫ cathecumi⁹fact⁹ ē ab ipo et
p⁹ea baptismū ꝯsecutus itm̄ vite me-
rito ac sic dei v̄tute ꝓfecit vt ipe beato
gregorio i epātu successit.Laudāda ē
ḡ hospitalitas sacerdođ ifidel'. venerā
da sāctitas pōtificis mirifica et pietas
saluator̄ sacdotē iustificāđ ꝯmēdāda.
Tercio caueat hospes nimiā dn̄atōnē
i domovl' familia sui hospiđ: quīimo
dn̄o dō⁹ obtpare studeat dilig̈et̄.ē eni
nimis rephēsibile si ordiatōnē dn̄i do
m⁹hospes p̄sumēt reprobare:cū tene
at̄ oīa obsuare q̄ dn̄s dō⁹ordiauerit.
Iux̄ illđ metricū.Cū facis igressū stu
deas sic eē modest⁹. Vt p⁹ discessū de
te sit rūor hōestus.Quarto caueat ni-
miā freqntatōem.Iux̄ illđ puer.xxv.
Subt̄he pedē de domo ꝓxi tui ne for-
te saciat⁹ oderit te.Et eodē mō ꝑpt̄ eā
dē cāꝫ caueat magnā morā cū hospite
suo ꝯhēdā ꝑpt̄ failiaritatē nimiā: per
quā i ipi⁹ꝯtēptū facili⁹cadē possꝫ b
Z° ꝯsiderādū est ꝙ hospitalitađ q̄tuor
sūt emolumētaNā p̄mo dispoīt ad di
ꝯgnitōeꝫ: ꝯfert tpaliū ml'tiplicationē
excludit dinā vltionē⁊ meret̄ dei ⁊ ā-
geloꝝ susceptōnē.De p̄mo exēplū lu
ce.vl.de duob⁹discipul' q cognouerūt
deū i fractōe pais.Sic nōnūq̄ dīna co-
gnitō alicui ifūdit̄ occasione viri sācti
i hospicio suscepti.De scđo pꝫ iii.rḡū.
xvii.devidua q̄ heliā suscepit hospicō
suo cui farinula n̄ defecit neclechitus
olei minut⁹ ē.De t̄cio pꝫvt hēt̄ Iosue
vi Sola raab meret̄xviuat eo ꝙ explo
ratores hospicio recepissꝫ. De quarto
mat.x Quivos recipit me r̄cipit.⁊ ad
hebre.xiii. Hospitalitatē nolite obli-
uisci. Per hāc eī qdā placuerūt āgelis

hoſpicio recept᷑ ſic̄ abrahā geñ.xix.
Ferẗ ꝙ qdā ſēator ſibi caſtꝝ ꝯſtruxit pulcherrimū ſꝫ cui⁹ ianuā ſic metrice ſcͥpſit. Decretū deẗ ne dormiat aut epuleẗ. Hic gēsvillana ſꝫ achilles plato dyana. Intēdēs p h̄ ordiare ꝙ null⁹ ad illđ caſtrū ad hoſpiciū vel prandiū recipeẗ niſi eē miles vl'phs aut domina nobilis. Cui xp̄s appͥuit i ſomnis ꝛ ait. Me ꝛ meos a caſtro tuo conarꝭ excludē ꝓpẗ qđ ꝛ te caſtro meo qđ celū ē debeo iuſte ꝓuare. Cū g̊ ſenator iudicialē acceptur⁹ eſſꝫ ſētētiā īterpoſuit ſe ſupplicās maẗ dei et obtinuit ſenatori vite ſue ꝓlōgatōeꝫ ꝛ pcepit illi ꝙ v̄ſibus illis ſic dictatꝭ deleꝛ ꝛ hoſpitalitati deuote ſe daret ꝛ dixit ſibi ſic. Muta decretū ſanctorꝝ ſuſcipe cetuꝫ. Nudū martinū Iacobū lazarꝝ pegrinum

LECTIO.CC.XI

i N ſe ei elemēta dū ꝯuertūẗ: ſic̄ in organo q̄litatis ſon⁹ imutaẗ ꝛ oīa ſuū ſonū cuſtodiūt. V n̄ eſtiari ex ip̄o certo viſo pt. Agreſtia eni i aquatica ꝯuertebāẗ ꝛ q̄cūq; erāt natātia i terra trāſibāt. Ignis i aq̄valebat ſup v̄tutē ſuā ꝛ aq̄ extiguērꝭ nature obliuiſcebaẗ flāme ep̄rio corruptibiliū aīaliuꝫ n̄ vexauerẗ carnes coābulātiū nec diſſoluebāt illā q̄ facile diſſoluebaẗ. ſicut glacies bonā eſcā Reprobata crudelitate i hoſpitib⁹ egiptiorū ꝛ oñſo ꝙ digne ꝓ illa ihūanitate fuerẗ pcuſſi tn̄brarꝝ cecitate. In iſta pte redit auctor ſatꝭ abrupte tctādo de dīna ptāte i opādo mirabilia ꝓ filiis iſrl' i trāſitu marꝭ rubri ꝛ i itinē p deſtū Dixit eni ſupi⁹ i iſto ca. ꝙ oīs creatura rflectebat ſe q̄dāmō applicato curſu nature ad obediēdū dīne volūtati circa gub̄natiōem elcōrꝝ ſuorꝝ: illā eādē cōclōnē ꝑtctat i lecōe hodierna. Et circa hoc duo facit Quia p̄mo declarat obediētiā creature tā i elemēꝭ q̄ i elemētatis i gn̄ali. ſecūdo applicat obediāꝫ illam ad res geſtas in ſpēali. ibi. Ignis i aq̄valebat
Circa p̄mū duo facit. qa p̄mo oñdit ꝙ lꝫ elemēta tūc receſſerẗ deo iubente a nature ſue ꝯſuetudie n̄ tn̄ receſſerẗ ab armoīce diſpōis. Z° declarat quō aīalia inter ſe q̄dā noua viciſſitudie ſuas ꝓpetates ꝯicauerẗ ibi. Agreſtia ei. Dicit g̊ p̄mo ſic ꝙ ſicut orgaiſator in q̄cūꝙ iſtrumēto muſico efficit armoniaꝫ ex diuerſa tēſione ꝛ moderatiōe cordarꝝ iux̄ ſciaꝫ artꝭ ſue ꝛ ꝓ libito volūtatis ſue facit eādē cordā: mō reddē acutū ſonū mō grauē ꝛ tn̄ ſp ſeruaẗ bona armoīa ꝛ ꝯſonātia delectabil'i opatiōe ſua. Eodē mō de⁹ vtiẗ ꝓ volūtate ſua elemēꝭ ꝛ cetīs creaturꝭ ad bn̄ficia elcōrū ꝛ ſupplicia reproborꝝ ꝓ libito volūtatꝭ ſue. ꝛ tn̄ h̄ n̄ obſtāte cōſonantia armonica q̄ ē it' elemēta n̄ diſſoluiẗ. Dicit g̊ p ſil'itudinē. Dū elemēta i ſe ꝯuertūẗ. i. dū elemēta ſuas v̄tutes mutātvꝛ intm̄ittūt. ſicut i orgāo q̄cūq; muſicali q̄litatꝭ ſō⁹ ypalage. i. q̄litas ſōi imutatur ꝓ volūtate orgaiſātꝭ ꝛ oīa elemēta ſuū ſonū cuſtodiūt q̄ ad vleꝫ modulatōeꝫ ita ꝙ ſicut n̄ tolliẗ melodia p mutatōꝫ ſonorꝝ i diuerẗ cordis iſtrumēti ita nec i elem̄tis tolliẗ eorꝝ ꝓportōꝛ armoīa ꝓpẗ mirabl'es opatōes q̄s de⁹ feċ p ea. Nō ei de⁹ ꝯdidit creaturā ſibi ꝯriam. ſꝫ ſue volūtati ꝯſētaneā. V n̄. i. đ q̄ fcō eſtiari ex ip̄o certo viſu pōt qđ nō ex ꝯſueto vſu nature: ſꝫ ex volūtate cōditorꝭ iſta fiebāt. ſicut i ſpēali ſtati declarat. Agreſtia ei. i. hoīes et alia aīalia i aq̄tica ꝯuertebāẗ. i. ad mođ piſciū aq̄ticorꝝ i fūdo marꝭ ābulāt. ꝛ q̄cūq; erāt natātia vt rane i t̄ra trāſibāt. h̄ q̄tū ad aīalia. Q uātū ū ad elem̄ta: ignis i

aq̄ valebat sup̄ v̄tuté.i.ignis mixt⁹ cū gradīe de celoveīebat:nec ignis aquā nec aq̄ ignē īpediebat.Exo.ix.V n̄ s b dit ⁊ aq̄ extiguēt̄ nature obliuiscebat̄ .i. n̄ extiguebat ignē cū q̄ de celoveni ebat sicut expositū ē capitl̄o.xvi. Cōse quēt̄ subdit effect⁹ mirabiles dn̄e gu bnationis ī spēali q̄tū ad elemēta.

A Vbi sciēdū ꝙ flāma siue ignis duplicē h₃ v̄tutē ī duplici materia.Nā flāma naturalit̄ ꝯburit siccū ⁊ dissoluit humidū ꝯgelatū sicut ī glacie. S₃ fuit mirabl̄e ꝙ flāma deovolēte etiā passi uis approxiata neutꝝ hoꝝ fecit.V n̄ subdit flāme eꝯrio .i. ꝯ naturā suā nō vexauert̄ carnes inflāmabiles corrup tibiliū aīaliū coambulātiū p desertu₃ et potest intelligi de serpentibus igni tis quoꝝ corpora nō fuerūt cōsūpta p flāmā in eis cōtētam V el de homini bus qui per serpētes non ledebantur postq̄ serpētem eneū inspexissēt. Vl̄ de aīalibus.vel de iumentis que non ledebant̄ per illos serpentes ignitos. Nec flāme dissoluebāt illam bonam escā scilicet manna que tamen facile dissoluebat̄ sicut glacies ad calorē ig nis Sicut supra dictū est capitulo xvi.

Sed dubiū est de eo quod superius dixit Q đ quecūq₃ erant natātia in ter ra transibant V niuersaliter enim lo quitur.et tamen nō legimus ꝙ pisces in terra transibant.Dicendū ꝙ pisces erant mortui.Exodi. vii. Pisces qui erant in fluuio mortui sunt et pro pis cibus eructauit fluuius ranas. V nde non erant alia tunc natātia nisi rane.

LECTIO.CCXII.

i N omnibus enim magnificasti populū tuū dn̄e et honorasti ⁊ n̄ non despexisti in omni tēpore ⁊ in oī loco assistens eis Postq̄ auctor hui⁹ libri a capitulo.xvi. inclusiue:iustā o- stēdit tā circabonos q̄ circa malos gu- bernationē.In hac fiali clausula exur git auctor in gratiarū actionē ꝓ bene- ficiis miris iustis ⁊ magnis ostēsis po pulo hebreorū. Regratiat̄ autē de tri bus magnis beneficiis: videl₃ de ini- micoꝝ subiectōe: de miraculoꝝ ꝓ eis ostēsione de indeficiēte sue bonevolū tatis cōtinuatōe.Q uātū ad ꝑmū dicit sic.In omnib⁹ eni₃ magnificasti. Ma gnificasti spēaliter in hostium destru ctōe et eoꝝ liberatiōe. Per h̄ enim fa ct⁹ ē israel magnus in terra ꝙ populos vicerunt:et eorum terras possiderunt Iere.v. Magnificati sunt et ditati:in crassati sūt et īpinguati. Et honorifi- casti in miraculorum ostēsione. h̄ eni mirabiliter cessit ad honorē ppl̄i illi⁹ ꝙ de⁹ ꝓ eis tāta miracl̄a fecit sup̄ pa- tuit de plagis egiptiacis . Sicut etiam patuit de statōe sol̄ tpe Iosue et etiā đ eiusdē regressu tpe E₃echie.Et de ml̄ tis aliis ꝓpt̄ q̄ pplūs iudeoꝝ honora- bil̄ videbat̄:vt ī p̄s.Honorabile nomē eoꝝ corā illo ⁊c̄. Et seq̄t̄ diuine affec tionis ī sublimādo ppl̄₃ īdeficiēs cōti nuatio ⁊ q̄tū ad tp̄s ⁊ q̄tū ad locū.V n̄ dicit.Nō despexisti eos: vi₃ ꝯtēnēdo: etiā cū tibi peccassēt l₃ eos clemēt̄ fla- gellauer̄:tn̄ eras assistēs illis ī oī tpe. etiā ī tpe tribulatōis sicut ī p̄s.Clama uerunt ad dominū cum tribularent̄: et de necessitatibus eorū liberauit eos Et in omni loco Actuu₃ decimo septi mo.Non enim longe est abvnoquoq₃ nr̄m In ip̄o eiviuum⁹ mouemur vt su- mus A Circa istam clausulam Magnificasti populu₃ tuum domine Notandū est ꝙ quatuor genera pecca

torū magnificāt seipos. et q̄druplicit᷑
de⁹ magnificat suos electos. Magni-
ficāt ei seipsos q̄druplices hoīes ī hac
vita: videlꝫ iactatores pōposi: simula-
tores dolosi: ꝑquisitores pecuniosi: et
pctōres mōstruosi. Primo g᷒ magnifi
cant semetipos iactatores pōposi. Hi
sūt q sibi mēdose attribuūt gr̄as quas
nō habēt vel quas habēt nimis extol
lunt. hi sūt q sibi cōmēdatores ꝯducūt
vt ꝺ eis talia diuulgēt qualia in ore ꝓ
prio credibilia forte nō essēt. hi sūt q
spreto testīonio prop̄e ꝯsciē viuūt cō-
fidētes ī amicis de sola excellētia lau
dis aliene. a Iactātia nō est viciū
laudis hūane. Sicut dicit Aug⁹. xii. de
ciu. dei. c. viii. sed est viciū aīe ꝑuerse
amātis laudē hūanā: spreto testīonio
prop̄e ꝯsciē Tales sūt nōnulli milites
et armigeri q strēnua fcā de ipsis con
fingūt vt attribuāt sibimetp̄is q̄ ꝑ ali-
os gesta fuer̄t Tales et᷑ st᷑ nōnll̄i Pseu
do ph̄i q sibi arrogāt ⁊ attribuūt labo
res alioꝝ q̄stiones. tractat⁹. et cōpilati
ones studiosoꝝ quasvix intelligūt in
quib⁹ nihil habēt propriū nisi ꝙ peius
recitāt talia q̄ fuerāt ab auctorib⁹ cōpi
lata qualis fuit ille Fidēti⁹ quē lepide
deridet Marcial᷑ coqu⁹ Epig̃. li. p̄mo.
Iste Fidēti⁹ libros quos Marcial᷑ edi-
derat dū recētes erāt surripuit ⁊ disci
pulis suis legit. et tn̄ eos ꝑfecte nō in
tellexit. Rep̄hēdēs ergo eū super hoc
Marcialis sic scribit. Quē recitas me
us est Fidētine libell⁹. Sꝫ male dū re
citas īcipit eē tu⁹. Int᷑ istꝺ qꝺ maiora-
tur ꝑ rarefactionē⁊ illꝺ qꝺ maiorat᷑ ꝑ
augmētationē differētia est: qa illꝺ qꝺ
rarefit acq̄rit maiorē quātitatē ⁊ occu
pat maiorē locū q̄ p̄us. et tn̄ nō pl⁹ est
in substātia de raro q̄ fuit in dēso pri⁹

sicut patet quarto Phisicorū capl̄o de
vacuo. Sed illud quod realit᷑ augmē-
tatur crescit tā in substātia q̄ in quāti-
tate et maiorē locū tenet et pl⁹ de sub
stātia quā pri⁹ habuit. Sicut patꝫ. ii. de
aīa. et p̄mo de gn̄atōe⁊ corrup. Et isto
mō moralit᷑ est de istis ābiciosis scola
rib⁹ q ꝑ solas cōmēdatōes laicoꝝ no-
mē clerici sibi querūt ⁊ acq̄rūt statū et
locū maiorē per mēdosas iactātias lꝫ
īdigne. De ꝑfectōe tn̄ sciē nō pl⁹ hn̄t q̄
p̄us Alit᷑ aūt est de addiscētib⁹ solide
et de his q iactātievicīū ꝑhorrescunt.
Hi eī sicut crescūt in hōre⁊ stat⁹ subli-
matōe: ita crescūt invalore⁊ sciē aug-
mētatōe. Tales g᷒ iactatores male ma
gnificāt semetip̄os. Ip̄i eī sūt q magis
amant: vocari rabi q̄ eē: magis amāt
appere sapiētes q̄ eē. Amāt hōres: fu
giūt labores: appetūt fastigiū: ⁊ nesci
unt fūdamētū. De qb⁹ dr̄ Mat. xxiii.
Dilatāt philacterias suas⁊ magnificāt
fimbrias ⁊c̄. Et ꝓ istis rogādū ē cū p̄s
Disꝑdat dn̄s vniuersa labia dolosa ⁊ lī
guā magniloquā. Qui dixer̄t linguā
nr̄aꝫ magnificabim⁹. ⁊ iteꝝ. Vt non
apponat se hō vltra magnificare suꝑ
t᷑rā Scꝺo se magnificāt viciose simula
tores dolosi: vt sunt adulatores q ma-
gnificāt alios vt ecōuerso magnificēt
eos. Nā ꝑ h᷒ ꝙ aliis adulātes eos ma-
gnificāt ab eis ecōtra magnificari spe
rāt. Vn̄ iactatores⁊ adulatores sꝑ sūt
amici. Est enī adulator q̄si spectaculū
suꝑbi. Senes q̄ꝝ ocl̄i incipiūt caligari
hn̄t īstrum̄tū qꝺdā qꝺ vocat᷑ spectacl̄ꝫ
siue berill⁹: qꝺ tenēt it᷑ oculū⁊ lr̄aꝫ quā
volūt legē⁊ tūc stati lr̄a q̄ ē in se valde
gracilis apparet grossa propter dēsita
tem lapidis trāsparētis q est in illo in
strumēto per cui⁹ mediū transit lr̄a ad

oculū hoc ē multiplicat spēȝ suā Isto mō cōtingit aliqñ ꝙ hō q puus ē et hu mil' parū reputat de seipo: sed si accedit vn⁹ adulator attribuit sibi gratias ⁊ v̓tutes mirabiles quarū forsan nullā habet et si aliq̄ habeat illā mendacit' extēdi et ampliat. ⁊ stati paup q de se nihil estimat incipit qual' nō ē se repu tare B Sicut dicit seneca i ep̄la.ii Incredibile ē ꝙ magnosviros dulcedo abducat ostēsionis Et Alan⁹ de plā ctu nature dicit sic Hui⁹mōi pestilētia pcutiūt' pncipū laterales Palatini canes Adulatōnis artifices. Fabri laudis. Figuli falsitatis. Hi sūt q magniloqua cōmendationis tuba in diuituȝ aurib⁹ cytharisant. Qui mellite adulationis fauos foris emittūt: quivt emūgāt mūera caput diuitis oleo adulationis vngūt. Prelatoꝶ aurib⁹ puluinaria laudū subiiciūt qui ab eorum palliis aut ficticiū puluerē excutiunt Autvestem sophistice deplumāt iplumē Et ifra Adulatores: avlūotatevultū: ab aīo v̓bū: a mēte liguā: ab ītellcū loqlā. āple dissētiōis intuallo dissimulant: plerūꝗ exti⁹ placabilit' applaudēdo collaudāt quos īteri⁹ ꝯtradictoria derisiōe defraudāt: forisvultu applaudūtvirgineo: int⁹scorpionis pūgūt aculeo: foꝛ mellitos cōpluūt imbres adulatiōis: int⁹ detractiōis euomūt tēpestates. hec ille. ꝯ̄ istos magnificatores dr̄ Ecci.x. Glia ditū honoratorū ⁊ pauperū timor dñi ē. Noli despicē hominē iustū paupē ⁊ noli magnificare virū diuitē peccatorē. Terciovicīosi se magnificāt pq̄sitores pecūiosi q dilatāt horrea sua pecora ⁊ armēta ⁊ famiiā m'tiplicāt ⁊ supuacuas hītatōes edificāt. Sic magnificat⁹ fuit Nabal de q̄.i.Re.xxv H ō ille magn⁹ nimis erat diues ⁊ dur⁹: pessi⁹ ⁊ maliciosus. Talis aliqñ fuit Salomō q dicebat. Magnificaui opa mea edificaui mihi domos ⁊ plātaui vineas: feci ortos ⁊ pomeria et cōseui i eis cūcti gñis arbores. Eccs ii. De ista magnitudīe excusat se p̄s. Neꝙ iqt ābulaui in magnis. Quarto viciose se magnificat peccatores mōstruosi. Naturalit' ei qñ i aliquo īdiui duo magitudo nimia repit'. ⁊ qñ ī vno indiuiduo diuerse spēs ꝯcurrūt: dicit' mōstrū i natura. vt si vnū īdiuiduum esset i parte porcus et i parte bos merito diceretur mōstrū. Et q̄to spēs ille magis distarēt fm pfectionē nature: tāto magis vnio nature eorū mirabil' appareret Vnde turpi⁹ mōstrū essȝ cōpositū ex boue ⁊ hoīe: q̄ ꝯpoītū ex boue ⁊ asino. b Moralit' peccatores dicūt' m'tipl'r mōstruosi. qa vel excessiua magnitudīe vni⁹ pcci. vl' ex aggregatione magnorū et grauiū pctoꝶ secūdū spēȝ distictorū. imo q̄si ꝯ̄riorum Sūt enī q̄dā vicia q̄ quis nō sūt ꝯtraria ꝑpe vnū tñ vt ꝯit' ad diminutōȝ altius auget'. Sicut supbia ⁊ luxuria ñ sūt vicia ꝯ̄ria: qa nō sūt eiusdē gñis tñ naturalit' luxuria habȝ ex sua feditate cor rūpe supbiā Vñ pſoē m'tū date lubricitati īueniūt' cōmunit' sociales ⁊ non m'tū supbi. Sil'r supbia corrūpit luxuriā ex sui nobilitate. Sūt ei nōnll'i ex īdignatiōe supbie luxurie feditatem detestātes. Si igr̄ aliqs inueniat' q ex vna pte sit lubricissim⁹ ⁊ imūdissim⁹: ⁊ ex alia pte supbissim⁹: tal' debȝ mon struosus reputari vt pote q ē hō p natu rā: demō p supbiā: et taur⁹ p luxuriaȝ. ⁊ tal' assilat' miotauro filio pasiphaes vxoꝛ Minois quē ipa de tauro ꝯcepit marito morāte i bello: ⁊ iste miotaurus fuit semibos. ⁊ semivir. vñ ppt' ve

recūdiā sui gn̄is excogitauit. Dedal⁹ labyrinthū i q̄ Minois vitā finiuit Talia etiā mōstra modernis tpib⁹ occidūtur Eodē mō mōstruosus pctōr occidi debꝫ ciuilit̄ vt viꝫ vita ciuili puet̄ vel i labyrītho ꝑpetuo ꝯseruet̄ De tali turpit̄ magnificato dicit dn̄s p ꝓphetam Isa. x. Visitabo sup fructū magnifici cordis regis assur. Assur īterp̄tatur arguēs vl̄ ꝯuīcēs. ꝛ tal̄ arguit̄ vel ꝯuīcit̄ a seipō. Et Iere. ii. Arguet te malicia tua et increpabit te Scd̄o nota ꝙ de⁹ magnificat hoīeꝫ mltipl̄r viꝫ. ꝓducēdo curiose: redimēdo copiose: iustificādo grōse: ꝛ btificādo gl̄iose. Prio ꝓductio hoīs oñdit hoīeꝫ magnū esse apud deū. Cū q̄dā ei curiositate ꝓduct⁹ videt̄ qn̄ dixit de⁹. Facia⁹ hoīem ad imaginē ꝛ sit̄itudinē nostrā gn̄. i. Iob. vii. Quid ē hō: qa magnificas eū? ꝛc̄ Scd̄o magnificat hoīeꝫ redēptio copiosa. vt merito xp̄s dicē possit illd̄. i. regū. xxvi. Magnificata ē hodie aīma tua i ocul̄ meis Tercio magnificat deus hoīeꝫ iustificādo gratiose. Arguit ei magnū p̄ciū hoīs ꝙ de⁹ n̄ vult eū ꝑdere etiā si sit dign⁹ ꝑdi. Ad ro. viii. Quos āt iustificauit illos ꝛ magnificauit ꝛc̄. Quarto magnificat hoīeꝫ p̄miādo gl̄ose dādo hoī semetip̄ꝫ. i. Re. xxvi. Magnificet̄ aīa mea i ocul̄ dn̄i ꝛ liberet me de oī āgustia: qd̄ nob̄ ꝯcedat q sn̄ fine viuit ꝛ regnat. Amen

Explicit postilla fr̄is Roberti Holkot sup libro sapiētie.

o Si iusti meditabit̄ sapiam. p̄s. xxxvi. Om̄is sapīa siue hūanit⁹ adiuēta siue dīnit⁹ īspirata tā ī doctore q̄ ī auditore abilitatē reqrit idoneā iux ipsius scie qualitatē. Null⁹ ei q̄tūcūqꝫ doct⁹ naturali īgenio nisi abilitet̄ ꝓficiet ad q̄cūqꝫ facultatē. Hic est ꝙ pueri ad mathematicā ꝛ ad logicā: adolescētes phīaꝫ: senes vel iā ꝓuecti ad ethicā aptiores credūt̄. ꝛ h̄ ē ꝙ dicit ar̄. i. ethi. c iii. vbi docꝫ ꝙ iuuenis n̄ ē ꝑp⁹ auditor politice. ꝛ vi. ethi. c. vi. dic̄ ꝙ aliqs pōt eē mathematic⁹ dū ē puer ꝛ null⁹ p̄t esse phisic⁹ vl̄ sapiēs dū ē puer. Quanto igit̄ facultas aliq̄ dignior ē ꝛ nobilior tāto ad ipi⁹ acgrēdā noticiaꝫ sincerior p̄exigit̄ aptitudo ꝛ abilior dispō i studēte: ꝛ iō cū sacra sc̄ptura q̄ singularit̄ sapīa vocat̄ oēꝫ trāscēdit sciaꝫ sc̄larē vt pote cui⁹ materia nobilior: cuius forma facilior: cui⁹ finis vtilior: cui⁹ efficiens sublimior īuenit̄. Ncc̄e ē g̊ volētē ī sacra sc̄ptura studē dispōes ꝯuenientes habē Nō ei ad h̄ sufficiūt grāmaticoꝝ rudimēta: rethoricoꝝ ornamēta dialecticoꝝ documēta: nec medicorū expimēta. Pl⁹ naꝗ ad sacrā sc̄pturā intelligēdā ꝓdesse poterit deuota deprecatio q̄ ꝓfūda ꝑscrutatio: pl⁹ ꝯfert īmaculata ꝯuersatio q̄ intricata disputatio magis etiā valꝫ dīne bonitat̄ ꝯtēplatio q̄ mūdane curiositatis occupatō. ꝛ mlto pl⁹ valꝫ mētal̄ suauitat̄ degustatō q̄ ꝯmocinal̄ idagatio. H⁹ g̊ tā sacratissie facultat̄ sol⁹ ille auditor repit̄ idone⁹ q fuerit moralit̄ v tuos⁹. Et qa iusticia gn̄al̄ ab arist. dr̄ sapia v. ethi. c. i. iō sacratissie theologie auditori appropat̄ nomē iusti. Os iusti medi. sa. In q̄bus vb̄ īformat̄ deuot⁹ theolog⁹ vl̄ catholic⁹ ꝙ sacre sc̄pture noticia ꝑ occasiōeꝫ q̄druplicē īpetrat̄. Per officiosā supplicatōꝫ: p fructuosā ꝯuersatōꝫ: p seriosaꝫ ꝯsideratiōnē: p saporosā delectatōneꝫ Os siḡt officiōsā supplicatōꝫ. iusti fructuosā ꝯuersatōꝫ: meditatio seriosā ꝯsi

derātōꝫ: ⁊ sapiā saporosā delcātōꝫ. Os iusti me. sa. Prīa ğ noticia sacre scptu re ē a deo attrahēda p officiosā suppli catōeꝫ. ⁊qtū ad hᷓ pmittiť os. ps. os me um aperui ⁊ attraxi spm. i. de scptura sac̄ nō lrālē ſꝫ spūalē sēsū: qa lrā occi dit sps ātviuificat. ii. ad cori. iii. Sicut illi pulli auiū facilꝰ reficiūť a mr̄e q ī nido iacētes capita altiꝰ leuāt ⁊ os spa cōsiꝰ dilatāt. ita scolares deuoti q ī ni do scpture iacētes tato a xpo vberiori noticia recreāť q̄to p orōis īstātiā de um deuotiꝰ depcāť: ipo dicete ī ps. Di lata os tuū ⁊ īplebo illđ. ⁊ lu. xxi. Ego dabovob os ⁊ sapiāꝫ cui n̄ poterīt resi stē nec ꝯdicē ōs aduersarijvr̄i. ⁊hᷓ ē qđ dicit. b. greg. i. mora. c. xxvii. Ea q̄ p scrutari ī nob nitimur sepe meliꝰ orā do q̄ iuestigādo penetramꝰ. Hic ē ꝙ si cut scribit Iero. ad demetriadēvgineꝫ Lcōꝫ iqt freqnť ītrūpat orō ⁊ aiāꝫ iu giť adhēntē deo ğtavicissitudo sctē oc cupatōis accēdat. Sic b. augꝰ ī oībꝰ ꝯiť librı̄ suis cū pscrutatōe ⁊ studio deuo tā orōꝫ admisit. Sic s. thōas de aqno q̄ tiēs pplexis difficl̄tatibꝰ āgebať: deuo tōi legiť se dedisse. ⁊ sic suā sciāꝫ plꝰ de uotōis subsidio q̄ inuestigatōis studio dr̄ acqsisse. Sic paulꝰ se ꝯmdat ephesi is. ad ephe. vi. Orātes sitī oī tpe ī spū: vt deť mihi ſmo ī aptōe orı̄ mei cū fi ducia notū facē misteriū euāgelii. Os ğ deuoti theologi ad hᷓ ꝙ digne B scpture sacre difficl̄tatē attrahat q̄dru plr̄ se dispōat. Sepeť a luto lubce vili tatī: expurgeť calcl̄o celice scitatī: cibe tur cibo solide vitatī: ⁊ armeť gladio seueritatī. Prio ğ os đuoti theologi se pari dꝫ a luto lubcevilitatī. Iē. xv. c. Si sepauerı̄ pcōsū avili q̄i os meū erı̄ Pre cōsū avili. i. aiāꝫ pcōsā a carnalibꝰ desi deriis: vilibꝰ ⁊ lutosis. Sap. xv. Luto viliorvita illiꝰ. Zº dꝫ expurgari calcu lo celice scitatī iux̄ illđ Isa. vi Volauit vnꝰ ad me de seraphī ⁊ ī manu eiꝰ cal culꝰ: quē forcipe tulerat de altari ⁊ te tigit os meū ⁊ dixit. Ecce tetigi hec la bia tua. et auferet̄ iniqtas tua et pec catū tuū mūdabiť. Moraliť altare est sacra scriptura: calculꝰ difficil̄ sēsus e ius: forceps subtil̄ eiusdē difficl̄tatis extractio. Ad litterā angelici spūs de uote studētes illuīant ⁊ expurgāt ne ī scpturis aberrēt. Tercio os deuoti the ologi cibari debꝫ libro solidevtatis: đ q̄ apoc. x. Accepi librꝫ de manu āgeli et deuoraui illū. ⁊ erat in ore meo tā q̄ mel dulce. Iste liber est scriptura sa cra: que non debet dentibus conteri: sed pocius deuorari: quia credi debet per fidem integraliť et sūmatim et n̄ per ratione discuti minutati: et sic fit tāq̄ mel: imo plus q̄ mel dulce. Iuxta illud ps. Quāꝫ dulcia faucibus meis eloqa tua super mel ori meo. Quar to debet os theologi armari gladio ri gide seueritatis ad destruēdū hereses ⁊ erroresvicia ⁊ malos mores. Isaie. xlix. Posuit os meūvt gladiū acutum vt illi assimileť. De q̄ apoc. xix. Vidi celū apertum et ecce equus albus et q sedebat super illū vocabať fideľ et ve rax: et ex ore eius procedebat gladiꝰ acutus: vt in ipso pcutiat omnes gen tes. Et apōc. ii. Pugnabo cū illis ī gla dio oris mei. Sed dolēdū ē de theolo gis his diebus quorū os locutum est vanitatem et dextera eorū dextera ī iquitatis. In ps. In quorū quibusdam inuenitur os dissolutōis ⁊ ī nōnullī os detractōis: ī plerisꝗ os ambitōnis: in multis os adulatōnis. Os dissolutio nis habent illi quorū oīs sermo turpi logo ⁊ scurrilitatibꝰ admiscetur. Cōtra

quos Coloc. iii. Deponite turpē ſmo nē de ore vr̄o. Et ad Ephe. iiii. Oīs ſer mo mal⁹ de ore vr̄o nō pcedat. Os detractionis habēt illi q nō ceſſāt detrahere paupertati quā xp̄s docuit: caſtitatem deridēt quā xp̄s cōſuluit: paupes puipēdūt q̄s xp̄s elegit. Hi ſūt pſeudo pphē. De quoꝝ ore nihil alid niſi ranevane garrulitatē pcedūt. Apoca. vi. Os ābitōis hn̄t illi qui ſacre ſcripture noticiā ad hūanos hōres ordināt ⁊ eccleſiaſticas dignitates ad officia pbēdas ⁊ grad⁹ in eccl'a pſequēdos. Iſti p ſe allegāt q ter dictū ē Petro. paſce oues meas Ioh. xxi. Et qui epatū deſiderat bonū op⁹ deſiderat. p̄. ad Thi. iii. Hi ſt̄ viles ypocrite: cū ſola t̄rena deſiderāt De celeſtib⁹ vero nō curāt Iux̄ illd̄ p̄s lxxi. Poſuert̄ in celū os ſuū ⁊ ligua eo rū trāſiuit in t̄ra. Liugua. i. lingue in tētio corrupta. Os adulatōis hn̄t illi q ſtatū p̄lature tenētes et in ſuis ſubdit̄ ſcādaloſa vidētes cātāt ſp placebo ſed dirige nūq̄ cātāt. De qb⁹ v̄ificat̄ illud p̄s. xl. Hec via illoꝝ ſcādalum ipis. Et poſtea in ore ſuo cōplacebūt. Scd̄o pncipalit̄ ſacra ſcriptura eſt a theologo exercēda p fructuoſā cōuerſationē vt ſit nō ſolū doct⁹ in ſcia: ſꝫ iuſt⁹ in vita Os inq̄ iuſti. Nō ei auditores legis iuſti ſūt apud deum ſed factores legis iuſtificabunt̄ Ro. ii. Diſtinguit enim Ariſ. v. ethi. iuſticiā quadruplicē. ſ. diſtributiuā: cōmutatiuā: dn̄atiuā ⁊ pat̄ nam. b Prio g̃ deuot⁹ moral' debet hr̄e iuſticiā diſtributiuā: vt qd̄ ſn̄ fictiōe didicit ſn̄ iuidia cōicet alios liberaliter inſtruēdo. Prouer. x. Labia iuſti erudiūt plurimos. Iuſticiā cōmutatiuā debet hr̄e vt nequaquā p doctrine merito famā hūanā intēdat p premio Mat. v. Attēdite ne iuſticiā vr̄aꝫ faciatis corā hoīb⁹ ſcꝫ p pt̄ tpale lucrū ſed ppetuū Dan̄: xii Qui ad iuſticiam erudiūt m'ltos q̄ſi ſtelle i ppetuas et'nitates. Habeat ⁊ t̄cio iuſticiā dn̄atiuā in ſtinct⁹ beſtiales carnis ꝯpeſcēdo legib⁹ rōis. Et h̄ ē qd̄ docꝫ Plato in Phedrone ante mediū. In h̄ inqt manifeſt⁹ ē Ph̄us ſi abſoluat aīaꝫ a corpis cōione differēti⁹ aliis hoīb⁹. Et cito poſt. Aīa phi ihōrat corp⁹ et fugit ab eo. q̄ritqꝫ ipa ſcdꝫ ſeipaꝫ fieri Iſti ꝯcordat Cōmētator Auerrois i plogo. vi. phiſicoꝝ. vbi loquēs de iclinatōib⁹ carnis ⁊ corporis paſſiōib⁹ dicit ſic. Studētes inqt cū ſciuerit vilitatē eaꝝ expellēt eas a ſe. et odiēt eas maxio odio. ⁊ ſic erunt caſti retinētes leges dināſ ⁊ obediētes legib⁹ naturalib⁹ Hec cōmētator. p̄s. Dn̄a būtur eoꝝ iuſti i matutio. Habeat quarto iuſticiā pr̄nā: hūanitatē patris errātib⁹ exhibēdo. Sap. xii. Docui ſti ppl'ꝫ tuū p talia qm̄ oportꝫ iuſtū et humanū eē. Tercio pncipalit̄ ſacra ſcriptura ē a theologo pſpiciēda p ſerioſam ꝯſideratiōeꝫ. qd̄ notat̄ cū ifertur Meditabit̄ In p̄s. In lege dn̄i volūtas ei⁹ ⁊ i lege ei⁹ meditabit̄ die ac nocte. Iſta meditatio tēpat corpis voluptatē mitigat mūdi tēpeſtatē: p̄dicat dei pietatē: excitat hoīs caritatē. Primo dico q hec meditatio tēperat corpis voluptatem Eccs̄. xii. Freq̄ns meditatio carnis afflictiōeꝫ tēpat. Et Iero. Ama ſciaꝫ ſcripturaꝝ ⁊ carnis vicia nō amabis Scd̄o hec meditatio mūdi mitigat tēpeſtatē. Vn̄ Iero. ſr̄ epl'aꝫ ad Ephe. Si aliqd ē qd̄ i hac vita viꝝ ſapiētē teneat ⁊ int̄ pſſuras ⁊ tēptatōes mūdi eq̄ aīo pmanē ſuadeat. Ad illd̄ pmū eſſe reor meditatōeꝫ ⁊ ſciaꝫ ſcripturarum

Tercio hec meditatio pdicat dei pietatē. In ps. In matutīs meditabor ī te qa fuisti adiutor me⁹ Quarto ista meditatio excitat hoīs caritatē. In ps. In meditatōe mea exardescet ignis. Ista meditatio sacre scripture nō dȝ eē trāsitoria. sic de dialetica dixerīt qdā ātiq ꝙ ē a limīe saltādaSȝ dȝ eē morosa et diuturna ꝯtinua. et eo fuerētior q̄ hō senior iuenit̄ Ecci. xiiii. Btūs vir q in sapia morabit̄ ⁊ q iusticiā meditabit̄. Vñ Iero. ad demetriadē v̄ginēSacrarū scripturaꝝ ardor nulla ꝓrsus etate extinguit̄: imovt sclaris auctorī vtar: scia poti⁹ etate īflāmat̄. Et Greg⁹. xx. moral̄. c. p̄. Scriptura sacra puulis hūili sermōe blādit̄ q̄ nec sic clausa ē vt pauescē debeat: nec sic pȝ vt vilescat: sed vsu fastidiū tollit ⁊ tāto diligit̄ q̄to pl⁹ meditat̄. Quarto p̄ncipalit̄ scriptura sacra ē recolligēda cū saporosa delectatōe. Et iō merito vocat̄ sapia qua si sapida scia: d̄ qua loqns Hugo d̄ scō victore li. suo p̄. d̄ aīa dic̄ sic. Nihil in hac vita dulci⁹ sētit̄ ⁊ nihil auidi⁹ sumitur Nihil ita mētē ab amore mūdi separat: nihil sic aīāꝫ ꝯ̄ tēptatōes roborat: nihil ita hoīeȝ excitat ⁊ adiuuat ad oē bonū sic̄ studiū sacre scripture Et ī eo dē volutīe li. iii. dic̄ In refectorio sacre scripture ponūt̄ tres mēse. i. tres intellect⁹ dīne scp̄ture ponūt̄ scȝ historial̄: mistic⁹ ⁊ moral̄. p̄ma mēsa simplicib⁹ scd̄a doctorib⁹. t̄cia cōis ē vtrisq₃. In p̄ma ē cib⁹ grossior. i scd̄a subtilior. in t̄cia dulcior. Pria ꝑtinet saporē exēplorū. scd̄a vi gestoꝝ. t̄cia dl̄cedinē moꝝ Et ifra In hac scp̄tura qcqd docet̄: v̄itas. qcqd p̄cipit̄. bonitas. qcqd ꝓmittitur felicitas Nā de⁹ v̄itas ē sñ fallacia bonitas sñ malicia: felicitas sñ misia

Hec Hugo. Est ḡ ista scia iobfuscabil̄ i decore In sepabil̄ ivigore. In appciabilis ī valore. Int̄mīabil̄ i hōre. Prio dico ꝙ ē iobfuscabil̄ i decore. Sap̄. vi. Clara ē. ⁊ q̄ nūq̄ marcescet sapientia Scd̄o isupabil̄ ivigoreSap̄. v. Melior est sapia q̄vires. Et Sap̄. x. Oīpotētior est sapia. Tercio ē iappciabil̄ i valore Prouer. viii. Melior ē sapia cūctī opibus p̄ciosissimis. Quarto int̄mīabil̄ in hōre: qa Sap̄. vi. Cōcupia sapie deducet ad regnū ppetuū Ad qd nos ꝑducat q sñ fine viuit ⁊ regnat. Amen.

Opus preclarissimum eximii doctoris Roberti Holkot sacre theologie moralissimi atq₃ doctissimi ꝓfessoris ordinis fratrū predicatorum super sapientiā. Salomonis. Impressum. Anno incarnationis dominice Millesimo quadringentesimo octogesimo nono. die vicesima p̄ma Mēsis octobris.

dus l.xcvii.añ A
Sapiētia duplex innuitur l.lxxxvi A de quib⁹loqui pretendit ꝛc̄
Sapientia cōmēdat̄ i quiqꝫ l.cxxii. A
Sapientia tribuit quinqꝫ spiritales virtutes sapienti l.cxvi.A
Sapientia quatuor habet annexa lec. lv.post A
Sapīa amabil̄ ꝓpt̄ vii.l.cxi.ante A
Sapiētia inuenit̄ faciliter ex tribus l. lxxxiii.post A
Sapientia post speculum dicitur etiā imago bonitatis dei l.cii.b
Sapientia dei christus ē candor lucis per corporis puritatē Ibidem
Sapientia non p̄cedit duo genera hominum et ideo insipienter agūt l.xcv ante.a
Sapīa ꝯfert abūdātiā sctē iocūditatis. l.xcv.ante.A
Sapīa aufert ignorātiā innate cecitatꝫ Ibi.B.Et l.cxxiii.ante A XCV
Sapīe figura sicut appuit boecio describit̄ Ibi post B
Sapiētia scdm athenienses tripliciter figurat̄ Ibi b
Sapiētiā prefert salomō saluti ꝛ pulchritudini notabile l.xciii.A
Sapienti probato ne ducatvxorem cōsulit hugo l.xlv.post c.
Sapientia cōparaturvapori ꝛc̄ lec.ci. post a
Sapientia triplicivnitate vna causat i hominib⁹ tria l.ciii.A.
Sapientia est conuincanda propt̄ plura l.xcvii.ante.A.et post.
Sapiētia maxīe cōmēdatur i regimīe vite humane l.lxxxvii.A
Sapiētia preoccupat concupiscētes se ꝛc̄ l.lxxxii.in principio
Sapīa preponderat auro et argento ex duobus exemplis.l.xcii.post.A

Sapientia ē preponēda regnis honoribus et diuitiis l.xci.per totum
Sapientia duplicem ꝑfectionē cōfert hoī ad cultū dei ꝑtinētē.l. lxxxiii. A.
Sapientiā quattuor ꝯdecent mod⁹acqrēdi ꝯgnoscen.ꝛc̄.l.lv.post.A.
Sapientia quō depingebatur et ꝓ omniū deoꝝ principe colebatur Ibidem
Sapiētia non acquirit̄ sine amore labore humilitate.ꝛc.Ibidem
Sapiētia cognoscit̄ per patientiam. Ibidem infra
Sapiens non suscipit iniuriā nec ꝯtumeliā Ibidē infra.
Sapientis actus sunt tres. Informare ꝓbare et ordinare.Infra.
Sapiētie fruct⁹ qs sit Ibidē.in fine
Sapīa cōmēdatur et rebus nobilibus comparatur l.lxxiiii.A
Sapientia cordis in quo ꝯsistat bern. Ibidem.a
Sapientia oris in tribus ꝯsistit. Ibideꝫ
Sapiens in opere patiēt̄ cōtinet̄ obedienter cōuersatur Ibidem
Sapientia triplex:mūdialis: bestialis spiritualis Ibidem B
Sapīa spūalis est pudica ꝛ pacifica cōtra alias duas Infra
Sapīa dei faciliter habet̄ patet ex trib⁹ l.lxxxi.ī ꝑncipio.ꝛ l.lxxxiii.añ.B.
Sapīa lꝫ appropriat̄ filio tamē etiam dicitur de spū sctō.l.c.A
Quia non dicitur relatiue de filio
Sapīam qualē et quomodo salomon petiit.l.cxix.A
Sapientiam vel scientiam necessario tria precedunt vigilia ieiunium casti. lectione.lxxxii.post B
Sapiētie largitor ꝛ oīm gratiarum cōseruator ꝓbatur de⁹lcōe.xcviii.A
Sapīe abusores q sint l.xcvii.post B.
Sapīe subuersores qui sint Ibidem.

